

Poznámky k biblickým textům liturgie (cyklus B)

Obsah

1. neděle adventní.....	8
2017.....	8
2014.....	11
2011 (O Večeři Páně XI. - Kdo je vykoupen?).....	14
2008.....	16
2005.....	20
2. neděle adventní.....	23
2017.....	23
2014.....	26
2011.....	31
2011 (Cesty k odpuštění).....	36
2011 (Svátost smíření).....	38
2008.....	41
2005.....	44
3. neděle adventní.....	49
2017.....	49
2014.....	53
2011.....	57
2008.....	61
2005.....	64
4. neděle adventní.....	68
2017.....	68
2014.....	71
2011.....	74
2008.....	81
2005.....	84
Bohoslužba obrácení.....	89
2005.....	89
Slavnost Narození Páně.....	94
2014.....	94
2011.....	95
2008.....	101
2005.....	103
Svátek Sváté Rodiny.....	106
2017.....	106
2014.....	108
Slavnost Panny Marie (Nový rok).....	112
2018.....	112
2015.....	114
2012.....	118
2006.....	123
Slavnost Zjevení Páně (svátek Tří králů).....	127
2015.....	127
2009.....	130
Svátek Ponoření Pána.....	133
2018.....	133

2015.....	139
2012.....	143
2012 (O svátosti smíření a její krizi. Snad i o hledání výhledu.).....	146
2009.....	148
2006.....	151
2. neděle v mezidobí.....	156
2018.....	156
2015.....	159
2012.....	163
2009.....	172
2006.....	174
3. neděle v mezidobí.....	177
2018.....	177
2015.....	180
2012.....	185
2006.....	191
4. neděle v mezidobí.....	196
2018.....	196
2015.....	205
2012 (O Večeři Páně XII. - Svatba).....	213
2009.....	217
2006.....	223
5. neděle v mezidobí.....	230
2018.....	230
2015.....	234
2012 (O Večeři Páně XIII. – O nevěstě).....	238
2009.....	241
2006.....	244
6. neděle v mezidobí.....	248
2018.....	248
2018 (Jakou největší chybu udělali lidé v ráji).....	252
2015.....	252
2012 (O Večeři Páně XIV. - Ježíš chlebem života).....	258
2009.....	261
2006.....	274
7. neděle v mezidobí.....	278
2012 (O Večeři Páně XV. - Chléb k životu věčnému).....	278
2009.....	281
2006.....	284
8. neděle v mezidobí.....	289
2006.....	289
1. neděle čtyřicetidenní.....	293
2018.....	293
2015.....	296
2012.....	299
2009.....	303
2006.....	306
2. neděle čtyřicetidenní.....	311
2018.....	311
2015.....	313

2012.....	317
2009.....	324
2006.....	327
3. neděle čtyřicetidenní.....	332
2018.....	332
2015.....	337
2012.....	341
2009.....	346
2006.....	349
4. neděle čtyřicetidenní.....	355
2018.....	355
2015.....	359
2012.....	362
2009.....	368
2006.....	371
5. neděle čtyřicetidenní.....	376
2018.....	376
2015.....	381
2012.....	387
2009.....	392
2006.....	395
Květná neděle.....	399
2018.....	399
2015.....	401
2012.....	403
2006.....	407
Zelený čtvrtek.....	411
2018.....	411
2012.....	414
2009.....	416
2006.....	420
Velký pátek.....	422
2018.....	422
2012.....	424
2006.....	427
Slavnost Vzkříšení Páně.....	429
2018.....	429
2015.....	431
2012.....	436
2006.....	438
2. neděle velikonoční.....	442
2018.....	442
2015.....	445
2012.....	449
2009.....	452
2006.....	456
3. neděle velikonoční.....	460
2018.....	460
2015.....	462
2012.....	465

2009.....	468
2006.....	471
4. neděle velikonoční.....	475
2018.....	475
2015.....	478
2012.....	483
2009.....	486
2006.....	489
5. neděle velikonoční.....	493
2018.....	493
2015.....	496
2012.....	499
2009.....	504
2006.....	506
6. neděle velikonoční.....	510
2018.....	510
2015.....	512
2012.....	517
2009.....	521
2006.....	525
7. neděle velikonoční.....	530
2015.....	530
2012.....	533
2009.....	537
2006.....	541
Slavnost Nanebevstoupení Pána.....	545
2018.....	545
Slavnost Seslání Ducha Svatého.....	547
2018.....	547
2015.....	551
2012.....	554
2009.....	559
2006.....	563
Slavnost Nejsvětější Trojice.....	567
2018.....	567
2015.....	569
2012.....	574
2009.....	578
2006.....	580
Slavnost Těla a Krve Páně.....	584
2018.....	584
2015.....	587
2012.....	590
2009.....	594
2006.....	598
10. neděle v mezidobí.....	603
2018.....	603
11. neděle v mezidobí.....	607
2018.....	607
2015.....	610

2012.....	613
Slavnost Narození Jana Baptisty.....	620
2018.....	620
2012.....	623
12. neděle v mezidobí.....	627
2015.....	627
2009.....	630
2006.....	633
13. neděle v mezidobí.....	637
2018.....	637
2015.....	641
2012.....	644
2009.....	648
2006.....	651
Slavnost Svatého Cyrila a Metoda.....	653
2015.....	653
14. neděle v mezidobí.....	657
2018.....	657
2012.....	660
2006.....	662
15. neděle v mezidobí.....	666
2018.....	666
2015.....	668
PŘÍLOHA: SIDUR.....	672
2012.....	687
2006.....	692
16. neděle v mezidobí.....	696
2018.....	696
2015.....	698
2012.....	703
2006.....	708
17. neděle v mezidobí.....	711
2018.....	711
2015.....	713
2012.....	716
2006.....	723
Svátek Proměnění Páně.....	726
2006.....	726
18. neděle v mezidobí.....	731
2018.....	731
2015.....	736
2012.....	738
19. neděle v mezidobí.....	743
2018.....	743
2015.....	746
2012 (O Večeři Páně XVI. - Pokrm k životu věčnému).....	750
2006.....	754
20. neděle v mezidobí.....	758
2018.....	758
2015.....	760

2012 (O Večeři Páně XVII. - Sjednocení s Ježíšem).....	764
2006.....	767
21. neděle v mezidobí.....	771
2018.....	771
2015.....	774
2012 (O Večeři Páně XVIII. - Sjednocení s druhými).....	776
2006.....	780
22. neděle v mezidobí.....	784
2018.....	784
2015.....	791
2012 (O Večeři Páně XIX. - O krvi Páně).....	794
2009.....	799
2006.....	802
23. neděle v mezidobí.....	806
2018.....	806
2015.....	809
2012 (O Večeři Páně XX. - Kde je tvůj poklad, tam je tvé srdce).....	811
2009.....	815
2006.....	817
24. neděle v mezidobí.....	822
2018.....	822
2015.....	824
2012 (O Večeři Páně XXI. - Aby bylo jasno).....	828
2009.....	831
2006.....	834
25. neděle v mezidobí.....	840
2018.....	840
2015.....	842
2012.....	845
2009.....	849
2006.....	851
Slavnost sv. Václava.....	855
2018.....	855
26. neděle v mezidobí.....	859
2018.....	859
2015.....	861
2012 (O Večeři Páně XXII. – O jednotlivých prvcích bohoslužby 1. část).....	863
2009.....	869
2006.....	871
27. neděle v mezidobí.....	874
2018.....	874
2015.....	876
2012 (O Večeři Páně XXIII. – O jednotlivých prvcích bohoslužby 2. část).....	879
2009.....	882
2006.....	885
28. neděle v mezidobí.....	890
2018.....	890
2015.....	893
2012 (O Večeři Páně XXIV. – O jednotlivých prvcích bohoslužby 3. část).....	893
2009.....	896

2006.....	898
29. neděle v mezidobí.....	903
2018.....	903
2015.....	907
2012.....	911
2012 (O Večeři Páně XXV. – O jednotlivých prvcích bohoslužby 4. část).....	912
2009.....	919
2006.....	923
30. neděle v mezidobí.....	926
2018.....	926
2015.....	929
2012 (O Večeři Páně XXVI. - Uspořádání, postoje, a gesta při Večeři Páně).....	932
2009.....	939
2006.....	942
Slavnost Všech svatých.....	945
2009.....	945
31. neděle v mezidobí.....	948
2018.....	948
2015.....	950
2012 (O Večeři Páně XXVII. - Můj soukromý dodatek).....	953
2006.....	958
32. neděle v mezidobí.....	961
2018.....	961
2015.....	963
2012.....	966
2009.....	970
2006.....	972
33. neděle v mezidobí.....	977
2018.....	977
2015.....	979
2012.....	982
2009.....	986
2006.....	991
Slavnost Ježíše Krista Krále.....	996
2018.....	996
2015.....	998
2012.....	1002
2009.....	1006
2006.....	1010

1. neděle adventní

2017

1. neděle adventní Iz 63:16b-17. 19b, 64:2b-7 1 Kor 1:3-9 Mk 13:33-37 3. prosince 2017

Před týdnem, v neděli na Slavnost Krista Krále, jsme společně v rodině promýšleli, co pro nás znamená, že jsme z královského rodu. Postupně jsme každému členu rodiny vyjmenovali, čím nás obohacuje a co se nám na něm líbí.

Tuto neděli můžeme v rodině společně promýšlet, jak naložíme s darem doby adventní. Čím jsme ohroženi? ¹

1 Myslím si, že bohatstvím! Budeme, jako mnoho jiných bláznit po materiálně bohatých Vánocích? Měli jsme kdysi skromné Vánoce – přežili jsme komunismus. Přežijeme kapitalismus? Má pro nás něco větší cenu než „bohatý Ježíšek“? Přeji Vám, i sobě, dopřát si víc klidu, času a ticha – na vztahy k druhým (včetně vztahu k Bohu)?

Třeba Vás naladím na Adventní zamyšlení několika řádky z knížičky „Očekávání Vánoc“ od Richarda Rohra: „Snažil jsem se motivovat lidi, aby pokročili – od pouze sentimentálního prožívání Vánoc jako „čekání na Ježíška“ – ke zralému a sociálnímu chápání poselství o vtělení Boha v Ježíši Kristu. My františkáni jsme vždy věřili, že vtělení bylo zároveň už vykoupením, protože Ježíšovým narozením dal Bůh jednoznačně najevo, že je dobré být člověkem a že Bůh je na naší straně.

Už před dvaceti roky jsem si myslel, že je třeba žít zralé křesťanství na této zemi. Účinné zvěstování Ježíše je natolik naléhavé, že nesmíme dopustit, aby tento velký svátek – jímž Vánoce jsou – a adventní příprava na ně, byly jakkoli rozředěny. Teď jsem ještě více přesvědčen, že je tato potřeba ještě aktuálnější. Ježíš svou zvěst spojoval s tím, co nazýval příchodem „Božího království“, ale my se často spokojíme s roztomilým příchodem děťátka, jež od nás žádá něco málo v tom smyslu, že se něčeho vzdáme, že vyjdeme někomu vstříc, že budeme pěstovat vzájemnost, nebo že budeme rozebírat vybrané pasáže z Bible či něco z aktuálního Ježíšova učení. Sentimentalita, definovaná jako strojené emoce, může ve skutečnosti maskovat to, že se skutečnému vztahu vyhýbáme a že jej právě sentimentalitou nahrazujeme, jak to ostatně vidíme i ve svých mezilidských vztazích.

My, katolíci musíme připustit, že jsme trvale pokoušeni vyhýbat se lekciónáři a Božímu slovu kvůli svým soukromým zájmům a zbožné úctě, které však obvykle mají sotva nějaký potenciál nás změnit nebo zpochybnit naši domyšlivost. Slovo Boží nás ale konfrontuje, obrací a utěšuje; a to v tomto pořadí. Utrpení, nespravedlnost a devastace dosáhly na této planetě už takového rozměru, že se zkrátka nemůžeme spokojit s jakýmsi infantilním evangeliem nebo infantilním Ježíškem. Ve skutečnosti tomu tak bylo vždycky.

...

Slavení Vánoc neznamena sentimentálně čekat na chvíli, až se narodí děťátko. Mnohem víc znamená žádat, aby se narodily dějiny (viz Ř 8:20-23)! Nijak dějinám neprosíváme, když z Ježíše, věčného Krista, činíme věčné děťátko, Jezulátko – schopné od nás vyžadovat jen nepatrnou dospělou reakci anebo vůbec žádnou.

Člověk se vlastně diví, jaké myšlenkové rozpoložení v nás udržovalo představu Ježíše pouze jako malého miminka. Možná to bylo jakési „miminkovské křesťanství“.

S miminkem se můžeme objímat neb mazlit, ale jakákoli spiritualita, která se příliš soustředí na Jezulátko, nejspíš ještě nebude připravena na plnohodnotný a odpovědný život. Máme-li věřit biblickým textům, Bůh si přeje přátele a partnery, lidi, kteří jsou jeho obrazem. Vypadá to, že Bůh si od nás přeje dospělé náboženství a zralou, svobodnou reakci. Bůh má rád dospělé partnery, schopné si vzájemně dávat i brát, a my se nakonec stáváme právě takovým Bohem, jakého milujeme. Tím si můžeme být jisti.

Chápu, odkud pochází taková oddanost tomu či onomu Jezulátku; oddanost známému *Santo Niño* na různých místech, je však značně vzdálená působivosti a síle biblického pozvání k jednoznačně dospělému

Výběr biblických textů k liturgii během tří roků (A,B,C), je mistrně vybrán. Někdo by možná na začátku Adventu čekal slova přícházení Mesiáše. Ne (neprocházíme biblickým vyučováním první rok), tak nás nepřekvapí, že nám Písmo nejprve připomíná, kam směřujeme, a co nám umožní pochopit smysl našeho života.

První čtení je Izaiášův text, který je jedním z biblických vzorů k *obrácení*. (Izraelitům v babylonském otroctví dost dlouho trvalo, než si přiznali vlastní chybu ...)

K obrácení je třeba hledat nejprve chybu u sebe. Rozpoznat její příčiny a prosit Boha o pomoc k nápravě.

Kdybychom dětem přeložili „*náš vykupitel*“ – slovy „*náš Záchrance*“, třeba by jim to bylo víc srozumitelné (záchrannou službu a záchranáře známe, vykupují se už jen vratné láhve a králíčí kůžky).

Předježíšovská, „hebrejská“ Bible mluví o božím hněvu a prosí Hospodina, aby se s námi usmířil. Je to pochopitelné!

Ale obrovským a nečekaným překvapením je, že Ježíš přišel nás smířit s Bohem. My jsme byli uražení, my jsme pyšně práskli dveřmi otcova domu a odešli si hledat své štěstí. (Srov. 2 Kor 5:20; Žd 2:17)

Bůh se nad námi smilovává, ale to neznamena, že od nás nic neočekává.

Máme dobře hospodařit s jeho dary. To říká Ježíš opět v podobenství dnešního evangelia. (I ve druhém čtení to Pavel také připomíná.)

Ježíše jsme přijali za Učitele a Mistra života. ²

(Kdo nám rozumí lépe než on?)

Žil život dělníka (ne světského, ne církevního knížete obklopeného služebnictvem) a ukázal nám, že i v porušeném světě můžeme obstát se ctí a neminout se svým cílem.

Vyučuje nás, jak se staví dům (božího království). Odešel k Otci, dal nám plnou moc a každému jeho práci. Postava vrátného je figurou z podobenství, i ji si vztahujeme na sebe.

K čemu máme „mít oči otevřené“?

Zopakujme si několik podobenství, která s Markovým podobenstvím souvisejí, nebo se vzájemně doplňují a zopakujme si, co jsme z nich už pochopili.

A všimněme si, jak dokonale a srozumitelně nás Ježíš vyučuje.

- V podobenství o hloupých družičkách nás Ježíš upozorňuje, že některé věci (určité dovednosti) se nedají koupit nebo darovat; je třeba si je osvojit. ³

“napomáhání” (Ř 8:28), svobodné “účasti” (Fl 3:10) a lásce svobodných a zralých lidí v Bohu (Ef 4:13).

Můžeme si hodně důvěřovat, protože v první řadě Bůh důvěřuje nám.

Kristus, o kterého prosíme a na něhož čekáme, v sobě zahrnuje naše plné narození i další zrození dějin a stvoření.

V tomto smyslu můžeme říci “Přijď, Pane Ježíši” – s novým porozuměním a s vědomým nadšením!“

² *Rabi* znamená učitel. Izraelité si možná vážili rabínů více než ostatní národy.

Rabíni nemají studenty ale učedníky.

Rabénů znamená „náš učitel“ a je uctivým označením významného a milovaného učitele.

Dobří studenti a učedníci si vážili dobrých učitelů a očekávají od nich, že se budou stále vzdělávat, aby byli napřed před svými žáky.

Líní učedníci nebo ti, co si myslí, že vše už znají lépe než učitel, nechtějí, aby jim učitel říkal něco nového. To potkalo Ježíše, proroky a další významné osobnosti.

- Podobenství o hřivnách nás učí, že máme dobře hospodařit s dary, které jsme dostali.
Zkusme si konkrétně vybavit situace, kdy jsme se např. setkali s dobrým a kdy se špatným řemeslníkem, lékařem, úředníkem, hostem ...? ⁴

 - Překvapivě krásné podobenství o ženichovi obsluhujícím nevěstu (Lk 12:35-38), je vrcholem všech podobenství o svatbě. Nikdo z nás by si ani na chvíli sám neodvážil myslet, že patříme do množiny nevěsty Beránka.
Co jsme se naučili na svatbách a co vše jsme se z Ježíšových svatebních podobenství dozvěděli?
Jinak rozumí svatbě dítě a jinak dospělý člověk. Jinak chápe svatbu malá družička a jinak velká družička. Jinou roli má host, jinou svědek, jinou rodiče snoubenců, jinou kmotři, jinou ženich a nevěsta. Jinak „slyší“ svatební slib děti, jinak novomanželé, jinak rodiče a prarodiče. Od mala nás naši rodiče učili, jak se na svatbu ustrojít a jak se chovat. ⁵
Někoho rodiče naučili, že svým ustrojením a upraveným zevnějškem můžeme druhého obdarovat (ale na to se pětadvacetiletý nemůže nadosmrti vymlouvat).
Každý snad máme rádi usměvavé, pěkně ustrojené a laskavé lidi. To není snobismus, ale naše kultura. Každý, kdo má oči, může a má si všimnout, že Stvořitel vše nádherně oblékl a zkrášlil – pro každého z nás.

 - V podobenství u Lk (12:39-40) je řeč o hospodáři a zloději.
Vícekrát slyšíme, že např. v době dovolené zloději vykrádají byty a snažíme se různými způsoby proti zlodějům zabezpečit ...
Nikdo z nás by neodešel z domu, kdyby zpozoroval něco podezřelého nebo získal zprávu o připravovaném vykradení bytu. Číhali bychom a ještě bychom k tomu hledali pomoc.
Boží království nám nikdo nemůže jen tak ukradnout, ale my sami se můžeme ošidit nebo nechat okrást.
-
- 3 Nikdo za nás nevybuduje dobré vztahy, nikdo nám nepředá umění přiznávat chybu, omlouvat se, nabídnout pomoc, rozdělit se, neskákat do řeči, umění naslouchat druhému nebo sociální dovednost se nedá koupit, ...
- 4 Objednali jsme si montáž televizní paraboly na střechu. „Máte žebřík?“ pravil montér.
Když jsem za ním po žebříku vylezl na naši dvoupatrovou půdu, za chvíli se ptal: „Máte pilku na železo?“ slezl jsem a přinesl pilku.
Za chvíli se ptal: „Máte nůž (na obřezání jednotlivých drátů kabelu)?“ Slezl jsem o tři patra pro nůž.
„Máte izolační pásku?“ Slezl jsem od komínu, zašel do železářství, vylezl k vikýři a podal pásku.
Pak mě poslal pro sádku.
Slevu za spolupráci mi nedopřál.
Nepekla trouba. Přišel sebejistý opravář, nezul se, všechno zašlapal – a řekl si o velké peníze. Setřel jsem podlahu od sporáku v kuchyni, schody, chodby – až po vchodové dveře – celkem to je plocha 40 m x 1m.
Někteří návštěvníci fary se také nepřezouvají. Doma se přezouvají těsně za dveřmi, ale, „na faře to paní Jana setře“.
Pozveme-li si instalatéra – pana Bednáře – zuje se hned za dveřmi, vše zarouškuje, pak všechno otře do čista – a potom nastane velké hádání o peníze, protože nám je hanba, jak málo si řekne za práci.
Byl jsem v týdnu v budově Pardubického kraje. Ptal jsem se na jednu kancelář, pan úředník mě ochotně zavedl na místo, i když jsem se jej ptal jen na směr. Při hledání kanceláře jiného odboru si mě paní úřednice sama všimla a ochotě mi sdělila, že musím do budovy naproti do druhého patra.
Jistá paní úřednice v našem městě – na rozdíl od jiných – jen neochotně poštekává ...
- 5 Před pár lety na jedné svatbě vedle mě seděl při obědě na tátově klíně pětiletý kluk. Byla svíčková, táta jídlo rozkrájel na sousta a kluk je jedl rukama. Za tři týdny na jiné svatbě jedlo tříleté děcko svíčkovou způsobně příborem. (Učitelé nařikají, že prvňáci neumí jíst u stolu a jedí rukama. Doma totiž sedí před televizí, rodiče jim nakrájejí jídlo, aby děcánka nemusela spouštět zraky z televizní obrazovky, kdyby si krájela jídlo sama.)

K čemu máme mít „otevřené oči“?

Učedník, student, sportovec ..., který má zájem o učení, který chce být co nejlepší, se ptá učitele na to, čemu nerozumí. (A dobrý učitel se rád takovému učedníkovi věnuje.)

Máme si velice dávat pozor na to, čemu v Písmu nerozumíme, a máme vytrvale hledat a ptát se.⁶

Jinak bychom se ošidili. Ježíš nás učí lépe než naše školství, nic z jeho slov není zbytečné, vše je pro nás životně důležité.

Život s lidmi, kteří nesnáší, když je někdo laskavě na něco upozorní, je těžký.

Jejich setkání s nebešťany a jejich dorůstání – aby si doplnili kulturu jednání na úroveň soužití v nebeském království – může být krušné.

Budou to stát? Budou ochotni tomu osvojování věnovat patřičné úsilí?

Slušný člověk poděkuje za laskavou radu.

Ježíš nám včas a opět radí: „Mějte oči otevřené a dobře hospodařte s časem, nevíte, kolik vám ho ještě zbývá.“

Smluvili jsme si na 1. neděli adventní rodinnou poradu, jak naložíme s dobou adventní a pak poprosíme ostatní členy rodiny, aby nám poradili jednu věc, v které se můžeme zlepšit.

Letos to budeme mít snadnější, dobře si pamatujeme, co pěkného nám rodina řekla před týdnem.

2014

1. neděle adventní Iz 63:16b-17. 19b, 64:2b-7 1 Kor 1:3-9 Mk 13:33-37 30. listopadu 2014

Před týdnem jsme si říkali, s jakým vkladem vstupují židé do dalšího roku čtení Tóry. Jejich zpěv a tanec se svitky Písma trvá několik hodin. Radují se z toho, co se za uplynulý rok z Písma dozvěděli a těší se na další porci boží moudrosti, která je čeká v roce dalším.

První čtení je velice důležitým textem. Dopřejeme-li si čas na jeho promyšlení, budeme odměněni. (Před šesti roky jsme si říkali, že některé věty lze přečíst jako: otázku, výčitku nebo nářek nad sebou ...)

Izraelité se s radostí vraceli z babylonského otroctví, ale nepropadli se do euforie, uvědomili si, co vše bude třeba znovu vystavět. Izajášův text samozřejmě myslí na obnovu života lidu Božího. Každým vítězstvím nepřítele je národ poškozen, zeslaben; nepřátelé nejprve vybíjejí elitu.

Přidejme si k Izajášovu textu naše porozumění *obrácení* (nesprávně *pokání*).

Obrácení vychází z přiznání svých chyb, rozpoznání jejich příčin, má vyústit do snahy o nápravu škod a prosby o odpuštění a pomoc.⁷

6 Pravím vám: Proste, a bude vám dáno; hledejte, a naleznete; tlučte, a bude vám otevřeno. Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu bude otevřeno. Což je mezi vámi otec, který by dal svému synu hada, když ho prosí o rybu? Nebo by mu dal štíra, když ho prosí o vejce? Jestliže tedy vy, ač jste zlí, umíte svým dětem dávat dobré dary, čím spíše váš Otec z nebe dá Ducha svatého těm, kdo ho o to prosí! (Lk 11:9-13)

7 Pouť do Osvětimi je užitečná tím, že nám nedovolí utéci od naléhavé otázky, jak se to mohlo stát. Nacismus a komunismus, jejich hrůzné koncentrační tábory, plynové komory, hladomor na Ukrajině a další zvěrstva vznikly v Evropě, nepřišly z kruté Asie, od divochů Afriky, ani nejsou importem z pekla.

Úryvek evangelia na 1. neděli adventní je z konce Markova evangelia. Chce nám ukázat cíl. Směřujeme ke konečnému setkání s Ježíšem.

13. kap. ev. Mk (z Markova evangelia budeme číst v letošním církevním roce) mluví o trápeních a katastrofách, kterým se neumíme vyhnout.

Nevíme, kdy která přijde. Někteří lidé předvídali nástup jednotlivých hrůz („od fíkovníku si vezměte poučení“ Mk 13:28), ale ostatní jim nevěřili ...

Ježíšovo vyzvání: „Bděte!“, se ale netýká posledního dne. Druhého příchodu Krista se dočká jen poslední generace, ale Ježíš se o nás uchází stále, můžeme ho už přijmout jako rozhodujícího přítele do svého života.

(V posledních nedělích jsme slyšeli podobenství o moudrých a hloupých družičkách, o hospodaření s talenty a minou, před týdnem o setkávání s Ježíšem nejen o potřebných.)

Snažíme se společně porozumět naší politické a společenské situaci...⁸

Ale zaměřme se tentokrát na svou osobní situaci. Na hospodaření s naším časem a hledáním vlastního smyslu života.

To slovo *mysl života* se už málo používá.

Nevím, zda jsem vyprávěl, o jednom výborném gymnazistovi, který přišel ukázat svému obdivovanému strýci maturitní vysvědčení (s vyznamenáním, už nevím, možná měl samé jedničky). Strýc synovce pochválil a ptal se: „Co budeš dělat dál?“ – „Podal jsem si přihlášku na Přírodovědeckou fakultu“.

„To se mi líbí, a co dál?“ – „Vystuduji, půjdu na vojnu a pak bych rád pracoval ve výzkumu ...“

„Výborně, a co dál?“ – „No, pak bych se rád oženil.“

„Dobře, a dál?“ – „No pak budeme vychovávat děti, budu pracovat ...“

„A dál?“ – „No, dál, pak jednou půjdu do důchodu ...“

„A dál?“ – „Co dál? Pak jednoho dne umřu.“

„A dál?“ – ...

Mnoho dnešních lidí se neumí ptát. Dlouho zůstávají na úrovni rozmazlených dětí, hledají jen zábavu, požitky a „zážitky“, ale odmítají vzít odpovědnost za sebe, natož, aby mysleli na budoucnost dalších generací.

Nedávno zahynulo v horách dost lidí i Čechů. Říkal jsem si, jak se cítí jejich děti?

Děti padlých za svobodu mohou ve svých rodičích vidět hrdiny, ale co děti horolezců? „Táto, co sis dokazoval, dal jsi přednost své zábavě. V horách po tobě zůstaly odpadky a v naší rodině sirotci.“⁹

Jaký je náš smysl života? Co od nás mohou děti odkoukat a naučit se?

V Osvětimi jsme si říkali, jak to, že vojáci a další kati snesli bez hnutí brvou dětský pláč? Jak to, že bez pohnutí rozumu a citu hledali správný úhel pro vražedný výstřel, aby splnili rozkaz: jedním výstřelem zabít dítě i matku (aby se šetřily náboje). Co se stalo s občany, s vězni, s vojáky a jejich pomocníky, že se tak zrudné věci mohly stát?

Nabízím informace o zábavě osvětimských SS: www.extrastory.cz

8 Ještě nabízím rozhovor s Josefem Kordíkem, farářem železnickým: hradec.idnes.cz

9 Když Čeněk Junek zahynul při automobilových závodech, jeho paní řekla: „Závodění za život nestojí.“ A sama přestala závodit (a to prý byla lepší závodnice než manžel). Ani spolu neměli děti. Z paní Elišky vyrostla významná osobnost.

Co od nás děti slyší, když se vracíme z pohřbu?
Jaké reakce od nás slyší na texty Písma?
Vidí na nás, že stále hledáme co nejhlubší smysl života?

Jak čteme ve svém životě poučení Písmem? (O čtení dějin mluvíváme.)

Známe vyprávění o deseti malomocných. Deset děkovalo Bohu za uzdravení, ti lidé, kde chodili, velebili Ježíše za uzdravení. Ale jeho učedníkem se stal jen ten Samaritán. Ostatní nehosподаřili s velkým darem – se setkáním s Ježíšem. (Dnes se kdekdo vymlouvá na pokrytecké křesťany ... A co Ježíš?)

Lékaři si stěžují, že na nich pacienti chtějí uzdravení těla jako zákazník chce na automechanikovi spravit auto. Zkoumá-li lékař příčinu nemoci („Jaké vztahy máte s nejbližšími? Máte se ráda? Kdo vám leží v žaludku? Kdo vám pije krev? Co si nakládáte na záda? Neošidil jste své klienty nebo spolčovníky? Atd.), pacient je nevrlý: „Co je vám do toho?“

Komupak může lékař říci: „Usmířte se se sourozenci. S příbuznými. Zaplaťte dluhy. Jděte ke zpovědi. ...“

Máme hledat hlubší příčiny svých neduhů. To neznamená, že si vždy za nemoci nebo neštěstí můžeme my sami.

Pohané neznají hřích.

Šamani všeho druhu nemluví o vině – to je nerado slyšeno – nezískali by popularitu a zdroj peněz ve svých klientech.

Věštcí lidem bulíkují, že jejich osud je někde někým určen (ale oni vědí, co se s tím dá dělat a za peníze rádi poradí).

NEW AGE tvrdí, že nic není špatně. Za peníze ukazují, jak získat přízeň andělů, čerpat vesmírnou energii a jak v sobě objevit vlastní božství.

Jiní dobrodinci předstírají, že mají vhlad do života předků. „Za svou nemoc nebo těžkost nemůžeš ty, způsobil to neurovnaný život tvých předků a já tě od této zátěže osvobodím. Bolesti přestanou.“ Kdo by za to nedal nějakou tisícovku?

Lékaři vyřízní bolavé místo a utiš mé bolesti. Ale na nic se mě neptej. Já nechci budovat své manželství, nechci se víc věnovat dětem. Potřebuji umrtvit své svědomí a zařídít se po svém. „Nikdo mi nemluvte do života. Sám jsem dost chytrý. Nikoho jsem nezabil a neokradl.“

Politici nás balamutí a nechtějí, abychom přemýšleli, vodí nás pěkně na provázku.

Šamani všeho druhu dělají totéž.

I z náboženství se dá udělat šamanství svého druhu. Slyšíme to v Ježíšovu podobenství o jítku mámivém.

Buď se snažíme porozumět si s Bohem, naučit se s ním rozmlouvat a spolupracovat – nebo vršíme množství modliteb, postů, absolvovaných svátostí a poutí ...

„Já jsem věřící ...“

„My jsme všichni pokřtění ...“

„Já jsem ministroval ...“

„Měli jsme svatbu v kostele ...“

„Chodím každou neděli do kostela ...“

„Slyšeli jsme slovo boží ...“

„Chodím k přijímání ...“

„Byli jsme na svatořečení ...“

„Jezdíme na pouť do ...“

Nebo podobně: „Nejsem žádný fanatik, do kostela nechodím ...“

Ježíš nám ukazuje nový smysl života.

Předvedl nám, jak obstát v porušeném světě a jak být požehnáním pro druhé.
Kde je k sehnání nezištné přátelství Boha a jeho Syna, kde požehnání, elán a síla. Kde přijít k moudrosti a důvěře. Jak se vyhnout zlu, naivitě a hlouposti.
„Hospodař se svou životní výbavou, bdí nad svým životem jako dobrý vrátný. Učím tě, co a kdo ti prospívá. Co si máš do svého života pouštět a co nemá překročit tvůj práh, co si nemáš pouštět do života, do své mysli a do svých úst.“

2011 (O Večeři Páně XI. - Kdo je vykoupen?)

Poznámky k nedělní liturgii 27. listopadu 2011

(Cyklus úvah o Večeři Páně)

XI. KDO JE VYKOUPEN?

Jak je někdo „vykoupen“? Jak poznáme, zda jsme „vykoupení“?

Nejdřív vám budu vypravovat, jak jsem často natvrdlý.

Králi Davidovi se nevyvedly děti. No, jaképak nevyvedly, špatně je vychoval.

(Sám začínal „od píky“ a chtěl svým dětem ulehčit život, byl na ně měkký.)

Davidův syn Abšalóm se chtěl stát králem místo svého otce. Nejprve poštvál lidi proti králi, pučem se pokusil svého otce svrhnout z trůnu, při obsazování královského paláce znásilnil ženiny svého otce a rozpoutal občanskou válku.

Když se David dozvěděl, že Abšalóm padl, plakal a hrozně naříkal: „Můj synu Abšalóme, můj synu Abšalóme! Kéž bych byl umřel místo tebe, Abšalóme, synu můj, synu můj!“ (2 Sam 19:1)

Generálům, důstojníkům a vojákům vadilo, že David jen truchlí nad nezdárným synem a necení si vítězství, které stálo mnoho odvahy, rizika a životů...

Mně to taky vadilo. Přece Abšalóm byl zmetek!

Léta jsem to nechápal (nemám děti a o rodičovství jen rozjímám).

Teď už si toho vyprávění nesmírně cením. Něco jiného je spravedlnost a něco jiného je rodičovské srdce.

(Rodič má nosit děcku do kriminálu buchy a psát mu dopisy, nemusí soudit – samozřejmě by měl uznat provinění potomka. Rodič by se asi nikdy neměl zřeknout svého dítěte – jako jedna komunistická spisovatelka svého syna, protože nevstoupil do KSČ).

Vykastrovat muže byl (nejen v Orientě) větší trest a ponížení než poprava (tenkrát si cenili své důstojnosti více než života).

Znásilnit manželku bylo strašným ponížením. Znásilnit manželky krále teprve.

Ukřižovat je úplně největším ponížením (my jsme zapomněli, co ukřižování znamená).¹⁰

¹⁰ Jeden římský císař řekl: „Římský občan by neměl nikdy slovo kříž a ukřižování vyslovit“. Ukřižování bylo nejtěžším trestem pro otroky. Římský občan nesměl být ukřižován (např. apoštol Pavel).

Na kříži člověka naprosto ponížili, zkurvili (promiňte mi to vulgární slovo, ale nevím jak jinak šílenost ukřižování vyjádřit). Ukřižovaný už nebyl člověkem, svíjel se bolestí jako červ. Řval bolestí: „Zabijte mě, zabijte mě“. Zuřil a spílal katanům, aby je vyprovokovat k zabití. Pak už jen zápasil o každý dech...

Ukřižovaným dávali často pít, aby příšerné mučení trvalo týden i déle.

Židé odsouzence na smrt kamenovali. Pokud někoho chtěli proklet, pověsili jeho mrtvolu na dřevo (na kůl, na strom).

„Ukřižovaný“ byl víc než „syn smrti“, byl něco jako „zkurvysyn“. (To slovo uráží nejen ponižovaného, ale i jeho rodiče. Ukřižování hrozně uráží i rodiče ukřižovaného. Ostatně každé ubližování se týká nejen ubližovaného,

Ponížení ukřižováním Syna nejde vůbec popsat, to je nevyslovitelné ponížení.

Abšalóm už ví (po smrti), jak silné je přátelství jeho otce Davida.
My už víme, kým nám Bůh je.

Ve strojírenství se materiály podrobují trhacím zkouškám. Tyč nějakého materiálu se upne a zatěžuje tak dlouho, až se přetrhne.
My jsme podrobili Ježíše trhací zkoušce. Ale jeho přátelství a přátelství Otce k nám se nepřetrhlo!

„Vykoupený“, uzdravený člověk, je ten, který ví, že Bůh nás má rád víc než David nezdárného syna Abšalóma. Takový člověk se dokáže spolehnout na lásku Boží.

„V tom se ukázala Boží láska k nám, že Bůh poslal na svět svého jediného Syna, abychom skrze něho měli život. V tom je láska: ne že my jsme si zamilovali Boha, ale že on si zamiloval nás a poslal svého Syna ...“ (1 J 4:9-10)

Zachráněný je ten, kdo ví, že Boží láska převyšuje všechna naše provinění.

„V tomto poznáme, že jsme z pravdy, a tak před ním upokojíme své srdce, ať nás srdce obviňuje z čehokoliv; neboť Bůh je větší než naše srdce a zná všecko!“ (1 J 3:19-20)

Významná psycholožka Jiřina Prekopová výstižně říká: „Potřebujeme, aby nás měl někdo bezpodmínečně rád.“

Náš život stojí na věrnosti Boží!

Ne na naši věrnosti. A nepadá s naší nevěrností.

Proviním-li se, nemusím si zoufat.

Míváme pocit, že mě Bůh opomíná, to se stává. Ale pak mohu zvážit – a to je otázka spravedlnosti vůči Bohu – svůj pocit proti věrnosti Boží.

Na jednu misku vah mohu položit svou vinu, svou nevěrnost a na druhou misku Boží věrnost prověřenou na Golgotě. (Nezapomeňme ale, že milosrdenství Boží se táhne už od Adama.)

Zachráněný je ten, kdo ví, že nás Bůh nikdy neodepíše.

Proto Ježíš říká: „To je nové a věčné přátelství („nová a věčná smlouva“). Snad už konečně vy pochybovači, vy co křivdíte Bohu a podezříváte jej, že je horší než vy (otcové všelijakých Abšalómů), snad konečně uvěříte v bezpodmínečnou lásku Boha. Snad už vám konečně bude stačit důkaz mé věrnosti na kříži a důkaz Otcovy lásky, když mě pustil mezi vás – nebezpečné, zbožné šelmy.“

„Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. Vždyť Bůh neposlal svého Syna na svět, aby soudil, ale aby skrze něj byl svět spasen.“ (J 3:16-17)

A pak evangelium pokračuje: „Kdo v něho věří, není souzen. Kdo nevěří, je již odsouzen, neboť neuvěřil ve jméno jednorozeného Syna Božího“. (J 3:18)

To znamená: kdo nepřijme tento důkaz boží věrnosti, odsuzuje se, chudák, k samotě, ke smutku, neboť žít s vinou je strašné.

ale i jeho přítel, včetně Přítele největšího.)

Slušný člověk nepoužívá taková slova „kurva, zkurvit a zkurvysyn“ a v tomto smyslu ten císař řekl: „Římský občan by neměl vypustit z pusy slovo kříž a ukřižování“.

Je hrozné, že Ježíš byl „oficiální mocí církve (synagogy)“ odsouzen k ukřižování – to znamená proklet do pekla.

Takový rozsudek měl děsivou působnost. (Synagoga i církev znamená společenství lidu božího.)

Nepřiznat si svou vinu, nebýt odpovědný, je víc než jen neštěstí – takový člověk je nepoužitelný, neschopný dobrých vztahů a zavírající si dveře k odpuštění a nápravě.

My bychom byli rádi, aby naše vina byla vymizíkována, vygumovaná, aby Bůh za našimi skutky udělal tlustou čáru, jako by se nic nebylo stalo, aby naše provinění bylo promlčeno, neboť těžko snášíme kaz na své fasádě.

Ale to by jednak nebylo zdravé ani spravedlivé. A není to nutné.

Nás zachraňuje Boží věrnost a ne dokonalost našeho lesku!

Z chyb můžeme – díky Bohu – povstat a poučit se. Bůh nám nebude naše chyby připomínat (nebude-li to nutné), pokud se k nim poctivě postavíme.

Bůh nám nabízí svou pomoc: „Nezapomeň, že tu jsem ještě já. To, co je pro tebe nezvratné, s tím si já poradím.“

Umím-li přijmout Boží pomoc a zažiji-li, že se Bůh ujímá toho, komu jsem ublížil a vynahrazuje-li mu můj dluh, který já sám nemohu splatit, pak narůstá moje vděčnost a obdiv k Bohu.

(Všímám-li si, že mně Bůh vynahrazuje to, čím mi jiní ublížili a v čem mi zůstali dlužni, pak se mohou uzdravovat zranění, která mi ti druzí způsobili.)

Jsou lidé, kteří bez vlastního provinění objevili velikost Boží lásky (např. Ježíšova matka), ale my ostatní, natvrdlí, až po zkušenosti Božího slitování. (Srov. např. Ez 16. kap.)

Znovu řeknu, stává se, že pochybujeme o Boží přízni, ale zachráněný, vykoupený je ten, který je schopen si převážit Boží věrnost proti svým pochybnostem.

Takový člověk je uzdraven ze své odcizenosti. Uklidní se a získá nové sebevědomí. A energii, kterou by ztrácel pochybnostmi, využije ke spolupráci s Bohem.

„Nedovolit“ Bohu, aby mě miloval, je největší neštěstí.

Neodpustit si (přesto, že mi je nabízeno odpuštění) je katastrofa (tu si způsobil Kain a Jidáš).

Nebýt milovaný je neúnosné. A prázdnota je k zalknutí.

Jak my se máme! Neuplyne týden, abychom nebyli při Večeři Páně ubezpečováni o nezměrné Boží věrnosti. Pokaždé se nám dostává velkého ubezpečení o Přátelství. To je víc než nejúčinnější očkování proti nemoci.

Kdo z nás může říci, že netrpí nedostatkem bezpodmínečné lásky?

Naše záchrana začíná tím, že nám Bůh bezpodmínečnou lásku poskytuje. S toho se dá vyjít, to je základ nového života.

2008

1. neděle adventní Iz 63:16b-17. 19b, 64:2b-7 1 Kor 1:3-9 Mk 13:33-37 30. listopadu 2008

Co si budeme za měsíc navzájem přát? „Šťastné a veselé ... a bohatého Ježíška?“

Co očekávám od letošních Vánoc? To stojí za promyšlení – v rodinné konferenci.

Dárky nemohou nahradit čas s druhými a opravdový zájem, který si zůstáváme dlužní.

Adventem začínáme číst slovo Boží v dalším roce Ježíšova vyučování.

Nebude jednoduché přečíst nahlas první čtení. (Nejen v kostele. Je dobré si Písmo číst nahlas.)

Jak se Izajáš ptal: „Proč jsi nás nechal zbloudit, Hospodine, ze svých cest?“ Je to otázka, výčitka nebo nárek nad sebou? (Před třemi lety jsme se tím zabývali.)

Slova: „Dejte si pozor, bděte, nevíte kdy přijde poslední den“, jsou různě vykládána. Katolíci se tím nijak nevzrušují, některé církve straší Posledním soudem.

Ale každý si to varování potřebujeme poctivě vztáhnout na svá setkávání s Ježíšem – nejen na to konečné.

Vše se zakládá už v pozemském životě (často už v dětství). Zájem o práci, sport, literaturu nebo hlubší vztahy. Buď nám bude Ježíš někým, s kým si rozumíme, nebo zůstane někým vnitřně cizím.

Hříchy jsou samozřejmě velikým nebezpečím.¹¹

Nebezpečné je ale i „zabydlenost“ ve svých náboženských názorech. (Mnoho zbožných židů bylo přesvědčeno, jak si s Mesiášem padnou do náruče.)

V podobenství o služebnících čekajících na svého pána (v evangeliích je několik verzí) nás Ježíš učí, jak se zachovat, když nám Ježíš něco vysvětluje.

Všimněme si, že je to úplně něco jiného než všelijaké předpovědi o konci světa.

V jednom podobenství Ježíš mluví o hospodáři, který se dozvěděl, že ho mají přijít vykrást (Mt 24:42-44 a Lk 12:35-40). To se ví, že se hospodář nehne z domu. Pozve si na pomoc přátele nebo policii a bude čekat, aby zloděje zneškodnil.

I my máme být při setkání s Božím slovem ve střehu, aby nám žádné ze slov božích neuteklo (hospodář nemávrne rukou – ať si zloděj ukradne, co potřebuje).

Máme-li v zaměstnání nějaký zlepšující nápad, nepustíme jej k vodě. Tam děláme kariéru!!

Jenže kupodivu ve vztazích (v manželství nebo ve vztahu s Bohem) jednáme často překvapivě povrchně.¹²

Proč nejednáme jako v práci, když nás napadne nějaká myšlenka k evangeliu? Nemáme ji nechat být, máme vzít do ruky evangelium, hledat a srovnávat.

Občas vidím, jak se někteří lidé pohoršují nad tím, co říkám při kázání – mrzí mě, že nepřijdou. Třeba by mě mohli obohatit. Společné hledání bývá přínosem.

Svatý Petr se ptal. Např: „Říkáš to podobenství nám nebo všem?“ A Ježíš mu odpověděl dalším podobenstvím: „Kdo myslíš, že je věrný a rozvážný služebník, kterého pán ustanovil nad svou čeledí?“ (Lk 12:41-48) (Rozhovory s Ježíšem a o Ježíšových slovech jsou zajímavé a užitečné.) Navíc tam je ještě zajímavý detail. „Služebník, který nerozdělil druhým jídlo a věděl, co je jeho povinností, dostane velký výprask. Služebník, který nevěděl a neudělal jak měl, dostane ran méně“ (má menší zodpovědnost), ale postihu se nevyhne. Měl se starat o poznání, měl se ptát.

My se často jen ptáme: „Byl to hřích, nebyl to hřích?“

Nebylo by dobré - když na nás přicházejí nějaké trampoty a utrpení a nenajdeme hříchy, které považujeme za důležité - usoudit, to mě asi Pán Bůh vyznamenává: „Koho Bůh miluje, toho

11 Pokud si nepěstujeme citlivé svědomí a neporovnáváme si s Ježíšem, co je dobré a zlé, ohrožujeme sebe i druhé.

Sebe v tom, že otupíme. Druhé ohrožujeme např. svádíme-li někoho ke hříchu (nejen tím, že jej zveme k něčemu zlému, ale i tím, že nás děti vidí nezřízeně pít alkohol, tím, že dovolujeme pít alkohol svým nezletilým dětem, tím, že jsme nevěrní v manželství – i když nás děti nevidí, tím že mlčíme k jakékoliv nemravnosti: lži, nepoctivosti a nespravedlnosti).

12 Přitahuje nás koupě nového kabátu, počítače nebo další vymoženosti do auta od posilovače řízení až k navigaci ... Ale jet na Manželská setkání nebo zajít do Manželské poradny, jet na duchovní cvičení nebo jít na biblickou přednášku – to nás nikdo nedostane, to nepotřebujeme.

křížkem navštívuje“. Nebo: „Já svá trápení obětují Bohu za hříšníky“. Utíkali bychom od Ježíšových slov. V tom nás žádné vymlouvání nezachrání. Když přijde utrpení, měli bychom hledat i to, co jsme měli udělat a neudělali. Měli bychom vědět, co o Bohu vědět máme. Naivní názory a špatné názory o Bohu nás neomluví. Potřebujeme se snažit o nápravu toho, co neděláme a máme dělat.

Svůj vztah k Bohu nemůžeme měřit svými náboženskými city. Zda milujeme Boha se podle Ježíše pozná podle toho, do jaké míry bereme vážně Boží slova a do jaké míry se jim snažíme porozumět. Ve vztazích s nejbližšími to přece není jiné. Kdo nepečuje o porozumění s druhými, tomu se nedaří – i služebník, který nepoznal vůli svého pána, byl potrestán. Sám se potrestal, co si uvažil, to jí.

Apoštol Pavel v listu Římanům vysvětluje proč na nás v určitých případech přicházejí hříchy: „Nestáli o správné poznání Boha, proto je Bůh vydal“.¹³

Jsou tam vyjmenované všechny možné hříchy a zvrácenosti. To se týká nejen pohanů, může se to týkat i nás. Často nestojíme o správné poznání Boha. Řídíme se svým vkusem a nezajímá nás, co nám říká Ježíš:

- „Kdo slyší má slova a nezachovává je, toho já nesoudím. Nepřišel jsem, abych soudil svět, ale abych svět spasil. Kdo mě odmítá a nepřijímá moje slova, má, kdo by jej soudil: Slovo, které jsem mluvil, to jej bude soudit v poslední den.“¹⁴

13 Nestydím se za evangelium: je to moc Boží ke spasení pro každého ...

Boží hněv se zjevuje z nebe proti každé bezbožnosti a nepravosti lidí, kteří svou nepravostí potlačují pravdu.

Vždyť to, co lze o Bohu poznat, je jim přístupné, Bůh jim to přece odhalil.

Jeho věčnou moc a božství, které jsou neviditelné, lze totiž od stvoření světa vidět, když lidé přemýšlejí o jeho díle, takže nemají výmluvu. Poznali Boha, ale nevzdali mu čest jako Bohu ani mu nebyli vděční, nýbrž jejich myšlení je zavedlo do marnosti a jejich scestná mysl se ocitla ve tmě.

Tvrdí, že jsou moudří, ale upadli v bláznovství ...

Vyměnili Boží pravdu za lež a klanějí se a slouží tvorstvu místo Stvořiteli ...

Proto je Bůh vydal v moc hanebných vášní. Jejich ženy zaměnily přirozený styk za nepřirozený a stejně i muži zanechali přirozeného styku s ženami a vzplanuli žádostí jeden k druhému, muži s muži provádějí hanebnosti a tak sami na sobě dostávají zaslouženou odplatu za svou scestnost.

Protože si nedovedli vážít pravého poznání Boha, dal je Bůh na pospas jejich zvrácené mysli, aby dělali, co se nesluší. Jsou plni nepravosti, podlosti, lakoty, špatnosti, jsou samá závist, vražda, svár, lest, zlomyslnost, jsou donašeči, pomlouváči, Bohu odporní, zpušní, nadutí, chlubití. Vymýšlejí zlé věci, neposlouchají rodiče, nemají rozum, nedovedou se s nikým snést, neznají lásku ani slitování.

Vědí o spravedlivém rozhodnutí Božím, že ti, kteří tak jednají, jsou hodni smrti; a přece nejenže sami tak jednají, ale také jiným takové jednání schvalují. (Srov. Řím 1:16-32)

14 „Nyní je má duše sevřena úzkostí. Mám snad říci: Otče, zachraň mě od této hodiny? Vždyť pro tuto hodinu jsem přišel.

Otče, oslav své jméno!" Z nebe zazněl hlas: "Oslavil jsem a ještě oslavím."

Zástup, který tam stál a slyšel to, říkal, že zahřmělo. Jiní tvrdili: "Anděl k němu promluvil."

Ježíš na to řekl: „Tento hlas se neozval kvůli mně, ale kvůli vám. Nyní je soud nad tímto světem, nyní bude vládce tohoto světa vyvřzen ven. A já, až budu vyvýšen ze země, přitáhnu všechny k sobě.“ To řekl, aby naznačil, jakou smrtí má zemřít.

Zástup mu odpověděl: "My jsme slyšeli ze zákona, že Mesiáš má zůstat navěky; jak ty můžeš říkat, že Syn člověka musí být vyvýšen? Kdo je ten Syn člověka?"

Ježíš jim řekl: „Ještě jen malou chvíli je světlo mezi vámi. Dokud máte světlo, neustávejte v cestě, aby vás nepřekvapila tma; kdo chodí ve tmě, neví, kam jde. Dokud máte světlo, věřte ve světlo, abyste se stali syny světla.“ Tak promluvil Ježíš; potom odešel a skryl se před nimi.

- „Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo, a můj Otec ho bude milovat; přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek. Kdo mě nemiluje, nezachová má slova.“¹⁵
- „Kdybych byl nepřišel a nemluvil k nim, byli by bez hříchu.“¹⁶

Dávno víme, že nestačí jen nepáchat přímo něco zlého. Zlé je i to, co jsme neudělali, ač jsme mohli. Uvedu velice závažný a častý příklad. Napadne-li nejsilnější nejslabšího a já, slabší než nejsilnější, mlčím – nezastanu se napadeného a tím umožňuji zlo - jsem spoluviníkem. Zbožností to nedohoním!

K mnoha křivdám jsme my, křesťané, mnohokrát mlčeli. K sociálním nespravedlnostem, k antisemitismu, k násilí nacistů, komunistů, policie, skinům nebo Romům. Proto je stále tolik trápení na světě.

Mohl bych vyprávět o řadě situací, kdy jsem se já zachoval zbaběle.

Je třeba se stále otužovat proti strachu. Kupodivu neplatí, že když jednou svůj strach přemůžu, zachovávám se příště opět statečně.

Máme ohromnou výhodu, že si znovu a znovu říkáme, že chyby se dají napravit. Dokonce mohu prosit Boha, aby se ujal toho, co já sám nemůžu napravit. Bůh je ochoten nám pomoci neopakovat dřívější chyby.

Ježíš nepřišel jako povýšený karatel neřádných, nepoužil ohně a meče, ani nezakládá domobranu. Nabízel pomoc těm, kteří si přiznali, že jsou chybující a na spravedlivý život krátcí.

Ježíš je největším prorokem, poctivým, statečným a milosrdným. „Nalomenou třtinu nedolomil a doutnajícího knotu neuhasil“. Nemlčel ke zlu a nikdy nikoho nenastrčil za sebe.¹⁷

Je třeba přiznat, že jsem viník. Přinejmenším mám počítat s tím, že budu dělat chyby.

Je neštěstím si myslet, že jsem spravedlivý. Tvrzení: „Já mám čisté svědomí!“, je podezřelé. To tvrdí kdekdo: od válečných zločinců a komunistů až po zloděje, opilce, záletníky a rodiče, kteří přísně trestají své děti a sami se dopouštějí nejrůznějších podvodů.

Ježíš nabízí pomoc tomu, kdo nese svou vinu a nezahrabává ji na smetiště vin nakupených druhými („Kdo nekrade, okrádá rodinu“). Proto se nemusíme bát přiznat si svá selhání.

Ač před nimi učinil taková znamení, nevěřili v něho; a tak se naplnilo slovo, které řekl prorok Izaiáš: `Hospodine, kdo uvěřil našemu kázání? A komu byla zjevena moc Hospodinova?`

Proto nemohli věřit, neboť Izaiáš také řekl: „Oslepil jim oči a zatvrdil jim srdce, takže nevidí očima a srdce nepochopí, neobráti se a já je neuzdravím.“ Zamilovali si lidskou slávu víc než slávu Boží.

Já jsem přišel na svět jako světlo, aby nikdo, kdo ve mne věří, nezůstal ve tmě. Kdo slyší má slova a nezachovává je, toho já nesoudím. Nepřišel jsem, abych soudil svět, ale abych svět spasil.

Kdo mě odmítá a nepřijímá moje slova, má, kdo by jej soudil: Slovo, které jsem mluvil, to jej bude soudit v poslední den. Neboť jsem nemluvil sám ze sebe, ale Otec, který mě poslal, přikázal mi, jak mám mluvit a co říci. (Srov. Jan 12:27-50)

15 Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo, a můj Otec ho bude milovat; přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek. Kdo mě nemiluje, nezachová má slova. A slovo, které slyšíte, není moje, ale mého Otce, který mě poslal. (Srov. J 14:23-31)

16 Kdybych byl nepřišel a nemluvil k nim, byli by bez hříchu. Nyní však nemají výmluvu pro svůj hřích. (Srov. J 15:22-24)

17 Ježíš, který věděl všechno, co ho má potkat, vyšel a řekl těm, kteří jej přišli zatknout: „Koho hledáte?“ Odpověděli mu: „Ježíše Nazaretského.“

Řekl jim: „To jsem já. ... Hledáte-li mne, nechte ostatní odejít.“

Tak se mělo naplnit slovo: „Z těch, které jsi mi dal, neztratil jsem ani jednoho.“ (Srov. J 18:4-9)

Mlčel jsem k násilí druhých, vícekrát jsem říkal o druhých něco, co jsem neměl ověřené, vícekrát jsem nezašel nejprve za tím, koho jsme nahlas kritizoval, vícekrát jsem ohrožoval za volantem druhé a mohl tak způsobit neštěstí, ve volbách jsem špatně odhadl ty, kterým jsem dal hlas, nebuduji dostatečně vztahy s nejbližšími, měřím druhým přísněji než sobě, vícekrát jsem se neomluvil dětem ..., co jsem udělal nebo neudělal komukoliv – jako bych prokázal nebo neprokázal samotnému Kristu. Zřejmě bych se nezachoval vůči Ježíšovi lépe než sv. Petr nebo sv. Jan.

Kdo z nás nezažil, že lidé okolo nás mlčeli, když nám někdo ubližoval nebo křivdil? I Ježíš zná ten těžký pocit zrady.¹⁸ Apoštol Pavel v podobné situaci naříkal: „Při mé první obhajobě nikdo při mně nebyl, všichni mě opustili“ (2 Tim 4:16)

Rádi bychom, aby nikdo neubližoval našim dětem, aby se uměli bránit. Rádi bychom, aby nás nikdo neponižoval. Rádi bychom, aby naše společnost nebyla bezmocná proti svévolným a bezohledným. Bez našeho přičinění a bez osobní usilovné výchovy k občanské statečnosti se ale nehne svět k lepšímu. Co máme udělat, za nás nikdo neudělá.

Ježíš nám nejen dal příklad, přišel nám na pomoc. V tom je hluboký smysl Vánoc. Bůh přišel v Nazaretském a ten není lhostejný, přemohl strach před ponížením a bolestí. Můžeme se k němu připojit. Nejsme sami a nesme odkázáni jen na své síly.

Jak a kde začínat, stojí za porady s přáteli, rodinou počínajíc. Síla společenství (včetně společenství s Ježíšem) nás dokáže nést.

Je to řešení k ozdravení života a společnosti, je to změna postojů. Třeba se k nám někdo přidá. Ještě se k tomuto tématu někde vrátím.

2005

1. neděle adventní Iz 63:16-64, 64:2b-7 1 Kor 1:3-9 Mk 13:33-37 27. listopadu 2005

Začíná nový církevní rok. Každý rok prožíváme znovu liturgické slavnosti roku, znovu procházíme určité biblické lekce. Jako bychom vystupovali po točitém schodišti. Každou otáčkou se ocitáme sice nad stejným bodem a přece můžeme vždy vystoupit výše.

Šest dní Stvořitel pracoval, sedmý odpočinul. Sedmý den je nejen dnem odpočínutí, ale i dnem, kterým nám Stvořitel předává starost o svět. V několika podobenstvích je to uvedeno (podobenství o vinařích, o hřivnách, správci, o služebnících).

Je důležité vědět jak, v čem a o co, máme pečovat ... Je dobré vidět někoho, kdo umí pečovat. I proto se zajímáme o Hospodina... Proto jsme vstoupili do učení k Ježíši.

Všimneme si 1. čtení, bude nám prvním krokem k Adventu. Doufám, že nám třeba pomůže porozumět dalším adventním nedělním tématům.

Izraelitům se dostalo nové svobody po babylonském zajetí. Zbudovat znovu okupací poničenou zemi nebylo pro navrátilce snadné.

Sami zakoušíme, co vše nám po „listopadu“ chybí a na co se nedostává sil.

Izaiáš se ptá za Izrael a očekává, zda se k jeho otázkám přidají další.

18 Základní formou křtu je křest dospělého. Dospělý je pokřtěn, biřmován a pozván ke Stolu Páně.

Východní církve i malému dítěti poskytují všechny tři iniciační svátosti najednou (křest, biřmování a Eucharistii).

V latinském ritu katolické církve smíme dítě pokřtít jen za určitých podmínek. Až povyroste, pozveme jej ke stolu Páně, až dospěje, může být biřmováno.

Hráli jste někdy divadlo, nebo je režirovali? Čtete v kostele?
Jak byste četli slova:

„Hospodine, ty jsi přece náš Otec, náš vykupitel odedávna.
Proč jsi nás nechal zbloudit, Hospodine, ze svých cest?
Zatvrdil jsi naše srdce, aby se tě nebálo.“

Srov. Iz 63:16-17

Vybereme si pro zjednodušení jen větu: „Proč jsi nás nechal zbloudit, Hospodine, ze svých cest?“

Lze ji přečíst jako: otázku,
výčitku,
nářek nad sebou.

„Nikommu nic nevyčítám, ale koukejte, jaký jsem chudák.“

„Proč nás trestáš, jakým právem, proč ses nepostaral, říkáš, že jsi Otcem a teď se nepostaráš.“

I otázka se dá číst různě. Mohu říci stejná slova, ale způsob, jak to říkám, ukazuje na jiný přístup, pokaždé to vlastně bude otázka jiná. Jinam vyústí.

Pokusím se to popsat. V uvozovkách uvedu slova otázky,
bez uvozovek popíšu způsob řeči jakým tónem mluvím.

1. „Proč jsi nás nechal zbloudit?“ Máš asi nějaký důvod, proč jsi nám to udělal. (Ale tomu já neporozumím.)
2. „Proč jsi nás nechal zbloudit?“ Určitě k tomu máš nějaký důvod, proč jsi nám to udělal a já bych chtěl znát tvůj důvod.

Ten první způsob zní jako otázka, ale tázající se vlastně neptá.

Všimněme si, že klademe otázky a někdy hledáme odpověď a jindy se neptáme, nechceme odpověď slyšet, nebo nás nezajímá.

Mnoho neúspěchů – i v náboženském životě - je způsobeno tím, že se nedovedeme pořádně ptát.
Nebo se nechceme ptát.

Je tedy vidět, že ten, který se ptá ústy, ve skutečnosti nemusí čekat odpověď.

„Proč jsi nám to udělal?“ může být výtko, lamentování, nebo žádání odpovědi.

Například slova: „Zdůvodni, proč jsi to udělal?!“ mohou znít dost tvrdě a přitom to může být velice blízko ke správné otázce.

Je-li někdo přesvědčený o boží dobrotě řekne. „Ty máš jistě nějaký důvod. Připadá mi to tvrdé.
Nechápu sice tvůj důvod, ale prosím tě, pomoz mi poznat, proč jsi to udělal?“

Jestli nejsem přesvědčen o boží lásce, mám-li Boha za přísného Pána (vzpomeňme na služebníka, který zakopal hřivnu: „*Pane, poznal jsem tě, že jsi tvrdý člověk a sklízíš, kde jsi nesel, a sbíráš, kde jsi nerozsypal. Bál jsem se, a proto jsem šel a ukryl tvou hřivnu v zemi. Hle, zde máš, co ti patří.*“ Mt 25:24-25), pak si jen naříkám. „No, máš asi nějaký důvod, co nadělám, služba u tebe je tvrdá.“

Proč, když nám je zle, se jen ukájíme falešnou zbožností? Řekneme: „To je tajemství“ (útěk před pravdou a jejím hledáním – strach), nebo: „Já to obětuji za toho a tamtoho, za duše v očistci“.

Proč se neptáme, jak nám radí Izaiáš (a on dobře ví, proč tak Hospodin jedná, stačí si přečíst kousek dalšího textu z Izaiáše.) Izaiáš nás vede ke kladení otázek.

Bůh chce, abychom se zamýšleli nad tím, co se nám nedaří, proč to je. Známe to, udělám-li chybu a nehledám-li příčinu chyby, asi budu chybu opakovat. Hledám-li příčinu a najdu-li ji, mohu ji odstranit.

Bůh nám přeje, je důležité si všimnout a poznat, jak nám Bůh přeje. „Jsi přece náš Otec! Tys náš Otec, náš vykupitel odedávna, to je tvé jméno. My jsme tvoji odedávna, vždy jsi o nás pečoval, nemáme nikoho mimo tebe. Zasaduješ se o toho, kdo s radostí koná spravedlnost. Hospodine, tys náš Otec! My jsme hlína, tys náš tvůrce, a my všichni jsme dílo tvých rukou.“

Bože, víme, že nás máš rád, pečuješ o nás, tys musel mít jistě velice závažný důvod, když se k nám takto chováš. Naše chyba musí být mnohem a mnohem závažnější než naše veliká současná bída - známe přece tvou shovívavost a mírnost.

Izraelité jsou zděšeni z tragédie babylonského zajetí, vidí, že sami nemohou znovu vybudovat Jeruzalém, že se svými zdecimovanými silami nejsou schopni vybudovat lepší společenství.

Izaiáš je učí hledat chybu. Proč se to vše stalo? Kde naši otcové sešli z cesty? Jaká je příčina? Proč na nás Hospodin všechnu tu hrůzu dopustil?

Máte doma větší děti? Dají si od vás poradit? Nebo řeknou, vůbec si mě nevšímej. Nemluv mi do toho. Nevšímej si mě.

My se až takto k Bohu nechováme (z různých důvodů), my si spíš namlouváme, že Bůh naše utrpení potřebuje, můžeme je obětovat, považujeme utrpení za odměnu a vyznamenání. Nebudu uvádět velikou snůšku falešných frází.

Pokud se neptáme na příčiny trápení, která nás potkávají, nejen že zarmucujeme Boha, vyřazujeme jej ze hry, ale sami se stáváme neovladatelnými. Jednáme tak absurdně, jako kdyby někdo jel autem a neodstranil by námrazu z oken. Bez výhledu se přece nedá jet. Ale my takhle někdy jednáme v duchovním životě.

Neptáme se, jak vlastně vypadá správné myšlení. Žijeme jak se zavázanýma očima, s klapkami na očích a zaregistrujeme až srážku – hřích nebo chybu.

A pak stejně nechceme vidět, že nás náraz na něco upozorňuje, že nás Bůh varuje: „na to si dej pozor“! Místo toho obětujeme všechna trápení na nejzbožnější úmysly.

Dáváme si klapky na oči a neklademe si otázku, co nám chce Bůh trápením říci. Všimněte si, jak jsme bezradní k všelijakým katastrofám a násilí. Nikdo o tom nemluví (leđa fundamentalisté svým primitivním, nepřijatelným a povýšeneckým způsobem).

Není podstatné, zda budeme mít adventní věnec, zda se postíme, či kolik sebezáporů získáme. Rozhodující je začít se ptát Boha, aby to byla otázka a ne výtka nebo rezignace. Ale otázka, po které zavřu pusy a otevřu obě uši.

2. neděle adventní

2017

2. neděle adventní Iz 40:1-5. 9-11 2 P 3:8-14 Mk 1:1-8 10. prosince 2017

Kdo slyšel v neděli na Krista Krále od svých blízkých řadu ocenění (jak jsme si navrhli), kým je pro své drahé, neměl potíž své nejbližší poprosit o radu o jednu věc, kterou chce změnit nebo si osvojit.

Izraelité v babylonském zajetí si konečně začali přiznávat své viny. A tak s nimi Hospodin může mluvit. A slitovat se nad nimi. (Známe to: když někdo obviňuje druhého, místo aby hledal chybu u sebe, nejde s ním mluvit.)

Slova: „Jeruzalém vzal z Hospodinovy ruky dvojnásob za všechny hříchy,“ nám jsou trochu záhadná.

Jako nelze číselně ohodnotit velikost viny (vraždy, šikany, ponižování, zrady ...), tak nejde číselně ohodnotit tragiku následků. To slovo „dvojnásob“ je obratem dostatečného poznání vlastních chyb Izraele.

Ruka Hospodinova je milosrdná, zachraňuje (netřímá bič nebo kulomet).

O Janu Baptistovi jsme mluvili v minulých letech. Něco z toho stručně zopakují.

Ježíš Jana pokládá za větší osobnost než apoštoly. (Srov. Mt 11:11) Janovo konání tak ocenil, že se od něj nechal ponořit do Jordánu. A káral ty, kteří Janovy výzvy k obrácení neposlechli.

Je pro nás Jan poslem, který nám má co říci?

Hrozí nám, že to odkýváme, ale co kdyby nám někdo řekl: „Pojď k ambonu a řekni nám, co pro tebe znamená: „Hle, já posílám posla před tvou tvář, by ti připravil cestu. Jak vyrovnáváš Bohu cestu?““

Jan Baptista nás dodneška vyzývá k *ponoření do obrácení*.

Překážkami bránícími Bohu, aby se s námi mohl setkat, nemusí být zrovna hříchy.

Kdo z těch, kteří si sami stavěli dům, neřekne: „Ledacos bych postavil jinak.“?

Mnohý prohlásí: „Jinak bych vychovával děti, kdybych před léty věděl to, co vím teď.“

O obrácení mluvíme dost často. Je naším celoživotním postojem.

„Obráťte se, neboť jdete opačným směrem, vzdalujete se Bohu“, káže dodneška Jan.

„Plemeno zmijí, kdo vám ukázal, že můžete utéci před nadcházejícím hněvem?“, říká Jan mnoha nám – zbožným. (Mt 3:7)

Abych se mohl k Bohu obracet znovu a znovu, potřebuji jej dál a dál poznávat. Jinak ustrnu nebo od něj dokonce odejdu.

Jako Ježíšovi učedníci se stále ptáme, jak si Ježíš představuje moje křesťanství („Bud' vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi“): dnešní den, v neděli, když promýšlím jeho další vyučovací lekci, letošní rok

...

Známe velice nebezpečný postoj toho, kdo si myslí, že ví, jak je dobrý věřící a druhé prohlašuje za hříšníky.¹⁹

To se neustále opakuje, jak často my „samospavedliví“ nechceme nic slyšet.

Tento postoj sebejistých určuje jejich budoucnost.

Někdo je za radu vděčný, jiný ji nesnáší.

(Také znáte lidi, kteří – i když jim něco laskavě poradíte – hned popuzeně reagují?)

Co s námi udělá zjištění před branou království nebeského, že nároky soužití nebešťanů obsahují to, co jsme doposud odmítali?

Budu schopen se změnit?

Nejen Janovi, a nejen Ježíšovi odporujeme. Bůh k nám posílá své učitelské pomocníky a my je někdy odmítáme.

Eliáš i Elizeus byli Izraelitům tak protivní, že je nepožádali o pomoc.²⁰

Může se stát, že nám jednou Bůh řekne: „Popros toho a toho (kterého jsi odmítal), aby ti věnoval doučovací hodiny.“

Budeme mít vypěstovanou touhu po pravdě a poznání? Budeme mít vůli se měnit?

Budeme případně schopni si přiznat, že jsme pyšní a nesnášenliví? Že jsme patřili mezi „plemeno zmijí“?

Před četbou Písma máme velice pokorně a silně prosit Boha o pomoc, abychom v sobě udělali cestu pro Boží slovo. Máme veliký sklon si vybírat z Písma jen to, co se nám líbí a ostatní přeskakovat. Proto se k nám Bůh nedostane.

Nazaretští si vytvořili svou „správnou“ představu o mesiáši – a proto chtěli Ježíše svrhnout ze skály. Máme v sobě mnoho zábran a předsudků vůči pravdě boží. Zapomínáme, že Bůh nás zve do výšin poznání, do kterých bychom sami nedosáhli. Máme počítat s tím, že to, co nám Bůh říká, v nás probouzí často nevoli a odpor.

Vzpomínáte na zavraždění Štěpána? Co říkal „pravověrným“? „Jste tvrdošíjní a máte pohanské srdce i uši! Nepřestáváte odporovat Duchu svatému, jako to dělali vaši otcové.“ (Sk 7:51)

Jenže tento druh „spravedlivých“ se neděsí vlastní nenávisť, mají ji za projev horlivé víry. Jsou tak slepí, že jim nepomůže ani poctivost apoštolů, kteří si přiznali svou náboženskou nesnášenlivost – před kterou nás varují. Jak bych si mohl myslet, že já touto vadou netrpím?

Co znamenají Janova slova: „Mesiáš vás bude ponořovat do Ducha.“?

To, co ponoříme, je úplně obklopeno tekutinou.

Od Jákoba víme, že tam, kde jsem, je se mnou Bůh. S tím máme a můžeme počítat. A máme si tohoto požehnání s vděčností – a samozřejmě i s pohotovostí – všímat.

19 Zbožní prohlásili uzdraveného slepce a Nazaretského za hříšníky. Pak slyšeli: „Přišel jsem na tento svět k soudu: aby ti, kdo nevidí, viděli, a ti, kdo vidí, byli slepí.“ Farizeové, kteří tam byli, to slyšeli a řekli mu: „Jsme snad i my slepí?“ Ježíš jim odpověděl: „Kdybyste byli slepí, hřích byste neměli. Vy však říkáte: Vidíme. A tak zůstáváte v hříchu.“ (J 9:40-41)

20 „Amen, pravím vám, žádný prorok není vítán ve své vlasti. Po pravdě vám říkám: Mnoho vdov bylo v Izraeli za dnů Eliášových, kdy se zavřelo nebe na tři a půl roku a na celou zemi přišel veliký hlad. A k žádné z nich nebyl Eliáš poslán, nýbrž jen k oné vdově do Sarepty v zemi sidonské. A mnoho malomocných bylo v Izraeli za proroka Elizea, a žádný z nich nebyl očištěn, jen syrský Náman.“ Když to slyšeli, byli všichni v synagoze naplněni hněvem. Vstali, vyhnali ho z města a vedli až na sráz hory, na níž bylo jejich město vystavěno, aby ho svrhli dolů. On však prošel jejich středem a bral se dál. (Lk 4:24-30)

Písmo o Duchu božím říká mnohé ...

Každý člověk od Boha dostává jeho Ducha. Nejen na začátku života. ²¹

A boží Duch nám je dáván znovu a znovu. Je nám stále nakloněn, přeje nám a nabízí nám své dary i sám sebe.

Kdo objeví, že nám Duch boží při práci kouká přes rameno (jako další Průvodce v našem životě), ²² zakusí z této spolupráce potěšení.

Duch boží nám „napovídá“.

Uvedu jednoduchý příklad z naší vlastní zkušenosti. Mnoho lidí rádo a dobře vaří. Při vaření jsou soustředěni, neodmítají vyzkoušené recepty od druhých, tvůrčím způsobem je vylepšují.

Při dochucování někdy nabízí druhému ochutnání s prosbou: „Řekni mi, chybí tomu něco?“ ²³

Duch boží nám přeje, abychom s potravinami – velikým, krásným a štědrým pokladem od Stvořitele – zacházeli co nejlépe a uvařili z nich co nejlepší jídla.

Podobně je tomu i při jiných pracích. Kde se v nás bere chuť poznávat a objevovat? Myslíte si, že to, co dobrého vykonáme, je jen naším dílem? Mnohokrát si ani nevšimneme, že u našeho dobrého díla byl Duch boží.

Duch boží je tichý, nepoužívá halasnou reklamu, stačí mu potěšení z toho, že člověk dotváří dílo Tvůrce a dorůstá k jeho obrazu.

Kolikrát jsme mluvili o „posvěcování“ světa tím, že můžeme dotvářet to, co nám bylo Bohem svěřeno podle jeho plánů. ²⁴

21 „Hospodin Bůh vytvořil člověka, prach ze země, a vdechl mu v chřípí dech života.“ (Gn 2:7)

22 V poslední, velký den svátků Ježíš vystoupil a zvolal: „Jestliže kdo žízní, ať přijde ke mně a pije! Kdo věří ve mne, `proud živé vody poplyne z jeho nitra´, jak praví Písmo.“ To řekl o Duchu, jež měli přijmout ti, kteří v něj uvěřili. Dosud totiž Duch svatý nebyl dán, neboť Ježíš ještě nebyl oslaven. (J 7:37-39)

„Ještě mnoho jiného bych vám měl povědět, ale nyní byste to neunesli. Jakmile však přijde on, Duch pravdy, uvede vás do veškeré pravdy, neboť nebude mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit, co uslyší.“ (J 14:12-13)

„Přímluvce, Duch svatý, kterého pošle Otec ve jménu mém, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl.“ (J 14:26)

23 Není náhoda, že umělci velice dobře vaří, při své práci jsou otevření, tvůrčí a umí naslouchat Duchu – jeho inspiraci. (Duch se latinsky řekne spiritus.)

24 Před týdnem jsme v kostelích „světli“ adventní věnce. Někde i na veřejnosti. (Minulý týden jsem byl pozván k „posvěcení“ hasičského auta) Jak tomu mohou nekosteloví lidé rozumět? Jak tomu rozumíme my? Kdo o tom přemýšlí? Tak si domů odneseme „posvěcenou“ věc. Co to pro nás znamená? Už jen když tuto otázku položím, hned se určitý typ katolíka naštvě a hned mě bude napomínat, že nejsem katolík ...

Řídíme se lidovou zbožností a nepromýšlíme zadání, které nám Bůh svěřuje.

My máme „posvětit“ – čas Adventu a věnec nám to připomíná. Nestačí se u věnce pomodlit, máme se otvírat božímu vzdělávání a růstu podle božího zadání. Bůh se nám zasvětil a my jsme křtem vykročili na cestu zasvěcení se jeho dílu. Konáme-li podle jeho návodu, „posvěcujeme“ svět. Společné jídlo „posvěcujeme“ tím, že myslíme jeden na druhého, pečujeme o druhé („Maminko, ty nevstávej od stolu, já to a to přinesu, já umyji nádobí, tys nám uvařila a my ti děkujeme. A tobě, Bože děkujeme za jídlo a tvé dary, a prosíme tě o pomoc, abychom z tohoto výtečného jídla a bohatství a krásy u našeho stolu sloužili druhým spolu s Ježíšem“).

Pojďme dál. Přemýšlíme-li nad něčím, píšeme-li dopis, článek, promýšlíme-li text Písma – modlíme-li se, i v tom je Duch připraven nám „napovídat“ (Písmo tomu říká „vnuknutí“ od Ducha). Však tomu právem říkáme duševní nebo duchovní práce.

Mnoho proroků vědců, vynálezců, umělců, novinářů a těch, kteří se zasazují o spravedlnost, i poctivých věřících z nejrůznějších náboženství, vědomě nebo nevědomě spolupracuje s Duchem božím.

My jsme poučeni Ježíšem o touze Ducha vše proniknout a dotvářet vše dobré. Všimějme si toho, využijme ochoty a pomoci Ducha božího.²⁵

Když promýšlíme cokoli dobrého, všimějme si „nápadů“, které přicházejí. Ne všechny nápady jsou dobré nebo nejlepší. Některé můžeme – s potěšením – vyhodnotit jako ty pravé.

Léta si všímám, že první nápad nemusí být nejlepší (František o tom také mluví, rozumím tomu, jsem energický a impulsivní).

Vím, že jsou i špatní (a mazaní) rádci (nejen zadavatelé a autoři špatných reklam), kteří nás chtějí odvést jinam. Máme rozlišovat impulsy od Ducha božího a impulsy od „ducha nebožího“.

Máme spolupracovat s Duchem božím. Uvedu příklad s modlitbou. Některé naše modlitby prozrazují naši povrchnost. Nedávno jsem slyšel v kostele v přímluvách modlitbu: „Bože, neopouštěj nás – své děti“. Řeknu vám, co mi na mé výhrady namítají pohodlní: „Co zase povídáš, Bůh si naše modlitby přebere.“

Představte si, že vám řeknu stejnou větu: „Novákovi, neopouštějte svoje děti.“ Co byste si o mně mysleli? Možná byste se ptali, co tím myslím. Jak byste se tvářili, kdybych vám odpověděl: „Přeberte si to.“ Odmala se přece učíme inteligentně mluvit s druhými. To patří do naší kultury. Každou chvíli děláme nějaké chyby, ale snažíme se je opravovat a růst – i v úctě k Bohu a v setkávání s ním. V odpovědnosti za naši inteligenci a vzdělávání u Ježíše.

O naší odpovědnosti za růst v porozumění a slavení Večere Páně se zmíním jindy.

Zkoumat jak, v čem a kdy nás Ježíš ponořuje do Ducha božího, je krásné a dobrodružné. Bůh je naším největším „druhem v dobro“.

2014

2. neděle adventní Iz 40:1-5. 9-11 2 P 3:8-14 Mk 1:1-8 7. prosince 2014

Chceme dobře hospodařit s nabídkou Adventu. (Na konci připojuji malou přílohu.)

I Židé, nejen my, se obracíme k Bohu a víc mu nasloucháme, až když nám teče do bot.

Hanbíme se za to.

Děcko utíká k rodičům, nejen cítí-li se ohroženo, ale někdy i tehdy, když si spokojeně hraje a nejednou se, z vnitřní potřeby blízkosti rozběhne do náruče rodiče ...

Izajášův text prvního čtení není utěšováním, je výzvou: „Postav se na nohy, narovnej se, otevři se, vyjdi ...“

25 Za týden uslyšíme v druhém čtení:

„Plamen Ducha nezhášeje,
prorockými dary nepohrdejte.
Všecko zkoumejte, dobrého se držte;
zlého se chraňte v každé podobě.“ (1 Tes 5:19-21)

K druhému čtení:

Někdy je na tom nemocný tak špatně, že mu přejeme smrt jako vysvobození. Ale to je velice zlé, když se někdo ocitne v tak těžké situaci, že mu přejeme smrt.

Asi mnohokrát v minulých časech se i velké skupiny dostaly do takové bídy, že si přály, aby už byl všemu konec. Apoštol k tomu (ve druhém čtení) říká své ...

(Někdy Bohu vyčítáme, že nezasahuje, že nám nepřichází na pomoc.

Jsme nespravedliví, dávno k nám včas přišel s nabídkou pomoci, ale my jsme na něj nedbali. Možná potřebujeme narazit na dno, abychom viděli, kam jsme to sami se svým „slavným“ hospodařením dotáhli.)

Vytištěný text evangelia si musíme poněkud opravit:

„Když Jan Baptista vystoupil na poušti, hlásal ponoření do obrácení, aby mohly být odpuštěny hříchy.

... jeruzalémští občané, dávali se od něj ponořit do řeky Jordánu. ...

Já jsem vás ponořoval do vody, ale on vás bude ponořovat do Ducha svatého.“ (U Mt je: „ponořovat do Ducha svatého a do ohně“.)

Říkali jsme si jaký je rozdíl mezi Janovým ponořením a křestním ponořením.²⁶

Víme, jak vypadal rituál Janova ponořování...

„Obrátit se“ je víc, než naše „činit pokání“ ...

Jan přichází, aby nám – v nás samých – pomohl udělat Bohu cestu.

Byli a jsou velcí karatelé lidí. Hrozí vším možným, včetně božích trestů.

My jsme kdysi jako Mikulášové naprosto nešikovně tlačili na děti, aby se modlily. Děti se bály čertů a sotva popadaly dech. Některé slabší děti se počuraly strachy. To byl strašný nátlak a křivení modlitby.

Jan a potom i Ježíš začínají kladně: „Bůh se o tebe, hříšníku zajímá! Máš se kam obrátit, jako ohrožená kuřata pod křídla kvočny. (Srov. Mt 23:37)

Ano, zločinci se ptali, co mají dělat. Naopak zbožní se pohrdlivě ošklíbali (srov. Lk 3:4-14)

My se ptáme: Proč se k nám Bůh nemůže dostat? Kde je překážka?

Trápí nás, když s někým blízkým nemůžeme mluvit o něčem důležitém. Nechce o tom ani slyšet. V určitém věku někdy s dětmi „není řeč“. Nemůžeme se k nim dostat, druhý je uzavřený, má závoru ve svém srdci, zabarikádované dveře.

Tak míváme někdy navršené všelijaké překážky a Bůh se k nám nemůže přiblížit a domluvit se s námi.

Je to zvláštní, v nějaké míře jsme formovaní slovem Božím, ale často se bráníme novému poznávání.

To je důležité vědět, a tento neblahý sklon si přiznat!

Chodíme do kostela proto, abychom jen slyšeli potvrzení svých názorů nebo se dozvěděli něco nového od Boha?²⁷

26 Křtít znamená dělat z lidí kristovce, křesťany. Křesťan – pokřtěný je ten, který je Kristův, který přijal Ježíšův životní styl, kdo se řídí jeho názory.

Jan nekřtí, ale ponořoval. Není Křtitel, ale Ponořovatel (Baptista).

Už jsme mluvili o Ježíšově ponořování do Ducha svatého a do ohně ...

Zkusme se trochu z odstupu podívat, co Izraelité potřebovali a čím trpí náš svět, abychom si všimli, co nám Bůh do naší nouze nabízí a s čím přichází Mesiáš.

Tím, jak se naše společnost víc propadá do pohanství, může nám být jasnější, na co stonáme. Ve světě se vždy prosazovali a prosazují lidé silnější, mazanější, bez zábran, lidé lži. Vládcové často neměli zábrany (dnes to vidíme na politicích), na nic a na nikoho se neohlíželi a neohlížejí.

Lež je nebezpečná. Utlačuje a zabijí. (Miliony lidí byly vyháněny z domovů, oloupeni o všechno, uvrženi do otroctví a povražděny.)

Mnoho zla se děje pomoci lži. Všimněme si jí.

Lež nám vadí nejvíce, když postihuje nás. Třeba naši čest. („Bližší košile než kabát.“)

Často jsme proti lži bezbranní ...

Lež začíná v dětství: něco jsem neudělal nebo něco provedl a z nedostatku odvahy jsem nepřiznal chybu, a snažil jsem se vykrotit lži. Léta jsem se zpovídal: „Lhal jsem.“²⁸

Kdo se lži nebrání, propadá jí ... Ani se neptá: „Proč bych neměl lhát?“

Může končit jako zruďa.

Známe vražednou ideologickou propagandu, falšování dějin, ponižování velkých skupin (ras, národů, tříd, atd.)²⁹

Nám lež nechutná, lžeme neradi. Ze zbabělosti. Ale kde brát odvalu k pravdě?

Vzpomínáte, jak za prolhaného minulého režimu pro nás mnoho znamenal Solženicynův text: „Nežít se lží“? (Promítali jsme se do něj, jako do všech hrdinských textů a příběhů ...) Někteří se pokoušeli narovnat.

Stavět se proti lži je ovšem nebezpečné, lháři získávají velikou moc. Kdo nám pomůže, kdo nás vyzbrojí proti násilí?

Těch, co se stavěli proti lži, bylo jak šafránu. Lež je jako mor.

Víme, jak vypadala pohanská božstva – navzájem se podváděla, opíjela se, zahýbala manželkám, vedla spolu mocenské boje. – To byl podivný vzor pro lidi.

27 Mnoho lidí přijme ochotně nové technické a další vymoženosti (např. mobilní telefon nebo počítač). Méně lidí dokáže přijmout přestavění nábytků ve svém bytě. A ještě méně lidí snáší s něčím pohnout ve své představě o Bohu nebo v církevním provozu.

Bůh je ale větší než naše dosavadní představy o něm. Co jiného od něj čekat než nová a nová závratná překvapení?

28 Dost rodičů se nechá rozčílit lhaním děcka. (Na druhých nám velice vadí naše vlastní chyby. Na druhé máme často větší nároky než na sebe. Ježíš by nám řekl, že jsme pokrytci.)

29 Asi znáte nehorázný film natočený nacisty během války v židovském ghettu v Terezíně („Strýčku“, ptá se krásně ustrojená židovská holčička esesáka, „už zase máme tento týden k jídlu sardinky ...“ Německé baby sílely: „My si odříkáme a naši synové padají na východní frontě.“)

Tak je to s mnohými politiky. Jakým příkladem mohou být pro občany, když jim chybí zásady? (Prezident znovu a znovu bezostyšně lže, druhý den je usvědčen a on si z toho nic nedělá. Paktuje se se zvrhlými diktátory, vládci, a nechává se oslavovat ... stále se to opakuje.)

Pojďme k Abrahámovi.

Sumerská kultura byla obdivuhodná ..., ale i tam mnohokrát vítězila lež.

I tenkrát bylo nebezpečné proti lži vystupovat. Kdo nemá strach?

Kde najít odvahu a sílu k pravdivosti? Ti, co propadli lži, se ničeho neštítí.

Abrahám byl otevřený a stál o víc ...

„Vyjdi z města lži, nemáš zapotřebí se nechat lží ponižovat. Neboj se, budu při tobě stát.“

Pěkně je popsáno, jak se Abrahám postupně učil nelhat (vzpomínáte, jak ze strachu lhal, vydával svou manželku za sestru?), poznával, že lhát je zbytečné, že ho Bůh ochrání.

Byl rovný, byl šlechtic ducha. A neskončil jako mučedník.

Svým postojem ovlivnil své lidi, vedl je k hrdosti ...

„Budeš požehnáním pro druhé“, řekl mu Hospodin. A byl! (Gn 12:2)

Když se něco Hebrejové od Abraháma naučili (na svých selháních a božím smilováním), dostali dalšího velikého svědka pravdy – Mojžíše!

Ani ten neskončil na egyptském popravišti, ani nepadl zákeřnou rukou někoho z vlastních lidí.

Pak Izraelité dostali dalšího učitele a svědka pravdy – Eliáše. I ten se ubránil násilí.

Hospodin své lidi neposílá pod nůž!

Většina dalších proroků svědectví pravdě zaplatila mučednickou smrtí, nedosáhli velikosti předchůdců.

Ale obstáli se ctí!

Škoda, že se nevyučili přinejmenším u Eliáše jako Elizeus. Nevyužili boží pomoc proti zlu jako Eliáš.

Před Ježíšem se židé opět hodně zapletli do nejrůznějších lží.

Očekávali slíbenou pomoc Mesiáše.

Někteří čekali především politickou svobodu. Jiní čekali víc – vítězství nad lží a nenávisť!

Jan, syn Zachariášův, je dalším svědkem a andělem (poslem) Pravdy.

To, že skončil na popravišti, je jiná záležitost.

Ježíš je pokračovatelem Abraháma, Mojžíše a Eliáše. Je největším svědkem a andělem Pravdy. Je silnější než lež. (Řada bitev, které zlo a lež ještě vedou, sice trvá, ale poslední slovo bude mít On.)

Ježíš je pokračovatelem Abraháma, Mojžíše a Eliáše.

Zlo a lež stále svědkům pravdy kroutí ruce a podřezává jim hrdla. Ale Ježíš řekl: Ukážu vám cestu, jak v tomto porušeném a prolhaném světě žít rovně a pravdivě.

Ježíšova matka a apoštol Jan Ježíše nejvíce pochopili a přiblížili se mu. Neskončili násilnou smrtí!

„Já jsem ta cesta, pravda i život.“ (J 14:6)

Znovu připomenu, že Ježíš zemřít nemusel, Jeho mučednictví má jiný důvod. To je jiná záležitost.³⁰

„Nikdo mi život nebere, ale já jej dávám sám od sebe. Mám moc svůj život dát a mám moc jej opět přijmout.“ (J 10:18)

„Já jsem vzkříšení i život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít.“ (J 11:25)

Ježíšova pravdivost, jeho přátelství a pomoc, nám dodá odvahu a sílu k pravdivosti.

Obdivujeme ho, chceme se mu podobat. Být jeho učedníkem, znamená následovat ho k vlastní pravdivosti. Nechceme se nechat strhávat lží.

Následovat Ježíše znamená žít v pravdě a pravdou.

Bude-li nás víc, kteří se odvážíme pravdy, bude pravdivost ve světě silnější.

Jeli svědků pravdy málo, je-li mnoho zbabělých a ustrašených, pak lež opět na čas vítězí.

Nám pravda zachutnala, voní nám, obdivujeme její krásu, rádi bychom žili pravdivě.

Pro nás je přiznání selhání a prosba o odpuštění snadnější, než pro ty, kteří nic nevědí o odpuštění.

My víme, že po přiznání nenásleduje trest, ale milost.

Znovu prosím, připomeňme dětem naši úmluvu: „Kdo se přizná, nebude trestán. Bude mu odpuštěno. Ponese jen následky a odpovědnost za své jednání.“ A my mu budeme svou pomocí nablízku.

Kdo jiný by měl děti učit než táta, jak se dá spravit chyba.

„Děti, byl jsem ošklivý na maminku, stydím se za to. Ale všechno se dá spravit. Maminko, prosím tě můžeš jít sem? Byl jsem na tebe ošklivý, můžeš mi to, prosím tě odpustit?“

Táta má dětem ukázat, že přiznání chyby není slabostí.

Tak budeme anděly – posly a svědky usmíření.

Ukážeme dětem, co znamená: „Poznáte pravdu a pravda vás učiní svobodnými.“ (J 8:32)

Ukažme dětem, jak funguje Ježíšova modlitba: „Otče, posvět je pravdou; tvoje slovo je pravda.“ (J 17:17)

Příloha:

UMĚNÍ SLAVIT

Na důležitá setkání a na významné slavnosti se připravujeme.

Advent je bdělým očekáváním, přípravou, otevíráním se tomu, který nás ve všem přesahuje. Víme, že o nás má velký zájem. Trochu si dělám starosti, zda mu budu stačit, jestli nebudu povrchní, zda nepromarním velkou příležitost. Samozřejmě, že Ježíš k nám nepřichází jednou do roka. Ale každý rok nám je příležitostí znovu vykročit výš, odvážit se do větší blízkosti, vydat se k dalšímu porozumění.

30 Jen někteří lidé rádi tvrdí, že Bůh je „slabý“ a potřebuje krev mučedníků, aby mohl uzdravit svůj hněv.

Kupodivu většina těchto lidí ráda věří, že je Bůh pomstí a násilníkům to nakonec spočítá.

Bůh není slabý ani bezmocný. To nejsou správně volená slova.

Vnitřně se uspořádat, abych byl příjemným darem pro druhé, je důležitější než vnější úklid, pečení cukroví a kupování dárků. Samozřejmě, že je to nejobtížnější.

Advent je opět příležitostí k rodinné konferenci. Nejen v zaměstnání máme pracovní porady. Doma se nejdříve tatínek zeptá maminky, co by si přála, v čem se má změnit. V jedné věci. Pak se zeptá dětí, co by mu v jedné věci poradily. Potom se zeptá maminka tatínka ... a dětí ... Děti chtějí být velké, časem se sami začnou ptát rodičů, aby jim poradili, co změnit na svém chování.

Na Vánoce (a o dovolené) od svých blízkých bláhově očekáváme, že budou jednat podle toho, co nám na očích uvidí. Ale tak to nefunguje. I v nejlepších rodinách se může stát, že o svátcích dojde k nějakému rozladění. Je moudré se, třeba na 4. neděli adventní, společně poradit: co je podstatné, co od sebe navzájem očekáváme a co jsme ochotni pro společné slavení udělat.

Jestli se manželé spolu umějí poradit a dohodnout, ukáží dětem cestu k porozumění s druhými a k umění slavit.

/v, Okénko do farnosti, 12/2014

2011

2. neděle adventní Iz 40:1-5. 9-11 2 P 3:8-14 Mk 1:1-8 4. prosince 2011

Je dobře, že advent začíná dřív než civilní rok. Neruší nás všelijaký silvestrovský „hluk a smog“. Očekáváme něco od adventu?

Před týdnem jsme slyšeli Iz z 63. kap.: Máme velký podíl na vlastní bídě, ale ty jsi, Bože, náš zachránce, ujmi se nás.“ Ne všichni sdíleli Izajášův názor o vlastní vině. Ta situace se stále znovu opakuje.³¹

Jdete opačným směrem. „**obrat' se**, máte kam jít, ke komu – Bůh Vám jde naproti“, volá Jan Baptista, „Boží království se přiblížilo, přijměte jeho pomoc a životní moudrost“.³²

31 Myslíte, že se naši otcové podobně káli v Izajášově duchu po 1. světové válce? Jak se církev zastávala vojáků (kanónfutu) na frontách 1. války? Ti, co se vrátili, nanejvýše řekli: něco tak strašného se už nesmí opakovat.

Proč za 20 let přišly ještě hrůzostrašnější zločiny?

Křesťané si opět nekladli otázky, jak jsme na tom před Bohem. Co se stalo, kde je příčina všeho, když: „Ty, Hospodine, jsi přece náš otec!“ (Iz 64:7)

(Kdepak, honem se nosila domů všelijaká kořist po Němcích ... a začalo se jen s obnovou vnější.)

Nepohoršujeme se nad druhými, že si nezapsali za uši, do své paměti a srdcí: Humanismus, demokracie a spojenci, na které jsme tolik spoléhali, neudržela nápor zla na jednotlivce a společnost. My, kteří máme – díky Boží ochotě – možnost vstoupit do rozhovoru s Bohem, jsme neměli odvahu si přiznat, že naše křesťanství bylo mělké a povrchní. Naše důvěřování Bohu nás nepodrželo před strachem a násilím, páchaným nad každým, kdo nešel s mocnými.

Ježíšova slova „Nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo, ale duši zabít nemohou; bojte se toho, který může duši i tělo zahubit v pekle“ (Mt 10:28) zůstala na papíře. Selhali jsme.

Konec komunismu si řada z nás pamatuje. Jak to, že jsme nehledali – ve světle Písma – kde a v čem jsme selhali? Mnozí si pokládají za zásluhy, že za komunistů chodili do kostela (a k volbám).

Hodně lidí se pohoršilo nad Martinem Jirousem – Magorem kvůli jeho dlouhým vlasům. Někdy se opil a způsobil výtržnost.

Rychle si dokážeme najít důvod, jak druhého odepsat a snížit pod sebe. Magorovy statečnosti a vnitřní poctivosti si mnoho „slušných lidí“ už nevšimlo.

Izajášova výzva je zásadní, proto ji znovu připomíná i Jan Baptista: „Urovnejte cestu Bohu v sobě, srovnajte kopce a propasti, aby se k vám mohl Bůh dostat“.

Povrchní čtení Písma ji často vyhodnotí jako výzvu ke zbavování se hříchů.

Copak jsme nikdy od Ježíše neslyšeli poplašnou zprávu, že existuje něco mnohem horšího než „hřích sodomský“? ³³

Starozákonní církev („synagoga“) byla přesvědčená, že si s Bohem rozumí a jedná podle jeho přání. Když nejprve Jan a pak i Ježíš vyzývali k obrácení, ³⁴ většina zbožných se nebila do vlastních prsou, ale ukazovala na ty druhé – „Ti ať se polepší: hříšníci, Samařani, pohané, i ten bludař z Nazareta!“

My novozákonní lid boží se máme obrátit k Ježíši, nežijeme podle jeho představ. I jednotlivci, i církev a její instituce.

Bylo by nanejvýš hloupé povyšovat se nad druhého. Bylo by hloupé, kdyby se jeden zločinec cítil být lepší než druhý, kdyby se některý nemocný v nemocnici povyšoval nad druhého, že je méně nemocný.

32 Pohanská náboženství neznají odpuštění, uznávají dobro a zlo a přísné vyrovnání trestem. My známe dobrodiní Božího odpuštění (tím můžeme být obdarováni za splnění určitých pravidel). Milosrdenství nesmíme zneužívat. Promlčení vin neexistuje.

33 Když Janovi učedníci odcházeli, začal Ježíš mluvit k zástupům o Janovi: "Na co jste se vyšli na poušť podívat? Na rákos, kterým kývá vítr?

Nebo co jste vyšli shlédnout? Člověka oblečeného do drahých šatů? Ti, kdo nosí drahé šaty, jsou v domech královských.

Nebo proč jste vyšli? Vidět proroka? Ano, pravím vám, a víc než proroka.

To je ten, o němž je psáno: 'Hle, já posílám posla před svou tváří, aby ti připravil cestu.'

Amen, pravím vám, mezi těmi, kdo se narodili z ženy, nevystoupil nikdo větší, než Jan Baptista; avšak i ten nejmenší v království nebeském je větší nežli on.

Ode dnů Jana Baptisty až podnes království nebeské trpí násilí a násilníci po něm sahají.

Neboť všichni proroci i Tóra prorokovali až po Jana. A chcete-li to přijmout, on je Eliáš, který má přijít. Kdo má uši, slyš.

Čemu připodobním toto pokolení? Je jako děti, které sedí na tržišti a pokřikují na své druhy:

'Hráli jsme vám, a vy jste netancovali; naříkali jsme, a vy jste nelomili rukama.'

Přišel Jan, nejedl, nepil – a říkají: 'Je posedlý.'

Přišel Syn člověka, jí a pije – a říkají: 'Hle, milovník hodů a pitek, přítel celníků a hříšníků!' Ale moudrost je ospravedlněna svými skutky."

Tehdy počal kárat města, ve kterých se stalo nejvíc jeho mocných skutků, že nečinila pokání:

"Běda ti, Chorazine, běda ti, Betsaido! Kdyby se byly v Týru a Sidónu daly takové mocné skutky jako u vás, dávno by byli oblékli žíněný šat, sypali se popelem a činili pokání. Ale pravím vám: Týru a Sidónu bude lehčeji v den soudu, nežli vám.

A ty, Kafarnaum, budeš snad vyvýšeno až do nebe? Až do propasti klesneš! Neboť kdyby se byly v Sodomě odehrály takové mocné skutky, jako u vás, stála by podnes. Ale pravím vám: zemi Sodomské bude lehčeji v den soudu, nežli tobě." (Mt 11:7-24)

34 Obrácení – změna smýšlení a způsobu života není jednorázovým aktem, ale celoživotním procesem.

Pozorujeme na sobě, jak znovu a znovu tíhneme a vracíme se ke svévoli a k vlastním pošetilým nápadům.

Obrácení se je pro nás jakoby zlatou mincí, kterou jsme dostali. Na přední straně je návrat k otci a na zadní

odvrácení se od zlého, od hříchu. Obrácení je ochotným přijetím a následováním Krista. Bernhard Häring

říká, když začalo, je třeba, aby se ustavičně prohlubovalo a zniterňovalo. „Obrácení se“ je pro nás ctností.

Smířením otevíráme dveře k cestě, po které k nám může přijít obdarování Pokojem.

Jestli sv. Pavel říkal, že je nejmenší z bratří, myslel to vážně, věděl, že mu bylo mnoho dáno.

Pro pořádek připomenu, jak to je se křtem a křtěním.

Když Jan Baptista (Ponořovatel) vystoupil na poušti, hlásal ponoření do obrácení ... všichni se od něho nechávali ponořit...

Jan kázal: „Za mnou přichází mocnější než jsem já... Já jsem vás ponořoval do vody, ale on vás bude ponořovat do Ducha svatého.“ – Kdo vstoupil dveřmi do tohoto procesu je křesťanem, snaží se následovat Krista.

Obřad křtu je otevřením dveří k vydání se na cestu, k vystupování po žebříku (žebřík je nejkratší cesta vzhůru).

Ježíš si získal naše srdce, zamilovali jsme si ho a chceme se mu podobat.

Poprosili jsme jej, aby nás vzal do učení.

Bůh nám dal Ježíše, jako nárožní (úhelný) kámen (nedávno jsme to četli v nedělním čtení evangelia): „Můžeš na něm postavit svůj život a „dům“ své rodiny a vztahů s druhými.“

Už jako děti jsme stavěli z kostek věž a objevovali první pravidla statiky. Zjistil jsem ale při dětských bohoslužbách, že děti nevědí, jak zedníci zdi stavějí, neznají olovnici.

Jak půjdete okolo stavby, zaveďte děti a vnuky na stavbu rodinného domku a požádejte zedníky, aby jim ukázali, jak se měří kolmost zdiva olovnici – od nejnižší cihly nebo základu. A že nelze měřit kolmost vysokého zdiva od nějakého dalšího výše položeného kamene uprostřed stavby. To by docházelo k čím dál větší odchylce, stavba by se nakonec skácela.

Dobrý řemeslník má vycvičené „dobré voko“, ale poměřuje olovnici, zda se trefil přesně nebo ne.

Dětem pak lehce vysvětlíte, že stavbu nás pokřtěných – kristovců – potřebujeme stavět na základním kameni Kristu. Od něj vše poměřovat. Podle Krista, ne podle svatého Petra, Augustina nebo Tomáše.³⁵

35 Už jsme si všimli, že došlo k mylnému výkladu Ježíšových slov „o skále na které je zbudována církev“.

Ježíš se zeptal apoštolů: „Za koho mě pokládáte?“

Šimon Petr odpověděl: "Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého."

Ježíš mu odpověděl: "Blaze tobě, Šimone Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec v nebesích.

A já ti pravím, že ty jsi Skála, na které zbuduji svou církev a brány pekla ji nepřemohou.

Dám ti klíče království nebeského, a co odmítneš na zemi, bude odmítnuto v nebi, a co přijmeš na zemi, bude přijato v nebi." (Mt 16:15-19)

Církev má být budována na pečlivém a přesném stavění podle Ježíše. To se stává tehdy, když – jako zde Petr – přijímáme Ježíše za základní a rohový kámen, a na něm pečlivě stavíme. Podle Ježíše ne podle rabína (sebeskvělejšího).

Máme poměřovat své názory podle božích názorů.

Položím cihlu „podle voka“, ale pak ji potřebuji srovnávat podle Krista („to ti nezjevilo tělo a krev, ale Nebeský Otec“).

Jak stavíme na osobě nebo úřadu, stavba je nakřivo, kácí se.

Což se děje. Opakujeme chybu Ježíšových současníků. Ti, když nejvyšší velekněz prohlásil, že Ježíš je kacířem, poslechli autoritu („když dá Bůh ouřad, dá taky rozum“). Velekněz byl pro židy „neomylný“.

Ale nikdo není neomylný. (Je třeba dobře rozumět, co znamená „neomylnost římského biskupa“.

Jan XXIII. řekl: „Nebudu neomylným papežem, nebudu vyhlašovat žádné dogma“.)

Sám sv. Petr po svém skvělém vyznání, řekl za chvíli slova, na která Ježíš reagoval: „Mluvíš jako satan!“

Na osobě ani na úřadu se stavět nemá!!

I papežové se někdy dopustili strašných omylů (kdyby jen omylů).

Ukažte dětem vysokou věž a přesnost zdiva – kamenů přesně položených nad sebou. Vyved'te je nahoru do věže, ať rovnost zdi prozkoumají – ať si třeba nějakou olovnici udělají a měří. Vysvětlíte jim, že nestačí v kostele vyznávat: „Věřím v Boha“ a upřímně odkývat vše, co se tam říká.

K postavení stavby nestačí rozhodnutí, stavět zdivo rovně. Stále je třeba kontrolovat správnou polohu každého pokládaného kamene. Ne nadarmo se Ježíš vyučil řemeslo.

Stejně stavíme dům svého života. Je třeba stále hlídat dva vztahy: „Kolmost“ a „vodorovnost“ (vertikálu a horizontálu).

O kolmosti jsme právě mluvili. Pečlivě poměřovat své názory podle názorů Ježíše. To předpokládá velikou pozornost a zkoumání toho, co Ježíš učí – „podobenství o rozsévání“ a „o dvou stavitelích“ – „počítejte s náporu na váš dům zvenčí“ (Mt 7:24n).

Jak se měří vodorovnost, také není těžké pochopit. Nezapomeňte dětem na stavbě ukázat vodováhu a jak se s ní měří.

Jak kontrolovat úroveň vztahů s druhými?

Občas mi někdo něco vytýká. Vysvětluji, jak to vidím, jak jsem to myslel, snažím se stavět na faktech.

Někdy si neporozumíme, oba máme pocit, že máme každý svou pravdu.

Jindy mám pocit, že druhý křivdí mě a že neposlouchá, co mu říkám.

Jak se domluvit?

Je vůbec možné se domluvit? Jak stavět s druhým dům?

Ježíš nám dal důležitá pravidla:

1. Být ochotný pravdu hledat. Vědět, že se k pravdě teprve blíží, nejsem jejím vlastníkem. Čím vyšší postavení mám, tím více je třeba na to dávat pozor (táta, šéf, tchyně, představený, farář, president, papež ...)
2. Vědět, že druhý může něco vidět a vědět přesněji než já.
3. Uzavřít smlouvu s druhými, aby mně říkali, co si myslí. Potřebuji někoho, kdo mně má rád a kdo mně může říci i to, co není pravda. Kdo nebude mít strach mi sdělit svůj názor (takovými bývají v první řadě rodiče ..., také do nás nejdříve mnoho /nejvíce/ investovali.) Na mně pak je, abych hledal pravdu.

Názor druhého může být rozdílný od mého.

Nemám-li patent na rozum, pak bývá pravda někde mezi mým názorem a názorem druhého.

V různé vzdálenosti – jak kdy – od jednoho nebo druhého.

Uvedu jeden příklad:

Ježíš říká: „Nepřísahajte!“

Sv. Pavel přísahal.

Dnešní církev „fest“ přísahá. Odvolává se na sv. Pavla.

Kdo je základním kamenem? Ježíš, Petr, Pavel, já nebo ty?

Pro nás je jen jeden Rabi (Mistr a Učitel) – Ježíš.

Kdo si nepořídí takovouto kontrolu, kdo si myslí, že si sám vystačí nebo kdo má okolo sebe jen lokaje, lichotníky a kývače, stává se nebezpečným sobě i druhým.
Bude jako jednooký (hrozí mu, že brzy přijde „o druhé oko“. „Kdybyste byli slepí, hřích byste neměli. Vy však říkáte: Vidíme. A tak zůstáváte v hříchu.“ J 9:41)

Proto je důležitá a nenahraditelná rozprava a porada manželů, rodiny, komunity v klášteře, firmy.
Dokud si táta bude povídat se synem, mohou se navzájem ovlivňovat, hledat společně pravdu.
I od dětí se můžeme mnoho naučit.

Kontrola od druhých se nedá ničím nahradit!
Žádnou zbožností, modlitbami, obětí nebo utrpením.

Proto nám bylo řečeno, že jen s druhými se můžeme blížit k Bohu a podobat se mu. „Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil.“ (Gn 1:27) – To platí i pro další společenství lidí, komunity.

Celý život těžce nesu, že v církvi chybí rodinný, bratrský duch („všichni jste bratři“). Postrádám ochotu vyslechnout druhého. Není větší pokory než když vyšší se zájmem a ochotou porozumět vyslechne nižšího, starší mladšího.
Ježíš nám předal plány na stavbu církve podle modelu rodiny (Mt 23:1-12), ale my jsme si ji brzy svévolně přestavěli podle modelu císařského dvoru.

Rodina je základní buňkou božského království (a společnosti).
Rodiče mají objevovat dětem jejich cenu před Bohem – tu nemůže zrušit žádný hřích. Jsme z královského rodu.
I králové dělali chyby. Když se ke svým proviněním poctivě postavili, mohli dále kralovat.
(Kralovat znamená pečovat.)

Rodiče mají naučit své děti komunikovat, přiznávat chyby a napravovat je.
Každý děláme chyby. Vážíme si, že nás za ně Bůh netrestá, neodepisuje nás, neodstřeluje nás.
„Poslal svého syna jako lékaře.“
Bůh je TÁTA-MÁMA.
My – představení druhých – se máme učit u Ježíše.
Celý život přijímáme nové a nové role: manžela, rodiče, tchyně, vedoucího, faráře, biskupa ...)
Každý představený (rodič je prvním vyslancem Božím pro děti) se má vyučit od Ježíše, že se nepomlouvá, vyslechne druhá strana.
Každý níže postavený má přijmout totéž.

Svým přístupem k vlastním chybám, máme učit děti:
co znamená „obracení se“,
změna smýšlení,
jak dojdeme k odpuštění a ke smíření.

V semináři by se mělo učit (podle evangelia):
– jak se uzdravit z dřívějších zranění...
– jak si obstarat kritiku, jak s kritikou pracovat (jak ji přijímat a jak ji poskytovat).

Církev potřebuje kritiky – stavební dozor – nejprve pro svůj vlastní dům.
Kritika nebourá, ale zachraňuje a staví.
Církev má kritizovat svět, mocné.

Od Starého Izraele až do skonání věků posílá Bůh svému lidu proroky.
Od proroků až po Ježíše se učíme jak má kritika vypadat.

Čím máme kdo větší postavení, tím více jsme ohrožení, že se budeme mýjet s pravdou.
(Moc a pocit vlastní důležitosti je největším pokušením. Byly o tom napsány i mimo církev dobré a užitečné knihy.)

Čím máme kdo větší postavení, tím více jsme ohrožení, že se okolo nás semkne nepropustná hradba lokajů a pochlebovačů.

Musím začínat od sebe. Ale nemám zbaběle mlčet k chybám jiných.

Nemám vést konečné soudy, odsuzující člověka. Máme odsuzovat hříchy.

Potřebujeme dobře rozumět Ježíšovým slovům: „Kdo z vás je bez hříchu, hod' kamenem první“.

Pak rozpoznáme navádění ďábla – rád cituje Písmo, ale zneužívá je. I slova: „Kdo z vás je bez hříchu, hod' kamenem první“. Tak se obvykle snaží umlčet kritika.

Můj hřích mě má vést k pokoře, ale ne k tomu, že budu mlčet k jinému zlu.

Nejsem lepší než církev. Ale to neznamená, že se vyvážu z povinnosti upozorňovat na chyby své církve. Mlčení nejen umožňuje, ale podporuje zlo.

I civilní právo uznává povinnost varovat před nebezpečím.

Křtem jsme na sebe vzali povinnost a službu prorockou (je těžká a přináší nebezpečí, vyžaduje odvahu).

Jsme osvobozeni od souzení druhých, ale máme střežit život, spravedlnost, pravdu, slabší, umlčované a odsuzované.

Bůh nikoho neodepisuje, umí pracovat i s lumpy.

S každým hříšníkem mám mít soucit. I se sebou.

Soucit není rozměklý.

Milosrdenství se může dostat tomu, kdo se snaží o narovnání porušené spravedlnosti.

Bylo by hloupé a svědčilo by o naší nízkosti, kdybychom druhého pokládali za většího hříšníka než sebe! Nemáme to zapotřebí.

Známe Bohem nabízenou cestu k nápravě: k obrácení, odpuštění, smíření, k pokoji (který je darem Božím). Každý z nás, i církev, má (každému i všem) sloužit jako Ježíš – Milosrdný Samaritán. (Viz. Přílohy)

2011 (Cesty k odpuštění)

A. Nesvátostné

1. Pro dokonalou lítost nám Bůh odpouští. (Dřív než přijmeme svátost smíření)

2. Při bohoslužbě pokání.

3. Nasloucháním Božímu slovu. (Nasloucháme-li s touhou porozumět a přijmout slyšené jako směrnici pro svůj život.)

4. Pro skutky pomáhající a sloužící lásky. Ježíš říká o hříšnici: „Její mnohé hříchy jsou jí odpuštěny, protože projevila velikou lásku“. (Lk 7:47)

Anděl řekl Korneliovi: „Tvá modlitba byla vyslyšena a Bůh vzpomněl na tvoje almužny“.
(Sk 10:31)

5. Přijetím zdvořilého bratrského napomenutí. Když tvůj bratr zhřeší, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima. Dá-li si říci, získal jsi svého bratra. (srov. Mt 18:15-18)

6. Prosbou o odpuštění tomu, proti kterému jsem se provinil. Když tvůj bratr zhřeší, pokárej ho, a bude-li toho litovat, odpuť mu. A jestliže proti tobě zhřeší sedmkrát za den a sedmkrát za tebou přijde s prosbou: „Je mi to líto“, odpustíš mu! (Lk 17:3b-4)
Vyznávejte hříchy jeden druhému a modlete se jeden za druhého, abyste byli uzdraveni.
(Jk 5:16)

7. Při kajícím úkonu na začátku mše. Dodrží-li Ježíšův nárok: „Přinášíš-li svůj dar na oltář a tam se rozpomeň, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem. Potom teprve přijď a přines svůj dar. (Mt 5:23-24)

8. Účastí na eucharistii – při sjednocení s Ježíšem Kristem a sjednocením s bratry a sestrami.
..... „jezte moje tělo, které se za vás vydává, pijte kalich mé krve, která se prolévá za vás a za všechny na odpuštění hříchů.“

9. Modlitbou Páně a odpouštěním. Odpuť nám naše viny, jako jsme odpustili těm, kdo se provinili proti nám. (Mt 6:12)

10. Konáním čehokoliv dobrého. Každý náš dobrý čin, konání, které vede k růstu Božího království v nás a okolo nás, může být následováním Krista. Dekret o kněžské službě a životě, říká: „dobrosrdečnost, upřímnost, statečnost, stálost, starostlivost, lidskost, soudržnost, solidarita a vzájemná pomoc“. Každé přemáhání lenosti, ochoty, snášení těžkostí, uplatnění lidské slušnosti a ohleduplnosti, upevňování vlastní kázně. „Cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili.“ (Mt 25:40)

B. Svátostné

1. Svátost křtu.

2. Svátost smíření (pokání).

Nutně ji slavím, pokud se vědomě, svobodně a dobrovolně dopustím velikého svinstva (smrtného hříchu).

Ze „zbožnosti“ ji slavíme – i když nemáme na svědomí smrtelný hřích, „nepovinně“, pro krásu setkání s Kristem odpouštějícím.

Už dlouho se chystám dopracovat podrobnější text o svátosti smíření a o její dnešní krizi.

A o nějakém výhledu.

2011 (Svátost smíření)

JAK JE TO SE SVÁTOSTÍ SMÍŘENÍ?

Začínáme v Božím království jako začátečníci, učedníci, děti („Potřebujete se znovu narodit“, říká Ježíš Nikodémovi.)

Dítě udělá mnoho chyb, než se naučí mluvit, chodit, jednat kulturně. Povzbuzujeme je.

Dětem přejeme co nejlepšího učitele, mistra, trenéra ...

I my hledáme pro sebe nejlepšího rádce, lékaře, psychologa, režiséra, dirigenta ...

Je-li takový člověk dokonce přítelem, co si můžeme přát více?

Je-li pro mě Ježíš Přítelem, Učitelem, Mistrem, Lékařem, mám přístup ke „Stromu Života“.

Ježíš mi je Samaritánem, nehledí na svůj prospěch, nešetří výdaji na mé uzdravení.

Pohanská náboženství neznají odpuštění, uznávají dobro a zlo a přísné vyrovnání trestem. My víme, že Bůh je ochotný nám odpouštět, vynahrazuje naše nespravedlnosti a dává nám novou možnost růstu.

Milosrdenstvím můžeme být obdarováni za splnění určitých pravidel.

(Nesmím se pokoušet milosrdenství zneužívat. Promlčení vin neexistuje.)

Je-li Bůh láska, pak můžeme pochopit, že se může smilovat nad hříšníkem, který selhal.

Ale, že může být odpuštěno tomu, kdo znovu selhal – i když už zažil veliké milosrdenství Boha – to je nad veškerá očekávání odpovědného člověka.

Vzpomeňme na odpuštění Petrovi, který zapřel svého Přítele.

I církve pochopila boží milosrdenství až po určité době (inu, míváme zpoždění).

První křesťané rozuměli významu křtu. Je projevem milosrdného Boha nad hříšníkem.

Na křest se poctivě připravovali.

Druhé generace křesťanů dokonce křest odkládaly na konec života. Aby už po křtu neselhali.

Jestli se někdo z nich těžce provinil (zřeknutím se Krista – obětováním modlám, vraždou a cizoložstvím), vyznal svou vinu biskupovi (biskup byl v každém větším městě; biskup je „dohlížitel“, má dohlížet na to, aby nikomu nic nechybělo), nikoliv veřejnosti. Biskup provinilce přijal mezi kající. Celoživotní kající (ti činili veřejné pokání, např. leželi na zemi při bohoslužbě, po bohoslužbě slova byli vyvedeni ven, nemohli se účastnit Stolu Páně).

Až na konci života se jim dostalo odpuštění a smíření.

Tato kající praxe byla velice tvrdá.

Zapomněla církev, že nestačí jen nekonat zlo?

Slova: „Pokolení nevěřící a zvrácené, jak dlouho ještě budu s vámi? Jak dlouho vás ještě mám snášet?“ (Mt 17:17), patřila přece apoštolům.

Zapomněla církev, že i apoštolové odporovali duchu Božímu i po seslání Ducha svatého?

"Vstaň, Petře, zabíjej a jez!"

Petr odpověděl: "To ne, Pane! Ještě nikdy jsem nejedl nic, co poskvřňuje a znečišťuje."

Ale hlas se ozval znovu: "Co Bůh prohlásil za čisté, nepokládej za nečisté."

To se opakovalo třikrát. (Sk 10:1-16)

Křesťané pracovali se slovy Písma. Měli stále na paměti Ježíšova slova odpuštění apoštolům, kteří selhali i po tom všem, co jim Ježíš dal. Nezachovali se jako přátelé, nezastali se Ježíše jako Daniel nespravedlivě odsouzené Zuzany. A přesto k nim Ježíš po vzkříšení přišel s odpuštěním:

Ježíš jim znovu řekl: "Pokoj vám. Jako mne poslal Otec, tak já posílám vás."

Po těch slovech na ně dechl a řekl jim: "Přijměte Ducha svatého. Komu odpustíte hříchy, tomu jsou odpuštěny, a komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou." (J 20:21-23)

Slova: „Komu odpustíte hříchy, tomu jsou odpuštěny“ platí obecně, ne jen při svátosti smíření.

Křesťané si znovu a znovu četli slova Jakubova:

„Vyznávejte hříchy jeden druhému a modlete se jeden za druhého, abyste byli uzdraveni. Velkou moc má vroucí modlitba spravedlivého.“ (Jak 5:16)

Nejen jednotlivec, i církev je také teprve na cestě. Nemáme vše hotové.

I církev se potřebuje snažit stále lépe a hlouběji naslouchat božímu slovu, aby mohla sloužit lidem podle Ježíšových plánů.

Církev hledala dál pomoc pro hříšníky i pro sebe – hříšnici.³⁶

Církev si uvědomovala, že „i spravedlivý hřeší sedmkrát denně“.

Hledala dál, vyšla z konferencí řeholníků. Ti se každou sobotu shromažďovali a vyznávali se z toho, čím se provinili jeden proti druhému. Mohli bychom to nazvat rodinnou pracovní poradou. Tak to děláme mezi manželi a v rodině.

Ale někdy si nestačíme sami mezi sebou v rodině.

Netrháme si doma zuby, ani nevrátíme.

Chodíme na různé preventivní prohlídky, konzultace. Do logopedické, psychologické poradny.

K právníkům a jiným odborníkům.

Je dobré a užitečné mít průvodce Písmem.

Je důležité mít „vrbu“ – někoho, komu se mohu se vším svěřit. Někoho, kdo mě má rád a nepohorší se nade mnou. Je ovšem moudré mít dobrou „vrbu“. Lidé se často svěřují někomu, kdo není o moc chytřejší než oni sami. (Chlapům v hospodě, kamarádce z práce.)

Sv. Terezie řekla: „Kdybych si mohla vybrat mezi zpovědníkem zbožným a vzdělaným, vyberu si vzdělaného“. (S výběrem lékaře to také tak děláme.)

Samozřejmě, že takováto konzultace a porada se může odehrávat mimo svátost smíření.

Vylití si srdce u své vrby, psychologa nebo duchovního průvodce, má svůj význam.

Odehrává-li se v duchu Ježíšových slov: „Kde jsou dva nebo tři v mém jménu, tam jsem uprostřed vás“.³⁷

Ale svátosti slavíme. Ve svátosti smíření slavíme Milosrdenství Boží. To je více než zpověď.

³⁶ Označení „Svatý“ náleží jen Bohu.

Používáme-li to slovo pro pokřtěného a pro církev, pak ne proto, že bychom si mysleli, že jsme bez hříchů, ale ve smyslu zasvěcení sebe Bohu.

Bůh se zasvětil nám (jako rodiče dětem) a my jsme se zasvětili Bohu. Na jeho péči odpovídáme tím, že se přidáváme k jeho pečování o nemocný svět.

³⁷ Potřebujeme ale rozumět tomu, co znamená: „V Ježíšově jménu“

Překvapivá a vážná jsou Ježíšova slova apoštolům na konci jeho života: „Až dosud jste o nic neprosili v mém jménu“. (J 16:24)

A ve svátosti smíření je zvláštním způsobem přítomen Ježíš.

Učíme se hospodařit se zdravím. Od zubaře čekáme, že nám řekne: sedmička vpravo nahoře potřebuje plombu. Za to jej platíme.

O druhých řekneme, proč se mě nezeptá: měl by se ptát: "Ježíši, je moje polévka dost slaná?", "nechybí něco mému filmu?", "co mám dělat, když moje žena musí mít pokaždé poslední slovo?", "kde dělám chybu ve výchově svého syna, když mě neposlouchá?", "jak si mám vážít táty, když mě vždycky podceňoval?", "jak přemáhat strach?", "jak se osvobodit ze závislosti na televizi?", "kde se získává chuť do života?". Kdyby se mě zeptal, možná bych mu odpověděl.

Slabý nebo nemocný pochopitelně neunese větší nápor. Proto potřebujeme pečovat o své celostní zdraví. To znamená také péči o zdravé sebevědomí.

Všimněme si jak nás Bůh neustále vymazluje. Kdo si všímá a dovolí Bohu, aby jej měl rád – ne za výkon – ale ze své velkorysosti, kdo ví, že je milovaným dítětem božím, ten sám touží po dalším růstu.

Proto je důležité se naučit vnímat pozornosti, kterými nás Bůh obdarovává každý den (modlitba má především tento účel). Každou neděli můžeme dostat novou porci projevu Boží pozornosti při slavení Večeře Páně. Do této slavnosti přece Ježíš vložil všechnu svou lásku k nám. Jsme opečovávaní Bohem. Ví-li, jak jsem Bohu drahý, přirozeně se ptám: "Ježíši, je moje polévka dost slaná?", "nechybí něco mému filmu?", "co mám dělat, když moje žena musí mít pokaždé poslední slovo?", "kde dělám chybu ve výchově svého syna, když mě neposlouchá?", "jak si mám vážít táty, když mě vždycky podceňoval?", "jak přemáhat strach?" "jak se osvobodit ze závislosti na televizi?" "Kde se získává chuť do života?".

Velice často umíme poradit jinému. Naše potíže je v tom, jak unést nepříjemnou pravdu o sobě.

Smysl svého života vidíme – prizmatem dnešní společnosti. Vlastně davu – v něčem podružném, částečném. Být úspěšným podnikatelem, lékařem, získat peníze a slávu.

Na židech vidíme: Uctívali Hospodina o svých svátcích a pro všední život se jim zdála praktičtější všelijaká božstva plodnosti (úspěchu, zisku, síly, ...).

Budeme-li vědět o svém postavení, které máme před Bohem, Bůh nás přijal a nic a nikdo nás nemůže připravit o toto místo. Jen kdybychom řekli, trhni si nohou.

Pak si budeme pěstovat sebekritiku a vyhledávat poctivou kritiku.

Jsem vděčný, jestli mi někdo poskytne průvodcovskou službu k porozumění božím slovu, k následování Ježíše, k přilnutí k Ježíši.

Říkáme si, láska je čin, práce.

Co můžeme my kněží, žijící sami, tudíž bez konfliktů vypravovat o lásce blíženecké? Snadno se můžeme dostat do trapných frází. Při zlaté svatbě bychom se měli ptát oslavenců, co jim nejvíce pomohlo k pěknému soužití.

Naši přátelé, obdivuhodní lidé, Písmo by řeklo spravedliví, vychovali čtyři děti a pak si vzali kloučka bez rukou.

Kluk je šikovný, ledačehos dosáhl, ve sportu, studuje (a nestuduje), sám už jezdí autem...

Byli jsme u nich na návštěvě, za chvíli cvakla klika a z předsíně se ozval hlas: „Která kurva, mi vzala bačkory?“ Maminka se omlouvala. „Nám se neomlouvej, možná jsi mohla odpovědět: „Já to nebyla““.

Hoch má dlouhou pubertu, bouří se, je bez rukou, biologičtí rodiče o něj nestáli, pěstouni po něm chtějí to, do čeho se jemu nechce ...

Vzpomínáte na první čtení z minulé neděle?

„Proč jsi nám dal, Hospodine, zbloudit z tvých cest?“

Dosaďme si tam třeba marnotratného syna: „Proč jsi, otče, dopustil, abych dopadl hůř než tato prasata, která pasu? Mají dost žrádla a mně kručí v žaludku. Já, tvůj syn, kradu žrádlo prasatům. U nás doma každý nádeník dostává dobrou mzdu a netrpí hladem“.

„A co jsem měl podle tebe dělat, když se ti doma nelíbilo? Jsi dospělý. Já jsem tě nevyháněl. Naštval ses ty, ne já. Neslyšel jsi: Táhni a už se nevracej. Máš se kam vrátit...“

Dnes nás čeká druhá vyučovací lekce. Jednoduchá a srozumitelná pro každého.

První čtení mluví o prvním předpokladu v jednání s druhým: Být přímý a poctivý. Stojíš-li o poctivé, rovné a spravedlivé jednání s tebou, buď i ty poctivý k sobě a druhým.

Ale s člověkem zbabělým, nerovným a neupřímným jednat nelze.

Bůh ti přeje, nemusíš se bát.

Bůh k tobě sestupuje z „nebe“, ale také ty máš nějaký ten metr vystoupit k němu. Postav se na nohy, nekňourej a nevymlouvej se. Bůh s tebou chce jednat jako s dospělým a odpovědným člověkem. Pozveš Boha do svého srdce nebo s ním jen budeš vyjednávat v kostele?

Já během svého života už asi popadesáté slyším Janovu výzvu. Neřeknu: „To už znám“.

Chci se Janem nechat vést ještě k hlubšímu porozumění a užitku.

Překlad: „Jan hlásal křest pokání“ je nešťastným posunem. Jan vyzývá „k ponoření do obrácení.“³⁸

To ale není chvilkovým ponořením jako do studené vody. Jde o nový způsob životního přístupu:

1. Stále si mohu porovnávat své názory s Ježíšem.

(Jan řekl: „Já jsem vás ponořoval do vody, Mesiáš vás bude ponořovat do Ducha svatého.“

K tomu je pro nás nezastupitelné slovo Boží, i texty starého zákona už čteme ve světle Ježíšova vyučování).

2. Stále se mohu nořit do boží lásky.

(„Mesiáš vás bude ponořovat do Ducha a ohně – lásky (srov. Mt 3:11). Od vnímání přírody až po Večeři Páně.)

Obojího nám je velice třeba.³⁹

Židé netrpělivě očekávali Mesiáše (na rozdíl od nás) a Jan je výrazně zaujal.

38 Křtít znamená dělat z lidí kristovce, křesťany. Křesťan - pokřtěný je ten, který je Kristův, který přijal Ježíšův životní styl, kdo řídí jeho názory.

Jan nekřtíl, ale ponořoval. Není Křtitel, ale Ponořovatel (Baptista).

„Obrátit se“ neznámá „činit pokání“. „Obrat' auto“ neznámá úsporně jezdit.

39 Žijeme ze zážitků a jsme povinni si je obstarávat. Naše potřeby jsou darem od Boha. Jejich naplňování nám má sloužit ke kulturnímu setkávání. Než budeme jíst husu (pomínám jak ji získám), musím ji péci, ozdobit stůl, hezky se ustrojít, pozvat blízké, dát jim přednost, naslouchat a vyprávět si se stolovníky, poděkovat Bohu (nejen za sádlo, které zbude) ... Dávat a nechat se obdarovávat.

Evangelium svědčí: Jan je „Izajášovským“ poslem ohlašujícím Mesiáše. ⁴⁰

K Janovi přicházeli nejrůznější typy lidí: od zbožných farizeů a kněží až po veřejné hříšníky a vojáky. Někteří byli zvědaví, jiní vyprovokovaní, jiní v něm rozpoznali autoritu. Škoda, že většina tehdejších židů nepřijala Janovu výzvu jako trvalý určující přístup k Bohu. Řada z nich se sice nechala od Jana ponořit do Jordánu, vyznávali svou bídu a prosili Boha o pomoc, ale nevytrvali v procesu stálého „obracení se“ k Bohu. ⁴¹

Jen pár lidí na Jana nedalo dopustit a byli mu celoživotně vděční, že jim ukázal cestu, důležitý „grif“ jak se setkávat s Bohem (a ne se svojí představou o Bohu). Přiznali si, že Boha ještě neviděli, připustili že je možné, že se od Boha vzdalují a začali to přezkoumávat. Nechali se Janem vést a znovu pečlivěji naslouchali slovům proroků a pak i tesaři z Nazareta.

Připomeňme si, že Jan lidem Mesiáše neukázal. Jen těm, kteří přemýšleli a „složili zkoušku z dobrého přemýšlení“, pravil: „Ježíš je zabitá ovce, stažená z kůže a visící na reznickém háku v chrámě“ („Hle, beránek boží“).

Nepomůže nám obviňování Boha, že učí záhadně, nemluví jasnou řečí a dělá drahoty... Ale to bychom se vraceli zpět k otázce: jakou vypovídací hodnotu má evangelium, zda si považují pozvání k Ježíšovu vyučování a zda je Ježíš dobrým pedagogem.

Nemusím všemu hned rozumět, stačí, jsem-li ochotný se zamýšlet nad tím, co mně boží slovo říká, jestli se budu ptát a přitakám-li poctivě pravdě.

Ten, který si nechá od Jana poradit, objeví, že neustálé obracení se k Božím názorům je výhodné a jediné možné. Boha nemohu jednou provždy poznat a zařadit.

Pak se mohu nechávat ponořovat do Ducha božího. Budu-li otevřený, Duch mě bude připomínat Ježíšova slova a já jim budu schopen porozumět.

Ponoříme-li do veliké nádoby uzavřenou láhev, do láhve neprosákne ani kapka.

Nepomůže nám voda Jordánu, křtitelnice a ani bířmování, pokud nepřijmeme technologii obracení se k Bohu, pokud neodzátkujeme své srdce a neotevřeme se tomu, co nám Ježíš říká. On je ten dobrý hospodář, který ze své zásoby vynáší věci nové a staré.

Jakýkoliv náš problém, o který se přeme s druhými, si můžeme porovnat s Ježíšovými názory. Škoda, že se často takto neřešily a často neřeší spory v církvi: „Co o tom a tom říká Ježíš?“

Ježíšovy názory můžeme dobře poznat, dostal se do nejrůznějších situací, vyjadřoval se k mnoha věcem, setkával se s nejrůznějšími lidmi, s mnoha protivníky ze všech možných táborů. Máme dost informací k tomu, abychom mohli zjistit co si o té věci, o kterou vedeme spor, Ježíš myslí.

40 Pokud by pro někoho evangelium nebylo ještě slovem s nejvyšším kurzem hodnověrnosti, nemá pro něj smysl číst dál. Abych mohl přijmout svědectví, potřebuji znát míru hodnověrnosti svědka.

41 Někdy slyšíme: „Odevzdal jsem to Bohu“ nebo „Bože, zbav mě toho a toho“.

Co to má znamenat?

„Pane učiteli, odevzdávám vám tento příklad, nehnu s ním.“

„Pane doktore, vyřízněte mi žlučník“.

„Zbav mě chuti k jídlu, nebo 15 kg nadváhy?“

„Nauč mě přes noc angličtinu“.

„Osviť učitele, aby mě položil otázku, kterou jsem se naučil“.

Je pravda, že my kazatelé jsme často špatnými průvodci slova Božího. Ale nemálo lidí se vůbec nezajímá o Ježíšovy názory.

Proč se lidé vymlouvají na nedobré průvodce božího slova? Ať si poctivě položí otázku, zda vyhledají lepšího kazatele, aby Božímu slovu porozuměli.

Koho Ježíšovy názory nezajímají, tomu nepomůže ani kdyby se natrvalo přestěhoval do bazénu se svčenenou vodou. „Můžeš přivést koně k vodě, ale nedonutíš jej, aby pil“, říká čínské přísloví.

Samozřejmě, že ten, kdo neporozumí, co je podmět a přísudek, nedá dohromady větnou stavbu.

Kdo nepochopí násobilku, neporozumí umocňování.

Kdo neumí udržet rovnováhu na kole nemůže bezpečně jet na motorce.

Kdo nepochopí proč a jak se řadí na kole, nepochopí řazení v autě.

Když učitel neumí dětem dobře vyložit látku, může dětem pomoci rodič.

Nejsme závislí jen na učitelích autoškoly nebo na farářích.

Cesta k porozumění Bohu není zatarasená špatným kazatelem. Bůh na nic nezapomněl: „Nebude učit bratr bratra, já sám vás budu vyučovat.“⁴²

Nejme závislí na kováříčkovi, máme skvělého Kováře.

„Všechno jsem vám vysvětlil“, říká Ježíš, „už nejste zaměstnanci, ale přátelé“.

„Duch vám moje slova bude znovu a znovu připomínat a uvádět vás do porozumění.“

Naše děti chodí na různé přípravné kurzy, aby se dostaly na střední nebo vysokou školu. Rodiče za to dost platí.

Jan Baptista začal přípravu na Ježíšovo vyučování. Byl velkorysý, nevybíral školné. Byl vynikajícím učitelem, může mu porozumět každý, kdo o porozumění Bohu stojí.

Kdo nechce, tomu nepomůže ani svčená voda, ani pobožnosti, ani odpustky a mše, ani sám Bůh. Na přátelství, porozumění a spolupráci je zapotřebí obou stran.

„Za mnou přichází mocnější než já; nejsem hoden, abych mu rozvázal tkaničku u boty“ je ukázka toho, co znamená „povyšování“ a „ponižování“. „Kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se ponižuje, bude povýšen.“⁴³

Na rozdíl od Jana si mnoho židů myslelo, že jsou chytrější než Ježíš.

42 „Hle, přicházejí dny (pro nás jsou „ty dny“ teď), je výrok Hospodinův, kdy uzavřu s domem izraelským i s domem judským nové přátelství: Svůj zákon jim dám do nitra, vepíši jim jej do srdce. Budu jim Bohem a oni budou mým lidem.

Už nebude učit každý svého bližního a každý svého bratra: »Poznávejte Hospodina!« Všichni mě budou znát, od nejmenšího do největšího z nich, je výrok Hospodinův.“ (Srov. Jer 31:31-34)

43 „Vy však si nedávejte říkat `Mistře´: jediný je váš Mistr, vy všichni jste bratři.

A nikomu na zemi nedávejte jméno `Otec´: jediný je váš Otec, ten nebeský.

Ani si nedávejte říkat `Učitelí´: váš učitel je jeden, Kristus.

Kdo je z vás největší, bude váš otrok.

Kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se ponižuje, bude povýšen. (Mt 23:8-12)

K Ježíšovi přistoupila matka synů Zebedeových se svými syny a, klaněla se mu: „Ustanov, aby tito dva synové měli místo jeden po tvé pravici a jeden po tvé levici ve tvém království.“

Ježíš však odpověděl: „Víte, že vládcové panují na národy a velící je utlačují. Ne tak bude mezi vámi: kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebníkem; a kdo chce být mezi vámi první, buď vaším otrokem. Tak, jako Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé.“

Škoda, když si někdo myslí, že nepotřebuje promýšlet Ježíšova slova.

Kdo něčemu nerozuměl?

2005

2. neděle adventní Iz 40:1-5. 9-11 2 Petr 3:8-14 Mk 1:1-8 4. prosince 2005

Tato nabídka bude asi náročná, bude trochu testovací, ale prosím vás, nenechte se odradit. Pokud mi pošlete vaši reakci, váš názor, zda je to únosné, budu rád.

Příště se v každém případě vrátím k metodě jednotlivých malých kroků.

Marek 1:1-8:

- 1 Počátek evangelia Ježíše Krista, Syna Božího.
- 2 Je psáno u proroka Izaiáše: `Hle, já posílám posla před tvou tváří, by ti připravil cestu.
- 3 Hlas volajícího na poušti: Připravte cestu Páně, vyrovnejte mu stezky!`
- 4 To se stalo, když Jan Křtitel vystoupil na poušti a kázal: "Čiňte pokání a dejte se pokřtít (ponořit) na odpuštění hříchů."
- 5 Celá judská krajina i všichni z Jeruzaléma vycházeli k němu, vyznávali své hříchy a dávali se od něho křtít (ponořit) v řece Jordánu.
- 6 Jan byl oděn velbloudí srstí, měl kožený pás kolem boků a jedl kobylinky a med divokých včel.
- 7 A kázal: "Za mnou přichází někdo silnější, než jsem já; nejsem hoden, abych se sklonil a rozvázal řemínek jeho obuvi.
- 8 Já jsem vás křtil (ponořoval) vodou, on vás bude křtít (ponořovat do Duchu) Duchem svatým.

Poznámka: místo „pokřtít“, je třeba použít „ponořit“. Jan nekřtil, ale ponořoval. Není Křtitel, ale Ponořovatel (Baptista), nejme na to zvyklí, můžeme říkat, Jan Předchůdce Páně. Křtít znamená, dělat z lidí kristovce, křesťany. Křesťan - pokřtěný je ten, který je Kristův.

Letošní Advent pro nás není prvním adventem. Jan Předchůdce Páně i sám Ježíš začínají stejně kázat: „Obráťte se, přiblížilo se k vám království boží“.

Nečteme evangelia poprvé, ale raději připomenu nutné předpoklady k pochopení textu:

1. Mám ověřené, že Písmo je slovem božím.
2. Rozumím tomu, co znamená „království boží“ a stojím o ně.
3. Stojím o kontakt s Bohem. viz téma z 1. neděle adventní. (Dovoluji Bohu, prosím jej, aby mě mluvil do života, pečoval o mě, upozorňoval mě co mohu dělat lépe nebo co dělám špatně.) Chci se „obrátit“ k Bohu, abych nemusel životem bloudit a plahočit se.

Poznámka ke království božimu:

Kdo u vás má poslední slovo? Táta nebo maminka?

V božím království má poslední slovo Bůh.

Království je jedním ze způsobů uspořádání společnosti. Království pozemská mají své nevýhody. Demokracie má své nevýhody.

Ježíš zve určité lidi do své party. V jeho království platí pravidla Ježíšem stanovená. Vytvořil je na rodinném modelu (všichni jste bratři, jeden Otec, jeden Mistr, jeden Učitel), na dobrovolné službě (kdo chce být největší, ať slouží).

„Obrátit se“ neznamená „činit pokání“, jak si často myslíme..

(Srov. Mt 20:20-28)

V textu dnešního úryvku bychom neměli přehlédnout jednu ze základních podmínek k následování Ježíše. Často ji přehlízíme.

Rádi bychom chtěli být dobrými křesťany, kolikrát jsme se třeba chtěli polepšit, ale nějak nám to nejde. Proč se nám nedaří?

Rádi bychom, aby naše modlitby byly vyslyšeny. A nejsou. Proč?

Odpověď nám je dnešním úryvkem evangelia nabízena.

„Posílám svého posla před tebou, on ti připraví cestu.“

Leckomu ta slova dohromady nic neříkají. Už jsme si na ně zvykli, máme je oposlouchaná, bereme je samozřejmě. Ale něco jiného je něco vyslechnout a něco jiného je např. říknu-li: „Tady ten pán (paní) vám řekne, co máte udělat“.

Chceme slyšet, co nám říká Jan? Nebo Jan zůstane jen „hlasem volajícího na poušti“?

Jestli něco slyšíme v Písmu, měli bychom vědět, co ta slova znamenají, měli bychom jim porozumět. I takovým slovům, o kterých si myslíme, že je známe, „neboť přece patří k typicky adventnímu tónu“. Např. „Posílám vám svého posla, který bude volat, vyrovnejte Pánu stezky!“
Co to znamená?

(Izraelité v babylonském zajetí viděli, jak při náboženských slavnostech vezli ulicemi velikou sochu božstva. Aby byla jízda možná, musela se nejdříve upravit cesta.)

My si můžeme k pochopení všimnout, jak se buduje dálnice. Naše staré silnice se všelijak klikatí.

Dálnice je přímá, bez zbytečných zatáček, zbytečného stoupání a klesání, vyhýbá se městům, nejsou na ní semaforey, zbytečné křižovatky, přejezdy železnice, atd.

Jak se dělá dálnice k Bohu? Zkusíme jít trochu „proti proudu“.

Často své křesťanství začínáme od polepšení ze svých hříchů.

Ale být dobrým křesťanem neznámá jen, že se snažím odstranit hříchy, to je až na několikátém místě.

Mohu se léta snažit, a mnoho se mi nemusí dařit. Čím to je? Kde je příčina? Koukneme na to.

Nejdříve ovšem potřebuji vědět, co znamená boží království, k čemu – do čeho - mě Ježíš zve. Jak si Ježíš moje křesťanství představuje.

O co prosím v „Modlitbě Páně“? Co to pro mě konkrétně znamená? Bez toho nelze pokračovat, v tom případě by v programové učebnici následovalo: „Vrať se na stranu x“.)

Čeho je tedy třeba před snahou odstraňovat hřích ze svého života? Který krok má předcházet?

Toužím-li po božím království, je-li pro mne žádoucí, zaujal-li mě Ježíšův život, jeho životní styl, chci-li být jeho učedníkem - musím splňovat základní podmínky. Je potřeba být hledajícím člověkem, ochotným se ptát co Ježíš říká a zamýšlet se nad jeho slovy.

Uvedu známý příklad:

Vzpomínáte na uzdravení slepého od narození? (J 9:1-41) Farizeové stojí proti Ježíšovi a namítají mu: „Jsme snad i my slepí?“ Ježíš jim odpověděl: „Kdybyste byli slepí, hřích byste neměli. Vy však říkáte: ‘Vidíme’. A tak zůstáváte v hříchu.“

Potřebujeme si promyslet a přijmout Ježíšovu větu: „Říkáte, ‘vidíme’, a proto váš hřích trvá“.

Co nám tato věta ukazuje? Že vlastně existuje něco, co je ještě závažnějším faktorem než hřích, něco, co rozhoduje o tom, zda zůstaneme hříšníci, i když se budeme sebevíc snažit z hříchů vymotat a přitom budeme vůči hříchu beznadějně bezmocní. Nejdříve je třeba „prohlédnout“. Opomenuli ono „vidím“, nebudu schopen odstranit hříchy. Bez schopnosti „uvidět“, „prohlédnout“ nejsme s to vyhnout se hříchům.

Co znamená ono „vidím“? To je třeba promyslet a nechat se získat pro uzdravení, nechat se uzdravit ze slepoty. Pak se hříchy najednou začnou samy ztrácet.

Jenže ani to „vidíme“ není prvořadá věc. Pojdme dál „proti proudu“.

Např. Ježíš říká: „Každý hřích bude odpuštěn, jenom hřích proti Duchu svatému odpuštěn nebude. Kdo by se rouhal proti Synu člověka, bude mu odpuštěno, ale kdo by se rouhal proti Duchu svatému, tomu odpuštěno nebude.“ (srov. Mt 12:31-33; Mk 3:28-29; Lk 12:10)

A evangelista vysvětluje: Toto Ježíš pravil, protože řekli: "Má nečistého ducha." (Mk 3:30)

Farizeové nechtěli uznat, že Ježíš přichází od Boha, že koná zázraky z moci Boží. Křivě, svévolně, vědomě Ježíše nařkli, že je spolčen s ďáblem, že je posedlý.

Tedy ještě dříve, než se nechám uzdravit ze slepoty je důležitá vnitřní poctivost, pravdivost. Je první a základní podmínkou. To znamená, uznat chybu, kterou jsem udělal, nevymlouvat se, nenalhávat si: „Já jsem to myslel (já to myslím) dobře“, nestavět se proti Duchu božímu. Natož svádět svou chybu na druhého, případně až k obvinění druhého, že je spolčen s ďáblem. Odporovat Duchu božímu.

Prvořadá věc je tedy uznat chybu, být pravdivý. Prvním nevysloveným přikázáním je: „Nebudeš obelhávat sebe, ani Boha svého“.

Na druhém místě je Ježíšovo varování před překážkou, kterou se rádi zabarikádováváme. Tou bývá jistota, že „už vím“, pocit, že můj strop poznání je i stropem konečným: „Říkáte, ´vidíme´, a proto váš hřích trvá“. Je třeba se naučit přijímat Ježíšovu pravdu, jeho názory, jeho zbožnost, dodržovat jeho slovo a nemyslet si, že něco známe lépe než Ježíš. Nenechme se oklamat, že to umíme...

Na třetím místě je to, co říká sv. Pavel „Nestáli o správné poznání Boha a proto Bůh je vydal“ (srov. Ř 1:28-32) a máme tam vyjmenované hříchy od těch nejtěžších až po dětské zlobení. (Připomínám poznámky k minulé neděli – trápení nás má přivést k přemýšlení, k hledání, co je špatně.)

Až pak lze účinně odstraňovat hříchy, které my obyčejně registrujeme, nad kterými se zamýšlíme, z nichž si „děláme hlavu“. Pozor, tím neříkám, že není správné se nad hříchy zamýšlet. Jenže, pokud se pouze zamýšlíme nad hříchem a nezamyslíme se nad těmi základními kroky, které stojí před otázkou hříchu, tak to je totéž, jako kdybych začal stavět dálnici zasypáváním dolíků a odstraňováním kopců bez výškového zaměření trasy a bez připraveného odvodnění základu dálnice.

Proto jsme minule (na 1. neděli adventní) uvažovali, zda vůbec stojím o pomoc Boží, zda se Boha ptám, zda jej prosím, aby dohlédl na můj život, abych se nemusel zbytečně trápit a opakovat chyby. Nikdo z nás, jedeme-li v autě, a dochází nám benzín, a začne svítit kontrolka, si neřekneme: „Já vím jak na to, já tu žárovičku vyšroubuji“. Trápení je svítící kontrolkou: mám načerpat benzín, vyměnit olej, doplnit kapalinu, vyměnit pneumatiky ...

Vidíme, že „učíňte cesty přímé“, tedy znamená:

1. Být poctivý, uznat chybu, kterou jsem udělal (nevymlouvat se, nesvalovat vinu na druhého).
2. Stát o správné poučení. Zamýšlet se nad tím, co nám Bůh v Bibli říká, co tam vůbec je.

Je spousta lidí, kteří mají dobrou vůli, ale protože Bibli pořádně neznají, chytanou se jednoho nebo druhého a nakonec z toho mají v hlavě zmatek.

Občas si říkáme, proč je tolik různých křesťanských církví, když je jedna Bible. Protože čteme Bibli jako noviny, vybíráme si, co se nám líbí. Je nutné číst Bibli a hlavně evangelium, celé a pozor – porozumět celku. K tomuto cíli chceme dojít. A je důležité mít stále na paměti, že i když si myslím, že Bibli rozumím, pořád v nás může být ono „vidíme“.

Porozumění vyžaduje závažný proces hledání. Nerezignujme. Neříkejme, že slova Boží nikdy nepochopíme. Vydávejme se na cesty jako v jiných oborech a záležitostech našeho života. Každý z nás mnoha věcmi v pozoruhodné míře rozumí a mnoho věcí ovládá (např. máma u dětí).

V katolické církvi se mnoho nepracuje pro porozumění slovu Božímu. Zájem pouze předstíráme. Je-li na církevní půdě debata o něčem závažném, citujeme řadu teologů a církevních dokumentů, ale neslyšíme: „Ježíš říká, toto.“ Na Ježíše a na slovo Boží už nevyjde čas ani papír.

(„Ježíš je neviditelná hlava, ale my máme viditelnou hlavu“, říkají. Pak se divíme, že se nad námi jiní útrpně usmívají, že jsme jak dvouhlavé tele. Kolikrát jsem to slyšel, a nebylo to míněno zle.)

„Dělání přímých cest“ vyžaduje tedy nejprve hledat, zdali je moje „křesťanství“ podle Ježíšových představ a podle jeho návodu. A ne honem, bez důležitých podstatných kroků, jen řešit svou hříšnost. To pojedou podle svého programu a ne podle Ježíšova programu. A sám se daleko nedostanu, nebude se mi mnoho dařit, nevidím valné výsledky, přestane mě to bavit, protože jsem ztratil chuť, motiv.

Adventní čas je novou příležitostí k zamyšlení, abych si připustil pod kůži, že to moje křesťanství nemusí být tak dobré, jak se domnívám.

Pak Ježíš člověku pomůže. Nejdříve se objeví nejasnosti, pochybnosti a podle toho, jak je člověk spoután svým dřívějším názorem, mohou se dokonce objevit i velké a těžké krize. My totiž často velmi lpíme na tom, co „známe“, co máme.

Na Judejcích si můžeme všimnout, jak dopadli. Měli svůj určitý názor na Hospodina, na Mesiáše, který si vytvořili špatným čtením Bible a když přišel tesař z Nazareta, jeho kázání se jim nelíbilo. Už před tím se jim nelíbilo kázání Eliáše, Elizea (nikdo se nepřišel nechat uzdravit) a ostatních proroků. Před Janem Předchůdcem Páně náboženští představení šikovně vykličkovali. Ježíše chtěli v Nazaretě shodit ze skály.

To „učíňte cesty přímé“, znamená, zamýšlet se nad těmito skutečnostmi. A nemyslet si, že nám se nemůže stát to, co Ježíšovým současníkům. Oni si také mysleli, my jsme lepší generace než ty předešlé. Mysleli si to upřímně – v tom je to přesvědčení nebezpečné!! Kterí mladí lidé nejsou přesvědčeni, že oni přece budou mít lepší manželství než jejich rodiče? Správně touží po lepším manželství, správně vidí nedokonalé výsledky rodičů, ale nesprávně přeceňují sami sebe, myslí si, že jim stačí dobrá vůle a „my se máme rádi“.

Ježíšovi současníci si také mysleli, že si s Hospodinem rozumí a byli přesvědčeni „že se s ním „mají rádi“. Často, stejně jako zamilovaní, nezrale říkáme: „Já v tebe, Bože, věřím, doufám, já tě nade všechny miluji“. A myslíme to dobře a upřímně. Může to být velice nezdravé a naivní. (Když Petr přísahal Ježíšovi lásku na život a na smrt: „půjdu s tebou do kriminálu a dám za tebe hlavu na špalek“, Ježíš mu řekl, mluvíš jak sedmnáctiletý kluk v máji. Hůř: „Mluvíš jak satan...“.)

Nejdříve je tedy nutné vytvořit správné komunikační přístupy: „Čiňte cesty přímé“, abychom se s Bohem mohli vůbec setkat. Ježíšovi současníci (zbožní lidé) se s Ježíšem minuli, neposlechli Jana, mysleli si, že Janovu radu nepotřebují – přece nejsou žádní začátečníci, jako ti velcí hříšníci (celníci, vojáci a nevěstky), kteří k Janovi chodí.

Abychom mohli číst Bibli, musíme nejdříve vzít do ruky „slabikář“. Napřed nepřišel Ježíš, ale Jan Předchůdce, ten nám právě onen slabikář, čili podmínky správného chápání Bible připomíná. Jan nám neříká, co je v Bibli, ale **jak** ji máme číst. Zapsáno je to zkratkovitě, podrobně je to zapsáno např. u Izajáše, Mojžíše a jinde. Jan spíše připomíná tuto nutnost, zamyslet se nad tím, jak Bibli beru do ruky. Nesmíme zapomenout, že uvnitř sebe sama máme zábrany, které nám brání v mnoha věcech Ježíšovi porozumět. Tyto zábrany měl i apoštol Petr a Jan (např. v otázce zabití Mesiáše, jak se chovat k lidem jiného náboženství, ...).

Dříve, než získám přesvědčení o pravosti Bible, se tedy musím naučit dobře číst, dobře se zamýšlet, chápat. Dokud neumím správně myslet, tak ať vezmu do ruky jakoukoliv knihu, tak budu automaticky dělat výběr, budu si dokonce myslet, že tu knihu znám a přitom ji znát nebudu. Protože jsem ji četl „povýšeně“ – z hlediska toho, co „znám“.

Janovo kázání nás upozorňuje nepřehlédnout důležitý předpoklad k setkání s Ježíšem. Jan nás připravuje, abychom se neminuli s Ježíšem a jeho slovy. Uvědomme si, že my pouze známe Ježíšovo jméno, známe pouze písmena, ale smysl těch „písmen“ jsme často ještě nepochopili. Neznáme „Ježíšovu podobu“ (jako učedníci po vzkříšení svého Mistra) a můžeme se s ním lehce minout.

Že Janovo kázání není jen tak ledajaké, víme z Ježíšova hodnocení o Janovi. Nevyhněme se Janově ponoření do podmínek nutných k pochopení Ježíše. Přijměme od Jana klíč k pochopení Bible, ale i k pochopení dobré modlitby i k odolnosti vůči hříchu.

Prosím vás, znovu se omlouvám, že dnešní lekce je náročnější. Vím, že je třeba nejprve pochopit jednotlivé lekce Ježíšova vyučování. Ale právě to jsem chtěl trochu ukázat na příkladě textu, o kterém si myslíme, že pro nás není až tak důležitý - neboť, „jsme přece už dál než u Jana, my jsme už učedníky Ježíšovi (pokročilí nebo pokročilejší)“.

Pokud nepřehlédneme lekce Janovy, pokud se necháme Ježíšem vyučovat, za chvíli se jednotlivé lekce začínají sbíhat k širším souvislostem a celkový obraz se nám začne skládat jak puzzle.

3. neděle adventní

2017

3. neděle adventní Iz 61:1-2a. 10-11 1 Sol 5:16-24 J 1:6-8. 19-28 17. prosince 2017

Pěkně se poslouchá o ujímání se nešťastných, zajatých, uvězněných a o prosazování milosrdenství. Ale činit tak není snadné – vzbouzí to ohromnou nevoli mocných. Každý, kdo se v pyramidě společnosti dostal trochu nahoru, je proti bourání stávajících pořádků. Hospodinův služebník (otrok) je pomazaný od Hospodina.⁴⁴

Jan Baptista byl „páter vyklouz“.⁴⁵

Táta měl svůj statut kněze, sloužil v chrámu, podle pravidel, v předepsaném a honosném rouchu.

Syn ustrojen jen v nejlacinějším obleku, ponořoval lidi jen do vody.

Vrchnost si hlídá svou moc a pořádek!

Její poskokové vyrazili vyšetřit opovážlivost svévolníka.

Jan na jejich hru nepřistoupil, pouze opakoval Izaiáše: „Připravte cestu Mesiáši.“

My se svým překážkám a spolupráci s Duchem budeme věnovat další týden Adventu.

V rodině si dovolujeme klást otázky, jak bychom si mohli čím dál víc rozumět.

Přišli jste na něco, co brání Bohu, aby se s vámi setkal?⁴⁶

Zajisté jste si všimli v prvním čtení slov o ženichovi a nevěstě.

Víme, že nás Ježíš opět pozve k závratné svatební hostině. Ale na oslavu manželství se každý připravuje osobně. Jaká příprava, takový užitek z oslavy.

Neprocházíme adventem, Vánočními svátky a pak dalším liturgickým rokem poprvé. Kam jsme došli?

Co jsme od Ježíše pochopili? Co jsme si osvojili? Je důležité to pojmenovat a poděkovat za to.

Máme představu, co nám schází a co potřebujeme? (V angličtině, ve svém oboru to umíme pojmenovat.)

Co znamená Ježíšova výzva „obratte se“?

Připraveným Ježíš nabídl: „Přijímám tě za svého učedníka.“

Nikodémovi řekl, že se musí začít znovu učit od první třídy a sednout si mezi jeho učedníky. Ale na to pan Profesor nepřistoupil.⁴⁷

Před týdnem jsem něco nadhodil o ponoření do Ducha.

44 Pomazaný je „ovoněný“, voní po Bohu (vůně je jedním ze symbolů Ducha).

Ale těm, kteří sebejistě tvrdili, že mají čich na Mesiáše, Ježíš nevoněl. (Tento druh sebejistých se dnes ohání Duchem svatým.)

45 V Izraeli se kněžství dědilo. Ale Jan se nechtěl stále přit s profesory v kněžské škole. V ústraní znovu promýšlel Tóru. (Aby tak velkou práci zvládl, žil co nejušporněji – proto chodil v „montérkách“ – nehrál si na Eliáše – a jedl nejjednodušší jídlo.) Jan svědčí o srozumitelnosti Písma – neminul se Mesiášem jako velekněží a celá náboženská elita.

46 Ve škole učitelé zkouší, Ježíšovi učedníci se zkoumají sami.

Ježíš nezaložil nové náboženství. Své současníky i nás přivádí k původnímu zjevení Boha v Izraeli, mohli bychom říci k židovství (podle Mojžíše a proroků). Sám pečlivě dodržoval Tóru a mnoho náboženských rituálů (účastnil se naslouchání Písma v synagoze, modlil se s druhými, putoval do Jeruzalémské svatyně, obětoval velikonočního beránka, platil chrámovou daň ...), ale v původním záměru Ducha.

Když nás pak osvobodil od přebujelé zbožné tradice (oblékání, rituálních předpisů, obětí ...), dokonce i od chrámových předpisů (neboť chrám nebude – srov. J 4:21, a původně ani nebyl), bylo to vše k hlubšímu porozumění Duchu a k nové spolupráci s Duchem.

Někteří Izraelité Ježíšovi porozuměli.

Už Mojžíš a proroci porozuměli Duchu božímu, byli Bohu tak blízko, že přes všechna velká příkoří od vlastních zvali k Bohu druhé. Kárali nepravosti a svévolnosti králů, mocných a kněží, ale nezatrpkli. Unesli dokonce pronásledování a mučení.

Ježíš vystoupil ve stejném Duchu (samozřejmě ve větší míře a síle).

Všem říká: „Bůh stojí o každého z vás (boží království se přiblížilo).“

Některým říká: „Blahopřeji vám, kteří jste pochopili...“⁴⁸

Jiným: „Běda vám!“

Pečlivě zkoumáme příčiny, proč někteří patří do jedné, nebo druhé skupiny. Bylo by nerozumné si myslet, že nemůžeme skončit mezi těmi: „Běda vám“. O tom rozhodujeme my a boží milosrdenství v tom nikomu nemůže zabránit.

(I židé vyznávali Boha Milosrdného. Žili ve stejném náboženském „trendu“ jako my.)

47 Přišel za Nazaretským v noci, aby se to nikdo z jeho kruhů nedozvěděl. Měl své bohatství (vysoké postavení v náboženském systému, vědomosti z práva a teologie, tituly) neporozuměl Nazaretskému, odešel zklamán jako „bohatý mladík“.

48 Blahopřeji chudým v duchu, neboť jejich je království nebeské.

Blahopřeji těm, kdo pláčou, neboť oni budou potěšeni.

Blahopřeji tichým, neboť oni dostanou zemi za dědictví.

Blahopřeji těm, kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni.

Blahopřeji milosrdným, neboť oni dojdou milosrdenství.

Blahopřeji těm, kdo mají čisté srdce, neboť oni uzří Boha.

Blahopřeji těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími.

Blahopřeji těm, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je království nebeské.

Blahopřeji vám, když vás budou tupit a pronásledovat a lživě mluvit proti vám všechno zlé kvůli mně.

Radujte se a jásejte, protože máte hojnou odměnu v nebesích; stejně pronásledovali i proroky, kteří byli před vámi.

Vy jste sůl země; jestliže však sůl pozbude chuti, čím bude osolena? K ničemu již není, než aby se vyhodila ven a lidé po ní šlapali.

Vy jste světlo světa. Nemůže zůstat skryto město ležící na hoře. A když rozsvítí lampu, nestaví ji pod nádobu, ale na svícen; a svítí všem v domě. Tak ať svítí světlo vaše před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebesích.

Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit.

Amen, pravím vám: Dokud nepomine nebe a země, nepomine ani jediné písmenko ani jediná čárka ze Zákona, dokud se všechno nestane. Kdo by tedy zrušil jediné z těchto nejmenších přikázání a tak učil lidi, bude v království nebeském vyhlášen za nejmenšího; kdo by však zachovával a učil, bude v království nebeském vyhlášen velkým. Neboť pravím vám: Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevejdete do království nebeského. (Mt 5:8-20)

Ježíš naprosto souzní s Otcem.

„Otče, je mi s tebou dobře,“ říká Ježíš, „je mi s tebou velice dobře.

Jsem rád, že tě mám. A těší mě, když od tebe slyším: „Jsi můj milovaný syn.“

Rozumíme si. Naším největším bohatstvím je, že máme jeden druhého.

Velice rád ti naslouchám.

Rád budu plnit tvá přání, udělám vše, co je v mých silách.“⁴⁹

I nás Ježíš zve do náruče Otce.

Zve nás i do (svého a Otcova) Ducha.

Ježíš je plný Ducha.

Nabídl nám (svou moudrost, své přátelství) hostinu, aby nám dával sebe a svého Ducha.

Aby nás a náš život vyživoval svým přátelstvím („až na smrt“), nabízí nám transfúzi svého Ducha.

A aby nás sjednotil s Otcem a s bratřími. (J 6:56-57; 1 K 10:16-17)

Potřebujeme ještě hlouběji než dosud vědět, co máme udělat, aby se to stalo – abychom se sjednotili s Ježíšem a s bratřími.

Ježíš nám vysvětlil, jakých chyb se dopouštěli židé – dobré a správné náboženské úkony a rituály konali jen formálně, bez Ducha.

Ani nám nestačí odříkat určité množství modliteb, „být na mši“, „být u svatého přijímání“ (to jsou naše nešťastné formulace!) a pak se vyzpovídat, že jsem byl roztržitý.

Kdybychom si u společného jídla četli noviny, dleli duchem u milenky, v práci nebo na fotbale, možná bychom uslyšeli: „Ani nevíš, co jíš! A s kým jíš.“⁵⁰

Kolikrát se z takových věcí můžeme zpovídat, aniž bychom hledali, jak se takové trapnosti a strašné neuctivosti zbavit? To je vážnější než kuřít oko. Vypovídá to o naší neúctě k Bohu. A o ustrnutí ve špatném návyku.⁵¹

49 Proto Kristus říká, když přichází na svět: „Oběti ani dary jsi nechtěl, ale dal jsi mi tělo. V zápalné oběti ani v oběti za hřích, Bože, jsi nenašel zalíbení. Proto jsem řekl: ‚Zde jsem, abych konal, Bože, tvou vůli, jak je o mně v tvé knize psáno.‘“

Předně říká: „Oběti ani dary, oběti zápalné ani oběti za hřích jsi nechtěl a nenašel jsi v nich zalíbení“ – totiž v takových, jaké se obětují podle zákona. Potom však řekne: „Zde jsem, abych konal tvou vůli.“ (Žid 10:5-9)

50 Přiznal jsem se, že jsem zdědil z rodiny modlitbu u stolu: „Bože, požehnej nás a tyto dary“ a asi do padesáti jsem ji používal. Prosil jsem Boha, aby on činil. A měl jsem dobrý pocit, že jsem se pomodlil. Dovolil jsem Bohu, aby se projevila jeho přejícnost.

Víte, že si říkáme, co je posvěcení – prosíme Boha, abychom my posvětili dary, které jsme přijali od něj a od hodných lidí.

Jestli se snažím přispět k dobré atmosféře u stolu, jestli se snažím „být u jídla pro druhé“, jestli o ně pozorně pečuji, jestli ocením a pochválím ty, kteří jídlo připravili a tak nám projevili svou lásku, jestli jim poděkuji a jsem ochoten jim sloužit a pracovat (v kráse a síle tohoto pokrmu) pro boží království – pak jsem dobrořečil a posvětil jídlo a setkání u stolu. Neprosím tedy Boha, aby konal On, prosím Boha o pomoc pro sebe, abych konal správně já. Bůh pro dobré jídlo a pro naše bratrské vztahy už udělal vše, teď jsem na řadě já.

51 Na setkání s Bohem se mám připravit, mám vědět, kdo je Bůh!

Mluvit s Bohem (odříkávat slova) a přitom myslet na něco jiného, je obrovskou neúctou. I nás by se dotklo, kdyby s námi někdo takto mluvil.

Jako si na talíř naberu tolik jídla, kolik sním, tak promyslím tolik ze slova Božího, kolik dokážu zpracovat.

Podobně říkám tolik slov modlitby, kolik jsem schopen vědomě a pozorně vyslovit. Více slov nemusí

Na farním semináři o liturgii kdosi říkal, že není třeba rituály vysvětlovat, že mají dostatečnou sílu nás uvést do jejich obsahu. Nebyl čas na vysvětlování, tak se k tomu vracím. Zkusme se každý zeptat sami sebe, jak jsme vyrostli v porozumění „Modlitbě Páně“? To je náš častý společný rituál.⁵²

Máme-li nějaké společenství, kde nás nikdo nesoudí, můžeme si o tom společně promluvit a podělit se o své dobré zkušenosti.

Podobně je to se slavením Večeře Páně.

Před II. Vatikánským koncilem se mluvilo jen o Ježíšově oběti.

Určitá parta neumí říci nic jiného a neurvale okřikuje druhé a označuje je za bezbožné.

Mají za to, že mši slouží Bohu, že velice záleží na určitých slovech, určitých gestech, rouchách a úkonech.⁵³

My říkáme, že Bůh slouží nám, že Beránek boží s námi – svou nevěstou – slaví svatební hostinu.

To nás uchvacuje, posiluje, povznáší a proměňuje. Ježíšův Duch nás vede dál a dál.

Ale víme, že jsme teprve na začátku porozumění Bohu. Jsme jen začátečníci.

Jinak rozumí svatbě pětiletá družička, jinak patnáctiletá, jinak ženich a nevěsta, jinak rodiče a prarodiče. Jak nasloucháme Ježíši? Jak spolupracujeme s Duchem božím?

Jak by se žilo člověku, kdyby mu nenarostly druhé zuby?

Jeden náš strýc měl v dětství zápal mozkových blan. Nebyl schopen se vyučit řemeslo, zapamatovat si postup práce.

Jak dalece jsme porozuměli Ježíšově svatební hostině?

Přicházím splnit jen svou náboženskou povinnost?⁵⁴

Přicházím jako divák?

Jako host ke stolu?

Jako, ten, který si považuje, že je pozván do množiny Beránkovy nevěsty?

Prosím Vás, nemluvím tady jako někdo, komu se to vždy daří.

Ale musím o tom mluvit, budu se z toho odpovídat mnohem více než Vy za to, co říkáte o Bohu svým dětem. Často si před Bohem připadám jako mladý Herodes před Janem Baptistou – rád mu naslouchal, ale Jana neposlechl. Veřejně to tady říkám.

znamenat hodnotnější setkání s Bohem.

(„Při modlitbě nemluvte naprázdno jako pohané; oni si myslí, že budou vyslyšeni pro množství svých slov. Nebuďte jako oni; vždyť váš Otec ví, co potřebujete, dříve než ho prosíte.“ (Mt 6:7-8)

Předně máme Bohu naslouchat (ne až „zahřmí“), svá slova k nám Bůh nechal napsat. Na to máme odpovědět:

„rozumím“, „nerozumím“, „ano“, „ne“ ..., a dobrořečením za setkání.

Ježíšovo vyučování o modlitbě – o setkávání s Bohem, můžeme zdarma získat.

52 O společné modlitbě říkáme, že má vyšší „hodnotu“ než modlitba soukromá. Společná muzika, sport, práce stojí na vlastní dovednosti v té věci, v tom konání. Její další hodnotou je právě umění spolupracovat s druhými.

53 Vyslechl jsem vážně několik jejich přednášek. Jeden kněz mimo jiné vychvaloval, jak dříve lidé klečeli před mřížkou presbytáře a v kleče přijímali „svaté přijímání“ – jaká v tom to byla úcta. Jeho velký vzor se pohyboval v kostele nejzbožněji a nejokázaleji, ale doma bil svou manželku provazem.

54 Jedna „Jeho Milost“ ještě v 80. letech poučovala snoubence: „Katolík má tři povinnosti: jednou denně se pomodlit, jednou za týden jít na mši a jednou do roka ke zpovědi.“

Letos jsem Vám přiznal, jak mnohokrát jsem už slavil Beránkovu svatební slavnost a jak žalostný užitek jsem z této hřivny vytěžil a přinesl. Dávám Vám nedostatečný příklad. V tom Vás také prosím o odpuštění.

Na farním semináři o liturgii zazněl také návrh, abych zopakoval postoje při Večeři Páně. Ale stále mi na to nevybývá čas.

Když pochopíme, k jakému druhu slavnosti nás Ježíš zve, pak porozumíme gestům, která nám liturgie nabízí tak, aby odpovídala našemu slavení. (Píšu o nich v knize „Poznání k Večeři Páně“, kdo má zájem, mohu mu ji půjčit.)

Nakonec znovu připomenu povzbudivá slova z druhého čtení:

„Plamen Ducha nezhášejte,
prorockými dary nepohrdejte.
Všecko zkoumejte, dobrého se držte;
zlého se chraňte v každé podobě.
Sám Bůh pokoje nechť vás cele posvěti a zachová vašeho ducha, duši i tělo
bez úrazu a poskvrny do příchodu našeho Pána Ježíše Krista. (1 Tes 5:19-23) – *ekumenický překlad*

(Někteří lidé si před svátky uspořádají rodinnou poradou jak slavit. To je velké umění.)

2014

3. neděle adventní Iz 61:1-2a. 10-11 1 Sol 5:16-24 J 1:6-8. 19-28 14. prosince 2014

Jan Baptista není ukazatelem, který je za námi. Je naším stálým průvodcem.

O jeho životě jsme už trochu mluvili.⁵⁵

Jan přišel do doby plné očekávání Mesiáše.

Izrael sice několikrát dostal svobodu, ale neuměl si ji udržet. Nedrželi se dostatečně Hospodina. Jejich králové (tím, že si vymohli krále – opovrhli Hospodinem) vedli zemi, jak vedli ... Poslední staletí před Mesiášem šlo Judské království z jednoho vazalství do druhého. Nejen Herodové nebyli králové „z boží milosti“, ale z milosti Říma.

Izajášův text je příslibem velikého Pomazaného Hospodinova (Mesiáše).

(My křesťané řekneme: osobnost nad všechny jiné, větší než byl Mojžíš.)

55 Říkali jsme si, že Jan byl „páter vyklouz“. Vzdal se rodové kněžské kariéry, odešel „ze semináře“: „Nebudu se stále hádat o výklady Písma“. Odešel stranou a znovu promýšlel Písma. (Těm, kteří se budou vymlouvat, že je Písma nesrozumitelné, bude svědčit, že to není pravda.) Aby na to měl dost času, chodil v nejobyčejnějším oblečení a jedl jídlo nevyžadující velkou přípravu. Neměl zapotřebí být asketou ...

Někteří teologové tvrdí, že se Jan svým prorockým netrefil, že něco přehnal. V čem?

„Sekera je přiložena ke kořeni stromu“ – ten, kdo kácí, si někdy přiloží sekeru tam, kam chce tnout, pak sekeru zvedne a ...

Ježíš vyprávěl podobenství o neplodném fíkovníku. O pokácení stromu rozhoduje majitel, ale o budoucnosti Izraele (i Nového Izraele) rozhodujeme my sami. Ježíš přišel „fíkovník“ okopat a vyživit (pohnojit), ne pokácet. Tu práci vykonali ochotní nájezdníci.

Jan prorocky pojmenovává situaci Izraele a vybízí k nápravě (použil jsem přítomný čas, Janova výzva trvá). (Židé si způsobili, že dostali svou zemi až po 19 stoletích. Zachariáš s Alžbětou také mohli mít děti třeba o 50 let dříve.)

Současníci Jana a Ježíše tedy toužebně očekávali nového krále – slíbeného a Pomazaného Hospodinem.

Evangelia pak popisují, jak církevní kruhy pevně držely otěže ve svých rukách: Mesiáše pošpinili a pak ...⁵⁶

Ježíš Izajášův text (z 1. čtení) pak vztáhl na sebe – jako svůj program (Lk 4:14n).

Škoda, že my, křesťané, tento Ježíšův program nepřijímáme za svůj program, honem spěcháme k ukřižování Ježíše. (Jen římský biskup František ho připomíná.)

(Který z „tematických roků“ vyšel z tohoto textu?)

Text evangelia si opravme: „... Proč tedy *ponořuješ*, když nejsi ani Mesiáš ...
... Já *ponořuji* do vody.
... kde Jan *ponořoval*.“

Jen nepoučený posluchač neví, kdo je tím SVĚTLEM.

Jan byl velkou osobností.

Jako římský biskup František od prvního vystoupení vyvolal veliký ohlas, tak tenkrát bylo ohromující Janovo vystoupení.

Velká osobnost samozřejmě zneklidní vrchnost: „Kdo si v našem hájemství dovoluje vystupovat bez našeho schválení a pověření?“⁵⁷

Církevní hierarchie hned k Janovi vyslala vyšetřující komisi. Evangelium popisuje klasický výslech.

„Kdo jsi?“

„Na tom nezáleží, kdo jsem. Tím se nebudeme zdržovat.

(Nezáleží tolik na tom, kdo něco říká, ale jestli je pravda to, co říká!)

Já pouze připomínám Izajáše – jsme připraveni přijmout Mesiáše?

Jsme dost poučení od proroků? Poučili jsme se dostatečně z chyb svých otců?“

Tyto otázky si budeme za chvíli klást i my.

Jan je průzračně čistý. Jeho upřímnost a poctivost je osvobozující.

Ani v nejmenším se nechce nechat nést na vlně Mesiášovy slávy.⁵⁸

Jan nekázal o Mesiáši v krajkách, nebyl okrášlen církevními šperky, nenosil „rituální“ oděv ...⁵⁹

A přesto i protivníci Mesiáše rozpoznali, že Jan je velkou osobností.

56 Dodneška většinou platí, že si Římská kurie nebo biskupská konference nepřibere někoho, kdo by biskupy převyšoval. (Teď se jedná o dva nové biskupy v Čechách. Myslíte si, že by se mohl stát biskupem třeba Prof. Tomáš Halík? Presidentem také nemůže být někdo, na koho politici nic nemají; nevyhlásil by s vlky.)

Vládcí žádné riziko nepřipouštějí. Losování jako při volbě apoštola Matěje (Sk 1. kap.) církev brzy opustila. Duch patří do klece, jako každý holub, aby netrousil, kde se mu zlíbí. Pořádek musí být. I tak se občas stane, že do ovčince proklouzne nějaká neřízená střela, jako Jan XXIII. nebo František, a pak je „malér“.

57 Církev si později vypracovala přesný kariérní postup, určité hodnosti s patřičnými kompetencemi. Proroky bez církevního, případně státního souhlasu vůbec nevedeme. Církev je přijme až dlouho po smrti – nezřídka mučednické.

58 Jan v mnoha věcech ladí s Ježíšem. Židé, toužící po obdivu, slávě a moci, si prodlužovali tránsně (cicit), které jim připomínají přikázání. Tím dávali najevo, že oni(!) přikázání nejen dodržují, ale horlivě si přidávají další a další. Svou zbožnost, dlouhé posty, další modlitby a dobročinnost dávali okatě najevo. Nechávali se titulovat Rabi (Mistře, Učitelé) nebo Otče. (Srov. Mt 6:1-7, 23. kap.) Jan ničemu z toho nepodleh.

Co bychom my odpověděli na otázku: „Kdo jsi?“?

Janova odpověď nás nijak nezarází. Musíme mít na paměti, že v Izraeli byla péče o nohy a boty něčím, o co nemohl Izraelita požádat židovského otroka. Tím by ho ponížil. Jen pohanského otroka mohl pán požádat, aby mu umyl nohy nebo mu vyčistil boty.

Slovy: „Mesiáš! nejsem hoden ani rozvázat tkaničky u bot“, se Jan staví ještě pod pohanského otroka.

To není hrbatá pokora.⁶⁰

Když Pavla Kuneše někdo obviňoval (nespravedlivě), Pavel mu řekl: „Já jsem mnohem větší hříšník, než si myslíte“.

Anthony de Mello říká: „Když mě někdo očerňuje, říkám mu: Co můžete očekávat od takového osla?“

Na rockovém festivalu v Trutnově vystupoval salesián Ladislav Heryán a kdosi z auditoria na něj řval: „Ty kurvo.“ A Ladislav řekl: „To je pravda, já jsem kurva.“

Těmto chlapům věříme, že to neříkají z nějaké pózy. Jsou opakem těch, kteří o sobě rozhodně nepochybují.⁶¹

59 Ježíš mluvil k zástupům o Janovi: „Na co jste se vyšli na poušť podívat? Na rákos, kterým kývá vítr? Nebo co jste vyšli shlédnout? Člověka oblečeného do drahých šatů? Ti, kdo nosí drahé šaty, jsou v domech královských.“

Nebo proč jste vyšli? Vidět proroka? Ano, pravím vám, a víc než proroka.

To je ten, o němž je psáno: „Hle, já posílám posla před svou tváří, aby ti připravil cestu.“

Amen, pravím vám, mezi těmi, kdo se narodili z ženy, nevystoupil nikdo větší, než Jan Baptista.

... on je Eliáš, který má přijít.

Tehdy počal kárat města, ve kterých se stalo nejvíc jeho mocných skutků, že nečinila pokání:

„Běda ti, Chorazin, běda ti, Betsaido! Kdyby se byly v Týru a Sidónu dály takové mocné skutky jako u vás, dávno by byli oblékli zíněný šat, sypali se popelem a činili pokání.“

Týru a Sidónu bude lehčeji v den soudu, nežli vám. A ty, Kafarnaum, budeš snad vyvýšeno až do nebe? Až do propasti klesneš! Neboť kdyby se byly v Sodomě odehrály takové mocné skutky, jako u vás, stála by podnes. Pravím vám: zemi Sodomské bude lehčeji v den soudu, nežli tobě.“ (Mt 11:7-24)

60 Přípomenu: Biskup sloužil ve farnosti mši, a v místě, kde se vzpomíná diecézní biskup, řekl: „Prosím tě, Bože, také za mě, tvého hříšného biskupa“.

Za týden farář při mši říká: „... a ještě prosíme za našeho hříšného biskupa ...“.

Někdo ho prásknul. Biskup si ho zavolal: „Co si to dovoluješ?“.

„Vaše Excellence, když to můžete říkat vy, který tomu nevěříte, proč bych to nemohl říkat já, který tomu věřím?“

61 Forejt na zvýšení popularity presidenta připravoval návštěvu v ústavu dětí s postižením. Ředitel ústavu provází návštěvu: „Debilové mají nejmenší postižení, dívají se na televizi, pomáhají na zahradě, pečují o zvířata, zabavují se ve výtvarné dílně.“

Pepíček něco modeluje z hlíny a Forejt se ho ptá: „Copak to hochu děláš?“

„Plácám, plácám presidenta.“

Druhý den vzal Forejt s sebou Ovčáčka. Pepíček si nejprve do hlíny přidával značnou část kravinců a pak začal modelovat. „Pepíčku, copak to děláš?“ – „Plácám, plácám presidenta.“

„To je dobrý, prohlásil Ovčáček, televize natočí jen výtvarnou část. Třetí den přijela se Zemanem televize.“

„Kohopak to Pepíčku modeluješ?“ ptá se Zeman před kamerou. „Plácám, plácám Ovčáčka.“ Forejt zachraňuje situaci: „Ale Pepíčku, včera jsi říkal, že děláš pana presidenta.“ – „Mám málo hoven“, praví Pepíček.

„Není důležité, kdo jsem“, říká Jan. „Pouze připomínám Izajášova slova. Jsme připraveni přijmout Mesiáše?“

„O nás nepochybuj!“, byli přesvědčeni představení synagogy.

Jan pro ně moc neznamenal, nebyl legát, ani prelát Jeho Svatosti, ani Monsignore. Navíc mu nezapomněli, že prokoukl jejich povrchnost: „Když Jan spatřil, že mnoho farizeů a saduceů přichází k ponoření, řekl jim: ‚Plemeno zmijí, kdo vám ukázal, že můžete utéci před nadcházejícím hněvem?‘“ (Mt 3:7)

Ježíš později řekl: „Ode dnů Jana Baptisty až podnes království nebeské trpí násilí a násilníci po něm sahají. ...“ (Mt 11:12n)

Copak bychom řekli my na Jana? („Je to divous! Je důležitý, upozorňuje na sebe! Přehání! ...?)
Před týdnem jsme si říkali: Chodíme do kostela proto, abychom jen slyšeli potvrzení svých názorů nebo se dozvěděli něco nového od Boha?
Zdalipak bychom my Jana přijali?

Ježíš pak řekl hrozivá slova: „Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Stavíte náhrobky prorokům, zdobíte pomníky spravedlivých a říkáte: `Kdybychom my byli na místě svých otců, neměli bychom podíl na smrti proroků.´ Tak svědčíte sami proti sobě, že jste synové těch, kteří zabíjeli proroky. Dověrte tedy činy svých otců!

Hadi, plemeno zmijí, jak uniknete pekelnému trestu? Hle, proto vám posílám proroky a učitele moudrosti i zákoníky; a vy je budete zabíjet a křižovat, budete je bičovat ve svých synagogách a pronásledovat z místa na místo, aby na vás padla všechna spravedlivá krev prolitá na zemi, od krve spravedlivého Ábela až po krev Zachariáše syna Barachiášova, kterého jste zabili mezi chrámem a oltářem.

Amen, pravím vám, to vše padne na toto pokolení.

Jeruzaléme, Jeruzaléme, který zabíjíš proroky a kamenuješ ty, kdo byli k tobě poslání; kolikrát jsem chtěl shromáždit tvé děti, tak jako kvočna shromažďuje kuřátka pod svá křídla, a nechťeli jste!
Hle, váš dům se vám ponechává pustý.“ (Mt 23:29-38)

Co znamenají slova: „Padne na vás všechna spravedlivá krev prolitá na zemi, od krve spravedlivého Ábela až po krev Zachariáše syna Barachiášova“?

Abraháma bychom mohli přirovnat k učiteli, který naučil Hebreje číst, psát a počítat. Mojžíš jim dal základní školu. Eliáš a proroci střední školu. Jan Baptista přípravku na Ježíšovo vysokoškolské vyučování.

Komu se dostalo většího pozvání (více obdarování, talentů), ten má větší odpovědnost a bude od něj více požadováno.

Ježíšovi současníci, kteří ukřižovali Ježíše, mají větší vinu než jejich předkové, učili se v náboženství o pronásledování proroků.

Nám se dostalo ještě většího poznání než lidem doby Ježíšovy. Máme více možností než lidé doby Ježíšovy, větší bohatství a pohodlí, jsme více vzdělaní. Chtěli bychom snad žít v jejich době?

Hrozíme se nacistických zvěrstev ... Ale když v Jugoslávských válkách jedni Jugoslávci na druhých páchali podobná zvěrstva mají větší vinu než nacisté. Stejně na tom jsou ruští vojáci v Čečensku. Copak se ve škole neučili o nacistických koncentracích nebo nevěděli o zvěrstvech v Gulagu? Jestli se necháme připravit o svobodu, budeme více vinní než Němci, kteří uvěřili Hitlerovi, nebo když Češi uvěřili Gottwaldovi.

Farizeové a saduceové byli o sobě přesvědčeni, že jsou lepší než jejich praotcové, ale mluvili a jednali stejně jako staří.

To platí často i o nás.

Židé ukřižovali Ježíše, ale my – kteří se ukřižovaným oháníme – jsme ukřižovali miliony a miliony dětí božích, Ježíšových sourozenců.

Jsme poučitelní nebo ne?

Všimněme si, z toho mluví jejich tatínek nebo dědeček, z té jejich maminka. Ten si hraje na toho a onoho.

Opakujeme po nich jejich tvrzení. Někteří se stylizujeme do svých učitelů a idolů.

Když nám na vojně jeden hloupý politruk říkal: „Voda se vaří při 100 stupních celsia“, jeden šibal se zeptal: „Soudruhu majore, ale záleží v jaké nadmořské výšce vodu vaříme. Někde v horách se může voda vařit třeba při 90 stupních.“

„O tom nic nevím, podívám se na to.“

Otevřel sešit, kam si psal moudra a za chvíli pronesl: „Blbost, 90 stupňů je pravý úhel“.

Říká-li někdo: „Ten a ten profesor nebo svatý říká, to a to“, je dobré se ho zeptat: „A co říkáš ty? Co ty si o tom myslíš? Mluv za sebe, neoháněj se druhým, za žádnou „autoritu“ se neschovávej!“ Bůh nás nebude zkoušet podle školních osnov. Budeme před ním stát každý sám za sebe, se svou vlastní odpovědností.

Víte, jak se pozná, zda jsme otevření přijmout Mesiáše?

Jestli o sobě a o svých závěrech občas pochybujeme.

Osvícený se někdy ptá: „Jsem blázen já, nebo ti druzí?“

Suveréni o sobě nikdy nepochybují. Ti „vědí“, že už pravdu mají. Vždy se „mýlí“ ten druhý.

Pronikne k nám, do našeho srdce Bůh se svými názory?

2011

3. neděle adventní Iz 61:1-2a. 10-11 1 Sol 5:16-24 J 1:6-8. 19-28 11. prosince 2011

Jan Baptista je anděl (posel), martyr (svědek).

Byl pokřtěný?

Byl Ježíšovým učedníkem?

Jan byl stejně jako Kaifáš obřezaný, oba uměli číst v Písmu, byli v pravé církvi, na pravém místě, obdarováni božími dary, oba se setkali s Ježíšem.

„Proč ponořuješ, když nejsi ani Mesiáš, ani Eliáš, ani ...“

„Já ponořuji (jen) do vody, Mesiáš bude ponořovat do Ducha svatého a do ohně.“

Mezi Janovým ponořením a křestním ponořením je rozdíl, každý vede k jinému výsledku.⁶²

62 Zatímco byl Apollos v Korintě, prošel Pavel hornatým vnitrozemím a přišel do Efezu; tam se setkal s nějakými učedníky. Zeptal se jich: "Když jste uvěřili, přijali jste Ducha svatého?" Odpověděli mu: "Vůbec jsme neslyšeli, že je seslán Duch svatý."

Pavel řekl: "Jakým ponořením jste prošli?"

Oni řekli: "Ponořením Janovým."

Janovo i Ježíšovo ponoření má člověka změnit.

Obojím ponořením je člověk obdarován.

Janovo ponoření do vody bylo přípravou (a pro nás také je) na setkání s Mesiášem a na Mesiášovo ponoření.⁶³

Mluvili jsme o významu „obracení se“ jako životním procesu, který má provázet křesťanův život. Pokusím se ještě něco říci ke křtu, který je vstupem k následování Krista a k „druhému křtu“ – svátosti smíření.

Ten, kdo poznal Ježíše jako Zachránce a touží se stát Ježíšovým učedníkem, obvykle poprosí církev, aby ho s Ježíšem seznámila. („Co mám dělat, abych se Ježíšovi čím dál víc podobal a mohl sloužit jeho věci ve světě?“, ptá se.) To se děje obvykle v delším časovém období.

Aby mohl přilnout ke Kristu, odvrací se od zlého.

Při obřadu křtu se bude hlásit k Bohu a odříkat se zla. (Neprochází svátostí smíření.)

Jako snoubenci „opouští rodiče“ – vyvazují se z nezdravých závislostí na rodičích, aby mohli přilnout jeden k druhému, tak i učedník Ježíšův se vyvazuje ze všeho, co by mu poutalo ruce, nohy a srdce, aby mohl přilnout ke svému Příteli. (Křest je větším rozhodnutím než sňatek.)⁶⁴

Už před křtem je čekatel křtu uváděn do křesťanského způsobu života.

Obřad křtu je vyvrcholením přípravy. Katechumen je přijat, smí vstoupit, je pozván na cestu (žebřík – nejkratší cesta vzhůru). Stávat se křesťanem je procesem, úkolem, posláním na celý život.

Mahátma Gándhí nebyl pokřtěný, mnoho se od Ježíše naučil.

Tu jim Pavel prohlásil: "Jan ponořoval ty, kteří se odvrátili od svých hříchů, a vybízel lid, aby uvěřili v toho, který přijde po něm – v Ježíše."

Když to uslyšeli, dali se ponořit do jména Pána Ježíše. Jakmile na ně Pavel vložil ruce, sestoupil na ně Duch svatý a oni mluvili v prorockém vytržení. (Srov. Sk 19:1-7)

Mezi přírodním a smaženým (obalovaným) řízkem je také rozdíl.

Každý řízek prošel jiným zpracováním. V obou případech je maso nejprve ponořeno (naloženo) do oleje. Maso na smažený řízek ale navíc prochází ponořením do další lázně (rozšlehaného vajíčka se strouhankou). Pak je maso „ponořeno“ do tepla (do „ohně“).

Jan ponořoval do vody. Ježíš navíc ponořoval do Ducha svatého a do ohně.

63 Zatímco jsme dříve říkali, křest je na odpuštění dědičného hříchu, dnes říkáme: Obřadem křtu tě Bůh zjevně (křest je smluvené znamení) objímá: „Jsi moje milovaná dcera, milovaný syn. Jsem tu pro tebe a neustále budu milující, pečující, chránící a zachraňující náručí.“

Moje náruč ti je navždy otevřená, kdykoliv přicházej, vyhlížím tě, čekám tě, těším se. Jsem tu pro tebe. Můžeš se ke mně a na mně kdykoliv, stále obracet. Jsme přátelé.

64 „Proto opustí muž svého otce i matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem“. (Gn 2:24)

„Amen, pravím vám, že bohatý těžko vejde do království nebeského.

Snáze projde velbloud uchem jehly než bohatý do Božího království.“

Když to učedníci slyšeli, velice se zhrozili a řekli: "Kdo potom může být spasen?"

Ježíš na ně pohleděl a řekl: "U lidí je to nemožné, ale u Boha je možné všechno."

Na to mu řekl Petr: "Hle, my jsme opustili všechno a šli jsme za tebou! Co tedy budeme mít?"

Ježíš jim řekl: "Amen, pravím vám, až se Syn člověka při obnovení všeho posadí na trůn své slávy, tehdy i vy, kteří jste mě následovali, usednete na dvanáct trůnů a budete soudit dvanáct pokolení Izraele. A každý, kdo opustil domy nebo bratry nebo sestry nebo otce nebo matku nebo děti nebo pole pro mé jméno, stokrát víc dostane a bude mít podíl na věčném životě. (Mt 19:23-29)

„... Toto všechno se však stalo, aby se splnilo, co psali proroci.“ A tu ho všichni učedníci opustili a utekli.

(Mt 26:56)

Hitler byl pokřtěný. Byl křesťanem?
Některý pokřtěný se stane křesťanem.

Boží království se buduje prací, stojí na službě životu. Láska hledá prospěch druhých, „kdo chce být největší, ať je otrokem všech“. Láska nestojí na citu (konám, i když se mi momentálně nechce), ale je příjemné, že je citem provázena. (Zakoušíme-li někdy nechuť, je třeba hledat její příčinu.)

„Víra“ je důvěřujícím vztahem, je odpovědí na boží přátelství.
Obřad křtu má velkou náplň. Je svobodným rozhodnutím všech stran: Boha, zájemce i společenství božího lidu. Předpokládá spolupráci.

Celý život smíme prosit o pomoc, obracíme se a porovnáváme si své názory s Ježíšem.
Celý život se smíme nořit do Ducha.
Celý život jsme tříbeni: nejen událostmi života, ale i konfrontováním s Ježíšem, jeho otázkami a jeho příkladem.

Přítakám Ježíši svým životem jako jeho učedníci? Nebo půjdu cestou své zbožnosti jako mnoho Ježíšových židovských současníků?
Jak a podle čeho a podle koho se zachovám?

Po křtu jsem novým člověkem – vím, že se mi zasvětil Bůh a já jsem se zasvětil jemu (jako se manželé zasvětili jeden druhému a spolu se rodiče zasvětili svým dětem).
Budu-li naslouchat Ježíšovým slovům, bude mi je moci Duch svatý připomínat.⁶⁵
Pak si budeme čím dál víc rozumět. Naše spolupráce bude víc a víc sebraná, snazší.⁶⁶
Ježíšova matka i Ježíšovi přátelé si s Ježíšem rozuměli, místo dlouhých modliteb a smlouvání jako Abrahám (srov. Gn 18:16n) jim stačila věta.

„Obracení se“ je středem hlásání Jana Baptisty. Ježíš „obracení“ potvrdil.
Jelikož jsme hříšníci, má být „obracení se“ naším celoživotním postojem, ctností.
„Obracení“ je odvracením se od hříchu a přikláněním se k Bohu.

Kdo nezažil přátelství a věrnost Boha, nepokládá chybu a přestupek za hřích. Hřích je pohrdnutím Bohem a jeho péčí.

Hřích je vědomé nebo nevědomé – ale zaviněné – páchaní zla.
Ale – pozor – hřích je plodem, následkem odcizení se druhému.

První část Genesis nejprve vypráví, jak Bůh žije pro lidi, kým pro něj jsme, jak krásnými dary nás vybavil do života.

Pak 1. kniha Mojžíšova odpovídá na závažnou otázku: „Kde se bere zlo“, vyprávěním o čtyřech typech hříchu.⁶⁷

65 „Přímluvce, Duch svatý, kterého pošle Otec ve jménu mém, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl.“ (J 14:26) – Čím více budu znát z Ježíšova vyučování, tím větší možnost mi bude mít Duch svatý co „napovídat“. (Kde nic není ani čert nebere.)

66 Ježíšova matka řekla: "Už nemají víno."
Ježíš jí řekl: "Co to ode mne žádáš! Ještě nepřišla má hodina." (J 2:3-4)
Lazarovy sestry vzkázaly Ježíšovi: "Pane, ten, kterého máš rád, je nemocen." (J 11:3)

67 Čtyři typy hříchu:

Ty příběhy se stále dějí, opakují.

Starí Izraelité – i my, noví Izraelité – se obracíme k svým bůžkům, když si nedospěle, pyšně a nespravedlivě myslíme, že se Bůh málo stará nebo má na nás přílišné nároky. „Nemluv mně do života“, říká vědomě nebo podvědomě ledaskdo.

Hříšník zneužívá přátelství Boha, svobodu a další boží dary, jedná proti Bohu. Hřích je neposlušností, odvrácením se od Boha odmítnutím jeho přátelství. Je lží a nespravedlností.

Pozvat znovu domů – někoho, kdo se svévolně postavil proti Bohu nebo si jde přezíravě svou cestou – k obnovení přátelství – je velikým darem. Je záchranou ztroskotance.

Není příjemné přiznat své selhání, zradu, spolupráci se zlem, odvrátit se od zlého jednání, ale pro toho, kdo ví, že je u Boha doma, není nepřekonatelné. Janovo i Ježíšovo vystoupení začíná pozváním: „Království Boží se přiblížilo“. Ani jeden ani druhý na hříšníky nedštli síru a oheň.

Obrácení (podle Jana i Ježíše), ale není pouhým zbavením se hříchu, viny, očištěním se, zanecháním hříchu, odvrácením se od zla, ale je navíc novým přijetím Božího přátelství a obnovením ochoty žít pro boží království.

(Jestli se odcizili manželé jeden druhému a pak se dopustili nějaké nevěry, nestačí přiznat provinění a požádat o odpuštění. Je třeba znovu vybudovat vztah vzájemného zájmu, přejícnosti a důvěry. Podobně ve vztahu rodiče a dítěte.

Ve vztahu s Bohem je obnova jednodušší, Bůh nám nezůstal nic dlužen. Poněkud obtížnější je v tom, že Bůh není vidět a slyšet.)

Ježíš ve vyprávění o Milosrdném otci marnotratného syna a jeho staršího bratra ukazuje, že se máme kam vrátit. Jsme očekáváni.

Náš návrat nikdy nebude ponižující, máme se kam vrátit.

Bůh nám otevírá svou náruč, můžeme k němu znovu přilnout.

Zakusíme-li odpuštění, zakusíme-li, že se nás Bůh ujímá a dokonce vynahrazuje těm, kterým nejsme schopni nahradit, co jsme jim provedli – pak naroste naše vděčnost a obdiv k Bohu a jeho milosrdenství.

S novou radostí a chutí se přidáme k práci na budování „nové spravedlnosti“, k přátelství s Bohem a lidmi, k ochotné službě životu.

Je-li „víra“ důvěřujícím vztahem k Bohu, pak víme, že má růst, ale také může slábnout a vytratit se. Známe celý Ježíšův příběh.

Víme, že i Ježíšovi se některé vztahy rozpadly. Rozvedlo se s ním nemálo učedníků, Jidáš jej dokonce prodal.

- Lidé v Ráji zanedbali budování vztahu s Hospodinem, odcizili se mu a pak se nechali hloupě svést. (Odcizení, jeho příčiny a následky známe nejen z manželství.)

- Kain neposlechl Hospodina, jako když syn neposlechne rodiče a ze vzdoru vstoupí do mafie.

- Lámech se prohlásí svrchovaným pánem nad životem druhých („... poslyšte můj hlas:

Zabil jsem muže za své zranění, pacholíka za svou jizvu. Bude-li sedmeronásobně pomstěn Kain, tedy Lámech sedmdesátkrát a sedmkrát!" (Gn 4:23-24), Tím spouští lavinu svévole, bezohlednosti, krutosti – vedoucí k lavině zla.

- Stavitelé babylonské věže se staví na místo bohů.

Izrael, Starý i Nový, je děvkou proradnou. (Srov. Ez 16. a 23. kap.)
A přece se Bůh smilovává a my se k němu smíme navracet.⁶⁸

Zase jsem nestihl mluvit o svátosti smíření, její krizi a výhledu.
Snad se mi to do příštího úterka ještě podaří a budu Vám moci poslat přílohu.

2008

3. neděle adventní Iz 61:1-2a. 10-11 1 Sol 5:16-24 J 1:6-8. 19-24 14. prosince 2008

Představme si za války situaci lidí pracovně nasazených v Německu a v koncentračních táborech.
Léta to vypadalo, že Hitlera nikdo nezastaví.

Do podobně krutých a beznadějných poměrů v babylónském zajetí mluví prorok v prvním čtení
s tak velikým příslibem, že by si to nikdo ani nepomyslel.

O poničenosti světa nám nemusí nikdo vyprávět.⁶⁹

Jen slepý nebo naivní nevidí trápení okolo sebe. Tak to bylo i za Jana Baptisty. Ale tenkrát mnoho
lidí z židovského světa očekávalo Mesiáše ...

To, co je řečeno o Janovi: „poslaný od Boha“, „svědek svědčící o světle“, jsme my sami dobrovolně
a s nadšením přijali za vlastní program.⁷⁰

Jan zaujal, přicházelo k němu veliké množství nejrůznějších lidí. Dokonce i odporní kolaboranti
a rabijáti (vojenští zabijáci), ptali se: „Mistře, co máme dělat?“

Zbožné pokrytce Jan označil za „plemeno zmijí“.

Mnozí lidé si dokázali přiznat svou bídu, nechali se od Jana ponořit a vyznávali své hříchy.

Ale když Jan mluvil do manželství Heroda, skončil v kriminále. Královna dosáhla svého – Jan byl
zavražděn.

Náboženští funkcionáři neviděli v Janovi spojence a spolupracovníka. Cítili se jím ohrožení.
Táhli za jiný provaz. Poslali k Janovi vyšetřovací komisi.

„Co jsi zač?“

68 V kostele každou neděli říkáme nebo zpíváme: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré
vůle.“

Ale v evangeliu nebeské zástupy chválí Boha: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem, v nich má Bůh
zalíbení“.

Bůh má zalíbení v lidech. Ve všech. V dobrých i zlých. Taková je milosrdná láska a spravedlnost boží.

To neznamená, že je jedno, jak člověk žije. Ale Bůh neodepíše nikoho. Má nás rád přes to, že jsme hříšní.

Byl pro mě kdysi velký objev, když jsem si uvědomil, že mě Bůh nemá méně rád než Ježíšovu matku.

Samozřejmě nejsem tak nafoukaný, abych si myslel, že Bohu dělám stejnou radost jako Marie.

Vy, kteří máte děti, tomu lehko rozumíte.

69 Jaký je rozdíl mezi světem Bible a naším světem?

Náš svět slibuje bohatou budoucnost (úsměvy a stisky rukou politiků, zářící tváře z reklam těch, kteří koupili nebo
doporučují to a to zboží).

Bulvár sděluje svým čtenářům: existují mnohem větší lumpové než vy a jiné lidi potkalo větší neštěstí než vás.

Bible nepodvádí, neodvádí pozornost jinam a nabízí pomoc v nouzi.

70 Žeň je mnohá a dělníků málo. Proste proto Pána žně, ať vyšle dělníky na svou zeň. (Lk 10:2)

„O tom se s vámi nebudu bavit. Já pouze připomínám Izajášova slova, je třeba Bohu v sobě připravit cestu. Mesiáš je už tady. Začne třibení, Mesiáš nás bude ponořovat do Ducha a do ohně.“
A pak se ukázalo co v kom je.

Kaifáš byl papežem tehdejší církve, Herodesové chodili do kostela. Jidáš byl dlouho horlivým apoštolem.

Naopak jeden z teroristů popravených s Ježíšem si dokázal přiznat pravdu a uslyšel naprosto nečekaná slova.

Kdo se stane vlastním žalobcem, toho Ježíš postaví na nohy. Všechno se dá spravit.

Je ale pravda, že jen málo lidí dokáže přiznat chybu.

Buď poctivý člověk nebo ten, který ví, že nás - chybuující - nemá Bůh méně rád. Kdo to ví a zařídí se podle toho, je vysvobozen.

Prosím Vás, rodiče, navrhněte svým dětem smlouvu: „Přiznáš-li svou chybu, nebudeš potrestán, jen poneseš následky svého činu“.

Jste „posláni od Boha“ svým dětem. Jste „svědky, kteří mají svědčit o tom světle“.

Snad je dnešní svět o něco lepší než byl před 2000 lety, ale přesto je zla příliš.

Nejsem „celníkem“ ani žoldněrem okupační armády, ale vím, že pokaždé, dělám-li něco špatného, spolupracuji vědomě nebo nevědomě s nepřátelskou mocností a ničím život. Nad nikoho se nechci povyšovat. Chci si nechat od Jana poradit.

Uvedu jeden příklad dnešní veliké bídy.

Přednášel u nás Pavel Kuneš, významný farář z pražské arcidiecéze. Studentka se ho ptala: „Moji rodiče se rozvedli ...“, „Nic horšího tě nemohlo potkat“.

Děcko řekne rodičům: „Jsem vám vděčný za život. Narodilo jsem se díky vám, když jste se měli rádi. Proč mě teď ničíte rozvodem?“

Zeptejte se svých dětí, kolik jejich spolužáků ve třídě má rozvedené rodiče?

Rakoviny se bojíme. Najdeme-li si v pátek někde na těle podezřelou bulku, budeme přinejmenším do pondělka mizerně spát. Podezření je zlé ...

Ale proč se bojíme méně rozpadu manželství? Proč choroby manželství dlouho neléčíme?

Proč se nebojíme rozvodu s Bohem? Kdo si připustí, že by se mu to mohlo přihodit?

Kdo umí rozpoznat včas první příznaky?

Kdo z nás někdy nespal pro obavy z duchovní rakoviny?

Prohlášení, že druzí jsou nespravedliví, nás nic nestojí. Jenže dělicí čára dobra a zla neprobíhá někde opodál nás, ale v nás.

Ale jen malinko lidí si dokáže chybu přiznat.

Jan přišel s dobrou zprávou: „Bůh se ve zvýšené míře přichází věnovat těm, kteří selhali“.

Dnes někteří lidé zatajují část svých příjmů, aby mohli brát dotace. Proč před Bohem nepřiznáme svou bídu, aby nám mohlo být pomoheno?

Jan Baptista dodneška ukazuje na pomocnou ruku Boží.

Když říkávám, chci přerůst Jidáše, někteří lidé se na mě udiveně dívají.

Kaifáš zavraždil Mesiáše. Starý Herodes nechal zavraždit řadu vlastních dětí (nejen betlémských).

Mladý Herodes zavraždil Jana Baptistu.

Velekněz se dal do služby Bohu, apoštol Petr se zapřísahal, jak bude Ježíšovi stát věrně po boku.

Nikdo z nich si v mládí nepřipustil, že by se mohl v životě zachovat tak, jak se pak zachoval. Nechci dopadnout jako oni.

Ještě nejsem na úrovni apoštola Jidáše. Kéž bych odporoval Ježíšovi jen tak, jako svatý Petr. Vidím, že i lidé velice schopní, mohu sejít z cesty, na kterou se původně vydali. Proto pokorně říkám: „Nechci zradit přítele (Ježíše nebo kteréhokoliv jiného). Nemohu vyloučit, že kdybych byl ženatý, udržel bych manželství do zlaté svatby. Nechtěl bych vlastním dětem, kdybych je měl, udělat to nejhorší, co by je mohlo potkat – abych je připravil o jistotu a bezpečí rodiny. Nechci stát proti Bohu, ani nevědomky. Nemyslím si, že by mě tyto věci nemohly potkat. Nechci podceňovat náročnost dobrých vztahů. Nechci přeceňovat sám sebe. Písmo nám vysvětluje, z čeho pozdější selhání pramení. Na co si máme dávat bedlivý pozor. Písmo nám navíc přináší dobrou zprávu – Bůh nám přichází na pomoc.

Spravedlivých je ve světě příliš málo.

Jedna skupina má ostré lokty. Okolo nich jsou rybníky slz, které vyplakali jejich oběti. Do druhé skupiny patří ti, kteří ustupují těm prvním. Nejen, že stojí v kalužích vlastních slz, ale spolupracují s násilníky – umožňují násilí. Nepostavili se proti zlu.

Bůh nás vede ke zdravému sebevědomí. Máme velikou cenu. Nejbližším člověkem si jsem já sám. Já především mám o sebe pečovat. Mám si být dobrým advokátem, přítelem a zastáncem. Nemám čekat na druhé. Nemám čekat od Boha to, co si mám obstarat sám.⁷¹

Dá práci jednat vyváženě, každou chvíli přešlápneme k těm „ostrým loktům“, nebo naopak zbaběle mlčíme.⁷²

Jan byl skvěle vychován, byl připraven do života a střetů s omyly a chybami. Byl statečný, pevný a přitom nebyl necitlivý.⁷³

71 Naši vychovatelé nám dávali pouze rady, aniž jim rozuměli. Říkali nám pouze: „Moudřejší ustoupí“, „Od toho má žena zástěru, aby vše přikryla“, „Máme milovat i nepřátelé“, „Nastav druhou tvář“.

Dlouho jsme žili ve vysněném „ideálním“ světě.

72 Apoštolové nebyli žádní rabiáti, ale někdy si troufli na slabší, ženské zaháněli od Ježíše, dokonce samařské vesnici chtěli připravit osud Lidic a Ležáků.

Ale na vojáky a velekněze si netroufli. Svého nejdražšího přítele nakonec opustili a zbaběle zdrhli. Nezachovali se jako David před Goliášem.

73 Kolika let se Jan Baptista dožil?

Už za pozemského života byl velikou osobností. („Amen, pravím vám, mezi těmi, kdo se narodili z ženy, nevystoupil nikdo větší, než Jan Baptista; avšak i ten nejmenší v království nebeském je větší nežli on.“ Mt 11:11)

Měl mimořádné rodiče. („Oba byli spravedliví před Bohem a žili bezúhonně podle všech Hospodinových příkazů a ustanovení.“ Lk 1:6)

Proč se tedy Jan narodil rodičům až tak pozdě? Mohl být třeba o třicet let starší. (Proč nemohl být mladší?)

Zachariáš a Alžběta žili bezúhonně a přece jim něco scházelo. Co to bylo?

Skvěle Jana vychovali. Měl zdravé sebevědomí, jako syn kněze měl být knězem. Dokázal odejít ze židovského semináře („nebudu se pořád hádat s profesory“). V poušti znovu promýšlel texty Hebrejské bible. Dopídl se smyslu Písma a rozpoznal roli Mesiáše: „Hle, beránek boží“ (zabitý, vykuchaný zvíře stažené z kůže).

Janovi rodiče věděli, kdo je Mesiášem, Jan dlouho nevěděl. („A já jsem stále nevěděl, kdo to je, ale ten, který mě poslal ponořovat do vody, mi řekl: `Na koho spatříš sestupovat Ducha a zůstat na něm, to je ten, který ponořuje do Ducha svatého.“ J 1:33)

Jan na rozdíl od apoštolů neodporoval Mesiáši.

Jaké postoje Jan zastával? Na jaké rysy jeho osobnosti nás Písmo upozorňuje?
Jan náramně obstál a to se mu nedostalo Ježíšova vyučování. Žil z moudrosti Starého zákona.⁷⁴

2005

3. neděle adventní Iz 61:1-2a. 10-11 J 1:6-8. 19-28 11. prosince 2005

Zdalipak byla srozumitelná příprava na 2. neděli adventní? Záměrně jsem zvolil větší šíři, abychom viděli, jak se nám časem budou propojovat jednotlivá místa z Písma do patřičných souvislostí. Nejdříve je ale třeba „opracovat“ základní stavební kameny. Až pak se nám budou skládat v celek.

Jak je možné, že se některý pokřtěný křesťanem stane a některý ne?

Občas čteme v novinách nebo někde slyšíme, že někteří fotbaloví fanoušci jsou tak plni nadšení, že udělají veliký malér, třeba tak veliký, že jejich klub nesmí hrát.

Je to věc nesmírně důležitá a souvisí s otázkou, jak se člověk může, ale také nemusí, stát křesťanem. Fanouškové, jsou určitý typ lidí; sami fotbal nehrají, ale ohromně fandí svému mužstvu.

Všimněme si, že se okolo slavných osobností velmi snadno shlukují lidé, kteří jsou jako sběratelé autogramů. „Já jsem mluvil s tím a tím, slavným člověkem.“

Jeden starý pán s nadšením vyprávěl, že kdysi mluvil s „Jeho Excelencí“ panem biskupem a on mu ráčil věnovat 5 čtvrtí hodiny. Ale nevypravoval, o čem s „Jeho Excelencí“ vedli řeč. To pro něj nebylo podstatné.

Jiný typ ale řekne: „Potkali jsme se s X. Y., (a jmenuje nějakou významnou osobnost) a bavili jsme se o tom a tom, a on řekl to a to..., tak pojmenoval podstatu věci, přesně udeřil hřebík na hlavičku“. Pro první typ lidí je důležité, že potkali někoho slavného. Pro druhý typ lidí je důležité určité hledání, něco podstatného a ne že jsem mluvil s někým slavným.

Před pár lety jsem byl pozván na nějakou slavnost a tam mi představili jistého bankéře, který mi nabídl doutník. Teď byl odsouzen na 8 let vězení, okradl stát a věřitele o desítky milionů.

Proč to uvádím?

Protože toto bylo stejné i v době Ježíšově a ve větší míře, než si myslíme. Všichni čekali na příchod Mesiáše, všude se o tom mluvilo, lidé byli nadšeni. A **důsledek tohoto davového nadšení** byl, že Ježíše nepochopili.

Fanoušci Mesiáše, ukřižovali Ježíše! To je paradox!?

Pilát (krutý člověk, typem podobný Richardu Heidrichovi) chtěl Ježíše osvobodit. Herodes Ježíše také neodsoudil. (A to by odsouzením Ježíše získal sympatie nejen u velekněží a farizeů, ale i u Piláta – vyřešil by za něj případ, do kterého se Pilátovi nechtělo.)

Zato Kaifáš byl skalní fanda Mesiáše: „Až přijde Mesiáš, konečně se dočkáme, že ty darebáky Římány vyžene.“

Kupodivu na Ježíšově příběhu je velice dobře vidět – a my to nemáme přehlédnout – jak nestačí jakékoliv nadšení, jakékoliv „hurá“, jakékoliv laciné „já věřím“.

Víru je třeba mít podloženou. Vědět, za čím jdu, a za kým jdu a proč.

Necpal se jako apoštolové na některé ministerstvo Ježíšova království. (Srov. Mk 10:37)

Když byl v kriminále, nevyčítal Bohu, že na něj zapomněl. Pokládal si za čest, že smí svědčit o přízni Boha a to mu stačilo.

74 O Ježíšově ušlechtilosti není pochyb, ale Ježíš není ani snílek ani není naivní, připravuje nás do tvrdého světa (svět Jezulátka neexistuje). „Nenechte si nadělat na hlavu, buďte opatrní a moudří, dávejte si pozor na zmije, psy, svině a vlky. Pozor, mohou být přestrojení“.

Je důležité si všimnout, proč Ježíš zakazuje svým učedníkům říkat lidem, že je Mesiášem. Aby nepropuklo povrchní davové nadšení: „Mesiáš je tu“. Naopak zlí duchové chtějí prorazit toto „embargo“ a chtějí udělat Ježíšovi reklamu. (Srov. např. Mk 1:24)

Vzpomeňme jak Ježíš uzdraveným často nařizoval, nikomu neříkej, že jsem tě uzdravil. Jeden uzdravený neposlechl a moc povídal, a nadšení mesiášských fanoušků natolik vzrostlo, že Ježíš musel odejít pryč. (srov. Mk 1:40-45; Lk 5:12-16) Nebo po nasycení zástupů fandové chtěli Ježíše provolat králem. (srov. J 6:15)

Fandové ale později křičí: „Ukřižuj“ (když jim Ježíš není po vůli ...).

Podívejme se ale konečně do dnešního úryvku.

Byl člověk poslaný od Boha, Jan.

(Zachariáš vedl svého syna k tomu, aby věděl a dorostl k tomu, že je poslán „jít před Mesiášem v duchu a moci Eliášově“ srov. Lk 1:17).

Funkcionáři z Jeruzaléma posílají za Janem vyšetřovací komisi. Ale ne, aby se něco dozvěděli, ale zjednat pořádek. Tady se nemohou roztahovat nějakí lidoví kazatelé. Čekáme Mesiáše a máme tu vyhrazený čas a prostor pro Mesiáše, aby, až přijde, bylo všechno v pořádku. A od toho jsme tady my – Kaifáš, velerada a taky ti drobní „poskoci“, takové ty malé figurky, které se vyžívají v tom, že mohou ve jménu nějakého slavného ideálu něco dělat.

Ve vyšetřovací komisi byli právě ti nižší funkcionáři. „Co jsi zač, synu Zachariášův?“

„Jsi Mesiáš?“ Ne. „Jsi Eliáš?“ Ne. „Jsi onen prorok?“ Ne.

(Když si čtete Proroky, vidíme tam vystupovat jakéhosi proroka v pozadí, který ale není uveden jménem. „Jsi onen prorok?“ Ne.)

Tak kdo jsi? Za koho se pokládáš, ať můžeme podat zprávu našim představeným.

A Jan říká vyšetřovatelům slova, která nám dohromady moc neříkají, přestože jsou nesmírně závažná: „Já jsem hlas volajícího na poušti. Urovnejte cestu Pánu, jak řekl prorok Izaiáš.“

Izaiáš přece upozorňoval: „Až přijde Mesiáš, tak lidé, kteří nebudou psychicky připraveni, nepochopí Mesiáše, nebudou mu rozumět, NEPŘIJMOU JEJ. Zařadí Mesiáše mezi zločince, bude zavražděn“. Izaiáš neříká doslova: „Mesiáš bude zabit“, ale pozorný čtenář to vyčte.

Izaiáš zdůrazňuje, že musíme Pánu připravit cestu, musíme vytvořit takové podmínky, aby k nám Služebník boží – Mesiáš, mohl mluvit. Abychom uslyšeli, co říká, porozuměli mu.

Tak mluví Izaiáš a Jan znovu připomíná to, co je nejnmutnější, co je klíčové. Jan říká: „Už je to tady, je nejvyšší čas vytvořit podmínky.“

Zkusme si trochu představit tehdejší situaci. Popíšu ji „svými slovy“.

Jan: „Poslouchejte, naše zbožnost není v pořádku, my se modlíme, ale nebudeme vyslyšeni, Mesiáš přijde, nevyžene Římány, ale vyžene nás ...“

Lehko si můžeme představit nějakého lidového kazatele, který by takto dnes kázal venku před kostelem.

„Pane faráři, pane biskupe, slyšel jste toho divného kazatele? Co na to říkáte?“

„Sestry a bratři, neznepokojte se. Je to pomatenec, nemá kněžský oděv, ani pořádně nejí, je fanatik a zapřísáhlý odpůrce alkoholu, o jeho hygienických návycích nemůže být řeč... A takový pomatenec si dovoluje říkat, že naše zbožnost není v pořádku. Ale přátelé, nenechte si poplést hlavu, nebojte se přicházet do synagogy na naše pobožnosti. Neposlouchejte ho, přehlížejte ho. Buďte klidní, my si ho už srovnáme.“

Taková byla atmosféra o které si čtete. „No tak, co jsi zač? Kdo tě poslal?“

„Na tom, kdo mně poslal vůbec nezáleží, o tom se nebudeme bavit“. (Jan Křtitel mohl říct, ano, mě poslal Bůh, abyste věděli, já mám moc dělat zázraky. Jan měl nejenom ducha Eliášova, ale i jeho moc. Neřekl, já jsem Eliášův dvojník, ale: „To je jedno, kdo jsem“.)

„Jsi Eliáš? Mesiáš? Onen prorok?“

Ne. „Tak co jsi teda zač?“

„Do toho vám drahouškové nic není, já vám jenom připomínám Izaiáše, koukejte srovnat a připravit cestu Mesiáši, koukejte se na setkání s Mesiášem připravit, otevřít se vůči Mesiášovi. Aby, až přijde, nedošlo ke strašlivému krachu.“

Vůbec by nebylo dobré si myslet, nás se to už netýká, Mesiáš už přišel a my už přece víme, kdo to je.

Procházíme stejnou zkouškou jako Ježíšovi současníci, můžeme být Ježíšovými fanoušky stejně, jako byli židé fanoušky Mesiášovými. I my se můžeme dát strhnout pouze: plným kostelem, našimi slavnostmi, můžeme mít radost z množství jásajících a ze setkání s našimi osobnostmi.

(Volali mě novináři, že jsem prý držel mikrofon v Kolíně n. Rýnem samotnému svatému Otcí. Jeden přehorlivý mariánský kněz, který mě dodneška nezná, mi vroucně děkoval, ač mi dříve nemohl přijít na jméno.)

Jenže my potřebujeme vědět, proč věříme, proč jdeme do kostela. Co Ježíš říká a proč a k čemu to je. Když nevíme, jsme fanoušky (často nebezpečnými), kteří horují pro něco, čemu nerozumí.

Nepřehlédněme, proč o sobě Jan a později i Ježíš, mnoho nemluví. Proč víc neřeknou, kdo je posílá a kým jsou?

Protože rozhodující je, zda objevíme v kázání Jana (podivína Jana) a v kázání Ježíše (podivínského tesaře ze Zlámané Lhoty) velikou pravdu.

„Prosím vás, co to je zač, ten tesař z Nazareta? Vždyť v něm není nic duchovního, to je úplný světák, pozve jej nějaký gauner, on k němu jde na hostinu a cpe se jako každý jiný. Žádný asketa, kouká po ženských ...“ – to byly řeči o Ježíšovi.

Ale Ježíš chtěl, aby se lidé naučili přemýšlet, aby rozlišili pravé od nepravého, aby si porozuměli s Bohem, který není povrchní. Kdyby Ježíš lidem prozradil, že je Mesiáš, horlivě by mu přikyvovali, papouškovali by jeho slova bez vnitřního přijetí.

Jakmile by řekl, já jsem Mesiáš, okamžitě by se v lidech probudilo jejich fanouškovství, protože těmi fanoušky byli téměř všichni od posledního poskoka až po Kaifáše.

Proč Kaifáš neuznal Ježíše? Protože Kaifáš byl „poučen“ o tom, jak ten Mesiáš má vypadat. Byl člověkem, který přece „vidí“. Kaifáš znal dobře barvy Mesiášova klubu. Kaifáš byl přesvědčen, že Mesiáš bude spartan (nebo slávista). Kaifáš věděl, že Mesiáš přijde z Betléma.

„Ti lidé, co jdou za Ježíšem jsou nevzdělaní. Ten pomatený tesař je z Nazareta! a já jako velekněz, s doktorátem teologie, přece musím vědět, jak to je. Mám úřední schopnost rozeznávat. Tolik let jsme studovali!

Uvědomme si tehdejší atmosféru, ve které se to odehrávalo.

Kdo jiný než Velekněz Hospodinův – budiž Jeho Jméno pochváleno – přece dokáže rozpoznat pomateného tesaře od Mesiáše. Co pomateného – posedlého! Jenom hloupí a nevzdělaní za ním jdou a křičí „hurá“.

Advent je přípravou na slavení Vánoc. Samozřejmě, Vánocemi skončí doba adventní, ale náš život je vlastně adventem. Je přípravou na setkání s Ježíšem. Občas dokonce říkáme: „Ježíši, na tvůj příchod čekáme“.

Kaifáš rád (a víc než my) říkal: „Mesiáši na tvůj příchod čekáme, už se nemůžeme dočkat. Smiluj se nad námi, neotálej“.

I apoštolové si s Ježíšem někdy nerozuměli.

Ano, ale my věříme!

Nenechme se ukolébat vlastní spokojeností. Kaifáš přece také věřil. A jak velice se Kaifáš na Mesiáše těšil! ale Ježíš? – ten mu šel „na nervy“.

Nebudou nám jednou vadit Ježíšovy názory? Bude nás zajímat, co si myslí? Fandění do nebe nestačí. Hříšníci Mesiáše nečekali (na Mesiáše nevěřili), ale vůči Ježíšovi se zachovali lépe, než fanoušci Mesiáše.

My také můžeme udělat chybu, jako udělali židé. Nemáme odzkoušeno, jak se budeme chovat tváří v tvář Ježíšovi.

Myslíte si, že kdyby někdo řekl Petrovi, poslyš, až ty budeš jednou mluvit s Mesiášem, řekneš mu: „Kdepak, Mesiáši, tak to není, jak to říkáš...“, Petře, víš, že ty budeš někdy s Mesiášem jednat, jako s malým klukem, myslíte, že by svatý Petr tuto možnost připustil.

A přece se tak stalo a svatý Petr to přiznává. – Abychom si my promysleli, zda se nám nemůže stát něco podobného.

Advent nám dopřává nejen čas, ale i Janovu radu k porozumění s Ježíšem.

4. neděle adventní

2017

4. neděle adventní 2 Sam 7:1-5. 8b-14a. 16 Ř 16:25-27 Lk 1:26-38 24. prosince 2017

Královským prostředkem sdělení v Bibli je příběh.

Na události „zvěstování“ si mimochodem můžeme všimnout, jaký je rozdíl mezi slovem a obrazem.⁷⁵

Mnoho obrazů vede jen ke klanění, ale už ne k následování.

Lidé se klaní mocným – ti to vyžadují. Bůh klanění nevyžaduje.⁷⁶

Oceňme (a dobrořečme) Bohu za jeho geniální vyučování skrze příběhy.

K prvnímu čtení.

Připomínám důležitost tohoto textu: Davidův nápad (vybudovat Hospodinu svatyni – židé neříkají chrám) vypadal zbožně. Hospodin ale měl jiný názor: „Davide, nejprve si musíme nalít čistého vína, kdo komu staví dům?“ (Dům znamenal bohatství rodiny a majetku, včetně služebnictva.) Důvodem k vybudování svatyně bylo Davidovo špatné svědomí, že si postavil královský palác, zatímco Hospodinova archa přebývala ve stanu.⁷⁷

75 Žádný krásný obraz Zvěstování nemůže popsat to, co pár vět z evangelia. Obraz je pro diváka pohodlnější, možnosti obrazu jsou omezenější, zjednodušující obraz někdy zavádí a špatný obraz odvádí. Obraz nemůže popsat celé drama.

76 Dábel chce, abychom se mu klaněli. (srov. Mt 4:9).

Smíme se klanět Bohu. Ale Ježíš nikdy neřekl: „Klanějte se mi,“ ale: „Následuj mě.“

Zapamatujme si to k rozpoznávání duchů. (Srov. 1 Kor 12:10)

77 Podobně pak velmožové a šlechtici stavěli kostely, které se vznešeností a krásou podobaly jejich palácům. Také chtěli Bohu „zavřít ústa“ ve snaze, aby jim prošel jejich přepychový život. Jako student jsem viděl v loretánském pokladu v Praze nádhernou monstranci „Zlaté slunce“. Byl jsem z té jednoduché a elegantní krásy mistra zlatníka nadšen. Tu monstranci pokládám za nejkrásnější. Ale když jsem zjistil, že paní kněžna to množství briliantů měla nejprve na svatebních šatech, posmutněl jsem. Neodsuzuji paní kněžnu, ale bylo to pro mne životní poučení ...

O monstrancích nemohu veřejně mluvit, to by mě upálili. Vám důvěřuji, tak jdu s kůží na trh. Ježíš říká: „Jezte a pijte, toto je výživa k novému životu mých učedníků.“ (srov. J 6:52-58) Když se lid boží bál přistupovat k Ježíšově hostině, kněžstvo nespustilo evangelizaci o „Hostině hříšníků“, ale (populisticky) vyhovělo náboženskému citu lidu a vymyslelo monstrance a „eucharistický kult“. Nemám nic proti klanění se Bohu (jak bych mohl), ale všimněme si našeho snižování Ježíšova daru a odkazu.

Představme si, že by někdo místo jídla vzal potravinu, zabalil ji do krásného zlatého staniolu a říkal hladovým a nemocným, jak úcta k té „podívané“ nahradí vlastní jídlo (veliký dar sjednocení s Ježíšem a bratřími).

Takto si často přiškrcujeme zdroj k tomu největšímu soužití. O nesrozumitelné latině při bohoslužbách a „studiu“ slova božího to platí podobně.

Je nám ke škodě, že si neporovnáme a nekonzultujeme své nápady s Ježíšem. Nejsem si jist, zda by nám v těchto případech řekl: „Toto bylo třeba činit a to ostatní nezanedbávat.“ Slova: „Běda vám, zákoníci a farizeové, ...“ jsem raději vynechal (srov. Mt 23:23).

„Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo, a můj Otec ho bude milovat; přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek.“ (J 14:23)

Říkali jsme si, o co měla Marie náročnější setkání s poslem božím než Zachariáš. ⁷⁸

Marie se ptá (ptát se, je ctností): „Jak by mi nějaký muž mohl darovat nesmrtelného syna?“ ⁷⁹

Marie je výjimečně otevřená Bohu. Ve vysoké míře je schopna spolupracovat s Bohem – dát na něj. V tom ji máme následovat. ⁸⁰

Marie není naivní, lehkověrná nebo nezdělaná, ví, že posel boží se má legitimovat příjemci poselství a že příjemce je povinen posla legitimovat (srov. Dt 18:15-22). ⁸¹
„Jsem otrokyně Páně.“ – ráda budu sloužit (bez nároku na odměnu, otrok nepobírá mzdu).
Výdat se na cestu je důležitější než klanění.

Zvěstování Marii je příkladem setkání. Marie nejprve naslouchá a pak odpovídá. ⁸²

Marie si šla ověřit věrohodnost posla. Zažila, co znamená: „Kdo hledá, nalézá, kdo má, tomu bude dáno a přidáno.“ Od Alžběty se jí dostaly další „informace“. Po tři měsíce naslouchala Marie zkušenostem své starší sestry ve víře. Ochota naslouchat je Marii vlastní. ⁸³

78 Zachariáš byl výjimečný.

Kněží sloužící v Jeruzalémské svatyni se znali. Do svatyně nesměl mimo kněží nikdo jiný vstoupit. Pod trestem smrti – před svatyní byly umístěny nápisy s tímto varováním (znovu si všimněme, že židé byli gramotní). Poslem božím je buď bytost nebeská, nebo člověk. V prvním případě se ukazuje v lidské podobě (Bůh – na rozdíl od zla – nikoho nestráší). V tehdejší době mohl být poslem jen muž (pochopitelně s vousy).

Není řečeno, kde se v Nazaretě Gabriel s Marií setkal.

Zdraví ji: „Raduj se“, nikoliv: „Zdravíčko“.

„Marie se ulekla“ – bázeň před Bohem není strachem.

79 Tehdejší poznání mělo za to, že dárce života je pouze muž, ženské vajíčko bylo objeveno až na konci 17. stol.

(Škoda, že slova: „Duch svatý sestoupí na tebe a moc Nejvyššího tě zastíní“, byla později vykládána biologicky ...
A že ta slova byla později použita k ideologickému tvrzení: „Panenství je víc než mateřství.“)

80 Klanění nenahradí následování.

Naše teologie říká, že klanět se smíme jen Bohu.

Po všechny časy se lidé klaní mocným (božstvům). Klanění bývá často, spojeno s darem, obětí („dávám a doufám, že budu obdarován darem hodným Vaší velikosti, nejlépe povýšením ve Vašich službách“).

81 Marie si šla ověřit důvěryhodnost posla. Věděla, že slepá víra je zavádějící, nespolehlivá, nebezpečná.

82 Řeč začala při komunikaci s druhými, ne samomluvou.

Jen uprostřed druhých – s rodiči počínajíc – jsme objevovali, kým jsme pro druhé.

Jonathan Sacks připomíná, že člověk při prvním spatření své ženy říká: „Toto je kost z mých kostí a tělo z mého těla! Ať manželkou (išša) se nazývá, vždyť z manžela (iš) vzata jest.“ Dříve než Adam vysloví své jméno (kým je) musí vyslovit jméno své ženy. Před tím, než může říci „já“, musí říci „ty“.

83 Marie není naivní, umí rozpoznat zrno od plev. Mnoho se od ní můžeme naučit. Naslouchá starým (Janovým rodičům, Simeonovi a Anně) i mladým (souzní později se synem i Janem Baptistou). Naslouchá menšinám (pastýřům), lidem jiného náboženství (pohanským kněžím – mudrcům od Východu). My si k tomu přidáme, že je důležité také naslouchat „disidentům“ a těm, kteří se hlásí k prorockému poslání (Jan Baptista a Ježíš jsou výsostnými proroky).

Jen ten, kdo umí naslouchat, setká se s anděly (posly).⁸⁴

Čím více umíme propojit své poznávání (vědomí) s podvědomím, svědomím, a slovem božím, tím více jsme použitelní na stavbě božího království, a tím více jsme inspirativní pro druhé lidi. Každý dobrý vztah potřebuje odhodlání, odvahu, pokoru, pracovitost a věrnost. Boží zjevení je vrcholnou odpovědí na touhu člověka a je nejvíce inspirativní.

Vydat se na cestu se slovem božím, je obohacující.
Přeji vám dobré prožití vánočních svátků a jejich moudré uspořádání.
Přeji vám čas, chuť a energii si mezi svátky přečíst dobrou a inspirativní knihu.

To, že Ježíš přišel jako člověk, je pro náš život (v našem porušeném svatě) podstatné a zachraňující.

Abych se neopakoval, připojuji k tomu slova Richarda Rohra.⁸⁵
A slova současného římského biskupa.⁸⁶

84 Někteří lidé opakují to, co jim řekl ten poslední, s kým mluvili.

Někteří lidé nás okouzlí (někdy jen na čas), setkávání s některými je stále inspirující (jsou napojeni na Ducha). Máme možnost se potkávat s biblickými osobnostmi a se světci (nejen kanonizovanými).

Za mého mládí nebyla ke koupi současná náboženská literatura ani Bible (komunisté vše ničili). Četli jsme ne příliš povedená „Naše světla“. Významný starozákoník pan Prof. Kotalík nám jednou řekl: „Nejvíce světcům ublížili jejich špatní životopisci.“

85 Snažil jsem se motivovat lidi, aby pokročili – od pouze sentimentálního prožívání Vánoc jako „čekání na Ježíška“ – ke zralému a sociálnímu chápání poselství o vtělení Boha v Ježíši Kristu. My františkáni jsme vždy věřili, že vtělení bylo zároveň už vykoupením, protože Ježíšovým narozením dal Bůh jednoznačně najevo, že je dobré být člověkem a že Bůh je na naší straně.

Už před dvaceti roky jsem si myslel, že je třeba žít zralé křesťanství na této zemi. Účinné zvěstování Ježíše je natolik naléhavé, že nesmíme dopustit, aby tento velký svátek – jímž Vánoce jsou – a adventní příprava na ně, byly jakkoli rozředěny. Teď jsem ještě více přesvědčen, že je tato potřeba ještě aktuálnější. Ježíš svou zvěst spojoval s tím, co nazýval příchodem „Božího království“, ale my se často spokojíme s roztomilým příchodem děťátka, jež od nás žádá něco málo v tom smyslu, že se něčeho vzdáme, že vyjdeme někomu vstříc, že budeme pěstovat vzájemnost, nebo že budeme rozebírat vybrané pasáže z Bible či něco z aktuálního Ježíšova učení. Sentimentalita, definovaná jako strojené emoce, může ve skutečnosti maskovat to, že se skutečnému vztahu vyhýbáme a že jej právě sentimentalitou nahrazujeme, jak to ostatně vidíme i ve svých mezilidských vztazích.

My, katolíci musíme připustit, že jsme trvale pokoušeni vyhýbat se lekciónáři a Božímu slovu kvůli svým soukromým zájmům a zbožné úctě, které však obvykle mají sotva nějaký potenciál nás změnit nebo zpochybnit naši domýšlivost. Slovo Boží nás ale konfrontuje, obrací a utěšuje; a to v tomto pořadí. Utrpení, nespravedlnost a devastace dosáhly na této planetě už takového rozměru, že se zkrátka nemůžeme spokojit s jakýmsi infantilním evangeliem nebo infantilním Ježíškem. Ve skutečnosti tomu tak bylo vždycky.

Slavení Vánoc neznamená sentimentálně čekat na chvíli, až se narodí děťátko. Mnohem víc znamená žádat, aby se narodily dějiny (viz Ř 8:20-23)! Nijak dějinám neprosíváme, když z Ježíše, věčného Krista, činíme věčné děťátko, Jezulátko – schopné od nás vyžadovat jen nepatrnou dospělou reakci anebo vůbec žádnou.

Člověk se vlastně diví, jaké myšlenkové rozpoložení v nás udržovalo představu Ježíše pouze jako malého miminka. Možná to bylo jakési „miminkovské křesťanství“.

S miminkem se můžeme objímat neb mazlit, ale jakákoli spiritualita, která se příliš soustředí na Jezulátko, nejspíš ještě nebude připravena na plnohodnotný a odpovědný život. Máme-li věřit biblickým textům, Bůh si přeje přátele a partnery, lidi, kteří jsou jeho obrazem. Vypadá to, že Bůh si od nás přeje dospělé náboženství a zralou, svobodnou reakci. Bůh má rád dospělé partnery, schopné si vzájemně dávat i brát, a my se

Bůh je jiný než naše představy o něm.⁸⁷

Vládcové jsou sváděni k bohatství a přepychu.

David si vybudoval honosný palác. Na výčitky vědomí si chtěl přiložit zbožnou náplast (k tomu máme sklony): „Postavím Hospodinu chrám“.⁸⁸

Dnešní čtení nás učí i to, že i zbožné nápady si máme nechat poměřovat. Písmo neučí jen historii. Je životní moudrostí.

„Davide, nejdřív si uděláme pořádek, kdo komu slouží, kdo komu staví *dům* (pečuje o rodinu a jeho bohatství)“, ptá se Hospodin, „ty mně nebo já tobě“?

„Bože, vím, že nebydlíš v domě z kamení ...“, říká Šalomoun.

„Kde jsem já, tam je Bůh, i když si to neuvědomuji“, došlo už Jákobovi.

nakonec stáváme právě takovým Bohem, jakého milujeme. Tím si můžeme být jisti.

Chápu, odkud pochází taková oddanost tomu či onomu Jezulátku; oddanost známému *Santo Niño* na různých místech, je však značně vzdálená působivosti a síle biblického pozvání k jednoznačně dospělému „napomáhání“ (Ř 8:28), svobodné „účasti“ (Fil 3:10) a lásce svobodných a zralých lidí v Bohu (Ef 4:13).

Můžeme si hodně důvěřovat, protože v první řadě Bůh důvěřuje nám.

Kristus, o kterého prosíme a na něhož čekáme, v sobě zahrnuje naše plné narození i další zrození dějin a stvoření.

V tomto smyslu můžeme říci: „Přijď, Pane Ježíši“ – s novým porozuměním a s vědomým nadšením!

Richard Rohr

86 „Vánoce nám připomínají, že víra, která v nás nevyvolává krizi, je krizí víry;

víra, která nám nedává růst, je víra, která potřebuje růst;

víra, která nám neklade otázky, je víra, nad níž je třeba si klást otázky;

víra, která nás neoživuje, je víra, kterou je třeba žít;

víra, která námi neotřásá, je vírou, kterou je třeba zatřást.

Pouze intelektuální nebo vlažná víra je ve skutečnosti pouhou nabídkou víry, která se bude moci uskutečnit teprve tehdy, až zahrne srdce, duši, ducha a celé naše bytí, až dovolíme Bohu, aby se narodil a znovuzrodil v jesličkách srdce, až dovolíme betlémské hvězdě, aby nás dovedla na místo, kde spočívá Boží Syn, nikoli mezi králi a v luxusu, nýbrž mezi chudými a pokornými.“

římský biskup František

87 „Jedno prase pro rodinu, druhé praskne na dary pro božstva. Inu, udržet si dobré vztahy s mocnými sousedy, něco stojí.“ Taková byla praxe pohanů náboženství. Nákladné chrámy, oběti (i lidské) ...

Na co by byl Hospodinu chrám? Místo toho židé mají dvaapůl tisíce let veliké množství synagog (synagoga byla původně školou, dnes je synagoga zvláštní prostor pro studium – ješivu).

Jeruzalémský chrám existoval jen krátký čas.

Židé a křesťané vědí, že Bůh slouží lidem, není to naopak.

Přineseš desátek ze svého výtěžku a řekneš: „Díky tvému pozhnání, Bože, jsem získal desetkrát více. Toto přináším pro ty, kterým se tolik nedaří.“

K čemu by byl Hospodinu chrám, Bůh touží přebývat v člověku a uprostřed nás.

88 Církevní hierarchie si často libuje v palácích a ve vlastní důležitosti. Prorockou službu opustila. Tu suplují někteří dobří novináři a spisovatelé; někdy i lidé podivní. Václav Havel, Magor (M. Jirous), Plastici se statečněji stavěli proti státnímu teroru než mnoho duchovních. Pusy Riot odporují Putinovi víc než většina ruských a našich hierarchů.

Jak to, že jsme si to nezapsali za uši a nepřijali s nadšením do srdce, že Bůh není u nás doma méně než v kostele. ⁸⁹

Znáte někoho, kdo by se díval do sudu s benzinem s rozsvícenou zápalkou? Jednou jsme slyšeli, co by se stalo ... a navždy jsme si to zapamatovali.

Jak to, že s podobnou odpovědností a navíc s úctou nejednáme se slovem božím? Kolikrát jsme už při bohoslužbách říkali: „Slyšeli jsme slovo boží“, ale pak mluvíme jako analfabeti.

Kolik roků mohlo být Marii při zvěstování? Možná 12 let.

Není Bůh nerozumný?

Jedenáctiletý má mozek už vyvinutý. Životní zkušenosti získá během života. Je-li rodiči a učiteli nasměrován správným směrem, je vybaven do života.

Dvanáctiletí židé (při třináctých narozeninách) skládají náboženskou „maturitu“, rodiče je „přivedli k Tóře“, jsou vyučeni k rozpoznávání spravedlnosti, umí rozlišit dobro a zlo, vědí, kde jsou hranice jednání, za které nelze jít. ⁹⁰

Víme, v čem Marie předčila i starého, vzdělaného kněze s mnoha životními zkušenostmi. ⁹¹

Mládí má své přednosti, mladá srdce mají ideály a odvahu (staří zase zkušenosti).

„Raduj se Maria, Tvé přání bylo vyslyšeno (židovská děvčata dodnes touží, aby byla matkou Mesiáše).

Tvůj syn bude navěky na Davidově trůnu.“

89 Jak to, že vedeme pohanské řeči o posvátném prostoru kostela, o kostele jako bráně nebes a božím domě? (I pan kardinál Duka to zase tvrdil. Oháněl se sice známým myslitelem, ale po čtení Písma odpovídáme: „Slyšeli jsme slovo boží.“ (Obíhá Země Slunce nebo naopak?)

Vše, co vyšlo z boží ruky, je poznamenáno Stvořitelem.

O Ježíši vyznáváme, že je Boží syn. Víme, kde žil, jak pracoval, do samotného Jeruzalémského chrámu nikdy nevstoupil, nejdál se dostal na nádvoří mužů.

To vše umíme říci na potkání, duchovenstvo z toho má navíc zkoušky na teologické fakultě.

Pohané měli posvátný a neposvátný prostor. (Každý prostor a věci nám k něčemu slouží. Nůž nepoužívám místo šroubováku, na stůl nesedáme, do ložnice nechodíme ve špinavých botách, na stůl Páně neodkládáme pouzdro na housle, s jídlem nemrháme, špinavé prádlo a odpadky dáváme tam, kam patří ...)

Židům a křesťanům bylo zjeveno, že mají vše posvěcovat. Nikde(!) se nemá pomlouvat, lhát, podvádět, ubližovat, svádět druhé ke špatnosti.

Jíst, číst (i Písmo), modlit se, slavit svátosti, lze kdekoliv. Samozřejmě, že nejraději vaříme v kuchyni a truhláme v dílně.

Pozvrací-li se děcko v kostele, neznesvěti ho, ale přijít opilý domů, dětem na oči, je velkým hříchem, natož ke korunovačním klenotům. Gottwald a Zeman snížili požehnání v katedrále, bylo pro ně pokrytecké, nikomu se odpovídat nemínili.

Poklonkovat mocným je nehoráznost! Nejen v kostele. (Srov. Jak 2:1n)

90 Potkal jsem několik děvčat, která v tomto věku byla schopná pečovat o děti; i sousedky jim své děti svěřovaly. Synové vězněných zastali doma mnoho práce za své otce. Před sto lety chodili dvanáctiletí do služby k cizím lidem. To bylo tvrdé a mnohdy nebezpečné, ale děti v tomto věku uměly přijmout odpovědnost za své jednání.

91 Zachariáš věděl, že posel, který s ním mluvil v jeruzalémském chrámě, přichází od Boha. (Kněží se navzájem znali a nikdo cizí nemohl pod trestem smrti vstoupit do vlastního chrámu.)

Marie se nesetkala s andělem v chrámě ani v nazaretské synagoze. Měla to těžší.

„Jak tomu mám rozumět, neznám takového muže, který by mi mohl dát nesmrtelného syna.“⁹²

Marie věděla, že je náboženskou povinností ověřit si pravost posla ...

Kde se to dozvěděla?

Byla Maria z královského nebo kněžského rodu?

Z Davidova rodu? Z Áronova rodu?

Mnohem víc – Izrael je přece královským kněžstvem! Věděla, že je z tohoto královského rodu Izraele.

Od koho se učila?

Židé se pilně učí od geniálního učitele Mojžíše, přesněji řečeno z Bible.

Třináctiletí kluci se při té „zkoušce dospělosti“ stávají „bar micva“ (synem příkázání) a židovská dvanáctiletá děvčata se dnes stávají „bad micva“ (dcerou příkázání).

Rabíni zkoušejí mladíky ze znalosti 613 příkázání. Kdo zkouškou projde, zavazuje se k dodržování příkázání, má povinnost denně recitovat modlitbu „Slyš Izraeli“ a může být kdykoliv vyvolán k čestné službě číst v synagoze z Tóry.

Vypadá to, že Marie by lehce složila ve dvanácti letech tuto zkoušku ze znalosti toho, co obnáší „Smlouva s Hospodinem“.

Nevíme od koho byla Marie vyučována Tóře. Od rodičů? Příbuzných?⁹³

Ptát se, je ctností, „říká“ Maria.

Otázky otvírají dveře k poznání, k porozumění, k pečlivé práci a odpovědnému životu. Bez přemýšlení ničemu neporozumíme, natož druhému. Písmo nás učí, že své pocity i náboženské pocity a prožitky (viz zbožný nápad Davida stavět chrám), si máme porovnávat s božím vyučováním a boží moudrostí.

My jsme nábožensky pohodlní. Místo abychom ocenili Mariinu práci na kráse své osobnosti a abychom se od ní učili – raději jí lichotíme, prohlásíme ji frázovitě za prostřednici všech milostí a donekonečna žebráme o protekci a přímluvy. „Ježíš nás vykoupil“, myslíme si, že stačí, abychom umřeli bez hříchů.

Nepracujeme na naplnění svého poslání Kristovců.⁹⁴

92 Vyprávějte dětem, že ženské vajíčko bylo objeveno tuším až v 19. stol. Dřív si lidé představovali, že spermie je jediným plodícím prvkem a že muž zasévá semeno do ženy jako rozsévač do prsti pole. (To přispěje k sexuální výchově dětí, když uvidí, jak evangelium mluví.)

93 Kde lidé sebrali, že Marie byla sirotek?

Její životní příběh je úžasný. To autoři legend si bláhově myslí, že jej mohou vylepšit.

Náboženští lenoši poukazují na nevzdělané pasáčky a jiné omilostněné osoby a lživě citují Písmo, že Bůh má zalíbení v „nepatrných“. Nám bude řečeno: „Nestarej se o jiné, ty máš jinou cestu a jinou příležitost a jiný úkol. Tobě byla svěřena řada talentů, ty jsi chodil do školy. Ber si příklad z Mojžíše, Marie a dalších osobností.“

Lenoši dají víc na vidění Kateřiny Emmerichové než na slovo boží. (Inu, žehnat evangeliářem je snazší než s evangeliem pracovat.)

94 Ptala se mě devadesátiletá paní: „Co když zemřu bez svaté zpovědi?“

„Já počítám s tím, že zemřu jako hříšník“, řekl jsem jí. „Kdybych měl příležitost těsně před smrtí přijmout svátost smíření, stejně přijdu před Tvář boží jako ten, který ještě není na úrovni nebešťanů. Mnoho se budu potřebovat doučit, osvojit si úroveň jednání nebešťanů. Bohu není zatěžko odpustit hříchy tomu, kdo o to prosí. Ale neudělá za nás nic, co je v našich silách.“

Dokud žijeme na zemi, máme pracovat na svém „posvěcení“ a na „posvěcování“ světa.

Maria obstála v náročné zkoušce, kterou před ní ještě nikdo neprošel – její odpověď: „Jsem otrokyně Páně“, nebyla zbožnou frází (my těm slovům ani pořádně nerozumíme).⁹⁵

Podobně opakujeme určité teologické formulace, aniž víme, o co jde („Marie je počatá bez poskvrny prvotního hříchu“) jako výmluvu, že my jsme nedostali tolik, kolik ona. „My jsme holt zdědili po Adamovi a Evě náklonnost ke zlu.“⁹⁶

Na našem setkání „s chlapy“ jeden mladý primář podotkl: „Medici procházejí přísným vyučováním. Nejsou zkoušeni jen, zda si dobře pamatují teoretické znalosti z přednášek, ale musejí prokázat praktické medicínské dovednosti léčení. Zkoušejí je nejlepší mistři lékařského oboru.“

My si zahanbeně musíme přiznat, že v našem vyučování o Bohu jen posloucháme jedním uchem sem a druhým tam. Bez jakéhokoliv ověření, zda jsme Ježíšovi něco platní.

Seminaristé jsou zkoušeni jen teoreticky, jen jestli umějí udělovat platně svátosti. Biskupem se nemusí stát ověřený pastýř, zpovědník, člověk „který je cítit stádem“ – jak říká římský biskup František. Stačí úředník poslušný vrchnosti, bezkonfliktnost, raději zpátky než dopředu. Doktorát může mít z jakéhokoliv oboru.

První apoštolové se prokazovali tím, že dostali od Ježíše jeho dary (mimo jiné i dar uzdravování). My si myslíme, že dary Ducha můžeme nahradit jen absolvováním svátostí (křtu, biřmování, manželství, svěcení kněží a biskupů).

My máme proti Marii obrovské všeobecné a odborné vzdělání, Bibli na stole ...

Marie žila z „Mojžíšova“ vyučování, rozhodla se žít z boží moudrosti. Už její zkušenost v mladém věku jí pak pomohla nepodceňovat svého syna. Nejpozději od události v Jeruzalémském chrámu s dvanáctiletým Ježíšem pochopila, že jí syn přerostl. (Kolik jí asi bylo tenkrát let?)

Byla pak výtečnou Ježíšovou učednicí. Není divu, že předčila i apoštoly (viz např. při svatbě v Káni Galilejské), měla za sebou letité soukromé vyučování Ježíše.

My máme možnost letitého Ježíšova vyučování.

Každý může přinášet Ježíše tomuto světu.

Marie dostala příležitost. My také!

Marie brala život a nabídnutou příležitost od Boha vážně.

S každou příležitostí nám Bůh dává zároveň velké množství potřebných darů.

Mariin život je svědectví toho, že se Bůh s člověkem nepřeočítal. Na každého z nás se těší, že mu porozumíme a jeho obdarování přijmeme. Že se staneme požehnáním – opět připomínám příslib daný už Abrahámovi (ten je prvním svědkem, že boží požehnání funguje).

2011

4. neděle adventní 2 Sam 7:1-16 Ř 16:25-27 Lk 1:26-45 18. prosince 2011

95 „Jsem tvůj otrok“ v biblické řeči znamená: „Bože, vím, že pro mne žiješ a pracuješ nezištně, chci také bytostně pracovat a žít pro tebe.“

96 Byla Marie na úrovni Adama a Evy?

Mohla také selhat?

Jak nám fungují svátosti? Co s člověkem udělá dar křtu? Jak s křesťním bohatstvím nakládáme, hospodaříme?

David si potřeboval omluvit okázalost svého královského paláce a umlčet své svědomí, proto navrhl postavení chrámu.⁹⁷

„Milánku“ (David je česky Milan) „nejdřív si uděláme pořádek a ujasníme si, kdo – komu staví dům.“⁹⁸

Ještě 3 tisíce let po Davidovi nepřestáváme tíhnout k pohanské snaze si Boha získat, naklonit, zavázat, usmířit. Pohanským způsobem rozdělujeme prostor na posvátný a profánní. Pohané a jejich kněží vytyčovali svým božstvům posvátný sakrální prostor.⁹⁹

V Jeruzalémském chrámu byl sice také prostor, kam směli vstoupit jen kněží a do velesvatyně vstupoval jen jednou ročně velekněz, ale to mělo jiný význam.

Už židovství (natož křesťanství) nezná sakrální a profánní (posvátný a světský) prostor. Bůh přebývá s námi. Kde je člověk, tam je Hospodin s ním – to víme už od praotce Jákoba.

Vše, co vyšlo z boží ruky a jeho srdce, je posvěcené. (Celý kosmos.)

Bůh zasvětil život svým tvorům (stvoření a tvoření). Neustále koná (jinak by vše uhynulo).¹⁰⁰

„Já pracuji pro tebe, ne ty pro mě!

A všude, kde pracuji, a kde se zvláštním nasazením sloužím člověku – tam všude je můj pracovní prostor“, říká Bůh lidem.

Fakt, že slunce neobíhá kolem Země, jsme po velikém zdráhání už přijali, čím to tedy je, že se tak zatvrzele a donekonečna vracíme ke starému pohanskému myšlení?¹⁰¹

Je to jedovatá zbožnost jílků mámivého stále zasévaná nepřitelem? (Mt 13:24-30. 36-43)

97 To se pak mnohokrát opakovalo, pokřtění velmožové stavěli kostely podobné svým velkolepým sídlům. Zbohatlíci i lůza nezřízeně dychtí po přepychu.

„Můj prsten je odznakem boží moci a jeho líbání věřícími je projevem úcty k samotnému Kristu.“

„Jó? Tak proč prsten nestáhneš z prstu a nelíbáš jej jako první?“

98 Dům znamená usedlost – nejen movitý a nemovitý majetek, ale především rod i služebnictvo – všechno bohatství.

Hospodin nikdy chrám nevyžadoval a nepotřebuje jej, (několikrát dopustil jeho zbourání).

Od Ježíše už víme, že Bůh chce přebývat v nás a uprostřed nás.

99 Pohané si svá božstva představovali podle svých vládců – a ti si vymezovali určitý prostor pro sebe, tam obyčejní smrtelníci nesměli. (Viz dnešní střezena sídla některých zbohatlíků.)

100 Vše s nadějí vzhlíží k tobě, že jim dáš v pravý čas pokrm;

rozdáváš jim a oni si berou, otevřeš ruku a nasytí se dobrým.

Skryješ-li tvář, propadají děsu, odejmeš-li jejich ducha, hynou, v prach se navracejí.

Sesíláš-li svého ducha, jsou stvořeni znovu, a tak obnovuješ tvářnost země.

Hospodinova sláva potrvá věčně! Hospodin se bude radovat ze svého díla. (Ž 104:27-31)

101 Barokní chápání „umístilo“ Krista do svatostánku. V kostele se stal nejdůležitějším svatostánek s retablem (architektonickým nástavcem stolu Páně s obrazem a sochami.) Stůl Páně (oltář) byl vnímán jen jako podstavec svatostánku. Mše se často slavila před vystaveným Tělem Páně v monstranci.

Mělo to zlé následky, zapomnělo se, že Bůh je tam, kde je člověk. Před kostelem se už vesele pomlouvalo. Ve válkách slušní důstojníci nenechali střílet na kostely (pokud v nich nebyli nepřátelští vojáci). Ale do zákopů stříleli fest – tam Bůh „nebyl“.

Liturgická obnova 2. vatikánského koncilu se vrátila ke kořenům Ježíšova slavení. Dnes se zase někomu stýská po „posvátnu“, „tajemství“ a „větší zbožnosti“.

Bůh nás znovu a znovu ubezpečuje, že žije s námi. To nás může a má nadchnout. My křesťané navíc víme, že celý prostor naší země a lidského života je zvláštním způsobem dotýkán Mesiášem. „Podobal se nám ve všem, kromě hříchu“.

(Zasvětil nám svůj život stejně jako Otec a Duch.)

Vážíme si toho. Můžeme žít s novou hrdostí božích synů a dcer.

Ježíš je svobodný, nepotřebuje pozemské manýry reprezentace. Někteří šlechtici přišli o veškerý majetek a přece se nezřekli šlechtictví ducha. Ani ve vězení se nenechali vnitřně ponížít.

Náš „posvátný prostor“ je prostorem pracovním!

Na ponk si nedávám vázičku s květinami, na úřední papír si nemaluji, na stůl v jídelně se nesesdá, na Stůl Páně se při koncertu nepokládá pouzdro od houslí. V kuchyni se nepovalují ponožky, ve stanu, kde chlapi slaví rituály, se neholíme. Naše manželky doma nechodí v teplákách a chlapi doma nepobíhají v tílku a trenkách, ze kterých jim čouhá pytlík (nejednou jsem to někde vídával).

Jednou provždy si už potřebujeme udělat pořádek, jak to je s posvátným prostorem. Všude – i doma – s námi žije Bůh. To proměňuje náš život a naše soužití do nové krásy.¹⁰²

Ježíšova matka Marie byla věrná slovům Písma, které od dětství slýchala.

(Jsme odpovědni za vše, co slyšíme. Nemáme odmítat nabízené. I nás by mrzelo, kdyby děti nedbaly na to, co jim říkáme a nabízíme.)

Marii bylo příjemné, že Bůh žije s námi. Věřila, že Bůh může poslat svého posla i do posledního zapadákov (pro židy z Jeruzaléma byl Nazaret jako pro Pražáky nějaká vesnice na Ostravsku). Už jsme si říkali v minulých letech: Marie byla na takové úrovni, že jí mohl Bůh dát vyřešit „obtížnější úkol“ než starému kněžskému profesionálu Zachariášovi. Rozpoznat božího posla v Nazaretě bylo těžší než v Jeruzalémském chrámě.

Není těžké přijmout to, co Marii bylo jasné už před narozením svého syna.

O Marii víme z evangelíí úchvatné věci.¹⁰³

102 Moc dobře vím, že nejsem Bůh, ale hříšník. Ale pokorně a s obdivem přijímáme, že Bůh chce bydlet v každém z nás a uprostřed nás. Snažíme se Bohu upravovat cestu – pečlivě hledat porozumění jeho názorům – abychom si s ním porozuměli.

103 Máme-li úctu k biblickému zjevení, nemáme zapotřebí se nechat mást podvrhy údajných Mariiných proslovů a jiných rádooby dalších soukromých zjevení.

Jeden z příkladů:

POSELSTVÍ MEDUGORJE PRO ČESKÝ NÁROD

19. 8. 2009

Já Bůh, který velmi miluji váš národ a toužím po každém srdci, po každém českém srdci, uzavírám novou smlouvu mezi českým národem a Mnou:

Pro úctu k Mému Synu, malému Ježíši, se rozlije nad vaši zemi milostivé léto.

Já Bůh budu žehnat a odhánět od vás všechna trápení.

Můj Syn, malý Ježíš, přišel do vašeho národa
a zaslouží si vaši největší úctu!

Klanějte se Mu, přijímejte Ho do svých příbytků
a sklánějte se před Jeho bezmocností a malostí.

Přijměte Ho s láskou a láska se povalí vaším národem jako lavina.

18. 8. 2009

Můžeme se od ní mnoho věcí naučit.

Přesto, že jejich klouček vypadal jako kterýkoliv jiný židáček, věřila, že je Synem Božím. Ale také možná ještě hlubším způsobem, než si myslíme, věřila jak to je s dětmi božími.

V každém případě se nám nabízí osvícení, že s námi žije Bůh: nejen osobně, ale i skrze druhé lidi. Kdekdo mluví o mystice. Dost lidí si myslí, že mystika je zvláštní omilostnění získávané skrze nějaké další zjevení. Nenechme se mýlit.

Není většího zjevení než Ježíšovo: „Cokoliv jste učinili (neučinili) jednomu z těchto mých nepatrných bratrů, mně jste učinili (neučinili)“.

Já, vaše Matka, která jsem položila své malé Dítě do srdce vašeho národa
a svěřila vám Ho jako veliký poklad, chci zachránit dětství Mého Syna ve vašem národě.

Chci, aby se všichni ve vašem národě stali pastýři,
aby každičký – i ten nejposlednější – se přišel poklonit Mému malému Synu.

Každý ve vašem národě je volán poklonit se malému Ježíši!

Ke každému On natáhne své ručky a každému požehná!

Požehnání Dítěte Ježíše je mocným poutem.

Úsměv malého Ježíše odzbrojuje Boží hněv a spravedlnost.

Malý Ježíš je mocný, i když je malý – a tento Ježíš volá váš národ:

„Pojďte ke mně a přijměte ode Mne požehnání.“

A vaše srdce se změní, jako se změnilo srdce pastýřů!

Všichni pastýři Mu zůstali věrní. Apoštolové selhali, nechápali, nevěřili.

Ale všichni pastýři, kteří přijali požehnání od malého Ježíše,

zůstali věrní a až do své smrti žili okamžikem svého poklonění se Králi.

Všechny těžkosti, utrpení, ponížení, pronásledování nemohly otrástit jejich vírou
a umocňovaly zdraví jejich duše.

Klanějte se malému Ježíši, klanějte se Mu za celý národ – jménem vašeho národa,
jménem všech – i těch, kteří jsou v absolutní opozici proti Mně i Mému Synu.

Klanějte se. Vyzvěte celý národ k modlitbám klanění!

Rok modliteb, ve kterých bude středem malý Ježíš, vynahradí celá staletí,

kdy nebylo konáno usmiřování za hříchy Čechů a Moravanů.

Svěřuji vám svého Syna, abyste nyní pod Jeho žehnáním bojovali boj
s velikou nadějí, s velikou láskou a s velikou něžností.

24. 8. 2008

Váš národ visí nad propastí a vy spíte. Ale váš nepřítel nespí a velmi svižně koná.
Získává tolik spojenců ochotných pomáhat zlu na cestě k záhubě vašeho národa.
Čekají vás velké katastrofy, pokud se ve vašem národě něco zásadního nezmění.

Volejte k zodpovědnosti všechny, obzvláště kněze.

Volejte! Křičte! Nespěte!!!

Vytrhávejte duše z otroctví! Jste národ malomocných lhostejně využívajících
posledních zbytků svých dnů jen k zábavě.

Proměňte svůj národ – je to ve vaší moci. Každý z vás má svůj díl zodpovědnosti!
Mnoho jste dostali, mnoho rozdávejte! Nemyslete na sebe, nebo se zřítíte i s těmi,

kteří vás strhnou, a budete velmi, velmi trpět – tělesně i duševně.

Nechal jsem si nabít další tisíce hřebů, jen abych vám pomohl.

Já Bůh již nemohu konat víc – bez vás!

Potřebuji vás děti! Shromážděte se pod Mým křížem

a vyrazte do všech stran – sjednocení a neustále napojení na Můj kříž.

Jestliže jsem někomu umyl nohy, pak jsem umyl nohy Ježíši. Nebo kohokoliv vykoupal, pustil sednout, pozdravil, někoho se zastal ...

Jestliže mně někdo umyl nohy, jestli mi někdo čímkoliv posloužil, pak, jsem-li osvícený, uvědomuji si, že jsem se také setkal s Ježíšovým poslem, který vědomě nebo nevědomě slouží jeho věci ve světě. Vědomě nebo nevědomě propůjčuje Ježíšovi své ruce, nohy, ústa ...

Apoštolové do smrti nezapomněli šok z Ježíšova mytí nohou. Nejprve byli zděšení, pak zažili obrovskou radost. Nemusíme jim závidět. Nemusíme být ošizeni.

„Raduj se Maria (nikoliv „Zdravas Maria“), budeš chovat, kojit, vychovávat, ... syna Božího. Budeš si moci hrát se synem božím, zpívat mu, naslouchat, vyprávět mu, spolupracovat s ním a učit se od něj.

Pokud Maria sloužila nějakému nemocnému, třeba jej myla, pak to bylo stejné, jako když myla Ježíše. Jestli umyla tělo některé zesnulé sousedky (starozákonní kněz nesměl mýt tělo mrtvého muže), bylo to stejné, jako když pak možná myla Ježíšovo mrtvé tělo. Ať už to dělala vědomě nebo nevědomě. Myslím, že tomu tak rozuměla – byla výtečnou učednicí svého syna.

Jakého většího zjevení si – pro sebe nebo druhé – můžeme přát?

Existuje větší povýšení než naše povýšení na úroveň božích dcer a synů?

Na konci pohřbu zpívám „Anděl Páně“. Naši předkové si říkali nahlas toto zvěstování 3x denně. Proměňovalo je to. Proměňovalo to naši kulturu do podoby mírně křesťanské.

Zdalipak se nám podaří nějaký další posun.

V žádné jiné kultuře není hříšný člověk tak vyvýšen.

Cesta k jednání na úrovni božích dětí není samozřejmá ani laciná. ¹⁰⁴

V této síle porázejte zlo na všech rovinách.
Jsem s každým z vás! Miluji váš národ!
Každý boj, do kterého se vrhnete v Mé síle, vyhraje!
Ale nečinnost nepomůže ničemu!
Svatý Václav, kterého jste dnes volali na Křiževaci,
je ochoten a připraven zatroubit k útoku!
Ludmila, Zdislava a mnozí další – máte takové přímluvce a takové velikány.
Pod jejich štítem bojujte boj – veliký boj!
Český národ nezemře, musí žít a musí být Boží!
Budete-li bojovat – vyhraje!
Nebudete-li bojovat – zemřete!

Stačí zdravý selský rozum, aby rozpoznal, odkud vítr fouká.

Kdo trochu zná evangelia, objeví hned řadu hrubých chyb.

Đábel je inteligentní, teologickou fakultu vystudoval s Červeným diplomem. Ale nemůže sít pšenici, seje jedovatý jílík.

Uvedu jen jednu chybu, která je proti zdravému rozumu:

Nacisté kdysi tlačili mládež do Hitlerjugend (i mladý Josef Ratzinger u nich chvíli pobyl). Komunisté tlačili děti do Pionýra a komunistického Svazu mládeže.

Za komoušů jsme se snad něčemu naučili.

Bůh se nám zsvětí. Křest je svobodným rozhodnutím každého člověka – je zsvěcením se Bohu.

Bůh i Ježíšova matka má rozum a respektuje svobodu každého, natož aby zsvěcovali plošně.

104 Někteří si myslí, že stačí „uvěřit“, že jsem bůh. Kdepak. Život nás prověří. Za minulého režimu nebylo mnoho statečných a těch, kteří mysleli víc na dobro jiných, než na své.

Někdy se právem zlobíme na druhé, špatnými politiky počínajíc, ale nic a nikdo nám nemůže zabránit růst ke křesťanské mystice – k novému vidění světa, ve kterém s námi, žije, pracuje, slaví a hraje si Bůh.

Příloha:

„PŘÍTELI ODJINUD“ K NAROZENINÁM

Vánoční zamyšlení

Kdybych psal scénáře a natáčel filmy, uvedl bych na scénu pokud možno nejnázorněji následující situaci:

Koná se oslava narozenin. Přišlo hodně hostů. Někdo pronáší dojemnou řeč, hraje hudba chytající za srdce, servíruje se slavnostní večeře. Hosté s sebou přinesli dárky, vzájemně si je předávají... A kdesi uprostřed nich stojí ten, jenž má narozeniny. Někteří využívají příležitosti, aby ho poprosili o pomoc v různých věcech, jinak si ho ale celkem nevšímají

...

Situace se zdá vybájená – pro tento takřka groteskní scénář bychom ve skutečnosti sotva našli předlohu v našich narozeninových oslavách. A přesto není neskutečná – opakuje se rok co rok, když slavíme slavnosti Narození našeho Pána.

Zájem o Ježíše?

Zatímco tu dávám do spojitosti vymyšlený scénář s Vánoce, nemyslím na lidi, kteří v sekularizované Evropě slaví zcela samozřejmě křesťanské svátky, aniž by si uvědomovali jejich náboženský význam. Spíše mám při tom na paměti vnitřní poměry v naší církvi. Myslím na křesťany, kteří neděli co neděli a právě tak na Štědrý večer navštěvují bohoslužby. A myslím na jejich duchovní pastýře. Myslím na Štědrý večer prožívaný v „reálně existujícím křesťanském prostředí“, jak jsem jej sám dlouhá léta prožíval a přispíval k jeho vnější podobě. Pozornost se soustřeďuje na sváteční hudbu, ozdobené stromky a zářící svíčky, na dárky, které se rozdávají buď před půlnoční, nebo po ní, na tradiční jídlo, na chvíle, kdy jsme pospolu – tedy na „idylu“, kterou oslava Vánoc (s nadějí, že to takové bude pořád!) vykouzlí v lidských srdcích. Kněz mluví v kázání možná o míru na Zemi a o trápení v celém světě, o tužbách lidí, snad také, pokud možno v „církvní tónině“ a slovy převzatými z katechismu, o Synu Božím, jenž se narodil v Betlémě. A právě ten, jehož jméno je o tomto večeru vyslovováno znovu a znovu, slyší, jak se o něm povídá, a přitom tu stojí sám ... Pokud se přece někdo na něj obrátí osobně, přichází s naléhavými prosbami, jež by mohl vyslyšet.

Mám pochopení pro to, jestliže laskavý čtenář až dosud potřásá hlavou a ptá se, co tedy vlastně chci a zda – pokud jde o vnitřní prostor v církvi, tedy okruh „aktivních křesťanů“ – nevidím problémy tam, kde přece něco podobného vůbec není. Také já bych byl takto reagoval až do onoho roku, kdy jsem vystoupil z běžného společensko-církvního prostředí a poté prožil první oslavu Vánoc na Karmelu. V našem konventu se k Vánocům vzájemně neobdarováváme a o Štědrém večeru se v době mezi večeří a půlnoční zdržujeme o samotě a v tichosti v celách. Poté popořadě přináší jeden druhému na půl

hodiny figurku Ježíška z jeslí. A tak jsem si poprvé – je tomu už třináct let – když jsem tak trávil sám půlhodinku s nenastrojenou hliněnou figurkou, uvědomil: Vlastně jsem ještě nikdy netrávil Vánoce tak náležitě s tebou, Ježíši, vlastně ještě nikdy jsem ti „neblahopřál k narozeninám“, ještě nikdy jsem ti o slavnostním dnu tvých narozenin neřekl, jak je dobře, že jsi, ještě nikdy jsem se tě nezeptal, jak se ti vede a – kdo jsi.

„Ty, můj příteli z Nazareta...“

Náboženství je dvojsečná věc. Skrze náboženství může člověk zrát, skrze náboženství může také degenerovat – podle toho, zda jeho zbožnost skrytě motivuje láska, nebo zda za ní stojí žádostivost. Mistr Eckhart (1260-1328) o své době konstatoval: „Někteří lidé chtějí pohlížet na Boha stejnými očima, jakými se dívají na nějakou krávu, a chtějí Boha milovat tak, jako mají rádi krávu. Tu máš rád kvůli mléku a kvůli tvarohu, a tedy pro svůj vlastní užitek. Tak si počínají všichni ti lidé, kteří Boha milují kvůli vnějškové hojnosti a vnitřní útěse. Ti ale nemilují Boha náležitě, nýbrž zhlížejí se ve své chamtivosti.“ Tyto řádky neztratily nic na své aktuálnosti – je to hanba, ale v první řadě nikoli věřících v našich obcích, ale především nás, „pastýřů“, pokud neumíme vést lidi k ničemu jinému, než jak se náboženskými prostředky dostat k „mléku a tvarohu“.

Snad nikdy jindy se neukazuje tak zřetelně jako při slavení Vánoc, jak povážlivě je reálně praktikovaná „víra“ v křesťanstvu prosáklá touto „zbožností mléka a tvarohu“. Pro toho, kdo má oči k vidění, právě tady vychází najevo v „kondenzované podobě“. Zde, při oslavě Vánoc, si však můžeme uvědomit veškerou pošetilost takové „zbožnosti“, a především její nezměrnou sprostotu vůči Bohu! A přesně v tom spočívá šance. Je třeba ji pouze využít!

Vánoce nám mohou být vhodnou příležitostí k tomu, abychom pracovali proti takové mentalitě, jež prýští ze spoutanosti vlastním „já“ a v praxi vede k životu bez Boha. Rozhodně bychom k tomu potřebovali mít řádně na paměti – a při bohoslužbě slova a v liturgii to připomínat těm, kdo nás poslouchají a s námi ji slaví – oč vlastně při této slavnosti jde: že právě slavíme, jak oficiálně předepisuje liturgie, slavnost Narození Páně, tedy narozeniny! Pak bychom měli již zákonitě připadnout na myšlenku, eventuálně se na ni přivést vzájemně, že se o těchto narozeninách nebudeme chovat jinak než o narozeninách svých příbuzných, přátel, kolegů ze zaměstnání, kde přece zcela samozřejmě:

- se těší pozornosti jubilant, nikoli různé okolnosti oslavy;
- ve středu pozornosti nestojí (nebo nanejvýše kdesi na okraji) okolnosti narození, nýbrž přítomná osoba toho, který přišel kdysi na svět;
- hosté si vzájemně nevyměňují dárky, nýbrž obdarovávají toho, kdo má narozeniny;
- a kde lidé – alespoň v tento den! – nepřicházejí k jubilantovi se svými přáními a úpěnlivými prosbami, nýbrž dávají mu najevo svou pozornost, promlouvají k němu s upřímnou náklonností a projevují trochu zájmu o něj, o jeho přání a jeho naléhavé prosby.

Vánoce jsem slavil náležitě pouze tehdy, když jsem v nich prožil krátké, přitom však osobní důvěrné setkání s živým, skrytým a zároveň přítomným „Dítětem-oslavencem“, a když

v této rozmluvě s ním nešlo o nic jiného než především o „gratulaci“. Vánoční kázání se pak se svým tématem nemine pouze tehdy, pokud se v něm mluví o Ježíši, o Ježíši doby minulé, který je Ježíšem doby současné. Stává se „aktuálním“ pouze tehdy, pokud nás uvádí do tajemství, tedy vede k tomu, abychom řekli sami za sebe: „Ty Ježíši...“ A toto kázání udeřilo na správnou strunu tehdy, když nám kněz vypráví o svém příteli, o svém příteli z Nazareta, jemuž právě teď poblahopřál.

Reinhard Körner, Mystika prakticky, Karmelitánské nakladatelství, 2011

R. Körner OCD, (nar. 1951) karmelitán z „Východního Německa“, rektor exercičního domu, člen Evropské akademie věd a umění.

2008

4. neděle adventní 2 Sam 7:1-16 Ř 16:25-27 Lk 1:26-45 21. prosince 2008

Kouzelnému rozhovoru Hospodina s Davidem jsme se věnovali před třemi lety: „Davide, nejdřív si musíme ujasnit, kdo komu staví dům a jakou životnost má moje výstavba stavby královské“. (Z toho plyne řada věcí i pro naše kostely, ač ty nejsou chrámem.)

K úryvku evangelia jsem pár důležitých veršů přidal – patří k této vyučovací lekci.

Kdekdo se prohlašuje za mariánského ctitele ...¹⁰⁵
V čem je Marie skvělá?

Anděl je poslem od Boha.¹⁰⁶

Kde zastihl anděl Zachariáše a kde Marii? Kdo to měl obtížnější?
Proč je Zachariáš za svou odpověď pokárán a Marie pochválena?¹⁰⁷

„Raduj se, milostiplná, vyhrála jsi konkurz.“¹⁰⁸

Každá zbožná židovka si přála a přeje, aby se jí narodil Mesiáš.

105 Pokud se někdo prohlašuje za mého ctitele, ohání se mou údajnou přízní, zastává jiné postoje než já a své názory prohlašuje za mé – je darebák. Máme k tomu dobrý komentář: „Ne každý, kdo mi říká `Pane, Pane`, vejde do království nebeského; ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích.“ (Mt 7:21)

„Proč mi říkáš dobrý? Nikdo není dobrý, jedině Bůh.“ (Mk 10:18)

„Kdo není se mnou, je proti mně; a kdo se mnou neshromažďuje, rozptyluje.“ (Mt 12:30)

Lokajské typy se snaží podlézt laťku, názory toho, do jejichž přízně se chtějí vetřít, jej nezajímají.

Někdo Ježíšovi řekl: „Hle, tvá matka a tvoji bratři stojí venku a chtějí s tebou mluvit.“ On však odpověděl tomu, kdo mu to řekl: „Kdo je má matka a kdo jsou moji bratři?“ Ukázal na své učedníky a řekl: „Hle, moje matka a moji bratři. Neboť kdo činí vůli mého Otce v nebesích, to je můj bratr, má sestra i matka.“ (Mt 12:47-50)

„Když toto mluvil, zvolala jedna žena ze zástupu: „Blaze té, která tě zrodila a odkojila!“ Ale on řekl: „Blaze těm, kteří slyší slovo Boží a zachovávají je.“ (Lk 11:27-28)

106 Anděl neplachtí a nepřistává klouzavým letem.

Není-li člověkem, bere na sebe podobu člověka, aby se adresáti nevyděsili. Je ohleduplný – slouží, respektuje místní kulturu – např. u Izraelitů mohl svědčit u soudu jen dospělý muž, ne žena nebo bezvousý kleštěnec.

107 Anděl si na Marii netroufl, věděl, že bude jmenována za nejvyšší velitelku andělů („Královno andělů“, se modlíme v loretánské litanii).

108 „Raduj se“, překlad „Zdrávas Maria“ je obecný a chudší. Nejde o přání „pevného zdravíčka“.

Ještě, že Maria nebyla katolička, to by se kroutila a vymlouvala, že „na to nemá“ být matkou Mesiáše.

Marie byla upřímná, je ráda, že byla vybrána.

Bázeň před Bohem není strachem. Je obavou, abych neselhal. Bůh nikoho nestraší, naopak bere nás za ruku a povzbuzuje nás.

Marie měla zdravé sebevědomí a uměla se ptát: „To je pěkné, co mi říkáš, ale jak bych mohla mít syna, který by kraloval na Davidově trůně navěky? Přece každý jednou zemřeme.

Neznám takového muže, který by mně mohl darovat nesmrtelného syna.¹⁰⁹ Jak by se to mohlo stát?“

„U Boha není nic nemožného, i tvoje příbuzná Alžběta, která je léta po sezóně je už šest měsíců těhotná.“

Marie zná pravidla o komunikaci s Bohem. Je vzdělaná. Jedná přesně podle Mojžíšových pravidel: Boží posel má povinnost se legitimovat adresátovi a ten si má ověřit hodnověrnost posla. „Když prorok nebo posel něco řekne a nesplní se to, neber ho vážně.“¹¹⁰

Podle Mojžíšova zákona má Marie povinnost se přesvědčit o pravosti anděla. Nelze vyloučit, že si ten cizí mužský dělá legraci. Je ale možné, že ten krásný člověk je opravdu posel, boží anděl.

Pokud si představujeme, že měl anděl křídla, pak je to, co říkám nesmysl. Jenže malíři zvěstování nás velice šidí, když malují anděly nebiblicky. Dořekli za nás něco, co máme objevovat sami. Víme, že pro děcko je lepší, když si něco vyrobí samo, než když mu koupíme všechno hotové a dítě jen mačká knoflíky.

Bůh nás nekazí, umí vyučovat a vést.

Marie nečekala, zda dostane menstruaci nebo ne. Nepřehlédněme, že se šla za Alžbětou přesvědčit, jak to je.¹¹¹ Přesně podle pravidel komunikace mezi Bohem a člověkem; je pečlivá, poctivá a poslušná. Proto ji Alžběta chválí za víru – to znamená za tuto poctivost vůči Bohu.

Alžběta objímá příbuznou: „Gratuluji ti Mařenko, ... já si nezasloužím, aby ke mně přišla na návštěvu matka mého Pána ...“ (Srov. Lk 1:43)

Občas (nějak) poznám, že je žena v pozeňnaném stavu, někdy to ještě ani ta žena sama neví, ale nemohu vědět, kdo je otcem.

„Ale s Pepou to nemáš!

To nebylo neurvalé...

Na to, s kým má Maria dítě, ovšem Alžběta sama nepřišla, to jí muselo být zjeveno.

109 Nezapomeňme, že ženské vajíčko bylo objeveno až v 19. století. Do té doby měli lidé za to, že jediným plodícím zárodkem je mužovo semeno, které muž zasívá do ženy jako zemědělec zasévá zrna do země.

110 Hospodin, tvůj Bůh, ti povolá z tvého středu, z tvých bratří, proroka jako jsem já. Jeho budete poslouchat, zcela podle toho, co jsi žádal od Hospodina, svého Boha, na Chorébu v den shromáždění: "Kéž neslyším už hlas Hospodina, svého Boha, a nevidím už ten veliký oheň, abych nezemřel." Hospodin mi řekl: "Dobře to pověděli. Povolám jim proroka z jejich bratří, jako jsi ty. Do jeho úst vložím svá slova a on jim bude mluvit vše, co mu přikáží. Kdo by má slova, která on bude mluvit mým jménem, neposlouchal, toho já sám budu volat k odpovědnosti. Avšak prorok, který by opovážlivě mluvil mým jménem něco, co jsem mu mluvit nepřikázal, nebo který by mluvil jménem jiných bohů, takový prorok zemře." V srdci si asi říkáš: "Jak poznáme slovo, které Hospodin nepromluvil?" Nuže, promluví-li prorok jménem Hospodinovým a věc se nestane a nesplní, nepromluvil to slovo Hospodin. Opovážlivě je mluvil ten prorok sám; nelekej se toho. (Dt 18:15-22)

111 Když něco nevíme, nemáme hádat, ale máme hledat, přemýšlet a namáhat se. Marie nešla staré paní pomáhat, šla se přesvědčit. Kněží v Ježíšově době byli dost majetní, obětování v chrámě v té době kvetlo. Alžběta si mohla dovolit nějakou posluhu nebo služku. Největší pomoc čerstvá matka potřebuje v šestinedělí. („Maria zůstala s Alžbětou asi tři měsíce a pak se vrátila domů. Lk 1:56)

A kdo má bude mu dáno a přidáno. ¹¹² Marie dostává další potvrzení od Boha, že jde po správné cestě.

Krásné setkání duší, které si rozuměly, které měly zájem o porozumění Bohu a o spolupráci s Bohem.

Porovnejme si jednání Marie s jednáním krále Achaza (ze známé události popsané u Iz 7:1-16). ¹¹³ Hospodin je velice solidní partner, i špatnému králi nabízí pomoc: „Králi, proč hledáš spojenectví se sousedy? Přece Hospodin se Izraeli ve Smlouvě zavázal vojenskou pomocí? Copak vás tolikrát už neochránil? Vyžádej si znamení od Hospodina, jak je tvou povinností.“

„Kdo jsem já, pouhý červ, nejsem hoden, abych žádal Hospodina o znamení“. To je zbabělá řeč obléknutá do hávu zbožné fráze.

Ale podle našich měřítek je to řeč pokorného a zbožného člověka! („Já věřím, co mi důstojný pane, k věření předkládáte“.)

Nejme zvyklí jednat s Bohem jako solidní partneři. Jsme příliš pohodlní přistoupit na jeho způsob a pravidla jednání.)

Achaz byl jeden z nejhorších králů. Nechtělo se mu přijmout pomoc od Hospodina. Věděl, že by bylo nutné se od pohanství obrátit k Bohu, chovat se slušně a změnit život. Nechtěl se vázat vůči Bohu. Neobrátil se, kličkoval, vymlouval se.

Samozřejmě existují také lidé, kteří se znovu a znovu ptají, protože kličkují – viz židy, kteří se donekonečna ptali: „Jakým znamením nám, Ježíši, dokážeš ...“ Ti také nehledali pravdu.

Poctivý člověk chce mít jasno.

Nepoctivý člověk zavře oči a řekne třeba: „Já věřím“, aby se nemusel namáhat, něco v sobě měnit, aby se mohl vymlouvat. Vlastně nestojí o jistotu. Ta je pracná a pevně vede člověka k odpovědnosti ve vztahu.

Pohodlný člověk prohlašuje: „Já věřím, já nepochybuji. Nedá se všechno změřit, všechno zvážít, musíme věřit.“

Marie nebyla líná v žádném vztahu. (I Josefovi řekla, jak to s ní je. A Josef jí důvěřoval!!)

112 Vy však hleďte jeho království a to ostatní vám bude přidáno. (Lk 12:31)

113 Za dnů Achaza, syna Jótama, syna Uzijášova, krále judského, vytáhl Resín, král aramejský, a s ním Pekach, syn Remaljášův, král izraelský, do války proti Jeruzalému, ale nic proti němu v boji nesvedli.

Domu Davidovu bylo oznámeno: "Aram táboří v Efrajimsku." I zachvělo se srdce královo i srdce jeho lidu, jako se chvějí lesní stromy ve větru. Hospodin řekl Izaiášovi: "Vyjdi Achazovi naproti ty a tvůj syn Šearjašúb na konec strouhy z Horního rybníka, na silnici k Poli valchářovu. Řekni mu: Zachovej klid a neboj se, neklesej na mysli kvůli těm dvěma čadícím oharkům, že hněvem plane Aramejec Resín a syn Remaljášův. Nedbej, že Aram i Efrajim a syn Remaljášův se dohodli proti tobě na zlé věci: »Vytáhneme proti Judovi, vyděsíme jej a dobudeme jej pro sebe a uděláme v něm králem Tabealova syna.«"

Toto praví Panovník Hospodin: "Nedojde k tomu a nestane se to. Hlavou Aramu je Damašek a hlavou Damašku Resín. Do šedesáti pěti let ztroskotá Efrajim, takže nebude lidem; hlavou Efrajimu je Samaří a hlavou Samaří syn Remaljášův. Nebudete-li stáli ve víře, neobstojíte!"

Hospodin promluvil znovu k Achazovi: "Vyžádej si znamení od Hospodina, svého Boha, buď dole z hlubin nebo nahore z výšin."

Achaz odpověděl: "Nechci žádat a nebudu pokoušet Hospodina."

I řekl Izajáš: "Slyšte, dome Davidův! Což je vám málo zkoušet trpělivost lidí, že chcete zkoušet i trpělivost mého Boha? Proto vám dá znamení sám Panovník: Hle, dívka počne a porodí syna a dá mu jméno Immanuel (to je S námi Bůh). Bude jíst smetanu a med, aby dovedl zavrhnout zlé a volit dobré. Ještě než bude chlapec umět zavrhnout zlé a volit dobré, bude opuštěna země, z jejíchž obou králů máš hrůzu. (Iz 7:1-16)

Marie jednala přesně podle Mojžíšova zákona (prorok se musí legitimovat, nenalet' falešnému prorokovi nebo podvodníkovi). Ověřuje si ..., aby mohla mít jistotu (kdysi jsme si říkali, že náš způsob víry - důvěry - má být jistotou!). S rodiči jsem měl také jistotu. Bůh se neschovává ve stínu, přichází k nám, nese velikánská rizika (kolikrát se o něm myslíme, že stojí proti nám, skrblí, nepřeje ... - jako pubertální mládež – jenže nám už dávno není patnáct).

Marie možná cestou k Zachariášovi a Alžbětě přemýšlela, jak se těch stařečků zeptá, zda čekají dítě ...

Jenže ten, kdo se vydá na cestu, kdo riskuje, tomu jdou věci naproti. Alžběta přivítala Marii dřív než Maria otevřela pusou: „To je pro mě pocta, že za mnou přichází matka mého Pána ...“

Marie, získala doklad.

„Blahoslavená, že jsi ověřuješ, co ti bylo nabídnuto.“

Víme, jak to s námi vypadá, když přijde krize. Kdyby Marie nebyla pečlivá ve „víře“ (ve vztahu s Bohem a jeho pravidly), kdyby jen spoléhala na své náboženské pocity a zážitky, dostala by se časem do krize „víry“. Až bude jednou pod křížem držet chladné, poplivané a umučené tělo svého syna, mohly by se jí hlavou honit úplně jiné myšlenky než jen smutek a naděje. Kdyby se nevydala na cestu, zadělala by si na kruté pochybnosti: „Když ví, kdo si ze mně tenkrát v Nazaretě vystřelil. Jak jsem mohla uvěřit tomu senilnímu dědečkovi z domova důchodců, který se rozplýval nad mým kloučkem?“ Mávla by rukou nad návštěvou prostých pastýřů i vznešených cizinců ...

Kdo zažil krizi a pochybnosti, ví, jak momentální těžkosti převažují nad minulými zkušenostmi.

Marie se měla o co opřít. „Šla jsem 150 km, viděla jsem těhotnou babičku, ta mně řekla ...“

Vztah, důvěra v Boha, má stát na pevném poznání a jistotách než jen na něčem, co se odehrává v našich náboženských představách, v našem mozku. (Známe to ze vztahů s lidmi. Něco jiného jsou moje „rozhovory“ v mém mozku, který vedu s druhým – např. při sporu – a něco jiného je skutečný rozhovor při řešení sporu – pokud se k němu odhodlám. Toto je důležité vědět a praktikovat v každém vztahu. Jinak se nám to vymstí a my se dostaneme mimo skutečnost. Znamý psycholog Jeroným Klimeš o tom mluví.)

Nepřehlédněme, jak je Marie pečlivá, solidní – plnou radost si dovolila až po ověření. Chválí Boha až po ověření pravého posla u Alžběty.

Je toho mnoho, co se můžeme od Marie naučit. „Proč se uchýlovat k legendám, které mnoho dovolují, ale málo vyžadují“, říká R. Guardini. V Písmu o Marii nacházíme věci závratné krásy.

„Marie je naše veliká sestra ve víře“, říkával rád Josef Zvěřina.

Na více konkrétních událostech si můžeme všimnout, jak Marie ve svém jednání předčila apoštoly. A to nechodila do školy jako oni.

Je vidět, že jí Bůh velice zajímal – proto vyhrála konkurz na matku Mesiáše.

2005

4. neděle adventní 2 Sam 7:1-5. 8b-12. 14a. 16 Lk 1:26-38 18. prosince 2005

Chtěl jsem mluvit o Marii, o její statečnosti, o schopnosti rozhodnout se, riskovat, nekalkulovat. O intuici toho, kdo se dovede zbláznit do druhého (úmyslně nepoužívám „zamilovat se“, ale klidně si to tam dosad'te). Jedině „blázni“ se pustí do něčeho velikého, ti, kdo se patřičně nadchnou a riskují se vydají na cestu s někým, za něčím, pro něco – Abrahám, Kolumbus, Michelangelo, Gándhí, Jan Předchůdce Páně. Každý, kdo se vědomě rozhodl mít dítě, kdo se postavil proti zlu, pro dobro, svobodu ...

Ale protože se letošní Advent zamýšlíme nad tím, co znamená „připravit cestu Pánu“ a protože text 1. čtení – z 2 Sam 7. kap. je velice důležitý, zkusím se mu věnovat. Navíc je trochu pracný, aby se člověk dostal k pochopení, alespoň mě to trvalo.

Přes tento text se také dostaneme k velikosti Marie. Text o zvěstování se čte častěji, u toho se zastavíme brzy.

K vlastnímu čtení navrhuji přečíst všech 16 veršů (2 Sam 7:1-16).

David už upevnil své postavení, své království, už si postavil i palác a přemýšlel, to je trochu trapné, já mám reprezentativní palác jako jiní králové, ale Archa úmluvy je ve stanu. Postavím Hospodinu také palác. Prorok Nátan, se kterým se David radil, říká: „No, Bůh je s tebou, tak se do toho pusť“.

Ale Hospodin má jiný názor než prorok. „Jdi a řekni mému služebníku Davidovi: Ty mně chceš vystavět dům, kde bych bydlel? Nikdy jsem po vás žádný dům nechtěl. Já jsem tě vzal z pastviny od ovcí, abys byl vládcem nad mým izraelským lidem, ...byl jsem s tebou ve všem, cos podnikal, ... i o svůj lid se postarám ... Davide, já tobě postavím dům navěky. Až umřeš, budu stát při tvém synu ... a on vybuduje dům pro mé jméno. Já mu budu Otcem a on mi bude synem ...“

Lituji každého, kdo bude tento úryvek číst v kostele. Herec nebo předčítající musí nejprve pochopit text, než vyjde na jeviště nebo vystoupí k ambonu, jinak to zpacká.

Jak tomu rozumět? Hospodin odmítá dům pro sebe. Říká Davidovi, člověče, já jsem přece budoval vše pro tebe. Davide, co myslíš, kdopak koho potřebuje? Kdo je stavitel, budovatel?

A pak zase verše: Jsi dobrý, požehnám tobě i tvým potomkům.

Není to zvláštní? Jako násilně slepené úryvky dohromady. Přece, buď někoho chválím, nebo jej odmítám.

Ale toto místo je velice důležité. Porozumět, o co tu jde, jak Hospodin vidí Davida. To je přínosné pro nás, neboť můžeme pochopit, jak Bůh vidí nás. A můžeme pochopit, proč si Bůh vybral zrovna Marii za matku svého syna.

Některá místa v Bibli jsou vylíčena dvakrát. A tato událost o úmyslu Davida stavět chrám je popsána v 1. knize Paralipomenon, ve 28. kapitole. Tam je to jasnější. (Všimněte si úrovně Davida - před svými syny a poddanými o sobě říká pravdu.)

David prohlašuje: „Já jsem chtěl Bohu budovat chrám, ale on mi řekl, prolil jsi mnoho krve. Můj syn Šalomoun vybuduje chrám.

Jeho království upevním navěky – jestli bude dodržovat příkazy a právní ustanovení Hospodina. Poslouchejte: VŽDYCKY SE PTEJTE HOSPODINA NA JEHO NÁZORY!!! ŠALOMOUNE, DOTAZUJ SE VŽDY BOHA!“

To byly verše 1-10. Pak David předá plány ke stavbě Šalomounovi.

David tedy říká svým poddaným: „Hospodin mě řekl, poslouchej Davide, rozmysli si svůj úmysl o stavění chrámu, protože já rozhodnu, kdo mně bude stavět chrám.

Ty ho stavět nebudeš, protože tvoje ruce prolily mnoho krve.

Tady je klíč k porozumění textu z 2. knihy Samuelovi. Teď už může lektor přečíst lekci v neděli v kostele.

Nemohu předvést hlasem, jak lze úryvek přečíst, aby posluchačům došel smysl textu, ale pokusím se to nějak popsat.

„Poslouchej, milý kamaráde, ty mě chceš postavit dům? Kamaráde zlatý, uvědom si, že beze mně nejsi nic, že já jsem tě obdaroval, chránil jsem tě před nepřáteli, já jsem ti dopřál, aby jsi se stal králem.

Ale, kdo bude stavět chrám, kamaráde, o tom si rozhodnu já sám, a ty to nebudeš, ty jsi prolil mnoho krve.

Neboj se, vím, jaký jsi, že jsi dobrý, proto požehnám tvému potomstvu. Tvoje potomstvo bude žít navěky. Pro tvé dobré činy. Tys jim ukázal, že se vyplatí dát na Hospodina. Líbíš se mi.

Známe veliká provinění Davidova. Dobře víme, o čem je řeč : „Máš ruce od krve“.

Uvědomme si, jak je Bůh spravedlivý. Není jako některá maminka, která se nechá vláčet svými pocity: když je děčko hodné, vidí jej růžovými brýlemi, zapomene na všechny nečnosti děčka a jen se nad ním rozplývá. A když dítě něco provede, tak je zase děčko špatné: „Co já to mám za dítě!?“

Bůh není vláčen emocemi. Ví, že má David řadu chyb, ale má také řadu velmi dobrých vlastností. A Bůh při pohledu na chyby Davidovy nezapomíná na jeho dobré vlastnosti. A nezapomíná při pohledu na dobré vlastnosti Davida, na jeho chyby.

V 2 Sam 11. kap. je popsán Davidův veliký hřích, těžký malér. (Za války jsou všechna provinění brána vážněji. David je navíc králem... Chlapi jsou na frontě, král se válí doma a ...)

Máme chybné představy o svatých, myslíme si, že nedělají chyby. (V Bibli by se bezchybní dali spočítat na prstech jedné ruky.) Svatí se vyznačovali tím, že říkali: „Ledacos bych dělal jinak“. Sv. Petr ani Pavel nikdy neříkali, že jsou neomylní.

David je svatým králem Izraele. Ale tento svatý král Izraele – tak se to učí všechny židovské děti - udělal také hrozné hříchy a kál se z nich. ¹¹⁴

David se dopustil velice závažných hříchů, ale dobře věděl, co je věřit, poznal, dal si tu práci poznat, že Bůh je dobrý. David po svých proviněních dokázal za Bohem jít, protože jeho víra byla zdravá.

My často žijeme v iluzích o svatých, že svatý nedělá žádný hřích, svatý se hříchu nedopustí. ¹¹⁵

Kéž bychom měli takové světce, jako byl David! V životech svatých bývají hříchy - a velmi často ty hříchy pomohly světcům stát se svatými. Odpustit přece není pro Boha problém. Ale není jednoduché si nedělat o sobě iluze, přiznat si pravdu – Bůh nám hlavu neutrhne.

Je důležité, nekličkovat před Bohem, jednat s ním upřímně a poctivě. „Celníci a nevěstky vás předcházejí do Božího království, protože jsou upřímnější než vy, na nic si nehrají, jsou poctivější.“ (srov. Mt 21:28-31)

Takže 7. kap. líčí, jak David chce stavět chrám. A 11. kap. pak vypráví, jak se později David provinil. Bůh ví, co je v Davidovi dobrého, ale také ví o jeho nevyřešených věcech. Těch výtečných vlastností si Bůh váží (pro ně si jej Bůh vybral). Ty nevyřešené má David řešit, a nedovolí mu, aby od nich utekl do falešného počínu stavět chrám.

Myslím si, že na dramatickém příběhu Davida je nádherným způsobem ukázáno, jak to může být s námi. Kdybychom slyšeli psychologické poučení, bylo by ploché proti vyprávěnému příběhu.

114 V 2 Sam 24. kapitole je popsán veliký hřích Davidův o sčítání lidu. To bychom si museli vysvětlit. Je to důležité vědět pro náš život.

115 To jsou ty špatné životopisy svatých. Mohl bych uvádět celou řadu našich představ. Připomenu jednu – dítě se na hodině náboženství ptalo ctihodné sestry, zda pan farář také chodí na záchod. Jeptiška celá zčervenala, ale nechtěla lhát: „Chodí děti - ale ne tak často“.

Je vidět, že naše snaha: po hříchu, honem, honem napravovat zlo nějakým zbožným skutkem může být zavádějící. Napadlo by vás to? Mě ne. Jsme pokažení nebiblickou zbožností!

Kolik křesťanských chrámů bylo v dějinách církve postaveno zbožnými vladaři, kteří se neptali Boha, zda smějí stavět chrám? Chtěli odčinit svoji vinu a honem se dali do stavby krásného chrámu. Konec konců, i jeruzalémský chrám v době Ježíšově, nechal renovovat s velkými investicemi Herodes a jaký to byl vladař? – No, vrah nejen děťátek.

Je důležité si všimnout: Bůh bere Davida vážně, David je v něčem dobrý, v něčem je špatný, potřebuje dozrát. A tak to Bůh jasně, podle našeho pocitu možná drasticky, dává Davidovi najevo a říká: Ty mně chceš stavět dům? Mám tě rád, cením si tě, proto jsem tě tak vyzdvihl, ale chrám stavět nebudeš.

Neříká: „Davide, ty ještě provedeš hrozná věc.“ O „rukou od krve“ je řeč v 1. Paralipomenon, ne v 2. knize Samuelově. Bůh pouze říká, já jsem soběstačný, nejsem odkázaný na tebe, na tvou pomoc.

Samozřejmě mu neříká – máš před sebou ještě největší hříchy.

Bůh je ochoten člověku hříchy odpouštět, ale to neznamena, že se můžeme bezhlavě hrnout do superzbožnosti, že nějak honem, honem začneme ze sebe ždímat stůj co stůj všelijaké dobré skutky. David má řadu dobrých vlastností. I Ježíš se o Davidovi vyjadřuje uctivě, ne proto, že to byl jeho pra-pra-pra-pradědeček, ale že David byl velikou osobností.

David má i svoje chyby, a Bůh mu je netoleruje. Ale neztotožňuje Davida s jeho chybami.

Toto je výstraha pro nás a pro mnoho lidí. Někdy se rozlétneme ve velikém nadšení, začneme běhat do kostela, zpíváme, začneme se třeba modlit breviář, nadchneme se pro nějakou katolickou akci, dokonce jsme ochotni pečovat o nemocné a může to být útek od podstatného. Můžeme budovat „chrám“, o který Bůh nestojí. Pak může přijít krize.

Jsme na tom podobně jako David, máme dobré vlastnosti i špatné. Máme mnoho nedořešených věcí. Musíme být opatrní s tím, já ti Bože postavím chrám, slibuji se polepšit, nikdy nezhřešit atd. Je třeba si dávat pozor na své postoje před Bohem a vůči Bohu a na své vztahy s druhými lidmi.

Řeknu příklad: rodiče by rádi přivedli dítě k Pánu Bohu. „Ty bys už měl chodit Venoušku do kostela, pojď já tě naučím modlitbičku ...“ Ale pokud si ti manželé mezi sebou nedokáží vyříkat a řešit základní věci, jak a kam chtějí dítě vést? (Samozřejmě nemůžeme čekat s výchovou dětí, až budeme dokonalí, ale jde o to, neutíkat před nedořešenými věcmi do „zbožna“.)

Kdyby manželé naslouchali Bohu, mohli by si všimnout, jak nás Bůh vidí (podle tohoto jednání Boha s Davidem). Všimli by si: „Ano, vím, že máš dobré vlastnosti, ale to tvoje děcko nenechám špatně strkat do kostela, dokavaď se ty sám nesrovnáš.“

To je bohužel problém mnoha „zbožných“ rodičů. Nebo možná častěji zbožných prarodičů, kteří svoje děti vychovali špatně a vnoučata chtějí honem dovést do kostela. Tvrdí: „My jsme vodili děti do kostela, hoši ministrovali, ale to víte jaká je dnešní doba... a už ten minulý režim... A nevěsta z domu nebyla ke kostelu vedená ...“ (TÍM NECHCI TVRDIT, ŽE VINA JE VŽDY NA RODIČÍCH, JESTLI JEJICH DĚTI NEVĚŘÍ V BOHA.) Ale je otázkou, jak jsme děti vychovali, jak jsme je vedli k Bohu. Možná jsou takoví, jak jsme je vychovali. (Zrovna králi Davidovi se děti nevyvedli.)

Prarodiče si často nepřiznají, a ani třeba nehledají, že děti vedli špatně. Zato teď si myslí, že mají svatou povinnost vnoučata protlačit nebo zahnat do kostela. Nepřiznají, my jsme si špatně vychovali děti. Kdepak, říkají: „Mladí dnes špatně vychoávají, my jsme byli jiní.“ (Kdopak může říci, vychoval jsem dobře, udělal jsem vše, co jsem měl udělat? Ale o to tolik nejde. Jen není dobré

si nepřiznat chyby a něco si nalhávat. Nás taky naši rodiče nevychovali bez chyb. Nemusíme si zoufat. Bůh se o naše děti naštěstí uchází.)

Zopakuji:

1. David byl osobností, které si Bůh váží, což se nedá říct o prarodičích výše uvedeného typu.

2. David si byl vědom svých dobrých i stinných stránek. V 2 Sam 7. kap. ještě David neví o svých budoucích hříších, ještě neví, že se stane několikanásobným úkladným a podlým vrahem. Chce stavět chrám, ale protože je nedozrálý, Bůh říká, ne, ty mně chrám stavět nebudeš. Až později, v 1 Par 28. kap., říká před dětmi, mám ruce od krve.

Ono by ti milý Davídečku postavení katedrály stouplo do hlavy. Tví lokajové a dvořané by ti tam zasadili mramorovou desku a zlatým písmem napsali, že chrám postavila Tvá Přejasná Výsost. Davide, nestavěj, rozmysli si to, bylo by škoda, abys zhloupl a nosil nos nahoru.¹¹⁶

Všimněme si Marie, matky Ježíšovy. Proč si ji Bůh vybral? Často bereme jako samozřejmost, jó, Marie se má, Bůh si ji vybral ... Marii toho Bůh tolik dal... (Řekla mě studentka: „Kdybych se narodila nedotčená hříchem, měla za manžela světce a dítě by bylo synem božím, to by se mi žilo.) Kdepak Bůh je velice vybíravý pro své nejbližší. Mnoho zbožných matek by bylo ochotno stát se matkou Mesiáše ... (Víte, jak by se natřásali? Stačí matky některých kněží, jak se některé alespoň zbožně a pokorně pýří, když už si nenatřásají krásné peří.)

Jako Bůh ví, co je v Davidovi (i jak bude jednat v budoucnu) tak ví, co je v Marii (a jak bude jednat v budoucnu).

Ty mě chceš, Davide, stavět dům? Takových nadšenců je mnoho. Ale já rozhodnu, kdo mně postaví chrám.

Mnoho děvčat si přálo a přeje, aby se jim narodil Mesiáš, ale Bůh si sám vybírá matku Mesiáše. Někdy předčasně jásáme nad svojí zbožností a hrneme se do úkonů zbožnosti, na které „nemáme“, nebo by nám uškodily.

Marie byla vybrána pro svoji vysokou úroveň, byla určitě velice kvalitní osobností, proto si ji Bůh vybral. Proto říkám, že Maria vyhrála konkurz.

Mýlili bychom se, kdybychom si mysleli, že Marie vyhoví pokorné žádosti některých „ctitelů“, kteří se budou dovolávat její přímluvy, aniž by si přiznali, co v náboženském životě zbabrali.

Máme budovat dům na skále. Už jste se podívali, co tou skálou je?

Ani čárka ze Starého Zákona nepomine, říká Ježíš.

Podívejte, jak důležitá čtení, jaká výuka, se nám ve Starém Zákoně nabízí.

Jenže tuto lekci nelze stihnout při mši probrat.

Budeme-li ovšem jednat dál podle svých „zbožných“ nápadů, stavíme „svůj“ chrám, který nám Bůh nedoporučuje.

116 Kdo rozumíte Božímu zákazu vstupu Mojžíše do zaslíbené země, propojte si to se zákazem Davidovi, nebudeš stavět chrám. Mojžíš i David přijali bez trpkosti rozhodnutí Hospodina.

Bohoslužba obráčení

2005

Advent 2005 bohoslužba obráčení (pokání) v neděli 18. 12. 2005

ČEKÁ SNAD NĚKDO Z NÁS KRÁLOVSTVÍ BOŽÍ?

Izraelité po božím království velice toužili.

Znáte někoho, kdo by dnes toužil po božím království?

Denně sice říkáme: „Přijď tvé království“, ale kdo ví, o co jde? (Dělal jsem si průzkum asi u 100 věřících lidí – máme mlhavé, nekonkrétní představy o „nějakém budoucnu!.)

Divíme se, že dnes lidé nemají smysl života.

Pokud někdo z nich hledá, co jim můžeme nabídnout my, copak jsme my objevili ve svém hledání – nehledání?

Věty z katechismu nestačí.

Hospodin nabídl Izraelitům veliké přátelství a potvrdil je velice výhodnou smlouvou. Svého času obojí rozšířil i na národy nežidovské. Bláhový, kdo si nepřečte nabídky a podmínky viz Dt 28.-30. kapitola.

Ježíš nás zve do svého království. Zatím jsme zůstali pouze klubovými fanoušky.

Kdyby nás někdy Ježíš navštívil (možná jsme si někdy vzdychli takovýmto přáním), asi bychom čekali, co nám řekne.

Nejprve bychom samozřejmě zažili, jeho osobní, pozoruhodný zájem a přejícnost. Ale pak bychom možná, poučení příběhem evangelium neopakovali chybu tehdejších zbožných (divíme se, že se Izraelité neptali: „Ježíši vidíme, že přicházíš od Boha, že jsi prorok, mohl bys nám říci, co si o nás Bůh myslí, můžeš nám říci, co máme vylepšit, to přece proroci lidem říkali).

Myslím si, že se Ježíš nejprve zeptal, zda může být upřímný.

Kdo nestojí o upřímnost, ať nečte další řádky.

Kdo souhlasí, ať pokračuje. Možná bychom řekli, jsme chlapi, něco vydržíme.

Možná by Ježíš řekl, neumíš se pomodlit ani „Modlitbu Páně“.

Někdo by se urazil, někdo by namítal, že dokonce ještě přidává: „Zdrávas Maria“.

„Modlíš se, jako když se Honza učil latinsky: „Deškum sejrum, tu je kára ristupije ...“

Co to je, prosím tě, boží království? Co si pod tím představuješ?

Opravdu o to stojíš? Víš, co žádáš?“

„Ježíši, víš jak dlouho chodím do kostela, kolik svatých zpovědí jsem absolvoval? Ani ty možná nespočítáš, kolikrát jsem byl u svatého přijímání. Léta se snažím být lepší...“

Copak sis nevšiml, jak mnoho tě prosím o dar víry a milosti?“

„No jo, a jak se ti daří? A jak tě to baví a jak ti chutná modlitba?“

„Pokud bys chtěl, dá se to spravit.“

Ještě chceš pokračovat?

Ježíšovi učedníci byli Nazaretským nadšeni. Riskli to!!, vsadili na něj!!

V každém vztahu, i s Bohem, je třeba odvahy a rizika (riziko podstupujeme i v podnikání menšího významu).

S chlapy na Fišerce a u nás v kostele na 3. neděli adventní při „bohoslužbě obrácení“, jsme si všímali řady textů. Otevřeli jsme si Bibli a procházeli jsme postupně evangelia. Důležité je mít Bibli v ruce, listovat si v ní, vidět na vlastní oči a slyšet na vlastní uši!

Postupně, jeden po druhém, jak na koho přišla řada jsme četli úryvky a já jsem jen stručně, pro rychlou orientaci připomněl z jaké události, nebo z jakého Ježíšova vysvětlování úryvek pochází. Bylo to, jako když američtí turisté projíždějí autobusem Prahu, průvodce ukazuje napravo, nalevo a lidi si mohou ukrotit krky.

Ale většina jsme byli přece staří mazáci. Tolikrát jsme přece ty úryvky slyšeli v kostele.

Evangelíci se v Bibli vyznají, ale i v naší církvi se přece dostatečně věnujeme Písmu svatému!, tvrdíme my. Tradicí máme až navíc! (Teď jsem zbytečně ironický.)

Jestli jste u nás nebyli na bohoslužbě „obrácení“, můžete si to zkusit.

Udělejme si ale napřed první zkoušku: Ježíš radí: „Stavěj svůj dům na skále, pak odolá běsnícím žvlům.“

Zkuste odpovědět z paměti na otázku, co je tou skálou?

A pak si to raději zkontrolujte v Písmu.

Jestli vás zkouška naláká, třeba budete pokračovat, ale je to pouze pro odvážné. Varuji každého.

Procházejte stručně seznam následujících odkazů.

Pokud Vás to chytne, třeba si časem si texty projdete podrobně.

Nabízím vám neúplný seznam Ježíšova vyučování o království.

O KRÁLOVSTVÍ BOŽÍM

Mt 3:1-2 *Jan kázal: „Obrat'te se, změňte smýšlení, neboť se přiblížilo království nebeské.“ To je ten, o němž je řečeno ústy proroka Izaiáše: `Hlas volajícího na poušti: Připravte cestu Páně, vyrovnejte mu stezky!`*

Mk 1:14-15 *Ježíš kázal Boží evangelium. „Naplnil se čas a přiblížilo se království Boží. Čiňte pokání a věřte evangeliu.“*

Mt 6:33 *Hledejte především jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno.“*

Mt 7:21 *Ne každý, kdo mi říká „Pane, Pane“, vejde do království nebeského; ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích.*

Mt 11:12 *Ode dnů Jana Křtitele až podnes království nebeské trpí násilí a násilníci po něm sahají.*

Mt 12:28 *Jestliže však vyháním demony Duchem Božím, pak už vás zastihlo Boží království.*

Mt 13:3n *Mluvil k nim mnoho v podobenstvích: "Vyšel rozsévač rozsívat..."*

:19 *Pokaždé, když někdo slyší slovo o království a nechápe, přichází ten zlý a vyrve, co bylo zaseto do jeho srdce.*

Mt 13:24-25 *S královstvím nebeským je to tak, jako když jeden člověk zasel dobré semeno na svém poli. Když však lidé spali, přišel nepřítel, nasel jílek mámivý do pšenice a odešel. (Koho satan nemůže svést ke zločinu, snaží se mu podstrčit falešnou zbožnost.)*

Mt 13:31 *Království nebeské je jako hořčičné zrno, které člověk zaseje na svém poli ...*

Mt 13:33 *Království nebeské je jako kvas, který žena vmísí do tří měric mouky, až se všechno prokvasí.*

Mt 13:44 *Království nebeské je jako poklad ukrytý v poli ...*

Mt 13:45 *Království nebeské je jako když obchodník, který kupuje krásné perly ...*

Mt 13:47 *Království nebeské je jako síť, která se spustí do moře a zahrne všechno možné ...*

Mt 13:52 *Proto se každý učitel vyučený v království nebeském podobá hospodáři, který vynáší ze své zásoby nové i staré.*

Mt 18:1-4 *Učedníci se zeptali Ježíše: „Kdo je největší v království nebeském?“ Ježíš zavolal dítě, postavil je doprostřed a řekl: "Amen, pravím vám, jestliže se neobrátíte a nebudete jako děti, nevejdete do království nebeského. Kdo se poníží jako toto dítě, ten bude největší v království nebeském.*

Mt 20:1-2 *Neboť s královstvím nebeským je to tak, jako když jeden hospodář hned ráno vyšel najmout dělníky na svou vinici. Smluvil s dělníky denár na den a poslal je na vinici.*

Mt 21:28-31 *Jeden člověk měl dva syny. Přišel a řekl prvnímu: `Synu, jdi dnes pracovat na vinici!` On odpověděl: `Nechce se mi.` Ale potom toho litoval a šel. Otec přišel k druhému a řekl mu totéž. Ten odpověděl: `Ano, pane.` Ale nešel. Ježíš jim řekl: "Amen, pravím vám, že celníci a nevěstky předcházejí vás do Božího království“.*

Mt 21:33-34 *Poslyšte jiné podobenství: Jeden hospodář vysadil vinici, obehnal ji zdí, vykopal v ní lis a vystavěl strážní věž; potom vinici pronajal vinařům a odcestoval. Když se přiblížil čas vinobraní, poslal své služebníky k vinařům, aby převzali jeho díl úrody.*

40-43 *Když nyní přijde pán vinice, co udělá těm vinařům?" Řekli mu: "Zlé bez milosti zahubí a vinici pronajme jiným vinařům, kteří mu budou odvádět výnos v určený čas." Ježíš jim řekl: "Což jste nikdy nečetli v Písmech: `Kámen, který stavitelé zavrhli, stal se kamenem úhelným; Hospodin to učinil a je to podivuhodné v našich očích`?"*

Proto vám pravím, že vám Boží království bude odňato a bude dáno národu, který ponese jeho ovoce.

Mt 23:13 *Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Zavíráte lidem království nebeské, sami do něho nevcházíte a zabraňujete těm, kdo chtějí vejít.*

Mt 25:1 *Tehdy bude království nebeské, jako když deset družiček vzalo lampy a vyšlo naproti ženichovi.*

- Mt 25:31-34 *Až přijde Syn člověka ve své slávě a všichni andělé s ním, posadí se na trůnu své slávy; a budou před něho shromážděny všechny národy. I oddělí jeden od druhých, jako pastýř odděluje ovce od kozlů, ovce postaví po pravici a kozly po levici. Tehdy řekne král těm po pravici: 'Pojďte, požehnaní mého Otce, ujměte se království, které je vám připraveno od založení světa.'*
- Mk 4:11-12 *Ježíš řekl učedníkům: „Vám je dáno poznat tajemství Božího království; ale těm, kdo jsou mimo, podává se všechno v podobenstvích, aby `dívající se hleděli, ale neviděli a poslouchali, ale nerozuměli; aby se snad neobrátili a nebyly jim odpuštěny hříchy´.“*
- Mk 9:47 *Jestliže tě svádí oko, vyloupni je; je lépe pro tebe, vejdeš-li do Božího království jednooký, než abys byl s oběma očima uvržen do pekla.*
- Mk 10:14-15 *Když to Ježíš uviděl, rozhněval se a řekl: "Nechte děti přicházet ke mně, nebraňte jim, neboť takovým patří království Boží. Amen, pravím vám, kdo nepřijme Boží království jako dítě, jistě do něho nevejde."*
- Mk 12:34 *Když Ježíš viděl, že moudře odpověděl, řekl mu: "Nejsi daleko od Božího království."*
- Mk 15:43 *Josef z Arimatie, vážený člen rady, který také očekával království Boží, si dodal odvahy, vešel k Pilátovi a požádal o Ježíšovo tělo.*
- Lk 7:28 *Pravím vám, mezi těmi, kdo se narodili z ženy, nikdo není větší než Jan; avšak i ten nejmenší v království Božím jest větší, nežli on.*
- Lk 9:27 *Říkám vám po pravdě: Někteří z těch, kdo tu stojí, neokusí smrti, dokud nespatří království Boží.*
- Lk 9:60 *Nech mrtvé, ať pochovávají své mrtvé. Ale ty jdi a všude zvěstuj království Boží.*
- Lk 9:62 *Kdo položí ruku na pluh a ohlíží se zpět, není způsobilý pro království Boží.
(kdo váhá, kdo je nerozhodný)*
- Lk 13:29-30 *Přijdou od východu i západu, od severu i jihu (z pohanských národů), a budou stolovat v Božím království. Hle, jsou poslední, kteří budou první, a jsou první, kteří budou poslední."*
- Lk 14:15 *Jeden z hostí Ježíšovi řekl: "Blaze tomu, kdo bude jíst chléb v království Božím." Ale Ježíš mu řekl: "Jeden člověk chystal velikou večeři a pozval mnoho lidí."
(podobenství o hostině)*
- Lk 16:15-17 *Ježíš řekl farizeům: "Vy před lidmi vystupujete jako spravedliví, ale Bůh zná vaše srdce: neboť co lidé cení vysoko, je před Bohem ohavnost. Zákon a proroci až Jana; od té chvíle se zvěstuje království Boží a každý si do něho vynucuje vstup. Spíše pomine nebe a země, než aby padla jediná čárka Zákona."*
- Lk 17:20-21 *Když se farizeové Ježíše otázali, kdy přijde Boží království, odpověděl jim: "Království Boží nepřichází tak, abyste to mohli vypožorovat; ani se nedá říci: 'Hle, je tu' nebo 'je tam'! Vždyť království Boží je mezi vámi!"*

- Lk 18:24-25 *„Jak těžko vejdu do Božího království ti, kdo mají bohatství! Snáze projde velbloud uchem jehly, než aby bohatý člověk vešel do Božího království.“*
- Lk 18:29-30 *On jim řekl: "Amen, pravím vám, není nikoho, kdo opustil dům nebo ženu nebo bratry nebo rodiče nebo děti pro Boží království, aby v tomto čase nedostal mnohokrát víc a v přicházejícím věku život věčný."*
- Lk 19:11-13 *Těm, kteří to slyšeli, pověděl ještě podobenství, protože byl blízko Jeruzaléma a oni se domnívali, že království Boží se má zjevit ihned. Proto řekl: "Jeden muž vznešeného rodu měl odejít do daleké země, aby si odtud přinesl hodnost. Zavolal si deset svých služebníků a dal jim deset hřiven a řekl jim: 'Hospodařte s nimi, dokud nepřijdu.'“*
- Lk 21:29-31 *Vypravoval jim podobenství: "Podívejte se na fíkovník nebo jiný strom: Když se už zelenají, sami víte, že léto je blízko. Tak i vy, až uvidíte, že se toto děje, vězte, že je blízko království Boží."
Vypravoval jim podobenství: "Podívejte se na fíkovník nebo jiný strom: Když se už zelenají, sami víte, že léto je blízko. Tak i vy, až uvidíte, že se toto děje, vězte, že je blízko království Boží.“*
- Lk 22:15-18 *Řekl jim: "Velice jsem toužil jísti s vámi tohoto beránka, dříve, než budu trpět. Neboť vám pravím, že ho již nebudu jíst, dokud vše nedojde naplnění v království Božím."
Vzal kalich, vzdal díky a řekl: "Vezměte a podávejte mezi sebou. Neboť vám pravím, že od této chvíle nebudu pít z plodu vinné révy, dokud nepřijde království Boží."*
- J 3:2-5 *Nikodém přišel k Ježíšovi v noci a řekl mu: "Mistře, víme, že jsi učitel, který přišel od Boha. Ježíš mu odpověděl: "Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží." Nikodém mu řekl: "Jak se může člověk narodit, když už je starý? Nemůže přece vstoupit do těla své matky a podruhé se narodit." Ježíš odpověděl: "Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do království Božího.“*

Příloha:

„Projeli“ jsme krásné nové město, které nám je nabídnuto k přebývání. Ukázali nám, kde je radnice, škola a kostel, pošta, čistírna a uhelné sklady. Můžeme vstoupit dovnitř, prohlédnout co potřebuje a případně využívat ke svému životu.

Každý z jednotlivých odkazů je k opravování, jako kvádr.

Postupně z nich může růst stavba poznání.

Ježíš kdysi nazval učedníky rybáři lidí. (Rybáři vytažovali ryby na souš. Moře je nespoutaným živlem a proto je v biblické řeči obrazem zla a nebezpečí.)

Před 100 léty by Ježíš místo „rybáři“ použil slovo hasiči. Dnes záchranáři. U nás na venkově hasiče většinou známe, proto náš obdiv k nim je osobní. Když zahoukají, vyběhnou chlapi od ponku, z jídelny, z hospody nebo z ložnice.

Kdyby někdo byl jen u hasičů a pouze platil příspěvky, případně chodil do schůzí v hospodě, podobal by se fanouškům, a ohroženým by byl platný jak mrtvému zimmík.

Slavnost Narození Páně

2014

Vánoce 2014 Iz 9:1-6 Lk 2:1-7

Zotročenému lidu Izraele je přislíben významný král ... Je to přehnaná a nesplnitelná iluze?
Jsou jeho tituly nepřiměřené?
Někteří text brali po staletí vážně a připravovali se, aby byli Bohu k ruce ...

Mudrci od Východu později zamíří pochopitelně do královského paláce...
Ale dítě bohatých rodičů má těžkou pozici k porozumění chudým a potlačovaným. Vlastní zkušenost je nenahraditelná.

Josef tenkrát patřil ke střednímu stavu. Majitel vlastní stavitelské firmičky: „Dům na klíč.“
Pro milujícího manžela je ponížením, nezajistit své paní to, co potřebuje. Měl zřejmě peníze na ubytování, ale všude bylo přecpáno. V prostoru pro zvířata nebyla sláma ani seno; v těch krajinách se to nevede. Představuji si, že Marie humorem a sebeironií Josefovi spravila náladu. „Alespoň budeme mít soukromí ...“ (Nebyli rozmazlení.)
Nebyly to jejich nejhorší Vánoce, tenkrát nebyli na útěku ...

Reportéři se kdekoho ptají, jak slaví Vánoce.
Někdo má všeho hojnost, někdo ne.
Někdo neumí myslet na druhé, krouží jen sám okolo sebe.

Jak asi slaví Vánoce Oslavenec?

My jsme bohatí. To je příjemné.
Nemusíme si to vyčítat. Přijímáme naše bohatství jako ovoce křesťanské civilizace s vděčností.
Rádi bychom, aby se šalom (porozumění a harmonie s druhými, se sebou a s Bohem) mezi lidmi šířil do hloubky i šířky jako kruhy na hladině.

To, že myslíme na potřebné, nás chrání před necitlivostí a lhostejností. Jsme vděční rodičům a dalším lidem, kteří nás takto nasměřovali.
Vedle vděčnosti a radosti z toho, že se boží pokoj přece jen prosazuje, myslíme na ty méně šťastné.
Myslíme na ty, kteří slouží o Vánocích druhým (nejen v nemocnicích), ale ti nejsou chudinkové.
Několik dobrých kněží se letos zase oženilo. Odchod jednoho z nich otrásl starým poutivým křesťanem.
Znám další dva kolegy, kteří odešli ze služby, být sám je pro ně těžké ... Je možné, že by někteří stihli rodinu i kněžskou službu.¹¹⁷

117 Ježíš celibát povinně nenařídil. To mnoho lidí, kteří navalují na druhé neunesitelná břemena, aniž se jich sami dotknou jediným prstem, má tvrdé srdce. Jen pomlouvají a sami neumí nést trápení druhých. Mnoho lidí, kteří se ohánějí pravověřím, se neustále trefuje do svých farářů. Kněží nemají neděle, natož svátky. Nikdy jsem si nestěžoval na život, ale myslím na jiné.

Chceme, aby kněží tvrdili, jak jsou spokojení, milovaní svrchu i zespoda. To se v církvi rádo nosí. Zpovídám manžele i kněze ... Řada kněží pláče s plačícími, ale kdo bude nablízku jim? Kdo se jich zastane?
Když je někdo v církvi pošpiněn, slyšíme jen pokrytecké rady. Teď jsem to opět slyšel vzhledem k arcibiskupovi Bezákovi: „Je to nespravedlnost, ale Bezák na tom může vyrůst.“

O Vánocích se radujeme ze štěstí druhých, ale také trochu neseme trápení těch, kteří jsou sami a nenašli v životě partnery, těch, kterým se rozpadlo manželství, dětí, které přišly o tátu, nebo jim odešla maminka.

Kamarádovi zahynula manželka. Známe několik nemocných maminek, které čekají na histologický výsledek. Trneme s nimi, zda to bude ortel. Těch, které neznáme, je mnoho...

Myslíme na okupaci Ukrajiny, na zmrzačené, ožebračené, na zabitě a jejich rodiny.

Myslíme na utečence, kteří hledají pomoc, na ty, kteří se stavějí proti násilníkům. Na zajatce, kterým hrozí uříznutí hlavy. Mohou spát? ...

Jsme rádi, že Vánoce nejsou jen pro bohaté a syté.

Bůh se raduje, když se lidem daří, ale myslí také na potřebné. Rodiče nemyslí na nemocné nebo nešťastné dítě méně než na to, kterému mnoho nechybí.

Jsme vděční, že víme o soucitném srdci Boha. Jsme vděční rodičům, že nám nezakrývali bídu okolo nás. V našich rodinách se mluvilo o padlých v první světové válce. O popravených a umučených za druhé války. O nespravedlivě vězněných od komunistů. Víme o dnešních křivdách.

To vše nám nekalí radost z Vánoc. Naopak tím víc si vážíme všeho dobrého, čeho se dostává nám.

Pro nás Vánoce nejsou záležitostí několika dnů. Jsou nám výchozím bodem k životu.

Ježíš nám daroval život. Všimáme si ovoce jeho přátelství. Jeho obětavost je nakažlivá. Pomáhá nám myslet na jiné, na slabší, posiluje nás v odvaze k prosazování spravedlnosti, k bdění nad svobodu, k přemáhání strachu před mocnými a neurvalými. K odvaze zastávat se druhých.

Ježíš se nedožil dlouhého věku, ale jeho život stál za to.

Nepotkali jsme krásnější osobnost...

Ptali se římského biskupa Františka: „Kdo jsi“?

Odpověděl: „Jsem hříšník. Snažím se naslouchat a sloužit jiným. Raduji se a pláču ...“

„Bůh má zalíbení v lidech“, říká verš 14. Lukášova evangelia. ¹¹⁸

Když tvrdíme: „P. Maria byla vždy milá Čechům a Češi byli vždy milí P. Marii“, je to hloupé a namyšlené. To, že Bůh má zalíbení v lidech, přesto, že jsme hříšní, je dost těžko uvěřitelné. Ale jestli to je pravda, pak máme příležitost ...

2011

Slavnost Narození Páně Iz 62:1-5 Tit 3:4-7 J 1:1-18 25. prosince 2011

Zesnutí pana presidenta Václava Havla nám třeba pomůže prožít letošní Vánoce hlouběji. ¹¹⁹

Kdo by řekl nemocnému rakovinou, koncentráčníkovi, nebo jeho dětem, kterým rodič chybí nejen o Vánocích:

„Ale na tom můžeš získat svatozář.“

Proč někdo „kostelový“ místo aby se zastal poníženého, takto bezcitně bije do tváře už tak bitého člověka?

Nekostelový člověk by nic tak odporného neřekl.

118 Škoda, že lidem nevadí, že v chvalozpěvu „Sláva narození Bohu, říkáme něco jiného. Kdopak přemýšlí nad slovy modliteb? Škoda, že se šidíme.

119 Pokud přijmeme Havlovu poctivost, mravnost a svobodu, přitakáme smyslu Vánoc.

Slavíme narození prvního blázna tvrdícího: „Láska a pravda zvítězí nad lží a nenávistí“.
Posmívání trvá.

Paní Janě Brotánkové, děkuji za dotaz. Díky ní jsem přišel na chybu (a to ještě napodruhé), kterou jsem udělal.

Na Boží hod čteme při bohoslužbách více čtení.

„Marie uchovávala v srdci to, co jí říkali pastýři, Simeon a Anna, a rozvažovala o tom.“ Uměla rozlišit informace, přicházející od Boha – i když skrze nenápadné lidi – od pochlebování nebo výmyslů lidských.

Možná se také z těhotenství naučila Boží slovo v sobě nosit a přivádět k životu, k činu.

(To my jsme ve své neukázněnosti, povrchnosti a nevěrnosti náchylní ke shánění nových a nových „zjevení“. Jako bychom už měli zpracovaná slova, která jsou ověřená.)

Nebudeme spěchat k Prologu Janova evangelia.

Nejdříve připomenu do jakého duchovního prostředí a vědomí přišel Mesiáš (už před týdnem jsme se toho dotkli).

Pohané vytyčili božstvům posvátný prostor a zavazovali si je oběťmi.

Židé posvěcovali veškerý život a celý čas. Neoddělovali zbožnost od života. Všechno z našeho života máme uvádět do souznění s Božím plánem s lidmi. Abychom se Bohu podobali („Buďte svatí, neboť já Hospodin, váš Bůh, jsem svatý.“ Lv 19:2) nemusíme a nemáme utíkat ze života – vždyť Bůh s námi v našem životě žije. Sám Bůh se nám dává za vzor k následování. („Ke svému obrazu stvořil muže a ženu.“ Pohanská božstva se většinou nad lidi povyšovala a pohrdala jimi – jako většina vládců.)

Úsilí o podobnost s Bohem nevylučuje radost, zalíbení a naději.

Každý úkon ze života má směřovat ke svatosti, když víme o Boží blízkosti a přejícnosti, ne tedy jen na posvátném místě ve chvílích bohoslužby nebo modlitby.¹²⁰

Václav Havel byl člověkem duchovním, svobodným, mužem činu. Svědkem statečnosti, obětavosti a pravdivosti.

Za svá slova ručil. Nenechal si nasadit žádnou ohlávku. Pokušení moci si hlídal.

Měli jsme dost času se od něj něco naučit.

(Na adresu anonymních pomlouváčů říkám: „Od zvratků se odvracím; nezkoumám, pochází-li od opilce nebo postiženého“.

Na adresu malých katolických dušiček vytýkajících V. Havlovi, že nechodil do kostela, odpovídám: „To je tím, že nepotkal mě nebo vás, hned by k nám chtěl patřit“.)

V. Havlovi byl dalajláma blízký svou lidskostí, pokornou zbožností i smyslem pro humor.

(Proč funkcionáři – včetně našich – často postrádají schopnost přátelství?

Je těžké obejmout krále v zlatohlavu, i kdyby to byl táta. Dalajláma nosí roucho řadového mnicha, autoritu vytváří něco jiného.)

V. H. bez náboženských frází ovlivnil mnoho lidí (i za hranicemi).

Kdekdo se teď staví do záře reflektorů, kdekdo si ho chce přivlastnit, i ti, kteří mu dosud nemohli přijít na jméno.

Jedu v pátek na pohřeb, jen mám obavy, aby tam nebylo příliš kadidla.

120 Minule jsme mluvili o posvátném prostoru: Na stůl v jídelně nesedáme, ale je-li třeba vyměnit prasklou žárovku, nedáváme stůl stranou a nepřinášíme štafle, ale v ponožkách na stůl stoupneme a žárovku vyměníme. Stůl Páně je středem liturgického prostoru, ale při uklidu tabernáku nebo ratáblu se vždy smělo na Stůl stoupnout.

Les je zrovna tak posvěcený božím vztahem a jestliže někdo v lese vyhodí nějaký neřád ...

Někde v oceánu je prý smetiště veliké jako Francie. Četl jsem, že plastů rozedřených příboji o kameny na malinké částičky je v moři 7x více než planktonu. Jak to, že to my křesťané nevnímáme jako veliké znesvěcení?

První a nejčastější modlitba Izraelity je: „Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin jediný. Budeš milovat Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší a celou svou silou. A tato slova, která ti dnes přikazuji, budeš mít v srdci. Budeš je vštěpovat svým synům a budeš o nich rozmlouvat, když budeš sedět doma nebo půjdeš cestou, když budeš uléhat nebo vstávat. (Dt 5:4-7)

Pak tedy platí, kdykoliv, kdekoliv a při čemkoliv (dobrém) se máš podobat Bohu. Je-li Bůh naším pramenem, pak vše z našeho života si žádá, abychom se vylad'ovali na Hospodina a žili v souhře s ním. Už starý Izraelita žasne nad velikostí života s Bohem a v Bohu. Vše se stává modlitbou vděčností ke Stvořiteli. Izraelita ví, že vše vyšlo z Božího slova. Člověk si pozornost Stvořitele a jeho přejícnost uvědomuje (na rozdíl od němé přírody) a vzdává za ni vědomě dík. V mnoha žalmech je chválena velikost Tvůrce.

Dar soboty a svátků je časem darovaným lidem ke slavení blízkosti Hospodinu a jeho lidu. Bůh k nám má tak silný vztah, že se nedá odradit naší nevěrností a zradou. Nesčetněkrát se Hospodin smilovává nad Izraelem.

Neslýchaným darem pro lidi je pak Tóra – Učení (škoda, že naši překladatelé používají „Zákon“). Vrchnost lidská (pohanská nebo nepokřesťanštěná) určovala podané pro práci, často otrockou. K čemu by jim bylo vzdělání? V mnoha pohanských kulturách existovaly společenské třídy a kasty. (Ještě ve středověku Evropy, nazývaném někdy „křesťanským“ byli tři stavy).

V Izraeli neexistovala šlechta. Navíc Hospodin své děti vzdělával, vyučoval. To je v pohanství neslýchané. V pohanských kulturách se vzdělávalo kněžstvo, v Izraeli je všechen lid vzděláván (ženy skrze své muže), neboť Izrael je „královstvím kněží, pronárodem svatým“. (Srov. Ex 19:6) Studium Tóry je pro Izraelitu první výsadou a povinností. Je prvním krokem v modlitbě, neboť nejprve mluví Bůh – Učitel a pak se ptá nebo odpovídá učedník.

Podobat se Bohu může jen poučený. Poznávání Boha, porozumění jemu, je prvním předpokladem k tomu, abychom se mu mohli podobat.

Do tohoto bohatství a do tak velké kultury přišel Mesiáš.

(Nehleďme na to, že v mnohém byli Ježíšovi současníci pozadu, že mnohé zkreslili, že se Bohu vzdalovali. Mesiáš přišel, aby nám pomohl se Bohu přiblížit, porozumět mu, a mohl se mu podobat.)

Škoda, že my křesťané jsme toto veliké duchovní podloží Izraele neobjevili nebo je pokládali za nepotřebné. Následky se znovu a znovu projevují – zůstáváme v pohanském myšlení.¹²¹ Zatímco pohané se klaněli (němým) obrazům, do kterých si promítali své představy o božstvech (podle svých vládců), židé přijali Boží slovo, které nás vyučuje, učí nově přemýšlet a vede nás výš, než kam bychom došli sami.

Do takto vysoké kultury vyučujícího božího slova vstoupilo samo Slovo.

Možná by už stačilo, kdybychom si položili pár otázek, jak Prologu rozumíme, čím je pro nás boží slovo a kým je pro nás Slovo (ne na prvním místě Ježíšův obraz Otce).

(Židé si nenechávají boží slovo vzít. My se teď raději módně obracíme k ikonám.)

Židé byli odedávna vedeni k porozumění a úctě k dílu Božímu.

121 Abych uvedl příklad – soška Jezulátka toho od nás mnoho nevyžaduje. (K děcku mluvíme my, malé děcko ještě nemluví nebo teprve trochu.)

Ježíš byl dítětem, ale rychle nás přerostl.

Nemáme doma vystavenou fotografii naší maminky, když jí byl rok, ale až z doby, kdy byla moudrou ženou.

Myslíme na ni nebo vzpomínáme na to, jak nám slouží nebo sloužila a co nám říká nebo říkala.

Ježíš ani jednou neřekl: „Klanějte se mi“ (i když klanění nezakazoval), ale vede nás k službě potřebným.

Láska se projevuje nezištnou službou; ta je podstatná, tou rosteme a utváříme se.

Jsme vděčni Václavu Havlovi, že vrátil slovům váhu. Dokázal oslovit dnešního člověka. Menšinu, ale silně. Nám se to zatím nedaří. K tomu přidám svou zprávu z katedrály.

Pod dojmem z článků o Václavu Havlovi z tohoto týdne bychom mohli s novou důvěrou v sílu slova naslouchat Slovu.

Václav Havel mluvil o vítězství lásky a pravdy. Bůh nám přislíbil ještě víc: „Těm pak, kteří přijali Slovo a Světlo a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi“.

Přeji Vám i sobě : „Do práce, do krásné práce porozumění a přátelství...!“

Přidávám zprávu z pohřbu Václava Havla. ¹²²

Tomu, kdo není unaven mnoha dobrými slovy vzpomínající Václava Havla z tohoto týdne, nabízím následující projev V. H. (Poslal mi jej právě Jiří Veselý.)

Projev prezidenta republiky Václava Havla

při zahájení konference "Budoucnost naděje"

Hirošima, Japonsko, 5. prosince 1995

122 Právě jsem se vrátil z pohřbu.

Pohřeb v katedrále byl asi nejslabší ze všech obřadů loučení těchto dní s Václavem Havlem. Škoda, přeškoda.

Jsem z toho smutný a velice nerad to říkám.

Dovnitř byli pozváni politici a duchovní stav.

Proč to nebyla „slavnost života navzdory smrti našich pozemských těl“?

Obřad byl neosobní. Nebyl respektován Havlův prostý a cudný vztah k Bohu. Za každou cenu se jej i my snažíme přivlastnit.

Proč nebyl brán ohled na mnohé přítomné, kteří nerozumí našim rituálům?

Co jim řekne černá barva roucha pana arcibiskupa, co kadidlo, co požehnání evangeliářem ...?

Proč pochmurné Dvořákovy Rekviem: „Onen hrozný den hněvu promění všechno v popel ... Jaká hrůza nastane ...“?

Proč nehráli třeba celého Händelova Mesiáše nebo Pavlicovu mši(!) – to by lidi nestačili koukat a poslouchat.

Naštěstí v televizi asi studenost obřadu nebyla mnoho poznat.

Mnoho lidí vlastně ani jinou atmosféru našich pohřbů nezná.

Naštěstí to spravil lidský projev Karla Schwarzenberga (ten nejprve oslovil paní Dagmar Havlovou(!) a pak ostatní celebrity), Madeleine Albrightové a Václava Malého. Už jen tón jejich hlasů prozradil, že byli skutečnými přáteli Václava Havla. Přál bych vám vidět, jak se při jejich slovech změnil výraz lidí v katedrále.

Škoda, že se nehrála také slovenská hymna.

Pan prezident Klaus zachoval dekorum, ale k hymně se nepřipojil ani slovem.

Proč Havlova slova znějí jinak než naše?

Jsou naše rituály jak leklé ryby? Co s nimi?

Kéž bychom to vše pokorně zkoumali.

Naštěstí velikost a svědectví Václava Havla jsou dost silné.

Jen bychom se možná v církvi mohli poučit z Havlovy neformálnosti a lidskosti.

I velké osobnosti odcházejí. Tím víc prostoru je pro každého z nás ...

Nám, ani nikomu z těch, kteří na Václava Havla vrčí, nikdo nebrání žít poctivěji a obětavěji, než žil on.

Mohu říci, že řada našich lidí, kteří byli v katedrále a zažili „jiné“ pohřby, byla také zklamaná. Ale právě v televizi pan kardinál pohřeb velice chválí. Dejte třeba víc na něj.

Vážení přítomní, tato konference je věnována naději. Koná se v Hirošimě, tedy ve městě, kde člověk nemůže nemyslet na smrt. Dovolte mi proto několik poznámek na **téma "naděje a smrt"**.

Začnu velmi osobně. Mnohokrát ve svém životě, a zdaleka to nebylo jen ve vězení, jsem se ocital v situaci, kdy všechno jako by bylo spiknuto proti mně a já nikde neviděl sebemenší náznak, že by se mohlo splnit jakékoli mé přání nebo zdařit jakékoli mé dílo či jakkoli viditelně potvrdit, že mé počínání má vůbec nějaký smysl. Jde o situaci, kterou každý dobře známe, totiž situaci, kdy se nám zdá, že ani nás, ani svět kolem nás už nemůže potkat nic dobrého. Taková situace se obvykle nazývá beznadějnou. Ponořen do těchto smutných pocitů vždy znovu jsem si kladl docela prostou otázku: proč všechno nevzdám a na všechno nerezignuji? Anebo ještě radikálněji: proč tu vlastně ještě setrvávám, když můj život evidentně nemá žádný smysl? K čemu je život provázený nejen vlastním trápením, ale i pohledem na utrpení druhých, kterému nedokážu zabránit?

A vždy znovu, když jsem o tom všem přemýšlel, jsem nakonec dospěl k poznání, že naděje v nehlubším slova smyslu není něčím, co přichází zvenčí a co mohu hledat kolem sebe v podobě příznaků, že ta či ona věc dopadne dobře, a k čemu naopak nemám žádný důvod, je-li zřejmé, že nic dobře nedopadne. Vždy znovu jsem si naopak uvědomoval, že **naděje je především určitým stavem ducha** a že ji - jako takovou - prostě máme, nebo nemáme, aniž by to bezprostředně záviselo na stavu věcí, které nás obklopují. Naděje je prostě existenciální úkaz, který nemá nic společného s prognostikou. Všechno se může jevit v těch nejčernějších barvách a my - z jakýchsi tajemných důvodů - naději neztrácíme, a vše se může naopak vyvíjet k naší spokojenosti a my - z neméně tajemných důvodů - naději najednou ztratíme. Jak patrně, naděje v tomto pojetí **souvisí se samotným pocitem smyslu života**: dokud ji máme, máme i proč žít. Ztratíme-li ji, máme jen dvě možnosti: buď si vzít život, anebo volit obvyklejší cestu: prostě přežívat, živořit, být na světě jen proto, že na něm už jednou jsme.

Samozřejmě: naděje bývá obvykle nadějí v něco nebo na něco. Váže se tedy k jakémusi konkrétnímu předmětu: jako vězeň mám například naději, že přeci jen někdy někdo pochopí smysl mého věznění, a že se tedy mé vězeňské strádání v cosí dobrého promění, třeba v posilu nějakých hodnot. Anebo jako prezident mám naději, že nějaké složité politické jednání se zdaří a já se budu moci těšit z dobrého pocitu z dobře vykonaného díla. Okolnost, že naděje mívá svůj předmět, nemění však nic na tom, co jsem řekl: že ve své nejhlubší podstatě nepřichází ze světa, který nás bezprostředně obklopuje. Jejím skutečným zdrojem není tedy její předmět, který by ji jaksi beze zbytku probouzel či dával do pohybu, podobně jako nejhlubší příčinou její ztráty není soubor vnějších okolností, který by nám ji nenávratně bral. Tak to snad může chodit kdesi na povrchu, to jest na rovině psychického rozpoložení: vyvíjejí-li se věci dobře, jsme spokojeni, vyvíjejí-li se špatně, naše nálada se zhoršuje. Naděje sama, v onom existenciálním smyslu, jak ji tu chápou, však nečerpá svou životodárnou mízu ze svého konkrétního předmětu. Spíš je tomu naopak: **naděje oživuje svůj předmět, vlévá do něj život, určitým způsobem ho prosvětluje**.

Není-li ovšem naděje pouhým derivátem vnějšího světa, kde se vlastně v člověku bere? Tisíckrát jsem o tom přemýšlel a tisíckrát sám sebe z tohoto hlediska zkoumal a vždycky jsem nakonec - k radosti jedněch a k překvapení jiných - dospěl k přesvědčení, že její prapůvod, zjednodušeně řečeno, je metafyzický. Chci tím říct, že jde o cosi víc a cosi hlubšího, než je prostě geneticky či biologicky či chemicky či kulturně či jinak daný optimistický sklon či stav lidské mysli. Ano, to všechno - od výchovy, kulturního zázemí až po přítomnost jakýchsi sloučenin v našem těle - samozřejmě ovlivňuje náš vztah ke světu a naše chování. Nevysvětluje ho však zcela. Kdesi za tím vším je přiznaná nebo nepřiznaná nebo různě artikulovaná, leč vždycky velmi hlubinná zkušenost člověka se samotným vlastním bytím a s bytím světa.

A tím se dostávám k tématu smrti. Zdá se, že člověk je jedinou nám známou bytostí, o níž lze vskutku s jistotou říct, že ví, že zemře. Smrt přitom není jen nějakou podivnou věcí, kterou vidíme v televizním zpravodajství o válkách, teroristických masakrech nebo automobilových haváriích. Provází nás naopak na každém kroku: umírají nám naši nejbližší, připomíná se nám každou naší nemocí, každým letem v letadle či rychlou jízdou v autě, je přítomna v našem každodenním chování: dokonce i když čekáme jako chodci na křižovatce na zelenou, čekáme tam proto, abychom jí unikli. Pud sebezáchovy mají, pravda, všichni živí tvorové. Jedině lidé si ho však asi plně uvědomují. A jediné lidské tvor ví, že mu všechno kličkování a všechno poctivé čekání na zelenou není vposledku nic platné, protože stejně umře.

Víme-li ovšem, že umřeme, a že tedy všechno je beztak marné, proč vlastně žijeme a proč se o něco snažíme? Ale nejen to: proč téměř vše podstatné, oč usilujeme nebo čím dáváme svému životu smysl, přesahuje zřetelně horizont našeho života? Dobrý pocit z toho, že mne nic momentálně nebolí, že pozitíí potkám nějaké zajímavé lidi, na které se těším, nebo z toho, že vás mé úvahy zajímají - to všechno lze do jisté míry vysvětlit tím, že se smrtí bezprostředně nepočítám nebo na ni zapomínám nebo si ji prostě nepřipouštím. Avšak naději v onom radikálním a hlubinném slova smyslu, v jakém tu o ní mluvím, na tomto pozadí neporozumíme. Ta totiž **samou svou podstatou přesahuje naši smrt**. Ba co víc: v souvislosti s vědomím, že umřeme, je prostě nepochopitelná a absurdní. Nemůžeme věřit ve smysl vlastního života a chovat naději jako trvalý stav ducha, jsme-li si jisti, že naší smrtí vše definitivně končí.

Jediné, co může skutečnou naději vysvětlit, je hluboká a v podstatě archetypální jistota člověka, byt stokrát popíraná či nepřiznávaná, že náš **pozemský život není jen nahodilou událostí** mezi miliardami

jiných nahodilých vesmírných událostí, které dokonale pominou, ale že je integrální součástíou či článkem - byť jakkoli mikroskopických rozměrů - velkého a tajemného řádu bytí, v němž **vše má své nezastupitelné místo**, z jehož hlediska se nic, co se jednou stalo, nemůže odestát, a v němž se vše nějakým záhadným způsobem natrvalo zapisuje či zhodnocuje. Ano, jedině reflektovaný či tušený **rozměr nekonečna a věčnosti mohou vysvětlit onen neméně tajemný úkaz, kterým je naděje**.

Možná leckomu připadá tato úvaha přepjatá, ale já si nemohu pomoci: nevím o jediném případě opravdového smíření s vlastním těžkým osudem nebo o jediném dobrém či statečném skutku, kterým dokázal člověk překonat obzor kalkulací o okamžitém a viditelném úspěchu svého konání, který by bylo možné vysvětlit jinak, než jeho hluboko ukrytou jistotou, že někde nad ním jsou zaznamenávány i činy a osudy, jejichž význam není jeho okolím bezprostředně postihnuteľný, a přesahuje tudíž rámec jeho pozemského zadostiučinění. S trochou nadsázky by se tedy dalo říct, že smrt či vědomí smrti, tato nejpodivnější dimenze lidského pobytu na zemi, vyvolávající děs, strach a hrůzu, je zároveň jakýmsi klíčem k naplnění lidského života v tom nejlepší slova smyslu. Je to totiž **hráz, která je lidskému duchu postavena do cesty, aby ho zkoušela a aby mu umožnila být vskutku oním zázrakem stvoření**, za nějž se považuje: dává mu totiž možnost překonat ji. Nikoli tak, že si nepřipustí její existenci, ale tak, že ji překoná svou schopností vidět i za ni či uvědoměle jednat jí navzdory. Bez zkušenosti transcendentna prostě nemá smysl ani naděje, ani sama lidská odpovědnost.

Dámy a pánové, žijeme na planetě, kterou dnes - poprvé v jejích dějinách - obepíná jediná lidská civilizace. Osudy miliard lidí a stovek národů jsou dnes propojeny touto globální civilizací do té míry, že splývají v osud jediný. Má to tisíce výhod a tisíce nevýhod. Hlavní nevýhodou tohoto stavu je, že každé ohrožení se v dnešním světě stává ohrožením globálním. O množství a typu ohrožení, jimž měla dnešní civilizace čelit a jimž tak málo čelit umí, nemusím zajiště právě před vámi zeširoka mluvit. Zmíním se proto o ohrožení jediném, totiž o tom, které bylo svého času nazýváno "konfliktem civilizací". Přesvědčen, že žijeme v prostředí jediné globální civilizace, bych toto ohrožení nazýval spíš konfliktem civilizačních či kulturních či náboženských okruhů než konfliktem civilizací. Nicméně fakt, že takový konflikt v budoucnu skutečně hrozí, nelze popřít: zdá se, že čím těsněji jsme všichni svázáni rámcem jediné civilizace a čím víc musíme přijímat, ať už radostně či z donucení, její vymoženosti, které do jisté míry unifikují náš život, tím zřetelněji se probouzejí k životu naše rozmanité kulturní a náboženské tradice a tím důrazněji různé civilizační okruhy hájí svou svébytnost. Proces civilizačního zestejňování je tedy provázen i procesem protichůdným, to jest procesem rostoucí sebeobrany různých kulturních identit.

Jak tomuto ohrožení čelit? Jaký světový pořádek a jaký systém celosvětové spolupráce budovat, aby bylo odvráceno nebezpečí, že se naši vnukové dožijí stokrát hrůznějších věcí, než byla druhá světová válka, jejíž konec si tu po padesáti letech připomínáme, a možná i mnoha nových Hirošim? Aníž bych podceňoval význam všeho snažení, které tolik moudrých lidí dnes v tomto směru vyvíjí, a všechny projekty a vize směřující k odvrácení této hrozby, jakož i všech dalších hrozeb, které se nad lidstvem vznášejí, rád bych tu zdůraznil jeden prvek, o němž hovořím často a při nejrůznějších příležitostech, který považuji za obzvlášť důležitý a který bezprostředně souvisí s tím, co jsem tu řekl na téma naděje a smrti.

Zkoumáme-li ony archetypální zkušenosti člověka se sebou samým a se světem, do něhož je vržen, které mu dovolují vědět, že umře, a přitom si počínat tak, jako by umřít neměl, zjišťujeme, že v té či oné podobě jsou přítomny v prazákladech všech náboženství. Anebo nevyznačují se snad všechna vírou ve vyšší autoritu, než je autorita lidská, a v **existenci vyššího řádu věcí, než je ten pozemský**, který tvoříme? Neznají snad všechna i ideu vyšší spravedlnosti, než je spravedlnost pozemská? Nejsou snad všechna, ať už výslovně či nevysloveně, založena na naději v onom metafyzickém smyslu, v jakém jsem tu o ní hovořil? Neznají snad všechna v nějaké podobě nekonečno a věčnost jako poslední míru lidských věcí a neobraccí snad všechna náš pohled dál než jen k hranici naší smrti? A nevyvozují snad právě z této pokory před tím, co nás přesahuje, i soubory mravních imperativů, které nám nabízejí jako návod ke smysluplnému životu? Pevně věřím, že spojuje-li něco nejrozmanitější náboženské a kulturní světy, které tvoří dnešní civilizaci, pak je to jen a jen jejich pevná jistota, že klíč k dobrému lidskému soužití a k životu, který by nebyl peklem, je v respektu k tomu, co nás nekonečně přesahuje a co si já sám pro sebe nazývám **zázrakem bytí**. Skutečné dobro, skutečná odpovědnost, skutečná spravedlnost, skutečný smysl věcí koření hlouběji než ve světě našich dočasných pozemských kalkulací: to je přece poselství, které lze nalézt kdesi na dně samotné lidské religiozity jako takové.

A proč by za tohoto stavu věcí musela být právě rozdílná religiozita tím, co lidstvo osudově rozdělí? Což nejsou duchovní kořeny rozmanitých religiozit vyrůstající z určitých archetypálních zkušeností člověka jako vědomé bytosti naopak tím, co je lidstvu společné, a co by ho tedy mohlo spojoval? Nevěřím na žádné celosvětové náboženství. Ba nejsem si dokonce jist, zda záchrana lidstva a obnova jeho odpovědnosti za sebe a za svět je pouze a jen v renesanci náboženskosti či dokonce nábožnosti. Mluvíím o něčem trochu jiném: o nutnosti znovu pochopit a nově artikulovat **základní - tak říkajíc fundamentální - duchovní zkušenosti člověka** a duchem těchto zkušeností prodchnout tvorbu nového světového řádu, takového řádu, který by nám všem umožňoval žít v míru vedle sebe a spolupracovat, aniž by se kdokoli z nás musel vzdávat

své kulturní svébytnosti. Mluví o nutnosti daleko důrazněji než dosud odkrývat a pojmenovávat spíš to, co nás spojuje, než to, co nás rozděluje. V tom vidím hlavní výzvu nadcházejícího století a tisíciletí.

Nejde jen o to, že to je asi ta nejlepší cesta k odvrácení hrozby "konfliktu civilizací". Jde o víc: je to asi i jediná cesta k probuzení či obnově nadosobní odpovědnosti, která by mohla odvrátit i ostatní nebezpečí, kterým bude lidstvo v budoucnu čelit, od důsledků populační exploze přes ekologické hrozby až po prohlubující se propast mezi chudými a bohatými. Stručně řečeno: má-li lidstvo naději na dobrou budoucnost, pak tato **naděje tkví především v probuzení obecné odpovědnosti**, takové odpovědnosti, jejíž kořeny tkví nepoměrně hlouběji než ve světě pomíjivých a dočasných pozemských zájmů.

Jak vidíte, upnul jsem posléze i já svou naději k určitému předmětu. Tímto předmětem jsou některé nepopiratelné a nepopíratelně univerzální kořeny lidského vědomí sebe sama. Nevím, zda svět půjde cestou, kterou mu tato skutečnost nabízí, či nikoliv. Naději však neztrácím. Děkuji vám za poctu, které se mi dostalo jak udělením ceny "Budoucnost naděje", tak příležitostí vás tu dnes oslovit.

2008

Boží Hod Lk 2:15-20 25. prosince 2008

V tomto úryvku jsou zmíněny dvě skupiny lidí. Do první patří lidé, kteří se vydali na cestu, Marie a pastýři. Do druhé skupiny patří lidé jen konzumující zprávy.

(Třeba se někdy vrátíme k tomu, proč pastýři dostali radu mnohem méně konkrétní než Marie.

„Jděte do města Davidova, narodil se Mesiáš a poznáte jej podle toho, že leží ve žlabu.

Představme si, že máme procházet Letohrad; stavení od stavení: „Prosíme vás, mohli bychom k vám nakouknout do chléva?“

Marii se dostalo přesné adresy, kde má zazvonit.)

Všimneme si, čeho si máme na Ježíšově matce vážít, co se od ní můžeme a máme naučit. A s čím se často mýjíme.

Máme řečičky o nebeské mamince, ale dál se nám nechce.

Každé normální děcko se chce od své matky učit. My jsme příliš pohodlní. Myslíme si, že si na Bohu vyprosíme milosti nebo, že nám je vyprosí Marie.

Všimněme si věty: „Maria však všechno uchovávala v srdci a uvažovala o tom. Všimněme si toho slovíčka „však“. Znamená to „jedni dělají tohle a druzí tamto“.

Předtím je napsáno: „Všichni, co to slyšeli, podivili se nad tím, co pastýři vyprávěli. Maria však“...

Jsme u dvou typů posluchačů. Jedni provolávají jen: „Hurá a sláva“ (a později možná: Ukřižuj!“)

Marie je druhým typem posluchačů, má se k práci, buduje vztah a stojí o porozumění Bohu.

„Pastýři vypravovali, co jim bylo o tom dítěti řečeno.“ Víme, jak si lidé na venkově - kde se lidé znají a přetřásají kdesi - sdělují zprávy: něco si přidávají, zveličují něco naopak pomíjejí. Není těžké si představit, jak lidé v Betlémě možná pár dní drbali a jak brzy vše zapadlo...

Marie byla přemýšlivá, víme, jak postupovala, když jí navštívil anděl.

Pak si srovnávala další informace a možná porovnávala i různý způsob toho, co bylo řečeno jí a co pastýřům.

Jak to, že anděl jednal s pastýři jinak? Proč je poslal hledat Mesiáše s tak všeobecnou informací?

Trochu odbočím: Představme si, že má do Prahy přijet vlakem na koncert slavný zpěvák. A zároveň má tím vlakem také přijet významný profesor medicíny.

Víme, jak bude každý z nich vítán. Zpěváka oblehnou davy fanoušků. Lékaře přivítá několik kolegů. Ti po něm nebudou chtít autogramy, jako fandové po zpěvákovi.

Také novináři a filmaři si budou všímat hlavně toho zpěváka.

Proč to tak je? Proč lidé chtějí spíše autogramy od zpěváka, sportovce, ale ne od lékaře nebo fyzika, který za těžkou objevitelskou práci možná dostal jenom nějakou cenu. Natož, aby si šli poslechnout, co bude přednášet.

Je to proto, že poslouchat zpěváka není zdaleka tak náročné, jako poslouchat přednášku.

Vědeckého pracovníka nepochopí lidé, kteří neznají fyziku či medicínu. Proto vědce čeká jen pár lidí z oboru, ti, kteří mu rozumí a za kterými je velký kus práce.

Tady jsme u toho. Jsou věci, které ocením, až když o nich přemýšlím nebo dokonce, když jim rozumím.

Je nás spousta, co se rádi díváme na fotbal, ale nejsme schopní kopnout do míče. Je něco jiného fandit a něco jiného umět hrát. Něco jiného je být čtenářem červené knihovny, být věrným divákem televizních seriálů nebo někým, koho zajímají solidní informace o soužití v manželství a kdo má odvahu si povídat s odborníkem, jak a co má v manželství zlepšit.

Být konzumentem je velmi snadné. Existuje konzumace alkoholu, jídla, muziky, umění i náboženských zážitků.

Za konzumaci ale nikdo Nobelovu cenu nedostal.

Proto také vědec nemívá kolem sebe dav konzumentů, pasivních posluchačů.

Stejně tak to bylo nakonec s Ježíšem.

Nejprve za ním chodily davy podobné sběratelům autogramů. Ti nepřemýšleli o tom, co Ježíš řekl.

Jen Ježíši provolávali slávu, dokud byl v jejich očích „šlágrem“.

Ale šli za Ježíšem také lidé, kteří přemýšleli o tom, co říká, a když jim nebylo něco jasné, tak se ptali.

Fanouškové a učedníci mají různý způsob myšlení.

Aby se někdo mohl stát učedníkem, musel něco umět, chápat, to nemohl být jenom konzument a sběratel senzací a autogramů.

Kdyby se dnes objevil Ježíš, jistě by se za ním nějaký čas spousta lidí hrnula, ale jen jako za „senzací“.

„Ach, to bylo krásné kázání. Viděla jste ty jeho oči a jeho úsměv? Já jsem byla tak blizoučko a podal mně ruku.“

„A co říkal?“

„To už ani nevím, ale mě vám polila taková blaženost, to ani nejde popsat. Však jsem si jej také vyfotografovala.“

Řekl by snad Ježíš: „Drazí, to jsem rád, že mě vítáte, já pro vás uspořádám autogramiádu, abyste na mě měli trvalou památku?“

A když by někdo přišel s dotazem, že úplně nechápe to, co říkal, odmítl by jej Ježíš poukazem na to, že nemá čas, protože musí ještě tolika, tolika těmto hodným příznivcům podepsat své foto?

U povrchních posluchačů Ježíše povrchní nadšení existovalo. Čteme o tom v 6. kap. Janova evangelia po rozmnožení chlebě, i jak na to reagoval - utekl před těmito lidmi pryč. Pak, aby je zmátl, přešel jezero, a když jej vyčmouchali, namítl jim: „Hledáte mě proto, že jste se zadarmo najedli, proč se nestaráte o to, aby jste dostali chléb pro věčný život?“ ...

„To jsou nesnesitelné řeči, kdo to má poslouchat“ – a šli pryč.

Kdo? Fandové a také málo kvalitní učedníci.

Ježíš to udělal úmyslně. To si je třeba uvědomit.

Bůh nám přichází ohromně vstříc. Jenže my se na něj díváme jako povrchní fanouškové nebo se mu otevíráme jako přemýšliví lidé, pořádní učedníci.

Na každém z nás je, do které skupiny patřím a mezi kterými lidmi skončím. Každý se rozhoduje sám, nikdo nás k Bohu za ručičku nepřivede, nikdo za nás mluvit nebude.

„Maria však to uchovávala v srdci a rozvažovala o tom“.

Mezi množstvím fandů „podivujících se nad tím, co vyprávěli pastýři“ byla jedna dobrá posluchačka. A ta nebude podporovat ty povrchní fanoušky, spíše řekne: „Víte co, koukejte raději přemýšlet o tom, co vám Ježíš říká“.

2005

Slavnost Narození Páně J 1:1-18 25. prosince 2005

Prolog je předmluvou. V prologu Janova evangelia je mistrně načrtnuto mnoho věcí, které jsou pak dále v evangeliu vysvětlovány.

Jan 1:

1 *Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo byl Bůh ...*

9 *Bylo tu pravé světlo, které osvětluje každého člověka; to přicházelo do světa.*

10 *Na světě byl, svět skrze něj povstal, ale svět ho nepoznal.*

11 *Přišel do svého vlastního, ale jeho vlastní ho nepřijali.*

12 *Těm pak, kteří ho přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi. ...*

My si nemusíme připomínat, co o Vánocích slavíme. Děťátkovi by ovšem bylo málo poklonit se a zazpívat, že je Božím synem.

Kdož ví, jaké vědomí mají naše narozené děti, copak o tom víme ... V dítěti je možná více dospělosti než jen v možnosti růstu. A v Ježíši teprve.

Říkáme, Ježíš je Božím synem. (Nakolik tomu věříme, je otázkou.) Na začátku Ježíšova lidství je dětství, ale Božím synem je Ježíš od začátku v plnosti.

Když spíme, nevíme o sobě, až se probudíme, uvědomujeme si sebe sama, svou existenci.

Co kdybychom zkusili přirovnání, že v dítěti Ježíši „jakoby Synovství boží spalo“. Existuje, ale skrze to dětství se ještě neprojevuje. Prosím vás, je to neumělé přirovnání, teologové si na tom lámou zuby.

Ježíš je kompletní člověk a kompletní Bůh. Ježíš to jednou přesně vyjádřil: „Amen, amen, pravím vám, dříve než se Abraham narodil, já jsem.“ (J 8:58)

U Boha je, lidsky řečeno, stále přítomnost. Nebo: současně minulost, přítomnost a budoucnost. Někdy používáme pojem vícerozměrnost, ale nemůžeme si to dost dobře představit. Těžko si představujeme dítě a zároveň Syn boží.

Mluvím o tom ale z jiného důvodu, než abych popisoval, jak to s Ježíšem je.

Z malého Ježíše brzy vyrostl dospělý, který ostatní dospělě přerostl. Asi se shodneme, že Syn boží v něm nerostl.

Dítě roste, když se podíváme na rentgenový snímek jeho dásní, uvidíme pod dětskými zoubky v čelisti připravené druhé zuby. Zuby dospělého člověka.

Ježíš byl nejprve dítětem, ale byl od začátku Synem božím. („V lidském dítěti byl ‘dospělý’ Syn boží.“)

Malý Ježíš se sám nepřebaloval, na to měl maminku.

Ale když byl Ježíš dospělým člověkem, řekl nám: „musíte se narodit jako synové boží“.

(Nikodémovi říká: "Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží." Srov. J 3:1n)

Slyšeli jsme: „Těm pak, kteří ho přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi.“ Mohu říci, Vánoce nám připomínají, že v kompletním Synu božím postupně vyrůstal člověk? S námi je to opačně. Jsme kompletní lidé (odmysleme růst a dětství, dítě už před narozením má všechno připravené), ale dětství boží se v člověku musí teprve narodit a růst. Zuby dětem rosou samy, dítě ani jeho rodiče o růstu zubů nerozhodují. Ale sami rozhodujeme, zda se narodíme a vyrosteme coby děti boží. Ježíš se narodil jako dítě a vyrostl v dospělého. My máme dorůst do synovství božího („v nás má“ vyrůst syn/dcera boží). Bůh nemá zuby ani oči, ale použiji obraz: v nás jsou připraveny „oči boží, ruce boží, mozek boží“. Je to primitivní představa, ale jak to říci jinak?

Pravda je, že nám Bůh nabízí a Ježíš umožňuje, aby se v nás narodil bratr/sestra Ježíše. Dostali jsme příležitost stát se dětmi božími. Pokud tomu neporozumíme, nikdo to za nás neudělá. A porozumíme-li tomu a nebudeme-li dost pracovat, nikdo to za nás také neudělá. Druhý za mě nemůže porozumět časování nebo logaritům. Druhý se za mne nemůže naučit plavat nebo péci buchty.

V evangeliu je to jednou pro vždy napsáno. „Od Boha byl poslán člověk, jménem Jan. Ten přišel proto, aby vydal svědectví o tom světle, aby všichni uvěřili skrze něho. Jan sám nebyl tím světlem, ale přišel, aby o tom světle vydal svědectví.“ (J 1:6-8)

Jan mluví o jedinečnosti Ježíše, a Ježíš nás zve k synovství božimu. Ale ani Jan Předchůdce Páně, dokonce ani Ježíš, za nás neudělá to, co je naším podílem práce: dorůst k synovství božimu. Rodiče to za nás neudělají, žádný svatý to za nás neudělá, Ježíšova matka to za nás neudělá, ani Bůh ne.

Jan nám ukazuje na Ježíše, rodiče nám ukazují na Ježíše, ale nikdo se za druhého stát božím dítětem nemůže.

Proto je důležité vést děti k samostatnému myšlení. Proto je důležité, aby si student zvykl na samostatnou práci, aby jen neodříkával slova, kterým nerozumí, neopisoval to, co nezná. V životě se opisovat nedá. Předstírat se dá jen na čas. Rodič, farář může udělat jen to, co udělal Jan Předchůdce Páně – ukazovat k Ježíši.

Musíme vědět, že za nás nikdo nerozhodne, zda budu božím dítětem nebo ne. Zda ve mně poroste synovství boží.

Zanedbává-li matka dítě, bude-li u děcka kouřit, poškodí jej. Jestli dítě na tátovi neuvidí poctivost v životě i vůči Bohu, pak poškodí dítě. Naučí-li rodič svým příkladem dítě kličkovat, podvádět, vymlouvat se, lhát, pak blokuje v dítěti narození a růst dítěte božího. Jestli farář nebo rodič vede dítě k falešné zbožnosti, k tomu, že si můžeme víru nebo přízeň u Boha vyprosít, staví se proti růstu božích dětí v našich dětech.

Bůh dělá pro člověka co může, „může se přetrhout“, ale člověku to nebude nic platné, pokud nebude s Bohem spolupracovat.

Bůh nám nabízí všechno, ale na nás je rozhodnutí, zda se chceme nebo nechceme, stát dítětem božím.

Je radostí prokázat někomu, kdo o synovství boží stojí, službu toho, kdo ukazuje na Ježíše, jako to ukazoval Jan Předchůdce Páně. Je radostí připravovat cestu. Ale vlastní rozhodování je na každém z nás. Sám Bůh nám dal svobodu, každému z nás dal moc stát se dítětem božím, každému dal klíč. Vytáhl ho ze svého kapsy a svěřil nám jej do rukou. A nikdo nám nemůže a nesmí zabránit, abychom se dítětem božím nestali. Kdyby se celé peklo spiklo, nebude to peklu dovoleno. Ale také to nikdo nemůže udělat za mne.

Proto je důležité nést zodpovědnost sám za sebe, proto je důležité vést děti k odpovědnosti za jejich vlastní jednání. Dostali jsme vladařskou moc, právo rozhodovat se každý sám za sebe. Jsme z královského rodu, jsme svobodní ve svém rozhodování.

Všechny ostatní dary, další požehnání od Boha se odvíjí od toho, jak tuto moc – stávat se božími dětmi - využíváme. „Hleďte především Boží království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno“. (Srov. Mt 6:33)

Kdo „moc stát se Božími dětmi“ nechápe nebo nevyužívá, tomu je boží nabídka připomínána všelijakými trápeními.

Ale nabídka Boží trvá. Slyšíme o ní, i o cestě k uskutečnění božích dětí.

Bůh z nás nechce mít poddané, kteří drží hubu a krok. Bůh s nikým nemanipuluje, nemá to zapotřebí. Ale Bůh se také nenechá nikým manipulovat. Ani sliby ani modlitbami a obětmi. Bůh je svobodný a svobodu nám dopřává. Bůh je odpovědný a k odpovědnosti nás vede. Bůh je nesmírně štědrý a klíč k jeho obdarování máme ve vlastní kapse.

(Co je třeba k růstu „synovství božího v nás“, z čeho se „synovství boží“ živí, je další kapitola.

„Člověk nebude živ jenom chlebem, ale každým slovem Božím.“ (Lk 4:4)

„Nebudete-li jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život.“

„Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.“ (J 6:53. 56) To jsou další lekce.

Každé evangelium je nesmírně cenné, ale Janovo evangelium se rozhodně nekrčí na konci!

Někdy říkám, že než začneme číst Skutky apoštolské a dopisy apoštolů je třeba 15x přečíst evangelia a Janovo 20x.

Janovo evangelium je geniální. A je výborné, že na začátku církevního roku – o Vánocích, jsme prologem uváděni do dalších dnů, do našich dalších pokusů porozumět Ježíšovým slovům a Božímu slovu.

V každé generaci se opakuje: „Přišel do svého vlastního, ale jeho vlastní ho nepřijali.

Těm pak, kteří ho přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi. ...“

My o tom už víme.

Svátek Svaté Rodiny

2017

Svátek Svaté rodiny Sir 3:3-7. 14-17a Kol 3:12-21 Lk 2:22-40 31. prosince 2017

Letos vyšel na poslední den občanského roku Svátek Svaté rodiny (tento církevní svátek není ani 100 let starý). Izraelité od počátku vědí, že rodina je základem společnosti. Vědí, že sobota (pro nás neděle – Den Páně) nám je dána k budování vztahů v rodině a že moudrost boží nám na celý život svítí jedinečným způsobem.

Mnoho živočichů dostalo od Tvůrce do svého rodičovského programu obětavou péči o své potomky.

My, lidé, jsme dostali do Boha vrchovaté dary pro vztahy v rodině.

V rodině se zakládají zkušenosti s druhými, aby nám pak umožňovaly otevřenost pro další a širší vztahy – až k poznání, že celé lidstvo je zváno do rodiny Boží.¹²³

Život s nejbližšími je nejen krásným, ale náročným úkolem, proto nám slovo boží připomíná, nad čím máme v rodině bdít.

Druhé čtení bychom měli umět nazpaměť jako pravidla pro vztahy v rodině.

Úsilí o Kristův Pokoj nemůžeme odbýt jen „pozdravením pokoje“ při bohoslužbě.

Škoda, že se nepečlivostí v překladech božího slova šidíme. (Budu o tom brzy znovu mluvit.)

Teď jen opět upozorním, že i v dnešním úryvku evangelia je mimo jiné nepřesně použité slovo *velebit*. Simeon i Anna *dobrořečili* Bohu, ne *velebili*. (Vícekrát jsem vysvětloval, co znamená *dobrořečit*, ale v životě se slovem božím, jsme příliš pohodlní, mnoho nás ten rozdíl nezajímá.)

K modelu rodiny (podle moudrosti boží – na celý život a na věčnosti) zdaleka nevyužíváme boží dary. Pak je to na našem soužití znát. Neuvidí-li děti na nás dospělých životadárnost Božího slova, z jakých pramenů budou děti čerpat?

Vidíme, jak dopadlo 20. století – úsilí o humanismus a demokracii nás v náporech a tragediích západní společnosti nepodrželo, nestačilo na to.

K porozumění názvu „svatá rodina“ připomínám, že se Bůh zasněvil nám!

Náš překlad Písma nám říká: „Bůh nás posvěcuje svými příkázáními.“ To znamená, že nás uvádí, zasněvuje do svého způsobu života – žít pro druhé. Na Ježíšově životě to názorně vidíme.

123 Lidským rodičům Bůh svěřuje to nejcennější co má – děti. A žehná jim – obdarovává je svými královskými dary. Vkládá jim do srdce svou lásku, aby rodiče mohli být svým dětem prvními anděly (jeho posly).

Zároveň rodiče učí, jak mají své děti vychovávat a vést k poznávání Boha.

Častěji mluvíme o základní modlitbě „Slyš, Izraeli, (budeš svým dětem vyprávět o Bohu)“ a o rodičovském požehnání dětem (zítra je znovu uslyšíme).

Při svatbě rodiče vyznávají, že své děti budou vychovávat podle Boží moudrosti. A při křtu svých dětí tento závazek znovu potvrzují.

(Kdekdo si dělá právo mít děti, ale už méně lidí se ptá a hledá, jak děti dobře vychovat.)

Díky božimu vedení postupně objevujeme, že všichni lidé, všichni hříšní: my, i cizinci a nepřátelé patří do rodiny božích dětí. Bůh nás chce dovést k vzájemnému naslouchání, porozumění, smíření a pokojnému soužití.

Proto náboženská úcta ke Svaté Rodině obnáší víc než „církvní obdiv“ a klanění se. Zve nás k porozumění božím záměrům.¹²⁴

Ale příliš pomalu objevujeme a přijímáme, že všichni patříme do rodiny Boží.

O Vánocích jsme četli Ježíšův rodokmen. V mém dětství mě nudil, většina uvedených jmen mi nic neříkala. Izraelité své osobnosti znají a čerpají z nich obrovské poučení pro svůj život. Pro biblického začátečníka je překvapením, že se evangelia hlásí např. i k Támar a Rachab, o chlapech, kteří selhávali ani nemluvě.

I my při svatbě nepřijímáme jen svého partnera, ale i jeho rodinu a příbuzenstvo. Přijímáme nejen to dobré z jejich života, ale v určité odpovědnosti i jejich selhání („ponesu s tebou dobré i zlé“), abychom z toho všeho (s boží pomocí) usilovali o lepší a dobré.

Nejen Mesiáš, i Izrael (nejen starý), má být světlem pro ostatní národy.

Simeon (nejen on) to pochopil už před dvěma tisíci lety. Bůh nemá žádné nevlastní děti. Ale my se už dopředu bojíme těch, které neznáme, nebo kteří mají v něčem jiný názor. Už sice s nekatolickými křesťany neválčíme, ale stále je za plnohodnotné křesťany nepokládáme ...

Teď se místo mezináboženského dialogu necháváme děsit strachem před muslimy. Nenasloucháme příslibům Boha. Ani v této věci Bohu nerozumíme. Dokonce se mu vzpíráme!

K čemu nám tedy Svátek Svaté Rodiny slouží? Pouze k vlastnímu sebepotvrzení a povýšenosti? Ježíš prohlásil: „Mou matkou a mými bratřími je každý, kdo žije podle vůle mého Otce v nebesích!“ (srov. Mt 12:47-50)

Co ta slova znamenají a jakým objevem a přínosem jsou pro naše životní směřování? Kde a jak si stojíme před těmito slovy? Klaněním se Ježíši to nespravíme.

Simeon nebyl katolík, neříká: „Bože, dobrořečím ti za to, že jsem si mohl malého Mesiáše pochovat v náručí, ale ...

Neslyšel ani jedno slovo Mesiáše.

Jsme dál v porozumění Ježíšovi než tento dědeček, žijící před dvěma tisíci lety?

My se rádi dojíme „hudlaj dudlaj“ a nalháváme si, že my bychom s pastuškami přinesli Ježíškovi do Betléma kožíšek a trochu mlíčka.

Přijali jsme např. fakt, že „Svatá rodina“ také emigrovala a žila uprostřed pohanů? A pak mezi svými.

(Mesiáše ukřižovali lidé stejného náboženství, vyznávající stejného Boha.)

Kdy si přiznáme, že jsme nebezpeční svým nejbližším (dokážeme na ně útočit, někdy rozbít i vlastní rodinu, že jsme nebezpeční božimu království (Ježíš do něj zve hříšníky ze všech národů a náboženství) a že jsme nebezpeční sami sobě (své spáse).

Kdy objevíme, že jen Ježíš je naší záchranou (a začneme se řídit jeho slovy)?

124 „Kdybych měla za muže světce,“ pravila kdysi studentka, „a dítě bylo synem božím, to by se mi také líbilo.“ Dostal-li někdo více darů, neznamená to, že nemusí pracovat, naopak.

Ve státku sv. Štěpána (je starším svátkem než Vánoce) si jen někteří znovu četli varující slova prvního mučedníka z Ježíšových učedníků pravověrným: „Jste tvrdošíjní a máte pohanské srdce i uši! Nepřestáváte odporovat Duchu svatému, jako to dělali vaši otcové.“ (Srov. Skt 7:51-53)¹²⁵

2014

Svátek Svaté Rodiny Sir 3:3-7. 14-17a Kol 3:12-21 Lk 2:22-40 28. prosince 2014

Tento svátek neznamena, že jistí členové rodiny měli okolo hlavy zlatý drát. Ta rodina je i pro nás požehnáním. Všimáme si, jak se nám Bůh zasvětil. S radostí na to odpovídáme při křtu zasvěcením se božím plánům. Na boží přátelství chceme odpovědět svým přátelstvím. Při svatbě se manžel zasvěcuje své manželce a ona jemu. Společně se zasvěcují svým dětem.

Křestní zasvěcení je větší než „zasvěcení“ – sliby řeholníků a řeholnic. Duchovní osoby si svého zasvěcení cenní. Ale i my si potřebujeme oživit, co obnáší královské kněžství ze křtu a čerpat z tohoto bohatství. (Od středověku byl celibátní vztah nadřazován stavu manželskému. Drtivá většina světců jsou osoby „duchovní“. Slova nás usvědčují – o manželech se nepředpokládalo, že by mohli vést hlubší duchovní život).

Slavme tedy své zasvěcení rodiny.

Jak se to dělá?

Rodina v židovské a křesťanské kultuře má velký program. Rabíni říkají: „Člověk nepochází z páchnoucí kapky a nekončí jako prach a potrava pro červy. Byli jsme „jako muž a žena stvořeni k obrazu Božímu““.

My, křesťané, navíc říkáme, že Bůh žije ve společenství, které je modelem pro soužití naší rodiny. Bůh nám dal nahlédnout do svých vztahů, abychom viděli originál, podle kterého se chceme formovat.

K čemu vedeme své děti a co od nich očekáváme?

Snažíme se je vychovat, předat jim své zkušenosti, bohatství ...

Rádi bychom svým dětem předali svou firmu, statek, zkušenosti ...

Josef měl stavební firmu a Ježíš s ním dvacet let lezl po lešení ...

Ale Josef i Marie dostali každý zvláštní instrukce o dítěti od anděla, Marie slyšela závažná prorocká slova od rodičů Jana Baptisty, a oba od Simeona a Anny další slova o božím programu pro jejich dítě.

Kdo ví, co vše o tom Ježíši vyprávěli. Nasměrovali ho správným směrem.¹²⁶

Josef i Marie byli odmala vyučováni v moudrosti Boží, k budování manželství a rodičovství.

Aby to nebylo řečeno obecně, nabízím k přečtení úryvek z knihy Rút (Rút byla Ježíšova praprababička).

Ten příběh formoval Marii i Josefa.

125 Ostatní se spokojili se Štěpánovou prosbou: „Pane, odpusť jim tento hřích!“

– a dál vedou své náboženské pŕtky a války, nebo vybízejí k všeobecnému objímání.

126 Kdosi s potěšením pozoroval židovskou maminku, jak se věnuje svým synům. „Kolikpak je hochům let?, ptal se. – „Lékaři šest a soudci osm“.

(Někdy na dětech vidíme, co zdělili a k čemu se hodí. Jeden bude po dědečkovi soudcem a druhý po tátovi lékařem.)

A také jako východisko k textu z prvního čtení: „Děti, mějte úctu k rodičům.“

Bůh nám nic nenařizuje. Jak se dá nařídít úcta k tchyni?

Z čeho úcta vyvěrá, ukazuje příběh Noemi a Rút.¹²⁷

Slova Rút své tchyni jsou víc než jen dojemná.

Náš svatební slib a Mesiášův svatební slib stojí na stejném základě.

Ale vraťme se k evangeliu. Náš úryvek předchází verš: „Když uplynulo osm dní a nastal čas k obřízce, dali mu jméno Ježíš, které dostal od anděla dříve, než jej matka počala.“

O obřízce jsem původně chtěl mluvit, ale to si necháme na Slavnost 1. ledna.

Ježíšovi rodiče s hošíčkem prošli potřebnými rituály. Rituály mají velký význam a židé znají jejich smysl...

127 Za dnů, kdy soudili soudcové, nastal v zemi hlad. Tehdy odešel jeden muž z judského Betléma se svou ženou a dvěma syny, aby pobýval jako host na Moábských polích.

Jmenoval se Elímelek, jeho žena Noemi a dva jeho synové Machlón a Kiljón. Byli to Efratejci z judského Betléma. Přišli na Moábská pole a přebývali tam. Ale Noemin muž Elímelek zemřel a ona zůstala s oběma syny sama. Ti se oženili s Moábkami. Jedna se jmenovala Orpa, druhá Rút. Sídli tam asi deset let. Oba, Machlón i Kiljón, rovněž zemřeli, a tak ta žena zůstala sama, bez dětí i bez muže. Proto se přichystala se svými snachami k návratu z Moábských polí. Uslyšela totiž na Moábských polích, že Hospodin se opět přiklonil ke svému lidu a dal mu chléb. Odešla tedy se svými snachami z místa, kde přebývala. Když se vracely do judské země, vybídla cestou Noemi obě své snachy: "Jděte, vraťte se každá do domu své matky. Nechť vám Hospodin prokáže milosrdenství, jako jste je vy prokazovaly zemřelým i mně. Kéž vám Hospodin dá, abyste každá našla odpočínutí v domě svého muže." A políbila je. Rozplakaly se hlasitě a namítaly jí: "Nikoli, vrátíme se s tebou k tvému lidu." Ale Noemi jim domlouvala: "Jen se vraťte, mé dcery! Proč byste se mnou chodily? Cožpak mohu ještě zrodit syny, aby se stali vašimi muži? Vraťte se, mé dcery, jděte! Vždyť už jsem na vdávání stará. I kdybych si řekla, že mám ještě naději, a kdybych se hned této noci vdala a porodila syny, čekaly byste proto, až by dospěli? Zdráhaly byste se proto vdát? Nikoli, mé dcery. Můj úděl je pro vás příliš trpký: Dolehla na mne Hospodinova ruka." Tu se rozplakaly ještě hlasitěji. Orpa políbila svou tchyni na rozloučenou, avšak Rút se k ní přimkla. Noemi jí řekla: "Hle, tvá švagrová se vrací ke svému lidu a ke svým bohům. Vrať se také, následuj svou švagrovou!" Ale Rút jí odvětila: "Nenaléhej na mne, abych tě opustila a vrátila se od tebe. Kamkoli půjdeš, půjdu, kdekoli zůstaneš, zůstanu. Tvůj lid bude mým lidem a tvůj Bůh mým Bohem. Kde umřeš ty, umru i já a tam budu pochována. Ať se mnou Hospodin udělá, co chce! Rozdělí nás od sebe jen smrt." Když Noemi viděla, že Rút je odhodlána jít s ní, přestala ji přemlouvat. Tak šly obě, až došly do Betléma. (Rt 1:1-19)

Slova v Bibli: „nastal hlad“ mají hlubší význam než by byl popis neúrody nebo jiného ne – štěstí. „Hlad“ je následkem „hlubší bídy“. O Izrael přece pečuje Hospodář nad jiné. „Budete-li chodit po (mých) „cestách“, bude se vám dařit, sejdete-li z cesty, nedivte se, kde se ocitnete. Můžete přijít o zdraví, život majetek i vztahy.“

Elímelek jako hlava rodiny, místo, aby hledal příčiny hladu a snažil se o nápravu rodného společenství něco udělat, rodině zavelel a vydal se za „lepší“ do země pohanské dokonce k Moábcům. Novozákonní řečí, neobrátil se k Hospodinu – ke „Světlu“, ale obrátil se k Hospodinu zády, vydal se ještě do hlubší „tmy“ „směrem půlnočním“.

Žádné štěstí tam rodinu nepotkalo, všichni tři chlapi umřeli.

Noemi byla krásnou osobností – proto si ji snachy tolik zamilovaly.

Noemi se držela Hospodina, proto došla k moudrosti a ukázala tuto cestu i Rút.

Mimochodem kniha Rút ukazuje, jak byl Izrael vyučován moudrosti, která rozpoznává úmysl Zákonodárce, umí dát přednost životu.

Nejen Bóaz ale i muži a ženy – kteří respektují zákaz sňatků s Moábcí*) – přijmou Moábkou Rút do svého společenství: „Kdo jiný než Rút ...“

(Za slova „Mojžíšův Zákon“, „Zákon Páně“ si dosadme: podle „Svatební Smlouvy s Hospodinem“, hned to bude znít jinak (a až budeme mluvit o břízce, tak se nám to ostřeji nasvítí).
O významu očišťování, o představení a zasvěcení syna, jsme v minulých letech už mluvili.
I o vybrání jména (jméno je programem).¹²⁸

Pro Josefa i Marii byl velkou a příkladnou osobností už Abrahám. Odmala o něm slyšeli, byl jedním z jejich vzorů, které je formovaly.

Vzpomínáte, jak Hospodin řekl Abramovi: „Odejdi ze své země, ze svého rodiště a z domu svého otce do země, kterou ti ukážu ... požehnám tě, velké učiním tvé jméno. Staň se požehnáním!“

Josef i Marie věděli, co znamená: „Odejdi z domu svého otce.“

Nedávno jsem říkal, jak z některých lidí slyšíme jejich vzory, učitele nebo tatínky. Nejsou sami sebou, ale kopií někoho jiného. Josef i Marie splnili svou jedinečnou úlohu. Byli duchovně pružní.

Před týdnem jsme se ptali, jak byli asi staří v době narození Ježíše. A říkali jsme si, jak po „drastické“ zkušenosti s dospělostí dvanáctiletého Ježíše v Jeruzalémském chrámě tu událost zpracovávali. Marie možná řekla: „Vždyť já jsem se v tom věku už vdávala a zvládla jsem to.“

Josef a Marie byli vystaveni novým úkolům. Nemohli opisovat ani papouškovat a ohánět se tvrzením autorit. Stali se jedinečnými osobnostmi.

Nebylo jim vše dopředu jasné, ale byli tak otevření, že naslouchali dvěma lidem „z domova důchodců“. My se kolikrát čertíme, když slyšíme něco, co jsme ještě neslyšeli.¹²⁹

Ježíšovi rodiče slyšeli a prožili předtím nevídané věci a nečertili se.

Lze snadno předpokládat, že se Marie s Josefem společně radili a domlouvali.

K jakémukoliv porozumění a spolupráci je nutná domluva.

My se mnoho od Ježíšových rodičů neučíme. Vše odbudeme zbožnou frází, že jim Bůh dal zvláštní milosti („a nám nedal, tak jsme omluveni“). Zapomínáme, nebo ani nechceme slyšet, jak se Josef a Marie učili ze slova Božího.¹³⁰

*) Do Hospodinova shromáždění nikdy nevstoupí Amónec nebo Moábec; ani jejich desáté pokolení nevstoupí do Hospodinova shromáždění za to, že vám nevyšli vstříc s chlebem a vodou na cestě, když jste táhli z Egypta, a že Moáb najal proti tobě Bileáma, syna Beórova, ... aby ti zlořečil. Ale Hospodin, tvůj Bůh, nechtěl Bileáma slyšet. Proto zvrátil Hospodin, tvůj Bůh, zlořečení tobě v požehnání, neboť Hospodin, tvůj Bůh, tě miloval. Po všechny své dny nikdy neusiluj o pokoj s nimi ani o dobrodiní od nich.

Nebudeš si hnusit Edómce, neboť to je tvůj bratr. Nebudeš si hnusit Egyptána, neboť jsi byl hostem v jeho zemi.

Synové, kteří se jim narodí, smějí v třetím pokolení vstoupit do Hospodinova shromáždění. (Dt 23:4-9)

128 Neznat význam svého jména, nebo dostat je jen podle módy, je škoda.

Teď někde řeší budoucnost orangutana Sandry.

Nemít jméno jako program je škoda. Známy lékař se jmenuje Bohdan Pomahač.

129 Farizeové a velekněží se také čertili, když slyšeli Ježíše nebo proroky. To slovo „čertit se“ si máme vzít k srdci. Jak se cítíme nějakou novou informací pobouření, máme zkoumat, jaký duch s námi hýbe. Jestli Duch boží nebo ten z druhého tábora.

130 Izrael začal vyučováním slovu božímu. Tomu samozřejmě nutně předcházela výuka čtení (z Bible) a psaní. (Knihou muslimů je Korán).

Mezi židokřesťany se brzy ujalo figurální výtvarné umění jako ilustrace k biblickým příběhům (později i k příběhům světců). Podobáme se malým dětem, které neumějí číst a jen si v knize prohlížejí obrázky. Zatímco v synagogách vévodí Kniha (a v ješívě mnoho komentářů) v našich kostelích vévodí obrazy a sochy (v ortodoxních kostelech ještě více).

Lidský intelekt je darem od Boha, ale dopracovat se k moudrosti leze jen v naslouchání moudrým – božímu slovu teprve – promýšlením slyšeného a snahou své porozumění vyjadřovat slovně.

Josef a Marie slyšeli a prožili nevídané věci. Stačí si číst slova Simeonova (a dalších poslů božích) jako bychom je slyšeli poprvé.

Čím jsou rodiče vzdělanější a hlavně moudřejší, tím víc mohou dát svým dětem.¹³¹

„Dítě ... bylo plné moudrosti a milost Boží byla s ním.“

Ježíšovi rodiče k tomu velice přispěli.

Ta příležitost a nabídka platí i pro nás a naše děti.

(Od Ježíšových rodičů se můžeme naučit, jak se to dělá, jak k tomu přispět.)

Pamatujeme si to ze školy – naší výpovědi o slyšeném se ukázalo, zda a nakolik jsme porozuměli. Jen když mluvíme, mohou nám druzí pomoci, přitakat, upozornit, opravit, přidat svůj pohled na věc.

131 V. Klaus a M. Zeman jsou velice inteligentní a dost vzdělaní, ale moudrost nemají ani za mák. Kam mohou vést společnost? „Může vést slepý slepého? Nepadnou oba do jámy?“ (Lk 6:39)

Slavnost Panny Marie (Nový rok)

2018

Slavnost Ježíšovy Matky Nm 6:22-27 Gal 4:4-7 J 1:1-18 1. ledna 2018

Do nového občanského roku vstupujeme obohaceni vánočními svátky.

O důležitosti rodičovského požehnání jsme vícekrát mluvili. Škoda, že náš překlad požehnání je těžkopádný, požehnání nerozumíme (vydáváme za ně kde co), nepřirostlo nám k srdci a tak šidíme sebe i své děti.

K evangeliijnímu čtení jsem zvolil Prolog z evangelia Janova (o letošních Vánocích jsem se k tomuto zásadnímu textu nedostal).

Následující řádky nabízím jako poděkování Bohu za jeho vyučování a za zapsání jeho slov.¹³²

Už *Tóra* znamená vyučování.

Evangelium říká: „Slovo se v Kristu stalo tělem – abychom se my (každý člověk) mohli stát obrazem božím.“

Díky Bohu jsme došli k úžasnému poznání.

Marie i Josef byli lidmi jedinečně otevřenými božímu poselství. (Josef byl zřejmě gramotný. Možná naučil číst i svou manželku. Moje prabába se sama naučila číst, psát neuměla.)

Síla, bohatství a vědění (informace) mají velkou moc.

Někdy v 4. tisíciletí př. Kr. bylo objeveno písmo. Tím ohromně narostla moc vědění a přispěla ke vzniku starověkých kultur. Jejich panovníci mohli díky písmu ovládat a spravovat obrovské říše. Prohlašovali se za bohy, boží syny nebo vyslance. Pod vládcem stála vzdělaná elita – výkonná moc spravující zemi. A úplně dole masa pracujících, otroků a vojáků. Jedinec se do tohoto hierarchického upořádání rodil a nemohl se z něj vymanit.

V lidu božím to je ale jinak. Izrael neměl šlechtu. Jen Bůh je jejich Otcem a Králem a Izraelité jsou jeho svobodným lidem.

Když Egyptané zotročili Izraelity, Hospodin po Mojžíšovi vzkázal faraonovi: „Propust' můj lid!“

Hospodin ale nemluví jen s vládci, už od Abraháma mluví se svým lidem.

Izraeli nabídl přátelskou smlouvu a jako první se zavázal k plnění svých příslibů.¹³³

Objevujeme, k jak jedinečné kultuře života nás poznání Hospodina („každý člověk je stvořen k obrazu a podobě boží“) vede.

Izraelitům Hospodin prohlašuje: „Vy všichni mi budete královstvím kněží.“ (Ex 19:3-8)

132 Inspirovala mě k tomu kniha Jonathana Sackse (britského rabína a nositele Templetonovy ceny): „Důstojnost v rozdílnosti“. Pokládám ji za nejdůležitější knihu mnoha posledních let. Sacks nabízí možnost jak se vyhnout střetu civilizací.

133 Navíc má k lidem takovou úctu, že k uzavření smlouvy dává lidu možnost souhlasu; nenařizuje, neporoučí, ale zve.

To má obrovský a zásadní význam.

Ve velkých starověkých říších uměli číst a psát především kněží. Ale v Izraeli je samotným Hospodinem vzděláván každý Izraelita, aby věděl kým je, a v čem spočívá jeho důstojnost: „Až mě poznáš (mou péčí), zamiluješ si mě celou svou bytostí. A každý budete učitelem: „Budeš o mně vyprávět svým dětem.“¹³⁴

Ve všech kulturách se vědomosti a dovednosti původně předávali vyprávěním, ale písmo umožnilo poznání předávat a šířit ohromným způsobem. Přispělo i k vyučování Boží moudrosti.¹³⁵

Izraelité byli nepočetným a nebohatým společenstvím uprostřed velikých, bohatých a mocných říší (s velikými architektonickými a uměleckými díly). Rozhodli se: „My se nebudeme věnovat stavbám, ale stavitelům budoucnosti – dětem. Nepotřebujeme zobrazovat Hospodina, dostali jsme mnohem větší dar – Slovo od Boha.“

Už v babylonském zajetí začaly vznikat synagogy (vzdělávací instituce), nejen jako modlitebny, jako místo k veřejnému čtení Tóry a jejímu vysvětlování a studování).¹³⁶

V Talmudu Hospodin říká: „Kdo studuje Písmo (aby mně porozuměl), jako by mě korunoval svým králem.“¹³⁷

Odedávna byl hrdinou silný a šikovný bojovník (antičtí hrdinové byli zařazeni mezi polobohy). Ale v lidu božím se od Ezdraše novým hrdinou stává učitel.

134 Já tě učím rozpoznávat dobro od zla, spravedlnost od spravedlnosti a jak budovat vztahy.

Proto mě miluješ celou svou bytostí a bližního jako sebe sama.

Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin „Jediný“ (jedinečný).

A (proto) miluješ Hospodina, svého Boha, v celém svém srdci

a v celé své duši celou svou silou.

A tato slova, která ti dnes říkám, máš v srdci

a opakuješ je svým synům a mluvíš o nich, když sedíš v domě

a když chodíš na cestách a když ležíš nebo vstáváš,

a uvazuješ si je jako znamení na ruku

a jsou jako skvost (drahokam) mezi tvýma očima

a píšeš je na veřejnosti svého domu a na své brány. (Dt 6:4-9)

135 Písmo bylo nejprve obrázkové a později klínové.

Čínský slovník *Kchang-si c' tien* z r. 1716 obsahuje 4.545 znaků, naučit se číst trvalo dvacet let. Vynález abecedy pochází z počátku 2. tisíciletí př. Kr., zřejmě od semitských národů. 20–30 znaků abecedy popíše vše.

Naučit se je může každý.

136 Synagogy bývají dodneška prosté, ale každá měla velkou cenu – biblické svitky (a později knihy biblických komentářů).

My, křesťané jsme nezačali evangelizaci všeobecným vzděláváním, ale stavěním velkých kostelů a obrovských katedrál. Ustrnuli jsme v pohanství a kostel prohlásili za dům boží (proto mívají kostely krásnou architekturu a co nejbohatší výzdobu – „nábytek“). Neposlechli jsme boží vyučování (srov. Ex 20:4) a obrazy a sochy jsme prohlásili za ctnost („písmo chudých“).

137 My, katolíci dodneška korunujeme sošky a obrazy.

Izrael se tak stal „lidem knihy“.

„Kdy zavedeme slavnost „Radost z Tóry“?, ptal jsem se před léty jednoho významného biskupa (byl svého času novozákonním asistentem na teologické fakultě). „Václave, s tím nepočítej,“ odpověděl pan biskup.

Izraelité se učili číst, aby mohli studovat Tóru (ne aby si „přečetli noviny“). Biblické vzdělání jim umožňovalo dosažení důstojnosti božích synů a královského kněžstva. Proto se dospělí už ve starém Izraeli celoživotně vzdělávali. Znalost boží moudrosti pokládali za největší bohatství. Svým dětem se snažili dopřát co nejlepšího vzdělání v Tóře.¹³⁸

Jonathan Sacks říká: „Kniha Soudců vydává svědectví, že v Izraeli tisíc let př. n. l. uměla velká část, dokonce většina židovské populace, číst a psát. Před koncem 1. stol. př. n. l. už fungoval ucelený školský systém základního a středního vzdělávání.“

Již ve 3. století vydali rabíni rozhodnutí, jímž mělo být exkomunikováno každé židovské společenství, které by nezřídilo školu.

Valladolinský (židovský) synod v r. 1432 zavedl zvláštní daně na maso a víno, společně s poplatky za svatby, obřizky a pohřby, jejichž výtěžek financoval školní výuku. Shromáždění synodu nařídilo, že každé společenství, čítající nejméně patnáct vlastníků domů, má povinnost zajistit komunitě kvalifikovaného učitele základního stupně pro vyučování dětí Písmu. Rodiče jsou povinni posílat své děti k učiteli a každý mu musí zaplatit podle svých možností. Pokud by celkový příjem od rodičů nepostačoval k dostatečnému příjmu učitele, má společenství povinnost doplatit potřebnou částku tak, aby byly pokryty náklady učitele na jeho živobytí, jak je zvykem v daném čase a místě.

Knihotisk se stal dalším převratným vynálezem a dobrodiním k poznávání.

I k poznávání Boha.

(Ročně psaná a iluminovaná Bible měla ve středověku cenu vesnice. V Lutherově době měla tištěná Bible, nejprve cenu krávy, ale časem se její cena snižovala.)

Díky Izraeli, díky naší křesťanské kultuře a naší gramotnosti jsme se i my dozvěděli, v čem spočívá naše důstojnost – jsme z božského, královského rodu.

Je pro nás ctí, že smíme být Ježíšovými učedníky a prvními učiteli svých dětí.

Každému z Vás přeji (nejen v novém roce) další poznávání Písma. Neznám větší bohatství.

2015

Slavnost Ježíšovy Matky Num 6:22-27 Gal 4:4-7 Lk 2:16-21 1. ledna 2015

O Áronském požehnání jsme mluvili.¹³⁹

138 Ve třinácti letech chlapci při slavnosti „bar micva“ – zkoušce dospělosti, nejen prokazovali, že umí číst, ale byli zkoušeni ze znalosti a porozumění „božím pokynům“, umění rozeznávat dobro od zla, spravedlnost od nespravedlnosti a jak budovat a udržovat dobré vztahy s lidmi a Hospodinem.

139 Požehnání je víc než přáním, víc než modlitbou. Vyšší žehná nižšímu (rodiče dětem), zvěstuje mu přízeň boží, a zároveň žehnanému svědčí svým životem, svou zkušeností o Boží přízni. Zkušenost žehnaného s žehnajícím, např. s otcovou hodnověrností, péčí, přejícností a obětavostí vůči dítěti, podporuje důvěryhodnost požehnání. Žehnající ze své (skutečné) autority ubezpečuje žehnaného o Boží přízni. Proto se žehná při osobním setkání.

Požehnání není (teprve) vyprošováním boží přízně pro budoucnost. Bůh nám žehná už teď. Požehnání patří mezi nezasloužené dary boží – talenty, za které neseme odpovědnost. (Srov. také: „Když vstoupíte do domu, řekněte: `Pokož vám. A budou-li toho hodni, ať na ně přijde váš pokoj. Nebudou-li toho hodni, ať se váš pokoj vrátí k vám.“ Mt 10:12-13)

Požehnání není magií.

Židovští otcové mají dodneška povinnost vůči synům: Obřezat je, vykoupit prvorozeného syna, vzdělávat děti v Tóře, oženit a vdát je, a naučit je se o sebe postarat. Slíbil jsem, že si něco povíme o obřízce. Bez porozumění obřízce neobjevíme význam křtu. (V letohradském kostele máme obraz Ježíšova obřezání, ale kdo ví, co obřízka pro židy znamená?)¹⁴⁰

Naše bohatství materiální i duchovní a mravní vyrostlo díky Boží péči a velké práci našich předků. Žijeme v nesamozřejmě a nebývalé kvalitě života. Po většinu dějin stálo zajištění života, bezpečí, svobody a majetku, mnoho úsilí, času a výdajů. Muž vedle snahy o obživu rodiny potřeboval zbraně, učil se zápasit a bojovat, aby uhájil sebe, rodinu a ostatní bohatství. Jakékoliv oslabení, nepozornost, nemoc, zrada, ale i porušení daného slova, smlouvy a spravedlnosti, přinášelo ohrožení.

(I dnes lze přijít o majetek, práci, zdraví, přátelství, manželství, rodiče ... A to u nás není válka.)

Lidský život stojí na obětavosti, v rodině počínajíc.

Rodina je základem společnosti. Drží spolu pokrevním poutem (krev je víc než jen životadárnou tekutinou, ještě dnes např. z dálky slyšíme o krevní mstě).

Ale nová rodina začíná manželstvím nepokrevních lidí – proto si novomanželé odedávna navzájem (také určitými rituály) poskytovali záruky přátelství na život a na smrt. Krev při defloraci nevěsty byla znamením výlučného dání se ženichovi a také ochoty k mateřství a službě životu v nové rodině. Ženich už dříve skrze krev obřízky prokazoval svou dospělost (kdo by se obřízky neodvážil, nemohl být přijat mezi dospělé – odpovědné muže).

Obřízka mužů ve všech kulturách patří mezi iniciační mužské rituály. Chlapci jí procházejí okolo 15 let.

Jen u Izraelitů byli a jsou kloučci obřezáváni 8. den po narození.

Abychom si uvědomili, co obřízka pro Judovce znamená, je důležité si pročíst Gn 17. kap.

Podstoupení obřízky přináší určité riziko. Dospělé muže obřízka vyřadila na několik dní z branné pohotovosti (srov. Gn 34. kap.).

Navíc každou ránu může do těla vstoupit infekce, podstoupit obřízku je tedy určitým rizikem.

Proto i u malých kloučků je obřízka projevem důvěry rodičů – spolehnutí se na pomoc Hospodina.

Bible je chytře, pedagogicky napsána, vybízí ke kladení otázek.

Když se židovské dítě ptá: „Proč jsme my židé obřezaní?“, tatínek otevře Bibli a čte:

„Když se Mojžíš se svou rodinou vydal do Egypta a na cestě se chystal nocovat, střetl se s ním Hospodin a chtěl ho usmrtit. Tu vzala Sipora kamenný nůž, obřezala předkožku svého syna, dotkla se jeho nohou a řekla: ‚Jsi můj ženich, je to zpečetěno krví.‘ A Hospodin ho nechal být. Tehdy se při obřízkách říkalo: ‚Jsi ženich, je to zpečetěno krví.‘ (Ex 4:24-26)

140 V neděli jsem říkal, že my křesťané jsme často zůstali na úrovni dětí, které se nenaučily číst a v knize si jen prohlížejí ilustrace k textu. (Naše společnost – i v rodině – utekla od slova, knih a rozprav k záplavě obrazů v současných médiích. Hledání smyslu jsme si tím neulehčili ...) K osvojení si moudrosti nestačí jen zůstat u vlastních zkušeností, nápadů a pocitů. Jen pokud naslouchám moudřejším, než jsem sám, mohu se pozvednout nad svou úroveň.

Četl jsem deník člověka vzdělaného ve světové literatuře i v teologii, ale je vidět, že jeho myšlení nevyšlo z biblického myšlení a biblického vyučování. Mezi tím je podobný rozdíl, jako když základem polévky, kterou vaříte, je vývar z masa a kostí nebo jen voda.

„Tatínku“, ptají se židovské děti, „proč chtěl Hospodin zabít Mojžíše?
A jak Sipora věděla, co má udělat?
A proč nebyl Mojžíšův syn obřezán?“

Táta otázky dětí vyhlíží (otázka otvírá dveře odpovědi) a ochotně dětem vypráví:
Víte, že Mojžíš měl chytrou maminku. Vyprávěli jsme si, jak byl Mojžíš v Egyptě zachráněn, adoptovala si ho egyptská princezna. Mojžíš vystudoval egyptskou vysokou školu pro faraónovy prince ...

Ale nezapomněl na Izraelity ..., bránil je, ... když jednou zabil dozorce, utekl do Midjánské země. Tam pásł kozy a ovce – tak vzdělaný člověk a velkého postavení (signatáři Charty 77 topili v kotelně, myli výlohy nebo dělali vrátné).

Jeho rázná žena Sipora si Mojžíše vážila, ale nedovolila jejich syna obřezat: „Vaše náboženství je nebezpečné, hasíte i to, co vás nepálí.“

(„Nebudu ti bránit chodit do kostela, ale naše děti do náboženství netahej „ať se rozhodnou sami, až budou velké“, říkají někdy podobně nekřesťanští partneři svým pokřtěným protějškům.)

Po čtyřiceti letech Mojžíšovi na pastvě v hořícím keři řekl Hospodin: „Jmenuji tě svým velvyslancem v Egyptě; znáš řeč, víš, jak to chodí ve faraónově paláci, vyvedeš můj lid z egyptského otroctví. Řekneš faraónovi: „Izrael je můj prvorozený syn. Propust' jej!“

(Když pak farao propustit Izraelity odmítl, vzkázal Hospodin faraónovi: „Za to, žes nepropustil mého syna, já zabiji tvého prvorozeného syna.“)

Když Mojžíš sdělil manželce své jmenování velvyslancem, bylo doma zle (Sipora znamená Ptačice, „asi Mojžíšovi pěkně zpívala!“, říkal pan prof. Jan Heller): „Se mnou nikdo nemluvil. Já jsem ti vždycky říkala, ať rodinu do vašeho náboženství netaháš, že je to nebezpečné!“

Ale nakonec se s Mojžíšem vydala na cestu (ženy tenkrát své muže poslouchaly) ...

Někdy nás Hospodin do některých situací musí postrčit: Když se začalo stmívat, někdo neznámý šel Mojžíšovi po krku. Sipora viděla, že je zle – předtím si svého syna „nechávala pro sebe“, chránila ho před nebezpečím obřízky. Jenže teď byl ohrožen život manžela (a tím i život jejího syna a život její). Věděla o svém dluhu – její syn nebyl ve smlouvě s Hospodinem, nebyl svěřen a předán do ochrany, péče a lásky Hospodina (Hospodin se smlouvou Izraelitům zavázal ochranou, pomocí a požehnáním). Sipora tedy honem obřezala svého syna a předkožku „předložila“ jí Neznámému(!) útočníku k nohám (ne: „dotkla se nohou“) gestem jakým se předkládaly obětní dary Hospodinu. Hospodinu, ne Mojžíšovi, říká Sipora: „Jsi můj ženich a já jsem dcera izraelská“ (už není pohanská Midjánska, konvertovala k Izraeli).

Ženich (chatan) znamená ten, který vstupuje do příbuzenství skrze prolití krve (prostřednictvím té, jejíž krev prolil při defloraci). Tou prolitou krví se stává ženich a nevěsta lidmi jedné krve. „Jsme jedné krve ty i já“, jsme četli v Kiplingově „Knize džunglí“.

Obřízkou Izraelité vstupují do manželské smlouvy s Hospodinem.

Obřízka je pro izraelity krevním potvrzením této Smlouvy.

Při smlouvě Hospodina s Abrahámem byla zabita zvířata, při smlouvě s Mojžíšem je vysloveně řeč o krvi jako „inkoustu“.

Ale i Abrahám, i Mojžíš a pak izraelští synové, nosí na svém těle nesmazatelné znamení – jako pečeť této smlouvy. Obřízka je jejich příspěvkem ke smlouvě. Znamením jejich podílu (i když malého) na přátelství s Hospodinem. Vydávají se Bohu ne „na milost a nemilost“, ale na milost – do rukou Hospodina.

Obřízka je pro syny Izraele „pečetí smlouvy Hospodina s Izraelem“. ¹⁴¹
Obřízka je úctyhodným znamením. Vždyť i Ježíš a apoštolové byli obřezáni ...

Jak je to s námi křesťany?

Jestli víme o úctyhodnosti obřízky, jestli známe, co znamená náš křest (ponoření do obrácení, ponoření do náruče Boží a do Ducha božského), jestli jsme přijali Ježíšovu obětavost a přátelství, pak nejsme ošizení.

I nás Ježíš pozval k Nové smlouvě „na život a na smrt“, dokonce až za hrob: „Toto je smlouva nová a věčná.“ I my víme, že je to smlouva manželská.

Při nové (obnovené) smlouvě jsme byli Kristem i my (původně z pohanů) pozváni k manželství s Hospodinem.

I při této smlouvě je řeč o krvi. Při každém slavení Večeře Páně znovu a znovu říkáme Ježíšova slova: „Toto je krev, která se prolévá za vás (a pro vás vylévá) na odpuštění hříchů.“

Víme, že se tu krev nevylévá jako v pohanských chrámech na usmíření hněvu božstva, že prolitá krev není nezbytným palivem pohánějícím motor milosrdenství na odpuštění hříchů.

Ježíš prolil svou krev kvůli nám. Pro nás! ¹⁴²

Víme, že láska je živena obětavostí, někdy až na smrt.

Ježíšova láska k nám stála Ježíše život. Tomu rozumíme – při každém porodu se objevuje krev...

Ježíš říká: „Po porodu už žena nevzpomíná na bolest a krev, zalila jí radost z darování nového života.“

Ale my si své maminky a všech maminek vážíme.

Tušíme, co Ježíše dodneška stojí jeho „rození lidstva“. ¹⁴³

Ježíš chce vylévat svou krev do našich srdcí (ne na oltář, ani jen do našich hrdel). Jsme chudokrevní a zranění hříchem, potřebujeme transfuzi (krev je v Bibli jedním z obrazů ducha). Nutně potřebujeme transfuzi ducha, potřebujeme vyměnit svou krev nemocnou sobectvím, zkaženou hříchem. Stále potracíme Ducha, kterého do nás Bůh vdechl a kterého nám vzkříšený Ježíš znovu a znovu nabízí.

Místo naší obřízky, místo vylití naší krve, byla vylita Ježíšova krev.

Při našem rození jsme nevnímali prolitou krev naší maminky, přesto si jí – čím dál víc – a na celou věčnost vážíme. Naši tátové neprolili svou krev na záchranu našeho života a za naši svobodu – ale víme, že by toho byli schopni – a proto si jich vážíme.

141 Obřízka spolu se slavením soboty a tfilin (krabiček s úryvkem Písma, které si židé přikládají na čelo a paži při modlitbě) patří mezi znamení, které židy posiluje ve vědomí, že jsou odděleným lidem Hospodina a jeho královským kněžstvem. Kvůli obřízce byli židé často ochotni obětovat svůj život, když byla pod trestem smrti zakázána vládnoucí mocí.

142 Dokud netekla jeho krev, nevěřili jsme Ježíšovi, že jsme schopni stavět se proti životu, že bychom mohli být vrahy života...

Ten, kdo uvidí nebezpečí, může proti němu hledat pomoc. Ten, kdo nahlédne svou vinu, obrátí se k Bohu milosrdnému..., může být zachráněn.

143 Amen, amen, pravím vám, vy budete plakat a naříkat, ale svět se bude radovat; vy se budete rmoutit, ale váš zármutek se promění v radost. Žena, když rodí, má zármutek, neboť přišla její hodina; ale když porodí dítě, nevzpomíná už na soužení pro radost, že na svět přišel člověk. I vy máte nyní zármutek. Uvidím vás však opět a vaše srdce se zaraduje a vaši radost vám nikdo nevezme. (J 16:20-22)

Ježíšovu prolitou krev jsme také neviděli, ale všímáme si jeho námahy a obětavosti. Oceňujeme ho a na jeho přátelství a obětavost se snažíme odpovédět svým životem.

Když přinášejí hošička k obřízce, všichni povstanou podle slov: „A povstal všecken lid ke smlouvě“ a na počest dítěte pronášejí modlitbu: „Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně ...“

Pak recitují základní modlitbu: „Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin jediný!“

Po obřízce otec ve shromáždění mužů říká nad svým synem poprvé Áronské požehnání a matka syna říká toto požehnání mezi ženami.

V našem čtení evangelia jsme slyšeli, že Ježíšovi rodiče velebili a chválili Boha za všechno, co slyšeli a viděli.

My uděláme totéž v druhé polovině naší slavnosti, budeme Bohu děkovat za vše, co od něj slyšíme a co všechno vidíme.

(Na svátek Ponoření Pána (11. ledna) budeme mluvit o významu našeho ponoření „do smlouvy s Hospodinem“.)

2012

Slavnost Ježíšovy Matky Num 6:22-27 Gal 4:4-7 Lk 2:16-21 1. ledna 2012

Často vedeme v církvi vznešené řeči, ale „skutek utek“.

Nad Mariiným mateřstvím se rozplýváme (nejen v kázáních na Nový rok), ale v úctě k ženě, matce, a mateřství zůstáváme v církvi dlužní – nejsme průkopníci Ježíšových postojů.¹⁴⁴

Před pár dny jsme opět slyšeli: „Požehnaná jsi nade všechny ženy a požehnaný plod tvého těla“. A teď čteme dávné a dodneška platící Áronovo požehnání.

Rozumíme požehnání? Co to znamená? Jak funguje?

V církvi se požehnáním nešetří, ale pozorujete, že by nám požehnání byla něco platná?

Bratři protestanti pouze říkají žehnací modlitbu, případně jen vztahují ruce. Katoličtí kněží přidávají velké znamení kříže. Biskup žehná třemi velkými kříži – a za pochodu pak na všechny strany kreslí znamení kříže menších rozměrů. (To biskupové kdysi odkoukali od králů, král při slavnosti házel peníze chudým.)

144 Práce ženy v domácnosti je stejně namáhavá jako práce kopáče (takovou práci by Čech nevezal). Péči matky o děti říkáme my chlapi „mateřská dovolená“. Ženy mívají menší plat než muži, atd.

Je snadnější nechat po domácnostech farností putovat sochy nebo obrázky P. Marie, než ženě dopřát úctyhodné postavení, které jí Bůh od začátku daroval.

Kněz je víc než žena, matka, myslí si dost velká část duchovenstva.

Sešli se nedávno u dveří matka v 9. měsíci a kníže kněžské. To mamince ve dveřích přednost nedalo.

Pokrývka hlavy vysokých prelátů se jmenuje „Soli Deo“. Historii vzniku nebudu popisovat. V naší kultuře muž v určitých situacích a před váženou osobou smekne. Preláti líbají obraz Ježíšovy matky, ale před ženou, ani před matkou nesmeknou, „jen před Bohem“ („Soli Deo“). Žena pro ně zřejmě není obrazem matky Ježíšovy ani obrazem Božím, od žen si někteří nechávají líbat prsten na své ruce.

V Rusku dnes davy uctívají „pás P. Marie“ (psali o tom i v Katolickém týdeníku), ale s úctou k ženě je to v pravoslavném Rusku ještě mnohem a mnohem horší než u ná

Žehná se relikviářem s ostatky světce, obrazem, krucifixem, evangeliářem, monstrancí s Tělem Páně... (možná jsem na něco zapomněl).

Žehnáno je jednotlivému člověku i skupině, žehnána jsou zvířata, věci, podniky, činnosti, země (i z letadel)...

Katolíci a pravoslavní se křížují (pravoslavní nespočetně, někdo se sklání, někdo kleká. Zbožní kněží a zbožné spisy vyzývají k dennímu žehnání na všechny světové strany ...)

Po slavení Večeře Páně u báječných sestřiček jsem býval pozván na čaj a kus řeči. Pak sestry znovu prosily o požehnání. Ptal jsem se: „Proč? To požehnání na konci bohoslužby neplatilo, bylo slabé nebo už vyprchalo?“

Nedostatek kvality nahrazujeme množstvím.

(Navíc v nás přetrvává sklon k magii.)¹⁴⁵

Co říkáme o požehnání dětem? Nesmíme si vymýšlet, co nás napadne.

Abrahám postavil svůj život na Hospodinově požehnání. Uvěřil v jeho význam a platnost.

Jákob usiloval o získání požehnání prvorozenému.¹⁴⁶

Přestože Jákob ani Ezau neměli ideálního tátu, o síle otcovského požehnání nikdy nepochybovali. To my už nevíme a ani se neptáme, co požehnání rodičů znamená. (Odepření rodičovského požehnání děti právem cítily jako velkou újmu.)

Požehnání (latinsky benedicere, hebrejsky baraka, česky dobrořečení) je více než jen dobře mluvit o druhém, je víc než prosebnou modlitbou, je velikou službou.

Pokusím se to nastínit. Vyjděme z přečteného Áronského požehnání.

Aby dar požehnání (obdarování) mohl fungovat, je zapotřebí spolupráce všech:

(samozřejmě nejprve) štědrosti dárce (Hospodina),
modlitby žehnajícího,
přijetí (daru a přízně) a spolupráce žehnaného.

Bůh nám žehná – obdarovává nás životní silou a mnoha dary (fyzickými i duchovními).

145 Pohané shánějí amulety, kouzla, mocné síly ve stvořených věcech, bez vděčného vztahu k Dárci.

My lidé se stále snažíme získat „kámen mudrců, živou vodu a zlato“. Pohané čarovali, např. pitím krve se snažili získat životní sílu, dnes si třeba myslí, že požíváním prášku z rohů nosorožců nebo jedením tygřích genitálií si zajistí vyšší sexualitu.

Jsme všelijací upíři, vysát a odhodit...

Už starý Izrael věděl, že nám Bůh přeje, má k nám přátelský vztah a všechno bohatství je projevem jeho štědrosti.

Nevynucuje si vděčnost, nečeká, jako diktátoři, na naše oslavné ódy.

Rodičům také stačí potěšení z radosti obdarovaných dětí (rodič má z Vánoc více než obdarované dítě, Ježíš má z „comuinia“ – sjednocení s námi u své Hostiny Stolu více než my.) Rodiči stačí, aby dítě s darem dobře zacházelo, aby dar sloužil. Nevyžaduje vděčnost. (Jistě, nevděčnost je hříchem.)

Naše věčnost je namístě, Je víc než jen slušností, je projevem kultury, projevem vědomí o přejícnosti dárce, je odpovědí dárce.

(Jít nevšímavě okolo rozkvetlého sadu, květu vykouzleného mrazem na okně... , brát samozřejmě zdraví nebo službu druhého, svědčí buď o ignoranci, otupělosti, zranění, starostech nebo vnitřní plochosti k vnímání krásy nebo o sobectví a zahleděnosti do sebe.)

146 Jákob koupil od Ezaua prvorozenectví poctivě. Je pravdou, že otce pak přelstil podvodem. (Jak to, že Jákob nevěděl o prodeji a koupil prvorozenectví, jak to, že Rebeka intrikovala a každý z rodičů měl svého oblíbenějšího syna?)

Někdo vyšší, např. rodič, je pověřen – delegován k vyslovení slov požehnání nižšímu a Bůh k tomu připojí svůj podpis a razítko.

Pak už je na obdarovaném, aby s darem dobře pracoval. (Nenaučí-li se syn řídit auto, nebo dojde-li mu palivo, nesveze se. Bude-li řídit špatně, přijde o řidičský průkaz.)

Výzva k žehnání vychází od štědrosti Hospodina.¹⁴⁷

Kdo je pověřen žehnáním?

Nezaslouženým darem smíme patřit do nového Izraele.

Už o starém Izrael platí: „... budete-li mě skutečně poslouchat a dodržovat mou smlouvu, budete mi zvláštním vlastnictvím jako žádný jiný lid, třebaže má je celá země.

Budete mi královstvím kněží, pronárodem svatým.“ (Srov. Ex 19:3-6)¹⁴⁸

U Boha jsme doma – máme u něj vysoké postavení. To je výsadou i úkolem. Dostalo se nám vynikajícího poslání, můžeme a máme ty, kteří nám jsou svěření, přivádět do blízkosti Boží.¹⁴⁹

Už víme, že nám Bůh naslouchá a obdarovává nás dříve, než jej prosíme. A přesto jsme rádi, slyšíme-li znovu a znovu, že Hospodinovo přátelství k nám trvá. Potřebujeme to slyšet, nejen proto, že se každou chvíli Bohu zpronevřujeme a běháme za cizími „milenci“.¹⁵⁰

Proto jsou slova žehnajícího člověka tak důležitá.

Jsou větším darem, než když by byla pouze napsaná. Slyšet slova je víc než je číst.

Žehnající člověk svědčí o Bohu. I za slova požehnání se – také svým podílem – zaručuje svou osobností a hodnověrností. Proto je třeba, aby žehnající byl hodnověrnou autoritou.

Každý od křtu patříme do království kněží.¹⁵¹

Někdo je navíc pověřen službou žehnání.¹⁵²

147 Pohané si myslí, že je nutné božstvu dodat patřičnou sílu (palivo) obětmi. Podobně si i někteří křesťané myslí, že utrpení je surovinou, kterou Bůh potřebuje ke svému milosrdenství. Případně, že utrpení je zadostičiněním za spáchané hříchy.

Bůh je dost bohatý na obdarování celého kosmu (nedochází mu prostředky ke stavbě, neměl příliš „velké oči“ při svých smělých a velkolepých plánech). Bůh nepotřebuje, abychom mu cokoli dodávali. Naše spolupráce je něčím jiným, patří k našemu růstu a uskutečňování.

Ale je pravdou, že Boha náš podnik něco stojí. Nehroučí se sice ze zla ve světě (i když je velice citlivý), ale za náš hřích těžce platí ze svého – dal nám svého syna i lidi okolo nás. (Smrt dětí – nemyslím jen smrt Mesiáše – je těžší než smrt sebe sama.)

148 Kněz, stručně řečeno, má přímý přístup k Bohu, nepotřebuje jiného prostředníka (vrátného, dveřníka, sekretáře, tajemníka, náměstka...)

149 „Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin jediný.

Budeš milovat Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší a celou svou silou.

A tato slova, která ti dnes prikazují, budeš mít v srdci. Budeš je vštěpovat svým synům a budeš o nich rozmlouvat, když budeš sedět doma nebo půjdeš cestou, když budeš uléhat nebo vstávat. Uvážeš si je jako znamení na ruku a budeš je mít jako pásek na čele mezi očima. Napíšeš je také na věže svého domu a na své brány.“ (Dt 6:4-9)

150 Nezpochybňujeme dané slovo Hospodina nebo partnera např. při svatebním slibu. Ale máme potřebu znovu a znovu slyšet a říkat druhému: „Mám tě rád, jsem ti k službám (jsem tvůj „otrok“ – to jsme si vysvětlovali)“.

V modlitbě – ve vzájemném rozhovoru – Bůh mluví první.

151 Tvrzení „muž je knězem v rodině“ je patriarchálním přežitkem. V novém zákoně to už neplatí.

Služba vyslance přesahuje hodnotu naší vlastní osobnosti. (Izák nebyl ideálním otcem, a přesto mělo požehnání pro syny velkou váhu a význam.) Žehnající nedává ze svého, je pověřencem. Služba vyslance zakládá novou čest, ale význam autority nesmí být zneužíván autoritářstvím.¹⁵³

Přejeme si, aby nás děti, žáci a studenti přerostli (vzděláním, postavením, novými zkušenostmi), ale naše láska, obětavost a zkušenost může vždy svědčit, že „Pravda a láska vítězí nad lží a nenávisť.“ (abych použil Václava Havla).¹⁵⁴

Zvěstovat požehnání druhému je tedy velikou službou (z pověření Tvůrce).

Spolupráce požehnaného s Dárcem, darem a pověřenou autoritou ukazuje, že požehnání není magií, která samočinně působí.

To vše je výchovné, vznešené. Je úctyhodným projevem Tvůrce.

Žehnající prosí o požehnání žehnanému a zvěstuje mu přízeň boží.

Neslouží mu jen svým hlasem, ale také velikostí své „víry“ (mírou své spolupráce s Bohem).

Přispívá k hodnověrnosti vyslovovaných slov. Vzpomeňme třeba na hodnověrnost slov Václava Havla – ručil za ně i vězením. (I proto „vyšší“ žehná „nižšímu“.)¹⁵⁵

Nejde o vyslovení slov, to by zvládl i zvukový nosič. Jde o závažný, vědomý, odpovědný akt životního svědectví o Bohu.

Co znamená často používaný obrat „vyprošuji ti“? Tomu nerozumím. Bůh nemusí být přemlouván a doprošován. Nezdůrazňujme tolik sebe, neumenšujme boží štědrost.

Vážím si toho, že mohu posloužit Bohu a člověku, ale jsem jenom jako potrubí.

152 I nepokřtěný rodič je prvním vyslancem Boha pro své děti (vědomým nebo nevědomým). Rodič má vést své děti k odpovědnosti – svým životním příkladem a věrohodností. Má dětem předávat dědictví nejdůležitějších hodnot, spravedlnosti, mravů a tradice. – Proto mu patří úcta a vážnost. Proto do Desatera patří: „Cti otce i matku“.

153 Kdyby ten, kdo je ustanovený nad druhými, aby jim sloužil (jako správce) zneužil své postavení ke svévoli, opíjel by se čímkoliv (např. mocí): „začal bít své spoluslužebníky, hodovat a pít s opilci, tu pán toho služebníka přijde v den, kdy to nečeká, a v hodinu, kterou netuší, vyžene ho a vykáže mu úděl mezi pokrytci; tam bude pláč a skřípění zubů. (Srov. Mt 24:44-51)

„Kdo by svedl k hříchu jednoho z těchto nepatrných, kteří ve mne věří, pro toho by bylo lépe, aby mu pověsili na krk mlýnský kámen a potopili ho do mořské hlubiny.“ (Mt 18:6)

154 Autorita má podpírat svěřené svou zkušeností, jistotou pramenící z vlastního ověřování spolehlivosti Boha. Autorita má svědčit o věrnosti Boha, který otevírá svou náruč všem, dobrým i zlým. „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem (všem, dobrým i zlým) – v nich (lidech) má Bůh zalíbení.“

Už malé děti vycítí přirozenou autoritu.

Autorita z úřadu nefunguje, je jen věšákem pro funkcionářský kabát. Proto je velice zodpovědné autoritu vybírat a kontrolovat!

(Na otázku, proč má někdo špatné rodiče, si odpovězte sami.)

155 Klekne-li si biskup před novosvěcence a prosí-li jej o novokněžské požehnání, může to vypadat pokorně, ale je to nepochopení požehnání. (Kdyby se raději o kněze později zajímal.)

Začátečník nestojí nad pokročilejším. Děcko není vybaveno k žehnaní rodičům. My zvedáme dítě a bereme je do náruče, ne dítě nás.

Je nám příjemné, položí-li nám dítě své ruce okolo krku. Ale nepleťme si role. Auto řídím já, pětiletého kluka k volantu nepouštím.

Bůh obdarovává: „Už se nebudeš jmenovat Jákob (Úskočný, Lstivý), ale Izrael (za tebe zápasí Bůh).“

Už jsem někdy vyprávěl, jak židovské děti každý pátek večer běží k rodičům a prosí je o Áronské požehnání (židé si vše vysvětlují a snaží se rozumět tomu, co říkají a konají). Vyprávěl jsem co a jak u toho dělají a co vše to znamená. Teď řeknu něco k vlastním slovům Áronského požehnání:

Hospodin řekl Mojžíšovi:

„Mluv k Áronovi a jeho synům: Budete žehnat synům Izraele těmito slovy:

»Ať Hospodin ti žehná a chrání tě,

ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv,

ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem.«

Tak vloží mé jméno na Izraelce a já jim požehnám.“

Pan prof. Heller říkal, že Áronské požehnání je starozákonním protějškem Modlitby Páně.

Má tři verše: „Požehnej a opatruj (střež),

usměj se (hebrejové nemají zvláštní slovo pro úsměv) a smiluj se,

(znovu) věnuj svou přízeň a obdaruj pokojem.

Prof. Heller také říkal, že se může vyslovovat v přítomném čase.

Abrahámovi se dostalo požehnání. Už předem si ověřil, že je Hospodin důvěryhodný.

Vydal se na cestu.

Marie si také ověřila Hospodinovu spolehlivost.

Ověřila si pravost posla, který ji oznámil, že bude matkou Mesiáše. Vydala se na cestu.

Viděla na vlastní oči, že stará Alžběta čeká dítě (zůstala u ní až do porodu).

„Kdo má bude mu dáno a přidáno“: Alžběta řekla Marii, že otcem jejího dítěte není Josef, ani žádný jiný muž.

Marie slovům: „Požehnaná jsi nade všechny ženy a požehnaný plod tvého těla“, zřejmě rozuměla.

(Nebyla člověkem, který by se místo přemýšlení, kladení otázek a hledání odpovědí, spokojil s „tajemstvím“.)

Přidáním požehnání lekciónářem, po přečtení evangelia si mnoho nepomůžeme. Bůh nám nabízí mnoho, na nás však záleží, kolik z jeho darů využíváme.¹⁵⁶

Místo všelijaké parádivosti se raději učme od Ježíšovy Matky. Znovu jsme slyšeli: „Maria to všechno uchovávala v srdci a rozvažovala o tom“.

Nevymlouvejme se, že jsme nebyli v církvi k přemýšlení mnoho vedeni.¹⁵⁷

156 Při Večeři Páně, po hostině, je nám zvěstováno požehnání. Pak jsme posláni („na cestu“) – od toho „poslání“ je název „mše“ (lat.: ite, missa est = jděte, rozchod je).

Škoda, že na označení této bohoslužby používáme nejslabší výraz: „mše“.

Paradoxem ale je, že jsme zapomněli, že požehnání je výbavou na cestu a že nemáme mši jen vyslechnout nebo konzumovat. Potrava je posilou k práci. (Po celém tom obdarování Večeří Páně nás Ježíš posílá, abychom jeho účinnou lásku rozdávali druhým svou službou.)

Voják stojí před velitelem, aby vyslechl rozkaz a šel jej vykonat. Při požehnání máme stát. (Postoje těla nám napovídají, jaký postoj máme zaujmout vnitřně.) Požehnání při Večeři Páně je posledním obdarováním před vydáním se na cestu. Stání je v tomto případě projevem ochoty a pohotovosti.

157 „Kdo hledá, najde, kdo je vytrvalý, tomu bude otevřeno.“

Jak mohou požehnání rozumět nekosteloví lidé, když mu nerozumíme ani my?

Varování před užíváním rozumu a snižováním jeho významu oproti „víře“ nepochází od toho, který nám rozum – jako velice cennou hřivnu – daroval. Taková slova pochází od rozsévače jedovatého jílku.

Rozumu je třeba: k rozlišení co je a co není slovem Božím,
k rozvažování nad slovem Božím,
i k uchovávání Božího slova ve svém srdci.

Je dobré častěji Bohu děkovat za dar rozumu.

Bez něj neporozumím.

Ostatní tvorstvo chválí Boha mimoděk, nevědomě. My jsme si rozumem srovnali, proč a zač děkujeme.

2006

Slavnost Marie, Ježíšovy matky Luk 2:16-21 Nový rok 1. ledna 2006

Dříve si lidé přáli žít v době Ježíše. Nevím, jestli bychom my vyměnili svou životní úroveň, naše bohatství a pohodlí za život vedle Ježíše. Pokud je tady někdo, kdo by byl pro, asi by si vybral raději dobu Ježíšovy dospělosti, než dobu jeho narození. A přece pro některé lidi mnoho znamenalo už jen vidět Mesiáše coby malé dítě... Některým se té cti dostalo.

Proč anděl přišel k pastýřům? Proč nepřišel k jiným lidem? Proč? Že by protekce? Že by Bůh někomu přál víc a někomu už tolik ne?

Ukažme si to na jednoduchém příkladu. Potřebuje Pražák anděla, aby mu řekl, jak se dostane z Vršovic na Václavské náměstí? Zrovna tak my nepotřebujeme anděla, aby nám řekl něco, co u nás všichni známe.

Proč se anděl zjevil pastýřům? Protože byli analfabeti, Bibli znali jen tak z doslechu a pokroucenou a neměli pořádně jasno (pásli ovce a nemohli chodit do školy ani do synagogy), kdežto zákoníci, farizeové i saduceové (kněží) Bibli znali a pokud někdo nevěděl, že se Mesiáš narodí v Betlémě, lehce si to mohl zjistit – kdyby se zajímal! A kde je Betlém, věděli všichni. Mesiáše silně očekávali, všichni mluvili o tom, „kdy už to praskne“. Většina byla nábožensky vzdělána. To nevědoucím pastýřům anděl oznamuje, co ostatní vědí. (Herodes to taky nevěděl, byl Idumejec a židovství jej nezajímalo, byl fascinován římskou kulturou.)

Narození Mesiáše tedy nebylo neproniknutelným tajemstvím. Až později, když Židé Ježíše nepřijali, začali se tvářit, že vlastně nevědí, kdy Mesiáš přijde. Ale v Ježíšově době Mesiáše velice očekávali. My, kteří se na Židy díváme z patra a z pohledu těch, kteří už ví, jak to vše bylo, se ptáme, jak to, že tenkrát nečekali v Betlémě.

To MY bychom se přišli poklonit!

Poklonit se mnoho nestojí, na to jsme kabrňáci.

Jenže Židé - co by se starali, počkají si až na korunovační průvod Mesiáše a na vyhlášení jeho mobilizace. Pak vyrukují, aby viděli porážku nenáviděných nepřátel. „Mesiáš nás strašně pomstí, nepřátele pobije, jak říká už Izajáš: Žezlem svých úst bude bít zemi, dechem svých rtů usmrtí svévolníka“. (Iz 11:4b)

Rozsévač jílku nás hned balamutí: „Rituály působí samy od sebe.“ „Sklon se pře Bohem, padni na kolena, požeňnání nemusíš rozumět, Bůh si to přebere, ocení tvou pokoru, dobrou vůli, touhu si vyprosit milosti“.

My se divíme, proč Ježíšovi zbožní současníci, když tolik čekali Mesiáše, když se za urychlení příchodu tolik modlili a mnoho se postili, tolik sebezáporů obětovali, proč si nehlídali, co se šustne v Betlémě.

Není nic snadnějšího než nad druhým vynést ortel: „Protože ONI o Mesiáše zas tolik nestáli“. Židům šlo především o vítězství nad nepřáteli, kterého sami nebyli schopni. Šlo jim o věc, ne o vztah.

Samozřejmě, že by si to nepřiznali. O Mesiáši mluvili každou chvíli a mnoho Židů se pokládalo za Mesiášovy lidi.

Asi tak, jako my se pokládáme za lidi Mesiáše. Kdo všechno je u nás třeba zasvěcen Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu.

My také říkáme, jak mnoho o našeho Pána Ježíše (neboť už známe Mesiášovo jméno – budiž pochváleno až na věky věků, Amen) stojíme.

Dobrá. Koho zajímá, zda by za ním přišel anděl nebo ne (pokud by žil v době Ježíšova narození), může si zkusit test.

Odpověď na tuto otázku si můžeme naprosto jasně položit na základě jednoduché pravdy:

Když čteš Písmo a narazíš na něco, čemu nerozumíš, jdeš za tím nebo to přeskočíš? Třeba, když čteš Ježíšovy sliby dané těm, kteří se budou modlit v jeho jménu, mávneš nad tím rukou, nebo se pídíš po tom, co znamená modlitba ve jménu Ježíše Krista?

Nebo stačí jednodušší otázka, co znamená Boží království? Co myslíš, jak si Ježíš své království představuje? Pokud tomu nevěnuji větší úsilí, pak by se mi anděl neukázal.

Protože anděl se ukazuje jenom tomu, komu má smysl něco říkat.

Už tenkrát četli Písmo povrchně a spokojili se s všelijakými zbožnými prohlášeními. Kdyby se zajímali o Mesiáše více, byli by v Betlémě čekali. Betlém – město Davidovo přece znali všichni, věděli kde se nachází (7 km od Jeruzaléma), a kdo neznal cestu, mohl se doptat. A v Betlémě se tenkrát všichni znali a věděli o každém děcku.

Proč v Betlémě nehlídkovali zbožní Židé? Protože se spokojili s povrchní „vírou“.

A my „křesťané“ nebudeme lepší, pokud budeme číst Biblii povrchně a dokud si budeme vybírat jen to, co se nám v Bibli hodí. Pokud si budeme to, co v Písmu stojí, upravovat podle svého vkusu a nezačneme svůj vkus a své názory opravovat podle Bible.

Dokud se nezměníme, do té doby nebudeme mezi těmi, ke kterým Bůh posílá anděla jako k pastýřům, nebo Simeonovi, či k té babičce Anně, anebo třeba mudrcům.

Dokud nezměníme přístup k Božím informacím, hrozí nám stejné nebezpečí jako kdysi těm, kteří se dušovali, jak mají rádi Pána Boha.

To co říkám je samozřejmě nepříjemné. My se raději věnujeme oslavám.

Oslavujeme P. Marii: Ano, „ona všechno uchovávala ve svém srdci“, ach, jak je úúúžasná!

Když přišli pastýři k Betlémákům, vypravovali jim, co jim anděl o tom dítěti řekl.

Všichni začali jásat. A to, co řeknu, bude vypadat jako parodie, ale bohužel to bude odpovídat skutečnosti.

„Jo? Anděl? A jaký byl? Jaké měl roucho? ...“ A tak se všichni vyptávají na takové okrajové věci, nepodstatné věci, jsou nesmírně nadšení a šťastní. (Všimněte si, jak se chovají fanoušci při setkání se svými idoly, zpěváky, sportovci nebo i s papežem). Tenkrát taky: „Ale Bóže, to je tak krásný děcko. ŇU, ŇU, ŇU“.

Ale všimněme si, jediná, kdo se nad tím vším zamýšlí, je Maria. A říká, no, já taky dělám ňu, ňu, ňu, ale nesmím zapomenout, že to krásné dítě je nejen můj syn, ale i můj Pán.
„Maria uchovávala ta slova ve svém srdci a vše promýšlela“.

To je věc, kterou, kdyby to šlo, bych přál vám i sobě. Ale to nestačí, abychom si toto jeden druhému přáli. To se musíme učit!

Maminka nemůže přát svému dítěti dobrý oběd, nemůže oběd vyprošovat od Boha, musí oběd uvařit.

A zrovna tak jsou věci, které nestačí, aby nám je někdo přál. Bůh je nikomu nedovolí udělat za nás, jenom nám. Život žijeme každý za sebe. Každý svůj život. Každý sám za sebe. Se vztahem k Bohu je to stejné. Každý za sebe.

Copak si budeme přát k Novému roku? No, něco osvědčeného, jako vždycky, něco, co nezavání nebezpečím, že bychom měli něco změnit, nebo snad měnit sebe. Tak se nebojme podat si ruce a přát druhému šťastný nový rok 2006. Nemusíme se obávat, nikdo nám nebude přát, abychom žili v době Ježíšova Narození. To ostatně ani nejde.

A i kdyby nám někdo přál, abychom byli těmi, ke kterým může přijít anděl, mohla by to být formalita a nebylo by to nic platné, kdybychom my sami nebyli pohotová k božím slovu.

Budu vám raději přát zdraví, štěstí a boží požehnání.

Jen dětem a studujícím přejeme, aby se hodně naučili. Dospělé nebudeme přivádět do rozpaků, vypadalo by to, že je třeba podceňujeme. Uznejte, že s takovým přáním nemůžeme přijít třeba za panem biskupem, za někým, kdo má třeba diplom - to se nehodí.

Přece nemůžeme doporučit nějakému člověku, který chodí do kostela, co má dělat, že se má zamýšlet nad tím, co čte v Písmu (PROTOŽE, CO KDYBY TŘEBA PÍSMO NEČET, ŽE JO). Nemůžeme nikoho poučovat, aby - tenkrát - občas zašel do Betléma, třeba kupovat olivy nebo víno. Přece nemůžete někomu radit, že si má v Betlémě udělat známé, u kterých se třeba dá občas přenocovat, když si udělá do Jeruzaléma výlet. A že se od lidí lehce dozví, co bude potřebovat, neboť lidé rádi povídají, co je v jejich obci nového a co se tam děje.

Radit druhému se nedá, zvláště pokud se neptá.

Když by se neosvědčilo takové přání tenkrát, nebylo by vhodné ani dnes. Nechme přání, přáním.

Ale že je pravda, že kdyby tenkrát farizeové, saduceové nebo zákoníci dávali pozor na to, co se v Písmu psalo, mohli se i bez anděla dozvědět, co se v Betlémě stalo, a čeho byl při Ježíšově narození Betlém plný?

Kdybych tenkrát byl analfabet, ale poctivý, který přemýšlí a říká, škoda, že neumím číst, já bych si tu Bibli tak rád přečetl, pak bych mohl počítat s tím, že se anděl zjeví i mně.

No, a tak si - kdo chceme - místo přání druhým, raději řekněme sami sobě: „Budu dělat všechno to, co záleží na mě, budu se zamýšlet nad Božím slovem, tak, jak je Bůh řekl a ne tak, jak se mi líbí.“

To je místo přání. Vydržet a umět promýšlet Boží slova a pochopit tento základní přístup k Bohu, který mi něco nabízí.

Kvůli tomu sem do kostela chodíme!

A Pánu Bohu nemusíme říkat, aby na svou práci nezapomněl.

Jako Boží ctitelé, jako mariánští ctitelé, tedy uvažujme, co nám Boží slovo říká. A k čemu nás Ježíš posiluje u svého Stolu.

Těšíme se z možnosti se učit i v nastávajícím roce.

Budiž Bůh pochválen, že nám tuto možnost dopřává. K čemu většímu bychom tu jinak byli?
Stárnout začínáme tenkrát, když si myslíme, že už se nemáme co naučit.

Slavnost Zjevení Páně (svátek Tří králů)

2015

Slavnost Zjevení Páně Iz 60:1-6 Ef 3:2-3a, 5-6 Mt 2:1-12 4. ledna 2015

Hospodin si vybral Izrael jako prototyp pro ostatní národy. Nepočtený, bez významnější vlastní kultury, ale pastevecký, houževnatý a otevřený lid se měl stát společenstvím, na kterém by ostatní národy viděly, jak se lidem v péči Hospodina dobře daří.¹⁵⁸

Pozornější čtenáři nacházejí i v evangeliích řadu „nepřesností“, které spolu „neladí“. Kdysi jsme si říkali, že orientální způsob mudrosloví je jiný než ten náš.¹⁵⁹

Lidé od nepaměti přemýšleli jak si udržet život a své postavení. Moudrost byla už dávno ceněna. Někteří králové vyhledávali moudré rádce. Ti často na královském dvoře, shromažďovali co nejvíce „vědění“; už ve starověku existovaly „knihovny“.

Mudrci od východu byli zřejmě lidmi vzdělanými a duchovně pružnými. Jsou typem všech, kteří si nezakonzervovali své myšlení a poznání. Patří mezi lidi abrahámovského typu, vydávají se na nové cesty. Poznání, vzdělání a životní zkušenosti mají velkou hodnotu, něco nás stojí. Ale ten, kdo je neprohlašuje za jediné pravé, kdo je otevřený, kdo stále hledá, kdo je ochoten si znovu přepočítávat své závěry a poměřovat si je s druhými lidmi, může pomáhat druhým v hledání co nejhlubšího smyslu života.

Mudrci od východu nebyli ve svých názorech lehkověrní nebo přelétaví, ale zřejmě nahlédli, že moudrost v Izraeli je větší a krásnější než v jejich „náboženství“.

158 Učil jsem vás nařízením a právkům, jak mi přikázal Hospodin, můj Bůh, abyste je dodržovali v zemi, kterou přicházíte obsadit. Bedlivě je dodržujte. To bude vaše moudrost a rozumnost před zraky lidských pokolení. Když uslyší všechna tato nařízení, řeknou: "Jak moudrý a rozumný lid je tento veliký národ!" Což se najde jiný veliký národ, jemuž jsou jeho bohové tak blízko, jako je nám Hospodin, náš Bůh, kdykoli k němu voláme? A má jiný veliký národ nařízení a práva tak spravedlivá jako celý tento zákon, který vám dnes předkládám? Jenom si dej pozor a velice se střež zapomenout na věci, které jsi viděl na vlastní oči, aby nevytizely z tvého srdce po všechny dny tvého života. Seznam s nimi své syny i vnuky. (Dt 4:5-9)

Toto praví Hospodin zástupů: V oněch dnech se chopí deset mužů z pronárodů všech jazyků pevně cípu roucha jednoho Judejce a řeknou: „Půjďme s vámi. Slyšeli jsme, že s vámi je Bůh“. (Za 8:23)

Vy jste sůl země; jestliže však sůl pozbude chuti, čím bude osolena? K ničemu již není, než aby se vyhodila ven a lidé po ní šlapali.

Vy jste světlo světa. Nemůže zůstat skryto město ležící na hoře. A když rozsvítí lampu, nestaví ji pod nádobu, ale na svícen; a svítí všem v domě. Tak ať svítí světlo vaše před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebesích. (Mt 5:13-16)

159 Pro nás – západní lidi – je důležité co nejpřesnější popis faktů, jak co bylo (nejlépe fotografický nebo filmový záznam).

Orientálce zajímá především smysl události. Aby smysl vynikl, některé věci vypustí, jiné zvětší nebo dokonce přidá. Nám se to zdá jako zkreslení nebo alespoň přehánění.

Písmo, včetně evangelia, nejsou především historickým záznamem, natož policejním protokolem. Jsou vyučovací lekcí, jsou spíše poetickým vyprávěním (poezie je hlubším vyjádřením). Vzpomeňme na: „Co je důležité, je očím neviditelné. Správně vidíme jen srdcem.“

Obraz je výpovědí vnitřního prožitku malíře, ten fotografie nemůže zprostředkovat. Např. barva, kterou malíř použil, nemusí odpovídat barvě, kterou zobrazovaná věc měla, vypovídá o něčem jiném.

Nenechali se odradit, když nenašli malého „krále“ v královském paláci, ale v rodině nějakého řemeslníka. K Izraelitům vzhlíželi, ale nenechali se zmást „prázdnem“ okolo Ježíše. Je vidět, že byli opravdu moudří. Zřejmě byli připravení četbou Tóry a Proroků a také pohanskou moudrostí. Moudří nepodceňují nenápadné lidi, netvrdí: „Když dá Pánbůh úřad, dá také rozum.“ Moudří se nenechají odradit povrchem a nedají na pozlátka.

Mudrci z východu jsou patrony těch, kteří vědí, že nevědí vše. Patří mezi obchodníky s perlami, kteří hledají co nejkrásnější perlu. (Betlémský pastýři jsou naopak typem těch, kteří nehledají, hledí si své práce, ale když objeví poklad, neváhají.)¹⁶⁰

Mudrci byli velkorysí, k radosti jim stačilo, že nový král Izraele bude požehnáním pro další generace, i když oni sami od něj možná nic neuslyší.

Kdož ví, co slyšeli od Ježíšových rodičů? Řekla jim Marie něco ze svého chvalozpěvu? Asi by si s ní a Josefem notovali nad slovy:

„Boží milosrdenství jde od pokolení do pokolení k těm, kdo se ho bojí. Prokázal sílu svým ramenem, rozptýlil ty, kdo v srdci smýšlejí pyšně; vladaře svrhl s trůnu a ponížené povýšil, hladové nasýtil dobrými věcmi a bohaté poslal pryč s prázdnou.“

Jejich setkání mělo jinou úroveň než rozhovor pana kardinála s V. Klausem.¹⁶¹

Nemá smysl si svévolně vymýšlet o čem spolu mudrci s Marií a Josefem mluvili. Ale na základě biblických textů něco odhadnout můžeme.

Jakpak asi bylo mudrcům, jestli se doslechli o masakru betlémských dětí? Ježíšovi rodiče se to dozvěděli určitě ...

Copak letos z té události získáme?

Po dlouhá staletí každoročně slavíme tuto slavnost, ale ptejme se, jak „klanění se dítěti“ změnila pohled křesťanů na cenu člověka a na cenu dítěte.

Je dobře, když rodiče skočí pro své dítě do ohně. Ale obdivuhodné je, když skočí do ohně pro cizí dítě.

160 Království nebeské je jako poklad ukrytý v poli, který někdo najde a skryje; z radosti nad tím jde, prodá všecko, co má, a koupí to pole. Anebo je království nebeské jako když obchodník, který kupuje krásné perly, objeví jednu drahocennou perlu; jde, prodá všecko, co má, a koupí ji. (Mt 13:44-46)

161 Na Nový rok televize uváděla rozhovor pana kardinála s V. Klausem. Proč pan kardinál ministruje bohorovnému Klausovi? Je mi z toho smutno. S Klausem přece nejde mluvit ani o Magnificat P. Marie, ani o Desateru, ani o Pánu Ježíši, ani o moudrosti, ani o Putinově zločinné okupaci Krymu a válečném přepadení Ukrajiny, ani o umírání a smrti, ani o podobenství o posledním soudu: „Byl jsem hladový, na cestě (i jako utečenec) a ujali jste se mě ...“.

Pan kardinál několikrát veřejně tvrdil, že je přítelem Václava Havla, ale nemá odvahu se ho proti pomlouvání V. Klause a M. Zemana zastat.

Nestačí nám stydět se za poslední dva presidenty?

Povídání s Klausem je povrchní a pohoršující. Proč si pan kardinál raději neodpočine, aby se při kázání vystríhal teologických chyb (např. v Novoročním pastýřském listu: „Dovolte, abych ... prosil všemohoucího Boha ..., aby na přímluvu Paladia země České a našich svatých ochránců země žehnal a chránil naše rodiny, všechny naše spoluobčany a celou naši krásnou vlast.“)

Pan kardinál byl odborným asistentem na biblické katedře, má jít příkladem kněžím a má v kázáních důsledně vysvětlovat biblický text.

Kdypak v každém dítěti budeme vidět Ježíšova sourozence a kdy bude platit, že život je nedotknutelný? Jistě, že platí: „bližší košile než kabát“, ale Ježíš nás učí úctě ke každému životu.

Je snadné okuřovat ostatky tří králů v katedrále v Kolíně nad Rýnem (i kdyby byly pravé), je snadnější podkuřovat vládcům než chránit bezbranné a ohrožené děti a usvědčovat mocné z hříchu (jako třeba Jan Baptista nebo Ježíš).

Je snadné zpívat koledy a myslet si, jak my bychom samozřejmě Ježíškovi přinesli kdeco. Koledy se zpívají po staletí, ale stále nám nedochází, že zabíjené děti jsou Ježíšovi sourozenci. V Osvětimě bylo zavražděno půl miliónu dětí. Nevím kolik dětí zahynulo při odsunu Sudetských Němců. Zlikvidované děti v pravoslavném Rusku za dob bolševiků raději nepřipomínat. Kdo ví, kolik dětí zahynulo za poslední rok na Ukrajině nebo v Islámských státech? Bůh neváží jinak vraždu židovských nebo křesťanských dětí než vraždění ostatních dětí.

Židé se už dávno rozhodli chránit děti. Každé dítě narozené židovské mamince je židem. To my jsme přesně rozlišovali děti z lože manželského nebo nemanželského. V kostele se neříkalo, že zbožní lidé P. Marii pomlouvali: „Ta se musela vdávat!“

Mnohokrát jsem podobné pomluvy slyšel. Hřích je hřích, ale každého děcka a každé maminky si máme vážit. Zbožní zbabělci si troufnou na těhotnou nevěstu! Ale zastat se třeba šikanovaného děcka proti rodičům už nesvedou.

Pomluva je snazší než modlitba za dítě i matku, nebo nabídnutí pomoci.

„Pohoršení“ slušných lidí z cizího hříchu častokrát přispělo k potratům nebo i zabití dítěte.

Je snadnější se hluboce uklánět před svatostánkem než uvěřit, že každý pokřtěný patří do Nového Ježíšova Těla, které Duch boží vytváří křtem a znovu se potvrzuje při každém slavení Večeře Páně (manželské smlouvy Mesiáše se svým lidem).

Každý si může přečíst varování apoštola, že upírat někomu patřičnost ke Kristu, je smrtelně nebezpečné.

„Kdo jí a pije a nerozpoznává, že jde o (nové) tělo Páně (které vytváří všichni pokřtění), jí a pije sám sobě odsouzení.“¹⁶²

To jsou nesmírně závažná slova. Večeře Páně je hostinou hříšníků, ale běda tomu, kdo upozornění nedbá. (Znovu o tom budeme letos víc mluvit.

Za chvíli budeme číst pastýřský list k letošnímu roku Eucharistie od našeho pana biskupa.)

Ježíš neříká: „Klanějte se, klečte“, ale: „Mějte úctu k druhým!“

162 Já jsem přijal od Pána, co jsem vám také odevzdal: Pán Ježíš v tu noc, kdy byl zrazen, vzal chléb, vzdal díky, lámal jej a řekl: "Toto jest mé tělo, které se za vás vydává; to číňte na mou památku." Stejně vzal po večeři i kalich a řekl: "Tento kalich je nová smlouva, zpečetěná mou krví; to číňte, kdykoli budete pít, na mou památku."

Kdykoli tedy jíte tento chléb a pijete tento kalich, zvěstujete smrt Páně, dokud on nepřijde.

Kdo by tedy jedl tento chléb a pil kalich Páně nehodně, proviní se proti tělu a krvi Páně. Nechť každý sám sebe zkoumá, než tento chléb jí a z tohoto kalicha pije.

Kdo jí a pije a nerozpoznává, že jde o (nové) tělo Páně (které vytváří všichni pokřtění), jí a pije sám sobě odsouzení. Proto je mezi vámi tolik slabých a nemocných a mnozí umírají.

Kdybychom soudili sami sebe, nebyli bychom souzeni. Když nás však soudí Pán, je to k naší nápravě, abychom nebyli odsouzeni spolu se světem. (1 K 11:23-32)

Je snadnější horlit pro „náboženskou“ nebo „eucharistickou úctu“, než se prorocky zastávat ponižovaných a pronásledovaných.

Pokřtění patří do „Nového Ježíšova Těla“. Přesto, že jsme všichni hříšní. Ale i nepokřtění jsou božími dětmi. Bůh žádné nevlastní děti nemá! Mudrci z východu nebyli pokřtění.

V židovském Midraši se říká: „Svatý, budiž požehnán, řekl lidu Izraele: ‚Pokud se každou sobotu shromáždíte ve svých synagogách a studovnách, k promýšlení Tóry, bude to, jako byste mě korunovali.‘“

Mudrcům učarovala moudrost hebrejské bible. Promýšleli slovo boží. Věděli proč a za kým se do Betléma vydali.

Promýšlet Písmo je tedy Bohu nad jiné milé. Bůh nám nabídl své přátelství; touží po tom, abychom si spolu rozuměli. Nechce, abychom byli nevzdělanými dětmi, natož hloupoučkou nevěstou. Promýšlet slovo boží, snažit se Bohu porozumět, je tedy jako bychom Boha korunovali. Nějaké korunovace Paládia země české zlatými korunkami nebo jiných sošek, Pána Boha nezajímá, není hračka. To si může každý spočítat. Bůh nás – křesťany – nechce v poznání, porozumění a moudrosti o nic šidit! Nešidme tedy sami sebe.

2009

Slavnost Zjevení Páně Iz 60:1-6 Ef 3:2-3a, 5-8 Mt 2:1-12 4. ledna 2009

Slavíme veliký svátek - Zjevení Páně. Velice si vážíme, že Hospodin zve i pohany (my jsme z pohanských národů) do své nejbližší rodiny. Nepokládáme to za samozřejmost.

Vážíme si mudrců od východu. Proč?

Protože se setkali se Svatou Rodinou, protože se ochomejtli u Největší osobnosti? (Takových lidí bylo hodně. I Kaifáš.)

Ne, protože hledali. Vyrostli v jiném náboženství, a přesto dali za pravdu knize malého vzdáleného národa, který prohrál s cizí mocností. Z tehdejšího pohledu byl Bůh Izraele poražen římskými božstvy a římskou armádou.

Nikdo se nenarodí jako světec nebo zločinec.

Kudy a jak člověk dojde k pravému cíli? A kde sešli jiní z cesty? Co se stane, že někdo k Bohu dojde a jiný proti němu ze všech sil brojí?

V pohádkách je mnoho pravdy, mýty nám dodneška odkrývají důležité věci ze života. Ale v biblických příbězích není nic černobílého jako v některých pohádkách (to pro zjednodušení je tam čarodějnice zlá a princ ušlechtilý). Biblické postavy nejsou jako ty mytické svázány osudem, neúprosnou věštbou, ukazují, že člověk není předurčen rodem, postavením v rodině nebo náboženstvím. Každému Bůh přeje a nabízí pomoc.

Do Ježíšova rodokmenu se dostaly čtyři skvělé ženy, i když jedna byla původně nevěstkou, druhá pohankou z antisemitského („antiizraelského“) národa a třetí svedla krále. Syrský Námán byl velitelem okupačních vojsk, Kýros králem okupační říše, apoštol Pavel krvavým pronásledovatelem křesťanů atd. Naopak Annáš, Kaifáš, Jan a Alexandr (z velekněžského rodu) a Jidáš, ti všichni byli v „jediné a pravé církvi“. Byla to jen milost u těch dobrých? A proč Bůh nepodržel ty druhé nějakou milostí?

Nasloucháme, učíme se objevovat moudrost a osvojovat si správné postoje. Někdo zvládne své zaměstnání, ale zanedbá své rodičovství nebo selže v manželství. Jiný žije jen pro svou rodinu, ale nakonec prodá sebe a jeho děti se za něj nakonec stydí.

Kaifáš „věřil“ v jediného Boha, očekával a upínal se k příchodu Mesiáše, byl jeho velikým ctitelem, Herodes Veliký byl odvážným a šikovným politikem, velikým stavitelem („jeho“ jeruzalémský chrám patřil mezi nejkrásnější stavby světa), ale patří mu přívlastek „ukrutný“. Jeho syn neodsoudil Ježíše jako Kaifáš, ale nechal popravit Jana Baptistu a apoštola Jakuba.

Mudrci z Východu vyrostli v úctyhodné kultuře, která jim dala vzdělání, naučila je logicky myslet, dovolila náboženskou snášenlivost. O mudrcích máme jen malinko informací, ale to podstatné, co od nich můžeme odkoukat, známe. Jejich vysoké postavení ani jejich veliké vzdělání jim nestouplo do hlavy, aby už nehledali dál. Zachovali si poctivost v posuzování a pokorně si přiznávali, že zdaleka neznají všechno. Tolik věcí jim nebylo jasných...

I do Izraele se vydali se skrovným vybavením (všimli si hvězdy „zvěstující“ narození někoho velice významného v Judsku, dá se předpokládat, že znali Hebrejskou bibli).

Kladli mnoho otázek. Jsou jedněmi z největších hledačů odpovědí.

Nečekali setkání s novým Šalomounem, věděli, že nový král je ještě prckem. Neodradilo je, že dítě nepřebývá v královském paláci, ale někde v podnájmu.

To my jsme si své pomyslné pravdy zabalili do dárkového vánočního papíru, pečlivě je zavázali pozlátkovými stužkami.¹⁶³

Mnoho otázek zůstalo mudrcům nezodpovězených, ale nepokládali je za zbytečné.

K těm, kdo otázky kladou, Bůh mluví. Osobně se jim zvláště věnuje. Kdo má, tomu je znovu dáváno a přidáno.

Velekněží a učitelé Zákona z lidu věděli přesně, kde a kdy se má Mesiáš narodit, ale pokud oni viděli hvězdu, nijak je to nevzrušilo. Měli více informací než cizí mudrci, ale pohodlně čekali, až jejich Mesiáš zavelí k útoku na Římany. Kdyby je Mesiáš hlouběji zajímal, kdyby o něj skutečně stáli, nepotřebovali zvláštní zvěstování anděla jako nevzdělaní pastýři ani mimořádnou řeč astrologů- astronomů o nebeských tělesech. Dobu a místo narození Mesiáše spočítat uměli a cestu do Betléma znali.

Chceme-li se něco naučit, porovnejme výbavu pastýřů, mudrců a židů a jak s tím kdo naložil. (Zkusme si třeba teď z paměti zopakovat, co bylo řečeno pastýřům a co mudrcům.)

A pak si všimněme naší náboženské výbavy a velikost našich výprav za větším porozuměním Bohu. Příslušnost ke správné církvi mi ještě nezaručí, že si rozumím s Bohem a že on se mnou může navázat kontakt – že se mi může dostat jeho zjevení.

Jak by se to mohlo stát, když se o porozumění Bohu nezajímám? (Žiji-li v legitimním manželství, nemusím si ještě rozumět s partnerem.)¹⁶⁴

Každému ovšem Ježíš nabízí poznání. „Kdo mě miluje, tomu se dám poznat a k tomu se s Otcem nastěhujeme.“¹⁶⁵

Kdo se chce učit, tomu se dostává poznání.

163 Nejen naše idylické představy o betlému.

Mimochodem, nemívám stromeček, ale bez betlému a Rybovy mše „Hej, mistře, pro mě nejsou Vánoce. Ale nedělám si iluze, Marie slehla na hnoji – seno ani slámu tam nevedou.

164 Proto Jan Baptista a pak i Ježíš vybízejí: „Obráťte se a stále v sobě obnovujte cestu, aby se k vám mohl Bůh dostat“. Naši předkové nazývali trefně Jana: „Cestářem na cestě Páně“.

Na našich silnicích vidíme potřebnost stálého udržování komunikací.

Chcete vyprávět o jednom vánočním zázraku, který mě potkal? Nabízím jej v poznámce ¹⁶⁶.

165 „Kdo přijal má přikázání a zachovává je, ten mě miluje. A toho, kdo mě miluje, bude milovat můj Otec; i já ho budu milovat a dám mu to poznat.“

Juda mu řekl: „Pane, jak to, že se chceš dát poznat nám, ale ne světu?“

Ježíš mu odpověděl: „Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo, a můj Otec ho bude milovat; přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek. Kdo mě nemiluje, nezachovává má slova. A slovo, které slyšíte, není moje, ale mého Otce, který mě poslal.“

Toto vám pravím, dokud jsem s vámi. Ale Přímluvce, Duch svatý, kterého pošle Otec ve jménu mém, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl.“ (J 14:21-26)

166 Na sv. Štěpána jsem zase někoho pobouřil svými otázkami v kázání, což jsem nechtěl. Ale ten den mi přišly tři nádherné dopisy. Dva, jako reakce na to kázání. Dostal jsem pětistránkový dopis hledajícího jednadvacetiletého studenta. Je to obdivuhodně napsané, moc si jeho otevřenosti a poctivosti vážím.

V druhém dopise se světuje žena, která byla kdysi znásilněná, píše, jak se s tím těžce vyrovnávala.

Ty dva dopisy jsou závažné a moc si jich vážím. Ale i třetí dopis se týká otevřenosti a hledání a mohu o něm mluvit. Je pro mě zázrakem.

Jeden mladší kolega z jiné diecéze, s kterým jsme se snad jen někdy letmo viděli, nikdy jsme spolu nedebatovali, mě neměl nikdy moc rád. Je velikým mariánským cítelem a mě pokládal za někoho, kdo bourá církev, a proto mě vícekrát někde kritizoval...

Když před léty nový papež Benedikt XVI. přijel na setkání mládeže do Kolína nad Rýnem, držel mu tam při pobožnosti mikrofon Václav Vacek. Novináři mi hned volali, chtěli mluvit s někým, kdo se dostal do blízkosti nového papeže. A kolega, o kterém mluvím, mi napsal obdivný dopis, že jsem byl tak blízko svatému otci a omlouval se, že se ve mně zmýlil, když mě měl zařazeného někde úplně jinde a jak si mě teď váží. Odepsal jsem mu, že šlo o mého jmenovce z Jablonného nad Orlicí.

Ted' na sv. Štěpána jsem od něj dostal krásný dopis, ve kterém se mi omlouvá za své dřívější předsudky proti mně.

V jednom časopise si přečetl rozhovor se mnou a prý už rozumí mým některým postojům. Bylo to překvapivé a milé. Když jsem mu psal odpověď, stalo se něco ne zas tak častého – ale to se musím nejprve časově vrátit. – Asi před půlrokem se mi jednou ve snu zdálo, že jsem tomuto svému kolegovi psal příjemný dopis, jako někomu, s kým si rozumím. Hned ráno jsem sen vyprávěl Janě, nejen protože to byl krásný sen, ale i proto, že mi to připadalo jako něco naprosto neuskutečnitelného. Věděl jsem, že mě ten kolega nemá rád. Pak jsem na ten sen úplně zapomněl.

Jenže ted' o Vánocích, když jsem kolegovi odepsoval, počítač opravil jedno mé, pro počítač nezvyklé slovo, a věta dostala úplně jiný, chybný smysl. A vtom jsem si vzpomněl na ten sen.

V tom snu se totiž také tato chyba v dopise objevila a já jsem ji tam také opravoval.

Ted' se to ovšem už odehrálo ve skutečnosti a to opravování chyby mně vyvolalo z paměti sen již zapomenutý.

Kdybych nebyl ten sen tenkrát vyprávěl a neměl svědka, nevěřil bych své paměti.

Svátek Ponoření Pána

2018

Svátek ponoření Pána Iz 42:1-4. 6-7 Sk 10:34-38 Mk 1:6b-11 7. ledna 2018

Doufám, že si opravujete chyby v textu. ¹⁶⁷

Izaiáš mluví o programu Mesiáše – otroka (služebníka) božího (otrok nepracuje za mzdu). Pro nás je text důležitý – přijali jsme jej také za svůj program. Snažíme se být tvůrci Ježíšova Pokoje.

Velice si vážíme toho, že i nás Bůh povolal k bytí s láskou, že chrání naši důstojnost, naši čest, naši svobodu ..., a posílá nás k druhým (někteří se doslova nechali poslat k cizím národům, ale i my jsme přijali poslání svědčit o Bohu těm, kteří jej neznají).

Nás vyvádí ze žaláře, vysvobozuje nás od všeho, co nás chce poutat a ponižovat, učí nás moudrosti – zbavuje nás slepoty a vyvádí z našich temnot.

O druhém čtení jsme kdysi mluvili v širší souvislosti. ¹⁶⁸

O důvodu proč se Ježíš zařadil mezi hříšníky a nechal se ponořit od Jana do Jordánu, jsme také už vícekrát mluvili. Janovo ponoření není jednorázovým aktem. Ponoření Janovo je naším stálým programem (stále si máme poměřovat své názory i jednání s Bohem).

O sen tolik nejde, takové sny se stávají, ale žasnu nad tím, že se stalo něco, čemu bych nikdy neuvěřil. Kolega se omluvil za to, že mě nespravedlivě zařadil do určité nepřátelské skupiny lidí.

Jenže i já jsem se provinil vůči jemu. I já jsem mu křivdil, nespravedlivě jsem jej zařadil mezi lidi, kteří svůj názor už nezmění. A navíc jsem podceňoval Ducha Božího, který se prodere i malinkou škvírkou v našem srdci a způsobí své.

Kolega mě moc potěšil, děkuji jemu i Bohu za toto několikeré porozumění: porozumění kolegovi, ale i za objevení své chyby.

Omluvil jsem se mu. A tak jsme o Vánocích byli obdarováni velikým kusem Pokoje. (Šalom přináší také odpuštění.)

167 Jan je Ponořovatel. Ježíš byl ponořen, ne pokřtěn.

Stůl se vyrábí z materiálu. Ze stolu nikdo stůl nevyrábí, je už hotov.

Nám je třeba se stávat kristovcem.

Ježíš je Kristem – je Pomazaný (Vonící Bohem), je odvždy bytostně ponořen do Otce, je plný Ducha Otcova, sdílí s ním jednoho Ducha.

V příloze nabízím – jako opakování – starý text o křtu.

168 Kdo slyší jen dnešní úryvek, snadno mu přitaká, ale ten, který čte širší text, objeví souvislosti a všimne si, že se Petr poctivě přiznává ke své slepotě. Slyšel Ježíšova slova o otevřenosti a poslání „jdete do celého světa“, viděl Ježíšovu otevřenost ke všem lidem (i jeho laskavý přístup k pohanům), ale sám zůstal trčet v rabínské výchově více, než si myslel. Trčel v předsudcích vůči pohanům. Jeho slova – „Teď opravdu chápu, že Bůh má rád všechny lidi a stojí o ně,“ – jsou přiznáním vlastní zanedbanosti („seděl si na vedení“).

Ostatní apoštolové na tom nebyli lépe – pozvali si Petra „na kobereček“, tvrdě mu vytýkali: „Jak jsi mohl vstoupit k pohanům“? A Petr, místo toho, aby jim rázně připomněl, že přece Ježíš je už před léty poslal k pohanům, se chabě obhajuje ... Kdo neobjeví tyto souvislosti, ošidí se o vlastní „zpytování svědomí“, neobjeví, jak je možná i on nábožensky nesnášenlivý a nebude prosit o osvobození ze svých „náboženských“ předsudků.

Ježíš nás stále ponořuje do Ducha božího. Máme být Duchu trvale otevření (ponořená věc je obklopena tekutinou, do které je ponořena) Duchu Ježíšovu. Máme vsakovat Ježíšova Ducha. Ještě více, máme nasávat Ježíšova Ducha, pít z jeho pramene vody živé – srov. J 4:9-15 (voda je jedním ze symbolů Ducha).

A ještě více, Ježíš nás navždy zve ke své Hostině: „Veźměte a pijte z tohoto poháru všichni, je kalichem mé krve (víno je obrazem krve a krev obrazem Ducha), kteřá se prolévá na odpuštění hříchů.“¹⁶⁹

„Toto je kalich mé krve, kteřá se prolévá (ne Otcí, ale pro vás, do vás) za vás a za všechny na odpuštění hříchů.“

Ježíš svým ponořením do Jordánu potvrdil Janovy výzvy k obrácení, ke změně myšlení, k návratu k Hospodinu. Sám pak pokračovat v této linii „obracení“. Nedávno jsem opět říkal, že Ježíš nezaložil nové náboženství. Vracel Izraelity k Hospodinu (k učení Mojžíše a proroků). Nezaložil církev, tak si později začali říkat jeho učedníci.

Nezaložil novou smlouvu.

Potvrdil předešlé smlouvy: Smlouvu Tvůrce s lidmi na počátku
Smlouvu Noachickou se všemi lidmi
Smlouvu s Abrahámem
Smlouvu na Sinaji („mojžíšovskou“)

Ježíšova „nová“ smlouva je rozšířená pozváním lidí ze všech národů. Je potvrzená Ježíšovým životem, včetně jeho smrti a vzkříšení. Některé pokyny ze „Sinajské smlouvy“ neplatí (např. pravidla o chrámovém kultu) jiné pokyny nahradil dokonalejšími (např. pokyny z horského vyučování).

Izraelité zůstávají Božím lidem vyučeným Mojžíšem.

My jsme Božím lidem vyučeným (máme být vyučeni) od Ježíše.

Ježíš přišel reformovat rabínský Izrael (podle Mojžíše a proroků), ale ti, kteří se nevrátili k Mojžíšovi a prorokům jako Jan Baptista, nepřijali ani Ježíše.

Rabíni se povyšovali nad Mojžíše (neposlechli pokyn od Boha: „Nic nepřidáš a nic neubereš“). Mojžíše ani proroky nesnesli. Pak se pochopitelně nesnesli s Ježíšem.¹⁷⁰

169 Škoda, přeškoda, že jsme zůstali zaseknutí v pohanském obrazu obětované krve božstvům na usmíření jejich hněvu – aby se božstvu dostalo zadostiučinění a byla usmířena urážka jejich majestátu. Ježíš prolil svou krev kvůli nám, bez prolité krve bychom si nikdy nepřiznali, že jsme schopni vraždit nevinné. Ježíšova prolitá krev má nás(!) přivést k obrácení, k přiznání si svých vin, k trvalému hlídání svých sklonů: k pýše („my všechno víme, my jsme v pravé církvi, my vlastně všechnu pravdu) k náboženské nesnášenlivosti a nenávisti. (Někteří nemocní se mají vyvarovat některých pokrmů, činností nebo prostředí, které by mohlo poničit jejich zdraví.)

Včera jsme slavili Slavnost Zvěstování Pána (i pohanům). Bůh ochránil svého Syna před zločineckým a zvrhlým (pohanským) králem (Herodem). Ježíš se později sám vydal do rukou vlastním lidem – Izraelitům. Ti jej – v „církevním procesu“, vydali k ukřižování. Nikdo nespočítá množství nejlepších lidí, které jsme vydali katům (často si pak církevní vrchnost myla ruce jako Kaifáš: „My jsme nikoho neupálili, nikomu jsem nesetli hlavu, to světská moc popravovala kacíře.“)

Kdo nevidí, že v nás dodneška doutná nenávist k těm, kteří mluví o Bohu jinak než my, je ohrožen na životě věčném.

170 Abraham odpověděl lazarovi: „Mají Mojžíše a Proroky, ať je poslouchají!“

On řekl: „Ne tak, otče Abrahame, ale přijde-li k nim někdo z mrtvých, obrátí se.“

Kdo propadne a vyhodí školu v 5. třídě, nemůže na vyšší typ školy.
Kdo neumí rozpoznat „rabínské učení“ od vyučování Ježíše, staví se proti Duchu svatému.¹⁷¹

I my potřebujeme stálou reformu Ježíšovu.

Každý člověk a každá generace si vytváří své vlastní nepřesné představy o Bohu, které zkosnatí jako krunýř raka. Ten každý rok starý krunýř svlíká. Také had včas svlékne starou kůži, která mu je už těsná. (Slyšeli jsme o dětech, kterým pro srostlé lebeční kosti nemůže růst lebka.)

Potřebujeme se učit rozpoznávat „staré a nové“ a zbavovat se nedobrých pseudonáboženských návyků (zlovyků) a osvojit si Ježíšův způsob života.

Máme – jako Ježíšovi učedníci – nejen svého Mistra (Učitele) a jeho příklad – nádherný životní program. Nabízí nám i skvělou výbavu (svátosti).

Příloha:

KŘEST – ČÍM PRO NÁS JE ?

Co nám je křtem nabízeno?

Co se odehrává s křtěným a co se může odehrávat s přítomnými?

Hospodin si vyvolil Izrael a zavázal se mu manželskou smlouvou (nerovnoměrnou, pro Izrael nesmírně výhodnou). (Srov. Ex 19:4-8a) V Izraeli nebyli šlechtici ani poddaní.¹⁷²

Izraelita věděl, že je svobodným člověkem z královského rodu kněží.¹⁷³

Izraelští muži nosili na oděvu krásnou fialovou stuhu a třásně.¹⁷⁴

Řekl mu: „Neposlouchají-li Mojžíše a Proroky, nedají se přesvědčit, ani kdyby někdo vstal z mrtvých.“ (Lk 16:29-31)

171 Jistá skupina katolíků prohlašuje 2. vatikánský koncil a koncilové papeže (Františka v nejvyšší míře) za uchýlené od pravé víry.

172 „Vy sami jste viděli, co jsem učinil Egyptu. Nesl jsem vás na orlích křídlech a přivedl vás k sobě. Nyní tedy, budete-li mě skutečně poslouchat a dodržovat mou smlouvu, budete mi zvláštním vlastnictvím jako žádný jiný lid, třebaže má je celá země.

Budete mi královstvím kněží, pronárodem svatým.“

Mojžíš přišel, zavolal starší lidu a předložil jim všechno, co mu Hospodin přikázal. Všechen lid odpověděl jednomyslně: „Budeme dělat všechno, co nám Hospodin uložil.“ (Ex 19:4-8a)

173 Kněz má přímý přístup k Hospodinu, nepotřebuje žádné prostředníky. Později byli muži od pěti let vzdělávání Tórou (Učením), uměli rozpoznat dobro od zla, spravedlnost od nespravedlnosti a rozuměli si s Bohem a s lidmi, jak budovat a udržovat vztahy.

„Já jsem Hospodin, váš Bůh, já jsem vás vyvedl z egyptské země, abyste tam nebyli otroky. Rozlámal jsem břevna vašeho jha, abyste mohli chodit zpříma.“ (srov. Lv 26:13)

174 Hospodin řekl Mojžíšovi: „Mluv k Izraelcům a řekni jim, aby si po všechna pokolení dělali na okraji svých šatů třásně a nad třásně at' se dávají na okraj svého roucha purpurově fialovou stuhu. Budete mít třásně, abyste si při pohledu na ně připomínali všechna Hospodinova přikázání a plnili je, abyste se neřídili vlastním srdcem a vlastníma očima, jako se jimi řídí smilníci, abyste si připomínali a plnili všechna má přikázání a byli svatými pro svého Boha. Já jsem Hospodin, váš Bůh, já jsem vás vyvedl z egyptské země, abych vám byl Bohem. Já jsem Hospodin, váš Bůh.“ (Nm 15:37-41)

Fialová stuha souvisí s fialovou barvou oděvu velekněze. (Fialová purpurová barva byla nejdražší, v antice nosili purpurové roucho jen císaři a senátoři. U nás je nosí biskup.)

Izrael je nevěstou Hospodina a obřízka je rituálem svatebním.¹⁷⁵

Na mnoha místech Bible se Hospodin znovu a znovu Izraeli vyznává ze svého milujícího vztahu, ubezpečuje ho o své věrnosti a znovu a znovu jej zachraňuje. Jsme s Hospodinem královští manželé.

Křest je rituálem Nového Izraele. Patří k němu Janovo ponoření do vody a Ježíšovo ponoření do Ducha svatého.

České označení Jan Křtitel je matoucí. Jan nekřtil. Jan je „Předchůdce Páně“ nebo „Baptista“ (Ponořovatel). Slova: křest a křesťan, jsou od slova Kristus.

Jan kázal: „Obrátte se a dejte se ponořit na odpouštění hříchů. ...

Neste tedy ovoce, které ukazuje, že činíte pokání, a nezačínáte si říkat: 'Náš otec jest Abraham!' ... Každý strom, který nenese dobré ovoce, bude vyřat a hozen do ohně. ...

Já vás ponořuji jen do vody. Mesiáš vás bude ponořovat do Ducha svatého a do ohně. Pšenici shromáždí do své sýpky; ale plevy spálí ohněm neuhasitelným.“ (Srov. Lk 3:3-18)

Ježíš přišel za Janem, aby se dal od něho ponořit. Ale on mu bránil: „Já bych měl být ponořen od tebe, a ty jdeš ke mně?“ ...

Když byl Ježíš ponořen, hned vystoupil z vody, a hle, otevřela se nebesa a spatřil Ducha Božího, jak sestupuje jako holubice a přichází na něho. A z nebe promluvil hlas: "Toto je můj milovaný Syn ..." (Srov. Mt 3:13-17)

V Izraeli je životodárnost vody zřetelnější než v našich krajinách s dostatkem vody. Na vodě z nebe tam závisí život. Ale ohrožující voda povodně a nespoutaný mořský živel je symbolem zla. Dodneška židé užívají rituální koupel a omývání.

(Zapomeňme na naše obrazy „Křtu Páně“. Ježíš s Janem nestáli na mělčině a Jan na Ježíše nekapal z lasturky pár kapek vody.)

Jan Předchůdce Páně vyzýval Izraelity: „Vzdálili jste se od Hospodina. Jdete na opačnou stranu, směřujete do záhuby, hrozí vám utopení ve zlu. Obrátte se k Bohu a změňte své smýšlení a jednání.

Dodneška židům z oděvu koukají třásně (z jednání žida má být vidět, že jedná podle příkázání Božích.)

175 Když se na cestě Mojžíš s ženou a syny chystal nocovat, střetl se s ním Hospodin a chtěl ho usmrtit. Tu vzala Sipora kamenný nůž, obřezala předkožku svého syna, dotkla se jeho nohou a řekla: „Jsi můj ženich, je to zpečetěno krví... Tehdy se při obřízkách říkalo: "Jsi ženich, je to zpečetěno krví.“ (Ex 4:24-26)

Obřízka je nejdůležitějším znamením.

Intimním – je určena jedinci, ne veřejnosti. (U nás se kdekdo honosí křížem. Zbožnost má být cudná.)

Bez porozumění obřízce dost dobře neporozumíme křtu. V řadě kultur byla a je obřízka rituálem dospělosti mužů.

Pouze Izraelité obřezávají malé chlapečky. Příbuzenství je dvojí, pokaždé je založeno na krvi. „Jsme jedné krve, ty i já.“ První příbuzenství je pokrevní – členové rodu mají stejnou krev. Druhé je sešvagření – muž se stává příbuzným skrze krev své nevěsty, jejíž krev byla prolita při defloraci.

Izrael je nevěstou, ale před Hospodinem jej zastupují muži, při obřízce teče krev muže. Při obřízce se říká: „Jsi ženich, je to zpečetěno krví.“ Je to znamení přátelství na život a na smrt.

Ježíšova krev svědčí o jeho lásce. „Vezměte a pijte. Toto je má krev, krev svatební smlouvy.“

(Odříznutou předkožku, židé pochovávají do země, odkládají „starého člověka“.)

My při křtu odevzdáváme „starého (vzpurného) člověka“ vodě (která je obrazem smrti, utopení). Vstává „nový (vzkříšený) člověk“.

V Čechách se při křtu ponořovalo až do 13. století.

Kdo přiznává, že se sám neubrání zlu vnitřnímu ani vnějšímu, sestup do vody a pros o pomoc.“ Ti, kteří se takto káli, sestupovali do tůně Jordánu: „Vyznávám se z těch a těch vin. Ještě krok a dravý proud mě strhne. Bože, prosím tě, zachraň mě!“ – A Jan toho člověka vytáhl na břeh.

Ježíš nás přišel zachránit. Pokřtít znamená „stvořit“ člověka do Ježíšovy podoby. Při stvoření nám byl vdechnut duch boží. Při stvoření nového člověka – při křtu – nám je v další míře dáván Duch. („Mesiáš vás bude ponořovat do Ducha božího,“ řekl Jan.)

Základní formou křtu je křest dospělého člověka.¹⁷⁶

Objeví-li někdo Boží přízeň a nabídku záchrany, osobního přátelství a celoživotní pomoci, chce-li přitakat Ježíši svým životem, touží-li se stát Ježíšovým učedníkem – požádá církev, aby mu byla průvodkyní při poznávání a porozumění Bohu. Čekatel křtu je pak většinou v delším časovém období uváděn do křesťanského způsobu života.

Prochází Janovým „ponořením“ – „obrácením“ se od zla k přátelství s Bohem.¹⁷⁷

Pak je čekatel křtu uprostřed shromážděné církevní obce ponořen do Ducha božího, aby Ducha přijal do svého života.

Každé dítě a každý člověk je milovaným dítětem. Někteří lidé své rodiče neznají. Křest je smluveným znamením. Křtem se nám Bůh viditelně vyznává: „Jsi můj, patříš do mé rodiny.“ Při křtu nás Bůh bere do náruče a prohlašuje: „Ty jsi moje milovaná dcera, můj milovaný syn.“

Naše první životní období začalo v děloze. Děloha je vnitřní náručí matky. Mnoho lidí pak mělo a má i vědomou zkušenost s milující náručí maminky.

Milující náruč je nám stále potřebná: rodičů a dětí, manželů, přátel, i Boha.

Křestní formule doslova znamená: „Já tě ponořuji do jména Otce, Syna i Ducha svatého.“ („Já tě ponořuji (vkládám) do Jména, do náruče Boží, do lásky Otce, Syna a Ducha.)

Při stvoření nás oživil Duch boží, při křtu nás Duch obnovuje a přetváří do nové podoby. (Bůh stále tvoří: své děti a své učedníky.)

„Kdo je v Kristu, je nové stvoření. Co je staré, pomínulo, hle, je tu nové!“ (2 Kor 5:17)

Kristus je zachránce; oceňujeme jeho pomoc, rádi bychom mu byli k ruce. On sám nás zve do své záchranářské party.¹⁷⁸

Ke službě záchranáře je pokřtěný vybaven dary Ducha božího.

Pokřtěný se pak učí objevovat krásu blízkosti, náruče Boha. Celý život a celou věčnost budeme mít nad čím žasnout.

Při křtu jsme také do lidu božího přijímáni druhými. Křtem i my říkáme křtěnému: „Patříš mezi nás, i v našich srdcích máš trvalé místo. Jsme jedné krve (jednoho Ducha).“

176 Než jsme byli stvořeni, nikdo se nás neptal, zda o život a existenci stojíme – nebylo koho se ptát. Ke křtu je třeba přitakání.

177 Pokřtěný přijímá „obracení se“ jako celoživotní proces. Stále máme možnost si své názory a postoje porovnávat s Ježíšovými názory a jeho jednáním.

178 Ježíš řekl: „Udělám z vás rybáře“ (vytahující ryby z vody na břeh), dnes by asi řekl: „Udělám z vás záchranáře vyprošťující lidi z nebezpečí a zla.“

Křtem je člověku odpuštěna dosavadní vina, ale navíc nám Bůh slibuje: „Jsem tu pro tebe, navždy jsi můj, nikdy se tě nezřeknu, navždy ti nabízím své přátelství, pomoc a milosrdenství.“

Křest se neopakuje, Bůh se pro nás rozhodl jednou provždy. Pro nás pokřtěné je ale každé slavení křtu příležitostí děkovat za naše místo v Boží rodině.

Svátosti slavíme ve společenství druhých, proto se neptáme jen, co se děje s křtěným, ptáme se, co se může a má dít s námi ostatními. Při slavení kterékoliv svátosti má Bůh pro každého bohatě prostřený stůl. Nakolik jsem otevřen božím slovu, Ježíšovu přátelství a darům Ducha, nakolik s Bohem a druhými spolupracuji, natolik mohu být obdarován.

Např. při biřmování se může stát, že někdo z kostela je obdarován více než některý biřmovaný nebo biřmující. Při každé svatbě mohou a mají manželé slavit to, že mají jeden druhého, že je má Bůh a oni Boha.

Každá Večeře Páně je dalším „dovršováním“ křtu. Pokaždé při Večeři Páně prosíme Ducha svatého, aby nás proměňoval do Ježíšovy podoby, abychom čím dál víc přijímali jeho způsob myšlení, mluvení a jednání.

Ježíš nejde životem jen vedle nás, chce nás navíc vnitřně přetvářet. Máme být jeho Novým Tělem, vydávající se na záchranu dnešního světa.

Stáváme se tím, co konzumujeme. Biblický obraz krve souvisí s Duchem. U stolu Páně jsme napájeni Ježíšovou krví, jeho a Otcovým Duchem. (To se ví, že k tomu nestačí zbožné polknout a nutit se do zbožných pocitů.)

Příprava na Velikonoce z naší strany vrcholí „obnovou křestního slibu“. Velikonoce jsou našimi největšími svátky. Čtyřicet dní se na ně připravujeme. Padesát dní pak slavíme radost ze Vzkříšení.

Připravujeme se na Velikonoce, abychom se co nejvíce svým způsobem života podobali Kristu.

(Kristus je naše pojmenování Mesiáše, Pomazaného.) Králové, kněží a proroci byli pomazáváni (ve smyslu *ovonění*) vonným olejem, aby celým svým jednáním „voněli po Bohu“, jeho ušlechtilostí. Pomazaných bylo mnoho, stejně i pokřtěných, ale ne každý pomazaný voní Bohem.

Nám záleží na tom, aby lidem s námi bylo dobře, abychom byli druhým příjemní jako krásný parfém, abychom voněli Kristem.

Poznámky:

- Křtem křesťan patří do království kněží (královské kněžství je větší než služebné kněžství).
- Od křtu křesťan ví, že má trvalé místo v boží náruči.
- Ví, že vším dobrým spolupracuje na dotváření světa a budování božího království.
- Od křtu je spolupracovníkem Ježíšovým.
- Má trvalé místo u stolu Ježíšovy hostiny a z titulu královského kněžství může číst slovo boží i při bohoslužbě.
- Může podávat a přinášet Tělo a Krev Páně jiným.
- Křtem dostal pověření ke zvěstování dobré zprávy: „Bůh o nás pečuje a je milostivý ...“
- Může a má slavit všechny svátosti.
- Může dávat sám sebe v manželství druhému.
- Může a má předávat život svým dětem, vzdělávat je a vychovávat. Je pro své děti prvním božím poslem, andělem.
- Má svým dětem žehnat (ne méně než Izraelité).
- Při slavení svátostí (včetně Večeře Páně) je každý (poučený) pokřtěný koncelebrantem (z titulu královského kněžství, které mu bylo svěřeno při křtu).
- Každému pokřtěnému je svěřena v nějakou míru pastýřská péče a prorocká služba.

Izaiáš mluví o Božím služebníkovi.

Kdo je božím „otrokem“? Izrael? Mesiáš?

Zajisté, že i Izrael (předježíšovský i poježíšovský).

Mesiášův program jsme přijali za svůj. Proto je důležité si jej pozorně pročíst, promyslet a uložit do srdce – místa našeho chtění, vůle (láska je především úsilí). I tento text vylučuje nesaňenlivost, odsuzování druhých i náboženský fanatismus.

Která slova bychom si vybrali jako klíčová?

Duch, právo, prostředník smlouvy, světlo, svoboda – to vše patří k životodárným a osvobozujícím hodnotám. Jejich společným jmenovatelem je milosrdenství.

Ekumenický překlad uvádí: „Já Hospodin jsem tě povolal ve spravedlnosti...; dám tě za smlouvu lidu a za světlo pronárodům, abys otvíral slepé oči, abys vyváděl vězně ze žaláře, z věznic ty, kdo sedí v temnotě. (Iz 42:6-7)

K druhému čtení.

Čteme-li Písmo souvisle, objevíme, že i svatý Petr uměl některá Ježíšova slova opakovat, ale neměl je promyšlená. Ježíš se přece ve svém milosrdenství věnoval i pohanům a apoštoly vysloveně mezi pohany poslal! Je překvapivé, že to Petrovi léta nedocházelo a že se apoštolové k pohanům nevydávali. Vlastně museli k tomu být dotlačeni. (Už jsme o tom kdysi dost mluvili.)

U toho si všimněme, že nestačí jen přijmout Ducha svatého. Svátosti a požehnání nepracují jako lék (bolí-li nás hlava, vezmeme si prášek, když bolest nepřestává, vezmeme si další prášek).

Nepracujeme-li s božím dary, leží v nás ladem. Odříkáme-li Otčenáš, aniž bychom ho promysleli a nechali se jím někam pohnout, nepomůže nám dalších sto Otčenášů. Naopak, propadáme se do falešného pohanského způsobu modliteb. Pak jako křesťan propadám z Ježíšova vyučování o modlitbě.¹⁷⁹

S přijímáním svátostí je to stejné.

Apoštolové nedostávali od Ježíše při vyučování jen samé jedničky.

(Kéž bychom měli odvahu ptát se, jaké „známky“ dostáváme od Ježíše my.)

K evangeliu.¹⁸⁰

Jan nebyl Křtítel a Ježíš nebyl pokřtěn.¹⁸¹

Ježíš se nechal od Jana ponořit do Jordánu, aby i pro budoucnost potvrdil Janovo poslání.

Ježíš začal učit stejně jako Jan: „Naplnil se čas a přiblížilo se království Boží. Obráťte se a věřte evangeliu.“ (Mk 1:15).¹⁸²

179 Při modlitbě pak nemluvte naprázdno jako pohané; oni si myslí, že budou vyslyšeni pro množství svých slov. (Mt 6:7)

180 Jan kázal: „Za mnou už přichází mocnější, než jsem já; nejsem hoden, abych se sehnul a rozvázal mu řemínek u opánek. Já jsem vás ponořoval do vody, ale on vás bude ponořovat do Ducha svatého.“ V těch dnech přišel Ježíš z Nazareta v Galileji a dal se od Jana ponořit do Jordánu. Hned jak vystupoval z vody, spatřil, že se nebe rozevřelo a že se na něho snáší Duch jako holubice. A z nebe se ozval hlas: „Ty jsi můj milovaný Syn, v tobě mám zalíbení!“

181 Ježíš Mesiášem je. Jeho učedníci se od křtu začínají čím dál víc podobat Mesiáši – následují-li ho.

„Bůh se nad námi znovu smilovává, vyhláší „Milostivé léto Páně“, vyhláší „amnestii“ (odpuštění).¹⁸³

Právě proto, že Bůh vyhláší „milostivé léto“, lze se ke komu obrátit. (Není-li vyhlášen grant na opravy památek, nemůžeme žádat o grant, o příspěvek na opravu kostela.)

Řekl jsem, že Ježíš potvrdil i pro budoucnost Janovo poslání.

Obrácení se pro Ježíšovy učedníky není jednorázovým aktem, ale stává se nám celoživotním procesem – obracením se k Bohu. Nestačí se učesat jednou, každý den znovu stojíme před zrcadlem. Ježíšův učedník si porovnává své jednání, způsob myšlení a mluvení s Ježíšem.

Každý svátek je pro nás obdarováním. Má-li maminka svátek, celá rodina oslavuje, že má maminku.

Ježíš přišel pro nás. To je velký důvod ke slavení. Zároveň se ptáme, co by mu udělalo radost?

Před týdnem jsme si říkali o božím přání: „Pokud se každou sobotu shromáždíte ve svých synagogách a studovnách k promýšlení Tóry, bude to, jako byste mě korunovali.“

To chceme, samozřejmě s Bibli v ruce.

Náš křest jsou narozeniny Ježíšových učedníků. Dnes slavíme bohatství svého křtu!

Ten, komu zásadně vadí zlo, kdo hledá, jak se mu nepoddávat a bránit druhé, kdo ví o Boží nabídce záchrany, koho Ježíš zaujal tím, že „hasí to, co ho samotného nepálí“, kdo touží stát se Ježíšovým učedníkem, prochází „Janovým rituálem ponoření“. Vyznává, že je hříšník, na kterého se sápe zlo, aby ho stáhlo ke dnu. Ví, že se sám nezachrání. Ví, že Bůh je silnější než největší zlo.

Ten se nechá „ponořit“, vložit do Ducha Božího.

„Já tě křtím ve jméno Otce, Syna i Ducha božího.“ Já tě ponořuji do lásky Boží. Bůh tě chová ve své náruči, v náruči Otce, Syna i Ducha božího.

Je nám drahé, že smíme být Ježíšovými učedníky. Můžeme růst do jeho podoby.

Křtem se nám tato možnost otevřela a my jsme se vydali na cestu.

Každému hříšníkovi Ježíš nabízí svou otevřenou náruč. (Základním obřadem je křest dospělého.)¹⁸⁴

182 „Věřte evangeliu“ znamená „ověřte si hodnověrnost této dobré zprávy“. Jak si to měli ověřovat?

Znameními, které konal: „Jděte, zvěstujte Janovi, co vidíte a slyšíte: Slepí vidí, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni, hluchí slyší, mrtví vstávají, chudým se zvěstuje evangelium.

A blaze tomu, kdo se nade mnou neuráží.“ (Mt 11:4-6)

To je naplnění proroctví Izaiáše:

„Bůh vás přijde zachránit. Tehdy se rozevřou oči slepých a otevřou se uši hluchých. Tehdy kulhavý poskočí jako jelen a jazyk němého bude plesat. Na poušti vytrysknou vody, potoky na pustině.“ (Iz 35:4b-6)

„Duch Hospodina je nade mnou. Hospodin mě pomazal k tomu, abych nesl radostnou zvěst pokorným, poslal mě obvázat rány zkroušených srdcem, vyhlásit zajatcům svobodu a vězňům propuštění, vyhlásit léto Hospodinovy přízně, den pomsty našeho Boha, potěšit všechny truchlící, pozvednout truchlící na Sijónu, dát jim místo popela na hlavu čelenku, olej veselí místo truchlení, závoj chvály místo ducha beznaděje. Nazvou je "Stromy spravedlnosti" a "Sadba Hospodinova" k jeho oslavě. (Iz 61:1-3)

183 V milostivém roku se odpouštěly dluhy, vracel se majetek: domy a polnosti, otroci (i pohanští) byli propouštěni na svobodu. Mesiáš přichází s „milostivým létem“, hříšníci – i pohanští – mají novou příležitost (hříšník je otrokem hříchu).

184 Dítě smíme křtít jen při splnění určitých podmínek. Zatímco dospělý je křtěn, biřmován a je pozván ke Stolu Páně, dítě projde těmito kroky postupně během roků.

Izraelita ví, že obřízkou patří do království kněží, má volný přístup k Bohu. Ví, že všude, kde se nachází, tam je s ním Bůh.

Od Jákoba víme, že Bůh s námi bydlí u nás doma. (Bůh nepřebývá v chrámech, co by tam dělal?)
My od křtu víme, že máme trvalé místo v Boží náruči.

Ježíš nespadol z nebe jako meteorit. Je božím synem, ale také je nejkrásnějším plodem izraelského lidu. Izrael je Hospodinem pěstován a šlechtěn jako vinná réva. Ježíšův život přinesl jedinečnou úrodu (co do jakosti i množství). Jeho víno, jež už smíme navždy pít, může mít třeba na viněť název: „Milostivé léto Páně“. Kdo nám může nabídnout něco lepšího?

Ježíš, jeho předkové i jeho přátelé byli formováni, pěstováni Tórou. Na náboženskou židovskou kulturu jsme byli naroubováni my křesťané. Z kořenů Hebrejské Bible sajeme životodárnou mízu slova Božího.

Proto jsme si na Nový rok povídali o významu obřízky. Říkali jsme si, že bez pochopení obřízky nepochopíme smysl, velikost a drahocennou cenu křtu.

Izraelita nosí na svém těle znamení obřízky jako pečeť smlouvy s Hospodinem. Obřízka vedle cicit, tfilin (modlitební řemínky) a slavení soboty je viditelným znamením příslušnosti ke královskému kněžství.¹⁸⁵

Žid zná nazpaměť slavné ujednání mezi Hospodinem a Izraelem:

„Izraeli, tys prohlásil při Hospodinu, že ti bude Bohem a ty že budeš chodit po jeho cestách a dbát na jeho nařízení, příkázání a právní ustanovení a že ho budeš poslouchat. A Hospodin prohlásil tobě, že budeš jeho lidem, zvláštním vlastnictvím ... a on tě vyvýší nade všechny pronárody. Budeš mu chválou, věhlasem a okrasou, budeš svatým lidem Hospodina.“
(Srov. Dt 26:16-19)

Skoro lituji, že apoštolové obřízku zrušili. Nedovedu posoudit, zda to bylo lepší ...

Důležité ale je, abychom se nešidili, abychom znali význam obřízky a tím vlastní cenu před Bohem. Jsme dědicové Izraele.

Jan řekl: „Já jsem vás ponořoval jen do vody, ale Mesiáš vás bude ponořovat do ohně a do Božího ducha.“

Ježíš nás ponořuje do ohně své lásky, aby všechny nečistoty vyplavaly na povrch a mohli jsme jich být zbaveni. Sami se ochotně vystavujeme Ježíšovu třibení – proto říkáme, že naše „obracení se“ k Ježíši, je trvalou prací na budování své osobnosti.

Říkali jsme si, jakým znamením je prolitá krev nevěsty při svatbě a jakým znamením je prolitá krev chlapců při obřízce, při vstupu do dospělosti. (viz [Poznámky k 1. lednu 2015](#))

185 Znamení obřízky je samozřejmě skryto očím druhých lidí, aby se nikdo nemohl předvádět svou „zbožností“.

Připomeňme si: „Farizeové všechny své skutky konají tak, aby je lidé viděli: rozšiřují si modlitební řemínky a prodlužují třásně (cicit), mají rádi přední místa na hostinách a přední sedadla v synagogách, líbí se jim, když je lidé na ulici zdraví a říkají jim `Mistře´. Vy však si nedávejte říkat `Mistře´: jediný je váš Mistr, vy všichni jste bratři. A nikomu na zemi nedávejte jméno `Otec´: jediný je váš Otec, ten nebeský. Ani si nedávejte říkat `Učitelí´: váš učitel je jeden, Kristus. Kdo je z vás největší, bude váš služebník. Kdo se povyšuje, bude ponížěn, a kdo se poníží, bude povýšen. (Mt 23:5-12)

(My si umíme poradit, nosíme na prsou velké kříže a používáme tituly, které v evangeliu nejsou.)

Při uzavírání manželství s Bohem už nekrvácí naše tělo, ale Ježíš kvůli nám a pro nás vykrvácel. Při Ježíšově Hostině Ježíš vylévá svou krev. Ne na usmíření božího hněvu. Ježíš vylévá svou krev do našeho srdce.

My máme nemocnou krev, my jsme chudokrevní a Ježíš nám dává transfuzi svého ducha (krev je v biblické řeči obrazem Ducha).

Ježíš zvolal mocným hlasem: "Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha." (Lk 23:46)

A hned po vzkříšení Ježíš vyhledal své přátele (kteří se jako přátelé nezachovali):

„Pokoj vám. ...

Přijměte Ducha svatého. Odpouštím vám; odpouštějte jeden druhému.“ (Srov. J 20:19-22) ¹⁸⁶

Ježíšovi jsme zničili, zmordovali tělo až k smrti, ale jeho duchu obětavosti jsme nezabránili, aby nás miloval láskou věčnou.

„Proto mě Otec miluje, že dávám svůj život, abych jej opět přijal.

Nikdo mi ho nebere, ale já jej dávám sám od sebe. Mám moc svůj život dát a mám moc jej opět přijmout. Takový příkaz jsem přijal od svého Otce.“ (J 10:17-18)

Izraelita ví, že Hospodin je jeho Otcem a Matkou!

Ježíš nám vše dořekl, dovyprávěl.

Řekl: „Bůh je Otcem a Matkou všech lidí. A každý člověk je dítětem božím. Bůh nemá nějaké nevlastní děti. Vy všichni jste sestry a bratři.“

Každý člověk má své rodiče. Litujeme děti, které se jich nedopátraly. Podobně někteří lidé nevědí o milující náručí boží.

Ježíš si přeje, aby se nikdo necítil opuštěný, sám. Aby nikdo neživořil bez milující náruče a nikdo si nepřipadal jako opuštěný sirotek. ¹⁸⁷

Od svého křtu tedy víme, že jsme z královského rodu.

Ježíš nám dává moc stát se božími dětmi: „Těm pak, kteří ho přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi. Ti se nenarodili, jen jako se rodí lidé, jako děti pozemských otců, nýbrž se narodili z Boha.“ (J 1:12-13)

Ježíš nám svým příkladem ukazuje jednání božího Syna. Takovým životem budeme Bohu dělat velkou radost.

K tomu nám Ježíš nabízí velkou posilu. Nabízí nám životní moudrost, své přátelství.

A Hostinu svého stolu. Z tohoto bohatství můžeme růst do Ježíšovy podoby.

Od křtu slyšíme, že i každému z nás Bůh říká: „Ty jsi moje milovaná dcera, ty jsi můj milovaný syn, v tobě mám zalíbení!“

Křtem začalo naše přátelství a při každé Večeři Páně znovu a znovu slavíme manželství Boha s námi.

Nemůžeme se té krásy nasytit.

Bůh nás nerozmazluje, ale vymazluje.

Kdo je milován, může dobře růst a prospívat. Platí to o lásce rodičovské natož o lásce Boží.

186 „Já vám dávám svůj pokoj, šalom. Takový pokoj vám nikdo na světě dát nemůže.“

„Pokoj vám zanechávám, svůj pokoj vám dávám; ne jako dává svět, já vám dávám.“ (J 14:27)

(Nikdo nemůže odpouštět jiné hříchy, než ty, které byly spáchány na něm, nemůžeme odpouštět za druhého. Jen Bůh může odpouštět všechny hříchy, protože jen on je ochoten se ujmout oběti i pachatele.)

187 Někteří lidé se věnují opuštěným psům nebo kočkám.

Nás posílá Ježíš (římský biskup František to opakuje) k lidem, kteří si zoufale myslí, že jsou na život sami.

Biblické texty mluví o odpuštění, návratu domů, obrácení a novém životě.
Evangelium nezačíná učením o hříchu, ale zvěstováním dobré zprávy (evangelia).

Výchozím místem na cestu domů je křest.

V minulých letech jsme si říkali:

- Ježíš nebyl pokřtěn,
- proč se Ježíš nechal ponořit od Jana do Jordánu, i když nebyl hříšníkem,
- co pro nás znamená: „ponoření do vody“,
„ponoření do Ducha“,
„ponoření do ohně.“

Mluvili jsme o významu křtu pro nás.

Tomu, kdo předchozí lekce zná, nabízím další látku k promýšlení.

1. a 2. čtení jsem tentokrát vzal z doplňků k dnešnímu svátku. Abychom hlouběji porozuměli biblickému vyučování.

(Plní si mohou navíc před čtením dnešního úryvku evangelia přečíst J 8:12-59.)

1. čtení je velikým darem Izraeli: Do neštěstí babylonského zajetí a zpusťované země, vybízí Hospodin (skrže Izajáše): „Smíte se navrátit nejen do svých domovů, ale obraťte se k tomu, který je zdrojem všeho požehnání.“¹⁸⁸

Izajášův příslib je velkolepý, ale jak to, že není stále v Izraeli naplněn?

Naše tělo – nesmírně složitý organismus – funguje bez našeho řízení.

Soužití lidí je závislé i na chtění jednotlivců.

Leží-li dva pod jednou dekou, je třeba přejícnosti obou, aby nikomu nebyla zima.

Zaspí-li řidič autobusu, kolik mrzutostí nastane?

Naruší-li se manželství, náprava, uzdravení vztahu, vyžaduje třeba rok usilovné práce.

Naruší-li se soužití v širší společnosti, čeká nás nedohledná práce.

Je třeba tomu porozumět, jinak jsme netrpěliví, viny svalujeme na druhé a vyhlížíme falešné mesiáše.

Máme se učit z chyb Izraele i z chyb svých křesťanských předků.¹⁸⁹

188 Prorocké texty jsou reakcí na špatné jednání Izraele (nezachovávajícího manželskou smlouvu s Hospodinem).

Jan a Ježíš později opět vyzývají: „Obraťte se, přiblížilo se k vám Boží království. Opět jdete opačným směrem – vzdalujete se od Hospodina.

Vaše choroba je stejná jako choroba vašich otců. Nynější virus je jen zmutován (a nevládne vám Babylón, ale Řím), ale je stejně smrtonosný.

Ježíšovi současníci mohli být poučenější z chyb svých otců.

189 Podoby zla mutují jako viry chřipky. Zlo, které rozpoutalo 2. světovou válku, vypadalo jinak než to, které zplodilo 1. světovou válku. Naše současné zlo opět zmutovalo do poněkud jiné podoby.

I komunistická pandemie měla různé mutace (ruskou, španělskou, řeckou, čínskou, korejskou ...)

Zlo mění své mimikry... Rozpoznání nové mutace zla je pokaždé důležité.

Vždy jde ale o život a vždy můžeme díky božímu slovu najít společného jmenovatele, společnou příčinu.

Dvacet let žijeme v možnostech svobody, a přesto nejsme schopní si vybrat pořádné státní úředníky a účinně je kontrolovat. Copak někdo přizná chybu nebo vrátí ukradené peníze?
Ale začněme od sebe. Jak drží naše rodiny?
Budování dobrých vztahů vyžaduje celoživotní práci.
Náprava poškozených vztahů je teprve velikou dřinou.

Jak se vrátit a jak vybudovat lepší soužití?

Jan i Ježíš mluvili k lidem biblicky vzdělaným.

Biblické vyprávění o pádu lidí v Ráji odpovídá na **otázku: „Kde se bere zlo?“**.¹⁹⁰

Podlému jednání lidí (Gn 3. kap.) předcházelo zanedbání vztahu s Bohem.¹⁹¹

Tomu všemu už snad trochu rozumíme.

Nemáme ještě vybudovaný dostačující vztah s Bohem, nedůvěřujeme mu úplně.

Jednáme jako záletný chlap nebo povětrná ženská.

Jsme chytlaví k podlému jednání, necháváme se snadno obalamutit kdekým.¹⁹²

Odpuštění může dostat ten, kdo se vydal dobrou cestou, kdo se mění k dobrému.

Samotné odpuštění, by nic nespravilo. Je třeba znovu vybudovat ztracený vztah, obnovit spravedlnost, získat důvěru.

Víme, že nestačí nekonat zlo. Je třeba budovat boží království. A v porušeném světě, často v troskách vztahů je to obzvlášť náročné.

(My, kterým bylo mnoho dáno, budeme zřejmě bráni k větší odpovědnosti za to, co dobrého jsme neučinili než za naše hříchy.)

Vzpomínáte, že jsme se propadli z Ráje. Jeho strom života je strážěn cheruby s plamenným mečem.

Pan Prof. Heller k tomu říkal: „Ke stromu života může dojít pouze ten, který je ochoten projít ohněm, ve kterém shoří všechno jeho sobectví, sebestřednost a pýcha.

(Jan Baptista řekl, že nás bude Mesiáš ponořovat do ohně.)

Na začátku většiny z nás byl křest. Začali jsme v Božím království jako začátečníci, učedníci, děti.

190 Vyprávění z Gn 3. kapitoly je základní vypovědí o příčině našich selhání.

Není líčením dávné historie, platí o každém z nás. I my se chováme podle.

Nevymlouvejme se na Adama.

Nemluvme o dědičném hříchu.

Mluvme o vině, do které jsme se každý osobně namočili. Mluvme o dědictví, které nám odkázal Abraham, Mojžíš a Ježíš – to je cesta k životu.

191 Lidé se nechali svést nepřitelem, spolčili se s ním. Jejich podlost pokračovala, nepřiznali chybu, sváděli ji jeden na druhého, dokonce na Boha. Proto se propadli z ráje.

Teď bych to měl přepsat do přítomného času, tak se to stále děje, tak často jednáme.

Bůh o nás od začátku pečuje. Obdaroval nás Rájem (můžeme do něj dojít), vyhledal provinilce, obdaroval je koženými suknicemi, přislíbil jim velkou pomoc v Mesiáši.

192 Nejsme ani tak spravedliví, abychom si všimli, že se Bůh už lidem v Ráji věnuje zadarmo (jako rodič): Vyhledává je po jejich selhání, volá je, dává jim příležitost k nápravě, aby uznali svou vinu, odívá je koženými suknicemi, přislubuje jim Zachránce...

Jsme tak bláhoví, že se necháme obalamutit svůdci všeho druhu, pyšnými funkcionáři a diktátory, falešnými mesiáši, podvodníky všech druhů, čarodějníky ... a uniká nám, jak strašnou daň si vybírají a krvavou mzdu účtují.

(Později jsme objevili důležitost „ponoření do vody“ – obracení se ke Kristu jako trvalý návyk. Také se stále znovu a znovu myjeme, koupeme.)
Dítě udělá mnoho chyb, než se naučí mluvit, chodit, jednat kulturně.
Děti povzbuzujeme, nestrašíme je, chyba se dá napravit.
Samozřejmě se snažíme dělat co nejméně chyb. Ne každá chyba je hříchem.

Dětem přejeme co nejlepšího učitele, mistra, trenéra...
I my hledáme pro sebe nejlepšího rádce, lékaře, psychologa, režiséra, dirigenta...
Je-li takový člověk dokonce přítelem, co si můžeme přát více?

Je-li pro mě Ježíš Přítelem, Učitelem, Mistrem, Lékařem, je-li pro mě „Stromem Života“, pak mám téměř vyhráno, zbývá nezastavit se, neustrnout.¹⁹³

Je ovšem pravda, že i naše náboženská praxe je nedokonalá a trpí všelijakými neduhy.
Máme zanedbané biblické vyučování. Evangelium často nahrazujeme právem a katechismem.
Kvalitu množstvím.
Místo následování Ježíše se snažíme boží nabídky všelijak obcházet.
Místo hledání příčin našich chyb se rádi vyloučujeme a svádíme svou vinu na kdeco.
Na špatné faráře, postavení hvězd, karmu, činy předků, okolnosti, na komunisty, na dobu...
Nechce se nám do manželské poradny, do dalšího vzdělávání, měnění zvyků a myšlení, do přiznávání viny a nápravy.
Svátosti nám nefungují, jak si Ježíš přeje.

K naší nechuti se přidává strnulost a zanedbání ze strany těch, kteří církve vedou, ze strany nás – duchovenstva.
Liturgická reforma něco změnila, ale jsme stále na cestě (jsme – máme být – církví stále se reformující, stále se obracející ke Kristu).
Začínáme se pomalounku vracet k naslouchání Písmu. Vzděláváme se...
Slíbil jsem něco říci ke krizi svátosti smíření.

Ta svátost je velikým darem. Mnoha lidem jsem mohl pomoci.
(Zpovědníkem – to je starý název, se nestává kněz automaticky se svěcením – ordinací. Muže jím být jen ten, kdo dlouhodobě ví o své bídě, nedokonalosti a hříšnosti a má dlouhodobé vlastní zkušenosti s Božím milosrdenstvím.)
Jestli chceme být co nejlepšími učedníky Ježíšovými, vítáme každou dobrou radu, každou možnost a prostředek k růstu.
Je dobré a užitečné mít dobrého průvodce Písmem.
Je důležité využívat všech „cest vedoucích k odpuštění a smíření“ (nedávno jsem je připojil jako přílohu), ale svátost smíření má své místo.
Je bohatstvím mít svou vrbu, u které si můžeme vylít své srdce (Dobrá vrba drží tajemství, nesoudí, nehraje si na odborníka a neoperuje. Vyslechne, povzbudí a doporučí odborníka.)
Jako chodíme na různé preventivní prohlídky, konzultace, k odborníkům (psychologům, logopedům, terapeutům, právníkům ...).

193 Pohanská náboženství neznají odpuštění, uznávají dobro a zlo a přísné vyrovnání trestem.

Vážme si toho, že víme o ochotě Boha se nad námi smilovat, odpouštět, vynahrazovat naše nespravedlnosti (když to není v našich možnostech), dávat nám novou možnost růstu.

Ježíš mi je Samaritánem, nehledí na svůj prospěch, nepočítá, co ho stojí mé uzdravení.

(Víme, že milosrdenstvím můžeme být obdarováni při splnění určitých pravidel.

Nesmím se pokoušet milosrdenství zneužívat. Promlčení vin neexistuje.)

Tak je dobré mít někoho, kdo je schopný nás doprovázet na cestě následování Krista, mít dobrého zpovědníka. Sv. Terezie řekla: Kdybych si mohla vybrat mezi zpovědníkem zbožným a vzdělaným, vyberu si vzdělaného“. (S výběrem lékaře to také tak děláme.)

Je-li to někdo, kdo mě zná, má mě rád, o kom vím, že se nade mnou nepohorší, pak jsem získal veliký poklad.

Konzultace a porada o mé cestě se může odehrávat i mimo svátost smíření.

Vylití si srdce u své vrby, psychologa nebo duchovního průvodce, má svůj význam.

Odehrává-li se v duchu Ježíšových slov: „Kde jsou dva nebo tři v mém jménu, tam jsem uprostřed vás“, ó, to je veliké bohatství.¹⁹⁴

To vše může být cestou k hledání i k odpuštění.

Ale přece jen svátost smíření má ještě další rozměr a je dalším bohatstvím.

Ve svátosti smíření slavíme Milosrdenství Boží. To je více než jakákoliv zpověď.

Ve svátosti smíření (jako v slavení každé svátosti) je zvláštním způsobem přítomen Ježíš.

Bylo by škoda neznat, neporozumět a nevyužít tuto možnost.

Řekl jsem, že svátost smíření je v krizi. Zanedbali jsme ji.

Začal jsem něco psát o její historii, ale zjistil jsem, že to bude delší, než jsem čekal. Nabízím tedy napoprvé v příloze stručnou historii.

Příloha:

2012 (O svátosti smíření a její krizi. Snad i o hledání výhledu.)

Historie.

V prvních staletích byly stěžejními slavnostmi církve křest a Večeře Páně.

Pojem svátost je mnohem pozdější.

První křesťané rozuměli významu křtu. Byl pro ně velikým projevem milosrdného Boha nad ztraceným hříšníkem.

Jestli se ale někdo z nich těžce provinil (zřeknutím se Krista – obětováním modlám, vraždou a cizoložstvím), vyznal svou vinu (soukromě) biskupovi (byl hlavou místní církve v každém větším městě). Ten provinilce přijal mezi kajícíky. Ti celoživotně činili veřejné pokání (např. leželi na zemi při bohoslužbě, nemohli se účastnit Stolu Páně), odpykávali si svůj hřích (dlouhým a těžkým postem, modlitbou na kolenou, zřekli se úředních hodností, manželského styku, společenského života, značnou část majetku věnovali chudým...). Na znamení, že se svým selháním vyloučili ze společenství církve, byli při Večeři Páně po bohoslužbě slova vyvedeni ven, nesměli se účastnit Eucharistie. Ale nezůstali osamocení, církevní obec se za ně při každé bohoslužbě modlila. Hlavní důraz byl pokládán na niterné obrácení kajících.

Až na konci života se jim dostalo odpuštění a smíření. Slavnostní přijetí do plného společenství církve biskupem se konalo opět při veřejné bohoslužbě. Bylo pokládáno za jakýsi „druhý křest“. Jako je křest neopakovatelný, bylo neopakovatelné i toto „ponoření do pokání: mohlo se přijmout jen jednou za život.

Další generace křesťanů proto dokonce křest odkládaly na konec života, aby po něm už neselhaly.

194 Potřebujeme ale rozumět tomu, co znamená: „V Ježíšově jménu“.

Překvapivá a vážná jsou Ježíšova slova apoštolům na konci jeho života: „Až dosud jste o nic neprosili v mém jménu“. (J 16:24)

Církev také odpírala vstupu do stavu kajících mladým lidem a mladým manželům. Určitým východiskem pro hříšníky bylo přijetí pokání v hodině smrti, ale ti lidé žili v úzkosti, zda nezemřou náhlou smrtí.

Tato kající praxe byla velice tvrdá a neosvědčila se.

Od 7. století začali křesťané přijímat praxi řeholníků.

Ti se každou sobotu shromažďovali a vyznávali se z toho, čím se ve své komunitě provinili jeden proti druhému.

Řeholníci od spolubratří vynikajících ctnostmi přijímali individuální vedení ke křesťanské dokonalosti. Ti jim byli pomocníky a duchovními lékaři.

Někteří biskupové i biskupské synody proti tomu ostře protestovali (např. biskupská synoda v Toledo r. 589: „Je neslýchanou opovázlivostí utíkat se k absoluci kdykoli se někdo dopustí hříchu“).

Časem byly vypracovány penitenciální knihy, ve kterých bylo vyměřeno pokání za každý určitý hřích.

Kající se vyznal, přijal uložené pokání a po jeho vykonání se vrátil ke „zpovědníkovi“, aby dostal rozhřešení.

Středověká penitence došla k další podobě. Velkým hříšníkům podle penitenciálních tarifů přesahovalo pokání z jedné zpovědi délku jeho života. Byla jim tedy nabídnuta možnost pokání vykoupit, nejčastěji peněžními dary na kostel, klášter či na mešní intence (např. rok půstu se dal vykoupit dvaceti intencemi nebo pěti zlatými dukáty, jindy poutěmi či získáním odpustků. Jenže to vedlo ke zneužití, kajícímu odpadlo vlastní odpykávání hříchů a smíření se zužovalo pouze na zpověď. Vyznávání hříchů se stalo prostředkem k přesnému vyměření pokání. Čím dál víc bylo vydáváno za vlastní kající čin – pro hanbu a ponížení, ačkoliv se dělo už jen soukromě před zpovědníkem. Svátost pokání byla pojmenována svatou zpovědí. Proto už za vyznáním hříchů následovalo rozhřešení – na rozdíl od tarifové penitence (ve které rozhřešení mohl dostat ten, kdo celé pokání vykonal).

Jak probíhala „zpověď“?

Kněz poučil penitenta o nejdůležitějších pravdách víry, aby jej navodil k lítosti, pak vyslechl vyznání hříchů, pomodlil se s ním kající modlitby, uložil mu pokání a připojil rozhřešení.

V tomto procesu ale už vymizel společenský dopad hříchu a společenský charakter pokání.

To se ještě víc zhoršilo přesunutím zpovědi z oltářního prostoru do uzavřených zpovědnic oddělujících zpovědníka mřížkou od penitenta v 16. století (tenkrát žena nesměla být v místnosti s cizím mužem).

Vědomí společenského následku hříchu zůstalo už jen ve vědomí, že ten, kdo se dopustil smrtelného hříchu, se nemůže zúčastnit Stolu Páně jen soukromou lítostí, ale pouze po přijetí svátosti pokání „před tváří církve“ (i když ji zastupuje už jen zpovědník).

Od středověku až do dnešních časů se toho ve svátosti pokání mnoho nezměnilo.

Dnes je tato svátost v krizi. Že za to především může duchovenstvo je zřejmé.

Snad ani nemusím připomínat, jak např. katoličtí vojáci a studenti za Rakouska-Uherska museli před Velikonocemi povinně ke zpovědi.

Jak slavný vídeňský katecheta A. M. Pichner učil gymnazisty, aby se zpovídali ze všech hříchů, kterých by se mohli dopustit – aby získali milost z rozhřešení.

Jak jsme prohlásili všechna provinění proti sexualitě za smrtelně hříšná, jak jsme vychovávali neurotiky, kteří se zaměřovali jen na nekonání hříchů místo na budování božího království atd., atd. Evangelium přece nezačíná učením o hříchu, ale zvěstováním dobré zprávy (evangelia).

Tak se stalo, že příliš mnoho „zpovědí“ je formálních nebo pokroucených a zakrnělých.

Místo studia, přemýšlení a promýšlení jak lépe slavit svátost smíření, někteří faráři jen moralizují.

Vzpomínám, jak pomlouvali křesťany na západě, že nechodí ke zpovědi. Nevědí, že někteří světci za celý život nikdy u svátosti smíření nebyli (jako v životě nebyli u rentgenu nebo neměli zlomeninu v sádře)? Je pravda, že jiní svatí se zpovídali třeba týdně. Ale nejde přece o počet svátostí, jde o křesťanský život, o stálé obrácení se ke Kristu a porovnávání se s Kristem.

V letech 1910-60 se asi katolíci zpovídali nejvíce v celých dějinách lidstva.

Např. zpovídala se celá rodina:

dítě se zpovídalo: „Neposlouchalo jsem rodiče“,

otec se zpovídal: „Byl jsem příliš tvrdý na děti“,

matka se zpovídala: „Byla jsem málo přísná na děti“.

Každý z nich dostal individuálně rozhřešení, ale nic se nezměnilo.

Ale něco jsme zanedbali, jinak by nepřišla krize.

Je třeba hledat co dál a jak lépe tuto svátost slavit.

Pokračování snad příště.

2009

Svátek Křtu Páně Iz 42:1-4. 6-7 Sk 10:34-38 Mk 1:6b-11 11. ledna 2009

Než budeme číst příslušná čtení, připomenu, jak to je s našimi pocity.

Přiznat si vlastní pocity a vyslovit je nahlas, je velice důležité. Pocity vyjadřují naši momentální náladu. Pocity si nemáme zakazovat, ale máme se naučit s nimi pracovat.

Občas si některé dítě stěžuje, že jej rodiče nemají dost rádi. Samozřejmě беру děcko vážně a snažím se mu pomoci, aby si svůj pocit porovnal s objektivní skutečností. Naše citová prožívání nemusí být objektivní. Ptám se děcka, zda mu jeho maminka dělá svačiny do školy, zda vaří, jak to je o narozeninách, svátcích a Vánocích... A vyprávím, že znám špatné rodiče, jejichž děti opravdu strádají, chci děcku pomoci, aby si porovnal rozdíly a nahlídlo, jak to u nich doma opravdu je. Každá generace dětí pochopitelně pokládá péči svých rodičů za samozřejmou, neboť neznají nic jiného - rodiče jim vždy sloužili. Možná to řada z vás zažila od svých dětí.

My dospělí to máme podobně se svými pocity vůči partnerovi, dětem a dalším lidem. I vůči Bohu. Nemáme nikomu - ani sobě, pocity vyčítat nebo je zakazovat. Jen se potřebujeme naučit s nimi pracovat, abychom nebyli v jejich vleku nebo v područí.

Kdo z nás neměl někdy pocit, že Ježíš a Bůh pro nás málo dělá?

Každou chvíli někdo vyčítá, že jej Bůh nechává na holičkách, že o něj nepečuje, že mu na nás nezáleží.

Nad nikým se nepohoršujme, naslouchejme takovým lidem, a pokud jsou schopni poctivě hledat, pomozme jim ke spravedlivému posuzování Boha.

Pokusme se naslouchat dnešním textům, jako bychom je slyšeli poprvé.

Mohou nám otevřít oči.

My lidé si odedávna často představujeme Boha buď podle sebe, nebo podle našich vládců. Pak se nelze divit...

I z biblických textů často dáváme přednost obrazům o Bohu, ve kterých vystupuje jako bojovník, král, bohatýr..., rádi bychom, aby to za nás nandal našim protivníkům.

Máme se krotit a usilovat o spravedlnost!

Izajášův text o Božím služebníkovi je velice překvapivý. Popisované postoj – soucit a pomoc slabým bychom zařadili spíše do ženského světa. Poučení Biblí, říkáme: „Bůh má i ženské rysy“.

Izajáš ale nezapomíná na prosazení spravedlnosti...

Vykročme ze svých dosavadních představ o Bohu, pozorujme ho jen nezaujatýma očima a užasneme.

Své rodiče, děti a příbuzné jsme si ne zvolili. Nemůžeme je dost dobře změnit.

(Partnery jsme si zvolili sami a oni nás. Někdy později se pak někdo z kterékoliv strany chytá za hlavu, kam dal oči a rozum.)

Boha také nemůžeme ovlivňovat. Kdyby byl např. tvrdý, nemohli bychom ani ceknout.

Jestli je ovšem spravedlivý, milosrdný, nezištný a velkorysý, pak máme proč jásat!

Pak jsme zpívali chvalozpěv „Sláva na výsostech Bohu“, z přesvědčení, z vlastní zkušenosti Boží dobroty, z vnitřní potřeby, protože nemůžeme jinak, protože tu radost v sobě nemůžeme vydržet.

Pokud to tak nebylo, pak se do ničeho nenutíme a vrátíme se někam na začátek nebo zpracovávejme momentální pocit – třeba že nám Bůh připadá vzdálený.

Nad Petrovou větou z druhého čtení: „Nyní skutečně vidím, že Bůh nikomu nestrání, ale v každém národě je mu milý ten, kdo v něho věří a činí, co je spravedlivé (srov. Sk 10:34-35), neznalý pokývá spokojeně hlavou (to ještě neznamena, že podle toho jedná).

Pečlivější čtenář Písma je překvapen, jak dlouho svatému Petrovi trvalo, než Kristu v této věci přitakal.¹⁹⁵

Z evangelia nejprve zopakují, co událost na břehu Jordánu znamenala pro Jana a co znamená pro nás.

Opět to není jen záznam nějaké historie, ale veliký program pro nás - pokřtěné.

„Já jsem vás ponořoval do vody, Mesiáš vás bude ponořovat do Ducha svatého“.

Jan nekřtil – ani Ježíše, ale ponořoval.¹⁹⁶

Však také Římský misál nazývá dnešní svátek: *Baptismatis Domini*.¹⁹⁷

Křtít znamená dělat z někoho druhého Krista (učedníka Mesiáše).

Z Ježíše nikdo Mesiáše (Krista) nemusel dělat, on jím byl. Duch na něj nesestupoval až při Janově ponoření. Z Ducha byl počat, s Duchem je podstatně propojen odvždy.

Co znamená setkání Jana s Ježíšem u Jordánu?

1. Sestoupení Ducha na Ježíše bylo znamením pro Jana, možná ještě pro někoho dalšího, že Ježíš je Mesiáš. Je plný Ducha. A hlas z nebe potvrzuje: „Toto je můj milovaný Syn, tomu můžete důvěřovat.“

Jan pak o Ježíšovi svědčí druhým.¹⁹⁸

195 Už jsme o tom někdy mluvili. Kdo chce, alespoň si prolistuje Skutky apoštolské a pokusí se určit v kterém roce po seslání Ducha svatého na apoštoly tuto větu Petr pronesl. A kolik úsilí Ježíš (z nebe) věnoval, aby Petra doučil a přesvědčil. Nepřehlédněme, co vše tomu předcházelo.

196 Do 13. století se v Čechách při křtu ponořovalo do vody.

Dnešní lidové povědomí je přesvědčeno, že křtít znamená polít trochou vody. Někteří nepoctiví hospodští „křtili“ víno. Dnes se „křtí“ k deco.

197 Římský misál je liturgickou knihou naší – římské liturgie. Národní misály, např. Český misál, jsou překladem Římského misálu.

Katolická církev používá několik svébytných ritů (obřadů), vedle římského ritu také řadu východních – mezi ně patří např. řecký, používaný řeckokatolíky.

198 Jan řekl: „Já jsem nevěděl, kdo to je, ale přišel jsem ponořovat do vody, proto, aby ho poznal Izrael.“

Jan vydal svědectví: „Spatřil jsem, jak Duch sestoupil jako holubice z nebe a zůstal na něm.“

2. Ježíš tím, že se nechal ponořit od Jana, potvrdil důležitost Janova konání: výzvy k obrácení, změny myšlení a života a rituálu ponoření do vody.
Kdo chce být pokřtěn, přichází ke Kristu touto cestou, jiná neexistuje. Ti, kteří si mysleli, že půjdou za Mesiášem vlastní cestou, se s Ježíšem minuli.
3. Událost na břehu Jordánu je také vyhlášením programu Mesiáše pro Mesiášovy učedníky.

Všimněme si těchto významů postupně.

Nechme si Janem ukázat nazaretského tesaře.

Jan je velkou osobností, je prorokem velikého významu, jeho slova jsou závažná, mají vysoký kurz. Jan nás upozorňuje, že nazaretský tesař je někdo tak veliký, že on sám není hoden, ani aby mu mohl zavázat tkaničku u boty.¹⁹⁹

Jan si Mesiáše nesmírně váží. Pro Jana je ctí, může-li cokoliv pro Mesiáše vykonat.²⁰⁰

Nepřehlédněme, že Jan později v Herodově kriminále nenaříká, že je vězněm, nevyčítá Mesiáši, aby jej zachránil od popravy.

Vzpomeňme také na mladíky uvrhnuté pohanským králem do pece ohnivé. I jejich zkušenost s Hospodinem něco váží a znamená. Mladíci se hrdě hlásili k Hospodinu: „Králi, náš Bůh je mocný a je samozřejmě schopný nás vysvobodit z tvých rukou. Ale pokud shoříme v tvé peci – neboť kdo jsme my, aby si nás Hospodin vůbec všiml - ještě to neznamena, že jsi mocnější než Hospodin.“²⁰¹

Je důležité si všimnout velikosti Boha a jeho Mesiáše!! Bez osobního vztahu k Bohu nás nebude „víra“ bavit a dáme přednost něčemu jinému.

(Pokud na Boha vrčíme, ukazuje to, že jsme si ještě dostatečně nevšimli, kdo je Bůh a kdo jsme my, a co vše pro nás Bůh dělá.)

Znovu se vrátím k prvnímu čtení z Izajáše, o božím Služebníku, doslova o božím Otroku.

S vděčností řekneme: „Bůh nám nezištně slouží“. Ale slyšíme-li: „Bůh je naším otrokem“ – to je šokující. Na Ježíšově jednání vidíme, že to je pravda. Došel až k otrocké službě mytí nohou, až k potupné smrti otroků (římský občan nemohl být ukřižován).

Mít někoho, kdo nás má rád víc než nejlepší rodiče, má pro nás naprosto zásadní význam. Mění to naše postavení. Netušili jsme, že máme pro Boha takovou cenu.

Ovlivňuje nás to. Jestli nám Bůh „otročí“, pak i nám není zatěžko „otročit“ své ženě, svým dětem a možná ještě někomu.

„Cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili“.

Exupéry by řekl: jednáme spolu na úrovni vyslanců.

Samozřejmě je Ježíš potěšen, je-li někdo ochoten se přidat k jeho způsobu služby (chcete-li lásky).

A já jsem stále nevěděl, kdo to je, ale ten, který mě poslal ponořovat do vody, mi řekl: `Na koho spatříš sestupovat Ducha a zůstat na něm, to je ten, který ponořuje do Ducha svatého.` „Já jsem to viděl a dosvědčuji, že toto je Syn Boží.“ (J 1:31-34)

199 Nepřehlédněme, co tím Jan chce říci, co to v souřadnicích tehdejší židovské kultury znamenalo, Žid nemohl požádat židovského otroka, aby mu vyčistil boty nebo umyl nohy.

200 Nedávno jsem připomínal, že Jan se - oproti apoštolům - nikam necpal. To sv. Jan a sv. Jakub chtěli rychle obsadit nejdůležitější ministerstva v Mesiášově království, ostatní apoštolové nebyli o nic lepší.

201 Šadrak, Měšak a Abed-nego odpověděli králi: „Nebúkadnesare, jestliže náš Bůh, kterého my uctíváme, nás bude chtít vysvobodit z rozpálené ohnivé pece i z tvých rukou, králi, vysvobodí nás. Ale i kdyby ne, věz, králi, že tvé bohy uctívat nebudeme a před zlatou sochou, kterou jsi postavil, se nepokloníme.“ (Srov. Dan 3:17-18)

Proč se někdo chce stát Ježíšovým učedníkem? Ne pro spásu. Spaseni budou i ti, kteří o Ježíši nikdy neslyšeli.²⁰²

Řada lidí, kteří si váží, že si jich Ježíš všiml, s obdivem a vděčností říkají: „Pane, získal sis mé srdce. Co mohu pro tvé dílo udělat?“

Víme, že být pokřtěn neznamena jen podstoupit obřad a přijmout milost, ale také přijmout poslání. Odpovědět na Ježíšovu lásku a spolupracovat s ním na záchraně nemocného a poničeného světa.

Křesťanovi Bůh krásně voní. Toužíme touto vůní vonět jiným.

Pěstujeme si dobrý čich na rozpoznání dobra a zla. Zlo nám nevoní, od zla se s ošklivostí odvracíme. Obřad pomazání voňavým olejem „chrisma“ při křtu nebo biřmování o tom vypovídá.²⁰³

2006

Svátek Křtu Páně Iz 42:1-4. 6-7 Mk 1:7-11 8. ledna 2006

Všichni evangelisté píší o Ježíšově křtu. Je důležitý.

Nenechme se zmást jednotlivými podrobnostmi, popisovanými každým evangelistou trochu jinak. Každý líčíme prožitou událost z úhlu svého pohledu a navíc ze svého hlediska. Stačí si všimnout, jak často manželé vyprávějí o jedné věci, každý trochu jinak.

Nevíme, kolik lidí vidělo „ducha jako holubici“, je možné, že jen Ježíš a Jan. Mohli to vidět i jiní. Podobně tomu mohlo být i se slyšením hlasu z nebe a s porozuměním těmto znamením. (Známe to i z jiných míst v evangeliích. Někdo slyší hlas, někdo rozumí, jiný říká: „Mluvil k němu anděl“, ale nerozumí, co bylo řečeno, někdo řekne: „Kdepak, to zahřmělo“.) Různé pohledy na věc a různá vyličení události více okolnostmi jedné a téže věci, jsou dány způsobem vyličení, ale také mírou mého poznání, do jaké míry jsem byl schopen nahlédnout do věci samotné a do jaké míry nechávám nahlédnout druhého.

Proč se vlastně Ježíš nechal od Jana ponořit do vody?

Je to látka na delší promýšlení. Však se také každý rok v kostele o Ježíšově ponoření čte.

Ježíšovým křtem začíná jeho veřejné působení. Celá událost ukazuje, na budoucí Ježíšův program. Ne nadarmo se k této události přiřazuje Izajášovo vyhlášení „o Božím Služebníku“ (Otroku Božím). Mimochodem, program a styl Božího služebníka je programem jeho učedníků - je naším stylem a naším programem.

Zdánlivě odbočím. Všimněme si, jak se jedná v určitých společenských kruzích. Pozorovali jste někdy společenskou, církevní nebo politickou smetánku? Byli jste někdy na „lepších“ vernisážích, nebo politických konferencích? Ale můžeme se s tím setkat i v některých kostelích nebo setkáních křesťanů. Vládne tam určitá nepsaná atmosféra, všichni se tváří, že všemu rozumí, všichni jsou na sebe hodní, usmívají se téměř předepsaným způsobem, každý ví, co má říkat a naopak, co se nechce slyšet, které otázky se vyslovit nesmí. „Císařovy nové šaty“ v menším nebo větším vydání.

202 Všimněte si, jaký druh lidí tvrdí, že do nebe se prý dostanou jen pokřtění.

Ježíš ale v podobnosti o posledním soudu říká: „Amen, pravím vám, cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili.“ (Srov. Mt 25:31-46)

203 Každý rituál má být doprovázen vysvětlujícími slovy, jinak je nesrozumitelný a v lidové zbožnosti se sesouvá k falešným výkladům.

Říkám tomu „dvorní manýry“. Čtete o knížecích dvorech a poměrech na nich a umíme si to lehce představit. U „knížecího dvoru“ se vedou určité řeči, sleduje se, kdo má jaké postavení, jakou hodnost, kdo otvírá jaké dveře, s kým je důležité se znát, co je potřeba vyznávat.

Kdo chce dělat kariéru, přijme tuto hru. I u církevních dvorů to tak bývá. V božím království to naštěstí nebude.

Ježíš nad tím mumrajem kroutí hlavou, jeho by to nebavilo. Ježíš je svobodný. Je naprosto upřímný. V božím království si nemusíme na nic hrát. Máme přece jisté postavení, ničím a nikým nezpochybnitelné. (Nepřehlédněme, že si Ježíš své učedníky sám vybíral – byli lidmi upřímnými a přímými.)

Všimli jsme si, jak „církevní“ vyšetřovací komise zkoumala Jana Předchůdce Páně. Když komise zjistila, že Jan nestudoval na žádné prestižní univerzitě, že nemá titul ani akademický ani společenský, že je samouk a není ani Mesiáš, ani Eliáš, ani onen prorok, dvůr veleknězův se uklidnil. Je sice nebezpečným buřičem „obyčejného davu“, ale nemůže ohrozit nás „dvořany“ v naší kariéře „u dvora“.

Inu, za kariéru se platí nesvobodou, nesmíte říkat, co si myslíte. Samozřejmě, že se platí i za svobodu božích dětí!

Ježíš je svobodný! Nenaskočil do „dvorního“ kočáru a mašinerie. Mesiáše čekali u hlavního vchodu, s připraveným leskem a kočárem, v patřičných uniformách, dechovka, družičky, proslovy, atd.

Ježíš přišel „zadním vchodem“ v kombinéze stavebního dělníka.

A došlo k tříbení, ukázala se pravda, kdo je kdo, a o co komu jde. Už třeba u proroka Malachiáše je řečeno: „Hle, posílám svého posla, aby připravil přede mnou cestu. I vstoupí nenadále do svého chrámu Pán, kterého hledáte, posel smlouvy, po němž toužíte. Kdo však snese den jeho příchodu? Kdo obstojí, až se on ukáže? Bude jako oheň taviče, jako louh těch, kdo bělí plátno. Nejdříve pročistí syny Léviho a přetaví je jako zlato a stříbro. (Srov. Mal 3:1-3)

Kdosi moudrý kdysi vymyslel pohádku O ptáku Ohnivákovi. Princ dostane radu, nedávej ptáka Ohniváka do zlaté klece, ale do obyčejné, dřevěné. Princ si říká, ptáka Ohniváka do té ošklivé dřevěné klece? Takovou krásu? Taková krása musí mít klec zlatou. Vzpomínáte, jak do dopadlo...

U královského dvora jsou zavedena dvorní pravidla. Židovský král byl očekáván s poctami hodnými krále. Jenže Ježíš přišel v naprosto civilním vydání, dokonce společensky ještě trochu níž (o Vánocích jsme si toho opět všimli.). To se týká celého Ježíšova vystupování, i způsobu jeho kázání. Ježíš sice dělá zázraky, ale nikdy neřekl, já jsem Mesiáš. Chce, aby lidem vrtalo v hlavě, co říká. Chce, aby lidé přemýšleli.

Ježíš mohl říct, já jsem Mesiáš, já jsem se narodil v Betlémě, jenže to by vstoupil do zlaté klece. Ježíš úmyslně vystupuje jako obyčejný řadový Žid. Ano, konal zázraky, ale říkal: „Zázraky může dělat každý z vás“.

Všimněme si, jak tíhneme k tomu, vylíčit si Ježíše v superkrásných barvách. Všimněte si některých filmů o Ježíšovi, někdo možná znáte fotografie z katolického sjezdu v r. 1935 v Praze („jako Král ve zlatém kočáře...“, atd.).

Když nemáme sílu Ježíšovy pravdy a moci, nahrazujeme to vše vnějším leskem: „pro Boha jen to nejlepší“ a „pro Něho není nic málo“. Všimněme si, jak se zdobily interiéry kostelů (a já jsem obdivovatel umění) a jak upadala podstata: porozumět si s Bohem, vzdělávání, sociální péče a bratrství.

Všimněme si, jak jsme v pokušení Ježíše natlačit do zlaté klece našich dvořanských představ a našich iluzí. Navzdory tomu, ale Ježíš vystupoval jako obyčejný člověk. Ano, každý z nás může umět dělat zázraky, jenže se to musí naučit. A Ježíšova touha byla, aby apoštolové dělali co nejvíc zázraků, aby efekt „zlaté klece“ nenastal.

Ježíš přichází naprosto civilně. Dělá sice zázraky, ale nepřijímá hru „zlaté klece“ náboženské „jistoty“ (my víme, jak to je) a povrchního předvádění. Ježíš neřekne, já jsem Mesiáš, jsem rodák z Betléma, přicházím, abych splnil svou historickou úlohu.

Proč Ježíš přichází z poslední díry, ze „Zlamané Lhoty“ (takovou pověst měl Nazaret)? Proč to tak Ježíš Židům ztížil? Není to zlomyslnost, copak mu nejde o spásu všech? Proč to jeho „přestrojení“? Nejsou Židé nakonec chudáci? Copak tohle se dělá, hodným lidem?

I zlatá klec bere svobodu, spoutává. Ani ve zlaté kleci se nemůžete smát, čemu chcete. V božím království to - našťestí - bude jinak než tady u našich „vznešených dvorů“.

„Jen počkejte, až Mesiáš přijde, promluví o velikonocích ze střechy chrámu, vyhlásí království boží (nebo republiku), vyzve lid ke vzpouře a vyhlásí mobilizaci. Andělé ho snesou ze střechy chrámu a Mesiáš povede vítězný boj proti Římanům, ti budou strachy utíkat, atd... A my budeme slavným národem, všichni si nás budou vážit, náš národ povede významnou politiku... Připravili zlatou klec pro Mesiáše, a do klece sami vlezli taky.

„Mesiáš vyžene Římány a my půjdeme věrně po jeho boku s ním. My jsme ti první, praví vyznavači, my víme, co se má dělat, atd.“

Všimněme si, jak hladoví bájí o dobrých jídlech, jak utlačovaní často sní o moci, kdyby tak oni byli nahoře, jak se lokajové hrbí, aby jednou mohli poroučet. Lůza touží po vládě, jen se dodrat k postavení nahoře.

Židé se ukájeli povídačkami o Mesiáši. Všimněme si, jak málo toužíme po skutečné svobodě a jak se lehce opájíme svévolí - konečně nám nebude nikdo poroučet.

Jenže Ježíš zbožné dvořany zklamal, do zlaté klece nevstoupil. Můžeme si všimnout, jak přichází v linii Mojžíše. Kdyby Židé pořádně četli Mojžíše, kdyby objevili krásu Mojžíšova postoje, tak by se jim líbilo Ježíšovo kázání.

Souzněli by s Mojžíšem a ostatními proroky: „Dostáváme výprask, protože Bůh není s naším myšlením a s naší zbožností spokojen. Potřebujeme Mesiáše, aby nám opravil naše chybné názory, každý prorok přece přišel varovat, zachraňovat. Poprosíme Mesiáše, aby nám řekl, co děláme špatně, čekáme na jeho tříbení, na jeho moudrost, my se mezi sebou dohadujeme a nemůžeme se dohodnout, co je pravé a v čem jsme se uchýlili.“

Proroci přece předpověděli: „Mesiáš bude nejdříve soudit židy, potom provede náboženskou reformu - a až potom Židé dostanou suverenitu, politickou svobodu.“ Jenže toto mezi Židy nezaznělo. Tomuto názoru přitakalo jen pár lidí okolo Jana a později okolo Ježíše.

Když se řekne soud, opět máme své vlastní představy o soudu. Hned si představujeme instituci soudního dvoru s jeho vážností a atmosférou strachu, taláry, uniformy, soudní stráž, žalobce a Nejvyššího soudce.

V čem spočívá Ježíšův soud? Přichází svým osobitým způsobem a každý se sám rozhoduje, zda se přidá k Ježíšovi nebo zda zůstane u vyznávání „zlaté klece“. Ježíšův soud je „pasivní“, Ježíš přichází jako ten, který je pravdivý, upřímný, Pravda sama. Žádný soud zvenčí, Ježíše by ne bavilo sedět v taláru. Jeho souzení je mnohem elegantnější – každý se rozhodujeme, ke komu a k čemu se přidáme – v tom je soud.

Až lidé přijmou Mesiáše, začnou se plnit Mesiášské sliby, o kterých mluví proroci. Ježíš přišel touto cestou, zvolil tento program.

Jenže zbožní Židé si vybájili, jak se Mesiáš ujme moci a jak to bude vypadat.

Z jejich úst nezaznělo, neučili: „Masakry a útisk Římanů je dopuštěním Božím, hledejme důvod, proč se nám daří špatně, zda to není důsledkem našeho špatného vztahu s Bohem. Nedodržujeme pravidla výhodné smlouvy, kterou se nám Hospodin zavázal. Odchýlili jsme se od Mojžíše a proroků.“

Toto si Židé nechtěli přiznat, ani o tom neuvažovali. Ale vždy, když přicházeli pogromy, říkali (i v pozdějších dobách): „Mesiáš přijde a on vám ukáže, zač je toho loket“.

Neřekli, dostáváme výprask, protože jsme špatní.

Tak to probíhalo už před Ježíšem i v době Ježíšova života. Římané občas dali tvrdě Židům pocítit, kdo je v Izraeli pánem - a Židé se nebránili politickými vtipy na Římany, jako my za komunistů – ale utěšováním: „Počkejte, náš Mesiáš vám to spočítá i s úroky“. A o to ochotněji poslouchali líčení svých náboženských učitelů o vítězství božího krále. To je ta zlatá klec slibů: až přijde čas, najednou se ve zlaté kleci objeví pták Ohnivák.

Jenže Mesiáš se v té zlaté kleci, ne a ne objevit.

Místo toho se objevil „podivný člověk, tesař z Nazareta, vůbec nic duchovního na něm není, rád dobře jí, je alkoholik a kamarádí se s všelijakou cháskou. Víte, že je to pomatenec? Kdepak, to je nesmysl, je posedlý!“

No jo, jenže to byl skutečný Mesiáš, který přesně podle proroků hlásal, napřed bude soud nad Židy, Židé potřebují udělat náboženskou reformu a až ji provedou, potom se budou mít dobře. Jinak to nejde. (To platí dodneška, to je stálý proces. Je otázka, jak je to s náboženskou reformou podle Ježíše).

Tesař z Nazareta, nad kterým mávli rukou (a kterého dodneška nebereme patřičně vážně), říká, napřed si přečtete pořádně Mojžíše a Proroky, napřed čtete Bibli, teprve potom si dělejte představy o Bohu a teprve pak se ptejte, co od vás Bůh, ve vaší době, chce.

Toto je, jako když v pohádce „O ptáku Ohnivákovi“, kdosi poradil princi, dej ptáka Ohniváka do dřevěné klece.

Jan Předchůdce Páně říká, Mesiáš vám do zlaté klece nepůjde, jemu se líbí v obyčejné, setkáte se s ním jinde než ve zlaté kleci. Připravte „dřevěnou klec“. Teď jsme u významu křtu.

Jan připravoval Židy na setkání s Mesiášem, na základě Mojžíšova zákona a Proroků. Jan jim říkal: „Pozor, pozor, děláte si o Mesiáši iluze, máte celou řadu představ, které zabraňují pochopení Mesiáše.“

V první řadě vytvořte Mesiáši přímou cestu. Připravte cestu Páně. Každý pahorek musí být srovnán, každé údolí vyplněno. Zbavte se toho, co vám zabraňuje se setkat s pravdou. Přestaňte si o sobě namlouvat, jak všechno správně víte a že všemu rozumíte. Přestaňte ujišťovat Boha o své věrnosti a začněte naslouchat božím slovům.“

Chybou židovského národa bylo, že si vytvořili “zlatou klec“ rabínských slibů o Mesiáši a zavřeli si dveře před skutečným Ježíšem. Čekali u zlaté brány, o které tvrdili, že tudy půjde.

Nečekali u obyčejné brány, kterou Ježíš přišel. Kdyby důkladně četli Mojžíše a proroky, tak by k tomuto omylu pochopitelně nedošlo. Samozřejmě pro každého! je nepříjemné si říci : „Trpíme, protože špatně věříme, dělají na nás pogromy, protože naše víra nestojí za nic. Až přijde Mesiáš, tak nejdříve bude soudit mě (teď to myslím osobně) a potom vás“. Daleko jednodušší je říct: „My se těšíme, až přijde Mesiáš, však on těm Římanům zatrhne tipec a my pro něj připravíme krásný palác (přece nebude bydlet v paneláku) a ve svém srdci přibytěk.“

Janovo ponořování (křest) vrací Židy do biblických požadavků. „Nejdříve připravte Mesiáši cestu“. Když se vojáci ptají „co máme dělat?“, Jan říká : „Nikoho neutiskujte, další vám řekne Mesiáš.“ Celníkům říká: „Nevybírejte víc, než je ustanoveno, další vám řekne Mesiáš.“ Farizeům: „Přestaňte hrát divadlo, pokolení zmijí. Už je sekera přiložena ke kořeni. Honem se koukejte obrátit a přestat hrát tyátr, nebo až přijde Mesiáš, bude s vámi zle“.

Dnes máme plno církví, a když by reprezentanti těch různých církví přišli za Janem Předchůdcem Páně, říkali by: „Že my jsme ta pravá církev?“ Tak Jan by řekl: „Přečtěte si pořádně Bibli, ale pořádně! A potom nebude 300 církví, ale jen jedna a ta bude pořádná.“ Tak mluvil Jan Předchůdce Páně a takto začínal a pokračoval i Ježíš.

Ježíš se postavil do fronty těch, co přitakali slovům Jana Křtitele a nechávali se od Jana ponořit do vody (starý židovský rituál, o jeho významu jsme už mluvili). Ježíš svým ponořením potvrdil důležitost a nezastupitelnost Janova kázání.

Když přišel Ježíš na řadu, Jan se na něj podíval, díky svým schopnostem dokázal odhadnout kvality člověka (Jan až do křtu neví, kdo je Mesiášem), proto říká : „Heleď, ty jsi lepší než já, ty ponoř mě.“ Ježíš však odmítá: „Co ti bylo nařízeno? Každý máme svou práci. Dělej, co máš dělat.“ Jan přestal naléhat. Ponořil Ježíše a pak vidí (možná, že to viděl i některý z jeho učedníků, to přesně nevíme), z nebe se snáší holubice a slyší hlas „Toto je můj milovaný Syn, toho všichni poslouvejte.“ Jan vidí, že ponořil Mesiáše.

A co my ? Máme na vybranou. Budovat si v sobě zlatou klec pro Mesiáše, zlatou klec iluzí, představ překrásného křesťanství - nebo vzít do ruky Bibli a začít s reformou a revizí svých představ o sobě samotném a o Bohu. Co si vybereme, je naše věc. Zlaté klece, nejenom v pohádkách, jsou luxus, který je velice, velice drahý.

Měli bychom si přát, aby Bůh o nás jednou řekl : „Tohle je můj milovaný syn (dcera), k tobě se človíčku hlásím.“

Jak se to může stát? Bude to jenom tenkrát, když se pěkně postavím do fronty mezi ty, kteří se nechali od Jana ponořit. Do této fronty se postavil i Ježíš.

2. neděle v mezidobí

2018

2. neděle v mezidobí 1 Sam 3:3b-10. 19 1 Kor 6:13c-15a. 17-20 J 1:35-42 14. ledna 2018

Příběh o mladičkém Samuelovi známe tak, že jej umíme vyprávět možná doslovně.

Objevíme něco dalšího než to, co už známe?

Synové Élího o Hospodinova slova neměli zájem a své postavení zneužívali ve svůj prospěch. ²⁰⁴

Mladík Samuel je naopak lačný po slyšení slova božího. ²⁰⁵

Samuel, i když ležel, hned jak zaslechl své jméno, běžel ... ²⁰⁶

Samuelova slova: „Mluv, Bože, tvůj služební (otrok) poslouchá“, předcházejí svým významem slova, která říkáme my: „Pane, řekni mi své slovo a má duše bude uzdravena.“

Co znamenají slova: „Hospodin nedopustil, aby některé jeho slovo přišlo nazmar“? – Ta slova je důležité promyslet.

U jiného snad Bůh dopustí, aby jeho slovo nepřineslo své ovoce?

Při vyučování vždy záleží na úrovni Mistra (vyučujícího) i na úrovni učedníka (vyučovaného).

Velká většina učedníků (i prvních učedníků Ježíše), něco přeslechne, ale dobrý učitel vyučovací látku opakuje. Ale nad učedníkem, který zájem nemá, nebo jej ztratí, nebude ani Bůh „házet perly sviním“ – tento Ježíšův výrok si dohledejte. ²⁰⁷

Přidám příklad k touze poznávat a k otevřenosti učit se.

Někomu je bohoslužba (nebo kázání) dlouhá. ²⁰⁸

204 Za přečtení stojí 2:11-34. Všimneme-li si verše 30., pochopíme, jak fungují přísliby boží a požehnání. Ten, komu je žehnáno, je odpovědný za nabídku boží. Boží požehnání není orákulem, magickými slovy, která působí sama od sebe.

205 Rod Samuelův byl původně nehebrejský, ale pak se rozhodl pro Hospodina. Bůh stojí o každého – proto k jeho lidu smí patřit každý, kdo s ním chce pracovat pro druhé.

Patřit do lidu božího není automatickým privilegiem. Pracovat pro boží věc je pro nás ctí.

Modlitba Samuelovy matky je pozoruhodná.

206 Nestačí nám jen v kostele prohlašovat: „Slyšeli jsme slovo boží“.

Bratři protestanté při naslouchání Písmu stojí (stání je postojem vyjadřujícím pohotovost k jednání). Škoda, že my stojíme jen při čtení evangelia, copak ostatní knihy Písma nevolají po naší plné pozornosti a ochotě pustit se do práce?

207 Opakuji, že v božím vyučování nejde jen o otázku rozumu – intelektu, ale o touhu porozumět celým svým srdcem – říká Bible, to není jen otázku emocí.

Dnešní společnost klade důraz na zážitky, pocity a emoce. Oproti tomu uvedu příklad z našich životů: zamilovaný pár může mít mnoho krásných emocí a zážitků (zvláště ti bohatí), ale v krizích, kterými nutně procházejí, je podřídit tvrdá práce na sobě, na budování vztahu a věrnost slovům manželského slibu – „manželské smlouvě“ a příslibu božímu: „Žehnám ti a ty se staneš požehnáním pro druhé.“ (srov. Gn 12:2-3)

208 „Pane faráři, chci krátký pohřeb pro svou maminku.“ – „Dobrá“, odpověděl kněz, „pohřeb trvá dvě a půl hodiny, ale chcete-li krátký, samozřejmě vám vyhovím, bude trvat jen půldruhé hodiny.“

U rodinného oběda kluk poprosí o 12 knedlíků. Jeho sestra si dá jen 3 knedlíky, ale neodchází od stolu, neběží k počítači a nenapomíná bratra, aby s jídlem spěchal. Společné jídlo je přece setkáním rodiny – nejbližších přátel. Při stolování nejde jen o nasycení těla, ale o slavení – to má svou vysokou hodnotu.

Podobně je to při slavení Večeře Páně, nikomu nevyčítáme, že z kázání využije jen „dva knedlíky“, ale dopřejme jiným „knedlíků dvanáct“.

Ze svatby, výletu, koncertu, tance ... mají také různí účastníci různý užitek. Na koncertu někteří posluchači tleskáním prosí muzikanty o přidavek a slušný posluchač nikomu nemá za zlé, že bude koncert delší.

Nebuďme my sami rozhodující mírou pro druhé.

Izraelité si nadevše cení toho, že s nimi Bůh mluví.

Proto se snaží svým dětem dopřát co největší náboženské vzdělání – poznání Boha (nejen co největší vzdělání pozemské). Líbají nejen schránky svitků biblických „knih“, ale někdy líbají i ruce rabínů (to není polibek nadřizovým, ale projev vděčnosti za vyučování rabínů).

Modlitba: „Slyš, Izraeli“, je jejich prvním a zásadním postojem při setkávání s Bohem.²⁰⁹

K druhému čtení nabízím jen jednu poznámku. V Bibli má tělo jedinečnou důstojnost – smí a má být chrámem božím. Bůh se za lidské tělo nestydí (včetně vtělení).

Společné jídlo není přízemní záležitostí, má veliké kouzlo, je setkáním přátel a navíc, i u našeho stolování chce Bůh být s námi (ne jako host, u Boha jsem doma). Ježíš se k vrcholnému setkání se svými přáteli nestydí použít rodinnou slavnost u stolu.

Sexualita je dalším božím darem člověku.

(Někteří lidé tělesnost odmítají, pokládají ji za nízkost. Jiní zůstávají jen u tělesnosti, oddělují ji od lásky.)

Lidská sexualita má sloužit k vrcholnému setkání manželů. Krása těla a sexuální slast mají také velikou hodnotu, mají také své veliké kouzlo (je škoda v ní jít pod biblickou míru).

209 I Ježíš později řekl: Boha o sobě nemusíte informovat, ví o vás vše. (Srov. Mt 6:7-8)

Kdy se podle toho začneme chovat?

Kdy přestaneme někomu něco u Boha vyprošovat?

Mystik sv. Jan od Kříže (1542-1591) k umění modlitby doporučuje: „Je třeba mlčet, aby Bůh mohl mluvit.“

Jen málo lidí je přesvědčených o tom, že mlčení se může stát nejvhodnějším jazykem modlitby. Stále je mnoho těch, kteří se naučili modlit slovy, pouze slovy, a nedovedou se modlit mlčením.

„Je čas k mlčení i čas k mluvení“ (Kaz 3:7). Někdo ale opravdu nedokáže v modlitbě odhadnout chvíli vhodnou k mlčení, protože je mimo jiné příliš zatížen výchovou (přesnější by bylo říci deformován výchovou).

Přesto jeden kontemplativní autor dnešní doby, mnich Thomas Merton říká: „mlčení je základem života modlitby“. A laik Saint-Exupéry ujišťuje, že „modlitba je cvičením v mlčení“.

Církevní otcové ostatně s obvyklou stručností říkali: „Čím více se tě zmocňuje jeho Slovo, tím méně slov ti přichází na jazyk“. Tento výrok bychom mohli parafrázovat takto: „Modlitba v tobě „roste“ v nepřímé úměrnosti ke slovům.“ Čili: Pokrok v modlitbě je přímo úměrný pokroku v mlčení.

Voda padající do prázdného džbánu dělá velký hluk. Postupně, jak se hladina vody zvedá, hluk stále slabne, až úplně utichne, když se džbán naplní.

Pro mnoho lidí je ale mlčení při modlitbě nepříjemné, téměř trapné. Necítí se v tichu dobře. Mají za to, že ticho je známkou prázdnoty. A neuvědomují si, že prázdno je v nich, nikoli v modlitbě.

Položme si poněkud nepříjemnou otázku: Není to náhodou tak, že chceme naším neustálým řečením při modlitbě Bohu zavřít ústa, zabránit mu, aby nám sdělil svoje plány s námi, svoji vůli, svá přání? Opakujeme:

„Prosíme tě, vyslyš nás.“ A nevšímáme si, že on nás jednotlivě vyzývá: „Konečně mne poslouvej!“

Alessandro Pronzato

Zážitek při tomto setkání milujícího a milovaného může být také bytostným setkáním s Bohem (modlitbou těla a ducha).

Jan vracel lidi k Hospodinu Mojžíše a proroků (Ježíš pak pokračoval v ještě větší míře). Nejlepší učedníci Janovi přecházeli k Ježíšovi.

Jan o Ježíši pronesl: „Hle, beránek boží!“

V jaké míře tomu označení Janovi učedníci rozuměli, nevíme, ale Jan nepoužíval koány („hádanky“), jako buddhističtí Mistři. (Že svým učedníkům vykládal Písmo, je jisté – i den před tím nejen citoval z Iz 40. kap.).

Nejbystřejší Janovi učedníci o tom „beránkovi“ něco věděli, ale chtěli vědět víc, proto šli za Ježíšem.

(„Bud' chytřej, kluku hloupej“, říkali staří a znamenalo to, ptej se, kdo se ptá, ten se dozví.) (Více o beránkovi nestihnu, to je na biblickou hodinu.)

Ježíš učedníky překvapil, když se k nim nečekaně otočil („jakoby viděl za sebe“). Vyhrkli: „Kde bydlíš?“

Nešlo o místnost, ve které žil „v podnájmu“. Ti dva učedníci *poznali*, porozuměli a užasli v jak velké míře s Ježíšem „bydlí Bůh“, byli ohromeni a nadšení tím, co jim Ježíš ze slova Božího objasnil (porozumění božímu slovu bylo jejich největším zájmem).

Opakují: to, čemu my velmi povrchně říkáme „víra“, evangelia popisují: „dát Ježíšovi za pravdu“ (v životě, přijmout Ježíšův životní styl).

„Víra“ není sázkou do loterie. Je důvěřujícím vztahem. Ten nelze zdědit, koupit nebo vyhrát. Nelze jej nikomu vyprosit (nelze druhému vyprositi např. dobré manželství).

Naše důvěra rodičům stojí na pádných důvodech a mnoha dobrých zkušenostech.

Dosažení krásného vztahu je pracné.

Vyžaduje: - naslouchat (jako naslouchal Samuel, Jan Baptista, Janovi a Ježíšovi učedníci ...)

- vydat se na cestu, hledat moudrost a učitele (jako Abrahám, Mojžíš, ... Marie, Janovi a Ježíšovi učedníci ...)

- snažit se porozumět tomu, co druhý říká

- hledat, ptát se, prosit Ducha o pomoc při rozlišování

- ověřovat si, zda je nová informace pravdivá a v čem je přínosná

- počítat s tím, že se poznání boží moudrosti často vzpíráme,

- nenechat se odradit nedůvěrou k novému, nesympatiemi k tomu, kdo nám informace přináší.

K tomu všemu je třeba poctivosti a vytrvalosti.

A pak je třeba dát poznanému za pravdu – přijmout je, zabudovat do svého života. Získat a osvojit si nový návyk.

Škoda, že nevedeme druhé k Bohu biblickým způsobem (jeho krásu a genialitu objevily i některé nové vyučovací metody). My hned vše dětem vše prozradíme a chceme, aby naše slova opakovaly.²¹⁰

210 Vícekrát jsme o tom mluvili. Ježíš neučil náboženství jako my: „Bůh je duch, jeden a je ve třech osobách“.

Každý se může podívat, jak Ježíš učil. Neříkal: „Bůh je ve třech osobách, já jsem ta druhá a moje matka byla panna.“ Koho to může bavit?

Je rozdíl mezi fanouškem něčeho (např. sportu) a někým, kdo si nějakou dovednost, nebo způsob života osvojí.

Fanoušci se mohou dostat až do transu, k fanatismu, závislosti ...

Např. T. G. Masaryk měl mnoho fanoušků (byl i pěkný mužský), ale v Hilsneriádě a v boji proti Rukopisům, mnoho z fanoušků ztratil.

Po r. 1990 se objevily havlovky, dienstbírovky a klauzovky.

Ježíše měl také fanoušky (nejprve volali: „Hosana!“, pak „Ukřižuj!“).

Dokonce i nemalá část učedníků (kteří jej kus cesty následovali), jej časem opustila.

To vše se stále opakuje.

Fanoušci hledají zážitek, přihřívají se v záři svého idolu.

Učedníci hledají „poznání“ (to je mnohem víc než „ratio“ (rozumové poznání), osvojení si nových dovedností a vztah.

Už malé děti kladou otázky, chtějí poznávat, učit se, napodobovat (nejen v práci), touží po čím dál hlubším vztahu ...

Velké děti si pak v pubertě potřebují vše znovu ověřit, osahat jako dospělí.

Ježíš vyžadoval, aby si každý ověřoval, zda je pravdou to, co říká.

Nikomu neřekl: „Já jsem Mesiáš“ (to my nemoudře učíme „náboženství“). Chodil v civilu, pracoval, neměl žádný „odznak“, žádné privilegium.

Ten, kdo v něm rozeznal dobrého učitele (biblistu), mohl se dozvědět něco nového a časem mnoho nového. Vyrval-li a byl-li Ježíšem přijat mezi učedníky, mohl se mnoho nového naučit.

Ti, kterým nebyl sympatický, měli jej za provokatéra a bourače „pravověrné víry“ Ježíše nesnesli.

Nesnášejí Boha ani jeho lidi. Ale pokud říkáme: „Mluv, tvůj služebník naslouchá,“ a chceme poslouchat, následovat Ježíše, zažijeme velikou krásu a jedinečné přátelství.

2015

2. neděle v mezidobí 1 Sam 3:3b-10. 19 1 Kor 6:13c-15a. 17-20 J 1:35-42 18. ledna 2015

Písmo nám vypravuje o nás i o Bohu...

První čtení i evangelium nám ukazuje cestu k umění komunikace s Bohem. (Užívám cizí slovo komunikace, neboť s druhými a s Bohem se nesetkáváme jen skrze slova).

Bude snad užitečné si něco o modlitbě zopakovat. Sami pro sebe (a pak pro druhé) potřebujeme co nejvíce o modlitbě vědět.

Modlitba je zvláštní slovo, ale není těžké mu porozumět.

Bible nám ukazuje, že modlitba je setkáním a rozhovorem. „Hospodin mluvil s Mojžíšem tváří v tvář, jako když někdo mluví se svým přítelem.“ (Ex 33:11)

Alespoň někdy se dovoluji Boha, zda s ním mohu mluvit.

S Ježíšem se setkala dost lidí. Různých lidí. Ale ne každé setkání a ne každý rozhovor byl uctivý. Ne každý rozhovor tedy byl modlitbou.

Samuel se učí setkávat se s Bohem, naslouchat mu a rozmlouvat s ním. ²¹¹

Umění rozhovoru: naslouchání a vyjadřování svých myšlenek je třeba stále pěstovat. ²¹²

211 Pokročilý učedník umí odpovědět na otázku, proč se Chaně narodil Samuel tak pozdě.

Vyprošovala si Chana děti nedostatečně? Co znamená: „Hospodin se na Chanu rozpomněl“? (1 Sam 1:19)

212 Mládenec si s děvčetem povídá, ale po nějakém čase přestává, jako ptáci přestanou po svaté Anně zpívat.

Vyprávěla mně kdysi jedna padesátiletá paní: „Dozvěděla jsem se, že můj manžel je v práci vyhledávaný

(Zapomněl Élí jak Hospodin komunikuje s člověkem?)

V evangeliu čteme o prvním setkání Janových učedníků s Ježíšem a o jejich vzájemném rozhovoru.²¹³

Řeč nám je vlastní. Slepé, hluché a němé litujeme. Nedovedeme si představit život bez rozhovorů. S blízkými si máme co povídat ...

Nasloucháním a rozhovory poznáváme a učíme se. S druhými si říkáme co je pro nás důležité, z čeho se těšíme, co nám přináší radost, jaké máme starosti, čeho se bojíme, co jsme prožili a k čemu se chystáme.

Sdělujeme si, čeho si vážíme: života, blízkosti druhých, vzdělání, práce, domova ...

Odmala jsme naslouchali dospělým.

Od maminky a v rodině jsme se učili mateřskému jazyku (spisovnému jazyku jsme se učili ve škole), naučili jsme se mluvit s druhými, pozdravit, poděkovat, poprosit. Maminka nás naučila co říci při nakupování, táta jak si objednat jídlo v restauraci, ve škole jsme se učili mluvit o matematice nebo chemii. V tanečních jsme se učili jak komunikovat na tanečních zábavách ...

Slyší-li děti, jak rodiče mluví s Bohem, stane se i jim modlitba samozřejmostí.

Rodiče a prarodiče mají jedinečné poslání – uvádět děti do blízkosti Boha, odkrývat jim další vidění a vědění.

Péče rodičů o děti je velikou hodnotou sama o sobě, ale navíc je nejlepší cestou k zážitkům dětí s Boží péčí.

Všimněme si té posloupnosti: dítě (které vyrůstá v dobré rodině) nejprve zakouší rodičovskou „náruč“ (péči), a až začne rozumět řeči, pak teprve rozumem péči rodičů pochopí a je schopno ji pojmenovat.

To je geniální, že zkušenost dobrého zážitku a obdarování předchází intelektuálnímu poznání. Je to úžasně zařízeno.

Podobně to je s modlitbou. Dítě nejprve vidí rodiče, jak za vše děkují Bohu a slyší od nich, že všechno příjemné, sladké a dobré – co sami skrze péči rodičů zakoušejí – pochází od Boha (přímo nebo nepřímo).

Kdo objeví a okusí lidské i Boží přátelství, má potřebu odpovědět. Často i slovy.

Zvíře vnímá slunce. Ale nezná zázrak – to, co je za naším tělesným zrakem.

Pohané pokládali slunce za božstvo. My víme, že sluce je pro nás darem od Stvořitele.

Vodu, vzduch, obilí, vajíčko, ani dítě jsme si neudělali, vše je pro nás zázračným darem.

společník, ale já od něj doma neslyším kalýho slova.“

Vzpomínáte na krásný Renčínův kreslený vtip. Jezeďák povídá té své: „Co bych ti měl pořád vykládat, všechno jsme si přece řekli v sedmatřicátém.“

213 Jan neprozradil svým učedníkům, kdo je Mesiáš. Těm nejlepším jen ukázal: „To je beránek boží.“ Co a nakolik jim to došlo, nevíme, ale židovi bylo jasné, že „beránek boží“ je zabitě stažené a vykuchané zvíře visící na háku v chrámě, připravené k bohoslužbě.

Učedníci hned šli za Ježíšem, byli vyučení od Jana. Ježíš je zaskočil, jak se k nim rychle obrátil s otázkou: „Co byste chtěli?“

Není důležité, zda ho tenkrát titulovali: „Rabbi“ (rabínem se mohl stát Izraelita až po čtyřicítce), ale evangelium tím říká: Ježíš je Rabbi povýtce.

Děti v dětských domovech dostávají dobré jídlo, ale nezažily, s jakou láskou rodiče vaří svým dětem. Chybí jim poznání vztahu s rodiči.

I nevěřící lidé umí žasnout nad krásou života a světa, ale nevidí tu krásu jako osobní dar Boha člověku.

My pokládáme partnera, dítě i rodiče ... za cílené obdarování od Boha. Jsme bohatí vztahem s Bohem. („Víra“ je důvěřujícím vztahem milovaného k milujícímu).

Každému přeji, aby měl nejlepší maminku na světě, nejlepšího tátu, babičku a dědu na světě.
(Dětem říkám, že mají nejlepší maminku na světě ...)

Komu tito naši nejbližší – s kterými máme tu nejlepší zkušenost, a kterým tedy můžeme důvěřovat – ukáží, že Bůh je TÁTA A MÁMA umocněno na n-tou (omlouvám se, neumím to v počítači napsat matematickým zápisem), pak děti zásadně nasměrovali k Životu.

Dnes mají rodiče větší a lepší možnosti vést děti k poznávání Boha než měli naši rodiče. (Za nás komouši nedovolili, aby vycházely náboženské knihy, i vzdělávání v církvi bylo velice příškrčené.)

Je důležité rozumět důvodu modlitby – setkávání se s Bohem a rozmluvy s ním – a s dětmi o tom mluvit.

Přeci jen je náročnější mluvit s Bohem, kterého nevidíme a neslyšíme, než když si povídáme s člověkem.

Kdyby děti jen uměly nějaké modlitby, ale nerozuměli jim, nebo neznali důvod proč s Bohem mluvit, nebavilo by je to.

(To byla pokroucená zbožná tvrzení: „Když ti modlitba nechutná, a přesto vytrváš, je to záslužnější!“)²¹⁴

Dětem se snažíme všechno vysvětlovat. Neučíme je pokřivenou a zakrňelou modlitbičku: „Andělíčku, můj strážníčku“.

Postupně dětem vysvětlujeme, že život je nám dán jako osobní dar od Boha. Svět je nám prostorem, do kterého jsme byli Tvůrcem pozváni, jsme tu s Bohem doma. On nás pozval k dotváření světa. A on nás svou moudrostí učí, jak máme dobře žít, jak máme jednat se sebou, s druhými, s věcmi a přírodou („buď všemu obrazem pečujícího Boha“).

Bůh nás seznamuje s pravidly života, aby nám spolu navzájem bylo dobře.

Bůh nás chce chránit před zlem, dokonce se ujímá nás pachatelů a obětí. Odpouští nám, vrací nám ztracenou čest a svobodu.

Bůh nás svou veškerou péčí a svými „příkázáními posvěcuje“ (čteme v Písmu) – zasvěcuje nás do umění života, přátelství a krásy jak sloužit životu.

Jsme nesmírně bohatí ...

A máme velkou potřebu osobně děkovat dárci (člověku i Bohu).

To, že Bůh naše poděkování vnímá, že mu stojíme za pozornost a že má z našeho přátelství radost – to nám přináší další radost.

Každý den máme důvod k vděčnosti a děkování.

Přijel venkovan do Paříže a modlil se před jídlem.

214 Zkusme si to dosadit třeba do rozhovoru mezi manžely. V dobrém vztahu se o umění rozmluvy pečuje, aby nám nebyla břemenem, ale radostí. (V hospodě se lidé do rozhovoru nenutí.)

„Ty se modlíš?“ ptali se měšťáci.

„U nás se nemodlí jen vůl a kráva“, bezelstně odpověděl vesničan.

Objevili jsme vnitřní krásu pozdravu, děkování, pochvaly, uznání, prosby ...

Je Ondřejova řeč k Petrovi v evangeliu modlitbou?

Přísně vzato není, Ondřej mluví k Petrovi, ne k Ježíšovi, ale tato jejich rozmluva byla (vzdálenou) přípravou na setkání s Ježíšem.

Ale do našeho naslouchání slovu božimu a snaze Bohu porozumět, patří i přemýšlení o Bohu a studium Písma. To vše může patřit k modlitbě, k rozhovoru, k setkání s Bohem a jeho moudrostí. Nevadí, když nakonec odpovím třeba jen jediným slovem úžasu nad dalším porozuměním Bohu.

Abych mohl vydechnout, potřebuji se nejprve nadechnout. Z nadechování jsme živi.

Rád připomínám slova jednoho anglikánského biskupa: „Dvacet devět minut se připravuji, abych byl schopen se minutu modlit.“

Bůh nám velice pozorně naslouchá, nechte si u toho noviny, neskáče nám do řeči a nemyslí na nic jiného. Bůh nás vnímá s jedinečnou účastí. Bylo by smutné, kdybychom s Bohem mluvili „na půl pusy“.

I v neštěstí se k Bohu obracíme. I v neštěstí nám má co říci. „Kdo hledá, najde.“

„Jako matka těší své dítě, tak já budu těšit tebe“, říká nám Hospodin. (Srov. Iz 66:13)

Děkujeme Bohu za jeho péči, za jeho „příkázání“, které nás učí pečovat o život, chránit si zdraví, vztahy a spravedlnost. Děkujeme mu, že poslední slovo má on.

Děkujeme mu, že si nás zvolil za své přátele navždy. Ježíš nám slíbil, že nás probudí ze spánku smrti a dopomůže nám dorůst na úroveň nebešťanů – k porozumění se všemi.)²¹⁵

Stále se učíme umění setkávat se s Bohem a kultuře rozmluvy.

Používáme i některé krásné modlitby pohanů, ale nejvíce jsme se naučili z Písma. Kniha Žalmů je krásnou modlitební knihou i učebnicí modlitby. Ale v celém Písmu vidíme jedinečné umění modlitby.

Samozřejmě, Ježíš nás vede k vrcholnému důvěrnému rozhovoru a vztahu s Bohem.

215 V úterý půjdeme na pohřeb mladíkovi, který nešťastnou náhodou přišel o život.

Pro nás je pohřeb nejen vyjádřením úcty a vděčnosti k zesnulému a jeho rodině, je nám navíc nasloucháním Božimu slovu a modlitbou.

I pro toto dvojí se z úcty na pohřeb svátečně strojíme. (Říkám to, protože to už není samozřejmostí.

V rozpacích kroutíme hlavou, když vidíme některé Rusy, jak chodí po městě v teplákách. Asi pro ně jsou tepláky svátečním ustrojením. My jsme také kdysi chodili v teplácích do školy. Později jsme toužili po riflích, sháněli jsme tuzexové bony, abychom si je mohli koupit. Ale na západě byly rifle původně lepšími montérkami. Dnes kroutíme hlavou nad tím, když někdo v riflích a sportovní bundě přijde v neděli do kostela nebo na pohřeb. Kdyby táta takto ustrojen přišel s dcerou na maturitní ples nebo na promoci, děti by ho „sjely“.

Viděli jsme pohřeb v rakouské vesnici, lidé přišli buď ve svých krojích, nebo ve svátečním obleku a ve vyleštěných botách.

My jsme ještě poznamenáni komunistickým dědictvím i v oblékání. Kritizujeme jistého režiséra, že přišel do Vladislavského sálu v mikině. Ale v kostele se pozná, zda je pro nás Bůh a křesťané víc než prezident Zeman. I oblečením komunikujeme.

Abychom se naučili umění modlit se, nemusíme tedy vstoupit do kláštera. Stačí umět číst a slovu Božímu naslouchat (případně mít dobrého průvodce Písmem, abychom se někde nemotali v bludném kruhu).²¹⁶

V úryvku evangelia vidíme, že se Ježíšovi učedníci od svého prvního setkání s Mistrem už od něj „nehnuli“.

2012

2. neděle v mezidobí 1 Sam 3:3b-10. 19 1 Kor 6:13c-15a. 17-20 J 1:35-42 15. ledna 2012

Samuel se učí velikému umění setkávat se s Hospodinem. Kdybychom si všimli, že naslouchat je víc, než chrlit vlastní slova. Copak Bůh neví vše?

Kéž bychom se jednou provždy podle toho zařídili a nejednali jako svévolné a neukázněné děcko, které si dělá, co chce.

Každé slušné náboženství kultivuje člověka a otevírá jej ke spáse. Ale ne každá cesta je stejně pohodlná a nemusí nutně vést až úplně na vrcholek hory. Jakmile si některé náboženství osobuje právo, že vlastní vše a povyšuje se nad druhé, je podezřelé pýchou.

Bible má často úctu k dobrým pohanům, jen staví se proti každému, kdo manipuluje a kořistí z druhého (i proti Izraelitovi).

V náboženství (ještě víc jak v politice) je mnoho hlasatelů svých pravd. Kdekdo tvrdí, že s ním mluví Bůh.

Dospělost znamená odpovědnost. Co si kdo dá do hrnce, to si sní. Naivita se často velice vymstí. Podle ovoce se pozná strom. Bible nás učí rozpoznávat.

Dostali jsme skvělého průvodce.

216 Dostal jsem k Vánocům CD s krásnými rorátními a vánočními zpěvy.

V písni „Ó, duše má rozmilá“ Václava Karla Holana Rovenského, (1644-1718) hudebního skladatele a varhaníka, se zpívá:
Ó, duše má rozmilá,
do Betléma pojd' me,
ctnostmi jsouc ozdobená
děťátko hledejme.

Ježíše teď objímám,
držím ustavičně,
vždycky se s ním obírám,
ó, kýž líbám věčně. (první a poslední sloka)

To je píseň! To je vyústění modlitby! Modlitba je čin. A k dalšímu činu nás má probudit a dovést.

A ne že „Ježíškovi zadudám“, nebo jen zpívám, že mu „dám trochu mlíčka“.

Ne každá kostelní píseň je modlitbou (naši bratři protestanté mívají vytříbenější vkus).

Některé koledy jsou snad nejslabšími písněmi našeho starého kancionálu. V některých koledách ani řeč k Bohu nenajdeme, jen něco popisují. To se pak stydím, když se ještě někdy zpívají, a omlouvám se Bohu.

Koledy patří ke krásné vánoční poezii, rád si je doma zpívám, ale nejsou vždy modlitbou, k bohoslužbě každou koledu použít nelze. Bohoslužba není dětskou besídkou.

Ježíš povolává první učedníky. Zdalipak by povolal nás? (Stačí k tomu chodit do kostela, modlit se a snažit se nehřešit?)

Udělejme si test.

Každou neděli společně vyznáváme víru (slavnostním „Vyznáním víry“). Proč? K čemu slouží?

Je to oblíbená písnička Boha, která mu vylepšuje náladu?

Čím roste porozumění a spolupráce s partnerem? ²¹⁷

Mudrci přinesli nejcennější poklady Východu: zlato, kadidlo a myrhu.

Novomanželů se ptáme, čím můžeme přispět do jejich domácnosti.

Co letos přináším na stavbu Ježíšova božího království?

Ježíš nám prozradil co je nejdůležitější.

Otázka: Které tři věci to jsou?

Čteme evangelium a procházíme vyučování liturgického roku ne poprvé.

Začátečníci potřebují zvláštní péči. ²¹⁸

V Izraeli si učedníci vybírali rabína (učitele, mistra). Ježíš si vybíral své učedníky sám. ²¹⁹

Pak Ježíš své učedníky dál pečlivě vzdělával. ²²⁰

Rodiče se před křtem svých dětí zavazují, že své děti uvedou do křesťanského způsobu života. Ale většinou mají minimální znalosti nebo mlhavé vědomosti o Ježíši. Absolvovali možná pár hodin náboženství.

I kdyby někdo uměl Katechismus nazpaměť, ještě nemusí být Ježíšovým učedníkem.

Ježíš nás učí myslet, rozumět Bohu na vyšší úrovni než Mojžíš. Nepředkládá nám hotové odpovědi.

Otázka: Je to pro Tebe Ježíšovo vyučování výhodné? K čemu Ti slouží?

Nebešťanem se může stát jen ten, kdo převezme od Ježíše způsob jeho života: myšlení, mluvení, jednání. Kolik katolíků přijalo Horské kázání za svou životní normu?

Otázka: Nakolik Ti je Horské kázání srozumitelné?

217 O Vánocích jsme zpívali koledy (i v kostele), co nabízíme Bohu?

Lze zbožný cit vydávat za víru?

Kdo nevede děti k práci, poškozuje je. Práci nelze nahradit písní jak „matička ustlala lůžko synáčkovi a pastýři přinesli mlíčko a vánočku do Betléma“. K historii nemůžeme nic přidat.

218 Povinnost místní církve je doprovázet čerstvě pokřtěné k dalšímu porozumění božímu království. Rodiče mají vzdělávat děti podle jejich chápání – neděle je k tomu vyhrazeným dnem. Děti mají rozumět tomu, co slavíme. Od Adventistů se můžeme naučit jak prožívat a slavit den sváteční.

219 Některé zájemce Ježíš do učení nepřijal.

Okolo Ježíše bylo několik okruhů: zástup (posluchačů), učedníci („sedmdesát“) a „apoštolové („dvanáct“).

Podmínkou přijetí mezi učedníky dodneška je: znalost „Mojžíše a Proroků“ a absolvování přípravy „Jana Předchůdce“.

(Jan svým učedníkům samozřejmě neřekl, že je Ježíš Mesiášem. Nejlepším učedníkům řekl: „Hle beránek boží“ (to nebyl kóan, ale informace, kterou mohl pochopit jen ten, kdo se poctivě vzdělával v Písmu.

Další učedníky poslal k Ježíšovi z vězení, kdo z nich byl bystrý, objevil Mesiáše. (Mt 11:1n)

220 V každém vyučování se staví na předešlém.

Ježíš byl skvělý učitel. Věděl, komu může nabídnout krupicovou kaši a komu smažený řízek s bramborovým salátem.

V evangeliích je řada míst, kdy jeden mluví o voze a druhý o koze, protože někteří ve vyučování lajdali (někdy i apoštolové).

(Kdekdo opakuje Rahnerovu větu: „Křesťan 21. stol. bude mystikem“, aniž tomu rozumí.)

Bůh nám vypráví, kým jsme pro něj my a kým je on pro nás.

Učedník (ne úplný začátečník) by už měl mít promyšlená následující biblická témata „se sešitem a tužkou v ruce“ (jinak bude jako školák, který se nedostal do 2. třídy obecné školy):

Stvoření světa

Kde se v nás bere zlo? Jakou pomoc Bůh přislíbil selhávajícím? (Gn 3.-11. kap.)

Jaký úkol Izrael přijal, čemu má sloužit?

Smlouva a její podmínky. Od Abraháma po Mojžíše.

Příběhy patriarchů a jejich odkaz.

Možnosti našeho setkávání s Hospodinem (a umění modlitby).

Bůh věrný a stále zachraňující.

Úloha proroků, jejich rozpoznávání a náš úkol.

Naše odporování Duchu božímu a poučení z chyb.

Jak porozumět Boží moudrosti a jak se jí vyučít?

Jak si židé představovali království Boží?

Čeho je třeba k rozpoznání a přijetí Mesiáše (opakování věty z Katechismu nestačí).

Někdo z nás začal číst nejprve evangelia, ale bez „starozákonního“ základu jim mnoho neporozumí, ustrne.

Přijal by nás Ježíš mezi své učedníky?

PRVNÍ ČÁST JEŽÍŠOVA VYUČOVÁNÍ:

Co znamená „obrácení se“ jako celoživotní návyk? K čemu má sloužit?

Kým je tesař z Nazareta?

Proč Ježíš vylepšuje starozákonní přikázání, když jsou od Hospodina?

Nakolik rozumím Horskému kázání? Líbí se mi? Je pro mě přijatelné?

Uspořádání božího království a pravidla pro soužití v něm. Kterým podobenstvím o božím království už rozumím?

Jak se staví „dům“ podle Ježíšových plánů?

V čem se liší starozákonní umění rozhovoru s Bohem od Ježíšova vedení?

Proč se Ježíš nechal ukřižovat?

Kdo je „zachráněn“?

Co znamená být „rybářem lidí“?

Řekneme-li třeba, že Ježíšovo vyučování má 7 tříd, do které třídy asi patřím?

Do které třídy bych chtěl za pozemského života dojít?

Jak do vyšší třídy postoupit?

Bez těchto vyučovacích lekcí nelze Ježíšovi porozumět.

Mluvíme třeba mezi křesťany o modlitbě a někdo vážně pronese: „Každá upřímná modlitba je Bohu milá. Bůh si to přebere“²²¹

Co s těmi lidmi dělat? Znovu a znovu jim vykládat, co říká Ježíš?

Ježíš tak nejednal. Nevykládal donekonečna základní věci (ani ne ze „starého zákona“). Jsme odpovědní za to, co uděláme s informacemi, které někdo nabízí. Takový je život, každý je odpovědný za to, čemu naslouchá, jak se k tomu postaví a co ze svého života vytvoří.

Vážím si Ježíše, že nás učí ověřovat si to, co kdokoliv tvrdí.

Nikoho nenutí, aby byl jeho učedníkem.

Byli jsme pokřtěni, ale vybral by si Ježíš mě/Tebe za svého učedníka?

Příloha:

O svátosti smíření a její krizi. Snad i o hledání výhledu.

Jak dnes rozumíme svátostem.

Po staletí bylo Písmo, spravedlnost a milosrdenství evangelia, odsunuto stranou a nahrazeno tradicí, Kodexem církevního práva a Katechismem. (Dodneška je můrou kněží – i mé generace – zda byla svátost vykonána platně.)

Až II. vatikánský koncil se začal vracet k Písmu.

IV. lateránský koncil v roce 1215 prohlásil: Každý katolík musí vyznat všechny hříchy přinejmenším jednou za rok u svého vlastního faráře. A pokud chce k jinému, musí mít od svého faráře licenci.

Lidem to bylo nepřijemné. Tomáš Akvinský jim pomohl: „Všechny hříchy je třeba vyznat jednou za rok, ale jen ty těžké.“

Tento výklad sv. Tomáše prohlášení IV. lateránského koncilu převzal koncil tridentský. Ale kněží už lidem neřekli (často to sami ani nečetli): „Žádný člověk není povinen vyznávat hříchy, které nerozpoznává jako těžké“.

V historii pokání a smíření jsme mluvili o rozličných způsobech pokání. Měnil se i důraz na úlohu zpovědníka.²²²

Až do 20. století se lidé zpovídali jednou za rok.

221 Ten člověk nezná rozdíl mezi pohanskou představou božstva a poznání Izraele o Bohu.

Je každá modlitba Bohu milá? Člověče, ty nevíš, že lidé modlitby ukřižovali Mesiáše?

Nestačí být ve správné církvi. Jak to, že židé nepřišli do Betléma, apoštolové nepřišli v neděli ráno ke hrobu? Jak to, že apoštolové po seslání Ducha svatého někdy odporovali Ježíši a jeho duchu?

222 V prvních staletích byl biskup soudcem: provinilci vyměřil trest za spáchané hříchy, po odpykání trestu přijímal kajícíky zpět do plného společenství církve.

V pozdější praxi, která vyšla z iroskotských klášterů, se vyvinul jiný model – terapeutický.

(Řeholníci každou sobotu v klášteře mluvili o svých selháních vůči druhým a řeholi. Hledali, jak spolu žít lépe.

Představený sloužil druhým jako abbas – otec klášterní rodiny. Byl více lékařem, terapeutem než soudcem.

Středověký zpovědník byl opět soudcem. Dostal soudcovskou stolicí (z té se později vyvinula zpovědnice).

Tridentský koncil soudní model potvrdil. Aby zpovědník mohl udělit kajícíkovi pokání a milost, potřeboval znát provinění a počet hříchů.

Toto pojetí vydrželo až do II. vatikánského Koncilu.

Pius X. prosazoval časté přijímání Těla Páně (kalich byl laikům po staletí odpírán): „Všichni katolíci mají často chodit ke svatému přijímání (i od časného věku).“

Protože lidé měli obě svátosti nerozlučně spojené, začali se také častěji zpovídat. Když přijímání jednou měsíčně, tak i svátost pokání jednou měsíčně. Ale to neměl původně papež na mysli. Seminaristům byla později doporučována zpověď týdně. Ale copak je možné každou chvíli chodit k soudu? Teologie Říma na to nereagovala, byla zkosnatělá.

Ale zdola, už před II. vatikánským koncilem, osvícení zpovědníci a pastoralisté promýšleli novou situaci, vraceli se k terapeutickému modelu pokání. Doporučovali mluvit o svém životě s knězem, který ti pomůže správně žít. Doporučoval se stálý zpovědník a přátelský vztah s ním.

Tento model ale nevyhovuje všem. Přátelství zpovědníka může být někomu překážkou. Raději jede třeba na poutní místo ke zpovědníkovi, který jej nezná. Stačí mu odpuštění.

Necitliví zpovědníci a zkosnatělé chápání morálky mnoho lidí odradilo od svátostí.²²³

II. vatikánský koncil konečně začal měnit přístup k pochopení svátostí.²²⁴

Liturgie není tím nejdůležitějším, co má církev konat (srov. Mt 25:31-46).

Bůh se dává mnohým lidem bez církve a svátostí. Nemá svázané ruce, není odkázán jen na církevní svátostnou praxi.²²⁵

Ale Bůh se také dává mnohým lidem skrze církev a svátosti.

Svátostmi o nás Bůh pečuje. Věříme, že při jejich slavení se zvláštním způsobem setkáváme s Ježíšem.

Slavení svátostí není samoučelné. Potřebujeme rozumět, proč a co slavíme.²²⁶

Potřebujeme vědět, k čemu a jak svátosti slouží.²²⁷

Koncil se pokusil reagovat na potřeby současného světa, ale měnit zatuhlé myšlení je obtížné (zvláště v naší obrovské církvi). Koncil přinesl také liturgickou obnovu.

Vyzval biskupské konference jednotlivých jazykových oblastí, aby obřady nové liturgie vyzkoušely a jejich závěry pak mohl Řím schválit.

223 Už svatá Kateřina Veliká říkala: „mezi zpovědníkem zbožným a vzdělaným si vyberu vzdělaného“.

(Svého zubaře, gynekologa, rodinného lékaře si také pečlivě vybíráme.)

224 Před koncilem kněží obstarávali všechnu svátostnou službu a lidé ji pouze konzumovali. Např. dříve konal mši kněz a ostatní měli být pouze přítomni (slovům liturgie ani nerozuměli, tak zpívali nebo se modlili něco jiného, třeba růženec. Dnes Večeři Páně slavíme všichni (za předsednictví jednoho).

225 Augustin říká: Bůh má mnoho lidí, které nemá církev. Mnoho lidí, kteří nejsou spojeni s církví, jsou spojeni s Bohem. Ale i v církvi jsou lidé, kteří nejsou spojeni s Bohem.

226 Na koncilu se jeden konzervativní kardinál děsil, že by při svátosti smíření měl kající slyšet modlitbu „rozhřešení“ v rodném jazyce.

227 Např. v dekretu „O službě a životě kněží“ II. vatikánského koncilu se o slavení eucharistie píše: „Má-li být slavení Večeře Páně upřímné a dokonalé, musí vést k různým skutkům blíženecké lásky.“

Smíření a odpuštění není jen čistírnou. Chceme se přece přátelit s Bohem a bratřími a společně lépe sloužit.

Dlouho bylo působení svátostí chápáno jako působení léků. Bolí-li mě hlava, vezmu si acylpyrin. Bolí-li mě hodně, vezmu si dva. Každá svátost přináší určitou milost, čím více mší, tím více milostí (jako v peněžnictví).

Lék působí i ve spánku nebo bezvědomí.

Svátost není magií, je setkáním, vyžaduje spolupráci obou stran (a práce se nedá ničím nahradit).

Ale zůstali jsme na začátku, ztratili jsme dech, nedržíme krok s rychle se měnící společností. Mnoho lidí, včetně biskupů, má strach. Vy rodiče dobře víte, jak rychle vaše děti rostou, nemůžete rozhodování dlouho odkládat. Římští preláti, kteří o všem rozhodují, si dávají na čas, ale není vše jen jejich vina.²²⁸

Čeká nás mnoho otázek, ale není třeba se vracet zpět.²²⁹

Důležité je hledat dál.

Do roku 1960 byla vina viděna především individuálně. Později jsme si začali uvědomovat i sociální vinu, nejen politickou. Někteří lidé říkají: „Uznávám svou spoluvinu na porušení světa za to, že to v mé zemi vypadá tak špatně, ale co se změní tím, že ji vyznám ve zpovědi? Pro tyto nové oblasti viny se tradiční církevní praxe neukazuje jako zcela odpovídající. Došlo také i k posunutí významu slova vina. Slova hřích a pokání ztratila význam. (Už snad jen u jídla říkáme: „To jídlo je tak dobré, že si ještě zahřeším“ a notně si přidáme.)

V některých oblastech zodpovědnost narostla např. ohled na životní prostředí, jinde naopak zeslábla.²³⁰

Naše snahy v církvi o nápravu slavení svátosti smíření nebyly dostačující. I Apoštolský list Reconciliatio et paenitentia z r. 1984 konstatuje, že svátost pokání se nachází v krizi.

Je třeba obnovit celou kulturu pokání. To začíná v rodině. Je důležité, aby rodiče se svými dětmi navzájem mluvili o svých vztazích. Děti se potřebují naučit smířit se s druhým dříve, než budou slavit svátost pokání.

228 Uvedu příklad. V r. 1973 byly biskupské konference Římem dotázány, zda si přejí, aby se u nich slavila svátost smíření také formou generální absoluce.

(Generální absoluce je udělena více kajícím najednou, bez předchozího jednotlivého vyznání hříchů. Vyznání hříchů a hříšnosti je obecné. V současné době je generální absoluce možná pouze mimořádně: v případě bezprostředního nebezpečí smrti nebo v případě závažné nutnosti – kterou má posoudit diecézní biskup.) Přály si to jen Kolumbie, Chile, Švýcarsko. Řím jim to schválil (dodneška to tak u nich je). Ostatní konference čekaly jedna na druhou ... Nepožádaly o tuto možnost, Řím ji proto všeobecně nezavedl.

V církvi nemluvíme o strachu a nevěříme Ježíšovu slovu: „Každý zákoník, který se stal učedníkem království nebeského, je jako hospodář, který vynáší ze svého pokladu nové i staré.“ (Mt 13:52)

U nás šlo vše ještě pomaleji, vedle vnitřní neochoty přijímat věci nové, reformu navíc zbrzdila nepřítel minulého režimu. (Církev nic nového nesměla a koncilové dokumenty nesměly ani vyjít tiskem. Komunisté intuitivně vycítili vanutí Ducha, lépe než někteří katolíci.) Jen pár kněží vzdělávalo laiky. Po získání svobody v naší zemi jsme mnoho nedohnali, opravovali jsme ruiny.

229 Nezapomeňme na Lotovu ženu. Neměla se ohlížet. Neposlechla a zkameněla v solný sloup. V letech 1910-60 se sice lidé zpovídali nejvíce v celých dějinách církve, ale nestačí se jen často zpovídat, vždyť v té době přece křesťané nezabránili strašným krutostem dvou světových válek. Kristu jsme zůstali příliš mnoho dlužni.

Vyhnali jsme mnoho lidí od svátostí i z kostelů. Mnohé lidi odradila úzkoprsá a nezdravá morálka, všechny hříchy proti 6. přikázání byly pokládány za smrtelné.

V minulé stati o historii pokání jsem vzpomínal, jak se kdysi všichni členové rodiny zpovídali ze svých vzájemných vztahů, aniž se něco v rodině změnilo.

Nebudu popisovat více chyb, byl by to dlouhý seznam oprávněných výtek a žalozpěvů.

230 Za mého mládí jsme při pálení čarodějnic na oheň přikládali ojeté pneumatiky a lili do něj vyjetý olej. Nevěděli jsme, že je to neekologické. Dnešní mládež by to nedělala.

Sexuální morálka je naopak dnes příliš uvolněná (to by chtělo delší exkurz).

Jak? Uvidí-li na svých rodičích, jak se mezi sebou smiřují.

Ale kultura narovnávání a smiřování vztahů v rodinách a ve farnosti by neměla být omezena jen na svátost pokání.

(Mimochodem, každá ze sedmi svátostí je určitým způsobem svátostí pokání.)

V církvi se mnoho mluví o zpovědi a pokání. (Duchovenstvo vybízí věřící, ale my sami jsme nedali dobrý příklad pokání – nejen za spolupráci s komunisty nebo za sexuální provinění).

Je třeba správným způsobem ukazovat bohatství života s Kristem. Dobré vztahy jsou našim největším pokladem. Krásu nebe budou spoluvytvářet i naše vzájemné vztahy.

Bible nesčíslněkrát popisuje smíření lidí a návraty hříšníků k Bohu.

Uvedu jen jeden z mnoha případů, z Ježíšova podobenství o pokladu na poli: „Mám radost z toho, že jsem našel něco nového a vzácného, a proto začnu vést nový život“.

V evangeliích každé odpuštění končí radostí a hostinou. Je co slavit.

Vyjdeme-li z Písma a zařídíme-li se podle něj, bude se nám dařit ve vzájemných vztazích.

Biskupové před dvaceti léty vyzvali kněze k biblickým hodinám (komunisté nám je nepovolili), ale to je pro kněze „pracné“ a mnoho věřících nemá rádo „novoty“, drží se raději lidových pobožností (ty mnoho od zúčastněných nevyžadují).

Nejde jen o svátost smíření, ale o využití všech možností k soužití, které nám Ježíš objevil.

Pastoralisté na základě Písma ukázali několik cest ke smíření.²³¹

(Naposledy jsem jejich stručný popis připojil jako přílohu k „Poznámkám biblických textů nedělní liturgie“ 2. neděle adventní 4. prosince 2011)

Ordo paenitentiae (1973) vytvořil způsob církevní liturgie pokání, který není svátostný. Kající pobožnosti mohou být vedeny kterýmkoliv katolíkem. Ve společném slavení pokání může být také dobře vyslovena sociální vina (a společné hledání, zda můžeme něco změnit k lepšímu).

Tyto kající pobožnosti zdomácněly ve světové církvi různým způsobem. Především v zemích třetího světa.

V našich zemích existuje obava, že potom lidé již nepřijdou k individuální zpovědi vůbec.

Mnoha ustrašeným se kající bohoslužby zdají málo, silou tlačí lidi jen do „zpovědi“.

Uznávám, že velkou vinu nese klérus. Kněží jsou svrchu přetížení vším možným a na pastorači se nedostává dost času.

Biskupové na pastorači také nemají čas.

Přesto se nesmíme nechat odradit. Jde o život: náš, našich dětí a o soužití ve společnosti. (Máme být kvasem.) Potřebujeme pomoc laiků.

Nemusíme malomyslnět. Jsme lidem božím na cestě, mnohé je třeba udělat a reagovat na měnící se svět.

231 Dvacet let, dvakrát do roka slavíme bohoslužbu smíření. Naslouchá-li hodinu pokorně 150 lidí, přemýšlí o jednom tématu, chce se v něčem změnit, vyznává svou hříšnost a prosí o odpuštění, to má velikou cenu.

V některých rodinách se ujal rodinné konference. Jako na pracovišti, tak i doma se mluví, co by se mohlo ve vztazích zlepšit. Otec poprosí svou ženu, aby mu řekla, co může vzhledem k ní změnit, pak se zeptá dětí, co by mohl zlepšit v chování k nim. Potom se manželka zeptá svého muže ... a dětí...

Časem se větší děti začnou ptát rodičů, co mají změnit ony (dětě chtějí být velké).

(Kdo jste zažil doma, že se vám rodiče někdy omluvili, můžete být šťastní. Ukázali vám, jak se napravují chyby.)

Kdo byl na Manželských setkáních, prosil o odpuštění partnera a zažil smíření s ním, kdo se účastnil na Chlapech některých kajících rituálů nebo bohoslužeb pokání, víte, jak mocně tyto cesty působí, jaké ovoce nesou.

Nejde o množství přijatých svátostí, ale o trvalý návyk „obracení se“ ke Kristu.²³²

Kéž bychom usilovali o přijetí slov: „Ať slunce nezapadá nad vaším hněvem“ (Ef 4:26)

Kéž bychom poslechli Ježíše: „Přinášíš-li svůj dar na oltář a tam se rozpomeneš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem; potom teprve přijď a přines svůj dar“. (Mt 5:23-24)

Kéž bychom využívali všech možností k porozumění, k uzdravování a budování dobrých vztahů.

Kudy vede cesta?

Jestli přijmeme Ježíše za svého Mistra, Učitele, lékaře a Pána. Jestli si budeme nadevše vážit, že smíme být dětmi jednoho Otce.

Je dobré mít svou vrbu, která nás vyslechne, je velice dobré jít k psychologovi do poradny kvůli osobnímu růstu nebo vztahům s blízkými (ani auta si už neopravujeme sami).

Je dobré, můžeme-li s druhým v modlitbě prosit o odpuštění.

Je dobré mít někoho, kdo nás doprovází v duchovním životě.

Ale má také svou váhu, slavíme-li svátost smíření.

Snad ji očistíme a objevíme její velikost a krásu.²³³

Svátost smíření má také veliký význam sociální. My, moderní lidé jsme velice individualističtí.

Zapomínáme, že hřích má sociální dopad. Zlo nepostihuje jen toho, komu jsem přímo ublížil nebo mě samotného. Každým zlem poškozujeme druhé.²³⁴

Ve svátosti smíření se vyznáváme Bohu a církvi ze svých provinění a prosíme za odpuštění Boha i církve. ...

Při jedné kající modlitbě na začátku slavení Večeře Páně prosíme:

„Vyznávám se Bohu a vám všem,

že často hřeším myšlením, slovy i skutky

a nekonám, co mám konat:

je to má vina, má veliká vina.

Proto prosím Boha, všechny svaté a vás bratři a setry o odpuštění.

Víme, že nelze prosit Boha o odpuštění dříve, než jsem se smířil (nebo alespoň značně pokusil smířit s tím, koho jsem poškodil).

Při svátosti smíření mě zvláštním způsobem těší a objímá (vedle zpovědníka) sám Ježíš.

232 V mém mládí (i v semináři) jsme se koupali jednou týdně (to neznámá, že jsme si ty méně špinavé části těla nemyli vůbec). Trenýrky a košili jsme nosili celý týden.

V tělesné hygieně se mnoho změnilo.

Někteří světcí se za celý život nikdy nezpovídali (např. sv. Augustin), jiní se zpovídali každý týden.

Dnes snad používáme více Duchovní hygieny než naši otcové.

233 Každé slavení svátosti smíření by mělo být spojeno s hostinou. (V evangeliích se každé odpuštění oslavuje. Svátost pokání je asi zatím jediná, u které se to nepraktikuje (něco málo v Letohradě zkoušíme).

234 S dětmi si říkáme, komu všemu bychom ublížili, kdybychom v obchodě ukradli čokoládu: paní prodavačce, rodičům a sourozencům (Novákovi kradou), třídě (ve 3.B mají zloděje), skautům, křesťanům (chodí do kostela a kradou), Bohu, sobě ...

Někdy ale nejde prosit všechny poškozené nebo by to bylo velice těžké. V případě ukradené čokolády je třeba nahradit škodu a omluvit se. Bylo by někdy nemožné omlouvat se všem ...

Kdo to zažil, ví, o čem mluvím.

Jako si hledáme co nejlepšího učitele, trenéra nebo lékaře těla, tak je důležité hledat dobrého zpovědníka. Několikrát v životě jsem dal více na zpovědníka než na sebe a pokaždé jsem neprodělal.²³⁵

Je dobře, že se lidé odstyděli zajít k psychologovi nebo psychiatrovi.²³⁶

My kněží nemáme proč na psychology a terapeuty žárlit (stále se to děje), máme s nimi spolupracovat. Sami ovšem potřebuje být dostatečně vybavení ke své službě.²³⁷

Dnes používám při práci s lidmi pro lepší řízení a soužití a v zaměstnání velikou vymoženost supervizora. Draze jej platíme za to, aby nám řekl, co můžeme dělat lépe (co děláme špatně). Lékaře platíme za určení diagnózy, rozpoznání příčin nemocí a léčbu.

Lékaři říkají: 80 % tělesných nemocí má příčinu v nějakém vnitřním nepořádku nebo vině. Lidé, kteří dostali od Boha dar léčit, občas řeknou nemocnému: „Jděte se smířit ke zpovědi“. Léčitelé se často staví na místo zpovědníka: „Tam chodit nemusíte, u mě máte dveře otevřené“, samozřejmě patřičně chudáka „zkásnou“.²³⁸

Duchovní rozhovor i svátost smíření je zdarma.

Záleží na každém, co k následování Krista využije. To je odpovědnost každého z nás.

Osobní poznámka:

Díky svátosti smíření se mi mnohokrát velice ulevilo ...

Mohl jsem také pomoci mnoha lidem... osvobodit je od sžírajících úzkostí, pomoci jim rozlišit, co je podle Ježíše podstatné a co je vedlejší, potěšit je, zvěstovat jim milosrdenství boží a odpuštění, slavit s nimi návrat k Otci. (Nikdy jsem se necítil být lepší než oni.)

To by bylo na dlouhé vyprávění ...

Jak se připravit na slavení svátosti každé, nejen svátosti smíření?

Nejprve se ptám, zda vím, nebo si dostatečně všímám, že mě má Bůh rád. Jak veliké postavení u Boha mám. Co jsem už díky jemu i svému úsilí poznal a naučil se.

Pak teprve se ptám, co mě trápí a čím trápím druhé.

Vedeme často zbožné řeči, jak naslouchat Duchu svatému.

Budeme-li znát Ježíšovy rady k pěknému soužití a k napravování chyb, bude nám je Duch svatý připomínat. A dopomůže nám podle nich žít.

²³⁵ To může fungovat tehdy, když vím, že mě ten druhý má rád a ze své pozice vidí dál než já. Má-li velikou zkušenost s následováním Krista. A je normální!

Mohlo by to také fungovat, kdyby zpovědník byl prorokem – Písmo dodává kritéria k rozpoznání proroka.

²³⁶ Na lékaře jsme schopní už dávno vypláznout jazyk nebo vystrčit zadek, ale jít do manželské nebo porozvodové poradny se zdráháme a falešně se vymlouváme ...

²³⁷ Ke svému řemeslu potřebuji znát Písmo a psychologii, abych se domluvil s Bohem a lidmi. (Ale faráři raději studují církevní právo; je snazší na získání titulu.)

²³⁸ Jedna paní si pochvalovala: „Léčitelka mi poradila: „Udržujte doma pořádek, chodte pěkně oblečená“. Jiná: „Pouštějte si do sebe růžové světlo a pozitivně myslte“. Neposlechněte je, když hodina stojí 500 Kč. (Dávno víme, že „už cena léčí“.)

Kdyby lidé chodili k naší mamince, nemuseli by chodit ke zpovědi.

2009

2. neděle v mezidobí 1 Sam 3:3b-10. 19 1 K 6:13-20 J 1:35-42 18. ledna 2009

Vánoční dobu máme za sebou. Dnes je řeč o začátečnicích. Můžeme tomu porozumět hlouběji.

K malému Samuelovi mluvil Hospodin. Také k Abrahámovi a k Mojžíšovi. K Marii přišel anděl, sv. Josef měl od Boha sny...

Mluví Bůh k nám?

Umění naslouchat se lze naučit. I umění vést rozhovor.

V televizi vysílají pořady o přírodě. Např. během půl hodiny nás provedou životem v mraveništi. Natáčení ovšem trvalo mnoho a mnoho hodin. (U žraloků bylo náročnější.)

Pořady to jsou nádherné (rád bych je někdy viděl), ale divákům hrozí jedno nebezpečí. Přijdou-li k mraveništi - mnoho nevidí - a často otráveně odejdou.

Ve školním slabikáři jsme měli pohádku „Císařovy nové šaty“.

Vrátíme-li se k ní v dospělosti, užaseme, kolik je v té pohádce moudrostí (a jak je velikým literárním a psychologickým dílem).

Jenže mnoho lidí je přesvědčeno, že pohádku už zná a raději už jen kouká do novin.

Jedni lidé tvrdí, že Písmu nemůžeme porozumět a druzí se tváří, že je jim téměř vše známé.

Narozené dítě se ocitne v úplně neznámém světě. Neví, co je nahoře a co dole. Všechno prozkoumává, mámu, tátu, vlastní ručičku, nožičku, nezná ani jedno lidské slovo.

Tříleté dítě se už s námi domluví. O vnitřním světě dospělých nemá tušení. Ale za dvacet let už do světa dospělých začíná něčím přispívat.

„Nebudete-li jako děti, nepodaří se vám božímú království porozumět, pomáhat budovat a patřit do něj“, říká Ježíš.

„Samuel vyrůstal a Hospodin byl s ním. Nedopustil, aby některé z jeho slov přišlo nazmar“.

Odpovídáme: „Slyšeli jsme slovo Boží“. Ale nestačí slyšet jen zvuk.

Někdo dokáže pouze zopakovat slova: „No, Hospodin nedopustil, aby jeho slovo padlo na zem. To tak prostě je, není co řešit“ (odpoví dnešní floskulí).

Roky trvá, než důvěrněji porozumíme druhému.

I Bohu můžeme porozumět, ale není to jednodušší než porozumění mobilnímu telefonu nebo pečení dobrých buchet.

Jednou větou pohádka popisuje, že princ překročil sedmero řek a hor a roztrhal sedmery boty.

Biblický text také pár slovy popisuje něco, čemu někdo věnoval dost úsilí.

Dáme-li si my patřičnou práci s biblickým textem – porozumíme mu. Vždyť nám Duch přichází na pomoc. Ale my potřebujeme být vytrvalí.

Když maminka peče buchty, vypadá to velice jednoduše ...

Byl jsem pozván na večeři, dal jsem si biftek. Výborné. Zkoušel jsem to doma. Nepovedlo si mi to. Bylo to jen tím, že jsem koupil nepravou svíčkovou? Umíte někdo udělat dobrý biftek? Rád se poučím. (Zeptám se Marka Živného, který se učí kuchařem, jak se to dělá.)

Ježíš se vyučil řemeslu a umí učit prosté lidi, ale každé učení vyžaduje určitou trpělivost a vytrvalost.

Kolik let nám trvalo, než jsme porozuměli vlastnímu tátovi?

Po kolika letech studia je možné se přihlásit do učení na zedníka? Na medicínu?
Kolik hodin stráví děcko u počítače, aby umělo vyhledat vlakové spojení z Letohradu do Prahy přes Pardubice?

Nepodceňujeme zprávy o hospodářské krizi. Bulhaři rozhodně nemávlí rukou nad nedostatkem ruského plynu ve svých domácnostech.

Ale mnoho katolíků nehne brvou, slyší-li v Ježíšově podobenství o pozvaných na hostinu: „Nikdo z těch mužů, kteří byli pozváni, neokusí mé večeře.“ (Lk 14:24)

Ledaskdo si myslí, že chyba v nedorozumění je na tom druhém, na manželovi, na děcku, na nadřízeném, podřízeném?

K moudrosti ovšem patří pečlivější a pokorné hledání...

„Samuel vyrůstal a Hospodin byl s ním. Nedopustil, aby některé z jeho slov přišlo nazmar“.

Při vyučování záleží na učiteli i na studentovi, na mistrovi i na učedníku.

Jsou různí učitelé i studenti. Pečlivci, poctivci, vytrvalci a pak ti druzí.

Bůh u některých lidí nedopouští, aby jeho slova přišla nazmar. U některých lidí dopouští, aby jeho slova přišla nazmar.

Je třeba prozkoumat, jak se kdo snažíme. Jak Bůh a jak já.

Je třeba prozkoumat, zda Bůh někomu nadřzuje.

Ale s tím, kdo nemá zájem, nic neudělá ani nejlepší učitel.

Míváme pocit, že nám Bůh věnuje málo pozornosti – oproti světcům. Můžeme přezkoumat, Ale velké osobnosti nemávaly na různých ustláno a neměly zametené všechny cestičky.

Nadržuje Bůh někomu? Věnoval Bůh více pozornosti Davidovi než Saulovi? Každý můžeme porovnat, jak jednal Bůh s Petrem, jak s Jidášem, jak s bohatým mladíkem a jak s kananejskou ženou. Jenže s tím, kdo nemá zájem, nic neudělá ani nejlepší učitel.

Než mohu solidně posoudit, jak to je mezi Izraelem a Palestinci, potřebuji mít solidní informace. Jinak střílím od boku nebo papouškuji názory někoho jiného.

Svět je porušený, nerozumíme si, nedůvěřujeme si, podezříváme i Boha. Ježíš nás přišel uzdravit, informovat a formovat.

Mohu říci, že nemám přístup k dostatečným informacím o Bohu? Před 200 léty to někdo říci mohl. Ježíš vyprávěl podobenstvím o hřivnách.

Jan Baptista měl řadu učedníků. Ti nejlepší správně zareagovali na Jana, když ukázal: „To je beránek určený do chrámu (k obětování)“ – přešli do učení k Ježíši.

Na vysokou školu nemůžeme poslat nikoho bez maturity.

Janu Evangelistovi naprosto přesně utkvělo v paměti, že se poprvé s Ježíšem setkali ve 4 hodiny. Co si asi s Ježíšem několik hodin povídali?

Co by zajímalo dnes nás? Kolik otázek bychom měli?

Ptali bychom se jej, zda měl Ježíš nějaké sourozence nebo na ty hosty - pozvané přátelé na hostinu? (Z podobenství o hostině: „Nikdo z těch mužů, kteří byli pozváni, neokusí mé večeře“ – to je věta, která mně dělá starosti.)

Přišli bychom s otázkami za Ježíšem znovu, nebo by nám „stačila“ jedna návštěva jako Nikodémovi? Nestudovaná Samaritánka měla více otázek než pan profesor Nikodém.

Pozor, na začátku mě ještě nemusí otázky napadat.

S každým poznáním je to tak: Otevřu-li dveře do první komnaty, objeví se veliká krása, žasneme, prohlížíme si ji a pak si všimneme, že tam je deset dveří. Otevřeme-li některé, opět se to opakuje, a pak zas a zas. Přibývá otázek a odpovědí.

Hospodin měl ze Samuela velikou radost, rád se mu věnoval. Samuel nelajdačil, ptal se a ptal. Bůh je skvělý učitel a těší jej, když se ptáme, zkoumáme, diskutujeme, nedáme se, ověřujeme si, jdeme s Bohem do sporu.

Ani jednou vyučovací lekci nemusel Bůh se Samuelem vzdát, ani jediné slovo nepřišlo nazmar. Samuel byl dobrou půdou z Ježíšova podobenství o rozsévači. Samuel přinesl stoprocentní výnos, žádné zrno božího slova nezmařil.

Je skvělé, že Bůh je dobrý učitel, dobrý rozsévač.

Ani jedna věta z Bible není nerozluštitelným tajemstvím. Bible není špatně napsaná.

Ptal jsem se své známé, výborné učitelky: „Má smysl číst malým dětem Malého prince“?

„Je to jako s jinými pohádkami, něco z nich dítě pochopí.“

Děti, které se k pohádkám vrátí později, objeví poklad moudrosti celý.

Ježíš je výborný učitel. Kéž by byl s námi spokojen.

2006

2. neděle v mezidobí Jan 1:35-42 (51) 15. ledna 2006

V 1. čtení (1 Sam 3:3b-10. 19) jsme slyšeli něco z učednických let Samuela. V evangeliu také o učednících: Janových, později Ježíšových. Vyčteme z těchto slov něco pro své učednictví?

K Samuelovi mluvil Bůh asi slyšitelně. Psaná Bible ještě neexistovala.

I Bůh mluví mnoha způsoby... K nám mluví do sytosti ...

Je dobře si text evangelia rozšířit do konce 1. kapitoly.

Je důležité si pečlivěji všimnout událostí popisovaných v Písmu. Umíme ovládat řadu přístrojů a zařízení, víme, na co je které tlačítko, vyznáme se v mnoha oborech, našinec si od školy pamatuje mnoho informací, které třeba ani nejsou důležité pro život, ale v Písmu se mnoho neorientujeme.

Při Ježíšově ponoření do Jordánu Jan vidí, že Ježíš je někdo větší, než on sám. Jan se chtěl nechat pokřtít od Ježíše, velice rád by se stal učedníkem Ježíšovým. Ale Ježíš odmítá. (K Janu Předchůdci Páně se někdy podrobněji vrátíme.)

Jan měl své učedníky, mezi ně patřil Jan Evangelista, Petr, Ondřej, Filip. Byli rybáři z Galileje a pravidelně navštěvovali Jana Předchůdce Páně a probírali a srovnávali s ním svoje názory. Jan byl pro ně velikou autoritou.

Druhý den po Ježíšově ponoření Jan předchůdce Páně u Jordánu říká před svými dvěma učedníky: „Vidíte tam toho, to je Beránek Boží.“ Jeden z nich byl Ondřej a ten druhý, s velmi velkou pravděpodobností, byl Jan evangelista. (Proč Jan říká: „Beránek Boží ...“ nebudeme teď rozebírat.) Ježíš nejde okolo nich náhodou. A ti dva jdou pak za Ježíšem.

Ze setkání s Ježíšem jsou zřejmě nadšeni. Ondřej zajde za Petrem: „Ten člověk je pro nás objev, pojď, s tím se musíš sejít ...“

Všimněme si, Ježíš vyhledal Filipa – věděl o něm. Filip zase vyhledal Natanaela. Tak vznikla první parta.

Nepřehlédněme, Ježíš tyto lidi „zná“. Šimonovi, začne říkat, Skálo, Janovi a Jákobovi dá přezdívku (jak by to řekl dnes, dynamit, semtex?, zkusme si to pojmenovat, to jsou všechno důležité a zajímavé věci k pochopení evangelia), o Natanaeli řekne: „To je rovný a upřímný člověk“. Přitom Natanael zpochybňuje Filipovo nadšení: „Prosím tě, z takové díry, jako je Nazaret ...“ A Filip řekne důležitou větu: „Pojď a přesvědč se“.

Když Natanael slyší Ježíše: „Tak tohle je poctivý chlap“, může mít dojem, no, jó, kupuje si lidi, dělá líbivou politiku, jen co mě vidí, už mně chválí. „Jak mě můžeš chválit, když mě neznáš“?

Ježíš na to: „Viděl jsem tě sedět pod fíkovníkem dřív, než tě Filip zavolal.“ A Natanael se omlouvá: „Promiň, já jsem byl nezdvořilý a odmítal jsem Filipovi věřit dřív, než jsem se přesvědčil...“

Ježíš dodává: „Tehle doklad je maličkost. Dokladů budete mít daleko víc. Uvidíte nebe otevřené a Boží anděly vystupovat na sestupovat na Syna člověka. Nemusíš se omlouvat za to, že sis to chtěl ověřit. To je naprosto v pořádku, tak to mám rád.“

Je důležité si všimnout učedníků, jací to byli lidé, jejich povah, zda byli lehkověrní, jak byli charakterní, jakých chyb se dopustili, jak na ně reagovali, atd. Jakým způsobem je Ježíš vedl, zda s nimi nemanipuluje, co se mu líbí a co ne.

Jak nás Ježíš vede, jaké kroky volí. Všimněme si, jak učedníci reagují na otázky a odpovědi.

Poprosím vás, zkuste si udělat určité pozorování – jak reagujeme (my nebo jiní) na otázku a jak na odpověď. Všimněme si určitých nešvarů v komunikaci.

Učedníci se ptají Ježíše: „Mistře, kde bydlíš?“

„Pojď a uvidíš.“ Velice často slyšíme (třeba sebe): „Ale ne, jenom mi řekni, kde to je.“

Ježíš by mi řekl adresu, já tam nepůjdu, ale místo toho si budu adresu pořád opakovat: „Ježíš bydlí Horní 15, Ježíš bydlí Horní 15, atd“.

Já sice nevím, kde je ta Horní 15, ale vím adresu.

Často se spokojíme s prázdnými slovy. Určitým věcem nerozumíme a často je opakujeme (často říkáme různé modlitby, zejména „Otče náš“, a vůbec se nezamýšlíme nad tím, zdali té modlitbě rozumíme).

Velmi často se setkávám s lidmi, kteří si přijdou pro radu, ale když jim řeknu: „Udělej to a to“, tak najednou odmítají, nehledají radu, chtějí jen potvrdit svůj názor, třeba, že to nejde! Některé věci nejdou vysvětlit, dokonce ani popsat. K růži je třeba přivonět. Zážitek je nepřenosný.

Dokonce je chybou lidem, kteří nehledají, cokoliv vysvětlovat, protože v takovém člověku vznikne klamné zdání, že věci rozumí a ve skutečnosti nerozumí.

Připomenu známou historku. Enšpígla (Eulenspiegel) potká pocestný a ptá se: „Jak daleko je do města X? Enšpígl říká: „Jdi.“ Pocestný na to: „Já se tě ptám, jak daleko je do města?“ Enšpígl opět: „Jdi.“ Pocestný: „Ptám se tě srozumitelně, jak je daleko do města.“ Enšpígl: „Já ti odpovídám srozumitelně, abys šel.“ Pocestný se naštvál a odchází. Najednou na něj Enšpígl volá: „Jeden a půl hodiny!“ Pocestnému to nedalo, vrátil se a namítá: „To jsi mi nemohl říct hned?“ Enšpígl odpověděl: „Nemohl, já jsem nevěděl, jak rychle jdeš.“

Historka je to úsměvná, jenže potkáváme lidi (a Ježíš potkává lidi), kteří se ptají na radu a nelze jim to vysvětlit. Takový člověk odpověď nehledá, proto mu nelze nic vysvětlit. Nenaslouchá, vede svou. Může slyšet od nás, od Ježíše může slyšet: „Jdi a udělej to a to“, ale není s ním řeč.

Častokrát se modlíme: „Ježíši, pomoz“, a on říká: „Jdi“, a my na to: „No, jó, ale já chci, abys mi pomohl s tímto a tímto hříchem“.

Jenže Ježíš nám nepomůže. A místo toho, abychom si řekli: „Jsem jako ten, co potkal Enšpígla, neptám se, neumím se pořádně ptát, nejsem důsledný, nechce se mi, nechci slyšet to, co mám udělat, abych se náhodou nemusel pohnout, nebo měnit, abych nemusel přiznat, že se neptám ...“,

radši řeknu: „Já to svoje utrpení obětuji“, nebo: „Ano, Pán Bůh potřebuje moje modlitby za někoho jiného.“

Copak Bůh potřebuje, aby jej někdo přemlouval? Jenže my si rádi hrajeme na „spasitele“. Ježíš nám ve skutečnosti říká: „Jdi“, ale my jeho slovo neslyšíme. Nechceme slyšet.

Zbývá nyní říct, co je to, to: „Jdi“. V evangeliu toho je celá řada.

Ovšem, nebudeme-li Písmo číst, ani se s tím „Jdi“ nesetkáme.

Mohli bychom říci, chceš-li být vyslyšen, vezmi do ruky evangelium a čti.

Samozřejmě, že nám v této fázi ještě moc jasno nebude. Naopak, vynoří se nám spousta otázek a nejasností. Ale to už budou otázky druhé generace. (A na ně lze pomalu získávat odpovědi.)

Zpravidla se těchto otázek vynoří celá řada. Pak někdy stačí zodpovědět jednu z těchto otázek a ty ostatní se začnou zodpovídat samy od sebe (v závislosti na sobě).

Když se někdo začne takto ptát, řeknu mu: „Napište své otázky bez přikrašlování, tak, jak to cítíte. Počítejte s tím, že těch otázek bude hodně. Nejde o žádné zdvořilé formulace, protože se musíte vypořádat s tím, co si o tom myslíte“.

Myslím-li si o Bohu, že je tyran, a chci-li ozdravit svůj vnitřní vztah k Bohu, musím říci: „Víte, mě ten Bůh připadá někdy jako tyran.“ A ne si myslet: „Ne, to nesmím říkat, já vím, že Bůh je dobrý, já věřím“. Takový člověk by s tímto přístupem nikam nedošel, jeho vztah k Bohu se nikam nehne. Dál bude zápasit s averzí vůči Bohu.

Jedno děvče přišlo a řeklo: „Já těch otázek mám hodně.“ Já myslel kdovíkolik. Sepsala jich asi 20, neseřazeně (upozorňuji – neseřazovat je). Zodpověděl jsem jí jednu jedinou otázku, myslím, že to byla 17. Dívka se zamyslela, chvíli přemýšlela a pak řekla: „Děkuji, teď mi je jasné všechno.“

Někdy jsme netrpěliví v hledání, chceme vše rychle a nejlépe bez námahy, a chceme odpověď jenom na naši otázku (vybranou).

Potřebujeme tedy vzít do ruky evangelium. A máme je nejenom číst, ale také máme dělat to, co chápeme. Při čtení vyvstávají další otázky (řekli jsme otázky další generace), ty otázky tvoří řadu a pak se nakonec objeví otázka (později), která bude klíčová, která povede k odpovědi na náš problém.

Tak to je všude, nejenom v povídce, ale i ve vědě, v profánním životě, ale také i v křesťanství.

„Mistře, kde bydlíš?“ Ježíš nám říká: „Pojďte a uvidíte“.

Ježíš nám neodpoví hned na slova naší otázky, , odpoví jinak: „Pojď a uvidíš. Dělej, uvidíš.“ Zve nás ke spolupráci na hledání odpovědi. To je moudré, to je výchovné. To nás víc baví, tak se mnohem více naučíme.

(Prosím vás, zkuste si vzpomenout na postavy z evangelií, které položily otázku a přitom nestály o odpověď. Za týden si je porovnáme.)

3. neděle v mezidobí

2018

3. neděle v mezidobí Jon 3:1-5. 10 1 Kor 7:29-31 Mk 1:14-20 21. ledna 2018

Příběh Jonáše a Ninivských je důležitý. Je nádherným a vtipným mudroslovným vyprávěním.²³⁹ Není historickým záznamem – Ninive, hlavní město Asyrie, se takto neobrátilo. Ninive je zde obrazem všech hříšníků, kteří se obrátili k Bohu, změnili svůj život a usilovali o nápravu. I zločinci mají příležitost k nápravě. (Němci se po 2. světové válce obrátili.)

K druhému čtení. Apoštol Pavel si také nějaký čas myslel, že druhý příchod Krista nastane už během jeho života. To si můžeme odečíst, jeho slova nám přesto mají v ledasčem co říci. Pozemský život je přípravou na život s nebešťany. Máme se těšit ze všech božích darů a moudře je užívat. Ano, pamatujeme Ježíšova slova: „Kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce.“ (Mt 6:21)

Mohli bychom mít pocit, že úryvek evangelia už známe ...

Markovo evangelium je stručné. Kdo by neznal evangelia, měl by za to, že to bylo první setkání učedníků s Ježíšem.

Pokročilejší si dosadí, čím si Ježíš učedníky získal.²⁴⁰

Učedníci ovšem od Ježíše nedostávají jen něco pro sebe, u Ježíše nejde jen o „spásu vlastní duše“. Máme zachraňovat, vytahovat lidi ze zla.

Máme se tedy ptát, kolik jsme pro to udělali, kolik lidí jsme k Ježíši přivedli.

Bylo po lovu, pomocné práce mohli učedníci svěřit pomocníkům.²⁴¹ Sami šli za Ježíšem na biblickou hodinu.

Boží království nebylo pro izraelity neznámým náboženským pojmem. Herodova vláda a římská okupace s Pilátem v Jeruzalémě je pobuřovala.²⁴² Nechat se vést Hospodinem, bez náboženského a politického útisku, bylo touhou zbožných.

Zvěst: „Přiblížilo se boží království“, z úst autority, bylo velice dobrou zprávou. Znamenalo, Bůh se vás ujímá, jde vám naproti.

Věřte evangeliu (dobré zprávě) ovšem znamená: „Přitakejte svým životem Ježíšovu učení.“

239 Můžeme říci pohádkovým vyprávěním. I např. kniha „Malý princ“ je také velikou životní moudrostí.

240 Učedníci byli už od prvního setkání překvapení jedinečnou pozorností ke každému z nich, byli uchvázeni jeho vhladem do Písma a výkladem. Pak čím dál víc zakoušeli, že mluví jako ten, který má moc. Radovali se ze znamení, kterými potvrzoval, že přichází od Boha. Vážili si možnosti, že smějí být Ježíšovými učedníky. Ježíš je dovedl na úroveň, kterou by s nikým, natož sami, nemohli dosáhnout.

241 Bylo by bláhové si myslet, že učedníci natrvalo opustili své rodiny – kdo by živil jejich rodiny. Rybařina je náročná, ženy ji nemohou vykonávat.

242 Nezapomeňme, že volba lidského krále byla selháním Izraelitů. „Člověku dali přednost přede mnou,“ řekl Hospodin. My bychom řekli, že trucovité prosazení krále bylo tvrdou žádostí: „Jako na zemi, tak v nebi.“

Pozor, nemysleme si, že věříme evangeliu. Ježíš by nám mohl říci, když to tvrdíš, proč jsi nepřijal „horské učení“ za svůj životní program? Proč se nemůžeš vymanit ze svých hříchů a dluhů (nefinančních dluhů)?

Věnujme se opět Ježíšově výzvě: „Obráťte se“. Často o jeho obsahu mluvíme.

K „metanoia“ patří:

- obrácení se o 180 stupňů k Bohu, přijetí jeho nároků ²⁴³
- změnu myšlení a jednání podle Ježíše
- nápravu života.

O nápravě chci mluvit více.

Církev přijala programové heslo o stálé reformaci. Potřebujeme znovu a znovu opravovat a upravovat svou formu. ²⁴⁴

Ježíš přišel nábožensky svévolný Izrael napravit. Rabínská nauka šla svou cestou, čím dál víc se vzdalovala Duchu božím.

My jsme se vzdálili Ježíšovi víc, než si myslíme. Kdo trochu porozuměl biblické výuce, ví, že nesvoboda Izraele je známkou, že Izraelité neposlouchají Hospodina. Izaiáš, Baruch i Daniel o tom konkrétně mluví. Víme, jak se Izrael vrátivší se z otroctví babylonského, obrátil a usiloval o nápravu.

Vícekrát jsem – nejen zde – naříkal, že my, evropští křesťané, jsme nic takového neučinili.

V minulém století jsme prošli několika katastrofami (do některých jsme se namočili přinejmenším svou zbabělostí a mlčením).

Navykli jsme si denně zpytovat své svědomí. Prosíme své blízké, aby nás upozorňovali na naše chyby, zavedli jsme si rodinné konference (na kterých se ptáme druhé na radu, co bychom mohli zlepšit). V kolektivech zaměstnanců a firem si vyříkáváme, co je dobré a co je nedobré ve vzájemných vztazích. Jen v naší církvi nic takového neexistuje. Proč? V hierarchickém uspořádání to není možné.

Na několika příkladech se pokusím ukázat naše velké chyby a potřebnost nápravy podle Ježíše.

K poukázání na první chybu a dluh použiji druhé čtení apod.

Pavel mluví o manželství (v celé 7. kap.).

Pavel je pochopitelně člověkem své doby, původem farizej, nežijící v manželství. Jeho texty mají velkou váhu, ale ne váhu slov Ježíšových. ²⁴⁵

„Ti, kdo mají ženy, ať jsou jako by je neměli.“ – „Není to příkaz, ale ústupek,“ říká Pavel (7:6).

²⁴³ Lituji každého, kdo si myslí, že obrácení nepotřebuje.

„Pravím vám, že v nebi bude větší radost nad jedním hříšníkem, který se obrátil, než nad devadesáti devíti „spravedlivými“, kteří si myslí, že obrácení nepotřebují.“ (Lk 15:7)

²⁴⁴ Většina z nás občas uklízí, mění šatník, dokonce své návyky (např. za mého života jsme změnili hygienické návyky, stravování, péči o zdraví atd.), zbavujeme se starých a nepotřebných věcí, přijímáme nové poznatky ...

Církevní koncily přinášely a přinesou různé reformy. Např. Tridentský a 2. Vatikánský koncil zavedl liturgickou reformu. (I proti reformám Tridentu byl v církvi odpor trvající přes 200 let.) Někteří naši současníci propagují také staré formy, např. estetický zážitek latinské tridentské mše.

²⁴⁵ Na významu Ježíšových slov není nic dobového, nic nemusíme měnit.

Později tato Pavlova slova – braná stoprocentně vážně – spolu s pohanským novoplatonismem hlásajícím nepřátelství k tělesnosti, napáchala mnoho škod. Dodneška z toho nejsme venku. Zapomnělo se, že sexualita je velikým darem od Boha.

Jídlo a sexualita byly pro většinu lidí základním potěšením.

Z potravin umíme uvařit dobrá jídla. (Dříve měli prostí lidé jen několik slavností do roka, při kterých se více najedli.) Ze společného jídla umíme vytvořit slavnost, která je zážitkem vzájemné blízkosti a společenství s Bohem.

Tak to má být i se sexualitou. Jenže v církvi jsme dlouho hlásali, že sexualita je nečistá a zatížili ji velkým množstvím hříšnosti. Ideálem bylo zřeknutí se sexuality, člověk bez sexuálního zájmu se mohl lacině pokládat za světce. To vše napáchalo velké zatížení ve vztahu k tělu a sexualitě. V manželství to přineslo obrovské škody.

K náročnému soužití a budování manželství nám Bůh dává sexualitu jako potěšení a jako most, na kterém se manželé setkají po vzájemných ublíženích a rozepřích – aby spolu opět zažili něco pěkného. (K tomu se dá říci mnoho důležitého.)

Dřívější lidé neměli mnoho možnosti ke krásným zážitkům jako my, nemohli si dovolit jídlo v restauraci, nebyly knihy ani dovolené. (Jen pár lidí žilo v přepychu.)

Sexualita byla v církvi pomlouvána. Nepěstovali jsme sexualitu v manželství jako kulturu těla a ducha, jako něco krásného, povznášejícího a duchovního. Jak by mohl někdo zakoušet manželské obětí jako krásný Boží dar a navíc jako setkání s Bohem?

Často došlo na jedné straně partnerů k nenasycenosti této základní potřeby a na straně druhé k odporu, nezájmu a nechutenství (frigiditě). A mezi tím hory hříčů!

Co jsme to napáchali? Kdo za to může a kdo za to nese odpovědnost?

Když doma manželka (nebo manžel) nevaří, jí se doma konzervy nebo jeden chodí do hospody.

„Manžel se mnou nevečeří, vezme si pivo do dílny a poslouchá při práci muziku.“²⁴⁶

„K večeři!“ volá maminka (nebo táta). „Já nemám hlad,“ ozývá se puberták ze svého pokoje.

„Nemusíš jíst, ale scházíme se u stolu,“ říká maminka (nebo tatínek). Třeba z toho děcko vyroste. Ale, vidí-li to u rodiče, je to pro rodinu neštěstí.

Nedbáme-li na kulturu odívání a nepěstujeme vzájemnou přitažlivost, chodíme v teplákách.

Když byl chlap (nebo žena) jen opovržlivě pokládán za sexuálního živočicha, začal některý chodit za prostitutkami. Dnes vyhledává pornografii. Obojí má své následky ... Odcizení manželů to jen prohlubuje. Prostitutky jsou herečky, o lásce vůbec není řeč. Konzumenti se nechávají podvádět ... Nemívali odvahu se partnerovi přiznat ..., možná by se chyt/a za nos. Ale někteří by rychle toho druhého odsoudili/y.

Proč se mě sexualita s manželkou víc líbí než jen samotnému?, ptal se mě kamarád. – „Ve dvou vždy lépe chutná.“

Kdybyste věděli, kolik trápení jsem od manželů vyslechl? Je to nejen smutné; i církev na tom má nemalý kus viny ...

Ale např. – oproti Pavlovu verši 20-24 – máme za to, že otroci mají právo se bouřit proti otrokářům, kteří jim odpírají důstojnost a svobodu, kterou mají od Boha.

246 „Jste na manžela příjemná? Jste dobrá kuchařka?“ ptal bych se nejprve.

S nechutenstvím v jídle a přejídáním chodíme k lékaři. S nechutenstvím sexuálním přijdou jen výjimky.²⁴⁷

Většinou si nepřipouštějí, že něco základního v manželství zanedbávají a šidí druhého. Nikoho nesoudím, jen mě mrzí, že – někdy nevědomky – partnera v manželství trápí. Sexuální potřeba a hlad jsou podobné a důležité jako potřeba jídla a jeho nedostatku.

Přátelé, už jsem toho napsal hodně. Za týden uvedu další závažné příklady toho, jak hlubokou nápravu směrem ke Kristu potřebujeme.

Každý z nás, i každá církev, se potřebujeme podstatně a zásadně vrátit ke Kristu. Příště to dotvrdím.

Ježíš po nás touží víc, než tušíme. Touží po kráse porozumění s námi a po souznění v životě.

2015

3. neděle v mezidobí Jon 3:1-5. 10 1 Kor 7:29-31 Mk 1:14-20 25. ledna 2015

Jonáš je poslán do Ninive k nepřátelům Izraele.²⁴⁸

Čtěte, prosím, dětem knihu Jonáše a hledejme s nimi smysl. Děti nás obdarovávají řadou otázek k dalšímu přemýšlení. Čeští tátové nečtou dětem ...

Vraťme se k otázce z minulé neděle: „Hospodin volal na Samuela“. Měli jsme na promýšlení týden. Říkali jsme si, že se nám dostalo velikého osvětlení a poznávání – všechno obdarování v životě přijímáme jako osobní dar od Boha (ať už jsme obdarováni Jím, nebo prostřednictvím lidí). Učíme se jako Samuel naslouchat slovu Božímu.²⁴⁹

247 Pokud by někdo přišel, bylo by nejlepší, aby napodruhé přišli oba. Kde je dobrá vůle, tam se dá něco dělat.

248 Kniha Jonáš je „pohádkovým líčením“ jedinečné krásy. Není historickým popisem o cestě Jonáše do Ninive, ale vypráví, jak Bůh stojí i o hříšníky. „Ninivští – velcí nepřátelé Izraele“, kteří se obrátili, jsou obrazem všech obrácených. I okolo Ježíše se řada lumpů obrátila. „Jonáš“ znamená Holub.

Je lidsky pochopitelné, že se mu nechce k odvěkým nepřátelům, nespravedlnost přináší hořkost a vyvolává hluboké propasti mezi lidmi.

(Putin je válečný zločinec, posílá své vojáky a dobrodruhy vraždit na Ukrajinu. Vypustil hrozné válečné běsy, vyvolal nenávisť mezi lidmi na Ukrajině. Ti, kteří Putina vlastizrádně omlouvají, jsou spolupachatelé, „zapomínají“ na okupaci v r. 1968.)

Ježíš je na rozdíl od Jonáše „Knížetem Pokoje“.

Vyzývá-li nás Ježíš k „lásce vůči nepřátelům“, většinou se neptáme, co to znamená a jak si to Ježíš představuje – jsme jen kývalové.

249 Tento týden jsme vyprovázeli pětadvacetiletého mladíka, který nešťastnou náhodou přišel o život a říkali jsme si, že při všech událostech: v radostech i starostech, štěstí i neštěstí, můžeme Bohu děkovat. Za jeho péči o náš život – upozorňuje nás i svými příkázáními, jak o život pečovat a chránit si ho. Vybavil nás i strachem, abychom se bezhlavě neřítily do nebezpečí. Vede nás k odpovědnosti a službě životu. Děkujeme mu, že poslední slovo nemá neštěstí, zlo, nenávisť a smrt, ale Boží služba životu. On je Dárcem života a Pánem nad smrtí.

Nejen po čtení z Písma v kostele děkujeme za možnost slyšet Boží slovo. Napsané slovo má velkou výhodu oproti slovu předávanému od úst k ústům. Vážíme si boží péče o Písmo.

„Bůh nedopustil, aby nějaké jeho slovo přišlo nazmar“, slyšeli jsme před týdnem. (1 Sam 3:19) Kdykoliv můžeme slyšet Boží slovo přesně, nezkresleně, ne „tichou poštou“.)

(Židé čtou Bibli zásadně nahlas i v soukromí, dopřávají si zažít krásu Božího slova i sluchem.)

K druhému čtení:

První křesťané měli za to, že druhý příchod Mesiáše přijde brzy. Proto Pavel vyzýval k soustředění se jen na blížící se setkání s Ježíšem. My naopak nežijeme s pohledem upřeným na Ježíše. Vše dobré máme prožívat jako požehnání Boží.

V evangeliu Ježíš mluví stejně jako Jan Baptista: „Boží království se přiblížilo, Mesiáš vyhláší „milostivé léto“, máte se ke komu obrátit. (Když to učedníci slyšeli, hned všeho nechali, nechtěli si nechat ujít Ježíšova slova.)

„Boží království se přiblížilo“ – to souvisí a vrcholí slavením Večeře Páně. Letos naši biskupové vyhlásili „rok eucharistie“. (Mladí kněží říkají: „Kdy už bude rok ničeho?“ Kdybychom se pořádně věnovali nedělním biblickým textům, nepotřebovali bychom další zaměření.)

V naší farnosti se péči o porozumění a slavení Večeře Páně a Ježíšovy hostiny průběžně věnujeme. Pokusím se něco připomenout a třeba něco přidat.

Z veliké laskavosti s námi Bůh mluví činy i slovy. Večeře Páně je vrcholem Božího „vyprávění“.

Od Izraele jsme převzali rozlišení modliteb na „dobrořečení“ a prosby.

K dobrořečení (dobrému mluvení o Bohu, hebrejsky „beracha“) patří: děkování, chvála, oslavování, velebení, žasnutí, obdiv ... a žehnání.

Večeře Páně je vrcholem dobrořečení.

Ježíš svůj život charakterizoval jako oslavu Otce.

„Ježíš pozvedl oči k nebi a řekl: ‚Otče, přišla má hodina.

Oslav svého Syna, aby Syn oslavil tebe ...

Já jsem tě oslavil na zemi, když jsem dokončil dílo, které jsi mi svěřil.

A nyní ty, Otče, oslav mne svou slávou,

kteou jsem měl u tebe, dříve, než byl svět.‘“ (Srov. J 17:1-5)

Ježíš vícekrát dobrořečil Otcí.

„V ten čas řekl Ježíš: ‚Velebím, tě Otče, Pane nebes i země,

že jsi ty věci skryl před „moudrými“ a „rozumnými“

a zjevil jsi je maličkým.‘“ (Mt 11:25n)

„Zvedli tedy kámen, Ježíš pohlédl vzhůru a řekl: ‚Otče, děkuji ti, žes mě vyslyšel.‘“

(J 11:41)

Při Poslední večeři děkoval nad vínem a chlebem.²⁵⁰

My sami nemáme dost slov, abychom patřičně poděkovali Bohu za všechna dobrodiní. S vděčností tedy přijímáme Ježíšovo pozvání, abychom spolu s ním oslavovali Otce nebeského.

250 Když nastala hodina, usedl ke stolu a apoštolové s ním. Řekl jim: "Velice jsem toužil jísti s vámi tohoto beránka, dříve, než budu trpět. Neboť vám pravím, že ho již nebudu jíst, dokud vše nedojde naplnění v království Božím." Vzal kalich, vzdal díky a řekl: "Vezměte a podávejte mezi sebou.

Neboť vám pravím, že od této chvíle nebudu pít z plodu vinné révy, dokud nepřijde království Boží." Pak vzal chléb, vzdal díky, lámal a dával jim se slovy: "Toto je mé tělo, které se za vás vydává. To číňte na mou památku." A právě tak, když bylo po večeři, vzal kalich a řekl: "Tento kalich je nová smlouva zpečetěná mou krví, která se za vás prolévá." (Lk 22:14)

Oslava Otce je i naším životním programem.²⁵¹

Ježíš nám řekl: „Já jsem chléb života.
Kdo jí z toho chleba, živ bude na věky.
A chléb, který já dám, je mé tělo, dané za život světa.
Nebudete-li jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život.
Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den.“
(Srov. J 6:35-55)

Záměrem Ježíšovy Hostiny je sjednocení s ním. Chce být s námi jedno tělo a jedna duše:
„Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.

Jako mne poslal živý Otec a já mám život z Otce, tak i ten, kdo mne jí, bude mít život ze mne.

Co dává život, je Duch, tělo samo nic neznamena. Slova, která jsem k vám mluvil, jsou Duch a jsou život.“ (J 6:56-63)

Ježíš nás živí: svým slovem,
svou moudrostí,
svým obětavým přátelstvím,
svou Hostinou (Tělem a Krví).

Zachráněný je ten, kdo Ježíšovi důvěřuje a dá na něj, kdo přijme Ježíšův životní styl. (Jeho způsob myšlení, mluvení a jednání.)
Jen takový může patřit k nebešťanům.

Křtem, případně birmováním, jsme Ježíše přijali za svého Milého (Přítele, Bratra, Pána, Učitele, Mistra života a Ženicha).

Židé si váží toho, že jim Hospodin nabídl svou ruku. O Velikonocích si čtou „Píseň písní“.
Vází si toho, že k nim Hospodin mluví, „těší se z hlasu svého Milého“ (Pís 2:8)
a těší z jeho lásky: „Já jsem svého milého a můj milý je můj.“ (Pís 6:3)

Při obřizce dodneška říkají: „Jsi můj ženich. Je to zpečetěno krví.“ (Ex 4:24-26)

Svatbou manželství začíná, otevírají se dveře společného života.
Nás každý týden Ježíš zve – jako svou nevěstu (ne jako svatební hosty) – ke slavení manželské hostiny.

Zve nás hříšné. Každý hříšník, který se trápí svým podílem na zlu, každý kdo Ježíše přijal jako svého ženicha, smí jeho pozvání přijmout.
Dobře víme, že jsme hříšníci, jsme padlou ženou.²⁵²

251 Izraeli, budeš mu chválou, věhlasem a okrasou, svatým lidem Hospodina. (Srov. Dt 26:16-19)
Budete mi královstvím kněží, pronárodem svatým.“ (Srov. Ex 19:4-6)
(Úmyslně tyto texty znovu a znovu připomínám, přejíc' si, abychom si je zapamatovali.)

252 V knize proroka Ezechiela čteme o naší nevěrnosti strašné dva texty (kap. 16. a 23.).
„Po Osvětím“ (kdy „křesťanská“ Evropa nezabránila zavraždění půl milionu dětí jen v Osvětím a dalších milionů Ježíšových bratrů a sester na bojištích a v koncentracích), mám ani nezbývá jiný než kající postoj.

Jsme nevěstou padlou a padající.

Ježíšova vražda se od jeho ukřižování mnohamiliónkrát opakovala.

A přesto nás z převelikého slitování Bůh nezavrhl. Jako své nevěsty z mládí se nás znovu ujímá.

Marnotratnému synovi dává Otec „nové šaty“, prsten na ruku a zve ho k rodinné hostině.

Ježíš nám ve své velkorysosti při své Hostině znovu nabízí svou ruku ženicha.

Nám – své nevěstě – znovu říká svatební slib.

Nám – své nevěstě – znovu navléká snubní prsten (který jsme zahodili, prodali, ztratili ...).

Nám – své nevěstě – znovu dává pít ze svého svatebního poháru („vezměte a pijte“).

Nás – svou nevěstu – znovu zve ke své hostině („vezměte a jezte“).

Říkali jsme si, že židé při obřízce říkají Hospodinu: „Jsi můj ženich, je to zpečetěno krví.“

My při slavení Večeře Páně říkáme: „Ježíši, jsi naším ženichem, je to zpečetěno tvou Krví.“

Při obřízce vyteče jen trochu krve. Ježíš na kříži nejen úplně vykrvácel, navíc nenávisť zbožných přišel o dobré jméno a byl umučen jako největší zločinec.

(Znovu opakuji: Ježíš nevylévá svou krev na usmíření Božího hněvu. Vylévá ji do nás.

Krev je v Bibli obrazem Ducha. Ježíš nám dává svého Ducha. Srov. J 20:22)

Ježíš vícekrát káral své učedníky: „Nevíte, jakého jste ducha.“ (Lk 9:55)

„Co dává život, je Duch, tělo samo nic neznamena.

Slova, která jsem k vám mluvil, jsou Duch a jsou život.“ (J 6:63)

Ježíš s námi chce být „jedno tělo a jedna duše“.

Chce se s námi sjednotit.

Vnitřně nás chce proměňovat na své nové Tělo,

vydávající se na záchranu dnešního světa.

V dětství – když byla mše latinsky – jsme se „před svatým přijímáním“ modlili příslušnou modlitbu

a „po svatém přijímání“ jsme se modlili další příslušnou modlitbu.

Škoda, že nám neřekli: „Ježíš nás nezve k přijímání, ale ke sjednocení!“

(Mimochodem, kdo koho přijímá?)

Ježíš nám nabízí manželství. Opakuje nám svůj svatební slib (to k manželství patří).

I v našem svatebním obřadu ženich říká svatební slib první. Kdyby nevěsta neřekla svatební slib,

svatba se nekoná. (Pokud si manželé nejruznějšími způsoby neopakují svatební slib, manželství

usychá a může zahynout.)

Stále jen slyšíme, že jsme „při mši přítomni Nejsvětější Oběti“. Nikdo nepochybuje, že k lásce patří obětavost! ²⁵³ Ale proč se nemluví o svatbě?

Kdyby to lidé věděli, netvářili by se – když přicházejí ke Stolu Páně – jako na pohřbu.

253 Známe obětavost své maminky – proto si ji také vážíme a jsme jí vděční.

Jestli maminka skočí pro dítě do ohně, pokloníme se jí. Ale skočí-li do ohně pro cizí dítě, vyznamenáme ji. Ježíš skočil do ohně pro všechny. Pro všechny hříšníky. Pro nás hříšné.

Asi jsem byl na více svatbách než vy, ale neviděl jsem svatebního hosta, který by se mračil nebo seděl jako bubák. Svatba je společenskou slavností. Večeře Páně je společnou modlitbou a slavností nejvyššího řádu. Je svatbou královskou.

Ke svatbě patří veselí. Kdyby se nějaká nevěsta tvářila, jako někteří lidé v kostele, řekli bychom jí: „Tak si ho neber! Nikdo tě nenutí.“

Každý hříšník, který chce být lepší, je zván! (A každé obrácení hříšníka se v Bibli velice slaví ...)

Svěřím se vám se dvěma svými trápeními.

Mrzí mě, že se někteří dobří lidé osýchají ke Stolu Páně. To se pak já cítím špatně, jako bych já byl – když přijímám pozvání k Hostině – lepší než oni. A to si nemyslím.

A pak mám druhou starost.

Někteří lidé, kteří se objeví v kostele jednou za dlouhý čas, suverénně ke Stolu Páně přistupují, jako by to bylo něco samozřejmého.

Nemluvím o dětech, ty se teprve „řeč“ Ježíšovy Hostiny objevují, mluvím o dospělých.

Apoštol Pavel nás varuje: „Pokud někdo nerozpoznává, že jde o Tělo a Krev Páně, odsouzení sobě jí a pije.“²⁵⁴

Každý hříšník, který chce být lepší, je zván! Ale má vědět, že nám Ježíš nenabízí nějaké cucáníčko, nějaké cukrlátko. Svě přátelství k nám bere naprosto vážně. Na život a na smrt, na život věčný. (Dal za nás život. Kdyby to bylo potřeba, tisíckrát ho položí znova.)

Dary nás nesvazují, ale zavazují. S cenným darem se nešeredí.

Manželství je drahocennou stavbou, je dílem Milého a Milé. Kdo nestaví, proviňuje se proti partnerovi, dětem a proti Bohu.

Nevážíš-li si nabízeného jídla a přátelství ani nesedej k našemu rodinnému stolu.

Nevážíš-li si práce druhého, proviňuješ se proti druhému člověku a jeho dílu.

Šeredit s jídlem, s věcmi, a přízní druhých ... je hříchem.

Ježíš nám nabízí „manželství“ jako nikdo jiný.

Každý jsme zodpovědní za to, jak si vážíme jeho slov, jeho přátelství a jeho Hostiny.

Nebereš-li vážně Ježíšův svatební slib, stavíš se do pozice svatebního podvodníka; nepřístupuj k Ježíšovu stolu. Ježíš s námi také nekoketuje.

Ptal jsem se někdy manželů, kdo má toho druhého víc rád.

Je několik možností ...

Nejlepší je, když oba řekou: „Ten druhý mě má víc rád než já jeho.“

Ježíš nám nabízí nerovnoměrné manželství.

254 Já jsem přijal od Pána, co jsem vám také odevzdal: Pán Ježíš v tu noc, kdy byl zrazen, vzal chléb, vzdal díky, lámal jej a řekl: "Toto jest mé tělo, které se za vás vydává; to číňte na mou památku."

Stejně vzal po večeři i kalich a řekl: "Tento kalich je nová smlouva, zpečetěná mou krví; to číňte, kdykoli budete pít, na mou památku."

Kdykoli tedy jíte tento chléb a pijete tento kalich, zvěstujete smrt Páně, dokud on nepřijde.

Kdo by tedy jedl tento chléb a pil kalich Páně nehodně, proviní se proti tělu a krvi Páně.

Nechť každý sám sebe zkoumá, než tento chléb jí a z tohoto kalicha pije.

Kdo jí a pije a nerozpoznává, že jde o tělo Páně, jí a pije sám sobě odsouzení. (1 Kor 11:23-29)

Neříká nám, přijmu tě, až budeš dokonalý. Nestanoví si podmínku, že nesmíme selhávat. Není mu zatěžko odpouštět kajícímu. Nedělá mu potíže mít nás rád víc než my jeho.

Ještě jednou řeknu – zve nás hříšné. Ale nezapomeňme na Ježíšovo podobenství o královské svatbě. Když nepřišli pozvaní přátelé, král řekl: „Vzácná hostina je připravena, přeci jídlo nedáme slepicím, pozvěte lidi z ulice, dobré i zlé.“

Jen toho, který neměl „roucho svatební“, vykázal vyhodit.

K další podmínce o stolování s Ježíšem a bratřími, příště.

2012

3. neděle v mezidobí Jon 3:1-5. 10 1 Kor 7:29-31 Mk 1:14-20 22. ledna 2012

Jsme odpovědní za to, jak naložíme s tím, co nám říkají milující rodiče, učitelé, přátelé (i nepřátelé) i boží slovo.

Každá dobrá informace je darem, hřivnou, s níž je nutné pracovat.

Pár hodin poté, co jsem poslal minulé „Poznámky“, mi přišla odpověď od maminky pěti dětí (dětí nezanedbává a není pokřtěná).²⁵⁵

255 Václave, odpovím na Tvoje dotazy.

1) **Ot.: Které tři věci to jsou?**

spravedlivý, milosrdný a věrný má být člověk

2) **Ot.: Je to pro Tebe Ježíšovo vyučování výhodné? K čemu Ti slouží?**

zcela určitě, je to pro mne inspirace, model, který se dá použít v běžném životě a který při dobrém promyšlení mě připravuje na život a jeho eskapády

3) **Ot.: Nakolik Ti je Horské kázání srozumitelné?**

tak to ještě pořád promyslím sama pro sebe. Nejspíš některé věci pochopím až časem, když si jimi projdu.

V tomhle je mi blízká Zvěřinova formulace Horského kázání, kterou vložil do knihy Dialog o víře, až na úplný konec. S tím jsem se mohla ztotožnit. Příkládám ti to v příloze.

Příběhy patriarchů a jejich odkaz....to nevím přesně, které myslíš, můžeš mi to prosím objasnit? Nevím, koho myslíš patriarchou.

Naše odporování Duchu božím a poučení z chyb. ... to myslíš v Bibli, nebo v našem životě? Ono je to vlastně propojené, ale pro lidi, kteří ji nemají přečtenou... a to ani já ji nemám ještě celou přečtenou, je to spíš naslouchání hlasu srdce a svědomí, ne? Tos tím myslel?

Jak porozumět Boží moudrosti a jak se jí vyučít? To se dá jedinečně čtením a přemýšlením...

Mluvíme třeba mezi křesťany o modlitbě a někdo vážně pronese: „Každá upřímná modlitba je Bohu milá.“

Bůh si to přebere“. ... jsem opravdu moc ráda, žeš to tam naservíroval! Jak mě tahle formulka štve!!! To je totiž tak laciné!

Byli jsme pokřtěni, ale vybral by si Ježíš mě / Tebe za svého učedníka? ... sebekriticky si myslím,neb mám tolik mezer, že si na mě ještě dost dlouho počká.

Ted' něco ode mne:

K Ježíšovi přišel jeden malomocný a na kolenou ho prosil: "Chceš-li, můžeš mě očistit." Ježíš měl s ním soucit.

Vztáhl ruku, dotkl se ho a řekl mu: "Chci, buď čistý!" A hned od něho malomocenství odešlo a byl očištěn.

Kniha Jonáš je krátká, vtipná, moudrá. Není historickým líčením, o to širší má význam.²⁵⁶

Boží plány se světem i Ježíšova nabídka božího království trpí násilím.²⁵⁷
Po uvěznění Jana se ujal boží korouhve Ježíš. Potvrdil Janovo dílo.

Ježíš nevyučuje své učedníky jen k jejich vlastnímu osvícení. Posílá je jako rybáře. Ne na lov, ale k záchraně druhých.

Neposílá nás na poušť, do klášterů, nezakládá ideální komunitu, ve které bychom tak rádi žili mezi těmi, kteří přijali Ježíšovu kulturu. (Takové zázemí si máme vytvářet mezi sebou, ale Ježíšem jsme posíláni k osvícování a záchraně druhých.)

Moře (velká voda) je v Bibli symbolem protibožských sil, je nespoutaným živlem.

Církev je v Ježíšově podobenství síti. Církev je nástrojem, má sloužit.

Sít i církev – lid boží, se často trhá. Trpí specifickými nemocemi, např. nesnášenlivostí, opíjí se mocí, fanatismem ...²⁵⁸

Ježíš si získal naše srdce, přijali jsme jej za svého: Učitele moudrosti,
Mistra přejícího a obětavého života,
Lékaře,
a svého Pána.

Poznáváme jeho názory a postoje a podle nich si opravujeme své.

Ježíš ho hned poslal pryč a přísně mu nařídil: "Ne abys někomu o tom říkal! Ale jdi, ukaž se knězi a přines oběť za své očistění, jak nařídil Mojžíš – jim na svědectví." On odešel, ale začal to horlivě rozhlášovat a tu událost rozšiřovat, takže (Ježíš) už nemohl veřejně vejít do města, ale zůstával venku na opuštěných místech. Ale přesto k němu chodili lidé odevšad.

K tomuto textu mám principiální dotaz... proč se ho ptá: „Chceš -li, můžeš mě očistit!“ Cožpak Bůh nechce každému pomoci?

256 Babylonská říše byla druhým „Egyptem“.

U nás se Sovětský svaz stal druhou říší zla po nacistickém Německu.

Ninive, Berlín, Moskva ani žádné jiné hlavní město nebylo svými diktátory vyzváno k pokání.

Jsme už pokročilí, víme, že kniha Jonáš chválí pohany, kteří zaslechli slovo Hospodina, uznali své zlo a odvrátili se od něj. Obrátili se. (Náman Syrský, Perský Kýros ...)

Kniha ukazuje, že proctví není věštbou, ale varováním. Poslechnou-li varování, neštěstí je odvráceno.

K varování je třeba odvážných ...

257 Ode dnů Jana Baptisty až dodnes království nebeské trpí násilím a násilníci po něm sahají. (Mt 11:12)

Marshallův plán pomoci krajinám postiženým válkou také trpěl násilím od komunistů.

Za komunismus jsou v nějaké míře ovšem odpovědní téměř všichni tehdejší občané.

258 Jan řekl: "Mistře, viděli jsme kohosi, kdo v tvém jménu vyhání démony, ale s námi nechodil; i bránili jsme mu, protože s námi nechodil."

Ježíš však řekl: "Nebraňte mu! Žádný, kdo učiní mocný čin v mém jménu, nemůže mi hned na to zloředit. Kdo není proti nám, je pro nás." (Mk 9:38-40)

Když si však špatný služebník řekne: „Můj pán nejde“, a začne bít své spoluslužebníky, hodovat a pít s opilci, tu pán toho služebníka přijde v den, kdy to nečeká, a v hodinu, kterou netuší, vyžene ho a vykáže mu úděl mezi pokrytci; tam bude pláč a skřípění zubů. (Mt 24:48-51)

Ježíš poslal učedníky do samařské vesnice připravit nocleh. Ale tam je nepřijali, protože jeho tvář byla obrácena k Jeruzalému. Jakub a Jan, řekli: "Pane, máme přivolat oheň s nebe, aby je zahubil, jako to učinil Eliáš?"

Obrátil se a pokáral je: "Nevíte, jakého jste ducha!" (Lk 9:51-55)

O obrácení často mluvíme, stalo se nám životním návykem.²⁵⁹

Celoživotně jsem kajícím. ²⁶⁰

Ježíš nás učí, že se neproviňujeme jen vůči jednotlivci, ale že hřích má i sociální rozměr, mimo poškozeného často zasahuje i širší okolí.

Ježíš navazuje na vyučování „Mojžíše“. I Izrael jako celek se proviňuje.²⁶¹

Každý z nás je teprve na cestě k podobě s Kristem.

Podobně i každá církev (a její části diecéze, farnost, rodina, komunita) je teprve na cestě k Bohu, je hříšným lidem.

Žasneme nad tím, že nám Bůh zasvětil svůj život (a víme, co jej to stojí) – proto se my zasvěcujeme jemu a jeho dílu záchrany světa.

Sítí je církev.

Viz podobenství o síti, která zahrnuje ryby „jedlé i nejedlé“.

Síť je trhána, nejen z vnějšku.

Je třeba ji opravovat také „z vnitřku“. „Církev se má stále reformovat“, je katolickým prohlášením.

Církev odedávna bojovala za svobodu od světské moci.

Zakoušeli jsme tento útlak na vlastní kůži. Od dětství jsem vášnivě bránil církev – svou rodinu, proti těm, kteří ji pomlouvali nebo likvidovali (proti učitelům, důstojníkům na vojně, profesorům marx-leninismu, církevním tajemníkům, estébákům a kdejakým drzounům ...).

Ráčkovy dějiny nám už v dětství otevřely jiný pohled než školní dějepis (Ráček byl neobjektivní na druhou stranu), Pekařovy dějiny opět jiný ...

Když jsem začal, už jako kněz, promýšlet evangelia, uviděl jsem, jak nás Ježíšova pravda dokonale osvobozuje.

259 „Obrácení se“ nám je ulehčeno Ježíšovou velkorysostí. Zachránil nás a znovu a znovu nás pozvedá. Ukázal nám otevřenou Otcovu náruč, ulehčil nám přiznání vlastních chyb.

Nemusíme se bát. Bez úzkosti máme hledat příčinu chyby a poučit se z ní.

Máme zkrátka (bez povýšenecké suverenity a fanatismu), pokorně, následovat Krista. I sami apoštolové – přiznáním své agresivity nebo zrádné sebejistoty – varují před přeceněním sebe sama a podceněním náročnosti situace. Takový postoj zakládá příznivé podmínky k chybě, otupuje naši pozornost a bdělost.

260 Nikdy už nedosáhnu sta procent, mnoho času jsem nevyužil, ledaskoho jsem zarmoutil nebo mu ublížil, často jsem nevykonal, co jsem vykonat mohl... Jsem dlužníkem.

Jak bych mohl něco obětovat za hříchy druhých, když sám nejsem chopen vyrovnat své dluhy?

(Nikdy jsem neobětoval sv. přijímání za jiné hříšníky. Neumím si představit, jak by něco takového mohlo fungovat a navíc jsem natolik potřebný, že nemohu dát druhému to, co je nabízeno mně pro záchranu mého života a pro růst mého života věčného. Může rostlina říci zahradníkovi, mě nezalévej, nalej tu vodu sousedce? Ushla by. Její „mučednictví“ by bylo naivní nebo povýšenecké.

Naši předkové podporovali všelijaké dobré podniky i pro vědomí svých vin. Někdy po pohřbu věnovali i část zděděného majetku na nějaký ušlechtilý cíl jménem zesnulého.)

261 Izrael se proviňuje spokojeností se sebou, společným dychtěním ..., mlčením ke zlu, zbabělostí, lhostejností... Odmítá sloužit, naopak chce vládnout jiným.

Izrael byl vždy veden k odpovědnosti za celek... „vy všichni buďte královstvím kněží“, „mou nevěstou“.

Proto se neurážíme a neodcházíme, když nám Ježíš vytýká: „Pokolení nevěřící“ (srov. Mt 17:14-17)

Nebo nad námi nařká: „Jeruzaléme, Jeruzaléme ...“ (srov. Mt 23:37-39)

Jenže v církvi se nemluví a nemluví – na rozdíl od Ježíše – o nebezpečí vnitřní nesvobody.
„Neptej se, kdo něco říká, ale zda to je pravda!“ (Každý se někdy mylí a i nepřítel nám může někdy říci pravdu o nás.)

Zakusili jsme jak je fanatismus nebezpečný. Zakusili jsme na sobě násilí, zastrašování, manipulaci i účinnost propagandy od komunistů.

Proto nám je svoboda tím více drahá a jsme svobodě a pravdě povinováni nejen kvůli sobě ale i pro obětavost padlých za svobodu.

Ze slova Božího víme, že proroci, Mesiáš, světci, byli likvidováni vlastními lidmi.

Když pak zakoušíme nesvobodu, manipulaci a nepravdu v církvi, několikanásobně hůř ji snášíme.

Po staletí byli naši předkové udržováni v nevědomí a vedeni k pasivní poslušnosti jako poddaní, kteří mají přijímat, co jim milostivá vrchnost předkládá.

(Šlechta dlouho nesla odpovědnost za zem „až do hrdel a statků“.

Koloniální země za obyvatele svých kolonií.)

I v církvi jsme pak sami zažili, že se s námi jedná jako s nedospělými.

Jak rostlo naše vzdělání a pozorování i zkušenost s nesvobodou v církvi, tak rostete i naše odpovědnost. Nejen za rodinu, uspořádání společnosti, ale i za církve.

Na vlastní uši jsme slyšeli chvástání strany, která měla vždy pravdu.

Církve nemá zapotřebí tvrdit, že má vždy ve všem pravdu.

I apoštolové někdy klopotně a přes chyby hledali pravdu.

Bůh nikoho, kdo se kaje za svá selhání, neodepisuje.

Kdyby se dodneška církve neprohlašovala za svatou a neomylnou skrze své nejvyšší pastýře, nemluvil bych o tom. Je mi to nepřijemné.

Dlouho bych mohl vyprávět i o svých osobních trpkých zkušenostech v církvi.

Ale nemohu nepřipomenout řadu důkladně doložených a ověřitelných a neodpuštěných selhání (bez pokání není odpuštění).²⁶²

262 Přiznávám svou vlastní hříšnost, nejsem lepší než církve, ale přiznávám také, že církve skrze své vysoké představené často mlčela k otroctví a nevolnictví. K tortuře a náboženským válkám někdy mlčela, jindy je schvalovala. Likvidovala nejen Galilea, Jana od Kříže a Johanku z Arku, Husa a další reformátory, ale mnoho dalších nevinných lidí, pronásledovala vědce, teology a myslitele.

I Luther a Kalvín dovolili meč, násilí a upalování.

Zakázala dílo francouzských dělnických kněží (naši kněží a biskupové ve výrobě a ve vězeních velice přispěli k uzdravení minulosti – následků ze zlého Rakousko-uherského spojení žezla a oltáře a odcizení se církve potřebným).

I papežové jednali krutě s židy, mnoho a mnoho křesťanů přispělo ke krutému antisemitismu, k pogromům na židy.

Až do posledního koncilu se v církvi o židech mluvílo jako o „bohovrazích“ a „Bohem prokletých“.

Místo aby církve byla nositelkou svobody, rovnosti a bratrství, sama tomu bránila. Otroci, nevolníci a vykořisťovaní si svou svobodu a práva daná Bohem museli vybojovat za strašných obětí. Do čela ponížených se pak často postavili zločinci, kteří požírali vlastní děti revoluce a způsobili další nesmírná krveprolití.

Proč jsme nepřinášeli svobodu Ježíšovou pokojnou cestou?

Církve se dlouho a dlouho nezastala dělníků (Marxův „Komunistický manifest“ vyšel r. 1848, „Kapitál“ v r. 1868 a sociální encyklika Rerum novarum papeže Lva XIII. až v r. 1891 – zase strašné zpoždění).

Církve nemilosrdně prohlašovala za kacíře ty, kteří jinak vyznávali víru slovem, ale zločinců se církve bála (např. Hitler nebyl nikdy exkomunikován).

Je tíživé, že nás všechny ty neodčinitelné viny nevedou k pokoře.
Proč o sobě řada církví prohlašuje, že má vždy v důležitých věcech pravdu? Ze strachu?
Církev nemůže mít vždy celou pravdu, jedinou pravdou je Kristus, my se k ní pouze blížíme.
Žádná církev nemůže být normou jiným církvím. Normou všech církví je Ježíš.
Naším ideálem je Ježíš, ale my si potřebujeme dávat pozor, abychom nesklouzli do ideologie.
Ježíš nás nevede k podrobení se lidské autoritě, víra podle něj je bezpodmínečným důvěřováním Bohu.

Jak dlouho trvalo a jaké boje stálo prosazení svobody, rovnoprávnosti a volebního práva?

Deklarace lidských práv byla přijata mnoha národy koncem roku 1948. Proč církev nebyla předvojem v jejich prosazení? Papežové 19. století zásadně odmítali svobodu náboženství a svobodu svědomí, jako „morovou ránu a delirium“ (Řehoř XVI.).

Ke svobodě se církev přihlásila až encyklikou *Pacem in terris* papeže Jana XXIII. v r. 1963.

Církev nepomohla soužití manželů, ani ženám k jejich rovnoprávnosti. Pius XI. v encyklice *Casti connubii* v r. 1930 odmítl jakoukoliv formu antikoncepce. Naše maminky každý měsíc trnuly, zda nejsou opět v jiném stavu. Katolická církev, na rozdíl od jiných, prohlašovala plození dětí za jediný důvod sexuality až do 2. vatikánského koncilu.

Kolik nešťastných manželů jsem jen já ve zpovědnici vyslechl? Kolik poctivých lidí jsme vyhnali od svátostí a z kostelů?

Protestantské reformátory jsme po staletí pomlouvali, prokleli a označili je za největší nepřátele církve. Přitom zásadně přispěli k reformě církve. My jsme až po 400 letech – na posledním koncilu – přijali konečně návrat k Písmu a k některým Ježíšovým prikázáním. Konečně jsme se vrátili k Ježíšovým záměrům při slavení jeho Hostiny, konečně jsme všechny pozvali k plnému slavení liturgie (dříve liturgii potichu konal jen kněz a lidé se modlili své modlitby), konečně se liturgie slavila v řeči lidu, konečně jsme pomalu začínali dovolovat lidem přijímat Tělo a Krev Páně.

(Další návrat k Ježíšovým pravidlům pro život církve nás ještě čeká.)

Ideologické režimy měly svou inkvizici. Jen jedna strana vlastnila pravdu. Nikdo nesměl mít jiný názor o jediný den dříve, než Moskva, jinak špatně dopadl.

Ale proč i církev, která se halila do Kristova pláště, měla tak dlouho Svatou inkvizici?

Jak to, že i po 1. vatikánském koncilu (dokonce i po 2. vatikánském Koncilu) bylo mnoho velikých teologů strašně pronásledováno? Jak to, že bylo mnoho lidí označeno za kacíře bez vyslechnutí, možnosti obhajoby, jak mohl být vynesena rozsudek bez zdůvodnění?

(Všeobecná deklarace lidských práv OSN v čl. 10 říká: Každý má stejné právo, aby byl spravedlivě a veřejně vyslechnut nezávislým a nestranným soudem ...)

Čl. 11.1: „Každý, kdo je obviněn z trestného činu, považuje se za nevinného, dokud není zákonným postupem prokázána jeho vina ve veřejném řízení, v němž mu byly zajištěny veškeré možnosti obhajoby.“

Víte někdo, že by katolická církev Deklaraci lidských práv podepsala?)

Jak to, že inkvizice do posledního koncilu zakazovala číst určité knihy, aniž jejich autorům poskytla možnost obhajoby?

Jak to, že se v církvi nejednalo nebo nejedná podle Ježíšových pravidel o soužití v rodině církve?

I v posledním stu letech mělo mnoho významných teologů zakázáno nejen učit, ale i „psát do šuplíku“. Nebyli vyslechnutí, neměli se možnost hájit. Pěstovalo se často donášení, osočování, pomluvy. Třeba až po jejich smrti se jejich objevy církev začala chlubit. Ale nejvyšší ministerstvo Vatikánu nikdy svou chybu nepřiznalo.

Když u nás někdy v 60. letech dávali divadelní hru „Náměstek“ Rolfa Hochhutha, který obviňoval papeže z mlčení proti nacismu, hájil jsem papeže už jen proto, že do něj komunisté kopalí (mnoho historických znalostí jsem neměl). Když jsem se po mnoha letech dozvěděl, že Jan XXIII., na otázku, co lze proti nařčení

Chápal jsem, že komunisté pronásledovali disidenty. Nepochopitelné však pro mě bylo, kolik zkusili kněží, kteří podepsali Chartu 77 od pana biskupa Tomáška (zeptejte se Václava Malého, Josefa Kordíka, Karla Herbsta). František Tomášek změnil názor až po řadě let.

Mnoha katolíkům bytostně vadilo a vadí, že se někteří papežové omluvili za některé chyby církve. Nenechme se zmást lidmi strachu, kteří brojí proti jakékoliv omluvě a bojovně vystupují proti ostatním, kteří mluví o Bohu jinak než oni. Bojí se vlastní odpovědnosti a vyžadují nad sebou silnou ruku. Mívají vystavěnou víru na opakování určitých vět, ne na Písmu. Podvědomě mají strach, aby se jim jejich konstrukce nesesypala jako domeček z karet. Mnoho z nich navíc často útočí anonymně.

Naším vzorem je Ježíš a jeho plány. Kdo se snaží porozumět Kristu, přiznávat a napravovat chyby, rovnat se podle Ježíše je blahoslavený, přispívá k záchraně světa a budování božího království. Kdo se snaží porozumět Ježíšovým pravidlům o uspořádání církve, kdo pokorně upozorňuje na chyby církve a pracuje pro církve – nebourá církve, ale buduje ji. „Rybáři lidí“ jsou posláni zachraňovat.

„Je nutné si říkat pravdu a přiznávat si chyby“, říká Ježíš.²⁶³
Na pravdě stojí život. Ježíš ji nikdy nestavěl nad lásku. Láska se s pravdou nepere.

Pia XII. v této hře dělat, řekl: „Co můžeme podniknout proti pravdě?“
Když jsem četl dopis Edith Steinové, která prosila Pia XII, aby se zastal židů, ptal jsem se po papežově odpovědi.
Po zjištění, že jí papež neodepsal, jsem smutně svěsil hlavu.
Ještě za mého mládí platilo, kdo navštívil protestantskou bohoslužbu, provinil se smrtelným hříchem. Šli provinilci, kteří se nekáli do pekla? Kdo zhřešil?
Nikdo nepodsouvá Dostojevskému, že by si Velkého inkvizitora zlovlně vymyslel (jeho inkvizitor neupaluje čarodějnice, židy, a jinověrce nařčené z kacířství, ale Ježíše).
Představení řady církví jsou vinni rozdělením církví a nenávisí vůči jiným křesťanům.
Vím, jak ponižujícím a nespravedlivým způsobem bylo naloženo s duchovními naší skryté církve (fakta lze doložit).
Byl jsem u toho, jak bylo naloženo s názory sněmovních kroužků na našem církevním sněmu. Málo jsem protestoval. Musím se z toho někdy ještě podrobněji vyznat.
Komunistický tisk odsoudil signatáře disidentských textů, aniž texty uveřejnil.
Pokládám za nesolidní, že v Katolickém týdeníku někdo odsuzuje nebo posuzuje prohlášení mnoha solidních německých teologů (ne anonymních křiklounů z bulvární žumpy) nebo rakouskou iniciativu farářů. Proč týdeník neuvede texty iniciativ, a proč k jejich mluvčím nepošle ostrého reportéra, aby je patřičně proklepl? (Musím do KT napsat.)

263 Učíme se v rodině říkat si pravdu a omlouvat se jeden druhému.

Židé říkají svým dětem: „David je svatý král Izraele. Sloužil Izraeli ..., ale také se dopustil hrozných zločinů. Kál se, proto mohl zůstat králem. Díky Bohu je David svatým králem Izraele.“

Šlechtici – vědomi si svého poslání – u portrétů svých předků říkají svým dětem pravdu: ten a ten, ta a ta, vykonali to a to dobrého, ale ten byl sukničkář, ten byl krutý, ten pil a byl flamendr, ta měla dobré srdce, ta byla parádivá, ta nesnášenlivá ... Děti, budeme si brát ze svých předků příklad v tom, co vykonali dobrého a z jejich chyb se poučíme, abychom je neopakovali.

Kdyby se rodič před dětmi stavěl do pozice neomylného a bezchybného, dělal by ze sebe modlu a děti by tím kazil. Nemáme a nemusíme nikoho soudit. Ale nesmíme zakrývat žádné chyby ani se dělat lepšími.

Já nemohu být pro nikoho ideálem. Také jsem se dopustil chyb. A ani nevím, jak se zachovám v budoucnu (vím, jak bych se měl zachovat).

Čas od času v kostele znovu říkám: „Mám povinnost říkat, jak je správně jednat. Sám vždy ještě tak jednat neumím. Boží slovo usvědčuje v první řadě mě. Neberte si, prosím, příklad z mých chyb“.

Vzpomněli jste si na domácí úkol? ...

Učedníkům Ježíš říká udělám z vás rybáře lidí. Proč, co to znamená? Rybáři vytahovali ryby z moře - to je nespoutaným nebezpečným živlem, ohrožujícím člověka, moře je v bibli symbolem zla, chaosu a protibožských sil.

Před 100 lety by Ježíš řekl, udělám z vás hasiče, dnes by možná řekl, udělám z vás záchranáře lidí. To předpokládá výcvik u Ježíše ...

Už před týdnem jsme uvažovali o domluvě s Bohem. O otázkách a odpovědích.

V I. čtení jsme četli úryvek, skoro ideální příběh. Ale úryvek nám mnoho nepoví o výcviku záchranářů. (Úryvek má cenu pro toho, kdo zná celek.) Stojí za to si přečíst celý příběh. Jsou to jen 4 kapitolky, jen dvě stránky v Bibli.

Všimneme si celého příběhu pana Holuba. Jonáš znamená holub. Zkusme chvíli říkat pan Holub, možná nám to pomůže vykolejit ze zajetých představ.

Příběh není dlouhý, dobře to dopadne, námořníci jsou sympatičtí, ninivští poslechnou. Jen ten náš pan Holub je jaksi podivný a neposlušný. Co myslíte, polepšil se?

Co na p. Holuba, říkáte? Takhle jednat s Bohem! Jestli Hospodin neměl nikoho lepšího, to byl dost úpadek. Chudák Pán Bůh! Mít takové nespolehlivé služebníky ...

Kniha Jonáš není knihou historickou, ale prorockou. Z několika úhlů se v ní jedná o nás. Nebudu to teď vysvětlovat podrobněji, ale každý vstupujeme do vztahu s Bohem a každý nějakým způsobem jednáme. Pokusím se něco nasvítit alespoň z jednoho pohledu.

Proč pan Holub utíká? Ninivští byli dlouhodobí a hrozní nepřátelé Izraelitů.

„Co? Jít s výstrahou k našim odvěkým nepřátelům (ninvským)? Nejsou ji hodni. A, známe Hospodina, kdovíjak by to mohlo dopadnout. Niniváci s námi nikdy slitování neměli. Nezaslouží si nic než záhubu. Kéž by je Hospodin ztrestal.“

Když poslouchám názory lidí, někomu by možná stačilo si tam dosadit třeba Sudetské Němce.

„Nikdy!“

Není jednoduché dovolit Bohu, aby odpustil našim nepřátelům. Není snadné u toho asistovat jako ten, který je tahá z jícnu spravedlivého zavržení.

Starý Orient měl představu o územních bozích. V Čechách vládl bůh Čechů, v Bavorsku bůh Bavorů, v Polsku bůh Poláků, v Maďarsku bůh Maďarů. Každý na svém území. Pan Holub se pokouší utéci z dosahu Hospodina (pokouší utéci z jeho teritoria, i když ví, že Hospodin je jediným Bohem všude, ale za pokus nic nedáte).

Pohané věřili v i cizí bohy, v bohy sousedních národů. Proto p. Holub říká námořníkům, vyhoďte mě do moře, Hospodin se zlobí na mě a ne na vás. Ninivští věděli, že hebrejský Bůh je mocný, když se rozlobí, dokáže i u nich udělat velikou paseku. Uznají pravdu a kají se. (To vše říkám ve zkratce.)

Hnulo se v p. Holubovi svědomí, vzdal útěk před Bohem? Biblický text o tom nemluví.

Diskusí o rybě se zdržovat nebudeme, poezie dokáže vyjádřit pravdu snadněji a lépe, než pouhý popis.

Hospodinův nápad s ricinovým keřem byl mistrný.

Hospodin se obdivuhodně namáhá, aby nás získal pro milosrdenství. Neponižuje nás, pomáhá nám pochopit. Ukazuje nám své myšlení a soucit vede nás k novému myšlení a zároveň vychovává myšlení záchranářů pro smysl zachraňování.

Rozkaz je málo, není tak účinný jako vlastní přesvědčení.

Celý příběh ukazuje, že i proroci byli lidé, ne postavy barvotiskového vydání.

Vzdorovali Bohu. Bůh si může vybrat za proroka koho chce. Ale někdy nemá nikoho lepšího než třeba p. Holuba.

Myslíte, že by si Hospodin vybral třeba nás? Jednali bychom lépe než Jonáš?

Je otázkou, nakolik jsme zvyklí na poctivou hru s Bohem. Používáme zbožné fráze

a neuvědomujeme si, že naše vědomosti o Bohu jsou velice chatrné. Např. vůbec si nevšímáme, že i mezi takovými apoštoly jako sv. Petr nebo Jan – Miláček Páně a Ježíšem se vyskytovaly mrzutosti. Známe, jak to chodí v manželství nebo s přáteli, ale o vztahu apoštolů s Ježíšem nebo proroků s Bohem si děláme iluze.

Prosím vás, jestli Jonáš utíká před Bohem, to ještě neznamená, že byl „někým povrchním“. Prorok Jonáš byl někdo! To byla osobnost.

A přesto se dostal do konfliktu s Bohem.

My jsme se s Bohem ještě nesetkali. My před jeho názory zatím utíkáme. Jak něčemu v Písmu nerozumíme, otočíme stránku.

Když se začnete bavit s přemýšlivými lidmi, hodně a hodně lidí si myslí, že při setkání s Bohem nám bude vše jasné, krásné, úsměvy na všechny strany. Nanejvýš se hrozí trestů. Ale vůbec nepřemýšlíme, že se setkáme s jinými názory. Nepřipouštíme si, že změnit názor není lehké. Jedna možnost je dospět k novému poznání – to dá práci. Druhá – odkývat něco, čemu nerozumím (to v nebi nepůjde, na to je tam speciální síto).

Víme, jak nám naše soužití s druhými drhne. Jsou témata, kterých se nesmíme dotknout, protože každý přísaháme na svůj pohled. Ale o našich postojích před Bohem si děláme iluze.

Zavíráme oči, stačí si vzít do ruky evangelium, vybíráme si co se nám líbí, čemu nerozumíme, to přeskočíme.

Ve styku s lidmi jiného náboženství nebo jiné církve většinou hájíme barvy svého mužstva.

Nepídíme se, jaký názor má na určitou věc Ježíš. Církvi je několik set a přitom všichni čtou stejnou Bibli.

Zkuste si odhadnout, kolik času běžný katolík asi tak věnuje Písmu. Říkáme: „Ježíš je naše budoucnost“, ale ani si nepoložíme otázku, jak si s ním budeme rozumět? To budeme jen kývat, aniž vnitřně přitakáme jeho názorům? Takové že by mělo být nebe?

Kolik dá námahy, aby si porozuměli manželé, táta se synem a matka s dcerou, soused se sousedem a tchyně se snachou?

Jak to, že si někteří lidé rozumějí? Víme, že to není samo sebou, že dá práci, naslouchat jeden druhému, vcítit se ho něho, odpouštět si, ustupovat, obětovat některé věci, o kterých si myslím, že jsem v právu ...

Jak to bude s Bohem? Jak to je s Bohem? Ale někomu je nepříjemné, když slyší takováto slova..

Řada mých posluchačů to nemá ráda.

„V kostele máme být potěšeni a Vacek pořád, že máme přemýšlet. Kdo to kdy slyšel, že by se v kostele mělo přemýšlet? Tam se má klečat, zpívat co na kruchtě hrají a správně odpovídat. Do kostela se chodí vyprosít si milosti.“

Když se sejdeme s druhými, nehádáme se, dokud dodržujeme určitá tabu, zakázaná témata. Sejde-li se rodina (i širší), má se hezky jíst a pít, mluvit se má o nenáročných věcech, lze vést hovor o společných přátelích a společných nepřítelích, ale otevřít neprozkoumané téma je nebezpečné. Společně hledat něco nového vyžaduje kázeň, poctivost, zkoumání ze všech stran, úctu k názoru druhého. Vědomí, že sám mnoho nevím.

Mnoho lidí odkývá např. větu sv. Pavla: „Žena má poslouchat svého muže“. Ale co s tvrzením sv. Pavla: „Otroci mají poslouchat své pány“? Naši předkové po staletí odkývali i tu druhou Pavlovu větu.

Kdo se namáhal zkoumat, co si o tom myslí Ježíš. Proto tak dlouho přetrvávalo otroctví a nevolnictví.

Nebo se objeví téma: homosexuálové. Dva hlasy: Karas a Hromada (říkám to schématicky). A leckdo z našich šermuje citáty z Písma.

Jsme schopni se poprat o své názory jako chlapi v hospodě.

Nebeská hospoda bude na úrovni. Zažil jsem debaty na úrovni. I děcko mohlo říci svůj názor a leckdy řeklo něco moudrého. Taková debata se může vést jen mezi těmi, kteří vědí, že nespokli všichni moudrost.

Někteří vědí, že pan prezident Masaryk chodil mezi pátečníky. Kdo neví, jak se tam debatovalo, může si to přečíst.

Slyšel jsem a někdy se i účastnil debaty velice vzdělaných lidí. To je krása.

Ježíš nám radí: nedá se debatovat s lidmi, kteří „mají vždy pravdu“. Nebavte se s nimi, škoda času a navíc jsou nebezpeční, „neházejte perly sviním“.

Kdo si všímá a nepohoršuje se, vidí, že i apoštolové nerozuměli mnoha věcem z Mojžíšova zákona a proroků.

Někdo se takových tvrzení bojí, ale je to pravda.

Porozumění je náročné a je třeba jej hledat. I sv. Jan – Miláček Páně občas v debatě s Ježíšem a v jednání s ním šlápl vedle. A nebyla to tragédie. Také se to ale nezametalo pod koberec.

Ježíš šel na kříž proto, aby se znovu mluvilo o otázkách, ve kterých si apoštolové byli jistí, že jim rozumí lépe než Ježíš...

Ježíš nikdy nebouchal pěstí do stolu, nekřičel, že ostatní jsou blbci a nikdy nepráskl dveřmi.

My nemáme možnost mluvit s Ježíšem přímo, ale můžeme si číst jeho názory v evangeliích. Teprve až budu rozumět všemu z evangelií, mám naději - řeknu to drasticky - „na přežití“ při setkání s Ježíšem.

Když si přečtu celé evangelium a dám mu za pravdu, ještě neznamená, že se nemohu plést.

Jen mám větší pravděpodobnost, že bych se s Ježíšem snést mohl. Mám větší naději, že se se mnou Ježíš bude mít o čem bavit, protože už budu třeba na úrovni Jonáše.

Když si toto vše promýšlím, už se nepohoršuji nad Jonášem: „Jak se jen ten Jonáš mohl tak chovat k Pánu Bohu“.

Kéž bych byl v setkávání s Ježíšem tak vysoko, jako Jonáš s Hospodinem.

Copak my bychom Ježíše poznali, kdyby k nám přišel? Podle čeho? Svatozář by neměl, vypadal by jako někdo z Rotneka, kdo dělá třeba na Dráze. Možná by sice časem uzdravoval, „ale měl by takové jedovaté poznámky, rozděloval by farnost, no řekněte, kdo to má snášet?“

Myslíte si, že věříme, že evangelium je Ježíšovo slovo? Moc ne. To bychom „v tom jinak leželi“.

Říkáme si, proč Ježíše ukřižovali - nesnesli Ježíšovy řeči.

Nemysleme si, že každý, kdo chodí do kostelíčka, říká při setkání s Ježíšem po smrti: „Ó můj Pane“. Hrozí nám, že budeme silně rozčarováni. Nemluvíme o hříchu. O porozumění s Ježíšem.

Promýšlíme-li texty o Jonášovi, přestaneme si možná myslet, že si Bůh za proroka vybral někoho nekvalitního. Jistě, Eliáš by se takto nechoval, Abrahám nebo Mojžíš také ne, ale kéž bychom byli na úrovni nejhoršího proroka, který kdy existoval. Protože i ten nejhorší z proroků si zasloužil setkat se s Bohem. My ještě nemáme odzkoušené setkat se nablízko s Bohem. Nemáme zaručené, že se budeme chovat alespoň tak, jako Jonáš, nemáme jisté, že budeme alespoň tak „ubohými“ křesťany, jako byl Jonáš ubohý prorok.

Máme představu, že v očistci dušičky říkají: „Ó, Bože, já vím...“ a jen se dívají na veliké kyvadlo, které odpočítává čas: „trpět – čekat, trpět – čekat ...“ Trpět a čekat, jestli nám někdo to čekání třeba zkrátí?!

V očistci dozrává střet, který vypukl mezi proroky a Bohem, učedníky a Ježíšem.

Pozor – ne střed mezi Kaifášem a Ježíšem, ne mezi Židy a Ježíšem. Ježíš Kaifášovi nebo Židům nemohl všechno říci. Vzpomínáte, jak Ježíš řekl: „Pokolení nevěřící a zvrhlé“? Komu to řekl? To neřekl pohanům nebo bezbožníkům, ale velekněžím a farizeům – tedy lidem zbožným, ale také apoštolům apoštolům, a těm možná vícekrát. (Střed typu Kaifáš a Ježíš se řeší před očistcem.) „Jdi mi z očí, Satane“, neřekl Ježíš Kaifášovi, ale sv. Petrovi. To není žádné vyznamenání: „Mluvíš jako satan“, ale ať mě Ježíš raději vynadá, až se ze mne bude kouřit, ale jen ať mě uzná za hodného se se mnou bavit.

Zkusme se doma zamyslet, co bychom si povídali třeba s papežem, kdyby k nám měl přijet. Kolik vět dáme dohromady.

Kdo si myslí, že to nic není, ať si zkusí napsat Ježíšovi dopis.

Mluvků a brebentilek je hodně, a Bůh je jistě laskavý a pozorně naslouchající společník, ale není zdvořilé nepustit druhého k řeči.

O čem bychom se s Bohem bavili na úrovni nebešťanů: jaká je drahota, nebo jak máme protivnou sousedku nebo nemožného faráře?

Potil bych se jak v tanečních, kdy jsem se zmohl opravdu jen na pár slov. V nebi ale nebude trapasů jako v tanečních.

Nedělejme si iluze, že naše umírání bude podle kostelního scénáře, jako když přijede pan biskup: uvítání, společný zpěv kůrů andělských, uvedení na trůn...

Kdo se chce těmto úvahám vyhnout, ani nepotřebuje mé rady, jak utéci: „Ale Bůh je přece láska“. „O tom nemáme přemýšlet, vždyť apoštol nám říká, ani oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, jakou krásu připravil Bůh těm, kteří jej milují.“ „A to my přece našeho milého Pána Boha milujeme!!!“

Střet s Ježíšem nás teprve čeká.

Kdysi jsem se podívoval nad Jonášovým chováním. Pak jsem se Jonášovi omluvil.

Poznámky:

(neměly by nás odvést od základního tématu, neskákejme z jedné lekce do druhé, nepředbíhejme, prosím, buďme ukáznění a držme téma):

Efezským 6:

5 *Otroci, poslouchejte své pozemské pány s uctívou pokorou a z upřímného přesvědčení jako Krista.*

Koloským 3:

22 *Otroci, poslouchejte ve všem své pozemské pány, nejen naoko, abyste se jim po lidsku zalíbili, nýbrž ze srdce, v bázni Páně.*

Titovi 2:

9 *Otroci ať ve všem poslouchají své pány. Ať jsou úslužní, neodmlouvají,*

1 Timoteovi 2:

11 *Žena ať přijímá poučení mlčky s veškerou podřízeností.*

12 *Učit ženě nedovoluji. Žena nemá mít moc nad mužem, nýbrž má se nechat vést.*

Efezským 5:

21 *V poddanosti Kristu se podřizujte jedni druhým:*

22 *ženy svým mužům jako Pánu,*

23 *protože muž je hlavou ženy, jako Kristus je hlavou církve, těla, které spasil.*

24 *Ale jako církev je podřízena Kristu, tak ženy mají být ve všem podřízeny svým mužům.*

Koloským 3:

18 *Ženy, podřizujte se svým mužům, jak se sluší na ty, kdo patří Pánu.*

4. neděle v mezidobí

2018

4. neděle v mezidobí Dt 18:15-20 1 Kor 7:32-35 Mk 1:21-28 28. ledna 2018

Prosím vás, dnešní biblické texty vyžadují také samostudium – to kázání nezastoupí („kdo má, tomu bude mu dáno, kdo nemá, přijde i o to, co má“).

K prvnímu čtení.

Už sv. Jeroným prohlásil, že bez porozumění „Mojžíšovi“ (SZ) neporozumíme Ježíšovi (NZ), srov. Mt 5:19.

Hospodin je výborný pedagog a velice slušný partner, nechce, abychom mu důvěřovali slepě (lidé často tragicky věří svým vůdcům).

Vede nás k ověřování pravosti jeho poslů. Posel je povinen se legitimovat a adresát je povinen žádat legitimaci proroka. Díky tomuto „legitimování“ porozumíme smyslu znamení (zázraku) od Hospodina. Pak pro nás nebudou zázraky pohádkou „Hrnečku vař“.

Ale ani pouhé znamení nestačí, i druhá strana je vybavena určitou mocí (kartářky, věštcí, ...provádí své kejkle). (Srov. Ex 7:10-13. 19-22, 8:1-9. 12-15).

K této vyučovací lekci je třeba si projít další texty.²⁶⁴

Je naší neomluvitelnou chybou, že neučíme jako apoštolové (srov. Mk 16:14-20; J 14:11-14).

Neposkytujeme lidem znamení pravosti Ježíšova učení.

Jsme zbabělí si přiznat, že nejsme na jejich úrovni a že lidi šidíme?

Místo toho se oháníme „učitelským úřadem církve“ a lidi nutíme, aby věřili „pro autoritu církve“.

Z pohodlnosti a povrchnosti se vymlouváme, že znamení nepotřebujeme. Ty vyžadujeme pouze při kanonizaci svatých.

I v poskytování znamení potřebujeme nápravu, vrátit se k Ježíšovu způsobu vyučování. Zatím se mi ale tyto výzvy zdají marné. Budeme muset projít nějakou další katastrofou, abychom si tuto bídu a nevěrnost Ježíši přiznali?

K druhému čtení.

Kdo změří, zda jsou manželé od Boha více vzdálení než ti, kdo v manželství nežijí?

Copak apoštolové i po svém povolání k učednictví nežili dál v manželství? A co Ježíšovi rodiče?

Konečně jsou prohlašováni za svaté i lidé, kteří žili v manželství.

Rozumíme Pavlovi – Bůh je pro nás Světlem nadevše, blahodárně nám svítí na náš život a na naše vztahy s druhými.

K evangeliu.

264 Ex 19. kap., 20:18-21 a 24 kap. Také Dt 5:1-5. 22-33, 13:1-10, 18:9-22). Pak pochopíme, proč Izraelci žádali od Ježíše: „Jakým znamením dokážeš ...“

Porozumíme i jejich zatvrzelosti. „Někteří ze zákoníků a farizeů žádali: „Mistře, chceme od tebe vidět znamení.“

Odpověděl: „Pokolení zlé a zpronevěřilé si hledá znamení; ale znamení mu nebude dáno, leč znamení proroka Jonáše. Jako byl Jonáš v břicho mořské obludy tři dny a tři noci, tak bude Syn člověka tři dny a tři noci v srdci země. Mužové z Ninive povstanou na soudu s tímto pokolením a usvědčí je, neboť oni se obrátili po Jonášově kázání – a hle, zde je víc než Jonáš. Královna jihu povstane na soudu s tímto pokolením a usvědčí je, protože ona přišla z nejzazších končin země, aby slyšela moudrost Šalomounovu – a hle, zde je víc než Šalomoun.“ (Mt 12:38-42)

Ježíš „učil jako ten, který má moc od Boha“. Tu prokázal mnoha znameními. Největším je jeho zmrtvýchvstání.

Říkáme si, že nečistí démoni prozrazovali Ježíšovo mesiášství. Mařili tím jeho způsob vyučování. Ježíš si nepřál nadšenectví davu. Chce, abychom sami rozeznali, kým je.

Znamení (zázrak) nevyrabí víru, ale potvrzuje pravost posla (anděla) proroka a vyslance božího. ²⁶⁵

Před týdnem jsme opět začali mluvit o obrácení se ke Kristu. Jako příklad našeho odcizení evangeliu jsem uváděl poznamenání negativní církevní výchovou v sexualitě, trvající po staletí. ²⁶⁶

Ted' jsme měli týden modliteb za sjednocení křesťanů.

18. ledna v Litomyšli odpoledne se dvacet duchovních z různých církví setkala s panem biskupem Františkem Radkovským. Mluvili jsme o ekumenismu a hlavně o zákazu naší církve zvat ke Stolu Páně nekatolické křesťany. ²⁶⁷

Navečer pan biskup široké křesťanské veřejnosti vysvětloval zamítavý katolický postoj ke společnému slavení Stolu Páně s nekatolickými křesťany.

Bylo to velice smutné. Ti, kteří jsou napřed, mají prý počkat na ty, kteří pro společné Stoložení nejsou. Prý bychom tím pohoršovali naše lidi, kteří k tomu nedozráli.

Ale copak pohoršení z našeho rozdělení je menším zlem?

Prý se máme modlit a trápení z rozdělení obětovat Bohu. Copak je našich modliteb málo? A je snad Ježíšova modlitba za jednotu nedostatečná?

A je „obětované“ trápení Bohu milé?

Nepřeje si, abychom především změnili své myšlení a postoje a přijali jeho vůli vyjádřenou v jeho modlitbě za své učedníky: „Otče svatý, nechť jsou jedno jako my. (J 17:11) Milujete-li mne, budete zachovávat má přikázání. ... Kdo přijal má přikázání a zachovává je, ten mě miluje. A toho, kdo mě miluje, bude milovat můj Otec.“ (J 14:15. 21)

Jsem pamětníkem církevního přikázání: „Kdo by navštívil bohoslužby nekatolických křesťanů, smrtelně hřeší!“

Jedna paní v Litomyšli se slzami vyprávěla: „Moje teta se zamilovala do mládence z československé církve. Dědeček se šel vyzpovídat k misionářům, a za dva dny se ze žalu oběsil.“ Plakali jsme s tou paní.

Pamatuji, v jak strašném světle byli nekatolíci líčeni. Kdo to nepřátelství šířil? Kdo je za to odpovědný?

265 Ježíš káral města, ve kterých se stalo nejvíc jeho mocných skutků, že nečinila pokání: „Běda ti, Chorazin, běda ti, Betsaido! Kdyby se byly v Týru a Sidónu daly takové mocné skutky jako u vás, dávno by byly oblekli zíněný šat, sypali se popelem, obrátili se a činili nápravu. Ale pravím vám: Týru a Sidónu bude lehčeji v den soudu, nežli vám. A ty, Kafarnaum, budeš snad vyvýšeno až do nebe? Až do propasti klesneš! Neboť kdyby se byly v Sodomě odehrály takové mocné skutky, jako u vás, stála by podnes. Ale pravím vám: zemi Sodomské bude lehčeji v den soudu, nežli tobě.“ (Mt 11:20-24)

Židé na Ježíše dotírali: „Jak dlouho nás chceš držet v nejistotě? Jsi-li Mesiáš, řekni nám to otevřeně!“

Ježíš jim odpověděl: „Řekl jsem vám to, a nevěříte. Skutky, které činím ve jménu Otce, ty o mně vydávají svědectví.

Ale vy nevěříte, protože nejste z mých ovcí. ... (Jan 10:24-26)

Nečiním-li skutky svého Otce, nevěřte mi! Jestliže je však činím a nevěříte mně, věřte těm skutkům, abyste jednou provždy pochopili, že Otec je ve mně a já v Otci.“ (Jan 10:37-38)

266 Můžeme v kostele říci: „Mám rád jídlo“. Dokážeme v kostele bez zábran prohlásit: „Mám rád sex“?

267 Byl jsem jedním z referujících. Pokud by někoho z vás můj příspěvek zajímal, najdete jej v příloze na konci dnešních Poznámek.

Už v několika generacích od 1. světové války až po pronásledování v komunismu jsme s mnoha křesťany z různých církví prožili přátelství, v kterých bychom za sebe vzájemně dali život. Ježíš prolil svou krev za všechny. A přesto to nestačí?

„500 let stojí mezi námi a nekatolickými křesťany zeď, tak ji nemůžeme za šedesát let zbourat,“ slyšeli jsme. „Sjednocení možná nastane až na konci věků.“

Bylo mi hořko, žil jsem nadějí, že se toho dočkám.

Vzpomněl jsem si na ř. b. Františka, v r. 2015 – jako teolog – řekl: „Pokud budeme spoléhat, že se teologové navzájem shodnou, dosáhneme jednoty až v den po dni posledního soudu.“ (V příloze je celý text.)

Opět jsme vyslechli argument (od představených jsem to slyšel mnohokrát): „Naše církev je pravá, kdyby ji nevedl Duch svatý, dávno bychom ji my zbořili. My křesťané jsme největšími nepřáteli církve.“

Knížecí dvořané se tomu pokaždé ochotně smějí jako dobrému vtipu. Smutně si vždy postesknou: „Kdo z nás je ochotný to poctivě vztáhnout na sebe?“²⁶⁸

V Litomyšli byla řeč jen o pravidlech církevních předpisů z r. 2002, o Ježíšově učení nepadlo ani slovo. O Františkových výzvách k ekumenismu ani slovo.

Z Litomyšle jsem odjížděl smutný. Naštěstí nejsme ani prvními ani jedinými průkopníky ekumenismu.

Potěšila mě zpráva z Německa: „Katolický farář při Večeři Páně odmítl podat luteránovi Tělo a Krev Páně. Faráře navštívil generální vikář a domluvil mu, aby se to příště neopakovalo.“

Vracím se k evangeliu. Není bez užitku se ptát, zda v sobě nehostíme nějakého démona, např. démona, který rajtuje na liteře rabínské tradice, na tradici „otců“. (Tento démon pronásledoval Ježíše a přivedl jej na popraviště.)

Ježíš je ochoten z nás tyto demony vyhnat. – Pokud o jeho pomoc stojíme.

Jeho nové učení a jeho osvobozující moc můžeme s vděčností přijmout.

Příloha:

Ekumenické setkání v Litomyšli 18. ledna 2018

Příspěvek k ekumenické rozpravě s panem biskupem Františkem Radkovským a duchovními z několika církví.

(Z mého delšího příspěvku pro omezený čas zde v Litomyšli vyberu jen něco.)

268 Při mši pokaždé v eucharistické modlitbě prosíme za papeže a našeho biskupa. Jeden biskup, při visitaci farnosti při mši prosil: „Bože, prosíme tě, za našeho papeže a za mne, tvého hříšného služebníka Josefa.“ Příští neděli prosil farář: „Bože, prosíme Tě za našeho hříšného biskupa Josefa.“ Faráře někdo udal. Biskup si ho pozval na kobereček. „Co si to dovoluješ o mě říkat?“ – „Pane biskupe, když to můžete říkat vy, který tomu nevěříte, proč bych to nemohl říkat já, který tomu věřím?“

Občas veřejně vyznávám: „Jsem nepřitelem sobě, druhým i Bohu. Musím si na to dávat pozor. Když v církevním průvodu jdeme za křížem, neměl by to být triumfální pochod, ale kající vyznání: „Jsme nebezpeční, to my křížujeme Ježíše, i v jeho bratrích.“

Ježíšova modlitba za jednotu ukazuje, co mu velice leží na srdci. My jeho přání ovšem zůstáváme dlužni. My, křesťané, už mezi sebou neválčíme, ale my katolíci stále někoho od Stolu Páně odstrkujeme.

Tlak nacismu a komunismu nás v Evropě přivedl navzájem k sobě. Křesťané různých vyznání spolu pracovali v odboji, sdíleli zákopy, vězeňské cely, pracovali na obnově společnosti. Pak, povzbuzeni 2. vatikánským koncilem, jsme pracovali dál. Je za námi veliké úsilí. S některými nekatolíky jsme navzájem byli ochotni prolít krev. Navíc – Ježíš za nás všechny prolil krev. Trápí nás, že nesmíme společně pít Ježíšovu krev u jeho Stolu.

Kdo nebo co tomu brání? Jsou ty zábrany větší než touha Ježíšova a touha křesťanů po jednotě? Jaké přikázání má navrch?

Zajímají mě názory druhých, zajímá-li se někdo o můj názor, potěší mě to. Ale podstatné je pro mě to, co si o dané věci myslí Ježíš.

„Nové přikázání vám dávám, abyste se navzájem milovali; jako já jsem miloval vás, i vy se milujte navzájem.“ (J 13:34)

Stačí nám jednou provždy Ježíšovo pokárání apoštolů žárlících na neznámého Ježíšova učedníka? (srov. Mk 9:38-41)

Z Písma jsme vyčetli, že při Večeři Páně se setkáváme s Ježíšem (skutečně, reálně):

- v jeho slovu
- skrze společenství bratří
- v osobě předsedajícího
- a zvláštním způsobem v jeho Hostině.²⁶⁹

Ježíš nás uvádí do významu své Hostiny Jan 6:

45 *Ježíš řekl: „Je psáno v prorocích: `Všichni budou vyučeni od Boha´. Každý, kdo slyšel Otce a vyučil se u něho, přichází ke mně.*

48 *Já jsem chléb života.*

50 *Kdo z něho jí, nezemře.*

51 *Já jsem ten chléb živý, který sestoupil z nebe; kdo jí z toho chleba, živ bude na věky. A chléb, který já dám, je mé tělo, dané za život světa.*

53 *Amen, amen, pravím vám, nebudete-li jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život.*

54 *Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den.*

55 *Neboť mé tělo je pravý pokrm a má krev pravý nápoj.*

56 *Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.*

57 *Jako mne poslal živý Otec a já mám život z Otce, tak i ten, kdo mne jí, bude mít život ze mne.*

58 *Kdo jí tento chléb, živ bude navěky."*

Ježíš nás – své učedníky – při své hostině vyživuje k novému způsobu života a pro život věčný. „Kdo by nejedl a nepil, nebude mít v sobě (tento) život.“

Jeho hostina je tedy pro nás nezbytná!

V podobenství ji přirovnávám k mateří kašičce u včel.

269 Tak to říká i Dokument o kultu Eucharistického tajemství (z 25. května 1967)

Včely krmí mateří kašičkou po tři dny všechny včelí zárodky. Pak budoucí trubci a dělnice dostávají jinou potravu. Pouze včelí královna dostává tuto kašičku nadále.²⁷⁰

Nám se dostalo poznání, že od křtu patříme do královského rodu. K tomu nás Ježíš vyživuje svým přátelstvím, svým slovem a svou Hostinou. I Hostina je pro křesťana nezbytná, proto k ní Ježíš zve všechny. (Král řekl svým služebníkům: „Svatba je připravena, ale pozvaní jí nebyli hodni; jděte tedy na rozcestí, a koho najdete, pozvěte na svatbu. Služebníci vyšli na cesty a shromáždili všechny, které našli, zlé i dobré.“ Mt 22:8-10)

Budou z nás trubci nebo královna – nevěsta Beránkova?

Záměrem Ježíše při Hostině je:

- naše sjednocení s ním (a s Otcem)
- naše sjednocení s bratřími. („Není kalich požehnání, za nějž děkujeme, účastí na krvi Kristově? A není chléb, který lámeme, účastí na těle Kristově? Protože je jeden chléb, jsme my mnozí jedno tělo, neboť všichni máme podíl na jednom chlebu.“ 1 K 10:16-17)

K Ježíšovu Stolování se nám dostalo tři pravidel:

1. Ježíš nás varuje, abychom nepřišli bez „svatebního roucha“ (Mt 22:11n), bez snahy obracet se svým životem k Bohu.

Apoštol Pavel k tomu přidává další dvě pravidla:

2. první se týká přijímajícího:
„Kdykoli jíte tento chléb a pijete tento kalich, zvěstujete smrt Páně, dokud on nepřijde. Kdo by tedy jedl tento chléb a pil kalich Páně nehodně, proviní se proti tělu a krvi Páně. Nechť každý sám sebe zkoumá, než tento chléb jí a z tohoto kalicha pije.“ (1 K 11:26-28).
3. druhé varuje podávající:
„Kdo jí a pije a nerozpoznává, že jde o (nové) tělo Páně, jí a pije sám sobě odsouzení. ...“ (1 K 11:29).
Že jde o „Nové Ježíšovo tělo“ vytvořené Ježíšem z jeho uředníků, je zřejmé nejen z 1 K 10:16-17 – viz výše.²⁷¹

Tato tři biblická pravidla pro účast u Stolu Páně jsou dostatečná.

Ježíš nám připomíná: „Nic nepřidáš a nic neubereš.“ (Dt 13:1)²⁷²

270 Ježíš k názornému vyučování používal podobenství. Kdyby tenkrát lidé znali život včel jako my, možná by toto podobenství použil.

271 „I my, ač je nás mnoho, jsme jedno tělo v Kristu a jeden druhému sloužíme jako jednotlivé údy. Milujte se navzájem bratrskou láskou, v úctě dávejte přednost jeden druhému.“ (Srov. Ř 12:2n)

Nemůžeme tedy svévolně a podle svých měřítek jen tak někoho vylučovat od Stolu Páně. Je-li každý pokřtěný údem Ježíšova těla, nelze k jídlu nevzít ani malíček, natož ruku. (Srov. 1 K 12:12-21. 26-27)

„Myslí-li si někdo, že je něco, a přitom není nic, klame sám sebe. Každý ať zkoumá své vlastní jednání; pak bude mít čím se chlubit, bude-li hledět jen na sebe a nebude se porovnávat s druhými. Každý bude odpovídat sám za sebe.“ (Ga 6:3-5)

272 „Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit Tóru nebo Proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit. Amen, pravím vám, dokud nepomine nebe a země, nepomine ani jediné písmenko ani jediná čárka z Tóry, dokud se všechno nestane.

Kdo by tedy zrušil jediné z těchto nejmenších přikázání a tak učil lidi, bude v království nebeském vyhlášen za nejmenšího; kdo by však zachovával a učil, bude v království nebeském vyhlášen velkým. (Mt 5:17-19)

My křesťané jsme z povýšenosti, pýchy a nelásky mezi sebou vystavěli „berlínské zdi“. ²⁷³
Kdy najdeme odvahu je zbourat? Duch boží neprodlévá, to my se jich nechceme vzdát.
Duch svatý není bezradný, jeho nemusíme přemlouvat, aby nám přispěl, jemu máme naslouchat
a sami sebe přemlouvat, abychom se vzdali svého myšlení. ²⁷⁴

Nikdo z nás jedinců, ani žádná církev, nežijeme úplně podle Ježíšových představ. Jeho výzva
k obrácení se k Bohu a k nápravě jsou naším stálým procesem a zápasem s vlastní bídou.
Kdo z nás je Ježíšovi blíž, je otázkou. ²⁷⁵

Kdy my, Ježíšovi učedníci, zbouráme zdi mezi sebou? Známe Ježíšovo kárání farizeismu v nás:
„Svazují těžká břemena a nakládají je lidem na ramena, ale sami se jich nechtějí dotknout ani
prstem. (Mt 23:4) ²⁷⁶
I Petr a Pavel měli odvahu říci: „Nezavazujeme křesťany obřízkou a farizejskými příkázáními.“
(srov. Skt 15:1n)

My, křesťané z rozdílných církví, se učíme spolu promýšlet smysl Božího slova, ale u Večeře Páně
zůstáváme dlužni slovům z listu Římanům: „Bratři, milujte se navzájem bratrskou láskou, v úctě
dávejte přednost jeden druhému.“ (Ř 12:10) U Ježíšovy hostiny – my katolíci – nedáváme v úctě
přednost druhým. Víím-li, že jsem hříšník a víím-li, že nám Bůh milosrdně nabízí odpuštění, jaký
bych mohl mít důvod pokládat druhého za většího hříšníka, než jsem já? Ježíš přece ke svému Stolu
zve hříšníky (kteří si zoufale přejí být lepšími). Je na odpovědnosti každého, aby zpytoval sám sebe
– podle Ježíšových slov – zda má roucho svatební. ²⁷⁷
Proč nekatolické křesťany poměřujeme přísněji než sami sebe?

273 Za mého mládí jsme byli vedeni k tomu, že nekatolictví křesťané jsou bludaři a kacíři. Kdo nás poštvával
proti sobě? Kdo vymyslel církevní příkázání, že ten kdo navštíví bohoslužby nekatolických křesťanů, se
dopustí smrtelného hříchu? Kdo je za to odpovědný? Jako katolík se musím hlásit k této vině a musím
usilovat o nápravu.

Kdo po staletí upíral laikům „Kalich Páně“ a překračoval Ježíšovo pozvání? Kdo je za to odpovědný? V Modlitbě
Páně stojí: „Odpusť nám naše dluhy.“ Nemáme na svědomí jen viny, ale i veliké dluhy. Nezůstáváme si
dlužni pohostinnost u Stolu Páně?

274 Apoštolové přiznávají svou nesnášenlivost (nejen náboženskou) vůči ženám, dětem, pohanům,
samaritánům, dokonce žárlivost mezi sebou. Varují nás, abychom tyto chyby neopakovali. Jestliže
apoštolové Jan a Jakub i Petr přiznávají, že v sobě měli „farizejský kvas“, jak bych si mohl myslet, že já
v sobě tento virus nenosím?

275 „Někteří pokřtění jsou sice v církvi, ale nejsou v božím království. Někteří lidé jsou v božím království, ale
nejsou v církvi.“ (sv. Augustin)

276 Ježíš nás vede k porozumění Duchu, k pochopení úmyslu zákonodárce. Varuje nás před lpěním na liteře
a farizejským kvasem v nás. Známe jeho veliké spory s farizeji o sobotě, o rituálních předpisech, dokonce
o „Mojžíšově nařízení“ (srov. J 8:3-11).

277 U svátosti smíření nevidíme do nitra kajícího, ale předpokládáme jeho upřímnost, odpovědnost je na něm,
je dospělý.

Nemusím zkoumat náboženské znalosti o eucharistii katolíků přicházejících ke Stolu Páně, ani jejich morálku –
ale nekatolického křesťana už dopředu vylučujeme.

Podám i katolíkovi, který přijde ke Stolu Páně, i když ve svátosti smíření neprojevil ochotu k nápravě a nedostal
rozhřešení. (Kdybych jej poslal pryč, mohl bych porušit zpovědní tajemství.) Podám Tělo a krev Páně
i tomu, který udával své bratry nepříteli a dodneška tvrdí, že má čisté svědomí. Nejsem jeho soudcem.
Nemusím nikoho kádrovat. Ježíš pozval ke Stolu i Jidáše.

Hlásíme se k Ježíšově modlitbě o jednotu. (J 17:20n)

Jak k jednotě můžeme dojít, víme.

Naši jednotu s Otcem i bratřími vyvává Ježíš.

On nás vyhledal první.

On si získal naše srdce svým jedinečným a závatným přátelstvím (nejen spravedlivých, ale i hříšníků). Omývá naše hříšné srdce svou krví, nejen vodou nohy.

On nám ukázal milosrdnou tvář Otce a přivádí nás k němu. „Jděte a přiveďte lidi „z ulice“, nařizuje král. „Shromáždili zlé i dobré.“ Ti zlí byli uchvázeni pozváním na svatbu – obrátili se a přišli (až na jednoho) v „rouchu svatebním“. (Mt 22:8-10)

Ježíš nás – uražené a zatvrzelé – přivádí k Otcovi.

Pak nastává druhý krok. Přátelství nás ovlivňuje, Ježíš nás svým milosrdenstvím osvobozuje a proměňuje, učí nás nové spravedlnosti a přivádí k druhým lidem. (My sami bychom si s mnohými k jednomu stolu nesedli. (Ježíš vždy boural všechny společenské a farizejské bariéry.) To on z nás činí nový lid boží.²⁷⁸

Co si můžeme více přát?

Ježíš nám přislíbil: „Duch vás uvede do veškeré pravdy,“ (srov. J 16:13) a „Duch vás naučí všemu a připomene vám všecko, co jsem vám řekl.“ (srov. J 14:26)

Učí nás: „Každý zákoník, který se stal učedníkem království nebeského, je jako hospodář, který vynáší ze svého pokladu nové i staré.“ (Mt 13:52)

Ježíš nás vede k jednotě, ale potřebuje naši spolupráci, naše činy. Ne naše trápení z nejednoty (neobětujeme bolest zubů Bohu, ale navštěvujeme zubaře).

Máme směrnice Ekumenického direktáře a kodexu, ale život jde dál.

Jan Pavel II. po svém zvolení, při první návštěvě Svaté roty (odvolacího tribunálu Svaté stolice) řekl: „Stát stojí na právu, pro civilního právníka jsou nejvyšší normou zákony. Ale církevní právo má pastorační charakter, pro církevního právníka není nejvyšší normou kánon (paragraf), ale evangelium a milosrdenství Ježíše Krista.“

Jan Pavel II. a Benedikt XVI. pozvali *Rogera Schütze ke Stolu Páně*.

Před pár roky na kněžském dnu v Hr. Králové se jeden kněz ptal pana biskupa D. Duky, jak je to s podáváním Eucharistie evangelíkům ... Pan biskup vyprávěl: „Na jedné svatbě byla hudební skupina evangelíků, a když lidé přistupovali ke Stolu Páně, neptal jsem se, kdo je katolík a kdo evangelík. Víte (řekl nám kněží), že je třeba dopředu žádat biskupa o dovolení přijímat Eucharistii nekatolickému křesťanu, ale v případě, kdy jste nevěděli dopředu, že nekatolíci přistoupí ke Stolu Páně (a nemohli jste požádat o dispens), vám dávám dovolení jim Eucharistií posloužit.

Římský biskup František nám ukazuje další cestu.²⁷⁹

I já, hříšník, smím ke stolu Páně. Velice trpím, když je mi zakázáno podávat nekatolíkově, o němž vím, že je lepší než já.

Nedopadne to se zákazem eucharistie nekatolíků u nás tak smutně jako dřívější zákaz naší účasti na nekatolických bohoslužbách?

278 Vy jste `rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid náležející Bohu`, abyste hlásali mocné skutky toho, kdo vás povolal ze tmy do svého podivuhodného světla. (1 P 2:9)

279 Římský biskup František byl pozván na ekumenické setkání katolických a letničních křesťanů ve Phoenixu v Arizoně v květnu 2015. Odpověděl jim:

Boží království stále trpí násilí (Mt 1:12), ve světě „to hoří“. K porozumění mezi křesťany různých církví jsme měli času dost. Měli jsme se na něm vyučit dovednosti vzájemného naslouchání jedni druhým a k domluvě s jinými – neboť teď nás čeká domluva mezi různými náboženstvími (jestli k ní nedojde, může dojít i k válce, mnoho křesťanů a mnoho věřících z jiných náboženství je stále vražděno).

To Ježíš nám zadává tuto práci světla, kvasu a soli.²⁸⁰

Mnoho vlaků nám už ujelo.

(prosím Vás, do příště si položme kontrolní otázku: „Jakou největší chybu udělali lidé v Ráji?“ (Vícekrát jsme o tom spolu mluvili.)

Mám od vás pozvánku na slavnost jednoty křesťanů, na tento den smíření. Chci se k vám připojit odsud. „Otče, ať jsme jedno, ... aby svět uvěřil, že jsi mne poslal.“ To je výchozí text k vašemu setkání: Kristova modlitba k Otci o milost jednoty.

Dnes budu s vámi duchovně a celým svým srdcem. Budeme společně hledat, budeme se společně modlit o milost jednoty. Jednota, která se rodí mezi námi, je jednotou, která začíná ve znamení jednoho křtu, který jsme všichni přijali. Je to jednota, kterou hledáme na společné cestě. Je to duchovní jednota modlitby jedněch za druhé. Je to jednota našeho společného úsilí jménem našich bratří a sester a všech, kdo věří ve svrchovanost Krista.

Drazí bratři a sestry, rozdělení je rána na těle Kristovy církve. A my nechceme, aby tato rána zůstala otevřená. Rozdělení je dílo otce lži, otce nesvornosti, který dělá všechno možné, aby nás udržel rozdělené.

Dnes společně, já zde v Římě a vy tam, budeme žádat našeho Otce, aby seslal Ducha Ježíšova, Ducha svatého a dal nám milost, abychom byli jedno, „tak, aby svět mohl uvěřit“. Mám pocit, jako bych říkal něco, co může znít kontroverzně nebo možná dokonce hereticky. Avšak je tu někdo, kdo ví, že navzdory našim odlišnostem jsme jedno. Je to ten, který nás pronásleduje. Je to ten, který dnes pronásleduje křesťany, ten který nás pomazává krví mučednictví. On ví, že křesťané jsou Kristovými učedníky: že jsou jedno, že jsou bratři! Nezajímá ho, jestli jsou evangelikálové, pravoslavní, luteráni, katolíci nebo apoštolští... to ho nezajímá! Jsou to křesťané. A krev mučednictví sjednocuje. Dnes, drazí bratři a sestry, prožíváme „ekumenismus krve“. To nás musí povzbudit, abychom činili, co činíme dnes: modlili se, vedli společně dialog, zkracovali mezi sebou vzdálenosti, posilovali naše pouta bratrství.

Jsem přesvědčený, že to nebudou teologové, kdo mezi nás vnesou jednotu. Teologové pomáhají, teologická věda nám pomůže, ale pokud budeme spoléhat, že se teologové navzájem shodnou, dosáhneme jednoty až v den po dni posledního soudu. Duch svatý působí jednotu. Teologové jsou nápomocní, ale více nápomocná je dobrá vůle nás všech, kdo jsme na této cestě a máme srdce otevřené Duchu svatému!

Se vši pokorou se k vám přidávám jako další účastník tohoto dne modlitby, přátelství, blízkosti a reflexe. V jistotě, že máme jednoho Pána: Ježíš je Pán. V jistotě, že tento Pán je živý: Ježíš je živý, Pán žije v každém z nás. V jistotě, že On seslal Ducha, kterého nám slíbil, tak aby se tato „harmonie“ mezi všemi Jeho učedníky mohla realizovat.

František 15. listopadu 2015 v evangelicko-luteránském kostele v Římě vyprávěl:

„Jedna žena, jejíž manžel je katolík, se chtěla dozvědět, co má udělat pro to, aby mohla přistupovat k eucharistii: „Jmenuji se Anke de Bernardinis, a stejně jako mnoho jiných žen v našem společenství, i já jsem se vdala za italského katolíka. Jsme spolu šťastni. Mnoho let už spolu prožíváme radosti i smutky. Ale to, co mě mrzí, je, že jsme rozděleni ve víře a že se společně nemůžeme účastnit Večeře Páně. Co můžeme dělat, abychom s manželem konečně dosáhli společenství i v této věci?“

Papež se začal ptát sám sebe, co je to Večeře Páně: Není jednoduché odpovědět Vám na otázku týkající se účasti na Večeři Páně, zvláště pak v přítomnosti takového teologa, jakým je kardinál Kasper. Mám obavy!

Myslím na to, co řekl Pán, když nám dal tento příkaz: „To činite na mou památku.“ Když se účastníme Večeře Páně, připomínáme si a následujeme to, co dělal sám Pán Ježíš. Směřujeme ke konečné hostině v Novém Jeruzalémě, ale ta bude poslední. Sám si kladu Vaši otázku a nevím, jak mám na ni odpovědět. Ptám se tedy,

Poznámky:

Jsmo napomínáni, abychom svým pokročilým ekumenismem nezraňovali ty, kteří k němu ještě nedošli. Ježíš chce všechny přivést k Otci (nejen farizeje a saduceje), nikoho nerozeštvával, ale nejen v Izraeli, i v rodinách, došlo k rozdělení na Ježíšovy učedníky a jeho odpůrce. Ježíšův úkol má ale přednost. „Kdo miluje otce a matku více nežli mne, není mne hoden.“ (Mt 30:37)

Určitému rozdělení nejsme schopni zabránit. Římský biskup František je velice laskavý, a přesto jej mnoho katolíků nesnáší.

Bolest a pohoršení z rozdělení křesťanů je podstatnější než roztržky těch, kteří rajtují na liteře. Jsme vyzýváni, aby ti, kteří jsou napřed, počkali na opozdilce. Nikde jinde, ve škole, v práci, ve vědě, v obci a společnosti tak nečiníme. Ježíš nic takového neučí. Ti, co jsou napřed, všude vedou dopředu druhé k pokroku.

Je Ježíšova Hostina znamením dokonalé jednoty nebo je pokrmem na cestě k ní? V církvi se Večeře Páně od počátku účastnily i děti (východní církve dopřávají tento dar i nemluvňatům). Zveme k ní začátečníky v poznání i svatosti, pokročilé i zakrslé.

Ježíš říká: „Já jsem cesta, pravda i život.“ (J 14:6)

Apoštol Pavel vytyká korintským jejich rozdělení (1 K 1:10n), ale nezakazuje jim Ježíšovu Hostinu, dokud se mezi sebou neporovnají.

jestli účast na Večeři Páně je cílem cesty nebo je pokrmem na cestě při společném putování? Nechávám tuto otázku teologům, těm, kteří rozumějí.

Pravdou je, že v určitém smyslu něco sdílet znamená, že mezi námi není rozdíl, že máme stejnou *doktrínu*, zdůrazňuji to slovo, slovo, které je těžké k pochopení – ale já se ptám: nemáme snad stejný křest? A jestliže máme stejný křest, musíme putovat společně.

Vy zde svědčíte o cestě, která je velmi hluboká, protože je to cesta manželství, rodiny, lidské lásky a sdílené víry. Máme stejný křest. Když se cítíš být jako hříšnice – také já sám cítím, že jsem velkým hříšníkem – jestliže se tvůj muž cítí být hříšníkem, předstoupíš před Pána a prosíš Ho o odpuštění. Tvůj muž dělá stejnou věc. Jde za knězem a žádá o rozhřešení. To jsou prostředky, které udržují křest naživu. Když se spolu modlíte, křest roste, sílí. Když učíte děti, kým je Ježíš, proč přišel Ježíš na svět a co pro nás udělal, děláte to stejné, ať už v jazyce luteránském nebo v jazyce katolickém, ale je to stejné.

Jak to je s Večeří Páně? Jsou otázky, které si může zodpovědět každý sám pouze, pokud je upřímný sám k sobě a také s tím nevelkým teologickým „světlem“, které mám. „To je mé tělo. To je má krev“, řekl Pán. „To činite na mou památku“, a to je pokrm na cestu, který nám pomáhá v našem putování.

Kdysi jsem se intenzivně přátelil s biskupem episkopální církve, který měl 48 let, byl ženatý a měl 2 děti a toto ho znepokojovalo – manželka katolička, děti katolíci a on byl biskupem. V neděli svoji ženu i děti doprovázel na katolickou mši a následně se vydával do svého společenství. Byl to krok k účasti na Večeři Páně. Pak v tom pokračoval, až ho Pán povolal do svého domu, byl to spravedlivý člověk. Na Vaši otázku odpovím pouze otázkou: Jak to mohu s manželem udělat, aby mě Večeře Páně provázela na mé cestě? To je problém, na který si musí každý odpovědět. Jeden můj přítel, který byl pastor, mi jednou řekl: „My věříme, že Pán je tam přítomen. Je přítomen. Vy věříte, že Pán je přítomen. A pak tedy, jaký je rozdíl?“ Ach, ta vysvětlování, interpretace. Život je větší, než vysvětlování a interpretace. Vždy vycházejte ze křtu. „Jedna víra, jeden křest, jeden Bůh.“ Tak nám to říká Pavel a odsud vyvozujte důsledky. „Nikdy si netroufnu dát povolení takto činit, protože to nespadá do mých kompetencí. Jeden křest, jeden Pán, jedna víra. Promluvte s Pánem a jděte dopředu.“

280 Vy jste sůl země; jestliže však sůl pozbude chuti, čím bude osolena? K ničemu již není, než aby se vyhodila ven a lidé po ní šlapali. Vy jste světlo světa. (Mt 5:13-14)

Ježíš nám bere nezdravý „vítr z plachet“, napájí nás svým Duchem a zve nás k proměnění. Chce bydlet v nás a uprostřed nás.

Jedni máme čím obohatit druhé. Nekatoličtí křesťané nás v ledasčem obohacují, snad i my jim můžeme něco nabídnout. Např. něco z našeho porozumění Stolu Páně. Ale to porozumění začíná „ochutnáváním“ Ježíšovy Hostiny. Taková praxe platí v katolické církvi – už od třinácti let zveme děti ke stolu Páně a dál je doprovázíme k čím dál hlubšímu porozumění a zakoušení sladkosti Beránkovy hostiny.

Ježíšova Hostina je pokrmem na cestu k následování Mistra. Je také lékem. Není darem „elitě“, Ježíš k ní zve hříšníky.

Václav Vacek, farář letohradský

P.S. Omluvám se za délku mého příspěvku, ale je projevem mé touhy a mého úsilí o vzájemné porozumění daru Večeře Páně.

2015

4. neděle v mezidobí Dt 18:15-22! 1 K 7:32-35 Mk 1:21-28 1. února 2015

Přidejme si k 1. čtení verše 22. a 23.:

V srdci si asi říkáš: "Jak poznáme slovo, které Hospodin nepromluvil?"

Nuže, promluví-li prorok jménem Hospodinovým a věc se nestane a nesplní, nepromluvil to slovo Hospodin. Opovážlivě je mluvil ten prorok sám; nelekej se toho.

O úmluvě mezi Izraelem a Hospodinem o prorocích jsme už mluvili.²⁸¹

Bůh nám ve své nesmírné pozornosti naslouchá, mluví k nám a osobně(!) nás vyučuje.²⁸²

Vážíme si takové přízně, je jedním z předních důvodů k vděčnosti a děkování.

Víra je ze slyšení. (Srov. Ř 10:17)

Proto jsme za slovo Boží odpovědní, nejen Bohu a sobě, ale i jiným – jsme tu přece i pro ty, kteří dosud Boha nepoznali.²⁸³

281 Izraelité se strašně vyděsili, když stáli pod horou Sinaj, zatímco Mojžíš na hoře mluvil s Hospodinem. Prosili Mojžíše, aby Bůh – pokud chce něco svému lidu sdělit – poslal někoho z lidí, protože sami nejsou sto ani na dálku snést přítomnost Hospodina. (Srov. Ex 19:1-25, 20:18-22)

282 „Hle, přicházejí dny, je výrok Hospodinův, kdy uzavřu s domem izraelským i s domem judským novu smlouvu. Ne takovou smlouvu, jakou jsem uzavřel s jejich otci v den, kdy jsem je uchopil za ruku, abych je vyvedl z egyptské země. Oni mou smlouvu porušili, ale já jsem zůstal jejich manželem, je výrok Hospodinův. Toto je smlouva, kterou uzavřu s domem izraelským po oněch dnech, je výrok Hospodinův: Svůj zákon jim dám do nitra, vepíši jim jej do srdce. Budu jim Bohem a oni budou mým lidem. Už nebude učit každý svého bližního a každý svého bratra: »Poznávejte Hospodina!« Všichni mě budou znát, od nejmenšího do největšího z nich, je výrok Hospodinův. Odpuštím jim jejich nepravost a jejich hřích už nebudu připomínat.“ (Jer 31:32-34)

Mojžíš, proroci, všichni hlasatelé evangelia – všichni pokřtění, včetně „Učitelského úřadu církve“, jsme ve službách božího slova. („Učitelský úřad církve má sloužit Božím slovu, nestojí nad Božím slovem. Má pečlivě střežit neporušitelnost biblických textů a provázet jimi.)

Před dvěma týdny jsem říkal, jak jsem dlouho nerozuměl slovům: „Bůh nás svými příkázáními posvěcuje“. Řekneme-li to malinko jinak: „Bůh nás svou moudrostí zasvěcuje do umění života, přátelství a krásy jak sloužit životu“, snad je to srozumitelnější.²⁸⁴

Slova sv. Pavla: „Kdo je ženatý, stará se o věci světské a je rozdělen...“ jsou poněkud nadnesenými kazatelskými slovy. Těžko by Pavel tvrdil, že sv. Petr a ostatní ženatí apoštolové zanedbávali „věci Páně“.²⁸⁵

Ježíš nepřišel v parádě velekněžské nebo královské. Ano, riskoval tím, že nebude rozpoznán. A přece ti, kteří byli pružní a pokorní („blahoslavení čistého srdce“) rozpoznali, že přichází od Boha.²⁸⁶

Rozumíme „zázrakům“ jako „legitimování se“ božího posla (Proto je důležité znát i verše Dt: 22-23.)

Ježíš přichází v moci a Duch Božím!

Protože je rok eucharistie, navážu na minulou neděli.²⁸⁷

Před týdnem jsme si připomínali: Záměrem Ježíšovy Hostiny je sjednocení s ním.

„Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.“ (J 6:56)

Ježíš chce být s námi jedno tělo a jedna duše.

Navrhoval jsem, že můžeme (poučení významem židovské obřízky) říkat:

„Ježíši, jsi náš ženich. Je to zpečetěno tvou krví.“

283 Mojžíš říká (i nám) lidu Hospodinovu: „... Vy, kteří jste se přimkli k Hospodinu, svému Bohu, jste dodnes všichni živi. Hleď, učil jsem vás nařízením a právům, jak mi přikázal Hospodin, můj Bůh, abyste je dodržovali v zemi, kterou přicházíte obsadit. Bedlivě je dodržujte. To bude vaše moudrost a rozumnost před zraky lidských pokolení.

Když uslyší všechna tato nařízení, řeknou: „Jak moudrý a rozumný lid je tento veliký národ!“

Což se najde jiný veliký národ, jemuž jsou jeho bohové tak blízko, jako je nám Hospodin, náš Bůh, kdykoli k němu voláme? A má jiný veliký národ nařízení a práva tak spravedlivá jako celý tento zákon, který vám dnes předkládám? (Dt 4:4-8)

284 V rozhovoru s herečkou Janou Pidrmanovou se Michaela Rochovanská mimo jiné ptala: „Co je pro vás na víře nejdůležitější?“

„Správné hodnoty. Desatero dobrých rad, jak si tyto hodnoty udržet. Víra je to, že ty rady jsou z lásky. Od někoho, kdo dobře ví, co nás nejvíce láká a k čemu máme všichni sklony. Kdyby mi měla hodnoty určovat pravidla dnešního světa, asi bych se v tom rychle ztratila anebo bych byla nešťastná.

(Rodina J. Pidrmanové nebyla věřící. Ale J. P. od pěti nebo šesti let začala chodit do kostela se svými kamarádkami ...)“ LN, 31. 1. 2015

285 Lidé neznalí biblického myšlení a vyjadřování se ohánějí slovy, že apoštolové opustili vše, i manželky a rodiny. Slovo „opustit“ („i manžel, nejen manželka, opustí své rodiče, aby mohl přilnout k manželskému partnerovi“) neznámá opustit rodiče, ale vyvázat se z nezdravých, nezralých, z nedospělých vztahů s rodiči. Už jsme o tom vícekrát mluvili.

286 Známe slova Simeona Ježíšovým rodičům, když svého syna přinesli do Jeruzalémského chrámu: „Hle, on jest dán k pádu i k povstání mnohých v Izraeli a jako znamení, kterému se budou vzpírat, aby vyšlo najevo myšlení mnohých srdcí.“ (Lk 2:34-35)

287 Homilie má vysvětlovat slovo Boží nebo liturgii! – Tak to činí římský biskup František. (Nemá se zabývat církevní politikou nebo ideologií.)

Toto vědomí nás může nesmírně povznášet a proměňovat.
Každý týden smíme slavit Smlouvu Hospodina s námi.

Ježíš nás vyživuje: svým slovem,
svou moudrostí,
svým obětavým přátelstvím,
svou Hostinou (Tělem a Krví).

Vše, co činíme, můžeme prožívat jako spolupráci s Ježíšem.
Tak jsme začali letošní zkoumání našeho slavení Eucharistie – abychom se nechali nalákat tou krásou. Ale nebudeme spěchat a přeskakovat. Dům se staví od základů, jedno poschodí po druhém.

Biskupská konference nám nabídla materiály ke slavení roku eucharistie a k adoracím.
Jenže Večeře Páně je vrcholnou slavností. K vrcholu se ale stoupá krok za krokem.
Nevyskakujeme na čtrnáctý schod. V životě nelze pominout jednotlivé kroky a stupně, při vyučování nelze vynechat předešlé lekce.
Tak je to i s porozuměním a slavením Večeře Páně.

V semináři jsme se začali modlit latinsky, aniž jsme znali latinu. Občas jsme měli v kapli adoraci.
Nikdo nás do ní neuvedl...
Rád bych věděl, jak vy adorace prožíváte ... Je někdo ochoten o tom mluvit?
Adorace je způsob modlitby pokročilých.
Od semináře mi chybělo bratrství v církvi.
Představení měli svou jídelnu, zůstávali nám vzdálení. (Ale jistý Bergoglio v Argentině žil už tenkrát jinak ...)

Nakolik dítě může rozumět svatbě?
Velice rád bych věděl, jak děti uvádíte do porozumění Večeře Páně – abych se od vás přiučil.
Začnu nejdříve sám.

Mladým ukazujeme, k čemu slouží doba snoubenectví. „Není moudré si první večer vlézt k sobě do postele. Potřebujete nejdříve poznat jedno druhého, zkusit si, zda spolu dokážete mluvit, porovnat si vzájemně žebříčky svých hodnot, zjistit, jakou představu o životě každý máte, zda spolu dokážete pracovat, společně trávit čas, odpouštět si, ...“

Říkáme si, kdo neporozumí podstatě a významu stolování, neporozumí Večeři Páně, její „řeči“.
Jsme si vědomi, jak nás kultivuje, vychovává, ovlivňuje a proměňuje společné jídlo.
Víme, jak nás kultivuje společná práce – spolupráce.
Víme, jak manželé kultivuje, polidšťuje a navzájem přibližuje, když se spolu milují.
Manželé, kteří spolu chodí do tanečních, vědí, jaký to má pro ně kulturní přínos.

Je rozdíl, zda někdo jí sám nebo spolu s blízkými. (Podstatou stolování je „jsem tu pro tebe“ – v tom je přínos společného jídla.)
O hodnotě spolupráce – oproti práci jednotlivce – snad není třeba mluvit.
O potřebě a kultuře „milování“ je třeba v našich kruzích nutně mluvit.²⁸⁸

288 Dlouho naši křesťanskou spiritualitu zaplevelovalo pohanské smyšlení, považující tělo za protivníka Ducha. Zošklivovali jsme si sexualitu a její význam, nezřídka si mnoho lidí myslelo, že ideálem vedoucím ke svatosti je duchovní vykastrování sebe sama.

Celý náš život, vše co konáme, pak navíc necháváme prostoupit božím přátelstvím. Ale bez základních kamenů soužití v rodině je těžké v rodině slavit, hrát si, smát se, odkrýt druhým své pocity a prožitky, touhy a zklamání, ... natož společně naslouchat božímu slovu, společně se modlit – nechat druhým nahlédnout do svého vnitřního života s Bohem.

Netěšíme-li se domů, není-li nám doma spolu dobře, jak se lze těšit na společnou modlitbu a bohoslužbu?

Navíc ty základní prvky soužití je stále třeba udržovat při životě. V domě také uklízíme, větráme, přinášíme, co je potřeba a zbavujeme se nepotřebností, opravujeme ..., aby nám bylo spolu doma dobře.

Kdo objeví krásu domova, společného rozhovoru, hry, zpěvu, domova, nelituje námahy.

Život s Bohem všechno naše pěkné konání povyšuje na další úroveň.

Zatímco pohané si myslí, že božstva bydlí v chrámech, kam za nimi nikdo – mimo zasvěceného kněžstva – nemůže, nám Hospodin řekl, že ve všem žije s námi. Těší ho, když nám jeho dary „chutnají“ a slouží.

Židům se dostalo jedinečného vyučování a vzdělání skrze Mojžíše. Ježíš přišel a žil s námi – abychom nic nemuseli pokládat za „obyčejné“ a otravné. Pracoval s námi, smál se, hrál si, tančil, zpíval, plakal, slavil, modlil se s druhými, chodil na pohřby i do synagogy.

Objevil nám ještě větší a krásnější rozměry všeho našeho lidského konání.

A pak nakonec povýšil židovskou velikonoční slavnost znovu darované svobody hříšníkům – daroval nám ji.

Prosím vás, když chceme mluvit o Eucharistii, znovu si doma řekněme, že bez snahy o pěkný rodinný život slavení Večeře Páně nemůže fungovat.

Nešid' me se v ničem navzájem. Pak nám všechno bude napomáhat k dobrému. Dokonce i naše selhávání a pády – pokud a nakolik, když se budeme držet Pána Boha a jeden druhého.

(Srov. Ř 8:28)

Mnoho lidí se u nás straší. Prý homosexuálové ohrožují naše rodiny. Mě ne. Vás ano? Kde? Jak? Prý muslimové ohrožují naši kulturu.

Někteří muslimové zabíjejí, ale naši kulturu nejvíce ohrožujeme my. My, křesťané, jsme vyčpělí. Sami si mnoho křesťanství nevážíme. Jak se projevuje v našem životě a v našem veřejném životě? (Průvody Božího Těla to nespraví.)

Co od nás křesťanského mohou naše děti odkoukat? Natož cizí lidé. O muslimech ani nemluvě. Copak za nimi jdeme, věnujeme se jim?

Jak slavíme neděli? Jaké křesťanské rituály doma užíváme? Vidí na nás děti, že se nad slovem božím radíme s Hospodinem? Že nám jsou boží „přikázání“ radostí?

Zapomněli jsme na hodnotu sexuality jako Božího daru. Nepěstovali jsme tuto velkou kulturu. Ošidili jsme sami sebe a druhé. Neukázali jsme ji druhým včas a tak se svět okolo nás propadl do sexuální nevázanosti.

Dnes už nám skoro nikdo nenaslouchá. Slušní lidé si hodnotu sexuality objevují bez nás. Ale my jsme jim mohli a měli ukázat krásu křesťanské kultury sexuality.

Litujeme každého, kdo trpí nechutenstvím jídla a musí se do něj nutit.

Ale ti mezi námi, kteří trpí sexuálním nechutenstvím, si často nepřipadají jako postižení. Někteří si dokonce mylně myslí, že jsou na vyšší duchovní úrovni.

To sexuální nechutenství nemusí být vinou postiženého, ale má s tím něco dělat. Kdybychom přišli o chuť k jídlu, vyhledali bychom lékaře. Kdo by si myslel, že nemusí vařit pro rodinu a nemusí stolovat ...?

Mluvme o tom spolu a hledejme, co dělat a napravit. Pastýřské listy nás nezachrání. Ale Ježíš nám – každému pokřtěnému – svěřil svou dobrou zprávu. Tu máme nést nejen svým potomkům. V Příloze nabízím skvělý text jedné pařížské učitelky. (Panu Pavlu Fišerovi děkujeme za překlad.)

Příště se znovu vrátíme ke slovům: „Ježíši, jsi náš ženich. Je to zpečetěno tvou krví.“

V Modlitbě Páně rozumíme tomu, proč říkáme: „Otče náš“, k čemu jsme vedení.

Podobně nám slouží slova: „Ženichu náš“. Tentokrátě při vrcholné slavnosti vrcholnému setkání.

Příloha:

Dopis mým muslimským studentům: I pro mě byl Charlie na hraně

31. leden 2015

„Tento text chci napsat pro své žáky z třiadvadesátky. Pro muslimy, pro všechny, kdo zůstali ve stínu těch několika tmářských šilenců, kteří pocákali stránky koránu černou tuší. Chci vyjádřit solidaritu s těmi, co nejsou slyšet.“

Tato osobní výpověď byla poprvé uveřejněna pod křestním jménem Marie na webových stránkách francouzského blogu [Tailspin](#). Zaujala mě z několika důvodů. Jednak je jeho autorkou profesorka gymnázia, která učí na škole žáky pocházející převážně z rodin muslimů. Působí na severovýchodě Paříže v okrese Seine Saint-Denis, který má milion a půl obyvatel a který proslul bídou a poměrně nestabilní situací z hlediska bezpečnosti v ulicích. Žije zde řada přistěhovalců, je zde vysoká nezaměstnanost. Okres, který má administrativní číslo 93, se stal synonymem nepokojného předměstí, na němž veřejné instituce a pořádkové síly musely pracovat pod každodenním tlakem. Z autorčina textu, který jsem přeložil, je vidět nejen zápal pro vzdělávání a intelektuální práci, ale i její odhodlání působit právě tam, kam se často odcházelo pracovat spíše z donucení.

Zpráva o útoku v redakci Charlie Hebdo mě zastihla na cestě ze školy. Jeden, pak další text v telefonu. Doma jsem u zpravodajství zůstala dlouho. A nezmohla se skoro na nic. Byla středa odpoledne. Čekaly mě opravy písemek. Psala se úvaha na téma “Myslíte si, že žáci ve Francii mají všichni stejnou šanci uspět?” Četla jsem ty jejich výtvary, opravovala, a po očku stále sledovala obrazovku. Tíživou atmosféru nedokázalo zahnat ani kafe. Tolik jsem ho vypila. Plakala jsem. Jakoby se měla vyplavit všechna bolest. Vzlykala jsem, štkala, oči rudé od pláče. Měla bych asi napsat, že učím na gymnázium v Seine Saint-Denis. Musela jsem proto pořád myslet na své žáky. Mají snad všechny barvy pleti, co na světě najdete. A mezi nimi mnoho muslimů a muslimek. To, co následovalo 8. ledna ráno, bych chtěla alespoň zkusit zaznamenat.

Byl čtvrtek. Ve sborovně si jedna z kolegyň, muslimka, s pláčem stýskala, že zase někdo pošpinil její náboženství. Na dvoře školy to začínalo hučet jako v úle. Všichni mluvili o tom samém. Ptám se sama sebe, jak asi dnešní výuku zvládnou. Večer jsem si ještě stihla připravit promítání. Chtěla bych jim ukázat karikatury ze všech zemí, odkud to jenom šlo. Íránec Kjanoush Ramezani. Tunisanka Nadia Khjari. Američanka Ann Telnaes. Za Francouze jsem si našla Plantu z deníku Le Monde. Ten svíravý pocit mě ale nepouštěl. Jaké to bude? Co jenom řeknou studenti? Budou chtít o tom mluvit? Ano, chtěli. Byli moc šikovní. Diskutovali jsme. Kladli otázky, ukazovali na problémy. V osm hodin jsem měla hodinu v druhém ročníku. Probírali jsme zrovna literární žánry. Na pořadu byla dystopie, stát hrůzy, který stojí proti utopii. Měli jsme analyzovat úryvek textu Raye Bradburyho, z knihy 451 stupňů Fahrenheita. V plánu jsem měla mluvit o cenzuře, o upalování, o svobodě myšlení, o svobodě slova. O tom, jak je důležité číst a čtenému textu také rozumět. A pak jsme se dostali i k aktualitě.

A když se stane, že aktuality začnou tak smutně rezonovat s románem, který napsali po druhé světové válce, začne člověka mrazit. A nemusíte kvůli tomu nutně stát před katedrou jako profesor

literatury. Neměla jsem tušení, co mi žáci řeknou. Z mého velmi vážného výrazu jen museli pochopit, že chci mluvit o tom, co se stalo den před tím.

Tahle třída je docela rozpustilá. Vtípky se nešetří, každý se hlásí ke slovu. Mají pořád co říci. A nevdá jim, že to nutně ani nesouvisí s probíranou látkou. I proto musím často bouchnout do stolu, jen abych se sama dostala ke slovu. Ale hloupě nereagují, naopak. Sami navíc vědí, že většinu jejich vtípků se nakonec ráda zasměju i já sama. Nejsem pro ně asi příliš velký symbol autority. V ten osudový čtvrtek to bylo jiné. Třída ztichla. Ve vzduchu bylo cítit respekt a pozornost. Seděli tiše jako pěny. A tak jsem se ujala slova.

Chci mluvit o tom, co se včera stalo. Chci vám říci, co cítím. A potom vy mně řeknete, co cítíte vy. Začnu osobně, protože je opravdu důležité, abyste pochopili, že to může být velmi osobní věc. Vysvětlím vám, proč jsem tolik smutná. Proč jsem šokovaná. A proč mám z toho všeho velké obavy.

Především jsem smutná, protože nevinní lidé byli zavražděni. Cítím soucit. Nepochopím, že někdo může zabít. Mezi těmi zabitými byli i ti, které jsem osobně neznala. Ale znala jsem jejich práci. Nechci vyprávět celý svůj život. Ale jejich smrt se mě opravdu dotýká. Vyrůstala jsem v domě, kde byly samé knihy. Měli jsme doma komiksy, celé sbírky, které můj táta sháněl, když jsem byla malá. A tak chápete, že ty kreslíře jsem znala od malička. Kreslili nejenom do Charlie Hebdo, kreslili opravdu všude a měli velký smysl pro humor. Dělali si legraci tak trochu ze všech. A sami dobře víte, že mám ráda vtípky. Takže když veselí lidé umírají, tak je mi z toho strašně smutno.

Jsem ale smutná i z jiného důvodu. Mám totiž strach. Moje mladší sestra je novinářka a začala jsem se o ni bát. Nepracuje sice v Charlie Hebdo, ale v kulturní redakci jednoho deníku. A i u nich po tom atentátu zavřeli všechny míříže a všude postavili policisty. Když se o ochranu novin musí starat ozbrojenci, nebo když máte strach o někoho z rodiny, kdo pracuje jako novinář, tak to je přeci strašné. Právě jsme probírali téma totalitní země, o níž se píše v literatuře. A najednou se mi zdá, že nejde o literární fikci. Právě se to děje.

A nakonec jsem smutná proto, že to spočítají vám. Odskáčete si to. Chci vás varovat, protože už jsem viděla dost lidí, co si na vás ukazují prstem, i když k tomu nemají důvod. A říkám to o to jasněji, že já jsem si místo profesora v Seine Saint-Denis zvolila svobodně a sama. Říkám to, protože vás znám, potkávám vás každý den, vím, co je ve vás, a mám vás ráda. A tak bych si přála, aby i ostatní dostali stejnou možnost vás potkat a udělat si názor. Ale dobře vím, že to tak není. Jsem smutná. A mám o vás strach. Bojím se, že vás budou ohrožovat, protože bydlíte v téhle čtvrti, protože jsou mezi vámi muslimky a muslimové. A teď bych si přála, abyste mluvili vy. Řekněte mi teď upřímně: co si myslíte o tom, co se včera stalo?

Řekli mi toho dost. Nikdo nezůstal mlčet. Zapojili se všichni. A tohle mi vysvětlili:

Paní profesorko, ti lidé, to nemohli být muslimové, to byli naprostí zoufalci.

Zabíjet je hřích.

Jsou to úplní blbci, půjdou rovnou do pekla. Nemají přeci právo zabít člověka. Jediný, kdo je bude soudit, je Alláh. My je nemáme právo soudit.

Ale, paní profesorko, když bylo těm kreslířům vyhrožováno, tak proč pokračovali? Měli s tím možná jednoduše přestat. Zjednodušilo by jim to přeci život. Trochu to přeháněli, šli zbytečně na hranu.

Vysvětlila jsem jí, že i pro mě byl jejich humor docela na hraně. A že pro mě už Charlie Hebdo nebyl až tak veselý, alespoň ne poslední dobou. Ale že pokračovali určitě i proto, aby jasně ukázali, že jim nikdo nic nebude zakazovat. A třeba i za cenu, že nebyli docela vybraní nebo že to přestávala být legrace.

Studenti mě požádali, zda bychom se nemohli podívat na některé jejich karikatury. A tak jsem začala promítat. Jednu po druhé jsme společně analyzovali. Říkali – tahle se jim docela povedla. To je vtípný. Tady je to spíše hloupý. Ale u té další, to už přehnali.

Obrázek v novinách nebo karikatura, to je jako satirický text. Vyžadují od nás, abychom přemýšleli. Abychom hledali narážky, kritický pohled, a to se nedá získat jinak četbou a jedině až s léty

zkušenosti. A připomněla jsem jim, co říkávám každý týden. Že naše inteligence je to nejcennější, co máme. Pomáhá nám chápat nejenom slova a obrazy, ale i to, co se za nimi skrývá nebo kam ukazují.

Všichni pochopili. Nikdo neřekl slova “tak s tím zabíjením to udělali dobře”, nebo “zasloužili si to”. Ani jeden ze třídy to neřekl. Nebylo třeba, abych cokoli dalšího říkala. Děti ze Seine Saint-Denis nejsou vůbec hloupí.

A já jakožto pedagog také nejsem žádný blbec. Nezůstala jsem zaslepená nějakou levičáckou demagogií, z níž nás lidé často obviňují. Víím, že většina žáků dokázala respektovat minutu ticha za zastřelené oběti. Ale také víím, že se objevili výtečníci, co to neposlechli. Kdo to byl?

Kupodivu jde o stále stejné firmy. Tedy o žáky, kteří po celý rok nerespektují ani školu, ani profesory. Stále titíž, co chodí do školy bez úkolů a pomůcek, nepřipraveni a při hodinách vyrušují. Jejichž rodiče nedocházejí na schůze rodičů a neodpovídají ani na telefony, když je škola zkouší zastihnout. Tedy stále stejní, u nichž je tak těžké bojovat, aby se ve škole naučili alespoň něco, nějaké minimum. A pro mě to není žádná náhoda.

Osoba, kterou se stáváme, je plodem osobního rozvoje a výsledkem našeho vzdělávání, prostředí a místa, kde žijeme. Individuální uvažování se rozvine jedinečně tehdy, když má příhodné podmínky. Pokud to chybí a půda je nejistá, pokud člověka navíc vystavují vymývání mozku od útlého věku a musí si osvojit radikální myšlenky nebo názory, které je tak jednoduché přejímat, protože jsou jenom černé nebo bílé, pak se takový člověk nikdy svobodně a nezávisle uvažovat nenaučí. A nikdy ani nevyzraje. Takový plod je shnilý dříve, než strom stihne nasadit na květ.

Vím, jak zjednodušuji. A každý, kdo si prolistoval antologii literárních textů, učebnici středoškolské filozofie nebo sociologie pro začátečníky, to musí při čtení mých slov poznat.

Jenže nám, kantorům z třiadevadesátky, se také žáky nepodaří zaujmout pokaždé. A přestože vidíme, že cesta, na kterou je někdo neodpovědně svedl, správná není, nedaří se nám jim to pokaždé rozmluvit. Je tak těžké konkurovat něčemu svůdnému, co je tak snadné k osvojení.

Právě dnes, v sobotu 10. ledna 2015, vidím jako svou povinnost upřesnit, že takových dětí je jen malá hrstka. Mezi našimi gymnazisty je totiž naprostá většina schopna uvažovat rozumně, naslouchat tomu, co jim vysvětlujete, a také jsou schopni si to osvojit.

Musím zde vysvětlit, že si dobře uvědomuji, že takové dítě poznamenané od kolébky neodpovědnými řečmi bude říkat hloupé, šokující a nepřijatelné věci. Samozřejmě je to třeba rázně odsoudit a ukázat mu, že se tím izoluje od ostatních. Musí totiž pochopit, že něco takového ve společnosti nelze tolerovat. To vidím jako klíčové. Životně důležité. Zásadní. A vůbec – další synonyma by mohla následovat.

Cílem mého dlouhého textu, a omlouvám se všem, kdo to dočetli až sem, je vyslovit obavu. Mám obavu o naše střední školy. Mám obavu o naše přátele, o kolegy, o studenty, o naše občany, muslimy a muslimky. Se stejným nasazením, s nímž bráníme svobodu slova, je potřeba podpořit i ty, co uvažují jako spravedliví. Tedy tu mlčící většinu mezi muslimy.

Když jen několik hodin od atentátu v Charlie Hebdo čtu, že si nejmenovaný deník vybral jako hlavní téma zjistit, co na to říkají žáci škol v třiadevadesátce, mám nedobrou chuť. Proč by měli pátrat zrovna po názorech dětí ve třiadevadesátce? Nikdo z těch teroristů odsud nepocházel, nikdo ze Seine Saint-Denis nebyl. Proč tedy chtít psát zrovna o tom?

Vždyť další témata se snadno nabízejí. Dalo by se psát o nebezpečných aktivitách studentů, jejichž rodiče se hlásí mezi voliče extrémní Národní fronty. Proč se vlastně novináři nevydali do škol ve městech, která patří mezi bašty extrémní pravice jako Beziers, Frejus, Hayange nebo Henin-Beaumont? Proč v novinách nedostaneme příležitost, abychom si přečetli výroky žáků, které poznamenaly radikální názory jejich rodičů? Proč nedostaneme příležitost alespoň se spravedlivě rozhněvat?

Je mi to líto. Studenti z třiadevadesátky jsou předem znevýhodněni tím, jak se tradičně píše o území, kde vyrůstají. A dnes, po tom hrůzném atentátu, se to zase potvrzuje. Nerozumím tomu, proč mám číst titulky jako třeba – Studenti ze Seine Saint-Denis ale nejsou všichni ‘jako Charlie’.

Studenti ze Seine Saint-Denis si takovou publicitu nežádají. Dali by přednost tomu, abychom jim dali pokoj. Aby se na ně nenamířily reflektory pokaždé, kdykoli nějaký islamistický bojovník něco vyhlásí nebo provede. Má se přeci rozlišovat. Jenže kdykoli přestane něco fungovat, stejně se všichni podívají jen tím jedním směrem. A tak se i u těch nejbystřejších čtenářů v podvědomí buduje spojení mezi atentáty a školáky v Seine Saint-Denis, i kdyby mělo jít jen o jednotlivce. Ano, v Seine Saint-Denis žijí také pořádná hovada. A určitě bychom našli ty, kdo s uspokojením vyslechli zprávu o tom, že někdo zastřelil kulkou do hlavy právě kreslíře Charba.

Ale nelze tvrdit, že by tu všechny děti souhlasily s atentáty nebo s islamistickým integrismem, právě naopak. Někteří z nich sepsali dokonce vlastní texty, aby se přimluvily za svobodu slova. Jejich slova byla často chytřejší než mnohé komentáře z úst dospělých. Viděla jsem tu i ty, co nahlas četli báseň Svoboda od Paula Eluarda s pláčem.

Jenže když namíříte kamery a mikrofony na několik hlupáků, člověk mimoděk zapomene na vlastní rozum a přestane předpokládat, že rozum mohou mít i ostatní. A tak se stávají muslimové i muslimky obětmi útoků. Zapalují se mešity, píšou se nenávistná slova na zeď, padají urážky. Tento text chci napsat pro své žáky z třidevadesátky. Pro muslimy, pro všechny, kdo zůstali ve stínu těch několika tmářských šilenců, kteří pocákali stránky koránu černou tuší. Chci vyjádřit solidaritu s těmi, co nejsou slyšet.

Jsem Francouzka. A vy jste Francouzi.

Příloha:

Zeman lže. Osočil z obdivu k nacismu muže, který byl v koncentráku

31. leden 2015 | [Echo24](#)

Prezident Miloš Zeman si ve svém projevu u příležitosti 70. výročí od osvobození koncentračního tábora Osvětim vypomohl citáty slavného novináře Ferdinanda Peroutky a Winstona Churchilla. Chtěl na nich ukázat, že i takové osobnosti se mýlily a vstříc nástupu nacismu snažily hledat dokonce pozitivní stránky zruďné ideologie. Zeman nacismus dnešní doby spatřuje v Islámském státu a jakýkoliv kompromis či ústupky odmítá. Má to háček. Peroutka nic takového nikdy nenapsal, jak dokládá historik a publicista Petr Zídek ve [svém článku](#) v Lidových novinách.

„Jeden z největších českých novinářů Ferdinand Peroutka uveřejnil v prestižním časopise Přítomnost článek s titulkem ‚Hitler je gentleman‘. Tentýž novinář po mnichovské dohodě napsal: ‚Nemůžeme-li zpívat s anděly, musíme výtí s vlky.‘ Můj milovaný Winston Churchill v lednu 1939 napsal Adolfu Hitlerovi: ‚Kdyby můj národ postihla velká katastrofa, přál bych si, aby v jeho čele stál muž s vaší silnou vůlí.‘ ... Co vede k této fascinaci intelektuálů naprosto zruďným učením?“

Historik Petr Zídek k tomu píše: „Údajný Peroutkův článek s titulkem 'Hitler je gentleman' se přes velké úsilí nepodařilo dohledat. Nezdá se pravděpodobné, že by nějaký takový článek Peroutka kdy napsal.“ A zpívání s anděly a výtí s vlky? Ani to Peroutka nenapsal. „Tento text, publikovaný v Lidových novinách 4. října 1938, napsal Jan Stránský, jenž se skrýval za pseudonymem Petr Bílý. Jde o reakci na mnichovskou dohodu, a kdyby ho Zeman citoval v kontextu, zjistil by, že žádnou 'fascinaci intelektuálů zruďným učením' neprokazuje. (Jan Stránský napsal: „Chtěli jsme zemřít za lepší zítřek a možná, že by nám bylo lépe, kdybychom byli mrtvi. Dobrá, budeme tedy pro tento lepší zítřek žít ve špatném dnešku a nemůžeme-li zpívat s anděly, budeme výtí s vlky.“)“ Zídek odmítá jakékoliv spojování Peroutky s nacismem. „Tvrzení, že Ferdinand Peroutka byl fascinován nacismem, se nedá nazvat jinak než jako perfidní lež. Daly by se najít stovky citátů ze skutečných Peroutkových článků, které ho ukazují jako jasnozřivého odpůrce nacismu. O tom svědčí i to, že jeho publicistická činnost mu vynesla téměř šestileté věznění v nacistickém

koncentráku. Miloš Zeman z důvodů, které zná jen on sám, kydá bahno na člověka, jenž na rozdíl od něj vždy ctil fakta a svou morální integritou by se mohl stát vzorem.“

Nacisté Ferdinanda Peroutku dokonce z koncentračního tábora převezli zpět do Prahy a nabízeli mu, aby vedl svůj předválečný časopis Přítomnost. Nyní ovšem v jejich službách. Peroutka odmítl a byl odeslán zpátky do koncentráku. Dočkal se konce války. Po únoru 1948 emigroval před komunisty a stal se prvním ředitelem československého vysílání Rádia Svobodná Evropa.

Už před pár dny se komentátor Echo24 a Týdeníku Echo Martin Weiss věnoval Zemanově citaci Churchilla: „Zeman vedle spisovatele Knuta Hamsuna citoval Peroutkův výrok, který nebyl příkladem fascinace, nýbrž defétismu, a jeden překroucený a z kontextu vytržený výrok Winstona Churchilla. Churchill nepsal Hitlerovi v lednu 1939, jak tvrdí Zeman, nýbrž v listopadu 1938 pronesl v Parlamentu dlouhou reakci na Hitlerův útok na kritiky Mnichovské dohody. V něm mimo jiné pronesl slova: 'Vždy jsem říkal, že kdyby byla Velká Británie poražena ve válce, doufám, že bychom našli nějakého Hitlera, který by nás navrátil k našemu oprávněnému postavení mezi národy,' což bylo uznání rozvratu, do něhož vrhl Německo versailleský mír. Pak už následovala jen kritika Hitlera. Amatérismus přípravy prezidentova projevu je obtížně uvěřitelný; čerpá snad z nějakých konspiračních webů psaných v nějakém cizím jazyce?“

2012 (O Večeři Páně XII. - Svatba)

Poznámky k nedělní liturgii 29. února 2012

(Cyklus úvah o Večeři Páně)

XII. VEČEŘE PÁNĚ – SVATBA

Po kapitolách o vykoupení – pro někoho zbytečných – se vrátíme k dalšímu pohledu na bohatství Večeře Páně.

Dítě nemá tušení o vnitřním světě rodičů, ale časem do tohoto světa vstoupí.

Bůh je jinou bytostí než my. Nemůžeme jej úplně poznat, obsáhnout nebo popsat. Přesto nás vybavil velikými schopnostmi poznávat a porozumět si s ním. Zve nás k partnerství.

Milující touží, aby mu milovaný porozuměl. Lidská řeč sama je schopná jen slabě a matně vypovídat o Bohu, ale Bůh k nám mluví naší řečí tak vynalézavě, že mu v mnohém můžeme porozumět.

Bůh nám sám o sobě vypráví v Písmu mnoha příběhy a obrazy. Bůh má v Bibli mnoho jmen.²⁸⁹ Např.: Dárce života, Pastýř, Král, Silný, Milosrdný, Otec, . . . a také Ženich a Manžel.

Biblické obrazy o Bohu v lidské řeči jsou úžasné, ale pochopitelně nám odkrývají vždy jen jeden pohled na jeho bohatství. Jako pohled na jednu plošku vybroušeného briliantu, nebo – abych použil obraz z živého světa – jako když na našem těle pozorujeme jednu dokonalost palce ruky a jindy „ostříkování“ a „stírače“ oka.

Časem se nám jednotlivé pohledy spojují do nového celku, jako kamínky v mozaice.²⁹⁰

Už ve Starém Zákoně jsou obrazy snoubenectví a manželství jedny z nejkrásnějších obrazů

289 Muslimové říkají: „Bůh má 99 jmen. A komu chce, tomu zjevuje sté jméno.“

290 Dítě se ptá: “Mami, je Bůh muž nebo žena?” Maminka odpovídá: „ Bůh je jako: táta, maminka, bratr, sestra, přítel, kamarád, dědeček a babička, dobrý soused, výborný učitel, lékař, (dospělému bychom řekli jako milenec, milenka) a to všechno, co jsme řekli, je tak málo jako jedno zrníčko máku v makovici (mimochodem – tam jich je na 7 tisíc).

o vztahu Boha a jeho lidu. Ze své zkušenosti neznáme větší a hlubší lidský vztah než pěkné manželství.

Už jsme si říkali, že náš život stojí na věrnosti Boží a nepadá s naší nevěrností, nebo se nekácí našimi pochybnostmi.

Bible mnohokrát popisuje Boha jako věrného manžela, který se znovu a znovu, smilovává nad svou nevěrnou manželkou. Bůh není zamilovaným slabochem, závislým na své milované. To jeho láska je silnější než smrt (hříchu).

U Ozeáše se říká: „Zasnoubím si tě navěky“. (Srov. Oz 2:22) Láska Boží k jeho lidem je bezpodmínečná a trvalá. V Písni písní je nádherná řeč o ženichovi a nevěstě. „Já jsem svého milého a můj milý je můj.“ (Pís 6:3) ²⁹¹

Jsou to texty nádherné a odvážné ve svém přirovnání (my bychom si něco takového vůbec netryfli).

Ježíš starozákonní obraz snoubenectví a manželství přímá a používá; přichází jako ženich. Marie zastupuje Izrael, je sionskou dcerou (je prvotinou církve) a snoubenkou Ducha svatého. Gabriel je družba. ²⁹²

Jan, syn Zachariášův je přítelem ženicha. ²⁹³

Není náhodou, že Ježíš činí první znamení o příchodu Božího království (o příchodu Mesiáše) na svatbě v Káni Galilejské. Proměnění vody ve víno (na svatbě v Káni) a nasycení zástupů na poušti mluví o svatbě Mesiáše a jeho nevěsty – na svatbě nesmí nic chybět. ²⁹⁴

V řadě podobností Ježíš používá obrazy ze svatby.

Když se jednou Janovi učedníci divili, proč se Ježíš a jeho učedníci nepostí, řekl jim: „Už jste se někdy postili na svatbě?“ ²⁹⁵

291 Židé slaví velikonoční svátky sedm dní. Poslední den čtou Píseň písní. Text nadšeně líčí „Milostný vztah“ mezi Bohem a jeho lidem. (Píseň písní je sbírkou svatebních písní povýšených do nového rozměru a významu.)

292 Ženich posílá družbu za nevěstou, aby se jí zeptal, zda o ženicha stojí. Nenechme se mást tím, že jednou je Ženichem Hospodin, jednou Duch svatý a jednou Ježíš. Všechna ta pojmenování mluví o vztahu Boha s námi. Jde o obrazy! O mistrné obrazy. (Jako malý kluk jsem z toho, co jsem v kostele vnímal (Kristus je král, Marie královna), usoudil, že si Ježíš vzal P. Marii za manželku. Malý kluk by si klidně vzal maminku za manželku.) Marie souhlasila za nás. Naším jménem řekla: „Ano“.

Ptá se nás: „Nevadí vám, že jsem za vás řekla, že stojíme o Mesiáše a přijímáme Boha za manžela“? A my nadšeně odpovídáme: „Nevadí. Naopak“.

Je-li křtěn dospělý nebo břimovanec, každý osobně říkáme své: „ANO“.

Křest (dospělého) je „manželstvím s Bohem“.

(Křest dětí bych obrazně přirovnal k zasnubám. Je to obraz, ne dogmatika.)

293 Mezi učedníky Janovými a Židy došlo ke sporu o očišťování. Přišli k Janovi a řekli mu: „Mistře, ten který byl s tebou na druhém břehu Jordánu, o němž jsi vydal dobré svědectví, nyní sám křtí a všichni chodí k němu.“ Jan odpověděl: „Člověk si nic nemůže přisvojit, není-li mu to dáno z nebe. Vy sami jste svědkové, že jsem řekl: Já nejsem Mesiáš, ale jsem vyslán jako jeho předchůdce. Ženich je ten, kdo má nevěstu. Ženichův přítel, který u něho stojí a čeká na jeho rozkaz, upřímně se raduje, když uslyší ženichův hlas. A tak je má radost dovršena. On musí růst, já však se menšit.“ (Jan 3:25-30)

294 Na svatbě má být hojnost všeho, proto tolik vína a jídla. Dokonce koše jídla zbudou.

295 Janovi učedníci se ptali Ježíše: „Jak to, že my a farizeové se postíme, ale tvoji učedníci se nepostí?“ Ježíš jim řekl: „Mohou hosté na svatbě truchlit, dokud je ženich s nimi? Přijdou však dny, kdy od nich bude

Ježíšova slova při poslední Večeři jsou svatebním slibem Ženicha – Mesiáše: „Toto je mé tělo, které se za vás vydává a krev, která se za vás prolévá.“ – „*Já se ti odevzdávám.*“
„Toto je smlouva nová, věčná, nezrušitelná.“ – „*Ponesu s tebou vše dobré a zlé až do smrti.*“

Připomenu, že křest, biřmování a Ježíšova hostina patří k sobě, jsou iniciačními svátostmi.²⁹⁶
Být pokřtěn, znamená vstoupit, patřit do nového Izraele, který je snoubenkou, manželkou Mesiáše.
Samotný obřad křtu zkusím přirovnat k svatebnímu slibu.

Ale ke svatbě nepatří jen obřad u oltáře, sňatek je dovršen až „konzumací“ (promiňte mi tento starý, dnes podivně znějící termín, hned uvidíte, proč jej tady používám).

Víme, že nebylo-li manželství „konzumováno“, nebyl sňatek dokonán. Manželství nebylo dovršeno, dokud se manželé nemilovali – tělesně.²⁹⁷

Přirovnal-li jsem křest k manželskému slibu, pak „hostina Stolu Páně“ (vyhýbám se termínu „svaté přijímání“) je „dovršením manželství“ s Ježíšem. Konzumací – jestli dovolíte.

Večeře Páně dovršuje to, co začalo křtem.

Dovolím si ještě jedno přirovnání, biřmování – to jsou svatební dary nevěstě – výbava ke společné práci do manželství.

O manželech je už ve Starém zákoně řečeno – „jsou jedním tělem“, jednou bytostí.

Doplňme si, že Ježíš je pro nás mostem mezi Bohem a námi. V něm se setkáváme s Bohem.
Je-li nám hostina obrazem přátelství, pak můžeme říci: Večeře Páně je hostinou svatební, přesněji řečeno svatbou.

Sami bychom si asi netroufli použít tak odvážný obraz – manželství. Tak jako bychom si nikdy nepomysleli – ani ve snu – na takovou blízkost s Bohem. Ale Bůh nás „žádá o ruku“ (zůstanu u obrazu zvoleného Bibli). Zve-li nás Ježíš ke svému stolu (nelze říci do ložnice, tady už obraz končí), pak ale smíme myslet na obraz přátelství manželů. Ježíš nás zve k neuvěřitelnému setkáním s Bohem. Nemáme slov ...

Malým dětem říkáme: „Víš, pro nás je Ježíšova hostina setkáním s Ježíšem, podobně, jako když tě chovám v náručí...“

Jako když tě táta vezme na klín...

Jako, když si někdy v neděli ráno přijdeš na chvíli lehnout k nám do postele...

A ještě mnohem víc, než toto všechno dohromady.“

Dospělému bychom ještě řekli, jako když se manželé milují.

(Pokud by se někdo pohoršoval, možná neví, k čemu Bůh dal manželům tělesnou lásku. Ať si přečte Píseň písní a nepohoršuje se nad tímto vyjádřením a nad Stvořitelem.)

ženich vzat; potom se budou postit“. (Mt 9:14-15)

Když byl Ježíš zatčen, popraven a pochován, nikdo z jeho učedníků neměl na jídlo ani pomyšlení...

296 Základní formou křtu je křest dospělého. Dospělý je pokřtěn, biřmován a pozván ke Stolu Páně.

Východní církve i malému dítěti poskytují všechny tři iniciační svátosti najednou (křest, biřmování a Eucharistii).
V latinském ritu katolické církve smíme dítě pokřtít jen za určitých podmínek. Až povyroste, pozveme jej ke stolu Páně, až dospěje, může být biřmováno.

297 Kdyby ženicha hned po oddávkách v kostele odvedli, třeba za Rakousko-Uherska na 14 let na vojnu, do války nebo do vězení, byla by nevěsta volná. Manželství nenastalo, nebylo dokončeno.

(Mimoходом: Manželé se oddávají jeden druhému. Kněz neodává, je jen svědkem církve. Hlavní nejsou slova obřadu, ale vzájemné odevzdání se.)

Milují-li se manželé, setkává se člověk s člověkem.

Hodujeme-li u Stolu Páně, setkává se Bohočlověk s člověkem. To je mnohem víc. Nemáme slov, jak to vyjádřit.

Všechna naše přirovnání z našeho života, z naší lidské roviny, nedostatečně popisují setkání Ježíše s námi. Jsou jako kapka v moři, jako atom proti vesmíru.

Celou věčnost se budeme nořit do nevyčerpatelně lásky Boží.

Smíme být nevěstou a manželkou Mesiáše.

Ach, to je závratné postavení. Kdo by to čekal? Kdo by měl tak velikou odvahu?

Pokud mystici v sobě tuto touhu objevují, bez Zjevení by jim připadla jako rouhání.

Smíme ...

Chceme být manželkou, která svému manželovi rozumí, je mu k ruce. Být slepičkou nebo hloupou, naivní husičkou, je neštěstí.

Máme u nás obětavého lékaře; má osm dětí, ochotně chodí po pacientech a jeho paní nikdy nevrčí, když odchází z domu. (Znám jiný pár, on jezdí do nemocnice poslední a první z lékařů odjíždí domů, jinak by měl doma zle.) Ta první paní ví, koho si vzala, je mu k ruce a je na svého manžela hrdá.

Jak se stát dobrou manželkou? Půl roku na to nestačí.

Jak se stát (s druhými) partnerem Ježíše?

Marie se ptá Gabriela: „Jak by se mohlo stát, aby můj syn byl veliký a mohl být nazván synem Nejvyššího a aby mu Pán Bůh dal trůn jeho otce Davida, a mohl kralovat na věky nad rodem Jákobovým a jeho království by nemělo konce“?

A Gabriel odpovídá: „Sestoupí na tebe Duch svatý“. (Srov. Lk 1:26-38)

Spolupráce s Duchem božím, to je samostatné veliké téma – jak a co dělá Duch a co se očekává od nás. Ale všimněme si, jak působí Duch boží při Večeři Páně a jak se mu my máme ke spolupráci otevřít.

V eucharistické modlitbě jsou dvě důležité prosby k Duchu svatému.

V první prosíme, aby „Bůh seslal rosu svého Ducha na dary chleba a vína, aby se nám staly tělem a krví našeho Pána“.

V druhé modlitbě prosíme Ducha svatého, aby „nás proměnil (nebo proměňoval, to je proces) do podoby Ježíše Krista“, abychom přijímali jeho způsob myšlení, mluvení a jednání.

Abychom byli jeho partnery, byli mu k ruce, abychom s ním proměňovali svět podle Božích představ. Aby se svět stával krásnější, laskavější, bezpečnější.

Aby svět mohl být osvobozen, uzdraven a zachráněn.

Bůh má neuvěřitelné, závratné nápady a záměry s lidmi.

Napadlo by někdy někoho z nás něco podobného?

Promýšlejme to. Vydejme se touto cestou.

„Pojďte a uvidíte,“ řekl Ježíš prvním dvěma učedníkům a zavedl je k sobě do svého domu.

Šli, viděli a zůstali ten den u něho. (Srov. J 1:38-39)

Naším životním cílem je – nechat se proměňovat na nové Ježíšovo tělo, ochotné sloužit k záchraně světa. To je smysl života Ježíšových přátel. „Jste moji přátelé, už vás nenazývám služebníky, neboť jsem vám ukázal krasu Otcových plánů se světem, a vy mi chcete pomáhat v záchraně světa.“

(srov. J 15:15n)

Toto je naše poslání a vynikající úloha, ke které nás Ježíš zve a kterou nám svěřil.

Jako Marii, „zastínil“ Duch svatý, tak nás chce Duch boží naplnit, proměnit a uvádět do veškeré pravdy – abychom s ním byli nositeli Božího pokoje, který zachraňuje, uzdravuje svět a vytváří nové vztahy – vytváří boží království.

2009

4. neděle v mezidobí Dt 18:15-20 1 K 7:32-35 Mk 1:21-28 1. února 2009

V minulých nedělích jsme si všímali:

Bůh k nám mluví a my se mu můžeme naučit rozumět (2. neděle v mezidobí).

Bůh nás přichází zachránit ze zla a my se necháváme poslat zachraňovat jiné (3. neděle).

Dnes nás čeká další lekce.

V prvním čtení je popsáno důležité pravidlo o dorozumívání Boha s námi.²⁹⁸

Evangelium popisuje: Ježíš zná Boha jako nikdo jiný. Přichází s velkou mocí.

Ale na náš vkus vyučuje nečekaně pomalu.

My, dnešní lidé, chceme všechno rychle a hned. I naše děti se brzy sestěhují s „přítelem“ nebo „přítelem“.

Možná jsme jim nepomohli objevit, že přátelství nelze uspěchat a něco v něm přeskočit.

Ani přátelství s Bohem nelze uspěchat.

Býváme rozpačití, když evangelia mluví o posedlých. (Jsou lidé, kteří se dostali do moci zlého ...)

Zatím si pouze všimněme, proč zlí duchové vyhlašují, kdo Ježíš je.

Vícekrát jsme mluvili o Ježíšově vyučovacím programu. Měl své vyučování promyšlené.

Zná naši největší potíž ... Nechce, aby lidé předčasně zvěděli, že je Mesiášem.

Satan je inteligentní bytost. Ví, jak škodit a ví, jak na nás.

Znovu připomenu, že není dobré cokoliv uspěchat. Povrchní obdiv: „Klaníme se ti Pane, Ježíši, ty máš úžasnou moc“, může být škodlivý.

Ježíš přišel vykonat velikou práci. Nestojí o uvádění na trůn, nepotřebuje lidi s transparenty do průvodu.

Všimněme si mazanosti satana. Prohlašuje se za ctitele. To je jedna z velmi rafinovaných forem pokoušení lidí a stržení lidí na špatnou cestu. Přitom to vypadá jako návod k dobrému.

Jenže Ježíš nás zná a ví, co nám chybí. Proto nás chce nejprve připravit na setkání s Mesiášem, chce v nás probudit hlubší zájem o porozumění Bohu.

Nepřipravený člověk nemůže mít ze setkání s Mesiášem užitek. Není použitelný pro spolupráci, neví, jak a za co vzít.²⁹⁹

Při výchově dětí pochybíme, když jim něco nabídneme předčasně a ve velkých dávkách nebo nabídneme-li jim to pozdě.

298 Patří k tomu další místa o povinnosti legitimování proroka: Ex 19 20,18-22; Dt 5:1-5. 22-33 a Dt 18:15-22. Před třemi lety jsme o tom podrobněji mluvili.

299 Znam osobu, která se na motorce v zatáčce vyklání na opačnou stranu, než řidič – „vyvažuje“ rovnováhu. Jisté kníže kněžské se snaží usmiřovat zneprátelené: navrhuje zloději a okradenému, aby šli spolu na polovinu cesty – aby se vzali za ruce a zloděj vrátil okradenému 50.000 ze 100.000 ukradených. Takové názory ovšem neladí s názory Krista Pána, prokazují mu medvědí službu a páchají násilí na poškozeném.

V prvním případě děti přetěžujeme, v druhém jsme je podcenili, v obojím případě je trvale nezaujmem.

Malé děti nebereme na Shakespearova dramata, na filmy z koncentráků nebo do ložnice manželů. Chceme-li někoho přivést k Bohu, nezačneme tím, že jej přivedeme na mši.

Ďábel věděl, že lidé okolo Ježíše byli omámeni rabínskými legendami o Mesiáši. Bylo by neúčinné tyto lidi navádět k nějakému zločinu. Ďáblovi stačilo lidem prozradit, kým Ježíš je.

A lidé předčasně propukali v nadšení.³⁰⁰

Mnoho lidí pokládá za zbytečné se zabývat tím, co zlí duchové říkají. Stačí jim „nábožné“ lichotky a myslí si, že není nutné se učit přemýšlet o Bohu. Pak se diví, že jejich děti přestane bavit chodit do kostela.

Podceňují Pokušitele.

Proč tedy Mesiáš přišel jako tesař z Nazareta? Proč nepřišel jako velekněz? (Ani při druhém příchodu nepřijde jako papež nebo král.)

Ježíš nechtěl, aby okolo něj propuklo laciné nadšení z Mesiáše. Nepřeje si to ani dnes od nás. Proto nejprve dlouho mluvil o Mesiáši obecně, jakoby to byl někdo jiný. To, že vystupoval nenápadně, nebyla nějaká jeho libůstka.

Jeho přáním bylo a je, abychom se ptali: „Ježíši, myslíš si, že bych se s Mesiášem nemusel snést?“ Upozorňuje, že je třeba odložit předsudky a nesprávné názory na Boha nasbírané v synagoze nebo v kostele.

Pokušitel ovšem tyto Ježíšovy názory účinně bourá a první horlivě staví Mesiáši slavobránu. Proto posedlí vícekrát horlivě Ježíše překřikovali, že je Synem Božím a Mesiášem.

Mezi lidmi to zabralo.³⁰¹

My také rádi zpíváme: „Kristus vítězí, Kristus kraluje, Kristus vládne všem“.³⁰²

Kdo dočetl evangelia do konce, ví, že satan první řval: „Ukřižuj“, a měl za sebou ochotný dav kostelových lidí, který se mu včera v korunovačním průvodu podařilo strhnout k nadšenému volání: „Hosana“.

Vzpomínáte na policejního agenta Zifčáka, který vedl v r. 1989 studenty tam, kam chtěla StB.

Evangelia nám ukazují, že předčasně probuzený „náboženský a horoucí“ cit nakonec svede člověka od porozumění Mesiáši.

Potkal jsem řadu lidí, kteří rychle přijali náboženství nebo byli rychle a nekvalitně přivedeni k náboženství - a v kritických chvílích, třeba při setkání s krutostí života - se jim pak vše zhroutilo. Dnes říkají: „Kdyby byl Bůh, nemohl by dopustit to a to zlo“.

Druhá skupina těch, co uspěli svou „víru“, prohlašuje: „Bůh naše utrpení potřebuje“.

300 Tak to už bývá. Např. za minulého režimu mnoho lidí neobjevilo velikost Václava Havla. Když se V. Havel stal prezidentem, řada lidí se okolo něj začala šmrdolit, v naději, že pro sebe něco získají. Když V. Havel na Hradě skončil, „přehorliví citelové“ mu nemohli přijít na jméno. Dodneška jeho velikost neobjevili.

301 Pravila jedna paní, jak se těší na setkání se Svatým Otcem, neboť setkání s takovým člověkem nás může proměnit. Vypadá to hezky, nic proti setkání s papežem, ale jak nás proměňuje setkání s Bohem v jeho slově a při jeho hostině?

302 Zkuste někomu namítnout, že to není pravda (to by boží království na zemi bylo už dovršeno). Nezkoušejte to, přinejmenším by vás lidé označili za toho, který všechno krásné bourá.

I dnes se nás ďábel snaží od slov dnešního čtení (a podobných míst v evangeliích) rychle odvést, pokouší se nám namluvit, že nejsou důležitá. Snaží se v nás probudit horlivé nadšení pro Mesiáše.

Je třeba pečovat o pravou touhu po Bohu.

Jsem vděčný kočce, když mi skočí na klín. Hladím ji, přede a já si přeji umět její řeč. Přál bych si, aby věděla, že ji mám rád.

Potkal jsem několik mladých lidí, kteří za košilí nosili myš, potkana, fretku nebo hada. Byli spolu úplně sžití.

Našeho psa jsme mohli kamkoliv vzít, do hotelu, na přednášku, k cizím lidem i do kostela.

Slyšel jsem, že herec Václav Vydra jezdí na koni bez sedla a bez uzdy. Kůň mu rozumí a jede tam, kam si jezdec přeje.

Je pěkné mít zvířata.

A co teprve mít děti ... Mají úžasné postřehy, nápady, jsou upřímné, a jak jsou k nám velkorysé ... (než se od nás pokazí).

Iva Marková má v Okénku další fejeton o dětech.

Jak mnoho si přejeme, aby děti poznaly, jak mnoho nám na nich záleží?

Poslouchejte, přeje si to podobně Bůh ve vztahu k nám?

To je důležité prozkoumávat, všimnout si toho. Pak Bohu lépe porozumíme. A budeme vědět o bohatství, které v něm máme.

Kde se to v Bohu bere?

A je to vůbec pravda?

No, kde by se to jinak vzalo v nás? Písmo říká, že si nás Bůh stvořil ke svému obrazu – k tomu můžeme dojít; svým jednáním máme zrcadlit Boží jednání.

Kde se bere v rodičích cit, obětavost a trpělivost v péči o děti?

Kolik přejícnosti, starostlivosti, věrnosti a obětavosti vydá za život mámino srdce?

Jaká to je krása, když zájem táty o děti vydrží napořád. Když dokáže sám sebe ukázat, aby děti viděly, že sám dodržuje to, k čemu je vede.

Co pro budoucnost dětí znamená, vidí-li na rodičích, že se mají rádi a mají k sobě úctu. Když na rodičích vidí, že si přejí, aby spolu byli po celou věčnost.

Kdo takové rodiče zažil, není divu, že jejich smrt oplakává.

Kdo takové rodiče zažil, tomu je mu Bůh pochopitelnější.

Manželé, kteří se mají rádi, dávají dětem dobrý příklad a ukazují jim velikost Boží lásky – když my chybující lidé vás máme rádi, jak teprve vás má rád Bůh – takoví rodiče jsou pro své děti velikým požehnáním.

Takovým rodičům se dostane nesmírného požehnání od Boha.

Ale ve vztahu k Bohu i k lidem - i k nejbližším - se nedá nic přeskočit.

Rychlým nadšením se nenahradí vytrvalost a věrnost v časech dobrých i těžkých.

Vy, rodiče, trnete o své děti, aby se nevydávaly na špatné cesty, a trápíte se, pokud vaše děti bloudí.

Podobně si farář dělá starost a trápí se o své farníky.

Podobně - a mnohem víc - se o nás stará a trápí se Bůh.

Kdo má oči, vidí to. Kdo má uši, slyší o tom, kdo má vnímavé srdce, ten tomu rozumí.

Čím jsme starší, tím víc můžeme Bohu rozumět a víc na něj může dát.

Vážíme si jeho slov, promýšlíme je a nosíme je ve svém srdci jako vzácný klenot.

Následující texty vás nemají odradit od osobního listování Biblií.! To má svou důležitost. Při něm totiž můžete lépe sledovat souvislosti kolem citovaného textu a objevíte mnoho dalších témat k promýšlení.

Exodus 19:

- 1 *Třetího měsíce potom, co Izraelci vyšli z egyptské země, téhož dne, přišli na Sínajskou poušť.*
- 2 *Vytáhli z Refídimu, přišli na Sínajskou poušť a utábořili se v poušti; Izrael se tam utábořil naproti hoře.*
- 3 *Mojžíš vystoupil k Bohu. Hospodin k němu zavolal z hory: "Toto poviš domu Jákobovu a oznámíš synům Izraele:*
- 4 *Vy sami jste viděli, co jsem učinil Egyptu. Nesl jsem vás na orlích křídlech a přivedl vás k sobě.*
- 5 *Nyní tedy, budete-li mě skutečně poslouchat a dodržovat mou smlouvu, budete mi zvláštním vlastnictvím jako žádný jiný lid, třebaže má je celá země.*
- 6 *Budete mi královstvím kněží, pronárodem svatým. To jsou slova, která promluvíš k synům Izraele."*
- 7 *Mojžíš přišel, zavolal starší lidu a předložil jim všechno, co mu Hospodin přikázal.*
- 8 *Všechn lid odpověděl jednomyslně: "Budeme dělat všechno, co nám Hospodin uložil." Mojžíš tlumočil odpověď lidu Hospodinu.*
- 9 *Hospodin řekl Mojžíšovi: "Hle, přijdu k tobě v hustém oblaku, aby lid slyšel, až s tebou budu mluvit, a aby ti provždy věřili." Mojžíš totiž Hospodinu oznámil slova lidu.*
- 10 *Hospodin dále Mojžíšovi řekl: "Jdi k lidu a dnes i zítra je posvěcuj; ať si vyperou pláště*
- 11 *a ať jsou připraveni na třetí den, neboť třetího dne sestoupí Hospodin před zraky všeho lidu na horu Sínaj.*
- 12 *Vymezíš kolem lidu hranici a řekneš: Střezte se vystoupit na horu nebo i dotknout se jejího okraje. Kdokoli se hory dotkne, musí zemřít;*
- 13 *nedotkne se ho žádná ruka, bude ukamenován nebo zastřelen. Ať je to dobytče nebo člověk, nezůstane naživu. Teprve až se dlouze zatroubí na roh, smějí na horu vystoupit."*
- 14 *Mojžíš sestoupil z hory k lidu, posvětil lid a oni si vyprali pláště.*
- 15 *Řekl také lidu: "Buďte připraveni na třetí den; nepřistupujte k ženě."*
- 16 *Když nadešel třetí den a nastalo jitro, hřmělo a blýskalo se, na hoře byl těžký oblak a zazněl velmi pronikavý zvuk polnice. Všechn lid, který byl v táboře, se trásl.*
- 17 *Mojžíš vyvedl lid z tábora vstříc Bohu a postavili se při úpatí hory.*
- 18 *Celá hora Sínaj byla zahalena kouřem, protože Hospodin na ni sestoupil v ohni. Kouř z ní stoupal jako z hutě a celá hora se silně chvěla.*
- 19 *Zvuk polnice víc a více sílil. Mojžíš mluvil a Bůh mu hlasitě odpovídal.*
- 20 *Hospodin totiž sestoupil na horu Sínaj, na vrchol hory. Zavolal Mojžíše na vrchol hory a Mojžíš tam vystoupil.*
- 21 *Hospodin Mojžíšovi řekl: "Sestup a varuj lid, aby se nikdo nepokoušel proniknout k Hospodinu ve snaze ho uvidět. Mnoho by jich padlo.*
- 22 *Také kněží, kteří přistupují k Hospodinu, se musí posvětit, aby se na ně Hospodin neobořil."*
- 23 *Mojžíš řekl Hospodinu: "Lid nemůže vystoupit na horu Sínaj, neboť ty sám jsi nás varoval slovy: Vymez podél hory hranici a horu posvět'."*
- 24 *Hospodin mu řekl: "Teď sestup, potom vystoupíš spolu s Áronem; ale kněží ani lid nesmějí proniknout a vystoupit k Hospodinu, aby se na ně neobořil."*
- 25 *Mojžíš tedy sestoupil k lidu a řekl jim to.*

Exodus 20:

- 18 *Všechn lid pozoroval hřmění a blýskání, zvuk polnice a kouřící se horu. Lid to pozoroval, chvěl se a zůstal stát opodál.*

- 19 Řekli Mojžíšovi: "Mluv s námi ty a budeme poslouchat. Bůh ať s námi nemluví, abychom nezemřeli."
- 20 Mojžíš lidu odpověděl: "Nebojte se! Bůh přišel proto, aby vás vyzkoušel, aby bylo zřejmé, že se ho budete bát a přestanete hřešit."
- 21 Lid zůstal stát opodál a Mojžíš přistoupil k mračnu, v němž byl Bůh.
- 22 Hospodin řekl Mojžíšovi: "Toto řekneš synům Izraele: Viděli jste, že jsem s vámi mluvil z nebe."

Deuteronomium 5:

- 1 Mojžíš svolal celý Izrael a řekl jim: Slyš, Izraeli, nařízení a práva, která vám dnes vyhlašuji. Učte se jim a bedlivě je dodržujte.
- 2 Hospodin, náš Bůh, s námi uzavřel na Chorébu smlouvu.
- 3 Tuto smlouvu neuzavřel Hospodin jen s našimi otci, ale s námi všemi, kteří jsme tu dnes naživu.
- 4 Tváří v tvář mluvil s vámi Hospodin na hoře zprostředku ohně.
- 5 Já jsem stál v oné době mezi Hospodinem a vámi, abych vám oznámil Hospodinovo slovo, protože jste se báli ohně a nevystoupili jste na horu.

Deuteronomium 5:

- 22 Tato slova mluvil Hospodin k celému vašemu shromáždění na hoře zprostředku ohně, oblaku a mrákoty mocným hlasem a víc nepřipojil. Napsal je na dvě kamenné desky a dal je mně.
- 23 Jakmile jste uslyšeli hlas zprostředku tmy, zatímco hora planula ohněm, přistoupili jste ke mně, všichni představitelé vašich kmenů a vaši starší,
- 24 a řekli jste: "Hle, Hospodin, náš Bůh, nám ukázal svou slávu a velikost. Slyšeli jsme jeho hlas zprostředku ohně a viděli jsme dnešního dne, že Bůh mluví s člověkem a ten může zůstat naživu.
- 25 Ale proč bychom teď měli zemřít? Vždyť nás tento veliký oheň pozře. Uslyšíme-li ještě dál hlas Hospodina, svého Boha, zemřeme.
- 26 Kdo ze všeho tvorstva by mohl slyšet hlas živého Boha, mluvícího zprostředku ohně, jako slyšíme my, a zůstat naživu?
- 27 Přístup k němu ty a vyslechni všechno, co Hospodin, náš Bůh, řekne. Ty nám pak vypovíš všechno, co k tobě promluví Hospodin, náš Bůh, a my to vyposlechneme a učiníme."
- 28 Hospodin vyslechl vaše slova, když jste mluvili ke mně, a řekl mi: "Vyslechl jsem slova tohoto lidu, jak mluvili k tobě. Dobře to všechno pověděli.
- 29 Kéž mají stále takové srdce, aby se mě báli po všechny dny a dbali na všechny mé příkazy, aby se jim i jejich synům vždycky vedlo dobře.
- 30 Jdi, řekni jim: »Vraťte se do svých stanů.«
- 31 Ty však zde u mne stůj a já ti sdělím všechna přikázání, nařízení a práva, kterým je budeš učit, aby je dodržovali v zemi, kterou jim dávám do vlastnictví."
- 32 Bedlivě dodržujte, co vám přikázal Hospodin, váš Bůh, neuchylujte se napravo ani nalevo.
- 33 Musíte se ve všem držet cesty, kterou vám Hospodin, váš Bůh, přikázal jít, a tak zůstanete naživu, dobře se vám povede a budete dlouho živi v zemi, kterou máte obsadit.

Deuteronomium 18:

- 9 Až vstoupíš do země, kterou ti dává Hospodin, tvůj Bůh, neuč se jednat podle ohavností oněch pronárodů.
- 10 Ať se u tebe nevyskytne nikdo, kdo by provedl svého syna nebo svou dceru ohněm, věštec obírající se věštbami, mrakopravec ani hadač ani čaroděj
- 11 ani zaklínač ani ten, kdo se doptává duchů zemřelých, ani jasnovidec ani ten, kdo se dotazuje mrtvých.
- 12 Každého, kdo činí tyto věci, má Hospodin v ohavnosti. Právě pro tyto ohavnosti Hospodin, tvůj Bůh, před tebou vyhání ony pronárody.

- 13 *Budeš se dokonale držet Hospodina, svého Boha.*
- 14 *Tyto pronárody, které si podrobíš, poslouchají mrakopravce a věštce, ale tobě to Hospodin, tvůj Bůh, nedovolil.*
- 15 **Hospodin, tvůj Bůh, ti povolá z tvého středu, z tvých bratří, proroka jako jsem já. Jeho budete poslouchat,**
- 16 **zcela podle toho, co jsi žádal od Hospodina, svého Boha, na Chorébu v den shromáždění: "Kéž neslyším už hlas Hospodina, svého Boha, a nevidím už ten veliký oheň, abych nezemřel."**
- 17 **Hospodin mi řekl: "Dobře to pověděli.**
- 18 **Povolám jim proroka z jejich bratří, jako jsi ty. Do jeho úst vložím svá slova a on jim bude mluvit vše, co mu přikáže.**
- 19 **Kdo by má slova, která on bude mluvit mým jménem, neposlouchal, toho já sám budu volat k odpovědnosti.**
- 20 **Avšak prorok, který by opovázlivě mluvil mým jménem něco, co jsem mu mluvit nepřikázal, nebo který by mluvil jménem jiných bohů, takový prorok zemře."**
- 21 *V srdci si asi říkáš: "Jak poznáme slovo, které Hospodin nepromluvil?"*
- 22 *Nuže, promluví-li prorok jménem Hospodinovým a věc se nestane a nesplní, nepromluvil to slovo Hospodin. Opovázlivě je mluvil ten prorok sám; nelekej se toho.*

1. Korintským 7:

- 1 *Pokud jde o to, co jste psali: Je pro muže lépe, když žije bez ženy.*
- 2 *Abyste se však uvarovali smilstva, ať každý má svou ženu a každá svého muže.*
- 3 *Muž ať prokazuje ženě, čím je jí povinen, a podobně i žena muži.*
- 4 *Žena nemá své tělo pro sebe, ale pro svého muže. Podobně však ani muž nemá své tělo pro sebe, ale pro svou ženu.*
- 5 *Neodpírejte se jeden druhému, leda se vzájemným souhlasem a jen na čas, abyste byli volni pro modlitbu. Potom zase buďte spolu, aby vás satan nepokoušel, když byste se nemohli ovládnout.*
- 6 *To ovšem říkám jako ústupek, ne jako příkaz.*
- 7 *Přál bych si totiž, aby všichni lidé byli jako já; ale každý má od Boha svůj vlastní dar, jeden tak, druhý jinak.*
- 8 *Svobodným a vdovám pravím, že je pro ně lépe, když zůstanou tak jako já.*
- 9 *Je-li jim zatěžko žít zdrženlivě, ať vstoupí v manželství, neboť je lepší žít v manželství než se trápit.*
- 10 *Těm, kteří žijí v manželství, přikazuji - ne já, ale Pán - aby žena od muže neodcházela.*
- 11 *A když už odejde, ať zůstane neprovdána nebo se s mužem smíří; a muž ať ženu neopouští.*
- 12 *Ostatním pravím já, a ne už Pán: Má-li někdo z bratří ženu nevěřící a ona je ochotna s ním zůstat, ať ji neopouští.*
- 13 *A má-li žena muže nevěřícího a on je ochoten s ní zůstat, ať ho neopouští.*
- 14 *Nevěřící muž je totiž posvěcen manželstvím s věřící ženou a nevěřící žena manželstvím s věřícím mužem, jinak by vaše děti byly nečisté; jsou však přece svaté!*
- 15 *Chce-li nevěřící odejít, ať odejde. Věřící nejsou v takových případech vázáni. Bůh nás povolal k pokoji.*
- 16 *Víš snad, ženo, zda se ti podaří přivést muže ke spáse? Víš snad, muži, zda se ti podaří přivést ženu ke spáse?*
- 17 *Každý ať žije v tom postavení, které měl od Pána, když ho povolal k víře. A tak to nařizují v církvích všude.*
- 18 *Jsi povolán jako žid? Nezatajuj svou obřízku. Jsi povolán jako pohan? Nedávej se obřezat.*
- 19 *Nezáleží na tom, zda je někdo obřezán nebo není, ale na tom, zda zachovává Boží přikázání.*
- 20 *Nikdo ať neopouští postavení, v němž ho Bůh povolal.*

- 21 *Byl jsi povolán jako otrok? Netrap se tím. Ale kdyby ses mohl stát svobodným, raději toho použij.*
- 22 *Koho Pán povolal jako otroka, má v Pánu svobodu. Koho povolal jako svobodného, je v poddanství Kristově.*
- 23 *Bylo za vás zapláceno výkupné, nebuďte otroky lidí!*
- 24 *V čem byl kdo povolán, bratří, v tom ať před Bohem zůstane.*
- 25 *Co se týká neprovdaných, nemám žádný rozkaz Páně, ale dávám jen radu jako ten, kdo je pro milosrdenství Páně hoden důvěry.*
- 26 *Domnívám se, že vzhledem k tomu, co má přijít, je pro člověka nejlepší zůstat tak, jak je.*
- 27 *Máš ženu? Nechtěj se s ní rozejít. Jsi bez ženy? Žádnou nehledej.*
- 28 *Ale i když se oženíš, nezhřešíš. A vdá-li se dívka, nezhřeší. Dolehne však na ně tíseň tohoto času. Toho vás chci ušetřit.*
- 29 *Chci říci, bratří, toto: Lhůta je krátká. Proto ti, kdo mají ženy, ať jsou, jako by je neměli,*
- 30 *a kdo pláčí, jako by neplakali, a kdo jsou veselí, jako by nebyli, a kdo kupují, jako by nevlastnili,*
- 31 *a kdo užívají věcí tohoto světa, jako by neužívali; neboť podoba tohoto světa pomíjí.*
- 32 ***Já bych však chtěl, abyste neměli starosti. Svobodný se stará o věci Páně, jak by se líbil Bohu,***
- 33 ***ale ženatý se stará o světské věci, jak by se zalíbil ženě, a je rozpolcen.***
- 34 ***Žena bez manžela nebo svobodná dívka se stará o věci Páně, aby byla svatá tělem i duchem. Provdaná se stará o světské věci, jak by se zalíbila muži.***
- 35 ***To vám říkám, abych vám pomohl, ne abych vás uvedl do nesnází, ale abyste žili důstojně a věrně lnuli k Pánu bez rozptylování.***
- 36 *Domnívá-li se někdo, že jedná nečestně vůči své snoubence, která je už ve zralém věku, a že se patří, aby si ji vzal, ať udělá, co chce: nezhřeší. Ať se vezmou.*
- 37 *Ale kdo je v nitru pevný, nic ho nenutí, má v moci svou vlastní vůli a pevně se rozhodl, že se s ní neožení, jedná dobře.*
- 38 *Takže kdo se ožení se svou snoubenkou, jedná dobře, ale kdo se neožení, udělá lépe.*
- 39 *Žena je vázána zákonem, pokud žije její muž. Jestliže muž umře, je svobodná a může se vdát, za koho chce, ale jen v Kristu.*
- 40 *Po mém soudu bude však pro ni lépe, zůstane-li tak; myslím, že i já mám Ducha Božího.*

Marek 1:

- 21 ***Když přišli do Kafarnaum, hned v sobotu šel do synagogy a učil.***
- 22 ***I žasli nad jeho učením, neboť učil jako ten, kdo má moc, a ne jako zákoníci.***
- 23 ***V jejich synagoze byl právě člověk, posedlý nečistým duchem. Ten vykřikl:***
- 24 ***"Co je ti do nás, Ježíši Nazaretský? Přišel jsi nás zahubit? Víím, kdo jsi. Jsi svatý Boží."***
- 25 ***Ale Ježíš mu pohrozil: "Umlkni a vyjdi z něho!"***
- 26 ***Nečistý duch jím zalomcoval a s velikým křikem z něho vyšel.***
- 27 ***Všichni užasli a jeden druhého se ptali: "Co to je? Nové učení plné moci - i nečistým duchům přikáže, a poslechnou ho."***
- 28 ***A pověst o něm se rychle rozšířila po celé galilejské krajině.***

2006

4. neděle v mezidobí Dt 18:15-20 Mk 1:21-28 29. ledna 2006

Váhám, kterému textu se věnovat. O ďáblu se moc nemluví (já také ne) a přece je důležité jej nepřehlédnout, jenže první čtení patří mezi základní lekce.

O významu proroka, závažnosti jeho slov a zodpovědnosti za slyšená slova.

Omluvám se těm, kteří mé poznámky už slyšeli. Ale potřebujeme tuto lekci všichni probrat, abychom na ní mohli dále stavět. Možná stihneme probrat dvě věci. Zázraky a proroky.

Když jsem začal číst Bibli, líbila se mi, ale zázraky mně – člověku 20. století – „vadily“. Připadaly mi jak z pohádky, např. „Hrnečku, vař“.

Přemýšliví biblisté už dávno začali kriticky zkoumat biblické texty a objevili zajímavé věci. Např., že 5 knih Mojžíšových nenapsal osobně Mojžíš. Jenže církev nepřipouštěla žádné zpochybňování. (Tak se přemýšliví lidé dostali do sporu s některými namyšlenými církevními autoritami, které si myslely, že všemu rozumějí a že Bible obsahuje veškeré poznání. Zbytečně a nešikovně se „věda a víra dostala do sporu“. Z naší strany se tvrdilo, „polož pokorně rozum na oltář“.

Až v polovině 20. stol. církev uznala svůj omyl.)

Někteří biblisté se snažili „odmytologizovat Bibli“. Všechno, co bylo vzdálené jejich nahlížení světa a zkušenosti, prohlásili za všelijaké přídatky, např. zázraky. S vaničkou se vytilo i dítě. Tento zkrat byl vlastně dalším neblahým ovocem po staletí zanedbávaného naslouchání slovu Božímu.

Jsem vděčný, dnes už zesnulému faráři Bohumilu Bílému, nesmírně pozoruhodnému člověku, za odkrytí průzoru k porozumění Písmu a biblickým zázrakům.

Prosím Vás, abychom vytěžili z našeho textu co nejvíce, přečtěte si texty: Ex 19 kap., 20:18-22; Dt 5:1-5. 22-33 a Dt 18:15-22.

Časem se nám ukáží další pohledy. Budou nám postupně vytvářet obraz jako při skládání puzzle. Nenechte se zneklidnit, jestli všemu nebudete hned rozumět. („Marie to všechno v mysli zachovávala a rozvažovala o tom.“ Lk 2:19)

Stručně zopakují děj. Hospodin uzavřel na Sinaji smlouvu se svým lidem. Nikdo nesměl překročit hranici na úpatí hory. Hospodin se setkal s Mojžíšem na hoře za velikého rachotu. (To mělo svůj význam, Hospodin je schopen ochránit svůj lid před každým nepřítelem, je větší než všichni králové, kteří se chlubí přehlídkami svých vojsk – vzpomeňte na Rudé náměstí 9. května.) Lidé se dole klepali jak ratlíci. Pak prosili: „Mojžíši, my jsme málem nepřežili setkání s Hospodinem na tu dálku, my nejsme jako ty, který rozmlouváš s Bohem na blízko. Prosíme tě, vyjednej s Hospodinem, ať už to nikdy neopakuje. Když nám bude chtít něco říci, ať nám pošle někoho, jako jsi ty, někoho z našich bratří.“ Hospodin s tím souhlasil. Ale řekl Mojžíšovi: „Musíme smluvit, jak lidé poznají mého posla. Pozor na podvodníky a blázny. Samozvaných spasitelů bude nespočet. V každém blázinci potkáte tři čínské císařovny, šest Napoleonů a pět Kristupánů. Nemáme pohlednici Sinaje ani Rudého moře, abychom ji přetrhli a prorok se tak mohl prokázat druhou půlkou (tak se třeba prokazovali poslové). Každý posel se musí legitimovat. Prorok musí adresátům svých slov dát znamení (udělat zázrak), aby poznali, že mluví mým jménem. Pokud nedá znamení, neposlouchejte ho, já si ho už vyrychtuji.“

(Kdo si víc čtete Písmo, můžete si všimnout, jak často je popisována svévolnost i pravých proroků, a jak tvrdý trest je za to postihl. Jako si dnes církev hlídá třeba zachovávání zpovědního tajemství, tak si Hospodin hlídá pravost proroků.) Každý adresát je povinen! požadovat legitimaci proroka. Slepá víra je nebezpečná a naivita se vymstí (20. století o tom ví své).

Všímejte si legitimování (prokázání pravosti) proroků v textech Písma a znamení, která byla lidem poskytnuta. Hospodin je velice solidní. Jedná s námi na rovinu, vybízí nás, abychom se přesvědčili a mohli mu na základě zkušenosti důvěřovat. Bůh není jak svatební podvodník, který podrážděně zaútočí, když jej požádáte o vysvětlení některých věcí nebo jeho tvrzení.

Vzpomeňte, jak přichází prorok za králem Achazem: „Vyžádej si znamení od Hospodina, svého Boha, buď dole z hlubin nebo nahoře z výšin,“ a jak král odmítá, protože by musel změnit svůj postoj k Hospodinu a říká náboženskou frází: "Nechci žádat a nebudu pokoušet Hospodina." Přečtěte si, prosím, 1. polovinu Iz 7. kapitoly.

Všimněte si, jak se v Lk 1. kapitole ptá Zachariáš „podle čeho poznám ...“ a Marie ptá anděla: „jak se to může stát ...“ (každý se ptá jiným tónem).

Marie je pečlivá ve víře, jde se přesvědčit, zda je Alžběta těhotná, zda je pravda to, co posel tvrdil. Marie si jde ověřit pravost posla! (Nejde pomáhat Alžbětě, protože maminka je nejpotřebnější v šestinedělí a kněžské rodiny byly dost bohaté, aby si zjednaly posluhu. U porodu Marie zřejmě nebyla, měla svůj program, srov. Lk 1:56).

V Janově evangeliu se místo zázrak, používá slovo znamení. Prolistujete si pár stránek evangelia a všimněme si, jak často Ježíšovi posluchači říkají: „jakým znamením dokážeš ...“.

Někteří ale žádají znamení znovu a znovu, protože nechtějí uvěřit. To je drzý přístup.

Zázrak nevyrobí víru, ale je svědectvím o pravosti posla. K důvěře druhému se potřebujeme přesvědčit, že je poctivý.

Bůh (stejně Ježíš) nám poskytuje dost důvodů k tomu, abychom mu mohli důvěřovat.

Jak Ježíš získává učedníky? Vraťme se třeba k evangeliu z neděle před dvěma týdny: „Druhého dne se Ježíš rozhodl vydat na cestu do Galileje. Vyhledal Filipa a řekl mu: "Následuj mě!" Filip byl z Betsaidy, města Ondřejova a Petrova; Filip zase vyhledal Natanaela a řekl mu: "Nalezli jsme toho, o němž psal Mojžíš v Zákoně i proroci, Ježíše, syna Josefova z Nazareta." Natanael mu namítl: "Z Nazareta? Co odtamtud může vzejít dobrého?" Filip mu odpoví: "Pojď a přesvědč se!"

Ježíš spatřil Natanaela, jak k němu přichází a řekl o něm: "Hle, pravý Izraelita, v němž není lsti."

Řekl mu Natanael: "Odkud mě znáš?" Ježíš mu odpověděl: "Dříve, než tě Filip zavolal, viděl jsem tě pod fíkem." "Mistře", řekl mu Natanael, "ty jsi Syn Boží, ty jsi král Izraele." Ježíš mu odpověděl: "Ty věříš proto, že jsem ti řekl: 'Viděl jsem tě pod fíkem?' Uvidíš věci daleko větší." A dodal: "Amen, amen, pravím vám, uzříte nebesa otevřená a anděly Boží vystupovat a sestupovat na Syna člověka." (J 1:43-51)

Všimněte si, neukazuje se vám tento text zase v novém světle? Neskládá se nám porozumění božím slovu jako obraz puzzle? (A takto to půjde dál a dál.)

(Kdo chcete, využijte řadu míst o znameních, v poznámkách pod čarou, na konci tohoto textu.)

Zázraky v Bibli mají jinou úlohu, než ohromovat diváky. Bůh není jako kouzelník, který tahá králíka z klobouku.

Prorok není věštcem, ani poslem špatných zpráv. Vyřizuje to, co nám Bůh radí. Varování proroků je výzvou k nápravě. Proroctví má vést k nápravě. Pak nedojde k důsledkům špatného chování, před kterými prorok varuje. Vzpomeňme na Jonáše: "Ještě čtyřicet dní, a Ninive bude vyvráceno." (Jon 3:4) A nebylo.

Nevím, že by se někde mimo Izrael vyskytovali proroci. Je to jedinečný jev v dějinách lidstva. Hospodin pro nás udržel, díky prorokům, čistotu pramene poznání. I v Izraeli, tak jako u pohanů, se králové nebo kněží pokoušeli svévolně měnit náboženství podle svých záměrů. Pro ovládnutí poddaných. (Manipulace a ideologizace náboženství samozřejmě hrozí i nám.) Zažili jsme za komunismu, jak se ideologie měnila podle přání vládců. Už Orwell o tom mistrně píše ve „Farmě zvířat“.

Většinu proroků „věřící“ zavraždili. To je útok proti Bohu!

Zobrazením Ježíše na kříži říkáme:

**POZOR, POZOR, MY MÁME VE ZVYKU VRAŽDIT TY, KTERÉ NÁM BŮH POSÍLÁ
K ZÁCHRANĚ !!!**

To je naše diagnóza.

Nemysleme si, že je Bůh necitlivý vůči prorokům, že je nelituje a posílá je do boje jako lhostejný generál do války.

Být prorokem je neštěstím z pohledu pozemského života. Je to horší než dostat rakovinu. Máte to spočítané.

Nemysleme si, že si Bůh jen tak nechá likvidovat své nejlepší lidi. Nemysleme si, že zapomíná na jejich hrozná trápení a velikou obětavost. To my zapomínáme na ty, kteří položili život za svobodu, od obětí válek, až po proroky.

(Copak my o prorocích mluvíme? Copak slavíme den umučení proroků, abychom získávali protilátky proti naší nesnášenlivosti a „zbožné“ pýše? Měli bychom na kolenou, o vodě a chlebu, prosit Boha o pomoc, abychom nebyli jako naši předkové, kteří proroky likvidovali.)

To vše říkám proto, abychom nepřehlédli závažnost Božího slova z dnešního úryvku evangelia:

**„Kdo by má slova, která bude prorok mluvit mým jménem, neposlouchal,
toho já sám budu volat k odpovědnosti“.**

Přehlédnout toto slovo a neposlechnout, by bylo tragické pro nás i pro naše děti.

Bůh nebouchá pěstí do stolu jako zakomplexovaný vztekloun. Zná cenu života a utrpení svých proroků, a ví o ceně své práce – o své námaze k záchraně lidí. Bůh si váží sám sebe. (Právě proto si umí vážit i druhých.)

Viděli jste vynikající film „Zachraňte vojína Ryana“? Četa vojáků se vydá zachránit Ryana. Než padne poslední z nich, velitel, řekne: „Ryane, ať váš život není zbytečný“.

Jsme odpovědní za svůj život také pro námahu a trápení proroků, včetně toho nejvyššího. Aby jejich obětavost nevyšla nadarmo.

Naším úkolem není trpět, ale přemýšlet nad tím, co nám Bůh říká a poslechnout.

Vrátím se ještě k zázrakům.

Ježíš chce, aby se jeho učedníci legitimovali, že je posílá, chce aby dělali zázraky. (Budeme si toho také postupně všímat.) Vybavuje své učedníky svou mocí. (alespoň jeden příklad: „ Amen, amen, pravím vám: Kdo věří ve mne, i on bude činit skutky, které já činím, a ještě větší, neboť já jdu k Otci“. Jan 14:12) Dnes kdekdo tvrdí, že má zjevení od Boha.

Po listopadu 89 mě řekl jeden muž, jehož si velice vážím: „Proč papež neuzdravuje?“ „To je dobrá otázka,“ odpověděl jsem, „ale musíme si položit další otázky: Proč neuzdravuji já? Nebo vy?“

Jenže pro nás je lehčí si přiznat, že jsem byl „roztržitý v modlitbě“ než přiznat, že jsem na nízké úrovni služebníků božích, že jsem nedosáhl takové úrovně, abych mohl dělat zázraky. To bychom si snižovali autoritu. (Proto si ji vyztužujeme uniformami a tituly.) A prohlásíme, že zázraky nepotřebujeme.

Neodříkám se ničeho, co podporuje mou důvěru v Boha a jeho slovo (abych pravdu řekl, je dost mizerná, jinak bych se třeba méně bál). Nevím, co mě v životě čeká a co může třeba otrást mou důvěrou v Boha. (Znám několik lidí, kteří přišli o víru, když viděli mučit lidi. Jestli někdo otupil svou citlivost a rozum utišujícím prostředkem náboženských frází, je to jeho věc. (Karel Marx

právem nazval náboženství „opiem lidstva“. Musel bych vysvětlit, že náboženství v tomto smyslu nemá nic společného s biblickou vírou.)

Proroci jsou pro nás nedoceněným a životně důležitým darem, drahocenně placeným Bohem i jimi samotnými.

Z Písma víme, že neposílá-li Bůh k některým generacím proroky, je to známkou úpadku lidu Božího. Nebude posílat posla, když ví, že by jej nikdo neposlechl. Bůh není blázen ani „sebevrah“ - neboť, „co jste učinili komukoliv, mě jste učinili“ - Bůh si necení proroka méně než sebe.

Poznámky:

Matouš 12:

38 *Tedy mu na to řekli někteří ze zákoníků a farizeů: "Mistře, chceme od tebe vidět znamení."*

39 *On jim však odpověděl: "Pokolení zlé a zpronevěřilé si hledá znamení; ale znamení mu nebude dáno, leč znamení proroka Jonáše."*

Matouš 16:

1 *Přišli saduceové a farizeové a pokoušeli ho; žádali na něm, aby jim ukázal znamení z nebe.*

3 *A ráno: 'Dnes bude nečas, slunce vychází do mraků.' Vzhled oblohy umíte posoudit a znamení časů nemůžete?*

4 *Pokolení zlé a zpronevěřilé hledá znamení; ale nebude mu dáno znamení, leč znamení Jonášovo." Opustil je a odešel.*

Matouš 24:

3 *Když seděl na Olivové hoře a byli sami, přistoupili k němu učedníci a řekli: "Pověz nám, kdy to nastane a jaké bude znamení tvého příchodu a skonání věku!"*

24 *Neboť vyvstanou lžimesiášové a lžiproroci a budou předvádět veliká znamení a zázraky, že by svedli i vyvolené, kdyby to bylo možné.*

30 *Tedy se ukáže znamení Syna člověka na nebi; a tu budou lomit rukama všechny čeledi země a uzří Syna člověka přicházet na oblacích nebeských s velkou mocí a slávou.*

Matouš 26:

48 *Jeho zrádce s nimi domluvil znamení: "Koho políbím, ten to je; toho zatkněte."*

Marek 8:

11 *I přišli farizeové a začali se s ním přít; žádali na něm znamení z nebe a tak ho pokoušeli.*

12 *V duchu si povzdechl a řekl: "Proč toto pokolení žádá znamení? Amen, pravím vám, tomuhle pokolení nebude dáno žádné znamení."*

Marek 13:

4 *"Pověz nám, kdy to nastane a jaké bude znamení, až se začne všechno schylovat ke konci!"*

22 *Vyvstanou lžimesiášové a lžiproroci a budou předvádět znamení a zázraky, aby svedli vyvolené, kdyby to bylo možné.*

Marek 14:

44 *Jeho zrádce s nimi domluvil znamení. Řekl jim: "Kterého políbím, ten to je; toho zatkněte a pod dozorem odved'te."*

Marek 16:

17 *Ty, kdo uvěří, budou provázet tato znamení: Ve jménu mém budou vyhánět démony a mluvit novými jazyky.*

Lukáš 1:

22 *Když vyšel, nemohl k nim promluvit, a tak poznali, že měl v chrámě vidění; dával jim jen znamení a zůstal němý.*

Lukáš 2:

34 *A Simeon jim požehnal a řekl jeho matce Marii: "Hle, on jest dán k pádu i k povstání mnohých v Izraeli a jako znamení, kterému se budou vzpírat.*

Lukáš 5:

7 *Dali znamení svým společníkům na druhé lodi, aby jim přišli na pomoc. Oni přijeli a naplnili rybami obě lodi, že se až potápěly.*

Lukáš 11:

16 *Jiní ho chtěli podrobit zkoušce; žádali od něho znamení z nebe.*

29 *Když se u něho shromažďovaly zástupy, začal mluvit: "Toto pokolení je zlé; žádá si znamení, ale znamení mu nebude dáno, leč znamení Jonášovo.*

Lukáš 21:

7 *Otázali se ho: "Mistře, kdy to nastane? A jaké bude znamení, až se to začne dít?"*

11 *Budou veliká zemětřesení a v mnohých krajinách hlad a mor, hrůzy a veliká znamení z nebes.*

25 *Budou znamení na slunci, měsíci a hvězdách a na zemi úzkost národů, bezradných, kam se podít před řevem valícího se moře.*

Jan 2:

11 *Tak učinil Ježíš v Káně Galilejské počátek svých znamení a zjevil svou slávu. A jeho učedníci v něho uvěřili.*

23 *Když byl v Jeruzalémě o velikonočních svátcích, mnozí uvěřili v jeho jméno, protože viděli znamení, která činil.*

Jan 3:

2 *Ten přišel k Ježíšovi v noci a řekl mu: "Mistře, víme, že jsi učitel, který přišel od Boha. Neboť nikdo nemůže činit ta znamení, která činíš ty, není-li Bůh s ním."*

Jan 4:

48 *Ježíš mu odpověděl: "Neuvidíte-li zázraky a znamení, neuvěříte."*

54 *To druhé znamení učinil Ježíš opět v Galileji, kam přišel z Judska.*

Jan 6:

2 *Šel za ním velký zástup, poněvadž viděli znamení, která činil na nemocných.*

14 *Když lidé viděli znamení, které Ježíš učinil, říkali: "Opravdu je to ten Prorok, který má přijít na svět!"*

26 *Ježíš jim odpověděl: "Amen, amen, pravím vám, hledáte mě ne proto, že jste viděli znamení, ale proto, že jste jedli chléb a nasýtili jste se.*

30 *Řekli mu: "Jaké znamení učiníš, abychom je viděli a uvěřili ti? Co dokážeš?"*

Jan 7:

31 *Ale mnozí ze zástupu v něj uvěřili a říkali: "Až přijde Mesiáš, bude snad činit více znamení než on?"*

Jan 9:

16 *Někteří z farizeů říkali: "Ten člověk není od Boha, protože nezachovává sobotu." Jiní naopak říkali: "Jak by mohl hříšný člověk činit taková znamení?" A došlo mezi nimi k roztržce.*

Jan 10:

41 *Mnozí k němu přicházeli a říkali: "Jan sice neučinil žádné znamení, ale vše, co o něm řekl, je pravda."*

Jan 11:

47 *Velekněží a farizeové svolali radu a řekli: "Co si počneme? Ten člověk činí mnohá znamení.*

Jan 12:

18 *Proto ho také přišlo uvítat množství lidu, neboť slyšeli, že učinil toto znamení.*

37 *Ač před nimi učinil taková znamení, nevěřili v něho.*

Jan 20:

30 *Ještě mnoho jiných znamení učinil Ježíš před očima učedníků, a ta nejsou zapsána v této knize.*

Skutky apoštolské 2:

19 *A učiním divy nahoře na nebi a znamení dole na zemi: krev a oheň a oblaka dýmu.*

43 *Všech se zmocnila bázeň, neboť skrze apoštoly se stalo mnoho zázraků a znamení.*

Skutky apoštolské 4:

30 *„a vztahuj svou ruku k uzdravování, čiň znamení a zázraky skrze jméno svého svatého služebníka Ježíše.“*

Skutky apoštolské 5:

12 *Mezi lidem se rukama apoštolů dalo mnoho znamení a divů. Všichni se svorně scházeli v Šalomounově sloupoví.*

Skutky apoštolské 6:

8 *Štěpán byl obdařen Boží milostí a mocí a činil mezi lidem veliké divy a znamení.*

Skutky apoštolské 7:

36 *To je ten Mojžíš, který je vyvedl z Egyptské země, který činil divy a znamení v Egyptě, při Rudém moři i na poušti po čtyřicet let.*

Skutky apoštolské 8:

6 *Všichni lidé byli zaujati Filipovými slovy, když je slyšeli, a když viděli znamení, která činil.*

13 *Tu uvěřil i sám Šimon, dal se pokřtít, byl stále s Filipem a nevycházel z úžasu, když viděl, jak se tu dějí veliká znamení a mocné činy.*

Skutky apoštolské 14:

3 *Přesto tam Pavel a Barnabáš dost dlouho zůstali a přes všechny překážky mluvili o Pánu; a Pán dosvědčoval svou milost tím, že jim dával moc konat znamení a zázraky.*

Skutky apoštolské 15:

12 *A když Barnabáš a Pavel začali vypravovat, jaká znamení a divy činil Bůh skrze ně mezi pohany, všichni ve shromáždění zmlkli a poslouchali.*

5. neděle v mezidobí

2018

5. neděle v mezidobí Job 7:1-4. 6-7 1 Kor 9:16-19. 22-23 Mk 1:29-39 4. února 2018

Snad jsme v biblickém vyučování už trochu pokročili. K získání další moudrosti je opět nutné samostudium.

Knihy Jób patří mezi biblické mudroslovné knihy. Posunula tehdejší myšlení izraelitů, kteří měli za to, že každé neštěstí je trestem od Boha.³⁰³

Apoštol Pavel prokázal svou důvěryhodnost znameními (o této legitimitě jsme opět mluvili před týdnem).

Ježíš přišel obrátit izraelity – i nás – k Otci.

Potřetí chci mluvit o nutném obrácení se k Ježíši a nápravě.³⁰⁴

Ujistíme Boha o své víře a lásce. Ptejme se, kam jsme v Ježíšově vyučování došli a jak Ježíši rozumíme.

V našich školách učitelé děti zkoušejí a známkují. V jiných typech škol to není třeba.

I ve škole, natož v kostele, se učíme pro sebe. Ve vyučování Bohem jde ještě o víc než v našich školách. V kostele nepíšeme prověrky, jsme dospělí, ale kontrolní otázky jsou pro nás důležité, známe pravidlo: „Dvakrát měř a jednou řež.“

V r. 1966 jsme na Strojní fakultě měli programová skripta na chemii. Na konci každé lekce byly otázky. Kdo odpověděl dobře, dostal doporučení: „Pokračuj na straně X.“

Kdo špatně, byl vyzván: „Vrať se na stranu Y.“

Položím otázku: „Jakou největší chybu udělali lidé v Ráji?“

Odpověď není nějakou teoretickou spekulací, selhání v Ráji patří mezi základní čtyři typy hříchu, které stále opakujeme. Vícekrát jsme o tom spolu mluvili.

Jedním z našich úkolů je naučit se přemýšlet a vzdělávat se u co nejlepších učitelů.

Soužití s lidmi je trenažérem na společnost s Bohem a nebešťany.

Když naříkám, že některé církevní formulace nejsou dobře přeloženy, někteří se mi posmívají, jiní se pohoršují, že otravuji.

O nesrozumitelných slovech Modlitby Páně začal mluvit i římský biskup František.

Jak jsme se dosud Modlitbu Páně modlili?³⁰⁵

Co jsme mínili slovy: „Otče, neuveď nás do pokušení?“ O co jsme v těchto slovech prosili?

303 Ovšem Boha, který by nás zkoušel, kolik vydržíme, bychom těžko měli rádi.

Nám se dostalo útěšného vyučování o Bohu od Ježíše.

304 Přiznat se k selhání je náročné, hrozí trest. Přesto se někteří provinilci přiznají nebo udají. Bůh nám přiznání velice ulehčuje, neukládá trest.

305 Někteří namítají, že rituály jsou dostatečně silné sami o sobě a není třeba je vysvětlovat. (V jiných oborech naší činnosti bychom si takové tvrzení nedovolili. Šamani svými rituály také některé lidi uzdravují, a přesto

(Opět se nad tím zamýšlíme v biblických hodinách.)

Bůh nám daroval svobodu – a tu se máme naučit používat.

Bůh po nás nežádá bezhříšnost.

Chybám se nevyhneme, ale máme se z nich poučit a snažit se jejich počet co nejvíce snížit.³⁰⁶

Bez předježíšovského biblického vyučování (Starého zákona) neporozumíme Ježíšovu vyučování! Ani Modlitbě Páně a prosbě: „Otče, neuveď nás do pokušení.“

Bible nás už v příběhu o selhání lidí v Ráji vede k rozpoznávání příčiny selhání Adama a Evy.³⁰⁷

Každá naše chyba a hřích nás upozorňují, že něco ještě neumíme nebo jsme v něčem selhali. Biblické vyučování nás na to mnohokrát upozorňuje a ukazuje cestu k pokroku.³⁰⁸

Dnes opět připomenu selhání Saula, Davida a Jidáše. A opět prosím o samostudium, každý si je můžeme v Písmu přečíst a promyslet, co jen krátce zopakují.

Když si Izraelité prosadili krále, Hospodin jim vybral tehdejší největší osobnost – Saula („převyšoval ostatní od ramen“). Byl tak otevřený Duchu božímu, že i prorokoval. Ale také se nechal ovládnout mocí a jednal svévolně ... (a žárlil na Davida).

Často svého zločinného jednání litoval (např. při pronásledování Davida až na smrt, se zapřísahal, že se polepší), ale spoléhal jen na sebe, nehledal příčinu svého jednání a neprosil Hospodina o pomoc.

jsme zvolili cestu medicíny.) Modlitba Páně je naším společným velikým rituálem. Kam jsme tedy v této modlitbě, s tímto rituálem došli?

Malé děti slovům Modlitby Páně pochopitelně nerozumí. Jak větším dětem doma vysvětlujete slova Modlitby Páně?

Modlitba Páně je více návodem k rozhovoru s Bohem než vlastní modlitbou. (Říkávám, že je jako „obsah kapitol“ knihy. Knihu máme prostudovat a něco se naučit – to nelze nahradit odříkáváním názvů kapitol.)

306 I rodiče počítají s tím, že děti budou někdy zlobit, udělají jim ostudu nebo škodu. Snoubencům neříkáme, že se nesmí hádat, ale ukazujeme jim, jak své hádky a spory řešit.

Jsme Bohu vděční za jeho milosrdenství; on sám nám poskytuje pomoc a odpuštění (ujímá se postiženého i viníka) a učí nás, jak dojít k nápravě.

Už děti z „náboženství“ umějí říci, za jakých podmínek by mohli lidé v Ráji zůstat, a proč se tak nestalo, co lidé zanedbali. Jenže my, faráři, jsme v kostele neučili lidi přemýšlet. Místo toho jsme říkali, že víra je dar a že o tento dar máme prosit. Kdyby si tak někdo počínal, např. v manželství – neučil se řešit hádky a spory a jen se modlil za dobré manželství, daleko by nedošel. Vždy platí: „Modli se a pracuj.“

Rodiče, učitelé i Bůh nás vedou k hledání příčin našich selhání. Léta si říkáme, že k obrácení a nápravě patří úsilí najít příčiny našich chyb a selhání. Tak jednáme i v běžném životě, bez toho by nebylo žádného pokroku.

307 Adam s Evou nejedli dostatečně ze „stromu života“ – zanedbali budování vztahů se svým Tvůrcem a Dobrodincem a pak se nechali svést pokušením a svůdcem. (Tak se to se stává i manželům, zanedbají-li budování vzájemného vztahu, lehko podlehnou svodům ...)

Manželé, kteří spolu nestolují, netěší se ze sexu, nemluví spolu, zanedbávají společný vztah. Naopak ti, kteří se radují a dobrořečí Bohu za jeho dary, v manželství prospívají.

Mudrc Rav (3. století) ke slovům: „Budeš se radovat ze všeho dobrého, co dal Hospodin, Bůh tvůj, tobě a tvému domu“ (Dt 26:11), řekl: „V budoucím světě budeme souzeni pro každé oprávněné potěšení, které jsme si odepřeli v tomto životě.“

308 Nejen v typech hříchů, které stále opakujeme: „bratrovražda“, „potopa“ a „budování města a věže“. (Vícekrát jsme o tom spolu mluvili.)

Zkoumali jsme význam slov: „Duch Hospodinův odstoupil od Saula a přepadl ho zlý duch od Hospodina.“ (1 S 16:14)

Je důležité si na vyprávění o Saulovi pečlivě všimat, kolikrát v něm působil Duch Boží a kolikrát se jej zmocňoval zlý duch od Hospodina. (Znovu si to celé pročtěte, prosím.)

Saul ve svém paláci řádl *jako posedlý* (1 S 18:10n), když „vystřízlivěl“, měl Boha úpěnlivě prosit o pomoc: „Hospodine, byl jsem otevřený tvému Duchu, uměl jsem s ním spolupracovat, ale teď mě ovládá duch zlý, jednám jako pomatený a ubližuji druhým. Už nejsem pánem sebe, prosím tě, můžeš mi pomoci?“

Saul nehledal příčinu svých selhání, nebudoval vztah s Hospodinem, proto nedošel k *obrácení*.³⁰⁹

David se dopustil strašných zločinů, ale přiznal je a *obrátil se*.³¹⁰

O rozdílu mezi jednáním Jidáše a Petra častěji podrobně mluvíme. Jen stručně připomenu: Jidáš byl jeden z nejschopnějších učedníků Ježíše. (Mistr si jej nevybral ke zradě, ale k apoštolátu).

Ježíš věděl, že jeho slabostí jsou peníze a pýcha. Proto mu svěřil společnou pokladnu. Jidáš si z ní příkrádal ...

Jidáš si své svědomí pečlivě pěstoval – po každé krádeži činu upřímně litoval a *vzbudil opravdové přesvědčení se už vícekrát této špatnosti nedopustit*. Ale neobrátil se o pomoc k Ježíši, myslel si, že svou nápravu zvládne sám. Nebudoval s Mistrem pravdivý a upřímný vztah, jako Petr.³¹¹

Ježíši na Jidášovi mnoho záleželo.³¹²

Aby se mohl zhrozit své bídy a začal toužit po nápravě, přestal ho Ježíš na chvíli chránit před Zlým. O polehčující okolnosti Jidášovy zrady jsme už mluvili. Vzpomínáte? (Viz Lk 22:3)

Jidáš byl oslabený a nebyl při zradě Ježíše úplně přičetný. Když „vystřízlivěl“, vyděsil se svého činu, litoval toho, a šel se udat. Vyzpovídal se a vrátil peníze. Ale narazil na špatného zpovědníka, který se mu vysmál. Sám nad sebou tedy vynesl tvrdý rozsudek a vlastní rukou se popravil.³¹³

309 Podobně a ještě hůř, než Saul, dopadli přední muži Izraele, *neobrátili se* a zavraždili Mesiáše.

310 Je nutné si znovu přečíst Davidovy příběhy. Čím byl David sváděn, jak toužil mít ještě víc (území i žen). Jak svůj hřích zahlazoval ještě větším zločinem.

A jak se – na rozdíl od Saula – napravil, a mohl zůstat králem.

Všechny židovské děti se učí o Davidových zločinech i o jeho nápravě. (České děti Davidovo obrácení neznají a přiznání chyb se od V. Klause a M. Zemana nedočkají.)

311 Vyhledejte si Lk 5:8 a porovnejte upřímnost Petrovu s Jidášem. Petr svou hříšnost nepopíral.

312 Ježíš se o Jidáše do poslední chvíle ucházel.

Kolik pozorností prokázaných Jidášovi Ježíšem od začátku Poslední večeře jste napočítali? Vezněte k tomu děti nebo vnoučata, bude to pro ně zajímavé.

313 Dětem každý rok převypravuji Jidášův příběh a pak porovnáme jeho jednání s jednáním Petra. Říkám dětem: „Bůh je milosrdný jako nikdo jiný, každý hřích je ochoten nám odpustit. Nabízí nám pomoc k nápravě.“

„Jakou chybu, děti, Jidáš udělal?“ A pak spolu hledáme odpověď.

„Škoda, že Jidáš nešel za Ježíšem, aby jej poprosil o odpuštění a o pomoc. Mohli jsme mít svatého Jidáše. Děti, je třeba si vytvořit návyk obracet se se svými chybami na Ježíše (to také patří do oleje, který nelze koupit.“
Srov. Mt 25:1-13)

Vraťme se k prosbě: „Otče, neuveď nás do pokušení.“ Uvidíme, k jaké lepší formulaci teologové dojdou.

Vždy jsem učil, o co v této prosbě prosím: „Bože, prosím tě, pomoz mi nacházet příčiny mých selhání a dluhů, abys mě na jejich nebezpečí nemusel upozorňovat *drastičtějším* způsobem“ (jako Saula nebo Jidáše).³¹⁴

Už jen doplním:

Za své mluvnické chyby se právem stydíme, víme, že matematické chyby v životě mohou být tragické, stejně jako selhání v medicíně, farmacii nebo v dopravním provozu.

Jak je možné, že vůči božímu vyučování jsme tolik nepřesní a neuctiví?

Proč se nezajímáme o to, čemu v Písmu nerozumíme? Přece s Bohem máme ty nejlepší vztahy a zkušenosti. To on nám ukazuje jak vytvářet pěkné mezilidské soužití a pomáhá nám k tomu.

Kdyby někdo nepřesně citoval naše slova, vadilo by nám to. Kdyby nás někdo ošidil, dožadovali bychom se nápravy. Tak proč se slovem božím nakládáme nepečlivě?

Každou chvíli na tyto na hrubé chyby upozorňuji.³¹⁵

314 Kdysi jsme si říkali příklad o profesoru a premiantovi třídy. Když premiant gymnázia začne být přehnaně sebevědomý, dobrý učitel, který má studenty rád, mu dá v hodině matematiky příklad, který student nemůže spočítat. Možná to studentovi pomůže. Možná uzná, že neví vše. Možná profesoru poděkuje (třeba za deset let), že mu to pomohlo. Druhou možností je, že si student bude stěžovat. Vyšetřující komise prohlásí, že mu učitel dal příklad, který v hodinách matematiky v třídě neprobíral, a kluk bude „na koni“ ...

Jeden člověk pil, ale – jak to bývá – nic s tím nedělal. Na jedné rodové slavnosti se opět opil a fyzicky napadl svou dceru, která byla v pokročilém těhotenství. Ani to s ním neotřásl. Pil dál, až od něj manželka odešla.

Juda (syn Jakubův) se ze svých bratrů nejvíce obrátil a napravil se. Proto je dalším patriarchou Izraele (po Abrahámovi, Izákovi a Jakubovi.)

David je svatým králem, přestože se dopustil strašných zločinů, ale na rozdíl od Saula své viny nezapíral a polepšil se.

Petr je prvním z Dvanácti, protože svých chyb nejvíce litoval a využil Ježíšovy pomoci k nápravě.

Starší Izrael (židé) i jeho mladší bratr (kristovci) jsou hříšným lidem tvrdého srdce. Potřebujeme předáky poctivě si přiznávající své viny a prosící Boha o pomoc při nápravě. Ty, kteří nás převyšují, nesnášíme a pronásledujeme (Josefa, syna Jakubova, Ježíše. I Miláček Páně je nám vzdálen).

315 Místo **obrácení** používáme chybně *pokání*.

Proč se ve chvalozpěvu Gloria šidíme, když říkáme: „Sláva na výsostech Bohu a *pokoj lidem dobré vůle*“? Proč Bohu křivdíme? V Písmu stojí: „**Sláva na výsostech Bohu a pokoj lidem – v nich (ve všech) má Bůh zalíbení.**“

V evangeliu stojí: „Odpusť nám naše **dluhy**, nikoliv naše *viny*“ (Nepřesný překlad Modlitby Páně je několik set let starý.)

Věřím v Boha je zavádějící, máme podle smyslu říkat: Bože, chci tě stále poznávat, abych ti mohl čím dál víc důvěřovat.

Ježíš nesestoupil *do pekel*, ale **do říše zesnulých**.

Bohu nemůžeme *žehnat*, máme mu **dobrořečit**.

Nerozlišujeme ponoření Janovo od ponoření do Jména Ježíšova (Boží Trojice).

Jan není *Křtitelem*, nýbrž **Baptistou** (Ponořovatelem), *nekřtil*, ale **ponořoval** do Jordánu.

Ježíš nebyl *pokřtěn*, ale **ponořen** do vody Jordánu.

Příprava na Velikonoce (čtyřicetidenní) není *postní* dobou.

Josef je **manželem** ne *snoubencem* Marie.

Takových chyb je více. Stěžuji si na ně i tři kněží v teologické revui Salve 1/17, v „Rozhovoru o situaci kněží v Čechách“, ale zatím se u nás nic nehnulo.

Před třemi týdny jsem řekl, že nám reforma církve nepomůže, potřebujeme základní nápravu – pečlivě se vrátit k Ježíšovi a jeho slovům.

Uděláme-li to, pak budeme schopni se modlit v Ježíšově jménu – v jeho milujícím a pečlivém postoji k Otci.³¹⁶

Pak nám Ježíš velice rád uzdraví nejen naše tchyně.

Ale potřebujeme mít jasno, jak to je s naší modlitbou – jak a za co máme Boha prosit (a co Bůh očekává od nás).

Nepřehlédněme, prosím, důležitá Ježíšova slova: „Přišel jsem především učit a obracet vás k Otci.“ (Mk 1:38)

2015

5. neděle v mezidobí Job 7:1-4. 6-7 1 K 9:16-23 Mk 1:29-39 8. února 2015

Trápení nás sužuje, bere radost ze života, někdy život úplně zničí.

Kniha Jób tehdejší představu o příčině zla (jako trestu božího) posunuje dál.³¹⁷

Apoštol Pavel, jakožto žid, ví, že se nás Hospodin bude ptát: „Cos učinil pro to, aby (nejen) tvé děti poznaly Tóru?“

Evangelium nám vícekrát ukazuje, co slovo „opustit“, znamená.³¹⁸

316 „Amen, amen, pravím vám: Kdo věří ve mne, i on bude činit skutky, které já činím, a ještě větší, neboť já jdu k Otci. A začkoli budete prosit ve jménu mém, učiním to, aby byl Otec oslaven v Synu. Budete-li mne o něco prosit ve jménu mém, já to učiním. Milujete-li mne, budete zachovávat má slova.“ (J 14:12-15)
„V onen den se mě nebudete již na nic ptát. Amen, amen, pravím vám, budete-li o něco prosit Otce ve jménu mém, dá vám to. Až dosud jste o nic neprosili v mém jménu. Proste a dostanete, aby vaše radost byla plná. (J 16:23-24)

Také vás překvapuje, že Ježíš na konci svého života řekl apoštolům: „Až dosud jste o nic neprosili v mém jménu“?

Potřebujeme mít jasno, jak to je s naší modlitbou. Jak a za co máme Boha prosit (a co Bůh očekává od nás).

317 Po Ježíšově životě by nám ale sdělení knihy Jób nestačilo. Bůh by nám připadal jako někdo, kdo na nás zlo dopouští a my ho nesmíme kritizovat. Kdo nezná biblickou orientální řeč, mohl by mít Bohu za zlé, že Bůh kvůli sporu se satanem postihuje člověka utrpením.

V devadesátých letech jsme si mysleli, že už konečně nikdo nebude souhlasit se zabíjením lidí ...

Po „Osvětami“ a v současném chladnokrevném válčení se znovu ptáme, zda mimo zvrhlosti lidí existuje někdo, kdo pokouší lidi ke zlu.

V dobru pozorujeme účast božího Ducha. Ptáme se, jestli tu je nějaká velká zlá inteligence, která má nezanedbatelný podíl na zlu ve světě? Nechceme tím snižovat svou vlastní odpovědnost za zlo a přesunovat vinu na někoho jiného, ale kdo se setkal s ďábelskou krutostí a lhostejností se vážně ptá, jak to se satanem je.

I apoštol říká, že nemáme co do činění jen s mocnými světa.

Vědět o nepříteli, znát jeho strategii, je důležité. (I když ani Putinovi nikdo „do hlavy nevidí“. Tyto typy nelze podceňovat, od nich můžeme očekávat jen to nejhorší; horší než by nás kdy vůbec napadlo. Zlo je nepochopitelné, je absurdní.)

318 Apoštolové nezanechali své rodiny, práci a odpovědnost za živobytí pro své blízké. „Opustit“ znamená na první místo postavit „boží království“.

Ježíš přišel, abychom měli život v hojnosti. Žádnému nemocnému neřekl: „Obětuj své utrpení Bohu“. (Tak mluví ti, kteří nevědí, že mají uzdravovat a stavět se proti zlu. Ti, kteří si nepřiznají, že jsou pod míru prvních Ježíšových učedníků.)

Ježíš byl do domu Šimona a Ondřeje pozván ke společnému stolu.

To se ví, že se mluvilo o Hospodinu a nové možnosti „božího království“. Navštívené rodiny se radovaly ze vzácného hosta, nikdo nezmařil příležitost Ježíšovi naslouchat a ptát se ho.

Kdybychom my nepřetékali otázkami na Ježíše, kdybychom nevyužívali svých možností se o Bohu něco dalšího dozvědět, nemohli bychom se pokládat za dobré Ježíšovy učedníky.³¹⁹

Po Ježíšově vyučování, uzdravování a přemáhání zla („vyhánění zlých duchů“) v Kafarnaum Ježíš s učedníky vyšel do okolních městeček za svou „prací“ ...³²⁰

Přemýšlíme o Večeři Páně, co do ní Ježíš vložil.

Nevyužíváme dostatečně jeho nabídky. Přiznáváme si, že nemáme v naší společnosti strhující pověst Ježíšových lidí.

Ježíš počítá s naším učednictvím. Nehrajeme si na mistry. Proto si znovu a znovu opakujeme, jaké podmínky máme vždy připravit, aby v nás Ježíš mohl udělat to, po čem touží po sjednocení se sebou a s druhými.

Říkáme si, že nemůžeme přeskakovat jednotlivé základní kroky. Dům postavený na špatných základech se zřítí. Nepořádek v nižších poschodích odradí návštěvníka vystupovat výš.

Nadpřirozené lze stavět až na přirozeném.

Naše víra (důvěra) je pozváním na cestu, na které se máme uskutečnit ...

„Vyjdi, požehnám ti. Budeš požehnáním pro druhé“, říká Hospodin Abramovi. (Srov. Gn 12:1-2)

Bůh nás důvěryhodně pozval do života, k osobnímu přátelství.

V manželství také zve druhého na cestu ...

Soužití s druhými je pracné. Cesta v porušeném světě je náročná ...

Každou chvíli si nerozumíme, zraňujeme se. Potřebujeme se uzdravovat a potěšovat jeden druhého.

Bůh na to myslel – s velkou pozorností, vynalézavostí a štědrostí. Vymyslel dary, kterými můžeme obdarovávat druhé.

Ježíš řekl: „Proto opustí muž otce i matku a připojí se ke své manželce, a budou ti dva jedno tělo.“ (Mt 19:5)

Petr řekl Ježíšovi: „Hle, my jsme opustili všecko a šli jsme za tebou.“

Ježíš řekl učedníkům: „Amen, pravím vám, není nikoho, kdo opustil dům nebo bratry nebo sestry nebo matku nebo otce nebo děti nebo pole pro mne a pro evangelium, aby nyní, v tomto čase, nedostal spolu s pronásledováním stokrát více domů, bratří, sester, matek, dětí i polí a v přicházejícím věku život věčný.“ (Mk 10:28-30)

319 Měli jsme vloni setkání ročníku ze semináře (po 39. letech). Samozřejmě, že jsme se ptali, jak se kdo má. Ale odjížděl jsem poněkud zklamaný – otázky na Písmo se jaksi neujaly ... Mezi duchovními nejsou tato témata vítaná, že by to bylo platilo i zde: „O práci se ve společnosti nemluví.“

320 Římský biskup František nám připomíná, že každý křesťan, natož kněz, natož biskup, má především hlásat, že Ježíšova „dobrá zpráva“ (evangelium), je velikou nabízenou pomocí lidem.

Papež je první mezi biskupy; zásadně káže na biblické texty. Kdo si myslí, že může místo kázání hlásat náboženskou politiku, mívá se s apoštolátem Ježíše.

Kultura společného stolování, oblékání, bydlení, naslouchání, rozhovorů, vyučování, sexuality, společenského setkávání a dalších příjemných zážitků přispívá k vzájemnému porozumění, vynahrazování si zranění a k dobrým vztahům.³²¹

Přijít do Vladislavského sálu v mikině je buranství.

Slavení svatební hostiny Hospodina se svou nevěstou je nesrovnatelné s jakoukoliv „světskou“ slavností.

Před tvář boží ale může přijít i chudý, i marnotratný syn jako poslední bosý žebrák, ale není možné, aby hodil na zem nabízený dar slitování (nelze přijít bez „roucha svatebního“).

Pro vztahy ve farnosti a pro slavení Večeře Páně je nutné si připomínat a prožívat význam Ježíšových slov:

„Otče náš.

Ženichu náš.

Vy všichni jste bratři.“³²²

Pes a kočka se bez prostředníka – člověka – nemohou sblížit.

Malé děti někdy odstrkují druhé děti, žalují na ně, povyšují se nad ně ...

Rodiče děti vychovávají, Bůh nám teprve poskytuje výchovu jedinečné krásy. Jedná s námi s velkou laskavostí a úctou.

Nikdy by nás nenapadlo a ani bychom si netroufli pomyslet jaké místo v „srdci“ Boha máme ...

Každý týden nás – svou nevěstu – zve ke svatebnímu stolu, dává se nám, uzdravuje nás ze zranění, ze skutečných křivd i ze subjektivního pocitu ukřivděnosti. Chová nás ve své náruči ...

Kdo se od něj nechá vymazlovat a domazlovat (v jakémkoliv věku), je proměňován do Ježíšovy podoby.

Všimli jsme si, že lidi ohromně spojuje společný nepřítel. (I ty, kteří se dříve nevyhledávali.)

Pro některé účastníky bohoslužeb je Ježíš největším prostředníkem.³²³

Neplatí to automaticky, někteří přicházejí do kostela se svou zaujatostí vůči druhým, s nepřejícností, záští ...

321 Ježíš nám ukázal, jak vše v našem životě můžeme povýšit na Bohopoctu.

Víme-li, že Bůh je s námi kdekoliv, pak i doma dbáme na pěkné oblečení, na pořádek, na pěknou mluvu ... Úklid doma má stejně velkou(!) hodnotu jako úklid kostela. Vše může být modlitbou – setkáním s Bohem a „pro Boha“. Nic není nečistého. Ježíš dal nový rozměr a smysl našemu životu. Ať jíte či pijete či cokoli jiného děláte, všechno činite k slávě Boží. (1 K 10:31)

Jezdil s „hovnocucem“ není nečisté (u hinduistů takovou práci mohou dělat pouze „nečistí“).

Nečistým (ne košer) je manipulování s druhými a spolupráce se zlem. To, co se přičí spravedlnosti, slušnosti a milosrdenství.

322 Pokud někdo má špatné zkušenosti s otcem, těžko může Bohu říkat „Otče“ (Ať říká třeba: „Matko naše“. Bude-li později dobrým otcem, možná časem oslovení „Otče“, přijme.

Možná až po zkušenosti se soužitím v manželství, můžeme přijít „na chuť“ slovům Ženichu náš. („Ježíši, jsi náš ženich. Je to zpečetěno tvou krví.“) Dítě takové oslovení dost dobře nemůže ocenit.

323 V dopravním prostředku jsou lidé těsně vedle sebe. Psi by se do krve porvali.

Beduíni chodí dodneška ozbrojení.

Bůh nás „ochočil a odzbrojil“, tím nám uvolnil ruce, srdce i peněženku. Díky jemu si znovu a znovu můžeme důvěřovat.

Ale všimněme si, co s námi udělá třeba svatební hostina.

(Někdy se stane, že se doma pohádáme a nechceme se nám na svatbu jít. Ale kvůli rodině se nakonec přemůžeme. Svatba je krásným a silným obřadem ... Pak je společné jídlo, pomalu mezi námi tají ledy, ale přece jen ještě trochu trucujeme, abychom „neztratili svou tvář“. Pak přijde nevěsta a vyzve nás k tanci a řekne: „Strejčku, já vím, žeš mě měl vždycky rád. Já ti jsem moc vděčná ...“

A když se vrátíme ke stolu, už se pomalu naše ruka blíží k ruce naší manželky ...

Takovou krásnou moc má slavnost.

A co teprve Ježíšova svatební hostina! Při ní mohou roztát všechny ledovce.

Ale nebylo by uctivé ke Kristu, abychom se už předem na jeho Hostinu nepřipravili – na tak velkou slavnost Božího milosrdenství.

Máme v paměti, že Ježíš umyl apoštolům nohy(!) a řekl, že nám dal příklad, že i my máme jeden druhému nohy umývat. Ničeho mu pro nás nebylo zatěžko.

Kdybychom nepřišli alespoň s touhou, aby nám Ježíš pomohl překonat vzdálenost mezi námi, když nejsme schopni ji sami překonat.

„Věříš tomu, že tě mohu uzdravit?“, ptal se Ježíš malomocných, slepých, hluchých a ochrnutých ...

My starší jsme stokrát a stokrát říkali: „Věřím v Boha ...“

Věříme Bohu, že nás může uzdravit z naší nesnášenlivosti?

Už Tridentický katechismus říká jak se připravit na Večeři Páně: „Nejprve se rozpomeň, zda žiješ v přátelství se všemi lidmi a jestli je upřímně miluješ.“

(Když naši předkové chodili ozbrojení, museli zbraně odložit v předsíni kostela.) Podání ruky je prastarým gestem, kterým ukazují, že nemám v ruce zbraň.

„Pozdravení pokoje“ je mnohem větším rituálem: „Chci s tebou jednat, jako by s tebou jednal Kristus, chci s tebou jednat, jako bych jednal s Kristem.“

Pokud někdo neodloží před kostelem své „drápy, tesáky, jedovatou slinu“, nepřejícnost, zaujatost, povýšenost, pokud nepřichází jako tvůrce pokoje, měl by před „pozdravením pokoje“ jít za dveře. Aby si neublížil (mohlo by se mu stát, že jí a pije sobě odsouzení – srov 1 K 11:29).

Ale i to by bylo pozdě. Ježíš s námi přece jedná navýsost laskavě. Proto nám mohl říci: „Amen, pravím vám, že již ten, kdo se hněvá na svého bratra, bude vydán soudu; kdo snižuje svého bratra, bude vydán radě; kdo svého bratra ztrácuje, propadne ohnivému peklu.“

Přinášíš-li tedy svůj dar na oltář a tam se rozpomeneš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem; potom teprve přijď a přines svůj dar.

(Mt 5:22-24)

Ježíš přišel, aby nás (hloupě uražené) smířil s Bohem.

A aby nás uražené a zraněné smířil s druhými.

Nepřikazuje. Dělá to elegantně a inteligentně, bez bolesti. Nejprve se smilovává nad námi. Říkáme si: nejprve se k nám sklání, jednou rukou nás objímá a druhou nás pozvedá.

„Přineste ihned nejlepší oděv a oblečte ho; dejte mu na ruku prsten a obuv na nohy. Přiveďte vykrmené tele, zabijte je, hodujte a buďte veselí, protože tento můj syn byl mrtev, a zase žije, ztratil se, a je nalezen.“ A začali se veselit. (Ani nemusím uvádět odkaz, každý to známe ... Nejen z evangelia, máme to zažité.)

Kdo ví, co Ježíš vložil do své Hostiny, kdo ví, že pro něj Ježíš prolil krev:

- Pak se nestaví do role soudce, aby někoho pomlouval.

- Nestaví se do role soudce, neoznačuje podle svého vkusu druhého za špatného křesťana.
- Nestaví do role soudce, aby někoho od Stolu Páně vylučoval.

Náboženští pokrytci pomlouvali, soudili a vylučovali ze své svévolné „pravověrné společnosti“ proroky, Ježíše i světce, protože se jim zdáli málo zbožní nebo bezbožní.

Kdo by upíral druhému jeho důstojnost Božího syna nebo dcery, byl by odsouzen.

Jsme hrdí na naši západní kulturu, která je ovocem křesťanství – zaručuje lidskou důstojnost každému, i válečným zločincům. Každý má právo na obhajobu a v případě trestu smrti popravu bez ponižování lidské důstojnosti. (Vzpomeňme třeba na Norimberský proces. A srovnajme oproti tomu způsoby Ruska, agresivních vládců nebo islamistické říše.)

Zakoušíme boží milosrdenství.

Jak bychom mohli Boha prosit za násilníky, politiky, za mír ve světě a porozumění mezi národy, když bychom toho – v malém – nebyli my sami schopni mezi sebou, mezi svými?

Byli bychom pokrytci.

Víme, co s námi udělá dobré jídlo při společném stolování.

Víme, co s námi udělá rozhovor s někým, kdo nás má rád a kdo nám s pozorností a pochopením naslouchá.

Víme, k čemu nás Ježíš zve při své královské Hostině. Chce nás znovu ubezpečit o svém přátelství. Duch Boží nás chce proměňovat do Ježíšovy podoby, do jeho přístupu k lidem.

2012 (O Večeři Páně XIII. – O nevěstě)

Poznámky k nedělní liturgii 5. února 2012

(Cyklus úvah o Večeři Páně)

XIII. O NEVĚSTĚ

Ještě znovu se vrátíme k biblickému obrazu ženicha a nevěsty. Nejenže patří k nejkrásnějším biblickým zobrazením vztahu Hospodina a Izraele, ale je pro nás velikým programem. Rád bych tuto kapitolu propojil s dřívější poznámkou o společné modlitbě.

Židé toužebně očekávají Mesiáše. O Velikonocích si doma čtou knihu Píseň písní. V ní je miláček nevěsty nedočkavě vyhlížen.

Pro nás má už tento Ženich „konkrétní tvář“ – jsme nadšeni jeho programem.

Všimněme si nejprve jednoho nenápadného textu.

Svého času někteří zbožní kárali Ježíše, že své učedníky nevede dostatečně duchovně: „Jak to, že se učedníci Janovi a učedníci farizeů postí, ale tvoji učedníci se nepostí?“ Ježíš jim řekl: „Mohou se hosté na svatbě postit, když je ženich s nimi? Pokud mají ženicha mezi sebou, nemohou se postit“.

(Srov. Mk 2:18-20)

Výraz „hosté na svatbě“ nás šidí.

V původním textu se říká: „nemohou se synové svatebního stanu postit, když je s nimi ženich“.

Co to znamená „synové svatebního stanu“?

Svatební stan je ložnicí novomanželů. Tam hosté nevstupují.

Hebrejščina nezná pojem druhu. Používá výrazu „být synem něčeho“. „Syn člověka“ znamená člověk, syn vlka je vlk. Syn smrti – je odsouzenec k smrti, zaslouží si smrt. Syn proroka patří mezi proroky, ne, že by ten člověk byl nutně zplozen prorokem.

Synem je také ten, kdo přijímá informaci, i rozumovou, duchovní. Synové království jsou ti, kteří patří do království – matematici říknou, jako prvky do množiny.³²⁴

Ve slovech „synové svatebního stanu“ není tedy řeč o hostech. Ve svatebním stanu trávili svatební noc novomanželé, ne svatebčané.

„Synové svatebního stanu“ nejsou svatebčany, ale jsou ti, kteří vytvářejí nevěstu (společenství Izraele). Ti, co přijímají manžela – Mesiáše.

Jsme milovanou manželkou, ale máme být také milující manželkou. Ale zvláštní hebrejský obrat „synové svatebního stanu“ nám ukazuje, že nevěstou Mesiáše můžeme být jen společně s druhými. Vytvářet společně s druhými nevěstu, znamená naučit se spolupracovat s druhými a společně tu být pro manžela.

Mluvili jsme o společné modlitbě (je vyššího druhu, než modlitby jednotlivců), o stolování (to je projevem společného dění, společenské kultury (jsem tu pro druhé), o společném slavení.

Mluvili jsme o „ochotě“ obilných zrn stát se chlebem pro druhé, vytvořit novou, vyšší kvalitu. Jen s druhými křesťany mohu tvořit Nevěstu.

Říkávali řeholnicím, že je nevěstou Kristovou. To je, s prominutím, nesmysl.

Řeholnicím to neříkejte, aby nebyly smutné, ale nevěstou může být třeba komunita, rodina, manželé, farnost. Vždy nějaké společenství, které je znovu otevřené dál. (Ovšem, ne sekta.)

Dopadne-li na vodní hladinu kámen, tvoří se soustředné kruhy dál a dál.

Ježíš nepřichází jen pro mne, nepřijímám jej jen pro sebe, ale spolu s druhými. (To neznamena, že se jedinec ztratí, teď mluvíme už o vyšší, společné úrovni.)

Být nevěstou Beránkovou je úkolem a vyžaduje tedy veliké umění spolupráce s ostatními křesťany. V nebi to nebude jako na vladařově dvoře, kde se dvorní dámy předhánějí, která bude favoritkou.

Proto je důležité si pozorně všimnout Ženicha, jeho názorů, jeho přístupů a způsobů jednání.

Jeho potřebujeme znát. (Samozřejmě potřebujeme znát sebe, vědět, co mohu nabídnout a osvojit si řadu dovedností pro boží království). Pak se budeme učit spolupracovat s ním a s druhými. „Skrze něho a s ním a v něm ...“

Trochu připomenu, kým pro nás Ježíš je.

Ježíš není jen „pomazaný“³²⁵ (pomazaných králů, bylo ...), nýbrž: „je tím, který **přijal** pomazání“, rozuměj – **přijal poslání**, úkol, zodpovědnost.

324 Synem je také ten, který přijímá učení od svého učitele vědění. Proto učedníci rabínů říkali svému rabimu, učiteli – otče.

„Jsme synové Abraháma,“ směli říkat i ti, kteří přijali jeho víru a pocházeli z pohanství. Abraham je „otcem“ i naší víry, přesto, že jsme z pohanů. Ale my už Abraháma tak netitulujeme.

Ježíš ovšem říká: „Nikommu na zemi nedávejte jméno `Otec` : jediný je váš Otec, ten nebeský.

Vy si nedávejte říkat `Mistře` : jediný je váš Mistr, vy všichni jste bratři.

Ani si nedávejte říkat `Učiteli` : váš učitel je jeden, Kristus.“ (Srov. Mt 23:8-10) Ježíš k tomu má své důvody, ví, jaké nebezpečí nám z těchto titulů hrozí. Ježíš by nedovolil, aby mu někdo říkal „Otče“.

325 Izraelští králové, proroci a kněží byli pomazáni olejem na znamení, že jsou z ostatních vybráni k určitému, zvláštnímu poslání.

Pomazání znamenalo ovonění. Izraelští králové nenosili korunu (koruny, věnce a další krásné čepice jsou nepraktické a lehce svádí k povyšování se nad druhé), ale byli ovoněni.

Křesťanem není jen pokřtěný a pomazaný (těch je ...), ale „ten, který **přijal poslání Pomazaného**“ (Mesiáše).³²⁶

Hlásíme se k svému Ženichovi jako jeho nevěsta. Ne pro předvádění své důstojnosti, radujeme se z toho, že si nás vybral, vážíme si toho, těšíme se na společnou práci s ním. Toužíme s ním být jedním tělem, jednou bytostí, chceme mít jeho ducha.³²⁷

Chceme přijmout nabízenou ruku Mesiáše. Objevit svou novou cenu. Chceme dovolit Bohu, aby vás miloval, jako ženich miluje nevěstu, chceme přijmout sami sebe v této nové roli – být s druhými nevěstou. Mít se rádi, jako nás má rád náš ženich.

To s námi udělá své. Pak budeme schopni zdravě milovat druhé. Pak budeme schopni s druhými vytvářet příjemnou, chápající a ochotnou Manželku.

Samozřejmě trvá léta, než z děvčete vyrostete nevěsta.

Jak z nás má nevěsta vyrůst?

Dítě potřebuje zakoušet jistotu, že je bezpodmínečně milováno. Časem postupně objevuje sourozence a ostatní lidi. Snáší je, nebojí se o svůj vztah, učí se s druhými spolupracovat.

Nesmíme přeskočit své „dětství“ s Bohem.

Je důležité vědět, že jsme teprve na začátku, ať jsme jakkoliv „pokročilí“.

Ježíš ví, že pro odrostlejšího člověka není jednoduché přiznat, že není mistrem (v dnešní době výkonu je to možná ještě těžší než v Ježíšově době). Kvůli tomu říká: „Kdo nepřijme boží království jako dítě, do království nevejde“ (srov. např. Mt 18:3). (Batole si na nic nehraje, teprve staví na nohy, teprve se učí chodit a teprve se pokouší mluvit, ale chce růst a být velké.)

Znal jsem paní, která se v 46 letech naučila plavat. Její děti obdivovaly, že se tak „starý člověk“ naučil plavat (pro děti jsou rodiče vždy staří) a ptaly se: „Mami, jak to, že ses to naučila?“ „Já jsem velice chtěla.“

Znám jinou paní, která vlezle do vody, chodí po dně blízko břehu a předstírá, že plave.

Novému se naučí jen ten, kdo (v jakémkoliv oboru) zaujme postoj učedníka: „Já tomu mnoho nerozumím a zatím toho moc nevím ani neumím, ale chci...“

Bylo by škoda, kdybychom se ve svém následování Ježíše neodrazili od dna a v kostele předstírali, jací jsme plavci.

Zamilovaní bývají přesvědčení, jak jeden druhého miluje, rádi si spolu povídají, ale kdyby spolu měli žít, možná by se ukázalo, že si vůbec nerozumějí.

I když si někdo myslí, jak mnoho Boha miluje a jak rád se modlí, ještě to neznamená, že je schopen s Bohem spolupracovat.

Vůně je esencí rostliny. „Pomazaný Hospodinův“ má vonět po Bohu. (Náš domov voní náručí maminky a táty, kuchyní, teplem domova ...)

Ježíš nebyl pomazán ani na krále, ani na proroka, ani na krále. Neměl to zapotřebí. Nádherně voněl po Bohu. Kdo měl „čich“ na Boží jednání, ten jej rozpoznal.

326 Hasičem není ten, který vyplnil přihlášku a občas se projde v parádní uniformě. Záchranář (hasič), když spustí siréna, vyběhne od práce, od stolu, z hospody, od televize nebo z ložnice...

327 V Ž 45 je řeč o královně stojící Bohu po pravici, ozdobené ofirským zlatem. To je řeč o Církvi (stejně ve Zj 11. kap.).

Tyto texty Písma také symbolicky (až v druhé řadě) vztahujeme na Marii (je prvorozenou dcerou síónskou, je prvotinou církve, je naším prototypem).

Vedle Marie máme stát se svou pohotovostí a obětavostí. Spolu s ní máme vytvářet choť beránkovu.

„Ne každý, kdo mi říká: ‚Pane, Pane‘, vejde do království nebeského; ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích.“ (Mt 7:21)

Ježíše můžeme velice dobře poznat. Starý zákon je přípravou na setkání s ním a v evangeliích je mnoho zapsáno k našemu porozumění. Víra je poznáváním a vztahem. Mesiáš nám vychází vstříc, můžeme se s ním přátelit, zakoušet jeho péči a pozornosti, můžeme se do sytosti nořit do jeho moudrých slov. To nás poznamená a bude pozvedat.

Samozřejmě každý důvěrný vztah vyžaduje čas, prostor, potřebnou námahu, soustředěnost, ztišení, určitou kázeň. Vyjděme z vlastní touhy po přátelství a z osobní zkušenosti s přátelstvím a vědomě pěstujme přátelství s Bohem.

Projděme si následující otázky (napišme si je třeba na papír a pak pokračujme dále, nespěchejme.) Potřebujeme si ujasnit, zda stojíme o důvěrný vztah s Bohem o jeho „manželství“.

Přijali jsme vůbec jeho ruku?

Kde je náš ženich, náš manžel?

Jsme bez něj? Je v nebi? Byl nám vzat? Jsme opuštění, rozvedení nebo jsme vdovou?

Nezůstali jsme sami, všimějme si, že jsme opečovávanou milovanou manželkou..

Naše shromáždění v kostele nemusí vypadat jako nedůvěřující, znuděná, otrávená nebo zatrpklá ženská.

Oceňme skvělého manžela, smíme mu stát po boku.

2009

5. neděle v mezidobí Job 7:1-4. 6-7 1 K 9:16-19. 22-23 Mk 1:29-39 8. února 2009

Zopakujme si: v Kafarnau Ježíše přijali v domě bratrů Šimona a Ondřeje. V sobotu šel Ježíš s ostatními do synagogy - „v civilu“ - jako řadový člověk. Ale jeden posedlý zlým duchem záměrně škodlivě prozradil, že Ježíš přichází od Boha. Ježíš se bránil, zlého ducha umlčel a poslal do háje. (Uvidíme, že škoda na lidech nastala.) Hned po návratu z kostela Ježíš uzdravil maminku Petrovy manželky.

Na rozdíl od „zbožných“ lidí, kteří se nad Ježíšovým uzdravováním v sobotu (a navíc v synagoze) často pohoršovali, byli Ježíšovi učedníci duchovně pružní – těm uzdravování v sobotu nevadilo. Je důležité si to uvědomit!³²⁸

„Po západu slunce začali lidé k domu Šimona a Ondřeje přinášet nemocné a posedlé, aby je Ježíš uzdravil“. V sobotu židé neměli pracovat.³²⁹

328 K následování Ježíše patří porozumění věci. Proto k učednictví patří vzdělávání - a porovnávání si svých názorů s názory Ježíše. Do svého životního programu jsme si zabudovali vzdělávání nejen ve věcech světských.

Evangelia nás chtějí dostatečně naučit správně rozlišovat a hodnotit.

Proč v civilních věcech máme nové věci rádi (novou kuchyni, mobil, auto, novou technologii...), zato v náboženství nové věci často nesnášíme?

Ale Ježíš nás upozorňuje: „Každý vzdělaný („zákoník“ - ten, kdo čte v Bibli, písmák), který se stal učedníkem království nebeského, je jako hospodář, který vynáší ze svého pokladu nové i staré.“ (Mt 13:52)

329 „Šest dnů budeš pracovat, sedmý den je dnem odpočínutí ...“ (Srov. Ex 19:8n)

Hospodin nám daroval sváteční den odpočínutí, pro radost, pro slavení.

Víme, co „zbožní“ tenkrát s příkázáními (nejen) o sobotě udělali.

„Přehorliví“ byli přesvědčeni, že se v sobotu nesmí nic nosit, ani nemocný člověk. Proto začali nosit své nemocné k Ježíšovi až „po západu slunce“ – to už byla neděle.³³⁰

Známe pojem jedovaté a „falešné zbožnosti“. Už víme, že nás k ní navádí ďábel. „Když lidé spí(!), nepřítel seje na pšeničné pole jílek mámivý.“ (Mt 13:24-30. 36-43)

Místo povyšování se nad židy se máme ptát, jakým fíglem se dnes snaží zlý duch odlákat nás od Ježíše.³³¹

Dalších svodů si všimneme za chvíli.

Dobře rozumíme snaze židů sehnat pomoc jejich nemocným. Nanosili k Ježíšovi své marody a velice upřímně jej prosili o uzdravení. Asi bych to udělal stejně.

Ale evangelium nás učí něčemu jinému. Neučí tak, jak bych učil já.

Já bych byl spokojen, že je v Kafarnau o Ježíše veliký zájem. Už v synagoze si všimli: „Co je to? Nové učení - a s takovou mocí! I nečistým duchům poroučí, a poslouchají ho!“

Já bych řekl, sláva, teď na Ježíše dají!

Jenže Ježíš hned ráno odešel. Proč? Že by mu ujel vlak? Ježíš přece nikam nespěchal, nic nešidil, dělal vše pečlivě a neutíkal od rozdělané práce.

„Jdeme pryč, já jsem přišel kvůli vyučování.“

Ti lidé se na Ježíše tlačili kvůli zdraví.

Nezajímali se o Ježíšovy názory.³³²

Kdyby přišli a chtěli další vyučování, Ježíš by zůstal. Učedníkům také vykládal dál a dál.

Ježíšovi neujel vlak, ujel lidem z Kafarnau.

Měli o Ježíše jiný druh zájmu.

Co by Ježíš mezi nimi dělal?

Stále se to opakuje - ti, kteří neobjevili Boha jako přítele a představují si jej podle sebe, podle tvrdých otců nebo podle vládců, vypracovávají přísný a pedantský zákoník, aby - podle nich - bylo jasné, kde je dělicí čára, kde už nastává hřích.

Tito lidé se ptají: „Byl to hřích nebo ne?“ bez ohledu na situaci a motivy. Uniká jim smysl ustanovení, neporozuměli Bohu.

Navíc přehlédli větu „u Mojžíše“: „Nic nepřidáš a nic neubereš!“ (Srov. Dt 13:1)

330 U nás den začíná a končí půlnocí, židům je přelomem mezi dny západ slunce a vyjití první večerní hvězdy. Sobota začíná v pátek večer po západu slunce a končí v sobotu západem slunce. Vyjitím první hvězdy začíná neděle.

331 Alkoholik je přesvědčován: „Co bych podstupoval nějaké protialkoholní léčení, mám se v rukou, mohu s pitím kdykoliv přestat.“

Jeden z manželů - většinou mužský - tvrdí: „Našemu vztahu nemůže nikdo porozumět, kam bych chodil“. (Čímž tvrdí, že je nejchytřejší.)

Do manželské poradny jdou jen ti, kteří připouštějí, že se mohou v něčem mýlit a zajímá je, jak lze něco dělat lépe.

Pyšný a nepokorný člověk je přesvědčen, že on ví, jak je vše před Bohem správné. Svou povýšenost zakrývá množstvím „zbožných úkonů“.

332 Přece: „Kázání má být krátké!“

Před týdnem jsme jeli v Pardubicích okolo zimního stadiónu. Narváno. Pochybují, že tam někdo říká, ten hokej je dlouhý, poslední třetina by se měla zrušit.

(Jestlipak by se zdržel u nás?
Jestlipak se u nás zdržuje?)

Ale, vždyť ti lidé mu provolávali slávu nejen v synagoze: „Pověst o něm se hned roznesla po celém galilejském kraji“.

Jenže Ježíš není narcis, kterému záleží na slávě a světle reflektorů.

Všimli jsme si, že ukvapenou a nedomyšlenou zbožnost a slávu chce vyprovokovat ďábel.
„Lidi, pozor, vy nevíte, koho mezi sebou máte!“

Jenže Ježíš po nás nejprve chce, abychom přemýšleli, kdo Ježíš je a pak se ptali, co po nás chce. A jestli o naše slavnosti stojí. Jestli netouží po něčem jiném.

Chápu, že nemocný nejprve touží po zdraví (každý, komu chybí základní věci k životu, nejprve potřebuje „nasytit“ tu potřebu), ale pak by od nás měl následovat další krok.

Teoreticky přitakáváme staré moudrosti, že je lépe nuzného naučit chytat ryby než mu každý den dávat rybu.

My už také známe Ježíšovu nabídku: „Hledejte především boží království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno. (Mt 6:33)

Před týdnem jsme si říkali: „Nikdy nepodceňujme nepřítel, ďábla.“

Navíc, buďme upřímní a udělejme si nejprve jasno:

1. Není těžké si zkontrolovat, zda se Ježíši naše modlitby a naše slavnosti líbí. ³³³

2. Copak já jsem dostatečně hodný toho, abych mohl Ježíšovi provolávat slávu? ³³⁴

To, že smím kázat a smím být členem Ježíšovy církve, je čest pro mě a ne pro Ježíše!!

Nevím, co si myslíte vy o sobě?

Vím, že musím vážit svá slova, aby byla pravdivá, aby byla podložena poctivým životem.

Známe to ze vztahů s druhými lidmi. ³³⁵

Ježíš přišel kázat – „kvůli tomu jsem přišel“.

Ježíš ví, kolik mají židé nedomyšlených prvků zbožnosti.

Ví, kolik toho máme my.

Proto přišel lidi učit.

Nepředává nám seznam co a kolik jí, které písničky a básně má rád. A jakou muziku a jaké obrazy. A přesto mu můžeme porozumět a zvědět, čím mu uděláme radost.

333 Líbí se mu natolik, nakolik se nám dostává naplnění jeho příslibů - třeba na konci Markova evangelia:

Ježíš poslal apoštoly (a učedníky): „Jděte do celého světa a kažte evangelium všemu stvoření.“

Kdo uvěří a přijme křest, bude spasen; kdo však neuvěří, bude odsouzen.

Ty, kdo uvěří, budou provázet tato znamení: Ve jménu mém budou vyhánět démony a mluvit novými jazyky; budou brát hady do ruky, a vypijí-li něco smrtícího, nic se jim nestane; na choré budou vzkládat ruce a uzdraví je.“

Když jim to Pán řekl, byl vzat vzhůru do nebe a usedl po pravici Boží.

Oni pak vyšli, všude kázali; a Pán s nimi působil a jejich slovo potvrzoval znameními. (Mk 16:15-20)

334 V některých „zbožných“ knížkách se tvrdí, že i zlí duchové vzdávali Ježíši chválu. Ověřme si, zda to je pravda a jakou by to mělo logiku a podle čeho se poznají Ježíšovi obdivovatelé.

335 V krematoriu řečník vychvaloval nebožtíka.

Malý kluk zatahal mámu za sukni: „Pojď pryč, jsme na jiném pohřbu“.

Kdo neví, může si nechat poradit.

Od koho? Třeba od Ježíše. V evangeliích je popsáno, co Ježíš chválil, co ocenil a co ne.
(Nad „zbožným“ a bohatým mladíkem posmutněl.)

I dnes přichází Ježíš „anonymně“ - „Až přijde Syn člověka...“ (Pokud někdo neví odkud ten text je, ať se zeptá svého souseda.)

Nepřehlédněme, co Ježíš učí!

Znovu a znovu varuje před nekvalitní zbožností, upozorňuje, že i nám hrozí konflikt při setkání s proroky a s Mesiášem.

„Čas se naplnil, království Boží se přiblížilo“.

Ježíš chce poctivé židy probudit k přemýšlení.

Ale ďábel chce Ježíšovu snahu zmařit.

Ďábel nečeká, až mu ujede vlak. Dřív - než ti poctiví začnou uvažovat - už ďábel v lidech vzbuzuje povrchní nálady, předčasná nadšení, která vedou ke špatnému konci.

V Kafarnau se to ďáblu podařilo. Račme si toho všimnout.³³⁶

Léta jsem si myslel, že to bylo dobře, jak se v Kafarnau lidé k Ježíšovi nahrnuli. Myslel jsem si, že mohl být Ježíš rád. Mohl slavit úspěch.

Jenže - hned ráno Ježíš odešel jinam.

Nepřišel na prvním místě uzdravovat, ale kázat: „protože k tomu přišel“.

„Naplnil se čas a přiblížilo se Boží království. Obráťte se a věřte evangeliu“. (Mk 1:15)

Dvě věty, které se nám vejdou na jeden řádek.

Jenže těchto pár slov je obsahem celé knihy evangelií. (Představme si knížku, která má na první stránce obsah kapitol)

Ty dvě krátké věty jsou nejstručnějším obsahem celého velikého Ježíšova učení.

Jsou obsahem celého Ježíšova života.³³⁷

Není tak úplně jednoduché obdarovat druhého.

Vypravovaly si dvě kamarádky.

Jedna říká: „Manžel byl v Norsku na lovu ryb“.

„Jó,“ odpovídá druhá, „a copak ti přivez?“

„Takle velké lovecké nůž“, a ukazovala rukama přes půl metru.

Ježíš nás učí Bohu porozumět, ukazuje nám, odkud a kdy odjíždějí vlaky.

Záleží mu na tom, abychom nepromarnili příležitosti a život.

2006

5. neděle v mezidobí Mk 1:29-39 (Mk 1:21-39) 5. února 2006

Prosím vás, přečtete si z Markova evangelia před dnešním úryvkem také úryvek z minulé neděle. Před týdnem jsme se věnoval 1. čtení a přeci jen budeme potřebovat vyprávění z Markova evangelia o posedlém zlým duchem (verše 21-28).

336 Může se to ďáblu podařit dnes?

Jakpak se mu daří dnes?

337 Jsou lidé, že použijí z knihy jednu myšlenku a před druhými jí šermují a předstírají, co všechno přečetli. Jsou lidé, že umí ty dvě Ježíšovy věty opakovat, ale nevědí ani, jaký význam ta jednotlivá slova mají. Natož aby se zajímali o jednotlivé vyučovací lekce Ježíšova vyučování.

Mnoho a mnoho věřících dnes nevěří, že by existovala zlá bytost, kterou Písmo nazývá Satanem. Menší množství lidí jej naopak vidí za každým rohem. (O satanistech mluvit nebudu.) Za dobrem, krásou a moudrostí okolo nás tušíme vyšší inteligenci. Zlo okolo nás je hroznější a inteligentnější než jen prostý součet zloby lidských jedinců. „Viděl jsem ďábla“, mně řekl člověk, kteří přežil Osvětim.

Ďábel není rovnocenný protihráč Boha. Je pouze tvorem. Zneužil svobodu, zkazil se. Hledá někoho do party, kdo by také tvrdil, že Bůh je nespravedlivý, neuznalý, atd.

Snažil jsem se zbavovat strachu z estébáků, nepřeceňoval jsem je, ale nikdy jsem je nepodceňoval. Pohádky o čertech bývají vtipné, ale nejsem si jist, zda svým vyprávěním, jak kdejaký švec přelstil hloupého čerta, nepřispívají k otupění a podceňování zla a toho zlého. Až navštívíte některý z proslulých koncentráků, zkuste se ptát, kde a jaký způsobem se tak veliké zlo vzalo.

Nepřehlédněme, kde má „ďábel mladé“, a jak se líhnou. (Pro pokročilejší uvádím větu z 1. knihy Mojžíšovy: „Za oněch dnů, kdy synové božští vcházeli k dcerám lidským a ty jim rodily, vznikaly na zemi zrůdy, ba ještě i potom.“ (Gn 6:4) To není věta jen z minulosti. A netýká se biologie.)

Ďábel pokouší lidi a Bůh mu to dovoluje, když to může být lidem k užitku. (Počítačové viry jsou nepříjemné, a přesto můžou pomáhat rychlejšímu vývoji počítačové technologie.) Vůbec si nevšímáme způsobů, jak ďábel pracuje a nemáme vyzozorované kudy se k nám dostává. Podařilo se mu, že jej nevnímáme nebo podceňujeme.

Ježíš věděl, čím lidé trpí a co jim hrozí. Chtěli bychom vše snadno a rychle bez veliké námahy. Ježíšovi zbožní současníci čekali, že jim Mesiáš zařídí boží království. Dodneška tato očekávání do příchodu Mesiáše vkládají.

My křesťané se holedbáme znalostí, kdo je Mesiáš, ale k jeho práci se nehlásíme, spíše pasivně čekáme, že při svém druhém příchodu Ježíš změní svět – udělá to „za nás“. (Část křesťanů si spojuje druhý příchod Mesiáše s katastrofou a vytěšňuje jej ze své myslí.)

O naší práci na růstu božího království tady na světě mnoho nepřemýšlíme, myslíme si, že stačí odříkat 18 písmen: „Přijď tvé království“. („Modli se a nemudruj, však si to milý Pán Bůh přebere.“)

Jan Předchůdce Páně nám zůstal cizí. Vše jsme zúžili jen na morálku. („Bůh dobré odmění a zlé potrestá.“ A: „Utrpení přináší zásluhu pro nebe“.)

Před 30 lety jsem zahlédl spis „Vstupenka do nebe“. Mohu vás ubezpečit, že ten spis evangelisté nepsali.

Je to něco podobného jako spisek marxistů DIAMAT. V něm asi na 27 stránkách komunisté „vysvětlili“ lidem všechno. Od třídního a materialistického světového názoru, až po buržoazní pavědy jako je dědičnost a kybernetika ...

Ježíš věděl, jaká choroba nás ničí a co potřebujeme. Věděl, jak dopadli proroci, věděl, jak dopadne on, věděl, že nemá mnoho času. Chodil „v civilu“, nemohl přijít s prohlášením, že je Mesiáš. Hned by jej prohlásili za krále. Pokračoval v práci svého Předchůdce Jana. Ježíš mluvil o Mesiáši, jako by to byl někdo jiný a upozorňoval, že je třeba se na Mesiášův příchod připravit. Je třeba odložit zbožné názory rabínů a jejich nařízení, která zastíňovala přikázání Boží a jejich smysl.

Ano, uzdravoval, protože je soucitný, těžko snášel pohled na lidskou bídu. Chtěl pomalu svými znameními prokazovat, že přichází od Boha a není ani podvodník ani pošuk. Říkám, pomalu.

Všímejte si, jak často v místech, kde hrozilo propuknutí „hurá“ nadšení, zakazoval lidem o uzdravení mluvit.

Nejprve upozorňoval, že se lidé dosud nesnesli s žádným prorokem a že střet s Mesiášem bude ještě náročnější (mluvili jsme minule o našich střetech ve svých názorech i se svými blízkými a hodnými lidmi, s partnerem, rodiči, dětmi, přáteli, teology, natož s Bohem).

V Kafarnau šel Ježíš do synagogy jako obyčejný člověk, aby mohl lidi tímto způsobem připravit na to, jak se s Mesiášem snést. Snažil se pomáhat lidem odložit předsudky a nesprávné názory, které si nasbírali v synagoze. Chtěl je osvobodit od jejich běžných a přesto svérázných představ o Bohu, které si vytvořili nepečlivým a zbrklým nasloucháním Bible. Ježíš říká, podívejte, co stojí v Písmu, je to jinak, než říká pan rabín. Porovnejte si to.

(Zkuste si sem vložit některé spory „zbožných“ s Ježíšem: o sobotě, o očišťování, o opomíjení přikázání Božích ...)

Dokud Ježíš vystupoval jako laik, jako tesař, mohla debata mezi ním a lidmi probíhat. Mohli se bavit o slovu Božím. Kdyby Ježíše prohlásili za Mesiáše, vše by vzalo rychlý konec, diskuze by skončila, vypuklo by povstání proti Římanům. (Ježíš ví, že vnější svoboda je málo.)

Zlý duch ví, kdo Ježíš je. Nezapře v sobě kazisvěta. Mluví chytře. (My si často myslíme, že ďábel navádí lidi jen ke zlým skutkům. U zbožných by takto neuspěl, proto je chce nakazit špatnou zbožností. (Viz podobenství „o jílku mámivém“ (Mt 13:24-30). Pokud je někdo neznáte, počkejte, prosím, až se k tomu zase dostaneme.)

Posedlý mluví zvláště. Jeho řeč začíná řeckým slovem: „ea“, to je pokřik vozků, kteří křičeli na lidi: „ea“ - „z cesty“.

„Z cesty! uhněte lidi, vy nevíte, kdo sem přichází, to je světec Boží. Ježíši, my jsme chudáci a ty jsi na nás jako pes, přicházíš nás zahubit“. To je mazané divadélko s přesným záměrem. Ďábel chce rozbít Ježíšovy záměry, překazit je. Chce, aby nastalo davové nadšení: „Mesiáš je tady“.

Už nemůže dojít k tomu, aby se někdo zeptal, pane tesaři, ty si myslíš, že já bych toho Mesiáše nesnesl? (Ježíš by řekl: „ano, z toho a toho důvodu“).

„Co je ti do nás, Mesiáši? Proč chceš nás ubohé likvidovat?“

Ježíš posedlému sice pomohl a zlého v něm umlčel, ale Ježíšovo úsilí ten „zlý“ překazil. Ježíš nakonec musel z Kafarnau odejít, protože ho lidé přestali poslouchat, byli plni nadšení, měli srdce plné „zbožného, nadšeného, horoucího citu“ pro Mesiáše. Takto to prožívali, ale nevěděli, že se svým předčasným „hurá“ vzdalují přijetí Mesiáše. Naopak si mysleli, že dělají to nejlepší.

(Až Ježíš bude stát „bezmocně“ před Kaifášem, naprosto jej odvrhnou.

Všimněme si třeba, jak se chovají lidé k politikům, pro které se nejprve rychle a nekriticky nadchnou, a když nesplní jejich naivní očekávání, tak je se silnou nenávistí odvrhnou.)

Lidé byli nadšení: „To je moc, viděli jste někdy někoho zvítězit nad posedlým? To se nikde jinde nestalo, jen u nás v Kafarnau ...“

K vysvětlování nedošlo. Všimněme si: „nemocné přinášeli až po skončení soboty“, (sobota začíná v pátek večer, při východu první hvězdy a končí při východu první hvězdy v sobotu večer).

V domě Petra a Ondřeje nevadí, že Ježíš uzdravuje v sobotu, nevadí, že uzdravená tchyně jde obsluhovat a hostit návštěvu v sobotu. Tito lidé si srovnali své názory díky Janu Předchůdci Páně a Ježíšovi, kteří s nimi probrali první lekce „obrácení“.

Tuto lekci ovšem už Ježíš v synagoze nemohl probírat - pro horlivé nadšení „zbožných“ návštěvníků synagogy. Ti čekali do západu slunce, aby mohli nanosit své nemocné k uzdravení. Setrvávají v rabínských zákazech o nošení břemen v sobotu a v zákazu léčení v sobotu.

Nepřicházejí se ptát: „Ježíši, přicházíš od Boha, řekni nám, jako to říkali proroci, co si o nás Bůh myslí? Co máme změnit? Víme, že jsme daleko od Boha (to by nám nevládli pohané)“.

Zatarasí dveře svými marody. Ježíš sice soucitně pomůže postiženým, ale ráno jde na „konzultaci s Otcem“ (k modlitbě) a pak se vytratí pryč. Odchází kázat – protože „kvůli tomu jsem přišel“ (neříkejme uspěchaně, že přišel kvůli tomu, aby za nás umřel na kříži, počkejme).

Všimněme si, co s námi udělá „horoucí, předčasně vzbuzený náboženský“ cit. Neposloucháme už Ježíše co říká, zabraňuje porozumění.

Potřebujeme se napřed „pustit do debaty“ s tesařem z Nazareta. V klidu si s ním pěkně popovídat, naslouchat mu a porovnávat své názory s jeho názory. Až pak budeme teprve zralí na to, abychom se jednou mohli setkat přímo s Ježíšem. Pozor na „snadno a rychle“.

Ledaskomu se to možná nebude líbit, ale to je každého svobodné rozhodnutí. Každý svého štěstí strůjcem. Bůh dal každému z nás určité kompetence. Apoštolové se nechali Ježíšem krok za krokem dost dlouhou dobu učit. A i oni některé věci uspěli a pak se s Ježíšem hádali. Vzpomeňme na rychlé vzplanutí krále Davida, který chtěl ve zbožném nadšení budovat Hospodinu chrám (probírali jsme to nedávno). (Vy, pokročilejší si vzpomeňte na Horu Tábor – apoštolové chtějí Ježíšovi, Mojžíšovi a Eliášově stavět stany, místo toho, aby si nejprve s těmito největšími osobnostmi srovnali názory na program, práci a smrt Mesiáše.)

Každý jsme strůjcem své nebeské blaženosti. Jestli si dám říci od Ježíše v obyčejných věcech, budu jeho dobrým učedníkem („Kdo je věrný v malých věcech, bývá věrný ve velkých“, říká Ježíš. srov. Lk 16:10)

Zda-li budu dobrým křesťanem se rozhoduje podle toho, zda poslechnu tesaře z Nazareta v obyčejných, jednoduchých, primitivních věcech. Jestli se začnu vznášet ve vysokých náboženských sférách, budu-li šustit křídly a mít spoustu řečí o své lásce k Bohu, mohu šeredně dopadnout. Neboť mi hrozí nebezpečí, že se mohu stát obětí právě těch posedlých, kteří říkají: „Já vím, kdo jsi, ty jsi Boží Syn, uhněte mu z cesty“. Hrozí mi, že budu předčasně padat na kolena, aniž vím proč.

Bez naslouchání slov tesaře z Nazareta se minu s Mesiášem. Tesaře vynechat nelze. Jidáš byl velice nadaný a zbožný a nakonec odešel.

Ježíš nám chce pomoci vyhnout se ukvapenosti.

6. neděle v mezidobí

2018

6. neděle v mezidobí Lv 13:1-2. 45-46 1 Kor 10:31-11:1 Mk 1:40-45 11. února 2018

Malomocenství těla se u nás už nevyskytuje.
(S dětmi a vnuky dejte dohromady, co o té nemoci víte.
Malomocní navíc trpěli bídou a vyloučením ze společností a „od Boha“.)

České: ne-moc, malo-mocenství ukazuje na naše oslabení.
V Bibli je malomocenství obrazem hříchu.
Nemoc má svou příčinu (tu hledá lékař i pacient). Hřích je také následek nějakého nedostatku.
S hříchem si neporadíme sami, na to máme malou moc, jsme bezmocní. Ne vždy jsme schopni
následky našich selhání napravit sami, potřebujeme odpuštění a pomoc od Boha a druhých.³³⁸
(Pak si smíme a máme odpustit sami sobě.)

Známý příběh z evangelia nás může mnohému naučit.
Malomocný velice dobře začal, nenechal se odradit pomluvami a nepřízní rabínů a konzervativců
a Ježíše vyhledal. Jeho strašná nouze (malomocenství je neléčitelné) jej dovedla k Ježíši. Byl
ochoten se přesvědčit, zda je Ježíš prorokem velikosti Elizea (ten uzdravil Námána)...
„Byl očištěn“ – to je víc než „uzdraven“.

Prosbu: „Chceš-li, mě očistit,“ je hodná pozornosti. Je projevem veliké důvěry v boží přejícnost
a moudrost. (Srov. Mt 6:10b)
Mnoho lidí prosazuje své nároky a práva jako malé děti.
Někteří se jen dožadují toho, na co údajně „mají právo“, ale už méně se hlásí k určité povinnosti
a odpovědnosti.³³⁹

Na lásku, odpuštění a milosrdenství nárok nemáme. Láska velkoryse a svobodně dává a smilovává
se.

Ježíš každému přeje zdraví a hojnost všeho.
Ale pokaždé se nás ptá, co jsme pro uzdravení a boží království ochotni udělat my.³⁴⁰

Proč měl uzdravený z malomocenství přinést oběť Hospodinu za své uzdravení?³⁴¹

338 Vážíme si božího milosrdenství. Východní kultury a náboženství odpuštění neznají, ale jen vinu a trest.
V jejich pojetí se „trestné body“ jen sčítají, nespravedlnost musí být vyrovnána do poslední nitky... Proto
ten strašný úděl převtělování, kterého se východní lidé děsí.

339 Řada lidí vyžaduje mít děti, ale už se neptají, zda budou dítěti dobrými rodiči.

340 Víme, že hřích má sociální rozměr a často postihuje nevinné lidi ...

341 Stále máme pohanské chápání oběti. Dosadíme-li za *oběť*, „poděkování“, zní to jinak. Zkuste si za
obětovaného berana místo Izáka dosadit „poděkování“.

Vzpomeňme, co jsme si říkali o základní „oběti“ Izraelitů – desetinu z úrody přinášeli jako poděkování na sociální
fond pro potřebné. (Srov. Dt 26:8-19) Bohatství od Hospodina jen spravujeme, nejsme jeho majiteli
a vlastníky. Přízeň od Boha si nemusíme vyprošovat, ale děkování – dobrořečení – je naším základním

Proč malomocný neposlechl Ježíše?

Z „hlouposti“? Z povýšenosti – že tomu rozumí lépe?

Možná to „myslel dobře“. Ale proč se neptal Ježíše na důvod zákazu? ³⁴²

V každém případě škodil Ježíšovi a jeho práci. ³⁴³

I my v mnoha případech neposloucháme Boha a Ježíše. ³⁴⁴

Jak si potom dovoluujeme prosit o pomoc?

Před týdnem jsme také promýšleli prosbu: „Otče, neuved' nás do pokušení.“

„Bože, prosím tě, pomoz mi najít příčiny mých malých selhání, chyb i dluhů, pomoz mi, abych se z nich poučil a napravil, abych se nedostal do větších selhání.“ (Na biblické hodině jsme k příkladu o profesoru a premiantovi gymnázia přidali další příklady z našeho života.)

Dnes k tomu přidejme druhou část z Modlitby Páně: „Otče, zbav nás od zlého.“

K pochopení obojího nám může pomoci uzdravení malomocného.

Nestačí jen prosit: „Ty, Bože mě chraň,“ nejsme malé děti.

Bůh nás učí, co nám prospívá a co nám škodí (učí nás rozpoznávat dobro od zla, spravedlnost od nespravedlnosti). A také nás upozorňuje na nepřítel a jeho učedníky. Satan je vychytralý a my sami nejme dost moudří.

Modlitba má sloužit k promýšlení životních postojů. Slyšíme-li něco nového, nemáme se proti nim dětinsky zatvrdit. Nemáme se nechat odradit tím, že nám to třeba říká někdo, kdo nám nevoní. To bychom skočili satanovi na lep. Satan rozděljuje, popouzí nás proti druhým.

postojem slušnosti a spravedlnosti k Dárci.

342 Od té doby začal Ježíš ukazovat svým učedníkům, že musí jít do Jeruzaléma a mnoho trpět od starších, velekněží a zákoníků, být zabit a třetího dne vzkříšen. Petr si ho vzal stranou a začal ho kárat: „Bud' toho uchráněn, Pane, to se ti nemůže stát!“ Ale on se obrátil a řekl Petrovi: „Jdi mi z cesty, satane! Jsi mi kamenem úrazu, protože tvé smýšlení není z Boha, ale z člověka!“ Tehdy řekl Ježíš svým učedníkům: „Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vytrhni svůj kůl a následuj mne.“ (Mt 16:21-24)

343 „Ježíš lidem okolo uzdraveného hluchoněmého nařídil, aby to nikomu neříkali. Čím víc jim to však nařizoval, tím více to rozhlašovali.“ (Mk 7:36)

344 Uvedu dva příklady, jeden starý a jeden nový, oba jsou platné.

„Nezobrazíš si Boha zpodoběním ničeho, co je nahoře na nebi, dole na zemi nebo ve vodách pod zemí. Nebudeš se ničemu takovému klanět ani tomu sloužit. (Ex 20:4-6)

Áron připravil formu a odlil ze zlata (které Izraelité ochotně darovali) sochu býka. A oni řekli: „To je tvůj bůh, Izraeli, který tě vyvedl z egyptské země.“ (Srov. Ex 32:1n)

Král Jarobeám jednoho býčka postavil v Bét-elu a druhého dal do Danu. To svádělo lid k hříchu. Lid chodíval za jedním z nich až do Danu. (Srov. 1 Kr 12:1-13:6)

Připomínám, že Izraelité si nemysleli, že zlatý býček je modlou. Byl pro ně symbolem Hospodinovy síly.

Hospodin je vytrhl z moci otrokářského faraóna. Faraó byl silným božstvem! Býk byl symbolem síly. My bychom dnes řekli, že zlatý býk byl uměleckým ztvárněním „síly Hospodinovy“. Ale Hospodin jim jakékoliv zobrazení Boha přísně zakázal. Jaký pádný důvod k tomu měl, bychom měli umět pojmenovat. (Izraelité se dodneška bez soch a obrazů obešli.)

My ovšem v mnoha případech také jednáme svévolně. Neposloucháme pečlivě ani to, co nám Ježíš s veškerou vážností klade na srdce. Např.: Dodržujte „horské vyučování“ (nejen „Nepřísahajte“) „Pijte z mého kalicha všichni, ...“ Šikovně si vždy své jednání zdůvodňujeme.

Připomenu něco nám známého. Mnoho Němců se z různých důvodů vědomě přidalo k Hitlerovým zločinům a mnoho dalších lidí ke zločinnému komunismu.

Někteří „jen“ mlčeli ke zlu.

Jiní tvrdili (a tvrdí): „My jsme nevěděli ...“

Kdo chtěl vědět, mohl vědět! Ať se nikdo nevymlouvá!

Od Ježíše víme, že když děláme něco dobře, vědomě nebo nevědomě spolupracujeme s Bohem. Když páchám něco zlého, vědomě nebo nevědomě spolupracuji se zlem (tak to bylo i s StB).

Podobně je to v přístupu k Bohu. Dábel se postavil proti svému Stvořiteli. Někteří lidé se k jeho vzpouře vědomě přidávají. Někteří se k satanovi přidávají nevědomě. Písmo nás vyučuje, jak k tomu dochází a jak se to projevuje.

Mojžíš a proroci byli některým lidem protivní, stali se jejich protivníky.

Ježíš a jeho lidé byli – a jsou – některým lidem protivní.

Nehledají boží pravdu a spravedlnost. Myslí si, že ji vlastní.

Velekněz Kaifáš (a jemu podobní ve všech dobách) byl přesvědčen, že slouží Bohu. Tito lidé pokládají za svou svatou povinnost chránit čistotu víry.

I od apoštola Petra slyšíme, že káral Ježíše.

Na to si máme dávat veliký pozor!

Kdo neví, že je pokoušen od satana, je naivní nebo hloupý. I Ježíš byl pokoušen. (Ten samozřejmě satana prokoukl. Ale Ježíš nám ukazuje, jak se svědci bránit.

Satan je pravidelným návštěvníkem bohoslužeb a má v kostele své lidi – kteří možná nevědí, že s ním spolupracují. Potřebuji si pečlivě hlídat, abych pro satana nepracoval. A prosit k tomu Boha o pomoc ...

Jak se spolupráce se satanem pozná? Například podle toho, jsem-li popuzen z toho, co ten druhý o Bohu nebo o nějaké důležité věci říká? Mám si v klidu z Písma ověřit, zda má pravdu ten druhý nebo já.

Satan v nás probouzí hněv na druhého, vztek, posměch a pak „přikládá pod kotel“.

Mnohokrát nechceme slyšet upozornění na nebezpečí nebo chybu. „Ty neposloucháš, co ti říkám,“ vytýkáme neposlušným dětem nebo partnerovi, když tručují. (Vzpomeneme si, že nám to také naši lidé vytýkali nebo vytýkají.)

„Zacpáváte si uši“ nebo „máte srdce obrostlé tukem“ (srdce v Bibli je místem moudrosti a chtění, vůle ke změně a k práci), myslíte si, že jste dost chytrí, a nechce se vám se *obracet*.

Máme se snažit spravedlivě posoudit, zda to, co nám druhý říká, je pravda nebo ne.

Máme si porovnávat své názory a jednání s názory Božími.

„Běda vám slepým.“ (srov. J 9:40-41).

Satan si myslí: „Já to vím lépe než ty, Bože.“

Kdykoliv si my povýšeně myslíme: „Mojžíši, proroku, Ježíši, kazateli, táto, maminko, učiteli ..., já to vím lépe než ty,“ máme zkoumat, nakolik názor toho druhého nebo názor náš, ladí s názory božími.

Ježíš nás usvědčuje z našeho pokrytectví: „Počasí odhadnout umíte, jak to, že sami nerozeznáte, zda je pravdou to, co vám říkám já?“

Nikdo se nemůžeme vymlouvat, že jsme nevěděli, všichni umíme číst a máme Bibli doma.

Nestačí jen prosit: „Otče, zbav nás od zlého.“ Pokud jen úkolujeme Boha a sami se nechraníme před zlem, Bůh nás od našeho „malomocenství ducha“ neuzdraví. Pacient má spolupracovat s lékařem a žák s učitelem.³⁴⁵

Povím vám, jak jsem byl obdarován. Před dvěma roky mě už půl roku silně bolela noha. Čím dál víc. Jako zvěrolékař sebe sama, jsem si řekl: „To je sedací nerv.“ V létě na Manželských setkáních mi byl doporučen chirurg páteře světové úrovně. Hodinu se mnou mluvil. „Co to znamená, že tě bolí levá noha,“ byla jeho první otázka. Upozornil mě na chybný postoj při kázání a přednášení, nesprávné dýchání ... Pozval mě na vyšetření, vše mi názorně vysvětlil a ukázal. Nabídl mi, že mě může operovat, bude-li to třeba. Byl jsem k operaci hned ochoten, ale první termín byl možný až za dva měsíce. Kamarádka neuroložka mě ale říkala, zkus ještě něco udělat, operace je až to poslední. Ptal jsem se také Nejvyššího. Navštívil jsem skvělého fyzioterapeuta, ke kterému jsem už od jara chodil. Ten mi něco dalšího poradil ...

Stalo se něco neočekávaného, za tři týdny bolest z 80 % ustoupila a za dalších 14 dní přestala úplně. Rok a půl čekám, že se bolest třeba vrátí. Zatím mě nic nebolí. Je to pro mě dar a poučení, z kterého pro mě plyne odpovědnost.

Proč to vyprávím? Sám bych si nepomohl. Pomohl mi ten skvělý lékař a vynikající fyzioterapeut. Nikdo si sám nevyoperuje žlučník.

Samozřejmě, že snazší je řešit sám sebe, sebe máme ve vlastních rukách. Ve vztazích s druhými, je to složitější ...

Snoubencům říkám, že je nejspíše čekají spory, hádky a nedorozumění. Správná komunikace je velikým uměním. Vyprávím jim o Ježíšově radě: „Nevyřešíte-li si vzájemný spor mezi čtyřma očima, jděte za třemi nebo dvěma osobnostmi, kterým důvěřujete (že vám přejí a jsou moudří)“. (Srov. Mt 18:15-17; Mt 5:23-26) Ptám se snoubenců, za kým v případě sporu půjdou. Ať se už teď, před svatbou, domluví, na koho se obrátí. Neznají-li někoho takového („příbuzný neoperuje“), ať si slíbí, že zajdou třeba do manželské poradny. (Terapeuta, kněze a zpovědníka je třeba pečlivě vybírat, ne každý je na patřičné úrovni.)

Od Popeleční středy začíná naše příprava na slavení Velikonoc. Pokaždé si doma dopřejeme „rodinnou konferenci“, poprosíme své blízké: „Mám tě rád, prosím tě, porad' mi jednu věc, kterou mohu ve vztahu s tebou zlepšit.“³⁴⁶

Před první nedělí adventní, na svátek Krista Krále, jsme se domluvili, že jeden druhému řekneme, čím je pro nás důležitý a čím nás obohacuje ... Vzpomínáte?

Dnešní neděli to můžeme udělat stejně (nikdy nám nezevšední pochvala a ocenění druhých). Pak pro nás za týden bude snadnější se svých blízkých ptát, co by si od nás přáli ...

Ježíš nám přeje vše nejlepší, ale také je něco na nás.

Mnoho vlaků nám ujelo a ujíždí. Jak se má vlak vrátit?

Co měl Bůh udělat na začátku 1. a co na začátku 2. světové války, když lidé začali úpěnlivě prosit za mír? Co bychom mu poradili?

Měl jsem v úmyslu připojit Přílohu k otázce „Jakou největší chybu udělali lidé v Ráji?“ ale ještě něco k tomu přidám. Přílohu pošlu v neděli večer.

345 Děkan strojní fakulty Michael Valášek teď v rozhovoru řekl: „Polovina našich studentů nedokončí fakultu. Mnoho jich nemá dostatečné znalosti ze střední školy a mnoho nemá o studium zájem.“

Může se nám stát, že o nás něco podobného řekne jednou (dokonalý učitel) Ježíš.

346 První se ptá manžel manželky, pak jednotlivých dětí. Potom se ptá manželka manžela a pak dětí. ...

2018 (Jakou největší chybu udělali lidé v ráji)

Přátelé, nabídl jsem kontrolní otázku našeho biblického vzdělávání: „Jakou největší chybu udělali lidé v Ráji?“

(Vícekrát jsme o tom mluvili. Vám, kteří jste to nečetli nebo neslyšeli, se omlouvám, že prozrazuji výsledek, místo abych zadal přesnější úlohu.)

Téma je na několik biblických hodin.

K porovnání nabízím stručnou odpověď.

S Božím vyučováním nakládáme neuctivě a povrchně o to víc pyšně.

Ve vyučování o Božím přátelství má smysl začít básní o stvoření, abychom poznali své jedinečné a cenné postavení před Bohem.

Vyprávění o zahradě Eden (Rozkoš) je překvapující a skvostné. Za každým slovem popisu stojí velké bohatství.

To, co si vládcové a božstva nechávala výhradně pro sebe, Tvůrce dává lidem ...

Zahrada Eden je kultivovaným prostorem ... (I my připravujeme dětem bohaté prostředí.)

Nejcennějším bohatstvím je Strom života (v mýtech a pohádkách popisovaný např. živou vodou a kamenem mudrců) – Bůh s námi překvapivě mluví, stojíme mu za jeho péči a vyučování, nabízí nám jedinečné přátelství navždy ...

Je nemoudré, po kapitole o Edenu, pokračovat líčením o prvním selhání lidí (Bible se nemá číst „popořádku“). Měli bychom pokračovat dějinami praotců, od Gn 12 kap., a pak smlouvou za Mojžíše. S předškolními dětmi také nemluvíme o zločinech a válkách (až později se objeví otázka: „Kde se bere zlo?“).

Vyprávění o selhání lidí v Edenu patří mezi čtyři hlavní typy hříchů (s bratrovraždou, potopou a stavěním města a chrámu – věže bez Boha), které stále opakujeme. (Ty tři následující ukazují na další pokračování svévolnosti z Edenu.)

Písmo nás vede k hledání příčin našich selhání. Co se stalo, že lidé dali na někoho, kdo do Ráje nepatří a pomlouvá jejich nejlepšího přítele?

Nejedli ze Stromu života – zanedbali vztah s Hospodinem. Je to podobné jako v manželství.

Všechna ostatní selhání – popisovaná příběhem v Ráji – jsou důsledkem této příčiny.

Stejnou příčinu mají naše selhání – až po vraždu Mesiáše.

Václav Vacek

2015

6. neděle v mezidobí Lv 13:1-2. 45-46 1 Kor 10:31-11:1 Mk 1:40-45 15. února 2015

Malomocní byli „syny smrti“. Navíc trpěli odloučením od rodin a vyloučením ze společnosti. Hlady umírali často dřív než na nemoc. Nejvíce trpěli pocitem, že jsou prokletí od Boha.

Malomocenství je vidět – na rozdíl od rakoviny nebo srdečních chorob.

Ježíš se dotýkal hříšných lidí i malomocných (beze strachu, že se kulticky znečistí, nakazí chorobou nebo bude pomlouván). Kdo si to promyslí, přestane mít přehnaný strach ze „zneuctění

Eucharistie“, např. tím, že rozvedení budou přijímat Eucharistii. Od Ježíše víme, že se znečišťujeme zlem, které vychází z našeho srdce.

Nikdo nás nepověřil tím, abychom soudili, zda je druhý větší hříšník, než my sami.

Ježíš ochotně uzdravil malomocného. Poslal ho příslušnému knězi, který vedl knihu malomocných. Do knihy byli zapisováni i ti, u kterých bylo podezření z malomocenství. Když se uzdravil někdo,

kdo měl jinou kožní nemoc, byl ze seznamu malomocných vyškrtnut. Měl povinnost (kterou rád splnil) poděkovat za uzdravení.

Poděkovat Bohu za uzdravení jsme také přijali.

Uzdravený z evangelia má svědčit kněžím – aby viděli, že je tady někdo nejméně takového formátu jako prorok Elizeus (Elíša), který uzdravil malomocného Námána.

Škoda, že malomocný neposlechl Ježíše a o svém uzdravení mluvil. Tím škodil Ježíšovým záměrům.

Podobáme se mu častěji, než si myslíme. Svou představu o zbožnosti nadřazujeme nad Ježíšova přikázání ...

Tím si udělám oslí můstek k našemu promýšlení Eucharistie. (Všimneme si, jak si i ohledně eucharistie vedeme svéhlavě svou.)

Na řadu století jsme si svou neposlušností způsobili eucharistické „malomocenství“.

Neživili jsme se u Ježíšova Stolu, nespolupracovali jsme s Ježíšem, nerostli jsme do jeho podoby, zakrněli jsme do pokroucené formy. Odepírali jsme si řádnou výživu. Ježíš nikde neřekl: „Klanějte se mi“ (nic proti klanění), ale důrazně řekl: „Vezměte a jezte, toto je pravý pokrm a nápoj k novému životu.“

Hostina je prostředkem ke slavení, slouží k setkání přátel. Má být s radostí a vděčností snědena. Má sloužit životu. Ježíš nechce skončit v monstranci, touží po nás, nás chce proměňovat.

Jídlo je k syčení. My jsme se Eucharistii po staletí především klaněli.³⁴⁷

Když se hladový dívá na jídlo, sbíhají se mu sliny. Jenže my, duchovní, jsme lidem místo chleba dali cukrovou vatu – zaplnili jsme jim tím žaludek a oni přestali mít hlad po sjednocení s Ježíšem.³⁴⁸

Začalo to ustrnutím při Večeři Páně v latině, i když různé národy mluvili jinou řečí.³⁴⁹

Když protestanté popřeli obětní charakter mše, katolíci tím hlasitěji o oběti mluvili, že zapomněli na ostatní hodnoty, které do ní sám Ježíš vložil.³⁵⁰

347 V devadesátých letech jsme v našich rodinách měli na ozdravném dvouměsíčním pobytu běloruské děti. Při pozdější návštěvě v Bělorusku jsem v jedné rodině viděl vystavenou čokoládu na čelním místě.

348 My, duchovní, jsme naslibovali lidem všelijaké milosti nebo náhražky.

Mohl by mi někdo vysvětlit, co znamená duchovní svaté přijímání? (Duchovní svaté přijímání je např. doporučováno rozvedeným.)

Při každém setkání s Ježíšem jde o setkání hříšníka se Svatým. Ježíš mně prokazuje nezaslouženou velkorysost, ale sám se tím neponižuje. Bůh je tak velký, že mu ani největší hříšník není malý. Nikoho nepřehlídí, nikoho nepřekročí, k nikomu se neotočí zády.

(To my, Evropané, jsme hodili Ukrajince přes palubu. Opět jsme se nechali ponížít, tentokrát Putinem. Je možné, že by paní Merkelová sama za sebe jednala rázněji, ale občané její země by jí to nedovolili. Politika je neustálý kompromis /jako v manželství nebo jako v rodině s velkými dětmi/, politik musí hrát s kartami, které mu rozdali voliči ...)

349 Všimněte si zdůvodnění: „Jen tři jazyky mohou oslavovat Boha.“ My jsme opovážlivě rozhodovali podle vlastního vkusu. Jakým právem?

350 My, duchovní, jsme učili, že mše je (jen) opakováním vykupitelské oběti, která se „zpřítomňuje“ na oltáři. Vzpomínám si na své mládí, moc jsme tomu nerozuměli, samozřejmě jsme měli úctu před Ježíšovým utrpením, klečeli jsme, klaněli jsme se, a několikrát za obřad se bili v prsa.

Tvrzení, že Ježíšovo utrpení bylo obětované k „usmíření božího hněvu za naše hříchy“, přehlušilo po staletí vlastní Ježíšova slova, jeho svatební slib, výzvu k nevěstě, aby se napila ze svatebního poháru ženicha (pijte

Účastníme-li se Ježíšovy oběti (popravy?), pak není jiné možnosti než být vážný.³⁵¹

Dříve jsme při vyučování o mši neslyšeli o svatbě, o *veselce* teprve ne.³⁵²

Účinnost Ježíšovy slavnosti jsme využívali jen nepatrně – proto z nás tak nedostatečně vyřazuje Ježíšova láska.

(Vaří-li se na venkovním ohni, teplo jde do luftu, energii ohně využijeme jen z malinké části.) Dvě světové války a běs komunismu nás usvědčily, že naše křesťanství bylo slabounké. Pouhé klanění, a pouhá snaha nehřešit, nás nezachrání. Je třeba u Ježíše čerpat.

Poslední koncil nás vrátil k Písmu a nabídl nám liturgickou obnovu.³⁵³

Ježíš nás chce přivést k Bohu a k bratřím („communio“ je sjednocení, to je víc než naše „svaté přijímání“). „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.“

Apoštol Pavel píše: „Není kalich požehnání, za nějž děkujeme, účastí na krvi Kristově? A není chléb, který lámeme, účastí na těle Kristově? Protože je jeden chléb, jsme my mnozí jedno tělo, neboť všichni máme podíl na jednom chlebu.“ (Srov. 1 K 10:1-6. 15-18)

Všimněme si, jak si Ježíš počíná, jak to dělá.

Vyjďeme nejprve ze své zkušenosti. Rodiče nejen vkládají do svých dětí velké naděje, pečují o ně a snaží se s nimi jednat co nejlépe, ale počítají s tím, že je děti budou někdy zlobit, udělají jim

z něho všichni), to, že svatba Beránkova začíná.

Tomáš Akvinský řekl, že jediná kapka Ježíšovy krve by stačila /třeba při obřízce/. (Čímž řekl, že k odpuštění není krve zapotřebí.) Ale to vše jsme přeslechli. Teorie o zadostiučinění přehlušila všechno.

Nikdy nemáme zapomenout, že naše ruce jsou od krve. Ježíš prolil krev před dvěma tisíci roky (kdybychom žili tenkrát, kdo ví, zda bychom nevolali „Na kříž s ním!“). Od té doby jsme mnohokrát Ježíše v jeho bratřích zapírali, nebo od nich utekli jako apoštolové s jejich slovy: „Já se na to nemohu dívat.“ Dokonce jsme mnohokrát prolévali krev Ježíšových sourozenců.

Nám Ježíš říká: „Jsem jedné krve ty i já.“ Je znovu ochoten cedit krev pro člověka. On šel dobrovolně na kříž, to je víc, než si dnes na chvíli připnout židovskou hvězdu na kabát nebo placku: „Já jsem Charlie.“

351 Zaklínili jsme se ve „Velkopátečních obřadech“.

Soška vzkříšeného Ježíše se v kostele vystavovala jen od „Vzkříšení“ do „Nanebevstoupení“, pak byla opět zavřena do skříně.

L. Evelyn říká: „Čtyřicet dní před Velikonocemi prožíváme Ježíšovo utrpení, ale v padesátidenní Době velikonoční se ze Vzkříšení radovat odmítáme.“

352 Otec rozkázal služebníkům: „Přineste ihned nejlepší oděv a oblečte ho; dejte mu na ruku prsten a obuv na nohy. Přiveďte vykrmené tele, zabijte je, hodujte a buďte veselí, protože tento můj syn byl mrtev, a zase žije, ztratil se, a je nalezen. A začali se veselit.“ (Lk 15:22-24)

Slavíme-li narozeniny maminky, nevzpomínáme na její porodní bolesti, při našem vstupu do tohoto světa, ale slavíme a radujeme se, protože jí stále máme. Navždy jí jsme vděční! Její obětavost k nám dokonce narůstá.

Tím, že jsme téměř nečetli Písmo, nám nedocházelo, že odpuštění se v evangeliích vždy slaví.

Zbožní se odmítají veselit, zvláště pak s hříšníky (tak, jako zbožný bratr marnotratného syna).

V církvi až Jan XXIII. otevřel okna, aby vydýchaný (bezduchý) vzduch vyvětral.

353 Informace k liturgické obnově se k nám za minulého režimu mnoho nedostaly. A my jsme si z pohodlnosti své vědomosti nedoplňovali. (Stará auta ze socialismu jsme si ale vyměnili rychle.)

Při staré latinské mši se každý soukromě modlil růženec modlitbu před a po přijímání, ale to nikdy nemůže mít tu spojovací sílu společného slavení s Kristem Hostitelem.

ostudu nebo způsobí nějakou škodu. Povzbuzují děti s nadějí, že děti dosáhnou vysoké úrovně a dokonce své rodiče přerostou.

Měli jsme štěstí potkat lidi, kteří s námi jednali s velikou úctou. Na vysoké škole jsme byli překvapeni, když nás někteří profesori od první přednášky oslovovali: „Pane kolego.“ To bylo povzbuzující.

Bůh s námi jedná ještě krásnějším způsobem.

Bůh nám dal rodiče a očekával, že si je tak zamilujeme, že je nebudeme chtít vyměnit za jiné.

Očekával, že až poznáme jeho dobrotu, nebudeme ho chtít vyměnit.

Na Ježíšově jednání s lidmi to vidíme.

Připomenu příklad Ježíšova jednání se samaritánkou u studně, kam ji pozvedl.

Ta žena byla „málo-mocná“: byla bezmocná proti mužskému, který s ní žil, ale nechtěl se s ní oženit, byla bezmocná proti celému městu, které na ni plivalo.

Ježíš tuto ženu, oslovil na veřejnosti! Navíc Samařanku! Pak ji poprosil o pomoc! Dokonce s ní mluvil o Bohu! Ještě větší a neuvěřitelné překvapení samařanku čekalo, když se ukázalo, že Ježíš věděl o jejím neuspořádaném životě – a přesto s ní jednal s velikou úctou. Nikdy v životě nepotkala tak krásného člověka.

Samařská žena byla tak povznesena, že utíkala k těm, kteří na ní dosud plivali a zvěstovala jim Mesiáše. Stalo se s ní něco, co ty chlapy změnilo. Čekali bychom, že ji vyženou, poníží („Co si to ty, couro, dovoluješ nás poučovat?“), ale šli za ní ...

Ježíš z úcty k člověku odvážně bourá naše povýšené a nespravedlivé zvyklosti a předsudky. Přivádí nás k sobě a smiřuje nás s druhými.

Ježíš s námi jedná milosrdně a my se od něj můžeme milosrdenství naučit (srov. podobenství o nemilosrdném služebníkovi).

Ježíš nám je Milosrdným samaritánem a zve nás: „Jednej také tak.“ (Lk 10:25-37)

Ježíš nás bytostně vnímá v naší jedinečnosti. Přichází jako Lékař, Psycholog, jako Přítel a Bratr. Každý jsme jiný, jinak nemocný, jinak zraněný, pokřivený, zanedbaný, nedovzdělaný, jinak nevyzrálý, jinak nedospělý ... To vše soucitně vnímá: „Nalomenou třtinu nedolomí a doutnající knot neuhasí.“

Kdo hledá Učitele takové krásy a touží se mu podobat, může ho v Ježíši najít.

Ježíšova výsostná pozornost nás uchvacuje a pro pokorného je nakažlivá.

Na Ježíšově jednání s lidmi vidíme, že pro Boha jsme jeho milované dcery a jeho milovaní synové. Bůh zná naše hříchy, ale to ho nemůže odradit od jeho přátelství.

Kdož ví, co s námi Boží láska udělá, pro co nás získá, kam až nás dovede, do jaké výšky.

Apoštol říká: „Milovaní, nyní jsme děti Boží; a ještě nevyšlo najevo, co budeme! Víme však, že až se zjeví, budeme mu podobní, protože ho spatříme takového, jaký jest.“ (1 J 3:2)

Počítejme s tím. Dejme Bohu šanci a pracujme proto ze všech svých sil.

Využívejme bohatství Večere Páně.

Eucharistie nepůsobí jako acylpyrin, ale je posilou a lékem našeho srdce (okoralého, někdy naježeného vůči druhým). Ježíš to s námi umí; nás všelijak zbědované (lidi z ulic a od plotů) zve ke svatebnímu stolu. To nás tak zasáhne, že i my se snažíme druhým nově naslouchat, porozumět jim, vžívat se do jejich myšlení, do jejich zranění, poznamenání a jejich reakcí.

Církev je nemocnicí.

V nemocnici se pacienti snaží být pozorní ke svým kolegům. Naše nemoc a bolest, ale i léčení a tšení bolestí, nám může napomoci k větší vnímavosti vůči nemocným vedle nás.

Boží láska je nakažlivá. Kdo není natvrdlý, kdo umí ocenit, jak s ním jedná Bůh, snaží se také přistupovat k druhým podle toho, co do něj Bůh vkládá, za koho jej Bůh má, v co v něm Bůh doufá, k čemu ho Bůh volá a pomáhá mu.

Dovedu si představit jak Samařanka – pokud se stala křesťankou – jednou slavila Večeři Páně, jak si té cti vážila a čemu všemu porozuměla ...

Apoštolů Ježíš připravoval na Poslední večeři několik let.

Nespěchejme, nežeňme se hned do adorace, silný přátelský vztah se nedá uspěchat. Vystupujme vzhůru krok za krokem.

Ale bylo by málo, kdybychom jen nebránili Boží lásce, je třeba s ní horlivě spolupracovat na sobě i ve vztahu s druhými.

Připojuji text Petra Koláře SJ:

Od barokní Missa solemnis zpět k eucharistii

Vezmeme-li po pořádku nepočtené texty, které v NZ mluví výslovně o *památce poslední Ježíšovy večeře s učedníky* (takto mluví Ježíš k učedníkům jedině u Lukáše!), nedozvíme se skoro nic o způsobu, jak tato památka byla slavena. Prvním textem je snad už Sk 2:46: Čteme tam, že (křesťané jeruzalémského společenství) "*po domech lámali chléb a dělili se o jídlo s radostí a upřímným srdcem*" (Sk 2:46). Není tu ovšem zmínka o eucharistii ani o Ježíšově poslední večeři s učedníky. Na tuto událost se v Ježíšově životě se odvolává apoštol Pavel v 1 Kor 11:20-29, kde píše křesťanům v Korintu: "Když se shromažďujete, už to není společenství večeře Páně". Křesťanskou obec v Korintu založil v letech 50 – 52 a od jeho pobytu se tam zřejmě památka poslední večeře Páně slavila. Je zajímavé, že Pavel, o kterém víme, že se nikdy nesetkal s Ježíšem za jeho života, tu říká, že to, "*co odevzdal Korintanům, přijal od Pána*". Spojitost s Lukášovým textem není zřejmě náhodná – Lukáš byl Pavlovým společníkem na jeho evangelizačních cestách, musel ale být ve styku s ústním podáním jeruzalémské tradice, protože na mnoha místech cituje, často doslovně.

V řečtině nepříliš běžný výraz *eucharistein* (vzdávat díky, chválu) se objevuje často v evangeliích při popisu Ježíšovy činnosti, nejčastěji ve spojení s chlebem; často se jedná viditelně o eucharistický symbolizmus. Jen tolik úvodem k počátkům slavení eucharistie v křesťanském společenství. Byla to skutečně slavnost díky a chvály Kristu a Bohu za dílo vykoupení a šlo už tenkrát o určitý **obřad**, tedy *rituál*. Byl prostý, ne zcela jednotný, a křesťané jej slavili "po domech" jako večeři Páně. Nevíme, jak tento původní obřad vypadal a nevíme ani, kdo mu směl předsedat. Kněžská funkce ještě neexistovala, byli jen "starší obce", presbyteri. Nevíme, ani jak byli vybíráni, ani nevíme, zda mohli eucharistii předsedat jáhni, o jejichž výběru s apoštolským vkládáním rukou nás NZ zpravuje. Pavel sám nebyl pověřen žádným z původních dvanácti apoštolů, a přece ji slavil. Právě od něj toho o jejím slavení víme nejvíce! V tomto duchu v podstatě probíhala eucharistie až do 4. století, kdy se křesťanství stalo uznaným náboženstvím v říši. Do té doby neexistovaly žádné kostely ani ještě nebyli kněží. Charakter "domácích liturgií" byl intimní, nebyla to masová setkání. Ta přišla až s oficiálním uznáním křesťanského náboženství. První kostely románské doby se snažily zachovat co možná nejvíce z předchozího období, například dispozici věřících okolo obětního stolu, který býval nejdříve uprostřed kostelního prostoru, koncipovaného ve formě kříže; stačí se podívat na románské kostely z doby před vzestupem římského papežství. Také "posvátná rezerva", tedy místo, kde byl uchováván proměněný chléb, byla obvykle v boční zdi a nikoliv ve svatostánku na význačném místě kostelního prostoru.

Sílící symbióza mezi politickou a duchovní "mocí", ale neodvratně zdůrazňovala také význam hierarchů, partnerů mocenských politických špiček. Biskupové, opati, kardinálové, preláti, a později na nejnižším stupni už se i kněží najednou vyčleňovali z bratrských vztahů mezi křesťany. Odráží se to i v následné konstrukci kostelů: Posvátné úkony se stále zřetelněji odehrávaly mezi

vysvěcenými členy hierarchie a Bohem, a to v jednom ze tří schválených liturgických jazyků: řecky, latinsky a hebrejsky (v tomto třetím jazyce se ale ve skutečnosti eucharistie nikdy neslavila a naopak v 9. století – revolučně – přibyla zásluhou bratří ze Soluně staroslověnština).

Eucharistický stůl se stal oltářem a byl vyvýšen na sedmistupňovou "tribunu" jednak aby velké shromáždění na něj lépe vidělo, jednak – a hlavně – aby se zdůraznila pozice "slavícího kněze". Sedm stupňů, vlastně nejdříve čtyři a pak, po malém odstupu, další tři, znázorňovalo čtyři nižší a dále tři vyšší "svěcení" až ke kněžství, která umožňovala posvěceným osobám účast na nejvyšším stupni posvátného dění, ke kterému laici pod stupni nebyli přizváni. Tento záměr byl navíc zdůrazněn ještě novou konstrukcí kostela: Oltář se stavěl v "presbytáři" (to slovo je vše, co zbylo z někdejší role presbyterů), na nejvyšším místě kostelní lodi, daleko od prostého lidu, na zdi naproti vstupu do kostela. Vzniknul proslulý "autobus" s knězem v čele, hledícím k oltáři se svatostánkem (také jedna novota...) a tím vzhůru k Bohu, a s Božím lidem ve způsobilých řadách za ním.

Římský biskup, nástupce apoštola Petra, se stále zřetelněji profiloval jako *hlava církve* a nikoliv tedy už "jen" jako primus inter pares, první mezi rovnými. Latina, původně lidový jazyk římské říše (jazykem vzdělanců byla řečtina!), přetrvala rozpad této říše a stala se v jazykové spleti něčeho, co bychom mohli nazvat nářečím, hlavním prostředkem komunikace. Bylo logické, že se stala hlavním a brzy pak už jediným přípustným jazykem křesťanských obřadů. Lidé této západní části Středomoří (o národech v pravém slova smyslu by asi ještě nebylo vhodné mluvit) latině aspoň částečně rozuměli, jak se ale křesťanství šířilo dále od Středozevního moře, přijímaly křesťanství etnické skupiny, pro které už byla latina zcela nesrozumitelná. V těchto souvislostech teprve vyniká iniciativa cyrilometodějské mise, která vlastně "vnutila" Římu další liturgický jazyk (!!), bohužel ovšem ne na dlouho...

Výsledek byl logický: věřící latinské liturgii nerozuměli a nemohli se na ní tedy doopravdy podílet! Tady se ocitáme historicky v největší vzdálenosti od původní eucharistie!

Jak známo – když se hora nechce přiblížit k Mohamedovi, musí se Mohamed přiblížit k hoře: Po zákazu jiné než latinské liturgie v katolické církvi si tam, kde latina už byla jen jazykem vzdělanců, církevní představení uvědomovali nepřijatelnost vzniklé situace, a protože nebylo možné jít proti latině v liturgii, hledali jiné cesty, jak věřící přece jen do "dění v kostele" nějak vtáhnout, což u nás v **miře vrchovaté provedlo baroko!**

Od eucharistie se tak došlo k jakémusi posvátnému divadlu pro nevzdělaný lid. Uvedu jen pár signifikantních příkladů: Slavnostní (nedělní a sváteční) průvod chrámem k oltáři (původně zcela pohanský, křesťany nemilovaný název!) v čele s křížem, za kterým šli světloňosi se svícemi, akolyté s misálem ve výši ramenou a kněz na konci, který kropil přítomné svěcenou vodou (*Asperges me*). Vše ovšem bylo ještě výrazněji koncipováno, jestliže byl "celebrantem" (nový pojem!) třeba "infulovaný" opat nebo dokonce biskup! Okolo oltáře členové průvodu zaujali místa, odpovídající jejich stupni začlenění do škály důstojnosti: jáhnové se štolou křížem přes jedno rameno jen jeden stupínek pod knězem, o stupeň níže podjáhen a na dalších trochu vzdálenějších stupních od oltáře lektoři, vrátníci, akolyté exorcisté a jak se celý ten posvátný liturgický svět nazýval. V dalším každý plnil roli, kterou mu jeho stupeň začlenění do hierarchie dovozoval (výraz *hierarchie* je odvozen od slova *hiereus* – kněz a v NZ se vyskytuje jen při označování židovského kněžstva – s jedinou výjimkou, kdy je tak u Lukáše označen pohanský kněz, sloužící modlám!). Teď už ale to byl kněz křesťanský sám, a už nebyl u stolu s ostatními bratřími ve víře, ale stál k nim otočen zády (čelem ke svatostánku nad oltářem, ve který se proměnila posvátná rezerva) a činil různá gesta jako poklekání, znamení kříže, spínání a rozpínání rukou, přesný způsob zacházení s patenou a kalichem. Lid se modlil růženec a později, ve vylepšené verzi, zpíval mešní písně. Kostel se stal uměleckým dílem s krásnou výzdobou včetně nahatých andělíčků a zlatých ozdob na všech stranách. Varhany k tomu hrály a kněz si cosi nesrozumitelného šuškal sám pro sebe (?) pod vousy, zády k lidu, daleko, daleko od kdysi intimní a přímo citově nabitě eucharistie ...!

Patřím ke generaci, která to vše ještě zažila, byť už, popravdě řečeno, ve zchátralé formě: ač to nebylo ještě dovoleno, už jsme používali misálky s českými texty liturgie (!!), kostelní baroko

jsme sice neodmítali (vono to baroko je hezký pro voko, že ano?), ale při mši svaté (pořád ještě "mše") jsme už dávali přednost jiné estetice. Ostatně, výraz "mše" se vžíval postupně zhruba od 6. století a byl převzat z profánní oblasti, kde znamenal "propuštění", "rozloučení" po ukončení shromáždění nebo po audienci. Požehnání na konci eucharistie, které bylo takovým rozloučením, se pak stalo označením celého obřadu, eucharistie. I to je nepříliš vhodný důsledek vývoje, jako by to hlavní na setkání společenství u stolu Páně byl povel k odchodu, konec bohoslužby ...

Tím se dostáváme k závěru tohoto vývoje, vedoucího kamsi pryč od původního smyslu eucharistie. Teologové přemýšlející nad touto situací připravili přes odpor mnohých vlivných členů církevní hierarchie svým studiem církevních dějin liturgickou reformu 2. Vatikánského koncilu, která ve skutečnosti nebyla revolucí, bouráním tradic, ale návratem k tomu, co původně bylo: k eucharistii! Její důležitou součástí bylo umožnění liturgie v jazycích místa slavení eucharistie, ale to nebylo vše a možná to nebylo ani to nejdůležitější; to hlavní byl návrat (nebo aspoň snaha o přiblížení se) k eucharistii! Inspirací přitom bylo slavení eucharistie v dobách před její proměnou v liturgické divadlo. Patristická literatura a její překlady do moderních jazyků se staly podnětem snah o vykročení z odcizeného slavení liturgie doby před koncilem. Podmínky k tomu koncil vytvořil, ale jejich využití k nápravě učiněných mylných kroků je našim úkolem. Zatím bohužel nesplněným, alespoň v místě, kde se nacházíme.

Petr Kolář, SJ

2012 (O Večeři Páně XIV. - Ježíš chlebem života)

Poznámky k nedělní liturgii 12. února 2012

(Cyklus úvah o Večeři Páně)

XIV. VEČEŘE PÁNĚ – JEŽÍŠ CHLEBEM ŽIVOTA

Než se dostaneme k vlastní Hostině Páně, chci znovu připomenout opomíjené vědomí katolických křesťanů: Ježíš je pro nás životně důležitý vším, co řekl a vykonal (nejen svou smrtí na kříži).

Slavnost Večeře Páně je Ježíšovou modlitbou. Zve nás k děkování Otci.

Zároveň je Ježíš „prodlouženou rukou“ Otce. Než nás zve ke stolu svého Těla a Krve, pokaždé nám nabízí své slovo jako Učitel a Mistr.

Ježíš říká: „Já jsem cesta“. (J 14:6) Cesta se nabízí, nevnučuje, neporoučí, zve.

Ježíš nás chce dovést k Otci. Z naší hlouposti a bláhovosti nás vyvádí svou moudrostí, z našeho studeného odcizení nás zahřívá svým přátelstvím, ze samoty, viny a strachu nás osvobozuje, uzdravuje a vede poničeným světem až před Otcovu Tvář.

Boha si neumíme představit. Ale na Ježíši vidíme, jak je Bůh chápavý, příjemný, pozorný, statečný a věrný.³⁵⁴

Ježíšova slavnost nás vede k setkání s pravým Bohem a jeho láskou. Jeho hostina ústí k jedinečnému setkání s Otcem. Skrze Syna.

Kudy nás vede?

Než jsme se narodili, nikdo se nás neptal, zda o život stojíme (nebylo koho se ptát).

Dostali jsme darem život jako nabídku a možnost.

³⁵⁴ Filip řekl Ježíšovi: „Pane, ukaž nám Otce, a víc nepotřebujeme!“

Ježíš mu odpověděl: „Tak dlouho jsem s vámi, Filipe, a ty mě neznáš? Kdo vidí mne, vidí Otce. Jak tedy můžeš říkat: Ukaž nám Otce? Nevěříš, že já jsem v Otci a Otec je ve mně? Slova, která vám mluvím, nemluvím sám od sebe; Otec, který ve mně přebývá, činí své skutky. Věřte mi, že já jsem v Otci a Otec ve mně; ne-li, věřte aspoň pro ty skutky!“ (J 14:8-11)

Ale Bůh nás zve navíc ke zvláštnímu přátelství. Přátelství je ovšem věcí svobodné volby. Přátelství nám Bůh nevnučuje.

O těch, kteří odpoví na Boží přátelství svým přátelstvím, platí podivuhodná slova: „Těm pak, kteří ho přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi.“ (Srov. J 1:9-14)

Jak se někdo stane dítětem Božím? Jak začne někdo jednat jako Ježíš?

Nikodémovi Ježíš řekl: „Potřebujete se znova narodit.“

Co to znamená?

Dítě nevznikne a nemůže žít bez rodičovské péče. Z těla matky (skrze jídlo, které maminka jí, skrze její krev) se utváří a roste tělo človíčka. Po narození se dostává dítěti další rodičovské péče – nejen o tělo, i o duši. Rodiče dítěti projevují svou náklonnost, vyprávějí, ukazují mu svět, co je dobré a na co si má dávat pozor... Dítě vrůstá do rodiny, nasává ducha rodiny a postupně objevuje další prostory světa a společnosti.

Podobně se v nás rodí a roste dítě boží. „Nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do království Božího. Co se narodilo z těla, je tělo, co se narodilo z Ducha, je duch.“ (J 3:5-6n)

Ponoření do vody a do Ducha je veliký novozákonní proces.

„Voda“ představuje obrácení, o kterém hlásal Jan Baptista i sám Ježíš.

Narodit se z vody znamená „obrátit“ se k Bohu: umět si poctivě přiznávat chyby a stát o pomoc Boží. Ježíš k „obrácení“ přidal ještě nutnost zamýšlet se nad svou představou Boha a opravovat si ji podle slova božího.

Lidé tenkrát sestupovali do Jordánu a Jan je jako porodní bába vyváděl do nového života.

(I dnes, než je pokřtěn dospělý, nejprve prochází touto „porodní cestou“ během přípravy na křest – až nakonec při samotném obřadu křtu vyjde jako nový člověk, dítě boží.)

„Mesiáš vás bude ponořovat do Ducha svatého a do ohně.“ (Srov. Mt 3:11)

K růstu se pokřtěnému dostává další výživy a péče. Roste ne už jen z přirozeného zdroje rodiny, ale ze zdroje Božího v rodině lidu Božího.

V dobré rodině se společně stoluje, vypráví se, pracuje, hrají se hry, zpívá se, učí, sedává u ohně, chodí na výlety nebo na zmrzlinu, slaví svátky ...

V rodině, která pozve Ježíše (Boha) do svého života, je život prostupován, obohacován a veden jeho přítomností.

Ježíš vypráví dál: „Jako člověk potřebuje v pozemském životě „jídlo“, tak pro věčný život potřebujete jinou „potravu“. „Já jsem chléb života“. (J 6:35) ³⁵⁵

Už jsme si říkali, čím nás Ježíš zachraňuje pro život s Bohem.

V Janově evangeliu čteme o zástupu dotírajícím druhý den po nasycení na poušti na Ježíše: „Dej nám najíst, co ti to udělá“.

Ježíš jim namítal: „Vám jde jen o jídlo.“ (Srov. J 6:22n) ³⁵⁶

„Já jsem pro vás „Chlebem z nebe“ k růstu dětí božích v člověku“.

355 Ježíš používá při vyučování trefné obrazy a přirovnání z našeho života.

Neřekl: „Jsem vaše rodinné stříbro“. Boží péče je spíš podobna chlebu na rodinném stole, který voní, chutná, vyživuje, vytváří společenství a nepřejí se.

Drahý kov svým leskem svádí, pokouší se ovládat. Chléb je „mírumilovný“. Nevnučuje se. Chléb je jiný, buduje nás zevnitř a zároveň slouží k vytváření vztahu se spolustolujícími.

356 „Proč neusilujete o pokrm k životu věčnému?“ (Srov. J 6:27n)

„Ne jenom chlebem bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst.“ (Mt 4:4)

„Můj pokrm jest, abych činil vůli toho, který mě poslal, a dokonal jeho dílo.“ (Jan 4:34)

(Ježíš zde ještě nemluví o „eucharistii“. Až v druhé polovině 6. kapitoly Janovy mluví Ježíš o významu Těla a Krve Páně.)

„Chlebem“ míní Ježíš vše, co potřebujeme k životu: jídlo, oděv, bydlení, přátelství, kulturu ... ³⁵⁷

„Vy jen pořád o jídle (o žvanci)“, říká Ježíš zástupu. ³⁵⁸

„Přece nejde jen o výkrmnu! Jako bez pozemské péče (kultury přirozeného života) nevyrostete k pořádnému lidství, tak bez mojí péče (kultury božího království) nevyrostete k božství.“

Ježíš je pro nás potřebný jako chléb (více než „jako sůl“). Od Ježíše se učíme novému způsobu života. Ježíš nám vypráví o Otci a svým přátelstvím nám ukazuje přátelství Otce. Projevuje nám svou lásku, ponořuje nás do ní a dává nám svého Ducha, uvádí nás tak do nového života, do životního stylu svých přátel – budoucích nebešťanů.

„Boží království už je ve vás a uprostřed vás. Už začalo“. ³⁵⁹

Boží království je uspořádání sebe a vztahů podle Ježíše.

Pro pochopení vztahů v božím království vybral Ježíš model rodiny: „Nikdo se nebude na druhé povyšovat, kdo chce být první, ať horlivě slouží druhým, budeme si říkat pravdu, přiznávat chyby, omlouvat se“. ³⁶⁰

Svým příkladem Ježíš ukazuje, jak lze pěkně jednat s člověkem (aniž ztratíme svou důstojnost, aniž jen dobrohloupě ustupujeme druhému a necháme si štípat dříví na zádech).

Bez porozumění celému Ježíšovu vyučování (většina informací při vyučování přichází skrze slova) nejsme schopni přijmout jeho nabídku, a bez výživy jeho Stolu nejsme dost schopni dorůst k jeho životnímu stylu.

Potřebujeme Bohu porozumět, slepá víra nefunguje a je nebezpečná.

„Ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích, je můj bratr, má sestra i matka“. (Mt 12:50)

Abych mohl udělat to, co si Bůh představuje, abych s ním mohl spolupracovat, musím naslouchat a poznávat Boží názory. ³⁶¹

357 Stejný význam i obsah má prosba o každodenní chléb v modlitbě Páně.

V dětském domově nechybí jídlo, teplo, oblečení ani hračky. V dobré rodině děti žijí také blízkostí vztahů, přijímají a nasávají ducha rodiny – co je dobře a co se nedělá, kdy si myjeme ruce, kde se přezouváme, pomáháme si, zdravíme se, děkujeme a prosíme, modlíme se ...)

358 Ježíše mrzelo, že lidé po nasycení neřekli: „Ježíši, ty jsi Prorok, nevzkazuje nám něco Hospodin? Neděláme něco špatně, že jsme okupováni pohany? Nemá pro nás Hospodin nějaký návrh? Ten si vždycky věděl rady, když jsme se dostali do nějakého otroctví. Ježíši, nemá pro nás Bůh nějakou zprávu? Řekni nám, co můžeme udělat pro lepší vztahy s Bohem.“

359 Ježíš nás vyhledal jako Plaváčka z pohádky mezi umouněnými uhlířovými dětmi. (Nás ovšem nikdo neposlal k vodě, my jsme se spíše narodili jako děti marnotratného syna.)

I nám bylo ale řečeno: „Jsi z královského rodu“. Míváme o tom pochybnosti, možná jako adoptovaný syn uhlíře (nám také neteče modrá krev), ani nám není jednoduché přijmout novou důstojnost a osvojit si vznešené jednání. Od Ježíše se tomu učíme, proto je pro nás důležitý vším, co řekl i vykonal.

360 Ježíš si zavolal apoštoly a řekl jim: „Víte, že vládcové panují nad národy a velící je utlačují. Ne tak bude mezi vámi: kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebníkem; a kdo chce být mezi vámi první, buď vaším otrokem. Tak, jako Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé.“ (Srov. Mt 20:25-28)

361 „Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo, a můj Otec ho bude milovat; přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek. Kdo mě nemiluje, nezachovává má slova“. (J 14:23-24)

Ale Ježíš nám nenabízí jen nové informace. Není jen Učitelem a Mistrem, jakkoliv vzácným. (Není jen přítelem „vedle nás“. Je manželem, s kterým máme být jednou bytostí.)

Jeho pomoc a jeho blízkost jde ještě dál. Když si nás svým jednáním získal, když nám ukázal Otce, zve nás ke své hostině, aby v nás živil to, co v nás Bůh „počal“.

Jsme zváni jako jeho přátelé a společníci, kteří mu čím dál víc rozumějí, kteří přijali jeho přátelství. Ve Večeři Páně slavíme blízkost s Bohem, radujeme se z toho, co se nám povedlo vykonat pro boží království.

Ježíš nás zve ke své hostině, aby nás prostoupil a zevnitř nám pomáhal vybudovat naše synovství Boží. Ježíšova pomoc je dvousložková – Slovo a Hostina.

O hostině budeme mluvit v dalších lekcích.

2009

6. neděle v mezidobí Lv 13:1-2. 45-49 1 K 10:31-11:1 Mk 1:40-45 15. února 2009

Malomocenství často vyřazuje nemocného ze života: slepnutím, nemožností chodit, pracovat, vyřazovalo ze společenství s lidmi a z náboženského shromáždění ...

Malomocenství není v Bibli pouze chorobou těla, je obrazem postižení způsobeného hříchem. Hřích přináší zlé následky, pokřivuje nás, ponižuje, snižuje naše sebevědomí.

Přestáváme být soudní, falešně se omlouváme, přestáváme vidět své chyby, lžeme druhým i sami sobě. (Např.: „Stavíme se na jedno“. Jaké procento lidí si dá jen jedno pivo?)

Zlo nás svádí („Jen dva prstíčky strčíme, hned zase půjdeme“, přemlouvají jezinky Smolíčka Pacholíčka). Oslabuje nás, unáší od života, stahuje ke dnu, vzdaluje od druhých.

Se zlem není legrace.

Nad Zlým nikdo z lidí nevyhrál.

Kultické přepisy o malomocenství - „karanténa“ malomocných - nebyly jen medicínským opatřením, vychovávají nás dodneška. Máme si všimnout nakažlivosti zla, je nutné si ho držet patřičně od těla.

Před třemi lety jsme si všímali malomocného z evangelia, v čem se zachoval výborně a v čem pak špatně.³⁶²

Tentokrát nabízím věnovat pozornost větě: „Chceš-li, můžeš mě očistit“.

„Milujete-li mne, budete zachovávat má přikázání ...“ (J 14:15)

„Zůstanete-li ve mně a zůstanou-li má slova ve vás, prostě, oč chcete, a stane se vám.“ (J 15:7)

„Zachováte-li má přikázání, zůstanete v mé lásce, jako já zachovávám přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce.“ (J 15:10)

„Život věčný je v tom, když poznají tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista.“ (J 17:3)

„Zjevil jsem tvé jméno lidem, které jsi mi ze světa dal. Byli tvoji a mně jsi je dal; a tvoje slovo zachovali.“ (J 17:6)

„Posvěť je pravdou; tvoje slovo je pravda.“ (J 17:17)

362 Malomocný velice správně přemýšlel. („Jak by ke mně mohl Ježíš přijít, když je přísný zákaz se k malomocnému přiblížit? Natož jak by mě mohl uzdravit - jak by na mě mohl vložit ruce?“) Škoda, že pak Ježíše neposlechl, že se neptal, proč o svém uzdravení nemá mluvit.

Udělal si to po svém, myslel si, že jedná dobře - a bylo to špatně. Uškodil Ježíšovi, překazil jeho plány.

Tak to dopadá s námi, když si myslíme, že všechno víme.

Bůh nám vždy přeje uzdravení a zdraví.³⁶³
Jenže někdy nás může uzdravit a někdy nemůže.
Chtěl by pokaždé ...
Proč někdy nemůže? Kdy nemůže?
Např. v Nazaretě – „nemohl učinit žádný mocný čin ...“ (srov. Mk 6:5)

My také nemůžeme pomáhat dětem v případě, že bychom podporovali jejich lumpárny nebo lajdáctví. Máme je vést k odpovědnosti za jejich rozhodnutí a nemáme je kazit.

Bůh nám nabízí přátelství („víra“ je také přátelstvím).³⁶⁴
Víru a přátelství nezastoupí zbožný cit.³⁶⁵
Bůh nás bere velice vážně a něco jej stojí.
Přijmout Boží přátelství a vstoupit do jeho služeb zpečetíme křtem. Je to větší vztah než manželství. Také vyžaduje poctivý a odpovědný přístup.
V obojím vztahu si nelze na nic hrát nebo předstírat.

Nikdo nám není schopen nabídnout víc než Bůh.
Je přátelský a milosrdný, ale je také mocnou bytostí. Nelze si před ním na nic hrát.
Bůh od nás pro sebe nic nechce. Nabídl nám místo ve svém domě, dokonce ve svém srdci, dal nám to nejcennější, co má – svého Syna. (A to věděl, jak s ním budeme jednat. Jedna paní bystře poznamenala: „Ukřižování pro něj bylo vysvobozením“.)
Ale Bůh není nějaký náš poskok. Ani dobročinný ústav rozdávající žebrákům polévku. Neponižuje nás almužnou. Každý máme dvě nohy. Nikoho nepotáhne do nebe za límec nebo neponese na zádech.
Léta nasloucháme evangeliu, tak nás už tolik nepřekvapí Ježíšova slova, že někteří dokonce nemohou vejít do království Božího.³⁶⁶

363 Velice Bohu křivdíme a pomlouváme jej, prohlašujeme-li o něm, že si přeje, abychom mu své utrpení obětovali.

„Obětovat“ utrpení za jiné je teprve nešťastným tvrzením (případně rouháním).

Něco jiného je statečnost vojáka, který vlastním tělem zalehl střílnu kulometu, aby mohli druzí vojáci dobít bunkr, obětavost Jana Palacha, Mahátma Gándhího nebo obětavost Ježíšova. Ale ani jedno není obětí Bohu, je to obětavost k lidem.

Mluvím-li o Bohu, dávám pozor na hubu. (Dobře víme, že to platí i při mluvení o lidech.)

364 Přátelství něco stojí. Ne finančně. I úplně chudý může být přítelem.

Víme, čeho je k přátelství třeba:

času

upřímnosti (říci svůj názor ...)

poctivosti

odvahy (otevřít své srdce, a společně hledat, jít do sporu, požádat o pomoc)

statečnosti (brát se za druhého, zastávat se přítele, přiznat chybu ...)

umění přijímat a umění dávat

usilování o společný cíl

obětavosti, nezištnosti, velkorysosti ...

365 Citů si samozřejmě vážíme, patří mezi obdarování Stvořitele.

366 Např.:

Lidé typu „bohatého mladíka“ těžko vejdu do Božího království. (Srov. Mt 19:16-23)

„Nemilosrdný služebník, nevyjde z vězení, dokud nezaplatí celý dluh“ (Srov. Mt 18:23-35)

„Pozvaní přátelé na svatbu královského syna - jí nebyli hodní“ (srov. Mt 22:1-10)

Každou chvíli Boha prosíme o pomoc a slitování. (Kdo to nečiní, šidí se.)
Každý z nás může znát podmínky, za kterých je možno se stát přítelem Božím.
Každý může posoudit, zda podmínky k tomu nám jsou dostupné nebo ne.
Ježíš od svých přátel nevyžaduje bezhříšnost (např. od apoštola Petra), ale bez upřímnosti a poctivosti to nejde.
Každý si můžeme jednoduše ověřit poctivost svého přístupu k Ježíši. Třeba podle vyslyšení našich modliteb.³⁶⁷

Každý umíme číst a evangelia nejsou tak dlouhá, abychom si nemohli porovnat, co a kolik z Ježíšových názorů jsme přijali.

Pokud nám vyslyšení našich modliteb nefunguje, nesvalujme chybu na Ježíše, na „nesrozumitelnost“ Písma, na církve, na faráře, nebo na lidi, kteří chodí do kostela a žijí pohoršlivě. Pozor, evangelium nás upozorňuje, že my, kosteloví lidé, býváme nebezpeční těm, kdo nám nastavují zrcadlo. A že velice neradi hledáme chybu u sebe.
Co řekl Ježíš tak hrozného při bohoslužbě v nazaretském kostele, že jej chtěli zavraždit?³⁶⁸

Máme si poctivě klást otázku, proč je dnes tak málo zázračných uzdravení.
Nakolik věříme, že tady s námi Ježíš skutečně je?

Jak se to dělá, vzít Boží nabídku vážně?

Vzpomínáte na Jákoba?

Ten člověk velice toužil po prvorozenectví (bylo především službou druhým).³⁶⁹

„Nikdo z těch mužů, kteří byli pozváni, neokusí mé večeře.“ (Srov. Lk 14:16-24)

Král řekl sloužícím: „Svažte služebníkovi, který si neoblékl svatební roucho, ruce i nohy a uvrhněte ho ven do temnot; tam bude pláč a skřípění zubů. Neboť mnozí jsou pozváni, ale málokdo bude vybrán.“
(Srov. Mt 22:11-14)

„Jděte ode mne, prokletí, do věčného ohně, připraveného ďáblu a jeho andělům! Hladověl jsem, a nedali jste mi jíst, žíznil jsem, a nedali jste mi pít, byl jsem na cestách, a neujali jste se mne, byl jsem nahý, a neoblékli jste mě, byl jsem nemocen a ve vězení, a nenavštívili jste mě.“ (Srov. Mt 25:31-46)

367 Ježíš jim řekl: Někdo z vás bude mít přítele, půjde k němu o půlnoci a řekne mu: „Příteli, půjč mi tři chleby, protože právě teď ke mně přišel přítel, který je na cestách, a já mu nemám co dát.“

On mu zevnitř odpoví: „Neobtěžuj mne! Dveře jsou již zavřeny a děti jsou se mnou na lůžku. Nebudu přece vstávat, abych ti to dal.“

Pravím vám, i když nevstane a nevyhoví mu, ač je jeho přítel, vstane a vyhoví mu pro jeho neodbytnost a dám mu vše, co potřebuje.

A tak vám pravím: Proste, a bude vám dáno; hledejte, a naleznete; tlučte, a bude vám otevřeno.

Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu bude otevřeno.

Což je mezi vámi otec, který by dal svému synu hada, když ho prosí o rybu? Nebo by mu dal štíra, když ho prosí o vejce?

Jestliže tedy vy, ač jste zlí, umíte svým dětem dávat dobré dary, čím spíše váš Otec z nebe dá Ducha svatého těm, kdo ho o to prosí! (Lk 11:5-13)

368 Po pravdě vám říkám: Mnoho vdov bylo v Izraeli za dnů Eliášových, kdy se zavřelo nebe na tři a půl roku a na celou zemi přišel veliký hlad. A k žádné z nich nebyl Eliáš poslán, nýbrž jen k oné vdově do Sarepty v zemi sidonské. A mnoho malomocných bylo v Izraeli za proroka Elizea, a žádný z nich nebyl očištěn, jen syrský Náman. (Srov. Lk 4:16-30)

Kdo tomu nerozumí, ozvěte se, rád vám to vysvětlím.

369 Prvorozený měl být nositelem tradice – měl pečovat o členy rodu a vést je k Bohu.

Když Jákob utíkal do cizí země před rozzuřeným bratrem, chystajícím se Jákoba zabít, dostalo se mu velikého příslibu od Hospodina...

Řekl si: „Tak skvělá nabídka stojí za ověření! Udělám pro to vše...

A dodržoval pravidla slušného chování k Bohu (nedostal podmínku, že nesmí zhřešit).

Sám se zavázal k odvádění desátků ze svého zisku. Nic nechtěl zanedbat nebo pokazit.³⁷⁰

Jákob bral Boha vážně.

Když si něco cenného koupíme, dodržujeme pravidla provozu.

(Není samozřejmostí velkoryse přijmout, že manželka odřela auto...)

Měl jsem kdysi zvláštního šéfa. Byl nelidský, tvrdý, krutý (i když se někdy v kostele dojímal vlastní sentimentální řečí) a velice spolupracoval s StB.

Tušili jsme záměr StB - kosa narazí na kámen, já přijdu o souhlas k duchovenské činnosti a on ze mě dostane infarkt.

Ani zpovědníka jsem nechtěl poslechnout, abych ustoupil. Naštěstí byl zpovědník chytrý ...

„Dobrá, přistoupím na vše, mimo naprosto zásadních věcí“, slíbil jsem.

Byla to šikana ...

Tři čtvrtě roku šéf prohlašoval, že jsem byl jeho nejlepším kaplanem. (Pak se to zlomilo na jiných věcech, ale o to teď nejde.)

Jednou jsem si uvědomil, že do soužití se svými nejbližšími (od nichž dostávám jako od žádných jiných lidí) nedávám tolik, kolik dávám do dobrého soužití se svým šéfem ...

Vícekrát jsem se zděsil, že s Bohem jednám hůř než se slušným sousedem.

Nedávno měl u nás přednášku pan farář Pavel Kuneš. Vyprávěl, jak se jednou - coby kněz a slušný člověk - zpovídal, že byl roztržitý v modlitbě, a jak se zpotil a udělalo se mu úplně špatně, když se jej zpovědník velice vážně ptal, jak si může vůči Bohu něco takového dovolit?!!

Přátelství je největším pokladem, ale něco vyžaduje. Známe to z manželství. vyžaduje čas, naslouchání, porovnávání názorů, pracnou cestu k porozumění...

Ježíš za nás dal život. Žádný člověk za něj život nikdy nedal. Boží přátelství k nám je nerovnoměrné...

Můžeme do tohoto krásného vztahu vstoupit.

Měl povinnost vykupovat příbuzné, pokud by se dostali do otroctví nebo zajetí, měl ekonomicky pomáhat těm, kteří se dostali do krajní nouze, měl povinnost levirátního manželství ...

370 Jákob měl sen: Hle, na zemi stojí žebřík, jehož vrchol dosahuje k nebesům, a po něm vystupují a sestupují poslové Boží. Nad ním stojí Hospodin a praví: „Já jsem Hospodin, Bůh tvého otce Abrahama a Bůh Izákův. Zemi, na níž ležíš, dám tobě a tvému potomstvu. Tvého potomstva bude jako prachu země. Rozmůžeš se na západ i na východ, na sever i na jih. V tobě a v tvém potomstvu dojdou požehnání všechny čeledi země. Hle, já jsem s tebou. Budu tě střežit všude, kam půjdeš, a zase tě přivedu do této země. Nikdy tě neopustím, ale učiním, co jsem ti slíbil.“

Tu procítl Jákob ze spánku a zvolal: „Jistě je na tomto místě Hospodin, a já jsem to nevěděl!“

... Jákob se tu zavázal slibem: „Bude-li Bůh se mnou, bude-li mě střežit na cestě, na niž jsem se vydal, dá-li mi chléb k jídlu a šat k odívání a navrátím-li se v pokoji do domu svého otce, bude mi Hospodin Bohem.

Ze všeho, co mi dáš, odvedu ti poctivě desátky.“

Jákob vykročil lehkým krokem a přišel do země synů Východu. (Srov. Gn 28:10-22, 29:1)

Ježíš uzdravil malomocného. Škoda, že se ten člověk nenamáhal Ježíšovi víc rozumět, mohl se stát Ježíšovým přítelem.

Následující texty vás nemají odradit od osobního listování Biblií.! To má svou důležitost. Při něm totiž můžete lépe sledovat souvislosti kolem citovaného textu a objevíte mnoho dalších témat k promýšlení.

Leviticus 13:

- 1 *Hospodin promluvil k Mojžíšovi a Áronovi:*
- 2 *"Když se někomu objeví na kůži otok nebo vyrážka či bělavá skvrna a na jeho kůži bude příznak malomocenství, bude přiveden ke knězi Áronovi nebo k některému z jeho synů, kněží.*
- 3 *Kněz mu prohlédne postižené místo na kůži. Když chloupky na postiženém místě zbělely a ono je napohled hlubší než okolní kůže, je postižen malomocenstvím. Kněz ho prohlédne a prohlásí jej za nečistého.*
- 4 *Jestliže je to jen bílá skvrna na kůži a napohled není hlubší než okolní kůže a chloupky na ní nezbělely, přikáže kněz postiženého na sedm dní uzavřít.*
- 5 *Sedmého dne jej kněz prohlédne. Vidí-li, že postižené místo zůstalo beze změny a nerozšířilo se na kůži, uzavře ho na dalších sedm dní.*
- 6 *Sedmého dne ho kněz opět prohlédne. Je-li postižené místo nevýrazné a nerozšířilo se po kůži, prohlásí jej kněz za čistého. Je to jen vyrážka. Vypere své šaty a bude čistý.*
- 7 *Jestliže se však potom, co se ukázal knězi, aby byl očištěn, vyrážka po kůži značně rozšířila, ukáže se knězi znovu.*
- 8 *Kněz ho prohlédne. Rozšířila-li se vyrážka po kůži, kněz jej prohlásí za nečistého. Je to malomocenství.*
- 9 *Když se na někom objeví rána malomocenství, bude přiveden ke knězi.*
- 10 *Kněz ho prohlédne. Je-li na kůži bílý otok a chloupky na něm zbělely a v otoku se objevilo živé maso,*
- 11 *je to pokročilé malomocenství na kůži. Kněz jej prohlásí za nečistého. Nedá ho uzavřít, protože je nečistý.*
- 12 *Jestliže se malomocenství na kůži rozmohlo tak silně, že pokrylo celou kůži a je postižen všude, kam se kněz podívá, od hlavy až k patě,*
- 13 *kněz ho prohlédne, a jestliže malomocenství už pokrylo celé tělo, prohlásí postiženého za čistého. Zbělel celý, je čistý.*
- 14 *Jakmile se však na něm ukáže živé maso, bude nečistý.*
- 15 *Když kněz uvidí živé maso, prohlásí jej za nečistého; živé maso je nečisté, je to malomocenství.*
- 16 *Když se živé maso ztratí a místo zbělí, přijde ke knězi.*
- 17 *Kněz ho prohlédne. Jestliže postižené místo zbělelo, prohlásí kněz postiženého za čistého; je čistý.*
- 18 *Kdo měl na kůži vřed, který se zhojil,*
- 19 *a na místě vředu se objeví bělavý otok nebo bělavě načervenalá skvrna, musí se ukázat knězi.*
- 20 *Kněz ho prohlédne. Je-li místo napohled nižší než okolní kůže a chloupky na něm zbělely, prohlásí jej kněz za nečistého. Je postižen malomocenstvím; rozmohlo se z vředu.*
- 21 *Uvidí-li však kněz, že na něm nejsou bílé chloupky a není nižší než okolní kůže, ale že je nevýrazné, přikáže ho uzavřít na sedm dní.*
- 22 *Jestliže se po kůži velice rozšíří, prohlásí jej kněz za nečistého; je postižen malomocenstvím.*
- 23 *Zůstane-li skvrna stejná, nebude-li se rozšiřovat, je to jizva po vředu. Kněz ho prohlásí za čistého.*

- 24 Když má někdo na kůži spáleninu a na spálenině se objeví bělavě načervenalá či bílá skvrna,
25 kněz ji prohlédne. Jestliže chloupky na skvrně zbělely a je napohled hlubší než okolní kůže, je
to malomocenství, rozmohlo se na spálenině. Kněz jej prohlásí za nečistého, je postížen
malomocenstvím.
- 26 Uvidí-li kněz, že chloupky na skvrně nejsou bílé a místo není nižší než okolní kůže, ale že je
nevýrazné, přikáže ho uzavřít na sedm dní.
- 27 Sedmého dne ho kněz prohlédne. Jestliže se skvrna dál na kůži rozšířila, prohlásí jej kněz za
nečistého. Je postížen malomocenstvím.
- 28 Zůstane-li skvrna stejná, nebude-li se po kůži rozšiřovat a bude-li nevýrazná, byl to otok po
spálenině. Kněz ho prohlásí za čistého; je to jizva po spálenině.
- 29 Když se objeví ať muži či ženě nějaké postižené místo na hlavě nebo na bradě,
30 kněz je prohlédne. Bude-li napohled hlubší než okolní kůže a budou-li na něm jemné
nažloutlé chloupky, prohlásí jej kněz za nečistého. Je to prašivina, druh malomocenství na
hlavě nebo na bradě.
- 31 Když kněz prohlédne místo postižené prašivinou a ono není napohled hlubší než okolní kůže
a nejsou na něm černé chloupky, přikáže uzavřít postiženého prašivinou na sedm dní.
- 32 Sedmého dne kněz prohlédne postižené místo. Jestliže se prašivina nerozšířila a nejsou na ní
nažloutlé chloupky a napohled není hlubší než okolní kůže,
33 postižený se oholí, avšak místo zasažené prašivinou neoholí. Kněz přikáže uzavřít
postiženého prašivinou na dalších sedm dní.
- 34 Sedmého dne kněz opět prašivinu prohlédne. Jestliže se prašivina po kůži nerozšířila
a napohled není hlubší než okolní kůže, prohlásí jej kněz za čistého. Vypere si šaty a bude
čistý.
- 35 Jestliže se však prašivina po jeho očištění velice rozšíří,
36 kněz ho prohlédne. Jestliže se rozšířila prašivina po kůži, nebude kněz pátrat po nažloutlých
chloupcích. Postižený je nečistý.
- 37 Jestliže však prašivina zůstala beze změny a vyrostly na ní černé chloupky, je prašivina
zhojena; je čistý. Kněz ho prohlásí za čistého.
- 38 Když se objeví ať muži či ženě na kůži skvrny, bělavé skvrny,
39 kněz je prohlédne. Jsou-li skvrny na kůži nevýrazně bělavé, je to lišej, který na kůži vyrazil.
Je čistý.
- 40 Když někomu olysá hlava a má pleš, je čistý.
- 41 Jestliže mu hlava olysá na spáncích a má lysinu, je čistý.
- 42 Kdyby se však na pleši či na lysině objevila bíločervená rána, je to malomocenství vyrážející
na pleši nebo na lysině.
- 43 Kněz ho prohlédne. Jestliže je na jeho pleši či na lysině otok a postižené místo je bělavě
načervenalé, podobající se kožnímu malomocenství,
44 je ten muž malomocný. Je nečistý. Kněz ho musí prohlásit za nečistého. Je postížen na hlavě.
- 45 Malomocný, který je postížen, bude mít šaty roztržené, vlasy na hlavě neupravené, vousy
zahalené a bude volat: »Nečistý, nečistý!«
- 46 Po všechny dny, co bude postížen, zůstane nečistý. Je nečistý. Bude bydlet v odloučení, jeho
obydlí bude mimo tábor.
- 47 Když postihne malomocenství oděv, ať už oděv vlněný nebo lněný,
48 látku nebo tkaninu lněnou či vlněnou nebo kůži či nějaký předmět z kůže,
49 a bude postižené místo nažloutlé nebo načervenalé, na oděvu či na kůži, na látce či na
tkanině nebo na jakémkoli koženém předmětu, je to rána malomocenství. Ukáže se knězi.
- 50 Kněz postižené místo prohlédne a přikáže postiženou věc uzavřít na sedm dní.
- 51 Sedmého dne postižené místo opět prohlédne. Když se postižení rozšířilo na oděvu nebo na
látce či na tkanině nebo na kůži a na všem, co se z kůže zhotovuje, je to postíženo zhoubným
malomocenstvím. Je to nečisté.

- 52 *Spálí oděv či tu látku nebo tu tkaninu, ať už je to vlněné nebo lněné, i každý předmět z kůže, na němž se ta rána objevila. Je to zhoubné malomocenství. Spálí se to ohněm.*
- 53 *Jestliže však kněz uvidí, že se to postižené místo na oděvu či na látce nebo na tkanině či na jakémkoli koženém předmětu nerozšiřuje,*
- 54 *nařídí postiženou věc vyprat a uzavřít ji na dalších sedm dní.*
- 55 *Po vyprání kněz opět postiženou věc prohlédne. Jestliže se postižené místo nezměnilo, i když se nerozšířilo, je to nečisté. Spálíš to ohněm, ať je ta věc zasažena na líci nebo na rubu.*
- 56 *Jestliže však kněz uvidí, že postižené místo je po vyprání nevýrazné, odtrhne je od oděvu nebo od kůže, od látky či od tkaniny.*
- 57 *Bude-li však rána ještě patrná na oděvu či na látce nebo na tkanině či na jakémkoli koženém předmětu a bude vyrážet dále, spálíš postiženou věc ohněm.*
- 58 *Oděv, látka, tkanina nebo jakýkoli předmět z kůže, který jsi vypral a rána z toho zmizela, vypere se podruhé; pak to bude čisté.*
- 59 *Toto je řád rány malomocenství na oděvu vlněném nebo lněném, na látce, tkanině či jakémkoli koženém předmětu při rozhodování o čistém nebo nečistém."*

1 Korintským 10:

- 31 *Ať tedy jíte či pijete či cokoli jiného děláte, všechno činite k slávě Boží.*
- 32 *Nebuďte kamenem úrazu ani Židům, ani Řekům, ani církvi Boží,*
- 33 *já se také snažím všem vyjít vstříc. Nehledám svůj vlastní prospěch, nýbrž prospěch mnohých, aby byli spaseni.*

1 Korintským 11:

- 1 *Jedněte podle mého příkladu, jako já jednám podle příkladu Kristova.*

Marek 1:

- 40 *Přijde k němu malomocný a na kolenou ho prosí: "Chceš-li, můžeš mě očistit."*
- 41 *Ježíš se slitoval, vztáhl ruku, dotkl se ho a řekl: "Chci, buď čist."*
- 42 *A hned se jeho malomocenství ztratilo a byl očištěn.*
- 43 *Ježíš mu pohrozil, poslal jej ihned pryč*
- 44 *a nařídil mu: "Ne, abys někomu něco říkal! Ale jdi, ukaž se knězi a obětuj za své očištění, co Mojžíš přikázal - jim na svědectví."*
- 45 *On však odešel a mnoho o tom vyprávěl a rozhlašoval, takže Ježíš už nemohl veřejně vejít do města, ale zůstal venku na opuštěných místech. A chodili k němu odevšad.*

Marek 6:

- 1 *Vyšel odtamtud a šel do svého domova; učedníci šli s ním.*
- 2 *Když přišla sobota, počal učit v synagoze. Mnoho lidí ho poslouchalo a v úžasu říkali: "Odkud to ten člověk má? Jaká je to moudrost, jež mu byla dána? A jak mocné činy se dějí jeho rukama!"*
- 3 *Což to není ten tesař, syn Mariin a bratr Jakubův, Josefův, Judův a Šimonův? A nejsou jeho sestry tady u nás?" A byl jim kamenem úrazu.*
- 4 *Tu jim Ježíš řekl: "Prorok není beze cti, leda ve své vlasti, u svých příbuzných a ve svém domě."*
- 5 *A nemohl tam učinit žádný mocný čin, jen na několik málo nemocných vložil ruce a uzdravil je.*
- 6 *A podivil se jejich nevěře. Obcházel pak okolní vesnice a učil.*

Matouš 18:

- 23 *"S královstvím nebeským je to tak, jako když se jeden král rozhodl vyžádat účty od svých služebníků.*
- 24 *Když začal účtovat, přivedli mu jednoho, který byl dlužen mnoho tisíc hřiven.*

- 25 Protože mu je nemohl vrátit, rozkázal ho pán prodat i s ženou a dětmi a se vším, co měl, a nahradit ztrátu.
- 26 Tu mu ten služebník padl k nohám a na kolenou prosil: 'Měj se mnou strpení a všechno ti vrátím!'
- 27 Pán se ustrnul na oním služebníkem, propustil ho a dluh mu odpustil.
- 28 Sotva však ten služebník vyšel, potkal jednoho ze svých spoluslužebníků, který mu byl dlužen sto denárů; chytil ho za krk a křičel: 'Zaplat' mi, co jsi dlužen!'
- 29 Jeho spoluslužebník mu padl k nohám a prosil ho: 'Měj se mnou strpení, a zaplatím ti to!'
- 30 On však nechtěl, ale šel a dal ho do vězení, dokud nezaplatí dluh.
- 31 Když jeho spoluslužebníci viděli, co se přihodilo, velice se zarmoutili; šli a oznámili svému pánu všechno, co se stalo.
- 32 Tu ho pán zavola a řekl mu: 'Služebníku zlý, celý tvůj dluh jsem ti odpustil, když jsi mě prosil;
- 33 neměl ses také ty smilovat nad svým spoluslužebníkem, jako jsem se já smiloval nad tebou?'
- 34 A rozhněval se jeho pán a dal ho do vězení, dokud nezaplatí celý dluh. -
- 35 Tak bude jednat s vámi můj nebeský Otec, jestliže ze srdce neodpustíte každý svému bratru."

Matouš 19:

- 16 A hle, kdosi k němu přišel a zeptal se ho: "Mistře, co dobrého mám udělat, abych získal věčný život?"
- 17 On mu řekl: "Proč se mě ptáš na dobré? Jediný je dobrý! A chceš-li vejít do života, zachovávej přikázání!"
- 18 Otázal se ho: "Která?" Ježíš odpověděl: "Nebudeš zabíjet, cizoložit, krást, křivě svědčit, cti otce a matku, miluj svého bližního jako sám sebe."
- 20 Mladík mu řekl: "To jsem všechno dodržoval! Co mi ještě schází?"
- 21 Ježíš mu odpověděl: "Chceš-li být dokonalý, jdi, prodej, co ti patří, rozdej chudým, a budeš mít poklad v nebi; pak přijď a následuj mne."
- 22 Když mladík uslyšel to slovo, smuten odešel, neboť měl mnoho majetku.
- 23 Ježíš řekl svým učedníkům: "Amen, pravím vám, že bohatý těžko vejde do království nebeského."

Matouš 22:

- 1 A Ježíš k nim znovu mluvil v podobenstvích:
- 2 "S královstvím Božím je to tak, jako když jeden král vystrojil svatbu svému synu.
- 3 Poslal služebníky, aby přivedli pozvané na svatbu, ale oni nechtěli jít.
- 4 Poslal znovu jiné služebníky se slovy: 'Řekněte pozvaným: Hle, hostinu jsem uchystal, býčci a krmný dobytek je poražen, všechno je připraveno; pojd'te na svatbu!'
- 5 Ale oni nedbali a odešli, jeden na své pole, druhý za svým obchodem.
- 6 Ostatní chytili jeho služebníky, potupně je ztýrali a zabili je.
- 7 Tu se král rozhněval, poslal svá vojska, vrahy zahubil a jejich město vypálil.
- 8 Potom řekl svým služebníkům: 'Svatba je připravena, ale pozvaní nebyli jí hodni;
- 9 jděte tedy na rozcestí a koho najdete, pozvěte na svatbu.'
- 10 Služebníci vyšli na cesty a shromáždili všechny, které našli, zlé i dobré; a svatební síň se naplnila stolovníky.
- 11 Když král vstoupil mezi stolovníky, spatřil tam člověka, který nebyl oblečen na svatbu.
- 12 Řekl mu: 'Příteli, jak ses sem dostal, když nejsi oblečen na svatbu?' On se nezmohl ani na slovo.
- 13 Tu řekl král sloužícím: 'Svažte mu ruce i nohy a uvrhněte ho ven do temnot; tam bude pláč a skřípění zubů.'
- 14 Neboť mnozí jsou pozváni, ale málokdo bude vybrán."

Lukáš 14:

- 7 Když pozoroval, jak si hosté vybírají přední místa, pověděl jim toto podobenství:
- 8 "Pozve-li tě někdo na svatbu, nesedej si dopředu; vždyť mezi pozvanými může být někdo váženější, než jsi ty, a ten, kdo vás oba pozval, přijde a řekne ti:
- 9 'Uvolni mu své místo!' a ty pak musíš s hanbou dozadu.
- 10 Ale jsi-li pozván, jdi a posad' se na poslední místo; potom přijde ten, který tě pozval a řekne ti: 'Příteli, pojď dopředu!' Pak budeš mít čest přede všemi hosty.
- 11 Neboť každý, kdo se povyšuje, bývá ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen."
- 12 Tomu, kdo jej pozval, Ježíš řekl: "Dáváš-li oběd nebo večeři, nezvi své přátele ani své bratry ani příbuzné ani bohaté sousedy, poněvadž oni by tě také pozvali a tak by se ti dostalo odplaty.
- 13 Ale dáváš-li hostinu, pozvi chudé, zmrzačené, chromé a slepé.
- 14 Blaze tobě, neboť nemají, čím ti odplatit; ale bude ti odplaceno při vzkříšení spravedlivých."
- 15 Když to uslyšel jeden z hostů, řekl mu: "Blaze tomu, kdo bude jíst chléb v království Božím."
- 16 Ježíš mu řekl: "Jeden člověk chystal velikou večeři a pozval mnoho lidí.
- 17 Když měla hostina začít, poslal svého služebníka, aby řekl pozvaným: 'Pojďte, vše už je připraveno.'
- 18 A začali se jeden jako druhý vymlouvat. První mu řekl: 'Koupil jsem pole a musím se jít na ně podívat. Prosím tě, přijmi mou omluvu.'
- 19 Druhý řekl: 'Koupil jsem pět párů volů a jdu je vyzkoušet. Prosím tě, přijmi mou omluvu!'
- 20 Další řekl: 'Oženil jsem se, a proto nemohu přijít.'
- 21 Služebník se vrátil a oznámil to svému pánu. Tu se pán domu rozhněval a řekl svému služebníku: 'Vyjdi rychle na náměstí a do ulic města a přiveď sem chudé, zmrzačené, slepé a chromé.'
- 22 A služebník řekl: 'Pane, stalo se, jak jsi rozkázal a ještě je místo.'
- 23 Pán řekl služebníkov: 'Vyjdi za lidmi na cesty a k ohradám a přinut' je, ať přijdou, aby se můj dům naplnil.
- 24 Neboť vám pravím: Nikdo z těch mužů, kteří byli pozváni, neokusí mé večeře.'"

Matouš 25:

- 31 Až přijde Syn člověka ve své slávě a všichni andělé s ním, posadí se na trůnu své slávy;
- 32 a budou před něho shromážděny všechny národy. I oddělí jeden od druhých, jako pastýř odděluje ovce od kozlů,
- 33 ovce postaví po pravici a kozly po levici.
- 34 Tehdy řekne král těm po pravici: 'Pojďte, požehnaní mého Otce, ujměte se království, které je vám připraveno od založení světa.
- 35 Neboť jsem hladověl, a dali jste mi jíst, žíznil jsem, a dali jste mi pít, byl jsem na cestách, a ujali jste se mne,
- 36 byl jsem nahý, a oblékli jste mě, byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste za mnou.'
- 37 Tu mu ti spravedliví odpoví: 'Pane, kdy jsme tě viděli hladového, a nasýtli jsme tě, nebo žíznivého, a dali jsme ti pít?
- 38 Kdy jsme tě viděli jako pocestného, a ujali jsme se tě, nebo nahého, a oblékli jsme tě?
- 39 Kdy jsme tě viděli nemocného nebo ve vězení, a přišli jsme za tebou?'
- 40 Král jim odpoví a řekne jim: 'Amen, pravím vám, cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratrů, mně jste učinili.'
- 41 Potom řekne těm na levici: 'Jděte ode mne, prokletí, do věčného ohně, připraveného ďáblu a jeho andělům!
- 42 Hladověl jsem, a nedali jste mi jíst, žíznil jsem, a nedali jste mi pít,
- 43 byl jsem na cestách, a neujali jste se mne, byl jsem nahý, a neoblékli jste mě, byl jsem nemocen a ve vězení, a nenavštívili jste mě.'

- 44 *Tedy odpoví i oni: `Pane, kdy jsme tě viděli hladového, žíznivého, pocestného, nahého, nemocného nebo ve vězení, a neposloužili jsme ti?`*
- 45 *On jim odpoví: `Amen, pravím vám, cokoliv jste neučinili jednomu z těchto nepatrných, ani mně jste neučinili.`*
- 46 *A půjdou do věčných muk, ale spravedliví do věčného života."*

Lukáš 11:

- 1 *Jednou se Ježíš na nějakém skrytém místě modlil; když přestal, řekl mu jeden z jeho učedníků: "Pane, nauč nás modlit se, jako tomu učil své učedníky i Jan."*
- 2 *Odpověděl jim: "Když se modlíte, říkejte: Otče náš, jenž jsi v nebesích, buď posvěceno tvé jméno. Přijď tvé království. Staň se vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi."*
- 3 *Náš denní chléb nám dávej každého dne.*
- 4 *A odpusť nám naše hříchy, neboť i my odpouštíme každému, kdo se provinuje proti nám. A nevydej nás do pokušení, ale vysvobod' nás od zlého.*
- 5 *Řekl jim: "Někdo z vás bude mít přítele, půjde k němu o půlnoci a řekne mu: `Příteli, půjč mi tři chleby,*
- 6 *protože právě teď ke mně přišel přítel, který je na cestách, a já mu nemám co dát.`*
- 7 *On mu zevnitř odpoví: `Neobtěžuj mne! Dveře jsou již zavřeny a děti jsou se mnou na lůžku. Nebudu přece vstávat, abych ti to dal.`*
- 8 *Pravím vám, i když nevstane a nevyhoví mu, ač je jeho přítel, vstane a vyhoví mu pro jeho neodbytnost a dám mu vše, co potřebuje.*
- 9 *A tak vám pravím: Proste, a bude vám dáno; hledejte, a naleznete; tlučte, a bude vám otevřeno.*
- 10 *Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu bude otevřeno.*
- 11 *Což je mezi vámi otec, který by dal svému synu hada, když ho prosí o rybu?*
- 12 *Nebo by mu dal štíra, když ho prosí o vejce?*
- 13 *Jestliže tedy vy, ač jste zlí, umíte svým dětem dávat dobré dary, čím spíše váš Otec z nebe dá Ducha svatého těm, kdo ho o to prosí!"*
- 14 *Jednou vyháněl Ježíš zlého ducha z něměho člověka. Když ten duch vyšel, němý promluvil. Zástupy se divily.*
- 15 *Někteří z nich však řekli: "Démony vyhání ve jménu Belzebula, knížete démonů."*
- 16 *Jiní ho chtěli podrobit zkoušce; žádali od něho znamení z nebe.*
- 17 *Protože znal jejich myšlenky, řekl jim: "Každé království vnitřně rozdělené pustne a dům za domem padá.*
- 18 *Je-li i satan v sobě rozdvojen, jak bude moci obstát jeho království? Říkáte přece, že vyháním demony ve jménu Belzebula.*
- 19 *Jestliže já vyháním demony ve jménu Belzebula, ve jménu koho je vyhánějí vaši žáci? Proto budou oni vašimi soudci.*
- 20 *Jestliže však vyháním demony prstem Božím, pak už vás zastihlo Boží království.*
- 21 *Střeží-li silný muž v plné zbroji svůj palác, jeho majetek je v bezpečí.*
- 22 *Napadne-li ho však někdo silnější a přemůže ho, vezme mu všechnu jeho zbroj, na kterou spoléhal, a kořist rozdělí.*
- 23 *Kdo není se mnou, je proti mně; kdo se mnou neshromažďuje, rozptyluje.*
- 24 *Když nečistý duch vyjde z člověka, bloudí po pustých místech a hledá odpočínutí, ale když je nenalezne, řekne: `Vrátím se do svého domu, odkud jsem vyšel.`*
- 25 *Přijde a nalezne jej vyčištěný a uklizený.*
- 26 *Tu jde a přivede sedm jiných duchů, horších než je sám, vejdou a bydlí tam; a konce toho člověka jsou horší než začátky."*
- 27 *Když toto mluvil, zvolala jedna žena ze zástupu: "Blaze té, která tě zrodila a odkojila!"*
- 28 *Ale on řekl: "Blaze těm, kteří slyší slovo Boží a zachovávají je."*

- 29 Když se u něho shromažďovaly zástupy, začal mluvit: "Toto pokolení je zlé; žádá si znamení, ale znamení mu nebude dáno, leč znamení Jonášovo.
- 30 Jako byl Jonáš znamením pro Ninivské, tak bude i Syn člověka tomuto pokolení.
- 31 Královna jihu povstane na soudu s muži tohoto pokolení a usvědčí je, protože ona přišla z nejzazších končin země, aby slyšela moudrost Šalomounovu - a hle, zde je více než Šalomoun.
- 32 Mužové ninivští povstanou na soudu s tímto pokolením, neboť oni se obrátili po Jonášovu kázání - a hle, zde je více než Jonáš.
- 33 Nikdo nerozsvítí světlo, aby je postavil do kouta nebo pod nádobu, ale dá je na svícen, aby ti, kdo vcházejí, viděli.
- 34 Světlem tvého těla je oko. Je-li tvé oko čisté, i celé tvé tělo má světlo. Je-li však tvé oko špatné, i tvé tělo je ve tmě.
- 35 Hleď tedy, ať světlo v tobě není tmou.
- 36 Má-li celé tvé tělo světlo a žádná jeho část není ve tmě, bude celé tak jasné, jako když tě osvítí světlo svou září."
- 37 Když domluvil, pozval ho k jídlu jeden farizeus. Ježíš k němu vešel a posadil se ke stolu.
- 38 Farizeus se podivil, když viděl, že se před jídlem nejprve neomyl.
- 39 Ale Pán mu řekl: "Vy farizeové očišťujete číše a mísy zvenčí, ale vaše nitro je plné hrabivosti a špatnosti.
- 40 Poštilci! Což ten, který stvořil zevnějšek, nestvořil také to, co je uvnitř?
- 41 Rozdejte chudým, co je v mísách, a hle, všechno vám bude čisté.
- 42 Ale běda vám farizeům! Odevzdáváte desátky z máty, routy a ze všech zahradních rostlin, ale nedbáte na spravedlnost a lásku, kterou žádá Bůh. Toto bylo třeba činit a to ostatní neopomíjet.
- 43 Běda vám farizeům! S oblibou sedáte na předních místech v synagogách a líbí se vám, když vás lidé na ulici zdraví.
- 44 Běda vám! Jste jako zapomenuté hroby, po nichž lidé nahoře chodí a nevědí o nich."
- 45 Na to mu jeden ze zákoníků odpověděl: "Mistře, když toto říkáš, urážíš také nás!"
- 46 On mu řekl: "I vám zákoníkům běda! Zatěžujete lidi břemeny, která nemohou unést, a sami se těch břemen nedotknete ani jediným prstem.
- 47 Běda vám! Stavíte pomníky prorokům, které zabili vaši otcové.
- 48 Tak dosvědčujete a potvrzujete činy svých otců: oni proroky zabíjeli, vy jim budete pomníky.
- 49 Proto také Moudrost Boží promluvila: Pošlu k nim proroky a apoštoly a oni je budou zabíjet a pronásledovat,
- 50 aby tomuto pokolení byla připočtena vina za krev všech proroků prolitou od založení světa,
- 51 od krve Ábelovy až po krev Zachariáše, který zahynul mezi oltářem a svatyní. Ano, pravím vám, tomuto pokolení bude přičtena vina.
- 52 Běda vám zákoníkům! Vzali jste klíč poznání, sami jste nevešli, a těm, kteří chtěli vejít, jste v tom zabránili."
- 53 Když odtud vyšel, začali na něj zákoníci a farizeové zle dotírat a na mnohé se vyptávat,
- 54 činíce mu tak nástrahy, aby jej mohli chytit za slovo.

Lukáš 4:

- 16 Přišel do Nazareta, kde vyrostl. Podle svého obyčeje vešel v sobotní den do synagogy a povstal, aby četl z Písma.
- 17 Podali mu knihu proroka Izaiáše; otevřel ji a našel místo, kde je psáno:
- 18 "Duch Hospodinův jest nade mnou; proto mne pomazal, abych přinesl chudým radostnou zvěst; poslal mne, abych vyhlásil zajatcům propuštění a slepým vrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu,

- 19 *abych vyhlásil léto milosti Hospodinovy.*
- 20 *Pak zavřel knihu, dal ji sluhovi a posadil se; a oči všech v synagoze byly na něj upřeny.*
- 21 *Promluvil k nim: "Dnes se splnilo toto Písmo, které jste právě slyšeli."*
- 22 *Všichni mu přisvědčovali a divili se slovům milosti, vycházejícím z jeho úst. A říkali: "Což to není syn Josefův?"*
- 23 *On jim odpověděl: "Jistě mi řeknete toto přísloví: Lékaři, uzdrav sám sebe! O čem jsme slyšeli, že se dalo v Kafarnaum, učíš i zde, kde jsi doma."*
- 24 *Řekl: "Amen, pravím vám, žádný prorok není vítán ve své vlasti."*
- 25 *Po pravdě vám říkám: Mnoho vdov bylo v Izraeli za dnů Eliášových, kdy se zavřelo nebe na tři a půl roku a na celou zemi přišel veliký hlad.*
- 26 *A k žádné z nich nebyl Eliáš poslán, nýbrž jen k oné vdově do Sarepty v zemi sidonské.*
- 27 *A mnoho malomocných bylo v Izraeli za proroka Elizea, a žádný z nich nebyl očištěn, jen syrský Námán."*
- 28 *Když to slyšeli, byli všichni v synagoze naplněni hněvem.*
- 29 *Vstali, vyhnali ho z města a vedli až na sráz hory, na níž bylo jejich město vystavěno, aby ho svrhli dolů.*
- 30 *On však prošel jejich středem a bral se dál.*

1. Královská 17:

- 1 *Elijáš Tišbejský z přistěhovalců gileádských řekl Achabovi: "Jakože živ je Hospodin, Bůh Izraele, v jehož jsem službách, v těchto letech nebude rosa ani déšť, leč na mé slovo."*
- 2 *I stalo se k němu slovo Hospodinovo:*
- 3 *"Jdi odtud a obrať se na východ a skryj se u potoka Kerítu proti Jordánu.*
- 4 *Z potoka budeš pít a přikázal jsem havranům, aby tě tam opatrovali potravou."*
- 5 *Šel tedy a učinil, jak řekl Hospodin. Usadil se u potoka Kerítu proti Jordánu.*
- 6 *A havrani mu přinášeli chléb i maso ráno a chléb i maso večer a z potoka pil.*
- 7 *Uplynula řada dnů a potok vyschl, protože v zemi nenastaly deště.*
- 8 *I stalo se k němu slovo Hospodinovo:*
- 9 *"Vstaň a jdi do Sarepty, jež je u Sidónu, a usad' se tam. Hle, přikázal jsem tam jedné vdově, aby tě opatrovala potravou."*
- 10 *Vstal tedy a šel do Sarepty. Přišel ke vchodu do města, a hle, jedna vdova tam sbírá dříví. Zavolal na ni: "Naber mi prosím trochu vody do nádoby, abych se napil."*
- 11 *Když ji šla nabrat, zavolal na ni: "Vezmi pro mě prosím s sebou skývu chleba."*
- 12 *Řekla: "Jakože živ je Hospodin, tvůj Bůh, nemám nic upečeno, mám ve džbánu jen hrst mouky a v láhvi trochu oleje. Hle, sbírám trochu dříví. Pak to půjdu připravit pro sebe a svého syna. Najíme se a zemřeme."*
- 13 *Elijáš jí řekl: "Neboj se. Jdi a udělej, co jsi řekla. Jen mi z toho nejdřív připrav malý podpopelný chléb a přines mi jej. Potom připravíš jídlo pro sebe a svého syna,*
- 14 *neboť toto praví Hospodin, Bůh Izraele: »Mouka ve džbánu neubude a olej v láhvi nedojde až do dne, kdy dá Hospodin zemi déšť.«"*
- 15 *Šla a udělala, jak Elijáš řekl, a měla co jíst po mnoho dní ona i on i její dům.*
- 16 *Mouka ve džbánu neubývala a olej v láhvi nedocházel podle slova Hospodinova, které ohlásil skrze Elijáše.*
- 17 *Po těchto událostech onemocněl syn té ženy, paní domu. V nemoci se mu přitížilo, ba již přestal dýchat.*
- 18 *Tu řekla Elijášovi: "Co ti bylo do mých věcí, muži Boží? Přišel jsi ke mně, abys mi připomněl mou nepravost a mému synu přivodil smrt?"*
- 19 *On jí řekl: "Dej mi svého syna!" Vzal jí ho z klína, vynesl jej do pokojíka na střeše, kde bydlel, a položil ho na své lože.*

- 20 Pak volal k Hospodinu: "Hospodine, můj Bože, cožpak i té vdově, u které jsem hostem, způsobíš zlo a přivodíš jejímu synu smrt?"
- 21 Třikrát se nad dítětem sklonil a volal k Hospodinu: "Hospodine, můj Bože, ať se prosím vrátí do tohoto dítěte život!"
- 22 Hospodin Elijášův hlas vyslyšel, do dítěte se navrátil život a ožilo.
- 23 Eliáš dítě vzal, snesl je z pokojíka na střeše do domu, dal je jeho matce a řekl: "Pohleď, tvůj syn je živ."
- 24 Žena Eliášovi odpověděla: "Nyní jsem poznala, že jsi muž Boží a že slovo Hospodinovo v tvých ústech je pravdivé."

2. Královská 5:

- 1 Naamán, velitel vojska aramejského krále, byl u svého pána ve veliké vážnosti a oblíbě, protože skrze něho dal Hospodin Aramejcům vítězství. Tento muž, udatný bohatýr, byl postižen malomocenstvím.
- 2 Jednou vyrazily z Aramu hordy a zajaly v izraelské zemi malé děvčátko. To sloužilo Naamánově ženě.
- 3 Řeklo své paní: "Kdyby se můj pán dostal k proroku, který je v Samaří, ten by ho jistě malomocenství zbavil."
- 4 Naamán to šel oznámit svému pánu: "Tak a tak mluvilo to děvče z izraelské země."
- 5 Aramejský král řekl: "Vyprav se tam a já pošlu izraelskému králi dopis." I šel. Vzal s sebou deset talentů stříbra a šest tisíc šekelů zlata a desaterý sváteční šaty.
- 6 Izraelskému králi přinesl dopis: "Jakmile ti dojde tento dopis, s nímž jsem ti poslal svého služebníka Naamána, zbav ho malomocenství."
- 7 Když izraelský král dopis přečetl, roztrhl své roucho a řekl: "Jsem snad Bůh, abych rozdával smrt nebo život, že ke mně posílá někoho, abych ho zbavil malomocenství? Jen uvažte a pohleďte, že hledá proti mně záminku!"
- 8 Když Eliáš, muž Boží, uslyšel, že izraelský král roztrhl své roucho, vzkázal králi: "Proč jsi roztrhl své roucho? Jen ať přijde ke mně. Poznám, že je v Izraeli prorok."
- 9 Naamán tedy přijel se svými koni a s vozem a zastavil u vchodu do Eliášova domu.
- 10 Eliáš mu po poslovi vzkázal: "Jdi, omyj se sedmkrát v Jordánu a tvé tělo bude opět zdravé. Budeš čist."
- 11 Ale Naamán se rozlítl a odešel. Řekl: "Hle, říkal jsem si: »Zajisté ke mně vyjde, postaví se a bude vzývat jméno Hospodina, svého Boha, bude mávat rukou směrem k posvátnému místu, a tak mě zbaví malomocenství.«
- 12 Cožpak nejsou damašské řeky Abána a Parpar lepší než všechny vody izraelské? Cožpak jsem se nemohl omýt v nich, abych byl čist?" Obrátil se a rozhořčeně odcházel.
- 13 Ale jeho služebníci přistoupili a domlouvali mu: "Otče, ten prorok ti řekl důležitou věc. Proč bys to neudělal? Přece ti řekl: »Omyj se, a budeš čist.«"
- 14 On tedy sestoupil a ponořil se sedmkrát do Jordánu podle slova muže Božího. A jeho tělo bylo opět jako tělo malého chlapce. Byl čist.
- 15 Vrátil se k muži Božímu s celým svým průvodem. Přišel a postavil se před něho a řekl: "Hle, poznal jsem, že není Boha na celé zemi, jenom v Izraeli. A nyní přijmi prosím od svého služebníka projev vděčnosti."
- 16 Eliáš odvětil: "Jakože živ je Hospodin, v jehož službách stojím, nevezmu nic." Třebaže ho nutil, aby si něco vzal, on odmítl.
- 17 Potom Naamán řekl: "Tedy nic? Kéž je tvému služebníku dáno tolik prstí, kolik unese pár mezků, neboť tvůj služebník už nebude připravovat zápalné oběti ani obětní hody jiným bohům než Hospodinu."
- 18 Toliko v této věci ať Hospodin tvému služebníku odpustí: Když můj pán vstupuje do domu Rimónova, aby se tam klaněl, a opírá se o mou ruku, i já se v Rimónově domě skláním.

Když se tedy v Rimónově domě budu sklánět, ať Hospodin tvému služebníku tuto věc odpustí!"

19 *On mu řekl: "Jdi v pokoji."*

Genesis 28:

10 *Jákos vyšel z Beer-šeby a šel do Cháranu.*

11 *Dorazil na jedno místo a přenocoval tam, neboť slunce již zapadlo. Vzal jeden z kamenů, které na tom místě byly, postavil jej v hlavách a na tom místě ulehl.*

12 *Měl sen: Hle, na zemi stojí žebřík, jehož vrchol dosahuje k nebesům, a po něm vystupují a sestupují poslové Boží.*

13 *Nad ním stojí Hospodin a praví: "Já jsem Hospodin, Bůh tvého otce Abrahama a Bůh Izákův. Zemi, na níž ležíš, dám tobě a tvému potomstvu.*

14 *Tvého potomstva bude jako prachu země. Rozmůžeš se na západ i na východ, na sever i na jih. V tobě a v tvém potomstvu dojdou požehnání všechny čeledi země.*

15 *Hle, já jsem s tebou. Budu tě střežit všude, kam půjdeš, a zase tě přivedu do této země. Nikdy tě neopustím, ale učiním, co jsem ti slíbil."*

16 *Tu procitl Jákob ze spánku a zvolal: "Jistě je na tomto místě Hospodin, a já jsem to nevěděl!"*

17 *Bál se a řekl: "Jakou bázeň vzbuzuje toto místo! Není to nic jiného než dům Boží, je to brána nebeská."*

18 *Za časného jitra vzal Jákob kámen, který měl v hlavách, a postavil jej jako posvátný sloup; svrchu jej polil olejem.*

19 *Tomu místu dal jméno Bét-el (to je Dům Boží). Původně se to město jmenovalo Lúz.*

20 *Jákob se tu zavázal slibem: "Bude-li Bůh se mnou, bude-li mě střežit na cestě, na niž jsem se vydal, dá-li mi chléb k jídlu a šat k odívání*

21 *a navrátím-li se v pokoji do domu svého otce, bude mi Hospodin Bohem.*

22 *Tento kámen, který jsem postavil jako posvátný sloup, stane se domem Božím. A ze všeho, co mi dáš, odvedu ti poctivě desátky."*

Genesis 29:

1 *Jákob vykročil lehkým krokem a přišel do země synů Východu.*

2006

6. neděle v mezidobí Lv 13:1-2. 45-46 Mk 1:40-45 12. února 2006

Minule jsme si všímali, jak „šikovně“ zlý duch kazil Ježíšovy plány.

Dnešní úryvek ukazuje na stejné nebezpečí, i když bez „toho zlého“. Uvidíme, že jde o velice důležitou záležitost.

Malomocný přichází za Ježíšem a říká zvláštní větu: „Chceš-li, můžeš mě očistit.“ Proč takovými slovy prosí o pomoc?

1. čtení nám připomnělo, v jaké karanténě – v jak přísném oddělení, žili malomocní. Nesměli vstupovat do vesnic a měst, na pohled museli být rozpoznatelní (roztržené šaty, rozpuštěné vlasy), navíc museli varovat každého, kdo by se k nim blížil („jsem nečistý“), slepí mívali na sobě zvonečky. Malomocenství je samozřejmě zlá nemoc, ale malomocní trpěli ještě více než vlastní nemocí, odloučeností od lidí, byli nečistí – to bylo více než „prašiví“.

Malomocní byli postižení nejen tělesně - nemocí, navíc byli postiženi společensky – vyloučení ze společenství lidí a byli postiženi nábožensky – nesměli se účastnit bohoslužeb, to byla nejtěžší rána...

Připadali si prokletí od Boha. Často umírali hladem nebo psychicky dříve, než na vlastní malomocenství. Pokládali se za zavržené, bylo jim zle na těle, na duši a na duchu. Jaképak mohli mít sebevědomí, když neměli ve vlastních očích žádnou cenu.

Malomocný, o němž mluví evangelium, měl bystrý úsudek.

Věděl, jak Ježíš uzdravuje – vkládal na ně ruce. Ale také dobře znal povinnosti malomocného. Musel opustit rodinu a žít na pustém místě, mimo ostatních lidí. „Kdyby tak Ježíš uzdravil mě, malomocného,“ toužil.

Jenže malomocný se nemohl ani přiblížit ke zdravému.

(Kontrolní otázka: Kdepak se malomocný s Ježíšem setkal?)

„Jak by se to dalo udělat? Jak by mě mohl Ježíš uzdravit, jak by na mě mohl položit ruku, když ji na mě položit nesmí?“

Zkusme si představit, jak asi tento člověk přemýšlel? Jak došel k té větě: „Chceš-li, můžeš mě uzdravit“?

Přemýšlí a přemýšlí a dozrává v něm toto řešení: „Jestli je Ježíš schopen uzdravit nemocné trpící rozličnými nemocemi, je schopen uzdravit i malomocenství. Ježíš je silnější než malomocenství. Jestli je schopen uzdravit moje malomocenství, pak se mu nemůže nic stát, když na mě položí ruce. Záleží jenom na Ježíšovi, jestli bude chtít.“

Malomocný, ale neříká: „Chceš-li, můžeš mě uzdravit“. Mluví o „očistění“.

Kdo se dotkl malomocného, byl nečistý. I šaty a věci, které přišly s malomocným do styku, byly nečisté. „Bude Ježíš nečistý, když se mě dotkne? To bych od něj nemohl chtít. Ale jestli Ježíš vítězí nad malomocenstvím, pak nemůže být znečištěn. Ne, Ježíš je silnější než nečistota. Nemůže být znečištěn. Nic mému očistění nebrání, záleží jen a jen na Ježíšovi, zda se mě bude chtít věnovat.“

Podívejte se, člověk před 2 000 lety a měl přesný úsudek. Kéž bychom my dovedli takto uvažovat v náboženském životě, my, lidé 20. století.

Takže: malomocný přišel k Ježíšovi, samozřejmě říkal: „Jsem nečistý, jsem nečistý, ale jestli chceš - to záleží jen na tobě, jestli budeš chtít - tak mě můžeš očistit.“
„Chci!“

Přemýšlení tohoto člověka je hodné naší pozornosti. Dotáhl své přemýšlení k tomu, aby mohl být uzdraven. Ale! - současně je tento člověk ukázkou špatného jednání. Veliké nekázně v dalším myšlení a jednání!!

Ježíš říká uzdravenému: „Ne abys někomu o svém uzdravení říkal! Jdi se ukázat knězi, že jsi zdrav, aby tě mohl vyškrtnout ze seznamu malomocných ...“

Jenže ten člověk byl neukázněný. Neposlechl Ježíše a všude rozhlašoval, jak byl uzdraven.

Rozumíme jeho radosti, uzdravení pro něj bylo životní výhrou! Ale byl neposlušný.

Možná si myslel, že je Ježíš příliš skromný, a nestojí o popularitu ...

Možná chtěl pomoci ostatním postiženým ...

Možná, kdoví co, (napadají vás nějaké další možnosti?)

Ale uzdravený – jako by mu šlo jen o zdraví. Nenapadlo jej, že Ježíš je prorok, poslaný od Boha? Nemá žádné otázky na Ježíše?

Proč se alespoň neptá na důvod Ježíšova zákazu: „Proč o tom nemám mluvit? To si mám své uzdravení nechat pro sebe? Co mám říci malomocným kamarádům?“

Když jde o zdraví, umíme docela dobře přemýšlet. V náboženských otázkách nepřemýšlíme, jsme „samorosti“ – to je lidová zbožnost. Všichni jsme chytří a neptáme se na názor Ježíše.

Uzdravený vzplane nadšením – jak jsme o tom mluvili před týdnem. „Ježíš mě uzdravil z malomocenství, lidi, viděli jste někoho tak mocného?“

Uzdravený je středem pozornosti - kdož ví, jak dlouho nebyl mezi lidmi - to se dá lehce pochopit. Ale co Ježíšova slova, Ježíšův zákaz?

Všimněme si, co svou neposlušností uzdravený způsobil. - „Ježíš se zdržoval na opuštěných místech“.

Tento člověk, z hlouposti, z naivity nebo nekázně, škodí tomu, který jej uzdravil.

Kdybychom se jej zeptali, proč nepřemýšlí, možná by se na nás obořil, možná by nás začal obviňovat: „Co máte proti zázraku, já Ježíše obdivuji, vydávám o něm svědectví!“

Uzdravený jedná podobně jako zlý duch v posedlém v Kafarnau (viz komentář z minulé neděle). Nevědomky. (Je bílým koněm?)

Nevědomky hází klacky pod nohy růstu božího království. Nevědomky, ale ovoce jeho jednání je stejné, jako jednání zlého ducha v Kafarnau.

Lidé, místo toho, aby přemýšleli o tom, co Ježíš káže, tak na něj začínají koukat jako na slavnou osobnost a podle toho s Ježíšem jednají (dnes by z toho byla autogramiáda, jako u herců, zpěváků a fotbalistů, „já mám od něj podpis“, někdo dokonce „dotýkanou“ věc, „posvěcenou“ tou a tou slavnou osobností, fotografii, dres, propisovačku, amulet ...)

Neptají se „Kým Ježíš je? Jaké má názory? Co říká? O co mu jde?“ Ne, to skoro nikoho nezajímá.

„Všichni tam chodí pro autogram. Tys tam ještě nebyl? Já jdu taky.“

Ukvapené, nepromyšlené, bezmyšlenkové, stádovité nadšení.

My dnes ovšem řekneme, ale Ježíš přece není žádná mediální hvězda. Ježíš je Kristuspán. On je skutečná, největší osobnost!

Ano, ale podívejme se, čemu a jak nás slovo boží učí. Zlý duch, ani uzdravený malomocný, neoslavují nějakého božského Káju, pouhou modelku nebo božského hokejistu, ale právě Krista pána.

Máme se vyvarovat chyby tehdejších fandů (upřímných! - uzdravený malomocný to myslel upřímně). Nepřemýšleli, co tesař z Nazareta říká (nebo řekli, ale vždyť je to jen tesař z Nazareta – co by z tesaře mohlo chytrého vypadnout).

Za Ježíšem chodí, protože je u něj narváno, je populární, je celebrita a na těch se obdivuje vše. Ale koho zajímá, co včera Ježíš říkal.

Samozřejmě, to, co říkám, je nepříjemné, většina z nás v nějaké míře takto jednáme.

Když takto jednali ti u Ježíše, jak bychom my jednali dnes? Nejsme z jiného těsta, než lidé před 2 000 léty. Nejsme jiní než Židé.

Máme mluvit o Ježíši, ale je potřeba si všimat, jak si to Ježíš představuje.

Proto tenkrát Ježíš zůstával v ústraní, aby lidé mohli přemýšlet, co ten nenápadný tesař říká.

Ježíš ví, když malomocného uzdravuje, jak to dopadne. Ale nedá mu to, nemůže se jen tak dívat na trápení malomocného, uzdraví jej – i proto, abychom viděli, jak to s NÁMI často chodí. (Používám zásadně 1. osobu čísla množného, nikdy neříkám: „jak to s vámi chodí“, nemohu kázat v 2. osobě čísla množného, kážu si na prvním místě pro sebe sama, nejsem lepší než druzí.)

Tento příběh nás má varovat.

Ježíš ví, jak mu jeho práci a jeho úmysl budou rozbíjet zlí duchové a hloupí fanoušci, naivní i neukáznění „zbožní“. (Je dobré se nad tím zamýšlet. Kdo nám zaručí, že nejednáme podobně?) Ježíš ví, že jeho kazatelský plán bude rozbit, že mu ukřižování zařídí „zbožní lidé“.

My také prosíme o ledascos a nebýváme vždy vyslyšeni. Co, když v nás je něco, co vyslyšení brání, o čem třeba nevíme. Ano, Ježíš je milosrdný, ale můžeme si v Písmu najít, jak Ježíš třeba v Nazaretě nemohl udělat žádný zázrak. Co tomu bránilo?

Na několika dalších místech evangelií čteme, jak Ježíš odcházel z míst, kde propuklo zbožné nadšení než vlna ovací opadla.

Jeden z důvodů, proč nás Ježíš nevyslyší, může být naše „hurá“ nadšení (nebude opakovat „chybu“ jako u uzdravení malomocného).

Měli bychom být strážlivější v sebehodnocení našeho vlastního nadšeného vztahu k Bohu. Nejsou opovážlivá nebo nejsou uspěchaná některá naše tvrzení? (Např.: „My v tebe věříme, doufáme, nadevše milujeme“. „Jsme Tvoji...“ „P. Maria byla vždy milá Čechům a Čechové byli milí P. Marii“.

To je zvláštní, v běžných věcech říkáme: „samochvála smrdí“, ale v náboženských záležitostech uvažujeme v jiné rovině, tam tolik nepřemýšlíme. Není to podivné?)

Neměli bychom spíše prosit: „Ježíši, pomoz mi, prosím, najít k tobě správný vztah“?

Ale - jakmile začneme své nejistoty překrývat halasnými tvrzeními typu: „Jsi skvělý Bože, já ti věřím,“ zavíráme si cestu k Bohu.

Buďme skromnější v hodnocení své víry. A všimějme si pozorně „náboženských neduhů“ lidí okolo Ježíše v evangeliích. Dávejme pozor na náboženská nadšení. Abychom se s Ježíšem nemíjeli a neprokazovali medvědí službu jeho záměrům. Ježíš často varuje před lidovou zbožností a davovým nadšením. Nikdy nejsme dost chytří, Ježíš nám nabízí poznání.

7. neděle v mezidobí

2012 (O Večeři Páně XV. - Chléb k životu věčnému)

Poznámky k nedělní liturgii 19. února 2012

(Cyklus úvah o Večeři Páně)

XV. VEČEŘE PÁNĚ – CHLÉB K ŽIVOTU VĚČNÉMU

V druhé polovině 6. kapitoly Janova evangelia už Ježíš mluví o „chlebu života“ v užším slova smyslu.

Ježíš ve svém daru Hostiny („To konejte na mou památku“) vychází z našich zkušeností. Víme, co pro nás v rodině znamená nedělní oběd (když se vydaří). Už děti vnímají kuchyni své maminky a bezpečně vědí, že to není jen otázka ochucení jídla. Zakouší jedinečnost lásky svých rodičů ... Máme zažité, že když jsme se přitulili k někomu, kdo nás má rád, bylo nám dobře.

Když jsme se sešli u babičky, pokaždé pro nás měla něco na zub. Bylo veselo, děda vypravoval, hráli jsme si s bratranci a sestřenicemi. Nikomu nemusíme vysvětlovat, že to bylo krásné.

Někdy voláme svým přátelům: dlouho jsme se neviděli, už to nemůžeme vydržet, přijďte.

Na stůl pak neseme, co máme doma nejlepšího.

Toto vše Ježíš se svými blízkými prožíval a použil pro svou Hostinu. Lehko si můžeme představit, jak stoloval se svými přáteli.³⁷¹

Židé při některých svých slavnostech nechávají volnou židli pro Eliáše. Pokud nepřijede tentokráte, doufají, že třeba příště. Podobně očekávají příchod Mesiáše.

My věříme, že hlavním hostitelem je Ježíš a že je s námi. Nemusíme závidět apoštolům, že mnohokrát seděli s Ježíšem u stolu. I my jsme zváni.

Význam Eucharistie je závažný a není lacinou záležitostí. (Dobře víme, že nestačí jen zbožně polknout nebo chvíli klečat, ale vstoupit do přátelství. Na přátelství odpovědět svým přátelstvím. A chceme se také mít k práci, vidíme, kolik toho ve světě „hoří“.)

Bůh se hlásí k odpovědnosti za svět. Nezanevřel na nás za to, jak jsme svět poničili. Ježíš si nás vzal na starost, víme, jakou zvýšenou péči nám věnuje. Ježíš si také vybírá své pomocníky a vybavuje je pro službu.

Vážíme si, že si Ježíš vybral také nás. (Nepokládám za náhodu, že jsem se narodil ve 20. století a v křesťanské kultuře. Mohl jsem se také narodit jako zneužívaná otrokyně kdožví kdy.

Dostali jsme víc než jen jednu hřivnu. Dary nás nesvazují, ale zavazují. Když někdo zdědí nebo dostane dům, pole, firmu, peníze nebo různé dary a schopnosti, ví, že dary nedostal k lenošení nebo k šeftování, dary mají sloužit, mají přinášet další dobrodiní.)

Ježíš pro nás nemá v první řadě práci, ale osobní a důvěrné přátelství. To roste z porozumění a blízkosti. A také vede ke spolupráci, ke sdílení a dávání. Přátelé si říkají: „Jsem tu pro Tebe. Jsem Tvůj“.

371 Židé si u jídla povídají více než my. A často mluví o Bohu. Jejich náboženský život se především odehrává v rodině a Hospodin je natolik zaujal a natolik se naučili vnímat jeho pomoc, že se u jídla o Bohu přirozeně a rádi baví.

„Vy jste moji přátelé, činíte-li, co vám přikazuji. Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co činí jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám dal poznat všechno, co jsem slyšel od svého Otce. Ne vy jste vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a ustanovil jsem vás, abyste šli a nesli ovoce a vaše ovoce aby zůstalo; a Otec vám dá, oč byste ho prosili v mém jménu. To vám přikazuji, abyste jeden druhého milovali.“ (J 15:14-17)

Evangelista Jan na rozdíl od ostatních evangelistů nepopisuje průběh Večeře Páně, ale ukazuje, k čemu Ježíšova hostina slouží a co v nás působí. Jan porozuměl svému milému a váženému příteli nejvíce. Uvádí dva základní účely Ježíšovy hostiny. Apoštol Pavel popisuje třetí.

Postupně si jich všimněme.

V této kapitole si je stručně představíme:

1. POKRM K VÝSTAVBĚ NOVÉHO ŽIVOTA

Jen Bůh je věčný, a jen ten, kdo je mu podobný, může žít věčně. Jen z něj můžeme obdržet věčný život. Jen Bůh je dárce, zdrojem a obnovitelem života. Blízkost a přátelství nás ovlivňuje.

Ježíš říká: „**Já jsem chléb života. Kdo z něho jí, nezemře, živ bude na věky. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den.**“ (Srov. J 6:48-51)

Ježíš si nás získal. A to, co v nás „počal“, co v nás začalo, posiluje, povzbuzuje a živí v nás svou hostinou. (Dobře víme, co pro nás třeba znamenalo, když nás doma po nějakém průšvihy pozvali k jídlu. Nebrali jsme to jako samozřejmost.)

Z přátelství, které Ježíš do své hostiny vložil, se vytváří a roste náš nový způsob života.

Žijeme nejen duchem své pokrevní rodiny, ale i Duchem rodiny Boží.

Ještě bude příležitost si všimnout, co můžeme učinit pro to, aby nás mohl Ježíš uvést do plnosti života. Jak se připravit, abychom mohli být vzkříšeni.

V podobenství o hřivnách se dostane jiného ocenění přičinlivému a jiného drzému lajdákovi:

„Správně, služebníku dobrý a věrný, nad málem jsi byl věrný, ustanovím tě nad mnohým; vejdi a raduj se u svého pána.“

„Vezměte mu tu hřivnu a dejte tomu, který má deset hřiven! Neboť každému, kdo má, bude dáno a přidáno; kdo nemá, tomu bude odňato i to, co má.“ (Srov. Mt 25:21-30)

2. SJEDNOCENÍ S JEŽÍŠEM

O chvále přátelství bylo v literatuře napsáno mnoho krásného.

Své přátele pokládáme za jeden z největších darů od Boha.

Ježíš je výjimečným přítelem. Tak jako my nemůžeme naplnit očekávání druhého člověka, tak ani žádný smrtelník nemůže úplně naplnit touhu našeho srdce. Ježíš nám rozumí jako nikdo jiný.

Mně je velice blízký Mahátma Gándhí, pokládám jej za největší osobnost 20. století. Rád bych, aby mě počítal mezi své přátele. S některými jeho názory nesouhlasím, ale to nehraje v mém vztahu a obdivu podstatnou roli; každý jsme vyšli ze své kultury.

Ježíš žil dříve než Gándhí, také jsem se s ním nikdy neviděl tváří v tvář, ale u Ježíše jsem zatím nenarazil na nic, co by pro mne bylo nepřijatelné nebo podivné. Jeho blízkost je naprosto výjimečná. To se dá vyzkoušet.

Ježíš, který je největší osobností, jaká kdy žila, nám nabízí: „**Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.**“ (J 6:56)

O manželích Písmo říká: „Budou jedno tělo a jedna bytost“. (Srov. Gn 2:24)

Ježíš nám rozumí víc než náš partner, víc než my sami sobě.

Ježíš nás objímá, prostupuje.

(My říkáme „přijímání“. To je ale slabounký výraz nevystihující to, co se při tomto setkání děje.

Navíc: kdo koho přijímá?

Latina říká *communio* – sjednocení, společenství.)

Sjednotit se znamená osvojit si Ježíšův způsob života. (Proto v eucharistické modlitbě prosíme Ducha svatého, aby nás proměňoval do Ježíšovy podoby, abychom čím dál víc přijímali Ježíšův způsob myšlení, mluvení i jednání.)

„Prosím tě, Otče, aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli v nás“.

(Srov. J 17:21)

Ježíš je také naším prostředníkem k Otci. „Jako mne poslal živý Otec a já mám život z Otce, tak i ten, kdo mne jí, bude mít život ze mne.“ (J 6:57)

„Mým pokrmem je konat to, co si přeje Otec“ . (Srov. J 4:34)

K vysvětlení tohoto procesu a stavu nám Ježíš dal vynikající model v podobě stromu „o kmeni a ratolestech“.³⁷²

Představme si, že bychom říkali místo „jdu k přijímání“ („jdeš k přijímání, půjdeš k přijímání, chodím k přijímání, ...“), jdu na setkání s Ježíšem, chci se setkat s Ježíšem, toužím se sjednotit s Ježíšem.

3. SJEDNOCENÍ S DRUHÝMI

Z vlastní zkušenosti víme, jakou roli může hrát přítel v našich vztazích. „Sdělená radost, dvojnásobná radost, sdělená bolest, poloviční bolest“. Přítel nám může být velice platný; při seznamování, při práci i zábavě, při hledání pomoci, v nouzi, při nedorozumění s druhými nám může posloužit i jako tlumočník a prostředník.

Jen s druhými můžeme být obrazem Božím (Bůh žije ve společenství a v krásných vztazích).

Ježíš vždy dával lidem dohromady. Mezi jeho učedníky se sešli nejrozličnější lidé, i ti, kteří by se možná dříve mezi sebou pobíli, kolaborantští výběřčí daní pro okupační moc a teroristé, provinilci i lidé

372 „Já jsem pravý vinný kmen a můj Otec je vinař. Každou mou ratolest, která nenese ovoce, odřezává, a každou, která nese ovoce, čistí, aby nesla hojnější ovoce. Vy jste již čisti pro slovo, které jsem k vám mluvil.

Zůstaňte ve mně, a já ve vás. Jako ratolest nemůže nést ovoce sama od sebe, nezůstane-li při kmeni, tak ani vy, nezůstanete-li při mně. Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese hojné ovoce; neboť beze mne nemůžete činit nic. Kdo nezůstane ve mně, bude vyvržen ven jako ratolest a uschne; pak ji seberou, hodí do ohně a spálí.

Zůstanete-li ve mně a zůstanou-li má slova ve vás, prostě, oč chcete, a stane se vám. Tím bude oslaven můj Otec, když ponese hojné ovoce a budete mými učedníky.

Jako si Otec zamiloval mne, tak jsem si já zamiloval vás. Zůstaňte v mé lásce.

Zachováte-li má přikázání, zůstanete v mé lásce, jako já zachovávám přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce.

To jsem vám pověděl, aby moje radost byla ve vás a vaše radost aby byla plná.

To je mé přikázání, abyste se milovali navzájem, jako jsem já miloval vás.“ (J 15:1-12)

ctnostní. Proto na Ježíše vztahujeme text o božím služebníkovi z Iz 11:1-9, který přináší novou spravedlnost k novým vztahům.³⁷³

Jestli boží království pro nás znamená uspořádání sebe a vztahů s druhými podle Ježíšových pravidel, jestli jsme Ježíše přijali za svého Přítele, Bratra, Učitele, Mistra a Pána, pak můžeme lépe rozumět sobě a druhým. Od něj se můžeme naučit i řešení sporů s druhými.

Ježíš může být svorníkem a prostředníkem ve vztahu mezi manžely i mezi ostatními lidmi.

Víme, co s námi udělá dobré jídlo a dobrá nálada u našich stolů. Rozumíme-li řeči Ježíšova stolu a necháváme-li na sebe působit jeho přátelství, stáváme se svědky toho, že čeho nejsme v našich vztazích schopni my, to je možné u Boha.

Apoštol Pavel nám připomíná:

„Není kalich požehnání, za nějž děkujeme, účastí na krvi Kristově? A není chléb, který lámeme, účastí na těle Kristově? Protože je jeden chléb, jsme my mnozí jedno tělo, neboť všichni máme podíl na jednom chlebu.“ (1 Kor 10:16-17)

Připomínám, co jsme si říkali o nevěstě Ženicha, být nevěstou znamená spolupracovat s druhými. Ježíš nás dává dohromady víc než trenér, sbormistr, dobrý šéf, dirigent, režisér, hlava rodiny. Přivádí nás k druhým nejen nějakým obřadem, ale podstatně, bytostně, zevnitřku nás prostupuje a posiluje.

Mluvili jsme o židovském lámání chleba – bylo rituálem vytvářejícím silné, bratrské společenství „na život a na smrt“. Ježíš nás zve k účinnějšímu rituálu. Jeho hostina v nás vytváří mnohem bližší a pevnější přátelství. To stojí nejen na jeho moudrosti, ale i na jeho lásce a věrnosti. Jeho láskou žijeme a jsme uzdravováni.

Účastí na stolu Páně, „jzením a pitím“ si z nás Bůh vytváří nové pozemské (viditelné) Ježíšovo tělo (sloužící, obětavé, vydávající se k záchraně dnešního světa). Eucharistie slouží k tomuto účelu. I to si můžeme vyzkoušet. „Okuste a vizte, jak je Hospodin dobrý“. (Žl 34:9a)

Všimneme si jednotlivých prvků ještě podrobněji v dalších kapitolách.

2009

7. neděle v mezidobí Iz 43:18-19. 21-22. 24b-25 2 K 1:18-22 Mk 2:1-12 22. února 2009

Biblická zpráva říká, že se Bůh nad námi smilovává a odpouští nám stejně jako rodiče dětem. Pokud uznávám místo Boha jen Sílu, Princip, energii, nemohu očekávat nějaký soucit. Pak by v životě šlo jen o neosobní pravidla. Pak je život chladný jako přírodní zákony, právo a úřední nařízení.

Nebylo dobré, když v socialistickém dětském domově nesměly soudružky vychovatelky pochovat dítě. Na vojně se neprosilo a neděkovalo.

Hospodin je našťestí soucitnou bytostí.

„Tys mě nevzýval, Jákobe, tys kvůli mně nepracoval Izraeli. Naopak, tys mě unavoval svými hříchy a obtěžoval mě svými nepravostmi. A přesto se slitovávám.“ (Iz 43. kap)

³⁷³ I vzejde proutek z pařezu Jišajova a výhonek z jeho kořenů vydá ovoce.

Na něm spočine duch Hospodinův... Jeho bedra budou opásána spravedlností a jeho boky přepásá věrnost. Vlk bude pobývat s beránkem, levhart s kůzlem odpočívát. Tele a lvíče i žímý dobytek budou spolu a malý hoch je bude vodit. Kráva se bude popásat s medvědicí, jejich mláďata budou odpočívát spolu, lev jako dobytčec bude žrát slámu. Kojenec si bude hrát nad děrou zmiže, bazilišku do doupete sáhne ručkou odstavené dítě. (Srov. Iz 11:1-9)

Umíme to ocenit. V nekřesťanských náboženstvích nikomu nemůže být něco prominuto, nemůže mu být něco odpuštěno, existuje přísná rovnováha mezi dobrem a zlem.

Za Ježíšem přišlo hodně lidí, kteří se od něj chtěli něco dozvědět. Kvůli tomu přišel (srov. Mk 1:38).

Co učil? - „Království boží se přiblížilo – Bůh se smilovává, vyhlašuje Milostivé léto Páně“³⁷⁴

„Ježíš učí s novou mocí“ (srov. Mk 1:27), a aby lidé viděli, že jim Bůh přichází se svou pomocí naproti, Ježíš uzdravuje a odpouští hříchy.³⁷⁵

O legitimaci proroků mluvíme každou chvíli: „Abyste věděli, že mám tu moc, odpouštějí se ti hříchy“.

Nevíme, co to bylo za člověka, ten ochrnutý. Slyšíme, že měl dobré kamarády.

Také slyšíme, že si své ochrnutí uhnal hříchem. Ježíš řekl ochrnutému: „Odpouštějí se ti hříchy.“ Odpuštěno může být jen tomu, kdo si přizná vinu, snaží se napravit, co způsobil, a snaží se smířit s postiženým.

Ochrnutý se zřejmě uměl s druhými lidmi smířit. Jinak by mu Ježíš nemohl odpustit (Ježíš vidí do člověka).³⁷⁶

A kdyby ochrnutý nedodržoval pravidla kamarádství, dobré kamarády by neměl. Ti byli skvělí, dokázali v Ježíši rozpoznat člověka, který přichází od Boha - a odvážili se rozebrat střechu.³⁷⁷

Naopak člověkem bez kamarádů je podivný nemocný z 5. kapitoly Janova evangelia. Třicet osm let ležal v podloubí u rybníka Bethesda.³⁷⁸

374 Království boží, Milostivé léto Páně - to jsou pro židy známé pojmy, které se nemusí dospělým vysvětlovat (učedníci odmala chodili do náboženské školy). Pokud to někdo z nás nezná, ať se zeptá. Dětem to, prosím, doma objasněte. Vymlouvat se na faráře, že nerozumím jeho kázání, není poctivé. Na bohoslužby chodí lidé, kteří byli uvedeni do křesťanského života. Na zprávy v televizi se také nedívají děti, nýbrž gramotní lidé, znající zeměpis, něco z historie a jak to ve společnosti a v politice chodí.

375 Ježíšovo Milostivé léto trvá dodneška, není omezeno dvanácti měsíci. Je nám nesmírně odpouštěno, proto i my máme z čeho odpouštět.

376 Židé vědí, že nelze přijít za Hospodinem s prosbou o odpuštění, dokud jsem se nevyrovnal s tím, komu jsem ublížil, pomluvil jej, poškodil ...

K tomu ustanovení z doby Mojžíše nám Ježíš - aby se naše vztahy prohloubily a mohly být krásnější - přidal:

„Pokud má někdo něco proti tobě, hned u vchodu se vrať z kostela domů.“

„Přinášíš-li svůj dar na oltář a tam se rozpomeneš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem; potom teprve přijď a přines svůj dar.

Dohodni se svým protivníkem včas, dokud jsi na cestě k soudu, aby tě neodevzdal soudci a soudce žalárníkovi a byl bys uvržen do vězení. Amen, pravím ti, že odtud nevyjdeš, dokud nezaplatíš do posledního haléře.“ (Mt 5:23-26)

V rodině boží si vycházíme naproti, máme být tvůrci Pokoje.

377 Zkuste u sousedů rozebírat střechu ...

Jak byste zareagovali, kdyby cizí lidé začali rozebírat střechu vašeho domu?

Kamarádství má určitá pravidla, vyžaduje úctu k druhému a čestné jednání.

378 V Jeruzalémě je u Ovčí brány rybník, hebrejsky zvaný Bethesda, a u něho pět sloupořadí. V nich ležalo množství nemocných, slepých, chromých a ochrnutých čekajících na pohyb vody. Neboť anděl Páně čas od času sestupoval do rybníka a vířil vodu; kdo první po tom zvěření vstoupil do vody, býval uzdraven, ať trpěl

Špatně dopadl. Dokud byl skřípnutý nemocí, nijak nevyskakoval. Skončil jako udavač (špatných návyků měl víc). Dar uzdravení mu nepomohl, nehnul s ním k lepšímu.

Jeho uzdravení názorně ukazuje, proč Ježíš nemůže některé lidi uzdravit. Nebylo by jim k užítku. (Mohou existovat i jiné důvody.)

Je jedním z těch, který si „nevzal na svatbu svatební roucho“.³⁷⁹

Proč tam chodil? Zadarmo se „najíst a napít“ a ignorovat společnost je urážkou. Nepřijít „v rouchu svatebním“ znamená jen brát a nedávat, zneužívat. Pouze se tvářit jako přítel, přetvařovat se. Co je míněno tím rouchem? Např. přijít na hostinu a nesmířit se s některým z hostů. To je neúctou a urážkou nejen hosta, ale i hostitele. (Bohoslužba je také hostinou, nejvýznamnější.)

Kdo si ověří, kým Ježíš je, kdo mu důvěruje a dá na něj, má snadnější život. Rád přijímá a dodržuje Ježíšova pravidla.

Uzdravený z evangelia si uzdravení vážil a vzal vážně šanci, kterou dostal.

Někdy se ptáme, proč je tak málo zázraků?

Kterému pacientovi by lékař, farář nebo někdo jiný mohl říci: „Vaše nemoc, postižení vašeho děcka, chřadnutí vaší ženy vězí ve vašich nemocných vztazích. Dejte se do pořádku, běžte ke zpovědi, smiřte se s lidmi a s Bohem.“ Kdo by to snesl?

Ježíš si to dovolil, ale rozkmotřil si tak mnoho „zbožných“ lidí.

Tento druh lidí na Ježíše hned vyjel: „Co si to tesař dovoluje? Na co si hraje, jak může někomu odpouštět hříchy? To patří Bohu.“

Potkat dobrého lékaře je výhrou. Pokud mně lékař navíc nabídne přátelství, pak získám ještě více – vedle osobního vztahu mám navíc otevřené dveře „do ordinace“.

Ježíš nabízí přátelství na život a na smrt.

Tento úryvek evangelia je také chválou kamarádství a přátelství.³⁸⁰

Volal mně lanškrounský pan farář – je v klubu golfistů.³⁸¹

Golfisté mají klub a jezdí spolu na dovolenou ...

Kluby mají svůj smysl. Tomu my rozumíme. Víme, jak je příjemné mít kamarády, natož přátele.

Potřebujeme nějakou partu.

Je snadnější se něčím zabývat ve společenství s druhými než jen sám. Je větší zábavou hrát fotbal než běhat sám. Společenství s druhými nás nese.

kteroukoli nemocí.

Byl tam i jeden člověk, nemocný již třicet osm let. Když Ježíš spatřil, jak tam leží, a poznal, že je už dlouho nemocen, řekl mu: „Chceš být zdrav?“

Nemocný mu odpověděl: „Pane, nemám nikoho, kdo by mě odnesl do rybníka, jakmile se voda rozvíří. Než se tam sám dostanu, jiný mě předejde.“ (J 5:1n)

379 Víme, že nešlo o sako a vázanku. „Šaty dělají člověka“. Pokřtění se při křtu, na znamení toho, že mění svůj život, ustrojili do nového bílého roucha.

380 Kdo si všímá Ježíšových uzdravení, objeví, že mnoho nemocných prosilo Ježíše o uzdravení, některých si všiml sám, některým to zařídili kamarádi.

381 Golfisty obdivuju, jak je možné, že se na velikou dálku treťí do důlku? Odstřelovač má na pušce dalekohled a hlaveň vede přesně střelu, ale nějakou „hokejkou“ střelit přesně míček do důlku, to je umění!

Samotářům hrozí, že se zapouzdří ve svém myšlení. Přátelství a manželství jsou přípravou na nebe. Jsou-li manželé otevření jiným párům, velice si rozšíří obzor (i ve výchově dětí). Kolik nových věcí jsme objevili na Manželských setkáních.

Podobně je důležitá otevřenost a přátelství pro ty, kteří prosí: „Přijď tvé království“. Poznávat ani nejde bez jiných, bez knih a učebnic bychom zakrněli. Co by jedinec poznal sám o svém těle, psychologii nebo vesmíru? Nebo o vztahu Boha k nám?

Je důležité si s druhými pěstovat chuť k přátelství s lidmi i s Bohem.

Kamarádstvím ve škole to začíná, ve spolcích a společenství to pokračuje.

S druhými se navzájem povzbuzujeme, obdarováváme, obrušujeme se a připravujeme do nebe. Tam nebudou samotáři. Ani Bůh není samotářem.

Pro rodiče je příjemné slyšet, když velké děti řeknou, že je jim doma dobře.

V každém spolku je zapotřebí nějakého tahouna – bez něj to nejde. Drží-li spolu nějaký rod, pak tam najdeme někoho, kdo dává všechny dohromady, propojuje je a bdí nad tím, aby každému bylo dobře s těmi druhými. V židovské (nejen) společnosti takové místo zastával prvorozený.

My máme nade všemi takovými svého Prvorozeného, svého Tahouna.

Ten nás teprve dává dohromady, ten o nás umí pečovat.

Ježíš dával vždy lidi dohromady (ale měl také někoho, s kým si mohl povídat na své úrovni).

Vnímáme, i při bohoslužbě, Ježíšovu snahu vytvořit z nás setkání svých přátel (to se vždy nepovede - viz podobenství o pozvaných na svatbu nebo hostinu a člověku bez „svatebního roucha“).

Necháváme se jím obdarovat, abychom měli z čeho rozdávat, při menších setkáních s druhými, v rodině, ve spolku, v přátelství ...

2006

7. neděle v mezidobí Iz 43:18-19. 21-22. 24b-25 Mk 2:1-12 19. února 2006

1. čtení nám může poradit do naší současnosti.

Vítězství Babyloňanů nad Judským královstvím znamenalo zánik!

Severní – izraelská říše zanikla okupací Asyřanů. Podobně skončilo mnoho národů.

Otroctví v Babylónu bylo „doživotím“, „konečným řešením židovské otázky“, „na věčné časy“. Nebylo kriminálem, z kterého je vězeň po odpykání trestu propuštěn. Do této zkázy – do tohoto konce – se vyvolený národ dopracoval.

Návrat Židů z babylonského otroctví je dějinnou výjimkou. Judejci se vrátili domů jen díky Bohu. Díky jeho daru odpuštění, nové možnosti svobody.

Občas se ve svém osobním životě i v životě národa dostáváme do bídy, z které není východiska, není v našich možnostech změnit svou situaci.

Za 2. světové války bychom se my Češi nedokázali osvobodit, hrozil nám zánik. Z komunismu bychom se my Češi také nedokázali osvobodit.

Svoboda nám byla darována! Neříkáme, usmálo se na nás štěstí.

Bůh nám občas daruje „milostivé léto“ odpuštěním starých dluhů, z kterých bychom sami nebyli schopni vybřednout.

Židům bylo „doživotí“ změněno na „čtyřicetiletý trest“.

Hospodin ví, že vězni mají být připravováni k životu ve svobodě. Proto Židé dostali příslib svobody – jak nám 1. čtení připomnělo – ještě v babylonském zajetí. To ještě zakoušeli na vlastní kůži tragické následky svých dřívějších chyb a chyb svých otců.

V kriminále se má člověk připravit! A ne jen trpně čekat na chvíli, kdy se otevře brána svobody. (My jsme před 89. připraveni na svobodu nebyli. Některým už ani svoboda nescházela.)

Vzpomeňme, jak se Židé po navrácení z Babylonu doma káli. Četli Knihu Zákona, všichni si všimli, co v minulosti opomenuli a co je třeba k udržení svobody. Slibovali: „Budeme dodržovat pravidla života (příkázání) a snažit se neopakovat staré chyby.“ (Neh 8. kapitola)

Kéž bychom si z navrátilců z babylonského otroctví vzali příklad. I my jsme dostali v 89. svobodu díky Božímu slitování. Dar svobody je pro nás „úkolem“.

Potřebujeme promýšlet, k čemu jsme svobodu dostali a jak s ní naložíme. Nestačí dar jen přijímat. Vzpomeňme na Ježíšovo uzdravení deseti malomocných. Devět jich zůstalo jen u radosti ze života a poděkování Bohu za zdraví. Pouze jeden se vrátil a zajímal se o Ježíše a jeho názory. Vedle zdraví mu šlo o i vztah s Ježíšem, o porozumění, přátelství, případně o pomoc Ježíšovi.

Bůh nás opět postavil na nohy. Víme, jak má účinná pomoc potřebným vypadat. Lidé z Charity by nám řekli podrobnosti. Připomenu známé čínské přísloví - dám-li hladovému rybu, pomohu mu na jeden den. Naučím-li jej ryby chytat, může mít vyhráno.

Bůh nás chce naučit chytat ryby, chce nás naučit jak si svobodu udržet.

Proto 1. čtení není jen vzpomínkou na minulost. Látku slova Božího máme zpracovat pro svou situaci.

Co nám je třeba dělat, dokud je čas, aby nám svoboda k něčemu byla!

Co má se svobodou dělat jednotlivce a co máme dělat společně, abychom opět svobodu neztratili a neupadli zpět do závislosti, neschopnosti nebo jiné bídy?

Máme promýšlet Boží pomoc. K čemu nám je dáována.

Před 15 léty jsme dostali svobodu. Také svobodu náboženskou. Dostali jsme ji k životu, k rozvoji, ke vzdělání, dostali jsme možnost, jak lidi víc seznamovat s přátelstvím Boha k člověku a světu.

Péči o hmotné bohatství nezanedbáváme.

Jsme ale zváni také k přátelství a porozumění s Bohem.

Potřebujeme se spolu poradit. Všimněme si, jak v dějinách všechny lidské pokusy o lepší svět znovu a znovu troskotají. To je tím, že jsme dosud příliš spoléhali na sebe. Přestaňme si dělat iluze, že se to samo vytříbí.

Ještě nikdy lidé před námi nevyužili nabídky Boží.

My, křesťané z pohanských národů, jsme dosud podcenili a nedocenili poznávání Boha a jeho plánů se světem.

Písmo tomu říká, rozeznávat dobro od zla, spravedlnost od nespravedlnosti a jak chodit s Bohem (což je přátelství s Bohem).

Přátelství znamená společný zájem o názory druhého, práce na společném díle, radost z radosti a úspěchu druhého, nést spolu prohry. Bůh se o nás dost zajímá, pracuje pro nás, naše radosti jsou jeho radostmi, naše prohry jsou jeho prohrami.

Židé dostali příslib svobody ještě v babylonském zajetí. Podívejte, jak to bylo moudré. Po otevření brány vězení každý utíká za svým. My jsme po 89. roce rychle utíkali za vnějším.

Potřebujeme naslouchat Božímu slovu. Ani katechismus nás nezachrání. Bůh katechismus nenapsal.

Před léty jsme si na vzdělání čas udělali. Ano, je naprosto jiná doba, ale porozumění s Bohem není méně potřebné. Vzpomeňme, jak jsme se někteří vzdělávali s Josefem Zvěřinou. Biblické hodiny jsme měli načerno, porušovali jsme tehdejší zákony, kdyby nás chytili, hrozil nám trest za „maření dozoru nad církvemi“. Náboženské vzdělávání bylo trestné. Komunisté ho nepodceňovali.

Dostali jsme náboženskou svobodu (taková možná nebyla ani za Karla IV.). Svoboda ovšem neznamená jenom, že nám druzí dají pokoj. Svoboda je k něčemu! Není jen osvobozením od útlaku. Svoboda nám dopřává veliké možnosti, dopřává život, umožňuje veliký program. Teprve ve svobodě se můžeme uskutečňovat.

„Stavějte dům na skále (ne na písku)“, říká Ježíš. (Srov. Mt 7:24n) Nám, střední a starší generaci se nedostalo „náboženského vzdělání“. Někdo se mylně domnívá, že „náboženské vzdělání“ není nutné ani pro naše děti.

O znalosti cizích jazyků si to nemyslíme. Hodně dospělých se cizí řeči doučuje a samozřejmě děti na výuku cizích jazyků posílá.

Rodiče vozí týdně dítě do hudební školy autem a hodinu na ně čekají. Většina si nemyslí, že jejich dítě bude profesionálním muzikantem.

Ale ve vztahu s Bohem a v poslání křesťana ovšem máme být profesionály. Vedle všech možných životních rolí máme být přáteli božími a učiteli svých dětí.

Naše děti budou potřebovat porozumět si s Bohem více než my. Jejich život je a bude náročnější než náš.

Náš dům nestojí ani na písku, je spíš jako domeček z karet. (Hráli jste v dětství s kartami „záchod“? To je moc užitečná hra – k podobenství!)

Církevní sněm mluvil ke všemu a k ničemu.

Škoda, že církevní sněm tuto základní potřebu - vzdělání - nepojmenoval.

Bez většího porozumění Bohu naše společnost nepokročí.

Proto se vzděláváme. Systém lekcí Písma v nedělních liturgických textech k tomu slouží. (Do roka přes padesát lekcí, do deseti let přes pět set lekcí. Kdo projde pět set lekcí, ten už se slušně domluví.)

Zatím jsme ochrnutý. A to už jsme u evangelia.

Evangelista Marek píše: „po několika dnech (Ježíš hlásal Boží slovo v Kafarnau)“, přesněji asi „po nějaké době“. Čísla a časové údaje v Bibli nemají často doslovnou numerickou hodnotu, pro naše porozumění Písmu nejsou čísla podstatná.

„Kázáním Božího slova“ (3. verš) je míněno delší Ježíšovo vyučování. U evangelisty Matouše je to celé „Kázání na hoře“ (Mt 5. – 7. kapitola).

Za Ježíšem přicházelo mnoho posluchačů. Někteří se k němu ale nemohli dostat – pro své postižení (smyslové – hluchí, slepí, pohybové – ochrnutí, společenské – hříšníci, kultické – malomocní).

Někteří sice mají (dodneška) uši a oči v pořádku, ale zacpávají si uši a zakrývají oči, aby neslyšeli a neviděli. Nechtějí slyšet a vidět. Později to Ježíš vysvětlil u podobenství o rozséváči.³⁸²

382 „Jiná zrna padla do dobré země a dala užitek, některé sto zrn, jiné šedesát a jiné třicet. Kdo má uši, slyš!“

Učedníci přistoupili k Ježíšovi a řekli: "Proč k nim mluvíš v podobenstvích?"

On jim odpověděl: "Protože vám je dáno znáti tajemství království nebeského, jim však není dáno.

Kdo má, tomu bude dáno a bude mít ještě víc; ale kdo nemá, tomu bude odňato i to, co má.

Jedním z těch, kdo se nemohl dostat k Ježíšovi a k jeho vyučování, byl „náš“ ochrnutý. Naštěstí měl dobré kamarády. Ježíši se líbí jejich „víra“.

Biblická víra neznámá: „Já jsem věřil, že Neumanová získá zlatou medaili na olympiádě“. Víra je vydáním se na cestu: **poznat, ověřit a přitakat**. Ti chlapi okolo ochrnutého slyšeli o Ježíši. Rozhodli se poznat, jak to s Ježíšem je. Kým je. „Zaneseme nemocného kamaráda k Ježíšovi a poprosíme jej o uzdravení. Ověříme, jestli má moc uzdravovat.“ Ježíš ocenil jejich obětavost, jejich podnikavost, jejich odvalu (zkuste někomu cizímu rozebrat strop na jeho stavení): „viděl jejich víru“.³⁸³

Vzpomínáte – Ježíš učil své učedníky jak se modlit, a vyprávěl podobenství o neodbytném sousedovi. Dal nám radu: „Proste, a bude vám dáno; hledejte, a naleznete; tlučte, a bude vám otevřeno. Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu bude otevřeno.“ (Lk 11:9-10) Odpovídá těmto slovům jednání kamarádů ochrnutého?

Je dobře, že se ochrnutý dostal k Ježíšovi a ne pouze k neurologovi (nic proti neurologům). Tenkrát lidé věděli nebo tušili daleko více o propojenosti duše a těla, než si připouštíme my, dnešní lidé. Ježíš vidí do podstaty věcí, pod povrch, zná příčiny nemoci. „Jsou ti odpuštěny hříchy“. Ten člověk ochrnutl následkem svých špatností. Trápení nás má dovést k nápravě.

Za Ježíšem přišli různí lidé. Ježíš kázal něco jiného, než co slyšeli v „hodinách náboženství“. Někteří byli novému otevření.

Jiní už vědí vše. (Mesiáše potřebují jen, aby za ně vybojoval svobodu a ocenil jejich zásluhy – jsou „strážci pravé víry“.) Ježíšova slova o odpuštění jim zněla opovržlivě. „Co si to ten obyčejný řemeslník dovoluje? Na co si hraje? Jen Bůh může odpouštět.“

Proto k nim mluvím v podobenstvích, že hledíce nevidí a slyšící neslyší a nechápou.

A plní se na nich prorocí Izaiášovo: `Budete stále poslouchat, a nepochopíte, ustavičně budete hledět a nevidíte.

Neboť obrostlo tukem srdce tohoto lidu, ušima nedoslýchají a oči zavřeli, takže nevidí očima a ušima neslyší, srdcem nepochopí a neobráti se - a já je neuzdravím´ (ve smyslu, nemohu je uzdravit – nestojí o uzdravení ode mne).

Blažené vaše oči, že vidí, i vaše uši, že slyší.

Amen, pravím vám, že mnozí proroci a spravedliví toužili vidět, na co vy hledíte, ale neviděli, a slyšet, co vy slyšíte, a neslyšeli. Mt 13:9-17

Porovnejte si také uzdravení slepce v 9. kapitole Janově

Ježíš řekl: "Přišel jsem na tento svět k soudu: aby ti, kdo nevidí, viděli, a ti, kdo vidí, byli slepí."

Farizeové, kteří tam byli, to slyšeli a řekli mu: "Jsme snad i my slepí?"

Ježíš jim odpověděl: "Kdybyste byli slepí, hřích byste neměli. Vy však říkáte: Vidíme. A tak zůstáváte v hříchu." (J 9:39-41)

383 Porovnejme si okolnosti uzdraveného ochrnutého u rybníka Bethesda, toho, který nakonec Ježíše udal. „Nemám nikoho, kdo by mě odnesl do rybníka, jakmile se voda rozvíví“. Tento ochrnutý neměl kamarády, byl zřejmě protivný, tak o něj nikdo nestál. (Srov. J 5:1-18)

„Náš“ ochrnutý má kamarády.

(Protivní bývají osamocení, nejsou schopní komunikace, stojí na svých názorech, chybí jim ochota si své názory opravovat. Proto nemívají přátelé, notují si leda s lidmi stejně zaťatými. Stávají se podivnými.)

Zkusme odhlédnout od své „víry“, že Ježíš je Boží syn. Myšlení zákoníků má svou logiku. Ale jejich chování je podivné. Nevysloví otázku, námitku. (Leda po straně.)

To, že Ježíš zná příčinu ochrnutí nemocného, jim nic nenapovídá, nic pro ně neznamena. Že zná, co si oni myslí, pro ně nic neznamena. Že Ježíš vysloví nahlas jejich námitky, zákoníci neocení. Žádnou váhu nepřisoudí legitimování Ježíšova poslání od Boha: „Abyste však věděli, že Syn člověka má moc na zemi odpouštět hříchy" - řekne ochrnutému: „Pravím ti, vstaň, vezmi své lože a jdi domů!"

Zákoníci nepotřebují, aby jim někdo něco říkal.

Vzpomeňme: Marie je otevřená novým věcem, přijímá a přemýšlí o slovech nevzdělaných pastýřů, pohanských cizinců – mudrců od východu, dědečka Simona a babička Anny, atd. „Obyčejní“ lidé Marii pomohli objevovat něco nového.

Zákoníci „vědí vše“. Od této chvíle až do konce času se budou lidé tohoto druhu stavět proti tesařovi z Nazaretu. Pravdu nehledají, „neslyší a nevidí“ Ani Kristuspán s nimi nic nenadělá.

Učedníci vidí, že Ježíš není mluvka, že si na nic nehraje.

Další skupina lidí žasne nad Ježíšovou mocí. Nakolik budou stavět svou víru na skále a ne na povrchním nadšení, se ukáže časem.

8. neděle v mezidobí

2006

8. neděle v mezidobí Oz 2:16b. 17. 21-22 Mk 2:18-22 26. února 2006

Obraz ženicha a nevěsty patří k nejkrásnějším biblickým zobrazením vztahu Hospodina a Izraele. Ženichem je Mesiáš, nevěstou je společenství Izraele.

Někteří zbožní si mysleli, že je třeba si příchod Mesiáše vyprosít a vypostit od Hospodina. Ježíš jim říká: „To je nesmysl. Bůh ví, co potřebujete, je přející, nemusíte jej přemlouvat nebo obměkčovat. Ale potřebujete něco jiného. Začněte přemýšlet, abyste se snesli s Mesiášem, porovnejte si, co říkají vaše autority, zda jejich názory ladí s Mojžíšem a proroky. Obráťte se od učitelů k Učíteli. (Srov. Mt 6:1-8)

„Když se postíte, netvařte se utrápeně jako pokrytci; ti zanedbávají svůj vzhled, aby lidem ukazovali, že se postí; amen, pravím vám, už mají svou odměnu. Když se postíš, potři svou hlavu olejem a tvář svou umyj, abys neukazoval lidem, že se postíš, ale svému Otci, který zůstává skryt; a tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odplatí.“ (Mt 6:16-18)

K čemu je půst a jak funguje? Odkazují na text o postech.

Českým překladem Ježíšových slov: „svatebčané se nemohou postit“, jsme ošizeni. Původní text říká: „nemohou se synové svatebního stanu postit, když je s nimi ženich“.

Ve svatebním stanu trávili svatební noc novomanželé, ne svatebčané.

Nejsme tedy svatebčany, nýbrž samotnou nevěstou! Nepotřebujeme si Boha získávat, on první se o nás uchází, dokonce jsme se už setkali, už si nás vzal. Křtem jsme s ním vstoupili do manželství.

Nějak na to zapomínáme. Možná to je tím, že jsme byli křtěni jako malé děti. Nepřesně jsme pochopili Ježíšovu větu: „Jděte do celého světa a kaďte evangelium všemu stvoření. Kdo uvěří a přijme křest, bude spasen; kdo však neuvěří, bude odsouzen.“ (Mk 16:15-16)

Mysleli jsme si, že kdo nebude pokřtěn, nebude spasen. Všechny děti jsme nechávali automaticky křtít.

Křesťan má být záchranářem. Co je platné nosit uniformu záchranáře, neběžím-li na pomoc. Proč křtít každého, nechce-li být záchranářem? I nepokřtěný může být spasen. Být křesťanem je výsada. Platí o nás: „Jste mými přáteli ...“ (srov. J 15:15)

Ale platí také: „Vy jste sůl země; jestliže však sůl pozbude chuti, čím bude osolena? K ničemu již není, než aby se vyhodila ven a lidé po ní šlapali.“ (Mt 5:13)

Vrátím se. Pěkné manželství je nejvýstižnějším obrazem přátelství. Žijeme v „manželství“ s Bohem. Přijali jsme vůbec jeho ruku?

Kde je náš ženich, náš manžel?

Jsme bez něj? Je v nebi? Byl nám vzat? Jsme opuštění, rozvedení nebo jsme vdovou?

Jakou jsme manželkou? Opečovávanou? Milovanou?

Otrávenou, unuděnou, nedůvěřující? Zařizující si vše sama? Podceňující manžela nebo sebe? Jaký máte pocit? Stálo by za to si sednout a napsat jak zakoušíte své manželství s Ježíšem a jakou se cítíte manželkou.

Ale nesmíme spěchat, půjdeme proti proudu.

Je pravdou, že manželkou Boží nejsem já sám, ale my učedníci Ježíšovi. Musíme začít od sebe. Nesmíme přeskočit své „dětství“ s Bohem.

Snažíme se spolu naslouchat biblickým textům. Někomu by se to mohlo zdát poněkud jednostranné, přísné a pouze rozumové: já před Božím slovem. Ale naše naslouchání směřuje k tomu, abychom byli schopni setkávat se s Bohem a s Ježíšem při Večeři Páně.

Vloni jsme si říkali, že Večeře Páně je svatební hostinou. Bůh s námi slaví své přátelství – říkali jsme, že on první má potřebu s námi slavit. On se potřebuje rozdávat. Úmyslně se k tomu vracím. Promyšlením biblických textů se připravujeme na společné slavení, abychom je mohli s druhými prožít jako nevěsta – obletovaná svým ženichem.

Jak mohu patřit k těm, kteří tvoří nevěstu?

Nejdříve potřebuji jako jednotlivce zažít osobní pozvání a osobní přízeň od Boha. Potřebuji zakoušet, že i jako jednotlivce jsem opečováván a nejsem pouhým smítkem v davu.

Nedávno se v kostele před liturgií objevil pěkný kocour. (Jsem milovník zvířat, kdysi mě potěšilo tvrzení Martina Bubera: „S Bohem se nesetkáváme jen v lidech, ale i ve zvířatech a věcech.“) Vzal jsem kocoura do náruče, byl jsem už v liturgickém oděvu, a chodil s ním po kostele. Ale některé paní na mě nesouhlasně „zahlédaly“ a jestli si prý půjdu umýt ruce? Posmutněl jsem, nejradši bych kázal s kocourem v náručí...

Možná jste někdy přijali zatoulanou kočku. Bývají vyhublé, chlupy naježené. Musí se pomalu ochočovat. Za pár dní si ji zkusíme vzít do náruče, ale kočka u nás většinou nechce být. Kočka není pes. Až po nějakém čase, až když delší čas zakouší naši přízeň, zůstane v naší náručí delší chvíli. Až jednou začne příst!

A ukáže břicho.

Pokud nejste milovníky koček, vymyslete si jiné podobenství o náručí.

Mě vyhovuje, připadám-li si třeba jako kocour boží.

Celý život jsme toužili po velkém přátelství a po porozumění. Jak zakusit, že je pravda to, co nám někteří tvrdí, že nás má Bůh rád?

Před mnoha léty jsem si upravil přísloví: „Když kočku nikdo nehladí, vysychá jí mícha.“ – „Když člověka nikdo nehladí, vysychá mu mícha.“

Potřebujeme se nechat ochočovat. Liška to radí Malému princovi.

V přátelství s Bohem to funguje stejně jako s lidmi.

Některý otec je fyzicky doma přítomen, ale děti z něj mnoho nemají (některý je dokonce kazí nebo tyranizuje). Jiný je třeba ve vězení nebo padl, ale doma se o něm mluví, je ctěn, uznáván, citován. Je ve své rodině více přítomen, než ten první, a děti s ním žijí, jsou jím vedeny a vychovávány. Děti toho nepřítomného táty slyší od druhých, co jejich táta postavil, vyrobil, co vykonal pro ně a pro druhé. Je jim blízko, jsou na něj hrdí, chtějí se mu podobat.

My jsme se s Bohem nebo s Ježíšem ještě nesetkali tváří v tvář, ale jestli se o něm doma mluví (jestli děti pozorují, že si Boha rodiče váží, radí se s ním), jestli se s ním chceme kamarádit, zjistíme, že to funguje.

Jestli mě zajímají jeho úžasné slova a jeho jednání, mohu si vyzkoušet, že platí také o mě.

Potřebujeme náruč Boží. Je nám dobře, můžeme-li u někoho „příst“.

(Samozřejmě, že rodičovská náruč je velikou školou. Můžeme a máme tímto způsobem děti k Bohu nasměrovat. Jsme jejich největšími učiteli.)

Dítě potřebuje zakoušet jistotu, že je bezpodmínečně milováno. Potřebuje bezpečí domova. Pak, časem postupně objevuje – v určitém věku – sourozence a ostatní lidi. Snáší je, nebojí se o svůj vztah, učí se s druhými spolupracovat.

Proč říkám tyto známé základy z výchovy dětí? Protože na ně zapomínáme ve svém vztahu k Bohu. Honem, honem chceme přinášet výkon a zatím na něj často nemáme. Potřebujeme v dostatečné míře zakoušet přátelství Boží.

Jaké dětství, taková nevěsta (nebo ženich).

Neviděli jsme dosud Ježíše, ale můžeme se s ním přátelit, zakoušet jeho péči a pozornosti, můžeme se do sytosti nořit do jeho moudrých slov. To nás poznamená a bude pozvedat.

Chci to připomenout před Čtyřicetidenní přípravou na velikonoce. Příští týden je už Popeleční středa.

Jsme náchylní honem přijmout nějaký půst. Ježíš říká něco jiného: „nemohou se synové svatebního stanu postit, když je s nimi ženich“.

Tenkrát učedníci podcenili vymazlování svého ženicha. (Nenosil jim snídani do postele, to by bylo rozmazlování.) Učedníci nevyužili a podcenili čas, když jim Ježíš mohl cokoliv vysvětlovat. Když jim byl ženich vzat, přestali Ježíšovi důvěřovat. Jejich stavba – důvěra nebyla úplně pevná. Přesto, že jim později byl dán Duch, aby je uvedl do veškeré pravdy, zůstali v něčem pod svou mírou. A následky neporozumění apoštolů Ježíšovi se v určité míře nesou dál (to by byla další debata).

NEPODCEŇUJME PŘÍLEŽITOSTI. Izaiáš říká: „Dotazujte se Hospodina, dokud je možno ho najít, volejte ho, dokud je blízko.“ (Iz 55:6)

Svým dětem můžeme ukázat zdroj vyšší moudrosti.

Proč to říkám? Abychom nepodceňovali možnost důvěrně porozumět Bohu. Abychom si dopřávali zakoušet důvěrné přátelství s Bohem. Každý důvěrný vztah ovšem vyžaduje čas, prostor, soustředěnost, ticho, určitou kázeň.

Ale na světčích vidíme, jaké ovoce spolupráce s Bohem nese.

Vyjděme z vlastní touhy po přátelství a z osobní zkušenosti s přátelstvím a vědomě pěstujme přátelství s Bohem.

Kdosi říkal, když je některé manželství nemocné, ať spolu manželé odjedou do pouště. Nouze na poušti prý dokáže naučit lidi spolupracovat. Nevím, možná to funguje.

Biblicky je poušť místem námluv. Izraelité se často chovali jako rozmazená manželka. Až když byli opět u konce s dechem, dokázali si všimnout a ocenit Boží věrnost a pomoc.

Kdo je vnímavý, nepotřebuje zakoušet bídu, aby si všimnul a ocenil přátelství Boha.

Bůh žije v Ráji, ne na poušti. Ale kvůli nám je ochotný se s námi do pouště odstěhovat.

Kéž bychom nemuseli být vyvedeni do pouště. O tom ale rozhodujeme my.

Bůh nás zve nejen k práci, ale také nás každou neděli zve k veliké slavnosti přátelství. Není náhodou, že týden začíná nedělí. Dětstvím (má být pěkné) začíná život. Pracovat se začíná až později. Zkušenost s milujícím je a má být prvotní a základní.

Nešidme se. Je tu někdo, kdo o nás stojí a přeje nám.

Vybírejme si biblická místa, ve kterých se nám Bůh vyznává ze svého vztahu. Někteří lidé si schovávají hezké dopisy od svých přátel nebo od partnera a rádi se k nim vracejí. To je dobře!

Někdy doporučuji „**Kapky pro růst sebevědomí křesťana**“.

Ž 139:1-18. 23-24

Mdr 11:21-26

Iz 49:14-16a

Iz 43:1-3. 4a. 5a. 11. 13

Iz 41:8-10. 13-14

Oz 11. kap.

Ez 16. kap.

1 J 3:20

Návod k použití: 1. Několik dní jeden oddíl. Přečíst, promýšlet, pokorně přijmout pro sebe – jako nezasloužený dar. Až se mi přejde pod kůži, pokračovat dalším textem.
2. Všimnout si dalších míst z Písma.

Poznámka:

podrobnější vysvětlení obratu: „**synové svatebního stanu**“, najdete v textu „Příprava na Velikonoce (*postní doba?*)“

1. neděle čtyřicetidenní

2018

1. neděle v čtyřicetidenní Gn 9:8-15 1 Petr 3:18-22 Mk 1:12-15 18. února 2018

(Místo „postní doba“ používáme označení „čtyřicetidenní“, podle římského misálu. Můžeme být o krok napřed, ale ne pozadu.)

Bůh na nás ale neútočí (už kdyby se na nás pouze zamračil, zahyneme). Duha – „bojovný luk“ je povždy pověšená na oblacích.

Ale Bůh k našemu páchání zla nemlčí, stačí, aby od nás odtáhl svou pečující ruku, a zlo, které jsme rozpoutali, na nás dopadne (potopa, válka ...).³⁸⁴

Izraeli (staršímu – židům, i mladšímu – kristovcům) se od Boha dostává velikého vyučování k dobrému životu ... Ale všichni lidé jsou jeho dětmi (pečuje o všechny své tvory; ovšem my lidé se mu vzpíráme). I v pohanských náboženstvích Bůh svým duchem usiluje o povznesení lidí. Do každého člověka vdechl svého ducha (*ruach*) „a (jak krásně říká Jan Heller) rozdýchal nás do rytmu svého srdce“. I v pohanech působí *ruach* svou silou a pozvedá člověka výš a výš. I pohané tak došli k cenným zásadám a dosáhli často obdivuhodné životní kultury.

Izrael říká, že smlouva Hospodina s lidmi po potopě zavazuje všechny lidi, kteří dospějí k poznání „noachidských“ zásad.³⁸⁵

Text druhého čtení je tak těžkopádně přeložen, že se ho pokusím popsat jen ústně.

I hříšníkům, kteří se nesetkali s evangeliem, Ježíš přináší možnost obrácení – když sestoupil do říše mrtvých (nikoliv „do pekel“, jak říkáme my v modlitbě „Věřím v Boha“). To jim přejeme!

Markovo evangelium je nejstručnější.

384 Vyprávění o potopě patří mezi čtyři typy hříchů, které stále opakujeme (Gn 3.-11. kap.).

385 Izrael o noachických zásadách říká: „Ti, kteří neuctívají modly, nevráždí, nedopouští se sexuálních zvráceností (např. incestu), nepojídají maso z ještě živého tvora, neproklínají Boha, nekradou a ustanovují soudy (srov. *Kniha Jubileí* 7:20; *Sk* 15:29), si zaslouží úctu nejen v tomto životě, ale budou mít podíl na světě budoucím. Jsou hodni označení „zbožní mezi národy světa.“

Podle Talmudu byl svět zničen potopou kvůli porušování prvních třech výše uvedených zásad. Na základě toho Talmud (*Sanhedrin* 74a) uvádí, že kvůli záchraně života může žid porušit jakýkoliv pokyn (přikázání) Tóry, kromě těchto tří pokynů.

Noachidské zásady lze zevšeobecnit a přeformulovat kladně:

1. Věř v Boha
2. Cti lidský život
3. Cti rodinu
4. Cti práva ostatních i jejich majetek
5. Cti všechna stvoření
6. Cti a chval Boha
7. Cti zřízení soudního systému

V pár větách dnešního úryvku je mnoho řečeno (z ostatních evangelií si můžeme připomenout podrobnosti).

Ježíš po ponoření do Jordánu znovu slyšel vyznání a pochvalu Otce: „Ty jsi můj milovaný Syn!“ Unešen Otcovým Duchem se vydal do pustiny k promyšlení vyučování (osnovy) těm, které si předsevzal přivést k Otci. Vyučování je pro něj hlavním úkolem (nedává přednost uzdravování, naopak). Místo, abychom si všimli, jaké úsilí a jakou péči Ježíš vyučování věnoval, rozptylujeme se v podružných okolnostech.

I Ježíš byl pokoušen.

Nejen na poušti – srov. Lk 4:13.

To další pokušení bylo náročnější.³⁸⁶

Ježíš nám ukázal, jak lze satanovi odolat.

Satan neříká: „Věřím v Boha“, má o Bohu jistotu, ale nedůvěřuje mu. Povyšuje se nad něj, myslí si, že je chytřejší než Bůh – podobně jednají satanovi učedníci.

Satan – i jeho učedníci mívají před druhými plnou pusou Pánaboha.

Ježíšova slova: „Obráťte se,“ nejsou do větru.

Ti, kteří už dříve nechtěli slyšet, že Mesiáš bude říkat i nepříjemné věci (srov. Ml 33:2-3), se brzy proti Ježíšovi postaví.

Vzpomeňme, co se stalo s jistým posedlým (Mk 1:21n). Možná předtím chodil do synagogy jako ostatní. Lidé si o něm mohli myslet, že je v pořádku, že je zbožný. Možná ani on netušil, do jaké míry je v osidlech démona jako moucha opletená pavučinou. Jak slyšel Ježíšova slova, ihned se ukázalo, že má silnou alergii na Mesiáše.

My si myslíme, že nás se to netýká, „my přece nesnášenlivostí vůči Mesiáši netrpíme!“

Test si můžeme udělat sami ...

Ale nejprve se ještě vrátím k Ježíšovu vyučování. Vyhlašoval: „Bůh vám milosrdně nabízí novou příležitost – *naplnil se čas*.

Bůh je ochoten o vás pečovat, jeho uspořádání vaší společnosti a života – *boží království* je nablízku. Ale je třeba, abyste se k Bohu obrátili a věřili jeho dobré zprávě.“

Víme, co se pak dělo, ti, kteří se obrátili, se stali Ježíšovými učedníky.

Ti, kteří se neobrátili, dostali alergii na Ježíše. Byl jim protivný. Stali se jeho protivníky.

Na otázku: „Věříš evangeliu?“ – odpovídáme: „Věřím!“

(„Obráť se a věř evangeliu“, jsme možná slyšeli na popeleční středu v kostele.)

Jenže podle Ježíše „věřit“, znamená dát mu svým životem za pravdu.

To znamená vedle „Desatera“ přijmout do svého života vyučování „Mojžíše“ a pak od Ježíše přijmout „blahoslavenství“ a celé „vyučování na hoře“ („bylo řečeno otcům ..., ale já vám říkám ...“).

Vedle izraelského umění setkávání se s Hospodinem („Hospodin mluvil s Mojžíšem jako přítel s přítelem,“ (Ex 33:11) si my smíme a máme osvojit Ježíšův způsob setkávání a rozhovoru s Bohem.

386 Doporučuji místo jedné pobožnosti křížové cesty si přečíst např. knihu Dagmar Šimkové: „Byly jsme tam také“ (o vězňených v 20. letech). V příloze nabízím úryvek z knihy Mileny Štráfeldové: „Trestankyně“ (příběh Růženy Vackové).

Buď to pravdivě přiznám: „To a to jsem do svého života přijal, a to a to ještě neumím, ale vím, že mi je toho třeba.“

Jestli nejsem ochoten naslouchat Ježíšovým slovům nebo jsem dokonce alergický na to, co mně Ježíš vzkazuje – pak se Bohu vzdaluji. Nepřiznám-li si, že já sám bráním Bohu, aby se mohl se mnou setkat, lehko mě uloví satan ke spolupráci.

Satan lže a nás svádí ke zlému.

Bůh nelže, ale moudře, laskavě a trpělivě nás učí, vede a vychovává.

Už se pouze zeptám, zda o něco více rozumíme slovům: „Neuved' nás v pokušení, ale zbav nás od zlého,“ v čem jsme pokročili?

Příloha:

Růžena Vacková byla nacisty za odboj odsouzena k trestu smrti (bratr a švagr byli popraveni, otec věznění přežil). Komunisté ji věznili 15 let. Podepsala Chartu 77. V komunistickém vězení mnohokrát s ostatními přítelkyněmi protestovala za práva vězňů. Pokaždé skončily v „díře“.

Dovnitř, do té naprosté tmy, ji strčí nahou. Bosá chodidla málem přimrzají k betonové podlaze, na zdech nahmátne jinovatku. Za chvíli ji roztřese zima. Zima hodně bolí. Snaží se ji zahnat chůzí – pět kroků dopředu, pět zpátky. Čtyři kroky vlevo, čtyři vpravo. Nesmí zakopnout o kbelík. I jeho obsah k ránu zmrzne.

Tělo si na zimu po čase trochu zvykne. Ztuhne. Je cizí, jako by jí už nepatřilo. Když se dotkne kůže na stehnech, cítí jen led. I oči přivyknou tmě, už dokonce rozezná nepatrnou škvíru u dveří, kudy občas pronikne paprsek světla z chodby. Je však den, nebo noc? Bůhví. Čas v díře neplatí. Platí jen nádech a výdech, kroky, hrnek vody, chvilka spánku z naprostého vyčerpání, usnula snad za chůze. Jednou za tři dny cosi k jídlu, nechutná šlichta, ale aspoň vlažná. Nevidí ji, jen ji rychle polyká. Má průjem. Nemá se kde umýt...

„Tak co? Mělas tohle zapotřebí?“ našeptává jí přitom ten Svůdce, který tu čeká snad na každou.

„Víš, jak je venku krásně? Jak tam umí hřát slunce? Pamatuješ, jak voní vítr? Jak v parku na Petříně kvetou třešně? A jak by ti k tomu chutnala cigareta?!”

Aspoň jeden šluk!

„A stačilo tak málo! Tak málo...“ pronásleduje ji Svůdce na každém kroku. „Stačilo mlčet! Co by ti to udělalo? Dělalí to tak všichni! Tak se to přece dá přežít, ne? K čemu ti je ten tvůj věčný vzdor? Co z toho máš?”

„Odstup,” zastaví se Růžena, když to dojde až sem. Celá se roztřásla.

„A ták,” zasměje se Svůdce. „Ty si myslíš, že On tě z téhle díry vytáhne? Že ocení tvou *statečnost, věrnost a oddanost!*? No to si počkáš! Nechá tě tu shnít zaživa, pro větší slávu Boží! Takový On je, abys věděla...”

„Odstup!!”

„Víš, kolikrát jsem už tohle zažil? Kolik z vás sem přišlo *odhodlaných* a pak si tu málem rozbily hlavu o zeď? Kolik z vás tu propadlo zoufalství a kousalo si prsty až do krve? Kolik z vás tu přišlo o rozum? Tebe to taky čeká, nemysli si. Tomu neutečeš! Dobře ti radím: sekej dobrotu. Poslechni mě a přestaň vzdorovat! A dám ti slunce. Dám ti jarní vítr. Dám ti tu cigaretu!”

„Odstup!!!”

„A vůbec,” nedá se však odbýt Svůdce. “Co ti tvoji tam venku? Co táta? Je starý, třeba ho už nikdy neuvidíš? A sestra! Víš, že zůstala na kluky docela sama? Nechala jsi ji ve štychu! A ona tě přitom tolik potřebuje. To je ale ta tvoje pýcha! Chceš si hrát na svatou, že?! Tak už to konečně vzdej!”

Zdrávas, začala nahlas...

Bylo to pořád dokola.

Vydržela.

Po deseti dnech zarachotil zámek a v rámu dveří se objevila *čůza*. Růžena si musela rychle zakrýt oči, to světlo zvenčí ji do nich řezalo jak střepy.

„Oblíct,“ zařvala na ni *čůza* a hodila jí dovnitř vězeňský mundúr. Růženě se třáslы ruce, sotva si dokázala zavázat tkaničku od pánských podvlíkaček.

„Tak zas příště!“ šklebil se za ní s díry Svůdce. Ještě dlouho slyšela jeho smích.

2015

1. neděle „čtyřicetidenní“ (postní) Gn 9:8-15 1 Petr 3:18-22 Mk 1:12-15 22. února 2015

Pro „čtyřicetidenní“ přípravu na Velikonoce stále užíváme zavádějící název „Postní doba“?

Je to setrvačností, pohodlností, nepečlivostí?

Jak se připravíme na Velikonoce? ³⁸⁷

K prvnímu čtení:

Bůh se odvážil nám darovat svobodu. ³⁸⁸

I když svobodu zneužíváme, Bůh nám ji nebere. Ale bdí nad světem, aby zlo nad dobrem nepřevážilo.

Někdy do našeho života zasahuje. Naštěstí.

O „potopě“ jsme mluvili. ³⁸⁹

K evangeliu:

Ježíš se odebral do ústraní pouště k přípravě na vyučování. ³⁹⁰

387 To, že se nám dává Ježíš až do krajnosti, je pro nás největší dějinnou událostí. Nebylo by nám trapné, v přípravě na Velikonoce si jen něco odřeknout?

Copak by stačilo se na manželství připravit jen tím, že si něco odřekneme? Rodiče, každý pracovitý člověk, vědci, umělci, sportovci přece dělají obětavě mnohem víc.

Slovo metanoia – obrácení, se v českých překladech chybně překládá jako pokání – ale to je slepá kolej.

Obrácení znamená obrat o 180 stupňů. K názorům a postojům Ježíšovým.

388 Nic nemusíme, sami můžeme a máme konat dobře.

Svět není naším majetkem. Dostali jsme ho k užívání, ale ne ke kořistění.

Máme v něm hospodařit s Hospodářem, který nás stvořil ke svému obrazu a máme svět střežit před zlem vnitřním i před zlem zvenku (před dvaceti roky jsme si mysleli, že už lidé pokládají zabíjení za nepřipustné a teď se opět zabíjí ve velkém a mnozí mlčí).

Vyvoláváme malé i velké potopy zla, které nemilosrdně topí život, spouštíme malé i velké laviny nenávisti, podněcujeme smršť pogromů všeho druhu ...

389 Biblické vyprávění o potopě je jedním ze čtyř typů našich hříchů, které tragicky opakujeme.

Máme si všimnout, co potopám předchází, abychom se dalších hrůz vyvarovali.

Duha v mracích je nám víc než jen fyzikálním úkazem, je znamením, že Bůh proti nám neválcí, jeho válečný luk je pověšen na nebeské klenbě.

Bůh nejen, že s námi nebojuje, ale přichází nám na pomoc. Opakovaně. Stále.

V Ježíši se k nám Bůh sklání. Každý si může v evangeliích přecíst, koho všeho Ježíš vyhledával, pro koho se vrhal do vody ...

390 Každý rodič a každý učitel ví, že k dobrému vyučování nestačí jen věc pochopit, je důležité hledat, jak vyučovanému přiblížit látku, jaká slova a jaké příklady k vyučování použít.

Půst je prostředkem, cílem je setkávání (s člověkem a s Bohem).³⁹¹

Často nevidíme nebo nechceme vidět, že jsme mazaně sváděni:

od podstatného k podružnému,
od boží moudrosti ke své chytrosti,
od věrnosti Bohu k vlastní svévoli,
od Ježíšovy zbožnosti k vlastní zbožnosti,
od být k mít,
od sloužit k vládnout ...

Bůh nám daroval „příkázání“. Kdo tato pravidla přijme za své zásady, je v mnohém chráněn před zlem.

Ježíšův život vyvrcholil jeho láskou až do krajnosti o jeho posledních Velikonocích. Slavení Velikonoc z naší strany vyvrcholí obnovou křestního slibu. K tomu se během Čtyřicetidenní chceme připravovat.

Kdyby si ženich a nevěsta mysleli, že jim se jejich manželství nemůže rozpadnout, nazvali bychom je bláhovými. Kdyby si někdo myslel, že se s Mesiášem nemůže minout – když je pokřtěný a každou neděli chodí do kostela – byl by pošetilý, opovážlivý a nezodpovědný. „Kdo stojíš, hled’, abys nepadl“, říká Mistr.

Před týdnem jsme si připomínali, jak s námi Ježíš jedná, a jak nás získává pro svůj přístup k druhým.

Židé došli v porozumění Bohu hodně vysoko. My s Ježíšem můžeme vystoupat ještě výš.³⁹²

Ježíš se těšil, že nám bude ukazovat Otcovu tvář. Jídlo nechal stranou ne kvůli postu, ne kvůli Bohu, ale kvůli nám, úplně se ponořil do své práce ...

391 Při počítání druhů postu jsme tuším došli k 8 nebo 9. Každý půst něčemu slouží.

I půst vedoucí k ovládnutí se, k pěstování vůle, potřebujeme. Lásku je čin. Je obětavou službou (i když se mi nechce). Mnoho manželství se rozpadá, protože manželé nemají vůli k práci na svém vztahu.

Naši předkové v Adventě a Postu pověsili fajfku na hřebík. Nebyli závislí. Už dětem říkáme, máš-li chuť na čokoládu, dej si ji před sebe a řekni si: „Sním si ji za 20 minut.“ U počítače: „Za hodinu skončím!“

Ale to umějí i pohané. My máme postupovat dál a dál.

Od všeho se můžeme učit.

Co se můžeme naučit od hry „Dáma“?

- I. Člověk nesmí dělat dva kroky najednou.
- II. Smí se jít dopředu, nikoli zpět.
- III. Po kroku jednoho, může udělat krok ten druhý.
- IV. Kdo je již nahoře, může jít, kam chce.

392 Martin Buber vypráví:

Chasidé seděli okolo stolu a mluvili o životě s Bohem. Jáko Jicchaka uznávali za cadika (spravedlivého, svatého) a přezdívali mu „Žid“. Když Jákob Jicchak opět moudře mluvil, jeden z chasidů povolal: „Ať žije Žid!“

Jákob Jicchak se usmál: „Být Židem není snadné.“

Pohlédl na stůl před sebou a uviděl vyryté dvě „jód“ vedle sebe a zeptal se: „Kdo tu vyryl mé iniciály?”

Proč zde stojí obě písmena „Žid“, vedle sebe?“

Žid ví, že jen s druhými může být obrazem božím.
Ježíšův učedník ví, že kde jsou už dva shromáždění „v Ježíšově jménu“, je Ježíš uprostřed nich.

Potkají-li se dva psi, poměřují se, kdo získá vyšší postavení. Nižší musí zdravít vyššího. (Tak to chodilo i na vojně.) Pokud se jeden ze psů nepodřídí, teče krev.
Své zvířecí sklony máme kultivovat ke křesťanskému bratrství.

Ježíš věděl, co je v člověku a přece každému naslouchal. Naslouchání je projevem úcty.
My se někdy nad druhé povyšujeme, protože druhému nenasloucháme a neznáme ho.

Ježíš se nad nikoho nepovyšuje. Vyučuje v rozhovoru. Takový má být postoj autority. Kdo se staví nad druhého, staví se proti Bohu.
Vzdělávání a výchova v božím království jsou možné jen ve svobodě a ovzduší důvěry.

Ježíš říká: „Vládcové rozkazují, vyžadují poslušnost a ještě se nechávají oslovovat vznešenými tituly. Mezi vámi tomu tak nebude, vy všichni jste bratři, nikdo se nad nikoho nepovyšuje, služte jeden druhému.

Já jsem vás nepřišel soudit, ale pomáhat a léčit. Kdo jsi ty, že svého bratra soudíš a pomlouváš?
Kdo tak jedná, popírá boží jednání, zrazuje Boha.“

Říkáme si, že nás Ježíš má za své zvláštní nejbližší, dává se nám dokonce – jako Ženich své nevěstě – pít ze svého poháru. (Abychom měli na paměti, jeho krajní obětavost, přijímáme si Krví Páně.)
Jeho nevěstou jsme společně s druhými!! Proto říkáme:

„Ježíši, jsi náš ženich, je to zpečetěno tvou krví.“

To je vrchol Velikonoc. K tomu směřujeme (proto by bylo slaboučké a trapné jen „pověsit fajfku na hřebík“ do Velikonoc).

Z Ježíšova úmyslu sjednotit se s námi pokřtěnými, nám vyvstává úkol našeho otevření se druhým.
Pamatujeme si apoštolovo přirovnání: „V těle se ruka nemůže povyšovat nad oko a srdce nad plíce.“

(V jiných řečech Jud(e) znamená Žid. V době, kdy se Evropané opičili po Francouzích, začali Slované číst „J“ jako „Ž“. Začali říkat: „Žaponci“ a „Židé“.)

„Přece proto, že dvakrát jod vedle sebe značí jméno Boží“, řekl někdo.

„Chcete-li, budu vám k tomu vyprávět příběh.“ „Vypravuj“, volali všichni.

„Jaké to je, když si dva navzájem připíjí a oba se cítí sobě rovni a žádný si nemyslí, že by něčím toho druhého převyšoval, jsem si poprvé uvědomil při učení abecedy. V knize jsem viděl písmeno jód, podobající se bodu, a zeptal jsem se učitele: „Co to je za puntík?“

„To je písmeno jód“, řekl.

„Takový puntík je vždycky sám,“ ptal jsem se, „nebo mohou být i dva vedle sebe?“

„Mohou být i dva vedle sebe“, řekl.

„Jak se to pak ale čte?“ ptal jsem se dál.

„Když stojí dva jody vedle sebe,“ pravil, „značí to jméno Boží, jež budiž požehnáno!“

Brzy nato jsem viděl, že v Písmu svatém stály na konci každého verše dva body nad sebou. Nevěděl jsem ještě, že je to rozdělovací znaménko, a každý z těch dvou bodů jsem také považoval za písmeno jód.

„Tady,“ řekl jsem učiteli, „stojí všude jméno Boží, jenž budiž požehnáno.“

„Ale ne“, odvětil učitel, „zapamatuj si, když stojí dva jody vedle sebe, je to jméno Boží, když však stojí jeden nad druhým, není to jméno Boží.“

Když to chasidé vyslechli, nechali přinést medovinu a všichni si připili.

Nazpaměť známe:

„Kdykoli jíte tento chléb a pijete tento kalich, zvěstujete lásku (smrt) Páně, dokud on nepřijde.
Kdo by jedl tento chléb a pil kalich Páně nehodně, proviní se proti tělu a krvi Páně.
Nechť každý sám sebe zkoumá, než tento chléb jí a z tohoto kalicha pije.
Kdo jí a pije a nerozpoznává, že jde o tělo Páně, jí a pije sám sobě odsouzení.“ (1 K 11:27-29)

Jestli chci patřit mezi Ježíšovy „záchranáře“, potřebuji být nejprve sám zachraňován (stále).
Jak?

Už z příběhu o Josefovi a bratřích jsme se naučili:

Pokud bratři říkají Josefovi: „Jsme spravedliví“, přísně je vykazuje z domu.
Když ale vyznají: „Ano, provinili jsme se na svém bratru“, bere je na milost.
(Úmyslně používám přítomný čas.)

Ježíš přidá: „Každý, kdo se povyšuje, bude ponížen.

Kdo neodpustí prosícímu, tomu nebude odpuštěno, i kdyby sám o vlastní odpuštění prosil.“

Kdo s Ježíšem neshromažďuje, rozptyluje.

Ježíš nám jako nevěstě nabízí „svou ruku“ k nové manželské smlouvě.

Za týden budeme při Večeři Páně zvláště myslet na ukrajinskou pilotku Nad'u Savčenkovou (umírá hladu, protestujíc proti nezákonnému věznění v Moskvě), na Ukrajince a na lidi zabíjené islamisty.
Také vzpomeneme arcibiskupa R. Bezáka (vrátil se na Slovensko). Jak prosit za usmíření národů, když nejsme schopni naslouchat jeden druhému v církvi?

2012

1. neděle postní Gn 9:8-15 1 P 3:18-22 Mk 1:12-15 26. února 2012

Čtyřicetidenní přípravu na slavení našich největších svátků potřebujeme a vítáme ji.

Je třeba vědět, co a jak o Velikonocích slavit.

Osobní inventura a rodinná konference je nutná.

Ježíšovy Velikonoce jsou pro nás začátkem vítězství nad zlem a smrtí.

Popeleční středou jsme si připomněli kým – my, kteří jsme prach – můžeme být.³⁹³

393 **O Popelci** – poznámka pro horlivé.

K čemu jsme Tvůrcem zváni? Co nám označení popele připomíná?

Bůh nás zve: „Svým jednáním můžete zrcadlit mou ušlechtilost“.

Šestý den Bůh řekl: "Učiňme člověka, aby byl naším obrazem podle naší podoby“.

Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem,
stvořil ho, aby byl obrazem Božím,
jako muže a ženu je stvořil.

A Bůh jim požehnal ...

Bůh viděl, že všechno, co učinil, je velmi dobré.

Ze všech tvorů je člověku darována výsada vědomí sebe, okolí i Tvůrce.

Jsme spolutvůrci sebe a vztahů.

Máme být obrazem božím všemu okolo nás.

Obraz má vypovídat, mluvit.

Velikonoce nám jsou víc než jen inspirací. Chceme jít s Ježíšem do odboje proti zlu. (Proti minulému režimu jsem dost pracoval, ale po převratu jsem řekl: „Měl jsem dělat víc!“) Práce pro spravedlnost a království boží je stále příliš, každá ochotná ruka je vítaná.

V prvním čtení slyšíme o smlouvě s Noem. Porozumění textu vyžaduje větší práci.

Bůh žehnal už prvním lidem. A pak stále jejich potomkům. (Nedávno jsme si říkali, co znamená požehnání a jak s ním máme pracovat.)

Později se Hospodin zavazuje lidem smlouvou – opakovaně v některých následujících generacích – abychom si ji dostatečně vtiskli (do srdce).

Stále ale jde o jednu smlouvu Hospodina s Izraelem.

Hleď, učil jsem vás nařízením a právním, jak mi přikázal Hospodin, můj Bůh, abyste je dodržovali v zemi, kterou přicházíte obsadit. Bedlivě je dodržujte. To bude vaše moudrost a rozumnost před zraky lidských pokolení.

Když uslyší všechna tato nařízení, řeknou: "Jak moudrý a rozumný lid je tento veliký národ!" (Dt 4:5-6)

Druhé biblické vyprávění o člověku doplňuje:

I vytvořil Hospodin Bůh člověka, prach ze země, a vdechl mu v chřípí dech života. Tak se stal člověk živým tvorem. (Gn 2:7)

Člověk je vrcholem všeho stvořeného na zemi. Předčíme všechny živočichy.

Navíc, na rozdíl od zvířat, můžeme přerůst – tvora – sami sebe. Jak a čím?

Tím, co nám Bůh dále stále nabízí „vydechováním svého ducha“.

Stáváme se tím, co jíme, co konzumujeme. Božím obrazem se stáváme natolik, nakolik od Boha přijímáme jeho ducha, nakolik s Bohem ladíme. Naše tělo obrazem Boha není, Bůh nemá tělo.

Někdo je bezduchý, je tělem bez ducha.

Někdo nadechuje atmosféru konzumní společnosti, bezduché zábavy, někdo bulváru, jiní dokonce gaunerů, galerky, zločinu...

Máme možnost stále nasávat, nadechovat se ducha božího a vydechovat je pro jiné ...

Jednat s lidmi, zvířaty, věcmi, přírodou jako obraz boží.

Po skončení života pozemského se ukáže, zda jsme jen prach nebo zda jsme použitelní pro život nebešťanů. Zda budeme povýšeni.

(Poslední kniha Bible říká: „Kdo zvítězí, tomu dám usednout se mnou na trůn, tak jako já jsem zvítězil a usedl s Otcem na jeho trůn.“ Zj 3:21)

„Nemluv mi do života“, říkáme Bohu svým jednáním každou chvíli (někdo více někdo méně).

Naštěstí se Bůh o nás nepřestává zajímat, neztratil nás z očí. Respektuje naši volbu žít po svém, ale znovu nám říká, nabízím ti svou pomoc, bylo by škoda promarnit svou příležitost, sám jsi jen prachem.

Po odcizení se Bohu v ráji, po neochotě se obrátit a přiznat svou vinu, říká Bůh člověku:

„V potu své tváře budeš jíst chléb, dokud se nenavrátiš do země, z níž jsi byl vzat. Prach jsi a v prach se navrátiš.“ (Gn 3:19)

Ale i těm, kteří selhali, Bůh přece neomítá svou osobní pomoc.

Proti zlu se Bůh rozhodně staví, hadovi rozdrť hlavu jeho poslaný. (Srov. Gn 3:15b)

Je ovšem neštěstím, když si někdo pustí zlo tak daleko, že ten člověk už není chopen polepšení.

Ale je to jeho volba.

Židé dodneška žijí pouze z příslibů Hospodinových. O nosnosti božích příslibů svědčí existence židů navzdory veliké nepřízni a mnoha pronásledováním.

My jsme o mnoho bohatší Ježíšovým přátelstvím a jeho životem. Svým životem nám ukázal věrnost Boží.

Přesvědčil nás, jakou cenu pro Boha máme.

Ježíš je věrným obrazem Otce, na něm vidíme, jak jednat i jak si Bůh představuje lidský život.

Smlouva to je nerovnoměrná, Bůh se zavazuje Izraeli velikou pomocí a péčí. (Je dobré si přečíst třeba Dt 4. kap.)

Ke smlouvě s Hospodinem přistupuje každá generace a každý jedinec patřící k Izraeli. ³⁹⁴

K čemu nám může být užitečná smlouva po potopě?

(O významu vyprávění „o potopě“ jsme už mluvili. Patří mezi čtyři typy hříchů, které se stále opakují.)

Nepřehnal Hospodin potopu, ptá se čtenář Bible?

Pečlivý čtenář hledá, co potopu předchází, proč přišla. ³⁹⁵

Co předcházelo dalším „povodním“, které opět spláchly vše, co jim stálo v cestě, ptá se poučený čtenář Bible? ³⁹⁶

Potřebujeme si znovu a znovu ujasňovat, co nám Bůh nabízí a co od něj můžeme očekávat.

Je dobře, že každé zlo je dříve nebo později smeteno z povrchu země?

Má Hospodin volat násilníky k odpovědnosti?

Jestli Bůh přehnal svůj trest potopy, pak uvítáme, že svůj luk (v textu není slovo duha) navždy pověsí „na hřebík“ oblohy.

Jenže nám se jednou zdá, že Bůh postihuje i nevinné a jindy si myslíme, že ke zločinům příliš mlčí.

K čemu nám je boží příslib po potopě, že už nebude katastrofa, která zničí téměř vše živé, když přišly jiné nepředstavitelně horší hrůzy?

Kde byl Bůh v Osvětimi?

Tak se někdy ptáme i my? Pak nám dojde, že plynové pece nestavěl ďábel.

Vzpomínáte, jak Ježíš po svém zmrtvýchvstání znovu rozdýchal své učedníky, když Božího ducha ztratili? Před tím Ježíšova slova potratili, přestali jim věřit.

Ježíš jim předal ducha božího, zhluboka začati ducha vdechovat. Přesvědčili se, že Ježíš je stejného ducha jako Otec.

Už prvním lidem Bůh řekl: „Se vším, co ti dávám, dobře hospodař a vše dobře střež.“

Včetně pozvání být obrazem Božím.

Na Ježíši do posledního detailu vidíme jak se stávat božím obrazem. Jak sloužit, jak hospodařit a co střežit.

Jak žít, aby po nás nezbylo jen spáleniště, popel a prach.

394 Ke smlouvě se připojujeme obřízkou nebo křtem. Jméno Izrael přijímá darem ten, který ví, že „za něj zápasí Bůh“.

395 Lámech, „syn Kainův“, je bezmezně krutý, za zranění vraždí. Chvástá se, že jeho msta bude pokaždé bezbřehá. (Srov. Gn 4:23-24)

Ti, co si hrají na božstva, jsou svévolní: na kterou krásku ukáží, je jejich. Ale rodí se jim zrůdy. Hospodin nemlčí ke zlu, které se přišerně rozmohlo ... (Srov. Gn 6:1-8)

396 Např.: Hitler je „synem Lámecha“. Hitlerovými syny jsou J. Goebbels, R. Heydrich, A. Eichmann, J. Mengele ..., jedna hnědá zrůda vedle druhé. A jinde zrůdy dalších barev: rudé, žluté ...

Stále se to opakuje, mnoho lidí pokaždé obdivuje ty, kteří si „vytvořili jméno“ a bohorovně vystupují. Hloupí si je berou za své vzory, obdivně je pokládají za hrdiny.

Neonacisté dodnes oslavují Hitlera. V Rusku mnohem více oslavují Stalina!!

(Němci a Rakušané prošli po válce větším obrácením než ostatní Evropané. Teď právě se Němci shodli na slušném kandidátovi na presidenta.)

Zbabělci každou chvíli v dějinách hledají vůdce slibujícího pořádek a rozkvět. Až pozdě prokouknou jejich zrůdnost.

Nestřežíme-li posvátný prostor života – nebráníme-li zlu, naroste do nepředstavitelných rozměrů. Pak voláme Boha o pomoc a soudíme ho za liknavost.

Vyprávění o potopě říká, že Bůh nestrpí, aby zlo převážilo nad dobrem. Nabízí nám smlouvu o přátelství a pomoci. Ale to neznamená, že nám bude dělat policajta. Stále platí výzva o dobrém hospodaření a střezení. (Srov. Gn 1:28)
Jestli se děje nějaká nepravost, mám se ptát, jak se k tomu postavím. Kdo jiný než já?

Bůh nám přichází na pomoc víc než dost.
Lenoši a zbabělci mají pokaždé pocit, že dostali málo. Luza ze vzteku drancuje a ničí.
Boží přejícnost a zastání je nám velikým povzbuzením.
Když naši spojenci vyhlásili Hitlerovi válku, bylo to pro naše lidi velikým povzbuzením. Pro odbojáře a ty pro ty, kteří by rádi pomohli, větším povzbuzením než pro ty, kteří jen čekali, až je druzí osvobodí.

Jakpak jsme na tom my, nezdá se nám Hospodinova pomoc nedostatečná?

Žít pod vládou zrůd je strašné, ale my jim umožňujeme ovládat druhé.
Celý život jsem si znovu a znovu přál, aby bylo lépe. Po nahlédnutí do dějin v sobě nesu solidaritu s těmi, které postihlo zlo. S nimi i za ně naříkám. Co jsem se natrápil a ještě natrápím, že stále není na světě alespoň trochu více spravedlnosti. (I v církvi.)
Ale ta nouze nás má vyburcovat a Boží smlouva nás má narovnávat a povzbudit k činům.
Nechci vyčítat Bohu, že na zemi není pokoj. Plynové komory nebyly jeho vynálezem.
Kdo je trochu spravedlivý, uzná, že se Hospodin stará. Jeho smlouva je víc než jen jednotlivá pomoc. Víme, s čím můžeme ze strany Boha počítat. Ostatní je na nás.
Obdivuji, že se Bůh nezřekl další pomoci lidem, když jsme tak nepoučitelní. Jsem mu vděčný, že nesložil ruce do klína.
Zbavuji se nedospělého očekávání, že bude lépe.
Zlo stále čile pracuje. Na nás je semknout se proti němu. Uhrát, co se dát, neumírat na kolenou před zlem.
Ti, kteří tvrdí, že se nedá nic dělat, spolupracují se zlem a ochromují ty, kteří se mají proti zlu pozvednout.
Po biblických zkušenostech a naší zkušenosti 20. stol., můžeme zlo včas prokouknout, odhalovat stavět se proti.

K evangeliu jen něco málo připomenu. Už jsme si říkali, proč se Ježíš odebral do samoty na okraj pouště.

(Nenechme se svést dlouhými úvahami o okrajových detailech: poušť, púšť, zvířata, andělé ...)
Ježíš si pečlivě připravoval program vyučování. Toho si vážím. Kdo stíral podlahu, vařil, něco vyráběl, psal, učil, ... ví jak je vše pracné a ocení práci druhých.
Považuji si každého slova, které vychází z Ježíšových úst.

Víme, že Boží slovo je činem!

Ježíš za svá slova ručil hlavou. Jeho slova nemůžeme nahradit svými slovy nebo slovy „řádobyčitelů“; ani slovy svatých.

Ježíšova slova máme proměňovat ve své činy.

Věřit podle Ježíše znamená především přitakat mu. Přijmout Ježíšovy názory za své (přešlápnu-li čáru, nevymlouvám se, přiznám chybu a Ježíšovy názory nezpochybňuji, jsou pro mne normou).

Ježíšova slova jsou brilianty zasazené do zlata vyprávění evangelistů.

Židé Ježíšovy doby žili nadšeným přesvědčením, že vítězství Mesiáše je nadosah – a byli před největší katastrofou – 19. století těžkého exilu.

My jsme už vystřízlivěli z letenské euforie roku 1989. Jen nesmíme složit ruce do klína.

Příprava na Velikonoce má být navrácením se ke Zdroji.

Na podružné věci není čas.³⁹⁷

Ježíš na uvěznění svého přítele Jana odpověděl svým hlásáním (mocnými slovy a mocnými činy).

Každý jsme zván, každý se máme připojit k Ježíšovým činům. Tak se boží království přibližuje a buduje.

Máme hospodařit i s Ježíšovým odkazem a střežit novou spravedlnost božího království.

2009

1. postní Gn 9:8-15 1 P 3:18-22 Mk 1:12-15 1. března 2009

Celého vyprávění o potopě bychom si potřebovali někdy podrobněji všimnout. Patří mezi základní typy hříchu.

Bůh nedává laciné dary. Život a bohatství okolního světa svědčí o jeho štědrosti. Jeho jednání o velkorysosti a milosrdenství. Ale život jsme nedostali k zahrávání a zmaření. Kdo páchá zlo, podvádí, okrádá, lže, ubližuje, zabíjí sebe i druhé. Uslyší: „Já jsem Bůh, ne ty.“ (Podobenství o hřivnách nám může něco nasvítit.)

Pro leckoho z nás bylo kdysi důležité poznávat taktiku StB. Běda tomu, kdo StB podcenil.

Dodnes je životně nutné si všímat taktiky a jednání satana. Není to tak složité. (Něco jsme k tomu říkali v minulých letech.)

Samozřejmě se především věnujeme tomu, co nám říká Bůh. Ale nepřehlédněme, že sám Bůh nechává satana na živu a na svobodě. Nepodceňujme práci kazisvěta.

Začínáme se připravovat na slavení letošních Velikonoc.

Židé slaví o Velikonocích Boží přátelství a jeho zachraňující věrnost. Opět si budou číst „Píseň písni“.

My máme další důvod ke slavení. (Pár věcí si k tomu můžete najít na webových stránkách naší farnosti: letohrad.farnost.cz.)

397 O druhých postů, o jejich významu jsme už mluvili.

Říkali jsme si co je Ježíšův – novozákonní půst (ale o tom se nikde řeč nevede).

Naši tátové se za války nepostili, ale šli do odboje. (Mnoho z nich s modlitbou na rtech.)

Nebudu řešit, zda je Jidáš v pekle, nebo zda je Bůh dost milosrdný, aby všechny z pekla pustil. (Mám jinou starost – o sebe, abych nebyl jen prachem, který nakonec rozfouká vítr.)

Nebudu řešit to, co je pro mne daleko (např. proč spadla v USA dvojice mrakodrapů po útoku teroristů).

Nerozumím, jak zabránit rozmnožení kůrovce na Šumavě ani Temelínu.

Mohu se stavět proti zlu, které je vedle mne:

Hrací automaty, rasismus, příkoří na občanech v naší obci. Prevenci nějakého násilí. Násilí všeho druhu. Nelidské jednání s jatečnými zvířaty. Doprovázení umírajících. Vytrvalé sledování jednání zastupitelstva ve své obci.

Přátelství s Romy, Vietnamci a dalšími přistěhovalci. Vytrvalý tlak na svého poslance v některé důležité věci. ...

Možností je mnoho, stihnu jen něco.

(Náš známý mapuje s kamarády jednu velkou lumpárnu. Loňský rok tomu věnoval 660 hodin svého volného času. Brzy vše zveřejní. V Rusku by byli zavražděni.)

To vše mohou být činy doprovázející hlásání evangelia.

Aby bylo naše slavení vědomé (opít se umí každý trouba), navrhuji na letošní „Čtyřicetidenní přípravu“ program:

Zkusme se znovu a hlouběji ponořit do bohatství vyznání:

„Já jsem Bůh, ne ty.“ ³⁹⁸

Když Izraelité poprvé slyšeli (na Sinaji): „Já jsem Bůh...“, měli už trpkou zkušenost s tím, kam došli sami a kde skončili, když před tím ignorovali doporučení Hospodina.

Ale Izraelité také tančili nadšením, když slyšeli: „Já jsem tvůj Bůh, který se nad tebou smiloval v egyptském otroctví, který tě zachránil ...“. Měli už vyzkoušené, že Bůh je skvělý, pečující a mocný Hospodář, který drží slovo a je schopen je nejen ubránit v jakémkoliv ohrožení, ale i zachránit z jakékoliv záhuby.

Celý život objevujeme krásu přátelství.

V přátelství s Bohem se ptáme:

Kdo je Bůh?

Kdo jsem já?

Kým je Bůh pro mě?

Kdo jsem já před Bohem?

Jaký vliv má Bůh na mě (nás)?

Jaký vliv mám já (my) na Boha? ³⁹⁹

Kéž by nám k hlubšímu pochopení těchto otázek letošní „Příprava na Velikonoce“ přispěla.

Nedávno jsem upozorňoval na jeden základní biblický text: Jákobův sen (Gn 28. kap.). Dívali jste se někdo na něj? Může nám opět přispět k naší cestě k Velikonocům.

Jákob po snu prohlásil: „Já jsem nevěděl, že tady je Bůh (to bych tady nespal, to bych tu příležitost jinak využil ...), nevěděl jsem, že se s ním zde mohu setkat“.

My můžeme vědět víc než Jákob, že Bůh je vždy s námi. Už víme, že se s Bohem můžeme setkat kdekoliv.

Vnímat Boha se učíme. I při bohoslužbě. K tomu chci dnes něco říci.

Místo bohoslužby (Bůh slouží nám, ne my jemu), většinou kostel, je pro nás „posvátným prostorem“.

„Posvátný prostor“ je pracovním pojmenováním. Umožňuje nám pozorněji vnímat Boží přítomnost a jeho přízeň.

K více činností potřebujeme soustředění. Např. píšeme-li dopis nebo něco důležitého, vezmeme si k tomu papír určitého formátu. Nepoužíváme jej na nic jiného, nekreslíme si na něj ani my, ani naše děti, neděláme si na něj jiné poznámky (nesouvisející se zadáním) ani si z něj neděláme vlašťovku. Je nám pracovní plochou k vymezenému úkolu.

Podobně nám „posvátný prostor“ slouží k setkání s Bohem.

Setkání s Bohem má svůj vlastní význam, ale také nám pomáhá k tomu, abychom opět o Bohu více věděli, že i jinde je s námi (ne méně než v kostele). ⁴⁰⁰

398 Bohem není ani naše práce, ne president, strana, vůdce, ne trh, úspěch, prachy, sláva, hospoda, móda, obrazovka, bulvár.

399 Dosadíme-li si v otázkách místo Boha rodiče, snadněji otázkám porozumíme.

400 Písmena JHVH (nejsou jménem božím) sdělují: „Já tu jsem pro tebe a vždy budu pro tebe“.

V Bibli jméno popisuje, kým nositel jména je, např. Skála (Petr). Ale lidská řeč nedovede popsat a vystihnout, kým Bůh je. Proto Bůh Mojžíšovi nesdělil své jméno. To, co nám sdělil, nám k životu s ním bohatě stačí.

Stačí si to pouze uvědomit. Jako si třeba někdy vědomě všímáme svého dechu nebo slunce. Slunce svítí, i když je pro mraky nevidíme. Bůh je s námi vždy, i když jej momentálně nevnímáme.

Jákob odešel z rodného domu pronásledován hněvem bratra. To jej natolik zasáhlo, že nemyslel na nic jiného. Až ve spánku, kdy měl „vypnutý“ mozek, zaměstnaný předtím tím, co se doma stalo, se ve snu živě a silně setkal s Bohem. „A já jsem vůbec netušil, že je zde se mnou Bůh.“

A my dodáme: Bůh byl nejen na tom místě, kde Jákob přespal, ale i doma, když se s mámou snažili přelstít tátu, když Jákob obchodoval s bratrem a získal od něj právo na prvorozenecké požehnání; od početí až do smrti, až ke konečnému setkání před Tváří Hospodina.⁴⁰¹

Setkání s Bohem může být pro někoho silným zážitkem, vždyť se nám vyznává: „Já jsem Tvůj Bůh.“

Přijde-li k nám někdo zezadu a zakryje-li nám dlaněmi oči, pokoušíme se zjistit (nebo hádat?), kdo to je.

Nejen ve tmě nebo při nebezpečí říkáme: „Já jsem Tvoje maminka, já jsem Tvůj manžel, já jsem Tvůj syn...“ Po celý život to říkáme svým drahým, až do agónie našich blízkých ...

Celý život v nás je touha (někdy neuvědomělá) slyšet: „Jsem Tvůj“ nebo „Tvá“. (Proto židé tak rádi čtou o Velikonocích v Písni písní toto vyznání.)

Učíme se poznávat druhého (Izák už dobře neviděl, a byl podveden, když se Jákob vydával za svého bratra Ezaua).

Od dětství se učíme porozumět, co znamenají slova: „Já jsem Tvůj (milující)“.

Učíme se druhému hezky říkat: „To jsem já, Tvůj ...“, učíme se být a žít pro druhého. Láska není nic jiného. Láska je darováním se.

Při bohoslužbě se nám Bůh znovu a znovu dává, bez ohledu na to, zda a v jaké míře my Boží přátelství vnímáme.

Samozřejmě nechceme být cizinci neznajícími „řeč“ božího vyznání. Nechceme být jako natvrdlá dřeva, natož abychom ignorovali Toho, který nám nabídl setkání.

Až přijede papež, to bude slávy a tlačenice mnohých. Ale i poslední kostelíček, kde by byli třeba jen dva lidé, stojí Bohu za to, aby tam byl s námi a pro nás tím podivuhodným a „neuvěřitelně přátelským“ způsobem. I kdyby byl farář opilý. I kdyby lidé koukali po vrabcích.

To, co se děje při bohoslužbě, není ani magie, ani slabost Boha. To je něco jiného.

Na setkání s Bohem nestačí jen emoce, ani jen inteligence, ale touha osvícená Božím vyprávěním o sobě.

Proto se snažíme tomu „vyprávění“ porozumět. Sám Syn boží nám vypráví a vyznává se nám (nejen slovy).

Předsedající bohoslužbě tomu má být průvodcem. Ale nejen průvodcem, má bytostně a podle Ježíšova záměru sloužit slavícím. K tomu tam je: slouží Boží věci a porozumění zúčastněných, aby došlo k vzájemnému setkání a propojení. Proto nestačí jen fyzická přítomnost na bohoslužbě.

Máme vědět, co vše nám Bůh nabízí a co od nás očekává. Svatebčané jsou pozváni a obdarováni, ale také se od nich něco očekává (minule jsem se trochu zmínil, co znamená „nemít roucho svatební“).

401 Položme si k tomu pár jednoduchých kontrolních otázek:

Kde se zjevil anděl Zachariášovi?

Kde Panně Marii?

V jakých situacích se setkal s lidmi Syn Boží? Zkuste vyjmenovat patnáct odlišných prostředí.

Pozvání na svatbu je darem. Nemusím vysvětlovat, jak se v naší kultuře při svatbě chováme. (I když jsem už při svatebním obřadu musel říkat, že je to tak veliká slavnost, že při ní nežvýkáme a fotografovi jsem pravil, že my všichni jsme na svatbu přišli slavnostně obléknutí a ne v kratásech a rozšmajdaných pantoflích. Už i na pohřbu jsem viděl „naše lidi“ přežvykovat jak v kravíně. Nerad o tom mluvím.)

Znáte mě, že nejsem zákoník, ale neumět se chovat při bohoslužbě je přinejmenším pohrdáním druhými, kteří přišli slavit. Ke slavnosti patří radost (nedovedeme si na svatbě představit bubáka), smích slavnost nenaruší, ale nesmíření s druhým, nepřejícnost, podezřívavost, pohrdání a posměch jsou naprosto nepřijatelné a vylučující.

Můžeme přijít na bohoslužbu smutní a zničení, ale máme přijít otevřeně tomu, že se na nás Bůh usmívá a chce nás obejmout. Na nikoho se nevrhá, ale přichází s otevřenou náručí.

Děti asi ve třech letech na všechno reagují opačně, v pubertě se staví na zadní, ale z toho by měly vyrůst, aby uměly spolupracovat a zapojit se.

Máme vědět, jak se v kostele chováme a proč se tak chováme. Napsal jsem o tom knihu – krok za krokem popisují význam jednotlivých gest a slov. (Nikomu tu knihu nevnucuju, za své chování a vzdělávání je každý sám odpovědný.)

Všechna ta pravidla a chování nejsou samoúčelná (i jinde přijímáme a dodržujeme určitá pravidla: hygieny, studia, práce, sportu, společenského jednání, rituálů... dokonce i jednání se zvířaty). Společenské jednání je projevem osobní kulturnosti. Při náboženských slavnostech se navíc projevuje vztah a úcta k Bohu. Při modlitbě, zpěvu, gestech, zapojení se do „party“ a bytostné odpovědi na otevřenou náruč boží.

Židé jsou malým národem. Dnes je jich po světě snad 12 milionů. Nevím, zda věřících je polovina. Ti, kdo nedodržují „životní styl“ lidu Božího, se asimilují a mizí svým životem do masy gójů. Ale v každém případě ten lid existuje. Významně. Co zbylo z národů kdysi světově mocných říší a kultur? Židé přežili a jsou významnou náboženskou kulturou, protože přijali dar Bible, soboty a péči o rodinu.

Za komunistů jsme v posledních letech školy jezdili na školní výlet na více dní. Naši se nebáli a pokaždé zašli za Panem učitelem vyjednat nám možnost účastnit se bohoslužby. I tak jsme vstřebávali, že bohoslužba je něco důležitého!

Před léty jsme měli v našem farním časopisu debatu o dětech na bohoslužbě. Jedna maminka napsala: „Podstatné je, jestli nás rodiče bohoslužba táhne a baví nás. Děti to na nás poznají. Nad školním vyučováním také neohrnujeme nos, povzbuzujeme děti a pomáháme jim s tím, čemu nerozumí.“

To vše patří k hledáním životních odpovědí na otázky: „Kdo je Bůh? Kdo jsem já? Kým je Bůh pro mě? Kdo jsem já před Bohem? Jaký vliv má Bůh na mě (nás)?“

2006

1. neděle postní Gn 9:9-15 Mk 1:12-15 5. března 2006

Všimněme si nejdříve prvních dvou vět evangelia. Najdeme-li si stejnou událost v dalších evangeliích, uvidíme podrobněji, jak to bylo. Markova slova říkají pravdu, ale jsou velice stručným shrnutím. To, co Marek popisuje, se vše mohlo odehrávat celých 40 dní, ale jeho popis nevylučuje, že některé věci mohly následovat jedna po druhé. Jak to bylo?

Chceme-li vědět víc, stačí se podívat na vyprávění jiných evangelistů. Ježíš byl na poušti 40 dní, ke konci měl veliký hlad a až v této chvíli se objevuje satan.

Přichází velice šikovně. Má zajímavou strategii: „No jo, to musíš mít hrozný hlad. Jestli jsi Boží Syn, řekni, ať tady z těch kamenů jsou chleby.“

Všimněme si rafinovanosti toho pokoušení, satan se tváří, jakoby pochyboval, zda je Ježíš Božím Synem. „Jestli jsi Boží Syn, tak proč tak hladovíš, proč neřekneš, ať jsou z kamení chleby?“

Toto pokoušení mělo smysl, až když Ježíšovi pořádně kručelo v břiše. Dříve by smysl nemělo. Proto ďábel čeká na Ježíšův hlad a snaží se Ježíše vyprovokovat, aby řekl: „Tak abys věděl, že já jsem Boží Syn, tady je chleba.“

Jenže satan nepochybuje o tom, kdo je Ježíš, jeho záměrem je, aby si Ježíš proměnil kamení, a aby ďábel pak mohl např. říci: „No, to není podle pravidel, on si pomáhá, to není žádný půst.“ Pozor, říkám to velice zjednodušeně.

Pak satan vynáší Ježíše na horu a říká: „Jestli jsi Syn Boží, seskoč dolů, andělé tě přece snesou, nic se ti nestane.“ Opět rafinovaná provokace. Kdyby to Ježíš udělal, tak by ďábel okamžitě podpořil to, co už v lidech doutnalo, rabínská vyprávění o příchodu Mesiáše („Jednou se nečekaně objeví Mesiáš na střeše jeruzalémského chrámu, andělé jej snesou dolů, vyhlásí ozbrojené povstání, udělá krátký soud nad pohany a smete je...“). Lidé by se okamžitě seběhli, ozbrojili by se a chtěli by zahájit povstání proti Římanům. Ďábel ví, že Ježíš by do toho boje nešel a Židé by byli zmasakrováni.

Satan je prohnáný.

Na třetím pokoušení: „To ti dám, jestli se mi pokloníš“, vidíme, proč je ďábel v pekle.

Všimněme si, satan neřekne: „Bože, prosím tě, já uznávám, že jsem si vlastní vinou zbabral život, prosím tě, pomoz mi dostat se do nebe.“ Místo toho řekne: „Jestli uznáš, že jsem nejlepší, dám ti všechnu moc a bohatství.“

Sv. Marek líčí evangelium v kostce. Ale i ostatní evangelisté píší stručně. Nepředžvýkají nám všechno. Nechávací nám prostor, abychom si rozkreslili, jak to bylo. K líčení evangelistů si máme doplnit jednak tehdejší židovské zvyky, místní okolnosti a věci, které si můžeme zjistit.

(Např. mladí lidé už málo znají, jak se selo ručně, děti nevědí, co je kvas, kdo z dospělých ví, kolik stébel vyroste z jednoho obilního zrna.) Jestli dítě např. nevidělo osla, pak k náboženské výuce patří, aby táta vzal dítě do ZOO a ukázal mu, jak vypadá osel, na kterém Ježíš jel. Podobně je potřeba se poptat, jak se chytaly ryby, jak se stavělo klenutí, jak se stolovalo, nebo jak vypadaly žně.

Proč si to říkáme? Abychom se naučili pracovat s Písmem, a zvykli si do evangelia dosazovat vlastní zkušenosti a zážitky a samozřejmě výroky ostatních evangelistů. Teprve potom k nám evangelium promluví.

Čteme-li v dalších větách dnešního čtení: „Když byl Jan (Křtitel) uvězněn, ...“, mohli bychom si myslet (kdybychom zůstali jen u čtení Markova evangelia), že Ježíšovo kázání obsahovalo jen několik slov: „Čas se naplnil, přiblížilo se Boží království, obraťte se, věřte evangeliu“. Ale, dosadíme-li si to, co říkají jiní evangelisté, objeví se nám veliký výhled do Ježíšova kázání. Ale pouze Marek uvádí všechny čtyři prvky Ježíšova kázání pohromadě.

Čteme-li např. u Lukáše, co píše o události v Nazaretě, vidíme, jak část Ježíšova kázání vypadala. Ježíšovo kázání trvalo i několik dní. Déle, než posluchači čekali – někdy jim došlo jídlo.

V evangeliích máme výťah, knihovníci tomu říkají anotace. V Nazaretě Ježíš sice mluví jako rodák, tím se to trochu odlišuje, ale vlastní průběh je stejný.

„Přátelé, rád vás vidím. Často na Vás vzpomínám. Přišel jsem pobýt pár dní do Nazareta, mezi vás. Každý se rád vrátíme domů. Prožil jsem mezi vámi krásné mládí. Vidím tady samé známé tváře. Jakkak se máte?

Všichni se těšíte na Mesiáše, jak by ne. Přečtu vám, co řekl náš veliký prorok Izajáš. ...

Čas Mesiáše přišel. Hospodin jej k vám posílá.

Ale mám velkou starost. Hned vám řeknu, jakou.

Čekáte ode mně, že vám k tomu něco řeknu. Jenže, já vím, že vám, svým rodákům, nemohu říci nic. Proč myslíte?

No, protože nikdo není doma prorokem.

To není jenom problém vás, nazaretských, ale to je problém všech židů.

Až přijde Mesiáš, tak vám nebude moci skoro nic říct. Proč? No, vzpomeňte si třeba na Eliáše.

Kolikpak lidí o něj stálo?

Naši předkové nejenom o proroky nedbali, nejenom je neposlouchali, oni je dokonce zabíjeli nebo se je snažili je zabít.

Až přijde Mesiáš bude to stejné. Všichni se těšíme na Mesiáše, jenže až přijde, tak ti, co se nejvíc na něj těší, budou proti němu bojovat, stejně jako proti prorokům.“

První část Ježíšovy řeči se nazaretským líbila. „Koukejte, jaký to je milý člověk, a jak na nás drží.

Nezapomněl na nás. A mluví tak moudře a do žádné školy nechodil. Dělá čest našemu městu.

Všude jej chválí ...“

Ale pak nazaretské popudí Ježíšova slova, že nejsou lepší než jejich otcové. „Co? My se modlíme víc než lidé dřív, postíme se několikrát víc než naši předkové, konáme dobré skutky, vymysleli jsme si sebezápory, konáme různé pobožnosti To vše je nanic? Připravujeme se na příchod Mesiáše a tento člověk si dovoluje říkat, že my nepřijmeme Mesiáše? Co si to dovoluje? Co ze sebe dělá? Co se vytahuje, po mém bráchovi nosil kabát. A vždyť on se ani u nás nenarodil, je to přivandrovalec! ...

Chtějí Ježíše shodit ze skály. Nechá se dostrkat až ke srázu, pak se otočí a klidně odchází uprostřed nich.

Opět si tam musíme dosadit ten rozvášněný dav, a to, že Ježíš odchází uprostřed nich - to znamená, že je znehybněl, že byli paralyzováni.

Podobně to Ježíš udělal, když ho šli zatýkat v Getsemanské zahradě.

Ty věci je třeba si dosadit jednu k druhé – to je zásada. A pak nám budou docházet souvislosti a evangelium k nám promluví.

Proto potřebujeme textu věnovat dostatečnou pozornost a nějaký čas. Potřebujeme se naučit, jak s Písmem pracovat. Porovnávat si místa, která popisují stejnou událost třeba ostatní evangelisty a doplňovat tehdejší realie. (Jak se selo, jak se pekl chleby, jak se lidé zdravili, slavili svatby a pohřby...).

Markovo evangelium nám líčí stručnou anotaci Ježíšova kázání. Mělo 4 části. Všichni čekáme Mesiáše, čas je naplněn (jeho příchod byl předpověděn). Všichni se na něj těšíme. Čekáme, že Mesiáš nám vrátí Boží království (prvním králem Židů byl Bůh a v Ježíšově době žili Židé jako Češi v protektorátu za Němců).

„Pozor, Boží království se přiblížilo. Pozor, ještě tady není. Možná, že přijde hned, možná, že ne. Ale přiblížilo se“. (Ježíš jim zdůrazňoval, že Boží království mohou ztratit, že tuto příležitost mohou prohrát. To se jeho posluchačům přestávalo líbit.)

Pak Ježíš říkal: „Obráťte se, je třeba úplně změnit život, nejenom způsob čtení Bible, ale i způsob myšlení. Je nevyhnutelné se připravit na příchod Mesiáše (Ježíš vystupoval inkognito). Až Mesiáš přijde, bude vám říkat věci, které vám nebudou příjemné. Tak přece mluvili všichni proroci. Bez zásadní změny se s Mesiášem minete. Je třeba pořádně vzít do ruky Mojžíše a proroky, zjistit, jak nám tyto mužové Boží líčí Mesiáše a ne tak, jak ho líčí páni rabíni, kteří vykládají, co v Bibli není. Až Mesiáš přijde, bude důležité, abychom s ním zacházeli jinak než naši otcové s proroky.

Když se zbožné autority v Nazaretě nad řečí „tesaře“ urazili, nemůžeme se divit, že Ježíše chtěli shodit ze skály.

Pozor, nás se to obrácení týká také!

Kolik máme v evangeliu míst, která nechápeme a necháváme je být? Obrácení se ke kázání tesaře z Nazareta, je také programem „přípravy na Velikonoce“ („postní doby“, chcete-li). Ano, je to náročnější, než se odříkat něčeho příjemného, ale je to podle evangelia. Abychom nepřehlédli tuto důležitost, vyhlásil náš pan biskup rok Písma. Ve farnostech se máme na biblických hodinách snažit porozumět Písmu.

Podmínkou k pochopení čehokoliv dalšího je, aby člověk byl ochoten opravit jednak své názory, ale také způsob myšlení. To je Ježíšova výzva! To je jeho první kázání.

Znovu připomenu, že Ježíš ze začátku vystupoval jako laický kazatel, jako tesař z Nazareta. Zlí duchové ovšem chtěli (a chtějí!) vyprovokovat o Ježíše ukvapený zájem a Ježíš jim v tom zabraňoval.

My se častokrát ptáme : „Je naše náboženství pravé ?“, protože každý člověk má častokrát pochybnosti.

Toto je ale chybný postup, chybná strategie, protože já musím nejdříve vyslechnout toho tesaře z Nazareta, který o sobě vůbec neříká, že je Syn Boží.

A teprve, až vyslechnu tesaře z Nazareta a pochopím jeho první kázání, mohu najít klíč k dalšímu pochopení Ježíše.

Ježíšovo první kázání platí tak, jako tak, a je nezávislé na tom, kdo to říká (jestli ta slova říká Mesiáš nebo nějaký tesař). Jistě, dnes je situace trochu jiná. Dnes, kdyby přišel Ježíš, mohl by vystupovat např. jako automechanik z Lukavice nebo ze Žižkova. Dokonce, kdyby přišla nějaká paní, třeba uklízečka z vaší školy, a říkala by: „Víte, čas pro Boží království se už dávno naplnil a Boží království je sice dávno, dávno přiblížené, ale my se musíme obrátit. My musíme začít pořádně věřit evangeliu. My musíme opravit názory na to, co je v Bibli, vědomosti o tom, proč jdu do kostela, ke zpovědi, k přijímání“, byla by to pravda pravdoucí.

A kdybychom si řekli: „Ale vždyť je to jen Franta Nováček z Lukavice nebo ze Žižkova (nebo co nás poučuje nějaká uklízečka?)“, nesetkali bychom se s Ježíšovou pravdou.

Kdo přitaká tesaři z Nazareta, snese se s Mesiášem.

Kdo chce vědět, zdali je evangelium Boží vzkaz, potřebuje se naučit Písmo pořádně číst. Nepodceňujme to. Nedá se to obelhat. Potřebujeme mít jasno, zdali je Bible Božím vzkazem nebo

pouze jednou z mnohých posvátných knih (např. jako Korán, a posvátné knihy dalších náboženství).

Potřebujeme se naučit porozumět Bibli a v první řadě pochopit toto první Ježíšovo kázání. Pak pochopíme, že Bible není dílo lidské.

Pozor, nepomůže nám, jestli po někom, byť by to byl papež, budeme opakovat, zbožná tvrzení.

Co odpovíme, až se nás třeba vnouček zeptá: „Dědečku, proč Ježíš říká, že nás do božího království předejdou prostitutky? Proč říká, že máme být jako děti?“

Co znamená, že se staré a nové nesnáší?“

Potřebujeme si s Bohem rozumět. Život nás prověří. Ježíš nás přichází naučit, co se jinde nedovíme.

2. neděle čtyřicetidenní

2018

2. neděle v čtyřicetidenní Gn 22:1-2, 9-18 Ř 8:31b-34 Mk 9:2-10 25. února 2018

Nejprve připomenu, že my hříšníci jsme zváni beránkem na slavnost jeho přátelství s námi. Toho Beránka, který je dodneška námi trápen. Jeho přátelství je silnější než všechna naše bída. Jeho přátelství znovu při bohoslužbě zakoušíme.

A teď řeknu, že je nám nabízen text (který by měl být mládeži nepřístupný) o zkoušce Abraháma (o Velikonocích jej budeme opět slyšet). Podle mého mínění je to nejhrůznější biblický text. Proč jím máme projít? Protože se stále děje. Je naší vinou, že od něj stále utíkáme. Kolikrát jsme jej slyšeli? Co o něm říkáme dětem?

Nic?

To by bylo málo.

Kolikrát jsme se ptali: Jak může být zavražděn nevinný?

Můžeme poslechnout rozkaz ke zločinu?

Může taková slova Bůh vyslovit?

Spravedlivý Bůh?

Milosrdný Bůh?

Bůh se přece zavázal, že on první bude dodržovat „příkázání“, která dává svým dětem. „Nezavraždíš!“, patří mezi nejdůležitější.

Nevydával se za Boha ďábel?

Mohl to Abrahám rozpoznat?

Proč nic neřekl? Sodomských se odvážně zastával ...

Naše skvělá maminka ten příběh nechtěla slyšet, protože nikde nepotkala žádné východisko.

Říkala: „Já bych neudělala to, co Abrahám.“ Stačilo jí, že byla za války dvakrát v Malé pevnosti Terezín navštívit svého manžela, který tam byl ve vyšetřovací vazbě a čekal na popravu za odboj.⁴⁰²

Nacisté někdy dali dvěma židům klacky a řekli: „Zabij toho druhého, nebo budeš zastřelen.“

Rozkaz: „Zabij svého syna!“ si vůbec nedovedeme představit.⁴⁰³

402 Pamatuji, že maminka vždy, když slyšela zprávy o nějakém násilí, nespala. Babička si asi uhnala válečným utrpením druhých rakovinu. Naši rodiče se po převratu každý den s vděčností radovali ze svobody. Teta jednou říkala: „Máme hloupou povahu.“ „Myslím si,“ řekl jsem jí na to, „že se ale umíme také silně radovat z dobrého.“

403 Nedávno v rozhovoru skoro stoletý Prof. MUDr. Beneš řekl: „Proč chcete tahat k eutanazii doktory? Lékař nikdy nemůže někoho zabít, jestli chce někdo skončit svůj život, ať to udělá sám.“

Četli jste o jelenovi „Standovi“? Potrkal turistu a má být zastřelen. Nemá strach z lidí a může někoho napadnout. Petici proti zastřelení v pár dnech podepsalo pře 20.000 lidí. Nic nemám proti petici, jen se hrozím, že proti zabíjení lidí na Ukrajině nevystupujeme důrazně ani my, ani naše knízkata kněžská a světská. Teď se odehrává další obrovský masakr v Sýrii. Co bude s námi, když mlčíme?

Židé pokládají Boha za Tátu-Mámu, proto vědí, že mu mohou beztrestně klást otázky. K obětování Izáka shromáždili mnoho důležitých otázek (na biblické hodině si řadu z nich čteme). Otázek je vždy více než odpovědí, ale ti, kteří se umí ptát a hledají, mohou na něco důležitého přijít. (Lenoši a zbabělci, když neumí odpovědět, prohlásí: „To je tajemství.“ Lékař by si to k nemocnému nedovolil. Když si lékaři s nemocí nevědí rady, přiznají to.)

K dobré odpovědi někdy vede dlouhá cesta (třeba k objevu léků na rakovinu), ale ti, kteří se neptají – nevydávají se na cestu – nic neobjeví.

Dobry učitel neřekne studentům vždy hned výsledek. Papouškovat výsledek je málo, hledáním se učíme.⁴⁰⁴

Proč v tom příběhu mlčí Bůh, Abrahám i Izák?

Možná proto, abychom my sami kladli otázky a hledali odpovědi. Dobry učitel nebo rodič nepíše úkoly za studenta. Dobry učitel rád vede své svěřence k ptaní i objevování. Ale je třeba, aby učedníci za učitelem přišli a měli zájem.⁴⁰⁵

Bůh nechce, abychom mu dělali advokáta. Laciné odpovědi: „Nemám pochybnosti, „Bůh“, vrchnost, (velekněz, strana, vůdce ...), ví, co dělá, má více informací (případně milostí) než my dole,“ mu nemusejí být po chuti.

K čemu je nám milost daná Izákovi?⁴⁰⁶

Můžeme my doufat v zázrak v našich případech, kdy je nevinný odsouzen na smrt?

Větší děti, mladí lidé a pár dalších lidí se ptají. Ale, nepozval-li je někdo k hledání odpovědí, nepotkají-li autoritu, která přizná, že nezná odpověď na každou otázku – často od „nespravedlivého a nepochopitelného Boha“ odcházejí.

Má vůbec smysl se ptát? „Komu tím pomůžeme?“

Říkali jsme si, co znamená: „plačte s plačícími“. Solidarita nás může vyburcovat k činům. Nevyznáváme nirvánu.

Kolikrát jsme se těšili, že už byl objeven nový lék na rakovinu?

Kolika lékařům, kteří věnují tisíce hodin hledání na nové léky, umřel někdo z jejich blízkých právě na chorobu, proti které bojují?

Ježíš pouhý sentimentální soucit odmítá (srov. Lk 23:28).

Nebudu dnes připomínat, k jaké odpovědi jsem sám došel (už jsem to někdy říkal).

404 Občas je ještě v ČT diskusní pořad, nedávno Fokus Václava Moravce.

Ale jen málo lidí diskuze sleduje. Myšlení bolí. Pohodlnější je laciná zábava nebo sportovní zápas. Pak se divíme, že lidé neumí rozlišovat dobro od zla a lež od pravdy.

Když je hodně a hodně zle, lezeme ke křížku téměř všichni, ale mnohdy už bývá pozdě. Vzpomínáte, jak si Karel Čapek v r. 1938 vyčítal, že dělal málo proti fašismu a nacismu (on, který nemlčel).

405 Představte si, že by nám v kostele někdo rozdával lístky a řekl: „Když vrcholí napínavý sportovní zápas, nikdo u televize nesmí ani špitnout, nechcete přijít o jediné slovo komentáře. Napiš mi odpověď na otázku, proč ty jsi při bohoslužbě nesoustředěný?“

Možná tu otázku dostaneme v nebeské bráně ... Dnes je ještě čas něco v sobě změnit.

406 Stačí vám kazatelská alegorie o Izákovi, jako předobrazu Ježíše?

Ježíš se sám rozhodl dát život. Ptal se někdo Izáka? Chytrý adolescent nás usvědčí z laciných tvrzení.

Postižený se nevyhne bolesti, ani mučivým myšlenkám, že mu jeho trápení nedává žádný smysl.

Příběh z evangelia ukazuje, jak některým trápením předejít.

Pokaždé připomínám, že nelze přeskočit 1. část vyučovací lekce, jinak nepochopíme smysl setkání s Mojžíšem a Eliášem. Kdo si nepřečte vyprávění ostatních apoštolů, ošídí se.

Nenechme se zmást lacinými řečmi kazatelů o kráse, kterou učedníci zažili.

Omyl. Tři nejlepší apoštolové Ježíše svým nezájmem velice zarmoutili. Znovu mu bylo smutno ze stejného důvodu jako v Olivetské zahradě. (Co jsme se z těchto chyb učedníků naučili? Nemůžeme vyloučit, že naše zbožná provolání: „Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme ti, neboť svým křížem jsi vykoupil svět,“ jsou Ježíšovi protivná.)

Apoštolové na hoře Tábor nevyužili jednu z příležitostí, jak Ježíšovi porozumět. (Kolik jsem jich promarnil já, neumím spočítat.)

Už se vás někdo ptal, co znamená „vstát z mrtvých“? ⁴⁰⁷

Jak se ptali Ježíše apoštolové?

Chtěli se něco dozvědět, nebo Ježíšovi oponovali?

Je rozdíl mezi odpovědí a námitkou. U obojího je na konci napsán otazník.

Jak má ten, kdo čte, tu větu přečíst?

Chtějí se učedníci dozvědět něco o vzkříšení nebo Ježíše napomínají – ve smyslu, co to meleš, v náboženství se přece učíme, že mesiáš nezemře, proč by měl vstávat z mrtvých. Nebylo by to poprvé, co mu něco vytýkají. Stojí při Ježíši nebo při učení rabínů?

Pomohlo „proměnění na hoře“ apoštolům při Ježíšově ukřižování?

Přišel někdo z nich k Ježíšovu hrobu, aby byl očitým svědkem jeho zmrtvýchvstání?

K čemu „proměnění Páně“ posloužilo? K čemu slouží nám?

Ponechám dnes jen otázky.

Vydržme jejich palčivost. A vlastní neznalost. (Dobrý učitel učedníky neponižuje.)

Bez hledání (a bez některých omylů) se nedostaneme dál. Ani v porozumění Ježíšovým Velikonocům.

2015

2. neděle „čtyřicetidenní“ (postní) Gn 22:1-18 Ř 8:31b-34 Mk 9:2-10 1. března 2015

Před týdnem jsem mluvil o Ježíšově vyučování a sám jsem udělal pedagogickou chybu. ⁴⁰⁸

407 Spokojil by se s tím, kdybychom mu jen odrecitovali modlitbu: „Věřím v Boha“?

Člověka, který věří, že existuje UFO, bychom se mohli zeptat: „Už jsi je viděl?“

On se nás může ptát podobně: „Už jsi viděl někoho vzkříšeného?“

Co říkáme dětem?

408 Vyprávěl jsem o chasidech, o písmenu „jód“ a zapomněl jsem, že posluchači neznají hebrejskou abecedu, neuvedl jsem, že (jód = j). My také neříkáme „f“, ale „ef“, „ká“ = „k“, „zet“ = „z“).

Něco jiného je sám něčemu porozumět a něco jiného je dovést druhého k porozumění.

Např. vtíp je dokonalý literární útvar. Nesmí v něm jediné slovo chybět ani přebývat, jeho vyprávění je uměním.

Honza Šlachta z Brna umí vyprávět vtípy jako snad nikdo jiný, „jakoby mimochodem“. Musím se ho zeptat,

Příběh o zkoušce Abraháma každoročně čteme o vigilii Zmrtvýchvstání. Tuto neděli a příští týden máme možnost hledat smysl příběhu.

Už to vystupňování: „Vezmi svého syna, svého jediného syna, kterého miluješ, Izáka, a oběťuj ho“, je strašné.

Neměly by být některé příběhy z Písma nepřístupné pro děti?

Naše maminka tomu příběhu do konce života neporozuměla. A já jsem jí to tenkrát neuměl vysvětlit.⁴⁰⁹

Abrahám nám byl dáván jako příklad poslušnosti Bohu (porozumění slovu Božímu nás neučili). Ale to nám dnes už nestačí.⁴¹⁰

K čemu má obětování Izáka tedy sloužit?

Klíčem k pochopení některých biblických textů nám může být nalezení otázky, na kterou vyprávění odpovídá.

Nejdřív připomenu něco z dnešního světa.

Slyším-li o ženské obřízce, vaří se ve mně krev. (Podle WHO je v současném světě asi 140 milionů žen a dívek takto zmrzačeno.) Jak tomu zabránit?

Můj příbuzný, misionář v Zambii, vypravuje o tamějších velice rozšířených pověrách: Aby v domě nestrašil duch zemřelé manželky, je třeba, aby se vdovec vyspal s pětiletou holčičkou. Stejná praktika je používána k „vyléčení“ postiženého s AIDS. Jak tomu zabránit?

Žádný papežský dekret pověry nevymýtí. Ani nevinnou pověru: „Veselka v máji, do roka máry.“

Pohané obětovali svým božstvům i lidi.⁴¹¹

I Izrael se k lidským obětem nechával svést.⁴¹²

jestli se také někdy učí vtip vyprávět ...

409 Ježíš v podobenství o rozsévači řekl, že se z biblických příběhů dá vytěžit různě velké poznání (30 %, 60 %, 100 %). To platí i časově, v některých věcech nám až časem začne svítat.

Někoho biblické vyučování nezajímá.

Jiný nemá potřebu ani nad „obětí Abrahámovou“ bádát.

Další se proti té krutosti vzbouří.

Kdo hledá a namáhá se porozumět, nalezne odpověď. (Srov. Mt 7:7-8)

410 Autority se dlouho rády prohlašovaly za zástupce Boha na zemi a poslušnost vydávaly za nejvyšší ctnost.

Ve 20. stol. selhaly i církevní autority – neuměly včas varovat před nebezpečím – selhaly v prorocké službě – a navíc se dostatečně nepostavily proti zlu.)

Po Norimberském procesu se už nemůžeme odvolávat na rozkazy nadřízených. Nad rozkazem jiných je naše svědomí a poznání (obojí si máme co nejpečlivěji pěstovat a biblické vyučování nám říká, že slepá poslušnost je zákeřná).

Byli jsme vychováni jako ovce. I pomocí biblických slov: „Vždyť i Pán Ježíš šel poslušně na smrt.“

(Srov. Iz 53:7)

411 I pod práh domů nebo do základů hradeb někdy dávali živé děti, aby si zajistili ochranu božstev ...

I dnes jsou děti různým „božstvům“ obětovány. „Těhotenství mě zaskočilo, mám výhodné kariérní místo ...“ Stále existují dětské vojáci, otrocká práce dětí, dětská prostituce, někteří rodiče po rozvodu používají děti k válčení jako „dětské vojáky“, ostřelují se a bombardují města s civilním obyvatelstvem ...

412 Viz: Jiftáchův příběh.

Judský král Menaše (687-642) obětoval své syny Hospodinu (Srov. 2 Kr 21:1-6; 2 Pa 33:1-6)

„Jak krvavým pověrám zabránit?“ To je výchozí otázka!
Zahanbeně přiznáváme, že nám přikázání „neubližuj“, nestačí. Příběh o Abrahámově oběti nás provádí dramatickým příběhem (podobně nás dobré divadlo nebo film uvádí do dramatu), do zápasu o život – abychom byli získáni pro hájení života.
Přijmeme-li Izáka za „vlastního“, „přestáváme dýchat“ nad strašným požadavkem: „Podřízneš mi svého syna!“⁴¹³

Židé častěji přicházejí o své děti než my, jsou častěji vystaveni strašnému lisu otázky: „Jak se na to může Bůh dívat?“ Ptají se více než my, zda je smrt dětí Boží vůlí.⁴¹⁴

Rabíni jako první – v příběhu o zkoušce Abraháma – vkládají postavám do úst další slova a příběh dál domýšlejí.

„Táto, až budeš mámě říkat, proč jsi mě odvedl z domu, dej pozor, aby nestála na střeše nebo u studny.“

„Abrahám neřekl Izákovi, že příkaz o podříznutí řekl Bůh. Nechtěl, aby Izák ztratil v Hospodina důvěru, to ať raději ztratí důvěru v otce.“

Jestli si my poctivě neklademe otázky, jestli si stačíme s povrchní vírou, našim dětem nebo vnukům to stačit nebude.

Jóbova odpověď na všechna jeho neštěstí (včetně smrti dětí): „Hospodin dal, Hospodin vzal; jméno Hospodinovo buď požehnáno“, jim už dnes nestačí. (Bible není k papouškování, ale k promýšlení.)
Přiznáváme, že nám ujel vlak. Když jsme měli lidi v kostele, nezaujali jsme je. Byli jsme jako beran, který jde jen v první řadě stáda. Ale beran není pastýřem.⁴¹⁵

„Obětování Izáka“ má s námi otřást k povstání proti obětování dětí.
Stejně jako Ježíšova poprava.⁴¹⁶

Hlavní smysl 1. čtení je ve „zkoušce“ Abraháma.

413 Nechceme patřit k těm, kteří „vědí, že to s Izákem nakonec dobře dopadlo“. (S některými věcmi se nežertuje.) Nechceme patřit k lenochům, kterým se nechce přemýšlet, a když něčemu nerozumí, prohlašují: „To je tajemství.“ Nechceme patřit ke zbabělým, kteří slepě skočí z okna, když jim to autorita nařídí.

414 V Osvětlení židé řekli: „Bože, dal jsi nám přikázání soucitu se zvířaty: nesmíme v jeden den zabít krávu a její telátko, ptáčka a jejich matku. A tady jsou denně zabíjeni rodiče s dětmi ...“

415 My, kazatelé (alespoň katoličtí), v kostele otázky mnoho neklademe, abychom nezneklidňovali sebe ani vás. Jenže přemýšlivý člověk se takovým otázkám nevyhne. A zůstává pak s nimi sám. Život nám klade neúprosné otázky. Řada lidí, např. v koncentráku, přestala Bohu důvěřovat – bylo to mělkostí vztahu? Jiní prošli krizí a naopak důvěru v Boha získali.

416 Ježíš se nechal ukřižovat, abychom nahlédli svou nenávist k těm, kteří mluví o Bohu jinak než my! (Kdo si to přizná a prosí o odpuštění, ten může být zachráněn milosrdným odpuštěním.)

Jednou provždy se máme náboženské nenávisti (jakékoliv nenávisti) zříci!

Je podlé přisuzovat Otcí, že k odpuštění našich hříchů potřeboval prolitou krev nevinného.

To aztěčí a mayští kněží říkali lidem: „Kdybychom Slunci neobětovali (zajatce, když se jich nedostávalo, obětovali děti poddaných), Slunce by nevyšlo a všichni bychom zahynuli. Bez oběti to nejde.“

Obětoval Abrahám svého syna?

Ano, a nemusela téci krev.

Obětoval se při protestní hladovce Gándhí, aby zastavil válku hinduistické Indie a muslimského Pákistánu? (Obě strany měly ke Gándhímu velkou úctu.) Jeho krev – buď Bohu žalováno – tekla až později.

Abrahám je právem nazýván otcem víry. ⁴¹⁷

Abrahám až časem objevil, že na Hospodina může ve všem dát. Přijal ho za nejvyšší autoritu. Takové bohatství ale nepřichází jako „pečení holubi do huby“. Až na cestě se uskutečňujeme.

I na apoštolech vidíme jejich zraní.

(Nezapomeňme, že bez textu Mk 8:27-33 nemůžeme pochopit smysl Ježíšova „proměnění na hoře“.)

Škoda, že se apoštolové místo kárání Ježíše víc neptali, proč a k čemu „musí“ být Mesiáš ukřižován (církvními představenými)! Kolik trapností a trápení by si byli ulehčili ...!

I Abraháмова zkouška nám může pomoci vystoupat k důvěřování Bohu, kdy „v mlze a noci“ víry jsme schopni se spolehnout na Boha a vyslovit: „Otče náš, který jsi na nebesích“ ⁴¹⁸

Nakolik a v čem se dokážeme spolehnout na Hospodina víc než na sebe?

Na Abrahámově zkušenosti (a dalších svědků víry) můžeme stavět při hledání naší důvěry v Boha. Mít někoho, kdo mně přeje víc než já sám sobě, je rozhodující a zachraňující. ⁴¹⁹

Rodiče mohou procházet ochromujícími starostmi o děti. ⁴²⁰

Nikdo nevíme, jak budeme prožívat své umírání (i někteří světcí umírali těžce).

417 Abrahám nebyl lehkomyšlným člověkem ani člověkem slepé víry. Vedle statečných činů se dopouštěl i chyb. Jeho důvěra v Hospodina rostla postupně. Byl vybrán, aby se stal požehnáním pro mnohé. Kvůli tomu potřeboval prožít, že Hospodinu se lze naprosto odevzdat. Navzdory všemu!

Rabíni přemýšlí, jak Abrahám rozpoznal, od koho přicházejí příkazy: „Obětuj syna“, a pak: „Nevztahuj ruku na svého syna“? Byl to hlas od Hospodina nebo od svůdce? První nebo druhý?

418 Čím kdo vystoupá výš, tím má větší nadhled, vidění. Lidé si dávno a dávno všimli, že dravci a supové mají skvělý zrak (vidí jako 8x zvětšující dalekohled, poštolce neujde jediná myš na zemi) a tím, že jsou „na nebesích“, mají ohromný nadhled. (Dnešní letecké snímky a přístroje jsou ještě úžasnější.)

419 Například v zamilovanosti. Tato srdeční choroba je současným morem manželství.

Projev: Vidíme jen toho druhého a sebe. Naše řeč se omezí na: „Já a moje láska“. Ztrácíme soudnost. Trpíme halucinacemi (slyšíme o tom druhém a sobě jen to, co chceme slyšet) a fatou morgánou (vidíme na druhém a na sobě jen to, co chceme vidět).

Zachránit se můžeme jen, když v tomto postižení dáme na někoho víc, než na sebe. (Dát na druhého můžeme, jen když víme, že ten druhý nás má rád víc než my sebe sama a je moudřejší než my.)

Jak této chorobě předcházet? Nepodceňovat nebezpečí a nepřeceňovat sebe, vědět, že se mohu zamilovat; i vícekrát za život.

Přijmout hranice, za které se nejde (nedotýkat se drátů spadlých na zem, nevstupovat do minového pole, nechodit k ohni).

Stále si budovat vztah s partnerem. Mít Ježíše za osobního Přítel. Nezanedbávat „preventivní prohlídky“.

420 Pohanští rodiče připomínají božstvu a prosí, aby na jejich děti nezapomnělo s pomocí. Modlitba křesťanských rodičů je úlevná: Děkujeme ti, Bože, že máš naše děti rád víc než my, že o ně pečuješ víc než my...“

Chlapi na frontě zasažení kulkou často volali maminku. Řada lidí v plynových komorách se navzdory beznaději modlila. Židé: „Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin jediný. Budeš milovat Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší a celou svou silou. A tato slova, která ti dnes přikazují, budeš mít v srdci a budeš je vštěpovat svým synům a budeš o nich rozmlouvat, když budeš sedět doma nebo půjdeš cestou, když budeš uléhat nebo vstávat.“ Křesťané se choulili do boží náruče se slovy: „Otče náš, který jsi na nebesích“.
To nebyla pasivita, ale akt nejvyšší důvěry, že Bůh vidí dál a má větší možnosti než my.

(K porozumění a osvojení si těchto vyučovacích lekcí pochopitelně nestačí kázání v kostele. To patří na biblické hodiny – už minulou biblickou hodinu, jsme tomu věnovali. Přinejmenším příští týden máme co promýšlet.

2012

2. neděle postní Gn 22:1-18 Ř 8:31b-34 Mk 9:2-10 4. března 2012

(Dopředu se omlouvám za dlouhé poznámky pod čarou, třeba nebudou pro každého nutné. Ale potřebuji hájit Hospodina.)

Začali jsme čtyřicetidenní přípravu na slavení Velikonoc. Minule připomínkou potopy a smlouvou. Dívali jste se na texty okolo potopy? Co Vás napadlo? ⁴²¹

Co je to za příběh s obětováním Izáka? Bouříte-li se, máte zdravé myšlení. Kdybych k Vám přišel s oznámením: „Vaše děcko zajelo auto ...“ a za minutu řekl: „Apríl“, vícekrát k Vám nesmím přijít. S některými věcmi se nežertuje!

Jestli ale chceme porozumět textu, odložme nejprve své názory a pocity a naslouchejme textu i tehdejšímu poměrům. K čemu má příběh posloužit, na jaké odpovědi lidí odpovídá?

Začněme od pohanství. Není minulostí – někteří lidé se k němu opět vrací. Chápu, že někdo je zklamaný ze své představy o Bohu – není snad zatíženějšího slova, ale škoda, že o správnou představu o božím jednání nebojuje. Některé pohanské modlitby jsou pěkné. ⁴²²

421 „I viděl Hospodin, jak se na zemi rozmnožila zlovůle člověka a že každý výtvar jeho mysli i srdce je v každé chvíli jen zlý.“ Gn 6:5)

I Ježíš říkal: „Z nitra vycházejí zlé myšlenky“. (Mk 7:21)

To ovšem nejde spláchnout zvnějšku. V tom nám nepomohou ani žádné vnější náboženské obřady! Nepomůže ani pouhé spoléhání na Boha – modlitba.

Jen – přimknout se k Hospodinu, držet se jeho ruky, následovat Ježíše v jeho postojích.

Náš podíl v životě za nás nikdo neodpracuje ... Už Abrahám o tom svědčí.

422 Náš Otče Slunce,
děkujeme Ti, že se k nám navracíš,
abys přinesl život a teplo
celému světu.
Očist'ujeme se v Tvé energii,
jsi naše existence, pán našeho bytí.

Očekáváme Tvůj návrat rok co rok.
Vzdáváme Ti díky, náš velký Otče,

Pokud si např. za Slunce dosadíme Boha, můžeme je použít.
Začneme-li přemýšlet, ke komu se pohan modlí, začíná nám to drhnout, jsme zvyklí na jinou úroveň.

Těšíme se ze slunečního záření, nutně je potřebujeme k životu. Ale ...

Slunce je větší a starší než malé dítě, ale slunce o žádném dítěti neví, zatímco dítě časem bude slunce v nějaké míře objevovat a žasnout nad ním. (Zvířata, nebeská tělesa, vládcové nebo démoni nejsou božstvy, říká Bible.)

Pohané si představují svá božstva podle svých vládců. Dodneška jsou někteří lidé přesvědčení, že se bez vládců pevné ruky neobejdou (viz. Putinovské Rusko, plačící Korejci nad smrtí milovaného Vůdce).

Poddaní se cítí závislí na svých vůdcích – mnoho lidí se ani neumí samo uživit (potřebuje zaměstnavatele) nebo si vládnout (nechce přijmout odpovědnost za život společnosti a veřejnou spravedlnost).

Poddaní přiznají Mocným právo na moc a přepych.

Jako poddaní živí své vládcy, tak musí být i božstvo udržováno v dobré kondici tou nejkvalitnější potravou (nejlépe měkkým masíčkem dětí nebo mladých lidí).

Náboženská v člověku se snadno spojí s náboženskou ideologií a lidé uvěří, že je nutné božstvům obětovat to nejcennější. Toho využívají vládcové a kněží k získání a udržení vlastního mocenského postavení. Např. Aztéci říkali poddaným: „Ano, pláčeme nad smrtí obětovaných, ale přece nechcete, aby zítra nevyšlo slunce“.

(Řada lidí má romantické představy o ušlechtilosti divochů vlivem četby autorů „pohádek“ typu Karla Maye.)⁴²³

za to, že Tě můžeme oslavovat
na Velké pyramidě.
Obětujeme Ti tuto slavnost.

Dnes přišlo jaro a s ním Tvé světlo.
Učiň z nás lepší lidi,
abychom si vzájemně podali ruce
a snášeli se v duchu opravdového lidství.

(z modlitby potomků Aztéků konané každoročně 21. března v mexickém Teotihuacánu)

423 V minulém roce vyšla kniha: „Krvavé rituály Střední a Jižní Ameriky“ Marie Kostičové, Markéty Křížové a Sylvie Květinové v Nakladatelství XYZ, 2011.

Tomu, kdo ji nechcete číst, nabízím dobrou recenzi Jáchyma Topola z LN, 26. 2. 2011.

JAK NAKRMIT NENASYTNÉ BOHY

Krvavé rituály Střední a Jižní Ameriky zkoumají, jak indiánské civilizace skrze utrpení a smrt vyjadřovaly svůj vztah k bohům, přírodě a ostatním lidem.

Lidské oběti, sebetřýznění, rituální mučení... Otřesný materiál. Cílem knihy ovšem není bavit ani šokovat, ale pochopit, čeho chtěly dávné kultury obětováním dosáhnout a jak je samy vnímaly.

Dílo tří mladých vědkyň, specialistek na Mexiko a Andy – samozřejmě znalých mayského písma a vybavených zkušenostmi z práce v terénu – je skutečně neobvyklé.

Detailed popisy obětování a mučení, popisy krvavých obřadů, všichni ti upálení, utopení, zaživa pohřbení, usekané údy a propichované penisy jsou doprovázeny citáty z mayských kodexů i španělských kronik, vyobrazeními, časovými mapami, bohatým rejstříkem.

(Aby v Izraeli nebyla víra deformována na náboženskou ideologii králem nebo kněžstvem, posílal Hospodin proroky, ti bděli nad věrností Hospodinu.)

Hospodin ví, že náboženské pověry jsou těžko vymýtitelné.

Jak dnes např. vymýtít obřizku žen? ⁴²⁴

Slunce nevnímá obřizku žen ani lidské oběti všeho druhu.

Hospodin přeje životu. To pohanská náboženská ideologie (zatvrzele se držící i mezi křesťany) tvrdí, že Bůh nejvíce ocení, když se jeho darů zříkáme a obětujeme je na nějaký oltář. ⁴²⁵

Není nejmenších pochyb, že i přes možný šok z hrůzného materiálu máme co do činění s pečlivě psaným vědeckým dílem. Jazyk knihy je uměřený, nezahlcený teoriemi ani vědátorským suchopárem, autorky nežonglují s ideologiemi, nestaví se do moralistní role, ale ani nezastírají, že by kniha, nasycená lidským utrpením, šla psát pouze za studena: „Všechny máme malé děti a všem nám z toho bylo někdy nanic,“ říká historička a etnografka Markéta Křížová. A proč tedy tak třeskatý materiál? „Právě krvavé obřady jsou pro etnografa výzva, mohou být klíčem k pochopení cizí kultury, obnažují ji až na kost. Právě tady se lze dozvědět, co byl jedinec schopný a ochoten udělat pro celek,“ dodává autorka, která k práci na knize přizvala dvě kolegyně.

Přes stohy amerikanistických studií tato kniha přináší leccos nového. Nemluvě o českém prostředí, kde z nejrůznějších příčin panuje idealizace indiána. Také v mezinárodním kontextu, ovlivněném soudobou korektností i zcela konkrétními politickými cíli, se málokdo pustí do problému lidských obětí a dalších krutostí. Jsou to spíše témata, o kterých se cudně mlčí. Toto tabu kniha prolamuje.

K nejvyšší oběti bohům čili zabití člověka docházelo v celé řadě kultur. Jedině ve vyspělých předkolumbovských civilizacích ale tvořily samozřejmou a z mnoha zdrojů doloženou součást každodenního života. Jinde se tento rituál neprováděl často. Spolehlivé údaje o lidských obětech například v antickém Řecku neexistují, u Keltů snad docházelo k nečetným obětem lidí bohu Taranisovi. Archeologické nálezy dokládají, že k lidským obětem docházelo u Germánů, což dosvědčují mumie nalezené v bažinách v Dánsku. Jiné interpretace ovšem praví, že šlo o popravy zločinců. Pouze v předkolumbovských kulturách Ameriky ale docházelo k obětování člověka v pravidelných cyklech, po celá staletí a v neobvyklém množství.

Knihy se věnuje výlučně Mezoamerice čili Mexiku a jihoamerickým Andám. Právě tady existovaly vyspělé kultury Aztéků, Inků a Mayů, které rozvinuly krvavé obřady v šíři pro nás nepředstavitelné. Přičemž svou vysokou duchovní a materiální kulturou i komplikovaným náboženstvím naplňovaly úžasem už evropské dobyvatel v 16. století.

Donedávna ovšem panovaly teorie, které tvrdily, že Mayové „žádné oběti nepraktikovali, neválčili a žili mírumilovně pod vládou benevolentních kněží a astronomů“. Veškeré hrůznosti veřejných poprav a rituálních mučení byly připisovány vesměs pouze Aztékům a docházelo k nim snad i vinou bílého muže – k militarizaci společnosti a eskalaci krvavých rituálů totiž údajně docházelo pod tlakem konkvisty.

Podle překonaných představ ale žily mayské a předaztécké společnosti do příchodu Evropanů v jakýchsi bukolických oázách, kde se jejich členové věnovali poezii, astronomii a občasným neškodným „květinovým válkám“. Tato idealizace ale bere za své. „Nyní víme, že i Mayové vedli krvavé války všech proti všem, týrali a obětovali zajatce,“ uvádějí autorky. A krvavá praxe obětování, ponižování a mučení je doložena novými nálezy. Především válečnými freskami z Bonampak, kdy výjevy mučení a krutostí „šokovaly vědecký svět“, výzkumem nápisů na keramice, novými nálezy obětovaných v chrámových hrobech, jako v pyramidě Slunce v Teotihuacánu či v andských horách, i detailním studiem zpráv koloniálních autorů.

Tím podstatným přelomem v poznání starých Mayů je ale nebývalý pokrok v rozluštění mayského písma. „Teď známe jednotlivé panovníky jménem, víme, kdy nastoupili na trůn a kdy obětovali a jak. Předtím jsme měli k dispozici jen obrázky na kameni a pár klikyháků,“ říká Křížová.

Jeskyně i chrámy Tak nyní víme, že například v roce 1486 nechal aztécký vládce Ahuizotl u příležitosti posvěcení Hlavního chrámu v Tenochtitlánu obětovat na dvacet tisíc osob. Někteří z nich byli váleční zajatci, jiní

Hospodin potřebuje zakázat lidské oběti, ale také moc dobře ví, že zbožní si na svou náboženskou tradici nenechají sáhnout – řadu jeho proroků i Ježíše to stálo život!

Jak změnit smýšlení zbožných?

Hospodin vybral Abraháma, aby na vlastní kůži zažil, jak hrozné je obětovat své dítě (něco jiného je obětovat cizího nebo vlastního – vzpomeňme na Jiftáchovu dceru).

Hospodin si vybral Abraháma pro jeho přemýšlivost a pružnost, pro jeho lepší představu o Bohu než jakou hlásalo pohanství.

Abrahám byl schopen s Hospodinem spolupracovat.

Abrahám a jeho potomstvo mělo šířit u dalších národů osvětlení k přejícnosti a dobrotě Hospodina.

Izrael je vybrán k ukázání cesty k životu lidstvu z jeho bída.

zřejmě patřili k jeho poddaným. Aztécké rukopisy i španělští kronikáři se touto hromadnou popravou a mučením zabývají detailně. „Muže, ženy i děti poutali do řad provazy, které měli protaženy nosními přepážkami,“ začíná zevrubná dobová reportáž. Zajatci vyčkávali – než byli obětováni – ve čtyřech dlouhých řadách táhnoucích se několik kilometrů. Obětování trvalo čtyři dny.

Autorky se zaměřují na hlavní způsoby obětování: stětí, rituální mučení, utopení a oběť krve a vyrvání srdce.

K obětem bohům patřilo i sebetřýznění, kanibalismus a stahování kůže zaživa. Přičemž technika obětování byla pečlivě vypracovaná. Obětování srdce, „při kterém se myokard přestává stahovat několik sekund poté, co je zaživa vytržen z hrudního koše“, a krev z přervaných cév tedy ještě stačí potřísnit božský idol, patřilo k základní povinnosti obětníků. Dle svého přesvědčení totiž museli „krmit slunce, aby nedošlo k zániku světa“.

Inkové čili andské kultury na rozdíl od Mayů neznali písmo. Z hrobových nálezů ale víme, že zde docházelo k obětování během obřadů v jeskyních či na horských vrcholcích. Těla se nacházejí v Peru, Chile a Argentině. Proslulou „Juanitu“, zachovalé tělo asi dvanáctileté dívky, a další obětované děti našli horolezci na peruánské hoře Ampato v roce 1995. Svatyně s obětovanými dětmi na vrcholu hory Llullaillaco ve výšce 6715 metrů objevená roku 1999 je nejvýše položeným archeologickým nalezištěm světa. A poslední nálezy z andských velehor jsou několik let staré.

Mayové a Aztékové obětovali nejčastěji veřejně, hromadně a v chrámových prostorách. Příležitostí byly výroční svátky, svátky svázané se sakrálním kalendářem a „mnohé další události“. Obětování byli nejčastěji váleční zajatci, kvůli jejichž získání vedla města nepřetržitě ničivé války. „Pokrmem bohů“ se ale mohl stát kdokoli, kdo porušil pravidla čili „něco ukradl, zpronevěřil majetek“ či se stal otrokem. Otroky se lidé u Mayů a Aztéků nerodili, otrokem se mohl stát i člověk, kterého nouze donutila prodat sama sebe.

Muži byli nejčastěji obětováni bohům války, ženy zas bohyním země a kukuřice, děti se obětovaly po celé Mezoamerice bohům deště. U Aztéků se od matek vykupovali kojenci. U Mayů se děti určené k obětem prodávaly, pokud byly neposlušné a zlobivé. Pokud děti po cestě na obětiště plakaly, bylo to dobré znamení, slibující hojný déšť, a tak kněží „dětí trápili a šlehali, aby slz bylo co nejvíce,“ citují autorky františkána Sahagúna, jehož kroniku čili Florentský kodex, psaný společně s Aztéky v jazyce nahuatl, v roce 1577 zabavila inkvizice, neboť byla příliš proindiánská.

Přestože obětování bylo v těchto civilizacích denním chlebem, o jeho paradoxní povaze svědčí to, že Aztékové údajně nedokázali sledovat zabíjení dětí tak samozřejmě jako ostatních obětí. Dav k této podívané prý musel být leckdy sehnán násilím.

Víra v nenasytné bohy, lačné krvavých obětí, pro indiány Mezoameriky znamenala, že obětování lidí chápali jako nutnost, pokud chtěli svoji civilizaci zachovat. V základním a snad nejslavnějším souboru mayských mýtů sepsaných v jazyce quiché Popol Vuh (česky, Dauphin 2009) se píše, že člověk byl stvořen primárně právě pro to, aby bohy uctíval. Oběť byla tedy základní lidskou povinností.

Těžký úděl vyvolených lze si představit, že jinak k sebeobětování přistupoval „vyvolenec“, tedy obětovaný, který se v nečetných případech stával božstvem už za živa a jako s takovým s ním bylo po určitý čas nakládáno. Snad mohlo jít o člověka, který se s rolí v krvavém rituálu ztotožnil. Jinak ovšem věc vypadala pro zajatce z jiných kulturních okruhů.

(Je velice užitečné si promyslet poměry, které vedly k potopě a stavění babylonské věže. Popisují, do jakého neštěstí se stále dostáváme, když si „stačíme sami“ a vytváříme si své náboženství.)

Víme, že Bůh není jako učitel, který potřebuje vyzkoušet studenta z jeho znalostí. Abrahám potřeboval projít touto zkouškou důvěřování Hospodinu. Abrahám nebyl fanatik, ten nepochybuje a nepláče.

V Abrahámově době byly lidské oběti běžné. I pozdější Izrael byl sváděn k něčemu podobnému. Vzpomeňme na Jiftáchovo obětování své dcery. Izraelský král ještě v 6. stol. př. Kr. obětoval Hospodinu svého syna.

Lidské oběti svou hrůzou přitahují a jejich vysoká cena se může někomu zdát jako dar, který božstvo nejvýše zavazuje k vyslyšení obětujících.

I mnozí křesťané dodneška drží středověkou teorii o zadostiučinění Bohu Ježíšovou obětí za naše hříchy.

U židů a křesťanů má dítě velikou hodnotu, ale v jiných kulturách tomu tak nebývalo a dodnes nemusí být.

Drsným příběhem o Abrahámově zkoušce nám Hospodin jednou provždy sděluje: „Smilujte se nade mnou a nad svými – mými dětmi a už nikomu nikdy neříkejte, že bych já na něco takového jako je oběť jen pomyslel!!! Vážím si obětavosti, ale pro sebe žádnou oběť nevyžaduji.“

Úplně jinak si vážíme hodnoty, je-li pro nás dlouho nedostupná, nebo když o ni přijdeme. Izák se narodil hodně pozdě. A byl Hospodinem chráněn a znovu zachráněn. Izraelité si váží děti!!

Příčemž i u příslušníků dané kultury se přesvědčení, že obětí se lze vyhnout pobytu v neradostném podsvětí Mictlanu a navěky putovat po boku slunečního boha, prolínalo s přirozeným strachem ze smrti a děsem z mučení. „Uvědomělý“ obětovaný se ale podílel na bezpečném chodu vesmíru, daroval svůj život ostatním ze společenství -kteří ovšem mohli přijít na řadu po něm -a po smrti byl odměněn. Tolik alespoň vypovídají mayské kodexy i rituální poezie. Těžko ovšem soudit, co z toho byla „propagandistická rétorika mezoamerických náboženství“, jak uvádějí autorky. Pod nožem a tváří tvář smrti byl každý sám, a jak svou oběť nesl, se už těžko dozvíme.

Jáchym Topol, LN, 26. 2. 2011

424 Na celém světě je obřezáno přibližně 100 milionů žen a podle zprávy WHO každý rok toto číslo narůstá o další 3 miliony. Z toho vyplývá, že denně je obřezáno 6000 dívek. Zákrok se provádí u mladých dívek mezi 4.–8. rokem. U většiny zákroků bývá přítomna matka dívky.

425 I rodiče (nejen Hospodina) těší, hraje-li si dítě rádo s darovanou panenkou, pečuje-li dítě o pejska a nezřekne-li se jej ve prospěch psího útulku. Mají radost, když děcku chutná čokoláda a umí se o ni rozdělit. Hostitelce udělá největší radost, když hostům (včetně pana biskupa nebo pana faráře) chutná a chtějí si jídla přidat.

Pinchas Lapide říká: „Bůh nechce, aby se mu lidé klaněli, uctívali ho nebo se k němu modlili. Ale chce, aby se konala jeho vůle. Když se to děje s klaněním a zpíváním aleluja, je Bohu prakticky slouženo“. Připomíná k tomu slova Martina Bubera: „Nevím, zda mnozí ateisté Bohu neslouží lépe než někteří rabíni, kardinálové či zemští biskupové.“

V manželství nestačí, aby chlap jen nosil domů výplatu. Zrovna tak nestačí, když každý den po návratu z hospody tvrdí manželce, jak mnoho jí miluje.

Už dávno a dávno židé prohlásili za své každé dítě, které se narodí z židovské matky! Tím pomohli znásilněným ženám, aby své dítě mohly s láskou přijmout. Tím pomohli podvedeným manželům, aby kukaččí děcko mohli přijmout za své. Žádné dítě u nich není parchant.

(My jsme nejen v matrice uváděli: „dítě z lože nemanželského“. Tím jsme často napomohli k likvidaci dítěte. Dodneška řada křesťanů raději odsoudí dítě k potratu, než aby matce umožnili dítě porodit a dát třeba k adopci. Chybí nám opravdová úcta k životu a láska k člověku, který pochybil.)

Na několika dalších případech si můžeme všimnout pozůstatků našeho pohanského myšlení.

- Biblický text mluví o zkoušce Abraháma, naše popisky nad tímto oddílem v křesťanských biblích naopak mluví o oběti.

V Poznámce pod čarou si můžete porovnat článek významného biblisty Radivoje Jakovljeviče o Izajášově Božím služebníku s dosavadními překlady (ty jsou příliš poznamenané teorií o zadostiučinění).⁴²⁶

Každý překlad je současně tak trochu výkladem. Je to dáno tím, že různé jazyky nemívají stejný slovník a stejnou mluvnici, a nelze proto překládat mechanicky tak, že za slovo jednoho jazyka se dosadí slovo druhého jazyka. Vždy je třeba nacházet především přesný smysl textu, věty, slovního spojení i jednotlivého slova v jazyce, do něhož se překládá, a tento smysl pak co nejpřesněji vyjádřit v jazyce, do něhož překládáme. Platí to samozřejmě při překládání Písma z hebrejštiny a řečtiny do češtiny a je to velmi nesnadné, protože čím vzdálenější je kulturní prostředí, ve kterém vznikl překládaný text, od kulturního prostředí a jazyka, do kterého se překládá, tím nesnadněji se hledá pravý smysl překládaného textu. Velikou pomocí překladateli Písma je teologie, jež se budovala staletími studia Písma a hloubáním nad ním, ale ona může být i úskalím, je-li aplikována spěšně, bez dostatečné zdrženlivosti. Jistě i na to mysleli iniciátoři posledního překladu Písma do češtiny, když rozhodli, že to bude překlad ekumenický: jestliže se opírá o teologii, pak aspoň ne o jedinou. Když se pan prof. Bič zmiňoval o tomto úskalí ve spojitosti s prací na českém ekumenickém překladu Starého zákona, uváděl jako příklad Gn 2:7 o vytvoření člověka. Celé generace překladatelů od sv. Jeronýma po Kralické i dále zde překládaly, že Bůh stvořil člověka z prachu země, ač originál zcela zřetelně zde nemluví o materiálu výroby člověka, ale vyslovuje hodnocení: Vytvořil Hospodin Bůh člověka, prach ze země... Pro člověka 20. století jde o překvapivý objev: Člověk – to nezni hrdě, není sám o sobě něčím zvláště významným, ale je pouhý ‚prach země‘. Teprve Boží vdechnutí v jeho chřipí dechu života jej činí ‚živým tvorem‘ - tím, kdo se podílí na životě, který je v Bohu. V Písmu to bylo napsáno vždy, ale lidskému sebevědomí minulosti snad bylo nepřijatelné tak nízké sebehodnocení ještě před hříchem, snad praktická otázka **jak** zastínila zcela otázku, **co** Bůh vytvořil.

Za významné překonání úskalí teologie v překladu Nového zákona považuji závěr 6. kapitoly listu Římanům. Apoštol Pavel v této kapitole pro názornější rozlišení, kam vede hřích a kam vede poslušnost Bohu, hřích personifikuje. Líčí jej jako hospodáře, kterému se lidé zavazují k poslušné službě v naději na příjemnou odměnu a tím pomíjejí Boha. Ale hluboce budou zklamáni, neboť ‚mzdou hříchu je smrt‘ (Ř 6:23) řecky *Ta gar opsónia tés hamartías thanatos*, tedy mzda hříchu nebo mzda od hříchu místo starého chybného ‚odplata za hřích‘, jak se píše u Kralických a v dalších starších i novějších překladech. Tato předložka v originále není a jejím vnesením se zcela neorganicky mění osoba toho, kdo vyplácí mzdu, a ontologický vztah mezi službou hříchu a smrtí se mění na právní: hřích není nemoc, která vede ke smrti, ale vina, která je smrtí potrestána. Český ekumenický překlad zde překonal staré teologické právní myšlení, kde věčná smrt a věčná spása nevyrůstají uvnitř člověka, ale udělují se zvenčí jako trest nebo odměna. Méně šťastně proplul český ekumenický překlad úskalím teologie v 53. kapitole Izajáše. Situace verše 5. je velmi podobná problému Ř 6:23. Překlad ‚byl proklán pro naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost‘ je nesprávný, protože hebrejskou předložku ‚min‘ lze překládat ‚od‘ nebo sedmým pádem, nanejvýš ‚bez‘, ale nikdy ‚za‘. Zřejmě i zde jde o personifikaci nevěrnosti a nepravosti a jsou to ony, kdo proklávají a mučí

- Zatímco v našem překladu žalmu 21(22) čteme: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil,“ hebrejský text říká: „Bože můj, Bože můj, pro co jsi mě opustil?“

Pinchas Lapide (veliký židovský biblista a znalec Nového Zákona, který velice přispěl pro vzájemné porozumění židů a křesťanů) k tomu rozdílu říká: „Ono ‚Bože můj, proč jsi mě opustil‘, má původ v pochybách o Bohu, Boha to zpochybňuje, obrací se to směrem k minulosti, na motivaci, zatímco ta samá otázka – jak je už tři tisíciletí tradovaná v hebrejštině a jak Ježíš zcela jistě věděl, se dívá do budoucnosti, nezpochybňuje Boha, ale klade otázku Bohu, která smysl tohoto utrpení už bezpochyby předpokládá, ale člověk by se rád dozvěděl, proč je mu to právě naloženo.“

Potká-li nás utrpení, s kterým se nedá nic dělat, máme se ptát, k čemu může být dobré, k čemu může snad posloužit.

Vložím teď do božích úst: „Abraháme, celou dobu, kterou jsi šel s Izákem na horu Moria, jsem na tebe myslel. Omlouvám se ti za trápení, které jsi prožil, ale lidé potřebovali tento náš společný příběh slyšet. Děkuji ti, že jsem tě k tomu mohl použít. Mnoha lidem jsi pomohl.“

Jestli v sobě totiž Abrahám nosil – navzdory příkazu: „Obětuj svého milovaného syna“ – tušení, že Bůh miluje život, že je Hospodin jiný než pohanská božstva – pak je nám Abrahám povzbuzením, jak důležité je si dobré tušení a dobrou představu o ušlechtilosti Boha pěstovat a nenechávat se o ní připravit. Boží šlechetnost je větší než naše představy o ní.

Pokud se nám něco na božím jednání nebo na božích slovech nezdá, máme se vytrvale ptát a ptát. Třeba až po létech se nám dostane krásné odpovědi, která stojí za námahu.

v prorokově sdělení. Překladatelům se nepodařilo vymanit se z právního myšlení, podle kterého se každý ‚trest‘ uděluje Bohem zvenčí. Správný překlad by byl: **byl proklán naší nevěrností, zmučen naší nepravostí** – s čímž musí souhlasit každý hebraista, ale teologovi uvažujícím o spasení v právních kategoriích se zde nejeví žádný smyslový rozdíl, zvláště když neporozuměl dalšímu půlverší. Hebrejské ‚músar‘ má více významů a je charakteristické, že si překladatelé vybrali právě trestání. Základním smyslem tohoto slova je ‚výchova‘, a pokud trestání, tak výchovné, spojené s výchovou. Zcela doslovný překlad zní: Výchova našeho pokoje na něj – a vyjádřeno česky: **naše výchova k pokoji na něj (byla vložena) a naše uzdravení do jeho podlitin (jde o jizvy po bičování)**. Smysl pasáže je ten, že Bůh chce zbavit lidstvo trápení vyvěrajícího z nevěrnosti Bohu a mravní pokřivenosti (avón = nepravost) a jejich výchovu k pokoji vkládá na svého služebníka. Také druhá polovina 6. verše vyznívá, jako by Hospodin služebníka trestal, a to pro nepravost jiných. Doslovný překlad zní: Hospodin způsobil sražení v něm nepravosti nás všech. Řečeno česky: **Hospodin způsobil, že v něm byla sražena nepravost nás všech**.

Smysl je asi tento: lidstvo je jediný hříchem nakažený organismus, který chce Hospodin vyléčit a vyléčí tím, že jeho čistý, bezhříšný služebník (viz v. 9) doň vstoupí jako lék i léčitel a vítězně se utká s nemocí. Jde o těžký boj a je v něm i smrt, která však není trestem, ale příležitostí k zmrtvýchvstání, jak vyplývá z dalších veršů. Úskalím, zatemňujícím průzračnost tohoto proroctví, je tzv. satisfakční teorie, usilující vidět v Služebníkovi ne lék na nemoc zla, ale zástupnou oběť, což je idea Izajášovi cizí. Biblisté posledního století velmi pečlivě studují dějiny i reálie starého Orientu, aby dobře rozuměli situaci a konání lidu Bible a nepřipsali jim náhodou něco, co jim muselo být zcela cizí. Stejně nesnadné a plné úskalí je správně porozumět myšlení a názorům tohoto lidu, najít tu pravou teologii, jež je jejich teologií, a nezaměnit ji jinou.

Radivoj Jakovljevič

R. Jakovljevič (nar. 1926 v Praze), pochází ze Srbsko-české rodiny. Po válce studoval teologii v Praze a Leningradě. Pak přednášel Starý zákon v Prešově. V r. 1958 se oženil a byl vysvěcen na kněze. Po zákazu přednášet sloužil 40 let jako pravoslavný farář v Mariánských Lázních. Od r. 1969 byl členem ekumenické překladatelské komise Starého zákona. Vydal několik knih. Je biblistou světového významu. V r. 1996 ovdověl, za dva roky byl vysvěcen na biskupa. V r. 2000 byl zvolen biskupem Olomoucko-brněnské eparchie, v r. 2006 arcibiskupem.

Nenechme se umlčet tvrzením „To je tajemství“.

K evangeliu:

Pokaždé si říkáme, že „událost“ o „Proměnění Páně“ nelze číst bez Ježíšovy otázky učedníkům: „Za koho mě pokládáte vy?“ a za chybnou reakci apoštolů v čele s Petrem.

Přijdeme-li až na druhou polovinu přednášky, která navazuje na polovinu první, těžko pochopíme, o co jde. Pohodlnost také není dobrou společnicí při náročném hledání.

Často se mluví o „Proměnění Páně“ jako o posile pro apoštoly až budou prožívat krizi víry při Ježíšově křížování. Kdyby tomu tak bylo, proč by Ježíš na horu bral pouze tři učedníky? Proč by pak těm třem zúčastněným zakazoval o Ježíšově proměnění mluvit? To ostatní učedníci se mohli po zatčení Ježíše trápit pochybnostmi bez této „posily“? To není logické.

Někteří kazatelé dokonce mluví o Ježíšově opuštěnosti: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“ Jak by mohl Ježíš prožívat krizi víry? Apoštolům „Proměnění na hoře“ mělo pomoci a Ježíšovi by nepomohlo?

O významu „Proměnění Páně“ jsme už vícekrát mluvili.

Mojžíš a Eliáš neprotestovali jako apoštolové proti Ježíšově „cestě do Jeruzaléma“. „Je pravda, že nemáš jinou možnost jak věřící přesvědčit. Žili jsme mezi lidmi pravé církve a víme, jak je těžké náboženské pověry u kostelových lidí vymýtit.“

2009

2. postní Gn 22:1-19 Ř 8:31b-34 Mk 9:2-10 8. března 2009

K pochopení „proměnění na hoře“ je nutné si nejprve znovu přečíst celou 8. kapitolu Markova evangelia.⁴²⁷

„Proměnění“ mělo být pro tři nejlepší učedníky vyučovací lekcí. Mohli si všimnout, že jejich uznávané největší biblické postavy neprotestovaly proti Ježíšovu rozhodnutí – dovolit „knížatům kněžským“ likvidaci Mesiáše.

Tato událost je často při bohoslužbách čtena. Věnovali jsme se jí, jako snad žádné jiné.

Životem jdeme poprvé. Každý člověk, ať už žije po Kristu nebo před ním, potřebuje poznávat, kým pro něj Bůh je. Stejně si potřebuji všimnout, kým jsem já pro Boha.

„Víra“ je osobním vztahem. Jako vztah dítěte k rodičům.

I poslední syn, stejně jako první, si potřebuje osahat „tvar“ tátovy (máminy) lásky, její velikost, nezištnost, pevnost a věrnost.

Nejmladší dítě se často narodí do většího komfortu rodiny, než jeho starší sourozenci.⁴²⁸ Ale vztah k druhému je nepřenosný. Nemohu jej zdědit jako boty po starším bratrovi. Druhá manželka nezačíná tam, kde skončila první.

Vyučovací lekce o „Abrahamově oběti“ nám sděluje mnoho závažných věcí.

Je třeba číst dnešní úryvek o Abrahamově oběti nevytržený ze souvislostí.⁴²⁹

427 Učedníci špatně reagovali při nasycení zástupů, při Ježíšově varování před kvasem farizeů. Jejich páni katecheté je v náboženství učili, že Mesiáš přemůže pohany a nastolí židovskou vládu nad světem.

428 Ježíšovi současníci měli větší komfort zkušeností a poznání o Bohu než Abrahám. My to bohatství máme ještě mnohem větší (zkušeností s Ježíšem a Novým zákonem počínajíc).

429 Chce-li se někdo „postit“, může třeba v rámci letošní přípravy na Velikonoce jeden večer (třeba místo hospody nebo u televize) strávit u biblických textů o Abrahamovi.

Vztah osobní důvěry vždy začíná od začátku a pokračuje krok za krokem. Proto i prastaré texty a zkušenosti těch na začátku, jsou pro nás nezastupitelné.

Je dobré klást otázky i tehdy, když nemohu okamžitě hledat odpovědi.⁴³⁰

Ten strašný příběh o tátovi vedoucím syna na smrt nás má vyprovokovat k přemýšlení a kladení otázek. (Jestli objevíme něco pro sebe nového, bude se nám to hodit, až o velikonoční vigilii uslyšíme 2. čtení „o Abrahámově oběti“.)

Obětovat syna božstvu bylo tenkrát v pohanském prostředí běžné. Přesto je příběh drsný. Záměrně.⁴³¹

Máme si klást otázky a zjistit, proč a k čemu má vyprávění sloužit.

Řada lidí si myslí, že Bůh je ve Starém zákoně krutý. Je nebezpečné to nechat být a s takovým pocitem žít.

Kdo někdy v dětství neměl pocit, že ho rodiče nemají rádi?

Kdo z nás neměl někdy pocit, že ten druhý (třeba v manželství) stojí proti mně?

V obou případech se máme ptát. Máme být spravedliví a hledat jestli se nemýlíme, abychom tomu druhému (Bohu nebo člověku) nekřivdili. (Už víme, že Starý zákon nepoužívá výraz „zbožný“, ale spravedlivý.)

Žádný pocit není zakázán, ale je třeba si svůj pocit kontrolovat, zda odpovídá skutečnosti.

Kolikrát se třeba časem ukázalo, že věc byla jinak a náš pocit, náš dojem, že mi druhý ublížil, nebyl objektivní.

Ježíš nás učí: „Máš-li dojem, že někdo má něco proti tobě, zajdi za ním, vyříkejte si to“.⁴³² Možná zjistíme, že jedna ze stran se nějakým způsobem mýlí. Nedorozumění narušuje vztahy.

430 Na pražské výstavě „Výchova obrazem“ bylo několik citací J. A. Komenského (člověka vzdělaného Biblí):

„Existují věci nepoznané, ale ne nepoznatelné.“

„Kde se ničemu nevyučuje, tam se ničemu nenaučíš.“

„Ne ze souhlasu, ale z pochybností se rodí pokrok.“

„Má-li se člověk stát člověkem, musí se vzdělávati.“

431 Vyprávím-li svůj příběh, dokáži zvýraznit hlasovými prostředky jeho dramatičnost.

I v písemném sdělení mohu něco zvýraznit - jiným písmem, jeho velikostí, vykřičníkem.

Bible používá jiné a nepřehlédnutelné prostředky - krutost události, opovržlivé nebo silné slovo, které nás má trefit mezi oči - např. „kdo nenávidí své rodiče, není mě hoden“ nebo třeba ustálenou formuli: „Amen, pravím vám ...“

432 „Blaze těm, kdo mají čisté srdce, neboť oni uží Boha.“ (Mt 5:8)

„Slyšeli jste, že bylo řečeno otcům: Nezabiješ! Kdo by zabil, bude vydán soudu.

Já však pravím, že již ten, kdo se hněvá na svého bratra, bude vydán soudu; kdo snižuje svého bratra, bude vydán radě; kdo svého bratra zatracuje, propadne ohnivému peklu.

Přinášíš-li tedy svůj dar na oltář a tam se rozpomeněš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem; potom teprve přijď a přines svůj dar.

Dohodni se svým protivníkem včas, dokud jsi na cestě k soudu, aby tě neodevzdal soudci a soudce žalárníkovi a byl bys uvržen do vězení.

Amen, pravím ti, že odtud nevyjdeš, dokud nezaplatíš do posledního haléře.“ (Mt 5:21-26)

„Pokud jeden ublížil druhému, řekni mu to“. Někdy se stane, že jsme druhému ublížili nevědomky. „V každém případě dej druhému příležitost k omluvě a k nápravě“. ⁴³³

S Bohem je to podobně. Můžeme mít pocit, že nám Bůh ublížil, nebo nás přehlídí. Máme se ozvat, můžeme se někomu svěřit, můžeme požádat někoho třetího, aby nám byl „prostředníkem“, aby nás „smířil“. Bylo by škoda, abychom žili v nedorozumění s kýmkoliv.

Nerozumět si s někým pro nás důležitým může být mučivé.

Ježíš nás(!) přišel smířit s Bohem a s druhými!! (Proto nám dal ta závažná a moudrá pravidla o cestě k druhému.)

Poddaní kdysi nazývali zámecké panstvo „Milostivou vrchností“, báli se, aby se na ně kníže Pán ani náhodou nezamračil. Byli zvyklí držet hubu a krok.

S Bohem to je jinak. Židé mohli cokoliv Bohu namítat. ⁴³⁴

V našich rodinách už našťěstí panují jiné poměry než kdysi v rodinách patriarchálních. Nechceme, aby děti žily ve svých pocitech ukřivdění. Vytváříme doma atmosféru, aby se nám děti nebály říci, cokoliv jim leží na srdci. Chceme i s dětmi jednat na rovinu. Za své chyby vůči nim se jim rádi omluvíme.

Podobně to má být v církvi. Tak si to Ježíš přeje.

Jezuité byli vždy vedeni k povinnosti sdělit představenému svůj názor.

Slepá poslušnost nadělá ohromné škody. Bůh nám nerozkazuje jako na vojně. Věnuje se nám, abychom všemu rozuměli.

Vážíme si, s jakou úctou Bůh jedná s člověkem. I s člověkem, který se těžce provinil. ⁴³⁵

Židé se nestydí ptát.

Např. někdo z nich řekne: „Proč Bůh chtěl Abraháma **vyzkoušet**?“

„Co znamená, že Bůh někoho **zkouší**?“

„Co tím sleduje, k čemu to slouží a komu to slouží?“

Otázky má smysl klást někomu, kdo možná ví víc než my.

Odpovědi si porovnáváme se svou zkušeností a s ostatními místy v Bibli.

Některé odpovědi hledáme třeba léta. (To platí i v mezilidských vztazích – proč ten člověk tak a tak jednal?)

Ne na všechno přijdeme. Ale to ještě neznamená, že dobrá odpověď neexistuje.

433 „Když tvůj bratr zhřeší, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima; dá-li si říci, získal jsi svého bratra.

Nedá-li si říci, přiber k sobě ještě jednoho nebo dva, aby ústy dvou nebo tří svědků byla potvrzena každá výpověď“.

Jestliže ani potom neuposlechne, oznam to církvi; jestliže však neuposlechne ani církve, ať je ti jako pohan nebo celník.

Amen, pravím vám, cokoli odmítnete na zemi, bude odmítnuto v nebi, a cokoli přijmete na zemi, bude přijato v nebi.“ (Mt 18:16-18)

434 Žalmisté nebo třeba Jób mohli Bohu vyčítat, že s nimi Bůh nezachází spravedlivě.

Naopak se Hospodin mračí na Jóbovy přátele, kteří Jóba napomínají, že s Bohem nesmí tak opovázlivě mluvit.

435 Např.: Bůh vedl s Adamem a Evou rozhovor. Ptal se jich, proč neposlechli a jedli zakázané ovoce.

Bůh se ptal Kaina: Kde je tvůj bratr? Cos to udělal? Co si teď počneš?

Když král na svatbě svého syna vstoupil mezi stolovníky a spatřil člověka, který nebyl oblečen na svatbu, řekl mu:

„Příteli, jak ses sem dostal, když nejsi oblečen na svatbu?“

On se nezmohl ani na slovo. (Srov. Mt 22:11-12)

O Abrahámově oběti jsme už někdy mluvili, ale pokládám za důležité si nejprve ujasnit to, co jsem výše naznačil. Než začneme číst, musíme znát „abecedu“, pravidla hledání a vztahu mezi Bohem a námi.

Řeknu už jen poslední malou věc: Každým „vypočítaným příkladem“, každou dovedností v jednání rosteme, narůstá naše použitelnost.

Všechno je třeba se učit, ověřovat si, osvojovat a získávat.

I poznání o druhém, abychom mu mohli rozumně důvěřovat.

I odolnost.

I statečnost.

Naším rodičům vyhrožovali: když budou vaše děti chodit na náboženství, nebudou moci studovat. Viděli jsme na nich, kterým hodnotám dali přednost. Jsme jim za to vděční a vážíme si jich.

Abrahám do vztahu s Bohem něco investoval. (Křest dítěte – tak je prováděn, často „nestojí“! nic.)

2006

2. neděle postní Mk 9:2-10 je málo, je potřeba přečíst Mk 9:2-13! 12. března 2006

Proč jdu do kostela? Čeho chci dosáhnout?

Jdu vařit oběd. Jdu odházet snůh.

Chci se v kostele setkat s Bohem a s lidmi, nechat se potěšit, chci slavit, chci se dozvědět něco od Boha.

Židé přijali od Hospodina nabídku partnerství a tak se s ním baví. Dostali od Hospodina Bibli, mnoho informací.

Většina náboženského života se u Židů odehrává doma. V pátek večer manželka zapaluje svíci a vítá královnu Šabat. Otec rodiny předsedá rodinné pobožnosti. Pamatuje se na děti ... Druhý den pokračuje program opět doma, jde se také do synagogy, především muži, ale většina sobotního programu je zase doma, v rodině.

U nás nemáme pro mužské mnoho „práce“. Při liturgii téměř vše koná kněz. Lidé jen odpovídají. Modlitby většinou zastupuje pár naučených básniček. Čemu máme věřit a jak se chovat je napsáno v Katechismu. Koho to baví?

Ježíš to vymyslel jinak. Zve nás k přemýšlení, k hledání, k objevování, pokládá nás za partnery.

Minule jsme si říkali, že biblický text počítá s naší spoluprací. Dětem také nepředkládáme vše hotové. Bavíme se s nimi a pouštíme je k práci. Děti chtějí určitý prostor k vlastnímu objevování.

K úryvku dnešního evangelia jsme si už říkali ledacos, ale projděme jej kus cesty krok za krokem k porozumění - pro ukázkou, jak se s textem pracuje.

Zase si můžeme všimnout, jak je důležité si pročíst ostatní evangelisty (Mt 17:1-13; Lk 9:28-36) a dát si dohromady všechny souvislosti.

(Nenechme se zaskočit odlišnostmi jednotlivých evangelií, každý prožívá stejnou událost trochu jinak, každý si třeba všimne něčeho jiného, manželka často vypráví jinak než manžel.)

Ježíš vzal na horu Petra, Jakuba a Jana, mají být svědky Ježíšova proměnění. Nikoho jiného nevezal. Když přišli na horu, Ježíšovi začala tvář zářit jako slunce, šat mu úplně zbělel, apoštolové zírají,

zjevují se dvě postavy, Mojžíš a Eliáš (byli Ježíšem představeni?, vyplynulo z hovoru, kdo jsou?). Hovoří s Ježíšem o jeho smrti v Jeruzalémě.

Petr, Jakub a Jan jsou unesení tím, co vidí (Mojžíš a Eliáš jsou největší postavy židovských dějin): „Komu se poštěstí to, co se poštěstilo nám. Vidíme na vlastní oči tyto velikány a Ježíš je uprostřed! (biblicky to znamená - je největší). A to je náš Pán a Mistr! My jsme tušili, že bude slavný!“

Rozhovor s Ježíšem byl mnohem delší, než jak bychom si představovali podle Markova evangelia. Ale apoštolové nedávali pozor na obsah rozhovoru.

Proč? Mojžíš a Eliáš mluví s Ježíšem o jeho smrti a to je téma, které apoštolové odmítají. Rozmluva byla dlouhá, apoštolové začali klimbat - čtete u Lukáše (to si necháme na jindy). Když se učedníci probrali, bylo jim trapně, Petr je zmatený - „nevěděl, co mluví“, horlivě navrhuje: „Mistře, to je úžasné setkání. Postavíme vám tu stany. Pro každého z vás jeden.“ O stanech pro ně - učedníky, nemluví, každý by třeba sloužil jednomu z těch Tří.

Učedníci jsou nadšení, i když události hlouběji nerozumí.

Jen jsou ohromeni „slávou nebeskou“, když se dokonce dostali do oblaku (ten je znamením přítomnosti Boží, a setkat se s Bohem, je pro člověka velice, velice náročné, pokud jej – „Ježíš nedrží za ruku“), velice se bojí. Navíc slyší napomenutí: „Toto je můj milovaný Syn, toho poslouvejte!“ Klepou se, až je Ježíš musí uklidňovat.

Když sestupovali s Ježíšem z hory, mluví, aby nestála řeč, ale všimněme si, že to byl podivný rozhovor. Z Ježíšových slov se chytanou jen jediného slova: „zmrtvýchvstání“. Ježíš se znovu vrací ke svému tématu – ke smrtelném utrpení Mesiáše, ale jakoby neslyšeli, o čem Ježíš mluví.

Apoštolové vedou prapodivnou rozpravu. Není to pořádná diskuze. Nikdo např. neřekne: „Ježíši, prosím tě, proč ty už poněkolkáté říkáš, že budeš zabit, a že vstaneš z mrtvých?“ Kdepak. Jak to, že apoštolové nepožadují na Ježíši vysvětlení, co jeho slova znamenají. Přece odmítají smrt svého Mistra. Jenže oni Ježíšova slova o smrti „neslyšeli“! Nechtěli je slyšet. Vytěsnili je. Zacpali si uši! Ty vnitřní uši! Měli hluché srdce. Místo toho odporovali: „Proč tedy zákoníci říkají, že má napřed přijít Eliáš?“

Všimněme si: Petr, Jan a Jakub se sice stali Ježíšovými učedníky, ale v ledasčem se stále drželi učení zákoníků. („Míchali staré a nové“ – to se četlo před dvěma týdny, na 8. neděli v mezidobí Mk 2:21-22.)

Před chvílí apoštolové přece viděli a slyšeli Mojžíše a Eliáše!! Ale apoštolové, jakoby u toho nebyli. Vůbec je rozmluva Ježíše s Mojžíšem a Eliášem nepoznamenala, nikam je to neposunulo. Jen nadšeně vzdychali: „To byl zázrak! To bylo zjevení!“

Apoštolové se už ani s Ježíšem nehádali, nepřeli se! Přejít něco, čemu nerozumím, může být VELIKÁNSKÁ CHYBA a často se vymstí.

Z celého rozhovoru učedníci vytěžili pouze: „Aha, tak Ježíš pokládá Jana (Předchůdce Páně) za toho „druhého Eliáše“, který už přišel. „Hm, to jsou věci ...“, bručí si učedníci cestou z kopce.

Žádné: „Vysvětlí nám, Mistře, co to znamená, asi si stojíme na vedení“.

To, co učedníci namítají, se mívá s obsahem rozhovoru Tří. Učedníci odporují svému Mistru: „Proč tedy říkají zákoníci, že má napřed přijít Eliáš? Ve smyslu: „To, co říkáš, Ježíši, je nesmysl, proč by naši vážení učitelé říkali, že Eliáš dá vše do pořádku!“ A Ježíš říká: „No, je pravda, že Eliáš opraví cestu k Hospodinu, a už opravil, ale kdopak se po jeho opravené cestě vydal? Páni profesori jej pomluvili. Stejně dopadne i Syn člověka; na tom se vyřádí, ten to od nich schytá, to budete koukat.

Ale Syn člověka bude nakonec vzkříšen.“

Zase se mohli ptát: „Vzkříšen může být mrtvý, ale kde by se vzala mrtvola? Kam chodíš Ježíši, na takové nápady?“

Vysvětlil by jim to.

Samozřejmě, že evangelisté rozhovor popisují stručně. Ale i z tohoto jejich výtahu je jasné, že výsledek z rozhovoru cestou z hory je odmítnutím obsahu rozhovoru – jeho hlavní zprávy. Tu odmítají, přesto, že viděli Ježíše „ve slávě“, jako největšího ze všech biblických postav.

Celá tato událost je ještě bohatší, než si stačíme dnes všimnout. Nebudeme spěchat, přílišný spěch při čtení Písma je naší nectností. Hned mluvíme o Ježíšově oslavení, které mělo prý apoštoly posílit pro chvíle hrůzy z ukřižování Mesiáše. Toto tvrzení je uspěchané. Tak to ani v životě nefunguje.

Proč se vůbec scéna na hoře odehrála? K čemu měla sloužit?

Zůstaneme-li jen u úryvku, nad kterým uvažujeme, nic se nedozvíme a můžeme jen hádat. Můžeme mít třeba dojem, že se Ježíš apoštolům předvádí, kým je. Jeden tajný biskup už nemohl vydržet své tajemství a tak jednou řekl svým přátelům, moment počkejte, odešel do vedlejší místnosti a za chvíli se objevil v plné biskupské parádě.

Víc pochopíme, podíváme-li na evangelia trochu v souvislosti takzvaných „Ježíšových předpovědí o utrpení“.

(V našich vydáních Bible jsou jednotlivé události označený nadpisy, označující jejich obsah. Např.: „**Proměnění Páně na hoře**“, „**Ježíš předpovídá své utrpení a zmrtvýchvstání**“ Nadpisy nám umožňují snadnější orientaci v textu, ale nejsou slovem Bible.)

Uvidíme, že nestačí jen číst určitou událost u všech evangelistů - ale, že je třeba si dávat do souvislosti události, které předcházely nebo následovaly. (Pak budou postupně jednotlivé lekce čím dál víc vytvářet obraz jako při skládání puzzle.)

Smysl „Proměnění na hoře“ pochopíme teprve, až si všimneme, jak probíhaly „**Ježíšovy předpovědi o jeho utrpení**“.

(Předně je dobré si všimnout, že Ježíš své utrpení nepředpovídá, ale upozorňuje na to, že u Mojžíše a ostatních proroků stojí, že „Mesiáš musí být zabit a třetího dne vstane z mrtvých“. Ježíš tedy připomíná prorockví.)

Asi tak týden před událostí na hoře, o které teď mluvíme, Ježíš mluví o své smrti poprvé. Připomenou to stručně, podrobněji si toho všimneme, až někdy tento text přijde na řadu.

Nejdříve ale předešlu, jak Ježíš poslal apoštoly do okolních obcí, aby s tamějšími lidmi probrali některé lekce z Písma. Tím mu ulehčili práci, Ježíš mohl navázat a pokračovat dalšími lekciemi. („Rozeslání apoštolů“: Mt 10:5-15; Mk 7-13; Lk 9:1-6)

Když se apoštolové vrátili, Ježíš se jich ptal, co si o něm lidé myslí, za koho jej pokládají („**Petrovo vyznání u Caesareje Filipovy**“ Mt 16:13-20; Mk 8:27-30; Lk 9:18-21) a apoštolové říkají: „To je hrůza, někde tě považují za Eliáše, Někde tě mají za Jana (Předchůdce Páně) a my jsme jim nemohli vysvětlit, že ty a Jan jste dva různí lidé. To je hrůza, jak jsou zabeďněni.“

A pak se Ježíš ptal: „A co si o mně myslíte vy?“

„No, ty jsi přece Mesiáš“, odpověděl Petr.
Ježíš mu gratuluje: „To jsi dobrý, žes na to přišel“.
Petr jako mluvčí ostatních je přesvědčen, že Ježíš je Mesiáš.

„Ale, aby nebylo, pánové, mejlky“, upřesňuje Ježíš, „Mesiáš se nenastěhuje na Davidův trůn, jak si všichni představují, ale „církevní vrchnost“ jej popraví jako zločince.“ (Mt 16:21-23; Mk 9:44-45; Lk 8:3-33)

Na to Petr odporuje: „To se ti nemůže stát, to je nemožný,“

Všimněme si - před chvílí apoštolové kroutili hlavou nad tím, jak jsou „TI LIDÉ ZBLBLÍ Z RABÍNŮ, ŽE SE JIM NIC NEDÁ VYSVĚTLIT, (před chvílkou kritizovali lidi, že jsou tak zbednění, že si nenechají objasnit, že Jan Křtitel je jiná osoba než Ježíš) - a přitom oni sami, apoštolové, si nedají vysvětlit od svého Mistra, to co jim teď říká.

Apoštolové jsou TAK ZABEDNĚNÍ OD SVÝCH RABÍNŮ, ŽE JIM NEPOMŮŽE ZMĚNIT JEJICH NÁZOR ANI TEN, KTERÉHO PROHLAŠUJÍ ZA MESIÁŠE.

Ve chvíli vlastního nadšení, ve slavnostní náladě, povznesení tím, že jejich Mistr je Mesiášem! - jsou zbednění. Podobně jako jejich posluchači, kterým nemohli vysvětlit, že Ježíš není vzkříšený Křtitel.

Jako si nenechal nějaký zbožný člověk vysvětlit od Petra, jak to je s tesařem z Nazareta, tak sv. Petr odporuje (tomu, nad jehož slávou jásá): „Kdepak, Mistře, to je nesmysl, to se ti nemůže stát, co tě to napadlo, proč bys měl být popraven? K čemu by to bylo?“

Jakoby řekl malému klukovi: „Heleď, neplet' se mezi dospělé, tady máš bonbón a běž si hrát na pískoviště“. Samozřejmě to svatý Petr neříká takto hrubým a ponižujícím způsobem - zastrč si podolek do kalhot, a buď zticha – ale je to rázné odmítnutí informace i odmítnutí diskuse.

Ježíš říká Petrovi: „Jdi mi z očí, satane“. Nejhorší nadávka, kterou kdy Ježíš řekl. Není to nadávka, ale charakteristika (a to je horší). Tady vidíme, jak se z člověka může stát satan (satanovský typ) – právě touto cestou. Takovýmto vadným jednáním.

Vadným rozhovorem s Bohem se z předního anděla stal kdysi satan.

„Petře, víš, že takhle satan začínal? Víš, že mluvíš jako on?“

(K tomu se ještě někdy ještě vrátíme, zatím máme dost látky na promýšlení.)

Asi týden po tomto rozhovoru Ježíše a apoštolů, vzal Ježíš tři nejlepší učedníky na „horu proměnění“. Ježíš je výborný, laskavý a trpělivý Učitel. Dopřál učedníkům další vyučovací hodinu!!

Zatímco apoštolové odporovali Ježíšovi, když říkal, že jej nemine zamordování - za týden, na „hoře proměnění“ Mojžíš a Eliáš (největší osobnosti lidstva) souhlasí s Ježíšem. Možná říkali: „Jo, my tě, Ježíši, chápeme. Dobře známe, jací jsou zbožní lidé nesnášenliví a nenávistní, jak dokáží nasadit psí hlavu největšímu dobrodinci. Ježíši, máš to hrozně těžký.“

Jenže o tento rozhovor se apoštolové ošidili. Vůbec neposlouchali. Jásali nad slávou, která snad – jak doufali – padne i na ně. Petr, Jan a Jakub byli svědky rozhovoru, kde se mluvilo o Ježíšově smrti, proč Ježíš musí na kříž, ale toho si neráčili všimnout.

Všimněme si toho paradoxu: apoštolové jsou z jedné strany uchvázeni, nadšeni, ale na druhé straně vůbec nevnímají, o čem – největší kalibry židovského nebe – vedou řeč. Největší svatí!!

Jenom se diví: „Je to možné, my vidíme zjevení Mojžíše a Eliáše! Páni, my je vidíme na vlastní oči.“

Ale to, co převzácní pánové říkají, jim jde bokem.

Toto je nesmírně důležitý fakt. Skutečnost!

Prosím vás, nepřehlédněme, co nás chtějí apoštolové naučit. Vyprávějí o své chybě, abychom ji neopakovali. Apoštolové jsou pokorní a nám přející.

Zde je popsáno, jak to, že někdo nebude stát o nebe, nelíbilo by se mu tam. Byl by v nebi málo šťasten. Tady jsme také u problematiky očištění. (To si vysvětlíme jindy; jen se toho dotýkám, abychom si na to vzpomněli, až na to přijde řeč. Zatím si to ukládejte do paměti, jako Ježíšova matka, později o tom budeme přemýšlet.)

Apoštolové nevyužili novou vyučovací hodinu, kterou jim Ježíš poskytl, když si do hodiny pozval staré absolventy Boží školy, samotného Mojžíše a Eliáše.

Teď bychom už mohli správně přečíst větu: „Proč tedy zákoníci říkají, že má napřed přijít Eliáš?“

Herec musí nastudovat text, aby rozlišil otázku a námitku. Obojí se píše s otazníkem.

Když řeknu: „Ježíši, prosím tě, nám nejde dohromady, co říkáš, byl bys tak hodný a mohl nám říci, proč, jakým právem, zákoníci mluví o příchodu Eliáše?“ Když to řeknu takhle, cítíme z toho obvinění zákoníků.

Ale já můžu říct: „Počkej, Ježíši, co ty to tady tvrdíš? Nezapomeň, kamaráde, na to, co říkají naši vážení profesori a ti jsou jinak študovaný než ty? Koukej si nastudovat dogmatiku, dostat se do správných kolejí.“ – Toto je umlčení Ježíše!

Vidíte, správné přečtení věty: „Proč tedy říkají zákoníci ...“ nejsme schopni rozpoznat pouze na základě dnešního úryvku Mk 9:2-13 (úryvek v kostele -Mk 9:2-10 - nás ani k této otázce nedovede). Po projití dalších míst v evangeliích, dáme za pravdu druhé variantě přečtení věty – přidržlé!

Zjištění, že i apoštolové někdy (poměrně málo) odporovali samotnému Pánu Ježíši, pro nás není příjemné. Copak si mohu říci, to se mě nemůže stát? Že bych byl lepší než svatý Petr? Lepší než svatý Jan nebo Jakub?

Zkusme si zatím promýšlet, co nám evangelia ukazují v textech, které jsme si teď prošli. Za 14 dní k nim uděláme druhý krok.

3. neděle čtyřicetidenní

2018

3. neděle čtyřicetidenní Ex 20:1-17 1 K 1:22-25 J 2:13-25 4. března 2018

Izraelité si váží božího přátelství, smlouvy a vyučování (co nám prospívá a co škodí). My jsme „Desatero“ opovázlivě a trestuhodně pokroutili a vykastovali.⁴³⁶

Nejen nad *nezabíjíš (nezabiješ)* jsme povýšili: „Poslušnost je první ctnost!“ Např. drtivá většina pokřtěných uposlechla povolávací rozkaz Jejich Apoštolských Veličenstev z Boží milosti a narukovala k zabíjení jiných pokřtěných prohlášených za nepřítele. Jen málo mužů se nechalo vést Desaterem (např. Svědkové Jehovovi a Přemysl Pitter odmítli vzít vražednou zbraň do ruky).

Před týdnem jsme opět uvažovali o zkoušce Abraháma. Ptali jsme se: „Jak to, že Hospodin, Abrahám a Izák mlčí?“ Myslím si, mlčí proto, abychom začali mluvit my. Všechny naše mučivé otázky mají smysl.

Nedbáme pokynů od Hospodina. Co má s námi dělat, když pohansky obětujeme lidi (i děti) nejruznějším božstvům?⁴³⁷

436 Jak to, že neznáme původní „tón“ Hospodina: „Až poznáte mou péči, zamilujete si mě celou svou bytostí. Viděli jste, že jsem vás zachránil z egyptského koncentráku. Tak o vás pečuji, že nemáte zapotřebí hledat nějaká pochybná božstva. Nic vám nechybí, proto nikomu nekradete z cizího talíře, peněženky, cti a postele ...“

Čteme-li v našem textu: „Neuděláš si modlu,“ jsme klidní. „Nás se to netýká.“ Ale býček ulitý Áronem nebyl modlou, jen symbolem síly Hospodinovy. My u našich obrazů Boha pocit něčeho nepatřičného nemáme. Ani nás nenapadne, že jsou něčím nepatřičným.

18. kap. Ezechiela buď neznáme, nebo nebereme vážně a tak nás nevzrušují slova: Hospodin stihá vinu otců na synech do třetího a čtvrtého pokolení. Vždyť my hlásáme dědičný hřích. Pak se divíme, že pro naše děti, sourozence a kamarády, kteří ministrovali, jsou „náš Bůh“ – naše představa Boha, naše vyučování o Bohu – nevábne a tak přestali chodit do kostela. Kdo se nebouří a neptá se, nedozví se, že v Bibli stojí: „Dohlížím na uzdravení zla, aby byl hříšník uzdraven co nejdříve, nejlépe už v první generaci. (Např. nepomůžeme-li šikanovanému, stane se z něj šikanující.)

Na důležité slovo *nedychtíš*, jsme úplně zapomněli ...

Proč jsme tak povrchní, proč z uzdravujícího slova božího pro sebe vytěžíme tak málo? Proč nám naši vyučující profesori a biskupové pečlivě nevysvětlují Boží slovo?

437 Opakuji: Bůh řekl Abrahámovi: „Vezmi svého syna Izáka, kterého miluješ, a oběť jej jako oběť zápalnou.“ Pro mne to je nejruznější biblický text. Umučení Mesiáše představenými lidu božího, je strašné, ale to se od nás hříšných dá čekat. Jenže Abraháma vyzývá k zabítí syna Hospodin.

Pomůže nám informace, že tenkrát byly lidské oběti božstvům běžné? Hospodin přece není krvelačná stvůra.

Navíc biblické příběhy nejsou dávnou historií. Je-li Abrahám našim předním Praotcem, pak v Izákovi můžeme a máme vidět každé dítě. Nechceme od příběhu utíkat, zabíjení dětí se stále opakuje.

Naléhavých otázek je mnoho.

Nejen dítě životně potřebuje pocit jistoty a bezpečí alespoň od nejbližších.

Může Bůh vyslovit takový ortel? Spravedlivý Bůh? Milosrdný Bůh?

Jak to, že v pol. 7. stol. izraelský král obětoval svého syna (syny) Hospodinu. (Izraelité už přece řadu století znali Desatero – a přesto je porušovali. Obchodovali s Hospodinem, král řekl: „Hospodine, já ti obětuji svého syna a ty mi dopřej vítězství nad nepřáteli.“) Je velice důležité si k tomu opět pročíst příběh Jiftácha a jeho dcery. Je dobře, když nám vstávají vlasy hrůzou ...

Co si má Hospodin s námi počít? Jak nás má napravit? Čím nás má přesvědčit, abychom jeho pokyny přijali jako slovo, chránící lidské životy?

Proto nám Písmo – podle mého názoru – líčí Abrahámovu zkoušku.⁴³⁸

Božím záměrem je, aby nám hrůzou z příkazu: „Obětuj mi svého milovaného syna,“ stýdla krev v žilách. Až když klademe otázky (na které sami nenacházíme odpovědi), až když se v hrůze pokorně obracíme k Bohu, pak Hospodin opět prohlásí: „Nikdy nikoho neobětuj!“

Přece se zavázal, že on první bude dodržovat „příkázání“, která dává svým dětem. „Nezabiješ!“, patří mezi nejdůležitější zákazy.

Kolikrát jsme se ptali: Jak může být zavražděn nevinný?

Co když se za Hospodina vydával ďábel?

Mohl to Abrahám rozpoznat?

Proč nic neřekl? Sodomských se odvážně zastával ... Můžeme obětovat druhého?

Můžeme poslechnout nespravedlivý rozkaz?

Co si o tom může myslet Izák?

Co naše děti?

Někteří říkají, že Abrahám zkoušel Hospodina: „Uvidíme, to, nemyslíš vážně.“ Kdyby šlo o život Abraháma a ne o život syna, mohli bychom tak uvažovat.

Proč Abrahám nenabídl Bohu sám sebe?

Kdo byl v těžší roli, Abrahám nebo Izák?

Co si kdo z nich mohl myslet o Boží spravedlnosti.

Nezačal se Izák táty bát? Bude ochoten Izáka někdy opět obětovat?

Jak poznamenala ta událost Sárú ve vztahu k manželovi?

S některými věcmi nelze žertovat, nikoho nesmíme záměrně týrat.

Může Bůh podobně zkoušet nás?

K čemu je nám milost daná Izákovi?

Stačí vám kazatelská alegorie o Izákovi jako předobrazu Ježíše? Ježíš se sám rozhodl dát život, jemu život nikdo nebral. Ptal se někdo Izáka? Ježíšova obětavost je něco jiného, než obět Bohu.

Můžeme my doufat v zázrak v případech našich dětí a nevinně odsouzených na smrt?

S. Kierkegaard si myslel, že Abrahám neřekl Izákovi o příkazu Hospodina, aby Izák raději ztratil důvěru v otce než v Boha. Jenže my a naše děti čteme, jak to bylo.

Proč byl zabit beran? Jak k tomu přišel?

Otázkám není konec ...

Proč v tom příběhu mlčí Bůh, Abrahám i Izák?

Možná proto, abychom my sami kladli otázky a hledali odpovědi. Dobrý učitel nebo rodič nepíše úkoly za studenta. Vedeme děti i studenty k ptaní a objevování. Ale je třeba, aby učedníci za učitelem přišli a měli zájem.

Bůh nechce, abychom mu dělali advokáta. Laciné odpovědi: „Nemám pochybnosti, Bůh, vrchnost, (velekněz, strana, vůdce ...), ví, co dělá, má více informací (případně milostí) než my dole,“ mu nemusí být po chuti.

Bůh nemá zalíbení v příkrčenosti, ale v odvaze, přemýšlení a upřímnosti.

Bez otázky není odpovědi. V biblických hodinách otázky klademe. Snesme jejich palčivost a neutíkejme od nich.

Postižený se také nevyhne bolesti, ani mučivým myšlenkám, že mu jeho trápení nedává žádný smysl.

Kdo se ptá, může něco objevit.

Abrahámovou zkouškou nás Bůh netýrá ...

„Budeš si to už konečně pamatovat!!!?“

„Hleďte Boha včas, dokud vám je blízko.“

„Proste, a bude vám dáno; hledejte a naleznete; tlučte a bude vám otevřeno. Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu bude otevřeno. (Mt 7:7-8)

Kdo nepracuje s biblickými texty, nebude učedníkem „Mojžíše“ ani Ježíše.

Jsme zodpovědní za dotváření světa, za své poznávání a vzdělání (včetně poznávání Boha).

K evangeliu.

Bez porozumění „Mojžíšovi“ neporozumíme ani Ježíšovu vyhnání obchodníků z „chrámu“.

Vysvětlete dětem, jak vypadala „jeruzalémská svatyně“.⁴³⁹

Přečtete jim Šalomounova slova: „Hospodine, já vím, že ty nemůžeš bydlet v domě z kamení ...“
– 1 Kr 8:17n.

Jeruzalémská svatyně byla dobovou záležitostí.

Pro Izraelity ovšem byla (je) velice významným místem.⁴⁴⁰

Vysvětlete dětem, jak důležité a rozumné bylo prodávání zvířat na místě (nelze hnát beránka na delší vzdálenost, atd.) Děti pak sami položí otázku, proč Ježíš prodavače a směnárníky peněz vyhnal (v našich lekcích jsme o tom nejdříve mluvili).⁴⁴¹

Ježíš miluje Otce, zná jeho přichylnost k člověku, hájí jej a **staví se proti jakémukoliv obchodování s Bohem!!**

Pokoušení manipulace a obchodování s Bohem stále trvá. Kdybychom se nenechali Ježíšem varovat a neporozuměli, v čem a jak jsme ohroženi, hrozilo by nám, že na nás také použije bič.

Máme si hlídat a porovnávat, co v našem náboženském životě neladí s Ježíšovým vyučováním. Je v našich možnostech to rozpoznat (také víme, co našim blízkým na našem jednání vadí).
(Naše lpění na představách o zbožnosti jsou často manipulačními projevy. Nepředepisujme Bohu, jak a kde má jednat.)

438 Vyprávění v Bibli nejsou seřazena podle stáří textů. Většina textů z Geneze nepatří mezi nejstarší. Až později, když Izraelité dosáhli „uspokojení základních lidských potřeb“, se začali ptát, odkud lidé přišli, kde se bere zlo, jaký smysl má život ...

439 Nakreslete s dětmi nebo vnoučaty (přinejmenším pro sebe) plánec všech prostor jeruzalémské svatyně. Do kterého prostoru mohli pohané a ženy, kam vstupovali muži, kam kněží a kam jednou do roka velekněz. Co se kde nacházelo a co tam kdo dělal. (Kde se prodávala obětní zvířata?) Kam až se v okrsku svatyně Ježíš dostal?

Židé neříkají *chrám*, ale *svatyně*. Vědí, čemu pohané říkají *chrám* (ti si myslí, že v *chrámě* bydlí božstvo).

Považují si poznání, že všude, kde se právě nacházíme, je Hospodin s námi a pro nás. To pohané rozlišují prostor posvátný a světský (v tom se chovají po svém). Izraelita ví, že vše co vyšlo z boží ruky, je stvořeno z lásky. Ví, že správným jednáním s čímkoliv, se má přidávat k „posvěcování“ světa.

440 My si – na rozdíl od židů – nedovedeme představit, že by tato svatyně byla znovu postavena, a že by tam byla opět zabíjena zvířata.

441 Annášovi synové si z prodávání obětních zvířat ale udělali výnosný kšeft. Ale to není podstatou „skandálu“, který Ježíš ztropil. To byla odbytá záležitost, netýkající se nás.

Ptáme se, proč Ježíš nevystoupil proti vraždě Jana Baptisty (srovnej vystoupení slovenského presidenta k vraždě novináře a jeho snoubenky a mlčení českého presidenta) a proč vyhnal obchodníky.

Izraelité věděli: Bůh o nás pečuje všude tam, kde jsme. Nemusíme za ním putovat. I Ježíš se s Otcem setkával, modlil se kdekoliv. Ale také chodil do synagogy a několikrát ročně do Jeruzalémské svatyně.
(Co tam hledal?)⁴⁴²

Chodil Ježíš obětovat do chrámu?⁴⁴³
Byl na jiné úrovni než všichni lidé, s Otcem dokonale komunikoval, ale respektoval úroveň Izraelitů své doby (táta si také hraje s malými dětmi).

Nepřehlédněme, kam nás Ježíš vede. Nepřeslechněme slova o chrámu lidského těla a o možnostech našeho růstu k porozumění Bohu.⁴⁴⁴

Léta jsem se zpovídal z roztržitosti při modlitbě a bohoslužbě.
(Že nás při modlitbě napadne něco jiného, nemusí být ještě hříchem.) Ale pak jsem se proti tomu vzbouřil, přece už při setkání s člověkem se snažíme být pozorní, natož při setkání s Bohem. Hledal jsem, co by mi pomohlo.
Ve škole jsou roztržití (zhruba) dvě skupiny žáků. Jedni se nechtějí učit, druzí se chtějí učit, ale výuka je pro ně pomalá, vleče se.
Netěší-li nás modlitba, může to být podnětem k hledání vyššího stupně setkávání s Bohem. Poznávání Boha a setkávání s ním přece není méně zajímavé než naše „koníčky“.
Ježíš osvobodil své učedníky od strnulosti farizejských technik zbožnosti a ukazoval jim podstatu a smysl všeho.

442 Svitky Písma byly jen v synagogách.

Společná modlitba má, oproti soukromé modlitbě, další rozměr, důležitost a sociálně náboženskou hodnotu. Jen s druhými můžeme být lidem Hospodinovým.

Jen s druhými lze slavit.

Skrze druhé se setkáváme s Bohem („co jste komukoliv prokázali, mně jste prokázali“). Jsme obdarováváni Bohem přímo, nebo skrze ty, kteří slouží nám. Bohu můžeme sloužit skrze druhé (skrze jeho děti).

443 V době trvání jeruzalémské svatyně přinášeli Izraelité své oběti na toto místo (Samaritáni měli svatyni na hoře Gerazim). *Oběti zápalné* byly v Izraeli také dobovým projevem.

Provinilci vyznávali svůj hřích a přinesli svou *oběť*. Ta byla na znamení božího odpuštění přijata. Zvíře bylo zabito a všechno jeho maso spáleno na oltáři. To spálení bylo názorným znamením, že zlo postihuje někoho nevinného (např. beránka). Při *oběti děkovné*, byly spáleny jen ledviny střešní tuk. Maso bylo upečeno nebo uvařeno *k obětní hostině*. *Obětní dar* byl Hospodinem přijat a *obětující* – děkující byli pozváni k hostině božímu. (Hostina patřila podstatně k *oběti* – poděkování. Nebylo *obětujícího* – děkujícího, který by se hostiny nezúčastnil.)

Po zboření jeruzalémské svatyně Římany, oběti skončily a rabíni všechny oběti převedli na *oběti rtů* – na modlitby. Tomu je třeba dobře rozumět. Ani *oběti zápalné* nebyly brány jako trest, nebo pokuta, ale jako vysvobození z viny – nemusíš být trestán. Bůh se nad tebou smilovává, místo tebe zemře jen zvíře. Oběť tedy byla projevem vděčnosti.

444 My stále ve značné míře myslíme pohansky, hrubě kulticky – máme posvátná místa, posvěcené věci – vyňaté z profánního užívání a výlučně zasvěcení boží službě (nerozlišujeme pohanský chrám, *jeruzalémskou svatyni* a kostel). Nechápeme, že Bůh slouží nám (!) a my s ním smíme ve světě a životě spolupracovat na dotváření světa a vztahů podle jeho plánů (to pro nás má být ctí). My Bohu žádnou milost neprokazujeme, on prokazuje milost nám.

Naše bohoslužba velice ustrnula, zkameněla. ⁴⁴⁵

Jak Izraelité slavili Velikonoce v Ježíšově době?

Všichni se samozřejmě velice těšili. Rozuměli té slavnosti (výborným způsobem do ní zapojují už malé děti). Ježíš věděl, které Velikonoce jsou jeho posledními. Jako milovaný Rabi pozval své přátele ke slavení. Podstatou té slavnosti je společné dobrořečení – děkování (o Velikonocích navíc za boží milosrdenství a dar svobody – „vždy budu při tobě v ohrožení zlem stát“).

Obřad začíná děkováním nad chlebem. Ježíš do té modlitby vložil všechnu svou vděčnost Otci a lásku svého srdce.

Učedníci se k dobrořečení připojili (podle své úrovně), dnes se připojujeme my (a snažíme se, aby naše porozumění Ježíšově slavnosti čím dál víc rostlo, není větší slavnosti).

Pak Ježíš řekl neobvyklá slova: „Tento chléb je mým tělem vydávajícím se pro vás.“

Až do konce života učedníci hledali pochopení významu těch slov.

Potom se tři hodiny všichni radovali, jedli, pili, hodovali, dobrořečili, zpívali písně (žalmy mají i vysokou literární úroveň).

Slavnost vrcholila dobrořečením nad kalichem (už předtím s dobrořečením pili víno). Ježíš děkoval Otci, za přátelství, za možnost být člověkem, za krásu světa, za pěkné lidi, které potkal, za to, že mohl pomoci řadě lidí a přivádět je (i nás) k Otci ...

A pak řekl „o kalichu“ naprosto nečekaná slova ...

O krvi, která je prolita kvůli nám (dokud nevidíme mrtvolu nevinného, nic s námi nepohne – viz zavražděný slovenský pár novináře a jeho snoubenky), abychom konečně nahlédli svou nebezpečnost a konečně se obrátili k Bohu o pomoc k nápravě.

O krvi, kterou Ježíš nabízí nám (Bůh není abstinent, ale víno nepije), neboť my potřebujeme transfúzi jeho Ducha.

Manželská smlouva až na věčnost, zpečetěná krví ... (– vydanost až na smrt, dokonce až za hrob; mnoho chlapů ve válce prolilo krev pro získání svobody, manželky při porodu prolíjí svou krev ...)

Svatební hostina Ženicha a nevěsty ... Ohromné drama lásky krásné až k neunesení ...

Jak by nás to mohlo nechat klidné?

Svatba je naší nekrásnější slavností.

Mnoho manželů při početí svých dětí zažívá radost a slast.

Po porodu je může zalít další radost z narození dítěte – to vám nemusím popisovat.

Pak – přes náročnost a těžkosti života – můžeme zakoušet další radosti.

Při večeři Páně se nemusíme nutit do zbožných pocitů, je to závratné dění a veliká radost.

Jsme odpovědní za úroveň Ježíšovy slavnosti a slavení.

Kdo brání radosti ze setkání s Bohem, kdo umrtvuje setkání s Bohem vedoucí k nudě, zaslouží si bič.

Dívejme se na svého Ženicha ... (všichni jsme byli na svatbě, víme, jak se tváří a co prožívá ženich i nevěsta).

Pokaždé prosíme (proč jsou naše modlitby tak krkolomné a sterilní?), aby nás Bůh svým Duchem proměňoval do Ježíšovy podoby!

445 Z kostela jsme udělali chrám, místo děkovné bohoslužby klademe výlučně důraz na *oběť*. Slavíme-li osmdesátiny maminky, přicházíme poděkovat. Čím jsme starší, tím víc nám dochází, koho v ní máme. (Už větší děti vědí, že těhotenství a porod jsou rizikové.)

I když se nevyptáváme, jak dlouho nás rodila a jak těžký to byl porod, překypujeme vděčností za vše, co pro nás udělala a dělá a jakým jedinečným přítelem pro nás je.

Usilujeme o úroveň nevěsty, hodné svého ženicha.
Chceme se mu alespoň trochu líbit a být mu k ruce.
Nechceme být „frigidní“, nechceme trucovitě prosazovat svou zbožnost.
Nevěsta se – nejen při tanci – nechává strhnout k závratné radosti.

2015

3. neděle „čtyřicetidenní“ (postní) Ex 20:1-17 1 Kor 1:22-25 J 2:13-25 8. března 2015

Velikonoce jsou pro židy a křesťany svátky milosrdenství a svobody lidu božího. Připravujeme se.⁴⁴⁶

Kdo si dá práci s hledáním porozumění biblickému textu, je vrchovatě odměněn.
Po dvě biblické hodiny (mimo těch v dřívějších letech) jsme uvažovali nad zkouškou Abraháma...
A co pro nás znamenají slova: „Ty, který jsi na nebesích“?⁴⁴⁷

V prvním čtení čteme Desatero z lekcionáře: „Bůh vyhlásil všechna tato přikázání ...“ V Bibli je to jinak ... My často vyučujeme náboženství z druhého konce. (Vyučujeme děti, dospělé už ne, a začínáme příkazy a zákazy.)

446 V židovském velikonočním vyprávění se mluví o čtyřech různých synech, kteří se ptají každý po svém na smysl Velikonoc: moudrý, zlý, prostoduchý a ten, který se už ani neumí ptát.

- Moudrý se ptá na různá přikázání. Tomu je třeba vysvětlit všechna přikázání o velikonoční večeři – pesachu.
- Zlý se od slavnostně stolující obce distancuje a ptá se, proč se utrácí tolik peněz. Někdo by mu měl vyrazit zuby a říci: „Lidé jako ty by neměli být spaseni.“
- Prostoduchý se ptá jen na to, co se tu slaví. Mělo by se mu dostat odpovědi, že se děkuje Bohu za záchranu.
- Poslední se ptát neumí, takže se neptá na nic. Měla by se mu vštěpovat různá vyprávění od začátku do konce.
- Vedle těchto čtyř synů se často zmiňuje ještě pátý – nepřítomný.

Čtyři synové bývají přirovnáváni ke čtyřem generacím. Moudrý symbolizuje Židy na konci 19. a na začátku 20. století, když dodržovali židovské tradice. S počátkem asimilace nastupuje generace zlého, který se ptá, k čemu jsou náboženské rituály vlastně dobré. Děti tak přestávají základům náboženství rozumět a jako generace prostoduchých se jen ptají, co vlastně to náboženství je. Jejich potomci už praktikování náboženství vůbec nezažili, a nejsou proto schopni se na něco zeptat.

(Marc Stern, Svátky v životě židů)

447 V Poznámkách před týdnem o Abrahámově oběti jsem úmyslně nejprve mluvil o zákazu lidských obětí, protože je nemáme vyřešené. Ani Ježíšovu obět'.

(Někdo např. říká, že Bůh nepřijal Abrahámovu obět', až Ježíšovu obět' přijal.) Bůh má úctu k životu jako nikdo z nás! Lidské oběti si nepřeje!

Už uvozující věta říká: „... Po těch událostech chtěl Bůh Abrahama vyzkoušet.“ Abrahám se spolehl na Hospodina v nejužší krajině. Svěřil se do jeho rukou – ne slepě, a očekával řešení.

Zkušenost Abraháma, Mojžíše, Davida, Jáel, Júdit ... je pro nás životně důležitá, pokud bereme vztah s Bohem vážně (český Bivoj je jen pověstí).

Při vybírání parašutistů k popravě R. Heydricha se někteří dobrovolně hlásili. Čurda nebyl uvážlivý ani bohabojný.

Dobrá zkušenost druhých s Bohem nás směřuje k důvěře Bohu. Toužíme po moudré a milující autoritě.

V dobách zkoušek a ohrožení nemá být člověk opatrnícký a zdrženlivý; je-li ve hře existence a zánik člověka nebo nějakého lidského společenství, je neutralita (natož lhostejnost a zbabělost) zločinem!

(To platí i o současné situaci na Ukrajině.)

Bible nejprve na příbězích ukazuje velikou péči Hospodina k Izraeli a řadu záchranných činů v situacích, ve kterých Izrael neměl – z lidského pohledu – nejmenší naději na záchranu.

Jako je srdce dítěte poznamenané rodičovskou láskou, tak je Izrael poznamenan péčí Hospodina, zasažen jeho milosrdným dotykem a záchranou.

Hospodin říká Izraeli: „Budu tě těšit jako maminka těší své dítě (maminka dítě kojí, chová, utěšuje, pečuje o ně ...) budu o tebe pečovat jako otec o svého synáčka (táta se sklání ke svému synu, hraje si s ním, učí ho, bere ho s sebou na všelijaké výpravy, chrání ho před nebezpečím a zachraňuje ze smrtelného ohrožení).

Kdo zažije dobré rodiče, nechtěl by je vyměnit za jiné. Je jejich péčí navždy ovlivněn a nasměrován, poznamenan.

Hospodin říká Izraeli: „Jako je nevěsta okouzlena dobrým a statečným ženichem, tak budeš uchvácen mnou – vybral jsem si tě za svou snoubenku.“

Izrael dobře ví, že není urozenou nevěstou, byl původně pohankou, „holkou z ulice“ (ví to, vždyť těmto sklonům dokonce občas propadá – smilní s cizími bohy). Izrael si (někdy) váží toho, že Ženich své manželce pomáhá, aby se dostala na úroveň „první dámy“.

S vděčností a hrdostí Izrael přijal manželskou smlouvu nabídnutou Ženichem.

„Manželská smlouva je prohlášením Hospodina: „Jsi mou nevěstou. Manželkou Jediného“ („Jediný“ je jméno boží.)

Tak Bible popisuje jednání Boha s Izraelem.

Ten, kdo slyší Boží hlas a vydá se na cestu záchrany a života, „vychází z Egypta“, staví se (s Bohem a bratřími) proti zlu a do zachraňování smrtelně nemocného světa.

Kdo přijímá boží přátelství, kdo se nechává vyučovat a formovat Boží péčí, ten smí patřit do lidu božího a do království kněží. Na přátelství Boha odpovídá – vstupuje do boží služby světu.

Je životním vyznavačem božího Jména (životního programu).

Váží si závratného štěstí být Nevěstou.

Poznámka k výchově našich dětí: Vyrůstají-li děti v ovzduší důvěry, slouží-li jim rodiče, vidí-li děti na rodičích křesťanskou kulturu života, způsob jednání těch, kteří mají v žilách královskou krev, nechávají-li se vést Ježíšovým duchem (v Bibli je krev jedním z obrazů ducha), zakouší-li tuto krásu, pak mají otevřenou cestu k vydání se na cestu s Bohem.

(Děti šlechticů a židovské děti, které vědí, že jsou z královského rodu, jsou na své duchovní bohatství hrdí. Svého predikátu, urozenosti, šlechtictví – jako způsobu jednání – se nezříkají. „Umí je nosit.“

Součástí manželské smlouvy je Desatero. (Ta smlouva je nerovná, Bůh slibuje Izraeli mnoho a Izrael jen to, že se bude jako Nevěsta chovat.)

Desatero v Bibli začíná slovy: „Já jsem vás vysvobodil ze smrtelného ohrožení a otroctví. Vždy vás budu zachraňovat ze zla.“

Utéci z koncentráku vyžaduje velkou odvahu.⁴⁴⁸

Ti, kteří měli odvahu odejít, na vlastní kůži zažili (až na cestě ke svobodě) slitování, pomoc, věrnost a velkorysost svého zachránce.

448 Faraó byl tvrdší a tvrdší k hebrejským otrokům (srov. Ex 5. kap.).

Velitelé koncentračních táborů krutě a exemplárně trestají ty, kteří se pokusí o útěk. Dokonce z vězňů vytvářejí rukojmí. (Za uprchlého vězně velitel Osvětimi odsoudil k pomalé smrti hladem 10 vězňů. V Gulagu po útěku vězně býval někdy popraven každý pátý vězeň.)

(Objevit, poznat přítele, partnera, může jen ten, který mu naslouchá a vydá se s ním na společnou cestu.)

Desatero je v Bibli vyslovené jinak než jak ho říkáme my.

Nabízím vám překlad Desatera biblisty Doc. Jiřího Beneše, žáka prof. Jana Hellera.

Mojžíš vystoupil k Bohu. Hospodin k němu zavolal z hory:

„Toto povíš domu Jákobovu a oznámíš synům Izraele:

Vy sami jste viděli, co jsem učinil Egyptu. Nesl jsem vás na orlích křídlech a přivedl vás k sobě.

Nyní tedy, budete-li mě skutečně poslouchat a dodržovat mou smlouvu, budete mi zvláštním vlastnictvím jako žádný jiný lid, třebaže má je celá země.

Budete mi královstvím kněží, pronárodem svatým.“

Všechn lid odpověděl jednomyslně: „Budeme dělat všechno, co nám Hospodin uložil.“

(Ex 19:3-6. 8)

„Já Hospodin, tvůj Bůh; (který) tě vyvádím z domu otroctví.

(Proto):

– pro tebe neexistuje bůh cizích. Nečiníš si žádný obraz toho, co je na nebesích nahoře, na zemi ani v moři. Neklaníš se jim a nesloužíš jim.

Já jsem Hospodin, tvůj Bůh, Bůh žárlivě milující. Dohlížím na vinu otců na synech do třetího i čtvrtého pokolení těch (*aby se z vin co nejdříve uzdravili*) a prokazují milosrdenství tisícům pokolení těch, kteří mě milují a má přikázání zachovávají.

– nenesesh jméno „Hospodin je Bůh tvůj“ nadarmo, protože takého Bůh neočistí.

– pamatuj na den šabat pro jeho svatost. Šest dní sloužíš a vykonáváš své poslání. ...

Proto žehná Hospodin šabat a činí jej svatým. ...

– Važ si svého otce a matky své, aby se prodloužily dna tvé na zemi, kterou Hospodin Bůh tvůj dává tobě.

– nezabýváš.

– nesmilníš.

– nekradeš.

– nevydáváš proti svému bližnímu křivé svědectví.

– nedychtíš po ženě svého bližního, netoužíš po domě svého bližního ...

a všem, co je bližního tvého.“

(Ex 20:1-17)

„Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin jediný.

Budeš milovat Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší a celou svou silou.

A tato slova, která ti dnes přikazují, budeš mít v srdci. Budeš je vštěpovat svým synům a budeš o nich rozmlouvat, když budeš sedět doma nebo půjdeš cestou, když budeš uléhat nebo vstávat. Uvážeš si je jako znamení na ruku a budeš je mít jako pásek na čele mezi očima. Napíšeš je také na veřeje svého domu a na své brány.“ (Dt 6:4-9)⁴⁴⁹

449 Naříkám, že jsem se dostal k tomuto překladu až nedávno. Vesnický farář je jako máma v domácnosti – nemá mnoho času na studium. Nebudu věčně naříkat, že nám v semináři mnoho neřekli, ale naříkám, že naše česká katolická církev nepečuje o slovo boží.

Ekumenismus si představuji jako společnou práci pro porozumění Slovu božímu. (Víra je ze slyšení, říká apoštol.) Máme jeden druhého čím se vzájemně obdarovávat.

Tento text vám nevnucuji. Pro někoho je náročné cokoliv v náboženství měnit (každou změnou se cítí ohrožen, protože si myslí, že už je dobrým učedníkem, že už /skoro/ vše zná).

Znovu připomenu: Bůh nemluví k malým dětem, ale k dospělým. Izrael není holčičkou, ale lidem, který už má něco za sebou, určité neblahé životní zkušenosti a selhání. Troskotajícimu lidu nabízí Hospodin pomoc a svou ruku k manželství.

„Jsi mou nevěstou (nic ti nechybí, zahrnuji tě vším, proto nepokukuješ po jiných milcích, neklaníš se žádným božstvům. Nehleď jinou slávu (tvou slávou je, že jsi moje manželka!) Nic ti nechybí, nemáš potřebu si někde přikrádat a pošilhávat po něčem „lacinějším“.

(Nemáš jiných milenců a milenek, neuctíváš jejich obrázky! Žiješ pro náš vztah, neseš moje jméno.“

„Pokud se ti v něčem nedaří, hledej příčinu, řekl jsem ti na začátku, že nebudu mlčet, pokud budeš páchat nějaké zlo.“

Kdo má dobré manželství a rodinu, rád sdílí společné hodnoty.

Vidí-li děti dobrý vztah rodičů, jejich jednání, chování, kulturu rodiny a to, že Bůh je pro nás nejpřednějším rodinným přítelem a příjemnou a nejvyšší autoritou – mají otevřenou cestu k přijetí tohoto bohatství za své.

Tomu, kdo není takto zasažen láskou boží, tomu Desatero nic neříká, může mu připadat jako omezující.⁴⁵⁰

I to dětem vysvětlujeme.

O Velikonocích Smlouvu Hospodina se svým lidem Ježíš inovoval, obnovil a obohatil bohatstvím své péče a obětavosti až na smrt a až za hrob. Milostivě ji nabídl i nám – původně pohanům.

Opět a opět si můžeme krásu a bohatství této Smlouvy užívat.

K evangeliu.

O vyhnání obchodníků z nádvoří pohanů čteme každý rok. Mnohokrát jsme mluvili o užitečné možnosti koupit si beránka nebo vyměnit „košer“ peníze ...

Kdo přemýšlí, uzná, že si potřebujeme dávat bdělý pozor na sklon obchodovat s Bohem.

(Nahrazení vztahu k Bohu a lidem nabízejí „možnosti“ odpustků a dalších katolických pojišťoven. Tento týden zase přišla výzva: „Sejde-li se tolik a tolik modliteb, Bůh učiní to a to.“)

Vyhnání kupců by nebylo zapsáno v evangeliu, kdyby nebylo varováním pro nás. Každý můžeme prosit Ježíše, aby nám pomohl najít, v čem naše zbožnost neladí s jeho zbožností.

Ježíš chce přebývat v nás a uprostřed nás. Není jiného příbytku božího, jiného chrámu.

O 4. neděli mezidobí, jsme četli o vyhnání nečistého ducha z postiženého. Řecký text evangelia mluví o démonu.

Každý má vědět, zda v něm (v jeho domě) přebývají nějakí démoni.

450 I některý prezident řekne, proč bych neměl lhát, podvádět?

Jiný, proč bych si neměl zabírat další území, proč nezabíjet své kritiky?

V druhých vidíme a rozpoznáváme demony snadněji než na sobě. Víme, jací démoni ovládali Hitlera, Stalina, dnešní politiky nebo naše známé.

Apoštolové nám pokorně a poctivě dávají nahlédnout do svého vnitřního života, i jejich demony můžeme pojmenovat.

Tento týden jsem viděl, jak moje příbuzná nepřiměřeně vztekla a ošklivě reagovala. Hned jsem se hrozil ze sebe. Víím o svých démonech, nejhorší ve mně je démon hněvu. To není na exorcismus, ale na vlastní poctivou tvrdou práci na sobě.

Na co nepřiměřeně reagujeme?

Někdo má v sobě démona žárlivosti, lakoty, někoho jeho démon straší, jiného popuzuje k farizejství, povýšenost, chtivosti, pohrdání, pýchy ...

Chceme se připravit na Velikonoce, chceme zase o něco lépe zkulturnit, změnit a připravit „svůj dům“ k přebývání Ježíše.

Ježíš nikde a nikoho nevyzývá: „Klaněj se mi.“ Chce být s námi a bratřími „jedno tělo a jedna duše“ – tak Bůh mluví o manželství lidí a o manželství svém s námi lidmi.

Žité Desatero má krásnou sílu DEKLARACE, která nás povznáší a těší.

Manželská smlouva Hospodina s námi nás naplňuje radostí a hrdostí.

2012

3. neděle postní Ex 20:1-17 1 K 1:22-25 J 2:13-25 11. března 2012

Jak jste si prožili Abrahámovu zkoušku (o které jsme si četli minule)?

Proč Hospodin na Jiftácha nezakřičel: „Nezabíjej svou jedinou a milovanou dceru“?

Platí přikázání i na Hospodina?

Dodržuje je?

Platí i pro něj zákaz lidských obětí?

Proč nezakřičel na Golgotě: „To je můj milovaný syn, toho poslouchejte! Běda, jestli na něj vztáhnete ruku!“

Hospodin nenabízí svou smlouvu kdekomu. Uzavřel ji s Abrahamem – slyšeli jsme před týdnem. Ke smlouvě s Mojžíšem jsme dostali pravidla k dobrému životu, abychom si dokázali uchovat svou svobodu – přesněji svobodu božích dětí.

Ježíš později přizval ke smlouvě také nás – původně pohany (gój: pronárod, nevzdělaná horda; i Izrael byl původně gój).

Hospodin řekl Mojžíšovi: „Toto povíš domu Jákobovu a oznámíš synům Izraele: Vy sami jste viděli, co jsem učinil Egyptu. Nesl jsem vás na orlích křídlech a přivedl vás k sobě.

Nyní tedy, budete-li mě skutečně poslouchat a dodržovat mou smlouvu, budete mi zvláštním vlastnictvím jako žádný jiný lid, třebaže má je celá země. Budete mi královstvím kněží, pronárodem svatým. To jsou slova, která promluvíš k synům Izraele.“ (Dt 19:4-6)

Budeme-li dodržovat smlouvu, nebo pokud alespoň uznáme své chyby a budeme o soužití s ním stát, bude nás Hospodin stále vysvobozovat.⁴⁵¹

Hospodin o nás bude tak pečovat, že nebudeme mít zapotřebí si hledat jiných bohů. Nebudeme mít zapotřebí si přihrádat z peněženky, talíře a postele druhého...

Desatero je součástí 613 „přikázání“ – ukazatelů, pravidel k dobrému soužití.

Pro židy je „Desatero“ krásnou modlitbou vděčnosti.

451 V „postní době“, je dobré si přečíst třeba Dt 4:1-40.

Škoda, že nám je „Desatero“ často nařízením. Učili jsme se je vyjmenovat, nikoliv objevit jako Hospodinovu moudrou a životadárnou péči.

Sobě i dětem je třeba popsat slovo „příkázání“. Je nešikovné.

Lze např. přikázat děvčeti, které otec zneužíval a matka k tomu mlčela (stává se to častěji, než si myslíme), aby své rodiče ctíla?

(Na nás je, abychom se jí ujali a pomohli jí objevit Boha, dar a význam „příkázání“.)

Minulý týden jsme začali starostí Hospodina, jak vymýtit nebezpečné a zvrácené náboženské pověry. Protože jsou těžko vymýtitelné, odvážil se Hospodin položit svého služebníka Abraháma a jeho syna „na skřipec“.

Cítíme s nimi a často se ptáme: „Jak může Hospodin tak krutě jednat?

Ale my potřebujeme tuto léčbu šokem. Neboť my, nikoliv Bůh, jsme schopni obětovat lidské oběti svým božstvům (kariéře, moci, slávě, náboženským představám ...) nebo i my jsme schopni Ježíše obětovat Hospodinu (jako obětoval judský král v 6. století svého syna Hospodinu).

Má být pro nás Ježíšovo vyhnání kupců z chrámu také dalším šokem?

Místní lidé byli naprosto pobouřeni. (O podrobnostech jsme mluvili dříve.)

Co vy říkáte Ježíšovu agresivnímu jednání? Čekali jste od Ježíše něco takového?

Zkusme si to nasvítit.

Po staletí Hospodin káral skrze proroky svůj lid – místo vtahu se mu lidé snažili podstrkovat úplatky. „Vaše modlitby jsou odporným krákoráním, z vašich obětí mi je na blití.“

Ježíš je posledním prorokem.

Kdyby jeho vyhnání kupců bylo pouze kritikou poměrů v Jeruzalémském chrámu, nebylo by asi zapsáno u všech čtyř evangelistů!

Začněme od známých věcí.

Ke správnému porozumění chrámu nám biblické vyučování už poskytlo několik základních informací.⁴⁵²

Když David přišel s nápadem postavit chrám, Hospodin se usmál: „Davide, nalejme si čistého vína, kdo z nás komu buduje dům?“ (Dům v Bibli znamená širokou rodinu a služebnictvo.)

Hospodin Abrahámovi nepostavil stavení, ale věnoval mu pomoc a plány na budování vztahů v jeho domě.

Ve společenství je vždy podstatný duch a vnitřní atmosféra.

Připomeňme si, o co Ježíšovi jde především.

Víme od něj, že Bůh chce přebývat v nás a uprostřed nás.

Bez kostela se můžeme obejít (sejít se slavit Večeři Páně lze kdekoliv), ale bez společenství, ve kterém souzníváme s Duchem Ježíše a Otce se neobejdeme.

Ježíš vždy přivádí lidi k sobě a společně nás vede do boží náruče.

452 – Jeruzalémský chrám si neporučil Hospodin.

– Boží lid se bez chrámu obejde. (Jeruzalémský chrám byl krásnou stavbou; i Ježíš byl smutný z jeho budoucí zkázy.)

– Je matoucí nazývat křesťanský kostel chrámem. Máme brát vyučování slovem božím vážně.

(Máme pečlivě užívat rodný jazyk. Tím více máme přesně a pečlivě mluvit o božích věcech. Úcta se projevuje pečlivostí.)

Přišel, aby nás – uražené, kteří jsme práskli dveřmi otcovského domu – smířil s Bohem a jednoho s druhým.

Pro Ježíše je nejdůležitější dobré soužití lidí (boží království začíná tam, kde se snažíme uspořádat sebe a vztahy s druhými podle Ježíšových pravidel soužití).

Věta: „Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich“, je pro nás stěžejní, ale k porozumění je třeba znát souvislosti.⁴⁵³

Pozvání do Božího království si právem pokládáme za čest.

Ježíšova pravidla přijímáme dobrovolně a rádi (krásnější pomoc k dobrému soužití jsme nepotkali). Kdo se ale podle nich nechce řídit, vylučuje se ze společenství Ježíšových přátel.⁴⁵⁴

Touha po porozumění a spolupráci s Ježíšem a lidmi, upřímnost, pravdivost, poctivost a pokora jsou základními předpoklady pro život ve společenství pokřtěných.

(Pokora je vědomím, že nemám vždy pravdu, že se k pravdě teprve blížím...

Pokora je ochotou hledat vlastní chyby, přiznávat a napravovat je.

Pokora s úctou naslouchá druhému a touží se od druhého něco dozvědět.

Pozemský život je přípravou na věčnost.)

Boží Duch vytváří boží rodinu.

Ve společenství i rodině může vládnout různý duch (ochoty, obětavosti, přátelství, úcty ... nesnášenlivosti, stranicství, rasismu, despotie, podrobenectví ...

Každé společenství se ladí do patřičné atmosféry, někde je ale manipulováno ...

(třeba i v pravé církvi – Kaifášem to nutně nemuselo skončit)

Začněme rodinou, ta je základní buňkou božího království.

Bůh s námi chce bydlet v naší rodině. Rodina je základním chrámem Boha.

Rodině Bůh nabízí veliké požehnání. Manželé mají být obrazem božím – mají poskytovat dětem milující zázemí, zrcadlit jim boží péči a úctu.

Dobré soužití je cílem. Je náročné, víme, jak se třeba společné stolování v rodině může pokazit. Ale to se dá spravit.

Než k rodinnému stolu zasedneme, máme se nejprve smířit.

Ježíšovo pravidlo: „Přinášíš-li tedy svůj dar na oltář a tam se rozpomeněš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem; potom teprve přijď a přines svůj dar“, nepoužíváme jen pro návštěvu kostela – ale i pro soužití v božím chrámu rodiny.⁴⁵⁵

Slušné rodiče mrzí, nestojí-li děcko o rozhovor.

453 Když tvůj bratr zhřeší, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima; dá-li si říci, získal jsi svého bratra. Nedá-li si říci, přiber k sobě ještě jednoho nebo dva, aby ústy dvou nebo tří svědků byla potvrzena každá výpověď. Jestliže ani potom neuposlechne, oznam to církvi; jestliže však neuposlechne ani církev, ať je ti jako pohan nebo celník.

Amen, pravím vám, cokoli odmítnete na zemi, bude odmítnuto v nebi, a cokoli přijmete na zemi, bude přijato v nebi.

Opět vám pravím, shodnou-li se dva z vás na zemi v prosbě o jakoukoli věc, můj nebeský Otec jim to učiní. Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.“ (Mt 18:15-20)

454 Ve sporu nemusím mít nutně pravdu já. Proto Ježíš stanovil tři stupně vedoucí k domluvě. Žádný jedinec nesmí druhého označit za bludaře, heretika. Jen řádný soud církve jednající podle Ježíšových pravidel. Kacířům se takového soudu nedostávalo.

Kolik dětí trpí tím, že pro ně nemají rodiče čas, nejsou ochotni si s nimi povídat, vyslechnout je. ⁴⁵⁶

I na kazatelně a ve zpovědnici se na těchto názorech shodneme.

Ale nakolik Ježíšovo přikázání o smíření používáme pro širší rodinu boží?

Přinejmenším jednou týdně se scházíme ke slavení Večeře Páně. Nelze ji slavit, pokud jsme se nesmířili. (Jet na mši do jiného kostela neplatí.)

Kdybychom dodržovali Ježíšova přikázání, možná bychom se někdy od dveří kostela vrátili a možná by několik neděl byl kostel zavřený, než bychom si vyříkali to, co nás od sebe odděluje.

Ale možná by byl Bůh spokojený.

Ježíšův novozákonní půst přece znamená: „Nech vše stranou, hledej příčinu, proč se stalo nedorozumění, napravte své vztahy, abyste opět mohli zasednout ke stolu jako přátelé.

Už jste se někdy od kostelních dveří vrátili domů? Už jste někdy slyšeli: „Nemůžeme slavit bohoslužbu, dokud si nevyříkáme, co proti sobě navzájem máme“?

Svět by se nezbořil, kdybychom měsíc neslavili. Ale chrám společenství božího lidu bouráme, slavíme-li bez vzájemného smíření.

Vím, že by to ve velkých kostelích nešlo praktikovat, ale tím víc si na toto Ježíšovo přikázání máme každý z nás, jednotlivců, dávat pozor. My, předsedající Večeři Páně především.

Nakolik si v církvi vzájemně nasloucháme (nadřízeným, podřízeným)? Ve farnosti, diecézi??

Je někdo umlčován? Kolik lidí trpí tím, že jej druhý nechce vyslechnout? ⁴⁵⁷

Kážeme lásku k nepřátelům, ale nejsme ochotni vyslechnout Ježíšova bratra.

Často odsuzujeme druhého, aniž jsme mu poskytli možnost obhajoby.

Často své názory považujeme za jediné správné.

455 Ježíš řekl učedníkům: „Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevejdete do království nebeského.

Slyšeli jste, že bylo řečeno otcům: Nezabiješ! Kdo by zabil, bude vydán soudu.

Já však pravím, že již ten, kdo se hněvá na svého bratra, bude vydán soudu; kdo snižuje svého bratra, bude vydán radě; kdo svého bratra zatracuje, propadne ohnivému pecku.

Přinášíš-li tedy svůj dar na oltář a tam se rozpomeneš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem; potom teprve přijď a přines svůj dar.

Dohodni se svým protivníkem včas, dokud jsi na cestě k soudu, aby tě neodevzdal soudci a soudce žalárníkovi a byl bys uvržen do vězení. Amen, pravím ti, že odtud nevyjdeš, dokud nezaplatíš do posledního haléře. (Mt 5:20-26)

456 V neděli jsem viděl film „Lepší svět“. Dva kluci v Dánsku (a souběžně Afričané v Africe) se staví proti zlu. Učitelé banalizují šikanu. Kluci těžko nesou nedobré jednání rodičů. Rodiče věnují málo pozornosti dětem (děti mají často větší trápení než dospělí – ti už mají více zkušeností s jednáním druhých a určité místo ve společnosti). Děti se nedokáží svěřit rodičům (šikana je pro ně velkým ponížením).

457 Co odpovíte na otázku: „Je hezké, že se Jan Pavel II. se několikrát setkal s atentátníkem, ale proč se nesetkal s velkým teologem Hansem Küngem“?

(Proč bývá v církvi odsouzen ten, kdo vysloví jméno třeba Prof. Hanse Künga?)

V Německu a Rakousku si lidé stěžují, že jim vrchnost nenaslouchá. Je to pravda? Proč se nedomluví?

Proč místo dodržování Ježíšových pravidel vymýšlíme vlastní pravidla?

Před sněmem naší církve biskupská konference zadala otázky „laikům“. Po dlouhé měsíce se laici scházeli a odpovídali. Pak byly jejich odpovědi hozeny do koše.

Nám to vyrazilo dech, sklopili jsme potichu hlavu.

Neměli jsme po totalitě dost zdravého sebevědomí a pokory, abychom dokázali říci, že nás to ponížuje.

Apoštol Pavel nás varuje: „Kdo jí a pije a nerozpoznává, že jde o tělo Páně (o nové tělo Páně, které vytváříme my), jí a pije sám sobě odsouzení. Proto je mezi vámi tolik slabých a nemocných a mnozí umírají. Kdybychom soudili sami sebe, nebyli bychom souzeni.“ (1 K 11:29-31) ⁴⁵⁸

Ježíš bere Boha i nás smrtelně vážně (stálo ho to život).

Falešná zbožnost je jedovatá, rozsévá smrt, likviduje proroky.

Bůh není loutka. Bez našeho vzájemného smíření nemůžeme slavit, nebylo by co. Vrcholem božího díla je naše lidské dobré soužití. V tom jsme spolutvůrci. Čím jiným můžeme Bohu udělat větší radost?

Ježíšovo vyhnání kupců z chrámu námi má otřást.

Bohu nemůžeme podstrčit své „skutky zbožnosti“ bez poctivé snahy o dobré soužití.

Byli bychom jako ten vyžírka, který neměl roucho svatební. (Mt 22:11-14) ⁴⁵⁹

Bůh by nám nemohl posloužit (bohoslužba je službou Boha nám, my Bohu sloužíme ještě méně než kojeneček tátovi). A naše účast na bohoslužbě by byla rouháním, braním jména božího nadarmo!

Manipulovat s Bohem je veliký hřích.

Proč tolik lidí říká: „Boha ano, ale církev ne.“?

Lidé často soudí povrchně, ale je na nás, zda zkoumáme svou upřímnost, pravdivost a věrohodnost.

K čemu bohaté chrámy, když je v nich lidem studeno nezájmem, podezříváním a odsuzováním.

Půst od nějakých požitků naše studené vztahy nezahřeje. Srdečnost a vcítění k druhým modlitby nenahradí.

V církvi jsou obdivovaní poustevníci asketického života.

Nemohu soudit druhého, jen se ptám, jak asi samotář roste do podoby boží bez tvrdých nároků společného soužití?

Znáte větší umění než soužití s nejbližšími?

Jak může někdo dojít k pokoře, když se nevystavuje tlakům společného soužití. Když nemá nikoho, kdo by se odvážil mu říkat pravdu?

Vím, jak snadné je milovat lidstvo. Žít s konkrétními lidmi pod jednou střechou je namáhavé.

Proč nejsou v církvi především cenění (svatořečení) tvůrci pokoje, mámy a tátové, kteří vychovali řadu dětí a celý rod dávali dohromady, aby jejich děti stály také o sebe navzájem?

Jak mluvit o lásce, když nevím, jak náročná je to práce, nemám s ní osobní zkušenost?

Zpovědníci domlouvají matkám, které na sebe žalují, že nebyly dost trpělivé na své děti a za chvíli faráři nesnesou v kostele děti, které se trochu vrtí.

K čemu nám jsou všelijaká odříkání, která si vybereme, když nejsme snášliví?

Ježíš nám přesně řekl, co znečišťuje nás – skutečný chrám boží: „To, co vychází z našich úst, z našeho srdce, to člověka znesvěcuje. Neboť ze srdce vycházejí špatné myšlenky, vraždy, cizoložství, smilství, loupeže, křivá svědectví, urážky.“ (Mt 15:18)

Přemýšlívám o tvrzení některých lidí, že mše sloužená zády k lidu je zbožnější.

Dirigent se nedívá někam dopředu (v jeho případě směrem k lidem v hledišti), ale do sboru. Víme, na co dává pozor – aby vše správně ladilo.

458 Kněz se před přijetím Těla a Krve Páně modlí (s bázní před Bohem, s „třesením“, s vědomím vážnosti): „Pane Ježíši Kriste, pro tvou lásku tě prosím ať přijímání tvého těla a tvé krve není mým odsouzením, ale ...“

459 Člověk bez patřičného oblečení na svatbu neoblékl Krista („Šaty dělají člověka“), nepřijal Ježíšův způsob jednání, přetvařoval se.

Farář má dávat dohromady farnost – abychom ladili s Kristem.

Pro kněze je těžší sloužit večeri Páně čelem k lidu. Jak se mýlí ti, kteří si myslí opak. Je jednodušší zvedat oči někam vzhůru nebo se dívat na kříž než se dívat do očí druhých, s nimiž je soužití náročné (neboť svými chybami narážíme na chyby jejich – ze školy si pamatujeme na výsledné vektory).

Je jednodušší se nutit do zbožných pocitů, než si znovu „podat ruce“. Buď jsme tvůrci Pokoje nebo nejsme. Ano, smířování je pracné. Ale je větší radosti, než z očištěného svědomí, z obnovených vztahů?

Buď je naše konání před Bohem upřímné, nebo prolhané.

Bůh není nahoře, buď se s ním setkáme ve svých srdcích – a při společné bohoslužbě také uprostřed nás – nebo se s ním míváme.

Samotář nebo provinilec se raději stravuje sám. Stolování je pro něj příliš náročné, ví proč.

Společná modlitba – na rozdíl od soukromé modlitby – je navíc uměním spolupráce, společným setkáním s Bohem. (Ve společenství se snažím dávat druhému přednost – tak jak to vidím na Ježíši. On nám vždy dává přednost před sebou, vždy nás „do dveří“, do náruče Otcovy pouští první. Nikdy si na talíř nebral jako první. Dokonce myl nohy.)

Nebe je společenství těch, kteří se snaží si vzájemně rozumět a spolupracovat. V nebi poustevníci nebudou.

Nebeské království začíná tady. Buď je stavíme, nebo utíkáme do neskutečného světa.

Ale nestavíme-li, škodíme, bouráme.

Sám Ježíš říká: „Kdo není se mnou, je proti mně; a kdo se mnou neshromáďuje, rozptyluje“. (Mt 12:30)

Ježíš ví, co v nás je, říká poslední věta nedělního úryvku z evangelia.

Ježíšovu pobouření proto kupčení s Bohem potřebujeme rozumět.

K čemu by byl kostel bez lidí? K čemu by byl sebevyšperkovanější kostel provoněný kadidlem bez srdečných, otevřených a úctyhodných vztahů?

Ježíš nás nejen varuje, nabízí nám pomocnou ruku, pozvedá nás. Neodvrací se od nás, přesto že máme zkažený dech („z našich úst, z našeho srdce, vychází špatnosti“).

Přesto – nás nečisté – zve ke svému stolu.

Chce po nás jen upřímnost, rovné jednání a touhu po smíření a porozumění s druhými.

Zřekneme-li se své povýšenosti – vyklidíme-li si ze srdce to zlé, rád nás uzdraví a obdaruje, duchem božím. Taková je služba boží (bohoslužba). Bůh slouží nám, ne my jemu.

2009

3. postní Ex 20:1-17 1 K 1:22-25 J 2:13-25 15. března 2009

O řadě věcí si myslíme, že je známe ...

Kdo by neznal Desatero? Dříve je uměl skoro každý vyjmenovat. Dodnes je mnozí pokládají za omezení v životě.

Znáte „Čtyři dohody“?

Jaroslav Dušek a někteří naši chlapi o nich dobře mluví.

Ve společnosti, kde mnoho zásad upadá a šíří se heslo: „Nevaž se, odvaž se“, potřebujeme objevovat, na čem život stojí a co podkopává vztahy.

Kdybychom řekli: „Desatero je víc než Čtyři dohody“, byla by to pravda, ale kdyby nás slyšel žid, možná by si s hrдостí pomyslel: „To my máme ve smlouvě „613“ pravidel k životu.“⁴⁶⁰

⁴⁶⁰ Rozdíl mezi „4“, „10“ a „613“ je jako rozdíl mezi koloběžkou, kolem a autem.

Která věta z Desatera je nejdůležitější?

Ta, která se před naším Desaterem v náboženství neříkala. ⁴⁶¹

Opět připomenu, že „Desatero“ slyšeli Izraelité po vysvobození z Egypta. To bylo víc, než když jsme byli před dvaceti léty na Letné, dokonce víc než pro mnohé lidi konec války v r. 1945.

„Já jsem tvůj Bůh, který tě zachránil z koncentráku ..., který ti nabízí ruku a vezme si tě za manželku, aby tě navždy ochraňoval a pečoval o tebe.

Nic ti v životě nebude chybět, nebudeš si muset, jako třeba v koncentráku, zachraňovat život krádeží chleba, nebudeš muset smekat před kápem nebo esesákem, kteří se staví na místo Boha, nebudeš muset lhát, nejen při výslechu ...“

Boží péče jde ještě dál než jen k vnějšímu osvobození. K veliké vnitřní svobodě božích dcer a synů.

„Nikdy jsem s tebou nemanipuloval a nikdy s tebou manipulovat nebudu. Jsi svobodný. Věřím, že se ti život se mnou bude líbit. Ty sám budeš toužit osvojit si šlechetné jednání, ukážu ti, co to znamená mít rád, jak to vypadá a jak se to dělá. Budeš-li chtít, naučíš se to. Pomohu ti.“

S tím vším máme své zkušenosti, i s odpouštěním. ⁴⁶²

„Izraeli, budu o tebe tak pečovat, že nebudeš v ničem strádat, jeden den v týdnu si uděláme čas na sebe a své blízké, nebudeš zneužívat mé jméno a ani jména druhých, nebudeš podvádět a manipulovat, nebudeš mít zapotřebí krást z cizího talíře, peněženky ani cizí postele. Budeš tak bohatý, že nebudeš dychtit po tom, co mají druzí. ⁴⁶³ Já jsem Tvůj Bůh, který se o tebe stará, který je milujícím manželem.“

„613“ (pravidel k životu) je součtem 365 dnů slunečního roku a 248 částí lidského těla (podle dávných představ).

Je to číslo symbolické (biblických pravidel – přikázání – je prý 611), pokrývající vše, co člověk potřebuje k životu a ke vztahu s Bohem a lidmi.

Všechno, co vám přikazují, budete bedlivě dodržovat. Nic k tomu nepřidáš a nic z toho neubereš. (Dt 13:1)

Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit.

Amen, pravím vám: Dokud nepomine nebe a země, nepomine ani jediné písmenko ani jediná čárka ze Zákona, dokud se všechno nestane.

Kdo by tedy zrušil jediné z těchto nejmenších přikázání a tak učil lidi, bude v království nebeském vyhlášen za nejmenšího; kdo by však zachovával a učil, bude v království nebeském vyhlášen velkým. (Mt 5:17-19)

461 V katolických Katechismech bylo uváděno Desatero nešťastně zestručněné. Porovnejte si biblický text s vaší pamětí. Které ustanovení se v katechismové verzi Desatera nevyskytuje? Je to dobře?

Všimněte si, na kterém místě v Bibli je ustanovení „nezcizoložís“ (i když v Písmu nejsou jednotlivá ustanovení očíslována).

Pohlavní jednání bylo podle „katechismového“ číslování pojmenováno „šestkou“ - sexem. („Měli spolu šestku“, „Skončilo to šestkou“.)

Pan farář říkal: „Děti, letos půjdete poprvé ke svatému přijímání. Nejdřív se naučíme hříchy.“

462 Nedávno jsem říkal, je to jako v rodině, máme se rádi, přejeme jeden druhému, u nás nikdo nic druhému nesní, na nic si nemusíme hrát, můžeme být k sobě upřímní, můžeme poprosit druhého a ten se nám nevysměje a nenechá nás v nouzi ...

463 Poslední ustanovení Desatera říká: „Nebudeš dychtit“.

Když jsme vyhodili třetí ustanovení Desatera, rozdělili jsme desáté ustanovení na dvě – tak se zachovala „Desítka“.

Dnešní svět na nás útočí nejen reklamou a trhem (který je postaven na uspokojování stále větších potřeb - jinak bude krize!?). Svět nás svádí k dychtění.

My této větě - po zkušenosti s Ježíšovým přátelstvím (až na smrt) - můžeme rozumět více než židé. Máme někoho, kdo přeje našemu životu, kdo o nás pečuje a obdarovává nás. O Ježíši říkáme: „Získal si naše srdce, zamilovali jsme si jej a chceme se mu podobat“.

Ustanovení popsaná v Desateru nám nepřipadají jako rozkazy omezující náš život. Jsou moudrými radami k pěknému životu.⁴⁶⁴

Vyprávěl manžel: Uprostřed noci mě moje manželka, která byla v sedmém měsíci těhotenství a čekala naše další dítě, probudila a pošeptala mi: „Já vím, že je noc, ale já mám strašnou chuť na čokoládovou tyčinku – nejraději s arašídý“.

Po hodině ježdění po městě jsem si vzpomněl na jednu benzinovou pumpu, kde přesně tyto tyčinky prodávají.

Že je to pěkný příklad láskyplného projevu? Zamilovaní tomu neporozumí tolik jako lidé žijící spolu v manželství řadu let.

Tím manželem byl americký rabín Lawrence Kushner. Svou ochotu udělat své ženě radost živí také z vnímání Boží lásky k sobě.

Kdokoliv může říci: „K tomu, abych splnil i po letech manželství své ženě její přání, nepotřebuji být věřící“. To je pravda. Sláva každému, kdo umí mít rád a plní přání toho druhého.

Ale pokorně říkáme: „My to máme lehčí, máme z čeho rozdávat, jsme obletovaní láskou boží“.

I z dítěte, které nezažilo rodičovskou lásku, může vyrůst milující manžel a rodič. Tomu, kdo měl pěkné dětství, to půjde snadněji.

Z Desatera je nejdůležitější první věta, připomínající rodinnou zkušenost s Bohem (takovou zkušenost, v takové míře ve „Čtyřech dohodách“ nenajdeme), která připomíná Boží péči.

Každý vztah potřebuje udržovat jako plamen ohně!

Žijeme v přátelstvích rovnoměrných i nerovnoměrných.⁴⁶⁵

K životu je třeba nejen jídla a pití, také přátelství a služby. Přijímání i dávání. Potřebujeme někde čerpat, abychom měli z čeho obdarovávat.

V dětství jsme mnoho a mnoho přijímali. Postupně jsme se učili také druhému posloužit, něco pro druhého udělat. Postupně jsme čím dál víc zakoušeli, že udělat radost druhému je pěkné a je zdrojem zvláštní radosti. („Blaženější je dávat než přijímat.“)

Výchozím stavem je přijímat lásku druhých – včetně Boha (třeba neuvědoměle).

Ale stále potřebujeme někde čerpat.

Pro zamilovaného není těžké udělat radost tomu, koho máme rádi. Díky hormonům, nebo co to je, se dokážeme vypnout k výkonu. Jenže zamilovanost asi do dvou roků přejde. Co dál?

Ten, kdo chce mít rád - kdo se pokouší mít druhého rád - je vděčný své manželce, když jej v noci vzbudí a řekne mu, že má chuť na čokoládovou tyčinku.

Zamilovaný si naivně myslí, že díky své „pravé“ lásce umí uhodnout přání toho druhého.

464 Kdo je poučen, naslouchá i ostatním ustanovením z „613“. Jsou víc než jen inspirací k spravedlivému životu. Jen některá jsou překonána. Řadu z nich Ježíš dotáhl výš, k většímu umění v soužití s druhými.

Kdo udělá s druhým dobrou zkušenost, zajímá se o jeho další nabídku, zboží, služby, knihy, filmy, zábavu ... Podobně nás zajímá další a další Moudrost Boží sloužící našemu životu.

465 Vztah Boha k nám je nerovnoměrný stejně jako vztah rodičů k dětem. Manželství je rovnoměrným vztahem.

To až když láska trochu vyzraje, pozná, že i veliká láska jen zřídka nahlédne do duše druhého.

Bůh je moudrý – nenechá nás hádat, čím mu uděláme radost, čeho se máme vyvarovat nebo v čem se máme polepšit. Bůh nám vše ukazuje a vysvětluje – jako milující rodiče, jako přítel příteli. ⁴⁶⁶

Chápeme strádání chudého nebo toho, s kým manželka nespí. Od strádání je jen krok k dychtění. Dychtění si možná lze tvrdě zakázat. Bůh nad námi nestojí s bičem v ruce.

Ten, kdo se nechá vést láskyplným vztahem a milující moudrostí Boha, ten „dostane za odměnu“, že už nebude nezřízeně dychtit po tom, co má druhý. Přesněji řečeno, ten, kdo spočívá v boží náruči a nechává se Bohem vést, ten zakouší, že jeho touha bude naplňována víc, než kdy vůbec pomyslel ... Takový už nebude.

(V Bibli je mnoho vět na způsob: „Já jsem Tvůj Bůh, který tě má rád, chrání tě a nedá nikomu ...“. V Bibli je také mnoho další moudrosti vedoucí k naplnění našich přání. V kostele se scházíme s druhými jako rodina dětí, které vědí, koho ve svých rodičích mají. Máme proč slavit, zakoušíme, jak nám je Bůh blízký a kým i my pro něj jsme.)

Vyhnání z chrámu je velice závažnou událostí. Mělo řadu příčin. Někdy jsme na návštěvě svědky hádky hostitelů. Může se nám zdát, že hádka vznikla pro malichernou věc. Ale ta malicherná věc mohla být poslední kapkou, kterou přetekla nádoba trpělivosti.

Ježíš nás vede k řešení sporů hned na začátku.

Máme se je naučit řešit dobrým způsobem.

K vyhnání kupců z chrámu nemuselo dojít. Není to nic pěkného.

Ta scéna pro nás platí ne méně než pro tenkrát vyháněné. K našemu vyhánění by už nemuselo docházet...

Máme si - konečně - porovnat, jaké názory má Bůh na oběť a naše modlitby. (Pozor, oběti v chrámě byly ustanovené Hospodinem a to, co se odehrávalo na nádvoří pohanů - vlastně „před kostelem“ bylo dobrodiním pro poutníky.) Už jsme si to někdy dost podrobně vysvětlovali.

2006

3. neděle postní Ex 20:1-17 J 2:13-25 19. března 2006

Často rychle poznáme, jestli se rodiče baví s dětmi nebo ne. Ty druhé jsou v něčem zaostalé.

Bůh se s námi baví. Královským způsobem biblického sdělení je příběh.

Před týdnem jsme slyšeli v 1. čtení o Abrahámově oběti. Zůstal vám otazník? Jaký je rozdíl mezi Abrahámem, Jeftem (Sd 11. kap.) a Hospodinem při obětování svého dítěte? Když dva dělají totéž, nemusí to být totéž.

Biblické příběhy jsou k objevování. Objev je zážitkem.

Vyhnání prodavačů z chrámu je provokativní scénou. Křiklavou! Peckou mezi oči! Ježíš nás chce vyprovokovat k přemýšlení. Tenkrát Židy, dnes nás!

Vyhnání z chrámu není odbytou věcí. Vůbec nejde jen o Židovský chrám.

466 Pětiletá dcera prostitutky si mně stěžovala: „Máma mě hned bije a neřekne mi, jak to mám dělat dobře.

Když se mámy zeptám, co mám dělat líp, řekne: „Na to si musíš přijít sama.“

Oběti byly přece přáním Hospodina. Prodej zvířat k obětování i směnárna se odehrávaly na nádvoří pohanů a byly rozumným zřízením. Zkuste hnát ročního beránka z vaší obce do katedrály. Římské mince s obrazem římského císaře jako božstva se nemohly používat k placení chrámové daně.

Mimochodem, Ježíš byl kloudný chlap. Když opilec obtěžuje v tramvaji ženu, nic mu nevysvětlíte, nezbývá než napadeného bránit.

Ale v chrámě nikdo napaden nebyl. Proč Ježíš tak „vyvádí“? A nebylo to horší, než někoho přetáhnout provazem, rozházení peněz? Představte si, jak se kutálí peníze a někdo v davu přišlápne minci, a když se nikdo nekouká, strčí ji do kapsy. Co je horší, chytit nějakou ránu nebo přijít třeba už jen o pětistovku? Domýšlejme tu scénu pečlivěji. Nebojme se klást otázky.

Nezdá se vám tedy Ježíšovo jednání neúměrné? Možná bychom čekali, že na vraždu Jana Křtitele bude Ježíš reagovat silněji.

Vyhnání prodavačů vybočuje z Ježíšova jednání. (Podobně prokletí fíkovníku. Mt 21:18-20) Co s tím uděláme? Co si o tom myslíte? Nejhorší by bylo vše odkývat, ale z toho by byl Ježíš smutný. Obojí je „hlasitým“ varováním před nebezpečím. Když se dítě vrhá bez rozhlídnutí přes silnici a jede auto, zakřičíme na něj.

Ježíšovo jednání často ukazuje dál než jen k prvnímu horizontu. Uzdraví-li Ježíš slepého, ukazuje zároveň na potřebu uzdravení naší slepoty vnitřní. Ledacos nechceme vidět.

Proroci mnohokrát kritizovali obchodování a manipulaci s Bohem.

Vyhnáním prodavačů Ježíš křičí: „Bůh nepotřebuje oběti!“ Nemanipulujte s Bohem! Naslouchejte Bohu!“

Izraelité přicházeli do chrámu obětovat, ale nerozuměli si s Bohem. Zanedbali vztah s Hospodinem. Podobali se lidem, kteří v rodině žijí pouze vedle sebe. Nechci Židům křivdit, nejde o soud, ale o popsání chyby. V životě s Bohem nejde jen o plnění náboženských povinností. Nejde jen o spořádaný život. Nejde ani jen o duchovní život – to bychom mohli být buddhisty. Křesťanství je něco jiného. Porozumění si s Ježíšem a spolupráce s ním.

Ani v manželství nejde obchodovat. „Já vykydám králíkům a ty se mnou budeš spát“. „Já tě přijdu navštívit do domova důchodců a ty mě dáš půlku důchodu“. „Já přinesu jedničku a ty mě pustíš na diskotéku“.

Ježíš je proti obchodování s Bohem. Nechci mluvit mnoho konkrétně, každý můžeme přemýšlet. Za mši lze poukázat tolik a tolik milostí duším v očistci, křest je vstupenkou do nebe, tato modlitba je tak a tak účinná.

Ježíš tvrdí něco jiného. Modlitba nemá pohnout s Bohem, ale s námi. Půst má pohnout s námi – potřebuji shodit 5 kg, potřebuji se osvobodit od závislosti na televizi, potřebuji dát do pořádku vztah s manželkou. Modlitba není odkýváním nebo opakováním něčeho, čemu nerozumím, ale setkáním se s Bohem, nasloucháním, hledáním porozumění Bohu.

Mohli lidé Ježíšovi rozumět? Chtěl Ježíš po Židech nemožné? Měli přece těžký život, starosti o rodiny, o živobytí, o přežití v římské okupaci. Ano, takový byl nebo je život, ale co dál, máme jen nést tu tíhu života? Bůh nám přichází život uzdravit, nadlehčit, vyvést nás na slunce.

Židé byli hrdí na své proroky. Věděli, že proroci často přicházeli s provokativním jednáním.

S převratnými názory – ty vracely lidi k pravému pokroku.

Židé čekali nového proroka /Eliáše/, a čekali Mesiáše. Mohli počítat se „silnou kávu“.

Ježíš chtěl zachránit Izraelity i jeruzalémský chrám (později, při pádu Jeruzaléma, Římané pobili statisíce Židů). Ježíš chtěl zabránit 1. světové válce a všemu zabíjení.

Až začneme Bohu pečlivě naslouchat a necháme si od něj poradit, bude se světu dařit lépe. Dodneška nenasloucháme. Vyhnutí z chrámu je výchovná lekce, MÁ S NÁMI OTŘÁST! Jakoby ji Ježíš napsal velkými rudými písmeny na zeď jeruzalémského chrámu. Tenkrát se lidé neotřáslí, proto přišlo ukřižování. Nechci mluvit negativně. Ježíš nás chce vyburcovat.

Úcta k Ježíši se projeví zájmem porozumět. Klečením se nenahradí. Nedávno jsem říkal, je-li v Písmu řeč o oslu, je třeba dětem osla ukázat (třeba v ZOO). Jestli je řeč o jeruzalémském chrámu, je třeba vědět, jak vypadal. Informace jsou dostupné. Pak budu vědět, že slova: „Ježíš vešel do chrámu...“, znamenají, vešel do nádvoří pohanů. To byl první prostor chrámového okrsku. Okolo nádvoří byla podloubí, ve kterých se např. v chládku učilo. Tady službu konající kněz zapisoval malomocné. Dalším, hodnotně vyšším prostorem, bylo nádvoří žen. Zde byly chrámové pokladnice. Vyšší bylo nádvoří mužů. V samotné budově židovského chrámu byla předsíň – tam se přinášely oběti. Zde sloužil a tady se setkal Zachariáš s andělem. Velesvatyně byla prostorem, do kterého vstupoval velekněz jednou za rok.

Jíst, učit se i modlit se, můžeme kdekoliv. Třeba pod stromem. Přesto máme jídelny, školy a kostely. Chrám nebyl synagogou (ta byla původně školou a později modlitebnou.) Chrám byl pro Izraelity symbolem zvláštním blízkosti Boží blízkosti a také boží přízně. Izraelité věděli, že chrám bude stát tak dlouho, dokud budou dodržovat zákon („zákon“ znamená doslova chození – rozuměj s Bohem), žít podle smlouvy, podle „příkázání“. Když nežili s Bohem v přátelství, když to nebylo „pěkné manželství“, když nedodržovali „příkázání“, proroci varovali: „Pozor, chrám bude zbourán“. Chrám byl postaven na místě určeném Hospodinem. Židé si nemohou postavit chrám jinde. Může se to zdát tvrdé, ale něco to znamená! Bůh není schizofrenik, který na jedné straně milostivě poslal svého syna do rizikového prostředí a Židům nedopřeje chrám. Odnětí chrámu v Jeruzalémě mluví i k nám. Jak?

Jeruzalémský chrám je symbolem setkávání. Samozřejmě se s Bohem setkáváme především v sobě samotném. Člověk může klečet třeba v „chrámu“ Sv. Petra v Římě a nemusí se s Bohem vůbec setkat.

Ale nezapomeňme, že Židovství je naše výchozí, mateřské náboženství. Zbořením chrámu dává i nám Bůh najevo, že naše prostředky k setkávání s Bohem mají své poslání, a máme je správně používat. Jinak o ně můžeme přijít.

Nemělo by nám unikat, k čemu jsme dostali slovo Boží, k čemu je modlitba, křest, svátosti. Nechodíme do kostela, abychom si uklidnili svědomí, že jsme splnili svou náboženskou povinnost. Bylo by málo se pouze ptát, jestli jsme se modlili roztržitě. Roztržitost nemusí být výchozí chybou. Roztržitost může být znamením, že se buď modlíme nešikovně, nebo nevíme, proč se modlíme. A pak se objevuje roztržitost. Je to stejné jako ve škole. Špatný žák je roztržitý a vyrušuje. Ale i z dobrého žáka, kdyby chodil pět let do první třídy, bude největší zlobil. Ne proto, že se nechce učit, ale právě proto, že se učit chce. Žák, který zlobí ve škole, zlobí proto, že je buď pozadu než průměr nebo vpředu. (Vynechávám sociální postižení.)

Modlitba je setkáním s Bohem. A Ježíš je ochotný nás učit setkávání s Bohem, modlitbě. O naše setkávání s Bohem máme pečovat podobně jako o naše soužití s blízkými.

Víme, že nestačí investovat do svého manželství tolik, jako naši rodiče – i když mají pěkné manželství. Žijeme v jiných podmínkách a jinak, než naši rodiče. Ze stejných důvodů nestačí vychovávat naše děti tak, jako naši vychovávali nás, i když třeba nás vychovávali dobře. Náboženská výbava dřívějších generací nebude stačit nám, navíc byla pod míru. Nevyužijeme-li Ježíšova nabídky o pečování vztahu s Bohem, hazardujeme.

Jeruzalémský chrám a jeho osudy jsou kriteriem naší zbožnosti. Každá generace má svůj úkol nejen v životě s blízkými, ale i s Bohem. Zhruba čtyřicet let (biblicky dostatečně dlouhá doba) po Ježíšově varování byl Židům chrám vzat. Nesetkávali se v chrámu s Hospodinem. Plnili své náboženské povinnosti a zůstávali u svých představ o zbožnosti.

Ježíšova kritéria modlitby jsou dostatečně známá. Navíc Ježíš výborně učí. Říká, vyjděte ze zkušenosti dětí s rodiči, a uvidíte, jak se lze sblížit s Bohem. Dítě zakouší péči rodičů, od jídla, čistoty o tělo, příjemných pocitů, blízkosti, pozorností, dárků, hry, zpěvu, vypravování, čtení knížek, slavností, všech krásných podnikání v rodině, ale i odpuštění, zastání se dítěte, a osobní příklad rodičů, na které může být dítě hrdé. Podobná cesta vede ke sblížení se s Bohem.

Ve všech krásách a příjemnostech života můžeme vnímat osobní projev boží náklonnosti k nám, v práci i odpočinku, v našich starostech i slavnostech. Ve všem můžeme objevit jeho zájem o nás. Pak mizí ostrá hranice mezi modlitbou a životem.

Pak nám nebude hrozit, že přijdeme o svůj chrám – o své setkávání s Bohem. Pak pro mě „chození do kostela“ nebude nudou, nezúží se jen na to, že rád zpívám (a pak mi nebude jedno, co zpívám). Zase je to podobné jako doma. Víme, jak různě může dopadnout nedělní oběd. Můžeme prožít zážitek z oblíbeného jídla s porozuměním a ocením těch, kteří jsou se mnou u stolu. Můžeme se pohádat, můžeme se unuděně nakrmit a přetlouct čas do svačiny u televize. A pokaždé bude třeba na stole naše nejoblíbenější jídlo.

Pokud nepečujeme o vztahy v rodině, o porozumění, o pozornosti a ochotnou úslužnost, upadneme do nudy a časem se rodina může i rozpadnout. Bude nám vzata jako jeruzalémský chrám. Pokud nebudu pečovat o vztah s Bohem, pak se objeví rutina, nuda, „mám chodit sem nebo tam, mám být křesťan nebo hinduista?“

Pokud neobjevím smysl a krásu bohoslužby pro sebe, jak by se mohly do kostela těšit děti? Pokud mě nebaví soužití doma, budou děti utíkat jinam.

To jsou první signály Pak mohou přijít další. A to nemluvíme o horších koncích, kdy člověk upadne do závažných hříchů, s kterými se nemůže sám vypořádat, marně s tím bude zápolit, jeho křesťanství se rozpadne, ani o tom neví, chodí do kostela dál, modlí se, ale kvalita jeho zbožnosti je rozbitá. Může ještě dál chodit do kostela jako Židé do jeruzalémského chrámu, a pak přijde to, co postihlo Židy – odnětí chrámu, odnětí zbožnosti.

Nebudujeme-li živý vztah s Bohem, vzdalujeme se. Neporozumíme si s Bohem. Může se to stát i člověku, který už ušel značný kus s Bohem. Nejen Kaifáš, Saul, bohatý mladík, Jidáš, řada zbožných lidí.

Dokonce můžeme říci, Bůh tomu člověku vezme – právo plnohodnotného setkávání s ním. To je ono odnětí „chrámu“. Židům to Bůh předpověděl. Chrám mohl stát na věky, kdyby plnili přikázání. Přišli i proroci, varovali a nestačilo to. Nemysleme si, že nás nemůže potkat „Zed' nářků.“

Vyhnání z chrámu má mluvit i k nám. Je velmi aktuální. Kněží je stále méně, církev ztrácí vliv, je nezajímavá, to je možná horší, než kdyby byla pronásledovaná.

Loni jsme mluvili o Večeři Páně. Jako malý kluk v „Malé noční hudbě“ L. Aškenazy říká: „Hudba je, když to už nemůžeme vydržet a musíme si zahrát“, stejně Bůh už to nemůže vydržet a stále znovu nás obdarovává, už to nemůže vydržet a zve nás na hostinu Večeře Páně.

Psychologové nám říkají, že manželka, aby se vedle manžela cítila milovaná, potřebuje, aby jí manžel 30x za den nejrůznějšími způsoby projevoval, že ji má rád a že se mu líbí. A manžel potřebuje, aby mu manželka 30x denně dávala najevo, že je pro ni důležitý, co vše umí a že ho má ráda. Neděláme to. Podle toho strádají naši nejbližší.

Loni jsem připomínal, jak si Židé pomohli, když se jim mezi našimi předky těžko žilo.⁴⁶⁷

Židé si řekli, že bohatství života neleží jen v majetku a přízni křesťanů a začali si ještě víc všimnout, co vše dostávají od Hospodina. 120x za den chválí Židé Hospodina: „Buď pochváleno tvé jméno, Pane náš, králi světa, za krásu ranního svítání (nemusíme za tu podívanou platit gójům), buď pochválen za naše děti ..., za mou dobrou manželku...“ dokonce že i na toaletě se modlí.

Bůh ví, co potřebujeme, je skvělý manžel. Bůh nám ve své vynalézavé lásce mnoha způsoby denně projevuje své pozornosti a svou přízeň.

Naše modlitba pro nás může být radostnou reakcí na Boží štědrost. Proč tolik lpíme na oběti. Toho slova se držíme jako klíště (Co bychom také jinak měli v ruce?) Chytli jsme se z Písma výrazu „oběti rtů“ a z modlitby jsme zase udělali oběť, obětujeme klečením, a svaté přijímání obětujeme za toho a za toho. A svoje těžkosti obětujeme, milosti z utrpení poukazujeme na fond hříšníků. Zadostiučňujeme za hříchy jiných. Copak jsem slepý? Přece já už nikdy nemohu prožít svůj život na 100 %. Jakýpak výnos přináším z naslouchání slovu Božímu (srov. Ježíšovo podobenství o Rozsévači: „Jaký užitek ze slova Božího přinášíš? 30 násobný, 60 násobný nebo 100 násobný?) Kolik času jsem já nevyužil. Ale udržuji se v přesvědčení, že mohu zadostiučňovat za hříchy jiných. Zapomínám, že za sebou nechávám slzy a trpkost z nepochopení a manipulace druhých, ani mě nenapadne, že za sebou nechávám velikou ekologickou stopu – tomu my katolíci nerozumíme (žiji v nadměrné hojnosti a nešetrnosti vůči životnímu prostředí) ve zpovědním zrcadle to není.

Ježíš říká, Bůh oběti nepotřebuje. Vaše modlitba není povinností, ať je projevem radosti a vděčnosti. Proč se držíme křečovitě oběti a zásluh pro Boha. „Člověče, pusť své ušmudlané oběti z ruky a nech se obejmout, podívej, přinesl jsem ti čokoládu“, říká Ježíš.

Podívejte se v neděli na mši okolo sebe. Kolik lidí se usmívá? Na koncertě se příjemně tváříme, protože něco dostáváme. Lidé jsou k sobě pozorní, hudba je proměňuje. Proč odmítáme na mši nabídku boží? Proč je pro nás jen plněním nedělní povinnosti. Myslíme si, že my sloužíme Bohu. Přicházíme obětovat. „Obětí se zříkáme něčeho příjemného pro Boha“ říká naše lidová zbožnost. Oběť musí člověka něco stát! (Mohli bychom přece zůstat v posteli, dívat se na televizi ...) „Obětujeme.“ „Podívej se Bože, já nemám prázdné ruce, říká farizej v chrámě, jako tamhle ten.“ Ale nenechá se obejmout. „Já nejsem na nějaké objímání. My jsme byli doma vychováváni k práci a city jsme si neprojevovali.“

Když říkám, kdyby bylo v mé moci, zakázal bych 50 let slovo oběť používat.

Četli jsme si na náboženství z Markova evangelia: „*Učedníci Janovi a farizeové se postili. Přišli k němu a ptali se: „Jak to, že se učedníci Janovi a učedníci farizeů postí, ale tvoji učedníci se nepostí?“ Ježíš jim řekl: "Mohou se hosté na svatbě postit, když je ženich s nimi? Pokud mají ženicha mezi sebou, nemohou se postit. (Srov. Mk 2:19)*

467 Židé nesměli vlastnit půdu, vykonávat řemeslo nebo mít nějaké důstojné povolání. Zatímco křesťané u soudu přísahali na kříž, že budou mluvit pravdu, Žid musel stát na kůži divoké svině a říkat: „Já nečistý Žid ...“ Ještě za Marie Terezie se mohl oženit jen jeden syn ...

Bystré, mile prostořeké děvče, zareagovalo: „Ježíš věděl, že se dlouho nedožije, tak si potřebovat užít.“ To děvče je milé a nábožensky nezkažené. Nezáleží teď na tom, že neodpověděla na otázku. (Víte, co odpoví nábožensky zkažený člověk? Hned na mě zaútočí – jakoby to byl můj názor: „Ale Pán Ježíš přece řekl, přijdou však dny, kdy od nich ženich bude vzat; potom, v ten den, se budou postit“ (v. 20).

Bůh nám dal život a svět, abychom si je užívali. Správně svým dětem dopřáváte radosti. Jeden veřejně známý křesťan, než zemřel na rakovinu, řekl: „Měli jsme krásné manželství a hezkou rodinu, čekal jsem, kdy od Boha přijde volání k utrpení a oběti.“

Benedikt XVI. napsal encykliku „Bůh je láska“. A mnoho věřících nadšeně volá, jaký to objev. Ale těžko ten fakt přijmeme. Ježíš to tvrdí už 2000 let.

Neslyšíme. Potřebujeme obětovat!

Pak se nedivme, že Ježíš, který hlásá nenásilí!!!, vzal bič na ty, kteří přicházejí obětovat.

Jak to, že nespráskal hříšníky, vrahy a prostitutky? Jak si to srovnáme?

Chceme přísnost! Když se nám ji nedostává, naordinujeme si ji sami.

Je velice nepěkné, když děti v obchodě nutí maminku, aby jim koupila, co vidí v regálech. Ale je smutné, když dítě nepřijme, nedopřeje si dárek, který dostalo. S takovým dítětem jdeme za psychologem.

Lidé, kteří měli přísnou rodinnou a náboženskou výchovu, vyžadují přísnost. Přísnou autoritu, v rodině, ve státě, přísného faráře a přísného zpovědníka. Jsou poškozenou obětí tvrdých autorit. Jako alkoholik neví o své závislosti, tak oběť přísné výchovy neví o svém zatížení, o své závislosti. Bez přísnosti není schopen výkonu. A výkon potřebuje – jinak nebude milován. Navíc postižený je přesvědčen, že bez přísnosti, ve které vyrostl, by lidstvo zvlčelo. Je mu vůbec pomoci? Je, ale musel by bez zpěčování naslouchat Ježíšovým slovům a zkusil Ježíšovu léčbu.

Ježíš říká, můj táta je jiný než váš.

Přestaňte být nepřiměřeně tvrdí na sebe a na své děti. Jinak vás nebudou mít děti rádi a přestanou chodit do kostela. Nechte se obejmout a místo pérování druhých si běžte něco s dětmi zahrát.

4. neděle čtyřicetidenní

2018

4. neděle čtyřicetidenní 2 Kron 36:14-16. 19-23 Ef 2:4-10 J 3:14-21 11. března 2018

Je obtížné objevit dobrotu Boha?

Prahne po králi, který by nám vše (za nás) zařídil. ⁴⁶⁸

Izrael nejprve nadšeně přijal velkorysá pravidla pro spravedlivé soužití s druhými, ale později se mnohokrát dopouštěl nelidskostí.

Zotročení Izraelitů mělo svou příčinu ...

„Už nebylo léku,“ je jinou formulací než třeba: „Přetekl pohár.“

Bůh není krutý, pomstychtivý ani nepřející. Jeho „tresty“ mají výchovný charakter. Jakmile Izraelité uznali svou chybu, Hospodin jim mohl opět nabídnout pomoc a péči.

Jsmo Bohu vděční za to, že nás nezavrhl a nezavrhje. Pomáhá nám k nápravě.

Připravujeme se na slavení Velikonoc. Chceme je prožít zas o něco hlouběji než vloni.

Promýšlením „zkoušky Abraháma“, jsme bojovali za svou představu o laskavé tváři Hospodina.

Dnes se pokusíme porozumět Ježíšovým slovům: „Mesiáš musí být přibit na kůl jako Mojžíšův had.“ (Co znamená *musí*? Kdo to nařizuje?) Bude to důležitý boj za tvář člověka.

Rozhovor Ježíše s Nikodémem byl zřejmě obsáhlý. (Vyhledejme si všechna místa o Nikodémovi.)

Nikodém mohl očekávat, že bude řeč o duchovních věcech. O kráse ze setkání s Bohem, o povznášející modlitbě, o obnově slávy božího lidu ...

Nikodém byl z Ježíše zklamán ... „Mesiáš skončí jako nepřítel Izraele“ – co to má znamenat?

„Nazaretský sice připomněl, že Bůh miluje svůj lid víc než matka své děťátko, ale proč v této rozhodující situaci našeho národa, když se všichni těšíme na Mesiáše, je tak pesimistický? Copak nevidí čím dál početnější, krásné a povznášející poutě v Jeruzalémě, všechny ty projevy zbožnosti a prosby? Celý národ u Boha vyprošuje, aby se Bůh smiloval a poslal nám co nejdříve Mesiáše.“

„Nikodéme, Bůh nemusí být přemlouván, ale Izrael potřebuje obrácení! Vzdálil se od Hospodina. I ty – vzdělaný v teologii – se potřebuješ znovu narodit (zasednout mezi začátečníky božího království, mezi učedníky Mesiáše ...).

„Nikodéme, myslíš si, že Izrael je připravený přijmout Mesiáše“?

- „Samozřejmě. Všichni se na něj těšíme, Mesiáš je přece dlouho toužebně očekávaný zachránce.“

„Nikodéme, představení církve poštvou lidi na Mesiáše. Zabijí jej jako odporného hada.“ ⁴⁶⁹

468 Naši předkové si kdysi vysnili dobrého krále Ječmínka, později vzhlíželi k prezidentu „Tatíčkoví“, V. Havlovi vyčítají, že nevyhnal komunisty.

Koho si Židé nebo Češi zvolili a volí? (Často psychopaty bez svědomí.) Nevybíráme podle charakteru. Neumíme rozpoznávat, od koho vychází dobro a od koho zlo.

469 Bez porozumění „Mojžíšovu hadu na poušti“ se neobejdeme. O neposlušnosti Izraele při putování do země zaslíbené, včetně „jedovatých hadů“, jsme už mluvili.

- „Ježíši, proč si to myslíš? Římané by mohli Mesiáše prohlásit za nepřítele, ale to jim nebude nic platné, Mesiáš je nepřemožitelný. Ale pro nás je Mesiáš hrdina!“

„Nikodéme, ty přece víš, jak často byli Hospodinovi proroci pronásledováni a prohlášeni za nepřítele lidu.“

- „Ano, Ježíši, ale dnes nejsme tak primitivní, je jiná doba. Všichni padneme Mesiáši k nohám, dáme se do jeho služeb a rádi mu budeme přísahat věrnost!“

„Nikodéme, kolik lidí podle tebe, Mesiáše přijme?“

- „Většina! Mezi Izraelity je řada kolaborantů, Herodes a jeho lidé táhnou s Římem, ale to jsou prospěcháři, ani ti se Mesiáši nepostaví. A i kdyby, co proti Mesiáši zmohou? Ve veleradě jsme všichni pro Mesiáše.“

„Nikodéme, myslíš si, že Kaifáš, Annáš a kněží přijmou učení Mesiáše? Saduceové přece nikdy nebyli stoupenci proroků. Proroci byli často kritiky kněžstva.

Kaifáš s Annášem jsou velcí diplomaté s Římem, myslíš si, že ustoupí ze své významné pozice a dají se k dispozici Mesiáši? Jsi zkušený muž, víš, co s člověkem udělá moc a vědomí, že jeho názory jsou ty pravé.“

- „Ježíši, máš zbytečné obavy.“

Nikodém odešel od Ježíše zklamán ... ⁴⁷⁰

Nevíme, zda se Ježíš pana profesora ptal: „Nikodéme, jak to, že se z anděla stane ďábel?

Jak se bratr stane bratrovrahem? (Kain, Josefovi bratři ...? Neměli stejnou výchovu?)

Z přítele nepřítel? (Ze Saula pronásledovatel Davida?)

Jak to, že manželé, kteří se měli rádi, se začnou bytostně nesnášet?

Nevíme, jak daleko Nikodém a Ježíš v rozhovoru došli.

V kladení otázek většinou máme určitou hranici, velké množství závažných otázek nás děsí. Proto od nich utíkáme. Hledání a odpovídání má svůj postup. Až když na závažnou otázku získáme odpověď, teprve pak se můžeme pustit do zkoumání další otázky (to známe už ze školy).

Někdy až trápením, z kterého se nemůžeme vysmeknout, jsme donuceni se ptát.

Nikodém se za Ježíšova života jeho učedníkem nestal. Až zděšení z Ježíšova odsouzení veleradou Nikodéma vrátilo k přemýšlení nad tím, co mu Ježíš kdysi v noci říkal. Nikodém si byl vědom vlastního selhání. ⁴⁷¹

Had je obávaný, odporný a zákeřný nepřítel. Zabít hada (přibodnout ho k zemi, useknout mu hlavu, přibít ho zaživa na kůl) je nejen obranou, ale i zadostiučiněním našemu strachu a nenávisti. (Vystavená těla zabitých nepřátel na popravištích nebo jejich useknuté hlavy byly trofejemi vítězů odstrašující vzbouřence a zločince.)

470 „Nazaretský je upřímný a poctivý mladý muž, ale mnohé vidí zjednodušeně a černě. Přehání a je nadměrně kritický ke starším, představeným a kněžstvu. Naznačoval, že i náš Ctihodný soudní dvůr by byl schopen odsoudit nevinného. S tím nesouhlasím! Který národ hledá spravedlnost tak, jako my, Izraelité.

V soudnictví máme jedinečné a veliké pojistky proti nespravedlnosti. A navíc, já sám znám celou řadu velice spravedlivých a úctyhodných členů Velerady, pro ně je nalézání pravdy a spravedlnosti celoživotním krédem. Ježíš je náboženský horlivec a všechno příliš pitvá. Je mladý! Měl by pozitivně myslet a ne jen všechno bourat. Měl by víc vážit životní zkušenosti zralých a úctyhodných mužů.“

„Nazaretský měl pravdu, vládnoucí v církvi začali Ježíše čím dál víc špinit, nadávat mu a nespravedlivě jej osočovat. Proti nařčení o posedlosti není obrany. Když jsem při poradě velerady připomínal, že Tóra nedovoluje odsoudit nevinného, Kaifáš se na mě zle obořil. Všechno delší dobu manipuloval. Při procesu porušil celou řadu pravidel. Utekl od skutkové žaloby proti Ježíšovi a manipulativně strašil krutostí okupantů proti našemu národu. Zbaběle jsem mlčel ...

Nazaretský měl pravdu, že bude Ježíš prohlášen za lživého svůdce lidu. Kaifáš využil strachu našich lidí a podporoval jejich nenávisť proti Římanům, štvál lidi na Ježíše. Útočili na něj, jako smyslu zbavení: „Pověsit, přibýt na kůl, na kříž!. Zabijte ho! Zaslouží si ukřižování! Ukřižovat, ukřižovat! ...“

Jak se ze slušných lidí stávají tyraní a vrazi? – ptal se mě tenkrát v noci Ježíš. Nevěřil jsem mu, že by se slušný člověk mohl tak změnit. Odporoval jsem mu, myslel jsem si, že mám víc životních zkušeností než on. Pokládal jsem se za chytřejšího, než je on ...

Myslel jsem si, že Ježíš lidi podceňuje, vidí je horší, než jsou ...

Přitom – Ježíš se mnou jednal velice laskavě ..., nikdy jsem nepotkal nikoho, kdo by s druhým jednal s takou úctou, jako Nazaretský ...

Celý život jsem se snažil o spravedlnost, nikdy by mě nepadlo, že se zachovám tak zbaběle a podle. Nezastal jsem se nevinného, nepostavil jsem se manipulativnímu jednání velekněze! Jsem také vinen smrtí nevinného!“

Jsme z královského rodu, říká o nás Bůh. Učí nás se chovat královsky. Ale v něčem se přeceňujeme. Snadno a brzy si hrajeme na mistry – a ubližujeme druhým. Podceňujeme náročnost učení o velkorysosti a lásky k druhým. A nedáme si říci. Pak přijde katastrofa.

Ježíš měl pravdu, dokud se na našich rukou neobjeví krev, nevěříme, že bychom byli schopní páchat zlo. Mnoho proroků, světců, moudrých, statečných, spisovatelů, novinářů, obhájců a svědků bylo prohlášeno za zrádce a největší nepřátele říše, církve, náboženství, společnosti ...

Dav má rád veřejné popravy a raduje se z utrpení (skutečného nebo údajného) nepřítele tak, jako když je nebezpečný, jedovatý had přibít. Dav se ukájí tekoucí krví oběti, tělo oběti bezmocně se zmítající a kroučící v bolesti a smrtelných křečích je mu zadostiučiním za vlastní malost. Dav rád spílá oběti a děkuje tomu, kdo jej zbavil nepřítele.

Jenže lavinu něco spustí. Lavina se ovšem předtím připravuje, vytváří. Ničí až později.⁴⁷²

Nikdo o nás nemluví tak pěkně jako Bůh. Nikdo se nám nevěnuje víc než Bůh, který nás vede k ušlechtilosti. Nikdo se nenarodí jako andílek ani jako ďáblík. Máme pečovat o růst svého charakteru a máme si v tom pomáhat navzájem, abychom se nezvrhli. Biblická vyprávění neznají psychologii jako vědu, nepoužívají psychologický slovník, ale o nebezpečí zla mluví dostatečně. Škoda, že její varování před zlem podceňujeme. Hrůzy 20. a 21. století některé lidi přinutily ptát se po „zdrojích zla“. Zanedbání rozlišování zla, slepé plnění rozkazů nadřizených, podceňování propagandy, mlčení ke zlu (k nespravedlivému osočování některých skupin a vydávání za nepřítele), vede ke lhostejnosti a sobectví.

472 Se Slováký pohnula prolitá krev zavražděných mladých lidí. Ale náš prezident vytváří nebezpečnou lavinu nenávisť, spílá novinářů a redaktorům veřejnoprávní televize.

Mnoho lidí spolupracuje se zlem – alespoň na začátku – nevědomky. Ale jiní úmyslně ubližují, zneužívají, ponižují, okrádají, pomlouvají a likvidují nevinné.

Kdo se nezajímá jak poznat a porozumět sobě samému, jak rozlišit spravedlnost od nespravedlnosti a jak spravedlnosti dosáhnout, kdo si nepěstuje kus odpovědnosti za druhé, kdo se neučí solidaritě, kdo k tomu nehledá dobré učitele a vzory, kdo se nepřipravuje na vzdor proti manipulaci a dříve netušeným tlakům – ten může ošklivě přispět ke zruďnostem na druhých lidech.

Nejen diktátoři a státy, ale i „náboženští lidé“ a církve se podíleli na pronásledování nevinných. Pomluvami, šířením nenávisti, svými inkvizitory, honem na čarodějce všeho druhu, mučením a vraždami (někdy to předcházela i snaha o vymýcení zla).

Ježíš nás vede vzhůru!

Ale také nás varuje před svůdci a svody, před zneužíváním svobody a *dychtěním* (desáté přikázání z Desatera) po nezřízeném bohatství.

Kdo má – po hrůzách nacismu a komunismu – odvahu číst o hrůzném vyvražďování a strašném znásilňování všeho druhu, např. při likvidaci Tutsiů ve Rwandě ve 21. století? ⁴⁷³

Poučíme se dostatečně bez toho, že o těchto drastických zločinech budeme vědět?

Po „Osvětami“ a výzkumech význačných psychologů si nemůžeme dělat iluze o své lidskosti a odolnosti proti nákaze zla (kterou šikovně – pomalu, ale jistě postupuje – často v mezích zákonů, které účelově mění). Nemůžeme se už na nic vymlouvat, ani na to, že jsme nevěděli.

Zbabělost je hříchem!

Ježíš říká: „Neuvěříte mému varování před nebezpečím, že se přidáte ke zlu, dokud Mesiáš nebude zaživa přibit na kříž – také vaším přičiněním (ve větší nebo menší míře).

Kdo se odváží pohledět na strašné divadlo mučeného, kdo neuteče pod peřinu, k televizní zábavě, ke sladkostem všeho druhu, kdo se nebude vymlouvat: „Já se na to nemohu dívat“ – ten může být uzdraven.“

Proč nemůže být uzdraven ten, kdo utíká od pravdy? Neví totiž o svém démonu, o zlém viru, o rakovině své duše. Je přesvědčen, že je zdravý; proč by měl vyhledávat doktora?

„Ale ten,“ říká Ježíš, „kdo uvěří mému varování před zlem, ten, kdo vidí mé umučení a věří, že jsem mučen v kterémkoliv člověku, ten, kdo přijde s prosbou o pomoc, toho přijmu s otevřenou náručí a uzdravím jej z jeho vin.“

Kdo na Ukřižovaného pohlédne a uvidí v něm oběť své náboženské nesnášenlivosti a obrátí se k němu jako lotr po pravici, bude zachráněn. ⁴⁷⁴

Co to znamená: „Být zachráněn“?

Kdo důvěřuje Ježíši a nechává se jím vést a vyučovat, ten je zachráněn.

473 Mnoho Hutuů šlo ráno na mši a pak vzali mačety a vyrazili na Tutsie.

474 Jeden z těch zločinců, kteří viseli na kříži vedle Ježíše, se rouhal: „To jsi Mesiáš? Zachraň sebe i nás!“ Tu ho ten druhý okřikl: „Ty se ani Boha nebojíš? Vždyť jsi sám odsouzen ke stejnému restu.

A my jsme odsouzeni spravedlivě, dostáváme zaslouženou odplatu, ale on nic zlého neudělal.“

A řekl: „Ježíši, pamatuj na mne, až přijdeš do svého království.“

Ježíš mu odpověděl: „Amen, pravím ti, dnes budeš se mnou v ráji.“ (Lk 23:39-43)

Zatím často jednáme jako Nikodém. Jako on pokládal pronásledování proroků za věc minulosti („nás se to netýká, nejsme náboženští barbaři“), tak my pokládáme pronásledování Mesiáše za věc minulosti. Myslíme si, že my bychom Ježíše hájili.

Zatím jsem se přinejmenším umě vykroutili z nejhoršího (že vraždíme Ježíšovy bratry) teologickými konstrukcemi o nutnosti prolítí Mesiášovy krve pro odpuštění našich hříchů, aby se na nás přestal Bůh hněvat. Z našich řečí to vypadá, že s nápadem Ježíšovy smrti přišel sám Bůh („Ježíš byl ukřižován, aby se naplnilo Písmo“).

Zůstáváme ve své tmě. Bojíme se vyjít na světlo k Ježíšovi, aby nevyšly najevo naše nedobré sklony. Proč? Copak se Ježíše bojíme?

Při slavení Večeře Páně s největší úctou opakujeme Ježíšova slova: „Toto je kalich mé krve, která se vylévá na odpuštění hříchů.“⁴⁷⁵

Ale Ježíš svou krev neprolil coby oběť Bohu, nechal ji prolít námi, aby nás zastavil, abychom nahlédli na svou nenávist (která často končí prolitou krví), aby zastavil další prolévání krve. To je smysl Ježíšova souhlasu s ukřižováním!

Ale Ježíš nás nepřichází jen usvědčit z hříchů, jde mnohem dál.

Kdo svou nesnášenlivost včas přizná, může být léčen, aby nedošel k nejhoršímu. Ten kdo se už provinil „prolítím krev“ – nenávisť všeho druhu – ten může být Ježíšem zbaven svých vin a spolupracovat s Ježíšem na nápravě světa.

Opakuji: Ježíš prolévá svou krev pro nás, a do nás.

Přichází nás nakojit svou láskou (jako svatou Luitgardu), svým Duchem (krev je znakem Ducha). Ježíš nám nevyprosil odpuštění u Otce (Otec není méně milosrdný než Syn), on nám dává mnohem víc, sama sebe (s radostným souhlasem Otce).

Ve své Hostině nám přináší nejen odpuštění, ale největší lék, posilu a dar sebe sama (jako projev nejvyšší lásky) pro náš nový způsob života s ním.

Před Ježíšovými Velikonocemi jsme si nemohli přestavit tu závrtnou velikost Otcovy a Ježíšovy lásky k nám hříšným, kterou nám projevil.

Toto bohatství každou neděli zakoušíme a žijeme z něj.

2015

4. neděle „čtyřicetidenní“ (postní) 2 Pa 36:14-16. 19-23 Ef 2:4-10 J 3:14-21 15. března 2015

Před týdnem jsme si všímali, jak Boží přátelství ovlivní život toho, kdo slyšel, vyšel na cestu a nechal se obdarovat.⁴⁷⁶

475 Podle mého zjištění si většina lidí stále myslí: „Ježíš svou krev přináší jako oběť Bohu za naše hříchy. Aby nebyla prolita naše krev, Ježíš se nechal ukřižovat za nás a Bůh jeho smrt přijal na usmíření našich hříchů.“
Děláme z Boha velitele Osvětami, který milostivě dovolil, aby M. Kolbe šel na smrt místo Gajovníčka. „Za uprchlé vězně půjde za trest deset vězňů do díry“, řekl velitel. „Chci vidět deset mrtvol. Co jsem řekl, to platí! Pořádek musí být!“

476 Týden jsme promýšleli, jak s námi Bůh jedná, jak nás jeho přátelství pozvedá a ovlivňuje. Proto lid boží: nekrade, nepomlouvá, drží slovo, odvádí poctivou práci, má soucit se slabšími ...

Čím dál víc se chceme stávat obrazem božím.

To je naprosto jiný přístup než jednat „z poslušnosti“.

Kdysi jsem se ptával:

„Mohou si lidé v nebi dělat, co chtějí?“

Hospodin Izraeli (do kterého jsme byli časem přijati i my) daroval Smlouvu („Vždy vás budu vysvobozovat ze zla“).

Jenže my darovanou svobodu ztrácíme.

<u>Propadnutí lidí do pohanství</u>	<u>vyjití Abraháma z Cháranu</u>
<u>zotročení Hebrejů v Egyptě</u>	<u>a jejich záchrana za Mojžíše</u>
<u>zotročení Izraele Babylonem</u>	<u>a jejich záchrana</u>
<u>zotročení Římem</u>	<u>a možnost záchrany Ježíšem</u>
zkáza Jeruzaléma a vyhnání židů	svoboda křesťanů
nespočet válek a pogromů	nové příležitosti ke svobodě
katastrofa 2. světové války	mír, vznik státu Izrael
katastrofa komunistická	darovaná svoboda 1989

Biblické texty nedělí „čtyřicetidenní“ nám připomínají podtržené události.

Stále se opakuje:

Generace, která prožila otroctví, si váží darované svobody.

Další generace slyší, že svoboda je dar, o nějž je nutné pečovat.

Třetí generace často pokládá své bohatství za samozřejmost a „jejich srdce obrůstá tukem“.
Jakpak to bude s námi?

Každý si může přečíst, co předcházelo krizím Izraele a poučit se z toho. Pokaždé to je pohrnutím božími „slovy“ („příkázáními“ a varujícími slovy proroků).

Za Ježíše se židé neprovinili tím, že by odpadli k pohanství, ale kamenem úrazu se jim stala jejich „zbožnost“. (Mesiáše nezlikvidovali pohané, smrtelným nebezpečím se pro něj stali vlastní lidé určité „zbožnosti“, dokonce náboženští představení.)

Ježíši se vysmáli, pohrdli jím a potupili jej popravou pro vzbouřené otroky.

„Nemohou“, říkali jedni. „Mohou“, říkali druzí.

„V nebi se například nesmí házet odpadky na zem“, uváděli první.

„Proč by někdo házel odpadky na zem?“ divili se druzí.

Kdo jsme měli štěstí na dobré rodiče, přijali jsme jejich ušlechtilé postoje za své.

Malá holčička postupně dorůstá na úroveň nevěsty, kterou si vyhlédl král.

Když jsem poprvé četl o přátelství mezi Jónatanem (korunním princem) a pastýřem Davidem, uchvátilo mě to.

Ježíš si úplně získal naše srdce. Jónatan riskoval život, Ježíš život skutečně dal.

Nabízím upravenou modlitbu: „Slyš, Izraeli.“

Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin „Jediný“.

A (proto) miluješ Hospodina, svého Boha, v celém svém srdci a v celé své duši celou svou silou.

A tato slova, která ti dnes říkám, máš v srdci a opakuješ je svým synům

a mluvíš o nich, když sedíš v domě a když chodíš na cestách a když ležíš nebo vstáváš,

a uvazuješ si je jako znamení na ruku a jsou jako náčelník mezi tvými očima

a píšeš je na veřeje svého domu a na své brány. (Dt 6:4-9)

Ježíš řekl Nikodémovi: „Vaši povýšenost zastaví až smrt nevinného, dokud neteče krev, neslyšíte. (Proto musí být vyvýšen Syn člověka.)“

Jenže chybu přiznali jen lidé typu Nikodéma a Ježíšovi učedníci.

Velcí zločinci (nejen nacističtí, komunističtí a jim podobní, ale i náboženští zločinci typu Kaifáše a jeho stoupenců) svou vinu neuznali.

Váleční zločinci se ani nad mrtvolami svých obětí nebo vlastních padlých „synů“, nekáli.

Proč? Otupili si své svědomí. (Např.: „Když se kácí les, létají třísky.“)

Jak to, že ale ani náboženští lotři nepřiznají svá selhání? (Včera se mě ptal jeden z kamarádů, jak to, že kněží kolaborující s komunisty nenahlédli svou vinu? Nikdo se nekál, mimo Aloise Kánského.

Nekněží se kálo více a my – nejen Bůh – jsme to ocenili a s radostí jim odpustili.)

Kaifášovci si jsou jistí svou představou o Bohu: „Sloužili jsme a sloužíme Bohu.“

Ježíš to trefně vysvětluje v podobenství o jílku mámivém. Falešná zbožnost způsobuje mráкотné stavy a je smrtelně jedovatá.

Ano, Bůh nás tak miluje, že k naší záchraně dovolil Synovi, aby k nám přišel.

(I když věděl, že zbožní jsou nebezpečnými šelmami.)

Ale někteří se Ježíšem nechťejí nechat zachránit. Museli by nejdříve nahlédnout a přiznat své selhání.

Z našeho vyučování náboženství (nás duchovních) má mnoho lidí představu, že nás Ježíš bude soudit.⁴⁷⁷

Myslíme si, že před Ježíšem dokážeme říci: „Pane Ježíši, odpusť“, a on nám řekne: „Teď už to nejde, už je pozdě.“

Jenže to žádný zavřezec neřekne. Kdyby to řekl, už může jít do nebe.

To neznamená, že Bůh má nekonečnou slabost pro hříšníky. Pozemský život nám poskytuje dost času, abychom se naučili rozpoznávat dobro od zla. Včas se máme naučit rozpoznávat a uznat svou chybu.

Život je darem od Boha, stejně i Boží péče a jeho milosrdenství, ale s tím se nešeredí.

V podobenství o hloupých slečnách, které měly uspořádat světelný průvod pro ženicha a nevěstu, Ježíš říká: „určitý olej se nedá koupit“. Buď určité návyky získáme, nebo ne.

Vidíme i na jiných věcech, jak je nebezpečné koketování se zlem. Čím víc zapadáme do zla, tím obtížněji z něj můžeme vyjít nebo si nechat pomoci.⁴⁷⁸

477 (Ježíš ale říká, že nás soudit nebude, že by ho to nebavilo. Řekl, že každý o sobě rozhoduje sám. Ti, kteří hledají pravdu, jdou ke Světlu, aby na své jednání lépe viděli. Druzí tvrdí: „My dobře vidíme, my jsme studovaní, my jsme správně zbožní“. (Srov. J 9:40-41)

478 Dříve bylo hraní hazardních her, alkoholismus, užívání návykových látek, obžerství a jiné neřesti hříchem! Dnes říkáme, že tyto věci jsou nemocemi.

Máme sice nějaké sklony, ale s těmi máme pracovat, vzpírat se jim. Na nich můžeme s pomocí druhých vyrůst.

Alkoholikem se nikdo nerodí. Jestli jsem podruhé opilý, mám se poučit! Některé houby jsou už napoprvé smrtelně jedovaté.

(Vrozená homosexualita ale volbou není.)

Dříve se děti učily, co je zlo. Tátové ukazovali dětem svým příkladem, co znamená pevná vůle a pomáhali jim, aby ji děti získávaly. Učili děti rozpoznávat hranice, za které se nejde (nejen, že se nesahá na dráty, spadlé

Ježíšovo Světlo uzdravuje, ale kdo se jím nenechá prozářit, zůstává ve zlu.
Je dobré si k dnešnímu úryvku přečíst J 12:9-11. 26-50.

Ježíš se modlil za své vrahy, ale odpuštění se dostalo jen těm, kteří se káli. Jeden ze dvou ukřižovaných s Ježíšem šel do Ráje.

Chyby druhých vidíme zřetelně. Sebe často omlouváme. O druhých i opilec řekne: „Ten byl nalítej!“

O sobě to nepřizná. O jiných ledaskdo řekne: „To je svině“, ale vlastní sviňárnu si přizná málokdo. Už od určitého věku učíme děti vyhrávat a prohrávat.

Přiznávat vinu můžeme a máme děti naučit tím, že jim to sami přiznáváním svých chyb ukážeme, jak se dá chyba napravit. To je především úkol otců! ⁴⁷⁹

Mnozí si nepřiznali podíl na vraždě Nazaretského. Nechtěli uznat svou náboženskou povýšenost a krutou náboženskou nesnášlivost.

Bůh se jim za Ježíše nemstil, ale nemohl k tomu mlčet, židé nemohli dostat náboženskou svobodu.

Nechávat se ozařovat Ježíšovou pravdou, jeho příkladem lidskosti a zbožnosti je zázračně uzdravující. A je bez vedlejších špatných následků.

Při zhoubných nemocech – v naději, že si život prodloužíme – podstupujeme ale i ozařování nebo léčbu, která má i negativní dopady.

Rakovina dlouho nebolí.

Ježíše prosíme o zdraví. Můžeme ho ale prosit, aby nám pomohl včas rozpoznávat nebezpečí a příčiny i rakoviny duchovní.

2012

4. neděle postní 2 Kron 36:14-16. 19-23 Ef 2:4-10 J 3:14-21 18. března 2012

Mnoho z nás si kupuje noviny nebo nějaký časopis. Jakou cenu bychom byli ochotni zaplatit za nedělní úryvek evangelia, kdyby vycházel tiskem na pokračování poprvé?

Jak si ceníme boží slovo (i když za něj nemusíme platit)? ⁴⁸⁰

na zem, neleze se do klecí mezi šelmy, nevstupuje se do minového pole, nesedá se za volant s alkoholem v krvi ...).

479 Prosím vás, řekněme znovu dnes svým dětem, že stále platí – pokud se přiznají ke své chybě, nebudeme je trestat.

Ponesou následky své chyby (když se budou snažit chybu dát do pořádku, tak jim pak třeba pomůžeme), ale jejich vinu jim odpustíme.

480 Vzájemné porozumění mezi rodiči a dětmi stojí léta práce. Totéž platí o porozumění mezi manžely a mezi Bohem a námi.

Rodič (učitel) má určitý náskok životních zkušeností před dítětem (studentem).

Někdy až po letech porozumíme tomu, co nám druhý řekl.

Bůh má veliký náskok moudrosti a zkušenosti před člověkem.

Někdy až po letech porozumíme tomu, co nám Bůh říká.

Proč Hospodin na Jiftácha nezakřičel: „Nezabíjej svou jedinou a milovanou dceru“? Proč nezakřičel na Golgotě:

„To je můj milovaný syn, toho poslouvejte! Běda, jestli na něj vztáhnete ruku!“ Proč nekřičel v Osvětlení?

Říkalo se: „Farář dvakrát nekáže“ (dříve sloužil kněz jednu mši denně).

Připravujeme se na slavení Velikonoc. Co budeme slavit? Nebudeme čekat až na Velký pátek. Rozhovor Ježíše s Nikodémem nás informuje o příčině Ježíšovy popravky. K dřívějším poznámkám si něco přidáme.

Jen připomenu:

- 1) Ježíš se dostal do střetu na život a na smrt s (právoplatnou) náboženskou hierarchií, protože hájil Hospodina a odkrýval pravdu o falešné zbožnosti. Sebejistí funkcionáři tvrdě hájili svou verzi kultu a svůj výklad církevních pravd. Čekali vítězství Mesiáše a ani za mák si nepřipustili, že neladí s Bohem. Ani později nepřiznali chybu a zablokovali se k nezpůsobnosti být kvasem světa.
- 2) Naše situace v dnešní společnosti může být podobná. Přinejmenším od francouzské revoluce nám ujíždí jeden vlak za druhým. Často jsme stáli za mocnými. Jen církevní proletariát hájil práva potřebných. Dnešní oficiální církev a její fanoušci žijí od slavnosti ke slavnosti. Koho z těch, kterým se dějí veliké křivdy, jsme za posledních dvacet let hájili (vykořisťované zahraniční dělníky, Romy, dlužníky okrádané exekutory i o sociální dávky, lidi s malými platy, např. zdravotní personál v LDN ...)? Mnoho lidí jen nadává. Ve společnosti chybí někdo, kdo by přišel s pozitivním programem. Do tohoto prázdného prostoru jsme nevstoupili. Nabízíme jen svou zbožnost.

Nikodém nepatřil mezi vysoké funkcionáře. Byl poctivý člověk, proroci mu mluvili z duše. Jediné řešení politických poměrů viděl v příchodu mesiáše. Vyhledal Nazaretského (kdyby to udělal veřejně, ocitl by se na černé listině), ale byl zklamán: „Rabi činí veliké znamení – zřejmě s ním je Bůh, ale mluví úplně jinak než naši učitelé. Bůh si možná někdy k něčemu volí prostředky, ale to přece neznamená, že se naše teologie mýlí!“⁴⁸¹

Škoda, že pan profesor nekladl tolik otázek, jako třeba některá ženská, která věděla, že mnoho neví (např. Samaritánka u studně).

Budeme my klást otázky nebo se spokojíme s tím, co tak často slyšíme o nutnosti Ježíšova utrpení z hlediska spásy?

Před 14 dny, u zkoušky Abraháma, jsme si říkali: „Náboženské pověry jsou těžko vymýtitelné“. Možná dodneška. Jak vás uspokojují zaběhnuté teologické odpovědi o usmíření porušené spravedlnosti Ježíšovou obětí?

Bůh nám říká: „Jsi odpovědný za to, co jsem Ti řekl. Vezmi si to k srdci.“ Bůh o nás má zájem. Má zdravé sebevědomí, jeho slovo má svou cenu.

(Také máme vést děti k odpovědnosti a úctě ke slovům. Větším dětem také neopakujeme: „Naříd' si budík, vstaň z postele včas, nasnídej se, připrav si svačinu, vypni sporák, nezapomeň si rukavice, šálu, čepici, klíče, doklady, nechoď na červenou, neodhazuj odpadky na chodník, nepřejídej se, nekousej si nehty, myj si ruce ...)

Léta jsem se ptal, co znamená: „Stíhám vinu otců na synech do třetího i čtvrtého pokolení těch, kteří se prohřešili ...“ (Ex 20:5c, ze čtení Desatera z minulé neděle) Když jsem se dozvěděl, že naše „stíhám“ je lépe překládat „dohlížím“ – aby se vina co nejdříve řešila, ulevilo se mi. (Už jsme o tom mluvili a nebudu to opakovat.)

Po dlouhodobém hledání jsem si tuto nalezenou cenu perlu navlíkl na šňůru kolem krku.

Chutná-li nám na návštěvě dobré jídlo, žádáme o recept. Objeví-li nám někdo při práci s počítačem nebo mobilem něco nového, rádi si to zapamatujeme a začneme to užívat.

Čím to je, že si moudrost boží nezapisujeme za uši? Jakou cenu pro nás má?

481 Studium je pracné, někdo si jej váží víc než samotného hledání pravdy. Jdeme-li léta určitou cestou a pak někdo řekne: „Jdeš špatným směrem, obrať se“, není snadné se obrátit. (Pozoruj své pocity i při návratech na silnici.)

Mě ne. Sám jsem neprošel velkým trápením, ale utrpení druhých se mě odevždy velice dotýká.

Líbí se mi, že americké soudy odsoudí zločince třeba na 250 let...

K jakému trestu by měl být Hitler odsouzen? Ke kolika popravám?

Ale poprava je málo. Jakým ponižením prošly Hitlerovy oběti?

Kolik životů s údělem zavražděných by měl Hitler znovu prožít za desítky miliónů svých obětí, aby došel spravedlivého trestu (spravedlivý trest je „oko za oko, život za život“).⁴⁸²

Kde je spravedlnost? Nejme schopni ji zařídit.

Navíc, kdyby všichni násilníci měli prožít osudy svých obětí, svět by se navždy stal šíleným peklem.

Hinduisté a buddhisté nevyznávají živého Boha, jen neosobní princip dobra a zla.⁴⁸³

Ale kdo je např. schopen rozplést vinu dětského vojáka a ponižení, kterým sám nejprve prošel?

Trest mnoho neřeší, poniženým a ubitým nepomůže (trest má jen výchovný účel, někdy není nutný).

Židovská a křesťanská kultura zná odpuštění. Odpouštíme svým dětem i bližním, nežádáme trest za každou cenu, ale chceme, aby se děcko polepšilo. Je to snad špatné?

Josefovi bratři, Izraelité v Egyptě, David ..., se káli, nebyli popraveni za svá strašná provinění. Ani Kain nebyl popraven.⁴⁸⁴

Platí tato odpuštění nebo ne?

Platí odpuštění vyhlášené od Hospodina v den smíření nebo ne? (Oběti zvířat byly ustanovené Hospodinem – měli lidem ukazovat, že hřích postihuje někoho nevinného.)

Ježíš se modlil za své katy (jestli se káli, bylo jim odpuštěno). Bez ukřížování by jim Ježíš nesměl odpustit, nebo by to nešlo?

Něco jiného je spravedlivý trest, něco jiného je odpuštění, a něco jiného je pomoc obětem.

Postižený má odpouštět viníkovi (víme, proč máme odpouštět).

Ale kdo se ujme postiženého?

Kdo vynahradí poniženým utrpení a oloupení o život?

Jak vygumovat strach, ponižení, bezmocnost tolika obětí?

Ani Bůh nechová v náručí sirotečka a nezpívá mu místo maminky ukolébavky.

Mohu za druhého zaplatit zničené auto, ale ani pomluvu nespravím (samočinně se šíří dál a dál jako kola na hladině), natož život.

Zlo se zrušit nedá. Nedá se odčinit, jen možná vynahradit, překrýt, zranění na duši uzdravit a rány vyhojit. Uvidíme na věčnosti.

Ve středu jsem viděl v televizi film „Bratři“. Slušný člověk, důstojník mise v Afganistanu, je sestřelen a zajat. Mučením je přinucen zabít svého kolegu. Stalo se. Je tak poznamenan, že po vysvobození nejen není schopen o svém ponižení mluvit, ale není schopen soužití ve své rodině, podezřívá druhé, dokonce se pokusí vyvraždit vlastní rodinu.

482 Hinduismus a buddhismus věří v převtělování (a někteří naši lidé převtělování přijímají).

Teorie převtělování počítá tuším s několika sty převtěleními.

Jenže žádný hinduista nebo buddhista si nedovedl představit takovou hrůzu, jakou byla třeba světová válka; to je mimo lidskou fantazii (ani Hitler neplánoval tak strašné ponižení Židů v koncentracích).

483 Podle nauky o převtělování je trpící trestán za (neznámé) minulé viny. Nemá smysl mu pomáhat, musí si svůj trest odkroutit. (Nedávno jsem potkal mladého muže, nechal se zblbnout našimi čarodějnicemi, dostal se nazpět do svých minulých dvaceti inkarnací a zjistil, že už byl dvacetkrát vrahem. Je vyřízený, neschopný práce, spánku ... jen se děsí, koho zavraždí ...)

484 Kain dostal čas, aby objevil, jakou cenu má jeho bratr a kým je on sám, že má být strážcem svého bratra.

Jak mu pomoci? Psychologie je na to krátká.

Vysvětlete mu, jak „Kristus vzal jeho vinu na sebe“ ... Kdo to umíte, přihlaste se pomáhat vězňům ve vězení. (I ten, který zabil druhého právem, je nadosmrti poznamenán.)

Lze vzít vinu druhého na sebe? Vinu druhých za mučení, vraždy, znásilňování, ponižování ... na sebe? Mohl by ji na sebe vzít Bůh? Jak?

Co říkáte kozlovi pro Azázela, kterého Izraelci měli vyhnat do pouště? (Lv 16:1-34) ⁴⁸⁵

Kdo by slovo boží snížil, zpochybnil nebo zlehčil (starozákonní), rouhá se.

485 Hospodin řekl Mojžíšovi: "Promluv ke svému bratru Áronovi, ať nevstupuje v libovolné době do svatyně dovnitř za oponu k příkrovu, který je na schráně, aby nezemřel, až se objevím v oblaku nad příkrovem. Jen tak smí Áron přistupovat ke svatyni: s mladým býčkem k oběti za hřích a s beranem k oběti zápalné. Oblékne si svatou lněnou suknicí, pod ní bude mít na těle lněné spodky, přepáše se lněnou šerpou a ovine si lněný turban. Je to svaté roucho. Celý se omyje vodou, než je oblékne. Od pospolitosti Izraelců vezme dva kozly k oběti za hřích a jednoho berana k oběti zápalné. Potom přivede Áron býčka jako svou oběť za hřích a vykoná za sebe a za svůj dům smírčí obřady. Vezme i oba kozly a postaví je před Hospodina, u vchodu do stanu setkávání. O obou kozlech bude Áron losovat: jeden los pro Hospodina, druhý pro Azázela. Pak přivede Áron kozla, na kterého padl los pro Hospodina, a připraví jej v oběť za hřích. Kozel, na kterého padl los pro Azázela, bude postaven živý před Hospodina, aby na něm vykonal smírčí obřady a vyhnal jej k Azázelovi na poušť. Potom přivede Áron býčka jako svou oběť za hřích, aby za sebe a za svůj dům vykonal smírčí obřady, a porazí ho jako svou oběť za hřích. Vezme z oltáře, od Hospodina, kadidelnici plnou žhavého uhlí a dvě hrsti jemného kadidla z vonných věcí a vnese to dovnitř za oponu. Kadidlo vloží na oheň před Hospodina. Oblak z kadidla zahálí příkrov, který je na schráně svědectví, aby nezemřel. Potom vezme trochu krve z býčka a stříkne ji prstem na příkrov z přední strany a před příkrov stříkne prstem trochu krve sedmkrát. Pak porazí kozla, oběť za hřích lidu, a vnese jeho krev dovnitř za oponu. S jeho krví naloží stejně jako s krví býčka; stříkne ji na příkrov a před příkrov. Tak vykoná smírčí obřady za svatyni pro nečistotu Izraelců, pro jejich přestoupení a všechny jejich hříchy. Stejně bude postupovat při stanu setkávání, který stojí u nich, uprostřed jejich nečistot. Nikdo z lidí nesmí být ve stanu setkávání, když vejde do svatyně k vykonávání smírčích obřadů, dokud nevyjde. Tam vykoná smírčí obřady za sebe i za svůj dům a za celé izraelské shromáždění. Potom vyjde k oltáři, který je před Hospodinem, a vykoná smírčí obřady za něj. Vezme trochu krve z býčka a krve z kozla a potře rohy oltáře dokola. Sedmkrát na něj stříkne prstem trochu krve. Tak jej očistí od nečistot Izraelců a posvětlí ho. Když dokončí smírčí obřady za svatyni, za stan setkávání a za oltář, přivede živého kozla. Áron vloží obě ruce na hlavu živého kozla. Vyzná nad ním všechny nepravosti Izraelců a všechna jejich přestoupení se všemi jejich hříchy a vloží je na hlavu kozla; pak ho dá připraveným mužem vyhnat do pouště. Kozel na sobě ponese všechny jejich nepravosti do odlehlé země. Toho kozla vyžene na poušť. Potom vstoupí Áron do stanu setkávání a svlékne lněné roucho, které si oblékl při vstupu do svatyně, a zanechá je tam. Celý se omyje vodou na svatém místě a obleče si své roucho. Pak vyjde, vykoná zápalnou oběť za sebe i zápalnou oběť za lid a smírčí obřady za sebe i za lid. Tuk z oběti za hřích obrátí na oltáři v obětní dým. Ten, kdo vyhnal kozla pro Azázela, vypere si šaty a celý se omyje vodou. Teprve pak smí vstoupit do tábora. Býčka k oběti za hřích i kozla k oběti za hřích, jejichž krev byla vnesena do svatyně k smírčím obřadům, dá vynést ven za tábor. Jejich kůže, maso a výměty spálí ohněm. Ten, kdo je spálil, vypere si šaty a celý se omyje vodou. Teprve pak smí vstoupit do tábora. To bude pro vás provždy platné nařízení. Desátého dne sedmého měsíce se budete pokořovat a nebudete vykonávat žádnou práci, ani domorodec ani ten, kdo mezi vámi přebývá jako host. V tento den za vás vykoná smírčí obřady a očistí vás ode všech vašich hříchů. Budete před Hospodinem čisti. Bude to pro vás den odpočinku, slavnost odpočinutí. Budete se pokořovat. To je provždy platné nařízení. Smírčí obřady bude vykonávat kněz, který je pomazán a uveden v úřad, aby sloužil jako kněz místo svého otce, a který smí oblékat svaté

Od pohanů se k Izraelcům dostala pověra, že pouštnímu démonovi Azázelovi je třeba občas zaplatit „výpalné“, aby neškodil pastevcům.

Opět říkám: I Hospodin ví, že náboženské pověry, předsudky, špatné představy o Bohu, jsou těžko vymýtitelné, zákaz je neúčinný.

SZ byl zápasem proti pohanství okolních národů Izraele.

V Bibli je kozel pro Azázela přeznačen. Azazel už není démonem pouště, je vzat do služeb Hospodina, jako ničitel vin a hříchu. Kozel odnáší viny lidí do pouště, do podsvětí, do říše smrti, říká pan prof. Jan Heller.

Druhý kozel, beran a býček je obětován ... to je výchovné – potřebujeme nést, alespoň částečně, následky svých vin (někdy jen nepatrně – slzy druhých, natož život, nenahradíme).

Trápí mě, že z Ježíše děláme kozla pro Azázela.

Anselmova teorie o zadostiučinění mi tak připadá.⁴⁸⁶

Ale Písmo říká, že Ježíš přišel smířit nás s Bohem. Nebyl uražen Bůh, my jsme se urazili, my přespáváme pod mostem, teče nám za krk a do bot. Ježíš nás vyhledává a zve do Boží náruče.

O významu Ježíšovy smrti jsme mnohokrát mluvili.⁴⁸⁷

Až když Ježíše umučili, chytli se někteří za nos: „Mesiáš musel být ukřižován, abychom prohlédli. Nikodém přiznal: „Nazaretský měl pravdu, že náš nejvyšší církevní soudní dvůr je schopen odsoudit nevinného – a já jsem si myslel, že přehání.“

Apoštolové přiznali: „My jsme se nevinného nezastali. Nevěřili jsme Ježíšovi, že budeme mlčet ke zločinu.“

Na našich rukou také lplí krev. Nevěřili jsme a nevěříme Ježíšovi. V Evropě, kde byla většina pokřtěných, bylo nedávno strašně zabito 6 milionů židovských bratří Ježíše, 6 milionů jeho polských bratří a další a další miliony jiných jeho sourozenců.

Jak mnoho lidí neudělalo, co mělo udělat?

Jsme my lepší než naši otcové?

Němci prohlédli, až když v každé rodině byl nejméně jeden padlý.

Iněné roucho. Ten vykoná smírčí obřady za velesvatyni, vykoná smírčí obřady za stan setkávání a za oltář; také za kněze i za shromáždění všeho lidu vykoná smírčí obřady. To pro vás bude provždy platné nařízení: jednou v roce vykoná za Izraelce smírčí obřady, aby byli zbaveni všech svých hříchů." I učinil Mojžíš, jak mu Hospodin přikázal. (Lv 16:2-34)

486 Anselm z Canterbury ve svém spisu „Proč se Bůh stal člověkem“, se snaží vysvětlit úlohu Krista a jeho smrti na kříži. Podle Anselma Ježíš svou obětí usmířil spravedlivý hněv Boží, způsobený lidskou neposlušností (tzv. satisfakční teorie).

Anselm usuzoval ze středověkých poměrů. Urazil-li poddaný šlechtice, poštváli na něj psy, byl hozen do hladomorny, stažen z kůže a posolen, nabodnut na kůl, případně navíc opálen (spáleniny velice bolí). Urazil-li šlechtice šlechtic, musel dát uraženému zadostiučinění svou krví. Konal se souboj, uražený stanovil míru zadostiučinění: do první krve nebo smrti provinilce. Jen modrá krev šlechtice mohla smýt urážku vznešeného.

Anselm soudí: Nekonečně vznešeného Boha jsme urazili svými hříchy. Zadostiučinění krví může přinést jen boží syn. (Už v řeckém světě nacházíme podobné názory.)

487 Ježíš říká: „Jdete od Boha na druhou stranu, vzdalujete se mu, pro své představy o službě Bohu (nebo božstvům) jste opět schopni zlikvidovat spravedlivého. Nezbyla mu jiná možnost, jak nás přesvědčit, než že se přestal skrývat a bránit se, a nechal věci volný průběh ...

V našich rodinách je nejméně jeden rozvedený. Kdo z nás jsme věřili Ježíšovi, že by se moje rodina mohla rozpadnout? Že bych já sám ... Kolik utrpení přináší smrt manželství?

Každého z nás tlačí vlastní vina. Žijeme v porušeném světě, ale navíc každý z nás v nějaké míře ke zlu ve světě přispíváme. Nedáváme – ale ani nedostáváme – dost lásky, pravdy a krásy. Jsem agresorem a zároveň i obětí. Všichni jsme postižení a potřební.

Ale není jednoduché jít ke světlu a přiznat své ponížení. To čím jsem byl ponížen i to, čím jsem se sám ponížil.

Nechce se nám na světlo, přesto, že jsme mnohokrát slyšeli:

„Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. Vždyť Bůh neposlal svého Syna na svět, aby soudil, ale aby skrze něj byl svět zachráněn.“

Kdo na něj nedá („kdo mu nevěří“), padá do neštěstí a neštěstí působí.

Bez Boha, bez jeho moudrosti, přátelství, obětavého zachraňování se neobejdu.

Snad nejsem úplně nejhorší člověk na světě, snad si cením kultury, kterou jsem zadarmo zdědil, snad k ní i něco přidávám, ale kdybych žil jen ze svého bohatství, rychle bych „svůj zlatonosný důl“ vytěžil. Potřebuji rýžovat zlato nejen u druhých lidí, ale i u Toho, jehož zásoba a štedrost přesahuje všechny naše představy.

Má bída je veliká, vím, jak bych se měl zachovat na místě toho vězně v Afganistanu, ale nejsem si jistý, jak bych se zachoval. Mám zkušenost s vlastní zbabělostí. Velice si vážím každého, kdo se zachoval dobře. Víím, že někteří obstáli i bez vědomí Boha. Ale já nechci riskovat, že bych obstál jen se svými silami, Ježíšovo přátelství mě posiluje, dává mi novou radost ze života.

I těch několik málo silných, krásných a bezúhonných jako je Ježíšova matka, Jan Baptista nebo Eliáš potřebovali Ježíše. Ne pro sejmutí svých vin, ale pro ušlechtilost svého života. Bez něj by nebyli schopni žít jako nebešťané.⁴⁸⁸

Ježíš nám – za strašnou cenu – pomohl prohlédnout. – My jsme jej k tomu donutili!

Nikodém se sešel s Ježíšem poprvé a naposled. Prohlédl až po ukřižování, až pak se stal Ježíšovým učedníkem.

Ani učedníci neporozuměli Ježíšovým řečem o smyslu ukřižování. Trvali na svých představách o Mesiáši a na své jistotě, že jejich víra a soustava představ o Bohu (dnes tomu říkáme teologie) je správná. Proto je Ježíšovo ukřižování vyhodilo ze sedla.

Všichni Ježíšovi učedníci včetně Nikodéma ale svou vinu přiznali. Zachránilo je, že tíhli ke světlu. Jidáš nahlédl svou zradu, vyznal ji, vrátil peníze a šel se udat k potrestání, ale nevěřil, že by Boží milosrdenství mohlo být větší než jeho vina. Trest zločin neruší. (Jidáš se nemusel odsoudit a trestat. Potřeboval něco jiného: odpuštění a novou možnost přátelství.)

Škoda, že přestal věřit, že Ježíšova věrnost je větší než jeho vina.

(Nemáme brát soud do vlastních rukou. Snad Jidáš nakonec přeci jen neodolal Ježíšově nabídnuté náruči.)

488 Amen, pravím vám, mezi těmi, kdo se narodili z ženy, nevystoupil nikdo větší, než Jan Křtitel; avšak i ten nejmenší v království nebeském je větší nežli on. (Mt 11:11)

(Myslím se, že ani M. Gándhí by bez Ježíše Nazaretského neobstál tak, jak obstál. Gándhí byl velikým Ježíšovým učedníkem. Nevím, zda my mezi našimi světci máme někoho podobného.)

O rozhovoru Nikodéma s Ježíšem jsme si už něco říkali.

I o zvláštní (a klíčové) větě: „Syn člověka **musí** být vyvýšen“ (nic přece nemusíme...).

Nikodém byl vzdělaný a slušný člověk, kterému budoucnost Izraele ležela na srdci. I proto vyhledal Nazaretského. (K 1. čtení by nám zřejmě posloužil výstižným komentářem.)

1. čtení nám připomíná příčinu našich trápení. Nejednáme s Bohem slušně.

Osvobození Izraelité byli na poušti drzí.⁴⁸⁹

Chrám pokaždé padl proto, že Izraelité dlouhodobě nedodržovali to, co ze své strany slíbili.

Do otroctví byli Izraelité odvedeni, protože dlouho a dlouho jednali nemilosrdně.

Nikodém znal Janovo ponořování do Jordánu a jeho slova o Mesiáši, který má lidi ponořovat do Ducha a ohně.

Ježíš vysvětloval Nikodémovi, že je třeba se „znovu narodit“ a zaujmout postoje malých dětí: nestydět se ptát jako malé dítě, učit se jako malé dítě a chtít růst jako dítě („nebudete-li jako děti ...“, „blahoslavení chudí v duchu“). O Bohu přece víme jenom malinko a nikdo z lidí jej zatím nespátřil.

Pak Ježíš pokračoval o sebejistotě Izraelitů, kteří nejen nehledají, protože si myslí, že Bohu rozumí, ale stále nenaslouchají ani starým ani novým prorokům.

Jenže, dokud nespáchají hrozný zločin, dokud „nepovýší Syna člověka, jako Mojžíš hada na kůl“, dokud se nedopustí zákeřné vraždy, nic a nikdo s nimi neotřese a slušní lidé - jako třeba Nikodém - budou věřit svým názorům a názorům svých učitelů o Bohu a budou věřit svým představeným a ještě je budou omlouvat.

Pak snad lidé prohlédnou, teprve pak uznají, že je třeba se obrátit čelem vzad, protože se nejen od Boha vzdalují, ale dokonce proti němu válčí.

Mám sto chutí se věnovat závrtné větě: „Tak Bůh miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna ...“ - mějme ji před sebou, ledacos z toho už zakoušíme - ale nepřestávejme vystupovat vzhůru. Každým krokem se nám zvětšuje rozhled, ale zdaleka ještě nejsme na vrcholu. Tam se budeme kochat navždy.

Ale nemůžeme přeskočit Ježíšovo varování. Nejsme lepší než židé tenkrát.

Bůh poslal Syna k záchraně. Kdo mu dá za pravdu (podstatou „víry“ je přitakání Ježíši), bude zachráněn. Bude schopen důvěřovat Bohu, dá na něj ve svém jednání.

Nám slovo „soud“ navodí instituci soudu, případně vnesení rozsudku. Ale řecké slovo „krísis“ znamená také spor.

Ježíš přišel a říká něco jiného o Bohu než my. Dostáváme se s ním do sporu. Kdo má pravdu? Přesněji řečeno, kde je pravda?

(Každý spor v běžném životě máme dobře řešit, tam se můžeme mnoho naučit.)

Ježíš přišel jako světlo do tmy. Přichází s otevřeným hledím, s otevřenými kartami, s otevřeným srdcem.

489 Hospodin je chtěl naučit, aby se na něj v nouzi obraceli. „Hospodine, nemáme vodu, mana je jednotvárnou stranou, nebylo by občas trochu masa?“ Slyšeli by: Samozřejmě“. Místo toho reptali, pomlouvali a byli drzí. Proč tvrdili, že se měli v Egyptě dobře? Proč byli na Mojžíše hnusní?

Ti druzí kličkují, mlží, zakrývají, pomlouvají, hází špínu, vyhrožují, vydírají, lžou, podplácejí, podvádějí, intrikují, nezastaví se ani před vražděním.

Ježíš neuhýbá, ale ta druhá strana pokaždé vyhledává stín a bojí se světla, má špatné svědomí, má co zakrývat.

Tak je to dodneška; nejen v politice, nejen v manželství, nejen ve vztazích doma nebo v zaměstnání. Je to i v náboženském životě.

Na každém pak záleží, jak se zachová, na čí stranu se přidá, komu přitaká.

Ježíšův spor trvá. V naší době probíhá s námi.

Jak to? Je to spor o Boha, o to, co se Bohu líbí, jak si Bůh představuje spravedlnost, milosrdenství, modlitbu a svěcení sedmého dne, jaká obětavost se Bohu líbí a jaké oběti se mu nelíbí. Jak si Ježíš představuje řešení střetů, cestu k odpuštění, co je povyšování a co nás vylučuje z domluvy s druhými.

Jak si Ježíš představuje Boží království a jak my, co jsme my udělali z církve?

Samozřejmě se vždy bráníme, jak jsme v pořádku, jak to myslíme dobře, zaštitujeme se svými autoritami a vůdci ...

I my tvrdíme, že vidíme a slyšíme – vzpomínáte na Ježíšův spor s církevními autoritami nad uzdraveným slepcem od narození? „Kdybyste byli slepí, kdybyste neuměli číst, neměli Písmo po ruce, hřích byste neměli, ale takto váš hřích trvá.“⁴⁹⁰

Ale buď je naším jediným Učitelem, Mistrem a Pánem Kristus, nebo není.

Všichni ostatní - větší nebo menší - jsme jen učedníci.

Každý umíme číst a každý si může porovnat, co říká Ježíš.

Neupřímný, nepoctivý, shání všechny možné vytáčky a autority, které mu potvrdí jeho názory.

Jenže nejde o to, co říká Petr nebo Pavel, ale co říká Ježíš. Jde o život s Bohem.

Ježíš dal život za Petra, Pavla i za mě, abychom neuhýbali a viděli na vlastní oči, že Ježíš přichází od Boha.

Někteří Petrové, Pavlové a další, dali život pro Ježíše a pro jeho věc, a ne za Ježíše.

Já jsem život nedal ani pro nikoho ani za nikoho.

„Nezáleží na tom, kdo něco říká, ale jestli je pravda to, co říká“, nás učí Ježíš.

Proto přišel Ježíš v civilu. Aby se nikdo neoháněl jeho uniformou, jeho hodností nebo úřadem. Ale aby každý rozpoznal vlastním úsudkem, zda má nebo nemá pravdu.⁴⁹¹

Rozpoznání pravdy, přesněji řečeno přiznání si vlastní chyby třeba v rodině, je v našich silách.

Nikodém byl profesorem a členem Nejvyššího církevního soudu. Ježíš byl laik a začínající učitel náboženství. Nikodém byl spravedlivý člověk, nad Ježíše se nijak nepovyšoval, nehleděl na tituly a úřední vzdělání. Vysoce Ježíše cenil: „Mistře, víme, že jsi učitel, který přišel od Boha“.

490 Ježíš řekl: „Přišel jsem na tento svět k soudu (krisis - do sporu): aby ti, kdo nevidí, viděli, a ti, kdo vidí, byli slepí.“

Farizeové, kteří tam byli, to slyšeli a řekli mu: „Jsme snad i my slepí?“

Ježíš jim odpověděl: „Kdybyste byli slepí, hřích byste neměli. Vy však říkáte: Vidíme. A tak zůstáváte v hříchu.“
(J 9:39-41)

491 Přišli saduceové a farizeové a pokoušeli Ježíše; žádali na něm, aby jim ukázal znamení z nebe.

On však jim odpověděl: „Večer říkáte: `Bude krásně, je pěkný západ.`

A ráno: `Dnes bude nečas, slunce vychází do mraků.` Vzhled oblohy umíte posoudit a znamení časů nemůžete?“
(Mt 16:1-3)

Po rozhovoru s Ježíšem ale Nikodém odešel zklamán. Ježíšova slova se mu zdála příliš vyhrocená. Podle sebe soudil druhé. „Že by naši náboženští představitelé byli schopni zločinu, ne tomu nevěřím.

Jsou to muži modlitby, oddaní Izraeli“.

Navíc se nedovedl vzdát svých „teologických“ představ a vlivu svých učitelů a autorit.

Bylo pro něj nepochopitelné, proč by si měl „sednout mezi prvňáčky“ v Ježíšově škole.

Už jsme si říkali, že i kvůli Nikodémovi, i kvůli apoštolům „musel“ být Ježíš ukřižován. Aby všichni prokoukli.

Teď jsme na řadě my. K nám také Ježíš přichází a vypráví nám o Bohu. Můžeme si u něj ověřovat své názory. Nikdo neví tolik o Bohu jako on. (To odkýváme jako samozřejmost, ale nejdeme s ním do sporu na konkrétních slovech – tam už obyčejně utíkáme – otáčíme stránku Bible.)

I nám - stejně jako Nikodémovi - brání naše dosavadní představy o Bohu, naše tradice a po staletí opakovaná tvrzení.

Ježíš nebude soudit, to řekl vícekrát.

„Soud je v tom, že světlo přišlo na svět, ale lidé měli raději tmu než světlo“ – Spor nastává tím, že Ježíš (světlo od Boha) přišlo na svět ... Záleží na nás, jestli stojíme o pravdu, která nás osvobodí. Někdo se brání jít k lékaři, svléknout se a říci, co jej kde bolí. Nemůže být proto léčen.

Je to zvláštní, jak se bráníme přiznat chybu, a přitom nám Ježíš hlavu netrhá, neodsuzuje, naopak nabízí pomoc.

Vše je na nás. Kdo nechce hledat, kdo nechce uznat, co je naprosto jasné, ten se vyřazuje z upřímných vztahů. Nepřiznává chybu a tím brání polepšení.

Začíná to v běžných vztazích.

Na dětech nepřiznání chyb nesnášíme tím více, nakolik jsme sami nepoctiví.

Kdo si nerad přiznává nepříjemnou skutečnost, tomu se soužití hroutí a hrozí mu, že se mu jednou při setkání s Bohem všechno zhroutí.

Přitom to je zbytečné, chyby se přece dají napravit (některé jen díky odpuštění a pomoci Boží, ale dají se napravit). Na co však Bůh nedosáhne, co nemůže přímo ovlivnit, je lidská poctivost, upřímnost a ochota se změnit.

Kdo chce, může si k tomu přidat slova Richarda Rohra. Uvádím je ne proto, že bych se jej dovolával. Kdo je schopen naslouchat, stačí mu, aby si otevřel evangelia a poctivě četl.⁴⁹²

492 Z knihy Richarda Rohra: Radikální milost
Milujeme Krista?

Jednoho dne mne nějaký muž šokoval, když mi řekl: „Vy, křesťané, Boha nemilujete. Nenávidíte Krista.

Nenávidíte, co Kristus představuje“. Pak pokračoval: „Zakrýváte svou nenávist a strach z Krista tím, že mluvíte o tom, jak mnoho milujete Ježíše. A jestliže Ježíše milujete, proč nemilujete své nepřátele? Jestliže milujete Ježíše, proč opravdu nejste poslušni evangelia, jež většina z vás ignoruje?“

Naslouchal jsem těm slovům a uvnitř jsem se zachvěl a říkal jsem si: „Bože, platí to o mně?“

Bratři a sestry, jen si otevřete Markovo evangelium. Většina z nás mu z devíti desetin nevěnovala pozornost.

Většina pasáží je tam institucionální církví i námi pohodlně ignorována. Ve skutečnosti přicházím na to, že velmi často konáme pravý opak toho, co Ježíš učí – jako by zakrývat větší lež bylo snazší.

Křesťané i jejich biskupové po staletí přivírali oči a podíleli se na válkách, chamtivosti a falešném hájení bezpečnosti, zatím co se nazývali Tělem Kristovým – nebo dokonce Magisteriem! Jako by nás snad Matouš ve 23. kapitole nabádal k tomu, abychom už nikdy nenosili dlouhou róbu nebo třásně? Divné že?

Pan profesor a rada Nikodém (člen Nejvyššího církevního soudu) přišel na debatu s Ježíšem. (V evangeliu je pouze výtah dlouhého rozhovoru.)

Nestihneme více, než se trochu dotknout věty: „*Jako Mojžíš povýšil hada na poušti, tak musí být povýšen Syn člověka*“.

Ale začněme jakousi hlavní linkou dějin Izraele. Po vysvobození z egyptského otroctví Hospodin nabídl Izraelitům svou péči. Nadšeně jej přijali za svého krále. „Ústavu a zákony“ k životu s Bohem dostali „na Sinaji“.

Během putování pouští se měli Izraelité naučit „chodit s Hospodinem“. Měli se naučit, jak se s Bohem domlouvat, naučit se přímosti, vyřikávat si vzájemné názory. Izraelité měli pokřivený charakter (otroctvím? – tak to bývá). Místo toho, aby poprosili o vodu, když nebyla, nebo o rozšíření jídelního lístku, když jim nestačila mana, nadávali Mojžíšovi, rouhali se, že v egyptském otroctví bylo lépe (my slyšíme stejná rouhání o „lepších“ poměrech za socialismu!).

Kvůli těmto křivým nectnostem a mentalitě otroků, pomlouvání po straně a podrývání dobrého díla, nemohla jejich generace vejít do zaslíbené země.

Do této doby patří událost s hady a Mojžíšova socha měděného hada, kterou připomínal Ježíš Nikodémovi.

Když později Šalomoun vybuodoval v Jeruzalémě chrám, říká Hospodin králi: *"Vyslyšel jsem tvou modlitbu a tvou prosbu ... Oddělil jsem jako svatý tento dům, ... dal jsem tam spočinout svému jménu navěky. (Ale,) Jestliže se ode mne odvrátíte, ... zřeknu se domu, který jsem oddělil jako svatý pro své jméno. (Srov. 1 Kr 9:3-9)*⁴⁹³

Hospodin slíbil Izraeli navěky svou pomoc, a chrám bude stát navěky. Ale nebudou-li se chovat jako jeho lidé, bude chrám zničen.

Kdy jste naposledy slyšeli, že by byl někdo vyhozen z chrámu za to, že se neradoval a nejásal, když ho kritizovali? Napadlo by tohle někdy někoho? Ano, Ježíš to tak učil (viz Mt 5:11-13). Jak to přijde, že z toho neuděláme důvod pro exkomunikaci? Taková myšlenka nám nikdy nepřišla na mysl.

493 **"Vyslyšel jsem tvou modlitbu a tvou prosbu**, s kterou ses na mne obrátil. **Oddělil jsem** jako svatý **tento dům**, který jsi vybuodoval, a **dal jsem tam spočinout svému jménu navěky**. Mé oči i mé srdce tam budou po všechny dny.

A co se tebe týče, budeš-li chodit přede mnou v bezúhonnosti srdce a přímosti, jako chodil tvůj otec David, jednat podle všeho, co jsem ti přikázal, dodržovat má nařízení a práva, upevním trůn tvého království nad Izraelem navěky, jak jsem přislíbil tvému otci Davidovi, že nebude z izraelského trůnu vyhlazen následník z tvého rodu.

Jestliže se ode mne odvrátíte vy a vaši synové a nebudete dodržovat má přikázání a má nařízení, která jsem vám vydal, a půjdete sloužit jiným bohům a klanět se jim, vyhladím Izraele z povrchu země, kterou jsem jim dal, a **zřeknu se domu, který jsem oddělil jako svatý pro své jméno**. Izrael se stane pořekadlem a předmětem výsměchu mezi všemi národy.

Nad tímto domem, ačkoli byl nejvyšší ze všech, ustrne a usykne každý kolemjdoucí. Bude se říkat: »Proč Hospodin takto naložil s touto zemí a s tímto domem?«

A bude se odpovídat: »Protože opustili Hospodina, svého Boha, který vyvedl jejich otce z egyptské země, a chytili se jiných bohů, klaněli se jim a sloužili jim. Proto na ně Hospodin uvedl všechno toto zlo.« (1 Kr 9:3-9)

Krátce po tom, sice už bez reptání, si lidé vybírali z náboženství jen to, co chtěli. Začal s tím už Šalomoun. Nedodržel Boží příkazy týkající se krále, začal si hrát na velkokrále. Např. z politických důvodů si bral manželky: 700 žen a 300 souložnic. (Srov. 1 Kr 11:1-13)⁴⁹⁴

Pohanky chtěly mít každá kapličku svého božstva a do země se dostávala pohanská náboženství. Šalomoun začal, další králové pokračovali. Lidé byli kažení. „Na něco je lepší Bál, na něco Hospodin“. Proroci varovali. To už jsme u 1. čtení.

Bůh nás dost dlouho upozorňuje na nebezpečí, které nám hrozí, kam se suneme nebo řítíme. Chce nás uchránit od okamžiku, který už je neřešitelný. Třeba zničení chrámu.

Znovu a znovu se smilovává. Nedávno jsem připomínal, jak od Boha dostáváme novou možnost. V životě jedince (např. osobní odpuštění hříchů), i v životě společnosti (my Češi bychom se nebyli sami osvobodili od německé okupace nebo komunistického jha). Ale máme se poučit z chyb vlastních i cizích a neopakovat je.

Chrám byl rozbit. Po vysvobození Izraele z babylonského otroctví byl vybudován druhý chrám. (Před týdnem jsem říkal, že chrám byl pro Izraelity symbolem setkávání s Hospodinem, zvláštní blízkosti a přízně Boží.)

Herodes Veliký (ten hrdlořez) chrám rozšířil a tato velkolepá stavba ve svých zdech uvítala Ježíše. Jenže Ježíš varoval, chrám může být zachráněn, ale může být zničen. Ježíš plakal a nařikal: „Kéž by vám došlo aspoň teď, co je vám k prospěchu. Jenže už jste zatvrzelí, už nejste schopni to rozpoznat.“ A vyhnal prodavače, protože to vše bylo absurdní. Přinášeli Bohu své oběti a modlitby, ale nenaslouchali mu.⁴⁹⁵

494 Král Šalomoun si zamiloval mnoho žen cizinek, faraónovu dceru, Moábky, Amónky, Edómky, Sidóňanky a Chetejky, z těch pronárodů, o nichž Hospodin Izraelcům řekl: "Nebudete vcházet k nim a oni nebudou vcházet k vám. Jistě by naklonili vaše srdce ke svým bohům." Šalomoun k nim přilnul velkou láskou. Měl mnoho žen: sedm set kněžen a tři sta ženin. Jeho ženy odklonily jeho srdce. Když nadešel Šalomounovi čas stáří, jeho ženy odklonily jeho srdce k jiným bohům, takže jeho srdce nebylo cele při Hospodinu, jeho Bohu, jako bylo srdce jeho otce Davida.

Šalomoun chodil za božstvem Sidóňanů Aštoretou a za ohyzdnou modlou Amónců Milkómem.

Tak se Šalomoun dopouštěl toho, co je zlé v Hospodinových očích, a neoddal se cele Hospodinu jako jeho otec David. Tehdy Šalomoun vystavěl posvátné návrší Kemóšovi, ohyzdné modle Moábců, na hoře, která je naproti Jeruzalému, a Molekovi, ohyzdné modle Amónovců. Totéž udělal pro všechny své ženy cizinky, které pálily kadidlo a obětovaly svým bohům.

Hospodin se na Šalomouna rozhněval, že se srdcem odklonil od Hospodina, Boha Izraele, jenž se mu dvakrát ukázal a výslovně mu zakázal chodit za jinými bohy. Ale on nedbal na to, co Hospodin přikázal.

Hospodin tedy řekl Šalomounovi: "Protože to s tebou dopadlo tak, že nedodržuješ mou smlouvu a má nařízení, která jsem ti přikázal, zcela jistě odtrhnu království od tebe a dám je tvému služebníku.

Avšak za tvého života to neučiním kvůli tvému otci Davidovi. Odtrhnu je až z ruky tvého syna.

Celé království však přece neodtrhnu, jeden kmen dám tvému synu kvůli svému služebníku Davidovi a kvůli Jeruzalému, který jsem vyvolil." (1 Kr 11:1-13)

495 Když už byli blízko a ušel město, dal se Ježíš nad ním do pláče a řekl: "Kdybys poznalo v tento den i ty, co vede k pokoji! Avšak je to skryto tvým očím. Přijdou na tebe dny, kdy tvoji nepřátelé postaví kolem tebe val, obklídí a sevrou tě ze všech stran. Srovnají tě se zemí a s tebou i tvé děti; nenechají v tobě kámen na kameni, poněvadž jsi nepoznalo čas, kdy se Bůh k tobě sklonil."

Když vešel do chrámu, začal vyhánět ty, kdo tam prodávali, a řekl jim: "Je psáno: `Můj dům bude domem modlitby`, ale vy jste z něho udělali doupě lupičů." (Lk 19:41-46)

To jsme už u dnešního evangelia. Jen hrstka Židů připustila, že špatně „věří“. Kaifáš, ani Nikodém mezi ně nepatřili. Pan profesor Nikodém odešel od Ježíše zklamán; s pocitem, že rabi z Nazareta je sice poctivý člověk, ale jeho názory jsou samorostlé. Žádná pořádná systematická teologie... I Ježíš byl smutný: „Poctivý chlap, ten Nikodém, ale neptá se zdaleka tolik, jako třeba Samařanka u studny. Chudák, je bohatý svou vírou, teologií a právem.“ („Bohatí těžko vejdu do božího království“, varuje Ježíš)

Ježíš připomíná Nikodémovi událost Mojžíšova měděného hada. (Obliba některých živočichů u lidí je velice nízká: myši, žáby, pavouka, hada.) Mnoho lidí si hada oškliví, ani jej nechtějí vidět.

„Ať se každý uštknutý přijde podívat na hada na kůlu“, zve Mojžíš.

„Dej nám pokoj, nechceme žádného hada ani vidět, víš, kolik se toho neřádstva tady všude plazí?“

Podívat se na Mojžíšova hada je výzvou ze skupiny „nesmyslných výzev“⁴⁹⁶

Kdo se podívá na hada, na „hnusné, hrozné podívání“, bude uzdraven.

„Jako Mojžíš povýšil hada na poušti, tak musí být povýšen Syn člověka“

„Proč musí být Syn člověka povýšen na kůl, jako Mojžíšův had?“ Tak se měl ptát Nikodém. „Ježíši, kdo by to nařizoval? Nikdo nic nemusí, jen zemřít?“

Nikodém se neptal. Je velice pravděpodobné, že Ježíš Nikodémovi říkal o fanatismu velekněze, farizeů a zákoníků. Možná řekl Nikodémovi, že velerada je schopna odsoudit nevinného, jako kdysi zlikvidovala řadu proroků. Takovou řeč Nikodém nepřijal. „I kdyby Kaifáš někoho odsoudil nespravedlivě – ale to by si nedovolil, jsou tu přece členové velerady a řada z nich jsou slušní lidé.“ Sám byl členem tohoto úctyhodného nejvyššího církevního soudu.

Nikodém Ježíšovi nevěřil.

Ježíšovi ale v této věci přece nevěřili ani jeho apoštolové. Ani Petr ne!⁴⁹⁷

496 Např.:

Elijáš řekl vdově: „Z té poslední hrstě mouky, kterou máš, nejdřív připrav malý podpopelný chléb mě.“

(1 Kr 17. kap.)

Elíša vzkázal Námanovi: „Jdi, omj se sedmkrát v Jordánu a tvé tělo bude opět zdravé. Budeš čist (od svého malomocenství).“ (Srov. 2 Kr 5. kap.)

Ježíš po marném nočním rybolovu, vyzval v poledne!! Petra: "Zajed' na hlubinu a spusťte síť k lovu!"

(Srov. Lk 5:1-11)

Ježíš nařídil služebníkům (uprostřed svatby, kdy se už nikdo nepotřebuje rituálně očišťovat): "Naplňte ty nádoby vodou!" (J 2:1-11)

497 Ježíš se zeptal apoštolů: "A za koho mne pokládáte vy?"

Šimon Petr odpověděl: "Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého."

Ježíš mu odpověděl: "Blaze tobě, Šimone Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec v nebesích.

A já ti pravím, že ty jsi Petr; a na té skále zbuduji svou církev a brány pekla ji nepřemohou.

Dám ti klíče království nebeského, a co odmítneš na zemi, bude odmítnuto v nebi, a co přijmeš na zemi, bude přijato v nebi."

Tehdy nařídil učedníkům, aby nikomu neříkali, že je Mesiáš. Od té doby začal Ježíš ukazovat svým učedníkům, že musí jít do Jeruzaléma a mnoho trpět od starších, velekněží a zákoníků, být zabit a třetího dne vzkříšen. Petr si ho vzal stranou a začal ho kárat: "Buď toho uchráněn, Pane, to se ti nemůže stát!" Ale on se obrátil a řekl Petrovi: "Jdi mi z cesty, satane! Jsi mi kamenem úrazu, protože tvé smýšlení není z Boha, ale z člověka!" (Mt 16:15-23)

Divíme se, že apoštolové v této věci věřili více rabínskému učení než svému Mistrovi, i když jej prohlašovali za Mesiáše. Mluvili jsme o tom před dvěma týdny na 2. neděli postní, k události „Proměnění Páně na hoře“ (Mk 9:2-13) Odvolávám se na to. Mluvili jsme o „Ježíšových předpovědích o utrpení“.

(Říkali jsme si, jak důležité je si všimnout odporování apoštolů Ježíšovi, neboť – můžeme vyloučit, že my Ježíši neodporujeme? Divil bych se, kdybych byl lepší než svatý Petr.)

Když Ježíš při sestupu z „hory proměnění“ říká apoštolům: „*Proč že je psáno o Synu člověka, že má mnoho vytrpět a být v opovržení?*“ (Mk 9:12) Je to už nejméně třetí informace tohoto druhu. Ježíš se pokoušel znovu a znovu tuto otázku probírat.

V dalším případě čteme: „*Ježíš poučoval své učedníky a říkal jim: 'Syn člověka bude vydán lidem do rukou a ti ho zabijí, ale za tři dny po své smrti vstane'. Oni však tomu výroku nerozuměli a báli se ho zeptat.*“ (Srov. Mk 9:30-32; Mt 17:22; Lk 9:43) (Nenechme se mást nadepsání oddílů v Písmu: „druhá“, „třetí“ předpověď utrpení – ta číslování nemusí být přesná.)

V Matoušově evangeliu slyšíme, jak maminka Jakuba a Jana, když Ježíš mluví o cestě do Jeruzaléma, si vyloží Ježíšovu řeč po svém, má za to, že se Ježíš jde do Jeruzaléma ujmout moci a chce zajistit svým synům protekci. Ježíš si zavolá ostatní učedníky a drsně řečeno – udělá Zebedeovým synům ostudu. (Srov. Mt 20:17-24)⁴⁹⁸

Vidíte, kolikrát se Ježíš k této velmi důležité záležitosti, k otázce Mesiášova utrpení, vrací.

V Matoušově evangeliu ještě čteme“ „*Víte, že za dva dny jsou Velikonoce, Syn člověka bude vydán, bude zabit*“..“ (Mt 26:2) – také bez jakékoliv odezvy apoštolů.

Jak reagovali apoštolové po Ježíšově ukřižování, si připomeneme o Velikonocích. Jakoby o tom vůbec neslyšeli. Naprosto je ta událost vyřídila.

Řeč o vzkříšení také nikdy neslyšeli? Vzkříšeného Ježíše dokonce pokládali za strašidlo.

Nejen Nikodém, ani svatí apoštolové nevěří Ježíšovi. „Rabínská víra“ je v učednících více nebo méně zažraná, ani apoštolové nejsou schopni přijmout celé Ježíšovo evangelium – novou (dobrou) zprávu.

Navíc učedníci nevěří, že víra slušných a zbožných lidí likviduje proroky, dokonce Mesiáše. Lidová zbožnost a lidová víra nesnáší toho, kdo o Bohu mluví jinak, než „Jak jsme slyšeli v náboženství“. Je nebezpečná, fanatická, nesnášenlivá.

498 Když Ježíš šel do Jeruzaléma, vzal si stranou dvanáct učedníků a cestou jim řekl: „Hle, jdeme do Jeruzaléma a Syn člověka bude vydán velekněžím a zákoníkům; odsoudí ho na smrt a vydají pohanům, aby se mu posmívali, zbičovali ho a ukřižovali; a třetího dne bude vzkříšen.“

Tehdy k němu přistoupila matka synů Zebedeových se svými syny, klaněla se mu a chtěla ho o něco požádat. On jí řekl: „Co chceš?“ Řekla: „Ustanov, aby tito dva synové měli místo jeden po tvé pravici a jeden po tvé levici ve tvém království.“

Ježíš však odpověděl: „Nevíte, oč žádáte. Můžete pít kalich, který já mám pít?“ Řekli mu: „Můžeme.“

Praví jim: „Můj kalich budete pít, ale udělovat místa po mé pravici či levici není má věc; ta místa patří těm, jimž je připravil můj Otec.“

Když to uslyšelo ostatních deset, rozmrzeli se na oba bratry. (Mt 20:17-24)

Syn člověka musel být pověšen, aby Nikodém uznal, že tesař z Nazaretu nekřivdil Nejvyššímu církevnímu soudu a panu veleknězi.

Syn člověka musel být ukřižován, aby páni apoštolové konečně uznali, že Ježíši se dá důvěřovat jako nikomu jinému na světě – na 100 %.

Vzpomínáte na Abrahamovu oběť. Ta tvrdá zkouška přinutila Abraháma pořádně o Bohu přemýšlet a poctivě a na rovinu s Bohem mluvit.

Pohled na ukřižovaného člověka je hrozný. Kdyby byl li ukřižovaným někdo z našich drahých, pak teprve by to byla hrozná podívaná. (procházet koncentrační tábory je hrozné, mnoho lidí tam ani nevstoupí). Však také apoštolové utekli: „Já bych se na to nemohl dívat“.

Zpovzdálí přihlížely jen ženy, a Jan. Těm to také pomohlo, první uvěřili ve vzkříšení.

Čas běžel, Izraelité dostali po Ježíšově smrti 40 let na to, aby objevili, že Ježíš měl pravdu. Židé přišli o chrám. 19 století jsou už bez chrámu. Nikdy si neřekli, my špatně věříme.

Ti, o kterých si i apoštolové mysleli, že jsou docela zbožní a slušní, neuznali, že Ježíše nespravedlivě „odklidili“. Po vzkříšení Nazaretského lhali a pronásledovali jeho lidi.

Kdyby nám někdo řekl, že špatně věříme, že neznáme Písmo, že se neumíme ani dobře pomodlit „Modlitbu Páně“, možná bychom se urazili. Možná bychom honem hledali někoho, kdo by nás uklidnil, že to s námi přece není tak špatné.

Kdo se správně dívá na hroznou podívanou ukřižovaného – bude uzdraven.

Co znamená správně se podívat? Porozumět tomu, proč byl Ježíš ukřižován.

Proč šel Ježíš na kříž? Nespěchejme s konečnou odpovědí a neopisujme od druhých nebo z knížek. Ještě se k tomu do slavnosti Vzkříšení vrátíme.

Zatím si můžeme promýšlet, že bez šoku ukřižování, by nikdy Nikodém, ale ani apoštolové neuvěřili, že Ježíš vidí do našich poměrů víc než by si kdy mysleli. Bez ukřižování by Ježíše neobjevili jako někoho, kdo má nejvyšší – 100 % hodnověrnost. A nenahlédli by, jak je jejich „víra“ opravdu nebezpečná.

Poznámky:

Prosím vás, nejlepší je vyhledat si odkazy na místa v Písmu ve vlastní Bibli.

Nabízím vám je sice, ale brát do ruky Bibli je důležité.

I proto, že si text osaháme i očima a vidíme, kde to stojí napsáno. Pomůže to i k lepší orientaci v Bibli – nejen těm, kteří mají vizuální paměť.

5. neděle čtyřicetidenní

2018

5. neděle čtyřicetidenní Jer 31:31-34 Žid 5:7-9 J 12:20-34 18. března 2018

První čtení je jedním z vrcholných textů Bible před Ježíšem. Vyžadují pečlivou práci.

Když my primitivně používáme pojem *Zákon*, židé se shovívavě usmívají. Oni řeknou *Smlouva*. Jenže nám *smlouva* nezní přitažlivě.

Izraelci vědí, že Hospodinova smlouva s nimi stojí na závratném vztahu Boha k lidem. Smlouvu s nimi Bůh uzavřel, aby věděli, s čím mohou najisto od Boha počítat. Protože vychází z lásky boží, je přirovnána k manželské smlouvě. Ale k zvláštní manželské smlouvě – nerovnoměrné, pro lidi nesmírně výhodné.⁴⁹⁹

Láska Boží, jeho vztah k nám (jeho *Smlouva*), je stále stejný (neměnný, neslábnucí, věrný). Už na počátku stvoření se Hospodin představuje jako vrcholně pečující, odpovědný, milosrdný a věrný – i když neuzavírá se svým tvorstvem právní smlouvu. (Rodiče také pečují o dítě bez právní smlouvy.)

Neříkáme dítěti: „Když ses narodil, měl jsem tě méně rád než dnes.“

Přejeme si, aby náš vztah k druhému i k Bohu rostl. Bůh je vrcholně milující „od začátku“.

Nová smlouva – Hospodin svou smlouvu uzavírá s každým novým pokolením. Obsah *smlouvy* je stejný, jen lidé jsou noví. Smlouva – přátelství, milující vztah je něčím živým.

Podle míry porozumění a ochoty spolupracovat s Bohem můžeme od Boha dostávat další a další dary. (Umí-li děcko jezdit na koloběžce, dáme mu kolo. Chirurg měl dříve jen skalpel, dnes má i laparoskopické zařízení. „Kdo má, bude mu dáno a přidáno.“)

Jeremiáš *novou smlouvou* myslí především obnovení smlouvy Hospodina s Izraelem. Nevěrný Izrael opustil Hospodina, ale věrný Hospodin zve svůj Izrael znovu do svého přátelství.

Naše formulace: „Vložím jim svůj *zákon* do srdce,“ je opět sucharská. Nejde o *zákon*, ale o přátelství, o důvěrný a důvěřující vztah k Bohu.

Bůh vyvede izraelské otroky z babylonského koncentráku. Na vlastní oči uvidí a na vlastní kůži zažijí osvobozující boží přátelství: „*Poznáš* mě a zamiluješ si mě celou svou bytostí, přilneš ke mně celým svým srdcem.“⁵⁰⁰

499 Hospodin svůj vztah se svým lidem přirovnává k zasnubám a manželství. „Zasnoubím si tě navěky, zasnoubím si tě spravedlností a právem, milosrdenstvím a slitováním, zasnoubím si tě věrností a poznáš Hospodina. (Oz 2:21-22)

(Manželství je rovnoměrným vztahem. Vztah rodičů k dětem, a Boha s námi, je nerovnoměrný.)

500 *Poznat*, znamená ochutnat, zažít, porozumět (manžel „*poznává* svou manželku“, jsou „jedno tělo a jedna duše“), vzájemně si důvěřovat a spolu důvěřovat Bohu, jít jedním směrem, usilovat o stejné hodnoty. Škoda, že my tento hluboký a bytostný vztah k Bohu nahrazujeme plochým, často povrchním vyjádřením: „věřit v Boha“.

Židé říkají o Bohu, že je *sladký*. Tak jej zkušenostně poznávají.

Ke slově: „Budeš se radovat ze všeho dobrého, co dal Hospodin, Bůh tvůj, tobě a tvému domu,“ (Dt 26:11), řekl Mudrc Rav (3. století): „V budoucím světě budeme souzeni pro každé oprávněné potěšení, které jsme si

Kdo zakusí („pozná“) Boží lásku, tomu bude odpuštěno (i velkému hříšníkově), protože bude ze srdce usilovat o nápravu svou i porušeného světa.

Zkušenost je nepřenositelná.

Ale o zkušenosti s Bohem máme usilovat a máme o ně pečovat, abychom je nepotratili. Máme o nich vyprávět svým dětem a ukazovat jim, kde a jak lze boží přátelství zakusit.

V Ježíšově „nové smlouvě“, je Hospodin opět ten vrcholný a stálý partner, ale do jeho přátelství jsme Ježíšem pozváni i my, původně z pohanů a my stálí hříšníci v tom je ta smlouva „nová“.

Přátelství (*smlouva*) je živým vztahem, který je třeba budovat, udržovat, čistit – a slavit.⁵⁰¹

Při Večeři Páně Ježíš pokaždé potvrzuje své přátelství (manželskou smlouvu) k nám a my s nadšením přitakáváme. (Přátelských projevů si vážíme, nikdy nám nezevšední. S vděčností je přijímáme, pozvedají nás a posilují.)

Druhé čtení je těžkopádně přeložené. Alespoň poznámku: „Ježíš byl pro svou bázeň před Bohem vyslyšen – zachráněn vzkříšením od druhé smrti.

Naučil se (prokázal) i v utrpení dostát svému poslání přivést lidi k Otci.

Nejde o poslušnost k autoritě, mezi Otcem a Synem je dokonalá harmonie. (Rozlišujeme „konat z poslušnosti“ nebo „konat z lásky“.)

Událost z evangelia si umíme zařadit.⁵⁰²

K úryvku si připojme alespoň verš 34: „Zástup Ježíšovi odpověděl: ‚My jsme slyšeli z Písma, že Mesiáš má zůstat navěky; jak ty můžeš říkat, že Syn člověka musí být vyvýšen? Kdo je ten Syn člověka?‘“

Do Jeruzaléma a jeho svatyně přišli i „pohanští“ poutníci.⁵⁰³

Slyšeli o Ježíšovi a chtěli jej poznat.

Ale Ježíš na to už neměl čas.

Mluví o svém konci, o násilné smrti, ale nikdo mu nerozumí.

odepřeli v tomto životě.“

Pokřivená a hojně rozšířená forma křesťanství často spojuje potěšení s hříchem.

(„Ty koláčky, jsou tak dobré,“ pravil pan biskup, „že neodolám a ještě zhřeším.“)

Bůh nám nabízí mnoho darů, ale někteří hlásají, že je nejvíce spokojený, když jeho dary pokorně odmítneme. (Ti hlasatelé jsou buď lakomými hostiteli, nebo jsou lepší než Bůh, kterého propagují.)

501 Křest a svatba nejsou cílem. Křest je branou k novému způsobu života s Ježíšem. Svatba je přístavem, ze kterého se vyplouvá. O společnou plavbu se pečuje.

502 Ježíš vjel do Jeruzaléma vítán svými příznivci a davem, ale ke zklamání mnohých nepřevzal moc v Davidově paláci; je možné, že to učedníci měli za zmarněnou příležitost.

Ježíš dobře ví, že jen vnější svoboda nám lidem nepomůže. Nebudeme-li vnitřně svobodní a nebudeme-li svobodu hájit a budovat, přijdeme o ni – tak, jako už mnohokrát.

503 Tito „pohané“ („Řekové“) byli proselyté (konvertité). Narodili se jako pohané, ale později objevili Hospodina jako jediného Boha. Někteří úplně přijali smlouvu Hospodina s dodržováním všech jejích pokynů a vstoupili do smlouvy s ním obřizkou – ti byli označováni jako „proselyté bohobojní“. Jiní se odřekli modlářství, přijali Hospodina, dodržovali sobotu a hlavní pokyny Tóry, ale nebyli obřezaní, ti byli nazýváni „bohobojní“. Směli přinášet do jeruzalémské svatyně dary díkůvzdání („oběti“).

V příloze nabízím model Jeruzalémské svatyně.

Nikdo mu pozorně nenaslouchá a tak ani nemůže porozumět. Obraz zasetého zrna si lidé nespojili s Ježíšovou smrtí, slova „o vyvýšení ze země“ odsunuli stranou jako nesrozumitelná.⁵⁰⁴

Před týdnem jsme promýšleli Ježíšova slova: „Mesiáš nebude poznán, naopak bude označen za největšího nepřítele, kterého je třeba zabít jako odporného a jedovatého hada.“

Stalo se tak. Ježíš byl odstraněn, protože odhaluje (dodneška) mocné. Vzbouřil se proti mnoha zavedeným pořádkům utiskujícím člověka. Slouží (dodneška) nepatrným a hříšníkům. Vyzývá nás k následování.

Proč selhali zbožní Ježíšovy doby a mnoho lidí všech dob? Z jaké příčiny?

Např. někdo je nedůvěřivý, někdo je příliš důvěřivý až naivní.⁵⁰⁵

Mnoho lidí se neučí přemýšlet, pracně si ověřovat pravdivost zpráv a důvěryhodnost hlasatelů. Učedníci Janovi i Ježíšovi byli „blahoslavenými čistého srdce“, vydali se na cestu nejprve s Janem a pak s Ježíšem. Rozpoznali jejich poctivost a ověřovali si pravdivost toho, co od nich slyšeli. (Boží moudrost a důvěryhodnost je ověřitelná. Kdo se jí začne řídit, zakusí dobré ovoce. Bůh je hodnověrný i tím, že po nás nechce slepou poslušnost.)

Dalším nebezpečím, do kterého se sami dostáváme, je představa světce i zločince, kterou si sami vytváříme. Setkáme-li se pak se světcem, snadno jej mineme (a často se velmi ošidíme).

Židé si vytvořili svou představu Mesiáše, ale skutečného Mesiáše nepoznali.

Nejsme na tom o mnoho lépe.⁵⁰⁶

Podobně a často nerozpoznáváme ani zločince.⁵⁰⁷

(Jako bychom neslyšeli Ježíšovu radu k rozpoznávání dobrých od zlých, srov. Mt 7:15-23.)

Potřebuje porozumět Ježíšovým slovům: „Nepadne-li zrno do země, nepřinese užitek.“

504 Tak to často děláme; když nějakým slovům nerozumíme, odsuneme je ze své pozornosti a myslíme si, že jim porozumíme z dalších slov. To se nemusí podařit. Právník nesmí ve smlouvě přehlédnout žádné slovo. Lékař by neměl přehlédnout jediný příznak nemoci. Nepozorné přehlédnutí nebezpečí může mít i tragické následky.

505 Mnoho lidí se nechá podvést nejrůznějšími šejdiři, ještě více lidí se nechá zmanipulovat falešnými mesiáši. Mnozí slepě důvěřují lidským autoritám.

(Teď, po otrávení ruského špiona a jeho dcery v Anglii pravil Edward Lucas Angličanům: „Nevěřili jste zkušenostem Václava Havla a Poláků se sovětskými komunisty, nevěřili jste zkušenostem Ukrajinců s Putinem.“

Řada „hodných“ biskupů kryla pedofilii svých kněží, aby nebyl poskvrněn obraz církve.

Mnoho biskupů zbaběle mlčí k odvolání arcibiskupa Bezáka. Nad Ježíše nadřazují autoritu církve.)

506 Evangelický farář mně smutně vyprávěl, jak jeho dva sousedé katoličtí kněží jsou znechucení Františkem. „Co řekl papež,“ pravili, „se vždy tesalo do mramoru, ale nynější papež hlásá, že rozvedení mohou ke svatému přijímání.“

Rozumíte tomu? Jak se ti kněží v semináři vyučili? Nevědí, že i papežové jsou hříšníci? Že někteří schválili inkvizici a mučení vězňů?

507 Zločinci umějí působit na lidi a hlásají líbivou politiku (vydávají se za dobrodince (srov. Lk 22:25). Občas někomu pomohou nebo někomu udělí milost (tím klamou naivní poddané nebo si umlčují své svědomí, pokud ještě zbytek svědomí mají). Naučili se velice dobře ideologicky pracovat; propagandisticky někoho označí za nepřítele lidu a společnosti (známe karikatury, kacířů, čarodějnic, Židů, imperialistů, vykořisťovatelů ...), aby je mohli snadno likvidovat.

Ježíš se snažil zachránit Jeruzalém, své souvěrce a skrze ně (dnes skrze nás), další lidi. Přišel o život, jednu z největších hodnot. O život máme velice pečovat, ale pro záchranu druhých smíme svůj život obětovat. (Výraz „kdo svůj život nenávidí“, je orientálním způsobem vyjádření velkého důrazu.)

„Kde jsem já, tam bude i můj učedník.“

„Chce-li mě někdo sloužit,“ říká Ježíš, „bude se se mnou nasazovat pro záchranu světa.“

Takového Otec ocení.

Jsme rádi, že Ježíš neglorifikuje utrpení, chce nás co nejvíce utrpení uchránit. Nevolá nás k utrpení, ale k obětavosti a službě potřebným.

Naše zkušenosti se zlem (nejen za posledních sto let) nás vyburcovaly k otázkám, jak je možné, že se slušní lidé přidali (nejen mlčením) ke zlu. Potřebujeme porozumět tomu, jak se to stane, že slušný člověk selže.⁵⁰⁸

Víme, že v nás spí rakovina zla, kterou si máme hlídat.

Ježíšovo ukřižování nám odrývá, že v sobě máme nejen světlo, ale i temné stránky svých povah.

S Boží pomocí můžeme zlu odolat.

Ne málo „obyčejných lidí“ v kritických okolnostech obstálo, odmítlo přidat se ke zlu a pomohlo k záchraně pronásledovaných. To jsou ti, o kterých platí Ježíšova slova: „Kde jsem já, tam bude i můj učedník.“ Tito lidé projevili svou lidskost, riskovali nebo dali svůj život – a přinesli velikou úrodu (jako Ježíš). Tito lidé nás zajímají. Chtěli bychom se zachovat jako oni.

Jak k tomu dospět?

Máme-li my zachraňovat lidi ze zla (srov. Mt 4:19), potřebujeme umět „plavat“: Ježíšův učedník nezavírá oči před zlem, vzdělává se, učí se rozpoznávat zlo od dobra, ví, že nemůže být kamarád se všemi, hledá příčiny a strategie zla, učí se postupně přemáhat strach, otužuje se, nepodceňuje ani zlo v sobě a vlastní slabost, připravuje se, aby byl schopen se postavit zlu a obstál v náročných situacích jako milosrdný samaritán a neminul zraněného u cesty.

Nejen křesťané se v každé době, v mnoha případech, snažili a snaží pomáhat potřebným, trpícím a pronásledovaným. Tak, jako oni máme prohlédnout lež nejrůznějších vládců, hlásajících poddaným poslušnost a „pokorné“ snášení utrpení. (Mocní žijí v palácích a přepychu, druhým „káží vodu a sami pijí víno“.)

Ježíš nevyhledává kříž, utrpení (to je následkem zla, hříchu) a neposílá nás na popraviště. Přišel sloužit a zaplatil za to životem.

Volá ochotné, soucitné, statečné a obětavé lidi, s ním se můžeme stavět proti zlu. To má smysl.

508 Jako se učíme předcházet nemocem, neštěstí, válkám a nepřátelství s druhými lidmi, tak potřebujeme znát experimenty psychologů Zimbarda a Milgrama, abychom věděli, jak obstát v náročných situacích a tlacích od nadřízených a mocipánů. V určitých tlacích většina normálních lidí neobstojí.

Šest psychologů vyšetřujících válečného zločince Adolfa Eichmanna prohlásilo, že jde o normálního člověka.

„Pouze jsem plnil rozkazy,“ vypovídal Eichmann. Při návštěvě koncentráku v Birkenau prý plakal. „Ale před soudem prohlásil, že by měl špatné svědomí, kdyby neudělal to, co mu bylo nařízeno – s velkou horlivostí a s co nejúzkostlivější péčí odeslat miliony mužů, žen a dětí na smrt,“ říká H. Arendtová.

Zlo nepůsobili jen vojáci, mučitelé a udavači, ale i řadoví občané (např. za války strojvedoucí vlaků, kteří vozili židy do koncentračních táborů, úředníci, dělníci ve zbrojovkách ...) Každý, kdo se nepostavil proti zlu, měl nějaký podíl na všech těch zločinech. („Otázku viny“ K. Jasperse by měl znát každý vzdělanější člověk.)

Potřebujeme hájit svobodu a lidskost včas; když zvrhlý režim už zkrvavuje hlavy, je odpor obtížnější.

Bylo by naprosto zbytečné se bičovat nebo si dávat kamínek do boty, život je sám o sobě tvrdý a přináší nám dost utrpení, které není v našich silách odstranit.

Ježíšovi učedníci nebyli dokonalí, ale mnoho se od Ježíše krok za krokem naučili. Když jim jednou řekl: „Jeden z vás mě zradí!“ – ptali se: „Jsem to snad já, Pane?“
(Jen Petr se zapřísahal, že nikdy nezapře.)

Ale až po Ježíšově umučení dali učedníci svému Mistrovi úplně za pravdu.
A stali se velkými dobrodinci lidstva.

Velké osobnosti Bible si přiznali svou bídu a svědčí nám o velikém smilování Boha nad hříšníky.

Ježíš říká, že poslední slovo má Bůh, ne zlo. S jeho pomocí chceme zlo přemáhat a sloužit životu. Ježíš nám pomohl objevit větší hodnoty než je zachování pozemského života za každou cenu.⁵⁰⁹
Vím, co je strach a že je třeba jej celý život přemáhat.

Ježíš nás nezachránil utrpením, ale svou láskou a obětavostí. Ustál všechno strašné pronásledování i mučení. Nesla jej láska Otce. I nás přivádí do boží Náruče, k prameni vody živé a učí nás z něj čerpat. Přitahuje nás, získal si naše srdce.

Čím víc bude obětavých a odvážných, tím více bude spravedlnosti ve světě.

Ještě poznámečka. „Z nebe se ozval hlas: „Oslavil jsem a ještě oslavím.“ Někteří slyšeli, co zaznělo, jiní si mysleli, že jen zahřmělo.

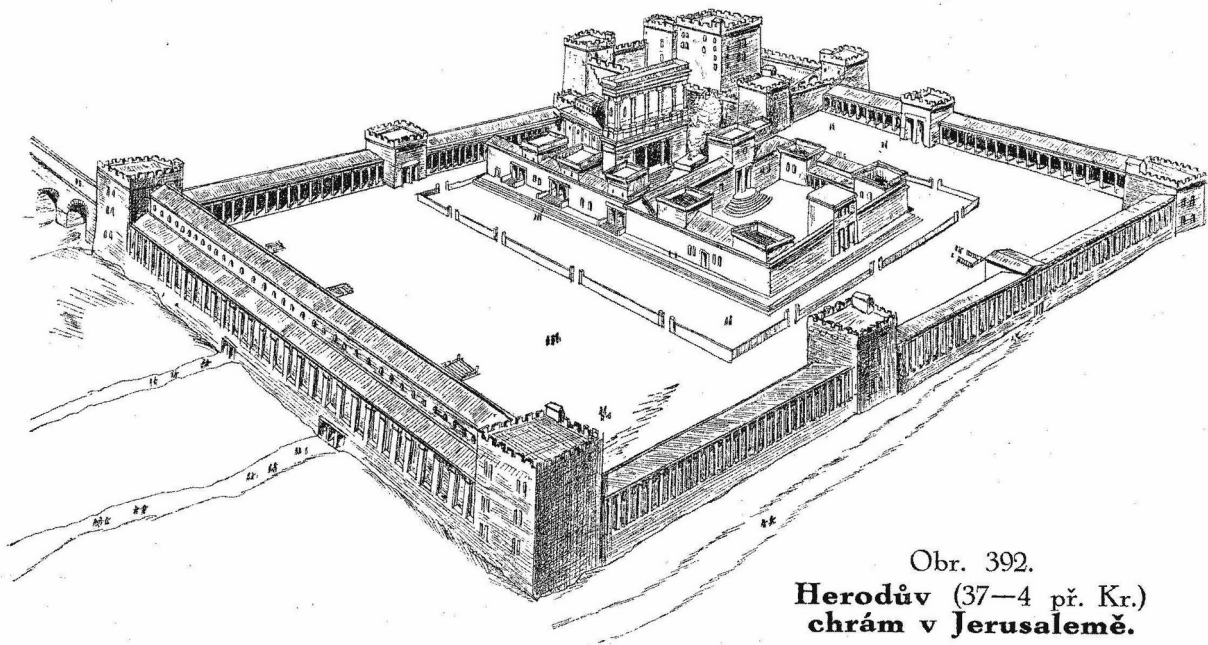
Jen malé přirovnání – jedni byli nadšení z inauguračního projevu prezidenta, jiní byli smutní. Záleží na tom, k čemu a pro co je člověk nastaven a do jaké míry je otevřen.

Kam je strom nachýlen, tam padne. Každý je strůjcem svého štěstí.

Příloha:

509 Vyprávěl jsem kdesi, jak mě kníže kněžské poučovalo, že je třeba diplomacie s mocnými. Podotkl jsem, že Ježíš nebyl diplomatem, nestoloval s Kaifášem ani s Pilátem, nestal se jejich rádcem. „Však ho také ukřižovali!“ vzkřikla Jeho Milost.

Naše knížata kněžská se modlila s prezidentem a žehnala mu při jeho inauguraci. Škoda, že ve svatováclavské kapli v katedrále nezazněla slova, že my všichni se budeme jednou zodpovídat za svá slova a činy.

Obrázek je z „Příručky k Biblické dějepřavě pro školy obecné a občanské“. Autoři: Dr. Josef Miklík C.Ss.R. a Dr. Jan Hejčl
 Praha, r. vydání 1927

Do ambitů a prvního nádvoří mohli vstoupit všichni, včetně žen, dětí a proselytů. V tomto prostoru byly pokladnice, prodávala se zvířata k „obětování“, měnily se peníze. V tomto prostoru Ježíš několikrát učil.

Druhé nádvoří bylo uprostřed prvního nádvoří a bylo odděleno malou zdí. Mohli do něj vstoupit jen obřezaní muži a „bohabojní proselyté“. Po obou stranách každého vchodu, který odděloval nádvoří mužů od prvního nádvoří, stály varovné kameny s nápisem: „Žádný cizinec nesmí vkročit za tuto zeď. Kdo zákaz poruší, sám nad sebou vynese trest smrti.“

Apoštol Pavel byl nařčen z uvedení Trofima (pokřtěného pohana) do nádvoří mužů. (Skt 21:15n)

(Třeba si přílohu okopírujete do své Bible.)

2015

5. neděle „čtyřicetidenní“ (postní) Jer 31:31-34 Žid 5:7-9 J 12:20-33 22. března 2015

Omlouvám se za delší text, ale třeba někomu poslouží k porozumění křtu, ke slavení Velikonoc, Zeleného čtvrtku a k pochopení Večeře Páně jako Nové smlouvy.

Kniha proroka Jeremiáše popisuje dobu před babylonským zjetím a krátce po něm.⁵¹⁰

⁵¹⁰ Je dobré si přečíst úvod do knihy Jeremiáš.

Jeremiáš měl těžký úděl, dlouho marně varoval před zkázou a trestem, byl obviňován ze sýčkování, pak ze zbabělosti a poraženectví – když vybízel k nebránění se nepříteli (mluvil o nutnosti přijmout trest). Ale po katastrofě těšil zkroušené, stal se prorokem útěchy.

Hospodin nabídl Izraeli (opakovaně upadajícímu do nesvobody) svou péči a přátelství. Tento vztah je v Písmu nazván *Smlouva* (naše překlady místo toho zvolily slovo *Zákon*, tím jsme sešli z cesty k porozumění).

Izrael nad svým slibem „budeme dodržovat všechna slova Hospodinovy Smlouvy“ (Ex 19:8, 24:3. 7) po vysvobození z Egypta časem pohrdlivě mávnul rukou a svévolně si žil po svém.

Jeremiáš mluví k Judejcům, kteří byli zotročeni Babyloňany, ale kupodivu mluví i k Izraelcům ze severního království, které už bylo před sto roky zničeno Asyřany (srov. Jer 30:3, 31:1 atd.). Prorok utěšuje ponížené a podrobené, aby nemalomyslněli, nepochybovali. I když Hospodin vydává Judejce (jako vydal Izraelity) do vyhnanství, jeho přátelství a Smlouva platí. (Škoda, že se pak ze severního království zachrání jen jednotlivci, království se už nikdy neobnoví, protože Izrael nabídku Hospodina zmařil.)

Jeremiáš mluví o nové Smlouvě, přesně řečeno o novém obnovení Smlouvy Hospodina s Izraelem. Uzavírání Smlouvy s předešlými generacemi známe.⁵¹¹
Co znamená nová Smlouva?

Žasneme nad tím, že přesto, že je Izrael „v trestu“, Hospodin říká:

„Hle, přicházejí dny, že změním úděl svého lidu, Izraele i Judy, a přivedu je zpět do země, kterou jsem dal jejich otcům.“ (Jr 30:3)

„Miluji tě odvěkou láskou ... (Jr 31:3)

Vrať se izraelská panno ... (Jr 31:21b)

Oni mou smlouvu porušili, ale já jsem zůstal jejich **manželem**, je výrok Hospodinův“ (Jr 31:32b), (naš lekciónář uvádí: „zůstal jejich pánem“).

Izraelité Mojžíšovy doby byli nadšení vysvobozením z otroctví egyptského, ale pak jejich srdce ochladlo a slova Hospodinova (viz [text o „Desateru“ v Poznámkách z 8. března 2015](#)) zůstala jen na kamenných deskách.

Přesto je trestaným za Jeremiáše slíbeno: „Toto je smlouva, kterou uzavřu s domem izraelským po oněch dnech, je výrok Hospodinův: Svá slova (Smlouvy) jim dám do nitra, vepíši jim je do srdce. Budu jim Bohem a oni budou mým lidem.“ (Jr 31:33)

Smlouva je pak popsána v kapitole 33:14-26.

Dokreslím ještě tehdejší situaci. Judský král je otrokem v Babylóně, Davidovská dynastie tedy skončila. Přesto Hospodin mluví o věčné Smlouvě s Davidovým domem (znamením je Davidův syn, potomek na trůně).

Kapitoly 30-31 jsou úchvatným básnickým textem. A náš text je jedním z vrcholných textů hebrejské Bible („starého zákona“).

(Werflova „Jeremiáše“ pokládám za jeden z nejlepších románů.)

511 Na začátku nebyla žádná smlouva mezi Hospodinem a lidmi. Jako rodiče žijí pro děti a slouží jim, tak i Hospodin od začátku pečuje o lidi. Až po selhání lidí výslovně Hospodin nabízí lidem pomoc. (Představte si, že se váš syn dostane do nějakého průšvihů, vy mu nabídnete pomoc, ale stanovíte, co od něj vyžadujete, aby se pomoc podařila.)

Připomeňme si, prosím, dřívější smlouvy:

- Smlouvou s Noem – pro všechny lidi (znamením smlouvy je duha).
- Smlouvou s Abrahámem (znamením je obřizka). (Gn 15. kap.; 17. kap.)
- Smlouvou s Mojžíšem (znamením je velikonoční beránek)

Víme, čím je každá Smlouva obohacena oproti předchozí? Jakou další péčí Hospodina?

Opět jsme o této Smlouvě slyšeli v biblických textech na Slavnost sv. Josefa.⁵¹²

My za Davidova potomka (Mesiáše a krále na věky) považujeme Ježíše, syna Josefova. (Židé teprve Mesiáše a jeho Smlouvu čekají.)

Ježíš s námi uzavřel Novou, věčnou (manželskou) Smlouvu.

„Ale jak to dopadne s touto Smlouvou?“, strachujeme se. „Copak nebude Izrael (i Nový) porušovat i tuto Smlouvu?“ Známe přece historii a sami sebe, svá selhání a svou povrchnost.

V každé době jsme selhali. Nebylo jediného člověka bez viny (ani apoštolové neobstáli).

V čem je tato „Davidovská“ Smlouva jiná, silnější, bohatší?

„Davidovskou Smlouvu“ Ježíš (můžeme říci i ze strany boží) obohatil svým životem, svou péčí o člověka, svou obětavostí. A z naší – lidské strany – ji posílil. Jako jeden z nás, jediný spravedlivý, obstál, už se nemůže stát, že ve Smlouvě nezůstane nikdo spravedlivý.

Ježíšův život nás navždy poznamenal.

512 Čtení ze slavnosti sv. Josefa:

Hospodinovo slovo se stalo k Nátanovi:

„Jdi a řekni mému služebníku Davidovi: Hospodin ti oznamuje, že ti vybuduje dům. Až se naplní tvé dny a ty ulehneš ke svým otcům, dám po tobě povstat tvému potomku, který vzejde z tvého lůna, a upevním jeho království. Ten vybuduje dům pro mé jméno a já upevním jeho královský trůn navěky.

Já mu budu Otcem a on mi bude synem. Tvůj dům a tvé království budou před tebou trvat navěky, tvůj trůn bude navěky upevněn.“ (2 Sam 7:4-5a. 12-14a. 16)

Tvoje milosrdenství je zbudováno navěky, v nebesích jsi pevně založil svou věrnost,

řekl: „Uzavřel jsem smlouvu se svým vyvoleným, přísahal jsem Davidovi, svému služebníku:

Dám, že tvé potomstvo bude navěky stát pevně, já jsem zbudoval tvůj trůn pro všechna pokolení.

Tvoje milosrdenství je zbudováno navěky, v nebesích jsi pevně založil svou věrnost“,

řekl: „Uzavřel jsem smlouvu se svým vyvoleným, přísahal jsem Davidovi, svému služebníku:

Dám, že tvé potomstvo bude navěky stát pevně, já jsem zbudoval tvůj trůn pro všechna pokolení.

On mě bude vzývat: >Tys můj Otec, můj Bůh, moje spásná skála<,

a já ho učiním prvorozeným, nejvyšším nad králi země.

Svoje milosrdenství mu zachovám věčně, věrně dodržím svou smlouvu.

Jeho potomstvu dám trvat navěky, jeho trůnu po všechny dny nebes.

Opustí-li jeho synové můj zákon, nebudou-li žít podle mých řádů,

budou-li má nařízení znesvěcovat, nebudou-li dbát mých přikázání,

ztrestám jejich nevěrnosti metlou a ranami jejich nepravosti,

ale svoje milosrdenství mu neodejmu, nezradím svou věrnost,

nezensvětím svoji smlouvu, nezměním, co splynulo mi ze rtů.

Jednou jsem přísahal na svou svatost. Cožpak bych lhal Davidovi?

Jeho potomstvo potrvá navěky, i jeho trůn přede mnou bude jako slunce,

pevně bude stát navěky jako měsíc, věrný svědek nad oblaky.“ (Ž 89:2-5. 27-38)

Josefovi se zjevil ve snu anděl Páně a řekl mu: „Josefe, synu Davidův, neboj se přijmout Marii, svou manželku;

neboť co v ní bylo počato, je z Ducha svatého. Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš; neboť on vysvobodí svůj lid z jeho hříchů.“ (Mt 1:20-21)

Srov. též: „Listinu rodu Ježíše Krista, syna Davidova, syna Abrahamova ...“ (Mt 1:1n)

(I naši, západní kulturu. I řada nevěřících lidí se svým životem hlásí nejen k Desateru, ale i k ledasčemu z Ježíšova životního postoje.)

Ježíš si získal naše srdce. Jeho přátelství, jeho slova (Smlouvy) a způsob jeho života se nám zapsal do nitra.

Nepopíráme, že také selháváme, že jsme hříšní. Ale Ježíš nám otevřel nejen svou „svatební a hodovní síň“, ale i „nemocniční kliniku“, kde uzdravuje a dopřává nám transfuzi svého Ducha – abych použil své zavedené výrazy.

Do jeho útěšné náruče, do životodárného prostoru rodiny boží, do tohoto přepychového „zařízení“ máme otevřený přístup. Ježíš vyhledává nás hříšné, jako dobrý pastýř hloupou zatoulanou ovci.

Pečuje o nás jako Lékař, Učitel, Mistr, jako vzorný a obětavý Manžel.

Umíme tedy popsat, čím je Ježíšova smlouva bohatší.

Židé slaví každou sobotu svou patřičnost do svobodného lidu Božího. O Velikonocích zvláště slaví vysvobození z Egypta a o Letnicích Smlouvu Mojžíšovu.

Na věčnou Smlouvu s Davidovým domem teprve čekají, teprve ji vyhlížejí. O Velikonocích říkají „Za rok v Jeruzalémě“ (rozuměj v duchovním Jeruzalémě).

Jak je to s námi?

Pokorně vyznáváme, že nám tuto „Smlouvu, novou a věčnou“ daroval Nazaretský. Směli jsme do ní vstoupit. Každý týden ji znovu a znovu slavíme.

(Letos se, u příležitosti Roku eucharistie, konečně začíná o mši mluvit jako o Nové Smlouvě.)

Něco jsem k tomu napsal dříve v knize „Pozvání k Večeři Páně“.

Židé vědí, na co mají být patřičně hrdí. (Vidíme, jaké ovoce přineslo bohatství jejich kultury jim a světu.)

Připomenu to a pak si porovnáme, jak na tom jsme my, křesťané.

- Žid ví, že obřízkou vstoupil, byl přijat do Božího lidu. Patří do království kněží. (Je hýčkán Hospodinem, slyší od něj: „Požehnám ti, staneš se požehnáním. Vyvýším tě nade všechny pronárody. Budeš mou chválou, věhlasem a okrasou, budeš svatým lidem Hospodina, svého Boha.“)
- Žid od bar micva (ve 13 letech) přijal odpovědnost za svůj život (naučil se rozlišovat dobro od zla, spravedlnost od nespravedlnosti, zná slova Smlouvy, byl zasvěcen do pravidel přátelství s Hospodinem a života božího lidu).
- Má právo a čest číst Tóru při bohoslužebném shromáždění.
- Vede své děti k porozumění Smlouvě (aby na to nezapomněl, dvakrát denně opakuje modlitbu „Slyš, Izraeli“).
- Rodiče žehnají svým dětem (a vědí, o co jde).
- Žid je schopen vést rodinné bohoslužby (náboženský život židů se z 90 % odehrává doma) a předávat bohatství náboženské kultury dětem.
- Žid může po 30. roce svého života kázat na Proroky a soudit (tak může být vzdělaný).

I my rádi říkáme: „Dary nás nesvazují, ale zavazují.“

Ušlechtilost našich předků nás zavazuje. Vážíme si toho, co jsme od rodičů a dřívějších předků dostali a chceme nést patřičné ovoce jejich a Boží lásky. Bůh a naši předkové nás uvedli a zasvětili do krásy křesťanské kultury. Jsme na ni hrdí. Těší nás. Pozvedá nás.

Škoda, že jsme si své postavení křesťana přiškrtli.

Věřící byli časem sníženi na laiky a vedeni jen k poslušnosti duchovenstvu. Naučili se předepsaným modlitbám, opakovali odpovědi na otázky katechismu, byli krmeni duchovenstvem jako malé

nedospělé děti, nejen u svatého přijímání. Mše i ostatní svátosti se „udělovaly“ v nesrozumitelné latině. Včetně modlitby „rozhřešení“.

Lidé jen odpovídali: „Amen“. Při latinské mši za ně přes tisíc let odpovídali ministranti (často zkomolenou latinou). Byla jim odírána svoboda svědomí a náboženství ..., byla jim upřena odpovědnost za církve atd.

Jak je to s křesťanem ve skutečnosti?

- Křtem křesťan patří do království kněží (královské kněžství je větší než služebné kněžství).
- Od křtu křesťan ví, že má trvalé místo v boží náruči.
- Ví, že vším dobrým spolupracuje na dotváření světa a budování božího království.
- Od křtu je spolupracovníkem Ježíšovým,
- Má trvalé místo u stolu Ježíšovy hostiny a z titulu královského kněžství může číst slovo boží i při bohoslužbě.
- Může podávat a přinášet Tělo a Krev Páně jiným.
- Křtem dostal pověření ke zvěstování dobré zprávy: „Bůh o nás pečuje a je milostivý ...“
- Může a má slavit všechny svátosti.
- Může dávat sám sebe v manželství druhému.
- Může a má předávat život svým dětem, vzdělávat je a vychovávat. Je pro své děti prvním božím poslem, andělem.
- Má svým dětem žehnat (ne méně než Izraelité).
- Při slavení svátostí (včetně Večeře Páně) je každý (poučený) pokřtěný koncelebrantem (z titulu královského kněžství, které mu bylo svěřeno při křtu).
- Každému pokřtěnému je svěřena v nějaké míře pastýřská péče a prorocká služba.

V poznámce pod čarou uvedu něco k úpadku našeho povědomí křesťanů.⁵¹³

513 Už jáhen Štěpán řekl zbožným: „Jste tvrdošíjní a máte pohanské srdce i uši! Nepřestáváte odporovat Duchu svatému, jako to dělali vaši otcové. Byl kdy nějaký prorok, aby ho vaši otcové nepronásledovali? Zabili ty, kteří předpověděli příchod Spravedlivého, a toho vy jste nyní zradili a zavraždili.“

Kardinál Martini řekl: „Církev má dvě stě let zpoždění“.

Římský biskup František teď prohlásil: „Důvod odchodů z katolické církve je klerikalismus, nedostatek osobního kontaktu a blízkosti a také 'katastrofální' homilie, které nezasahují srdce.“

Čeští katolíci četli Bibli už v předhusitské době. Ledacos se z ní dozvěděli, volali po reformách, mimo jiné se hlásili o právo na „kalich“ při Večeři Páně. Další reformátoři pak pokračovali. Něco prosadili ...

II. vatikánský koncil šel k pramenům a vydal se na cestu dopředu. (Někteří staromilci a ustrašení se ohlížejí zpět jako Lotova žena.)

Množství rituálních předpisů pro slavení bohoslužeb, navršených staletími, bylo zrušeno ...

Povědomí o velikosti křtu je ale stále zakrnělé a utlačované. (Křest přece není jen „na odpuštění dědičného hříchu“.)

Ježíš pro svou Slavnost použil rodinnou náboženskou slavnost, povýšil ji a jako rodinnou slavnost nám ji vrátil!

Dělali jsme vše pro to, aby jako rodinná slavnost nevypadala.

Protože jsme zůstali dost trčet v pohanství, zůstáváme na poloviční cestě.

Nově byly zavedeny služby lektorů a akolytů. Vyhrazené jen mužům!!

(Po letitém zápasu bylo nakonec ženám potichu dovoleno číst slovo Boží a sloužit při podávání Těla a Krve Páně.

Utírat špinavé zadky nemocným nikdo ženám nezakazoval, do toho se nikdo z církevních pánů nehrne.)

Duchovenstvo těžko nese, že řada laiků je i v teologii vzdělanější než klérus. Tak si křečovitě drží alespoň podávání Eucharistie.

Předpisy říkají: „Laik si nesmí brát sám Tělo Páně“. Ale děcku doma říkáme: „Nemůžeš dávat babičce bonbón do ruky, nabídní ji, aby si sama vzala“. Naše děti umí jíst i přiborem.

Naše rodinné nedělní obědy jsou velkou slavností. (Jsou bohatší než svatební hostina našich předků před 100 lety.) Víme, jak blahodárně působí na budování dobrých vztahů a soudržnost rodiny. Naše nedělní slavení Večeře Páně má působit neméně dobře. Znovu slavíme spolupatříčnost k Ježíši a k bratřím. Slavíme vzájemné přátelství rodiny dětí božích, „Novou svatební Smlouvu“.

Některé rodiny spojí neštěstí.

Jiné spojuje i štěstí.

Máme my štěstí na Pána Boha?

Nakolik nás toto štěstí spojuje?

Necháváme si něco od Ježíše napsat do svého srdce?

Ježíš nám nikde neříká, že máme při jeho Hostině Bohu obětovat. Bůh se stále a nekonečně obětuje nám!

Ježíš mluví o sjednocení a přiblížení se člověka k Bohu a k člověku. Jeho přáním je, abychom odcházeli z jeho slavnosti jako ti, kteří se k druhým a Otci přiblížili.

Odcházíme-li ze svatby, z plesu, z koncertu, bývá to tak. Jestli nás Večeře Páně přiblíží k druhým ještě víc, pak se to Ježíši s námi a nám s Ježíšem a bratřimi podařilo.

K evangeliu. Text je to hutný, stihnu jen maličko.

Ježíš zkusil od zbožných lidí jako pes. Žádný prorok nedopadl hůř než on.

Zbožní Ježíše strašně pomlouvali, spustili smrtelnou lavinu.

V našem překladu stojí: „Syn člověka bude oslaven“. „Otče, oslav své jméno.“

Co je sláva? Kdo je slavný? Sportovci, celebrity, politici?

(Ano, starší lidé si, zvláště v zimě, hostie sami obtížně berou, ale to je něco jiného. Vzít si kousek chleba je snadnější než tenkou oplatečku.)

Po staletí přijímal Tělo a Krev Páně pouze kněz jako první a poslední. Dosud si nevšiml, že už není poslední, tak stále jí první. Oproti pravidlům naší kultury.

Římský biskup František kritizuje klerikalizování laiků.

Ke čtení božího slova a podávání Těla a krve Páně není nutné zvláštní školení a dovolení biskupa. Křest a samozřejmě náboženské vědomosti, přirozená inteligence, pokora a úcta, a odpovědnost faráře, dostačují.

Tridentské mši lidé nerozuměli, ke Stolu Páně se báli přistupovat. Tak pro ně vymysleli alespoň pozdvihování.

(Lidová zbožnost říkala, že z Nejsvětější Svátosti Oltářní proudí milosti. Lidé obíhali kostely, aby stihli co nejvíce „pozdvihování“. (Ježíš řekl: „Jezte a Pijte.“) Hladový se díváním na pokrm nenasytí ani hlad nezažene. Pak pro lidi vymysleli Slavnost Božího Těla s průvodem a čtyřmi požehnáními. (Neřekli lidem co požehnání znamená, jak se s ním má spolupracovat. Kvalitu nahradili kvantitou. (Copak se to dá strávit? Nemohu sníst čtyři řízky hned po sobě.) Protože z nevzdělanosti a prázdnoty neumíme o Večeři Páně nic říci, vrátili jsme se k průvodům Božího Těla.

Proč se k Večeři Páně přidalo požehnání kněze? Ježíšova Hostina je vrcholem požehnání sama o sobě. Už židovští rodiče každou sobotu žehnají svým dětem. Kněží si vše přivlastnili pro sebe, lidem o požehnání nic neřekli.

Při tridentské mši kněz celebrouval mši a lidé byli nábožně přítomni. Dnes konečně říkáme: „Všichni pokřtění slaví, celebrují (s malými dětmi to je trochu jinak) za předsednictví jednoho. Předsedající je ústy děkujícího a slavícího shromáždění.

(To neznamena, že mají lidé říkat slova eucharistické modlitby. Jeden mluví, ostatní stojí a řeknou nakonec „Amen“. Když školní třída přála paní učitelce k svátku, jeden šel s kyticí, druhý říkal přání. Všichni jsme stáli, všichni přáli, i když jen jeden mluvil.)

Koncelebrace kněží je teologicky vratká. Kompromisně se to ustanovilo z bezradnosti nad mešní obětí ...)

Jestli chceme dostát Ježíšovým úmyslům s církví, s lidem božím a slavením svátostí, čeká nás ještě hodně práce.

O ničem takovém není řeč.

Kdo špiní Ježíše, božího služebníka, kteréhokoliv člověka – špiní Boha! To trvá.⁵¹⁴

Bůh si k Ježíši řekl své, rehabilitoval ho (řeceno moderním slovem), vzkřísil ho a „dal mu místo po své pravici“.

Ježíšovou ctí je jeho obětavost. Oceňme, co vše je pro nás ochoten vydržet. To by se navždy mělo zapsat do našeho srdce.

Ale neříkejme, že trpěl rád (v některých kostelních písních a modlitbách to říkáme). Ježíš nebyl masochista. Snižovali bychom jeho úctu k vlastnímu životu, lásku k lidem a obětavost.

Někdo slyšel Boží hlas: „Oslavil jsem a ještě oslavím.“

Někdo si myslel, že jen zahřmělo. Někdo neslyšel nic.

Někdo slyší Ježíšova slova (třeba: „Vezměte a pijte“), jiný to „neslyší“ a vede si svou.

Ježíš si nás svou obětavostí až na smrt získal. To je jeho vklad do Nové Smlouvy.

„Až budu ze země vyvýšen, potáhnu všechny k sobě.“

Kdo z nás se nechává Ježíšem „táhnout vzhůru“?

2012

5. neděle postní Jer 31:31-34 Žid 5:7-9 J 12:20-33 25. března 2012

Hospodin slíbil Izraeli „novou“ smlouvu, „bohatší“.⁵¹⁵

Bůh nenabízí přátelství jako mnohé dnešní reklamy: nejprve zaplat'. Neprodává nám zajíce v pytli. Nepřichází anonymně, ani s maskou, ukazuje nám svou „tvář“ – svou nezištnou pomocí.

514 Mým farníkům:

Mám k vám dluh. Když mi můj skvělý předchůdce předával farnost, řekl také: „Byl jsem bačkora. Mlčel jsem k neurvalému jednání některých lidí“.

V naší farnosti je mnoho výborných lidí, ale také tu vždy byli lidé, od kterých kněží mnoho zkusili. Koho z vás se to netýká, neposlouchejte to.

Řada mých předchůdců mi říkala, že někteří nevzdělaní a pyšní lidé kazili jejich pastýřskou práci ve farnosti. Sám jsem to zažil na vlastní kůži.

Myslel jsem si, že to vydržím a řeknu to, až budu jednou předávat farnost svému nástupci – aby v tom už nikdo nepokračoval. Ale co když umřu dřív, než něco řeknu?

Možná jsem mlčel z falešné pokory, tak jsme byli vedeni – nést kněžský kříž.

Možná jsem zbaběle mlčel, protože nemám rád konflikty, nerad někoho zahanbuji.

Ale máme povinnost hájit nejen čest druhých, ale i svou vlastní.

Několikrát jsem se pokoušel si to s těmito lidmi vyříkat podle Ježíšova přikázání: „Má-li někdo něco proti tobě běž za ním ...“, ale vždy to popřeli ... nebo řekli, že bych je umlátil argumenty.

Chystáme se k slavení Velikonoc. Naše křížování druhých nepřestává.

Už pobožnosti křížové cesty nám mohou pomoci, abychom objevili vlastní nesnášenlivost.

Litujeme Ježíšovu matku, jaké hnusné pomluvy se jí o Ježíšovi donesly a jak ho nenávisť zbožných ukřižovala.

Každý mariánský ctitel by měl vědět, že každý pomlouvaný, nejen kněz, má také svou maminku.

Potřeboval jsem to říci, abych nepředával farnost nemocnou pomlouváním některých lidí.

515 Jak Izrael časem rostl, tak mu Hospodin mohl nabídnout další obdarování. Svým dětem také nejprve dáme tříkolku, pak koloběžku, potom kolo, později třeba motorku. Pětiletému děcku nemůžeme dát 40.000 Kč, neumělo by s nimi hospodařit.

(Poznámka na okraj: I cizímu děcku můžeme dát kolo. Bůh žádné cizí děti nemá.)

Vede nás k ověřování hodnověrnosti toho, kdo nám něco nabízí, včetně jeho hodnověrnosti. Každý si může ověřit, že boží „příkázání“ vedou k dobrému uspořádání života a vztahů. Na Ježíšově jednání můžeme velice zřetelně vidět, jak a čím si Bůh získává srdce člověka. ⁵¹⁶ Ježíš nabídl smlouvu i nám – původně pohanům. Tak nás uchvátil, že se mu chceme podobat. Kdopak z „duchovních autorit“ nám nabídne přátelství „na život a na smrt“? ⁵¹⁷

Sám Bůh nás osobně vyučuje, aby nebyl nikdo maten nějakou „tichou poštou“. ⁵¹⁸

Ten, kdo hledá a poznává Hospodina, jde cestou k Bohu a lidem – nemusí být trestán. „Jejich nepravosti jim odpustím, a na jejich hřích už nevzpomenu.“ – (Zachráněný je ten, kdo dokáže důvěřovat Bohu a řídit se jeho moudrostí.) „Pro slova evangelia, kéž nám Bůh odpustí naše viny“, říká ten, kdo četl při liturgii evangelium. (Platí to natolik, nakolik boží slovo přijímáme do svého života.)

O obětavosti pro druhé mluvíme často. (Dnes dám přednost bohatství a kultuře Božího přátelství. Také proto, abyste mě nevynesli v zubech.) Omlouvám se, že to bude spíše kázání než poznámky k textu. Nejen druzí, i já někdy naříkám nad těžkostí a závažností Ježíšových slov. Ježíšova vina to není. Dokud neteče krev, většinou Ježíši nenasloucháme. ⁵¹⁹

516 Také radíme dětem: Hledej hodnověrného partnera a pozoruj, nakolik drží slovo.

(Naše slova mají něco vážit. Zvláště některá mají patřit mezi naše nejmávanější činy.

Např.: Já, Adam, se odevzdávám tobě, Evo, a přijímám tě za manželku.

Slibuji, že ti zachovám lásku, úctu a věrnost. Že tě nikdy neopustím a ponesu s tebou všechno dobré a zlé až do smrti.

Manželská smlouva má předlohu ve smlouvě Hospodina s Izraelem a ve smlouvě Ježíšově.

(Srov. Ježíšova slova při Poslední večeři, i jeho předchozí jednání, které jeho „svatebnímu slibu“ předcházelo.)

517 Všimněme si, co a jak nabízejí ti, kteří se tváří jako naši dobrodinci. Čím se liší od Ježíše?

Jedna paní poslala svého inteligentního otce na akci slibujícím důchodcům modré z nebe: „Potřebuji, abys mně popsal, jakým způsobem ohlupují lidi, ale rozhodně nic nekupuj!!!“

Koupil.

Obchodníci s duchovním si nechávají zaplatit nejen bezmeznou úctou a poslušnost svých žáků.

Kdejaký šaman nabízí nejrůznější terapie.

Kdekdo tvrdí, že měl zjevení. („Zjeví-li se ti Kristus, plivni mu do tváře, ukáže se, zda to nebyl ďábel“, radí sv. Terezie.)

Ježíš žádné kursové nevybírání, ale my raději zaplatíme, než bychom hnuli sami sebou. Máme raději něco „pozitivního“, než milá a zároveň náročná slova Ježíše.

518 Pohané se často obdivuhodně snaží porozumět Bohu (božstvům) vlastními silami. My máme výhodu, že nám sám Bůh o sobě vypráví.

Izraelští proroci hájili zjevení Boha před ideologizací mocných (králů a kněžstva) náboženství.

Nejen politici se snaží přizpůsobovat ideály, které původně hlásali a slibovali podle svých zájmů.

519 Kdo v r. 1910, 1935, 1945 alespoň tušil, jak veliké katastrofy nás čekají?

Nikdo si nikdy nedovedl představit – natož ve století demokracie a humanismu – že budou Evropané schopni něčeho tak strašného jako bylo šoa.

Kdo by u nás v r. 1945 čekal, nebo by si uměl představit procesy 50. let?

Lidé před těmito katastrofami 20. století chodili do kostelíčka, slavili Vánoce i Velikonoce, dokonce i Svatodušní svátky ...

Po Ježíšově vjezdu do Jeruzaléma přišli za apoštoly Galilejci, s kterými přišli pohané, kteří objevili krásu židovství a možná už slyšeli o slavném rabi Ješuuvi. „Ježíši, jsou tady nějací lidé, chtěli by tě vidět a pohovořit si. Slyšeli, že uzdravuješ, také bys jim mohl nějakým znamením dokázat, že přicházíš od Boha.“

Jenže Ježíši už nezbýval čas.

„Přišla hodina ... Jen zaseté zrno přináší úrodu ...“

Apoštolové nám zaznamenali i ta Ježíšova slova, kterým tenkrát nerozuměli.

(Chyba nebyla u Ježíše, ale u učedníků. Ježíš si osnovu svého vyučování dobře promýšlel „na poušti“).

Ježíšova trpělivost s námi je obdivuhodná.

Některé dítě koktá, jiné má tik, některé se počurává ... Možná rodiče na tyto děti moc tlačí.

Ježíš se k apoštolům choval výborně. Nikdo z nich nebyl neurotický.

Ježíš své učedníky dostatečně povzbuzoval, tak akorát je káral a přiměřeně bral ohled na jejich růst i jejich zpoždění. Nepráskal bičem.

(Ano, někteří jej opustili, srov. J 6:66. I Jidáš se s Ježíšem rozešel.)

Nemáme možnost žít s Ježíšem tak, jako apoštolové. A přesto můžeme mít veliký užitek z jeho blízkosti.

Kdyby se k nám přistěhovala nějaká velká osobnost, asi bychom se velice snažili, abychom ji nezklamali, ale možná bychom byli za nějaký čas úplně vyřízení. Nebýváme schopni dlouhodobě ve všem pracovat na 100 %.⁵²⁰

Od praotce Jáкова víme, že Bůh je tam, kde jsme my. Není to nepříjemné.⁵²¹

Někteří lidé by měli rádi doma kapli se svatostánkem (naštěstí se to téměř nepovoluje). Všimějme si, že Bůh je naším milým stálým společníkem.

Za našich teologických studií jsme měli v Litoměřicích fakultu na Dómském náměstí. O velké přednášce řada bohoslovců (býval jsem mezi nimi) šla přes náměstí do katedrály (tenkrát byla od rána do večera otevřená).

Místo pro modlitbu má svou velikou cenu, jen je třeba se učit vnímat Boha všude, kde jsme.

V seminární jídelně jsme seděli po deseti okolo dlouhých stolů. Na modlitbu před a po jídle jsme se ale všichni otočili ke kříži pověšenému na přední stěně. To mně vadilo, Písmo převratně říká, že člověk (i ten vedle nás) je obrazem Božím.

Jeden starší bohoslovec (původním povoláním učitel) každému z nás říkal „bratře“. „Proč nám říkáš bratře“, ptal jsem se. „Jak se jmenuje ten a ten a ten?“ Nevěděl.

Když sloužím Večeři Páně kde je oltář zády k lidem, stojím trochu vedle o devadesát stupňů pootočen k lidem.

Mám to výchovou v sobě nastaveno tak, že když říkám modlitby k Bohu, obracím se automaticky ke kříži, ke svatostánku, k retáblu (nástavci menzy s obrazem). Ale rozumem si musím upravovat „kurz“ a obracet se k lidem.⁵²²

Bůh nepřebývá na nějakém místě našeho prostoru, chce bydlet v nás a uprostřed nás.

Ale veliké dějinné katastrofy předcházejí dlouhodobé veliké krize, není to žádný blesk z čistého nebe.

520 Někdy se úplně věnujeme práci a necháme vše stranou. Máme-li nemocné dítě nebo sloužíme-li třeba rodiči na konci jeho života, jde vše stranou. Ale takové zatížení je vyčerpávající.

521 Odmala jsem neměl rád zobrazení Trojúhelníku s okem uprostřed. Oko, které nemrká, není úplně příjemné.

Ježíš chce proměňovat nás a ne potraviny (tomu se pochopitelně bráníme).⁵²³

Nemusíme se jej bát.

Měli jsme ve vesnici starého koženého úředníka. Když se jim narodil vnouček, ten starý nesnášenlivý pedant napsal na dveře ceduli: „Pomalů otvírat, pomalů zavírat, dveře se kazí, hoch se leká“.

V jednom semináři ustanovili spirituálem (kněz, který má bohoslovce duchovně doprovázet) starého řeholníka. Řádové sestry o něm prohlásily: „Možná, kdyby žil v poustevně, zemřel by v pověsti svatosti“. Ale svou nerudnost a nesnášenlivost nemohl přiznat. Jeho pokoj v budově semináře se nacházel v blízkosti kaple. Na dveře kaple napsal nápis: V celém domě se chovejme tiše a tiše zavírejme dveře, abychom nerušili Krista svátostného v Nejsvětější Svátosti Oltářní ve svatostánku.“

Žije-li Bůh s námi je to veliké bohatství, ale není to zničující a nepříjemné. Snáší nás s našimi chybami a vede nás vzhůru.

V Ježíšově době kladlo kněžstvo jediný důraz na kult a oběti. „Farizeové“ na literu. Člověk je tolik nezajímal. Ten, kdo se jim (nám) protiví, toho hodíme přes palubu – nábožensky důvod lehký najdeme.

Nechceme mít Boha kdekoli, Obtěžuje nás, zavíráme jej do posvátného prostoru. Náš „kult“ a naše zbožnost vítězí nad Bohem. Z Ježíše jsme udělali vězně svatostánku.

Ježíš je moudrý, snášenlivý, jemný, citlivý, ohleduplný ... Každému z nás, každému v rodině (boží) se věnuje. Věnuje se poškozenému, netlačí jej k odpuštění viníkov. Ví, že je třeba věnovat se mu a uzdravit jeho rány.⁵²⁴

Ale i zločinec je dítětem božím a potřebuje pomoc.⁵²⁵

Je nesmírně důležité, aby se někdo věnoval obětem.

Je naším štěstím, že se někdo věnuje i pachatelům. Nejen v kriminále.

Bůh by si přál, aby bylo peklo prázdné.⁵²⁶

Až ve stáří začínám rozumět svému tátovi a dalším, kteří v sobě nemají nenávist k nepřátelům. (Trochu si dovedu představit, jak strašné násilí táta v koncentráku viděl...) Ale lidé tohoto druhu nebyli zbabělci, byli v odboji ..., jen došli ještě někam dál ...

Jen lacině neopakujeme jejich slova o odpuštění!! Příliš mnoho srabů, tak činí, když neteče jejich krev.

522 To je namáhavější a náročnější. Pokud vám někdo bude říkat, že zbožnější je být obrácen dopředu, nevěřte mu. Ještě nepochopil velikost – a náročnost(!) společné modlitby.

523 Tělo a Krev Páně je „pouze“ nosič. Ježíšovým cílem jsme my. My máme být svatostánkem.

524 Říkali jsme si nedávno: děvče, které otec zneužíval a matka k tomu mlčela, je třeba ošetřovat a uzdravovat. Všimněme si, jak zbabělci, kteří se neumí postavit zlu, tlačí oběť k odpuštění – tím se staví po bok pachatelů.

525 Léta jsem byl pohoršen nářkem Davida nad Abšalómem. (Ten hajzl – promiňte – vyvolal občanskou válku, táta vyhnal a ponížil – jeho ženské znásilnil ...) Souhlasil jsem s pohoršením vojáků ...

To je tím, že nemám děti. Konečně jsem pochopil, že spravedlnost je jedna věc a rodičovské srdce je druhá věc. (Kdo všechno se nechá oslovovat: „otče“? Jen ten, kdo je ochotný dát za druhé svůj život jako David za svého zločinného syna.)

526 Bůh ale respektuje svobodu člověka; peklo je lidskou volbou.

Nemám rád modlitbu: „Bože svrhni zlosyny do pekel“. Chápu psychologii ponižovaných, ale tato modlitba není z boží dílny, zavání pomstou, dav se rád pase na veřejných popravách, touží po krvi.

V jedné rodině mohou být různí sourozenci: Kain i Ábel, Ezau a Jákob, Josef a bratři ...
Otec marnotratného syna (který se velice provinil) vyšel vstříc vzornému synu a zval jej ke stolu.

Každý strádáme, kdo z nás dostal dost spravedlnosti, uznání, úcty, pozornosti a lásky?
Ale kdo z nás také dal druhým to, co potřebují?

Jsme oběti a pachatelé.⁵²⁷

I kvůli mně tekly druhým slzy a nemohu je vrátit zpět.

Matky, které se dívají do hrobu umučených dětí, prožívají nepředstavitelnou bolest.

Ale nechtěli by si vyměnit místo s matkami vrahů a násilníků jejich dětí.⁵²⁸

Myslívám na utrpení Boha, který soucítí se všemi obětmi. Velice si jej za to vážím. Ani bych nemohl žít bez naděje, že bude nakonec setřena každá slza z jejich tváří.

Ale neméně žasnu nad velikostí Boha, který se ujímá každého Kaina a dává mu čas a nabízí mu pomoc, aby si uvědomil, kým je on sám a kým je jeho bratr.

Toto je vyšší škola života s Bohem. Můžeme jí porozumět většinou až později, až když víme také o své vině.⁵²⁹

Jsem vděčný Bohu, že nebydlí v chrámě a ve svatostánku, vážím si jej, že si mě neoškliví, není nervózní z mého loudavého kroku.

Uchází se o nás – viníky – abychom dokázali jít ke světlu, nechali se uzdravit a nesli svou vinu až ke konečnému uzdravení lidí (ne zvířat) a světa.⁵³⁰

Pro nás – lenochy – by bylo možná pohodlnější, kdyby Bůh přebýval nahoře ve hvězdách, nebo ve svatostánku ... Ale, co by z nás bylo?

527 Byl jsem se svým psem na návštěvě v jedné rodině s třemi dětmi. Dvěma staršími syny a malou dcerou. Ta si ode mne půjčila psa na vořítko.

Došlo mi to: rodiče rychtovali kluky, starší syn rychtoval mladšího a oba malou sestru. Ta teď trochu rychtovala psa. Pes rychtuje kočky, a kočky rychtují myši. Myši rychtují náš majetek.

Každý jsme někým utiskován a asi každý utiskuje někoho dalšího. Nejsme nevinní.

528 Někdy se říká, že prý Ježíšova matka prožívala největší utrpení (protože stále tvrdíme, že jsme byli vykoupeni utrpením). Prosím Vás, kdo bude měřit utrpení a k čemu by to bylo dobré?

529 Víte, že se veřejně přiznávám, že nerozumím tomu, jak by mohl někdo být potrestán spravedlivým soudcem místo viníka. Celý život velice myslím na ponížení!!

Víte, že nerozumím tomu, jak by někdo vinu druhých mohl vzít na sebe.

Vážím si toho, že Bůh touží všechny dovést k porozumění a blízkosti.

Potkal jsem hlasatele sladkého „přátelství“, ale tomu jsem to nevěřil. Nebyl to chléb, ale pouťové srdce s barevnou a sladkou polevou. Bůh suď.

530 I vzejde proutek z pařezu Jišajova a výhonek z jeho kořenů vydá ovoce. Na něm spočine duch Hospodinův: duch moudrosti a rozumnosti, duch rady a bohatýrské síly, duch poznání a bázně Hospodinovy. Bázní Hospodinovou bude prodchnut. Nebude soudit podle toho, co vidí oči, nebude rozhodovat podle toho, co slyší uši, nýbrž bude soudit nuzné spravedlivě, o pokorných v zemi bude rozhodovat podle práva. Žezlem svých úst bude bít zemi, dechem svých rtů usmrtí svévolníka. Jeho bedra budou opásána spravedlností a jeho boky přepásá věrnost. Vlk bude pobývat s beránkem, levhart s kůzlem odpočívát. Tele a lvíče i žirafy dobytek budou spolu a malý hoch je bude vodit. Kráva se bude popásat s medvědicí, jejich mláďata budou odpočívát spolu, lev jako dobytče bude žrát slámu. Kojenec si bude hrát nad děrou zmiže, bazilišku do doupěte sáhne ručkou odstavené dítě. Nikdo už nebude páchat zlo a šířit zkázu na celé mé svaté hoře, neboť zemi naplní poznání Hospodina, jako vody pokrývají moře. V onen den budou pronárody vyhledávat kořen Jišajův, vztyčený jako korouhev národům, a místo jeho odpočinutí bude slavné. (Iz 11:1-10)

Bůh přebývá v nás, mluví k nám, k mému svědomí (mé svědomí se snaží ovlivňovat kdekdo, např. někdo říká: „Lhát, krást, ... je normální.“).

Nemusím se „vznášet“ a bloumat v dálkách, Bůh tiše přebývá ve mně. Čeká, rád by byl se mnou, rád by se mnou vedl rozhovor, rád by mi nabídl bohatství svého srdce. Rád by mi pomohl hledat pravý smysl života.

Lze si přát víc?

2009

5. postní Jer 31:31-34 Žid 5:7-9 J 12:20-33 29. března 2009

Připravujeme se na Velikonoce, některá čtení se budou při velikonoční vigílii opakovat (Abrahamova oběť).⁵³¹ Jiná jsou podobná. Např. dnešní čtení z Jeremiáše je sestrou 7. čtení velikonoční vigílie z Ez 36. kap. o nové smlouvě a novém srdci.

1. čtení je úžasné. Nestihneme se mu dnes věnovat. Copak znamená: „Vložím svůj zákon do jejich nitra“.

Jestlipak o to stojíme? Vzpomínáte na Jákoba: „To bych byl blázen, abych takovou nabídku nepřijal? (Srov. Gn 28:20-22)

Copak asi znamená: „Nebude již učit druh druhá, bratr bratra ...“?

Tolik krásného nás čeká k objevení.

U 2. čtení si všimněme alespoň toho, že Ježíšovi nepřipadá utrpení sladké. Není masochista.

Po Ježíšově vjezdu do Jeruzaléma vše nabralo rychlé obrátky. „Pohané“⁵³² chtěli vidět Ježíše, ale ten už neměl čas se jim osobně věnovat. To, co následně Ježíš řekl a čeho byli svědky, je mohlo přivést k přemýšlení, zřejmě pak slyšeli o zvláštních událostech při konci Ježíšova pozemského pobytu.

Snad tomu porozuměli.

Je to zvláštní jak snadno jdeme za kyrysaři, kteří pískají podle svého a s jakou nechutí přijímáme toho, která nám nabízí svobodu.

Ježíš měl málo času, rychle mu šli po krku. Měl svůj plán, chtěl nám sdělit o Bohu vše, co potřebujeme. Chtěl svým jednáním dostatečně prokázat, že je hodnověrný, abychom měli dost pádných důvodů mu důvěřovat. Snažil se získat naše srdce. S některými lidmi mu to šlo rychle, římský setník, krvotoká žena ... , Zacheus, jiní byli pracnější, jiní velice vzdorovali.

Teď se snaží získat nás. Ježíš přišel z jiného světa, z neporušených způsobů jednání. Svou upřímnost a naprostou přejícnost si udržel.

Jen máme být - po informacích z evangelií - opatrní ve svém sebehodnocení, nezapomeňme, že někteří učedníci po čase od Ježíše odešli a vrátili se k dřívějším učitelům.

Ježíš se obrací k Otcí. Ví, že se může spolehnout jen na něj.⁵³³

531 Na biblické hodině s pokročilými jsme opět přemýšleli o „obětování Izáka Abrahámem“. Zatím jsme napočítali sedm „lekci“, které nás tento příběh naučil. Budeme hledat další.

532 V řeckém textu je „Řekové“, to by byli židé žijící mimo Izrael.

Někteří biblisté mluví o proselytech neboli „příchozích“ – pohanech, kteří byli na cestě k židovství, ale ještě nepřijali obřizku. (Srov. Mt 23:13-15; Sk 2:11, 13:43, 17:17, 18:7)

Bůh nám rozumí jako nikdo jiný. Jemu nemusíme nic vysvětlovat. Otec věděl, že je Ježíš pomlouván z nejvyšších náboženských kruhů, věděl, že je prohlášen za nebezpečného podvodníka a svůdce, za spolčence s peklem, věděl, že velekněz Ježíše vyloučí z církve a z moci svého úřadu ho prokleje a vydá na pospas pohanským hrdlořezům, jako kus špinavého hadru.

„Otče, zstaň se mě, nemlč k tomu nespravedlivému obvinění, že spolupracuji s peklem, zstaň se mě a sebe, aby lidé viděli, že jim ukazují pravou cestu k tobě“.

Ta hlasitá modlitba v „mateřtině“ nebyla zbytečná. I apoštolové po ukřižování přestali věřit, že Ježíš je Mesiáš.

Ježíš nás chce za každou cenu uchránit od zmaření života. Co by mu bylo platné, že obstál, že se nedopustil ničeho zlého a že měl pravdu, kdyby nezískal lidi pro Otce? Radoval by se někdo jiný. Proto připravoval apoštoly na to, že to, co se jim bude jevit jako naprostý krach, má veliký smysl. (Nemáme spěchat s hodnocením toho, čemu zatím nerozumíme.)

Život je velikým darem, s kterým máme dobře hospodařit, ale jsou ještě větší hodnoty než uchování pozemské existence.

Ježíši nejsou konflikty příjemné a nikdy neoslavoval utrpení. Úsloví: „Český král z boje neutíká“ vyjádřil svým židovským způsobem: „Jedno zrno nikoho nevytrhne, ale užitek zasetého zrna už něco znamená.“

Orientálnímu výrazu „nenávidět život“ snad už rozumíme.

Sloužit odvážně boží věci přináší riziko. V kritické situaci - a „svět“ je kriticky ohrožen - se bez odvážného podstoupení rizika nezachráníme. Bůh si statečných cení.

„Ten hlas z nebe se neozval kvůli mně, ale kvůli vám“. Nepřehlédněme, že Ježíš, na rozdíl od nás, nemá krize víry.⁵³⁴

„Nyní nastává soud nad tímto světem“ – spor mezi Ježíšem a těmi, kteří si myslí, že znají Boha lépe než on, spěl k vyvrcholení. Ukáže se, co kdo vsadí na svou kartu. Ježíš vsadil vše, i dobrou pověst. On sám se neobhazuje, nemá to zapotřebí. Navíc nikdo, ani Kristus, nepřesvědčí ty, kteří pravdu nehledají, neumí přiznat chybu, neumí ani brzdit ani změnit směr (obrátit se). Ti tvrdí, že jedou správným směrem. Ty čeká čelní náraz. Ani Ježíš je nepřesvědčil (nemysleme si, že nám se to povede, nejsme šikovnější než on).

Slova: „Až budu vyvýšen“ zaváněla povýšením na nejhorší pranýř. To bude ten náraz.

Pro některé nejvyšší důkaz přátelství až na smrt.

Pro jiné konfrontace se zavražděným. To ještě nemusí být konečným momentem odsouzení. Kdo dokáže přiznat vinu, uzná chybu a stojí o pomoc a odpuštění, může být zachráněn.⁵³⁵

533 Mluvil-li s Otcem „otcovštinou“ – beze slov, byl to jeho soukromý rozhovor, mluvil-li mateřtinou, pak jsou jeho modlitby – zaznamenané v evangeliích – důležité pro nás, přinášejí nám informace o Bohu a učí nás rozmlouvat s Bohem.

534 Když se Ježíš na kříži modlil žalm 21., který začíná větou „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil“, je to opět modlitba v mateřtině – to je opět informace pro nás, abychom věděli, jak se ve chvílích bezradnosti máme zachovat, ten žalm nám ukazuje, kam došli v hledání jiní, k jaké důvěře dospěli.

535 Se lží a zlem ale nelze koketovat; rozleptávají charakter. Dovednost přiznávat chybu a požádat Ježíše o pomoc se nikdo na poslední chvíli nenaučí. „Kam se strom nachýlil, tam padá.“ Nejen na mnoha nacistických a komunistických zločincích vidíme, že ani tváří v tvář svým obětem, neumí přiznat svou vinu. Možná každý známe někoho, kdo se za celý život nedokázal omluvit své ženě nebo dětem.

Ježíš mluví o Bohu jinak než my, jedná s lidmi jinak než my, chová se k Bohu jinak než my, udržel si svou upřímnost a svobodu. Setkání s Ježíšem pro nás může být šokem. Pro jedny příjemným překvapením, pro jiné nepříjemnou záležitostí.

Hodně lidí se s Ježíšem mýjí. Nemyslím teď na ty, kteří nevejdou do kostela. Mám na mysli ty, kteří neumí číst Bibli. Buď se jim nedostalo průpravy, nebo nemají zájem.

Průprava spočívá v ověření, jakou hodnotu Bible má a jak ji máme číst, v umění žasnout a umění klást otázky.

Dostane-li zamilovaný milostný dopis, snaží se uhodnout, co je za napsanými slovy. Končí-li dopis: „Tvá Mařenka“, ptám se: Myslí Mařenka to „Tvá“, jako to myslím já?

Bibli máme naslouchat jako poezii. Máme hledat, co je za „písmeny“, co je pod textem. Slova Bible pro nás jsou sdělováním milujícího milovanému. (Proto v kostele nemohou lekce předčítat ministranti, nebo ti, kteří si čtou ta slova těsně před bohoslužbou.)

Už víme, že když Ježíš řekl: „Amen, amen, pravím tobě“, že máme následující slova velice pozorně promýšlet.

Trochu se vrátím. Když Ježíš Nikodéma upozornil: „(Amen, amen, pravím tobě), nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží.“ Škoda, že pan profesor měl málo otázek.

Naopak učedníci to s Ježíšem důkladně probírali. Proto byli schopni začít u Ježíše od „první třídy“. Někteří dokonce prošli „přípravkou“ u Jana Baptisty.

Pozorujeme-li malé - předškolní děti, vidíme, že ještě nejsou zkažené. Jsou mnohem upřímnější než my.

Později je pokazíme, pak už vědí, co chtějí druzí slyšet. Ve škole, v kostele, před příbuznými.

Učedníci byli v mnohém pokřivení z vyučování náboženství. Ale když objevili Ježíše, drželi se jej jako klíště. Nepochopili všechno, v něčem byli zbednění, ale Mistra se nepustili – a on je snesl, neboť byli otevření! „Vyvýšení“ Ježíše pro ně nebylo zbytečné.

Ale začali od začátku, jako mimina božího království, jako děcka, jako začátečníci, jako učedníci. Ježíšova upřímnost jim učarovala, zbylo v nich něco z dětského, čistého, upřímného uvažování dětí, které neklíčují a na nic si nehrají. Nestyděli se ptát, očekávali nové věci. Ježíš se jim líbil. Nebylo jednoduché se od něj nechat vyučovat.

Ježíš dost od učedníků vyžaduje. Ale nic nemožného, jen charakter.

Ježíš učedníkům mnoho zboural, ale mnoho a mnoho jim dal. Otvíral jim oči. Mohl jim otevřít oči – protože se netvářili, že všechno vědí.

Ve středu jsme slavili Slavnost Zvěstování Páně (ne Zvěstování P. Marii – to by byla jen historie). Nám se Kristus už nabízí sám, ne skrze anděla. Máme před očima jeho život, každý můžeme zakoušet jeho přátelství osobně. (Kdo neví jak, stačí se zeptat, jak se to dělá.)

Mít staršího bratra je příjemné.

Jeden vysokoškolák z mládeže chodící u nás na náboženství se před časem ptal: „Mohla by chodit na náboženství moje mladší sestra? Je jí sice jen 14 let, ale je velice inteligentní.“

Vzpomínáte na Jidáše? Ježíšovi se nepodařilo jej zabrzdit. Nepřiznal chybu. Nerozpoznal našeptávání „kazisvěta“.

Když se v něm hnulo svědomí, šel se udat, aby jej ukřižovali s Ježíšem. Když se mu vysmáli, vzal spravedlnost do vlastních rukou.

Škoda, jakoby nikdy neslyšel o Božím milosrdenství.

Kaifáš byl rozjetý mnohem více, ten už měl svědomí velice pokřivené.

Líbí se mi, jak o svou sestru pečuje, jak se k ní pěkně chová, občas se vedou za ruce. Se zalíbením se na ně dívám.

Před nějakým časem se zjistilo, že herec Jan Kraus má někde dalšího syna. Když se novinář jednoho z Krausových synů ptal, jak přijali „nového“ staršího bratra, odpověděl: „Dobře. Je tátovi nejvíce podobný. Přišel a postavil se u kamen přesně jako táta.“

Ježíš je příjemný společník a bratr. Umí si získat lidské srdce.

Nepřišel jako dosazená autorita, jako nadřízený nebo úředník.

Je starší než my, ale všim si prošel, od plínek, školy, prosazením se uprostřed druhých, prací a spoluprací, snášením hloupých a zlých, lidí, kteří mu nedosahovali ani po kolena i těch, kteří jej nenáviděli jen proto, že jim stál v cestě. Nikdy se nad nikoho nepovyšoval. Neponížil ani jediného násilníka (to neznamena, že si nechal nadělat na hlavu).

Ježíš nám nabízí své přátelství a své bratrství, svou zkušenost s Otcem i s lidmi.

Můžeme jej přijmout do svého života, možná do své rodiny.

Objevím-li, že na mě Ježíš myslí jako na svou sestru, na svého bratra, že se mnou nádherně jedná jako starší bratr, který mě dává ve všem přednost (který se nechal vyvýšit na pranýř, abych mu já, tolikrát oškádlený a podvedený, mohl začít důvěřovat) - pak mě bude přitahovat.

Pak na něj budu myslet jako na svého staršího bratra, od kterého mohu mnoho odkoukat.

Pak se budu snažit mluvit jako on – můj starší bratr.

Budu se snažit jednat jako on – můj starší bratr.

Budu se snažit myslet jako on – můj starší bratr.

Nepřestanu být sám sebou. Nemám jej kopírovat, mám být sebou samým, ale mohu přijmout krásu jeho přístupu k životu.

Mám-li skvělého staršího bratra, jinak se mi životem jde, než bez něj.

Na otázku: „Kolik máš sourozenců“, někdo uvádí počet i o jedno číslo vyšší.

2006

5. neděle postní Jr 31:31-34 J 12:20-33 2. dubna 2006

Mimochodem, v 1. čtení zní verš 32b: „*Oni mou smlouvu porušili, ale já jsem zůstal jejich manželem, je výrok Hospodinův*“, (ne „*zůstal jejich pánem*“ – jak uvádí lekciónář.)

1. čtení: „... *přicházejí dny, ...kdy uzavřu s domem izraelským a judským novou smlouvu. Svůj zákon jim dám do nitra, vepíši jim jej do srdce. Budu jim Bohem a oni budou mým lidem*“.⁵³⁶

536 "Hle, přicházejí dny, je výrok Hospodinův, kdy uzavřu s domem izraelským i s domem judským novou smlouvu.

Ne takovou smlouvu, jakou jsem uzavřel s jejich otci v den, kdy jsem je uchopil za ruku, abych je vyvedl z egyptské země. Oni mou smlouvu porušili, ale já jsem zůstal jejich manželem, je výrok Hospodinův.

Toto je smlouva, kterou uzavřu s domem izraelským po oněch dnech, je výrok Hospodinův: Svůj zákon jim dám do nitra, vepíši jim jej do srdce. Budu jim Bohem a oni budou mým lidem.

Už nebude učit každý svého bližního a každý svého bratra: »Poznávejte Hospodina!« Všichni mě budou znát, od nejmenšího do největšího z nich, je výrok Hospodinův. Odpustím jim jejich nepravost a jejich hřích už nebudu připomínat." (Jer 31:31-34)

Srdce je u nás symbolem citu. Izraelité do srdce umísťujú to, čo my do hlavy – poznání a moudrost. A také chtění (lásku) a odvahu. To nejpodstatnější z člověka. (City umísťovali do ledvin a milosrdenství do dělohy.)

Bůh slibuje, že dá Izraeli nové poznání, novou moudrost (ta je víc než jen inteligence). Získá si jejich srdce. O to se Ježíš pokouší.

Kdybychom řekli: „To je jasně řeč o křesťanství, to je Nový zákon“, byla by to pravda? Nespěchejme. Podíváme-li se do dějin, zrozpačitíme (jednání křesťanů s Židy, Cikány, černochoy, indiány, náboženské války, domácí násilí ...)
Připustíme, že naše křesťanství je dosud nedotažené?

Proroci jasně líčí, jak budou křesťané vypadat, až pořádně křesťanství pochopí. Všimněme si věty: „*Už nebude učit každý svého bližního a každý svého bratra: »Poznávajíte Hospodina!« Všichni mě budou znát, od nejmenšího do největšího z nich, je výrok Hospodinův.*“
Co ta slova znamenají? Běžně čtoucímu člověku neřeknou dohromady nic. A přece platí do posledního písmene.

Proč si dodneška hodně lidí představuje Boha jako přísného Soudce (který dobré odměňuje a zlé trestá)?
Nechali jsme se učit spíše katechismy a více jsme naslouchali kdekomu, než Ježíši samotnému. Dnešní Katechismy jsou už lépe psané než ty staré, ale kdo je schopen učit lépe, než Ježíš?

Nebaví nás číst Bibli, protože jí nerozumíme. Možná proto, že ji čteme nešikovně. Bible je „zamknutá“. Ale neodemknu ji klíčem od svého domu nebo auta. Proč nezískat klíč od „výrobce“?
Jak?
Potřebujeme získat Ježíšovu vyučovací osnovu. Jak Ježíš vyučoval? Nejsme přece hloupější než tehdejší lidé.

Evangelia jsou napsána chronologicky, ale Ježíš nezačal kázat: „Moje matka byla panna a já jsem Mesiáš“.

V nejkratším, nejstručnějším evangeliu – Markově, čteme: Ježíš přišel do Galileje a kázal Boží evangelium: „**Čas se naplnil a království Boží se přiblížilo. Obrát' te se a věřte evangeliu.**“ (Mk 1:14-15)

Tato slova jsou velice promyšlená a vytvářejí základní kroky Ježíšovy vyučovací osnovy:

1. **Čas je tady.**
2. Je třeba prozkoumat, **co je království boží** (a zda o něj stojíme).
3. Boží království se **přiblížilo**.
4. Co znamená **obrátit se**?
5. **Jak** mohu někomu **důvěřovat**?
6. **Co nová zpráva** (evangelium) **nabízí**?

Ad 1. Jsme zváni. Máme výhodu, dar, hřivnu k podnikání.

Ad 2. Království je uspořádáním vztahů, soužití. Jiné uspořádání (ústava a zákony) mají ve Švédsku, jiné v Anglii, jiné v Rusku nebo u nás.

Co nám nabízí Bůh? Kam nás zve? Kdo je kdo? Kým jsem, kým jsi ty a Ty (Bože)? Jaké má kdo postavení, cenu, důstojnost? Jak se chovat k sobě a k druhým?

Smlouva o přátelství Hospodina a jeho lidu je zapsána a platí.

Mám tě rád, říká Hospodin. Naučím tě rozpoznávat dobro a zlo, spravedlnost od nespravedlnosti. Naučím tě přátelství; Bůh je někdo, koho můžeš milovat celou svou bytostí, můžeš se naučit mít rád druhého jako sebe sama.

Izraelité věděli, co znamená Boží království. Přes všechna pozdější zkreslení, bylo hodnotou, po které toužili a vyhlíželi ji.

My máme nabídku božího království prozkoumat a rozhodnout se, jestli bereme nebo ne.

Ad 3. Království boží se přiblížilo. Může se také – i naší vinou – vzdalovat. Můžeme do něj vstoupit, může nám být odňato. Trpí násilí – i od nás. (Mt 11:12)

Ad 4. Když zjistíme, že jdeme nebo jedeme špatně, obrátíme se a hledáme správnou cestu. Kde je správná cesta? Ke komu se obrátit? Ježíš říká, že je dobrou cestou. Kam nás zve? Podobenství o dveřích. Co znamená následování, být učedníkem Ježíše?

Ad 5. Jaká jsou pravidla k důvěřování?⁵³⁷

Je Ježíš hodnověrný? V jaké míře? Co si na něm můžeme ověřit? Jak se to dělá?

Ad 6. Ježíš přichází reformovat, opravit to pokroucené, zdeformované. Ukazuje pravou tvář boží? Vidíme na Ježíšovi (na jeho lidském chování), jak Bůh jedná s člověkem? Je pravda, že má Bůh v Ježíši zalíbení?

Ježíš neruší „Mojžíšův zákon“, ale dovršuje.

Toto je první Ježíšovo zadání, osnova.

Pak následují další lekce.

- Staré a nové nelze míchat.⁵³⁸

- Jakou chceš být půdou? – podobenství o rozsévači. (Mt 13:1-23) (Kolik chceš vytěžit z vyučování, kolik mu chceš věnovat péče?)

- Podobenství o jílku mámivém. (Mt 13:24-30) (Pozor na nepřitele! Ty které nesvede ke zločinům, svádí k falešné zbožnosti. Ta je životně nebezpečná.)

- Další lekce, které ukazují hloubku a krásu Ježíšova nabídky (cesty) do boží náruče.

Proč nevyužíváme Ježíšova nabídky, když je ochotný nás osobně vyučovat?

Máme k tomu podmínky jako dosud nikdy (každý může mít Písmo,)

„Už nebude učit každý svého bližního a každý svého bratra, všichni budou vyučeni od Boha“.

Vyzkoušejme Ježíšovu osnovu!

537 Škoda, že nás naši neučili, jak je důležité ověřovat si, zda a nakolik je pravdivé něčí tvrzení.

(Přísluví „Soudím sebe podle tebe“, někdy platí, někdy by se těžce nevyplatilo.)

Ježíš nás vede k rozlišování - nakolik je druhý hodnověrný. V něčem může být vysoko, v jiné záležitosti je třeba neznalý. Ježíš dokonce vyžaduje, abychom si ověřovali pravdivost jeho tvrzení.

538 Ježíš jim řekl podobenství: "Nikdo neutrhne kus látky z nového šatu a nezalátá jím starý šat; jinak bude mít díru v novém a ke starému se záplata z nového nehodí.

A nikdo nedává mladé víno do starých měchů; jinak mladé víno roztrhne měchy a vyteče a měchy přijdou nazmar. Nové víno se musí dát do nových měchů.

Kdo se napije starého, nechce nové; řekne: "Staré je lepší." (Lk 5:36-39)

Když po ní nejdeme přímo a využíváme k vyučování postupně biblické texty nedělní liturgie, **mějme, prosím!., Ježíšovu osnovu na paměti.** Je dokonalá!

Dosazujme si do ní jednotlivé lekce našeho poznávání. Přijmeme-li Ježíše za osobního učitele, dostane se nám osvětlení jiného druhu, než když zkoušíme sami do Písma proniknout.

Ježíš je solidní učitel. Není autoritářský. Vyzývá nás k ověřování.

Tolikrát jsme se přesvědčili, že slepá poslušnost autoritě je nebezpečná.

Je opisování dobré? Je dobré, vypracuje-li někdo za druhého úlohu? Představme si dvojčata (ne siamská) na medicíně? Jedno se naučí internu a druhé anatomii.

Ježíš je výborný pedagog. Nepoužívá při vyučování cizí slova, jako řada politiků, nemlží. Umí vysvětlit látku, nemluví „o tajemství“, které se nedá pochopit, ale „musí se mu věřit“. Chce, abychom porozuměli vyučované látce. (Vzpomeňme třeba, kolikrát se vracel k otázce smrti Mesiáše.)

Podobenství jsou modelem k dobrému pochopení věci. O podobenstvích už ledacos víme a dalšího si budeme postupně všímat.

K umění Ježíšova vyučování se ještě vrátíme. Jeremiášova slova – dnešního úryvku – jsou jedním z vrcholných textů starého zákona. Ještě se nenaplnila. Ale můžeme být mezi prvními, o kterých budou platit. Království Boží se přiblížilo.

Nestačí nadšeně volat s davem: „Ježíš je zachránce (spasitel)“, pokud se sám nenechám uzdravit. Ježíš je geniální učitel a k němu smíme vstoupit do učení. A nemusíme ani platit školné.

Květná neděle

2018

Květná neděle Mk 11:1-10 Iz 50:4-7 Flp 2:6-11 Mk 14:1-15:47 25. března 2018

Tady na zemi žijeme mezi početím a smrtí. Svět se lepší, ale stále je mnoho zla ve světě. V našem století můžeme v životě ovlivnit více věcí než lidé dřív.

Hospodin nám přichází na pomoc. Možná jinak. Než bychom si přáli. Děti také na rodičích škemrají o kdeco.

Veřejnosti zbyl z Velikonoc jen malinký folklorní ostrůvek.

Nám hrozí, že Velikonoce opředeme zlatou, posvěcenou pavučinou.

Pašije rychle přetrpíme a pak se rychle klaníme.⁵³⁹

K prvnímu čtení.

Izrael přijal s nadšením, obdivem a vděčností nabídku Boha k přátelství (tak velkému, že bylo přirovnáno k manželství).

Vícekrát se i v Izraeli stalo, že i „manželství“ s Bohem nám může zevšednět víc než k odcizení...

K druhému čtení.

Kolik statečných se už postavilo a staví proti zlu?

Křížování nekončí. Pašije ukazují dvě strany: většinu a menšinu pronásledovaných. Ta první často vyhrává.⁵⁴⁰

Statečných je stále nedostatek.

539 „Dobrořečíme Ti, Pane Ježíši, neboť jsi svým křížem zachránil svět.“ Kdybychom říkali alespoň „láskou zachránil“. Jako ministranti jsme chodili „klapat“ a klečet v getsemanské zahradě a pak u „božího hrobu“. Nevedli nás k přemýšlení a sami jsme nepřišli na tu nepečlivou formulaci (Bůh nezemřel a nemá hrob). Upřímně jsme líbali rány na krucifixu, ale bylo to málo.

540 Nemuseli jsme čekat na hrůzná selhání mnohých ve 20. století a na experimenty psychologů, potvrzujících, že v určitých tlacích většina selže. Ježíšovy Velikonoce nám nastavily zrcadlo a Ježíšova modlitba nám ukazuje východisko. Slova: „Neuveď nás do pokušení a zbav nás od zlého“, nemá úkolovat Boha, ale vede nás k činu, promýšlíme, co máme dělat, abychom neselhali.

Dva případy židovských kluků:

„Dostavte se v 10 hod. na nádraží. S sebou věci do 50 kg.“ Sousedi se za záclonami dívali na odcházející ... Odpoledne, půl hodiny před odjezdem transportu, přiběhl za patnáctiletým Arnoštem Lustigem jeho mladší kamarád. „Co tu děláš, poloviční židé nebyli povoláni,“ ptal se jej Arnošt. – „Nemohl jsem tě nechat odjet samotného.“ (V Osvětimi kamarád neprošel selekcí. Ukradli mu jméno, rodinu, šaty, boty, vlasy i hrob, vyletěl komínem.)

Vlakem vezli vězně z Osvětimi do Německa na práci. Při dlouhém čekání na jednom nádraží jeden z party na smrt vyhladovělých vylosoval pokus o získání chleba z vagonu s chlebem. Spočítali, jak dlouho trvá strážnému, než obejde vlak ze zadní strany. Arnošt se zdržel – chleba byl až na dně vagonu a voják jej přistihl. Arnošt chtěl hodit chléb kamarádům, ale chytili jej jiní vězňové, v okamžiku chléb roztrhali a spolykali. „Dej sem chleba“, řval esesák a mířil na Arnošta pistolí. Kamarád skočil a strčil hlavu mezi ústí pistole a Arnošta. „Svině židovská“, ulevil si nacista, ale – ohromen statečností kluka – poušť nestiskl ...

Znovu se pokoušíme dětem říkat, proč Ježíš přistoupil na svou smrt.⁵⁴¹

Ježíši velice vadí, když jeho Otec – Bůh – je líčen jako necitelný vládce. Vadí mu, když někdo ztěžuje druhému setkání s božím milosrdenstvím.⁵⁴²

Ježíš nás varuje: „Bez boží pomoci jsi nebezpečný druhým.“
Na která Ježíšova varování z evangelia si vzpomínáte?
Nevěřili mu. A pak se to stalo.⁵⁴³

Ježíš na kříž nešel z poslušnosti, ale z touhy přivést nás k Otci.
Abychom nahlédli svou nebezpečnou náboženskou pýchu (rodící touhu po moci, nesnášenlivost a nenávist), přestal se Ježíš skrývat a bránit. Došlo na jeho slova – zbožní zavraždili Mesiáše (měli jinou představu o světcích).⁵⁴⁴

Nenávist z něčeho vyrůstá ...
Někteří „jen“ pomlouvali, někteří pouze mlčeli.

541 Ježíšovi se přičilo, když zbožní líčili jeho Otce jako necitlivého vládce. Vadilo mu, když člověku, kterého Bůh vyhledává, někdo ztěžuje setkání s božím milosrdenstvím. Zastával se Otce i lidí. Stálo ho to život. Namítali mu: „Kritizuj hříšníky, ne nás. My jsme synové Abraháma, horlivě dodržujeme mnoho náboženských předpisů. Ty jich mnoho porušuješ, pohybuješ se mezi pochybnými existencemi a vysmíváš se naší zbožnosti.“

Vyprávíme dětem, že si v něčem nad míru důvěřujeme.

Výsadbář Josef Čurda i apoštol Petr byli upřímně přesvědčení, že neselžou.

„Odevzdávám se své manželce a přijímám ji za manželku. Budu o ni pečovat víc, než její rodiče, chci být až do smrti jejím nejvíce milujícím člověkem.“

„Půjčené peníze vrátím.“

„To a to, by můj kluk neudělal.“

542 „Bourá naši správnou představu o Bohu, kterou jsme si pracně vytvořili. Nabourává kázeň: v sobotu se nesmí vydrolovat zrna z klasů nebo uzdravovat, cizoložnice se mají kamenovat (nesmějí ke Stolu Páně), Samaritáni a pohaní patří do pekla, církevní představené je třeba vždy poslouchat a ne kritizovat.“

543 Větším dětem už vysvětlujeme, že v něčem sami sebe velice přeceňujeme. „To, co se děje v Hitlerově Německu, by se u nás nikdy nemohlo stát,“ tvrdili před r. 1938 naši předkové.

Němci v Lidicích povraždili 340 lidí. Nikdo si neuměl představit, že by po válce naši lidé bez soudu mučili a zabíjeli Sudetské Němce. Podle vyšetřovací komise bylo v Postoloprtech na konci května 1945 československými vojáky **zavražděno 2300 sudetských Němců, včetně žen a dětí.** (Jan Vávra: „*Husité u Postoloprte*.“)

Někteří naši současníci dodneška prohlašují: „Odsouzení lidé v 50. letech nebyli nevinní, přiznali se ke svým zločinům.“

Kriminálníci jsou přesvědčení, že jsou lepší než lidi venku.

544 Kdekdo se klaní druhým (z různých důvodů) ... Bůh říká klanícímu se: „Nejvíce mě potěší, budeš-li se zajímat o to, co říkám, přijmeš-li mé přátelství a budeš-li se mnou pracovat pro lepší svět.“

Urážku slabšího často trestáme. Vůči slabším se urážíme snadněji (např. Jeho katolické Apoštolské Veličenstvo vyhlásilo Srbům válku, aby byla smyta prolitá krev následníka trůnu).

Pohanská představa líčí Boha, který je urážen každým našim hříchem.

Bůh není mstivý, ani se neuráží, Ježíš nebyl ukřižován za dětské sexuální hry ani za roztržitou modlitbu.

K umučení jej dostal hřích náboženské nesnášenlivosti a nenávisti.

Záchrana „Izraele“, „synagogy“ (církve) je pro některé nade vše. „Je pro vás lépe, aby jeden člověk zemřel za lid, než aby zahynul celý národ,“ řekl velekněz. (J 11:50, 18:14)⁵⁴⁵

„Dej milost (vrahu) Barabášovi, Kajínkovi!“

„Novináři jsou škodná, jejich počet je třeba snížit,“ pravil M. Z. Putinovi.

Někdy se mi zdá hnusný sen, že budu mučen. Vždy jsem se včas probudil.

Máme někoho, s kým se můžeme bavit, jak se připravit, abych neuhnul a nesehnul se?

2015

Květná neděle Iz 50:4-7 Flp 2:6-11 Mk 14:1-15. 47 29. března 2015

„Svatý týden“ nás chce zasvětit do velikosti Božího přátelství.

Ježíš vícekrát mluvil o „vyvýšení“, ale i ten, kdo by mu pozorně naslouchal, by si ani v nejbujnější fantazii neuměl představit, že bude Ježíš ukřižován.

Proč na Květnou neděli a Velký pátek uvádíme čtení z evangelia: „Umučení našeho Pána ...“? Proč ne třeba: „Ježíšovy poslední Velikonoce“? Jde přece o víc než o popravu.

Právem nás obchází hrůza z toho, jak strašně jsme se zachovali k Ježíši – a pak k nespočetnému množství umučených a ponížených.

Je užitečné číst pašijový příběh z tohoto pohledu pro naše duchovní zdraví.

Ale je také vedle toho důležité číst pašije s vědomím Ježíšova vítězství.

Proroci pronásledovaní a mučení od vlastních lidí právem nařikali, ale Ježíš nenařikal, nelitoval dne, kdy se narodil.⁵⁴⁶

Ježíš je silnější než proroci zázemím, které má v Otcí. A jistotou vzkříšení. (Proto se o něho můžeme opřít!)

Ano, Ježíš se také daleko víc než my trápí nad utrpením ponížených všech dob – má přece nejcitlivější a nejsoucinnější srdce.

Ale přišel se postavit zlu. V kořenu, v srdci člověka. Přišel nás vyburcovat k postavení se proti zlu.

Izrael byl veden k úctě k životu a ke službě životu, k poznání, že ani zabíjení nepřátel nepovznáší.

545 Tak se to opakuje od proroků až po R. Bezáka. Učitelství úřad a neposkvrněná pověst Římské kurie je důležitější než názory Ježíše.

„Náboženství ve službě moci – to je nejnestydatější pokušení, strašné dílo zaslepenosti zlem, zapletenosti do zkázy. Sahat po božím jménu, po náboženských představách a pozicích, aby se tak získala moc nad jinými.“
(Bernhard Häring: „Jde to i jinak“)

Přiznat vraždy ideových a náboženských odpůrců často dlouho trvá, některé nebyly nikdy vyšetřeny.

546 Připomínali jsme si proroka Jeremiáše.

„Přemlouvals mě, Hospodine, a dal jsem se přemluvit. Zdolal jsi mě a přemohl. Po celé dny jsem jen pro smích, každý se mi vysmívá.

Sotvaže promluví, úpím, přivolávám násilí a zhoubu, neboť Hospodinovo slovo mi přináší jen potupu a pošklebky po celé dny.

Z mnoha stran pomluvy slyším. Kolkolem děs! ‚Udejte ho!‘ ‚Udáme ho!‘ Kdekdo z těch, s nimiž jsem pokojně žil, čeká, až se zhroutím. ‚Snad se dá nachytat, pak ho přemůžeme, zajmeme ho a pomstíme se mu.‘

Proklet buď den, v němž jsem se narodil. Den, v kterém mě má matka porodila, ať není požehnán.

Proč jsem vyšel z matčina lůna? Abych viděl trápení a strasti, aby v hanbě skončily mé dny?“ (Jer 20:7n)

Jenže se ukázalo, že i ti, kteří se hlásí k vyznavačům Boha, jsou schopni zabíjet nejen jinověrce, ale i vlastní souvěrce, mluvící o Bohu jinak než oni.

„Boží království trpí násilí“ (Mt 11:12) – i od svých lidí.

Ze všech svých sil nás Ježíš varoval (a varuje), abychom svou náboženskou nesnášenlivost včas rozpoznali a zřekli se jí.

Když Ježíšovi nevěřili – když jsme mu dodneška neověřili – přestal se bránit. Chtěl zabránit náboženským válkám tím, že nahlédneme, k čemu naše nesnášenlivost vede.

Ukřižovaný Ježíš nám má být dodneška výstražným znamením.

Těžko si přiznáváme, že v sobě máme jed nesnášenlivosti. Může bujet i v tom, kdo se mnohokrát modlil křížovou cestu.

Abychom se alespoň trochu vyvinili z Ježíšovy smrti, zbaběle říkáme, že Bůh Ježíšovu smrt potřeboval.⁵⁴⁷

Právě proto, že si nechceme přiznat svůj podíl na zlu ve světě a svou vinu, opakuje se zlo a mlčení ke zlu.

O Ježíšovi mluvíme jako o pokorném.

Co je pokora?

Její opakem je pýcha.

Pokoru bychom mohli nazvat moderním slovem zdravé sebevědomí.

Pokorný ví, kdo je a jak na tom je. Má lásku k pravdě. Dovede si přiznat nejen všechno dobré z vlastního života, ale i vlastní chybu.

Pokorný není zamindrákovaný, hájí spravedlnost a čest – nejen druhých, ale také svou.

Nejbližším člověkem si jsme my sami. Není ctností čekat, až se nás zastane druhý. To bychom někdy čekali marně. Máme-li zdravé ruce, nečekáme, až nás někdo nakrmí. Nemáme-li roubík v puse, máme se hájit.

Ježíš slavil se svými přáteli velikonoční slavnost svobody a milosrdenství Božího.

Jedná milosrdně, nejen proti farizeům se zastal hříšné ženy, která mu přišla poděkovat, zastal se i ženy, která mu ovoněla hlavu proti učedníkům, kteří to ženě zazlívali.

Daroval nám Novou a věčnou Smlouvu.⁵⁴⁸

Ježíš obstál proti zlu s krásnou a jedinečnou důstojností. Nechal se ukřižovat, ale neponižoval se. Ponižení je přece velice nepříjemné.

Ale nad ponížením lze vnitřně vítězit ... Bez přezírání zla, bez pacifismu (neodporování zlu), bez povýšenosti a vyvyšování utrpení.

(Mluví-li někdo o záslužnosti utrpení, zajímám se, jak si počíná u zubaře nebo zda odmítne narkózu při operaci.)

Ježíš nás k utrpení nevybízí, máme se proti němu stavět ze všech svých sil a možností.

Někdy nelze proti utrpení nic dělat ...

Bezmocnost je strašná.⁵⁴⁹

547 Všimněme si, jak v neštěstích lidé ve snaze utíkat od své viny říkají: „Bylo to určeno ... (osudem, hvězdami, karmou ...)“. U lidí, kteří neznají možnost odpuštění, je to pochopitelné, ale že se k tomu uchylují i lidé chodící do kostela, je to podivné.

Čím dál víc lidí tvrdí, že nic není dobře nebo špatně. O hříchu už nemluví.

Zkuste se jich zeptat, zda navštívili Osvětím ...

548 Ježíš nedal při velikonoční slavnosti najevo smutek, tíseň nebo hořkost nad tím, že ho přátelé za pár hodin opustí...

Ježíš je silný! Jeho přátelství je větší než naše selhání.

Ježíš se do utrpení nehrnul. „Oheň jsem přišel uvrhnout na zemi, a jak si přeji, aby se už vzňal! Do smrti mám být ponořen, a jak je mi úzko, dokud se nedokoná!“ (Lk 12:49-50)
Přál si, abychom v sobě jed náboženské nenávisti rozpoznali.
Kdo si přizná nemoc a chce být zdrav, může být uzdraven.
Kdo prosí o odpuštění, může mu být odpuštěno.
Vážíme si Ježíšovy lásky, je větší než naše hříchy.

2012

Květná neděle Iz 50:4-7 Flp 2:6-11 Mk 14:1-15. 47 1. dubna 2012

Číst si pašije jako příběh pouhé minulosti není tak strašné. Řada křesťanů si všímá jen utrpení Ježíše a udělá známou zkratku: „Musel trpět, aby nám Bůh mohl odpustit naše hříchy“. Pak nám je útěchou, že Ježíš to má už za sebou a my jsme čisti.
Tak se z toho ale vyvlíknout nechceme.

Naši komunisté si nebudou každoročně číst spisy justičních vražd svých nepřátel z 50. let. Sověští komunisté si nepřiznají krvavý podíl na Gulagu. Stále tvrdí: „Lenin byl geniální a osvobodil Rusko od buržoasie, Stalin byl geniální maršál a porazil Hitlera“. (Na frontě nebyl a miliony s rozkoší vraždil ze zálohy.) Pro nás je jednodušší, než pro Němce, dívat se na válečné nebo koncentračnické filmy.

Kříž je pro nás nepříjemným znamením.

Kdyby Ježíše ukřižovali nepřátelé, pohané, muslimové ... bylo by to pro nás lehčí. Odedávna platilo: „Nezabiješ příslušníka svého kmene.“ (Zabít někoho z cizího kmene je hrdinství – je to nepřítel).

Ale jestli si přiznáme, že Ježíšovo ukřižování pokračuje v jeho bratrích, není dvakrát příjemné pašijím naslouchat.

My jsme těmi, kteří – stejně jako jiní tenkrát – podobně k násilí mlčí, zapírají, jsou zbabělí, ubližují ...

Ježíše nedostalo na kříž zlobení školních dětí ani braní jména božího nadarmo. Byl ukřižován jiným typem hříchu, který je větší a nebezpečnější než hřích sodomský. Hřích zbožné pýchy.⁵⁵⁰
O tom se mezi námi vůbec nemluví, jako by to Ježíš neřekl. Jako by nás stejný hřích neohrožoval.

Ježíš se radoval ze života, z krásy světa, z každého šlechetného jednání lidí, jako nikdo jiný, ale také v sobě nosil smutek všech ponížených. Proto se zastával Otce a proto se tolik stavěl proti násilí.

Pro Boha jsou všichni lidé jeho dětmi (i židé, i muslimové, i křesťané, i ...).

549 Buddhisté a hinduisté se pocitu bezmocnosti zbavují. Mají na to svůj „lék“ „neznají“ utrpení „neviných (ani dětí)“. Nedošli ani ke knize Jób natož k evangeliu. Trpícího překročí se slovy: „Máš těžkou karmu“. Vede to k pasivitě, jejich kultury se nevypořádaly ani s hladem, nemocemi, analfabetismem a zbídačením. Hinduismus a buddhismus nezná hřích ani odpuštění.

550 Ježíš počal kárat města, ve kterých se stalo nejvíc jeho mocných skutků, že nečinila pokání: "Běda ti, Chorazin, běda ti, Betsaido! Kdyby se byly v Týru a Sidónu daly takové mocné skutky jako u vás, dávno by byly oblékli žíněný šat, sypali se popelem a činili pokání. Ale pravím vám: Týru a Sidónu bude lehčeji v den soudu, nežli vám. A ty, Kafarnaum, budeš snad vyvýšeno až do nebe? Až do propasti klesneš! Neboť kdyby se byly v Sodomě odehrály takové mocné skutky, jako u vás, stála by podnes. Ale pravím vám: zemi Sodomské bude lehčeji v den soudu, nežli tobě." (Srov. Mt 11:12-24)

Není lehké vidět do budoucnosti. Neunesli bychom to. Ježíš se pod tím nezhroutil ani neztratil chuť do života. Za pár měsíců udělal nesmírně mnoho práce, řekl mnoho převratných věcí a vykonal mnoho důležitých činů. Zbořil veškeré přehradu mezi lidmi.

Znepřátelil si ale ty, kteří se drželi své tradice a svých pořádků.

Kněžstvo tvrdilo, že nejdůležitější jsou bohoslužby a oběti v chrámě (prorocké knihy neuznávali – v nich je řada textů kritizujících povrchní oběti).

„Přezbožní“ (název farizeové bychom měli používat obezřetně) tvrdili, že nejdůležitější jsou modlitby, půsty, dobré skutky a dodržování rabínských přikázání.⁵⁵¹

Eséni odešli do klášterů na poušť, pokládali se za „syny světla“.

„Ne každý, kdo mi říká 'Pane, Pane', vejde do království nebeského; ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích (Mt 7:21), to je můj bratr, má sestra i matka.“ (Mt 12:50)

„Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo, a můj Otec ho bude milovat; přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek.“ (J 14:23)⁵⁵²

551 Viz 23. kap. Matoušovu.

Někteří ze zástupu řekli: "Démony vyhání ve jménu Belzebula, knížete démonů." ...

Jedna žena ze zástupu zvolala: "Blaze té, která tě zrodila a odkojila!" Ale on řekl: "Blaze těm, kteří slyší slovo Boží a zachovávají je. ...

Toto pokolení je zlé; žádá si znamení, ale znamení mu nebude dáno, leč znamení Jonášovo.

Světlem tvého těla je oko. Je-li tvé oko čisté, i celé tvé tělo má světlo. Je-li však tvé oko špatné, i tvé tělo je ve tmě. ...

Vy farizeové očist'ujete číše a mísy zvenčí, ale vaše nitro je plné hrabivosti a špatnosti.

Rozdejte chudým, co je v mísách, a hle, všechno vám bude čisté.

Běda vám farizeům! Odevzdáváte desátky z máty, routy a ze všech zahradních rostlin, ale nedbáte na spravedlnost a lásku, kterou žádá Bůh. Toto bylo třeba činit a to ostatní neopomíjet. S oblibou sedáte na předních místech v synagogách a líbí se vám, když vás lidé na ulici zdraví Běda vám! Jste jako zapomenuté hroby, po nichž lidé nahoře chodí a nevědí o nich. Zatěžujete lidi břemeny, která nemohou unést, a sami se těch břemen nedotknete ani jediným prstem. Stavíte pomníky prorokům, které zabili vaši otcové.

Tak dosvědčujete a potvrzujete činy svých otců: oni proroky zabíjeli, vy jim budujete pomníky.

Proto také Moudrost Boží promluvila: Pošlu k nim proroky a apoštoly a oni je budou zabíjet a pronásledovat, aby tomuto pokolení byla připočtena vina za krev všech proroků prolitou od založení světa, od krve Ábelovy až po krev Zachariáše, který zahynul mezi oltářem a svatyní. Ano, pravím vám, tomuto pokolení bude přičtena vina.

Běda vám. Vzali jste klíč poznání, sami jste nevešli, a těm, kteří chtěli vejít, jste v tom zabránili."

Zákoníci a farizeové na něj začali zle dotírat a na mnohé se vyptávat, činíce mu tak nástrahy, aby jej mohli chytit za slovo. (Srov. Lukáš 11. kap.)

552 Něco jiného je upřímně říci svatební slib a něco jiného je celoživotní budování pěkného manželství.

Vzájemnou důvěru je třeba získat a pěstovat.

Dnes nevyžaduje větší odvalu číst na veřejnosti Písmo, jít po náměstí s průvodem „Božeho těla“, volat na veřejnosti: „Ať žije náš Mesiáš!“

Obtížnější je jednat v zaměstnání jako poctivý, pravdivý a milý člověk.

Mnoho mladých se na veřejnosti chová k partnerovi víc než důvěrně. Mnohem více odvahy ale vyžaduje jít v pozdějších letech do manželské poradny, když vztah drhne.

Petr mezi svými prohlásil: „Ježíši jsi nás Mesiáš“. Když Ježíš za pár měsíců nezpřetrhal pouta na rukou, Petr se ohrazoval: „Toho člověka jsem v životě neviděl“.

Život v porušeném světě není snadný a obyčejné statečnosti nemíváme nazbyt, např. když máme přiznat chybu.

Pro Židy jsou Velikonoce svátky svobody (vysvobození z otroctví Egypta) a milosrdenství (proto o Velikonocích židovský král jednomu zločinci uděloval milost).

Kdyby byl Pilát svobodný, milost pro Ježíše by si prosadil. ⁵⁵³

Budeme my slavit Velikonoce jako svobodní, snášenliví a milosrdní?

Květnou nedělí začíná Svatý týden. Pašije nám strhnou zbožnou masku.

I apoštolové nadšeně volali „Hosana“, na Ježíšova slova: „Jako Mojžíš vyvýšil hada na poušti, tak musí být vyvýšen Syn člověka“, úplně zapomněli. ⁵⁵⁴

„Ježíš měl pravdu: „Syn člověka, musí být vyvýšen“ – dokud neteče krev, nedáme si říci, slzám odoláme.“

Jenže ta krev ale musí být z „našeho“ („z cizího krev neteče“).

Egyptanům nevadila vylévaná krev Mojžíšových krajanů. Nacisté rádi prolévali krev jiných. Až když v každé rodině vykrvácel nejméně jeden syn, chytali se za hlavu.

Kolikrát ještě byl a bude někdo označen za nepřítele národa, říše, společnosti, strany, třídy, církve?

Jenže ten, kdo si zakládá na své příslušnosti k pravému náboženství („každá liška chválí svůj ocas“), těžko rozeznává, že příslušnost k druhým nezakládá kvalitu osobního charakteru.

Nabízím malý test poctivosti katolíka, viz. Příloha.

„Dokud neteče krev, nedáme si říci“. Ježíš nechtěl, aby tekla krev druhých (mnoha velikým krveprolitím se dalo předejít, kdybychom více dali na Boží varování).

Ježíšovi nezbyla jiná možnost – aby Židé poznali, že měl pravdu, když je varoval: „Vaše zbožnost je svévolná, zvrhlá a smrtonosná“ – než se přestat skrývat a bránit se.

Varování Izajáše, Jana Baptisty a Ježíše: „Obrátte se k Hospodinu“, nebylo vyslyšeno, Mesiáš byl zlikvidován.

Můžeme patřit mezi ty, kteří Ježíšova slova nepodceňují.

Příloha:

Nikdo z nás ani žádná církev nežijeme úplně podle představ Ježíšových. Pokorný ekumenismus ví, že jeden od druhého se můžeme něčemu naučit.

553 Pilát se choval k Ježíšovi lépe než velekněz, ale ani Pilátovi nezáleželo na spravedlnosti.

Mengele někdy nosil židovským dětem – na kterých páchal své pokusy – bonbóny a za pár dní je poslal do plynu.

A snad každý diktátor a „kmoť“ občas někomu pomůže, aby se utvrzoval v přesvědčení, že je dobrý.

554 Na pouti pouští do své otciny Izraelité nestoudně spílali Hospodinu i Mesiáši. (Vysvobození s Egypta bylo jiné než mír na konci poslední války – tomu předcházely miliony mrtvých, jen Židů zahynulo 6 miliónů).

Úcta a poslušnost se dá vynutit karabáčem. Důvěra ne.

Kdo z uštknutých měl v sobě hadí jed, mohl si ověřit, zda jej uzdraví, když se zajde podívat na bronzového hada.

Mohl začít důvěřovat Hospodinu.

– Zachráněný je ten, kdo se nechá Hospodinem vést k uzdravení z nedůvěry a porušenosti.

Nikodém si nepřipustil Ježíšova slova: „Vaše zbožnost je životu nebezpečná, váš Nejvyšší církevní soudní dvůr je schopen odpravit nevinného.“

„To je absurdní, ve Veleradě znám řadu slušných lidí“, Nikodém od Ježíše pohoršeně odešel.

„Ježíšova slova: „Jako Mojžíš vyvýšil hada na poušti, tak musí být vyvýšen Syn člověka“, také pokládal za nesmysl“. Až za pár měsíců si Nikodém na Ježíšova slova vzpomněl, když znechuceně vypadl ze zasedání Velerady, která Ježíše protiprávně poslala na smrt.

Když pak Nikodém slyšel, jak Nejvyšší Velekněz (!) mazaně zažaloval Ježíše u okupantského prokurátora jako buřiče proti říši a pyšného Piláta donutil popravít Ježíše jako posledního otroka proti státní moci, bylo mu na zvracení. Z jednání Nejvyššího církevního soudu i ze své zbabělosti.

Jeden článek z časopisu Církve bratrské „Brána“ 3/2012 nám umožní nahlédnout do křesťanství sousedů a porovnat si, jak se stavíme k užívání alkoholu my.
(Já mám alkohol rád, ale držím si svobodu. Naši předkové se v Adventu a Postní době netkli alkoholu a fajfku pověsili na hřebík.)

PÍT, ČI NEPÍT?

Praxe abstinence není dominantním jevem v Církvi bratrské ani v jiných českých denominacích. Morální postoj k alkoholu se viditelně změnil za poslední roky. Je to vkrádání neblahého liberalismu, nebo naopak růst k autentickému následování Kristovské svobody bez tíhy nadbytečných břemen?

A co otázka míry? Jedná se o subjektivní věc? Nebo lze najít univerzální vodítko?

Když pročítám Ježíšovy zázraky, potom přemýšlím, proč hned první je spojen s alkoholem (J 2:1-11). Někteří by nám vysvětlili, že víno je symbol krve znamenající novou smlouvu, že svatba je předobrazem svatby beránkovy atd. Jenže skutečně je proměna vody ve víno pouze symbolem? Neměl Ježíš udělat pravý opak – tedy když svatba pokročila, proměnit víno na vodu? Navíc z příběhu plyne, že Ježíš udělá vína nejenom hodně, ale i to, že se jedná o víno velmi dobré. Jinými slovy riskuje, že se svatebčané opijí! Kombinace dobrého vína s jeho velkým množstvím byla v každé době nebezpečná. Z uvedeného příběhu vidíme, že alkohol – v tomto případě víno – zřejmě problém nebude. Problém je v něčem jiném – v přístupu k alkoholu. Tento princip lze vidět i v mnoha jiných oblastech etiky. Oblast samotná (alkohol, ale i sex, zábava, práce, hra, peníze atd.) není sama o sobě špatná. Špatnou se stává až v určitém specifickém kontextu. Ježíš se svatebčany jedná jako se svobodnými lidmi. Dává jim dobrý dar, ale jak ho použijí, nechává v jejich kompetenci. Docela by mě zajímalo, jak to tehdy v Káni dopadlo.

V otázce alkoholu je pro křesťana jasná hranice, a tou je opilství. Znamená to ale, že dokud se neopiju, nemusím oblast alkoholu řešit?

Další otázka je, jaká je hranice opilství. Mohu mít vlivem alkoholu „náladu“, stejně tak ale mohu ztrácet rovnováhu nebo sebekontrolu. Vyrůstal jsem v prostředí sboru, kde byl alkohol téměř zapovězen. Neřekl bych, že se jednalo o zákonitvív, spíše se prostě alkohol v církvi, alespoň veřejně, nepil. Nedovedu si představit, že by můj otec nebo někdo se starších šel s kazatelem na pivo, nebo že by na křesťanské svatbě byl alkohol. Stejně tak bylo vyloučeno, že bychom konzumovali alkohol, byť v rozumné míře, na mládežnických akcích.

Dnes je situace zcela jiná. Alkohol na křesťanských svatbách (pivo a víno), ale i jiných akcích (např. sborová dovolená, kazatelská pastorálka atd.) je běžný jev, dát si pivo s kazatelem není problém. Alkohol (většinou v rozumné míře) je konzumován i na některých akcích křesťanské mládeže. Dříve jsme občas řešili to, že není třeba brát alkohol jako něco téměř démonického, dnes si občas klademe otázku, zda už nejsme mimo a zda se nám naše svoboda nevyvymká z rukou.

V tomto článku chci psát o mezích naší svobody ve vztahu k alkoholu.

Existuje tedy nějaká mez? Pokusím se nastavit několik kritérií, které lze ve vztahu k alkoholu brát v potaz. První otázka je, zda se pítí alkoholu, byť v množství, které mne neopije, nestalo zvykem, který už nejsem schopen ovládnout. Zda nepocití'uji touhu, kterou už přestávám ovládat, napít se. Je-li tomu tak, zřejmě něco v mém vztahu k alkoholu nebude v pořádku.

Další otázkou je, zda se alkohol nestal tím, čím „lčím“, nebo možná lépe řečeno, čím kompenzuji stres, úzkost, napětí, samotou, smutek, krize, další těžké stavy či negativní emoce. Alkohol má schopnost zmírnit emocionální vypětí bez toho, abych byl opilý ve smyslu ztráty kontroly, jenže problém samotný neřeší, pouze jeho řešení oddaluje. Myslím, že bych ve chvílích, kdy jsem na dně, alkohol pít neměl. Víno je v Bibli v pozitivním smyslu zmiňováno především v souvislosti s oslavou, s dobrou myslí a radostí, nikoli s depresí, a v tomto vidím dobrý princip.

Dalším rozměrem je ohled na druhé. Někteří rádi argumentují poukázáním na osobní svobodu. Svobodu sice mám, jenže jakoukoli etickou otázku je třeba řešit v kontextu společenství. Pokud se moje svoboda stává kamenem úrazu pro druhého, potom hřeším. Tento princip platí i o alkoholu. Další otázkou jsou peníze. Pokud jako křesťan považuji peníze za dar od Boha, potom s nimi nemohu nakládat nezodpovědně či hloupě. Každý máme jinak nastaveno co je „zodpovědné a moudré“, zároveň když vidím, jak jsou někteří opatrní na peníze, které by mohli dát na Boží dílo, a pak utratí několik stovek za drahý alkohol, kladu si otázku ohledně priorit. Přemýšlejme nad penězi, které měsíčně utratíme za alkohol. Nepíšu zde: neutrácejme za alkohol, ale zvažujme. Další otázkou je, jak se po požití alkoholu chovám. Jde o to, že někteří se sice neopijí, ale po relativně malé dávce alkoholu se stávají arogantními, mnohomluvnými, lehce ztrácejí zábrany atd. Ne vždy jsou si toho vědomi, o to více je třeba brát vážně, pokud nám někdo z uvedeného, nebo i něco dalšího vytkne. My sami se sice můžeme cítit v pohodě, ale objektivněji nás vidí někdo druhý. Dalším kritériem je Boží dar, který se jmenuje zdraví. Každý sneseme jinou dávku alkoholu, nicméně platí, že alkohol může dát tělu zabrat i bez toho, že se opiju. Poslední kritérium je specificky křesťanské. Mám na mysli vnitřní svědectví Ducha svatého. Jsem si vědom, že mezi Duchem a duší je velmi úzký předěl, že se zde může míchat falešný pocit viny, nebo naopak velmi široké svědomí. Jako křesťané ale na tento rozměr nesmíme rezignovat. Zároveň si myslím, že toto svědectví nijak nepopírá pokus o výše naznačená kritéria a položené otázky.

Bc. David Novák, M.Th., Brána, 3/2012

D. Novák je kazatelem Církve bratrské ve sboru v Praze 13 a tajemníkem pro evangelizaci při radě Církve bratrské. S ženou Danielou má dva syny Adama a Martina, učí filosofii na Evangelikálním teologickém semináři.

Můj pohled

V roce 1985 jsem byl na vojně, a když jsem byl na stráž, došlo k mimořádné události. Problém byl, že když se ona událost stala, byl jsem opilý. Vojáci se tehdy vraceli z dovolených a každý mi dal trochu napít tvrdého alkoholu. Moc jsem toho nevypil, ale tím, že jsem střídal různé druhy, opilost se dostavila rychle. Výsledkem byl soud a hrozba dvou let vojenského kriminálu. Zázrakem jsem do vězení nešel, nicméně jsem Bohu dal dva sliby. Jeden, že mu budu sloužit, jak on bude chtít (i díky tomu dělám to, co dělám), a druhý, že už nebudu pít tvrdý alkohol. Slib ohledně tvrdého alkoholu jsem dodržel, mimo toho, když mě bolí žaludek, nebo několika společenských přípitků. Co se týká vína a piva, obojí mi chutná, a musím si proto dávat pozor. Ze zkušenosti vím, že nemusím být opilý, a přesto mohu prožít „uštknutí vínem“ (Př 23:32). I proto jsem si stanovil kritéria popsaná v tomto článku, která možná pomohou i dalším.

David Novák, Brána, 3/2012

2006

Květná neděle Iz 50:4-7 Flp 2:6-11 Mk 14:1-15. 47 9. dubna 2006

Mnohá varování podceňujeme. O nebezpečných nemocech, povodních a dalších ekologických katastrofách, o nástupu diktatur ... Až zpětně třeba říkáme: „Karel Čapek v „Bílé nemoci“, viděl dál ...“

Znovu a znovu nás Bůh dlouho varuje, než přijde kritická situace. Ale copak si dáme říci?

Farizeové a kněží Ježíšových časů si pochvalovali tehdejší náboženské poměry. Pohanské vlivy se podařilo odstranit, nikdo neobětoval Bálovi nebo Ašartě jako dříve. Lidé se postili, modlili, poutě do jeruzalémského chrámu kvetly jako nikdy. Ročně byly obětovány desetitisíce a desetitisíce beránků (kněží byli bohatí, pastýři široko daleko Jeruzaléma měli práci, hlavní město prosperovalo ...).

„Jistě, není zdaleka vše ideální, někteří mladí Židé se vzhledli v helénismu, Herodes je svádí do svých sportovních a kulturních areálů, Římané nás utiskují, ale dočkáme se. Mesiáš je za dveřmi, ten udělá rychlý soud nad pohany.

Stálo nás to vše mnoho námahy, ale díky Nejvyššímu – budiž jeho jméno pochváleno – se mnoho podařilo. Máme další starost, plete se nám tady do všeho jeden potulný kazatel a zbytečně jitří náboženská očekávání nevzdělaného lidu. Ale toho si pohlídáme.“

Co si o tom všem myslel Bůh, se předáci Izraele neptali. Byli přesvědčeni, že si s Hospodinem rozumějí.

Ježíš řekl vše, co o Bohu říci měl. Nabídl lidem víc než dost důkazů – znamení, že přichází od Boha. Nevěřili mu, že jejich náboženství jde na opačnou stranu, od Boha. Neobrátili se. Nevšimli si, že jejich náboženství je falešné, smrtelně jedovaté, nebezpečné. Vedli svou řeč a nevedli věcnou rozpravu s Ježíšem, když jim vytýkal, že pravidla božího království zprostředkovaná Mojžíšem, překroutili.

Ježíši zbyla poslední, drastická možnost ukázat že měl pravdu, když tvrdil, že Mesiáše zahubí nejzbožnější židé.

Když se přestal chránit, byl zlikvidován jako dřívější proroci.

Zabití Ježíše bylo protiprávním činem.

Každý hřích, selhání nás má varovat. Ježíšovo dobrovolné vydání se na smrt je jedním z jeho posledních signálů: „Dělejte něco!“

Kdyby si židé⁵⁵⁵ uvědomili, svou chybu, kdyby přiznali Ježíši pravdu, Jeruzalémský chrám mohl stát dodnes.

Po zmrtvýchvstání Ježíše dali židovští představení římským strážným nůž na krk: „Zkuste dát do hlášení, že Ježíš vstal z mrtvých - uvidíte jak dopadnete! Myslíte si, že vám Pilát uvěří? Ale když budete tvrdit, že jste spali a učedníci vám ukradli mrtvolu, my Piláta uchlácholíme.“

Jak to, že neřekli: „Tak vy jste viděli na vlastní oči, že Ježíš vstal z mrtvých?“

To je nechut', dokonce neschopnost uznat jasnou skutečnost, kterou člověk vidí. Naprosto přesně to popisuje věta: „Soud je v tom, že světlo přišlo na svět, ale lidé měli raději tmu než světlo.“

(Srov. J 3:19-21)

Kdo si nerad přiznává nepříjemnou skutečnost, utíká od pravdy. A při setkání s Bohem se zhroutí. Soud nespočívá v tom, že by Ježíš z nějakých pečlivě vedených záznamů začal účetnický sčítat všechna naše provinění a vypočítávat podle přesných a složitých klíčů koeficient hříšnosti.

A výsledkem by bylo tolik a tolik roků, měsíců, hodin a vteřin vězení (očistce). A podle toho a toho klíče takový a takový stupeň utrpení.

Soud nastává setkáním s pravdou o sobě. (A my sami určujeme, podle našich postojů, jak to bude dál.)

Až na výjimky děláme všichni chyby. To ještě nemusí být tragédií. (Tragédie je něco nenapravitelného. Ale to, co je pro nás nezvratné, pro Boha není nezvratné.) Důležité je přiznat si pravdu, aby se s ní dalo něco dělat.

555 Apoštol Jan používá ve svém evangeliu k označení Ježíšových protivníků „židé“. Někteří jej označují za antisemitu. To je nesmysl. Jan byl Židem, stejně jako Ježíš a jeho učedníci.

Představme si, že Komenského napíše, Češi mě vyhnali z vlasti. Bude v tom znít smutná ironie: „Přišel do svého vlastního, ale jeho vlastní ho nepřijali.“ (J 1:11)

„Jako Mojžíš vyvýšil hada na poušti, tak musí být vyvýšen Syn člověka, aby každý, kdo v něho věří, měl život věčný.“ (J 3:14-15) Na poušti se měli uštknutí podívat na měděného hada.

Ježíšův kříž tu není proto, že musí být někdo potrestán – že by snad Bůh musel vynést rozsudek a trest musí na někoho dopadnout - a tak se nechá Ježíš potrestat místo nás.

Ježíš říká: „Jdu na kříž, aby svět poznal, že miluji Otce“. (Srov. J 14:31) „Až povýšíte Syna člověka, poznáte, že to jsem já.“ (Srov. J 8:28) Aby Kaifáš a Nikodém a všichni ti odpůrci a nedůvěřivci poznali, že se špatně stavěli vůči Ježíšovi, že špatně zacházeli s tím, co viděli a slyšeli.

Přesněji řečeno, aby i oni mohli prokouknout.

PROTO JE DŮLEŽITÉ, ABYCHOM SE NAUČILI DOBŘE ZACHÁZET S TÍM, CO VIDÍME A SLYŠÍME A NIC Z TOHO NEPŘEKRUČOVALI. I když to je nepříjemná pravda o nás samotných.

Ježíš nás upozorňuje, abychom si nemysleli, že si rozumíme s Bohem, když děláme hříchy.

„Ano, Bože, já věřím (já ti důvěřuji), nepochybuji o tom, prosím, tady jsem udělal hřích, ale já se polepším...“

Každý hřích je znamením, že naše víra není dotažena. A naše víra je slabá, když nedovedeme pořádně naslouchat. Naučili jsme se přiznávat si hřích. Ale nenaučili jsme se přiznávat si, že si s Bohem nerozumíme.

Spousta lidí nedovede naslouchat. Někdo se třeba i zeptá, ale chcete-li mu něco vysvětlit, chce slyšet jenom to svoje. On už přece ví, jak to je správně.

Nikodém byl úctyhodný a vzdělaný člověk. Nikdy jsem si nemyslel, že já jsem lepší než on. Ke svatému Petru nebo sv. Janovi se teprve nemohu rovnat. To bych byl nejen hloupý, ale i směšný. Všimněme si, nakolik si tito světci nechali některé věci od Ježíše vysvětlit.

Nikodém měl veliké mínění o Ježíši: „Mistře, víme, že jsi učitel, který přišel od Boha. Neboť nikdo nemůže činit ta znamení, která činíš ty, není-li Bůh s ním.“ (J 3:2) O apoštolech se nemusím zmiňovat, za koho Ježíše pokládali.

Jak to je možné, že si mysleli své a nepochybovali o svých názorech?

Máme objevit, prozkoumat, jak to je s námi. I pro nás, pro naše prokouknutí a uzdravení, byl Ježíš ukřižován.

Izraelité uštknutí na poušti se měli podívat na měděného hada. Dnes zachrání uštknutého patřičné sérum. „Syn člověka musí být vyvýšen“. Kdo se na ukřižovaného „podívá“, bude zachráněn. Jak se správně „podívat“ na ukřižovaného?

První lidé v ráji byli „uštknuti“ hadovým jedem lži (had je otcem lži).⁵⁵⁶ Nepřiznali pravdu o svém provinění. Sváděli vinu na druhého a pak dokonce na Hospodina.

Potřebujeme se nechat uzdravit pravdou, tím, který je Pravdou, který nás svou krásnou pravdou o Otci přichází uzdravit, zachránit. Nemusíme se pravdy bát. Kdo přizná vinu, nebude potrestán, bude mu odpuštěno a pomozeno.

556 Váš otec je ďábel a vy chcete dělat, co on žádá. On byl vrah od počátku a nestál v pravdě, poněvadž v něm pravda není. Když mluví, nemůže jinak než lhát, protože je lhář a otec lži.

Já mluvím pravdu, a proto mi nevěříte. (J 8:44-45)

Chcete-li si přečíst (jen pro orientaci, že to existuje), co Ježíš říká zbožným lidem v J 8:12-59, neuškodí to.

Potíže a selhání lidí jsou stále provázeny Boží pomocí. Pokaždé byli lidé včas varováni. Pokud si dali říci, nedošlo k neštěstí. Stále se to opakuje. Varovali proroci, Jan – Předchůdce Páně, pak sám Ježíš.

Ani toho nebereme vážně. Ukřižování nás má probrat. Je hrozným varováním, abychom si nemysleli, že máme automaticky pravdu třeba tím, že jsme v pravé „církvi“. Suverénní přesvědčení, že mám pravdu, mě může zabránit k objevení toho, co vlastně Ježíš říká.

Kdo se nechá „očkovat“ Ježíšovým „sérem“ proti uštknutí „starého hada“ může být zachráněn. Jak to sérum působí? Co způsobí, co se změní?

Kdo je otřesen ukřižováním, přestává „machrovat“, že už vše ví. Apoštol Jan byl „očkován“ – stál pod křížem. Zakusil svou bezradnost, bezmocnost a neschopnost něco udělat. Všechny jed machrování z něj vyšel.

Učedníci jdoucí do Emmauz KONEČNĚ říkali: „My už ničemu nerozumíme“. A dovolili Ježíši, aby jim mohl vše od začátku vysvětlit. Konečně naslouchali.

Injekci se sérem proti hadímu uštknutí můžeme dát i spícímu, nebo člověku v bezvědomí. Sérum působí samo. Ježíšovo „sérum“, Ježíšovo uzdravování působí jinak, vyžaduje spolupráci.

Potřebujeme se naučit reagovat na Boží výzvy k obrácení. Neboli, naslouchat, co nám Bůh říká. A když se někoho ptáme na radu, umět otevřít uši, a ne si vybírat jen to, co chceme slyšet.

V každém našem soužití, v manželství, v rodině, při práci ... se můžeme učit umění dohovoru. Kdo to nedokáže, nebude to umět ani při četbě Bible a nebude to umět ani při setkání s Ježíšem.

Ukřižování pomohlo Ježíšovým učedníkům objevit, že Ježíš měl ve všem pravdu. Ukřižování má otrást s naší falešnou jistotou, že Ježíši už rozumíme. Teprve až budeme vědět, co nám říká, teprve pak budeme schopni plnit jeho přání.

Poslechněme si pašije.

Zelený čtvrtek

2018

Zelený čtvrtek Ex 12:1-8. 11-14 1 Kor 11:23-26 J 13:1-15 29. března 2018

Po 42. povedu velikonoční bohoslužby.⁵⁵⁷

Co znamená Pesach?⁵⁵⁸

Zbožní židé pracují na porozumění smyslu slavení Velikonoc. Neopakují mechanicky tisíciletý rituál jen jako historickou památku, ale dobrořečí Hospodinu za dar svobody a trvalou ochranu před zlem.⁵⁵⁹

Ježíš slavil židovské Velikonoce.

Ta jsou velkým dobrořečením za Velkou noc vysvobození z otroctví.

Bůh se snížil k otrokům. Ježíš při svých posledních Velikonocích také projevil svým nejbližším (k nim smíme patřit i my!) „svou láskou až do krajnosti“ (přesto, že někdy otročíme hříchu).

Je pozoruhodné, že úzkost z umučení, smrti a smutek z tvrdohlavého odmítání lidmi, nepřevážily jeho pozornost a službu lidem.

Každý rok si na Zelený čtvrtek připomínáme, co znamenalo „Ježíšovo mytí nohou“.⁵⁶⁰

557 Nořit se hlouběji a hlouběji k porozumění toho, co slavíme, je krásné. Vyučování a provázení druhých je dalším důvodem hledání smyslu. Přemýšlím, jak se za dobu mé služby změnila moje představa o Bohu ... Vypravuje-li táta dostatečně dítěti prvních 12 let, položil s manželkou základ pro setkávání rodiny, pro naslouchání a společné hledání. Bez těchto prvků se neobejde umění slavit.

O smyslu velikonoční pomlázky se dlouho nemluvalo, proto často upadla do pokleslých a bezduchých projevů. Ptal jsem se současné generace snoubenců: „Proč se na svatbě rozbíjí talíř? Proč nevěsta a ženich jedí polévku z jednoho talíře? Proč vítáme vzácné návštěvy chlebem a solí?“ Nevědí, ani jejich rodiče.

Pokud se rituály neprovázejí slovem, stávají se nesrozumitelnou šifrou. To platí i o slavení Večeře Páně.

558 Pesach znamená *přeskočení*. Hospodin po Mojžíšovi vzkázal faraónovi: „Propusť můj lid!“ Až 10. rána se zatvzrelým králem hnula ... Domy izraelitů (kteří se nebáli označit veřejně beránkovou krví) anděl smrti přeskočil.

559 Židé umějí do slavení vtáhnout i děti. I Ježíš – jako všichni židovští kluci – položil tátovi čtyři otázky: „Proč musíme zabít velikonočního beránka? Proč nám maminka dala na talíř hořké byliny? ...“

Tátové na otázky dětí čekají a rádi jim odpovídají: „Děti Hospodin naším předkům (skrže Mojžíše) slavnostně prohlásil: ‚Jste navždy mým milovaným lidem. Dejte na mé pokyny pro dobrý život, budu při vás stát v ohrožení zlem.‘ Svoboda je božím darem, není samozřejmá. O všechny dary je nutné pečovat, i svobodu je třeba stále chránit, jinak o ni přijdeme. Teď jsme svobodní a máme se dobře, ale našim předkům se několikrát stalo, že byli zotročeni a z hladu jedli trávu. Takové ponížení a bídu už nesmíme nikdy dopustit! Velikonoce jsou pro nás svátkem dobrořečení za Boží milosrdenství a svobodu.“

560 Žid nesměl ani židovskému otroku poručit, aby mu umyl nohy nebo vyčistil boty. „Dal jsem vám příklad, i vy jeden druhému služte.“

Vysvětlíme-li dětem rozdíl mezi služebníkem (zaměstnancem) a otrokem a zeptáme-li se, zda mají doma otroka, odpovědí: „Aha, tak maminka je naším otrokem.“ – „Ano, pracuje pro nás zadarmo. Ale ne z rozkazu

Židovská modlitba, slavení a vztah k Hospodinu, vycházejí z pozornosti k druhému, žasnutí a vděčnosti – proto se nazývají *dobrořečení* (beracha, eucharistie).

Jejich Velikonoce patří k vrcholnému dobrořečení.

Také Ježíš nejprve dobrořečil Otcí nad chlebem a pohárem vína jako každý, kdo předsedal hostině. My rychle spěcháme a říkáme: „Pán Ježíš ustanovil Nejsvětější svátost Oltářní (a říkáme to zpředmětněným způsobem). Kdo spěchá, ošidí se.

Není těžké si domyslet, že Ježíš s vědomím, že to jsou jeho poslední Velikonoce, vložil do svého dobrořečení všechnu vděčnost svého srdce.

My se k jeho dobrořečení smíme přidávat.⁵⁶¹

Při našem slavení Večeře Páně, v úvodu k Ježíšovým slovům: „Vezměte a jezte, ... pijte“, říkáme: „(Ježíš) vzal chléb, vzdal ti díky, lámal a dával ...

Vzal kalich, znovu ti vzdal díky a dal svým učedníkům.“

Bylo by ale škoda, kdybychom ta slova říkali „jedním dechem“ jako popisnou zprávu.

Po slovech „vzdal ti díky“ potřebujeme pauzu, chvílku ticha, abychom se mohli k Ježíšovu dobrořečení přidat (není větší modlitby).

Slavíme-li se svým Pánem, přidáváme se (smíme se přidávat) k jeho dobrořečení.

Židovské dobrořečení nad chlebem a pohárem vína má dodneška svou formu. Máme ji znát (vícekrát jsem ji uváděl). Nemusíme ji v duchu opakovat, ale máme se k Ježíšově vrcholné modlitbě Otcí připojit, souznít s ním. Stačí nad chlebem přikývnout k vděčnosti Otcí za život, za boží dary a jeho péči a přidat svou vděčnost (proto se na bohoslužbu a dobrořečení připravujeme).

Nad pohárem vína s Ježíšem děkujeme za krásu světa, za přátelství Boha i lidí, za dar naší schopnosti mít rád druhé, za pozornosti, které si vzájemně prokazujeme ...

Dobrořečení s Ježíšem je závratné ...

Představme si, že by nás nejlepší a nejslavnější houslista pozval, abychom s ním hráli „druhé housle“. Byla by to pro nás velká čest ...

Ježíšovo pozvání s ním dobrořečit Otcí je pro nás velikou ctí a my se snažíme o co největší souznění, porozumění a krásu ...

Kdo má niternou potřebu z vděčnosti děkovat, ten tomu rozumí.

Dobrořečení je určeno Otcí. Je prvním Ježíšovým činem, aktem.

Druhým Ježíšovým činem je hostina pro přátele.

Dokonce pro nás (hříšné!).

Jako Ježíš vložil do dobrořečení všechnu svou lásku k Otcí, tak i nám (nejbližším) projevuje svou lásku až do krajnosti.

K tomu si opět něco víc povíme v příštích dnech.

Příloha:

1. čtení Velkého pátku z knihy proroka Izaiáše. (Iz 52:13-53:12)

překlad: Radivoj Jakovljevič

otrokáře, ale z lásky, protože nás má ráda.“ (Tu ochotu si ale až časem osvojila, nenarodila se s ní.)

561 Naším cílem a smyslem našeho života je sjednocení s Ježíšem, ve způsobu, práce, v modlitbě – ve vztahu k Otcí, k lidem i u jeho Hostiny.

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Hle, můj služebník (otrok) nakonec uspěje,
zvedne se, jeho vznešenost zazáří.

Mnozí nad ním strnuli úděsem!
Jeho vzezření bylo nelidsky zohaveno,
vzhled se nepodobal člověku.
Avšak on pokropí mnohé pronárody krví,
před ním si zakryjí králové ústa,
protože spatří, co jim nebylo vyprávěno,
porozumějí tomu, o čem neslyšeli.

Kdo uvěří naší zprávě?
Nad kým se pak zjeví síla Hospodinova?
Vyrašil před Bohem jako proutek,
jak oddenek z vyprahlé země.

Neměl královský vzhled ani důstojnost, abychom po něm toužili.
Byl v opovržení, kdekdo se ho zřekl.
Muž plný bolesti, zkoušený utrpením.
jako ten, před nímž si lidé zakrývají tvář.
Opovrhli jsme jím, nepočítali jsme s ním.

On však nesl naše trápení
Obtížil se našimi bolestmi.
A my?
Mysleli jsme, že je zasažen, ubit a pokořen od Boha.

Jenže on byl proklán naší nevěrností
zmučen naší nepravostí,
Nespravedlivý úděl snášel pro náš pokoj,
jeho jizvami jsme uzdraveni.

Byl týrán,
ale utrpení bez výčitek přijal,
jako beránek vedený na porážku,
jako ovce před střihači zůstal němý, neotevřel ústa.

Byl popraven bez vazby, bez soudu.
Kdo pomyslí na jeho čest?
Byl vyt'at ze země živých
raněn nevěrností mého lidu.
Byl mu určen hrob se svévolníky.
Když však umřel, byl pohřben s boháčem.

Nedopustil se násilí a v jeho ústech nebylo lsti,
Hospodin dopustil, aby byl rozdrčen
a dal svůj život pro život druhých.

Spatří potomstvo,
bude dlouho živ
a co se Hospodinovi líbí, v jeho ruce se podaří.

Svou moudrostí dopomůže ke spravedlnosti mnohým.
Ponese jejich břemeno nepravostí.

Obdrží úděl spravedlivého.
Neboť mnohé zachránil před zkázou.
Aby druhé zachránil, sám sebe vydal na smrt.

2012

Zelený čtvrtek Ex 12:1-14 1 Kor 11:23-26 J 13:1-15 5. dubna 2012

Židé některé své slavnosti slaví několik dní. Váží si darů. Mají co slavit. Jsou Ježíšovy Velikonoce ještě větším darem? V čem?

Obyčejně ráno prolítnu noviny, hledám něco důležitého. Mám-li dobrou knihu, jak mohu, utíkám se k ní (ve škole jsem asi nejvíce ze spolužáků četl pod lavicí).

V tyto dny se v liturgiích čtou závratné texty. Kdepak by jim člověk porozuměl z jednoho vyslechnutí. Ze společného slavení získáváme nejen podle míry vlastního očekávání, ale podle míry vlastní spolupráce. Jako v manželství, jako při výchově dětí, jako při náročné práci, která je pozhánáním pro druhé (vyučování, léčení, konstruování, ...)

Dodneška židé slaví Velikonoce společnou večeří, která má veliký obsah.

Je důležité vědět (a pak vypravovat dětem), jak to s beránkem bylo. Děti si několik dní s beránkem hrály ..., a pak tatínek řekl: „Děti musíme beránka zabít ... a děti beránka bránily ...“;⁵⁶²

„Proč musí být beránek zabit? Nám stačí piškotový.“

Už naše svévole často postihuje nevinného. Stačí, když někdy tvrdě prosazujeme svou a už je někdo utlačen.

Svoboda (Velikonoce jsou svátkem svobody) něco stojí, jde ruku v ruce s odpovědností (nejen za sebe).

Život je službou nesen. Žijeme z vydanosti a obětavosti druhých. Smíme brát a přijímat, pokud jsme ochotni také dávat a sloužit.

Kdo nepochopí židovskou slavnost velikonočního beránka, myslí si, že Ježíšovu krev potřeboval (vyžadoval) Bůh.

(K tomu se ještě vrátím. Stále a stále sklouzáváme do pohanské představy o Ježíšově prolité krve – prý prolité místo krve naší.)

Ježíš slavil se svými přáteli „Mojžíšovské Velikonoce“ – svátky svobody, milosrdenství a radosti. Lámání chleba a pití čtvrtého kalicha ovšem povýšil (vyjmul je ze slavnosti Pesachu, aby se jeho slavnost dala slavit častěji než jednou do roka) a jako rodinnou slavnost nám ji opět daroval. (Co vše děláme pro to, aby jako rodinná slavnost nevypadala?)

Ježíš působil jako učitel náboženství (ne jako farář) jen pár měsíců. (Kdyby se nebránil, skončil by už po „primičním kázání“ v Nazaretě).

Přesto se mu povedlo ukázat nám Boha neuvěřitelně blízkého člověku. I člověku hříšnému.

Ježíšova slova, jeho jednání s lidmi (i lidmi na okraji společnosti) mění (mohou změnit) náš život a soužití. Zboural všechny přehradu povyšující jedny nad druhé.

Kdokoliv se na Ježíše může odvolat. Jeho pravda bude platit navěky. To není málo.

Kdo se jím nechá vést, ocitá se už alespoň špičkou palce nohy v jeho království, do kterého je každý navždy zván. To není málo.

Ježíšovo mytí nohou není ojedinělým gestem. Od začátku nám projevuje lásku až do krajnosti. „Jestliže já, Pán a Rabi, jsem vám umyl nohy, čiňte stejně vy jeden druhému (ne jen jednou roka). Podle toho vás poznají jako moje učedníky.“

562 Na našich web. stránkách letohrad.farnost.cz pod titulkem „Průvodce liturgickými slavnostmi roku“ najdete i text „Velikonoční beránek“.

Snad jsme se od Ježíše něčemu naučili.

Společné jídlo je pro nás příležitostí, jak si vyjádřit náklonnost (smrskne-li se slavení jen na jídlo a pití, je degenerováno).

Ježíš nám nabídl výjimečné přátelství a nabídl nám jedinečné setkávání při své Hostině.

Máme úsloví, která nám mohou v určité situaci a z určitého pohledu něco napovědět.

„Co jíš, tím se stáváš“ (kdo čte bulvár, bude poznamenán).

„S kým se přátelíš, takový jsi“ (o Ježíši to neplatí sedal ke stolu i s lumpy, aby je mohl vést vzhůru).

Ježíš nám nedal jen krásný příklad šlechetného jednání, chce nás objímat, pozvedat, prostupovat, uzdravovat, proměňovat zevnitř. Pokouší se získat si naše srdce.

K souznění jsou ale potřeba oba.

Slova Jana Baptisty o Ježíši: „Hle, beránek Boží“, jsou zajisté pravdivá, jen je při Večeři Páně často příliš rychle strkáme do kapsy a spojujeme je s prolitou krví.⁵⁶³

Nepřehlédněme, že Ježíš při Velikonoční hostině obraz beránka nepoužívá. Mluví o hostině chleba a vína, o těle a krvi. Nepropojujme obrazy, které do sebe nepatří.

Ježíšova Hostina je svatební hostinou. Jeho slova nad chlebem a vínem jsou ženichovým svatebním slibem. Láska na život na smrt, láska je silnější než smrt.

Do 24 hodin se ti, kteří zastupovali nevěstu (včetně nás), přesvědčili o obětavosti svého ženicha:

„až na smrt“. O hodnověrnosti jeho slov.

„Opět přijdu jako ženich.“

„Jsem vaším ženichem navždy.“

Krev je jedním z nejdůležitějších obrazů Ducha.

(Krev je také nejcenějším „inkoustem“ smlouvy.)⁵⁶⁴

Nabízí-li nám Ježíš svou „krev“, nabízí nám transfuzi svého ducha.

My svou krev můžeme v nějaké míře poskytnout druhému, ale ducha božího máme značný nedostatek.

„Vezměte a jezte, vezměte a pijte.“

Až do dna vypili pohár, který jim Ježíš nabídl, nezbyla ani kapka. (Ze společného poháru pije při svatbě ženich a nevěsta.)

Ježíš nepil. Ježíšova krev – jeho Duch – je vyléván pro nás (do nás).

Ježíšovu krev na kříži jsme prolili my (nedáme si říci – dokud neteče krev).

Není pravda, že by Bůh byl bez Ježíšova utrpení a jeho prolité krve bezmocný k odpuštění našich hříchů.

My si bez krve nedáme říci, nikoliv Bůh.

Potřebujeme Ježíšova slova a jeho činy promýšlet. To nevádí, že je to promýšlení na léta a léta. Čím dál víc se můžeme nořit do jeho vynalézavé lásky a jeho pozorností. Nikdy s tím nebudeme hotovi.

Je jednoduché se uklánět před křížem nebo oltářem (jako symbolem Krista), je jednoduché poklekat před Nejsvětější Svátosti Oltářní.⁵⁶⁵

563 Druhého dne spatřil Jan Ježíše, jak jde k němu, a řekl: "Hle, beránek Boží, který snímá hřích světa.

Druhého dne tam byl opět Jan s dvěma ze svých učedníků. Spatřil Ježíše, jak jde okolo, a řekl: "Hle, beránek Boží." (J 1:29. 35-36)

564 Mluvili jsme už o krvi nevěsty při svatbě a krvi ženicha při obřizce.

Obtížnější je Ježíšovu blízkost vnímat. Kdybychom věřili, že s námi, uprostřed nás, je Ježíš, by to bylo znát na tónu našeho hlasu, na našem obličejí a hlavně na našem jednání s druhými. I nevěřící lidé by vycítili obohacenou atmosféru našeho shromáždění a chodili by se mezi nás osvěžit.

I podání ruky má mnoho odstínů a různou hloubku.⁵⁶⁶

Používáme klíčové slovo srdečnost, ta za jednáním buď je, nebo není.

A srdečnost rozhodně neznamená jen cit, Ježíš odmítl citové dojetí jeruzalémských zbožných paní – VIII. zastavení křížové cesty.

Bohu není zatěžko milovat druhého více, než ten druhý miluje jeho – Boha.

Na Boha nedoplácíme.

2009

Zelený čtvrtek Ex 12:1-8. 11-14 1 Kor 11:23-26 J 13:1-15

Na webových stránkách naší farnosti (letohrad.farnost.cz) můžete najít průvodce Velikonocemi.

Slavení:

Maminka měla svátek. Nikdo si nevzpomněl. Sama dbá, aby se svátky druhých slavily. Neurazila se, ale šla se na půl dne projít ...

Také si nepamatuji data svátků nejbližších. Změním to.

Nestačí mít rád druhé, potřebují vědět, že je máme rádi.

A my potřebujeme vědět, koho ve svých nejbližších máme, jinak budeme mít pocit nedoceněných lidí, žebráků.

Ustanovení „Miluj svého bližního jako sebe“ nám připomíná, abychom nepřehlíželi ty, kteří nám jsou nejbližšími bližními.

Svátky a narozeniny jsou příležitostí si znovu uvědomit bohatství, které v druhých máme.

Totéž platí o slavnostech v rodině Boží. Na začátku Čtyřicetidenní přípravy na Velikonoce (v Poznámkách na 1. neděli postní) jsme si znovu položili několik otázek, také: „Kým je pro mě (pro nás) Bůh a kým jsme my pro něj?“

Velikonoce jsou svátky svobody.

Získání ztracené svobody stojí mnoho obětí a vyžaduje hojnou statečnost od těch, kteří o svobodu stojí. Zbabělí a ti, co se jen vezou, nejsou použitelní ani pro získání svobody, ani pro udržení svobody. Svoboda - stejně jako jiné hodnoty nebo věci - něco stojí.

Hospodin vyvedl Izraelity z otroctví a nabídl jim pomoc, aby si udrželi svobodu vnější a dorostli ke svobodě vnitřní.⁵⁶⁷ (K tomu slouží nejen dar Desatera, ale všech „613“ ustanovení.)

Židé slaví Velikonoce coby slavnost svobody.

565 Jak to, že pro blízkost Ježíše používáme slova zpředmětnění: „NSO“?

566 Kde kdo si s kdekým podává ruce, dotyk těch dvou tkání „se uskuteční“, ale ...

Výraz „uskuteční se“ je ohavný. Často slyšíme a čteme: „Uskuteční se“ pohřeb, koncert, přednáška ...“

567 Rabín Jonathan Sacks říká: „Svoboda není samozřejmou součástí lidské společnosti. Tak, jako o jiné výtobytky, je třeba se i o svobodu starat, kultivovat ji a předávat ji dalším generacím. Nikdo nesložil nádhernou symfonii bez dlouhých let tvrdé přípravy. I proto se většina teorií o lidském chování mýlí, když tvrdí, že lidé buď svobodní jsou, nebo nejsou. Svoboda není otázkou buď, anebo. Svoboda je proces.“

My jsme navíc dostali Ježíše. Nebylo svobodnějšího člověka. (Na Ježíši vidíme, jak si Bůh představuje pěkného a svobodného člověka.)⁵⁶⁸

Víme, proč Ježíš své poslední Velikonoce nepřežil, co tomu předcházelo. Známe i pravý důvod Ježíšovy smrti.⁵⁶⁹

Ježíšův vjezd do Jeruzalémského chrámu prohlásili velekněží za nehoráznou drzost. Zuřili.

K paschální události patří:

ovonění Ježíše drahým parfémem „proti hnilobě smrti“,
umytí nohou,
poslední večeře,
zatčení, justiční vražda, pohřeb a vzkříšení.

To vše je důkaz toho: „Kým pro nás Bůh je a za co mu stojíme my“.⁵⁷⁰

Vraťme se k procesu osvobodování. Ježíšova svoboda je – záviděníhodná. Ježíš nás nejen ke svobodě láká a zve, ale také nás osvobozuje. Upozorňuje nás na to, co nás spoutává a navíc rozvazuje naše pouta a uzdravuje naše rány.

Ježíš zřejmě pro ženu, která jej ovoněla, mnoho znamenal. Ten parfém měl cenu ročního platu. Nakolik si my ceníme Ježíše?

Voní nám Ježíš po Bohu jako nejkrásnější parfém? Nevybíráme si jiné vůně?

Jakpak voním svým nejbližším?

(Nejedna manželka smutně prohlásila: „Už mně manžel nevoní“. Co byste jí poradili?)

Jak to my sami děláme, abychom svým nejbližším voněli? Ptáme se jich, co by si přáli?)

Začínáme jako závislí a jen pomalu se postupně osvobozujeme. Učíme se bránit nátlakům a vlivům a chovat se podle toho, jak jsme byli vychováni v souladu se svým svědomím, právem, rozumem a morálkou. Přijmout roli oběti je falešné a ničící lidský charakter. Zbavuje odpovědnosti a násilníkovi dovoluje páchat zlo. Skutečně vlastníme jen to, čeho jsme schopni se vzdát.“

Ke svobodě vede dlouhá cesta přes postupná vítězství nad tím, co nás spoutává. Jako děti jsme se učili rozdělit se o čokoládu nebo půjčit druhému hračku. Pomáhat doma a přemáhat se, když se nám do něčeho nechtělo.

O to se možná snažíme dodneška. Stejně umět přiznat chybu, poctivě vyhrávat a umět prohrávat, přemáhat strach a to, na čem jsme závislí, ctít svobodu druhých ...

Do smrti budeme mít práci zůstat svobodnými lidmi.

568 Ježíš byl svobodný. Udržel svou důstojnost, nepřijal roli oběti, na nikoho a na nic se nevymlouval.

569 Nesnášíme, když někdo mluví o Bohu jinak než my a když je někdo lepší, než my. Proto často hledáme něco, čím jeho vážnost ponížíme (dokonce i pomluvou) - aby nám přestal být výčitkou. Např.: „Je na ženský, je homosexuál, Cigán, Žid, nechodí do kostela ...

„Je tvarohový nebo makový“ prohlašujeme o partnerech, rodičích, farářích, sousedech ...

Nezapomeňme na Ježíšovo varování v podobenství „O jílku mámivém“: Vaše zbožnost je jedovatá, smrtelně ohrožuje život váš i druhých.

Ježíš nepřišel usmířit porušenou spravedlnost. Mohl by snad Bůh nechat popravít nevinného místo viníka? Co by to bylo za precedens? Na to nemusíme mít ani právnícké ani teologické vzdělání. Nechal se popravít, abychom viděli, kam směřujeme a kam vedeme druhé – když nevěřili a nevěříme jeho varováním.

570 Abychom byli schopni náležitě pochopit celý obsah velikonoční události, provádí nás liturgie postupně jednotlivými kroky nejen ve svatém týdnu, ale celou velikonoční dobou.

Každý rok čteme pašije dvakrát (na Květnou neděli a na Velký pátek), abychom něco nepřeslechli. Není mi dobře, když slyším: „Jeden z dvanácti mě zradí, druhý mě zapře a ostatní utečou“. Slyšíme o Jidášovi, který si nechal Ježíšem umýt nohy, nechal se pohostit při poslední večeři jako přítel a při zatýkání políbil Ježíše. (Nejsme Jidáši daleko, pokud se před nejbližšími přetvařujeme.)

„Jidáši, já jsem ti nabídl přátelství a ty mě líbáš, abys mě označil vojákům. Nestojíš už o mé přátelství? Cos získal?“

„Kdo ti učarovat?“

Kdo nebo co tě spoutává? Už nestojíš o svobodu synů Božích?“

Mytí nohou stojí v protikladu snahy učedníků o co největší postavení v božím království - i v protikladu naší snahy po nejrůznějších druzích moci.⁵⁷¹ Boží království stojí na službě.

(V minulých letech jsme něco o mytí nohou říkali. Vyprávějte to dětem.

Žid nemohl požádat ani židovského otroka o umytí nohou.)

Nohy dodneška patří mezi intimní místa našeho těla.

Komu jednou, až budeme vážně nemocní nebo staří, dovolíme, aby nám umyl zadek nebo nás přebalil?

Ježíš nám přichází sloužit nejen jako otrok. Je pozorný a citlivý přítel.

Je dobré se před ním odstydět. Nepohoršuje se, neodvrací se od nás, přesto, že něco v nás páchne. (Copak o něčem v nás neví?)

Nikdy se nad nikým nepohoršil, nad nikým se nepovyšuje. (Dovede přijít dokonce s humorem.)

Věděl, že bude ukřižován nahý a nepřátelé se mu budou posmívat, až bude čurat bolestí. (Nevíme, jestli mu s ohledem na židovskou cudnost nechali trenýrky. Plíny mu rozhodně neposkytli.) Ježíš umí rozpoznat pravou cudnost.

„Ježíši, nemohu připustit, abys mi Ty(!) myl nohy“, prohlásil Petr.

„Petře, copak nevíš, že si člověk na cestách zapráší nohy? Ale jde o větší věci a o jiná odstydění. Petře, bez mé pomoci, nedojdeš ke svobodě, ani si ji neudržíš. Přece víš, že svět je porušený. Ty sám nad sebou ještě nemáš ve všem vládu.

Za pár hodin sám poznáš, jak nad tebou zvítězí strach. Víš, jak by ses měl v takové situaci zachovat, ale strach tě ochromí a uděláš něco, čím se ponížíš ve vlastních očích a co tě pak bude mrzet.

Myslíš, že se vždy dokážeš sám narovnat? Že sám obnovíš ztracenou svobodu? Že nezůstaneš v područí strachu z mocných? Že se pak nebudeš stydět za mnou přijít v těžší záležitosti?

Zatím jsi dokázal překonávat strach z mořské bouře. Vzpomínáš ale, jak ses jednou topil a volal mě na pomoc?

A já jsem se ti neposmíval. Tys to vypravoval o sobě ve svých kázáních, já jsem o tvé slabosti nikomu nevypravoval.

Petře, kdo si nedá posloužit ode mne, nedojde do božího království a k jeho svobodě.“

Proč Jidáš po svém provinění nezašel za Ježíšem?

V systémech nekřesťanských náboženství (které vedou také k zušlechtování člověka a k odpovědnosti za vlastní činy, slova i myšlení) není možnost odpuštění. Každý si bude muset vypít vše do poslední kapky.

To jen židovské a křesťanské zvěstování Boha nám ukazuje, že se nás Bůh ujímá ve své bídě jako svých dětí. Za určitých podmínek nám nabízí možnost odpuštění a pomoc, nové postavení a novou svobodu.

571 Určitou moc má i farář, učitel, rodič, manžel, zdravý u pacienta, silnější nad slabším...

Trest a utrpení nic neřeší. Někoho na léta zavrou do kriminálu, ale oběť zůstane poškozená. (V modelu převtělování sice za čas čeká násilníka a možnost nového začátku, ale nikdo z nich neví za co je trestán a nemá možnost, aby mu někdy bylo cokoliv odpuštěno.)

Sami nejsme schopni napravit škody svých provinění. Ale jsme schopni obrácení: lítosti, přiznání viny, omluvy poškozenému a snahy napravit chybu – za těchto výhodných(!) podmínek nám Bůh nabízí svou pomoc a odpuštění.

Přeji vám i sobě, abychom znovu uměli žasnout nad darem Večeře Páně.

Všimněme si, že lidí, kteří jen nadávají žasnout neumí.

Večeře Páně je hostinou hříšníků. To je ohromné a naprosto nečekané. To nám žádné jiné náboženství nenabízí.

Je zván každý (i Jidáš byl pozván), s jedinou podmínkou – být upřímný k sobě a Bohu, na nic si nehrát.

Nepřetvařovat se, nehrát si na lepšího. Kdo není ochoten řešit své spory, ať nikomu v kostele nepodává ruku při pozdravení pokoje. Ať raději zůstane doma.

Kdo není schopen si přiznat svá provinění, kdo měří jiným přísněji než sobě a není ochoten se měnit, kdo ponižuje druhé, kdo jakkoliv okrádá jiné a není ochoten se měnit, kdo nebuduje vztahy, kdo si neumí přiznat chybu a provinění, kdo nehledá pomoc kde se dá (třeba v manželské poradně), včetně pomoci u Ježíše, ať nepřistupuje ke Stolu Páně, jinak „odsouzení sobě jí a pije“.

Sv. Pavel říká:

„Kdykoli tedy jíte tento chléb a pijete tento kalich, zvěstujete smrt Páně, dokud on nepřijde.

Kdo by tedy jedl tento chléb a pil kalich Páně nehodně, proviní se proti tělu a krvi Páně.

Nechť každý sám sebe zkoumá, než tento chléb jí a z tohoto kalicha pije.

Kdo jí a pije a nerozpoznává, že jde o tělo Páně, jí a pije sám sobě odsouzení.

Proto je mezi vámi tolik slabých a nemocných a mnozí umírají.“ (1 Kor 11:26-30)

Jidáš si zahrával, vzpomínáte, v Janově evangeliu stojí, jak po soustu, které Ježíš podal Jidášovi, vstoupil do Jidáše satan?⁵⁷²

Neotevírejte satanovi dveře dokořán. A nepodceňujte jej.

Říkáme si, že soud nad sebou konáme sami – svým jednáním.

Nikdo nejsme hodni Ježíšova přátelství a jeho hostiny. Nemůžeme si to zasloužit, proto vyznáváme: „Pane, nejsem hoden ...“

Zopakují: Večeře Páně je hostinou hříšníků, ale běda tomu, je neupřímný! (Rozumíme, co znamená „nemít svatební roucho“.)

Ježíšova hostina je nezaslouženým dar zadarmo daným.

Je pokrmem a nápojem, které jsou v nás schopny žít Ježíšův způsob života.

Ježíšova hostina má vést ke sjednocení s Ježíšem a ke sjednocením s Ježíšovými sestrami a bratry.

Upozornění na konec:

Slavíme nejdůležitější dny roku. Boží pomoc je nám stále ještě nabízena.

Ten, kdo bere Boží přátelství vážně, si dnes čte 12. – 17. kap. evangelia Janova. Večer je dostatečně dlouhý a děti trochu vnímavé budou vděčné, když si s nimi budeme povídat. (Pokud nebudou mít zájem, třeba najedeme chybu u sebe, možná jsme se jim v minulosti málo věnovali.)

572 Ježíš odpověděl Janovi: „Zradí mě ten, pro koho omočím tuto skývu chleba a podám mu ji.“ Omočil tedy skývu, vzal ji a dal Jidášovi Iškariotskému, synu Šimonovu. Tehdy, po té skývě vstoupil do něho satan. (J 13:26-27)

Velikonocemi slaví židé Boží milosrdenství.

Boží věrnost a záchrana nás stále provází, díky ní vůbec ještě existujeme.

(O velikonočním beránku viz: letohrad.farnost.cz – Průvodce liturgickými slavnostmi roku: „Velikonoční beránek“)

Slova o pozvání sousedů ke stolu (srov. Ex 12:4) Židé později domysleli (jsou zvyklí pracovat se slovem božím), zvou i cizí lidi ke stolu, dbají na to, aby nikdo o Velikonocích nebyl sám.

Velikonoční večeře je pro ně víc než štědrovečerní večeře pro nás.

Židé si o Velikonocích čtou Píseň písni. Je to úžasné čtení. (Škoda, že jsme zůstali jen u Pašijí.)

Píseň písni je souborem svatebních písni odvážně povýšených na vztah Hospodina a jeho lidu.

(Někdy si ji projdeme. Sami, bez průvodce, neobjevíme jednotlivé obrazy orientální poezie.)

Než se může upéci husa nebo koláče, je zapotřebí mnoha práce.

Než slavili Izraelité beránka v Egyptě, ušli s Hospodinem kus cesty (Hospodin je zaujal, učili se mu důvěřovat, vyjednávání bylo dramatické – 9 „egyptských ran“, hrozila jim likvidace).

Než slavili učedníci s Mistrem jeho poslední večeři, ušli s ním kus cesty. Také potřebujeme ujít s Mistrem kus cesty. Ježíšova hostina je vrcholem, Ježíš do ní vložil všechno.

Boží království stojí na službě. Mesiáš nenesí královskou korunu, ale pracovní zástěru (montérky)

Ježíš stavěl domy, učil, zastávat se (Boha i) hříšníků, uzdravoval, křísil mrtvé ... Nesl pomluvy, nepochopení, zášť, nenávisť ..., myl nohy... (Péče o nohy a obuv v tehdejší kultuře byla ponižující službou. Žid nemohl poručit ani židovskému otroku, aby mu umyl nohy nebo vyčistil boty. „Nejsem hoden přinést mesiáši ani bačkory“, řekl Jan Křtitel.)

Od „vždy“ se hlásalo, že Bohu a výše postaveným je třeba sloužit. Ježíš mluvil jinak: „Bůh slouží člověku, Bůh pro sebe nic nepotřebuje, jen abychom sloužili jeden druhému, to udělá Bohu radost. Za převrácení starých náboženských pravidel byl Ježíš šílenou náboženskou nesnášenlivostí zlikvidován.

Škoda, že umenšujeme Ježíšovu nezištnost a lásku a Otcovu velkorysost tím, že tvrdíme, že Ježíš svou smrtí za nás platil. (Komu nebo čemu?!)

Doplatil na svůj krásný vztah. Za všechnu dobrotu zaplatil životem. Ne za nás, ale nám. Nepřijali jsme jej dřív, než byl umučen.

Bůh nemá potíže se spravedlností a odpuštěním, má ovšem velikou potíž s naší zatvrzelostí a nesnášenlivostí. K odpuštění není třeba Ježíšovy krve (a už vůbec ne získané strašným hříchem nenávisť). Už sv. Tomáš Akvinský o tom mluví. Benedikt XVI. ve své encyklice „Bůh je láska“ (jako dříve ve svých teologických spisech), nemluví o „oběti smíření“, ale o oběti ve smyslu „odevzdanosti“.

„Ježíšova krev netiší boží hněv, ale ukazuje Boží lásku“, říká Jan Rybář SJ.

Ježíš vložil do své večeře všechno své přátelství a všechnu svou službu hříšnému člověku.

Nezuzujme ji jen na jeho smrt. Nepřehlédněme, co vše pro nás vykonal a koná. Bůh je větší a krásnější než si myslíme. Ježíšova láska je silnější a nezištnější než pozorujeme.

Abychom pochopili Ježíšovu večeři a mohli z ní mít pravý účinek, abychom porozuměli jeho úmyslům a mohli jej následovat („klást nohy do jeho stop“), potřebujeme pečlivě naslouchat jeho slovům, jeho gestům, jeho moudrosti, jeho darům i jeho varování.

I Jidáše pozval Ježíš k večeři. Každého zve. Ne jako dobrák (který se nestaví proti zlu, podlosti a násilí), ale jako ten, kdo váží, jak hříšníka přitáhnout, získat, zachránit a neztížit mu návrat.

Poznámka:

Jidášovou přítomností u stolu si Ježíš ztížil pozici i trápení.

Velký pátek

2018

Velký Pátek Iz 52:13-53:12 Žid 4:14-16, 5:7-9 J 18:1-19:42 30. března 2018

Ježíšovy poslední Velikonoce žádnou slávou nebyly. Násilná smrt není nikdy slavná. Smrt neoslavujeme, oslavujeme obětavost a statečnost lidí. Ukřižování bylo největším potupením. Ježíše oslavil Otec až po svátcích, v ránu pracovního dne. Co a jak slavíme my?

Hospodin o lidi pečuje od začátku. Mnohokrát je zachraňoval – nejen Izraelity – z velikých neštěstí.

Když Izraelité zabředli do další zvrhlosti – do strašné náboženské pýchy – a neposlouchali už ani proroky, poslal k nim svého syna.⁵⁷³

Z dějin lidstva známe mnoho případů špatného jednání diktátorů a násilníků.

(Jaké vzory měl asi Hitler, Stalin, jaké má Putin a jiní vykutálení vůdcové?)

Že by se ale zločinně zachovali náboženští představení a zbožní lidé, to bychom se ani neodvažovali pomyslet.⁵⁷⁴

Ale Ježíš není naivní: „Mesiáš bude odpraven, jako největší zločinec, jako odporný had – aby už nikoho nesváděl.“

Nevěřili mu. Jejich představa o nedotknutelném Mesiáši byla tak velká, že i apoštolové, když byl Ježíš zatčen, přestali věřit, že je Mesiášem. (srov. Lk 24:19-21)

V takových situacích naše upřímné výlevy víry („Ty jsi Mesiáš syn živého Boha,“ „V tebe věřím, doufám a nejvýše miluji,“ „S tebou půjdu i na smrt.“ ...) zmizí jako loňský sníh.

Až nad zkrvavenou a prokletou mrtvolou si někteří poctivci konečně přiznali svůj podíl viny.⁵⁷⁵

Nejstrašnější je, že jsme sice zakázali křižování, ale stále jsou miliony a miliony lidí pošlapávány.

Je spravedlivé stojím-li před křížem s vědomím, že nejsem lepší než svatí apoštolové.

Vím, že jsem někdy nejednal tak spravedlivě a statečně jak bych si předtím přál.

A nevím, jak bych se zachoval při mučení a hrozbě smrti.

Proto prosíme: „Otče, chraň nás před pokušením a pomáhej nám, aby nad námi nezvítězilo zlo.

Prosíme Tě, Bože, pomáhej mně, abych se stavěl proti zlu okolo mne i ve mně.“

573 Ježíš jednou vyprávěl prorocké podobenství: „...když vinaři se služebníky majitele vinice opětovně zločinně naložili, poslal k nim majitel svého syna: „Řekl si: „Na mého syna budou mít přece ohled!““ (Mt 21:33n)

574 „Co je pravda, to je pravda“, říkali zbožní a slušní lidé, „nikdy nebyla jeruzalémská svatyně velkolepější než za velikého budovatele Heroda. Nikdy nepřicházelo více poutníků do Jeruzaléma, než za velekněze Annáše a Kaifáše. Nikdy předtím nebylo kněžstvo tak bohaté.“

Farizeové byli opojeni vlastními teologickými znalostmi, náboženskou horlivostí a spolu se saduceji byli hrdí na dokonalost církevního práva a úroveň izraelského soudnictví. „Chrám“ byl pokládán za osmý div světa a pravidla Velkého sanhedrinu (nejvyššího soud Izraele) dodneška obdivujeme.

575 Nejtěžší zločinci se neobrátili. Tak je to vždy.

„Pane, je opravdu málo těch, kteří budou spaseni?“ (Lk 13:20n)

Apoštolové a Nikodém si přiznali svou zbabělost, Petr své zapření, lotr po pravici vyznal své zločiny. Ti se obrátili o pomoc k Ježíšovi. Škoda, že Jidáš po přiznání zrady, nečinil ten další krok ...

Velkopáteční nářky, které čteme před vystavenou šibenicí kříže, nejsou Ježíšovými slovy. Ale vedou nás k rozhodnutí, že si budeme více pěstovat svou statečnost a učit se – krok za krokem – zastávat se pronásledovaných, pravdy a spravedlnosti.

Při ranním přežehnávání se tím strašným znamením kříže⁵⁷⁶ budu prosit: „Bože, zbabělost a lhostejnost je odporná, pomoz mi, abych dnes nikomu neubližoval a dovedl se zastat ubližovaných!“

Překvapivá je naše častá nesnášenlivost k těm, kteří o Bohu mluví jinak než my nebo k těm, kteří nás převyšují. Ale ještě silnější je Boží láska k nám – hříšníkům.

Ježíš nám nic nevyčítá. Opět jsme překvapeni, že po „velkopátečních výčitkách“ nás Ježíš zve ke své hostině.

Včera jsem říkal o Ježíšově velikonoční hostině: Ježíšovo dobrořečení Otci je jeho prvním konáním. Druhým je jeho hostina pro přátele.

(Jako Ježíš vložil do dobrořečení všechnu svou lásku k Otci, tak i nám projevuje svou lásku až do krajnosti.)

Při křtu jsme o sobě od Boha slyšeli: „Jsi mou milovanou dcerou, synem navždy.“ Tak velké vyznání je třeba opatrovat.⁵⁷⁷

K Ježíšově hostině je navždy zván ten, kdo patří do (množiny) jeho nevěsty.

„Vezměte a jezte. Toto je moje „tělo“, které se pro vás a za vás dává.“

Tím, co konzumuješ, tím se stáváš. S kým se přátelíš, kým se necháš ovlivňovat, tomu se budeš podobat.

Nekoušeme Ježíšovo maso (jako vepřové nebo jehněčí), a přesto se nám Ježíš dává.

Vyživuje nás svým slovem (svou moudrostí), svým přátelstvím a proměňuje nás na jeho nové tělo ochotné se vydávat na záchranu lidí.

„Vezměte a pijte z poháru mou krev (krev je symbolem Ducha). Tu nevyžívám na oltář k usmíření božího hněvu nebo vašich hříchů, ale nabízím ji pro vás, do vás (Otec nic takového nepije a nepotřebuje).

Ano, moje krev byla vylita na odpuštění vašich hříchů – dokud jste neprolili mou krev, nevěřili jste, že jste schopni se přidat k ničícímu zlu. Konečně v sobě rozpoznáváte svůj jed a můžete být ode mne vyléčení a záchráněni.

Jako nemocnému vyměňujete jeho krev za zdravou, jako zraněnému doplňujete jeho krev, tak vám já nabízím transfúzi svého Ducha (tu Otec nepotřebuje, on sám je plný Ducha a svým Duchem obdarovává nás).

Přijďte, abyste nebyli „chudokrevní“, neměli mdlého ducha, kdykoliv si přijďte ode mne načerpat a doplnit patřičnou hladinu mého Ducha. Pak budete schopni dávat svou novou „krev“ za ty v nouzi.“

Víte, že rád mluvím o Boží náruči. Když se vaše dítě narodilo, dali jste je mamince do náruče ...

576 Kreslíme-li na sobě znamení kříže, připomínáme si, jak velká je Boží láska a věrnost k nám. A jak krutá dokáže být naše náboženská pýcha a nenávisť.

577 „Představte si holky, co mně můj manžel řekl,“ svěřuje se nevěsta:

„Já se ti odevzdávám a přijímám tě za manželku.

Slibuji, že ti zachovám lásku, úctu a věrnost.

Že tě nikdy neopustím

a ponesu s tebou všechno dobré a zlé až do smrti.“

K udržení přátelství, k vybudování manželství a ve vztahu s Bohem je třeba práce obou partnerů.

Jak se časem naučilo používat ručičky, začalo se vás vaše dítě držet okolo krku. Ptávám se vás, jaký to je pocit, když se vaše dítě rozběhne do vaší náruče a obejmě vás, ne kvůli tomu, aby nepadlo, ale z radosti ... To je obraz opětované lásky.

Ježíš nás nenechává stát na hanbě. Je pevný (nerozmazluje nás), ale také nesmírně laskavý a taktní. Hříšníka objímá – jako otec marnotratného, zkrachovalého syna, vracejícího se domu).

Po té, co jsme přiznali svou bídu – se smíme nechat Ježíšem obejmout. A můžeme mu dát ruce okolo jeho krku.

Na Velký pátek neslavíme s Ježíšem jeho dobrořečení Otcí – eucharistii. Otec bez našeho dobrořečení do nedělního rána „vydrží“. Otec není potřebný. Ale Ježíš ví, jak jsme my potřební. Nemůže vydržet do nedělního rána – nabízí nám (přiznávajícím si svou vinu nebo sklon ohrožovat druhé) svou utěšující, konejšivou náruč.

Můžeme jeden druhému blahopřát k tak krásnému příteli a manželovi.

2012

Velký pátek Iz 52:13-53:12 Žid 4:14-16, 5:7-9 J 18:1-19:42 6. dubna 2012

Mluvit někde o velkopátečním půstu jídla by mně připadalo trapné. Půst od ne nezbytné činnosti, půst od neochoty naslouchat druhému, zvláště Božím slovům a činům je samozřejmý, ale ani o tom není třeba mluvit.

Překlad textu Iz 52. kap. biskupa Radivoje Jakovljeviče viz ⁵⁷⁸.

578 (Iz 52:13-53:12):

Hle, můj služebník (doslovně „otrok) bude mít úspěch,
zvedne se, povznese a vysoko se vyvýší.

Jak mnozí strnuli
úděsem nad tebou!

Jeho vzezření bylo tak nelidsky poničené,
a jeho vzhled nebyl vzhledem lidských synů.

Avšak on pokropí mnohé pronárody krví,
před ním si zakryjí králové ústa,
protože spatří, co jim nebylo vyprávěno,
porozumějí tomu, o čem neslyšeli.

Kdo uvěří naší zprávě?
Nad kým se pak zjeví paže Hospodinova?

Vyrostl před ním jako proutek,
jak oddenek z vyprahlé země,
neměl královský vzhled ani důstojnost.

Prohlédli jsme si ho: Byl nevhledný,
nedychtili jsme po něm.

Byl v opovržení, kdekdo se ho zřekl.
Muž plný bolesti, zkoušený nemocemi,
jako ten, před nímž si Bůh zakrývá tvář.

Byl v opovržení, nepočítali jsme s ním.

Na Velký pátek odpoledne si každý rok v kostele povídám s dětmi.

Ptal jsem se jich, proč si lidé dříve vyprávěli pohádky o strašidlech (o vodnících, polednici, klekánici ...) tak, aby je děti slyšely?

Děti jsou chytré: „aby se děti bály chodit sami k vodě, včas přišli domů na oběd a večer byli do setmění v chalupě“. Možná strach některé děti uchránil před neštěstím.

Děti vzpomínaly: prastrýc jednoho kluka se utopil, prastrýc jiného zahynul při srážce autobusu s vlakem na nechráněném přejezdu. (Lidé před neštěstím marně upozorňovali ČSD na nebezpečný přejezd: „Dokud se tady nestane neštěstí, úřad se nepohne“. Pak asi šest lidí zahynulo.)

Dokud neteče krev, nedáme si říci.

Děti už nestrašíme strašidly, před nebezpečím je varujeme. V televizi občas děti vidí následky autonehody nebo jiného neštěstí.

On však nesl naše nemoci

a vzal na sebe naše bolesti.

A my? Mysleli jsme, že je zasažen,

ubíjí od Boha a pokořen.

Ale on byl proklán naší nevěrností,

zmučen naší nepravostí,

naše výchova k pokoji na něj byla vložena

a naše uzdravení do jeho podlitin.

Všichni jsme vrávorali jako ovce,

každý se obrátil na vlastní cestu,

a Hospodin způsobil, že v něm byla sražena

nepravost nás všech.

Byl trápen, ale on se pokořil

a neotevřel ústa.

Jako beránek vedený na porážku,

jako ovce před stříhači

zůstal němý, neotevřel ústa.

Byl vzat na popravu bez vazby, bez soudu.

Na jeho rod kdo pomyslí?

Neboť byl vyt'at ze země živých

raněn nevěrností mého lidu.

Byl mu určen hrob se svévolníky.

Když však umřel, byl pohřben s boháčem.

Ačkoliv se nedopustil násilí

a v jeho ústech nebylo lsti,

Hospodinu se zalíbila jeho odvaha nechat se rozdrtit.

Dopustil, aby onemocněl

a dal svůj život v oběť smíření.

Služebník spatří potomstvo,

bude dlouho živ

a co se Hospodinovi líbí, v jeho ruce se podaří.

Co vzejde z jeho útrap,

uvidí a nasytí se.

Svým poznáním učiní spravedlivými

můj spravedlivý služebník mnohé:

On vezme na sebe břemeno jejich nepravostí.

A tak mu dávám podíl mezi mnohými

kořist rozdělí s četnými,

Drastické filmy jsou dětem nepřístupné (zabití velikonočního beránka u židů bylo smutné, výchovné, ale ne kruté. Gibsonův film mně byl odporný už svou nesolidností.)

Děti pašije unesou, evangelia píší o umučení Páně cudně, např. „Tam ho ukřižovali“. Pobožnost křížové cesty bývá drastičtější.

Říkáme si s dětmi, že je třeba se stavět proti zlu ...

Je třeba se zastávat ubližovaného, případně také pomoci útočníkovi, aby se uzdravil ze svého postižení (překvapilo mě, že se všechny děti se šikanou ve škole setkali).

Ukřižování Ježíše bylo kruté a nespravedlivé, ale jeho už litovat nemusíme, byl silný a statečný. Věděl, že v neděli vstane z mrtvých.⁵⁷⁹

Židé se o posledních Ježíšových Velikonocích zaviněně tragicky minuli s Mesiášem ... Jak je to možné, církevní představení měli plná ústa Mojžíše.⁵⁸⁰

Může nás potkat něco podobného?

2 tisíce let hlásáme lásku k nepřátelům. Kolik bylo pogromů na židy a další jinověrce křesťané spáchali? (Pogromů se neúčastnila jen luza.)

protože obnažil svůj život vsříc smrti
a mezi nevěrníky byl počítán.

Ale on nesl hřích mnohých
a dal se srazit mezi nevěrné.

Článek biskupa Radivoje Jakovljeviče: „Nebezpečí teologie při překládání písma“ jsem uvedl v Poznámkách k biblickým textům liturgie 2. postní neděle jako 6. poznámku pod čarou.

579 Někteří lidé tvrdí, že Ježíš a jeho matka trpěli nejvíce (zajímaly by mě psychologické důvody těchto hlasatelů).

Jistě, že Ježíš, i jeho matka, byli velice citliví, ale byly také velice silní svou nehrůzostí a blízkostí Bohu. Kdyby Ježíš chtěl nebo měl trpět nejvíce ze všech, mohl být živý na kříži třeba dva týdny – to by byl zázrak! Zapsali by jej do Guinnessovy knihy rekordů.

Ježíš chce vyburcovat nás – abychom nepodceňovali uhrančivost zla a nepřeceňovali sebe. Abychom věděli, že i náboženská nesnášenlivost je záhadně krutá.

580 Hospodin, tvůj Bůh, ti povolá z tvého středu, z tvých bratří, proroka jako jsem já.

Jeho budete poslouchat, zcela podle toho, co jsi žádal od Hospodina, svého Boha ... (Dt 18:15)

Farizeové se osopili na slepce, kterého Ježíš uzdravil: „Ty jsi Ježíšův učedník. My jsme učedníci Mojžíšovi. My víme, že k Mojžíšovi mluvil Bůh, o tomhle však nevíme, odkud je.“ (J 9:28-29)

Nedal vám Mojžíš zákon? A nikdo z vás zákon neplní. (J 7:19)

Nedomnívejte se, že já budu na vás u Otce žalovat; vaším žalobcem je Mojžíš, v něhož jste složili svou naději. Kdybyste opravdu věřili Mojžíšovi, věřili byste i mně, neboť on psal o mně. Nevěříte-li tomu, co on napsal, jak uvěříte mým slovům?“ (J 5:45-49)

Abraham řekl zesnulému boháčovi: „Mají Mojžíše a Proroky, ať je poslouchají!“

On řekl: „Ne tak, otče Abrahame, ale přijde-li k nim někdo z mrtvých, budou činit pokání.“

Abraham řekl: „Neposlouchají-li Mojžíše a Proroky, nedají se přesvědčit, ani kdyby někdo vstal z mrtvých.“ (Lk 16:29-31)

Ježíš řekl „emauzským“ učedníkům: „Jak jste nechápaví! To je vám tak těžké uvěřit všemu, co mluvili proroci! Což neměl Mesiáš to vše vytrpět a vejít do slávy?“

Potom začal od Mojžíše a všech proroků a vykládal jim to, co se na něho vztahovalo ve všech částech Písma. (Mt 24:25-27)

Kdož ví, zda komunistická vláda po poslední válce nebyla „trestem“ za český pogrom na Sudetské Němce v r. 1945. Komunisté pak pozavírali a popravovali nevinné, včetně těch, kteří přežili nacistické koncentráky (např. arcibiskupa Berana a Miladu Horákovou).

V církvi sice mluvíme o lásce k nepřátelům, ale běda tomu, koho z vlastních řad věřící odsoudí. Ježíš nebyl tím posledním.

Neposlušnost vůči církvi se neodpouští. Jak často se ukázalo, že neposlušnost vůči církvi byla poslušností Bohu? Nejen v Ježíšově případě.

Jako se židé zaštitovali Mojžíšem vůči Ježíši, tak křesťané někdy šermovali a šermují některými slovy z evangelií proti jiným.

Ježíšovo umučení nás varuje: i „nejzbožnější“ se mohou splést ve svém „spravedlivém“ soudu.

Znamení kříže je strašné (šest století nebyl Ježíš zobrazován na kříži, lidé dlouho věděli o potupnosti té zvláštní šibenice).

Předposledním koncilem bylo devalvované, všude se jím tolik mrhalo ...

Přestalo být modlitbou, jen jakýmsi návěstím modlitby.

Nerozumím sporům o kříže ve školách ...

Neplýtvejme znamením kříže.

Odvažujeme-li se jej na sobě kreslit, myslíme na obsah této veliké modlitby:

„Tak daleko jde boží láska k člověku. Tak daleko může jít nenávisť zbožných vůči druhému.

Prosím tě, Ježíši pomoz mi nacházet mezery v mém porozumění Božímu slovu, abych nikomu neublížoval.“

2006

Velký pátek 14. dubna 2006

Ukřižování Mesiáše je pro nás varováním. Ježíš nešel na smrt pro kdejaké „dětské zlobení“. Ne pro kdejaký hřích (nepředstavujme si stále váhy vážící spravedlnost a nespravedlnost).

Ježíše na kříž dohnal určitý hřích - náboženská nesnášenlivost, fanatismus a namyšlenost zbožných: „My víme jak to je správně“.

Můžeme mít jiný názor než druhý, ale nesnášenlivost je vražedná.

Ukřižovaný nás chce vyprovokovat k přemýšlení: „Podívejte, jak daleko jde náboženská nesnášenlivost. Hlídejte si moc. Lehko ji člověk zneužívá.“

Kdo zná dějiny, ví jak hrozně i křesťané zneužívali moc. Dnes se rozumní křesťané sami vzdávají moci. Moc církve státu nemá prolínat. Neosvědčili jsme se v tomto spojení.

Kříž nás má vést k tomu, abychom se plácli přes ruce nesnášenlivosti.

O Vánocích si připomínáme narození Ježíše. Všichni jsme natěšení, ale Ježíšovi se odpočítával čas k popravě.

Při procesu s představiteli řádů v 50. letech řekl na chodbě bachař P. Šilhanovi SJ: „Asi dostanete špagát. Abyste se na to mohl připravit.“

Ježíš byl připraven. Kdož ví, od kdy věděl, že bude ukřižován. Pozoruhodné je, že pracoval tak, jakoby se vše mělo povést. Nedivili bychom se, kdyby si připadal marně. Nerezignoval, nečekal na smrt s rukama v klíně. Snažil se uhrát, co bylo dobrého. Každého, s kým se setkal, obdaroval vrchovatě.

Řada lidí, kteří přijali svou smrt, nebo nějakou velikou krizi (to je veliký a náročný proces), nerezignuje, ale naopak získá velikou vyrovnanost. Už umí lépe rozpoznat, co je důležité, umí vychutnávat krásu života, úplně jinak si váží všeho dobrého (a přestane páchat pitomosti). (Ženy k této moudrosti přicházejí dříve než mužský.)

Mnoho lidí (i nevěřících) nese své těžkosti a věří, že dobro má smysl.
Ježíšem jsme ubezpečeni, že Bůh nenechá zmařit nic z čehokoliv dobrého.

Na Ježíšově životě vidíme, jak si Bůh představuje pěkný lidský život. Pracoval a pracoval, nenechal se zabít dříve, než své poslání splnil (třeba svrhnout ze skály, když jej v Nazaretě chtěli ukamenovat).

„Ježíš přišel, aby nás přivedl k Otci a stálo ho to život“, říká Jan Rybář SJ.

Jsme lidmi, kteří poznávají nové hodnoty... To může náš život posunout.

Slavnost Vzkříšení Páně

2018

Slavnost Zmrtvýchvstání Pána Sk 10:34a. 37-43 Kol 3:1-4 J 20:1-9 1. dubna 2018

Ve vigílii jsme naslouchali perlám náboženské a světové literatury (v biblických hodinách jsme se na ně připravovali a to jim pak jinak rozumíme a vychutnáváme si je).

„Ježíše je třeba zlikvidovat, ale potichu. Ne o svátcích, má mezi lidmi mnoho příznivců.“
Pak se dostalo veleknězi vnuknutí – předhodit Nazaretského římskému místodržícímu jako politického vzbouřence. To bylo geniální: „My si uchováme čisté ruce.“
Kaifáš i Nejvyšší církevní soudní dvůr porušili několik závažných pravidel ...
(V kolika hodinách byl Ježíš odklizen?)
Všem bylo „jasné“, že Nazaretský Mesiášem není ...
Apoštolům se zhroutila všechna očekávání ...
Navíc si vyčítali svou zbabělost.
Nikdo z apoštolů nepřišel třetího dne ráno k Ježíšovu hrobu!

Všimněme si rozdílů mezi učedníky a církevními pohlaváry a farizeji (nikdy nepochybuujícími o pravosti své „víry“). Učedníci přiznali svou vinu, ti druzí nikoliv.
Tu ochotu přiznat si svou chybu je pro naše duchovní zdraví důležité zkoumat ... ⁵⁸¹
Za sebe se nemáme z Ježíšových Velikonoc čím chlubit (pokud si někdo myslí, že by se zachoval lépe než apoštolové, je to jeho věc).
Ano, můžeme a máme si navzájem blahopřát k tak velkému, věrnému a krásnému Příteli, který po smrti vyhledal své přátele, přesto, že oni se – jako přátelé – nezachovali nejlépe.

Ježíšovi učedníci se ze svých chyb mnoho naučili – napříště už obstáli ...

581 Jako učedníci se ale chceme něco naučit.

Je rozdíl např. mezi fanoušky a sportovci. Ti první jen jásají (tak jedná dav, dav rychle jásá nebo v jiné situaci řve např.: „Zabij ho, ukřižuj ho!“)

Sportovci, i ti, kteří získají zlatou medaili, se chtějí naučit něco dalšího – jsou typem „učedníků“.

To platí o všech „mistrech“ oborů, od kuchařů až po vědce a vynálezce.

Žid Karl Mannheim v r. 1934 řekl o Hitlerovi: „Máme ho rádi, samozřejmě ne, pro jeho politiku, která nám připadá velmi špatná. Ale vzhledem k tomu, že je to vážně smýšlející, upřímný člověk, který neusiluje o něco pro sebe, ale celým svým srdcem se snaží vybudovat novou vládu. Je nesmírně upřímný, z jednoho kusu, a my obdivujeme jeho poctivost a oddanost.“ (Později se Mannheimovi podařilo z Německa emigrovat.)

Ale např. George Orwell si vždy pěstoval kritické myšlení. Napsal (zemřel v r. 1948): „Aby se i dobré myšlenky neproměnily v ničivou sílu, musejí být lidé přísní zejména k vlastnímu názorovému proudu.“

„Zradu neodpouštím,“ prohlásil Putin před deseti roky. Smrtná otrava bývalého ruského agenta a jeho dcery v Anglii to opět potvrzuje. Za posledních 15 let podobně zemřelo 14 lidí, vesměs bývalých ruských agentů, kteří odešli do Anglie. Historik E. Lucas Angličanům pravil: „Nevěřili jste zkušenostem V. Havla a Poláků se sovětskými komunisty, nevěřili jste zkušenostem Ukrajinců s Putinem.“

Deník „Komsomolská pravda“ po zvolení M. Z. prezidentem, prohlásil: „Náš člověk v Praze ještě pět let.“ Naši páni se při prezidentské inauguraci modlili za M. Z. a žehnali mu. Škoda, že také neřekli: „Každý budeme skládat účty Bohu ze svých slov a činů.“

Máme před sebou 50 dní velikonoční doby, můžeme se v ní něco naučit, ale nic nám nepadne samo z nebe do klína.

(Čtete knihy důležité pro naše životní poučení, ale Písmo je pro životní poučení nejdůležitější. – Je nebo není? Ale do toho nelze nikoho nutit.)

„Kolikrát jsem vám říkal, že budu ukřižován, vstanu z mrtvých, kolikrát jsem vám říkal ...“

Připomínám, jak se Ježíšovi rodiče – po dost drastické zkušenosti s hledáním svého syna – poučili, když od něj slyšeli: „Vždyť jsem vám říkal ...“ (srov. Lk 2:49) ⁵⁸²

Mnohokrát jsem si pozdě říkal: „Copak jsem to neslyšel?“ slyšel, ale nedbal.
Zkusme se rozpomenout na některé takové situace z vlastního života. ⁵⁸³

Poznámka:

Všimněme si, jak některým lidem vadí kritika chyb církve. Je rozdíl, jestli někdo na církev útočí z nepřátelství (a vlastní chyby přehlídí) nebo zda poukazuje na chyby církve proto, že ji má rád. Apoštolové měli „synagogu“ – tehdejší církev – rádi. Jejich kritika církevních představených vycházela z lásky k božímu lidu. O Ježíšovi ani nemluvě. (To my jsme pak zobrazili „Synagogu“ záporně, ale na „Církev“ nedáme dopustit.)

Chceme se učit z chyb vlastních i druhých. A na cestě ze „zповědnice“ se pak znovu zadívejme na vzkříšeného Ježíše, jak jednal s apoštoly a ostatními učedníky.

Petr a Jan u hrobu zjistili: „Tohle není vyloupený hrob, postel je ustlaná a „pyžamo“ pečlivě složené.“

(Ale ještě jim trvalo, než Ježíši vzkříšenému přitakali.)

Byli pak překvapeni, že jim Ježíš nic nevyčítal, jeho laskavé jednání se nezměnilo.

Pokukovali po něm, zda se nezlobí. Opravdu se nezlobí?

(Nám někdy nějakou dobu trvá, než druhému úplně odpustíme.)

Znovu si bude všímat, jak Ježíš po vzkříšení o své přátele pečoval. Těšil Magdalenu, s „emauzkými“ učedníky pak i s apoštoly slavil své „díkůvzdání“. Pomohl jim při rybaření, s pozorností sobě vlastní jim připravil snídani, dál je vyučoval ...

Zdalipak se naše zkušenost o letošních Velikonocích s „tímto“ Ježíšem projeví při slavení „Večeře Páně“?

Mnohokrát si připomínáme, jak velké přátelství nám při své Hostině Ježíš znovu a znovu projevuje ...

Přátelství nás ovlivňuje. Např. synové důstojníka Josefa Mašína byli otcovým odporem k nacistům a jeho statečností životně ovlivněni. ⁵⁸⁴

582 Mnoho lidí pouze papouškují: „Kterého jsi v chrámě našel“, ale o nějaké poučení zájem nemají.

583 Víme, že polovina manželství se rozpadne, ale kdo si znovu a znovu říká: „Udělám vše pro pěkné manželství.“ S dětmi si při pozdravení pokoje říkáme: „Podáme si ruku na to, že se budeme snažit jednat s druhým tak, jako Ježíš jedná s námi. Budeme se o to snažit do příští neděle. A příští neděli si to zase slíbíme na další týden.“

584 Těm, kteří Mašínovy syny jen kritizují, říkám: „Svatý David se dopustil několikanásobné vraždy a svatý Petr zapřel Krista. Za koho jsi se postavil v životě ty? Koho jsi ty zachránil?“

Dosaďte si k tomu vlastní zkušenost z vaší rodiny nebo příbuzenstva. Obětavost a statečnost našich světců a křesťanských patronů nás ovlivňuje, natož zkušenost s Ježíšem. Jestliže s ním žijeme, spolupracujeme, učíme se od něj, stolujeme s ním doma i při jeho Hostině – pak nás to životně a bytostně ovlivňuje. Znovu připomínám Ježíšův záměr a cíl s námi: Chce nás dovést do své a Otcovy náruče. Sjednotit nás s Otcem (srov. J 6:56) a bratřími (srov. 1 K 10:16-17).

Buď je nevěsta nadšená, nebo (nevědává-li se z lásky) studená a odtažitá.

Samozřejmě, že je uměním objevit Ježíšovu „Novou a věčnou smlouvu“ jako smlouvu manželskou. Manželství Hospodina s námi není na začátku, máme, z naší stany, za sebou všelijaké a dost velké krize, selhání a nevěry, ale jedním z krásných jmen našeho Manžela, je „Věrný“.

Někdo to umí ocenit a nechává se tím životně ovlivňovat.

2015

Slavnost Zmrtvýchvstání Páně 5. dubna 2015

Při velikonoční vigílii čteme perly z biblických textů ... (Samozřejmě, že tyto úryvky přinesou větší užitek, těm, kteří už znají souvislosti, a popisovanou událostí se už víc zabývali.)

Máme pádné důvody k důvěře Bohu, i zkušenosti našich předků s Bohem mohou být do nějaké míry naším bohatstvím.

Protože o Velikonocích často křtíme, nabízím komentář ke křtu. (Duchovní mají povinnost průběh slavení svátostí komentovat.)

Požádá-li nás někdo o pokřtění v naší farnosti, je to pro nás ctí. Těší nás to. Děkujeme těm, kteří jim krásu Boha ukázali.

Spolu s katechumeny se my všichni můžeme opět odříci zlého a vyznat svou víru. Obnovou křtu vrcholí – z naší strany slavení Velikonoc.

Opět tak potvrzujeme své životní zasvěcení Božímu království přicházejícímu skrze Ježíše Krista.

Modlíme se: „Bože, raduješ se, žijeme-li podle tvé moudrosti. Rád s námi slavíš. I tebe těší, že máme jeden druhého. My máme tebe a své drahé. A ty máš nás.

Vážíme si, že s námi uzavřel manželskou smlouvu. Prohlásil jsi:

„Budu o vás tak pečovat, že si mě zamilujete celým svým srdcem.

Zasvětil jsem se vám, budete mým lidem, královským kněžstvem.

Budete mou chválou, věhlasem a okrasou.

Dáte-li na má slova, bude se vám dobře dařit.

Budete požehnáním pro druhé.“

Ta slova nám jsou drahá a nosíme je ve svém srdci.

Na tvé přátelství, Bože, se snažíme odpovídat svým přátelstvím.

Každému přejeme, aby tvé přátelství poznal.“

Proto katechumeny uvádíme do křesťanského způsobu života.

Celou dobu přípravy na Velikonoce jsme na katechumeny mysleli v modlitbách.

Při křestním obřadu katechumeni a my, dříve pokřtění s nimi, odpovídáme na otázky křestního zasvěcení.⁵⁸⁵

Když jsme se k Bohu otočili zády a sešli z cesty k životu, Bůh nám přesto nabídl svou pomoc a další přátelství. Dal nám slovo, že nás bude vždy zachraňovat ze zla. Vážíme si toho, že smíme patřit do Boží rodiny. Povznáší nás, že jsme se ocitli uprostřed tvých krásných osobností. To si připomínáme při slavení křtu zpěvem litaní ke všem svatým. Uprostřed tak významného zástupu svědků se k Bohu obracíme. Slavením svátostí se setkáváme s Kristem skrze smluvená znamení. Při křtu nám k tomu slouží voda a vůně oleje.

Voda patří mezi základní životodárné živly.

Ve vodě zřejmě život začal, vše živé bez vody hyne. Voda zachraňuje, občerstvuje i očišťuje. Naopak nespoutaná a ničící voda povodně, divokého příboje, je nám obrazem zla. Ale Bůh je Pánem nade vším. Každému nabízí záchranu ze zla.

Noe a jeho lidé byli – díky Bohu – zachráněni před potopou.

Když Hospodin svůj lid vyváděl z egyptského otroctví, provedl ho Rudým mořem.

Jan Baptista na břehu Jordánu vyzýval hříšníky k obrácení. Sestupovali do rozvodněné řeky, vyznávali své hříchy a prosili Boha o záchranu. A Jan je vytahoval na pevný břeh, aby věděli, že s tebou, Bože, mohou i nadále počítat.

Při žehnání vody prosíme Boha, aby nám voda byla znamením jeho zachraňující moci.

Jako voda přináší život, tak Boží Syn zachraňuje nás – topící se v hříchu.

Získal si naše srdce a my se mu chceme podobat.

Ježíš nás svým přátelstvím uvádí a zasvěcuje do nového způsobu života, do nového přístupu k druhým.

Než katechumeny křtíme, společně s nimi děkujeme Bohu za jeho zájem o nás hříšné. Vždyť Bůh nám při křtu otvírá pramen nového života a ujišťuje nás, že jsme jeho milovanými dcerami a syny. Děkujeme Bohu, že ve svém Synu Ježíši Kristu zachraňuje ty, kdo jsou ponořeni do vody a do Ducha svatého, aby byli jeho lidem.

Do našeho srdce vlévá svou lásku, svatého Ducha a dává nám svou svobodu a svůj mír.

Nás pokřtěné pak posílá všem lidem ohlašovat dobrou zprávu o přátelství božím.

Víra je důvěřujícím vztahem. Má růst, ale také může slábnout nebo umřít.

Víme, proč Bohu důvěřujeme, proto se ptáme katechumenů (i sebe samých – nás pokřtěných), zda chceme důvěřovat Bohu, Stvořiteli nebe i země.

Přesvědčili jsme se, že Ježíš pozvedá padlé, uzdravuje nemocné, odpouští hříšníkům, dal za nás život, vstal z mrtvých a sedí po pravici Otcově.

Kdo chce, může se na něj v životě spolehnout.

Duch svatý nás uvádí do porozumění Bohu a nabízí nám své dary – kdo chce, může mu důvěřovat.

Bůh o nás pečuje. Zlu se staví jako nikdo jiný. Nepřidávat se ke zlu a stavět se proti němu s Kristem vyžaduje rozhodnost a odvahu.

Při křtu katechumenů se jich (i sebe samých) ptáme, zda chceme žít ve svobodě dětí božích a zříkáme se proto hříchu.

585 Co znamená slovo zasvětit? Někdo zasvětil život vědě, umění, sportu, manželce, dětem.

Zasvětit, znamená uvést, přivést k osvojení si způsobu života.

Zda se i nadále chceme držet Krista, aby nás hřích nikdy neovládl, a zda se zříkáme všeho, co k němu láká.

S Kristem se proti zlu chceme stavět.

Bůh nám pomáhá přijmout sebe sama i druhé. Víme, jak to elegantně dělá, přátelství druhého – přátelství Boha teprve – nás ovlivňuje.

Tak si pokládáme důležité otázky:

Chceme mít rádi sebe sama, jako nás miluje Bůh?

Chcete po celý život pozemský a po celou věčnost milovat Boha celou svou bytostí a své bližní jako sebe sama?

Chceme s Kristem nést kus odpovědnost za dnešní svět?

Chceme v dnešním světě být s ostatními křesťany světlem, kvasem a solí?

Toto vše je naším bohatstvím, do něhož jsme křtem poprvé ponořeni.

Jan Baptista říkal: „Já jsem ponořoval jen do vody, ale Mesiáš vás bude ponořovat do Ducha a do ohně.“

Víme, že voda je v Bibli dvojnásobným obrazem: obrazem zla i obrazem života.

Zlo nás může stáhnout úplně ke dnu.

Ale víme, že nás Bůh ze zla nejen zachraňuje, ale navíc nám nabízí svou náruč.

Křest je znamením Božího vysvobození ze zla a navíc nabídkou otevřené boží náruče, kterou smíme přijmout. Proto říkáme, že katechumena vkládáme (ponořujeme) do jména Otce, Syna i Ducha svatého.

Jedním z božích jmen je Náruč.

Křest dospělého je základní formou křtu (děti smíme křtít jen za určitých podmínek, jejich křest má také jinou formu).

Pokřtěný je Bohu vděčný za svou záchranu. Touží po tom, aby i jiní lidé objevili boží přátelství.

Při biřmování je pokřtěný vybaven pro zachraňování lidí, pro práci pro boží království.

Nejdříve celé shromáždění prosí Boha, aby čerstvě pokřtěným – ale i nám všem – daroval svého Ducha – Průvodce.

Ducha moudrosti a rozumu, ducha rady a síly, ducha poznání a lásky, a naplnil nás duchem úcty k Bohu.

Ježíš je králem Pokoje.

Zatímco jinde poddaní sloužili králi, v Izraeli měl král sloužit svobodným izraelitům.

Vůně je v Bibli jedním z obrazů Ducha božího. Není vidět, ale působí příjemně a uzdravuje.

Izraelští králové nebyli korunováni, ale byli pomazáni vonným olejem – aby lidem jejich život voněl po Bohu.

Bůh nás vysvobodil z hříchu (a i nadále nám záchranu od zla nabízí), dal nám nový život z vody a Ducha svatého, přijal nás do společenství svého lidu. A jako pomazal svého Syna, našeho Pána Ježíše Krista na kněze, proroka a krále, označuje posvátným olejem i nás, neboť patříme ke Kristu navěky.

Pokřtěný je pak ovoněn vonným olejem – přijímá tím pečeť Ducha svatého – aby druhým lidem svým životem – voněl po Pánu Bohu.

Ve středověku se podle oděvu poznalo, kdo je král, šlechtic, duchovní, voják, měšťan nebo vesničan.

I v antické době platilo: „Šaty dělají člověka.“ Známe smysl biblického obrazu oděvu.

Známe zvyk prvních křesťanů oblékat při křtu nové, bílé roucho.

Bůh z nás chce učinit nového člověka – křtem tato proměna začíná. Už víme, že jsme z královského rodu. I když se teprve učíme nové kultuře jednání, novou důstojnost už máme. Jejím znamením je také bílé roucho pokřtěného.

Ale my pokřtění víme, že ať už budeme mít na sobě jakýkoliv oděv, nebo budeme bez něj, chceme žít jako nový člověk, jako Kristovec. Chceme žít novou důstojností a být radostí i požehnáním pro druhé.

Oheň je nádherným živlem; u ohně bylo bezpečno, shromažďovala se u něj rodina, na ohni se připravovalo jídlo ...

Chápeme, proč si křesťané zvolili oheň a světlo za symbol Krista. Víme, proč a k čemu si dáváme na rodinný stůl nebo na Stůl Páně rozsvícené svíce.

Chceme chodit ve světle Kristově, chceme Kristovou moudrostí a jeho přátelstvím svítit lidem okolo sebe.

Toto všechno je bohatství křesťana. Do tohoto bohatství jsme byli křtem ponořeni, do něj jsme stále víc a víc zasvěcováni.

Dostalo se nám nového postavení. Ježíš je králem pro druhé. Jeho znakem je služba druhým.

Vážíme si toho, že smíme patřit k Ježíšovým přátelům, že smíme patřit do Boží rodiny (je závratné, že ne jako dvořan u božího dvora, ale jako boží nevěsta).

Jedinou podmínkou je, abychom i druhým uznali stejnou důstojnost.

Znovu připomenu postavení pokřtěného:

- Od křtu patří do království kněží (královské kněžství je větší než služebné kněžství).
- Od křtu křesťan ví, že má trvalé místo v boží náručí.
- Ví, že vším dobrým spolupracuje na dotváření světa a budování božího království.
- Od křtu je spolupracovníkem Ježíšovým.
- Každému pokřtěnému je svěřena v nějaké míře:
 - pastýřská péče (péče o druhé, např. o děti),
 - prorocká služba (má hájit čest boží a boží spravedlnost),
 - kněžská služba (má otevřený přístup k Bohu).
- Pokřtěný má trvalé místo u stolu Ježíšovy hostiny a z titulu královského kněžství může číst slovo boží i při bohoslužbě.
- Může podávat a přinášet Tělo a Krev Páně jiným.
- Křtem dostal pověření ke zvěstování dobré zprávy: „Bůh o nás pečuje a je milostivý ...“
- Může a má slavit všechny svátosti.
- Může dávat sám sebe v manželství druhému.
- Může a má předávat život svým dětem, vzdělávat je a vychovávat. (Je pro své děti prvním božím poslem, andělem.)
- Smí a má svým dětem žehnat.
- Při slavení svátostí (včetně Večeře Páně) je každý (poučený) pokřtěný koncelebrantem (z titulu královského kněžství při křtu).

Všichni máme o Velikonocích co slavit ...

Víme, jaké lidi Ježíš ke své službě světu potřebuje: otevřené, pružné, toužící po přátelství, poznání, pravdě a spravedlnosti, odvážné, obětavé, skromné, věrné ... lidi se zdravým sebevědomím. Chceme mezi takové patřit.

(V příloze přikládám článek Martina Fendrycha.)

Příloha:

Jste již mrtví, pokud nemilujete

Martin Fendrych 3. 4. 2015

Skončil předvelikonoční půst. Zdrucující většina z nás ho ani nedržela, ani neprožívala. Nastávají Velikonoce. Letos jiné. Ne že by se něco změnilo na jejich pomlázkové, „omlazující“ tradici. Ne že by se změnil jejich význam pro křesťany. Změnila se doba, v níž žijeme. Chtě nechtě si musíme připadat ohroženější, křehčí, vydanější, smrtelnější.

Důvody pro pocit nebezpečí se nemile kumulují. Ve vzduchu visí válka. Na mnoha místech světa se zuřivě bojuje, vraždí. Lidé po milionech utíkají. Po naší zemi se přesunul konvoj amerických vojáků. Jeho průjezdem se ujistíme: tentokrát v tom nezůstaneme sami, jak se nám to stalo v roce 1938. To zlé, hrůzné je nám zatraceně blízko.

Neohrožuje nás jen Rusko nebo Islámský stát. V únoru šílený Zdeněk K. vrazil do restaurace Družba v Uherském Brodě a postřílel osm lidí. O měsíc později, je to pár dní, zřejmě jiný šílenec, pilot Andreas Lubitz, navedl airbus se 150 lidmi na palubě do skály v Alpách. Víc si uvědomujeme, že o život můžeme přijít kdykoliv. Nemáme žádnou jistotu.

Křesťanské Velikonoce jsou svátkem smrti i zmrtvýchvstání, zmaru i naděje. Ježíš podle Bible zemřel naprosto zbytečně. Nikomu neškodil. Pomáhal. Léčil. Kázal. Neusiloval o politickou moc. Nechtěl peníze. Pilát, který ho soudil, řekl Židům: „Vy sami si ho ukřižujte! Já na něm vinu nenalézám.“ A Krista, podle Bible Syna božího, tedy Židé ukřižovali.

Pro křesťany je smrt (a vzkříšení) zásadním tématem. Nevyhýbají se mu. Nevěřící smrt spíš vytěšňují, představuje pro ně konec, nepředstavitelnou, neuchopitelnou neznámou. Skok do nicoty. S takovým prázdňem se člověk technicky zázračné doby vyrovnává jen s obtížemi.

Technizují se i církve. Papež František pravidelně tweetuje (Pope [Francis@Pontifex](https://twitter.com/Francis@Pontifex)). Nabízí svoji víru v naprosto zjednodušené, oprostěné, maximálně přístupné podobě. Zkratky pro celý širý svět. Je zajímavé tweety Jeho Svatosti sledovat. Nejen v době půstu a v pašijovém týdnu, který v křesťanské tradici předchází Velikonocům.

Překonejme lhostejnost

Těsně před začátkem půstu 17. února papež tweetnul: „Pojďme během předvelikonočního půstu najít konkrétní cesty, jak překonat naši lhostejnost.“ František pochopitelně na Twitteru nemůže kázat, nemá prostor na teologii, vysvětlování víry. Proto se z jeho „výkřiků“, z jeho tweetnutí stávají jakási kratičká hesílka, výzvy, cosi, čemu dřív křesťané říkali „střelné modlitby“.

My si nepřipouštíme, že bychom byli lhostejní. Obecně se považujeme za dobré. V tom se nevěřící do hloubky liší od křesťanských vyznavačů. Těm je neustále v kostele vtoukáno do hlavy: Hřešíš, nejsi dobrý, bez Boha jsi naprosto k ničemu. (Není divu, že v Evropě věřících ubývá, že...) Křesťan uznává, že k druhým musí být obracen, natáčen násilně, že v něm láska k bližnímu neseď jako přirozenost.

Papež František v den počátku čtyřicetidenního půstu tweetnul: „Pán nám poskytuje milost, abychom věděli, že jsme hříšníci.“ Pánem míní Ježíše. Vědět, že hřeším, Svatý otec považuje za milost, za štěstí. (Hřích je podle věřících odklon od Boha, odmítání Boha, vzpírání se jeho vůli.) Některé Františkovy zkratky žádné vysvětlení nevyžadují. Třeba tato: „Srdce tvrdne, když nemiluje. Pane, dej nám srdce, které ví jak milovat.“ Všimněme si, jak obrácený postoj papež nabízí. My

obvykle přemýšlíme opačně. Čekáme, že budeme milováni. Vyžadujeme lásku. Teprve pak jsme ochotni ji i dát.

Navíc máme lásku spojenou s fyzickým vztahem ženy a muže (případně se vztahem párů stejných pohlaví). Plus se vztahem k dětem. František ale zjevně myslí lásku ke všem. Ke stvoření. Agapé, lásku Boha k lidem, lidí k Bohu i lidí k lidem.

Papež František mluvil k europoslancům. Evropu vnímá jako svazek států, které pomalu ztrácejí svůj původní smysl. Jejich smyslem je přitom člověk. Ne ekonomie, peníze, zisk.

Jiný jeho tweet: „Když nás příliš přitahují boháči, nejsme svobodní. Jsme otroci.“ Touha po bohatství, být v žitě, za vodou. Nebo aspoň stát blízko k bohatým. To známe. Papež to vydává za formu otroctví. Podobně prostě poučná se jeví další minizvěst: „Pokora zachraňuje člověka: pýcha ho nutí sejít z cesty.“ Kdo by dnes chtěl žít pokorně? (Nebo dokonce skromně!) Papež provokuje. Obrací nás.

Utrpení jako výzva k proměně

Jiné jeho předvelikonoční nabádání: „Dejme si pozor, abychom příliš nezpohodlněli. Když zpohodlníme, snadno zapomeneme na druhé.“ Pohodlí dnes slouží jako životní cíl. Pohodlný byt, pohodlné auto, pohodlné boty, pohodlný život. Jenže v té slasti pohovek a polštářů, klimatizace a nejlepších sluchátek na uších jsme tak spokojeni, že kašleme na druhé. (A ono nejenže to říká papež, ono to i sedí.)

V druhé půli března František napsal: „Necht' je každý kostel a každé křesťanské společenství místem slitování uprostřed tak rozšířené lhostejnosti.“ Dává nám bez váhání lekci: tak rozšířená lhostejnost. Starat se jen o sebe. A proti tomu staví slitování se slabými, opuštěnými (kolik kupříkladu starých lidí dnes žije v naprosté osamělosti).

Zní to až banálně: nebuďte lhostejní. Ježíš Kristus podle papeže taky není, nebyl lhostejný. Proto se za nás nechal ukřižovat. Podivuhodně zvláštní svátky, tyhle Velikonoce. Vyzývají k převratu, papež nabádá k obratu, k životnímu saltu. Ať žijeme jinak. Ať se staráme víc o druhé než o sebe.

Další tweet: „Utrpení je výzvou k proměně: připomíná nám naši slabost a zranitelnost.“ Přijmout utrpení po vzoru Ježíšově, který mohl ukřižování odmítnout. Chápat třeba svoji nemoc ne jako malér, vykojení, ale opět opačně: jako výzvu k proměně. K jaké? Nestarat se tolik o sebe? Nepohodlně? Milovat „hlava nehlava“? Papež by asi doplnil: A věřit.

Jak věřit, to nabízí jeden z jeho čerstvých tweetů, napsaný 30. března: „Svatý týden (pašijový týden) je privilegovaný čas, kdy jsme vyzýváni, abychom se přiblížili k Ježíši: přátelství s ním se projeví v době těžkostí.“ Výzva i příslib.

Věřící i nevěřící může mnohé z papežových minizvěstiček, jež jsou v podstatě samé velké posuny, převratné změny, brát. Je uklidňující, potěšující, léčivé, že někdo, kdo uvažuje jinak než většina, tyhle pro moderního člověka hereze, rouhání, vysílá do světa přes Twitter.

František nás vede k tomu, že Velikonoce nemusejí být jen pondělní mužská opice a pomlázkou zlomyslně seřezané přítelkyně nebo manželky. Mohou vyústit v zásadní obrat naší existence. Obrat proti smrti, které se dnes tolik bojíme a která číhá za bukem. Svátý otec nám vlastně říká: pokud nemilujete, pokud jste lhostejní, pokud máte tvrdé srdce, pokud jen remcáte, stejně nežijete, stejně jste už mrtví.

<http://nazory.aktualne.cz/>

2012

Slavnost Zmrtvýchvstání Páně Sk 10:34-43 Kol 3:1-4 Mk 16:1-7 8. dubna 2012

V letohradském parku kvetou tisíce kandíků. Každý rok se lidé jezdí na tu krásu dívat. V přírodě je na jaře mnoho co k vidění a obdivování.

Ale křesťanské Velikonoce nám přinášejí něco naprosto nečekaného.

V noci jsme při liturgii četli řadu skvostných textů ...

Mnoho lidí v tuto noc bdí a noří se do hloubky jejich poselství.

Těším se, že to bohatství jednou objeví i ostatní (rodiče se o Vánocích těší, až děti rozbálí jejich dárky).

Kdo se nechal pokřtít, nebo kdo byl nablízku některého pokřtěného, který třeba došel k poznání Boží náruče po těžkém životě, prázdnoty nebo strádání, ocení velikost daru přátelství Boha k člověku. Ocení Ježíšovu věrnost člověku – za jakýchkoliv okolností, přes jakékoliv selhání člověka.

1. a 2. čtení mluví o Ježíšově vzkříšení až z pozdější doby, kdy už apoštolové ten zázrak přijali a zpracovali. Ale evangelium o ženách na hřbitově ukazuje postupné svítání v srdcích a hlavách Ježíšových blízkých ...

Navrhuji nespěchat, není proč. Je před námi nejen 50 dní velikonoční doby, ale každá další neděle (neděle jsou památkou vzkříšení).

Nestrčme Ježíšovo umučení a zmrtvýchvstání jako housku do kapsy. Písmo nejsou noviny, které jsou už druhý den staré.

Nezapomeňme, že Ježíš přistoupil na smrt jen proto, aby nevěřící (kteří se pokládali za velice věřící)

prohlédli: ani náboženství neochrání člověka před zlem v sobě, pokud spoléhá na svou víru, svou pravdu a své záslužné skutky.

Je třeba se stále ptát, co si přeje Bůh, nikoliv „má (naše) vůle se staň, Bože“.

Stále se snažíme zapřahat Pánaboha do svého kočáru a kdo se nám protíví, toho přejedeme (jak Roman Janoušek vietnamskou paní).

I náboženskou mocí se může člověk opít – a nemusí být zrovna ani veleknězem.

Ježíš se přestal bránit mocným a zjevilo se, čeho jsme schopni.

I apoštolové byli naprosto ochromeni. Ježíše už nebrali vážně.

Ve způsobu svého myšlení jej ani „nemohli brát vážně“. Kde by si někdo vzpomněl na jeho slova o vzkříšení. Vše vypadalo jako v nějakém zlém snu.

Jak by mohl někdo z nich jít na hřbitov, když se vrátili do rabínského učení?

Říkáme: „Naděje umírá poslední“. Ano, jejich naděje zcepeněla!

Když slavíme Velikonoce my a nic nás netrápí, možná se nám taková slova zdají zbytečná.

Kéž bychom se nedostali do situací, kdy naše velké naděje pohasnou (třeba když se nějaký, pro nás důležitý vztah, ocitne na úmrtním loži nebo na márách).

Ukázalo se, že Ježíš měl pravdu, když mluvil o nebezpečí „našeho života z víry“ – lehko se může projevit nejen povrchnost, dokonce jeho zřůdnost. Kéž bychom na to nezapomněli.

Ježíš nemusel nic dělat a ta zřůdnost zbožných se sama provalila.

Ale Ježíš pro nás mnoho udělal – ukázala, zjevila se, jeho velkorysost a věrnost. Ukázal nám velikost Božího přátelství.

Když nám umře někdo blízký, cítíme jeho smrt jako veliké ošizení.

Je-li nebožtík mladý, je to mnohem horší.

Kdyby to byl – a někdy se to stává – kdo zahynul naší vinou, bylo by to ještě horší.

Z Ježíšova vzkříšení vychází naše naděje na vzkříšení našich drahých. I našich obětí – copak jsme někomu dali to, co snad očekával nebo co jsme my očekávali, že mu dáme?
Jak se asi Ježíšovým přátelům ulevilo, když se přesvědčili, že Ježíš žije?
(Nepřátelé popírají své oběti už za jejich života, natož po jejich „odklizení“.)

I pro nás je obrovskou úlevou, když slyšíme, že oběti všech dob dostávají od Boha nový život!⁵⁸⁶
To je krása!

I my můžeme dostat nový život v krásnějším prostředí nových vztahů.

Ale připouštíme, přiznáváme, že nejsme jen oběti, jsme také pachateli.
I apoštolové měli právem své výčitky.⁵⁸⁷

Pro pachatele je obrovským překvapením, že se Ježíš ujímá i jich (nás).
Když Ježíš nabízel pomoc velkým hříšníkům, zbožní mu to měli velice za zlé.
Kdo po Ježíšově ukřižování zůstal bez viny?
Jak velice se nám teď hodí Ježíšův zájem o provinilce.
Dokonce nám je určitých provinilců líto, nestojí-li o Ježíšovu pomoc.

Budeme si postupně všímat – na postavách lidí okolo nás – co potřebujeme, abychom si jednou s Ježíšem a ostatními mohli rozumět. Aby nás nečekalo peklo, ale nebe.

Smíme, máme počítat, se vzkříšením. Zařídít se podle toho.

Ježíš nám přislíbil svou pomoc.

Budeme si všímat jeho pochopení k apoštolům, kteří měli veliké zpoždění v porozumění Ježíši.
Mistr dobrého života nebyl ke svým „pomalým“ učedníkům nervózní, natož podrážděný.

2006

Slavnost Vzkříšení Páně Mk 16:1-7 J 20:1-9 16. dubna 2006

Nejprve poznámka k velikonočním čtením.

Představme si, že bychom si je někdy všechna prošli (od Květné neděle, Zeleného čtvrtku, Velkého pátku a 9 čtení vigilie). To by se nám zjevila veliká krása!

Škoda, že málo rozumíme řeči Bible. Mnoho lidí neví, co je třeba brát doslova a co je řeč básnická nebo svým způsobem „zašifrovaná“ – srozumitelná až tehdy, když porozumíme slovům, která jsou

586 Víra ve věčnost duše pochází z antického myšlení, není biblická. Věčný život není samozřejmostí.

587 Daniel se zastal spravedlivé Zuzany, Ježíš se zastal ženy hříšné, Ježíše se nezastal nikdo.

Jeho blízcí možná také – jako někdy my – říkali: „Někdo by se proti té nespravedlnosti měl postavit.“

„Něco by se mělo udělat.“ „Někdo by měl ...“

Ani členové Nejvyššího církevního soudu – kteří to měli v popisu své práce, pánové Josef z Arimatie a Nikodém se na nic nezmohli.

Členové Ježíšovy ochranky zdrhli. (Všechna čest Petrovi, že t'al. Jenže to nebylo podle Ježíšových pravidel, Jan a Jakub se spálili už dříve). Na žádný zázrak se nezmohli, nepovalili zatýkácké komando na zem, to by podle Ježíšových pravidel bylo. (Kdyby se to dvanáctkrát opakovalo, třeba by Ježíš nebyl potupně zatčen a šel by s nimi bez pout na rukou.)

To jsou moje pozdní úvahy, sám bych se také na nic nezmohl. Taková je naše bída. Silné řeči v kostelíčku: „Ježíši, v tebe věřím, doufám a nadevše tě miluji“, nám jdou.

předstupněm. (Kdybychom my, laici, přišli na přednášku medicíny v 10. semestru, ledasčemu bychom neporozuměli.)

Mnoho lidí například vezme slova z Izajáše o „trpícím božím služebník“ „natvrdo“: „**Hospodin na něho uvalil vinu nás všech**“ (srov. Iz 53:6) „**Hospodinu se zalíbilo zdrtit ho utrpením**“ (srov. Iz 53:10). Ale evangelia povrchně proletí.

Už Starozákonní židé věděli, že knihy Svatého Písma mají různou hodnotu. 5 knih Mojžíšových má jinou „kvalitu“, než proroci, a jinou „kvalitu“ mají další knihy. Jinou hodnotu mají evangelia a jinou listy apoštolů.

Ježíšova slova nemusíme nijak korigovat – jsou stoprocentní. Některé Pavlovy výroky ale korigovat musíme (např. o podřízenosti ženy manželovi nebo otroka vůči otrokáři).

Není dobré vzít orientální způsob řeči doslova (použijí přirovnání: jako bychom slova básně vykládali na úrovni definice nebo dogmatického tvrzení v teologii), např. zmíněné výroky „o trpícím služebník“ . A naopak Ježíšovým slovům je nutné věnovat mnohem větší pozornost.

(Např. pan Gibson, který Písmu nerozumí, na základě jednoho výroku z Izajáše udělá hrozný film, zatímco Ježíšova slova o ukřižování ignoruje. A přes city hrozně manipuluje s divákem.)

My jsme zvyklí na úryvky z Písma, které se čtou v kostele (případně „myšlenku na den“), na vytržené texty, tady kousek, tam kousek. Z toho míváme pocit, že Písmu rozumíme. Jenže nejsme schopní dát Bibli dohromady. Podobáme se malému klukovi, který rozebere hodiny, a i když žádné kolečko neztratí, už nemá hodiny, protože kolečka nesestavil do hodinového stroje.

Proto nestačí ani pouhá znalost všech jednotlivých míst evangelia, pokud je neumím sestavit do určité sestavy. Jako každá součástka v hodinách má svoje místo, zrovna tak každý poznatek z Ježíšovy výuky má svůj význam, který pochopíme, až když čteme Bibli celou.

To je celý princip ponětí. Jsou lidé, kterým něco řekne problém, termín, systém, soustava.

Máme-li jen jedno kolečko, může se točit všelijak. Ale máme-li dvě ozubená kolečka (která do sebe zapadají), můžeme jedním točit všelijak, ale to druhé se točí v určitém poměru obrátek k tomu prvnímu. Už se nemůže každé kolečko točit zvlášť.

Proč si to říkáme? Je důležité si všimnout, že totéž se týká biblických textů.

Jedna věta může mít celou řadu významů. (Všímalí jsme si: může být otázkou, námitkou, tvrzením, ...) A teprve, když se nám podaří dát všechny texty dohromady a dáme si práci s celým evangeliem, tak potom se nám ustálí významy jednotlivých vět na jednoznačném čtení.

Neříkejme, prosím, že porozumět Písmu není práce pro nás. V každém důležitém vzdělávání se snažíme dojít co nejdále. (Tak si počínáme ve svém povolání a – to končí odchodem do důchodu.) Uvidíme, kolik za život stihneme v porozumění s Ježíšem – to má význam navždy, do věčnosti.) Zatím je důležité vědět, že nevíme všechno a být opatrný na pocit, že už vím, jak to přesně je.

Ježíšovi učedníci byli na různé úrovni. Bylo 70 učedníků, 12 apoštolů, z toho 3 nejlepší (Petr, Jan a Jakub) a 1, který Ježíšovi porozuměl nejvíce (Jan).

To vše si říkáme proto, abychom se nenechali zneklidnit kde kým, kdo začne splašeně něco tvrdit. A nemusí to být jen názory, že Ježíš nebyl v hrobě mrtvý, měl děti s Magdalénou a dožil se vysokého věku v Indii. Mohou to být i tvrzení teologů, kteří ustrnuli ve svém poznání. Může to být kdokoliv z nás, kdo přestal hledat.

Samozřejmě jednou „bude vše jinak“, ale to nás nemá odradit od krásného poznávání, které nám odkývá nové a nové obzory. Snaha porozumět, se vyplatí už teď (ve všech vztazích a vzdělávání).

V mnohém můžeme Bohu porozumět, neboť „Duch svatý je ochoten nás uvádět do veškeré pravdy“ (srov. J 16:13) a „Duch nás chce naučit všemu a připomenout nám všechno, co nám Ježíš řekl“ (srov. J 14:26). Aby, ten, kdo hledá a nechává se Duchem vyučovat, mohl „z pokladu poznávání vynášet věci nové i staré“. (Srov. Mt 13:52)

- - - -

Při vigílii se čte **Mk 16:1-7** ve dne **J 20:1-9**. K oběma událostem něco trochu povím.

O Vánocích jsme se divili, že zbožní Izraelité, čekající Mesiáše a tolik se připravující na jeho příchod, nehlídkovali v Betlémě (věděli, že se tam Mesiáš narodí), aby měli přehled o novorozencích.

Ještě více jsme ale překvapeni, že o Velikonocích nikdo z Ježíšových učedníků nečekal v neděli ráno u hrobu, jestli náhodou – přeci jen – Ježíš nevstane z mrtvých. Jak to je možné?

Můžeme si všimnout sami na sobě, jak lpíme na svých názorech a na vlastním poznání. Inu, často jsme věnovali dost námahy k jejich získání. A nevěříme snadno ani tomu, koho pokládáme za moudrého. Nejvíce dáme na to, o čem jsme se sami přesvědčili, nebo si myslíme, že je pravda.

Proto cesta k poznání („víře“) podle Ježíše znamená: poznat (jak to je), ověřit si (zda je to pravda) a přitakat tomu, co vidím. Vydávat se na cestu poznání.

Stojíme si na svém v oblastech, ve kterých se pokládáme za znalce. Často se ovšem mylně pokládáme za znalce v náboženství. Tam je kdekdo odborníkem.

V oborech, které teprve studujeme, si student obvykle netroufá kritizovat profesora.

Sem by opět patřila otázka: „Za koho pokládáme Ježíše?“

I apoštolové samozřejmě řeknou: „Za Mesiáše, Syna Božího, za Mistra Pána,“ a kdoví co ještě.

A přitom vzkříšení nikdo z nich nečeká. Není to zvláštní?

Nejednáme my podobně? To stojí za zvážení.

První uvěřily ve vzkříšení ženy. Jak to?

Viděly na vlastní oči ukřížování, to s nimi otrásl. „Ničemu nerozuměly!“

Ženy nechodily na náboženství k rabínům (škola byla jen pro kluky, až Ježíš je časem přijal do svého vyučování). Samozřejmě mnoho odposlechly, ale byly méně zatíženy starými názory než muži. (Staré a nové učení se nesnáší. ⁵⁸⁸)

Je důležité nepřehlédnout, že ženy jsou schopné být prvními zvěstovateli vzkříšení!

Apoštolové ženám nevěřili: „Bláznivé ženské“ (žena u židů nemohla být svědkem u soudu, žena byla nevěrohodná.)

588 Nikdo nepřišívá záplatu z neseprané látky na starý šat, jinak se ten přišitý kus vytrhne, nové od starého, a díra bude ještě větší. A nikdo nedává mladé víno do starých měchů, jinak víno roztrhne měchy a měchy i víno přijdou nazmar. Nové víno do nových měchů! (Mk 2:21-22)

Nové víno se musí dát do nových měchů. Kdo se napije starého, nechce nové; řekne: „Staré je lepší.“ (Lk 5:38-39)

Ježíš nás učí: „Neptej se, kdo to řekl, ale přesvědč se, zda má pravdu. I nepřítel může někdy mít pravdu.“

Apoštolové nad tvrzením žen mávli rukou. Pouze Petr a Jan se ale přece jen běželi přesvědčit. Pomohlo jim jejich vlastní selhání.

Petr byl zapřením Ježíše otřesen ve své sebejistotě a už mu došlo, že Ježíš měl pravdu v tom, když mu řekl: „Petře, ty mě zapřeš“.

Jan byl otřesen „podívanou“ na ukřižování. Vypil si do dna vlastní bezmocnost, strach a neschopnost něco udělat. Ani on se Ježíše nezastal.

Znovu si všimněme, krize nás může naučit něco nového. Krize je výzvou k dalšímu růstu.

„Takhle nevypadá vykradený hrob, tady někdo přespal, pečlivě ustlal, dokonce pyžamo si složil do komínku“, prohlásili ti dva.⁵⁸⁹

Samozřejmě přitakat něčemu novému, převratnému není jen tak. Vzpomeňme, jak mnoho nových objevů je vlastně jednoduchých a jak často se jim i odborné kruhy bránily.

Je důležité mít dobrého učitele, abychom si mohli porovnávat své poznání s jeho poznáním. (My máme v Ježíši toho nejlepšího.)

Je důležité naslouchat učiteli a neodmítat jeho názory, pokud jim ještě nerozumíme a nejsme schopni je věcně vyvrátit.

Je důležité hledat, ptát se a nepřeskakovat jednotlivé postupné kroky. „Kdo hledá, najde, kdo tluče, bude mu otevřeno“.

589 Uviděl tam ležet lněná plátna, ale šátek, jímž ovázali Ježíšovu hlavu, neležel mezi plátny, nýbrž byl svinut na jiném místě. (Jan 20:6)

2. neděle velikonoční

2018

2. neděle velikonoční Sk 4:32-35 1 J 5:1-6 J 20:19-31 8. dubna 2018

Velikonoční doba trvá 50 dní, v ní chceme více porozumět tomu, co nám Ježíšovo vzkříšení přináší. Slavnost Soslání Ducha svatého patří k velikonoční události – jí Velikonoce vrcholí.

Včera u silnic mnoho dobrovolníků uklízelo odpadky, které neukáznění občané vyhodili z auta. Kdosi přijel s autem se závěsným vozíkem a odvážel starou pohovku. ochotní lidé udržují naši kulturu, jiní ji poškozují. Některé věci lze za jiné udělat ...

V jedné naší rodině byl o Velikonocích na návštěvě mladík z Nigerie. Účastnil se velikonočních obřadů. Divil se, že se v neděli v rodině po návratu z kostela o Vzkříšení Ježíše nemluví: „U nás, v Nigerii, po celý den doma debatujeme, co pro nás vzkříšení znamená.“

K 1. čtení.

Obec věřících (lid boží) je pozván k manželství s Bohem.

Program našeho manželství je nám srozumitelným příkladem našeho vztahu s Bohem.⁵⁹⁰

První křesťané se o tento ideál snažili, věděli, že jsou Beránkovou nevěstou. Pečovali o sebe navzájem, věděli, že jejich život je povýšen do nového smyslu: „Cokoliv jste prokázali druhému, mně jste prokázali.“

K 2. čtení.

Ježíšovým slovům: „Je třeba se znovu narodit,“ už rozumíme víc než Nikodém.

„Bůh je původcem našeho života, kdo miluje Otce, miluje každou jeho dceru a syna.“⁵⁹¹

O vyznání Boha: „Jsi můj milovaný syn nebo dcera navždy,“ je třeba pečovat.

Na boží přátelství se učíme odpovídat svým přátelstvím. Kdo Boha poznává, ví, že být jeho dospělým dítětem znamená, snažit se jednat s druhými tak, jako Bůh jedná s námi. Jinak bychom se mu nepodobali.

Říkáme si, že si nás Bůh získal svou láskou, milujícímu nikdo nemusí nic přikazovat (název „přikázání“ je nešikovný a zavádějící), milující je natolik obdarován Bohem, že se snaží (z lásky) velkoryse, obětavě a s potěšením sloužit druhým a životu.⁵⁹²

590 Křesťanští manželé se snaží být „jediným tělem a jednou duší“.

„Já se ti odevzdávám ... Přijímám tě ...“

Už neříkám: „Já, já“, ale „MY“

„Vše máme společné, jeden druhého, děti, majetek i čas ...“

Budeme žít jeden pro druhého, budeme spolu pracovat, stolovat, slavit a milovat se, budeme spolu s Ježíšem budovat naši rodinu a pracovat pro lepší svět podle božích plánů.

591 Kdysi jsme nešikovně (a povýšeně) říkali: „Křtem se stáváme božími dětmi.“

Dnes říkáme: „Od křtu od Boha víme, že jsme milovanou dcerou, synem boží.“

Ale i ti, kteří Boha neznají (některé děti nepoznaly rodiče) jsou božími dětmi.

I ti, kteří poznávají Boha jinak – např. muslimové – jsou božími dětmi.

(A my je nemáme šmahem všechny zavrhnout.)

592 Láska k bližnímu je něco bytostně jiného, než co za lásku pokládá dnešní svět.

„Věřit“ – důvěřovat Synu božím – znamená vědět, že jsme milovanými dětmi Boha a Ježíšovými sourozenci. V rodině přejeme jeden druhému to nejlepší – konáme pro něj, to, co je v našich možnostech.

Pochovávali jsme kamaráda, obětavého dětského kardiologa. Zemřel v 56 letech; tak pečoval o nemocné děti, že nešetřil sebe (zanedbával své zdraví). Jeho paní, dětská lékařka, pravila: „Kdyby byl lékařem v jiném oboru, neumřel by tak brzy. Při pohřebním obřadu jsem říkal: „Znám řadu obětavých lékařů, zachraňujících životy pacientů, kteří stravují sebe sama a „zanedbávají“ vlastní rodinu. Víme o jedné ze čtyř základních (kardinálních) ctností – uměřenosti.“ Dvě ze tří dětí zesnulého lékaře studují také medicínu. Jim jsem říkal: „Snažte se o vyváženost mezi službou nemocným a péčí o sebe sama a o rodinu, kterou jednou založíte.“

Po obřadu mně jeden lékař pravil: „Nikdy této vyváženosti nedosáhneme. Mně také moje děti vyčítaly, že jsem se jim měl více věnovat. Syn je už také lékařem a jeho manželka mu také už vytýká, že se jí málo věnuje.“ Vzpomněl jsem Polku Irenu Sendlerovou, která za války zachránila se svými kamarády přes 2.500 dětí z varšavského židovského ghetta. Po válce bylo v Polsku mnoho sirotek, tak se jim věnovala. Dcera Ireny – když byla malá – si stěžovala, že se jí máma málo věnuje. Až když dospěla, pochopila, že ty druhé děti byly v ohrožení života ... Podobně lékaři a jiní obětavci slouží dětem ohroženým na životě a doufají, že jim jednou jejich vlastní děti odpustí ... Kdyby táta zahynul v horách, právem by mu jeho děti mohly vytýkat: „Táto, proč ses ženil? Proč jsi nebyl s maminkou a s námi doma a nesmyslně jsi riskoval život. Co sis na horách dokazoval? Tys z nás udělal sirotky. Kdybys zahynul při záchraně druhých, byli bychom na tebe hrdí ...“

V loňském roce se jeden kněz v horách smrtelně zranil, ale měl štěstí, byl zachráněn. Znovu se pak vydal slézat horské vrcholy – a zahynul.

Do odboje proti zlu se neodvažujeme, ale v adrenalinových sportech se honíme za zbytečnými, pochybnými a riskantními zážitky ... – a pak na pohřbech brečíme.

Mezi obětavci sloužícími druhým (za války, v odboji, lékaři na frontách nebo mezi „lékaři bez hranic“, válečnými a investigativními novináři ...) je mnoho lidí, kteří o možnosti vzkříšení nevědí, a přesto naprosto nezištně nastavují vlastní kůži. My křesťané jsme silnější nadějí ve Vzkříšení. Ti obětaví vědomě nebo nevědomě naplňují Ježíšův odkaz: „Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život (nebo slouží životu) za své přátele.“ (Jan 15:13)

Mnoho lidí to nechápe. Nechápu např. rodiče, kteří se věnují dětem s postižením místo zábavy. Mnoho mladých lidí si jen „užívá“ života, žene se za „štěstím“ a neví, že mít děti může přinášet (vedle starostí) velkou radost a být smyslem života.

Co znamenají slova: „Ježíš přišel skrze vodu a krev“?

Ježíš prošel vodou – tato voda je symbolem zla, Ježíš prošel zlem a zvítězil nad ním (prošel náboženskou nenávisť, hříchem a smrtí). Stálo ho to život, prolil pro nás krev – prošel smrtí a dal za nás svůj život.

Duch boží dosvědčuje, že Ježíš nebyl zločinec (za jakého jej prohlásila nejvyšší náboženská autorita ze svého „učitelského úřadu“), ale že je Božím Synem vzkříšeným z mrtvých!⁵⁹³

Někdy se nám do něčeho nechce, ale to neznamená, že druhému neposloužíme – tak se láska projevuje.

593 Hrozné ovšem je, když náboženská autorita nevinného prohlásí za zločince a odsoudí jej na smrt. Nejen Nejvyšší Velekněz, nejen ti, kteří vraždí ve jménu „milosrdného Alláha“. Pravoslavní Srbové a katoličtí Chorvati zabíjející se navzájem v Jugoslávii a pravoslavní Rusové – zdravící se o Velikonocích: CHRISTOS VOSKRES! – a vraždící Ukrajince nebo muslimy (nejen na Kavkaze).

Putin opět na Velikonoce přijde do chrámu, zapálí svíčku a obejmě se s patriarchou – a mnoho křesťanů blaženě vydechne: „Eto naš čelavěk.“

K evangeliu.

Ukřižování otřásl (suverénní) představou apoštolů o Mesiáši. Jejich „víra“ v Ježíše – Mesiáše, se zhroutila. Nařikali: „My už ničemu nerozumíme.“

Ale bez Ježíšova umučení by nikdy před tím nepřipustili, že by jejich náboženští vůdci mohli tak strašně selhat. Bez Ježíšovy mrtvoly by si nepřipustili, že oni sami ze strachu zbaběle selžou a nezastanou se nevinného přítele.

To otřesení jim umožnilo, aby jim Ježíš mohl „otevřít mysl“.

Konečně si už nemysleli (jako dříve): „Ježíši, vykládáš nám nesmysly o Mesiáši, ty tomu nerozumíš, rabíni nás přece učí, že nám Mesiáš na Římanech vybojuje svobodu.“

Už Ježíšovi neskákali do řeči a nechali si vysvětlit i to Ježíšovo učení, které před tím odmítali.

Učedníci se postupně – krok za krokem – učili poznávat svého vzkříšeného Učitele.

(Ne podle podoby, ta není důležitá, ale podle jednání.) Postupně objevovali, co znamená vzkříšení z mrtvých.

„Kdybychom byli na hoře „proměnění“ poslouchali, o čem jsi Ježíši tenkrát mluvil s Mojžíšem a Eliášem, bylo by to jiné. Místo abychom se tě, Ježíši, byli ptali, hloupě jsme teoretizovali „co znamená vzkříšení z mrtvých“. Byli jsme hloupi!“ (Srov. Mk 9:9-10)

Připomínám, že je dobré porovnat jednání Ježíšových blízkých – kdo z nich se zachoval lépe a kdo hůře.⁵⁹⁴

(Za týden si porovnáme výsledky.)

To se zase budou vést oslavné řeči o Tomášovi, jak jediný vyznal: „Pán můj a Bůh můj.“

A Tomáš bude smutný z toho, že se nám nechce přemýšlet, v čem udělal chybu, a že se od něj nic nenaučíme.

Kdo jsou blahoslavení?

Đábel ví, že Ježíš vstal z mrtvých, nepopírá to, ale to mu není nic platné.

K čemu je naše víra v Mesiáše? Je naší zásluhou?

Opět budeme říkat, jak Ježíš ustanovil svátost smíření ...

Místo abychom si připomněli: „Otče, odpusť nám naše dluhy tak, jako my odpouštíme druhým.“ Zapomínáme, že bez přiznání vin, lítosti a snahy o nápravu nemůžeme nikdo odpuštění dostat (to známe nazpaměť, často o tom podrobně mluvíme).

Co všechno k možnosti odpuštění Ježíš řekl?

Proč v modlitbě před „Pozdravením pokoje“ pouze prosíme, aby nás naplnil svým pokojem, a už neprosíme o pomoc, abychom byli tvůrci jeho pokoje?

(Kde nás Ježíš vyučuje, co znamená jeho pokoj a co máme činit, abychom k jeho pokoji přispívali?

Mám to opět připomínat, nebo to už víme?)

Co v této souvislosti znamenají slova: „Zadarmo jste dostali, zadarmo dejte“?

Dnešní biblické texty jsou opět nesmírně bohaté ...

Na Vzkříšeném obdivujeme jeho věrnou, obětavou a odvážnou službu pro druhé.

Od něj čerpáme sílu k věrné, obětavé a odvážné službě pro druhé.

594 Jenže nám se do toho nechce, jsme spíše fanoušci než učedníci.

Nechceme se poučit z jednání druhých, nechceme si připomínat, když jsme sami podobně selhali.

Naši sportovní fanoušci nadávají na hráče, který minul branku, ale sami jen sedí u piva. Když „naši vyhráli“, řvou:

„Vyhráli jsme! Kdo neskáče, není Čech!“

Je většího smyslu života?

Příloha:

Výzva ČBK ke sbírce na pomoc při obnově domovů obyvatel zemí Středního a Blízkého východu

(přečtete v závěru bohoslužeb v neděli 8. dubna 2018)

Drazí bratři a sestry,

stále jsme plni velikonoční radosti z Kristova vítězství. Jeho vítězné tažení dějinami pokračuje ve všech srdcích, která nechávají v sobě vítězit Krista nad zlem a hříchem. Zároveň vidíme, že jeho vykupitelské utrpení pokračuje v mnoha lidech, na které doléhá kříž.

„...Tvář samotného Krista objevujeme ve všech lidských osobách, zvláště v chudých, v trpících, v bezdomovcích a v těch, kdo jsou postiženi válkou a museli opustit svou vlast. Z tohoto důvodu navrhuje konkrétní aktivitu našich biskupských konferencí pro pomoc uprchlíkům, kteří žijí na Blízkém východě a očekávají možnost návratu do svých vesnic a do svých měst. Zvláště solidární se cítíme být s těmi, kdo trpí násilím a pronásledováním pro svou křesťanskou víru. Jejich svědectví a věrnost je duchovní posilou i pro křesťany našich zemí.“ Těmito slovy vyjádřili koncem loňského roku zástupci biskupských konferencí střední Evropy společný postoj k situaci obyvatel válkou postižených zemí.

Proto jako výraz naší solidarity s těmito potřebnými vyhlášíme **na neděli 15. dubna celonárodní sbírku**, jejíž výtěžek bude poukázán jako naše gesto pomoci těm obyvatelům zemí Středního a Blízkého východu, kteří po návratu začínají znovu budovat své domovy. Nemůžeme je v tom nechat samotné. Proto vás prosíme o velkorysé zapojení do sbírky, aby naši bratři a sestry, tak tvrdě zkoušeni, nezůstali bez projevu naší solidarity a konkrétní podpory.

Každému z vás upřímně děkujeme a všem ze srdce žehnáme

Vaši čeští a moravští biskupové

2015

2. neděle velikonoční Sk 4:32-35 1 J 5:1-6 J 20:19-31 12. dubna 2015

Ježíš dal po svém zmrtvýchvstání apoštolům čas 50 dní na nové promýšlení toho, co jim před tím měsíce říkal a učil.

Zopakujme si i my co už o Velikonočních událostech víme a co jsme schopni si doma (nejen dětem) o Velikonocích říkat. Židé si také o Velikonocích „opakují to samé“. I rodinné příběhy si opakujeme, abychom je neztratili. V jaké míře doma o smyslu Velikonoc mluvíme? Věřící židé hodně.

Ježíšův život změnil svět ... ⁵⁹⁵

595 Cena člověka nekonečně stoupla ... (všimněme si např. našich pravidel o bezpečnosti práce, práv dítěte, ...)

Texty jsou velice bohaté.⁵⁹⁶

Ukřižování bylo tak velkou potupou, my si to ani neumíme dost dobře představit.⁵⁹⁷
Nemůžeme se úplně divit apoštolům, že byli schlíplí z ponížení jejich Mistra.
I oni prohráli! Do Ježíše investovali úplně všechno ...

Tomášův příběh se Vzkříšeným jsem četl více jak stokrát (spíš několiksetkrát). Copak si z něj tentokráte odnesu do svého života? Tak pružný jako Tomáš nejsem.

Nejdříve apoštolové od Ježíše potřebovali „otevřít mysl“.⁵⁹⁸

Nová je možnost odpuštění vin(!), víme o nové příležitosti pro viníka, o Božím přátelství jdoucím nejen přes hranici smrti.

Je rozdíl mezi starověkou literaturou a literaturou ovlivněnou „Mojžíšovým“ a „Ježíšovým“ příběhem.

I v literatuře se začalo jinak psát o spravedlnosti, zločinu, trestu.

(V pondělí máme pohřeb čtyřiatřicetiletého muže, který pět let bojoval s rakovinou. Jeho matka rakovinu přestála. Neznal jsem ho. Každý, kdo se takto přibližuje smrti, myslí jinak, než dnešní svět.)

596 Všimněme si, jaký dopad mohou mít Ježíšovy Velikonoce na naše vztahy (1. čtení). Ježíš nás chce přivést do větší blízkosti k Bohu a k sobě navzájem. Ještě před ukřižováním si někteří apoštolové mysleli, že Mistru rozumí lépe než druzí. (srov. Lk 22:24n)

Jestlipak nás Velikonoce vyléčí z povýšenosti, že věci rozumím lépe než druhý?

K 2. čtení: slovo přikázání se v nás přičí. Nedávno jsme říkali, že Desatero je Dekalog, deset slov.

Boží slovo a Ježíšovo slovo, má pro nás zavazující význam (pro nevěřícího nemá, ten je svévolník). Láska se přikázat nedá. Ježíšův postoj není těžký pro toho, kdo boží lásku zakouší. Jde to skoro samo.

Co je „voda a krev“?

Co říkáte dětem, když se vás ptají: „Proč Ježíš dýchal na apoštoly? Dědečku, ty si dýcháš na brýle, když si je čistíš.“

Proč se nezdravíme „Šalom“? – pokud bychom tomu všichni rozuměli. (Bylo chytré dát do pozdravu jméno Ježíšovo?)

Co znamená uvěřit v Ježíše? (Ďábel ví, že Ježíš vstal z mrtvých.)

To vše jen naťukávám, abychom věděli, jak velké objeovávání krásy nás ještě čeká.

597 Křižovali otroky – vzbouřence. Ježíš byl ukřižován uprostřed teroristů. Říkali jsme si, jak jeden římský císař prohlásil, že římský občan by ani neměl vyslovit slovo kříž nebo ukřižování. Člověk na kříži byl strašně „zkurven“, udělali z něj svíječícího se červa, na jehož bolesti se dav krvelačně pásl.

598 V některých věcech měli apoštolové blok. Před ukřižováním si v některých věcech mysleli: „Ježíši, to je jinak, ty tomu nerozumíš.“ Po ukřižování řekli: „My už ničemu nerozumíme.“ – to je chvíle, kdy jsme schopni naslouchat druhému. Někdy až za nějaký čas uznáme: „Ten druhý měl pravdu.“

(Také si někdy v názorovém sporu už dopředu (hned jak druhý řekne první slova) myslíte, že vy víte, co bude říkat, a že nemá pravdu?)

U nás v kostele nezpíváme při velikonočním zpěvu exsultet: „Ó šťastná vina“. Dost jsme o tom mluvili.

Ptám se těch, kterým se tento výraz líbí, jak tomu rozumí a prosím je, aby mně to vysvětlili, abych jim mohl porozumět.

Ukřižování je a zůstává strašidelným zločinem. Vyslechl jsem řadu příběhů o strašných poníženích člověka, třeba o znásilněné dívce. Mohli bychom jí říci: „Ale to pro tebe byla šťastná událost.“? (U každého z vyslechnutých příběhů jsem se navíc strašně styděl, že jsem muž.)

Kdysi někdo prohlásil, že po šoa už nelze mluvit o Bohu tak jako dříve. Byl jsem v Osvětimi asi desetkrát ... Někteří tam tenkrát o důvěru k Bohu přišli ...

To, že Vzkříšený Ježíš měl pokaždé „jinou podobu“ nebyla hra na schovávanou, ale další vyučování.⁵⁹⁹

Kdyby se Ježíš dal učedníkům poznat hned, už by mu nenaslouchali. Jen by skákali radostí a zas by si mysleli, že už všemu rozumějí. Bylo by to „laciné“ – ve smyslu nepoužitelné. (Jak se svými dětmi a vnuky mluvíte o Vzkříšení. Čemu jsou ochotni přitakat?)

Apoštolové nám dávají nahlédnout do jejich myšlení a někteří i do svých povah.⁶⁰⁰

Sami nám ukazují, čeho se máme vyvarovat a v čem nemáme jejich chyby opakovat. Proto má smysl si všimnout, kdo z apoštolů byl jak pružný. Říkám-li, že nejméně pružný byl Tomáš, jeho ctitelé se na mě zlobí. Nechápu proč. Kéž bych byl tak odvážný jako on. Nijak ho nesnižují.

Ježíšovi učedníci byli pružnými a přemýšlivými lidmi. Vadil jim zákonický a farizejský náboženský mechanismus vlastní tradice. Nestačilo jim dodržovat něco, co nedávalo smysl a bylo proti zdravému rozumu. Byli malými náboženskými buřiči.

V Ježíši se setkali s velkým buřičem (vše nové zní mnohým jako rouhání). Ježíš šel (pro nás už pochopitelně) ještě dál. Některé jeho názory byli i pro učedníky velkým soustem. Navíc jim někdy stoupl do hlavy pocit důležitosti.⁶⁰¹

Opakujme si doma s dětmi a promýšlejme: Jen Petr šel zpovzdálí za Ježíšem až do Pilátova paláce, ale po zapření zahanbeně utekl. Jen Jan došel až na popraviště.

Apoštolové a učedníci po zatčení Ježíše svého Mesiáše degradovali už jen na proroka (srov. Lk 24:19b)

(Nikdy bych neopakoval větu: „Bůh nedopustí, na člověka víc, než kolik může unést.“ Nerozumím tomu. Vím, že člověk může na člověka naložit strašně, neúnosně ...)

Nepovyšuji se nad autora velikonočního chvalozpěvu, o Osvětlení nemohl mít ponětí. Nepokládám ho za naivního, třeba na vlastní oči viděl víc násilí než já. Ale my jsme si oddělili strašnou nespočítatelnou a nepromlčitelnou vinu našich zločinů od obětavé krásy Mesiáše a zpíváme: „Ó, šťastní lidé, ke kterým přišel Zachránce tak obětavý a milosrdný ...“

599 Podle podoby někdy někoho za čas nepoznám nebo si nemohu vzpomenout, odkud ho znám. Ježíš nás vede k tomu, že podoba není důležitá, potkat se s ním můžeme v komkoliv. I v ženě! Nikomu se Zmrtvýchvstalý nedal poznat hned. Emauzským učedníkům a apoštolům nejprve vyprávěl, co se na něj vztahovalo v Písmu. (Některé procesy v myšlení a pochopení nelze uspěchat.)

Židé si po staletí ověřovali spolehlivost Bible, že je slovem božím.

Osobní vnitřní zážitky jsou těžko sdělitelné. Až budou učedníci vyprávět židům o Ježíšovi, že je slíbeným Mesiášem (a že byl vzkříšen), budou se především dovolávat slov Písma. Výrazům, „aby se naplnila Písma“ nebo „stalo se, jak bylo psáno“, snad už rozumíme. (Rozdíl mezi věštbou a proroctvím známe. Věštba tvrdí, že osud člověka je předem někde určen a nedá se změnit. Proroctví je varováním... Např. ninivští se obrátili a Ninive nebylo zničeno.)

600 Kterýpak apoštol je nám nejvíce sympatický? A proč? Co na něm nejvíce obdivujeme? Jakých chyb se dopustil? Sám nám to ukazuje.

601 Apoštolové někdy jednali s lidmi nelaskavě ... Stali se „zkušenými ministranty“ a „vševědoucími kostelníky“, kteří „vědí lépe i než pan děkan, jak je vše správně“. Okřikovali ženy, děti, pohany, řadu lidí, kteří za Ježíšem přicházeli (příklady si, prosím, doplňte).

Učedníci se pohoršovali nad zabeđeností lidí, ale za žádnou cenu si nebyli schopni přiznat, že jsou podobně zatvrzelí ve svých představách o Mesiáši, jen o řád výše. „Vy všichni se nade mnou pohoršíte.“ (Srov. Mk 8:29)

Nedosáhli úrovně Jana Baptisty. Ten se nad Ježíšem nepohoršil. (Jan je křesťany nedocenený, mnoho křesťanů ani neví, že Jan apoštoly převyšoval; natož aby věděli v čem.)

Potěšilo by nás – i Ježíše – kdyby se apoštolové v neděli ráno sešli u hrobky Josefa z Arimatie: „Co jestli Ježíš přece jen nevstane mrtvých, jak vícekrát tvrdil.“ („Děti, myslíte, že my bychom tam šli?“, ptejme se doma.)

Vše zapomenuto. K prázdnému hrobu se běželi přesvědčit jen Jan a Petr – ovšem až po zprávě žen. Emauzští odešli, nechtěli čekat, až je velerada nechá zatknout. Společenství učedníků bez Mesiáše pro ně už nemělo smysl.

Tomáš týden zbytečně trucoval, ale od apoštolů neodešel, byl z jedenácti apoštolů nejméně pružný. Zůstala mu ale věrnost.⁶⁰²

Neumíme prohrávat. A často, když slyšíme něco nového, bereme to osobně jako prohru. Je to známkou malého sebevědomí. Možná nás někdo – pro nás v dětství důležitý – podceňoval, málo povzbuzoval a chválil, a sám se nad nás povyšoval. Možná nám nikdo neukázal, že nevědět, nemusí být hanba. Že Boha nikdy nedorosteme, a že to není nic ponižujícího. Že něco na svém životě změnil, je výhrou nad všechny výhry.⁶⁰³

Evangelia nám ukazují, co farizeům v jejich velice podrobném „zповědním zrcadle“ chybělo. Ale i apoštolové přiznávají, že nechtěli vidět, před čím je Ježíš varoval – před kvasem farizejským (najděte si, prosím, co je farizejský kvas).

Apoštolové prohlédli (z farizeů prohlédli jen někteří), až když viděli, že nevinného dohnali na šibenici. To poznání bylo strašné. (Jidáš svou vinu neunesl, už delší čas mu Ježíšovo milosrdenství lezlo na nervy, byl i k sobě tvrdý.)

Letošní velikonoce jsou jedinečné (jako vždy). Krym je už rok okupovaný. Hrozí, že jen co skončí oslavy v Moskvě, propuknou na Ukrajině další těžké boje.

František přijal arcibiskupa Bezáka, konečně je slyšena druhá strana. Přispěje to k diagnóze a léčení nemoci církve?

Přiblíží nás Velikonoce k Bohu a k druhým?

Všimneme si, jak zásadní téma Ježíš otevřel a co je podstatné pro nás a svět?

Ježíš vystupoval proti některým názorům některých lidí, ale nekriminalizoval, neodsuzoval ty lidi. Ten, kdo přijímá Ježíšovy názory, má usnadněnou cestu k domluvě s druhým křesťanem. Máme společný základ, společný pohled na dobro a zlo. Jsme jako pěvecký sbor, nebo orchestr vyladěný na stejný tón.

Ještě víc, přijímáme Ježíšova Ducha.

602 Věrnost je velkou ctností, často nás může přenést přes propast krize a citovou prázdnotu.

Když se někdo chce rozvádět, má ke svému partnerovi hladinu citu pod bodem mrazu, ale říkáme mu, nespěchej, zvažuj, co všechno dobrého jsi s druhým prožil, máš s ním děti, to vše je obrovské bohatství, ... Věrnost nás někdy zachrání.)

603 Dokáže-li osmdesátiletý profesor říci svému bývalému studentovi o 40 let mladšímu: „Máš pravdu, celý život jsem si to představovat jinak, děkuji ti za to, cos mi nasvítit.“ – takový člověk je světec.

Jenže takový příklad svatosti jsem slyšel za svůj život jen jednou.

Vzpomínám, jak mnoho kluků, když se vrátili z vojny, si mysleli, že už „spokli všechnu moudrost“, bylo mi z toho smutno. Ale když jsem poprvé četl, jak apoštol Petr popisuje, že Ježíšovi (po seslání Ducha svatého na apoštoly) 3x odporoval, nebyl jsem z Petra zklamaný (srov. Sk 10:14. 16). Neřekl jsem si, že byl Petr hloupý. Smekl jsem před ním, že si svou chybu přiznává (před celým světem)!

Časem mi došlo, proč byl za prvního z apoštolů povolán právě Petr.

My – podobně fascinovaní mocí a toužící po moci – hlasitě prohlašujeme: „Svatému Petrovi byla dána moc klíčů!“ Ale je dobré si všimnout, že Petr je největší kající z apoštolů. Nedělá se lepším, přiznává svá selhání a dodává nám odvahu k naší poctivosti. Proto je nám – selhávajícím, chybujícím, těžko si chyby přiznávajícím – Petr dán, abychom se s ním stále obraceli ke Kristu.

Jsme zváni k Ježíšovu Stolu. Díky Boží štědrosti se náš „chléb“ stává pokrmem pro život věčný a víno nápojem plným Ducha. Tak jsme Ježíšem živeni a ožívováni transfuzí jeho Ducha ...

2012

2. neděle velikonoční Sk 4:32-35 1 J 5:1-6 J 20:19-31 15. dubna 2012

Ježíšova obětavost a jeho vzkříšení přináší někomu veliké ovoce.

Chceme si zkušenost s Ježíšovými Velikonocemi, hluboce a navždy uložit do svého života. Jsou pro nás studnou vody živé, z které stále čerpáme elixír života.

Z 1. a 2. čtení vidíme, jak může Vzkříšený ovlivnit toho, kdo o jeho nabídku stojí, jak může změnit náš život a naše přístupy k druhým.

Vědomí, že jsme milovaní Bohem, jehož láska je silnější než smrt, je pro nás novou mízou.

Poznání, že už nejsme „synové smrti“, nýbrž „synové vzkříšení“, nás zbavuje mnohého strachu.

Ukřižování je nám výstrahou, Ježíšova věrnost balzámem na naše smrtelná zranění.

Apoštolové a učedníci na Ježíše téměř ve všem dali, jen nevěřili, že by národ nepřijal Mesiáše. To bylo příčinou, že pak nevěřili ani v Ježíšovo vzkříšení.

Pokud někdo lituje, že nežil tenkrát s Ježíšem, ať se zkusí ptát sám sebe, zda by také tenkrát selhal jako apoštolové.

My se takovýmto otázkám na tělo raději velkým obloukem vyhýbáme.

O chybách apoštolů mlčíme. Kdyby se apoštolové měli sami ohodnotit jako ve škole, kdož ví, jestli by si dali lepší známku než „čtyřku“.

Někdo bude možná vychvalovat Tomáše: „Jen Tomáš vyznal: 'Pán můj a Bůh můj'“.⁶⁰⁴

Proč nechceme vidět, že Tomáš „neměl za čtyři“, ale propadl?

Týden trucoval a odmítl si ověřit tvrzení apoštolů na základě Písma (což bylo a je – stěžejní).

Stojí za tím naše zbabělost. Kdybychom chyby apoštolů přiznali, museli bychom možná i my připustit: „Pochybuji, že bych se zachoval lépe než např. sv. Petr“.

Už jste někdy poděkovali jednotlivým apoštolům, že si své chyby nenechali pro sebe?

Někdy jsem přál druhému prohru a chybu a sobě výhru.

Být učedníkem Ježíše vyžadovalo odvahu. Občas učedníci dostávali od Ježíše „do těla“, když je káral za špatné myšlení. Občas se vraceli k rabínskému učení.⁶⁰⁵

604 Jeden střelec jednou střelou z deseti trefil pouze okraj papírového terče, úplně mimo soustředné kružnice terče, všechny ostatní rány šly mimo terč. Okolo svého průstřelu ale namaloval jelena a pak se chlubil, že trefil dvanáctáka.

Tomu, kdo „střelí kozla“, se myslivci smějí (slovo myslivec je od přemýšlení).

605 Nelze míchat nové a staré, Ježíšovu výuku a výuky nejrůznějších rabínů všech dob. Obojí má jinou kvalitu. Nikdo nepřišívá záplatu z neseprané látky na starý šat, jinak se ten přišitý kus vytrhne, nové od starého, a díra bude ještě větší. A nikdo nedává mladé víno do starých měchů, jinak víno roztrhne měchy a měchy i víno přijdou nazmar. Nové víno do nových měchů!" (Mk 2:21-22)

„Boha nikdy nikdo neviděl; jednorozený Syn, který je v náručí Otcově, nám o něm řekl.“ (J 1:18)

Ježíš řekl Nikodémovi: „Amen, amen, pravím tobě, že mluvíme o tom, co známe, a svědčíme o tom, co jsme viděli, ale vy naše svědectví nepřijímáte. Jestliže nevěříte, když jsem vám mluvil o pozemských věcech, jak

Apoštolové měli určité výhody:

Tenkrát se ještě nevyklučovalo z církve.⁶⁰⁶

Služba apoštolů nebyla ještě spojena s titulem (celibátem), zvláštním rouchem a určitými očekáváními.

Nikdo nejsme bez chyb a každý je nejprve začátečníkem. Ani Bůh od nás nevyžaduje dokonalost. Je důležité usilovat o ideál, o cíl, ale cíl je něco jiného než moje současná úroveň na cestě k ideálu. Každý, od vrátného až po presidenta, si potřebujeme dávat veliký pozor, abychom si nehráli na Mistra.⁶⁰⁷

Jakmile si někdo myslí, že je světce – rozhodně světce není.

Člověk není věšákem na funkci. Funkcionáři o sobě rádi tvrdí: „Komu dal Bůh úřad, dal mu také rozum.“⁶⁰⁸

Nikdo o apoštolech nemusel říkat: „Král je nahý?“ Sami své chyby přiznali. Neschovávali se za svůj úřad.

Nebylo tomu tak vždy, vícekrát se v minulosti povyšovali nad druhé, dokonce např. říkali: „Zatočme s těma sviněma samaritánskejma.“

Při ukřižování Ježíše apoštolové prohlédli, nahlédli na svou vlastní bídu.

Po ukřižování od nich nikdo neslyšel o Jidášovi: „Ta svině zrádcovská“. Naopak nařikali: „Škoda, že Jidáš nevydržel, že tu není s námi, Ježíš by mu také pomohl“.

Apoštolové nevěřili, že jejich zbožný národ v sobě nosí jed náboženské nesnášenlivosti. Sami občas plivali jed na druhé. Když viděli ovoce tehdejší zbožnosti – ukřižování nevinného – když si přiznali svůj podíl viny, že se i oni namočili do zla (neudělali, co měli udělat, nezastali se Ježíše), mohli být uzdraveni.

uvěříte, budu-li mluvit o nebeských? Nikdo nevstoupil na nebesa, leč ten, který sestoupil z nebes, Syn člověka.“ (J 3:11-13)

606 Ještě nebyla stanovena dogmata („Tomáši, jestli nevěříš, co ti my, apoštolové, k věření předkládáme, jsi vyobcován z Církve“).

607 Mladíček vysvěcený na kněze se pokládá za otce svých farníků (tak byl vychován). Právě opustil skleník semináře, neví, co to je vstávat každé ráno do rachoty, neví, jak těžce se vydělávají peníze, jak náročné je těsnější soužití s druhými. Na prdýlce má ještě skořápku a myslí si, že je výš než obětaví rodiče, kteří léta vstávali v noci ke svým dětem, v nemoci je nosili na rukou, vydrželi jejich pubertu a mladické nerozvážnosti, možná vyplakali kbelík slz, byli za své děti ochotni dýchat ...

(Jestli je farář otcem farníků, a biskup je otcem svých kněží, pak je biskup dědečkem diecézanů.)

608 Koncem 70. let před jednou pražskou křižovatkou vystoupil řidič tramvaje a přehazoval si ručně výhybku. Nějaký člověk vklouzl do tramvaje. Řidič zasedl na svůj trůn a prohlásil: „Dokud ten člověk nevystoupí, nepojedu“.

Nic.

„Dokud ten člověk nevystoupí, nepojedu, tady není zastávka“.

V tramvaji se nepohla ani noha.

„Dokud ten člověk nevystoupí, nepojedu“. Nastupuje se pouze na zastávce.“

Zase nic.

(Dogmata se nemají pronášet.)

I přišel k řidiči jeden člověk zezadu tramvaje a pravil laskavým hlasem: „Pane řidiči, tento stát je jeden veliký bordel. A vy byste dnes, v pátek, v 17 hod., v této tramvaji chtěl tento bordel napravovat? Víte co, jedte dál.“

Ježíš učí: „Každý jste polem, do kterého Starý Had zasévá jedovatou zbožnost – dlouho nerozeznatelnou od pravé zbožnosti – jedovatý jilek mámivý.“

Kdo podcení toto nebezpečí, bude nakažen.

AIDS se šíří stykem. Ztráta imunity vůči zlu, vůči nesprávnému učení, se šíří podobně. S kým se stýkáš, od toho se nakazíš.

I apoštolové některá Ježíšova vyučování podcenili. Sami se ocitli v lavině zla, ne jako nevinní.⁶⁰⁹ Díky Ježíšovu vyučování věděli, jak se udržet na hladině. Jejich selhání jim otevřelo oči a Ježíšovo věrné přátelství je znovu postavilo na nohy.

Věděli: „Komu bylo mnoho dáno, od toho se mnoho očekává, a komu mnoho svěřili, od toho budou žádat tím více.“ (Lk 12:48)

Jan a Jakub si už nemysleli, že jsou lepší než druzí. Už se necpali na přední ministerstva Ježíšova království – jako dříve. Petr si nikdy nenechal říkat: „Svatý Otče“.

Nikdo z apoštolů nepředstíral neomylnost, přiznali (ve Skutcích apoštolů), že i po přijetí Ducha dělali chyby.

Když apoštolům pomalu svítalo, že Ježíš vstal z mrtvých, možná čekali, že se jejich Mistr ještě vrátí k jejich selhání. Nic jim nevyčítal, viděl jejich ponížení i jejich kajícnost.

Apoštolové nejen potichu uznali, že je ženy v ledasčem předčily, ale navždy to nechali zapsat do evangelií.

Kdybychom žili v Ježíšově době a nebyli vybráni mezi Ježíšovy učedníky, je možné, že bychom v jednu chvíli křičeli: „Hosana“ a za chvíli: „Ukřižovat!“

Myslíte, že by to nebylo možné?

Copak jsme lepší? Snášenlivější než židé v Ježíšově době?

Indové, které my pokládáme za mírumilovné a nábožensky snášenlivé (neznáme jejich strašné náboženské války), říkají: „Každý, kdo se pokládá za mudrce a ukazuje svým prstem na měsíc, nevidí hlupák nic jiného než svůj prst“.⁶¹⁰

I my často neukazujeme Boha, hádáme se často o svůj prst.

A tím prstem jsme schopni vylupovat oči druhým!

Když se Ježíš v nazaretském kostelíčku ptal návštěvníků bohoslužeb, zda jsou lepší než jejich předkové, kteří prorokům vydrápali oči – hned šli po jeho očích. (Srov. Lk 4:16n)

Naši předkové se nenarodili v Nazaretě a kolika lidem vyloupali oči?

Ježíš se nerad nechal ukřižovat, kdyby mu tehdejší lidé uvěřili, že jsou schopni vydrápat druhému oči za to, že jinak mluví o Bohu, nebylo by ukřižování nutné.

Nedělejme si o sobě iluze. Jestli, nerozeznáme svůj sklon k nesnášenlivosti lidí jiných názorů, mohou opět téci slzy z ponížení a odsuzování (nevylučujme raději ani krev).

609 Všichni Češi nesoudili Miladu Horákovou. Někteří jen podepsali v továrnách a školách petice žádající nejpřísnější potrestání – dříve než proběhl soud!! Někteří jen mlčeli.

Pan Matyáš, zdejší sedlák nevině odsouzený a vězněný v 50. letech, mi ukazoval výstřižky z novin, kde bylo uvedeno kolik lidí, z které továrny a kolik učitelů a studentů z té, které školy, pro pana Matyáše žádalo – opět před soudním procesem – přísný trest.

610 Ukazoval vám někdy někdo třeba v autě směr svou rukou: „Jed' tam!“?

Jenže jeho ruka nebo prst z mého sedadla ukazuje jinam než z jeho místa. Odbočím-li jinak – vzteká se, že jsem ho neposlechl. (Prosím druhé – řekni: „Doleva! Doprava! Rovně!“).

Stačí se podívat na některé katolické webové konference – tam se to vylupovači očí jen hemží. Mnoho církevních prelátů zemřelo s kletbou na rtech proti bludařům. (Také jsem byl učen štěkat se smečkou na toho, na koho psář ukázal.)

Ježíšovo utrpení pomohlo jen těm, kteří se nechali ukřižováním otrást, těm, kteří rozpoznali svůj sklon likvidovat své názorové (náboženské) protivníky. Jejich uštknutí jedovatého Hada mohlo být uzdraveno.

Pro některé lidi ovšem Bůh nemůže nic udělat. Přesněji řečeno, není jim nic platné to, co jim Ježíš říká a co pro ně dělá. (Velekněží měli právoplatný posvátný úřad, své vzdělání, svou zbožnost, své roucho a svou učitelskou a soudcovskou stolicí.)

Ježíšovo ukřižování na nemoc apoštolů zabralo. U jiných nezabralo – některým lidem nepomůže ani Bůh.

Až dovolíme Bohu, že nás má rád stejně jako Ježíšovu matku, budeme uzdraveni. Nebudeme mít potřebu soutěžit s druhými, nebudeme si muset na nic a na nikoho hrát.

Dnes je neděle Božího milosrdenství. Každou neděli slavíme Boží milosrdenství!

Dostal jsem letáček se zvláštní modlitbou pro každý den k Božímu milosrdenství. Nerozumím tomu.⁶¹¹

Jestli dobře chápu Ježíšovo vyučování modlitby, pak modlitba má měnit mě, nikoliv Boha. Mám hledat jeho plány a představy (jeho vůli), abych ji mohl plnit. Bohu nemusím předkládat svá přání, jako když napíšeme druhému na lístek, co nám má v obchodě koupit.

„Tvá vůle, ne moje, ať se stane“ – slyšeli jsme opět před pár dny Ježíšovu modlitbu.

Bůh není ani zapomětlivý ani nestálý, abych mu musel připomínat, že nemá zapomenout na své milosrdenství.

Na letáčku je modlitba aktu zasvěcení Božímu milosrdenství. Prý někdo zasvětil náš národ v r. 2011 Božímu milosrdenství. Copak to jde? Takhle kdysi pan ředitel prohlásil: „Děti, všechny jsem vás přihlásil do „Pionýra“.

Já žiji v domněnání, že křest je naprostým ponořením do Božího milosrdenství. Že Bohu nemusíme připomínat, aby nezapomněl, že nám svou náruč nabídl.

Já si potřebuji Boží milosrdenství připomínat, já se mám smilovat nad sebou. Já mám včas přicházet na preventivní prohlídky, já mám cvičit, rehabilitovat, nechat se ozařovat, léčit, spolupracovat s lékařem.

Sám si denně připomínám otevřenou Boží náruč. Já do ní smím a mám vstupovat, já se smím a mám nechávat obejmout a dát Bohu ruce okolo krku.

2009

2. neděle velikonoční Sk 4:32-35 1 J 5:1-6 J 20:19-31 19. dubna 2009

Co se událo při prvním setkání učedníků se Vzkříšeným?

Po zatčení Ježíše sesadili učedníci svého Mistra z mesiášského „trůnu“.⁶¹²

„Podle toho, co jsme se učili v náboženství, přece Mesiáše nikdo nemůže přemoci, natož spoutat“.

611 Nedovedu si představit, že bych říkal: „Matky, perte dětem špinavé prádlo, vařte jim teplá jídla, opravujte jim úkoly. Dohlédněte, aby šly včas spát ...

Otče, vydělávej dětem peníze, pomáhej své ženě v domácnosti, čti dětem pohádky, vyprávěj, pracuj s dětmi, ber je na procházky ...

Mohli by se právem urazit: „No dovol, copak to nedělám? Ty si myslíš, že své děti nemám rád a nežiji pro ně?“

Hruza z ukřižování, prokletí Ježíše veleknězem, strach z nebezpečné moci náboženských představitelů, ponížení vlastním selháním, to vše učedníky vyhodilo ze sedla a ochromilo. Zabarikádovали se nejen v domě, kde se ukrývali, ale vrátili se k učení rabínů o Mesiáši. „Emauzští“ učedníci zklamaně odešli – co pohledávat ve společenství těch, kteří Nazaretského přecenili. Tomáš vzdoroval nejdéle (mluvil jak materialista).

Všimněme si, jak rychle v našich kruzích tento propad víry učedníků přecházíme (o Tomášovi se často dokonce vedou pochvalné řeči), místo toho, abychom si z krize apoštolů vzali veliké ponaučení.

Kde zůstaly zážitky učedníků z Ježíšových mocných činů, z Proměnění Páně uprostřed Mojžíše a Eliáše (kdypak se o tom v církvi mluví jako o jednom z velkých selhání tří nejlepších apoštolů)? Kam se poděla zkušenost učedníků z uzdravování v Ježíšově jménu?

Mohlo by se nám stát to, co apoštolům?

Nepřeceňujme svou víru, neplet' me si ji s fanouškovstvím.

Slyšeli jsme, že i Matka Tereza nebo Chiara Lubichová a řada světců prožívali léta krizi víry. Může mít krizi víry papež nebo biskup? Apoštolové ji přiznali.

Znamená to, že i kdybychom uměli uzdravovat ve jménu Ježíše, že bychom mohli krizí víry procházet? (Neporozumění s tím, na kom nám záleží, je mučivé.)

Jak to, že ženy měly menší krizi víry než apoštolové? A to v Ježíšově jménu neuzdravovaly.

To vše je důležité promýšlet.

Ten, kdo se vyboural na kole, nepodceňuje důležitost přílby. Nechceme být hloupí.

Vše souvisí s tím, do jaké míry se člověk „obráti“ a znovu a znovu se „obrací“ k Ježíši, zda si opět a opět dokážeme přepočítat, co Ježíš říká a jaké důkazy k tomu podává.

Nebo zda se raději drží svých učitelů.⁶¹³

Nebo zda si stačí sám – jako třeba Jidáš.

612 Kleofáš odpověděl: „Ty jsi asi jediný z Jeruzaléma, kdo neví, co se tam v těchto dnech stalo! ... Jak Ježíše Nazaretského, který byl prorok mocný slovem i skutkem před Bohem i přede vším lidem, naši velekněží a členové rady vydali, aby byl odsouzen na smrt, a ukřižovali ho. A my jsme doufali, že on je ten, který má vykoupit Izrael.“ (Lk 24:18-21)

613 Na stolicích Mojžíšově zasedli zákoníci a farizeové. ...

Líbí se jim, ... když jim lidé říkají „Mistře“. Vy však si nedávejte říkat „Mistře“: jediný je váš Mistr, vy všichni jste bratři.

A nikomu na zemi nedávejte jméno „Otec“: jediný je váš Otec, ten nebeský.

Ani si nedávejte říkat „Učiteli“: váš učitel je jeden, Kristus.

Kdo je z vás největší, bude váš služebník. Kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen.

(Mt 23:1-12)

Záleží na tom, jestli jsem se narodil „z vody a Ducha“, jestli se snížím na úroveň dítěte, začátečníka, učedníka a nechám se Ježíšem nábožensky requalifikovat.⁶¹⁴ – pokud jsem objevil, že on jediný zná Boha⁶¹⁵ a potvrdil, že Proroci a zákon jsou od Boha.⁶¹⁶

Jan Zachariášův předpověděl, že nás Mesiáš bude ponořovat do Ducha. (Srov. Mt 3:11)
A Ježíš slíbil, že nás Duch uvede do veškeré pravdy. (J 16:13)
(Vícekrát jsme mluvili o tom, jak to Duch dělá a co od nás očekává, aby se to podařilo.)

Apoštolové Ducha Ježíšova potratili. Byli jako člověk, který si vyrazí dech. Nemohli popadnout dech Boží, Božího Ducha. Proto Ježíš přišel s první pomocí a znovu je rozdýchal svým a Otcovým Duchem.

Nepřehlédněme tuto operaci.

Záleží na tom, co dýcháme. Jan XXIII. na koncilu prohlásil: „Musíme otevřít okna a vyvětrat, máme v církvi vydýchaný vzduch, je tu zatuchlo“.⁶¹⁷

Ježíš vyhledal své přátele, kteří selhali a odepsali jej coby Mesiáše. Nenadával jim za to, že ho pokládají za strašidlo, přestože je na své vzkříšení připravoval. Nepoužil později oblíbený církevní donucovací způsob: „Kdo nevěří, že Ježíš je Mesiáš, který vstal z mrtvých, ať je vyobcován z církve“.

Nabídl svým přátelům pomoc, aby mohli přemýšlet, ověřit si a mohli mu přitakat.

Všimněme si ale, že Vzkříšený nevyhledává ty, kteří nehledají, nechtějí vidět a slyšet.⁶¹⁸

614 Ježíš Nikodémovi odpověděl: „Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do království Božího“.

Nikodém mu řekl: „Jak se může člověk narodit, když už je starý? Nemůže přece vstoupit do těla své matky a podruhé se narodit.“

Ježíš odpověděl: „Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do království Božího. Co se narodilo z těla, je tělo, co se narodilo z Ducha, je duch. Nediv se, že jsem ti řekl: Musíte se narodit znovu.“ (J 3:3-7)

615 Boha nikdy nikdo neviděl; jednorozený Syn, který je v náruči Otcově, nám o něm řekl. (J 1:18)

616 Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit. Amen, pravím vám,: Dokud nepomine nebe a země, nepomine ani jediné písmenko ani jediná čárka ze Zákona, dokud se všechno nestane.

Kdo by tedy zrušil jediné z těchto nejmenších přikázání a tak učil lidi, bude v království nebeském vyhlášen za nejmenšího; kdo by však zachovával a učil, bude v království nebeském vyhlášen velkým. (Mt 5:17-19)

617 Dodneška se někteří tato slova snaží vytěsnit nebo odsunout do historie. „Copak církev dnes může procházet nějakou krizí?“

618 „Kdo má uši, slyš!“

Učedníci se ptali Ježíše: "Proč k nim mluvíš v podobenstvích?"

On jim odpověděl: "Protože vám je dáno znát tajemství království nebeského, jim však není dáno. Kdo má, tomu bude dáno a bude mít ještě víc; ale kdo nemá, tomu bude odnato i to, co má. Proto k nim mluvím v podobenstvích, že hledíte nevidí a slyšíte neslyší a nechápou. A plní se na nich proroctví Izaiášovo: 'Budete stále poslouchat, a nepochopíte, ustavičně budete hledět a nevidíte. Neboť obrostlo tukem srdce tohoto lidu, ušima nedoslýchají a oči zavřeli, takže nevidí očima a ušima neslyší, srdcem nepochopí a neobráť se - a já je neuzdravím.'

Blažené vaše oči, že vidí, i vaše uši, že slyší. Amen, pravím vám, že mnozí proroci a spravedliví toužili vidět, na co vy hledíte, ale neviděli, a slyšet, co vy slyšíte, a neslyšeli.“ (Mt 13:9-17)

Škoda, že Jidáš nepočkal na Ježíše.

Ježíšovi učedníci nebyli dokonalí, ale byli poctiví a upřímní. S takovými je možná domluva. Kdo je ochotný přemýšlet nad svými chybami a dá si pomoci, může být uzdraven.

Co Duch s člověkem udělá ukazují první dvě čtení. Proměňuje člověka k novému vnímání, k novému porozumění, k novému a hlubšímu přátelství, k větší blízkosti druhým.

Ježíš obdaroval svým Duchem nejprve apoštoly. Za pár dní pak byl Duch vylit na mnoho lidí o Letnicích. Dnešní čtení nám má také sloužit k přijetí Ducha o letošních Letnicích. Duch bude opět vyléván. (Přijímání Ducha je pro nás také celoživotním procesem).

Touha po Ježíšově přátelství, po porozumění si s ním, touha podobat se Ježíši, je jedním z klíčů k obdarování Duchem.

„Kámen, který „stavitelé“ zavrhli, se stal kamenem nárožním“ a jedni se vydávají vpravo a druzí vlevo.

Druhým klíčem, stejně důležitým, je touha po „pokoji“ – proto je u Ježíšova dýchnutí na apoštoly uvedená věta o odpouštění. Duchovenstvo ji rádo zužuje na „ustanovení moci odpouštět hříchy kněžstvem“. Nikoliv, věta platí v nejširším měřítku (i lidí nekostelových).

Zastavme se u těchto dvou klíčových podmínek. Ke zjištění, zda je splňujeme, stačí jednoduchý test. Pochroumáme-li si něco v těle nebo na těle, oceníme pomoc dobrého lékaře. Přestaneme-li si rozumět s počítačem, vyhledáme někoho chytrějšího. Jen hlupák by počítač vyhodil. To neudělají ani ti, co si po třetím pivu myslí, že „všemu“ rozumí.

Ale už méně lidí vyhledává někoho, kdo by mu pomohl domluvit se s partnerem o manželství nebo porozumět vlastnímu děcku, kdo by nám pomohl obnovit pocuchané vztahy s kamarády.

Každý můžeme docela snadno přijít na to, zda jsem otevřen Duchu božím. Opět k tomu stačí upřímnost.

Pohádka O dlouhém, širokém a bystrozrakém vypráví, jak je výhodné mít někoho, kdo vidí dál a hlouběji než my. Řada lidí, kteří pracují s lidmi (s pacienty, klienty, zaměstnanci) si platí supervizora, psychologa, sociologa nebo jiného odborníka, který nám překoukne, ukáže a pomůže, jak lépe jednat s jednotlivými lidmi.

Mít dobrého lékaře, psychologa, zpovědníka, je výhodné. Často se jejich služby právem platí.

Mít Ježíše za nejvyššího supervizora, je pro nás teprve pokladem. (A je to zadarmo.)

Jidáš si už delší čas před zradou myslel, že si vystačí sám. Myslel si, že radě věcí rozumí lépe než Nazaretský. Přestal stát o Ježíšova Ducha. Inu, tak se do něj nastěhoval jiný duch.

Porozumět tomu není nikterak složité. Všimáli jsme si v pašijích, jak a čím Jidáš otevřel zlému duchu vrata dokořán.⁶¹⁹

619 Ježíš usedl s Dvanácti ke stolu, a když jedli, řekl jim: "Amen, pravím vám, že jeden z vás mne zradí."

Velice je to zarmoutilo a začali se ho jeden po druhém ptát: "Snad to nejsem já, Pane?"

Na to řekl Jidáš, který ho zrazoval: "Jsem to snad já, Mistře?" Řekl mu: "Ty sám jsi to řekl." (Srov. Mt 26:20-25) Evangelista Jan k tomu dodává:

Učedníci se dívali jeden na druhého v nejistotě, o kom to mluví. Jeden z učedníků, kterého Ježíš miloval, byl u stolu po jeho boku. Na toho se Šimon obrátil a řekl: "Zeptej se, o kom to mluví!"

Ten učedník se naklonil těsně k Ježíšovi a zeptal se: "Pane, kdo to je?"

Ježíš odpověděl: "Je to ten pro koho omočím tuto skývu chleba a podám mu ji."

Omočil tedy skývu, vzal ji a dal Jidášovi Iškariotskému, synu Šimonovu.

Tehdy, po té skývě vstoupil do něho satan." (J 13:22-27)

Vyjdu-li v zimě s mokrou hlavou ven, riskuji - otevírám dveře - virům, které poletují vzduchem. Nemám-li ochranu proti virům v počítači, je to podobné. Nejsem-li k sobě a druhým upřímný, otevírám se přetvářce a odsuzuji se k životu ve lži. Neumím-li přiznat chybu a smířit se s druhým, zavírám si dveře k odpuštění a k pokoji.

Ježíš nám ale nabízí pomoc. Může nám být odpuštěno, pošramocené nebo umřelé vztahy lze oživit. Chybu nám Bůh pomůže spravit. Co je pro nás nezvratné, je zvrátané pro Boha. Cestu k nápravě známe.⁶²⁰

Tuto službu máme také poskytovat dětem. Máme jim na svých chybách ukazovat, že se dá všechno nějak napravit (s pomocí Boží). Tak nám to ukázali apoštolové. Máme na paměti důležitou Ježíšovu větu: „Petře, já jsem za tebe prosil, aby tvá víra neochabla, a ty jednou po svém obrácení posiluj své bratry. (Lk 22:32) A sv. Petr kudy chodil, tudy posiloval lidi, že když bylo odpuštěno jemu, bude odpuštěno i jim.

Přiznat chybu, omluvit se není slabost, ale poctivý a odpovědný krok k nápravě. Kde jinde by děti tuto možnost mohli vidět než doma. Od politiků těžko. Naposledy přiznal svou chybu Günter Grass (byl příslušníkem SS).

Platí: „Podle svých slov budeš ospravedlněn a podle svých slov odsouzen.“ (Mt 12:37)

Duch není vidět, říká Ježíš Nikodémovi, ale lze vidět, co způsobí.⁶²¹

Nelze vidět, jak vítr proudí, ale vidíme kde a kam odnáší listí, klobouk nebo střechu, ale pozemskými očima nemůžeme vidět Boha ani Ducha sv. (jen Ježíše). Ale můžeme vidět, co Duch působí: smíření porozumění, odpuštění ...

V nás může vládnout Ježíšův Duch, můžeme vonět po Bohu jako Abrahám, Mojžíš a Eliáš.

Duch v nás může probudit velikou touhu Bohu rozumět a spolupracovat s ním.

Známe Ježíšovo slovo:

„Proste, a bude vám dáno; hledejte, a naleznete; tlučte, a bude vám otevřeno. Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu bude otevřeno. Což je mezi vámi otec, který by dal svému synu hada, když ho prosí o rybu? Nebo by mu dal štíra, když ho prosí o vejce? Jestliže tedy vy, ač jste zlí, umíte svým dětem dávat dobré dary, **čím spíše váš Otec z nebe dá Ducha svatého těm, kdo ho o to prosí!**“ (Lk 11:9-13)

2006

2. neděle velikonoční Sk 4:32-35 1 J 5:1-6 J 20:19-31 23. dubna 2006

620 Pravím vám: Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevejdete do království nebeského.

Slyšeli jste, že bylo řečeno otcům: Nezabiješ! Kdo by zabil, bude vydán soudu.

Já však pravím, že již ten, kdo se hněvá na svého bratra, bude vydán soudu; kdo snižuje svého bratra, bude vydán radě; kdo svého bratra zatracuje, propadne ohnivému peklu.

Přinášíš-li tedy svůj dar na oltář a tam se rozpomeněš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem; potom teprve přijd' a přines svůj dar. Dohodni se svým protivníkem včas, dokud jsi na cestě k soudu, aby tě neodevzdal soudci a soudce žalářníkovi a byl bys uvržen do vězení. Amen, pravím ti, že odtud nevyjdeš, dokud nezaplatíš do posledního halěře. (Mt 5:20-26)

621 Vítr vane kam chce, jeho zvuk slyšíš, ale nevíš, odkud přichází a kam směřuje. Tak je to s každým, kdo se narodil z Ducha. (J 3:8)

1. čtení by stálo za promyšlení. Dva tisíce let čteme tato slova o poměrech v prvotní církvi. Křesťané žili ve společenství podle Ježíšových představ – podle modelu rodiny. Jedno srdce, jedno myšlení, řešení sociálních otázek. (Až později byl přijat jiný – hierarchický model římského státu).

Už starozákonní řešení sociálních otázek bylo na vysoké úrovni. V milostivém létě (každých 50 let) se pozemky a domy vracely původním majitelům. Nemohly vznikat velkostatky a nemohlo dojít k trvalému zbídačení dolní vrstvy obyvatel.

V milostivém létě byli propouštěni otroci (židovští otroci byli propouštěni každých sedm let). Sociální pomoc např. paběrkováním na polích, v sadech a vinicích, atd.

Feudalismus pokládáme za kdovíjak křesťanskou dobu. Porovnejme poměry s prvotní církvi. Nevolnictví, proletariát, školy jen pro hrstku lidí, za to příliš mnoho honosných kostelů...

Nedivme se, že Bůh vyslovuje nejrůznějšími způsoby svou nespokojenost s naším způsobem života. Církev měla řešit sociální otázky a neřešila je. Kde zůstala úroveň prvních křesťanů?

Skutečné bohatství společnosti nespočívá v pokladech bohatců, ale v bohatství každé rodiny a každého člověka. Dnes bychom třeba řekli v minimální mzdě a sociální pomoci potřebným. Měl Ježíš promyšlené tyto otázky? Našli bychom je v evangeliích? Jsou to názory utopické?

Jsme překvapeni, že nikdo z učedníků nečekal vzkříšení. Ježíš je musel přesvědčovat, že nevidí strašidlo, ale jeho.

My si Ježíšovo vzkříšení nemůžeme osahat, ale nepřehlédněme, že apoštolové nebyli lidé lehkověrní.

Pro naše poučení je dobré si všimnout, jak se který učedník zachoval vůči vzkříšení. Dnes je řeč o Tomášovi.

„Blahoslavení, kteří neviděli, a přesto uvěřili“, neznamená, blahoslavení, kteří věří hned tomu, když jim někdo něco řekne (např. „Ježíš vstal z mrtvých“ nebo dožil se v Indii 90 let).

Platí to přesně naopak. „Blahoslavený, který se ptá a hledá, aby mohl této zprávě dát za pravdu“.

Nedávno jsme si připomínali Ježíšovu radu, že staré a nové nejde dohromady. „*Nikdo nepřišívá záplatu z neseprané látky na starý šat, jinak se ten přišitý kus vytrhne, nové od starého, a díra bude ještě větší. A nikdo nedává mladé víno do starých měchů, jinak víno roztrhne měchy a měchy i víno přijdou nazmar. Nové víno do nových měchů!*“ (Mk 2:21-22)

Nelze míchat v matematice desítkovou a dvojkovou soustavu, na šroub s whitworthovým závitem nelze našroubovat matku s metrickým závitem. Na silnicích se jezdí, buď vpravo, nebo vlevo.

V počítači nelze míchat programy: 602 a Word, atd.

Ježíšovy učedníky v náboženství učili (jako všechny kluky) rabíni. Ti vykládali vedle Písma i své rozumy.

Ježíš staví na Slovu Božím, na Písmu. „*Amen, pravím vám: Dokud nepomine nebe a země, nepomine ani jediné písmenko ani jediná čárka ze Zákona, dokud se všechno nestane.*“ (Mt 5:18)

Tomáš byl (mimo své veliké kvality) těžkopádným učedníkem. Nejvíce zůstal trčet ve starých – rabínských názorech.

Skálopevně věřil tomu, co slyšel o Mesiáši od pana rabína, a když mu učedníci říkali: „Tomáši, Ježíš vstal z mrtvých“, rázně je odbyl. „S tím na mně nechoďte. Na to vám neskočím. To bych si na toho vašeho vzkříšeného musel sáhnout.“

Jeho tvrzení není: „Já si chci ověřit to, co říkáte“.

Tomáš apoštoly odmítá: „Já se s vámi o tom nebudu bavit“.

Ježíš nežádá slepou víru. Naopak, vede nás ke kritičnosti.

Psychicky pružný člověk přece řekne: „Jakým právem rabíni vykládali o Mesiášovi, že je nezranitelný v boji, a že začne svoji činnost vyhlášením boje proti Římanům, když podle proroků má přijít napřed náboženská reforma a soud nad Židy“? (Např. prorok Malachiáš říká: „I vstoupí nenadále do svého chrámu Pán, kterého hledáte, posel smlouvy, po němž toužíte. Opravdu přijde, praví Hospodin zástupů. Kdo však snese den jeho příchodu? Kdo obstojí, až se on ukáže? Bude jako oheň taviče, jako louh těch, kdo bělí plátno. Tavič usedne a pročistí stříbro, pročistí syny Léviho a přetaví je jako zlato a stříbro. Mal 3:1-3)

Podle Ježíše je ideálem ptát se.

Když Ježíš, ještě za svého pozemského života, říkal: „Pojďme do Jeruzaléma, tam budu zabit“, tak i Petr a Jan i ostatní říkají, kdepak, to není pravda, Mesiáš bude v Jeruzaléme korunován a vyhlásí Římanům válku.

Apoštolové odmítají Ježíšovo tvrzení podle ustálených rabínských schémat o Mesiáši.

Proč neřekli: „Ježíši, ty mluvíš jinak než naši učitelé náboženství. Můžeš to zdůvodnit?“

A Ježíš by řekl, ano a citoval by jim biblická místa, ve kterých je řeč o utrpení a smrti božího služebníka.

Pochybovači by poradil: „Když nevěříš, běž se zeptat rabína, co řekne třeba na toto nebo ono místo z proroků“.

A za týden, dva, by pochybovači přišli a řekli by: „Ježíši, ti rabíni vůbec nerozumí Písmu. Vůbec nejsou schopni číst Bibli. My jsme mysleli, že jsou to studovaní lidé a oni tu Bibli neznají.“

A celý vývoj dějin Židovského národa, včetně Jeruzalémského chrámu, včetně pogromů na Židy (i za Hitlera), by probíhal jinak.

Jenže apoštolové takto nejednali.

Po smrti Ježíšově se probrali Petr a Jan, kterým stačil prázdný hrob. Probral se Kleofáš a ještě jeden, který byl ochoten pustit se do řeči s cizincem, s neznámým člověkem, který jim říká: „Vždyť přece je to psáno v Písmu...“

„Co? V Písmu je psáno něco o smrti Mesiáše?“

„Ano! Já vám to ukážu, jestli chcete.“

„No, to nás ohromně zajímá. Buď tak laskav a vysvětli nám to, my už ničemu nerozumíme.“

Nikdo z ostatních apoštolů nechce přijmout Petrovu a Janovu argumentaci o uklizeném hrobu, nikdo z nich nechce přijmout Kleofášovu argumentaci o tom, co jim říkal ten „cizinec“ - JAK JIM OTEVŘEL MYSL.

A tak se objevuje Ježíš, a apoštolové si myslí, že je to strašidlo. Mají z Ježíše strach. A Ježíš jim OTVÍRÁ MYSL... (u toho se zastavíme jindy). U této události Tomáš není.

Po Tomášově návratu chtějí apoštolové Tomáše potěšit.

„Dejte mi pokoj.“

Říkají mu Petrovu argumentaci, Kleofáš mu říká o rozhovoru s „cizincem“, ostatní říkají Tomášovi, vždyť my jsme viděli Ježíše na vlastní oči.

Jenže Tomáš odmítá dál. Tak mu říkají: „Dobrá, jsme blázni, jako ty ženské. Ale, tak si pojďme projít místa v Písmu, která nám byla osvětlena (vzkříšeným Ježíšem). Ověř si to.“

Jenže Tomáš je psychicky nepružný, setrvává na rabínských výkladech o Mesiáši, která se učil v náboženství. Rabínskému povídání (rabínské tradici) dává přednost před Písmem.

Apoštolé trpěli stejným zatížením. I oni dávají v některých věcech přednost, větší váhu rabínské nauce, než tomu, co říká Ježíš. U Tomáše to přetrvává nejvíce ze všech apoštolů.

Ježíši se podařilo rozbít staré myšlení apoštolů (Nikodéma a dalších) až ukřižováním. Proto „musel“ být Ježíš ukřižován. Dříve Ježíšovi nevěřili. Před ukřižováním tvrdili: „Ježíši, nezlob se, ty tomu nerozumíš.“

„Blahoslavení, kteří neviděli a uvěřili“, neznamená: „sláva těm, kteří uvěří bez ověřování“, ale naopak: „blahoslavení pružní duchem, kteří se dokáží zamyslet nad slovy Písma“.

Ježíš říká - blahopřeji každému, kdo se snaží porozumět Písmu a nezůstává ve slepém, stádovitém opakování toho, „co nás pan rabín učil v náboženství“.

Na případu Tomáše se můžeme poučit, jeho chybu nemusíme opakovat. A sv. apoštol Tomáš je úžasný, že sám o své chybě vyprávěl a dovolil, aby byla zveřejněna pro všechny časy – pro poučení nových učedníků Ježíšových. – To je velká úroveň a známka osvícení, když někdo veřejně uzná své chyby pro poučení druhých.

Některé věci si potřebujeme znovu a znovu připomínat, neboť být dobrým učedníkem Ježíšovým je nejen krásné, ale vyžaduje vysokou úroveň kritického myšlení o sobě. Jen ten, kdo stoupá, někam vystoupí.

Na Janově evangeliu je mnoho vzácného a jedinečného.

U synoptiků (evangelistů Matouše, Marka a Lukáše) je např. velice pečlivě vylíčen průběh Poslední večeře (ustanovení Svátosti Oltářní, by řekla některá teologie).

Jan nelíčí průběh, ale zato velice pečlivě popisuje význam Večeře Páně, k čemu má sloužit, a jak funguje – to u synoptiků nenajdeme.

Rozdíly v popisech evangelií jsou velice užitečné. Jan líčí některé situace do veliké hloubky. To, co ostatní evangelisté vzali „zkrátka“, to doplňuje detailně Jan. Ale řadu událostí, které jsou u jiných evangelistů popsány, Jan vůbec neuvádí.

Neměli bychom přehlédnout Janovo hluboké porozumění Ježíši. Ne nadarmo je „miláčkem Páně“ (přes svou horkokrevnou povahu, „hrr jednání“ a jistou nesnášlivost – Jan rozhodně není nepolíbeným, líbezným a nevinným mladíčkem).

Jan nejvíce porozuměl Ježíši. Porozuměl Ježíšovu způsobu vyučování. Zakusil na sobě, jak je účinná. Proto i nás k Ježíšově metodě – kladení otázek – vede.

Blahoslavený, který se ptá a nespokojí se jen s holou odpovědí, blahoslavený, která hledá porozumění.

Jan nám pomůže, abychom Ježíši porozuměli. Abychom např. věděli, PROČ jdeme ke stolu Páně.

Blahoslavený, který se ptá ...

3. neděle velikonoční

2018

3. neděle velikonoční Sk 3:13-19 1 J 2:1-5a Lk 24:35-48 15. dubna 2018

„Pane, řekni jen slovo a má duše bude uzdravena,“ říkáme při každém slavení Večeře Páně. Proč to říkáme a nakolik ta slova míníme vážně? Bez zodpovězení této otázky nemá smysl pokračovat ve čtení. Chceme, aby Ježíš nás svým slovem živil (k novému životu), očišťoval a uzdravoval?

K prvnímu čtení.

Co byste řekli slovům: „Vám se líbí prezidentská milost udělená vrahu Kajínkovi.

Vy, kteří jste v padesátých letech v továrnách a ve školách podepisovali petice za tvrdé odsouzení „nepřátel státu“, a vy, kteří jste popravili Miladu Horákovu a další desítky nevinných lidí jste to udělali z nevědomosti.“

Jak rozumíme slovům: „Bůh to však dopustil, aby se splnilo, co bylo v Písmu předem napsáno.“? ⁶²²

Jak vám ve druhém čtení zní: „Ježíš ukřižovaný je smírnou obětí za naše hříchy.“?

Josef Kordík porovnal originál s naším překladem. V originále stojí:

„oslavil svého syna Ježíše“ (ne služebníka)

„obraťte se, změňte své myšlení a jednání“ (nikoliv: dejte se na pokání).

V druhém čtení:

„On je smíření za naše hříchy“ (nikoliv: smírnou obětí).

Znovu k prvnímu čtení.

Učedníci zkoumali, zda mohou chromého prosebníka uzdravit.

Jako nás zajímají podmínky k získání grantu nebo dotace, tak učedníky i nás zajímají podmínky k uzdravení nebo zázraku.

Učedníci viděli, že Ježíš neuzdravoval všechny prosebníky. Zřejmě zkoumali, podle jakého klíče Ježíš uzdravoval. Zřejmě s Ježíšem už někdy na začátku probírali jeho „primitivní kázání“ ⁶²³ a ptali se, proč Eliáš a Elizeus pomohli jen dvěma lidem (a to ještě pohanům).

Vzpomínáte, co jsme si říkali o Ježíšových slovech matce na svatbě v Káni Galilejské: „Ještě nepřišla má hodina.“? ⁶²⁴

Co říkáte svým dětem o podmínkách k uzdravení?

Není jednoduché v církvi takové otázky otevírat.

Kdo nevydrží tlak otázek, ten se mnoho nedozví. Buď od nich utíká, nebo se uchyluje k náboženským frázím nebo analgetikům: „To je milost, to je tajemství, Bohu do karet nevidíme...“

622 Napsal Bůh scénář k Ježíšovu životu mezi námi a vybral „osoby a obsazení“?

Museli představitelé rolí dodržovat předepsaný scénář?

623 Mnoho vdov bylo v Izraeli za dnů Eliášových, kdy se zavřelo nebe na tři a půl roku a na celou zemi přišel veliký hlad. A k žádné z nich nebyl Eliáš poslán, nýbrž jen k oné vdově do Sarepty v zemi sidonské. A mnoho malomocných bylo v Izraeli za proroka Elizea, a žádný z nich nebyl očištěn, jen syrský Naman. (Lk 4:25-27)

624 „Ještě nejsou vytvořeny podmínky.“

Ale Ježíš nám své karty na stůl vyložil. (Nebo snad nevyložil? Je horší nebo záhadnější než stát a instituce, které podmínky ke grantům a dotacím zveřejňují?)
Ježíšovy učedníky ty podmínky k uzdravení zajímaly. (Jinak by nemohli dar uzdravování dostat.)

Sneseme další otázku? (I ta souvisí s uzdravováním.)

Je dobré si porovnat rozdíl mezi Petrovu řečí k lidu a jeho řečí k velekněžím.⁶²⁵

(Ledaskdo se v Petrově jednání můžeme najít. Je snadnější kritizovat podřízené než nadřízené.)

Proč byl Petr měkčí na ty, kteří se podíleli na Ježíšově vraždě než na Ananiáše a Safiru?
Nemusíme být právníky, abychom oba případy mohli posoudit.
Jáhen Štěpán mluvil k vrchnosti odvážněji než apoštol Petr. (Skt 7:11. 51-54)

K evangeliu.

Bohu jsme vděční za pozvání k dotváření světa a za jeho vyučování.

(Ukazuje nám, jak budovat dobré vztahy.

Schopnost učit se, otevřenost pro další poznání, ochota získávat nové dovednosti a vymýšlet další zlepšení ... – to vše je službou životu.)

Ježíš navíc po svém vzkříšení učedníkům „otevíral mysl“.

Někteří učitelé své učedníky a studenty shazují a ponižují je ... Ale jsou učitelé, kteří se nad své svěřence nepovyšují, s radostí jim objevují nové obzory.

Učedníci nazývali Ježíše: „Rabbi – Učíteli“ (u nás ponejvíce překládáno jako Mistr).

Také učedníci a studenti jsou dvojího druhu. Jedni žízní po poznání, jiní mají jiné zájmy a další skupina si myslí, že už všechno znají (mezi bohoslovci, kněžími i návštěvníky bohoslužeb jich je víc než dost).

Nemálo jich bylo v synagogách Ježíšovy doby.

„Ježíši, co to vykládáš o Mesiáši, že by měl být zavražděn ..., já jsem ve 13 letech absolvoval *bar micva* s vyznamenáním!“

„Já jsem vystudoval rabínskou školu s pochvalou“, odporoval Ježíši jiný.

„Já jsem velekněz a ty jsi laik.“⁶²⁶

625 V některých církvích stále autority kopírují dávné světské vládce a svou moc nad druhými prosazují i skrze tituly, šperky, oblečení, erby, honosnějšími dopravními prostředky, bydlením v palácích, předními sedadly (nejen na hostinách). Psychologie potvrzuje, že Ježíš neuspořádal svůj lid hierarchicky, ale jako rodinu (srov. Mt 23:6-15).

V mnoha církvích nebo rodinách nejsou pro svobodné hledání pravdy (a pokrok) vytvořeny podmínky. Naopak, ti kteří se ozvou, jsou kaceřováni (srov. J 18:19-23) Vrchnost obvykle vybízí k pokoře jen poddané, sama si obyčejně otázky na tělo neklade.

„Synagoga“ (lid boží) Ježíšovy doby se stala neplodnou (neuzdravovala), stala se institucí žijící pro sebe.

Ježíš a jeho parta nechránili sebe, proto byli schopni uzdravovat druhé.

Ale i „církev“ může o svou plodnost přijít (stane-li se institucí hájící sebe sama, stane-li se pevností s hradbami a střílnami). Proto nás Ježíš důrazně varuje po dychtění po moci a slávě.

626 To se stále opakuje „Já jsem o vás mnoho slyšel, ale nic dobrého. Já jsem pravověrný katolík“ spílal nám ošklivě nedávno kostelník litoměřické katedrály.

„Pane faráři, co to v kázání říkáte za nesmysly, já mám katechetický kurz.“

„Já jsem měla jedničku z náboženství a vysvědčení s vyznamenáním.“

„Já mám doktorát z teologie.“

„Já mám doktorát z církevního práva.“

„Hlavně na mě nechoďte s Písmem svatým“, vyjel vysoký vatikánský prelát na předního teologa.

I Ježíšovi učedníci někdy svému Učiteli odporovali: „Ježíši, proč by měl být Mesiáš zavražděn? Ty tomu nerozumíš, my jsme se v náboženství učili, že Mesiáš vyžene okupanty!“

Až po vraždě Ježíše konečně řekli: „Ježíši, my už ničemu nerozumíme.“

Až tehdy jim Ježíš mohl „otevřít mysl“, až tehdy mu byli schopní naslouchat. (To je pro nás velice poučné, kolikrát nenasloucháme tomu, co nám někdo říká, protože „my přece víme, jak je to správné“.

Vzpomínáte na kázání Jana Baptisty: „Připravte v sobě Bohu cestu, aby se k vám mohl dostat, odstraňte v sobě překážky a doplňte si nutné poznání o Bohu.“?

Na 5. neděli velikonoční uslyšíme, že jsme čištěni slovem božím. (J 15:1n)

V horském vyučování Ježíš řekl: „Blahopřeji těm, kteří mají čisté srdce, neboť oni uží Boha.“ (Mt 5:8)

(Apoštol Tomáš i po vzkříšení Ježíše trucoval, odmítal si z Písma ověřovat důvody Ježíšovy smrti.)

2015

3. neděle velikonoční Sk 3:13-19 1 Jan 2:1-5a Lk 24:35-48 19. dubna 2015

Ptal jsem se mládeže: „Nakolik si můžeme být jistí Ježíšovým zmrtvýchvstáním?“

Pomůžeme my, rodiče a dospělí, dětem, aby se v životě uměli na Vzkříšeného spolehnout?

Je třeba o tom v rodinách mluvit.⁶²⁷

Se vzkříšením nemáme žádnou osobní zkušenost. Jak si po dvou tisíciletích ověřit hodnověrnost zprávy apoštolů?

Hodí se nám, že apoštolové vzkříšení Ježíše nečekali a Ježíš je pracně přesvědčoval.

Přiznat se k Ježíši po jeho ukřižování bylo nebezpečné. Však za to byli nejen apoštolové mučeni (většinou až k smrti).

(Nechat se pokřtít, být křesťanem, může být někde i dnes nebezpečné. Bránit hodnoty člověka – darované nám Bohem – nemusí být ani v době míru snadné.)

Ověřit si hodnověrnost apoštolů lze i dnes.

Přiznejme si, že jsme se zřekli svědectví znamení božích (např. uzdravování) ...

Ale můžeme si na svém životě ověřit, že Ježíšova životní moudrost a jeho přístup k člověku přinášejí velkou noblesu a krásu. (Kde je větší kultura soužití?)

Velebněz měl větší autoritu než papež. Jeho prohlášení Ježíše za kacíře mělo obrovskou váhu, zpochybnit tvrzení velekněze nebylo snadné.⁶²⁸

627 Židé dvakrát denně říkají modlitbu „Slyš, Izraeli, kdekoliv a kdykoliv budeš rád svým synům vyprávět, v čem je Hospodin Jedinečný ...“ („Čeho je srdce plné, tím ústa přetékaají.“)

Nestačí jen Ježíšovu vzkříšení přitakat (satan ví, že Ježíš z mrtvých vstal, ale ...).

628 Vzpomeňme na příběh Zuzany z knihy proroka Daniela (z deuterokanonické části knihy). Zuzana byla velice oblíbená, ale lidi úplně ochromilo nařčení od dvou nejvyšších soudců (volených lidem) z cizoložství Zuzany.

(Je nutné, aby tvrzení autority bylo přezkoumatelné nezávislým soudem.)

Jako současný příklad připomínám nařčení trnavského arcibiskupa Róberta Bezáka a jeho suspendování. Mnoho církevních funkcionářů a věřících sklopilo uši před rozhodnutím vysokých vatikánských úředníků ohánějících se podpisem Benedikta XVI. Ani jeden ze slovenských biskupů se Bezáka nezastal. Když jsme

Ježíš nás varoval před nebezpečnými lidmi („vlky, čubkami, sviněmi a zmijemi“ – to nebyly nadávky, ale diagnóza určitých lidí), koho tím myslel?
Ukázalo se, že „vlkem v rouše beránčím“ byl velekněz.⁶²⁹

Ježíš je odpovědný „za ty, které k sobě připoutal“. Vyhledal zklamané a našťvané učedníky, když jejich důvěra v Mistra havarovala a pomohl jim dostat se (z propasti) „na pevnou cestu“.
Učedníci si nevyčítali jen svoje selhání, ale zřejmě byli našťvaní i na Ježíše.⁶³⁰

Všimněme si, že my starší jsme příliš zvyklí „svým“ autoritám slepě důvěřovat a jak je to druhým nebezpečné.⁶³¹
Je strašné jak snadno jsme ochotni se přidávat ke štěkající smečce štvoucí toho, na koho autorita ukáže prstem.

Poznáváme se také v Petrovi, když na veřejnosti omlouvá hřích velekněží: „Vy jste to udělali z nevědomosti ...“
Je to pravda? Copak Ježíšovo ukřižování nebylo záměrnou a úkladnou justiční vraždou?⁶³²

my pouze žádali možnost, aby byl R. Bezák vyslechnut a jeho nařčení bylo spravedlivě posouzeno, byli jsme od mnohých pomlouváni a označováni za škůdce církve. (Navždy si ponese nálepkou buřičů.)

629 Slovo autority má velkou váhu. Svést lidi z pravé cesty a poštvat je proti nevinnému, patří mezi největší hříchy.

630 „Jak mohl Ježíš dopustit takový krach? Vítězství bylo nadosah. Proč byl tak tvrdohlavý? Nenechal si poradit, byl špatný politik, nebyl diplomat. Dráždil lidi víc, než bylo zdrávo.

Jak to Bůh mohl dopustit? ...

Apoštolové samozřejmě byli našťvaní i na velekněze. „Ježíš před nimi varoval, ale přepočítal se. Koho z nás by napadlo, že zlikvidují nevinného. Nikdy se nestalo, že by církevní soud souhlasil s ukřižováním žida. Ježíš proradnost Kaifáše podcenil. Takové a jiné pocity mohli Ježíšovi učedníci mít.

631 Mladí naopak často neuznávají žádnou autoritou. Špatné autority k této krizi autorit ovšem přispěly – tak rozumíme hříchu pohoršení.

632 Jestli se ukáže, že se R. Bezák vážně neprovinil, jsem zvědav, jak bude rehabilitován. Všimněte si, že se už říká: „Na Slovensko se Bezák vrátit nemůže.“

Pokud se prokáže jeho nevina, nemůže se už vrátit do své diecéze?

(Pokud se prokáže, že je Bezák nevinný, necht' je jeho nástupce poslán jinam (Bezáka se nezastal, neosvědčil svůj charakter a přijal službu arcibiskupa za podezřelých okolností).

Nechci předcházet šetření Bezákovy viny, říkám to jen proto, abychom si porovnávali své představy o spravedlnosti a nápravě nespravedlností.)

V církevním žargonu se říká, že farnost je faráři svěřena jako manželka, a biskupovi je svěřena diecéze jako manželka. Byla Bezáková „svatba s trnavskou diecézí“ neplatná?

Právem naříkáme, že stát jen trestá provinilce, ale křivdy a nespravedlnosti napravit neumí.

Zatím církev v obnově spravedlnosti dobrý příklad světu nedávala. Jako stát spíše chrání pachatele a oběti vyzývá k odpuštění zločinům.

Proč by se nemohl Bezák vrátit do Trnavy? Pokud se mu viníci omluví, určitě by jim Bezák odpustil a mohl s nimi spolupracovat.

Je naopak možné, aby pomlouvači bez pravého pokání mohli sloužit v církvi?

Na vlastní oči vidíme, jak ti, co si nepřiznali viny z komunistické doby, dál škodí (ve společnosti i v církvi).

Zůstávají nebezpečnými vlky v rouše beránčím.

Jen obnovená spravedlnost může do slovenských kostelů vrátit ty, kteří byli nespravedlností zraněni na duši.

Naše nezdravé sebevědomí (Ježíšových učedníků nebo nástupců apoštolů) vůči nesprávnému jednání autority svědčí o naší zbabělosti a nezdravé úctě k mocným. Nevíme, co znamená prorocká služba.

Hájit boží věc ve světě – i třeba proti nesprávnému jednání autority – není drzostí nebo buřičstvím. Ježíš byl laskavý, spravedlivý a milosrdný jako niko jiný, ale statečně hájil lidi a úmysly Boží, zastával se těch, kterým bylo křivděno. To je prorocká služba (ne nějaké věštění nebo předpovídání budoucnosti). Ježíš byl největším prorokem.

(Římský biskup František genocidu Arménů nazval genocidou, i když se to mnohým mocným nelíbí.)

Daniel se zastal spravedlivé Zuzany, Ježíš se zastal cizoložnice.

Ale Ježíše se při jeho procesu nezastal nikdo.

Necht' zvedne ruku ten, kdo si myslí, že by při Ježíšově procesu vystoupil na jeho obhajobu. ⁶³³

Apoštolové nám v biblických čteních ukazují, jak a čím nás Ježíš uzdravuje z našich hříchů, z pýchy, zbabělosti a dalších nectností.

Před týdnem jsme v 2. čtení (1 J 5:1-6) slyšeli: „Ježíš k nám přišel skrze vodu a krev.“

Jan Baptista říkal: „Já jsem vás ponořovat do vody, Mesiáš vás bude ponořovat do Ducha a do ohně.“

Janovo ponoření do vody (Jordánu) představuje životní nutnost přiznání si hříchů a prosbu o pomoc Boží proti zlu. (Ježíš závažnost „Janova ponoření“ pro nás potvrdil tím, že se sám do Jordánu nechal Janem ponořit – ač sám ohrožen hříchem nebyl.)

Ježíš nás ponořuje do Ducha (krev je v Bibli jedním z obrazů pro Ducha). Ježíš nám dává svého Ducha. S ponořeným kamenem se nic nestane, ale porézní věc nasaje, nasákne tekutinou, změní se. S dítětem vloženým do náruče rodiče se také něco stane. Uklidní se, přestane se bát, usměje se, získá novou dávku odvahy k životu ...

Potřebujeme se nořit do Boží náruče, nechávat se prostupovat božím Duchem, potřebujeme pít Ježíšovu krev (transfúzi Ducha).

To jsou srozumitelné obrazy pro pochopení Ježíšových darů a jeho pomoci.

Ježíš si nás získal svou obětavostí až na krev. (Náboženští guruové až příliš často touží po slávě, obdivu a moci. Za koho jsou ochotni vykrváčet?)

Ježíš nám přichází na pomoc a chce nás obdarovat jiným duchem, než jaký nabízí svět a lidé.

V 1. čtení této neděle apoštol Petr připomíná: „...proroci nám oznámili, že boží Pomazaný *musí* trpět.

O významu „*musí*“ jsme mnohokrát mluvili. ⁶³⁴

633 Slovenští biskupové se dříve s R. Bezákem při bohoslužbách zdravili pozdravením pokoje, společně s ním „jedli a pili“ u Ježíšova Stolu, ale později se R. Bezáka nezastali (možná se někteří proti němu dokonce spikli). Nikdo z nich mu po suspensi ani nezatelefonoval.

(Všimli jste si, že teď, když František Bezáka přijal, slovenští biskupové děkovali papežovi, že je to potěšilo a že přijmou každé jeho rozhodnutí?)

634 Mnoho židů v druhé světové válce „muselo“ vylézt komínem, aby si stará křesťanská Evropa dokázala přiznat, jak je nemocná nesnášenlivostí, antisemitismem a rasismem. Dřív by si to skoro nikdo z dobrých křesťanů nepřiznal.

A církev se až třicet let po genocidě židů (jako obvykle se zpožděním) na Velký pátek přestala modlit za proradné židy.

(V modlitbách na Velký pátek uznáváme svou vinu na smrti Ježíše, ale svou vinu na smrti Ježíšových bratří židovských i nežidovských – od Ježíšovy smrti do dneška – neuznáváme a nekajeme se.)

Ve 2. čtení je důležité si dát pozor na slova: „Ježíš je smírnou obětí za naše hříchy.“
Jen malinko k tomu něco připomenu. Potkal mě jeden známý svědek Jehovův (lidem na ulici obdivuhodně svědčí o Bohu). Občas přijde s nějakou biblickou otázkou, je schopen dlouho naslouchat.

Bere slovo o zástupné oběti doslova. Ptal jsem se ho, jak může někdo na sebe vzít viny třeba jen za Osvětim? Jak by byla spravedlnost obnovena? Krev za krev? Smrt za smrt? Kolikrát bychom třeba Hitlera museli mučit až na práh smrti, pak ho vyléčit a mučit znova ... a znova?

Mohl by Bůh se spravedlivým Ježíšem jednat jako s viníkem? Bylo by to vůči Ježíšovi spravedlivé? Copak není Bůh suverénem, který může kajícímu odpustit trest?

Copak nebylo odpuštěno bratrům Josefa, když se káli ze svého zločinu?

Nebylo snad odpuštěno králi Davidovi, když se kál z řady hrdelních zločinů? Atd. Bůh dávno před Ježíšem mnoha provinilcům odpustil, neboť je milosrdný a nerajtuje na trestu do poslední nitky a poslední kapky krve.

I Ježíš odpouštěl hříchy už před svým ukřižováním.

Jak se vám daří vysvětlovat vašim dětem a vnukům „smírnou obětí“?

Při Večeři Páně po Ježíšových slovech nad chlebem a vínem:

zvěstujeme Ježíšovu obětavou lásku až na smrt,

vyznáváme Ježíšovo vzkříšení,

a hlásíme se k těm, kteří se snaží přispět k Ježíšově druhému příchodu – aby nastal co nejdříve. (Abychom my a co nejvíce lidí přijalo – svým způsobem života – Ježíše za svého Bratra a Pána.)

Vyznávání a zvěstování je náš prvořadý úkol. (Proto při těchto slovech máme při mši stát – což je postoj pohotovosti a ochoty.)

Vážíme si toho, že nám Ježíš tuto cennou službu svěřil. Ani v tom nejsme odkázáni jen na své síly.

Ježíš nás u svého Stolu pokaždé vyučuje své moudrosti, vine nás na své srdce, uzdravuje nás a napájí, naplňuje nás svým Duchem.

2012

3. neděle velikonoční Sk 3:13-15. 17-19 1 J 2:1-5a Lk 24:35-48 22. dubna 2012

Proč Petr omlouval Ježíšovy protivníky: „... vím, že jste to udělali z nevědomosti ...“?

Z jaké nevědomosti? Cožpak se Ježíš málo snažil ukázat, že přichází od Boha? To ti, co zamordovali Ježíše, byli bez viny?

Jsem dalek toho, abych tvrdě soudil, spíš mi Petrův přístup nastavuje zrcadlo vlastní zbabělosti.

V jednání s funkcionáři mívám mnohem menší kuráž než s lidmi dole.⁶³⁵

O něco později se ale apoštolové už odvážili velebnějším říci: „Boha je třeba poslouchat, ne lidi!“ (Srov. Sk 5:17-33)

Odvážít se poslušnosti Bohu není ovšem jednoduché.

635 I já jsem byl vychováván k poslušnosti: „Poslušnost je první ctnost.“ Rozuměj, poslušnost vůči představeným! „Skrze ně přichází boží vůle.“

Dříve byla poslušnost postavena na systému vrchnosti (světské a církevní). Novodobě se k poslušnosti podřízených využívá oslovení představených „Otče“, „Matko představená“. (Přesto, že si to Ježíš nepřeje – moc dobře rozumí psychologii).

(Podobně není jednoduché pokorně a poctivě hledat porozumění smyslu Božích slov. Občas se pak dostaneme do pozice, kdy si říkáme: „Jsem blázen já nebo ten druhý?“.)

Evangelium se vrací k večeru první neděle Ježíšova vzkříšení.

Nad slovem o vzkříšení bděli Ježíšovi nepřátelé (vojenská stráž u hrobu).⁶³⁶

Apoštolové se přiznávají, že slovo svého Mistra: „Třetího dne Mesiáš vstane“, vyhodili na smetiště. Vzpomeňme na debatu o vzkříšení tří nejlepších apoštolů při sestupu z Hory Proměnění. („Přikázal jim, aby nikomu nevypravovali, co viděli, dokud Syn člověka nevstane z mrtvých. To slovo je zaujalo a společně rozebírali, co to znamená vstát z mrtvých.“ Mk 9:9-10)

S minulostí se nic dělat nedá, ale já si chci dávat pozor, abych Ježíšova slova, kterým ještě nerozumím, nepřehlížel.

Nepřidávám se ke kazatelům tvrdícím, že zážitek Proměnění Páně měl posílit učedníky ve chvíli Ježíšovy poprav. Ježíš nic takového učedníkům nevyčítal. Nepřišel po vzkříšení v doprovodu hodnověrných svědků Mojžíše a Eliáše. (Ještě by si mysleli, že místo jednoho strašidla přišli strašidla tři. „Zděsili se, že vidí ducha.“)

Ježíš se neodvolával na zázrak Proměnění, ale vysvětloval učedníkům Písmo. Až když konečně řekli: „My už ničemu nerozumíme“, mohl jim „otevřít mysl“. Šok ukřižování zabral, dříve tvrdili: „Ježíši, nezlob se, ale to, co říkáš, není možné („Ježíši Kriste, ty tomu nerozumíš!“). Všimněme si, k čemu ukřižování přispělo!

Ježíš vysvětloval, co se na Mesiáše v Písmu vztahovalo: poprvé u „emauzských“ učedníků, podruhé při setkání, nad kterým právě uvažujeme. Třetí vysvětlování se nepovedlo (to už apoštolové chtěli předat to, co je Ježíš vyučil) – apoštol Tomáš jejich biblickou hodinu odmítl.

(Apoštolové opět zažili jaké to je, když někdo odmítá diskuzi, protože „sám nejlépe ví“, jak je to správně.)

Se vzkříšením ještě nemáme vlastní zkušenost. Proto se Ježíš odvolává na Písmo. Jeho svědectví je důležitější než zázraky (znamení), neboť je k dispozici každému.

Nutnost ověřit si hodnověrnost Písma si připomínáme každou chvíli.

Rodiče si vždy ověřovali hodnověrnost ženicha své dcery nebo solidnost nevěsty svého syna.

Když Harant z Polžic vyprávěl, že v Africe viděl obrovské zvíře s nosem až ke kolenům, někdo jej možná podezřívá, že přehání jako Baron Prášil. Ale lidé, znající Harantovu důvěryhodnost, nepochybovali.

Ježíš neučil pomocí katechismu ani dogmat: „Ověřili jste si, že Bůh je hodnověrný, ověřte si i mou hodnověrnost“.⁶³⁷

Přijímat názory druhého („autority“) bez ověření, není dobré.⁶³⁸

636 Také jste si všimli, jak (my i farizeové) pečlivě nasloucháme slovům svých „nepřátel“?! Ledacos z jejich slov pak používáme jako střelivo k útočení proti nim.

637 „Ať se vaše srdce nechvěje úzkostí! Věříte v Boha, věřte i ve mne.“ (J 14:1)

638 Znáte lidi, kteří dlouho chodili do kostela – „věřili“ v Ježíšovo vzkříšení – a pak přišla jiná „autorita“, tvrdící: „Ježíš nezemřel, ale po procitnutí ze spánku, do kterého byl uveden pomocí omamného léku (přesně to vědí) odešel z hrobu a s Maří Magdalénou s kterou se oženil (přesně to vědí) utekl do Indie (přesně to vědí) a tam spolu měli děti a (přesně to vědí) a u Indů Ježíš udělal velkou kariéru (přesně to vědí).

Autoři těchto románek netušili, že někteří čtenáři budou brát tuto literární ... za „slovo k věření“.

(Někdy se dají odhadnout důvody těchto „věřících“ k hlásání těchto „osvobozujících senzačních objevů“.)

Vzpomínáte, jak se apoštolové právem pohoršovali nad zbedněností některých lidí, jak jsou zbednění a zblblí z rabínského vyučování. „Ti hlupáci si nenechali vysvětlit, že Jan Baptista a ty, Ježíši, jste dvě různé osoby!“
Na sebe neviděli.⁶³⁹

Na druhých chyby vidíme. Na svém tátovi, mamince, partnerovi, dětech, sousedech, šéfovi. Kdyby nás požádali, ať jim nastavíme zrcadlo, rádi bychom jim řekli, v čem by se měli změnit. Jsme na tom podobně, lidé okolo nás vědí, jaké chyby děláme a co nám chybí, jen my to nevíme. Často to nechceme slyšet!!
„Kdo tobě řekne, co děláš špatně?“, občas slýchávám.
Od koho si dáme říci?

Před týdnem jsme uvažovali o nebezpečí ztotožnění se s postavením, funkcí, službou ... Čím jsme výše, tím obtížněji býváme ochotni naslouchat a hledat.
O druhých víme, jak se obklopili oblíbenci, kteří jim říkají to, co si milostivá vrchnost ráda slyší.⁶⁴⁰ Moc, sláva, bohatství, nám stoupá do hlavy a my rádi věříme, že my jsme opravdu, ale opravdu, ti vyvolení a výjimeční.
I apoštolové v něčem podleli.
Jan a Jakub měli skvělou matku. Patřila mezi nejbližší a nejoddanější Ježíšovy přátele. Patřila mezi nejodvážnější ženy, které provázely Ježíše až k místu popravy. (srov. Mt 27:56)
A i tato žena se ve svých synech nekriticky viděla a pokoušela se manipulovat Ježíše: „Mistře, ustanov, aby tito dva synové měli místo jeden po tvé pravici a jeden po tvé levici ve tvém království.“ (Mt 20:20)
A zmínění pánové svou paní matku nenapomenuli – neboť se ministerských křesel už nemohli dočkat.

Minutý týden jsme uvažovali nad nebezpečím hrát svou roli místo postupného dorůstání a poctivého přiznávání si vlastních selhávání.
Čím zaujímáme vyšší postavení, tím více jsme ohroženi.

V r. 1892 zemřel královéhradecký biskup Josef Jan Hais. Biskupem se většinou stával někdo z kanovníků. Ti s napětím očekávali jmenování nového biskupa.

639 Když Ježíš přišel do končin Cesareje Filipovy, ptal se svých učedníků: "Za koho lidé pokládají Syna člověka?"

Oni řekli: "Jedni za Jana Křtitele, druzí za Eliáše, jiní za Jeremiáše nebo za jednoho z proroků."

Řekl jim: "A za koho mne pokládáte vy?"

Šimon Petr odpověděl: "Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého."

Od té doby začal Ježíš ukazovat svým učedníkům, že musí jít do Jeruzaléma a mnoho trpět od starších, velekněží a zákoníků, být zabit a třetího dne vzkříšen.

Petr si ho vzal stranou a začal ho kárat: "Buď toho uchráněn, Pane, to se ti nemůže stát!"

Ale on se obrátil a řekl Petrovi: "Jdi mi z cesty, satane! Jsi mi kamenem úrazu, protože tvé smýšlení není z Boha, ale z člověka!" (Mt 16:13-23)

640 Překabátění lichotí: „Ó, jak moudrý je náš pan král“.

Lokajové: „Ó, jak osvícený je náš učitel“.

Vyžírkové: „Ó, jak talentovaný je náš Mistr“.

Dvořané: „Ó, jak velkorysý je náš Nejasnější Kníže, naše Slunéčko“.

Vlezdoprdelkové: „Ó, jak otcovský je náš Otec představený“.

Zbabělci: „Ó, jak mateřská je naše Matka přestavená“.

Konečně přišel patřičný dopis z Říma. Sekretář znal všechny kanovníky i jejich ambice. Otevřel dopis a přišel mezi shromážděné kanovníky: „Vaše Milosti, mám tu čest vám oznámit jméno nového královéhradeckého biskupa.“

Pomalou s patřičnými odmlkami pokračoval:

„Jméno nového biskupa začíná na velké „B“ ...

V tom jménu je také „r“ ..., a také tvrdé „y“ ...

I povstal kanovník Brychta a s velikým teatrálním gestem postoupil krok dopředu, velikým rozmáchlým gestem se uhodil do prsou a zvolal silným hlasem: „Pane, nejsem hoden ...“

„Ano, vždyť také Svätý stolec jmenoval novým biskupem královéhradecké diecéze faráře Brynycha.“

Rádi slyšíme (alespoň já), spadnu-li někomu nafoukanému kalhoty.

Ale jestli nejsem schopen si také nechat nastavit zrcadlo sám sobě, jsem jen hloupý posměváček, pošklebující se pouze druhým.

K osvětlení patří prohlédnutí: „**JÁ JSEM OSEL**“ (nejen, „ten druhý je osel“).

2009

3. neděle velikonoční Sk 3:13-15. 17-19 1 J 2:1-5a Lk 24:35-48 26. dubna 2009

V mládí jsme si cestou z kina povídali o filmu nebo mlčeli, byl-li to silný zážitek. Někdy jsme se k filmu vraceli v následujících dnech. Dívá-li se někdo v televizi na několik pořadů po sobě, bez náležitého vnitřního ticha a zpracování, vše se mu slije.

Biblické události jsou silnými tématy, proto jim věnujeme pozornost, vracíme se k nim a vyžívujeme jimi svůj vnitřní život.

Když mi kdysi děvče odpovědělo na můj dopis a nakonec napsalo „Tvoje Mařenka“, byl jsem šťastím bez sebe, ale ptal jsem se, jestli to „Tvoje“ myslí tak jako já. Pokaždé jsem se ptal, co je za slovy jejího dopisu. Tak čteme poezii, hledáme, co je za a pod textem. Podobně čtu biblické texty, jsou mně osobním vyznáním.

Škoda, že mně nikdo nikdy neřekl, že mám Bibli takto číst (ale možná by mně to stejně zůstalo jen v hlavě, jsem často natvrdlý).

Když táta nebo děda vypravovali něco ze svých zkušeností, stalo se to mým bohatstvím, součástí mé životní výbavy. Čtu-li příběhy o Abrahámovi, Mojžíšovi nebo Petrovi, беру je – konečně(!) - nejen jako velikou moudrost a důležitou informaci, ale jako zkušenost lidí, do jejichž rodiny smím patřit.

Jsme stvořeni k Božímu obrazu, máme řadu schopností a vlastností, které odrážejí Boží dobrotu a chtění, ale nikdo nikdy Boha neviděl. (Srov. J 1:18)

Uvítali jsme, že na Ježíšově jednání můžeme vidět, jak Bůh jedná s člověkem a jak si Bůh představuje pěkné jednání člověka.

Kdo chce vidět a má dobré srdce, žasne nad Ježíšovou spravedlností a jeho milosrdenstvím,⁶⁴¹ nad jeho statečností a věrností člověku.

Proto má Ježíšova pozemská cesta jedinečný význam pro naše jednání. Vidíme jak se zachoval v nejrůznějších náročných situacích. Rádi bychom jednali podobně. Učíme se to.

641 V podobenství „O dělnících na vinici“ reptají proti hospodáři dělníci, kteří pracovali od rána. Hospodář jim ale řekl: „Příteli, nekřivdím ti! Nesmluvil jsi se mnou denár za den? Vezmi si, co ti patří (co je spravedlivé) a jdi! Já chci tomu poslednímu dát jako tobě; nemohu si se svým majetkem udělat, co chci? Nebo snad tvé oko závidí, že jsem dobrý?“ (srov. Mt 20:1-15)

Jeho osobnost a jeho způsob jednání převyšuje nejen mého tátu a dědu a další milované předky, převyšuje už i naše nové rodinné předky: Abraháma, Mojžíše, Petra, Noemi, Rút, Marii a Magdalénu...

Každá zkušenost druhých, dobrá i nešťastná, nám může být důležitým osvícením. Biblické příběhy nám jsou velikou školou. (Vysokou školou – nejvyšší školou.)

Bůh od nás ani od církve nevyžaduje dokonalost, ale potřebujeme být poctiví k sobě a k druhým. Apoštolové a prvotní církve si nehráli na bezchybné. A snesli kritiku.

Jednou se zeptám apoštola Petra, proč řekl, že církevní funkcionáři popravili Ježíše z nevědomosti? Ježíš přece už tenkrát lidem poskytl dost důkazů, že není podvodník.

Zdá se mi, že Petr omlouvá vrahy. A naopak jindy se mi zdá, že jednal příliš tvrdě – když za lež nechal vynést „nohama napřed“ Ananiáše a Safiru. (Srov. Sk 5:1-10)

Před týdnem jsme trochu nakousli, jak se stává, že potracíme víru, v jakých situacích otvíráme dveře zloději naší duše a naší důvěry Bohu.⁶⁴²

V dnešním úryvku evangelia se vracíme k večeru velikonoční neděle (před setkání Zmrtvýchvstalého s Tomášem). „Emauzští“ se vrátili a vyprávěli o svém prohlédnutí – donutili „pocestného“, aby jim dovyprávěl „biblickou hodinu“. (Konečně byli schopni vyslechnout druhého. Předtím vždy Ježíšovi skákali do řeči, že je to jinak, než co jim tvrdí on.)

Učedníci se vyděsili, když se před nimi vzkříšený Ježíš objevil.

Představte si, že se u vás kuchyni okolo půlnoci mezi vámi objeví o stolu vaše zemřelá babička...

Ale „emauzští učedníci“, Petr a Jan vyděšení nebyli – snad bychom už uměli říci proč.

Uvěřili učedníci „emauzským“?

Ne. To by se k Ježíši radostně hrnuli.

Když Ježíš pomohl apoštolům nahlédnout, že není strašidlo a vnutil se jim k jídlu (pojíst s druhými v Orientě má svůj veliký význam a hodnotu, nejde jen o utišení hladu), otevřel apoštolům mysl pro porozumění Písmu (konečně se nebránili).

Naše pohodlnost je náchylná k prohlášení: „Ježíš byl ukřižován a vzkříšen a my jsme tím vykoupeni. Tak to prostě je! Tomu musíš věřit, není o čem diskutovat. (Stejně je to tajemství.)“ Jenže Ježíš nikomu nevnučuje různá prohlášení, ale vysvětluje nám souvislosti z Písma. To je důležité, stěžejní, bez toho neporozumíme smyslu událostí. (Tomáš byl kárán za to, že nebyl ochoten srovnávat si Písmo s tím, co se událo.)

Nedivme se, že je dodneška mnoho lidí, kteří si myslí, že nás Ježíš „vykoupil“ svým utrpením a že Bůh k tomu potřeboval vyliitou lidskou krev.⁶⁴³

642 Odedávna byli nejen vykradači hrobů, domů a peněženek, jsou ale také vykradači aut, myšlenek, nápadů, počítačových programů a zloději duší.

Vysvětlíte dětem, jak se chovají slepice na vejce a jak obelstíme nosnice, když jim místo odebraných vajec dáváme do kukaní sádrové podkladky. Vyprávějte dětem, jak kukačka přináší vlastní vajíčko do cizích hnízd a jak mladá kukačka nakonec vyhodí z hnízda ptáčata adoptivních rodičů. Neprozrazujete jim hned, proč to kukačka dělá (mezi snášením jednotlivých vajíček kukačky je dlouhá doba, nemohla by je vysedět). Nechte děti klást otázky a navedte je k otázce, proč to tak kukačky mají, copak by to nešlo zařídit u kukaček stejně, jako u ostatních ptáků?

Vypravujte dětem, jak se nás snaží ďábel snaží přelstít a vykrást.

643 Kdysi jsem se ptal, zda by stačila k vykoupení našich hříchů Ježíšova krev prolitá při obřizce?

Když jsem nedostal odpověď, poněkud poťouchle jsem prohlásil, že by to bylo nedostatečné. Dítě nemá tolik krve co dospělý a k vykoupení bylo třeba 5 litrů krve, a podobně bolest při obřizce nemá tu sílu jako bolest při

Nerozumíme tomu, o čem prohlašujeme, že tomu věříme. Pak ovšem nejsme schopni vést rozpravu o „víře“ ani s vlastními dětmi ani s dnešními nevzdělanými současníky.

„Biblická hodina“, o které je v evangeliu řeč, trvala několik hodin. To nebyla přednáška, Ježíš neučil jako profesor. Učil prakticky, jako Mistr učedníky, kladl otázky a pomáhal učedníkům nacházet odpovědi. Když se ve svých výpovědích učedníci dostali na slepou kolej, nechal je dojít až na konec a tam znovu položil otázku, případně jednu otázku přidal. Pokud se v debatě učedníci „neobrátili“ na původní místo - k položené otázce - a nepokoušeli se znovu vydat jinou cestou, debata končila. To se vícekrát stalo, např. při otázce smrti a vzkříšení Mesiáše (v Matoušově evangeliu je popsáno nejméně 8 Ježíšových pokusů).
Ježíš by nehuboval apoštoly za jejich natvrdlost, kdyby nebylo v jejich silách porozumět Ježíšovým slovům.

Škoda, že až otřes s ukřižováním otrásl učedníkům s jejich přesvědčením, jak všemu rozumí. Pak jim Ježíš pomohl hledat znovu od začátku správnou odpověď. Kvůli tomu „musel“ být Ježíš ukřižován, kvůli tomuto otřesu, ne kvůli božímu přání a „vyrovnání“ spravedlnosti. Známe to z vlastní zkušenosti, často nás donutí poctivě hledat teprve až vlastní bída, strach, selhání a zármutek nad postižením někoho, kdo je nám hodně blízký. V takové situaci neutečeme před otázkami.

Pokud si pečlivě nepromyslíme událost Ježíšových Velikonoc ve světle Písma, abychom Bohu porozuměli, hrozí nám, že nám jednou těžké otřesy našeho života vyhodí do povětří naši „víru“. (Tragédie nelze z lidského života vyloučit, už jen pohyb na silnicích přináší svá rizika.)
I s člověkem poctivě věřícím může něco zlého v životě silně otrást. Ale mnoho povrchně věřících lidí tak přišlo o svou „víru“. Byli zklamáni z Boha, který dopustil něco, o čem si mysleli, že by oni na božím místě nedopustili.
Dokud se nám nic neděje, jsme příliš náchylní si myslet, jak už Boha známe a jak mu rozumíme. (Dodneška jednáme často podrážděně, když se s něčím v církvi hýbe.)
Hlídejme si, abychom nebyli jako děti, kterým se doma odpoledne nechce do domácích úkolů a namlouvají si, jak rozumí vyučovací látce.

Nás už nemusí překvapit, že i v dnešních čteních je dvakrát řeč o „obrácení“. Už víme, že obrácení není jednorázovým počinem, ale stálým procesem.
Stejně tak při každém dalším poznávání Boha je pokaždé nutné prosit o další „otevření mysli, abychom porozuměli Písmu“. Ta modlitba je důležitá pro nás, abychom si uvědomili, že my sami nemůžeme porozumět někomu tak velikému, jako je Bůh.

Ježíš si nás svým pozemským životem získal, chceme se mu podobat.
Tomu, kdo nahlédne, že k následování Ježíše potřebuje božího Ducha, tomu je Duch dáván. Po snesitelných „porcích“. Duch nás obdarovává zvnitřku, abychom porozuměli Ježíšovu slovu v nové hloubce. Je to jako když nám dobrý učitel otevře cestu k porozumění tomu, co vědci dlouho, pracně a krok za krokem, poznávali.
Bývá to často velice jednoduché, jenže nás samotné často ta jednoduchost nenapadne. Jsme pokažení a komplikovaní - nemáme patřičnou dětskou otevřenost (někdo tomu říká mysl začátečníka). Nechceme přiznat, že nerozumíme, a tak se tváříme jako znalci. (Málokdo z dospělých se zeptá, co znamená cizí slovo, které nezná.)

ukřižování. (Uznávám, že nemám být zlomyslný!)

A to často zpíváme v písni „Klaním se ti vroucně“ sv. Tomáše Aquinského: „Dobrý Pelikáne, Jezu, Pane můj, krví svou nás hříšné z hříchů očišťuj, vždyť jediná krůpěj její stačila, aby všeho světa viny obmyla.“

Ti, kteří říkají, že nepotřebujeme rozumět Písmu, rmoutí Ježíše a navíc mohou prokazovat cenné služby tomu, který rád loví v kalných vodách neporozumění.

Zkusím položit otázku: proč Ježíš před Velikonocemi nabádal apoštoly, aby se ozbrojili? Může to být dobrá příprava na čtení příští neděle: „Já jsem dobrý pastýř, který dává život za své ovce“.

2006

3. velikonoční Sk 3:13-19 1 J 2:1-5a Lk 24:35-48 30. dubna 2006

Ježíš před svou smrtí říká apoštolům: „Věříte v Boha, věřte i ve mne.“ (J 14:1)
„Ověřili jste si, že Bůh je pravdivý, ověřte si, že i já jsem pravdivý.“
Hospodina i Písmo už měli Židé ověřené. Jsou vyzýváni k ověření spolehlivosti Ježíšových slov. Znovu připomenu, že Ježíš je proti slepé víře a papouškování slov po někom. Žádné opisování.

Velikonoce otevřely učedníkům oči. Kdo chce, může se přesvědčit, že na Ježíšova slova je opravdu spolehnutí. Navíc sám Nejvyšší potvrdil Ježíšovu pravost vzkříšením.

Rabíni tvrdili: Mesiáš vynese soud nad Římany a hned vykoná rozsudek.
Ježíš říká, přicházím vám ukázat Otce a vy mě za to zabijete.
Řada křesťanů si myslí, že Ježíš byl náhradním objektem Božího spravedlivého hněvu (jakési dobrovolné Lidice).
Stále mícháme staré a nové.

Učedníci se zděsili, když uviděli vzkříšeného Ježíše: „Jde si pro nás smrtka.“
Kdo se vyděsil, koho se to týká?
Často v Písmu rychle čteme, protože „to už známe“.
Zřejmě se neděsil Kleofáš a ten druhý „z Emauz“. Asi se neděsil Petr a Jan. Ti ostatní jsou vyděšeni: „Jé, strašidlo!“
Při čtení Písma si musíme dát pozor, abychom měli správnou představu o tom, co čteme.
V běžném životě jsme zvyklí samočinně vnímat všechny souvislosti. Kupodivu u Písma jednáme podivně.
Někteří čtenáři čtou knížky rychle, „hladově.“ Honem, honem chtějí vědět, kdo je vrahem, nebo „jestli se ti dva nakonec vzali“. Hltají stránky a uteče jim z knihy mnoho cenného.

Benedikt XVI. ve své encyklice říká, cit je prchavou záležitostí, láska je trvalá, neboť je pracná. Zamilovaný do Boha, si myslí, kdo ví, jak jej má rád, ale není to k životu, k soužití. Nezajímají jej Boží názory. Ani jej nenapadne, že si s Bohem v podstatě nerozumí. O to víc je přesvědčen, jak Boha miluje, o to víc se vášnivě hádá o své názory. (Známkou takových lidí je jejich nesnášenlivost vůči lidem jiného názoru.)

Josef Zvěřina v dopise z r. 1979 Janu Rybářovi píše: „Já teď tvořím novou dogmatiku. Ta, které jsem se kdysi učil, je zastaralá, i když snad v ní bludu nebylo. Ba je zastaralé, co bylo před rokem. Tak na něco přijdu nebo přijdu do blázince.“
Nechceme zůstat na povrchu, toužíme po hlubokém vztahu a porozumění s Bohem, proto se zamýšlíme nad Božím slovem.

„To je smysl mých slov, která jsem k vám mluvil, když jsem byl ještě s vámi... Tehdy jim otevřel mysl, aby rozuměli Písmu“.

Ta slova neznamenají, že teprve teď Ježíš učedníkům osvětlil některá místa z Písma o smrti Mesiáše nebo že až teď dává učedníkům nějaký zvláštní dar k pochopení textu, který byl pro ně dříve nepochopitelný.

Ano, samotný výrok (*„To je smysl mých slov, která jsem k vám mluvil, když jsem byl ještě s vámi... Tehdy jim otevřel mysl, aby rozuměli Písmu“*), by mohl mít několik možných výkladů. Ale správný výklad získáme pouze tehdy, když si všimneme celkové souvislosti.

Povrchní čtenář Písma může mít pěkné zmatky v chápání evangelia. Pořádný čtenář Písma ví, že Ježíš se snažil otázku svého utrpení marně apoštolům mnohokrát vysvětlit (Petrovi, Jakubovi a Janovi více než 8x, ne pouze 3x).

To „otevřel jim mysl“ neznamená, že se dřív nepokoušel tuto věc učedníkům vysvětlit (a není to vůbec nic nesrozumitelného).

Ježíš netápe (a teprve nehledá jako vědec), rozumí své věci, vždyť přichází od Boha. A navíc Ježíš je geniální učitel. To mě se třeba až na poněkolikáté podaří určitou věc vysvětlit. Ale Ježíš umí látku napoprvé dokonale vysvětlit. Pokud mu posluchači neporozuměli, nebyla to chyba učitele.

Záležitost smrti Mesiáše mohli učedníci pochopit daleko dříve a neděle zmatků (v den vzkříšení) nemusela vůbec nastat.

To, že Ježíš snáší zbedněnost učedníků, je i pro nás (pokud jste někdo dál než první učedníci, tak se vám omlouvám) důkazem a projevem veliké laskavosti Ježíše.

Zbedněnost učedníků byla způsobena tím, že částečně zůstali v tom, co je rabíni učili v hodinách náboženství o Mesiáši. A po ukřížování se do rabínských názorů propadli ještě více: „Tak Ježíš není Mesiáš!“

Drtivá většina lidí Ježíše za Mesiáše nepovažovala. Apoštolové sice ano, ale v některých věcech, právě pod vlivem rabínské nauky, mu nemohli rozumět. (Mohli by mu porozumět, pokud by rabínské názory opustili.)

Dnešní úryvek nám to znovu připomíná. Proč? Abychom si nemysleli, že zbedněnost se netýkala jen apoštola Tomáše. Abychom nepodcenili, co s člověkem udělá, když se míchá pořádná nauka Ježíšova s lidskými názory!! Abychom si nemysleli, že my nejsme stejně ohroženi.

Co byla rabínská nauka? Směsice něčeho, co vyčetli rabíni z Písma, kousek tady a kousek tam, plus rabínské úvahy podle jejich vkusu. Dnes bychom tomu řekli lidová víra a lidová zbožnost. (Lidová zbožnost je kousek z Písma tady a kousek tam, a všelijaké názory ze zbožných knížek a osobní vkus kdekoho, včetně vlastního vkusu. Podle toho vypadá výsledek.) To je něco, co i křesťana svádí z cesty k porozumění Ježíšovi.

Počítejme s tím, že nás při čtení Písma ovlivňují určité nedomyšlené názory a odvádějí nás od poznání nabízené Ježíšem. Mohou v nás způsobit stejný efekt jako u apoštolů. I nám může uniknout pochopení evangelia.

Všimněme si, jak dopadl nejslavnější den lidstva, Ježíšovo zmrtvýchvstání, Ježíšovi nejbližší na něj vůbec nebyli připravení.

Nás čeká ledacos náročného a nebezpečného. Nepřeceňujme se. Až přijde falešný Kristus, skočíme mu na lep? Rozeznáme jej od Ježíše, který má opět přijít?

Proč zůstat u lidové víry a zbožnosti, když nám Ježíš zanechal dobrou a dokonalou výuku? Vzpomínáte jaká vína jsme pili za totality? „Svíčku“, „Sklepmistra“, „Pražský výběr“. Kdy by to dnes pil? Proč nepít kvalitní víno z Ježíšova sklepu?

Nevidíme, že řadě přemýšlivých lidí, kterým lidová víra a lidová zbožnost nestačí, se utíkají k jiným výkladům života s Bohem. Jestli jim nenabídneme porozumění Ježíšovu slovu, ztratíme je.⁶⁴⁴

Je to velice zvláštní, máme vynikajícího učitele, ale nechce se nám věnovat jeho výuce náležitou pozornost. Všimněme si, kolik našich současníků pokládá všelijaká neověřená soukromá zjevení za důležitější pramen informací než zjevení pro všechny skrze Písmo a Ježíše.

Všimněme si, kolik knih nabízí informace „omilostněných“ lidí. Jak a nakolik je jejich poctivost ověřená? Porovnáme-li si jejich hodnověrnost s Ježíšem, nesklouzneme do naivity.

Použiji opět současný příklad. Gibsonův film o Ukřižování Ježíše stojí na nepřesném překladu Izaiáše: „byl proklán pro naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost“, a na zjevení Kateřiny Emmerichové. To je pro lidi přesvědčivější, než evangelia.

Je to pohodlné. Za dvě hodiny zmanipulují drastické scény citlivého diváka.

Kdo by se zamýšlel nad Ježíšovými slovy. Víte, co by to zabralo času?

Kdo se zarazí nad hrůzou obětování Izáka, a hledá, aby došel k osvobozujícímu poznání?

Kdo je ochoten přemýšlet, jak to s Ježíšovým ukřižováním bylo?

Koho nesouhlasí s Izaiášovými slovy a dopídí se poctivým hledáním k osvobozující pravdě?⁶⁴⁵

Kdo nerezignuje nebo nevylije vaničku i s dítětem?

Vrátíme se ke slovům: „*otevřel jim mysl, aby rozuměli Písmu*“. Co to znamená?

To „aby“ se může také překládat slovem „takže“.

To, co Ježíš říkal, vyhodnocovali apoštolové na základě předešlých vědomostí. To je běžný psychologický jev. To děláme pořád, kdykoliv se o něčem s někým bavíme.

Učedníci se pořádně neptali, když Ježíš mluvil o poslání Mesiáše. Když si mysleli, že mluví „záhadně“, mysleli si, že to bude nějaký chyták. (Ježíš někdy takové „chytáky“ používal např. „No, tak si kup meč!“)

Když Ježíš vynadal Petrovi za jeho odporování („Petře, víš, že mluvíš jako satan? Tak satan začínal.“ srov. Mt 16:21-23), byli učedníci ve svém nesouhlasu s Ježíšem už opatrnější. Raději Ježíšovo upozornění na utrpení Mesiáše přecházeli mlčením.

Mozek jim úplně přestal přijímat to, co Ježíš říkal. Pozor, pozor, takový útlum a vyřazení našeho přemýšlení si můžeme snadno přivodit. Běžně se nám to stává, neslyšíme, co nechceme slyšet.

Když Ježíše ukřižovali, tak se apoštolům rabínské představy sesypaly a najednou nevěděli na čem jsou. „My už ničemu nerozumíme“. Jejich jistota byla pryč.

Až když se nám nesprávné názory a předsudky zhroutnou, v takovém stavu, je konečně mozek schopen a ochoten přijmout novou informaci, nové vysvětlení. Až po zhroucení dosavadních názorů

644 „Podle mne není radno vyznávat na Západě buddhismus, protože změnit víru není totéž jako změnit zaměstnání: nadšení s léty zeslábne a jakmile pomine, co vám zbude? Zůstanete bezdomovci sami v sobě.“
Vzkázala jeho svatost 14. dalajlama všem vyznavačům buddhismu na západ od Ladakhu.

645 Nemohu teď říkat podrobnosti, ale Izajášův text 52:13-53:12 (celý je básnický a nelze jej použít jako text právnícký nebo za dogmatickou definici), je nepřesně přeložen. Např.

(Iz 53:5 v originále stojí: „byl proklán NAŠÍ nevěrností, zmučen NAŠÍ nepravostí. Trestání snášel K NAŠEMU pokoji.“)

Někdy se k tomu vrátíme podrobněji.

byli učedníci schopni s Ježíšem diskutovat, protože už do toho nestrkali rabínské představy, starý přístup.

Konečně zaujali nový přístup: „My vlastně nevíme, na čem jsme,“ a Ježíš jim konečně mohl vysvětlovat, co potřebují. Konečně se jim „mozek otevřel“.

Nejdříve se však musely sesypat ty představy, které jejich mozek blokovaly.

A to je to, „otevřel jim mysl“.

To neznamená, že Ježíš udělal tajuplný zásah do jejich mozku, aby mohli něco pochopit.

Neznamená to, že dal učedníkům milost porozumění, jak si to často zjednodušeně představujeme, abychom se náhodou nemuseli sami namáhat.

Poučme se z toho. Patří to k obrácení a k pokání !!

Když apoštolové konečně prokoukli, styděli se za své předešlé dlouhé a urputné odporování tomu, co se jim Ježíš tolikrát snažil vysvětlit. Uvědomili si, že Ježíš se nechal ukřižovat proto, aby mohl otrásl s jejich sebejistotou – „my víme, jak to je správně“.

Bez ukřižování, bez toho šoku, s nimi Ježíš nic nezmohl, nepodařilo se mu zásadní věci vysvětlit.

Bohužel, křesťané, místo vlastního obrácení se k Ježíši a k poctivému naslouchání jeho slovům, místo toho, aby se nechali šokovat ukřižováním a hledali důvod PROČ „musel“ Ježíš zemřít, vyklíčkovali tvrzením, že se Ježíš nechal za nás zmasakrovat, jako „dobrovolné Lidice“.

Vše jsme svedli na Boží spravedlnost, která musí někoho potrestat. Spokojili jsme se se špatným překladem Izajáše a podepřeli jej několika vytrženými obrazy apoštola Pavla.

Nevadí nám, že z toho vychází krvežíznivý Bůh. Hlavně, že na sobě nemusíme pracovat: „Vždyť my Pána Boha milujeme.“

Je to pohodlné, ale dosti podlé vůči Bohu a Ježíši.

Vlivem starých názorů, ve kterých jsme ustrnuli, dochází při setkání s Ježíšem k útlumu. Neslyšíme to, co nám je nepohodlné. ⁶⁴⁶ K tomu se třeba někdy vrátíme, dnes by to bylo už dlouhé. Pokud rozumíme co znamená: „Otevřel jim mysl“, můžeme začít naslouchat a prosit Ježíše o pomoc.

646 I nám hrozí, že zůstaneme u svých názorů a v jiné podobě se bude opakovat to, co je popsáno ve 12. kap. Janově:

„A já, až budu vyvýšen ze země, přitáhnu všechny k sobě.“ To řekl, aby naznačil, jakou smrtí má zemřít. Zástup mu odpověděl: "My jsme slyšeli ze zákona, že Mesiáš má zůstat navěky; jak ty můžeš říkat, že Syn člověka musí být vyvýšen? Kdo je ten Syn člověka?"

Ježíš jim řekl: "Ještě jen malou chvíli je světlo mezi vámi. Dokud máte světlo, neustávejte v cestě, aby vás nepřekvapila tma; kdo chodí ve tmě, neví, kam jde. Dokud máte světlo, věřte ve světlo, abyste se stali syny světla." Tak promluvil Ježíš; potom odešel a skryl se před nimi.

Ač před nimi učinil taková znamení, nevěřili v něho; a tak se naplnilo slovo, které řekl prorok Izaiáš: `Hospodine, kdo uvěřil našemu kázání? A komu byla zjevena moc Hospodinova?`

Proto nemohli věřit, neboť Izaiáš také řekl: „Oslepil jim oči a zatvrdil jim srdce, takže nevidí očima a srdce nepochopí, neobráťí se a já je neuzdravím.“ (J 12:32-40)

Stejná situace se opakovala po uzdravení slepého od narození. Ježíš řekl: "Přišel jsem na tento svět k soudu: aby ti, kdo nevidí, viděli, a ti, kdo vidí, byli slepí." Farizeové, kteří tam byli, to slyšeli a řekli mu: "Jsme snad i my slepí?"

Ježíš jim odpověděl: "Kdybyste byli slepí, hřích byste neměli. Vy však říkáte: Vidíme. A tak zůstáváte v hříchu." (J 9:39-41)

4. neděle velikonoční

2018

4. neděle velikonoční Sk 4:8-12 1 J 3:1-2 J 10:11-18 22. dubna 2018

Dnes je neděle dobrého pastýře, sbírka na bohoslovce a modlitba za ně.

K prvnímu čtení.

Některým lidem vadilo, že Ježíš uzdravoval. Byli by raději, kdyby nemocní zůstali nemocnými. (Co je to za myšlení?)

Církevním představeným vadilo, že Petr a Jan uzdravili chromého ...

Jaké myšlení měli tito lidé sloužící ve svatyni Hospodina? ⁶⁴⁷

Izraelité prošli trpkou zkušeností (i pro nás!) – i náboženská (nejen světská) moc je zneužívána! Ježíš nebyl první ani (bud' Bohu žalováno) poslední nepohodlný, který byl zlikvidován. ⁶⁴⁸

Kámen nárožní – škoda, že se církev nepoučila a nestaví „na milimetr přesně“ podle Ježíše. ⁶⁴⁹

K druhému čtení.

Hospodin nám říká: „Jsem pro tebe jako Otec, Matka, Ženich, Manžel, Pastýř ..“ (to jsou jen obrazy nekonečně převyšující naši zkušenost s lidmi nám nejbližšími). Nikdo nám nepřeje tolik jako Bůh.

Všichni jsme (nejen pokřtění) z královského – božího rodu. Je na každém, aby si královské jednání osvojil. To se učíme od Ježíše.

Od Boha se učíme být dobrými rodiči a prarodiči.

Od Ježíše se učíme být dospělými partnery – sloužit druhému.

Učíme se žít jako snoubenka Ženicha.

Zatím nedohlédneme, co to znamená, že budeme boží královnou „ozdobenou ofirským zlatem“, která sedí po boží pravici. Zatím žasneme z postavení, které u Boha máme už teď.

K evangeliu.

To zas budou řeči o dobrém pastýři.

647 „Starý člověk“ některým lidem přeje, některým nepřeje. Ježíšův učedník se učí přát dobro i nepříteli (i ten může vykonat něco dobrého.) Jak jsme daleko v následování Ježíše, jsme už „novým člověkem“?

648 Škoda, že se „synagoga“ nenechala přesně vést Mojžíšovými pravidly o rozpoznání proroka, ani právními a soudními předpisy o odsouzení k trestu smrti.

Škoda, že Kaifáš nebyl pokorný – že si neřekl: „Naši předkové pronásledovali proroky, často až na smrt.

Hospodine, chci udělat vše proto, abych se neminul s Mesiášem. Prosím Tě k tomu o pomoc.“

Škoda, že si každý duchovní neřekne: „Chci udělat vše proto, abych neodsoudil nevinného.“

Škoda, že si každý ženich (a každá nevěsta) neřekne: „Chci udělat vše proto, abych naše manželství dostatečně budoval/a.“

649 Nárožní kámen musí být pevný (aby vydržel tíhu zdiva), váže dvě zdi dohromady, od něj se pečlivě měří zdivo obou stran.

Každý rok vyzývám táty a dědy, aby ukázali dětem, jak se staví zeď, udělali jim olovnici a poměřili třeba kostelní věž, jak přesně kolmo je postavená ...

Každému z nás je v nějaké míře svěřena pastýřská neboli královská služba (každý dospělý o někoho pečuje).

Je velký nedostatek kněží. ⁶⁵⁰

Proč nejednáme jako Ježíš, který si za apoštoly vybral ženaté muže?

Kdy přijmeme Ježíše za základní kámen a budeme od něj na milimetr přesně měřit?

„Já věřím Babišovi“ (Zemanovi, Hitlerovi, Putinovi...) ⁶⁵¹

Pozemští vládcové své poddané povětšinou vysávají.

My máme zkušenost s péčí Hospodina a Ježíše, neměli bychom se tedy nechat ošálit prolhanými sliby špatných politiků. ⁶⁵²

Pastýř je obrazem odpovědného a statečného hospodáře. ⁶⁵³

„Moje ovce mě znají,“ říká nám Ježíš, „proto mi důvěřují a dají na mne, poslechnou mě.“

Biblický výraz „znát“, znamená bytostně porozumět (tomu předchází otevřenost, naslouchání a často námaha k pochopení toho, co od druhého slyšíme). ⁶⁵⁴

650 Před 25 roky jsme byli ve Švýcarsku. Farnosti, kterou jsme navštívili, výtečně sloužil skvělý ženatý jáhen, otec čtyř synů. Tři neděle v měsíci předsedal bohoslužbě slova a podával Tělo Páně z Večeře Páně, kterou jednou měsíčně velice špatnou němčinou sloužil 82letý indický kněz.

František je dobrý pastýř, drží se Ježíše. Vyběhl biskupy, aby navrhli ke kněžskému svěcení osvědčené ženaté jáhny. Jenže biskupové mají strach. Co bude, až František (mající pokročilý věk) zemře? Vráti se církev do starých kolejí (řada biskupů si to přeje). Zatím se prý žádný evropský biskup Františkovi neozval. Kněží je málo. Co nabídneme my těm, kteří by byli ochotni přijmout kněžskou službu?

Jaké mají postavení v církvi (od biskupů, od lidu božího, od nás)?

Víte, jak velký má kněz plat? (To neříkám kvůli sobě, ale kvůli mladým. Peníze pro mne neznamenají mnoho.)

Ten ubohý plat nastavili komunisté. A v nás zůstalo, že to kněžím stačí. Někomu se zdá, že je nemravné, aby duchovní člověk měl více peněz. (Peníze je kam dávat, stále jsou potřební lidé.)

Za jaké peníze byste vy byli ochotni sloužit? (Je spravedlivé, že se vaše platy zvyšují.)

651 Žid Karl Mannheim řekl o Hitlerovi v r. 1934: „Máme ho rádi, samozřejmě ne, pro jeho politiku, která nám připadá velmi špatná. Ale vzhledem k tomu, že je to vážně smýšlející, upřímný člověk, který neusiluje o něco pro sebe, ale celým svým srdcem se snaží vybudovat novou vládu. Je nesmírně upřímný, z jednoho kusu, a my obdivujeme jeho poctivost a oddanost.“

(Později se Mannheimovi podařilo z Německa emigrovat.)

Někteří lidé se upřímně přidali ke komunistům, ale později prohlédli.

652 Naše zkušenost s Hospodinem a s Ježíšem je pro nás zásadní – máme srovnání mezi péčí pastýře a chováním vlků, kteří se za pastýře lživě vydávají. Nejsme nepoučení!

653 Nenechme se kýčovitými obrázky odvést od podstaty obrazu dobrého pastýře.

My, běloši, máme nejraději ovečky bílé ...

Ovce se chovají na maso. (Dříve měla každá kráva jméno – nikoliv lidské, jezdecké krávy byly jen čísly.)

Jít ke zvířatům nemusí být jen hezoučké, pěkné šaty by nám zvířata brzy umazala. Pracovníkům v kravíně i vlasy nadchly smradem. Když jsem chodil do věznice, hned jsem se po návratu na faře sprchoval, abych se zbavil vězeňského pachu.

654 Připomínám: „víra“ podle evangelií znamená dát ve všem Ježíšovi zapravdu. (Tomu pochopitelně předchází poznávání Ježíše a ověřování jeho pravdivosti).

Příklad: při Ježíšově Hostině nestačí „věřit“, že chléb je Tělem Páně a víno je Krví Páně (to ví i ďábel).

(Je důležité dětem opakovat, co vše nám Bůh nabízí a jakého dobrodiní se nám od něj dostává. Zkušenost dětí s péčí a láskou rodičů je pro děti klíčová.)

Je škoda, že církve často slibovala boží království až v nebi. Tady na zemi často jen hlásala: trp, nebuř se proti vrchnosti, pokořuj se, odříkej si, zapírej se a miluj své nepřátele ..., ale už neukazovala, co Ježíš hlásal a jak se v různých i těžkých životních situacích choval.⁶⁵⁵

„Dobrý pastýř dává za ovce svůj život.“
Jak tomuto podobenství rozumíme?

Už slyším: Co v tom zase hledáš? To je jasný a srozumitelný obraz Ježíše. I apoštolové si mysleli, že obrazu „dobrého pastýře“ rozumějí.⁶⁵⁶

My jsme si příliš rychle udělali představu, jak Ježíš trpí místo nás. Jak rozumíme slovům: „Splatil za nás *hřích Adamův*.“? Prč tedy budou někteří lidé zavřeni? Proč nás potkávají těžká, někdy krutá trápení? Jaký smysl má Ježíšovo utrpení? K čemu se Ježíš nechal ukřižovat?

Vytvořili jsme si „teorii zástupného utrpení“, ale už mnoho nevíme, jak funguje. Ptejme se sami sebe: „Co pro tebe znamená, že jsi vykoupen?“⁶⁵⁷ Jestli to neříkáme dobře, pak se nedivme, že to naše děti nezajímá.

Zajímá-li vás to, vzpomeňme nejprve slova Hospodina Jeremiášovi: „Udělej si pouta a na krk si dej jho a běž mezi lidi se vzkazem: ‚Neobráte-li se, upadnete do otroctví, budete zapřaháni do vozů místo tažných zvířat.‘“⁶⁵⁸

Lživý prorok Chananjáš naopak tvrdil: „Bůh nás má rád, nedopustí, aby nás někdo zotročil,“ a Jeremiášovi jho rozlámal. Jeremiáš si pak podle pokynu Hospodina udělal jho železné ... (srov. Jer 27. a 28. kap.)

Podobně Ezechielovi řekl Bůh: „Ustroj se do roztrhaných hadrů a na hlavním náměstí si opékej špekáčky na sušených lidských lejnech.“⁶⁵⁹

Když se Ezechiela Izraelité ptali, zda mu nepřeskočilo, slyšeli: „Varuji vás, jestli se neobráte, budete zotročeni, budete chodit v roztrhaných šatech, nebudete mít dříví na oheň a jídlo si budete připravovat jen na sušeném trusu.“

Proroci měli povinnost varovat boží lid („běda ti, jestli nebudeš varovat,“ srov. Ez 34:1-9)

Ježíš je největším prorokem! Je jeho smrt varováním nebo umírá místo nás? (M. Kolbe si vyměnil místo s Gajovníčkem, francouzský policista Arnaud Beltrame si nedávno vyměnil místo s ženou, která byla rukojmím teroristy. M. Kolbe i policista A. Beltrame zachránili život oběti.

655 Porovnejme si např. ale i to, jak se Ježíš choval ke svým nepřítelům po vzkříšení. Nemstil se jim, dál jim přál dobro, ale netvářil se, že se nic nestalo. Nikoho z nich už nevyhledal.

656 Po vzkříšení jim Ježíš věnoval řadu hodin vysvětlováním Písma. Kdo si myslí, že porozumění podobenství o dobrém pastýři je úplně jednoduché, může si položit otázku, kolik času od Velikonoc věnoval lepšímu porozumění Ježíšovu vyučování.)

657 Hřímat v katedrále, že je naše země nábožensky zpustlá, nestačí. Jsou naše slova o Bohu a o Ježíši srozumitelná a pravdivá?

658 I v nacistických koncentracích se tak stávalo.

659 Na prosbu proroka, že je to hnusná nečistota, mu Hospodin dovolil použít na oheň zvířecí trus.

Ale Bůh není sadista jako velitel Osvětlení ani jako ten terorista ve Francii. Bůh se staví proti zabíjení.

Ježíšova smrt – za nás a pro nás – je pro nás velikým varováním a výstrahou, abychom už nikdy nevrátili ve jménu náboženství. (To nijak neumenšuje lásku a obětavost Ježíše, ani milosrdenství Boha.)

Dáme si od Ježíše říci? Obrátíme se k Bohu?

Ježíš se obětoval kvůli všem, ale ne každý si od Ježíše dáme říci, ne každému jeho kříž pomáhá k obrácení.

Bible učí pomocí obrazů (včetně i označení Boha za „Otce, Matku, manžela, Pastýře ...). Jsou krásné, poetické, o Bohu vyprávějí přesněji než naše dogmatické definice a dogmata. Ale je třeba jim věnovat pozornost.

Naše představy o Bohu jsou potřebné. Nemusí být lživé, ale v každém případě jsou nedostatečné.

Kdo je „vykoupěný“? Pozor(!), snaha nehřešit, není jen výsadou křesťanů, mnoho ušlechtilých lidí, kteří Boha nepoznali, se snaží žít spravedlivě a jednat ušlechtilě.

Ježíš nás přišel varovat před velice hnusným a smrtelně nebezpečným hříchem, který pečlivě skrýváme: před náboženskou pýchou (plodící touhu po moci, nesnášenlivost a nenávisť).⁶⁶⁰

Člověk „vykoupěný“ Ježíšem, usiluje o život Ježíšova učedníka. Snaží se svému Učiteli porozumět (aby jen nepapouškoval náboženské fráze a neškodil božímu království) a s druhými lidmi jednat milosrdně. (To je víc než jen jednání spravedlivé.)

2015

4. neděle velikonoční Sk 4:8-12 1 Jan 3:1-2 J 10:11-18 26. dubna 2015

O posledních Ježíšových Velikonocích se potvrdilo, že Ježíš je dobrý pastýř.

Židovští otcové rádi svým dětem vyprávějí, jaké postavení před Bohem máme a jak mnoho nám Bůh přeje.

Je pravda, že jsme někdy také vlky v rouchu beránčím, ale od toho nás Bůh může vysvobodit. Přiznáme-li si pravdu o sobě, můžeme – přes naše nemalé viny – s Ježíšovou pomocí dospět k životu v radosti, přátelství a vnitřním pokoji.

Také rádi vyprávíte svým potomkům o ovoci Ježíšových Velikonocí?

Můžeme dětem vypočítat, čeho všeho se nám o Velikonocích dostalo (a co slavíme 50 dní po Velikonocích a pak každou neděli):

- Přesvědčili jsme se o nezměrném Ježíšově přátelství (až na smrt, až za hrob).
- Vražda Ježíše nás usvědčila z naší jedovaté zbožnosti.

(Přiznáváme, že jsme se nenechali Ježíšem dostatečně poučit, i my máme své oběti naší náboženské nesnášenlivosti. Já mám také svůj podíl na zlu ve světě.)⁶⁶¹

660 Bůh si přeje, abychom si co nejvíce porozuměli s lidmi jiných náboženství.

661 Římský biskup František hned na začátku své služby v Římě řekl, že pomluva je strašný hřích, blížící se hříchu proti Duchu svatému. A řekl něco v tom smyslu, že v tom také „jede“. Rozumíme tomu, když mu např. všichni slovenští biskupové řekli, že je dobře, že byl arcibiskup Bezák odvolán, uvěřil jim. Přece nemůže biskupům nedůvěřovat. U křesťana, natož u biskupa, se předpokládá, že váží slova, snaží se o spravedlnost a hájí čest druhého.

- Ježíšova otevřená náruč nás hříšníky zve ke světlu. Nemusíme se bát odsouzení a zavržení.
- Díky božímu milosrdenství nás pravdivé přiznání vlastní náboženské nesnášenlivosti a útočnosti dovede k odpuštění. Přicházíme před Krista a vyznáváme, že někdy jednáme jako vlk v rouchu beránčím.
- Navíc máme možnost prosit Ježíše o pomoc k vyléčení naší „zbožné“ agresivity. Je ochotný a schopný nás uzdravit z uštknutí zlem.
- Odkládáme svou masku „pravověrnosti“ („roucho beránčí“) a prosíme Ježíše, aby nás vyučil své spravedlnosti.
- Chceme se vyvarovat podobného jednání v budoucnosti a napravit zlo a jeho následky, které jsme způsobili. Víme, že úplná náprava není někdy v našich silách. Proto jsme Ježíši vděční za jeho nabízenou pomoc. Ujímá se našich obětí a ujímá se i nás – provinilců.
- Z Ježíšova vzkříšení vidíme, že je i naše vzkříšení možné.
Nejen vzkříšení ze spánku smrti. Ježíšovi učedníci už nejsou syny smrti, ale syny Vzkříšení. (Připomínám Ježíšova slova Martě u Lazarova hrobu: „Já jsem vzkříšení i život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít. A každý, kdo žije a věří ve mne, neumře navěky.“ J 11:25-26)

Nevláčíme s sebou už jen neblahé dědictví „Adama“, nám se dostalo skvělého dědictví Abraháma, Mojžíše a Ježíše(!)

Na tuto neděli jsme opět dostali ke studiu závažné lekce.

O Mesiáši bylo řečeno: „Bude vás ponořovat do Ducha a do ohně.“
Trochu si opět všimněme, co to obnáší a znamená.

Ježíš nám poskytuje svého Ducha. Velikonocemi nastává plné vylévání Ducha. K přijetí Ducha je samozřejmě potřeba – z naší strany – vytvořit podmínky. Ježíšovi učedníci a řada dalších židů byla natolik otevřená, že o Letnicích byli schopni Ducha přijmout. (Vylévání Ducha není jednorázovou akcí. V Písmu čteme o řadě dalších vylití Ducha do otevřených lidí.)

„V den Letnic ... byli všichni naplněni Duchem svatým ...“ (Sk 2:1n). Pak Petr ve svém kázání citoval proroka Jóela:

„Stane se v posledních dnech, praví Bůh, sešlu svého Ducha na všechny lidi, synové vaši a vaše dcery budou mluvit v prorockém vytržení, vaši mládenci budou mít vidění a vaši starci budou mít sny. I na své služebníky a na své služebnice v oněch dnech sešlu svého Ducha, a budou prorokovat. (Jóel 3:1n)

Všimněme si statečného chování vyslychaných apoštolů vůči vyslychajícím – nejvyšším představitelům židovské církve. Strach, který apoštoly po ukřižování Ježíše úplně ochromil, zmizel, apoštolové byli posíleni Duchem svatým (srov. v. 8).

Umíte si představit, že by nějaký biskup takto přesně pojmenoval nemoc naší církve (mimo Františka)? ⁶⁶²

Nepřehlédněme ovšem, co schází nám, jak jsme my pod míru. Kdybych byl na úrovni apoštolů – nemyslím to, že bych byl posvěcen na biskupa – kdybych byl schopen uzdravovat jako apoštolové, neklepal bych se před církevními představenými strachy.

662 Čekali bychom, že církevní šarže budou mít jemné svědomí, budou umět přesně pojmenovat své hříchy, přiznat si je a litovat jich. O to víc honí své poddané do zpovědnic. Pak nemá být svátost smíření v krizi.

Ale dokud nebudeme otevřeni Duchu božím v určité míře, a dokud nebudeme více ladit s Ježíšovými názory, nedostaneme výbavu Ducha jako první apoštolové. ⁶⁶³

Jako příklad nemoci současné naší církve a potřeby jejího uzdravení opět uvedu kauzu Bezák. ⁶⁶⁴
Ukáže se, jaký Duch v nás vládne, zda-li Duch Ježíšův nebo Kaifášův.

Starým Izraelitům bylo označení Boha za dobrého *pastýře* sympatické. Jako rodiče pečují o děti, učitelé o děti, lékaři o pacienty, úředník a vláda o občany, tak pastýř má pečovat o stádo. V Ježíšově době ale byli pastýři už lidmi na okraji. ⁶⁶⁵

Církevní vrchnost tenkrát už dobrým pastýřem nebyla a o to víc si potrpěla na svou moc a důstojnost. ⁶⁶⁶

Přesto a asi právě proto – Ježíš obraz dobrého pastýře pro sebe použil (na tituly Excellence, Eminence a Monsignore si nepotrpěl).

František používá obraz pastýře, který je cítit ovce. ⁶⁶⁷

663 Ježíš nepotvrzuje svými znameními (zázraky) toho, kdo jeho nauku nezná a tudíž zkresluje.

664 Přejeme si, aby církve (hodnostáři) napravili křivdu způsobenou arcibiskupovi Bezákovi a těm, kteří s ním byli odstraněni.

Pro nás a pro naši společnost je důležitý příklad nastolení spravedlnosti. Jak bude církevní vrchnost napravovat velké pohoršení, které způsobila? Bude to podle zavedené církevní diplomacie nebo podle Krista Pána? Stát neumí obětem bezpráví dopomoci k právu. Společnost hřích popírá. Písmo říká, že pachatel zasluhuje trest ve stejné míře, v jaké druhému ublížil, nebo se ublížit chystal.

Princip oko za oko, život za život, je spravedlivý (srov. Mt 5:19).

Nejvyšší soudci, kteří odsoudili Zuzanu k smrti, byli popraveni (kniha Daniel).

David, za ukradení manželky a několikanásobnou úkladnou vraždu, byl hoden smrti.

Jákobovi synové, kteří chtěli svého bratra Josefa zabít a pak ho prodali do otroctví, zasluhovali za oba činy trest smrti.

Když Josefovi bratři (synové Jáкова) tvrdili: „... jsme poctiví lidé“, nechal je Josef na tři dny vsadit do vězení.

Ale stačilo, aby se přiznali k provinění proti svému bratrovi a obrátili ... a Josef se rozplakal a bratrům odpustil.

Arcibiskup Metoděj byl jiným biskupem popliván a vězněn. Papež ho rehabilitoval a Metoděj se do své diecéze vrátil.

Proč by se nemohl vrátit R. Bezák do Trnavy? Jestli se mu jeho slovenští kolegové omluví, určitě je schopný je obejmout a spolupracovat s nimi.

Kdyby se Bezák do Trnavy nevrátil, přišli by trnavští diecézané o dobrého biskupa. A ti, kteří Bezáka vyhnali, by navždy dosáhli svého.

Co by bylo dál s Bezákovými vikáři a jeho lidmi, kteří byli vyhnáni?

Jak pomoci Slovákům, kteří pro pohoršení z Trnavy zklamaně odešli z kostelů?

Bude se opět brát větší ohled na viníky než na poškozené?

665 Pastýři běhali se svými stády po kopcích, na vzdělávání neměli čas. Občas něco šlohlí, jejich svědectví u soudu nemělo skoro žádnou váhu.

666 „Tak se odpovídá veleknězi?“ vyštěkl na Ježíše jeden ze strážců a udeřil do obličeje (srov. J 18:22).

A velekněz strážce nenapomenul – to Ježíš Petra, který ut'ál strážci ucho, okřikl.

667 Pro nevesničany: ovčí vlna má na sobě hodně lanolínu (žluté mazlavé olejovité látky, charakteristického pachu, vylučované mazovými žlázami zvířat). Rouno – ostříhanou vlnu nebo ovčí kožešinu je nutné při zpracování lanolínu zbavit.

Víte, jaký je rozdíl mezi pastýřem a beranem? Beran se cpe do první řady. Má na hlavě dva rohy (já vím, že někteří čtyřnozí berani nemají rohy a naopak někteří mají rohů více). Berani odstrkují a trkají jeden druhého. Před vlkem utíkají. (Ježíš rohy ani dvourohovou mitru nepotřeboval.) Pastýř jde jako první do míst, která se ovcím zdají nebo skutečně jsou nebezpečná. Pastýř, na rozdíl od pachtýře, neutíká, stádo brání vlastním tělem. Pastýř na ovce mluví, jeho hlas zní ovcím příjemně, uklidňuje stádo, nemoralizuje. Pozoruje ovce, naslouchá jim, neporoučí, snaží se ovcím porozumět, domluvit se s nimi.

K 2. čtení.

Jsme milovanými dětmi Boha. To, že smíme patřit do královské rodiny, nás nesvazuje (princezna Diana se prý v královské rodině cítila velice sešňěrována). Nám se dostalo svobody, která nás osvobozuje – my hříšníci se můžeme narovnat. Sláva!

Vážíme si, toho, že smíme patřit mezi svaté (svatí žasnou nad tím, že se nám Kristus zasněvil a rádi se zasněvili jeho dílu na záchraně světa). Je pro nás velkou ctí jak mnoho se nám Kristus věnuje, abychom si osvojili životní noblesu jeho přátel. Svoboda od vin a od hříchů nás povznáší.⁶⁶⁸

Bůh nás vyhledal a my jsme rádi jeho dětmi. Chceme si tu úroveň osvojit. Ale tím to nekončí. Ježíš nás zve na úroveň Nevěsty. Proto toužíme po Duchu Ježíšovu (duch Kaifášův nás neláká).

Příloha:

Před rokem jsem tu uváděl „Pakt z katakomb“, podepsaný více jak 400 biskupy na konci II. vatikánského koncilu.

Tomuto programu jsme zůstali dlužní. Proto jej znovu přikládám.

Pakt z katakomb – za slůžiacu a chudobnú cirkev

My, biskupi, ktorí sme sa stretli na II. Vatikánskom koncile, vedomí si, ako veľmi nám chýba, aby sme viedli život v chudobe podľa Evanjelia, povzbudení navzájom k tejto iniciatíve, v ktorej sa každý z nás chce vyhnúť osamotenosti, v jednote so všetkými bratmi v biskupskej službe, počítajúc s milosťou a silou nášho Pána Ježiša Krista, modlitbami veriacich a kňazov našich diecéz, vkladajúci sa do rozjímania a modlitby pred Najsvätejšou Trojicou, pred Kristovou Cirkvou a pred

668 Nejsme odsouzeni jen ke stálému opakování modlitby ruského poutníka: „Bože, smiluj se nade mnou hříšným!“ (Církevní vrchnosti se to hodí; poddaný, který stále jen tluč hlavou o zem, nebude nikdy protestovat, „nikdy nebude dost trpět za své viny“.) Přes vědomí svých vin, se máme radovat z milosrdenství Božího a ze života s ním.

(Říkám to jako celoživotní kající, se sklonem k tvrdosti k sobě samému. Je zvláštní, kolik v nás zůstává z pohanského smýšlení, jak mnoho lpíme na výkonu a nakolik nedůvěřujeme Boží dobrotě.)

Kdyby naše děcko zapálilo dům nebo třeba způsobilo smrt svého sourozence, přáli bychom si, aby si dokázalo odpustit a radovat se ze života. Nechtěli bychom, aby celý život a každý den stále jen opakovalo: „Rodiče, smilujte se nad mým zločinem!“

Existuje ruský film o námořníkovi, kterého němečtí nacisté přinutili, aby zastřelil svého kapitána. Voják po válce vstoupil do kláštera. Stále se jen kál a kál. Pomáhal druhým, modlil se za ně, uzdravoval, ale nikdy se už neusmál. Někteří lidé tento film obdivují. Odpovídá ruské nátuře; tak pravoslavní lidi vedlo. Nikdy jim nepomohlo k narovnání a svobodě synů božích. Kdyby si naše děcko nedokázalo odpustit nějakou těžkou vinu – přes všechno obrácení se k Bohu – byli bychom nešťastní a hledali bychom pomoc.

Bylo mi velkou radostí, když jsem některým lidem pomohl, aby sami sobě odpustili, když jim už odpustil Bůh. Někoho satan svádí, aby hřích neviděl, jiného, aby se ze své viny stále trápil a zoufal si. Kain říká: „Moje vina je tak veliká, že mi nemůžeš, Bože, odpustit. Ale já si všechno vypiju až do dna.“

kňazmi a veriacimi našich diecéz, s poníženosťou a vedomím našej slabosti, ale tiež so všetkým odhodlaním a silou, ktorú nám chce dať Boh vo svojej milosti, sa zaväzujeme k nasledujúcemu:

1. **Budeme sa snažiť žiť ako obyčajní ľudia okolo nás, pokiaľ ide o bývanie, stravovanie, dopravu a veci s nimi súvisiace.** Mt 5:3, 6:33-34, 8:20
2. Raz a navždy **sa zriekneme bohatstva, ako aj jeho symbolov, najmä v úradnom oblečení (drahé látky, pestré farby) a pri insígniách (zlato a striebro), ktoré musia zodpovedať Evanjeliu.** Mk 6:9; Mt 10:9; Sk 3:6
3. Nebudeme na svoje meno vlastniť žiadny nehnuteľný či hnuteľný majetok, ani bankové konto, a to, čo je nevyhnutné vlastniť, **prepíšeme na diecézy alebo charitatívne a sociálne organizácie.** Mt 6:19-21; Lk 12:33-34
4. **Kedykoľvek to bude možné, zveríme správu financií a majetku diecézy komisii kompetentných laických odborníkov,** vedomých si ich apoštolského povolania, aby sme boli menej správcami ako apoštolmi a pastiermi. Mt 10:38; Sk 6:1-7
5. **Odmietame slovné i písomné oslovenia, ktoré vyjadrujú spoločenský význam alebo mocenské postavenie (Eminencia, Excelencia, Monsignor).** Uprednostníme byť v duchu Evanjelia oslovovaní „Otec“. Mt 20:25-28, 23:6-11; Jan 13:12-15
6. **Svojím správaním a spoločenskými vzťahmi v žiadnom prípade nedopustíme dojem, že by sme sa voči bohatým a mocným správali ako voči privilegovaným, uprednostňovaným a preferovaným,** napr. pri bohoslužbách alebo spoločenských akciách, či už v úlohe hostiteľov alebo hostí. Lk 13:12-14; 1 Kor 9:14-19
7. **Pri vyjadrení vďačnosti, prosbe o podporu a podobných príležitostiach sa budeme snažiť vyhnúť zaliečaniu sa márnivosti darcov.** Pozývame našich veriacich k tomu, aby považovali svoje dary za bežnú účasť na bohoslužbe, apoštoláte alebo sociálnej práci. Mt 6:2-4; Lk 15:9-13; 2 Kor 12:4
8. Pri apoštoláte a pastoračnej starostlivosti o ekonomicky slabých a zaostalých dáme k dispozícii všetko nevyhnutné – čas, myšlienky, srdce, materiálne prostriedky, atď. bez toho, aby sme poškodili niekoho iného v našej diecéze. **Budeme podporovať laikov, rehoľníkov, diakonov alebo kňazov, ktorých Pán povoláva evanjelizovať chudobných a robotníkov zdieľaním ich života a práce.** Lk 4:18 a násl.; Mk 6:4; Mt 11:45; Sk 18:3-4, 20:33-35; 1 Kor 4:12, 9:1-27
9. Vedomí si požiadaviek spravodlivosti a lásky a ich vzájomného vzťahu **sa pokúsime transformovať „dobročinnosť“ na sociálnu prácu, založenú na spravodlivosti a láske, ktorá berie do úvahy každého človeka, ako pokornú službu kompetentným verejným organizáciám.** Mt 25:31-46; Lk 13:12-14 a 33 a násl.; Sk 2:44 a násl.
10. **Zasadíme sa o to, aby zodpovední za vládu a verejné služby prijali a uviedli do života také zákony, štruktúry a sociálne inštitúcie, ktoré sú nevyhnutné pre spravodlivosť, rovnosť a komplexný harmonický rozvoj každého a všetkých.** Týmto spôsobom by mal vzniknúť nový spoločenský poriadok, ktorý by zodpovedal dôstojnosti človeka ako Božieho dieťaťa. Sk 2:44 a násl.; 4:32-35, 5:4; 2 Kor 8 a 9; 1 Tim 5:16
11. **Kolegialita biskupov sa v duchu evanjelia môže najlepšie preukázať v spoločnej službe dvom tretinám ľudstva,** ktoré žijú v telesnej, kultúrnej a morálnej biede. Preto sa zaväzujeme, že:
 - – budeme sa podľa svojich možností podieľať na projektoch spolu s episkopátmi chudobných krajín
 - – budeme spolu žiadať na medzinárodnej úrovni, vždy svedčiac o evanjeliu, ako to vyjadril aj pápež Pavol VI. na pôde OSN, aby boli ustanovené hospodárske a kultúrne štruktúry, ktoré nebudú vytvárať chudobné národy v stále bohatšom svete, ale ktoré umožnia chudobnej väčšine dostať sa zo svojej biedy.

12. **Zavázujeme sa zdieľať v pastoračnej láske svoj život so všetkými sestrami a bratmi v Kristu, s kňazmi, rehoľníkmi a laikmi tak, aby náš úrad bol skutočnou službou.** V tomto duchu budeme preto:
- – snažiť sa neustále kriticky „prehodnocovať svoj život“ s nimi;
 - – vnímať ich ako spolupracovníkov tak, aby sme namiesto šéfov na svetský spôsob boli animátormi, inšpirovaní Duchom svätým;
 - – usilovať sa byť ľudsky prítomní a prístupní;
 - – otvorení ku všetkým ľuďom bez ohľadu na to, k akému náboženstvu sa hlásia. Mk 8:34f.; Sk 6:1-7; 1 Tim 3:8-10
13. Po návrate do svojich diecéz zverejníme tento svoj záväzok a požiadame všetkých, aby nám boli nápomocní svojím porozumením, spoluprácou a modlitbami.
Nech nám Boh pomáha, aby sme zostali verní svojim predsavzatiam.

(Poznámka: tento preklad je amatérsky spracovaný na základe jeho internetovej francúzskej, anglickej a nemeckej verzie. Originálne znenie v portugálčine je publikované v Kloppenburg Boaventura (org.) Concilio Vaticano II. VOL V, Quarta Sessao Petrópolis: Vozes 1966, 526-528 – text je aj na www.traditioninaction.org)

2012

4. nedeľa veľikonočná Sk 4:8-12 1 J 3:1-2 J 10:11-18 29. dubna 2012

1. a 2. čtení jsou krátká. Kdo je vezme vážně, mnoho se v jeho životě změní. ⁶⁶⁹

Už „starý zákon“ zná dobrého pastýře. ⁶⁷⁰

Zákaz zobrazování Boha, vyjednávaní Abraháma s Hospodinem o Sodomu, zápas Jáкова a Mojžíše s Neznámým, pře Joba s Hospodinem ..., židům pomohl nesklouznout k sentimentální a pokleslé představě o Bohu.

Náš obraz dobrého pastýře je často vyprázdněn, ochočen a komercializován...
Evangelia svědčí, že Ježíš žil v náročném životě. ⁶⁷¹

⁶⁶⁹ Na stavbě se vše poměruje od základního kamene, ne od nějakého kamene v hornějších vrstvách zdiva stavby.

Za Mojžíšem i Ježíšem stojí v jedinečné míře autorita Hospodina (slova žádného světce, rabího nebo funkcionáře nemají tak velikou výpovědní hodnotu).

Mnohokrát o nás platí biblická slova, že patříme mezi ty stavitele, kteří zavrhlí kámen, který sám Bůh použil jako kámen úhelný. (Srov. Mk 12:10)

⁶⁷⁰ Pastýř středního východu žil ve velice chudoučké krajině. Tráva na jaře rychle vyrostlá tam brzy odkvete a uschne. Zvířata se za rychlé chůze snaží nějaké to suché stéblo rychle ukousnout. Pro nás je neuvěřitelné, jak se tam může dobytek uživit.

Pastýř musel být dobrým hospodářem a musel uhájit majetek a velké území hubené pastvy, proti dvou a čtyřnohým šelmám. Bez nějaké zbraně se tam chlap většinou neobešel, obrana byla často otázkou života a smrti.

⁶⁷¹ Kdo jste měli někdy ovci v rukách, víte, že ovčí vlna je nepříjemně mastná a že vám ruce nadchnou ne zrovna příjemným pachem.

Ne každý katolík si připustí, že Ježíš asi někdy zabíjel ovci, kuchal ryby, myl si tělo zpocené při těžké práci (bez mýdla si neumyjete ruce tak, aby vám na nich nezůstal určitý pach po rybině nebo lanolinu z ovčí srsti). Mnoha lidem nepříjde na mysl, že by apoštolům někdy smrděly nohy nebo bolely zuby.

Proč kosteloví lidé vůbec kupují podvodné pouťové obrázky dobrého pastýře? Nevšimnou si, že jsou prolhané? Proč svým dětem kazí vkus a svádí je ke scestnému myšlení?

K objevu Ježíše (nebo Boha) jako dobrého pastýře nelze dospět tím, že budeme opakovat slova nějaké autority.⁶⁷²

Židé přemýšlí o Bohu, zápasí o porozumění „Nevyslovitelnému“, aby k Němu nacházeli cestu. Stále promýšlí např. zkoušku Abrahámovu.

Jeden rabín se ptal: „Byl Abrahám trestán příkazem k obětování Izáka za to, že Izáka upřednostňoval před starším Izmaelem? Jak k tomu přišel Izák? Co vše musel jeden i druhý prožít?“

Jiný rabi domýšlel celou tu strašnou událost: „Táto“, říká Izák před horou Mórija, „až to budeš vyprávět matce, prosím tě, dávej pozor, aby nestála u studně nebo na střeše domu“ ...

Další rabi: „Abrahám neřekl Izákovi, že podříznout svého syna nařídil Hospodin. Nechtěl, aby Izák přišel o důvěru v Boha, to raději obětoval důvěru v otce.“

Jiný: „Jak rozpoznat hlas boží od satanova? Přece satan se často vydává za Boha. Je to Bůh nebo satan, který říká: ‚Vezmi svého jediného syna Izáka, kterého miluješ, odejdi do země Mórija a tam ho obětuj jako oběť zápalnou na jedné hoře, o níž ti povím!‘?

Je to hlas Boha nebo pokušení satana, který pak říká: ‚Nevztahuj na chlapce ruku, nic mu nedělej!‘“

Knih Jób vypráví o satanovi, zasedajícím v božské radě. Bůh pak na provokační řeči satana použije Jóba jako pokusného králíka, aby drzému a pomlouvajícímu provokatérovi dokázal Jóbovu poddanost ...

Jak to, že Bible říká něco, co tak úplně není pravda, satan přece není Hospodinovým radním?⁶⁷³

Elie Wiesel vypráví, že v Osvětí rabíni soudili Hospodina: „Pane světa, v Bibli jsi zakázal zabít v jeden den krávu a telátko, ptačí matku a její holátko, aby jeden z nich zůstal naživu. Proč nevztáhneš na Izrael to samé, co jsi nám zakázal při zabíjení zvířat? Vždyť tady jsou denně zabíjeni rodiče a děti? Po třídním soudu rabíni Boha odsoudili. Ale hned po vynesení rozsudku jednoznačně prohlásili: „A teď se pomodleme k Pánu světa!“

Neupírají-li, že Bůh je dobrým pastýřem, není to ze strachu nebo strkáním hlavy do písku.

My jsme všechny otázky předem potlačovali větou ze zpytování svědomí: „Pochyboval jsem o Bohu?“

Ti, kteří si otázky kladli, nezřídka opouštěli společenství církve, neboť jim nikdo na jejich otázky neodpovídal.

Kolikrát byly i děti (nejen židovské) vedeny k zabíjení?

Známe fotografie z židovských transportů i stržení žen a dětí v jámách hromadných hrobů.

Děti se při vyučování náboženství ptaly řádové sestry, chodí-li také pan farář na záchod. Sestra nechtěla lhát: „Chodí, ..., ale ne tak často“.

672 Do pěti let jsme vzhlíželi ke svým dobrým rodičům téměř jako k božstvu. (Naše maminky vařily jídla, která jsme měli rádi, uhodly naše nemoci i trápení, dosáhly tam, kam děti nedosáhnou. Táta dosáhl dokonce i na skříň, v našich očích byl silný a všechno uměl.) Později jsme už viděli také chyby svých rodičů. Pak jsme rodiče přísně soudili, někdy jsme možná měli pocit, že nás nemají rádi ... Až později a v nové kráse, jsme objevili jejich velikou přízeň.

673 My bychom té knize nedali „imprimatur“.

Knih Jób je úžasná, posunuje tehdejší představy o Bohu dál.

Naši předkové říkali: „To je pevné jako židovská víra“. A v době pronásledování evangelíků říkali: „To je pevné jako helvetská víra“.

Ideologie (i náboženská) vyžaduje slepou víru a poslušnost autoritě.

Biblické texty nejsou ideologií. Bible, vedle všech svých drsných příběhů, říká s veškerou vážností a odpovědností: „Bůh je dobrý pastýř“.⁶⁷⁴

Bedlivě pozorujeme současné vzpoury mladých generací proti starým nejen v Evropě. Ale postrádáme u nich nějaký program, jen chtějí bourat. Máme obavy, aby nespokojený dav nepřijal nějakého dalšího falešného vůdce.

Ani církve nevyužívá tento prázdný prostor. Copak Ježíš nepřišel s velikým programem?

Proč našemu bohatému, unuděnému, rozmazlenému a bezpáteřnímu světu nabízíme sladké obrazy Božího milosrdenství a sošku Jezulátka? Copak nemáme nic většího?

Bezpečná soška Jezulátka nic nevyžaduje.⁶⁷⁵

Před pár léty u nás téměř nikdo nejevil o Pražské Jezulátce zájem.

Moji rodiče byli také dětmi, ale pro mě jsou důležité jejich fotografie v dospělosti. Rád myslím na jejich moudré věty. Jezulátka nemluví, Ježíš začal učit až ve 30 letech jako zralý muž. Leckterá jeho jediná věta je trefou do černého, může nás i srazit k zemi, jako Šavla. Jeho slova mohou změnit náš život a pomoci uzdravit naše vztahy. Jezulátku stačí „úcta“, další šatičky a korunka.

Nenechám si sáhnout na Malého prince, ale náš svět potřebuje vzor Dospělého. Malý princ je pro mě velikým bohatstvím, ale s Malým princem si nemohu vystačit v boji proti zlu, nepodrží mě u výsledku, v kriminále nebo na frontě.

Malý princ se vrátil na svou planetu. Je milovník a mudrc, ale není bojovník a prorok.

Potřebujeme větší program. Ježíš je Dobrý pastýř, má v sobě vše, čeho potřebujeme.

Proč my katolíci – oproti židům – býváme často svíčkovými bábami?⁶⁷⁶

V naší společnosti i v církvi už pomřeli legionáři a účastníci odboje z války. Umírají i účastníci odboje proti komunismu (ne každý zavřený byl odbojářem).⁶⁷⁷

674 Na všechny naše palčivé otázky nenajdeme uspokojující odpovědi. S Bohem lze zažít velice dobré zkušenosti, které mohou převážit ty, kterým nerozumíme. Nejsme hlasatelé utrpení. Na bolest hlavy analgetika neodmítáme, na trápení srdce je používat nechceme. Nebyli bychom Ježíšovi svědkové.

675 Nesnižuji úctu indiánů nebo lidovou víru některých Španělů. Ale my nejsme indiáni, máme za sebou třetí ohně ve 20. století, víme, že slabá víra v ohni neobstojí. (Španělé ať se kají za svá selhání.)

676 V našich farnostech často bděl nad pořádkem zvláštní typ svobodných slečen. (Dříve nosily staromódní klobouček, háčkované rukavičky a límeček na černých šatech. Významný dominikán Silvestr Braitto říkával: „Dlouhé sukně, bledá líčka, jedním slovem katolička“. My jsme jim říkali svaté kozy nebeské, Léon Bloy je nazýval „kropenkovými ropuchami“.

Na jednom kaplanském místě jsem se ptal rodičů, zda si od těchto dam nechají kazit vkus svých dětí. Nutily totiž děvčata recitovat na májových nemožné básničky „ke cti Naší Nebeské Královny“.

V některých farnostech jsem se setkal se „svatými muži“, kteří, neméně než kozy nebeské, tyranizovali každého faráře a své bližní.

677 Někdo se dostal do kriminálu a dostal přes hubu jen proto, že byl třeba funkcionářem. Jako bojovník se nikdy neprojevil (o to více pak „své rány“ ukazoval na odív.) Jeden skvělý řeholník, který pak zemřel

Mezi námi se napařují zbohatlíci a funkcionáři, kteří druhým nemají co ze svého života nabídnout (někteří poslanci a politici se sice chlubí tituly, ale v životě ničím nebyli).

„Nevěřte politikům, kteří se neumí postarat o svou rodinu, jak by mohli spravovat obec nebo stát?“ říkával Karel Čapek. Neplatí to jen na Karla Marxe.

Totéž může platit u nás církevních funkcionářů. „Pracovat neumím, žebrat se stydím, tak jsem šel na faráře“, jsme někteří ironicky o sobě říkali v semináři.

V naší společnosti se nebývale vyskytuje pedofilie. Nedospělí a zženštilí muži se ověšují cinglárky, líbí se jim vychrtlé a vyholené ženské – připomínající spíš nedospělé děti.

V církvi je to podobné, v kléru opět letí parádní šatičky, sukně, krajky a šperky.

Předválečné dělnické hnutí kněží z Francie je zapomenuto, na zkušenosti našich kněží z civilního zaměstnání se už neptáme.

Ve čtení minulých nedělí jsme si opět všímali, že apoštolové přiznali svá selhání. Zbabělost je pro chlapy jedním z největších sebeponížení. Apoštolové nás obdarovali nejen svým příkladem následování Krista, ale i varováním před chybou, které se sami dopustili. To je nesmírně cenné! Takový dar poučení nám jen tak někdo nedá.

Kolik kněží přiznalo své selhání ve spolupráci s StB?

Židé, kteří přežili šoa, se trýznivě ptají: „Jak to, že já jsem přežil?“ Jedna paní, která před pár léty jediná přežila havárii auta, se ptá: „Jak to právě já ...?“

Někteří židé říkají: „Jestli se lidé nepoučí z Osvětami, bylo to utrpení naprosto marné“.

Rozumím tomu – jestli se já nepoučím z Osvětami – bylo jejich nepředstavitelné utrpení naprosto zbytečné, jako bych jejich památku a zkušenost trápení hodil na hnůj nebo do popelnice jako něco nepotřebného.

Jestli mě Ježíšova láska a obětavost nezmění – ne to je špatně řečeno – jestli se já, díky Ježíšově lásce a obětavosti nezměním, jestli s Ježíšem nebudu spolupracovat, pak bylo Ježíšovo ukřižování pro mě zbytečné!!

Přijímám-li Ježíše jako dobrého pastýře, vím-li, že mě Bůh má rád, a vím-li, že lidé okolo mě se snaží mít mě rádi, pak já mám pečovat o to, abych byl milování hodný. (K tomu se někdy vrátíme.)

Nejde o získání zásluh, ale o odpověď na jednání dobrého pastýře.

Jde o odpověď, o odpovědnost, o úctu k námaze a velkorysosti druhých.

(V sobotu večer budou v televizi dávat film Habermannův mlýn. Víím, že ten příběh je hnusný, nechce se mi na něj dívat, ale bylo by zbabělé si číst ...)

2009

4. neděle velikonoční Sk 4:8-12 1 J 3:1-2 J 10:11-18 3. května 2009

K Ježíšovým slovům o dobrém pastýři se učedníci jinak stavěli před Velikonocemi a jinak po nich. I nám hrozí, že nadšeně přitakáme, aniž hlouběji porozumíme, co ta slova obnášejí.

Viděli jste někdy dobrý obraz dobrého pastýře? Většina jich je nedobrych. Nasládlé kýče bez obsahu. Nedávno jsem na jednom viděl vymydleného Ježíše s napomádovanými vlasy a vyšamponovým jehňátkem okolo krku.

v kriminále následkem mučení, říkával: „Někomu nepomůže ani kriminál. Dopadne jako spolknutá skleněná kulička, jaká vešla, taková vyjde.“

Ježíšova slova jsou velice vážná. Řekl-li nám, že o nás bude pečovat „na život a na smrt“, pak jeho slovo platí. (Velikonoce to ověřily.)⁶⁷⁸

Všichni víme, jak je důležité, aby děti zažily laskavou péči rodičů, aby děti mohly rodičům důvěřovat. Jenže víme, co se s námi lidmi stalo. Svět je porušený naší svévolí. Často, až když si nevíme rady, voláme na pomoc Boha, nebo si navzájem jdeme bezbožně po krku.

Nerozumíme Bohu, zdá se nám necitelný, vzdálený, lhostejný. Nic nezanedbal v dětství lidstva, to my jsme marnotratní synové. Lehkomyslní, pohodlní a namyšlení.

Apoštolové nebyli marnotratnými syny, rádi se stali Ježíšovými učedníky, ale míra jejich ochoty důvěřovat svému Mistru nestačila na životní zatížení v porušeném světě. Máme čerstvě v paměti jejich selhání na konci Ježíšova života.

Začalo to u Jidáše: „Mistr nemá dobrou taktiku, neumí to s lidmi, neví, jak se pracuje s lidmi. Proč tak váhá s korunováním krále? Náš národ je ochotný povstat proti těm hnusným Římanům.“

Petr mluvil nejen za sebe: „Co máš pořád s tím ukřižováním? To je nesmysl. K čemu by to bylo dobré?

Proč pochybuješ o naší oddanosti? Kdo jiný by mohl být naším králem?“

Všechno bylo jinak. Ježíš ví, že podstatné je získat vnitřní svobodu – i od falešných náboženských představ.

Některým dětem dlouho trvá, než dají rodičům zapravdu, že to s nimi vždy mysleli dobře, když na ně měli určité nároky.

Dobrý rodič, dobrý pastýř, dobrý hospodář, dobrý kapitán na lodi má nároky na sebe i na druhé. Škoda každého potraceného díla, natož vlastního života. Bůh nám nedal život k tomu, abychom jej mařili, abychom nedonosili vlastní charakter. Jiný pohled na školní vzdělávání mívá dítě a jiný rodič.

Jiný pohled na věc má zloděj a jiný okradený.

Co si mysleli, jaké pocity mají lidé, nevážící si ráje, když slyší: „Ženo, tvoje svévole ti přinese trápení a bolesti, budeš dychtit po svém muži, ale on nad tebou bude vládnout. Adame, nedal jsi na mou radu, nejedl jsi ze stromu života, ale jedl jsi ze stromu jedovatého, strhl jsi zemi do neštěstí, neumíš s ní hospodařit, budeš se dřít a dosáhneš jen hubených výsledků. Proč si nenecháš poradit?“ Dodneška si mnoho lidí myslí, že ta slova jsou vynesením rozsudku. Jenže tak přemýšlí vzdorující puberták.

Jednou se učedníci ptali Ježíše, co by jim poradil k lepšímu porozumění Bohu. Poradil jim: „Když mluvíte s Bohem, prostě jej, Otče, prosím tě, pomoz mi objevit mé chyby na začátku, včas, dřív, než narostou do velikých rozměrů – abys na ně nemusel upozorňovat drastickým způsobem.“

„Šimone, Šimone, hle, satan si vyžádal, aby vás směl tříbit jako pšenici.

Já jsem však za tebe prosil, aby tvá víra neselhala; a ty, až se obrátíš, buď posilou svým bratřím.“⁶⁷⁹

678 Být dobrým pastýřem vyžadovalo mít přirozenou autoritu, velké znalosti a statečnost. Znat krajinu, počasí, rozumět zvířatům, být prozíravý ..., kočovné pastevecké kmeny byly bojovné, život v tamních krajinách je sporý a udržet si mezi pastýři a sběrači (zloději) životní prostor není jednoduché. Uhájit pastviny, stáda a své lidi proti lupičům a šelmám vyžadovalo často i nasazení života. Hebrejský pastýř se navíc i ve styku s nepřáteli musel chovat spravedlivě (pohané jednali s nepřitelem často svévolně).

679 Ježíš řekl apoštolům: „Velice jsem toužil jíst s vámi tohoto beránka, dříve, než budu trpět. Neboť vám pravím, že ho již nebudu jíst, dokud vše nedojde naplnění v království Božím.“ ...

Vzal chléb ... vzal kalich ...

(Prosil Ježíš jen za Petra?

Za Jidáše ne?

Jak to je s účinností modlitby /naší a Ježíšovy/? Jaké představy máme o fungování přímluvné modlitby? Jak se naše představy liší od biblického vyučování o modlitbě?

Jak to dopadlo, známe. Porovnejme si tři skupiny zbožných židů.

1. skupina - Ježíšovi rodiče si brzy všimli, že je jejich syn přerostl. (Po třech dnech hledání našli svého dvanáctiletého syna v chrámě v diskuzi s profesory teologie. Synu, tos nám nemohl říci, že se zde zdržíš? Víš, jaký strach jsme s tatínkem měli, jestli tě třeba někdo unesl do otroctví?“ „Proč jste měli strach? Nejsem malej kluk. Choval jsem se snad někdy k vám neodpovědně? Copak jsem vám vícekrát neříkal, že mám od Boha své poslání?“
2. skupina - Svatý Petr káral(!) svého Mistra jako malého kluka: „Ježíši, ty tomu vůbec nerozumíš! Mesiáš bude v Izraeli vládnout na věky. Co to plácáš za nesmysly o popravě Mesiáše? Kdyby ti hrozilo nebezpečí, budeme tě - my tvoji věrní a stateční přátelé - bránit! Doufám, že nepochybuješ, že tě ubráníme!“
3. skupina – (židovský) papež Kaifáš „ex cathedra“ prohlásil: „Ten chlap je zločinec, na vlastní uši jste slyšeli jeho rouhání!“ „Je hoden smrti!“, řvali ostatní (židovští) biskupové.

„Vykoupený“, „spasený“ – zachráněný je ten, kdo objeví, že Ježíš je dobrý pastýř a dokáže dát na Boha víc než na sebe. Ušetří si zbytečné chyby a selhání.

Takový člověk bude rozumět Bohu a v těžkých chvílích nebude mít pocit, že se od něj Bůh odvrátil.

Např.: Mojžíš netrpěl pocitem ukřivdění, když mu Hospodin řekl: „Nevstoupíš do zaslíbené země.“ (O tom jsme si vyprávěli. Kdo to neví, může se zeptat: např. na našich web. stránkách v rubrice diskuze.)

Jeremiáš nevyčítal Bohu, když jej s ostatními odvedli do otroctví.

Ale také ani jeden z nich netvrdil, že je to boží vůle a že Bůh potřebuje jeho utrpení!!

Porozumět druhému dá určitou práci. I člověku, natož Bohu. Ale přináší to velikou krásu.

Je něco krásnějšího než bytostné poznání, že mě Bůh miluje jako svou milovanou dceru nebo milovaného syna?

Vědět, že Ježíš je obrazem milujícího, moudrého, odpovědného a statečného Boha, dobrého pastýře?

„Avšak hle, můj zrádce je se mnou u stolu. Syn člověka jde, jak je určeno, běda však tomu člověku, který ho zrazuje.

Šimone, Šimone, hle, satan si vyžádal, aby vás směl tříbit jako pšenici. Já jsem však za tebe prosil, aby tvá víra neselhala; a ty, až se obrátíš, buď posilou svým bratřím.“

Řekl mu: „Pane, s tebou jsem hotov jít i do vězení a na smrt.“

Ježíš mu řekl: „Pravím ti, Petře, ještě se ani kohout neozve, a ty už třikrát zapřeš, že mne znáš.“

Řekl jim: „Když jsem vás vyslal bez měšce, mošny a obuvi, měli jste v něčem nedostatek?“

Oni mu odpověděli: „Neměli.“

Řekl jim: „Nyní však, kdo má měšec, vezmi jej a stejně tak i mošnu; kdo nemá, prodej plášť a kup si meč. Pravím vám, že se na mně musí naplnit to, co je psáno: `Byl započten mezi zločince.` Neboť to, co se na mne vztahuje, dochází svého cíle.“

Oni mu řekli: „Pane, tu jsou dva meče.“ Na to jim řekl: „To stačí.“ (Lk 22:15-38)

(Proč Ježíš nejprve nabádá učedníky, aby se ozbrojili a pak Petra – když ho Petr neohroženě brání – seřve?)

Možná teď po Velikonocích jinak slyšíme Ježíšova slova o jeho smrti. To by bylo dobře. Ježíš mnohokrát mluvil o smrti i o vzkříšení.

Běžnému posluchači nepřijdou slova z dnešního úryvku nijak obtížná.

Ano, Ježíš je dobrý pastýř, dal za nás život. Ale, kdo trochu přemýšlí a chce si s Ježíšem rozumět, zjistí, že je třeba klást otázky a hledat.

Představte si chytrého sedmnáctiletého kluka; jednoho dědečka má věřícího na létající talíře a druhého věřícího v Boha. Bude-li dědeček věřící v Boha argumentovat jako dědeček od létajících talířů, vnuk nad vírou v Boha mávne rukou. (Pouze se modlit za vnuky, je málo.)

Slovům: „Ježíš nás má rád, položil za nás život“ rádi přitakáme.

Ale jak je možné, že někteří lidé budou spaseni a jiní ne? Položil život jen za některé hříšníky?

Často slyším odpověď: „Boží úradky, jeho spravedlnost a milosrdenství je tajemství. Kdo jsem já, abych tomu mohl porozumět.“

Není to tajemství. Ale neznalost věci.

Bůh nám dal život a veliké možnosti. Nejsme ještě hotoví. Smíme svobodně vytvářet sebe sama, svůj charakter (pomímám teď všelijaká zatížení a zábrany).

Máme mnoho možností (včetně uzdravení řady našich poškození), aby z nás byli pěkní lidé.

Má-li někdo hudební sluch nebo malířské nadání, záleží už jen na něm, zda si získá píli, aby mohl se svým talentem uspět. Lajdákoví ovšem sebevětší nadání nepomůže.

Ježíš za nás všechny umřel na kříži.

Ale jak naše záchrana funguje? Už jsme o tom mluvili. Jsou dvě možnosti. Maxmilián Kolbe zachránil život vězni Gajovnickovi odsouzenému na smrt. Pasteur zachránil ledaskomu život. V obou případech záchrana funguje jinak.

Kolbe si vyměnil místo s Gajovnickem. Pasteur se velice namáhal, aby vynaléhal lék.

Kolbe umřel, aby Gajovniček žil. Ale Ježíšova smrt pro nás pracuje jinak. Představte si, že se půjdete najíst do restaurace, ale cestou vás někdo okrade, za vaše peníze se nají, a vy zůstanete hladoví.

Ježíšovo utrpení není takové povahy, aby odstranilo naše utrpení (Kolbe a vězeň). Je jiného druhu.

Pasteur přemýšlel, pracoval, aby lidé nemuseli umírat.

Ježíš (jako člověk) přemýšlí o tom, jak lidem říct to, co zná jako Boží Syn.

Potřeboval vymyslet, jak nám lidskými pojmy, lidskou řečí ukázat, jaký je Bůh. Abychom mohli Bohu důvěřovat, mohli se na něj spolehnout a měli jistotu, že nám přeje.

Je potřebné si všimnout Ježíšovy lidské práce. (Podílu lidské práce v životě bohočlověka.

V Ježíši spolupracoval lidský syn s božím synem. My máme také s Bohem ve svém životě spolupracovat). Ježíš jako Boží syn věděl o Otcí vše, jako člověk vypracoval pomocí svého lidského mozku řešení pro nás.

Na kříž Ježíš nejde proto, že by Bůh snad potřeboval splnit určitý počet ran. Nechá se ukřižovat, aby nás vyburcoval k přemýšlení – a bychom se dál nemíjeli s Bohem, aby nás mohl poučit. Necháme-li se poučit – pak v důsledku toho – už nemusíme trpět.

Zachráněn je ten, kdo se umí spolehnout na Boha. Kdo nedá přednost sobě v situacích, kdy je třeba pomáhat nemocnému světu. Kdo jde odvážně do odboje proti zlu ve světě, i když přijde o své pohodlí, bohatství, případně život.

O záchraně je samozřejmě řeč už ve SZ. Proroci jsou posíláni k záchraně: „Důvěřujte Bohu víc než sobě samým“. Spolehnout se na Boha, např. v ohrožení, je ale dost náročné! Vzpomeňme, jak málo statečných bylo za minulého režimu.

Proroci jsou posíláni k záchraně, např. Ezechielovi Bůh říká: „Já jsem tě ustanovil strážcem svého lidu. Když strážce uvidí, že táhne nepřítel a nebude lidi varovat, ponese zodpovědnost za jejich smrt. Nebudeš-li, Ezechieli, varovat lidi, hříšník umře pro svoji vinu, ale já tebe, Ezechieli, poženu k zodpovědnosti za to, že tys lidi nevaroval. Budeš se zodpovídat za neplnění povinnosti.“
(Srov. Ez 33:1-9)⁶⁸⁰

Je to podobné, jako když někdo opilý pojedou autem a havaruje. Bude trpět vlastní vinou. Ale pokud by lékař zanedbal jeho léčbu, a havarovaný by zemřel, bude volán k zodpovědnosti. To samozřejmě neznamená, že lékař může za smrt havarovaného. Možná jej mohl zachránit, ale havárii si zavinil opilý řidič.

Bůh říká, jestli proroci nebudou varovat, budouje volat k zodpovědnosti. Ezechiel má varovat lidi, Izajáš, Jeremiáš, my máme varovat. **(Ve křtu jsme přijali poslání proroků – strážců.)**

Někdy byli proroci vyzváni k velice neobvyklým jednáním. Např., jeden z velkých proroků dostal příkaz chodit v roztrhaných šatech, jiný dostal od Boha příkaz chodit s chomoutem (jhem). Šel mezi lidi a oni se ptají: „Co blázníš, proč chodíš s tím jhem?“
„Vy budete chodit se jhem také, já vás jen varuji.“
Jiný „prorok“ (falešný) ale před lidmi říká: „Ale ne, Bůh nás má rád, on nás neopustí, nikdy nedovolí, abychom otročili. Jeremiáš si to s tím jhem vymýšlí, on to přehání“ a jho mu rozlámal. A Jeremiáš říká: „Rozlámal jsi jho, tak Bůh vám za trest dá jho železné.“

K čemu nosil Jeremiáš jho? Aby táhl káru za nějaké dobytče? Aby si vyměnil místo s dobytčetem, nebo otrokem? Ne, nošením jha varuje, připomíná: „Vy se dostanete do otroctví!“

Nejde tedy o případ, kdy bychom viděli nějakého slabého oslíka, táhnoucího z posledních sil těžkou káru a my bychom zvíře vypřáhli a místo něj táhli káru.

680 I stalo se ke mně slovo Hospodinovo: "Lidský synu, mluv k synům svého lidu a řekni jim: Uvedu-li na některou zemi meč, lid země si vybere ze sebe jednoho muže a ustanoví jej strážcem. Když spatří, že na zemi přichází meč, zaduje na polnici a bude varovat lid. Uslyší-li kdo hlas polnice, ale nedá se varovat a meč přijde a zachvátí jej, jeho krev padne na jeho hlavu. Slyšel hlas polnice, ale nedal se varovat, proto jeho krev padne na něj; kdyby se byl dal varovat, byl by se zachránil. Jestliže však strážce uvidí meč přicházet, ale nezaduje na polnici a lid nebude varován a meč přijde a zachvátí někoho z nich, ten bude pro svou nepravost zachvácen, ale strážného budu volat za jeho krev k odpovědnosti."

"Ty, lidský synu, slyš. Ustanovuji tě strážcem izraelského domu. Uslyšíš-li z mých úst slovo, vyřídíš jim mé varování. Řeknu-li o svévolníkovi: »Svévolníku, zemřeš,« a ty bys nepromluvil a nevaroval ho před jeho cestou, ten svévolník zemře za svou nepravost, ale za jeho krev budu volat k odpovědnosti tebe. Jestliže budeš svévolníka varovat před jeho cestou, aby se od ní odvrátil, ale on se od své cesty neodvrátí, zemře pro svou nepravost, ale ty jsi svou duši vysvobodil." (Ez 33:1-9)

Proroci nejsou posláni k výměně rolí, ale mají varovat a pomáhat. Lidem hrozí otroctví a Jeremiáš je má vyburcovat k přemýšlení. A jeho neobvyklé jednání má lidi vést k zamyšlení.

Toto poselství nemáme přehlédnout v otázce Ježíšova kříže.

Nejde o to, že si Bůh potřebuje vylít na někom zlost a musí udělit určitý počet ran – a tak se nabídne Ježíš. Trest dopadne, „spravedlnost“ dostala své a my už nebudeme trestáni. Tak to není.

Někdo zbožně vzdychá: „Ach, jak je Bůh milosrdný“.

A co Ježíš?

„No, on je tak hodný, že byl ukřižován za nás“.

A kde je spravedlnost vůči Ježíši?

„No, to je tajemství. To mu my nerozumíme. Bůh tomu rozumí. Já jen věřím, že mě Pán Ježíš spasil“.

Tento názor má krásné jméno – teorie zástupného utrpení.

Ale Ježíšovo utrpení je spíš výstražným utrpením. „Aby svět poznal, že miluji Otce“.

„Za ovce dávám život“ jsme si četli z evangelia.

Kdyby platila teorie zástupného utrpení, jak by mohlo existovat peklo?

Jak to, že nejsou spaseni všichni lidé, když Ježíš všechny lidi miluje? Umírá Ježíš jen za některé hříchy?

Vraťme se ještě k Ezechielovi. „Jsi jako strážce, který má hlídat před nepřátelským vpádem město. Když strážce bude spát, lidé budou pobiti a strážce bude volán k zodpovědnosti, že spal. Když strážce bude včas varovat, a ti lidé si nedají říct, budou Bohem potrestáni pro svoje viny. Prorok nenese odpovědnost, protože je varoval“.

Tedy – Ezechiel je jako strážce, má varovat, když nebude varovat: „ničema zemře vlastní vinou, ale z tvé ruky požádám vinu za jeho krev“. Ničema se nebude moct vymlouvat, jako ten opilý řidič, který řekne, vinen je lékař, že mně špatně ošetřoval. Ne, vinen je on, neměl sedat za volant opilý a lékař bude brán na odpovědnost pro nesplnění povinné péče, pro nedodržení stavovské povinnosti. Toto je otázka zodpovědnosti, kterou má každý sám za sebe. Ježíš nás varuje svou smrtí na kříži, Ezechiel měl varovat lidi, jako strážce má varovat obyvatele města.

Prorok Ezechiel dostal jiný podivný příkaz. Jedl na ulici, ležel v roztrhaných šatech a měl si ohřívat jídlo na lidských lejnech. Sušit je, používat jako palivo a na ohni z nich si opékat maso. V Orientě se trus dobytka sbírá a suší na palivo. Ezechielovi se to hnusilo, bylo to proti židovské kultuře (nečistota), žádal Hospodina, aby směl použít alespoň dobytčí trus. A Bůh mu to povolil.

Lidé viděli Elizea v roztrhaných šatech, zkoumali, jestli není opilý... „Co to děláš? To je hnusné, opékat si buřty nad sušenými kobylicí. Co je to za pomatenost?“

A prorok, který je známý, který mluví jménem Hospodina, který dovede uzdravovat, ...říká: „To vás čeká také, uvidíte. Já to dělám proto, abych vás varoval. Dopadne tak, že nebudete mít co jíst, nebudete mít čím topit a mít roztrhané šatech, někdo ani to ne.“

Jednání Ezechielovo a některých dalších proroků vypadá podivně, ale jejím cílem je vyprovokovat lidi k přemýšlení.

Prorok, který dokáže dělat zázraky a dělá takovéto podivné věci, je buď pomatený, nebo! – ukazuje, co čeká nás!

Tyto podivné akce nemají sloužit tak, že např. prorok chodil v roztrhaných šatech, jídlo si připravoval na kobylicích – a tak už lidé nebudou muset jíst špatnou stravu a chodit v roztrhaných šatech (jako kus za kus), ale prorokovo podivné jednání chování má za úkol varovat.

Proto je důležité promýšlet Ježíšovo jednání a jeho utrpení a ukřižování. Abychom domysleli smysl a význam Ježíšova utrpení. A do dnešního úryvku: „Ježíš miluje své ovce. Dává za ně svůj život“, vložili správný smysl.

Ježíš nás chce vyburcovat k přemýšlení nad porozuměním Bohu. Ukřižování není kus za kus, ale výstražná akce, která má otrást vědomím a svědomím lidí.

„Proto mně Otec miluje, že dávám svůj život“, platí, ale ne ve smyslu zástupném.

Otec není sadista, který by stůj co stůj potřeboval splnit kvantum lidského utrpení, ale nechá místo nás umučit svého syna.

Ježíš nás přichází varovat (v linii proroků), přinutit k přemýšlení.

A tady máme odpověď na otázku: „Proč někteří lidé budou spaseni a jiní ne a zda Ježíš položil život jen za některé hříšníky“?

Ne každý si dá říct. I když Ježíš zemřel za všechny lidi, pro výstrahu všech trpěl. Někomu to pomůže, někomu ne, ale to záleží už jen na člověku, jestli si dá říct. Bůh udělal vše, co je na něm. Zbytek je už na nás.

Proto jeden a tentýž Kristův kříž někomu pomáhá, někomu ne.

Ježíš miluje všechny ovce, ale ne každý je ochoten se do Ježíšovy lásky svěřit.

Ne každý je ochoten se nad tím prorokovým chomoutem, a nebo Ezechielovým opékáním masa nad ohněm z kravinců zamyslet.

Vyznáváme, že nás Ježíš zachránil svou smrtí na kříži. Mezi utrpením Ježíše a naší spásou je příčinná souvislost – ale krásnější a elegantnější, než si lidová víra a běžná představa myslí.

Kristův kříž nás má vyburcovat k přemýšlení.

Naše reakce na Kristův kříž je taková, jaká je naše představa o Bohu. (Někomu nevadí, že Bůh potřebuje utrpení, hlavně, aby on se měl dobře. Ježíš odmítl soucit jeruzalémských žen – plačte nad sebou a nad svými dětmi, které jste špatně nábožensky vychovaly.)

Dá trochu práci, porozumět Ježíšovým slovům: „Ježíš miluje své ovce a dává za ně život“.

Ale bylo by málo jen tato slova bez porozumění opakovat.

Ježíš se nechal ukřižovat, aby vyburcoval židy k přemýšlení. Chtěl židy zachránit.

Neuvěřili mu.

Po pádu Jeruzaléma Římané ukřižovali několik desítek tisíc židů. Umírali na křížích déle než Ježíš.

Lidé v koncentracích prožili často hroznější mučení a byli více poníženi než Ježíš.

Podívejme, pravidlo „kus, za kus“ nefunguje. Jen výjimečně (např. u velitele Osvětimi, který dovolil výměnu Kolbeho a Gajovníčka).

Posledně jsme si říkali, že ani ve vztahu k člověku, ani k Bohu nestačí zamilovanost.

Neporozumění vede k míjení se s druhým.

„Ježíš miluje své ovce a dává za ně život. To je jedna z nejkrásnějších vět. Můžeme jí porozumět.

Můžeme se namáhat, jak to vysvětlit dětem a vnukům, aby mohli zahořet láskou k ukřižovanému.

5. neděle velikonoční

2018

5. neděle velikonoční Sk 9:26-31 1 J 3:18-24 J 15:1-8 29. dubna 2018

V týdnu jsme promýšleli podobenství o dobrém pastýři. (Podobenství nejsou alegorií, jinotajem.) Kdo by si nepřečetl celý text, mohou o něm platit slova: „Všichni, kdo přišli přede mnou, jsou zloději a lupiči.“ Kterýsi rok jsme o tom mluvili.⁶⁸¹

Za obráceného Šavla se musela zaručit velká osobnost, aby se ho Ježíšovi učedníci přestali bát. V té době žili Ježíšovi učedníci v pokoji. Proč ne jindy?⁶⁸²

Druhé čtení souzní s úryvkem evangelia.

Podobenství o révě patří do Ježíšovy poslední vyučovací lekce.

Něco jiného je o vinné révě doma uvažovat, číst o ní v počítači a něco jiného je révu pozorovat. Kdo k ní nezajde, není Ježíšovým učedníkem. Zanedbává praktické samostudium.⁶⁸³

681 Učili nás modlitbám, ale ne setkávat se s Bohem. Místo Písma nám dali Katechismus. Zpovídali jsme se podle Desatera a ne podle Ježíše (nejen podle blahoslavenství). Kdo si nedoplnil vzdělání u Ježíše, ošidil sebe a okrádá vlastní děti.

682 Kontrolní otázka: Co bylo příčinou pronásledování?

Jak rozumíme větu: „Musíme projít mnohým utrpením, než vejdemo do Božího království.“? (Sk 14:22) (Slovu „musíme“ je třeba vždy věnovat pozornost, nic nemusíme.)

Jak do slov o pronásledování zapadají Ježíšova slova: „Otče svatý, zachovej je ve svém jménu, které jsi mi dal; nechť jsou jedno jako my. Dokud jsem byl s nimi, zachovával jsem je v tvém jménu, které jsi i dal; ochránil jsem je, takže žádný z nich nezahynul, kromě toho, který byl zavržen, aby se naplnilo Písmo.“ (J 17:11-12) Ježíš své učedníky pronásledování uchránil. Otec toho schopen není? Je Ježíšova modlitba slabá?

Co říkáte o utrpení svým dětem?

Na církevním sněmu v r. 2003 jsem v jednom ze svých příspěvků říkal, že jsme nepřijali biblický návod k obrácení podle izraelských navrátilců z babylonského otroctví. Nehledali jsme v církvi příčiny 1. a 2. světové války ani komunistické diktatury. Naši biskupové na to nereagovali. Pan kardinál Duka před pár dny v katedrále u ostatků kardinála Berana horlil proti ohrožení naší společnosti. Ale nehledal příčiny u nás – křesťanů. Nejednou kritizoval prof. T. Halíka, ale neptá se, kolik lidí za rok přivede ke křtu Halík a kolik on svými velkolepými náboženskými slavnostmi.

683 Réva je pnoucí rostlinou. K čemu jí slouží opora?

Pozná, v kterém směru opora je?

Jak ji svými úpony obtáčí? (Má nějaká čidla?)

Zkusili jste někdy úpon přetřhnout?

Jak je to s životadárnou mízou?

Z jaké příčiny některé ratolesti usychají? Může za to kmen nebo je chyba na ratolesti?

Na začátku našeho vztahu je přichylnost Boha k nám (J 6:44). (Komu se nedostalo přichylnosti rodičů, je ošizen, okraden.)

Kdo zná nazpaměť: „Nikdo tě z mé náruče nevytrhne.“? (Iz 43:1-3. 4a. 5a. 11. 13)

Kolik ze slova božího přijímáme?

Kdo nebo co zabraňuje přijímání božího slova v nás?

Do pátého poschodí je nutné vystoupat čtyřmi poschodími. Podobně je to s porozuměním Ježíšově poslední vyučovací hodině. Je obsáhlá, všimněme si alespoň něčeho. Co znamená „zůstat ve mně“? I řada učedníků zůstávala v nějaké míře trčet v názorech rabínů, místo aby se ve všem drželi boží moudrosti, kterou jim Ježíš objevoval.

Izraelité zůstali částečně trčet v pohanství a z Mojžíše a Proroků si vybírali jen něco podle vlastního vkusu. Nepřijali plně vyučování slova Božího. „Nezůstali v Hospodinu.“

O rabínech Ježíš prohlásil (velice pečlivě svá slova váží) : „Všichni jsou zloději a lupiči.“

Starý Simeon si všiml slov Malachiáše o Mesiášově soudu nad syny Leviho. (Srov. Ml 3:1-4)

O tom se v náboženství neučilo. Nahlédl, že je rabíni „oloupili“, a sám tuto informaci přijal – a pak byl obdarován, mohl vidět malinkého Mesiáše.

Nevzdělatelnost lidí má různé příčiny. Některým chybí intelekt ...

Někteří o boží moudrost nestojí (nejen někteří prezidenti, ale i mnoho funkcionářů církve a synagogy).

Bůh chce, aby mu všichni porozuměli. O Izrael zvláštním způsobem pečoval a vzdělával ho. Svého Syna poslal, aby Izrael převedl ze základní školy „Mojžíšovy“ k vyššímu poznání.

Mnoho zbožných izraelitů ale Nazaretského sebejistě odmítlo: „Co nám budeš ty, učitelku, vykládat, my jsme učedníci Mojžíšovi.“ (Srov. J 9:28n)

O těchto nepoučitelných zbožných Ježíš prohlásil: „Neposlouchají-li Mojžíše a Proroky, nedají se přesvědčit, ani kdyby někdo vstal z mrtvých.“ (Lk 16:31)

Kupodivu ani učedníci nebyli ve všem pružní, Izraelité byli obřezáni, Ježíšovi učedníci měli být křtěni. Vzpomínáte, jak někteří namítali Pavlovi, že pohanští učedníci mají být nejprve obřezáni?

Petrovi v Joppe třikrát Ježíš ve zjevení říká: „Petře, zvířata, která starý Izrael pokládá za nečistá, můžeš jíst.“ Petr odporuje: „Ani za nic!“ (Srov. Skt 10. a 11. kap.)⁶⁸⁴

Ježíšovi současníci si bedlivě hlídali, aby se kulticky neznečistili, ale Ježíš je božím slovem čistil od tradice lidské ... (Mt 15:1-11)

Nedávno jsme se ptali na podmínky k uzdravení. (Vzpomínáte, že jsem neřekl odpověď?)

Zkusme promýšlet Ježíšova slova: „Kdo zůstává ve mně a já v něm, nese mnoho ovoce. Zůstanou-li má slova ve vás, můžete prosit, o co chcete, a dostanete to.“

Jenže my si ponecháváme svou zbožnost – podle svých názorů. (Proto se na podmínky k uzdravení nechceme ptát a raději mluvíme o záslužnosti a nezbytnosti utrpení.)⁶⁸⁵

„Bože, ani na hodinu jsi nesfoukl plamen osvětlimských krematorií.“ To je vážné obvinění! (V hrůze si klademe ruku na ústa.) Ale měli bychom se ptát, k čemu nás Bůh zve a co po nás chce. Je toho mnoho?

(Už Jan Baptista připomínal Izaiášovu výzvu: „Připravte Bohu cestu, aby se k vám dostal. Odstraňte barikády v sobě, otevřete mu dveře.“)

Jakou velkou úrodu každý rok přinášíme?

684 Ježíš: „Vezměte a pijte,“ my: „Laikům pítí z kalicha nepatří.“

Ženáci nemohou být svěceni na kněze. Apoštolové a presbyteři byli ženatí.

„Nepřísahajte. Kdo chce být prvním, ať je služebníkem všech.“

„Neučiniš si obraz Boha.“ Atd.

685 Někteří lidé tvrdí: „Musíš věřit, že Ti Bůh pomůže a uzdraví tě.“ Mám vyzkoušené, že to nestačí. Ani syrský Námán nevěřil, že mu pomůže namočení do Jordánu. Přesto byl uzdraven.

Věřit znamená přitakat Ježíšovi a přijmout jeho názory a jednání za své.

Bůh s potěšením obdarovává.

Čtème-li, jak Elizeus vytáhl utopenou sekeru z vody, nebo „uzdravil“ jedovatou polévku, trochu se za takové zázraky stydíme, připadají nám pohádkové a nedůležité (i když sekera tenkrát měla velkou hodnotu a s jídlem se nešeredí). Neobjevujeme v nich svědectví o přejícnosti Boha. Když pak prosíme třeba za uzdravení hodných lidí a Bůh nepomáhá, nehledáme chybu u sebe.

Proti Ježíšovi reptat nechceme, ale přemýšlet se nám nechce.

Ježíš na svatbě v Káni Galilejské, když došlo víno, neudělal přednášku a nerozlučitelnosti manželské nebo o „alkoholu metle lidstva“, ale daroval jim 600 litrů nejlepšího vína. (Vymysleli jsme na to řadu pěkných vtipů, ale poctivě přemýšlet o podmínkách k obdarování Bohem, se nám nechce.)

Ověřovat si úroveň své „víry“ („proste a dostane se vám“) se nám nechce. Utíkáme od věci a řekneme: „Je třeba se víc modlit, víc věřit a postit se.“

Vinná réva se svými úpony pevně drží své opory.

Pozorujeme malé děti. Po narození nemilují maminku, jsou na ní závislé. Teprve později „poznávají“ co znamená, že je maminka má rada a i v nich pak roste láska k mamince. (Porovnejme si to opět na vztahu Boha k nám. Také on nás má rád první, věnuje nám svou péči. Někdo si toho všimá, a roste v něm vděčnost.) Když se časem děti naučí používat ruce, pevně se drží maminky (podobně jako réva se drží opory svými úponky. Za nějaký další čas objímají-li své rodiče z lásky. (Kolikrát jsme si říkali, že naše modlitba může být setkáním v Náruči boží? Jak si ji pěstujeme?)

Jak si s Bohem rozumíme?

Někteří říkají, že není třeba mnoho o Bohu přemýšlet: „Stačí citový zážitek.“ (Žijeme v honbě za zážitky.)

S kým se vám dobře pracuje? Stačí, aby se jen usmíval, nebo potřebujeme, aby u práce přemýšlel?

Viděli jste, jak pracuje instrumentářka při operaci?

Jaké znalosti a jakou předvídavost ke spolupráci s operátérem potřebuje?

Nestačí být hodná nebo „chodící do kostela“.

„Už tě nemiluji,“ prohlásila manželovi manželka.

Co to znamená mít rád druhého?

Bůh nás o svatbě nestrká do chomoutu, nechce, aby manželství bylo křížovou cestou. Naopak nám přeje co nejvíce porozumění a radosti (ale „bez práce nejsou koláče“).

Kdo komu nabízí otevřenou milující náruč jako první (děcko mamince a my Bohu)?

Proč přistupujeme k Ježíšově Hostině?

Abychom Bohu přinášeli Ježíšovu oběť nebo se nechali obejmout?

Samozřejmě, že nestačí se v manželství jen mazlit nebo muckat, ale ty projevy blízkosti jsou nutné.

My z jídla (na rozdíl od zvířat) vytváříme potěšení mnoha smyslů a společným jídlem slavíme

přátelství s druhými. Žijeme nejen z potravy ale i za zážitku obětavosti jednoho s druhým, Kdo by jen jedl a odmítal pracovat, je zvrhlý.

Podobně je to ve vztahu s Bohem.

Ježíš na nás v ničem nešetří.

Jak mnoho nás těší jeho přátelství?

Do jaké míry mu jsem pohotově k ruce?

V Izraeli měl snad každý políčko, oslíka, vinnou révu, pár ovcí a koz. Lidé měli vztah k půdě, ke zvířatům, k životu. Uměli žasnout nad štědrostí Stvořitele a děkovat za ni.

Ježíš to vše využil k vyučování o vztahu Boha k nám. Jeho podobenství jsou z běžného života.

(I pro nás jsou tato podobenství srozumitelná, jen se nad nimi potřebujeme víc zastavit. Kdybychom je přešli, ošidili bychom se v porozumění Ježíšovu vyučování.)

Bible o Bohu užívá velké množství jmen (Otec, Matka, Hospodář, Pán, Král, Pastýř, Vinař ...).

Čtete-li třeba na úmrtním oznámení: „Pan, manžel, otec, dědeček, bratr, strýc, strojvedoucí, hasič, zahrádkář, kapelník, křesťan ...“, něco se o dotyčném člověku dozvíme.

Před týdnem jsme slyšeli podobenství o dobrém pastýři, dnes o vinné révě a jejím pěstování.

Ježíšovým podobenstvím o pastýři nebo vinaři chovatel nebo pěstitel ze své zkušenosti snadněji porozumí.

Dobry učedník poslechne svého mistra, když od něj dostane radu, aby něco prozkoumal. Proto je nutné(!) jít dnes k vinnému keři. Vezměte s sebou děti nebo vnuky, zkratě výhon a ukažte dětem, jak z výhonu teče míza. Vyprávějte jim, jak to je vše obdivuhodně vymyšleno. (I když děti nemáte, udělejte to stejně. Získáte tím.)

Rostlina má laboratoř kořenů, pumpu, potrubí a úžasný program. Dokáže ze země urodit vinnou šťávu v hroznech. Povídejte si doma, co víte o listech a jejich práci ...

Řekněte dětem, proč židé v jedinečné modlitbě děkují za víno (nad jablky nebo banány říkají jinou modlitbu) a proč používají víno při bohoslužbě.

Dětem, které mají dobrou zkušenost s rodiči (na rozdíl od dětí z dětských domovů), je radostí vyprávět o pečujícím Bohu. (Až budou mít své děti, pochopí ještě víc.)

Pokud děti pěstují nějaké rostliny nebo chovají zvířata, mohou snadněji porozumět Boží péči v obrazu vinaře nebo pastýře.⁶⁸⁶

Pak dětem můžeme říci: „Vidíš, jako ty umíš dobře pečovat o rajčata nebo o králíky, jako my s maminkou pečujeme o tebe, jako táta pečuje o nemocné v nemocnici nebo vozí lidi vlakem, jako maminka učí děti ve škole nebo se stará o včely, tak a ještě mnohem a mnohem víc Bůh pečuje o tebe, o nás, o vše živé.“

Odmala jsme si vážili svých dobrých příbuzných, dobrých učitelů, kamarádů, šikovných starších spolužáků, lidí, kteří něco uměli a uměli vyprávět. Líbí se nám, když se někdo s námi umí podělit o svůj čas, o pozornost, znalosti, dovednosti ..., těší nás, když nám někdo odvede pečlivou a poctivou práci.

Podobenství o vinné révě se nám hodí k hledání porozumění Večeře Páně.

Ta je pro nás největší děkovnou modlitbou.

686 Pro citový život dětí jsou domácí zvířata důležitá. Ne nadarmo se zvířata používají k terapii. Co vše se můžeme od zvířat a z péče o ně naučit? (Pro děti, které zvířata nezajímají, je třeba hledat jiný model vztahů).

Všemu máme být obrazem božím. Jinak se staráme o rostliny a jinak o živočichy. Dříve i kráva měla své jméno (ne lidské, dávat zvířatům lidská jména je nedostatek fantazie a rozlišování). Měli jsme doma králíky na maso, ale chovali jsme se k nim s úctou, měli jsme k nim pěkný vztah.

Ukažte dětem v Bibli, kde je napsáno, že zvíře není božstvem, ale také není věcí, nesmí být naším otrokem.

Jízdní a tažná zvířata nesměla v sobotu pracovat, žid musel jít „do kostela“ pěšky.

I dětem ukazujeme důvod, potřebu, krásu a vznešenost modlitby.⁶⁸⁷

Židé mnohokrát za den děkují Bohu za jeho dary. Všímají si, jak jsou bohatí. Od nich jsme se dozvěděli, jaké postavení před Bohem máme a jak se chovat k Bohu, k sobě, k lidem, všemu živému a neživému.

Bůh nás učí pracovat i slavit. Jídlo (chléb) potřebujeme k životu. Víno je pozorností Stvořitele, je něčím navíc. Odedávna je nápojem ke slavení ...

Jídlo je pro nás setkáním s druhými (s tím, kdo vypěstoval plodiny, kdo se podílel na přípravě – od mlynáře až po řidiče – kdo jídlo nakoupil a připravil ...), je pro nás i setkáním s Bohem. S vděčností na ně myslíme, i když někdy jíme sami. Potřebujeme se navzájem (nikdo z nás si sám nešíje boty, nepěstuje všechny potraviny, ani si sám nevyrábí počítač).

Mimo našeho děkování druhým a Bohu v rodině, přicházíme k Večeři Páně děkovat Bohu – jako jeho široká a nejširší rodina – za naše drahé, za Ježíše a všechno bohatství života.

Vyprávějme dětem o rozdílu mezi planou vinnou révou a vyšlechtěnou révou (vysvětleme jim slovo šlechtit, včetně šlechtictví ducha).

Bůh pro nás pracuje, jako vinař na své vinici, zasvětil nám svůj život, šlechtí nás (abychom byli jeho „chválou, věhlasem, okrasou, jeho svatým lidem ...“).

Jako Bůh vymyslel úžasný program pro vinnou révu (a zpracování hroznů člověkem), tak má úžasný program pro nás.

V podobenství o vinné révě Ježíš mluví o propojení kmene a větví.

(Podobenství o pastýři a ovcích vypráví o vztahu pastýře k ovcím. Na ovce se mluví, ovce slyší pastýřův hlas, důvěřují mu, poslechnou, nechají se vést ...)

Ve vinném keři je nezbytná a důležitá míza (je krví rostlin, bez ní by nebyl život rostliny, ani vinné hrozny).

V lidském těle podobně a ještě víc pracuje krev (co vše po těle roznáší a k čemu je potřeba, si můžeme každý vyhledat) ...

Ve společenství rodiny Boží podobně působí Duch boží.

V Bibli je krev obrazem Ducha.

Také víno je obrazem Ducha (známe slovo spiritus a špiritus).

Víno je pro člověka darem pro radost lidskému srdci (srov. Ž 104:15).

(Ovšem jako s opilcem mává alkohol a zotročuje ho, tak je zotročen ten, který se nechává ovládat zlým duchem. Všimněme si, jak výstižným obrazem víno v Bibli je.)

Ježíš už jako dítě v rodině byl svědkem častého díkuvzdání nad chlebem a nad vínem. Rozuměl mu. Sám později nad vínem a chlebem děkoval. Geniálně později použil chléb a víno pro svou Hostinu. K hostině patří jídlo a pití.

687 Život a bohatství světa přijímáme jako veliké dary (nejme otroky, nesmíme a nechceme být otrokáři, kořistníky, uchvatiteli, okupanty nebo zloději).

Na obdarování odpovídáme dárčům. K naší životní kultuře patří umění děkovat, zdravít, poprosit (nemusíme si na Bohu nic vyprošovat, ale prosba je projevem nesamozřejmosti daru a úcty) ...

Takový přístup k Bohu, k lidem a věcem nás těší a povznáší na úroveň dětí Božích, nejsme barbaři, jsme z rodu královského.

Přijímáme-li vše dobré jako dar milujícího Boha, pak objevujeme a přiznáváme jednotlivým obdarováním jejich nejhlubší smysl. (Už předškolní děti mi řekly, že je pro ně větším bohatstvím věc darovaná než nalezená.)

Když nás Ježíš vybízí: „Jezte a pijte“, smíme a máme poslechnout. Pokud tomu rozumíme (pokud nerozumíme, máme si doplnit vzdělání.)

Ježíš mluví o chlebu a vínu jako o svém Těle a Krvi. To nejsou jen formální symboly nebo alegorické obrazy.

„Co konzumujeme, tím se stáváme.“

Ti, s kterými se rádi setkáváme, nás poznamenávají, ovlivňují a formují nás.

Ježíš prohlásil: „Amen, amen, nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do království Božího. (J 3:5)

„Když chtěli Jakub a Jan vypálit samařskou vesnici (jako nacisté Ležáky), Ježíš je silně pokáral: „Nevíte, jakého ducha jste“. (Srov. Lk 9:54-55)

Později učedníkům řekl: „Přijměte Ducha svatého!“ (protože ho neměli).

Kde a jak máme přijímat Ježíšova Ducha? Naslouchejme Ježíši a nevymýšlejme si.

Nechávejme se Duchem božím vést.

Jak?

V jedné novější písni se zpívá: „Nejkrásnější chvíle jsou na kolenou.“

Nevím, nakolik autor porozuměl Večeři Páně. Každý manžel zná rozdíl mezi klečením před manželkou a spočinutím v náruči s ní.

Nikdo se nemusíme ptát dětí, zda raději před námi klečí nebo se chovají v naší náruči.

Držme se Písma, je geniální, mnohokrát mluví o náruči boží ...

Držme se Ježíše tak těsně, jako se ratolest „drží“ vinného kmene.

Své kamarády jsme co nejvíce vyhledávali. Po svých přátelích jsme toužili ještě více. Výborným učitelům jsme viseli na rtech, ucházeli jsme se o jejich přízeň, co nejvíce jsme se od nich chtěli naučit, přijmout ...

Kdo objevuje Ježíšovo přátelství, kdo se snaží porozumět jeho slovům, zakouší v něm Přítele nad všechny přátele. Pak mu visí na rtech, těší se na příští setkání s ním.

Vyhledává Ježíšova Ducha, prosí, aby jím byl prostupován, proměňován.

Rozumí Ježíšovu přání být s námi „jedno Tělo a jedna duše“, jeho nabídku dávat nám svého Ducha.

Kdo tomu porozumí, pak mu je modlitba krásným setkáním a příjemným rozhovorem.

V Druhé knize Mojžíšově čteme: „Hospodin mluvil s Mojžíšem tváří v tvář, jako když někdo mluví se svým přítelem.“ (Ex 33:11)

Ježíš jde ještě dál.

Kdo si otevře evangelium, hned po dnešním úryvku najde:

„Jako si Otec zamiloval mne, tak jsem si já zamiloval vás. Zůstaňte v mé lásce.

Zachováte-li má **slova** (přikázání), zůstanete v mé lásce, jako já zachovávám **slova** (přikázání) svého Otce a zůstávám v jeho lásce.

To jsem vám pověděl, aby moje radost byla ve vás a vaše radost aby byla plná.

To je mé přání, abyste se milovali navzájem, jako jsem já miloval vás.

Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele.

Vy jste moji přátelé, činíte-li, co vám kladu na srdce.

Už vás nenazývám služebníky (zaměstnanci), protože služebník (zaměstnanec) neví, co činí jeho pán (zaměstnavatel). Nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám dal poznat všechno, co jsem slyšel od svého Otce.

Ne vy jste vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a ustanovil jsem vás, abyste šli a nesli ovoce a vaše ovoce aby zůstalo; a Otec vám dá, oč byste ho prosili v mém jménu.
To vám kladu na srdce, abyste jeden druhého milovali.“

Kdo Ježíšovým slovům věnuje určitou péči, porozumí podobenství o kmeni a ratolestech, i jeho výkladu o působení Ducha.

Krev roznáší všichni výživu z jídla a kyslík ze vzduchu do všech částí našeho těla. Kam by se krev nedostala, tam by tkáň odumřely.

Ježíš řekl: „Potřebujete se žít mým slovem.
Potřebujete jíst mé tělo, abyste měli život věčný.
Potřebujete mého a Otcova Ducha, abyste rozuměli Otci, mně i svým bratřím.“

Duch si z nás vytváří církve – společenství božího lidu.
Necháme-li se naplnit božím Duchem, nahlédneme, že to, v čem máme snad jiné názory, je vedlejší.
Podstatné jsou názory Ježíšovy.
Můžeme si je zamilovat a přijímat je.
První a druhé čtení nám k tomu dopoví své ...

2012

5. neděle velikonoční Sk 9:26-31 1 J 3:18-24 J 15:1-8 6. května 2012

Vinná réva – jeden z krásných obrazů Izraele.
Ušlechtilá, kulturní rostlina. Aby z jejích hroznů bylo kvalitní víno, potřebuje velikou péči, aby byla „nápojem k radosti bohům i lidem“. (Sd 9:13)

Podobenství o kmeni a ratolestech je modelem ukazujícím napojení s Bohem, modelem spolupráce s Kristem.

Jak míza působí ve stromu nebo keři, víme.
Samotný keř bez péče vinaře by byl divoký, o jeho hrozny by nikdo nezavádil.
Vinná réva rodí až po několikaleté péči.⁶⁸⁸

Co v nás proudí, nebo neproudí? Čím žijeme? Kým žijeme?

Dějiny, včetně posledního století, nás usvědčují, že nejme dobrými křesťany, židy a muslimy, hinduisty, buddhisty, šintoisty (ani demokraty, ani humanisty)⁶⁸⁹

Jak to, že na trhu u našeho církevního krámků se o naši značku nikdo nepere?

Lajdačí snad vinař? Je keř už vyžilý, nepoužitelný, nevykonný, nemocný, bezmocný?

688 Učedník, student, absolvent kurzu prochází zkouškou, je-li úspěšný, získá pověření k činnosti.
„Proste Pána žně, ať vyše dělníky na svou žně.“ (Srov. Lk 10:2)
O další zpětné zkoušce úrovně Ježíšových učedníků bude řeč: uzdravování a účinnost modlitby.

689 Spory řešíme válkou. („Uznejte, že habsburský dvůr si nemůže nechat líbit zavraždění následníka trůnu.“)
Putin žádnému okupovanému státu svobodu dobrovolně nedá.
Nactiutrhání a pomluva jsou našimi nejčastějšími hříchy.

Není těžké přijít na chybu, ale málokdo si ji připustí. Neproudí v nás míza z kmene.

A jak se to pozná? Podle ovoce.⁶⁹⁰

Co mám činit pro to, abych ladil s Ježíšem a nesl jeho ovoce?

Potřebujeme se vrátit a objevit, jak Ježíšovu mízu získat a podržet.

Podobenství o vinném keři patří k poslednímu Ježíšovu vyučování. Ale bez předešlých vyučovacích lekcí mu neporozumíme.⁶⁹¹

Připomenu něco z předešlé Ježíšovy lekce. (Pokud jsme ji nepochopili, nemá smysl číst o vinném keři.)

„Já jsem ta cesta, pravda i život.“ (J 14:6)⁶⁹²

To jsou slova do pranice. My je bláhově odkýváme, ale apoštolové se s nimi museli poprat.

(Za takováto tvrzení Ježíš zaplatil svým nepřátelům životem.)

Vyučování mladého učitele náboženství z Nazareta způsobilo poprask. Tvrdil, že Izrael potřebuje náboženskou reformu, neboť kněží a učitelé Hospodinovu („Mojžíšovu“) moudrost potlačili a nahradili ji svým „učením“.

Kým je pro mě nazaretský tesař?⁶⁹³

Ježíš si za apoštoly a učedníky vybral pružné lidi (kteří nebyli „majitelé pravdy“, na rozdíl od mnohých náboženských autorit). Nabídl jim své krásné přátelství, odkrýval jim závratné obzory, velikou krásu a radost (včetně legrace). Dali by za něj život (stalo se).

Ježíšovo přátelství bylo náročné, Ježíš učil učedníky myslet a rozlišovat. „Dostávali od něj občas „do těla“, když špatně reagovali, nepřesně mysleli a opakovali náboženské fráze autorit.

Učedníci Ježíše nevyměnili: „Pane, ke komu bychom šli? Ty máš slova věčného života.“

(Srov. J 6:60-68)⁶⁹⁴

690 Někdo nechodí do kostela a ladí s Ježíšem – nevědomě s Bohem spolupracuje – vždyť jsme obklopeni křesťanskou kulturou, narodili jsme se do ní, pohybujeme se v ní, jsme v ní ponořeni, vyrostli jsme v ní. (Někdo byl navíc křestním rituálem vysloveně ponořen do boží náruče. Někteří z pokřtěných se do náruče už nevrací, nenechávají se v ní konejšit, hřát a posilovat. Nepřijali Ježíšův životní postoj. Gándhí nebyl pokřtěn, ale byl velikým učedníkem Ježíšovým.)

691 Pokud by někdo zůstal jen u nedělních úryvků z evangelií a Písma, zůstane mu Bible nesrozumitelná. Student matematiky nebo medicíny nemůže zanedbávat přednášky, nevystačí si s útržky vyučovací látky. Ale mnoho křesťanů si myslí, že jim stačí myšlenka na den.

692 Různá náboženství mi připadají jako cesty na horu poznání. Ne každá je stejně pohodlná, ne každá vede do stejné výšky. Kdo chce vystoupat nahoru, potřebuje si některou z nich zvolit. Cesty nelze míchat, nelze jít kus cesty po jedné a pak kus cesty po druhé cestě. Nelze se nechat léčit každou chvíli jiným lékařem, nelze se nechat vést každý týden jiným trenérem.

Bez učitele a mistra budu poznávat velice pomalinku. Někdo objevil Ježíše jako Mistra nade všechny mistry. Rozhodnout se pro určitou cestu přináší riziko ... Vydat se na cestu je rizikem, ale kdo nevykročí, krní.

693 Dokud si Nazaretského poctivě neprověřím a nevydám se s ním na cestu, jen koketuji (dokud nezačnu „chodit“ s tím, kdo se mi líbí, mnoho se o něm nedozvím).

Kdo si neprověří Ježíšovu hodnověrnost, odsoudí se k nepoužitelné, slepé (naivní) víře. Nebude moci být Ježíšovým svědkem.

Ježíšova slova: „Věříte v Boha, věřte i ve mne“ (J 14:1b), znamenají: „Ověřili jste si, že Hospodin je důvěryhodný (po staletí jste s ním udělali dobrou zkušenost s jeho péčí a ochranou), ověřte si i mou důvěryhodnost“.

694 Apoštol Pavel byl velikou osobností, ale nechodil s Ježíšem, nedostal od něj tolik „do těla“ jako ostatní apoštolové. Je pro mne záhadou, že řekl: „Bratří, napodobujte mne.“ (Fp 3:17) Proč neřekl: „Následujte

Přesto nebylo pro učedníky jednoduché přijmout všechna Ježíšova tvrzení. Byla převratná. Ti, co „chodí po hlavě“, jsou přesvědčení, že jsou v pořádku.

Ježíš byl úplně jiný než ostatní rabíni. Dovolil si posuzovat, co ladí s Hospodinem a co je zavádějící.

Samozřejmě proti němu držitelé pravdy ostře vystoupili.

Ježíš vedl učedníky krok za krokem svým myšlením a dbal na ověřování pravdy ...

Svá tvrzení dokládal mocnými skutky ...

Až pak jednou vyslovil převelice odvážnou větu: „Filipe, **kdo vidí mne, vidí Otce**. Nevěříš, že **já jsem v Otci a Otec je ve mně**? (Slova, která vám mluvím, nemluvím sám od sebe; Otec, který ve mně přebývá, činí své skutky. Srov. J 14:9-10)

Kdo si takové tvrzení může dovolit?!

A kdo je schopen je přijmout? (Bez náročné práce nejsou koláče.)

„**Věřte, aspoň pro ty skutky!**“ (Srov. J 14:11) Za slovo „věřte“ si opět dosadíme „ověřte si“.⁶⁹⁵ Učedníci Ježíšovi slyšeli svého Mistra, viděli jeho znamení a skutky, přesvědčili se, že vše koná z moci boží a ladí s Hospodinem. Viděli, že Ježíš konal větší skutky než Mojžíš a Eliáš.

Ale navíc měli další důkaz – i oni uzdravovali a vyháněli zlé duchy!

Věděli, že uzdravují ne svou mocí, ale mocí Boží.

Když apoštolům Ježíš řekl: „**Kdo věří ve mne, i on bude činit skutky, které já činím** (a ještě větší, neboť já jdu k Otci.“ (J 14:12), přitakali mu na základě vlastní zkušenosti.⁶⁹⁶

Apoštolové se přesvědčili, že Ježíš pečlivě žije podle „Mojžíše“ a přichází od Boha. Že jeho náboženská reforma je nutná a osvobozující.

Viděli, že Ježíš umí přesně rozlišit jaká „příkázání“ jsou od Boha a jaká pocházejí z lidské „tradice“, co životu prospívá a co život škrtí a utlačuje. Ježíš je učil správně používat „příkázání“ v konkrétních – nových situacích (např. zachovávání soboty, novozákonní „kultická“ nečistota, milosrdenství ...).

Ježíše“? Ale nechci Pavla suverénně soudit.

695 Učili jsme se z Písma, že znamení (zázrak) není senzací, ale solidním darem Boha, který po nás nechce slepou víru. Zázrak víru nevyrobí, ale hledajícímu potvrzuje pravdivost posla a jeho tvrzení.

Učedníci viděli, že Ježíš není lékařem, šamanem, léčitelem nebo kouzelníkem. I setník bez maturity a žena krvotoká, která neuměla číst a psát, usoudili, že Ježíš k uzdravování nepotřebuje ruce.

Setník řekl: „Ježíši, vím, že nemusíš jít do mého pohanského domu, aby ses neznečistil (Ježíš vyšel z farizeů a pohyboval se mezi farizeji). Žena krvotoká věděla, že se jí Ježíš nemusí dotýkat na nemocném místě jako gynekolog. „Stačí se dotknout jeho třásní“. (Mimochodem třásně židům připomínají boží „příkázání“.)

„Kdyby tento člověk nebyl od Boha, nemohl by nic takového učinit. Víme, že hříšníky Bůh neslyší; slyší však toho, kdo ctí a činí jeho vůli. Co je svět světem, nebylo slýcháno, že by někdo otevřel oči slepého od narození.“ To řekl slepý od narození při opakovaném výslechu předním farizeům. (J 9:31-33)

696 Proto Ježíš chtěl, aby učedníci rozmnožili potravu na poušti, vyhuboval jim, když neuzdravili náměsíčného. Připomenu: škoda, že apoštolové nevyužili svých možností v obraně druhých. Nepleskli o zem s vojáky, kteří Ježíše zatýkali (Eliáš a Eliša jednali lépe než apoštolové, bránili se). Ptali jsme se spolu, proč apoštolové nevzkřísili ukamenovaného Štěpána (Pavel vzkřísil Eutycha, který zemřel na stejné poranění). Petr popravil Ananiáše a Safiru, ale na velekněze, který schvaloval vraždu Štěpána, si netroufl. Nešel s ním do souboje jako Eliáš se lživými proroky.

To vše bylo v moci apoštolů.

Učedníci si ověřili, že Ježíš je základním kamenem (nárožním, úhelným), na kterém mají stavět a podle něj vše poměřovat. (Ne vždy tak konali.)

Dali Ježíšovi za pravdu, že je víc než geniálním stavitelem „s dekretem podepsaným od Boha“. Na základě svých zkušeností přitakali Ježíšovým odvážným slovům: „Kdo vidí mne, vidí Otce. Já jsem v Otci a Otec je ve mně.“

Ale přitakat Ježíšovým slovům nebylo pro apoštoly jednoduché. My to už máme o něco lehčí.⁶⁹⁷

Apoštolové Ježíšovi přitakali, protože si to všechno osahali.

Apoštolové (i my) jsme navíc dostali ještě další kontrolu toho, zda a nakolik si rozumíme a ladíme s Ježíšem: „**Začkoli budete prosit ve jménu mém, učiním to ...**“ (J 14:13-14)⁶⁹⁸

Snadno si spočítám, že nečiním skutky jako Ježíš a jeho učedníci a moje modlitba není vždy vyslyšena. Jsem pod míru.

To mě zbavuje povýšenosti, která je pyšně přesvědčena – že už ví, jak to je vše správně. Ježíš mě ale nesráží, nezahanbuje, neponižuje. Naopak zve mě s úsměvem výš a výš.

„Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo, a můj Otec ho bude milovat; přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek.“ (J 14:32)

Na prvním místě mám zachovávat Ježíšova slova. K tomu jim potřebuji nejprve rozumět a pak přijmout.

Následovníci některých učitelů jsou poznamenáni svým učitelem a vyučení od nich, „mají určitou školu“, používají určitý program a dovednosti (filosofové, lékaři, psychologové, umělci, architekti ...).

My jsme sice pokřtěni, ale nejsme mnoho Ježíšem dotčení, poznamenáni. Citujeme své vlastní „mistry“ (kovářičky“ místo „kováře“).

U nás je vyslovované boží jméno nejčastěji „brané nadarmo“.

I posledních sto let ukazuje, že nejsme dobrými křesťany, židy, muslimy, hinduisty, buddhisty a šintoisty ...

Nejen Evropané a Američané, i Japonci, Indové a Arabové, byli velice krutí.

Ježíš nám po „Mojžíšově základní škole“ nabídl vyšší školu poznání Boha i modlitby.

697 Malíři malují okolo postavy Ježíše jinou svatozář než u učedníků. Církevní pohlaváři dodneška nosí jiný kroj než ostatní (světští pohlaváři od toho upustili, vojáci zeskrornili hodnostní označení).

Kaddáfí měl strach o svou autoritu, proto se nepřehlédnutelně parádil.

Ježíš se neodlišoval, učil: „Podoba, kostým ani úřad nejsou nejdůležitější, cos udělal poslednímu člověku – úsměv i plivanec – jako bys prokázal Bohu“.

698 Učedníci byli také někdy pod míru. Nevykonali, co mohli a měli vykonat. Nepomohli Ježíšovi při zatčení, nevzkřísili ukamenovaného Štěpána ...

Naši předkové se zapomněli „správně modlit“ před válkou. My jsme se modlili a modlíme za mír ve světě (např. v Jugoslávii) a nepovedlo se to.

60 let se modlíme za nová kněžská a řeholní povolání a kněží nejsou. Když někdo poukáže na Ježíšův model: apoštolové a učedníci byli převážně ženatí, biskup směl mít jen jednu manželku – nesměl žít v mnohoženství, je vrchností přísně napomenut. Ale zákaz nic neřeší, nové kněze nedodá.

Před léty jsem si myslel, že se od Ježíše necháme vyučit umění modlitby. Ale jsem zklamán, každou chvíli někdo přichází s názory a modlitbami všech možných světců i nesevců, které jsou v rozporu s Ježíšovou výukou.⁶⁹⁹

Přemýšlejme, co obnáší Ježíšovo přátelství.
Kolik nám nabízí ve svém požehnání?
V pozdravení pokoje?
Co vše nám chce předat skrze svou Hostinu?

Procházet se rozkvetlým krajem je úžasné. Nechat se nést skvělou muzikou je nepopsatelné. Číst knihy moudrého autora, je veliký zážitek. Setkat se s velikou osobností ...

Některé osobnosti známé třeba z televize jsme přijali do rodiny. Při osobním setkání nám je ale líto, že oni nás neznají.

Vzpomínáme na své blízké ...

„Nejhorší je, že si už s tátou nepovídám ..“ pravil mladík na pohřbu táty (před deseti léty byl svědkem dlouhého umírání maminky a teď táty).

Kdo má děti, ví, jak mnoho na ně myslí.

Říkával jsem si, kdybych tak měl zpovědníka, který by na mě myslel tak, jako já na své přátele. (Bylo to bláhové, povýšené? Kdo může intenzitu našich vztahů změřit?)

Někdo si cení autogramu osobnosti. Od Ježíše nemáme jen autogram, ale celé jeho evangelium. Myslí na nás víc než my na sebe. Žije námi.

Vymyslel pro nás setkávání, jehož sílu, těsnost, hloubku a výšku ani nejsme schopni pochopit.

„Nenasytí se oko viděním, nenaplní se ucho slyšením“, naše srdce je schopno žasnout a otevírat se Bohu.

Vnímat ..., žasnout..., otevírat se..., vylad'ovat se ..., přijímat ..., nechat se obdarovávat..., proměňovat..., vyzařovat ...

Zakoušení veliké přízně mě vede k pokoře, k přiznání, že víc dostávám, než dávám.

Proč tolik slov v modlitbách? Naslouchejme. Je čemu naslouchat. Je komu naslouchat.

K působení mízy proudící z kmenu do ratolestí se vrátíme za týden, ale na zkoušku si zatím zkusme všimnout „pozdravení pokoje“.

Toužíme po Ježíšově pokoji pro celý svět. Kéž bychom se my a druzí otevírali Ježíšovu uspořádání a spoluvytvářeli jeho království.⁷⁰⁰

Při Večeři Páně o Ježíšův šalom prosíme. Chceme jej přijímat a předávat. Chceme být tvůrci pokoje.

699 Žebrají u Boha, snaží se jej zmanipulovat, zavázat, ujist'ují Boha o vlastní lásce a hlavně nastavují ruku: „Dej, dej, dej!“ Jako seznam toho co nám má druhý přinést z obchodu. U klekátek v kostelech prvotřídní architektury jsou často nabízeny usmolené modlitby pohanského stříhu. Mnoho a mnoho slov. Jsme nedotčení Ježíšovou výukou modlitby? (Nedávno někdo do našeho kostela přinesl namnoženou „Modlitbu k Jezulátku“.)

700 Demokracie je křehká, nikdy nevydržela dlouho. S monarchií nemáme dobré zkušenosti, kolik králů bylo ušlechtilých? Nerad bych, kdybychom si zvolili někoho za krále navždy.

Na spojení trůnu a oltáře nejsme dost pokorní a napojení na Krista; bylo to pro příliš mnoho poddaných osudné.

Ježíšův pokoj není pouhá energie. Je darem přesně vymezeným.

Abych jej mohl přijmout, potřebuji se stále znovu a znovu ladit do Ježíšova životního postoje (jako se ladí třeba housle).

Potřebuji přijít na bohoslužbu srovnán, s očekáváním toho, co mně Ježíš nabízí.

Podmínkou není bezchybný život, „i spravedlivý hřeší sedmkrát denně“, ale ochota k hledání porozumění s druhými a s Bohem. (To je dost velká práce, která se neudělá sama.)

Bez veliké touhy dobrat se pokorně omylů a pravdy se to neobejde.⁷⁰¹

Ježíš je velice těsně propojen s Otcem ...

V podobném propojení chce Ježíš žít s námi...

Za týden budeme o kmeni a ratolestech pokračovat.

2009

5. neděle velikonoční Sk 9:26-31 1 J 3:18-24 J 15:1-8 10. května 2009

Podobenství nejsou básnickým obrazem, ale modelem. Ježíš je má geniálně promyšlená.

Před týdnem jsme slyšeli podobenství o nárožním kamenu.⁷⁰² Na čem a podle koho postavíme svůj život?

Podobenství o vinném keř mluví o úplném napojení člověka na Boha.

Rostlina je na rozdíl od kamene živá.⁷⁰³

701 Schopnost přiznání si pravdy patří mezi ustavující postoje charakteru.

Bez ochoty hledání vlastních omylů se vše zvrhne do smrtelné pýchy.

702 Při stavbě je třeba pečlivě vyměřit a založit základy.

Nárožní kámen je důležitý, váže dvě stěny stavby.

Každou další řadu zdiva poměrujeme se základními kameny, s nárožním především. Díky jednoduchému zařízení - olovnici - je hned vidět poloha nového zdiva. Pokud přesahuje nebo ustupuje nelze dost dobře pokračovat ve zdění.

Stavět z kamene je jiné než stavět z cihel nebo jiného stavebního materiálu, který je sériově vyráběn.

Člověk, jeho život a jednotlivé události jsou jedinečné a neopakovatelné. Kameny jsou také každý jiný. Zedníci je mají na stavbě rozloženy vedle sebe, chodí mezi nimi a pokaždé vybírají kámen, který právě potřebují.

Staví-li zkušený zedník zeď z cihel, kontroluje si kolmost zdi okem a občas - po několika vrstvách cihel - je zkontroluje olovnici. Zdí-li z kamene, poměřuje olovnici každý kámen.

My si můžeme a máme s Ježíšem konzultovat každý závažnější krok, můžeme si s jeho jednáním poměřovat své jednání.

Jenže, kdo si např. nechá vyměřit základy stavby svého manželství Ježíšem? (K tomu nestačí jen přijít v neděli do kostela a do svatby spolu nespát.)

703 O rostlinách jsme se něco ve škole učili, o kořenech, kmeni a listech, chlorofylu, opylování a přezimování ...

Nedávno jsem seděl u oběda ve školní jídelně s gymnazisty, dostali jsme k obědu také pomeranč a pravil jsem:

„Jak se do toho plodu dostane ta šťáva?“

Dá se do té kuličky pomerančový prášek a z kořenů se tam potrubím dopraví voda. A je to!“

Jak se zavrtá do země klíček třeba žaludu nebo kaštanu? Není nijak tvrdý, mohu jej rozdrtit mezi prsty. Jak hluboko zapíchnu do země drát? Jak hluboko, není-li namoklo? A to vážím víc než kaštan. Jak kořeny ví, že mají růst dolů a stonek nahoru. Jak rostlina ví, kdy a jak má zavelet k růstu květů. Co je třeba zařídit před opadáním listů? Takových otázek je. Když mi dají hotové barvy nenamalují ani pomněnku, natož abych

Rozumíte tomu podobenství?

Já jen trochu. Něco jiného je porozumět rozumem a něco jiného je porozumět bytostně srdcem, osvojit si ho. Vidím, jak někdo jede na kole nebo autem, ale není to totéž, jako osvojení si umění jízdy. Někdo je dokonce kaskadér.

Máme tedy před sebou zkušenost ještě další blízkosti s Bohem.

Mezi katolíky se mnoho o náboženském vzdělání nemluví.⁷⁰⁴

Od úctyhodných pohanských náboženství se ale lišíme tím, že se s námi Bůh baví.⁷⁰⁵

Podobenství patří k posledním Ježíšovým vyučovacími lekcím.

Ale dokud nemáme vyřešené základní kroky ke spolupráci s Ježíšem, neporozumíme mu.⁷⁰⁶

Zopakujme si dvě podmínky z podobenství pro vnitřní život s Bohem.

Vinař pečuje o život révy. Když se přeruší přívod mízy do větve (stačí, aby nějaká potvora překousala mízní pletivo), větev usychá.

Bůh nás očisťuje svým slovem od našich falešných a nebezpečných představ o Bohu. Slovo Boží je životodárné.⁷⁰⁷

vybarvil květ šípkové růže.

704 Izraeli, slyš nařízení a práva, která vás učím dodržovat, abyste zůstali naživu a mohli obsadit zemi, kterou vám dává Hospodin, Bůh vašich otců. K tomu, co vám prikazuji, nic nepřidáte a nic z toho neuberete, ale budete dbát na příkazy Hospodina, svého Boha, které vám udílím. Na vlastní oči jste viděli, co Hospodin učinil ... Ptej se od jednoho konce nebes ke druhému, zda se stala tak veliká věc anebo bylo o něčem takovém slyšáno. Zdali kdy slyšel lid hlas Boha mluvícího zprostředku ohně, jako jsi slyšel ty, a zůstal naživu ... (srov. Dt 4. kap.)

Nejsme odkázáni na mlhavé osvícení (Dnes je v každém knihkupectví řada knih, ve kterých každý autor tvrdí, že právě jemu se zjevuje Bůh.)

705 Přednášky posledního semestru na vysoké škole jsou určené těm, kteří prošli léty studia, seminářů, zkoušek, případně stáží atd. Kdo by něco z toho přeskočil nebo nezvládl, neporozumí vyučování posledních hodin. Znam to z vlastní zkušenosti. Vzdělání jsem dosahoval s obtížemi (kdysi rozhodoval režim, kdo bude či nebude studovat). Místo gymnázia jsem prošel jen jakýmsi odpoledním švindlkurzem pro pracující. Bez solidních základů jsem nerozuměl některým přednáškám na vysoké škole. Těžko jsem je později za pochodu doháněl...

Kdo neumí na kole přehazovat ozubené převody a využívat je k snadnější jízdě, těžko pochopí systém řazení rychlostí v autě.

706 V Čechách byly dlouhá léta oblíbené pohádky o Hloupém Honzovi, který na všechny a na všechno vyvrál. (Katolická verze líných tvrdí, že Bůh se nejraději zjevuje prostým pasáčkům.)

Dodneška se řada Čechů napařuje nad jiné národnosti, vede řeči o zlatých českých ručičkách a kdejaký pivní fanda se napařuje nad vítězstvím fotbalistů a hokejistů, aniž umí víc než zvedat půllitr a hulákat. I k tomu existuje katolická verze.

Hlupáci jsou líní se ptát.

Zakomplexovaní pohrdají vzděláním jiných.

Snobové nepřiznají nevědomost a předstírají znalosti.

Polovzdělanci poučují povýšeně druhé.

My dospělí nedáváme v naší církvi dětem dobrý příklad. Vzděláváme a ministrovat necháváme převážně jen malé děti. Neumíme nebo se stydíme mluvit o nejdůležitějších otázkách života (o Bohu, přátelství, chybách a odpuštění, o smrti, citech, sexualitě ...).

Mnoho lidí ustrnulo na úrovni toho, co se naučili ve druhé třídě před prvním svatým přijímáním.

707 Není samozřejmé, aby se rodiče shodli na výchově dětí.

Nedávno jsme si opět všimli Ježíšovy péče o apoštoly, po vzkříšení znovu čistil jejich představy o Mesiáši. Víme, kam došel Jidáš.

„Blahoslavení čistého srdce, ti uvidí Boha.“

„Gratuluji vám, kteří jste dost vnitřně pružní a ochotni si opravovat své dosavadní představy o Bohu. Vám, kteří si nemyslíte, že všemu rozumíte. Kteří umíte vyslechnout názor druhého a porovnáváte. A nepodsouváte druhému špatné úmysly.“

„Zůstanou-li ve vás moje slova ...“

V našich školách často učitel zkouší odpovědi, které před tím studentům nadiktoval, místo toho, aby studenti porozuměli látce.⁷⁰⁸

Některá slova našich rodičů v nás utkvěla, přijeli jsme je za své.

Nemůžeme si pamatovat, co neznáme a působit v nás něco, čemu nerozumíme.

„Zůstanou-li má slova ve vás“ – pak se budete modlit v mém jménu (a ne ve svém jménu – podle vašich nápadů a představ) a vaše modlitby budou vyslyšeny.

Tady si můžeme hned ověřit, na jaké jsme úrovni. Zda nám takto funguje modlitba.

Budu-li hubatý, zeptám se např. jak asi budou letos fungovat naše modlitby za nová kněžská a řeholní povolání?

V kom zůstávají Ježíšova slova, možná si vzpomene na Ježíšovu praxi – ustanovil za apoštoly také ženáče. (A neznamenalo to, že učedníci opustili rodinu a poslali manželky do továrny, aby měli z čeho živit děti.⁷⁰⁹

Máme o čem přemýšlet. Máme před sebou další kus cesty a krásného a zajímavého objevování.

2006

5. neděle velikonoční Sk 9:26-31 1 J 3:18-24 Jan 15:1-8 14. května 2006

Poznámka pro přemýšlivé: Všimněme si z 1. čtení poslední věty a uložme si ji do paměti (jako Ježíšova matka - když některým slovům nerozuměla, ukládala si je do paměti, aby o nich mohla v budoucnu přemýšlet): „V té době měla církev pokoj po celém Judsku, Galileji a Samaří. S úspěchem se vyvíjela, žila v bázi před Pánem a rostla s přispěním Ducha svatého.“ (Sk 9:31)

Za mého mládí panovalo přesvědčení, že když se tříleté dítě vzteká, má se mu nařezat. „Aby to s ním nerostlo a děcko nám nepřerostlo přes hlavu“.

Ale jsou rodiče, kteří si něco o výchově dětí přečtou a nechají se „očistit“ od těchto představ.

708 Před jednou zkouškou z dogmatiky jsem chodil za některými kolegy, jak rozumí tomu, co bylo napsáno ve skriptech z dogmatiky. Kolegové šprtali.

U zkoušky jsem vedl s panem profesorem řeč. Nakonec pravil: „Mistře, co mám s vámi dělat, věříte tomu alespoň?“

„Pane profesore, věřím, ale vy jako důkazy uvádíte biblické citace a nerozlišujete jejich literární druh.“

Dal mi trojku. Ti, co mu odpapouškovali, co chtěl, měli jedničku. Vícekrát se tím už nezabývali.

709 Petr řekl Ježíšovi: „Hle, my jsme opustili všecko a šli jsme za tebou!“ (Mt 19:27)

Slovo „opustili všechno“ je stejné, jako když manžel „opustí“ rodiče, aby mohl přilnout ke své manželce.

„Opustit“ rodiče, neznamená, nestarat se o ně. Starobní důchody nebyly ani přes sto lety.

Petr a ostatní apoštolé dál živilí a pečovali o své rodiny (vzpomeňme na uzdravení Petrovy tchyně), práci s Ježíšem měli jako druhý pracovní úvazek.

Někdy si podrobněji všimneme, že utrpení křesťanů není nutné, ani není v plánu božím.

Podobenství o vinném kmeni patří k posledním vyučovacím lekcím Ježíše. Kdybychom přišli na přednášku posledního semestru medicíny, asi bychom nerozuměli. Je určena těm, kteří mají za sebou určité studium, předchozí přednášky, zkoušky, stáže atd.

Pokud někdo neporozumí tomu, co Ježíš chce a co říká v předchozích lekcích svého vyučování, nemůže porozumět Ježíšově poslední lekci. Škoda, že se na to zapomíná.

Nemáme dosud vyřešené základní kroky ke spolupráci s Ježíšem, nemůžeme tedy podobenství podrobněji probírat.

Snad tušíme, že nám Ježíš nabízí velice těsné napojení na sebe a na Boha. Napojení, porozumění a pomoc (užitek) větší, než jakou přináší spolupráce s nejbližšími lidmi.

Všimněme si výzvy: „Zůstaňte ve mně a já zůstanu ve vás“, pak budou vyslyšeny vaše modlitby. Tato slova nám mohou být zpětnou kontrolou, zda si s Ježíšem rozumíme a jak jsme na něj napojeni, s ním propojeni.

Pokud nám fungují naše prosby, můžeme být spokojeni. Pokud ne, pak je dobré hledat chybu. Veškerý pokrok stojí na kritickém myšlení a na píli.

Často prosíme Boha o pomoc a nevšímáme si už, že jsme se dostali do těžkostí vlastní vinou – neposlouchali jsme Ježíše, co je třeba dělat. Často nedáváme pozor, co po nás Ježíš chce. Podobáme se člověku, který by začal jezdit autem, neznal pravidla silničního provozu a pak by naříkal, co se mu na silnici děje.

Pak můžeme mít pocit, že nás Bůh nechává na holičkách. Je třeba se ale ptát, jak to s boží pomocí je, zda spíše my nenecháváme Boha na holičkách. Rozběhneme se svojí cestou, a když se nám nedaří, když narazíme, voláme Boha na pomoc a vyčítáme mu (někdo si netroufne Bohu vyčítat a řekne, že to byla vůle boží), že se nestará.

Jsou ovšem situace, kdy nám Bůh nemůže pomoci. Co měl Ježíš pro učedníky udělat víc? Copak jim málo vysvětloval? Copak na Ježíši neviděli, jaké ovoce přinášela jeho spolupráce s Bohem? Copak si učedníci sami na sobě nevyzkoušeli, jaké ovoce nesla jejich spolupráce s Ježíšem a s Otcem, když uzdravovali nemocné? Uzdravovali snad apoštolové před tím, než se setkali s Ježíšem? Uzdravoval snad někdo z rabínských učedníků?

Je zapotřebí si všimnout základního závažného nebezpečí zbožného člověka – když si začneme dělat zbožnost sami podle svého vkusu.

Mnoho křesťanů odpovídá na otázky: „Proč je na světě zlo, proč je utrpení, proč Bůh dopouští hříchy“, podle svého a přitom si nepřečtou evangelium a nevědí, co na to říká Ježíš. (Srov. např. Lk 13:1-5)

Mnoho lidí jde ke sv. přijímání a myslí si, že si na celý život vystačí s tím, co se naučili v obecné škole. Nevezmou do ruky evangelium, aby jim bylo jasno.

Mnoho zbožných lidí často opouští Ježíšovu nauku a vůbec o tom neví. Mnoho lidí si nedá práci s tím, aby rozuměli evangeliu.

To není jednoduché, zvláště pro toho, kdo má zkreslené názory z dětství, kdo byl, třeba s dobrým úmyslem, veden, ale byl špatně nebo nedostatečně připraven na první svaté přijímání a celý život žije z té nekvalitní přípravy. Takový člověk v dospělosti vychovává podle svých názorů svoje děti a ty zase svoje děti a vnoučata.

A když někteří rodiče prokouknou a chtějí děti vést podle evangelia, tak se prarodiče zlobí na děti – protože oni to přeci vědí lépe – a dělají svým vnoučatům zmatky v hlavě.

Kdo řekne: „Dobrá, podíváme se, jak si Ježíš představuje to a to“? Místo toho se ohrazuje: „Ty to říkáš špatně“.

Tolik lidí je u nás přesvědčeno, že oni mají, samosebou, pravdu. Oni vědí vše lépe. Lépe než farář, vlastně lépe, než Ježíš. Takoví lidé si neváží vzdělání, práce, studia, Ježíšových slov.

Všechno jim je jasné. Jim stačilo pár hodin náboženství.

Sice rádi čtou nové poznatky o světě kolem nás, neodmítají nové metody léčení nebo vymoženosti nové techniky, ale: „Na naši víru ať nám nikdo nesahá“.

A nejsou si vůbec vědomi, že neuznávají Ježíše. Nevšimli si moudrosti pohádek a Bible, že někdo často na první pohled nepatrný nabízí velikou moudrost. Vzdechají nad utrpením ukřižovaného Krista Pána a vůbec si nepřipouští, že může být Ježíši smutno z jejich povrchnosti a namyšlenosti, když se nezamýšlí nad jeho slovy.

Nevšimli si, že Ježíš přišel velice nenápadně, nevyztužoval svá tvrzení leskem ozdob, vznešeností titulů a rouch. Nevšimli si, že soud se koná v životě každého člověka tím, jak každý hledáme pravdu – a tak se ukazuje „smýšlení srdcí“.

Tak to bylo za časů proroků i za doby Ježíšovy. Do dneška je to stejné.

Řeknete-li někomu: v evangeliu ale Ježíš říká něco jiného, než co si myslíš ty – urazí se, nezřídka začne být zlý a pomlouvá. Stejně pomlouvali Ježíše: „Neznaboh, blázen, co ze sebe dělá, nemá úctu k autoritám, k posvátné tradici, odvádí lidi od Boha, je málo zbožný“, případně použijí ještě těžší kalibr. O Ježíšovi také říkali „zbožní“: „Alkoholik, holkař, podívejte se, do jaké společnosti chodí, je posedlý ...“

Některým lidem stačí jejich náboženstvíčko, které se naučili třeba před 50 lety v dětství. A nutí své vnoučky ke svým názorům, jež vydávají za ideální.

Takovým nikdo nic nevysvětlí. Co by četli evangelia. Ani si nepřipustí, že by něco nevěděli. Oni věří dobře a ani je nenapadne, že by v nich něco nebylo v pořádku.

Nevšimli si, že opustili Ježíše a drží se svého dětského náboženství.

O židech samozřejmě prohlašují, že prohráli – „co jiného bychom mohli přece od židů čekat“, – ale sami sebe mají za věrné ctitele Pána Ježíše. Nepřipustí si, že je mohlo potkat něco podobného, jako židy, že si vybírají z Písma jenom pár míst a ostatní si doplňují svými vlastními představami.

Evangelium nepokládá za zbytečné ukazovat, jak zbožní židé sice četli Mojžíše a Proroky, ale vytěsnili místa, kde stojí, že Mesiáš nejprve začne soud nad židy, bude vyzývat k revizi náboženského života a udělá náboženskou reformu. Místo toho se tehdejší „zbožní“ utvrzovali zbožnými povídkami o slavném příchodu Mesiáše a jeho vítězství nad okupantskými pohany. O soudu Mesiáše nad židy ani slovo. „Ano, naši otcové zabíjeli proroky, ale my už víme, jak to je správně.“

Četli sice v Písmu o smrti nějakého spravedlivého, ale ani ve snu si nepřipustili, že by to mohla být řeč o likvidaci Mesiáše jejich vlastní rukou. Jich se slova starých proroků přece netýkají!

My sice slovy tvrdíme, že Ježíšova slova platí, ale pouze některá vztahujeme na sebe. Myslíme si, že se nás netýká Ježíšovo varování o míjení se s Mesiášem.

„Ano, Ježíš mluví k veleradě, k farizeům, zákoníkům, také ke sv. Petrovi a apoštolům“, ale podobně jako farizeové si myslíme: „To není řeč o nás“.

„My přece Bohu věříme a my jej milujeme!“

Tenkrát šel celý židovský národ za svou zbožnou bludičkou a Světlo minul.

Židé opustili proroky, udělali si svoje vlastní náboženství. A od nikoho si nenechali říci pravdu. Ježíš je na ohrožení začal upozorňovat a zbožní lidé jej v Nazaretě chtěli shodit ze skály...

Přítom pochopit Ježíše není tak velký problém, ale musíme hlídat sami sebe, jestli si Ježíše pustíme pod kůži. Jestli neodmítáme jeho slova, aniž si to uvědomujeme!

Slyšíme v kostele nějaké úryvky z Písma a místo toho, abychom je dál promýšleli, si raději přečteme nějakou zbožnou knížku, nebo Katolický týdeník. Potom se ovšem nikam neheme a je těžko radit. Stejně došlo k tragédii židů.

Kdo se zamyslí nad Ježíšovými slovy: „Každou ratolest, která nese ovoce, otec čistí, aby rodila ještě více“?

„To dá mnoho práce přemýšlet“ a na slovo o přemýšlení už máme v Letohradě alergii. Pak ovšem nemůžeme pochopit, co znamená Ježíšovo: „Zůstaňte ve mně a já zůstanu ve vás“.

Potřebujeme se tedy vrátit k Ježíšovým prvním lekcím. První krok je obrácení. Přejít ze starého myšlení na nové. My místo „obrácení“ často používáme slovo „pokání“. A vytvořili jsme si vlastní představu o pokání – postní doba, případně advent, sypat se popelem, postit se, v postní době zpívat smutné písničky a sebezapírat se.

Ježíš ovšem mluví o změně smýšlení. U nás je pokání někdy vynucený, někdy křečovitý projev lítosti nad našimi hříchy.

Ovšem obrácení se – od své vlastní zbožnosti a od svých zbožných názorů – k Ježíšovým názorům, je klíčový pojem, se kterým stojí a padá pochopení evangelia.

6. neděle velikonoční

2018

6. neděle velikonoční Sk 10:25-26. 34-35. 44-48 1 J 4:7-10 J 15:9-17 6. května 2018

Ve čtení z evangelia slyšíme další pokračování Ježíšovy poslední vyučovací lekce. (Připomínám nešikovné pojmenování *příkázání* – místo: „zachovávejte má slova“.)⁷¹⁰

O lásce míváme romantické představy (často si ji pleteme se zamilovaností).

To je skvělé, že jsme už 2 tisíce let učeni, z čeho a jak láska vzniká. (To je i nad všechnu psychologii.)

Tvůrce vymyslel nádherný program lásky.

Na začátku je nezištný vztah milujícího (Boha k člověku, rodiče k dítěti, přítele k druhému).

Milovaný může lásku opětovat. Není nucen (láska neporoučí).

Každý milující čin volá po dalším láskyplném jednání (na obou stranách).

Je krásné, že láska je často provázena i citem a radostí (Bůh je geniálním Tvůrcem).

Ježíš nás miluje stejnou láskou, jako Otec miluje jeho.

Jsme dvojnásobně opečováváni láskou Otce i Syna.

Láska se projevuje ochotou, obětavostí, zachováváním přání druhého.

I rodiče se snaží dětem předat to, co pokládají za důležité pro život.

Nejen rodič, každý máme představu o zachovávání toho, co rodiče svým dětem kladou na srdce.

Slova Otce i Ježíše jsou naprosto pravdivá a platná. Bůh nám neříká nic zbytečného, nebo nedokonalého).

Zachovávání Otcových slov je pro Ježíše radostí.

Čím víc poznáváme boží přátelství, tím raději na jeho slova dáme.

Nemáme rádi mluvků a lichotníků, ale mnoho lidí má sklon v modlitbách a písních ujišťovat Boha o své lásce. Je to opovážlivé a neuctivé (i svatý Petr tuto chybu udělal, „dušoval“ se, že dá za Ježíše krk“), někdy dokonce prolhané.

„Zůstanou-li má slova ve vás,“ jsme slyšeli před týdnem. Abychom porozuměli, co to znamená a jak je to závažné, je nezbytné si pročíst celou událost o Petrovi v Cézareji (Skt 10. kap. a 11:1-18), ze samotného úryvku dnešního prvního čtení nic nepochopíme a nic se nenaučíme.⁷¹¹

710 Otrokář přikazuje otrokům, na vojně nadřízený uděluje rozkazy, v zaměstnání majitel firmy zadává podřízeným práci, ale v rodině a mezi přáteli si vycházíme navzájem vstřícně bez příkazů.

Boží slovo má jedinečnou váhu, je projevem péče milujícího.

711 Ježíš apoštoly připravoval na misi k pohanům. Sám se některým pohanům věnoval – doplňte si, kterým ... Vysvětloval jim podstatu kultické nečistoty, co je „čisté“ a co „nečisté“ (co člověka znečišťuje).

Pověřil apoštoly hlásáním dobré zprávy mezi pohany (Mk 16:15) – budeme to opět číst o Slavnosti

Nanebevstoupení Pána.

Ale Petr i apoštolové – po seslání Ducha svatého – se léta k pohanům nevydávali a jednali úplně proti Ježíšovu záměru – jakoby neslyšeli nebo zapoměli, co jim Ježíš kladl na srdce jako odkaz.

Ty, kteří zachovávají Ježíšova přání a jeho pokyny (ty, na které se může spolehnout), – Ježíš nazývá svými přáteli.

Písmo říká: „Hospodin mluvil s Mojžíšem jako s přítelem.“

Je základní otázkou, zda toužíme, aby nás Ježíš nazval svými přáteli. Má to pro nás nějakou hodnotu?

Zodpovězení této otázky je důležité. Pokorný člověk si ji klade.

To si pamatujme: mít někoho, kdo nás miluje je největším pokladem. A Bůh nás miluje absolutně. Milovat znamená – pro tebe mi není ničeho zatěžko.

Stále mluvíme jen o Ježíšově oběti, místo abychom se nechali unášet vědomím, že Ježíšovi v jeho lásce pro nás není ničeho zatěžko.

Pro Ježíše je radostí jednat podle Otcových přání (o přikázání není řeč) Otcova láska mu je nadevše.

V druhém čtení čteme: „Zrozen z Boha je ten, kdo poznává boží lásku a odpovídá na ni svou láskou.“ Vzpomínáte, jak Ježíš řekl Nikodémovi: „Je třeba, aby ses znovu narodil – z Boha.“?

Pro „poznávání“ Boha, potřebujeme nutně Ježíšovu výuku.

My jsme zbožnost zúžili jen na snahu nehřešit. Ale tím nesplňujeme podmínky, aby nás Ježíš mohl svými přáteli nazvat. Copak k pěknému manželství stačí jen nehřešit, neproviňovat se proti druhému?

Porovnejme si to – dopustil se snad Petr v Cézareji nějakého hříchu ...?

Nehřešil, ale nejednal podle přání a pokynů svého Přítele.

Proto nám Ježíš říká: „Vy jste moji přátelé, pokud pracujete se mnou, nakolik jednáte podle mých slov, které vám svěřuji a kladu vám je na srdce.“

A opět nám nabízí kontrolu úrovně našeho vztahu k Bohu přes účinnost našich modliteb: „Otec vám dá vše, oč jej budete prosit „v mém jménu“ (to pro nás znamená podle Mistrových pokynů).

V jaké míře jsou naše modlitby vyslyšány? Jaké přátelství Ježíšovi projevíme?

Máme dost primitivní představu o Bohu a o modlitbě. Místo úctyhodného setkávání se s Bohem cpeme Bohu množství svých slov.⁷¹²

Porovnejme si vztah k Bohu s manželstvím.

Petr (při vidění, ve kterém se k němu snášelo cosi jako prostěradlo s různými živočichy) třikrát odporoval

Ježíšově výzvě: „Petře, zabíjej a jez!“ („Ani za nic, Pane, v životě jsem neměl v puse vepřové.“ – „Petře, jak můžeš o něčem, co vyšlo z ruky Stvořitele říkat, že je to nečisté?“)

(My označení něčeho za „nečisté“ vůbec nerozumíme – nejsme Ježíšovými učedníky. Za „nečisté“ jsme pouze bláhově vydávali mnoho ze sexuality.)

712 Jedna polská židovka se za války vydávala za Polku. Jednou při kontrole ji esesák nevěřil, že je Polka: „Řekni modlitbu ‚Zdravas Maria‘! Uměla ji, ale esesák vítězně řekl: „Jsi židovka! Modlíš se židovsky!“ Slova modlitby totiž odříkávala pomalu a přemýšlela o nich. Katolíci se modlí rychle (často bez přemýšlení).

(Za minulého režimu jsme poslouchali „Rádio Vatikán“ a já jsem byl překvapen, jak rychle se italské sestřičky modlí růženec – „jak z kulometu“.)

Jak spolu komunikují dobří manželé? Nevyžadujeme od druhého vodopády slov. Samozřejmě, že spolu mluvíme, ale láska se projevuje tím, že tu jsme jeden pro druhého, snažíme se druhému dělat radost, pečovat o něj. To vyžaduje naslouchání, snahu o porozumění druhému a ochotu sloužit společně životu.⁷¹³

V druhém čtení si, prosím, opravte: „Bůh poslal svého syna k usmíření nás hříšných“ (o „smírné oběti“ není v originále řeč, to si tam přidali naši překladatelé).

Až budete číst znovu první čtení (jedno přečtení je málo), všimněte si, že Duch boží sestoupil na Kornélia a jeho lidi dříve, než byli pokřtěni.

(Mohl si to dovolit, ještě kodex církevního práva nestanovil, že biřmovat lze jen pokřtěné.)

Jiří Reinsberg říkával: „Nebraňme se průvanu Ducha svatého,“ (ale to neříkejte bázlivým a zákoníkům).

Vážíme si našich předků. Byli to slušní lidé, modlili se, snažili se nehřešit, řídili se Desaterem (což je málo), ale byli okradeni o poznání Boží lásky.

„Praktikujících“ křesťanů je u nás asi 5 % z celkového počtu obyvatelstva.

Ale nesvítlíme a nesolíme tak, jak bychom měli. (Do žádného jídla se nedává 5 % soli z celkové váhy potravin).

Potřebujeme objevit krásu Božího přátelství, pak se v nás třeba objeví touha jednat jako boží přátelé.

(Zatím jsme příliš zaměstnaní nabídkami bohatého světa.)

2015

6. neděle velikonoční Sk 10:25-48 1 Jan 4:7-10 J 15:9-17 10. května 2015

Připomínám, že úryvek Písma může pochopit jen ten, kdo zná celek. Je důležité si přečíst celou 10. a 11. kapitolu ze skutků apoštolských.

Kdo tak učiní, bude překvapen, že i svatý apoštol Petr – i po seslání Ducha – vícekrát odporoval Ježíši.

Už jsme si toho dříve víc všímali.

Apoštolové si po Ježíšově vzkříšení znovu promýšleli Ježíšova slova, ale vidíme, že to nemůže být jednorázovým procesem.

Ani moudrost pohádky nepochopíme po prvním čtení.⁷¹⁴

O Písmu to platí ještě více. Nikdy jeho moudrost nevyčerpáme.

Pokorný člověk si uvědomí, že není lepší než apoštolové, a začne Písmu pečlivěji naslouchat.

(Pak si všimne i takových drobností, že Petr zakazoval lidem, aby před ním klekali. „Vstaň, Kornelie, jsem člověk jako ty.“)⁷¹⁵

713 Pracovat společně pro boží království uspořádáním vztahů podle Ježíšových pokynů.

714 Dítě z pohádky pochopí jen 10 %. Když později coby rodič vypravuje pohádku svým dětem, porozumí dalším 60 %. A čte-li později pohádku vnoučatům, porozumí zbytku moudrosti.

715 Ceremoniář našich dvou presidentů pan Forejt nedávno před papežem klekl a líbal mu prsten. Nevím, zda čte Písmo, zato se servilně řídí etiketou kdysi zavedenou u papežského dvora. Možná proto, že chce být velvyslancem ve Vatikánu. (Za týden řeknu něco k tomu, jak nasloucháme slovu božimu a jak si stejně děláme své.)

Ježíš přislíbil apoštolům: „Průvodce, Duch svatý, kterého pošle Otec ve jménu mém, vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl.“ (J 14:26)
„Duch pravdy vás uvede do veškeré pravdy ...“ (J 16:13)

Církevní právníci, čtoucí pečlivě Písmo, se nemohou stát zákoníky, vidí, že Duch svatý se nenechá spoutat církevními předpisy určujícími, že biřmování musí předcházet křest. Duch vane, jak sám uzná za vhodné! Kde chce! („Vítr vane kam chce, jeho zvuk slyšíš, ale nevíš, odkud přichází a kam směřuje. Tak je to s každým, kdo se narodil z Ducha.“ J 3:8)

Opravte si prosím text na: „Petr rozkázal, aby (Kornélia a jeho lidi) ponořili do jména Ježíše Krista“ (tak zněla nejstarší formule při křtu).

Epištola Janova je komentářem k Ježíšovým slovům z dnešního úryvku evangelia: „Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás.“
K vzájemné lásce máme ještě daleko.

Úryvek evangelia navazuje na text z minulé neděle.

Příkázání „Milovat Boha a bližního“, jsou pro nás nejen prvotním úkolem, ale smyslem našeho života.

(Jako znovu a znovu jíme, abychom mohli žít a pracovat, tak nás Ježíš znovu a znovu zve k svému Stolu.)

Před týdnem jsme slyšeli Ježíšovo: „Zůstaňte ve mně a já zůstanu ve vás.“

Znal Ježíš praxi roubování?

(Roubování zušlechťuje rostliny a jejich plody. Podnož ovlivňuje vlastnosti roubu, zlepšuje jeho vlastnosti, odolnost, plodnost ...)

Jako míza vyživuje rostlinu, jako krev zásobuje tělo živinami, tak nás Ježíš skrze svého Ducha vyživuje:

svým slovem,
svým přátelstvím,
svým Tělem a Krví.

Prvotním ve vztahu je vzájemné porozumění. V našem případě porozumění Ježíšovi.
Slovo je základním zdrojem informací.⁷¹⁶

Boží slovo nás navíc vyučuje moudrosti a umění přemýšlet. Tak nás vyzbrojuje proti lhářům a podvodníkům (satan je jejich otcem), kteří se nás snaží ohlupovat lacinými přísliby a znejistit svými dezinformacemi.⁷¹⁷

716 Nejen komunisté odpírají svým poddaným poznání. Diktátoři omezují svobodu slova, zatajují řadu informací, lžou. Pronásledují pravdu a její hlasatele.

Kdy jste poprvé slyšeli, že Prahu v r. 1945 zachránili Vlasovci? (Stalin nedovolil americké armádě, aby přispěchala na pomoc krvácejícím Pražanům.)

Kdy se u nás mohlo říkat, že Polsko přepadl Stalin společně s Hitlerem? (Kolik tisíc polských vojáků Stalin zajal?)

Kdy jste slyšeli o vraždě polských důstojníků a příslušníků inteligence (přibližně 22 000 mužů)?

717 Kolik lidí dlouho věřilo Hitlerovi? Stalina někteří hlupáci obdivují dodneška (v Rusku lidem už sto let lžou). Kolik lidí, i u nás, se nechává obelhávat Putinem a Zemanem?

Boží slovo nás osvobozuje.

Všechny diktatury falšují dějiny, zakazují přístup k informacím a snaží se lidem vymývat mozky.
„Slovo boží je pravda“, uslyšíme za týden.

Nemůžeme se donekonečna vylouvat, že po staletí byla četba Starého zákona zakázaná.
Bible nám je dnes dostupná.

Říkáme si, jak je české slovo *přikázání* zatížené rozkazem a příkazem. Židům je *přikázání* ukazatelem cesty k životu. Písmo často místo *přikázání* používá *slovo*. Však jsme si říkali, že Desatero je Dekalogem – Deseti slovy.

Každé boží slovo je životadárné. Má velkou vážnost.

Policejní režim nařizuje. Ale láska se přikázat nedá.

Chlapům se líbilo, když jim žena při svatbě slibovala poslušnost (do liturgické obnovy II. vatikánského koncilu to tak bylo).

Ježíš nám nerozkazuje, klade nám na srdce svou životní zkušenost: „Dodržujte moudrost (slova) Otce; já jsem ji také dodržel, nic krásnějšího neznám. Jak vypadá dodržování boží moudrosti, jste sami zakusili. Podle ní jsem s vámi jednal.“

„Je to tak“, potvrzujeme, krásnější a obětavější jednání jsme od nikoho jiného nezakusili.⁷¹⁸

Před týdnem jsme opět žasli nad programem vinné révy. (Prý se sám vyvinul, nám říkali ti, kteří tvrdili, že vědí všechno. Kdybychom získali takový program, mohli bychom z hlíny získávat hroznovou šťávu sami.)

Ježíš nám dává program k lásce k Bohu a lidem. Nemusíme si ho kupovat, ani nemusíme platit nějaký kurz k osvojení si tohoto programu. Nepotřebuje k tomu ani počítač. Dostatečnou výbavu dávno máme.

I řadu zkušeností. Ta první byla s péčí našich rodičů k nám. Mnoho dobrého jsme se od nich naučili. S vděčností na rodiče – my starší – vzpomínáme.

V neděli je svátek matek. Připomínám, že jsme si nedávno slíbili, že napíšeme mamince dopis (má to smysl, i když už máme maminku na věčnosti).

„Když kočku nikdo nehledá, vysychá jí mícha“, říká čínské přísloví.

Kdo napíše mamince dopis, objeví, jaký to má význam i pro něho. (Při pohřbu maminky sháníme někoho, kdo by naší mamince poděkoval. Bylo by to ale málo, kdybychom jí neděkovali během života.)

Datum dopisu není podstatné, ale když to neuděláme dnes, zítra se k tomu nedostaneme.

Kdo objeví krásu naší kultury (krásu pozdravení, poděkování, prosby ...), ten zakouší radost z toho, že smí patřit k Ježíši a do úchvatného společenství Ježíšových přátel.

Kdo objeví, že jedním z nejstatečnějších skutků je přiznání viny, prosba za odpuštění a náprava škody, ten pozná, že cesta k radosti ze života není ztracená ani po selhání.

„To vám svěřuji a kladu na srdce: Milujte se navzájem.“

718 Láska je čin (pečuje o druhé, je schopná položit život za druhého). Kdo přijímá Ježíšovo přátelství, kdo se nechá ovlivnit a vyživovat jeho láskou, vyučí se u Ježíše obětavosti. (Všimli jsme si, že se apoštolové po obdarování Duchem přestali bát.)

Tak nás Ježíš zušlechťuje a obdarovává – abychom měli „energii a sílu“ k lásce k druhým, dokonce i k nepřítelům.

V příloze nabízím text o Eucharistii rodičům dětí, které letos poprvé přijmou pozvání ke Stolu Páně.

Příloha:

PROČ CHODÍME DO KOSTELA

Co říkáme dětem?

K čemu je modlitba?

Jsme hrdí na naši kulturu; zdravíme se navzájem, děkujeme si, prosíme ... Tím utužujeme naše přátelství.

Život, bohatství rodiny a země, jsme dostali jako osobní dar od Boha a máme potřebu mu za jeho přátelství děkovat (sami, s druhými v rodině i v kostele jako velká rodina dětí božích).

Školní děti vědí, co potřebujeme k životu: jídlo, pití, šaty, teplo, rodinu, přátelství, vzdělávání, pěkné zážitky, povzbuzení a odpuštění.

Doma a v kostele slyšíme, že jsme milovanými dětmi božími (to se na žádné vysoké škole nedozvíme). Bůh o nás pečuje mnohem víc, než nejlepší rodiče pečují o své děti. Jsme z královského rodu – učíme se podle toho k sobě navzájem chovat. Učíme se rozpoznávat dobro od zla, spravedlnost od nespravedlnosti a jak budovat dobré vztahy.

Slavení v kostele

Židé a křesťané se snaží vše dělat s Bohem, pracovat i slavit. I jídlo je pro nás příležitostí děkovat Bohu.

Při stolování doma nebo u přátel nejen jíme, ale slavíme, že máme jeden druhého. Vážíme si pozvání hostitele, děkujeme mu, že nám slouží.

Naše rodinné stolování je srozumitelným rituálem – patříme k sobě. Podobně je to při bohoslužbě. Bohoslužba není naší službou Bohu, ale Bůh slouží nám.

Společné jídlo u rodinného stolu je pro nás nejdůležitější slavností.

Vedle syčení těla jídlem potřebujeme sytit i svou duši, budovat své vztahy s druhými, navzájem se znovu a znovu ubezpečovat: „Jsem tu pro tebe...“

Naše blízkost a vzájemná důvěra nám nejsou méně důležité než potrava pro tělo. Potřebujeme spolu mluvit, naslouchat si, vyprávět, zpívat, hrát si... S nejbližšími se potřebujeme navzájem dotýkat, pohladit, potřebujeme náruč jeden druhého.

Nejen samotné jídlo, nejen dobrá chuť a vůně jídla, i vizuální krása, muzika, poezie, nejen setkání s velkou osobností, natož blízkost milovaného a láska milujícího nás rozechvívají a oblažují. To je víc než kolik dokážeme vnímat svými smysly. Toto bohatství jedinečné krásy má veliký smysl.

V naší kultuře mají tyto rituály nezastupitelný význam.

Ježíš se pro nás stal jedním z nás. Zůstal pro nás člověkem. Je nejkrásnějším člověkem.

Ježíš židovskou slavnost u rodinného stolu povýšil na stolování se svými učedníky. Nazval nás dokonce svými přáteli.

Přátelé sdílejí společné názory, mají stejný smysl života a životní postoj.

Ježíš do své slavnosti vložil bohatství své obětavé lásky a služby lidem.

Chce proměňovat nás, chce přebývat v nás a uprostřed nás.

Ani v nejbujnější fantazii bychom si něco takového nedovedli a ani nedovolili představit.

V první části bohoslužby nás Bůh vyučuje své moudrosti, abychom víc porozuměli životu, Bohu, sobě i druhým lidem.

V druhé části nás Ježíš zve jako své nejbližší přátele ke společnému děkování Bohu a ke své Hostině.

Ježíš nás zve ke své Hostině, aby nás znovu a znovu přiváděl víc a víc k Bohu a k druhým. Tento svůj záměr nazval *sjednocením*, sjednocováním. (Proto eucharistická modlitba vrcholí slovy: „Se všemi spravedlivými tě, Bože, chválíme skrze tvého Syna, Ježíše Krista. Skrze něho a s ním a v něm je tvoje všechna čest a sláva ...“)

Ježíš nás zve ke své svatební Hostině ne jako svatební hosty, ale dokonce jako svou nevěstu. Chce s námi být „jedno tělo a jedna duše“.

Ježíšem a jeho nabídkou jsme okouzleni. Získal si naše srdce. Chceme mu porozumět a spolupracovat s ním. To je pro nás největší ctí.

Ježíš je pro nás životně důležitý. Rozumíme jeho přirovnání, že je pro nás důležitý jako jídlo (chléb).

Úpadek a náprava

Při slavení Večeře Páně v latině lidé ničemu nerozuměli, několik set let se báli přijímat pozvání k Ježíšovu stolu. Zapomněli, že je to hostina hříšníků (kteří touží po uzdravení a po životě podle Ježíše). Aby alespoň něco zahlédli, vymyslelo se „Pozdvihování Těla Páně a Kalichu Páně“. Lidová zbožnost měla za to, že při tomto „hledění“ můžeme získat nějaké milosti. Pak se vymyslely průvody Božího Těla a čtvero požehnání Tělem Páně v monstranci.

Byla to slepá kolej. Bez vyučování není vzdělání, bez vzájemného naslouchání a rozhovoru není porozumění. (Však také následovala řada náboženských válek.)

Dívání se na jídlo ve výloze ještě nikomu hlad nezahnalo a tělo nenasytilo.

Po staletí jsme byli podvyživení, dlouho trvalo, než jsme se vrátili k naslouchání a vyučování slovu Božímu a ke stolování. Ježíš neřekl, klanějte se a dělejte průvody, nýbrž: „Vezměte, jezte a pijte.“ Je snazší v kostele klečct než doma budovat vztahy s druhými. Ale Ježíš nám to řekl jasně: „Nebudete-li jíst a pít mé Tělo a mou krev, nebudete žít, budete jen živořit v odcizení.“

(Lidé mající rádi církevní parádu tvrdí, že průvody Božího Těla jsou manifestací víry.

Ježíš má jiný názor: „Vy jste světlo světa. Ať vaše světlo svítí před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebesích.“ (Mt 5:14-16).

Podle Ježíše má být naše zbožnost cudná. „Když se modlíte, nebuďte jako pokrytci: ti se s oblibou modlí v synagogách a na nárožích, aby byli lidem na očích; amen pravím vám, už mají svou odměnu. Když se modlíš, vejdi do svého pokojíku, zavři za sebou dveře a modli se k svému Otci, který zůstává skryt; a tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odplatí.“ (Mt 6:5-6)

Jak nám může Ježíš dát své tělo?

Tak reptali mnozí. „Čím se živíš, tím se stáváš.“ Čte-li někdo delší čas bulvární tisk, odrazí se to na jeho myšlení. („Řekni mi, s kým se přátelíš a já ti povím, jaký jsi.“)

K dobrému životu potřebujeme Boží moudrost, jeho pomoc a přátelství. Žijeme každým slovem, které vychází z božích úst. Ježíšova pomoc nás pozvedá a zachraňuje. Jeho přátelství nás posiluje. Ježíš se s námi dělí o vše, i o svého Ducha. Ničeho mu pro nás nebylo zatěžko. Nabídl nám veliké přátelství na život a na smrt. Dokonce až za hrob.

Ježíš není jen přítelem vedle nás. Chce nás sytit zevnitř. Proto nám nabízí chléb nebeský k novému životu. Do své hostiny vložil všechnu svou lásku k nám. Dává nám svého Ducha (v biblické řeči je krev symbolem Ducha). Ježíš nám chudokrevným nabízí transfúzi svého Ducha.

Ježíš nás chce sjednotit s Otcem, se sebou a s bratřími, spojit a propojit nás. Krev rodičů je silným pokrevním poutem rodiny. Skrze Ježíšovu krev jsme si blíží než sourozenci skrze krev svých rodičů. Porozumění s druhými ale nenastane bez naší spolupráce s Duchem Božím.

Nám slabým a nemocným Ježíš u svého Stolu nabízí velkou pomoc.

Konečně jsme si to nechali Ježíšem vysvětlit. My, kterým chybí láska, se toužíme stát Láskou samou, abychom byli láskou vedle lásky. Od Ježíšovy Hostiny odcházíme jiní, než jsme přišli. Jsme obdarováni a proměňováni na Nové Ježíšovo Tělo, vydávající se na záchranu světa. Bohoslužbou nic nekončí, ale opět vše začíná.

Ježíš nás posílá ke svým bratřím, abychom šířili lásku jeho – jednoho Stolu. Dává nám tolik, že máme z čeho rozdávat. (A neubude nám.)

Poznámka:

Na svatební hostině ani při Večeři Páně se nikdy neklečelo. (V Ježíšově době se na hostinách leželo, později se u stolu sedělo.) Po staletí přijímal pouze kněz, ale nikdy, ani při tridentské mši, po „svatém přijímání“ neklečel.

Můžeme klečat při adoraci, ale po Ježíšově hostině ne. Po sjednocení s Ježíšem už nejsem sám, „žije ve mně Kristus“.

Mám být „svatostánkem“. To není samoučelné, to znamená být tu pro druhé jako Ježíš. Jako Ježíš ve mně.

Naslouchejme Ježíši. Nechme se jím vést, poslechněme jej a nenazývejme svůj náboženský vkus větší zbožností. Nechme se uchvátit Ježíšovým přátelstvím a jeho blízkostí.

2012

6. neděle velikonoční Sk 10:25-48 1 J 4:7-10 J 15:9-17 13. května 2012

Dnešní evangelium navazuje na podobenství o vinném keři. Ježíš je kmenem, my ratolestmi. Mízou je Ježíšovo přátelství; z něho je na prvním místě jeho slovo, kterým nás vzdělává a čistí. Svým slovem nám také předává další své dary (včetně svátostí).

Bez Ježíšova slova a jeho darů neponeseme hrozny jedinečné Ježíšovy odrůdy.

Ježíš (i Bible) mluví neotřelými slovy (např. o vinném keři), kterými je posluchač zván k přemýšlení.

Přeškoda, že jsme Ježíšovy obřady i řadu jeho slov nechali vyblednout a okorat. ⁷¹⁹

719 Chléb voní, hostie ne. (Na Zelený čtvrtek přinášíme v Letohradě na bohoslužbu 150 velikých chlebových placek – celý kostel voní. Naše oplatky jsou bez chuti, tenounké – nemají dobré proporce, vypadají jako papírové, jsou němé. Musíme se nutit „věřit“, že jsou chlebem.

Ježíšovo vyprávění probouzelo emoce, lidem se „sbíhala chuť“. My děláme vše pro to, aby naše bohoslužby byly sterilní. Naši zbožnost jsme vykastrovali – je bez účinku.

Krása přírody, kniha, koncert, film, sportovní utkání, setkání s dobrým člověkem, nás mohou obohatit.

Jak mnoho nás může obohatit služba Boha lidem?

Čím to je, že se lidé na koncertě usmívají víc než v kostele?

Co jim Bůh udělal, že se při bohoslužbě někteří mračí? (Nebo se mračí na faráře? Ale Ježíš je neskonale větší než farář.)

Věříme, že se u Stolu Páně setkáváme s Kristem nebo ne?

Slova modliteb jsou silným tvrzením (např. ve chvalozpěvu „Sláva na výsostech Bohu“), nelze je říkat mimochodem. Bůh je velikou osobností!

Začněme slovy z úryvku evangelia. Proč Ježíš mluví v minulém čase: „miloval jsem vás“?

Bůh je pro nás nepředstavitelnou bytostí.⁷²⁰

Ovoce boží štědrosti umíme vnímat, ale Boha nevidíme. Je-li ale Nazaretský také Synem božím – pak na jeho lidském životě vidíme, jak s námi Bůh jedná.

Ježíšovo (lidské) přátelství je víc hmatatelné.⁷²¹

Díky Ježíšovi můžeme Bohu víc porozumět a lépe s ním spolupracovat než židé (ti jsou odkázáni jen na nepředstavitelnost Boha.)⁷²²

Kdo prožil pěkné dětství s milujícími rodiči, je obohacen na celý život. Může být snadněji dobrým partnerem, rodičem, tchyní, sousedem ..., než ten, kdo se protloukal životem sám.

(Pokud někdo takové štěstí neměl, může se nechat Bohem v jakémkoliv věku domilovat. Ať se ptá, jak.)

Můžeme se těšit, že jsme žili v době Václava Havla, Arnošta Lustiga a řady dalších osobností.

(I když jsme se s nimi třeba nesetkali osobně, patří mezi naše blízké přátele, můžeme číst jejich knihy, jsme obdarováni tím, co vykonali.)

Ale nad to vše žijeme v době Ježíšově!

Máme pramen vody živé. Bůh nám rozumí jako nikdo z lidí – Ježíš o tom svědčí svým životem.

Do sytosti se mohu opájet jeho slovem a jeho osobním přátelstvím.

Jestli někdo neobjevil přátelství svých rodičů, ošidil se. Ve Felliniho filmu „Silnice“ si jeden komediant až po smrti své ženy uvědomil, jak mnoho jej měla ráda.

Jsou lidé, kteří nemají přátele. Ale my máme Ježíše nadosah.

Jestli se jeho přátelství naučím přijímat, budu lepším bližním (člověkem, manželem, rodičem, ...)⁷²³

Vzpomínáte na komunistická ideologická hesla a fráze? I na 1. máje a 9. května nás ty kecy utiskovaly. Bylo to odporné. Vyprávějte o tom dětem. Říkejte jim, jak pečlivě máme volit slova, která říkáme Bohu, aby byla poctivá. Méně slov je lépe.)

720 Říkám-li bytostí, myslím někoho, kdo nás vnímá, má k nám blízký vztah a stojí o komunikaci s námi. Boha nepokládám za energii, neosobní princip ...

721 Apoštolové s Ježíšem chodili, zažili jej jako učitele, jedli s ním a pili, pracovali s ním, chytali ryby, pomáhali lidem, slavili. „Sami jste posoudili, nakolik ladím s Otcem.“

Od Ježíše se jim dostalo naprosto výjimečného přátelství. Nikdo jim nikdy nevěnovat tolik pozornosti a přejícnosti...

„Nic jsem si nenechal pro sebe, se vším jsem se s vámi rozdělil – i o závratné přátelství s Otcem.“

722 Přátelství s Ježíšem bylo pro apoštoly závratné, ale také velmi náročné.

Mě by si Ježíš za apoštola nevybral. Myslím si, že bych zatím nebyl schopen žít v Ježíšově blízkosti, nejsem v poctivosti a spravedlnosti na takové úrovni jako apoštolové. Oni vedle Ježíše „jeli stále na plný plyn“. To je náročné!

Říkal jsem nedávno, že apoštolové dostávali občas od Ježíše kapky. Přesto o Ježíše stáli ze všech sil.

Ježíš ale učedníky nepřetěžoval. Nenařadil na ně všechny své starosti, např. při Poslední večeři nedal najevo své trápení nad světem, uspořádal krásnou slavnost. Ne tryznu na rozloučenou nebo oběť Bohu.

Apoštolům se Ježíš dal do takové míry, že se to i Otci velice zamlouvalo.

(Možná znáte nemocné, kteří také neobtěžují návštěvy svým trápením, dokáží myslet na druhé a pohostit návštěvu velkorysostí své osobnosti.)

723 Lékařka, věnující se svým dětem, svými hřivnami nemrhá. Může dát svým dětem ještě více než hodná nevzdělaná maminka.

Masaryk byl synem kočího, ale přerostl jej. Paní Olga Havlová byla dámou i za komoušů.

„Mám vás rád“, říká Ježíš. „
Zůstaňte v mé lásce, žijte spolu, jako jsme žili spolu my. To je mé jediné přání.“
Vztah může zvlažňet a vystydnout.
Přátelství a láska má svá pravidla a svůj řád.⁷²⁴

Přátelstvím Boha jsme ovlivňováni; učí nás pracovat i slavit.
Po celý týden si všímáme velikých pozorností našeho Tvůrce. Jsme zvyklí mu za ně děkovat, ale máme také potřebu se sejít a poděkovat společně – zvláště proto, že on první zve nás k hostině pořádané Ježíšem.

Ježíš má pro nás připraveno několik „chodů“.

Nejprve nás hostí svým slovem...

My se pak připojujeme k Ježíšově děkonné modlitbě, on nás zve, abychom si s ním srovnali krok:

„Zůstaňte v mé lásce, zachovávejte pravidla Otce i to, co vám kladu na srdce – mějte se rádi jako já vás“.

Sjednocení s Ježíšem je vrcholem bohoslužby ze strany Ježíšovy i ze strany naší.

Abychom měli z čeho a rozdávat, obdarovává nás Ježíš svým pokojem (o „pozdravení pokoje“ jsme trochu mluvili před týdnem).⁷²⁵

Někomu ale nepomůže ani vysoká funkce, ani vzdělání.

724 Nerozumní lidé kritizují svobodu, demokracii – aniž pořádně vědí, co to obnáší. Nejsou ochotni přijmout řád, pravidla a vlastní odpovědnost.

Co vše se dnes vydává za lásku ...?

725 Pozdravení pokoje je víc než katolickým podáním ploutve.

Vím-li,co je šalom, pak se na přijetí tohoto daru mám připravit. (Šalom je bytostné porozumění a harmonie se sebou, s druhými, s Bohem, s kosmem. Odpuštění je jeho součástí.)

Za mého mládí se chodilo pro mlíko s plechovou konvičkou. V košíku nebo v dlaních bych mléko domů nedonesl.

Na bohoslužbu, na přijetí pokoje, se mám připravit.

Někdy si ublížíme natolik, že je obtížné si podat ruce.

Apoštolové Ježíše opustili – přes všechno velké přátelství, které s ním zažili. Jak by mohli čekat, že jim Ježíš znovu podá ruku?

Jan Baptista kdysi řekl: „Nejsem hoden vyčistit Mesiáši boty“. Někdo u nás říká: „O toho bych si ani neopřel kolo“. Ale Ježíš po vzkříšení vyhledal apoštoly a objal se s nimi. (Srov. J 20:19-23)

Jak to udělat, abychom si my znovu mohli mezi sebou podat ruce, když jsme si ublížili?

Přicházím-li na bohoslužbu s touhou po pokoji, mám už napřed udělat to, co je pro odpuštění a porozumění s druhými v mých silách.

S něčím nemohu nebo neumím hnout – o to víc stojím o Ježíšův pokoj! Z jeho velikého obdarování – včetně Ježíšova odpuštění – pak budu bohatší a silnější.

Jako jsme donesli mléko domů a maminka z něj uvařila třeba v neděli ráno kakao, tak máme hospodařit s šalom a rozdávat z něj. Dostáváme jej zadarmo, ale máme k němu přidat své snažení, aby nesl své ovoce. Máme být tvůrci pokoje! (srov. „Blahoslavenství“ – Mt 5:1-12)

Šalom není lacinou záležitostí.

Jak v našich kostelích často vypadá pozdravení pokoje ani nebudu raději popisovat.

Hledáme kdejaké modlitby (před týdnem jsem v kostele našel rozmnoženou modlitbu „Novény ke sv. Judovi Tadeášovi v beznadějných záležitostech“ – manipulace v pohanském stylu!)

Proč místo všelijakých „svých hezkých modliteb“ nedáme na Ježíše – Mistra modlitby:

Aby naše sjednocení s Ježíšem nebylo z Ježíšovy strany jen výzvou, zve nás Ježíš ke své hostině. Ta je pokrmem k jeho způsobu života, k přijetí jeho životního stylu. Je setkáním zvláštního druhu a intenzity.

K hostině nás Ježíš zve zadarmo. Bez zásluh.

Lituji, že někteří hodní lidé nepřijmou toto pozvání. Je rozdíl dívat se na svatbu nebo sedět u stolu. Poslouchat koncert nebo zpívat či hrát. Vidět jak se druzí drží za ruce nebo mít ruku v ruce druhého.

Jako toužíme po obdarování Ježíšovým pokojem, tak toužíme po největší blízkosti s Ježíšem. Co si přeje on, si můžeme spočítat – hostitelka si nepřeje nic více, než aby hostům chutnalo: „Proč bych vařila a prostírala stůl, kdybyste mé pozvání nepřijali?“

Necháme-li se unést dobrou hudbou, ocitneme se v novém světě. Nasloucháme-li hostiteli, co nám svou hostinou chce říci, něco nového se dozvíme, poznáme, zakusíme. Nejen všemi smysly, ale i svým srdcem. Láska je obdivuhodná – a Ježíš je Mistr „krásného milování“.

Hostitel i host se těší, očekávají, připravují se, otevírají a prostírají svá srdce jeden pro druhého. Náš Hostitel se nám zvláštním způsobem věnuje, je tu „jen pro nás“.

(I masér, zubař, operatér se věnuje jen nám, když přijdeme na řadu. Ale některá vyšetření jsem prospal (ne u zubaře) a nevadilo to. Usnout na „rande“, je ale absurdní.

Dovedeme si představit, že by někdo na hokejovém utkání (právě je mistrovství) mohl být duchem jinde?

Chápete, že někdo přichází ke Stolu Páně s rukama na zadku? Bez očekávání, bez jiskry v oku, bez hnutí jediného svalu v obličejí? Nebo jen aby zbožně polkl?

Naše zbožnost má být cudná, ale ne frigidní.⁷²⁶

Pojďme si navzájem říkat, jak porozumět Ježíšově hostině...

Z hospody si někdo přinese „opici“, někdo dokonce doma ukáže, co povečeřel.

Z hádky si někdo přinese domů špatnou náladu nebo krvavé šrámy.

Ze záletu ošklivou nemoc nebo „motýlky lásky“.

„Zavři pusu, naslouchej, co ti říkám. Otec ví, co potřebuješ, dříve než jej prosíš.“ (Srov. Mt 6:7-8)

„Komu odpustíte hříchy, tomu jsou odpuštěny, a komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou.“

„A kdykoli povstáváte k modlitbě, odpouštějte, co proti druhým máte, aby i váš Otec, který je v nebesích, vám odpustil vaše přestoupení.“ (Mk 11:25)

„Nesud'te a nebudete souzeni; nezavrhuje, a nebudete zavrženi; odpouštějte a bude vám odpuštěno.“ (Lk 6:37)

„Bud' budovatelem, šířitelem království pokoje a vše ostatní ti bude přidáno.“

Čekal bych, že alespoň mariánští ctitelé se budou držet rady Ježíšovy Matky: „Dělejte, cokoli vám Ježíš radí“ (Srov. J 2:5).

Nevymotali jsme se z pohanství.

Ježíš nám bez kalkulačky jednou řekne: Tolikrát a tolikrát jsem ti na mši nabízel šalom. Jak jsi s ním hospodařil?

Kam se ti jej podařilo zanést, před kostelní dveře?

726 Ach, ty povrchní spory, zda přijímat na ruku nebo do úst, v kleče nebo ve stoje...

Nebo šíření „zpráv“, že někdo léta žije (bez jakéhokoliv jídla) jen z Eucharistie. – Copak něco takového měl Ježíš na mysli?

Nebo teologické výpočty, jak dlouho může trvat „eucharistická přítomnost Krista v člověku“.

(Neteologický pozorovatel usoudí: „Končí, když si pan biskup po přijímání nasadí svou čepičku“.)

Z koncertu, z veselohry, dobrého filmu povznesení, lepší náladu ...

Z Ježíšovy hostiny si můžeme odnést tolik, že máme z čeho obdarovávat jiné – a nebude nám ubývat.

Hledejme, co nám Ježíš nabízí a co od nás očekává.

Zda má opravdu potřebu se nás dotýkat, obdarovávat nás, zvát nás k niternému setkání, k proměně na úroveň svobodných lidí z královského rodu.

Všímejme si, zda z bohoslužby ⁷²⁷ odcházíme jiní, než jací jsme přišli.

Zda jsme se nechali Ježíšem obsloužit(!). Snažme se odnést si Ježíšovu blízkost co nejdále a co nejdéle.

Vyjděme z našich zkušeností, z krásných setkání s krásou a nejbližšími. Z pocitů, kdy si přejeme, aby ta blažená chvíle porozumění a bytostného setkání neskončila.

Pozorujme. Odvozujme. Naslouchejme. Přemýšlejme.

Ježíš je nejlepší psycholog, pedagog, dramatik, umělec, rituálník. Mluví srozumitelně: naší řečí, používá naše prostředky – nám důvěrně známé, naše gesta, řeč našeho stolování.

Při příchodu na bohoslužbu poklekáme. Proč ale poklekáme při odchodu? Copak odcházím sám? Nevede si mě Ježíš, jako vede ženich nevěstu od oltáře?

Čemu věříme nebo nevěříme?

Apoštolové zažili s Ježíšem úchvatné přátelství, které je krok za krokem proměňovalo. Za pár let byli jinými lidmi než před setkáním s Ježíšem.

Ježíš nám nabízí stejné dary jako apoštolům. Na nikom z nás nešetří.

2009

6. neděle velikonoční Sk 10:25-48 1 J 4:7-10 J 15:9-17 17. května 2009

V Poznámkách na minulou neděli jsem zapomněl napsat konec.

Starý biblický obraz vinné révy je povznášející. Bůh nás povzbuzuje a má s námi veliké plány. Nemáme být nějakým nevýznamným keřem na skládce.

Aby větve mohly rodit sladké a chuťově zajímavé hrozny, musejí být vyživovány mízou, která přichází ze zdroje, jež není vidět. Míza v rostlinách podivuhodně působí...

Je dopravována do ratolestí, vyživuje je, aby mohly rodit ovoce.

V Janově 6. kapitole nám Ježíš říká: „Jsem pro vás a pro váš nový život důležitý jako chleba“.⁷²⁸ Ježíš nemluvil hned o Těle a Krvi. Vše z Ježíšova života, vše co řekl a co udělal, je pro nás důležité a výživné.⁷²⁹

727 Bohoslužba není že my sloužíme Bohu, ale on slouží nám.

728 Ježíš řekl zástupům: „Amen, amen, pravím vám, chléb z nebe vám nedal Mojžíš; pravý chléb z nebe vám dává můj Otec. Neboť Boží chléb je ten, který sestupuje z nebe a dává život světu.“

Řekli mu: „Pane, dávej nám ten chléb stále!“

Ježíš jim řekl: „Já jsem chléb života; kdo přichází ke mně, nikdy nebude hladovět, a kdo věří ve mně, nikdy nebude žíznit.“ (J 6:32-35)

729 Nejenom chlebem bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst. (Mt 4:4)

Když nastal večer, přinesli k němu mnoho posedlých; i vyhnal duchy svým slovem a všechny nemocné uzdravil. (Mt 8:16)

Když se učedníci vrátili z města, prosili: „Mistře, pojez něco!“

Jednou jsem řekl, že ten Chléb je „dvousložkový“: Slovo Boží a Tělo s Krví. (Však nás také Ježíš na své Hostině vyživuje bohatě prostřeným stolem svého slova a stolem eucharistickým.)

Míza a její význam nám může ledacos napovědět.

Ratolest „spolupracuje“ s kmenem a kořeny víc než kladívko nebo kleště s rukou řemeslníka.

Naše spolupráce „větve“ s „kmenem a kořeny“ je vědomá, jako spolupráce učedníka s Mistrem, jako mezi manžely (i to je jedním z biblických obrazů).

Podobenství o vinné révě – model o práci kmene a kořenů a spolupráci naší - spolupráci ratolestí a kmenem - vysvětluje to, co se má odehrávat v naší reakci na Ježíšovo slovo a při Ježíšově hostině jeho Těla a Krve.

Víme, že u Stolu Páně nestačí zbožně polknout, říci nějakou modlitbu a vzbudit v sobě nějaký zbožný pocit, případně klečet. Dobré manželství se také nevytváří pouhým naládováním se u stolu nebo ojedinelým výrokem v posteli: „Já tě miluji“.

Vztah má vyústit v přátelství, k domluvě, k porozumění, spolupráci, soužití, vyladění se na jednu notu, k souznění, propojení, sjednocení, v obětavost jednoho pro druhého a pro druhé ...

Ježíš nemluví o svatém přijímání (kdo koho přijímá?), mluví o sjednocení. To vyžaduje náročnější práci a umění spolupráce s Ježíšem. Ovoce je pak veliký užitek a veliká sladkost (hroznů).

V přátelství s Bohem se pochopitelně můžeme dostat ještě výš, k ještě bližšímu vztahu než v přátelství s člověkem. Bůh nás obdarovává většími a mocnějšími dary než jaké je nám schopen nabídnout člověk.

Velikost Boha se projevuje v jeho zájmu o nás, v jeho umění objevit nám krásu svého vztahu k nám a v jeho umění nás vyučit svému životnímu stylu – být tu jeden pro druhého a pro druhé. Můžeme tomu dobře porozumět, vždyť to zakoušíme na své lidské úrovni - jako manželé mezi sebou a ve vztahu rodičů a dětí.

Podobenství o vinném keři nám ledacos napoví i o spolupráci dětí s rodiči.

Bůh nepotřebuje naše ovace a nečeká na slavobrány, není narcis, ale raduje se, když se mu jeho dílo daří (my se také radujeme z úspěchu svých dětí). Pro nás je ovšem důležité vědět, čím mu můžeme radost udělat.

(Druhé čtení - z 1. Janova listu - skvostným způsobem ukazuje závratnou velikost a věrnost božského přátelství.)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

K evangeliu 6. neděle velikonoční.

Řada lidí před svou smrtí sdělila svým nejbližším něco důležitého (nejen Milada Horáková napsala svým drahým před popravou dopis).

V našem překladu Ježíšova odkazu poněkud drhne slovo „přikázání“. Vztah nelze přikázat. Je třeba tomu slovu rozumět.⁷³⁰

On jim řekl: „Já mám k nasycení pokrm, který vy neznáte“.

Učedníci si mezi sebou říkali: „Přinesl mu snad někdo něco k jídlu?“ (J 4:30-33)

730 Starozákonní „přikázání“ jsou ukazateli cesty. Jsou ustanovením. Doma si také stanovíme a dohodneme, kde bude stát koš na špinavé prádlo, kam se dává chleba, jak stolujeme nebo zda si budeme tykat či vykat.

Ježíš nám ukazuje cestu, zve nás do své rodiny. Vyjevuje nám své „přání“. Přání velikého a milovaného přítele nám je posvátné.

Velikost a věrnost božího přátelství je hmatatelná v Ježíšově „neuvěřitelném“ příběhu...
I Ježíš je nesen závratným Otcovým přátelstvím. Proto dokázal unést všechno hloupé, omezené, zapšklé, pyšné, primitivní a nesnášenlivé jednání z naší strany (od vlastních lidí). Otcova lásku mu vše vynahrazovala. Nevyhořel, nezatrpknul, nevzdal své plány s námi.
Do vztahu mezi Otcem a sebou nás zve. (My také k něčemu krásnému zveme své blízké a litujeme nejsou-li u té krásy s námi. Mnohokrát jsme doma svým blízkým třeba řekli: „Venku je krásná duha“.)
Ježíš nás miluje stejným způsobem, stejnou úrovní jako Otec.
Ukazuje nám, jak se jedná v boží rodině s druhými, jak se má správně a ušlechtilé myslet, jak a k čemu se používá řeč.

Slova o bezpodmínečné lásce nám zní příjemně.
Lehko by nás třeba inspirovala k hezkému přání novomanželům. Ale dobře víme o nebezpečí sklouznutí do sladkých řečí, do křesťanského maloměšťáctví, ve kterém se předstírá upřímnost a nahrazuje se sladkými frázemi, ale poctivost chybí a nesnášenlivost a zbabělost bohatě kvete.

Ovšem - čest, poctivost, pravdivost, pečlivost, obětavost - jsou velice drahým zbožím. Je ale zvláštní, že u mnoha lidí nezdědka vyvolávají veliké nepřijetí a nesnášenlivost. Ježíš na to vícekrát upozorňuje.

I Jan Nepomucký zašel na to, že toto drahé zboží pěstoval (v Letohradě slavíme pouť se sv. Janem Nepomuckým)...

Nemáme vést laciné řeči o lásce!

Apoštolové „Velikonocemi“ konečně zkontrolují.⁷³¹

Za minulého režimu jsme byli otráveni frázemi politiků o přednostech tehdejšího režimu. Dnes jsme otráveni ujišťováním současných politických lží.

Ale my, křesťané, si především nesmíme lhát do vlastní kapsy. Odsoudili bychom se k přetvářce, k životu ve lži. To se týká našich vztahů, našich manželství i životu v Církvi.

„Zůstaňte v mé lásce ... Zachovávejte má přikázání – učte se mít navzájem rádi jako mám rád vás. Máte z čeho žít, o vše jsme se s vámi rozdělil ...

Nepožaduji, abyste byli bez chyb, ale abyste je napravovali – dal jsem vám k tomu recept.

Pokud půjdete touto cestou (ne až budete dokonalí) Otec vám dá všechno, oč jej budete prosit.“

I před týdnem jsme slyšeli: „Zůstanou-li má slova ve vás, můžete prosit o co chcete – pak budou vaše modlitby vyslyšeny“.

Pravidla přátelství a soužití jsou geniálně vymyšlena; zformuloval a navrhl je architekt života.

731 Před Velikonocemi se (nejen) sv. Petr holedbal: „I kdybych měl s tebou umřít, nezapřu tě.“ Podobně mluvili všichni učedníci. (Mt 25:36)

Když se pak po vzkříšení Ježíš Petra ptal, zda jej má rád, Petr už nevedl silácké řeči.

Když pojedli, zeptal se Ježíš Šimona Petra: „Šimone, synu Janův, miluješ mne víc než ti zde?“ Odpověděl mu:

„Ano, Pane, ty víš, že tě mám rád.“

Řekl mu: „Pas mé beránky.“

Zeptal se ho podruhé: „Šimone, synu Janův, miluješ mne?“

Odpověděl: „Ano, Pane, ty víš, že tě mám rád.“

Řekl mu: „Buď pastýřem mých ovcí!“

Zeptal se ho potřetí: „Šimone, synu Janův, máš mne rád?“

Petr se zarmoutil nad tím, že se ho potřetí zeptal, má-li ho rád. Odpověděl mu: „Pane, ty víš všechno, ty víš také, že tě mám rád.“ (J 21:15-17)

Podle vyslyšení nebo nevyslyšení našich modliteb si můžeme porovnat, nakolik zůstáváme nebo nezůstáváme v Ježíšově lásce.

Student může něco papouškovat, aniž tomu rozumí. Učedník položí na stůl výsledek své práce a hned je patrné, jak se mu jeho dílo podařilo.

Vyslyšení modliteb nám poskytuje kontrolu, zpětnou vazbu, jak Ježíšovými slovy žijeme, nakolik v nás zakořenily a nakolik jsme si je osvojili, kolik jsme z jeho životního stylu přijali za svůj.

Buď v nás Ježíšova slova jsou nebo nejsou. Pokud máme trochu úcty k Pánu Ježíši, nesmíme si lhát do vlastní kapsy. Můžeme použít jednoduchou zkoušku.

Velice jsme se v devadesátých letech modlili za mír v Jugoslávii. Přesto propuklo šílené vraždění a strašná nenávisť.

Nestačí se jen modlit. Tamější křesťané nebyli už léta před válkou v dostatečné míře v Ježíšově lásce, v jejich životě nebyla dostatečně Ježíšova slova.

Škoda, že my křesťané nejsme schopni být prostředníky mezi Araby a Židy. (Samotný papež to nespraví.)

Abychom ale nemluvili jen o jiných – my nejsme prostředníky mezi Romy a Čechy (na Slovensku chodí víc lidí do kostela, ale slovenští katolíci nejsou lepšími prostředníky než my).

Nebo: nedávno jsme se v našich diecézích modlili za nová kněžská a řeholní povolání. Uvidíme, zda se budou plnit naše semináře novými bohoslovci.

Zatím se nám to nedařilo.

Kde je chyba?

V r. 1943 řekl P. František Mikulášek SJ v Praze na kněžském dnu: „Pokud nebude církev do dvaceti let svěřit ženaté muže na kněze, připraví se o mnohá dobrodiní.“

Uplynulo více jak třikrát dvacet let a přišli jsme o mnohá dobrodiní.

Kdo čte evangelia, v kom Ježíšova slova zůstávají, lehko si může porovnat, zda si to František Mikulášek vycucal z prstu (v 50. letech jej řadu let komunisté věznili, v r. 1968 byl výborným šéfredaktorem Katolických novin). Ostatně čeští biskupové přišli na 1. vatikánský koncil se stejným návrhem.

Mohli bychom si dále porovnávat, nakolik v našich manželstvích a ve vztazích s našimi nejbližšími jednáme podle Ježíšových pravidel a jak se nám daří. „Podle ovoce se pozná strom.“

Slavením Božího těla na ulicích nebo návštěvou papeže to nespravíme.

Masaryk řekl: „Nelhat, nekrást a nebát se“.

Kdybychom odváděli poctivou práci, nepomlouvali jeden druhého a zastávali se druhých, lidé by si nás měli pro co vážit. A přinášeli bychom Pánu Ježíši radost.

Za minulého režimu mluvili veřejně (nepočítám-li kolaboranty) jen ti odvázní. Vážili slova a hájili podstatné věci. Dnes mluví v církvi kde kdo a naše slova ztratila hodnotu. Tenkrát křest nebo svatba každého něco stála, dnes mnoho věcí dáváme pod cenu. Proto jsme ztratili mnohou vážnost u svých spoluobčanů.

Ježíš nám nabízí svou pomoc, přijmeme-li ji budeme schopni nést jeho ovoce.

Uvidí-li na nás přinejmenším naše děti, že si vážíme charakteru a uvidí-li na nás, jak vypadá charakterní jednání, otevíráme jim dveře k touze přidat se k Ježíšovým přátelům.

Přečtěte si prosím navíc Sk 9:32-43, 10. a 11. kapitulu.

Rádi slyšíme nabídku přátelství od někoho, ke komu vzhlížíme ...

Nejdřív bychom měli uvažovat o přátelství. Jaký je rozdíl mezi kamarády a přáteli? Kdo může být přítelem?

Knihy „Tři mušketýři“ má pro kluky svůj půvab.

Bible vypráví o přátelství Jonatána a Davida ...

Někdo zůstane jen obdivovatelem Ježíše, někdo touží být jeho přítelem.

Porozumět příteli dá práci.

Přítelem je ten, kdo stojí při druhém, i při ohrožení. Čím větší osobností přítel je, tím větší bohatství z přátelství dostáváme. Ale veliká osobnost bývá zpravidla hodně napadána lidmi hloupými nebo pokřivenými, proto být věrně po boku takové osobnosti bývá náročné.

Apoštolové byli nadšeni a vděčni Ježíšovi za jeho nabídku přátelství. Přijali ji. Později poznali, že být přítelem je náročnější, než si mysleli. Ještě více ocenili velikost Ježíšova přátelství, když je po vzkříšení znovu vyhledal.

Ježíš nás všechny miluje, a přece jen někdo se stane přítelem.

Ježíš nám nabízí osobní přátelství. Kdo z nás není potěšen?

Jak se stát jeho přítelem? Co pro to můžeme udělat?

Čeho je k tomu třeba?

Pouštíme-li se do něčeho náročného, nechceme nic podcenit.

Česká republika je na 1. místě v rozvodovosti.

Čím to je? Určitě tím, že do přátelství nedáme to, co je k němu třeba.

Vy jste ušlechtilí lidé. Přejete svým dětem, aby měli lepší manželství než vy, nebo alespoň tak pěkné. Přejete dětem, aby vychovávaly své děti alespoň tak dobře jako vy je. Přejete jim, aby neopakovaly vaše chyby z mládí. Záleží vám na dětech, chcete, aby vás přerostli.

Je to pravda?

Je!

Připusťme, že apoštolové nejsou horší než my. Nejsou méně přející než my. Přesto, že jsme je neviděli, se s nimi přátelíme. Můžeme usoudit, že jim záleží na našem vztahu a míře porozumění s Ježíšem. Dokladem přejícího apoštolů je přiznání jejich chyb. S velikou poctivostí nám o nich vypravují, abychom jejich chyby neopakovali.

Oceňme nezištné přátelství apoštolů k nám.

Jak?

Jestli se naše děti poučí z našich chyb, jsme spokojeni. Jestli se poučíme z chyb apoštolů, budou spokojeni, jejich námaha a upřímnost nepřišla nazmar.

Hned si můžeme všimnout, že upřímnost a pravdivost k sobě samému je první podmínkou na cestě k přátelství.

Druhá podmínka je upřímnost a pravdivost k tomu druhému. Tu lze splnit jen jestli druhému důvěřuji, že mě má rád a že se nade mnou nepohorší.

Přítel totiž nic nevynucuje a nemanipuluje s námi.

Apoštolové se skutečně stali Ježíšovými přáteli. Mnoho učedníků Ježíše opustilo, čteme v 6. kap. Janova evangelia. Apoštolové vytrvali. Cestou všelijak klopýtali, ale vstávali a šli dál. Ježíšovo přátelství jim stálo za námahu. (Fotbalisté také obětují pro svůj sport velkou dřinu.)

Chceme se stát Ježíšovými přáteli.

Ježíš říká: „Zachováte-li moje přikázání...“ Přítel vyjde vstříc přání přítele.

Často upřímně tvrdíme, já se polepším. Ale, bylo by málo zaměřit se jen na nehrěšení. Možná nás bude před Bohem více tížit to, co jsme neudělali podle Ježíše, než naše hříchy. Papež asi mnoho hříchů nedělá, ale ví, že porozumět Ježíši a pracovat podle jeho přání je obtížnější než se pouze vyvarovat hříchu.

To, co si Ježíš přál, někteří papežové zakázali. Pít laikům z kalicha, liturgii v češtině, svěcení ženatých mužů, raději nebudu pokračovat. Mluvme každý za sebe. Hned si všimneme, jak apoštolové mluví o svých zanedbáních.

Míváme naivní pocit, že apoštolové po seslání Ducha svatého byli neomylní a že už všemu rozuměli. Ale apoštolové nás vyvádějí z omylu. Ze Skutků apoštolů je vidět, že ani sv. Petr a sv. Jan, ba ani celá prvotní církev, nemohli o sobě říci, že zachovávají Ježíšova přikázání. Nakolik jsme my lepší než prvotní církev, je k zodpovězení.

My jsme oproti apoštolům zúžili křesťanství na „vykuchané Desatero“. Hodně katolíků ani Desatero v Bibli nečetlo, a místo toho, opakují posunutou verzi sv. Augustina. Tím spíš neznáme celý Mojžíšův zákon (o kterém Ježíš řekl, že platí do posledního písmene. (Srov. Mt 5:18; Lk 16:17)

Totéž platí o Ježíšově představě božího království, o Ježíšově představě pořádného křesťana a o Ježíšově představě o církvi.

Snad každý víme, že Ježíš poslal apoštolů k pohanům. O slavnosti Nanebevstoupení Páně uslyšíme opět Ježíšova slova: Jděte do celého světa a hlásejte evangelium celému stvoření“. (Mk 16:15)

Zopakujeme si: „Který apoštol pokřtil prvního pohana?

V kterém roce přibližně po Ježíšově vzkříšení?

Kdo byl druhým pokřtěným pohanem?

Kdo jej křtil?

V kterém roce po Ježíšově přikázání o křtění pohanů?

Vzpomínáte, jak musel být Petr dotlačen k pokřtění Kornélia?

V některých rodinách se nesmí mluvit o chybách rodičů!!

V jednom městě kritizovali P. Josefa Jakubce SJ, že „přece má v kázání lidi potěšit!“.

Není útěšnější knihy nad Písmo svaté, ale je pravda, že nás na každé stránce Písmo netěší.

Proto Písmo mnoho nečteme a raději vyhledáváme „útěchu“ nejruznějších zbožných knížek.

(Až budeme poslouchat pastýřský list biskupů k volbám, žádné potěšení neuslyšíme. Inu, nelze jen těšit.)

Jenže, nezpracováváme-li Slovo Boží a neřídíme-li se jím, zdržuje se uzdravování světa a každou chvíli na nás dopadají všelijaká trápení.

Ale s tím si my umíme šikovně poradit. Když nás bolí hlava, vezmeme si prášek. Potká-li nás něco zlého, řekneme, to byla Boží vůle.

Prvotní církev žila několik let v pokoji. Křesťané měli dobrou pověst v tehdejší společnosti. Společně žili, pečovali o chudé, „byli všemu lidu milí“. (Sk 3:47) Apoštolové veřejně učili v chrámě, „lid je chválil a ctil“. (Sk 5:12)

Ale apoštolové trčeli několik let v Jeruzalémě a nikdo neřekl: „Tak chlapi, kdy se vydáme k pohanům?“ Místo toho apoštolové vedli domov důchodců. (Srov. Sk 6:1-7)

Na ukamenování Štěpána apoštolové špatně zareagovali. Přesněji řečeno, nechali si to líbit a nepostavili se proti veleknězi. Naopak velekněz prohlásil lidem, že křesťané jsou lumpové, a Mesiáš, který má každou chvíli přijít, zatočí s každým, kdo se k té křesťanské sektě přidá. Začalo pronásledování křesťanů.

Prvotní církev přišla o dřívější sympatie lidí. (Nám se stalo něco podobného po r. 1989.)

Stěžujeme si na pronásledování, ale nebýt pronásledování po Štěpánově ukamenování, tak se křesťané asi z Jeruzaléma nehnuli. A to se apoštolové i po Štěpánově smrti dále zdržovali v Jeruzalémě.

K pohanům stále nikdo nešel. Žádné zachraňování pohanů.

Jáhen Filip pokřtil jednoho pohana – dvořana etiopské královny, ale to byla ojedinělá akce.

Saul pronásledoval křesťany v Damašku, ale apoštolové trčeli daleko v Jeruzalémě a nikdo se Saulem nezměřil své síly.

Následkem pronásledování se křesťané rozprchli po celém Judsku, Galileji i Samařsku a počet pokřtěných se nadějně rozšiřoval, ale jenom ze židů.

Pak se konečně sv. Petr rozhoupal a vizitoval církevní obce.

O pohany ovšem stále neměl zájem. Jenže v Cesareji, žil pohanský důstojník Kornélius připravený nejen ke křtu, ale získal pro Krista i řadu lidí okolo sebe.

Jenže Petr musel být k setkání s Kornelem, i ke křtění pohanů vysloveně dotlačen.

Anděl Páně navštívil Kornélia a nechal poslat k apoštolu Petrovi posly.

Zatím měl Petr v Joppe vidění: v jakési plachtě viděl spoustu zvířat a ptáků a slyšel hlas: „Petře, zabíjej a jez“. „Ani za nic, Pane,“ odporoval Petr, „v životě jsem nejedl nic nečistého.“

Není to zvláštní? Jakoby nikdy Petr neslyšel, co Ježíš říkal o starozákonní nečistotě, o tom, co člověka znečišťuje. (Srov. Mk 7:1-23)

A přitom čteme: „Petr úporně přemýšlel, co to vidění od Krista může znamenat“. (Sk 10:17)

Poslové od Kornélia došli k apoštolu Petrovi a druhý den jej přivedli do Cesareje. Petr shromážděným lidem vysvětloval: „Nám není dovoleno stýkat se s pohany a navštěvovat je“. (Jak může něco takového Petr říkat? To nikdy neviděl Ježíše mezi pohany? Nikdy neslyšel Ježíšovu výzvu, běžte k pohanům?) „Ale já jsem k vám, přátelé, přišel, neboť mě Bůh ukázal, že mě setkání s vámi nepoškodí. Copak potřebujete?“

Kornélius pak vyprávěl, jak se mu v modlitbě zjevil anděl a nařídil mu, aby poslal posly do Joppe na určitou adresu, pro nějakého Šimona, kterému přezdívají Skála.

Tak pan Skála (Petr) vedl řeč ke shromážděným a ještě za jeho slov na pohany sestoupil Duch svatý, jako na apoštoly o Letnicích.

Proč o tom mluvím?

Přítakáváme Štěpánovi, když vytýká židům: Jste tvrdošíjní a máte pohanské srdce i uši! Nepřestáváte odporovat Duchu svatému, jako to dělali vaši otcové. (Sk 7:51)
Pokorný člověk se přikrčí a ptá se, jestlipak to neplatí také o mě? Ale, že by to platilo i o apoštolech nás nenapadne. Ale, apoštolové to veřejně vyznávají.
Ale dopovím, jak pokračovala Petrova misie u pohanů.
Když Duch obířmoval pohany, Petr je pokřtil.
Jenže, když se to ostatní apoštolové dozvěděli, pozvali Petra na koberec. „Petře, cos to udělal? Co sis to dovolil ... ?“

A Petr se omlouval, že za to nemůže, že to nebyl jeho nápad a co mohl dělat, když ...
Poslouchejte, jak to, že Petr nebouchl do stolu a neřekl: „Bratři, jsme zabeďněnci. Vy si nevzpomínáte, že nás už před léty Ježíš vyslal na misie k pohanům a my sedíme na jednom místě? Já se stydím, že jsem byl tak zabeďněný, víte kolik pohanů už mohlo být za ta léta pokřtěno?“

Nepřehlédněme tady poctivost apoštolů a jejich starost o nás, abychom neopakovali jejich chyby.
K přátelství s Ježíšem nestačí jen nehřešit, ale vědět co říká, jaké má názory a co zamýšlí k zachraňování lidí.
Možná by neškodilo se znovu ptát, nakolik žijeme v uzavřeném světě církevní party a nakolik nás zajímá Ježíšova starost, aby všichni poznali Otce.

Po vzkříšení se Ježíš zjevil apoštolům: „Káral jejich nevěru a tvrdost srdce, poněvadž nevěřili těm, kteří ho viděli vzkříšeného. A řekl jim: "Jděte do celého světa a kažte evangelium všemu stvoření. Kdo uvěří a přijme křest, bude spasen; kdo však neuvěří, bude odsouzen. Ty, kdo uvěří, budou provázet tato znamení: Ve jménu mém budou vyhánět démony a mluvit novými jazyky budou brát hady do ruky, a vypijí-li něco smrtícího, nic se jim nestane; na choré budou vzkládat ruce a uzdraví je."
Když jim to Pán řekl, byl vzat vzhůru do nebe a usedl po pravici Boží. Oni pak vyšli, všude kázali; a Pán s nimi působil a jejich slovo potvrzoval znameními. (Mk 16:14-20)

Vy jste moji přátelé, když děláte, co vám přikazují.
Často se ptáme, proč člověk trpí. Z události, kterou jsem připomněl, můžeme najít odpověď.
Nechce se nám přemýšlet, jak si Ježíš představuje práci svých učedníků. Místo naslouchání Božímu slovu, se spolehne na instituci.
Nechápeme Ježíšovu představu o tom, co je křesťanství a co není. Ženeme se do něčeho, co za křesťanství považujeme, ale Ježíš to třeba za křesťanství nepovažuje. A když se nehýbáme, jako ta prvotní církev, tak se nemůžeme divit, že Bůh nás vyburcuje a k našemu probuzení využívá k tomu i pokušení, hřích, nemoci, někdy i pronásledování.

Kdyby židé četli pořádně Mojžíšův zákon a proroky, nemohli by být židy, protože by nutně dospěli k tomu, že Mesiáš už dávno přišel.
Jestliže si myslíme, že nás se to netýká, neboť už víme, kdo je Mesiáš, že?! My věříme. To je to nejhorší. Kdybychom byli alespoň tak „málo věřící“ jako sv. Petr a miláček Páně Jan.

Poznámky:

*Jedenáct apoštolů se pak odebralo do Galileje, na horu, kterou jim Ježíš určil. Spatřili ho a klaněli se mu; ale někteří pochybovali.
Ježíš přistoupil a řekl jim: "Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte ve jméno Otce i Syna i Duchu svatého a učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku."*

(Mt 28:16-20)

Ježíš řekl učedníkům: „To jsem měl na mysli, když jsem byl ještě s vámi a říkal vám, že se musí naplnit všechno, co je o mně psáno v zákoně Mojžíšově, v Prorocích a Žalmech.”

Tehdy jim otevřel mysl, aby rozuměli Písmu.

Řekl jim: "Tak je psáno: Kristus bude trpět a třetího dne vstane z mrtvých; v jeho jménu se bude zvěstovat pokání na odpuštění hříchů všem národům, počínajíc Jeruzalémem. Vy jste toho svědky. Hle, sesílám na vás, co slíbil můj Otec; zůstaňte ve městě, dokud nebudete vyzbrojeni mocí z výsosti."

Potom je vyvedl až k Betanii, zvedl ruce a požehnal jim; a když jim žehnal, vzdálil se od nich a byl nesen do nebe. (Lk 24:44-51)

7. neděle velikonoční

2015

7. neděle velikonoční Sk 1:15-17. 20-26 1 Jan 4:11-16 J 17:11b-19 17. května 2015

Byl jsem potěšen, že někteří lidé minulou neděli svým maminkám napsali dopis (někteří napsali, aniž to slyšeli v kostele). Byl jsem potěšen, že k poděkování maminkám vybízel i římský biskup František.

Čím více si všímáme, že nás má někdo rád a jak jsme obdarováni, tím víc vidíme, jak jsme bohatí. Z vděčnosti pak pramení modlitba a celá naše kultura dobrořečení (dobrého mluvení: děkování, ocenění ...) Boha i lidí.

Už po tři týdny se noříme do Ježíšovy veliké řeči při Poslední večeři. (Je vedlejší, zda toto vše takto Ježíš řekl, podstatný je obsah.) Vidíme, co především mu leží na srdci.

Text je určen pokročilým (ošidí se ten, kdo si neuložil do paměti, co v Bibli znamená *jméno, jednota, slovo, pravda, zasvěcení a svatý*).

V Ježíšově modlitbě slyšíme závratná vyznání.

Když jsem slyšel Hospodinova slova Izraeli: „Budeš mým lidem, zvláštním vlastnictvím, královským kněžstvem, budeš mou chválou, věhlasem a okrasou, budeš svatým lidem Hospodina“ a vztáhl si to i na sebe, zatajil se mi dech.

Když k Marii, matce Ježíšově přišel anděl: „Budeš matkou Mesiáše“, byla jasně nadšena a začala zpívat: „Velebí má duše Hospodina ...“

My slyšíme krásná Ježíšova slova o nás ...

„Jak se to může stát“, ptala se Marie: „Jak se to může stát?“

Jak se takový zázrak může stát s námi?

„Duch svatý na tebe sestoupí.“

Je to příliš krásné. Ale je to možné!

„Jsme jako roub vinné révy naroubovaný na Krista“. ⁷³²

„Otec nás čistí svým slovem, abychom nesli jeho ovoce“. ⁷³³

732 Vinná réva má od Tvůrce program k růstu hroznů. Roubováním, spojením podnože a rouby, rostlina získává lepší vlastnosti: odolnost, plodnost, jakost a chuť hroznů ...

Naroubováním na Krista jsme zušlechťováni, dostali jsme nový životní program (milovat Boha a lidi). Ježíš nás učí si tento program osvojit.

733 Nevědomost se léčí vědomostmi, polopravda, pomluva, lež se uzdravují pravdou, nesvoboda svobodou (i svobodou slova).

Jako se v našich cévách usazuje tuk, který brání toku krve a živin a ohrožuje náš život, (srov. biblický obraz, že „naše srdce obrůstá tukem“), tak se v našem jednání usazuje falešná zbožnost a ohrožuje naše spojení s Bohem. A jako lékaři čistí naše cévy od nánosů bránících průtoku krve, tak nás Otec čistí a uzdravuje svým slovem – pravdou.

„Mám vás rád, jako mě má rád Otec. Kdo mě miluje, bude zachovávat má slova (příkázání), je mým přítelem.“⁷³⁴

„Duch boží nás chce uvádět do veškeré pravdy.“ (To je jeho program.)⁷³⁵

Duch svatý nás uvádí do Ježíšovy pravdy a zachraňuje nás pro život s Bohem a bratřími.

Navíc nabízí své dary.

Otec nás obdarovává svým slovem, zasvěcuje nás do své pravdy. Ježíš se nám úplně zasvětil stejně jako Otec.

(Biblické obrazy jsou geniální a srozumitelné.)

V dnešním druhém čtení Jan připomíná, kde a jak náš nový program začíná: Bůh si nás zamiloval první a dává nám tolik, že z tohoto bohatství můžeme rozdávat.

Apoštolové vyrostli v Mojžíšově programu. Ježíš jim nabídl nový – lepší program.

Byli jím nadšení, ale spěchali, měli za to, že Ježíšův program už ovládají.

Před týdnem jsme ve Sk 10. a 11. kap. sledovali, že i svatý Petr – i po seslání Ducha svatého – některá Ježíšova slova „neměl v krvi“ (i když si je pamatoval). Bránil se Ježíšovu programu.

Apoštolové se vícekrát přeli, kdo z nich Ježíše víc miluje.

My si také myslíváme, jak Ježíše milujeme.

Modlíme se: „Bože, v tebe věřím, v tebe doufám, tebe nejvíc miluji.“

Tak si to překontrolujeme na Ježíšových slovech: „Kdo mě miluje, bude zachovávat má slova.“

Z toho pak vyplyne, nakolik se necháváme posvětit Ježíšovou pravdu.

Nechtělo se mi do následujícího. (Někteří se urputně jakýmkoliv náboženským změnám brání, někteří zuřivě.) Ale kolega Josef Kordík mně dodal odvahy a inspiroval mě (je poctivý a důsledný).

Po přečtení božího slova při bohoslužbě čtenář říká: „Slyšeli jsme slovo boží.“

V latinském misálu stojí: „Slovo Boží.“

Česká verze je zavádějící. Co když někdo neslyšel?

Stává se vám někdy, že vás uprostřed naslouchání napadne něco úplně jiného?

(Např. „Jestlipak jsem vypnula sporák?“

Mně napadne třeba: „Mračí se ten člověk na mě nebo na Pána Boha?“)

Když pak na slova: „Slyšeli jsme slovo boží“, odpovíme: „Bohu díky“, není to v pořádku. Neslyšeli jsme.

Řada lidí se pak zpovídá: „Byl jsem roztržitý při bohoslužbě.“

Z toho se nezpovídej. (Samozřejmě, že se máme učit soustředit se – na cokoli, co právě děláme.)

Řeknu, z čeho se máme zpovídat.

„Roztržitou“ myšlenku nám možná podsunul ďábel, aby nás okradl o slovo boží. Vzpomínáte, jak nás Ježíš ve svém podobenství o rozsévači upozorňuje na ptáky kradoucí slovo boží?

Kdo si toho všimnul a kdo se těm *ptákům* brání?

Na zahrádce ptáky plašíme, aby nám neškodili. Jak se bráníme proti duchovním škůdcům a zlodějům?

734 Porozumění Ježíšovým slovům nám umožňuje spojení a sjednocení s Bohem a lidmi.

735 Jako krev v našem těle roznáší živiny z potravy a kyslík, tak Duch v našem životě „roznáší“ Ježíšovu výživu ze slova a Večeře Páně.

Myšlenka způsobující naši „roztržitost“ způsobila, že mi něco ze slova božího uteklo. Ale když by se důrazně řeklo jen: „Slovo boží!“ Vyburcovalo by nás to. Pokud si nepřiznám, že mně něco ze slova božího uteklo a nedoženu to doma – pak z toho se zpovídej: „Mrhal jsem slovem Božím.“ Co když to je něco životně důležitého?

Někdy mi lidé po bohoslužbě vytknou: „Já jsem vás neslyšel.“ „To jste mi nepomohl, vlak ujel“, smutně odpovídám. „Proč jste nezavolal: ‚Pane faráři, neslyším.‘ Proč jste mi, člověče, nedal znamení, že neslyšíte?“ „Proč jste nepřišel blíž? Proč sedíte v kostele vzadu, když už hůře slyšíte? Proč se vymlouváte na mě a myjete si ruce jako Pilát? Nakolik o slovo boží stojíte? Když někdo někde něco nabízí, hned se hrneme dopředu.“

Sledujeme-li hokejový zápas a musíme si odběhnout (chlapi u sledování televize pijí pivo) a neviděli jsme gól, vítáme, že to v televizi ukazují znova. Někdo si znovu vyhledá celý zápas ze záznamu.

Po zápasu se v televizi sejdou odborníci a znovu celou hru probírají a hodnotí.

Chlapi hru probírají v hospodě a v zaměstnání.

Jak to, že o slovu božím takto nemluvíme?

„Ordinaci v růžové zahradě,“ nebo jak se ty seriály jmenují, si i řada lidí nenechá ujít.

Letáky o zlevněném zboží v prodejně někdo sleduje pozorněji než slovo Boží.

Nikdo se nemůže vymlouvat, že v kostele neslyší. Číst umí.

„Kdo mě miluje, bude zachovávat má přikázání, má slova“, říká Ježíš.

A také pravil: „Kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce.“ (Mt 6:21)

„Kde je náš poklad, tam je naše srdce“, Ježíš trefně řekl.

Modlíš-li se: „Tebe, Bože, nadevšechno miluji!“, pak se zpovídej, žes tím tvrzením obelhával sebe i Boha.

Nezpovídej se, žes byl roztržitý, ale odpovědně si přiznej, že tě boží slovo nezajímá.

(Jak to udělat, aby nás slovo boží táhlo – na to je recept. Jestli Ježíše chceš milovat, budeš se po tom receptu pít.)

Verze zvolání po četní Písma v latinském misálu: „**Slovo boží!**“, je stručná. Burcující.

Je to podobné, jako když maminka rázně řekne dětem: „Chleba je Boží dar, s tím se nešeredí!“

Bůh k nám mluví! Co s tím uděláme, je na naší odpovědnosti.

O jiných nebezpečích a jiných fíglech ďábla, které nás připravují o slovo boží, mluvíváme jindy. Stačí, aby nás v kostele proti někomu popouzel, aby nás vyprovokoval k hněvu a nesnášenlivosti, a už nám něco z Božího slova unikne.

Ježíš lidem po nasycení na poušti řekl: „Chleba a ryby si umíte obstarat sami, nabízím vám něco, co si získat neumíte. „Já jsem chléb života. Nejen chlebem je živ člověk, ale každým slovem, vycházejícím s Božích úst.“

Kdo se nenechá sytit, je hladový a lehce se nechá vydráždit.

Farizeové a velekněží se nenechali Ježíšem vyučovat – není divu, že pak Ježíše označovali za bludáře a sebe měli za pravověrné. Ale mohli si za to sami. Nemají se na co vymlouvat.

Řada Ježíšových učedníků Ježíše neposlala na kříž, ale s hněvem odešla.

Apoštolové některá slova potratili. Ale nás vybízejí, abychom jejich chyby neopakovali, ošidili bychom sebe i jiné.

Za týden budeme slavit Slavnost Soslání Ducha svatého. Duch se těší z toho, když může někoho obdarovat svými dary.

Víme jak to je s obdarováváním. Kdo s dary správně hospodaří a umí se dělit, toho velice rádi přístě obdarujeme zas.

Bůh nás chce svou pravdou – svými slovy posvětit, přeměnit ke svému obrazu. Ježíš je náš veliký Průvodce, kterého jsme dostali po Mojžíšovi. Ježíš se nám zasvětil víc než obdivuhodný a ctihodný Mojžíš.

Ježíš nám dal nového Průvodce, nikoho menšího než svého Ducha.

Kdo je připraven, kdo se připraví, má se na co těšit.

2012

7. neděle velikonoční Sk 1:15-26 1 J 4:11-16 J 17:11b-19 20. května 2012

V Letohradě slavíme pout' se sv. Janem Nepomuckým.⁷³⁶

Jít alespoň kus cesty s někým může být obohacující. (O pouti u nás doma jsme se těšili i na setkání s přáteli, kteří se u nás zastavovali na oběd.)

Umíme slavit, ale také myslíme na ponižované a potřebné, abychom jim podali pomocnou ruku.⁷³⁷

736 V Kyšperku (dnešním Letohradě) bývala největší svatojánská slavnost po Praze. Světelný průvod z kaple nad městem sestupoval na náměstí, ostatky světce, církevní paráda, prapory, lucerny, uniformy, cechovní prapory, hasiči, střílení z hmoždířů, družičky, dechovka, ohňostroj na řece ... Komunisté nás vnější pompy zbavili, sami bychom se jí těžko vzdávali.

(V Lidicích se už také lidé setkávají bez ideologických nátlaků a velké parády.)

Dnešní čurbes komediantů a šatovníků ve městě ke krásné barokní stavbě našťěstí téměř nedolehne. Naopak tisíce návštěvníků poutních atrakcí v městě o Janu a jeho zavraždění už nic neví.

Ježíš nás učí pracovat i slavit, ale „jízdy králů“, korunovaci nebo stříhání pásek, nepořádal. K jeho vrcholné slavnosti stačí trochu chleba, vína a otevřené srdce toužící přispět k lidštějšímu světu.

I v církvi je slyšet: „korunovací není nikdy dost“, ale Ježíš říká: „Nikdy nebylo dost statečných“.

Na místech padlých a umučených stojím v tichu a čerpám posilu k vlastní službě a odvaze.

S Janem Nepomuckým jsem se víc spřátelil, když jsem začal být předvoláván k výslechům. Jan byl subtilní konstrukce, jemný člověk, žádný rváč. Jak vydržel už jen řev opilého krále a kata? Natož jejich zruďné mučení?

„Malým princem“ jsem se k estébákům nenechal doprovázet, Janem Nepomuckým ano.

Jana navíc obdivuji za jeho službu dokonalého úředníka a skvělého právníka.

Já bych velké zločince hájil leda ex offio nebo, aby měli dobrou obhajobu, ale ne kvůli velkým prachům.

Budu v neděli v přímlovách prosit za státní návladní Lenku Bradáčovu a dobré právníky.

737 Jan Nepomucký se postavil zlovlí státní moci ...

Ježíš se postavil i zlovolné církevní moci...

- Milióny lidí daly někomu kus chleba, mnozí i přes krajní nebezpečí (Irena Sendlerová zachránila víc než 2.000 dětí z varšavského gheta) ...
- řada právníků a policistů se staví proti nejrůznějším mafiím ...
- řada novinářů riskuje život, mnoho lidí demonstruje, i když riskuje vlastní postih,
- nemálo lidí pomáhá, aniž to vytrubuje nebo čeká, že dostanou metál ...
- hodně lidí poctivě pracuje především kvůli spravedlnosti,
- mnoho rodičů vede děti k obětavosti a odpovědnosti.

Jenže míra a účinnost pomoci může být různá. Záleží nejen na okolnostech, ale i na naší spolupráci s Ježíšem.

Abrahám osvobodil Lota a jeho lidi ze zajetí.

Mojžíš vyvedl Izraelity z koncentráku.

Eliáš a Elíša se nenechali zajmout a zabít.

Jan apoštol se nenechal umučit. (Ostatní apoštolové ano, ale je otázkou, zda z toho měl Ježíš radost.)

Ježíšova smrt je úplně jiným případem.

Ti, kteří se bojí krvavých mozolů při práci, o to raději opěvují „stigmata“ některých světců.

Přemýšlení bolí, klečet je snazší.⁷³⁸

S Ježíšovou výbavou zmůžeme vykonat mnohem víc než jen se svými lidskými nápady a silami.

Před čtrnácti dny jsme si opět všimli Ježíšova pozvání k veliké blízkosti a ke spolupráci: „Jsme přátelé, budu vám vinným kmenem, zázemím, abyste nesli hrozny jedinečné chuti.

Život vás bude těšit, bude mít krásný smysl.“

Další týden chceme promýšlet, jak se to dělá, jaké kroky máme učinit, aby se podařilo dobré vinobraní.

Při slavnosti Nanebevstoupení jsme opět slyšeli Ježíše: „Jan ponořoval do vody, vy však budete ponořeni do Ducha“.

Rozumíme tomu, každou chvíli se koupeme, ale k umytí nestačí se jen ponořit.

Tím více vstupovat do náruče boží (nořit se do ní) není jen pasivním postojem, nejsme kojenci.

Přátelství je sdílením stejných pohledů, úsilí a cílů. Tomu samozřejmě předchází společné hledání.

Nořit se do Ducha svatého a plavat v prostředí Ducha jako ryba ve vodě opět vyžaduje vlastní úsilí.

Jako se Ježíš učil mluvit, číst, počítat, chodit, zdít, vařit, tančit, tak se i my potřebujeme osvojovat Ježíšovy postoje k lidem a Bohu.

Místo našeho žebrání (i v některých svatodušních novénách), aby Duch boží přišel, místo neustálého žebrání: „Bože, dej, dej, dej ...“, naslouchejme Ježíšovým slovům.

„Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo, a můj Otec ho bude milovat; přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek. (J 14:32)

Dávám vám svůj pokoj (i pro druhé), buďte jeho tvůrci.

Zůstaňte na mě napojeni, zůstaňte v mé lásce (ta má svá pravidla svůj řád).

Dávám vám svého Ducha.

Hleďte cestu k sobě, k porozumění, odpuštění, spolupráci mezi sebou i s Bohem..

Posílám Vás a vybavuji vás k práci ...“

V evangeliu čteném při Slavnosti Nanebevstoupení jsme slyšeli:

„Jděte do celého světa a kaďte evangelium všemu stvoření.

Kdo uvěří a přijme křest, bude spasen; kdo však neuvěří, bude odsouzen.

738 V Pardubicích nedávno přednášel pan ThDr. Jiří Doležal, místní evangelický emeritní farář, o přípravě kazatele na nedělní kázání: „Kazatel se v pondělí ráno zavře do své pracovny na pět hodin s hebrejským, řeckým a latinským textem Písma. Vezme si k tomu několik českých překladů, konkordanci a biblický slovník. Každý následující den se čtyři až pět hodin k textu vrací, aby naslouchal, co nám slovo Písma říká do dnešní doby. Duch svatý nespolupracuje s lenochy.“

Ty, kdo uvěří, budou provázet tato znamení: Ve jménu mém budou vyhánět démony a mluvit novými jazyky; budou brát hady do ruky, a vypijí-li něco smrtícího, nic se jim nestane; na choré budou vzkládat ruce a uzdraví je.“ (Mk 16:15-18) ⁷³⁹

Tato slova nám mají sloužit k porovnání, ke kontrole, nakolik jsme na Ježíše napojeni.

Do jaké míry s ním ladíme, nakolik v nás proudí jeho míza, nakolik jsme vyživováni dary jeho Ducha.

Nestačí se jen ohánět slovy, že církvi bylo vše svěřeno. ⁷⁴⁰

Jezdím-li teprve na tříkolce, nebudu si sedat k volantu autobusu. Umět poskytnout první pomoc je chvályhodné, ale netroufnu si operovat žlučník.

Ale Ježíš nás zve dál a výš.

I dnešní 1. čtení nám může posloužit k porovnání, zda je náš způsob správy církve lepší než Ježíšův nebo prvních apoštolů. Zda si na něco nebezpečně nehrajeme. ⁷⁴¹

V úryvku evangelia k dnešní neděli slyšíme Ježíšovu modlitbu. (O jeho soukromých rozhovorech s Otcem nic nevíme; ty, které se týkají nás, Písmo zaznamenalo.)

Ovšem ani Ježíšovy prosby nemají pohnout s Bohem, mají povzbudit nás.

Co znamená: „**Otče, zachovej je ve svém jménu, které jsi mi dal**“?

Jméno je programem. O programu Otce s námi, i o programu Ježíšově mluvíme.

Ježíš své učedníky udržoval v bdělosti a blízkosti. Povzbuzoval je, opečovával je svou přízní, bděl nad nimi, kladl jim otázky, vracel je, když se vzdalovali nebo vybočovali mimo cestu k Otci. Věnoval se učedníkům jako pastýř pečující o své svěřence.

Apoštolové prokázali, že o Ježíše stojí. Vystoupali s ním na vysokou horu poznání, na kterou se nikdo před nimi nedostal. Co by Jan Baptista za tu možnost v pozemském životě dal ...

739 Nemusíme chodit na misie do tramtárie. Kdo jiný by měl zvěstovat dobrou Ježíšovu zprávu našim dětem a sousedům než my?

Pokřtěných je a bylo mnoho a mnoho. Méně bylo a je těch, kteří se noří do Ducha. Podstatné je sát moudrost Boží a konat skutky Boží.

740 Na Ježíšovu otázku: „Za koho mne pokládáte vy?“, Petr odpověděl: „Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého.“ „Blaze tobě, Šimone Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec v nebesích. A já ti pravím, že ty jsi Petr; a na té skále zbuduji svou církev a brány pekla ji nepřemohou. Dám ti klíče království nebeského, a co odmítneš na zemi, bude odmítnuto v nebi, a co přijmeš na zemi, bude přijato v nebi.“ (Mt 16:15-19) (O smyslu těchto slov i jejich nebezpečného zkreslování jsme už mluvili. Apoštol Petr nechal zapsat pro všechny časy, že se dopouštěl chyb i po seslání Ducha svatého.)

741 V 80. letech se Vatikán pokoušel s naší vládou dohodnout nové biskupy. Mezi kandidáty, vybranými Ministerstvem vnitra byl také jeden kanovník, velký spolupracovník StB.

Jeden kněz, který pod kanovníkem kaploval, zajel za knížetem kněžským a informoval jej o spolupráci pana kanovníka se státní policií.

Kněz nakonec pravil: „Mně by se stejně nejvíce líbilo, kdybychom po modlitbě losovali jména našich kandidátů na biskupa. To by komunisté koukali, jak Duch svatý funguje.“

„Synu, ty máš svérázné názory“, pravilo kníže kněžské.

„Vaše milosti“, odpověděl farář, ale to není z mé hlavy, četl jsem to v jedné knížce, počkejte, jestli si vzpomenu ... Jmenovalo se to tuším Skutky apoštolské ...“ (Nevymýšlím si, byl jsem u toho.)

Kdybychom se drželi praxe apoštolů, nemohl by nám císař pán do našich záležitostí jen tak zasahovat. Ale to by vyžadovalo naši důvěru Duchu božím.

Janovi se toto přání (nechat se vyučit Ježíšem) splnilo až po Ježíšově vzkříšení. Pak se Ježíš osobně věnoval jemu i všem těm, kteří zemřeli před Ježíšem a prahli po vyučování a vedení Mesiášem. (Nebešťané si potřebují osvojit Ježíšův styl života: jeho způsob myšlení, mluvení i jednání, aby Bohu a ostatním nebešťanům porozuměli a bylo jim navzájem spolu dobře.)

My máme v mnohém – oproti prvním učedníkům – pohodlnější život, mnoho vymožeností křesťanské kultury. Ale apoštolové zvláště měli mnohem tvrdší režim tréninku. Nás Ježíš nenapomíná a nehubuje jako apoštolové. Když se nám některé Ježíšovo slovo nezdá nebo nelíbí, odsuneme je a nepřemýšlíme nad ním. My si dovolíme víc lelkovat, lenořit nebo si vybírat to, co se nám hodí.

Místo otázek, jak si osvojit Ježíšovy postoje, raději opakujeme Ježíšova slova jako fráze. Např.: „Ať jsou jedno, jako my jsme jedno“. Nelžeme sami sobě!

Ježíš nám znovu a znovu nejrůznějšími způsoby ukazuje, jak nás má rád.

Učí nás nejprve přirozenému přátelství s druhými:

„Nevytahuj se, jak se modlíš a kolik se postíš.
Co děláš pro porozumění s druhými?
Jak umíš spolupracovat s ostatními?
Jak se staviš proti pomluvám?
Nakolik se bráníš podezírání druhého?
Koho se zastáváš?
Jak vystupuješ proti zlu? Snad ne jen po straně?
Co nechceš, aby druzí nedělali tobě, nedělej jiným.
Měj rád druhé jako sebe sama.“

Později, když se necháváme vymazlit, nás Ježíš zve dál:

„Měj rád druhé, jako já mám rád tebe.
Odpouštěj.
Buď tvůrcem pokoje.
Ukazuj svými životními postoji Boží záměr se světem.
Rozpoznávej v druhých děti Boží.
Pokládej druhého za přednějšího sebe.
Rozpoznávej v pokřtěných moje spolupracovníky, patří – stejně jako ty – do množiny mé nevěsty. Cos udělal druhému, jako bys udělal pro mě a Otce nebeského.“

Jestli se Ježíš za nás u Otce přimlouvá, jeho modlitba stačí.

Jeho modlitbě máme stručně přitakat slovem a nešetřit hlavně úsilím o následování Ježíše.

Daroval nám svá slova, svou moudrost. Jeho slova tedy máme nosit v sobě (být jimi těhotní) a přivádět je na svět skutky.

Ježíš se pro nás posvěcuje – svým životem nám ukázal, že náš lidský mozek je schopen porozumět Bohu natolik, že s Bohem můžeme spolupracovat. Naše lidské ruce a naše srdce jsou schopny mnohé práce a obětavosti pro druhé.

Ježíš nás vede k rozpoznávání božího pohledu – boží pravdy a jeho postojů.

Přijmeme-li Ježíšovu moudrost za svou – můžeme ji rozdávat.

Tak se nám zsvětíl, že nás jeho příklad strhává a tak se nám věnuje, že se mu můžeme podobat.

Zasvětil-li se Bůh nám, zsvětíme se my jemu?

Jsem hrdý na prohlášení II. vatikánského koncilu, že i v nekřesťanských náboženstvích se Duch boží projevuje. Každé slušné náboženství vede člověka vzhůru.

Nikdy nebudeme našim vzácným starším bratřím židům dost vděční za to, co jsme od nich přijali. Ale všimněme si, jakou krásu poznání a blízkost Boha jsme – na rozdíl od zbožných pohanů, ale i židů – dostali Ježíšovým životem.

Ježíš si získal naše srdce. I tím, že se od nás ničím nelišil, nijak se nezvýhodnil. Nenosil jiný klobouk ani titul než my. Ničím se nechránil, aby jej nikdo nemohl poslat nejen do prdele (omlouvám se), ale ani na mučidla. Moc dobře ví, zač je toho loket žít mezi námi – neurvalci.

Ježíš nás neodvádí od života, ale povyšuje náš život.
Šel naší cestou a nadále zůstává člověkem (my lidé máme strašnou pověst).

Existuje pro nás větší program než jeho: „Otče, ať jsou jedno, jako my jsme jedno spolu“.
Manželé jsou zváni, aby byli jedno tělo a jedna duše, byli jednou bytostí. „K tomu nám dopomáhej Bůh“, prosíme.

Ale Ježíš nám nabízí ještě větší osobní blízkost s ním a Otcem nebeským.

I zbožní lidé např. východních náboženství se úctyhodně snaží splynout s Nevyslovitelným. Ale je to poněkud utíkáním od života od druhých.

Ježíš nás zve k porozumění se všemi a s Bohem.

Svým slovem i Ježíšovou Hostinou (to je vlastní vyučovací lekci).

2009

7. neděle velikonoční Sk 1:1-26 1 J 4:11-16 Jan 17:11b-19 24. května 2009

Nasloucháme dalšímu úryvku Ježíšovy poslední vyučovací lekce. Říkali jsme si, je určená pokročilým učedníkům, kteří už Ježíše znají, rozumí jeho řeči a způsobu jeho vyučování. Maturant, natož vysokoškolák, píšící diplomovou práci už zná mnoho vyučovací látky. To neříkám proto, abych někoho odradil, ale abychom věděli, že všechno chce své. Mnoho slov vypadá naprosto jednoduše, ale nemylme se, rozumět Janovu evangeliu vyžaduje dost velkou znalost. Zvláště pak pro text Ježíšových závěrečných slov.

Vyučovací lekce je pozváním k poznání. Biblický výraz „poznat“ znamená nejen objevit důvěrný vztah Boha a Ježíše k nám, ale také na tento vztah odpovědět, vstoupit do něj.

Říkáme si, že modlil-li se Ježíš lidskou řečí, je to informace pro nás (sám pro sebe se modlil „otcovštinou“).

Čtu knihu Jacoba Neusnera: „Rabín hovoří s Ježíšem“. Několik našich autorit knihu pochválilo. Mně je smutno z toho, jak rabín vidí Ježíše - za což úplně nemůže, odčítá totiž z našich rtů. A jsem smutný z toho, že mu nikdo neříká: „Milý pane rabíne, evangelium mluví jinak, než si myslíte“. Copak se nenajde křesťanský rabín na úrovni J. Neusnera, který s ním bude schopen mluvit na stejně solidní úrovni?

U nás se stalo něco podobného. Jeroným Klimeš ve své knize: „Psycholog a jeho svědectví o Kristu“ popisuje jak on, psycholog, vidí Ježíše. Klimeš nese svou kůži na trh – ale nikdo neodpovídá. Jsme nebo nejsme toho schopni?

Pěstujeme teologii, vychází mnoho zbožných knížek, ale nezaměřili jsme se na podstatné – jak porozumět Ježíši a Bibli. Všelijaká soukromá zjevení prostřáčkům vzbuzují větší pozornost než základní zjevení pro všechny. (Dokonce znovu vyšla knížka pro děti(!) Jak Pán Ježíš chodil se sv. Petrem po zemi.)

Církev dlouho tvrdila, že každé slovo v Bibli máme brát doslovně: „Jonáše spolkla velryba a Ježíš 40. den po vzkříšení kosmickým letem odfrčel nad mraky. Bible popisuje, jak vznikl svět.“

Po velkém odporu jsme konečně přijali, že v Bibli jsou různé literární druhy. Vážím si biblistů (a vůbec každého, kdo něco ví), ale jsem v rozpacích nad tvrzením některých z nich o evangeliích. Mluví o rozdílu výroků Ježíše a dalších vrstvách pozdější církve v Novém zákoně. Obecně se uznává, že Bible je podstatně dílem Ducha svatého. O Starém zákoně nikdo nepochybuje, ale podle velkého proudu současných biblistů to vypadá, že Bůh už nestačil pohlídat solidní napsání Nového zákona.

Existují slušné komentáře ke Starému zákonu, ale není ani možné sehnat slušný výklad k Novému zákonu. Na ten si nikdo netroufne, vše je teď v Novém zákoně nejisté...

Možná k vám tyto dohady nepronikly, ale bezradnost nad evangeliem je všeobecně patrná. (Omlouvám se, že to popisuji zkratkou. A hlavně bych nechtěl vypadat jako chytřejší.) Doufám, že tato krize pomine.

Po staletí byl Ježíš chybně představován jen jako Bůh a zapomínalo se na jeho lidství, dnes je už po řadu desetiletí kyvadlo vychýlené do protilehlé krajní polohy – v Ježíši vidíme především člověka a jen formálně připouštíme, že je také božím synem.

Není vůbec jednoduché si představit, jak Ježíš jednal a myslel coby člověk a Boží syn.

Zkusme si všimnout Ježíšovy věty z dnešního úryvku: „Sám sebe za ně posvěcuji, aby i oni byli posvěceni v pravdě.“

Co si představujete pod slovem posvětit? („Pane faráři, posvěťte mi křížek“)

Říkáme o někom: „Zasvětil svůj život sportu, vědě, umění, rodině, potřebným, ochraně životního prostředí ...“ Někdo se do něčeho ponořil, značně se něčemu nebo někomu věnuje a mnohé tomu v životě podřídil.

Také používáme obrat „být zasvěcen“ – uveden do nějakého poznání, vědění, dovednosti, úkolu, poslání ...

V náboženském smyslu něco posvětit znamená uspořádat do vztahu s Bohem.

Křtem jsme byli zasvěceni do vztahu s Bohem a k budování jeho království. Svatbou se jeden druhému zasvěcuje do křesťanského způsobu manželství a rodiny, kněžskou ordinací se zasvěcujeme ke službě církevní obci. Je k tomu zapotřebí nechat se osvětit, abych mohl být ponořen, abych se ponořil do Ježíšova světla, do jeho výuky, poznání a způsobu života. Víme, co potřebuje vědět, znát a umět lékař nebo maminka.

Ježíš se přišel zasvětit nám – lidem. Nepotřeboval se zasvětit Bohu, je přece Boží syn.

Přišel, aby nám ukázal, jak vypadá lidský život uspořádaný do vztahu s Bohem.

Je důležité si podržet vědomí, že Ježíš je jednak Bůh, ale také člověk.

Znovu řeknu, že se dnes zapomíná na to, že je také Boží syn. Pochybuje se o jeho vědomí, že je synem božím, mluví se o jeho krizi víry („Bože, proč si mne opustil“) ... někdy se zpochybňují jeho znamení (zázraky).

Ježíš měl možnosti lidské a boží. Neomezujme jej jen na ty první možnosti. Použij přírovnání.

Naši lékaři dnes při operacích nepoužívají jen přirozené ruce, ale také „laparoskopické ručičky“. ⁷⁴²

Dávno se nediváme na svět jen svými očima, ale také koukáme dalekohledem do kosmu a mikroskopy dovnitř mikrosvěta.

Ježíš měl mimo lidské vybavy ještě další vybavu. Ale coby člověk se učil v dětství používat ruce, řeč i lidský mozek.

Kvůli nám a pro nás se Ježíš stal člověkem. ⁷⁴³

742 Včera mi moji kamarádi říkali, operuje se už i na dálku roboticky. Je už možné operovat v kosmu, i když lékař je v nemocnici na zemi.

743 Na Ježíšově lidském životě vidíme, jak Bůh jedná s člověkem a jak si Bůh představuje pěkný život člověka.

Božím synem už je, nepotřebuje se jím stávat, ale stal se člověkem – a to je proces od miminka k dospělosti. Své lidství nám jako člověk daroval, nám se zasvětil, my jsme potřební, nám se věnuje, abychom nebloudili a žili osvíceni boží pravdou. Abychom měli nové poznání, nový rozhled a nový vhled. Abychom viděli, jak se v nejrůznějších situacích máme zachovat, jak si uspořádat sebe a vztahy s druhými.⁷⁴⁴

Ježíš za nás nic nedělá, např. aby se za nás naučil psát, a byl pak schopen za nás napsat nějakou žádost; ne, nás chce naučit psát.

Zasvěcuje se nám, jako třeba učitel se zasvěcuje vyučování dětí. Učitel se snaží pochopit a zvládnout vyučovací látku, aby ji mohl co nejlépe vysvětlit dětem, aby je dobře učil.

Kdo někdy něco učil, dobře ví, že něco jiného je pochopit látku a že další dovedností je umění srozumitelně vyučovat tak, aby to studenti pochopili (a aby je to bavilo). Vymyslet takový způsob výuky dá učiteli nezanedbatelnou práci – i když dostal dar vyučování.⁷⁴⁵

Ježíš má naprosté poznání Boha, nic nemusí lovit z paměti, ale skrze svou lidskou výbavu, skrze svůj lidský mozek nám chce ukázat, že člověk je schopen lidským mozkiem dostatečně Bohu porozumět.

Ježíš se nestydí za nic lidského, nestydí se za obyčejná slova. To my často ve své řeči o Bohu požíváme všelijaké zvláštní (vznešená?) a nesrozumitelná slova. Vypadá to jako kouzla a magická řeč. Ježíš mluvil srozumitelně. Používal slova z našeho světa. Na tom, co vidíme okolo sebe a prožíváme, ukazoval jak je to s Bohem.⁷⁴⁶

Zkusím použít poněkud primitivní představu, představme si Ježíše, že má dvoje ruce, dvoje oči, dva mozky. Ale má jednu vůli. Může cokoliv vyřešit, pomocí Božího „mozku“, Božích „rukou“.

Svým pozemským životem nám ukazuje člověčinu - to, co od nás Bůh chce. Tu člověčinu a jednání se sám naučil a odzkoušel skrze svou lidskou výbavu. Lidským mozkiem si promyslel to, co nám – lidem chtěl říct a naučit nás.

Ježíš je výtečný učitel, několikanásobně výtečný. Proč?

1. Je dokonalý znalec věci.

Nikdo nebyl v nebi, Ježíš v nebi byl. Ježíš přímo nazírá Otce. Je schopen se s ním domlouvat a rozumí mu. Dokonale zná to, co nám chce vyučováním předat.

2. Je dokonalý lingvista a překladatel.

Zná jazyk a dovede vyjádřit, co zná. Dokonce do cizí řeči. Co je učiteli platné, když něco dokonale zná v češtině, ale není schopen učit Angličany.

Ježíš se s Otcem „domlouvá“ „otcovštinou“ a od matky zná mateřštinu (je člověkem). Když nám chce něco vysvětlit, umí perfektně přeložit „Boží vůli“ - to co si přeje Bůh - do mateřštiny, do lidského jazyka.

3. Je dokonalý pedagog.

744 Mluvili jsme o základech stavby – „nárožní kámen“ a o podobenství o vinném kmeni a o možnosti propojení s Ježíšem a o „sjednocení“ s ním (v eucharistii).

745 Vzpomeňme na Ježíše na poušti – nešel se postit, připravoval si osnovu vyučování. Samozřejmě si to konzultoval s Otcem. (Kdo něco ví o kumštu vyučovat, ten se nad tímto výkladem nepohoršuje.)

746 Ježíš mluvil o vodě, o zrní, olivách, vínu, o ovcích a holubech (také o vlčích, nečistých psech, sviních a zmijích) Mluvil o Otcí a sourozencích. K největší modlitbě - k nejbližšímu setkání - použil běžný chléb, víno a rodinný rituál.

Má rád lidský život a stvoření. Vychutnával si jeho krásy.

Dobrý učitel nejen zná předmět vyučování, ale navíc umí vyučovací látku žákům vysvětlit. (Také jste nudným učitelům říkali „uspávači hadů“?) Kdo objeví Ježíšův způsob vyučování, je nadšen. (Definice jsem zapomněl. Podobenství je modelem, kterému porozumí i dítě.)

4. Je dobrý psycholog.

Učitel, který je dobrý psycholog, zná myšlenkové pochody u svých žáků. Umí výuku správně dávkovat a seřadit ji tak, aby ji žák mohl pochopit.

Na tvoření kosmu pracuje Bůh ve Třech osobách. U zrodu lidstva i andělů byl Ježíš jako Boží syn, o tom by tedy měl něco vědět. Nepochybujeme, že měl vhléd do myšlení lidí.⁷⁴⁷

Nebudeme pochybovat, že by Ježíš neznal, jakým způsobem člověk myslí. Je výtečným učitelem, protože se dovede s lidmi domluvit a navíc - neboť zná lidskou psychologii - umí volit nejvhodnější způsoby vyjádření.

Nepřehlédněme, že si Ježíš pro sebe ve svém lidském životě nic nezjednodušil.⁷⁴⁸

Na sobě si odzkoušel srozumitelnost a objevitelnost těch věcí, které po nás chce. Pokud by někdo jednou před Bohem namítal, já nerozumím tomu, co po mě Ježíš chce, pro mne je to moc složité, povstane (mimo jiných lidí) také Ježíš a řekne: „Já jsem to se svým lidským tělem dokázal. Ale ty jsi hodil flintu do žita“.

Smysl toho „sám sebe za ně posvěcuji“ je v Ježíšově snaze a odzkoušení si na sobě co znamená být člověkem. Prošel a odzkoušel si roli žáka i učitele. Odzkoušel si na sobě schopnost lidského mozku, myšlení i možnosti lidského mozku pochopit a vyjádřit to, co poznával jako Boží syn. A s kapacitou lidského mozku to dokázal srozumitelně přeložit nejen do lidské řeči, ale i do lidského života.

(Když něco začal vysvětlovat, dovedl to až do konce. Nikdy neprohlásil, jako my: „To je nepochopitelné tajemství“.

Samozřejmě pro prvňáčka je mnoho věcí nepochopitelných, ale maturant už mnoha věcem rozumí. S chutí tedy můžeme dál naslouchat Ježíši. Těším se, že se v „očistci“ rád přihlásím mezi začátečníky. Ne mezi pokročilé. Těším se, že se mi konečně dostane pořádného vzdělání.⁷⁴⁹

Nemusíme se vymlouvat, že mnoha věcem z Písma nerozumíme, hledejme, ptejme se a vracejme se k pochopení předešlých lekcí.

Bible je geniálně napsaná. Je v ní řeč o nejvyšším porozumění a poznávání. Katechismus nám žádné podobenství nevysvětlí. Lidi nad podobenstvím ohrnují nos, ale Ježíš je používal jako stěžejní vyučovací prvek.

Podobenství je modelem. Modelování se dnes používá v moderním vyučování i ve vědě. Trenažéry jsou prostředky modelování. Ale byly doby, že se křesťané před profánními filosofy za podobenství styděli. Je chvályhodné, že překládali biblické poselství do jiné kultury (např. antické), ale pak sami zapomínali na geniální způsob biblického vyučování (o Ježíšově vyučování ani nemluvě).

O tom všem by se dalo říci více a hlubším způsobem (naříkám, že nemám více času).

747 Když byl Ježíš v Jeruzalémě o velikonočních svátcích, mnozí uvěřili v jeho jméno, protože viděli znamení, která činil. Ježíš jim však nesvěřoval, kdo je, poněvadž všechny lidi znal; nepotřeboval, aby mu někdo o něm říkal svůj soud. Sám dobře věděl, co je v člověku. (J 2:23-25)

748 Ježíš si neobstaral žádné protekce, žádná zděděná privilegia, nevyvinul žádné úsilí o kariéru a světskou moc, která by jej vynesla do záře reflektorů. Netoužil po titulech, prstenech, rouchách a odznacích hodností a funkcí.

749 Před týdnem jsem si zjednával pana Prof. Jana Sokola, že nám v „očistci“ (v doškolování) bude přednášet a vést nás ke správnému a logickému myšlení.

Kdo chce, může si ověřit, že Ježíš je učitelem, nad kterého není rovno. Je odborník, perfektní lingvista a perfektní psycholog, který dovede látku zpracovat tak, aby ji pochopilo i bystré dítě. Ježíš nám věnoval velkou pozornost, to je veliký projev jeho úcty k nám.

Za Ježíšovými slovy: „Sám sebe za ně posvěcují, aby i oni byli posvěceni v pravdě,“ stojí Ježíšova velká práce na jeho lidství a učitelském umění. Oceňme to.

2006

7. neděle velikonoční Sk 1:1-26 1 J 4:11-16 Jan 17:11b-19 28. května 2006

Úryvek z evangelia je opět náročný. Říkali jsme si – patří do poslední lekce. Náročný je i v tom, že je třeba znát významy biblických, Ježíšových slov.

Podtrhl bych třeba klíčová slova: „slovo“, „pravda“, „tvé slovo je pravda“, jsou veledůležitá, budeme jim muset někdy věnovat pozornost.

Ježíš většinou rozmlouval s Otcem „otcovštinou“, tato slova jsou v lidské řeči – „materštině“ – proto jsou důležitá pro nás. Nám mají něco osvětlit.

„Dokud jsem byl s nimi zachovával jsem je v tvém jménu, které jsi mi dal. Chránil jsem je, takže žádný z nich nezahynul, kromě toho, který propadl záhubě, aby se naplnilo Písmo.“

Mohlo by nás napadnout – Písmo předpovídá Jidášovu zradu, Ježíš Jidáše neochránil, aby se naplnilo Písmo (aby zrada dopadla) a hodil Jidáše přes palubu. Jenže v evangeliích jsou jiná místa, která tuto možnost vylučují.

Je otázka pekla důležitá? Jak to, že je vůbec v pekle nějaká noha? Neumřel snad Ježíš za všechny? Proč není každý člověk spasený? (Pamatuji velké diskuze ušlechtilých lidí, kteří si mysleli, že peklo bude prázdné. A nemám rád ty, kteří rádi někoho do pekla strkají.)

Jak je možné, že vůbec někdo bude v pekle?

Možná jich tam bude hodně.

Jestli Ježíš něco vysvětluje, nemusíme hádat podle svého vkusu. Stačí se nechat poučit.

Kdo z nás nepotkal člověka, který není ochoten přemýšlet o příčině své chyby a neumí chybu přiznat? Je velice důležité si všimnout Jidášova jednání a jeho chyb.

Každou chvíli slyšíme o obrovských korupcích. Jste pro povolení policejních provokací k uplácení? Já ano.

Zlo je třeba léčit. Bolest nás informuje o něčem nezdravém v našem těle. Každého provází nějaký stín, nějaké zatížení. To je pro nás výzvou. Kdo svůj stín uvidí, může se, díky němu, mnoho naučit.

Jidáš nebyl povolán ke zradě, ale k apoštolátu. Jako každý, měl i Jidáš svou vadu, svůj špatný sklon. Ježíš o tom věděl a úmyslně svěřil Jidášovi pokladnu. Ne jako léčku, ale k možnosti růstu a uzdravení.

Jidáš si z pokladny občas bral něco do vlastní kapsy. Vždy toho litoval a sliboval polepšení: „Já to už víckrát neudělám“. (To je špatný přístup, Jidáš neřešil kořen své bídy. Kdyby bral Ježíše opravdu vážně a s ryzí úctou, nebyl by si to dovolil. Škoda, že si to nepřiznal. Nebyl k sobě upřímný.)

Jidáš se ale spoléhal na sebe: „Už to víckrát neudělám“. Nešel za Ježíšem, nepřiznal svou chybu, nehledal příčinu.⁷⁵⁰

750 V Nazaretě očekávali od Ježíše uzdravení svých nemocných. („Co by neudělal pro rodáky, když jinde marody kurýroval“.)

Jidáš hrál spravedlivého! Neřekl: „Ježíši, prosím tě, dej pokladnu někomu jinému, já se občas neudrím a něco ukradnu“. Ježíš by mu pomohl.

Co mohl Ježíš s Jidášem dělat? (Co naděláte s neupřímným člověkem, který si nepřizná chybu?) Jidáš dostal řadu příležitostí k uzdravení. Poslední (drastická) možnost byla, když do něj vstoupil satan. Jidáš zradil pod vlivem dočasného posednutí satanem (to pro něj byla polehčující okolnost). Jidášovi měla zrada pomoci k otřesu, aby se obrátil.⁷⁵¹

Když Jidáš dokončil svou věc, satan od něj odstoupil. Jidáš prokoukl, zděsil se toho, co provedl, ale místo toho, aby šel pod kříž a řekl: „Ježíši, prosím tě, odpusť mi, já jsem provedl hloupost“, sám chtěl napravit svou chybu. Vyznal své pochybení, vrátil peníze a chtěl se nechat potrestat za svou zradu (zřejmě doufal, že bude ukřižován jako Ježíšův stoupenec). Když se mu kněží vysmáli, potrestal se sám. (Všimněme si, že trest neřeší následky zla.)

Škoda.

Ježíš ukazoval Jidášovi, že ví o jeho zradě, přesto s ním stále dobře jednal, ucházel se o něj, aby Jidáš věděl, že se může k Ježíši kdykoliv vrátit.

Jidáš se mohl stát svatým, i po hříchu zrady. Přece Petr je svatý, i když Ježíše zapřel. Petr se po hříchu stal ještě svatějším Petrem, Jidáš se mohl stát svatým Jidášem a jeho jméno by se nestalo synonymem zrádce.

Pro Jidáše nebyla určující chvíle, když zradil (to byl pod vlivem ďábla), ale už dřívejší základní nepoctivost k sobě samému, když si před Ježíšem hrál na spravedlivého. (První nepsané pravidlo říká: „Nebudeš obelhávat sám sebe, ani Boha svého“.)

Ale nazaretští „nedovolili“ Ježíši uzdravovat. Nebyli k sobě poctiví. Měli se za spravedlivé.

(Jsme-li neupřímní, blokuje vlastní růst.)

Když se na Ježíše naštváli, už od něj ani žádné uzdravení nečekali. („Od toho? Pch! Ze skály s ním, neřádem!“)

A Ježíš byl nejen schopen jejich nemocné uzdravit, Ježíš by jejich nemocné velice rád uzdravil. Ježíš nepotřeboval prosit. Ale já potřebuji být k sobě upřímný a rozpoznat, kým Ježíš je. Vlastně já určuji, zda budu uzdraven.

(Nazaretští se dočkali zázraku, ale s tím se nemohou nikde chlubit.) (Srov. Lk 4:14-30)

751 Král Saul byl velikou osobností. Byl tak otevřený Duchu božím, že dokonce s proroky prorokoval. Později mu ale moc stoupla do hlavy a sláva jej oslepila. Začal postupně lhát, svévolně jednat a nenávidět.

Co s ním? Prorok říkal Saulovi pravdu, ale král ji nepřijal. Občas svého činu litoval, plakal nad sebou a sliboval „že už to víckrát neudělá“ (při pronásledování Davida).

Saul dostal, jako každý, dost času na uzdravení. Co s ním, když nebyl upřímný k sobě?

Potřeboval „koňskou dávku“ upozornění. Jestli s ním dostatečně zamává a Saul se chytí za hlavu.

„Duch Hospodinův odstoupil od Saula a přepadal ho zlý duch od Hospodina“. (1 S 16:14)

„Druhého dne se Saula zmocnil zlý duch od Boha a on uvnitř paláce běsnil jako posedlý. David hrál na citaru jako každý den. Saul měl v ruce kopí. Náhle Saul kopím mrštil. Řekl si: "Přibodnu Davida ke stěně." Ale David před ním dvakrát uhnul.

Tu se Saul začal Davida bát, neboť s ním byl Hospodin, kdežto od Saula odstoupil. ...“ (1 S 18:10n)

Saul se měl „chytit za hlavu“: „Hospodine, tys mě vyvolil za svého krále, já jsem byl na vysoké úrovni, otevřený tvému Duchu ... a teď jsem strašně dopadl. Klesl jsem tak hluboko, že si se mnou zlý duch dělá co chce.

Jednám nesvéprávně jak narkoman. Už se nemám v rukách a nejsem svým pánem a hlavně nejednám jako tvůj služebník. Bože, prosím tě, mi pomoz najít chybu.“

Jidáš neodpadl proto, že by ho Ježíš „hodil přes palubu“. Petr také zhřešil. Někdy nám až selhání otevře oči.

Sv. Pavel tvrdí, těm, kteří milují Boha je vše k prospěchu – rozuměj i hřích, pokud se k němu postavíme čelem. (Srov. Ř 8:28)

Ježíšova modlitba („**Dokud jsem byl s nimi zachovával jsem je v tvém jménu, které jsi mi dal. Chránil jsem je, takže žádný z nich nezahynul, kromě toho, který propadl záhubě, aby se naplnilo Písmo.**“) je zkratkou. Můžeme jí porozumět ze souvislostí.

Bůh nepotřebuje splnit nějaký počet zavržených. Každému z nás, i Jidášovi, dává příležitost a každému ponechává svobodu.

Kdyby se Petr po hříchu nerozhodl napravit své jednání, svoje názory a svůj postoj, tak by nebyl jeden propadený záhubě, ale Ježíš by řekl: „... kromě těch dvou, kteří propadli záhubě, aby se naplnila Písma“.

Takhle špatně skončil jen Jidáš. A nemusel to být ani Jidáš. Bůh nepotřeboval nějakého zrádce, jako nepotřeboval Ježíšovo umučení.

Jidáš nezahřešil proto, že to bylo předpověděno. Bůh není jako scénárista, který píše hercům jejich role a oni pak podle scénáře svou roli na jevišti hrají.

V Písmu stojí, že jeden z nejbližších zradí Mesiáše. Bůh věděl, že se Jidáš po hříchu, až prohlédne, zachová špatně. Pokusí se udělat gesto, nebude přijato a pak spáchá sebevraždu. (Špatná lítost po hříchu.) Bůh věděl dopředu, jak se Jidáš zachová, a tak to bylo oznámeno dopředu.

Ježíš to ale říká proto, abychom si uvědomili, že se Jidáš nenarodil coby zrádce. Svou roli si svobodně zvolil.

Všichni potřebujeme Boží ochranu a Jidášova chyba nás má přivést k důležitému poznání:

Prvním krokem je pravdivost a upřímnost k sobě a k Bohu.

Druhým je poznání, že kořenem každého hříchu je nedostatečný vztah k Bohu (nepomůže tvrzení: „Já tě mám Bože rád a slibuji, že to už víckrát neudělám“).

Třetím, je osvojení si návyku: obrátit se o pomoc k Ježíši. (Žlučník si také nejsem schopen vyoperovat sám.)

Tyto tři kroky Jidáš zanedbal. Zřítel se z vysokého postavení (patřil mezi Ježíšovy nejbližší, uměl uzdravovat ...).

Komu není Jidáše líto, nebo kdo se nezamýšlí nad Písmem a nad tím, proč přichází hřích, takový člověk je ohrožen, že neporozumí, jak to s námi chodí. Takový člověk pak ani neobjeví, jakým způsobem a kudy nám Bůh nabízí pomoc. Nepochopí, proč se nám vrací hříchy, i když se jich snažíme zbavovat.

Mnoho lidí se ptá, proč trpí. Když slyší, přemýšlej, třeba tvoje víra není v pořádku, tak leckdo řekne, ale já to utrpení obětují. Tím se ovšem stává Bohem neoslovitelný. Zacpává si uši a zakrývá si oči.

Na Kalvárii byly tři kříže. Jsou tři typy utrpení:

utrpení Ježíše (k záchraně druhých),

utrpení kajícího lotra (abych si uvědomil svou vinu a obrátil se na Ježíše)

a utrpení nekajícího lotra, které mu vůbec nepomáhá, ale naopak, může být předzvěstí pekla.

Pokud místo hledání příčiny svého utrpení, řeknu, já své utrpení obětují, pak si hraji na Ježíše na kříži, ale přitom jsem nekajícím lotrem.

Mnoho utrpení si zaviňujeme sami. Proč? Nepřemýšlíme o tom, co říká Ježíš. Místo toho se jen držíme zpovědních zrcadel a snažíme se odstraňovat hříchy.

Minule jsme si všimli, proč prvotní církev potkalo pronásledování. Nemuselo nastat. Ale kdyby prvotní církev netrpěla, vůbec by nedošlo k misiím. Předtím církev měla pokoj, ale do misií nešla. Ježíš se snaží všemi prostředky nás utrpení uchránit.

Slavnost Nanebevstoupení Pána

2018

Slavnost Nanebevstoupení Pána Sk 1:1-11 Ef 1:17-23 Mk 16:15-20 13. května 2018

Nanebevstoupení Ježíše patří ke vzkříšení (k události velikonoční).⁷⁵²

Co vyplývá z nanebevstoupení pro nás? Je jen článkem „víry“?⁷⁵³

Oprava textu vytištěného v lekcionáři: „Jan ponořoval do vody, vy budete ponořeni do Ducha svatého ...“

Někteří teologové si myslí, že boží království nastane až v nebi.

Ale Ježíš – na otázku apoštolů: „Obnovíš teď, Pane, v Izraeli království?“ – neřekl: „S tím nepočítejte, to nastane až v nebi.“

I podle dalších míst z Písma nastane „v poslední době“ boží království na zemi na dost dlouhý čas (pokud budou lidé ochotni uspořádat své vztahy podle Ježíšových pravidel). Dověřeno bude až v nebi.

Hlavou lidu božího je Kristus (nikoliv římský biskup). Lid boží nemá dvě hlavy.

Nanebevstoupení není útekem. Ježíš není v nedostupné dálce, je v našem konečném domově.

Léta jsem stál před Ježíšovými slovy, jako před zavřenými dveřmi: „V domě mého Otce je mnoho příbytků; kdyby tomu tak nebylo, řekl bych vám to. Jdu, abych vám připravil místo. A odejdu-li, abych vám připravil místo, opět přijdu a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já.“

Od Stvořitele jsme dostali krásnou zemi a on nás vede a učí, jak si vytvořit pěkný domov. Ale konečný – dokonalý domov – nás ještě čeká, můžeme jít do lepšího.

Co to ale znamená, že Ježíš nám jde připravit místo?

Stěhujeme-li se do nového domu nebo bytu, může jít někdo napřed, aby tam ještě něco připravil, ale u Boha není už co připravovat. Co ta slova tedy znamenají?

Domov je místem, kde jsme vyhlíženi, očekávání, vítání, přijímání ...

Ježíš jako člověk (jeden z nás) nás očekává u Otce. Objevíme-li a zažijeme-li Ježíše coby nejbližšího a nejdůvěrnějšího přítele, pak se máme na koho těšit. Ježíš jako člověk je pro nás představitelnější než Otec. Ježíš nás očekává s našimi drahými v nebeském domově.⁷⁵⁴

752 Porovnejte si obě „časové“ zprávy.

Ale při uvažování o zmrtvýchvstání se nenechme zmást pozemským rozměrem času.

753 Zmrtvýchvstání a vzkříšení je vítězstvím nad smrtí, nenávistí a hříchem.

Nanebevstoupení je rehabilitací Ježíše, kterého izraelský lid boží z „moci úřední a náboženské“ strašným způsobem zavrhl. (Podobně křesťanský lid boží mnohokrát z „moci úřední a náboženské“ zlikvidoval kacíře.) Kdo chce do nebe, potřebuje obrácení: ti, co pronásledovali kacíře, i ti, kteří je nespravedlivě za kacíře vydávali. Od církevních představených jsem se naučil kacíře odsuzovat – až po létech jsem prohlédl.

754 Naše drahé Ježíš probudil ze spánku smrti a velkoryse jim nabídl možnost dorůst do krásy nebešťanů (aby se jim v nebi líbilo a nebeský způsob života je těšil).

Krásu nebe vytváří porozumění a spolupráce nejen s Bohem, ale i s ostatními nebešťany.

Toto umění je v naší moci (srov. Jan 1:12), ale je třeba si je osvojit (Bůh to za nás dělat nebude).

Nejdeme tedy do „prázdná“, jako do prázdného domu nebo bytu, ale do dokonalého domova, ve kterém nás Ježíš očekává a těší, že nám krásu nebe ukáže a nabídne nám ji.

Toto je nádherná vyhlídka, ale nepředbíhejme, před nebeskou bránou ještě nestojíme. Pozemský život a soužití tady na zemi je trenažérem pro soužití s nebešťany.

Znovu: „Ježíši, obnovíš nám království?“

Naše přímluvy při bohoslužbách také často zadávají Bohu práci:

„Bože, dej chléb hladovějícím.

Dej politikům moudrost.

Dej světu mír. ...“⁷⁵⁵

Ptávám se dětí, kde je Bůh a kde je nebe. Stále jich většina ukazuje nahoru.

Pečlivost naší řeči o Bohu je velice důležitá. Je projevem úcty k Bohu. Prosím vás, stále říkejte dětem: „Tam, kde zakoušíme porozumění s druhými, ochutnáváme nebe.“ Připomínejte jim to i v situaci, když nám je spolu dobře. Ukazujte, jim, že vděčnost z porozumění je modlitbou dobrořečení.

Začala příprava na svatodušní svátky.

Také se připravujete?

Jak?

Budeme úkolovat Ducha božího, nebo sebe?

Jak rozumíme slovům: „Přijď ó Duchu přesvatý!“ ?

Duch je stále v pohotovosti. Duch je dávno připraven ...

O Duchu Ježíš řekl: „Požádám Otce a on vám dá jiného Průvodce, aby byl s vámi navěky.“
(J 14:16)

„Přímluvce, Duch svatý, kterého pošle Otec ve jménu mém, vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl.“ (J 14:26)

„Kdo mě miluje, bude zachovávat mé **slovo**, a můj Otec ho bude milovat; přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek. Kdo mě nemiluje, nezachovává má **slova**.“ (J 14:23-24)

„Milujete-li mne, budete zachovávat má **slova** (příkázání). (J 14:15)

„Zůstanete-li ve mně a zůstanou-li má **slova** ve vás, prostě, oč chcete, a stane se vám. Zachováte-li má **slova**, zůstanete v mé lásce, jako já zachovávám slova svého Otce a zůstávám v jeho lásce. Nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám dal poznat všechno, co jsem **slyšel** od svého Otce.“
(J 15:7. 10. 15)

Poslední Ježíšova řeč z Markova evangelia je základním programem pro Ježíšovy učedníky. Kdo je má za závazné, ptá se sebe, Ježíše i církevních vůdců, jak s nimi nakládáme a naložíme.

755 Lidé v naší farnosti jsou vzděláni, na každou nedělní bohoslužbu přímluvy připravují.

Např.: „ – Chceme dobře hospodařit se svým bohatstvím a pomáhat potřebným, prosíme tě k tomu, Bože, o pomoc.

– Chceme se podílet na spravedlivém uspořádání společnosti a mocným říkat pravdu, prosíme tě k tomu, Bože, o pomoc.“

Bůh za nás nebude dělat to, co svěřil do naší péče. Neprovozuje mamahotel.

Slavnost Soslání Ducha Svatého

2018

Slavnost Soslání Ducha svatého Sk 2:1-11 1 K 12:3b-7. 12-13 J 20:19-23 20. května 2018

Slavíme Svatodušní svátek (nikoliv svátky; svatodušní vigílii neprožíváme, svatodušní pondělí zrušil Hitler a nám nijak nechybí).

Vládcové povětšinou s neurozenými lidmi nemluvili: „O čem se dá s nevzdělanci bavit?“
Oceňme, že Hospodin svůj lid vzdělává!

Použiji přirovnání: Mojžíšovo vyučování je jako základní vzdělávání,
Proroci a Mudroslovná část Bible je jako střední škola,
Ježíšovo vyučování je jako vysoká škola.

Ještě připomenu, že Duch boží nachází i některé pohany otevřené novému poznání a ochotné s Duchem božím spolupracovat (připomenu alespoň Melchisedecha, Bileáma, Rút, vdovu ze Sarepty, Kýra, Námána, mudrce od Východu ..., ti z „Nového Zákona“ nám jsou známější).

Duch svatý nám je dán jako Průvodce k doučování Ježíšovy nauky a jeho způsobu života.

Boží lid se loudá, v boží škole nemívá vyznamenání, naopak.

Jedna část lidu božího si myslí, že přijala Mojžíše (na jejich adresu Ježíš pravil: „Kdybyste byli lidmi Mojžíšovými, brzy bychom si porozuměli.“).

Druhá část lidu božího se hlásí k Ježíšovi (z „Mojžíše“ si vzala jen Desatero), ale o Duchu božím a o jeho nabídce skoro nic neví.⁷⁵⁶

První čtení je protipólem „stavění města bez Boha“ (jednoho ze čtyř typů hříchů, kterých se stále dopouštíme). Při stavbě bez Boha začal každý mluvit svým vlastním jazykem: „Já, Já, Já.“
V Jeruzalémě ale Petrovo kázání chytlo za srdce mnoho židů z různých zemí. Tak působí Duch v lidech otevřených, žíznících po porozumění Bohu.⁷⁵⁷

K evangeliu.

Vzkříšený Ježíš vyhledal své učedníky, kteří si vyčítali, že se svého Učitele nezastali, aby nebyl církevními představiteli předhozen polické okupační moci k ukřižování. Ježíš přišel učedníkům doplnit nedostatek Ducha („dechl na ně“) a nabídl jim šalom a odpuštění.⁷⁵⁸

756 Na adresu těchto pokřtěných Ježíš řekl: „Otec poslal pracovat na pole své dva syny. Jeden řekl: ‚Už běžím, tatínku‘, ale nešel. Druhý pravil: ‚Mně se nechce‘, ale pak si to rozmyslel ...

Nemají ucelené náboženské vzdělání. V kostele toho mnoho nepochytnou, občas navštíví nějakou přednášku, přečtou si katechismus nebo zbožnou knížku. Podobají se absolventům University třetího věku prohlašujícím: „Už mám za sebou filosofii, psychologii a medicínu.“

757 V poslední, velký den svátků Ježíš vystoupil a zvolal: „Jestliže kdo žízní, ať přijde ke mně a pije!

Kdo mně důvěřuje, `proud živé vody poplyne z jeho nitra`, jak praví Písmo.“

To řekl o Duchu, jež měli přijmout ti, kteří v něj uvěřili. Dosud totiž Duch svatý nebyl dán, neboť Ježíš ještě nebyl oslaven. (J 7:37-39)

758 Jedním z mocných působení Ducha je šalom a jeho ovocem je odpuštění.

Abychom si ale připomněli, co Duch boží působí, k čemu nám byl dán a jak s ním máme spolupracovat, vraťme se k Ježíšovým slovům o Duchu. Nechme si posloužit Ježíšovými slovy, jež lze při dnešní slavnosti také číst.

„Až přijde (nový) Průvodce, kterého vám pošlu od Otce, Duch pravdy, jenž od Otce vychází, ten o mně vydá svědectví. Také vy vydávejte svědectví, neboť jste se mnou od začátku.

Prospěje vám, abych odešel. Když neodejdu, Průvodce k vám nepřijde.

Odejdu-li, pošlu ho k vám.

Ještě mnoho jiného bych vám měl povědět, ale nyní byste to neunesli.

Jakmile však přijde on, Duch pravdy, uvede vás do veškeré pravdy, neboť nebude mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit, co uslyší. A oznámí vám, co má přijít.

On mě oslaví, neboť vám bude zvěstovat, co přijme ode mne.

Všecko, co má Otec, jest mé. Proto jsem řekl, že vám bude zvěstovat, co přijme ode mne.“

(J 15:26-27, 16:7. 12-15)

Duch nám je dán jako Průvodce k pochopení Ježíšovy nauky a osvojení si jeho způsobu života.⁷⁵⁹ Prosím vás, nepohoršeme se nad Ježíšovým tvrzením, že Duchu božimu odporujeme. Jinak se Bohu nepřiblížíme.

Ježíš nám říká:

„Je psáno v prorocích: ‚Všichni budou vyučeni od Boha‘. Každý, kdo slyšel Otce a vyučil se u něho, přichází ke mně.“ (J 6:45)

Já oznamuji světu to, co jsem slyšel od svého Otce. (Srov. J 8:26)

Já jsem mluvil pravdu, kterou jsem slyšel od Boha. (Srov. J 8:40)

Dal jsem vám poznat všechno, co jsem slyšel od svého Otce. (Srov. J 15:15)

To, co je na nebi, je krásnější a lepší, než to, co si vytváříme my na zemi. To, s čím přicházeli učitelé pověřeni od Boha (od Mojžíše až po Ježíše) bylo vždy revoluční. Ti zakonzervovaní to těžko snášeli. Pokorný člověk ví, že je jen pozemšťan a touží po dalším a dalším poznání od Boha. Nejen farizeové, nejen kněžstvo i apoštolové si mysleli, co všechno už od Boha znají. Každý v jiné míře, farizeové, kněží i velekněží Ježíše odmítli úplně. Apoštolové a učedníci Ježíše přijali jen zčásti.⁷⁶⁰

(V „resortu“ Ducha jsou dobré vztahy podle božích pravidel.)

Ježíš je knížetem pokoje. On se sklání k nám hříšným, bere nás za ruku a pozvedá nás. A my, jako tvůrci Ježíšova pokoje, máme odpouštět těm, kteří se provinili proti nám a splňují podmínky k obdarování odpuštěním.

Znovu připomínám těm, kteří byli vedeni k tomu, aby odpouštěli každému v jakékoliv situaci: Ježíš se na kříži modlil: „Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí.“ (Lk 23:34) Bylo jim odpuštěno? To záleží na nich, pokud se obrátili – přiznali svou vinu, byli ochotni pracovat na nápravě ... – dostalo se jim odpuštění. Příklad: terorista ukřižovaný po Ježíšově pravici.

O příkladu smíření jako ovoci Ducha, přidávám na konci Poznámek přílohu.

759 „Paraklétos“ znamená zastávce, obhájce, pomocník, nebo průvodce. V našich překladech evangelií je přeložen jako Přímluvce, ale to není úplně výstižné a svedlo nás to k představě, že potřebujeme přímluvce u Boha. Jakoby Hospodin nebyl dost milosrdný. Ale Bůh nemusí být přemlouván, my potřebujeme někoho, kdo přemlouvá nás, kdo nám připomíná, co nám Ježíš řekl a v čem a jak jej máme následovat. (Naše maminka nám připomínala, co máme dělat, co jsme už dříve slyšeli, ale do čeho se nám nechtělo.)

760 Nedávno jsme znovu četli, jak Duch dovedl Petra ke Kornéliovi do Césareje a jak Petr odporoval Ježíšovi (i Duchu božimu). A apoštolové ještě víc než Petr.

Týkají se Ježíšova slova: „Teď byste nesnesli, kdybych k vám ještě mluvil,“ i nás?
Kdo si myslel, že on sám Duchu božím neodporuje, nevzpírá se mu, nestaví se proti němu, už je silně napaden Zlým.

Proč jsme se my, křesťané řídili jen Desaterem (navíc pokrouceným) a ne ještě Ježíšovými slovy?
Jak jsme mohli zapomenout na jeho slova Petrovi: „Zastrč svůj meč do pochvy. (Nebudeme používat násilí, máme jiné účinné prostředky.)“

Jak dlouho nám trvalo, než jsme si všimli, že Ježíš u své Hostiny řekl také: „Vezměte a pijte.“?
Dva tisíce let jsme odstrkovali v církvi ženy.

V uvádění dalších chyb zanedbání bych mohl dlouho pokračovat. ⁷⁶¹

Těšme se z toho, že jsme se dožili nových poměrů v církvi.
Ať je nám to povzbuzením k dalším krokům. Berme Ježíšova slova vážně. Ducha svatého nemusíme opakovaně prosit o přízeň, je nám naprosto nakloněn.

Známe slova: „Kdo žízní, ať přijde ke mně a pije!
Kdo mně důvěřuje, `proud živé vody poplyne z jeho nitra´.“ (J 7:37-38)

Příloha:

Minulý víkend se pět českých chlapů v Německu účastnilo mezinárodního setkání chlapů zapojených do mužské spirituality podle amerického františkána Richarda Rohra. Přijeli Němci, Angličané, Američané, Ir, Skot, Rakušan, Portugalec a my. Mluvili jsme o strašném a nesmyslném válčení 1. světové války – vládci vzájemně poslali naše předky jako zabijáky proti těm druhým, které neznali.

Jeden účastník setkání – Dán, žijící v Anglii čtrnáct dní objížděl na kole válečná pole (dodnes nezahojená) na severozápadě Evropy, kde ve strašných masakrech nesmyslně padly statisíce mužů. Přivezl hlínu z těchto míst a kusy dělových nábojnic, které roztrhaly mnoho těl. Četl úryvky z deníků bojujících. Krev na bojišti vytvořila s hlínou krvavé bahno, ve kterém zůstalo nespočetně mnoho těl padlých. Nebyli pohřbeni, nemají hrob ani pomník.

Západní Evropané na tuto hrůzu dodneška myslí ... Na padlé, kteří se nikdy nevrátili do svých rodin. Na hochy, kteří se nevrátili ke svým děvčatům, neměli svatbu, neměli děti, nikdy jim nebylo dopřáno houpat na kolenou vnoučky. Kolik manželek už nikdy nevidělo své muže a kolik dětí se už

761 V pátek jsem shlédl rozhovor Pavla Štruncle s panem kardinálem Dukou. Opět panu kardinálovi nerozumím. Pan kardinál se rozhořčoval nad divadlem, v kterém je naznačeno, jak křesťané znásilňují muslimku. Je možné, že ta divadelní hra je nevkusná, nikdo hru zatím neviděl. (Po té, co biskupská konference proti hře protestovala, se prý počet 16 koupěných vstupenek zvýšil na „vyprodáno“.)

Pan kardinál prohlásil, že jsme v naší společnosti v nejhlubší krizi, že si něco podobného nedovolili ani nacisté, ani komunisté. Pokud vím, ti si dovolili ve velkém vraždit.

Nevím, jak to s tou divadelní hrou je, ale já do smrti nezapomenu na dlouhodobé záměrné znásilňování jugoslávských muslimek srbskými vojáky (mnozí z nich byli pokřtění) v jugoslávské válce před pár roky. Kde jsme byli, co jsme měli udělat a neudělali jsme? (Někde dříve jsem se k tomu vyjadřoval.)

Pan kardinál poukazoval na Turky válčící po staletí v Evropě. Jenže mnohem více Evropanů zabili jiní pokřtění Evropané. (O dobytých válkách křesťanů na jiných kontinentech nemluvě).

Mohli bychom říci, co jiného od muslimů můžeme čekat? Ale proč se nám je nepodařilo získat pro křesťanství?

Pan kardinál se rád setkává s mocnými. Na krvácející Ukrajinu nejezdí. To on se cítí ohrožen. Proto má raději vojáky než lidi v nouzi.

Rozdává stejná teoretická prohlášení jako někteří politici, že se má pomáhat zemím, kde se válčí. Ale co s lidmi, kteří jsou na útěku a zoufale hledají pomoc?

nikdy nesetkalo se svými otci? Evropské rodiny strádaly, na ženách zůstala všechna dřina doma a na polích. Válečným vdovám a manželkám invalidů pokračoval těžký úděl i po válce.

Ti, kteří se vrátili, řekli, že něco tak příšerného se už nikdy nesmí opakovat. Že za 20 let přišla další hrozná katastrofa, víme. Proto vznikla Evropská unie – abychom už nikdy mezi sebou neválčili.

Je zvláštní, že se my, Češi a Moravané, se k těmto hrůzám nevracíme. Myslím si, že to je částečně způsobené tím, že jsme nebyli válečným polem (na rozdíl od Francie, Německa nebo dalších evropských zemích). Vinu na tom nese také masírování propagandou o vítězství Sovětského svazu nad Hitlerem. A naše špatné svědomí – nepřipouštíme si, že jsme se v 1. světové válce nechali poslušně zneužít jako zabijáci těch druhých.

Mnoho Němců se kálo, my se stále jen cítíme jako oběti (i v EU).

Neznal jsem přesnější program setkání mužů v Německu, ale jak jsem viděl, že v programu bude řeč o smíření a odpovědnosti na tato téma, řekl jsem si, jsem na správném místě.

Vyprávěl jsem chlapům, že městečko, ve kterém sloužím, mělo v r. 1910 4.189 obyvatel, z toho 2.012 mužů. 839 mužů narukovalo do války a 120 jich padlo. Pak jsem uvedl zkušenost našeho rodu, tři chlapi byli povoláni do 1. války, jeden z nich padl, jeden děda si poničil zuby, aby nebyl odveden jako zabiják, druhý děda na frontě střílel do korun stromů a před útokem na bodáky se postřelil: „Nemohu zabít Srby“, a později z války zběhl.

V 2. válce zachránili američtí vojáci našeho tátu z koncentráku ...

Jeden německý chlap řekl: „Budu ti vyprávět o mém tátovi. Oba dědové bojovali v 1. válce. Můj táta bojoval v 2. válce 6 let ...“

Padli jsme si do náruče a plakali ...

Slíbili jsme si, že budeme propagovat EU a podle svých možností pro EU pracovat. U nás je to zvláště nutné. Putin, naši komunisté a mnoho neinformovaných lidí jen Unii spílají.

Za dva roky bude v Praze velké mezinárodní setkání chlapů. K důležitému úkolu paměti o nebezpečí válek, o odpovědnosti a smíření se také vrátíme.

Na flanderských polích

Na polích flanderských vlčí máky kvetou,
tam mezi kříži, řada za řadou.

Zde hrob je náš. Však mezi červánky,
na nebi modrém slyšte skřivánky,
když dole kanóny tu svoji píseň řvou.

My mrtví zůstanem – a je to možná zdání,
že včera žili jsme a byli milováni,
když nyní ležíme na polích flanderských.

Náš boj teď jiní převezmou:

do vašich rukou vkládáme teď svou
hořící pochodeň a vy ji neste dál.

Kdyby vám uhasla, vzpomeňte na náš žal.

Když rozkvétá lán máků červených,
my neměli jsme spát na polích flanderských.

John McCrae

český překlad Jindra Svitáková

John McCrae (30. 11. 1872 – 28. 1. 1918) byl kanadský chirurg z Ontaria sloužící v průběhu 1. světové války na západní frontě ve Flandrech v dnešní Belgii. Zde byl chirurgem kanadské armády v rámci armád Britského společenství národů. Byl oťresen a citově zasažen utrpením, které musel denně vídat, a proto v r. 1915 napsal svoji slavnou báseň – In Flanders fields (V polích flanderských). Tuto báseň psal pouze pro sebe a zahodil ji. Kolemjdoucí důstojník ji však zvedl a odeslal do Anglie, kde byla vydána 8. 12. 1915

v časopise *Punch*.

Jeho báseň se stala jedním ze symbolů celé války a dodnes je připomínána tradicí vlčího máku na paměť padlých a válečných veteránů. Hlavně v Anglii a Francii je každoročně 11. listopadu v Den válečných veteránů zastaven téměř veškerý život a tento den je vzpomínkou na padlé z první světové války. John McCrae zahynul na pneumonii 28. ledna 1918.

2015

Slavnost Seslání Ducha sv. Sk 2:1-11 Gal 5:16-25 J 15:26-27, 16:12-15 24. května 2015

Vylití Ducha v Jeruzalémě ze Skutků apoštolských je nám zdánlivě známá událost, ale pokud se někdo spokojí jen s úryvkem čteným v kostele, nic nepochopí.

Událost s Duchem v den Letnic stojí v protikladu ke stavbě babylonské věže.

(Stavba bezbožného města je jedním ze čtyř typů hříchů stále se opakujících.)

„Celá země byla jednotná v řeči i v činech“ (Gn 11:1), totiž v protibožském postoji. Babylón je „Blábolov“ (tam se o Bohu blábolí). Vždy to skončí tím, že každý začne mluvit svou vlastní řečí: „Já ..., já ..., já.“

V Jeruzalémě se lidé naopak otevřeli Duchu Božímu a slova apoštolů pokládali za projev Ducha.

„Mluví nám ze srdce ...

„Mesiáš přišel“, říká Petr, „ale naše církve ho nechala ukřižovat! Každý si můžeme spočítat, do jaké míry jsme k tomu přispěli. Někdo jen s ostatními poutníky křičel slova našich představených: „Na kříž s ním, je to kacír.“

Někdo mlčel, jiný řekl: „Já se na to nemůžu dívat.“

Jiný tvrdil: „Kdo ví, jak to je, Nazaretský boural naši svatou víru, tradici, pořad se mu něco nelíbilo...“, „Mohl si za to sám, poslušnost je první ctnost.““

Možná Petr lidem vyprávěl, jak se on sám vůči Ježíši nedobře zachoval. („To vám ještě někdy podrobně vylíčím.“)

Přiznat si svou vinu vyžaduje statečnost.

Uvedu příklady z našeho života. Brněnský primátor se omluvil Němcům za pochod smrti, kterým byly po válce vyháněny ženy, děti a staří lidé na rakouské hranice. Jihomoravský hejtman zuří, primátora označuje za kolaboranta, protože ve svém prohlášení neuvedl všechny viny nacistů. 600 let nám trvalo, než jsme, my katolíci, přiznali, že Jan Hus byl nespravedlivě upálen a že není kacírem.

Někteří ani za sedmdesát let nepřiznali, že jsme se po válce na některých Němcích bez soudu dopustili strašného a neomluvitelného násilí.

Někdo dodneška popírá holocaust.

3 tisíce židů o Letnicích v Jeruzalémě přiznalo svůj podíl viny na ukřižování Nevinného. „Bratři, co máme dělat?“

„Každý hřích je odpustitelný, obraťte se k Bohu, i nám Ježíš odpustil. Nabízí nám svého Ducha,“ řekl jim Petr.

Před týdnem jsme si připomínali tři skupiny lidí okolo Ježíše.

Jedna skupina nemohla Ježíše ani cítit. Druhým se nějaký čas líbil, pak ale už neudrželi krok s Ježíšovými názory a opustili ho. Třetí skupina s Ježíšem vydržela.

Psychologové říkají, že se při setkávání s druhými příliš necháváme vést svými subjektivními pocity sympatií a nesympatií. V našem jednání s lidmi se jen v 10 % necháme vést argumenty. Pokud nám je druhý nesympatický, většinou se argumenty nenecháme přesvědčit.

Ježíš o tom mluvil už dávno. ⁷⁶²

„Světlem těla je oko. Je-li tedy tvé oko čisté, celé tvé tělo bude mít světlo.

Je-li však tvé oko špatné, celé tvé tělo bude ve tmě.“ (Mt 6:22-23)

„Blahopřeji těm, kdo mají čisté srdce, neboť oni uvidí Boha.“ (Mt 5:8)

„Mít čisté srdce“ znamená nebýt zaujatý, nemít předsudky, neřídít se vlastním (náboženským) vkusem, hledat objektivní argumenty. Jen tak mohou dospět k poznání, že Boží slovo je pravda, které se máme učit porozumět.

Dva lidé mají stejné zdroje informací o Ukrajině a každý je vyhodnotí jinak.

Dva čtou o vraždě v Katyni, dva prožili okupaci sověty v roce 1968 a jeden se poučí a druhý nechce nic slyšet, argumenty ho nepřesvědčí.

Dva mají stejné zdroje informací o případu arcibiskupa Bezáka a každý si vybírá jiné a vyhodnotí je jinak.

Dva čtou evangelium a jeden Ježíšovi přitaká a druhý ho prohlásí za kacíře.

Velekněží nepopřeli Ježíšova znamení (zázraky) a přesto mu nepřitakali.

Zachvěl jsem se, když jsem četl: „Běda vám, kteří se pokládáte za nejlepší farnosti, myslíte si, že víte vše a nemusíte se obracet k Bohu. Vaše kariéra v církvi, „církvev“ nebo vaše „spolčo“, je pro vás víc než Bůh. Boží slovo vás nezajímá a neřídíte se jím.“ ⁷⁶³

Chvěji se, když čtu: „Běda vám zbožní a církevní představení!“ (Srov. Mt 23. kap.)

Zbožní židé každý den v ranní modlitbě děkují Hospodinu za jeho slovo:

„Pravdivé a jisté, pevné a trvajících, přímé a stálé, milované a milé,
drahocenné a příjemné, úctyhodné a mocné, dané a přijaté,
dobré a krásné je pro nás toto slovo navěky a navždy. ...“

To není orientální mnohomluvnost, ale pečlivě volená slova, vedená zkušeností s božím slovem, obdivem a vděčností. Zbožní židé slovu božímu naslouchají a promýšlí je.

My se slovem božím zacházíme, jako když jézéd'áci pytlouvali brambory, kilo brambor sem, kilo tam.

Marie slyšela slova nevzdělaných pastýřů, pohanských mudrců, dědečka z domova důchodců Simeona, jakéhosi neznámého posla (anděla) – a rozpoznala v těch lidech posly boží. Jejich slovům úplně nerozuměla, ale nezhodila je, rozpoznala je za životně důležitá.

762 Jednou Ježíš vyhněl zlého ducha z němeého člověka. ...

Někteří však řekli: „Démony vyhání ve jménu Belzebula, knížete démonů. ... (Lk 11:14-15)

Kdo není se mnou, je proti mně; kdo se mnou neshromažďuje, rozptyluje. ... (Lk 11:23)

Světlem tvého těla je oko. Je-li tvé oko čisté, i celé tvé tělo má světlo. Je-li však tvé oko špatné, i tvé tělo je ve tmě. Hleď tedy, ať světlo v tobě není tmou. Má-li celé tvé tělo světlo a žádná jeho část není ve tmě, bude celé tak jasné, jako když tě osvítil světlo svou září.“ (Lk 11:34-36)

763 Ježíš počal kárat města, ve kterých se stalo nejvíc jeho mocných skutků, že se neobracela: „Běda ti, Chorazin, běda ti, Betsaido! Kdyby se byly v Týru a Sidónu daly takové mocné skutky jako u vás, dávno by byly oblékli zíněný šat, sypali se popelem a činili pokání. Ale pravím vám: Týru a Sidónu bude lehčeji v den soudu, nežli vám. A ty, Kafarnaum, budeš snad vyvýšeno až do nebe? Až do propasti klesneš! Neboť kdyby se byly v Sodomě odehrály takové mocné skutky, jako u vás, stála by dodnes. Ale pravím vám: zemi Sodomské bude lehčeji v den soudu, nežli tobě.

Velebím tě, Otče, Pane nebes i země, že jsi ty věci skryl před „moudrými“ a „rozumnými“ a zjevil jsi je maličkým. (Mt 11:20-25)

Tři tisíce židů v Jeruzalémě o Letnicích poctivě naslouchalo Petrovi a přiřklo mu statut proroka. Byli to lidé zvyklí pracovat s Písmem a rozpoznali, že Petrovo slovo s Písmem ladí. Uměli rozlišovat Ducha!

Nechali se Petrovými argumenty z Písma přesvědčit. To nebyla jen teoretická debata. Nejprve si dokázali přiznat vlastní podíl viny za to, že se minuli s Mesiášem. Přiznali si, že jejich názory způsobily strašný zločin, nespravedlnost do nebe volající. Přiznali si, že jejich církev trpí rakovinou pýchy a nesnášenlivosti.

Tento jejich krok obrácení je podstatným a nesamozřejmým zázrakem.

Je možné, že těm naslouchajícím Petr pomohl vyprávěním o svém selhání.

Je možné, že jim řekl, jak před ukřižováním Ježíše nerozuměl slovům Mistra: „Ještě mnoho jiného bych vám měl povědět, ale nyní byste to neunesli. Jakmile však přijde Duch pravdy, uvede vás do veškeré pravdy.“

My ta slova každopádně známe a dnes jsme je znovu slyšeli.

Když učedníci prosili Ježíše, aby je naučil modlit se, poradil jim: „Proste, aby vás Bůh zbavil od zlého“ (v modlitbě Páně). Je možné, že tenkrát také ještě netušili, jak závažná a potřebná slova to jsou.

Když jim při poslední večeři říkal: „Až dosud jste o nic neprosili v mém jménu“, byli překvapeni a nechápali, co tím myslí.

Za zdraví těla prosí ledaskdo. Kdekdo se děsíme rakoviny, chodíme na preventivní prohlídky ...

Přijít na to, že máme prosit, aby nám Bůh pomohl odkrýt nebezpečnost naší zaujatosti proti druhému (popudlivosti, hněvu, lacinému pocitu, že ladíme s Bohem), je pro naše duševní a duchovní zdraví nezbytné.

Stále dokola čteme příběh těch, kteří dobili Ježíše k smrti, ale kdo z křesťanů si připustí myšlenku, že patří mezi ty, „kteří božímu království činí násilí a pronásledují Ježíše“? (Srov. Mt 11:12) Čím vyšší postavení v církvi zastáváme, tím větší přesvědčení – že ladíme s Ježíšem a pracujeme pro něj – v sobě pěstujeme.

Přesvědčujeme sami sebe, že „nám dal za pravdu Duch svatý a církev, když jsme byli vybráni k Úřadu!

Jsme-li namyšlení, lehko nám ten zlý ukradne slovo Písma (viz Poznámky z minulé neděle), které by nás z našich výšin posadilo na zem, slovo, které jsme v evangeliu vícekrát slyšeli, že Jidáše si za apoštola vybral sám Ježíš, a přesto selhal).

Ten zlý nám naopak bude vnukat věty z Písma, které nás „uklidní“.

„Nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo, ale duši zabít nemohou; bojte se toho, který může duši i tělo zahubit v pekle.“ (Mt 10:28)

Vadí-li mi něco na druhém, mám zkoumat, zda mně na něm vadí nějaká vada jeho charakteru nebo zda mi jen nevoní, z mého subjektivního pocitu.

(Mám milovat hříšníka a nenávidět hřích.)

Co mně na druhém dráždí?

Hájím druhého proti svým pocitům, že mi nevoní?

Nezaměňuji svou intuici za pokušení od Zlého?

Dovedu i „nesympatickému“ člověku přiznat, v čem má pravdu?

Raduji se z jeho úspěchu?
Hledám boží spravedlnost a pravdu?
Hlídám si svou spravedlnost u „nesympatického“ člověka 5x víc než jindy?
Prosím Boha o pomoc, o „zbavení zlého“?

Tři tisíce židů se v den Letnic otevřelo Duchu svatému ... Přitakali Petrovým slovům, obrátili se a nechali se ponořit do Ducha.

(Lidé, typu Dr. Ratha – teď s ním probíhá soud – jednájí jinak.)
Každý, kdo si myslí, že má čisté svědomí je nebezpečný a lže.

„Duch přichází na pomoc naší slabosti.“ (Ř 8:26)
Ukazuje nám, čeho je nám nejvíce potřeba. Kdo je otevřený, spravedlivý a pozorný k Boží péči, vidí, jak o nás Bůh pečuje.

„Jako když někoho utěšuje matka, tak vás budu těšit.“ (Iz 66:13)
„Bůh nás potěšuje v každém soužení, abychom i my mohli těšit ty, kteří jsou v jakékoli tísní, tou útěchou, jaké se nám samým dostává od Boha.“ (2 K 1:4)

„V poslední velký den svátků Ježíš vystoupil a zvolal: "Jestliže kdo žízní, ať přijde ke mně a pije! Kdo věří ve mne, `proud živé vody poplyne z jeho nitra', jak praví Písmo."
To řekl o Duchu, jehož měli přijmout ti, kteří v něj uvěřili. Dosud totiž Duch svatý nebyl dán, neboť Ježíš ještě nebyl oslaven.“ (J 7:37-39)

Petr selhal. Ježíš ho potěšil svým odpuštěním. A Petr pak potěšil židy v den Letnic, kteří si přiznali, že prohlídali Mesiáše.

Z Petrova nitra vycházel proud vody živé.

Tak i my můžeme být důležitým „potrubím“ pro Ducha božího. Jen nesmíme být ucpaní.

K druhému čtení nabízím ekumenický překlad.

Nepoužívá zavádějící obraz *těla*, které je v protikladu k *duši*. Tento postoj přejatý z pohanství napáchal mnoho škody. Tělo je božím dílem a není špatné.⁷⁶⁴

2012

Slavnost Seslání Ducha svatého Sk 2:1-11 1 Kor 12:3b-13 J 20:19-23 27. května 2012

Pro židy jsou Letnice oslavou darování Tóry.

764 Bratři! Žijte z moci Božího Ducha, a nepodlehnete tomu, k čemu vás táhne vaše porušenost. Touhy lidské porušenosti směřují proti Duchu Božímu, a Boží Duch proti nim. Jde tu o naprostý protiklad, takže děláte to, co dělat nechcete.

Dáte-li se však vést Božím Duchem, nejste už pod zákonem.

Skutky lidské svévole jsou zřejmé: necudnost, nečistota, bezuzdnost, modlářství, čarodějství, rozbroje, hádky, žárlivost, vášeň, podlost, rozpory, rozkoly, závist, opilství, nestřídmost a podobné věci. Řekl jsem už dříve a říkám znovu, že ti, kteří takové věci dělají, nebudou mít podíl na království Božím. Ovoce Božího Ducha však je láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, tichost a sebeovládání. Proti tomu se zákon neobrací. Ti, kteří náležejí Kristu Ježíši, ukřižovali sami sebe se svými vášněmi a žádostmi.

Jsme-li živi Božím Duchem, dejme se Duchem také řídit.“

Rádi si připomínají slova: „Což se najde jiný veliký národ, jemuž jsou jeho bohové tak blízko, jako je nám Hospodin, náš Bůh, kdykoli k němu voláme? A má jiný veliký národ nařízení a práva tak spravedlivá jako slova celé této smlouvy, kterou vám dnes předkládám? (Dt 4:7-8)

Celou noc před svátkem si čtou Tóru jako přípravu na ranní přijetí Tóry.

O Letnicích si připomínají dvě přísahy:

Bůh slíbil, že nevymění židovský národ za jiný.

Izrael slíbil, že nevymění Boha za žádnou modlu.

My slavíme Slavnost seslání Ducha svatého. Patří mezi tři nejdůležitější slavnosti, ale v naší zemi ji slaví a rozumí zřejmě čím dál méně lidí. (Naše diecéze se chlubí, že je svatodušní. Nevím, zda si rozumíme s Duchem božím více než jiné diecéze.)

V 1. čtení svatodušní vigilie čteme o „stavění babylonské věže“ (Gn 11:1-9)⁷⁶⁵

Text zřejmě pochází z doby po babylonském zajetí, kde Izraelité na vlastní oči viděli zikkuraty.⁷⁶⁶

Biblické vyprávění popisuje, jak se lidé vzdalují Ráji a řádu, troufají si po svém vytvořit *město* – vlastní nebe a nový a blažený věk. Boha a jeho pravidla života k tomu nepotřebují.

Sami si chtějí učinit, vytvořit *jméno* (jméno je programem). (Do této skupiny patří diktátoři, vládci a vůdci všech velikostí, předvádějící se zbohatlíci, VIP všech dob, nejrůznější celebrity a hvězdy, ti, kteří sbírají funkce a tituly, maloměšťáci všeho druhu ...)

Opovrhují programem nabídnutým Tvůrcem: „Pomohu vám, abyste byli obrazem božím“.

Opovrhují náručí boží, ženou se do jiných náručí.

Při budování nahrazují kámen cihlou a maltu asfaltem – chabými, netrvalými náhražkami. Snaží se s druhými dohodnout na vlastním programu.

Jednání Hospodina vůči těmto stavitelům je činem zabraňujícím další katastrofě jako při potopě. (Bible nezná psychologický popis, vyjadřuje se příběhem.) S ironií je líčeno, jak Hospodin sestupuje („bere lupu“), aby vůbec viděl hemžení lidských červíků, kteří se naparují a sami sebe berou nesmírně vážně.

Jenže každý sobec jen mele: „Já, Já, Já!“ Každému jde jen o vlastní prospěch, který nezná mezí. Cíle svévolníků jsou prázdné, zvrhlé a pomíjející. Prázdnota řeči a manipulované jednání nemůže vytvořit něco pravého, trvalého a smysluplného. (Nacisté přišli ve válce o vlastní syny, komunisté zlikvidovali i své členy, neudrželi nakradené bohatství, jejich systém se vyžil.)

Hra lidí na božstva je tragikomická.

Bůh je za nás odpovědný, Bible řekne: „Bůh lidem zmátl jazyky“, my bychom dnes řekli, sobci nejsou ve své sebestřednosti schopni se sjednotit a dohodnout se na něčem hodnotném a dlouhodobějším. Nejsou schopni vytvořit kamarádství, natož přátelství.⁷⁶⁷

Vyprávění o stavbě věže geniálně popisuje nebezpečí obecně. Ve starých kulturách bylo vše propojené s náboženstvím. Diktátoři se často prohlašovali za božstva nebo alespoň jejich vyslance.

765 Po vyprávění o stvoření, kým pro nás Bůh je a jak výsostné postavení máme my u něj. Po svěření světa a výzvě: „Hospodař se vším a střež“, Písmo na otázku: Kde se bere zlo?, popisuje čtyři typy hříchu (Pád lidí v ráji, Bratrovražda, Potopa a Stavění babylonské věže), které stále opakujeme.

(Tato čtyři vyprávění bychom měli dobře znát. Jako známe pravidlo o přecházení ulice – nejprve se podíváme vlevo ... Jinak jsme ignoranti vůči pečujícímu Bohu!)

766 Zikkurat (zachoval se jeden téměř stometrový) měl 7 poschodí. Kněžka, hrající si na bohyni, stoupala vzhůru a v každém poschodí odkládala další část oděvu, v posledním (obloženém modrými oblaky – připomínajícími nebe) se nabízela k uzavření sňatku s božstvem, aby s ním zplodila nového vladaře.

Ale co může vzejít ze spojení povolné společnosti bez řádu a zásad – a nevázaného božstva (moci, peněz, slávy, násilí, svévole, rozežranosti, neodpovědnosti ...)?

Kdejaký středověký krutý vládce tvrdil, že je králem z Milosti boží.

I nedávné bezbožecké režimy používaly působivé pseudonáboženské prvky a kulisy. I revoluční vlády lidu mají svůj náboženský slovník a své „náboženské“ slavnosti. Až do našich časů používají někteří diktátoři „náboženské“ přívlastky, vystupují jako věční a neomylní (např. Severní Korea). Praktiky totalitní ideologie 20. století známe. Mnoho z nás ji zažilo (někteří ji neprohlédli dodneška).

Jen nepřehlédněme, že nebezpečí stavění věže až do nebe hrozí i v pravé církvi.

I Izrael upadl do osidel „stavění babylonské věže“. Někteří jeho králové měli své falešné proroky, své svatyně, své poplatné kněze. Ti vyznávání Hospodina upravovali podle ideologie, kterou vládce prosazoval ke své politice a ovládnutí svých poddaných. Králové tvrdě likvidovali boží proroky. Nepřehlédněme, že Severní království – Izrael, větší než království Judské, úplně zaniklo. Přes všechnu nabízenou pomoc Hospodina. Zmizelo v propadlišti podobně jako obrovské říše vypínající se k nesmrtelnosti: „na věčné časy“.

I židovští náboženští představitelé Ježíšovy doby přivedli své lidi do neštěstí. Byli vydáni.

I v křesťanských dějinách bychom našli řadu příkladů svévolného úsilí o vytvoření si *jména* a *města*. Nemysleme si tedy, že nám toto nebezpečí nehrozí.

(Proč se my vždy rychle a samozřejmě ztotožňujeme s hrdiny? Bible se nás z takové laciné povýšenosti snaží vyvést.)

Je důležité si všimnout, jak vypadá budování jedné řeči. Jakmile je lidem ve společnosti nebo církvi nařizováno, aby se dívali jedním směrem, vytvoří se ideologie, vládci se prohlásí za vlastníky jediné a neomylné *pravdy*, propaganda si vytvoří monopol na média, jiné názory jsou potlačovány, lidé jiných názorů okřikováni a pak likvidováni. Jakmile vrchnost „všechno ví“, nestojí o pohledy druhých, nápady myslitelů, osvícení proroků. Duch je potlačen a vytlačen. A běda těm, kteří neplují s proudem.

Mohli bychom se ptát, zda a nakolik si naše dnešní společnost vytváří své *jméno*, své pohanské náboženství, své svatyně, svůj Ráj, své nebe na zemi.

Ale my bychom měli především bdít nad sebou a nad poměry v církvi. Nebude-li sůl k dispozici, čím se bude solit?

V Ježíšově době mělo veliké slovo kněžstvo: kvetla chrámová bohoslužba, židé pořádali veliké poutě do Jeruzalémského chrámu, král Herodes byl velkým sponzorem chrámu.

Okupační moc vycházela židovskému náboženskému cítění vstříc jako nikde v celé Římské říši.

Velerada se chlubila svou diplomacií, farizeové se snažili uspíšit příchod mesiáše svou náboženskou horlivostí. Nejen vyzývali druhé, ale sami se mnoho modlili, postili, konali navíc „dobré a záslužné“ skutky, přidávali další příkazy a zákazy, aby ani náhodou nepřestoupili hranici mezi dobrem a zlem. Když Ježíš tvrdil něco jiného, nejen nebyli schopni rozpoznat, co si Bůh přeje, ale Ježíše odpravili.

767 Exupéry píše: „Má civilizace je dědičkou křesťanských hodnot. Člověk byl stvořen k obrazu božímu.

K Bohu vzhlíží skrze lidi. Uctíval se Bůh v člověku ...

Nazírání Boha učinilo lidi rovnými, neboť si byli rovni v Bohu ...

Obraz Boha dodává každému člověku nezničitelnou důstojnost.

Každý jednotlivec je odpovědný za všechny lidi. A všichni lidé jsou odpovědní za každého jedince.

Skutečná velikost mé civilizace je v tom, že sto horníků cítí povinnost nasadit své životy pro záchranu jednoho jediného zasypaného horníka. Zachraňují člověka.

I my můžeme sklouznout do svých manipulačních praktik. I my máme sklon se prohlásit za ty, kteří už vědí, mají monopol na pravdu. I my můžeme upadnout do pokusů svolávat Boha na oltář, přinášet oběti, usmiřovat boží hněv, vyprošovat boží přízeň druhým, přičítat si zásluhy, dekorovat se metály vlastní výroby – bez vnitřního ladění s Kristem. I my můžeme okázalou vnější parádou a zbytnělou formou bránit vlastnímu setkání s Duchem božím.

Kolikrát bylo setkávání s Bohem odvedeno do slepých uliček, zakázáno, vyřazeno. (Vzpomeňme na kázání Jana Baptisty a Ježíše: Obrat'te se, jdete na opačnou stranu, Bohu se vzdalujete.)

Nejen v bezbožných ideologiích lidé melou fráze, nebo jsou tlačeni do opakování ideologických hesel. Určité otázky jsou cenzurou nebo autocenzurou zakázány. Pro plochost myšlení už lidé ztrácejí schopnost si určité otázky klást. Pro neschopnost naslouchání jen každý mele svou. (Od slova *Bábel* je naše slovo *blábolit*.)

Prosazování sebe sama pak zabraňuje obětavosti a službě druhým. Nezištnost mizí. Rozmařilost, bezohlednost a rozmazlenost není schopna něco pořádného vybudovat.

Vždy bylo dost lidí, kteří neprohlédli tyrany (Hitlera, Stalina, generála Mladiće...). Až příliš bylo těch, kteří svým mlčením umožnili strašné zločiny. Stavění babylonských věží není nevinnou kulturní akcí.

Rozhodně stojí za povšimnutí, že i mnoho lidí od začátku rozpoznalo jejich zvrhlost. (Mezi vyznavači i odpůrci byli lidé vzdělaní i prostí. Důležité je hledat zdroj přinášející životní moudrost. Máme velikou výhodu, že nám bylo biblické vyprávění darováno k vyučování.)

Zlo mutuje a mění své mimikry. Můžeme brzy a včas rozpoznat odkud a jak dnes nebezpečí přichází.⁷⁶⁸

Staví západní civilizace svou babylonskou věž?⁷⁶⁹

Mnoho lidí (i kostelových) bezmocně nařiká nad poměry naší společnosti...

Izraelité přes všechnu velikou výbavu a péči Hospodina sešli z cesty.

Ježíš jim byl dán jako Průvodce (*Paraklétos* znamená *Průvodce* nikoliv *Utěšitel*), aby znovu objevili přímou cestu k Hospodinu.

Ježíš nebyl revolucionářem, ale reformátorem. (Víc času jsme Ježíši neposkytli.) Jeho reformu jsme ale přijali jen částečně, mnohé z jeho vyučování jsme nepochopili, mnohé jeho názory jsme časem dokonce opustili.

Ježíš už apoštolům přislíbil „nového Parakléta“.⁷⁷⁰

Nakolik jsme se naučili vnímat a používat jeho pomoc, je pro nás důležitou otázkou.

768 Jako kdysi mnohé lidi uhranuly fašistické, nacistické a komunistické rituály (nahrazovaly náboženské obřady), tak i dnešní reklamy a nabídka všech možných zážitků, požitků, zboží, adrenalinu, sportovních arén a show fascinuje dav. (To může platit i o náboženských akcích.)

Jakmile přísaháme jen na růst trhu a spotřeby, jednou přijde krize, neschopnost k životu a vnitřní prázdnota. Jakmile zůstane člověk zaměřen sám na sebe, je jako zamknuté řízení auta – nikam se nedostane.

769 Každý trochu přemýšlivý člověk si spočítá, kam vede plýtvání, pohrdání hodnotami, které jsme zdědili (kulturu, slušnost, ornou půdu, jazyk, náboženství ...)

Chybí nám odpovědnost. Jsme rozmazlení, mladým poskytujeme mamáhotely (zvláště kluci jsou rozmazlení, nechají se živit rodiči, nepřispívají na provoz rodiny.)

Ještě nikdy nebyly všechny požitky včetně sexu tak nadosah. Alkohol, cigarety, výherní automaty, hospody nonstop, drogy jsou dostupné jako nikdy.

Děvčata brzy klukům dovolí vše. Matinka přinese klukovi s děvčetem snídani až do postele. Co by jim manželství mohlo nabídnout? Často si dříve pořídí psa než dítě (pes není tak pracný).

Zatím to moc slavně nevedeme. 20. století nás mělo varovat. (Kdosi řekl: „Po Osvětlení je třeba mluvit jinak ve filosofii a teologii“, ale pak se na to zapomnělo.) Vlaky nám ujíždějí jeden za druhým. Je otázkou, zda budeme mít ještě čas se napravit.

Vedle Otcova vyučování máme další dary: Ježíšovo vyučování a nápovědu, doučování Ducha (Duch nás nebude vyučovat novým věcem, je ochoten nám připomínat, co Ježíš řekl. Pokud někdo nezná Ježíšova slova a nenamáhá se jim porozumět, napovídání Ducha nám nepomůže.)

Oba naši Průvodci: Ježíš a Duch o nás ochotně pečují, záleží jen na naší spolupráci s nimi. (O zvláštních darech Ducha – charismatech zatím nebudeme dnes mluvit. Vyučovací lekce nelze přeskakovat.)

Až naplníme Ježíšovu náboženskou reformu, až budeme stát o Ježíšovo další vyučování, Ježíš přijde podruhé, aby zbudoval své království tady na zemi. (Nepřijde, aby učinil konec světa. Boží plány s jeho královstvím na zemi nejsou utopií, Bůh se nepřeočítal.)

My jsme – na rozdíl od prvních křesťanů – mnohé Ježíšovy nabídky opustili, vedeme si to po svém. (To se dá zkontrolovat.) Oni byli pro druhé lidi příkladem a dary Ježíšovy i dary Ducha svatého (nejde jen o uzdravování) obdrželi a používali je k budování Božího království ...

I událost o prvních Letnicích křesťanů o tom svědčí. (Už jsem říkal, jak se židé na Letnice připravují: promýšlejí celou noc Písmo. My v nově k Duchu svatému žebříme, aby Duch přišel. Dávno nám je k dispozici.)

Oproti lidem stavějícím babylonskou věž (kteří se nejsou schopni domluvit – každý vede svou) – poutníci z různých židovských diaspor přitakali Duchu božím, toužili a snažili se mu porozumět, očekávali pomoc boží.

Proč se o Letnicích čte především evangelium o setkání se vzkříšeným v neděli večer?

Letnice dovršují Ježíšovy Velikonoce. Ježíš nám přináší Pokoj. A základem k šalom je porozumění, odpuštění, smíření, přátelství.

Stojí oproti neschopnosti lidí domluvit se.

Přijmout Božího ducha je životadárné. Bez spolupráce s ním jsou všechna naše církevní podnikání a slávy bezduché, marné a zavádějící.

Výzvy nás nezachránějí, ale čin. Výzvy: „Přijímejte svátosti“, nestačí.

Nedávno jsme přemýšleli o svátosti smíření. Říkal jsem, nikdy se lidé tolik nezpovídali jako ve 20. století. (Tátové se zpovídali: „Byl jsem tvrdý na děti“, maminky: „Byla jsem příliš měkká na děti“, děti: „Neposlušely jsme rodiče“ – ale nemluvili spolu o soužití. Bylo to nedostatečné.)

60 let se lidé často zpovídali a pak to skončilo.

Ale jak to, že v té době vedli pokřtění v Evropě dvě světové války. Průvodci Božího Těla chodily po ulicích. Májové pobožnosti se konaly ve velkém. Pak nastalo období, kdy mnoho lidí znovu přijímá Tělo Páně (Krev Páně už méně – to už jednáme po svém). Ale Ježíšovo vyučování stále zůstává mnoho dlužní. Je naše náboženská praxe povrchní? Nedostatečná?

Pak přišla krize manželství...

Ptám se mládeže, co si od nás – dospělých, přejí. „Dodržujte sami to, k čemu jste nás odmala vedli a přiznávejte své chyby.“

Výchova dětí se nedaří, jak děti povyrosteou, odkoukají od nás všechny nečtnosti.

Každý, kdo nakoukl do náročnosti soužití, ví, že nejdůležitější, základní dovedností je umění komunikace. Dovednost domluvy. Bez ní není možná spolupráce. Křesťanské manželství nenastane

770 „Přímlovce, Duch svatý, kterého pošle Otec ve jménu mém, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl.“ (J 14:26) Paraklétos se také překládá: Přímlovce. Ale pozor, Ježíš i Duch se přímlovávají u nás. Nikoliv u Boha, ten nemusí být, na rozdíl od nás, přemlouván.

automaticky svatbou pokřtěných v kostele. Jen tehdy, přijmeme-li Ježíšův životní styl za svůj. Máme snad lepší program soužití a smyslu života? Jak jinak se domluvit na spolupráci v rodině, ve farnosti a církvi než podle Ježíšových názorů?

V jednom kostele na Jižní Moravě pouštějí o Svatodušních svátcích do kostela holuba a čekají, na koho sedne. Ten člověk pak na celý rok přijme spravedlivý způsob života. Je všem na očích ... Co myslíte, přejí si ti lidé: „Holoubku sedni na mě, na mě ...“, nebo: „Jdeš pryč“? Prosíme Ducha svatého: „Přijď a pomoz mi naslouchat druhému, hledat tvůj názor, tvou pravdu, pomoz mi rozpoznávat moje chyby, pomoz mi omlouvat se druhému a odpouštět“?

Až přijmeme Ježíšova Ducha do svého života, teprve pak můžeme dostat další dary Ducha svatého (charismata).

Spravedlivý podle Písma nemusí být bezchybný, spravedlivý je ten, který umí rozlišovat – především u sebe – dobré jednání od špatného a kdo při pochybení chybu přizná, poprosí o odpuštění a snaží se změnit.

2009

Slavnost Soslání Ducha svatého Sk 2:1-11 1 Kor 12:3b-7. 12-13 J 20:19-23 31. května 2009

Dostal jsem základní otázky k Duchu svatému. Zkusím tedy zopakovat něco od začátku. Biblická řeč je srozumitelná. Pomocí obrazů a podobenství se nám snaží pomoci, abychom porozuměli životu s Bohem. Na něčem známém z našeho života se učíme pochopit něco nového. Např. na vztazích v rodině můžeme porozumět, jak máme stát v rodině boží a jaké uspořádání božího království Bůh vymyslel.

V Biblických textech je řeč o dechu a duchu. Ani jedno není vidět. Dech je pro život nutný. „Ještě dýchá, přestat dýchat, nedýchá, dodýchal“. Pozorujeme, zda-li druhý dýchá (používalo se zrcátko nebo pírkó). Dýchání je způsobeno pohybem. Zastaví-li se pohyb, hrozí, že nastane konec. Pokoušíme se oživit, rozdýchat toho, komu se dech zastavil.

Duch je něčím podstatným, duch dává život, oživuje formu. Bůh stvořil člověka z ničeho (z prachu země⁷⁷¹) a vdechl do něj svého ducha. „A rozdýchal jej do rytmu svého srdce“ dodával krásně prof. Jan Heller. Přesně se mu podařilo vystihnout smysl - ducha - toho, co Bůh vytvořil. Člověk byl stvořen k obrazu Božímu. Od něj jsme dostali jeho ducha. S ním máme spolupracovat, máme s ním souznít a ladit. Ladíme si hudební nástroje, udáváme si tón při zpěvu, ladíme si barvy oblečení, srovnáme si krok ... Proto je tolik důležité, abychom Bohu naslouchali a poznávali jej. V každé rodině vládne specifický duch. Někdy mezi námi zhoustne atmosféra, je nedýchateľno, potřebujeme se nadýchat čerstvého vzduchu. Špiritus (slivovice) je to „podstatné“ ze švestek. Nasajeme-li takový spiritus v určitém množství, ovládne nás. Řeholníci si snaží osvojit spiritualitu svého zakladatele. Také ji mohou ztratit, zpronevěřit se jí. Jsem zklamán, potkám-li pěknou ženskou a je hloupá - bezduchá. (Čarodějnice bývají za mlada krásné.)

771 I vytvořil Hospodin Bůh člověka, prach ze země, a vdechl mu v chřípí dech života. Tak se stal člověk živým tvorem.

Zkuste objevovat další příměry.

Učedníci se těšili z příslibu Jana Baptisty: „Mesiáš vás bude ponořovat do Ducha božího.“ Ježíš uchvátil učedníky krásou své osobnosti. Chtěli se mu podobat, mít stejného ducha. Naslouchali jeho slovům, líbilo se jim, jak přemýšlí, byli nadšení jeho jednáním. Přislíbil jim pomoc i zvnitřku: „Dám vám svého a Otcova Ducha“.
Někdy jim vytýkal „Nevíte jakého ducha jste“.⁷⁷²
Radí nám, koho si pustit nebo nepustit do baráku, aby nás nenapadali agresivní sousedé.⁷⁷³

Když apoštolům spadlo srdce do kalhot a ztratili Ježíšova ducha, vrátili se k rabínskému duchu výkladu o Mesiáši. (My srdce spojujeme se zamilovaností a city, v biblické řeči je srdce sídlem poznání, moudrosti a lásky – chtění, usilování, statečnosti a obětavosti.)

Duch svatý nám dodneška zůstal cizí. Nerozumíme mu. Zůstali jsme u žebrání: „Přijď o Duchu přesvatý, ...“ a neráčili jsme si všimnout, že Duch dávno čeká s vyhrnutými rukávy, aby nám byl k ruce. Nic jej tak netěší, jako když nás může vést k větší a větší kráse života.

Proč se tak stalo? Nepřítahuje nás Ježíšova osobnost, jeho duch. Zájem pouze předstíráme. Kdyby nás Ježíš uchvátil svou krásou, viseli bychom mu na rtech. Ptali bychom se na každé jeho slovo, kterému nerozumíme.
Co to s námi je? Co nám chybí?

Ježíš je dobrým učitelem. Občas položí kontrolní otázku. Pokud ji nesplňujeme, máme se ve vyučování vrátit nazpět.

Před dvěma týdny jsme se zamýšleli nad Ježíšovým příslibem: „Zůstanou-li má slova ve vás, můžete prosit, o co chcete – pak budou vaše modlitby vyslyšeny“.⁷⁷⁴

Dnes si můžeme ověřit, nakolik opravdu stojíme o Ducha svatého. Kontrolní otázkou je naše odpouštění nebo neodpouštění.
Je možná překvapivé, že o něm slyšíme v souvislosti s obdarováním apoštolů Duchem svatým.⁷⁷⁵
Ale každý rok se to na Svatodušní svátky čte - aby to niko nepřehlédl!

772 Když se naplňovaly dny, kdy měl být vzat vzhůru, upjal svou mysl k cestě do Jeruzaléma a poslal před sebou posly. Vydali se na cestu a přišli do jedné samařské vesnice, aby pro něho vše připravili. Ale tam je nepřijali, protože jeho tvář byla obrácena k Jeruzalému. Když to uviděli učedníci Jakub a Jan, řekli: „Pane, máme přivolat oheň s nebe, aby je zahubil, jako to učinil Eliáš?“

Obrátil se a pokáral je: „Nevíte, jakého jste ducha. Syn člověka nepřišel lidi zahubit, ale zachránit.“
(srov. Lk 9:51-56)

773 Kdo není se mnou, je proti mně; kdo se mnou neshromažďuje, rozptyluje.
Když nečistý duch vyjde z člověka, bloudí po pustých místech a hledá odpočívání, ale když je nenalezne, řekne:
„Vrátím se do svého domu, odkud jsem vyšel.“

Přijde a nalezne jej vyčištěný a uklizený. Tu jde a přivede sedm jiných duchů, horších než je sám, vejdou a bydlí tam; a konce toho člověka jsou horší než začátky. (Lk 11:23-26)

774 Říkali jsme si, že na vyslyšení nebo nevyslyšení našich modliteb si můžeme ověřit, nakolik zůstáváme nebo nezůstáváme v Ježíšově lásce. Zda Ježíšovými slovy žijeme, zda v nás zakořenily, nakolik jsme si je osvojili, kolik jsme z Ježíšova životního stylu přijali za své. Buď v nás Ježíšova slova jsou, nebo nejsou. Pokud máme trochu úcty k Bohu, nesmíme si lhát do vlastní kapsy.

775 Slova: „Pokoj vám. Jako mne poslal Otec, tak já posílám vás. Přijměte Ducha svatého.“

Odpuštění je základní podmínkou života a snášenlivosti nás chybujících.

Duch boží uspořádává chaos, nastoluje řád, hasí rozbroje, smiřuje nepřátele, vynahrazuje nespravedlnosti, napravuje to, co je pro nás neřešitelné - je dárce a tvůrcem pokoje.

Bůh není bačkora ani dobrák. Je dobrý. Ježíš šel do většiny konfliktů. (To my často zastíráme svou zbabělost „vlastní pokřivenou zbožností“ a vydáváme ji za křesťanství!!)
Ale Ježíš je také Kníže pokoje. Zajímá se o každého, aby mu bylo dobře. Nelze přehlédnout, jak mnoho mu záleží na tom, abychom se uměli domlouvat, porozumět si, pochopit, usmířit se a odpustit. Aby jeho rodina dokázala táhnout za jeden provaz.

Co je tím provazem? Souznění, vědomí, kam nás Bůh vede, že je schopen nás vyhojit a naučit společně pracovat na božím království. Víra, že v božím království není nikomu křivděno, nikdo nepřijde zkrátka, každý je ceněn, každý je jedinečný a každý vyhraje, každý je obdarován – nikoliv na úkor druhého. Samozřejmě k tomu vede ne úplně snadná cesta (neboť jsme si poněkud zašli).

Snaha o rovné vztahy, spravedlnost a důvěru, je základním pilířem života, dobrého soužití.
My máme být navíc tvůrci pokoje.⁷⁷⁶

Šalom je víc než jen odpuštění, ale odpuštění je nutnou složkou Pokoje.

Láká-li nás podobat se Ježíši, jsme-li jím přitahováni, pak nás každé nedorozumění, podezření a pochybení pudí k vyříkání, narovnání a odpuštění.
Tím se obnovuje život. To je oživení, rozdýchání.

Říkal jsem, že slova o odpuštění jsou kontrolní otázkou. Podle naší snahy o smíření s druhými se pozná, zda nás Ježíš a jeho duch přitahuje nebo nepřitahuje.

Nebudeme si zatím říkat nic vznešeného o Duchu svatém a o jeho dalších velikých darech. Udělejme si inventuru, jak jsme na tom s vyřikáváním sporů a s odpouštěním.
Jestli to neudělám, pak nemohu postupovat dál. Buď se vrátím, nebo odejdu jako bohatý mladík.⁷⁷⁷
(Už ve hře „člověče, nezlob se“ jsme si to trénovali.)
Ježíš nás už v řadě dřívějších vyučovacích lekcích evangelia k odpuštění vede.

Jedním z prubířských kamenů je „modlitba Páně“. Víme, že je návodem k rozhovoru s Bohem. Ježíš neříká: „říkejte tato slova“ ale: „Mluvte s Bohem takto: **Otče náš, odpust' nám naše viny, jako i my jsme odpustili(!) těm, kdo se provinili proti nám. ...** (Neboť jestliže odpustíte lidem jejich přestoupení, i vám odpustí váš nebeský Otec; jestliže však neodpustíte lidem, ani váš Otec vám neodpustí vaše přestoupení.)“ (Mt 6:12-15)

Komu odpustíte hříchy, tomu jsou odpuštěny, a komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou. Nejsou na prvním místě „ustanovením svátosti smíření a pověření zpovědníkům“. Ale jsou základní podmínkou k životu, k soužití nás chybujících.

776 Gratuluji (blaze) těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími. (Mt 5:9)

777 Když mladík uslyšel Ježíšovo slovo, smuten odešel ... (Mt 19:22)

Náš překlad Modlitby Páně je 300 let starý a je v něm nepřesnost. „Otče náš, odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme(!)...“ - ten přítomný čas způsobil, že si nalháváme, jak my přece odpouštíme, ještě máme čas...

Nikoliv: „Neříkej, hop, dokud jsi nepřeskočit“. Neříkej ta slova, nejdříve se snaž s druhým domluvit.

Dříve nemůžeš tuto vzácnou a velikou modlitbu („Otče náš“) vyslovit. To nejsou slova k odříkávání, jsou programem, který máme naplňovat a žít.

(Slova jsou důležitá a máme je pečlivě volit a používat! Slova, alespoň ta nejdůležitější, mají patřit mezi naše důležité činy.)

Vícekrát jsme si říkali, že odpuštění je procesem. Vždyť i při vyřikávání sporu Ježíš počítá i s třemi stupni k domluvě a smíření.⁷⁷⁸

Kdo z nás jsme neslyšeli: „Přinášíš-li tedy svůj dar na oltář a tam se rozpomeněš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem; potom teprve přijď a přines svůj dar.“ (Mt 5:23-24)

Už jste někoho viděli, že by se od kostela vrátil? Kdo z nás to děláme?

Proč to neděláme?

Tak proč to Ježíš říká?

Jak to, že my na Ježíšova slova nedbáme a snažíme se je nahradit modlitbou: „Já v tebe věřím, doufám a nadevšechno tě miluji (- doufám, že o mé lásce, Pane Ježíši nepochybuješ).“⁷⁷⁹

Kdo chceme, můžeme si Ježíšova slova promyslet. („Lze přivést koně k vodě, ale nelze jej přinutit, aby pil“, říká čínské přísloví.)

Samozřejmě, že není řešením, raději do kostela nejít.

Naši třetíáci se připravují na slavnost Prvního pozvání ke stolu Páně.

Promysleme si, jak bychom vysvětlili dětem, jaký význam má cesta ke kostelu - přesto, že jsem se ještě nesmířil - i když budu vědět, že tam narazím na kládu, která mě nedovolí vstoupit nebo zůstat na bohoslužbě a my se musíme vrátit. Má to Ježíš psychologicky dobře vymyšleno, nebo ne?

Už jsme jim někdy vyprávěli, jak se nám to stalo?

(Nedivme se, že rodiče raději o Bohu v rodině nemluví a nechávají to na faráři a paní katechetce.)

778 Vůle vašeho nebeského Otce je, aby nezahynul ani jediný z těchto maličkých.

Když tvůj bratr zhřeší, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima; dá-li si říci, získal jsi svého bratra.

Nedá-li si říci, přiber k sobě ještě jednoho nebo dva, aby ústy dvou nebo tří svědků byla potvrzena každá výpověď.

Jestliže ani potom neuposlechne, oznam to církvi; jestliže však neuposlechne ani církev, ať je ti jako pohan nebo celník.

Amen, pravím vám, cokoli odmítnete na zemi, bude odmítnuto v nebi, a cokoli přijmete na zemi, bude přijato v nebi. (Mt 18:14-18)

779 Každý dobrý strom dává dobré ovoce, ale špatný strom dává špatné ovoce.

Dobrá strom nemůže nést špatné ovoce a špatný strom nemůže nést dobré ovoce.

Každý strom, který nedává dobré ovoce, bude vyřat a hozen do ohně. ...

Ne každý, kdo mi říká: „Pane, Pane“, vejde do království nebeského; ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích.

Mnozí mi řeknou v onen den: „Pane, Pane, což jsme ve tvém jménu nepronorokovali a ve tvém jménu nevymítali zlé duchy a ve tvém jménu neučinili mnoho mocných činů?“

A tehdy já prohlásím: „Nikdy jsem vás neznal; jděte ode mne, kdo se dopouštíte nepravosti.“

A tak každý, kdo slyší tato má slova a plní je, bude podoben rozváznému muži, který postavil svůj dům na skále.

(Mt 7:17-24)

Bůh nás nežene ke smíření karabáčem, ví, že to někdy trvá trochu déle (samozřejmě, čím dříve tím lépe) ale jak to, že my někdy říkáme v Modlitbě Páně slova o odpuštění i tehdy, kdy na domluvě s druhým teprve pracujeme, v čase, kdy ještě ke smíření nedošlo?

Jak jednáme s Bohem? Kde je špetka úcty k němu? Jak to, že klidně říkáme slova, která nestojí na činu nebo alespoň na odhodlání?

Stojíme o odpuštění nebo ne? Co děláme pro domluvu s bližním a s Bohem?

Nedivme se, že jsme ztratili vážnost u svých spoluobčanů. (Vidí na nás, jak žijeme.)

Návštěva papeže náš kredit nespraví, množství našich modliteb to nenahradí.

I nevěřící umí o dobré vztahy usilovat. Jestli ne my křesťané, ztratili jsme svou slanost.

Už děti učíme prohrávat: Neurážej se, všechno se dá napravit, neházej flintu do žita, zhluboka dýchej a narovnej se.

Nadýchněme se Ježíšova Ducha. Něco jiného je vyslechnout evangelium a říci: „Slyšeli jsme slovo Boží“ a něco jiného zpracovat to, co nám Ježíš říká a přijmout to do svého přístupu k lidem a k Bobu a do svého způsobu jednání.

„Jestliže odpustíte lidem jejich přestoupení, i vám odpustí váš nebeský Otec; jestliže však neodpustíte lidem, ani váš Otec vám neodpustí vaše přestoupení.“

Odpuštění můžeme získat - téměř zdarma, když se vydáme na cestu.

2006

Slavnost Soslání Ducha Sv. Sk 2:1-11 1 Kor 12:3b-7. 12-13 J 20:19-23 4. června 2006

„Přijměte Ducha svatého.“ Jak se to dělá? Zkusíme o tom přemýšlet.

Jan Předchůdce Páně kázal: „Mesiáš vás ponoří (ne „pokřtí“) do Ducha svatého“. Co to znamená?

Zeptáme-li se někoho věřícího, kdo je to Duch Svatý, vysype definici: „Třetí Božská osoba“.

Vzdělání v teologii řeknou: „Syn je zrozen z Otce, kdežto Duch Svatý je vydechován z Otce a Syna. Jaký rozdíl je mezi tím zrozen a vydechován, to už nikdo nevysvětlí. Používají se všelijaké květnaté výrazy, ale to hlavní uniká.

Mělo by nás spíše zajímat, co v nás dělá Duch svatý, co chce způsobit?

K čemu Ducha božího potřebujeme? Jakou má funkci, jakou má „náplň práce“?

Duch Svatý nám chce pomoci při myšlení, v osobnostním růstu ve vztazích. Potřebujeme se nechat ovlivnit Duchem. Na to se zapomíná.

Zapomínáme, že každý hřích je znamením toho, že nemáme celou řadu věcí domyšlených. Naše myšlenkové procesy, které v nás probíhají, probíhají podle špatných programů (algoritmů).

Ježíš nám radí: „Obrát' se, změňte smýšlení“.

Proviním-li se, udělám-li hřích (i třeba drobný, např. problémy v rodině, s dětmi), nepomohu si tím, že se budu snažit měnit jednání, že se třeba nebudu rozčilovat, nereagovat špatně. Potřebuji měnit základní myšlení.

Budu-li pouze měnit jednání a budu-li slibovat, že se polepším (nebudu se už s partnerem hádat), pak je to předem ztracená věc.

Je to podobné tomu, jako kdybych bojoval proti alkoholismu tím, že budu opilci na ulici říkat: „Ty, se nesmíš potácet, nesmíš zvracet, musíš jít rovně“.

Takto jednáme sami se sebou, dáme-li si předsevzetí: „Už nikdy nebudu hřešit, já se polepším“.

Potřebujeme postihnout příčinu špatného chování.

Ta příčina vězí někdy velmi hluboko a často jinde, než bychom ji hledali. Často je ve vadných (pokřivených) dobrých postojích a tam ji nehledáme. Chceme se polepšit a zapomínáme na to, že to, co je v nás dobré, je vlastně slabé, nefunguje v nás, a proto hřešíme.

Např. jsme o sobě přesvědčení: věřím v Boha, modlím se k němu, mám jej rád, mluvím o naději. Tak proč hřešíme? Řekneme: „Jsme slabí; potřebujeme si pěstovat vůli.“

Není to tak.

Duch Svatý pracuje jinak. Elegantněji. Je ochoten zasahovat do naší psychiky, do našeho poznávání, je ochoten nám srovnávat naše myšlenkové procesy – ale jenom tehdy, pokud Ducha sv. pustíme ke slovu.

Duch Svatý nemá zbytečně jako symbol oheň a holubici. Na holuba stačí, abychom udělali prudší pohyb a on ulítne. Holub je plachý pták. Přirovnání s holubem nám chce něco říci. Duch Sv. není „dravec“. Už Eliáš mluvil s Bohem v tichém vánku. Spolupracovat s Duchem božím vyžaduje pozorné, tiché naslouchání. Jinak hned silně prosazujeme své nápady, umlčíme Ducha božího. Bůh není plachý, ale nevnučuje se. Respektuje naši svobodu.

Oheň? Použijí třeba příklad s autogenem. Viděli jste, jak opraváři ohněm přeříznou kolejnici? Ale stačí otočit knoflíkem a plamen zhasne.

Duch Sv. je silný, schopný konat veliké věci. Je ochotný k nám promlouvat, ale my ho musíme pustit ke slovu. Nesmíme po něm chtít, aby opilého učil chodit rovně. Nebo aby (obrazně řečeno) opilci rozmluvil pití.

Chci-li přestat být alkoholikem, potřebuji odstranit příčinu. Možná nějaké zranění z dětství, pocit méněcennosti, někdy i to, že to chlapa doma nebaví. Nebo nedostatek zájmu o změnu jednání.

Někdo je doma rozhádaný (neřekl jsem, že je to jen vina manželky) a neumí to vyřešit jinak, než odchodem do hospody. (Kdyby byl inteligentnější, šel by třeba na ryby nebo hrál šachy.)

A v hospodě se nepije mléko. Příklad alkoholika jsem použil pro názornost a nikoho z vás se zřejmě nedotkne. Ale týká se to každého, jakéhokoliv hříchu.

Není třeba přemlouvat Ducha sv., aby nás tahal na opačnou stranu, když budeme mít chuť jít do hospody. Ale je třeba Ducha sv. pustit k práci. Jak to dělá? Známe Ježíšova slova: „Duch vás uvede do veškeré pravdy, připomene vám má slova“.

Duch sv. je ochoten nám připomenout Ježíšova slova. Která? Např. Ježíš nás upozorňuje, že víra podle něj vypadá jinak než podle nás. Ježíšova představa o modlitbě je jiná, než co my za modlitbu vydáváme.

Uvedu příklad: my sice říkáme „přijď tvé království“, ale často prakticky budujeme jiné království. Říkáme „přijď tvé království“ a přitom např. trpíme hrací automaty. (Já jsem hrozně naštván na hrací automaty.) Loni v ČR proteklo „výherními“ automaty“ 52 miliard Kč a stejná částka zmizela v loterii a v dalších sázkách.

Nechybí někde ty peníze? Přál bych vám slyšet nešťastné rodiče nebo manželky.

Odříkáváme: „Přijď tvé království“, ale někdo při tom buduje království hříchu. Co můžeme dělat? Přejmenšším alespoň nechodit do hospody, kde automaty jsou.

Ježíš nám nabízí opravu našeho modlení.

Jestli se necháme uvádět Duchem k porozumění Ježíšovým slovům, jestli si necháme opravit svou víru, modlitbu, vztah s Bohem, pak nás ctnosti: víra, naděje a láska ochrání před hříchem. Jestli budeme spolupracovat s Duchem, pomůže nám. Ale z hospody a od automatů nás tahat nebude. Božím plánem je, aby se člověk naučil pořádně Bohu důvěřovat, rozumět si s ním (pořádně se modlit), vědět, proč chodím do kostela, naučit se spolupracovat s božím Duchem.

Opět připomenu, hřích je signálem, že něco v naší víře není v pořádku.

Komu se to nezdá, ať si přečte list k Římanům 1:18-30 „Nestáli o správné poznání Boha a proto Bůh je vydal, ...“. Jsou v tom zahrnuté hříchy všech kalibrů.

Chodíme-li do kostela (a rádi se modlíme), ještě to nemusí znát, že stojíme o správné poznání Boha. Někdo řekne: „Ale já se modlím, já rozjímám, já čtu“. Jenže bohužel podle svého vkusu a ne podle Ježíšova vkusu. Nekontruluje svoje názory na Boha a jejich oprávněnost. Nevezme do ruky evangelium a nekontroluje si stránku za stránkou, jestli mu to sedí a jestli tomu rozumí. Toto je velký problém. Duch sv. je ochoten nám pomoci, ale neřekne nám nic jiného, než to, co říkal Ježíš.

Jestli Ježíšovi dokázal i sv. Petr do očí tvrdit: „To se ti nestane“, tím spíš my můžeme říct tichému a jemnému hlasu Ducha sv.: „Kdepak, to takhle není“.

Můžeme se podobat člověku, který sedí v krásném lese, vítr povívá, listy švelejí a on si pěkně čte knížku (zbožnou), on šumění vánku vůbec nevnímá. Dokonce si ani nevšimne, když kolem jede vlak. Podobně jednáme i my, jestli třeba čteme zbožnou knížku, ale zapomínáme naslouchat tomu, co říká Duch sv.

Někdo může říct: „Já chci, aby mi Duch sv. pomohl“. K tomu je ale třeba nejdříve se naučit číst evangelium a rozumět mu. To je prvořadá podmínka. Pozor, evangelium není obyčejné čtení. Číst evangelium je třeba se naučit. Hodně věcí je tam skrytých – zašifrovaných.

Nestačí si jen říkat na Květnou neděli: „Radujme se“, na Zelený čtvrtek: „Oslavme ustanovení Nejsvětější svátosti oltářní“, na Velký pátek: „Buďme smutní“, o Velikonocích: „Radujme se. Ježíš vstal z mrtvých“.

– To nestačí, pokud důvod proč byl Ježíš ukřižován trvá dál.

Bylo by zjednodušením, myslet si, že máme Velký pátek za sebou a že už můžeme mít „dobrou náladu“. Vždyť velká spousta lidí ve světě prožívá svůj „velký pátek“.

Ježíš již netrpí, ale lidstvo se potápí (nemoci, války, hlad, atd.).

Kdyby naše křesťanství bylo silnější, svět a dějiny by vypadaly jinak. Spousta lidí umírá, spousta lidí je trápena nebo se svému trápení blíží.

Ještě není odstraněno to, kvůli čemu musel jít Ježíš na kříž! (Srov. Jan 20 kap.)

Mluvili jsme o tom o Velikonocích – Ježíšovi ani jeho nejbližší nevěřili. Ježíš apoštolům často vytýkal duševní nepružnost. Trčeli ve **své** představě o Bohu.

Jak to, že na Ježíše nedali, když viděli, jak uzdravuje nemocné a křísí mrtvé?

Byli pod vlivem svých představ o Mesiáši. Neopravili si je.

Při ukřižování neřekli: „Aha, už přišlo to, o čem Ježíš mluvil“. Místo toho si mysleli: „Ježíš to pokazil. Byl jen prorok a ti nejsou neomylní. A proroci bývají zabíjeni.“

Apoštolové nevěřili ve Vzkříšení. Přestali Ježíši důvěřovat. Přitom jejich ztráta víry byla úplně zbytečná. Apoštolové ani ve snu nenapadlo: „Musím se zamyslet nad tím, co Ježíš říká o smrti Mesiáše. Ví přece víc než my. Apoštolové udělali školáckou chybu.“

Každý, kdo je upozorněn, že šlape do louže, se podívá a poděkuje za upozornění. Nikdo se neptal, vysvětlí nám to, Ježíši, nerozumíme tomu, co říkáš. A přitom Ježíše pokládali za Mesiáše.

Ježíšovi současníci se podobají člověku, který stojí po kolena v hnoji a tvrdí, že s ním je všechno v pořádku.

Ježíš umírá na kříži ne proto, že Bůh potřebuje určité množství utrpení k záchraně lidstva, ale proto, aby upozornil lidstvo na to, že sešlo do louže a může se v ní utopit.

A my dnešní „věřící“ si neověřujeme, zda-li má Ježíš pravdu. (Něco odkýváme, jsme jako děti, které jen opakují náповědu kamarádů, ale nerozumíme vyučovací látce.)

Apoštolové nám prokazují velikou službu, když nám radí, abychom se zvýšenou pozorností naslouchali Duchu sv. a nepřehlédli jeho způsob práce s člověkem.

Ježíš udělal všechno, co bylo třeba. Jestliže je naše křesťanství pod míru, není to tím, že by nám Bůh nechtěl pomoci, ale že v nás přetrvává otupělost, zanedbanost. Jsme jako lidé stojící po pás v kaluži, kteří si ale myslí, že je všechno v pořádku.

Naše křesťanství má moc a moc co dohánět. Zavítáme nad tím oči. Chceme, aby nám Bůh pomohl, ale nezamyslíme se nad tím, zda-li nemáme vykročit blíže k Ježíšovi.

Místo toho, abych se ptal, kde dělám chybu ve víře, naříkám, jak to, že jsem nemocen.

Nebo říkáme: „Koho Bůh miluje, toho křížkem navštěvuje“.

V našich modlitbách se neptáme: „Bože, jsi spokojen s mou vírou, nejsou v ní nějaké slabiny? Pomož mi je, prosím, najít.“

Učedníci se při ukřižování vrátili k názorům rabínů, že Ježíš není Mesiáš.

Nikdo za nikoho nemůže pochopit křesťanství.

Bůh respektuje svobodu člověka: – „Vyber si, co chceš“.

Ten, kdo si vybere rabína, nesnese Ježíšovy názory.

Při umírání se setkáme s Ježíšem. Většinou se bojíme, jak obstojíme se svými hříchy...

Bylo by škoda, kdybychom s Ježíšem jednali, jako někdy jednáme se svými blízkými, když si myslíme, že pravdu mám já. Apoštolům se tak stalo.

„Duch nás chce uvádět do veškeré pravdy.“

Budeme-li dobře přemýšlet, s Ježíšem se nemíneme. Setkáme se jako přátelé, kteří si rozumí.

Duch sv. nám nabízí veliké možnosti.

Slavnost Nejsvětější Trojice

2018

Slavnost Nejsvětější Trojice Dt 4:32-40 Ř 8:14-17 Mt 28:16-20 27. května 2018

Už několikátá generace u nás nemá soustavnější náboženské vzdělávání – a je to na nás znát.⁷⁸⁰

Nejprve k jednotlivým čtením.

Vládcové, natož božstva, s nevzdělanými poddanými nemluvili.

Nás Stvořitel vybavil do života tak, že mu můžeme v mnohém porozumět a být jeho „partnery“. Přinejmenším od Abraháma se setkáváme s Hospodinem, který je už ve starší části Bible také nazýván Otcem.

Otázka: „Kdo a kým je Ježíš pro tebe v životě?“ je důležitá, ovlivňuje náš život.

Ježíš sám, jeho život a jeho přátelé vypovídají, že je jinak Synem božím, než jsme my.

V evangeliu čteme: „... někteří učedníci pochybovali“ (Ježíš se po vzkříšení ukazoval pokaždé v jiné podobě) – kdo při vyučování není pozorný, nemusí rozumět další vyučovací lekci (Písmo je Učením).

„Křtíte je ve jménu,“ – je nezdařilou formulací.

Pokřtěný je a byl kdekdo. Pokřtění vojáci na obou stranách válečného pole se poslušně navzájem vraždili.

„Ponořte je do jména, do lásky boží ...“ – má jiný význam.

Jinak se odpovídá na otázku: „Jsi pokřtěn?“ a jinak na otázku: „Žiješ v boží Náručí?“ („Jak se ti to líbí a jak tě to ovlivňuje v životě?“)

Kolika lidem se ti podařilo ukázat krásu boží Náruče?

K druhému čtení.

Jinak se žije dětem milujících rodičů a jinak vyrůstají děti, které neznají své rodiče.

Dědí ten, kdo je „k práci“, kdo se vydařil. Nedospělý nemůže hospodařit. Neodpovědný vladař používá majetek třeba k válčení. Nehospodařit dobře s manželstvím je zlé.

Obsah věty: „Musíme trpět jako Kristus,“ potřebujeme pečlivě zkoumat, jinak se vydáme trpkou a nebezpečnou cestou.⁷⁸¹

Mnohé naše utrpení není nevyhnutelné, říká Písmo (např. Zj 1.-3. kap.), ale nás to mnoho nezajímá, jsme v něčem masochisté. Utrpení jsme raději prohlásili za záslužné a užitečné.⁷⁸²

780 Oproti našemu velkému všeobecnému a odbornému vzdělání (o jakém se našim předkům ani nezdálo) jsme v náboženském poznání velice pod míru. Do osobní knihovny doporučuji např. „Zvěstování víry“ (Holandský katechismus), Josef Zvěřina: „Teologie Agapé“... Je dobré si tyto knihy občas znovu pročítat.

781 Kdo rozhoduje o utrpení? Vzpomínáte: „Syn člověka musí být vyvýšen,“ (J 3:14) – to nepřikazuje Bůh, ani si to nepřje, dokonce je proti. Ortel: „Ukřížuj ho!“ vynesl velebně svobodně a při zdravém vědomí a dav to řval svobodně. Bůh nevolá po krvi.

Ve světě bez Boha se nevyhneme utrpení (Evropa byla sice pokřtěná, ale nežila v Bohu. Její vládcové byli korunováni od arcibiskupa, a byli titulováni „Jejich Apoštolské Veličenstvo“, ale byli nezřídká vrahy a válečnými zločinci.

782 Pro někoho je pohodlnější se litovat – protože dostal ve škole pětku, než aby se učil. Pro některé nezaměstnané je snadnější nadávat, než každý den vstávat do práce.

Snažíme se promýšlet jednotlivé texty Písma, ale výpověď o Bohu Trojjediném v Písmu nenajdeme. K porozumění obrazu Trojice můžeme dojít až po určitém souhrnném poznání. V Písmu se nejprve mluví o Hospodinu, pak navíc o Ježíši jako Synu božím a nakonec o Duchu božím. Důležitá je návaznost boží výpovědi o sobě a naše porozumění klíčovým slovům.

Když mi někdo položí otázku, jak je to s Trojicí, ptám se: „Zajímá tě to? Jsi ochoten k tomu projít 30 vyučovacími lekcemi?“ (Tak je to v každém poznávání, nejen ve fyzice nebo medicíně). Teologové, díky antické filosofii, došli k modelu Boha v Trojici. Model je důležitý – jeho vypovídací hodnota má velký význam. Např. model atomu je nám užitečný, i když skutečnost uspořádání hmoty je jiná. Biblická výpověď o Bohu: „Otec, Matka, Ženich, Manžel, Král, ...“ je také „jen obrazem“ a přesto je nám životně důležitý. K „Trojici“ zopakují to nejdůležitější pro náš život.

Bůh je naprosto jinou bytostí než člověk. Ale mnoho nám o sobě vypráví a my mu můžeme čím dál více rozumět.

Batole nemá ponětí o vnitřním životě rodičů. Přesto je schopné jim důvěřovat, poznávat je a mít je rádo.

Časem bude v poznávání růst a postupně vstupovat do světa dospělých.

Co se děje v hlavách dětí, partnerů, natož cizích lidí, nikdy nevíme úplně. Nebudeme nikdy (alespoň tady na zemi) úplně rozumět ani tomu, co se odehrává v nás. Přesto jsme schopni v lásce a porozumění s druhými žít.

Bůh nás „oslovil“ první, podobně rodič dítě. Na začátku dostáváme velký vklad péče a lásky, velký „kapitál“ k našemu hospodaření – k dávání.⁷⁸³

Oslovený je většinou schopný odpovědět. Milovaný může odpovědět láskou k milujícímu (láska dopřává druhému svobodu).

Z příkladu rodičů, z jednání Boha a Ježíše se nejprve učíme být dětmi svých rodičů a dětmi božími (stále se to učíme, i ve vztahu k rodičům – jednou o ně chceme umět pečovat třeba v jejich starobě a nemohoucnosti).

Postupně se (od rodičů, učitelů, dalších lidí a od Boha) učíme dospělosti – odpovědnosti nejen za sebe, ale v určité míře odpovědnosti za druhého, za druhé (za svět a boží království).⁷⁸⁴

Láska volá po lásce.

Ve vztahu lásky toužíme co nejvíce porozumět druhému. (Stavět rozumové poznávání proti intuici a osvícení je nesmysl.)

K lásce patří ochota slyšení, odpověď, přijetí, spojení, následování.

Ovocem je důvěra, spolehnutí se a radost ze spolupráce, ze společného života, společné cesty.

Řeč s druhým a o druhém je projevem mého zájmu (lásky) o milovaného.

My, křesťané, slovem „víra“ míníme to, kým a čím žijeme.

783 Některé děti jsou ale úplnými žebráky.

Zlo a hřích mají sociální rozměr: táhnou se do několika generací (špatná výchova, šikana, utiskování otroků, poddaných, vykořisťovaných ...)

784 Bez odvahy, pracovitosti a vytrvalosti – k dospělosti nikdo nedojde.

Neznalost, předsudky, pověra, pomluva, strach, zbabělost, lhostejnost, lenost a hloupost ničí vztahy. Proto se učíme přemýšlet, vzdělávat se, osvojovat si ctnosti a získávat dovednosti lásky.

„Víra“ (důvěřující přístup k důvěryhodnému) není bezmyšlenkovitá, ale je projevem spravedlnosti, přítakáním Bohu (jeho přátelství) a samotným životem. Je osobním projevem.

I Bůh touží být poznáván (nejen Bůh).

Láska touží po spočinutí u druhého, po porozumění a „splynutí.“

Vztah Boha k nám a náš vztah k němu prosvěcuje celý náš život. Přináší nám ty nejdůležitější hodnoty.

Smyslem našeho života je přátelství s Bohem a s lidmi.

Ceníme si poznávání Boha – který je Trojjediný. Je pro nás praktickým bohatstvím pro naše vztahy.

Duchu božímú jsem se nestihl věnovat, ale rozumíme slovům: „Jakého ducha jste? Přebývá ve vás a působí ve vás Duch Ježíšův?“ Nebo: „To je bezduché.“

V poznávání Boha se mu jen blížíme, ale kdo o poznávání stojí, bude mu jednou rozumět mnohem a mnohem víc než dosud. Už teď můžeme zakoušet velkou krásu z porozumění lidem i Bohu.

Kdo je „pracovitý“, má se na co těšit, na zítřek i na velkou budoucnost bez konce.

2015

Slavnost Nejsvětější Trojice Ex 34:4b-6. 8-9 2 Kor 13:11-13 J 3:16-18 31. května 2015

Mluvíme-li o Trojici, může nám zatím stačit poznání, že Bůh není samotář zahleděný do sebe, ale že žije ve společenství, v porozumění s druhými, ve vzájemném sdílení a dávání přednosti jeden druhému.

To je pro nás podstatné, když se máme s druhými stávat jeho obrazem.

O Trojici asi nejvíce mluvíme v modlitbě. My katolíci se přezhňáváme slovy: Ve jménu Otce, Syna a Ducha ...

Jméno je programem.

Jméno boží je programem pro nás.

Přezhňávání je modlitbou samou, ale je také jakýmsi předznamenáním celého našeho setkání s Bohem.

Vyladíme se na Boží myšlení a jednání.

Jaké je jméno Boží?

V Ex 33. kap. se dozvídáme veliké překvapení.

Hospodin řekl Mojžíšovi: „Vyjdi odtud, ty i lid, který jsi vyvedl ze země egyptské, do země, kterou jsem přísězně slíbil Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi. Já však nepůjdu uprostřed vás, abych vás cestou nevyhubil, neboť jste lid tvrdošijný.“

Když lid uslyšel tuto zlou zprávu, začal truchlit a nikdo na sebe nevzal žádnou ozdobu.

Mojžíš se vypravil k Hospodinu. A Hospodin mluvil s Mojžíšem tváří v tvář, jako když někdo mluví se svým přítelem.

Mojžíš řekl: „Jestliže jsem u tebe našel milost, dej mi poznat svou cestu, abych tě poznal a našel u tebe milost ...“

V našem prvním čtení pak slyšíme pokračování:

„Když Mojžíš vzýval Hospodinovo jméno, uslyšel:

„Hospodin, Hospodin! Bůh plný slitování a milostivý, shovívavý, nejvyšší milosrdný a věrný
...“⁷⁸⁵

Kdo si nepřečte a nepromyslí, jak hovadsky se Izraelci chovali k Hospodinu cestou z egyptského otroctví, tomu slova „Hospodin, Bůh plný slitování a milostivý, shovívavý, nejvyšší milosrdný a věrný ...“ mnoho neřeknou. „Vždyť Bůh je láska“, řeknou jako náboženskou frázi. Tak se chová nedospělý puberták, který neví, že láska stojí na tvrdé práci a obětavosti.

Ten, kdo ví o těžké nouzi světa a lidí a trápí se tím, ten ta slova o milosrdném Bohu ocení.⁷⁸⁶

I s námi Bůh jedná jako s přítelem.

Také se – jako Mojžíš – chceme v modlitbě setkávat s Hospodinem, abychom poznávali jeho krásné, velkolepé plány s námi (Boží vůli).

S vděčností přijímáme boží přátelství jako společenství založené na úctě a lásce.

Tím více, že víme, že Bůh k nám chová větší úctu než my k němu.

Tím víc, že Bůh nás má mnohem více rád než my jeho.

Modlitba pro nás není plněním povinnosti, není zdrojem alibi nebo příjemným sebeuspokojováním náboženských citů.

Vážíme si toho, že nás Bůh přijal mezi své spolupracovníky, jsme nadšeni, že nás Ježíš nazývá přáteli. Snažíme se co nejlépe „v jeho firmě“ pracovat – ne jako zaměstnanci, ale jako rodinní příslušníci.⁷⁸⁷

Jsme nadšeni Božím dílem ve světě i ve věčnosti.

Od setkání s Bohem smíme mnoho očekávat. Chceme poznat své místo před Bohem, v jeho přejícnosti a záměrech s námi.

Víme, že jsme se odcizili Bohu a jak se někdy odtahujeme od druhých lidí.

Bůh nám nejen říká, že jsme z jeho – královského rodu, ale nabízí nám pomoc jak si chování královských synů a dcer osvojit. Tak velké postavení nám nikdo jiný nenabídl.

S radostí objevujeme svou hodnotu a krásu a zříkáme se svých klamných představ, omylů, chyb a zlovyků.

Dobří studenti se snaží naučit co nejvíce od svých učitelů, trenérů a profesorů. Dobří učitelé se s nimi rádi dělí o své vědomosti, dovednosti a životní moudrost. Někdy profesori dobrým učedníkům nabídnou tykání a přátelství.

V tom všem Bůh vůči nám nezůstává pozadu!

785 „... který osvědčuje milosrdenství tisícům pokolení, který odpouští vinu, přestoupení a hříchy; avšak viníka nenechává bez trestu a dohlíží na vinu otců na synech i na vnucích do třetího a čtvrtého pokolení.“
(„Dohlíží na vinu otců“ – aby byla co nejdříve uzdravena. (Srov. Ez 18. kap.; 33:1-20)

786 Viděl jsem rozhovor s dcerou Arnošta Lustiga. Má za manžela Inda. Říkala, že nejen poprvé, když jela do Indie, tři noci nespala. Rozumím jí. Proto tam ani nemohu jet. Vidět lidi, kteří jsou celý život hladoví, nemocní a někteří kvůli tomu umírají, je těžké. Nezavírám před tím oči, nezavírám oči před utrpením a nechápu, že někdo cestuje do Indie a ty ubožáky „nevidí“.

Kdo si porovná kastovní systém hinduismu s postavením Izraelity už před tisíci léty, mohl by uznat velikost židovsko-křesťanské kultury a praktického soucitu. Kéž by se návštěvníci Indie zapojili do pomoci potřebným a přijali skromný způsob života.

787 Už vás nenazývám služebníky (otroky ani zaměstnanci), protože otrok neví, co činí jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám dal poznat všechno, co jsem slyšel od svého Otce. (J 15:15)

Při modlitbě vstupujeme do Boží náruče, ocitáme se v záři boží moudrosti.
Nasloucháme Božímu slovu, které nás osvobozuje, osvěcuje, uzdravuje a povznáší.
Víme, že nám Bůh naslouchá dřív, než se na něho obrátíme.

Ž 34 začíná: „Dobrořečit budu Hospodinu v každém čase, z úst mi bude znít vždy jeho chvála.
O Hospodinu mluv s chloubou, moje duše, ať to slyší pokorní a radují se.
Velebte Hospodina se mnou, vyvyšujme spolu jeho jméno.
Dotázal jsem se Hospodina a odpověděl mi, vysvobodil mě od všeho, čeho jsem se lekal.
Kdo na něho budou hledět, rozzáří se, rdít se nemusejí.
Ponížený volal a Hospodin slyšel, ve všem soužení byl jeho spása.“

V modlitbě chceme objevit, jak to s námi je.
Ale dobře víme, jak to někdy s námi v modlitbě dopadá. Setkání s Bohem není vždy podle našich představ.
Někdy se nám ale zdá, že nás Bůh neslyší, nic neslyšíme, nic se nemění.
Jako na začátku žalmu: „Bože můj, Bože můj, k čemu jsi mě opustil?
Daleko spása má, ač o pomoc volám.
Bože můj, volám ve dne, a neodpovídáš,
nemohu se ztišit ani v noci.“ (Ž 22:2-3) (Ježíš se tento žalm také modlil.)

Žalm nekončí bezútešně (i Ježíš byl rehabilitován), ale nám se nechce čekat na boží pomoc až po naší smrti.

Viděli jsme mnohá trápení a o mnoha hrůzách slyšíme ...
(Také ale stále bráníme vidět, že je svět porušený a krutý a život je často tvrdý.
Jenže, kdo se chce Bohem nechat vést? Kdo s ním chce budovat společnost?)

Po namáhavém vystupování k Bohu, po sporech s Bohem a vzpourám proti němu, jsme nakonec došli k poznání, že Bůh nás vždy slyší, ale někdy se neřídí našimi přáními. To není rezignace.
Nechceme Boha nutit, aby se přizpůsobil nám.
Víme, že pro naše děti není jednoduché, když někdy nesplníme jejich přání.
Nepopíráme, že je pro nás někdy velice těžké přijmout, když nám Bůh nepomáhá tak jak si přejeme.
Hledáme, kde je chyba, o co se máme snažit, co máme vydržet, co přijmout a co nepřijmout ...

Židé se každodenně ve světle Božího slova porovnávají v modlitbě „tefila“ (což znamená sebezpoznání).

Pro zájemce tefilu nabízím v příloze.

Zbožný žid si každý den v modlitbě tefila porovnává své myšlení s myšlením Boha a svěřuje se do vůle Boží.

Ježíš nám toto hledání vložil do slov: „Bud' vůle tvá“ (v Otčenáši).

Koho zajímá umění modlitby, jak se setkávat s Bohem, kdo hledá, jak porozumět Ježíšovým slovům, tomu třeba modlitba tefila (uvedená v Příloze) pomůže.

Není úplně snadné se před Boha stavět. Bůh je velká ve všem nás přesahující bytost. Někdy jsme jako kočka, kterou si vezmeme do náruče, ale ona uteče, neboť nemá chuť se zrovna s námi mazlit.
Nechat se ochočit, abychom Bohu mohli důvěřovat, chce čas. Myslím čas, který my aktivně vynaložíme k porozumění Bohu. Naše děti také léta vydrželi naši převahu, než objevili, jak mnoho nám na nich záleží a že jim máme ledacos ze své zkušenosti předat.

Proti židům jsme bohatší o Ježíšovo závratné přátelství. Snadno se můžeme nechat Bohem ochočit, aby nám s ním bylo dobře, abychom mu byli schopni čím dál víc důvěřovat, ať se děje, co se děje. (To rozhodně není pasivita.)

Několikrát jsem viděl smrtelně nemocné dítě, jak úplně důvěřovalo svým rodičům. Obdivuhodně dospělo a dokázalo přijmout i smrt. Navzdory smrti důvěřovalo životu, nabídce božího života.

Před dvěma týdny jsme si říkali, jak lehkomyšlně nakládáme s Boží moudrostí, s Božím slovem. Zbožný žid si nejen pamatuje slova Písma: „Samuel vyrůstal a Hospodin byl s ním. Nedopustil, aby některé z jeho slov padlo na zem“ (1 S 3:19), promýšlí, co ta slova znamenají. Bůh přece vždy pečuje o svá slova, aby mohla přinést úrodu. Jenže ve vztahu také záleží na druhé straně. Samuel poznával, že „Bůh je s ním“(!) velice se snažil, aby nic z Božího slova nebylo zmařeno. Tak se společné dílo zdařilo.

Boží dílo s lidmi je veliké a silné. Otec, Syn a Duch pracují pro nás.

Příloha:

Tefila – znamená sebezpoznání (ve světle Božího slova). Někdy nazývaná také „šemone ezre“ – „osmnáct“ nebo „amida“ – „vstojte“ (pronásí se ve stoje jako symbolu svobodných dětí božích, s připraveností přijmout vůli boží). (pozn. střídání druhé a třetí osoby je typickým rysem)

- Chvályhodný jsi, Hospodine, Bože náš a Bože našich otců, Bože Abrahamův, Bože Izákův a Bože Jákobův, Bože veliký, mocný a obávaný. Bože nejvyšší – jenž zahrnuje dobrotivou milostí a je pánem všech věcí; jenž si pamatuje zbožné skutky otců a v lásce přivádí vysvoboditele synům jejich synů pro své jméno. Králi, jenž je Pomocníkem, Spasitelem a Záštitou.
Chvályhodný jsi, Hospodine, Záštitu Abrahamova.
- Ty jsi mocný navěky, Hospodine, jenž oživuje mrtvé a je hojný v udílení své spásy (v létě se říká: „jenž dává padat rose“, v zimě pak: „jenž dává vanout větru a padat dešti“). On živí živé milostí, oživuje mrtvé v nesmírném milosrdenství, podpírá padající, uzdravuje nemocné, rozvazuje spoutané a zachovává svou věrnost těm, kdo spí v prachu. Kdo je jako ty, Pane mocných skutků, kdo je ti podoben, Králi, jenž usmrcuje a oživuje a dává vyrůst spásy? Věrný jsi v tom, že oživuješ mrtvé.
Chvályhodný jsi, Hospodine, jenž oživuješ mrtvé.
- Z pokolení na pokolení budeme hlásat kralování Boha, protože pouze on je nejvyšší a svatý. Tvá chvála, Bože náš, se nikdy a navěky nebude v našich ústech umenšovat, protože ty jsi Bůh, Král veliký a svatý.
Chvályhodný jsi, Hospodine, Bože svatý.
- Ty udílíš člověku milost vědění a učíš lidstvo rozumu. Uděl nám od sebe milost vědění, rozumu a úsudku.
Chvályhodný jsi, Hospodine, jenž udílí milost vědění.
- Přiveď nás, Otče náš, zpět ke své Moudrosti a řádu života a přiblíž nás, Králi náš ke své službě a navrať nás úplným přilnutím ke své přítomnosti.
Chvályhodný jsi, Hospodine, jenž má potěšení v obrácení hříšníka.

- Odpusť nám, Otče náš, neboť jsme zhřešili, promiň nám, Králi náš, neboť jsme poklesli; neboť ty promíjíš a odpouštíš.
Chvályhodný jsi, Hospodine, jenž je milostivý a hojně odpouští.
 - Pohleď na naše trápení a obhajuj naši při, vysvoboď nás záhy pro své jméno, neboť ty jsi mocný vysvoboditel. Chvályhodný jsi, Hospodine, jenž vysvobozuje Izrael.
 - Uzdrav nás, Hospodine, a budeme uzdraveni, spas nás, a budeme spaseni, neboť ty jsi naší chloubou. Zjednej úplné uzdravení všem našim ranám, neboť ty, mocný Králi, jsi věrný a milosrdný uzdravovatel.
Chvályhodný jsi, Hospodine, jenž uzdravuje nemocné svého lidu Izraele.
 - Požehnej nám, Hospodine, Bože náš, úrodu tohoto roku a všechny druhy jeho sklizně k našemu dobru. Dej (rosu a déšť) požehnání nad povrchem země a nasyt' nás svou dobrotou. Uděl požehnání, hojnost a úspěch veškerému dílu našich rukou a požehnej naši roční úrodu jako ostatní dobré roční úrody.
Chvályhodný jsi, Hospodine, jenž žehná roční úrody.
10. Zaduž na velikou polnici k našemu vysvobození, povznes korouhev, ke shromáždění našich rozptýlených (bratří) a shromáždí nás dohromady ze čtyř stran země.
Chvályhodný jsi, Hospodine, jenž shromáždí rozptýlené svého lidu Izraele.
 11. Přiveď zpět naše soudce, jako (byli) na počátku a naše rádce, jako (byli) zprvu. Odvrat' od nás hoře a nářek a kraluj nad námi ty, Hospodine, ty sám, v milosti a milosrdenství, s láskou a spravedlností, a ospravedlň nás při soudu.
Chvályhodný jsi, Hospodine, Králi, jenž miluje spravedlnost a právo.
 12. Nad spravedlivými a zbožnými, nad staršími tvého lidu, domu Izraele, a nad zbytkem jejich učenců, nad proselyty a nad námi ať se probudí tvé milosrdenství, Hospodine, Bože náš. A dej dobrou odměnu všem, kdo vpravdě spoléhají na tvé jméno, a učiň, abychom sdíleli svůj úděl spolu s nimi navěky, abychom nebyli zahanbeni, neboť na tebe jsme spolehli.
Chvályhodný jsi, Hospodine, jenž je oporou a jistotou spravedlivým.
1. A do Jeruzaléma, svého města, se v milosrdenství navrať a přebývej v něm, jak jsi pravil; a obnov ho záhy, za našich dnů, jako věčný příbytek a trůn Davidův v něm brzy vztyč.
Chvályhodný jsi, Hospodine, jenž obnovuje Jeruzalém.
 2. Ratolesti Davida, svého služebníka, dej brzy vyrůst a vyvyš jeho moc svou spásou, neboť v tvou spásu doufáme každý den.
Chvályhodný jsi, Hospodine, jenž dává vyrůst moci spásy.
 3. Slyš náš hlas, Hospodine, Bože náš, ustrň se a smiluj se nad námi. Přijmi s milosrdenstvím a přízní naši modlitbu a naši prosbu, neboť ty jsi Bůh, který slyší modlitby a prosby. A nedej, abychom se od tebe, Králi náš, vraceli s prázdnou, neboť ty jsi Bůh, který v milosrdenství slyší modlitbu svého lidu Izraele.
Chvályhodný jsi, Hospodine, jenž slyší modlitbu.
 4. Nalezni zalíbení, Hospodine, Bože náš, ve svém lidu Izraeli a v jeho modlitbě; obnov svou službu ve vnitřní svatyni svého domu a přijmi v lásce a se zalíbením zápalné oběti Izraele i jeho modlitbu. Buď ti vždy k zalíbení služba tvého lidu Izraele a ať naše oči spatří tvůj návrat

na Sión a do Jeruzaléma v milosrdenství jako dříve.

Chvályhodný jsi, Hospodine, jenž obnovuje svou přítomnost na Siónu.

5. Vzdáváme ti díky, neboť ty jsi Hospodin, Bůh náš a Bůh našich otců navěky a navždy; ty jsi Skála našich životů. Záštitu naší spásy z pokolení na pokolení. Budeme ti vzdávat díky a hlásat tvou chválu za naše životy vložené do tvých rukou, za naše duše tobě svěřené a za tvé zázraky, které jsou každodenně s námi, a za tvé divy a za tvé skutky dobrodiní, které jsou prováděny v každý čas večer, ráno i v poledne. Ty, jenž jsi dobrý, neboť tvé milosrdenství nikdy neustalo, ty, jenž jsi milosrdný, neboť tvá milost nikdy neskončila, v tebe jsme od věků doufali; neponechal jsi nás v beznaději, Hospodine, Bože náš, neopustil jsi nás a neodvrátil od nás svou tvář.

Chvályhodný jsi, Hospodine, nejvyšší Dobro je tvé jméno a sluší se vzdávat ti díky.

18. Uděl pokoj, dobro a požehnání, přízeň, milost a milosrdenství nám a celému Izraeli, svému lidu. Požehnej nás, Otče náš, všechny dohromady světlem své tváře, neboť světlem své tváře jsi nám dal, Hospodine, Bože náš, smlouvu života a lásku k milosti, spravedlnosti, požehnání a milosrdenství, život a pokoj. A ať je dobré v tvých očích žehnat svému lidu Izraeli svým pokojem v každém čase a v každou hodinu.

Chvályhodný jsi, Hospodine, jenž žehná svému lidu Izraeli pokojem.

2012

Slavnost Nejsvětější Trojice Dt 4:32-34. 39-40 Ř 8:14-17 Mt 28:16-20 3. června 2012

Co slavíme?

Vidíme-li v těchto dnech ve všední dny mladíky v obleku, usoudíme: „Maturují.“

Podle ustrojení poznáme tanečníky z věnečku z tanečních, lidi z promoce nebo svatební hosty.

Maturitu, svatbu, promoci ... předchází letitá příprava. Je co slavit.

Kdyby se nás někdo ptal, co slavíme neděli po Letnicích, řekli bychom: „To by bylo na dlouhé povídání“. V poznávání Boha ušli židé a křesťané dlouhou cestu.⁷⁸⁸

1. čtení patří mezi naše oblíbené a zvláště ceněné texty.

To, že se Bůh s námi baví, není samozřejmé. Projížděla-li Milostivá Vrchnost krajem, stáli poddaní s čepicí v ruce a Vrchnost jim někdy ani nepokynula. O čem by spolu mohli mluvit? Pan hrabě žil na úplně jiné kulturní úrovni. (Bůh žije jinou kulturou než my.)

Prohodila-li Vrchnost někdy milostivě pár slov s poddaným, bylo to velikou poctou (pozdání babičky a dětí ze Starého Bělidla paní kněžnou na zámek bylo výjimečnou záležitostí).

Nedivil bych se, kdyby mi Bůh řekl: „Ty mé jméno neber vůbec do huby“.

788 Bůh je naprosto jiná bytost než my. Říkám-li bytost, myslím tím někoho živého, schopného vztahu. Bůh není něco, ale někdo.

V řeči o Bohu nemá smysl používat počty.

Říkáme-li: „Bůh je jeden“, odmítáme tím řadu nějakých božstev.

Mluvíme-li o Trojici, chceme vyjádřit, že Bůh není narcis, samotář zahleděný do sebe, který si stačí. K lásce je zapotřebí nejméně dvou, a láska neznámá, že pouze jeden vzhlíží v druhém, ale že také společně hledí jedním směrem.

Každá naše řeč o Bohu je těžkopádná a je pouze pokusem o vyjádření a přirovnání. Koktající se velice těžko vyjadřuje.

Bůh s námi nemluví napůl pusy. Jak bychom my mohli mluvit s Bohem a přitom myslet na něco jiného? Na setkání s Bohem je třeba se připravit.⁷⁸⁹

K oslavě míváme důvod.⁷⁹⁰

Bůh s námi nejen vede rozhovor, ale mnoho pro nás učinil ... (verš 34.) – aby se nám líbil život a aby se i našim potomkům dařilo ...

K 2. čtení:

Bůh s námi žije v důvěrném a bezpečném vztahu. Jsme svobodnými lidmi a Bůh nám pomáhá, abychom si tuto svobodu udrželi. (Pohané se báli kdečeho. Jejich božstva byla často nevyzpytatelná a svévolná – jako jejich vládcové ...)

Naše děti jsou dědici naší civilizace: budou táty, maminkami, lékaři, učители, pekaři, truhláři, muzikanty ... to všechno má velkou kulturu vytvářenou dlouhými generacemi.

Jsme dědici božími, po Ježíšovi dědíme jedinečné postavení i jednání (které si chceme osvojit). (Slova „musíme trpět jako Kristus“ je třeba správně pochopit, Bůh je poslední, kdo by nám přál nějaké trápení.)

U Boha jsme doma – se vším všudy.

Bůh nám nabízí vše, i svého Ducha.⁷⁹¹

789 Bratranec před čtyřiceti lety pracoval v kladenských hutích. Vyprávěl, jak chlapi v huti museli pít a jak jim nechutnaly čaje. Byli velcí pivaři. V hospodě vypili ohromné množství piv. Jeden se vsadil, že vypije „štěně piva“ (50 piv). Udělali mu lešeníčko na sud. Do jednoho kbelíku si dal teplou vodu a stoupl si do něj, druhý kbelík – prázdný – si dal před sebe. Začal pít ... a za chvíli to už protékalo.

Židé uměli číst, někteří znali žalmy zpaměti. Někteří se přirozeně v určité situaci modlili žalm, který odpovídal situaci. (Ježíš se na kříži modlil žalm 21.)

Sbírku básní nečteme většinou od začátku do konce. Znalci a milovníci obrazů se chodí dívat na jeden nebo pár obrazů.

Naši předkové neuměli číst a psát, místo 150 žalmů jim dali 150 zdrávasů v růženci.

Setkání s Bohem, modlitba – je pro nás velkou ctí. Slova – natož jejich množství – máme odpovědně volit. Méně bývá více! (Vypít padesát piv není ani zdravé, ani uctivé.) Ježíš k modlitbě řekl své (srov. Mt 6:7-8).

Jsem každou chvíli překvapen, kolik katolických křesťanů neprošlo Ježíšovým vyučováním umění modlit se a jak zůstali trčet v pohanském myšlení.

Naše praxe určitého způsobu modlitby, při níž se říkají určitá slova a myslí se na něco jiného, se nám mstí. Vede to ke schizofrenii v modlitbě. Setkání s Bohem vyžaduje nejvyšší pozornost a soustředění. I při výsostné muzice se zcela oddám té samotné kráse a nemumlám si u toho nějakou mantru.

Není ideální poslouchat muziku při práci jako kulisu. K umění soustředit se to nepřispívá.

790 My Češi často neumíme slavit. Např. výročí konce války. Národy, které více ve válce bojovali než my, více myslí na dar míru a vděčnost, vůči těm, kteří se zlu postavili.

791 I my křesťané někdy utíkáme od podstatného. Mnoho křesťanů by rádo získalo některá „efektní“ charismata (mluvení jazyky, prorokování ...), ale zapomínáme (rádi?), že prvním ovocem Ducha je spravedlnost, láska, šíření pokoje, budování vztahů s nejbližšími, umění přiznat chybu, odpouštět a měnit jednání.

Duch boží neustále tvoří, přetváří.

Příliš mnoho lidí neumí přiznat chybu a omluvit se. Nejen bývalý generál a masový vrah Ratko Mladić a další váleční zločinci.

Nedávno jsem zjistil, že mě veřejně a ošklivě pomlouvá jeden úspěšný kněz. Obyčejně nereaguji, ale je mladý, mohl by se změnit, tak jsem si u něj objednal duchovní konzultaci. (Nikdy jsme se předtím neviděli.)

Přišel mi naproti k autu. Ptal jsem se, jak se mu líbí v jeho současném působišti. „Velice.“

„Máte dobrou pověst, můj dobrý přítel vás chválil.“

„Děkuji.“

Z evangelia stihneme jen jeden verš : „Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého“.

Český překlad je zploštělý. Jen lidi pokřtít by bylo málo. Takových nás je ...

Ježíš říká: „Ponořte je do jména Otce i Syna i Ducha svatého“.

Ponořovat do jména se neobdává jednou akcí. O významu jména mluvíme.⁷⁹²

Ponořujeme něco nebo někoho do tekutiny, ale rozumíme tomu slovu, znamená *vložit*. Dítě po porodu vkládáme do náruče maminky. Přijímáme otevřenou náruč druhého, otevíráme nebo odpíráme někomu svou náruč (i to má svá pravidla a svůj řád).

Naši předkové začínali pracovat ve jménu Božím ... Jméno je programem. Snažili se pracovat podle božího přání, spolupracovat s Bohem.

Na faře mě hned podaroval několika sešity svých kázání, které tiskne a rozdává. „Jak si vážíte své pověsti?“ zeptal jsem se.

„Jako každý.“

„Proč tedy veřejně pomlouváte mě?“

„Slyšel jsem o vás to a to.“

„Myslíte, si, že o vás nejdou všelijaké řeči?“

„To o každém“, připustil.

„Ano, i Ježíše strašně pomlouvali, ve výčtu jejich pomluv chyběl pouze „homosexuál a pedofil“.

Nebudu vám mluvit o morálce, oba jsme ji studovali. Nebudu citovat Písmo. Oba kážeme, zpovídáme druhé a oba se zpovídáme. Komunisté často soudili druhé, aniž souzenému dopřáli možnost spravedlivé obhajoby. Často někoho odsoudili jen na anonymní udání. Byl jsem už v semináři velice zklamaný z donášení. Mrzí mě pomlouvání v církvi.“

Abych nemluvil jen o jeho chybě, vyprávěl jsem mu, co vyprávím všem snoubencům, když mluvíme o věrnosti v manželské smlouvě: „Nevěrnost není jen to, že se vyspím s někým cizím. V prvním roce kaplanování za mnou přišly tři hodnověrné ženy, kterých si dodneška vážím, a tvrdily o mém úhlavním příteli, že se dopustil něčeho zlého. A já jsem jim to na 90 % uvěřil. Nikomu jsem to neřekl, ověřil jsem si to – a nebyla to pravda. Ale byl jsem nevěrný svému příteli!!

Dodneška se za to stydím a kaju se. Také přiznávám, že jsem vícekrát sám říkal o druhých věci, které jsem neměl ověřené.“

Ten mladý kněz se stále usmíval, ani se nezačervenal, ani nesklopil oči, neřekl jediné slovo omluvy.

Popřál jsem mu, ať se mu daří. Vyprovodil mě před faru.

Třeba ještě zavolá, pošle SMS nebo napíše e-mailem větu ... myslel jsem si.

I mnoha cizím lidem na nás vadí naše zbožná prohlášení a neupřímnost ...

Jestli hledáme své chyby, žádáme druhé, aby nám je říkali, přiznáváme si je a prosíme odpuštění – to je veliké působení Ducha svatého. Jedno z největších působení Ducha.

Jestli se řídíme pomluvami, běda nám. Jak se přestavení – i my jakkoliv představení – dobereme pravdy? Možná budeme nejvíce souzeni za toto provinění.

Veřejně vytrubujeme svou lásku (i k nepřítelům), dovoláváme se Ducha svatého a jeho vedení ..., a přitom nedodržíme ani pohanskou zásadu: „Nechť je slyšena druhá strana“.

Na druhé straně jsem opakovaně překvapen, jak neznáme biblická pravidla k nezaslouženému obdarování odpuštěním. Jako by nás Ježíš pečlivě nevyučoval. Když se zeptám: „Za jakých podmínek nám Bůh odpouští“, odpovídáme většinou správně (jak jsme se naučili odpovídat.)

Položím-li kontrolní otázku: „Ježíš se modlil za své vrahy, bylo jim odpuštěno?“ – Většina si neví rady.

Někteří si hrají na milosrdnějšího než je Bůh, myslí si, že mají odpouštět automaticky.

Možná je za tím naše zbabělost stavět se proti nespravedlnosti a útočnickům a neochota zastávat se obětí.

Kdybychom chodili s Ježíšem před dvěma tisíci roky jako učedníci, vytahal by nás Ježíš za uši za špatné a nepřesné myšlení.

Neznáme-li Ježíšovo vyučování – Duch nám nemůže napovídat! („Původce – paraklétos, Duch svatý, kterého pošle Otec ve jménu mém, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl.“ (J 14:26)

Než nakrojíme chleba, nakreslíme na něm znamení kříže,
Naše maminka byla švadlena. Než začala látku stříhat, pečlivě na ni kladla stříhy – zvláště, měla-li látka vzor nebo kostku, aby vzor na límci, klopách a rukávech u ramen ladil.

Později jsem si říkal, vyžaduje odvahu poprvé nastříhat látku.

Orat, stavět dům, telit krávu začínali naši předkové ve jménu božím. Znímám několik lékařů, kteří operují pacienty s modlitbou v srdci.

Pracovat, spolupracovat s Bohem, je povzbuzující a krásné.

Je rozdíl, vydává-li se řidič na cestu ve jménu Kristově nebo ve jménu boha Marse. Jestli je pro nás důležitý Spiritus nebo špiritus. Jestli počneme dítě z flirtu, v opilosti nebo s modlitbou (říkejme to dětem).

Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého se žehnáme. Do semináře jsme přišli už v době liturgické reformy 2. vatikánského koncilu. (Předkoncilní inflaci křížování v životě kléru jsem už na vlastní kůži nezažil.) Denně jsme se 48x křížovali. Např. před a po modlitbě před jídlem jsme se křížovali. Stejně u modlitby po jídle. Když jsem jednou měl službu „modliče“, pomalu jsem se přežehnal a řekl příslušná slova. A přidal jen: „Dobrou chuť“.

Na vojně jsme používali polní telefon. Nejprve se zatočilo kličkou přístroje a na druhém konci drátu zvonil zvonek, aby tam telefonista zvedl sluchátko. Přežehnání často snižujeme na pouhý signál, aby nám nahoře zvedli telefon.

Mluvit s Bohem je výsadou a ctí vyžadující pečlivou volbu slov.

Smíme se uchýlovat do náruče boží nebo v ní přebývat jako klokaní mládě v matčině kapse, jako dítě v náručí matky. Dítě v době puberty se často od rodiče oddálí (i náboženská puberta má svůj význam), ale ve zdravém vztahu náručí rodiče – už na nové úrovni – může znovu objevit.

Smíme být prodlouženou náručí Boha. Slova: „Ponořte druhé do jména Otce i Syna i Ducha svatého“, můžeme přijmout jako poslání. Dětem nabízíme svou náruč, ale mnoho z vás má otevřenou náruč i pro staré a nemohoucí rodiče. V nemocnici jsem oceňoval velikou pozornost, ochotu a péči zdravotních sester. Ne všude tomu tak je ...

Jen nemáme slovy modlitby a žehnání plýtvat.⁷⁹³

Ježíšem jsme zváni k jeho hostině. Kdo zná Hostitele, ví, jak se vyladit na setkání s ním a jeho dalšími hosty. Přicházíme s touhou po vzájemném přátelství, se snahou si vzájemně porozumět, vyříkat si spory, odpustit si a nabídnout jeden druhému přátelskou náruč. Pokud ne, nehrajme s falešnou kartou. My bychom stihli vzít do náruče dvojčata, ale Bůh zve do své náruče nás všechny, každého z nás.

Pravidla jeho otevřené náruče mají svá pravidla a svůj řád. To má svůj krásný smysl.

792 Jaké je tvé jméno? Jsem tu navždy pro tebe jako otevřená náruč: táty, maminky, manžela, manželky, přítele ...“ Kdo má dobrou zkušenost s přející a chápající náručí blízkého, je mu slovo „náruč“ srozumitelné a příjemné.

793 Mám hasičům žehnat jejich auto. Starám se, aby mě nepokládali za šamana. Modlitba není nic laciného, nesmí se rozbryndat. Bez rozhodného postoje spolupráce s Bohem bychom se rouhali.

Za dva týdny u nás půjdou děti ze třetích tříd poprvé ke svátosti smíření. Jestli si v rodině rodiče nepřiznávají chyby a neomlouvají se před dětmi, je obřad v kostele nanic. (Je mi někdy z našich masových akcí čím dál víc těžko. Společnost a její kultura se mění, ledacos, co bylo dříve použitelné, přestává působit. A my – klérus – buď žijeme ve svém skleníku (spíše pařeništi), nebo zavíráme oči.

Snad nás Slavnost Nejsvětější Trojice obohatí více než nedělní oběd. Snad nám přispěje nejméně na celý týden k vědomí bohatství božího království.

Myslíte si, že na nás bude vidět, že něco slavíme? Zeptá se nás někdo? Hrajeme vzájemně jen své divadélko?

Líbí se nám program: „Žít s druhými k boží podobě“?

2009

Slavnost Nejsvětější Trojice Dt 4:32-34. 39-40 Ř 8:14-17 Mt 28:16-20 7. června 2009

V dnešních textech je řeč o Bohu; o Otci, Synu i Duchu svatém.

Co bychom řekli někomu, kdo by se nás zeptal: „Jaký je Bůh, kdo to je? Řekni mi o něm něco, o jeho osobnosti. Jakého ducha má Bůh?“

I když je Bůh naprosto jinou bytostí než my, židé a křesťané o něm mohou mnoho co říci.

Bez velkého přemýšlení můžeme ledacos o Bohu říci, něco nakousnu a vy si pokračujte, bude to moc pěkné přemýšlení o Bohu.

Stvořitel: nevyčerpatelné množství umění, nápadů, harmonie a krásy.

Vynálezce, konstruktér, programátor, psycholog, básník, manažér, nevyčerpatelný zdroj obdarování ... *Pokračujte, prosím ...*

Bůh velkoryse zvoucí člověka k dotváření světa (není jako táta, který nepůjčí klukovi hoblík, aby na něm neudělal zub).

To vše v bezkonkurenční míře, genialitě a rozmanitosti a jedinečnosti.

Král Izraele: supervelmoc, spojenec, tvůrce ústavy, řádu, rodičovská náruč⁷⁹⁴, věrný, vysvoboditel. Pevný a slitovávající se. Milosrdný a vysvoboditel ... *Pokračujte, prosím ...*⁷⁹⁵

To vše v jedinečné velikosti a věrnosti.

Ježíš: (obraz Boží) přítel, bratr, ten, který umí mít rád, mistr slova a paradoxů, bojovník, hrdý a něžný. Mající úctu k ženám, dětem i k průserářům. Vznesený a se smyslem pro humor. Silný a soucitný k nejslabším. ... *Pokračujte, prosím ...*

Na Ježíše si lidé sáhli.

794 Bůh má v Bibli také mateřské rysy.

Např.: Sijón nařikal: „Hospodin mě opustil, Pán na mě zapomnul.“

Cožpak může zapomenout žena na své dítě, neslitovat se nad synem vlastního života?

I kdyby některé zapomněly, já na tebe nezapomenu. Hle, vyryl jsem si tě do dlaní ...“ (Iz 49:14-16)

795 Muslimové říkají, že Bůh má 99 jmen. Komu chce, zjeví Bůh sté jméno.

Duch svatý: ⁷⁹⁶ Paraklétos (průvodce), ten, který v nás touží přebývat. ⁷⁹⁷

Ten, který nám připomíná co je dobré, uvádí nás do veškeré pravdy, obdarovává nás osobitými dary (v Novém zákoně jich je vyjmenováno přes čtyřicet)... *Pokračujte, prosím ...*

Hospodina nikdo neviděl, ale jeho dílo a péči, zakoušíme na vlastní kůži.

S Ježíšem se za jeho pozemského života řada lidí osobně setkala.

Není jen naším společníkem na cestě. Není pouze Vyučujícím, ani jen Mistrem, ukazujícím, jak se určitá dovednost dá osvojit. Nespokojil se jen s úlohou někoho, kdo nás povzbuzuje a je nám vzorem, ale chce k nám přicházet zevnitř skrze svého a Otcova Ducha. .

Duch nás narovnává, uzdravuje, posiluje, vyztužuje nás svým Duchem.

Můžeme se ponořit do Ducha, aby prostoupil i naše nitro. Ježíš není jen naším společníkem na cestě, který nás vyučuje (Učitel) a ukazuje, jak se „to dělá“ (vyučuje dovednost, je Mistrem).

Biblické vyučování není nezáživné, ani nesrozumitelné, není neproniknutelným tajemstvím.

Mluvíme-li o každé „osobě“ boží zvlášť, docela to jde. Jeden Bůh v Trojici je pro nás dost těžko představitelný. Bůh je jinou bytostí než my.

Nejen židé a muslimové nám předhazují, že nejme monoteisté, že hlásáme mnohobožství.

Ale to jsou zbrklé soudy. Bez řádného a pečlivého postupu k porozumění nepochopíme ani věci okolo nás. (Nad uspořádáním hmoty zůstává náš rozum stát. Mnoho a mnoho věcí zůstává za-zrakem člověka.)

796 Mám někde zahrabaný starší text o působení Ducha božího ve Starém zákoně. Až ho najdu, pošlu jej, abychom si mohli udělat základní ucelenější představu o Duchu.

Měli bychom si shromáždit, co všechno můžeme říci k dechu, duchu a větru (ruah). A k dalším biblickým symbolům používaným o Duchu: o vzduchu, vodě a teplu (ohni). Bez nich se život neobejde, jsou životodárnými živly. I obraz holubice je výstižný. (Něco jsme si říkali už dříve.) Krev také souvisí s duchem.

Vzduch a čistá voda nejsou vidět.

Voda (a ostatní tekutiny) se přelévá, vylévá se Stejně i plyn těžší než vzduch.

„Vyleji na vás svého Ducha“. Duch je vyléván.

Před týdnem jsem stihl jen něco. Pár věcí přidám.

Duch duje. Vítr vane a věje (přívál navál, zavál, odvál ...)

Ve zdravém těle zdravý duch. Ne-mocného trápí neduh.

„Chodí jako tělo bez ducha“.

Něco je bezduché (zábava), postrádá to smysl, chybí tomu to podstatné.

Vůně se šíří vzduchem. Nelze si na ni sáhnout. Povznáší, těší. Olej používaný k biřmování a ordinaci voní.

(Izraelští králové nebyli korunováni, ani nenosili korunu, ale byli ovonění, měli „vonět po Bohu“.) Křesťan má svým jednáním být druhým příjemný jako krásná vůně.

Vůně (rusky duch) přitahuje. Zápach odpuzuje. („Jeho dech je puch“.)

Pneumatika bez vzduchu nebo plynu je nepoužitelná. Nahuštěná mnoho unese.

Antika rozlišuje tělo, duši (tu mají i zvířata) a ducha.

Potřebujeme potravu pro tělo, pro duši – přátelství (setkávání, rozhovory všeho druhu – potěšující, uklidňující i zneklidňující otázky, nové myšlenky) i duševní pokrm a nápoj k růstu vztahu s Bohem (setkávání, slovo Boží, Tělo a Krev Páně, svátosti).

797 Bůh nepřebývá v nějakém „baráku“, ale v člověku a uprostřed dobrého soužití lidí.

Kdo je pohodlný o Bohu přemýšlet a mluvit, šidí se o největší krásu a o největší poznávání (poznávání je přece velikým zážitkem). Bůh nám o sobě dostatečně vypráví. Tak, abychom mu porozuměli.

Bůh není samotář. V Bohu existuje společenství, ve kterém jeden žije a myslí na druhého (na druhé) a dává přednost druhému (druhým). Navíc „Rodina“ božích osob není uzavřena dovnitř. Žije pro vše, co vyšlo z Boží ruky a nám lidem slouží do roztrhání těla. (Ledacos z Boha zrcadlíme. Proč si lidé pořizují děti? Touží pro někoho žít. Bůh si nás zřejmě pořídil ze stejné potřeby.)

Toto poznání o Bohu je důležité pro nás, pro naše soužití s druhými, pro smysl našeho života a pro program, kterým se uskutečňujeme jako obraz boží.

Jsme pozváni a vztaženi do boží rodiny, jsme stvořeni do společenství (nejméně dvou - v manželství, nikdo nemůže být sám obrazem božím).

Už víme, že si nemáme vytvářet představu o Bohu podle svých rodičů (nedokonalých) a podle svého nedokonalého rodičovství.⁷⁹⁸

Máme to udělat naopak, podle Božího jednání k nám se učíme jednat se svými dětmi.

Máme si všimnout ušlechtilého jednání mezi Otcem, Synem a Duchem sv. a učit se jednat podobně se svými nejbližšími.

Bůh nestojí o přebývání v domě z kamení, touží spojit svůj život s námi. Nás chce prostoupit a pozvat k nejtěsnější spolupráci. Jeden z apoštolů říká, už teď jsme božími dětmi, co z nás bude v budoucnosti – to bude veliké překvapení. Těšte se! (Srov. 1 J 3:1n)

2006

Slavnost Nejsvětější Trojice Dt 4:32-34. 39-40 Ř 8:14-17 Mt 28:16-20 11. června 2006

Dělení Bible na Starý a Nový zákon⁷⁹⁹ není šťastné. Může budit dojem, že starší část je překonaná a není nutná. Měli bychom spíše říkat Hebrejská bible a Křesťanská bible. Pak by bylo zřejmé, že do křesťanské nutně patří také celá Hebrejská bible. („Spíše pomine nebe a země, než aby padla jediná čárka Zákona.“ Lk 16:17)

Přijmout zkušenost židovských předků⁸⁰⁰ za svou je užitečné, základní a určující. Ne automaticky ji odkývat, zkušenost je nepřenosná, ale otevřít se Božímu slovu a zkušenosti Izraele jako pozvání. Vstoupit do živého vztahu, abych mohl zakusit a přitakat. A pak žít v osobním vztahu.

798 Pokud to někdo udělá, chybí mu vedle přísného Otce mámina náruč. Např. lidová zbožnost Boha podceňuje a své potřeby si promítá do nesmyslných projektů. O P. Marii mluví jako o „Matce Boží“, „Matce Stvořitelově“ a „Prostřednici všech milostí“. Bez znalostí historických okolností o vzniku těchto vyjádření a v pseudozbožnosti pak snadno dochází k naivním a zároveň děsivým představám...

Kdekdo pak obviňuje Boha za to, že jej opustil, má pocit, že jej Bůh trestá, mstí se, dopouští války a neštěstí, ale nebeská Matka nikoho neopouští. Naopak tvrdí, „že nebylo slyšáno, že by Maria někoho někdy opustila“, dokonce manipulativním a vydírajícím způsobem.

Ježíšově matce to radost nedělá. Může být snad některý tvor milosrdnější než Bůh?

799 Židé by nikdy neřekli Zákon, ale Smlouva.

800 Židé jsou naši starší bratři ve víře. My, křesťané, jsme reformovaní Židé. „Duchovně jsme semité“, řekl papež Pavel VI.

Pro jistotu připomínám, že výraz „příkázání“ je pro Izraelity ukazatelem cesty (v češtině nezní příjemně a hlavně je zavádějící). V poušti každý vítal ukazatele cesty (tudy „k cíli“ nebo „k vodě“), bez něj by mohl lehce zahynout.

Bez osobní zkušenosti s důvěryhodností druhého nemohu důvěřovat. Solidnost a spolehlivost druhého je třeba si ověřit.

Stejně potřebujeme zažít i osvobození slovem božím. Pak zakusíme povznešení, vděčnost a hrdost z přátelství.

Pak budeme brát vážně Boží přísliby neboť Bůh je slušný partner.

Přimlouvám se za velice pečlivé naslouchání celé 4. kapitoly 5. knihy Mojžíšovy a za porovnání si naší zkušenosti s Bohem a zkušenosti Izraele. Je žádoucí dojít ke stejné důvěře. Pak je možné a žádoucí prosit Boha o pomoc (bez pocitu žebráka) neboť Bůh dodržuje smlouvu. Bohu dělá zřejmě radost, když jej potřebujeme. (Daisy Mrázková ve své půvabné knížce „Haló Jácíčku“ říká: „Každý potřebujeme, aby nás někdo potřeboval“.)

Už z Hebrejské bible můžeme poznat, proč Bůh stvořil lidi. „Z lásky. Jenom láska potřebuje protějšek, který je od tebe odlišný, a přece ti je v hloubi tak blízký“, říká Pinchas Lapide.

Ježíš nám umožňuje nový vhled do této krásné záhady.

Představuje se nám a vypráví nám o Otci a o Duchu. A nejen vypráví, ale ukazuje. „Kdo vidí mne, vidí Otce.“ Dává nám svého Ducha (který je také Duchem Otcovým).

Bůh je jen jeden, ale žije v intimní lásce a sdílení společenství Otce, Syna a Ducha.

Život ve společenství je novým, vyšším uměním.

O Bohu, natož o životě v Bohu, téměř nelze mluvit lidskou řečí. Bůh je naprosto jiný než lidé. Vztahy v Bohu zrovna tak.

Bezděky si Boha představujeme jako bytost na způsob člověka. Ale je důležité, si alespoň občas říci, že Bůh je naprosto jiný než moje představa o něm. (Povede nás to také k pokoře a snášenlivosti.)⁸⁰¹

A přece o Bohu nějakým způsobem mluvíme, jsme vytvoření jako obraz a podobenství Tvůrce, odrážíme, zrcadlíme jeho světlo.

Abych upozornil na tu obtíž mluvit o Bohu, zkusím tentokráte záměrně úplně jiný způsob řeči. (Příště se zase vrátíme k Ježíšovým slovům, třeba pak ve větší míře oceníme jejich jedinečnou vypovídající úroveň.) Nevím, jak moje řeč dopadne. Chtěl bych, aby nás poněkud vykolejila z našich ustrnulých způsobů uvažování.

Úmyslně použiji o Bohu, který je jeden a jedno společenství pro nás neobvyklý obraz. V Africe se o Trojici říká: „Jsou tři tanečníci, ale jen jeden tanec“.

801 Boha neznám, proto je nutné si své představy o Bohu neustále opravovat. Podle porozumění Božímu slovu (Bůh o sobě vypráví, představuje se nám). Dnes si nemohu stačit se svou „včerejší“ představou o Bohu. Samozřejmě si tu dnešní opět vytvářím podle svých lidských představ (jiné nemám), ale moje nová představa o Bohu je snad blíže pravdě, než včerejší.

Vrcholem našich možností poznávat Boha je Ježíšova výpověď o Bohu. Zná jej jinak než my. Je „Synem“. (Řekneme-li o Bohu „otec“, je to něco jiného než lidský otec. Zrovna tak „syn“. Přesto to je pro nás vzácná a cenná výpověď.)

Afričané oproti nám dodneška zakoušejí tanec coby prostředek vyjádření, sdělení a modlitby (tanec je starší než slovní vyprávění a modlitba slovy).

Život není jen práce, jídlo a spánek. Přes všechnu pokaženost v něm zůstává prostor pro krásu a někdy snad i vznešenost.

V Izraeli se tančilo a tančí. Vyprávěl jsem vám o slavnosti radost z Tóry, při které muži v kruhu tančí se svitkem Tóry. Mezi slovem Božím a jimi je vztah jako mezi nevěstou a ženichem. Nejde o tanec dvojic, ale o tanec skupinový.

Ježíš zřejmě mnohokrát tančil s ostatními muži. Král David tančil před Archou.

Možná jste někdo viděl svatební tance jeřábů nebo svatební lety poštolek, bekasin nebo jiných ptáků.

Kdo viděl tančit Afričany, Indy nebo Romy, ví, co vše se dá pohybem vyjádřit. Tanec umožňuje bytostné vyjádření radosti celým tělem. Tělem i duchem. Duchem i tělem.

Na jednom duchovním cvičení jsme s chlapy byli pozváni tančit. Bylo to pro nás naprosto nové a nezvyklé. Mnoho s námi tanec udělal a někam nás posunul.

Jestli použijeme pro Trojici obraz tance vytvářené třemi tanečnickými, pak jsme my byli, tím krásným konáním – tancem, vytvoření. A navíc jsme k tanci těch tří tanečnicků zváni.

Představme si tanec jednoho tanečnicka, pak dvou tanečnicků a nakonec tří tanečnicků. Pokaždé jde o vyšší a větší umění naslouchání, pozornosti a souhry.

Bůh je společenstvím, proto jen s druhým (muž a žena) můžeme být obrazem božím.

Základní vzorec společenství je otevřenost. A tak i společenství muže a ženy má být otevřené „k tanci“ s dalšími tanečnickými.

Druhý tanečník z Trojice se stal člověkem, abychom jej viděli.

Bere nás za ruce a zve nás do kola. Učí nás naslouchat muzice, napodobovat jeho kroky v rytmu jeho srdce.

Když umíme základní kroky, když se nám zalíbí tanec, Tanečník nás v tanci přivádí jednoho k druhému.

Později se kruh může pomalu rozšiřovat o další tanečnickými. S nimi pak vytváříme bohatší obrazec a nové figury.

Ježíš se nám stává uznávaným Mistrem. Opravuje naše nepřesnosti a svou péčí nás znovu vrací do tance, když vypadneme z rytmu nebo z kola. Uzdravuje naše modřiny a pozvedá nás z pádů.

Tanec tryská z vnitřní potřeby, z radosti, z krásy a touhy. Tanec je pozváním, zve k tančení.

Ke společnému tanci je třeba druhých. Byli jsme pozváni a sami se stáváme pozváním.

Náš život se má stát odpovědí na tanec tří tanečnicků. Řekl jsem, že tanec je setkáním, odpovědí a modlitbou.

Obraz tance nám může mnoho napovědět o vytváření společenství.

Co napomáhá vytvoření společného? Porozumění, stejný zájem, společná starost, společná práce, jídlo, radost i smutek, zpěv, hra..., samozřejmě tanec.

Kolikrát jsem přemýšlel, proč se při bohoslužbě s dětmi lehčeji vytváří živé společenství. Děti umí více žasnout, nestydí se tolik jako dospělí, nechají se vtáhnout do dění, bezprostředněji reagují, na nic si nehrají a nejsou spoutaní „tradicí“.

Jednou jsem vyprávěl, jak bratří evangelíci měli veliké potíže, když je jejich farář vyzval, aby při modlitbě otevřeli ruce do tvaru misky. U nich to není zvykem.

Evangelický farář Svát'a Karásek na sjezdu mládeže horlil, že nikdy v kostele nebude poklekat nebo si podávat s druhými ruku. Byl jsem překvapen, protože zrovna on je schopen si v hospodě s kdekým potřást rukou.

Pro nás to je přirozené, ale představte si, že bych řekl, pozvedneme při modlitbě ruce nad hlavu.

Tleskali jste někdy při zpěvu v kostele? Možná jste někteří měli poprvé zábrany. Já ano.

Na některých duchovních shromážděních se nejprve něco dynamicky vyjadřuje tělem. Velice přispívá k otevření se něčemu novému, pro spolupráci.

Tanec je výzvou k zapojení. Kdo nevykročí, kdo nemá odvalu, není použitelný pro další kroky.⁸⁰²

Obraz tance ale neplatí jen pro liturgii. Obraz Trojice – jako tanec tří tanečnicků – vypovídá o životě v Trojici. Jako si tanečníci svým tancem jdou naproti, spolupracují, jsou tu jeden pro druhé, tak má být celý náš život společným krásným konáním, symfonií, ódou na radost ze života, souhrou s Tancem Boha.

Bůh v Trojici žije krásný život. Můžeme se uskutečnit k jeho obrazu. Bůh nás zve ke krásnému životu. Jen něco krásného může nadchnout druhé.

Pokud jste porozuměli obrazu o tanci, pokud jste sami udělali zkušenost s řečí tance, vstoupili do něj a nechali se jím nést a vést – pak vám Ježíšova slova z dnešního úryvku evangelia budou znít jinak než jen jako přikázání, odkaz, závěť a poslání.

802 V některých kostelích stojí lidé opatrně vzadu, blízko východu. Pozve-li je farář dopředu a oni nejdou, neměla by se bohoslužba konat.

S lidmi, kteří nejsou ochotni se vydat na cestu, nelze nikam dojít.

Ježíš často mluvil k zástupu. Někteří přišli blíž a stali se učedníky, někteří se odvážili ještě blíž. Tak měl Ježíš sedmdesát, dvanáct, tři a jednoho. Ne každý má odvahu „vyjít z Egypta“, „hodit síť na druhou stranu“ nebo „vypůjčit cizí dopravní prostředek“. Nerozhodní jsou nepoužitelní.

Slavnost Těla a Krve Páně

2018

Slavnost Těla a Krve Pána Ex 24:3-8 Žd 9:11-15 Mk 14:12-16. 22-26 3. června 2018

Od Ježíše jsme dostali veliký dar – jeho Hostinu. Jak s ní hospodaříme?
Často jsme jen slyšeli: „Kněz svolává Boha na oltář,“ ... (to zní až magicky).
Naše děti mše netěší. Víte to? „Nás to také v kostele nebavilo,“ říkají někteří. Je to argument?
O svatbě tak nemluvíme. Necháme to tak?
Učitel v 90 % pozná, zda je žák duchem nepřítomen. Od Stolu Páně vidím, jak se tváří dospělí,
mnoho jich není nadšeno.⁸⁰³

Jsme odpovědní za svou představu o druhém; i o Bohu.
K lásce patří odpovědnost za přátelství, a také pečlivost ve vyjadřování.
Říkat: „Boží Tělo, boží hrob, Boží Matka ...“, je přinejmenším nepřesné (bud' svou řečí o Bohu
někoho zaujmeme, nebo odradíme).

Dnešní texty jsou vrcholné, mluví o „svatbě Boha s lidmi“, vyžadují pokročilejší poznání.
(Malé dítě ještě neví, co znamenají slova manželského slibu. Co vyjadřuje polibek nebo prsten.)

Kam jsme se dostali od Ježíšova pozvání: „Vezměte, jezte a pijte,“ v jaké bizarní uličce jsme se
ocitli?⁸⁰⁴

803 Co pro každého z nás Ježíšova Hostina znamená?

Jak ji rozumím, co si odnáším? Jak z ní žiju?

Po pěkném koncertu děkujeme účinkujícím, pochvalujeme si dobrý film a povídáme si o něm s druhými.

Dobré jídlo oceníme, děkujeme a ptáme se, zda si můžeme přidat?

Jak jsme nadšeni z Večeře Páně? Na konci sice říkáme: „Bohu díky,“ ale jaký při tom máme pocit?

Jak se cítíme před Ježíšem? Víme, že vzkříšený Ježíš může být mezi námi, jak se asi mezi námi cítí?

804 Po řadu staletí se lidé báli – pro svou hříšnost – přistupovat k Ježíšově Hostině. (O podávání pod obojím ani nemluvě.) Duchovenstvo – místo aby opustilo nesrozumitelnou latinu a vysvětlovalo lidem Ježíšův záměr Hostiny (že je hostinou pro hříšníky, pokrmem a lékem k Ježíšovu způsobu života) – vymyslelo „pozdvihování“, aby Tělo Páně a kalich Páně lidé alespoň viděli. Duchovenstvo říkalo věřícím, že ze „Svaté Hostie“ se šíří paprsky milosti. A tak lidé obíhali kostely, aby stihli co nejvíce „pozdvihování“ a získali z toho co nejvíce „milostí“.

Místo pozvání k Hostině duchovní zavedli svátek „Božího těla“ a monstranci. Místo pozvání k Ježíšovu Stolu, nosili Tělo Páně po ulicích a zavedli čtvero požehnání s „Nejsvětější Svátostí Oltářní“.

Nedovolili bychom si hladovým místo jídla nabízet video o hostině; připadalo by nám to cynické. (Lidovou zbožnost dodneška obhajujeme.)

Dodneška hříšným lidem doporučujeme „duchovní svaté přijímání“ (rád bych se teologů zeptal, zda hříšník může Ježíše přijímat, a jak lze jídlo nahradit zbožnou podívanou).

Dodneška lze někde vidět, jak z květin pro „eucharistický průvod“ vytvářejí koberec – má snad Bůh zalíbení z utrhaných hlaviček květin?

Mohl bych vyprávět, jak u nás došlo k obnovení božítelového průvodu. Kdo nepokročil v porozumění Ježíšově Hostině, nabízí druhým jen to, co sám zná. Teologie českých teologů (Antonína Mandla, Josefa Zvěřiny, Josefa Ondoka, Václava Dvořáka a dalších „muklů“, která byla protříbena jako zlato v ohni mnohaletých kriminálů, je dnes zapomenuta.

Jak rozumíte prvnímu a druhému čtení?

Biblické texty je třeba číst „izraelsky“ (židovsky), my je čteme pohansky, tím je komolíme a mateme sebe i druhé.

Obrazy Boha: „Otec, Matka, Ženich“ mají velikou krásu a výpověď. O vztahu Boha k nám mnoho vypovídají.

„Izraeli, nabízím ti přátelství – představ si porozumění a lásku nejkrásnějšího manželství a znásob je nejvyšší číslicí, jakou znáš – ale mé přátelství je nekonečně větší. Nikdy na tobě nebudu šetřit, nikdy mi pro tebe nebude ničeho zatěžko.

Půjdeme k notáři sepsat smlouvu, abys věděl, co ti dávám a s čím ode mne můžeš počítat.“⁸⁰⁵

Vztah Boha s námi je nerovnoměrný...⁸⁰⁶

Bůh pro nás žije (ještě víc než rodiče pro děti), pro sebe nic nevyžaduje, jen si přeje, abychom žili podle jeho slov moudrosti (aby naše soužití – jeho dětí – bylo přátelským vztahem).

(Nepřátelství mezi dětmi je pro rodiče mařením jejich života.)

Ze svých zkušeností známe, jak je důležité zapojit druhé (společníky ve firmě, spolupracovníky, zaměstnance, žáky, studenty) do společného díla.

Hospodin řekl Izraelitům: „K uzavření smlouvy obstarám slova smlouvy a potřebný „materiál“ k „napsání“ („svůj závazek napíšu do kamene“, „do svého a vašeho srdce“, „do své dlaně“) a pečet'. Vy dodejte „inkoust“ (krev je nejvzácnější tekutina).

Přátelství Boha je zdarma, ale náš podpis něco znamená, vyžaduje, proto je řeč o krvi. Zapomeňme už jednou provždy na pohanské představy o božstvech: „Božstvo je třeba si předcházet, udržovat jeho přejícnost dary („dám, abych dostal“) a usmířovat si je obětmi.“

„Krev smlouvy“ není naší obětí Bohu. Bůh nepotřebuje naši krev.⁸⁰⁷

Bůh je i proti zbytečnému prolévání krve zvířat, natož proti prolévání lidské krve.

Ani my – ubozí lidé – nevyžadujeme od svých dětí krev, nevyžadujeme, aby se pro nás děti obětovaly. (Dělat z Boha někoho, kdo je tvrdší než my, je trestuhodným rouháním.)

„Polovinu krve vylijte na oltář“ – aby lidé „viděli“ podpis („inkoust“) z boží strany. V žádném případě Bůh nevyžaduje pro sebe krev nebo oběti!!

„Lid pokropíte druhou polovinou krve zvířat. Je to svatební smlouva (manželství může uzavřít jen ten, kdo je dospělý – odpovědný, kdo přijímá kus odpovědnosti za druhého, kdo je ochoten nastavit i vlastní život pro druhého).“

805 Boží smlouva je jiná než naše smlouvy, Bůh zachovává svou věrnost i nám – nevěrným lidem.

Rodiče se také nezřeknou svých synů, kteří se za spáchané zločiny dostali do kriminálu; píší jim dopisy, posílají jim buchy, navštěvují je a povzbuzují je k nápravě.)

„Notářský zápis“ má v určitých dobách různou formu (jinak se uzavíraly smlouvy za Abraháma, jinak za Mojžíše, jinak dnes).

806 Vztah rodičů k dětem je nerovnoměrný, ale manželství má být rovnoměrným vztahem.

807 Bůh není jako čert v pohádkách, který od člověka vyžaduje, aby se mu upsal vlastní krví. Bůh nevyžaduje krev člověka, to Hitlerové všech dob potřebují krev lidí k uskutečnění svých zvrhlých mocenských plánů.

Vysvětlovali jsme si význam krve u svatby, obřizky u ženicha a krev nevěsty, rituál obřizky v Izraeli. „Jsi můj ženich. Je to zpečetěno krví.“

Pak Izraelité odpověděli: „Splníme slova, která jsi nám řekl. Budeme jich poslušní.“ Ta slova (stejně jako u svatebního slibu) patří mezi naše nejzávažnější činy.

Jen malinko přispíváme ze své strany k manželství Boha s námi. A to, co děláme, je pro naše dobro, Bůh pro sebe nic nevyžaduje (jemu nemůžeme sloužit přímo jen skrze péči o jeho další děti a Ježíšovy sourozence).

K evangeliu.

Boží lid je od začátku veden k všímavosti vůči přízni Hospodina. Bůh je bohatý a bohatě – královsky nás obdarovává. Uznalý člověk žasne nad tím, jak nám Bůh slouží (zadarmo) a jak je bohatý.

Z toho vyrůstá naše vděčnost k Bohu (a dalším dárčům), touha napodobovat Boha (následovat Ježíše) a dobrořečit – dát najevo, že si obdarování vážíme.

Bůh nevyžaduje oběti. Těší jej naše obětavost (tím se mu trochu podobáme).

Základním projevem vděčnosti lidu Božího je dobrořečení.

Při velikonoční slavnosti Izraele se velice a především dobrořečilo.

Ježíš rodinnou velikonoční slavnost povýšil a jako rodinnou slavnost nám ji daroval.

První křesťané věděli, že základním a podstatným projevem naší vděčnosti je děkování – proto „Večeři Páně“ nazývali také „Eucharistie“ (díkůvzdání).⁸⁰⁸

V největší míře je hodno naší pozornosti, že Ježíš při velikonoční hostině nepoužil (ve své vyučovací lekci) obraz velikonočního beránka (ač se to nabízelo, ležel na stole).

Mluvil o chlebu a vínu. Nežehnal chléb a víno – dobrořečil nad nimi! (O rozdílu jsme už mluvili.)

Po lámání chleba všichni hodovali, jedli, pili, zpívali (žalmy) a z radosti nad přátelstvím Boha i mezi sebou) děkovali Hospodinu – dobrořečili.

I opakovaně děkovali, jak jim to z radosti přicházelo na mysl.

Tři hodiny slavili ... (na slavnostech nespěcháme).

Poslední děkování bylo nad vínem.

Ježíš opět překvapil, vymyslel něco naprosto nového.

Vraťme se k prastarému rituálu lámání chleba. Nevíme, jak napoprvé rozuměli učedníci slovům svého Učitele: „Toto je mé tělo.“ (My to léta zkoumáme.)

Zřejmě vícekrát říkal: „Já jsem chléb z nebe,“ (např. J 6. kap.) a učedníci se mohli ptát, co tím myslí.

Rozlámání chleba bylo názorné. Nám jsou známa důvěrná Ježíšova slova: „Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele (žije pro své přátele).“⁸⁰⁹

O Krvi Páně mluvíme – je nám transfúzí Ducha.

Pokračování za týden.

808 Pojmenování „mše“ je nejslabším a nejméně vyjadřujícím vyjádřením toho, co nám Ježíš při své Hostině nabízí.

„Jdeš na mši?“ „Nechodím na mši.“

Kdybychom říkali: „Jsem pozván nejvácnějším přítelem na hostinu,“ možná by to druhé zaujalo.

809 To vám kladu na srdce, abyste se milovali navzájem, jako jsem já miloval vás.

Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele.

Vy jste moji přátelé, činíte-li to, co vám říkám. (J 15:12-14)

Slavnost Těla a Krve Páně nás zve k hlubšímu pochopené Ježíšovy vydanosti a lásky.

Letohradské děti z 3. tříd poprvé přijmou pozvání ke Stolu Páně. Provázíme je a zároveň se znovu učíme víc porozumět bohatství Ježíšovy Hostiny.⁸¹⁰

Hospodin kdysi uzavřel smlouvu s Abrahámem. Samozřejmě svou smlouvu vždy dodržel. V době Mojžíše vysvobodil Izraelity z egyptského otroctví, do kterého sami upadli (dávno se měli vrátit do země, kterou Hospodin Abrahámovi věnoval).

Na Sinaji Hospodin abrahámovskou smlouvu s Izraelity obnovil. A opět – jako solidní partner – nabídl Izraeli: „Půjdeme k notáři, abyste věděli, s čím z mé strany můžete počítat.“

Mojžíšovská smlouva je bohatší než abrahámovská, Izrael povyrosl (i na svých selháních), proto mohl být od Hospodina víc obdarován, než kolik se mu dostalo za Abraháma.⁸¹¹

Dodneška si židé váží Hospodinových slov darovaných jim k životní moudrosti.⁸¹²

Který jiný lid se stal „lidem Knihy“ než židé?

Krev zvířat při podepisování smlouvy byla cenným inkoustem odpovídajícím hodnotě smlouvy.⁸¹³

810 První účast na Stolu Páně otevírá dětem dveře.

Děti jsou vyučovány v kostele a při hodinách náboženství, ale nejvíce záleží na rodině, na tom, co doma slyší o Bohu, o jeho štědrosti, o obětavé lásce Ježíše. Rodiče jsou dětem prvními a nezastupitelnými učiteli o Bohu.

Prosím Vás, mluvyte s dětmi o kráse našeho stolování. Jen tak postupně porozumí významu Ježíšovy hostiny. Ježíšova Hostina je svou formou jednoduchá. Záměrně je co nejjednodušší (aby nás nic nerozptylovalo, ani výrazná chuť nebo vůně), ale obsah je obrovský. Celý život se můžeme do její hloubky nořit.

Prosím vás, rodiče, pomozte dětem vytrvat v „ochutnávání“ této Hostiny. Svatbě také porozumí v jiné míře pětiletá holčička, v jiné míře patnáctiletá slečna a jinak pětadvacetiletá mladá dáma.

Pokaždé, když vám bude s dětmi dobře, že byste mohli říci: „Kdyby nám spolu bylo už stále tak dobře jako teď“, dětem říkejte: „Toto krásné porozumění mezi námi je předchutí a ochutnávkou nebe.“ Když dětem bude dobře ve vaší náruči nebo na klíně, říkejte jim: „Jako si jsme spolu nablízku, tak nám je nablízku Ježíš skrze svou Hostinu“, (o náruči Boží často mluvíme).

Říkejte dětem, že jsme z královského rodu a ukazujme jim, jak spolu – jako lidé královské krve – podle toho jednáme. To je nejvyšší hodnotou.

Od křtu patříme do vynikajícího společenství Božích přátel. Není větší a ušlechtlejší společnosti.

Ukazujte dětem ovoce křesťanské kultury (deklaraci lidských práv, všeobecnou zdravotnickou, školní a sociální péči, práva dětí, bezpečnost práce ...)

811 Tříletému klukovi můžeme dát tříkolku, pětiletému už malé kolo, šestnáctiletému malý motocykl. Tak to je i s námi. Kdo umí dobře hospodařit s dosavadními dary, ten dostane další dary. (Srov. Mt 6:33, 25:29; Mk 4:24; Lk 12:31)

812 O svátku šavu'ot – 50 dní po svátku pesach slaví nejen dožínky, ale především dar Tóry. Uložili si ji do svých duchovních stodol jako vzácný a jedinečný poklad. „Ke kterému jinému národu kdy mluvil Bůh a daroval jim moudrost k životu?“, jsme slyšeli v prvním čtení před týdnem (Dt 4:32n).

813 Říkali jsme si, co pro židy znamená obřízka a jakou výpovědní hodnotu má prolitá krev obřezaného: „Jsi můj ženich, je to zpečetěno krví.“

Není porodu bez krve, není života bez krve. Každá maminka své dítě živí svou vlastní krví celé těhotenství i později – skrze mateřské mléko (to se tvoří z krve). Po celý život bývá maminka ochotná dávat svůj život pro své děti.

Vztáhněme obětavost maminek – na život a na smrt – také na Boha (kdo čte a naslouchá Písmu, dobře ví, že Bůh má také mateřské rysy a ve svém vyprávění o sobě používá nejen obraz Otce, ale i Matky).

Vztáhněme obraz obětavé matky i na Ježíše. „Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele.“ (J 15:13) Stejně platí: „Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo dává život svým přátelům, kdo žije, slouží svým přátelům.“

Škoda, že naši předkové neznali pořádně Písmo a málo mu rozuměli. Jejich pohanské myšlení způsobilo, že určité obrazy o vykoupení a zadostiučinění vzali doslova a zatemnili si představu o Bohu.⁸¹⁴

Ježíšova krev je zajisté drahocennějším inkoustem než krev obětovaných zvířat. Ale manželství a smlouva je víc než inkoust.

Ježíš nás přišel zasvětit do života důvěry Bohu.

Utrpení není vrcholem Ježíšovy lásky. Utrpením jeho láska nekončí, je větší než jedno (strašné!) ukřižování. Kdyby bylo třeba, Ježíš by pro nás dal ochotně znovu život třeba tisíckrát.

Ježíš měl určité, omezené množství krve, ale jeho obětavost nemá hranice ani konce.

Bůh se nám bude stále vydávat – po celou věčnost.

Bůh i Ježíš odpouštěl lidem už před Ukřižováním.

Jako smlouva Hospodinova je zadarmo daná (z pouhé velkorysosti Boha), tak je to i s odpuštěním.

Ježíš nevylévá svou krev na oltář jako usmiřující oběť. To nám daroval celý svůj život beze zbytku. Jeho obětavost je zároveň obětavostí Otce a Ducha (Ježíš je věrným obrazem Otce).

Ježíš dává beze zbytku pít svou krev nám, ani kapku nedal Otcí (ten krev nepotřebuje).

Tím co si říkáme, nechci nikterak umenšit Ježíšovu obětavost a jeho poslání. Naopak!

Stále při slavení Večeře Páně málo rozlišujeme, kdy se Ježíš obrací k Otcí a kdy se obrací ke svým přátelům.

Dobrořečil Otcí nad chlebem a pak své nevěstě řekl první část manželského slibu.

Pak dobrořečil Otcí nad vínem a potom svým nejbližším dořekl druhou část slibu.

Říkali jsme si, jakou výpovědi byla při svatbě prolitá krev nevěsty při defloraci: „Pro tebe, ženichu, pro naše děti a pro naši rodinu, jsem ochotná prolít krev.“

Říkali jsme si, že mládenci pohanských národů obřízkou svědčí: „Jsem připraven převzít odpovědnost za sebe i druhé, hájit a bránit svou budoucí rodinu, manželkou a zemi až k prolití krve.“

814 Dodneška si někteří lidé myslí, že prolití Ježíšovy krve bylo nutné k odpuštění hříchů. (Vícekrát jsme o tom mluvili. Řada lidí nechce přemýšlet a brání se čemukoliv, co je jinak, než si doposavad mysleli. Ohání se určitými větami z Písma, aniž jim rozumí a podsouvají jim jiný literární druh a význam. Míchají hrušky s jablky.)

Proč někteří lidé prohlašují krev smlouvy – jistě vzácný a drahý „inkoust“ (u Abraháma a Mojžíše krev zvířat, u smlouvy Ježíše lidskou krev – za podstatu oběti? Ježíšova láska nás zachraňuje; ne utrpení, kterým Ježíše provedli zločinci.

Názor, že by nám Bůh bez prolité krve nemohl odpustit, je pohanský.

Mechanismus viny a trestu nestačí. Trest neobnovuje způsobenou nespravedlnost. Ježíš nepřišel, aby byl za nás potrestán, přišel nás získat pro život s Bohem a s lidmi. Ano, to ho stálo život. Ale vražda Ježíše byla naším nápadem, ne záměrem Boha. My vraždíme.

Ježíš při Poslední večeři chválil Otce a dal nám svou Hostinu. To jsou dva úžasné a jedinečné činy. Ježíšovo slovo má jedinečnou váhu. Směrem k Otci i k nám.

My jsme pohansky Ježíšovo Tělo a Krev (jako obraz vydávající se lásky) zpředmětnili na „Nejsvětější Svátost Oltářní“. Už nemluvíme o Ježíšovi, klaníme se „Nejsvětější Svátosti Oltářní“. Nosíme ji, vystavujeme ji, žehnáme jí.
(S Ježíšem se nijak manipulovat nedá – ani v nejzbožnější a nejupřímnějším úmyslu.)
(Slovo „svatý“ jsme zdevalvovali, tak používáme slovo „Nejsvětější“. To je inflace slov nedůstojná Boha.)

Láká nás Boží smlouvě a Ježíšově Hostině porozumět.⁸¹⁵

Jak k tomu přijít?

Jít k Ježíšovi do učení.

„Ale my jsme pokřtění, chodili jsme na náboženství, jsme biřmovaní ...“, namítneme.⁸¹⁶

Evangelia popisují průběh Poslední večeře. Ježíš požehnal chléb ... pak vzdal díky nad kalichem ...

Evangelisté nepopisují, co Ježíš řekl, jak děkoval a jak požehnal. Nebylo to nutné, všichni to tenkrát znali.

Židé to znají a dodneška tak činí. Proč nás to mnoho nezajímá? Klekneme si v lavici a myslíme si, že je Pán Bůh spokojen.⁸¹⁷

Židé své modlitbě říkají beracha – dobrořečení.

(Škoda, že naši liturgové nevyužívají bohatství češtiny a berachu překládají slovem požehnání.)

Beracha je vrcholem umění modlitby.

Před týdnem jsme se se 120 chlapy učili jejímu umění.

Naši chlapi byli berachou – dobrořečením – nadšení.

Po poradě s několika lidmi jsem se rozhodl, že se dobrořečením budeme v Poznámkách několik neděl věnovat.

Dozvíme se, co asi Ježíš při dobrořečení nad chlebem a vínem říkal, jak Bohu dobrořečil.

Umění dobrořečit Bohu jako Ježíš, jako jeho matka a jeho národ, se můžeme naučit.

815 Ježíš přece přišel, aby nás naučil vnímat Boží lásku, těšit se z ní a odpovídat na ni.

Apoštolové se od Ježíše mnoho naučili a prosili ho, aby je naučil komunikovat s Bohem (to nelze zúžit na Modlitbu Páně). Ježíš nás učí porozumět Bohu, žít s ním a rozmlouvat s ním. Apoštolové viděli na Ježíši jeho životní elán, lásku, trpělivost a velkorysost k lidem. Sami zakusili krásu Ježíšova přátelství. Byli Ježíšem okouzleni, toužili mít Ježíšova Ducha.

816 Řemeslu (základním dovednostem) se vyučíme za 3 roky. Ale k mistrovství dorůstáme dál a dál (moje původní řemeslo – nástrojařství, se úplně změnilo). Počítače přinesly veliký pokrok – dříve nepředstavitelný – a my jsme se s nimi už jako dospělí ochotně naučili pracovat. K umění řídit auto nestačí absolvovat autoškolu. K pěknému manželství nestačí chodit na předmanželské školení.

To vše víme, ale v poznávání Boha a porozumění Ježíši jsme ustrnuli a spokojili se s málem.

817 Každý z vás jste někoho učili, své děti nebo mladší kolegy v zaměstnání. Kdyby někdo nedával pozor na to, co jim říkáte nebo učíte, a dělal si to po svém, nemusel by výsledek dopadnout dobře.

Říkáme si, jak nás Ježíš učí, že ne každá modlitba je Bohu stejně milá. Ne každý samouk je geniální, mnozí jsou podivíni neschopní spolupráce, nedají se poučit.

Tato slavnost pochopitelně ladí s Památkou Večeře Páně na Zelený čtvrtek a s každým slavením Večeře Páně. Jen je dobré vědět za jakých okolností ve 12. stol. vznikla.⁸¹⁸

Církev v době pronásledování nebo alespoň určitého tlaku lépe prospívá.⁸¹⁹

V době svobody je tím více třeba naslouchat pečlivě Písmu, aby nedošlo k nezdravému nebo zhoubnému bujení, naší touze po předvádění.

I Ježíš se k tomu několikrát vyjadřoval (např. Mt 6:1-8, 23:4-12) Dobře znal nebezpečí ohrožující církev zevnitřku.

Všimněme si alespoň jednoho textu: Iz 1:10-20⁸²⁰

Vše se dá zneužít, i oběti Hospodinu. Ty měly pozvednout Izraelitu k radosti. Možnost obdarování druhého nás těší. Žebrák nemá, čím by uctil druhého.⁸²¹

818 Ze strachu před hříchem laici nepřijímali pozvání ke Stolu Páně. Koncil nařídil alespoň jednou do roka ke Stolu přistupovat. Liturgii sloužil kněz u Stolu přiřazenému ke zdi (otočen zády k lidem). Aby lidé alespoň zahlédli Tělo Páně a kalich s Krví Páně, vzniklo „pozdvihování“ (dodneška nelogicky ledaskde přetrvávající). Lidová víra připisovala pohledu na Tělo Páně veliké milosti. (Lidé často běhali v městech z jednoho kostela do druhého, aby se jim dostalo – z co největšího počtu pozdvihování – co nejvíce milostí. V kostelích sloužilo množství kněží tiché mše u bočních oltářů k tomu zřízených. Koncelebrace je ovocem II. vatikánského koncilu.)

Později vznikl průvod městem, často s velikou pompou i nejrůznějšími alegorickými vozy (např. se scénou sv. Jiří zabíjejícího draka) ke čtyřem oltářům se čtyřmi požehnáními Tělem Páně v monstranci. To „umožňovalo“ získání 4x více požehnání než jiná mše.

O eucharistických lidových legendách pomlčím.

Komunisté nás zbavili veřejné parády. Někteří lidé se k ní v 90. letech ochotně vrátili. Je lacinější než noření se do hloubky Ježíšovy Hostiny a jeho záměru.

Zažil jsem slavnost zblízka, i naše rodina v 50. letech upřímně zlobila jeden z oltářů. Ale dávám za pravdu Pavlu VI., který v Římě prohlásil, že církvi není třeba veřejné demonstrace, ale vnitřní modlitby.

Ježíš nás vyzývá k cudné zbožnosti a Eucharistie je intimní záležitostí.

819 Zbabělci jsou zalezlí, křiklouni se drží potichu, každé slovo i gesto je váženo, jalovost nemá drzou odvahu bujet.

820 Slyšte slovo Hospodinovo, sodomští náčelníci, naslouchejte naučení našeho Boha, lide gomorský. "K čemu je mi množství vašich obětních hodů, praví Hospodin. Přesytíl jsem se zápalných obětí beranů i tuku vykrmených dobytčat, nemám zájem o krev býčků, beránků a kozlů. Že se mi chodíte ukazovat! Kdo po vás chce, abyste šlapali má nádvoří?"

Nepřinášejte už šalebné obětní dary, kouř kadidla je mi ohavností, i novoluní, dny odpočinku a svolaná shromáždění; ničemnost a slavnostní shromáždění, to nemohu vystát. Z duše nenávidím vaše novoluní a slavnosti, jsou mi jen na obtíž, jsem vyčerpán, když je musím snášet. Když rozprostíráte své dlaně, zakrývám si před vámi oči. Ať se modlíte sebevíc, neslyším. Vaše ruce jsou celé od krve.

Omyjte se, očistěte se, odkliděte mi své zlé skutky z očí, přestaňte páchat zlo.

Učte se činit dobro. Hleďte právo, zakročte proti násilníku, dopomozte k právu sirotkovi, ujímejte se pře vdovy. Pojďte, projednejme to spolu, praví Hospodin. I kdyby vaše hříchy byly jako šarlat, zbělejší jako sníh, i kdyby byly rudé jako purpur, budou bílé jako vlna.

Budete-li povolní a poslechnete, budete požívat dobrých darů země.

Když však odmítnete a budete se zpěčovat, bude vás požírat meč." Tak promluvila Hospodinova ústa.

„Vaše oběti mně lezou krkem, je mi z vás na blití“, kritizuje Hospodin ústy proroka Izraelity. Zve je k vyřikání si sporu. – Marně.
I zbožnost se může zvrhnout do odporného obchodování s Bohem, do hledání vlastních zásluh a snah manipulace s Bohem!!

Proroctví zaznamenaná v Písmu pro nás mají trvalou platnost.

(Za každé varování jsme zodpovědní. Je darem. A s darem se nešeredí.)

Severní království zmizelo v propadlišti dějin, varování jim nepomohlo. Judské království upadlo do stejné chyby. Nedali si říci, Hospodin je nemohl chránit a Babyloňané je porobili. Na rozdíl od severního království se ale přece jen v zajetí káli a Hospodin je osvobodil.

V Ježíšově době opět vykvetla vnější zbožnost. Ježíšova varování nepomohla, chrám padl, o možnost oběti byla Judea připravena.

(Každé bohatství se nám může stát nebezpečným.)⁸²²

Izaiáš nemohl nahlédnout, že se tato zvrhlá zbožnost bude vícekrát opakovat. My k tomuto náhledu máme dospět!

Prorocká varování – včetně Ježíšova – máme mít vyvěšena na čelném místě. Před pořádáním náboženských sláv by se měla veřejně číst nahlas.

Stále nás ohrožuje sebejisté obětování Bohu, vršení množství modliteb, snahy o přesun „zásluh“ na různé účely jako převádění hotovosti z účtu na účet v bance.

Nestačí nám opakovat vnější formu božích darů (modlitba, svátosti).⁸²³

Naše svévolné úpravy jsou nebezpečnou manipulací. Hledejme úmysl dárce.

Je mi smutno z přezbožného zapřísahání, že „jediný zbožný způsob svatého přijímání je vkleče a do úst“.⁸²⁴

Hledejme vnitřní bohatství Ježíšovy hostiny. Minulý režim nám někdy natolik bránil, že nám z vnější formy zbylo jen minimum, ale tlak nám pomohl více porozumět podstatnému.⁸²⁵

Rád bych si všimnul Krve Páně. Ta byla (je) lidem odpírána.

Opět nejde jen o vrácení se k pouhé formě – k pití. Hledejme hlouběji.

A hledejme kolem.

821 Veřejně jsem kritizoval poměry v komunistických Domovech důchodců. Několik důchodců bydlelo na jedné cimře, nikdo neměl nic svého, ani hrníček. Nemohli návštěvě uvařit ani kávu. Byli poníženi.

822 Amen, pravím vám, že bohatý těžko vejde do království nebeského.

Znovu vám říkám, snáze projde velbloud uchem jehly než bohatý do Božího království. (Mt 19:23-24)

823 Dětem říkám: „Když si pochutnávejte na zmrzlině, nezapomeňte si všimnout dárce, kdo vám zmrzlinu koupil nebo od koho jste dostali peníze. Při jídle nezapomeňme poděkovat ... Všimějme si, jak jsme bohatí...“

824 Kdybychom více zavětrili, možná bychom ucítili síru. Je to odvádění od podstaty.

Na přelomu tisíciletí se lidé neodvážili ke Stolu Páně. Eucharistie – jako viaticum – pokrm na cestu – se nosila pod jednou způsobou (Tělo Páně nebo Krev Páně) a umírající byli krmeni do úst. Za více než 200 let lidé zapomněli, že se přijímalo pod obojí a na ruku.

825 Neustrňme na pouhém vykřikování o Ježíšově přítomnosti v jeho Hostině. To ví i ďábel. Prohlédněme jeho taktiku vzbuzovat v lidech strach.

V 1 J 5. kap. najdeme pozoruhodná slova.⁸²⁶

Všimnu si pouze veršů 7-8:

Jsou zajisté tři, kteří vydávají svědectví na nebi: Otec, Slovo a Duch svatý, a tito tři jedno jsou; a tři jsou, kteří vydávají svědectví na zemi, Duch a voda a krev, a tito tři v jedno jsou.

Už ve Starém zákoně platí: „Soudní výrok bude vyneseno podle výpovědi dvou nebo tří svědků“ (Dt 19:15b, srov. Nu 35:30; Dt 17:6; Mt 18:16)

Dva svědkové jsou minimum, svědectví tři je ještě hodnověrnější. Vzpomeňme, jak si Ježíš k některým důležitým událostem bral tři apoštoly.

Bibličtí svědkové svědčí pro naše poznání, abychom mohli přitakat pravdě.

Tři svědkové na nebi a tři na zemi dotvrzují, že Ježíš je Mesiášem.

Obě trojice jsou zajedno ve svém přesvědčení a svědectví. Např. Petr, Jan a Jakub svědčí o proměnění na hoře, vzkříšení dcery Jairovy nebo u Mk o Ježíšově úzkosti a modlitbě v Getsemanech.

Všimněme si trojice svědčící na zemi: Duch, voda a krev.

O Duchu a jeho projevech ve St. zákoně jsme už někdy mluvili.

826 1 Janův 5:1-21 :

- 1 Každý, kdo věří, že Ježíš je Kristus, je zrozen z Boha; a kdo má rád otce, má rád i jeho dítě.
- 2 Podle toho poznáváme, že milujeme Boží děti, když milujeme Boha a jeho přikázání zachováváme.
- 3 V tom je totiž láska k Bohu, že zachováváme jeho přikázání; a jeho přikázání nejsou těžká,
- 4 neboť kdo se narodil z Boha, přemáhá svět. A to vítězství, které přemohlo svět, je naše víra.
- 5 Kdo jiný přemáhá svět, ne-li ten, kdo věří, že Ježíš je Syn Boží?
- 6 To je ten, který přišel skrze vodu a krev: Ježíš Kristus. Ne pouze skrze vodu křtu, ale i skrze krev kříže; a Duch o tom vydává svědectví, neboť Duch jest pravda.
- 7 Tři jsou, kteří vydávají svědectví
- 8 – Duch, voda a krev – a ti tři jsou zajedno.
- 9 Přijímáme-li svědectví lidí, oč větší je svědectví Boží; Boží svědectví je to, co pověděl o svém Synu.
- 10 Kdo věří v Syna Božího, má to svědectví v sobě. Kdo nevěří Bohu, dělá z něho lháře, protože nevěří svědectví, které Bůh vydal o svém Synu.
- 11 A to je to svědectví: Bůh nám dal věčný život, a ten život je v jeho Synu.
- 12 Kdo má Syna, má život; kdo nemá Syna Božího, nemá život.
- 13 Toto píšu vám, kteří věříte ve jméno Syna Božího, abyste věděli, že máte věčný život.
- 14 Máme v něho pevnou důvěru, že nás slyší, kdykoliv o něco požádáme ve shodě s jeho vůlí.
- 15 A víme-li, že nás slyší, kdykoliv o něco žádáme, pak také víme, že to, co máme, jsme dostali od něho.
- 16 Vidí-li někdo, že jeho bratr se dopouští hříchu, který není k smrti, ať za něho prosí; a Bůh mu daruje život, jestliže nehřešil k smrti. Jest ovšem hřích, který je k smrti; o takovém neříkám, abyste za něj prosili.
- 17 Každá nepravost je hřích, ale je i hřích, který není k smrti.
- 18 Víme, že nikdo, kdo se narodil z Boha, nehřeší, ale Syn Boží jej chrání a Zlý se ho ani nedotkne.
- 19 Víme, že jsme z Boha, kdežto celý svět je pod mocí Zlého.
- 20 Víme, že Syn Boží přišel a dal nám schopnost rozeznávat, abychom poznali, kdo je pravý Bůh. A jsme v tom pravém Bohu, protože jsme v jeho Synu Ježíši Kristu. On je ten pravý Bůh a věčný život.
- 21 Děti, varujte se modlářství.

Vulgáta a některé jiné překlady (Sýkorův překlad, Kralická bible ...) uvádějí širší text veršů 7-8:

7 Jsou zajisté tři, kteří vydávají svědectví na nebi: Otec, Slovo a Duch svatý, a tito tři jedno jsou;

8 a tři jsou, kteří vydávají svědectví na zemi, Duch a voda a krev, a tito tři v jedno jsou.

- Ježíš je „počat“ z Ducha božího (to není biologická výpověď),
 - při Ježíšově ponoření do Jordánu svědčil Duch (snesl se jako holubice) o Ježíšovi,
 - Ježíš je plný ducha (na rozdíl od nás, kteří máme jen nějakou trošku Ducha).
 - Ježíšovou smrtí začíná být Duch vyléván na apoštoly a další učedníky ...
 - Duch nechává promlouvat apoštoly o Letnicích (Sk 2:4),
- Petr potvrzuje: „Nikdy totiž nebylo vyřčeno proroctví z lidské vůle, nýbrž z popudu Ducha svatého mluvili lidé, poslaní od Boha.“ (2 P 1:21)
- A Pavel: „Nikdo nemůže říci: Ježíš je Pán, leč v Duchu svatém“. (1 K 12:3)
- Duch v Novém zákoně pak svědčí svými dary ...

Voda má svou řeč. Šumí, bublá, duní ..., tiší žízeň, omývá ...

Ale v Bibli mluví a působí ještě jinak. Voda potopy nebo Rudého moře spláchne zlo, při Janově ponoření do Jordánu na odpuštění hříchu zanecháváme ve vodě své zlo, z křestního pramene vstáváme znovuzrozeni do podoby Krista, k jeho následování. Ježíš se také nechal ponořit od Jana – ze solidarity k nám a na potvrzení, že se nebude vyhýbat zlu; projde jím pak jako vítěz.

Krev má také svou přirozenou řeč. Jak se objeví, jdou žerty stranou ...

Kristova krev je „hlasitějším“ svědkem. Zatímco prolitá krev Ábela křičí k Bohu, žaluje, Ježíš nechá dobrovolně prolít svou krev, abychom mu dali za pravdu – nechali se zachránit a přijali jeho životní styl. „Ježíš je prostředníkem nové smlouvy, jeho krev nás očistí a volá naléhavěji než krev Ábelova“. (Srov. Žid 12:24)

Ježíšova krev k nám mluví svou výmluvnou řečí (naučili jsme se jí rozumět): „Pán Ježíš v tu noc, kdy byl zrazen, vzal chléb, vzdal díky, lámal jej a řekl: "Toto jest mé tělo, které se za vás vydává; to čiňte na mou památku."

Stejně vzal po večeři i kalich a řekl: "Tento kalich je nová smlouva, zpečetěná mou krví; to čiňte, kdykoli budete pít, na mou památku."

Kdykoli tedy jíte tento chléb a pijete tento kalich, zvěstujete smrt Páně, dokud on nepřijde.“ (1 K 12:23-26)

Ježíš nám svědčí svou krví. Kdo je soudný, kdo hledá spravedlnost, přitaká mu.

Ježíš se nám dává skrze i svou krev – vydanost, obětavost – živí nás: „Amen, amen, pravím vám, nebudete-li jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život.

Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den. Neboť mé tělo je pravý pokrm a má krev pravý nápoj.

Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.“ (J 6:53-56)

Ježíš nás sjednocuje s bratřími (i řeči jeho hostiny jsme se naučili porozumět):

„Kdo by tedy jedl tento chléb a pil kalich Páně nehodně, proviní se proti tělu a krvi Páně.

Nechť každý sám sebe zkoumá, než tento chléb jí a z tohoto kalicha pije. (1 K 12:17-28)

Ježíš sleduje svou hostinou cílený záměr: skrze sjednocení s ním, chce také sjednotit i nás všechny.

Kdo by Ježíšova nedbal – záměru – běda mu! „Kdo jí a pije a nerozpoznává, že jde o tělo Páně (rozuměj „Nové Tělo Páně“), jí a pije sám sobě odsouzení.“ (1 K 12:29). Takový člověk maří, znesvěcuje Ježíšovo dílo, uráží nejen Ježíšovy sourozence, ale i Ježíše i samotného Otce.

Sjednocení ale nejde nařídít, Bůh s námi nemanipuluje. Může nastat jen vyladěním každého z nás na jeho Ducha. (Krev souvisí s Duchem.) Ke sjednocení může dojít jen z vnitřku, bez naší spolupráce to ale není možné.

Nikdy nás v semináři neseznámili s řečí Ježíšovy krve a programu jeho hostiny. Nechali nás hladovět.

Hladový okusuje i kůru ze stromů.

Ale Ježíš nám prostírá bohatý Stůl svého slova a své Hostiny. Netrkejme lidem do pusy dudlík, nebo je necpěme cukrovou vatou, přiveďme je k porozumění Ježíšovy nabídky.

Průvod a požehnání při slavnosti Těla a Krve Páně můžou být pěkné, ale bez Božího slova neporozumí Ježíšově řeči a jazyku jeho stolování. Jedno Ježíšovo slovo nemůže být nahrazeno nebo vyváženo množstvím našich slov. Modlitbami všech mystiků a světců. Všechna soukromá zjevení nemohou přinést nic podstatného k životodárnému zjevení se Boha v Ježíši Kristu.

Průvody „Božího Těla“ jsou fotogenické, ale eucharistické řeči porozumí pouze pokročilý. Intimní záležitosti se netahají na ulici.

Kdybychom nosili v průvodu Bibli, šel bych. V Izraeli tančíme s židy se svitky Tóry na svátek Radost z Tóry. Ta radost není předstíraná.

(Naše průvody jsou škrobené, prkenné bez šťávy a života, jako vše povinné.)

K porozumění tomu, co nám Ježíš ve své Hostině nabízí, se ještě vrátíme.

Souhlasím se slovy Pavla VI.: „Církví je zapotřebí vnitřní modlitby.“ (Hlubokému naslouchání slovu božímu, abychom mu mohli přitakat a spolupracovat s ním.)

2009

Slavnost Těla a Krve Páně Ex 24:3-8 Žid 9:11-15 Mk 14:12-16. 22-26 14. června 2009

U nás třetíci poprvé přijmou pozvání ke Stolu Páně.

Proto spíš jen zopakujeme základní přístup, který nám otvírá dveře k porozumění Večeři Páně. Dnešní slavnost je příležitostí, abychom si my, dospělí, uvědomili, kdo jsme, k čemu nás Kristus pozval, čím nás vyznamenává a obdarovává, co máme na práci a kam a k čemu můžeme a máme vést své děti.

Ježíš při svém vyučování používal jako model (podobenství) něco známého (např. růst obilí ze zrna nebo proces při pečení chleba), abychom porozuměli něčemu novému - jak to je mezi námi a Bohem.

Začněme od chleba. Jídlo nevyhnutelně potřebujeme k životu. Ze společného jídla jsme navíc udělali slavnost. Ježíš použil rodinnou slavnost k největší modlitbě, k největšímu rituálu – k největší slavnosti jakou máme.

Jedna židovská modlitba u stolu říká: „Buď požehnan ten, který přivádí přátele k jednomu stolu“.

Vyprávějte dětem, jak se dříve pekl chléb.⁸²⁷

Vysvětlete jim, k čemu byl a co způsobil kvas v těstě. Před pečením se část těsta oddělila stranou, za pár dní to těsto zkvasilo, stal se z něj kvas. Ten byl zamíchán do příštího nového těsta a prokvasil je – stalo se z něj kynuté těsto.

827 Začněte od zrna, přes „domluvu a spolupráci“ zrn a jejich „smrt“ - obětavost, když „se nechají rozemlít“. A pak jim popište, jak se z mouky upeče jídlo, které má svou chuť a požitelnost mnohem vyšší kvalitu než zrní.

To kdysi dávno lidé žvýkali syrové zrní. Později je drtili, pražili nebo namáčeli ve vodě. Až později postupně objevili pečení chleba, nekvašeného a pak kvašeného.

Na modelu procesu pečení chleba Ježíš ukazuje, jak se člověk stává křesťanem a k čemu nás Ježíš potřebuje.

Jako se nejprve těsto nějaký čas stávalo kvasem, tak se má učedník vzdělat, vyučit.

Pak křesťan slouží uprostřed druhých, jako kvas prokvasí nové těsto.

Kvas nadýchá těsto (vzpomeňme na Ducha, dech a pohyb).

Připomeňte dětem bubliny v těstu, i jak se těsto hýbe, když maminka zadělává na buchty.

Děcko bystře řekne: „Tatínku, tak ten oddělený kus těsta, z kterého byl pak kvas, měl další práci?“

„Ano, napomohl něčemu důležitému. I ten kvas se nakonec stal potravou, ale předtím odvedl svou vlastní práci, prokvasil těsto, způsobil v těstu změnu. Novou jakost, kvalitu; kvašený chléb je měkčí a chutnější, nadýchanější.⁸²⁸

Přinesl několikanásobný užitek.“

„To po nás Bůh chce, abychom také pracovali víc než ti ostatní?“ zeptá se děcko.

„Proč máme pracovat víc než ostatní? Co z toho budeme mít?“

A vy jim vysvětlíte: Bůh rád pracuje (a práce jej baví, velice rád nám pomáhá), ale Bůh také umí odpočívat a slavit.

V Bibli čteme: Bůh šest dní pracoval a sedmý den odpočíval (to neznamena, že ležel na gauči v teplákách a jen čučel do bedny). Bůh se na nás se zalíbením dívá, těší se z toho, když se nám daří, když si s lidmi a s ním rozumíme. Bůh má radost, když s druhými pěkně jednáme a když s ním dokážeme dobře spolupracovat.

Protože my lidé jsme ale život hodně pokazili, potřebuje svět záchranáře, a Bůh si k tomu vybral nás. To je pro nás velká čest.

Hned uvidíme, že si nás nevybral jen pro dřinu.

Hospodin si oddělil nejprve Izrael.⁸²⁹

„Oddělený“ lid - jako oddělený kus těsta určený na kvas (slovo „vyvolený“ lid je nepřesné).

Později si Ježíš vybral, oddělil učedníky (nový Izrael – křesťany).⁸³⁰

Jsme „oddělení“ pro zvláštní a krásné poslání.

828 Nepleťme sem, zda je knäckebrot zdravější než náš chléb.

Dnes se používá vyšlechtěná pšenice velikých výnosů, která byla původně spíše pšenici krmnou. Nemá tu kvalitu jako „tvrdá“ pšenice (i v Bibli se píše o pšenici špaldě), z které naši předkové pekli chléb. V té není mnoho lepku.

829 Hospodin řekl Mojžíšovi: „Toto povíš domu Jákobovu a oznámíš synům Izraele: Vy sami jste viděli, co jsem učinil Egyptu. Nesl jsem vás na orlích křídlech a přivedl vás k sobě.

Nyní tedy, budete-li mě skutečně poslouchat a dodržovat mou smlouvu, budete mi zvláštním vlastnictvím jako žádný jiný lid, třebaže má je celá země.

Budete mi královstvím kněží, pronárodem svatým“ (Ex 19:3-6a)

830 Slovo křesťan je od řeckého slova „christos“, to znamená „pomazaný“. Izraelský král nenesl zlatou korunu (to je nepraktické a král měl na hlavě korunu, jen když zasedal na trůně). Izraelský král byl ovoněn parfémem (pomazán vonným olejem). Proto se izraelský král nenazýval „Korunovaný“, ale „Pomazaný“ - měl stále svým jednáním vonět po Bohu (ne jen na chvíli, když seděl na trůně).

Každý křesťan je ovoněn – pomazán při křtu a při biřmování. Máme být lidem okolo nás příjemní pěkným životem, jako příjemná krásná vůně.

Máme „prokvasit“ společnost tam, kde jsme, máme přinášet do života společnosti nového ducha, Ježíšova Ducha. Aby život už nebyl tvrdý jako okoralý chleba, který se ani nedá ukousnout. Nebo aby nebyl jako plesnivý chleba.

Nejsme jen na práci, dostalo se nám veliké cti, velikého vyznamenání a velikého obdarování. Ježíš si vybíral přemýšlivé, šikovné, odvážné a ochotné lidi za své spolupracovníky, kamarády a přátele. Vyprávěl jim o Bohu, jak má rád lidi a jak o ně pečuje. Svou péčí o učedníky jim ukazoval, jakou cenu mají pro Boha.⁸³¹

Ježíš naučil své učedníky rozumět Písmu, učit další lidi, uzdravovat nemocné, stavět se proti zlu a křísit mrtvé.

Když se učedníci u Ježíše vyučili, když mu už hodně rozuměli a pomáhali mu, řekl: „Už vás nenazývám zaměstnanci, protože zaměstnanec jen plní příkazy zaměstnance, ale nerozumí si ve větší míře se zaměstnavatelem. Nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám vyprávěl všechno, co vím o Bohu.“⁸³²

S přáteli si rozumíme, máme s nimi stejný cíl, pomáháme si, navštěvujeme se, povídáme si, navzájem se obdarováváme, dělíme se s nimi o to nejlepší co máme, slavíme svátky, chodíme spolu na výlety a na dovolenou...

Bůh nám projevuje velikou přízeň mnoha pozornostmi a způsoby.

To je potřebné dětem objevovat, učit je pozorovat, rozpoznávat hlubší smysl – osvěcovat je.⁸³³
S Bohem se můžeme přátelit, naslouchat mu a povídat si s ním.⁸³⁴

831 Jako rodičům není nic zatěžko v jejich péči o děti, tak Bohu není nic zatěžko v jeho péči o nás. Dal nám to nejcennější, co má, svého milovaného syna.

Boha zatím nevidíme, ale na lidském Ježíšově jednání snadno vidíme, jak nás má Bůh rád. Proto Bůh Ježíši dovolil, aby s námi žil - i když věděl, že se k němu budeme velice ošklivě chovat; věděl, že jej nakonec ve své nesnášenlivosti utrápíme a umučíme k smrti. Ale také věděl, že se Ježíši podaří získat dost lidí, kteří začali důvěřovat Bohu, dali na něj a mohli žít lépe.

832 Jste moji přátelé, činíte-li, co vám prikazuji. Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co činí jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám dal poznat všechno, co jsem slyšel od svého Otce. Ne vy jste vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a ustanovil jsem vás, abyste šli a nesli ovoce a vaše ovoce aby zůstalo; a Otec vám dá, oč byste ho prosili v mém jménu. (J 15:14-16)

833 Svět, rodiče, děti, sourozence, život, zdraví, přátelství ... tyto nejcennější poklady jsme si nevyrobili, neuchvátili, nenašli jsme je na cestě, ale dostali jsme je od Boha.

Vážíme si jich, děkujeme za ně Bohu, a učíme se s nimi dobře hospodařit.

Bůh nám k tomu radí a pomáhá, aby se nám to povedlo, aby nám spolu bylo dobře. Učíme se k sobě navzájem hezky chovat.

Táta má dětem pomáhat objevovat, co pro to dělá maminka. Maminka má dětem objevovat, co všechno má na starosti táta. Rodiče mají dětem objevovat, jak o nás pečuje Bůh, co všechno od něj přímo nebo nepřímo máme.

Potraviny jsou nejen k udržení života, lidé vymysleli zmrzlinu, čokoládu ...

Voda není jen k pití, ale i k plavání a bruslení ...

Sníh je i k lyžování a stavění sněhuláka ...

Šaty nemáme jen k tomu, aby nám nebylo zima, jsou často velice pěkné ...

834 Rodiče mohou a mají to vše dětem objevit a učit je tomu.

Jako malé děti nebereme na koncert Stabat Mater nebo do divadla Shakespearova Hamleta, tak nemá smysl je nutit, aby odříkávali modlitbu „Otče náš“ („Andělíčku, můj strážníčku“ by ani neměli slyšet.) Postupně je

Nejsme jen pro práci, Bůh nás - své přátele - zve do nové krásy, do své blízkosti a náruče. Škoda, že se tam zatím mnoho lidí nevydává. Zváni jsou všichni, stůl Boha nemá omezený počet míst, ale někteří lidé ještě Bohu nedůvěřují, ještě jej neznají. Nebo se jim nechce, mají své zábavy. Jsme zváni do vysoké nadmořské výšky. Setkávání s Bohem něco vyžaduje ...⁸³⁵

Jako vy, rodiče, ze své zkušenosti a poznání učíte děti, jak se stoluje, jak přecházet ulici, jak pěkně mluvit s druhými, jak se rozdělit, jak se umět omluvit, jako dětem pomáháte se školou – tak máte svým dětem objevovat krásu Boží blízkosti a jeho přátelství.⁸³⁶

Samozřejmě, že zkušenost je nepřenosná, ale můžeme ukázat dětem cestu k setkávání s Bohem. Dítě vidí, co nás baví a co nás nebaví (zda půllitr, televize, peníze, jakou zábavu vyhledáváme, zda jsme otroky práce, co odkládáme, co nám chutná a co nás nebaví...). Děti na nás vidí, zda nás setkání s Bohem těší. Před dětmi nic neutajíme.⁸³⁷

Slavnost Těla a Krve Páně (lidový název Boží tělo je podivný) nás opět zve, abychom se nejprve sami znovu a hlouběji věnovali porozumění Ježíšovu daru jeho Hostiny.

Čemu rozumím a čemu nerozumím?

Co z té zvláštní Ježíšova hostiny mohou pochopit děti?

Na chuť je lepší zmrzlina než malá oplatečka bez vůně a téměř bez chuti.

Tou první slavností se dětem otevírají dveře. Kam až je dovedeme?

Nemůžeme dát druhým to, co nemáme. (Neumím-li uvařit svíčkovou, nemohu to naučit dceru, neovládám-li počítač nebo japonsky, nemohu to dětem objevit.)

Čím je pro mě Ježíšova hostina?

Je to největší modlitba - nejbližší setkání s Ježíšem, největší rituál jaký známe. Ale je třeba se jí snažit porozumět, přijít jí na chuť.⁸³⁸

Někomu stačí nesrozumitelný rituál. Nevadí mu, že nerozumí těm „zvláštním“ slovům, které - Bohu žalováno - v liturgii používáme. Někteří mě okřikují, když se snažím to popsat slovem srozumitelnějším. (Ježíš nám svěřil nejen svou Hostinu, ale také péči o ní, aby byla srozumitelná.) Někteří si nalhávají: „Nepotřebujeme tomu rozumět, to je tajemství“.⁸³⁹

máme vést k umění setkávání se s Bohem. To není nic nemožného nebo nesrozumitelného.

835 Porozumění Bohu vyžaduje od nás, mimo jiné, trpělivost, vnitřního ticho a hlavně „touhu dítěte“ po růstu a poznání, otevřenost učedníka, který se chce něco naučit, postoj začátečníka, který si nehraje na Mistra.

836 Jako učíte děti pěknému stolování, učíte je, jak spolu pěkně mluvit, jak se přechází ulice, jak se pěkně chováme ke zvířatům, jak se jezdí na kole, jak se vaří nebo jak se zachází se sekerou, jako jim předáváte, co jste se naučili ve školách a v životě, jako jim předáváte své dovednosti a životní zkušenosti - tak jim můžete předávat to, co jste se naučili od Boha ...

837 Jestli některé děti od rodičů děti slyší: „To bylo v kostele zase dlouhé“, jak by je Bůh mohl přitahovat? O hokeji rodiče neřeknou: „To byl nemožně dlouhý zápas. To bylo neúnosné, jak nastavovali po třetí třetinu čas.“

Mě už to přestalo bavit. Těch branek už bylo mnoho. Mně by stačila jen jedna třetina.“

Inu, co v kom je, to se dere ven.

838 Napsal jsem o Večeři Páně knihu, snažil jsem se srozumitelně popsat, co Ježíš do té slavnosti vložil a co máme udělat my, abychom se s ním setkali a porozuměli řeči té slavnosti.

839 Také nás zajímá, co se děje na fotbalovém hřišti nebo v játrech, co se odehrává v mysli druhého člověka, proč malíř namaloval tento obraz nebo co skladatele vedlo k napsání tak krásné muziky. Jak pracuje motor

Ale k setkání s Ježíšem nestačí zbožně polknout a nutit se do zbožných pocitů.

Nedejme na ty, kteří tvrdí: „Nepotřebujeme rozum, ale mystické zážitky“.⁸⁴⁰

Mluví o něčem, co neznají. Podobají se člověku, který by si zacpával uši, aby neslyšel.

O Ježíši je řečeno, že je Slovem⁸⁴¹, nejen Obrazem.

Hluchoněmí mají těžší život než slepí.

Ježíš nám mnoho o Bohu vypráví, abychom zbytečně netápali.

Jsme o mnoho bohatší než pohané, kteří se snaží porozumět Bohu (někdy více než my), ale nemají průvodcovskou službu Božího vyprávění, božího slova.

Kdo neumí stolovat, nepochopí Večeři Páně. U stolu se setkávají přátelé, kteří tu jsou jeden pro druhého. Ježíš nám vše krok za krokem podrobně vysvětluje. Srozumitelně. Kdo chce, může naslouchat, aby měl z Večeře Páně nejen potěšení, ale i užitek, zisk. Aby z nabízeného bohatství mohl rozdávat – sloužit božímu záměru na uzdravení světa.

2006

Slavnost Těla a Krve Páně Ex 24:3-8 Žid 9:11-15 Mk 14:12-16. 22-26 18. června 2006

a jak se ovládá nový typ mobilního telefonu.

Někoho zajímá, jak je možné Bohu porozumět a spolupracovat s ním. Záleží, na co si kdo troufne.

Někteří bezdomovci opovrhují prací, řádem a námahou těch druhých – ale rádi se od těch snaživých přiživují.

Někteří nevzdělanci opovrhují těmi, kteří se namáhají poznávat.

V náboženství někteří zakrněli nahlas opovrhují těmi, kteří se ptají na to, čemu nerozumí.

840 Mystická modlitba je niterné setkání se s Bohem v sobě. Bytostné porozumění Bohu. (To dá velikou práci.)

Sympatický mladý muž si pochvaloval obřadnost východní liturgie: „U nás se uděluje požehnání jen tak jednoduše, ale u Pravoslavných se nejdříve okouří celý kostel, hlasitě se zpívá a pak se obřadně a dlouho slova požehnání zpívají a všichni se mnohokrát křížují...“

Je uchvácen krásou obřadu, ale už se tolik neptá, jak to s požehnáním je, co mě Bůh nabízí a jak se mám Boží nabídkou otevírat, co Bůh očekává ode mě, jak s ním mám spolupracovat.

Podobá se člověku, který je uchvácen pouze krásným zpěvem v cizím jazyku, ale nerozumí slovům a ani se o ně mnoho nezajímá.

Obdivuje pravoslavnou liturgii (také mám velice rád její zpěvy), ale už si nevšiml, jak velice málo pravoslavných přistupuje ke Stolu Páně. Pošilhává po velebnosti způsobu udělování jejich požehnání (protože mu je cizokrajná), ale nedochází mu o co větší je Ježíšova Hostina. Ta nám zevšedněla a neptáme se, co obnáší a proč nám „svaté přijímání“ příliš nepomáhá. Neptá se, co mi Ježíš nabízí a jak mám spolupracovat.

Podobně lidé obdivují náboženské obřady jiných náboženství a nevědí, jak mnoho je nabízeno nám.

Čechy vždy přitahovalo zboží krásných obalů. Čokoláda z Tuzexu jim chutnala více než stejná čokoláda s mizerným obalem. (Obaly mají svůj význam. Líbí se mi pěkné obaly, nejvíc ty od „matky přírody“: skořápky ořechů, slupky ovoce, makovice ...)

841 Víte, že se veřejně přiznávám, že nerozumím tomu, jak by mohl někdo být potrestán spravedlivým soudcem místo viníka. Celý život velice myslím na ponížení!!

Víte, že nerozumím tomu, jak by někdo vinu druhých mohl vzít na sebe.

Vážím si toho, že Bůh touží všechny dovést k porozumění a blízkosti.

Potkal jsem hlasatele sladkého „přátelství“, ale tomu jsem to nevěřil. Nebyl to chléb, ale pouťové srdce s barevnou a sladkou polevou. Bůh suď.

Stolování s Ježíšem je naší největší slavností. Každý rituál je stále potřeba doprovázet slovy, jinak se stane nesrozumitelným. Vloni jsme sice měli dlouhý cyklus o Večeři Páně, ale zkusím něco připomenout.

Texty liturgických čtení mluví o Smlouvě Hospodina s Izraelem, Hospodin není jako lidští vladaři, kteří si nechají sloužit. Bůh slouží lidem. Je nám přítelem.

Židovští snoubenci sepisují před svatbou svatební smlouvu. To není projev nedůvěry, ale písemné potvrzení své nabídky druhému, svých závazků. (Naše společnost je nedospělá, každý se jen domáhá svých práv a k povinnostem se nikdo nehlásí.)

Hospodin nechal sepsat, k čemu se Izraeli zavazuje, aby každý věděl, co může očekávat (na co má právo) a nikdo nepochyboval o božích příslibech. Bůh není náladové božstvo nebo feudální milostivá vrchnost.

„Budeme poslušni,“ je důležitá odpověď v 1. čtení. Naše poslušnost nemá vycházet z podvolení se autoritě, ale pro poznání, že Bůh nám nabízí něco velice výhodného. Vztah s Bohem je přece přátelstvím.⁸⁴²

K evangeliu: Ježíš nejen obnovuje smlouvu (přátelství) s Izraelem, ale obohacuje ji a nabízí ji i (nám) nežidům.

Slavnost Večeře Páně nám stojí za pozornost – slavíme ji každou chvíli.

Bez pečlivého naslouchání autorovi tohoto rituálu – Ježíši, si často děláme, co chceme. Zabloudili jsme a zašmodrchali se ve své „zbožnosti“ a pak ani neumíme vyprávět dětem, co ta slavnost znamená. („Hlavně nekousnout do Svaté Hostie a hezky držet svíčku“, nám říkali.)

Ježíšovu vyučování porozumí každé přemýšlivé dítě.

Budeme k tomu potřebovat texty: J 1:9-18; J 3:1-21; J 6:25-59

Zatímco my teologové z „úcty“ posunujeme Večeři Páně mimo náš život (Mše svatá, Svátost Nejsvětější, Velebná, Oltářní, tajemství, přidáváme kadidlo, družičky, zvonečky, nebesa, adorace ...), Ježíš naopak ve své Hostině z našeho života vyšel, do našeho života ji vložil a ponechal, nevyčlenil ji někam do zvláštního prostoru jednání.

Ježíš vždy bezvadně učí, pokaždé vychází z našich zkušeností. Je praktický, není teoretikem a učitelem definicí. Ví, že láska prochází žaludkem a společné jídlo navozuje blízkost. Rád stoloval se svými blízkými.

I Nikodémovi připomínal, jak jsme přišli na svět. „Nikodéme, ale vy lidé jste zváni ještě na další úroveň, do společenství dcer a synů Božích. K tomu je ovšem třeba nového narození“.

(Srov. J 3:3n)

My o biologii víme víc než Nikodém, a přece znovu a znovu žasneme: „Dítě je zázrak“ (co je za naším zrakem, kam nedohlédneme). Nemáme slov ...

Rodiče pouze vytvoří podmínky a pak – to je neuvěřitelné – z jídla, které maminka jí, skrze její krev, se utváří tělo nového člověka. Ale nejen tělo.

Rodiče o dítě pečují, projevují mu svou náklonnost, vyprávějí mu, ukazují svět, co je dobré a na co si má dávat pozor.... Dítě vrůstá do rodiny, je obklopeno duchem rodiny (genius loci) a postupně objevuje další prostory světa a společnosti. Úžasné! Div divoucí!

842 Je dobré si alespoň jednou do roka přečíst text smlouvy (která je nabízena také nám), abychom se nemíjeli s tak výhodnou nabídkou.

Nepopíše to vyčerpávajícím způsobem ani biologie, pedagogika, psychologie, sociologie a všechny vědy dohromady, ani všichni básníci světa.

Ježíš ve svém vyučování pokračuje: „O pozvání do pozemského života člověk nerozhodoval, ale o životě s Bohem rozhoduje každý osobně.“ **„Těm pak, kteří ho přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi.“** (Srov. J 1:9-14)

Dítě člověka nevznikne a nevyroste bez rodičů. Dítě boží nevyroste bez pomoci Boží. **„Nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do království Božího. Co se narodilo z těla, je tělo, co se narodilo z Ducha, je duch.“** (J 3:5-6n)

Zástupu u Tiberiánského jezera (po nasycení z pěti chlebů a dvou ryb) Ježíš vysvětluje: „Vám jde jen o jídlo.“ (Srov. J 6:22n) (Lidem se náramně líbilo, jak Ježíš nemusel sít, žnout, mlít obilí, nepekl chleba a nelovil ryby, jen řekl: „Čáry, máry, fuk“ a byla hostina pro všechny.)

„Dej nám najíst, co ti to udělá?“

Ježíše mrzelo, že neřekli: „Ježíši, ty jsi Prorok, nevzkazuje nám něco Hospodin?“

Neděláme něco špatně, že jsme okupováni pohany? Nemá pro nás Hospodin nějaký návrh?

Vždycky si věděl rady, když jsme se dostali do nějakého otroctví. Ježíši, nemá pro nás Bůh nějakou zprávu? Co můžeme udělat pro lepší vztahy s Bohem?“

!! Znovu připomenou, že text evangelií je stručným výtahem nejdůležitějších slov.

„Proč neusilujete o pokrm k životu věčnému?“ (Srov. J 6:27n)

Lidé ze zástupu sami připomínají mannu, kterou Hospodina živil jejich předky na poušti (kdož ví, jakou „výživu“ v sobě mana měla). A Ježíš říká: „Já jsem pro vás Chlebem z nebe k růstu dětí božích v člověku“. Nemluví ještě o „eucharistii“.

(Chleba znamená vše, co potřebujeme k životu: jídlo, oděv, bydlení, přátelství, kulturu ...)

„Ne jenom chlebem bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst.“ (Mt 4:4)

V dětském domově nechybí jídlo, ale v rodině děti přijímají a nasávají ducha rodiny – co je dobře a co se nedělá, kdy si myjeme ruce, kde se přezouváme, jak stolujeme, pomáháme si, zdravíme se, děkujeme a prosíme, slavíme svátky, modlíme se, ...)

„Vy jen pořád o jídle“, říká Ježíš. „Nejde jen o výkrmnu. Jako bez pozemské péče nevyrostete k pořádnému lidství, tak bez mojí péče nevyrostete k božství.“

Ježíš nás uvádí do nového života, do životního stylu svých přátel, budoucích nebešťanů. „Boží království už je ve vás a uprostřed vás, už začalo“.

Ježíš vypráví o Bohu, vyučuje, svým příkladem ukazuje, jak vypadá nový život. „Budeme si říkat pravdu, přiznávat chyby, omlouvat se, nikdo se nebude na druhé povyšovat, kdo chce být první, ať horlivě slouží druhým ...“

Ježíš ve svém daru Hostiny („To konejte na mou památku“) vychází z našich zkušeností. Víme, co pro nás znamená nedělní oběd (když se vydaří). Pokaždé, když jsme se sešli u babičky, vždy pro nás měla něco na zub. Bylo veselo, děda vypravoval, hráli jsme si s bratranci a sestřenicemi. Nikomu nemusíme vysvětlovat, že to bylo krásné. Máme zažité, že když jsme se přitulili k někomu, kdo nás měl a má rád, bylo nám dobře.

Někdy voláme svým přátelům, dlouho jsme se neviděli, už to nemůžeme vydržet, přijďte. Na stůl pak neseme, co máme doma nejlepšího. Každý vnímáme jedinečnost kuchyně své maminky. A bezpečně víme, že to není jen otázka ochucení jídla. Každý zakoušíme jedinečnost lásky svých rodičů ...

Z toho všeho Ježíš vychází a používá formu společného jídla.

Jak stoloval se svými přáteli, si můžeme lehko představit. (Podobně stoluje s námi.)

Židé si u jídla povídají více než my. A často mluví o Bohu. Jejich náboženský život se především odehrává v rodině a Hospodin je natolik zaujal a natolik se naučili vnímat jeho pomoc, že se u jídla o Bohu přirozeně a rádi baví.

Ježíšova hostina je na pohled jednoduchá, aby nebyla náročná na přípravu (nemusíme péci dort, vězni v kriminále by vůbec nemohli). Ale Ježíš dává do své hostiny víc než my, dává sebe sama. Ještě víc než maminka do slavnostního oběda. Mnohem víc – jeho přátelství je silnější, zahrnuje všechny a unese všechnu naši povrchnost, lhostejnost, hloupost a nesnášenlivost.

Naše vlastní zkušenost se společným stolováním, s rodinou, s přáteli, nás uvádí k porozumění Ježíšově hostině. (Kdo neumí stolovat, neporozumí Večeři Páně. Podstatou stolování je: jsem tu pro druhého.)

Domov je pro nás jedinečným místem, kde nás někdo čeká, těší se na nás, přeje nám, doma máme vždy otevřené dveře.

Nemusíme vymýšlet žádný zbožnější a speciální slovník pro slavení Večeře Páně ani jiné ceremonie. Ježíšovi nechyběla slova, ani přirovnání nebo gesta. Na jeho rituálu, na jeho Hostině, se nedá nic vylepšit (spíš pokazit).⁸⁴³

Ježíš si nás získal, a živí v nás svou hostinou to, co v nás „počal“, co v nás začalo. A tento nový život posiluje a uzdravuje (víme, co pro nás znamenalo, když nás doma po nějakém průšvihů pozvali k jídlu.)

Žijeme už nejen duchem své rodiny, ale Duchem rodiny Boží. Z přátelství, které Ježíš do své hostiny vložil, se vytváří a roste náš nový způsob života.

„Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den.“ (J 6:54)
(To víme, že nestačí jen zbožně polknout.)

„Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.“ (J 6:56) O manželích Písmo říká: „budou jedno tělo a jedna bytost“ (Srov. Gn 2:24) Ježíš nám rozumí víc než my sami sobě, víc než náš partner. Ježíš nás objímá, prostupuje.

Ježíš je prostředníkem k Otci. **„Jako mne poslal živý Otec a já mám život z Otce, tak i ten, kdo mne jí, bude mít život ze mne.“** (J 6:57)

Ježíš může být svorníkem a prostředníkem vztahu mezi manžely a ostatními lidmi. Víme, jak silné společenství se vytvářelo lámáním obyčejného chleba v Izraeli. Víme, k jak silnému společenství nás Ježíš svou láskou, svým příkladem a svou Hostinou zve. Apoštol Pavel nám připomíná: **„Není kalich požehnání, za nějž děkujeme, účastí na krvi Kristově? A není chléb, který lámeme, účastí na těle Kristově? Protože je jeden chléb, jsme my mnozí jedno tělo, neboť všichni máme podíl na jednom chlebu.“** (1 Kor 10:16-17)

Ježíš chce proměňovat nás a ne jen potraviny. Chce bydlet v nás a uprostřed nás (co nadělaly škody zbožné řečičky o vězni ve svatostánku). Máme vědět, co Ježíš nabízí a zamýšlí.

Chce bydlet v našem srdci (nevěřte, že přítomnost Ježíše „po svatém přijímání“ je jen čtvrt hodiny). Ježíš chce přebývat v naší rodině, v našem společenství (v našem kostele), chce s námi pracovat

843 Např. pamatujeme, jak kněz šeptal latinsky slova při „proměňování“, aby je nikdo neslyšel, co kdyby je použil k nějaké magii.

i slavit. Až tomu uvěříme, budeme mít jiný motiv k životu, naše vztahy se změní, budeme spolu jednat na úrovni vyslanců, neboť „v Tobě přebývá Ježíš“. Budeme mít doma jiný pořádek, jinak se budeme chovat na ulici a v přírodě.

Je ale nejprve důležité se zastavit a zeptat se, jestli opravdu chceme, aby nás Ježíš prostupovat a proměňoval.

Opravdu to chceme?

Pak se nebudeme utíkat do našich „vylepšených“ a „přeslavnostních“ obřadů.

Zatím jsme zůstali u prvního krůčku „víry“, že chleba už není chlebem a víno vínem (myslím, že to nepopírá ani Satan.

Místo demonstrování této „víry“ na ulicích těm, kteří nejsou ani tak daleko jako my, bychom mohli pokročit dál. K Ježíšovu pozvání k jeho přebývání v nás a k našemu proměňování do Ježíšovy podoby – abychom přijímali jeho myšlení, mluvení i jednání.

Až se nám to podaří, zahlédnou na nás lidé na ulici to, co je podstatné a viditelné i pozemskými očima. (A my se přestaneme vytahovat, že jsme něco víc než „nevěřící“)

Pak budeme mít plné ruce práce se sebou a nebudeme se rozptylovat. Až porozumíme Ježíši a přijmeme jeho nabídku, stane se nám přítelem, bratrem a Pánem.

Všechna naše cinglárka (která nazýváme větší zbožností) jsou útekem od tohoto pozvání!

Až začneme naslouchat Ježíšově vyučování, pochopíme, o co mu jde. Až objevíme jeho otevřené srdce, až budeme opravdu toužit po jeho nabídce, pak budeme při Večeři Páně vyhlížet druhou prosbu k Duchu svatému, **aby NÁS – I MĚ - PROMĚNIL NA NOVÉ JEŽÍŠOVO TĚLO, OCHOTNĚ SE VYDÁVAJÍCÍ NA ZÁCHRANU DNEŠNÍHO SVĚTA.** (Srov. s eucharistickou modlitbou)

Vypravujete dětem a vnukům o Ježíšově hostině. To je výsada rodičů a prarodičů, kněz nedosáhne tak daleko, jako vy.. Pěstujte doma chvíle pohody a blízkosti a otevřenosti jeden pro druhého a pro Boha. Tím pomáháte dětem otvírat dveře k setkání s Ježíšem a porozumění tomu, kam nás zve.

Kolikrát mě napadlo, že to jídlo v kostele je stejně zvláštní. Podívejme se, a Ježíš se nestyděl.

„Vezměte a jezte, vezměte a pijte.“ Kolik trápení vzniká, když neposloucháme a vymýšlíme kde co. Proč se míjet s Ježíšem, i se sebou navzájem? ⁸⁴⁴

844 Jak forma jídla při Večeři Páně slábne (místo chleba oplatečky, místo stolu něco podivného, místo stolování u stolu, roznášení pokrmu po kostele, bez nápoje, atd.), tak slábne porozumění Ježíšovu záměru.

Přestáváme dokonce rozumět i tomu, co může být srozumitelné každému kolemjdoucímu.

To, co Ježíš srozumitelně učí, vyhlásíme za neproniknutelné tajemství (to se ví, že Ježíšovo přátelství je nevidaný zázrak – to, co je za naším zrakem).

Někdo už ani nevidí, že čím dál víc vypadáme jako exoti a podivíni.

Ježíš jako podivín nejednal.

10. neděle v mezidobí

2018

10. neděle v mezidobí Gn 3:9-15 2 Kor 4:13-5:1 Mk 3:20-35 10. června 2018

V poznámkách o slavnosti Těla a Krve Páně jsem slíbil pokračování, ale dnes jsou tak závažné (a zanedbávané) texty, že to pokračování o týden odložím.

K prvnímu čtení. Kdo nezná celou vyučovací lekci, úryvek Písma mu neprospěje, dokonce si může vytvořit nebezpečnou představu o Bohu. (Jsme odpovědní za představu o druhém.)

Připomínám: text o stvoření člověka a o Ráji nepatří k nejstarším biblickým textům. Nemluví k „dětem“, ale k lidu božímu, který už neřeší jen základní podmínky k existenčnímu přežití a je schopen se ptát: „Odkud lidé (a člověk) přicházejí, kam směřují, a kým jsme před Bohem. (Jsme stvořeni k obrazu božímu, Bůh o nás pečuje a chrání nás před nebezpečím zla v nás samotných i před zlem zvnějšku. I při našem zneužití svobody o nás Bůh pečuje.)

Je nutné si zopakovat, jaké bohatství Bůh v rozkošné zahradě lidem nabízí – abychom nezačínali selháváním lidí. (Katolíci se neptají; ani co znamená strom života.)

Vícekrát jsme se tomuto velice důležitému textu věnovali. (Není popisem minulosti, ale je popisem našich stálých selhávání – proto se ptáme po jejich příčině.)

Nabízím stručné opakování (podrobnější výklad lze najít ve starších Poznámkách).

Had je nejchytřejší z „polní zvěře“. Je chytrost špatná? (srov. Mt 10:16)

Je nahota špatná? Před kým by se manželé styděli, před Bohem, před sebou?

Přeložit *arúm* jako *nahý* je matoucí. *Arúm* má více významů, nemělo by se překládat, aby se čtenář a posluchač ptali, co to slovo znamená.

Arúm zde znamená *podlý*.

Člověk v mládí neví, že je schopen „podlého jednání“ (zda to věděl na začátku d'ábel, nevíme).

Až když se podlosti dopustíme, „otevrou se nám oči“.

Had je „nejvíce podlý“, záměrně a vědomě kazí druhé (promiňte, že použiji slovo „kurví“ druhé).

To je strašné, je to hřích do nebe volající!

Slova „had“ a „hádat“ mají stejný kořen. Hadači (věštcí, čarodějníci – kouzelníci a náboženští manipulátoři) manipulují, čarují s informacemi o Bohu, záměrně matou lidi, chtějí je dostat pod svůj vliv a využít je. Dopouštějí se hříchu proti Duchu božímu (viz dnešní evangelium).

Znát (dobro a zlo) znamená zakoušet, jednat (dobře nebo zle).

Dychtění je hříchem (viz 10. „příkázání“ Desatera). Svůdci všeho druhu podporují dychtění člověka a falešně mu nabízejí „štěstí“.

Po selhání se lidé opásali listím – místo, aby se obrátili k Hospodinu o pomoc, vyhledávají pomoc u božstva (fíkovník je zde stromem spojeným s démony; ostatně fíkovník má „děravé“ listí, vinu nelze trvale schovat). Zastírání selhání a neblahých sklonů nepomáhá k růstu, nevede k životu, ale do propasti.

Jenže provinilci místo přiznání svalují vinu na druhé a na samotného Tvůrce. Kdyby se obrátili o pomoc k Bohu, mohli v Ráji zůstat.

Příčinou selhání je zanedbání vztahu s Bohem, špatný obraz o Bohu. („Nejedli ze stromu života.“ Toho využívá svůdce (pomlouvající Boha), podporuje dychtění po něčem, co lživě předkládá jako hodnotu, kterou nám Bůh – podle d'áblovy lži – „upírá“.

Hospodin dal lidem v Ráji jedinečné a neslýchané bohatství (nejcennější ze všeho je strom života), ale také varoval lidi před stromem poznání dobrého a zlého: „V den, kdy bys z něho pojedl, propadneš smrti.

Měl pravdu had, když tvrdil, že po ovoci stromu poznání dobra a zla nezemřou?

Ale nevede snad odcizení ve vztahu ke konci, ke smrti životadárného vztahu?

Bůh je věrným „Rodičem“ (před týdnem jsme si připomínali jeho Úmluvu s lidmi), hledá člověka: „Kde jsi?“

„Slyšet Hospodina“, je dobrým znamením. Ale velcí zločinci (had, lidé typu Kaina, Lámecha, Heroda, Hitlera, Putina, ..., ale i Kaifáše a Jidáše), se dostali tak daleko od Boha, že slyší jen svůj hlasitý hlas a hlas boží už „neslyší“. Propadli moci, slávě a bohatství a uvěřili, že oni jsou ti vyvolení, kterým vše patří. Sami sebe pokládají za božstva. Nerozeznávají už dobro od zla, nespravedlnost od spravedlnosti. Nehledají pravdu („Co to je pravda?“ posmívá se kariérista). Nabídce o záchranu se smějí, nejsou už schopni se narovnat; navěky se budou plazit.

Bůh vyhledává hříšníky a nabízí jim svou pomoc, ale zachráněn může být jen ten, kdo stojí o nápravu, kdo přiznává svou vinu.

Bůh hříšníky neopouští, ve svém milosrdenství je ochoten odpustit každou vinu (bez nějakého zadostiučinění prolitou krví – natož krví nevinného).

Bůh není ničím spoután nebo omezen, ani vlastními slovy ani naší (světskou) představou o spravedlnosti.

Pohanská náboženství neznají milosrdenství. Vše zlé musí být vyváženo trestem do poslední kapky (princip karmy a převtělování).

Ale Hospodin není jako právníci a teologové pohanského myšlení, není bezmocný proti hříchu a není ve svém milosrdenství spoután právem jako třeba pohanský jako král Darjaveš nebo jako král Achašveroš.⁸⁴⁵

Ježíš ve svém podobenství o dělnících na vinici říká jednomu z dělníků pracujícím od rána a reptajícím na Hospodáře, že dává stejný peníz těm, kteří pracovali jen jednu hodinu: „Příteli, nekřivdím ti! ... Nemohu si se svým majetkem udělat, co chci?“ (srov. Mt 10:1-16)

Ježíš je „Pánem nad sobotou“, atd.

845 „Králi, vydej zákaz a podepiš přípis, který by podle nezrušitelného zákona Médů a Peršanů nesměl být změněn.“ Král Darjaveš podepsal přípis a zákaz.

Muži přistihli Daniela, jak se modlí ..., udali Daniela a dovolávali se královského zákazu.

... Král prohlásil: „Mé slovo platí podle nezrušitelného zákona Médů a Peršanů.“ Ale usilovně přemýšlel, jak by Daniela vysvobodil ...

Ráno přišel k jámě, kde byli lvi, a volal: „Danieli, služebníku Boha živého, dokázal tě Bůh, kterého stále uctíváš, zachránit před lvy?“ ...

Král Darjaveš napsal všem lidem různých národností a jazyků, bydlícím po celé zemi: „ ...

Danielův Bůh je Bůh živý a zůstává navěky, jeho království nebude zničeno a jeho vladařská moc bude až do konce. Vysvobozuje a vytrhuje, činí znamení a divy na nebi i na zemi. On vysvobodil Daniela ze lvích spárů.“ (D 6:1-29) Srov. také Est 8:8.

My jsme Bohu „předepsali“, že k odpuštění musí vytéci krev (třeba i nevinného), svévolně tvrdíme, že bez oběti („zadostiučinění“) to není možné. Místo vyučování o milosrdném Bohu a podmínkách k nápravě, mateme lidi.

Had je ale tak zkažen, že už není schopen se „narovnat“, napravit se. Zlomyslně kazí druhé. Je nebezpečným nepřítelem (plazí se a plíží se, často mluví zbožně, aby nebyl vidět a rozpoznán). Je nebezpečný, zachránce božího (Mesiáše) uštkne do paty. (Ale Mesiáš rozdrť jeho hlavu.)
Nám – hříšníkům – Bůh (v své věrnosti k člověku) posílá svého milovaného Syna – ten nás zachraňuje z „druhé smrti“.

Bůh nemá potíž odpustit hříšníkům, to my máme potíž (nám je zatěžko) přiznat chybu, poprosit o odpuštění a napravit se. Ježíš nás neponižuje, laskavým způsobem nám nápravu umožňuje. Bůh je věrným „Manželem“ a „Rodičem“, nikdy neustoupí od svého přátelství – od své manželské Úmluvy.. Od něj se učíme být jeho dětmi a partnery v našich přátelstvích a manželstvích. Od Boha se učíme věrnosti. Bůh s námi nepřestává mluvit, neuráží se. (Urážení se blokuje komunikaci.)

K evangeliu.

Dokud Ježíš pracoval ve „stavební firmě“, nevdal lidem. Jakmile začal vyučovat o Bohu, někteří lidé se stali jeho nepřáteli. (I jeho příbuzní jej chtěli uklidit, „zavřít do blázince“, aby jim nedělal ostudu.)

Ježíš se bránil!

Nemlčí ke zlu, není trpítelem, nenechá si „nadělat na hlavu“.

Jsem znovu a znovu překvapen pseudozbožnými radami, že nemáme druhé posuzovat.

Ježíšova slova: „Nesuďte a nebudete souzeni; nezavrhuje, a nebudete zavrženi; odpouštějte a bude vám odpuštěno“ (Lk 6:37) a „Nesuďte podle zdání, ale suďte spravedlivým soudem!“ (J 7:24), znamenají: „Nevynášejte konečný soud nad nikým! Konečný soud patří Bohu.“

Ale nezapomeňme (a buďme za to vděční), že nás Bůh od začátku vede k rozlišování dobra od zla a rozlišování nespravedlnosti od spravedlnosti. Zlo je nebezpečné, některé je smrtelně nebezpečné! Žijeme v porušeném a nebezpečném světě, proto se před zlem a před zlými máme chránit.

Ježíš nás varuje před „vlky, divokými sviněmi, vzteklými psy, zmijemi a vlky v rouchu beránčím“. To nejsou nadávky (Ježíš nebyl vulgární), ale diagnóza. Máme z evangelií zkoumat, které lidi takto Ježíš označil, abychom se naučili tyto typy včas rozpoznávat ve svém životě. Jsou nebezpečnými škůdci, svůdci a zločinci. Ježíš je nazývá syny ďábla („čert má ledaskde své mladé“). Máme je prokouknout, rozpoznávat, jakého ducha v sobě nosí, jak škodí a čím se pyšní.

To je víc než jen duchovní hygiena.⁸⁴⁶

Kdo zažil nebezpečí nacismu a komunismu, ví, o čem je řeč.

Jsme odpovědní za boží vyučování, za své poznávání a rozlišování. Už naivita je nebezpečná. Kdo neví, že žijeme v nové válce zla, je naivní a ohrožuje nejen sebe a své děti.

Hřích proti Duchu svatému je vědomé označení dobra za zlo, nebo dobrého za zvrhlého. Nespravedlivě nařčený se může těžko bránit. Opakování takového nařčení po druhých se blíží hříchu proti Duchu svatému. Ježíš nás před tímto nebezpečným hříchem varuje: „Kdo svého bratra zatracuje, propadne ohnivému peklu.“ (Mt 5:22)
(Do této skupiny hříšníků patří i ti, kteří někoho (židy, cikány, muslimy, homosexuály, bludaře ...) prohlašují za nepřítel společnosti.)

846 Při křtu se katechumen odříká hříchu i všeho, co k němu láká, Ducha zla a všeho, co působí a čím se pyšní.
To není jednorázový akt, ale celoživotní úkol a proces.

Každý hřích může být odpuštěn, ale ti, kteří propadli tomuto hříchu (dábel, Kaifášové, váleční zločinci, ...), těžko uznají svou vinu a tak jim nemůže být odpuštěno (zábrana, překážka ale není u Boha, nýbrž u člověka.)

Narodili jsme se do královské rodiny (ale ne každý šlechtic se choval ušlechtilé). Ježíš nám nabízí, jak si královské jednání osvojit – tím nás zachraňuje.
Kdo jedná podle Ježíše, je jeho sestrou nebo bratrem. Má u něj postavení jako jeho milovaná matka.

Nepotřebujeme shánět lobbisty k přimlouvání u Boha (Bůh o nás převelice stojí), od svatých se my máme nechat přemlouvat k následování Ježíše. Světci svým životem svědčí, že je toho člověk schopen.

11. neděle v mezidobí

2018

11. neděle v mezidobí Ez 17:22-24 2 Kor 5:6-10 Mk 4:26-34 17. června 2018

Stvořitelské dílo je jedinečné, čím víc o něm víme, tím více žasneme.

Spojí-li se dvě určité buňky, jejich informace způsobí neuvěřitelný růst. Objev buňky je mladý, ale i biblický obraz semene a větvičky (která je schopná zakořenit a stát se sazenicí) je obrazem božího díla v člověku a ve společenství božího lidu.⁸⁴⁷

V prvním čtení a v evangeliu je řeč, jak z malého vyrůstá velké. Přispíváme k božímu dílu, ale Bůh pracuje mnohem více než my (člověk je jen rozsévač, Bůh dává život i růst)

Smíme patřit do božích plánů, dotváříme s Bohem jeho dílo. I my můžeme být požehnáním pro druhé.

Zkusme se tento týden ohlédnout za svým dosavadním životem: co všechno jsme dostali od Boha a od lidí.⁸⁴⁸

Všimněme si, co vše jsme se naučili a co se v nás „vylíhlo“. Vzpomeňme si třeba na něco, co nám bylo v dětství zatěžko, a co se nám později stalo radostí (služba druhým, nezištná láska v manželství, přátelství, rodičovství, ve službě druhým).

Za manžely, rodiči, lékaři, učiteli, vědci, ..., pekaři, řemeslníky, ..., zemědělci i muzikanty, ... uklízečkami a metaři je každý den mnoho práce.

Z nepatrného začátku roste i v nás veliké a obdivuhodné dílo.

Těšme se z tohoto obrovského bohatství, kterým (vědomě nebo nevědomě) i my přispíváme k lepšímu, obyvatelnějšímu a laskavějšímu světu a k božímu království.⁸⁴⁹

Všímejte si, co jsme dostali a co dostáváme od svých nejbližších, vyjmenujte jim to a poděkujte jim za to.⁸⁵⁰

847 Hospodin nabídl Abramovi: „Odejdi ze své země, ze svého rodiště a z domu svého otce do země, kterou ti ukážu. Učiním tě velkým národem, požehnám tě, velké učiním tvé jméno. Staň se požehnáním! Požehnám těm, kdo žehnají tobě, proklejí ty, kdo ti zlořečí. V tobě dojdou požehnání veškeré čeledi země.“ (Gn 12:1-3)

848 Schopnost přemýšlet, pozorovat, objevovat a žasnout patří k naší výbavě. Ke spravedlivosti patří i naše hledání dárce a poděkování za dar.

849 Boží království je uspořádáním sebe a vztahů s druhými podle božích pravidel.

850 Stále je za co děkovat. V úterý jsem jel do Prahy na pracovní setkání „Justitia et Pax“ (komisi při biskupské konferenci), které šéfuje pan biskup Václav Malý. Opět jsem se setkal s obětavými lidmi, kteří nezištně pracují pro potřebné ... Už cestou jsem s vděčností myslel na personál vlaků, metra, tramvají i na cestující, které neznám, ale kteří jsou požehnáním pro druhé (a tím i pro mě).

Na zpáteční cestě jsem si četl knihu Tomáše Halíka. „To, že byl život?“ (půl století se s ním znám a také jsem s ním v několika grémiích pracoval), patří mezi lidi s vizí pro naši společnost. V knize připomíná naše velké osobnosti (řadu z nich jsem poznal, i mě ovlivnili) a i to, jak se některé dějinné věci rodily. Ledacos se

Vyjmenujme i Bohu dary, kterými nás obdarovává (i kvůli sobě, abychom věděli, jak mnoho jsme bohatí) a poděkujme mu. I za to, že jej smíme poznávat, že se s námi přátelí a že bdí nad světem.

Díky Bohu objevujeme bohatství života – i bohatství našeho vnitřního života.

To vše je důvodem k našemu slavení Ježíšovy Hostiny. Každou neděli za toto bohatství společně děkujeme Bohu i těm, kteří s námi slaví.

(Tím se dostávám k pokračování toho, co jsem přislíbil o slavnosti Těla a Krve Páně.)

Společně se všemi křesťany (na celém světě) každou neděli přijímáme Ježíšovo pozvání k děkování (dobrořečení) Otci nebeskému.

Rozumíte slovům, že Bohu při mši obětujeme oplatky a víno?

Já ne.

Rozumíte tomu, že prý „Bohu přinášíme Ježíšovu oběť“?

Mohu Bohu přinést obětavou lásku naší maminky? Nebo oběť těch, kteří položili život za naši svobodu?

Nebylo by to chlubení se „cizím peřím“?

Ano, mohu se přidávat k Ježíšově obětavosti na záchranu dnešního světa.

Čím můžeme Boha uctít, když nic nepotřebuje?

Ježíš nám poradil: „Cokoliv dobrého jste prokázali kterémukoliv člověku, prokázali jste Bohu“ (je obdivuhodné, že Bůh vše obrací pro nás, pro náš prospěch).

S Ježíšem má naše modlitba jinou váhu a cenu. Od něj se učíme noblese jednání, pečlivému konání i pravdivé modlitbě.⁸⁵¹

Vším, co jsme udělali dobrého, podkládáme svou modlitbu – tak s Ježíšem oslavujeme Boha.

Na slavnost nepřicházíme s prázdnou, ani nemůžeme přijít se zmetkem (student nemůže přijít se čtyřkou s písemky) nebo s hrubým jednáním.

Dobrořečení nás přivádí k poctivému způsobu života, naše práce má být projevem úcty (k člověku, živočichu i věci nebo přírodě).

Ježíš dal zástupu k jídlu chleby a ryby. Druhý den lidé Ježíše vyhledali a žádali další jídlo.

Odpověděl jim: „Usilujte o pokrm k životu nebeskému ... Svým životem dejte za pravdu tomu, kterého k vám posílá Bůh. ...“

Pak se Ježíš přirovnal k „chlebu života“ (srov. J 6:22n) – ve dvou významech:

4. „Každým slovem, které vychází z Božích úst“, se smíme a máme žít (srov. Mt 4:4).⁸⁵²

„Každý, kdo slyšel Otce a vyučil se u něho, přichází ke mně. Amen, amen, pravím vám, kdo mně svým životem dá za pravdu (kdo se stane mým učedníkem a „bude mě následovat“), má život věčný.“ (Srov. J 6:45-47)

5. „Já jsem ten chléb živý, který sestoupil z nebe; kdo jí z toho chleba, živ bude na věky.“⁸⁵³

uskutečnilo a ještě může uskutečnit. Knihu doporučuji vaší pozornosti.

851 Nechceme být mluvkové, porovnej např. Mt 19:16-22.

852 Rozumíme tomu, že tím slovem nejsou napsaná písmena, ani zvuk, který slyšíme, ale moudrost boží vyjádřená slovem. (Jak daleko bychom bez boží moudrosti došli. Na jakou úroveň bychom došli jen ze svých sil?)

853 „Já jsem chléb života. Vaši Otcové jedli na poušti manu, a zemřeli. Toto je chléb, který sestupuje z nebe: kdo z něho jí, nezemře. Já jsem ten chléb živý, který sestoupil z nebe; kdo jí z toho chleba, živ bude na

Bohoslužbou Bůh slouží nám!, ne my Bohu.

Ano, přicházíme mu s radostí a vděčností poděkovat – a on nám pokaždé nabízí královskou hostinu, prostírá nám „dva stoly“: stůl své moudrosti (svého slova) a stůl Ježíšovy hostiny.

Nejsme pozváni jako turisté, ani jen jako posluchači nebo diváci, dokonce ani jako hosté na svatbě, Ježíš nás zve na svatební slavnost jako nevěstu Beránkovu!

Nikdy nám to nezevšední.

Jsme odpovědní za slavení této královské slavnosti (za její úroveň a srozumitelnost).

Dobrořečení je pro lid boží základem modlitby (víme, za co všechno Izraelité Bohu o Velikonocích děkovali).

Děkování dodneška při rodinné slavnosti Izraele začíná nad chlebem a vínem (Večeře Páně je dodneška rodinnou slavností).

Ježíš i nás zve k děkování nad chlebem.⁸⁵⁴

Už před bohoslužbou si promysleme, za co budeme s Ježíšem Otcí nebeskému děkovat (lovit něco na poslední chvíli v paměti, by bylo oslavy Boha nedůstojné).

Škoda, že náš misál uvádí slova: „Ježíš chléb požehnal“, to je nesrozumitelné nebo zavádějící, Ježíš nad chlebem dobrořečil! (Pečlivost ve vyjadřování je projevem úcty k druhému).

Předsedající bohoslužbě by při slovech: „Ježíš vzal chléb a děkoval“, neměl spěchat, aby každý mohl Ježíšovu děkování přitakat.

(Nemusíme nic říkat; žijeme-li dobrořečením každý den, Ježíšovým slovům přitakáme. Bůh si z nás naši vděčnost „přečte“.)

Ježíšova slova uvedená v misálu: „Toto je mé tělo, které se za vás vydává“, jsou příliš strohá. Mnozí si pohansky myslí, že Ježíš přináší Bohu oběť svého života. Ale Ježíš se obětoval nám.

Ježíš nenabízí sebe Otcí (s Otcem žije bytostně nad všechno naše chápání), ale nabízí se nám: „Vy jezte z tohoto chleba, já se vydávám pro vás a za vás“.

Prosím vás, říkám to stručně, ti, kdo mě nemají rádi, mě budou opět obviňovat ze všeho možného. Kdo ví, co je láska, nikdy nepopírá obětavost milujícího, Boha na prvním místě.

Přijměme Ježíšovu obětovat, vydanost osobně. I jeho vydanost za mnohé (to bude proměňovat naše vztahy s druhými, i s těmi, kteří nám nevoní).

Nechme se Ježíšovým přátelstvím pozvedat a unášet.

věky. A chléb, který já dám, je mé tělo, dané za život světa.“

Židé se mezi sebou přeli: „Jak nám ten člověk může dát k jídlu své tělo?“

Ježíš jim řekl: „Amen, amen, pravím vám, nebudete-li jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den. Neboť mé tělo je pravý pokrm a má krev pravý nápoj. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm. Jako mne poslal živý Otec a já mám život z Otce, tak i ten, kdo mne jí, bude mít život ze mne. Toto je ten chléb, který sestoupil z nebe – ne jako jedli vaši otcové, a zemřeli. Kdo jí tento chléb, živ bude navěky.“ (J 6:48-58)

854 Už víme, jak se můžeme k Ježíšovu dobrořečení připojit. Na každou oslavu se připravujeme: oslavenci vymyslíme nějakou pozornost (dárek), připravíme si slova poděkování a blahopřání a pěkně se ustrojíme, (děti od nás odkoukají patřičné postoje a kulturu chování).

Při velikonoční večeři po dobrořečení následovalo lámání chleba. Nebylo nikoho, kdo by nepojedl „z jednoho chleba“ (ten rituál spojoval všechny dobrořečící).
Pak tři hodiny jedli, pili, hodovali, zpívali žalmy a dobrořečili – i opakovaně.⁸⁵⁵

Slavnost vrcholila Ježíšovým dobrořečením nad posledním kalichem.
Nad kalichem Ježíš děkoval za krásu života, za bohatý svět, za přátelství Otce, svých předků, svých učedníků ... Kdo tomu rozumí, učí se jak se k Ježíšovu dobrořečení přidávat.

Ježíš pak překvapil novým gestem – nabídl svůj pohár všem!⁸⁵⁶

Rozumíme obrazu krve jako „inkoustu při podepisování životní smlouvy“.⁸⁵⁷
„Všichni se napijte z mého poháru, nabízím vám přátelství na život a na smrt. Moje krev se prolévá pro vás, do vás (Bůh to nepije) a za všechny (za mnohé, kteří o mé přátelství stojí a budou mě následovat). Ano, dokud jste neviděli moje zavražděné tělo a mou prolitou krev, nepřipustili jste si, že v sobě nosíte smrtelně jedovatý virus náboženské nesnášenlivosti a nenávisti. Až nad mou smrtí se obracíte, přiznáváte svou vinu a může vám být odpuštěno. (Viníkovi, který nepřizná svou vinu, nemůže být odpuštěno.)

Mám vás rád, přišel jsem vás zachránit a ničeho mi pro vás nebylo zatěžko, ani vlastního života. Nemařte mou lásku k vám, obraťte se, napravte se, následujte mě.“

„Toto je moje manželská smlouva navždy.
To slavte na mou památku.“

Na výzvu: „Bohatství naší víry“ odpovídáme:

„Tvou lásku až na smrt zvěstujeme.

(Ďábel může říkat, že Ježíš byl popraven, ale nezvěstuje jeho lásku – možná tvrdí, že to byla hloupost.)

Tvé vzkříšení vyznáváme (celým svým životem – už nejsme synové smrti).

Ježíšův příchod připravujeme (nesedíme v čekárně nádrazí).“

(Ježíš je v exilu, přijde podruhé, až jej budeme ochotni poslechnout – zatím si mnohé děláme po svém, nejen Ježíšovu hostinu „pod jednou způsobou“.)

Dokončím to příště, bylo by to příliš dlouhé.

2015

11. neděle v mezidobí Ez 17:22-24 2 Kor 5:6-10 Mk 4:26-34 14. června 2015

855 „Bože, já ti děkuji za vysvobození našich předků z otroctví egyptského, babylonského a řeckého“.

„Já taky. Já taky,“ přidávali se další.

„Bože, děkuji ti za naši maminku.“ „Já taky.“ „Já taky.“

Jak si kdo vzpomenu na další obdarování, opakovaně mohl děkovat. Nikam nespěchali.

856 Bylo zvykem, že hostitel nabídl svůj pohár s vínem jako projev vyznamenání jednomu z hostů. Ale Ježíš své přátelé pokládá za svou nevěstu (při izraelské svatbě pije ženich a nevěsta z jednoho poháru).

Kdo si dovolil neuposlechnout Ježíšova slova (Ježíšovo přikázání): „Pijte z mého poháru všichni.“? Kdo za to nese odpovědnost? Na co nebo na koho si hrajeme?

857 Říkali jsme si, jak kdysi ženich a nevěsta „ulili k svatbě trochu své krve“ (při obřízce a defloraci) na znamení, že při sobě a při svých dětech budou stát i do prolití krve.

Ježíš není učitel a nemá studenty. Je Mistrem a vybírá si učedníky. V učení nejde jen o teorii, ale i o praxi (životní).

Kdo není ochoten se slovem Božím samostatně a prakticky pracovat, kdo nedělá „domácí úlohy“, znehodnocuje boží dary a boží námahu nás učit. ⁸⁵⁸

Proč je v podobenství vybrán cedr?

K čemu je vybrán Izrael? Jaký je jeho smysl?

Jaký je Tvůj smysl života?

Jaký smysl života měl Ježíš?

Jaký jeho matka? ⁸⁵⁹

Jsme schopni si své názory poměřovat s druhými?

Chceme se dobrat nejlepší odpovědi?

Umíme říci dětem a vnukům, co se stalo s Izraelem, když se nechal vést a vyučovat Hospodinem?

Co je boží království? ⁸⁶⁰

Co Hospodin slíbil Abrahámovi? ⁸⁶¹

Co znamená slovo požehnání? ⁸⁶²

858 Bůh k nám mluví srozumitelně, používá naše slova k vyučování, používá příklady z našeho světa. Studenti papouškující učitele nikam nedojdou. Učedník ví, že si má vyzkoušet a ověřovat to, co Mistr říká. Pak učiní zkušenost, na které může stavět. Něco jiného je teorie a něco jiného je praxe, život.

Písmo mluví k dospělým. Lidé zemědělské kultury měli zkušenost se sazenicemi a pěstováním rostlin.

Pokud pozveme děti (zvláště městské) k vyzkoušení si („k pokusu“) jak se sazenice ujme a zakoření, k přemýšlení, co k tomu sazenice potřebuje (jaké podmínky a jakou péči), pak si děti ověří program, který do rostliny Tvůrce vložil. Uvidí to, co je za zrakem – uvidí něco ze zázraku života. Dítě, které baví pozorovat, objevovat a přemýšlet, bude třeba ochotné hledat dál. A dál. Po pokusu se sazenicí bude třeba dítě hledat porozumění biblickému slovu o zasazené větvičce cedru a Izraeli.

Povíme-li takto děti, budou se nás ptát, co znamená „strom zelený“ a co „strom suchý“. A co to pro nás znamená. Co jsou stromy „polní“ a co je strom pěstovaný Sadařem nebo Zahradníkem (třeba v parku).

Kdo je schopný vylézt na strom, bude mít další zážitek (pomůže mu to k pochopení, co znamená „nadhled“ a třeba k pochopení slov: „Otče, který jsi na nebesích“).

Každý rok před prázdninami vybízím rodiče a prarodiče, aby s dětmi šli přede žněmi na obilné pole prozkoumat kolik stébel a klasů vyroste z jednoho zasetého zrna a spočítali kolik nových zrn je v klasech. (Prozradím, že počet je teď jiný než za mého mládí).

Jak to je s hořčicí v Izraeli? Ve starších Poznámkách máme uvedeno, proč Ježíš uvádí hořčici, když jsou menší semínka.

Děti se budou ptát, proč je řeč o ptácích.

(Mnoho pohanů převzalo pravidla z Desatera nebo od Ježíše do svého způsobu života...)

859 Kdo si myslí, že smyslem jejího života byla péče o dítě, ať si znovu přečte její chvalozpěv a všimá si jejího rozhledu, starostí a přání.

860 Jsem smutný, když většina křesťanů neumí odpovědět; to bych raději šel pást krávy, ty se umějí pást, zavedeme-li je na louku.

861 Pro kontrolu – Gn 12:1-3.

Proč říkáme: „Požehnaný jsi, Bože ...?
Můžeme Bohu žehnat? ⁸⁶³

Co se Izrael od Hospodina naučil? Ukážeme si to na modlitbě.
Jaký je rozdíl mezi židovskou a pohanskou modlitbou?

Pohané si představovali božstva podle svých vládců, proto se snaží si přízeň božstev získat, vyprosit, zavázat si je dary („dám, abych dostal“), usmířit si je.
Člověk osvícený Biblií ví, že se nám Bůh zasvětil. „Co je mé, je tvé“, říká Otec. Nejsme před Bohem žebráky, ale milovanými dětmi.

Nemusíme si nic od Boha vyprošovat pro sebe ani pro druhé. (Doma jsme si na mamince nemuseli oběd vyprošovat.) Naše prosby jsou uznáním Boží přejícnosti. Jsou projevem kultury vděčnosti a uznáním nesamozřejmosti darů.

My jsme svým myšlením a představami o Bohu zůstali trčet napůl v pohanství.

Doma jsme se nad jídlem modlili: „Bože, požehnej nás a tyto dary.“

Žid osvícený Biblií se modlí jinak.

Talmud (Traktát Taanit 5b) k vyučování o modlitbě uvádí krásný příklad:

Jeden člověk šel pouští. Byl vyčerpaný, měl hlad a žízeň. Našel strom, jehož plody byly sladké a jeho stín byl blahodárný, a skrýval se pod ním pramen. Napil se vody, snědl trochu ovoce, a na chvíli si odpočinul ve stínu.

Když se vydával na cestu, řekl: „Ó, strome, strome! Jak ti mám dobrořečit (požehnat)?

Aby byly tvé plody sladké? – Vždyť jsou!

Aby byl tvůj stín příjemný a dalo se v něm odpočívat? Vždyť on takový je!

Aby tě živil pramen? Vždyť takový pramen máš!

Ať se tedy ze všech semen a rostlin, které zplodíš, stanou stromy a jsou takové jako ty!“

Co nám má Bůh ještě ke chlebu přidávat? Není chléb dostatečným darem?

Co má přidat k máslu?

Proč někdo žehná koně, hasičskou stříkačku, dům nebo motorku? Rozumíte tomu?

Kdo se vyučuje Biblií, např. nad jídlem říká: „Bože, děkujeme Ti za tvou nesmírnou péči a přejícnost, za jídlo, kterým živiš vše živé. Děkujeme ti za lidi, kteří na jídle pracovali. Děkujeme Ti za Tvé slovo a za Tvé vyučování. Děkujeme Ti, že nám dáváš tolik, že máme z čeho rozdávat.“

Umíme-li za vším dobrým vidět Boží štědrost, setkáme-li se nad darem s Dárcem, pak zakoušíme, že vše dobré je také osobním darem od Boha. Náš život se nám stává příjemnějším, krásnějším a bohatším. Modlitba nás přivádí k objevování úmyslů Stvořitele.

Žasneme nad nesmírností božího požehnání. Co vše pro nás Bůh vymyslel ...

Modlitba nás uvádí do správného vztahu k Bohu, k lidem, věcem a světu. K práci a slavení.

S Bohem můžeme dotvářet svět a rozdávat z jeho bohatství a naší práce.

Bůh nás pak zve k slavení – máme co slavit.

Máme Boha a jeden druhého. A od Boha slyšíme, že je rád, že má nás.

862 Jak to, že to mnoho lidí neví, co je požehnání?

Co v kostele hledají? Jak se slovem božím hospodaří?

Jaké známky na vysvědčení o svém vzdělávání za poslední rok byste si dali?

863 „Není sporu, že větší žehná menšímu.“ (Žid 7:7)

Izrael vyučovaný Bohem věděl jak s Bohem mluvit – Chvalozpěv Zachariáše a Ježíšovy matky je mistrovským dílem starozákonní modlitby.

Ježíš zná úplně Boha; jeho vyučování modlitbě je vrcholem umění komunikace s Bohem.

Ježíšův způsob dobrořečení nás přivádí k porozumění Bohu, k poznávání Božích úmyslů a plánů, k objevování proč a k čemu nám Bůh své dary dává.

Kdo je užívá v souladu s Božím záměrem, ten dělá Bohu radost, spolupracuje s Bohem, svým počínáním chválí Boha.

Pak o nás platí, že jednáme jako jeho lid, královské kněžstvo, jsme jeho chválou, okrasou a věhlasem.

Ježíš nás vyladuje na Ducha božího a odkrývá nám pravý a nejhlubší smysl našeho života.

Pokračování příště.

2012

11. neděle v mezidobí Ez 17:22-24 2 K 5:6-10 Mk 4:26-34 17. června 2012

Stromy mají v řeči Bible svůj obrazný smysl. Cedr v Babylonii byl pokládán za strom života. (Když jsem ve francouzských parcích viděl obrovské cedry, uchvátily mě svou krásou.)

Ezechielův obraz o cedru je velice bohatý, má několik vrstev. Poukážu na jednu: Z vysokého, „posvátného“, zdánlivě nedotknutelného stromu, Hospodin ulomí vršek.

Na své hoře – Sijónu (tam, kde si všichni myslí, že je jen poušť) pak zasadí výhonek. Z něho vyrostе ratolest (o potomcích říkáme, to jsou ratolesti), nový strom. Ptáci patří mezi živočichy nebeské (hadi, ještěři mezi tvory podsvětí), zobrazují lidi a národy hledající bezpečný domov, ochranu a stín.⁸⁶⁴

Kdo zná Mariin chvalozpěv, může její slova – o ponížení mocných vladařů a povýšení Izraele a „malých“ skrze nového vladaře, nového Davida – přidat k Ezechielovu obrazu.

Boží přísliby jsou velkorysou, mocnou, nečekanou nabídkou malým a slabým, kteří hladoví po Bohu. Jen je důležité si lacině nebo falešně a automaticky nepromítat sebe sama do těch, které Bůh povyšuje a ve kterých má zalíbení. Nemylme se, každý z nás, i celek (i církve) můžeme být „cedrem“ vypínajícím se nad ostatní stromy až do oblak a ohánějícím se tvrzením o své jedinečnosti a výlučné pravověrnosti.

Ti, kteří nás upozorňují na naše chyby, jsou pro nás velice důležití. (Proč jsou lidé tohoto druhu v církvi okřikováni a umlčováni?)

Promyslet tento obraz, přijmout jej a zabudovat do porozumění Božímu jednání s námi, stojí za to. Pak nám každý polámaný strom připomene Ezechielovo varování. A leckterý sázený stromek nám připomene příslib Božího zájmu a podporu nám věnovanou.

4. kap. Markova začíná podobenstvím o rozsévači – „Jakou chceš být půdou? (V jaké míře chceš a nakolik budeš spolupracovat s darem zrna?) Podle toho se dočkáš velikosti úrody.“

Další podobenství o zasetém semeni (zrnu) a podobenství o hořčičném semenu z jiného úhlu popisují růst božího království.

Černá hořčice (*sinapis nigra*) rostoucí v Izraeli dosahuje až 4 m výšky, mezi ní se může ukrýt jezdec na koni (biblický slovník A. Novotného).

Rostlina se programu růstu a plodnosti nebrání, člověk ano.

864 Pokaždé žasnu nad výkonem stromu např. jasanu, kolik semen se mu za rok urodí. Jak vedle snahy zachovat svůj rod, živí veliké množství živočichů a organismů (i kostelní myši si do kostela natahají jeho semena na zimní živobytí).

„Víra“ je důvěřujícím vztahem. Bůh nám nabízí přátelství, my na tuto nabídku odpovídáme v různé míře spolupráce (nebo neodpovídáme).

Všimněme si, jak Ježíš k podobnosti o Božím přátelství moudře zvolil zrno obilí nebo semínko byliny a ne semeno stromu. Hořčice je dvouletá, růst obilí pouze jednorochní. Stromy, zvláště některé, žijí mnoho let. Kdyby byla řeč o stromu, mohli bychom mít dojem, že máme na práci dost a dost času.

K dobrému vztahu je třeba spolupráce obou stran.
Bůh na rozdíl od nás nezůstává pozadu.

Je důležité být informovaný, vědět: dostal jsem životadárny zárodek. Něco tak zázračného, co si sám nemohu nijak obstarat.

Zároveň mám vědět, že vztah je k pečlivé, pečlivé péči (dar zavazuje).

Přátelství není něčím hotovým. Darovaná čokoláda je jen k snědku, šperk k ozdobě, ale přátelství je třeba budovat a udržovat. Může i uvadat a uschnout, ale má růst.

Semeno, zrno je malinké, ale je velikým darem, má v sobě veliké možnosti, může přinést obrovskou úrodu a požehnání.

Za semeno si můžeme dosadit nejen nabídku božího přátelství, ale i jednotlivosti: slovo boží, křest, Večeři Páně, dar odpouštění, křesťanské manželství ...

Děti jsou výborné, dá se s nimi dobře pracovat. Rodiče a přátelé se jim snaží vštěpovat vše, co pokládají za nejdůležitější pro život, ale není to skoro nic platné, později od nás dospělých děti všechny nectnosti a špatnosti odkoukají.

Dětem (které půjdou poprvé ke Stolu Páně) jsem říkal: Nikdo z vás se neprovinil natolik, aby nutně potřeboval svátost smíření. Ale budeme spolu prosit o odpuštění, abyste viděli, že to není nepříjemné (i když přiznání svých vin určitou odvahu vyžaduje, ale cvičení se v odvaze nás ctí). Každou chvíli uděláme nějakou chybu. „V nouzi poznáš přítele.“ Maminka každou chvíli odpouští svému manželovi a náš tatínek odpouští zase naší mamince. Rodiče nám tolikrát odpustili, mnohokrát nám pomohli chybu napravit. Tak zakoušíme, co znamená přísloví: „V nouzi poznáš přítele“.

Malé děti k rodičům velice vzhlíží. Ale když vidí, že i někdo tak veliký, jako je náš táta, se umí omluvit, pak dostanou do života veliký dar. Ukázat, jak se smírujeme, je především úkolem táty. „Děti, viděly jste, že jsem byl ošklivý na maminku, moc mě to mrzí, ale všechno se dá našťestí spravit. Ukážu vám to, jak se dá chyba zachránit.

„Maminko, můžeš sem, prosím tě, přijít? Byl jsem na tebe ošklivý, můžeš mi to, prosím tě, odpustit?“ A maminka mu dá pusu. Nemůže jinak.

Kdo v životě nepotřebuje odpuštění?

Hrát na pozoun je asi nejtěžší ze všech „plechů“. Kamarád, který hraje v jednom z našich předních orchestrů, mi říkal: „Odehrát koncert bez chyby se podaří jen výjimečně, tak veliké je to umění“. Dobré soužití je ještě větším uměním.

Chybovat není tragédií, máme-li vedle sebe lidi, kteří nás mají rádi a přejí nám. Každá chyba i krize je výzvou, ze které se můžeme poučit a povyrůst.

Dříve si velice často autority myslely, že by přiznáním chyby a omluvou autoritu ztratily.⁸⁶⁵

865 V církvi bývalo pravidlem, že se selhání autorit, např. kněžstva, tutlalo. Ať nikdo z představených církve netvrdí, že o tom nevěděl. Lehko bych je usvědčil z nepravdivého tvrzení ...

Hlavně o tom nemluvit, aby se nekazil na veřejnosti obraz církve.

Bible nás učí jinak. Vede nás k uznání chyby, k nápravě, k neustálému „obracení“ se.

Pokud by děti na nás dospělých neviděly, jak si odpouštíme, brzy by prohlédly naše pokrytectví. Kdybychom děti tlačili ke svátosti smíření a sami nečinili pokání, byla by pro děti svátost smíření nepříjemným rituálem.

Bez osobního příkladu děti nikam nedovedeme.

Jedna vzácná paní (nepokřtěná, manžel a jeho rodiče pokřtěni jsou) plakala – synovec „jde poprvé k prvnímu svatému přijímání“. „Proč?“, ptala se ho.

„Abych to měl z krku a už konečně nemusel chodit na náboženství“. Rodiče ani prarodiče ke Stolu Páně nechodí.

„Proč kluka nutíte, vždyť jej křivíte?“, ptala se jeho rodičů a prarodičů. „K čemu vám bylo vaše první svaté přijímání?“

„O tom se nebudeme bavit.“

Ta paní se už delší dobu velice vážně snaží porozumět Bohu, ale my křesťané jsme ji zatím nenadchli. Slavení našich obřadů a naše životní postoje jí připadají neupřímné. Podotýkám, že se nepovyšuje.

Na jedné straně stále vyzýváme k častému „přístupování ke svátostem a na druhé straně církev odepírá svátosti mnoha lidem, kteří je potřebují a stojí o ně.

Svátosti jsou prostředky k životu.

Ježíšova hostina není za odměnu, je potravou k Ježíšovu způsobu života.⁸⁶⁶

Léky jsou pro nemocné.

(Může i tady platit: Byl jsem hladový a nedali jste mi najíst? Byl jsem žíznivý a odmítli jste mě?“ Srov. Mt 25:31n)

„Nezasloužím si, abys ke mně přišel ...“ říkáme my – velcí nebo menší hříšníci. Ježíš zve nás hříšné!⁸⁶⁷

Pozor, abychom nebyli pyšným cedrem.

Většina z nás byla už v dětství pozvána k objevování božího přátelství.

Myslíme-li na děti, které jdou poprvé ke Stolu Páně, máme se sami ptát:

Do jaké výšky jsem za tu dobu narostl?

Jak vysoká je naše rostlina křtu, porozumění Božímu slovu, Večeře Páně, odpouštění?

Kolik lidí vyhledává naši blízkost (naš stín), pohostinnost našeho srdce?

Jaká bude moje letošní úroda? Čím je ohrožena, (kroupami, větry, plísňemi, chorobami, škůdci,

O pokání my kněží stále kážeme, ale sami chyby přiznávat neumíme.

Kolik kněží přiznalo svou spolupráci s StB? Jen jeden, když to na něj prasklo. Ostatní spolupráci všelijak zlehčovali. Nejme lepší než politici. Pak se divíme, že v naší společnosti má církev nejmenší hodnověrnost.

866 Mé sestry studovaly stále s vyznamenáním. Já jsem na vysvědčení pokaždé vyznamenání neměl. Trojka v žákovské knížce byla u nás špatnou známkou. Když jsem ji přinesl domů, tatínek huboval. Ale nikdy neřekl: „Maminko, kluk přinesl trojku, dostane k obědu jen polévku“. Když jsem někdy dostal ve škole poznámku, nikdy neřekl: „Dostaneš jen dva knedlíky k obědu“. Vyhubování bylo jednou věcí, nedělní jídlo druhou.

867 V jednom městě, jen jsme po mši vstoupili s ministranty do sakristie, přišla místní koza nebeská a hlasitě žádala: „Pane kaplane, odslužte mi mši za bratra: Za nepolepšitelného hříšníka.“

„Ale nejsme všichni nepolepšitelní hříšníci“, mírnil jsem před ministranty její soud. „Já dělám stále chyby, jsem nepolepšitelný hříšník“.

„To je vaše věc!“, rázně mě umyla.

nepřítelem)?
Mou leností?

Lidé, kteří se nenaučili přemýšlet a kteří jsou pohodlní, se rádi uchylují k falešným náboženským zdrojům. V poznámce uvádím ukázkou z časopisu „Varhaník“.

Autor tohoto nešťastného výplodu ani neuvedl své jméno. Neptá se, k čemu nás Ježíšova hostina vede. Možná ani neví, že cílem a vrcholem při slavení Večeře Páně je sjednocení s Ježíšem a druhými.

Jedná jako pout'ový vyvolávač nebo dnešní reklama.

Ježíš nás vede od „mít“ k „být“.

Ježíš dobře znal Ezechielův obraz o cedru s ulomeným vrškem a příslib vzrůstu nového stromu.

Ježíš nemluví o „77 milostech“, ale např. nechal napsat: „Přinášíš-li tedy svůj dar na oltář a tam se rozpomeněš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem; potom teprve přijď a přines svůj dar. (Srov. Mt 5:23-26)

Ježíš od nás nevyžaduje klanění.

„Jednejte se mnou a s druhými jako já s vámi.“

„Hleďte nejprve boží království, ostatní vám bude přidáno.“

„Běda vám, zákoníci a zbožní, pokrytci! Odevzdáváte desátky z máty, kopru a kmínu, a nedbáte na to, co je v Zákoně důležitější: právo, milosrdenství a věrnost. Toto bylo třeba činit a to ostatní nezanedbávat.“ (Mt 23:23)

Poznámka:

O 77 milostech a plodech, jež vyplývají ze zbožné účasti na Mši svaté.

1. Každodenně posílá Bůh Otec při Mši svaté svého milovaného Syna z nebe na oltář.
2. Syn Boží se z poslušnosti k svému nebeskému Otci a kvůli tobě poníží tak, že se skrývá v podobě svaté Hostie.
3. Duch Svätý zprostředkuje pro tvou spásu proměnu chleba a vína v pravé Tělo a pravou Krev Ježíše Krista...
4. Kristus Pán se při Mši svaté poníží tak hluboce, že je i v té nejmenší částičce svaté Hostie.
5. Pro tvé blaho obnovuje při Mši svaté milostiplné tajemství svého Vtělení.
6. Pro tvé blaho se při každé Mši svaté duchovním způsobem znovuzrozuje.
7. Na oltáři ti znovu uděluje veškeré důkazy své lásky, jež prokazuje za pozemského života lidem.
8. Pro tvé blaho obnovuje své hořké Umučení, aby tě učinil hodným zásluh, které z něho plynou.
9. Pro tvé blaho duchovně znovu umírá při Mši svaté a obětuje za tebe svůj nejušlechtlejší život.
10. Pro tvé blaho prolévá duchovním způsobem svou přesvatou Krev a obětuje ji za tebe svému nebeskému Otci.
11. Touto přesvatou Krví svlažuje tvou duši a očišťuje ji od jejích škodlivých skvrn.
12. Kristus Pán obětuje za tebe sebe jako pravou zápalnou oběť, a tak prokazuje velikou čest Božství, jakou mu přísluší přijímat.

13. Když tyto projevy úcty Pána Ježíše Bohu obětuješ, prokazuješ mu tu čest, jež jsi mu dosud zanedbal prokázat.
14. Kristus Pán obětuje při Mši svaté za tebe sebe jako oběť chvály a nahrazuje za tebe, co jsi pro chválu Boží opomenul.
15. Když obětuješ Bohu tuto chválu Ježíše Krista, vzdáváš mu vznešenější chválu, než mu vzdávají andělé.
16. Kristus Pán za tebe obětuje sebe jako dokonalou oběť díků a nahrazuje, co jsi v díkůvzdání promeškal.
17. Když obětuješ díky Ježíši Kristu, odplácíš mu za všechna dobrodiní, která ti prokázal.
18. Kristus Pán za tebe obětuje sebe jako nejmocnější smírnou oběť a činí ti z rozhněvaného Boha nejupřímnějšího, nejvěrnějšího a nejlaskavějšího Přítele.
19. Odpouští ti také všechny tvoje všední hříchy, když učiníš pevné předsevzetí, že se jich vyvaruješ.
20. Kristus Pán nahrazuje při Mši svaté to mnohé dobro, které jsi měl vykonat, ale nevykonal jsi.
21. Napravuje tvé mnohé nedbalosti, jimiž ses provinil při konání dobra.
22. Odpouští ti také tvoje nevědomé a zapomenuté hříchy, které jsi nemohl nikdy vyznat ve svátosti smíření.
23. Kristus Pán při Mši svaté přináší za tebe sebe jako oběť zadostiučinění a splácí vždy část tvého provinění i tvých trestů, které za ně zasloužíš.
24. V každé Mši svaté můžeš odpykat více trestů, než bys mohl odčinit sebevětším pokáním.
25. Ježíš Kristus ti ve Mši svaté daruje část svých zásluh, které můžeš obětovat Bohu Otci za hříchy.
26. Kristus Pán se za tebe ve Mši svaté obětuje v nejmocnější prosebné oběti, při níž prosí za tebe tak vroucně, jako se modlí při svém umírání na kříži za své nepřátele.
27. Jeho přesvatá Krev za tebe volá do nebe tolika slovy, kolik krůpějí jí z jeho Těla vytéká.
28. Jeho svaté rány volají za tebe k nebi tolika výkřiky, kolik je těch ran na jeho přesvatém Těle.
29. Pro tuto přemocnou prosebnou oběť Páně docházejí tvé prosby vyslyšení spíše při Mši svaté než kdykoli jindy.
30. Modlitba, které se účastníš při Mši svaté, je mnohem dokonalejší a naléhavější než ta, kterou vyjadřuješ mimo Mši.
31. Kristus Pán spojuje tvou modlitbu se svými modlitbami a všechno obětuje svému nebeskému Otci.
32. On mu také přednáší všechny tvé potřeby a každé tvé ohrožení a věnuje zvláštní péči tvé spáse.
33. Také všichni andělé, přítomní při Mši svaté, za tebe prosí a současně obětují Bohu i tvé nedokonalé modlitby.
34. Při každé Mši svaté pamatuje kněz zvláště a výslovně na všechny přítomné, a tedy i za tebe, a mocí z ní vycházející odhání o tebe pekelného nepřitele.
35. Tak činí Mši svatou zlým duchům obzvláště hroznou.

36. Účastí na Mši svaté se duchovně stáváš knězem, jemuž Kristus Pán udílí svou moc, aby mohl s knězem obětujícím Mši svatou spoluobětovat jak za sebe, tak i za jiné.
37. Když spoluobětuješ Mši svatou, uctíváš spolu s knězem Nejsvětější Trojici tím nepřijemnějším darem.
38. Přinášíš Nejsvětější Trojici tak vzácný dar, že ani nebesa ani země nemají nic drahocennějšího.
39. Obětuješ Nejsvětější Trojici dar tak skvostný, že má cenu zrovna tak velikou jako samotný Bůh.
40. Tímto obětováním prokazuješ Bohu poctu, jaká mu právem náleží.
41. Tímto obětováním oblažuješ Nejsvětější Trojici neskonalým způsobem.
42. Tuto ušlechtilou obět přinášíš jako svůj vlastní dar, protože ti ho sám Kristus Pán věnuje.
43. Řádnou účastí na Mši svaté konáš dílo nejvznešenější bohoslužby.
44. Účastí na Mši svaté prokazuješ nejvyšší službu a nejhodnější poklonu člověčenství Ježíše Krista.
45. Tak uctíváš utrpení Ježíše Krista nejlepším způsobem a dostává se ti účast na jeho ovoci.
46. Zbožnou účastí na Mši svaté můžeš nejlepším způsobem uctít a potěšit bolestnou Matku Boží.
47. Náležitou účastí na Mši svaté můžeš uctít všechny anděly a svaté, a to víc, než mnoha modlitbami.
48. Zbožnou účastí na Mši svaté můžeš obohatit svou duši víc, než jakoukoli jinou věcí na světě.
49. Patřičnou účastí na Mši svaté konáš dílo, které je jedním z nejlepších dobrých skutků.
50. Zbožnou účastí na Mši svaté konáš vznešené cvičení v pravé míře a zasloužíš si tak velkou odměnu.
51. Skláníš-li se při Mši svaté zbožně a pokorně před svatou Hostií a před kalichem svaté Krve, konáš výborné dílo klanění.
52. Kolikrát pohlédneš se zbožností a vírou na svatou Hostii, tolikrát si zasloužíš v nebi zvláštní odměnu.
53. Kolikrát dáš najevo kající vyznání svých hříchů, tolikrát dosahuješ odpuštění některých provinění.
54. Jsi-li ve stavu těžkého hříchu přítomen se zbožnou myslí při Mši svaté, pokaždé ti Pán Bůh nabízí milost k pokání.
55. Účastníš-li se zbožně a ve stavu posvěcující milosti Mše svaté, Pán ti pokaždé rozmnožuje milost a uděluje ti za milostí posvěcující pokaždé milost pomáhající.
56. Při Mši svaté se duchovně sytíš Tělem Páně a piješ Krev Páně.
57. Při Mši svaté nabýváš té milosti, že můžeš na vlastní oči spatřit Krista Ježíše, skrytého pod svatými způsoby.
58. Při Mši svaté se také zúčastňuješ požehnání kněze, které Kristus Pán potvrzuje v nebi.
59. Pravidelnou účastí na Mši svaté nabýváš Božího požehnání také v časných záležitostech.
60. Tak získáš ochranu před mnohým neštěstím, jemuž by ses jinak nevyhnul.
61. Tak nabýváš posilu proti pokušení, jemuž bys jinak podlehl.
62. Každou Mši svatou si také můžeš zasloužit milost pro šťastnou hodinku smrti.

63. Každá Mše svatá, jíž se zúčastníš na počest andělů a svatých, ti získává zvláštním způsobem jejich přímluvu a pomoc ve všech záležitostech.
64. V poslední chvíli života ti budou Mše svaté, kterých ses zbožně zúčastnil, poskytovat útěchu i pevnou důvěru v Boží milosrdenství.
65. Připočtou se ti při Božím soudu a vymohou ti milost u spravedlivého Soudce.
66. Když si zbožnou účastí na mnoha Mších svatých odpykávaš většinu trestů za hříchy, roste tvá jistota na mírné a krátké očišťování.
67. Každou Mši svatou si zmírňuješ očištec víc, než jakýmkoli pokáním.
68. Jediná Mše svatá, které se na své životní pout zbožně účastníš, ti prospěje víc než mnohé, sloužené za tebe po smrti.
69. Za Mše svaté, kterých se zbožně účastníš, se ti v nebi dostává vysoký stupeň oslavy, a to navěky.
70. Každá Mše svatá, které se zbožně účastníš, tě v nebi o něco povznáší a rozhojní tvou blaženost.
71. Za své přátele se nemůžeš modlit účinněji, než když za ně obětuješ Mši svatou a zbožně se jí účastníš.
72. Svým dobrodincům se odměníš nejštědřeji, když za ně obětuješ Mši svatou a zbožně se jí účastníš.
73. Chudým, nemocným a umírajícím můžeš nejlépe prospět, když za ně obětuješ Mši svatou.
74. Můžeš získat pro mnohé hříšníky milost k pokání, když za ně obětuješ Mši svatou a účastníš se jí.
75. Zbožnou účastí na Mši svaté můžeš vyprosit všem věřícím křesťanům mnohé milosti potřebné ke spáse.
76. Obětováním Mše svaté za duše zesnulých můžeš zmírnit i zkrátit jejich očišťování.
77. Nemůžeš-li za své zesulé přátele, příbuzné a dobrodince obětovat Mši svatou, můžeš jim mnohé milosti vyprosit i zbožnou účastí na Mši svaté.

Slavnost Narození Jana Baptisty

2018

Narození Jana Baptisty Iz 49:1-6 Sk 13:22-36 Lk 1:57-66. 80 24. června 2018

Drobné poznámky k jednotlivým čtením.

1. čtení: Slova o služebníku (otroku) božím: „...Dám tě národům jako světlo“ platí i o Janovi: „... byl lampou hořící a zářící ...“ (srov. J 5:35).
2. čtení: „Jan všemu izraelskému lidu hlásal ponoření do *metanoia* – to není jen vyznání hříchů, ale i obrácení se od rabínských názorů k biblické výpovědi o Hospodinu a jeho Mesiáši. Evangelium. Otázka: „Byl Zachariáš němý nebo hluchoněmý?“

Dnešní texty ukazují velikost rodičů Jana Baptisty. Poznáváme, z jakých kořenů Jan vyšel – rodiče mohou nasměrovat dítě nejvíce tím, jakými jsou osobnostmi.⁸⁶⁸

Texty jsou velmi bohaté a přínosné (už jsme o nich mluvili dříve), ale podívejme se dál, v jakou osobnost Jan vyrostl a co pro Mesiáše a boží království vykonal.

„Pravím vám, mezi těmi, kdo se narodili z ženy, nikdo není větší než Jan; avšak i ten nejmenší v království Božím jest větší, nežli on,“ řekl o Janovi Učitel (Lk 7:28). To je nejlepší a nejdůraznější doporučení Jana naší pozornosti.⁸⁶⁹

Jan se narodil zřejmě v dost zámožné rodině (v tehdejší době bohoslužba v Jeruzalémské svatyni kvetla a kněží byli dost bohatí).

Janovi rodiče patřili do „svatého zbytku Izraele“, který připravoval (ne jen očekával) Mesiášův příchod. Zachariáš a Alžběta byli otevření Duchu božímu. Syna výtečně vychovali a ten toto bohatství velice rozhojnil. Ne jen pro sebe, ale i pro nás.

Jan se nemusel vypořádávat s chudobou nebo s ponižující bídou, ale s bohatstvím.

Bohatství (nejen materiální) má být ovocem požehnání, ale je také – pro nás nepevné – v mnohém svůdné ... (např. často otupuje sociální citlivost – „bohatý hladovému nevěří“).

Janovo rozhodnutí pro skromný život nebylo asketickou volbou, ale cíleným způsobem života, který umí rozlišovat mezi podstatným a nepodstatným. Jan toužil po porozumění moudrosti Ducha v Tóře a Prorocích, a kvůli tomu odložil vše, co by jej zdržovalo. Bibli věnoval všechnu pozornost a úsilí.

(Nikdo se nebudeme moci vymlouvat, že je slovo boží nesrozumitelné, Jan by se proti stěžovateli zastal pedagogiky boží.)

868 Zachariáš a Alžběta nesměli synovi říci, kdo je Mesiáš. Celým svým postojem klukovi ukazovali: „Hledej, objevuj, kdo je Mesiáš.“ My svým dětem nedobře předkládáme „katechismové – hotové“ odpovědi (ale pak je vztah k Bohu netěší a nebaví).

869 Zmařili bychom Ježíšova slova, kdybychom Jana pouze zařadili do litanie svatých mezi „naše přímluvce“. Bůh nepotřebuje být přemlouván, to nás(!) Jan vybízí: „Obráťte se, k Bohu, aby se k vám dostal. Odstraňte ze svého srdce své dosavadní představy o Bohu, udělejte místo novému poznávání a dejte se Bohu k dispozici.“

Jan je s Mojžíšem a Eliášem větší osobností než apoštolové.

I duchovní bohatství má svá úskalí.

„Bohatý těžko vejde do království nebeského.“ (Mt 19:23-24)

Ctnostní se často nad hříšníky povyšují (viz např. Ježíšovo vyprávění „o farizeu a celníkovi“).

Vzdělaní si často zakládají na svých informacích a „všechno vědí správně“, na vše mají odpověď, už neříkají: „Nevím.“⁸⁷⁰

(Říkali jsme si, proč Jan odešel do ústraní.)⁸⁷¹

Jan byl velice otevřený Duchu božím.

Všiml si podstatného rysu Boha – Bůh netrůní na nebesích, ale sestupuje k člověku, dokonce vyhledává hříšníka. To jej nasměrovalo – uvědomil si, že ho Bůh posílá k lidem (ne do nějaké poustevny nebo klauzury).

(Později mu to bude potvrzeno – při sestoupení Ježíše do Jordánu viděl, že na Ježíše sestupuje Duch z nebe *jako* holubice.)

Jan sestoupil z kněžské rodiny a „kněžského semináře“ do „pouště“, dal přednost vyučování slovu božím před kariérou kněze v jeruzalémské svatyni.

I Ježíš pak odešel na poušť.

Oba, Ježíš i jeho posel, se věnovali hříšníkům (Ježíš se zařadil i mezi hříšníky u Jordánu).

Ani jeden ani druhý nevyhledávali mocné a jejich lesk, neúčastnili se jejich recepčí, politických šachů a diplomacie. Nemysleli si, že by na tomto poli něco uhráli. Žili a pracovali pro boží království.

Jan se neucházel o přízeň vládců ani kněžstva, nechal se živit „z nebe“ – slovem božím, medem včel a sarančaty (to je závažný biblický obraz podstatného životního přístupu).

Jan i Ježíš se do kriminálu dostali ne jako vězeňští kaplani, ale jako muklové.⁸⁷²

Oba byli také popraveni ze stejné příčiny – svědčili o Bohu a neklaněli se mocným.

Už Janova pravdivost a skromnost je ohromující a pro nás příkladná (J 1:19-34).

Jeho pokora není předstíraná, měl zdravé sebevědomí a tak neměl zapotřebí si na někoho hrát.

Někteří o Janovi říkají, že přestřelil, že hlásal tvrdého Mesiáše.⁸⁷³

Ale čteme-li pozorně evangelia dál, vidíme, že se Janův slovník od Ježíšova neliší.⁸⁷⁴

870 Slovo „nevím“, je jedním z velkých bohatství hledajícího člověka. („Kdo se ptá, ten se dozví.“ „Každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu bude otevřeno.“ Mt 7:8)

Ježíš blahopřeje „chudým v duchu“ (Mt 5:3); ti hledají moudrost Ducha, ptají se, vědí, že zatím poznali jen trošku.

871 Kněžství bylo dědičné, Jan se měl stát knězem, ale odešel „ze semináře a teologické fakulty“ – nechtěl poslouchat zkreslené učení rabínů o Hospodinu a Mesiáši a stále se přit s učiteli. Rozhodl se promyslet celé Písmo, aby rozpoznal Mesiáše a mohl mu sloužit a pracovat pro jeho království.

872 *Mukl* je české pojmenování vězně „jehož návrat byl nežádoucí“ – „**muže**, určeného **k** likvidaci“. (Vězením prošel kdekdo, i Hitler, Husák, i někteří duchovní, kteří se později spřáhli s mocnými.)

873 Když Jan spatřil, že mnoho farizeů a saduceů přichází ke křtu, řekl jim: „Plemeno zmijí, kdo vám ukázal, že můžete utéci před nadcházejícím hněvem?“

Neste tedy ovoce, které ukazuje, že činíte obrácení. Nemyslete si, že můžete říkat: `Náš otec je Abraham!` Pravím vám, že Bůh může Abrahamovi stvořit děti z tohoto kamení. Sekera je už na kořeni stromů; a každý strom,

Máme silný sklon samolibosti ve své zbožnosti a ohrožujeme druhé. Proto potřebujeme, aby nás v našem sklonu hledat snadnější cestu a v našem nečestném pokřivení Ježíš čistil ohněm svého průzračného přátelství.⁸⁷⁵

Uhýbáme. Ale jako oheň čistí drahé kovy do ryzí ušlechtilosti a nespálí je a jako louh bělí šedavé lněné plátno do krásné bělosti, aniž by je zničil, tak nás Ježíš tříbí k dokonalejšímu soužití. Copak my – Ježíšův lid boží – nejsme?

Jan byl skvělým pedagogem, naváděl své učedníky k jejich vlastnímu přemýšlení. Neřekl: Nazaretský rabi je Mesiášem, ale svým nejlepším učedníkům jen řekl: „Hle, beránek boží ...“, Podobně postupoval, když z vězení poslal své učedníky za Ježíšem, to nebylo pro jeho pochybnosti, ale aby se učedníci sami naučili hledat, přemýšlet a porovnávat.

K „beránku božím“ řeknu: Když my slyšíme o beránku, myslíme pohansky, máme za to, že se někdo musí vydat nahoru a usmířit rozhněvaného Boha. Ale Jan byl izraelita, věděl – a to jej životně fascinovalo – že Bůh sestupuje k lidem (hříšným). Beránek je zabíjen, aby lidé mohli žít, aby měli co jíst. I při dobrořečení posloužilo náboženské zabítí beránka hostině (Hospodin je hostitelem, který přijal díkůvzdání lidí a na znamení přátelství je zve k hostině). Celopaly (spálení celého obětního zvířete) byly méně časté a i při nich nešlo o usmíření Boha (Hospodin se neživí masem ani nepije krev), ale o názorné znamení, že hřích zasahuje nevinné, ničí život. Připomenu, že ještě než Jan přirovnal Ježíše k beránkovi, viděl, jak na Ježíše sestupuje Duch jako holubice. Holub je také v Izraeli živočich používaný k rituálu (my hned říkáme „obětní“). Pozoruhodné je, že Duch sestupoval na člověka (Ježíše). Nevznášel se nad ním. Slova „Hle beránek boží, který snímá hřích světa“ byl izraelitům podobným znamením jako našim předkům obraz pelikána. Středověk měl za to, že pelikán živí své mladé svým masem. Ježíše přirovnávali k božskému pelikánovi. Ježíš sám pak o sobě nemluví jako o beránkovi, ale volí obraz chleba a vína (chléb je potravou a víno je určené ke slavení).

Jan nazval Ježíše Ženichem (nevěsty Izraele). Kdo jiný se ve své výpovědi o Mesiáši tak přesně trefil?

Sám sebe měl Jan za svatebního družbu (družba organizuje svatební slavnost, pracuje).

který nenese dobré ovoce, bude vyťat a hosen do ohně.

Já vás ponořuji do vody k obrácení; ale ten, který přichází za mnou, je silnější než já – nejsem hoden ani toho, abych mu zouval obuv; on vás bude ponořovat do Ducha a do ohně. Lopata je v jeho ruce; a pročistí svůj mlat, svou pšenici shromáždí do sýpky, ale plevy spálí neuhasitelným ohněm.“ (Mt 3:7-12)

874 Plemeno zmijí: Jak může být vaše řeč dobrá, když jste zlí? Čím srdce přetéká, to ústa mluví. (Mt 12:34)
„Hadi, plemeno zmijí, jak uniknete pekelnému trestu?“ (Mt 23:33)

Majitel vinice řekl vinaři: „Už po tři léta přicházím pro ovoce z tohoto fíkovníku a nic nenalézám. Vytni jej! Proč má kazit i tu zem?“ On mu odpověděl: „Pane, ponech ho ještě tento rok, až jej okopám a pohnojím. Snad příště ponese ovoce; jestliže ne, dáš jej porazit.“ (Lk 13:7-9)

Nemluvil Ježíš vícekrát o lidech spějících k „zavržení“?

875 Hle, posílám svého posla, aby připravil přede mnou cestu. I vstoupí nenadále do svého chrámu Pán, kterého hledáte, posel smlouvy, po němž toužíte. Opravdu přijde, praví Hospodin zástupů.

Kdo však snese den jeho příchodu? Kdo obstojí, až se on ukáže? Bude jako oheň taviče, jako louh těch, kdo bělí plátno. Tavič usedne a pročistí stříbro, pročistí syny Léviho a přetaví je jako zlato a stříbro. I budou patřit Hospodinu ... (Mal 3:1-3)

Jan je krásnou a pro nás důležitou osobností, ukazující, co znamená obrácení se k Mesiáši, k jeho dílu.

Sestupováním do vody lidé reagovali na Janovu výzvu u Jordánu k *metanoia* (sestupování do vody a ponoření se do vody bylo viditelným znamením vyznáním jejich hříchů a prosbu o smilování, o odpuštění).

My přijímáme Janovu výzvu k obrácení jako celoživotní proces – stále si máme a smíme porovnávat své jednání, mluvení a myšlení s Ježíšovým životem. To je náš životní přístup k následování Krista.

Jsme za tuto možnost vděční!

Mesiáš nás ponořuje do svého (a Otcova) Ducha (přivádí nás do Náruče boží).

(Opět připomenu – nazývat Janovo ponořování do vody *křtem* – stejným výrazem jako Ježíšovo ponořování do Ducha – je nejen nepečlivé a vůči Ježíšovi neuctivé, ale navíc zavádějící.⁸⁷⁶

Jako Janovo ponoření do vody, tak i Ježíšovo noření lidí do Ducha není jen věcí jednorázového rituálu, které lze zapsat do matriky, ale celoživotním procesem, otevíráním se nabídce boží pomoci.

„Byl jsi pokřtěn? Biřmován?“, ptáme se lidí (třeba snoubenců před svatbou).⁸⁷⁷

Sami sebe se ptáme: necháváme do sebe vstupovat Ducha božího? Jsme jím prostoupeni a naplňováni?

Tu možnost jsme zdarma dostali.

Jan učil lidi přemýšlet, vracel je k biblickému myšlení, aby sami dokázali rozpoznat Mesiáše. Bez porozumění Mojžíšovi a Janu Baptistovi neporozumíme Ježíšovi.⁸⁷⁸

Láska je náklonnost k někomu nebo něčemu – k partnerovi, dětem, Bohu (k jeho pravdě) a život pro druhého a pro jeho věc.

2012

Slavnost Narození Jana Baptisty Iz 49:1-6 Sk 13:22-26 Lk 1:57-66. 80 24. června 2012

Před týdnem jsme si všímali, jaká síla a jaké bohatství je v nabídce Božího přátelství. Tak jako semeno a rostlina nevzdávají svůj program, tak i Bůh o nás stále stojí.

Boží dary nás nesvazují, my sami za ně přijímáme odpovědnost.

876 Často mícháme do jednoho „hrušky a jablka“.

Jan ponořoval jen do vody, Mesiáš nás (stále) ponořuje do Ducha a ohně. Jan není Křtitelem a Ježíš nebyl pokřtěn (je plný Ducha od počátku).

Tóru (Učení) a Smlouvu (manželskou) špatně překládáme jako „Zákon“.

877 V náboženských dokumentech vyplňujeme kolonku: „Jsi pokřtěn, obřezán?“

Obřezán byl Kai fáš i ti, kteří pronásledovali proroky, rituálem křtu prošel i kdekterý president (Hitler byl i biřmován, Stalin dokonce pobyl nějaký čas v semináři.)

878 Co to je platné, že se někdo stal papežem, když schválil mučení nebo zakázal lidem přijímání z kalicha. (Omlouvám se za tu zkratku.) Kdo by zrušil jediné písmeno ze slov božích, bude v království nebeském nejmenší. (srov. Mt 5:17-20)

Nikodém mluvil s Ježíšem jen jednou. My máme Ježíšova slova kdykoliv po ruce ... Stejně tak slova, která Hospodin řekl skrze své proroky. (Nemůžeme říci: „To a to jsem nikdy neslyšel!“)⁸⁷⁹

Slova proroků jsou pro náš život důležitá.

Jan Baptista je největším z proroků (nepočítáme-li Ježíše).
O žádném člověku neřekl Ježíš pochvalnější slova než o Janovi.
Ježíš se s Janem dohodl, že Jan nebude Ježíšovým učedníkem. Ale Jan byl na Mesiáše nejvíce připraven.

Jan se narodil do rodiny, která se držela Boha a očekávala Mesiášův příchod.
„Zachariáš a Alžběta byli spravedliví před Bohem a žili bezúhonně podle všech Hospodinových příkazů a ustanovení. Neměli však děti, neboť Alžběta byla neplodná a oba byli již pokročilého věku.“ (Lk 1:6-7)
O veliké míře jejich porozumění Bohu svědčí jejich modlitby (Lk 1:42-45. 68-80).
Zachariáš a Alžběta mohli mít syna už dříve (třeba o 30 let), ale k tomu jim chyběla poslední „zkouška“, poslední dovednost ve vztahu, v důvěře Bohu.
(K té zkoušce byl Zachariáš dostrčen, čas už hořel – ohlašovatel Mesiáše musel být starší (od 30 let mohl u židů někdo začít kázat a svědčit).
Zachariáš a Alžběta se snažili Bohu porozumět.
Nečekali Mesiáše tak, jako čekáme na nádraží příjezd vlaku.
Nečekali jen, co jim Mesiáš vloží do klína, ptali se, co mohou pro Mesiáše udělat.

O úrovni porozumění Zachariáše a Alžběty Bohu např. svědčí i to, že synovi neprozradili, kdo je Mesiášem. Na to si má každý přijít sám!!⁸⁸⁰

Lidé blízcí Janovým rodičům se neptali banálně: „To jsme zvědaví, co z kluka vyroste“.
Dokázali rozpoznat přízeň Hospodina, byli jí sami otevření.

Minulé generace křesťanů se snažili správně zakončit svůj život – na úmrtním oznámení se uvádělo, že se nebožtík smířil s Bohem (zda-li se smířil s lidmi, uváděno nebylo) a byl zaopatřen svatými svátostmi.

Nijak nesnižujeme dobré zakončení života, ale proč čekat na konec? Nejdůležitější je dobře začít (a vytrvat). Připravujeme se na zaměstnání, na ježdění s autem ..., někdo se včas připravuje na manželství, na výchovu dětí i na pobyt v nebeském království.

879 Uvedu příklad: Někdo předstoupí před Boha s bohatstvím mnoha růženců. Ale Bůh mu řekne: „Tys x-setkrát říkal, kterého jsi Panno v chrámě nalezla, ale proč ses při výchově dětí nepoučil z chyby, která se svaté rodině přihodila? K čemu ti růženec pomohl? Proč jsi nevychoval dobře děti?

Modlitba má pohnout s člověkem, ne se mnou. Proč jsi zakopal hřivny, které jsem ti daroval?“

„Nám nikdo neřekl, že máme o slovech modlitby přemýšlet.“

„To je pravda, já si to s faráři vyřídím, ale dostal jsi ode mne rozum. Nevymlouvej se a nsváděj vinu na druhého, neslyšel jsi, že Ježíšova matka všechna důležitá slova uchovávala ve svém srdci a přemýšlela o nich?“

„Ano, Bože, já jsem ctitel mariánský. Byl jsem třicet roků v její družině. Miluji mariánské písně.“

„Co ses od Marie naučil?“

„Bože, jak rád jsem mariánské písně zpíval!“

880 „Já jsem stále nevěděl, kdo je Mesiášem, ale ten, který mě poslal ponořovat do vody, mi řekl: `Na koho spatříš sestupovat Ducha a zůstat na něm, to je ten, který ponořuje do Ducha svatého.“ (J 1:33)

Nejen z psychologie víme, že rodina může dítě velice nasměrovat.

Z modliteb Zachariáše a Alžběty (Lk 1:42-45. 68-80) si můžeme vyhledat program pro sebe a své děti.

I my můžeme udělat mnoho pro to, aby naše děti objevily Mesiáše.

(Objevit Mesiáše je víc než chodit do kostela. I v Ježíšově době se na poutích v Jeruzalémě tlačilo tolik lidí, že nebylo k hnutí ...)

Zachariáš nepronesl jen oslavnou řeč na počest narození syna: „Budeš prorokem Nejvyššího, budeš kráčet před Pánem, připravovat mu cestu a pomáhat lidem poznat záchranu v odpuštění hříchů, slitování a milosrdenství Boha, aby se zjevil těm, kdo jsou ve tmě a stínu smrti a uvedl naše kroky na cestu pokoje.“

Zachariáš s Alžbětou dali svému synovi nejlepší vzdělání – nejlepší náboženskou výchovu.

Je většího daru než se setkat s Mesiášem a dát se do jeho služeb?

To je nad dobrodiní všech ostatních krásných povolání. A dá se to stihnout zároveň s jakýmkoliv povoláním „civilním“.

Kdysi jsme si říkali, jak vypadá židovské vyučování.⁸⁸¹

Co pokládáme za nejdůležitější pro budoucnost svých dětí?

Jsme v tom výběru nějak ovlivněni božím vyučováním?

Je něco důležitějšího pro naše děti, než aby byli dobrými lidmi?

Co k tomu potřebují, co v tom pro ně můžeme udělat?

Co by nám poradil Zachariáš a Alžběta?

Co by k tomu přidal Jan Předchůdce Páně?

Co Ježíš?

(Ježíš mimochodem Janovu vyučování přitakal a poprosil Jana, aby v „Kurzu na přijetí do Mesiášovy školy“ pokračoval.)

V křížovkách (ani biblických soutěžích) takové otázky nenajdeme.

Známe Ježíšovu otázku: „Za koho mě lidé pokládají?“

Jan byl doma rodiči veden k přesnému a pružnému přemýšlení a k charakteru.

Většinu lidí zaujmají místodržitelé více než Jediný.

Místodržitelé a další autority vyžadují poslušnost především pro sebe. Nový tajemník KSČ byl – někde na neznámém místě – posuzován podle toho, zda je oddán Ústředí. (V církvi to bývá podobné.) Jan byl už z rodiny veden jinak.

Po tátovi měl být knězem (tato služba se v Izraeli dědila), ale v „semináři“ nemohl vydržet, odešel na poušť: „Já už se nebudu dál s profesory dohadovat, co říká Bible“.

881 Židovské vyučování stojí na kladení otázek. Děti se rády ptají (proto nám je Ježíš dává za příklad) a židovské děti jsou v ptaní velice podporovány.

Odmala (od pěti let) se učí rozpoznávat dobro od zla a spravedlnost od nespravedlnosti. Jak porozumět druhým a jak budovat a udržovat vztahy.

Naše maminky se většinou dětí ptají: „Jaké známky jste dnes ve škole dostaly?“

Ale židovské maminky se ptají: „Děti, podařilo se vám dnes položit vašim učitelům dobré otázky?“

„Dobrá otázka otevírá dveře odpovědi“, říká pan Prof. Smékal.

Nám v semináři ani neřekli, že Jan byl větší osobností než apoštolové. O jeho výzvě k „obracení se“ – jako celoživotnímu programu – nebyla vůbec řeč. Jen o obracení se od hříchů. Jenže pouhé vyvarování se hříchů je pro nebe málo. To by Ježíšova matka neměla nic na práci. (Stejně tak Jan syn Zachariášův.)⁸⁸²

Jan díky rodičům získal úctu k Bibli a žízeň slovu Božímu porozumět. Kdyby naše děti mohly od nás totéž odkoukat.

Mnoha lidem v České republice se líbí „bonmoty“ Miloše Zemana.

Katolíci dávají přednost slovům mudrců a světců před slovem Božím.⁸⁸³

Třeba naše děti potkají jiné křesťany, kteří jim vzácnost a nejvyšší hodnotu Božího slova pomohou objevit.

Za týden začnou prázdniny, pro někoho dovolená. Otázka: „Co dětem přejeme do života nejvíce?“, nemusí být zbytečná.

Zrovna tak otázka: „Jak dětem (nebo vnoučatům) můžeme tuto hodnotu ukázat?“

882 Marii Ježíš brzy přerostl a ona se od svého syna mnoho naučila.

O Janovi Ježíš řekl, že je menší než nejmenší nebešťan (srov. Mt 11:11).

883 Křtít v lidové zbožnosti znamenalo „lít vodu“ na děcko. (Za lidovou zbožnost mohou faráři.) O nepoctivém hostinském se pak říkalo: „Ten křtí víno“. Společnost to od nás odkoukala, proto „křtí“ knížky, CD a bílé tygry. Někteří faráři u toho asistují. Horší je, když my pančujeme křesťanství („pančovat“ znamená „ředit vodou, kazit“), ředíme je a kazíme starými pohanskými zvyklostmi.

Někteří „duchovní vůdcové“ vedou lidi k opakování mnoha slov v modlitbě a nějak to zdůvodňují...

Když jsem se jich zeptal, zda tuto metodu doporučují svým dětem k pochopení vyučovací látky ve škole nebo ve vztahu a komunikaci k manželce nebo k zážitku krásy, nedostal jsem zatím od nikoho odpověď.

Ale podstatný není názor druhého, natož můj názor, nýbrž Ježíšův. Ježíšovo vyučování rozhovoru, porozumění a modlitby s Bohem.

Buď je Ježíš nejlepší psycholog, učitel a mistr láskyplného života, nebo není.

Vždy je ale nutné začínat otázkou: „Kým je pro mne tesař z Nazareta?“

12. neděle v mezidobí

2015

12. neděle v mezidobí Job 38:1. 8-11 2 Kor 5:14-17 Mk 4:35-41 21. června 2015

Je dobré si čas od času znovu formulovat to, co děláme. Modlitba je pro nás důležitá, proto jsme o ní před týdnem začali mluvit.

K soužití (s člověkem i s Bohem) nutně potřebujeme komunikovat (setkávat se a domlouvat se). Nekonečným množstvím proseb a modliteb se lidé obraceli k božstvům a Bohu. Ale nebyli si jistí, zda jim božstvo věnuje nějakou pozornost. Panovník si také hleděl svého a poddaný ho málokdy zajímal (pohané si božstva představovali podle svých pánů).

I my známe pocit, že Bůh má své zájmy.

Máme se z čeho učit. V Bibli najdeme mnoho modliteb a rozhovorů s Bohem.

„Hospodin mluvil s Mojžíšem tváří v tvář, jako když někdo mluví se svým přítelem.“ (Ex 33:11)
Job je velikým partnerem v rozhovoru s Bohem ...

Díky židům a Ježíši jsme došli k velkému umění komunikace (rozhovoru) s Bohem.

Ježíš se věnoval svým učedníkům, učil je přemýšlet – vyrostli z nich velké osobnosti. Stejně se věnuje i nám. I nás se ptá: „Kolik hřiven vynesla hřivna, kterou jsem ti svěřil?“ (Jak nahlíží na lajdáka, víme.)

Jsme povinni – z úcty k Bohu a jeho vyučování, z úcty k námaze biblických osobností o porozumění Bohu a z úcty k Ježíši – mluvit s Bohem na patřičné úrovni.

Jinak se podobáme lajdáckému učedníku a maříme nejen zájem Boha o nás, ale i svůj čas. Naše modlitba by rozhodně nebyla uctívání! Nevadí nám, když s námi někdo mluvil hloupě?

Ježíšovi učedníci měli za sebou zkušenosti Abraháma a jeho lidí s Hospodinem, zkušenosti Mojžíše a Izraele vysvobozeného z otroctví Egypta, zkušenosti navrátilců z babylonského otroctví atd. atd. Získávali zkušenosti s Ježíšovým přátelstvím. Už staří židé věděli, že o nás Bůh pečuje jako matka a otec.

Tyto zkušenosti přijímáme i my jako své poklady.

I my přejeme dětem, aby objevily hodnotu života, svou vlastní cenu, naučily se dobře hospodařit s životem a jeho dary. Aby byli požehnáním pro druhé.

Děti, které objeví velikost rodičovské péče, poznají, jak jsou bohatí, jakou mají cenu.⁸⁸⁴

Jsme překvapeni, že tu je Bůh pro nás (o tom se pohanům ani nezdá).

Bůh slouží nám, ne my jemu!

Poznávání Boha a jeho péče v nás probouzejí vděčnost Dárce, být obdarován je zážitkem.

Bůh nás svými dary nsvazuje, ale každý slušný člověk se snaží dobré dílo podporovat (nebo alespoň nemařit).

884 Rodiče celou svou péčí dítěti ukazují, kým pro ně dítě je. Pak děcku ukazují, kým oni jsou pro dítě.

Podobně to je v našem vztahu s Bohem. Bůh s námi mluví, vypráví, kým jsem pro něj a kým je pro nás.

(V Ježíšově životě to vyvrcholilo, ničeho mu pro nás nebylo zatěžko.)

Bůh nás – jako rodiče – uvádí do života, vyučuje nás, co nám prospívá a co škodí. Zsvěcuje, uvádí nás do umění života. Písmo říká: „Posvěcuješ náš, Bože, svými příkázáními.“

Objevit za každou dobrou věcí milujícího a pozorného Dárce je obohacující.
Být milován a umět mít rád je největším štěstím.
Být bohatý je nejen příjemné, ale umožňuje nám i dávat.

Všechno stvoření chválí svého tvůrce krásou a účelností své existence. Ale pouze člověk má výsadu, že ví o svém Tvůrci a je schopen mu vyjádřit svou vděčnost a navázat s ním vztah.

Bůh není závislý na naší vděčnosti a na našich modlitbách. Naše modlitby jsou odpovědí na Boží přejícnost.

Kdo Ježíše přijal za svého Učitele a Mistra života, učí se od něj pracovat, modlit se i slavit. Přebíhat k jiným učitelům je neuctivé k Ježíšovi! (Ježíš káral učedníky, když mluvili jako rabíni nebo dokonce jako satan. Srov. Mt 4:10, 16:23)

Jen připomínám, že Ježíš byl Žid. Vyrostl z Izraele, nebyl meteoritem spadlým z nebe do Izraele.⁸⁸⁵

Abychom porozuměli Ježíšovi a svým duchovním kořenům, potřebujeme se vracet a znát duchovní bohatství židů. (Od nich jsme přijali většinu svého duchovního bohatství. Nikdy jim nebudeme dost vděční.)

Od židů jsme se naučili, že Bůh má s námi svůj krásný plán.

Od Jáкова víme, že kde jsme my, tam je Bůh s námi. Stačí si to jen uvědomit. (Doma s námi není Bůh o nic méně než v kostele. Kdo to neví, propadá v božím vyučování!)

Od židů se učíme každou dobrou věc přijímat jako osobní dar od Boha.

Ten, kdo naslouchá Božímu slovu, kdo se nechá osvítit Boží moudrostí, ten nachází své jedinečné místo v geniálním plánu Tvůrce. Jedná s věcmi podle záměru o plánu Stvořitele. Správným hospodařením s věcmi posvěcuje svět, oslavuje Tvůrce.

Tak objevujeme svůj životní program.

A nejhlubší smysl svého života.

Židé na základě naslouchání boží moudrosti došli k modlitbě, které říkají „beracha“ – dobrořečení. Obnáší velikou šíři „dobrého mluvení o Bohu“, patří do ní:

žasnutí nad pozorností Dárce a jeho štědrostí,
obdiv, chvála, oslava, velebení, vděčnost,
ocenění za velikost stvoření a tvoření,
úcta, uznání nezasloužené péče,
vyznání jedinečnosti Hospodina, děkování.
(Také prosba a žehnání.)

Základní slovní formou dobrořečení je: „Chvályhodný je Hospodin, který ...“

„Velebíme (dobrořečíme, chválíme ...) tě, Bože náš.“

Skoro každá modlitba Izraelity dobrořečením začíná a končí. Např. v modlitbě Davidově.⁸⁸⁶

885 L. Swidler říká: „Ježíš byl „rabi“, a ne „otec“; „učitel“ (náboženství), a ne duchovní; byl to žid, a ne křesťan, chodil do synagogy a ne do kostela; světil šabat a ne neděli; modlil se aramejsky a ne řecky nebo latinsky; četl Starý zákon, a ne Nový zákon, modlil se žalmy a ne růženec; světil pesach (židovské velikonoce), šavu'ot (židovské letnice) a sukot (svátek stanů), a ne Vánoce či Postní dobu...

886 David dobrořečil Hospodinu před zraky celého shromáždění. Řekl: „Dobrořečíme ti, Hospodine, Bože Izraele, našeho otce, od věků až na věky. Hospodine, tvá je velikost a bohatýrská síla, skvělost, stálost

V Novém zákoně je uvedeno mnoho berachot.

(Snad každý známe chvalozpěv Zachariášův nebo chvalozpěv Ježíšovy matky – ty vycházejí ze starých židovských dobrořečení (berachot).

Ježíš vzdává díky za to, že se Bůh věnuje „maličkým“. (Mt 11:25-27)

Při Večeři Páně vzal chléb a požehnal ho, vzal kalich a vzdal nad ním díky (Mk 14:22-24)

Ježíš vzal pět chlebů a dvě ryby vzhlédl k nebi, vzdal díky. (Mk 6:41)

Bral děti do náruče a „žehnal jim“, vyslovil nad nimi berachu. (Mk 10:16)

Ježíš „u Lazara“ pohlédl vzhůru a řekl: „Otče, děkuji ti, žes mě vyslyšel.“ (J 11:41)

Všechno, cokoliv mluvíte nebo děláte, čiňte ve jménu Pána Ježíše a skrze něho děkujte Bohu Otci. (Kor 3:17)

Žid měl víc jak 100x denně dobrořečit Bohu.

Pavel vyučuje pohanokřesťany dobrořečení a přidává k němu slova: „Ve jménu Pána Ježíše, skrze něho.“

Není popsáno, jakou měla beracha podobu. Tu hledejme u židů (čteme-li: „Ježíš požehnal kalich, vzdal díky nad chlebem“, nenajdeme, jak Ježíš dobrořečil, protože to všichni znali).

K dobrořečení patří také „žehnání“, ale tomu moc nerozumíme.⁸⁸⁷

Zatím jen povím: Žehná-li nám Bůh – oznamuje nám, prohlašuje, co nám nabízí a dává.

Bůh může někoho pověřit, aby toto jeho prohlášení vyřídil určitému člověku, aby mu jeho jménem žehnal.

a velebnost, všechno, co je na nebi a na zemi, je tvé. Hospodine, tvé je království, ty jsi vyvýšen nade vším jako hlava. Bohatství a sláva pocházejí od tebe, ty panuješ nade vším, máš v rukou moc a bohatýrskou sílu, vyvýšení a utvrzení všeho je v tvých rukou. Nyní, Bože náš, vzdáváme ti chválu a oslavujeme tvé skvělé jméno. Vždyť co jsem já a co je můj lid, že máme možnost takto přinášet dobrovolné dary? Od tebe pochází všechno. Dáváme ti, co jsme přijali z tvých rukou. My jsme před tebou jen hosté a příchozí jako všichni naši otcové. Naše dny na zemi jsou jako stín a naděje není.

Hospodine, Bože náš, všechno toto množství, jež jsme připravili, abychom vybudovali dům tobě, tvému svatému jménu, pochází z tvé ruky. Tobě patří všechno. Poznal jsem, můj Bože, že ty zkoumáš srdce a že máš zalíbení v přímosti. Přinesl jsem všechny tyto dobrovolné dary z přímého srdce. A nyní vidím, jak radostně ti přináší dobrovolné dary tvůj lid, který je zde.

Hospodine, Bože Abrahama, Izáka a Izraele, našich otců, zachovej navěky to, co si tvůj lid ve svém srdci předsevzal, a jejich srdce si připrav pro sebe. Dej, ať můj syn Šalomoun z celého srdce dbá na tvé příkazy, na tvá svědectví a na tvá nařízení, aby vykonal všechno, co je třeba k vybudování hradu, k němuž jsem vykonal přípravy.“

Potom David vyzval celé shromáždění: „Dobrořečte Hospodinu, svému Bohu!“

A celé shromáždění dobrořečilo Hospodinu, Bohu svých otců, padli na kolena a klaněli se Hospodinu i králi.

(1 Pa 29:10-20)

887 Škoda, že naši liturgové nevyžívají bohatství češtiny a „berachu“ často překládají jako „požehnutí“ (i čeští židé se v překladech do češtiny této nepřesnosti dopouštějí). To je zplošťující a někdy zavádějící.

V našich liturgických modlitbách mateme druhé, když např. říkáme:

„Požehnaný jsi, Hospodine ...“.

„Bože, všichni svatí ti žehnají a také my ti žehnáme.“

Vyšší žehná nižšímu (srov. Žid 7:7).

Víc si k tomu řekneme příště.

Bůh žehná nám, my mu nemůžeme žehnat.
My můžeme a máme Bohu různými způsoby dobrořečit.

Beracha – dobrořečení – byla už před Ježíšem a je až do dnešních dnů nejvyšším vzorem modlitby.

Bohu dobrořečíme nejen slovy, ale celým svým životním postojem odpovídáme na jeho přátelství.
„Velebení“, „chvalořečení“ a „díkůvzdání“ jsou pro nás patřičným postojem před Bohem.

Dobrořečením mu vyjadřujeme svou vděčnost.

Beracha – dobrořečení – určuje smysl, obsah a směr modlitby. Dobrořečení nám ukazuje, jak významné místo před Bohem máme. A jaký vztah máme mít ke světu a k lidem.

Sám Ježíš svůj život charakterizoval jako oslavu (dobrořečení) Otce (srov. J 17:1n).

Pokračování příště.

2009

12. neděle v mezidobí Job 38:8-11 2 Kor 5:14-17 Mk 4:35-41 21. června 2009

Opět slavíme při farní bohoslužbě křest.

Proč jsme se nechali pokřtít? Co pro nás křest znamená?

Potřebujeme vědět, co dítě čeká, čím projde, co se s ním stane a jakou roli u toho hrajeme my.

V 19. století se nemluvilo o sexualitě. Ve 20. století se nemluvilo o smrti. V 21. století se nemluví o Bohu.

Neumíme o Bohu mluvit. O fotbale, o práci, o politice nám to jde lépe. ⁸⁸⁸

Kdo hledá a ptá se, ten objeví, že nás Bůh miluje bezpodmínečnou láskou (ne až podle našeho výkonu).

Bůh nám zasvětil život. Podobně rodiče zasvěcují život svým dětem.

Křest je bránou k tomu, abych se stal „Kristu podobným“ (křesťanem). ⁸⁸⁹

Jak se stanu křesťanem? (Základním katechumenem je dospělý člověk.)

Jako dítě vyrůstá v náručí rodičů, tak křtěného člověka ponořujeme do Boží lásky, do boží náruče. ⁸⁹⁰ Ponořovaný se potřebuje otevřít Bohu. ⁸⁹¹

Kdo touží stát se podobným Kristu, vyprazdňuje se od všeho starého. Zbavuje se sobecké skořápky, krunýře uzavřenosti, odkládá útočné praktiky, rozchází se se starým člověkem, odřiká se zla a zkaženosti.

888 Dodneška nám schází výrazy o sexualitě, používají se buď odborné nebo vulgární pojmenování.

Se smrtí si nevíme rady, znejišťuje nás, vypadá jako konec všemu.

Podobně jsme nejistí v otázkách o Bohu. Nevěřecký komunismus všechno shazoval a my jsme se nevzdělávali a nevytvořili jsme si zdravé sebevědomí.

889 Křest je od řeckého slova „christos“ – pomazaný.

890 Při křtu se původně ponořovalo (v Čechách až do 13. století), až pak se lila voda.

Od toho vzniklo „křtěné víno“ nepoctivými hostinskými. Dnes „křtíme“ knihy, CD a cizokrajná zvířata v ZOO.

891 I nádoba ponořovaná do tekutiny - aby se naplnila novým obsahem - musí být správně obrácená (dnem dolů), jinak zůstane prázdná. Je-li před tím něčeho plná, je třeba obsah vyklopit, odstranit a nádobu vyčistit.

Já ještě pamatuji, jak se voda vytahovala kbelíkem ze studně – kbelík se musel správně ponořit (a samozřejmě musel čistý).

Jako je dítě dlouhou dobu zahrnováno nezištnou láskou, než pomalu začíná pomáhat (podá lžici, noviny, odnese špinavou plenu, nabídne čokoládu...), tak je i „mladý“ křtěnec dostatečně dlouhou dobu vymazlován Bohem a vzděláván božím slovem. (Vzpomeňme na oddělené těsto, určené k tomu, aby se stalo kvasem. Něco nového se s ním děje. Začíná jinak vonět, změní se jeho konsistence, získá nové vlastnosti, novou působnost, nové dary a schopnosti.)
A jako je kvas časem vmísen do těsta, tak je časem „mladý“ křesťan poslán k lidem „venku“.

Víra (důvěra) není skokem do neznáma, ne hazardujeme. Důvěřovat můžeme jen tomu, s kým máme dobrou zkušenost.

Než se Janovi učedníci nechali ponořit do vody Jordánu, měli s Hospodinem dostatečně velkou zkušenost.

Než Ježíš definitivně poslal učedníky do světa, připomněl jim:

„Žiji z Otcovy lásky. Stejnou lásku vám už dlouho projevuji. Stejnou lásku si dávejte, touto láskou se mějte rádi mezi sebou a stejnou lásku projevujte ostatním“.

„Jako si Otec zamiloval mne, tak jsem si já zamiloval vás.

Zůstaňte v mé lásce. ... To je mé přání, abyste se milovali navzájem.

Jste mými přáteli, neboť jsem vám dal poznat všechno, co jsem slyšel od svého Otce.

Vyvolil jsem si vás a ustanovil jsem vás, abyste šli a nesli ovoce a vaše ovoce aby zůstalo; a Otec vám dá, oč byste ho prosili v mém jménu.“ (Srov. J 15:12-17)

Tomu dobře rozumíme (Ježíš k vyučování používá naše slova a pojmy, naši životní zkušenost.

Máme zkušenost s láskou svých rodičů a se svou láskou k dětem.)

Rodiče mohou (a mají) svému dítěti před svatbou říci: Měli jsme tě rádi, dospěl jsi, naučil ses mít rád, bude z tebe dobrý manžel a táta, jsi odpovědný, jsi schopen se oženit a založit rodinu.

„Jako mě miluje Otec, tak jsem já miloval vás, teď už jsi schopen milovat sebe a další lidi.“

Stejný proces je nabízen každému, kdo se nechává křtít, kdo se chce stát křesťanem. Bohužel některé děti projdou jen rituálem křtu, ale k tomu dalšímu procesu nedojde, dítě se už nedostane k setkávání s Bohem, rodiče už ho dál nevedou. Je z něj člověk, který byl jen polit vodou, ale nestal se z něj kristupodobný, křesťan.

Nemáme pochyby o porušenosti světa. Hledali jsme a našli jsme lék a lékaře.

Pro svou zkušenost s Bohem otevíráme křtem dítěti dveře do Boží náruče.

Samozřejmě, že božím dítětem je každé dítě, i to, které se narodilo někde v pralese nebo posledním slumu. Ale někteří lidé o Božím přátelství ještě nevědí.

My Boží bezpodmínečnou láskou zakoušíme.⁸⁹²

Můžeme svým dětem dát mnohem více než mnoho jiných rodičů.

Od nás ale také Bůh očekává, že budeme dítěti cestu do Boží náruče ukazovat. (To je podmínka ke křtu dítěte.)

Křest je smluveným znamením mezi Bohem a námi. Křtem Bůh vyhlašuje: „To dítě je také mým dítětem. I já jsem za ně odpovědný, i já nad ním budu bdít. Nabízím mu svou veškerou pomoc.

Mám jej rád „jen tak“. ne jestli podá nějaký výkon.

I kdyby ode mne odešlo, kdykoliv se ke mně může vrátit. U mě má vždy dveře otevřené. Rodiče a vy ostatní, vyřídte to vašemu dítěti a znovu a znovu mu to říkejte. Tisíckrát je to málo.“

892 Bezpodmínečná láska neznamená, že neexistují pravidla přátelství.

Proč je to tisíckrát připomínat málo?

Protože svět je hodně porušený.

Jedna bolest nám často zaslepí pohled ke všemu pěknému a dobrému okolo nás. Leckterá nespravedlnost jítí naše stará zranění a naše vlastní zbabělost hledá obětního beránka. První, kdo je na ráně, je Bůh. Naše pokřivené představy o Bohu o denně posazují na lavici obžalovaných.⁸⁹³

Dnešní texty jsou velice důležité, ale můžeme se jim lehko vyhnout.

Moře je od nás daleko. Nám nikdo na moři o život nepřišel.

Jenže moře je v biblických souřadnicích symbolem zla a protibožských sil.

Bůh staví hráz proti zlu – „Až sem smíš přijít, ne dál...“⁸⁹⁴

Nedovolí, aby zlo ve světě převážilo.

Biblická znamení (záznaky) ukazují mnohem dál než vlastní událost. Ježíš ví, co se děje a co se nám děje.

Objevit to ovšem není jednoduché, bolest nám často zaslepí oči.

Před časem jsme si říkali, že objevit Boha jako dobrého pastýře vyžaduje veliké naslouchání Bohu.

Otázka zla ve světě je příliš palčivá.

Není lehké porozumět slovům: „Ani vlas z vaší hlavy se neztratí (i když vám hlavu třeba useknou)“.⁸⁹⁵

Lehko je odkýváme, když nás nic netrápí.

Náš svět je mnohem bezpečnější než dříve. Nemusíme hájit život se zbraní v ruce.

Mnoho bolesti umíme odstranit (i při trhání zubů dostaneme znecitlivující injekci).

Žijeme ve velikém pohodlí (koupeme se v teplé vodě) a máme hojnost jídla.

S tím vším je Bůh náramně spokojen.

Ale to neznamená, že zlo v dnešním světě neexistuje. A není to jen rakovina.

Křesťan je člověk, který narukoval s Ježíšem proti zlu ve světě. Proto si máme také pěstovat odvahu a statečnost. K tomu máme vést i své děti.

Bylo by špatné, kdybychom byli salónními křesťany, kteří vlastní zbabělost zakrývají falešnou zbožností. Falešná zbožnost zbaběle tvrdí, že máme vyjít i s lumpem, falešná zbožnost mlčí ke zlu a nezastane se oběti.

My Češi nevynikáme statečností, jsme dokonce předposraní.

893 Např. úmrtí některého z rodičů malých dětí právem pokládáme za neštěstí. Děti tím budou velice poznamenány. Hned obviňujeme Boha: „Jaks to mohl dopustit?“

Ale rozvod je ještě větší tragedií než smrt rodiče. Poznamená děti mnohem více. Jenže to už se tak naléhavě neptáme, jak jsem to já – coby rodič mohl dopustit?

To na Boha si troufneme, na toho jsme tvrdí. Sebe sama šetříme.

Tím se nechci trefovat do rozvedených, každý máme svůj podíl na zlu ve světě. Já také.

894 Vzpomeňme alespoň obrazu potopy – aby nebylo zkaženo veškeré lidstvo, je zlo spláchnuto a ze zbytku spravedlivých začíná nové pokolení. (Gn 6. kap.)

895 Vztáhnou na vás ruce a budou vás pronásledovat; budou vás vydávat synagogám na soud a do vězení a vodit před krále a vládce pro mé jméno. ...

Zradí vás i rodiče, bratři, příbuzní a přátelé a někteří z vás budou zabiti. A všichni vás budou nenávidět pro mé jméno. Ale ani vlas z vaší hlavy se neztratí. (Lk 21:13-18)

S nepěknou samozřejmostí (a opovážlivou drzostí) jsme očekávali, že nás spojenci za poslední války osvobodí. S nepěknou samozřejmostí přijímáme Ježíšovu smrt.

Připomenu pozoruhodné texty, z pátku, ze Slavnosti Nejsvětějšího Srdce Ježíšova. Doplní ním dnešní texty: Oz 11:1-9

1. Bůh se něžně sklání k lidskému synáčkovi, kterého zachránil z koncentráku, bere jej na ramena, poskakuje s ním, hraje si s ním, sklání se k němu, sedá si k němu na bobek, zdvihá jej do náruče, aby mu udělal radost. Uchází se o jeho důvěru ...
2. Když pak syn vyroste a opovrhne jím, Bůh se nezavrdí, neurazí se nenaštve se, nezavrdí. Nesmete Izrael v hněvu – „Nejsem jako vy, nejsem člověk“, říká.
3. V evangeliu jsme četli o posledních chvílích Velkého pátku než začala sobota - veliký svátek židů.
Na kříži visí Ježíšova mrtvola.

Ježíš je padlý voják v boji.

(My raději říkáme: „Obětovaný beránek Bohu“ – abychom vytěsnili svou úlohu těch, kteří nesenášenlivě pronásledují druhého.)

Ty tři obrazy dávají dohromady celkovější pohled na Boha. Na jeho roli uprostřed lidí, které jsou ohrožovány zlem. Které se ohrožují zlem.

Připomínáme si, že Ježíše zavraždili zbožní lidé, kteří byli přesvědčeni, že Boha znají lépe než nějaký tesař.

Mezi námi je až příliš nesenášenlivosti a zbabělosti. Neumíme žít podle Ježíšova návodu k dobrému soužití.

Dříve měl chlap na stěně pověšenou nabitou flintu – aby byla okamžitě po ruce. To dnes už mít nemusíme.

Ale máme obyčejně na stěně pověšenou mrtvolu na kříži!

To není ozdoba, ani posvátný amulet, to je varování, před vlastním zlem.

A znamená, že jsme ochotni vyrukovat proti zlu.

Na prvním místě proti vlastnímu zlu a proti vlastní zbabělosti.

Bůh před zlem neskládá ruce do klína a nedívá se stranou. Jeho syn dokonce padl.

Ani my nechceme stát stranou, když se děje vedle nás nějaká nespravedlnost.

2006

12. neděle v mezidobí Job 38:1. 8-11 2 Kor 5:14-17 Mk 4:35-41 25. června 2006

Nespoutané moře je v Bibli místem zla a protibožských sil ohrožujících život.

Na nás – suchozemce – mnoho nepůsobí Stvořitelův rozkaz moři z knihy Job: „Až sem smíš přijít, ne dál“. Nejsem mnoho zcestovalý, ale nezapomenu na rozbouřené moře bijící strašnou silou do pobřežních skal ve Skotsku. Běda lodi a námořníkům, kteří by se do takových míst dostali.

Bretaň má divoké pobřeží. Mnoho bretaňských žen přišlo na moři o muže a syny, bretaňská vlajka je černá a bílá, národní kroj je černý (s bílými doplňky) a patronkou Bretaně je bolestná P. Maria.

Na genezaretském jezeře bývají až šestimetrové vlny (jezero je 220 m pod hladinou moře, v kotlině, kde se silně ohřívá vzduch a ten pak silným prouděním způsobuje velikánské vlny).

V televizi jsme viděli hroznou sílu tsunami...

Nejen u rozbouřeného moře (natož na moři) zažije člověk svou ohroženost, nepatrnost a strach. Nejen ve válkách ... Ne zřídka nás ponižuje moc silnějších, obviňování, pomluvy a lež, bezmocnost, nevymahatelnost práva, nejrůznější manipulace, bezohlednost, vykořisťování, násilí, lhostejnost...

Klademe si v takových situacích otázky: „Kde je Bůh?“

Nedávno vyšla dobrá kniha „Bůh a zlo“...

Možná znáte knihu „Proč se zlé věci stávají dobrým lidem“.⁸⁹⁶

Minulý týden mi úctyhodný, vzdělaný inženýr, jemný člověk, namítal: „Starozákonní Bůh je úplně někdo jiný než Bůh novozákonní“.

Kdo z nás nezažil zabití známého na silnici? Koho nenapadne: „Pro Boha přece není problém zařídit, aby se auta nestřetla. Stačilo by, aby se třeba někdo šel vyčurat ...“

Kdosi bystře prohlásil: „Ateistou se stává člověk, který je lepší než jeho představa o Bohu.“

Všude jsme rozvěsili kříže se sochou umučeného Ježíše. Známe mnoho zobrazení „Zbičovaného a trním korunovaného“.

Trpícím, pronásledovaným, chudým a hladovým bylo až příliš často kázáno o Ježíši „tichém a pokorného srdce“, o „doplňování utrpení Ježíšova na svém těle“, příslibů, že „ti, kdo trpí na zemi, budou odměněni na věčnosti“, atd.

Zneužitě věty z Písma!⁸⁹⁷

Nebylo proroků, tak jsme museli vyslechnout kritiku Karla Marxe, že náboženství je opiem lidstva.

Poznání, že Bůh trpí s námi, ovšem ještě neřeší naši nouzi. Co mi pomůže, je-li se mnou na onkologii padesát pacientů? Pochybnosti ve víře mi nevyřeší ten, který je na tom stejně. Slabý nezachrání slabého.

Pro mužské je zvláště potřebné, aby mohli vědět, že Bůh je někdo mocný.

Potřebujeme zastání, vzkříšení, pomoc, osvobození.

Synovi, kterému ubližují spolužáci, neporadíme, aby své trápení obětoval.

Státní žalobce, vyšetřovatele a soudce nenahrazujeme faráři, radícími: „*Tomu, kdo tě udeří do tváře, nastav i druhou, a bude-li ti brát plášť, nech mu i košili!*“ (Lk 6:29) (Ale v kostele, tak z kazatelny mluvíme! To je schizofrenie!)

Vraťme se ke dvěma bouřím na moři a ke dvěma postavám: Jonáše a Ježíše.

Oba při bouři spí.

Jonáš spí, zatímco námořníci pumpují vodu z lodi a házejí svůj majetek do moře, aby odlehčili lodi a zachránili si život.

896 Ta kniha je užitečná – bojí naše špatné představy o Bohu. Ale autor – pan rabín – nechte pečlivě Bibli a nezná Nový zákon.

897 Srov.:

Kol 1:24 „Proto se raduji, že nyní trpím za vás a to, co zbývá do míry utrpení Kristových, doplňuji svým utrpením za jeho tělo, to jest církve.“

Mt 11:29 „Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a naleznete odpočínutí svým duším.“

Příliš často se kázalo poddaným zneužitými větami z Ježíšova vyprávění (vlastně z proroctví) „o boháči a Lazarovi, kde Abraham říká boháči: „Synu, vzpomeň si, že se ti dostalo všeho dobrého už za tvého života, a Lazarovi naopak všeho zlého. Nyní on se raduje a ty trpíš.“ (Srov. Lk 16:25)

Když se námořníci Jonáše ptají: „Kdo je a jakého má boha?“ žasnou, když slyší: „Mým Bohem je někdo tak mocný, kdo vládne zemi i moři“.

Jonáš pak žádá námořníky, aby jej hodili do moře. (Námořníci už potom nic neví o Jonášově osudu. V jejich pohanských představách musel být viník potrestán a boží hněv tak usmířen.)

Ježíš také spí (spánkem jiného druhu), ale pak ukazuje Boží moc nad zlem – zkrátí vzbouřený mocný živel moře.

(To my ještě často pohansky tvrdíme, že Ježíšova smrt usmíruje boží hněv a že Ježíšovo utrpení vykupuje naše provinění!)

„Bůh je láska“.

Ale láska nemusí být bezmocná.

Copak Bůh mnohokrát nechránil před zlem podivuhodnými způsoby nejen jedince a rodiny, ale i národy a země?

Proč tihneme k prohlášení, že biblická vyprávění o takovýchto záchranách jsou „legendárního charakteru“ (mytologická vyprávění)?

Copak jsme nezažili silnou boží moc a ochranu, nebo alespoň neslyšeli hodnověrné svědectví o podivuhodné boží pomoci?

Ježíš nepodleh zlu a dokázal se mu ubránit. Jeho smrt a umučení není z bezmocnosti, je jiného druhu!

Na Ježíše by nikdo neměl. Není bezmocnou myší před kocourem.

Prohlašuje: „*Nikdo mi život nebere, ale já jej dávám sám od sebe. Mám moc svůj život dát a mám moc jej opět přijmout. Takový příkaz jsem přijal od svého Otce.*“ (Srov. J 10:18)

Při svém zatčení nedovolil ublížit apoštolům, neboť: „*Otcova vůle jest, abych neztratil nikoho z těch, které mi dal, ale vzkřísil je v poslední den.*“ (Srov. J 6:39)

Tak se mělo naplnit slovo: „Z těch, které jsi mi dal, neztratil jsem ani jednoho.“ (Srov. J 18:9)

Je důležité zkoumat, jaké možnosti má Bůh. Smíme se ptát: „Kde je Bůh“, když je pácháno násilí. Ale je dobré se ptát slušně. Dopřát Bohu, aby se mohl obhájit a nedělat příliš rychlé závěry.

Platí smlouva Hospodina s Izraelem, ve které se Bůh zavazuje pomocí Izraeli?

(Ta smlouva je manželská. Manžel, který nechává ponižovat manželku a ublížovat jí, je bídák!)

Dejme Bohu možnost obhajoby - to je otázka pokory a úcty.

Po Osvětlení nám sluší více pokory. Než se budeme ptát: „Kde byl Bůh“, se nejprve ptejme: „Kde byl člověk? Kde byla církev?“

A neargumentujme stejně jako historikové, kteří mohou poukazovat pouze na příčiny, situace a okolnosti z hledisek politických, sociologických, politických a vojenských, ... čili pozemských. My můžeme mít a máme jiné poznání a vidění příčin a souvislostí.

Hospodin říká: „Zastanu se tě pokaždé proti nepřátelům. Ani si neškrtnou!“

Ale nebudu tě bránit, pokud nebudeš dodržovat to málo, co po tobě žádám. Nejsem manželem, který bude mlčet k tvým prohřeškům, nebudu omlouvat tvé zlo. Nespolčuji se s nespravedlivým! Dopřávám ti veliké poznání a rozpoznávání dobra a zla, spravedlnosti a nespravedlnosti.

A prokazuji ti mnoho milosrdenství. Na mě si nemůžeš naříkat.“

Jak to, že máme pocit, že Bůh dělá málo proti zlu ve světě? Jak to, že nehledáme nejprve chybu u sebe? Je velice neuctivé podsouvat druhému malý zájem.

Nedospělý hledá viníka okolo sebe. (Ti, co mluví o všelijakých spiknutích: zednářů, mafií, Židů, zpravodajských služeb jsou zbabělí a líní. Vymlouvají se, že se nedá nic dělat. Vše je v rukách někoho mocnějšího. Jejich bůh je bezzubý a slabý. – Mluví podobně, jako zbabělí zvědové vyslaní

Mojžíšem k prozkoumání země zaslíbené, k zemi darovanou Hospodinem Abrahamovi a jeho potomkům. Srov. Num 13. kap. ⁸⁹⁸)

I nám, křesťanům bývá zatěžko přiznat, že církev je silně pod míru ve spolupráci s Bohem. Osobně jsme vedeni k přiznávání chyb a zjemňování svědomí, ale nesneseme řeč o chybách církve. Jakoby nebyla také hříšná. Jakoby neselhávala. Jakoby neměla hledat nové poznání. To svědčí o nedospělosti a strachu.

Vyprávění evangelia o utišení bouře na moři je velikým pozváním a výzvou ke stavění se proti zlu. „Každý svého štěstí tvůrce.“

Stavíme-li se pod prapor pozemských vládců nebo kořistění a drancování přírody, nenaříkejme. Dáme-li na Hospodina, dočkáme se jiného vítězství. Ne až po smrti. Hospodin není, na rozdíl od komunistů, slibotechnou pro vzdálenou budoucnost.

Všímejte si Ježíšovy statečnosti a jeho moci. A poctivě zkoumejte solidnost Písma.

898 Zvědové přišli k Mojžíšovi a Áronovi a k celé pospolitosti Izraelců na Páranskou poušť do Kádeše, podali jim a celé pospolitosti zprávu a ukázali jim ovoce té země.

Ve svém vyprávění řekli: "Vstoupili jsme do země, do níž jsi nás poslal. Vskutku oplývá mlékem a medem. A toto je její ovoce.

Jenomže lid, který v té zemi sídlí, je mocný a města jsou opevněná a nesmírně veliká. Dokonce jsme tam viděli potomky Anákovy.

Na jihu země sídlí Amálek, na pohoří jsou usazeni Chetejci, Jebúsejci a Emorejci, při moři a podél Jordánu Kenaanci."

Káleb však uklidňoval lid bouřící se proti Mojžíšovi. Říkal: "Vzhůru! Pojd'me! Obsadíme tu zemi a jistě se jí zmocníme."

Ale muži, kteří šli spolu s ním, tvrdili: "Nemůžeme vytáhnout proti tomu lidu, vždyť je silnější než my."

Pomluvami zhaněli Izraelcům zemi, kterou prozkoumali: "Země, kterou jsme při průzkumu prošli, je země, která požívá své obyvatele, a všechen lid, který jsme v ní spatřili, jsou muži obrovité postavy.

Viděli jsme tam zrůdy – Anákovci totiž patří ke zrůdám – a zdálo se nám, že jsme nepatrní jako kobylinky, vskutku jsme v jejich očích byli takoví." (Num 13:26-33 - neškodí si přečíst celou kapitolu.)

13. neděle v mezidobí

2018

13. neděle v mezidobí Mdr 1:13-15, 2:23-24 2 Kor 8:7. 9. 13-15 Mk 5:21-43 1. července 2018

Minule jsem mluvil o důležitém slovu: „Nevím“, a neuvedl jsem přímý odkaz na Jana Baptistu: „A já jsem stále nevěděl, kdo je Mesiáš ...“ (J 1:33)
Někdo neví. (Někdo neví, že neví. Někdo ví, že neví.)
Někdo ví. (Někdo neví, že ví. Někdo ví, že ví.)

K prvnímu čtení. (Úryvek je jen nabídkou k ochutnávce, jen takovou jednohubkou. Ale v knize samé je prostřený celý stůl moudrosti.)

Oceňuji, že téma života, smrti a boží péče o náš život nám biblické texty liturgie předkládají v létě a ne třeba v listopadu. Teď, v létě, si máme všimnout a zakoušet krásu stvoření a našeho přebývání v pozemském těle. Máme odkrýt, že všechna krása světa a života je osobním darem Tvůrce člověku. Je nám ochutnávku, předehrou, předzpěvem, předsíní k životu nebeskému. (Kdo si osvojí odpovědné, pečlivé a spravedlivé jednání, ten může být přijat do příbytků věčných. (Srov. Mt 25:21-23; Lk 12:42. 16:10)⁸⁹⁹

Bůh je dárce života, pečuje o náš život. Dar života a vděčnost k dárci nás vede k odpovědnosti za zdraví a život. Bůh je proti smrti. To původně neměli lidé umírat?
Písmo odpovídá: Měli být vzati do nebe jako Henoch bez strachu z budoucna, bez ponížení nemoci, chátrání a smrti těla, natěšení na vrcholnou krásu. (Srov. Gn 5:22-24).

Ježíš nás vyvádí ze strachu ze smrti. „Nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo, ale duši zabít nemohou; bojte se toho, který může duši i tělo zahubit v pekle.“ (Mt 10:28)
Ježíš nám přislíbil, že nás probudí ze spánku smrti. Uchrání nás „druhé smrti“.⁹⁰⁰

Bůh je proti zbytečné, předčasné, natož násilné smrti.

Víc jak sto let se v naší společnosti o smrti nemluvilo. Už se to lepší. Ale často jen spíše na úrovni psychologie, málo z naděje evangelia.

Učíme se v rodinách i nemocnicích mluvit o závažných nemocech. Máme právo znát svůj zdravotní stav.

Už nemluvíme o posledním pomazání, ale o slavení svátosti nemocných – tu často slavíme při farní bohoslužbě. Ujistění, že Bůh přeje nemocnému život, je pro nás důležité, stejně jako solidarita, pomoc a modlitby farního a bohoslužebného společenství.

899 Pokaždé, když vidíme housenku (jsou velice zajímavé a některé jsou vyparáděné) můžeme si vzpomenout na podivuhodné a krásné „podobnosti housenky a motýla“, a můžeme je znovu vyprávět dětem. Zatím žijeme životem „housenky“, ale čeká nás život „motýla“. (Motýlů je prý 170 000 druhů. Kolik jich znáte?)
Co oko nevidělo a ucho neslyšelo, co ani člověku na mysl nepřišlo, připravil Bůh těm, kdo ho milují. (1 Kor 2:9)

900 Blahoslavený a svatý, kdo má podíl na prvním vzkříšení! Nad těmi druhá smrt nemá moci, nýbrž Bůh a Kristus je učiní svými kněžími a budou s ním kralovat po tisíc let. (srov. Zj 20:1-6)

Zbábělci, nevěrní, nečistí, vražedci, cizoložníci, zaklínači, modláři a všichni lháři najdou svůj úděl v jezeře, kde hoří oheň a síra. To je ta druhá smrt. (Zj 21:8)

Ježíš nám navíc přislíbil pomoc, abychom i po smrti svého těla mohli dorůst do krásy nebesťanů.

Nikdo se u mě nezpovídal: „Zanedbal jsem zdravotní vyšetření.“ „Nebyla jsem na gynekologické prohlídce.“ „Podceňoval jsem příznaky nemoci, nepečoval jsem o své tělo a zdraví.“ „Nebojoval jsem se svým strachem a nehledal jsem lékařskou a boží pomoc.“ „Z falešné ohleduplnosti vůči nejbližším jsem jim tajil svou nemoc.“ „Nedbám na bolest a huntuji se dál.“

(Lékaře se snažíme vybírat podle jejich umu, ale dávejme si bedlivý pozor na léčitele – je třeba je pečlivě rozlišovat – ti, kteří dostali od Boha dar k léčení, neberou peníze. Mnohokrát jsem viděl, jak zavrhnou klasickou medicínu, lžou nemocným, nebo je klamou, nabízejí jim svou pomoc a z nemocných bezostyšně tahají velké peníze. Mohu o tom vyprávět.)

Nepěstujeme si dostatečnou důvěru v Boha a pak se smrti bojíme.

Jedni lacině prohlašují: „Bůh je láska“, jiní se hrozí Božího soudu.

Jen někteří se těší do nebe jako apoštol Pavel: „V této důvěře chceme raději odejít z těla a být už doma u Pána.“ (2 Kor 5:8) Takové bohatství ducha je ovšem ovocem spolupráce s Božím vyučováním.

Neučíme se číst řeč svého těla, jsme v této věci negramotní.

Necháváme ležet ladem důležité informace pro život pozemský i nebeský.

Málo hledáme pravý smysl života.⁹⁰¹

Nedostatečně pracujeme s informací: „Ovocem hříchu je smrt.“⁹⁰²

Izraelité neznají křesťanskou část Bible, a přesto vyznávají: „K nám nepřijde zubaté strašidlo s kosou, ale pro nás si přijde Bůh, políbí nás na ústa (ne polibkem smrti, ale polibkem milujícího) a odvede si nás jako nevěstu do svého domu.“

Chybně mluvíme o Adamově dědičném hříchu. Hřích, vina se nedědí! (Srov. Ez 18. kap.)

Dalším generacím předáváme nedůvěru vůči Bohu.⁹⁰³

Nedostatečně pracujeme s velkou zkušeností a přátelstvím Abraháma, Mojžíše a Ježíše s Bohem, a s dědictvím, které nám odkázali. Proč šidíme sebe i své děti?

I o nás mnohdy platí Ježíšova slova: „Všichni, kdo přišli přede mnou, jsou zloději a lupiči.“ (J 10:8)

901 Předložil jsem ti život i smrt, požehnání i zlořečení; vyvol si tedy život, abys byl živ ty i tvé potomstvo. (Dt 30:19)

Hospodin provždy odstraní smrt a setře slzu z každé tváře, sejme potupu svého lidu z celé země. (Iz 25:8)

Bůh Ježíše vzkřísil; vytrhl jej z bolesti smrti, a smrt ho nemohla udržet ve své moci. (Sk 2:24)

Byli jsme ponořeni (pokřtěni) do Ježíšova způsobu života a s ním také do údělu smrti, abychom – jako Kristus byl vzkříšen z mrtvých slavnou mocí svého Otce – i my vstoupili na cestu nového života. (Ř 6:4)

Víme, že Kristus, když byl vzkříšen z mrtvých, už neumírá, smrt nad ním už nepanuje. (Ř 6:9)

Jsem si jist, ... že ani smrt ani ... co jiného nás nedokáže odloučit od lásky Boží ... (srov. Ř 8:31-39)

Jako vešla do světa smrt skrze člověka, tak i zmrtvýchvstání (1 Kor 15:21)

902 Hospodin člověka varoval (nikoliv *přikázal*): „Z každého stromu zahrady smíš jíst.

Ze stromu poznání dobrého a zlého však nejez. V den, kdy bys z něho pojedl, propadneš smrti.“

(Gn 2:16-17) Ale had ujist'oval ženu: „Nikoli, nepropadnete smrti, prohlédnete, dostane se vám božského poznání.“ (Srov. Gn 3:4-5) Jedli, ale zůstali naživu. Kdo měl pravdu, Bůh nebo had?

Máme projít smrtí svých těl, ale – my provinilci – můžeme být Pánem života být zachráněni od „druhé smrti“.

903 Říkáme např.: „Bůh vyhnal lidi z ráje. Bůh tě potrestá. Síhá vinu do čtvrtého pokolení. Koho Bůh miluje, toho křížkem navštěvuje ...“

Náš strach ze smrti jako prázdnoty nebo strašného soudu vychází z malého zakoušení Boží blízkosti a jeho milující náruče. Málo Boha známe, a proto nedůvěřujeme jeho příslibům.

Ježíš nám svým přístupem k životu ukazuje: „Nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo, ale duši zabít nemohou; bojte se toho, který může duši i tělo zahubit v pekle.“ (Mt 10:28)

I při umírání nás přivádí k důvěře Otci: „Dokonáno jest.“ „Do tvých rukou se odevzdávám.“⁹⁰⁴

Máme přemýšlet o příčinách našich neštěstí (i válkám předcházela různá, konkrétní zanedbání a hříchy).

Někdy si nemoc uženeme, někdy nás někdo svou neláskou oslabí tak, že onemocníme. Někdy na nás dopadnou následky bezohledného jednání s životním prostředím.⁹⁰⁵

Některá neštěstí jsou tragická (války, smrt maminek a tátů ...).

Po „Osvětlení“ se už vůbec neodvažujeme říkat: „Bůh je všemohoucí,“ bylo by to přinejmenším nesrozumitelné.

Některé neštěstí můžeme využít. (Otužování je prospěšné. Stromy získávají svou pevnost a pružnost ve větru, ocel se kalí v ohni. Nemoc člena rodiny může rodinu stmelit nebo rozložit – podle úrovně členů rodiny).

Někdy ale neštěstí někoho zničí. Možná byl málo vybavený do života, možná jej lidé měli málo rádi, nikdo mu nepomohl ...⁹⁰⁶

Když jsme byli nemocní, maminka nám projevovala zvýšenou péči a lásku. To, co jsme se od ní naučili, pak předáváme dál.

Znám řadu lidí, kteří „přežili svou smrt“. „Raduji se života, jako nikdy před tím,“ říkají. „Každé ráno děkuji Bohu, že jsem se probudil.“ Někteří lidé se už při léčení obracejí k lepšimu.

Každá kultura připravovala své lidi na smrt.

I my se připravujeme na smrt – na přechod do věčnosti (a na život mezi nebešťany).⁹⁰⁷

904 Věta: „Bože, proč jsi mě opustil“ je mylně uváděna jako Ježíšova krize „víry“ – důvěry.

Ta slova jsou nejen prvními slovy žalmu (který se pravděpodobně Ježíš modlil celý, aby nás navedl, jak si v úzkosti počínat), ale jsou i názvem žalmu. Židé neměli očíslované žalmy, podobně i my říkáme: Zazpívejme si: „Kolíne, Kolíne“, nemáme písně očíslované.

Žalm 22 je modlitbou člověka, který je ve velké nouzi a který se ubezpečuje Boží věrností a pomocí. Žalm končí velikým odevzdáním do náruče Boha.

V originále navíc stojí: „Bože k čemu jsi mě opustil.“ Rabíni Ježíšovy doby ta slova vykládali na příkladu královny Ester. Byla se svým národem vydána na smrt, ale nakonec se izraelitům dostalo velkého povýšení. I Ježíše nakonec povýšil na svůj trůn.

905 Např. před 40 roky mě známý zvěrolékař řekl: „Od doby požívání jaru je 5x víc rakoviny psů.“ Kamarádky v laboratoři mi říkaly: „Umyli jsme nádobu v jaru a pětkrát ji znovu pečlivě opláchli a utřeli. Do nádoby jsme znovu napustily vodu a udělali chemický rozbor. Ve vodě jsme zjistily JAR.“ To, co jar udělá v nádobí, to způsobí ve střevch.

906 Nesoudíme ty, kteří se dostali do tak strašného tlaku, že si vzali život ...

907 Už pro Izraelity je noc připomenutím smrti. Izraelita každý den dobrořečí za to, že se dožil nového dne. I my se učíme všimát si boží štědrosti, nechceme cokoliv brát jako samozřejmost.

Před spaním se Simeonem dobrořečíme Bohu:

K evangeliu jen stručné opakování a něco málo navíc.

Ježíš nám přišel ukázat Otcovo přátelství (trvajícím navždy) a jeho péči. Proto Ježíš – vedle vyučování – uzdravoval a vzkřísil několik mrtvých (na znamení, že přichází od Boha a je Pánem nad životem i smrtí).

Ježíš začal učit o Bohu. Mnoho vzdělaných Izraelitů (od rabínů až po kněze) Ježíšem pohrdlo.

Jairos se obrátil na Ježíše s prosbou a Ježíš na jeho prosbu přikývl.

Ženou „krvotokou“, ale Ježíš pochválil!

(Nechme stranou ty pokřtěné, kteří zůstali v pohanském myšlení.)⁹⁰⁸

Nás zajímá, za co se ženě dostalo pochvaly. Láska k Ježíši nás vede k hledání toho, co se Ježíši líbí a za co chválí.

Nemocná paní zřejmě o Ježíši slyšela. Věděla, čemu jí kultická nečistota (způsobená krvácením) zabraňuje. Nemohla chodit mezi lidi, ale zaslechla, že se Ježíš při uzdravování dotýká nemocných míst na těle – bylo jí jasné, že v jejím případě to není možné. Ale přemýšlela a hledala dál!

Měla izraelské myšlení, zřejmě znala Námánovo uzdravení a jeho pohanskou představu o technologii magického uzdravování – z kterého byl generál vyveden. Došla k podstatnému – Ježíš neuzdravuje rukama, stačí, aby jej „zatahala za šaty“ a on už bude vědět, proč se na něj obrací a co jí trápí a bude-li chtít, uzdraví ji. Správně usoudila – a byla odměněna uzdravením.

Víme, proč Ježíš často uzdravoval bez diváků. I zde mohl na uzdravenou spiklenecky mrknout, že ji rozumí a proč je uzdravena.

(Nejvíce Ježíš chválí pohanského setníka, který prosil za uzdravení svého služebníka – chválí jej za jeho myšlení!)

Hledáme, co podle evangelií znamená „víra“.

Co pokládáme za víru? Čemu věřím? Komu věřím? V co věřím?

Víra je běžně pokládána za souhlas bez pochybností. (Ve zpovědních zrcadlech byl takový hřích:

Měl jsem pochybnosti o víře.)

Prohlásit: „Věřím, že Ježíš je Syn Boží“, ještě nemusí mnoho znamenat. Ďábel nepochybuje, že Ježíš je Synem božím. „Víra podle Ježíše znamená přitakat mu svým způsobem života. Důvěřovat Ježíši a „následovat jej“, stávat se Ježíšovým učedníkem.“⁹⁰⁹

„Nyní můžeš, Bože, propustit v pokoji svého služebníka, podle svého slova, neboť mé oči viděly tvou záchranu, kterou jsi připravil přede všemi národy – světlo, jež bude zjevením pohanům, slávu pro tvůj lid Izrael.“
(Lk 2:29-32)

908 Kde není dostatečná důvěra Bohu, tam nastupuje pověra. Pověřiví lidé sází na moc ostatků, relikvií, zázračných, posvěcených a dotýkaných předmětů. Pověrečný náboženský průmysl stále kvete, nejen mezi pohany.

Písmo nás přivádí v důvěřování Bohu a staví se proti pověrám. Např. „Kdo se dotkne zesnulého, něčeho, co se zemřelým přišlo do styku, kdo se potřísnil krví, atd. je kulticky znečištěn. Nesmí mezi lidi a do bohoslužebného shromáždění – ke společné modlitbě. Nejprve se musí rituálně očistit. Smyslem rituálu očišťování bylo odvracení se od zla, od pokušení pověr – pokusů magicky manipulovat s božským.)

„Kultickou nečistotou“ byli Izraelité vedeni k poznání, že se nejen hříchy vylučujeme z božího lidu. I určitý postoj, který není hříchem, nás vyřazuje z jednání s lidmi. Jak to, že nemluvíme o „novozákonní“ nečistotě, která nás vyřazuje z dobrého přístupu k setkávání s druhými? (Např. Mt 5:23n, 8:15). Tato nečistota nám brání být tvůrci Ježíšova pokoje.

909 Podobně – prohlašovat: „Věřím, že Ježíš je přítomen v Nejsvětější Svátosti Oltární“ (ach, ta formulace), ještě nemusí mnoho znamenat. Pokud nevíš, proč a k čemu tě Ježíš zve ke své Hostině, pokud s ním nespouluješ a jen „zbožně přijímáš“, může ti to být důvodem k odsouzení a zavržení. Viz 1 Kor 11:29.

Důvěrování Bohu, Ježíši i člověku nepřichází samo od sebe a nemůžeme si ho poručit. Naši důvěru předchází přejícnost, pravdivost – důvěryhodnost Boha (rodiče, přítele). V tom je „víra“ darem, ale pak přichází náš nutný podíl na budování vztahu – to vyžaduje naši práci, odvahu a hledání moudrosti k rozlišování důvěryhodného od podvodníka (naivita je nebezpečná). Bůh nás svými dary nepoutá, my sami přijímáme odpovědnost za jeho dary.

Ježíš se ptal: „Kdo na mě sáhl?“

Žena všechno vyznala, přesto, že riskovala lynch davu, který by ji potrestal za rituální znečištění. Ježíš ji ale ochránil svou pochvalou. Tak jsme všichni poučení, že se Ježíšovi líbí promyšlení toho, jak s námi jedná, k čemu nás zve a co „víra“ znamená a obnáší.

2015

13. neděle v mezidobí Mdr 1:13-15, 2:23-24 2 Kor 8:7. 9. 13-15 Mk 5:21-43 28. června 2015

Učíme se žido-křesťanské modlitbě beracha – dobrořečení.

Byli jsme rádi, že naše maminka nebyla němá, ale mnoho nám vyprávěla. To je dobře, že Bůh není němý. Vypravuje nám o nás a o sobě. Nikdo o nás tak pěkně nemluví jako Bůh.

V prvním čtení slyšíme, že Bůh s námi počítá navždy a že smrt není od Boha.

„Kdo jí ze stromu poznání zlého – kdo se dopustí nějaké podlosti – jedná proti životu a propadá se do smrti.“ (Srov. Gn 2:17) To nemusí znamenat smrt tělesnou, ale rozhodně duchovní, hříchem se stavíme proti životu.

I dnešní čtení z evangelia opět ukazuje zájem Ježíše i o „obyčejné“ lidi. Máme za co děkovat Bohu. Ježíš s potěšením sledoval přemýšlení a jednání paní, která riskla zákaz jít mezi lidi. (Byla rituálně nečistá. Ježíše magicky nepřelstila.) Rád ji uzdravil. Stejně rád probudil ze spánku smrti Jairovu dceru.

(Ježíše nemusí nikdo přemlouvat, jsme-li připraveni s ním spolupracovat, rád nám pomáhá.)

Kdo si pamatuje co je novozákonní nečistota? (Jak to, že se o ní nemluví? Místo ní jsme za nečistou prohlásili sexualitu. Čí to byl asi nápad? Kdo se z toho raduje?)

Od křtu víme, že nás Bůh probudí ze spánku smrti, že jsme syny vzkříšení (ne syny smrti).⁹¹⁰

Naše dobrořečení je reakcí na Boží dary. Bůh je skvělý Hospodář, zasvěcuje nás do hospodaření s životem. Otevírá nám oči, vidíme i to, co je za naším zrakem. Jsme mnohem bohatší, než jsme tušili. Bůh nám ukazuje své plány a učí nás nové kultuře života. Objevujeme boží určení věcí, k čemu nám mají sloužit a jak s nimi správně hospodařit. Učí nás dobře mluvit o lidech a dobře, správně a pečlivě mluvit o Bohu a s Bohem. Bůh nám nesmírně přeje, pečuje o nás – žehná nám a pomáhá nám, abychom i my byli požehnáním pro druhé.

Vážíme si poznání, že jsme dětmi božími, z královského rodu a učíme se podle toho jednat. Naše modlitba není povinností, ani břemenem, ale radostí.⁹¹¹

910 Ježíš řekl Martě: „Já jsem vzkříšení i život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít. A každý, kdo žije a věří ve mne, neumře navěky. Věříš tomu?“ (J 11:25-26)

911 Vážíme si možnosti s Bohem mluvit.

Říkali jsme si, že naše prosby nejsou žebráním, ale kulturním projevem uznání a vděčnosti. Nemusíme si od Boha nic vyprošovat, slyšíme od něj: „Vše, co je mé, je tvoje“. My určujeme (svou připraveností) čím nás Bůh

Kdo nahlédl, že vše dobré je osobním darem od Boha, kdo vše užívá s vděčností a v řádu božího záměru, ten posvěcuje věci, svět i vztahy. Porozuměl slovům: „Posvět' se jméno tvé, Otče.“

Půl století jsem používal modlitbu z naší rodiny: „Bože, posvět' nás a tyto dary.“ Když jsem se začal zabývat berachou, používám už jen první část modlitby: „Bože, posvět' nás ...“. Došlo mi, že jídlo je dostatečně závratným darem od Boha (a lidí) a nepotřebuje další požehnání od Boha. Už je jen na mně, abych jídlo správně ocenil a využil tak, abych svým jednáním posvěcoval záměr Boha.

Vidím-li, jak jsem skrze jídlo propojen s lidmi, kteří na něm měli podíl, umím-li jim poděkovat, jsem-li za „chléb“ vděčný, jestli s ním dobře zacházím, jestli mi je k prospěchu, jestli vím, že mi Bůh dává víc, než nutně potřebuji – abych měl z čeho rozdávat, umím-li se dělit s potřebnými, pak patřičně odpovídám za boží dar. Žiji-li podle božích plánů – pak je mé stolování modlitbou.

Sloužím-li životu (svému i životu druhých), naplňuji záměr Boha – posvěcuji jméno Boží (jméno je programem).

Znovu zopakuji, k jídlu tedy nepotřebuji další požehnání od Boha, teď už je řada na mně, abych správně s Božím darem hospodařil.

Kultura, úroveň židovské modlitby, mně rozšířila obzor a ukázala mi biblický pohled na život. V této kultuře modlitby (a z této kultury) vyrostl Ježíš, jeho rodiče, apoštolové a jejich předkové. (Dobrořečení nad jídlem je nejstarší a nejdůležitější modlitbou ze všech bohoslužebných obřadů.)

Židovská modlitba nad jídlem říká:

Dobrořečíme ti, Hospodine, Bože náš, Králi světa – jenž živíš celý svět svou dobrotou a přízní, milostí a milosrdenstvím, jenž dává jídlo každému stvoření, neboť jeho milost trvá na věky.

Díky jeho nesmírné dobrotě nám jídlo nikdy nescházelo a nikdy scházet nebude, ... neboť (je to díky jeho velikému jménu) živí a podporuje všechny, udílí svá dobrodiní všem a připravuje potravu všem svým stvořením, která stvořil.

Chvályhodný jsi, Hospodine, jenž živíš všechny bytosti.

Žid ví, jak velikým předmětem božské pozornosti je. S Bohem smíme hrát „druhé housle“. To je pro nás obrovskou ctí. (Samozřejmě, že „první housle“ nezahrají jediný tón za „druhé housle“. Ale „první housle“ nesou odpovědnost a vedou muziku.)

Žid ví, že je na zemi hostem a přistěhovalcem. Nevlastní život, děti, zem, půdu, vše je pro něj osobním darem Tvůrce. To židy osvobozuje, nejsou vykořisťovaným a využívaným proletariátem bez prostředků. Jsou uživateli darů země a mají vše.

může obdarovávat.

Bůh rád rozdává, vymazluje nás svými dary, ale nekazí nás (vidíme, jak jsou někdy děti bohatých rodičů rozmazlení, ničeho si neváží). Bůh pro nás udělal krásný svět, vymyslel nám nesmírné bohatství barev, tvarů, chutí, vůní, pozornosti ... a dal nám schopnost všechnu krásu ocenit, radovat se z ní a rozpoznávat ji jako osobní dar od Stvořitele, aby se nám na světě, s druhými lidmi a s Bohem, líbilo. Všechna krásna a obdarovávaní má sloužit k budování vztahů. „Sám jsem naučil Efrajima chodit (jako táta učí synka), pečoval o něj, uzdravoval jsem ho. Provázky lidskými jsem je táhl, provazy milování (vymýšlel pro něj pozornosti, hrál jsem si s ním) pomáhal mu a krmil ho“. (Srov. Oz 11:3-4)

Na úrovni našich modliteb se pozná, nakolik rozumíme evangeliím a Ježíšovu vyučování o modlitbě.

(Říká-li křesťan, že sv. Monika vyprosila svému synu Augustinovi obrácení, nepochopil Ježíšovo vyučování o Bohu. Nemůžeme nikomu vyprosit znalost jazyka nebo pěkné manželství. Můžeme druhým ukazovat, jaké ovoce přátelství s Bohem nese, můžeme jistým způsobem druhému pomáhat k dobrému vztahu s Bohem, můžeme jiným ukazovat, jak se s Bohem spolupracuje.)

My bychom to měli vědět od Ježíše ještě více.⁹¹²

Už žid ví, že svět je pro nás „svátostí“ – místem vědomého setkávání s Bohem. Křesťan by to měl vědět ještě více.

Člověk osvícený Božím slovem ví, že věci mají dvojí tvář, jednu viditelnou, druhou skrytou (ta je větší, bohatší).

Např. odmala víme, že chléb je nám potravou, slunce je zdrojem života, ale pak jsme objevili druhou úroveň: chléb i slunce jsou darem božím.

Beracha vidí vše jako dar od Dárce a dobrořečí Dárce. Objevuje zázrak – to, co je za zrakem.

Kdo je osvícen Boží moudrostí ví, jak je bohatý.

Modlitba dobrořečení (beracha) nám není povinností, ale radostnou potřebou (tak, jako pozdrav, úsměv ...). Vychází z našeho žasnutí a vděčnosti nad dobrotou Boha. Je vděčným vyznáním našeho královského postavení před Bohem. Umožňuje nám a pomáhá správně se zařadit do věrohodného postavení před Bohem.

Žid velebí Boha, i když ho potkalo něco zlého. Ne proto, že by se těšil z utrpení, ale protože neochvějně věří ve vykoupení, v záchranu, v boží království (to bude delší a krásnější než naše pozemské přebývání).

(Srov. židovskou modlitbu „V případě nemoci“ a „Při umírání“.)⁹¹³

Kdo umí dobře mluvit o Bohu a o lidech, přijal novou kulturu života. Posvěcuje život: správně darů užívá, objevuje svou cenu a úmysl Dárce.

Židy i nás vede úžas nad boží přejícností a vděčnost za ni ke společné modlitbě a společnému slavení.

Ježíš celý svůj život označil za berachu (dobrořečení, oslavu Otce): „Já jsem tě oslavil na zemi, když jsem dokončil dílo, které jsi mi svěřil.“ (Jan 17:4)

912 Synu, ty jsi stále se mnou a všechno, co mám, je tvé. (Lk 15:31)

Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.

(J 3:16) (Srov. 17. kap. Janovu!)

913 V případě nemoci

Ve své slabosti se obracím na tebe, Hospodine, protože jsem dílem tvých rukou. Tvá síla a tvá odvaha jsou v mém srdci a tvá léčebná síla je v mém těle. Buď vůle tvá obnovit mé zdraví. Má nemoc mě naučila, co je důležité a co nedůležité. Víím, jak jsem závislý na tobě; naučily mě to bolest a utrpení. Až budu vyléčen, ať nikdy nezapomenu na toto drahé poznání.

Posil mě, Hospodine, a ochraň mě svou láskou. Vyléčí mě, a budu vyléčen; zachraň mě a budu zachráněn.

Chvályhodný jsi, Hospodine, jenž je věrný a milosrdný léčitel.

Při umírání

Umírající, když cítí, že se blíží jeho smrt, má za povinnost pronést toto vyznání:

Vyznávám před Tebou, Hospodine, Bože můj a Bože mých otců, že jak mé uzdravení, tak i má smrt jsou v tvých rukou. Buď vůle tvá, abys mě uzdravil úplným uzdravením, avšak jestliže je má smrt tebou již pevně určena, přijmu ji v lásce z tvých rukou. Ať je má smrt usmířením se všemi hříchy, přestoupeními a poklesky, kterými jsem před tebou vinen. Poskytni mi hojnost štěstí, jež je vyhrazeno pro spravedlivého. Dej mi poznat stezku života: v tvé přítomnosti je plnost radosti, po tvé pravici je věčné blaho.

Ty, jenž jsi otcem sirotka a zastáncem vdovy, ochraňuji mé drahé, neboť má duše je částí duše jejich. Do tvých rukou svěřuji svého ducha, můj Spasiteli, Hospodine, Bože věrný. Amen, amen.

Ježíšova Hostina je nám největším dobrořečením Bohu. Ježíš ji spojil se Svatební hostinou (víme, že nejsme hosty na svatbě, ale Nevěstou).
Eucharistická modlitba je největším děkováním.⁹¹⁴

(Je užitečné si někdy soukromě projít Chvalozpěv „Sláva na výsosti Bože“ a eucharistickou modlitbu a všimnout si všech slov, kterými Bohu dobrořečíme (chválíme ho, oslavujeme ho, děkujeme mu ...).

2012

13. neděle v mezidobí Mdr 1:13-15, 2:23-24 2 Kor 8:7-15 Mk 5:21-43 1. července 2012

Nebudeme honem spěchat k evangeliu. Budovat si dům vlastníma rukama od základů je důležitým zážitkem. Poznání a vztah se nesnese z oblak, vyžaduje osobní práci.

Patříme mezi ty, kteří přijímají život a krásu světa jako dar.
Navíc chceme patřit mezi ty, kteří vědí, že všechno to bohatství jsme dostali jako dar osobní.

Vím o výpovědích několika lidí, kteří se seznámili za války v Terezíně ... a před odjezdem na „východ“, prohlásili: „Ten jediný společný rok za život stál“.

Bůh nás pozval k přátelství a na výpravu životem.
Život jsme si nedali ani nevytvořili.
Vděčnost nás vede k odpovědnosti.
Mnohé dostáváme, přijímáme, spotřebováváme a jen něco (málo) přidáváme k zachování, udržování a dotváření světa a lidské kultury.

Mnoho našich současníků pokládá smrt za konečné řešení.
Jak by si někdo mohl myslet, že jsme nesmrtelní? Z čeho vycházejí? „Jedna paní povídala“?
Komunisté toho naslibovali...

Správně se nás lidé ptají: „Jak víš, že po smrti něco existuje?“
Odpovíme-li jim poukázáním na jinou autoritu (mýty, Egypt'any, Peršany, Indy, Tibet'any, ... ale i Bibli), bude to tvrzení proti tvrzení.

Dá práci dojít k poctivému přesvědčení, že život je osobním darem.
Dá práci si ověřovat boží důvěryhodnost. (K ověřování nás Bůh vede!)

914 Liturgická obnova II. vatikánského koncilu nás pozvala ke společnému slavení. Každý pokřtěný je koncelebrantem – spolu slaví s ostatními. (V tridentské mši slavil – celebrou – kněz, lidé v kostele byli jen nábožně přítomni. Neslyšeli a nerozuměli, co kněz v latině říkal. Po staletí nepřijímali Tělo Páně. Vedli při mši soukromou modlitbu a klečeli.

V liturgicky obnovené Večeři Páně všichni slaví, koncelebrují za předsednictví kněze nebo biskupa. Celebranti neklečí, jen pokleknou. V tridentské mši kněz neklečel, jen poklekl. Nikdy kněz po „svatém přijímání“ neklečel. Na svatbě, na slavnosti, se neklečí.

Kněží mají povinnost smysl Večeře Páně vysvětlovat a při slavení komentovat, aby lid boží čím dál víc vnikal do porozumění tomu, co Ježíš do této slavnosti vložil. Abychom věděli, co nám Ježíš nabízí a také co od nás očekává. Kdo tomu nerozumí, kdo neumí slavit, zůstává „soukromnický“ klečel (často osamocen od druhých). Neobjevil smysl a hloubku Ježíšova dobrořečení a společného slavení.

Je určitou sázkou – jako v každém vztahu – spolehnout se na osobní příslib Boha, že poslední slovo nemá smrt, ale Bůh.

Některé staré kultury (nejen egyptská) se příliš věnovaly zabezpečení posmrtného života (uchování těla balzamováním a bohaté výbavou). Izrael byl veden k důrazu na spravedlivé soužití s druhými: „Tady a teď. Budoucnost nechte Hospodinu“.

Bible neříká, že máme nesmrtelnou duši.⁹¹⁵

„Bůh nás stvořil k svému obrazu“ říká Písmo a pan prof. Jan Heller k tomu dodává: „a rozdýchal nás do rytmu svého srdce“. Neboť Bůh nám nedal jen „dech“, ale i „dýchání“ (život sám, „zařízení schopné provozu“, i program: pozvání být k jeho obrazu, smysl života, možnost být jeho spolupracovníkem).⁹¹⁶

Na každém je, aby touhu po životě a samotné „dýchání“ neodhodil, nepotratil, ale vytvořil a donosil v sobě obraz Boha.

Máme se naučit dobrému soužití s lidmi i s Bohem.

„Bůh neudělal smrt.“

„Dovolávám se dnes proti vám svědectví nebes i země: Předložil jsem ti život i smrt, požehnání i zlořečení; vyvol si tedy život, abys byl živ ty i tvé potomstvo a miloval Hospodina, svého Boha, poslouchal ho a přimkl se k němu.“ (Srov. Dt 30:10-20)

Eliáš nezemřel. Vyrostl na takovou úroveň, že si jej Bůh vzal k sobě.

Smrt (i její temnota) je následkem hříchu.

Narodili jsme se do porušeného světa, do narušených vztahů. Už lidé před námi nedůvěřovali Bohu, podezírali jej, že nám nepřeje, sváděli na něj kdeco. To se táhne odnepaměti a dodnes. Bůh je stále pomlouván (vlastními lidmi), např. že k našemu odpuštění potřebuje Ježíšovu krev. Za hradbu smrti nevidíme, Bohu úplně nedůvěřujeme, smrt vypadá jako konec.

Ježíš pomáhá konkrétním lidem a zároveň se legitimuje jako prorok – abychom nemuseli věřit slepě a ukazuje se jako Pán života. Nakonec sám přišel vzkříšený – z druhého břehu smrti (dceru Jairovu, mladíka z Naimi a Lazara vrátil do pozemského života). Ukazuje nám, že smrt je průchodná. Nemusíme už říkat: „Nikdo se odtamtud nevrátil“.

Někdo udělal s Bohem tak silnou zkušenost, že se smrti nebojí.

915 Tvrzení o nesmrtelné duši křesťané přijali až později, od Řeků.

Naše katechismy říkají: „Bůh stvořil nesmrtelnou duši“. Je to poněkud rychlá odpověď. Případá mi jako dekret na byt v paneláku. Nebo jako opsaný výsledek početní úlohy bez znalosti naučit se počítat.

(Staré katechismy byly jednoduché, otázka – odpověď. Nový Katechismus je plný teologických konstrukcí a složitostí.)

Katechismové výpovědi vedou k „věření pro autoritu druhého“. Nevím nakolik takto převzaté „pravdy“ udrží člověka v životních krizích.

Bible vyučuje dokonale.

916 „Hospodine, ... všechno jsi učinil moudře; země je plná tvých tvorů. Vše s nadějí vzhlíží k tobě, že jim dáš v pravý čas pokrm; rozdáváš jim a oni si berou, otevřeš ruku a nasytí se dobrým. Skryješ-li tvář, propadají děsu, odejmeš-li jejich ducha, hynou, v prach se navracejí. Sesíláš-li svého ducha, jsou stvořeni znovu, a tak obnovuješ tvářnost země.“ (Ž 104)

Někdo řekne: „Nečekám zubaté strašidlo s kosou, ale Ženicha, který si mě odvede jako *nevěstu* do svého domu“.⁹¹⁷

Ano, smrt nás svou neprůhledností znejistuje, omezuje, utlačuje, ale smrtí se také projeví hodnota našeho způsobu života. Ukáže se, co je a co není podstatné, co přetrvává a co si odnášíme. (Pohřeb je smutný, ale z každého pohřbu můžeme odcházet také o něco moudřejší.)

Čas není neomezený, s příležitostmi máme dobře hospodařit (před čtrnácti dny jsme si říkali, proč Ježíš v podobenství o růstu božího království nepoužil obraz dlouhověkého stromu, ale jednoletého obilí nebo dvouleté hořčice).

Řada lidí se ptá: „Co bude po smrti?
Co bude s mými drahými, co bude se mnou?
Jak se tam budu mít?“

Lepší je ptát se: „Kdo bude?
Kým si přeji být?“
Kým mohu být?“⁹¹⁸

Kdo jiný, mimo Boha, nám nabídne větší „kariéru“ než dorůst jednou na úroveň nebešťana.

Jsme Bohu vděční, že ocení dobro každého člověka, že zesnulé probudil ze spánku smrti a má pro ně úžasný program.⁹¹⁹

Jsem rád, že konečně i naše společnost oceňuje obětavost odbojářů za války ...⁹²⁰

917 Na svého ženicha si rádi zvykáme. Je rozdíl, stojí-li nevěsta o ženicha, jestli ji blízkost ženicha těší nebo přijde-li si pro ni někdo cizí. (U svatby bychom řekli: „Když se ti nelíbí, tak si ho neber“.)

Modlitba je setkáním. Večeře Páně je dalším zážitkem blízkosti.

Vrcholem a cílem Večeře Páně je sjednocení s Ježíšem a bratřími (nikoliv klanění).

918 Čím chceš být: kominíkem, milionářem, presidentem ...?

Kým chceš být? Můžeš být dobrým manželem, maminkou, tchyní, obětavým člověkem, dobrodincem ...

919 Naši předkové většinou neměli takové možnosti jak my (vzdělání, postavení, Bibli po ruce ...).

V ledasčem jsme je předběhli, ale těší mě, že se dovdělávají a doškolují v „očistci“, že nás předběhli v úrovni nebešťanů. Přeji jim to.

„Očistec“ (nešikovné pojmenování) není vězením k odkroucení trestů, ale možností dorůst k porozumění a spolupráci s Bohem a se všemi nebešťany.

920 Jsem rád, že naše děti mají přístup k dobrým informacím o Emilu Háchovi (komunističtí velepomlouvači říkali: „Hácha – Hitlerův brácha“).

Emil Hácha se narodil 12. července 1872, kamarád Zdeněk Hübner k tomuto výročí něco zpracoval, nabízím ukázkou (více na letohrad.farnost.cz v sekci „Zajímavé odkazy“ a položce „Osobnosti naší a světové historie (sepisuje Zdeněk Hübner)“)

Jsem přesvědčen, že se málo lidí v našich dějinách vyrovná Emilu Háchovi co do lidské ušlechtilosti a ochoty k sebeobětování pro dobro národa a státu.

František Schwarzenberg, čs. diplomat, účastník protinacistického odboje

To, co si dovolil Hácha v listech Hitlerovi říci, netroufal si v Německu nikdo. Kdyby Gottwald nebo Zápotocký něco podobného napsali do Kremlu, jistě by na svých místech nezůstali ani hodinu.

Ing. František Sátora, ředitel Škodových závodů, 1959

Výčet lidí zachráněných díky činnosti Dr. Háchy by byl nepochybně delší než proslulý seznam židovských vězňů, zachráněných před smrtí zásluhou svitavského nacisty Oskara Schindlera, který vstoupil do povědomí

Tito lidé jsou hrdinové. Potvrzují, že jsou větší hodnoty než zachování vlastního života za každou cenu.⁹²¹

Nezjalově a nevzdat se, není snadné. Ale je to zdravé, smysluplné a vede to ke svobodě. Ale nejen ti, kteří padli, každý, kdo žije pro druhé (rodiče věnující se dětem, lidé sloužící starým lidem, každý, kdo obětavě slouží životu – jakoukoliv formou), spolupracuje s „dechem a dýcháním božím v rytmu božího srdce“ a bude použitelný pro věčnost.

Pozemský život nám je příležitostí a přípravou na život věčný (připravujeme se na školy, zaměstnání, manželství, důchod, stáří, smrt i věčnost).

Zvláštní kapitolou by bylo promýšlení, jak se zachovat vůči násilí na Novozákonní úrovni.⁹²² Kdypak se k těmto vyučovacím lekcím dostaneme?

Ježíš nás přichází uzdravit a připravit k životu věčnému. Smrt pro nás není katastrofou.

„Kým chceš být?“ ptá se nás Ježíš znovu a znovu. Stejně se zeptá, až se s ním uvidíme tvář v Tvář.

„Pane Tvým dobrým a pohotovým učedníkem.“

Možná se Ježíš znovu vrátí k podobenství o rozséváči: „Jakou chceš být půdou, kolik píce k získání úrody chceš věnovat?“

miliónů jako výjimečný kladný hrdina.

V. Machálek, 1998

Nikdo v parlamentě při jeho volbě prezidentem nehlasoval proti, všichni byli asi rádi, že se za ně slušný člověk obětoval. Ale kam se poděli tito poslanci a ty „statisíce, které se radovaly ze zvolení Háchy“, když se v roce 1945 prováděla tzv. očista veřejného života?

V. Kadlec

Pro vlast je třeba podstoupit i ztrátu dobré pověsti. Plutarchos, 1. stol. po Kr.

Českému historiku, doufám, bude kdy jenom příjemno, bude-li moci s klidným svědomím napsat: „To jsme tenkrát neudělali my, to na vlastní účet spáchal jenom nějaký Hácha.“ Emil Hácha, 25. 4. 1939

921 Minulý režim nás dost utiskoval; je dobře, že dnes takový vnější tlak už není. Někteří poznamenávají, že bez tlaku mladí lidé nezískají větší odolnost. Ale kdo chce být užitečný druhým, poctivě pracovat a pracovat na svém charakteru, čeká ho veliká práce a protitlak všeho laciného a falešného. I v nás samých se ledacos vzpírá.

922 Odbojáři proti násilí ve 20. stol. jsou – řekněme – na úrovni Starého Zákona.

Ale my bychom se měli nechat vyučit Ježíšem k účinnějšímu jednání než je prolévání krve.

Pozor!! Ten, který se ohání Ježíšovými slovy o nenásilí, ještě nemusí být pokročilým Ježíšovým učedníkem – jen zakrývá svou zbabělost a nepoctivost.

Apoštol Petr byl chlap, při zatýkání Ježíše tasil meč (to je sympatické), ale Ježíš jej silně zpražil: „Vícekrát jsme spolu mluvili o stavění se proti zlu. Vyzbrojil jsem vás jinými možnostmi než zbraněmi.“

Ježíš apoštolům předvedl, jak lze s vojáky plesknout o zem. (Že se Ježíš nechal popravít je naprosto jiný důvod.

A my si na Ježíše nemusíme hrát.)

V pátek jsme při Slavnosti Petra a Pavla četli: „Anděl Páně osvobodil Petra z Herodova vězení.“ (Srov. Sk 12:1-11)

Proč se později Petr neosvobodil z dalšího vězení?

Proč apoštolové neosvobodili Petra (a Pavla) z vězení? Nebylo by to svědectví o vzkříšeném Ježíši?

V ledasčem apoštolové zůstali v rabínském myšlení.

Nás takovéto otázky ani nenapadají, zůstali jsme trčet v pohanském myšlení a v pohanské představě o Bohu. My se raději držíme při zemi u svých kováříčků a navzájem se utvrzujeme v názoru, jak má Bůh rád utrpení.

Rozumní rodiče ale nevedou děti ke snášení násilí, ale aby se děti uměly účinně bránit.

Tomu, kdo dočetl až sem, nabízím k dnešním čtením ještě krásnou prémii.⁹²³

2009

13. neděle v mezidobí Mdr 1:13-15, 2:23-24 2 Kor 8:7-15 Mk 5:21-43 28. června 2009

Bůh nám daroval život. Své dary nám po čase nebere.

Jak je to se smrtí?

Co když to původně mělo být tak, že se lidé těšili do nebe, jako se nevěsta těší na život s ženichem?

Někteří lidé, kteří si porozuměli s Bohem, to tak mají.

I nevěsta, která měla krásné dětství, touží po manželství.

923 Raduj se, jinochu, ze svého mládí,
užívej pohody ve svém jinošství
a jdi si cestami svého srdce, za vidinou svých očí.
Věz však, že za svůj život přijímáš odpovědnost.
Drž si od těla zlo,
nenech si vzít odvahu a využívej příležitosti k dobrému,
vždyť mládí i úsvit jsou pomíjivé.

Pamatuj na svého Stvořitele
ve dnech svého jinošství,
než nastanou zlé dny a než se dostaví léta, o kterých řekneš:
"Nemám v nich zalíbení";
než se zatmí slunce a světlo, měsíc, hvězdy, a vrátí se po dešti mraky.
V ten den se začnou třást strážcové domu
a mužové zdatní se zkriví
a mlečky nechají práce a bude jich málo,
a ty, kdo hledí z oken, obestře temnota,
a zavřou se dveře do ulice
a ztiší se hlas mlýnku
a vstávat se bude za šveholu ptactva
a všechny zpěvy budou znít přidušeně.
A člověk se bude bát výšek
a úrazů na cestě;
a rozkvete mandloň
a těžce se povleče kobyłka
a kapara ztratí účinnost.

Člověk se vydá do svého věčného domu
a ulicí budou obcházet ti, kdo naříkají nad mrtvými.

Pamatuj na svého Stvořitele,
než se přetrhne stříbrný provaz
a rozbije se mísa zlatá
a džbán se roztrhne nad zřídlem
a kolo u studny se zláme.
A prach se vrátí do země, kde byl, a duch se vrátí k Bohu, který jej dal.

(Kaz 11:9-12:7)

Život na zemi byl vymyšlen jako první stupeň prostoru, ve kterém se má člověk naučit pracovat se svobodou a všemi dary od Boha.

Kluk, který se naučil jezdit na koloběžce, se těší na kolo a jednou bude jezdit na motorce.

Jenže my jsme velice havarovali.

A bohužel i nadále nemáme mnoho zájem o dopravní předpisy.

Jako pomlácení invalidé se došouráme ke smrti. Pak uvidíme, kam jsme to dopracovali.

A uvidí se, co z pozemského života bude použitelné pro budoucnost.

Budeme stát na důležité křižovatce, ukáže se, kdo bude ochoten dát na Boha.

Ježíš nás mnohokrát varuje, abychom si nenamlouvali, že se mu pak budeme vrhat kolem krku. Ne každý bude ochoten přiznat své lajďáctví nebo suverenitu. Některé vlaky jsou poslední a nechat si je ujet může být osudové.⁹²⁴

Nebe je porozumění všech s Bohem a se všemi.

Jak by to bylo možné?

Zažili jsme nahánění klackem, tlak k přijmutí jednoho názoru. Ukradli nám svobodu, to nebyl život.

Jak můžeme dojít do nebe?

Před týdnem jsme slyšeli důležitý text o rozhodném postoji Boha proti zlu. (Posteskli jsme si, že nespoutaný živel dovede poslechnout Ježíšova slova, ale my často neposlechneme.)

Bůh si umí získat naše srdce.⁹²⁵

Ale nemanipuluje s námi. Dal nám rozum a schopnost logiky (selský rozum), přemýšlet. Příběhy ze čtení této neděle ukazují důležitost přemýšlení na cestě k „víře“.

Proč Ježíšovi tolik lidí nedůvěřovalo, čím to bylo?

Počkejte se čtením dalších řádků, než si promyslíme odpověď.

Proč učedníci dokázali Ježíšovi důvěřovat, ale velekněží a Zákoníci ne?

Ti první měli dost slušné základní znalosti Písma, ale Zákoníci měli doktoráty z biblistiky.

Co se učedníci naučili od Jana Baptisty?

Jak to, že uzdravený chromý od rybníka Bethesda (J 5:2-18) jedinečnost Ježíše neobjevil? Slepý od narození (J 9. kap.) měl těžší pozici a Ježíšovým učedníkem se stal.

Zacheus se učedníkem stal, Nikodém ne (až po Ježíšově popravě).

Žena „krvotoká“ byla v ještě obtížnější situaci než slepý od narození. Je velice důležité si zrekonstruovat její uvažování a postup jednání. Její přemýšlivost a úsilí, s jakým šla za svou věcí, její odvahu riskovat, její velikou představu o Ježíši – bez předsudků(!). Od ní se můžeme mnoho naučit.

(Podrobně jsme o ní mluvili před třemi roky. Copak si z toho pamatujeme?)

924 Jeden ze dvou teroristů na kříži nařikal: „Kdybych dával víc pozor a čekal Mesiáše, nebyl bych bral spravedlnost do vlastních rukou...“

Ježíš mu řekl: „Člověče, s tebou se dá něco dělat“.

Člověk, který nevyužil dary od Boha (zakopal svou hřivnu) byl nakonec drzý. Neuměl si přiznat chybu.

Kolik z nás chodí do kostela z jakéhosi zvyku?

Sám se ptám, jak bych vychoval děti, kdybych nebyl farářem, pochybuji, že bych věnoval tolik času porozumění slovu Božímu. Ale vím, že bych se ošidil o to nejcennější. S Bohem má život úplně jiný smysl a mnohem a mnohem větší hloubku a krásu. Všechno je osobním darem Milujícího.

925 Zdalipak si Bůh získal moje srdce?

Pozná se to podle toho, zda jsem horlivým učedníkem, snažícím se porozumět Bohu a zjistit, jak si Bůh představuje můj život – „Bud' vůle tvá.“

Kdo objeví tesaře z Nazareta jako poctivého chlapa, jako proroka, kdo s ním jde kus cesty, dojde až k úsudku, zdali snad není Mesiášem.

Pak jej čeká, aby si Ježíšovo Mesiášství ověřil. (Bez práce se to neobejde.)⁹²⁶

Kdo to neudělá, těžko bude v krizích a tragediích porušeného světa Ježíši důvěřovat.

Vícekrát jsme pozorovali na Ježíšově matce, jak inteligentně, poctivě a pečlivě postupovala, aby si ověřila hodnověrnost posla. Nečekala na to, až se projeví, že je těhotná. Nebyla pohodlná. Byla výbornou učednicí. (Jestli nepůjdeme její cestou, nepomohou nám litanie a modlitby k ní. Každý víme, že si nemůžeme vyprosit, abychom uvařili dobrý oběd nebo dobré spočítání příkladu. Lenoš se vzájemně přesvědčují, že u Boha lze práci nahradit odříkáváním mnoha slov.)

V nebi si všichni porozumí s Bohem a se všemi.

Jak k tomu může dojít?

Ježíš nám přichází naproti. Kdo se stane jeho učedníkem, je na cestě k nebeskému království.

Ježíš mnohokrát říkal, že Boží království začíná už tady na zemi.

Boží království je uspořádáním sebe a vztahů s druhými podle Ježíšových pravidel.

Stojí za to si projít všechna místa v evangeliích, kde Ježíš o Božím království mluví. (Cestovat v krajině, cizích zemích nebo koničkách není nic špatného. Je jen otázkou volby, co pokládáme za důležité.)

Nenechme se znejistit všelijakými léčiteli a guru, když se chytají věty z evangelia: „Z Ježíše vyšla zázračná moc“.

V týdnu jsem si v jednom velkém knihkupectví prohlížel veliké množství knih o andělech a všelijakých kosmických silách.

I my víme, že co vyšlo z boží ruky je obdarováno, ale ti šamani - autoři těch knih - nemluví o krásném vztahu Boha k nám. Nepěstují vděčnost k Bohu, jen koukají, kde by se zadarmo obešli – bez vztahu. Jsou to taková vyžírková.

Ježíše pokládají jen za jednoho z mocných lidí. Jeho učedníky se nestávají.

O umírání vedou teoretické řeči.

Počítal jsem, že jsem vedl hodně přes tisíc pohřbů. Nikdy jsem to nebral jako rutinu. Doprovázel jsem mnoho lidí na práh smrti a mnoho lidí mi nechalo nakouknout do svého života.

Neobjevil jsem nikoho tak elegantního, příjemného a ochotného, jako je Ježíš. Nikoho, kdo má větší úctu k důstojnosti člověka a nikoho tak obětavého.

Když se mluví o nebi, vášnivě se diskutuje, kolik lidí tam bude. A jak by mohl Bůh dopustit, aby se někdo do nebe nedostal.

Nebe nemá omezený počet míst. Není to, jako když na vysokou školu mohou přijmout tolik a tolik uchazečů.

Ještě nikdy jsem v debatě o nebi neslyšel, co to znamená být Ježíšovým učedníkem.

Neberu vážně jistou skupinu lidí, která se ráda straší a straší jiné, která vyhledává všelijaká soukromá zjevení. Např. jak někomu Bůh ukázal peklo. (Ať navštíví Osvětim.)

Mají sektářské myšlení, do pekla se nedostanou jen oni a jejich parta, jen oni mají správnou „úctu“ k Bohu, jen jejich způsob modlitby je ten pravý. Jedna část se o Písmo téměř nezajímá (katoličtí sektáři), druhá s Písmem neuctivě manipuluje (např. Svědci Jehovovi).

926 Ježíš byl buď podvodník, blázen, nebo má pravdu.

Máme vědět, proč přišel v montérkách stavebního dělníka a ne v sutaně.

Nepřišel s katechismem: „Bůh je jeden, ale jsme vlastně tři, já jsem osoba druhá. Moje matka byla panna, můj táta je „Nevyslovitelný“.

První chrlí množství modliteb a postů, druzí chrlí množství vytrhaných biblických citátů. Ani v jedné skupině jsem nepotkal člověka, který by se namáhal rozumět krvotoké ženě. Nemají potřebu přemýšlet, všechno je jim jasné.

2006

13. neděle v mezidobí Mdr 1:13-15, 2:23-24 2 Kor 8:7-15 Mk 5:21-43 2. července 2006

Ježíš nám poskytl mnoho dokladů o svém pověření Bohem – vykonal řadu znamení – zázraků, ale každý zázrak zároveň o něčem vypravuje, k něčemu a někam nás vede.

Teď čteme o dvou znameních a dvou žadatelích – o pomoc Jairovi a ženě trpící gynekologickou chorobou. Ježíš tuto ženu pochválil za víru.

Ježíšovy pochvaly nejsou laciné, nerozdává je na potkání. Proč? Není skoupý na pochvalu, ale naší víry je málo, méně, než si myslíme.

Ježíš je rád, když může někoho za víru pochválit. Jenže to, čemu my říkáme víra, v očích Ježíšových ještě být vírou nemusí. Ten rozdíl vidíme právě mezi Jairem a „obyčejnou ženou v domácnosti a v invalidním důchodu“.

V tom, že o něco Boha prosíme, ještě nemusí být ani ždibec víry.

Jairos i nemocná paní přišli za Ježíšem kvůli zdraví. V čem je tedy rozdíl?

Zdánlivá maličkost. Jairos říká: „Pojď, vlož na dceru ruce a bude zdravá.“

Vedle Jaira si můžeme postavit setníka z Kafarnau. Ten posílá pro Ježíše, aby mu uzdravil sluhu. Také si nejdříve představoval, že Ježíš musí na nemocného položit ruku. Jenže, pak si uvědomil, že se vlastně chová nezdvořile, že Ježíše tlačí do nepříjemné situace (žid by se podle farizeů znečistil vstupem do domu neobřezaného).⁹²⁷

Důstojník uvažuje podle jednoduché vojenské logiky, podřízený musí poslechnout rozkaz nadřízeného. Setník si uvědomil svůj trapas (Ježíš se sice nenechával spoutat nadbytečnými církevními předpisy, ale to setník nemohl vědět) a to jej přivedlo k přemýšlení. Logicky si uvědomil, že Ježíš do jeho domu nemusí vůbec chodit. Neboť neuzdravuje dotykem rukou, ale že Ježíš je schopen uzdravovat na dálku.

Teologicky vzdělaný Jairos uvažoval podle naučených náboženských „pravidel“ a vůbec mu nedošlo, že neuzdravují Ježíšovy lidské ruce, ale nějaké „jiné ruce“, jiná síla (dynamos – v řeckém textu), která dosáhne kdoví kam.

Toto si uvědomil obyčejný lampasák na základě vojáckého uvažování, ale teologicky vzdělaný Jairos vůbec takto nepřemýšlí, jede ve vyjetých kolejích.

Proto Ježíš setníka pochválil.

Paní s krvotokem, někdo by řekl, „obyčejná ženská“ (nad kterými my mužský často mávneme rukou, protože „ženská nepřemýšlí“), správně a obdivuhodně uvažuje. Zřejmě ani nesměla pro svou nemoc chodit mezi lidmi. Krvácení u žen bylo nečistotou;⁹²⁸ všechno, čeho se taková žena dotkla, bylo kulticky nečisté. Za Ježíšem přišla vlastně načerno. Jenže u téhle ženy je něco, co „doktor teologie“ – představený synagogy nemá – samostatné myšlení. Nouze ženu tlačí, a protože je přemýšlivá, uvažuje: „Aby Ježíš položil ruku na moje postižené místo, nepřipadá v úvahu a nemůže mi položit ruce ani třeba na hlavu, když jsem celá nečistá.“ Co dělat?“

927 Od Kaifáše vedli Ježíše do místodržitelského paláce. Židé sami do paláce nevěšili, aby se neposkvřnili a mohli jíst velikonočního beránka. Pilát k nim vyšel a řekl ... (Srov. J 18:28-29)

928 Petr říká v Cesarei Kornéliovi a jeho lidem: „Dobře víte, že židům není dovoleno stýkat se s pohany a navštěvovat je. Mně však Bůh ukázal, abych si o žádném člověku nemyslel, že styk s ním poskvřňuje nebo znečišťuje.“ (Sk 10:28)

Uvažuje dál: „Ale Ježíš přece neuzdravuje rukama (neozaruje – bychom třeba řekli dnes), to položení rukou tedy nehraje při uzdravování důležitou roli), Ježíš je někým, kdo má Boží moc.“ A dospívá k přesvědčení, že by k uzdravení mohlo stačit, kdyby se dotkla nenápadně Ježíšových šatů. Nejlépe ze zezadu, protože ani nemůže před lidmi vyslovit, jakou nemoc má, když přišla mezi lidi načerno, přes církevní zákaz. To by jí zbožní hnali!

Žena tím sáhnutím na Ježíšovy šaty chce říci: „Ježíši, já věřím, že přicházíš od Boha, pomoz mi. Nezlob se na mě, já jsem sem vlastně vůbec neměla podle předpisů chodit, ale co mám dělat, nikdo jiný mi nemůže pomoci než jen ty. Abych tě nepřiváděla do společensky a nábožensky neúnosné situace (setkání s krvácející ženou), já si sáhnu na tvůj plášť zezadu, k uzdravení to určitě bude stačit.“

Paní je přemýšlivá a odvážná. Dokonce překračuje hranice.⁹²⁹ Proto jí chce Ježíš veřejně pochválit a tak „zjišťuje“, kdo si na něho sáhnul. Žena se nakonec přihlásila a čekala, že dostane vynadáno. Ježíš se k ní klidně hlásí, není otrokem litery zákona, aby spustil hysterický pokřik, že je kulticky znečištěn. Úmyslně chce, aby ta žena o sobě pověděla, co jí trápilo a jak uvažovala (teď už byla zdravá, tak jí Ježíš nevystavuje nevráživosti zákonických tradicionalistů). Ježíš ji chce pochválit, protože je jednou z mála lidí, která si od Ježíše zaslouží pochvalu za víru.

Všimněme si, co znamená věřit podle Ježíšova názoru.

Věřit – v našich představách – často znamená vypnout mozek a něco slepě přijmout (pro tvrzení nějaké autority). Nebo je často za víru považováno naše náboženské nadšení.

Ale všimněme si, subjektivní nadšení pro svatou věc má kdekdo. I vyznavači všech možných náboženství. Mohamedáni válčili a celá Evropa se před nimi „třásla“ a oni měli subjektivní pocit, že je Alláh poslal do svaté války.

Kolikrát jsem slyšel: „Všechno se nedá zvážit, změřit, já musím věřit“.

Jednou odpovídali olomoučtí bohoslovci na otázku: „Co znamená věřit v dnešní době, kdy tolik lidí nevěří“?

Jeden odpověděl: „Zakouším v sobě odpověď. Bůh mi vkládá víru. A Bůh nemůže klamat.“

A už chudák jede ve vyjetých kolejkách lidové víry. Subjektivních pocitů je velmi mnoho, mají je i psychopaté. Máme být velice opatrní na svá náboženská tvrzení, včetně tvrzení o víře.

V dnešním úryvku jsou úmyslně ty dvě postavy postaveny vedle sebe. Jairo sice věří, ale jak?

Nemocná paní nám ukazuje, co znamená věřit. Věřit znamená (mimo jiné) také přemýšlet o tom, co Bůh řekl, domýšlet slova boží a ne sázet na nějakou „slepou kartu“ náhodně vytaženou z klobouku.

Naším vzorem je pohanský setník z Kafarna. Kousek za ním je tato obyčejná ženská z domácnosti, a hodně daleko je představený synagogy, který je líný a neumí o Bohu přemýšlet. Ano, Jairo podle svého věří, ale druhá věc je, jestli Ježíš řekne „Pojď, tvoje víra se mi líbí.“

Chceme se učit podle příkladů nejlepších žáků, nechceme se spokojit se „čtyřkou“, rádi bychom, aby nás Ježíš jednou mohl pochválil.

929 Ježíš nám radí: „Proste, a bude vám dáno; hleďte, a naleznete; tlučte, a bude vám otevřeno. Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu bude otevřeno. (Srov. Lk 11:9-10)

Slavnost Svatého Cyrila a Metoda

2015

Slavnost Cyrila Metoděje a Památka Jana Husa Iz 6:1-3a 2 K 4:1-2, 5-7 Lk 10:1-9 5. července 2015

Rádi se chlubíme, že pokřtěných – Ježíšových učedníků, je dnes víc jak miliarda. Nakolik pracujeme pro Ježíše, je ale otázkou.

„Přiblížilo se k vám Boží království.“ Máte možnost do něho vstoupit, máte možnost pro ně pracovat a připravovat druhý příchod Mesiáše.

Pokřtěný je přijímán mezi Ježíšovy učedníky.⁹³⁰

Prosbě, aby „Pán poslal dělníky na žně, jsem dlouho nerozuměl. Co si o tom myslím, jsme mluvili.⁹³¹

Jsme posláni jako ovce mezi vlky!

„O vaše zabezpečení bude postaráno.“⁹³²

Pozdravte: „Pokoj tomuto domu. Nebude-li váš pokoj přijat, vrátí se k vám.“ Požehnání není magií. Někteří lidé věří na prokletí. Inu, tak se otvírají Zlému. My věříme, že jsme proti zlu chráněni.

Žid nás může pohostit, ale my jeho ne, nemáme košer jídlo. „Čisté a nečisté“ mělo pro dobu od Mojžíše po Ježíše důležitý význam. Ježíš nás ale poučil, že zlo vychází z našeho vnitřku. To, co vychází do člověka ústy, nás neposkvrňuje. Učedníci měli – a mají jít – ke všem, i k těm, kteří nedodržují všechny náboženské předpisy.

Zdalipak hlásáme: „Přiblížilo se k vám boží království.“?⁹³³

930 Někteří rodičové chtějí dítě pokřtít, ale nemají zájem, aby dítě bylo Ježíšovým záchranářem.

Někteří křesťané se nevzdělávají, někteří se nevzdělávají soustavně a systematicky, spokojí se s „myšlenku na den“. Někdo vyrostl, jiný je zakrslý.

931 Ježíš nejprve své učedníky vyučil a pak je poslal, aby si ověřili v praxi, zda umí učit a uzdravovat nemocné. Výuční list potvrzuje, že dotyčný zvládl základní dovednosti řemesla. V lékařově ordinaci visí zarámovaný diplom podepsaný slovnými profesory, že lékař zvládl základní dovednosti medicíny a může léčit.

Někteří křesťané jsou na úrovni české hospody, kibicové rozumí „FŠEMU“.

Kdyby amatér mluvil starým machrům do náročného sváření, pilotování letadla, operace srdce..., chlapi by ho poslali někam.

Vystuduje-li stavař školu, možná postaví lešení, ale ještě nepostavil ani jeden dům. Někteří vystudovali tři vysoké školy, ale kam šlápnou, „deset let tráva neroste“. V. Klaus a M. Zeman jsou velice inteligentní a sečtělí, ale nejsou moudří.

932 My říkáme: „Potřebujeme majetek a restituce.“

Díky dotacím opravíme obrovské kláštery (např. Broumov a Teplou) a teprve pak křečovitě hledáme nějaké využití. U všech hnutí to bylo naopak, když se našli lidé ke službě potřebným, domy se postavily.

933 Zkuste se opět zeptat sami sebe, co je boží království.

Pak se zkuste ptát druhých.

Kdo neví, o co jde, nebude, pochopitelně, nic zvěstovat.

O vzdělanosti Cyrila a Metoděje a jejich významu nepochybuje nikdo. (Je zvláštní, jak někteří katolíci horlí pro latinskou liturgii. Ta zastydllost byla už za věrozvěstů překonána.)
Pohled na Jana Husa si potřebujeme opravit. K tomu je třeba získat správné informace.
Jan Hus byl vzdělaný vysokoškolský učitel, který věděl, že neví všechno. Vzhlížel ke Kristu jako k Jedinečnému Učiteli.

„Hledej Pravdy (Páně), slyš Pravdu, uč se Pravdě, miluj Pravdu, braň Pravdu až do smrti, neboť Pravda tě vysvobodí.“

Odpůrci Husovi jeho statečnost označili za zatvrzelost a neposlušnost.

Pokora je láskou k Pravdě, a k pravdě o sobě samém. Pokora je úctou k Řádu božímu, který člověka přesahuje.

Díky židům, Ježíšovi, apoštolům (naším věrozvěstům, betlémskému kazateli a mnoha dalším) máme možnost objevit moudrost Slova božího. Těšíme se z veliké životní kultury Ježíšovy. Včetně dobrého mluvení o Bohu i lidech. To se už dostávám k další lekci o modlitbě dobrořečení.

Řekli jsme si, že největším dobrořečením je Ježíšova Hostina, do které vložil svou obětavou lásku až do krajnosti.

Část ortodoxních židů očekává, že bude znovu obnoven jeruzalémský chrám se svými obětmi. Ale Ježíš – přesto, že vyrostl v době trvání chrámu a účastnil se poutí do chrámu – mluvil o uctívání Boha v Duchu a pravdě po celém světě.

Už židé (a křesťané) po zničení chrámu nahradili chrámové oběti modlitbou berachy – dobrořečením Bohu. Řekli jsme si, že dobrořečení se vztahuje na náš celý životní styl. Tím, že užíváme darů božích podle božích plánů, chválíme Boha.

Židé věděli, že domov je doslova malou svatyní, kde Bůh přebývá s námi. Každý obřezaný a každý pokřtěný patří do královského kněžstva. Rodinný stůl je posvátný, protože jídlo je posvátným rituálem, u stolu se modlíme, mluvíme o Bohu, my si dnes doma čteme Bibli. (Židé kdysi měli svitky Písma v synagoze.)

Židé mají tři hlavní náboženské oslavy: denně – společné jídlo
týdně – slavnost soboty
ročně – velikonoční hostinu (pesach).

Rodinné jídlo je i naší nejdůležitější slavností (není slavnost bez jídla).⁹³⁴

U židů rodinné jídlo je náboženskou slavností

Jídlo je darem Božím – to znamená, že si ho nemůžeme sobecky přivlastňovat pro sebe.

934 Jídlo, je nejběžnějším a nejpřednějším lidským úkonem, kterým nejenom uspokojuje své základní potřeby, ale je příležitostí k setkání s Bohem i s druhými. Jídlo je nezbytnou podmínkou i pro duševní a duchovní život. Komu se nedostává chleba (jídla), kdo živoří, je pro něj těžké se modlit.

Pro židy není jídlo jen příjemným uspokojováním tělesné potřeby, je darem Božím.

V žalmu 104:1. 14-15 čteme:

„Dobrořeč, má duše, Hospodinu! Hospodine, Bože můj, jsi neskonale velký,

Dáváš růst trávě pro dobytek i rostlinám, aby je pěstoval člověk,

a tak si ze země dobýval chléb.

Dáváš víno pro radost lidskému srdci; chléb dodá lidskému srdci síly.“

Společné stolování nás propojuje s druhými lidmi a uvádí do vztahu s Bohem.

Nové vidění a postoj dobrořečení nám ukazuje smysl našeho života.

Práce, předcházející slavení, není otročinou, není křečkováním. Dostal jsem tolik, že zvu druhé ke stolu. Bůh mě dal tolik, že mohu rozdávat.

Když sedáme k jídlu, myslíme na druhé. Jídlo, dříve než sytí jeho tělo, mluví k našemu srdci a k naší duši.

V této kultuře Ježíš vyrostl. Dar soboty Ježíš očistil, poukazoval na její smysl.

V synagoze Ježíš slyšel:

„Dbej na den odpočinku, aby ti byl svatý, jak ti přikázal Hospodin, tvůj Bůh.

Šest dní budeš pracovat a dělat všechnu svou práci. Ale sedmý den je den odpočinutí Hospodina, tvého Boha. Nebudeš dělat žádnou práci ani ty ani tvůj syn a tvá dcera ani tvůj otrok a tvá otrokyně ani tvůj býk a tvůj osel, žádné tvé dobytče ani tvůj host, který žije v tvých branách, aby odpočinul tvůj otrok a tvá otrokyně tak jako ty. Pamatuj, že jsi byl otrokem v egyptské zemi a že tě Hospodin, tvůj Bůh, odtud vyvedl pevnou rukou a vztaženou paží. Proto ti přikázal Hospodin, tvůj Bůh, dodržovat den odpočinku.“ (Dt 5:12-15)

Ježíš odmala doma viděl, jak jeho otec pokládá ruce na chléb (v sobotu na dva chleby) a říká modlitbu: „Chvályhodný jsi Ty, Hospodine, Bože náš a Králi všeho světa, jenž dává obilí vyrůst ze země.“

Ježíš se od rodičů naučil děkovat za vše dobré, neboť se sluší a patří, aby člověk dobrořečil Bohu za jeho dary od rána až do večera.

Ježíš už jako dítě zažil, že kdykoliv tři nebo více mužů jedlo spolu chléb (byl základní potravou) jeden z mužů vyzval druhé k dobrořečení Bohu. Stejně dobrořečili Bohu i ženy nad jídlem, když jedly zvlášť od mužů.

Židé si osvojili více jak stokrát za den dobrořečit Hospodinu, – naučili se všimnout si dobrých věcí od Hospodina. Dobrořečí za krásné věci, za ovoce a vůně, děkují při zaslechnutí dobrých zpráv, při oblékání nových šatů ..., za dar Tóry a za učitele, kteří přivádějí lidi k pochopení Tóry. Dobrořečí Bohu za to, že je dobrotivým Soudcem. Dobrořečí za neustálé vysvobozování Izraele, za uchránění před nebezpečím, za ochranu při cestování. Dobrořečí za duhu a při spatření nebeských úkazu (děkují za ochranu při spatření blesku, vichřice atd.). Žalmy jim jsou vodítkem k modlitbě. Dobrořečí za „přikázání“, kterými je Bůh zasvěcoval do života podle svých geniálních plánů s člověkem.

Ježíš slyšel v synagoze při čtení z Písma a pak doma, že Bůh požehnal sedmý den a určil ho také ke vzdělávání v Tóře a budování vzájemných vztahů.

Sobota je také připomínkou svobody, připomínkou záchrany z egyptského otroctví. (Otroci u pohanů museli pracovat každý den bez odpočinku. I my můžeme upadat do otročení práci a pohanským božstvům mamonu a dychtění po vlastnění.)

Izrael je svobodným a osvobozovaným lidem (proto je při modlitbě základním postojem stání).

Sobota v Izraeli dbá na rovnost všech, „celý dům“ (včetně služebníků a otroků v bohatších rodinách) a na péči o všechna Boží stvoření, včetně dobytka. Všichni se shromažďovali ke společnému jídlu, všichni židé dodneska čtou a promýšlí stejné texty z Písma, „neboť jsme všichni dětmi jednoho Otce“.

Sobota posiluje rodinné vazby, bratrství a harmonii v mezilidských vztazích.

Ježíš už v rodině viděl, jak vypadá příprava rodiny na slavení soboty. Všichni se vykoupali, rituálně očistili, připravili sváteční stůl, světlo, víno, chléb, vonné koření ...

(Většina dnešních židovských sobotních rituálů pochází z doby před Ježíšem.)

Ježíš brzy začal chodit s tátou v pátek večer (den začíná u židů večerem) a pak dopoledne, do synagogy.

Pak doma slavili slavnost soboty. Dodneska to tak židé slaví. Jedí, pijí, po celém světě vedou rozpravu na stejný text Písma, modlí se stejné modlitby, zpívají stejné duchovní písně.

Ježíš tuto kulturu obohatil a předal nám ji.

Máme se ptát, kolik z tohoto bohatství dodržujeme a kolik požehnání pro sebe a pro své rodiny vytěžíme.

Četné dobrořečení nás přivádí k žasnutí nad velikým obdarováváním Boha. Kdo to objevil, ví jak je bohatý, dobrořečení je antidepressivem.

Kolik z bohatství židovské soboty převezmeme?

Hospodin dal Izraeli příslib: „Učiním tě hlavou mezi národy a ne chvostem, budeš vždycky stoupat výš a neklesneš níž, budeš-li poslouchat mé příkazy.“ (srov. Dt 28:13)

Židé byli dlouho největší duchovní kulturou.

Politicky byli také někdy chvostem. (Tisíc let jsme je také tiskli k zemi my, křesťané.)

Ve 2. světové válce byla třetina židů vybita. Někteří se pak vrátili k Hospodinu. Dostali znovu svou zemi, darovanou jim Hospodinem.

Komunita židů v Čechách se obnovuje až po r. 1990. Lidé se začali učit hebrejštinu, znát přikázání, rituály, pořídili si rituální lázeň – mikve, začali připravovat košer jídlo. Bylo to pro ně obtížné, ale jsou na vzestupu.

Izrael je zemí demokraticky uspořádanou, jsou ekonomicky vpředu. Kdyby nemuseli vydávat mnoho peněz na obranu, byli by možná nejbohatším státem ... Při katastrofách někde ve světě, přicházejí pomáhat jako první.

Nebáli se přistěhovalců (z třiceti zemí), přistěhovalců z Ruska je už třetina, někteří jsou mafiáni ... Nakolik dodržují přikázání, natolik se jim dostává požehnání od Hospodina. Kéž by se jich víc obrátilo k Hospodinu.

Díky Cyrilu a Metoději jsme mohli kulturu křesťanství víc poznávat ...

V době Jana Husa začali Češi víc číst Písmo ...

Dnes máme největší možnosti porozumět Bohu...

Jak jste si odpověděli na otázku, co je boží království? ⁹³⁵

(Římský biskup František vyhlásil Synodu o rodině a vyzval lid boží k vážné rozpravě. V české církvi se vše narychlo odbylo vyplněním dotazníku, který ani nebyl srozumitelně přeložen. Místo toho byl vyhlášen Eucharistický kongres.

V našem farním časopisu (najdete ho na: letohrad.farnost.cz) vám nabízíme k promýšlení pracovní texty z Německa. První je článek o názoru kardinála W. Kaspera a druhý pracovním textem Německé církve.)

935 Boží království je uspořádání sebe, vztahů s druhými a s Bohem podle Ježíšových pravidel. Kdo nezná plány a pravidla Božího království, nemůže je stavět ani hlásat.

14. neděle v mezidobí

2018

14. neděle v mezidobí Ez 2:2-5 2 Kor 12:7-10 Mk 6:1-6 8. července 2018

Poznámka k druhému čtení.

V lekcionáři stojí: „Proto s radostí přijímám všechna příkoří.“

(V pátek jsme si s Josefem Kordíkem porovnávali řecký text.) Někdo „zbožný“ místo *pokojně* použil s *radostí*.

Znáte někoho, kdo by řekl: „Já si s radostí nechávám trhat zuby bez umrtvení?“⁹³⁶

K prvnímu čtení.

Proroci jsou pro Izrael darem od Hospodina. Přesto byli hrozně pronásledováni – od svých lidí.

Není pro Boha lehké, získat ochotného člověka k riskantní prorocké službě.

I my smíme patřit do Izraele – proto i pro nás jsou proroci nezbytní. Z chyb „zbožných“ pronásledovatelů se máme poučit, abychom také my nepronásledovali boží vyslance.

Slova: drzost, vzpurnost a nevěrnost vůči Bohu a lidem, nás mají vést k pečlivému zkoumání našich postojů. (Nepřehlédněme, že tyto odporné vlastnosti maskujeme falešnou zbožností.)

Dnešní úryvek evangelia ukazuje, kde pronásledování začíná a z čeho vyvěrá. Na začátku je povýšenost a náboženská pýcha, na konci náboženská nesnášenlivost a nenávist ústící do násilí na nevinných.

Ježíš přišel z Kafarna (kde už v té době bydlel) navštívit Nazaret. Zatím co lidé v Kafarnu Ježíše přijali jako učitele a proroka, v Nazaretě jej stále pokládali jen za stavitele (jehož služby donedávna využívali). Slyšeli chválu na jeho působení a čekali, že pro něj bude ctí uzdravit jejich nemocné. Když začal číst z Izaiáše a prohlásil, že Mesiáš přichází, nejprve pochvalně přikyvovali, ale když se jich ptal, zda se poučili z chyb předků, aby byli schopni přijmout Mesiáše, začali zuřit a nakonec se pokusili Ježíše ukamenovat (viz evangelium Lukáše).

Věty ve 2. a 3. verši evangelia zřejmě říkali různí lidé:

„Odkud to ten člověk má?“

„Jaká je to moudrost, jež mu byla dána?“

„A jak mocné činy se dějí jeho rukama!“

„Což to není ten tesař, syn Mariin a bratr Jakubův, Josefův, Judův a Šimonův?“

„A nejsou jeho sestry tady u nás?“

My mluvíváme podobně:

„Ten je pět let mladší než já.“

„Po mě nosil kalhoty.“

936 Překládat z cizího jazyka je velké umění. V církvi je to – pro hierarchické uspořádání – ještě složitější, ten, který uděluje „imprimatur“ (schválení) nebývá většinou větší biblista než překladatel.

V Čechách navíc nemáme kněžský odborný časopis (jako před válkou), není kde publikovat a konzultovat chyby v liturgických textech nebo nové teologické postřehy.

Měšťák řekne: „Je z vesnice.“

Vesničan: „Je ze samoty u lesa.“⁹³⁷

Ježíšova slova: „Prorok není beze cti, leda ve své vlasti, u svých příbuzných a ve svém domě,“ platí stále.⁹³⁸

Nad dávnými židy se pohoršujeme, ale je otázkou, zda nejednáme stejně.

Řevnivost kvete ledaskde (mezi lékaři, vědci i umělci), ale jak to, že je i mezi Ježíšovými učedníky?⁹³⁹

Proč Ježíš *nemohl* v Nazaretě uzdravovat?

Kdyby tam stálo: „*nechtěl*“ je uzdravit (třeba pro povýšenost a zatvrzelost), bylo by to pochopitelné. Proč *nemohl*, co tomu bránilo?

Říkáme si, že Eliáš, Elizeus i Ježíš byli mnoha izraelitům protivní, proto je nežádali o uzdravení svých nemocných – bránili se boží pomoci.

Říkáme si, proč jsou proroci u mnoha lidí neoblíbení. Mnoho lidí si v dětství vytvoří své názory, na kterých pak lpí.⁹⁴⁰

Bůh posílal proroky, včetně Ježíše, k navrácení lidí k Bohu, jenže my se bráníme Duchu božímu, nechceme na své „zbožnosti“ nic měnit. Řada lidí má alergii na cokoli nového. Když jsme začali slavit půlnoční v 16 hod. nebo slavnost vzkříšení v neděli, začali někteří naštvane jezdit do jiného kostela.

Vyžadují staré slovní formulace. Jak slyší, i takové drobnosti, že „Jan nekřtil“, „Ježíš nebyl pokřtěn“, „nesestoupil do pekel“, už jsou popuzeni.

937 Filip řekl Natanaelovi: „Našli jsme Mesiáše, je to syn Josefa z Nazareta.“

Ten mu odpověděl: „Z Nazareta? Co z takové díry může vzejít dobrého?“ (Oba pánové byli totiž z Betsady!!)

Filip mu odpověděl: „Pojď a přesvědč se!“ (J 1:45-6)

938 Podobně to známe i z rodiny, není snadné být dospělým dítětem svých rodičů, nebo rodičem svých dospívajících nebo dospělých dětí.

939 Každý přece známe Ježíšovo varování: „Posílám vám proroky a učitele moudrosti i zákoníky; a vy je budete zabíjet a křižovat, budete je bičovat ve svých synagogách a pronásledovat z místa na místo. (Mt 23:34)

„Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Odevzdáváte desátky z máty, kopru a kmínu, a nedbáte na to, co je v Tóře důležitější: právo, milosrdenství a věrnost.“ (Mt 23:23)

Ježíš tyto obhájce „svaté víry“ nazývá „lidmi tvrdého srdce“.

Ve většině případů těchto lidí vidím, že tyranizují také členy vlastní rodiny.

940 Povím k tomu úsměvnou historku. Jedni „nekosteloví“ známí byli na jaře v lázních. Odpoledne na Bílou sobotu šli na procházku městem a slyšeli zvony. „To je zvláštní,“ říkali si, „přece na Velikonoce zvony odlétají do Říma.“ Z kostela právě vycházel místní duchovní, tak se jej ptali: „Před chvílí jsme slyšeli hlas zvonů, vaše zvony neodlétají do Říma?“ „To nebylo zvonění,“ odpověděl kněz, „hodiny na věži odbíjely celou. Ale zvony nejsou nejdůležitější, za hodinu máme bohoslužbu, můžete přijít.“

„My jsme už jednou o Velikonocích na takové bohoslužbě byli, ale to bylo v neděli ráno.“ „V neděli ráno, jak je to možné?“ podivil se mladý pan farář, „kde to bylo?“ „V Letohradě,“ slyšel odpověď. „Jo v Letohradě,“ pravil důstojný pán, „Vacek – ten si dělá, co chce!“

P.S. Ti lázeňští hosté nebyli kosteloví, nenapadlo je zeptat se důstojného pána, kdy, který den, byl Ježíš vzkříšen

...

Rodina s velkými dětmi jela u nás z bohoslužby na Orlici. „Proč Václav v bohoslužbě říká: *Požehnaný* jsi, Hospodine na věky?“ pravila v autě jedna z dcer? Odpověď maminky: „Ale Václav má všechno promyšlené,“ děti neupokojila. Táta na náměstí v Letohradě otočil auto a jeli zpět do kostela na Orlici – my jsme tam ještě byli. „Václave, proč říkáš: *Požehnaný* jsi, Hospodine ...,“ ptali se. „Vyučuješ nás, že vyšší žehná nižšímu, ne naopak. Vyhledali jsme si – jak jsi kdysi řekl Žid 7:7.“

Vysvětloval jsem jim, že nechci měnit všechna nepřesná slova používaná v bohoslužbě, protože to někteří lidé těžko snášejí a mnoho lidí mě pomlouvá a udává. Ale, bylo mi jasné, že ty pěkné a přemýšlivé děti to nemohou pochopit, copak mně hrozí nějaké upálení? Stydím se! Hned se mi vybavilo: „Kdo by svedl k hříchu jednoho z těchto nepatrných, kteří ve mne věří, lépe by mu bylo, kdyby mu dali na krk mlýnský kámen a hodili ho do moře.“ Musím se narovnat, nemohu přemýšlivým lidem dávat špatný příklad a brát falešný ohled na ty, kteří nehledají. Odpovědný jsem přece Kristu, svým učitelům, svému svědomí a nikomu jinému.⁹⁴¹

Někdo nemá určitá slova promyšlená – ale rajtuje na jejich mechanickém používání.

Léta mám potíže s výrazem „Bůh všemohoucí“.

Je na mé odpovědnosti, abych slovo *všemohoucí* (zvláště „po Osvětami“) nahradil přesnějším a výstižnějším slovem. Lékař má také větší odpovědnost než pacient.

Označit Boha za Všemohoucího je matoucí. Komu se to nezdá, ať vstoupí do rozpravy.

V nouzi úpěnlivě prosíme Boha o pomoc. Za války se lidé velice modlili, v koncentračních táborech asi nejvíce. Proč Bůh – je-li všemohoucí, nevyslyšel modlitby milionů lidí? Proč zabíjení nevinných (i dětí) trvalo dál.

Jak to vysvětlujete svým dětem a vnukům?

Proč existuje peklo?

Bůh svou moc omezil, vyšším tvorům daroval svobodu a tu nám nebude brát.

Peklo je svobodnou volbou tvora (člověka, anděla) respektovanou Bohem.

Války svobodně rozpoutávají určití lidé. Určití lidé jim to dovolili nebo mlčeli. Co má Bůh s rozpoutanými válkami dělat?

Nevaruje nás dostatečně před válkami a před peklem? Dělá málo pro mír a záchranu lidí před peklem?

Bůh nám dal právo jej umlčet. Nejen ďábel říká: „Pánbíčku, ty své řečičky si nech,“ umlčí ho.

Řekne-li někdo: „Tak bych já s Bohem nikdy nemluvil,“ může sám sebe obelhávat. Nazaretští nechtěli slyšet, co jim Ježíš říkal. Co my děláme jiného, když jeho slova nechceme slyšet a když na něj nedáme?⁹⁴²

941 Poslušnost (nepřesné) liteře není nade všechno, bohoslužba není bílou magií, nemusíme mít strach, že při použití jiného slova svátost „nebude platná“ (kouzlo nenastane). V Písmu máme čtyři zpráva o Ježíšově velikonoční večeři (každá je popsána trochu jinými slovy) – která z nich je ta správná? Všechny! Na písmenech a slovech to nestojí, jde o podstatu a úmysl.

942 Několik desítek let trpíme nedostatkem kněží. (Polský kolega mi říkal, že už i v Polsku je málo kněží, jen ve Vroclavi chybí 19 kaplanů.) 80 let se modlíme za nová kněžská a řeholní povolání a nic se neděje. Pan arcibiskup vyzývá k dalším modlitbám. Římský biskup František vyzval biskupy, aby začali odvážně a s věrností evangelium světit osvědčené ženaté muže. Evropské biskupové zatím nic nepodnikli (mají strach, František za pár roků nebude a kdo ví, zda se v církvi vše neobrátí nazpět).

Jistý vysoký prelát řekl: „Bohu nevidíme do karet.“ Jak to? Copak nám Ježíš nevyložil své karty na stůl?

Pečlivost v rozhovoru a v práci je projevem úcty k druhému. Pečlivost v mluvení o Bohu a s Bohem je projevem úcty.

Za to, jak mluvíme o Bohu a k Bohu, jsme odpovědní sobě i druhým.

Moje odpovědnost v této věci je větší než odpovědnost nástrojaře, kterým jsem dříve byl. (Nástrojaři pracují s přesností setin milimetrů.)

Každý budeme souzeni ze svých slov a postojů. Nejen ti, co opravovali a pronásledovali proroky, Ježíše a jeho učedníky.

Už jsem (konečně) začal místo: „Bože všemohoucí“ říkat: „veliký a mocný Bože“.
Omlouvám se vám, že mně to tak dlouho trvalo. Omlouvám se vám, že jsem vám dával špatný příklad.

Bůh je nádhernou, vše převyšující osobností. Je nejvyšší laskavý, pozorný, pečlivý a úctyhodný. Sestupuje k nám a zaslouží si od nás co nejpřesnější a nejpečlivější mluvu.

Nedostává-li se nám vyslyšení našich modliteb, hledejme, zda my neblokujeme Boží pomoc. Prosme Boha, aby nám pomohl poznat, proč nás nemůže vyslyšet.

2012

14. neděle v mezidobí Ez 2:2-5 2 Kor 12:7-10 Mk 6:1-6 8. července 2012

Hospodin nám nic nezamlčuje, žádné nebezpečí. Připravuje nás do náročné služby. Přijmout poslání od Boha, být jeho hlasatelem, vyžaduje odvahu. Boží pravda se dostává do střetu s názory světa.⁹⁴³

I některé naše děti nám někdy vyčítají, že jsme jim ztížili život ve společnosti a vedli je k jiným hodnotám, než které vyznává svět. Mohou si připadat, že se do světa nehodí. Může to být tím, že jsme jim neřekli, co obnáší Boží království. Pak děti nemohly jeho krásu a jasnost objevit.

O vzpurnosti Izraele nepochybujeme. Co bychom od židů (od druhých) čekali, že ano? („Vždyť i Krista Pána ukřižovali!“).

My jsme sebejistě prohlásili: že my máme pravdu, že jsme v pravé církvi a že nejdůležitější ctností je poslušnost.⁹⁴⁴

Každý pokřtěný přijímá prorockou službu – má svědčit o pravdě boží.

Ježíš povolal za apoštoly ženaté muže, my sháníme alespoň pár mladíčků. Kněží nejsou, ne proto, že se málo modlíme, ne proto, že by Bůh nevolal dost lidí ke kněžské službě a do řeholí, ale proto že nejednáme podle Ježíšových rad a výzev.

943 Svět má své vlastní souřadnice. Dnešní společnosti se nedokáže shodnout ani na tom, co je dobré a co špatné, co je a co není normální, přirozené ... „Krást, lhát je normální, všichni kradou“, slyšíme někdy i od některých kostelových lidí.

Většina nemusí mít pravdu.

My si nenecháme normy svědomí určovat poslanci. Bohu jsme vděční za životní normy. Vděčně jsme Boha přijali za nejvyššího formovatele našeho svědomí.

Má vědět, že tato služba není snadná, že může přinášet nepříjemnosti, někdy dokonce pronásledování. Nejen od cizích, ale hojně i od vlastních.⁹⁴⁵

Každý bychom se měli připravovat na hájení pravdy, „otužovat se“ proti nepřízni, učit se nést protivenství proti šikaně a umět se bránit. A zastávat se druhých. (Co jsme kterémukoliv člověku prokázali, jako bychom Kristu prokázali.)

Pan Kardinál Tomášek se pochlapil jako stařec – a získal si tím všeobecnou úctu.

Znějí nám v uších Ježíšova slova apoštolům ze Slavnosti sv. Cyrila a Metoděje: „Posílám vás jako ovce mezi vlky“.

Každý se hned samozřejmě zařazujeme mezi ovce ...

Ale nejen Ježíšův příběh nám ukazuje, že největším vlkem byl tenkrát velekněz. A velerada vlčí smečkou. V rouše beránčím samozřejmě!

Zvlčel i Jidáš, který byl původně výstavní ovečkou.

Dnešní evangelium o Ježíšově „primici“ v Nazaretě ukazuje, že i lidé dole mohou být krvežíznivými vlky – přesto, že se sami prohlašují za ovce stáda Hospodinova a modlí se k Dobrému pastýři.

Nazaretští znali Ježíšovu spravedlivost a ušlechtilost. Neunesli, že je Ježíš lepší, že to dotáhl dál než oni. „Kde se to u něho vzalo?“

Máme v evangeliu přesně popsány výroky mudrlantů ...

Jak to, že se tam nevyskytl jediný člověk, který by se Ježíše zastal a okřikl drzouny?

Co to bylo za spravedlnost, kterou vzaly do svých rukou? Pravidelní návštěvníci kostela, pokládající se za slušné lidi!

Ta zloba v nich musela být už dříve.

Jak to, že ji u sebe nepozorovali? Příběhy proroků a jejich osudy přece četli ...

T. G. Masaryk se zastal Žida Hilsnera z Polné. (Který biskup se k Masarykovi přidal?)

V Nazaretě se Ježíše nezastal nikdo.

944 V každé totalitě se poddaným vyplácí oddanost a poslušnost milostivé vrchnosti. Disidenty všeho druhu a všech dob nesnášejí nejen vrchnost, ale i poddaní – „budeme mít kvůli nespokojencům potíže“. Samosebou, vrchnost k upevnění moci nejen neposlušnost tvrdě trestá, zastrašuje, ale používá k ovládnutí poddaných i kolektivní tresty.

Kněží, kteří podepsali Chartu, měli veliké potíže nejen od kolaborantské vrstvy církve, ale i od pana biskupa Tomáška. (Zeptejte se na to biskupů Václava Malého nebo Karla Herbsta.)

Před rokem naši biskupové slavili Slavnost sv. Cyrila a Metoděje s trnavským arcibiskupem Bezákem. Obědvali spolu a jedli z jednoho Chleba a pili z jednoho Kalicha. Kdo z nich by se jej dnes zastal, stal by se sám prašivým.

(Nevím, co arcibiskup Bezák spáchal. Byl vyzván k odstoupení. Neodstoupil. Necht' je tady zveřejněna jeho vina. Provinil-li se, ať nese veřejnou ostudu, způsobil-li si ji sám.

Ale je nutné mu dát možnost obhajoby. A my máme právo znát, jak se věci mají. Nejsme malé děti, jsme dospělí. Za minulého režimu jsme zažili příliš mnoho manipulací – i v církvi.

Nikdo nejsme neomylní ani bez hříchu. Už ve starém pohanském Římě platila zásada: „Necht' je slyšena druhá strana“.)

945 V r. 1991 byl u nás na faře jeden polský biskup. Využil jsem příležitosti a ptal jsem se jej, proč byli všichni světci a velké osobnosti pronásledováni církví. „To jest taká pruba“, vykroutil se. V Ježíšových pravidlech o božím království nic takového ale nikde nečtu.

Hon na židy a na kohokoliv jiného už nesmíme opakovat. Je to hanebné.
Do takové hanby už nesmíme příště upadnout.
Ale hlavně sami nesmíme nikoho křivě obviňovat. A mlčet ke křivému obviňování.
I zločinci mají právo na spravedlivou obhajobu.

2006

14. neděle v mezidobí Ez 2:2-5 2 Kor 12:7-10 Mk 6:1-6 9. července 2006

K 1. čtení: Hospodin říkával prorokům: „Neboj se svých protivníků“.
Mojžíš říká: „Jmenuji tě svým vyslancem! Neboj se, zamáváš s egyptským králem“. (Srov. Ex 7:1 „ustanovil jsem tě, abys byl pro faraóna Bohem ...“)
Proroci nebyli chudinkové, nemuseli si vše nechat líbit.
To až lidová víra poddaných, manipulovaných tak, aby „drželi hubu a krok“, mluví o Ježíši především jako o mlčící ovci podřezávané řezníkem (tak to dopadá, když se jeden výrok z Písma vytrhne a ostatní se nechají ležet ladem. Pohodlným a těm, co mají v kalhotách, to vyhovuje.)

Než se budeme věnovat evangeliu, řeknu vám, co se mi nedávno stalo.
Byl jsem letos opět na týdnu přednášek a meditací. 15 let přijíždějí – většinou opakovaně – přemýšliví lidé, převážně duchodci.. Večer zajdeme na pivo, je veselo, a často debatujeme o Bohu. Jeden večer přišla řeč na nějaký biblický text a víc lidí začalo vykládat, co si myslí o biblických pojmech: víra, modlitba, chudoba, čistota. Jednotlivým slovům podkládali významy podle svých osobních představ. Byli přesvědčeni, že jejich tvrzení jsou odpovídající Písmu, neboť vždy před čtením z Bible prosí Ducha sv. o vnuknutí.
Nechtěl jsem je zaskočit otázkou, jak to, že každému z nich Duch sv. říká něco trochu jiného. Pokoušel jsem se jim vysvětlit, že Bibli „neodemkneme“ klíčem od svého domu nebo od svého auta. Ale, že je třeba si obstarat klíč k porozumění „od výrobce“. Je třeba se trochu vzdělat jako u jiného poznávání. V chemii, ve fyzice, v cizích jazycích také nehádáme, co který pojem znamená, ale necháváme se provést nějakým průvodcem, který nejde cestou poprvé.

Nechtěli tomu mnoho rozumět, tak jsem se jich zeptal: „Co to je frčík emurančik?“ Nikdo nevěděl. Jeden starší vzdělaný inteligentní muž řekl: „To znám, to je takový psychologický chyták, nic takového není, žádný frčík neexistuje“. Někteří hádali všechno možné.
Řekl jsem: „Frčící jsou pouštní hlodavci a jeden druh se jmenuje frčík emurančik“. Všichni se začali smát.

„Dobrá, vsad' me se o pivo“.

Nevěřili.

Nevěřili, ani když jsem zvýšil sázku: „Bednu whisky proti jednomu pivu“.

„Nechci po vás, abyste mi slepě věřili. Ověřte si, zda je pravda, co říkám.“

Jedna paní ale druhý den ráno před meditací vystoupila: „Včera jsem před 23. hodinou volala manželovi, ať se podívá do encyklopedie, co je frčík emurančik. Poslal SMS: „Frčík emurančik je pouštní hlodavec.“

Proč ale předtím, bez ověření toho, co jsem řekl, tvrdili, že nemám pravdu? A to se máme rádi, léta mě znají a stojí o mé přednášky.

V dnešním úryvku evangelia uslyšíme něco podobného. Celá událost je popsána také v evangeliích podle Matouše a Lukáše a je třeba si ji přečíst i tam (Mt 13:53-58 a Lk 4:16-30). Až pak si můžeme udělat celkový obrázek o tom, co se v synagoze odehrálo.

Všimněme si velice rozšířené nedobré reakce mnoha lidí při setkání s něčím, co je pro ně nové nebo nezvyklé. (Častěji o tom mluvíme.) Každý máme svůj strop poznání. Ale není chytré si myslet, že nad mým stropem už nic není.

Kdyby se nás někdo zeptal, zda si myslíme, že známe všechno, řekli bychom: „Samozřejmě, že všechno neznám“, a přesto mnoho lidí jedná, jakoby všemu rozuměli.

Všechny osobnosti, které přinášely něco nového, měly potíže se svými současníky. Nejen proroci, ale i průkopníci ve vědeckých nebo uměleckých oblastech. (Jen ve světě módy to je jinak.)

I Ježíš narážel na lidskou omezenost, hloupost a nepružnost. Na začátku jeho působení mu naslouchalo hodně lidí, žasli a v ledasčem mu přitakávali, ale nakonec jej odmítli. (Text v evangeliu je velice zkráceným vyprávěním.) Pohoršovat se nad Ježíšem začali, až když Ježíš začal pranýřovat „bolavé“ problémy, se kterými se židům nechtělo hýbat. Kvůli tomu se Nazaretští cítili uražení. Nejdříve to byl vnitřní odpor, pak reptání a nakonec chtěli Ježíše zabít – shodit ze skály.

Očekávali od Ježíše zázračná uzdravení svých nemocných: „Když mohl pomáhat jinde, u cizích, proč by to nemohl udělat pro nás? My nazaretští jsme přece před léty celou jeho rodinu, když se přistěhovala, přijali mezi sebe. Jeho tátovi jsme pomohli sehnat práci, Ježíše, když byl malý, vzali naši kluci do party, k jeho mámě byly naše ženské slušné. Tak co ten přistěhovalec teď dělá drahoty? Co by mu to udělalo, pomoci našim nemocným? To k nám nemůže být trochu vděčný? Co mu tak stoupl do hlavy? Co ze sebe dělá?

(Ježíš zázrak nakonec udělal, ale takový, že nazaretské nectí. Po celém světě se čte, jak byli „kosteloví“ lidé z Nazareta zběsilí.)

Jen krátce připomenu popis Lukášova evangelia. „Vaši otcové nestáli o rady proroků. Nesnesli pravdu o sobě. Myslíte, že vy jste se už poučili? Myslíte, že snesete kázání Mesiáše?“

„Co si to dovoluješ, Ježíši? Sotva jsi začal učit, už nás napadáš.“

My jsme farizeové (stoupenci zbožného náboženského hnutí, schváleného náboženskými autoritami).

Cítíme naše světce, vyprošujeme si u Hospodina příchod Mesiáše. Víc než naši předkové se modlíme, postíme, sebezapíráme se a konáme dobré skutky.

Dodržujeme naši svatou tradici, kterou ty povýšeně bouráš. Snižuješ to, k čemu nás naši zbožní učitelé vedli.

Co si to dovoluješ? Kdo jsi?

My jsme synové Abrahámovi, učedníci Mojžíše a ctitelé Nejsvětějšího.

Nedovolíme ti urážet naši pravou víru!“

Celá tato událost v Nazaretě varuje i nás. I my jsme nesnášenliví, neumíme hledat pravdu a odporujeme i Bohu.

Toho bychom si mohli všimnout především.

Nepřehlédněme, že můžeme Boha omezit a odmítnout!

Bůh je velice mocný, mnohem mocnější než my (výraz všemohoucí je zavádějící) a přesto mu můžeme překazit jeho záměry.

Např. Bůh si nepřejde, aby vůbec někdo byl v pekle. A zřejmě tam nebude jen pár lidí.

Proč? Protože nám Bůh dal právo o sobě rozhodovat a Bůh respektuje naše rozhodnutí. Váží si své svobody a tak ji také dopřává druhým.

Když řekneme: „Pánbíčku, ty řečičky si nech“, tak Boha umlčíme.

Skoro všichni si myslíme: „No, to já bych neudělal, takhle bych nikdy s Pánem Bohem nemluvil“, jenže ono to v nás je a dokud to v sobě nenajdeme, tak se s celý naším duchovním životem neheme z místa.

U Marka nejsou uvedeny podrobnosti sporu mezi farizeji a Ježíšem, u Lukáše ano.

Za lékařem nebo léčitelem může přijít kdokoliv. Ale Ježíš není lékař ani léčitel.

Ježíš nás přichází uzdravit z našich duchovních chorob. Ježíš nás zve do božího království a kdo stojí o boží království, tomu bude vše přidáno i uzdravení z nemocí.

Kdo nestojí o boží království, tomu by Ježíšovo uzdravení nepomohlo.

Ježíš nemohl (a nemůže) často udělat zázrak ne proto, že by mu došel dech, ale protože Bůh dal člověku právo rozhodovat o sobě, a tam, kde lidé řekli „žádný zázrak od tebe nechci“, tam se nevnucoval.

V Nazaretě měli jistě plno nemocných, jenže když Ježíš kritizoval zbožnost nazaretských, pak leckterý zbožný člověk nebo představený synagogy řekl: „Ještě loni tesařil a já se ho mám doprošovat?“

Možná si takový člověk v hloubi srdce myslel, že se Ježíš přijde s úctou sám nabídnout, zda může uzdravit nazaretské marody z jejich neduhů.

Musíme si uvědomit, že ve vztahu vůči Bohu máme (to se netýká jen židů) spoustu nedomyšlených zvrhlostí.

Ježíš v Nazaretě nemohl marody uzdravit, protože nazaretští o to „nestáli“ za těch podmínek, které nastaly. Kdyby Ježíš přišel takovým způsobem, jak si představovali, to by jej rádi přijali.

(„Bůh by totiž dobře udělal, kdyby jednal podle našich očekávání a ne podle svého! To by pak měl mnohem lepší pověst! Jenže, když je Bůh tak tvrdohlavý, ať se nediví, jak proti němu lidé jedou a jak nehezky o něm mluví! Je vidět, že to s námi neumí!“)

Takhle to samozřejmě neřekneme, ale kdo je poctivý, všimne si, nakolik přemlouváme ve svých prosbách Boha, co vše má za nás udělat.

Nazaretští by se rádi od Ježíše nechali uzdravit, jenže to by Ježíš musel nejdříve vynechat své nepřijemné kázání. Kázání bylo příčinou, že na něho měli dopal. To raději zůstanou dál nemocní. „Přece se tomu vejtahovi tesařskému nebudu podbízet, vždyť mu ještě třísky čouhají z montérek.“

Toto je závažný a všeobecný psychologický (a ne jenom náboženský) druh rakoviny myšlení.

Ublížil Ježíšovi, prorokům a všem lidem, kteří převyšovali a převyšují své okolí.

Naše namyšlenost a povýšenost brzdí nejen rozvoj vědy, ale měla a má na svědomí mnoho lidských životů. Kolik lidí mohlo být zachráněno, kdyby si třeba oponenti Pasteura a jiných řekli: „Zkusíme to, má-li pravdu nebo nemá“.

Jenže oni si místo toho, třeba v případě Pasteura, řekli: „Co nám – doktorům – bude nějaký chemik vykládat?“

„Co nám teologům bude tento samouk vykládat,“ prohlásili o Ježíšovi. (Stejně jako prorokům.⁹⁴⁶)

946 Kněz z královské svatyně v Bét-elu (dnes by měl hodnost nejméně sídelního kanovníka) řekl Ámosovi: „Seber se a vypadni k Judejcům, opovaž se do naší v naší královské katedrály vstoupit!“ Amasjáš poslal izraelskému králi Jarobeámovi zprávu: "Spikl se proti tobě Ámos přímo v izraelském domě. Není možné, aby země snášela všechna jeho slova.

Ámos totiž říká: Jarobeám zemře mečem a Izrael bude zcela jistě přesídlen ze své země."

Pak řekl Amasjáš Ámosovi: "Seber se, vidoucí, a prchej do judské země! Tam chleba jez a tam si prorokuj!"

A nikdy už neprorokuj v Bét-elu, neboť je to svatyně králova, královský dům."

Ámos Amasjášovi odpověděl: "Nebyl jsem prorok ani prorocký žák, zabýval jsem se dobyt看em a sykomorami.

Je nutné si uvědomit, že na nás toto nebezpečí číhá také. My sice nejsme rodáci z Nazareta, ale nás může brzdit podobná namyšlenost. To, co považujeme za svoji zbožnost, za své dobré úmysly, to, o čem si myslíme, že se můžeme Bohu pochlubit, nám ve skutečnosti může zavírat cestu k Ježíšovi. Na tyto nešťastné přístupy si musíme dát pozor i my. Opravdu nejde jenom o nazaretské, o židy, ale o kohokoliv z nás, když se setkáváme s něčím, co je pro nás nezvyklé.

Měl bych si dnes promyslet, jak se chovám, když slyším něco nového, co nezapadá do systému mého poznání.

Bez poctivé odpovědi se nedostanu blíž k Bohu, ani kdybych četl 3x denně nejpodrobnější zpovědní zrcadlo.

Hospodin mě vzal od ovcí, Hospodin mi rozkázal: »Jdi a prorokuj Izraeli, mému lidu!«

Slyš tedy slovo Hospodinovo. Ty říkáš: »Neprorokuj proti Izraeli, nevynášej věštbu proti Izákovu domu!«

Proto Hospodin praví toto: »Tvoje žena bude v městě provozovat smilství, tvoji synové a dcery padnou mečem, tvá půda bude rozměřena provazcem a ty zemřeš v zemi nečisté.« Izrael bude zcela jistě přesídlen ze své země." (Am 7:10-17)

15. neděle v mezidobí

2018

15. neděle v mezidobí Am 7:12-15 Ef 1:3-14 Mk 6:7-13 15. července 2018

Po tři neděle, minulou počínajíc, nás budou vést texty prvních čtení k zamýšlení se nad proroky. Protože jsme po staletí nenaslouchali biblickým prorokům a zanedbali mnohé, potřebujeme i v této věci nápravu.

Jako jednotlivci, i coby společenství, s povděkem přijímáme někoho, kdo nad námi laskavě a spravedlivě bdí, od rodičů, učitelů, vychovatelů ... přes supervizi až po proroky a Boha, abychom nesešli z dobré cesty. Abychom nežili jen pro vlastní blaho, bohatství, spokojenost na svou výjimečnost a „zbožnost“ a byli „solí a světlem“.

Neposloucháme-li boží moudrost, neprosíme-li druhé, aby nám říkali pravdu o nás samých, nestojíme-li o „opozici“, Bůh nám milosrdně posílá proroky, aby nás varovali před katastrofou, kterou si svou povýšeností připravujeme.

Izraelské království a později křesťanská království a církve se často namyšleně vydávaly za království boží (tvrzení nemohou prohlašovat hodnostáři, nýbrž pouze Bůh).⁹⁴⁷

Židé a křesťané (jako poslaní od Boha) v mnohém přispěli k bohatství světa. Přesto vyznáváme, že jsme mohli dát mnohem více. Nezakrýváme si, že jsme pod míru.

Málo jsme se řídili Ježíšovým programem a málo jsme využívali darů, kterými nás vybavil na cestu. (Viz např. dnešní evangelium.)

Po staletí jsme se povýšeně prohlašovali za Ježíšovy lidi nepotřebující proroky („ti byli přece posíláni k věrolomným židům!“).

Mimo jiné jsme nemálo zanedbali biblické sociální učení.⁹⁴⁸

V přípravě na biblické liturgické texty si každý může přečíst úvod k té, které biblické knize. U knih prorockých např.: ve které době prorok mluví, co kárá a k čemu vybízí. (Tím se nebudu zdržovat.)

Před týdnem jsem řekl, že pro Hospodina není snadné získat proroka, neboť jej posílá proti těm, kteří zneužívají svou moc (i náboženskou). Prorok si potřebuje osvojit svobodu božích synů a pěstovat odvalu (jen psychopati nemají strach).

Urození, vzdělání a výše postavení nebývají svobodní, často si svá bohatství velice chrání.⁹⁴⁹

947 Království je určitým typem uspořádání společnosti.

948 Příliš dlouho trvalo otroctví, poddanství (byli byste raději poddaným u křesťanské vrchnosti nebo otrokem u žida? (Židovští otroci v Izraeli sloužili nejvýše 7 roků, pak měli být propuštěni.)

V mnohém nám ujížděl jeden vlak za druhým, nejen v sociální otázce dělníků, nejen v pomalém vzdělávání lidí.

V Izraeli tisíc let před Kristem většina mužů uměla číst (učili se, aby mohli číst Bibli, ne noviny). Pak jiní místo nás zvedali náš prapor hodnot (rovnosti – důstojnosti před Bohem, bratrství všech kristovců a svobody dětí božích a svobody svědomí) a prosazovali je násilím, když my jsme boží věc neprosadili Ježíšovou cestou a jeho Pokojem.

949 Všiml jsem si, jak povýšení, odměna, ale i vyznamenání láká (nejen do Vladislavského sálu) a svazuje mnohé k vděčnosti (jen pár jedinců dokáže svou pozici opustit, vyznamenání odmítnout nebo vrátit).

Ámos neměl význačné předky, ani významné postavení ve společnosti, byl jen pastýřem ovcí a sadařem, dokonce byl snad původně pohanským věštcem – drobopravcem (ti věštili z vnitřností ptáků). Ale uchoval si svou nezávislost na mocných a byl ochotný k prorocké službě. Pocházel z Judska, ale protestoval v Izraelském království proti králi, proti sociální nespravedlnosti, proti státní svatyni v Bét-elu, proti utlačovatelům i proti nejvyšším kněžským hodnostářům ideologicky sloužícím panovníkovi, mocným a majetným, kteří utlačovali chudé.⁹⁵⁰

Ámos neměl majetek, nepatřil mezi duchovenstvo, ani mezi proroky pověřené oficiální náboženskou autoritou. Pouze prohlásil, že je poslán Hospodinem (to bylo jeho bohatství a zázemí). Neprokazoval se znamením od Boha. Izraelité té doby přece už natolik znali boží moudrost, že byli schopni rozpoznat oprávněnost Ámosových (Hospodinových) výtek. Nemohli se na nic vymlouvat.⁹⁵¹

Jméno Ámos by se dalo vyložit jako *nosič*, který *nese* břímě utlačovaných, a který je v tomto údělu *nesen* Bohem.

Možná vás zarazil už druhý verš knihy: „Hospodin řve ze Sijónu,“ (Am 1:2).
Řvát na někoho je pro nás přece nepřijatelné!?

To je dobře, že nás tato formulace provokuje.

Ámos ta slova vysvětluje: „Řve v divočině lev, nemá-li úlovek? Ozve se lvíče ze svého doupěte, kdyby nic nelapilo? (Am 3:4) „Lev řve, kdo by se nebál? Panovník Hospodin mluví, kdo by neprorokoval? (Am 3:8) (Rozdrážděný nebo zraněný lev řve, je připraven zaútočit. Jeho řev budí hrůzu.)

Kdy naše řvaní nebo řev jiného jsou přijatelné, si doplňte sami.⁹⁵²

„Bohatý těžko vejde do království nebeského.“ (Mt 19:23)

950 Severoizraelský král Jarobeám II. byl schopný, politicky a ekonomicky úspěšný král, nazývaný „spasitel, zachránce“. Jeho vláda přispěla k hospodářskému vzestupu. Ti, kteří získali majetek (včetně střední třídy), své bohatství prohlašovali za požehnání Hospodina a nedbali na sociální spravedlnost (na povinnosti pečovat o chudé (podle Tóry) a utiskovali je.

Ámos vystupoval proti utiskovatelům i proti falešně představenému „vyvolenému národu“, který je nadřazen nad ostatní národy. *Vyvolení* přece znamená *oddělení* Izraele ke službě. Vzpomínáte, jak jsme mluvili o kvasu, který je oddělen, „opečován“, aby mohl sloužit těstu, a přispěl k nové kvalitě potravy.)

951 Jan Baptista také neměl zapotřebí váhu svých slov dokazovat božími znamením („zázraky“).

Izraelitům se dostalo jedinečného vzdělání a poznání ve „škole Mojžíšově“.

Proroky přirovnávám ke „střední škole“ a Ježíšovo vyučování k „vysoké škole“.

952 Oběti, mučení lidé, ale i znásilněná země nebo i prolitá krev řve bolestí („... prolitá krev tvého bratra křičí ke mně ze země“ (Gn 4:10).

Hospodin slyší nárek ponížených a utiskovaných, vidí slzy zarmoucených a nešťastných a má právo od nás milosrdenství požadovat.

Bůh o nás soucitně pečuje a smilovává se nad námi. (Kdo si toho všimá a je za to vděčný, ten je soucitný k potřebným.) Bůh nás svým milosrdenství vede k milosrdenství vůči potřebným. (Tak rosteme do jeho obrazu.)

Srov. např.: Pravidla o milostivém létu ...

Nebo: „Jestliže se rozhodneš vzít do zástavy plášť svého bližního, do západu slunce mu jej vrátíš, neboť jeho plášť, kterým si chrání tělo, je jeho jedinou příkryvkou. V čem by spal? Stane se, že bude ke mně úpět a já

Musí-li na nás Bůh zařvat, pak je chyba na naší straně. Kdyby na nás jen zvýšil hlas, jeho slova bychom – my otrlí vůči jeho slovu – přešli.

Zacpávali jsme si uši před mnoha křivdami ve společnosti i v církvi (i v církvi existuje více druhů „domácího násilí“). Nesnášíme kritiky a okřikujeme oběti, aby mlčely – a osočujeme je, že si vymýšlejí.⁹⁵³

Kněz Amasjáh chtěl Ámose vyhostit, ale tvářil se jako Ámosův „zachránce“: „Vrat' se domů – do Judské země, bylo by tě škoda – u nás ti hrozí pronásledování.“⁹⁵⁴

K úryvku evangelia.

Ježíš nás – své učedníky – posílá k potřebným. Vysvětluje nám, proč a k čemu nás posílá.

Obdarovává a vybavuje nás, abychom měli druhé z čeho obdarovávat.

V sousedním evangeliu čteme, že máme adresátům přinášet šalom. Ale nemáme „házet perly sviním“ – pokud „váš šalom nepřijmou, vrátí se k vám“.

K druhému čtení.

„Bůh si nás vyvolil ke svatosti.“ (v. 4) „Bůh je svatý, proto i vy buďte svatí, neboť já jsem svatý“ (stojí mnohokrát v Písmu) – to znamená: Bůh se nám (svým životem) zasvětil (žije pro nás) a my se smíme a máme zasvětit jemu a jeho programu, jeho plánům (způsobem svého života).

„V Ježíši jsme zachráněni jeho krví,“ (v. 7). – až když vytekla Ježíšova krev, nahlédli jsme svou vinu na smrti nevinného.⁹⁵⁵

2015

15. neděle v mezidobí Am 7:12-15 Ef 1:3-14 Mk 6:7-13 12. července 2015

ho vyslyším, poněvadž jsem milostivý.“ (Srov. Ex 22:25-26)

V podobenství o nemilosrdném služebníku: „Neměl ses také ty smilovat nad svým spoluslužebníkem, jako jsem se já smiloval nad tebou?“ (Mt 18:21-35)

„Buďte milosrdní, jako je milosrdný váš Otec.“ (Lk 6:36)

953 Starost o „dobrou pověst církve“ (častý argument mocných a jejich lokajů) nesmí převážit nad mým přiznáním vlastních spáchaných vin a nad přiznáním vin jiných křesťanů. „Pravda nás osvobodí.“

Kníže o sobě nemá sebejistě tvrdit, že je laskavost sama, nechť vypovídají poddaní, zda kníže je nebo není laskavý. Podřízení mají spravedlivě chválit dobrého šéfa, ale „sebechvála smrdí“. Ať většina netvrdí, že menšinám nic nechybí.

954 Podobně jako Amasjáh jednali a mluvili i estébáci, když chtěli chartisty vyhostit ze země.

(Do Sovětského svazu neutíkal nikdo, ale ty, kteří chtěli odejít do svobodného světa, nechávali komunisté na hranicích střílet.)

955 Pokud se budeme s Ježíšovou pomocí chránit nesnášenlivostí a nenávistí (včetně nesnášenlivosti a nenávisti náboženské), vyhneme se tomu strašlivému hříchu – v tom je naše záchrana. Řada Ježíšových současníků Ježíšovi nevěřila, že by tak odporného hříchu byla schopna. Nepřijali Ježíšovo varování a jeho pomoc ...

Mnoho Evropanů bylo před válkou přesvědčeno, že nejsou antisemity nebo lidmi tvrdého případně studeného srdce. A pak se to s Židy stalo ... (a mnoho zemí odmítlo přijmout lodě s židovskými uprchlíky ...)

Pokud nebudeme lepší než naši předkové, pak krev židů a jejich dým z krematorií nás neuchrání před naší lhostejností k lidem, kteří utíkají před smrtí.

Neuposlechneme-li varování největšího židovského Proroka, je možné, že se proviníme strašným hříchem.

Ámos byl laik. Nebyl z kněžského rodu, nebyl levita. Nebyl ani prorockým učedníkem.⁹⁵⁶

V úryvku evangelia opět čteme o poslání apoštolů. Už před týdnem jsme slyšeli o pravidlech poslání učedníků – tedy i nás. Je velice užitečné si k tomu alespoň přečíst texty ze 14. neděle mezidobí, které vypadly kvůli slavnosti Cyrila a Metoděje.

Při poslání proroka Ezechiela: „Posílám tě k lidem drzé tváře“.

A o Ježíšově slovu: „Nikde prorok neznamena tak málo jako mezi nejbližšími. A nemohl mezi nimi uzdravovat (udělat žádný zázrak) nebo jim jinak pomoci.“

To slovo je velmi vážné. Je třeba sami sebe zkoumat, zda někdy nejme drzí vůči služebníkům božím (jeden vůči druhému), k tomu, kdo přichází s božím slovem, zda někdy nebráníme boží pomoci

956 Kněží a levité sloužili v Jeruzalémském chrámu, ale všichni židé jsou královským kněžstvem. Duchovní život židů se z 90 % odehrává doma. Rodiče vedou doma bohoslužbu a žehnají dětem kněžským požehnáním. Rabín není duchovním v našem nebo pohanském smyslu. Rabín je náboženským učitelem.

Bohoslužbu v synagoze vede kantor nebo představený synagogy, ne rabín. Ti všichni jsou „laiky“.

V našem označení „laik“ došlo k posunu (laikem se dnes myslí neprofesionál, „neodborník“). „Laós“ v církvi prvních století znamená „lid (boží)“ včetně presbyterů (starších bratří ve víře) a episkopů (ti měli dohlížet na to, aby druhým něco nechybělo).

Časem byla církev zklerikalizována. Tím jsme zúžili prostor pro působení Ducha svatého. Duchovenstvo si vše zmonopolizovalo. (Srov. k tomu 1 Kor 12. kap.)

Slovo „neduchovních“ v naší církvi zatím nemá stejnou váhu jako hlas duchovního. I nejdělanější teologové mají v církvi nanejvýš poradní hlas.

Ježíš byl podle našich měřítek „laikem“.

Římský biskup František se vrací k 2. vatikánskému koncilu a vybízí nás, abychom církev dále neklerikalizovali. Potřebujeme se vrátit k vědomí a službě křesťního královského kněžstva a k významu a praxi domácí církve.

K opakování:

- Křtem křesťan patří do království kněží (královské kněžství je větší než služebné kněžství).
- Od křtu křesťan ví, že má trvalé místo v boží náruči.
- Ví, že vším dobrým spolupracuje na dotváření světa a budování božího království.
- Od křtu je spolupracovníkem Ježíšovým.
- Má trvalé místo u stolu Ježíšovy hostiny a z titulu královského kněžství může číst slovo boží při bohoslužbě.
- Může podávat a přinášet Tělo a Krev Páně jiným.
- Křtem dostal pověření ke zvěstování dobré zprávy: „Bůh o nás pečuje a je milostivý ...“
- Může a má slavit (všechny) svátosti. I při Večeři Páně je každý (poučený) pokřtěný koncelebrantem (spoluslavícím) z titulu královského kněžství, které mu bylo svěřeno při křtu.
- V manželství může sám sebe dávat druhému. (Muž a žena se manželským slibem odevzdávají jeden druhému a přijímají druhého za manželku a manžela. Jáhen, kněz, biskup pouze asistují při sňatku, jsou pouze svědkem /kvalifikovaným, úředním/).
- Může a má předávat život svým dětem, vzdělávat je a vychovávat. Je pro své děti prvním božím poslem – andělem.
- Má svým dětem žehnat (ne méně než Izraelité).
- Každému pokřtěnému Duch boží nabízí své dary (jako ze semen pěstujeme rostliny, tak máme rozvíjet dary Ducha).
- Každému pokřtěnému je svěřena v nějaké míře pastýřská péče (např. v rodičovství, službě potřebným, obci, společnosti ...) a prorocká služba (hájit čest Boží proti nespravedlnostem, zastávat se obětí).

Tím se neruší povinnost pokřtěných stále se vzdělávat a nechat se poslat a pověřit k hlásání evangelia: „Proste proto Pána žně, ať (vás) vyše (jako) dělníky na svou žeň“ (Lk 12:2). (O tom jsme trochu mluvili před týdnem.)

třeba uzdravení. To vše má přece určitá pravidla. A zda nejsme kamenem úrazu jiným, zda neklademe vyslancům božím překážky, na kterých si mají „natlouci nos“.⁹⁵⁷

Máme se naučit rozpoznávat – podle kritérií evangelia a ne podle svého vkusu – pravého proroka od nepravého a svévolného. (Srov. Mt 23. kap.; Lk 11:29-54, 12:51-57)

Všímejme si pozorně velikých a častých chyb, kdy jsme v církvi nespravedlivě pronásledovali nebo pronásledujeme druhé.

Ježíš nás posílá hlásat svůj program. Zajímá nás jak žil on a jeho rodina. Z jakých kořenů vyrostl, jaká byla židovská kultura jednání a zbožnosti.

Říkáme si, že Bůh dopomohl židovskému národu objevit smysl života v hledání porozumění Hospodinu, v životě podle geniálních a přejících plánů Stvořitele.

Židé se snaží všimnout si pozorností od Boha a vidět za nimi dárce i Dárce, naučili se za všechna dobrodiní děkovat a dobře mluvit o Bohu a o lidech. I my se necháváme zasvětit do tohoto způsobu života, abychom svým jednáním chválili Boha a mohli být požehnáním pro druhé. Spolupracovat s Bohem se stalo smyslem našeho života.

Ježíš s rodiči šest dní pracoval a v sobotu slavil.

V pátek je v židovských domácnostech vše připraveno ke slavení. Všichni jsou vykoupáni, pěkně ustrojeni, je navařeno jídlo ke slavení (od večera pátečního, do večera sobotního).

Od rodičů Ježíš slyšel: „V sobotu do všech židovských rodin přichází královna Šabat. Žádná královna není tak vítána.“

V synagoze ji muži vítají modlitbou šesti žalmů a nádhernou písní: „Pojď, můj milý, vstříc nevěstě, šabat uvítejme.“

Už jako malý kluk Ježíš doma viděl, jak maminka rozsvěcovala sobotní světla a slyšel slova její modlitby.

Po svatbě mají manželé na sobotním stole dvě svíce. S každým dítětem přicházejícím na svět na stole světel přibývá, kolik členů rodiny, tolik světel. Slovo „světlo“ má stejný kořen jako „svatý“, „světít“, „posvěcovat“. Židům se dostalo osvětlení, Bůh je zasvěcuje do života svých milovaných dcer a synů, učí je chovat se královsky. Děti vidí, jak maminka rozsvěcuje světlo, zažívají, že je rodiče zasvěcují, uvádějí do pravidel a řádu života (do přikázání), jak se máme k sobě navzájem chovat. Děti při rozsvěcování sobotních světel názorně vidí, že maminka je andělem (poslem) světla.

Ježíš začal brzy s tatínkem chodit do synagogy.

Muži a větší chlapci chodí v pátek večer na čtyři hodiny do synagogy, v sobotu dopoledne a odpoledne také po čtyřech hodinách naslouchají Písmu, studují a modlí se.

(Židé se stali intelektuálním národem, číst a psát se naučili, aby mohli studovat Bibli a osvojili si boží moudrost. Škoda, že my takovou potřebu nemáme, nestali jsme se lidmi Knihy.)

957 Rodiče a kněží se někdy pohoršují nad dětmi, které kladou vážné otázky z Písma. Místo, aby si přiznali, že dětem neumějí odpovědět a sami se začali vzdělávat, jsou nešťastní z toho, když děti hledají v jiných církvích, které se věnují Písmu více než naše církve.

Kamenem úrazu se stáváme, když nakládáme druhým přetěžká břemena, zapomínáme na přikázání „Nic nepřidáš a nic neubereš“. (Dt 13:1b) Kdo nese odpovědnost za zbytečná církevní přikázání pro manžely o sexualitě, povinnému celibátu kněží, atd.

Ježíšova slova Petrovi: „Tobě dám klíče království nebeského, a cokoliv svážeš na zemi, bude svázáno v nebi, a cokoliv rozvážeš na zemi, bude rozvázáno v nebi“, (Mt 16:19) přináší církvě velikou odpovědnost. Můžeme lidem ubližovat. Sv. Pavel se nebál sv. Petra kritizovat, opravovat. A Petr uznal své rozhodnutí za chybné.

Ježíš viděl, že zatímco jídlo všedního dne začíná modlitbou dobrořečení nad chlebem, v sobotu otec rodiny nejprve dobrořečí nad pohárem vína – tak vítá královnu Šabat v rodině. (Vino je nápojem určeným ke slavení.)

Jako všechny židovské děti, tak i Ježíš byl odmala svědkem, jak tatínek v sobotu po návratu ze synagogy modlitbou „Chvála ženy statečné“ děkuje Bohu za svou ženu a jejich maminku. (To je ovoce bohoslužby, jaké my neznáme.)

Děti vidí, jak se mamince líbí, když jejich tatínek o jejich mamince říká modlitbu „Chvála ženy statečné“, děti vidí, jak se maminka narovná a usmívá se.

Myslíte si, že by Marie tuto modlitbu nám, mužským, doporučila?

Škoda, že nás to nikdo nenaučil. Doporučují nám všelijaké modlitby, ale jak se slavila sobota ve Svaté Rodině a jak se slaví v židovských rodinách dodneška, nám nikdo neřekl. Můžeme si to ale zavést, vymlouvat se na druhé nestačí.

Židovské děti vidí, jak velké postavení má žena v jejich národě...

Všechny židovské děti v sobotu večer prosí rodiče o požehnání.

Otcové žehnají dětem stejnými slovy, jako Jákob žehnal synům Josefovým: „Bůh ti žehná jako Efrajimovi a Manasesovi.“

Maminka žehná dcerám: „Bůh ti žehná, jako žehnal Sáře, Rebece, Ráchel a Lee.“

A pak rodiče žehnají své děti Áronským kněžským požehnáním, neboť patří do královského kněžstva.

„Hospodin se na tebe usmívá, stráží tě, chrání tě, pečuje o tebe, je k tobě milosrdný, obdarovává tě pokojem a žehná ti.“

Hospodin řekl Mojžíšovi:

„Mluv k Áronovi a jeho synům: Budete žehnat synům Izraele těmito slovy:

»Ať Hospodin ti žehná a chrání tě, ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem.«

Tak vloží mé jméno na Izraelce a já jim požehnám.“ (Num 6:22-27)

Toto požehnání je přeloženo v budoucím čase, jakoby žehnající teprve boží přízeň vyprošoval. Hebrejšтина nečasuje, z kontextu každý pozná, zda se mluví o něčem, co se už stalo, trvá, nebo se stane v budoucnu. Tímto způsobem překladu jsme zmatení, myslíme si, že můžeme někomu něco vyprosit. (Lze dětem vyprosit, aby znali anglicky? Mohu prosit Boha o pomoc pro dítě, ale děcko se musí učit, pracovat.)

Už jsme si říkali, že vyšší žehná nižšímu (srov. Žid 7:7). Žehnající – z pověření Hospodina, jako boží velvyslanec – svědčí žehnanému o božích darech a nabídce, kterou žehnanému Bůh dává.

Požehnání (jako každý dar) zavazuje žehnajícího i žehnaného. Žehnající má povinnost být hodnověrný (např. co táta svým dětem má dát, to jim dá; co dětem slíbí, to pro ně má vykonat). Svou hodnověrností žehnající spolupracuje s Bohem.

I žehnaný má spolupracovat s božím obdarováním (s požehnáním), je odpovědný za to, co slyší a co mu Bůh nabízí. Co Bůh říká, to platí!

Žehnaný má přinést ovoce požehnání. Má se stávat požehnáním (pro druhé), tak jako se rodiče stávají požehnáním pro své děti.

Nežidovští křesťané nebyli vyučováni ve čtení a psaní, protože bylo snadnější stavět honosné katedrály – až Marie Terezie zavedla povinnou školní docházku. Za nevzdělané rodiče žehnali kněží. Z toho, co zvládli židovští rodiče, si časem udělalo monopol křesťanské duchovenstvo. Ale rodičovské požehnání nemůže kněz nahradit. Dítě má jedinečnou zkušenost s dobrým rodičem skrze celou rodičovskou péči. Cizí člověk se nemůže dítěte jen tak dotýkat, objímat ho a líbat jej. Cizímu člověku nemůže dítě tolik důvěřovat jako dobrému rodiči. Rodiče nejsou plně nahraditelní.

Je nerozumné žádat o další a další požehnání, když s požehnáním nepracuji, nepřináším ovoce požehnání. Požehnání není bílou magií, nepůsobí samo od sebe, jako léky (ty působí i když spíme nebo jsme v bezvědomí).

Množství požehnání nenahradí naši spolupráci a hospodaření s božími dary.

(Požehnání na konci Večeře Páně je ujištěním o božím obdarování. Pak jsme vysláni – jako učedníci a apoštolové – na „misi“. Z pověření Ježíše jsme vysláni – jako jeho vyslanci – k druhým lidem.

Význam slova „mše“ je už dnes nesrozumitelný. „Vyslání“ je ale až na konci Večeře Páně, na konci slavení Beránkovy svatby se svou nevěstou.

„Slavnost skončila, byli jste tak obdarováni, že máte z čeho rozdávat, jděte k mým bratřím šířit lásku mého Stolu.“)

Jak my slavíme neděli, den vzkříšení? Vážíme si jejího daru víc než židé daru soboty?

Co si zavedeme?

V Příloze nabízím ukázkou z modlitební knihy židů – Sidur. – K inspiraci a k umění porozumět Bohu, setkávat se s ním a modlitbou odpovídat na jeho dary a požehnání.

PŘÍLOHA: SIDUR

SIDUR

Modlitební knížka

- ukázky -

„Hospodin mluvil s Mojžíšem tváří v tvář,
jako když někdo mluví se svým přítelem.“ (Ex 33:11)

„Pane, nauč nás modlit se, jako tomu učil své učedníky i Jan.“ (Lk 11:1)

Úvodem

Ve svém hledání porozumění životu odkud a kam jdeme, proč, k čemu a jak žít, jsme se dostali až k Nazaretskému. Přijali jsme ho jako svého Učitele a Mistra života. Chceme mu čím dál víc rozumět a osvojit si jeho způsob života. Učí nás pracovat, modlit se i slavit.

Ježíš vyrostl z Izraele, nebyl meteoritem spadlým z nebe do Palestiny.⁹⁵⁸

958 L. Swidler říká: „Ježíš byl „rabi“, a ne „otec“, „učitel“ (náboženství), a ne duchovní; byl to žid, a ne křesťan, chodil do synagogy a ne do kostela; světil šabat a ne neděli; modlil se aramejsky, a ne řecky nebo latinsky; četl Starý zákon, a ne Nový zákon, modlil se žalmy a ne růženec; světil pesach (židovské velikonoce), šavu'ot (židovské letnice) a sukot (svátek stanů), a ne Vánoce či Postní dobu ...“

Abychom porozuměli svým duchovním kořenům, potřebujeme znát duchovní bohatství židů. (Od nich jsme přijali většinu svého duchovního bohatství. Nikdy jim nebudeme dost vděční.)

Izraelité neměli šlechtu světskou ani církevní. Každý svobodný Izraelita patřil a patří do lidu Božího, do královského kněžstva (kněz má přímý přístup k Bohu, nepotřebuje žádného zprostředkovatele).

Izraelité se vzdělávali, aby Bohu rozuměli. Mojžíš je pro ně největším učitelem (větším než J. A. Komenský). Mojžíšovo vyučování je i pro nás základem k porozumění Ježíši.

Nabízíme ukázky z židovské modlitební knihy Sidur k inspiraci našeho setkávání s Přítelem. Izraelita ví, že kde jsme my, tam je Bůh. Bůh s námi bydlí ne jako host, ale my jsme u Boha doma.

Žid i křesťan ví, že nám Bůh zasvětil svůj život. Bůh s námi mluví první.

Naše modlitba je odpovědí na jeho přátelství a péči. Vyvěrá z žasnutí a vděčnosti nad nezaslouženou pozorností Dárce.

Základem modlitby je „beracha“ – dobrořečení (nepřesně překládané slovem požehnání). Obnáší velikou šíři „dobrého mluvení o Bohu“ (žasnutí, obdiv, chvála, oslava, velebení, vděčnost, ocenění, uznání, děkování).

Také prosba a žehnání (obojímu je třeba biblicky porozumět).⁹⁵⁹

Václav Vacek, farář letohradský

Slyš, Izraeli

Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin „Jediný“ (ve významu „Jedinečný“).

A (proto) miluješ Hospodina, svého Boha, v celém svém srdci a v celé své duši celou svou silou.

A tato slova, která ti dnes říkám, máš v srdci

a opakuješ je svým synům a mluvíš o nich, když jsi v domě

a když chodíš na cestách a když ležíš nebo vstáváš,

a uvazuješ si je jako znamení na ruku

a jsou jako drahokam mezi tvýma očima

a píšeš je na veřeje svého domu a na své brány. (Dt 6:4-9)

Modlitba „Slyš Izraeli“ je nejvyšším vyznáním Izraelitů je (bývá také poslední modlitbou při umírání). Je kmenem biblické modlitby, ze kterého jako větve vyrůstají modlitby další. Dvakrát denně se ji židé modlí. Posvětily ji rty Ježíšovy, rty jeho předků i apoštolů.

Ranní dobrořečení

Chvályhodný jsi Hospodine, Bože náš, Králi světa – jenž vytváří světlo a tvoří tmu, působí pokoj a tvoří všechny věci; ve svém milosrdenství osvětluješ zemi a její obyvatele, každého dne neustále ve své dobrotě obnovuješ dílo stvoření.

959 Na Bohu si nic nemusím vyprošovat. Nejsme žebráci, ale boží děti.

Bůh žehná lidem. Bohu nemůžeme žehnat, Bohu dobrořečíme.

Z pověření božího vyšší žehná nižšímu. Požehnání není prosbou, je zvěstováním boží přízně.

Jak nesčetná jsou tvá díla, Hospodine! Všechno jsi učinil moudře: země je plná tvých tvorů. Ty jediný jsi Král, vynášený již od pradávna, velebený, oslavovaný a vyvyšovaný odedávna. Smiluj se nad námi ve svém nesmírném milosrdenství, Bože milosrdenství, Pane naší síly, Skálo naší obrany, Záštitu naší spásy, naše Záštitu. Bůh chvályhodný, veliký ve své moudrosti, stvořil a vytvořil zář slunce; všechno, co je dobré, vytvořil ke slávě svého jména, rozmístil světla jako ohradu své síly. Mnohonásobné jsou šiky svatých, které vynášejí Všemohoucího a neustále vyprávějí o slávě Boží a jeho svatosti. Chvályhodný jsi Hospodine, Bože náš, na vrcholku nebe i na zemi za skvělost svých děl a za světla, která jsi stvořil a jež zvěstují tvou slávu.

Chvályhodný jsi, naše Skálo, náš Králi a vykupiteli – jenž stvořil anděly nebeské.

Pochváleno je tvé jméno navždy, náš Králi – jenž jsi stvořil své služebníky! Tvoji služebníci stojí všichni na výsostech světa a s bázní hlasitě volají slova Boha živého, Krále světa. Všichni jsou milovaní, čistí a mocní a všichni s bázní a strachem plní jeho vůli; všichni otvírají ústa ve svatosti a milosti, chválí, oslavují a posvěcují jméno Boha, velikého, mocného a obávaného Krále; a všichni dohromady na sebe berou jho království nebeského a navzájem se podporují ve chválení svého Stvořitele. S pokojem v duši, vybranými slovy a se svatou lahodností všichni jednohlasně s bázní odpovídají a s úctou volají: Svatý, svatý, svatý Hospodin zástupů! Celá země je plná jeho slávy. – Pouze on opravdu koná veliké skutky, činí nové věci, je pánem boje, rozsévá spravedlnost, plodí spásu, koná uzdravení, je obávaný těmi, kteří ho chválí. Hospodin zázraků ve své dobrotě každého dne neustále obnovuje dílo stvoření, neboť bylo řečeno: Vzdávejte díky tomu, který tvoří veliká světla, protože věčné je jeho milosrdenství!

Chvályhodný jsi Hospodine – jenž tvoří světla.

Nesmírnou láskou jsi nás miloval, Hospodine, Bože náš, velikým a přemnohým slitováním ses nad námi slitoval. Otče náš, Králi náš, pro lásku našich otců, kteří na tebe spoléhali a jež jsi naučil slově (příkázáním) života, smiluj se stejně i nad námi a pouč nás. Otče náš, Otče milosrdný – jenž prokazuje milosrdenství – smiluj se nad námi a dej našemu srdci pochopit a porozumět, uslyšet, a naučit se a učit, střežit, činit a uskutečňovat s láskou všechna slova učení tvé Tóry. A osvětlili naše oči svou Tórou, připoutej naše srdce k svým životadárným slově (příkazům) a sjednot' naše srdce láskou k svému jménu a bázní před ním, abychom nebyli zahanbeni navěky a navždy. Neboť na tvé svaté, veliké a obávané jméno jsme spolehli, budeme plesat z tvé spásy a radovat se z ní. Buď s námi skrze své veliké a obávané jméno; ve své lásce rozhojní rychle naši moc, kraluj nad námi a spas nás svým jménem. Protože jsme spoléhali na tebe, učni, abychom se neocitli ve zmatku, protože jsme se uchýlili k tvému jménu, učni, abychom se nemuseli rdít a abychom nekolísali, nyní i vždycky. Neboť ty jsi Bůh, náš Otec, náš Bůh, tvé milosrdenství a tvé smilování ať nás neopouštějí navěky a navždy. A přiveď nás v pokoji ze čtyř stran země a uveď nás vzpřímené do naší země, neboť ty jsi Bůh, jenž působí spásu, a nás jsi vyvolil ze všech národů a jazyků a přiblížil jsi nás navždy v pravdě k svému velikému jménu, abychom ti děkovali a vyznávali v lásce tvou jedinst. Chvályhodný jsi Hospodine – jenž v lásce vyvoluje svůj lid Izrael.

Pravdivé a jisté, pevné a trvající, přímé a stálé, milované a milé, drahocenné a příjemné, úctyhodné a mocné, dané a přijaté, dobré a krásné je pro nás toto slovo navěky a navždy. V pravdě Bůh světa je náš Král, Skála Jákobova, Záštitu naší spásy; z pokolení na pokolení trvá a jeho jméno trvá, jeho trůn je pevný a jeho království a věrnost trvají navždy. A jeho slova jsou živá a trvající, stálá a drahocenná na věky věků pro nás i pro naše otce, pro naše syny a pro naše pokolení a pro všechna pokolení potomstva Izraele, tvých služebníků. Pro ty, kteří nás předešli, pro ty, kteří přijdou po nás, je toto slovo dobré a trvá navěky a navždy. Je pravdivé a stálé, je slově (příkázáním), které nepomíjí. V pravdě ty jsi Hospodin, náš Bůh a Bůh našich otců, náš Král a Král našich otců, náš Vykupitel a Vykupitel našich otců, náš Stvořitel, Skála naší spásy, náš Osvoboditel a Zachránce – věčné je tvé jméno; není Boha kromě tebe. Ty jsi byl od věků pomocí našich otců a po nich záštitou

a spásou jejich synů z pokolení na pokolení. Na výšinách světa je tvé sídlo; a tvé soudy a tvá spravedlnost sahají až do nejvzdálenějších končin země. Blaze člověku, který naslouchá tvým slovům (příkazům) a bere si k srdci tvou Tóru a tvá slova. V pravdě ty jsi Pán svého lidu a Král mocný, abys hájil jeho při. V pravdě ty jsi první a poslední a kromě tebe nemáme žádného krále a zachránce. Z Egypta jsi nás vysvobodil, Hospodine, Bože náš, a z domu otroctví jsi nás vykoupil; všechny jejich prvorozené jsi zabil, ale svého prvorozeného jsi zachránil; rozdělil jsi Rudé moře a ničemné jsi v něm potopil, ale své milované jsi převedl, zatímco jejich nepřátele přikryly vody, takže ani jeden z nich nezůstal. Proto jeho milovaní chválili a vyvyšovali Boha a věnovali chvalozpěvy, písně a chvály, modlitby a díkyvdání Králi, Bohu živému a věčnému; ten, který je vyvýšený a pozdvižený, veliký a obávaný, sráží pyšné až k zemi a povyšuje ponížené až k nebi, uvolňuje spoutané a vykupuje pokorné, pomáhá slabým a odpovídá svému lidu, když k němu volá. Sláva Bohu nejvyššímu: chvályhodný je a chvály vždy hoden! Mojžíš a synové Izraele ti zpívali píseň v nesmírné radosti a všichni říkali: Kdo je mezi bohy jako ty, Hospodine? Kdo je jako ty, skvělý ve svatosti, uctíváný v chválách, konající zázraky? Písní novou velebili vysvobození tvé jméno na břehu moře, všichni ti jednohlasně vzdávali díky, provolávali tě králem a říkali: Hospodin bude panovat navěky a navždy. Skálo Izraele, povstaň ku pomoci Izraele a vysvobod', jak jsi slíbil, Judu a Izrael. Náš Zachránce, Hospodin zástupů je jeho jméno, je Svatý Izraele. Chvályhodný jsi, Hospodine, jenž vysvobodil Izrael.

Večerní dobrořečení

Věčnou láskou jsi miloval dům Izraele, svůj lid; Tóře, příkazům, zákonům a pravidlům jsi nás naučil. Proto, Hospodine, Bože náš, uléhající i vstávající budeme rozjímat o tvých zákonech a budeme se radovat ze slov tvé Tóry a z tvých přikázání navěky a navždy. Neboť ona jsou naším životem a prodloužením našich dnů a o nich budeme rozjímat dnem i nocí. A nikdy od nás neodvracej svou lásku.

Chvályhodný jsi Hospodine, jenž miluje svůj lid Izrael.

Vše toto je pravdivé a věrné a platí pro nás, že on je Hospodin, náš Bůh, a kromě něho že neexistuje žádný a že my jsme Izrael, jeho lid. On je ten, kdo nás vykupuje z ruky králů, on je náš Král, který nás vysvobozuje od útisku všech násilníků, on je Bůh, jenž za nás odplácí našim utiskovatelům a uštěďruje zasloužený trest všem našim nepřítelům. On je ten, kdo dělá věci veliké a nevyzpytatelné, nescíslné divy, kdo nás zachovává při životě a kdo nedopustil, aby nám uklouzly nohy; kdo nás dovádí na výšiny našich nepřátel a vyvyšuje naši sílu nad všechny, kteří nás nenávidí. On pro nás koná divotvorné činy a pomstu na faraónovi, divy a zázraky v zemi synů Chama. On ve svém hněvu zasahuje všechny prvorozené v Egyptě a vyvádí z jejich středu svůj lid Izrael k věčné volnosti. Provádí své syny rozděleným Rudým mořem, ale ty, kteří je pronásledují a nenávidí, noří do hlubin. I viděli jeho synové jeho moc, velebili jeho jméno a vzdávali mu díky a s radostí přijímali jeho kralování nad sebou. Mojžíš a synové Izraele ti zpívali píseň s nesmírnou radostí a všichni říkali: „Kdo je mezi bohy jako ty, Hospodine? Kdo je jako ty, tak velkolepý ve svatosti, hrozný v chvályhodných skutcích, konající divy?“ Tví synové viděli tvé království, když jsi rozčlil moře před Mojžíšem. „To je můj Bůh!“ zvolali a říkali: „Hospodin bude kralovat navěky a navždy.“ A je také řečeno: „Hospodin vykoupil Jákoba, vysvobodil ho z ruky silnějšího než on.“ Chvályhodný jsi Hospodine, jenž vysvobodil Izrael.

Dej nám ulehnot Hospodine, Bože náš, v pokoji a dej nám povstat, náš Králi, k životu a k pokoji. Rozprostři nad námi stan svého pokoje, přispěj nám svou dobrou radou a spas nás pro své jméno. Ochraňuj nás a odvrát' od nás nepřítel, mor, meč, hlad a hoře a odvrát' od nás satana před námi i za námi. Skryj nás ve stínu svých křídel, neboť ty jsi Bůh, který nás střeží a zachraňuje, neboť ty jsi Bůh, Král milostivý a milosrdný. A střež náš odchod a příchod k životu a k pokoji od nynějška až na věky.

Chvályhodný jsi, Hospodine, jenž chrání svůj lid Izrael.

Tefila – *znamená sebepoznání (ve světle Božího slova). Někdy nazývaná také „šemone ezre“ – „osmnáct“ nebo „amida“ – „vstojte“ (pronáší se ve stoje jako symbolu svobodných dětí božích, s připraveností přijmout vůli boží).*

- Chvályhodný jsi Hospodine, Bože náš a Bože našich otců, Bože Abrahamův, Bože Izákův a Bože Jákobův, Bože veliký, mocný a obávaný. Bože nejvyšší -jenž zahrnuje dobrotivou milostí a je pánem všech věcí; jenž si pamatuje zbožné skutky otců a v lásce přivádí vysvoboditele synům jejich synů pro své jméno. Králi, jenž je Pomocníkem, Spasitelem a Záštitou.

Chvályhodný jsi Hospodine, Záštitu Abrahamova.

- Ty jsi mocný navěky, Hospodine, jenž oživuje mrtvé a je hojný v udílení své spásy (v létě se říká: „jenž dává padat rose“, v zimě pak: „jenž dává vanout větru a padat dešti“). On živí živé milostí, oživuje mrtvé v nesmírném milosrdenství, podpírá padající, uzdravuje nemocné, rozvazuje spoutané a zachovává svou věrnost těm, kdo spí v prachu. Kdo je jako ty, Pane mocných skutků, kdo je ti podoben, Králi, jenž usmrcuje a oživuje a dává vyrůst spásy? Věrný jsi v tom, že oživuješ mrtvé.

Chvályhodný jsi, Hospodine, jenž oživuješ mrtvé.

- Z pokolení na pokolení budeme hlásat kralování Boha, protože pouze on je nejvyšší a svatý. Tvá chvála, Bože náš, se nikdy a navěky nebude v našich ústech umenšovat, protože ty jsi Bůh, Král veliký a svatý.

Chvályhodný jsi, Hospodine, Bože svatý.

- Ty udílíš člověku milost vědění a učíš lidstvo rozumu. Uděl nám od sebe milost vědění, rozumu a úsudku.

Chvályhodný jsi, Hospodine, jenž udílí milost vědění.

- Přiveď nás, Otče náš, zpět ke své Moudrosti a řádu života a přiblíž nás, Králi náš ke své službě a navrat' nás úplným přilnutím ke své přítomnosti.

Chvályhodný jsi, Hospodine, jenž má potěšení v obrácení hříšníka.

- Odpust' nám, Otče náš, neboť jsme zhřešili, promiň nám, Králi náš, neboť jsme poklesli; neboť ty promíjíš a odpouštíš.

Chvályhodný jsi, Hospodine, jenž je milostivý a hojně odpouští.

- Pohleď na naše trápení a obhajuj naši při, vysvobod' nás záhy pro své jméno, neboť ty jsi mocný vysvoboditel. Chvályhodný jsi, Hospodine, jenž vysvobozuje Izrael.

- Uzdrav nás, Hospodine, a budeme uzdraveni, spas nás, a budeme spaseni, neboť ty jsi naší chloubou. Zjednej úplné uzdravení všem našim ranám, neboť ty, mocný Králi, jsi věrný a milosrdný uzdravovatel.
Chvályhodný jsi, Hospodine, jenž uzdravuje nemocné svého lidu Izraele.
- Požehnej nám, Hospodine, Bože náš, úrodu tohoto roku a všechny druhy jeho sklizně k našemu dobru. Dej (rosu a déšť) požehnání nad povrchem země a nasyt' nás svou dobrotou. Uděl požehnání, hojnost a úspěch veškerému dílu našich rukou a požehnej naši roční úrodu jako ostatní dobré roční úrody.
Chvályhodný jsi, Hospodine, jenž žehná roční úrody.
- Zaduž na velikou polnici k našemu vysvobození, povznes korouhev, ke shromáždění našich rozptýlených (bratří) a shromáždí nás dohromady ze čtyř stran země.
Chvályhodný jsi, Hospodine, jenž shromažďuje rozptýlené svého lidu Izraele.
- Přiveď zpět naše soudce, jako (byli) na počátku a naše rádce, jako (byli) zprvu. Odvrát' od nás hoře a nářek a kraluj nad námi ty, Hospodine, ty sám, v milosti a milosrdenství, s láskou a spravedlností, a ospravedlň nás při soudu.
Chvályhodný jsi, Hospodine, Králi, jenž miluje spravedlnost a právo.
- Nad spravedlivými a zbožnými, nad staršími tvého lidu, domu Izraele, a nad zbytkem jejich učenců, nad proselyty a nad námi ať se probudí tvé milosrdenství, Hospodine, Bože náš. A dej dobrou odměnu všem, kdo vpravdě spoléhají na tvé jméno, a učiň, abychom sdíleli svůj úděl spolu s nimi navěky, abychom nebyli zahanbeni, neboť na tebe jsme spolehli.
Chvályhodný jsi, Hospodine, jenž je oporou a jistotou spravedlivým.
- A do Jeruzaléma, svého města, se v milosrdenství navrát' a přebývej v něm, jak jsi pravil; a obnov ho záhy, za našich dnů, jako věčný příbytek a trůn Davidův v něm brzy vztyč.
Chvályhodný jsi, Hospodine, jenž obnovuje Jeruzalém.
- Ratolesti Davida, svého služebníka, dej brzy vyrůst a vyvyš jeho moc svou spásou, neboť v tvou spásu doufáme každý den.
Chvályhodný jsi, Hospodine, jenž dává vyrůst moci spásy.
- Slyš náš hlas, Hospodine, Bože náš, ustrň se a smiluj se nad námi. Přijmi s milosrdenstvím a přízní naši modlitbu a naši prosbu, neboť ty jsi Bůh, který slyší modlitby a prosby. A nedej, abychom se od tebe, Králi náš, vraceli s prázdnou, neboť ty jsi Bůh, který v milosrdenství slyší modlitbu svého lidu Izraele.
Chvályhodný jsi, Hospodine, jenž slyší modlitbu.
- Nalezni zalíbení, Hospodine, Bože náš, ve svém lidu Izraeli a v jeho modlitbě; obnov svou službu ve vnitřní svatyni svého domu a přijmi v lásce a se zalíbením zápalné oběti Izraele i jeho modlitbu. Buď ti vždy k zalíbení služba tvého lidu Izraele a ať naše oči spatří tvůj návrat na Sión a do Jeruzaléma v milosrdenství jako dříve.
Chvályhodný jsi, Hospodine, jenž obnovuje svou přítomnost na Siónu.
- Vzdáváme ti díky, neboť ty jsi Hospodin, Bůh náš a Bůh našich otců navěky a navždy; ty jsi Skála našich životů. Záštitu naší spásy z pokolení na pokolení. Budeme ti vzdávat díky a hlásat

tvou chválu za naše životy vložené do tvých rukou, za naše duše tobě svěřené a za tvé zázraky, které jsou každodenně s námi, a za tvé divy a za tvé skutky dobrodiní, které jsou prováděny v každý čas večer, ráno i v poledne. Ty, jenž jsi dobrý, neboť tvé milosrdenství nikdy neustalo, ty, jenž jsi milosrdný, neboť tvá milost nikdy neskončila, v tebe jsme od věků doufali; neponechal jsi nás v beznaději, Hospodine, Bože náš, neopustil jsi nás a neodvrátil od nás svou tvář.

Chvályhodný jsi, Hospodine, nejvyšší Dobro je tvé jméno a sluší se vzdávat ti díky.

- Uděl pokoj, dobro a požehnání, přízeň, milost a milosrdenství nám a celému Izraeli, svému lidu. Požehnej nás, Otče náš, všechny dohromady světlem své tváře, neboť světlem své tváře jsi nám dal, Hospodine, Bože náš, smlouvu života a lásku k milosti, spravedlnosti, požehnání a milosrdenství, život a pokoj. A ať je dobré v tvých očích žehnat svému lidu Izraeli svým pokojem v každém čase a v každou hodinu.

Chvályhodný jsi, Hospodine, jenž žehná svému lidu Izraeli pokojem.

Modlitby při zvláštních příležitostech

V případě nemoci

Ve své slabosti se obracím na tebe, Hospodine, protože jsem dílem tvých rukou. Tvá síla a tvá odvaha jsou v mém srdci a tvá léčebná síla je v mém těle. Buď vůle tvá obnovit mé zdraví. Má nemoc mě naučila, co je důležité a co nedůležité. Víím, jak jsem závislý na tobě; naučily mě to bolest a utrpení. Až budu vyléčen, ať nikdy nezapomenu na toto drahé poznání.

Posil mě, Hospodine, a ochraň mě svou láskou. Vyléč mě, a budu vyléčen; zachraň mě a budu zachráněn.

Chvályhodný jsi, Hospodine, jenž je věrný a milosrdný léčitel.

Při umírání

Umírající, když cítí, že se blíží jeho smrt, má za povinnost pronést toto vyznání:

Vyznávám před Tebou, Hospodine, Bože můj a Bože mých otců, že jak mé uzdravení, tak i má smrt jsou v tvých rukou. Buď vůle tvá, abys mě uzdravil úplným uzdravením, avšak jestliže je má smrt tebou již pevně určena, přijmu ji v lásce z tvých rukou. Ať je má smrt usmířením se všemi hříchy, přestoupeními a poklesky, kterými jsem před tebou vinen. Poskytni mi hojnost štěstí, jež je vyhrazeno pro spravedlivého. Dej mi poznat stezku života: v tvé přítomnosti je plnost radosti, po tvé pravici je věčné blaho.

Ty, jenž jsi otcem sirotka a zastáncem vdovy, ochraňuje mé drahé, neboť má duše je částí duše jejich. Do tvých rukou svěřuji svého ducha, můj Spasiteli, Hospodine, Bože věrný. Amen, amen.

Díkůčinění za zemi

Vzdáváme ti díky, Hospodine, Bože náš, za to, že jsi dal jako dědictví našim otcům zemi žádoucí, dobrou a prostornou, za to, že jsi nás, Hospodine, Bože náš, vyvedl ze země egyptské, a za to, že jsi nás vysvobodil z domu otroctví; za svou smlouvu, kterou jsi zpečetil na našem těle, za svůj Zákon,

který jsi nás naučil, a za svá přikázání, jež jsi nám dal poznat, za život, lásku a dobrotu, kterými jsi nás obdařil, a za potěšení z jídla, kterým nás krmíš a podporuješ nepřetržitě, každého dne, v každém čase a každou hodinu.

A za toto všechno, Hospodine, Bože náš, ti vzdáváme díky a velebíme tě. Chvályhodné, budiž tvé jméno v ústech každé živé bytosti navěky a navždy, neboť je psáno: „Budeš jíst dosyta a budeš dobrořečit Hospodinu, svému Bohu, za tu dobrou zemi, kterou ti dal“ (Dt 8:10).

Chvályhodný jsi, Hospodine, za zemi a za jídlo.

Přímluva za Jeruzalém

Smiluj se, Hospodine, Bože náš, nad Izraelem, svým lidem, nad Jeruzalémem, svým městem, a nad Sijónem, příbytkem své slávy, nad královstvím domu Davida, svého pomazaného, a nad velikým a svatým domem, který byl nazván tvým jménem. Bože náš, Otče náš, nakrm nás, živ nás, podporuj nás, podepři nás a ulev nám, a to brzy. Hospodine, Bože náš, poskytni nám úlevu od všech našich soužení. Snažně tě prosíme, Hospodine, Bože náš, nedovol, abychom byli potřební darů člověka či jeho půjček, ale učiň nás závislými pouze na tvé ruce, která je vždy plná a otevřená, svatá a štedrá, abychom nikdy nebyli zahanbeni ani poníženi. A buduj brzy, za našich dnů, Jeruzalém, svaté město. Chvályhodný jsi, Hospodine, jenž ve svém milosrdenství buduje Jeruzalém. Amen.

Po děkovné modlitbě po jídle se přidává:

Kéž Milosrdný nad námi kraluje na věky a navždy.

At' je Milosrdný veleben na nebesích i na zemi.

At' je Milosrdný chválen z pokolení na pokolení, at' je mezi námi veleben navždy a at' je mezi námi oslavován z věčnosti na věčnost.

Kéž nás Milosrdný obdaří důstojným živobytím.

Kéž Milosrdný zlomí jho na naši šíji a vyvede nás přímo do naší země.

Kéž Milosrdný sešle hojné požehnání na tento dům a na tento stůl, u něhož jsme jedli.

Kéž nám Milosrdný pošle proroka Elijáše – necht' je vzpomínám v dobrém – a ten at' nám přinese dobré zprávy, spásu a útěchu.

Kéž Milosrdný požehná mého ctěného otce, pána tohoto domu, mou ctěnou matku, paní tohoto domu, a spolu s nimi jejich domácnost, jejich děti, a veškerý jejich majetek spolu s námi a majetkem naším.

Jako byli požehnáni ve všem, ke všemu a se vším naši praotcové Abraham, Izák a Jákob, tak at' požehná i nás všechny dohromady dokonalým požehnáním.

A řekněme: Amen.

Dobrořečení pána domu nebo při návštěvě čestného hosta s ostatními spolustolovníky po společném jídle

První, obraceje se k ostatním řekne:

„Pánové, pronesme dobrořečení.“

Všichni odpovídají:

„Chvályhodné je jméno Hospodinovo od této doby až navěky.“

Pán domu (nebo význačný host) pokračuje:

„Se souhlasem (pána domu a) přítomných chceme velebit toho,
z jehož štědrosti jsme jedli.“

Všichni odpovídají:

„Chvályhodný je ten, z jehož štědrosti jsme jedli a z jehož dobroty žijeme.“

Modlitby svátečního dne šabat

Oslava šabatu začíná dobrořečením matky a zapálením světel.

Vrcholem je kiduš – dobrořečení pronášeném otcem nad pohárem vína před společným jídlem.

Na konci šabatu říká otec havdalu.

Šabat začíná v pátek večer. Zatímco otec odešel se staršími syny do synagogy, matka obklopená nejmladšími dětmi vítá královnu šabat slovy:

Pane světa, chystám se splnit svatou povinnost zažehnutí světel na počest šabatu, neboť je psáno: „A nazveš šabat rozkošným a svatý den Hospodinův přeslavným“ (srov. Iz 58:13). A jako odměna za to, že plním tento příkaz, ať mne a mé blízké zalije proud bohatého života a nebeské požehnání. Buď milostivý vůči nám a dej, aby tvá Přítomnost pobývala mezi námi. Otče milosrdný, buď i nadále milosrdný vůči mně a mým dětem. Učiň mě hodnou /vést své děti tak/, aby kráčely po cestě spravedlnosti před tebou, učiň mě věrnou tvé Tóře a pohotovou k dobrým skutkům. Zažehnej od nás veškerou hanbu, bolest a starost a učiň, aby pokoj, světlo a radost vždy přebývaly v našem domě. Neboť u tebe je pramen života; a právě v tvém světle vidíme světlo. Amen.

Pak rozsvítí svíce a pronese dobrořečení:

Chvályhodný jsi, Hospodine, Bože náš, Králi světa, jenž nás posvětil svými příkazy a nařídil nám zažehnout tato světla šabatu.

Kiduš

Pronáší pán domu nad slavnostně prostřeným stolem, poté, co manželka zažehla svíce. Kiduš je dobrořečením a rozdělováním poháru vína a v dobrořečením a rozdělení bochníku chleba.

(Pak následuje večeře s radostí a zpěvem.)

Kiduš se stolováním je nejdůležitější modlitbou židovské liturgie.

Modlitba kiduš je pronášena nad pohárem vína, symbolem nového času, který má nastat.

Chvályhodný jsi, Hospodine, Bože náš, králi světa, jenž tvoří plod révy.

Chvályhodný jsi, Hospodine, Bože náš, Králi světa, jenž nás posvětil svými příkazy a nalezl v nás zalíbení a v lásce a přízni nám dal v dědictví svůj svatý šabat, připomínku stvoření, protože ten den byl také prvním dnem bohoslužebného shromáždění, a vzpomínku na východ z Egypta. Neboť nás jsi vyvolil a posvětil nás mezi všemi národy a v lásce a přízni jsi nám dal dědictví svůj svatý šabat. Chvályhodný jsi, Hospodine, jež posvěcuje šabat.

Chvályhodný jsi, Hospodine, Bože náš, Králi světa, jež dává chléb ze země.

Havda – znamená „oddělení, odlišení“

Ukazuje a vyznačuje rozdíl mezi šabatem a všedními dny.

Pronáší se nad pohárem vína, kořením a nad svící, což jsou tři symboly krásy a síly šabatu.

Nejprve otec rodiny čte řadu biblických citátů chválících Boha. Pak říká dobrořečení:

Chvályhodný jsi, Hospodine, Bože náš, Králi světa, jenž tvoří plod révy.

Chvályhodný jsi, Hospodine, Bože náš, Králi světa, jenž tvoří rozličná vonná koření.

Chvályhodný jsi, Hospodine, Bože náš, Králi světa, jenž tvoří světlo ohně.

Chvályhodný jsi, Hospodine, Bože náš, Králi světa, jenž činí rozdíl mezi svatým a všedním, mezi světlem a tmou, mezi Izraelem a ostatními národy, mezi sedmým dnem a šesti dny pracovními.

Chvályhodný jsi, Hospodine, jenž odlišuje mezi svatým a všedním.

V sefardském ritu židé připojují modlitbu za nový týden:

Vládce světa, Otče milosrdenství a odpuštění, dopřej nám započít v pokoji nastávající pracovní dny, abychom byli prosti veškerého hříchu a vši nevěrnosti, očištění od vši špatnosti, rouhačství a bezbožnosti, oddaní studiu Tóry a konání dobrých skutků.

Dej nám v nadcházejícím týdnu slyšet pouze radostné a příznivé zprávy. Ať v srdci žádného člověka nevyvstane vůči nám závist a v nás vůči žádnému člověku. Králi náš, Bože náš, Otče milosrdenství, požehnej a dej zdar práci našich rukou. A všechny, kteří s námi a tvým lidem Izraelem smýšlejí dobře, posil a dopřej jim zdaru a splň jim jejich záměry; ale všechny ty, kteří spřádají proti nám a proti tvému lidu Izraeli plány nedobré, zklamej a učiň jejich snahy bezvýslednými, neboť bylo řečeno: „Dohodněte, dohoda bude zmařena, mluvte si, ani slovo neobstojí, neboť s námi je Bůh“ (Iz 8:10).

Otevři nám, Otče milosrdenství Otče odpuštění, v tomto týdnu a v týdnu nadcházejícím brány světla a požehnání, vysvobození a spásy, nebeské pomoci a radosti, svatosti a pokoje, studia své Tóry a modlitby.

Prosíme Tě, ať se v nás naplní slova Písma:

„Jak líbezná je, když po horách jdou nohy toho, jenž poselství nese a ohlašuje pokoj, jenž nese dobré poselství a ohlašuje spásu, jenž Siónu hlásá: „Tvůj Bůh kraluje!“ (Iz 52:7).

Amen.

V pátek večer se muži shromažďují ke společné modlitbě v synagoze, k obřadu kabalat šabat – přijetí šabatu.

Obřad obsahuje řadu biblických čtení, včetně žalmů, básnických skladeb. Šabat je nevěstou, kterou Izrael – ženich – vítá s radostí, protože září krásou a je zdrojem radosti.

V některých společenstvích se čte Píseň písní.

K tomuto obřadu patří píseň „Lecha dodi“ – „Pojď, můj milý“.

Pojď, můj milý, nevěstě vstříc spějme,

svatý šabat vlídně uvítejme.

„Zachovej – pamětliv buď jeho!“
tak zněl příkaz Boha jediného;
jeden jest Bůh, jedno jeho jméno,
věčně budiž slaveno a ctěno!

Pojď, můj milý, ...

Uvítejme šabat bez meškání,
neboť on jest zdrojem požehnání;
na počátku světa obmyslen,
byl až v konec díla posvěcen.

Pojď, můj milý, ...

Sídlo krále, město vlády jeho,
povstaň opět ze zboření svého!
Dlouho trvalo tvé bédování,
již se k tobě milost Boží sklání.

Pojď, můj milý, ...

Setřes prach a odlož smutek svůj,
oblékni se v roucho slávy, lide můj!
Isaiův syn, rodem z Betléma,
vykoupí tě brzy, duše má!

Pojď, můj milý, ...

Prober se a pohleď jasnou tvář,
neb ti vzejde světlo v plné záři;
vstaň a zpívej píseň veselou,
slávu Páně spatříš nad sebou!

Pojď, můj milý, ...

Hanbou nezardí se tvoje tvář,
proč se skláníš a proč naříkáš?
Lidu mému ochrany se dostane,
město ze svých sutin zase povstane.

Pojď, můj milý, ...

Kdo tě plenil, vydán bude v plen,
kdo tě hubil, bude zapuzen;
Bohu svému budeš k radosti,
jak se těší ženich z nevěsty.

Pojď, můj milý, ...

Vpravo, vlevo dojdeš k rozšíření,
v Bohu budeš míti zalíbení;
z rodu Pérec vzejde tobě spasení,
radujme se tomu, buďme nadšeni!

Pojď, můj milý, ...

Vítej nám, ty zdobo chotě svého,
ples a radost září z oka tvého;
oblaž lid, jenž zachoval svou víru,
vítej nám, ty poselkyně míru!

Pojď, můj milý, nevěstě vstříc spějme,
svatý šabat vlídně uvítejme!

V sobotu dopoledne v synagoze

se muži shromažďují ke společným modlitbám a hlavně ke čtení z Tóry.

Při vyjímání svitku ze schrány se zpívají verše z Nu 10:23-36; Iz 23:3. Při přinášení svitku k pultu se říká zvláštní modlitba.

Před čtením z Tóry se říká dobrořečení:

Chvályhodný jsi, Hospodine, Bože náš, Králi světa, jenž jsi nás vyvolil mezi všemi národy a dal nám svou Tóru.
Chvályhodný jsi, Hospodine – jenž nám dává Tóru.

Bože, dobrořečíme tě za Tóru, za výsadu bohoslužby, za proroky a za tento den, šabat, který jsi nám, Hospodine, Bože náš, dal ke svěcení a odpočinku, ke cti a slávě, za to vše ti vzdáme díky a velebíme tě, Hospodine, Bože náš, velebené budiž tvé jméno v ústech každé živé bytosti navěky a navždy. Chvályhodný jsi, Hospodine, jež posvěcuješ šabat.

Při ukládání každého svitku celé shromáždění zpívá :

Dal jsem vám dokonalé učení; neopouštějte mojí Tóru. Je to strom života pro ty, kdo k ní přilnou; blažení ti, kdo ji dodržují. Její cesty jsou cestami radosti a její stezky jsou stezkami pokoje.

Z modliteb v synagoze mají významné postavení “kadiš” a “alenu”.

Kadiš – je nejslavnější doxologii židovské liturgie. Provolává slávu Bohu, oslavuje jeho velikost a prosí Boha za útěchu a pokoj pro svět.

Předčítač:

At' je oslavováno a posvěcováno boží veliké jméno v tomto světě, který stvořil podle své vůle. At' přijde jeho království za vašeho života a za vašich dnů a za života celého domu Izraele, brzy a v krátkém čase. A řekněte: Amen.

Shromáždění a předčítač:

At' je velebeno veliké jméno boží navždy a navěky. Amen.

Předčítač:

At' je chváleno, velebeno a oslavováno, vynášeno, vyvyšováno a uctíváno, objevováno a chváleno jméno svatého, budiž chváleno; on je nade všemi požehnáními a chvalo zpěvy, chválami a útěchami, které se ve světě pronášejí. A řekněte: Amen.

Shromáždění:

Přijmi naši modlitbu v milosti a s přízní.

Předčítač:

At' modlitby a prosby celého Izraele jsou přijatelné před jejich otci, kteří jsou na nebesích. A řekněte: Amen.

Shromáždění:

Chvályhodné budiž jméno Hospodinovo od věků a navždy.

Předčítač:

At' je nám a celému Izraeli poskytnut hojný pokoj z nebes a život. A řekněte: Amen.

Shromáždění:

Má pomoc přichází od Hospodina, stvořitele nebe i země.

Shromáždění:

Amen.

Předčítač:

Ten, jenž na výsostech činí pokoj, at' učiní pokoj nad námi a nad celým Izraelem. A řekněte: Amen.

Shromáždění:

Amen.

Předčítač:

Velebte Hospodina, jenž je velebení hoden.

Shromáždění:

Velebte Hospodina, jenž je velebení hoden navždy a na věky.

Modlitba po skončení čtení či homiletického komentáře:

Prosme za Izrael a za naše učitele, za jejich žáky a za všechny žáky jejich žáků, za ty, kteří studují, zde či kdekoliv jinde: ať se jim dostane hojného pokoje, přízně, milosti a milosrdenství, ať se jim dostane hojnosti a spásy od Otce nebes i země.

Řekněte: Amen.

Alenu – závěrečná modlitba v synagoze ve dnech všedních i svátečních.

Je naší povinností oslavovat Pána veškerenstva, velebit velikost toho, jenž na počátku stvořil svět za to, že nás neučinil podobnými ostatním národům země a nevymezil nám stejné místo jako ostatním pokolením země, že nám nestanovil podíl stejný jako jim a neurčil nám úděl stejný jako jejich zástupům. Proto se skláníme, vyznáváme se a vzdáváme díky Králi králů, svatému – buď požehnaný, který rozšířil nebesa a položil základy zemi. Trůn jeho slávy je nahoře na nebesích a jeho moc prodlévá na výsostech do nejvyšších výšek se pnoucích. On je náš Bůh, žádný jiný není. On je vpravdě náš Král, kromě něho není žádný, jak je psáno v jeho Tóře: „Proto poznej dnes a vezmi si k srdci, že Hospodin je Bůh na hoře na nebesích i dole na zemi; žádný jiný není“ (Dt 4:39). A proto v tebe doufáme, Hospodine, Bože náš, že brzy uvidíme slávu tvé moci; že odstraníš ze země modly, že dočista zmizí nepraví bohové a že bude svět napraven královstvím Všemohoucího, takže všichni synové těla budou vzývat tvé jméno a všichni bezbožníci na zemi se obrátí k tobě. Ať všichni obyvatelé země poznají a pochopí, že před tebou musí pokleknout každé koleno, každý jazyk musí přísahat věrnost. Před tebou, Hospodine, Bože náš, ať pokleknou a padnou k zemi a tvému slavnému jménu ať vzdávají poctu. Ať přijmou pravidla tvého království ty ať brzy nad nimi kraluješ, na věky a navždy. Neboť tvé je království a ty budeš kralovat ve slávě po všechny věky věků, jak je psáno v tvé tóře: „Hospodin kraluje navěky a navždy“ (Ex 15:18); neboť je řečeno: „Hospodin bude králem nad celou zemí; v onen den bude Hospodin jediný a jeho jméno jediné“ (Za 14:9).

MODLITBA DAJENU

/ z velikonoční rodinné slavnosti /

*Dajenu je slovo vyjadřující vděčnost z nezaslouženého daru,
bránící nezřízené touze vlastnit.*

Za kolik dobrodiní jsme Hospodinu vděční!

Kdyby nás vyvedl z Egypta
a nevykonal nad nimi soud
dajenu (bylo by nám to stačilo).

Kdyby nad nimi vykonal soud
ne však nad jejich bohy,
dajenu (bylo by nám to stačilo).

Kdyby vykonal soud nad jejich bohy,
ale neusmrtil jejich prvorozence,
dajenu (bylo by nám to stačilo).

Kdyby usmrtil jejich prvorozence,
nedal nám však jejich jmění,
bylo by nám to stačilo.

Kdyby nám dal jejich jmění
a nerozdělil by před námi moře,
bylo by nám to stačilo.

Kdyby před námi rozdělil moře,
ale nepřevodl nás středem suchou nohou,
bylo by nám to stačilo.

Kdyby nás převedl středem suchou nohou,
nenechal však utonout naše pronásledovatele,
bylo by nám to stačilo.

Kdyby nechal utonout naše pronásledovatele,
ale nestaral se o nás na poušti čtyřicet let,
bylo by nám to stačilo.

Kdyby se staral o nás na poušti čtyřicet let,
ale nadal nám jíst manu,
bylo by nám to stačilo.

Kdyby nám dal jíst manu,
nedal nám však šabat,
bylo by nám to stačilo.

Kdyby nám dal šabat,
ale nepřivedl nás k hoře Sinaj,
bylo by nám to stačilo.

Kdyby nás přivedl k hoře Sinaj,
ale nedal nám Tóru,
bylo by nám to stačilo.

Kdyby nám dal Tóru,
neuvedl nás však do izraelské země,
bylo by nám to stačilo.

Kdyby nás uvedl do izraelské země,
ale nezbudoval by nám svatyni,
bylo by nám to stačilo.

Ne tedy jedno, ale mnohá a mnohá dobrodiní
nám Všemohoucí prokázal:
Vyvedl nás z Egypta,
vykonal nad nimi soud,
vykonal soud nad jejich bohy,
usmrtil jejich prvorozence,
dal nám jejich jmění,
rozdělil před námi moře,
převedl nás středem suchou nohou,
nechal utonout naše pronásledovatele,
staral se o nás na poušti čtyřicet let,
dal nám jíst manu,
dal nám šabat,
dal nám Tóru,
přivedl nás k hoře Sinaj,
uvedl nás do izraelské země,
zbudoval nám svatyni,
aby smířil všechny naše hříchy.

Z židovských pramenů vybral Václav Vacek

2012

15. neděle v mezidobí Am 7:12-15 Ef 1:1-13 Mk 6:7-13 15. července 2012

Před týdnem jsme si připomínali náročnost prorocké služby.
Ámos zažil tlak, aby odešel ze země, vyhrožování. Podobně Ježíš.
Vzpomínáme na tlak vůči chartistům: „Mlč, emigruj, jinak tě zavřeme nebo tě přejede auto ...“

Víme, že mlčení mnohých umožnilo zlosynům způsobit strašlivá svinstva.
Statečných nebylo nikdy dost. Proto je třeba věnovat dvojnásob pozornosti vlastní bdělosti
a statečnosti a trénovat si ji. Strach nás ochromuje, jeho přemáhání je naším stálým úkolem, k tomu
máme vést už malé děti.⁹⁶⁰

960 Z psychologie známe mužské a ženské archetypy. Máme usilovat o harmonickou osobnost, slabší archetypy
v sobě máme posilovat. „Bojovníci“ v sobě potřebují posilovat „milovníka“ a naopak. Asertivitu si mají
posilovat ti mírní a neprůbojní.

Ježíš byl dokonalou osobností, všechny archetypy rozvinul k dokonalosti. Často je ale líčen jako někdo, kdo stále
„nastavuje druhou tvář“ (význam těch slov je většinou nepoznán).

My Češi se potřebujeme dvojnásobně narovnat. Příliš dlouho jsme byli nevolníky (o svou šlechtu jsme dávno
přišli). V duchovním životě jsme byli vedeni také k poddanství a slepé poslušnosti k představeným.
„Nevzpouzej se nespravedlivému osočení, nehlas se o svá práva, obětuj své utrpení“. (Téměř nepamatuji
případ, že by se kněží zastali svého spolubratra – až na několik málo výjimek potvrzujících pravidlo).

Markovo evangelium je nejstručnější. Kdo chce porozumět, co poslání učedníků obnáší, přečte si o té věci v sousedních evangeliích, aby měl co nejvíce informací. (Různost některých detailů nás nevyvede z míry, jsme vedeni k hledání smyslu, ke spolupráci se slovem božím, ne k rajtování na liteře. Život, ani žádná doba se nedá sešňorovat do litery – vyžaduje naši pružnost.)

Učedníci už byli Ježíšem v něčem vyučeni, když je Ježíš poslal k Izraelitům (po Ježíšově vzkříšení jsme dostali pozvání jít ke všem).

Židé té doby toužebně očekávali, že se Bůh ujme vlády nad Izraelem.

Ježíš učedníkům poopravil jejich myšlení. (Řeknu-li v kostele, že nás Ježíš chce naučit přesně a správně myslet – někteří lidé se okamžitě naštvou: „Co z nás děláš, copak neumíme přemýšlet?“) Ježíš poopravil učedníkům jejich zkreslené představy o božím království, upřesnil jim, jak to v něm chodí, jaká pravidla v něm platí (viz např. horské kázání).

Svým uzdravováním a další pomocí lidem ukazoval, že se boží království přiblížilo – je kam se obrátit a co obrácení obnáší – jak se to dělá (navázal na Jana Baptistu).

Ježíš apoštoly i učedníky poslal do určitých míst, aby s lidmi probrali některé otázky, aby – až k nim přijde – mohl pokračovat.

Pro větší názornost, co poslání obnáší, připomenu jednání děvčátka uneseného Aramejci do otroctví – paní Námánové řeklo: "Kdyby se můj pán dostal k proroku, který je v Samaří, ten by ho jistě malomocenství zbavil." (2 Kr 5:3)⁹⁶¹

Vyslání Ježíšových učedníků vyžadovalo odvahy, proti Ježíšovi už začal odpor autorit i sebejistých věřících (viz pokus nazaretských věřících o vraždu na Ježíši).

Ježíš ale vyžaduje od (nás) učedníků nejen kuráž, ale i určitou zralost a znalosti. Proto mohli být poslání nejméně třicetiletí chlapi, kteří něco znají, mají své životní zkušenosti a budou schopni obstát proti starým zkušeným rabínům. Nadšení holobrádků nestačí. Ježíš nesvěřil výbavu uzdravování a vyhánění zlých duchů lacině (i Jidáš byl na vysoké úrovni).

Proto Ježíš říká: "Proste Pána žně, aby vyslal své dělníky na svou žeň".⁹⁶²

Ženich a nevěsta se mají ptát (i Boha): „Mohu už založit rodinu?“⁹⁶³

Rodiče se mají ptát:

– „Bože, můžeme už počít dítě?

– Mohu své dítě nechat pokřtít? (Budu mu schopen zvěstovat evangelium, nezkreslím svému dítěti Ježíšovo učení?)

961 Ta řeč nebyla breptavostí malé holky. Věřit v otroctví, že Hospodin není poražen asyrskými božstvy, je obdivuhodné. Dovolit si tvrdit, že nějaký židáček může uzdravit Nejvyššího maršála říše, vyžaduje odvahou. Někteří vyznavači riskují krk. Holka mohla být za svou „drzost“ přinejmenším zmrskána.

962 Každý učeň skládá zkoušku. Výuční list je podepsán mistry, potvrzujícími, že dotyčný zvládl základní dovednosti řemesla. Na lékařském diplomu svědčí příslušní profesori univerzity svým podpisem, že tento lékař řádně absolvoval studia a prokázal své dovednosti k léčení zvířat nebo lidí.

963 Rodiče mají velikou odpovědnost za své děti. Mají svým dětem říci: „Jsi schopný být dobrým manželem a tátou“. Dnes už nevíme, co je rodičovské požehnání a nahrazujeme je přáním nebo modlitbou. Odepření rodičovského požehnání bylo těžkým postižením.

(Vrátili jsme se ve farnosti znovu k ohlášek před svatbou. Vícekrát jsem potkal případy, kdy „kosteloví“ rodiče neřekli nevěstě: „Nebor si našeho syna, pije“. Když se pak za nějaké roky jejich syn dopouští na manželce a dětech fyzické a psychické šikany, nepomůže tutlání příbuzenstva a faráře. Zbožné rady manželce: „Obětuj to za děti“, jsou zvrhlé a případné prohlášení církevního soudu o neplatnosti manželství nevrátí dětem a ženě ztracené roky a postižení na těle i duchu.)

- Bože, mohu své dítě posílat na vyučování náboženství? (Mám se ptát, kdo bude děcko učit, zda je to člověk držící se evangelia.)
- „Mohu své dítě přivést ke Stolu Páně? (Nepopletu děcko, nezaseji mu do srdce falešnou zbožnost?)“
- Vedu své dítě k porozumění Bohu lépe, než jsem byl veden já?“

K hlásání evangelia ale nestačí jen absolutorium z určité školy. Nemluví o typu některých studentů „plzeňských práv“ ani o dělnickém právním vzdělání prokurátorky Polednové. (Sám jsem maturoval na Střední škole pro pracující – to byl švindl kurz – mnoho mi ve vzdělání chybělo a ledasco mi dodneška chybí.)

Ani pravý diplom nestačí. (My Češi si směšně zakládáme na svých titulech.) Znal jsem trojnásobného doktora – „kam stoupl, deset let tráva nerostla“. Komu chybí selský rozum, je nepoužitelný. Čerstvý absolvent školy umí nanejvýše postavit lešení, ale ještě žádný dům nepostavil.⁹⁶⁴

Text o poslání učedníků je velice obsáhlý a klade nám mnoho otázek. Zdalipak by učedníci přišli do našeho domu?⁹⁶⁵

„Boží království se přiblížilo.“ Jak se blíží, jako mrak nebo vlak? Rodiče často zkouší děti, aby ve škole „při vyvolání“ obstály. Proč nepožádat své děti, aby nás přezkoušely, zda umíme vysvětlit, co znamená boží království, co přináší a jak se přibližuje. Ale můžeme si to vyzkoušet i bez dětí.

Poslal by Ježíš nás?

Nezáleží na tom, kolik let chodíme do kostela. Několik vojáků z naší roty za 9 let vyšlo z 6. třídy. Proč si s druhými nezkusit, přehrát, jak apoštolové přišli do některého neznámého domu (podle čeho si asi vytipovali vhodný dům – povídali jste si někdy o tom na náboženství?) a co těm neznámým lidem říkali?

Království je určitým uspořádáním společnosti a vlády.

Demokracie je vládou většiny. Ne vládou nejlepších, ti mohou být někde na okraji společnosti (nejsou třeba ani v opoziční straně).

Úroveň demokracie závisí na osobní úrovni občanů. Většina stanoví zákony, nemusí mít pravdu. Boží Království je teokracií. Často si ji pleteme s klerokracií (vládou kněžské kasty) nebo s monarchií.

V teokracii je králem Bůh jako jediný vládce. Nevoleného krále odvolat nelze.

Izrael si vybral Hospodina za svého krále svobodně – volbou.

Starý Zákon není zákonem, jak si myslíme podle českého názvu. Nový zákon není závětí podle latinského názvu „Testament“, je také smlouvou (např. Lk 22:20). Bůh je králem se všemi právy, ale i povinnostmi, víme, jak se staral o Izrael.

Izraelité časem dali přednost pozemskému králi a Hospodina sesadili. (1 Sam 8:1-22)

⁹⁶⁴ Neobviňuji paní Vlastu Parkanovou, ale byl bych rád, kdyby jednou provždy platilo, že funkcionář je odpovědný za chyby své a svého úřadu. Přijmout opovázlivě úřad má být stíhatelné. „Bílí koně“ nemají zůstat bez trestu. V božím království odpovědnost platí. (Srov. Lk 12:47-48)

Souhlasíme s tímto pravidlem odpovědnosti nebo ne? Pokud ne, neříkejme: „Přijď boží království“.

⁹⁶⁵ Zdalipak toužíme po Božím pokoji a chceme být jeho šířiteli? Víme, co Ježíšův pokoj obnáší a vyžaduje? Zdalipak jsme připraveni přispívat na poslání učedníků (nemyslím hned na zámořské misie) a na práci církve? Jak přispívám?

Nakolik si beru starost a podíl odpovědnosti za budování božího království?

I v otroctví může člověk žít podle božích pravidel (např. zbožní židé v babylonském zajetí), jen je navíc v mnohém nucen poslouchat otrokáře a panovníka.

Herodes nebyl králem od Hospodina, byl dosazen okupačním Římem. Zbožní židé se nechali vést vládou kněžstva. Pro ně byl nejvyšší autoritou velekněz.

Nakolik ale velekněží poslouchají Hospodina lze posoudit. (Židé nebyli negramotní a nevzdělaní, my máme každý doma Písmo.)

Svých králů se židé přejedli, očekávali krále Hospodinova. Proto mohl Ježíš o příchodu božích království mluvit.

Židé si ovšem mesiáše představovali příliš politicky. Navíc byli tak ovládnuti kněžstvem, že se jím nechali příliš ovlivňovat. Proto také Ježíš a později apoštolové na klérus silně naráželi.

„Ode dnů Jana Křtitele až podnes království nebeské trpí násilí a násilníci po něm sahají,“ říká Ježíš (Mt 11:12) a nemyslí tím především římského císaře nebo Heroda.

„Boha je třeba poslouchat, ne lidi“, prohlásili apoštolové před veleknězem a veleradou.

(Srov. Sk 5:29)

Ježíš se neprohlásil za krále, jako se prohlašují pozemští králové. Boží království nepřijde převratem. Je osobní volbou každého.

O božím království se v církvi nemluví. Zařídili jsme se po svém. Protože nečteme poctivě Písmo, myslíme si, že boží království nastane až na věčnosti. Ježíše jako krále nečekáme.

Co pro nás znamená prosba: „Přijď tvé království“, je velikou otázkou, kterou si většinou neklademe.⁹⁶⁶

Kolik lidí si skutečně přeje boží přátelství? Naše modlitby někdy připomínají socialismus. Něco jiného jsme oficiálně říkali a něčím jiným jsme se řídili. Jenže Bůh je pravým a laskavým vládcem a my se přetvařujeme k naší škodě. Něco tvrdíme („my v Tebe věříme, doufáme, nanejvýš Tě milujeme“) a pak stejně jednáme po svém. Jsme falešní vyznavači.⁹⁶⁷

Boží království je třeba promýšlet, je to obrovské téma (na řadu hodin). Boží království může být vysvobozením pro nemocný svět. Ale kdo ví, o co jde a kdo s ním počítá? Slyšíte o něm? Byla někdy uspořádána nějaká konference?

Vyhlašujeme roky kde čeho, ale základní poznání si nedopřejeme.

Pokřtění jsme. Čas ještě máme, můžeme nějakou práci stihnout.

V naší společnosti má mnoho lidí zájem o „duchovno“. Přenecháme tento prostor šarlatánům? Nebo se nabídneme: „Pane, překoukni mě, rád ti budu k ruce, pošli mě“?

Nedostali jsme se ke slovíčce: „Pokoj tomuto domu“.

966 Kdo promýšlí uspořádání božích království? Která církve se drží jeho pravidel?

Ježíš si sám vybral apoštoly. Matěj byl vybrán Duchem božím z navržených kandidátů.

My už biskupy nevolíme. Vybírá je papež. Ten také vybírá kardinály – voliče příštího papeže. Kdekdo se zaštituje modlitbou k Duchu svatému, ale za papeže a biskupy byla vybrána také řada nehodných. Proč riskujeme chyby a nenecháváme přímo volit Ducha božích jako v prvotní církvi?

Ježíšův příchod nepřipravujeme. Jednou do roka slavíme Slavnost Krista krále, každou chvíli znovu a znovu korunujeme milostné obrazy a sošky (podle hesla: „korunovací není nikdy dost“), máme své zlato, své parády, paláce a úřady.

967 Kolik našich občanů má promyšlenou demokracii? Kolik jich dodržuje její pravidla? (Mnozí přešlapují na hranici tam a zpět, jak se jim to hodí. Žádají-li výhody a práva – vstoupí jednou nohou do demokratického uspořádání. Když by měli platit poctivě daně – vystoupí ven, podle pravidel nejednají.)

Můžeme přinést druhým květinu, meloun, úsměv...

Je „pokoj“ přáním, modlitbou ... ?

Jak jej lze předat? Jak jej přijmout? Co pro to mohu udělat?

Co znamená, že se pokoj vrátí k učedníkovi zpět?

Co znamená: „Když někdo nepřijme mé učedníky a nebude na jejich slova dbát, dopadnou hůře než sodomští“? Je to výhrůžka? Ježíšova slova jsou přece vážná. Jsme my pokřtění z tohoto nebezpečí vyňatí? Jak to vysvětlíme dětem?

To je mnoho dalších životně důležitých otázek. Ten, kdo stojí o Boží království a o Ježíšův pokoj toho tyto nabídky a otázky zajímají.

Kolik času věnujeme debatám nedůležitým?

Poznámka na okraj:

Hledání pravdy je náročné, k pravdě se jen blížíme. Vyslovím-li svůj názor, riskuji, že nemusí být jediný správný. Ale nejhorší je v důležitých sporech čekat zbaběle za bukem, jak to dopadne.

„Hlavně si nepálit ruce“, je heslo zbabělých. Jsem ochotný se nechat poučit, v čem se mýlím.

Rovné jednání je důležité. Dospělí lidé i velké děti mají právo na pravdivé informace. Pokud je jakákoliv autorita odmítá poskytnout, přispívá k nedorozumění, neklidu a zbytečným dohadům.

Dovoluji si připojit dopis, který jsem napsal chlapům. ⁹⁶⁸

968 Chlapi,

o odvolání trnavského arcibiskupa R. Bezáka jsem si získal řadu informací.

Způsob odvolání mě zneklidňuje. Před týdnem jsem podepsal petici vyzývající k zveřejnění důvodů, pro které byl arcibiskup odvolán (www.changenet.sk).

Máme právo slyšet důvody odvolání, nejsme malé děti.

Uvítal jsem slova Jana Pavla II.: „Církev má být domem ze skla“.

Nekonkrétní odsuzování nařčení, podezření a domněnky, páchají mnoho zla.

Mezi klérem žiji přes 40 let, nikdo nejsme neomylní. Víím, že zraňuji druhé, ale i já jsem nejednou zraňován – nejen ve své osobě. Např. víím své o ponižujícím jednání církevních úředníků vůči biskupům a kněžím naší „skryté církve“, kteří riskovali život více než já. Od šoku z poměrů v církvi v prvním roce v semináři víím, že mi Kristus neslabil, že mě bude nadřazený chápat, ale přesto jsem nesmírně smutný z nedobrych poměrů církve (pochopitelně i naší společnosti).

Jako žádný jedinec ještě nejedná úplně podle Ježíšových představ, tak ani žádná z církví nežije bez chyb podle Ježíšových představ o církvi.

Přijal jsem odpovědnost za sebe a v nějaké míře za církev. Každý potřebujeme nejen pochvalu, ale i laskavou a pevnou kritiku. A každý ji máme druhému poskytnout. Směrem dolů to jde snadněji než nahoru.

36 let patřím mezi kléru. I mně je svěřena určitá – nemalá moc. Abychom ji nezneužívali, přijali jsme pravidlo, že se budeme vzájemně upozorňovat na to, co druhý pokládá za opomenutí něčeho, co nás učí Ježíš.

Jako chlapi se učíme klást otázky.

Povzbuzujeme své syny, že se nás mohou na cokoli ptát.

Ptali jsme se svých otců: „Střílel jsi v 1. světové válce? Byl jsi v Hitlerjugend? Byl jsi v KSČ?“

Naši synové se budou ptát nás: „K čemu jsi mlčel? Koho ses zastal a koho ne? Na které straně jsi stál?“

Lituješ něčeho?“

Zatím se ve společnosti i v církvi dbá víc na práva pachatelů než postižených. Na každém záleží, zda se něco pohne k lepšímu.

O Ježíše se na počátku jeho působení zajímalo dost lidí. (Židé toužebně vyhlíželi Mesiáše a první vystoupení Ježíše vyvolala veliký zájem. Potíže se objevily, až když Ježíš poukazoval na chyby Izraelitů vůči Hospodinu.)

Aby si Ježíš ulehčil práci, posílal před sebou do určitých míst učedníky: „Prosím vás, proberte s lidmi ty a ty otázky, které jsme probírali spolu (základní témata jeho vyučování). Tam, kde s lidmi půjde mluvit, budou otevření a schopni rozhovorům, přijdu, navážu na vaše vyučování a budu pokračovat.“

Učedníci získali důležitou praxi (nejvíce se naučíme učením jiných).

Mimo jiné měli mluvit o „metanoia“ (obrácení). O obrácení kázal už Jan Předchůdce Páně (někteří z apoštolů byli původně učedníky Janovými), ale Ježíšovo vyučování šlo dál. Ježíš také, oproti Janovi, vybavil své učedníky mocí konat znamení (uzdravovat nemocné a vyhánět nečisté duchy), aby lidé viděli, že mimořádné milostivé léto Hospodinovo začalo – mimořádná Boží pomoc přichází: lidé jsou osvobozováni z otroctví nemoci, smrti, posedlosti, hříchu a všeho, co člověka poutá. Království Boží už začíná, Bůh se ujímá svého porobeného lidu.

Nevím, zda jsme v této konferenci mluvili o smyslu zázraků a o klíči k jejich pochopení. Pokud ne, ozvěte se.

Jen stručně připomenu: Znamením (zázrakem) se prorok legitimuje, že je poslán od Hospodina. Povinností proroka je legitimovat se, povinností toho, ke kterému je prorok poslán, je legitimaci proroka žádat – aby nenaletěl na podvodníka.

Nejvíce ze svého života lituji dvou věcí: že jsem za minulého režimu nedělal ještě více proti zločineckému režimu (nekonal jsem málo) a že jsem dostatečně nevystoupil na sněmu české církve, když byly názory laiků hozeny do koše.

Chlap se nepozná podle toho, zda bubnuje nebo tluče pěstí do stolu v hospodě. Ale zda nese kůži na buben.

Ptát se není hříchem. Někdy to je nebezpečné. Ale o život nám zatím nejde.

Každý usilujeme o poznání a každý máme své životní zkušenosti. Každý máme právo na svůj názor a každý neseme odpovědnost za své názory a postoje. Časem se ukáže, zda jsem hájil správnou stranu. Víím, že můj pohled je pouze pravděpodobný. Rád uznám svůj omyl; hledám Pravdu a jde mi o království boží podle Ježíšových pravidel.

S peticí si velikou nadějí nedělám. Myslím si, že ani milión podpisů s úředníky Vatikánu nepohne.

Ale zastání se druhého je věcí solidarity. Dobrá autorita ji ocení.

Mě by mrzelo, kdyby mě druhý neupozornil na možnou chybu.

Vím, že někteří z Vás jste také uvedenou petici podepsali. Myslíte si, že by slovenské chlapy naše podpisy povzbudily?

V r. 1988 nás několik jelo na soudní proces s JUDr. Jánem Čarnogurským do Bratislavy. Cesty byly hlídány StB, přelíčení bylo odročeno, Čarnogurského jsme neviděli, ale Slováky naše přítomnost potěšila. (Čarnogurský skvěle – a zdarma – hájil naše disidenty. Pak mu obhajoby StB zakázala.)

Chlapi, zdravím Vás. Václav Vacek

(My jsme na tuto Boží vstřícnost, solidnost, moudrost a prozíravost rezignovali. Z neznalosti a leckdy skryté pýchy prohlašujeme, že znamení k víře nepotřebujeme. Možná také z obav před větším nárokem na poslání Ježíšova učedníka.

To se to apoštolům kázalo: „Abyste věděli, že vám Hospodin nabízí pomoc, ty, chromý, postav se na vlastní nohy“!

My nabízíme jen poučky a tvrzení.

Ježíš posílá učedníky po dvou – k platnému svědectví byli nutní nejméně dva svědkové.

Apoštolové si neměli nic brát na cestu, o vše bude postaráno. Po návratu se jich Ježíš ptal:

„Scházelo vám něco?“, říkali: „Ne, všechno klapalo jak na drátku“. (Toto je dobré si zapamatovat, na tuto zkušenost učedníků totiž bude později Ježíš poukazovat.)

Ježíšovi učedníci upozorňovali posluchače, že se ve své zbožnosti vzdalují Bohu a potřebují „metanoia“ obrácení. Ukazovali lidem, že mají opravit své názory a své myšlení.

Nenechme se odradit tím, že nás Písmo znovu a znovu k „obracení“ vrací. Obrácení je trvalým procesem. V každém přátelském vztahu, má-li růst, se stále znovu obracíme od sebe k tomu druhému, snažíme se mu naslouchat a společně k něčemu dojít. Tento proces nikdy nekončí, porozumíme-li si v jedné věci, neznamená to, že si budeme už rozumět ve všem dalším. Zase je třeba znovu naslouchat, znovu si vysvětlovat své názory a úhly pohledu.

Škoda, že se ve škole a v rodinách neučíme pravidla jak se domlouvat.

Neporozumění a nedomluva je příčinou mnoha střetů a selhání.

Podivíni, samotáři a povýšenci nemají potřebu porozumění. Jsou přesvědčení o své pravdě. Vedou stále stejnou řeč. Jsou podobní těm, kteří si myslí, že k porozumění s Bohem stačí opakovat stále stejnou modlitbu.

Nedovedeme si představit manželství, ve kterém by někdo své manželce od sedmatřicátého roku (r. 1937) stále opakoval svých šest vět.

Abychom mohli Ježíše pochopit, je třeba opravovat své názory a postoje. To není jednoduché v jakémkoliv vztahu. Svých názorů si samozřejmě ceníme, něco nás jejich vytvoření stálo. Být otevřený dalšímu hledání není úplně samozřejmé. Vyžaduje to pružnost v myšlení a vědomí, že neznám všechno.

Ti, co mají svou víru jako domeček z karet, se bojí každého zafoukání. Co by měli, kdyby se jejich stavbička zřítla. Už dopředu podrážděně reagují jako jezevčík, ke kterému se teprve přibližuje větší pes.

Je zbytečné se cítit ohrožen názorem druhého. Nemusíme jej brát jako osobní útok proti sobě. Proč si myslet, že mě ten druhý chce svým názorem přeprat nebo ponížit?

Pravdu teprve hledáme. A hledat pravdu je možné jen v rozhovoru s druhými. Každý vidíme jen výseč celku a jen z určitého úhlu svého pozorování.

Často pokládáme své názory za skutečnost, zapomínáme, že se k poznání teprve blížíme.

Ve škole jsme dostávali známky za to, co jsme odříkali. Někdy nevyšlo najevo, že nerozumíme tomu, co jsme odříkali.

Potřebujeme měnit své představy o Bohu. Byli jsme vedeni k výkonu. Abychom dostali od Boha jedničku, měli jsme za to, že je třeba získat takové a takové zásluhy a milosti. Proto je osvobozením poznání, že nás má Bůh rád dříve, než se na něco pěkného zmůžeme.

V dnešním úryvku zní trochu suše: „apoštolové se vydali na cesty a hlásali, že je třeba se obrátit“. My už známe Ježíšův celý život, nečteme evangelium poprvé. Víme, co obrácení se k Hospodinu znamená. Ježíš nás učí, že jsme už teď Bohem milováni. Boží království se přiblížilo i k hříšníkům. Bůh není jen tím, kdo pouze dobré odměňuje a zlé trestá. Bůh vyhledává zbloudilé ovce, minci z roztrženého náhrdelníku, běží vstříc marnotratnému synu hnut soucitem.

Kolikrát se to opakovalo: od Zachea až ke mně...

Všímejte si Boží velkorysosti, přijměme ji, můžeme si vylepšovat své představy o Bohu.

Potřebujeme měnit svůj pohled na Boha, odstoupit od práce na odříkání a dobrých skutků. Nechme se obejmout jako marnotratný syn, zaslechněme slova Otcova: „Nikdy jsi nepřestal být milovaným synem“.

To starší syn (ten spravedlivý, zbožný a pracovitý) se dosud cítí nemilován ...

Je ovšem velice zvláštní, jak se někdy (někdo víc, někdo méně) bráníme novému poznání ve vztahu s Bohem.

Uvedu ke srovnání dva příklady.

Pořídíme prababičce mobil. Ta ocení, že může kdykoliv z kteréhokoliv místa telefonovat. Pak jí řekneme: „babičko, ale ty můžeš nejen telefonovat, ale i posílat telegramy, podívej se ...“ A pružná babička ráda přijme vymoženost SMS.

V kostele řeknu, šidíme se naší formulací v nedělním chvalozpěvu: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle“. Andělé totiž říkají pastýřům něco mnohem krásnějšího: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem – v nich má Bůh zalíbení.“ (Lk 2:14).

Bůh se nesklání jen k těm, kteří mají dobrou vůli (není Bohem, který pouze odměňuje dobré), ale Bůh vyhlašuje milostivé léto Páně, vyhlašuje amnestii všem možným kriminálíkům (hříšníkům). Když toto řeknu, řada lidí není ráda. Nerada to slyší.

A není to otázka věku, i někteří mladí nemají rádi novoty. Ti, co si zakládají na svých skutcích zbožnosti, nestojí o Boha, který by se slitovával nad lidmi horšími než jak oni sebe sama vidí.

K čemu by pak byl jejich výkon?! Jaké postavení by pak měli? Jak by k tomu přišli, aby měli stejné postavení s všelijakými neřády, řekněme příkladně s rozvedenými nebo s homosexuály?

(Kdyby pořádně četli Písmo, všimli by si, že v nebi nebude komunismus, ale různé stupně blaženosti. Ale ne podle jejich klíče!)

Nedivme se, že lidé tenkrát vrčeli na Ježíše: „Přijímá hříšníky a jí s nimi!“ (srov. Lk 15:2b). Mesiáš má přece ocenit je – zbožné – nějakým titulem nebo vyznamenáním!

O pokrok a další poznávání v běžném životě stojíme, ale v poznávání Boha pokrok ve vztahu k němu ... Ježíš na to upozorňuje: „... synové tohoto světa jsou prozíravější, než synové světla“. (Srov. Lk 16:8b)

Hledání pravdy (porozumění Bohu) je odpovědí na Boží přízeň, je to krásný a vzrušující celoživotní proces. Bohu je milý člověk, který ho chce poznat a porozumět si s ním.

Lidé, kteří si nejsou jistí láskou Boží, se vymezují proti druhým. Jsou lidmi strachu. Co by jim zbylo, kdyby přišli o své zásluhy? Proto se „zbožní“ od doby Ježíšovy až po dnešek tolik strachují o svého vrabce v hrsti.

Téměř každá církev tvrdě hlásala své učení. Být v té pravé církvi, určovalo spásu na věčnosti. Ostatní „neměli často šanci vstoupit do nebe“.

Příslušnost k pravé církvi bylo důležitější než mít milosrdné srdce.

I dnes se setkáváme s lidmi, kteří podobenství o „Posledním soudu“ ve svém myšlení překřičí tvrzením: „Kdo neuvěří a nebude pokřtěn bude odsouzen“ (srov. Mk 16:16), (aniž této větě hlouběji rozumí).

Všechny náboženské války a tažení podporovali náboženští velitelé tvrzením, že „naše pravda je svatá“. Nesoutěžilo se, kdo je ušlechtilejší. Důraz na „naše správné vědění“, převálcoval Ježíšovy příkazy proti násilí. Buď byly zapomenuty, nebo se s nimi lavírovalo.

Potřebujeme obrácení. Potřebujeme se stále poměřovat s Ježíšovou moudrostí. Potřebujeme stále opravovat své názory. Vadných a slabých míst ve víře máme stále mnoho.

Stát urputně na svých názorech (na své „víře“) zabraňuje setkání s Ježíšem, osvobození od strachu a boží pomoci.

Před týdnem jsme slyšeli, jak Ježíš nemohl vyslyšet modlitbu (přání) nazaretských, aby uzdravil jejich nemocné. Jejich zatvrdlost (kostelových zbožných lidí!) na jejich svaté víře je dovedla dokonce k nenávisti a vraždě (ta nebyla dokonána jen Ježíšovou obranou).

Vezmeme-li pořádně evangelium do ruky a kousek po kousku si opravíme své názory podle Ježíše, můžeme získat pevnou víru, která stojí na skále.

Kontrolní otázka: Na jaké skále stojí víra církve? Co nebo kdo je tou skálou?
(Správnou odpověď si porovnáme za týden.)

16. neděle v mezidobí

2018

16. neděle v mezidobí Jer 23:1-6 Ef 2:13-18 Mk 6:30-34 22. července 2018

Při bohoslužbě, už před biblickými čteními říkáme chvalozpěv „Sláva na výsostech Bohu“. S přáteli z „Ekumenického setkání nad Biblií a uměním“ jsme také navštívili Ratibořice. Myslel jsem opět na Boženu Němcovou ... Také na velkou touhu jejího srdce, kterou ji lidé nenaplnili a její smutný život. Dost jsem se kvůli tomu trápival. Jsem Bohu vděčný za budoucnost v nebeském království. Tam Božena Němcová a všichni lidé, kteří kdy byli tady na zemi odstrčeni a poníženi, došli ocenění. Tam žijí s velkými osobnostmi nebešťanů v porozumění a v obdarovávání jeden druhého – před boží Tváří.

Od života B. Němcové se lidem podařilo velice zlepšit svět ...

Naše babičky vypadají úplně jinak než babičky tenkrát.

Máme proč a zač Bohu dobrořečit a děkovat.

Třetí týden přemýšlíme nad proroky. Před týdnem nás první čtení přilákalo ke knize proroka Ámose.⁹⁶⁹

Jeremiáš v dnešním čtení mluví o špatných a dobrých pastýřích. Koho má za špatné pastýře? Především krále a kněžstvo. Proč si ani my (po Kristově vyučování) neumíme vybrat dobré pastýře?⁹⁷⁰

Ale Jeremiášova slova se týkají i nás. (Budeme se ptát, nakolik přijímáme Mesiáše my.) Každý z nás – pokřtěných – přijímá službu kněžskou, prorockou a pastýřskou (královskou).⁹⁷¹

Ježíš je největším prorokem v Izraeli.

Víme, proč si Hospodin do svých služeb vybral Hebreje (Izrael).⁹⁷²

Mesiášův příchod po staletí(!) připravovali proroci.⁹⁷³

A pak Jan Baptista a apoštolové.⁹⁷⁴

969 Více jsme se s Ámosem seznámili a více si jej vážíme. Jeho jméno nosil i náš Komenský – a byl tím ovlivněn. Můžeme tedy i J. A. K. více rozumět.

970 Nejvíce Němců v celých svých dějinách příliš dlouho holdovalo Hitlerovi. Jaké politiky si volíme my? V prvotní církvi si lidé volili své biskupy. O tuto praxi jsme byli připraveni. Od politiků ani od biskupů nevyžadujeme konkurz. Biskupové jsou jmenováni Římem bez předložení vlastního programu. Rozhodující je poslušnost vatikánské kurii.

971 Každý z dospělých o někoho a o něco pečuje. Bůh nám světil svět a jednoho druhému. S tímto bohatstvím máme hospodařit a střežit jej.

972 Uměli nejvíce přemýšlet a ptát se. Vází si toho, že s lidmi Bůh mluví.

My jsme Bohu vděční, že do Nového Izraele smíme patřit i my a že i my smíme dalším lidem ukazovat jeho pečující a laskavou tvář.

Ze všech pozemských tvorů jsme dostali nádhernou výbavu intelektu: schopnost přemýšlet, hledat a ptát se. Bůh nám svým slovem klade otázky a pomáhá nám hledat odpovědi: „Adame, kde jsi? Za koho mě pokládáte? Co je pro život nejdůležitější („které přikázání“)? Kdo vejde do božího království? Kdo je náš bližní? ...“

Lidé jásal: „Mesiáš je tady!“

Kdo je Mesiášem nevěděli (Ježíš se jim nedal poznat), ale byli nadšení: „Už někde mezi námi chodí. Žijeme v krásné době!“ – blahopřáli si navzájem.

„Ježíš s apoštoly neměli ani čas k jídlu,“ – jsme slyšeli v evangeliu.

Ale kdo z nich si připustil, že je schopen Mesiáše pomlouvat, natož řvát: „Ukřižovat!“⁹⁷⁵

Židé Ježíšovy doby mají svůj střet s Mesiášem už za sebou.

Naše konfrontace s ním se právě odehrává.

Mesiáš tenkrát nepřišel v rouchu vládce nebo velekněze. Ani dnes tak nepřichází. Potkáváme jej jako pana Nováka nebo paní Novákovou. Ať už v potřebném člověku, nebo v tom, kdo nám přináší boží moudrost.⁹⁷⁶

Nemusíme se ptát, kolik otázek bychom v Kafarnau Ježíšovi položili my, a kolik Ježíšových otázek bychom přijali? Ptejme se přímo – jak s Ježíšovým slovem zacházíme.

Proti dávným židům máme velikou výhodu – známe jméno Mesiáše a jeho slova pro nás mají největší váhu (přinejmenším to tak říkáme). Jinak ovšem trpíme stejnou povýšeností jako oni – ve vztahu s Bohem přeceňujeme sami sebe a podceňujeme nebezpečí, že se s ním mineme.

Nejvíce chyb se dopouštíme v komunikaci. Proto se ptejme na míru své ochoty naslouchat druhému.

Na rozumném domlouvání stojí společný život (v rodině pokrevní i v rodině dcer a synů božích). Celá Bible i sám Ježíš nás umění komunikace vyučují.⁹⁷⁷

Zkoumat: „Komu jsem otevřen?“ je rozhodující.

Nezáleží tolik na tom, kdo něco říká, ale zda ten druhý má pravdu.⁹⁷⁸

Poměrujeme své názory Ježíšovou moudrostí?

(Bible není napsána jako Korán nebo starý Katechismus, které přinášejí hotové odpovědi a nařízení.)

973 Proč tak dlouho? Podobali se „věčným“ studentům, nebyli pilní, žili svévolně. Mesiáš mohl přijít dříve.

974 Zatímco v Nazaretě Ježíše vypískali, dokonce ho chtěli zavraždit, v „pohanské“ Galilei (u Genezaretského jezera) o něj byl zprvu veliký zájem. Proto Ježíš poslal dvojici apoštolů do okolí Kafarnaa probrat s lidmi první vyučovací hodinu o *metanoia* – obrácení. „Více si přijďte poslechnout nazaretského rabího,“ řekli učedníci.

975 Nejen v prvním kázání se Ježíš ptal zbožných, zda se poučili z chyb svých předků pronásledujících proroky a zda Mesiáše nezabijí. (Srov. Lk 4:24-30)

V Galilei Ježíše nejprve přijali (na rozdíl od nazaretských, ale pak rabíni a církevní hodnostáři prohlašovali: „Nazaretskému nevěřte, je to podvodník!“ Jak to dopadlo, víme: „A ty, Kafarnaum, budeš vyvýšeno až do nebe? Až do propasti klesneš!“ (Lk 10:15) Mesiáše ukřižovali slušní, hodní a zbožní lidé (ne pohané, celníci a nevěstky).

976 Příliš dlouho jsme papouškovali slova apoštola Pavla: „Žena ať v církvi mlčí,“ bez porovnávání s názory Ježíše. Velice jsme se ošidili!

977 „Nebudete-li se ptát jako děti, nevejdete do království nebeského.“ (Srov. Mt 18:3)

Nikodéme, přesto, že jsi profesor Mojžíšovy školy, u Mesiáše se zapiš do první třídy. (Srov. J 3:3)

978 Proč si o někom myslíme: „Je to blbec, provokatér, povýšenec, nespokojenec, kacír.“

Církevní kariéristé povýšeně odsuzovali Tomáše Halíka jen proto, že jej měli za laika. Ježíš vystupoval jako obyčejný „laik“. Názory Tomáše Akvinského byly přijaty až 60 let po jeho smrti.

Posuzujeme názory jiných podle evangelia?
Komu lze důvěřovat a komu ne?
Kdy mám odpovídat a kdy nemám odpovídat?
Kolik Ježíšových otázek jsem ochoten přijmout a hledat na ně odpovědi.

Prosme Boha o pomoc k porozumění prorokům a ke správnému rozlišování.⁹⁷⁹

Kdyby se židé chlubili: „My máme nejvíce proroků,“ ptali bychom se jich, „A je vám to něco platné?“

V cizině se k nám lidé hlásí, připomínají J. A. Komenského, T. G. Masaryka, V. Havla!
Co jsme od nich četli? Co jsme od nich převzali do svého života. (Naopak ti, kteří tyto osobnosti kritizují, od nich také většinou nic nečetli.)

Mnoho katolíků jásá, že G. T. Chesterton bude snad svatořečen. Zas se budeme mít kým chlubit. Jakou moudrost jsi od něj přijal?

Kdosi se Chestertona zeptal: „Pane, co by se mělo ve světě změnit?“

„JÁ!“

„Ach, to je moudré!“ řekneme. Kdo to přijmeme za své?

Novomanželé na svatbě děkují za blahopřání k sňatku. Kdo jsme ochotni připustit, že největším nebezpečím našeho manželství a rodiny jsme my sami? (Ne homosexuálové, ne gender.)

Soužití s druhými je pro nás trenažérem v soužití s Ježíšem.

Hodně lidí na některé otázky svých nejbližších neodpovídá. Některé věci nechtějí slyšet. Někdo mlčí, někdo se uráží.

Proč?

V jaké míře neodpovídáme Ježíšovi? Proč od něj další slova nepřijímáme?

Křtem jsme se přihlásili za Ježíšovy učedníky.

Ježíš nám vždy věnuje svou pozornost. Od něj se můžeme učit myslet i komunikovat.

Milovaný touží porozumět milujícímu.

2015

16. neděle v mezidobí Jer 23:1-6 Ef 2:13-18 Mk 6:30-34 19. července 2015

„Běda pastýřům ...“, se týká svévolných vládců i představených v církvi (včetně rodičů).⁹⁸⁰

979 Učíme se vyhrávat i prohrávat („Sláva vítězi, čest poraženému.“). I prohra nás může něčemu cennému naučit. Jsme teprve na cestě, vše si teprve osvojujeme. Bůh z našich selhání nedělá tragédii. Staví nás na nohy a nabízí nám pomoc k nápravě.

V našich modlitbách mají důležité místo slova: „Bože, dělám-li v následování Krista chyby, pomoz mi je poznat. Budu vděčný každému, kdo mně na ně upozorní.“

980 Když Petr vyznal: „Ježíši ty jsi Mesiáš, Syn živého Boha“, Ježíš řekl: „Petře, vyznávání Mesiáše je skálou, na které je postavena církev.“

Říkáme si, že jsme tento základní kámen odklonili tvrzením, že církev stojí na osobě Petra a jeho nástupcích – na úřadě. Ale člověk – i Petr, i úřad se někdy mýlí (např. i papežové se mýlili např. v klatbách vyslovených nad některými lidmi).

Hospodin i Ježíš jsou dobrými pastýři. Nejsme tedy závislí jen na „správcích“ církve. (Každý budeme vyzváni: „Slož účty ze svého správcovství.“ Srov. Lk 16:1n) Byl jsem několikrátě svědkem, jak lidé, kteří měli ošklivé těstoví, byli uzdraveni Ježíšovým přátelstvím.

Ježíšovi bylo líto zástupu, který byl jako ovce bez pastýře. Ale i „zástup“ má svou odpovědnost. Na každém z nás záleží, jak s Ježíšovými slovy a jeho vynikající pastýřskou péčí o nás, hospodaříme. Ježíš nás chce uchránit od „očistce“ a zachránit od údělu „pekla“. Je mu líto i těch, které čeká tento úděl.

Ježíš nic nezanedbal, řekl vše, co potřebujeme k jeho následování a vykonal všechny potřebné skutky, abychom mu mohli důvěřovat, že přichází od Boha. Máme svou odpovědnost, už jen my rozhodujeme o svém údělu.

Z dějin víme, jako jedná dav. Zástup volal: „Hosana, Synu Davidovu“, a pak „Na kříž s ním“. To se stále znovu a znovu opakuje. Ale Ježíš nám nabízí pomoc k vymanění se z davového jednání, učí nás přemýšlet. To je naším programem záchrany.

Z druhého čtení nepřehlédněme Pavlovu řeč o Ježíšově pokoji. Ježíš se snažil vymanit židy z myšlení náboženského davu. U některých lidí se mu to povedlo, časem uznali, že jejich zbožnost přivedla Mesiáše na popraviště (i apoštol Pavel mezi ně patří).

Ježíš za svého života stál i o pohany, někteří vystoupili z davu pohanského a Ježíše uznali za Mesiáše.

Kontrolní otázka: zkus (zkuste doma společně) vyjmenovat pohany, kteří se nechali Ježíšem obrátit.

Připomínám, že popudlivost vůči těm, kteří říkají něco jiného o Bohu než na co jsou zvyklí, je místem, na kterém si ďábel vystaví svou „vojenskou základnu“ a snaží se nás mazaně vmanévrovat pod záminkou pravověrnosti, k útoku proti Bohu. Zbožní Kaifášové a jeho lidé ve všech pokoleních jsou toho příkladem.

Tento závažný hřích náboženské nesnášenlivosti nemají „zbožní“ ve svém zpovědním zrcadle.

Tento hřích bourá Ježíšův pokoj.

Ježíš nevyžil krev na usmíření Božího hněvu, jeho snaha nás smířit navzájem ho stála život.

Nesmířitelní ho umučili a mučí jeho bratry.

Nakolik nás Ježíšova prolitá krev spojuje?

Omlouvám se z opuštění tohoto důležitého tématu o naší povrchnosti a smrtelného jedu náboženské nesnášenlivosti, chci dokončit naše úvahy o základním biblickém vzorci modlitby „beracha“ – dobrořečení.

Ježíšova slova: „Petře, tobě dám klíče království nebeského, a co svážeš na zemi, bude svázáno na nebi, a co rozvážeš na zemi, bude rozvázáno na nebi“, (Mt 16:19) mají nás (rodiče i představené) vést k velké obezřetnosti a odpovědnosti nad tím, co z pozice své autority říkáme.

Už doba před Ježíšem znala příkaz: „Nic nepřidáš a nic neubereš.“

Když církevní úřad zavedl přísahu (oproti Ježíšovu zákazu – srov. Mt 5:33-37, Jk 5:12), kdo nese odpovědnost za devalvací slov a slibů?

Když církev prohlásila: „Účast na nekatolických bohoslužbách je smrtelným hříchem“, bylo to v pořádku nebo o tom platí: „Svazují těžká břemena a nakládají je lidem na ramena, ale sami se jich nechtějí dotknout ani prstem.“?

Když církevní představení vyzývají k modlitbám „za nová kněžská a řeholní povolání“ a přitom svévolně vylučují ty, kteří žijí v manželství (Ježíš si vybral ženaté apoštoly, „biskup má být bezúhonný, jen jednou ženatý, střídmý, rozvázný, řádný, pohostinný, schopný učit“ – 1 Tim 3:2), je to v pořádku nebo opovržlivost?

K Poznámkám na minulou neděli jsem připojil přílohu ze Siduru – modlitební knížky židů. Někteří z vás si všimli – a ptali se – proč řada modliteb beracha začíná oslovením Boha v druhé osobě (např.: „Ty jsi mocný navěky, Hospodine ...“) a pak o Bohu mluví ve třetí osobě („jenž oživuje mrtvé a je hojný v udílení své spásy ...“).

V první části modlitby se žid obrací přímo k Hospodinu ve vědomí láskyplné a otcovské blízkosti, ale pokračováním modlitby ve třetí osobě, vyjadřuje boží přesažnost a jeho nezávislost. Bůh se milostivě a pozorně sklání ke každému z nás, ale jeho milosrdenství vychází z jeho podstaty a velikosti nezávislé na nás. Jeho milosrdenství je věčné, ne jen jednotlivým projevem jeho slitovnosti k ubohému jednotlivci. Milosrdenství je Bohu vlastní.⁹⁸¹

Minule jsme si říkali, jaké požehnání přináší židům jejich studium Božího slova po návratu ze synagogy. Židé slaví sobotu jako dar, muži děkují Bohu za své manželky a maminky svých dětí, rodiče žehnají dětem.

Jejich modlitba je formována boží moudrostí. Necháávají se zsvěcovat do života s Bohem – i proto, aby byli schopni své děti uvádět k porozumění Bohu. Tím se židovští rodiče stávají pro své děti požehnáním a naplňují výzvu modlitby: „Slyš, Izraeli, budeš svým dětem ukazovat, že Bůh je Jedinečný a že ten, kdo ho pozná, si ho zamiluje celou svou bytostí.“⁹⁸²

Každý otec rodiny předsedal doma rodinné liturgii, která vyplývala z rodinného života, děkoval nad jídlem a dalšími dary, spolu se svou ženou žehnal dětem a vyučoval své děti.

Před týdnem jsme si i my položili otázku, jaké ovoce nám přináší naše bohoslužba a jakým náboženským požehnáním jsme pro své děti.

(Dost lidí si přeje krátkou bohoslužbu, ale „dlouhou hospodu“ a „dlouhý fotbal“. „Kde je tvé srdce, tam je tvůj poklad.“)

Od židů se učíme ptát se.⁹⁸³

Jsmo rádi, že jsme se naučili umění „dobrořečení“. Modlitba „dobrořečení“ nám otvírá oči, abychom viděli dál, než co nám prozradí první pohled.⁹⁸⁴

981 I Modlitba Páně (která pramení v židovské zkušenosti s Hospodinem a odráží synagogální liturgii víc, než si běžně myslíme) začíná důvěrným oslovením: „Tatínku náš“, vycházející z vědomí nesmírné blízkosti a porozumění Boha nám lidem. Pak ale pokračuje slovy: „který jsi na nebesích“ – které (už i u židů) vyjadřují boží jinakost, transcendenci, přesažnost, nesmazatelný rozdíl mezi Bohem a námi. To není výraz odcizenosti, ale naopak vědomí nesmírné velikosti Boha.

I slovy: „bud' vůle tvá“ se svěřujeme do Náruče boží, navzdory tomu, že někdy nerozumíme tomu, co nás potkalo. To není rezignace, ale vědomí, že Boží plány a jeho štědrost jsou větší než náš omezený výhled a „zorné pole“.

I v našem velikém dobrořečení – eucharistické modlitbě – např. říkáme: „Bože, přebýváš v nedostupném světle ... (a přesto se skláníš k nám hříšným).“

982 Ježíš třikrát do roka putoval do Jeruzaléma, ale každý týden navštěvoval synagogu. V chrámu přinášela oběti kněžská třída a (levité) zpívali žalmy. Synagoga sloužila potřebám lidu božího (číst a psát se židé učili kvůli porozumění biblickým textům). Tam se dostali „ke slovu“ všichni ostatní (každý třináctiletý mohl být vyvolán ke čtení Písma, každý třicetiletý mohl pronést kázání na proroky).

983 „Co je to?“ ptali se Hebrejové, když viděli manu. Na povrchu pouště leželo po zemi cosi jemně šupinatého, jemného jako jíní. Bylo to jako koriandrové semeno, bílé, a chutnalo jako medový koláč. Každý si měl nasbírat jen určité množství na den, pokud někdo z dychtivosti nasbíral víc, druhý den to bylo zkažené... Mojžíš lidu řekl: „To je chléb, který vám dal Hospodin za pokrm.“ (Srov. Ex 16:14n).

984 Objevujeme další a další bohatství všeho, s čím se setkáváme. Za vším dobrým objevujeme přející vztah Dárce k nám – pak vidíme svůj život v nejkrásnějším světle.

Dobrořečení vychází z žasnutí, vděčnosti a bázně před Bohem.

Vděčnost je nám víc než jen pouhým spravedlivým uznáním.

Bázeň před Bohem není strachem, vychází z úžasu nad velikostí Boha nad jeho plány s člověkem. Je projevem úžasu a uznání nad pozorností Boha ke každému člověku. (Nejen žalmy nám odkrývají velikou pozornost Tvůrce ke všemu, co vychází z jeho rukou a srdce.)

Dobrořečení nám připomíná, že svět je darem. Dochází nám, že je bláhové vznášet právo na cokoli. Žaseme nad tím, že dostáváme mnohem víc, než co by nás napadlo nebo na co by lidská ruka dosáhla. Proto nám vadí neurvalé bezohledné a svévolné kořistění přírodních zdrojů a vykořisťování lidí. Jsme obdarovaní, ale nejsme vlastníky. (I encyklika Františka „Laudato si“ z tohoto poznání vychází.)

Jeden židovský midraš to ukazuje na smyšleném rozhovoru Abraháma a jeho hostí:

Abrahám hostil pocestné, a když se najedli a napili, vyzval je: „Dobrořečte.“

Oni se ptali: „Jak?“

Odpověděl: „Řekněte: ‚Chvályhodný je Bůh věčný, neboť jsme pojedli z toho, co je jeho.‘“

Když souhlasili a dobrořečili, jedli a pili zadarmo. Jestliže s dobrořečením nesouhlasili, Abrahám jim řekl: „Zaplaťte, co jste snědli a vypili.“⁹⁸⁵

U židů rodinné jídlo je náboženskou slavností.⁹⁸⁶

Rodinné jídlo je i naší nejdůležitější slavností (není slavnost bez jídla).

Ježíš rodinou velikonoční slavností u stolu povýšil (jeho Hostina je nejvyšším dobrořečením – berachou) a jako rodinnou slavnost nám ji vrátil. (Škoda, že ji křesťané časem odsunuli do „chrámu“ a vyhradili kněžstvu.)

Ježíšova Hostina je slavností velikého obsahu. Vrcholem všech prvků této slavnosti je svatební hostina Beránka s jeho nevěstou.

Škoda, že smysl Ježíšovy slavnosti byl časem zúžen jen na oběť. (Samozřejmě, že k lásce – k Ježíšově lásce zvláště – patří obětavost.)

Ježíš nás zve k dobrořečení Otci – tak charakterizoval svůj život. A protože ke každé oslavě patří společné jídlo, zve nás ke své Svatební hostině.

Křesťané se později i v jiných věcech poněkud vrátili k pohanskému myšlení o oběti. Mysleli si, že nepoužíváním některých darů udělají Bohu radost. Např. zřeknutím se manželství, sexuality, posty, umrtvováním těla někdy i sebebičováním a dalšími „kajícími skutky“. Přitom sami jako hostitelé

Zakoušíme, že přátelství nemusí mít strop. (Např. láska některých maminek nemá jen tak konkurenci. To není k zahanbení, ale k následování. „Stvořil jsem vás k svému obrazu“, je pozváním určeným nejméně dvěma lidem, láska jednoho je na obraz boží lásky krátká.)

985 Židé dobře vědí, že nejsou vlastníky země Izrael. Dostali ji darem od Hospodina k užívání. (Pokud někdo musel pozemky v nouzi prodat, v milostivém roce opět pozemky přešly k původním držitelům.)

Vzpomínáte, jak si král chtěl nepatříčně přivlastnit vinici Nábotovu? (1 Kr 21:1n)

986 Jídlo, je nejběžnějším a nejpřednějším lidským úkonem, kterým nejenom uspokojujeme své základní potřeby, ale je také příležitostí k setkání s Bohem a s druhými.

Jídlo je nezbytnou podmínkou i pro duševní a duchovní život. Komu se nedostává chleba (jídla), kdo živoří, je pro něj těžké se modlit.

Jídlo nám není jen příjemným uspokojováním tělesné potřeby, je darem Božím.

víme, že největší radost máme, chutná-li hostům, co jsme jim připravili, líbí-li se jim dar, který jsme jim vybrali.⁹⁸⁷

Opakuji, kdo za dary života objevuje Dárce, kdo bohatství života užívá s vděčností a podle záměru Svatého – ten posvěcuje život a tím chválí Boha. Umění modlitby „dobrořečení“ (berachy) nás přivádí ke smyslu života, k vyladění na notu Tvůrce, k harmonii ...

Nové vidění světa a života nás také přivádí k solidaritě s potřebnými a k bratrství. Tak se uzdravuje chudoba a nespravedlnost nevědomého a porušeného světa.

„Tím bude oslaven můj Otec, když ponese hojné ovoce a budete mými učedníky.

Milujte se navzájem, jako jsem já miloval vás.

Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo dává život za své přátele. (srov. J 15:8n)

Ježíš nás zve ke společné oslavě Otce, k dobrořečení ...

Nevěsta bývá při svatbě – pochopitelně – rozechvělá.

My jsme také – pochopitelně – rozechvělí. Ježíš si nás vybral za svou nevěstu, zve nás ke svému svatebnímu stolu.

O zabezpečení pro pozemský život se umíme postarat. Potřebujeme-li transfuzi, v nemocnici ji dostaneme.

Ale od Ježíše potřebujeme potravu pro život věčný (ten začíná už teď): slovo boží, Ježíšovo přátelství a transfuzi Ducha (krev je v Bibli obrazem Ducha).

Ježíš se nám dává.

A zasvěcuje nás do života dcer a synů božích.

987 Samozřejmě, že přejídání, opilství a další nezřízená konzumace je zneužitím pohostinství a hříchem.

Sebeovládání a zřeknutí se určitých dober pro větší dobro je něco jiného. Tak činí i rozumní pohané.

Žid má povinnost vstoupit do manželství a mít děti. Ježíš říká, že někdo může být osvobozen od této povinnosti pro službu božímu království. Ale zřeknutí se božích darů jen tak, by bylo útekem. My jsme někdy nechutenství v sexualitě vydávali za ctnost.

Když nějaký žid na určitý čas učiní nazorejský slib a nepije víno, má povinnost se pak Bohu omluvit, že jeho dar nepoužíval. Bůh přece stvořil víno pro potěšení člověka a ke slavení.

Když se první křesťané někdy uchýlovali k sexuálnímu půstu – pod vlivem tehdejšího očekávání brzkého Druhého příchodu Mesiáše – apoštol Pavel manžele nabádal, aby tento půst nepřeháněli (srov. 1 K 7:1n). My víme, že těsná láska manželů může být modlitbou.

Samozřejmě, že k bohulibému životu patří skromný životní styl a solidárnost s potřebnými.

Ježíš uměl žít, nebyl asketa. Účastnil se hostin a přijal ovonění drahým parfémem, ale nežil v přepychu. Už Jan Předchůdce Páně vyzýval zástupy: „Kdo má dvoje oblečení, dej tomu, kdo nemá žádné, a kdo má co k jídlu, udělej také tak.“ Pro nás bohaté především platí Ježíšovo: „Běda vám bohatým ... (kteří nemyslíte na potřebné).“

My jsme si ovšem začali velké bohatství omlouvat tím, že jsme začali stavět přepychové kostely a církevní paláce.

Duchovenství začalo nosit drahocenná roucha nejen při bohoslužbách. Boha máme reprezentovat svým způsobem života, nikoliv parádou. „Buďte milosrdní jako je Bůh milosrdný.“

V Bibli je na mnoha místech řeč o milosrdenství... „Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Odevzdáváte desátky z máty, kopru a kmínu, a nedbáte na to, co je v Bibli důležitější: právo, milosrdenství a věrnost. Toto bylo třeba činit a to ostatní nezanedbávat.“ (Mt 23:23)

Ovládat máme především svou mysl, „ze zlého srdce vycházejí špatné myšlenky, vraždy, cizoložství, smilství, loupeže, křivá svědectví, urážky“ (srov. Mt 15:19).

Před týdnem jsme mluvili o božím království.

Říkali jsem si, že boží království si často pleteme s monarchií nebo klerokracií.

Království boží má výhody nejlepší demokracie i monarchie. Hospodina si volíme svobodně a on je nám nejosvícenějším panovníkem a zákonodárcem (lidské zákony jsou nedokonalé).

Izraelité brzy opovrhli Hospodinem a dali přednost lidským králům.⁹⁸⁸

V Izraeli byl původně hlavou společenství stařešina – otec kmene. Později Hospodinem vyvolené osobnosti např. soudci. Mojžíš byl důvěrníkem Hospodinovým, vůdcem i prorokem.

Pozdější králové izraelští i proroci byli ale vždy pod soudem Hospodinovým.

Provinil-li se král, např. David, nebyla instituce, úřad nebo soud, která by krále povolala k zodpovědnosti. Ale Hospodin povolal proroka Nátana ... (a pak další proroky, ti se ovšem většinou nekáli jako David).

Na úrovni proroka záleželo, zda se králi ubránil jako Eliáš nebo Elíša.

Nemylme se, Hospodin neposílal proroky pod nůž krále.

(Ježíšova smrt je naprosto jiného typu a účelu. O tom si povídáme častěji.)

„Běda pastýřům ...“ se týká jak svévolných králů, tak kněží.

Kaifáš a jeho parta nebyli prvními ani posledními, kteří likvidovali nevinné.

Ježíš nikdy nezpochybnil legitimitu Kaifáše a ostatního duchovenstva.⁹⁸⁹

Před jejich učením – před rabínskou tradicí – ale Ježíš vážně varoval. (Srov. Mt 16:1-4. 6)

K Jeremiášovu „varování“ „Běda pastýřům, kteří ničí a rozptylují ...“, Ježíš přidává své: „Běda vám!“ (Srov. Mt 23:1-37)

Obojí není spíláním židovským představeným, ale velkým varováním a instrukcí i pro nás!

Je nebezpečné tyto texty míjet. Nezaštiťujme se slovy: „Ty jsi Petr; a na té skále zbuduji svou církev a brány pekla ji nepřemohou“. (Mt 16:18)

To by bylo jako bychom nedbali na naši budoucnost a budoucnost svých dětí: „Netrapte se jestli vaše děti zahynou, v Číně a Indii je dětí dost“.

(Říkali jsme si, že Mt 16:18 mylně a nebezpečně vykládáme.)

Bylo by tragické, kdybychom se nechali opíjet frázemi typu: „Bůh vše dobře řídí“. Boží péče je jedna věc, naše snaha stát proti nespravedlnosti je druhou věcí. Každého trápení, natož života, je škoda.

988 Izraelský král měl jiné postavení než králové pohanští. Ve starých orientálních říších byl král velvyslancem božstva, ne-li přímo božstvem.

Král původně zastával zároveň funkci Nejvyššího velekněze. Až později král svou kněžskou funkci delegoval jiné osobě. Samozřejmě si král vždy hlídal, aby moc velekněze nepřerostla jeho moc. Ne vždy byl kněz poslušným služebníkem krále. A mnohdy byl velekněz vzdělanější než král. Král také nebyl vždy největší osobností ve svém paláci, ale nejvyšší postavení si udržoval i tím, že nebyl nikdo, kdo by jej soudil. Převraty, puče a revoluce se proto téměř nikdy neobešly bez krveprolití.

989 Ježíš nepopíral znalosti zákoníků ale také nikdy jejich vinu neomlouval. („Čiňte a zachovávejte všechno, co vám řeknou – když vykládají Písmo – ale podle jejich skutků nejednejte: neboť mluví a nečiní“.)

Už ve starém Izraeli se Hospodin staral, aby se lidé měli čeho držet. Slovo boží jim bylo spolehlivým vodítkem.⁹⁹⁰

Dar božího slova a vyučování izraelského národa je boží genialitou!

Vždy byla alespoň hrstka těch, kteří se slovem Božím řídili. Po Mojžíšovi Izraelité dostávali proroky.

I v Ježíšově době byli lidé držící se Písma – jako základního zdroje poznání!

Řadě z nich se dostalo dobrodiní Ježíšova vyučování ve větší nebo menší míře.

My žijeme v přepychu, máme slova První smlouvy (nesprávně „Starého zákona“) a Nové Ježíšovy smlouvy (nesprávně „Nového zákona“).

To je naše základní a jedinečná výbava. (Kdybychom nemohli ani do kostela, máme se čím řídit.)

Slova z evangelia: „Ježíš vyučoval zástup, protože byli jako ovce bez pastýře“, jsou naplněním velkého prorockého příslibu:

„Hospodin, tvůj Bůh, ti povolá z tvého středu, z tvých bratří, proroka jako jsem já. Jeho budete poslouchat. Povolám jim proroka z jejich bratří, jako jsi ty. Do jeho úst vložím svá slova a on jim bude mluvit vše, co mu přikáže. Kdo by má slova, která on bude mluvit mým jménem, neposlouchal, toho já sám budu volat k odpovědnosti. (Srov. Dt 18:15-18)

Sám Ježíš řekl:

„Je psáno v prorocích: `Všichni budou vyučeni od Boha`. Každý, kdo slyšel Otce a vyučil se u něho, přichází ke mně ... a kdo mně přitaká (životem), má život věčný.“ (Srov. J 6:45-47)

Vedle této boží péče se ale stále objevují naše opakující se vzpoury:

„Ode dnů Jana Křtitele až *podnes* království nebeské trpí násilí a násilníci po něm sahají“.
(Mt 11:12)

Slovo „*podnes*“ platí stále.

Od koho boží království trpí násilí? Od nás hříšných.

„Běda vám zákoníkům! Vzali jste klíč poznání, sami jste nevešli, a těm, kteří chtěli vejít, jste v tom zabránili.“ Zákoníci a farizeové na něj číhali, aby jej mohli chytit za slovo.“ (Lk 11:52-54)

Ježíš zakusil pomlouvání, ostouzení, odsuzování a nařčení z nejhorších provinění.⁹⁹¹

Proto Ježíš vysloveně stanovil pravidla jednání v božím království i církvi a stanovil závažné sankce na jejich porušování.

Ke starozákonním nařízením: „Nebudeš mlčet ke zlu, oznámíš zločin, nepřidáš se k většině – páchali zlo ...“, přidal:

1. „Když tvůj bratr zhřeší, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima; dá-li si říci, získal jsi svého bratra. Nedá-li si říci, přiber k sobě ještě jednoho nebo dva, aby ústy dvou nebo tří svědků byla potvrzena každá výpověď“.

990 „Pravidla k dobrému životu, která ti dávám nejsou pro tebe ani nepochopitelná, ani vzdálená. Nejsou v nebi, abys musel říkat: ‚Kdo nám vystoupí na nebe, vezme jej pro nás a ohlásí nám jej, abychom ho plnili?‘ Ani za mořem není, abys musel říkat: ‚Kdo se nám přeplaví přes moře, vezme jej pro nás a ohlásí nám jej, abychom ho plnili?‘ Vždyť ta slova jsou ti velmi blízko, ve tvých ústech a ve tvém srdci, abys je dodržoval.“ (Srov. Dt 30:11-15)

991 Ježíš nenosil zvláštní oděv, byl „laikem“ a nikdy by ani nepřijal jakékoliv privilegium. (Církevní uniforma zajišťuje kléru určité výhody a chrání, aby si na důstojného pána neotvíral kdekdo hubu.)

Ježíš říká: „Nechť se zjeví smýšlení mnoha srdcí“. „Co jste prokázali kterémukoliv člověku, jako byste prokázali mně“.

Jestliže ani potom neuposlechne, oznam to církvi; jestliže však neuposlechne ani církev, ať je ti jako pohan nebo celník.“ (Mt 18:15-17)

2. „Přinášíš-li tedy svůj dar na oltář a tam se rozpomeněš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem; potom teprve přijď a přines svůj dar.
Dohodni se svým protivníkem včas, dokud jsi na cestě k soudu, aby tě neodevzdal soudci a soudce žalárníkovi a byl bys uvržen do vězení. Amen, pravím ti, že odtud nevyjdeš, dokud nezaplatíš do posledního haléře.“ (Mt 5:23-26)
3. „Slyšeli jste, že bylo řečeno otcům: Nezabiješ! Kdo by zabil, bude vydán soudu.
Já však pravím, že již ten, kdo se hněvá na svého bratra, bude vydán soudu; kdo snižuje svého bratra, bude vydán radě; kdo svého bratra zatracuje, propadne ohnivému peklu.“
(Mt 5:21-22)⁹⁹²

Podle těchto pravidel nejednáme, ani v církvi!

Aby naše naslouchání slovu božím nebylo abstraktním rozjímáním, znovu se vracím k odvolání trnavského arcibiskupa R. Bezáka. Řada z nás je znepokojena.

Kde se dovoláme?

Kdo nás potěší?

My starší jsme zažili dlouholeté pomlvy, ponižování, šikanu a útisk. Od dětství jsme slyšeli rouhání a pomlvy komunistů na naše nejdražší: Boha, Pána Ježíše, církev, světce a veliké osobnosti, často na naše rodiče a příbuzné, pokud si na ně komunisté zasedli.

Mnozí z našich trpěli dlouholetým nelidským žalářováním, řada z nich byla zavražděna.

Zakusili jsme šikanu ve školách, na vojně, v zaměstnání, ve veřejném životě. Nesměli jsme studovat, ani zastávat odpovídající místa v občanských povoláních. Víc jak 40.000 lidí bylo nespravedlivě žalářováno tresty nad 10 let. To je víc než půl miliónu let vězení.

Jako děti jsme se každý den modlili za nespravedlivě vězněné.

Nebylo odvolání proti pomluvám a vymyšleným obviněním udavačů, vyšetřovatelů, žalobců ani soudců. Nedostávalo se u nás práva na spravedlivou obhajobu.

Mohl bych dlouho pokračovat. Sám jsem ledacos zažil. Jako malý kluk jsem byl na návštěvě otce, který byl nespravedlivě vězněn. (Maminka měla srovnání jednání německých nacistů v koncentračním táboře v Terezíně při návštěvě svého manžela za války, vězněného za odboj, s jednáním českých vězňů v 50. letech.)

Máme velkou zkušenost s nespravedlností. Proto jsme citliví na jakoukoliv nespravedlnost. Nežádáme, aby nás někdo litoval, stačilo by nám, kdybychom se ze všech zločinů 20. století poučili a bděli nad tím, aby se podobné nespravedlnosti už neopakovaly.

992 Hněv může být spravedlivý (tak se hněval i Ježíš), ale dávejte si bedlivý pozor, lehkou může přejít do nespravedlivého hněvu, který už neovládnete, říká Ježíš. (Nenávist je úplně zničující.)

Kdo se hněvá nespravedlivě – bude v Ježíšově království postaven před soud!

Za snižování bratra (typu: „Jsi vylízaný mozek“) půjdu podle Ježíšových pravidel – které jsem křtem přijal – před církevní soud!!

Jestli někdo označí druhého za kacíře, bludaře – hrozí mu peklo!!! (Toto označení může vynést jen řádný církevní podle Ježíšových pravidel – takového soudu se např. nedostalo Janu Husovi v Kostnici, soud neprobíhal podle evangelia. O trestu smrti ani nemluvě.)

At' nám nikdo neupírá naši zvětšenou obavu z dalšího příkoří jiných. Necht' jsou zvažovány naše hlasy, když žádáme pro každého právo na osobní vyslechnutí a spravedlivou obhajobu.

Pronásledování od komunistů nebylo lehké, ale způsobili nám je naši nepřátelé. Mnohem tíž snáším nespravedlnosti v církvi. Bylo pro mě šokem, když někteří představení v semináři a později v diecézi trpěli nejrůznější donášení.

Zradit vlastního člověka, udat bratra patří mezi největší provinění! ⁹⁹³

Asi 12 % kněží spolupracovalo s StB. ⁹⁹⁴

Nikoho nesoudím. Jen je škoda, že se téměř nikdo nekál. ⁹⁹⁵

Ani v tom jsme společnosti nedali příklad, nejsme solí ani světlem.

Mrzí mě, že se v církvi neřídíme Ježíšovými pravidly.

Mrzí mě, že ani v církvi neklademe důraz na charakter. Řada spolupracovníků s minulým režimem zastávala nebo zastává vysoké funkce. Na seznamu spolupracovníků StB jsou i jména některých biskupů. Jak to, že jim nezáleží na dobré pověsti církve víc, než na vlastní kariéře?

O co přísněji je jednáno s arcibiskupem R. Bezákem. Čeho se dopustil?

Snažím se vážit slova, podle mých informací (moje zdroje se osvědčily věrností a statečností za totality, dám za ně pravou ruku do ohně) přicházely na R. Bezáka hloupé pomluvy mnoha kněží a věřících – vadí jim každý, kdo je převyšuje.

Slovenská televize zveřejnila otázky vatikánských úředníků R. Bezákovi a arcibiskupovy odpovědi. (www.ta3.com)

Podle mých zkušeností jsou ty texty pravé.

Pomluvy v církvi mívají ubohý obsah. Děsí mě, že někdo odpovědný přistoupí na jejich úroveň a bere je vážně. A hlavně, že donašeče nevykáže s poukázáním na Ježíšova pravidla komunikace. S Ježíšem chceme bojovat proti zlu (nejprve vlastnímu) a tříbit si charakter svůj i těch druhých.

Jak to, že v církvi neexistuje odvolání k řádnému soudnímu procesu podle Ježíšových pravidel?

Jan Pavel II. několikrát poskytl rozhovor svému vrahovi. Jakého zločinu se dopustil R. Bezák, že mu je setkání s papežem odepřeno?

Apoštol Pavel naříkal: „Při mé první obhajobě nikdo při mně nebyl, všichni mě opustili. Kéž jim to Bůh nepočítá!“ (2 Tim 4:16) Ježíš prošel stejnou zkušeností.

Co budeme dělat?

993 „Z mnoha stran pomluvy slyším. Kolkolem děs! ‚Udejte ho!‘ ‚Udáme ho!‘ Kdekdo z těch, s nimiž jsem pokojně žil, čeká, až se zhroutím. ‚Snad se dá nacytat, pak ho přemůžeme, zajmeme ho a pomstíme se mu‘“ (Jr 20:10)

994 Námitky, že v jiných povoláních: učitelů, lékařů nebo ševců bylo kolaborantů více, neobstojí. My kněží máme své svědomí, máme silné zdroje: jsme pokřtění, dědičný hřích nám byl odpuštěn, proti jeho následkům přijímáme spoustu „léků“, přijali a přijímáme další svátosti, máme celoživotní formaci, denně si čteme Písmo, slavíme Večeři Páně i svátost smíření jako kající i jako zpovědníci, čerpáme z daru celibátu, modlitba nás posiluje proti strachu ...

Nikoho nesoudím, všichni jsme hříšníci. Nech at' je nám všem Hospodin milostiv, mně v první řadě.

995 Vzpomínám, jak Jiří Paďour, nynější biskup českobudějovický, v době, kdy byl bez státního souhlasu a pracoval v Metru, řekl: „Kolaboranti by měli 10 let konat veřejné pokání.“ (Rozuměj odstoupit ze svých míst, na které je dosadilo StB a sloužit třeba v pohraniční farnosti.)

Protesty nepomohou, k Benediktu XVI. vůbec nemusí dojít.

Výzvy k modlitbě? Záleží od koho přicházejí a co mají znamenat.

K modlitbě patří naslouchání Písmu. Ježíš byl nestoudně – po straně – zákeřně pomlouván: „Alkoholik, děvkař, hospodský povaleč, účastník mejdanů, Samaritán (nepravověrný), hříšník, posedlý zlým duchem, spolčený s ďáblem“. V seznamu chyběla pouze nadávka: „homosexuál a pedofil“.

Ježíše odsoudili představení církve (synagogy) nespravedlivým soudem a pomstychtivě ho vydali pohanům ke strašnému ponížení a krutému umučení.

Řadoví věřící nebyli o mnoho lepší, vícekrát chtěli Ježíše ukamenovat.

Každý rok čteme pašije, ve většině kostelů máme obrazy křížové cesty, na mnoha místech si dáváme na oči jako varovné znamení „šibenice s oběšencem“, mnoho lidí nosí na krku kříž – abychom už my – vyznavači nespravedlivě Ukřižovaného – nechytali nikoho pod krkem. Ježíšův příběh se nás týká, nevím na které straně bych tenkrát stál.

Ptám se, kde stojím dnes?

Modlitba má vést k činu. Modlitba má pohnout se mnou (ne s Bohem, ten neváhá).

Modlitba mě vede k rozhodnutí: nesmím mlčet, jde-li o kteréhokoliv mého bratra (kdyby šlo o mě, za určitých okolností bych mlčet mohl.)

Modlitba mě přivádí k obrácení a změně smýšlení a jednání. Co to může znamenat konkrétně?

Naším nejčastějším hříchem je nejspíše pomlouvání.

S novou naléhavostí budu zkoumat sám sebe. Nebudu dělat to, co vidím špatného na druhých.

Budu si znovu pečlivěji všimát, jak měřím sobě, jak lidem, které mám rád, a jak těm, kteří mi nevoní. Budu ještě více pozorovat, jak přijímám špatné zprávy o lidech, které „nemusím“, zda ve mě nepodporují dřívější pocit, že ten druhý je nedobrý. Budu si hlídat, zda takové zprávy nepřijímám s potěšením, zadostiučiněním. Chci být spravedlivý i k tomu, kdo se mnou jedná nepřátelsky.

Nebudu lacině mluvit o lásce k nepřátelům.

Od války nám byl lámán charakter. Před dvaceti léty jsme svobodu přijali jako dar od Boha.

Doposavad jsme se pořádně nenarovnali ani jako občané ani jako svobodní synové Boží.

Solženicynův text „Nežít se lži“ nás už kdysi povzbudil k našemu narovnávání. Snažme se ještě více, cvičme si vytrvalost, kontrolujme si kázeň i v myšlení, dodržujme duchovní hygienu. Snažme se o spravedlivě jednání, mluvení i myšlení. Zastávejme se jeden druhého.

Odvolání se ke Kristovu soudu, jako Jan Kozina nebo Jan Hus, je poslední možností, když selhávají lidé a křesťané okolo.

Třeba vymyslíme, jak pokojně dávat najevo naši starost o případ R. Bezáka. Určitě někoho napadne něco vtípného.

Třeba nebudeme muset čekat až na návštěvu Benedikta XVI. při slavení sv. Cyrila a Metoda v r. 2013, abychom přišli na setkání s římským biskupem třeba jako bosí kajícíci s přelepenou pusou – jako umlčení, jimž není nasloucháno.

Cyryl a Metod byli také strašně pomluveni a byli léta vězněni od biskupů. Nenapadlo mě dříve, že být národem cyrilometodějským může znamenat také ochotu k solidaritě s pomlouvanými a nespravedlivě pronásledovanými.

Vzpomínáte na 1. čtení z minulé neděle? proroka Ámose likvidoval Králův kněz Amasjáš.

Minule jsem položil otázku: Na jaké skále stojí víra církve? Co, nebo kdo, je tou skálou? V evangeliu najdeme dvě místa, která mluví o skále. „**Každý, kdo slyší má slova a plní je, bude podoben rozváznému muži, který postavil svůj dům na skále. Tu spadl příval, přihnaly se vody, zvedla se vichřice, a vrhly se na ten dům; ale nespádl, neboť měl základy na skále.**“

(Srov. Mt 7:24-25)

„**Já ti pravím, že ty jsi Skála (Petr); a na té skále zbuduji svou církev a brány pekla ji nepřemohou.**“ (Srov. Mt 16:18)

Nebudeme hádat, které tvrzení je to základní. Dnešní úryvek evangelia nám napomůže rozpoznat správnou odpověď.

Ježíši je líto zástupu, protože ti, kteří jej měli pást, s nimi zacházejí podle svého, nejsou věrní Božímu slovu. Sám se jich ujímá.

Myslíte, že Ježíši není líto, když má někdo přijít do pekla a nebo třeba jenom „na týden“ do očistce? Trápení v očistci může být asi veliké ... Že by to Ježíšovi nebylo líto?

Co může Bůh udělat pro to, aby peklo bylo prázdné? Mnohokrát nás napadá, proč Bůh v kritických situacích pro zoufalé lidi nedělá víc, když je všemohoucí? (Slovo „všemohoucí“ nemám rád.) Proč míváme pocit, že by pro nás Bůh mohl udělat víc? Proč v našich modlitbách tolik Boha prosíme a přesto naše modlitby nejsou vyslyšeny? Je důležité to přiznat a přemýšlet o tom.

Bůh dal člověku moc rozhodovat, zda jeho nabídku přijme nebo nepřijme.

Člověk je jako kapitán na lodi. Kapitán je zodpovědný za loď a lidi na palubě. Posádka musí poslechnout kapitána. Kdyby na lodi jel Ježíš, tak nebude kapitánovi mluvit do jeho práce. Ježíš může utišit bouřku, může, jako pasažér, tu bouři vyvolat. Ale jestli jednou řekne, ty jsi kapitán, ty rozhoduj, tak nechá kapitána rozhodovat.

O bouři, jestli bude nebo ne, by mohl rozhodovat Ježíš, na to je pan kapitán krátký, ale kam loď pojede a co se bude na lodi dělat nebo nedělat, rozhoduje kapitán. Jak se posádka lodi bude chovat při bouři rozhoduje kapitán a Ježíš jako pasažér na lodi mu do toho nebude zasahovat.

Slyšeli jsme v úryvku evangelia jak okolo Ježíše bylo stále mnoho lidí. Ježíš a apoštolové se neměli ani kdy najíst.

Kde skončili tito lidé, jež původně o Ježíše natolik stáli, že jej ani nenechali vydechnout a najíst? Nakonec stáli proti Ježíšovi.

Nejprve nadšeně běhali za Ježíšem, ale za čas stáli na straně velekněze proti Ježíšovi.

Ježíš se jim věnoval, bylo mu jich líto, jsme slyšeli. Ježíš nebyl nějaký kantorský začátečník. Jak to, že tolik lidí nejdříve viseli Ježíšovi na rtech a pak se obrátili proti němu?

Vzpomeňme na Ježíšovo podobenství o Rozsévači. Záleží na každém, jakou půdou je pro slovo boží. Z toho, co Ježíš učil, si lidé – dodneška – berou jenom něco. Jen to, co se nám hodí.

Ježíši na nás záleží, je mu líto, jak mizerně jsme učení, proto se nám osobně věnuje, ani si neodpočine. Věnuje se nám přesto, že ví, že výsledek nebude odpovídat jeho péči a námaze.

To je pozoruhodné! Zřejmě jeho zážitek z dávání, z učení, z vyprávění o Otci, převyšuje zklamání z naší hloupé povrchnosti. Každopádně jsme bohatí Ježíšovou přízní. To bychom neměli přehlédnout, to by s námi mohlo pohnout.

Prohra židů – to, jak se s Ježíšem minuli a dodneška míjejí – je pro nás velmi poučná. Už od Mojžíše slyšeli Hospodinovo slovo: „**Tento příkaz, který ti dnes udílím, není pro tebe ani nepochopitelný, ani vzdálený. Není v nebi, abys musel říkat: "Kdo nám vystoupí na nebe, vezme jej pro nás a ohlásí nám jej, abychom ho plnili?" Ani za mořem není, abys musel říkat: "Kdo se nám přeplaví přes moře, vezme jej pro nás a ohlásí nám jej, abychom ho plnili?" Vždyť to slovo je ti velmi blízko, ve tvých ústech a ve tvém srdci, abys je dodržoval.** (Dt 30:11-14)

Židé jsou stále vyvoleným národem. (My už jsme také vyvolení.) Jak to, že židé nerozuměli Ježíšovi? Vytvořili si svoji představu Mesiáše, přesto, že se jim Mojžíš a proroci věnovali. S jejich představou zbožnosti to bylo podobné. (Jak si my rozumíme s Ježíšem, se ukáže. Nechvalme den před večerem.)

Už od Mojžíše židé slyšeli: „**Hospodin, tvůj Bůh, ti povolá z tvého středu, z tvých bratrů, proroka jako jsem já. Jeho budete poslouchat. Do jeho úst vložím svá slova a on jim bude mluvit vše, co mu přikáže. Kdo by má slova, která on bude mluvit mým jménem, neposlouchal, toho já sám budu volat k odpovědnosti.** (Dt 18:15. 18b-19)

Proroci upřesňovali, jak to s Mesiášem bude.

Od Jeremiáš židé znali: „**Toto je smlouva, kterou uzavřu s domem izraelským po oněch dnech, je výrok Hospodinův: Svůj zákon jim dám do nitra, vepíši jim jej do srdce. Budu jim Bohem a oni budou mým lidem. Už nebude učit každý svého bližního a každý svého bratra: »Poznávejte Hospodina!« Všichni mě budou znát, od nejmenšího do největšího z nich, je výrok Hospodinův. Odpustím jim jejich nepravost a jejich hřích už nebudu připomínat.**” (Jer 31:33-34) (Srov. Žd 8:10-12)

Jenže, když Ježíš přišel, kolovalo o Mesiášovi tolik všelijakých kázání, vzletných, vznosných, ale odchylujících se od Mojžíše a proroků.

Srdce každého věřícího žida se naplnilo obrovskou radostí, že žije v době Mesiášově. A vůbec nevěděl, a ani by si nepřipustil, že bude křičet „Ukřižuj!“ Ani ve snu ho to nenapadlo.

Davy u Ježíše nevěděly, že mají před sebou Mesiáše. Ano, tenkrát, v té chvíli, o které jsme dnes četli, se za Ježíšem hnali a volali „hurá“, – a o něco později, před Pilátem, se stejným elánem křičeli „Ukřižuj!“

Proč? Nebyli důslední ve svém hledání. Podle jejich názorů jim vycházelo, že Ježíš je nějak napůl, napůl ano a napůl ne, až jim konečně nakonec jasně vyšlo, že Ježíš je neznaboh a že je nutno jej nechat ukřižovat. Minuli se Ježíšem proto, že nečetli pořádně Mojžíše a proroky.

Písmo nám staví před oči chyby židů, chyby apoštolů. Než budeme sami stát před Ježíšem, můžeme se učit na chybách jiných.

(Bylo by zajímavé zjistit, kolik katolíků zná výše uvedené texty z Písma a pokládá je za stěžejní.) Naše postavení je stejné, jako bylo postavení židů, jenom s tím rozdílem, že známe jméno Mesiáše. Ale židé znali jméno Mojžíše a proroků. Byli dostatečně vybaveni.

Potřebujeme přijmout celou Ježíšovu nauku.

Když slyším, s jakou chutí určití lidé zpívají některé písně 19. století a „celým srdcem“ odříkávají jisté modlitby, jak Bůh a jeho nebeský dvůr vyslyší všechny naše prosby, jak nebylo slýcháno, aby byl někdo opuštěn ... , říkám si, ti lidé nevědí o hrůzách světových válek, nebyli nikdy na onkologii, neslyšeli srdcervoucí nařikání dětí? Nevšímají si, kolik modliteb není vyslyšeno? Jak to, že se neptají, proč nebyly jejich modlitby vyslyšeny?

Když čteme v kostele z Písma, všichni se tváří, že jim je všechno jasné. Po přednáškách bývají dotazy na přednášejícího, jen v kostele už každý všemu rozumí. Nebo to je vše jen hra?

Proč lidé říkají, hlavně musíš pevně věřit, že tvá modlitba bude vyslyšena?

Představte si, že by slepec řekl, když se budu snažit koukat, uvidím. Hlavně musím mít silnou vůli. Silnou vůli mít může, ale dostane se nejspíš, lidově řečeno, do blázince. Když je někdo slepý, sebesilnější vůle nenahradí to, co nemá.

Je třeba si uvědomit, že o určitých věcech rozhoduje Bůh a my jimi nemůžeme pohnout, a nezbývá než si přiznat, ano, nemohu, na to nestačím.

Můžeme se dostat do situace, že nebudeme stále rozumět a stále budeme prosit Ježíše, aby nám pomohl – a Ježíš nám nebude pomáhat.

Proč? Protože nerozlišujeme své pravomoci, které jsme od Boha dostali a boží pravomoci.

Nebereme celou Ježíšovu nauku, ale vybíráme si jenom něco z toho, co nám doporučuje.

Ježíš nám nechal napsat evangelia. Můžeme hledat, ptát se a prosit o pomoc k porozumění. Ježíš nenechává své slovo ležet jako mrtvou literu. Vybízí nás, čti si, ptej se, zamýšlej se nad mým slovem. Nevybírej si, nevyzobávej si jen něco.

Řada lidí zůstává jen u „Myšlenky na den“, ale nedává si už Ježíšova slova do souvislosti. Copak Ježíš lidem říkal „myšlenku na den“? Jeho učení je velikým důmyslným poznáním, zjevením o Otci.

Židé si už svoji havárii s Ježíšem prodělali. Kdežto my jsme se s Ježíšem ještě nesetkali. My ještě nemáme odzkoušeno, jak se zachováme, až uvidíme Ježíše tváří v tvář. Ale recept na to je jeden – Písmo sv., číst evangelia – celá, beze zbytku. A také je nutné si přiznávat, čemu nerozumím.

Rozhodně nepomáhá nahrazovat nerozumění s druhým ujišťováním, jak mám toho druhého rád.

Nefunguje nám to ani doma. Natož ve vztahu s Bohem – tam jsou takové praktiky zákeřné.

Gratuluji dětem, kterým rodiče, či prarodiče vypravují. Je to na nich vidět.

Gratuluji vám (i sobě), neboť Bůh se s námi baví (do sytosti). Může to na nás být vidět.

17. neděle v mezidobí

2018

17. neděle v mezidobí 2 Kr 4:42-44 Ef 4:1-6 J 6:1-15 29. července 2018

Pět nedělí budeme číst z 6. kapitoly Janova evangelia.

Nejen dnešní úryvek z evangelia připravuje Ježíšovu řeč o „Chlebu života“. Také řada míst hebrejské bible mluví o chlebu a zvláštních nasycení lidí. I dnešní 1. čtení.⁹⁹⁶

Krátce zopakujme, co jsme si říkali k „nasycení zástupu“.

Ježíš s učedníky procházel biblické texty, příběhy Eliáše a jeho učedníka Elizea zvláště. Také my je potřebujeme znát – abychom pochopili, co znamená být Ježíšovým učedníkem, a věděli, co nám Ježíš dává a co od nás očekává.

Je nápadné, že Elizeus činil stejná znamení jako jeho učitel Eliáš.

Říkali jsme si, jak se měli Ježíšovi učedníci zachovat, když jim Ježíš řekl: „Dejte vy lidem najíst,“ (Mk 6:37). A jak tomu neporozuměli ani, když se podobné zadání dvakrát opakovalo. Vzpomínáte – mluvili jsme o „nepřímé úměře“ – počet hladových, počet chlebů a počet zbylých košů chleba? A za co by učedníci dostali „dvojku“ („Ježíši, když Eliáš rozmnožil potravu, pro tebe je hračka nasytit lidi, ty jsi větší prorok než Eliáš). A co by bylo na „jedničku“ („Ježíši, když jsme uzdravovali nemocné a vyháněli demony, myslíš si, že bychom byli schopní rozmnožit potravu jako Eliáš a Elizeus? Můžeš nás to naučit?“)

Učedníci zde vystupují v roli služebníků, obsluhují lidi a sbírají, co zbylo. Také v prvním čtení vystupuje služebník Elizea.

Vzpomínáte, co odpověděl Jan Baptista na otázku vyšetřovací komise: „Kdo jsi?“ (J 1:19n)

Často myslím na to, kdo jsem? „Služebník“.

To platí o každém Ježíšovu učedníku a o těch, kteří přijali služebné kněžství, to platí dvojnásob. Jsem jako služebníci, kteří nanosili vodu na svatbě, v Káni Galilejské, jako kdosi, kdo nesl džbán vody (Lk 22:10) ... Jsme posláni čerpat vodu z Ježíšova pramene (to platí i o každém rodiči – má děti vyučovat slovu Božímu), jsme posláni svědčit o Božím milosrdenství a máme sloužit u Ježíšovy Hostiny.

Slova: „Dejte lidem najíst,“ vztahujeme na sebe. Platí ve více směrech.

Vážíme si času, který nám Bůh dává, chceme jej také využít k hlubšímu porozumění Ježíšově Hostině.

Abychom v promýšlení Eucharistie nezůstali jen v tomistické teologii, pokusme se pochopit Ježíšovu biblickou řeč. Proto bych se rád vrátil k biblickým obrazům o chlebu.

Minulé roky jsme si všímali biblických textů na jednotlivé neděle. Upozorním tedy na jiné texty.

„Chléb je plodem země a lidské práce,“ říkáme v liturgii. Pokládáme jej za symbol božích darů. Země je darem Stvořitele, stejně jako rosa a déšť (ty „padají z nebe“). V Písmu se několikrát objevuje zvláštní chléb: mana, nebo chléb, který byl rozmnožen ne lidskou prací (viz. např. v 1. čtení).

996 4. kap. 2. knihy Královské (dramaticky) začíná: „Jedna z žen prorockých žáků úpěnlivě volala k Eliášovi: ‚Tvůj služebník, můj muž, je mrtev. Ty víš, že se tvůj služebník bál Hospodina. A teď přišel věřitel, aby si vzal obě mé děti za otroky.‘ ...“

Ale už ve vyprávění o zahradě Eden, je lidem nabízen Strom života. Nejednání z něj (zanedbáváním vztahu s Hospodinem a nekomunikování s ním) vede (stále) ke svodu se zlem.

V Gn 14:18-20 se setkáváme s pozoruhodnou postavou Melchizedecha. (Zmiňujeme jej také v první eucharistické modlitbě).⁹⁹⁷ Proto je pro nás velice důležitý.

Přečtěme si Gn 14. kap. o záchraně Lota a setkání s Melchisedechem.

Sám jsem došel o Melchisedechovi jen k prohlášení, že existoval i jiný ctitel Hospodina mimo Abraháma, a že si nemáme přisvojovat „monopol na pravé náboženství“. Ale rozdělím se s vámi o to, co jsem objevil u biblisty Jiřího Beneše (žáka prof. Jana Hellera).

Nejprve připomenu návštěvu (tří) mužů božích u Abraháma (Gn 18:1-15), o kterých máme za to, že v nich přichází Bůh. Ale i někteří biblisté nepokládají Melchizedecha jen za člověka.

Přečtěme si, co o něm říká list Židům:

Melchisedech, král Sálemu a kněz nejvyššího Boha, vyšel vstříc Abrahamovi, když se vracel po vítězství nad králi. Požehnal mu a Abraham mu z veškeré kořisti dal desátý díl. Jméno Melchisedech se vykládá jako král spravedlnosti, král Sálemu pak znamená král pokoje.

Je bez otce, bez matky, bez předků, jeho dny nemají počátek a jeho život je bez konce. A tak podobou Synu Božímu zůstává knězem navždy.

Hleďte, jak vznešený je ten, jemuž sám praotec Abraham dal jako desátek nejlepší část své kořisti.

Levité, pověřeni kněžskou službou, mají podle Tóry příkaz brát desátky od Božího lidu, to jest od svých bratří, ačkoli všichni pocházejí z Abrahamova rodu.

Od Abrahama však dostal desátek ten, který nepocházel z rodu Levi, a Abraham, který měl zaslíbení, přijal od něho požehnání.

A není sporu, že větší žehná menšímu. (Žd 7:1-8)

Melchisedech nepatří mezi válečníky, nevíme, kde leží jeho království, ale šalem připomíná pozdější Jeruzalém, hlavní město Izraele. Izaiáš později ohlašuje Knížete pokoje (Iz 9:6).

Pro *přinášení* chleba a vína Melchisedechem je v hebrejštině užito zvláštní sloveso *jca* jako při vysvobození Izraele Hospodinem (Hospodin tě *vyvádí* z otroctví) a dalších klíčových starozákonních událostí.

Melchizedech je nejen králem, ale i knězem nejvyššího Boha.

Ale v době Abrama ještě nebyla žádná svatyně Hospodina a tudíž ani jeho kněz.

Komu a k čemu přináší Melchizedech chléb a víno? Hospodinu nebo Abramovi?

Stále trčíme v pohanských představách, že máme Bohu sloužit a přinášet mu oběti. Ježíš nám znovu a nezpochybnitelně ukazuje, že Bůh slouží nám a obětuje se pro nás (Bůh jako táta a maminka, žijící pro děti). Bůh sestupuje k nám!

Nepřichází tedy v Melchisedechovi sám Hospodin – tak jako ve třech hostech s chlebem a vínem?

Chléb a víno jsou součástí posvátné hostiny.

Ježíš nám dává chléb a víno.

997 „Přijmi naši oběť a kalich spásy..., jako oběť svého služebníka Ábela, jako oběť našeho praotce Abraháma, jako oběť z rukou svého kněze Melchizedecha.“ Škoda, že používáme stejné slovo – *oběť* pro pohanskou oběť i pro naše dary při *dobrořečení*.

„Pravý chléb z nebe vám dává můj Otec. Neboť Boží chléb je ten, který sestupuje z nebe a dává život světu.“ J 6:32-33)

Bůh sestupuje k nám!

I v Melchizedechovi (i v Ježíši) nás obdarovává. A žehná nám.

Abram se tak setkává s Hospodinem – je jím živen, slaví s ním a je mu požehnáno.

A Abram mu spontánně dává desátky jako projev úžasu, důvěry, oddanosti a vděčnosti.

Zkusme to promýšlet.

2015

17. neděle v mezidobí 2 Kr 4:42-44 Ef 4:1-6 J 6:1-15 26. července 2015

Elizeus byl oddaným učedníkem Eliáše, velice se mu chtěl podobat.

Kdysi jsme si řekli, že k pochopení, co znamená být učedníkem Ježíšovým, je důležité si nastudovat texty o Eliášovi a Elizeovi (Eliši).⁹⁹⁸

Před léty jsme si ukázali klíč k pochopení znamení (zázraků), aby nám nepřipadaly jako pohádka „Hrnečku vař“.

Podrobněji jsme procházeli tři evangelijní události s rozmnožením potravy. Všimli jsme si, jakým způsobem Ježíš svou výuku vedl. Říkali jsme si, jak měli apoštolové odpovědět na Ježíšovu výzvu: „Dejte lidem najíst.“

Učedníci v Ježíšově vyučování neměli vždy samé jedničky. V něčem je např. Elizeus předčil.

Tyto informace lze najít v archivu Poznámek na neděli: letohrad.farnost.cz.

I z chyb apoštolů se máme poučit.

Před týdnem jsme si všimli Ježíšovy péče o zástup (dav).⁹⁹⁹

Příběh o „nasyčení zástupů“ nám může pomoci i pro současnou situaci s utečenci tlačícími se k nám do Evropy. Děláme si starosti, oprávněně máme obavy, zda a jak se to zvládne. Slyšíme v našem okolí podobné věty jako v dnešním úryvku evangelia: „Dejte jim najíst.“ „Jak bychom mohli tolik cizích lidí uživit?“¹⁰⁰⁰

998 Eliáš řekl Elišovi: „Požádej, co mám pro tebe udělat, dříve než budu od tebe vzat.“

Eliša řekl: „Ať je na mně dvojnásobný díl tvého ducha!“

Elijáš mu řekl: „Těžkou věc si žádáš. Jestliže mě uvidíš, až budu od tebe brán, stane se ti tak. Jestliže ne, nestane se.“

Z dědictví dostával prvorozený syn dva díly.

Všimněme si, že pověření a přijetí svátosti nenahrazuje dovednost (týká se to např. svěcení kněžského i manželství). To dříve se tvrdilo: „Když dá Pánbůh úřad, dá také rozum.“

999 Ze zástupu se rekrutovali další Ježíšovi učedníci. Dav se nechává strhnout křiklouny a emocemi, dav je zneužitelný a nepřipouští si nějakou odpovědnost. Ale ten, kdo z davu vystoupí, začne se ptát, má se k práci a nabídne pomoc, ten se může stát učedníkem božského království.)

Ježíš mluvil k zástupu, uměl lidi pohostit, ale také od nich něco vyžadoval: především přemýšlení a činy.

Nakazil je svou pomocí. Nedopustil, aby z nich byli lidé, kteří jen nastavují ruku.

(Nepodobal se těm, kteří vyhrávají volby zrušením registračního poplatku u lékaře.)

Nechceme se nechat strašit nebo manipulovat řečmi špatných politiků, natož rasistických fanatiků. Snažíme se naslouchat lidem rozvážným, odpovědným a zkušeným.

Vrátili jsme se z „Ekumenického setkání nad Biblií a uměním“ (ESBU). 64 lidí, většinou důchodců, se na týden sešlo, kladlo otázky: „Jsme ztraceni v globalizaci? Máme z ní mít strach?

Jak si poradíme s přistěhovalci? Máme sílu je přijmout?

Udržíme si své bohatství? Udržíme si svou kulturu?

Jaká nebezpečí nám hrozí? Poučíme se chyb jiných? Co můžeme udělat lépe?

Máme přistěhovalce obrátit ke křesťanství?

Co od nás Bůh očekává, co nám radí?“

Přednášela řada osobností.¹⁰⁰¹

Rozdělím se s vámi o pár postřehů z přednášek a debat.

Víme, že globalizaci nezabráníme, ale nemusíme se jí děsit, je také přínosem.¹⁰⁰²

Přílivu přistěhovalců se zřejmě nevyhneme. Jen je třeba vše dobře promyslet. Počítáme s tím, že různá rizika zůstanou, ale nemusíme se budoucnosti děsit.

Ježíšova slova učedníkům: „Dejte hladovým najíst“, mohou mít i širší význam. V historii křesťanství jsme nesytili jen materiálně potřebné.

I dnes nás Ježíš posílá k potřebným.

Potřebujeme se rozpomenout, čím byl svět díky křesťanství obohacen. Potřebujeme se povzbudit dobrými zkušenostmi z dějin. Křesťané v dějinách prošli velikými společenskými zemětřeseními a nejedním stěhováním národů. I v dobách pronásledování byli křesťané vícekrát přínosem.

Poněkolkáté opakují, že jsme rádi, že naše společnost přijala za své všeobecnou péči o vzdělání, péči o nemocné a sociálně potřebné. (Soucit do člověka vložil Bůh, my, křesťané, si na soucit nemůžeme dělat monopol, ale mnohokrát křesťané dávali druhým dobrý příklad. Stát ale nikdy nepokryje všechny potřebné, vždy budeme mít prostor sloužit potřebným.

Díky křesťanům vymizelo z našeho životního prostředí otroctví. I jiné kultury se od nás učily a učí lidským právům.

1000 „Já se s nikým dělit nebudu, sám mám málo“, říkají i někteří lidé kosteloví (chodit do kostela nemusí znamenat, že jsme přijali myšlení Ježíšových učedníků a ochotu se dělit).

„Znárodnili“ apoštolové klukovi svačinu nebo ji chlapec dobrovolně nabídl? (Je možné, že znal příběhy Eliáše a Elizea.)

Ježíšovi učedníci mají k ochotě dělit se o důvod víc. Nepracujeme a nestaráme se o potřebné sami, víme o starostlivosti a péči Boží. K jeho péči chceme přispět „svou troškou do mlýna“.

Přinášení chleba a vína k Večeři Páně má svou řeč... Chléb může vzniknout tehdy, když se obilná zrna nabídnou k semletí – pak se stane zázrak (kdo někdy pekl chleba, viděl to na vlastní oči).

1001 Přednášeli: Prof. Jan Sokol, Jan Rybář SJ, Daniel Kroupa, biblisté, dlouholetý přední pracovník Adry a další.

1002 Např.: Díky novým možnostem šíření informací jsme rychle informováni o katastrofách ve světě, ochotní lidé z celého světa se mohou rychle domlouvat na účinné pomoci. Díky snadné směnitelnosti peněz mohou humanitární organizace rychle reagovat. (Už ani my na cestách nenosíme bankovky ukryté pod spodním prádlem.) I díky dárcovským SMS se rychle a pohotově pomáhá. Několik světových jazyků umožňuje rychlou domluvu. Neexistující hranice usnadňují rychlost pomoci. NATO a řada organizací spolupracují.

Nad negativními důsledky globalizace nezavíráme oči. Jako i v jiných možnostech záleží na lidech, v jaké míře je využijeme k dobrému. To platí i o projektu EU.

Stále máme další možnosti: na soužití v našich rodinách můžeme ukazovat, že model našeho manželství je nejkrásnější.

Paní Jiřina Šiklová na ESBÚ připomínala, že si muslimové vytvářejí svou představu o západu podle života pár jedinců (a hloupých amerických filmů). Ale i my si vytváříme falešný obraz o islámu podle několika muslimů.

Ukážeme muslimům lepší uspořádání společnosti, než mají oni?

Naše domovy důchodců se po převratu velice zlepšily, ale muslimy jimi nenadchneme. Oni žijí se staroušky společně.

Naše nemocnice se po převratu velice zlepšily, ale bohatí muslimové je od nás okopírovali.

Kdo má být ve světě světlem, solí a kvasem, než my, křesťané?

(Co to znamená, si říkáme. Křesťanství nemá na starosti jen charitu. Oznamovat ve světě, že jsme milované děti Boží, přece potřebuje vědět člověk bohatý i chudý.)

To, čemu říkáme víra, není názor nebo teoretické myšlení, ale spolehnutí se na to, co sice nevidíme tělesnými očima, ale co je nám Bohem slíbeno. V manželství také usilujeme o to, co ještě nevidíme.

(Všechny kultury naříkaly, že zlatý věk už byl a teď vše jen upadá. My, židé a křesťané, se máme na co těšit.)

Je nesmyslné, říká-li někdo, že spoléhá jen na sebe ... Neobejdeme se bez sedláka ani zubaře.

Svět zatím nabízel jen ideologie a dnes u nás už jen politická hesla („prostě to zařídíme“). Mnoho lidí nepřemýšlí o budoucnosti (ani o budoucnosti svých dětí).¹⁰⁰³

Jestli má smrt poslední slovo, pak je život nakonec velmi smutný. Když někomu přejeme smrt jako vysvobození, pak ho potkal smutný úděl.

Je těžké sloužit blízkému člověku, který už je úplně jiný, než býval. Mít naději, že se jednou znovu setkáme jako silní a schopní, mít se rádi víc, než jak se nám to podařilo tady v životě pozemském, není málo.

Nejsme naivní, aby naše důvěra a naděje byla naivní. Naše důvěra Bohu a budoucnosti spočívá na pádných důvodech a zkušenostech. „Podle ovoce se pozná strom.“¹⁰⁰⁴

Nejsme naivní, budujeme řád. Zákony a právo musí být vymahatelné.¹⁰⁰⁵

Kdo jiný než křesťané mají být hlasateli milosrdenství. To se nedá nařídit. Někdo se ustrne ...

Kdo jiný než křesťané mají být hlasateli obrácení a odpuštění?

Velké biblické osobnosti se obrátily

1003 Rodiče přihlašují děti na tolik kroužků, že už dětem nevybude čas na náboženství.

Řada starých lidí naříká, že o ně vnuci nemají zájem. Jak si je vychovali, takoví jsou. Nakolik se oni věnovali vnukům, stále jen pracovali a pracovali. Nevedli je k životní odpovědnosti. Za první republiky byli lidé ochotni bojovat za svobodu. Při mobilizaci v r. 1938 naši chlapi ochotně narukovali a byli odhodlaní bránit vlast a svobodu. Plakali, když museli složit zbraně. Atd.

1004 Já ani nemohu jet třeba do Indie. Tamní chudoba by mě drtila. Víme o ní a snažíme se trochu pomáhat. Naše farnost má 15 dětí v adopci na dálku, mimo další pomáhání ... Ale oceňme, jak se křesťanská chudoba – na rozdíl od východních náboženství – vypořádává s chudobou a nemocemi. Nevěříme v osud. Biblická zvěst vede lidi k dotváření a uzdravování světa.

1005 Kdosi řekl: „Mezi přáteli není třeba zákonů, ale všichni nejsou přátelé.“

Schopnost stydět se a přihlásit se ke svým selháním je pro nás ctností. Boží slitování s hříšníkem nám to umožňuje. (Je veliká škoda, že církev přiznává svá selhání často až po staletích. Škoda, že jsme v církvi nedali naší společnosti příklad vyrovnání se se selháním za minulého režimu. Škoda, že jsme nevyprávěli dětem, jak jsme mnohdy nestatečně jednali. Naši potomci netuší, jaké nebezpečí jim hrozí za případného tlaku. Nepřipravujeme je dostatečně na život. Zamlčujeme jim velké nebezpečí, neukazujeme jim čemu dát v tlaku a pokušení přednost ... Svým vnuků ještě můžeme o svých selháváním říkat.

Říkejme jim, že promlčení, které společnost v bezradnosti nad nevyšetřením zlých skutků používá, není ideální. Promlčení, spolu s hlásáním „tlusté čáry,“ znovu zraňuje oběti a vyvolává v nich zoufalost.

Ukazujme dětem, co řeší vyznání vin a odpuštění. Učme je pravidla odpouštění. Uveďme jim příklady, kdy se neodpuštění vleče, vztahy se neuzdravují a jaké následky to přináší. (Příklad vzájemného vraždění v Jugoslávii pamatujeme. Neodpustili si vzájemné křivdy.)

Ukazujme dětem, že láska není jen vášní a sexem.

Ukazujme jim, že život má smysl. Že jsme z královského rodu.

Bůh se stará, máme možnost s ním spolupracovat.

Josef Kordík nedávno připomínal, že Bůh měl řešení před 1. i 2. světovou válkou, ale lidi to nezajímalo.

Vyčítat Bohu, co všechno dopustil, je ubohé.

Vytvoříme-li Bohu předpoklady, dějí se zázraky. Mohl by se bez nás obejít, ale volá nás k práci, aby z nás vyrostli dospělí lidé, abychom byli božím obrazem.¹⁰⁰⁶

2012

17. neděle v mezidobí 2 Kr 4:42-44 Ef 4:1-6 J 6:1-15 29. července 2012

V souvislosti s odvoláním trnavského arcibiskupa R. Bezáka začala určitá debata o církvi. Někteří lidé slušně žádají vrchnost, aby uvedla důvody odvolání.

Biskupy jsme nabádání k modlitbě a poslušnosti.

O výparech „pravověrné katolické“ žumpy na internetu se nebudu šířit. Jen jsem nakoukl – jen zloba.

Druhé čtení slov sv. Pavla z vězení rádi slyšíme. Je „moc hezké“. Nijak nás nevzrušuje. Ale nezapomeňme, že Ježíšovi vyslanci byli pronásledováni ponejvíce od „zbožných věřících“.

Využijí tedy několika věcí. Vzrušení okolo odvolání R. Bezáka nám poslouží k biblickému opakování, kým má církev být.

Léta slyšíme v kostele texty o božím království a pak v našich sporech zjišťujeme, že v našich slovech a jednání chybí praxe evangelia. Jak je to možné?

1006 Čteme-li v evangeliu, že Ježíš nad chlebem „vzdal díky“ – můžeme si o tom udělat nějakou představu, mluvili jsme o druhu židovské modlitby beracha (dobrořečení). Přijímáme způsob „dobrořečení“ za svůj životní styl. Modlitba dobrořečení nás uvádí do správného vidění života, učí nás všimnout si, jak mnoho dostáváme od Boha, a že bohatství života nemusí sloužit pouze nám. Dostáváme tolik, že máme z čeho rozdávat – pak ladíme s božími záměry a tím posvěcujeme svůj život. I naším přispěním potřebným oslavujeme dobrotu Boží.

Nenechme se krmit frázemi, ani náboženskými.

Naříkám nad naším nedostatkem znalostí o Ježíšově představě Božího království a nad nezájmem o vyučování o něm.

Právem kroutíme hlavou nad těmi, kteří se nepřipravují na manželství a neví, co je čeká. Jak to, že nás nezajímají pravidla života v božím království (začalo tady na zemi a můžeme do něj patřit), že nevíme, co smíme a máme očekávat, ani jak je budovat. V soužití nestačí nehřešit.

Už starý Izrael byl svobodným lidem Hospodinovým (bez šlechty a stavů), královstvím kněží.

Církev je lidem Pánovým (Kristovým). Je darem, kterého si každý považujeme. Jen je třeba, abychom rozlišovali ideál, ke kterému nás Ježíš vede a poctivě věděli, kde se teprve nacházíme (jedinec i společenství).

Žena měla v tehdejší patriarchální společnosti mnohem větší postavení než v dnešním islámu (ani tam nemá podřadnou roli). Ježíš ženy nesmírně povýšil.¹⁰⁰⁷

Vyhlášení božího království. „Naplnil se čas a přiblížilo se království Boží. Obrat' se a věřte evangeliu.“ (Mk 1:15)

Zaslíbení – např. v druhé půlce jednotlivých blahoslavenství.¹⁰⁰⁸

Pravidla pro vzájemné soužití v Božím království – nejen v Horském kázání. (Mt 5.-7. kap.)

Uspořádání – Ježíš svou společnost (církev) postavil na modelu rodiny.¹⁰⁰⁹

1007 Ježíš připomínal ze SZ to, co tehdejší židé opomíjeli. Připomenul: „I muž, aby mohl přilnout ke své manželce a být spolu s ní obrazem božím, se má vyvázat z nezdravých vztahů k rodičům.

Ježíš pozval ženy k náboženskému vyučování, mezi své učedníky a společnice, jako rovnoprávné členy. To bylo i na židovské poměry převratné!

1008 „Blaze chudým v duchu, neboť jejich je království nebeské.

Blaze těm, kdo pláčou, neboť oni budou potěšeni.

Blaze tichým, neboť oni dostanou zemi za dědictví.

Blaze těm, kdo hladovějí a žízňají po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni.

Blaze milosrdným, neboť oni dojdou milosrdenství.

Blaze těm, kdo mají čisté srdce, neboť oni uvidí Boha.

Blaze těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími.

Blaze těm, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je království nebeské.

Blaze vám, když vás budou tupit a pronásledovat a lživě mluvit proti vám všechno zlé kvůli mně.

Radujte se a jásejte, protože máte hojnou odměnu v nebesích.“ (Mt 5:3-12a)

1009 „Když apoštolové uslyšeli, že si Jan a Jakub snažili zajistit nejlepší ministerská křesla v božím království, rozmrzeli se na oba bratry. Ale Ježíš si je zavolal a řekl: "Víte, že vládcové panují na národy a velící je utlačují. Ne tak bude mezi vámi: kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebníkem; a kdo chce být mezi vámi první, buď vaším otrokem. Tak, jako Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé." (Srov. Mt 20:24-28)

„Nedávejte si říkat `Mistře´: jediný je váš Mistr, vy všichni jste bratři.

A nikomu na zemi nedávejte jméno `Otec´: jediný je váš Otec, ten nebeský.

Ani si nedávejte říkat `Učitelí´: váš učitel je jeden, Kristus.

Kdo je z vás největší, bude váš služebník. Kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen.“

(Mt 23:8-12)

Ježíš povýšil děti a všechny nepatrné. ¹⁰¹⁰

Utrhnout se na ně, odbýt je, nevyslechnout je, pohoršit je – je trestuhodné! ¹⁰¹¹

Tato pravidla jsme svobodně a závazně přijali křtem. Dodržovat je máme všichni, od velkých po malé; velcí především. Boží království je založeno na službě a úctě ke každému.

Podíl práce Boha a člověka na božím království – viz řada podobenství.

Dary pro pozemský život a službu. Soužití v církvi nestojí na morálce, nýbrž na milosrdenství božím, službě a lásce Kristově. Ježíš je naším Přítelem, Učitelem a Lékařem. Byl nám nabídnut další Paraklétos (Průvodce) – Duch svatý. Dostáváme Pokoj, Moudrost, dar Večeře Páně a dalších svátostí... Dar uzdravování ... ¹⁰¹²

Naprostu se nemůžeme srovnávat s jinou společností nebo firmou. Děti vyrůstající v dobré rodině mají naprostu jiné dary a podmínky než děti bez rodičovské péče. Nejsem zaměstnanec firmy.

Odměna a postih.

Už starému Izraeli Hospodin nabídl skvělé bohatství materiální i duchovní.

Ježíš nám nabídl to, co nám nikdo nabídnout nemůže. ¹⁰¹³

1010 Když Ježíš poznal, že se obírají tím, kdo z nich je asi největší, vzal dítě, postavil je vedle sebe a řekl jim: „Kdo přijme takové dítě ve jménu mém, přijímá mne; a kdo přijme mne, přijme toho, který mne poslal. Kdo je nejmenší mezi všemi vámi, ten je veliký.“ (Lk 9:46-48)

1011 „Kdo by svedl k hříchu jednoho z těchto nepatrných, kteří ve mne věří, pro toho by bylo lépe, aby mu pověsili na krk mlýnský kámen a potopili ho do mořské hlubiny. (Mt 18:6)

1012 „Jděte a kažte, že se přiblížilo království nebeské. Nemocné uzdravujte, mrtvé probouzejte k životu, malomocné očist' ujte, demony vymítejte; zadarmo jste dostali, zadarmo dejte. (Mt 10:7-8)

Ježíš se zjevil jedenácti, když byli u stolu; káral jejich nevěru a tvrdost srdce, poněvadž nevěřili těm, kteří ho viděli vzkříšeného. A řekl jim: "Jděte do celého světa a kažte evangelium všemu stvoření. Kdo uvěří a přijme křest, bude spasen; kdo však neuvěří, bude odsouzen. Ty, kdo uvěří, budou provázet tato znamení: Ve jménu mém budou vyhánět demony a mluvit novými jazyky; budou brát hady do ruky, a vypijí-li něco smrtícího, nic se jim nestane; na choré budou vzkládat ruce a uzdraví je." (Mk 16:14-18)

1013 „Ježíš řekl učedníkům: „Vám je dáno znát tajemství království nebeského, jim však není dáno. Kdo má, tomu bude dáno a bude mít ještě víc; ale kdo nemá, tomu bude odňato i to, co má.“ (Mt 13:11-12)

„Ti, kdo slyší slovo Boží a podle toho jednají, jsou má matka a moji bratři.“ (Srov. Lk 8:20-21)

„Služebníku, který dostal jen jednu hřivnu, zakopal ji a byl drzý – pán odpověděl: „Služebníku špatný a líný ... měl jsi s hřivnou hospodařit. Vezměte mu tu hřivnu a dejte tomu, který má deset hřiven! Neboť každému, kdo má, bude dáno a přidáno; kdo nemá, tomu bude odňato i to, co má. A toho neužitečného služebníka uvrhnete ven do temnot; tam bude pláč a skřípění zubů.“ (Srov. Mt 25:26-30)

Ježíš řekl učedníkům: "Amen, pravím vám, až se Syn člověka při obnovení všeho posadí na trůn své slávy, tehdy i vy, kteří jste mě následovali, usednete na dvanáct trůnů a budete soudit dvanáct pokolení Izraele. A každý, kdo opustil domy nebo bratry nebo sestry nebo otce nebo matku nebo děti nebo pole (vyvázal se z nezdravé závislosti – stejně jako manžel manželka od rodičů) pro mé jméno, stokrát víc dostane a bude mít podíl na věčném životě. Mnozí první budou poslední a poslední první." (Mt 19:28-30)

V podobenství o služebnících, připravujících svatbu, říká Ježíš: věrní služebníci budou patřit do množiny nevěsty – ženich sám je bude obsluhovat. Ale svévolní dopadnou špatně.

„I vy buďte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, kdy se toho nenadějete.“

Petr mu řekl: "Pane, říkáš toto podobenství jenom nám, nebo všem?"

On odpověděl: "Každému je jasné, jak jedná věrný a rozumný správce ustanovený nad pánovým služebnictvem ... Blaze tomu služebníku, kterého pán při svém příchodu nalezne, že tak činí.

Základní obdarování dostal každý. Kdo jej zpracuje, dostane další dary. Každý je obdarován, každý má sloužit. Rodič tu je pro malé děti, představený pro svěřené. Nikdo není z Ježíšových pravidel soužití osvobozen. Každý má podle nich jednat, každý smí požadovat jejich dodržování pro sebe, natož pro druhého. Křtem jsme přijali svou odpovědnost nejen za své jednání, ale i za poměry v obci církve i společnosti.

Odpovědnost za Písmo. Používat jeho slova vyžaduje velkou odpovědnost.¹⁰¹⁴

Hrát si na mluvčího je trestné. Jobovi přátelé horlivě obhajovali Hospodina. Slyšeli: „Co se pletete do věcí, kterým nerozumíte, já vás o to nežádal“.

I nám vadí, překrucuje-li někdo naše slova. Mluvčí je povinen správně citovat šéfa, jinak bude postižen! Každá manipulace s božím slovem (i neúmyslná) je trestuhodná.

Znovu upozorním na několik často zneužívaných míst z evangelií.

Prvenství Petrovo.

Matouš 16:

15 *Ježíš se zeptal učedníků: "A za koho mne pokládáte?"*

16 *Šimon Petr odpověděl: "Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého."*

17 *Ježíš mu odpověděl: "Blaze tobě, Šimone Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec v nebesích.*

18 *A já ti pravím, že ty jsi Skála (Petr) na níž zbuduji svou církev a brány pekla ji nepřemohou.*

19 *Dám ti klíče království nebeského, a co odmítneš na zemi, bude odmítnuto v nebi, a co přijmeš na zemi, bude přijato v nebi."*

20 *Tehdy nařídil učedníkům, aby nikomu neříkali, že je Mesiáš.*

21 *Od té doby začal Ježíš ukazovat svým učedníkům, že musí jít do Jeruzaléma a mnoho trpět od starších, velekněží a zákoníků, být zabit a třetího dne vzkříšen.*

22 *Petr si ho vzal stranou a začal ho kárat: "Buď toho uchráněn, Pane, to se ti nemůže stát!"*

23 *Ale on se obrátil a řekl Petrovi: "Jdi mi z cesty, satane! Jsi mi kamenem úrazu, protože tvé smýšlení není z Boha, ale z člověka!"*

„Gratuluji ti Petře; ušel jsi tak veliký kus poznávání, že ti Otec mohl zjevit, kdo je Mesiášem. Jsi Skálou, na které zbuduji svou církev.“

Vpravdě pravím vám, že ho ustanoví nade vším, co mu patří.

Když si ale onen služebník řekne: 'Můj pán dlouho nejde' a začne bít sluhy i služky, jíst a pít i opíjet se, tu pán toho služebníka přijde v den, kdy to nečeká, a v hodinu, kterou netuší, vyžene ho a vykáže mu úděl mezi nevěrnými. Ten služebník, který zná vůli svého pána, a přece není hotov podle vůle jednat, bude velmi bit. Ten, kdo ji nezná a udělá něco, zač si zaslouží bití, bude bit méně. Komu bylo mnoho dáno, od toho se mnoho očekává, a komu mnoho svěřili, od toho budou žádat tím více. (Srov. Lk 12:36-48)

1014 „Kdo má, tomu bude dáno a bude mít ještě víc; ale kdo nemá, tomu bude odňato i to, co má. Proto k nim mluvím v podoběnstvích, že hledíce nevidí a slyšíce neslyší a nechápou. A plní se na nich prorocství Izaiášovo: 'Budete stále poslouchat, a nepochopíte, ustavičně budete hledět a nevidíte. Neboť obrostlo tukem srdce tohoto lidu, ušima nedoslýchají a oči zavřeli, takže nevidí očima a ušima neslyší, srdcem nepochopí a neobráti se – a já je neuzdravím.'“

Blažené vaše oči, že vidí, i vaše uši, že slyší. Amen, pravím vám, že mnozí proroci a spravedliví toužili vidět, na co vy hledíte, ale neviděli, a slyšet, co vy slyšíte, a neslyšeli. (Mt 13:12-13)

"Přišel jsem na tento svět k soudu: aby ti, kdo nevidí, viděli, a ti, kdo vidí, byli slepí." Farizeové, kteří tam byli, to slyšeli a řekli mu: "Jsme snad i my slepí?"

Ježíš jim odpověděl: "Kdybyste byli slepí, hřích byste neměli. Vy však říkáte: Vidíme. A tak zůstáváte v hříchu." (J 9:39-41)

Skálou ale není Petrova osoba, vždyť také hned selhal: „Petře, teď mluvíš jako satan!“ (Selhal pak vícekrát, i po Seslání Ducha svatého. Petr nikdy neřekl, že je neomylný.)

Církev buď stojí na vyznávání církve: „Mesiášem je Ježíš!“, nebo ne. („Ne každý, kdo mi říká `Pane, Pane´, vejde do království nebeského; ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích. Mt 7:21) Dobrý úmysl a upřímnost nestačí. (I rodiče ledacos myslí ve výchově dětí dobře a může to být špatné.)

My Skálu mylně vztahujeme na osobu Petra a pak na úřad jeho nástupců.

Ježíšova pomoc je silnější než zlomyslnost Nepřítele, to ale neznamená, že smíme klimbat.

V Evropě může naší vinou křesťanství zmizet. (Zmizelo 10 kmenů izraelského království.) Ale každé slzy zbytečně prolité je škoda.

Proč byl pro vedení církve vybrán Petr a ne Jan?

Klíč najdeme ve SZ – proč byl za patriarchou Izraele z Jákobových synů vybrán Juda a ne Josef? (Židé se ptají, nás to nezajímá. Starý zákon je pro nás obnošeným kabátem.)

Juda se velice provinil, ale také se ze všech bratrů nejvíce kál (obrátil se, změnil se).

Izrael je národem provinilců (spravedlivých Josefů je nepatrně), Juda jde příkladem nám všem hříšníkům.

Jan rozuměl Ježíši více než Petr, ale Ježíšovi učedníci jsou převážně obrácení a obracející se hříšníci. Petr se provinil více než Jan. A také se nejvíce kál. Proto byl vybrán.

„Petře, ty až se obrátíš, buď posilou svým bratřím.“

Papouškujeme lajdácky a opovážlivě věty z Písma (tím trestuhodně mateme sebe i druhé).

Je třeba číst celý text v souvislostech. ¹⁰¹⁵

Petr posiloval bratry: přišel-li za ním někdo se svým selháním, Petr mu vyprávěl, jak blízko se dostal k Ježíšovi, na jakou úroveň, že uzdravoval atd. – a přesto selhal. A Ježíš mu odpustil, nedegradoval jej. Obrácený hříšník je použitelný pro boží království. Je často vděčnější a horlivější než ... V tom dodneška spočívá Petrovo posilování. ¹⁰¹⁶

Novozákonní církev ale dostala mnohem větší výbavu než ta předkristovská.

Z Písma si ale vybíráme jen to, co se nám hodí. (Např. míváme Dopisy sedmi církevním obcím ze Zjevení Janova.)

V bibli se téměř nevyskytuje slovo **pokora**. V naší církvi je slovo pokora nadužíváno a zneužíváno k ovládnutí těch dole. ¹⁰¹⁷

1015 Ježíš řekl apoštolům: „Králové panují nad národy, a ti, kdo jsou u moci, dávají si říkat dobrodinci.

Avšak vy ne tak: Kdo je mezi vámi největší, buď jako poslední, a kdo je v čele, buď jako ten, který slouží.

Neboť kdo je větší: ten, kdo sedí za stolem, či ten, kdo obsluhuje? Zdali ne ten, kdo sedí za stolem? Ale já jsem mezi vámi jako ten, který slouží. A vy jste ti, kdo se mnou v mých zkouškách vytrvali. Já vám uděluji království, jako je můj Otec udělil mně, abyste v mém království jedli a pili u mého stolu; usednete na trůnech a budete soudit dvanáct pokolení Izraele.

Šimone, Šimone, hle, satan si vyžádal, aby vás směl tříbit jako pšenici. Já jsem však za tebe prosil, aby tvá víra neselhala; a ty, až se obrátíš, buď posilou svým bratřím."

Řekl mu: "Pane, s tebou jsem hotov jít i do vězení a na smrt."

Ježíš mu řekl: "Pravím ti, Petře, ještě se ani kohout neozve, a ty už třikrát zapřeš, že mne znáš." (Lk 22:25-34) Pak následuje několik dalších Petrových chyb a selhání nejen silácké tvrzení v Mt 26:33-35.

1016 Episkopos znamená dohlížitel. Ne dozorce, ale ten, který dohlíží na to, aby nikomu nic nechybělo. Také ten, který laskavě nabízí supervizi.

1017 Třeba se někdy dostaneme k promýšlení:

Zatím si církev troufá jen na ty dole.

Instituce rodiny, obce, státu i církve, je cenná. Ale každý nositel úřadu má vědět, že instituce není bezchybná ani vševědoucí. Dospělý ví, co od instituce může a co nemůže očekávat. Bůh je nade vším a není institucí svázán.

Církev je bohatá i tím, že umí pojmenovat hřích a ví o možnosti daru odpuštění.

Jednotlivec je veden k čím dál jemnějšímu svědomí, ale o nebezpečí moci představených v církvi se nemluví.¹⁰¹⁸

Církev je svatá, ale i hříšná. Zdůrazňuje se první, zakrývá druhé.¹⁰¹⁹

Nezakrýváme svou osobní hříšnost. Chyby církve se přiznávají řidčeji než jednou za uherský rok. Těžce neseme, že Církev u nás je dlouhodobě v důvěryhodnosti institucí na nejnižším stupni řebříčku oblíbenosti.

Uznáváme práva zaměstnanců i dětí. Přijímáme odpovědnost za správu druhých, ani dětem neupíráme možnost spravedlivě posuzovat naši výchovu a jednání s nimi.

Nevyslechnout dítě, neodpovědět na jeho slušně položenou otázku, manipulovat s ním, pokládáme za veliký hřích.

Na Manželských setkáních si nikdo nemusí na nic hrát. Všichni jsme chybující, všichni se máme mnoho co učit. Mé největší přání je, aby v církvi zavládl podobný duch.

Církev je rodina s velkými i malými dětmi. V rodině se služba členů mění, hlava rodiny k stáru už neřídí firmu, máme na něj ohled, nakonec mu snad láskyplně utřeme zadek.)

Upozorní-li mě někdo na mou chybu, poděkuji mu. Chrání mě a buduje tím i církev.

Upozorním-li na chybu rodiče nebo představeného pomáhám mu. Nejsem rozvraceč církve, nýbrž její budovatel. (I samotného Ježíše označovali za kacíře ...)

Církev jsme brzy přebudovali podle modelu dvora byzantských vládců, odvrhli jsme Ježíšův model rodiny a bratrství všech. Písmo se přestalo číst.

V prvotní církvi měly ženy velké postavení.¹⁰²⁰

Byzantská církev se brzy stala paternalistickou. Ženy brzy z přímého vlivu v církvi vyloučila. Apoštolové říkali: Jedním z mých nejlepších rozhodnutí bylo, že jsem si vzal svou manželku!

„Mojžíš však byl nejpokornější ze všech lidí, kteří byli na zemi.“ (Nu 12:3)

„Jákoab se před Ezauem sedmkrát poklonil až k zemi.“ (Srov. Gn 33:3)

Bůh ukazuje Izraeli, že jsme pro něj královnou, ozdobenou ofirským zlatem (Iz 54:5-14; Ž 45), ale jsme i proradnou děvkou (Ez 16. 23. kap.).

1018 „Na stoličce Mojžíšově zasedli zákoníci a farizeové. ...mluví a nečiní. Svazují těžká břemena a nakládají je lidem na ramena, ale sami se jich nechtějí dotknout ani prstem. ...Všechny své skutky konají tak, aby je lidé viděli ...“ (Srov. Mt 23:1-7)

„Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Zavíráte lidem království nebeské, sami nevcházíte a zabraňujete těm, kdo chtějí vejít. Obcházíte moře i zemi, abyste získali jednoho novověrce; a když ho získáte, učiníte z něho syna pekla, dvakrát horšího, než jste sami. Běda vám, slepí vůdcové!“ (Srov. Mt 23:13-16)

1019 Slovo svatý je deformováno. (Bůh se zaslavil lidem, my jsme se zaslavili Bohu.) Opopážílivá označení Svatá stolice, Svatý Otec, Svatá Rota, Svaté Oficium ... se nám vymstila.

1020 Apoštol Pavel říká: „Nemáme právo brát s sebou věřící ženu, tak jako ostatní apoštolové i bratři Páně i Petr?“ (1 Kor 9:5-6)

Každý poctivý ženatý chlap, který má manželku od Boha, a snaží se o dobrou souhru, řekne, na mém díle má moje žena nadpoloviční podíl.
Tomu rozumíte. Většina z vás ví, jakým dobrodiním je pro mužského manželka.
To by stálo za zvláštní zkoumání a úvahu.
Můžeme si spočítat, zda se církev nešídí tím, jak odstavila ženy ze života církve. Soud Boží uslyšíme.

Kdo jste zažili otcovství, mateřství a bratrství v církvi?
Pokora se pěstuje jen vůči představeným.
A přece nejen Ježíš ale i apoštolové se postavili vůči veleknězi. Odvážně a spravedlivě.
(Např. Sk 23. kap.)
Apoštolové věděli, že si mohou troufnout povolat Petra „na koberec“ (i když pravdu neměli).

Kážeme o odpuštění, naháníme lidi do zpovědnic a sami si neumíme přiznat vlastní selhání.
Omluva církve je tak vzácná, že ji jisté konzervativní kruhy v církvi nemohou posledním třem papežům, kteří se za něco omluvili, zapomenout.

Uznat chybu a obrátit se, je ctností. Neděsíme ze selhání velkých osobností Bible, proč tedy nejdeme světu příkladem, že nás pravda osvobodí a milosrdenství Boží zachrání?

Přiznáváme, že jsme v církvi jeden hříšník vedle druhého. Dole i nahoře. Ale proč naše praxe pokory tak velice drhne? Nepamatuji, že by se některý prelát kál.
Vylučujeme od Stolu Páně znovu sezdané, ale ti, kteří pomlouvají a nevyslyší prosbu o setkání, klidně slouží liturgii.

Jednání státníků a politiků posuzujeme. Přijali velikou odpovědnost a my se jejich chybami můžeme poučit. Biblické postavy posuzujeme – učíme se z jejich chyb.
Proč je posuzování církevních představitelů pokládáno za neodpuštělný hřích?

Máme být světlem solí a kvasem. Kde a jak se to projevuje?

Nebudu se vracet do dávné minulosti, nebudu připomínat nejhorší provinění.
Jeden Svatý Otec neodpověděl na dopis Editě Steinové, až za mnoho let ji ocenil až druhý Svatý Otec.
Jeden Svatý Otec poslal veliké teology do vyhnanství, až další Svatý Otec je povýšil na přední pracovníky koncilu.
Jeden Svatý Otec odmítl rozhovor velikému teologovi, až další Svatý Otec jej alespoň vyslechne.
(Už jen za tyto věty mohu být od některých pomlouván a kacířován. To znám už od komunistů.)

Učíme se v rodině přiznávat chyby.
Zbavujeme lidi strachu a obav, aby dokázali přiznat, čím jim vlastní rodiče ublížili, dokonce jim doporučujeme vykřičet hněv a zlost. To není proti lásce k rodičům, naopak nás to může dovést k odpuštění, smíření a uzdravení.
V církvi jsem nic takového neslyšel ani nezažil.

Máme právo naříkat, že v církvi, zvláště ve vyšších patrech, takováto svoboda neexistuje.
Ale my sami si ji navzájem prokazujeme a nikomu ji nezakazujeme.
Bůh se neuráží ani za nespravedlivá obvinění.
Podstatné je, zda hledáme pravdu, přijímáme odpovědnost (za své činy, slova i myšlení), vyslechneme druhou stranu (Boha, člověka i autoritu) a jsme ochotni opravit svá chybná tvrzení.

Ježíš je obrazem božím. On nás vede k hledání pravdy.

Masaryk chtěl jen vidět kohosi, kdo o něm hrubě mluvil, ale nedovolil jej postavit před soud. Biskup Václav Malý ocenil společenství v Chartě. Řekl, že se s tak upřímným a velkorysým společenstvím v církvi nesešel (přes různě založené jednotlivce).

Pracujme pro Ježíšovo království na zemi. Demokratická společnost se brání proti nespravedlnosti opravným prostředkem, odvoláním k soudu.

20. století spoléhalo na demokracii a humanitu. Ty nápor zla neudržely.

Je dobře popsáno, jak intelektuálové 20. století zklamali. Byli i zbabělí a hledali výmluvy, jen aby si nepopálili prstíčky.

Církev není svou Hlavou hůře vymyšlená než nejlepší demokracie.

(Hus a někteří další se odvolali k soudu koncilu. Ten selhal, nevedl si podle evangelia.)

Ježíš nás vybízí k pěstování odvahy a statečnosti.

2006

17. neděle v mezidobí 2 Kr 4:42-44 Ef 4:1-6 Jan 6:1-15 30. července 2006

Dnešní texty jsou důležité pro naše pochopení – co to znamená být Ježíšovým učedníkem. (Od křtu jsme na sebe toto významné poslání přijali.) K osvojení si tohoto poslání je velice třeba znát příběhy Eliáše a Eliši (Elizea).

Prorok Eliáš je jednou z největších biblických postav. Eliáš velice chtěl být Eliášovým učedníkem a ze dvou třetin toho opravdu dosáhl – to je vidět na Eliášových příbězích. Nápadně se podobají příběhům Eliášovým. Pro židy je dodneška Eliáš významnou, živou a očekávanou osobností. Ježíš samozřejmě s učedníky postavy a příběhy Eliáše a Eliši důkladně probírali (to se dá vypořádat z evangelií, někdy na to upozorním).

Dnešní událost je velice důležitá. I proto, že se apoštolům nepodařilo splnit úkol, který jim Ježíš zadal (ani opakovaně).

Připomeňme si souvislosti. Apoštolové už mají za sebou velký kus Ježíšova vyučování a „praxe“. Po dvou chodili před Ježíšem, říkali lidem Ježíšovo první kázání a uzdravovali nemocné a vyháněli zlé duchy.

Nejdřív šlo 6 dvojic – apoštolů, později chodilo už 35 dvojic učedníků.

U Lk je vylíčeno jak Mistrovi nadšeně vypravují: „Ano, dařilo se nám“. „Já jsem byl tam a tam, uzdravil jsem nemocného ...“ I ostatní líčili svoje úspěchy. **(Těch sedmdesát se vrátilo s radostí a říkali: „Pane, i démoni se nám podrobují ve tvém jménu.“** Lk 10:17)

Apoštolové už něco v době „nasyčení zástupů na poušti“ uměli, nebyli žádní začátečníci. Zvláště staří „mazáci“ – Petr, Jan, Jakub, Ondřej, Filip – Ježíšova „stará garda“ ještě od Jana Křtitele. Ti také zažili znamení (zázrak) na svatbě v Káně Galilejské. Tolik stručně připomínka.

Událost vylíčená v dnešním úryvku tedy popisuje zkušené Ježíšovi spolupracovníky. (Opět je dobré si celou událost přečíst u ostatních evangelistů.)

Ježíš dlouho vyučuje, možná více dní a pak řekne apoštolům důležitou větu: „Chlapi, jak nakrmíme tolik lidí?“ To není planá nebo řečnická otázka.

„Dejte jim vy najíst!“ – to je výzva.

Učedníci už uzdravovali a vyháněli zlé duchy a Ježíš po nich chce, aby rozmnožili potravu.

Apoštolové nezareagovali.

Nesplnili zadání. Nevypočítali příklad. Dostali pětku.

Místo, aby řekli: „Ježíši, ty po nás chceš, abychom jim dali najíst?“

„Ty si myslíš, že bychom byli schopni takového zázraku? To by bylo pro lidi veliké znamení, že přicházíš od Boha. Ježíši, když se Eliáš „naučil“ od Eliáše rozmnožovat potravu, myslíš, že bychom to zvládli i my? Ty jsi přece větší než prorok Eliáš.“

Ani je nenapadlo se Ježíše zeptat, jestli to tak myslí. Řekl by jim: „Ano.“

Pak by se třeba ptali: „A jak to máme udělat?“

Co by jim Ježíš řekl? „No, nějak si porad'te, přemýšlejte.“

Ježíš dává (nám, svým) učedníkům úkoly, ale neříká přesně co a jak máme udělat. Ani za nás nedělá naší práci – TAK TO V ŽIVOTĚ CHODÍ.

Bůh nám nestojí za zadkem, i rodiče postupně vedou děti k samostatnosti.

Ježíš nás vede (a nutí) k přemýšlení.¹⁰²¹

Ježíš chce od svých učedníků, aby se pokusili o „zázrak“. O něco nemožné pro člověka! Vždyť také lidé mají vidět, že jeho učedníci jsou vybaveni mocí od Boha. („Zavolal svých dvanáct učedníků a DAL JIM MOC nad nečistými duchy, aby je vymítali a uzdravovali každou nemoc a každou chorobu.“ Mt 10:1)

Apoštolové měli přemýšlet, Ježíš jim nic nedával po „lopatě“.

Kdyby alespoň někdo z apoštolů řekl: „Mistře, když Eliáš a Elizeus rozmnožili potravu – z mála vytvořili hodně – ty jsi větší než tito naši proroci, já se zeptám, jestli někdo nemá svačinu a ty bys z toho pak nasýtil všechny.“

Nebo kdyby alespoň někoho – třeba z té „staré gardy“ apoštolů, z těch, kteří pili na svatbě v Káni víno od Ježíše¹⁰²² – napadlo: „Když Ježíš tenkrát učinil z vody víno, nešlo by z třeba z písku – toho je tady spousta – udělat chléb?“

To se nám může zdát naprosto hloupé, nás to nenapadne, neboť jsme se nenechali učit od Ježíše (my máme své učitele a učitelky). Ale apoštolové byli takto učeni Ježíšem i Hebrejskou biblí (Starým zákonem).

1021 Neodpustím si poznámku o židech: Na Židech je dodneška znát vyučování Biblí. Jsou špičkou ve všech lidských oborech.

Uvedu příklad jen o státu Izraeli, ne o všech Židech na světě.

Na 10 000 lidí je:	v USA	27 vědeckých míst
	v Británii	23 vědeckých míst
	v Japonsku	16 vědeckých míst
	v Izraeli	63 vědeckých míst

Na 10 000 lidí je:	v USA	82 vědců nebo techniků
	v Japonsku	80 vědců nebo techniků
	v Izraeli	125 vědců nebo techniků

atd.

1022 Nejen apoštolové tenkrát říkali: „Tak dobré víno jsme v životě nepili a už asi pít nebudeme (to byl pro ně veliký zážitek, Ježíš je totiž skvělý vinař).“

Znovu si přečtěme jak k Eliša přišel k „umění“ rozmnožit potravu. Nedostal od Eliáše recept: „Vezmi to a to, a říkej ta a ta posvátná slova modlitby“.

Apoštolů to nenapadlo, nás to teprve nenapadne, ale Satana to napadlo a nebylo to hloupé. Jen Satanův účel – proč se ptal – byl zvrhlý, byl pokoušením.

My jsme nešikovně – nebiblicky vyučováni. Jsme zvyklí na náboženství bez důkazů, na náboženství bez faktů, na náboženství bez kontaktu Boha s lidmi. Učedníci, kteří chodili s Ježíšem (my s ním nechodíme, my jen žebříme), měli kontakt s Ježíšem. Mluvili spolu, ptali se, naslouchali, hledali, debatovali, přeli se s ním. Ježíšova praktická výuka na nich byla znát. Měli za sebou celou řadu zázraků.

Ježíš své učedníky vedl k přemýšlení. Každý dospělý přece ví, že nám v životě nespádnou věcí sami do klína. V Božím království to není jiné. Také se máme učit jednat samostatně a dospěle.

Budeme si někdy příště všimnout, jak tuto úlohu, kterou apoštolové nesplnili, Ježíš učedníkům opakuje. Dokonce několikrát (jen s jiným zadáním). Všimneme si, jak to nakonec dopadlo. Je to velice důležitá úloha i pro nás!

Zatím si všimněme zdánlivě nedůležitému detailu. Ježíš nechá apoštolů, aby oni sami – osobně! – posbírali zbytky (žádné drobky). Je to velice důležitá Ježíšova finta ve vyučování.

Uvědomme si, že apoštolové nebyli žádní druhořadí lidé. Ani ve snu nás nesmí napadnout říct, já bych tohle v životě neudělal. Sv. Petr nebo Jan, miláček Páně, byli lidé na úrovni. (Pokud někdo říká, že apoštolové byli nevzdělaní, „obyčejní“ lidé, nerozumí Písmu a poměrům v Izraeli doby Ježíšovy a neví, že se učedníkům dostalo největšího vyučování jakého vůbec mohli dostat. Ježíšovo vyučování je nad všechny univerzity.) Kam se my na apoštolů hrabeme!

Proč si to ale říkáme, když nedosahujeme úrovně apoštolů.

Protože oni sami chtějí, abychom je přerostli.

Sám Ježíš nám dokonce říká: „Amen, amen, pravím vám: Kdo věří ve mne, i on bude činit skutky, které já činím, a ještě větší, neboť já jdu k Otci.“ (Jan 14:12)

Kdo po tom touží, není pyšný, naopak je chudý duchem. (Marie si přála stejně jako každá izraelská dívka, aby se jí narodil Mesiáš. – To je pravá pokora.) „Blahoslavení čistí, neboť uzří Boha“. Atd. To jen trochu nadhazuji pár citátů (kterým je třeba podrobně se věnovat), abychom si nemysleli, že ctností je nepřemýšlet a jen žebrot, aby nás Bůh ráčil osvětit Duchem svatým. Nejen pro Boha jsou lenoši nepoužitelní.

Žádná máma si nevyprošuje dobrý oběd pro děti. Ví, že se musí postavit k plotně ...

Bůh ví, co do nás dal. A světců svědčí o tom, že se Bůh při stvoření člověka nepřepočítal.

Svátek Proměnění Páně

2006

Svátek Proměnění Páně Dan 7:9-14 2 Petr 1:16-19 Mk 9:2-10(-13!) 6. srpna 2006

(Každý rok se některou neděli probírá tato událost, navíc ještě o svátku Proměnění Páně, který letos připadl na neděli. To o něčem svědčí. Možná si máme všimnout, nakolik chyba apoštolů zůstává dosud i naší chybou.

Připomínám, že jsme nad Mk 9:2-13 uvažovali při [2. neděli postní](#).

Před týdnem jsme mluvili o nasycení zástupů. Pokud bychom zůstali jen u samotného zázraku, bylo by to málo. O Proměnění Páně to platí ještě ve větší míře.

Kdo si nepřečte líčení ostatních evangelistů, nezví ani jak se to odehrálo. Kdo zůstane pouze u vylíčení Proměnění na hoře, nemá možnost pochopit, o co jde, protože samo „Proměnění Páně“ nedává smysl.

Obvyklý názor, že apoštolové měli být posílení ve víře neobstojí. (Jednak přehlíží, že apoštolové až do vzkříšení vůbec nepřipustili smrt Mesiáše, navíc z vlastní zkušenosti víme, že nám v krizi předešlé dobré zážitky mnoho nepomáhají – viz vážná hádka nebo krize mezi manžely.)

Abychom pochopili, proč k Proměnění Páně došlo, je třeba si přečíst předcházející událost, která se stala asi o týden dřív.

Pro toho, kdo si váží Ježíšova vyučování a stojí o pochopení, nebude zatěžko si vyhledat texty: Mt 16:13-23, 17:1-13; Mk 8:27-33, 9:2-13; Lk 9:18-22. 28-36

Ježíšova otázka: „Za koho mě lidé pokládají“, je samozřejmě vyslovena kvůli učedníkům. Ježíš průzkumy nepotřebuje.¹⁰²³

Apoštolové vyprávěli Ježíšovi, jak lidem, ke kterým je poslal, nemohli vysvětlit, že Ježíš není žádný prorok, který znovu přišel k Izraelitům, ani Jan Předchůdce Páně.

„Ježíšíkriste, to jsou zabeďnění lidé. To mají z toho rabínského vyučování“, tak se rozčilovali.

Až po vzkříšení jim došlo, že oni sami byli podobně zabeďnění vůči Ježíšovu vyučování.

Ani po řadě pokusů se Ježíši nepovedlo zviklat některé názory učedníků, kdysi získané při vyučování náboženství.

Nejprve byl Petr pochválen a pak tvrdě pokárán. Když Ježíš řekl: „Ale, pánové, aby nebylo mejlky, Mesiáše zlikviduj slušní a zbožní lidé, představitele synagogy (církve)“, Petr odporoval.

Kdo z nás by neodporoval? Já, určitě.

Ale stojíme o to, aby nám Ježíš říkal pravdu? I tu, která nám je nepříjemná?

Kdybychom se apoštolů ptali: „Myslíte, že Bůh je hodný? Máte jej rádi? Máte k němu úctu ...?“ „To je samozřejmé“, by přitakali, a naše otázky by pokládali za zbytečné.

A ejhle, je důležité si uvědomit, že i když jsme přesvědčeni o Boží dobrotě, že z toho neplyne, že vzápětí můžeme dělat něco proti Bohu. Špatně.

1023 „Ježíš všechny lidi znal; nepotřeboval, aby mu někdo o někom říkal svůj soud. Sám dobře věděl, co je v člověku.“ (J 2:24-25).

Petr si to neuvědomoval.

Jak je možné, že sv. Petr odporoval Ježíši?

Byl přesvědčen o své pravdě. Ano, dosáhl veliké úrovně, ale nevěděl všechno.

Kdyby Petr řekl: „Ježíši, to, co říkáš se ale liší od toho, co jsme se o Mesiáši učili v náboženství.

Proč si to myslíš?“ Pak by to bylo v pořádku.

Jenže Petr si myslí, že ví lépe než Ježíš, jak to s Mesiášem bude.

Neptá se. A když Ježíš říká něco jiného, myslí si své. (Kdo chce, kdo je poctivý, ten se v tom příběhu najde.)

I svatý Petr si někdy nebyl schopen opravovat si své názory.

Až Židé uznají, že se odtrhli od Mojžíše a od Proroků, otevřou si dveře k další boží pomoci. Klíč mají ve vlastní kapse.

Je to tvrdě řečeno? O židech to odkýváme.

Zda budeme sobě měřit stejnou mírou je na nás.

Jestliže Židé, jestli apoštolové, byli zabeďněni a mysleli si, jak dobře znají náboženství a jak mají pravdu, pak je otázka, jak na tom jsem já, jak si já sám přizpůsobuji Bibli podle svého a ani si to neuvědomuji.

Přeskakujeme v Bibli místa, kterým nerozumíme, vybíráme si ta, co se nám líbí a montujeme si je podle svých představ. Vybíráme si všelijaké „myšlenky na den“ – bez souvislostí – a pohlížíme na ně ve svém světě.

Měl bych být obezřetnější!

Máme slité dohromady to, co si myslíme, s tím, co je psáno v Bibli.

Mohli bychom i my slyšet: „Jdi mi z očí Satane“?

To není žádná legrace. Nejde o nadávku, ale o hrozné zařazení. „Poslyš, ty jsi jako satan, takhle satan začínal. Víš, že tak začíná cesta do pekel?

Víš, že máš satanský způsob myšlení? Ten taky tvrdí, že to ví lépe a není schopen opravy.“

Petr platil za svou nedostatečnou pružnost. Ne, že by jej Bůh trestal. Nedůvěřoval Ježíšovi, spoléhal na sebe a neobstál v situaci, kterou by s pomocí Ježíše mohl se ctí projít. Nemusel být pak tolik poníženy...

Teď chce Ježíš ušetřit nás – abychom se neponížili my. Podaří se mu to?

Jestlipak my dáme na Ježíše, jestlipak mu my budeme pozorně naslouchat?

Protože se apoštolové nenechali přesvědčit, vymyslel Ježíš pro své tři nejlepší učedníky další vyučovací lekci. Na horu (výstup k poznání, k novému obzoru...) vzal pouze je.

Uviděli svého Mistra v božím světle a UPROSTŘED největších osobností židovského světa, je tedy větší než Mojžíš a Eliáš – a oni jsou učedníky toho největšího Učitele.

Apoštolové byli unešeni, potvrdilo se jejich přesvědčení – ano, Ježíš je boží Mesiáš. My jsme jeho služebníci. Navrhují postavení stanů. V Písmu stojí, že v poslední době přijde Bůh ke svému lidu a uprostřed svého lidu se utáboří, rozbije stan, bude přebývat. (Srov. Lv 26:11; Ez 37:27 a další)

Apoštolové jsou nadšení výjimečností a krásou události – ale, pozor – nejsou vyvedeni z míry obsahem rozhovoru. Ten jim uniká. Přesněji řečeno – vytěsní jej. Nechtějí slyšet, o čem vedou řeč

Mojžíš, Eliáš a Ježíš: o Ježíšově „cestě do Jeruzaléma“ – o jeho smrti. Taková slova nechťejí slyšet!¹⁰²⁴ To se ovšem nedozvíme, pokud si nepřčtíme vyprávění Lukášovo. Rozhovor trvá dlouho, učedníci vypínají a usínají. (Kterýpak evangelista zmiňuje spánek učedníků, a který hodnotí Petrova slova: „Nevěděl co mluví“?)

Stalo se vám někdy, že jste usnuli na přednášce, která vás nezajímala? Já jsem několikrát usnul i na přednášce, která byla zajímavá. Ale to je jiná situace. Někdy jsme ospalí nebo je nízký tlak. Hora „Proměnění“ není tak vysoká, učedníci nebyli utahaní a Ježíš naplánoval pečlivě celou akci za příznivých okolností. Dobrý výsledek záležel už jen na učednících. Že se s Ježíšovým vyučováním o vraždě Mesiáše mýjeli, je vidět i z dalších detailů i na pozdějších lekcích, které jim Ježíš poskytl.

Všimněme si alespoň rozhovoru, který spolu vedli při sestupu z hory. Neptají se: „Ježíši, prosím tě, tak ty říkáš, že budeš zabit, že vstaneš z mrtvých?“

Ne, žádná diskuze. Nezareagují, ani když Ježíš říká: „Nikomu neříkejte, co jste viděli, dokud Syn člověka nevstane z mrtvých.“ Okrajově se jen chytanou toho, „co znamená vstát z mrtvých“ a jak je to s příchodem Eliáše. Všimněme si, že to jsou úniková témata.

Zároveň si všimněme, že Ježíš na dobré otázky tazatelů odpovídá.

Mojžíš a Eliáš s Ježíšem mluví o tom, proč MUSÍ být Ježíš ukřižován.

Jak přesně vypadal rozhovor a kolik z něj slyšeli apoštolové, nevíme.¹⁰²⁵

Kdo je všímavý, určitě zpozoroval, jak se bráníme novým názorům v náboženství (lepšímu mobilu ale ne). A jak, ve chvílích „ohrožení“ novým názorem, tíhneme k útěku do okruhu těch, kteří mají stejný pohled na věc jako my. Uprostřed nich se pak utvrzujeme ve správném pohledu na věc, abychom nemuseli prozkoumávat novou informaci.

Všimněme si paradoxu jednání apoštolů: Jsou uchvázeni a nadšeni tím, čeho byli svědky. A přitom vůbec nevnímají, o čem byla řeč.

1024 I na nich se v této věci plní Izajášovo slovo: „Budete stále poslouchat, a nepochopíte, ustavičně budete hledět a nevidíte. Neboť obrostlo tukem srdce tohoto lidu, ušima nedoslýchají a oči zavřeli, takže nevidí očima a ušima neslyší, srdcem nepochopí a neobráti se – a já je neuzdravím.“ (Srov. Mt 13:10-17)

1025 Pokus o načrtnutí rozhovoru:

Mojžíš a Eliáš říkají: „Ježíši, rozumíme tvé situaci. Máme s věřícími lidmi stejnou zkušenost. Takzvaní slušní lidé bývají tvrdohlaví, myslí si, že znají pravdu, stojí na svém, je těžké je k něčemu novému dovést, bývají zatvrzelí a nesnášenliví.“

Eliáš mohl např. říci: „Z vlastní zkušenosti víme, jak dopadne každý, kdo přichází lidem na pomoc. Každý dobrý skutek po zásluze potrestají. Víme, jak dopadli skoro všichni naši kolegové – proroci a nositelé pokroku.

Je to smůla Ježíši, že si nedají říci. Jejich náboženství, jejich víra je pyšná. Máš pravdu, každý fanatismus je nebezpečný – ohrožující věc Boží i člověka spravedlivého. Ježíši, je to hrozné, že ti nakonec nezbude nic jiného než je nechat, aby se ukázalo k jakým koncům vede jejich „pravá víra“. Nojo, přijdeš o život.“

Mojžíš možná říkal: „Stále se to znovu a znovu opakuje. Až nad mrtvolami si lidé uvědomují, kam došla jejich suverenita. Třeba jako tenkrát s těmi jedovatými hady...“

Ježíši, nepotěšíme tě, chápeme tě. Obdivuji tvoji obětavost, bude tě stát život.

Rozumím tvé víře, že nakonec získáš mnohé, až tě uvidí ukřižovaného. Snad se přeče jen dodatečně chytanou za hlavu – až konečně uvidí nezištnost tvého přátelství vůči nim.

Máš pravdu, jako moji současníci byli uzdraveni pohledem na hada na kůlu, tak s tvými současníky nikdo nehne dřív (dokonce ani tady s Petrem, Janem a Jakubem), než tě uvidí na kříži. Do té doby ti neuvěří, že jejich víra je nebezpečná a krutá.“

Jak přesně vypadal rozhovor a kolik z něj slyšeli apoštolové, nevíme.

To je nesmírně důležitý fakt, skutečnost. Je důležité jej prozkoumat.

Tím bychom se dostali k otázce, proč by někteří nevydrželi v nebi (otázka pekla). Nebo jiní, kteří by byli v nebi málo šťastní (otázka „očistce“).¹⁰²⁶

Při sestupu z hory Ježíš říká: Nikomu neříkejte co jste zažili, dokud Syn člověka nevstane z mrtvých.“ Apoštolové namítají: „Proč tedy zákoníci říkají, že má napřed přijít Eliáš?“

Herec musí velmi dobře rozlišit otázku a námitku. Obojí se píše s otazníkem.

Kdyby učedníci řekli: „Ježíši, nejde nám dohromady to, co říkáš. Jakým právem říkají zákoníci, že nejdřív musí přijít Eliáš?“ Když to řeknu takhle, vidíme v tom obvinění zákoníků.

Jenže pokud řeknu: „No, počkej Ježíši, ty zapomínáš na to, co říkají naši velcí teologové? Ty se s nimi velice rozcházíš. Koukej se dostat do správných kolejí.“ Toto je ovšem umlčení Ježíše.

Jakým způsobem apoštolové řekli: „Proč tedy říkají zákoníci říkají...“, nemůžeme rozlišit pouze na základě toho textu. Až porovnáním ostatních reakcí apoštolů na toto téma v dalších místech evangelíí zjistíme, že platí ta druhá verze.

Je to trochu silné. Že by apoštolové jednali s Ježíšem jako s malým klukem?

Bohužel to je pravda.¹⁰²⁷

1026 Satan tvrdí: „Ježíši, uznej, že jsem nejlepší“. Ježíš mu namítá: „Je pravda, že z matematiky, z češtiny a všech ostatních předmětů jsi měl jedničky, ale máš pětku z mravů.“

Nedivme se satanovi, že za takových podmínek nechce být v nebi. (Srov. Mt 4:9-10)

Otázka očistce:

Všímáme, že se apoštolové přeli s Ježíšem, nedůvěřovali mu úplně. Zrovna tak Mojžíš ještě nedůvěřoval úplně Hospodinu – proto nemohl vejít do zaslíbené země.

Proč dal Bůh tu tvrdou lekci Abrahamovi s obětí Izáka? Mimo jiné také proto, aby ho přinutil pořádně se zamýšlet a pořádně s Bohem mluvit.

Očistec není pedantskou spravedlností otce, který žení syna a před svatbou mu vystaví účet a napraská mu za všechny hlouposti a neposlušnosti, které od malička kluk vyvedl.

My si někdy ten očistec tak představujeme.

V očistci se řeší něco jiného. „Očistec“ je doučováním, aby se člověk nenaučil s Bohem rovně a otevřeně mluvit, aby se každý klient v očistci naučil Bohu porozumět a jednal s ním poctivě.

1027 Popíšu jednotlivé případy:

- 1) Sv. Petr jednal s Ježíšem jako s malým klukem. Skoro bychom mohli Petrovo odporování popsat: „Tomu ty, Ježíši, nerozumíš!“
- 2) Na hoře Proměnění, apoštolové z nezájmu usnuli. (Přesněji řečeno, z odmítavého postoje.)
- 3) Při sestupu z hory (pro Jakuba, Petra a Jana je to vlastně třetí informace o utrpení a smrti Mesiáše) opět „neslyší“ a myslí si své.
- 4) U další předpovědi Mk 9:30-32; Mt 17:22; Lk 9:43 (oficiálně „Druhá předpověď utrpení“ – podle nadpisů v Písmu): „Poučoval své učedníky a říkal jim: ‚Syn člověka bude vydán lidem do rukou a ti ho zabijí, ale za tři dny po své smrti vstane‘. Oni však tomu výroku nerozuměli a báli se ho zeptat.“
- 5) Následuje případ nadepsaný: „Třetí předpověď utrpení“ Mk 10:32-34 (Mt 20:17-19) – bez odezvy učedníků. (Srov. Lk 18:31-34) Ve verši 34: „Oni však ničemu z toho nerozuměli, smysl těch slov jim zůstal skryt a nepochopili, co říkal.“)
- 6) Hned potom následuje žádost matky synů Zebedeových Mk 10:35n (Mt 20:20n). Ta si vyloží Ježíšova slova o cestě do Jeruzaléma tak, že Ježíš jde vstříc korunovací do hlavního města a snaží se zajistit svým synům protekci. Ježíš si zavolá ostatní a drsně udělá Janovi a Jakobovi ostudu, protože otázka Ježíšova utrpení a smrti je důležitá věc (nemluvě o povyšování se nad druhé) a apoštolové, dokonce ti nejlepší ji nechápou!
- 7) Po Ježíšově ukřižování v neděli ráno přicházejí ženy se správou o Ježíšově zmrtvýchvstání. Apoštolové o ženách řekli, že se pomátly, „ta slova zdála se jim bláznovstvím“ (Lk 24:11). Stále ještě apoštolové

Proč si to říkáme? Protože se k tomu sami apoštolové přiznávají (a my je právem považujeme za špičkové lidi. I pro tuto jejich poctivost, s kterou nezakrývají svá selhání)¹⁰²⁸ a nabádají nás, abychom neopakovali jejich chyby. Boží království má růst a ne aby každá generace troskotala u stejné chyby jako koně na Taxisově příkopu Velké pardubické.

Sv. Jan Miláček Páně si svou chybu uvědomil až když stál pod křížem. To je také smysl kříže, objevit v sobě tuto nedobrou povahovou vlastnost – bránění se nové informaci o Bohu. Ve zповědním zrcadle, nebo při běžném zpytování svědomí tuto chybu nenajdeme. Objevujeme ji až po nějakém maléru, když člověk udělá něco, co s ním oťrese.

nevěří, že by Mesiáš mohl být ukřižován.

Stejněho mínění je Kleofáš a ten druhý učedník, kteří se trhli od party a šli pryč: „A my si jsme mysleli, že Ježíš je Mesiáš, což se ovšem ukřižováním ukázalo, že není ...“ (Srov. 24:19n)

8) Nakonec, a to je úplně oťresné, když se Ježíš zjeví zmrtvýchvstalý, jeho nejbližší přátelé (svatí apoštolové) jej pokládají za nějakého ducha (za strašidlo). (Srov. Lk 24:36-46)

Podívejme, jak je třeba s Písmem pracovat a dát dohromady to, co píše o dané události všichni evangelisté a také dát dohromady všechno, co s tím souvisí a nevybírat např. jenom jednu předpověď. Kolik těch předpovědí bylo? A apoštolové nechápou.

1028 Vatikánské archívy se mohou otvírat až po 70 letech, archívy v Anglii po 80 letech – aby potomci neměli ostudu z chyb otců. Apoštolové sice děti měli (na rozdíl od dnešních papežů), ale byli úžasně poctiví sami o svých chybách hned vypravovali, případně nechali napsat.

18. neděle v mezidobí

2018

18. neděle v mezidobí Ex 16:2-4. 12-15 Ef 4:17. 20-27 J 6:24-35 5. srpna 2018

K prvnímu čtení.

Když se Izrael dostal do egyptského otroctví, Hospodin jej vysvobodil (stále nás zachraňuje ze zla): „Nesl jsem vás na orlích křídlech.“ Ale ne jako nese orel zajíce; pro myšlenku svobody získal nejprve Mojžíše a pak Izraelity (to je velká obětavost a práce).¹⁰²⁹

K evangeliu.

Ježíšova slova: „Já jsem chléb života,“ nespada z nebe jako meteorit. Jejich pochopení předcházela dlouhá boží péče a vyučování.¹⁰³⁰

Před týdnem jsem připomínal, že v zahradě Edenu lidé nedostatečně jedli ze „stromu života“. (V mýtech, pohádkách a pak v celých dějinách se setkáváme se stálým hledáním „stromu života“ – totiž s vodou živou, elixírem života, kamenem moudrosti nebo svatým grálem.) My ovšem nemusíme strádat, Ježíš je nám novým „Stromem života“. Jemu může každý porozumět a nechat se jím vyživovat.

Bůh k nám – i skrze Ježíše – sestupuje, mluví s námi, vyučuje nás, dává se nám a touží být námi přijímán (včetně svého slova).

Mana je pro nás dodneška důležitým pojmem.¹⁰³¹

Potrava je prostředkem k životu pozemskému, Ježíš nám nabízí potravu pro nový život: „Já jsem Chléb z nebe.“

Je snadné se pohoršit nad davem, který vyhledal Ježíše, aby se opět zadarmo najedl. My máme jídla často víc, než kolik nutně potřebujeme k životu, ale pozor, můžeme být „náboženskými konzumenty“.¹⁰³²

1029 Ne každý je ochotný uprchnout z vězení (uzdravit se z toho, co nás poutá, osvobodit se z toho, čemu otročí). Izraelské přísloví říká: „Dostat Izraelity z Egypta trvalo jeden den, ale dostat Egypt z Izraelitů trvalo celých čtyřicet let.“

Podobenství o rozséváči je modelem pro přijímání Ježíšova slova (Mt 13:1-9. 18-23) „Semenem je Boží slovo.“ (Lk 8:11)

1030 Bůh nás nevyvrhl na pustý břeh života. Je dárce života, zahrady Edenu, krásného a bohatého světa, rodičovské péče, schopnosti přátelství, obětavosti ...

Jako rodiče svou péčí o děti provázejí svými slovy, tak i Hospodin svou péčí doprovází slovy moudrosti (kým každý z nás jsme, jakou důstojnost máme, co je dobré a co je špatné, jak „vonět“ druhým ...).

1031 Pro Izrael byla pokrmem z nebe zachraňujícím život (na křepelky tolik nevzpomínáme).

Je velmi užitečné si přečíst celou 16. kapitulu. Kdo je bystrý, pochopí jak nakládat se slovem božím i s vlastními slovy. „Když kočku nikdo nehladí, vysychá jí mícha,“ říká čínské přísloví. Dávno jsem to vztáhl na lidi. Nikdy není dost hlazení, nejen slovy. Pokud některý den nepotěšíme své blízké a nenecháme se potěšit Bohem, strádáme.

1032 Někdo nevychnutná dobré jídlo, neumí ocenit krásu stolování a nehladoví po hlubším porozumění s lidmi u stolu. I dobré jídlo, natož dobrá společnost u stolu, také živí duši i ducha (a může být vědomým

Všimněme si rozhovoru Ježíše se zástupem. Lidé dotírají a útočí na Ježíše podobně jako jejich předkové na Mojžíše: Kolik se toho naučili z chyb svých předků. (Co se my naučíme z jejich chyb?)

„Nebud'te povrchní, Bůh vám nabízí víc než jen dobrou svačinu.“

„Co máme dělat, abychom konali skutky Boží?“ (Alespoň pár důležitých věcí se v Mojžíšově škole naučili. Ale jak budou reagovat dál?)

Zapamatujme si Ježíšovu odpověď (popis toho, čemu my podivně říkáme „víra“): Přitakat svým způsobem životem jeho slovům a jeho příkladu.

Útočili na něj: „Jakým znamením dokážeš ...?“

Nebylo snad nasycení chlebem a rybami dostačující legitimací proroka, „pečetí od Boha“?

Když se nechce, je to horší než když se nemůže. (Hledáme další zázraky a další omilostněná místa.)¹⁰³³

Ježíšova slova: „Já jsem Chléb života,“ platí ve dvou směrech.

Na první místo staví své životodárné slovo!! Na druhé místo svou Hostinu (o ní budeme uvažovat příště.)

Bůh k nám sestupuje, mluví s námi, vyučuje nás, dává se nám a touží být přijat (včetně svého slova.)

My katolíci Ježíšovu slovu stále zůstáváme dlužni.

Už Órigenés (3. stol.) připomínal svým posluchačům: „Opatrně a s úctou se chováte k „posvěcenému daru“ (eucharistii), aby ani drobeček z něho nepřišel nepozorností nazmar, ale proč nechováte stejnou pozornost k božímu slovu – kterému při téže bohoslužbě nasloucháte – a necháváte celé bochníky slova bez povšimnutí padat na zem? Vždyť i naslouchání biblickým čtením a kázání Božího slova vyžaduje také přijetí a přijímání ze strany toho, v němž se má Slovo-Kristus počít a narodit se.“

Písmo to říká srozumitelně a mile.

Na počátku bylo Slovo ... Ale jeho vlastní ho nepřijali. (Srov. J 1:1. 11)

Víra je ze zvěstování a zvěstování z pověření Kristova. (Ř 10:17)

Kdo by se napil vody, kterou mu dám já, nebude žíznit navěky. Voda, kterou mu dám, stane se v něm pramenem, vyvěrajícím k životu věčnému. (Srov. J 4:10-14)

Mým pokrmem je činit vůli toho, který mě poslal, a dokonat jeho dílo. (Srov. J 4:31-34)

Zůstanete-li v mém slovu, jste opravdu mými učedníky. (J 8:31).

Ježíš ve svém pozemském životě slavil se svými přáteli jen jednu Svatební hostinu, ale před tím mnoho své učedníky učil a vysvětloval jim.

dobrořečením). Bylo by nám málo přibývat jen na váze a už ne na duši.

Zkoumali jsme se: „Modlil jsem se? Byl jsem v neděli a zasvěcené svátky na bohoslužbě?“

„Plnili jsme náboženské povinnosti“, ale už jsme se neptali, zda slovům modliteb a Písma rozumíme, zda nám u stolu slova božího chutná, jaký zážitek ze slova božího si odnášíme a co máme s radostí přijmout do svého života. O umění komunikovat s Bohem se mnoho nemluvilo.

1033 K setkání s Bohem je třeba se oprostit od hluku světa a vlastního smogu. Může být např. užitečné se někam vydat (pokud to není na úkor rodiny), jen neříkejme, že na některém místě je Bůh přítomen více než u nás doma.

Někdy se podobáme hloupým chlapům, kteří si přejí, aby s nimi manželka spala, ale zanedbávají rozhovor s ní, nenaslouchají jí, nehledí ji, neprojevují jí pozornosti. Jedno bez druhého nemůže být.

Stále potřebujeme zkoumat, nakolik jsme učedníky Ježíše.

Byl by jím někdo, kdo „jde na mši“, „jde ke zpovědi“ a pak jde do sousedova lesa krást dřevo, spílá druhým nebo jen nadává na poměry?

Řídíme se ve svém životě jen Desaterem (navíc vykastrovaným) nebo Ježíšovými slovy?

Učíme se předcházet sporům a uzdravovat je podle Ježíšova návodu? ¹⁰³⁴

(I psychologie, manželské poradny i Manželská setkání potvrzují genialitu Ježíšových pravidel.)

Manželka si stěžuje kamarádce na manžela a ta ji vážně radí: „Když to tak cítíš, tak se s ním rozveď.“

Manžel řeší svou manželskou krizi v hospodě s chlapy, kteří nejsou chytřejší než on.

Jdeme spolu do manželské poradny nebo k dobrému faráři? ¹⁰³⁵

Koho jsme učedníky v našich manželských a rodinných sporech? Na koho dáme?

Kdo je naším Pastýřem? Kým je pro nás Ježíš?

Bez vzájemného odpouštění nevydrží žádný vztah. Má někdo lepší pravidla jak předcházet sporům a uzdravovat ty, do kterých se dostaneme, než Ježíš?

On sám nám neporoučí: „Odpusť mu!“ Je moudrý a nejprve sám velkoryse odpouští nám. Od něj dostáváme, abychom byli schopni odpouštět jiným.

Zná někdo lepšího terapeuta?

Kdo Ježíši důvěřuje víc než sám sobě nebo druhým a dá na něj, nebude nikdy hladovět nebo žíznit po nové spravedlnosti a milosrdenství.

Účastníme se bohoslužby, abychom neměli hřích, nebo se jdeme učit od Ježíše?

Ptáme se, zda jsme Bohem oslovitelní?

Zpovídali jsme se: „Modlil jsem se roztržitě.

Hněval jsem se.

Myslel jsem, mluvil jsem, dělal jsem něco nemravného sám nebo s jinými. ...“

Ale potřebujeme zkoumat: „Radím se s Bohem? Je Bůh s mou modlitbou spokojen? Naslouchám mu pečlivě?“

Potřebujeme poznat, že hněv je projevem emoce, a potřebujeme se učit, jak s hněvem pracovat (Ježíš se uměl hněvat).

Učili jsme se správně mluvit a nezneužívat řeč proti druhému (Ježíš je v tom Mistrem).

Rodiče nás učili dobře chodit (a kam chodit a kam nevstupovat), a pak jsme se sami učili „chodit s Bohem“.

1034 **Zhřeší-li tvůj bratr**, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima; dá-li si říci, získal jsi svého bratra. Nedá-li si říci, přiber k sobě ještě jednoho nebo dva, aby ústy dvou nebo tří svědků byla potvrzena každá výpověď“.

Jestliže ani potom neuposlechne, oznam to církvi; jestliže však neuposlechne ani církev, ať je ti jako pohan nebo celník. (Mt 18:15-17)

O odpouštění. „Jestliže proti tobě zhřeší sedmkrát za den, a sedmkrát k tobě přijde s prosbou:

‘Je mi to líto’, odpustíš mu!“ (Lk 17:3-4)

„Otče, odpusť nám naše dluhy, jako i my jsme odpustili těm, kdo se provinili proti nám.“ (Mt 6:12)

Tvůrci pokoje. „Přinášíš-li svůj dar na oltář a tam se rozpomeneš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem; potom teprve přijd' a přines svůj dar.“ (Srov. Mt 5:20-24)

1035 Pozor: „Nevědomost kněze je horší než zlomyslnost“, říká sv. František Saleský.

Ukazujeme dětem, jak se vaří jídlo, jak se staví dům, jak se opravují věci v bytě, jak se pěstují rostliny a jak se zachází s přírodou a odpady. Ukazujeme jim, kdy máme mluvit a kdy mlčet, jak správně pracovat s agresivitou i sexualitou – to jsou dary boží.

K výchově dětí používáme to, co jsme se naučili (a co se stále učíme) od Boha.

Každá společnost potřebuje moudré lidi. Nám se dostalo možnosti vyučit se moudrosti Boží.

Liturgie je dobře promyšlená. Po kázání (při slavení Večeře Páně) je ticho – aby si každý mohl uložit do své paměti něco důležitého z božího slova. A před vlastní hostinou – abychom nezapomínali na nezbytnou výživu Božího slova – říkáme: „Pane, řekni jen slovo, a má duše bude uzdravena.“

S tím slovem od Boha – které chceme přijmout do svého života – přistupujeme k Ježíšově hostině, aby nás – v našem rozhodnutí posílil, objal nás, políbil, vyživil a prostoupil svým Duchem.

K osvěžení paměti a k promyšlení (třeba na příští týden) nabízím pár Ježíšových slov jakým „Chlebem života“ pro nás Ježíš je (nebo není):

Co znamená slovo Písma: „Kámen, který stavitelé zavrhli, stal se kamenem úhelným?“ (Lk 20:17)

- Amen, amen, pravím vám, kdo slyší mé slovo a věří tomu, který mě poslal, má život věčný a nepodléhá soudu, ale přešel již ze smrti do života. (J 5:24)
- Jste potomci Abrahamovi; ale chcete mě zabít, neboť pro mé slovo není u vás místa. Boží slovo ve vás nezůstává, poněvadž nevěříte tomu, koho on poslal. (J 5:37-38)
- Proč mou řeč nechápete? Proto, že nemůžete snést mé slovo. (J 8:43)
- Amen, amen, pravím vám, kdo zachovává mé slovo, nezemře navěky. (J 8:51)
- Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo, a můj Otec ho bude milovat; přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek. Kdo mě nemiluje, nezachovává má slova. A slovo, které slyšíte, není moje, ale mého Otce, který mě poslal. (J 14:23-24)
- Vy jste již čisti pro slovo, které jsem k vám mluvil. (J 15:3)
- Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co činí jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám dal poznat všechno, co jsem slyšel od svého Otce. (J 15:15)

Příloha:

Kázání Prof. Tomáše Halíka z minulé neděle.

Slyšeli jsme evangelium o rozmnožení chlebě.

Ježíšovy mocné činy, znamení (semeion), nejsou efektními kousky, které by měly diváky přimět k víře v Kristovu božskou moc, jak to dříve chápala apologetická literatura. Tato vyprávění a události, k nimž se vztahují, jsou zpravidla ilustrací nějakého důležitého Kristova výroku. Tak pomocí vyprávění o rozmnožení chlebě si mají posluchači zapamatovat Kristovo slovo: Já jsem chléb života.

Slavení eucharistie nám nejen připomíná to, čím Kristus byl a je, sebe-rozdávajícím se darem božím, nýbrž je zároveň výzvou, abychom Krista následovali a napodobovali tím, že i my se budeme dělit s druhými.

Považuji za svou kazatelskou a pastýřskou povinnost tento podstatný důraz evangelia aktualizovat.

Nedávno opět zaznělo z úst vrcholných politických představitelů naší země:

Nepřijmeme vůbec žádného uprchlíka, a to ani několik desítek, jak jsme o to byli požádáni. Všichni víme, že přijetí nejen těch několika desítek, ale i několika tisíc

migrantů by naši zemi nepoškodilo. To odmítnutí byt' i malé hrstky migrantů, jak bylo řečeno v jednom nedávném otřesném televizním duelu, má *symbolický význam*. To je pravda. Je třeba si uvědomit, co to symbolizuje, jakou zprávu o naší zemi tím světu posíláme.

Kdybychom je přijali, říkáme tím: Nemůžeme jistě přijmout všechny, kteří usilují o azyl, protože kdybychom naši loď přeplnili nad únosnou kapacitu, nikomu tím neprospějeme. Nejsme naivní „vítači“ ani „sluníčkáři“, musíme se snažit jasně rozlišovat mezi oběťmi násilí a hladu a oběťmi falešných slibů pohodlného života na Západě. Avšak těm, kterým pomoci můžeme, *těm pomůžeme*, a to nejen proto, že jsme k tomu zavázáni našimi právními závazky, ale také proto, že jsme snad ještě úplně nezapomněli (ať už navštěvujeme kostely nebo ne) zásady evangelia a také hodnoty humanismu a solidarity, na nichž stojí evropská kultura. Pomůžeme jim především proto, že jsme lidské bytosti, nikoliv sobecké bestie s kamenným srdcem. Jsme lidmi natolik, nakolik vidíme v lidech v nouzi lidi, ne přítěž.

Pamatujeme si, že Západ po roce 1968 velkoryse přijal desetitisíce uprchlíků z naší země – a to nebyli lidé, kteří by utíkali jako dnes před válkou, bombardováním, žízni či hladem, v naprosté většině to byli lidé, kteří prostě chtěli žít v politicky a ekonomicky příjemnějších podmínkách. Také přicházeli ze zcela jiné kultury – ale Západ se nebál, že k nim tito uprchlíci přinesou jedovaté sémě komunismu nebo že budou uplatňovat to, k čemu je po desetiletí vedl reálný socialismus: kdo nekrade, okrádá vlastní rodinu, z cizího krev neteče apod. Dal jim velkoryse šanci, mnozí ji využili dobrým způsobem, jiní zneužili – tak už to vždy s migranty bývá.

Celým Starým zákonem zní výzva: Pamatuj, že náš otec byl chudým přistěhovalcem.

Výzva k pohostinnosti k cizinci je tam častější než výzva k podpoře vlastních.

Nepřijmeme ani jednoho uprchlíka – ano, i toto je symbol. I tím něco velmi podstatného o sobě říkáme. *Říkáme tím, že se zříkáme Krista a evangelia, že se vyřazujeme z Evropy a evropské kultury humanismu, že dáváme přednost jedovatému nacionalismu, národnímu sobectví, že chceme nadále z evropského společenství pouze oběma rukama brát a nejsme ochotni nic dávat.* Nechceme se o nic dělit. Svůj chléb a své rybičky máme jen pro sebe, ty sluníčkáři z Nazareta!

Nepřijmeme ani jediného uprchlíka – toto slovo je tisíckrát horší urážkou Krista než jedna scéna z nepochopeného divadelního představení. Nepřijmeme ani jediného uprchlíka – proti tomu by se mělo kázat každou neděli ve všech kostelech! O pastýřích, kteří tuto povinnost zanedbávají a odvádějí pozornost k nepodstatným věcem, kteří nemají ducha rozlišování, platí Kristova slova, že cedí komára a ignorují velblouda, že jsou slepí vůdcové slepých, kteří nakonec spadnou do jámy. Církev nemá hrát ve společnosti roli ozdobného ornamentu při státních slavnostech a vlichocovat se do přízně mocných, má nezastupitelnou *kriticko-prorockou roli* a zvláště v dnešní době jedovatého populismu se nesmí bát statečně se postavit proti většinovému mínění. V Písmu stojí věta, kterou by měl mít dnes každý pastýř církve na svém psacím stole: *Nepřidáš se k většině, koná-li nepravost.*

Přiznám se, že o polské hierarchii, až na několik vzácných moudrých a statečných biskupů, s nimiž se dobře osobně znám, jsem neměl příliš valné mínění. Měl jsem dojem, že se polská katolická církev nedokáže dost jasně distancovat od současné vlády, která často zneužívá křesťanskou rétoriku a symboly, podobně jako se to děje v Maďarsku. Ale ve věci uprchlíků řekli polští biskupové jasně: Pro nás není závazné mínění vlády, ani mínění třeba 90 % obyvatel – pro nás je závazné Kristovo evangelium. Postavili se tak na stanovisko papeže Františka.

Ano, nebojme se mediálního lynče populistů, bojme se spíše toho, že nám Kristus při posledním soudu řekne: Byl jsem na cestě, a neujali jste se mě, měl jsem hlad,

a nenasytili jste mne.

Nepřijmeme ani jednoho uprchlíka, uděláme z naší země ghetto etnické čistoty, obrněný skanzen vybájené minulosti uprostřed Evropy – to není jen nemravné, to je také pošetilé a hloupé.

Naše země není naše, Hospodinova je země a vše co je na ní, my všichni jsme zde jen cizinci a přistěhovalci, říká jasně Písmo.

Evropa vždy byla, je a ještě více bude kulturně, etnicky a nábožensky pluralitní, tento vývoj nezastaví žádné zdi a ostnaté dráty, musíme se naučit žít spolu.

Současná migrace je pouze předejrou toho, co přijde, až v důsledku globálního oteplování zmizí z velké části světa zásoby vody. K spoluviníkům toho, že se lidstvo nesnažilo této katastrofě předejít, patří i ti, kteří falešně uklidňovali svědomí viníků popíráním faktu klimatických změn a lidské spoluzodpovědnosti za tento stav. I tito lidé zaujímali u nás donedávna přední místa na státně-náboženských slavnostech!

Jdeme vstříc soumráčnému času ve světě i v naší zemi. Kdyby nebylo papeže Františka, měl bych podobnou úzkost i o církve. Jedna stará česká náboženská píseň říká: Pravda malé místo má, všude ve všem světě. Rodina Kristových učedníků musí usilovat o to, *aby byla místem pravdy*, byť je to pravda nepopulární, aby byla místem nesobecké solidární lásky, byť to mnoho stojí. Ano, nemějme iluze, budeme-li se této cesty držet, budou nás mnozí chtít – jak to Kristus svým učedníkům předpověděl – „vylučovat ze synagog“, dnes vylučovat z národa a církve. Jdeme vstříc těžkým dobám, v nichž už dnes mnozí přední lidé ve státě i církvi selhávají a mnozí jistě ještě selžou. Tak tomu bylo vždycky v těžkých dobách. „Kdo stojí, hled’, abys nepadl.“ „*Nepřidáš se k většině, koná-li nepravost.*“

Avšak: Nebojte se, já jsem zvítězil nad světem, říká Kristus. Amen.

kázání prof. Tomáše Halíka z neděle 29. 7. 2018

2015

18. neděle v mezidobí Ex 16:2-15 Ef 4:17-24 J 6:24-35 2. srpna 2015

Za minulého režimu jsem mnoho reptání Izraelitů na poušti nerozuměl. Teď léta pozoruji reptání některých lidí, pro které není svoboda důležitá.

Je to neuvěřitelné, Izraelité tři dny po zázračném přechodu skrze Rákosové moře, po písni o Hospodinově vítězství, začali reptat.

Midraš říká, že Izraelité, když viděli na břehu moře utopené Egyptany, zvolali: „Egyptané jsou mrtví! Zhotovme si modlu a vraťme se zpět do Egypta.“

Jistě, už jen tři dny putování pouští, když lidé nenarazili na vodu, bylo velice obtížné, ale přece jen si říkáme, že zkušenost s Boží pomocí mohla Izraelitům vydržet déle. (Na druhé býváme ve svých soudech přísnější než na sebe.)

Dnes tomu rozumím víc, modloslužba je mnohem pohodlnější než sloužit s Bohem nevďěčnému světu.

Jákobovi synové se svými rodinami za pár dnů sestoupili do Egypta. Ale 40 let se jejich potomci potáceli „v kruhu“ pouští než nová generace mohla vstoupit do Země zaslíbené. (Opakovaně se rouhali tvrzením, že v egyptském koncentráku bylo lépe.) Rozumíme tomu, proč musela ohnutá generace vymřít, i nám, kteří jsme žili v socialismu, často chybí schopnost sebekritiky, obrácení

a důvěry Zachránci. Ohnutým hřbetům svoboda nechybí, postrádají ctnost Naděje a elán ke spolupráci s boží pomocí.¹⁰³⁶

Sestupy bývají snadnější než vystupování. Návrat k přijetí odpovědnosti je pracný.¹⁰³⁷

Přesto Hospodin zůstal Izraelitům věrný a pečoval o ně.
Od začátku nám Bůh zůstává věrný.¹⁰³⁸

Otázka lidí, vidících poprvé manu: „Co je to?“, se stala i naší otázkou při každém setkání nejen s novou věcí. (Po několik nedělí jsme mluvili o umění „dobrořečení“ jako objevného přístupu k životu. Kdo se naučí objevovat pozornosti od Boha, má „lehčí krok“.)

Bez Mojžíšovského vyučování se neobejdeme, Ježíšovu – vyššímu vyučování – bez „Mojžíše“ neporozumíme.

Dav v evangeliu se hnal za jídlem, které zadarmo dostali. (Pokračování z evangelia minulé neděle.) Říkáme si, že zázraky nevyrábějí víru, ale hledajícím ukazují, že jsou na správné cestě. Znamení je pečeti od Hospodina.¹⁰³⁹

„Pokušení Ježíše na poušti“ nám ukazuje, jak Ježíš zná naši pohodlnost a dychtění. Stačí, aby někdo sliboval lidem bohatství, „náboženské zážitky“ (zázraky) nebo přišel s „mocí“, a hned mu dav leží u nohou.

Dav tvrdě vyžaduje své. Rázně natahuje ruku. A hned se ptá, jaké skutky Boží je třeba udělat, aby nám Bůh dal to, co chceme.

„Jak ti máme důvěřovat? Přesvědč nás, že jsi poslaný Bohem“, namítá Ježíšovi zástup. Není to drzost, když byli den před tím nasyceni?

1036 Ty, kteří u nás vzpomínají na staré dobré časy, kdy „byla práce pro všechny a rohlík za 30 haléřů“, těším: „Nezoufejte, nic není ztraceno, můžete se vystěhovat na ruský venkov – tam ledacos podobného najdete.“ Rouhači zapomínají, jak vypadaly socialistické domovy důchodců, nemocnice atd. Nevšimli si, že za posledních 20 let se u nás zvýšil průměrný věk o 8 let (v Blesku se to nepíše). Dnes naše děti mohou studovat na zahraničních školách, atd.

1037 Oceňuji, že bývalý hejtman David Rath a soudce Ondřej Havlín byli odsouzeni do vězení za přijímání úplatků. To je dobrá zpráva pro budování naší demokracie.

1038 Generace, která neumí hospodařit s bohatstvím po předcích a od Boha, „bankrotuje“. Opakuje se příběh „selhání v Ráji“. Lidé dostali pěstovanou, zavlažovanou zahradu a sad se vším stromovým a jedinečným bohatstvím, ale začali se rozhodovat po svém. „Nenuťm vás přijmout pravidla k hospodaření a sřežení Ráje“, rozhodl Stvořitel, „sami od základů si postavte dům, zplodte děti a vysázejte stromy“. Zjistíte, že bez práce nejsou koláče a poznáte trpkost svých vědomostí, omylů a selhání.“
Bůh není uražený. Nebyl a není zlomyslný, neodmítl a neodmítá nám pomoc.

1039 Slepec(!) od narození rozpoznal, že Ježíš přichází od Boha – na rozdíl od vzdělaných a zbožných. „My víme, že k Mojžíšovi mluvil Bůh, o tomhle však nevíme, odkud je.“
Uzdravený jim odpověděl: „To je právě divné: Vy nevíte odkud je – a otevřel mi oči! Víme, že hříšníky Bůh neslyší; slyší však toho, kdo ctí a činí jeho vůli. Co je svět světem, nebylo slýcháno, že by někdo otevřel oči slepého od narození. Kdyby tento člověk nebyl od Boha, nemohl by nic takového učinit.“ (J 9:29-33)

Kdyby Ježíš řekl: „Postěte se ve středu a pátek, modlete se ty a ty modlitby, vy, manželé, zdržujte se sexuálního života, oholte si hlavy, bičujte se ...“ To vše by dav bral snadněji než si dát práci s ověřením Ježíšovy důvěryhodnosti a pak Ježíše následovat.

Lidé v davu donekonečna přezvykují svých pár námitek, jen aby nemuseli z davu vystoupit a převzít odpovědnost za svůj život, za to, co slyší a sami říkají. Proto jsem řekl, že modloslužba je mnohem pohodlnější než sloužit s Bohem nevděčnému světu.

Přijmout Ježíšovu cestu je náročné, vyžaduje odhodlání každý den se stavět na vlastní nohy.

Ježíšova nabídka, že je nám chlebem života, je pro nás životně důležitá. (Ježíš je novým stromem života, zřejmě „větším“ než ten v Ráji).

Nakolik se živím Kristem, nakolik mu pozorně naslouchám, natolik mám možnost se mu podobat. Ježíš přišel pro všechny, ale pak se věnoval těm, kteří byli ochotni s ním pomáhat druhým. Charita nebyla jeho nejpřednějším cílem. Přišel sytit hladové všeho druhu, ale především ty, kteří hladověli po království božím (po uspořádání sebe a vztahů s druhými podle Ježíšových pravidel).

Ježíš se nám dává, neshlíží na svět „přísným okem“ a se zamračeným čelem jako obrazy Krista „Vševládce“ z kopulí pravoslavných chrámů. (Proti zlu Ježíš řekl rázné slovo, ale nejpřísnější výrazy: „Běda vám ...“ pronesl na adresu „zbožných“ židů.)

Máme být jeho kvasem. Ne kyselinou, která spaluje.

Kvas má jinou úlohu než těsto. Není tu pro sebe, má sloužit v těstu.

Jsem pokaždé překvapen, když někteří křesťané táhnou do boje. Vždy proti slabším. Teď proti homosexuálům. Copak heterosexuálové nedělají větší spoušť v dětských duších a životech slabých? (Na pohřbu Ludvíka Vaculíka starý dominikán klasicky káral ženy, aby nesváděly muže.)

Prostitutky byly vždy „kamenovány“, na jejich pasáky a zákazníky si zbabělí mravokárci netroufají.

Kdyby se křesťané zastávali otroků, nevolníků, vykořisťovaných dělníků, pracujících dětí, neuznaných a zotročených žen – nemusely přijít revoluce.

Kde byli naši současní chrabří bojovníci, když se všem ponižovaných, včetně žen a homosexuálů, nedostávalo postavení, které jim dal Hospodin?

Mnoho pokřtěných – od prelátů až po zamindrákované laiky – příliš často nadbíhalo a nadbíhá mocným a silnějším.

Prorocký duch nám úplně chybí.

O co jsme přísnější na druhé, o to máme čím dál menší požadavky na sebe.

Ti, kteří by neobstáli v rodině, mustrují obětavé rodiče. Určují jim, jak mají žít v manželství a sami se ani prstem netknou břemen, která vkládají lidem na ramena. (Srov. Mt 23:4)

To vše nás usvědčuje, že se málo živíme Ježíšovými slovy. – Ještě příští týden uslyšíme o Ježíšových slovech jako chlebu života, až za čtrnáct dní budou Ježíšova slova o Chlebu řečí o eucharistii.

2012

18. neděle v mezidobí Ex 16:2-15 Ef 4:17-24 J 6:24-35 5. srpna 2012

Proč přicházíme na bohoslužbu?

Slyšeli bychom různé zbožné odpovědi ...

Někdo něco slaví a zve své přátele...

Pokládat si svou účast na Boží slavnosti za zásluhu nebo povinnost by bylo více než pošetilé.

Co od Boha očekáváme? ¹⁰⁴⁰

Ježíšova slova: „Hleďte především Boží království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno“ (Mt 6:33), nám mnoho neříkají, ledaskdo neví, co si pod božím královstvím představit. Ježíšovi posluchači toužili po jídle zadarmo. ¹⁰⁴¹

Před týdnem jsme slyšeli, jak se Ježíš pokoušel vyprovokovat apoštoly k nasycení zástupů. To by bylo znamení! Rabíni ani jejich učedníci ničeho takového nebyli schopni. Jejich učení Bůh nepotvrdil. Opovážlivě tvrdili, že oni mají pravdu.

Říkali jsme si, že se Ježíš *pokoušel* apoštoly vyprovokovat, aby rozmnožili těch pár chlebů a ryb. ¹⁰⁴²

Po Ježíšově „divu“ vypuklo nadšení davu: „Uděláme ho králem, než přijde Mesiáš“.

Ježíš se vytratil a po vodě přešel jezero.

Ráno se lidé po Ježíši sháněli. Někdo, kdo přijel na lodi z Kafarna, jim řekl, že Ježíše viděl na druhém břehu Genezaretského jezera v Kafarnau. Vyrazili za Ježíšem do Kafarna po vodě i po souši.

„Mistře, jak ses sem dostal?“

„Já vím, proč jste za mnou přišli ...“ – Nemáme rádi, když nás někdo prokoukne a usvědčí z náboženské povrchnosti. Ani od Ježíše. Pokoru skloňujeme v jiných okolnostech.

Zeptali se Ježíše: „Co máme dělat, abychom konali Boží skutky?“ ¹⁰⁴³

V originále nestojí: „*zeptali se ho*“ ale „*řekli mu*“.

Jakým tónem budeme v neděli číst větu: „Co máme dělat, abychom konali Boží skutky?“

(Byla to upřímná slova? Stačí si přečíst postoj davu v celé Janově 6. kapitole.

Mnoho míst z Písma si často vykládáme ve svůj nejvyšší prospěch.)

„Kolik je hodin?“ se jiným tónem ptá ten, kdo neví jaký je čas a jiným tónem mluví táta, který plísni kluka za to, že se vrátil v 11 hod. a měl nakázáno se vrátit do 9. hod.: „Kolik je (teď, mladej pane) hodin?“

Herec a předčítající potřebují porozumět textu, jinak posluchače zavede na slepou kolej.

1040 „Dej, dej, dej“, se často objevuje v našich modlitbách.

„Hlavně to zdraví“ a dlouhý věk, někomu má Bůh zaříditi lepší byt, zaměstnání, úspěšnou školní zkoušku dítěti, které se mnoho neučí ...

1041 Předvolební sliby fungují (mnohým stačí pivo a párek, lidovci nabízejí před kostelem jednou za rok ženám kytičku, socani uspěli s třicetikorunovým poplatkem u doktora).

1042 V našich překladech máme: „zkoušel“, ale v řečtině a latině je „pokoušel“. Slovo „pokoušel“ jsme si zúženě spojili s pokušením – s naváděním ke hříchu.

1043 Následkem staletého autoritativního pyšného postoje církevních funkcionářů k biblickým textům, rajtujícího na liteře, se biblická kritika vychýlila do krajní polohy v opačném směru. Ta často vykládá, která slova v evangeliích jsou Ježíšova a která jsou pozdějším textem církve. Zapomíná, že evangelia nejsou napsána hůře než texty Hebrejské bible (Starého zákona) a že jsou vyučujícím textem k následování Krista. Dnes se často dočteme i v Katolickém týdeníku, že „ta a ta slova“ Ježíš neřekl, ale o nepřesných a zavádějících chybách překladu se nemluví. To by se mohlo pokládat za chybu církve: překladatelů i těch, kteří překlad církevně schválili. (Kritizovat prvotní církev – za „nepřesnost evangelií“ je snadnější, byla dávno. Nástupci sv. Petra dlouho neomylní nebyli. Neomylnost papeže byla ustanovena až před sto lety.)

Lidé z davu se Ježíše ironicky ptali ve smyslu: „A jaké skutky podle tebe (ty chytřej) asi máme dělat, my dodržujeme všechna přikázání boží i naší svaté tradice.“

„Nejdůležitější je hledat pravdu a přitakat jí (celým životem)“, říká Ježíš. „Přijmout toho, koho posílá Bůh (přijmout to, co říká Bůh ne vaše lidská tradice).“

„Počkej, počkej, mladej, co ze sebe děláš, čím dokážeš, že přicházíš od Boha?“ (Snažím se to popsat ironicky.)

Tak mluvili lidé, kteří si den předtím zadarmo nacpali břicha a kterým Ježíš uzdravil nemocné! Tak mluvili s tím, kterého chtěli ustanovit králem!

„Kdo jsi, že se tak povyšuješ?

My jsme učedníci Mojžíše. Mojžíš byl od Boha. Na poušti sytil naše otce manou a křepelkami...“

Podobný střet s Ježíšem je podrobně popsán v Janově 8. kap. (v. 12n) – je důležité si ji prostudovat. Můžeme se tam najít.

„Pane, dávej nám chléb od Boha stále!“

Jak to mysleli?

Přáli si zadarmo jídlo, jakého se jim dostalo minulého dne?

Nebo přistupují na to, že Ježíš je pro náš život s Bohem stejně důležitý, jako je nezbytná potrava pro naše pozemské tělo?

Můžeme si zkusit vydat se oběma cestami a uvidíme, kam v tom kterém případě dojdeme...

Ale vraťme se pak k sobě.

Mohli bychom se vrátit k otázce na začátku – co my očekáváme od Boha nebo alespoň od bohoslužby.

V následujících nedělích se dostaneme až k „Eucharistii“ – ovoci Večeře Páně.

Zatím zůstaňme u tvrzení: „Ježíš je chléb od Boha“.

Svým slovem i svou hostinou je pro nás Ježíš tak nezbytný, jako je jídlo a nápoj nezbytné pro náš pozemský život.

- „Každý, kdo slyší má slova a plní je, bude podoben rozváznému muži, který postavil svůj dům na skále“. (Mt 7:24)

„Kdo je z Boha, slyší Boží řeč. Vy proto neslyšíte, že z Boha nejste. Amen, amen, pravím vám, kdo zachovává mé slovo, nezemře navěky.“ (J 8:47. 51)

- „Amen, amen, pravím vám, nebudete-li jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.“ (Srov. J 6:53-57)

Nakolik jsme tento životní dar skutečně přijali do svého života, je otázkou.

Pokusím se uvést příklad, jak každou chvíli říkáme to, co se nám hodí.

Nad bratry protestanty se povyšujeme a vytýkáme jim, že zůstali jen u slova božího a že opomíjejí Eucharistii.¹⁰⁴⁴

O rozvedených církev řekne: „Zůstávají v hříchu“. Jenže Ježíš svou hostinu připravuje hříšníkům (kterým zoufale jejich hříšnost vadí).

Všichni jsme vrány šedivky, jedinou bílou holubicí je Hostitel.

Do společnosti si oblékáme bílé roucho. Nikdo nevíme, kolik černých per ten druhý má.

Kdo neví, že je černou vránou, nemá na Večeři Páně co dělat. Svou černost nezakryji ani nevymažu. Ježíšovo přátelství a pohoštění není za odměnu. Kdyby na mě Ježíš ukázal: „Ty odstup“, beze slova bych to přijal.

Modlitba: „Pane, nejsem hoden“, není pro srandu králíkům.

Stále zůstávám hříšníkem. Kdyby mě Ježíš znova a znova netěšil, lehko bych si zoufal nebo ztratil odvahu jít dál.

Jistě, nestolujeme s každým. Ale při Večeři Páně leží odpovědnost na svědomí každého, kdo se účastní.

Nikoho nesoudím, každý je nebo má být dospělý, odsouzení sobě jí a pije.¹⁰⁴⁵

Proč my si troufáme na nejslabší? Hitlera Vatikán nikdy neexkomunikoval – všichni se ho báli.

Pan biskup nepodával Tělo Páně rozvedeným, ale kněze, kteří kolaborovali v „Pacem in terris“ nebo udávali své bratry Státní bezpečnosti, od sloužení mše nevykázal. Báł se jim říci: „Bratře, to, co děláš, je svinstvo.“

Kdo z nás nezůstáváme hříšným člověkem?

Nikoho jsem nezabil, neběhají mi někde děti, ani jsem nespolupracoval s StB, ale o své hříšnosti dobře vím. Nemohu se poměřovat stejným metrem, jakým se poměřují druzí. (Dobře vím, že dodržování Desatera pro mě nestačí, abych mohl vejít do Království nebeského.)

Jen díky Ježíšovi – který mě stále znovu a znovu pozvedá, objímá a povzbuzuje – mohu přistupovat ke Stolu Páně.

Zpovídá se papež nebo ne? Z čeho asi? Že si u snídaně vzal navíc lžičku džemu?

Apoštolové se nepovyšovali nad druhé.

Jan XXIII. se i na konci svého života opětovně kál ze své pýchy.¹⁰⁴⁶

1044 Sami skutečné studium božího slova nahrazujeme vnější parádou (svíčky, kadidlo, zpěv, zavedli jsme žehnání evangeliařem) a pěstujeme lidovou zbožnost.

Občas uspořádáme nějaký eucharistický kongres (jako by nestačila jasná Ježíšova slova o Chlebu života) a Ježíšova slova ředíme a ředíme svými slovy.

Lidem, kteří žijí v dalším manželství, nedovolujeme účastnit se Stolu Páně. Když dojde řeč na důvody tohoto církevního zákazu, i vysocí preláti argumentují tím, že ke spáse stačí slovo boží a svátostiny.

Tak jak to je? Je pro nás Eucharistie nezbytná nebo není?

1045 Kdykoli jíte tento chléb a pijete tento kalich, zvěstujete Ježíšovu lásku až na smrt, dokud on nepřijde.

I. Kdo by tedy jedl tento chléb a pil kalich Páně nehodně, proviní se proti tělu a krvi Páně.

Nechť každý sám sebe zkoumá, než tento chléb jí a z tohoto kalicha pije.

II. Kdo jí a pije a nerozpoznává, že jde o tělo Páně (rozuměj o nové Ježíšovo tělo – společenství Ježíšových sester a bratří), jí a pije sám sobě odsouzení.

Proto je mezi vámi tolik slabých a nemocných a mnozí umírají.

Kdybychom soudili sami sebe, nebyli bychom souzeni. (srov. 1 K 11:26-31)

1046 Jan XXIII.? Ano. Upřímně.

Mrzí mě, jak se zachází s Ježíšovými dary – svátostmi.

Kdo si o sobě myslí, že je hoden přistoupit ke Stolu Páně a o druhém si myslí, že není hoden, může se velice mýlit.

Vyhnali jsme z kostela a od svátostí mnoho lidí. Např. kvůli sexualitě, opředli jsme ji těžkými hříchy. (Kdy se za to církev omluví?)

Ten, komu se rozpadlo manželství, nese celoživotně hroznou zátěž. Rozpad manželství je horší tragédie než smrt partnera. Ale Bůh každému nabízí pomoc jeho vinu a následky provinění nejen unést, ale uhrát ze života co nejvíce dobrého.

I my (nejen Ježíš) litujeme, že si Jidáš zoufal.

Zkusme se vžít do situace rozvedených – v kostele se cítí jako prašiví, jako na pranýři. Kolik z nich v kostele zůstane?

Jak mají „rozvedení“ vysvětlit dětem, že jim Ježíš odmítá svou největší blízkost? (Děti mají rády i nehodné rodiče. Je to špatné?) A nemálo rodičů se velice snaží být svým dětem dobrými rodiči. Potřebují k tomu Ježíšův pokrm nebo ne? Bez zmrzliny nebo dortu člověk přežije, ale bez chleba ne.)

Proč jsme z Eucharistie udělali odměnu?

Jak bych si mohl myslet, že jsem lepší než rozvedený? Petr nikoho nezavraždil, rozvedený nebyl a Ježíš mu vážně řekl: „Mluvíš jako satan“.

Nerad bych, aby mi jednou Ježíš řekl: „Nemůžeš snést moje slova, protože tvým otcem je ďábel“.
(To je z Janovy 8. kap. – říkal jsem, že je důležité si ji prostudovat.)

Už víme, že Ježíšovi posluchači měli po pohoštění na poušti říci: „Ježíši, vidíme, že přicházíš od Boha. Prosíme tě, řekni nám, co máme dělat, abychom se neminuli s Božím královstvím.“

My – stále znovu a znovu hoštění při Večeři Páně – máme prosit: „Ježíši, pomoz mi odložit člověka starého, vzpurného, sebejistého svou zbožností (připomínám 2. čtení). Pomoz mi pečlivě naslouchat tvému slovu a poučit se z chyb druhých lidí.“

I mně se může stát, že se zamiluji a ztratím hlavu, že budu namyšleně nebo drze stát proti pravdě – vím už, že nepřicházíš vnější mocí a v královském rouchu.“

(„Ten, kdo si myslí, že stojí, ať si dá pozor, aby nepadl“ 1 K 10:12).

To, že jsem zván ke Stolu Páně, není důvodem, abych si myslel, že jsem už v pořádku a u svého cíle.

Každé jídlo, i Večeře Páně, nám je darem a posilou k další práci.

Není důvodem rozdělení (u Poslední večeře stoloval i Jidáš). Ježíšovým záměrem je probudit v nás vzájemnou úctu jednoho k druhému a přivést nás ke snaze porozumět druhým a ke spolupráci se všemi lidmi dobré vůle.

Přesto, že jeho pýcha byla určitě minimální proti mojí pýše.

Ale jeho oslovovali Italové: „Sanctissime“ a ostatní katolíci „Svatý Otče“. Zřejmě mu to nebylo příjemné, dobře věděl, že není ani „Svatý“, natož „Nejsvětější“. Každé to oslovení pro něj mohlo být jako píchnutí šídlem.

19. neděle v mezidobí

2018

19. neděle v mezidobí 1 Kr 19:4-8 Ef 4:30-5:2 J 6:41-51 12. srpna 2018

Stále ještě bude řeč o Ježíšových slovech jako Chlebu života (životadárném pokrmu pro nový život).

O Eliášovi Tišbejském jsme mluvili v minulých letech.¹⁰⁴⁷

Eliášovi se nepodařilo obrátit krále a jeho Jezábel (Ježibabu). Připadal si neužitečný a přál si svou smrt.¹⁰⁴⁸

Jeho slova: „Nejsem lepší, než moji otcové“, jsou jednou z nejlepších a nejpokornějších modliteb. Kdo k takovému poznání dojde, je osvobozen.¹⁰⁴⁹

Eliáš šel v síle toho pokrmu 40 dní.
Fyzická síla nestačí, je-li duch slabý.
Eliáš nikdy nebyl u „prvního svatého přijímání“.

1047 „Eliáš Tišbejský byl z přistěhovalců gileádských“ (1 Kr 17:1). Je možné, že nebyl původem Izraelec. To by pro nás nebylo důležité, pokud bychom od Boha nevěděli, že jeho je země a my jsme u něho pouze hosty a přistěhovalci. (Lv 25:23; 1 Pa 29:15; Ž 39:13)

Evropa je v současném světě jedním z nejbezpečnějších míst k životu s vysokou životní a sociální úrovní – proto se k nám tlačí tolik přistěhovalců. Z podobných důvodů přicházeli gojím do Izraele.

Hosté měli v Izraeli jakási skromná práva, ale přistěhovalci byli odkázáni jen na ochranu a milosrdenství Izraelců. (Nesměli se např. účastnit hodu velikonočního beránka.)

Hospodin ovšem pečuje i o všelijak slabé. Izraelity vybízí, aby se k cizincům, přistěhovalcům a hostům chovali milosrdně.

Vždyť on sám je milosrdný a nemá žádné cizí děti. Izrael je lidem odděleným (vyvoleným) k zvláštnímu poslání.

Jako Hospodin slouží lidem, tak i Izrael má sloužit ostatním. (O Ježíšových učednících to platí ještě ve větší míře, neboť my jsme Bohem nesmírně obdarovávaní. „Zadarmo jste dostali, zadarmo dávejte.“)

Hle, jakým přínosem může být přistěhovalec.

Neradi bychom o sobě slyšeli podobná slova, jaká řekl Ježíš o nejlepších „farnostech“: „Běda vám!“ (Mt 11:21-21)

Eliáš patří mezi pár lidí, kteří poznali velikost Hospodina bez vlastního selhání.

Je tak velkou osobností, že „Nový zákon“ nemá větší. Jan Baptista (podle Ježíše druhý Eliáš) byl také jen „starozákonním člověkem“.

1048 Ježíš nás důrazně varuje před pronásledováním proroků a jejich učedníků. (Srov. Lk 4:24-30)

Ptá se i nás, zda jsme lepší než naši otcové.

1049 Alkoholici silně popírají svou závislost. Anonymní alkoholici ji už přiznávají, tím se odrazili od dna.

František přiznává: „Jsem hříšník.“

Kdo si z manželů nepřipustí, že může být kamenem úrazu v manželství, je nebezpečný. V mládí jsme tvrdili, že nebudeme opakovat chyby svých rodičů. Víme, že partnerovi nebo dítěti nesmíme říkat: „Jsi hrozný jako tvůj rodič.“ Ale málo platné, rosteme do podoby svých rodičů, kdo si na to nedává veliký pozor, dopadne špatně. Máme sami prosit své blízké, aby nás na to taktně upozorňovali (třeba tím, že potichu zapískají tři určité tóny). Máte s tím nějakou dobrou zkušenost?

Chléb, který přinesl anděl, asi pekař nepekl. Možná byl stejného druhu jako ten, který přinášeli krkavci (z nebe).

Eliáš je svědkem síly Ducha božího a svědkem, jak mocné slovo boží je.

(Nepřehlédněme, že Eliáš je pouze „učedníkem Mojžíše“. „Prorocké nástavby“ se mu dostalo od Boha.)

Laskavý a silný Bůh nám už svým slovem vlévá novou naději, že na nic nejsme sami. Poznávání Boží blízkosti a péče nás staví na nohy. V síle Ducha se pak vydáváme dál.

K evangeliu.

Lidé Ježíšem nasycení jej nevyhledali, aby se ptali. ¹⁰⁵⁰

Nechtěli logicky a poctivě přemýšlet. Jsou tvrdohlaví a drzí.

Kdo chce (ale jen ten, kdo chce), smí se vyučit od Boha – on sám se nám osobně věnuje.

Bůh nás zaujal, přitáhl si nás – srov. Oz 11:4. Kdo objevuje, jak nesmírnými a nespočetnými dary nás Bůh stále zahrnuje, touží mu více a více porozumět a přiblížit se mu. Kdo si vezme čtvereček čokolády, má chuť na další kousek.

Odpověď v Ž 34: „Okuste a poznáte, jak sladký je Hospodin.“

Kdo se u něj vyučil (kdo je učedníkem Mojžíšovým, kdo je vybaven nejen znalostmi, ale je zaujat Hospodinem), může přicházet k Ježíšovu vyučování a získat vrcholné poznání o sobě, o Bohu o nejhlubším smyslu života. A zakusí veliké přátelství s Ježíšem.

Kdosi, kdo vyhledává dobré myšlenky, vypsál z vyprávění o rabim Nachmanu z Braslavi:

1. Ztratit naději je jako ztratit svobodu, jako ztratit své JÁ.
2. Nikdy nezoufej! Nikdy! Je zakázáno vzdávat se naděje!
3. Být šťasten je tak důležité, že bys ses k tomu měl dokonce nutit.
4. Pokud se necítíš šťastný, předstírej, že jsi. Chovej se jako šťastný člověka pravá radost se pak dostaví.
5. Nic neosvobozuje tak jako radost.
6. Vždy se usmívej. Zmocníš se tím daru života a sám budeš moci rozdávat.
7. Člověk kráčí životem po velmi úzké lávce. Nejdůležitější je nebát se.
8. Nedovol včerejškům ani zítřkům, aby tě rozladily.

Nemyslím si, že ten, kdo ty věty vypsál, nevěděl víc. Ale, pokud by někdo neznal životadárný zdroj rabiho Nachmana a sám neokusil osobní vztah s Bohem, pouhé krásné myšlenky by mu mnoho nepomohly. Nemohu si poručit neztrácet naději, zakázat si zoufalství, nebo strach, nutit se do pocitu štěstí, radosti a úsměvu.

(I z manželství dobře víme, že nám nestačí jen sečtělý partner, znalý mnoha krásných citátů, ale proměňuje nás až jeho vztah a jeho láska.)

Nás nese osobní přátelství Boha.

A příběh božího lidu. Do něj patří Abrahám, Mojžíš ... Ježíš ... Nachman z Braslavi, i my.

Ježíš svým životem a životním příběhem potvrdil naše závratné místo v Náruči boží.

Ježíšova slova jsou podložena jeho láskou „na život a na smrt“ (dokonce až za hrob) ke každému člověku.

(Kdysi byly peníze podloženy zlatem.)

1050 „Učitelé, konáš mocné skutky boží. Vidíme, že jsi prorok. Můžeš nám říci, co si o nás Bůh myslí, jak nás vidí a do jaké míry je s námi – se svým lidem – spokojen? Můžeš se ho zeptat, co by nám poradil do naší náboženské a politické situace?“

Ptáme se my lépe?

Šavel byl horlivým hlasatelem „příkázání“. Nesmiřitelně je prosazoval „hlava nehlava“.

Změnil jej Ježíšův láskyplný vztah.

Z milosti boží žijeme. Máme z čeho rozdávat. Viz druhé čtení.

Vlastními silami a jen s krásnými myšlenkami bychom daleko nedošli.

Boží přátelství nekončí naší nevěrou.

Bůh nezastřelí satana, je jeho „dítětem“.¹⁰⁵¹

I my máme zkušenost s bezpodmínečně milujícím Bohem. O něm chceme svědčit svým dětem a těm, kteří po takové lásce touží.

Už nevytěšňujeme svou bídu, neboť už víme, že Boží láska se nenechá ničím odradit.

Mnoho lidí se dívá na hvězdy, těší se z krásy světa, je nadšeno z úchvatné muziky, sbírá borůvky, hostí své přátele ..., ale ze slova božího víme, že to vše jsou osobní dary Stvořitele (včetně přátelství a lásky lidí).

Ježíš nám i skrze své slovo dává sám sebe. Kým bychom byli bez jeho „milostných“ slov?

Ježíš nás přibližuje Bohu i lidem.

Nikdo nám nerozumí více než Ježíš a Bůh. Nikdo o nás nesmýšlí tak pěkně jako On. Nikdo s námi nemluví tak láskyplně jako On.¹⁰⁵²

Nejen na Manželských setkáních se učíme lépe komunikovat se svými protějšky. I my chlapi mezi sebou už mluvíme více než dříve. Nasloucháme svým druhům a oni nám.

Podělím se s vámi o novou zkušenost: Vezli jsme blízkého příbuzného (84 roků) na onkologickou léčbu na IV. interní hematologickou kliniku v Hradci Králové.

Setry a lékařky tam jednají s pacienty tak pozorně, ochotně a s úžasným citem, že to my se svými nejbližšími nedokážeme lépe. Byl jsem z toho dojatý a děkoval jim. Řekly: „Vy jste zlato. Vaše ocenění je pro nás víc než výplata mzdy.“ – „Vy jste zlato,“ opáčil jsem, „vám jsme nesmírně vděční.“

Při naší bohoslužbě budu děkovat také za tyto úžasné zdravotnice.

Jejich přístup k pacientům není samozřejmostí.

Dobré slovo je pro nás velice důležité, nezastupitelné. Doprovází-li úctyhodnou službu druhému člověku, blíží se to dokonalosti.

Nás navíc těší poznání (ze slova božího), že každou ušlechtilost člověka ocení sám Bůh („co jste kterémukoliv člověku prokázali, mně jste prokázali“), když my nejsme schopni dostatečně naši vděčnost vyjádřit nebo se odvděčit.

Jsmo rádi, že Boha máme (a že Bůh má nás). Co bychom si bez něj počali?

Bůh má druhé lidi více rád, než je máme my. Jeho velkorysost i jeho možnosti jsou větší a štedřejší než naše.

1051 Satan nesmí do nebe. (I my izolujeme vrahy a nebezpečné zločince od mírumilovné společnosti dokud se nenapraví.) Bůh nás dostatečně chrání před satanem (kdo nepoužívá boží ochrany, sám se do nebezpečí vydává).

1052 Jeden vzdělaný a ušlechtilý kamarád naříkal, že ho jeho děti pořádně neznají.

Inu, jak by mohly. Neznáme mnoho ani své nejbližší. Kdysi jsem k tomu řekl takový obraz – potáhne-li někdo ve tmě z cigarety, rozsvítí se její konec; jen na chvíli, pak pohasne. Jen trochu znám své nejbližší, ani v sobě samém se úplně nevyznám. Jak bych mohl očekávat nebo vyžadovat, aby druhý znal mě. Ale je pro mě velikým bohatstvím, že Bůh zná každého člověka, i mě.

Každému (člověku i Bohu) jsme za dobré slovo vděční. Jsme hrdí na naši kulturu dobrořečení – dobrého mluvení o Bohu i o lidech. Svou pochvalou, oceňováním, povzbuzováním, laskavým projevem i chováním, prosbou i děkováním tuto kulturu šíříme.

Každé dobré slovo a každý dobrý čin nás povzbuzuje k dalším ušlechtilým projevům. Láska je nakažlivá. Ach, jak dobře je to vymyšleno.

Nezanedbatelné množství lidí žije evropskými (západními, křesťanskými) hodnotami. Vytváří je svou lidskostí a svou službou. Ani nejsou vždy kostelovými lidmi. (My – kosteloví, nemáme monopol na dobro.)

To vše nás povzbuzuje. Patříme (smíme patřit) do velikého příběhu lidu božího. I ti lidé, kteří byli někým pošlapáni a zahubeni, mají navždy v božím srdci své místo a nic a nikdo je z boží Náruče nevytrhne.

Bůh k nám sestupuje, mluví s námi, vyučuje nás, dává se nám a touží být přijat (včetně svého slova.)

Už jen zkoumáme, jak dlouho v nás působí setkání s Bohem a jak daleko dojdeme v síle Ježíšova životodárného slova.

Po každém setkání s jeho slovem, po naslouchání, po modlitbě a bohoslužbě se vydáváme – božím slovem obohaceni – k Ježíšovým sourozencům.

2015

19. neděle v mezidobí 1 Kr 19:4-8 Ef 4:30-5:2 J 6:41-51 9. srpna 2015

Už třetí týden uvažujeme o nasycení zástupů na poušti a o Ježíšově nabídce – o „Chlebu života“.¹⁰⁵³

Eliáš udělal zkušenost s boží posilou.

Proč říká: „Bože, nejsem lepší než moji otcové“?

Prožívá „krizi víry“?

V čem si myslí, že selhal? (Kdo to někdo ze starších návštěvníků kostela neví, měl by si dát pětku a rychle se dovzdělat.)

Eliášovu modlitbu: „Bože, nejsem lepší než moji otcové“, pokládám za jednu z největších modliteb.¹⁰⁵⁴

1053 Lidé v zástupu byli povětšinou „kosteloví“, ale nehledali Dárce. Jen chtěli být krmeni zlatou lžičkou do pusinky. Nenaslouchali, jen bojovně vedli svou. Znali proroky, kteří sytili hladové, ale nezkoumali, zda Ježíš přichází od Boha, aby se mohli zeptat: „Ježíši, co si o nás myslí Bůh, co nám radí?“

1054 Připomeňme si rozdíl mezi postojem Eliáše a jednáním lidí v nazaretské synagoze, kteří chtěli Ježíše lynčovat za upozornění, že nejsou lepší než jejich otcové.)

Naše generace nepřipravila další generace na velká pokušení v životě, nevyprávíme jim o svých selháních za minulého režimu. Neříkáme dětem, že je čeká náročný život, obtížnost rozpoznávání zla už na začátku. Neříkáme jim, že nové zlo na sebe bere nové mimikry.

V knize „Hitlerovy fúrie“ popisuje Wendy Lowerová jak si Vůdce velice chytře získal německé ženy na svou stranu. Přišel s mazaným heslem: „Kinder, Küche, Kirche“ (děti, kuchyň, kostel). Hlásal: „V mém státě, je matka nejdůležitějším občanem.“

Nikdy předtím se německé matky netěšily takovému uznání a takové podpoře, píše autorka. Německé ženy nadšeně rodily děti a své syny obětovaly Vůdcově vizi nového Německa. Ochoťně pracovaly jako

Eliáše nepostavilo na nohy (jen) jídlo. Byl ujištěn, že jeho úsilí má smysl, že si ho Bůh váží, že s ním počítá, že je velice použitelný a nabízí mu další podporu.
(Dodneška Eliáše počítáme mezi nejpřednější lidi Božího království.)

První čtení nás směřuje k promýšlení Ježíšovy nabídky: „Já jsem chléb života“.
Text je pro pokročilé. Kdo nezná klíčové pojmy, kdo není vyučen „od Mojžíše“, neporozumí.

„Co ze sebe Ježíši děláš?“ (Pyšní nepřipouštějí, že by je někdo z jejich blízkosti nebo někdo mladší mohl přerůst.)

Co znamená: „**Nikdo nemůže přijít ke mně, jestliže ho nepřitáhne Otec**“?
Bůh se o nás uchází první. Izraelity opakovaně vyhledal a vysvobozoval je.

Před týdnem jsme si opět všimli, že ani zázrak s vysvobozením (Ex 14:26-31), ani oslava záchrany (Ex 15. kap.) nestačí k důvěřování Bohu v dalších dnech.

Říkáme si, že víra je spolehnutím se na druhého.¹⁰⁵⁵

Ke společnému životu (s lidmi i s Bohem) je zapotřebí každodenní práce na vztahu. (Až pak je co slavit.)¹⁰⁵⁶

sekretářky, zdravotnice, manželky důstojníků SS a dozorkyně v koncentračních táborech.

Myslíte si, že bychom my Hitlera včas prokoukli? Kolik biskupů bylo tenkrát bystrých a ostražitých?
Kolik pravoslavných popů dnes vidí nebezpečnost Putina? Kolik katolíků u nás (s naší zkušeností prolhaného a okupantského Ruska) si myslí, že Putin hájí křesťanské hodnoty? I někteří naši preláti podávají ruku Putinovi a některým našim politikům, kteří s Putinem spolupracují, jako kdysi jiní preláti podávali ruku Hitlerovi a jeho spolupracovníkům.

298 lidí muselo zemřít vloni v sestřeleném letadle nad Ukrajinou, aby Holanďané prokoukli věrolomnost a nebezpečnost Putina. (Připomínám Ježíšova slova Nikodémovi: „Syn člověka musí být popraven, jinak mu neuvěříte. Srov. J 3:14-15)

Holanďané se před tím s Putinem velice přátelili.

Škoda, že se církev utápí jen v moralizování druhých, místo aby prorocky připravovala lidi.

Na akademických týdnech v Novém Městě u kulatého stolu v ekumenické debatě o Janu Husovi jsem se ptal: „Jak to, že si naše církve sebevědomě myslí, že je Kristu nejbližší a přitom nám 600 let trvalo, abychom si všimli, že Husovi upřímně záleželo na nápravě církve a že měl velké kvality?“ (Až polský papež před řadou let vyvolal u nás přezkoumání procesu s Husem. A současný římský biskup z Argentiny(!) přiznal Husovi upřímnou a poctivou snahu o reformování církve podle Krista.)

Jak to, že my duchovní sice často mluvíme laikům o pokoře, ale přetěžko si sami přiznáváme vlastní selhávání? (Husa odsoudili preláti. A řadové křesťany proti němu po staletí štváli.)

1055 Bůh nám ukazuje svou důvěryhodnost. „Věřit Bohu znamená spolehnout se na to, v co doufáme, a být si jist tím, co nevidíme. (Žid 11:1)

Rodičům se krajně nelíbí, když se děti nespolehnou na to, co jim rodiče radí, když na rodiče nedbají.

„Bez víry není možné zalíbit se Bohu. Kdo k němu přistupuje, musí věřit, že Bůh jest a že se odměňuje těm, kdo ho hledají.“ (Žid 11:16)

1056 Snoubenci mají ideály (ještě nejsou námi – dospělými zkažení), ale jak dlouho jim ideály vydrží?

Krásná svatební slavnost v kostele je důležitá, ale ideály je nutné někde a z něčeho žít.

Mnohokrát se Izraelité přesvědčili, že Hospodin je uprostřed nich (nemuseli za ním nikam putovat, nemuseli jej přivolávat), ale často na to zapomínali a znovu a znovu mu přestávali důvěřovat.

Naproti tomu v dějinách mnozí lidé a mnohé generace (nejen židů) zůstali Bohu věrní (dokonce až k mučednictví), i když nezažili velké skutky Boží a Bůh je od jejich smrti nezachránil. Přijali nabídku

„Všichni budou vyučeni od Boha.“

Sám Bůh nás vyučuje (to je rozdíl oproti pohanství).¹⁰⁵⁷

(Rodiče s všeobecným základním vzděláním mají být schopni svým dětem ukázat, o co opíráme své tvrzení, že Bible je zjeveným slovem od Boha.)¹⁰⁵⁸

Ježíšovi současníci zapomněli slova proroků o Mesiáši a svou představu o Mesiáši zúžili jen na politického vůdce, který pobije Římany.

Kdyby se víc nechávali vyučit „Mojžíšem“, nemuseli se minout s Ježíšem.

Kdybychom se my víc nechávali vyučit „Mojžíšem“, nemuseli bychom se s Ježíšem míjet.

(A možná by se k nám dnešní židé chodili učit porozumět Písmu.)

Porozumění je nezbytností. K „vyučování od Boha“ nám pomohou úchvatná Ozeášova slova: „Zasnoubím si tě navěky, zasnoubím si tě spravedlností a právem, milosrdenstvím a slitováním, zasnoubím si tě věrností a poznáš Hospodina.“ (Oz 2:21-22)

(Hospodin svůj lid vyhledává a nabízí mu novou smlouvu, přestože se Izrael chová jako prodejná děvka).

Bůh se k nám vždy chová úžasně, ale nepřehlédněme, co z Boží nabídky pro nás vyplývá.

Bůh s námi jedná spravedlivě, podle práva, láskyplně a soucitně, Bůh je vždy věrný, ale my – jako druhá smluvní strana – potřebujeme splnit podmínku vztahu zasnoubení: věrností z naší strany.

Naše věrnost má stát na poznání Hospodina!

Ke vztahu je zapotřebí zájem obou stran.

„Až mě poznáš, zamiluješ si mě celou svou bytostí a nebudeš hledat jiná božstva (žádného nového manžela).“

Stálé poznávání druhého je pro věrný vztah nezbytné, jinak důvěra hyne. Platí to v každém přátelství, v manželství i ve vztahu s Bohem.

„Zasnoubím si tě věrností.“

K čemu slouží zasnuby?

(Zasnuby Ježíšovy matky slavíme.)¹⁰⁵⁹

darovanou Izraeli: „Budete mým lidem“, a pak se snažili o svou věrnost Bohu.

Deset kmenů Izraele časem v dějinách zmizelo, přestali se Hospodina držet. Určitá část z Judova kmene si svůj vztah k Hospodinu udržela věrně až do naší doby. Podobně i část pokřtěných v každé generaci si buduje vztah k Bohu poznáváním jeho přátelství.

1057 „Už nebude učit každý svého bližního a každý svého bratra: ‚Poznávejte Hospodina!‘ Všichni mě budou znát, od nejmenšího do největšího z nich, je výrok Hospodinův“. (Jr 31:34)

Každý rok o Velikonoční vigílii čteme úchvatné texty o péči Boha vůči své nevěstě (4. čtení Iz 54:5-14) a o nové smlouvě (5. čtení Iz 55:1-11).

„Neboj se, nebudeš zklamána, tvým manželem je tvůj Stvořitel ... má láska od tebe neustoupí, moje smlouva se naplní. Všichni tvoji synové budou mými učedníky – to je věta, na kterou se Ježíš odvolává: „Stojí psáno v Prorocích: ‚Všichni budou vyučeni od Boha.‘“ (Iz 54:5n)

„Vy, kteří žízníte, pojd'te k vodě, zadarmo jezte a pijte. ... Nakloňte své ucho a pojd'te ke mně, a naplní vás nový život. ... Hleďte Hospodina, když je možné ho najít, dokud vám je blízko. ... Obráťte se ... Změňte své smýšlení ... Sjednám s vámi novou smlouvu.“ (Iz 55:1n)

1058 Každé rodině doporučuji mezi základní knihy „Holandský katechismus“ (úzkostlivě uklidňuji, že byl podepsán Pavlem VI.) V češtině pod názvem „Zvěstování víry“ vydalo nakladatelství „Sít“ v r. 2001.

1059 Je otázkou, zda zasnubám „s první dcerou Izraele“. Lidová představa byla: anděl zamával křídly a s blahopřáním předal Marii lilii.

Zásnuby u židů mají mnohem větší význam než u nás. Bez zásnub nedojde ke svatbě. Zásnuby jsou dovršením času a úsilí, ve kterém obě strany poznávaly toho druhého a jeho hodnověrnost.

„Zasnoubím si tě věrností pod podmínkou, že poznáš Hospodina.“ Jinak to není možné. Nikdo z nás by nevstoupil do manželství s někým, kdo nás nezná, nechceme, aby „kupoval zajíce v pytli“.

Bůh je ještě solidnějším partnerem, dává se nám poznat.

Ten, kdo se vyučí u „Mojžíše“, může porozumět Ježíšovi. Kdo porozumí Ježíšovi, dokáže důvěřovat Bohu (i v situacích pro nás temných).¹⁰⁶⁰

Z toho všeho vyplývá, že „víru“ nemůžeme dostat zvenčí.

Bůh nám ze své dobroty nabídl vztah, ale na nás je do tohoto láskyplného vztahu vstoupit a svou věrnost Bohu budovat.

Náš podíl na vztahu s Bohem si nemůžeme koupit, nemůžeme ho nikomu darovat, nikomu vyprosit. Bůh nám dává ze své strany vše, zbytek je na nás.¹⁰⁶¹

K budování vztahu nestačí jen slavení (ani církevních slavností). Jako manželství stojí na službě jednoho druhému (pak je co slavit), tak i ve vztahu s Bohem je třeba každý den vstávat a hlásit se do služby boží – s Bohem pracovat na stavbě božího království.

„Nikdo nemůže přijít ke mně, jestliže ho nepřitáhne Otec“ – jen ten, který se vyučil u Otce (skrze Mojžíše), může říci: „Ježíš je Boží Služebník.“

Bez Mojžíše neporozumíme Ježíšovi.

Vy, rodiče, dáváte svým dětem tak veliké bohatství, svůj čas a veliké materiální bohatství (o tom se našim předkům ani nesnilo, nemohli se tolik věnovat dětem jako vy, dnešní rodiče).

Ale také svým dětem můžete ukázat, kde a kudy vede cesta s Bohem. Písmo máme v každé rodině. Můžete si s dětmi vyprávět, co pro vás znamená velikost Boží spravedlnosti, práva, milosrdenství, slitování a věrnosti, co znamená, že si nás Hospodin chce zasnoubit svou věrností. Můžete dětem ukázat, jak lze Hospodina poznávat.

Svým velkým dětem vysvětlujete, do jakého programu vstupují snoubenci, kteří „spolu chodí“.¹⁰⁶²

Jídlo patří mezi nezbytné potřeby. Jídlo udržuje a zachraňuje život.

Máme rádi dobré jídlo, ale nemůžeme je milovat. Milovat můžeme jen živou bytost.

Marie vyhrála konkurz. Konkurz vyžaduje poctivou přípravu. Mariin chvalozpěv (beracha – dobrořečení) je její disertační prací.

1060 Občas se znovu a znovu vracím ke zkoušce Abraháma s obětováním Izáka.

Zkoušce Abraháma naslouchá jinak dítě, jinak člověk v pubertě, jinak čtyřicetiletý rodič a jinak ji může porozumět ten, který se blíží k moudrosti. Vězme o tom. Tomu příběhu můžeme ještě jinak porozumět. Ale předbíhat se nedá a nikomu je nemůžeme nalít do hlavy ani do srdce.

1061 Je důležité si v tom udělat pořádek. Pak přestaneme ztrácet čas a energii na bláhové modlitby za „dar víry“. Copak Bůh v něčem otálí? (Opět v nějakém soukromém zjevení zní: „Bůh potřebuje naše modlitby“. Jak to, že lidé neumí posoudit, zda je takové tvrzení správné?)

1062 Snoubenci mají poznat, zda mají společné základní hodnoty života, co je smyslem jejich života, zda jsou spolu schopni pracovat, domlouvat se a trávit volný čas.

Adamovi, hledajícímu rovnocenný protějšek, vkládám do úst: „Pes mi nemůže napsat dopis a kůň nelíbá.“

Ježíše a jeho slova potřebujeme „jako sůl“, jako jídlo. (Oceňme, že neříká: „Já jsem brilant vašeho života“, ten není k životu nutně zapotřebí.)

Věnujme velkou pozornost Ježíšově přípravě nejen k pěknému manželství, ale i k manželství s Bohem.

„Nabízím vám věčnou smlouvu (věčnou lásku)“, říká Hospodin.

Ježíš to znovu potvrdil (až na smrt).

Víra je ze slyšení (vztah stojí na vzájemném naslouchání). „Víra je ze zvěstování a zvěstování z pověření Kristova.“ (Ř 10:17)

(Proto je tak důležité kázání na slovo boží. A osobní práce s božím slovem je nezbytná.)

Velice si považujeme, že s námi Bůh mluví a z mnoha stran a opakovaně nám vše objasňuje, abychom mu mohli porozumět.

Pro Mojžíše bylo nesmírnou ctí a požehnáním, že s ním Hospodin mluvil tváří v tvář, jako když někdo mluví se svým přítelem. (Srov. Ex 33:11)

V kněžském požehnání, kterým mají rodiče žehnat své děti, máme, mimo jiné, říkat: „Hospodin se na tebe usmívá a mluví k tobě jako přítel s přítelem.“ (Srov. Num 6:22-27)

Samozřejmě, že by děti požehnání nerozuměli a nic z něj neměli, kdybychom jim nevyprávěli o Bohu a nesvědčili o jeho dobrotě.

Dát život za druhého může být velikým znamením sebedarování ...

2012 (O Večeři Páně XVI. - Pokrm k životu věčnému)

Poznámky na neděli 12. srpna 2012

(Cyklus úvah o Večeři Páně - skončili jsme v poznámkách na neděli 19. února 2012)

XVI. VEČEŘE PÁNĚ – POKRM K ŽIVOTU VĚČNÉMU

V evangeliu 19. neděle (J 6:41-51) slyšíme jak se zbožní lidé – které Ježíš pohostil – Ježíšovi posmívali...

O jeho slova nestáli.

Dostanou-li se mohamedáni do sporu, jdou za znalcem koránu a ten jim řekne: „Mohamed říká to a to“. I ti, kteří neumí číst, přijmou rozhodnutí autority.

Dostanou-li se do sporu židé, vyhledají rabína a ten jim odcituje slova Tóry. Už v Ježíšově době umělo mnoho mužů nejen číst a psát, ale byli vedeni a vzdělávaní k porozumění Bibli. To, co jim pan rabín řekl, si mohli ověřit.

My si můžeme ověřit nakolik, v jaké míře je Bible slovem Božím.

Bůh sám nás vyučuje.

V dnešním úryvku evangelia Ježíš říká: „Já jsem chléb života ... kdo z něho jí, nezemře... živ bude na věky.“ (To ještě není řeč o Eucharistii.)

Ježíš je pro nás důležitý jako jídlo.

Každé jeho slovo a každý jeho čin je životodárný.

Boží slovo je pro nás prvním a základním zdrojem poznávání Boha!

(Bez božího slova a vyučování bychom neporozuměli ani Eucharistii.)

„Kdo zachovává mé slovo, nezemře navěky.“ (J 8:51)

„Ne jenom chlebem (*ani eucharistickým, poznámka V. V.*) bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst.“ (Mt 4:4)

Za týden uslyšíme:

„Amen, amen, pravím vám, nebudete-li jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den.“
(J 6:54-55)

Naši předkové se setkávali se smrtí často, nebylo úniku. Kolika mužům umřela milovaná manželka při porodu, umíralo mnoho dětí, operace nebyly ...

Stále žijeme v obklíčení smrti. Není úniku.

Ale kdosi tímto obklíčením pronikl do prostoru nového života.

Apoštolové uvěřili (ne snadno), že Ježíš vstal z mrtvých.

Po řadu století lidé žasli nad zprávou, že Ježíš byl vzkříšen.

Jak to, že se dnes o Ježíšově vzkříšení nemluví? Nejen v médiích. Ani my mezi sebou o vzkříšení nemluvíme.

(O Velikonocích rádi v kostelíčku zapějeme: „Aleluja! Živ buď nad smrtí slavný vítěz ...“, a tím to většinou končí.)

Jak je to možné? Copak vzkříšení Ježíše není největší událostí dějin (větší než vítězství ve 2. světové válce, neboť přináší Vítězství i padlým a ubitým)?

Zpráva o vzkříšení kdysi značně změnila velikou část světa.

Proč my zmrtvýchvstání nepromýšlíme? Nelišíme se mnoho od nevěřících. Téměř stejně se bojíme stárí i smrti.¹⁰⁶³

Ježíš je nám jedinečným průvodcem v pozemském životě, ale navíc nám ukázal, že smrt je průchodná.

Biblická sdělení nám odkrývají a sdělují něco nesmírně důležitého, co jinde není k mání.¹⁰⁶⁴

Dozvěděli jsme se, že vzkříšený život nebude pokračováním pozemského, ale proměněným životem v nové kvalitě a s novými možnostmi!

Dobrá zpráva (evangelium) přece směřuje k poznání, že s námi Bůh navždy počítá, vybral si nás navždy za své společníky. Nenechá se o nás připravit smrtí.

Můžeme a máme počítat s Budoucností! Můžeme se připravovat (kdo se naučí využívat možnosti pozemských, dostane se mu možností nebeských, viz podobenství o hřivnách).

1063 Myslet na stárí není lehké. Natož myslet na smrt.

„Pořád myslím na manželku“, říká pán, kterému před léty zemřela žena.

Někteří lidé, kteří přišli o dítě, nechávají dětský pokoj, jak byl. Nejsou schopní přijmout, co se stalo, žijí v minulosti. Není divu.

1064 Můžeme postoupit dál než ti, kteří prohlašují: „Na co si nemohu sáhnout, to prohlásím za nemožné“. Vždyť se ve vědeckých oborech pohybuje ve sférách, které jsou pro nás dost těžko představitelné a přesto je nepopíráme. Pomocí různých modelů jsme schopni si nějak představit mikro a makrokosmos nebo procesy probíhající v našem těle. V nemocnici nás zkoumají všelijakými přístroji a my neodmítáme. Nevidíme elektřinu, silové pole, elektromagnetické vlnění, rentgenové záření, vlny, částice atomu, atd.

Můžeme porozumět evangeliím, která popisují setkání učedníků se Vzkříšeným.

Holčičky si hrají s panenkami na maminky, kluci stále něco montují a už se vidí za volantem nebo v letadle. Student je profesorem uváděn do světa medicíny. Za čas bude lékařem, vstoupí do světa nových možností.

Přátelíme se se vzkříšeným Ježíšem, který nás připravuje pro nový způsob života po smrti. Jeho základní nabídkou (evangelia) je pozvání do božího království. „Začalo už teď“, říká a bude dovršeno.

Ježíš nás zve k hostině, která má zvláštní působnost: **„Amen, amen, pravím vám, nebudete-li jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den.“** (J 6:54-55)

Eucharistie není tabletkou proti bolení hlavy nebo práškem proti hřichu. Vyživuje nás k životu věčnému. Umožňuje nám, abychom po vzkříšení mohli dostat nové „tělo“, novou existenci. Už teď můžeme postupně přestavovat a budovat svou osobnost s Ježíšem („Boží království začalo“).

Student se připravuje na svou budoucnost lékaře. Studuje na univerzitě i doma, v menze a doma u stolu také jí (nejde jen o potravu, rodina a kamarádi mu svými vztahy a podporou vytvářejí prostředí, aby se lékařem stal).

Podobně nás Ježíš vyučuje pro nový způsob života (věčnost začíná už teď) a živí nás u svého Stolu k novému způsobu života. Vnitřně nás přetváří (pokud se dáme, pokud o to stojíme a spolupracujeme s ním podle jeho plánu, podle jeho instrukcí, podle jeho slov).

Mysleme u Stolu Páně na to, že se setkáváme se Zmrtvýchvstalým. Přátelme se s ním; mnoho od něj získáme, budeme mu podobní. Jednou budeme mít podobné možnosti jako on.

Nepotřebujeme se za každou cenu zachraňovat, jsme zachráněni! (To pochopila řada lidí v ohrožení, včetně apoštolů po vzkříšení Ježíše – nakonec o něm vydali svědectví svou smrtí.)

Lidé při nějaké ošklivé události řeknou: „Brr, sáhla na mě smrt“. My můžeme říci: „Setkáváme se s Životem, s Vítězem nad smrtí“!

Poznání, že existuje zmrtvýchvstání, je osvobozující. Mít možnost se na tuto budoucnost připravit, je nejen zajímavé a potřebné, ale může nás to těšit a bavit.¹⁰⁶⁵

Máme možnost získávat další dary, o kterých se nám zatím ani nesní. Nejde o snění, nýbrž o poctivé hospodaření s Božími dary teď. Tak se dobře na slavnou budoucnost připravíme.

Ježíšova slova a jeho hostina v nás živí nový život, buduje novou existenci. Víme-li, kam a k čemu směřujeme, získáme nový motiv pro naše snažení.

Pro apoštoly bylo setkání se Vzkříšeným a vzkříšením novým a silným motivem k životu. Takový náboj můžeme získat i my.

1065 Počítejme se vzkříšením. Povídejme si o tom. To je dobrá řeč.

V některých posvátných knihách jiných náboženství jsou popisy Ráje. V Bibli nejde o popis. Apoštol říká, pusťte si fantazii na špacír, jak chcete, stejně se netrefíte. „Co oko nevidělo a ucho neslyšelo, co ani člověku na mysl nepřišlo, připravil Bůh těm, kdo ho milují.“ (1 Kor 2:9) Ale to neznamená, že o tom nemůžeme mluvit. (Pětiletá holčička nadšeně říkala: „Babi, když my se po vzkříšení podíváme do všech zemí a taky na mořský dno!“)

Můžeme myslet na budoucnost. Neříkejme: „Tatínek se nedožil“, „Kdyby to maminka viděla“. Copak nežijí přejícími nám? Copak nevidí, o co se pokoušíme?

Jako se medik už vidí, jak bude zachraňovat v nemocnici lidi, tak se my můžeme těšit, že vstoupíme do nového světa nových možností a krásy.

Promýšlejme, co znamená setkání u Stolu Páně a jak a čím jsme živeni pro život věčný.

Nemusíme se děsit stáří ani konce.¹⁰⁶⁶

U Stolu Páně si zvykáme na Ježíše vzkříšeného.

Až budeme jednou naposledy přijímat Tělo Páně, můžeme už mít s Ježíšem dlouholeté zkušenosti. Pak se při umírání už nebudeme tolik bát (umírání nebývá úplně jednoduché), pak můžeme lehčeji přijmout Ježíšovu ochotně nabízenou ruku k provedení soutěskou smrti. Ježíš nám nebude „cizím pánem“, ale dlouhodobým přítelem a milým průvodcem, přicházejícím naproti.

Ale nejde jen o tu poslední pozemskou chvíli. Jde nejprve o současnost, o blízkost a jistotu Ježíšova přátelství, o zkušenost síly zmrtvýchvstání, že poslední slovo nemá nemoc, neštěstí, zlo nebo smrt. To nás bude posilovat v kritických situacích.

Toto poznání souvisí s očekáváním druhého Ježíšova příchodu. (Každou bohoslužbu o něm mluvíme:

„Tvou smrti zvěstujeme, tvé vzkříšení vyznáváme, na tvůj příchod čekáme.“¹⁰⁶⁷

Zde je jádro pochopení evangelia (boží království začalo už teď, říká Ježíš). V tom je porozumění účelu a smyslu eucharistie.

Ježíš nás u svého Stolu vyživuje k novému způsobu života, abychom při vzkříšení dostali „nové tělo“, novou existenci. (Budeme to my, ale budeme v mnohém jiní. Naštěstí! Budeme „vylepšení“.) Apoštol Pavel píše v 1 K 15:35-58 o vzkříšení: „Jsou různá těla, pozemská, nebeská. Rozdíly mezi živočichy. Zrno nebo semeno vypadá jinak než rostlina, která z něho vyrostle (a zrno nakonec zanikne, „shnije“). Teď máme tělo živočišné, ale po vzkříšení ze smrti budeme mít tělo jiného typu. Budeme podobní vzkříšenému Ježíši.“

Zmrtvýchvstání je podle evangelíí přestavbou „organismu“.

Jednou budeme moci s Bohem spolutvořit další díla, možná budeme schopni vládnout mnohem větším množstvím energie a dalšími možnostmi.

1066 Pochopitelně myslíme na to, že budeme ochabovat, mnohé už nebude jako dříve, možná budeme „na obtíž“.

Náš pozemský konec se blíží, ale můžeme se také těšit na naše konečné setkání se Vzkříšeným a na přibližující se obdarování možnostmi vzkříšených. (Ježíš je pro nás bohatším „stromem života“, než byl ten v Ráji.)

Myslíme na své zesnulé a na vlastní smrt, ale očekáváme další budoucnost.

1067 Přínejmenším dvakrát při Večeři Páně mluvíme o jeho dalším příchodu. V novějších textech se už konečně říká: „Tvůj příchod připravujeme“.

My křesťané se někdy podobáme lidem na nádraží. Tam se jen čeká na příjezd dopravního prostředku, který dopraví cestující do cíle.

Druhý příchod Mesiáše máme připravovat.

Ale potřebujeme nejprve vědět, co boží království znamená a obnáší.

(Židům se pozemští králové přejedli, proto očekávají Mesiáše. Kolik králů bylo osvícených?)

Demokracie je řešením v nouzi. Copak většina je vždy osvícená?)

Boží království je uspořádáním vztahů podle Ježíšových pravidel.

Těšíme se, že nám Ježíš dopomůže k porozumění a ke spolupráci se všemi. Jeden pro druhého budeme přínosem.

Bez kardinála Berana, bez Komenského, bez svatého Vojtěcha by byli Češi chudí.

Bez Ježíše strádáme. Vyhnali jsme jej: „Nemluv nám do našeho života a do našeho náboženství.“ Podruhé přijde za delší čas. Máme se na co těšit. Ale přijde, až o něj budeme stát!

Kdy přijde, nevíme. V každém případě má být pozemský život přípravou na budoucnost s ním.

Počítá-li s námi Bůh navždy, pak pouhé zachování pozemské existence života není nejvyšší hodnotou. V kritických situacích se nemusíme o pozemský život tolik třást, jsme zachráněni! Můžeme vítězit nad strachem z nebytí. Můžeme zemřít „vestoje“. Nejsme syny smrti, jsme svobodné dcery a synové Boží – zasvěcení Životu.

2006

19. neděle v mezidobí 1 Král 19:4-8 Ef 4:30-5:2 J 6:41-51 13. srpna 2006

V 1. čtení je Eliáš vybaven tak „silným“ „kalorickým“ chlebem, že je schopen dojít až k BOŽÍ HOŘE – k setkání s Bohem (tváří v tvář).

Mana a chléb pro Eliáše nás připravují k porozumění – „funkci“ Těla a Krve Kristovy.

(Neodpustím si poznámku o prorokově modlitbě. Eliášova slova: „Nejsem lepší než moji otcové“ jsou jednou z největších modliteb! Stojí v příkrém kontrastu oproti nazaretským zbožným, kteří byli přesvědčení, že jsou mnohem lepší než jejich otcové. Srov. Lk 4:14-30)

17. - 21. neděle se věnuje Janově 6. kapitole. Letos vypadl úryvek z 18. neděle.

Připomenu návaznost: Ježíš nasýtil zástupy (nepovedlo se mu vyprovokovat učedníky k rozmnožení potravy) a lidé jej chtěli korunovat za krále. Za zvláštních okolností jim Ježíš zmizel (stojí za pozornost si jich všimnout). Pak si znovu vynucují další jídlo. Ježíš jim říká: „Jako je jídlo nezbytné k životu pozemskému, tak jsem já nezbytný pro váš život v božím v království.“

Nikde jinde v evangeliích nenajdeme tuto důležitou! Informaci. Jen zde v 6. kapitole Janově. Porozumění ale vyžaduje pozornější práci.

Lidé se pohoršovali nad Ježíšem, když se označil za „chléb sestupující z nebe“.

Nereptejte: „**Nikdo nemůže přijít ke mně, jestliže ho nepřitáhne Otec**“.

Co znamená: „Jestliže ho nepřitáhne Otec“?

K setkání s Bohem potřebujeme dvě věci. Vybavení a spolupráci. Eliáš byl vybaven zvláštním chlebem a vydal se na cestu. Vystupoval k setkání s Bohem.

Vyjděme nejprve ze svých zkušeností a pak si tam dosadíme Ježíšovu informaci.

Každý víme, jak se z kojence stane dospělý člověk. Čerstvě narozené dítě neumí ani slovo, ani krok. Pokud dostalo patřičnou výbavu do života (zdravý rozum a tělo), vše se časem naučí.

Ještě ten příklad zúžím.

K růstu potřebuje dítě jídlo (to dostává od rodičů) – ale to nestačí. Dítěti musí také pracovat tělo.

Vnitřnosti zpracovávají potravu. Pokud někdo jídlo zvrátí, nebo mu, třeba po operaci, nepracují střeva, víme, co hrozí.

K životu potřebujeme tedy dvě složky, jídlo a spolupráci vnitřností.

Malíř dostal výtvarný talent a musel se naučit ovládnout výtvarné řemeslo. Zase je třeba daru a spolupráce.¹⁰⁶⁸

1068 Umělci přiznávají, talent je pouze desetina, devět desetin je práce.

Umělecký talent je zvláštní zájem, přilnutí, „přitáhnutí“ k muzice, k malování, poezii ...

Samozřejmě bez hudebního sluchu z nikoho muzikant nebude. Ale muzikantovi nestačí pouze talent, člověk se sebelepším sluchem není okamžitě muzikantem.

Edison prohlásil: „Vynalézání je 1 % inspirace a 99 % potu.“

Od Boha dostáváme zájem o přátelství s Bohem (to je to „přítáhnutí Otcem“). Ale s tímto počátečním zájmem o Boha potřebujeme pracovat.

Mnoha dary, které jsme dostali, jsme zváni ke spolupráci.

Kdo má rozum a touhu poznávat, objevovat, může klást otázky. (Kde jsme se tu vzali, kam směřujeme, má život smysl, existuje přátelství ...?)

Kdo se ptá, může nacházet odpovědi.

Někteří lidé ale s touto výbavou nehospodaří.

Židé jsou lidmi otázek. (Proto si je Hospodin vybral?)

„Je-li žák připraven, učitel se najde“, říká východní moudrost.

Židům se dostalo dobrodiní „Mojžíšovy školy“ (dodneska jim je Bible vynikající vyučovací osnovou k rozvíjení myšlení).

Poctivý „učedník Mojžíše“¹⁰⁶⁹ dokázal rozeznat pravého proroka od proroka falešného.

Například: Nikodém nebyl Ježíšovým učedníkem (do Vzkříšení). Byl právníkem (ti váží každé slovo), dokonce významným, zasedajícím v Nejvyšším církevním soudu. O Ježíši nestranně, ale poctivě prohlásil: „Mistře, víme, že jsi učitel, který přišel od Boha. Neboť nikdo nemůže činit ta znamení, která činíš ty, není-li Bůh s ním.“ (J 3:2)

Židé, vyučení hebrejskou biblí (Starým zákonem) byli schopni dát za pravdu prvním kázáním Ježíše. („Odvrátili jste se od Mojžíše a proroků, necháváte se vést rabíny, kteří vás vedou na opačnou stranu – od Boha. Obráťte se k Božímu slovu a podle něj opravte svoji zbožnost.“ (Srov. Mt 15:1-20)

Židé, kteří Ježíšovu kritiku vůči jejich chápání Mojžíšova zákona a proroků odmítali, se zablokovali vůči dalším darům od Boha.

To musím vysvětlit.

Rodiče vozí i malé děti autem. Později na kole. Vyprávějí jim u toho a ukazují, co vše je při jízdě vidět. Dětem se to líbí. Pak rodiče dítěti pořídí tříkolku, když se na ní dítě naučí jezdit, dostane koloběžku, když „spolupracuje“ s koloběžkou, dostane malé kolo. Pak velké, možná později i motorku (časem se děti sami těší na řízení auta, někdo si dokonce jednou udělá pilotní zkoušky). Nestačí jen dar, je nutná spolupráce. Jen blázen by koupil motorku dítěti, pokud neumí jezdit na kole a neudrží rovnováhu.

Rodiče darem otevírají dítěti další možnost růstu a zároveň získávají vztah dítěte. (Svémi dary se ucházejí o dítě a dítě na jejich přátelství, odpovídá svým vztahem. Tak roste i důvěra dětí k rodičům. – „Nebudete-li jako děti ...“)

Podobně s námi jedná Bůh. „Kdo má, bude mu dáno a přidáno, kdo nemá, přijde i o to, co měl.“

Kdo nepřijme Ježíšovo první kázání o obrácení, nedostane od Boha další dar k porozumění dalším Ježíšovým slovům. K čemu by mu ten dar byl, když nepracuje?

TOTO JE VELICE DŮLEŽITÉ VĚDĚT! Pro náš růst, pro poznání jak se uskutečnit.

(Teologicky se o tom mluví v nauce o milosti, ale nechci používat tento pojem, míváme o něm zkreslenou představu.)

Říkal jsem, že tato důležitá informace není nikde jinde než v Janově 6. kapitole.

1069 Tolikrát Ježíšovi tvrdili: „My jsme učedníci Mojžíšovi, co z nás děláš?“

(Srov. Jan 9:8 Osupili se na „slepce“: "Ty jsi jeho učedník, ale my jsme učedníci Mojžíšovi.“)

Ježíš svým posluchačům říká: „Vím, že mi nerozumíte a ani mě nemůžete rozumět. Nesouhlasili jste s mými názory v mém prvním kázání. (Myslíte si, že vaše zbožnost a vaše názory jsou v pořádku.) Nerozumíte mi, ani nemůžete rozumět, nebylo vám to dáno od Boha.“

Nazaretští „propadli“ při prvním Ježíšově kázání v jejich synagoze. (Lk 4:16-30)
Po vyučení jsem si udělal „Střední školu pro pracující“. (Za dva roky, 18 vyučovacími hodinami týdně, získal dělník maturitu). Pak jsem byl přijat na strojní fakultu, ale matematice jsme vůbec nerozuměli. Chyběly mi celé vyučovací lekce. (Nemohl jsem rozumět, nebylo nám to učitelem večerního švindlkurzu dáno.) Tvrdě jsem doháněl mezery.

Bez božího přitáhnutí, bez božího obdarování nemůžeme chápat Ježíšova slova. Vždyť nás Ježíš učí o něčem, kde jsme ještě nebyli. Vystupujeme do nového „prostoru“, k životu s Bohem, kam bychom se sami nedostali.

Vzpomínáte na Ježíšova slova Nikodémovi, že se máme znovu narodit? Jakpak jim rozumíme?
O člověku, který přežil svou smrt, říkáme: „Znova se narodil“.
V jakých situacích řekneme: „Stal se z něj úplně jiný člověk“?
Setkání s Ježíšem z nás může učinit jiného, nového člověka.
Jak se staneme člověkem podle boží představy? Jak se ze stromu stane skříň nebo stůl?
Potřebujeme znát Boží plán, „výkres“, „technologie výroby“.
Jak se z děvčete stane zpěvačka? Z kluka dobrý táta?

Ježíš vysvětluje, že pro život v božím království nestačí pouze vnější příslušnost k Izraeli, nestačí se jen narodit „správným“ rodičům, nestačí jen obřízka (křest).

Dítě dospěje k dospělosti růstem.

Jako je tělo každý den syceno chlebem, tak i synovství boží potřebuje denní výživu.

Jako tělo roste každodenní „spoluprací“ s potravou, tak potřebujeme denně spolupracovat s Bohem.

Jak? **„Všichni Budou vyučeni od Boha“.** (Srov. Iz 54:13)

Bůh sám nás vyučuje svým slovem. Ježíš je dalším, nejpřesnějším vyslovením se Boha o sobě a o jeho přístupu k nám. (Ježíš přichází pro pokročilé.)

„Bez Starého zákona neporozumíme Ježíši“, řekl veliký biblista sv. Jeroným.

„Všichni budou vyučeni od Boha. Každý, kdo slyšel Otce a vyučil se u něho, přichází ke mně.“

Bez speciálního Božího daru nemůžeme pochopit (starozákonní) slovo Boží.

Bez dalšího daru nepochopíme Ježíšovo slovo. Bez jeho výuky nepochopíme jeho poslední lekce o Eucharistii. Nebude nám to dáno od Otce. (Ať se nevytahuje nikdo, kdo věří v Eucharistickou přítomnost Krista. To věří i satan.)

Shrnu to: Abychom mohli žít jako děti boží, potřebujeme Bohu porozumět.

K porozumění potřebujeme dvě věci:

1. „přitáhnutí“ od Boha
2. spolupráci s tímto božím darem.

„Talent“ (zájem, touha) k porozumění si s Bohem je zásahem do naší psychiky, novým vybavením. Ale vyžaduje naší píli. Je třeba zpracovávat to, co nám Bůh nabízí.

Není pravda, že „víra je (pouze) darem od Boha“. Mnoho lidí „má nadání“ porozumět Bohu, ale mnoho lidí zanedbá možnosti, které jim byly nabídnuty. Nezpracují je.

Víra, přesněji důvěra Bohu, je výsledkem spolupráce člověka s Bohem.¹⁰⁷⁰

Lidé, kteří se s Ježíšem tenkrát setkali, mohli pochopit, co Ježíš říká. Pokud někdo odmítal Ježíše, bylo to proto, že odmítal chápat.

Dnes je to trochu jinak. K nám se nedostává Ježíšovo vyučování v tak hutné formě, v jaké ji dostávali Ježíšovi posluchači. My máme nekvalitní způsob vyučování. Neumíme pracovat s Božím slovem.¹⁰⁷¹

To není omluva, jen konstatování. Pokud chceme víc Bohu porozumět, pokud toužíme po větší Boží pomoci, je v našich možnostech pro to něco dělat.

Dar „nadání“ (zájmu) pro Boha dostane každý, kdo se snaží přemýšlet a přičiňuje se.

Bůh ví, komu má dát svoje dary a komu ne. A každému dává potřebné minimum, nikdo se nemůže vymlouvat na nedostatek Božích darů. Kdo má, bude mu přidáno ...

Jenže člověk se často zastaví a odmítne jít dál. Eliáš dostal chléb a vydal se na cestu. A někam došel.

Povrchní čtenář by si mohl myslet, že slova: „není jim dáno od Otce“, jsou predestinací, předurčením (k tomu sklouzl zřejmě i Luther). Ale Bůh nevede protekce.

Bůh nemá jiného přání, než své děti dovést do svého domu. Ke každému z nás a ke každému člověku rozpřahuje svou náruč.

Proto se snažíme spolupracovat s Bohem, s jeho pozváním i s jeho slovem. Učíme se naslouchat jeho slovu. Kolikrát se nám některé místo v Písmu může zdát nedůležité nebo nesrozumitelné a až za nějakou dobu pochopíme jeho smysl.

Ježíšova matka si takto uchovávala ve svém srdci k domýšlení slova, kterým hned nerozuměla. Ježíš přichází, abychom si s Bohem co nejvíce porozuměli.

1070 „Každému, kdo má, bude dáno a přidáno; kdo nemá, tomu bude odňato i to, co má“. (Mt 25:29)

Jako si nelze nikde vyprosit, abych byl Beethovenem, tak si nelze „vyprosit víru“.

Kdyby víra byla jen darem od Boha, Ježíš by nevytýkal svým učedníkům, že nemají víru. Např.:

„Pokolení nevěřící a zvrácené, jak dlouho ještě budu s vámi? Jak dlouho vás ještě mám snášet?“ (Mt 17:17)

1071 Dáváme přednost všelijakým učitelským pomocníkům před vyučování samotným Bohem.

I na našich teologických fakultách se věnuje zlomek prostoru pro porozumění Božímu slovu. Jiné předměty ovšem bují.

20. neděle v mezidobí

2018

20. neděle v mezidobí Př 9:1-6 Ef 5:15-20 J 6:51-58 19. srpna 2018

Snadno přijdeme na důvod prvního dnešního čtení z knihy Přísloví (v evangeliu čteme o Ježíšově Hostině).¹⁰⁷²

Proč poslední slova úryvku v evangeliu minulé neděle opakujeme v dnešním úryvku? („Já jsem chléb živý, který sestoupil z nebe. Kdo bude jíst tento chléb, bude žít navěky. Chléb, který já dám, je mé tělo, dané za život světa.“)

Protože platí pro předešlá Ježíšova slova i pro ta následující.

„Tati, proč v Modlitbě Páně prosíme o chléb, já mám raději rohlíky?“ ptá se klouček.¹⁰⁷³

Neobejdeme se bez Ježíšových slov (a komunikace obecně)¹⁰⁷⁴ a bez lásky (bez Ježíšovy hostiny).

V následujících verších Ježíš mluví o Stolu své hostiny (o „eucharistii“).

Sám sebe dává pro náš život.

Zbožní lidé nesnesli, jak Ježíš mluvil a konal, a proto jej zavraždili. Zemřel i pro svá slova!¹⁰⁷⁵

1072 I u nás v neděli ve dvou kostelích slavíme Slavnost Nanebevzetí Ježíšovy Matky.

Křesťané dlouho nečetli pořádně Písmo a Boha si představovali (a přes přísný zákaz malovali) jako starého a přísného muže (v otrokářské době jako nejvyššího Pána (otrokáře), za feudalismu jako vladaře všech vládařů. Nevšimli si, že Bůh je mnohem lepší než jejich představy o něm, nevšimli si, že Bůh má v Písmu v řadě míst mateřské rysy. (Používáme-li o něm obraz Otce, máme vědět také o obrazu Matky.)

Katolíci a pravoslavní opominutou mateřskou tvář Boha zaplnili postavou Ježíšovy Matky.

Moudrost v knize přísloví je od vždy připisována Kristu – druhé božské osobě, ta je od věčnosti, ta spoluvytvářela kosmos a Hostinu. (Marie je stará jen dva tisíce let.) Lidová zbožnost a neukázněná teologie připisovaly Ježíšově Matce kde co. Marie to nemá zapotřebí. Je jedinečná i ve své pokoře – pravdivosti. Nikdy neumenšovala velikost Boha a svého Syna, nemá to ani zapotřebí.

Žena oděná sluncem, ozdobená ofirským zlatem je lid Boží. Ano, Marie je první dcera Izraele.

Neprohlášíme za mystiku kdeco. Vzdělání od Ježíše máme po ruce, nemusíme se uchýlovat k alegorickému výkladu Písma, svádí k náboženské nekázni.

Umím říci, proč je Marie např. královnou apoštolů, nepoužívám to jen jako honosný titul.

Češi nazývají Ježíšovu Matku „Pannou“, Francouzi „Naší Paní“ – to je rytířský titul o dámě svého srdce. ...

Mám za to, že Poslední večeře se účastnila i Ježíšova matka (ne jako hostitelka) a rodiny apoštolů.

1073 „Chléb je obrazem pro naše životní potřeby,“ odpovídá táta.

(„Jaké máme základní potřeby?“ klade táta otázku dětem, a ty odpovídají ...)

V mnoha krajinách je chléb základní potravou.

1074 Nikdo nespádl moudrý z nebe. Bez učení, naslouchání a vzdělávání nedojdeme k vyšší moudrosti.

Celoživotně se u Ježíše vzděláváme; nepatříme mezi ty, kteří vychodili školu, hodili „školní tašku“ do kouta a pokládají se za chytré.

1075 Umíme dětem říci, jak rodiče žijí pro své děti, jak někteří pečují o dítě s postižením, jak někdo položí život za svobodu, za druhého (nedávno francouzský četník, Maxm. Kolbe), jak někteří lékaři a další lidé onemocněli při službě nemocným (nejen P. Damián de Veuster, „otec malomocných“). Atd.

V Ježíši k nám přichází Bůh, abychom mohli srozumitelněji porozumět jeho lásce. Ježíš i po své smrti navždy zůstává člověkem. Dále nám mnoha slovy i skutky vypráví o nás, o Bohu i o sobě). Proto nám také vymyslel a daroval jedinečnou Hostinu. Ježíš – i jako člověk – má potřebu nás obdarovávat a vyživovat svým slovem i svým Tělem a svou Krví (dost často o tom mluvíme).

Ježíš má potřebu se nás dotýkat, pohladit, touží nás znovu a znovu obejmout, políbit, prostoupit, proměňovat ...

Nemáme dostatek slov, jak popsat velikost a hloubku jeho lásky.

Chce nás svým přátelstvím ovlivňovat, přebývat v nás, a uprostřed nás (uprostřed naší vzájemné lásky) ...

Má nás víc rád než my jeho (a nestrádá tím). Také touží po našem porozumění a přijetí. (Rodiče také žijí pro své děti, snaží se jim předat to, co pokládají za nejdůležitější pro život a očekávají, že jim děti porozumí a přijmou hodnoty, které se rodičům osvědčily.)

Jídlo má své jedinečné kouzlo.

Přítakáváme slovům: „Láska prochází žaludkem.“

Učíme se umění stolovat – to patří k naší kultuře. (Snad žádné naše slavení se neobejde bez jídla.) Snažíme si osvojit „řeč“ společného jídla.

Kdo neumí stolovat, neporozumí liturgii. Umění stolování nespočívá jen v etiketě, a honosnosti prostředí (neprostíráme na stříbře), ale v pozornosti vůči hostitelům a hostům; snažíme se být jeden pro druhého.¹⁰⁷⁶

Velice se nám hodí to, co jsme se naučili v rozhovoru, při čtení Písma a při jeho vyučování.¹⁰⁷⁷

Ježíš se přestal bránit a skrývat a nechal se ukřižovat, abychom poznali, že jsme schopni likvidovat spravedlivé a abychom se včas obrátili o pomoc k Bohu. Ježíš nebyl ukřižován pro to, že Bůh k odpuštění našich hříchů potřeboval krvavé zadostiučinění (opust' me pohanské představy dob otrokářů a feudálů).

Slova druhých vážíme podle míry jejich moudrosti a obětavosti. Pravdivost a použitelnost (v životě) Ježíšových slov si ověřujeme. Jeho slova jsou podložena jeho obětavostí (i terorista dokáže zemřít za svou věc, ale ta není spravedlivá).

1076 Rozumíme slovům:

„Vážím si vašeho pozvání ke stolu.

Dovedu si představit, jak dlouho jsi jídlo vařila.

Ty, úžasné koláče nestály stokrunu ...

Krásně jste vyzdobili stůl.

Takové jídlo bychom v žádné restauraci neměli. Prezident má dobré kuchaře, ale naše maminka dává do vaření víc, než nejlepší kuchař, vaří ráda a s láskou.

Nečti u jídla. (U jídla neběží televize.)

Nevíš, co jíš?

Jí se u stolu a ne u televize.

Vychutnávám barvy, vůně a chuť jídla, které jste nám připravili. Jsme vám vděční za vaše přátelství, za pozornosti, velkorysost a štědrost ...“

1077 Neskáčeme druhému do řeči, pozorně nasloucháme druhým, neutíkáme od řeči mluvícího, nemyslíme na něco jiného ... – to vše by bylo neúctou a povrchností. Naopak zajímat se o druhého, snažit se jej pochopit, umět ocenit, pochválit, poděkovat ... – to vše patří do umění dobrořečení (dobrého mluvení o druhých). Na setkání s druhým se připravujeme: snažíme se přispět k přípravě jídla doma, vymyslet a přinést dárek hostům, mít v záloze dobré téma k hovoru, (abychom netláchali) ...

Kdo neobjeví moudrost Boha a krásu jeho přátelství, tomu se nebude líbit v nebi. ¹⁰⁷⁸

Je dobré si v evangeliích všimnout, s jakými lidmi Ježíš stoloval, ke komu chodil a ke komu nikdy nevkročil. Kde se rád zdržel a ke komu opětovně zašel. (Zpytujeme se, zda by zašel k nám.)

Stále se učíme porozumět Ježíšově hostině. Promýšlíme, co nám Ježíš svou pohostinností vyjadřuje, k čemu je chléb – jeho Tělo a k čemu slouží víno – jeho Krev. (Častěji o tom mluvíme.) Ptáme se, co od nás Ježíš očekává. ¹⁰⁷⁹

Velice nás zajímá Ježíšův záměr jeho Hostiny. Chce přebývat v nás a uprostřed nás (uprostřed našeho vzájemného porozumění). Chce nás sjednocovat, dávat nás dohromady, budovat nové přátelství.

Chce nás „vyživovat“ pro nový způsob života (který se nám na něm líbí a po jehož osvojení toužíme a usilujeme).

Víme, jak si naše tělo vezme z potravy potřebné živiny a ostatního se zbaví.

Podobně si ukládáme do vědomí i do podvědomí zážitky z porozumění s Ježíšem a jeho Hostině. Běžné jídlo je nutným prostředkem pro život. Jíme, abychom mohli žít a sloužit. Ježíšovo Slovo a jeho Hostina je nutným prostředkem pro „život věčný“.

Chceme nejen přijímat lásku jednoho stolu (lásku Ježíše a jeho přátel), chceme k ní také přispívat, budovat ji. Na lásku, chceme odpovídat láskou.

Ježíš je pro nás novým „Stromem života“, jeho slovo je „kamenem moudrosti“, „pramenem vody živé“, Jeho Hostina je „elixírem života“.

Kdo objeví krásu Ježíšovy hostiny, je jí uchvácen. (Kdo ji neobjevuje, nudí se.)

Přátelé a přátelství nás ovlivňují. S přáteli se ovlivňujeme navzájem oni nás a my je.

I Bůh očekává, že přijmeme a oceníme jeho moudrost, jeho dary (pohostinství) i jeho samého.

Kdo má zkušenost s náručí milujících lidí, snadněji porozumí Náručí boží.

V síle Ježíšova slova a jeho Hostiny můžeme dojít až do věčnosti.

2015

20. neděle v mezidobí Př 9:1-6 Ef 5:15-20 J 6:51-58 16. srpna 2015

Omlouvám se za těžkopádné Poznámky k minulé neděli. V kázání jsem to snad řekl srozumitelněji. ¹⁰⁸⁰

1078 Na pohřbu faráře chytrý klouček pravil: „Hlavně aby se panu faráři v nebi líbilo.“

1079 Rodiče se také snaží dětem předat to nejdůležitější pro život. Právem očekávají, že děti hodnoty a zásady života přijmou, aby co nejvíce v životě prospívaly.

1080 Bůh k nám mluví srozumitelnými slovy a příklady. Ze svého života víme o nezbytnosti budování vztahů, o důležitosti přípravy na manželství a práci ve společném životě manželů.

Bůh nás obdarovává svými dary, svou věrností a také nám dává poznat svou „povahu“ a své záměry.

K životu s druhými (a s Bohem) nestačí jen modlitba, svátosti a církevní slavnosti. Věrnost obou stran roste z naslouchání druhému, hledání toho nejlepšího, moudrých kompromisů a vzájemného setkávání. Pak je co slavit. Pak nám slavnost znovu ukazuje smysl těchto postojů a dodává nám další elán k jejich naplňování. Text Ozeášův v Mojžíšovském vyučování mluví o námluvách Hospodina a připomíná nám důležitost naší práce v období zasnub. Kdo pozná Boha, zamiluje si ho celou svou bytostí a rád vstoupí do manželské

„Zasnoubím si tě spravedlností a právem, láskou a soucitem. Zasnoubím si tě věrností – pod podmínkou, že poznáš Hospodina“, citovali jsme si před týdnem (Oz 2:21-22).¹⁰⁸¹

„Jestliže nemáš zájem mě poznávat, nezasnoubím se s tebou. Nebudu vstupovat do manželství s někým, kdo mě nechce poznávat a porozumět mi (za chvíli by říkal, že ho to se mnou nebaví).“

Z tohoto pohledu přitakáváme textu prvního čtení z Knihy přísloví. Boží slovo od Mojžíše i od Ježíše je pro nás životní Moudrostí.

Dnešní slova evangelia jsou určena pokročilým. Nenechme se mýlit tím, že Ježíš mluví k zástupu, židé nebyli nevzdělaní. Kdo něčemu nerozumí, má se ptát. (Jedna paní řekla: „Před dvanácti lety jsem konvertovala, ale nerozumím mluvě v kostele“, potěšila mě, dojednala si doučovací hodiny.)

Každý člověk je Bohem pozván k dotváření světa.

Ježíš svým učedníkům svěřuje další program: máme být ve světě světlem, solí a kvasem.

To není další dřina. (Lidi jezdí na hory lyžovat. Horská služba také jezdí na lyžích, ale navíc pečuje o lyžaře. Proto si jejich členů vážíme.)

Ježíš nás ke své službě vyučuje a vybavuje.

Kdo se vyživuje moudrostí jeho slova, kdo se nechává nést jeho přátelstvím, kdo se živí u jeho Stolu, kdo touží po sjednocení s ním, vstoupil do nového – věčného života.

Ježíš postavil na nohy mnoho lidí třeba jediným setkáním. Tím, že si jedinečným způsobem všímal lidí, kteří měli nízké sebevědomí, pokládali se za odstrčené od Boha (třeba nemocní) nebo se vlastní vinou dostali na okraj společnosti. Jednal s nimi s nevídanou úctou a oni uvěřili, že mají pro Boha cenu.

Apoštolové a učedníci byli jinou skupinou. Šli s Ježíšem do party, viseli mu na rtech, učili se od něj, mohl jim říci: „Vy jste mě poznali, jste mou snoubenkou, s vámi se ožením.“¹⁰⁸²

S apoštoly Ježíš slavil Novou smlouvu, Svatbu beránkovu.

K čemu slouží Ježíšova hostina, už poněkud víme.

smlouvy s Hospodinem.

Tomu, kdo pozná Hospodina jako přitažlivého, Ježíš nabízí další vyučování a blízkost svého přátelství. Navíc nabízí sám sebe, svou pomoc v moudrosti (svých slov, „nauky“) a péči (uzdravování, odpuštění a posilu). Proto může říci: „Jsem pro vás Chebem života, v jehož síle dojdete k tomu, co vám nabízím a po čem toužíte.“

1081 Kdo je dobrým učedníkem a přečetl si celou 2. kap. Ozeáš, je skvěle odměněn, objevil, že se Bůh smilovává nad Izraelem, který byl děvkou smilnicí s pohanskými božstvy.

1082 „Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co činí jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám dal poznat všechno, co jsem slyšel od svého Otce.“ (J 15:15)

„Otče, zjevil jsem tvé jméno lidem ... slova, která jsi mi svěřil, dal jsem jim a moji učedníci je přijali. Poznali, že jsem od tebe vyšel, a uvěřili, že ty jsi mě poslal.“

Posvěť je pravdou; tvoje slovo je pravda.

Slávu, kterou jsi mi dal, dal jsem jim, aby byli jedno, jako my jsme jedno – já v nich a ty ve mně; aby byli uvedeni v dokonalost jednoty ...

Chci, aby byli se mnou tam, kde jsem já; ať hledí na mou slávu ...“ (Srov. J 17:6-25)

I my jsme byli přijati mezi Ježíšovy učedníky. I s námi slaví svou svatbu. ¹⁰⁸³

Ano, Ježíšova slova: „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný“, jsou zvláštní, ale pokročilý a trpělivý učedník jim může porozumět.

Ježíš nemluví jako právník, teolog dogmatiky, matematik nebo chemik (ti by taková slova nepoužili, věda musí používat jednoduché a jednoznačné pojmy).

Ježíš je básník; krása a poezie dokáže často vyjádřit víc než próza. Ježíšova slova o jedení těla a krve nebereme jen jako obraz, ale doslova.

Slova: „Člověk je stvořen k obrazu božímu“, „manželé mají být jedno tělo a jedna duše“, bereme naprosto vážně, máme je za skutečnost. Namaloval-li někdo Boha jako starce, je to průšvih. Ale rozumíme tomu, že máme svým jednáním zrcadlit přátelství a obětavost Boha.

Víme, že: „Být jedno tělo a jedna duše“, neznamená „dvojhavé tele“, ale být jednou bytostí.

Ježíš mluví o sjednocení: „Kdo se mnou stoluje (kdo jí mé tělo a pije mou krev), zůstává ve mně a já v něm. Kdo mne jí, bude žít ze mne, jako já žiji z Otce.“

K čemu slouží Ježíšova hostina, už trochu víme. ¹⁰⁸⁴

Ježíš s námi chce být „jedno tělo a jedna duše“, chce si s námi porozumět, sjednotit se námi, bytostně nás prostoupit. Na to můžeme přistoupit, spolupracovat s ním.

Bůh nechce přebývat v kamenných chrámech. Bláhově jsme jej lákali do staveb ze zlata a mramoru, ale on chce přebývat v nás a uprostřed nás. To je program, který nám nabízí sám Bůh. Každý můžeme být živou svatyní. Už být sousedem Boha by znamenalo moc, ale jsme víc než jen sousedem Božím, jsme Božími společníky. Bůh u nás doma není méně než v kostele.

1083 Při Poslední večeři Ježíš děkoval Bohu nad chlebem – jak je u židů dodneška zvykem.

Pak chléb rozlámal a nabídl ho všem u stolu – jak je u židů dodneška zvykem, ale řekl k tomu jiná slova:

„... Toto je mé tělo, které se za vás vydává.“

Po hostině Ježíš děkoval Otci nad vínem – jak je u židů dodneška zvykem. Ale pak nenabídl pohár jen jednomu z hostů (jako pozornost hostitele) – jak bylo u židů zvykem, ale nabídl svůj pohár všem – jako ženich nabízí svůj pohár nevěstě (všichni u stolu jsme jeho nevěstou). Vyslovil velmi neobvyklá slova:

„Vezměte a pijte z něho všichni: Toto je kalich mé krve, která se prolévá za vás a za mnohé na odpuštění hříchů. Toto je smlouva nová a věčná“ (my víme, že manželská).

1084 V prologu Janova evangelia slyšíme: „Těm, kteří Ježíše přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi. (Ti se nenarodili, jen jako se rodí lidé, jako děti pozemských otců, nýbrž se narodili z Boha.“ verš 12-13)

Nikodémovi Ježíš říká: „Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží.“ (J 3:3)

A Samaritánce říká: „Kdo bude pít vodu, kterou mu dám já, nebude žíznit navěky. A moje voda se v něm stane pramenem, vyvěrajícím k životu věčnému.“ (J 4:14)

„Je ve vaší moci stát se dětmi božími. Ano, potřebujete k tomu ode mne sílu (tu budete čerpat s mé Hostiny).

Sami, z vlastních sil, byste se božími dětmi nestali.“

Kdo se „živí“ Ježíšem, kdo přijal jeho způsob života, ten se rodí a roste pro „věčnost“, roste do Ježíšovy podoby. Navíc nám Ježíš slibuje: „Z vašich nemocí a zranění vás budu uzdravovat.“

„A abyste mi – vy tvrdohlaví a povýšení – mohli důvěřovat, dosvědčím to svým životem pro vás (až na smrt).

Kdo je spravedlivý, přesvědčí se, že přicházím od Otce.“

Užíváme rčení: „Stáváš se tím, čím se živiš.“ Kdo naslouchá mamince, čím dál víc se jí podobá. Kdo naslouchá Ježíši, víc a víc přejímá jeho životní postoje. Kdo čte bulvár, odrazí se to v jeho myšlení.

Učedníci přinesli Ježíšovi ke studni u města Sychar jídlo a řekli: "Mistře, pojez něco!" On jim řekl: "Já mám k nasycení pokrm, který vy neznáte." Učedníci si mezi sebou říkali: "Přinesl mu snad někdo něco k jídlu?" Ježíš jim řekl: "Můj pokrm je, abych činil vůli toho, který mě poslal, a dokonal jeho dílo." (J 4:31-34)

Při Ježíšově hostině se skutečně setkáváme s Ježíšem.¹⁰⁸⁵

Škoda, že o Večeři Páně mluvíme často jen řečí právníků a dogmatické teologie.¹⁰⁸⁶

Vedeme řeč o Ježíšově oběti a zadostiučinění Otci. V každém kostele prý znovu Bohu obětujeme jeho Syna na oltáři. Proč se stále mluví o Božím hněvu?¹⁰⁸⁷

Copak se Bůh stále hněvá? To bychom se museli před ním neustále krčit. Přišel nás osvobodit od našich vin. (Že to není pro nás úplně laciné, víme, známe podmínky k odpuštění.)

Proč nemluvíme o svatbě Beránkově (tolikrát o ní Písmo mluví)?

Ježíšův stůl je svatebním stolem. Při každé Večeři Páně není Bůh o trochu víc usmiřován, ale my se máme Ježíši o něco víc podobat, pokaždé se Bohu jako jeho nevěsta o něco víc přibližovat.

Bůh si nás zamiloval („... v mých očích jsi drahý, vzácný, protože jsem si tě zamiloval“ – Iz 43:4). V Ježíši k nám Bůh znovu přichází (zřetelněji a pochopitelněji) jako ženich.

1085 Věříme, že i při čtení Písma se skutečně, reálně setkáváme s Ježíšem.

Věříme, že kde jsou dva nebo tři shromážděni v Ježíšově jménu, se setkáváme s živým Ježíšem.

Věříme, že skrze Ježíšovu hostinu se setkáváme s Ježíšem (To je víc než setkání člověka s člověkem. U Stolu Páně jde o setkání člověka s „bohočlověkem“.)

1086 Od středověku jsme ve výpovědi o Večeři Páně ustrnuli jen v pojmu „transsubstanciací“.

(Až vám bude někdo šermovat s „transsubstanciací“ zeptejte se ho, zda je „realistou“ nebo „nominalistou“. Hned se pozná, čemu rozumí nebo zda jen papouškuje nějaká slova.)

„Transsubstanciací“ čili „předpodstatnění“ je jedním z výkladů církevního učení o reálné přítomnosti Ježíše Krista ve svátosti Eucharistie, který zastává zejména římskokatolická církev. Spekulativním podkladem nauky je aristotelská filosofie, zejména v její tomistické modifikaci. Církevní otcové prvních staletí pojem transsubstanciací neznají, ani sv. Augustin. Poprvé jej použil tourský biskup Hildebert r. 1079. Oficiálním učením církve byla prohlášena na 4. lateránském koncilu r. 1215. Tridentický koncil ji oproti protestantům znovu potvrdil: „Jestliže někdo transsubstanciací popírá, budiž proklet!“ (DS 1652)

1087 Veliký znalec náboženství Mircea Eliade a další religionisté ukazují, že ve všech pohanských náboženstvích je usmiřováno božstvo obětí. Tam se obětí probouzí a obnovuje život a jeho plodnost. Oběť usmiřuje hněv božstva, trestem se smývá vina, obětí se vyrovnává nespravedlnost, jen oběť umožňuje smilování.

(My máme jinou zkušenost, někdo sice odkrotí trest, ale lepším se nestane.)

Židům a křesťanům se dostalo naprosto převratného poznání: „Bůh slouží všemu živému!“

(Škoda, že my jsme si toho málo všimli a zůstali napůl trčet v pohanském myšlení.)

Bůh se ujímá nás, obětí i viníků. Poškozenému vynahrazuje jeho újmu, viníkovi (pokud se chce obrátit) nabízí odpuštění a nabízí mu novou životní možnost.

To, co je pro člověka nezvratitelné (např. vražda nebo pomluva), Bůh dokáže zvrátit. Jako se zastal pomluveného, cti zbaveného a zavražděného Ježíše, tak se ujímá každé oběti.

Proč vkládáme na Ježíše hříchy celého lidstva? Ježíš není kozlem Azázelem, na kterého Izraelité složili své hříchy a vyhnali ho na poušť (na smrt).

Ježíš, kterého jsme prokleli, se nám stává Cestou (láska je obětavá, láska se někdy věnuje potřebným každý den, jindy dokáže pro druhé položit i vlastní život). Ježíš se neobětuje Bohu, vyžadujícímu krev, ale obětuje se nám a pro nás. Ježíš je Chlebem a Beránkem sloužícím životu lidí.

Bůh se neurazil, my jsme se hloupě urazili. Ježíš nepřišel otevřít Boží srdce, ale naše srdce. Nás přišel získat pro nový život. Ježíšova smrt neměla pohnout Bohem (aby nám odpustil), ale má pohnout s námi – abychom mu důvěřovali a pro příště s ním bránili život (kdybychom tak nečili, byla by Ježíšova smrt k ničemu).

Nový Izrael – Ježíšovi učedníci (mezi které smíme patřit díky Ježíšovi) – se stává Boží nevěstou.¹⁰⁸⁸

Stále jen mluvíme o sestupování Boha na oltář. To je málo, kdy mu uvěříme, že chce bydlet v nás a uprostřed nás?

Opakuji, že při Večeři Páně všichni koncelebrujeme, spoluslavíme. My máme možnost s Bohem proměňovat (spoluproměňovat) sami sebe do Ježíšovy podoby. Tomu rozumíme, v manželství je třeba, aby byli oba ochotni si vzájemně naslouchat, otvírat se a dávat se jeden druhému. Kdyby jeden takto nepracoval, ten druhý nic nezmuže, i kdyby pro něj do ohně skočil.

Existuje dvojí obětavost, dvojí hrdinství. První je každodenní, např. rodiče léta pečují o dítě s postižením, nebo děti roky pečují o staré a nemohoucí rodiče. Druhý druh heroismu je položení života za druhého. Kdo může říci, která obětavost je větší?

Ježíš nám posloužil obojí obětavostí: několik let se každodenně věnoval s nesmírnou láskou lidem tvrdohlavým a hříšným, a pak položil život.

Tato jeho láska dodneška trvá, nepolevuje. Každé jeho slovo uzdravuje a pozvedá, stále se nad námi smilovává.

Boha jeho láska k lidem mnoho stojí. Ne, že se Bůh s námi zlobí, že jen snáší naše zlobení. Když vynahrazuje našim obětem to, o co jsme je připravili, to je veliká práce, obětavost a láska.

Shrnuji: Bůh nás vyhledal, uchází se o nás a dává se nám poznat (abychom si ho i my mohli zamilovat). Zasnoubil se s námi, a my smíme dorůstat na úroveň jeho nevěsty.

Vyučuje nás svým slovem, posiluje nás svým přátelstvem a živí a proměňuje nás do své podoby u svého Stolu. Tak jsme se vydali cestou k věčnému životu.

V druhém čtení nás Pavel vybízí k radosti ze života. Kde se dá čerpat Duch, víme (Večeře Páně je čerpací stanicí).

S radostí jsme přijali nový smysl života – stávat se božími dětmi (J 1:12). To, co začalo při křtu, se při Večeři Páně dovršuje.

2012 (O Večeři Páně XVII. - Sjednocení s Ježíšem)

Poznámky k nedělní liturgii 19. srpna 2012

(Cyklus úvah o Večeři Páně)

XVII. SJEDNOCENÍ S JEŽÍŠEM

Lidová zbožnost pokládala za vrchol Večeře Páně „proměňování“.

Říkala: „Nekonečně veliký Bůh v Nejsvětější svátosti sestupuje z nedostupné výšiny svého nebe na oltář“ (proto obřady při „pozdvihování“ – ze 12. stol.).

Ježíšův záměr je jiný. Má jinou práci než nás ohromovat svou svatostí. Přichází nám sloužit.

1088 15. srpna slavíme „Slavnost Nanebevzetí Ježíšovy matky“. Opět jsme zpívali v Žalmu 45: „Po své pravici máš královnu ve zlatém rouchu.“ Víme, že se i nám dostalo té cti stávat se Boží manželkou. (Až v druhé řadě to platí o Ježíšově matce – ta je první dcerou Izraele.)

Nepotřebuje náš obdiv, naše klanění, nepřichází nás „srážet na kolena“. (Nenazývejme svůj vlastní vkus „zbožností“. Čtěme si o Ježíši v evangeliích, co si přeje a co nevyžaduje nebo zakazuje.) Ani jednou neřekl, klanějte se mi, ale jedenáctkrát v evangeliích říká: „Následuj mě“.¹⁰⁸⁹

Večeře Páně je Ježíšovou modlitbou, vede nás k našemu proměňování a posvěcování (zasvěcování). Ta logicky vrcholí slovy: „Skrze něho (Krista), s ním a v něm je všechna Boží čest a sláva“ (závěr všech eucharistických modliteb).

Ježíš od nás čeká víc než jen klečení. Pokud se otvíráme a spolupracujeme s Duchem svatým (aby nás proměnil na „nové Ježíšovo tělo“), pak nám Ježíš umožňuje, abychom se víc a víc vnitřně stávali jeho sestrou a bratrem, dcerou a synem Božím.

Abychom: „Skrze něho a s ním a v něm“, oslavovali Otce nebeského (celým svým životem, nejen jednu hodinu v neděli v kostele).

(Jak to, že v mnoha kostelech lidé při této modlitbě klečí? Jak to, že je to nezvedne od podlahy?)

Ježíš ví, co nám může dát („Jsem pro vás důležitý jako chleba“). Jen s ním jsme schopni naplnit svůj život, uskutečnit se podle představ Stvořitele. Aby i o nás platilo: „Toto je můj milovaný syn (dcera), ve kterém (v které) se mi zalíbilo“.

Jistěže je tento životní program závratný a vyžaduje dost velikou odvahu.

Zastavili jsme se u prvního kroku, u víry v „přítomnost Krista ve svátosti Oltářní“, (tím se mimochodem mnoho chlubit nemůžeme – to ví i ďábel).

Místo o setkání a sjednocení s Ježíšem jsme začali mluvit o Nejsvětější, Velebné, Oltářní svátosti. (Ale to je zpředmětnění!, z něhož se vytratilo setkání s živým Ježíšem.)

Místo porozumění slovům evangelia používáme podivnou mluvu: „věříme ve skutečnou přítomnost Krista“. (Existuje snad nějaká neskutečná přítomnost?)

Proč se někdy neklanět? Ale k tomu není Večeře Páně určena. Proč se při Večeři Páně nenecháme vést Ježíšem? Jak to, že jsme jen „padli na kolena“ a už nepokračujeme dál? „Toto bylo třeba činit a to ostatní nezanedbávat.“¹⁰⁹⁰

Proč tak málo Ježíši nasloucháme?

Mluvíme o úctě a zatím prosazujeme svou pokroucenou, chybnou zbožnost. Zacláníme Ježíši a ucpáváme cestu jiným.

Naslouchejme pozorně Ježíšovým slovům: „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.“ (J 6:56)

V některých kulturách (my říkáme primitivních) pijí bojovníci krev přemožených zvířat, která pokládají za silná a odvážná. Někdy dokonce takto pili krev lidskou.

Nám se dostává něčeho závratného, Ježíš se nám svou hostinou vyznává ze svého vztahu, setkává se s námi, objímá nás, prostupuje nás, proměňuje a sbližuje.

1089 S Ježíšem máme jednat s takovou úctou jako on s námi. A s druhými máme jednat jako on jedná s námi: rovně, laskavě a spravedlivě.

„Mužský“ dřív smekli klobouk, když potkali ženu, souseda, dítě nebo kříž. „Člověk je stvořen k obrazu božímu.“ „Cokoliv jste učinili jednomu z těchto nepatrných, mě jste učinili.“ (Srov. Mt 25:40. 45)

Úctu k Bohu (skrze člověka) a úctu k člověku nelze nahradit modlením ani klečením nebo bitím v prsa.

1090 Vždy mi zatrne, čtu-li: „Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Odevzdáváte desátky z máty, kopru a kmínu, a nedbáte na to, co je v Zákoně důležitější: právo, milosrdenství a věrnost. Toto bylo třeba činit a to ostatní nezanedbávat.“ (Mt 23:23)

Budme spravedliví, věrní a milosrdní k Ježíšovým slovům. Nejdříve je naplníme a až nám zbude čas, pak se třeba klanějme ...

K pochopení Ježíšovy hostiny je třeba odložit pouhý racionální způsob západního technického člověka, máme myslet srdcem (to není pouhý cit).

Každý citlivý člověk přece vnímá, co se odehrává u rodinného stolu, mezi milujícími lidmi, od lidského srdce k srdci.

Ježíš je veliký básník a Mistr slova a života. Nemluví ve verších, ale vyjadřuje se řadou obrazů a podobenství s velikou krásou, která dokáže vystihnout „nevyslovitelné“ ...

My, západní lidé, myslíme a vyjadřujeme se příliš popisně. (V teologii navíc příliš právnicky.) Samozřejmě že má význam, když chemici mluví o vodě jako o H₂O. Ale máme-li žízeň, nebo toužíme-li v horku po sprše, nemluvíme řečí chemiků. Chytne nás za srdce, když básník napíše báseň o studánce, k níž chodí laně pít.

Obejmutí je mnohem víc než dotyk dvou tkání.

Proto jsem řekl, že Ježíš je básník. Jeho život a jeho slova zjevují krásu života. Kdo nemá pro krásu mnoho pochopení, mluví technicky.

Po jednotlivých schodech krásy (přírody, muziky, architektury, poezie, přátelství s lidmi) vystupujeme až ke Kráse. Ale těžko přeskočit předcházející stupně. V dětství jsem nechápal „Stabat Mater“.

„Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.“

Porozumíme-li kráse Ježíšových vyjádření, nebudeme se tolik ptát, co polykáme (materialisticky). Ale s kým se setkáváme a k čemu máme přijít, co Ježíšova Hostina znamená.

Ježíš nás prostupuje, nabízí nám sjednocení, proměňuje nás.

„Už nežiji já, ale žije ve mně Kristus“. (Ga 2:20)

Duch svatý nechce proměňovat jen chleba a víno na Ježíšovo Tělo a Krev. Chce proměňovat nás! – na nové Ježíšovo Tělo!

Ježíš nechce přebývat jen ve svatostánku. Co by tam dělal? Chce přebývat v nás a uprostřed nás! V naší rodině, v našem společenství (i v našem kostele). Chce se s námi těšit z Otce, z našich vztahů, chce s námi pracovat i slavit.

O tom se mnoho nemluví.

Však to je také „nebezpečné“. Vyžaduje to odvalu a práci na sobě.

Richard Rohr jednou řekl: „Bůh lehko přemluví chléb a víno, aby se staly Tělem a Krví Ježíše, ale nedaří se mu přesvědčit člověka, aby přijal své synovství Boží“.

Jenže nám se do změn a našeho proměňování nechce.

Je výhodné zavřít Boha do kostela. Venku už máme „svůj“ prostor. Venku už často pomlouváme, nepracujeme poctivě, nedržíme slovo ...

Nejednáme podle: „ Co jste komukoliv učinili, mně jste učinili ...“

Až tomu uvěříme, změníme se. A změní se naše vztahy i svět okolo nás.

„Pak Kristus bude všechno a ve všem.“¹⁰⁹¹

Pak dojde ke sjednocení.

Až uvěřím, že jsem monstrancí a svatostánkem, že ten vedle mne je také monstrancí a svatostánkem samého Ježíše, pak bude dokonán Ježíšův eucharistický zázrak.

Dobře vím, že jsem monstrancí otlučenou a nevábnou. Víím, že sám jsem nesvatostánkem.

Ale ten, kdo v nás chce! přebývat, je vyšší, větší, silnější a dokonalý.

1091 „Už nežiji já, ale žije ve mně Kristus. A život, který zde nyní žiji, žiji ve víře v Syna Božího, který si mne zamiloval a vydal sebe samého za mne.“ (Ga 2:20)

On se zasvětil nám, aby nás proměnil, prozářil a naplnil, abychom i my byli svatí, abychom se i my zasvětili jemu.

Až tomu uvěříme, budeme mít jiný motiv k životu, naše vztahy se promění, budeme spolu jednat na úrovni vyslanců, neboť „nejen ve mně, ale i v tobě přebývá Ježíš“. Budeme vědět o své ceně, budeme mít nové sebevědomí.

Budeme mít nový motiv ke všemu našemu konání. Budeme mít doma jiný pořádek, jinak se budeme chovat na ulici a v přírodě. Budeme se snažit žít jako svobodní lidé z královského rodu.

Pokud tuto Ježíšovu nabídku přijmeme a budeme se při bohoslužbě otvírat tomuto závratnému programu, pak už se nebudeme utíkat k našim „vylepšeným“ a „přeslavnostním“ obřadům.

I pohanské kultury se snažily nějakými způsoby spojit se svým božstvem. Ale Ježíšova nabídka je tak krásná a veliká, že se o tom snad nikomu ani nesnilo.

Každý slušný člověk touží, aby byl lepší, aby mu bylo s druhými dobře a druhým bylo dobře s ním. Kdo z nás netrpí tím, že tento náš vyhlášený ideál stále zůstává jako horizont v krajině před námi? Kdo trochu rozumí Večeři Páně, už nemusí jen toužit a prosit.

Já, který ještě neumím mít rád, přicházím k tomu, který je láska sama, abych byl naplněn láskou samou.

Až přitakáme tomuto pozvání, pak budeme „láska vedle lásky“.¹⁰⁹²

Z kostela máme odcházet jiní, než jací jsme přišli – proměnění!

K tomu se ještě vrátíme, až budeme mluvit o postojích při liturgii.

2006

20. neděle v mezidobí Př 9:1-6 Ef 5:15-20 J 6:51-58 20. srpna 2006

Ve vyprávění hebrejské bible (Starém zákoně) je moudrost zosobněna. My z pohledu NZ za ní vidíme Ježíše Krista. On nás také zve k hostině.

Rád bych mluvil o tom, čím pro nás chce Ježíš být ve svém Těle a Krvi. Ale porozumět této jedenácté komnatě může jen ten, kdo projde její předsíní. Před touto předsíní ale došlo ke srážce tehdejších Ježíšových posluchačů s Nazaretským. Ani my nevejdeme, aniž bychom předsíní prošli. Musím tedy začít od předsíně.

Možná přijdu na nedělní bohoslužbu a za sebou potáhnu na provázku autíčko.

Chci totiž upozornit, že nemůžeme chodit do kostela nebo k sv. přijímání se znalostmi malých dětí.

Malíř Adolf Born maluje lidi, jako všelijaká zvířata. Takovým způsobem nám nastavují zrcadlo bajky. Představte si, že by nás Born namaloval, jak jdeme do kostela. Někdo z nás by měl hlavu kačera a za sebou by táhl na provázku kačenu, jiný by táhl koníčka, krokodýla, kohouta, autíčko...

1092 Zatím jsme zůstali u prvního krůčku „víry“, že chleba už není chlebem a víno vínem a skrytě se povyšujeme nad ty, kteří o tom neví.

Z vnitřní duchovní prázdnoty jsme obnovili na veřejnosti průvody „Božího Těla“. Místo demonstrování této „víry“ na ulicích těm, kteří nejsou v této víře tak daleko jako my (v jiném nás možná leckdy předčí), bychom mohli pokročit dál.

Až trochu více přijmeme něco z Ježíšova chování, z jeho myšlení, mluvení i jednání, pak na nás lidé z ulice možná uvidí to, co je podstatné a viditelné i pozemskými očima.

Co jestli takhle přicházíme do kostela a ke Stolu Páně – na úrovni dětských znalostí o Bohu?
Někdo se třeba z mých řečí ošívá.
Nabízím k přemýšlení, zda na tom něco je.

Ježíš se nebál u posluchačů narazit. Byl statečný.

Lékař nesmí podcenit nemoc pacienta! Strážce města nesmí podcenit nebezpečí z blížících se nepřátel, říká Hospodin prorokovi (srov. Ez 33:1-9).

Když se zeptáte lidí, proč jdou ke Stolu Páně, často uslyšíte rádoby poučnou definici, ale pak se ukáže, že je to prázdné.

Do kostela přicházejí 3 skupiny lidí. (Prosím Vás, nikoho nesoudím, nikoho nechci popudit, naopak rád bych ukázal velikost Božího přátelství a nabídku jeho darů.)

- Do první skupiny patří lidé, kteří občas nebo i pravidelně chodí do kostela, ale ke Stolu Páně nepřistupují (buď si netroufají, nebo ještě neobjevili důležitost Ježíšovy hostiny).¹⁰⁹³ Připomínám, že Večeře Páně je hostinou hříšníků (kteří chtějí být lepší). Ježíšova hostina není za odměnu a za výkon.

- Druhou skupinu tvoří lidé, kteří chodí ke svátostem a myslí si, že vědí proč a jak a co.

- Třetí skupina, bohužel velmi, velmi málo početná, jsou ti, kteří si dali práci, aby pochopili z evangelia to, co sám Ježíš o sobě říká, a to co říká o Eucharistii.

Toto je vážná diagnóza.¹⁰⁹⁴

Dvě skupiny se šidí.

Ta první nevyužije nabízeného daru.

Druhá skupina si může dokonce škodit.

V 1. dopise do Korintu píše apoštol Pavel: „Kdo jí a pije a nerozpoznává, že jde o tělo Páně, jí a pije sám sobě odsouzení. Proto je mezi vámi tolik slabých a nemocných a mnozí umírají.“

(Srov. 1 Kor 11:17-34) Nechci vytrhávat tuto větu, jen chci upozornit na důležitost pochopení toho, co nám Ježíš nabízí.

Naše chyba může být ve vadné představě – proč mám jít ke Stolu Páně.

Nebezpečné na tom je, že nás nenapadne hledat chybu v tomto místě. Vždyť já přece ke Stolu Páně chodím rád a zbožně!

Inu, to je následek toho, že mě mnoho nezajímá Boží slovo. Následek **PODCEŇOVÁNÍ** Boží výuky. My raději „snadno a rychle“.

V 1. kap. listu k Římanům stojí: „Nestáli o správné poznání Boha, proto je Bůh vydal.“ Opět nechci vytrhávat tento výrok ze souvislostí.

Jen upozorňuji na důležitost „Chleba – Slova Božího“. Bez něj neporozumíme „Chlebu – Tělu a Krvi Páně“.

Tahat za sebou autíčko na provázku je pro dospělého pošetilé. V náboženských otázkách – v odpovědích na ně – zůstáváme leckdy na dětské úrovni.

1093 Připomínám, že Večeře Páně je hostinou hříšníků (kteří chtějí být lepší). Ježíšova hostina není za odměnu a za výkon.

1094 Řekne-li mě doktor: „Máte cukrovku“, nebudu se na něj zlobit.

Upozorní-li mě někdo: „Víš, že můžeš požádat o sociální příspěvek“? Nebo ukáže-li nám někdo, jak využívat na kole „přehazovačku“ (pokud to ještě neznáme), budeme rádi. To jen vůči slovu božím se od pradávna ošíváme.

Nevymlouvejme se, že je těžké slovu Ježíšovu porozumět. Není. Ježíš umí učit. Zástupům vytýkal: „Nevymlouvejte se. Jste schopní poznat, jaké bude počasí, můžete porozumět tomu, co vám vysvětluje Bůh“. (Srov. Lk 12:54-57)
Jenže, kdo po Písmu sv. nesáhne, k tomu nepromlouvá.

Kdo by nám mohl říct více o významu Těla a Krve Páně než Ježíš?
Jenže my máme raději kdejaké rádoby zbožné fantazie. Jak to, že víc čteme zbožné knížky než Boží slovo?
Jistě, Božímu slovu zatím nerozumíme, ale dnes máme možnosti porozumět, jako ještě v dějinách Církve nikdy. Je na nás, zda si přiznáme, v čem je naše nouze a naše nezdravota.

O co jsme lepší než židé okolo Ježíše? Ti, když zažili zázrak rozmnožení chlebů, chtěli Ježíše udělat králem. Ale když jim Ježíš začal vykládat o sobě – jako o Chlebu z nebe, začínali o Ježíši pochybovat, začínala se jim kazit nálada, až nakonec znechuceni od Ježíšova kázání odešli. Nejde také nám víc o zázrak než o porozumění s Ježíšem?

Leckdo z nás věří v Ježíšovu přítomnost v jeho Hostině, ale je znechucen tím, že by měl Ježíšova slova promýšlet.
Vůbec si nepřipouští, že nemá o Večeři Páně pořádné vědomosti ?!
Uvědomte si, že po Ježíšově řeči na toto téma odešli od Ježíše nejenom lidé ze zástupu, co chtěli Ježíše udělat králem, ale i mnozí z učedníků.¹⁰⁹⁵ (To uslyšíme ve čtení příští neděle.)

Máme raději bělostnou svatou Hostii než Bibli.
Kdo chce, může si přiznat, že Boží Slovo víc neznáme než známe. A že naše chyby a hříchy pramení z toho, že neznáme Boží vzkaz. A že to, co pokládáme za znalost, leckdy není v pořádku.

Může někdo z nás říct, že do plné míry chápe Ježíšův vzkaz? Máme tedy práci v tomto směru.

Znovu řeknu, lidé okolo Ježíše se naštváli, když jim chtěl něco dalšího vysvětlit.
„Nech vykládání a raději pro nás dělej zázraky. Co ti to udělá? Svoje úvahy a přemýšlení si nech. Dej nám chleba.“ Dnes bychom řekli: „Zvedni nám naši ekonomickou úroveň“.

A už jsme u satana, který po Ježíši chce, aby z kamení udělal chleba (- právě tenkrát Ježíš mluvil o „Chlebu – slovu Božím“).
Nedivme se, že někdy Ježíš i sv. Petra označuje za satana (to není nadávka, ale zařazení, diagnóza):
„Víš, že teď uvažuješ jako satan? Víš, že takto satan začínal? Takhle začíná cesta do pekel?“
(Srov. Mt 4:1-11)

Spousta lidí nemá správnou představu o funkci eucharistie. Pořád v tom vidí jakýsi „prášek proti molům“. Aby na mně nešli komáři, postříkám se nějakým sprejem. A aby na mě nešly hříchy, jdu k sv. přijímání. Jistě to nikdo takhle neřekne. Ale když vám přijde dítě, tzv. připravené k sv. přijímání a zeptáte se, proč jde, řekne, abych měl týden posilu. To je ten sprej proti komárům.

1095 Nemáme snad stejné sklony? „Pane Ježíši, já věřím, že ve svatě Hostii je tvé pravé Tělo“, a bác sebou na kolena. „Ježíši, už mě nemusíš více říkat, ach to je krása, já ti chci celý patřit, já v tebe celou duší věřím, já v tebe doufám, já tě miluji – doufám, že o tom nepochybuješ – (mluvíme podobně jako sv. Petr) já ti obětují svůj život, já ti dám, co ode mne chceš, jakoukoliv smrt přijmu, abych se s tebou obětoval za všechny hříchy a urážky světa a odčiňoval všechna provinění hříšníků, kteří tě ještě naznají.“

Bohužel ani většina nás dospělých se nedostala k ústřední myšlence, okolo které se všechno točí – k otázce věčného života, k nové formě života podle Ježíše. (O tom budu mluvit za týden.)

Večeře Páně je vrcholem našeho náboženského života a všeho prožitku. Ale k výstupu na tento vrchol je třeba ovšem znát celé evangelium, ne jenom úryvek, který jsme slyšeli dnes. (Proto Ježíš slavil Poslední večeři téměř na konci svého vyučování.)

Potřebujeme číst celé evangelium. Pozorně. Nemůžeme začínat Svátostí Oltářní.

Ten, kdo dosud nečetl evangelium, musí začít jinak, ne od katechismu, ale: od Ježíšova kázání, od slov neznámého tesaře z Nazareta – jejichž pravdu je třeba si ověřit. Je nám třeba nenechat si ujit ani slovo, aniž bychom mu rozuměli.

Kdo z nás by si mohl myslet, že nepotřebujeme Ježíšovo vyučování v takové míře, jako apoštolové.

Kdo by si troufl myslet, že my porozumíme Pánu Ježíše dříve než sv. Petr nebo sv. Jan?

Všichni se potřebujeme obrátit k Ježíšovu slovu.

Nechtějme být hned mystiky. Nejdřív vychoďme školu slova Božího. Pohané (zbožní lidé) nemají Písmo svaté. Oceňujeme jejich zbožné úsilí, ale využívejme, že k nám mluví sám Bůh.

Královna ze Sáby přišla za Šalomounem. Mudrci (pohanští teologové a vědci) z východu přišli do Betléma. Etiopský ministr financí, který přijel na pout' do Jeruzaléma, prosil jáhna Filipa, aby mu vysvětlil text z Izajáše.

K bídě dnešního světa, k tomu, že nikdo nemá zájem o křesťanství (kolik lidí každý z nás přivádíme ke křtu?) přispívá to, že my křesťané si s Bohem nerozumíme.

Nepohoršujeme se nad hladovými lidmi, kteří bloudí v pohanských náboženstvích. Mám velikou úctu k pohanům, ale nečekejme, že v pohanských náboženstvích dostaneme více.

My sami máme dluh k tomu, co nám Bůh řekl. Je lépe kopat jednu hlubokou studnu než několik mělkých.

Máme zanedbané porozumění Písmu a určitou nechut' se Písmem zabývat.

Neříkáme už: „Ježíši, udělej nám svačinu“. Ale: „Dej nám své Tělo na posilu na týden, na posílení energie, aury...“, jak kdo, má tu „svou“ představu.

Opravdu je třeba číst evangelium, a pročítat je celé. Až když budeme z evangelia hodně znát, porozumíme, k čemu Ježíšova hostina slouží.

Ježíš mluví o „chlebu“ ve dvou významech.

- „Chlebem“ nám je slovo Ježíšovo a slovo Boží (celá hebrejská bible – Starý zákon): „Ne jenom chlebem bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst“. (Mt 4:4)

- A potom skutečný chléb – „Tělo Kristovo“ (Eucharistický chléb)

Toto podstatné jsem pouze malinko naznačil. Ne z upovídanosti, ale z odpovědnosti před Ježíšem.

Pokud promyslíme, proč Ježíšovi učedníci odešli od svého Mistra, pokud sami budeme stát o víc, dostane se nám pochopení Ježíšových slov o Jeho Tělu a Krvi.

21. neděle v mezidobí

2018

21. neděle v mezidobí Joz 24:1-2a. 15-17. 18b Ef 5:21-32 J 6:60-69 26. srpna 2018

K prvnímu čtení.

Izrael se po svých nevěrách znovu vrátil k Hospodinu a přijal jej jako svého Manžela. ¹⁰⁹⁶

K významu slova přijímání se vrátím.

„Kousejte moje maso (a pijte mou krev),“ stojí v originále. Mnozí učedníci se okamžitě bouřili. „Co se čertíte, nedělám z vás kanibaly nebo upíry sající krev.“ ¹⁰⁹⁷

„Maso nic neznamena, ¹⁰⁹⁸ mluvím o svém slovu, o dávání sebe a sdílení svého Ducha. Moje slovo je životodárné. Duch povznáší. Žiji pro vás.“

Přesto se pak někteří učedníci s Ježíšem rozvedli. ¹⁰⁹⁹

Petr si nechal od Ježíše jeho slova vysvětlit.

„Ty máš životadárná slova pro náš život. Poznali jsme, že jsi nám zasvětil svůj život stejně, jako Otec Nebeský. Důvěřujeme ti.“

Slovům: „Dávám se vám, vezměte si mě,“ se už snad bránit nebudeme.

Proč a k čemu se necháváme zvat k Ježíšově hostině?

Říkáme: „Proč chodíš ke svatému přijímání? Byl jsi u přijímání? Nechodím k přijímání.“

Je to zplošťující a nepřesné, pro děti přinejmenším nejasné a zavádějící.

K čemu nás Ježíš při své hostině zve?

Ježíšovým záměrem je sjednocení s ním – Ježíšem (a Bohem) a s bratřími!

„Jdu se sjednotit s Ježíšem,“ ale toto vyjádření mně trochu drhne. Řekneme-li: „Jsem pozván na svatbu,“ je to krásnější, každý ví, co všechno svatba obnáší.

Kdybychom doma dětem řekli: „Jdu se s maminkou pomilovat (hodinu nás nechte samotné), bylo by to pro děti dost srozumitelné.

Proč místo „setkání s Ježíšem“, mluvíme předmětně: „Přistupujeme k „Nejsvětější svátosti oltářní“, klekáme před NSO, klaníme se NSO, přijímáme NSO ... ¹¹⁰⁰

1096 Izrael – nevěrná manželka objevila šlechetnost a velkorysost manžela, který ji zve do svého domu. „Prosím tě, Manželi, můžeš mi ještě jednou říci manželský slib?“

Zažil jsem svatbu manželů, kteří se před časem rozvedli a opět se našli. Poslední větu manželského slibu: „ ... K tomu ať mě dopomáhá Bůh,“ už říkali s jiným vědomím než poprvé.

1097 Někteří lidé ihned protestují proti něčemu novému v náboženské praxi, berou to jako osobní útok proti své náboženské úrovni. Čertí se – nechávají se snadno vyprovokovat satanem, zbožňují totiž sebe sama. Jinde se novým věcem (např. autu nebo lepšímu vínu) nebrání.

1098 Není pravda, že jsme jenom maso, které co chvíli něco povídá, hýbe se a něčeho se dožaduje. ...

Czeslaw Miłosz

1099 Naše důvody k protestu bývají někdy zástupné. Pokud je někdo vysvětlí jako mylné, najdeme si jiné.

1100 Pavel Eisner říká, slovo pomilovat nelze říci o věci, ale jen o člověku.

Je rozdíl mezi přijímáním daru, sociální dávky ..., nebo přijímáním partnera. Přijímáme peníze, pochvalu nebo pokárání ..., ale nepřehlížejme samotného dárce, osobnost toho, kdo nás chválí, nebo je z nás zarmoucen. Nepřijímáme NSO, ale setkáváme se s Ježíšem, chceme mu porozumět spolupracovat s ním. Je rozdíl, zda řeknu: „Přijal jsem svátost manželství, nebo daroval jsem se a manželce a přijal ji jako svou milovanou.“ Mluvme o Těle a krvi Páně, ale nezapomínejme na živého a vzkříšeného Krista. Bůh nás obdarovává nespočetnými dary, ale také se nám osobně dává.

Hospodin s námi vstoupil do „manželství“ (mluví s námi naší – lidskou řečí).¹¹⁰¹

Ke svatbě patří: Slib – úmluva.
 Hostina.
 Sjednání.

Ježíš nám přibližuje velikost božího přátelství. Hospodin je jedinečným „Ženichem“, říká nám: „I kdybys byla nevěrná, já budu vždy věrný. I když ty jsi nevěrná, já jsem věrný.“

Někteří manželé si častěji říkají navzájem svatební slib.¹¹⁰²
Jsou-li momentálně manželé v nějaké při, bylo by jim zatěžko svatební slib opakovat. Ale Ježíš je schopen a ochoten nám (provinilcům) říkat svůj svatební slib každý den znovu.

Konečně jsme znovu objevili záměr Ježíšovy Hostiny – jsme jeho nevěstou na svatbě.¹¹⁰³
Ježíš dodneška na své Hostině děkuje Otci nebeskému nad chlebem a pak nad vínem (a my se k jeho dobrořečení přidáváme). A pokaždé nám pak říká první a potom druhou část svého svatebního slibu.

Ježíš s námi chce být „jedno tělo a jedna duše“. Tak blízko si nás „připouští k tělu“, Ježíš se nám odevzdává a my jeho přátelství (manželství!) přijímáme. Chce být v nás a my smíme být v něm. Vše, co Ježíš dostal od Otce, dává nám.¹¹⁰⁴

Známe nazpaměť náš svatební slib, ve kterém se ženich odevzdává své nevěstě a nevěsta ženichovi.

1101 V dějinách lidstva nemá manželství nejlepší zvuk. Dodneška mnoho lidí, když vidí rozpady manželství, svatbu raději nemá. A přesto Hospodin – a právě proto, přirovnává své přátelství k manželství. Podobně je to s pojmenováním Boha jako Otce. Mnoho lidí se svému tátovi vyhýbá na sto honů. Od Boha se máme učit svému partnerství v manželství a svému rodičovství (Bůh je také Matkou). Říkávám: „Sečtěte všechna čísla, která znáte a znásobte je láskou svých dobrých rodičů – ale láska Boží je neskonale větší a krásnější.“

1102 Některá naše slova – patří mezi naše nejzávažnější činy. O svatebním slibu to rozhodně platí. (Každý rok slavíme „obnovu manželského slibu“, obnovu křtu slavíme o Velikonocích.)

1103 Po dlouhá staletí jsme mluvili jen o Ježíšově oběti Bohu. Ježíš není pohan, ví, že Bohu není třeba přinášet oběti. Bůh se dává nám. Ježíš žije a dává se nám. Samozřejmě, že láska je spojená s obětavostí. Kdo si nevšiml obětavosti rodičů, je hulvát.

1104 Otče, všechno mé je tvé, a co je tvé, je moje. ... Zjevil jsem tvé jméno lidem, které jsi mi dal. ... Byli tvoji a mně jsi je dal; a tvoje slovo zachovali. ... Slávu, kterou jsi mi dal, dal jsem jim, aby byli jedno, jako my jsme jedno. ... Otče, chci, aby také ti, které jsi mi dal, byli se mnou tam, kde jsem já. ... Dal jsem jim poznat tvé jméno a ještě dám poznat, aby v nich byla láska, kterou máš ke mně, a já abych byl v nich. (J 17:10. 6. 22. 26)

Ježíš je krásnějším a dokonalejším ženichem, než jsme my, chlapi. Nám – jeho nevěstě – patří místo po jeho boku („ach, ta nesmírná čest, které se nám dostává“).¹¹⁰⁵

Jako rodiče žijí přejícností k dětem, tak Bůh žije přejícností k nám. Navždy spojil svůj život s našimi životy.

Bůh nás (i skrze Ježíše) zve do své nejhlubší blízkosti.

Bůh se nám dává (i skrze Ježíše) a my přijímáme jeho.

S Ježíšem zároveň přijímáme jeho sourozence (další Boží děti – i my si přejeme, aby naše děti spolu držely).

V Bohu žijí „osoby Trojice“ ve vzájemné lásce – v dávání se jeden druhému.

Ježíš nás uvádí do „společenství Boha“ a lidí.

Jak? Projevuje nám svou lásku.¹¹⁰⁶

Ježíš si získal naše srdce. Zve nás a uvádí nás do lásky, krásy a společenství Otce, Ducha a sester a bratří.

Chce nás vyučit nezištné a přející lásce.

Spolu s ním chceme žít také pro druhé.

Ježíš se nám zasvětil a my se zasvěcujeme jemu.

Zasvěcujeme se Ježíši osobně jako jednotlivci.

Zasvěcujeme se Ježíši i se společenstvím lidu božího. (Jen spolu s druhými mohu vytvářet obraz Boha, srov. Gn 1:27.)

Při každé bohoslužbě se před Bohem hlásíme jeden k druhému Ježíšovým způsobem.

Podstatou svatebního slibu je odevzdávání se druhému a přijímání druhého.

Kdo naslouchá božímu slovu (a ověřuje si pravdivost Božího slova ve svém životě), ten ví, že Bohu pro nás není ničeho zatěžko.

„Co pro tebe mohu udělat?“ ptá se Ježíš (i při své Hostině).

I my se už ptáme (i při Večeři Páně): „Ježíši, co pro tebe mohu udělat?“

Jeho odpověď známe: „Cokoliv jste udělali i tomu nejnepatrnějšímu, pro mě jste udělali.“

Jak s jeho přáním naložíme?

(Pokračování příště.)

1105 Tridentskou liturgii slavil kněz v latině a lidé setrvali v soukromé modlitbě. (V našich krajích lidé zpívali písně, popisující, co se odehrává na oltáři, při slavné bohoslužbě na kůru zpěváci zpívali v latině a muzikanti hráli krásné latinské mše – to byl nádherný doprovod, vytvářející krásnou kulisu.)

K soukromé modlitbě patří klečení. Ale při slavení – na svatbě, se neklečí.

Ani my – chlapi, bychom nedovolili, aby naše nevěsta před námi nebo vedle nás klečela. Kněz při tridentské mši po „svatém přijímání“ nikdy neklečel. Ti, kteří ještě neobjevili Ježíšův záměr svatby, při Večeři Páně dodneška raději klečí. Na svatbě při svatebním slibu stojíme, u hostiny sedíme. Poslechněme pokorně výzvu Ženicha a přijměme s úžasem a vděkem místo po jeho pravici!

Pokud bychom přijímali Tělo Páně mimo Večeři Páně, mohl bych nejprve klečel, ale po sjednocení s Kristem už „nežiji já, ale Kristus ve mně“. Nemohu klečel, nemohu strhávat Ježíše dolu, jeho Duch nás pozvedá vzhůru. Mám se vznášet u stropu a ne klečel na podlaze. Je nebetyčný rozdíl mezi „před a po“.

1106 V evangeliích čteme, jak se Ježíš choval k různým lidem. Prokazoval úctu všem, pomáhal potřebným (i velkým hříšníkům), rázně vystupoval proti zlu a zastával se nepatrných („maličkých“).

Opakují, biblické texty této neděle jsou pro pokročilé.

Smlouva nabízená Hospodinem je nerovnoměrná (Bůh nám nabízí nesmírnou péči, pro sebe nechce nic, jen abychom dodržovali pravidla spravedlnosti a života), jen hlupák nebo svévolník si myslí, že bez Boha získá více.

K druhému čtení.

Neznalý zakopne o Pavlův příkaz podřízenosti žen mužům.¹¹⁰⁷

Ježíš nám je svým způsobem jednání s lidmi vzorem.

Kdy má žena poslechnout svého muže? Když má muž pravdu.

Kdy má muž poslechnout svou ženu? Když má žena pravdu.

Kdy mají děti poslouchat své rodiče? Malé děti mají poslouchat rodiče vždy, větší děti mají poslouchat, pokud je rodiče nenavádějí ke zlému.

Kdy mají rodiče poslouchat své děti? Když mají děti pravdu.

Moudrosti – rozlišováním mezi dobrem a zlem – se má učit každý.

Spory Hebrejů s Mojžíšem se nám zdají příliš vzdálené, i spory židů s Ježíšem. A přesto jim máme porozumět, procházíme podobnými úskalími.

Někteří Izraelité vedle Jozua zůstávali trčet ve sklonu k pohanství. Přesto, že prožili osvobození z egyptského otroctví. Zdá se nám to nepochopitelné.

Zbožní židé Ježíšovy doby tyto své předky odsuzovali a jednoznačně se pokládali za horlivé pro Hospodina, ale Ježíše omítali, někteří ho dokonce pomlouvali. Pochvala jejich rabínů, že vyznávají zdravou víru, je utvrzovala v přesvědčení, že Ježíš je blázen. Neuměli rozlišovat. Rabíni vedli lidi k horlivosti skutků (více modliteb, postů, obětí ...), Ježíš k rozlišování úmyslů a k opatrnosti slov, soudů a jednání, kterými můžeme druhým ubližovat (to je smysl veškeré askeze).

I část Ježíšových učedníků časem řekla: „To, co říká nazaretský rabi, je příliš.“

Otázka, kde je pravda, se stále opakuje.¹¹⁰⁸

Jozue se léta pečlivě učil u Mojžíše. Apoštol Petr se pečlivě léta učil u Mojžíše a pečlivě se měsíce učil u Ježíše.

I pro apoštoly bylo pracné Ježíšovi porozumět.

Jako v každém vztahu procházeli i učedníci krizemi, když Ježíšovi nerozuměli.

Minulý týden jsem byl na Manželských setkáních. Manželé mají každý den dvě přednášky (týkající se manželského soužití) a pak si v malých skupinkách říkají, jak se jim určitá dovednost daří uskutečňovat.

První přednáška je „krize v manželství“.¹¹⁰⁹

1107 To je dobový pohled na ženu, podobně jako Pavlův názor na naprostou poslušnost otroků vůči otrokářům. Ježíš by nic takového nevyslovil. Je namístě přiznat, že některé věty z Písma jsme hojně v církvi zneužívali. A že jsme se nevzdělávali v porozumění biblickým textům, abychom rozlišili názor apoštolů od smýšlení Ježíšova.

1108 Americký kardinál Burke kritizuje římského biskupa Františka. Kdo z nich má pravdu? Je blíž Ježíši Burke nebo Bergoglio? (Někomu není podezřelá dlouhá kardinálská vlečka, kterou Burke nosí, latinská tridentská mše, kterou Burke propaguje, jeho arcibiskupský palác a jeho kázání o pravé víře a morálce.)

600 let umíralo mnoho lidí s přesvědčením, že je Jan Hus kacířem.

Říkali jsme si v minulých nedělích: Bůh si nás chce zasnoubit svou krásnou péčí a pozorností, ale vyžaduje, abychom ho poznali. Kdo ho nechce poznávat, s tím se nezasnoubí. Učedníci, kteří od Ježíše odešli, včetně Jidáše, pochopitelně k manželství s Bohem nedošli.

Slovům: „Nikdo ke mně nemůže přijít, nepřitáhne-li do Otec“, můžeme porozumět. Děkuje-li táta své manželce před dětmi a chválí ji za to, co dělá pro rodinu a oceňuje-li patřičně maminka svého manžela, děti se to také naučí a snadno si rodiče zamilují. Bůh nás také přitahuje svou bohatou péčí o nás a množstvím svých pozorností. (V červenci jsme mluvili o umění modlitby „dobrořečení“ a jejího ovoce.)

„Nikdo ke mně nemůže přijít, není-li mu to dáno od Otce.“
Patříme do skupiny, kterým to Otec může dávat?
Jsme sami schopni včas rozpoznat vanutí Ducha?
Říká-li Ježíš: „Jak to, že to sami nerozpoznáte“, je to tvrdé nebo nespravedlivé? ¹¹¹⁰

Ježíš narazil svými slovy o sjednocení a o své Hostině.
„Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mě a já v něm.“
Manželé vědí, že jejich vzájemnému sjednocení předchází úsilí o porozumění. (A jaká to je pokaždé krása, když si v další věci porozumějí.) Lehko mohou porozumět Ježíšovým slovům o sjednocení.
„Jak nám Ježíš může dát jíst své tělo?“, ptali se učedníci, „nejsme kanibalové.“
„Tělo neznamená nic“, netoužíme-li přijímat Ježíšova Ducha. ¹¹¹¹

„Tělo neznamená nic“, židé měli mezi sebou Ježíše dost dlouho (učedníci pobývali s Ježíšem ještě více), ale některým z nich to nepomohlo. ¹¹¹²
Proč? Nebyli vyladěni na jeho Ducha.

1109 Další přednášky na Manželských setkáních jsou: priority, druhy lásky, zdravé sebevědomí, odpuštění, rozdíly mezi mužem a ženou, komunikace, vyjadřování pocitů, naplňování potřeb, sexualita, pozornosti.) Skláním se nad manželskými páry, které věnují tolik úsilí vzájemnému porozumění a dobrému soužití v rodině. Za týden tyto manželé vystoupali až do předsíně nebe. Kdo někdy Manželskými setkáními prošel, dá mi za pravdu, že nepřeháním. Manželství má být trenažérem pro naše soužití s nebesťany.
Duchovní cvičení pro klérus je zajisté důležitý prostředek, ale zdaleka není tak náročný a blahodárný jako Manželská setkání. Kdybychom my, duchovní slyšeli třeba přednášku o umění komunikace v manželství, to bychom koukali, jak je to náročné. Jak sami o komunikaci mnoho nevíme a často ji neovládáme. A už bychom se nepokládali za něco víc než manželé.

1110 Ježíš řekl zástupcům: „Když pozorujete, že na západě vystupuje mrak, hned říkáte: ‘Přijde déšť’ – bývá tak; a vane-li jižní vítr, říkáte: ‘Bude vedro’ – a bývá. Pokrytci, umíte posoudit to, co vidíte na zemi i na obloze; jak to, že nedovedete rozpoznat tento čas? Proč nejste s to sami od sebe posoudit, co je správné? Když jdeš se svým protivníkem k soudu, učíš vše, aby ses s ním ještě cestou vyrovnal; jinak tě povleče k soudci, soudce tě odevzdá dozorcům a dozorce tě uvrhne do vězení. Pravím ti, že odtud nevyjdeš, dokud nezaplatíš do posledního halěře.“ (Lk 12:54-59)

1111 Říkali jsme si před týdnem, že Ježíš mluví poeticky. A doslova. Někdo se může přít jak je Ježíš přítomen v Eucharistii (a posílat do pekla lidi, kteří nerozumí jejich řečem). Satan do toho možná vidí lépe, ale o Ježíše nestojí. Netouží po sjednocení s Ježíšem.

1112 „Jakmile už jednou hospodář vstane a zavře dveře a vy zůstanete venku, začnete tlouct na dveře a volat: ‘Pane, otevři nám’, tu on vám odpoví: ‘Neznám vás, odkud jste!’ Pak budete říkat: ‘Jedli jsme s tebou i pili a na našich ulicích jsi učil!’ On však odpoví: ‘Neznám vás, odkud jste. Odstupte ode mne všichni, kdo se dopouštíte bezpráví.’“ (Lk 13:25-27)

Naopak Kornéliovi a jeho lidem Petr říká: „... my jsme s ním jedli a pili po jeho zmrtvýchvstání.“ (Sk 10:41b)

„Tělo neznámá nic“, víme, že u Ježíšovy Hostiny nestačí jen zbožně polknout. Adorace a klanění nenahradí práci na hledání porozumění s Ježíšovými názory. Nezachrání nás jen opakovat Petrova slova: „Pane, ty máš slova věčného života, my věříme, doufáme a milujeme tě (nade všechno).“
Kdo nehledá, netluče a neprosí, neporozumí. (Srov. Mt 7:7)

Pohané (Řekové) si mysleli, že duše člověka je nesmrtelná. (Také jste se to v náboženství učili?) Proč tedy Ježíš v evangeliích říká, že zesnulý může dostat věčný život?
„Kdo bude jíst tento chléb, bude žít navěky. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný. A já ho vzkřísím v poslední den.“
Naopak říká: „Když nebudete jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život.“
Od svatého Augustina (který reagoval na Pelagia) jsme začali říkat, že křtem se odpouští dědičný hřích a naším cílem je nedopouštět se hříchů. Tím jsme ale vyřadili učení evangelia. Ježíš přece říká, že pro nás nestačí vystříhat se hříchů, ale máme se snažit o sjednocení s Ježíšem.
Někdo se snaží Ježíšovým slovům porozumět, jiný se spokojí s katechismem.

Kdo nerozumí Ježíšovým slovům Nikodémovi, nemůže rozumět slovům o jedení Těla a Krve.¹¹¹³
V církvi se sice o naslouchání Duchu svatému mluví a před Svatodušními svátky se ve farnostech doporučuje nověna k Duchu svatému, ale koho to zajímá více?

Jakým tónem Ježíš (dodneška) říká slova: „I vy chcete odejít?“
Smutně, vyčítavě nebo přísně: „Tak běžte!“?

Vyhrává ten, který nevzdává poznávání druhých a pokračuje na cestě. Není prohrou vrátit se k dřívějším slovům Bible. Ve snaze porozumění svým drahým jsme také mnohokrát začínali znovu
...

2012 (O Večeři Páně XVIII. - Sjednocení s druhými)

Poznámky k nedělní liturgii 26. srpna 2012

(Cyklus úvah o Večeři Páně)

XVIII. SJEDNOCENÍ S DRUHÝMI

Židé toužili, aby Hospodin přebýval mezi nimi. S příchodem Mesiáše čekali, že se Bůh utáboří uprostřed nich. (Proto se apoštol Petr – zmateně – Ježíše ptá na hoře „Proměnění“, zda mají stavět stany.)

Jsme vděčni Ježíšovi za jeho zájem o nás. Přislíbil: „Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.“ (Mt 18:20)

Apoštol Pavel pochopil Ježíšův záměr přebývat v nás a uprostřed nás, došlo mu, kam směřuje. Proto říká: „**Není kalich pozeňání, za nějž děkujeme, účastí na krvi Kristově? A není chléb, který lámeme, účastí na těle Kristově? Protože je jeden chléb, jsme my mnozí jedno tělo, neboť všichni máme podíl na jednom chlebu.**“ (1 Kor 10:16-17)

¹¹¹³ „Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do království Božího. Co se narodilo z těla, je tělo, co se narodilo z Ducha, je duch. Nediv se, že jsem ti řekl: Musíte se narodit znovu. Vítr vane, kam chce, jeho zvuk slyšíš, ale nevíš, odkud přichází a kam směřuje. Tak je to s každým, kdo se narodil z Ducha.“ (J 3:5-8)

Ježíšovou hostinou se s druhými stáváme novým Ježíšovým tělem, vydávaným na záchranu dnešního světa. Každý, kdo patří k Ježíši, je nám sestrou a bratrem. Skrze Ježíšovu krev si jsme bližší, než sourozenci skrze krev svých rodičů.

Ježíšovou základní nabídkou (evangelia) je pozvání do božího království, mezi své přátelé, kde vládou jiné vztahy. Toužíme po lepším soužití a porozumění s druhými. Každému z nás Ježíš ukazuje, kým pro něj jsme, kým pro nás je Bůh, jaké máme v božím království postavení a možnosti. Učí nás novým způsobům v jednání s druhými, ukazuje, jak řešit spory a provinění, s čím můžeme nebo nemůžeme počítat. Chce z nás vytvořit Boží lid.

V Izraeli při jednom slavení Večeře Páně a jsem řekl: „Porozumění s druhým pokládám za největší zážitek. Napadá někoho z vás něco většího?“ A Jaroslav Dušek pohotově odpověděl: „Porozumění se všemi“.

Všimneme si ještě dalšího závažného textu, abychom pochopili Ježíšův plán s námi.

U sv. Pavla (1 K 11:26-30) čteme:

- 26 „Kdykoli tedy jíte tento chléb a pijete tento kalich, zvěstujete smrt Páně, dokud on nepřijde.
- 27 Kdo by tedy jedl tento chléb a pil kalich Páně nehodně, proviní se proti tělu a krvi Páně.
- 28 Necht' každý sám sebe zkoumá, než tento chléb jí a z tohoto kalicha pije.
- 29 Kdo jí a pije a nerozpoznává, že jde o tělo Páně, jí a pije sám sobě odsouzení.
- 30 Proto je mezi vámi tolik slabých a nemocných a mnozí umírají.“

Všimněme si, že se v tomto textu objevuje vždy dvojice (chléb a kalich a jídlo a pití), až uprostřed 29. verše není dvojice, ale jen tělo Páně. Proč tomu tak je, si hned vysvětlíme.

Začneme postupně.

Verš 26. – Kdykoliv slavíme Večeři Páně (samozřejmě s hostinou), zakoušíme Ježíšovu lásku (jeho obětavost až na smrt), neboť nám Ježíš pokaždé znovu projevuje své přátelství, dává se nám a my jeho lásku zpracováváme svým životem a chceme ji předávat, šířit dál. Jako když do rybníka někdo hodí kámen a vlny se šíří dál a dál.

Verš 27. – Co znamená „nehodně jíst a pít“? Kdo přehlídí Ježíšovu obětavost a nabídku milosrdenství.

Ježíš to vysvětluje Podobenstvím o hostině.¹¹¹⁴

Co tam znamená pohrnutí „rouchem svatebním“?

Mezi pozvanými „z ulice“ se jeden nepřevlékl do šatu, který dostal.¹¹¹⁵

1114 S královstvím Božím je to tak, jako když jeden král vystrojil svatbu svému synu. Poslal služebníky, aby přivedli pozvané na svatbu, ale oni nechtěli jít. Poslal znovu jiné služebníky se slovy: „Řekněte pozvaným: Hle, hostinu jsem uchystal, býčci a krmný dobytek je poražen, všechno je připraveno; pojd'te na svatbu!“ Ale oni nedbali a odešli, jeden na své pole, druhý za svým obchodem. Ostatní chytily jeho služebníky, potupně je ztýrali a zabili je. Tu se král rozhněval, poslal svá vojska, vrahy zahubil a jejich město vypálil. Potom řekl svým služebníkům: „Svatba je připravena, ale pozvaní jí nebyli hodni; jděte tedy na rozcestí a koho najdete, pozvěte na svatbu.“ Služebníci vyšli na cesty a shromáždili všechny, které našli, zlé i dobré; a svatební síň se naplnila stolovníky. Když král vstoupil mezi stolovníky, spatřil tam člověka, který nebyl oblečen na svatbu. Řekl mu: „Příteli, jak ses sem dostal, když nejsi oblečen na svatbu?“ On se nezmohl ani na slovo. Tu řekl král sloužícím: „Svažte mu ruce i nohy a uvrhněte ho ven do temnot; tam bude pláč a skřípění zubů.“ Neboť mnozí jsou pozváni, ale málokdo bude vybrán. Tehdy farizeové šli a radili se, jak by Ježíšovi nějakým slovem nastražili léčku. (Mt 22:2-15)

Nestal se jiným člověkem, ač mu hostitel vyšel vstříc, ač tu možnost dostal. Přišel se jen zadarmo nacpat a popít.

To jiní, Zacheus, lotr po pravici, některé nevěstky, zareagovali na setkání s božím milosrdenstvím jinak. Zacheus byl tak pohnut, tak uzdraven, že řekl: „Polovinu svého jmění, Pane, dávám chudým, a jestliže jsem někoho ošidil, nahradím mu to čtyřnásobně.“ (Lk 19:8) Zacheus se hned „přestrojil do svatebního obleku“ – „oblékl nového člověka“, stal se jiným člověkem.

Text pokračuje dál, k dalšímu – verš 29. – „... kdo nerozeznává, že jde o tělo Páně ...“ (zde už není dvojice: „tělo a krev“).

Tímto „tělem Páně“ zde už je myšleno „NOVÉ Ježíšovo tělo“ – vytvářené jeho učedníky. Jsme zváni ke Stolu Páně, abychom společně s ostatními hosty vytvářeli „nové Ježíšovo tělo“. Nejsme zváni jako řada jednotlivců do ordinace nebo k audienci, ale k vytvoření nového organismu.¹¹¹⁶

Pokud nemám zájem o druhé, jsem nepoužitelný.

Jsou-li mi druzí lhostejní, kdo by mohl stát o mne, nemám, co bych jim dal.

Pokud druhými pohrdám, jsem hoden opovržení.

Bohoslužba není jen setkáním s Bohem, ale i setkáním s lidmi, s lidem Božím. Ježíš vždy dával lidem dohromady, přichází nás nejen dovést k Bohu, ale i smířit jednoho s druhým. (V jeho partě byli lidé, kteří by se původně pozabíjeli. Jeden apoštol byl kolaborant a druhý partyzán a terorista.)¹¹¹⁷

1115 Známe přísloví: „Šaty dělají člověka“. Ve středověku se podle šatů poznalo, kdo je šlechtic, měšťan, poddaný, kněz nebo biskup. Ve starověku byl oděv ještě více určující.

Na hoře Tábor Ježíšův „šat byl oslnivě bílý“ (Mt 17:2)

Nově pokřtění si oblékali nové, bílé roucho.

O andělovi u Ježíšova hrobu po vzkříšení se dozvídáme: „Jeho vzezření bylo jako blesk a jeho roucho bílé jako sníh.“ (Mt 28:3)

... veliký zástup stojí před trůnem a před tváří Beránkovou, oblečení v bílé roucho, palmové ratolesti v rukou. (Srov. Zj 7:9)

1116 Škoda, že v kostele sedíme jako v autobuse a ne okolo stolu. Proč alespoň tu chvíli při přijímání nebýt vedle sebe? Není dobře jít v zástupu nebo dvojestupu ke „svatému přijímání“, pokud prostor v kostele dovoluje alespoň na chvíli přijímajícím stát jeden vedle druhého v půlkruhu). Škoda, že ve velkých kostelech někdy roznášíme Tělo Páně po lodi kostela. Dětem říkáme: „Jí se u stolu“. Proč nemohou všichni přijímat u stolu Páně jako kněží při koncelebraci? Všichni lidé jsou přece dospělí, dost inteligentní a šikovní. Nedivme se, že těžko vytváříme společenství. Jestli jednou sedím vedle někoho u stolu na svatbě, to s námi oběma něco udělá.

1117 I vzejde proutek z pařezu Jišajova a výhonek z jeho kořenů vydá ovoce.

Na něm spočine duch Hospodinův: duch moudrosti a rozumnosti, duch rady a bohatýrské síly, duch poznání a bázně Hospodinovy. Bázní Hospodinovou bude prodchnut. Nebude soudit podle toho, co vidí oči, nebude rozhodovat podle toho, co slyší uši, nýbrž bude soudit nuzně spravedlivě, o pokorných v zemi bude rozhodovat podle práva. Žezlem svých úst bude bít zemi, dechem svých rtů usmrtí svévolníka. Jeho bedra budou opásána spravedlností a jeho boky přepásá věrnost. Vlk bude pobývat s beránkem, levhart s kůzlem odpočívát. Tele a lvíče i žímý dobytek budou spolu a malý hoch je bude vodit. Kráva se bude popásat s medvědicí, jejich mláďata budou odpočívát spolu, lev jako dobytče bude žrát slámu. Kojenec si bude hrát nad děrou zmiže, bazilišku do doupěte sáhne ručkou odstavené dítě. Nikdo už nebude páchat zlo a šířit zkázu na celé mé svaté hoře, neboť zemi naplní poznání Hospodina, jako vody pokrývají moře. (Iz 11:1-9)

Nejen neúcta k Ježíši, ale i neúcta a přezíravost ke společenství Ježíšových sester a bratří je velikým proviněním (to je postoj satana). „Co jste komukoliv prokázali nebo neprokázali, mně jste prokázali nebo neprokázali“, říká Ježíš v Podobenství o posledním soudu. (Srov. Mt 25:31-46)

Proto nám Ježíš odhaluje svůj záměr a vyučuje nás, co je plánem a přáním Božím (vůlí Boží). Jen s druhými můžeme být Božím obrazem. (Ne obrazem, který se pověsí na stěnu, aby jej mohli druzí obdivovat, ale obrazem, který vyzařuje živou krásu Boží a slouží druhým).

Jako je Ježíš chlebem, který se dává, tak i my máme být novým chlebem – ochotně se vydávajícím na záchranu dnešního světa.

Chléb je z mnoha zrn obilí. Porozumím-li Ježíšovi, chci být s ním a s druhými „chlebem“ pro druhé, pro nasycení nějakého hladu ve světě. (Některé věci nemohu udělat sám. Na zmírnění nouze třeba v Africe, k udržení svobody u nás nestačí jednotlivec, je třeba spojit síly Mraveniště je víc než Ferda Mravenec. Včelstvo nasbírá více medu než jedna včela. Láska v rodině povyšuje jednotlivce na novou úroveň. Jen společenství může být obrazem Božím.)

Ježíš ovládá největší umění – umí pracovat s lidmi. Když se objevil mezi lidmi, tváře mnohých se rozzářily. Účastník Ježíšovy hostiny má rozpoznávat nejen novou cenu sebe sama, ale i novou cenu spolustolovníků. K Večeři Páně mám přijít s vědomím toho, co mám s ostatními Ježíšovými hosty společného – koho máme s druhými společného a co máme spolu vytvořit. Kdo by se vyvyšoval a nepracoval na tomto pozvání a úkolu, kdo by neměl zájem o spolupráci s druhými, ten by se proviňoval proti „novému tělu Páně“.

„Nové tělo Páně“ je sice tvořeno chybujícími lidmi (včetně mne), ale má novou důstojnost, jíž se mu dostalo od samotného Syna Božího. Už jsme mluvili o nevěstě beránkové.¹¹¹⁸

Apoštol Pavel nám klade na srdce: „V pokoře pokládejte jeden druhého za přednějšího než sebe (Fp 2:3). Biskup by měl nejen při svěcení kněží říkat: „Budu hájit tvou svobodu a důstojnost více než svou vlastní“. Takový postoj máme přijmout i my.

Z toho, co jsme si už pověděli o záměru a užítku Ježíšovy hostiny, vidíme, jak bychom se šidili, kdybychom nepřijímali pozvání ke Stolu Páně.

Ježíš z nás chce vytvořit společenství svých přátel, ale tím nijak nezaniká jeho osobní a jedinečný vztah ke každému z nás.

Proto je naše pozvání ke stolu naprosto jedinečné (ne kolektivní) a užitek z něj je nepřenosný. Můžeme někomu darovat jídlo, peníze, krev, oko nebo ledvinu, ale nemůžeme se za druhého najíst, naučit se plavat nebo vstoupit do manželství.

Lidová zbožnost někdy doporučuje „obětovat svaté přijímání za někoho“ například za duše v očistci. Nerozumím tomu, jak by to fungovalo? Jídlo, které jsme snědli, může být užitečné pro druhého jen, jde-li o těhotnou matku, kojící matku nebo kdyby mě snědli lidožrouti. Nemohu vzkázat hladovějícím: „Neumírejte, já jím za čtyři“. Podobně se nemohu naučit za někoho jezdit na kole nebo uvařit jídlo.

O zásluhách ani nemůže být řeč. Hostina je darem a neplynou z ní nějaké zásluhy.

A i kdyby bylo možné něco tímto způsobem „odkázat“, neodvážil bych se odpírat si tuto „výživu“ a projev osobního přátelství. Až by mně to připadalo opovážlivé. Jsem hříšný, proto velice potřebný! Neobejdu se bez tohoto obdarování. Jak bychom bez Ježíšovy výbavy byli schopní dostat tak vynikajícímu poslání, které nám svěřil?

1118 Jen s druhými můžeme být obrazem božím, jen s druhými jsme nevěstou Beránkovou, manželkou, která je ochotně svému Manželovi k ruce.

Prosím o předřazení veršů J 6:51-58 před dnešní úryvek evangelia.

„Já jsem ten chléb živý, který sestoupil z nebe; kdo jí z toho chleba, živ bude navěky. A chléb, který já dám, je mé tělo, dané za život světa.“

Židé se mezi sebou přeli: "Jak nám ten člověk může dát k jídlu své tělo?"

Ježíš jim řekl: „Amen, amen, pravím vám, nebudete-li jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den. Neboť mé tělo je pravý pokrm a má krev pravý nápoj. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm. Jako mne poslal živý Otec a já mám život z Otce, tak i ten, kdo mne jí, bude mít život ze mne. Toto je ten chléb, který sestoupil z nebe – ne jako jedli vaši otcové, a zemřeli. Kdo jí tento chléb, živ bude navěky.“

- - - - -

Hospodin dal v ráji lidem strom života. (To, co si v mýtech a pohádkách bohové před smrtelníky žárlivě střeží pro sebe, to dal Stvořitel v ráji lidem k užívání.)

Škoda, že se o stromu života nemluví.¹¹¹⁹

Vědomě se nám po něm ani nestýská. To jen astrologové a všelijací mágové se snažili vyrobit kámen mudrců a elixír života, nebo živou vodu a jak se to vše jmenovalo.

Minulou neděli jsme stihli pouze vstoupit do předsíně vedoucí k jedenácté komnatě Ježíšově.

Chci se vrátit především k Ježíšovým slovům v J 6:51-58.

Před týdnem jsem říkal, že tento text je jen pro pokročilé, ne pro začátečníky. Předpokládá určitou znalost Ježíšových pojmů.

Bůh nám nabízí možnost „**stát se jeho dětmi**“. (srov. J 1:12)

Nabízí nám „**boží království**“. Např. v rozhovoru s Nikodémem: „**pokud se nenarodíme znovu**“ – „**z vody**“ („obrácení“, o kterém mluví Ježíš, i jeho předchůdce Jan) a „**z Ducha**“. (Srov. J 3:3n)

Programem, cílem, smyslem našeho života je budoucnost u Boha (život věčný). Nové porozumění s Bohem, velikou spoluprací s Bohem. Nejsme odkázáni jen na své možnosti, Bůh nám k novému způsobu života nabízí nové vybavení (nové tělo, nové psychické schopnosti).

Skrze Ježíše můžeme vstoupit do takové blízkosti Boží, kam bychom sami lidskýma očima nedohlédli, našima nohama nevystoupili a rukama nedosáhli.

Ježíš pro nás je Stromem Života.

Abychom pochopili o co jde, nabízí nám Ježíš své „**slovo**“ – pramen veškeré moudrosti.

A nabízí nám zvláštní chléb, ze kterého vzniká jiná forma života – život věčný.

Shrnu Ježíšova slova v našeho úryvku (J 6:51-58):

K životu věčnému nám Ježíš nabízí potravu – chléb – své tělo a svou krev.

Kdo bude jíst a pít, (už) má život věčný. Bude vzkříšen.

(Ježíšova hostina slouží ke sjednocení...¹¹²⁰)

1119 O stromu života se nemluví, ani když je řeč o ráji. Hadovi se podařilo nás fascinovat jen stromem poznání dobrého a zlého.

1120 Ke sjednocení s Ježíšem a Otcem vypráví Ježíš v podobenství o vinném kmeni, a dalších verších (J 15:1n). K tomuto sjednocení také neoddělitelně patří sjednocení s bratřími, říká apoštol Pavel v 1 Kor 10:16-17, 11:17-34. (Srov. také např. 1 J 3:14-18)

Připravme si k pochopení textu trochu půdu.
Snad můžeme říci, že náš život má tři dějství.

1. – Prenatální věk,
2. – čas od narození po smrt,
3. – budoucnost s Bohem.

Se současným životem máme vědomou zkušenost.

Život předtím pozorujeme jen na jiných lidech a zvenku.

Život v budoucnosti dovršení božího království můžeme pouze odhadovat, se vzkříšením zatím nemáme osobní zkušenost. Ježíš nám o tom něco říká svým zmrtvýchvstáním – včetně jeho setkávání s učedníky po vzkříšení.

Ježíš používal ke svému vyučování podobenství a obrazy. (K našemu pochopení Božího království mluví třeba o kynutí těsta nebo o zasetém poli.)

Co jestli nám Stvořitel – o dějstvích našeho života – daroval podobenství na životě motýla.
Motýl je posledním dějstvím života jedince, který byl původně housenkou.

Zkusme to podobenství vyzkoušet.

Housenka neví, co z ní bude, kam směřuje. Představte si, že bychom jí něco o její budoucnosti vypravovali. Vůbec nebude vědět, o čem mluvíme.

Kdyby slyšela: „Milá housenka, měla by ses zakuklit“, nebude nám rozumět.

A i kdyby nám rozuměla, řekne: „Proč? Mně se líbí listí. A co je to zakuklit?“

„Budeš mít křídla.“

„Nač? Já je nepotřebuji.“

Housenka si určitou dobu stačí, zajímá ji jen žrádlo.

Až když housenka dospěje, až v určité chvíli ji už listí nezajímá, najde si větvičku a začne se zamotávat. A kdybychom s ní mluvili, už by ani moc neslyšela, byla by jaksi ospalá. Ale předtím, třeba jenom o den, by domlouvání nebylo nic platné, její zájem by zůstával u listí.

V určitý čas dostane housenka „novou“ informaci k zakuklení. Dokud ji nedostane, nezakuklí se. Když to housenku popadne, zajímá ji už jen jedno místo na větvičce a žádné jiné, žádné listí, a ani neví, že až usne, začne se z ní dělat motýl.

Na modelu housenky si můžeme všimnout také, co znamenají Ježíšova slova: **„Nikdo nemůže přijít ke mně, nepřitáhne-li jej Otec.“** (J 6:44) A opět: **„Proto jsem vám pravil, že nikdo ke mně nemůže přijít, není-li mu to dáno od Otce.“** (J 6:65)

„Dokud nás nepřitáhne Otec, neporozumíme Ježíšovi“. Do té doby budeme „hluší“, jako housenka k naší řeči.

Housenka neví, že se jednou promění v motýla, kterému se budou jeho křídla líbit.

1 J 4:11-12. 20-21 „Milování, jestliže Bůh nás tak miloval, i my se máme navzájem milovat. Boha nikdy nikdo neviděl, ale jestliže se milujeme navzájem, Bůh v nás zůstává a jeho láska v nás dosáhla svého cíle.“

„Řekne-li někdo: „Já miluji Boha“, a přitom nenávidí svého bratra, je lhář. Kdo nemiluje svého bratra, kterého vidí, nemůže milovat Boha, kterého nevidí. A tak máme od něho toto přikázání: Kdo miluje Boha, ať miluje i svého bratra.“

Housence je až v určité chvíli dána „chut“ zakuklit se. A je jí dáno, že až bude v kukle, začnou jí růst křídla a nové tělo.

Proto Ježíš řekl, nerozčilujte se, že mi nerozumíte. Ale pokud se budete zajímat o má slova, pak vám dá Otec dar porozumění a bude vám dán zájem o nové tělo o druhé oči, druhé ruce a druhý mozek.

Tady jsme u toho. Dokud nás Ježíš nezaujme svou moudrostí, dokud se nepřesvědčíme o jeho pravdivosti, potud nemáme valný zájem o nový, věčný život, ke kterému nás Ježíš zve.

Až když nás zaujme krása Ježíšova života, jeho silné přátelství s Otcem (které unese naši bídu), pak začneme toužit a potom dostaneme od Boha chuť podobat se Ježíšovi – jeho způsobu myšlení, mluvení a jednání.

Pak budeme usilovat o nový život. (Všimněte si, jak mnoha lidem stačí bohatý pozemský život. Pokud někdo takové chvíle prožívá, život věčný jej zatím nijak nepřitahuje).

Dojdeme-li k touze po životě s Bohem, bude nám dáno pochopení pro smysl Večeře Páně. O možnost nechávat se prostoupit Ježíšem zevnitř.

Naše zatím pouze lidská touha bude obohacena darem od Boha.

Začne v nás růst nový – věčný život. Začnou nám „narůstat křídla“ jako rodícímu se motýlovi v kukle.

Nebudeme se bát smrti. Bude v nás narůstat věčný život. Ne až po smrti. Už teď.

Křtem nám Bůh dává zárodek věčnosti – jako nakladené vajíčko motýla.

My nejsme pouhý naprogramovaný živočich. Nás se Bůh nás ptá a zve nás k novému životu.

Cílevědomě smíme spolupracovat s Bohem. Jsme spolutvůrci své budoucnosti.¹¹²¹

Kdo ale neprojde dostatečný kus cesty s Ježíšem a jeho výukou, ten pochopitelně nemá o tyto věci zájem.

Jiná věc je ovšem hloupá a vzteklá reakce lidí. Tenkrát požadovali (ledaskdo podobně i dnes) po Ježíši další zázrak.

„Ne, ne, dnes se chléb dávat nebude, nejdříve musíte být ochotni naslouchat poctivě slovům Božím. Až je zpracujete, Otec vám dá další poznání. Pak budete rozumět.“

Chtěl je naučit jinak myslet, jenže po něm výhružně vyjeli: „Co máme dělat, abychom konali skutky Boží?“ Odpověděl: „**Toto je skutek, který žádá Bůh: abyste se naučili důvěřovat tomu, kterého poslal Bůh**“.^(Srov. J 6:28-29)

Do toho se jim nechtělo. Vymlouvali se. „No, dobrá, tak nám ten svůj chléb stále dávej, a nech už těch zbytečných řečí.“

Nestojíme o Ježíšovo slovo. Máme raději své zbožné akce, ve kterých nás nikdo neobtěžuje nějakým přemýšlením. Raději se klaníme a vedeme řeči o Eucharistickém tajemství. Hrajeme si na mystiky a sugerujeme si, jak přijímáme Ježíše za svého krále a zasvěcujeme mu sebe i celý svět. Nakolik ovšem my stojíme o Ježíšovo slovo, se ukáže.

1121 Stolování u Ježíšova stolu je osobní a nezastupitelné. „Svaté přijímání“ se nedá poukázat někomu dalšímu. Za druhého nemohu přibrat na váze, nechat se operovat nebo se naučit hrát na housle.

Podobáme se medikovi, který nestojí o přednášky a o poznání, ale hrozně rád by v bílém plášti, ozdoben titulem doktora medicíny, operoval.
Naštěstí má Bůh rozum a žádného nedouka do ordinace nepouští.

„Tak si to nech“, urazili se tenkrát.

„Chtěli jsme jej udělat králem, ale co to blekotá, to máme jíst jeho maso a pít jeho krev jako nějakí divoši? Copak jsme kanibalové? Fuj, to se nedá poslouchat. Jdem pryč!“

Uvidíme, jak se zachováme my.

Přečtěme si pozorně znovu Janovu 6. kapitolu. Nikde jinde nenajdeme tyto Ježíšovy informace.

Ale je třeba zachovat postup. Bez vstupu do předsíně nevejdem do jedenácté kapitoly. Tam se dává nové porozumění. Nová chuť k novému životu. Tam to člověka chytne.

Kdo se bude sytit Ježíšovým slovem a u jeho Stolu, začnou mu „narůstat křídla a nové tělo“ a nebude se strachovat, jak jednou v nebi dopadne. Království boží pro někoho může začít už teď.

22. neděle v mezidobí

2018

22. neděle v mezidobí Dt 4:1-2. 6-8 Jk 1:17-27 Mk 7:1-23 2. září 2018

Odpoledne minulé neděle u nás pan František Derfler přednášel básně Czeslawa Milosze. Byla to veliká krása. Možná v naší společnosti a v rodinách už málo čteme nahlas krásné texty. Ale my si krásu největší moudrosti dopřáváme přinejmenším každou neděli při bohoslužbách.

Boží moudrost nám slouží k dobrému životu – aby druhým lidem bylo dobře s námi a nám s druhými.

Myslíte si, že my – boží lid – dodržujeme Boží slovo (příkázání): „Nic nepřidáte a nic neuberete k tomu, co vám říkám.“? ¹¹²²

„Kolem Ježíše se shromáždili farizeové a někteří učitelé Tóry,“ (nikoliv Zákona).

Ježíš kritizuje ty z nás, kteří si hrají na božstva. Vytýká nám, soudíme-li druhé jako vševědoucí a měříme-li je přísnějším metrem než sebe samé.

Ježíši vadí svévolné zavádění našich nových předpisů, natož, nadřazujeme-li je nad moudrost boží (nad příkázání boží). Pyšně se stavíme nad Boha častěji, než si myslíme.

Pokora se projevuje láskou k pravdě; i o sobě samém.

Pokorný přijímá pozvání být k obrazu božímu a také si přiznává, že je hříšný a že zdaleka neví vše. Nečertí se, řekne-li mu někdo i nepříjemnou pravdu (nebere to jako útok na sebe) a poctivě zkoumá, zda má druhý pravdu.

Pokorný prosí druhé, aby jej spravedlivě (s úctou a taktem) upozorňovali na jeho chyby.

Nehraje si na Mistra, ví, že je teprve začátečníkem v božím království. Je člověkem stálého obrácení se ke Kristu – porovnává si s ním své názory. Se zájmem naslouchá slovu božímu a s vděkem tuto moudrost přijímá. ¹¹²³

Ježíš nám dostatečně objasňuje, čím se znečišťujeme.

1122 Amen, pravím vám: Dokud nepomine nebe a země, nepomine ani jediné písmenko ani jediná čárka z Tóry, dokud se všechno nestane. Kdo by tedy zrušil jediné z těchto nejmenších příkázání a tak učil lidi, bude v království nebeském vyhlášen za nejmenšího; kdo by však zachovával a učil, bude v království nebeském vyhlášen velkým. (Mt 5:18-19)

Bůh ani Ježíš na nic nezapomněli a nechtějí po nás nic zbytečného. Vše nám vysvětlují, nenařizují nám nic k slepé poslušnosti. (Neznám „příkázání“, jehož smyslu bychom nerozuměli.)

1123 Např. nevzdělaní lidé se suverénně dovolávají biblických míst, kde se prý Písmo staví proti homosexuálům. Nevěřte jim, vytrhávají biblické verše ze souvislosti (kterým nerozumějí). Slovo boží tam vystupuje proti strašnému ponižování lidí znásilňováním, tam nešlo v první řadě o homosexualitu. (Jedním z nejhorších znásilnění a ponižení bylo křížování.)

Už táborští kněží nařikali, že kdejaký švec vykládá evangelium. (Nedovolil bych si ševce poučovat.) Často bohorovně vystupujeme jako odborníci ve všem – skoro jako v české hospodě. Možná by nám pomohlo, kdybychom vždy uváděli své vzdělání v oboru, do kterého mluvíme.

V příloze nabízím závažný text uveřejněný na Christnetu.

Co vše jsme oproti evangeliu prohlásili za nečisté ... ¹¹²⁴

Ježíš byl statečný, vystupoval proti pokrytcům a zastával se těch, které pokrytci trápili. ¹¹²⁵

Od Ježíše se máme učit spravedlnosti. Nevyzýval lacině: „Všichni se milujte.“ ¹¹²⁶

Ježíš pojmenovává zlo a hřích nazývá pravým jménem. Ukazuje milosrdenství Boha jako nikdo jiný, ale také od nás něco vyžaduje. Boží království není mamahotel. Ježíš se zastává poničených (i pachatelů). Není proti nikomu, ale s celou svou rozhodností se staví proti zlu. Nikdy neřekl: „Nic není špatně, hřích neexistuje, neber si napadání od druhých osobně.“ ¹¹²⁷

Pozemský život je prvním úsekem naší cesty do nebeského království.
Nemáme se zastavovat na určitém stupni poznávání, ale s pomocí boží máme růst. ¹¹²⁸

1124 Omluví se někdy církev např. za pokřivený výklad sexuality? Sv. Augustin (žijící v mládí nezřízeně) a jeho následovníci prohlásili: „Bez sexuality by lidstvo vyhynulo, ale ten, kdo zakusí rozkoš, má hřích (na jídle jsme si ale vždy pochutnávali). Dodneška se setkávám s těžkými následky této svévolné a nebiblické manipulace.

Žena byla v určitém období pokládána za nečistou. (Proto kastrace chlapců v chámových sborech.)

Povinný celibát přispěl k homosexuálnímu jednání v církvi (mezi vojáky, trestanci a námořníky se často vyskytovalo homosexuální jednání jako náhradní sexualita).

1125 Ježíš např. usvědčil pokrytce, kteří chtěli kamenovat cizoložnici.

Církevní vrchnost dlouho pronásledovala homosexuály a poštvávala lidi proti nim. Ale zneužívání ministrantů a žen kněžímí a biskupy dlouho pokrytecky kryli. Někteří pomáhali válečným zločincům utéci před spravedlností, atd.

Politici pokrytci omlouvají okupaci naší země Sovětským svazem v r. 1968. Sověští veteráni toto výročí slavili jako bratrskou pomoc, nepřiznali si podíl své viny. Kdyby podobný postoj zastávali veteráni Hitlerovy armády – to by pokrytecky křičeli. Pokrytci neumí porovnat okupaci Krymu s okupací našich Sudet. Když islamistický nebo evropský terorista zavraždí pár lidí, právem křičíme, ale k vraždě civilních pasažérů civilního letadla Rusy nebo k válce na Ukrajině pokrytecky mlčíme. Slabé pronásledujeme, ale velkých zločinců se bojíme a před jejich zločiny zavíráme oči.

Němci 20 let po válce začali vozit školní děti do koncentráků v Danchau a Mauthanzenu.

Některé naše děti jezdí se školou do Terezína, ale do komunistických koncentráků rodiče a učitelky děti nevozí. Neučíme sebe ani děti rozlišovat mezi dobrem a zlem, mezi spravedlností a nespravedlností. Děti na nás nevidí, že bychom se stavěli proti zlu.

U soudu vypovídali řídicí důstojníci Státní bezpečnosti na podporu Babiše a některých kněží, že tito pánové nespolečovali s StB. My jsme k této nehoráznosti soudů zbaběle a pokrytecky mlčeli. Kdyby gestapácký důstojník sloužící v koncentráku svědčil kápovi, že byl slušný na vězně, jeho svědeckou výpověď bychom nepřijali.

1126 Neradi slyšíme, že Pius XII. (byl dříve nunciem v Německu) 20. dubna 1939 blahopřál Hitlerovi k narozeninám.

Ježíš neblahopřál Pilátovi, Kaifášovi, Herodovi nebo satanovi k narozeninám (i když nikdy nepopíral, že jsou syny božími a že vyšli z boží ruky). Ježíš by se nikdy pokrytecky nezastával Hitlera, že byl demokraticky zvolen. Biskup nemá být diplomatem, politikem nebo advokátem. Při svěcení na biskupa, říká biskup světitel svěcenci: „Nazývej pravdu pravdou a zlo zlem.“

1127 Zbabělcům vyhovuje miloučkový Bůh, dokud jim někdo neukradne kolo, nevyrazí zuby, dokud nejsou šikanováni nebo mučeni při výslechu. Pak volají po Bohu mstiteli a vyčítají mu, že se jich nezastává.

Každá osobnostní dovednost ve spravedlivém soužití s druhými slouží k příjemnému nažívání tady na zemi i ve věčnosti. Ježíš jako první s námi jedná příkladně a krásně.

Potřebuji ještě něco dořici ke slavení Večeře Páně.

Ježíš nás zve k dobrořečení nad chlebem a vínem za vše, co dostáváme od Boha a od lidí. A pak nás zve ke královské svatební hostině. Vše nám vysvětluje a mluví srozumitelně (ne „teologickou hantýrkou“): „Vezměte si mě. Moje tělo se vydává za vás a pro vás. Pijte mou krev, nepřináším ji Bohu (Otec není pohanské božstvo, vyžadující krvavé lidské oběti a krev obětí nepije), krev nabízím vám – vám, kteří jste ‚chudokrevní a krvácíte‘, nabízím transfúzi svého Ducha.“

Jako se manželé odevzdávají jeden druhému, tak se nám odevzdává Ježíš a my jemu. Jako se on zasvětil nám, tak se my zasvěcujeme jemu, jeho způsobu života.¹¹²⁹

Ježíš moudře a srozumitelně použil formu Hostiny.¹¹³⁰

Chléb a víno nepřinášíme a neobětujeme Bohu (Bůh nejí a nepije), ale pro sebe.

Znamení chleba rozumíme – zrna rozemletá na mouku a upečená na novou kvalitu potravin (a mizející v ústech lidí) slouží k našemu životu. Vylisovaná „krev“ hroznů slouží coby slavnostní nápoj. Jako trocha alkoholu ve víně pozvedá srdce člověka (říká Písmo), tak nás Ježíšův Duch pozvedá k závratné radosti boží nevěsty ze svého Ženicha.

Skrze Hostinu se Ježíš sjednocuje s námi a jeho dalšími sestrami a bratřími.

Stávám se tím, kým jsem přijímán, a koho přijímám.

Čím více se blížíme k Ježíši, tím blíže jsme jeho bratřím.¹¹³¹

Ježíš nám nenařizuje milosrdné jednání ani nerozkazuje umývání nohou (J 13:13-17)

1128 Před sto lety i řada chalupníků chovala prase. Během růstu měřili čuníka krejčovským metrem na délku i „přes prsa“ (decimálku doma neměli a prase by na váhu stejně nedostali), sledovali, jak přibývá a roste. Modelky i sportovci si každodenně váží svou hmotnost. My každého dne převažujeme svou spravedlnost podle Ježíše. Do nebe budeme přijati, až dosáhneme (s boží pomocí) „nebeské váhy“. Andělé nám nebudou připisovat lepší čísla a Ježíšova Matka nebude přemlouvat Hospodina, aby nás tam pustil dříve, než budeme druhým příjemní.

1129 Všechna další církevní „zasvěcování“ jsou rozměňováním křestního zasvěcení.

Po křtu už nemám nic, co bych ještě mohl zasvětit. Ani manželé nemají nic vlastního, odevzdali se jeden druhému, kdyby si nějaké peníze nebo čas nechávali pro sebe (mimo „kapesné“) okrádali by rodinu. I když nosí peníze domů jen manžel, manželka, věnující se dětem vytváří nejméně stejné hodnoty jako manžel.)

1130 My, lidé pohanského myšlení při Večeři Páně stále především zdůrazňujeme Ježíšovu oběť Otcí. (Pokud si dospělý nevšimá obětavé lásky toho, kdo mu slouží, je silně pokřivený! Ježíš, kdyby to bylo třeba, by se za nás třeba tisíckrát obětoval znovu. Proč ale nespočetné miliony lidských obětí – které Ježíš prohlašuje za své sourozence – s námi nehnou?)

Říkáme si s dětmi – naši rodiče jsou ochotni za nás dýchat. Kdybychom přišli o ledvinu nebo o oko, táta by si jednu ledvinu nechal a druhou by nám poskytl k transplantaci, maminka by se s námi rozdělila o své oči.

1131 Na kole bicyklu ukazují dětem – čím je drát blíž osičce, tím blíže je ostatním drátům.

Víme, z čeho bratrství vyvěrá: ze společné krve rodičů, z ochoty prolít krev za druhého (nejen v boji), z mléka kojonych jednou kojnou (mléko je „přeměněná“ krev), z darovaného jídla umírajícímu ...

I já chci žít jako Ježíšův bratr a ty jsi pro mě Ježíšovou sestrou nebo bratrem.

Nejprve milosrdně jedná s námi a tak nás svým slitováním obměkčuje a krok za krokem nás vede k milosrdenství vůči těm, kteří dluží spravedlnost nám. Tak nás láskyplně proměňuje do své podoby.

Na setkání s přáteli často přinášíme nějakou pozornost. Na Ježíšovu slavnost se teprve připravujeme, nepřicházíme s prázdnou.¹¹³²

Jsme hříšníci. Ale Ježíšova hostina je slavností hříšníků – zoufale toužících být lepšími a prosících o životadárný pokrm a nápoj. Ježíšova láska převyšuje naše slabosti, uzdravuje nás hříšné a pozvedá nás k nové důstojnosti života.

Máme být tvůrci Ježíšova pokoje. Chceme se stávat jeho novým tělem, vydávajícím se na záchranu dnešního světa.¹¹³³

K Ježíšově Hostině také patří sbírka pro potřebné (chléb a víno nepřinášíme Bohu, ale pro sebe).

Oceňujeme, že nás Ježíš znovu a znovu ve své náruči vine k sobě.

V některých černošských kmenech dodneška žena přináší jídlo svému muži vkleče. Někteří lidé ještě před biskupem (nejen římským) poklekají. Ale my poklekáme jen před Bohem (srov. Sk 10:25-26).

Ježíš nikdy neřekl klanějte se, ale mějte se rádi tak, jako mám rád já vás.

Proč svůj vkus nadřazujeme nad Ježíšova přání?

„Vezměte a jezte,“ říká nám Ježíš. Ale mnoho lidí se nechává krmit jako malé děti nebo bezmocní.¹¹³⁴

Ježíš s námi rád slaví, chce, abychom znovu a znovu zakoušeli jeho projevy lásky, abychom věděli, k čemu a kam nás zve.

Ježíš po svém vzkříšení vyhledal apoštoly (kteří se před tím vůči němu nezachovali jako přátelé) a obdaroval je svým pokojem (včetně odpuštění). Petra se ptal (ne aby jej zahanbil): „Miluješ mě více než ostatní apoštolové?“ ... „Tak služ ostatním.“

Kdo přijímá lásku od Boha, je silnější ve službě lidem než ti, kteří pracují jen ze svých sil.

Kdo z Ježíše nečerpá, lehko se ocitne nasuchu.

I apoštol Jakub (v druhém čtení) připomíná: „Buďte vnímaví pro slovo, které do vás bylo vloženo jako semeno a může zachránit vaši duši.“

1132 Cokoliv pěkného jsi prokázal komukoliv (pečlivou a poctivou prací, službou, pomocí, vyslechnutím druhého, čím jsi někoho potěšil, aby viděl, že ho máš rád ...), tím můžeš také oslavovat Boha.

1133 Cožpak nemáš lámat svůj chléb hladovému, přijímat do domu utištěné, ty, kdo jsou bez přístřeší? Budeš-li štedrý k hladovému a nasytíš-li ztrápeného, vzejde ti v temnotě světlo. Tehdy zavoláš a Hospodin ti odpoví: „Tu jsem!“ (Srov. Iz 58:7-10)

1134 Jeden kněz si nevytíral zadek („mé ruce jsou posvěcené“) a vyžadoval od švagrové, aby mu prala znečištěné prádlo. Jakoby nečetl v evangeliu, co člověka znečišťuje. Někteří lidé dodneška nepřijímají na ruku, protože všelijak hřeší rukama, ale nevidí si do úst a nevědí, že slovy hřešíme nejvíce. Nenasloucháme Ježíšovu učení, tvrdohlavě lpíme na nepodstatných věcech a ještě je vydáváme za projevy zbožnosti. A dokonce tak učíme jiné. Nebo trucujeme a upozorňujeme na sebe jako malí kluci a dáváme špatný příklad. Ježíšova zbožnost byla neokázalá!

Příloha:

BUDOVAT MOST – s jezuitou Jamesem Martinem rozmlouval John Feister. 24. 8. 2018

James Martin, SJ je nejprodávanejším americkým autorem knih o katolické spiritualitě. (Karmelitánské nakladatelství letos přeložilo do češtiny jeho knihu [Jezuitský návod \(téměř\) na všechno](#), pozn. red.) V roce 2016, po hrozném masakru v gay nočním klubu (Pulse nightclub, Orlando, Florida) při kterém zemřelo 50 lidí a 53 bylo zraněno, [promluvil o tichu](#) ze strany církevních představitelů. Následná promluva se stala základem jeho knihy Budování mostu: [Jak mohou katolická církev a LGBT komunita vstoupit do vztahu respektu, soucitu a ohleduplnosti](#) (Harper One). Zkratka LGBT odkazuje k lidem s lesbickou, gay, bisexuální a transgenderovou orientací. Kniha, která vyšla v roce 2017, získala řadu silných reakcí, podpurných i negativních. Otec Martin je konzultant vatikánského Sekretariátu pro komunikaci.

Uvažuji nad tím, jestli negativní reakce na vaši knihu byla tolik o tom, jak moc katolíků je ve střetu s celou LGBT problematikou. Někteří lidé si myslí, že je to v rozporu s naší vírou.

Úplně nerozumím, jak je výrok „LGBT katolíci“ kontradiktorní. Jsou pokřtěni. Jsou již katolíci. Je otázka, zda církev chce, nebo nechce tyto naše bratry a sestry přijmout.

Hodně lidí má rodinu a přátele, lidi, které milují a kteří jsou homosexuálové. Je pro tyhle lidi v pořádku, aby otevřeně přijali jejich homosexuální příbuzné a přátele?

Samozřejmě! Pro lidi je to imperativ, aby přijali každého jako milované Boží dítě! To je způsob, jakým je Bůh stvořil. Ti lidé jsou pro nás sami o sobě darem. Zejména pro mladé lidi je zásadní, že je rodiče, prarodiče a příbuzní přijímají. Proces coming-outu nebo to, že jsou otevření ohledně své identity, je velmi bolestivý. Znam lidí, jejichž životy byly opravdu zničeny rodiči, kteří je nepřijali. To, co po nás přeče Bůh žádá, je: milovat se navzájem. To je to nejdůležitější přikázání.

Je těžké milovat někoho, jste-li v podstatě zavržení, ne?

Podívejte se na evangelia a uvidíte, ke komu jde Ježíš první. Jsou to lidé, kteří se cítí jako ti, co jsou na okraji. A tak Ježíš neustále oslovuje lidi, jako je římský setník, výběrčí daní, prostitutka, nemocní, kohokoli, kdo se cítí být na okraji. V naší církvi dnes není nikdo víc marginalizován než LGBT lidé, tečka. Je s nimi skutečně na mnoha místech jednáno jako s malomocnými. Za poslední měsíce od vydání knihy jsem slyšel ty nejděsivější příběhy od LGBT lidí a jejich rodin o tom, jak s nimi bylo zacházeno. Je to vskutku šokující.

Například?

Před pár měsíci mi napsala jedna žena prostřednictvím Facebooku a napsala: „Neznáte v mém městě nějaké soucitné kněze? Pracuji totiž v hospicu a tam je muž, který umírá, a místní kněz ho odmítá pomazat nebo ho navštívit, protože je gay.“

Ve své knize hodně hovoříte o setkávání jako o cestě skrz, o cestě k novému porozumění. Co tím míníte?

V mém pohledu na věc je to přátelství. Skrze něj poznáváme lidi, nasloucháme jim, sdílíme jejich životy, vstupujeme do jejich zápasů a slavíme s nimi jejich radosti. Takže je to opravdu prosté – být přáteli. Moje kniha je výzva církevním představitelům. Mohou lidé, kteří jsou v postavení autorit, být přáteli s LGBT katolíky?

Mohou být přáteli?

Ano, otázka je, proč ne? LGBT katolíci už jsou součástí života církve. Slouží jako hudebníci, ředitelé náboženského vzdělávání, pastorační asistenti a učitelé v našich školách. Naši církevní představitelé jsou, aniž by o tom kdo věděl, již přátelé těchto lidí.

Zdá se, že v této otázce existuje také skutečná generační propast. Máte stejný pocit?

Myslím si, že to je přesné. Heterosexuální mladí katolíci mají problém se způsobem, jakým církev jedná s LGBT lidmi. Není to způsob, jakým oni sami zacházejí se svými přáteli. Mohli by se ptát: „Proč byste takhle jednali s tím, kdo je můj přítel a je homosexuál? A proč bych já měl chtít být součástí církve, která takhle zachází s mými přáteli, kteří jsou homosexuálové?“

Proč je řada mladých lidí víc naladěna k přijetí homosexuálů než jejich rodiče?

Protože o generaci zpátky nebyli lidé obecně otevření hovořit o své identitě. Teď máte lidi, kteří otevření jsou. Jak se stále víc a víc lidí přiznává ke své orientaci, stává se to víc a víc něčím, s čím je každý obeznámený. Jak se heterosexuálové začínají přátelit s LGBT lidmi, je tu vyšší míra pohody.

Takže hodně z toho dopadá na osobní vztahy?

Rozhodně. Myslím si, že je to velký talent papeže Františka a jeho ideje kultury setkávání, kultury setkávání a doprovázení. LGBT lidé se nestávají pouze kategoriemi, ale přáteli. Samozřejmě to proměňuje rodinu, mění to všechno. Jedna věc je být homofobní, druhá věc je být homofobní tehdy, když je váš syn gay nebo dcera lesba.

Krátce poté, co se František stal papežem, se ho lidé na tohle téma ptali a on odpověděl: „Kdo jsem já, abych soudil?“ On ale přece neschvaluje životní styl homosexuálů, ne? Co tím myslí?

To závisí na tom, co myslíte homosexuálním životním stylem? Co to znamená? Znamená to prostě žít jako homosexuální člověk? Znamená to provozovat stejnopohlavní vztahy? Znamená to se vzít? Původní otázka byla o homosexuálních kněžích, a on řekl: „Pokud se člověk snaží hledat Boha, kdo jsem já, abych soudil?“ Pak na něj naléhali a říkali: „Dobře, měl jste na mysli pouze homosexuální kněze.“ A on řekl: „Ne, každého, kdo je homosexuál.“ V širším pojetí se nás snaží vzdálit od téhle představy soudit LGBT lidi jako hříšníky, nebo jako nejhorší hříšníky.

Je to vážně diskriminující. Nemáte lidi, kteří byli vyhozeni z práce proto, že spolu žili před svatbou, že používají kontrolu početí, proto, že se rozvedli – prostě nemáte. A přesto je to LGBT člověk, jehož život a sexuální morálka jsou pod mikroskopem. Je to příklad toho, co Katechismus katolické církve nazývá „nespravedlivá diskriminace“.

Někteří lidé říkají, že mnoho kněží jsou homosexuálové. Ať už je to pravda, nebo ne, je to podstatné?

Je to pravda a je to podstatné. Představte si například rok 2016 v nightclubu Pulse. Představte si, kdyby povstal kněz a vyprávěl o tom, jaké to bylo, když vyrůstal jako homosexuální kluk, který byl šikanován. Jen si to představte. Jak silné by to bylo. Neznamená to, že by homosexuální kněz mluvil o těchto věcech pořád, ale pokud jste kněz, který byl uprchlík, mluvil byste o příbězích uprchlíků z osobního pohledu. Církev je ochuzena tím, že tihle lidé nejsou s to být o sobě otevření.

Lidé tohle někdy nazývají morálním relativismem. „Všechno je dovoleno; každý má právo věřit a dělat, co se mu nebo jí líbí.“ Hodně katolíků v kostelních lavicích nechce být uzavřeno novým věcem, ale zároveň nechtějí podlehnout představě, že všechno je dovoleno. Jak se na to díváte?

Především, proč tihle lidé předpokládají, že tito LGBT lidé jsou sexuálně aktivní? Za druhé, proč tito lidé předpokládají, že kdokoli jiný, jímž se zabývají, se nechová způsobem, jež je proti církevnímu učení? A za třetí, kdo jsou, aby soudili? Proč ty lidi nepoznáte a nedoprovázíte je jako přátele? Je to vážně dost odsuzující postoj vztahovat se k člověku jako k problému nebo jako k hříšníkově, místo způsobu, jakým se k lidem, kteří byli na prvním místě bratři a sestry, vztahoval Ježíš.

Předpoklad otázek, jako jsou tyhle, které od lidí často slyším, je, že se musíme dívat na LGBT lidi pouze prizmatem pohlaví. S žádným jiným člověkem tak nezacházíme. Představte si, že uvidíte skupinu vysokoškolských studentů – a většina vysokoškoláků je dnes sexuálně aktivních – a zeptáte se: „Fajn, jak vůbec můžu hovořit k téhle partě vysokoškolské mládeže? Všichni jsou hříšníci.“

Ve vaší knize zahrnuje idea budování mostů oboustranné úsilí. Po všech věcech, které jste právě řekl, se zdá být skoro směšné se ptát, ale když se dvě strany potřebují setkat, obě musí něco udělat, že?

Myslím, že to je ta těžší část knihy. Jasně jsem řekl, že odpovědnost je na institucionální církvi, protože je to institucionální církev, která marginalizuje LGBT člověka, ne naopak. LGBT katolíci jsou nicméně vyzváni, aby jednali se svými biskupy a církevními představiteli s respektem, soucitem a citlivostí. Jsou to prostě dobré křesťanské zvyky, které ale také jsou dobrou strategií, chcete-li skutečně vstoupit do dialogu.

Myslím na některé LGBT přátele, kteří se od církve vzdálili na pět kroků. Jak můžu očekávat, že přijdou blíž?

Myslím si, že tu jsou dva důvody. Tím prvním je jednoduše křesťanské povolání. Je to jako se ptát: „Jak můžete ode mne očekávat odpuštění?“ Dobře, Ježíš to očekává, ne já. A ten druhý důvod, myslím si, že mohou vidět, že se děje změna. Pět nejslavnějších slov papeže Františka: „Kdo jsem já, abych soudil?“ skutečně věci změnilo. Papež také hovořil o homosexuálech, které poznal. Setkal se se svým bývalým studentem, který je gay, a s jeho partnerem. Je zvyklý na slovo gay. Mluví o tom, jak by Ježíš nikdy neřekl: „Jděte ode mne, jste homosexuálové.“

Tak to je. Domnívám se, že tu rovněž existuje výzva k důvěře ze strany katolíků, kteří se cítí odcizeni od církve, že i oni jsou součástí církve a jsou povoláni, aby přispěli k jejímu rozkvětu. I oni mají odpovědnost.

Ta kniha je poměrně mírná, a tak jsem šokován reakcí z obou stran. Právě tohle ukazuje, proč je důležité o tomto tématu hovořit.

Máte nějakou pastorační radu pro rodiny, které by mohly vést nepříjemné nebo dokonce zlostné rozhovory?

Za prvé, milujte svého LGBT syna nebo dceru či sourozence, neteř, synovce, vnouče. Láska je první věc. Za druhé, dejte jim pocítit, že jsou přijímáni, ne souzeni, a to způsobem, jakým byste nesoudili kohokoli jiného. Vaše rodina je plná hříšníků, protože my všichni jsme hříšníci. A za třetí, naslouchejte jim, snažte se zjistit, kde jsou a jaké jsou jejich naděje a sny. Ale – milujte je, to je ta nejdůležitější věc. Jak říká svatý Augustin: „Milujte a číňte, co chcete.“

A co z druhé strany mostu, od LGBT člověka, jenž se ve své rodině cítí osamělý nebo nesvůj? Jakou radu máte pro takového člověka?

Řekl bych taky, snažte se je pochopit. Snažte se porozumět jeho nebo jejím omezením a tomu, odkud pocházejí. Buďte otevření ke změně a modlete se za jejich vlastní otevřenost. Pamatujte ale: máte stejné právo být v rodině, jako má kdokoli jiný.

Z anglického [originálu](#) přeložil a redakčně upravil Zdeněk A. Eminger.

S Izraelity, kteří toužili po svobodě, vydali se na cestu z egyptského otroctví a chtěli poznávat Hospodina, se Hospodin zasnoubil. Od zasnub k svatbě to Izraeli trvalo dlouho, 40 let. (Nebyl to „přečhozený vztah“. Ženich měl své podmínky: „Pokud mě nepoznáte, svatba nebude.“) Hospodin nás učí dobrému soužití. „Sepíšeme svatební smlouvu“, řekl, „abyste měli černé na bílém, co vám nabízím a za jakých podmínek.“¹¹³⁵

Židé si Smlouvy váží, každý rok si ji rádi pročítají. Její přijetí nazývají pro nás nezvyklým přirovnáním „přijetím božího jha“.¹¹³⁶

Blahoslavený, kdo si přečte prvních 5 kapitol Páté knihy Mojžíšovy, přitaká veliké moudrosti některých vět a bude hrdý na poznání, kterého se nám dostává.

V evangeliu jsme se vrátili k 7. kap. Markova evangelia (po několikátýdenním uvažování o „Chlebu života“).

Židovští „zbožní“ požívali u lidí velký obdiv pro horlivé náboženské výkony. Jenže Ježíš lidi velice zaujal a „zbožní“ začali žárlit. Sami zástup nesytíli a nemocné neuzdravovali. Hledali na Ježíšovi chlup. Nedodržoval to, na čem si „zbožní“ převelice zakládali. Učitelé si stěžují, jak jsou mnohé děti nevychované. Při vyučování dávají najevo, jak je v jejich očích učitel nemožný. Takové projevy nazveme drzostí a neúctou. Jak nazveme stejné jednání „zbožných“ v církvi? Jsou dospělí. (Předběhnu: Ježíš v předposlední větě našeho úryvku jmenuje vedle pýchy také opovázlivost.¹¹³⁷

Pro začátečníky jsou v lekcioniáři z dnešního úryvku evangelia některé verše vypuštěné. Blahoslavený, kdo si přečte dnešní text v sousedních evangeliích (Mt 12:1-20, Lk 11:37-54), pokročí v porozumění o „čistém“ a „nečistém“. (Kdo je pasivní začne se u Písma nudit nebo mít pocit „to už znám“.)

1135 Bůh je velice solidní partner. Učí nás, že uzavírat smlouvy je prozíravé. „Co je psáno, to je dáno.“ „Dobré smlouvy, dobří přátelé.“

Psané manželské smlouvy, dědické smlouvy, smlouvy o soužití mezi generacemi v jednom domě, podporují dodržování slov a slibů.

Díky vyučování moudrosti jsme objevili další pravidla k vzájemnému soužití.

(Díky dodržování dopravních předpisů je na našich silnicích velice bezpečno. Kéž bychom ve stejné míře dodržovali pravidla soužití v manželství. Rusko nedodrželo mezinárodní dohodu o nukleárním odzbrojení Ukrajiny, která zaručovala neměnnost hranic Ukrajiny.)

1136 Máte také nevábný pocit, slyšíte-li o jhu? Já takový pocit mám. Jho používali nosiči vody a jiných břemen. Jenže jho je dobrým vynálezem, ulehčujícím namáhavou práci (např. kráva vypije denně 120 litrů vody, nanosit vodu dobytku, někdy z větší vzdálenosti, bylo těžkou prací).

„Boží, nebeské jho“ je přijetím pravidel Smlouvy ze Sinaje. Izrael si vyzkoušel, že se bez Hospodina neobejde. (Hospodin už při předávání Ráje člověku řekl: „Hospodař a chraň“ toto bohatství. Spolu s Adamem se někdy proti pravidlům od Hospodina hloupě vzpíráme: „Budeme si hospodařit po svém...“)

Hospodin nás skrze svá přikázání zasvěcuje do moudrého způsobu života.

Ježíš Smlouvu obnovil a navíc do ní pozval i nás – původně pohany.

1137 Římského biskupa Františka například pomlouvají, že je nevzdělaný. Nemá zapotřebí se předvádět. Ježíš byl také vzdělaný a také nikoho neponižoval.

Židé nedbali na vážné upozornění: „Nic k mým přikázáním nepřidáte a nic neuberete. (Na nic jsem nezapomněl a nic tam není zbytečného.)“¹¹³⁸

Připomínám, že předježíšovské biblické rituální předpisy měly důležitý význam. Měly vést lidi k přemýšlení, že některé věci, i když nejsou hříchem, vylučují nás ze společenství lidí i Boha. Pohanské sousední národy se pokoušely manipulovat s božstvy, čarovat s krví, sexualitu používali pro kultické praktiky ... Proto Izraelita, který se setkal s krví, sexem, narozením a smrtí ..., byl prohlášen za kulticky nečistého, byl vykázán do karantény, aby nic z toho nezavlekl do shromáždění. Přitom posloužit umírajícímu a mrtvému je velikým skutkem milosrdenství. (Žena trpící gynekologickou nemocí tím, že Ježíše vyhledala mezi lidmi, porušila rituální předpis. Srov. Lk 8:43n)

Jeden sousední národ při čarování vařil kůzle v mléce jeho matky. Izraelité byli k takovým to pokusům sváděni (podobně dnes řada lidí chodí za kartáčkami a věštkyněmi – i když to máme zakázané), proto dostali rozumný zákaz o něco takového se pokoušet.

Později si ortodoxní židé ze strachu a pečlivosti začali pořizovat dvě kuchyně. Jiné hrnce, nože, příbory a nádobí na maso a zvláště na mléčné jídlo. Přestupují zákaz: „Nic nepřidáš!“ Mezi požitím masného jídla a jídlem, ve kterém je i troška mléka musí být odstup několika hodin. Týká se to i masa drůbežního nebo rybího, aby nikdo nebyl uveden v omyl. Co kdyby někdo nepoznal rozdíl mezi druhy masa a myslel by si, že jí třeba krocana a zatím to bylo maso králičí.

Židé mají zvyk (není to přikázání od Hospodina) nejíst šlachy kyčelního kloubu (srov. Gn 32:33). Někteří pečliví, aby se náhodou nespletli – raději nechávají okolo kloubu trochu masa. Ortodoxnější nejedí raději celou kýtu. A superortodoxní jedí zvíře jen od pasu nahoru.

Ježíš nás od mnoha rituálních přikázání osvobodil, např. od košer jídla. (Zbožný žid nás může pozvat k jídlu, ale u nás by nejedl, naše kuchyň není košer – kulticky čistá.) Když Ježíš posílal učedníky hlásat evangelium, řekl jim: „Jezte a pijte, co vám lidé dají.“ (Lk 10:7).

1138 Židé ustrnuli v pohanském přístupu k Bohu, mysleli si, že Boží přízeň je třeba si zasloužit. Ze strachu, aby náhodou boží přikázání nepřekročili, si vytvořili plot okolo Tóry – přidávali si další přikázání. Ježíš tuto „tradicí otců“ odmítal. Boží přikázání dodržoval, pochvaloval si je; prohlásil, že by sám nic lepšího nevymyslel. („Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout. Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a naleznete odpočinutí svým duším. Vždyť mé jho netlačí a břemeno netíží.“ Mt 11:28-30, srov. také Oz 11:4)

Když později apoštol Pavel naříkal nad tvrdostí „Zákona“, měl na mysli právě tato lidská přikázání (nikoliv přikázání Tóry), které si židé ze „zbožnosti“ přidávali. (Máme smůlu, že se v českých překladech místo „Tóra“ nebo „Tanach“ používá matoucí slovo „Zákon“. Židé se nad námi útrpně usmívají, nikdy by neřekli „Zákon“, ale „Smlouva“ a samozřejmě myslí „manželskou smlouvu“.

Později lidé nevzdělaní, neznalí biblické moudrosti, si mysleli, že pro nás křesťany už „starozákonní přikázání“ Hospodina neplatí a „s vaničkou vylili i dítě“. Neuměli číst nebo si nevšimli Ježíšových slov, že Hospodinova přikázání jsou moudrá a jsou člověku „šitá na míru“ a nejsou nesplnitelným břemenem. „Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit Tóru nebo Proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit.

Amen, pravím vám, dokud nepomine nebe a země, nepomine ani jediné písmenko ani jediná čárka z Tóry, dokud se všechno nestane. Kdo by tedy zrušil jediné z těchto nejmenších přikázání a tak učil lidi, bude v království nebeském vyhlášen za nejmenšího; kdo by však zachovával a učil, bude v království nebeském vyhlášen velkým. Neboť pravím vám: Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevejdete do království nebeského. (Mt 5:17-20)

Lehko bychom se nad rituálními předpisy ortodoxních židů pohoršovali, ale sami jsme si nová přikázání vytvořili. I my jsme se drželi, a někdy držíme, „podání předků, když učíme naukám, které jsou lidskými ustanoveními“. Dopouštíme se hříchu opovážlivosti.¹¹³⁹

Čím dál víc rozumíme Ježíšovu varování: „Opustili jste Boží přikázání a nahradili jste je svými příkazy, své názory stavíte nad názory Boha. Čím dál víc se vzdalujete Bohu, jdete na opačnou stranu, potřebujete se obrátit.“ (O tom často mluvíme.)

Apoštol Petr se bránil, aby mu Ježíš myl nohy.¹¹⁴⁰
„Jestliže tě neumyji, nebudeš mít se mnou podíl.“ Proč to Ježíš říká? V čem byl Petr a apoštolové nečistí?

Ještě si k tomu přidejme Ježíšovo podobenství o vinném kmeni.¹¹⁴¹
Co znamenají slova: „Každou ratolest, která nese ovoce, Otec čistí? Od čeho a jak?

Čím byl Petr a apoštolové nečistí?

Za čtrnáct dní budeme opět v úryvku evangelia slyšet, co známe: Svatý Petr odporuje Ježíšovi, když slyší, že Mesiáš bude ukřižován.

Petr se nechal – v nějaké míře – osvobodit od rabínských názorů o rituální čistotě.¹¹⁴²

Ale ohledně Mesiáše se držel toho, co slyšel od rabínů: „Mesiáš vyžene Římany.“

1139 Místo vzdělávání pokřtěných – jen namátkou – časté války, kruté tresty (za krádež useknutí ruky), časté popravy, mučení podezřelých (i z čarodějnictví), zákaz zpěvu žen při liturgii a kastrace zpěváků, aby mohli zpívat v altu a sopránů, přísný eucharistický půst, množství liturgických předpisů, zbytečné předpisy v sexualitě manželů, církevní přísahy, povinný celibát (před sto lety i pro zdravotní sestry, učitelky a státní úřednice), děcko nemanželského původu se nemohlo vyučit řemeslu, nevolnictví ...

Už v semináři mě škrtilo podezírání bohoslovců představenými. Ani později pomlouvání, špehování a donášení neustalo. V církvi se nedodrží Ježíšovo přikázání: „Máš-li něco proti druhému, běž mu to nejprve říci do očí“. Počet církevních přísah dokonce za posledních 20 let narostl – pro nedůvěru a podezřívavost. Korunu tomu nasadilo vyprávění pana kardinála Vlka o volbě papeže. Kardinálové nejen před každou volbou v dalším kole přísahají, ale navíc je v prostoru konkláve technické zařízení, které kontroluje, zda někdo z kardinálů nemá při sobě mobil. Jak to, že si ani kardinálové navzájem nevěří?

(To je atmosféra jak za komunismu.)

Otázky, které byly oficiálně kladeny arcibiskupovi Bezákovi, nikoho ve Vatikánu nepohoršují. Vím i o horších otázkách.

1140 „Jestliže tě neumyji, nebudeš mít se mnou podíl.“

Petr: „Pane, pak tedy nejenom nohy, ale i ruce a hlavu!“

Ježíš: „Kdo je vykoupán, nepotřebuje než nohy umýt, neboť je celý čistý. I vy jste čistí, ale ne všichni.“

(Srov. J 13:3-11)

1141 „Já jsem pravý vinný kmen a můj Otec je vinař. Každou mou ratolest, která nenese ovoce, odřezává, a každou, která nese ovoce, čistí, aby nesla hojnější ovoce. Vy jste již čistí pro slovo, které jsem k vám mluvil. Zůstaňte ve mně, a já ve vás. Jako ratolest nemůže nést ovoce sama od sebe, nezůstane-li při kmeni, tak ani vy, nezůstanete-li při mně. Zůstanete-li ve mně a zůstanou-li má slova ve vás, prostě, oč chcete, a stane se vám. Zachováte-li má přikázání (slova), zůstanete v mé lásce, jako já zachovávám přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce. Vy jste moji přátelé, činíte-li, co vám přikazuji.

Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co činí jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám dal poznat všechno, co jsem slyšel od svého Otce. (Srov. Jan 15:1-16)

1142 Druhého dne, právě když se blížili k městu, vyšel Petr za poledne na rovnou střechu domu, aby se modlil. Pak dostal hlad a chtěl se najíst. Zatímco mu připravovali jídlo, upadl do vytržení mysli: Vidí, jak se

Odporoval Ježíšovi: „Mesiáš bude kralovat a ne viset na kříži.“ To nebylo hříchem, Petr to myslel dobře a upřímně, svědomí mu nic nevyčítalo – a přesto to bylo velice špatně. Petr si to později právem vyčítal.

Petr neporozuměl Ježíšovým slovům: „Petře, teď mluvíš jako satan.“ Za čtrnáct dnů to budeme znovu číst a za týden uslyšíme o uzdravení hluchého.

Jsme nečistí svou pýchou a opovázlivostí. Jsme hluší k Božímu slovu. Odporujeme Bohu.

„Mytí nohou“ je naším stálým procesem. Jako si každý den myjeme nohy, tak se potřebujeme pečlivě očišťovat Ježíšovými slovy a vzdávat se svých zbožných názorů.

Děkuji Bohu za jeho péči, že nás upozorňuje na naše chyby. Sám bych na to nepřišel, že naše zbožné názory mohou být povyšováním se nad Hospodina (Bůh nic nepodcenil a nepřehnal).

Rabíni vedli lidi k vršení zbožných skutků (více modliteb, postů, obětí ...), Ježíš nás vede k rozlišování úmyslů a k opatrnosti slov, soudů a jednání, kterými můžeme druhým ubližovat (to je smysl veškeré askeze).

Praxe rabínská je snazší (každý rok posíláme do Říma výkaz s počtem mší, křtů, pohřbů ...)

„Nenecháš-li se, Petře, umýt, nevejdeš do Božího království.“

Jestliže Petr úplně nerozuměl Ježíšovi, jak bych si mohl myslet, že já jsem úplně v pořádku?

„Duch vás bude uvádět do veškeré pravdy.“

Bráníme se mu.

Nestačí jen začít přijímat Krev Páně. Potřebujeme se ladit na Ducha Božího. Znat svou náchylnost k povyšování svých názorů nad názory Boží.¹¹⁴³

Potřebujeme se živit u Ježíšova Stolu víc, než si myslíme a možná trochu jinak, než si myslíme. Jidášovi nepomohla, apoštolům časem prospívala.

2012 (O Večeři Páně XIX. - O krvi Páně)

Poznámky k nedělní liturgii 2. září 2012

(Cyklus úvah o Večeři Páně)

XIX. O KRVI PÁNĚ

„Toto je moje tělo ... Toto je moje krev ... Vezměte a jezte ... Vezměte a pijte ...“

z otevřeného nebe cosi snáší; podobalo se to veliké plachtě, kterou spouštějí za čtyři cípy k zemi. Byly v ní všechny druhy živočichů: čtvernožci, plazi i ptáci. Tu k němu zazněl hlas: "Vstaň, Petře, zabíjej a jez!" Petr odpověděl: "To ne, Pane! Ještě nikdy jsem nejedl nic, co poskvřuje a znečišťuje." Ale hlas se ozval znovu: "Co Bůh prohlásil za čisté, nepokládej za nečisté." To se opakovalo třikrát a zase to všechno bylo vyneseno vzhůru do nebe. (Sk 10:9-16)

O tom, že i pohané přijali slovo Boží, dověděli se apoštolové a bratři v Judsku. Když přišel Petr do Jeruzaléma, začali mu bratři židovského původu vyčítat: "Navštívil jsi neobřezané lidi a jedl s nimi!". (Sk 11:1-3)

1143 Příliš lpíme na svých dosavadních náboženských názorech, církev je 200 let pozadu.

18. srpna 1988 zemřel biskup Felix Davídek, ukazoval novou cestu. Nenaslouchali jsme mu, nehme se ze starých kolejí.

Nepijeme!

A proč o Krvi Páně téměř nemluvíme?

Krev živočichů je dokonalejším výtvozem než míza v rostlinách.

Od pradávna lidé věděli, že krev je zvláštní, drahocenná a životodárná tekutina.

Některé národy pily krev přemožených bojovníků a měli za to, že tak získají životní sílu. S krví se také často čarovalo ...

Prolití krve bylo kdysi trestáno krevní mstou.

Objevila-li se při našich dětských hrách krev, zarazili jsme se a hra skončila. Je-li někdo na silnici v krvi, často se zastaví provoz.

Od školních let jsme se začali o krvi dozvídat úžasné informace. Prý cévy v našem těle měří 100 tisíc km. Lidské srdce za 24 hodin vykoná práci, která odpovídá zdvižení 87 tun do výše jednoho metru. Ještě větším zázrakem ovšem je, jak krev zásobuje každou buňku našeho těla kyslíkem, vodou, živinami, hormony a protilátkami, a že odplavuje všechny odpad a kyslíčnick uhlíčitý. (Začneme-li si o krvi povídat s lékařem, nebude mít rozhovor konce ...)

Krev a srdce má v biblické, obrazné řeči, své významy.¹¹⁴⁴

Něco málo o nich připomenu.

Ve Starém Zákoně nacházíme prastaré představy, že v krvi sídlí život, duše. Život patří Bohu. Je přísně zakázáno ji nejen požívat, ale i s ní manipulovat – čarovat s ní. Setkání s krví kulticky znečišťovalo – vyřazovalo člověka na čas ze shromáždění nejen bohoslužebného.

Zabít zvíře bylo možné jen pro obživu, a vždy bylo spojeno s poděkováním za maso a kůži. Krev, jako princip života, byla odevzdána Bohu, byla vylita na zem nebo na oltář.

Svévolně prolitá krev volá k Bohu o pomstu, např. krev Ábelova. (Srov. Gn 4:10n)

„Krev jeho na nás a na naše děti“, prohlašují korunní svědkové při soudu. (Mt 27:25)

Pilát si myje ruce „od krve: „Já nejsem vinen krví tohoto člověka; je to vaše věc.“ (Mt 27:24)

Když Izraelité vyšli z Egypta, vyšli ze svých domů, jejichž veřeje před tím pomazali krví velikonočního beránka (srov. Ex 29,12:7. 22). Co to znamená? Tomuto obrazu předchází staré zkušenosti. Každý z nás jsme při narození prošli branou života potřísnění krví. Do svobody lidu Božího Izraelité vstupovali, „narodili se“ dveřmi označenými krví beránka.

Manželství je dovršeno deflorací, tedy krví ženy, která jednou provždy zpečetí manželskou smlouvu. (U mnoha národů je tato krev důležitá.)

Obřízka je spojena s krví. Obřízka znamená zřeknutí se všeho, co by člověku bránilo v přátelství s Hospodinem.¹¹⁴⁵

1144 Biblické vyučování je geniální. Vedle příběhů, které jsou královským způsobem vyjadřování, používá mnoho obrazů a podobenství. Kdo si dá trochu práce, aby jim porozuměl, bude si je pamatovat (na rozdíl od školních definic, které rychle zapomínáme). Poznávání slova Božího odkrývá moudrost, jež se netýká jen vztahu s Bohem, ale má často nejširší použití pro život. V biblickém světě není oddělen život od náboženství.

1145 „Znamením mé smlouvy mezi mnou a vámi i tvým potomstvem, kterou budete zachovávat, bude toto: Každý mezi vámi, kdo je mužského pohlaví, bude obřezán. Dáte obřezat své neobřezané tělo a to bude znamením smlouvy mezi mnou a vámi.

Po všechna pokolení každý, kdo je mezi vámi mužského pohlaví, bude osmého dne po narození obřezán, doma zrozený i koupený za stříbro od kteréhokoliv cizince, který není z tvého potomstva. Musí být obřezán každý

(Při křtu se také odříkáme všeho zlého. Zřeknutí se něčeho nás něco stojí, „teče krev“, jako při rituálu obřízky. U jiných národů byli obřezáváni až mladíci při iniciačním rituálu.)
Obřízka Izraelitů byla znamením (manželské) smlouvy s Hospodinem.¹¹⁴⁶

Také manželé před manželstvím opouštějí vše, co by je svazovalo a bránilo jim, aby mohli přilnout jeden k druhému, vytvořit spolu nové společenství, byli „jednou bytostí“. „Proto opustí muž svého otce i matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem.“ (Gn 2:24)

„Ježíš vzal kalich, vzdal díky a podal jim ho se slovy: ‚Pijte z něho všichni. Neboť toto jest má krev, která zpečetí uje smlouvu.‘ (Smlouva se vždy zapíjela. Svatba se oslavuje.)
Ale Ježíšova slova pokračují: ‚ a prolévá se za mnohé na odpuštění hříchů‘. (Mt 26:27-28)

Co znamená „krev se prolévá na odpuštění hříchů“?

Každý hřích otvírá dveře do záhuby. Nezřídká vede hřích ke smrti. Vzpomínáte jak synové Jákobovi a jejich potomci zůstali trčet v Egyptě? Dali přednost faraónovi před Hospodinem. Víme, jak vše vyústilo do likvidování Izraelitů. Naštěstí se Hospodin nad nimi smiloval, „beránkovou krví“ byli uchráněni.

Do dneška zabíjený beránek (i Beránek) ukazuje, jak někdo, často nevinný, doplácí na selhání a hřích. Rituál zabíjeného beránka měl Izraelity varovat: příčinou smrti je hřích nebo selhání. Následkem hříchu je někdy smrt.

Ale Bůh je odvědy milosrdný, nechce smrt člověka, ale aby se polepšil a mohl žít. Kain není potrestán smrtí, stejně tak Josefovi bratři, kteří propadli trestu smrti nebo král David za několikanásobnou úkladnou vraždu Urijáše a jeho bojovníků ...

Ježíš je nový Beránek (srov. J 1:29). Přišel zachránit zbožné Izraelity, když se vydali cestou nebezpečné (nesnášenlivé a fanatické) zbožnosti. Vybízeli je k náboženské reformě.

Co všechno podnikl, aby lidi přivedl k Hospodinu. Nevěřili mu!

Když řekl vše, co měl a vykonal vše, co vykonal měl, aby se mohli přesvědčit, že přichází od Boha, zbyla mu už jen poslední možnost. „Snad se mi ještě podaří získat mnohé až na kříži uvidí, jak mnoho mně jde o jejich záchranu, snad prohlédnou.“

Ježíš se přestal skrývat a bránit. Představení synagogy (dnes bychom řekli Církve) dokončili své dílo ...

Některé pak Ježíšova láska, nadevše dokázaná smrtí, konečně přesvědčila. Prohlédli a uvěřili, že „Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezhynul, ale měl život věčný. (J 3:16)¹¹⁴⁷

zrozený v tvém domě i koupený za stříbro. Tak bude má smlouva pro znamení na vašem těle smlouvou věčnou. Neobřezanec, který by nedal své neobřezané tělo obřezat, bude ze svého lidu vyobcován; porušil mou smlouvu.“ (Gn 17:10-17)

1146 „Mojžíš vzal polovinu krve a vлил ji do mís a druhou polovinou pokropil oltář. Potom vzal Knihu smlouvy a předčítal lidu. Prohlásili: ‚Poslušně budeme dělat všechno, o čem Hospodin mluvil.‘ Mojžíš vzal krev, pokropil lid a řekl: ‚Hle, krev smlouvy, kterou s vámi uzavírá Hospodin na základě všech těchto slov.‘“ (Ex 24:6-8)

Pan prof. Jan Heller ve svých knihách („Znamení odkazující k nebi“ a „Obtížné oddíly knih Mojžíšových“) na příběhu Sipory obřezávající svého syna (Ex 4:24-26) vysvětluje, co to znamená „Ženich krve“.

1147 Židé prohlédli, až když tekla krev. (Některí.)

Až dodatečně uznali, že Ježíš měl pravdu, že nepřeháněl, když je varoval, aby nedopadli stejně jako jejich otcové, kteří zabíjeli proroky.

„Život věčný je v tom, když poznají tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista.“ (J 17:3)

Jen se musíme stále bránit naší utkvělé představě, že smrt musí být odčiněna krví. Podle strohé spravedlnosti by to tak mělo být (i Ježíšovi protivníci, po jeho vyprávění „o zlých vinařích“, prohlásili vinaře za hodné smrti; srov. Mt 21:33-39).

Ani Ježíš nežádal smrt svých katanů: „Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí. (Lk 23:34)

„Vždyť Bůh neposlal svého Syna na svět, aby soudil, ale aby skrze něj byl svět spasen.

Kdo v něho věří, není souzen.“ (J 3:17-18a)

Proto Ježíš o svých posledních Velikonocích znovu prohlásil, že Hospodinova smlouva platí a dodal, že Bůh své přátelství k lidem nikdy neodvolá („Toto je smlouva nová a věčná“). Nad kalichem prohlásil: „Toto jest má krev, která zpečetí uje smlouvu a prolévá se za mnohé na odpuštění hřířů.“ (Mt 26:28)

Do své hostiny předem a navždy vložil svou lásku až k prolítí krve, dokonce až za hrob – navždycky!

„Na odpuštění hřířů“ – Ježíš nám umožnil prohlédnout i když jej to stálo strašné ponížení, ztratil dobrou pověst, byl prohlášen za největšího zločince (byl ukřižován „uprostřed“ velkých zločinců). Konečně jsme prohlédli. Svou láskou nám Ježíš navíc umožnil přiznat si svou vinu, aby nám mohlo být odpuštěno. „Kdo v něho věří, není souzen.“ (J 3:17-18a)

Jako byla krev znamením smlouvy za Mojžíše (srov. Ex 12:13), tak je i znamením smlouvy skrze Ježíše.

Krev smlouvy byla vylévána na oltář, byli kropení lidé, veřeje domu natírali krví beránka.

Znovu upozorňuji, že krví obětovaných zvířat nebyl usmiřován Bůh. Smrt obětovaného zvířete jen názorně ukazovala, že selháním, hříchem, je někdo postizen.

Tentokrát tekla krev Beránka. Tu jsme si vynutili my.¹¹⁴⁸

To my jsme neuvěřili dříve, než tekla krev. Krev ovšem nemusela téci kvůli spravedlnosti a pro Boží usmíření. Bůh není Moloch, který pije krev. Beránkovu krev Bůh nevyžadoval. Přece nebude přestupovat zákaz prolévání nevinné krve, který sám vydal.

Vždyť už Jan Baptista na poušti a kázal: „Čiňte pokání a dejte se ponořit na odpuštění hřířů.“

(Mk 1:4) „Kdo věří v Syna božího, není souzen.“ (J 3:18a)

Už od Mojžíše je psáno: „Obřezte tedy svá neobřezaná srdce a už nebuďte tvrdošíjní.“ (Dt 10:1, 6 Jr 4:4) Řekli jsme: obřezka znamená zřeknutí se všeho, co nás vzdaluje Bohu.

Ježíš nám pomohl „obřezat naše srdce“ – dopomohl nám k odřeknutí se všeho, co nás vzdaluje od Boha. Aby nemusela téci naše krev, svolil k vykrvácení vlastního srdce. Dopomohl nám přiznat náš hrůzný zločin. To není jednoduché. Náboženská zaslepenost je sebejistá a je těžké ji prorazit i po dobrém.

Dali jsme Ježíši zapravdu, až když tekla krev. Pro naši neústupnost, tvrdošijnost a tvrdé srdce.

Život začíná ve vodě (plodové), narození je spojené s krví.

Voda z boku Kristova nám ukazuje na křest, vylévána krev jeho srdce ukazuje na jeho lásku a na vylití Ducha. (Krev považovali dříve za sídlo duše.)

Ježíš říká: „Vezměte a jezte“, (už jsme mluvili o Chlebu z nebe) a také říká: „Vezměte a pijte“.

Chléb má svou „řeč“, ale když neslyšíme, když nám Ježíšova slova nestačí, je Ježíš nucen sáhnout k výmluvnější řeči krve.

1148 My jsme sice nekřičeli „Ukřižuj“, ale přitakáváme modlitbě proroka Eliáše: „Nejsme lepší než naši otcové“. (Srov. 1 Kr 19:4)

Jen si – pro Kristovu lásku – přiznejme svou tvrdohlavost a svůj hřích a nevymýšlejme si, že Otec potřeboval Ježíšovu krev pro naše vykoupení. (Zločinci se vymlouvají, svádějí vinu na kdekoho a shánějí polehčující okolnosti.) Naslouchejme výpovědím Božích slov a nepřipisujeme už nikdy prolítí krve Bohu.

Ježíš se nechal popravít, aby nám dokázal své přátelství a varoval nás, neboť nedáme-li si od něj říci, vedeme-li znovu a znovu svou, teče krev.

Každou chvíli si potřebujeme „připomínat“ věrnost Božího přátelství.

Každou chvíli potřebujeme novou transfúzi – neboť každou chvíli krvácíme, když nám hřích pouští žilou.

Ze všech uměleckých výtvorů má pro mě největší hloubku socha Matyáše Brauna na Karlově mostě: „Sen svaté Luitgardy“.

Obrazy kojící maminky jsou dojemné.

Pieta je výmluvnější nad mnoho slov.

Ukřížování je strašným a zároveň fascinujícím svědectvím o neuvěřitelné lásce Boží.

Ale plastika M. Brauna ukazuje záměr Ježíšova života. Ježíš nás přichází osvětit.

Slepá Luitgarda se dotápe k Ježíši, ten si vytrhne ruku z hřebu, objímá jí a chce jí nakojit svou krví ze svého probodeného srdce. My slepí jsme osvíceni! Konečně! A že to trvalo (a co to stálo Otce a co Syna).

Ježíš si získal naše srdce, obřezal je – i když mu tekla krev z jeho srdce (aby nemusela téci z našeho).

„Vezměte a pijte“. Židé nepřijíjí: „Na zdraví“, ale: „Na život“ („L'chaim“).

Ježíš nám nalévá a říká: „Na život (věčný)“.¹¹⁴⁹

V písni Tomáše Akvinského „K svátku tajemnému“, zpíváme: „Tento kalich, praví (náš Pán), je vám pro spasení, pijte z něho věčné zdraví.“

Ježíš nás přichází nakojit svým přátelstvím a to je tak strhující, že uzdravuje i naše mezilidská zranění (to je proces). Přivádí nás k Otci i jednoho k druhému.

Ježíš je ženich, který s námi uzavírá nové společenství (při svatbě přijímáme nejen partnera, ale celé jeho příbuzenství) – jsme spřízněni krví s jeho rodinou.

(Mauglí v Kiplingově „Knize džunglí“ prohlašuje: „Jsme jedné krve ty i já“.)

Živá bytost má tělo a krev. K novému bytí potřebujeme nové tělo a novou krev. Chléb živí tělo, transfúze krve zachraňuje, dává život. Na Mojžíšovy lidi byla stříkána krev smlouvy k jejich očištění a zasvěcení. Nám se dostává transfúze Ježíšovou krví, jeho Duch není vyléván na nás, ale proudí do nás.

Naplňuje se na nás veliké slovo skrze proroka Ezechiela. „Dám vám nové srdce a do nitra vám vložím nového ducha. Odstraním z vašeho těla srdce kamenné a dám vám srdce z masa. (Ez 36:26). Ježíš si získal naše srdce, chceme se mu podobat. Jsme mu vděční, že nás opět a opět oživuje svou Krví.

1149 „... nebudete-li jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život.

Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den.

Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.“ (J 6:53-56)

Ježíš ví, co dělá. Jestli do své hostiny vložil jídlo a pití, pak to zřejmě pokládá za důležité. Známe krásné a hluboké vyprávění o hledání svatého grálu. Hledejme a nepřehlédněme, že svatý grál – kalich s Krví Páně – je nám s Tělem Páně srdečně nabízen.

Skoro tisíc let se v západní církvi podávalo Tělo a Krev Páně. Pak po několik století následkem strachu ze hříchů, přestali lidé přistupovat ke stolu Páně. Eucharistie byla nošena jen umírajícím. Těm se téměř výhradně nosilo jen Tělo Páně, a tak se za tu dobu několika staletí zapomnělo, že k normálnímu přijímání patří obojí. Ve východní církvi se ale po celou dobu podává až dodneška Tělo i Krev.

2009

22. neděle v mezidobí Dt 4:1-8 Jak 1:17-27 Mk 7:1-23 30. srpna 2009

V dnešních čteních je mnoho materiálu na zpracování.

Nenápadná věta „Nic nepřidáš a nebereš“ patří mezi důležitá upozornění. Nejednou jsme o ní už mluvili.¹¹⁵⁰

Všimli jsme také, co znamenají „příkázání, ustanovení a nařízení“ a z čeho vyvěrají.¹¹⁵¹

1150 „Na nic jsem v Tóře nezapomněl a nic tam není zbytečného“, říká Hospodin.

Praxe farizeů a zákoníků ukázala, jaké následky přináší podcenění a nedodržování věty: „Nic nepřidáš a nebereš“.

Mnoho Židů tvrdí, že je Bible psaná a Bible tradovaná. Samozřejmě, že naše porozumění slovu božímu a tradici (Josef Zvěřina říkával: „Tradice je paměť církve“) má svou hodnotu a své místo, ale tradici a své názory je třeba stále porovnávat se zjevenými informacemi Božího slova.

Židům se nezřídka slova Bible ztrácejí ve stále narůstajících komentářích ke komentářům komentářů. Je to jako stále se nabalující sněhová koule.

My, katolíci bychom měli velice pozorně naslouchat Ježíšovým varováním před nebezpečím nadvlády tradice nad Božím slovem.

Při čtení církevních dokumentů často nacházím větší počet odkazů na komentáře světců, teologů a dřívějších církevních dokumentů než na odkazy z Písma.

Máme nemalý sklon nahrazovat evangelium Katechismem a Kodexem církevního práva.

Jakmile ale někdo upozorňuje na nebezpečí tradice – řada lidí podrážděně reaguje. Proč? Vždyť varování vychází nejen od proroků, ale od samého Ježíše. Ten vidí nebezpečí přesněji než my, bezchybně dokáže určit naší diagnózu (Mk 7:21-23).

Tradice bývá často poplatná našemu vkusu a dává přednost vnějším věcem.

I z Ježíšova podobenství „o jítku mámivém“ (Mt 13:24-30. 36-43) lehce poznáme, jak často se „jedovatá zbožnost“ vyskytuje zároveň s nekritickým vyznáváním „tradice“.

1151 (Mluvili jsme nevystihujícím pojmenování „příkázání“.)

Hebrejské slovo Tóra má veliký obsah, znamená: učení, cestu, přátelství, smlouvu (manželskou), dar, dědictví.

Škoda, že mezi českými křesťany převážilo slovo Zákon (Tóra samozřejmě také obsahuje pravidla k soužití a jednání).

O „příkázání“ coby ukazatelích cesty si povídáme každou chvíli – včetně první věty: „Já jsem Bůh, který vás vysvobodil z egyptského otroctví a nabízím vám pomoc, abyste si udrželi svobodu“.

Biblista J. J. Stamm říká o Desateru: „Desatero nebylo nazýváno ‚zákon‘, šlo v něm spíše o dokument svobody, o zvěst o nedotknutelné svobodě bližního, jehož život, manželství, majetek, čest a vše, co má, bylo respektováno“. Samozřejmě, že se tato slova vztahují na všechna ustanovení Tóry.

Apoštol Pavel často (ve svých kázáních, reagujících na tehdejší poměry) používal výraz „Zákon“ – povrchní, zákonický, obchodnický přístup, kterým člověk nabízí Bohu své zásluhy a očekává za ně ocenění a výhody.

Rád znovu připomenu důležitost promyšlení smyslu jednotlivých „ustanovení a nařízení“. Chci vás znovu povzbudit v trpělivém naslouchání Písmu. Dostali jsme nabídku vrcholného poznání.

Křesťanský svět všech dob si nějakým způsobem cení moudrosti židovské kultury a alespoň formálně ji přijal.

Nemůžeme si dovolit zůstat na úrovni našich předků v porozumění Bohu.

Máme více informací než oni, ale i odpovědnosti máme mnohem více. Zlo ze světa nemizí a dnes má ohromné možnosti k prosazení svého. Bez Boha neuhlídáme bezpečnost ve společnosti, ani vlastní spravedlnost.

Dnešní svět žije velice rychle, i jazyk se mění rychleji než dříve.

Potřebuji udržovat živý vztah s Bohem, potřebuji rozumět jeho radám. Ocením-li jeho dobré rady, budu si jich vážit, zařídím se podle nich a budu mít zdravé sebevědomí.

Přidám-li k tomu snahu a umění vysvětlit druhým krásu Boží nabídky, budu schopný ukázat bohatství božího přátelství dětem a lidem, kteří o to případně budou mít zájem.¹¹⁵²

Pokud ovšem nerozumím „ustanovením a nařízením“, je otázkou, jak vztah s Bohem v mém osobním životě – a v životě mých potomků, bude trvat dlouho.

Vztah nelze ošidit, poctiví manželé to vědí.

Co znamenají např. Slova 2., 3. a 10. ustanovení z Desatera?

„Neuděláš si zpodobení ...“,

„Nebudeš zneužívat Jméno boží ...“,

co znamená „Světít den odpočínutí ...“

nebo „Nebudeš dychtit ...“.

Jak porozumět slovům modlitby Páně?

Budu-li slepě dodržovat ustanovení Písma nebo Ježíšova slova, nějaký užitek mi to přinese, ale porozumím-li jim, získám několikanásobně víc.

Ale nepřehlédněme, že „Zákon“ (Tóra) se všemi ustanoveními, je dodneška velikým, vzácným a moudrým darem od Hospodina.

„Dopravní předpisy“ nelze ničím nahradit. Ani prohlášením o lásce k bližnímu, ani citovým pocitem jak miluji celé lidstvo. Stačí, abych si zkontroloval, zda nepomlouvám a zda jednám spravedlivě s člověkem mně nesympatickým nebo s nepřitelem.

Od Ježíše jsme přece vícekrát slyšeli: „Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit. Amen, pravím vám: dokud nepomine nebe a země, nepomine ani jediné písmenko ani jediná čárka ze Zákona, dokud se všechno nestane.

Kdo by tedy zrušil jediné z těchto nejmenších přikázání a tak učil lidi, bude v království nebeském vyhlášen za nejmenšího; kdo by však zachovával a učil, bude v království nebeském vyhlášen velkým.“ (Mt 5:17-19)

„Mé jho (Zákon) netlačí a břemeno netíží.“ (Mt 11:30)

1152 Jedna z největších modliteb a nejčastější modlitba židů, včetně Ježíšových přátel, modlitba Šema, nám zvěstuje: „Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin jediný. Budeš milovat Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší a celou svou silou.

A tato slova, která ti dnes přikazuji, budeš mít v srdci. Budeš je vštěpovat svým synům a budeš o nich rozmlouvat, když budeš sedět doma nebo půjdeš cestou, když budeš uléhat nebo vstávat.

Uvážeš si je jako znamení na ruku a budeš je mít jako pásek na čele mezi očima. Napíšeš je také na veřeje svého domu a na své brány. (Dt 6:4-9)

Ponechme stranou ty, kteří žijí z „tradice“ a nepátrají, co nám Bůh říká. Nikoho nemůžeme nutit ke svému životnímu stylu.

Nedávno mě přítel a farář Pavel Kuneš opravoval, že nemám užívat výraz „lidová zbožnost a lidová víra“, protože to vše vychází od kněží, ti vyučují a vedou druhé.

V době mých prarodičů se lidé v kostele modlili „Otčenáš“ za císaře pána, za jeho vládu, aby co nejdéle vládl svým národům. To byl „úmysl“ jejich modlitby. Nikdo jim nevysvětlil, že říkat něco jiného a myslet něco jiného je duchovní schizofrenie. V modlitbě Páně přece říkáme: „... Přijď tvé království“. Boží království a království císaře pána jsou dvě dost rozdílné věci (nemusím ani připomínat 1. světovou válku). Mohli bychom pokračovat v úvaze dál, jakým projevem úcty vůči Bohu je říkat formálně slova modlitby a vlastně je nebrat vážně a zároveň prosazovat naprosto jiný (navíc pochybný) úmysl. Samozřejmě mnohem větší vinu mělo duchovenstvo, které kazilo lidi, dávalo v podstatě přednost pozemskému vladaři a jeho pochybné vládě před Bohem, atd.

Každý si můžeme lehce porovnat, jak máme my srovnaná slova modliteb s tím, co nás Ježíš učí. Proto si také klademe otázky, proto společně hledáme, jak porozumět slovu Božímu.

Stále narážím na jakousi naši zbrklou vůči slovu Božímu. K vysvětlení, použiji jako obraz prostorový příklad: latinku čteme zleva, hebrejské písmo se čte zprava.

Boží slovo nelze číst z naší strany, „zleva“, ale „zprava“, z Boží strany.

Učíme se naslouchat druhému. Neskákat mu do řeči, ptát se, co znamenají některá jeho slova, co znamenají pojmy, jež používá. Hádání úmyslu druhého je netrpělivostí, neukázněností a může být projevem neuctivosti. Učíme se zvládat svou neukázněnost a nemít hotovou odpověď, dokud druhého poctivě nevyslechneme.¹¹⁵³

To vše je také třeba při naslouchání slovu Božímu.

Ovládneme svá nutkání hned vykládat jeho smysl. Nebojme se, že nás druzí budou pokládat za nevzdělané. V každém oboru poznání je třeba nejprve naslouchat. Abychom měli co vydechnout, potřebujeme se nadechnout. Jsme jen učedníci, začátečníci. Ježíš dává za příklad malé dítě, protože se nestydí za to, že není velké, ptá se, chce růst).

Promýšlení textu Písma je pracnější než naslouchání lidskému slovu, Bůh je bytostí, která nás ve všem naprosto převyšuje. Výhodou je, že Bůh je precizní učitel, „nevýhodou“, že nás Duch svatý hlasitě nenapomíná. Ale jsme dospělí, jsme odpovědní za veliký dar možnosti porozumět Bohu.

Nikdy jsme ani neslyšeli, že by lidé, kteří neumějí anglicky, hádali nad anglickým textem, co které slovo znamená. U biblického textu si tak často počítáme – zaštitíme se Duchem svatým. (Ověřme si nejprve u angličtiny, jak ta pomoc Ducha svatého funguje a neomlouvejme svou lenost.)

Léta používám přirovnání o průvodci na zámku. Ten např. řekne: „V rohu vidíte barokní sekretář vykládaný slonovinou, ebenem a želvovinou, má tolik a tolik zásuvek. Naproti je portrét císařovny Marie Terezie a tato čínská váza je z 12. století.“

Bez průvodce bych možná poznal barokní kus nábytku, možná i materiál použitý na intarzii. Počet zásuvek bych spočítal. Ale pokud jsem nikdy neviděl žádný obraz Marie Terezie, nepoznal bych ji. Bez určitých znalostí bych neurčil, zda je váza čínská, korejská, japonská ... ti všichni mají „šikmé“ oči. Asi bych popsal většinu výjevů, ale stáří vázy bych rozhodně neurčil.

1153 Při středověké disputaci (nazývané „hádání“) jeden řečník předložil svůj názor. Pak druhý položil potřebné otázky, aby správně porozuměl a zopakoval, co ten první tvrdí. Teprve pak začal vykládat svůj pohled na věc.

Kdybych navštívil orientální zámek, byl bych ještě bezradnější (Bible pochází z jiné kultury, nejen časově). Až navštívíte letohradské muzeum řemesel (největší ve střední Evropě) zřejmě spoustu věcí a nářadí sami neurčíte. (A nikdo nás nebude pokládat za hlupáky.)

Celý život se ptáme – to je ctností ne hanbou.

Zedník se učí 3 roky, než zvládne základní dovednosti, asistent na škole (může být pomocníkem učitele) naslouchá ještě déle a než může lékař léčit lidi ...

Měl jsem teď víc času na sebe, přečetl jsem dvě knihy prof. Jana Hellera, prof. Jana Sokola a tří rabínů – to je krása, to jsou průvodci na cestě porozumění biblickým textům.

Naslouchejme a hodně se ptejme. To nevadí, že odpovědi na některé otázky přijdou třeba po letech. Tak to je i v porozumění sobě a druhým lidem – i třeba s naším nejbližším.

Z toho, co vidíme, není nic zajímavějšího, většího (a také krásnějšího) než člověk. Nade vše je porozumění Bohu a jeho krása.

2006

22. neděle v mezidobí Dt 4:1-8 Jak 1:17-27 Mk 7:1-23 3. září 2006

Nařízení a ustanovení od Hospodina slouží k životu a uchování svobody božích dětí. Pomáhají nám rozlišit dobro od zla, spravedlnost od nespravedlností a ukazují jak budovat vztahy s Hospodinem a s lidmi.

Přijali jsme Hospodina za největší autoritu nebo ne?

Kdo je o tom přesvědčen nečiní mu potíž přijmout upozornění: „Nic nepřidáte a nic neuberete. Hospodin na nic nezapomněl a nic zbytečného po nás nechce.“

A Ježíš k tomu dodává: „Kdo přidává nebo ubírá, povyšuje se nad Hospodina.“¹¹⁵⁴

Jedna z příčin ukřižování a střetu náboženských „odborníků“ a funkcionářů s Ježíšem se (dodneška!) týká této závažné rady: „Nic nepřidáte a nic neuberete“.

Někomu to možná nic neříká, ale stačí si představit, jak by dopadlo jídlo, kdyby do něj kuchařka nedala sůl. A vzpomeneme-li si na pohádku Karla Čapka „O Pejskovi a kočičce“ víme, jak dopadl dort, do kterého zvířátka přidávala všechno možné, co pokládala za dobré.

Jestli ovšem Ježíš kritizuje ty, kteří přidávají (farizeové) nebo ubírají (saduceové), jde zřejmě o velice závažnou věc, které je třeba věnovat zvýšenou pozornost. Na více místech evangelií Ježíš ukazuje, jak přidávání nebo ubírání přikázání ve skutečnosti vypadá.

Starý zákon chránil lidi také předhygienickými předpisy (hygiena je objev až 19. stol.) a příkazy o kultické nečistotě¹¹⁵⁵ je připravoval na porozumění novozákonní nečistotě.¹¹⁵⁶

1154 „Kdo se povyšuje, bude ponížen...“ (Mt 23:12)

(Srov. celou Mt 23. kapitolu, končící nářkem Ježíše nad Jeruzalémem, jež se mu nepodařilo zachránit.)

1155 Pohanské národy sousedící s Izraelem se snažily čarovat. Předpisy o kultickém znečištění chránily Izraelity, aby nezavlekli pohanskou magii do bohoslužby. Ten, kdo se fyzicky setkal s narozením, smrtí, krví, sexualitou, např. kdo umyl zesnulého před pohřbem, se kulticky znečistil. Nečistota nebyla hříchem, ale vylučovala „znečištěného“ na nějakou dobu ze setkání s lidmi a bohoslužebného shromáždění.

1156 Je naší bídou, že se o novozákonní nečistotě nemluví. (Vyměnili jsme ji za hříchy proti sexualitě.)

Někteří zbožní lidé (farizeismus byl zbožným lidovým hnutím) si z horlivosti a ze strachu (aby si zajistili přízeň u Boha), přidávali všelijaká zbožná „přikázání“.
Přidávky vypadaly někdy zdánlivě nevinně, někdy byly velikou nespravedlností.

Ale Ježíš i o těch zdánlivě nevinných silně varuje „Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Odevzdáváte desátky z máty, kopru a kmínu, a nedbáte na to, co je v Zákoně důležitější: právo, milosrdenství a věrnost.“ (Mt 23:23) ¹¹⁵⁷

Proč Ježíš za desátky z koření výhruzně říká: „Běda vám“?
„Jednak svým „vylepšováním“ neuznáváte moudrost Boha – povyšujete se nad něj, a za druhé kličkujete a utíkáte od podstatného – od spravedlnosti, milosrdenství a věrnosti. Pokládáte se za lepší a zbožnější než druzí, ale nejste rovní, poctiví a čestní. Jste křiví, povyšujete se, jste nevěrní Bohu.“

Jak dopadá lidová zbožnost řídicí se vlastním vkusem, ukazuje Ježíš na zaslepenosti lidové víry, která – aby si zajistila přízeň Boží – dává dary na kostel a zanedbává péči o potřebné, dokonce péči o staré rodiče. (Místo aby někdo dal rodičům kozu, dal ji „na kostel“. Peníze se daly „na kostel“ a děti nikdy neměly nový kabát.)
„A podobných věcí činíte mnoho“, říká ten, který přichází od Boha.

Čteme-li na začátku evangelií Ježíšovo: „Obrátte se“, často nechápeme, o čem Ježíš mluví. Ale při čtení dalších evangelijních příběhů už rozumíme „kam a k čemu“ se máme obracet.

V Ježíšově době se už židé zbavili hrubých pohanských představ o Božstvu (už neobětovali své děti – ještě v 5. stol. př. Kr. obětoval Hospodinu jeruzalémský král svého syna), ale představa, že je třeba si Boha naklonit dary, zůstávala (někdy zůstává).

Určité spory a pocity nás vzdalují od setkání s druhými lidmi, i když nejsou hříchem. „Přinášíš-li tedy svůj dar na oltář a tam se rozpomeň, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem; potom teprve přijď a přines svůj dar. Dohodni se se svým protivníkem včas, dokud jsi na cestě k soudu, aby tě neodevzdal soudci a soudce žalárníkovi a byl bys uvržen do vězení. Amen, pravím ti, že odtud nevyjdeš, dokud nezaplatíš do posledního haléře. (Mt 5:23-26)

„Když tvůj bratr zhřeší, jdi a **pokus se s ním domluvit** mezi čtyřma očima; dá-li si říci, získal jsi svého bratra. Nedá-li si říci, přiber k sobě ještě jednoho nebo dva, aby ústy dvou nebo tří svědků byla potvrzena každá výpověď“. Jestliže ani potom neuposlechne, oznam to církvi; jestliže však neuposlechne ani církev, ať je ti jako pohan nebo celník. (Mt 18:15-17)

Běžně se stává, že máme dojem nebo pocit, že druhý stojí proti mně. Na pocity máme právo, ale nemusí se zakládat na objektivní pravdě. Ježíš nás vede k vyřikávání sporů a pocitů. Máme být tvůrci pokoje. Pokud stojím o vztah s druhým a vyřikáme si, co „máme proti sobě“, můžeme dojít k tomu, že jsme si nerozuměli a není třeba odpuštění.

Smíření je víc než odpuštění. Pokud druhého nevyslechnu a prohlásím: „Já mu to odpouštím“, mohu druhého nespravedlivě pasovat na provinilce a sebe na ušlechtilého.

Každý má právo k obhajobě a každý máme hájit druhého před vlastními negativními pocity.

Ježíšova přikázání o vyřikávání sporů nepoužíváme! Místo toho si přidáváme svoje „zbožné“ přidávky. Utíkáme od podstatného.

1157 Desátky se odváděly z hlavních polních plodin, ne ze zahrádky.

Oceňme, jak jsou boží příkazy „lidské“ oproti našim – nelidským. A obračejme se od svého „(be)zbožného“ vkusu ke slovu Božímu. Nechme se kultivovat, vychovávat a opravovat Moudrostí boží.

Kdo chce, lehko najde, v čem hrozí nebezpečí nám.

Máme výhodnější podmínky než naši předkové – každý máme Bibli. Nestačí být v pravé církvi. Jednou budeme stát před Ježíšem a pak se ukáže, jestli jsem připraven na setkání s ním. Teď máme příležitost zamýšlet se nad slovy Písma.

Nezavírej tu knihu, když se ti nebude něco zdát. Nepřeskakuj místa, která se ti nezdaří!

Nevyhledávej z té Bible jenom to, co se ti líbí, co vyhovuje tvému vkusu! Ber z těch Ježíšových slov všechno, co Ježíš říká.

Nevymlouvejme se, že nelze slovu božímu porozumět, že je tajemné a pro člověka nepochopitelné. Kdo by si to myslel, obviňoval by Boha, že neumí vyučovat lidi a měl by to dokázat. (Jen by si měl dát pozor, aby proti němu nevystoupila královna ze Sáby a obyvatelé Ninive.)¹¹⁵⁸

Naše střety s Ježíšem se odehrávají ve věcech, které jsou jasné, srozumitelné, ale člověku nepříjemné.

Židé si šli svou cestou. Ze všech směrů židovstva Ježíšovy doby zůstali farizeové. Přidávali si další příkázání, které jim ztěžují život.¹¹⁵⁹

Stále se jim nedaří, jak by si přáli a jak jim přeje Hospodin. Jdou svou cestou. Minuli se s Ježíšem (a my jsme jim – křesťanským antisemitismem – neumožnili, aby v Ježíši rozpoznali Mesiáše).

Na trápení, která je potkávají, užívají utišující prostředky – říkají, že Hospodin potřebuje jejich utrpení k tomu, aby mohl existovat svět – rovnováha mezi dobrem a zlem. Nic takového ale v Bibli není. To je pohanský podíl v lidové zbožnosti.

Kdo má uši, slyš! Jako bychom se jim nepodobali.

Ježíš nás upozorňuje na Izaiášova slova: „**Tento lid ctí mě rty, ale srdce jejich je daleko ode mne; marná je zbožnost, kterou mne ctí, učíce naukám, jež jsou jen příkazy lidskými. Opustili jste příkázání Boží a držíte se lidské tradice.**“

Uvedu názorný příklad. Někteří studenti odříkávají naučenou látku, ale nevědí, o čem jde – to je to: „**ctí mě rty**“.

Pokud to učitel nerozezná, může student dokonce dostat jedničku. Pokud to učitel rozpozná, bude hodně na rozpacích.

Podobně my, když čteme Bibli, častokrát odříkáme úryvek z paměti, ale „rozumíme“ mu jinak než jak mu rozumí Ježíš („ctí mě ústy, ale srdcem jsou daleko ode mě“).

1158 „Mužové z Ninive povstanou na soudu s tímto pokolením a usvědčí je, neboť oni se obrátili po Jonášově kázání – a hle, zde je víc než Jonáš. Královna jihu povstane na soudu s tímto pokolením a usvědčí je, protože ona přišla z nejzazších končin země, aby slyšela moudrost Šalomounovu – a hle, zde je víc než Šalomoun.“ (Mt 12:41-42)

1159 Židé sami nařikají nad některými příkázáními, které jim ztěžují život. Jak to, že nerozpoznají, že nejsou příkázáním od Hospodina?

(Např. Ortodoxní židé mají zvláštní nádoby na mléčné potraviny a zvláštní na maso. Nemohou rozsvěcovat a zhasínat světlo vypínačem po dobu soboty.)

V Gn 32:33 stojí: „Synové Izraelovi nejedí až podnes šlachy při kyčelním kloubu, protože Bůh poranil Jákobovi šlachy kyčelního kloubu.“ – To není příkázání, ale pouze zvyk. Jenže ti, židé, kteří jsou „zbožnější“ nejedí celou kytu a ti nejzbožnější jedí maso ze zvířete jen „od pasu nahoru“.)

„Učí převzatým naukám lidským“. Ježíš přichází od Boha a navíc učil tak, že si posluchač mohl udělat obraz o té věci a její pravdivost si mohl ověřit. Ježíš říká: „Jak to, že sami od sebe nerozeznáte pravdu?“¹¹⁶⁰

V matematice jsme se učili Pythagorovu větu. Někteří žáci větu odříkají, ale nevědí, o čem jde. Jsou ale také žáci, kteří si doma namalují pár trojúhelníků a změří si jejich strany a tu větu si ověří. Jsou ale i takoví žáci, kteří si řeknou: „Já bych rád věděl, jak na to ten Pythagoras přišel.“ Ti, co to slepě odříkávají, jsou podobní těm, „lid tento ctí mně ústy, ale srdcem je daleko.“ Jiní si to ověří a ti ještě lepší si vyhledají, jak se to odvozuje. A pak tomu rozumějí. Jsou nauky převzaté a nauky pochopené a ověřené.

Pythagorova věta je nauka lidí, lidská, kterou mohu slepě převzít nebo si ji ověřit. Podobně, když čtu evangelium, mohu slepě odříkávat slova, ale mohu si dát práci, abych tomu rozuměl. Máme tedy nauku od Boha a nauky od lidí, jako např. to podání představených. Proč nauku pouze mechanicky převzít, když si ji mohu ověřit a zdůvodnit.

Bůh nám nabízí svou nauku k ověření a přijetí. Boží přikázání jsou rozumná. Ježíš nám vše vysvětluje a vysvobodil nás od zbožného farizeismu. (Nezaměňujme farizeismus za pokrytectví, to bychom farizeům ublížili a přehlédli nebezpečí, které ohrožuje nás.) Potřebujeme promyslet, kde scházíme z cesty, v čem se na nás vztahuje: „Nic nepřidáte a nic neuberete“.

1160 Ježíš řekl zástupům: "Když pozorujete, že na západě vystupuje mrak, hned říkáte: 'Přijde déšť' – bývá tak; a vane-li jižní vítr, říkáte: 'Bude vedro' – a bývá.

Pokrytci, umíte posoudit to, co vidíte na zemi i na obloze; jak to, že nedovedete rozpoznat tento čas? Proč nejste s to sami od sebe posoudit, co je správné?" (Lk 12:54-57)

23. neděle v mezidobí

2018

23. neděle v mezidobí Iz 35:4-7a Jk 2:1-5 Mk 7:31-37 9. září 2018

Co znamená: „Otevřou se oči slepých, odemknou se uši slepých“?

Před sto lety bylo mnoho slepých (šedý a zelený zákal), mnoho hluchých, bezzubých, chromých ... Dnes – díky naší medicíně – se nám dostává ohromné pomoci. Potřebný ji vítá a vděčně přijímá.

V sobotu navečer jsem jel na bohoslužby. U cesty pod ořešákem „lovci a sběrači“ sbírali ořechy – na cizím! Vzpomínáte, jak se líný a drzý podnikatel z Ježíšova podobenství o hřivnách, vylouval, proč zakopal svěřenou hřivnu a nespravedlivě obviňoval hospodáře, že je tvrdý k lidem a sbírá, kde nerozsypal a sklízí, kde nesel? My – díky boží přejícnosti – můžeme zadarmo čerpat z boží štědrosti a moudrosti.

Čteme boží slovo (např. o uzdravení hluchoněmého) jako příběhy minulosti, nebo si je s vděčností vztáhneme na sebe?

Ale nejprve se zamysleme nad stavem našeho slyšení. Kdo netrpíme poruchou neslyšení toho, co nechceme slyšet?

Víte, jaké kázání máme nejraději? To o našem sousedovi. ¹¹⁶¹

Jeden významný rabi několik hodin mluvil ke svým žákům. Jeden z nich pak pravil: „Učitel celou dobu mluvil ke mně.“

„Ne, mluvil ke mně!“ pravil druhý. „Mluvil ke mně,“ řekl pak další a další.

Objevíme-li, že Nazaretský Učitel mluví ke každému z nás, mohou se otevřít naše oči a uši. Ježíš nám chce ukázat nové obzory, chce nás osvobodit od slepoty, hluchoty a všeho, co nás ohrožuje, ochromuje a poutá.

Ale k tomu je třeba si nejprve přiznat, že jsem slepý, hluchý, chromý ..., že jsem nebezpečný a mohu snadno ubližovat sobě i druhým. (Mám-li zbraň, mohu bránit druhého i sebe, ale také mohu postřelit sebe nebo druhého – nejen nechtěně).

Dar svobody, rozumu, svých smyslů, mohu využívat k dobrému nebo ke zlému. To platí i o daru řeči – mohu druhého potěšit, povzbudit, uzdravovat, upozornit na nebezpečí ... nebo zranit, či ponížit.

Před týdnem v neděli večer jsem se znovu vrátil k biblickým textům (včetně 15. žalmu), kterým jsme naslouchali při bohoslužbě, a přemýšlel jsem nad Ježíšovými slovy: „Co člověka znečišťuje“.

Ptal jsem se, co mě ohrožuje a čím mohu ubližovat druhým.

Sami na to většinou nepřijdeme, je třeba se ptát nejbližších.

1161 V jedné farnosti trápila lidi svými drby vyhlášená drbna. Pan farář několikrát v kázání obecně mluvil o hříchu nactiutrhání, ale drbna si – jak už to u lidí určitého typu bývá – nic na sebe nevztáhla. Tak jí farář udělal kázání na míru, aniž by jí pochopitelně jmenoval. Bába hned po mši hnala do sakristie: „Velebný pane, to jste to dnes té Novákové nandal!“

Kdybych nekázal především sám o sobě, bylo by to podlé.

A také slabších (Židé nám řeknou, že jsme antisemité, Rómové, že jsme rasisté, homosexuálové, že jsme pyšní a nesnášenliví, muslimové, že jsme nevzdělaní a nábožensky nesnášenliví, zvířata, že jsme bezohlední a krutí (nejen při našich ohňostrojích) ...

„S hluchým se nedomluvíš,“ říkáme. „Jak s kterým,“ říká Ježíš příběhem z dnešního úryvku evangelia.

Ježíš se snažil s hluchoněmým domluvit posunky: „Chceš být uzdraven?“ (neboť k uzdravení je třeba spolupráce pacienta s lékařem).

Podobně se Ježíš snaží domluvit s námi: „Stojíš o pomoc? Chceš správně vidět? Naslouchat? Chceš správně mluvit, přemýšlet, žít, dobře jednat?

Chceš se naučit moudrosti?“

„Bez práce nejsou koláče.“ Vy víte lépe než já, jak tenistka Kvitová vytrvale rozcvičila zraněnou ruku a jakých vítězství dosáhla ...

(Židovský vtíp říká, co je drzost: Když otcovrah žádá o sirotčí důchod.)

A my bychom nechtěli ze života s Bohem (bez drzosti) co nejvíce získat?

Zmínil jsem se o našem rasismu, antisemitismu, nesnášenlivosti vůči menšinám, bezohlednosti ke zvířatům a přírodě ... A přidám k tomu naše primitivní představy o Bohu. Kdybychom opravdu stáli o boží moudrost, kdybychom slyšeli, co nám Ježíš říká, pak bychom se chovali jinak. Ale my si často myslíme, že uvažujeme dobře.

Na druhých jejich špatné myšlení vidíme, ale o svých chybách nevíme. ¹¹⁶²

Kdo naslouchá evangeliu, ví, že církvi nestačí reforma (změna formy), potřebujeme zásadní obrácení a nápravu. To platí i o každém z nás, chceme-li patřit do lidu božího.

V pátek na pohřbu jsem četl úryvek z evangelia o vzkříšení Lazara. Odhaduji, že většina lidí jej neznala. Co mám na pohřbech z Písma číst? Mluvit dobře o nebožtíkovi je na křesťanském pohřbu málo ... ¹¹⁶³

Naše společnost už nezná moudrost biblických příběhů. Jak by bez nich mohli lidé objevit krásu božího přátelství. Pak se nemůžeme divit, jak mnoho je lidí, kteří chodí na radu k věštcům a kartářkám?

Kde se ale mohou se slovem božím potkat?

1162 Při výročí „68.“ se zase ukázalo, kdo kde stojí. Proti bolševické propagandě je třeba dětem stále opakovat:

1. září 1939 vpadl Hitler do Polska a 17. září 1939 vtrhla do Polska sovětská vojska (podle Ribbentropova-Molotovova paktu). Sovětská vojska zůstala ve svých evropských koloniích půl století a násilně v nich zasahovala. Sověti povraždili polskou elitu v Katyni, a skrze své poradce v justičních procesech v 50. letech likvidovali elitu v ostatních národech. Okupace Krymu je stejná jako okupace Sudet. Naparování ruských veteránů z „68.“ – že nás zachraňovali – je stejné, jako popírání nacistických veteránů že by někoho ve válce zabili.

1163 Požádám děti, aby mně ukázaly své školní učebnice. Zajímají mě také čítanky. Zdalipak se v nich najdou biblická vyprávění např. „o Josefovi a bratřích“ nebo „o vzkříšení Lazara“?

Kdo to nezná, nepozná v galeriích obrazy na toto téma, je cizincem ve vlastní kultuře a až půjde na pohřeb a uslyší úryvek o vzkříšení Lazara, bude neoslovitelný, jako spadlý z nebe. Kdysi jsem v televizi sledoval rozhovor presidenta V. Klause s panem kardinálem. President pana kardinála dost brousil, a ten prezidentovi dost podlézal. Divil jsem se, že třeba panu prezidentovi nenavrhl některé biblické texty (které jsou literárními i náboženskými perlami) do dětských čítanek.

My jim můžeme moudrost slova božího ukázat. Pokud ale nejprve sami objevíme její závratnou krásu. Pak nebude těžké někomu říci: „Četl jsem v evangeliu o vzkříšení Lazara. Zkoumám, zda se to stalo. Co si o tom myslíš? Můžeme si něco z toho ověřit?“ ...

Třeba z toho s někým vyplyne rozprava. Jenže toho se neodvážíme dříve, než se naučíme obhájit důvody naší naděje ...

Pak ani u umírajícího nebo na pohřbu nemusíme stát bezradně.

Je pohodlnější se klanět Ježíšovi a ujišťovat jej o své víře (ač nás o to neřádá), než promýšlet jeho slova – tím bychom mu udělali radost.

K druhému čtení.

Slova apoštola Jakuba neslyšíme? Prsteny, šperky a hodnosti jsou stále i v církvi důležité pro naše hodnostáře i pro světské celebrity. Při poutích a jiných slavnostech usazujeme přítomné politické papaláše na čestná místa.¹¹⁶⁴

Krása, hodnosti, tituly a bohatství všeho druhu mají svou přitažlivost. Jsou účinně používány k získání moci. Všimněme si, jak nás slovo boží chrání proti různému očarovávání.

Je např. známé, že krásným lidem samočinně přisuzujeme (neoprávněně) více inteligence a dáváme jim přednost (např. na místo sekretářek). Vidím-li krásnou ženu, řeknu: „Bože, jsi nejlepší designér.“

A pak: „Jestlipak je moudrá?“

A jestlipak je hodná?“¹¹⁶⁵

Židé se svými vtipy umějí vysmát sami sobě, svým sklonům k nabubřelosti a světské slávě.

Jeden hluchoněmý stál Ježíšovi za cestu do pohanského kraje, kam by zbožný Judejec nešel, aby se kulticky neznečistil. Přečtěme si ještě jednou celý úryvek evangelia z tohoto pohledu.

Třeba pak před Ježíšovou obětavostí smekneme a pak odhodláme Ježíši otevřít a poprosit ho, aby nás uzdravil.

1164 Nenutíme mocné a celebrity, aby se křížovali a odříkávali modlitby, ale při pozdravení pokoje k nim prelátí s širokým úsměvem horlivě běží – jakoby to nebyl liturgický rituál zavazující obě strany k budování Kristova pokoje (tak snižujeme modlitební gesta, mezi něž pozdravení pokoje patří, na „lepší“ pozdrav než je přání „dobrého dne“).

To bylo nadbíhání – zdůvodňované „budováním dobrých sousedských vztahů“ (na Hradě seděl i R. Heydrich i Gottwald) i poklonování, stafáží na pochybných politických parádách, mlčení ke lžím a podvodům, dokonce výzvám, abychom volili V. Klauze nebo M. Zemana. Každý vesničan zná pořekadlo: „Čiň čertu dobře, peklem se ti odvděčí.“

Slyšeli jsme prohlášení M. Z. o hrabivosti církve. Jako by restituce nebyly jen částečným odškodněním toho, co bylo ukradeno a zdevastováno. Devastace myšlení pokračuje a my často svou podlézavostí mocným přispíváme k nerozlišování spravedlnosti od nespravedlnosti. A navíc dáváme špatný příklad (nejen dětem), že slovo Písma nemusíme brát vážně.

Ježíš nikomu nepoklonkoval a nepodbízel se.

1165 Byli jsme v Praze na koncertu. O přestávce jsem si všimnul jakési dámy (Jana mi řekla, že je to nějaká modelka, manželka syna jakési bývalé političky). Opakovala stále po sobě jakési tři figury (jak to mají ta děvčata naučená, když je fotografují – nožku přes nožku, ruku k hlavě, pak se to malinko změní): 1., 2., 3., 1., 2., 3. ... a koukala, zda ji lidé pozorují.

Komu jsou určena slova Izajášova: „Otevrou se oči slepých, odemknou se uši hluchých, ujímá se potřebných“?

Co znamenají slova žalmu (Ž 146:6. 10): „Hospodin otevírá oči slepých, chrání přistěhovalce (!) ...“?

Nepoučení lidé čtou Bibli různě. Dlouho jsme např. texty prvních 11 kap. Geneze (příběh v Ráji, včetně selhání Adama a Evy, bratrovraždu, potopu a stavění babylonské věže) četli jako příběhy, které se staly určitým lidem někdy dávno. (Dnes je čteme jako stálé varování – jako stále se opakující příběhy našich selhávání.)

Se čtením evangelia je to podobně.

Ještě předešlu, některým stačí kázání a texty Písma nečtou. Nejsou učedníky Ježíše, ale posluchači svých kazatelů.

Mnoho lidí chodilo poslouchat Ježíšova slova, ale do jeho školy nevstoupili. A když se jim nazaretský kazatel přestal líbit, vypískali ho (až na kříž).¹¹⁶⁶

Porozumí-li kazatel biblickému textu, může své posluchače někam vést, ale je otázkou, zda lidem ukáže klíč k jejich vlastnímu porozumění biblickému vyučování.

I ve škole už řada dobrých učitelů opustila starý způsob vyučování, ve kterém se školáci biflovali informace (např. historická data), ale neučili se samostatně přemýšlet, objevovat a odvozovat.

Ptali jsme se a dozvěděli jsme se, že na světě nejsme náhodou, ale že existuje Tvůrce. Osvobozující pro nás je zjištění, že se s námi baví. Není k nám němý ani hluchý ani slepý ...

Co vytěžíme z příběhu o uzdravení hluchoněmého?

Budeme-li evangelia číst jen jako něco, co se událo před dvěma tisíci lety, pak prohlásíme:

„Hluchoněmý měl štěstí.“ Neporozumíme-li, co uzdravení hluchoněmého znamená pro nás, hrozí nám, že skončíme jen u modlitby: „Hosana, dobře všechno udělal, i hluchým dává sluch, i němým řeč. Aleluja.“

Ale nebudeme se ptát, proč lidé neuposlechli Ježíšovu příkazu, aby o zázraku nikomu neříkali. Proč se neptali po důvodu?

I nám hrozí, že Ježíši nenasloucháme a míváme se s ním.

Poznání z rozhovoru s Bohem i modlitba nás má vést dál.

Ježíš řekl Nikodémovi: „Vzдалujete se Bohu, pokud se znovu „nenarodíš“ a nezačneš znovu Boha poznávat jako začátečník, jako malé dítě, nemůžeš ani spatřit boží království, natož do něho vejít.“¹¹⁶⁷

1166 Posluchači kazatelů mají rádi kázání, která potvrdí jejich názory nebo kázání „o druhých lidech“ (bulvární tisk kupují lidé kvůli tomu, že je tam řeč o lumpárnách nebo neštěstí jiných), podle toho jsou kazatelé oblíbení nebo neoblíbení.

Učedníci a studenti se chtějí dozvědět něco nového pro svůj život, pro vlastní poznání.

Prorokům, včetně Ježíše, se mnoho lidské obliby nedostává. Musí se spokojit s oblibou Boha.

1167 Pan profesor (teologie a církevního práva) Nikodém pěkně mluvil o Ježíšovi („Mistře, ty jsi učitel, který přišel od Boha. Neboť nikdo nemůže činit ta znamení, která činíš ty, není-li Bůh s ním.“ J 3:2), ale Ježíšovým učedníkem se nestal. Neptal se, co znamenají slova: „Je třeba se znovu narodit, jinak nemůžeš spatřit království Boží.“ (Nikodém se stal Ježíšovým učedníkem až po Ukřížování.)

Pěkné řeči o panu učiteli k získání dobrého vysvědčení nestačí. Pěkně mluvit o Bohu, říkat pěkné modlitby, nestačí.

Bůh z nás nechce mít věčné kojence.

Kdyby dítě nerostlo, nechtělo chodit, nechtělo se učit, maminka by byla nešťastná.

Dětem začal nový školní rok. My jsme šťastní, že se můžeme u Ježíše celoživotně vzdělávat.

Zopakujme si událost s hluchoněmým.

Jinak léčí zvěrolékař, jinak dětský lékař a jinak se léčí dospělý. S dospělým se lékař lépe domluví než s děckem, které ještě neumí mluvit. Pacient má spolupracovat s lékařem, učedník s učitelem ... Až na výjimky Ježíš s nemocnými mluvil (dětem a uzdraveným na dálku měli o Ježíši vykládat dospělí).

Posunková řeč pro hluchoněmé byla tenkrát jednoduchá. Když se Ježíš nejprve dotýkal svých uší a pak uší postiženého a jazyka ..., byl to způsob komunikace a ne gesta uzdravujícího rituálu.

Hluchoněmý souhlasil – chtěl být uzdraven.

Kdo z nás je hluchoněmý? ¹¹⁶⁸

Domluví se Ježíš s námi? Chceme mu rozumět?

Co přijmeme z dnešního žalmu (Ž 146:6. 10) o přistěhovalcích? Budeme hluší nebo budeme slyšet. Budeme se ptát, co nám s přistěhovalci radí Bůh?

Řada našich katolíků s oblibou ráda pomlouvá křesťany ze zemí západních evropských zemí, zvláště pak Němce a Rakušany a sama se pokládá za pravé vyznavače Kristovy. Teď se opět ukázalo na přístupu západních Evropanů k utečencům, o kolik je jejich jednání křesťanské, oproti našemu přístupu.

„Nebudete-li milosrdně jednat s otroky, nebudete-li milosrdní s utečenci, skončíte podobně. Jak jednáte s druhými, tak budu já jednat s vámi“, slyšeli mnohokrát Izraelité.

Místo rozpravy o rodině, jsme uspořádali Eucharistický kongres.

Místo rozpoznání Těla Kristova v běžencích se budeme klanět v Eucharistickém průvodu v Brně. ¹¹⁶⁹

1168 „Jsmo snad i my slepí?“, utrhli se drze zbožní na Ježíše při uzdravení slepce. (J 9. kap.)

1169 Jan Paleček, šašek krále Jiřího, jedenkrát vyšel poříčskou branou za město a spatřil tam nemocného ubožáka ležícího na hnojišti. Toho člověka nevzali do špitálu a nechali ho tam hynout, protože byl plný boláků a lidi se báli nákazy. Jakmile Paleček nešťastníka uviděl, pojala ho veliká lítost a zastyděl se, že se ho ostatní štítí. Sám jej však do špitálu odnést nemohl, i rozeběhl se do Prahy a zamířil do Týna k arcibiskupu mistru Janu Rokycanovi a řekl mu: „Ach, zle je, zle je, bratře Rokycano! Nalezl jsem za městem v hnoji ležící tělo boží. A prosím tebe, co nejrychleji můžeš, vyprav se mnou čtyři studenty, aby mi to tělo boží pomohli vyzvednout a se vši úctou k takové svátosti přinést k tobě.“ Když uslyšel ta slova, domníval se arcibiskup, že Paleček nalezl pohozenou Svátost oltářní. A vypravil tedy s Palečkem čtyři studenty bohosloví se svícemi a zvonečky, aby Svátost přinesli k němu do kostela. „Kde leží Tělo Kristovo?“, ptali se bohoslovci. Paleček je dovedl až na hnojiště k nemocnému a poručil jim naložit ubožáka na nosítka. Nahého a zuboženého jej přinesli arcibiskupovi. Velmi se podivil arcibiskup, když uviděl, jaký nečekaný náklad mu přinášejí do týnské fary, ale Paleček pravil: „Nuže zde je, bratře Rokycano, to ubohé tělo boží, zde ti přinášíme samotného Krista Pána. Dej ho obláci a postarej se o něho milosrdně, jak to učíš své věřící. Říkáš přece v kázáních, že co dobrého činíme i nejubožejšímu stvoření božímu, samému Bohu činíme.“ I musel dát arcibiskup toho ubožáka obláci a donést do špitálu, teprve pak se Paleček spokojeně rozloučil a odešel.

Kdybychom – my hluší – poslechli římského biskupa Františka a mluvili o rodině, mohli bychom místo sbírky na Eucharistický kongres (bude stát 4 milióny Kč) uspořádat velkou sbírku na pomoc utečencům. O utečencích se už asi rok mluví.

Jsme stejně hluší jako politici? Neslyšíme nárek potřebných a slovo Boží?

Proč odmítáme debatu o utečencích? Proč mluvíme jako politici (ti alespoň neříkají: „Slyšeli jsme slovo Boží.“)?

Ne každá modlitba je Bohu stejně milá.

Líbí se Bohu víc modlitba: „Pane Ježíši, přítomný v eucharistii, klaním se ti zde a ve všech chrámech světa ...“ nebo: „Bože, děkuji ti, že jsem tvým dítětem. Děkuji ti, že chceš, aby ze mne vyrostla tvá dospělá milovaná dcera, tvůj dospělý milovaný syn. Děkuji ti, že se mnou máš velké plány, děkuji ti, že se mně věnuješ, abych ti porozuměl. Děkuji ti, že mě učíš přemýšlet, jak mám růst. Děkuji ti, že jsi také pro mě poslal svého Syna, abych mohl růst do jeho podoby.

Chci naslouchat tvým slovům, Bože. Jsem připraven měnit své myšlení podle tvé výchovy a nebránit se ti.

Prosím tě, Bože, pomoz mi se ti otevřít.“

2012 (O Večeři Páně XX. - Kde je tvůj poklad, tam je tvé srdce)

Poznámky k nedělní liturgii 9. září 2012

(Cyklus úvah o Večeři Páně)

XX. KDE JE TVŮJ POKLAD, TAM JE TVÉ SRDCE

Matouš 6:21

To, co jsme si dosud říkali o Večeři Páně, je možné poznat jen díky tomu, že s námi Bůh mluví. Copak bychom mohli sami o Bohu říci? Jaké fantasmagorie by z některých lidí vypadly? (Jaké vypadávají.)

Od začátku mluvil Bůh k lidem skrze své dílo, ale už po staletí k nám také promlouvá lidskými slovy. V Ježíši dopověděl vše. „Nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám dal poznat všechno, co jsem slyšel od svého Otce.“ (J 15:15b.)

Jedna milá paní vyprávěla, jak jezdí do Medžugorje a tam prý každý den P. Maria mluví s vizionáři. Mnoho lidí přijíždí, modlí se růženec – a jak přijde ta chvíle – všichni zmlknou a pozorují vizionáře.

Řekl jsem té paní, že já si mohu povídat s Bohem několikrát denně, ale asi tomu nerozuměla. K nám přece mluví Bůh kdykoliv, když čteme nebo slyšíme slovo boží. Kdykoliv si uděláme čas a poctivě nasloucháme Bibli, můžeme se dozvědět úžasné věci.

Na koncertě někdy tleskáme, aby přidali. Od televize se nemůžeme utrhnout, z hospody nebo ze setkání s přítelem se nám nechce, dobrého jídla si přidáváme, jen na mši hlídáme hodinky...

Za čtyři měsíce se budeme dojímati u živých betlémů. Na Hradčanské náměstí opět přijedou na velbloudech tři králové. A budeme jim žehnat i lidu českému ukazovati, jak se máme klaněti Jezulátku Pražskému.

Přemysl Pitter (který pomáhal židovským i německým dětem ve 40. letech) už nežije. I Nicholas Winton už zesnul. Kdyby viděl, jak mluvíme o běžencích, možná by nám vrátil vysoká státní vyznamenání, která jsme mu udělili.

Kdo řekne: „Přečtěme si ještě něco ze slova Božího“. Kdyby přišel dnes Ježíš v rouchu papeže, to bychom se cpali dopředu ... Pokud by přišel v montérkách místní firmy, kdo z nás by lezl na strom jako Zacheus?

Přesto se s námi Bůh snaží domluvit. Každou eucharistickou bohoslužbu předchází bohoslužba slova Božího.

Mluvíme na psy a na kočky, někdo i na květiny. Žížala pro nás může být těžko partnerem. Nebereme za samozřejmost, že se s námi Bůh baví.

Ale Bůh je tak veliký, že mu žádný člověk není malý. Vybral si nás za společníky a vybavil nás, abychom mu mohli porozumět; i intelektuálně.

I úctyhodná nekřesťanská náboženství se snaží porozumět Bohu. ¹¹⁷⁰

Jenže kam sami dohlédneme nebo dosáhneme?

Židé, křesťané a muslimové se považují za lid Knihy. ¹¹⁷¹

Sdílíme přesvědčení, že nejsme odkázáni jen na své lidské možnosti, na svou intuici a na vlastní moudrost, ale že s námi Bůh žije, promlouvá a ukazuje nám svou tvář.

Synagoga byla původně školou. Dodneška se židé snaží porozumět slovu Božímu, proto studium Bible považují za stejně hodnotné jako modlitbu. Jak by ne. Naslouchání je prvotní. ¹¹⁷²

Základním prostředkem k dorozumění je řeč.

Nejdůležitějším a základním prostředkem k setkání a k porozumění s Bohem je slovo Boží.

„Víra je ze zvěstování.“ (Ř 10:17)

Několikrát v Písmu stojí: „Kdo má uši k slyšení, slyš!“ (Např. Lukáš 14:35) ¹¹⁷³

Abychom o něčem mohli něco říci, musíme nejdříve určitou věc pečlivě zkoumat.

Než můžeme o Bohu něco říci, je zapotřebí mu rádně naslouchat. ¹¹⁷⁴

Paráda okolo čtení Bible v kostele to nespraví. Ani když jen prohlásíme: „Slyšeli jsme slovo Boží“. Potřebujeme průvodce slovem Božím, abychom se naučili rozumět řeči Bible. Dnes máme možnosti jako nikdo před námi. ¹¹⁷⁵

1170 Poslední koncil uznal, že i lidé těchto náboženství se otvírají Duchu božímu a něčeho se o Bohu dobrali – neboť Duch boží se první snaží s námi lidmi domluvit a každému otevřenému se věnuje („vane, kde chce“).

1171 I muslimové pokládají Korán za zjevené slovo boží.

1172 Bibli neříkají Písmo, ale Učení. Písmo – kniha může zůstat ležet nečtená.

(Ježíš neměl studenty, ale učedníky. Učedník přináší svůj výtvar k posouzení a hned je vidět, zda pochopil a zvládl zadání.)

1173 Odvrací-li se někdo od slyšení Zákona, i jeho modlitba je ohavností. (Př 28:9)

Dej si pozor na každý krok, když jdeš do Božího domu. Pohotovější buď k slyšení než k přinášení obětí jako hlupáci; ti ani nevědí, že činí něco zlého. (Kaz 4:17b)

1174 Než můžeme vydechnout, je třeba nejprve nadechnout. V modlitbách bychom měli většinu času věnovat naslouchání. Bůh nás překoukne mžiknutím oka, ale nám dá práci porozumět Bohu.

1175 V nebi se budeme červenat, až nám mnoho lidí bude blahopřát: „Vy jste se měli, uměli jste číst a psát.“ Lidé středověku říkají: „Vy jste se měli, měli jste Bibli doma. Za nás měla Bible cenu statku. Měli ji v klášteře, na některém královském dvoře nebo ji vlastnil některý z biskupů.“)

Svým současníkům Ježíš vytýká: „Královna jihu povstane na soudu s tímto pokolením a usvědčí je, protože ona přišla z nejzazších končin země, aby slyšela moudrost Šalomounovu – a hle, zde je víc než Šalomoun.“

Víru nemáme jen pro sebe. Všechna obdarování mají nést další dobro.

Prvním posláním křesťanů je hlásat boží přátelství všem. Boží slovo nám je svěřeno také pro druhé, přinejmenším pro naše děti. ¹¹⁷⁶

Být mluvčím Boha ovšem není samozřejmostí. ¹¹⁷⁷

Židé se v porozumění slovu Božímu od pěti let vzdělávají. Ve třiceti letech mohou v synagoze kázat na knihy proroků (po pětadvaceti letech učení).

Vedeme děti k učení cizích jazyků. Pak se jim otevře nový svět. Ale porozuměním slovu Božímu se nám teprve otevírá nový prostor.

Pravoslavní neuchovávají na oltáři Tělo Páně, ale Bibli.

Sv. Cyril v předzpěvu k slovanskému překladu čtveroevangelia píše: „... Kdo přijmou knihy Páně – Moudrost Kristus z nich mluví a duše vaše posiluje ...“ ¹¹⁷⁸

Nejdůležitější Ježíšovo podobenství je „o rozséváči“ (Mt 13:1-23) Každého z nás se Ježíš ptá: „Jak úrodnou půdou pro slovo boží chceš být? Nakolik spolupracuješ se slovem Božím, aby mohlo vydat úrodu?“

Ne nadarmo je Ježíš nazván Slovem Božím. Kdo Jej přijímá – včetně jeho slov! – dostává moc stát se Božími dětmi. ¹¹⁷⁹

Při rozhovoru s druhými získáváme ze slov jen čtvrtinu informací, ostatní z gest, postoje, mimiky obličejů ... Při vyučování ale většinu vědomostí přijímáme skrze slova.

Ježíše (natož Boha) jsme neviděli, jen o něm a o jeho životě čteme a slyšíme. Vůči Bohu jsme zatím jako slepci. Ale slepí se mohou naučit v našem světě pohybovat a mohou žít bohatým vnitřním životem. Jen si nesmějí hrát na vidoucí (to by za volantem dopadli).

Je nutné vzít naši „slepotu“ na vědomí a dostatečně využívat možností, které nám umožňují se s Bohem setkávat. ¹¹⁸⁰

(Mt 12:42)

1176 Toto jsou příkázání, nařízení a práva, kterým vás Hospodin, váš Bůh, přikázal vyučovat, abyste je dodržovali v zemi, do níž táhnete a kterou máte obsadit ...

Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin jediný.

Budeš milovat Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší a celou svou silou.

A tato slova, která ti dnes přikazuji, budeš mít v srdci.

Budeš je vštěpovat svým synům a budeš o nich rozmlouvat, když budeš sedět doma nebo půjdeš cestou, když budeš uléhat nebo vstávat. (Srov. Dt 6:1-9)

Jděte do celého světa a kažte evangelium všemu stvoření. (Mk 16:15)

1177 Nedávno v novinách uveřejnili článek, ve kterém jsem figuroval. Mnoho jsem se nepoznal. Říkal jsem si, že je to jako kdyby nás někdo namaloval a obraz nám nebyl podobný. Uvědomil, jsem si, jak často je Bohu nepodobné to, jak jej líčíme.

Jak se k tomu může Bůh hlásit?

1178 Naše úcta ke sv. Cyrilu a Metoději se ovšem často smrškla na zpěv dvou písní: „Bože, cos ráčil“ a „Ejhle oltář“.

1179 Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo byl Bůh. Těm pak, kteří ho (Ježíše, samozřejmě i s jeho slovem) přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi. (J 1:1. 12)

Člověk nebude živ jenom chlebem, ale každým slovem Božím. (Lk 4:4)

Má matka a moji bratři jsou ti, kdo slyší slovo Boží a podle toho jednají. (Lk 8:21)

Amen, amen, pravím vám, kdo slyší mé slovo a věří tomu, který mě poslal, má život věčný a nepodléhá soudu, ale přešel již ze smrti do života. (J 5:24)

Ježíš je geniální učitel. To největší poznání (o Bohu) nám srozumitelně vysvětluje. Nemluví cizími slovy a nemlží jako řada politiků a podvodníků. Když něco nakousne, vždy to vysvětluje, abychom to pochopili.

Neskočte na únikové zaříkadlo nás, farářů – když něco nevíme, nepřiznáme barvu, ale řekneme: „To je tajemství“, a záhadně se zatváříme.

Tajemství není něco nerozluštitelného, ale nevyčerpatelného. Sám sobě si jsem tajemstvím, druhý je pro mne tajemstvím a Bůh teprve je pro mne nevyčerpatelným tajemstvím. ¹¹⁸¹

Ježíš se nám věnuje, ale pro porozumění máme také my něco udělat. Máme naslouchat a přemýšlet, abychom poznali Ježíšovy názory a to, co od nás očekává.

„Jestliže se neobrátíte a nebudete jako děti, nevejdete do království nebeského. Kdo se pokoří a bude jako toto dítě, ten je největší v království nebeském.“ (Mt 18:3-4) Děti chtějí být velké a nestydí se ptát. „Pokořit se“ – znamená, nehrát si na někoho, kdo už vše zná.

Čtu-li si před bohoslužbou text, a nerozumím-li mu, a stojím-li o porozumění, přicházím připraven na bohoslužbu, neboť: „Každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu bude otevřeno“. (Lk 11:10)

My jsme si zapamatovali jen to: „kdo prosí,“ a jak nerozumíme Ježíšovým slovům, usoudili jsme, že prosit znamená žebrot. (Žádná maminka si nevyprosí na Bohu oběd pro děti. Musí se pustit do vaření.)

Máme úctu k nekřesťanským náboženstvím (pozvedají člověka a kultivují jej), ale to, co nám říká Hospodin skrze své slovo a Slovo (Ježíše), je v celých dějinách jedinečné. Takové informace nikde jinde neseženeme a nikdo jiný nám je neposkytne.

Někteří pohané bývají zbožní a úctyhodní lidé a velice se snaží porozumět Bohu. Objevili úctyhodné cesty, jak se setkat s Boží moudrostí (ledacos se od nich můžeme naučit). My máme nadosah něco exklusivního. Prastarou tradici Božího vyučování. Od Mojžíše k Ježíšovi. ¹¹⁸²

„Všichni budou vyučeni od Boha. Každý, kdo slyšel Otce a vyučil se u něho, přichází ke mně.“ (J 6:45) ¹¹⁸³

Kdo se může chlubit takovým Učitelem, kdo studoval u lepšího profesora?

1180 Ježíš často o naší slepotě mluví. Farizeové řekli Ježíšovi: „Jsme snad i my slepí?“ Ježíš jim odpověděl: „Kdybyste byli slepí, hřích byste neměli. Vy však říkáte: Vidíme. A tak zůstáváte v hříchu.“ (J 9:40b-41)

1181 Boží dobrota nás překvapuje a ohromuje, ale je nám pochopitelná. Zlo je naprosto nepochopitelné, absurdní.

1182 Tento příkaz, který ti dnes udílím, není pro tebe ani nepochopitelný, ani vzdálený. Není v nebi, abys musel říkat: „Kdo nám vystoupí na nebe, vezme jej pro nás a ohlásí nám jej, abychom ho plnili?“ Ani za mořem není, abys musel říkat: „Kdo se nám přeplaví přes moře, vezme jej pro nás a ohlásí nám jej, abychom ho plnili?“ Vždyť to slovo je ti velmi blízko, ve tvých ústech a ve tvém srdci, abys je dodržel. (Dt 30:11-14)

1183 Vám je dáno znáti tajemství království nebeského, jim však není dáno. Kdo má, tomu bude dáno a bude mít ještě víc; ale kdo nemá, tomu bude odňato i to, co má. Proto k nim mluvím v podobenstvích, že hledíce nevidí a slyšíce neslyší a nechápou. A plní se na nich proroctví Izaiášovo: „Budete stále poslouchat, a nepochopíte, ustavičně budete hledět a nevidíte. Neboť obrostlo tukem srdce tohoto lidu, ušima nedoslýchají a oči zavřeli, takže nevidí očima a ušima neslyší, srdcem nepochopí a neobráti se – a já je neuzdravím.

Blažené vaše oči, že vidí, i vaše uši, že slyší.

Amen, pravím vám, že mnozí proroci a spravedliví toužili vidět, na co vy hledíte, ale neviděli, a slyšet, co vy slyšíte, a neslyšeli. (Mt 13:11-17)

Navíc jsme dostali od Ježíše veliký příslib: „Duch pravdy, vás uvede do veškeré pravdy“. (J 16:13)
Jak to Duch dělá? „Přímluvce, Duch svatý, kterého pošle Otec ve jménu mém, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl.“ (J 14:26)

Duch nám bude připomínat Ježíšova slova, ale jen pokud je budeme znát a pokud se mu naučíme naslouchat.

Jenže my, místo abychom se pustili do učení, raději stále jen žebráme: „Přiď, Ó duchu přesvatý...“
(Představme si, že bychom stále jen říkali mamince: „Prosím tě, dej nám oběd.“ Řekla by nám: „Kdy se konečně zvednete? Už půl hodinu jídlo chladne v jídelně na stole.“)

Rozum je jedním z největších božích darů. Litujeme toho, kdo jej nepobral. Porozumět sobě je celoživotní prací. Někomu se nechce. Spokojí se s povrchností, opakuje hloupé floskule.

Porozumět druhému je ještě obtížnější, dívá se na svět z jiného místa a úhlu. Kolik důležitých informací jsme získali díky druhým. Kolik pozorování stálo např. poznání chlorofylu v rostlinách. Začátek moudrosti spočívá v tom, že se necháme poučit.

Porozumět Bohu je teprve náročné. Bůh je naprosto jinou bytostí než my. A přece mu v mnohém rozumět můžeme. Jen je důležité nezapomenout, že se k porozumění teprve blížíme.

Ježíš je jedinečným učitelem. „Boha nikdy nikdo neviděl; jednorozený Syn, který je v náruči Otcově, nám o něm řekl“. (J 1:18). Vyprávění o Bohu máme z první ruky.

Ježíšovy názory jsou překvapivé. Jeho lidskost je jiná než ta naše – narušená. Jeho spravedlnost, milosrdenství, jeho pevnost ...

(Jistě, „kam se hrabe na světce“ líčené jejich životopisci – to říkám ironicky.)

Ježíš se v evangeliích často chová úplně jinak, než bych očekával.

Navíc nás vede k přemýšlení (to je samostatným velikým tématem), abychom se nechali spoutat pravidly života (příkázáními), která mají sloužit životu. Je rizikem jednat podle svého svědomí (poučeného a vychovávaného Ježíšem) než podle litery. Ale Ježíš povzbuzuje odvážné.

Jen je třeba vědět, že jsme stále jen začátečníky, učedníky, dětmi. ¹¹⁸⁴

2009

23. neděle v mezidobí Iz 35:4-7a Jak 2:1-5 Mk 7:31-37 6. září 2009

Před třemi lety jsme si k uzdravení hluchoněmého něco říkali, ale nebudeme pospíchat dál, naše těžké postižení „hluchoty a němoty“ trvá.

Víme, že Ježíšova uzdravení vypovídají víc než jen o uzdravení orgánů.

Prorocví Izajáše jsou příslibem pro celou dobu Mesiáše. Židé nám namítají: „Jak by mohl být Ježíš Mesiášem? Copak jsou postižení uzdravováni?“

Co bychom jim odpověděli? ¹¹⁸⁵

1184 Tovařš složil úspěšně učňovskou zkoušku – zvládl základní dovednosti řemesla. (V určité době naši tovaři vandrovali po Evropě a koukali, jak se vede řemeslo jinde.) Mistr složil mistrovskou zkoušku – dostal za úkol vyřešit nový úkol a mistrovským dílem prokázal, že si dovede poradit v nové situaci.

Rodiče si přejí, aby je děti přerostly, student může přerůst svého učitele. Jen ve vztahu k Ježíšovi máme pamatovat, že nemůžeme přerůst svého Mistra. Nehrajme si na spravedlivějšího, milosrdnějšího, odpovědnějšího než je on. Svět zachraňuje on, ne my.

„Učedník není nad učitele ani sluha nad svého pána. Stačí, aby učedník byl jako jeho učitel a sluha jako jeho pán.“
(Mt 10:24-25)

Ježíšovi současníci čekali Mesiáše. „Přijde nás osvobodit.“

A pak od Ježíše vyžadovali: „Když má tu svou moc, ať ji pro nás používá!“¹¹⁸⁶

Podobáme se rozmazleným dětem bohatých rodičů: „Táta prachy má, tak ať dává! Máma je přece od toho, aby nám posluhovala. Vždycky to tak bylo.“

Hluchoněmého přivedli k Ježíši a prosili ho, aby na něj vložil ruku (tak to dělával). Ale Ježíš jej vzal stranou, potřeboval se s ním domluvit. Posunky, ukazovanou řečí (proto si sáhl na jazyk a na uši, uzdravení sluchového ústrojí by bylo málo). „Hluchoněmštinou“ říkal: „Já tě chci uzdravit, chceš?“¹¹⁸⁷

Ježíš, až na několik málo ojedinělých případů, uzdravoval (uzdravuje) ty, kteří si o to říkají. Potřebujeme nejen toužit po uzdravení, ale především spolupracovat s Ježíšem. K tomu je třeba mu rozumět, naslouchat, co si přeje.

Často od Ježíše chceme, aby nám pomohl, a přitom nevíme, co máme chtít. Nežádáme podstatné (netoužíme po „jediném potřebném“).

Místo toho jej ujistíme o své víře. (Třeba: „Pomoz nám, abychom nedělali hříchy, vždyť víš, že věříme.“)

Měli bychom říci: „Ježíši, pomoz mně porozumět tvým úmyslům, abych byl schopný s tebou spolupracovat. Pomoz mi poznat moje chyby v porozumění.

Ježíši, mnoho tě neznám, málo ti rozumím, pomoz mi, abych lépe „slyšel“, co mi chceš říci.“

Budu-li hledat porozumění, dostane se mi ho. A pak budou mizet i mé hříchy.

Přátelé si rozumí a ochotně si vycházejí vstříc, nedělá jim potíže nedělat něco proti druhému, proti společnému úsilí, poznání, proti společnému cíli.

Dokud nám toto nedojde, nejsme schopni se hnout z místa ve vztahu s Bohem. Zůstáváme na úrovni některých žebráků (bezdomovců), kteří žebrají, ale nepřijmou práci, kterou jim nabídneme. Raději si vymýšlejí, lžou, jsou neupřímní, hrají s námi divadlo a snaží se působit na naše city, aby z nás dostali prachy. Naivní lidé jim něco dávají a nechávají je v jejich vnitřní bídě. Nepomohou jim. Kazí je.

1185 Ježíš pomoc nabízel a nabízí, ale jeho nabídky využívají jen někteří, pouze v malé míře. (Kde je nějaké parta, která se snaží dodržovat pravidla provozu božího království, „nepřidává a neubírá“ – viz texty z minulého týdne).

1186 Západ nás osvobodí. (Od nacistů, komunistů. Mimochodem, vždyť nás v r. 1938 spojenci zradili. Se samozřejmostí, my Češi, bereme, že statisíce amerických a sovětských a dalších vojáků padlo – také pro naši svobodu.)

Ted' představitelé židů a hinduistů v USA vyzvali Benedikta XVI., aby během své nadcházející návštěvy mluvil v Česku o našich Romech a odsoudil jejich diskriminaci, v jaké jsou tady nuceni žít. Podobně přehlízíme otroctví zahraničních dělníků u nás. Stydím se, že jsme se tomu dávno sami nevěnovali. Proč by měl za nás vytahovat horký brambor někdo jiný?

1187 V komentářích k Písmu čteme: „slina byla pokládána za léčivou“. To je možné, ale to platilo pro lidi, kteří někdy slyšeli od druhých, co slina působí. Hluchoněmý obraz sliny neznal. Ježíš nepoužil sliny, aby tím řekl něco divákům, postiženého odvedl, aby měli klid na domluvu. Jak jinak se domluvit než posunky? Možná si Ježíš sáhnul na svůj jazyk, pak sáhnul na jazyk hluchoněmému, sáhnul sobě do uší, pak hluchému do uší. Něco mu názorně ukazoval.

Bůh nám chce pomoci! Bůh není naivní. Má pro nás práci. Spolupráci. Kdo chce, může mu být pomozeno, může být uzdraven. ¹¹⁸⁸
Z dnešního čtení můžeme k uzdravení najít cestu.

Proč Bůh často naše modlitby nemůže vyslyšet?

Všimněme si, jak často – když je nám dobře – si myslíme, že jsme v pořádku, stačíme si ve svém poznání s Bohem, přestáváme pořádně myslet, pořádně se modlit, začneme si hrát na dobré, zbožné a spravedlivé. Krníme.

Bohužel mnoha lidem často úspěch škodí.

Proto je důležité poprosit poctivě Ježíše o pomoc. Uznat, že se s ním potřebuji nejprve učit domlouvat.

Naslouchat a nechrlit množství slov a modliteb.

Ježíš se převelice snaží s námi domluvit. Vymýšlí jak. Používá řeč, které jsme schopni porozumět.

Hluchoněmý byl jako nepopsaný papír. Nebyl zkažen zbožnými názory. Souhlasil s Ježíšovou nabídkou. Neříkal, Ježíši, já své utrpení obětují za duše v očištění.

HLUCHONĚMÝ! porozuměl, protože porozumět chtěl.

Nahluchlý naslouchá jinak než ten, který dobře slyší. Je zajímavé pozorovat hluchoněmé, jak se dorozumívají.

Jsme hluší, k domluvě s Bohem potřebujeme Ježíše.

K mnohému jsme hluší. ¹¹⁸⁹

My křesťané (církve) jsme hluší jak poleno. Vůči božímu slovu i vůči nároku potřebných. ¹¹⁹⁰

Ale především se vraťme k naslouchání Bohu a poctivé rozmluvě s Bohem.

Buď si se svoji hluchotou vystačíme a necháme se ohlušovat vším možným hlukem a šumem, nebo si necháme profouknout uši a uzdravit srdce.

Místo ujišťování Boha o své víře, prosme: „Pomoz mě naučit přemýšlet“.

Až budu umět o Bohu přemýšlet, pak bude MŮJ Bůh jiný – můj obraz o Bohu bude jiný. A pak se – podle toho – začnu jinak chovat.

2006

23. neděle v mezidobí Iz 35:4-7a Jak 2:1-5 Mk 7:31-37 10. září 2006

Proroctví Izajáše jsou příslibem pro celou dobu Mesiáše. Židé nám namítají, jak by mohl být Ježíš Mesiášem? Copak jsou postižení uzdravováni? Co bychom jim odpověděli?

Jenže Ježíš nabízel (a nabízí) pomoc a jen někteří nabídky využívají.

1188 Kdo upřímně říká: „Ježíši, pomoz mi uvidět chyby, které mi zabraňují, abych pokročil ve vztahu, v porozumění s tebou“ – ať se podívá na Mt 5:15-48 a kapitoly 6., 7. a 23.).

1189 Řekne-li rodič: „Potřebuji to a to“ (např. vynést odpadkový koš), často nikdo neslyší.

Zeptá-li se: „Kdo by si dal naukový dort?“, slyší všichni.

Každý si můžeme přemýšlet v čem, ke komu a čemu jsem hluchý (k partnerovi, dětem, k odkládaným povinnostem, ke zvířeti, k přírodě ...)

1190 Do našeho Farního časopisu Okénko (letohrad.farnost.cz) jsem napsal kratičký článek „Bojí se církev velkých témat?“.

Proč máme pohodlnou primitivní představu: „Když Mesiáš tu moc má, tak ji má pro nás používat“. Co když to je trochu jinak? Podívejme se na dnešní text evangelia.

Nepřehlédněme několik detailů.

Přivedli k Ježíši hluchoněmého a prosili ho, aby na něj vložil ruku. Proč? No, protože Ježíš na nemocné ruku vkládal.

Jenže Ježíš ruku nevložil, udělal něco jiného. „Vložil mu prsty do uší, dotkl se slinou jeho jazyka, vzhlédl s povzdechem k nebi a řekl: „Otevři se!“

Pak řekl lidem, aby to nerozhlášovali. Ale nejenom nemocní, ale i ostatní lidé to často rozhlášovali.

Všimněme si, že Ježíš vzal hluchoněmého stranou od zástupu.

Proč místo obvyklého způsobu obřadu – vložení ruky, dělá něco jiného?

Vyprávěl mi kolega Bohumil Bílý, jak oddával hluchoněmé snoubence. Přivedli si tlumočnici pro hluchoněmou a Bohouš si myslel, že bude muset všechno nějak zjednodušit, aby se jeho slova dala hluchoněmým přeložit. Ale paní tlumočnice řekla, vůbec ne, klidně mluvte, jenom mi nechte čas na překládání. Vyprávěl, jak žasnul, jak i abstraktní pojmy dokázala tlumočnice hluchoněmým říci.

Mluvil tedy ke snoubencům jako jindy, jen za větou trochu počkal, až to paní přetlumočí.

Od té doby si třeba v televizi všímám znakové řeči.

Jeden bývalý ředitel školy pro hluchoněmé vypravoval, že když se třeba potká Čech s Turkem, tak si nejprve srovnají „ukazovací dialekty“, ale pak se docela dobře domluví.

To je zajímavé. Jak to, že my – co slyšíme a umíme mluvit – si často nerozumíme a ti lidé, kteří jsou postižení, se dorozumí?

No právě proto, že při tom ukazování jsou hluchoněmí nuceni víc myslet.

Viděli jste někdy v televizi závody tělesně postižených na vozíčkách nebo v jiných disciplínách?

Před takovými lidmi – smeknout.

Vzpomínáte, jak Ježíš říká: „Kdo se pokoří a bude jako toto dítě, ten je největší v království nebeském? (Mt 18:4) Ježíš má na mysli batole, které se učí chodit a učí se mluvit. Takové dítě se velice snaží, věnuje velikou pozornost tomu, aby se chození a mluvení naučilo.

Také postižení se velice snaží dorozumět a pohybovat.

My bychom si měli přiznat, že neumíme naslouchat, mluvit a chodit před Bohem jako děti nebo lidé postižení. To je to „pokořit se“. Pokořit se neznamena mít mindrák nebo se snižovat, ale přiznat si pravdu. Nepovyšovat se.

Naše myšlení není takové, jaké by mělo být. My raději Boha ujišťujeme o své dokonalosti, o své víře, místo toho, abychom si řekli, já se musím naučit přemýšlet.

Až budu umět o Bohu přemýšlet, pak bude MŮJ Bůh jiný – ten můj obraz o Bohu bude jiný. A pak se – podle toho – já začnu jinak chovat.

Ježíš si bere hluchoněmého stranou a jedná s ním jinak než s jinými nemocnými. Mluví s ním posunky, ukazovanou řečí.

Kdysi byly takové snahy, nahradit posunkovou řeč písmenkovými hláskami pomocí prstů. Ale neujalo se to, hluchoněmí mluví jinak, neukazují si písmena, ale pojmy. Naše písmo používá písmena, ale v čínském jazyce jsou slova.

Samozřejmě, že jeden i druhý způsob písma má své výhody, ale když my chceme něco pochopit, musíme písmena slov – i myšlenky – brát vcelku.

Zase připomenu, jak my některé věci vytrháváme, dokonce z Písma vytrháváme citáty nebo „myšlenky na den“. Vytrhneme jednu větu z Bible, na další den větu třeba úplně odjinud, a další den zase z jiného místa. Ne, aby to tvořilo sled, aby to, o čem budu dneska přemýšlet, navazovalo na to, co bylo včera. Mnozí lidé takhle čtou Písmo.

Dostal jsem k narozeninám knížečku hezkých rozjímání na „Sedm posledních Ježíšových slov“. Jsou to krásné úvahy, ale jsem smutný z toho, že jsou to věty vytržené z evangelií, míjejí se s Ježíšovou „řečí“, proč se Ježíš nechal ukřižovat. Jsem z té knihy zklamaný, je mi líto námahy autora, který je určitě vzácný člověk. Všechny ty krásné myšlenky se mívají s tím, co nám chce Ježíš ukřižováním sdělit a před čím varovat. Autor „minul terč“!

Tak se nemá Písmo číst. Musíme pečlivě naslouchat – jako nahluchlý, nebo lépe jako hluchý. Copak nejme hluchí? – To bychom nepotřebovali k domluvě s Bohem Ježíše.

Musíme si pohrát s těmi jednotlivými případy, např. s uzdravením hluchoněmého. Ježíš hluchoněmému říká tou „hluchoněmštinou“: „Já tě chci uzdravit, chceš?“

Tady nejde o tu slinu. V komentářích čteme: „slina byla pokládána za léčivou“. To je možné, ale to platilo pro lidi, kteří rozuměli „řeči“ sliny. Ježe hluchoněmý neznal tyto pojmy. Ježíš nepoužívá sliny k tomu, aby tím řekl něco divákům. S diváky nemluví, mluví s hluchoněmým stranou od lidí. Nekáže lidem, teď se potřebuje domluvit s hluchoněmým.

Jak jinak než posunky? Ježíš si ve skutečnosti sáhnul na svůj jazyk, pak sáhnul jemu na jazyk, sáhnul sobě do uší, pak jemu do uší. Něco mu názorně ukazuje.

Ježíš zásadně, až na několik málo ojedinělých případů, uzdravuje jenom toho, kdo si o to řekne. My si o uzdravení musíme říct, přesněji řečeno, musíme o uzdravení stát a spolupracovat s Ježíšem.

Ježíš hluchoněmému, tou „hluchoněmštinou“ ukazuje, oni tě ke mně přivedli, já tě mohu uzdravit, stojíš o to? Záleží na tobě. A teprve, když hluchoněmý „zakýval“, že chce, pak ho Ježíš uzdravil.

Proč o tom takto podrobně mluvíme? My od Ježíše často chceme, aby nám pomohl, a přitom nevíme, co od něj chceme. Často čekáme, že nám pomůže, ale my ho „nepožádáme“.

Místo toho jej ujišťujeme o své víře. (Třeba: „Pomoz nám, abychom nedělali hříchy, vždyť víš, že věříme“.)

„Nepožádáme“ jsem dal do uvozovek. Vyslovíme třeba písmena „u-z-d-r-a-v m-ě“. Ale písmena jsou málo. Zvuk nestačí. Ježíš nepotřebuje slyšet slova. K uzdravení je třeba spolupráce.

Měli bychom říci: „Ježíši, moje víra je slabá, prosím tě, jestliže moje víra není v pořádku, pomoz, ať vidím, kde dělám chyby v porozumění. Ježíši, mnoho tě neznám, málo ti rozumím, pomoz mi, abych lépe „slyšel“, co mi chceš říci.

„Pomoz mi najít, kde dělám chyby v porozumění“ – a pak budu „vidět“ – tomu nerozumím a tomu nerozumím. A budu-li hledat porozumění, dostane se mi ho. A pak budou mizet naše hříchy.

Kolikrát jsem zažil, jak velice zbožní a hodní lidé upřímně a pokorně prosili Boha, aby je zbavil nějaké náklonnosti k hříchu. Nevěděli, že to „pokusení“, ten tlak k něčemu nedobrému – jim ukazuje, že potřebují narůst ve vztahu s Bohem (Místo toho rádi říkáme, chci tě Bože „víc milovat“ – nám se k lásce stále pletou pocity.) Potřebujeme si bytostně porozumět s Bohem. Přátelé si rozumí a nedělá jim potíže nedělat něco proti druhému, proti společnému úsilí, poznání, proti společnému cíli.

Dokud nám toto nedojde, nejsme schopni se hnout z místa ve vztahu s Bohem. Zůstáváme na úrovni žebráků (bezdomovců), kteří žebrají, ale nepřijmou práci, kterou jim nabídneme. Raději si vymýšlí, lžou nám, jsou neupřímní, hrají s námi divadlo a snaží se působit na naše city, aby z nás dostali prachy. Naivní lidé jim něco dávají a nechávají je v jejich vnitřní bídě. Nepomohou jim. Kazí je.

Bůh nám chce pomoci! Bůh není naivní. Má pro nás práci. Spolupráci. Kdo chce, může mu být pomoheno, může být uzdraven.

Ještě nám zbývá věta: „Ježíš lidem přikázal, aby o uzdravení nikomu neříkali. Ale čím víc jim to přikazoval, tím víc to rozhlašovali“ (podobné případy máme i jinde). Na mnoha místech nám Ježíš něco říká, ale my jako bychom si dupli a naschvál říkali: „A zrovna to budeme dělat“!

Nechce se mi uvádět příklady (kdo upřímně říká: „Ježíši, pomoz mi uvidět chyby, které mi zabraňují, abych pokročil ve vztahu, v porozumění s tebou“ – ať se podívá na Mt 5:15-48 a kapitoly 6., 7. a 23.).

Proč neposlechli Ježíše? Proč se neptali, jaký má Ježíš důvod k tomu, aby mlčeli?

Proč Ježíš nechce, abychom přísahali, proč říká, nikomu neříkejte Mistře, Učители, Otče? Proč říká, běž si před bohoslužbou nejprve vyříkat, co máš proti druhému? Proč říká, ani jediné písmenko z Písma nepomine... ? Proč ...? Tak bych mohl pokračovat.

Proč ti lidé neposlechli Ježíše, když si přál, aby o uzdravení hluchoněmého nemluvili? Místo toho o něm „moc pěkně mluvili“. Vypadá to dokonce jako modlitba chval: „Žasli a říkali: ‘Dobře všechno udělal, i hluchým dává sluch, i němým řeč.’“ Zní to jako modlitba, ale je to hrozná neposlušnost! Takoví lidé hází Ježíšovi klacky pod nohy.

Po takových reakcích Ježíš odcházel pryč. Nechtěl, aby vzniklo uspěchané nadšení, aby jej lidé prohlásili za Mesiáše, který vyhlásí válku Římanům. (Takového Mesiáše čekali.) Chytali bychom se za hlavu, kdyby naše dcera po dvoutýdenní známosti přišla, že se bude vdávat s tvrzením, že na první pohled viděla, že je to láska na celý život.

Slíbil jsem dětem, že si budeme povídat, proč nás někdy Bůh neuzdraví? Možná se vás budou ptát, co si o tom myslíte. Dal jsem jim za úkol, aby přemýšleli a ptali se vás, tak mě neproklínejte.

Z dnešního čtení k tomu můžeme najít cestu.

Proč Bůh naše modlitby často nemůže vyslyšet?

Všimněme si, jak často, když je nám dobře, si myslíme, že jsme v pořádku, stačíme si ve svém poznání s Bohem, přestáváme pořádně myslet, pořádně se modlit, a začneme si hrát na dobré, zbožné a spravedlivé. Krníme.

Bohužel to je tak, že úspěch mnohým lidem škodí.

Proto je důležité poprosit poctivě Ježíše o pomoc. Uznat, že se s ním teprve učím domlouvat, nechrlit množství slov a modliteb.

Ježíš se velice, převelice snaží s námi domluvit. Vymýšlí, jak se s námi domluvit. Řečí, kterou chápeme. Často se s ním míváme, nechápeme, že od nás Ježíš čeká něco jiného, než co si myslíme my.

Hluchoněmý byl jako nepopsaný papír. Nebyl zkažen zbožnými názory. Souhlasil s Ježíšovou nabídkou. Neříkal, Ježíši, já své utrpení obětuji za duše v očištění.

Nedivme se, že nás Bůh nevyslyší. Chce, abychom nebyli žebráci. V nebi se nežebří. Tam nejsou nezaměstnaní a bezdomovci. V nebi je mnoho příbytků – pro každého. Tam je pro každého krásná práce.

Hluchoněmý žil ve velikých trampotách a Ježíš mu rád pomohl. Dotkl se slinou jeho jazyka, vložil mu prsty do uší, a **HLUCHONĚMÝ!** mu porozuměl, protože porozumět chtěl.

Vrátíme-li se k Izajášově proroctví – naplnění slov neskončilo Ježíšovou smrtí. I hluchoněmý může být uzdraven. Kdo si myslí, že to nepotřebuje, tomu se Mesiáš nevnučuje. Ale rád pomáhá potřebným.

24. neděle v mezidobí

2018

24. neděle v mezidobí Iz 50:5-9a Jak 2:14-18 Mk 8:27-35 16. září 2018

Ptá se Ježíš i nás: „Za koho mě pokládáš?“
Ptejme se, kam jsme k dnešnímu dni došli.
Pouhé odcitování Katechismu nám nepomůže. ¹¹⁹¹

Opět se ptáme: „Proč musí Mesiáš trpět?“

Kdo by rád slyšel o utrpení? My blahobytní už vůbec ne. „Ani mi to neříkej,“ říkáváme – znamená to: „Nechci slyšet o ohrožení.“
Je příjemné být bohatý. ¹¹⁹²

Nezažili jsme bídu, mučení, nemyslíme mnoho na ohrožené životem, a tak nemáme potřebu nějaké záchrany („vykoupení“). Od čeho? Od Boha chceme už jen, aby nám přihrával „štěstí“.
Ale ve světě mnoho lidí hyne nouzí, nespravedlností a násilím. Nechce se nám ani myslet na to, co prožívají lidé v zemích, kde se válčí, v městech ostřelovaných teroristy a vojáky nebo jak je rodičům s dětmi na útěku. ¹¹⁹³

Ten, kdo trápení druhých vytěšňuje a nechce se proti zlu rozhodně stavět, nejen, že zlu ustupuje z cesty, ale ani nemůže porozumět Ježíšovu bytostnému úsilí o záchranu lidí. (Snadno pak žije v jakési falešné a mlhavé představě, že Bůh potřeboval – podle nějakého vyššího principu o vině a trestu – Ježíšovo utrpení k odpuštění našich hříchů.)

Ježíš si nikdy oči před utrpením lidí nezakrýval. Nikomu neradil: „Mysli pozitivně!“
Rozhodl se ze všech svých sil se postavit zlu. Na sebe nedbal.
(Jeho taktika jak toho dosáhnout, je hodná naší pozornosti.)

Podívejme se ale nejprve na první čtení.

Izraeli se dařilo, dokud se v jednání s druhými drželi moudrosti Boží.

Nám se také dobře daří. (Mnoho lidí se něčemu věnuje se značným úsilím: žije pro rodinu, buduje firmu, staví dům, pečuje o zahradu, vede nějaký spolek, sportuje, stará se o dítě s postižením, hledá

1191 Něco jiného jsou naše „zbožné“ řeči a něco jiného je pomoc člověku v nouzi. Petr došel (pracně) k vyznání: „Ježíši, jsi Mesiáš,“ ale po Ježíšově zatčení se schoval a vzkříšení nečekal.

1192 Naším cílem je blahobytnost nebeská. A už tady na zemi se máme co nejvíce snažit, aby boží království co nejdříve přicházelo – kvůli tomu Ježíš přišel. Ale bez pracovitosti, obětavosti a solidarity – přejícnosti druhým, k pravému bohatství nedojdeme.

1193 Stačí se podívat na film „Volyn“ a vlasy nám hrůzou vstávají na hlavě.

– Do soboty 15. září je možné film vidět na www.ceskatelevize.cz.

Polsko a Ukrajina si v těchto dnech připomínají oběti válečných masakrů na Volyni a v Haliči. Nejde mně o odsuzování Ukrajinců; nám prospělo přiznání si vlastních vin za strašné masakry na Sudetských Němcích v r. 1945 (o zločinech nacistů dobře víme). Ale bez vyznání vin (na obou stranách) nemůže dojít ke smíření a nápravě.

lék na závažnou nemoc ...) Někdo – v případě nouze – přes všechna rizika dá přednost osvobození své země.

Izajáš vypráví o rozhodnutí kohosi, kdo se rázně rozhodl postavit se (s Bohem) proti zlu.¹¹⁹⁴

Izajášův otrok (služebník) boží svým rozhodnutím a činem povzbuzuje i nás k aktivnímu postoji: „Přece nebudeme s rukama v klíně čekat, až nás nepřátelé zničí nebo až nás někdo osvobodí, Bůh nám přeje, postavme se na nohy, čelem proti zlu a udělejme to, co je na nás.“

Získání ztracené svobody a její udržení má pro někoho větší hodnotu než život ve svém teplíčku. (Před zlem v sobě – zbabělosti a lhostejnosti k potřebným – stejně nikdo neutečeme.)

Ježíš se nám beze zbytku zaslíbil.

My, kteří žijeme ve vatičce, Ježíšovo odhodlání na život a na smrt mnoho nechápeme. Opakujeme jen jalové (a odporné) náboženské fráze o obětovaném utrpení.

Přijmout Ježíšova slova: „Mesiáše budete mnoho trápit a nakonec jej zavraždíte jako prašivého psa,“ byla pro apoštoly šokující.

Představte si, že by nám někdo o naší svatbě řekl: „Ty budeš svou nevěstu týrat až k smrti vašeho manželství.“

Kdyby to řekl cizí člověk, říkal by si o přesdržku. Ale říká-li to milovaný a úctyhodný učitel, je to důvod nejen ke smutku, ale především k vážnému rozhovoru: „Ježíši, jak by se mně něco takového mohlo stát, ty si myslíš, že bych toho byl schopen? Víš, jak mám svou milovanou rád a jak mnoho jsem se těšil do manželství s ní? Jestli je pravdou, co říkáš, nemám se ženit? Nebo je nějaká možnost, abych takovou hrůzu nezpůsobil?“

Kdo z nás by stál o tak tvrdá Ježíšova slova na naši adresu: „Někteří budete stále pronásledovat nevinné, jiní budou ze strachu mlčet a další odvrátí hlavu, aby neviděli. Koho z vás zajímají moje slova?“

A tak se stalo.

Jak to, že křesťané – po staletí se modlíci před křížem – strašným způsobem mučili jiné křesťany?

A jak to, že si navzájem odpláceli stejným zvěrstvem?

K čemu je jejich duchovní vedli?

My se bráníme vidět filmové zpracování některých historických zločinů. Ale mnoho lidí tou smrtelnou hrůzou prošlo. Jejich děti to viděly, a mnohé byly zavražděny.

Jak u těch zločinů bylo Ježíšovi? Nikdy neodvrátil svou tvář, nikdy neřekl: „Nemohu se na to dívat.“

1194 Zkusme si to ukázat na nám známém případě. Naši parašutisté, kteří popravili R. Heydricha, věděli, do čeho jdou. Operovat v nacistickém chřtánu neskýtalo mnoho nadějí, že by přežili. Počítali se vším. (To také přispělo k jejich činu. Byli ochotni pro svou věc dát i vlastní život /takové rozhodnutí přijímají i teroristé/. Odvážní usilují způsobit nepříteli co největší ztráty, v jiném případě – lékařů, vědců, záchranářů ... – získat co největší dobro.)

Možnost nepadnout živí do rukou nepřátelům byla i pro naše výsadkáře důležitá, poskytuje totiž člověku nemalou důstojnost. (Mučitelé se často považují za pány nad životem svých obětí. Velice zuří, pokusí-li se mučený o sebevraždu. „Já budu rozhodovat, kdy a jakým způsobem zemřeš!“)

Použil i Ježíš tuto možnost – ukončit svůj život podle vlastního rozhodnutí? Zemřel na kříži mnohem dříve, než všichni čekali ...

(Kdyby trpěl déle, bylo by na světě – podle našeho teologického hlásání o „významu utrpení“ – lépe než teď je?)

Byl by svět více vykoupný?)

Když se potil krví v Getsemanech, bylo to z hrůzy nad zvěrstvem jeho učedníků?

Co víme o utrpení Boha – Otce a Matky o jeho trápení nad svými dětmi z kterých se stali strašní zločinci?

Rozjímáme o „velikosti utrpení Ježíšovy matky“ a nutíme se do sladkobolných pocitů, ale kam to s námi pohne? Nazýváme ji svou Matkou, ale neslyšíme slova jejího syna: „Plačte nad svými hříchy, obraťte se konečně k Bohu a usilujte o nápravu svých srdcí.“

K čemu máme doma na zdi Ukřižovaného? Pro parádu? Na krku jako šperk? V liturgických průvodech jako hrdý symbol?

Kam nás dovedly pobožnosti křížové cesty, když nechceme vidět nedávné nebo současné utrpení likvidovaných?

Řada rodičů vodí děti do muzea tortury k pobavení. Na pohřby prarodičů je nevezmou. My pro naše děti pořádáme pobožnosti křížové cesty. K čemu? K rezistenci na obraz ukřižovaného?

Vidí na nás děti rozhodnost k zastávání se bližního?

V čem se lišíme od nekostelových lidí? Jsme v prvních řadách statečných? Nebo si jen s výmluvami chráníme své pohodlí?

Proč si hloupě a pyšně hrajeme na Krista tvrzením, že obětovanou bolestí vykupujeme svět? (Na Golgotě byly přeci tři kříže. Jen jeden vedl k záchraně lidí. Druhý pomohl teroristovi k nápravě, třetí byl začátkem pekla. Proč sami sebe předčasně pokládáme za hrdiny?)

A přitom se často krutě strefujeme do slabších a obětí (např. plošně odsuzujeme lidi menšin). A na druhé straně omlouváme zlo pachatelů (např. neodsuzujeme a neošklivíme si hřích jidášský: udávání bratrů nepříteli k pronásledování – od Jidáše až k Babišovi a kněžským kolaborantům).

Patří k bázni před Bohem strach z vlastního selhání a úpěnlivá modlitba o pomoc?

Máme se modlit za nemocné a jakkoliv potřebné. Ale k čemu má ta modlitba sloužit?

K přemluvení Boha?

Říkáme si, že modlitba je činem, pokud nás vede k dalšímu činu. Ptáme se Boha, co máme udělat pro dobro světa – v té které situaci – my: „Bože, co mohu a mám udělat já? Prosím tě, porad' mně a pomoz mi mé rozhodnutí vykonat.“

Znám dost lidí, kteří nikdy nemluvili o vlastním hrdinství, zpětně o potřebné pomoci jen skromně řekli: „To, byla přece samozřejmá povinnost.“

Takoví vyhráli. I když je někdo připravil o život.

Téměř s jistotou říkáme, že Ježíš neřekl: „Vezmi svůj kříž a následuj mě na popraviště.“ Ale:

„Kdo chce být mým učedníkem, vytrhni kůl ze své kolové hradby – za kterou se schováváš a jíž si chráníš své jistoty – a následuj mě ke službě životu.“

„Nikdo nemá větší lásku, než ten kdo žije pro druhé a vydává se za druhé.“ (Srov. J 15:13)

„Kdo slouží životu, ten – i kdyby přišel o život pozemský – dostane nový život – věčný.“

2015

24. neděle v mezidobí Iz 50:5-9a Jak 2:14-18 Mk 8:27-35 13. září 2015

Po dvě neděle budeme slyšet o Ježíšově smrti.

Máme o tom svou představu; přijali jsme ji od teologů, ale potřebujeme se podívat do Písma.

Nechme zatím stranou naše výpovědi o Ježíšově vykoupení. (Ty stojí především na výpovědích apoštola Pavla – naše překlady jsou ovšem ovlivněny středověkou teorií o zadostiučinění. Navíc Pavlovy texty jsou kázání, ne dogmatická prohlášení. Pavel mluvil převážně k pohanokřesťanům a používal obrazy z jejich života.)

Je důležité se ptát, co o ukřižování říká Ježíš v evangeliích.

Předtím je užitečné se podívat do předježíšovské Bible. Proto navrhuji k dnešním textům přidat příběh Jiftácha a jeho dcery (nikdy se v neděli nečte).¹¹⁹⁵

(Samozřejmě je dobré si přečíst nejen celou 11. kapitolu, ale i tři kapitoly předtím, aby nám byly jasné poměry té doby.)

Je to hrozný příběh ...

Židé jsou vedeni ke kladení otázek. K příběhu Jiftáchovy dcery jich desítky a desítky vyslovili. (Žádný jiný národ nepřišel o tolik dětí ...)

I my se ptáme.

Kdyby byl Bůh nespravedlivý, krutý nebo nebyl suverénní, kdyby nemohl odpouštět, ale jen přísně dohlížel na spravedlnost, nic bychom nezmohli, nemohli bychom ho svrhnout. Ale co když je Bůh jiný než naše určité představy? To není fantazírování, ale povinnost dobrého mluvení o Bohu, abychom mu nekřivdili – a neodrazovali ty, které k němu máme zvát.

Nejprve několik poznámek k příběhu.

1195 Soudců 11:1-11. 29-39

Jiftách Gileádský byl udatný bohatýr. Byl synem nevěstky, zplozený Gileádem. Gileádovi porodila syny také vlastní žena. Když její synové dospěli, vypudili Jiftácha. Řekli mu: "Nemáš nárok na dědictví v domě našeho otce, protože jsi syn jiné ženy." Jiftách před svými bratry uprchl a usadil se v zemi Tóbu.

Seběhli se k němu lehkomyšní muži a podnikali s ním výpady.

Po nějaké době se Amónovci pustili do boje s Izraelem. Když už Amónovci s Izraelem bojovali, vypravili se gileádští starší pro Jiftácha do země Tóbu. Řekli mu: "Pojď, staň se naším vůdcem a budeme bojovat proti Amónovcům." Jiftách gileádským starším odpověděl: "Což právě vy jste mě z nenávisti nevypudili z otcovského domu? Jak to, že přicházíte ke mně teď, když jste v soužení?" Gileádští starší Jiftáchovi řekli: "Právě proto se teď obracíme na tebe, abys šel s námi a bojoval proti Amónovcům a byl náčelníkem nás, všech obyvatel Gileádu." Jiftách gileádským starším odpověděl: "Jestliže mě pohnete k návratu, abych bojoval proti Amónovcům, a Hospodin mi je vydá, budu vskutku vaším náčelníkem?" Gileádští starší se Jiftáchovi zavázali: "Ať Hospodin, který to slyší, je mezi námi svědkem, že všechno uděláme podle tvých slov." Jiftách tedy šel s gileádskými staršími a lid si jej ustanovil za náčelníka a vůdce. Jiftách pak přednesl celou svou záležitost před Hospodinem v Mispě. ...

Na Jiftáchovi spočinul duch Hospodinův a on táhl Gileádem a Manasesem proti Amónovcům. Jiftách složil Hospodinu slib: "Vydáš-li mi Amónovce opravdu do rukou, ten, kdo mi vyjde naproti z vrat mého domu, až se budu vracet v pokoji od Amónovců, bude patřit Hospodinu a toho obětuji v zápalnou oběť." Nato táhl Jiftách do boje proti Amónovcům a Hospodin mu je vydal do rukou. ...

Když přicházel Jiftách do Mispy ke svému domu, hle, vychází mu naproti s bubínky a s tancem jeho dcera. Měl jenom tu jedinou, kromě ní neměl syna ani dceru. Jak ji uviděl, roztrhl své roucho a zvolal: "Ach, má dcero, srazilas mě do prachu, uvrhla jsi mě do zkázy! Zavázal jsem se svými ústy Hospodinu a nemohu to vzít zpět." Ona mu odpověděla: "Můj otče, když ses svými ústy zavázal Hospodinu, učiň se mnou, co jsi vyřkl, za to, co Hospodin pro tebe učinil, abys mohl vykonat pomstu nad svými nepřáteli, nad Amónovci."

Požádala pak svého otce: "Nechť je mi dovoleno toto: Ponech mi dva měsíce. Ráda bych odešla do hor a oplakávala se svými družkami své mládí." On jí řekl: "Jdi." Propustil ji na dva měsíce a ona odešla se svými družkami, aby na horách oplakávala svou mladost.

Matka Jiftácha byla kněžka. ¹¹⁹⁶

Bratři hocha vyhnali jakožto „parchanta“ ...

Jefte z náboženství zřejmě nestihl mnoho pochytit.

Za hranicemi izraelského území se stal jakýmsi Jánošíkem v družině pohanských zbojníků.

Hospodin si za vůdčí osobnosti Izraele vybíral nejlepší z těch, kteří byli k mání. Jefte k takovým patřil. ¹¹⁹⁷

Jiftách má mnoho sympatických rysů. Byl nejen rovný chlap. Na jeho vyjednávání s nepřitelem vidíme, že byl odpovědný státník.

Škoda, že Jiftách měl pohanskou představu o Bohu: „Přízeň Boha je třeba si získat.“

Jiftáchova dcera je obdivuhodná. („Táto, vždy jsem na tebe byla hrdá, žes držel slovo. Vždy jsi velkoryse myslel na druhé. Obdivuji tvou obětavost, riskoval jsi vlastní život pro svobodu druhých. Vítězství nad nepřáteli je velkou hodnotou, nic ti nevyčítám.“)

Čteme-li drsné příběhy v Bibli, postihnou-li nás trápení nebo katastrofy, často nejprve vytýkáme Bohu, co neudělal. ¹¹⁹⁸

„Proč Hospodin nezavolal z nebe na Jiftácha, jako na Abraháma, když se Abrahám chystal obětovat Izáka?“

„Co to má Hospodin za soudce, když odsoudí svou nevinnou dceru na smrt?“ I ministr je odpovědný za své podřízené, selže-li podřízený, ministr musí odstoupit ze své funkce.

„O svátku Smíření Izraelité prosí Hospodina o prominutí nerozumných nebo nesplněných slibů. Proč velekněz nezprostil Jiftácha jeho pohanského slibu? Proč nezakročí Hospodin, když jeho velekněz nekoná, co má konat?“

„Proč lidé neprosili za Jefteho dceru?“

Cicero v jedné řecké báji vypráví: Agamemnón slíbil bohyni Artemis, že jí obětuje nejkrásnější bytost svého království. Ukázalo se, že nejkrásnější je jeho dcera Ifigenie. Agamemnón ji zabil. Cicero dodává: „Král by nemusel slib dodržet, ale smysl pro čest převážil nad jeho otcovskou láskou.“

Pokud Jefte po smrti své dcery zjistil, že Hospodina neoslavil, ale naopak urazil a podráždil, neboť Bůh lidské oběti přísně zakázal, nepominul se na mysli? To je k zoufání, zbytečně ztratit jedinou dceru a prohrát svůj osobní život.

Abrahám byl odměněn a Izák zachráněn. Jefteho dcera zemřela, přestože si Hospodin její smrt nepřál a otcí zůstaly jen slzy a zármutek, možná zoufalství.

V Euripidově dramatu se Ifigenie pokouší obměkčit svého otce Agamemnóna: „Nezabíjej mě, vždyť jsem tak mladá! Jak krásné je spatřit rozbřesk dne! Byla jsem první, kdo tě nazýval otcem, první, koho jsi nazval dítětem, jako první jsem seděla na tvých kolenou a dotýkala se tě láskou a ty ses mne s láskou dotýkal... Slituj se nad mým životem, otče!“

Pak vyčítá otcí, že se rozhodl špatně, že dal přednost násilí a vraždě před spravedlností a láskou.

Ale to je pohanská mytologie. Jenže my nasloucháme slovu Božímu.

1196 Písmo kněžky nazývá „nevěstkami“, protože pohanství z pohledu Písma znamená „smilnit“ s božstvy.

Pohanství plodivou sílu zbožšťovalo a sexuální praktiky někdy používali ke svým náboženským obřadům.

1197 Soudci, králové, proroci, apoštolové byli nejlepšími osobnostmi svých dob. Hospodin je ke službě vybavil; přesto někteří selhali (Saul, ... Jidáš).

1198 Téměř se neptáme, co jsme zanedbali my. Neptali jsme se Boha před válkou, co by nám poradil.

Proč musela dcera Jefteho zemřít tak mladá? Milovala otce tak hluboce, že souhlasila se svým údělem a odpustila mu. Aby ho ušetřila pohledu na své slzy, odešla plakat do hor.
Proč Bůh nezasáhl tak jako v případě Izáka?

Židovský midraš vkládá slova do posledního setkání otce a dcery. Otec se chystá splnit slib a jeho oběť se rozpláče: „Otče, otče! Přivítala jsem tě s radostí a hrdostí, a ty mne chceš zabít? Pověz, otče, kde v je v Tóře psáno, že Izraelité mají obětovat své děti na oltáři! Neříká snad, že máme obětovat zvířata, nikoli lidské bytosti?“

Jefte poslouchá, pak odpoví: „Je pozdě, dcero. Dal jsem slib.“

Dcera však namítne: „Také náš praotec Jákob dal slib. Neslíbil snad Bohu, že mu dá desátý díl ze všeho, co měl? Měl dvanáct dětí, a obětoval snad nějaké z nich?“

Jefte mlčky poslouchá.

Dcera pokračuje: „Také Chana řekla, pokud jí Bůh dá syna, zasvětil mu ho – obětovala ho snad?“

Jiftách pořád poslouchá a nic neříká.

Dcera dodává: „Řekl jsi, že jsi dal slib. Pojďme k soudu. Třeba tě toho slibu zbaví.“

Bylo však příliš pozdě.

Jsme zvyklí domýšlet umělecká dramata, k tomu jsou určena.

Co vytěžíme z biblických dramát?

Jestli Jiftách prohlédl, že jeho oběť byla zbytečná, že místo své snahy zalíbit se Hospodinu naopak Boha podráždil, protože Bůh lidské oběti co nejpřísněji zakázal, jak to s ním dopadlo?

Škoda, že se Jiftách ze své pohanské představy o Bohu („přízeň Boha je třeba si získat“) nevymanil, že se zármutkem nad svou milovanou dcerou nenechal dovést k většímu porozumění Bohu.)

Dovede nás zármutek ze smrti Ježíše (nebo zármutek nad P. Marií Bolestnou) k hledání důvodu Ježíšovy smrti?

Kdo čte antická dramata a pak slyší naše tvrzení, že se Bohu zalíbila Ježíšova oběť, odvrátí se od církevního učení. Jsme vedeni k odpouštění, ale vedlo toho nám je říkáno, že k našemu odpuštění Bůh vyžadoval prolítí krve.

„Nejvyšší Spravedlivý dovolil, aby byl ztrestán Nevinný?“

Odvážíme se znovu přemýšlet, ptát se, nesouhlasit třeba se svou dosavadní představou o Bohu?

Připouštíme, že by mohla být nedokonalá, že zdaleka nevíme o Bohu vše? Budeme hájit jeho čest? Neupíráme velikost svatému Tomáši Akvinskému a dalším velikým teologům. Ale dovolíme Josefu Zvěřinovi a dalším teologům říkat něco jiného?

V náboženství nemáme rádi změny. V přírodních vědách a našem životě naopak rádi nové věci vyhlížíme.

I Ježíš prohlásil: „Každý zákoník, který se stal učedníkem království nebeského, je jako hospodář, který vynáší ze svého pokladu nové i staré.“ (Mt 13:52)

Židé neočekávali Mesiáše, kterého by sám Bůh nechal obětovat. Znali spravedlnost, milosrdenství a „všemohoucnost“ Boha, který je ve svém rozhodování svobodný, může odpustit vinu a je schopný ujmout se poškozeného i pachatele.

Zkusme týden přemýšlet o Jiftáchovi a jeho dceři. (Shlédneme-li dobrý film, také se k němu v myšlenkách vrátíme. Neutíkejme od palčivých otázek.

Naše kamarádka je vážně nemocná. Každý den na ni myslím. Ani si ji netroufám telefonovat. Mlčím před Hospodinem, nebouřím se, ale trápím se.

Jsem si jistý, že Bůh je nejdříve milosrdný. Samozřejmě, že mu nevidím do karet. Fráze o „tajemství“ mně nikdy nestačily. Zbožné fráze mi byly vždy odporné.

Neutíkejme od těžkých a palčivých otázek ...
Nerozumíme-li si s někým, koho máme rádi, trápíme se.

Za týden budeme pokračovat.
(V sobotních Lidových novinách je výborný rozhovor s biskupem Václavem Malým o postoji k uprchlíkům.)

2012 (O Večeři Páně XXI. - Aby bylo jasno)

Poznámky k nedělní liturgii 16. září 2012

(Cyklus úvah o Večeři Páně)

XXI. ABY BYLO JASNO

Pan Prof. Cibulka nesnášel, když někdo pro křesťanský kostel používal označení chrám. Chrámy měli pohané – v nich bydlelo božstvo. Ani jeruzalémský chrám nebyl v tomto smyslu domem božím. Už Šalomoun říká: „Já vím, Bože, že ty nemůžeš bydlet v lidské stavbě“.
(Srov. 1 Kr 8. kap., především verš 27)
Však také Jeruzalémský chrám byl výmysl lidský, Hospodin nic takového nevyžadoval. ¹¹⁹⁹

Židé vědí: kde jsem, tam je Bůh se mnou, ať bdím nebo spím, ať jsem doma nebo na cestách, všude je Bůh se mnou. Váží si blízkosti Hospodina a denně vyznávají:
„Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin jediný.
Budeš milovat Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší a celou svou silou.
A tato slova, která ti dnes přikazuji, budeš mít v srdci. Budeš je vštěpovat svým synům a budeš o nich rozmlouvat, když budeš sedět doma nebo půjdeš cestou, když budeš uléhat nebo vstávat.
Uvážeš si je jako znamení na ruku a budeš je mít jako pásek na čele mezi očima. Napíšeš je také na veřeje svého domu a na své brány.“ (Dt 6:4-9) (Ta modlitba je posvěcená i rty Ježíšovými.)

K budování vztahu s Bohem patří setkávání, naslouchání a poznávání.
Židé nemuseli za Hospodinem nikam chodit ani nemuseli čekat ve frontě na audienci. Žil s nimi a žije s námi doma. Jeruzalémský chrám byl pozdním a dočasným zařízením. Když poprvé padnul, vznikly v babylonském zajetí synagogy ke společnému setkávání, společnému naslouchání Tóře, ke společné modlitbě. (Původně byla synagoga školou). Po zničení chrámu v r. 70, židům zůstaly už jenom synagogy.

1199 Když si David postavil honosný královský palác, bylo mu trapně, že Hospodinova archa je jen ve stanu a aby si uchlácholil svědomí, chtěl stavět Hospodinu chrám. (Srov. 2 Kr 7. kap.)

(Už ustavení krále bylo vůči Hospodinu úpadkem – copak je člověk schopný spravovat boží lid?)

„Počkej, počkej, Davide“, řekl Hospodin králi, „musíme si spolu něco vyjasnit, kdo komu staví dům..“ „Snad já pečuji o tebe a o svůj lid, nebo snad pečuješ ty o mě? Nejsem bezdomovec, nepotřebuji od člověka střechu nad hlavou.“

Až Šalomoun vystavěl chrám (jen jeden pro celou zem) a řekl: „Hospodine, převyšuješ i nebesa nebes, jak bys mohl sídlit s člověkem na zemi, v nějakém domě zbudovaným lidmi“. (2 Pa 6:18n)

A Izajáš říká: „Do chrámu se vešel pouze lem roucha Hospodina ...“ (Iz 6:1n)

Náš kostel vyšel ze synagogy (školy) a z jídelny. (Poslední večere nebyla ani v chrámě ani v synagoze.)

I my se chodíme do kostela společně školit (vzdělávat) a děkovat. (Ta posloupnost je důležitá, Nejprve potřebujeme naslouchat, poznávat, vědět co mi je nabízeno, pak vím, co si Bůh ode mne přeje, pak za poznané mohu děkovat.)

Nejprve nás Ježíš zve k vyučování a potom ke společné hostině.

V kostele se rádi zastavíme, je nám také ceněným místem ticha a soustředění. Ale nechodíme navštěvovat Krista. On navštívil nás, ujímá se nás – je naším stálým průvodcem na cestě a zůstává mezi námi.¹²⁰⁰

Říkali jsme si, že Ježíš chce přebývat především v nás samotných a uprostřed nás. Není „vězněm svatostánku“.

Mentalita bohatých (jako král David) říká: „Bohu to nejlepší“, ale zúží to na viditelnou nádheru (na šlechetné jednání to už nevztáhnou), proto se kostely často podobají hradům a zámkům své doby, bývají úlitbou bohatství mocných.

Ježíš byl určitě milovník umění, ale o „osmém divu světa“ smutně řekl: „Bohužel z něj nezůstane kámen na kameni.“ (Srov. Mt 24:1-2)

A Samaritánce pravil: „... ti, kteří Boha opravdově ctí, budou ho uctívat v Duchu a v pravdě.

A Otec si přeje, aby ho lidé takto ctili.“ (Srov. J 4:23-24) I proto Ježíš říká Samařance, že to bude s uctíváním Boha jinak.¹²⁰¹

Vnucujeme Bohu naše představy a přehlízíme jeho názory.

Kdožví, z které strany přichází slova: „Pro Boha není nikdy dost perel a zlata“ (a novodobé: „Korunovací není nikdy dost“).

Neměli bychom se nechat odlákat od podstatného: od budování rodiny Božích dětí, ve které se bude každý cítit dobře. I Bůh.

Pro Boha a pro jeho děti není nikdy dost pravdivého a spravedlivého jednání, dost milosrdenství: „Co jste prokázali kterémukoliv člověku, mě jste prokázali ...“

Do kostela nepřicházíme jenom k setkání s Bohem, ale také k setkání s lidmi. Církev je tam, kde spolužijí, pracují a společně chválí Boha jeho děti.

Víme jak chudý je život jedináčka, jaké bohatství nám poskytují dobří a ochotní sourozenci.

V církvi by neměl nikdo žít sám jako jedináček. Potřebujeme jeden druhého. V rodině jsou také starší sourozenci, kteří žijí déle s Bohem a mohou nám být ku pomoci k našemu porozumění: životu, sobě druhým i Bohu. V rodině jsou také slabší, kteří potřebují naši pomoc.

Cena společné modlitby není ve větší hlasitosti, ale ve vzájemném porozumění Ježíšových sourozenců. Má ústit ke společné spolupráci s Ježíšem. Ve společenství je síla.

1200 „Pochválen buď Hospodin, Bůh Izraele, protože navštívil a vykoupil svůj lid.“ (Lk 1:68)

„Ujal se svého služebníka Izraele, pamětliv svého milosrdenství...“ (Lk 1:54)

„Kristus nepřestal být jedním z nás, je náš prostředník u tebe a zůstává mezi námi.“ (preface o Nanebevstoupení Páně).

1201 Žena řekla Ježíšovi: „Pane, vidím, že jsi prorok. Naši předkové uctívali Boha na této hoře, ale vy říkáte, že místo, na němž má být Bůh uctíván, je v Jeruzalémě!“

Ježíš jí odpoví: „Věř mi, ženo, že přichází hodina, kdy nebudete ctít Otce ani na této hoře ani v Jeruzalémě. Vy uctíváte, co neznáte; my uctíváme, co známe, neboť spása je ze Židů. Ale přichází hodina, ano již je tu, kdy ti, kteří Boha opravdově ctí, budou ho uctívat v Duchu a v pravdě. A Otec si přeje, aby ho lidé takto ctili. Bůh je Duch a ti, kdo ho uctívají, mají tak činit v Duchu a v pravdě.“ (J 4:19-24)

Slovo boží není jenom k vyslechnutí a poděkování. Pro toho, kdo slovo boží předčítal, pro ty, kteří slova slyšeli, ani pro toho, kdo kázal, nekončí naslouchání Bohu odchodem z kostela. Boží slovo v nás má přinést svou úrodu, k poznání, k umění přemýšlet, zacházet s pravdou.

Ze slova božího se mi dostalo poučení, že odpouštění není výmazem z trestního rejstříku nebo zaplacením dluhu, má nás dovést ke změně myšlení a jednání. „Spása“ se nekoná mechanicky, právním úkonem, ale přijímáním Ježíšových životních postojů.

Slovo boží i Ježíšova Hostina nám otevírají uši, oči i srdce.

Co vše nechceme slyšet?

Jaká slova nechceme vyslovit?

Koho a co bychom raději neviděli?

K jaké práci se nehlásíme?

Starý pán, naslouchající božímu slovu, řekl: „Jeden člověk v kostele mi byl nesympatický. Začal jsem si vedle něj sedat, abychom si podávali ruce při pozdravení pokoje. Za čas moje nechuť k tomu člověku zmizela. Ne sama sebou, vedle toho souseda jsem si uvědomoval, že Ježíši na mě může ledacos vadit a přesto mě stále pokládá za svého přítele. Ježíšovo přátelství mě proměňovalo.“¹²⁰²

Někteří se v porozumění liturgii zasekli na pohanské úrovni a tvrdí, že vrcholem bohoslužby je klanění.¹²⁰³

Myslí si, že oni slouží Bohu svou modlitbou a obětováním Ježíšova těla a Krve (chtějí dávat z cizího).

Neutíkejme se od podstatného ke klečení při bohoslužbě a po přijímání. Ježíš nikdy nic takového neřekl. Mluví o službě Boha člověku, zve nás ke jednání s ním a s bratřími.¹²⁰⁴

Zbožně otevřít pusu a nutit se do zbožných pocitů – to by bez otevření úst k uznání svého provinění a prosby o odpuštění před bohoslužbou (v nejhorším případě po bohoslužbě) bylo svatokrádeží. Smíření s druhými a úsilí o spolupráci se nenahradí klečením. Nikdy nic takového Ježíš neřekl.

Boží slovo a ochota Boha setkávat se s námi, mluvit s námi, jeho Hostina a naše dřívější zkušenost s jeho dobrotou a odpouštěním nám umožňuje smířlivý krok k druhému.

K tomu všemu nám napomáhá i síla společenství bratří („sdělená radost – dvojnásobná radost, sdělená bolest – poloviční bolest).

Je třeba slyšet a konat to, co si přeje Ježíš a ne své nápady vydávat za zbožnost. (Srov. Mk 1:45, 7:36)

1202 Pokud jsou dva lidé ve při, je třeba nejprve spor řešit podle Ježíšových pravidel. (Mt 5:20-26; Mt 7:1-5)

1203 Pohané si myslí, že je třeba božstvo usmiřovat, získávat si jeho přízeň, udržovat ho při životě oběťmi, povzbuzovat pochvalou, udržovat nepřetržitý řetěz obětí, modlitebních stráží atd.

1204 „To vám kladu na srdce, abyste se milovali navzájem, jako jsem já miloval vás.

Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele.

Vy jste moji přátelé, činíte-li, co vám přikazuji.

Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co činí jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám dal poznat všechno, co jsem slyšel od svého Otce.

Ne vy jste vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a ustanovil jsem vás, abyste šli a nesli ovoce a vaše ovoce aby zůstalo; a Otec vám dá, oč byste ho prosili v mém jménu.

„To vám svěčuji, abyste jeden druhého milovali.“ (J 15:12-17)

Ke kostelům máme velký vztah. Stejně jako naši předkové v nich rádi slavíme své slavnosti, slyšíme v nich nejpodstatnější slova o sobě. „Jsi moje milovaná dcera, milovaný syn“, „Blahoslavení, kdo jsou pozváni ke stolu Beránkově“, „Já se ti odevzdávám a přijímám tě za partnera“, „Jsou ti odpuštěny hříchy“ ...

Už první křesťané se potřebovali setkávat mezi sebou. Dokonce uprostřed bohoslužby, mezi přijímáním Těla Páně a přijímáním Krve Páně, měli hostinu. I my se po společném setkání s Bohem potřebujeme setkávat mezi sebou. Bůh na člověka nežárlí. V nových kostelech se už počítá s prostory pro setkání a pohoštění, případně pro další aktivity.¹²⁰⁵

Nikdo z lidí nemůže vytvořit nic vznešenějšího než Stvořitel. K obrazu božímu si vytvořil nás – lidi. Máme být chrámem, ve kterém chce Bůh přebývat.

Bohu nemusíme vytvářet nějaký posvátný prostor mimo nás, nepřeje si to.¹²⁰⁶

S obdivem a radostí můžeme přijmout význačné postavení, do kterého nás Bůh zve. O nevěstě spočívající na trůně vedle Beránka jsme si říkali. O ničem větším a krásnějším jsme neslyšeli.

2009

24. neděle v mezidobí Iz 50:5-9a Jak 2:14-18 Mk 8:27-35 13. září 2009

Kdo z nás v mládí nevěřil, že ve světě bude lépe? „Za našeho života se to už konečně podaří.“ Reklamy, politickými počínajíc, nás v tom dodneška utvrzují.

Kdo by si nepřál žít v míru a narůstajícím bohatství? Ale skutečnost je jiná... Z ráje jsme se propadli do džungle. Přijmout tento fakt není příjemné a odvážit se třeba k Solženicynovu postoji „nežít ve lži“ je dost náročné.

Bůh nás zve k „žít v pravdě“ (která osvobozuje). I to vyžaduje statečnost a odhodlanost.

Ježíš přišel „abychom měli život v hojnosti“. Dokreslil boží plány k lepšímu uspořádání života a vztahů. Také vyzýval Izrael k náboženské reformě (došlo k ní až po jeho umučení a vzkříšení).

1205 V Letohradě takovou možnost nemáme, po bohoslužbě podáváme čaj v kostele.

Bůh na člověka nežárlí, naopak.

V naší společnosti byla komunisty téměř zničena občanská společnost. I nadále ubývá setkávání s druhými (místo veřejné dopravy bují individuální doprava, místo návštěvy divadel a kin se lidé raději dívají doma na televizi ...). Církev má být kvasem i v těchto důležitých společenských rozměrech. Je ve společenství může žít solidarita s druhými. Farnost potřebuje žít rodinným životem.

Ve velkých městech, kde se lidé neznají, je obtížnější slavit bohoslužbu. Tam, místo společného slavení, vidáme řadu jednotlivců (v patřičné vzdálenosti od sebe), jež prožívají svou soukromou pobožnost.

1206 Holky Pussy Riot udělaly kravál v kostele, úmyslně – ve snaze aby si co nejvíce lidí všimlo proti komu(!) protestují.

Někteří je rádi odsoudí, aby se zalíbili Putinovi.

I církevníci se pohoršují, hájí posvátný prostor(!) a myslí si, že je třeba hájit Boha. Ale jsou zbabělí na to, aby se zastali člověka, lidí, s kterými Putin bezohledně jedná. Mají možnost protestovat proti mocným slušně, svlékat svá roucha nemusí. Jejich jediné protestní věty by si média určitě všimla.

Dřívější spolupracovníci mocných zametají své stopy ... Někteří současní spolupracovníci mocných jednajících skrytě.

Projevy těch ruských děvčat mi nevoní, ale jsou statečnější než já.

Význačná část zbožných židů nenaslouchala Hospodinu, šla cestou své vlastní zbožnosti a vzdalovala se Hospodinu. Ježíš říká (dodneška): „Jdete opačným směrem, obraťte se.“¹²⁰⁷

Ježíš se snažil uzdravit společnost Izraele v kořenech. Poskytl dost důkazů (znamení, zázraků), že za jeho hodnověrností stojí Bůh, ale nevěřili mu.¹²⁰⁸

Zbyla mu poslední možnost. „Ponechám vše v jejich režii. Přestanu se skrývat a bránit. Dokud Syn člověka nebude umučen, neprohlédnou, k jakým koncům vede jejich ´zbožnost´“.

Někteří po ukřižování skutečně uznali, že jejich zbožnost vede do pekel a ne k Bohu.

Ani apoštolové nevěřili Ježíšově předpovědi o likvidaci Mesiáše (natož aby připustili, že by Mesiáše mohli zlikvidovat představení církve).

Proto Petr káral Ježíše za slova „Syn člověka bude zavražděn, ale také vzkříšen“ („rozmlouvat“ je nepřesný překlad): „Proč říkáš takové nesmysly, k čemu by to bylo dobré? My (apoštolové) bychom to nikdy nedopustili.“

Už jsme si říkali, že Ježíš nemohl učedníkům říci: „vezmi svůj kříž“.¹²⁰⁹

Zřejmě řekl: „Chceš-li být mým učedníkem, vytrhni svůj kůl z hradby, kterou jste si s rabíny postavili okolo Tóry a následuj mě – svého Učitele. Nebo se vrať k rabínským učitelům.“¹²¹⁰

1207 Vícekrát Ježíš ukazoval v čem se naše jednání liší od Mojžíše a proroků.

Vysvětloval, jak je nebezpečné řídit se vlastním náboženským vkusem (připomínal: „proroky vraždili především zbožní lidé“). Varoval: „satan infikuje „zbožné“ lidi falešnou zbožností“ (např. v podobenství o jílku mámivém).

1208 „Dostatečně jsem je varoval a stejně mi nevěří. Náboženští vůdci Izraele matou lidi falešnou zbožností a národ se řítí do propasti (nejen k masakru a zkáze Jeruzaléma). Nedají si poradit, jsou sebejistí. Nepřipouštějí si, že by se mohli mýlit, nejsou schopni si porovnat své názory s Písmem.“

Ani tak spravedlivý člověk jako Nikodém nedal Ježíšovi za pravdu, dokud neviděl, jak představení pomlouvají, lžou a nezastaví se ani před úkladnou vraždou.

1209 Řecké slovo stauros znamená původně kůl, trám, později kůl k popravě ukřižováním. Kříž je šibenicí nejhoršího druhu a židé nikoho nekřižovali. Ukřižovaný je z židovského pohledu prokletý od Boha. Ježíš nikomu z nás popravu neplánuje. Násilná smrt není podmínkou jeho přátelství. Jeho nejlepší učedníci (Ježíšova matka, apoštol Jan) se těšili výbornému zdraví a umřeli přirozenou smrtí.

1210 Ustanovení Tóry (příkázání) jsou obranou proti zlu – vnitřnímu i vnějšímu, ale zároveň platí Mojžíšovo: „Nic nepřidáš a nic neubereš“ (před dvěma týdny jsme si to opět četli v 1. čtení nedělní liturgie).

Židé si z vlastní horlivosti a strachu z Boha vytvářeli „plot okolo Tóry“. Plot časem narůstal, až se z něj stala kolová hradba, do které se přezbožní uzavřeli před pohany a málo zbožnými. (Představme si třeba hrad obehnaný třemi hradbami.) Za touto hradbou cíhali na každou Ježíšovu „chybu“. Prohlásili ho za nepřitele Izraele, světáka, bezbožníka a ničitele svatých pořádků.

Kolová hradba vyrostla z lidského přidávání k božím ustanovením. (Každý římský ženista měl svůj kůl, který byl používán k vybudování kolové palisády okolo vojenského tábora). Vyrůstali jsme uprostřed naší kolové hradby a někdy jsme ji pomáhali stavět, proto potřebujeme vytrhávat svůj kůl z této hradby a jít za Ježíšem – stávat se jeho učedníkem a svobodným synem (dcerou) božím.

Ježíš dodržoval ustanovení (příkázání) boží a chválil si je: „Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a naleznete odpočinutí svým duším. Vždyť mé jho netlačí a břemeno netíží.“ (Mt 11:29-30)

Petr byl Ježíšovým učedníkem, ale v něčem dlouho trčel v rabínských názorech. Přitom Ježíš všechno podrobně učedníkům vysvětloval (např. „staré a nové učení se nesnáší – srov. Mk 2:21-22; Lk 5:36-39).

O Ježíšově napomenutí Petra jsme už také mluvili. ¹²¹¹

Je důležité hledat, proč se nechal Ježíš ukřižovat.

Nesprávnými představami o Ježíšově smrti si zkreslujeme své představy o božím jednání. Můžeme se jimi nechat manipulovat k poddanství, otročině, pasivitě, k mlčení vůči zlu. ¹²¹²

Bolest a utrpení samo žádnou hodnotu nevytváří.

Ježíšovo rozhodnutí nechat se zabít má jiný charakter.

Utrpení nemá užitek v bolesti, chce vyprovokovat, nastavit zrcadlo (proroci byli často připraveni o život zbožnými lidmi). Máme hledat příčiny trápení a jejich nápravu.

Ježíš nám ukazuje nejen, co nám hrozí a kam nás vede „naše zbožnost“, ale i s jak velikou věrností boží a Ježíšovou obětavostí můžeme počítat. ¹²¹³

Vraťme se k Izaiášovu slovu o trpícím otroku (služebníku) božím i k Ježíšovu slovu.

Svrchu bylo řečeno, že svět je porušený až běda. A že si neděláme iluze, že bude jen lépe a lépe.

Kdo chce žít v porušeném světě s charakterem, bývá vystaven velikému tlaku.

Kdy nemlčet, vystoupit proti zlu, násilí a nespravedlnosti?

A kde brát odvalu a sílu obstát před silnějším, který nebere ohledy?

Izaiášův otrok boží říká: „Nenechám se připravit o nejvyšší hodnoty, nenechám se ničím menším koupit nebo zastrašit. Něco vydržím.“

Ježíš znovu připomíná, že snaha chránit si život za každou cenu přináší jen krátkodobý zisk. Pro život v božím království potřebujeme usilovat o větší hodnoty. Přátelé jsou ochotni dávat přednost druhému. („Jeden za všechny, všichni za jednoho!“ bylo heslo tří mušketýrů.)

Samo se nic neudělá, ani nebeské království.

Nikdy v dějinách nebylo dost těch, kteří by se včas stavěli proti zlu. Zkušenost 20. století to znovu potvrdila.

Léta a léta se trápím a zkoumám jak je možné, že slušní lidé ustoupili nacismu a komunismu. ¹²¹⁴

1211 „Petře, teď mluvíš jako satan, také je přesvědčen, že všemu rozumí lépe než Bůh.“

Nestačí něco myslet dobře a jednat upřímně, potřebujeme si ověřovat, zda naše názory ladí s názory Ježíšovými.

1212 Říkali nám: „Koho Pánbůh miluje, toho křížkem navštěvuje“.

„Kdo se má na zemi špatně, bude se mít v nebi dobře.“

„Ježíš vykoupil svět svým utrpením a svou smrtí“.

Marx prohlásil: „Náboženství je opiem lidstva“ O pokrouceném náboženství to platí.

1213 K Ježíšovi přišli někteří se zprávou o Galilejcích, jejichž krev smísil Pilát s krví jejich obětí. On jim na to řekl: „Myslíte, že tito Galilejci byli větší hříšníci než ti ostatní, že to museli vytrpět?“

Ne, pravím vám, ale neobráte-li se, všichni podobně zahynete.

Nebo si myslíte, že těch osmnáct, na které spadla věž v Siloe a zabila je, byli větší viníci než ostatní obyvatelé Jeruzaléma?

Ne, pravím vám, ale neobráte-li se, všichni právě tak zahynete.“ (Lk 13:1-5)

1214 Přečetl jsem o této otázce řadu knih, doporučuji „Příběh jednoho Němce“ Sebastiána Haffnera. Popisuje poměry v Německu v letech 1914-1933 a ukazuje kdy a v čem Němci pochybili.

Píše např.: „Nám Němcům chybí „charakter“: pevné, zvnějšku neotřesitelné jádro, ušlechtilá tvrdost, nejvnitřnější rezerva hrdosti, přesvědčení, sebedůvěry a důstojnosti, kterou lze v hodině zkoušky mobilizovat.“

Viděli jste film Katyň? Kolikrát se jen v Evropě znovu opakovalo střelení mužů do hromadných hrobů?

Viděli jste film Goyovy přízraky? Můžeme doufat, že už nebudou lidé mučeni, aby vypovídali podle nařízení mocných?

Ale nestačí jen říci: „To bylo hrozné“, je třeba z toho vyvodit závěr pro sebe.

Na jedné straně jsme s drzou samozřejmostí přijali Ježíše jako někoho, kdo má trpět a zemřít za nás a na druhé straně lacině očekáváme lepší život a nejme ochotni pro spravedlnost a svobodu mnoho podstoupit. (Podobně za války mnoho Čechů čekalo za pecí, až nás osvobodí Američané a Rusové.)

Není vyloučeno, že se dostaneme do podobně vypjaté situace jako lidé před námi. V každém případě je třeba být připraven. Je nutné nemít falešná očekávání od světa (je porušený!) a být připravený hájit spravedlnost, postavit se zlu do cesty. Nepřijímat růžové brýle, které (draho) prodávají politici. Všimnout si nabízené Boží pomoci a stavět se na vlastní nohy.

„Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevejdete do království nebeského.“ (Mt 5:20)

Ježíš je Učitel, s ním rozpoznáme nebezpečí včas.

Ježíš je Mistr dobrého a spravedlivého života. Stojí při nás a osvobozuje nás od strachu. Staví nás na nohy. Ujistí nás, že poslední slovo nebude mít zlo, ale Bůh. A vybavuje nás dary svého Ducha.

Jsem rád, že nové eucharistické modlitby říkají: „Ježíšův druhý příchod připravujeme!“ (Ve starších eucharistických modlitbách se říká: „Na tvůj příchod, Ježíši, čekáme“.) Tak si připomínáme, že neseďme v čekárně, ale hlásíme se k Ježíšově práci, hájíme, co je cenné.

Ježíš není hlasatel utrpení ani pacifista. Mezi jeho učedníky nebyl žádný, kdo by ze své zbabělosti dělal ctnost.

Ježíš i svým tělem hájil naše pozice. Chceme pohotově stát při zachraňování lidí.

Připravujeme se, abychom obstáli. Vždy jsme obdivovali lidi rovné, statečné a obětavé.

2006

24. neděle v mezidobí Iz 50:5-9a Jak 2:14-18 Mk 8:27-35 17. září 2006

Vícekrát jsme nad událostí z dnešního čtení evangelia uvažovali. Přesto znovu platí, kdo se svěří slovům evangelia, bude osvícen.

Nenechme se odradit pocitem, že to už známe. Ošidili bychom se.

V dnešním úryvku jsou popsány dvě události. Přímo spolu nesouvisejí, ale navazují na sebe. Ježíš je úmyslně vyvolal po sobě. Hned uvidíme proč.

V první události se Ježíš nejprve ptal, za koho jej pokládají lidé, pak položil stejnou otázku učedníkům.

Ve druhé říká, Syn člověka bude muset mnoho trpět, bude zabit, vstane z mrtvých.

Bylo by škoda si nevšimnout promyšlenosti Ježíšova vyučování. Ježíš je výjimečně schopným učitelem. Pozor, nemá smysl to lacině odkývat.

Několik důležitých úryvků knihy zřejmě otiskneme v našem říjnovém Farním časopisu Okénko (letohrad.farnost.cz).

Je-li to pravda, proč tedy raději učíme z katechismů?
V čem je Ježíš výjimečným učitelem? Za chvíli nám to třeba dojde.

Ježíš nikdy sám neřekl, já jsem Boží syn. Nikdy před lidmi neřekl, já jsem Mesiáš. Dobře víme, jak to Ježíš zlým duchům zakazoval šířit. Pokud někdo z jeho blízkých objevil, kým Ježíš je, přikývl mu, ale nepřál si, aby tuto informaci šířil. Na veřejnosti Ježíš přitakal, že je Mesiášem, pouze na konci života, před veleradou, na zapřísahání Kaifáše.

Když Ježíš začal učit, dělali si na Ježíše lidé svůj názor. Nejen jeho posluchači, ale i ti, kteří jej nikdy neslyšeli. Jenže povrchně – jak už to bývá.

Dobře to znám. Občas zaslechnu, co o mně tvrdí lidé, kteří mě neznají.

Ježíšovi učedníci se o tesaře z Nazareta začali zajímat poctivě a důkladněji. Proto dospěli k správnému závěru, že Ježíš je Mesiáš.

Názory některých Ježíšových současníků na Ježíše tu máme popsány a lehko si představíme, jak asi vznikaly.

Do vesnice přišli dva učedníci (tak byli Ježíšem vysláni) a mluvili o Ježíši z Nazareta. Jenže místní rozumbrada „u piva v hospodě“ prohlásil: „To je nesmysl, to žádný Ježíš z Nazareta není. „Ježíš z Nazareta“, je krycí jméno, ve skutečnosti je to Jan Křtitel“. A ostatní menší rozumbradové ochotně přizvukovali. Někdo z nich třeba Jana viděl nebo možná o něm pouze slyšel, ale o Ježíši jim bylo „vše jasné“.

V jiné vesnici byl „písmák“, který si čítával v Písmu. Tvrdil: „Je psáno, že před příchodem Mesiáše má přijít prorok Eliáš, který přece nezemřel, ale byl vzat ohnivým vozem na nebe. Ježíš je zakuklený Eliáš.“ I tomuto „sečtělému“ mnozí lidé přitakali: „Aha, Eliáš přišel“.

V další obci žil člověk jezdící po poutních místech. Byl velikým ctitelem proroka Eliáše. Ten byl přesvědčen: „Takové zázraky nemůže dělat nikdo jiný, než prorok Eliáš“. A i jemu řada lidí dala za pravdu.

Jiný zase zdobil místní hrob jiného proroka, a také měl své rozumy, které šířil okolo sebe.

Každý podle svého vkusu neuváženě tvrdil, že Ježíš je ten a ten.

Okamžitě bychom mohli popisovat, jak je to s námi.

Někdo byl rodiči nucen chodit do kostela. Vzdělání žádné, pak viděl film „Šifra Mistra Leonarda“ a už mu je jasné, že Ježíš byl ženatý s Maří Magdalénou a církev zfalšovala Bibli.

Potkal jsem řadu ateistů, kteří si přečetli Bibli a myslí si, že jí rozumí.

Potkáváme „věřící“ katolíky, kteří Písmo v ruce nikdy neměli, ale všemu rozumí.

Potkáváme pravidelné návštěvníky bohoslužeb, kteří jsou navíc zapojeni do několika zbožných „aktivit“, a i ti všemu velmi rozumí.

Já bych si nedovolil říci, že rozumím Bibli. Snažím se porozumět.

Nápadně se podobáme lidem okolo Ježíše

My si také často neuvědomujeme, že jednáme, jako bychom byli chytřejší než Ježíš. Oslovujeme jej všelijakými tituly (o které nestojí), ale jednáme podle svého, ne podle jeho slov.

Mohl bych vyprávět, jak lidé, dole nebo nahoře, reagovali na Antonína Mandla, Bonaventuru Boušeho, Josefa Zvěřinu, na teology II. Vatikánského koncilu, Hanse Künga, atd. Lidé, kteří těmto osobnostem nesaňají ani po kolena.

Kampak my saňáme Ježíšovi?

Jednáme někdy ovšem jako ti, kteří ledacos „vědí lépe“. Jsme stejní jako lidé před dvěma tisíci lety.

Vracím se k textu.

Ježíš úmyslně vedl rozhovor tímto směrem. Nekladl otázku apoštolům, aby se dozvěděl, co si o něm lidé myslí. S přesným úmyslem položil otázku: „Za koho mě lidé pokládají“. Nejprve nechal apoštoly zažít, jak nelze poučit někoho, kdo nehledá, kdo si myslí, že to ví správně.

Teď se sami apoštolové rozčilovali: „Ježíši, to bylo hrozné, my jsme těm zabeďněncům nemohli vysvětlit, že nejsi ani Jan, ani Eliáš, ale že ty jsi ty. Vykládali jsme jim, že jsme chodili nejprve s Janem a teď chodíme s tebou. Říkali jsme jim, kde se každý z vás narodil a jak se jmenují vaši rodiče. Jak ses s Janem setkal u Jordánu a my byli u toho. Nebylo to nic platné, nedali si nic vysvětlit. Ti rozumbradové vedli svou, a že nepotřebují, aby jim někdo něco vykládal a nejhorší – celá vesnice jim věřila.“

Pak si spolu – Ježíš s učedníky – povídali, jak jsou lidé naivní, jak mají povrchní, nedomyšlené a neuvážené mínění v náboženských věcech, postavené na pocitech a na předsudcích.

Pak Ježíš položil apoštolům otázku: „A co si o mně myslíte vy?“

Petr první řekl: „Ty jsi Mesiáš. Ježíš ho za to chválí (srov. Mt 16:17), ale hned apoštolům vysvětloval: „O Mesiáši koluje mnoho nesmyslných řečí, které nepocházejí jen od všelijakým nevzdělaných chytrolínů, ale i páni rabíni vykládají o Mesiášovi nesmysly. Mesiáš podle nich má přijít o velikonocích, zjevit se na střeše chrámu, ¹²¹⁵ vyhlásí mobilizaci a svatou válku proti Římanům.“

Podle proroků ovšem bude Mesiáš nejprve soudit židy. Jenže páni rabíni si s tím nelámou hlavu, opakují to, co slyšeli od svých učitelů. Písmo čtou povrchně, názory, které slyšeli v náboženství, jsou pro ně „hezčí“. Vůbec je nenapadne, kvůli čemu by měl Mesiáš nejprve soudit židy. Jsou přesvědčení, že jsou zbožnější než jejich předkové.

Jo, jo, pro studovaného teologa nebo funkcionáře není jednoduché přiznat, že nerozumí Písmu. Jenže jejich zbožnost je nebezpečná. Vůči božímu království – protože mnoho věci zkreslili, i vůči Mesiáši. Nejzbožnější lidé, kteří se tolik na příchod Mesiáše „připravují“, jej zavraždí.

Učedníci byli pečlivější než ti, kteří si zbrkle Ježíše zařadili podle svého. Ale i apoštolové, snažící se porozumět Ježíšovi, si někdy mysleli, že některé věci vědí lépe než Ježíš. Neuvědomovali si to, ale jednali tak. Mohli si toho všimnout, ale nevšimli si.

Z vlastní zkušenosti si lehko představíme, jak mohla vypadat Petrova řeč. „Ježíši, nejsi poslední dobou nějaký rozrušený nebo přepracovaný nebo našťvaný, proč na tebe chodí takové myšlenky, proč si myslíš o našich představených tak hrozné věci? Já vím, že nejsou ideální, kdopak z nás nejsme hříšníci. Ale Bůh přece stojí za svým Synem, k čemu by byla dobrá jeho smrt? Nemáš pravdu.“

Petr to říká naprosto přesvědčeně a rázně.

Znovu se opakuje nemožnost vysvětlit něco lidem přesvědčeným o své pravdě (o pravdě náboženské teprve). Tentokrát jsou ovšem umanutí svatí apoštolové. Ježíš se marně pokoušel vysvětlit apoštolům, že to, co říkají rabíni, je špatně čtená Bible.

A apoštolové, místo toho, aby řekli: „Počkej Ježíši, řekni nám, kde to je v Písmu psáno jinak“ – místo toho – tvrdí: „Kdepak, takhle to není.“

Často tvrdíme, co jsme se „učili v náboženství“! A když někdo tvrdí něco jiného, nejme zvyklí srovnávat si naše vzájemné názory podle Písma. Chyba je vždy u toho druhého, co opovázlivě bourá naši svatou víru.

1215 S tím souzní: „Děbel vzal Ježíše do svatého města, postavil jej na vrcholek chrámu a řekl mu: "Jsi-li Syn Boží, vrhni se dolů; vždyť je psáno: 'Svým andělům dá příkaz a na ruce tě vezmou, abys nenarazil nohou na kámen'!" (Srov. Mt 4:5-6)

Tenkrát odporovali samotnému Mesiáši. Tento úryvek Písma nás ale varuje, abychom si prověřili, zda dnes MY v něčem neodporujeme samotnému Mesiáši.

Petr i my někdy jednáme, jako bychom řekli: „A co má Mesiáš vlastně mluvit do naší víry!“ Od něj chceme něco jiného. Třeba aby nás zbavil hříchů.

Petr si neuvědomil, že jedná s Mesiášem jako s malým klukem?

Proč apoštolové neřekli: „Ježíši, dokaž, že máš pravdu ty a ne naši učitelé náboženství.“

Ježíš by jim řekl: Najdi si to a to slovo u Izajáše, a tam a tam u Jeremiáše, Malachiáše.

Proč Petr neřekl: „Ježíši, jestli se neobhájíš, musím jít od tebe.“?

Jenže tohle Petra ani ve snu nenapadlo. Petr by nikdy neřekl: „Ježíši, já půjdu od tebe.“ Místo toho tvrdil: „Ale ne, takhle to, Ježíši, není.“

Zdá se to divné, ale kdyby Petr měl jasně formulovaný postoj k hledání pravdy, řekl by: „Ježíši, jestli se neobhájíš, půjdu od tebe a budu hledat jiného učitele“.

Ježíš by se neurazil, vyzval by Petra: Přečti se třeba Mal 3:1-5a.

Možná by Petr poslechl, zašel do synagogy, poprosil pana rabína, aby mu rozkulil svitek s Malachiášem. Možná by se přitom pana rabína zeptal, co na doporučené místo říká on.

Je možné, že by za pár dní přišel a řekl: „Ježíši, já se ti jdu omluvit, já jsem si myslel, že nemáš pravdu, ale rabín je zrovna takový rozumbrada (v náboženském slova smyslu) jako ti strejci, co houby znají a nechtěli nám věřit, že nejsi Jan, syn Zachariášův. Já jsem se přesvědčil, že naši rabíni neznají Písmo. Ty znáš Písmo mnohem lépe.“

Ale, to se nestalo, tak Petr nejednal, ale naopak řekl: „Kdepak, to se ti nestane“.

Ježíš chtěl zdůraznit, že tady jde o velice závažnou věc, a proto použil silná slova: „Jdi mi z očí satane“.

Už jsme si říkali, že jde o hrozné označení, zařazení. Nejde o nadávku – to by byla nejhorší možná urážka.

Petr zůstává u Ježíše dál, dál věří, že je Mesiášem, Petr dál miluje Ježíše.

Později se Ježíš znovu a znovu vrací nejen k otázce vraždy Mesiáše, na otázku vzkříšení vůbec nedojde.

Ať Ježíš vykládá, jak vykládá, nepovede se mu rozbourat některé falešné náboženské představy svých apoštolů. Ti zůstávají u svých zkreslených představ o Mesiáši.

Proto „MUSÍ“ být Mesiáš popraven předními muži „starozákonní církve“. Až ukřižování oťrese názory učedníků.

Simeon Ježíšovým rodičům prorokoval: „Mesiáš jest dán k pádu i k povstání mnohých v Izraeli a jako znamení, kterému se budou vzpírat – aby vyšlo najevo smýšlení mnohých srdcí.“

(Srov. Lk 2:34-35) („Smýšlení srdce“ u židů je totéž, jako u nás poznání.)

Při Ježíšově zatčení se ukázalo smýšlení srdcí apoštolů, když prohlásili: „Ježíš není Mesiáš¹²¹⁶ (v náboženství jsme se učili, že Mesiáš bude silnější než Samson a toho nikdo nebyl schopen svázat).“ (Srov. Lk 24:19-27)

V otázce Mesiáše se apoštolové vrátili k rabínské nauce.
Po Ježíšově zmrtvýchvstání pokládají Ježíše za strašidlo.

Uvědomme si, že právě proto Ježíš svými otázkami vyvolal ty dvě události těsně po sobě, aby se podobně ukázal stejně vadný postoj vesnických rozumbradů (co si mysleli, jak rozumějí náboženským otázkám), rabínů („vzdělaných“ v teologii) a dokonce i apoštolů.
Ježíš chce, aby Petr přemýšlel, ale Petr nepřemýšlí, Petr „věří“ a chce dát dohromady to, co říká pan rabín s tím, co říká Ježíš. (Srov. Lk 5:36-39)¹²¹⁷

Kdo si toto uvědomí, může být otřesen. Je to pro nás nejen velice nepříjemné, ale dokonce nebezpečné. Co kdybychom se pak ptali, zda i nám hrozí, že se budeme vzpírat znamení, které nám v Ježíši bylo dáno? Co jestli se na našich postojích ukáže podobné smýšlení našich srdcí? Že by Simeonova slova dosahovala až k nám?

A co jestli se Ježíš i nás ptá, za koho mě pokládáš ty?
Nakolikpak si my necháváme Ježíšem vysvětlit jak to vše je?
Rádi jsme přijali za svou modlitbu: „Tvé slovo, Pane, je pravda, posvět' nás svou pravou.“
(Srov. J 17:17b) Jak nás má Ježíš osvětit svou pravdou, když mu pořádně nenasloucháme? Jak to má udělat?

Jednou řekl: „Proč mne oslovujete `Pane, Pane´, a nečiníte, co říkám? „ (Srov. Lk 6:46-49)¹²¹⁸

Před týdnem jsem říkal, kdo chce upřímně rozpoznat, zda se nerozchází s Ježíšem, ať se podívá na Mt 5:15-48 a kapitoly 6., 7. a 23. (Není to delší než střední článek v novinách.)

1216 Učedníci odcházející do Emauz říkají „pocestnému“: „Ježíše Nazaretského, který byl prorok mocný slovem i skutkem před Bohem i přede vším lidem, naši velekněží a členové rady vydali, aby byl odsouzen na smrt, a ukřižovali ho. A my jsme doufali, že on je ten, který má vykoupit Izrael. Ale už je to dnes třetí den, co se to stalo. Některé z našich žen nás ohromily: Byly totiž zrána u hrobu a nenalezly jeho tělo; přišly a vyprávěly, že měly i vidění andělů, kteří říkali, že je živ. Někteří z nás pak odešli ke hrobu a shledali, že je to tak, jak ženy vypravovaly, jeho však neviděli.“

A on jim řekl: Jak jste nechápaní! To je vám tak těžké uvěřit všemu, co mluvili proroci! Což neměl Mesiáš to vše vytrpět a vejít do slávy?" Potom začal od Mojžíše a všech proroků a vykládal jim to, co se na něho vztahovalo ve všech částech Písma. (Lk 24:19-27)

1217 Řekl jim i podobenství: "Nikdo neutrhne kus látky z nového šatu a nezalátá jím starý šat; jinak bude mít díru v novém a ke starému se záplata z nového nehodí. A nikdo nedává mladé víno do starých měchů; jinak mladé víno roztrhne měchy a vyteče a měchy přijdou nazmar.

Nové víno se musí dát do nových měchů. Kdo se napije starého, nechce nové; řekne: `Staré je lepší.'“ (Lk 5:36-39)

1218 „Proč mne oslovujete `Pane, Pane´, a nečiníte, co říkám?

Víte, komu se podobá ten, kdo slyší tato má slova a plní je? Je jako člověk, který stavěl dům: kopal, hloubil, až položil základy na skálu. Když přišla povodeň, přivalil se proud na ten dům, ale nemohl jím pohnout, protože byl dobře postaven.

Kdo však uslyšel má slova a nejednal podle nich, je jako člověk, který vystavěl dům na zemi bez základů. Když se na něj proud přivalil, hned se zřítíl; a zkáza toho domu byla veliká.“ (Lk 6:46-49)

Spousta lidí si myslí, co všechno o Bohu zná, ale Bibli pořádně nečtou, o Bibli nepřemýšlí, zato mají „své přesvědčení“ a vše jim je „jasné“. Opírají se o své náboženské zážitky, Ježíše tak moc nepotřebují.

Otázka, co si myslíš o Ježíši, je klíčová.

Apoštolové nás povzbuzují, polož si otázku, zda o Ježíši dobře přemýšlíš.

Přemýšlení a poznání nenahradíme jinými zbožnými akcemi. V manželství nestačí, aby mužský přinesl manželce drahý dárek, místo aby si s ní povídal. Pak přijde jiný, který je ochotný si s manželkou povídat, a nedivme se, že mu dá přednost.

Jestli táta, protože má špatné svědomí, koupí klukovi drahou hračku, ať se nediví, že si s klukem nebude rozumět ani v patnácti letech ani ve dvaceti.

Až ukřižování otrásl „vírou“ těch poctivějších. Kvůli našemu prohlédnutí se Ježíš nechal umučit. My ovšem raději tvrdíme, že Ježíšovo utrpení smylo naše hříchy.

25. neděle v mezidobí

2018

25. v mezidobí Mdr 2:12a, 17-20 Jak 3:16-4:3 Mk 9:30-37 23. září 2018

Bůh nás učí slavit. Slavnosti nám připomínají a dávají zakoušet, jaké postavení máme před Bohem: každý jsme Bohem milovaný a spolu patříme do jeho lidu – snoubenky Ženicha.

Trápí nás různá bída, vážné neshody, neporozumění, rozchody mezi nejbližšími a nepřátelství a válčení ... Schází nám moudrost boží nebo ne? Do jaké míry?

Z bohoslužby můžeme odejít chytřejší, bohatší, povzbuzení a odhodlanější do následujících dnů.

Kdo jsou v prvním čtení bezbožníci a kdo spravedliví?

Bezbožníky jsou mocní, zneužívají cokoli, demokracii, náboženství ... Hitler, naši komunisté a další bezbožníci byli demokraticky zvoleni a pak demokracii zakroutili krkem. V náboženském světě lidé typu Velkého inkvizitora z Dostojevského „Bratrů Karamazových“, Kaifáš, ale i řadoví Izraelité pomlouvající Ježíše. Sebe samé mají za strážce svaté víry a církevních pořádků. Nikdy by si nepřipustili nejmenší pochybnost o sobě, mají „čisté svědomí“. Ty, kteří mluví o Bohu jinak než oni, prohlašují za vředy na těle církve a usilují o jejich odstranění. Ironicky prohlašují: „Ukáže se, zda se těch ‚spravedlivých‘ Bůh zastane“.

Sebe stavějí na místo Boha a bezohledně odsuzují druhé. Nepoměřují se slovem Božím, jsou majiteli pravdy.

Nestačí nám znát Jakubova slova (druhé čtení), ale moudrost od Boha si osvojovat.

K evangeliu.

K porozumění je nutné číst všechny evangelisty a znalost souvislostí – širší i bezprostředně související.¹²¹⁹

Cestou z hory se Ježíš věnoval jen učedníkům a znovu mluvil o trvající náboženské nesnášenlivosti Izraelitů, která vyústí do vraždy Mesiáše. Nic nepřijali (ani vzkříšení Mesiáše).

Proč Ježíšovým slovům nerozuměli? Neuměl snad Ježíš učit?

(Některé nové informace zásadně odmítáme. Nechceme si je nechat vysvětlit. Znáte to sami?)

Proč se báli zeptat?

Ježíš občas učedníky – když nepřemýšleli – káral.¹²²⁰

1219 Ježíš zkosnatělému Izraeli nabídl náboženskou reformou. Při prvním kázání v Nazaretě (Lk 4:14-30) se ptal: „Přijmete Mesiáše?“ – „Samozřejmě!“ – „Ale vaši tátové proroky pronásledovali ...“ Až na smrt (Ježíšovu) se urazili.

Ježíš si vybral učedníky, z vyučování byli nadšení. Ale když mluvil o smrtelné náboženské nenávisti zbožných lidí, ani myšlenkou nechtěli připustit, že by Izrael Mesiáše zavraždil.

Když se apoštolové (po návratu z misijní cesty) pohoršovali: „Ježíši, ti zatvrzelci si nenechali vysvětlit, že nejsi prorokem, navraceným na zem.“ Ale ani apoštolové si nechtěli od Ježíše nechat vysvětlit, že Mesiáš bude zavražděn. Ježíš jim věnoval další vyučovací hodinu při setkání s Mojžíšem a Eliášem (dvě největší osobnosti Ježíši rozuměli, měli s náboženskou nenávistí lidí trpké zkušenosti). Apoštolové z nezájmu usnuli. Nic nepochopili (Mk 8:17-9:13). (Proč při fotbale neusínáme jako v kostele?)

(Také káráte druhé, nejen děti, že nepřemýšlejí? Do jaké míry jsme my sami ochotni přijímat nové informace, když nám jsou nepříjemné? Co nechceme slyšet od svých blízkých? Co když mají pravdu?)

Když se pak Ježíš v Kafarnau těch tří ptal, o čem se cestou s hory bavili, bylo jim trapně – mlčeli, neboť se dohadovali, kdo z nich ve vládě Mesiáše udělá větší kariéru.

Dokonce těsně před ukřižováním Ježíše Jan a Jakub za své pozice ve vládě Mesiáše nechali „lobovat“ svou matku (Lk 22:14). Až do vraždy Ježíše nic nepochopili! (Komu z nás se to nestává podobně?!)

Ježíšovo smýšlení a jeho život jsou jiné než naše. Jeho království je jiné, než uspořádání lidské a náboženské, nestojí na úsilí mít pravdu, moc a postavení za každou cenu. Stojí na službě a obětavosti. „Kdo chce být prvním, ať je otrokem(!) všech“ (otrok nedostával mzdu, mamince také neplatíme). Boží království stojí na obětavé službě.

Ježíši nikdy nešlo o vlastní slávu (nepředváděl ji ani na hoře „proměnění“), šel cestou obětavé služby, vždy se zastával slabých a „maličkých“. Dítě je obrazem nejslabších a nejbezbrannějších.

I nám Ježíš říká: „Kdo brání nejmenší, zastává se mě. Včas braňte ohrožované! Kdo přijme (kdo se ujme, postará, pomůže, bude hájit a chránit) jednoho z neparných, maličkých (dítě bylo tenkrát).

Ukáže se, jak se u Ježíše vyučíme, nakolik mu budeme k ruce při jeho bránění slabých. Pokládáme se sice za Ježíšovy učedníky, ale přijali jsme od něj jen to, co se nám hodí. Jsme ochotni žít pro své lidi jen do určité míry a za určitých podmínek.

Nepřipouštíme si, že jsme nebezpeční. Mluvíme o našem vykoupení Ježíšovou obětí na kříži. Ježíš umřel za všechny, ale jen někteří přijali jeho cestu.

Ale „vykoupení“ – záchránění jsou jen ti, kteří přiznávají, že jsou nebezpeční druhým a prosí Ježíše o pomoc!

My naopak s Petrem často tvrdíme, že za Ježíše a jeho věc dáme hlavu na špalek (srov. Mt 26:30-35. 56. 69-75).

Např. na svatbě se snoubenci zapřísahají, že budou žít jeden pro druhého a učiní jej šťastným (a my, svatebčané je v jejich euforii ujišťujeme, že jejich láska vydrží až do smrti). Neřekneme jim, aby nepodceňovali náročnost manželského soužití, a nevyprávíme jim o našich manželských krizích – jako apoštolové o svých selháních ve vztahu a přátelství s Ježíšem.

Kdo si včas připustí, že by mohl být hrobařem svého manželství? Kdo si nechá od Ježíše poradit, kdo jej přijme za Architekta, Učitele a Lékaře svého manželství? Kdo na něj dá a přijme jeho vedení a pomoc, aby jeho selhání mohla být uzdravována. Kdo Ježíši důvěruje, že i jeho umírající manželství může být „třetího dne“ vzkříšeno z mrtvých?

Znovu připomenu: jako si anonymní alkoholici konečně přiznávají: „Jsem alkoholik,“ (dříve to popírali), tak i ten, který si bytostně přiznává, že je hříšníkem, může být Ježíšem zachráněn.

Vysvobozen od své sebejistoty může být jen ten, který ví, že je nebezpečný:

- sobě (mohu si zničit své zdraví, připravit se o zdravé myšlení a charakter, mohu se minout s Bohem)

1220 Naopak Ježíš nejvíce ze všech lidí pochválil setníka za jeho dobré přemýšlení!

- druhým: v manželství, svým dětem, farníkům, ministrantům, rodičům, občanům, církvi ... (už dítě se dožaduje křečka nebo pejska a pak se o něj nestará).
- i Ježíši, když pracuji proti jeho dílu, když se povyšuji a nezastávám se s ním pronásledovaných a odstrkovaných.

Apoštolové až nad mrtvolou Ježíše přiznali, že byli nebezpeční sobě, Ježíši a druhým.
Až Ježíšova nezištná smrt jim otevřela oči, jak velké je Ježíšovo přátelství a jeho obětavost.

Na svém příběhu, na své hlouposti a na svých selháních nás apoštolové učí, abychom se nechali Ježíšem pozorně a s důvěrou vést dříve než oni (jsou jako rodiče, kteří nabízí pomoc dětem, aby neopakovaly jejich chyby, ale přerostly je).

2015

25. neděle v mezidobí Mdr 2:12a. 17-20 Jak 3:16-4:3 Mk 9:30-37 20. září 2015

Týden jsme přemýšleli o Jiftáchovi a o Hospodinu.

Říkali nám v dětství, že pochybnosti o Bohu jsou hříchem.

Máme-li dojem, že se Bůh měl zachovat u Jiftácha jinak, Bůh nám to nepřipisuje k tíži. Na nás ovšem je – jako vždy, když má někdo jiný názor – abychom druhému dali slovo, možnost, aby se obhájil (mezi blízkými neokřikujeme druhého, nerozkazujeme, záleží nám na tom, abychom si spolu rozuměli). Potkal jsem mnoho lidí, kteří přestali věřit Bohu poté, co se vrátili z 1. světové války.¹²²¹

Slušný člověk zkoumá sám sebe, co měl udělat a neudělal.

Slušný partner v rozhovoru naslouchá druhému a bere vážně jeho otázky.

Často si myslíme, že by Bůh měl vždy včas zakročit, když nám něco hrozí. Jenže Bůh není guvernánka. Má nás Bůh elektrickými šoky pokaždé zasáhnout, když se špatně rozhodujeme, když lžeme nebo jsme něco opomenuli?

Stane-li se neštěstí, hledáme příčinu (v systému, ve vadě materiálu, zařízení nebo v selhání člověka).

Zkoušce Abraháma (s obětováním Izáka) mimo jiné rozumíme jako hlasitému, dramatickému a nejpršnějšmu protestu lidským obětem. Pouhý zákaz by byl na naši otrlost a vlastní „zbožnost“ slabý. Rozkaz, příkázání je pro člověka často neúčinný. Je geniální, že nás vtáhne do hrůznosti příkazu: „Obětuj mi svého jediného, milovaného syna.“ Každému, kdo má trochu soucitné srdce, se uvnitř vše vzbouří.

Můžeme říci: „Byli jsme tam. Šli jsme s otcem a s kloučkem, přestávali jsme dýchat, bylo nám špatně od žaludku, těžkly nám nohy ... Mysleli jsme si, že je to jen hrozný sen.“

Každé dítě je Bohem milované!

Kdy podle toho budeme s druhými jednat?

Příběh Jiftáchovy dcery je ještě horší ...

Její oběť byla zbytečná.¹²²²

¹²²¹ Řada kněží na frontě naopak viděla, jak je třeba změnit vyučování o Bohu i liturgii.

¹²²² Prý někteří vykladači Písma říkají, že dcera nebyla obětována. (Text Písma nic takového nepřipouští.) Ten, kdo si takto ulehčuje čtení Písma, asi nebyl v Osvětlení a neumí se vžít třeba do trápení rodičů, kteří utíkají

Děvče bylo velkorysé; největší radost bychom jí udělali, kdybychom se z jejího příběhu poučili. ¹²²³
Hledali jste doma s dětmi poučení z Jiftáchovy tragédie? ¹²²⁴

Potkal jsem mnoho lidí, které potkalo neštěstí. Příčiny hledali všelijak ...

Všímáme si, že často nezůstane u jedné chyby. ¹²²⁵

Ale vraťme se k základní otázce.

Představa, že by Bůh vyžadoval nebo potřebovat lidskou oběť, je nám cizí. To, co od nás Bůh chce, sám dodržuje. Tak proč tvrdíme, že Bůh potřeboval Ježíšovu smrt a krev?

Strašný příběh Abraháma s Izákem nevypráví o lehkomyšlnosti Boha, který si zahrává s otcovskou láskou člověka. Má sloužit každé generaci, aby pečlivě přemýšlela, co si Bůh přeje a čemu chce zabránit.

Krutý příběh Jiftáchovy dcery nás má dovést k poznání, že náš život a životy nám svěřené, od nás vyžadují vážnou odpovědnost. Větší než si připouštíme.

Ta odpovědnost není tíživá, pokud si necháme poradit od toho, kdo život dává a kdo se slitovává nad našimi vinami. Jinak běda nám. Běda těm, kdo ničí životy.

Trneme hrůzou nad obětováním Izáka, natož Jiftáchovy dcery. Víme, že si jejich smrt Bůh nepřál. Jak by si tedy mohl přát smrt svého Milovaného?

Ježíš se obětoval nám, položil život proto, aby nás vyburcoval.

před válkou a na cestě jim umírá dítě.

Dítě jako dítě, každé má nesmírnou cenu.

K čemu by příběh Jiftácha a jeho dcery v Písmu byl, jaký smysl a jaké poselství by nám daroval?

1223 Dodneška oplakáváme „osvětimské děti“, pokaždé když hynou další děti, je v nebi smutno z tvrdosti našich srdcí a naší nepolepšitelnosti.

V naší vlasti padlo mnoho vojáků, jak asi nesou naše hospodaření se svobodou?

Máme si pečlivě dávat pozor na to, co nám Bůh říká. Je důležité věnovat dost porozumění nejbližším. K obojímu jsme dostali volno sedmého dne. (My jsme to zúžili na příkázání v neděli nepracovat a účastnit se mše.)

Před používáním složitějšího zařízení si čteme návod od výrobce. Nedbá-li někdo zákazu (nedotýkejte se drátů spadlých na zem, nevstupujte do minového pole ...), nemůže si na nikoho stěžovat.

Boha přesto často obviňujeme.

1224 – Velice záleží na výběru partnera, s kým chci mít děti. (Jiftách měl dceru s pohanskou kněžkou).

– Velice záleží na „náboženském vzdělání“. (Jiftách měl o Bohu velice zkreslenou představu.)

Kolik křesťanských rodičů smlouvalo s Bohem: „Narodí-li se mi dítě, obětují je Bohu.“ A pak dceru poslalo do kláštera, syna dalo „na kněze“. V Písmu je zakázáno jakékoliv obchodování s Bohem. Nakolik rozumíme „vyhnání prodavačů v Jeruzalémském chrámu“ a nakolik se podle toho řídíme?)

Dětem dopřáváme co nejlepší vzdělání pro život. Nakolik jim dáváme příklad krásy celoživotního vzdělávání nádiv slovem božím?

Co můžeme už v dětském věku udělat pro jejich budoucí manželství?

Vypočítali bychom řadu dalších poučení z Jiftáchova příběhu.

1225 Hříchy se mohou sčítat (odpuštěním se odečítají), plodit další, násobit se, nezřídka „mít mladé“ v dalších generacích.

Ve škole se to děti neučí. V některých kostelech, v některých rodinách, se to učíme.

V hebrejské Bibli (ve Starém zákoně) nenajdeme, že by Bůh potřeboval k odpuštění našich hříchů lidskou krev.¹²²⁶

Proto se apoštolové tak mnoho bránili Ježíšovým slovům, že Mesiáš musí zemřít.¹²²⁷

Chránili by ho přece vlastními těly. „A navíc Ježíš je přece chráněn Bohem“, tvrdili. „Nikdo nemůže činit ta znamení, která činíš ty, není-li Bůh s ním“, uznal i Nikodém před ukřižováním.

Úryvku z evangelia neporozumíme, pokud si nepřečteme „proměnění na hoře“. Říkali jsme si, že to byla doučovací lekce pro nejbystřejší Ježíšovy učedníky, když se před tím vzpírali jeho slovům, že bude odsouzen a popraven církevními hodnostáři. (Srov. Mk 8:31)

Doučování se nepovedlo. Mojžíš a Eliáš sice Ježíšovi přitakávali, že lidé nesou proroka a že Ježíšovi nezbyvá nic jiného než léčit lidi šokem. Ale apoštolové to neposlouchali, byli si jisti svou představou.

(Kontrolní otázka: v kterém evangeliu je uvedeno, že spali?)

Ukřižování bylo mimo představu apoštolů.¹²²⁸

Jenže to, že si něco nedovedeme představit, neznamená, že se to nemůže stát. „Osvětím“ se stala. Slova hodnověrných lidí máme brát vážně a zkoumat je.

(Na silnici stačí okamžik a stane se chyba, která člověka poznamená na celý život.)

Naší základní chybou je, že nedáme na to, co nám Bůh radí. Nechceme slyšet, co nám říká, před čím nás varuje. Od selhání v Ráji se stále opakuje stejné selhání.

Ježíš nám drasticky ukázal, čeho jsme my zbožní schopni.

Místo, abychom si tohoto našeho selhávání stále všímali a toto nebezpečí si hlídali, tvrdíme, že Bůh potřeboval Ježíšovu krev k usmíření našich hříchů.

Co znamenají slova: „Beránek boží, který na sebe vzal hříchy světa“?¹²²⁹

Není chybou přiznat, když něčemu nerozumím. Chybou je opakovat slova, kterým nerozumím.

1226 Pokud se v našich překladech Bible vykytují některé náznaky, jsou zkreslením podle našich teologických představ o zadostičinění krví obětovaného. (I slova apoštola Pavla jsou takto překládána a vykládána. Pavel mluvil převážně k pohanokřesťanům a k názornosti používal obrazy z jejich života. Pavlovy texty jsou kázání, ne dogmatická prohlášení.)

1227 Necháпали, k čemu by to mohlo být dobré. Netušili, jak mnoha držitelům úřadu (od rabínů až po velekněze) chutná moc.

Nevěřili, že by někdo mohl jejich milovaného Mistra ukřižovat. Zákeřná vražda, zastřelit, probodnout, to jsou rychlé akce. Ale veřejná poprava je něco jiného, vyžaduje soudní proces, souhlas autorit a veřejnosti. Navíc ukřižování žida nepřipadalo v židovském právu vůbec v úvahu. Představa odsouzení Mesiáše vlastní církvi byla naprosto absurdní.

Ani naši soudci v r. 1947 by nepřipustili, že někdo, jako Milada Horáková – odborářka vězněná nacisty a poslankyně – by mohla být popravena vlastními lidmi a navíc právníky, kteří studovali za první republiky.

1228 Jan Karski, polský diplomat a voják podzemní polské armády v druhé světové válce, se dvakrát dostal do varšavského židovského ghetta. Pak byl vyslán, aby na Západě podal svědectví. V USA mluvil s významným soudcem (soudce není naivní člověk, setkává se se zločinci). „Pane Karski, netvrdím, že lžete,“ řekl Karskému, když líčil poměry v ghettu, „ale nemohu tomu uvěřit.“

Zlo je nepochopitelné.

Psycholog Zimbardo na svém pokusu s „dozorcí a vězni“ ukázal, že skoro každý je schopen týrání druhých. Kdo tomu nevěří a nebude si na to dávat velký pozor, je ohrožen pácháním zla.

1229 V našich pohanských krajích známe (naštěstí už jen z ohlasu) svržení kozla z věže nebo stínání kohouta (na oba živočichy byla naložena provinění, která se nevyšetřila, a pak byli odsouzeni k smrti).

Kdo si dovede představit, jak by bylo možné, aby někdo na sebe vzal vinu třeba za „Osvětím“?

A neptat se.

Porozumění Ježíšovým záměrům, jeho myšlení, jeho činům, dá značnou práci.

Vystudovat vysokou školu je stejně obtížná práce jako postavit si dům.

Porozumět Bohu je náročné (je to práce na celý život), ale můžeme poznávat (ochutnávat, učiníme zkušenost), že Bůh je naším sousedem. Víc, naším spolubydlícím, naším zachráncem, přítelem ...

2012

25. neděle v mezidobí Mdr 2:12a. 17-20 Jak 3:16-4:3 Mk 9:30-37 23. září 2012

Chtěl jsem poslat další pokračování v cyklu úvah o Večeři Páně, ale nedá mi to, abych nepoukázal na způsob biblického vyučování během posledních několika neděl. A na důležitost zpracování každé jednotlivé vyučovací lekce pro porozumění další lekci.

22. neděle: Co člověka vyřazuje se společnosti s druhými a s Bohem?

„Dobře prorokoval Izajáš o vás pokrytcích, jak je psáno: `Tento lid ctí mě rty, ale srdce jejich je daleko ode mne; marná je zbožnost, kterou mne ctí, učíte naukám, jež jsou jen příkazy lidskými.

Slyšte mě všichni a rozumějte: Nic, co zvenčí vchází do člověka, nemůže ho znesvětit; ale co z člověka vychází, to jej znesvěcuje. Co vychází z člověka, to ho znesvěcuje. Z nitra totiž, z lidského srdce, vycházejí zlé myšlenky, smilství, loupeže, vraždy, cizoložství, chamtivost, zlovolnost, lest, bezuzdnost, závistivý pohled, urážky, nadutost, opovážlivost. Všecko toto zlé vychází z nitra a znesvěcuje člověka.“ (Srov. Mk 7:1-23)

Zatímco se zbožní domnívali, že je především ohrožuje zlo zvenku (ze styku s pohany a hříšníky), **Ježíš nás upozorňuje na nebezpečnější zlo – které vyvěrá z našeho srdce.**

Přinesl nám úplně jiné „zpovědní zrcadlo“.

Kterépak nebezpečí z těch, co Ježíš vyjmenovává, hrozí mně?

23. neděle: Uzdravení hluchoněmého. (Mk 7:31-37)

Uzdravení hluchoněmého není historickou zprávou jako: „25. května 1893 padaly kroupy jako holubí vejce“. Je pro naše vyučování a k našemu uzdravení.

Hluchoněmý zřejmě přišel o sluch a řeč v dospělosti.

Asi jste potkali starší lidi, kteří na stará kolena neslyší. Přetěžce nesou, jak jsou vyloučeni z komunikace druhých ...

Asi jste potkali někoho, kdo není schopen mluvit následkem třeba mrtvice. Pláčí nad svým postižením. Mají-li postiženou i ruku, kterou psali, nemohou se vůbec domluvit ...

Lidé v tom pohanském kraji věděli, že Ježíš uzdravuje vkládáním rukou.

Ale Ježíš si vzal postiženého stranou – potřeboval se s ním domluvit. (Děcko má spolupracovat s rodiči, žák s učitelem, pacient s lékařem, člověk s Bohem).

Ježíš se snažil posunky ptát postiženého, zda chce být uzdraven. Dal si prsty do svých uší a pak do uší postiženého. Sáhl si na svůj jazyk a pak na jazyk postiženého. Podíval se nahoru, zda si ten člověk přeje, aby jej Bůh uzdravil.

Copak my neslyšíme nebo nechceme slyšet?

Ptal jsem se doma, když jsem se vrátil z kostela: „Prosím tě, co neumím nebo nechci slyšet? Co neumím nebo nechci vyslovit?“

Naše modlitby mají úzké mantinely. Ježíš nás učí jak a o co máme prosit. Kdo z nás ve svých modlitbách prosíme: „Bože, vím, že některé věci nechci slyšet, některé věty neumím vyslovit nebo nechci. Moc o to stojím, prosím tě, pomoz mi, uzdrav mě!“¹²³⁰

K čemu by mi bylo, kdybych klečel při mši, při přijímání i po něm a doma neuměl přiznat chybu a poprosit o odpuštění.¹²³¹

Místo těchto proseb nás autority vedli k ujišťování Boha, jak jej máme rádi („Ježíši, v tebe věřím, doufám a nadevše miluji!“¹²³²

Bůh velice rád uzdravuje, ale je třeba o uzdravení stát a spolupracovat s ním: podle jeho přání, pokynů a vyučování.

Jenže my raději obětujeme svá utrpení za hříchy druhých, místo abychom poslechli Ježíše.

Neslyšíme, co nám Ježíš říká. A své nápady pokládáme za lepší, než Ježíšovy pokyny. „Ježíš lidem nařídil, aby nikomu o uzdravení hluchoněmého neříkali. Čím víc jim to však nařizoval, tím více to rozhlašovali.“ (Mk 7:36)

Všimněme si, jak Ježíš učedníky každou lekcí připravuje na další vyučovací lekci.

(Na chybách apoštolů se máme učit. My máme výhodu, že procházíme Ježíšovým vyučováním poněkolkráté.)

Máme si tedy pamatovat Ježíšovo: **„Pozor, pozor. Některé věci nechcete ani za nic slyšet!“**

Ježíš umí určit diagnózu našeho postižení a je schopen a ochoten ji uzdravit.

Budeme o uzdravení stát a budeme s ním spolupracovat?

24. neděle: (Mk 8:27-35)

Ježíš nechal učedníky pohoršovat se nad nemožnými představami židů o mesiáši. „Jsou úplně zblblí pohádkami některých rabínů a neumí přemýšlet. Nedali si např. vymluvit, že Jan Baptista a ty, Ježíši, jste dva rozdílní lidé.“

Za chvíli se ale apoštolové nenechali Mesiášem(!) přesvědčit, že Mesiáš dopadne naprosto jinak, než jak byli vyučováni v náboženství.

Lidé neposlouchali a nechtěli poslouchat, co jim říkali Ježíšovi učedníci a nechtěli nad jejich slovy přemýšlet.

Učedníci neposlouchali a nechtěli poslouchat, co jim říkal Ježíš a nechtěli nad jeho slovy přemýšlet. Neptali se!!

A Některá Ježíšova slova vytěsnili. Jako my.

Připomínám: Petr káral Ježíše.

1230 Vyprávěl jeden chlap: „Vyrostl jsem ve skvělé rodině, měl jsem krásné dětství a mám dobré sebevědomí. Ale až ve 40 letech jsem poděkoval rodičům. Pomohlo mně, když jsem to slyšel od jiných.

1231 Všimněte si, zda ti, co nabádají ke klečení, se obávají toho, co člověka znečišťuje zevnitř. Často svůj způsob zbožnosti prohlašují za nejlepší. („Myslí si, že mě ctí, učíce naukám, jež jsou jen příkazy lidskými. Opustili jste přikázání Boží a držíte se lidské tradice.“

A ještě řekl: „Jak dovedně rušíte Boží přikázání, abyste zachovali svou tradici!“ Srov. Mk 7:7-9)

1232 Kdo by si dovolil říci manželce: „Nadevše Tě miluji!“? To jsou modlitby bohatého mládence: „Odmala dodržuji Desatero, odmala miluji svého bližního jako sebe sama“. Ježíš tento druh namyšlené modlitby odmítá.

Jak je možné, kárat toho, kterého vyznává za Mesiáše?
To je naše náboženská rozpolcenost (zaviněná schizofrenie).
Vychází z naší nadutosti a opovážlivosti. (viz výuka 22. neděle.) ¹²³³

Připomínám: Petr svá kárající slova myslel dobře a upřímně! Přesto Ježíš označil Petrův postoj za špatný. Za sice neuvědomělou, ale zaviněnou spolupráci se satanem.

Připomínám, že Ježíš zřejmě nemohl říci: „... vezmi svůj kříž ...“, ale „vytrhni svůj kůl“. (Viz starší vyučování.) Rozmyli si, zda budeš mým učedníkem nebo učedníkem rabínů.
My raději „neseme kříž“ než se snažíme být pečlivými učedníky Ježíše.

Slyšíme to, co chceme slyšet a neslyšíme to, co nechceme slyšet. Od blízkých ani od Ježíše.

25. neděle v mezidobí: Další Ježíšův pokus o vysvětlení údělu Mesiáše mezi zbožnými.

Slova z 1. čtení: „Číhejme na spravedlivého ...“, se stále opakují.
Pozor, pronásledovateli bývají často lidé „slušní, hodní a zbožní“, nejen vyslovení kriminálníci.
Lidé, do kterých bychom to neřekli a kteří by to do sebe neřekli.

Nejvíce vražd je mezi nejbližšími lidmi.

Polovina z těch, kteří se při svatbě dívali oddaně jeden druhému do očí, se později rozvádějí. Už se nemohou ani cítit, někteří dokonce zneužijí své děti – udělají z nich dětské vojáky ve válce proti bývalému partnerovi. Nikdy by si nepomysleli, že se jim něco takového může stát.

Velekněz Kaifáš by nikdy nepřipustil, že on zavraždí Mesiáše.

Apoštolové byli nevěřičně zděšeni, když Ježíš pronesl: „Mesiáše zavraždí věřící špičky (pravé církve): kněží, teologická fakulta a biskupská konference v čele s papežem“.

To není historická zpráva jako: „25. května 1936 padaly kroupy jako holubí vejce“. To je varování pro každého z nás.

Slušní, hodní a zbožní lidé dokáží být nebezpečně nesnášenliví.

Mám na stole knížku „Můj život a Reinhardem“ od Liny, manželky protektora R. Heydricha.

R. Hendrich pocházel ze slušné učitelské a umělecké rodiny, v pěti letech hrál na housle, v šesti na klavír, zajímal se o přírodní vědy, vesloval, šermoval, byl mistrem v jachtingu, byl plný ideálů, ženil se v evangelickém kostele, pozorný manžel, milující otec ...

Podle mých zpráv arcibiskupa Bezáka zlikvidovali slovenští biskupové. ¹²³⁴

1233 Nikdy bychom do sebe neřekli, že: „My – zasvěcení Nejsvětějšímu Božskému Srdci Páně“ – můžeme odporovat Pánu Ježíši. (Jediný příklad z mnoha: „Vezměte a pijte z něho všichni“. Jak dovedně to umíme odpovídat.

Bud' bereme Ježíše vážně, nebo ne!

1234 Podezření je zlou věcí, máme se mu bránit tím, že se podezřelého ptáme, aby nám vysvětlil, jak se věci mají. (Podepsal jsem žádost o sdělení důvodů odvolání R. Bezáka.)

Mrzí mě, že církevní autoritě nestojíme za slovo. Je zruďné, jestli to je tak, že biskupové mezi sebou nesnesli někoho, kdo vzal svou biskupskou službu vážně a poctivě, a dovolil si poukázat na nesrovnalosti v působení jeho předchůdce J. Sokola. K Sokolovým závažným selháním biskupská konference mlčela.

Jak je R. Bezákovi, když ti, kteří se s ním modlili, slavili eucharistii, zdravili se s ním „pozdravením pokoje“, jedli a pili při Ježíšově Hostině a často pak u společného stolu, ti beze slova hodili svého bratra přes palubu? To je mnohem horší než kdyby jej odvolali úředníci Vatikánu. Jak to, že Vatikán neodpovídá na naše dotazy?

Jak to, že vrchnost netěší, když se lidé zastávají svého pastýře? Jak to, že v Církvi neexistuje možnost odvolání se k nezávislému soudu?

Kdyby takto jednali politici, nebo táta v rodině, právem bychom to kritizovali.

Ježíš řekl svým Dvanácti: „Kdo chce být první, buď ze všech poslední a otrokem všech. Kdo přijme jedno z takových dětí v mém jménu, přijímá mne; a kdo mne přijme, nepřijímá mne, ale toho, který mě poslal. Kdo by svedl k hříchu jednoho z těchto nepatrných, kteří ve mne věří, lépe by mu bylo, kdyby mu dali na krk mlýnský kámen a hodili ho do moře.“ (Mk 9:35-36. 42)

Proč se někdo nechává nazývat Otcem, ale nejedná ani jako starší bratr?

Co můžeme očekávat od představených v církvi?

My katolíci se někdy povyšujeme nad jiné křesťany, kteří nevyužívají svátosti jako my. My, duchovní, slavíme každý den Večeři Páně, snažíme se vést duchovní život, slavíme často milosrdenství boží a odpuštění ve svátosti smíření, máme duchovní cvičení, milosti celibátu atd. Je to na nás vidět nebo ne?

Je to vše jen hra? Svítíme Ježíšovým způsobem života a pěknými a úctyhodnými vzájemnými vztahy jako „město stojící na hoře“ nebo se nelišíme od jiných společností?

Ježíš nám přichází na pomoc, abychom obstáli.

Jsem povinen druhým lidem spravedlivým jednáním a slušností. Usiluji-li o to, mám právo na stejné jednání od druhých.

Další službu na sebe беру jako otec rodiny nebo jakkoliv představený ve společnosti.

Od představených ve společnosti, včetně politiků, mám právo očekávat totéž.

Ukradne-li policista 20 Kč je to horší, než ukradne-li občan 100 Kč.

Od nikoho nepožaduji, aby se ke mně choval uctivěji, než jak já jednám s ním.

Jestli se někdo ke mně chová hůře než já k němu, neopravňuje mě to, abych s ním jednal méně spravedlivě.

Smím ale vyžadovat od představených spravedlnost, i když jsem sám nedokonalý – pokud vlastní chyby přiznávám.¹²³⁵

Ukradl-li jsem něco, nemohu se vymlouvat na toho, kdo také krade.

Jako křesťan jsem povinen navíc jednat s druhými podle Ježíšových pravidel, včetně milosrdenství, a služby podle jeho příkladu.¹²³⁶

Totéž smím a mám požadovat od představených v církvi. Jak má vypadat jejich služba, Ježíš určil. Kdo pro sebe vyžaduje více, než vyžadoval pro sebe Mistr, zpronevřuje se.

Moje nedokonalost neopravňuje žádnou církevní autoritu, aby se mnou podle Ježíšových pravidel nejednala. Bůh tato pravidla neporušuje.

Buď Ježíšova slova slyšíme, nebo si stavíme církve po svém.

Ježíš řekl velekněžím a starším: „Což jste nikdy nečetli v Písmech: `Kámen, který stavitelé zavrhli, stal se kamenem úhelným; Hospodin to učinil a je to podivuhodné v našich očích´? Proto vám pravím, že vám Boží království bude odňato a bude dáno národu, který ponese jeho ovoce. Kdo padne na ten kámen, roztříští se, a na koho on padne, toho rozdrtí.“

1235 Pokrytče, nejprve vyjmi ze svého oka trám, a pak teprve prohlédneš, abys mohl vyjmout třísku z oka svého bratra. (Mt 7:5)

1236 Kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebníkem; a kdo chce být mezi vámi první, buď otrokem všech. (Mk 10:43-44)

Komu bylo mnoho dáno, od toho se mnoho očekává, a komu mnoho svěřili, od toho budou žádat tím více. (Lk 12:48)

Když slyšeli velekněží a farizeové tato podobenství, poznali, že mluví o nich. Hleděli se ho zmocnit, ale báli se zástupů, protože ty ho měly za proroka. (Mt 21:42-46)

Velekněží a ti, co si o sobě mysleli, že jsou zbožní, Ježíše slyšet nechtěli. Později se jim podařilo dostat Ježíše na kříž.

Apoštolové nechtěli některá Ježíšova slova slyšet. Po Ježíšově zatčení přestali věřit, že by Ježíš mohl být Mesiášem.

2009

25. neděle v mezidobí Mdr 2:12a. 17-20 Jak 3:16-4:3 Mk 9:30-37 20. září 2009

Slavením sedmého dne si pokaždé připomínáme zájem Boha o každého z nás. Naše společné setkání a slavení dává smysl všemu našemu dobrému snažení všedních dnů. Bůh žije s námi. Není místo, kdy bychom byli sami, bez Boží přejícínosti. Bůh není jen naším partnerem, je přítelem. Přijímáme pozvání k jeho hostině a chceme naslouchat jeho slovům – obojí je projevem jeho péče.

Starověcí autoři, včetně biblických, neznali ještě psychologické literární druhy jako naše literatura. Dnešní text 1. čtení vkládá bezbožníkům do úst slova, která by nikdo takto neřekl, ale ukazuje na pýchu a nesnášenlivost těch, kteří si „tykají s Bohem“ a myslí si, že u něj mají našplháno svou zbožností.

Inkvizice také tvrdila, že spravedlivého se Bůh zastane a dá mu sílu odolat bolesti mučení.

Text je velikým varováním pro nás.

S naším vlastním přístupem si můžeme porovnat následující věty:

Moudrý ví o svých slabostech a o nebezpečí pádů. Je vděčný za upozornění Desatera a dalších ustanovení: „Nebudeš...“¹²³⁷

Pyšný je přesvědčen o své zbožnosti (dokonalosti, vědomostech, neomylnosti ...).

Zbožný ví, že se dopouští mnoha hříchů. Neriskuje pád.

Pokorný ví, že neví nic nebo že neví vše.

Určitá skupina lidí si přeje, aby byl Bůh.

Někteří z nich tvoří podskupinu těch, kteří se nesnaží Boha opravovat. Snaží se porozumět, aby mu mohli důvěřovat a spolupracovat s ním.

To vše patří k základním postojům učedníka Ježíšova.

Ježíš vzal své tři nejlepšími učedníky na „ horu proměnění“. (V kázáních se často pějí ódy na tuto událost, podobně jako na „nevěřícího Tomáše“. Dáme-li si s textem trochu práci, ukáže se, že v těchto případech učedníci propadli u zkoušky“. Jindy byli skvělí.)

Ježíš se už poněkolkáté pokoušel otevřít téma ukřižování a vzkříšení Mesiáše.

Když učedníci z nudy nad rozpravou Ježíše s Mojžíšem a Eliášem usnuli (o hořkém údělu všech proroků), zavedl Ježíš řeč na Mesiášův konec.

Marně.

Báli se ho zeptat.¹²³⁸

1237 „Jsi bohatý a svobodný, nebudeš (mít zapotřebí) brát z cizího, lhát, podvádět, dychtit ...“

1238 Jakých učitelů se bojíme ptát?

Jaký druh studentů se bojí zeptat?

Dobrý učitel vyloží to, co začal.

„O čem jste se cestou z hory bavili?“

Nepřiznali to. (Kdyby naslouchali při „proměnění“ na hoře, nemohli by si cestou dolů rozdělovat ministerstva božího království a představovat si, jak si před své jméno budou psát Mons.¹²³⁹ Většinou nás láká vyšší a vyšší postavení, uznání druhých, lesk, sláva, moc.¹²⁴⁰

Člověk je závislý, potřebuje jíst, spát, potřebuje pomoc, žije z přijímání. Využívá sílu tažných zvířat, veze se, spotřebovává nejen jejich maso a kůže. Stejně přijímá bohatství života a milosrdenství od Boha.

To Bůh dává a nežádá zpět, nevyžaduje pro sebe oslavu, nemusíme mu stavět trůn, korunovat jej, nosit jej na nosítkách nebo vozit v kočáře. Nepotřebuje zlato ani oběti.

Nepovyšuje se. Nemá to zapotřebí. Přišel obyčejně mezi nás.

Boha těší, když nám jeho dary prospívají, když je nezneužíváme nebo nenecháme ležet ladem.

Ježíš umí přijímat a umí obdarovávat.¹²⁴¹

Ježíš mluví o vlastním přístupu – který jej těší: „Kdo chce být první, ať je tu pro druhé“.

Být služebníkem (otrokem božím) neznamená nepřijmout důstojnost syna Božího (dcery Boží), ale nezištně pracovat pro druhé. Služebník je fascinován službou Boha člověku, přijímá ji coby největší bohatství a slouží druhým. Často rád, s potěšením slouží jiným.

Pohled na maminku pečující o dítě je jedinečný.

Máme sklon vybírat si náboženství, které nám vyhovuje, nebo si z náboženství vybíráme to, co se nám líbí.

Ten, kdo se poctivě vydá po cestě (křesťanství, buddhismu ...), ten někam dojde.

V lidských oborech můžeme přerůst učitele. Na Krista nemáme. To není ponižující, to je výhoda. Existuje někdo tak vysoký! Nemusíme soutěžit.

Ježíš nás zve nad hranici, kterou bychom sami, bez něj nedosáhli.

Ježíš vedl s učedníky rozhovor, neučil je katechismové definice ani neprohlašoval dogmata.

Vážíme si jeho způsobu vyučování, jeho trpělivému vysvětlování, stojíme o něj.

Nepohoršujeme se nad apoštoly, že se v rozhovoru s Mistrem dopouštěli chyb.

Vážíme si jich, že nás skrze evangelia znovu na své chyby upozorňují. Názorně vidíme, jak příslušnost k pravé církvi ještě neznamená, že svému náboženství pořádně rozumíme.

Ptám se druhých, když něčemu nerozumím?

Ptám se sebe (a Boha) jestli je třeba pravda, co mě moje dítě říká, že dělám špatně?

1239 V naší vesnici, někdy za 1. republiky, byl zvolen jako náhradník do obecního zastupitelstva i jeden chalupník (do vedení obce tenkrát volili nejlepší podnikatele a osobnosti). Řádně to oslavil a když přicházel ke své chaloupce hlasitě recitoval: „Chalupo, chalupo, kdyby tys věděla, kdo do tebe vchází. Já, Václav Hejgrlík, právě zvolený náhradník.“

1240 Kdo si nehlídá svou pokoru, špatně dopadne.

Slyšel jsem od jedné významné osobnosti, že Pius XII. si každý večer lehal na zem a jeho sekretář nad ním musel stát s nohou položenou na jeho hrudník a musel pronést slova: „Pamatuj si, že jsi úplný hovno“.

Už sv. Pavel to o sobě prohlásil: „Bez Krista jsem jen ... (velbloudí bobek).“

1241 Je dobře si všimnout, jak Ježíš uměl přijmout péči pozemských rodičů, učitelů i všech lidí, kteří mu nějakým způsobem posloužili (jídlem, oděvem, přístřeškem, různými službami, přijal drahý parfém, prosil o blízkost přátele, když mu bylo úzko ...)

Za práci na stavbě ve firmě svého otce si nechal vyplatit mzdu, ale zdarma učil, naslouchal, těšil, uzdravoval.

Přijímal od lidí jen jídlo, pití a střechu nad hlavou – jako otrok.

Přiznání, že v evangeliích některým místům nerozumím, některá opomím nebo je vytrhávám ze souvislostí, mně otevírá cestu vzhůru.

Chci počítat s tím, že můj rozhovor s evangeliem nemusí probíhat bez chyb. (Kampak se na apoštoly hrabu.) Vícekrát jsem říkal, že bych rád přerostl Jidáše (dostal se dost vysoko). Proto nelituji námahy k porozumění tak velikého poznání jako je porozumění samotnému Bohu.

Jistý pan profesor shazuje ty, kteří mu kladou otázky, např. redaktory: „A vy toto nevíte? To přece ví každý člověk.“

Ježíš nám vše pečlivě vysvětluje.

Můžeme si udělat ještě jeden test Ježíšových učedníků.

Ježíš nám dal za vzor dítě, máme objevit z jakých důvodů. (Tenkrát mělo dítě v rodině nejnižší postavení.)

Které postoje dítěte jsou pro Ježíšovy učedníky nejdůležitější?

Nehádejme, podložme svá tvrzení evangeliem.

Srovnejme si je podle závažnosti. (Příště si porovnáme své názory.)

To, co Ježíš prohlašuje za klíčové, je záhodno přijmout a pěstovat.¹²⁴²

2006

25. neděle v mezidobí Mdr 2:12a. 17-20 Jak 3:16-4:3 Mk 9:30-37 24. září 2006

Bible nezná psychologický popis jako moderní literatura, vnitřní jednání člověka popisuje jiným způsobem.

Bezbožníci z 1. čtení pochopitelně neříkali to, co píše text. Kaifáš neřekl, ukřižujte Mesiáše, ale: „Ježíš je buřič“.

My také býváme přesvědčeni o své pravdě, i když se mýlíme.

Apoštol Jakub nepíše svůj list muslimům nebo lidem „nekostelovým“, ale těm, kteří vyznávají Ježíše za svého Pána.

Mnoho lidí řekne, Starý zákon je hrozný, samé války a veliké hříchy. Zvláštní je, že dobu křesťanství hodnotíme jinak. K židům jsme přísní, sobě nadřuzujeme. Téměř v žádných církevních dějinách nečteme, že naše křesťanství je dosud velmi, velmi nedostatečné.

Židé těžko připouštějí chyby svých náboženských vůdců. Četl jsem několik knih vážných židovských autorů, kteří se snaží dokázat, že Ježíše ukřižovali Římané, ne židovský soud. O veleradě mají velice vysoké mínění a vylučují, že by nechala popravít nevinného.

Každý nadřuzujeme sobě.

Jakub píše nám křesťanům. Ježíš mluví k těm, kteří jej chtějí následovat.

Chceme je slyšet nebo jsme dost chytří sami?

Křesťanských církví je asi 300. K tomu si připočteme další náboženství, která často ani nemají pevný posvátný text o Bohu tak jako my. (Říkáme o nich, že se jim Bůh nezjevil, snaží se jej hledat vlastním úsilím.)

Mnoho z lidí se řídí svými pocity. Mnoho lidí si vybírá náboženství, které mu vyhovuje.

1242 V tu hodinu přišli učedníci k Ježíšovi s otázkou: „Kdo je vlastně největší v království nebeském?“ Ježíš zavolal dítě, postavil je doprostřed a řekl: „Amen, pravím vám, jestliže se neobráíte a nebudete jako děti, nevejete do království nebeského. Kdo se pokoří a bude jako toto dítě, ten je největší v království nebeském.“ (Mt 18:1-4)

Nám o sobě vypráví sám Bůh.
Ale ještě se mu nepodařilo, aby lidé jeho slovo přijali.
Nabízí nám poznání, podle kterého bychom měli sami sebe přestavět.
Kupujeme-li si nové sako a to má krátké rukávy, nenecháme si uříznout ruce. Vybereme si jiné.
V životě s Bohem se ale já mám přizpůsobit tomu, co říká Bůh.

Právě velký počet křesťanských církví nám může napovědět, že špatně rozumíme slovu Božímu.
Kdo se nechce ptát, rád se schová za tvrzení své církve, že ta je ta pravá, že náš kabát je ten ideální.
Není nápadné, že snad žádná církev neříká, my jsme teprve na začátku?

V Izraeli Ježíšovy doby byli jen Židé a Samaritáni. Ježíš sice potvrdil, že spása je ze Židů (srov. J 4:19n), ale za Mesiáše jej přijalo málo židů. Nestačí jen patřit k pravé partě.

Vraťme se do vlastního domu. „Moudrost shora je čistá, pokojná, shovívavá, vede k pokoji a spravedlnosti ...“ píše Jakub.
Nevede tedy k nesnášenlivosti.

Proč sv. Jakub říká: „Z čeho vznikají války, z čeho boje mezi vámi?“
Copak první křesťané vedli proti někomu nějakou válku? Nepřehání?
Je sv. Jakub kritikem církve nebo budovatelem? Kdyby jiný mluvil stejně, schytl by to od nás.

Ve škole nás napadali, kolik válek vedli křesťané, katolíci především. Bránili jsme se.
Slovo boží nás nenapadá. Lékař nás nenapadá a my se s ním nehádáme, když nám ukazuje, co potřebujeme léčit..

Jakub přichází léčit. Když si koupíme byt nebo necháme postavit dům, nesmíříme se s chybami jen proto, že byla firma katolická.
Jednou Toník Řehák řekl, řemeslník se pozná podle toho, jak se postaví ke své chybě.

Jakub napsal: „Z vašich žádostí pocházejí všechny spory. Žádáte, ale nemáte. Zabíjíte, nenávidíte, a přesto nemůžete dosáhnout ničeho. Bojujete, válčíte, ale nic nemáte.“
Kdož ví, jestli Jakobovi souvěrci neřekli: „Nás se tvá slova netýkají, my přece nikoho nezabíjíme.“
Jenže už jen slovo může zraňovat víc než jen do krve. A co hněv a nesnášenlivost?

Chybí nám modlitby typu: „Bože, pomoz mi, abych se na sebe díval tvýma očima.“
Kdyby se všechny ty křesťanské země a církve modlily takovým způsobem, tak by žádná válka být nemohla.

Ani husita ani křižák neprosil: „Bože, chci vidět věci tak, jako ty.“
Reformátoři zůstali na půl cesty, Tridentický koncil zůstal na půli cesty, další koncily zůstaly na půl cesty, a my? To si můžeme porovnat. Máme s čím.
Mnoho lidí říká, už dost změn, víc měnit nebudeme. Přece „naše víra“ za něco stojí.
Katolíci povětšinou bojovali proti vnějšímu nepříteli. K porovnávání se s Božím slovem už neměli dost odvahy.

Apoštolové místo toho, aby si vyříkali s Ježíšem své názory na budoucnost Mesiáše (bude popraven – nebude?), místo toho se dohadovali mezi sebou, kdo z nich je největší.
Ve své představě o Mesiáši jim zůstalo něco z lesku pozemských králů. Líbilo se jim, že se Ježíš nijak nepovyšuje, ale přeci jen by jej rádi viděli na královském trůně. Rádi by byli jeho ministry. Už viděli, jak jejich hvězda stoupá s hvězdou Mesiáše.

My trpíme stejným mámením. Nemyslíme si už, že by Bůh jednal jako povýšení feudálové a milostivá vrchnost. Ale něco nám z toho světského lesku také zůstalo. Do svých představ o Bohu vnášíme svůj vkus o vznešenosti a nevšímáme si dost pozorně, jak je Ježíšovi světské pozlátko k smíchu.

Boží království se vytváří službou. Čteme-li v Písmu o božím služebníkovi (doslova otroku), pak to neznamena, že Boží služebník je bezvýznamná hadra.

Služebník (dnes by se řeklo zaměstnanec) dostává mzdu. Otroku nikdo za jeho službu neplatí. Jestli je v Písmu Ježíš označen za služebníka (přesněji otroka) božího, neznamena to, že si o něj může každý otřít boty, ale že slouží Boží věci.

Bůh přece slouží svému stvoření.

Jak bych já mohl sloužit Bohu? Čím? Bůh pro sebe nic nepotřebuje. (Moje chvála je koktání, moje práce je dělání báboviček na pískovišti.)

Biblickou řečí bychom řekli, že rodiče jsou otroky svých dětí. Nedostávají plat, slouží bez odměny. V orientální zdvořilosti se užíval výraz: „Jsem tvůj otrok“.¹²⁴³

Naše řeči o službě Bohu jsou přinejmenším zavádějící.

Mluvíme-li o bohoslužbě (liturgii), snadno si všimneme, že Bůh slouží nám.

Kdyby dítě řeklo: „Já jsem služebník svého táty nebo mámy“, znělo by nám to podivně.

Zkusme si nějaký čas všímat, jak o Bohu myslíme a mluvíme.

Opět potřebujeme poučení z Písma, jinak zkreslujeme Boha sobě i těm, kteří nás slyší.

Samozřejmě nás zavádějí historická pozlátka, která si leckdo rád přidává. Tituly, ustrojení, šperky, paláce, služebnictvo, pocty, atd. Navlíklo se to tak, že papež přece není méně než císař a biskup není méně než hrabě. Lidé viděli knížecí slávu, a protože neuměli číst a Písmo neměli, představovali si Boha ještě většího než pan král. Dnes se to zdůvodňuje poukazem na „Tradici“.

Boží sláva a velikost je v nezištnosti Boží služby všemu stvoření. (Bůh je tak veliký, že mu není žádný člověk malý. I sedmikrásce věnuje svou nesmírnou péči.)

Podobná je velikost rodičů v jejich službě dětem. Však také Ježíš vytváří boží království na modelu rodiny. Ne na modelu státu, v jehož čele stojí císař obklopen dvorem a služebnictvem. (To je náš model.) Nikdy nepoživali biskupové větší vážnosti, než když chodili v trestaneckých mundúrech.

Apoštolové nerozuměli, co jim Ježíš říká, ale „báli se ho zeptat“.

Když rodiče velkému dítěti domlouvají (chyba může být na straně dítěte nebo rodičů, nebo na obou stranách), může se stát, že dítě začne být na rady rodičů alergické.

Pak se třeba ten mladý člověk na něco rodiče zeptá, ale o tom předcházejícím nechce slyšet. Když mu řekneme, nejdříve si ale musíš dát pozor na to základní, nechce to slyšet. Chce vysvětlení dalších věcí, ale ty předchozí nechá plavat. Když po něm požadujeme, aby se vrátil k těm předchozím chybám, sám si nevzpomene, co mu rodiče říkali – protože „vypínal uši“, a když mu je připomeneme, ohradí se, „to jsou známé věci“, aniž je umí vyřešit.

1243 Např.: Juda říká egyptskému premiérovi (neví, že je to jeho bratr Josef): "Dovol, můj pane, aby tvůj otrok směl promluvit ke svému pánu. Ať proti tvému otroku nevzplane tvůj hněv. (Gn 44:18)

Tvůj otrok, náš otec, nám řekl: »Vy víte, že mi má žena porodila dva syny. (Gn 44:27)

Právě to se stalo apoštolům: V dnešním úryvku Ježíš opět mluví o smrti Mesiáše. „Co pořád s tím má? Kdo to má pořád poslouchat?“

To se stalo Petrovi, Janovi a Jakubovi. Jejich domlouvání se s Ježíšem nebylo bez chyb.

A tak i my se potřebujeme naučit správnému „dohovoření“ s Ježíšem (i mezi sebou).

Samozřejmě, že my nemluvíme s Ježíšem tváří v tvář. Ale máme evangelium. Jenže u evangelia mohu snadněji obrátit stránku, které nerozumím, než v přímém rozhovoru s Ježíšem.

Ježíš ale přiváděl další témata, další „stránky“.

Učedníci nechtěli některé věci slyšet. Pak docházelo k tomu, „nerozuměli mu, báli se ho zeptat.“

Proč to „báli se ho zeptat“ ? Báli se, že jim znova řekne „Jdi mi z očí satane.“?

Za nerozumění Ježíšovi se platí strašnou cenou. Prvotní církev nemusela být pronásledovaná, nemuselo přijít utrpení židovského národa, Jeruzalém mohl stát. Stačilo, kdyby řekli: „Ty, tesaři, poslyš, ty nejsi žádný studovaný rabín, děláš zázraky, ale to co tady říkáš, se nám nezdá. Kdes to sebral?“ A Ježíš by jim dokázal, že je to v souladu s Písmem (s Mojžíšem a proroky).

Proč si toto připomínáme?

Protože nás to teprve čeká. My jsme zatím v pozici židů, kteří se těšili na Mesiáše a kteří nevěděli, že budou křičet: „Ukřižuj.“

Nezní to povzbudivě, ale co máme říct na Ježíšovo marné upozorňování: „Syn člověka bude vydán, zabit.....“

Dokud si nepřipustíme, že i k nám některé věci Ježíš marně vysvětluje, může se nám stát, že Ježíšovi nebudeme rozumět a bude platit to, co píše sv. Jakub: „... modlíte se a vaše modlitba nepřináší řešení, protože se modlíte špatně.“

Proč?

Protože máme svoje názory a podle nich si vybíráme, co se nám z Ježíšových slov líbí nebo nelíbí.

Až budeme jako batole (dítě), které se teprve učí chodit (s Bohem) a učí se mluvit (o Bohu), až si nebudeme hrát na chytré, budeme žasnout nad tím, že Bůh je krásnější než jsme si mysleli.

Bůh si umí získat srdce „dětí“. Kdo pozná Boha jako krásného přítele, nemusí se nutit, aby jednal podle jeho názorů. To pak jde samo.

Slavnost sv. Václava

2018

Slavnost sv. Václava Mdr 6:9-12 1 P 1:3-6, 2:21b-24 Mt 16:21-27 28. září 2018

Slavíme slavnost sv. Václava. Na každý státní svátek se snažíme občanům nabídnout program ke slavení...

Václavova moudrost a odvaha jsou nám snad dostatečně známy (vyprávějme o ní dětem a vnukům), proto čerpejme ze slova božího – to bylo i pro Václava pramenem k životní moudrosti.¹²⁴⁴

K prvnímu čtení.

Čtení si každý můžeme vztáhnout na sebe, každý máme vládnout sebou a hospodařit s tím, co nám bylo svěřeno (i děcko má třeba domácí zvíře nebo plyšáka a učí se o něj starat ...).

Touha po moudrosti je darem od Boha (někdo ten dar odloží). Není výsadou jen (některých) židů a křesťanů. I zbožní a ušlechtilí pohané ji hledali a Bůh jim vyšel naproti (Abram, Rachab, Eliáš, Námán ... mudrci od Východu, ... kananejská žena, setník, který vystavěl synagogu, ..., naši první světci ..., doplňte si další).

Moudrost je uměním rozlišovat dobro od zla a uměním správně se v určité situaci rozhodnout.

K druhému čtení.

Apoštol Petr dobrořečí Bohu za nové postavení, které nám Kristus dopřává.

Ježíš nám ukázal svůj přístup k životu. Vidíme-li porušenost světa a trápení mnohých, přemýšlíme-li a učíme-li se odvaze, nehledáme-li jen vlastní užitek, ptáme-li se, co se pro potřebné dá dělat – můžeme se k Ježíši přidávat.

Boží moc nás chrání před „druhou smrtí“.

K evangeliu.

Slovo Boží má nejvyšší váhu. (Kdo je Bohu vděčný za jeho autoritu, nemusí slovo Boží označovat za „příkázání“.)

„Nic nepřidáš a nic neubereš,“ (Dt 13:1) říká navždy Hospodin.¹²⁴⁵

Ježíš samozřejmě dodržoval všechna Hospodinova **slova** („příkázání“ nepotřeboval); věděl, že Bůh na nic nezapomněl a nic neřekl zbytečně. „Tradici otců“ boursal, protože ta neslouží životu, ale život škrtí. I kvůli tomu byl pronásledován až na smrt (od prvního kázání v Nazaretě, až po Golgotu).

Apoštolové sice vyznávali, že Ježíš je Mesiášem, ale v něčem zůstali trčet v náboženských názorech rabínů. Úporně se bránili Ježíšovu názoru, že „bude mnoho trpět od starších, velekněží a zákoníků, bude zabit a třetího dne bude vzkříšen“. (Mt 16:21) Petr Ježíše za ta slova dokonce káral. (Ach, jak si často odporujeme slovu božímu.)

1244 Na začátku roku pan kardinál v komisi Biblického díla kritizoval faráře, že neznají Bibli a nekážou na biblické texty. Právil jsem, že biskupové by měli jít příkladem. Nepamatuji, že by pak kardinál (mající se za biblistu) tak činil.

1245 Saduceové ze slova božího ubírali, z Tanachu uznávali jen Tóru (Pět knih Mojžíšových). Farizeové k Písmu přidávali – vybudovali hradbu okolo Tóry (z nedůvěry v moudrost boží, z falešných obav a pocitu vlastní důležitosti), přidávali další a další nařízení a zákazy (např. předpisy o sobotě, o rituální čistotě ...) a tak vybudovali „tradici otců“.

Ježíš rázně prohlásil: „Pánové, rozhodněte se, zda zůstanete učedníky rabínů nebo se budete učit u mě. Chceš-li být mým učedníkem (a ne učedníkem farizeů), vytrhni svůj kůl (stauros) z hradby, za kterou se schováváš, vyjdi z toho, čím se falešně chráníš a následuj mě ke službě životu.“

Ježíš nemohl říci: „Vezmi svůj kříž (přines si provaz, na kterém budeš oběšen),“ Izraelité nikoho nekřížovali, slova o kříži by byla naprosto nesrozumitelná.¹²⁴⁶

My – užívající si velikou hojnost a žijící sedmdesát let bez války – Ježíšovo odhodlání na život a na smrt mnoho nechápeme.¹²⁴⁷

Ježíš si nikdy oči před utrpením lidí nezakrýval. Nikomu neradil: „Mysli pozitivně!“ Ze všech svých sil se postavil zlu jedinečným způsobem. Na sebe nedbal. Beze zbytku se nám zasvětil.

Opakujeme jen náboženské fráze o důležitosti obětovat své utrpení Bohu, případně obětovat Ježíšovo utrpení Otcí.

Ježíšova slova: „Mesiáše budete mnoho trápit a nakonec jej odpravíte jako prašivého psa,“ byla pro apoštoly šokující.

Ani my – po Ježíšově umučení a jeho vzkříšení – nebereme vážně Ježíšova slova:

- Mesiáše zlikvidují – stejně jako dávné a budoucí proroky – zbožní lidé a představení církve.
- Co dobrého nebo špatného jste prokázali tomu nejposlednějšímu – mně jste prokázali.
- Někteří budete pronásledovat nevinné, jiní k tomu budete ze strachu mlčet a další odvrátíte hlavu, abyste neviděli.
- Ty budeš hrobařem vašeho manželství.
- Ty jsi nebezpečný druhým.

V mládí za komunistů jsem v kostele na svátek sv. Václava zpíval s ostatními píseň: „V zemi věrných Čechů“. Později jsem se začal ptát, komu a čemu jsme kdy byli věrní.¹²⁴⁸ Máme svůj podíl na pronásledování Ježíše v jeho bratřích.

V čem se lišíme od nekostelových lidí?

1246 V římské říši bylo ukřižování – jako nekrutější a nejvíce ponižující poprava – určeno otrokům a největším zločincům. Římský občan nemohl být ukřižován, byl by nesmírně ponížěn (proto byl apoštol Pavel s'at). Jeden římský císař prohlásil, že římský občan by slovo kříž a ukřižování neměl ani vyslovit to bylo vulgární, sprosté slovo. Slušný člověk také neříká slovo „kurva“ a „kurvit“. Ukřižovaný byl „zkurven“, už to nebyl člověk, ale červ svíjející se a řvoucí bolestí a spílající katům, aby jej dorazili.

1247 Proti zlu se máme ze všech sil bránit. V trápení, které nemůžeme změnit, se ale můžeme naučit něčemu novému ...

1248 Po staletí jsme byli vychováni, že poslušnost je první ctnost. Jeho Apoštolské Veličenstvo poručilo našim chlapům zabít v 1. světové válce jiné chlapy od rodin. Biskupové císaři odsouhlasili, že je to spravedlivá válka. Polní kuráti kázali vojákům na frontě: „Bůh to tak chce!“

Jak jsme se modlili před Ukřižovaným, když jsme poslechli rozkaz zabít?

Většina katolíků chodila na pobožnosti křížové cesty, ale současné utrpení neviděla nebo nezasáhla.

Právem poukazujeme na zločin Turků začátkem 20. století – mimo jiná vraždění ukřižovali 10 tisíc arménských žen. Ale nejsme ani schopni se podívat na film „Volyn“ ukazující, že křesťané strašným způsobem mučili jiné křesťany.

Naši někteří preláti plamenně kážou o muslimech po staletí vraždící v Evropě křesťany, ale neumějí přiznat, že více evropských křesťanů bylo povražděno pokřtěnými Evropany.

Dobrý charakter se neobejde bez pěstování odvahy, k pěstování odvahy vedeme i děti. Kéž by na nás děti viděly rozhodnost k zastávání se bližního.

Patří k bázni před Bohem obava z vlastního selhání a úpěnlivá modlitba o pomoc? ¹²⁴⁹

Ježíš nás neposílá na popraviště (chce, aby krve a slz teklo co nejméně), ale posílá nás na pomoc potřebným, poníženým a pronásledovaným. Programem Ježíšova učedníka je přijetí výzvy: „Pojďte za mnou a učiním z vás rybáře (záchranáře) lidí.“ (Mt 4:19)

Potřebujeme slovu křest vrátit původní význam. Nejen nám je už to slovo nesrozumitelné a matoucí. ¹²⁵⁰

Řecké *baptidzo* znamená: potopit, namočit, ponořit. Jan Baptista ponořoval lidi do Jordánu. Nepřátelé s nenávistí ponořili (hodili) Ježíše do zla (a on se pustil do zápasu se zlem).

Naše „křestní“ ponoření je znamením ponoření do lásky boží, je vložení do náruče Otce, Syna i Ducha, přijetím lásky boží. Tímto „ponořením“ jsme vstoupili na cestu růstu do podoby kristovců, byli jsme přijati mezi Ježíšovy učedníky.

Křest je z naší strany také znamením odhodlání jít i skrze nebezpečí a smrt cestou k novému životu, projít porodem k životu věčnému. (Ani porod, natož smrt nevypadají pěkně.)

Katechumena původně ponořili do vody (symbolu nebezpečí a zla) a čekali, zda „přežije“, věděli, že při stavění se proti zlu jsou také padlí. ¹²⁵¹

Láká nás manželství na celý život i boží přátelství. Obojí je ale – jako každá krása – pracné.

Jako mladé lidi připravujeme na náročnost manželského soužití a podporujeme je k odvaze, věrnosti a pokoře – tak i my učedníci Ježíšovi se celý život učíme zachraňovat ohrožené lidi a vyprošťovat je z nebezpečí. Ježíšovo vítězství nad smrtí, zlem a hříchem a jeho příslib, že nás probudí ze spánku smrti do věčného života, nás posiluje v zápase proti zlu.

Při slavení Večeře Páně prosíme Otce, aby nás svým Duchem proměňoval na Nové Ježíšovo Tělo vydávající se na záchranu dnešního světa. Svými činy chceme připravovat Ježíšův druhý příchod. ¹²⁵²

Jako nevěsta boží chceme být Ježíšovi k ruce při bránění slabých.

Snoubencům říkám: „Polovina manželství padne. Chcete-li vybudovat pěkné manželství, potřebujete si vybrat nadprůměrného partnera, sami potřebujete být nadprůměrní a je třeba nadprůměrné snahy a věrnosti obou pro vzájemné porozumění a spolupráci.“

Od křtu (a od svatby) nasloucháme slovu božímu a prosíme za sebe navzájem, abychom obstáli.

1249 Modlitba nemá sloužit k přemluvení Boha, má pohnout s námi. Říkáme si, že modlitba je činem – pokud nás vede k dalšímu činu. Ptáme se Boha, co máme udělat pro dobro světa – v té které situaci – my: „Bože, co mohu a mám udělat já? Prosím tě, porad' mně a pomoz mi mé rozhodnutí vykonat.“

1250 I někteří duchovní křtí knihy a vše možné a nemožné. Křest neznamená na něco nalít trochu vody. Dříve hospodští „křtili“ víno vodou.

1251 Křtíme děti a nic nás to nestojí. Někteří rodiče chtějí, aby jejich dítě bylo pokřtěno, ne aby bylo zachráněno. Dožadují se křtu „v kruhu rodinném“ (ale na společném vítání občánků se svým děčkem přijdou). Kristu osobně nedůvěřují a o společenství lidu božího nestojí. Zbožní faráři raději od rodičů nic nevyžadují, spoléhají jen na účinnost „milosti svátosti“. Zapomínáme, že Ježíš některým zájemcům rozmlouval, aby se stali jeho učedníky. Křest se omezí na pár roztomilých fotografií. Zeptám-li se rodičů, zda jim byl někdy křest užitečný, neumějí odpovědět.

1252 Liturgická slova: „Na tvůj příchod (Ježíši) čekáme,“ jsou příliš pasivní.

Letos slavíme 100 let našeho mladého státu a ukazujeme si na ty, kteří k tomu přispěli. Znovu se ptejme, zda potřebujeme hrdiny. Mohli bychom se bez nich v našem porušeném světě obejít? Ne málo z našich předků se rozhodlo: „Nebudeme s rukama v klíně čekat, až nás nepřátelé zničí nebo až nás někdo osvobodí, Bůh nám přeje, postavme se na nohy, čelem proti zlu a udělejme to, co je na nás.“

Bible nemluví o hrdinech, ale ukazuje nám osobnosti, které nejsou ani antickými ani sovětskými hrdiny, nejsou dokonalí, ale v určitých situacích se zachovali správně bez ohledu na vlastní nebezpečí.

Jejich postoje jsou povzbuzením pro naši snahu jednat podobně.¹²⁵³

Znám lidi, kteří se nikdy za hrdiny nepokládali, jen o svém činu skromně řekli: „Bylo nutné to udělat, to by udělal každý.“

Ani ti, kteří přišli o život, neprohráli.

Vyprávějme o nich svým dětem a vnukům. (Jaké hrdiny mají naše děti a mládež?)

Máme ve svém rodu nebo obci nějaké hrdiny?

Uvidí na nás děti, že se držíme Ježíšových slov: „Nikdo nemá větší lásku, než ten kdo žije pro druhé a vydává se za druhé. Ten, kdo slouží životu – i kdyby přišel o život pozemský – dostane nový život, věčný.“

1253 Není snadné překonat strach a odvážit se riskantního jednání. Přivedl-li za války manžel domů žida a manželka nesouhlasila: „Jsi blázen, zastřelí nás a naše děti, odved' ho pryč!“ – nedalo se nic dělat, manžel nemohl jednat proti vůli své ženy.

26. neděle v mezidobí

2018

26. v mezidobí Nm 11:25-29 Jak 5:1-6 Mk 9:38-43. 45. 47-48 30. září 2018

Když Mojžíš naříkal nad zpupností a drzostí Izraelitů reptajících na Hospodina, že jim v Egyptském koncentráku bylo lépe, dostalo se mu rady: „Vyber 70 mužů stojících o mou moudrost a já je obdaruji svým Duchem. Mojžíš pozval „starší“ na duchovní přípravu. Duch spočinul i na dvou, kteří přípravou neprošli, prorokovalo všech sedmdesát. Jozue, který tehdy Mojžíšovi ministroval, byl před důležitý a žárlil ... (Proč už později těch 70 starších neprorokovalo?)

Mnozí z těch, kteří dostanou nějakou funkci, začnou být důležití, povyšují se nad ostatní a rádi druhé mustrují. Stalo se to mladému Jozuovi i některým Ježíšovým učedníkům.

Naše drzost může být opovážlivá.¹²⁵⁴

K druhému čtení.

„Na zemi jste jen hosty a přistěhovalci,“ slyšeli od Hospodina Izraelité. Nebyly vlastníky svých polností, půda jim byla Hospodinem k hospodaření jen propůjčena. Od začátku byli vedeni k praktické solidaritě s chudými, s cizinci, přistěhovalci a potřebnými.

Možná jste prošli kurzem „Zacheus“, který také mluví o solidaritě s potřebnými. Bohatství, které (i díky Bohu) získáváme, nemáme jen pro sebe.

K evangeliu.

Malý příběh o neznámém Ježíšově učedníku má veliký význam. Škoda, že jej přehlízíme.

Ne všichni Ježíšovi učedníci s námi chodili do stejné školy nebo stejného kostela.

Ten člověk možná slyšel pouze kázání Jana Baptisty a pečlivě je promyslel. Ježíš jej pak mohl vyhledat a poslat jej svědčit o Mesiáši. Takových případů je v Bibli popsáno více.¹²⁵⁵

„Nechodil s námi do semináře,“ zdůvodňovali apoštolové Ježíši, proč neznámého učedníka příkře odmítli a bránili mu působit.

„Běda tomu, kdo brání i nepatrnému, který mně důvěřuje a pracuje pro mne!“ Slyšeli jsme to už někdy?

Proč se my tak často pokládáme za důležité?

1254 Někteří faráři (nejen mladí) se naučili pouze základům teologie (dál se už nevzdělávají) a na kdekoho „pravověrně“ číhají. Když Pius Parsch (zásadně přispěl k obnově liturgie) začal promýšlet liturgii a sloužit ji v němčině, jakýsi farář na něj žaloval u představeného kláštera, co si to Pius dovoluje. Ten žalobníkovi pravil: „P. Pis je vzdělaný a ví, co dělá, ale ty si to nedovoluj, ty tomu nerozumíš.“ Josef Zvěřina s úsměvem sobě vlastním vyprávěl: „Seminaristé, kteří sotva udělali maturitu, si na mě stěžují u pana biskupa Tomáška, že učím bludy.“

1255 Syrský generál Námán slyšel jednu větu od malé izraelské otrokyně – ano, tonoucí se stébla chytá – ale pak se dal do služeb Hospodina.

Simeón si všiml proroctví Malachiáše (3:1-3); hledal a prosil, aby Mesiáše rozpoznal a přijal ...

Jan Baptista i Šavel byli osloveni Bohem (Šavel se s Ježíšem za Ježíšova života nepotkal a nebyl vyučen od apoštolů).

„Slepý od narození“, kananejská žena, ... a mnozí další něco o Ježíši slyšeli od lidí a poctivě zkoumali, zdali to je pravda. To, zkoumání se jim vyplatilo. Hledali – a našli.

Odvodili jsme si z Mojžíšovy věty: „Kéž by na celém Izraeli spočinul duch Hospodinův“ Ježíšovo přání: „Kéž bych měl v Izraeli ne 70 učedníků, ale třeba 10 tisíc nebo 20 tisíc učedníků“?

Jak to, že nevíme, z čeho se Ježíš raduje?

Každému z nás Bůh nesmírně přeje. Tak proč jsme žárliví? Každý můžeme být dobrým Ježíšovým učedníkem. Každý z nás můžeme něčím jedinečným přispět do božího království.

Z náboženské nesnášenlivosti jsme už po tisíci letech nevraživosti a nepřátelství snad vybředli. Způsobili jsme tím veliké pohoršení „nepatrných“ – zatarasili jsme tím mnohým cestu ke Kristu.

V náboženské povýšenosti ještě dost trčíme.

Jako bychom Ježíšovo napomenutí apoštolům neslyšeli. Dva tisíce let nám nestačilo k rozpoznání toho, zda někdo ladí s Ježíšem.

S křesťany řady nekatolických církví se v hlavních pravdách shodujeme, jen v podružných se lišíme. Řada církví o sobě prohlašuje, že je ta pravá. Ale podle Ježíše nestojí na prvním místě moje příslušnost k pravé církvi, ale důležité je moje porozumění Kristu a míra mého životního přitakávání Ježíši.

Určitě je řada nekatolíků a nekřesťanů Bohu blíž, než jsem já.

V podobenství o posledním soudu Ježíš neříká, která církev je ta pravá, dokonce se ani neptá, zda je někdo pokřtěn nebo ne.

Jsem-li v pravé církvi, pak mně bylo více dáno a moje odpovědnost za můj osobní křesťanský život a moje hlásání Kristovy nauky, je tím větší. Příslušnost k lidu božímú mi přináší velké dary, ale nepřináší mně nějaká privilegia.

Ten Ježíšův neznámý učedník nemá jméno. To často v biblickém vyučování znamená, že významným a užitečným učedníkem může být kdokoliv vedle nás, kdo se prokazuje znamením od Boha. Samozřejmě, to není jen tak kdokoliv, dorůst na úroveň Ježíšova učedníka není vůbec samozřejmostí.

Na tom neznámém učedníku vidíme, kam až své učednictví můžeme dotáhnout. Každý dostáváme nejprve základní zdarma daný dar – rozum.

Pochvala setníka a „ženy krvotoké“ o tom svědčí. Ti dva došli k Ježíšovi na základě rozumného uvažování – a pak mohli být Ježíšem zachráněni. Vytvořili k tomu podmínky.

Ano, je pravdou, že se nám nechce učit se novému myšlení od Ježíše.

Myšlení „bolí“, je pracné. Raději velebíme všechno možné, zaobíráme se všelijakými „milostmi“, vyzdvihujeme omilostněné osoby, které nevynikaly velkými znalostmi, jen abychom se my sami nemuseli učit u Ježíše jeho moudrosti, spravedlnosti a jeho lásce k Bohu a lidem.

Nedávno jsem se účastnil jednoho ekumenického setkání duchovních. Naříkali jsme nad naší eucharistickou nepohostinností vůči nekatolickým křesťanům.

Křest je iniciačním obřadem, řadou církví navzájem uznávaným. Na vyznání víry se také s nekatolíky shodneme, ale ke Stolu Páně je nezveme. Měříme je přísnějším metrem než sami sebe. „Nový zákon“ má tři pravidla pro stolování u Ježíšova stolu. My jsme pro nekatolické křesťany „důležitě“ přidali další podmínky (nedodržujeme boží slovo: „Nic nepřidáš a nic neubereš.“). (Napsal jsem k tomu nedávno pojednání.)

Až budeme opět před Ježíšovou Hostinou říkat slova: „Pane, nejsem hoden, abys ke mně přišel,“ říkejme je o sobě a nesuďme svévolně druhé. Nikdo nás neustanovil za jejich soudce.

Až budeme prosit: „Pane, řekni jen slovo a má duše bude uzdravena,“ vzpomeňme na slovo našeho Učitele: „Každý, kdo v mém jménu zachraňuje druhé, je můj přítel.“

2015

26. neděle v mezidobí Num 11:25-29 Jak 5:1-6 Mk 9:38-43. 45. 47-48 1. října 2006

Verše z dnešního úryvku evangelia nám zůstávají vzdálené a přitom jsou velice zajímavé. Ale k objasnění celého textu bychom potřebovali půl hodiny. Stihneme jen kousek.

Také my jsme byli pozváni mezi Ježíšovy učedníky. To je veliké bohatství, ale Ježíš jednou řekl: „Bohatý těžko vejde do království Božího...“ Každý dar, který jsme dostali nebo získali, se nám může stát nebezpečným, když se jím povyšujeme nad druhé. I apoštolové někdy sklouzli do neshášenlivosti.

Kolik je v nás povýšenosti, neshášenlivosti a směšné důležitosti. A to jsme se smáli, jak v Rusku je chlap s placatou čepicí před důležitý ...

Jozue ministroval Mojžíšovi a už chtěl rozhodovat na koho má Duch boží sestoupit a na koho ne. Učedníci (vedoucí úlohu zde zřejmě hraje učedník, „kterého Ježíš nejvíce miloval“ – v našich sladkých představách – nepolíbené nevinátka) si přivlastnili monopol na rozhodování, kdo a kam smí nebo nesmí.

Slovo Boží nás učí, jak rozlišit zda nepřekračujeme opovážlivě hranice svých kompetencí. Nikdo nás neustanovil za soudce ... Míjíme se v názorech s Ježíšem častěji, než si myslíme.

Podívejme se ale na nenápadného a přitom podivuhodného člověka z dnešního čtení, který působí v Ježíšově jménu. Jen od přítele Bohumila Bílého jsem o něm slyšel mluvit. Jak to, že neznámý člověk dělal zázraky jako apoštolové?

Možná někde uprostřed davu slyšel první Ježíšovo kázání: „Opravte své smýšlení.“ Jako jeden z mála, v protikladu s mnoha jinými, se zamyslel nad tím, co Ježíš říká. Zřejmě si řekl: „Nazaretský tesař tvrdí, že naše názory na Mesiáše nejsou v pořádku, to se musím rychle podívat, co o tom píší proroci.“ Pročíst si Jeremiáše, Izajáše a další texty nebylo tenkrát nedostupné. ¹²⁵⁶

Četl – a vida – zjistil, tesař má pravdu. „No, jo, ale co mám dělat, abych se s Mesiášem, až přijede, nedostal do sporu?“

Dospěl k názoru, že tesař z Nazareta má pravdu, že židovská zbožnost je nepečlivá a sjela z cesty vedoucí k Bohu. Všiml si, že tesař říká úplně něco jiného než rabíni nebo zbožní návštěvníci synagogy. Uvědomil si, že za tehdejšího stavu židovské zbožnosti Mesiáši nikdo neporozumí.

1256 V každé synagoze tenkrát měli svitky Písma, a chlapi uměli číst.

Když u nás bylo v každém kostele Písmo? My jsme raději pořizovali do kostela obrazy a sochy, to bylo méně pracné. A od kdy u nás uměli lidé číst?

My jsme se spokojili s lidovou vírou, která dovoluje každému jeho fantazii.

Co bychom si vybrali, kdyby nám někdo nabídl třeba „Roušku Veroničinu“ nebo Bibli? (Mimochodem, krásná postava sv. Veroniky není historická.)

My ani nevíme, jak se ten člověk jmenoval, ani jak to v něm přesně proběhlo, ale je to člověk podobný Janu Baptistovi.

Zřejmě mu Bůh zjevil: „Běž mezi lidi a to, na co jsi přišel, říkej druhým. Dávám ti k tomu moc uzdravovat nemocné a vyhánět zlé duchy.“ Ježíš také, když vysílal učedníky, vybavoval je touto mocí.

Nevíme podrobnosti o tom člověku a o poslání, které se mu dostalo od Boha, nevíme, jakým způsobem uzdravoval, v evangeliu je o něm napsána pouze jedna věta. Víme však jedno, a to je rozhodující – klíč k jakémukoliv rozvoji – je ochota přemýšlet o svém způsobu myšlení.

Když je někdo opilec, měl by se zamýšlet nad tím, jak přemýšlí.

Je někdo vztekloun? Jen ať si řekne: „Já se nebudu vztekat.“

Nepomůže mu to. To, že se vzteká, je výsledkem způsobu jeho myšlení.

Někdo se nemůže snést s manželkou a líbí se mu jiné ženy. Jen ať si dělá předsevzetí – nepomůže mu to, protože klíčem ke všemu je, aby se člověk naučil pořádně myslet.

Každý víme, že než jsme vzali do ruky Bibli, museli jsme vzít do ruky slabikář, museli jsme se naučit číst. Zrovna tak, chci-li rozumět tomu, co mně Ježíš říká, napřed musím umět správně přemýšlet. Ber, kde ber, nauč se, kde máš příležitost. (Je jich mnoho, zaměstnání, počítač)

Pokud někdo špatně přemýšlí, vysvětlujte mu něco shora nebo zdola, zprava nebo zleva, tak mu to nevysvětlíte.

Nepomůžeme si rozmnožováním zbožnosti, ale „obrácením“ v tom původním slova smyslu – v opravování svého smýšlení.

Kdo nerad přiznává porážku, ať najde příčinu – většinou ten druhý měl pravdu a zranil ho na citlivém místě. Ten druhý mu vzal úctu, nebo zbytek úcty, kterou měl k sobě.

Vždy je třeba hledat příčinu.

Kde je příčina, že chodíme pozdě?

Kde je příčina toho, když slibuji víc, než mohu splnit?

Proč nemám čas na rodinu?

Proč si nerozumím s nejbližšími nebo s Bohem?

Důležité je tedy opravit svůj způsob myšlení a také základní myšlenkové procesy.

Začít odstraňováním následků chyby k ničemu nevede. Opilému nepomůže rada, chod' rovně.

Podobně nepomůže člověku nesprávného způsobu myšlení, kdyby si tisíckrát říkal: „Já už to víckrát neudělám, já se polepším.“

Potřebuji začít hýbat se svým myšlením.

Jistě, je to věc náročná, ale před Bohem se nevymluvím. Ten vzácný člověk z dnešního evangelia vyvrátí moje výmluvy, jak bylo těžké porozumět Bohu. (A také královna ze Sáby a Jan Baptista, Eliáš a Elizeus a Simeon a Anna.)

Ten člověk řekne: „Já jsem slyšel jenom minimum a ty jsi měl celé Ježíšovo kázání, celé evangelium, jenže já jsem o tom začal přemýšlet. A kdyby sis ty zkontroloval podle Ježíše, jak přemýšlíš, dříve než vezmeš do ruky evangelium, pak by tě Bůh naučil také dělat to, co naučil mně.“

I když neznáme jméno tohoto člověka, je to světec vysokého stupně, je to světec typu Jana Předchůdce Páně, světec elijášovský. A došel k tomu jenom z úvodního kázání tesaře z Nazareta.

Kolik my jsme se už namodlili, kolik jsme naslibovali dobrých předsevzetí, jenže nám schází přemýšlet nad tím – jak uvažují. Ten neznámý člověk se to naučil a bude svědčit proti každému, kdo se bude vymlouvat a svádět vinu na Boha a na nepochopitelnost slova božího. A nejde o to, aby nás ten člověk nesoudil, ale abychom se také naučili to, co uměl on. Proto je v evangeliu zmíněna postava tohoto záhadného, neznámého divotvůrce.

Bylo by dobré si zkontrolovat svoji nesnášenlivost a povýšenost k nekatolickým křesťanům a lidem jiných náboženství.

Další verše evangelia jsou velice krásné a objevné, ale dnes už nestihneme se jim věnovat. Snad někdy příště.

2012 (O Večeři Páně XXII. – O jednotlivých prvcích bohoslužby 1. část)

Poznámky k nedělní liturgii 30. září 2012

(Cyklus úvah o Večeři Páně)

XXII. O JEDNOTLIVÝCH PRVCÍCH BOHOSLUŽBY – 1. část

Snad každý z nás ví, že Večeře Páně má dvě části. Bohoslužbu slova a bohoslužbu díkuvzdání. Hostitel nám pokaždé bohatě prostírá dva stoly: stůl moudrosti Božího slova a stůl svého přátelství.

Pokud má někdo z biblických textů dojem, že jsou příliš náročné, jakoby s námi Kristus stále nebyl spokojen, pak ještě neobjevil bohatství, které Ježíš do své slavnosti vložil. Kdo porozumí řeči liturgie, dokáže vnímat při Večeři Páně obrovský zdroj nezasloužené přízně, která nás, bez ohledu na náš výkon, pozvedá, těší, povzbuzuje – všemožně hostí..

Objevujeme-li, že Bůh s námi má veliké plány, vítáme náročnost božího slova. Máme rádi učitele, kteří znají svůj obor, umí učit a jsou spravedliví. (Mají-li navíc smysl pro humor, je to dokonalé.) Vyhledáváme nejlepší trenéry, šéfy, režiséry ..., ti nás mohou nejlépe naučit. Ježíš je jedinečný Učitel, jediný Mistr¹²⁵⁷ a Hostitel nad jiné. Kdo nás umí potěšit, obdarovat a obejmout jako on? Ježíš nás jednou rukou objímá, druhou nás pozvedá a pak nám ukazuje cestu.

V minulých kapitolách jsme mluvili o hlavních úmyslech Ježíše v liturgii. Pokusíme si všimnout jednotlivých prvků dnešní liturgie, aby nám vyniklo bohatství Ježíšovy slavnosti. Snad nám další řádky pomohou dokreslit, v jak veliké míře se nám liturgická slavnost snaží zprostředkovat Boží přátelství.

Proč přicházejí lidé na fotbal nebo na koncert? Baví je to.

1257 Ježíš je výjimečný také svou moudrostí a svým způsobem života. Všichni ostatní jsme chybujiící. Světci si opravovali své názory a nejen na konci života říkali, ledacos bych dělal jinak.

O Ježíšovi se učedníci přesvědčili – a my si to máme také ověřit – že Ježíšova slova jsou naprosto jiné kvality než naše názory. Proto může Ježíš říci: „Vy však si nedávejte říkat `Mistře´: jediný je váš Mistr, vy všichni jste bratří. A nikomu na zemi nedávejte jméno `Otec´: jediný je váš Otec, ten nebeský. Ani si nedávejte říkat `Učitelí´: váš učitel je jeden, Kristus.“ (Mt 32:8-10)

Ježíš nám objevuje naši hodnotu – pokládá nás za přátele. Patříme mezi lidi, kteří život, krásu světa, své blízké, vzdělání a kulturu pokládají za nezasloužený dar. Chceme toto bohatství šetřit, udržovat, přispívat k němu, předávat dál. Pokládáme za slušné také za toto bohatství samému Tvůrci děkovat. Ježíš se těší ze života, má potřebu oslavovat Otce a děkovat mu – nám se dostalo té cti, že nás zve ke své veliké slavnosti díkůvzdání. Vážíme si jeho pozvání. Rádi se s ním setkáváme, těší nás slyšet nejen jeho moudrost, těší nás, že pro něj něco znamenáme.

Potřebujeme se také vidět s druhými a společně slavit to nečekané – jsme „zvláštním vlastnictvím Božím“.

Po všem, co jsme si řekli v minulých kapitolách, opět připomenu, že Večeře Páně není soukromou modlitbou. Osobní, soukromá modlitba, je důležitá (a je předpokladem k modlitbě společné). Kdo nedovede být sám se sebou, těžko se setká s druhým a s Bohem. Ale ke slavení potřebuji druhé. Také k poznávání a hledání potřebuji druhé lidi. V žádném oboru lidské činnosti si nikdo nestačí sám.

My starší si ještě pamatujeme, jak v kostelech řada kněží latinsky sloužila u oltářů, každý svou mši, nezávisle na sobě (některý kněz začínal, jiný byl uprostřed a jiný končil). Lidé se při tom modlili soukromě nebo společně některé modlitby, růženec, zpívali písně, které popisovaly to, co se odehrávalo u hlavního oltáře.¹²⁵⁸ V důležitých chvílích ministrant zazvonil, aby lidé přerušili své modlitby a chvíli se věnovali nějakému „tajemství“, a pak se opět vrátili ke své – neliturgické modlitbě.¹²⁵⁹

II. vatikánský koncil nás pozval k srozumitelnému slavení. Při bohoslužbě nejme diváky, jsme vtaženi dovnitř dění, slavení. Říkali jsme si, že víc než tanečník, víc než host na svatbě – jako nevěsta.

Nejdůležitější při bohoslužbě není to, co děláme my (naše modlitby, zpěv, klečení ...), ale to, co činí Bůh (pro nás a s námi).

Hostitelka má radost, když hostům chutná, když si přidávají jídlo a je jim spolu dobře.

Bohu uděláme radost svým zájmem o porozumění a odpovědí na jeho nabídku.

Nechme se vést Ježíšem, respektujme jeho osobnost.

Z jeho učení máme vycházet. Neřidme se osobním vkusem a neprohlašujme své názory za bohumilou zbožnost.

Bůh slouží nám lidem. Ježíš je naším hostitelem. Říkali jsme si, že on se na nás těší víc než my na něj. On nám chce zprostředkovat Boží lásku. Až tomu uvěříme, bude naše slavení vypadat jinak. Bohoslužba má být oslavou Otce, modlitby směřují skrze Ježíše k Otci.

Vážíme si Ježíšova zájmu o nás a věříme jeho slibu: „Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.“ (Mt 18:20)

Okolo Ježíše se tedy shromáždíme (kdybychom tomu věřili, to by byl vpředu nával).

Naše bohoslužby někde vypadají jako setkání soukromníků „já a můj Bůh“. Říkáme sice „Otče NÁŠ“, ale ze srdce nám to „NÁŠ“ mnohdy nevychází. S předsedajícím a s lidmi okolo si sice po čas bohoslužby tykáme („I s tebou“, říkáme papeži i biskupovi), ale za dveřmi kostela to končí ... „Škoda, že je to jen taková hra“, povzdechne si řada z nás.

1258 Tento druh písní (patří sem např. většina mešních písní 19. století) ztratil v dnešní liturgii smysl. Liturgie v mateřském jazyce umožňuje každému přímo vstoupit do jedinečného dění Večeře Páně.

1259 Dnes zvonění nemá žádný smysl, jen by rušilo. To jen malí ministranti rádi zvoní, aby se trochu rozptýlili.

Ale Ježíš to myslí upřímně a naprosto vážně. Proto se potřebujeme čas od času vracet k tomu, co už známe. Proto potřebujeme ve světle nového porozumění Božimu vyučování dál promýšlet, co Ježíš do své slavnosti vložil.

Jednotlivé prvky bohoslužby:

1. Píseň

Bohoslužba často začíná písní. Ta je důležitým nástrojem k vytvoření pospolitosti. (Všimněte si, sejdou-li se někde Moravané, brzy začnou zpívat a víme, co to udělá i s námi Čechy. Jen podivín nebo mrzout by odmítnul při svatbě zpívat.) Kdo se odmítne zapojit, ještě neobjevil společnou modlitbu.

Nezpívá-li se, je přečten verš uvádějící myšlenku bohoslužby.

2. Přežehnání

Celé shromáždění na sobě kreslí znamení kříže. Jako se židé halí do modlitebního pláště – talisu, tak se my halíme do tohoto znamení Boží lásky. „Tak nás Bůh miloval, že dal svého milovaného syna pro záchranu a život hříšníků“. (Srov. Jan 3:16)

Při křtu jsme byli ponořeni do lásky Otce, Syna i Ducha. Znamením kříže začínáme mnohá svá konání. Liturgie nás zve do náruče Boží.

Zároveň znamením kříže přijímáme veliké varování – dějiny křesťanů dávají za pravdu Ježíšovu varování – býváme nesnášenliví k těm, kteří mluví o Bohu jinak než my nebo nejsou z naší rodiny.¹²⁶⁰

I apoštolové v sobě nosili tento virus nesnášenlivosti.¹²⁶¹

Nejme lepší než oni – proto se znamením kříže pokaždé „pleskneme přes ruce“, které se tak snadno zatínají v pěsti proti druhým, rády ukazují na druhé – k jejich smetení. „Pokřížováním“ se zříkáme nesnášenlivosti „pro čistotu víry“.

3. Pozdrav

„Pozdravuje tě ten a ten“, říkáme nebo slyšíme. Odpovídáme: „Děkuji, to mě těší“.

„Vyřizuji vám pozdrav od Otce a od Ježíše“, tak předsedající zdraví shromážděné a vítá je jménem hostitele. (Kdyby už nic dalšího nenásledovalo, dostali jsme mnoho.)

Je dobře si uvědomit, že nám Ježíš „podává ruku“ a zve nás dopředu.

Nakolik věříme, že je Ježíš uprostřed nás? To by byla v kostele vzrušenější atmosféra. Přibylo by úsměvů a očekávání... I zpěv by zněl jinak.

4. Kající modlitba

Kající modlitbou jsme pozváni k odpuštění – aby nás nic neoddělovalo od druhých a od Boha a netlačilo do země („do kanálů“).

1260 Ve znamení kříže protéklo strašné množství krve. Jako je pro nás hákový kříž nebo srp s kladivem znamení násilí a smrti, tak byl kříž pro nespočetné zástupy Židů, indiánů, černochů a dalších lidí, znamení bezohlednosti, pronásledování, dokonce likvidace.

1261 Apoštolové byli někdy nesnášenliví. Vůči člověku, který uzdravoval Ježíšovým jménem, Samařanům, ženám, dětem, nemocným. Nejhorší to bylo v Samařské vesnici, kde jim odmítli nocleh. Jakub a Jan řekli: „Pane, máme přivolat oheň s nebe, aby je zahubil, jako to učinil Eliáš?“ Ježíš je pokáral: „Nevíte, jakého jste ducha“. (Srov. Lk 9:54-55)

Podmínky odpuštění známe. Toto smíření s druhými je jednou z cest k odpuštění hříčů.¹²⁶² Už tridentský katechismus připomíná (tridentský koncil skončil r. 1563), jak se máme připravit na Večeři Páně: „Nejprve se rozpomeň, zda žiješ v přátelství se všemi bližními a jestli je upřímně miluješ“.

Neděláme to.

Přesto, že známe starší výzvu největší autority: „Přinášíš-li tedy svůj dar na oltář a tam se rozpomeň, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem; potom teprve přijď a přines svůj dar“. (Srov. Mt 5:20-26)

Kdybychom podle Ježíšových slov jednali, náš život v rodinách a ve farnosti by vypadal jinak. Byl by láskyplnější ...

5. **Kyrie, eleison (Pane, smiluj se)**

Trojí zvolání: „Pane/Kriste, smiluj se“, nemá kající charakter (proto se často zpívá), ale je starým pozůstatkem litaní.

Dnes řekneme: tímto zpěvem nebo zvoláním vítáme uprostřed svého shromáždění

Zmrtvýchvstalého Krista – podobně jako jeho učedníci.

Ti byli svému Mistru nesmírně vděční za to, že na ně po popravě nezanevřel – vždyť Ježíše po jeho zatčení opustili, přestali mu věřit, že je Mesiášem, nikdo z nich nečekal u hrobu, až vstane z mrtvých. Žasli, že jim Ježíš zachoval své přátelství, vyhledal je a nadále se jim věnoval, aby mohli dorůstat.

I my si vážíme Ježíšova věrného přátelství.

6. **Sláva na výsosti Bohu**

O nedělích a svátcích, mimo adventní dobu a dobu přípravy na Velikonoce (postní dobu), zpíváme nebo recitujeme tento chvalozpěv. Škoda, že mu nevěnujeme více péče.¹²⁶³

7. **Vstupní modlitba**

Předsedající výzvu: „Modleme se“, otvírá ticho pro prostor k osobní modlitbě.

Říkali jsme si, že liturgie je společnou modlitbou. Ale na několika místech nám dopřává prostor k osobní modlitbě.

Často z nepochopení chvíle ticha nevyužíváme. (Možná si někdo myslí, že kněz nemůže v misálu najít text modlitby.)

Pokud se ovšem nepřipravím na bohoslužbu předem a nepromyslím si, proč a zač přicházím poděkovat, těžko jsem schopen na poslední chvíli svou osobní modlitbu formulovat. Tím se šidím.

1262 Bůh nám rád odpouští.

Přemýšlel jsem, proč děti lžou. Vzpomínal jsem na své lži. Ze strachu před trestem.

Děti potřebují zažít, že se vše dá nějakým způsobem napravit. Co nezmohou sami, v tom jim pomohou rodiče a na co naše síly nestačí, k tomu nám nabízí svou pomoc sám Bůh. Co je pro nás nezvratné, pro Boha je zvratné! Konečně jsme se odhodlali k tomu, že netrestáme děti, když se přiznají k svému provinění. Bůh také nikoho netrestá. Přijmeme odpovědnost za své jednání a následky svých činů. Ale všimněme si, že se nás Bůh ujímá, a nevyvlíká se ze své odpovědnosti za nás.

Všimněme-li si, že Bůh vynahrazuje druhým, čím jsme jim ublížili, uleví se nám a poroste naše vděčnost a obdiv k Bohu. Pak snáze dokážeme odpustit druhým.

Všimějme si, že i nám Bůh vynahrazuje to, čím nám ublížili jiní. Pak budeme vědět o svém bohatství, o Boží spravedlnosti a jeho milosrdenství a budeme se uzdravovat ze zranění, které nám druzí způsobili.

1263 Naše formulace oproti biblickému textu je slabá a zkreslující: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle ...“ Biblické tvrzení je jiné: „Sláva na výsostech Bohu, (on) má zalíbení v lidech, má s nimi dobrou vůli a (všem) nabízí pokoj.“ Všem! ne jen těm, co mají dobrou vůli. (Srov. Lk 2:14)

(Jednou jsem při děkovné bohoslužbě na Silvestra vyzval lidi, aby nahlas řekli, jako při přímlovách, s čím přicházejí na konci roku poděkovat. Bylo ticho. Styděli se?)
Osobní modlitby všech pak uzavírá předsedající „vstupní modlitbou“.

8. Biblická čtení

Mluvili jsme o vyučování božím slovem. Určitě se máme připravovat na nedělní biblické lekce. Úryvek z Písma poslouží tomu, kdo zná celek. Pro porozumění je důležité si přečíst širší text a všimnout si, na co úryvek navazuje. Nikdo nepřicházíme do kina, abychom dopředu nevěděli, zda budou promítat veselohru nebo tragédii. Před představením opery si také přečteme libreto. Předsedající bohoslužbě má dbát, aby byla jednotlivá čtení uvedena pár slovy k lepšímu pochopení. Po každém čtení za slyšení slova božího děkujeme. Škoda, že nereagujeme, zda jsme porozuměli nebo neporozuměli smyslu přečteného (k porozumění má sloužit promluva kazatele).

9. Žalm

Žalm je modlitbou, odpovědí na první čtení. Má se zpívat. Pokud se čte, neříká se většinou „odpověď“. Není lehké si odpověď zapamatovat, často nám pak uniká smysl žalmu. (V našich lekcionářích bývá odpověď dlouhá, těžko zapamatovatelná.)

10. Zpěv před evangeliem

– nás uvádí do textu evangelia. Má se zpívat.

11. Evangelium

Slova evangelia jsou slovy samotného Pána.

Třemi malými kříži značíme:

- čelo, abychom Ježíšovo slovo promýšleli a uložili si ho do paměti,
- ústa, každý pokřtěný přijímá Ježíšovo posláni: „Jděte do celého světa a kažte evangelium všemu stvoření“ (Mk 16:15),
- srdce, abychom si Ježíšova slova zamilovali a bytostně je přijali.

Po přečtení evangelia říká předčítající: „Pro slova evangelia kéž Bůh zahladí naše viny“. Co ta slova znamenají? Snaha o porozumění božím slovům a jejich přijetí do života je součástí „metanoia“ – obracení se (neustálého) k Bohu. Biblické texty (alespoň nedělní) jsou vyučovacími lekce, je nutné se k nim vracet, zpracovávat je.

12. Promluva

Kazatel má po přečtení evangelia vysvětlit biblické texty.¹²⁶⁴

Může se také vyučovat k porozumění samotné liturgii. Jiná náplň kázání je nepřípustná a svědčí o veliké neúctě k slovu Božímu.

V katolické církvi dlužíme porozumění Božímu slovu velice mnoho. Mýlíme se, myslíme-li si, že práci s biblickými texty můžeme nahradit liturgickou parádou.

1264 Lidé by často rádi slyšeli příběhy ze „Slepičí polévky pro duši“, něco hezkého, povzbuzujícího (a inteligentního – aby se nemuseli v kostele za kazatele stydět před nevěřícími lidmi). Mám rád takové příběhy, ale ty nás k synovství božímu nedovedou. Navíc – provádět někoho Božím slovem přece může být víc než jen zajímavé ...

Kazatel má být mluvčím božího slova (to není jednoduché), proto se na kázání připravuje a prosí Boha o pomoc ...

(Lanškrounský farář Zbigniew Czedlik jednou řekl: „Bylo by pěkné, kdyby se farníci modlili, aby se jejich kazateli kázání podařilo“.)

Jako z potravin vaříme a ze stavebního materiálu stavíme, tak máme každý zpracovávat slovo boží pro svůj život. Ježíšovo podobenství „o rozsévači“ je prvním a nejdůležitějším podobenstvím. Ježíš se každého z nás ptá: „Jakou chceš být půdou pro Boží slovo? A jakou úrodu přinášíš? Stonásobnou, šedesátinásobnou, třicetinásobnou?“ (Srov. Mt 13:3-23) ¹²⁶⁵
(Řada chytrých lidí si dělá v kostele poznámky – tak jako při získávání jiných důležitých informací. Jak jinak si zapamatovat slova, která nás mají vést k porozumění slovům Božím?) ¹²⁶⁶
Chvályhodná je diskuse po kázání, otázky nebo příspěvky druhých nás mohou velice obohatit.

13. Ticho

Ticho po promluvě nám opět dopřává prostor k vlastnímu zamyšlení. Aby doznělo to, co jsme ve slovu božím slyšeli a nebylo překryto následujícím dějem.

Chceme si uložit do paměti to, co jsme z biblických textů získali, a co chceme přijmout do svého životního programu.

14. Vyznání víry

Na slyšené slovo Boží odpovídáme vyznáním víry. Připomíná nám zkušenost s velikým bohatstvím štědrosti a obětavosti Boha. Z těchto událostí a zkušeností vyrůstá naše důvěra s Bohem.

Apoštolské vyznání víry pokládá řada předních liturgistů za vhodnější než nicejsko-cařihradské, které se v naší republice převážně používá).

Škoda, že český text apoštolského vyznání víry není příliš šťastný. Zasloužilo by si to vlastní úvahu a hlavně vážnou diskusi. ¹²⁶⁷

1265 Ježíš k lidem mluvil mnoho v podobenstvích: „Vyšel rozsévač rozsívat. Když rozsíval, padla některá zrna podél cesty, a přilétli ptáci a sezobali je. Jiná padla na skalnatou půdu, kde neměla dost země, a hned vzešla, protože nebyla hluboko v zemi. Ale když vyšlo slunce, spálilo je; a protože neměla kořen, uschla. Jiná zas padla mezi trní; trní vzrostlo a udusilo je. A jiná zrna padla do dobré země a dala užitek, některé sto zrn, jiné šedesát a jiné třicet.

Kdo má uši, slyš!“

Učedníci k němu přistoupili a řekli: „Proč k nim mluvíš v podobenstvích?“

On jim odpověděl: „Protože vám je dáno znáti tajemství království nebeského, jim však není dáno.

Kdo má, tomu bude dáno a bude mít ještě víc; ale kdo nemá, tomu bude odňato i to, co má.

Proto k nim mluvím v podobenstvích, že hledíce nevidí a slyšíc neslyší a nechápou.

A plní se na nich prorocství Izaiášovo: `Budete stále poslouchat, a nepochopíte, ustavičně budete hledět a neuvidíte. Neboť obrostlo tukem srdce tohoto lidu, ušima nedoslýchají a oči zavřeli, takže nevidí očima a ušima neslyší, srdcem nepochopí a neobráti se – a já je neuzdravím.`

Blažené vaše oči, že vidí, i vaše uši, že slyší.

Amen, pravím vám, že mnozí proroci a spravedliví toužili vidět, na co vy hledíte, ale neviděli, a slyšet, co vy slyšíte, a neslyšeli.

Vy tedy slyšte výklad podobenství o rozsévači. Pokaždé, když někdo slyší slovo o království a nechápe, přichází ten zlý a vyrve, co bylo zaseto do jeho srdce; to je ten, u koho se zaseto podél cesty. U koho bylo zaseto na skalnatou půdu, to je ten, kdo slyší slovo a hned je s radostí přijímá; ale nezakořenilo v něm a je nestálý: když přijde tíseň nebo pronásledování pro to slovo, hned odpadá. U koho bylo zaseto do trní, to je ten, kdo slyší slovo, ale časné starosti a vábivost majetku slovo udusí, a zůstane bez úrody. U koho bylo zaseto do dobré země, to je ten, kdo slovo slyší i chápe a přináší úrodu, jeden stonásobnou, druhý šedesátinásobnou, třetí třicetinásobnou.“ (Mt 13:3-23)

1266 Jedna paní učitelka mi vytýkala: „Václave, už jste zase kázal 20 minut“.

„To je pravda, ale kolik byste naučila, kdybyste měla na vyučování jen 15 minut a nikdo by si neudělal poznámku a nikdo si nevypracoval domácí úkol?“ „To máte pravdu,“ uznala.

15. Přímluvy

Prosit Boha je příjemné, Bůh nedělá drahoty. Nemusíme Bohu připomínat, na co nemá zapomenout. Prosby říkáme spíše kvůli sobě. Některé věci je třeba vyslovit. Poprosit a poděkovat patří k naší kultuře. Nepřijímáme boží obdarování jako samozřejmost.

Přímluvami vyjadřujeme, co nám slovo Boží připomnělo k odpovědnosti za společný život, na co se chceme zaměřit.

Přímluvy mají svá pravidla a máme je pečlivě promýšlet.¹²⁶⁸

Připravovat je mají ti, kteří se liturgie zúčastní, nejsou jen záležitostí duchovního.

Nestojíme před Bohem jako žebráci. Nemáme prosit Boha za to, co je v našich silách. Je třeba mít na paměti, že nám Bůh přeje, i to, že Boha zajímá, co pro určitou věc uděláme my. Máme vytvořit podmínky k tomu, aby nám mohl Bůh přispět.

(O druhé části bohoslužby budeme uvažovat v další kapitole.)

2009

26. neděle v mezidobí Num 11:25-29 Jak 5:1-6 Mk 9:38 27. září 2009

Určitý druh lidí má potřebu se vymezovat vůči ostatním. (Z vlastní nejistoty? Z povýšenosti?)

Je důležité se podívat do zrcadla (Písma) a zkontrolovat si své postoje.

I tak veliké osobnosti jako Jozue nebo apoštol Jan občas někoho počurali.

Nějaký neznámý Ježíšův posluchač zřejmě slyšel Ježíšovo kázání o důležitosti obrácení, o opravě myšlení a o zkreslených představách o Mesiáši. Zřejmě si přečetl Proroky a zjistil, že nazaretský tesař má – oproti rabínům – pravdu.¹²⁶⁹ Zřejmě jej Bůh poslal: „To, na cos přišel, říkej dál. A já ti dávám moc konat znamení na lidech“.

„Kdokoliv vám podá číši vody, protože jste Kristovi, amen, pravím vám: nepřijde o svou odměnu.“ Abychom tu větu pochopili, je dobré se podívat na slova: „Kdo přijímá proroka, dostane odplatu proroka, kdo přijme spravedlivého, dostane odplatu spravedlivého a kdokoliv dá pít jednomu z těchto maličkých třeba jen pohár čerstvé vody, protože je mým učedníkem, věru pravím vám, nepřijde o svou odměnu.“ (Srov. Mt 10:40-42)

Už jsme o tom mluvili. Stručně zopakuj:

Lidová zbožnost je přesvědčena, že kdo se víc modlí, má více sebezáporů, dobrých skutků – má větší zásluhy.

Ježíš ukazuje na záměr člověka a na jeho stupeň poznání, na duchovní výši člověka.

Pozvu-li si doktora, aby mi pomohl stavět garáž, získám zednickou pomoc. Nechám-li se od něj vyšetřit nebo operovat získám ztracené zdraví.

1267 Např.: Je rozdíl věřit, že Bůh je („Věřím v Boha“) a je rozdíl Bohu důvěřovat („Důvěřuji Bohu“). (Dábel existenci Boží nepopírá, ale nedůvěřuje mu.)

Nešťastná a matoucí je formulace: „sestoupil do pekel“. Ježíš sestoupil do říše mrtvých.

1268 I pohádky (např. „o zlaté rybce“ nebo „o kouzelném dědečkovi“) nás učí, jak je třeba přání promýšlet. Na přímluvách je hned vidět stupeň našeho porozumění nebo neporozumění Bohu.

1269 Před 2 000 léty nebyl problém v synagoze číst z Písma. U nás se do kostelů pořizovaly obrazy, kosti světců, pražská Jezulátka... V kterém pak kostele a v kterém století byla konečně Bible? (A nejde jen o čtení si v Bibli, ale o přijímání jejího učení.)

Jestli po smrti sv. Josefa pozvali sousedé Marii a Josefa na Velikonoce: „Mladej má sice svérázné náboženské názory – ale o tom se nebudeme bavit, umřel jim táta ...“, bylo to od nich hezké, má to svou hodnotu, která má cenu i před Bohem.

Druhý soused udělal totéž, jen z jiných důvodů: „Pozveme Ježíše a Marii na oběd. Ježíš je sice jenom tesař, ale Bibli zná jako málokdo. Zkusím zavést řeč na Hospodina, třeba se Ježíš rozpovídá a bude pěkná debata.“

Stejně pozvání, poprvé mohlo být i bohatší pohoštění a přesto jiný důvod a jiný užitek.

První host udělal dobrý skutek. Druhý touží po porozumění Bibli. Bude odměněn znalostmi znalce Bible. Ježíš bude určitě rád o Bibli vyprávět.

Hodnota, zisk, cena „dobrého“ skutku je v tom, jak dalece Ježíše chápou.

Třetí soused by mohl přemýšlet: „Ježíš koná skutky Boží jako proroci. Pozvu ho na skleničku vína“ (ani ne na oběd – menší výdaje na pohoštění). Takovému by se dostalo odměny proroka. Ježíš je velkorysý (vzpomeňme na jeho návštěvu v Petrově domě – uzdravení tchyně).

„Kdo vám podá číši vody (nejmenší pohoštění), **protože jste učedníky Mesiáše**“ – to je člověk, kterého Mesiáš zajímá a dá na něj ...

Jestli pomohu potřebnému – má to velikou cenu. Ale jestli dokážu v druhém vidět Ježíšova bratra – pak jsem člověkem, který má nejen soucitné srdce, ale pracuji pro boží království, dávám své síly do jeho budování, jsem Ježíšovým spolupracovníkem. Takový člověk má už „jiné“ vidění, pochopil jakou cenu má kterýkoliv člověk pro Boha.

Totéž platí o modlitbě, o četbě Bible, o Eucharistické hostině.

Kdo přijímá oplatku, získá oplatku. Kdo přijímá z povinnosti, získá hodnotu splněné povinnosti.

Pro jiného je to třeba bytostné obdarovávající setkání s Ježíšem.

„Ten, kdo vám podá sklenici vody, proto, že jste Kristovi...“. Před týdnem jsme slyšeli: „Kdo přijme jedno z takových dětí kvůli mně, mne přijímá; a kdo přejme mne, nepřijímá mne, ale toho, který mě poslal.“

To je dobré promyslet. Může jít i o vlastní dítě.

Každý slušný rodič pečuje s láskou o své dítě. Ale můžeme i své dítě vidět coby Ježíšova bratra, (nenamlouvejme si, že to už vidíme), pak tím získáme nové bohatství – jako bych pomáhal pečovat Marii o jejího synka. Nejde o „zásluhy“ jde o zisk. Umím-li číst, počítat, znát pravidla hygieny nebo umět pracovat s počítačem, to vše mi přináší bohatství, zisk, odměnu. Vystoupá-li někdo na vysokou horu je mu odměnou – mimo jiného – nový rozhled.

Je to stejné jako když Ježíš mluví o modlitbě „v jeho jménu“.

Tak se modlí ten, který se namáhá zvědět jaká boží vůle je, co si Bůh ode mne přeje a neopravuje ho. Tak se modlí ten, který pracuje pro boží království a hledá, jak si Ježíš představuje uspořádání vztahů i sebe sama. Tak se modlí ten, který se snaží domlouvat s Bohem a s druhými, kdo své rozepře s druhými a nápravu svých chyb a chyb druhých řeší podle Ježíšova návodu.

Až toto vše budeme umět, budeme se umět modlit v Ježíšově jménu, v jeho přístupu a postoji. Pak také budou jinak vypadat naše vztahy a svět okolo nás.

Ježíš říkal apoštolům (!): „Až dosud jste za nic neprosili ve jménu mém“.

Říká to i nám?

Nespravíme to větším množstvím Otčenášů ani přidáváním Zdrávasů. Ani zakončením modlitby: „... skrze Krista Pána našeho“ (dokonce nepomůže ani kdybychom to zpívali – podle našeho tvrzení, že kdo zpívá, dvakrát se modlí).

Kdo objeví, co znamená: „ve jménu Krista“, co znamená „být Kristův“ nebo bude vidět, že ten druhý je Kristův nebo jak jej vidí Kristus, kdo přijme Ježíšovy názory a postoje, ten se dostává na úroveň vědomého jednání synů a dcer božích. Změní se mu chápání a úroveň modlitby, bohoslužby i těch nejprostších skutků. Pak i tak krásné a přirozené skutky – jako když maminka přebaluje dítě – se dostanou na novou úroveň.

(Jen si dávejme pozor na sebeklamná mínění, že v bližním už vidíme Ježíše. To se teprve musíme pracně učit. ¹²⁷⁰)

Na druhé straně platí velice závažné varování. „**Kdo by svedl ke hříchu jednoho z těchto nepatrných, kteří věří, pro toho by bylo lépe, aby mu dali na krk mlýnský kámen a hodili ho do moře.**“

To „svedení k hříchu“ může být i špatná náboženská výchova. ¹²⁷¹

Nemusí to být jen špatný příklad alkoholika nebo rodiče, který se neumí omluvit. Patří sem i to, že dětem neukazujeme přátelství Boží nebo vodíme děti do kostela jen automaticky, vynucujeme od dětí modlitbu z povinnosti a neuvádíme děti do umění rozhovoru s Bohem. Takové dítě odvádíme, z cesty k Bohu. Rada rodičů nebo prarodičů vyžaduje křest dítě nebo první svaté přijímání, ale sami zůstávají na povrchu.

Toto varování i to ubezpečení o zisku „nepřijdete o svou odměnu“ platí pro nás, kdo máme přístup ke Kristu a k porozumění tomu, co říká a svým jednáním ukazuje. ¹²⁷²

2006

26. neděle v mezidobí Num 11:25-29 Jak 5:1-6 Mk 9:38-43. 45. 47-48 1. října 2006

Verše z dnešního úryvku evangelia nám zůstávají vzdálené a přitom jsou velice zajímavé. Ale k objasnění celého textu bychom potřebovali půl hodiny. Stihneme jen kousek.

Také my jsme byli pozváni mezi Ježíšovy učedníky. To je veliké bohatství, ale Ježíš jednou řekl: „Bohatý těžko vejde do království Božího ...“ Každý dar, který jsme dostali nebo získali se nám může stát nebezpečným, když se jím povyšujeme nad druhé. I apoštolové někdy sklouzli do nesnášenlivosti.

Kolik je v nás povýšenosti, nesnášenlivosti a směšné důležitosti. A to jsme se smáli, jak v Rusku je chlap s placatou čepicí před důležitý ...

Jozue ministroval Mojžíšovi a už chtěl rozhodovat na koho má Duch boží sestoupit a na koho ne. Učedníci (vedoucí úlohu zde zřejmě hraje učedník, „kterého Ježíš nejvíce miloval“ – v našich sladkých představách – nepolíbené nevinátka) si přivlastnili monopol na rozhodování, kdo a kam smí nebo nesmí.

Slovo Boží nás učí, jak rozlišit zda nepřekračujeme opovážlivě hranice svých kompetencí.

1270 Kdo si to myslí, ať si položí otázku, jak v Hitlerovi vidí Krista.

1271 Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Obcházíte moře i zemi, abyste získali jednoho novověrce; a když ho získáte, učiníte z něho syna pekla, dvakrát horšího, než jste sami. (Mt 23:15)

Běda vám farizeům! Jste jako zapomenuté hroby, po nichž lidé nahoře chodí a nevědí o nich. (Lk 11:44)

1272 Vezměte mu tu hřivnu a dejte tomu, který má deset hřiven! Neboť každému, kdo má, bude dáno a přidáno; kdo nemá, tomu bude odňato i to, co má. A toho neužitečného služebníka uvrhnete ven do temnot; tam bude pláč a skřípění zubů. (Mt 25:28-30)

Komu bylo mnoho dáno, od toho se mnoho očekává, a komu mnoho svěřili, od toho budou žádat tím více. (Lk 12:48b)

Správně, služebníku dobrý a věrný, nad málem jsi byl věrný, ustanovím tě nad mnohým; vejdi a raduj se u svého pána. (Mt 25:21)

Nikdo nás neustanovil za soudce ...
Míjíme se v názorech s Ježíšem častěji, než si myslíme.

Podívejme se ale na nenápadného a přitom podivuhodného člověka z dnešního čtení, který působí v Ježíšově jménu. Jen od přítele Bohumila Bílého jsem o něm slyšel mluvit.
Jak to, že neznámý člověk dělal zázraky jako apoštolové?

Možná někde uprostřed davu slyšel první Ježíšovo kázání: „Opravte své smýšlení“. Jako jeden z mála, v protikladu s mnoha jinými, se zamyslel nad tím, co Ježíš říká.
Zřejmě si řekl: „Nazaretský tesař tvrdí, že naše názory na Mesiáše nejsou v pořádku, to se musím rychle podívat, co o tom píše proroci“.
Pročíst si Jeremiáše, Izajáše a další texty nebylo tenkrát nedostupné. ¹²⁷³

Četl – a vida – zjistil, tesař má pravdu. „No, jo, ale co mám dělat, abych se s Mesiášem, až přijede, nedostal do sporu?“
Dospěl k názoru, že tesař z Nazareta má pravdu, že židovská zbožnost je nepečlivá a sjela z cesty vedoucí k Bohu. Všiml si, že tesař říká úplně něco jiného než rabíni nebo zbožní návštěvníci synagogy. Uvědomil si, že za tehdejšího stavu židovské zbožnosti Mesiáši nikdo neporozumí.

My ani nevíme, jak se ten člověk jmenoval, ani jak to v něm přesně proběhlo, ale je to člověk podobný Janu Křtiteli.
Zřejmě mu Bůh zjevil: „Běž mezi lidi a to, na co jsi přišel, říkej druhým. Dávám ti k tomu moc uzdravovat nemocné a vyhánět zlé duchy“. Ježíš také, když vysílal učedníky, vybavoval je touto mocí.

Nevíme podrobnosti o tom člověku a o poslání, které se mu dostalo od Boha, nevíme, jakým způsobem uzdravoval. V evangeliu je o něm napsána pouze jedna věta. Víme však jedno, a to je rozhodující – klíč k jakémukoliv rozvoji – je ochota přemýšlet o svém způsobu myšlení.

Když je někdo opilec, měl by se zamýšlet nad tím, jak přemýšlí.
Je někdo vztekloun? Jen ať si řekne: „Já se nebudu vztekat“.
Nepomůže mu to. To, že se vzteká, je výsledkem způsobu jeho myšlení...

Někdo se nemůže snést s manželkou a líbí se mu jiné ženy. Jen ať si dělá předsevzetí – nepomůže mu to, protože klíčem ke všemu je, aby se člověk naučil pořádně myslet.

Každý víme, že než jsme vzali do ruky Bibli, museli jsme vzít do ruky slabikář, museli jsme se naučit číst. Zrovna tak, chci-li rozumět tomu, co mně Ježíš říká, napřed musím umět správně přemýšlet. Ber, kde ber, nauč se, kde máš příležitost. (Je jich mnoho, zaměstnání, počítač)

Pokud někdo špatně přemýšlí, vysvětlujte mu něco shora nebo zdola, zprava nebo zleva, tak mu to nevysvětlíte.

1273 V každé synagoze tenkrát měli svitky Písma, a chlapi uměli číst.

Kdypak u nás bylo v každém kostele Písmo? My jsme raději pořizovali do kostela obrazy a sochy, to bylo méně pracné. A od kdy u nás uměli lidé číst?

My jsme se spokojili s lidovou vírou, která dovoluje každému jeho fantazii.

Co bychom si vybrali, kdyby nám někdo nabídl třeba „Roušku Veroničinu“ nebo Bibli? (Mimochodem, krásná postava sv. Veroniky není historická.)

Nepomůžeme si rozmnožováním zbožnosti, ale „obrácením“ v tom původním slova smyslu – v opravování svého smýšlení.

Kdo nerad přiznává porážku, ať najde příčinu – většinou ten druhý měl pravdu a zranil ho na citlivém místě. Ten druhý mu vzal úctu, nebo zbytek úcty, kterou měl k sobě. Vždy je třeba hledat příčinu.

Kde je příčina, že chodíme pozdě?

Kde je příčina toho, když slibuji víc, než mohu splnit?

Proč nemám čas na rodinu?

Proč si nerozumím s nejbližšími nebo s Bohem?

Důležité je tedy opravit svůj způsob myšlení a také základní myšlenkové procesy.

Začít odstraňováním následků chyby, k ničemu nevede. Opilému nepomůže rada, chod' rovně.

Podobně nepomůže člověku nesprávného způsobu myšlení, kdyby si tisíckrát říkal: „Já už to víckrát neudělám, já se polepším“.

Potřebuji začít hýbat se svým myšlením.

Jistě, je to věc náročná, ale před Bohem se nevymluvím. Ten vzácný člověk z dnešního evangelia vyvrátí moje výmluvy, jak bylo těžké porozumět Bohu. (A také královna ze Sáby a Jan Křtitel, Eliáš a Elizeus a Simeon a Anna.)

Ten člověk řekne: „Já jsem slyšel jenom minimum a ty jsi měl celé Ježíšovo kázání, celé evangelium, jenže já jsem o tom začal přemýšlet. A kdyby sis ty zkontroloval podle Ježíše, jak přemýšlíš, dříve než vezmeš do ruky evangelium, pak by tě Bůh naučil také dělat to, co naučil mně.“

I když neznáme jméno tohoto člověka, je to světec vysokého stupně, je to světec typu Jana Křtitele, světec Elijášovský. A došel k tomu jenom z úvodního kázání tesaře z Nazareta.

Kolik my jsme se už namodlili, kolik jsme naslibovali dobrých předsevzetí, jenže nám schází přemýšlet nad tím – jak uvažuji. Ten neznámý člověk se to naučil a bude svědčit proti každému, kdo se bude vymlouvat a svádět vinu na Boha a na nepochopitelnost slova božího. A nejde o to, aby nás ten člověk nesoudil, ale abychom se také naučili to, co uměl on.

Proto je v evangeliu zmíněna postava tohoto záhadného, neznámého divotvůrce.

Bylo by dobré si zkontrolovat svoji nesnášenlivost a povýšenost k nekatolickým křesťanům a lidem jiných náboženství.

Další verše evangelia jsou velice krásné a objevné, ale dnes už nestihneme se jim věnovat. Snad někdy příště.

27. neděle v mezidobí

2018

27. neděle v mezidobí Gn 2:18-24 Žid 2:9-11 Mk 10:2-16 7. října 2018

Uslyšíme zdánlivě známé texty, ale jsme jim velice dlužni. Uvidíme, nakolik rozumíme jejich smyslu.

V žádné literatuře, ani náboženské, jsem nenašel tak vznešené texty o člověku, ženách a manželství jako v Bibli.

My, chlapi, dodneška upíráme ženě důstojnost, kterou jí dává Bůh.

I v našem překladu Písma o ženě ještě mluvíme jako o *pomocnici* manžela (copak je služkou, traktorem, myčkou ...) ¹²⁷⁴

K evangeliu.

Známe velký počet střetů náboženských pokrytců s Ježíšem. Lidé tohoto druhu, lidé tvrdého srdce, používají litery Písma a tradice k získání moci nad druhými a k jejich trápení. (František je označuje za klerikály.)

Tito přišli za Ježíšem ve zlém úmyslu – nachtat jej na náboženských neznalostech. Cenili si svého „náboženského vzdělání“ (uměli citovat verše z Písma, ale boží moudrost nehledali, jejímu smyslu neporozuměli) a tak se hádali kdy a z jakých důvodů manžel může svou manželku propustit. ¹²⁷⁵

I my víme, že s lidmi tohoto druhu nelze řešit spory. ¹²⁷⁶

Ježíš na hru pokrytců nepřistoupil.

Vedl rozhovor k jiné, hlubší rovině. Od lpění na liteře vedl posluchače ke smyslu životních pravidel.

K samotnému úmyslu „Zákonodárce“.

(Proto Ježíšovy odpovědi v těchto sporech nejsou právními nebo dogmatickými tvrzeními, ani novými pravidly. Např. „Dávejte císaři co je jeho.“) ¹²⁷⁷

Chystám se za hlavu, když vidím, jak opakujeme chybu Ježíšových protivníků, necháváme se zatáhnout do vzájemných jedovatých sporů. Ale nebudu předbíhat.

1274 Mnohoženství bylo kdysi užitečným modelem manželství. Muži přicházeli o život častěji než ženy (ve válkách a soubojích, při lovu, kácení stromů, na stavbách, na mořích ...), žen bylo více a žádnou úřední sociální podporu od společnosti neměly.

Být druhou nebo poslední manželkou v oblibě manžela nebylo nejpříjemnější.

„Žena má větší důstojnost než muž,“ napsala ve slohu o emancipaci žákyně 5. třídy, „neboť byla stvořena z lepšího materiálu.“

1275 „Jen z těžkých přečinů, když už je vztah mrtvý (s mrtvolou se žít nedá),“ říkala jedna strana. „Ne, ne,“ přeli se chlapi z protikladné skupiny a uváděli své důvody: „Když žena připálí jídlo.“ „Když jí je cítit z pusy.“ „Když se muži líbí jiná žena.“

1276 Pyšní pravdu nehledají. Myslí si, že ji vlastní. Z diskusí odcházejí ještě více přesvědčení, že mají pravdu. Některé spory vyhrát nelze. Do takových se Ježíš nepouštěl. Ale ani v nastražených léčkách Ježíš neuvízl (vzpomeňme spor o peníz daně, o kamenování cizoložnic, o sobotě, postu, atd.)

1277 Jiné Ježíšovy výroky jsou dokonce slovní nadsázkou: „Usekni si ruku, nohu, vyloupni si oko, rozdej všechen majetek ...“

I řada izraelských chlapů trpěla náboženskou surovostí. I nad vlastní ženy se povyšovali (jakoby neměli maminku). Všechnu vinu za nezdařená manželství tvrdě a nespravedlivě vždy svalovali na manželky.

„Co říká Mojžíš?“ ptá se Ježíš. ¹²⁷⁸

Co slyšíme? „Mojžíš nám říká, že manželku propustit smíme!“

Co měli říci?

Jak to, že s úctou k božímu slovu a vděčností za své postavení – Bohem darované – neřekli:

„Díky Bohu víme, že naše ženy i my jsme z božího, královského rodu. Vážíme si boží nabídky, že se svými ženami smíme růst do podoby boží a Bůh nám k tomu nabízí svou moudrost a svou pomoc.“ ¹²⁷⁹

Ježíš chlapům připomíná, co jim Hospodin radí k začátku společného života: „Aby se ti v manželství dařilo, aby vám spolu bylo dobře, je třeba, aby se nejen žena vyvázala z nezdravých závislostí na svých rodičích, ale aby totéž učinil i manžel.“ ¹²⁸⁰

Jak to, že nebudujete vzájemný vztah podle příkladu Hospodina, který vás zve do manželství s vámi? Jedná s vámi jako něžný Otec a milosrdná Matka. Od něj – ženicha a Manžela – se máte učit péči o své manželky.“

„Proč už dopředu mluvíte o možnostech rozloučení vašeho manželství? Zakazuj si na něco takového i myslet!

Všechnu svou sílu věnuj na práci vašeho vzájemného porozumění, Bůh ti pomůže.

Snaž se, abys svou manželku měl rád víc než její rodiče, aby si nestýskala, že přišla do horšího.

Udělej vše pro to, aby vám bylo spolu dobře. Nepřeceňuj sebe a nepodceňuj náročnost svého úkolu, pro který ses svobodně rozhodl.“

„Pečuj o zdravý manželský vztah, nezapomeň, že může slábnout, onemocnět i umřít.

Mnoho nemocí je léčitelných, pokud nemoc včas přiznáš, vyhledáš dobrého lékaře a budeš s ním spolupracovat na uzdravování svého manželství.“

Ježíš k tomu dodává: „Kdo nebudoval své manželství podle příkladu přátelství Boha s Izraelem („Manžela pečujícího o svou Manželku“) a pak propouští svou manželku/manžela, dopouští se veliké nevěry – cizoložství!“ (Každý hřích je v Písmu přirovnáván k cizoložství, k nevěře.)

„Pamatuj si, že přátelství unese i zradu – když ten, kdo zradil, usiluje o nápravu. (V Bibli ti nabízím řadu příběhů, aby sis i ty mohl osvojit milosrdné jednání.) Víš-li, že ti bylo mnoho odpuštěno, pak máš z čeho odpouštět těm, kteří tě o odpuštění prosí (zadarmo jste dostali, zdarma dávejte).

1278 Kde my trčíme, jak slovo boží překládáme? Opět používáme příkazy jako v otroctví. Co jsme se z božího vyučování naučili? Rodina není otroctvím nebo vojnou. Pro nás má slovo skutečné autority velkou váhu a slovo Boží největší váhu.

1279 Manželství je jiným vztahem než rodičovství. Rodiče mají sloužit malým dětem, manželství je vztahem dospělých. Manželství je schopen jen člověk svobodný (ne na něčem nebo někom závislý). Dospělost spočívá v odpovědnosti za své jednání, za svou řeč i myšlení. Nedospělec není schopen trvalého vztahu. Kdo neví, že může být hrobařem svého manželství a vytrvale se nesnaží sloužit druhému a neprosí poctivě Boha o pomoc, ať do manželství nevstupuje.

1280 Proč naši překladatelé používají zavádějící a nesrozumitelné slovo „*opustit* (otce i matku)“? Jak to, že ti, co mají na starost srozumitelnost božího slova, o to nedbají?

Nevíš-li, že jsi hříšník a že ti bylo mnoho odpuštěno, jsi slepý a hluchý – v tom případě pros Boha o uzdravení, abys prohlédl a uslyšel.“

Vrátím se k obrazu Hospodina a Ježíše jako Ženicha a Manžela. Zakoušíme jejich péči o nás – Nevěstu a Manželku. Kdo objevuje krásu a sladkost božího přátelství je Bohem a Ježíšem nejen inspirován, sám se dobrovolně zavazuje k usilování o podobnou úctu a službu své manželce, svému manželovi.¹²⁸¹

Přestaneme se „zákonicky“ nesmiřitelně přit ve svých sporech o „nerozlučitelnosti“ manželství. Neopakujme chybu Ježíšových odpůrců. Nebuďme nadřazenými, tyranskými a povýšenými člověčími samci, ohánějícími se – tentokrát Ježíšovým slovem o „nerozlučitelnosti manželství“ – jako klackem.¹²⁸²

Odvážně a pokorně pracujme pro své manželství a rodičovství (pro své děti uděláme nejvíc tím, že budeme dobrými manžely).

„Ano, když vaše manželství umře, tak nás Bůh (ne Mojžíš) nenutí žít s mrtvolou našeho manželství, ale to svěř odborníkům.“¹²⁸³

Právem se vyznáváme nejen ze svých špatných činů, ale i ze svých zanedbání a dluhů. Zanedbávání vztahu v manželství má kruté následky. Hřích má sociální následky a nepřívětivý vztah v manželství postihuje i naše děti.¹²⁸⁴

Našimi nejbližšími a nejpotřebnějšími jsou naši partneři a děti. Nešidme je, ani sebe. Přijmeme-li Ježíše za svého Přítele, Učitele (Architekta svého manželství), Supervizora a Lékaře, dáme-li na něj víc než na sebe, podaří se nám v manželství vybudovat přátelství na celou věčnost.

Až budeme při bohoslužbě prosit: „Ježíši, řekni mi, prosím, své slovo a má duše bude uzdravena (porad' mně, co mohu ve svém manželství zlepšit), nebude těžké si všimnout, co nám Ježíš říká. Doma se zeptejme svých nejbližších, je-li jim s námi dobře. Poprosme je, aby nám řekli, co si od nás přejí – ať řeknou jen jednu věc – a slibme jim, že si na to budeme dávat pozor.

(Víc jsem nestihl. Původně jsem se chtěl věnovat druhému čtení.)

2015

Minulou neděli (27. 9. 2015) jsme přemýšleli o předsudcích. Každý si je vytváříme ... I Jozue i apoštolové je měli. Předsudky je důležité kontrolovat rozumem a přivádět ke spravedlivým soudům (ten vyžaduje vedle žalobce a soudce také obhájce a možnost, aby promluvil obviněný). Řady předsudků jsem se zbavil, mnoho jich potřebují ještě opravovat.

1281 Kdo povětšinou více slouží druhému, chlapi svým ženám, nebo manželky manželovi (a dětem)?
Proč se říkalo: „To je moje paní,“ ale už ne: „To je můj pán.“?

1282 Na tvrdých a zákonických „bijcích“ si všimněte, zda jsou laskavými a sloužícími manžely nebo pastýři.

1283 Bůh nechce ponižovanou, natož týranou manželku (manžela) zakout do otrockých okovů jako dávné galejníky. (Proč na svatbách trpíme hloupé a ponižující scénky s chomoutem nebo železnou koulí na noze?)
Neřeš své nemocné manželství s kamarády nebo příbuznými, včas vyhledej odborníka.

1284 Co nejvíce můžeme udělat pro svoje děti? Snažit se o co nejlepší vztah v manželství. To je víc než speciální a výběrové školy; a nikdo se nemůžeme vymlouvat, že na to nemáme dost peněz.

K 27. neděli opět posílám staré Poznámky.

Jako přílohu připojuji Dopis Františkovi, ale doporučuji ho přečíst až po Poznámkách.

[27. neděle v mezidobí 8. října 2006](#)

[27. neděle v mezidobí 4. října 2009](#)

Příloha:

Kardinál Burke z USA a někteří členové Bratrstva Pia X. sepsali petici, v níž vehementně žádají římského biskupa Františka, aby „kategoricky potvrdil učení církve, podle nějž rozvedení a občansky znovu sezdání katolíci nemohou přijímat svatou eucharistii“.

Jako reakci na tuto petici španělští teologové Xavier Alegre Santamaría SJ, José Ignacio González Faus SJ, Jesús Martínez Gordo a Andrés Torres Queiruga, napsali Františkovi dopis, který vám nabízíme:

DOPIS ŘÍMSKÉMU BISKUPOVI PŘED SYNODOU O RODINĚ

Bratře Františku, v tobě vidíme apoštola Petra (*Petr byl jiný než „Konstantin“*, pozn. V. V.)...

Podporujeme tě, a pro lásku Ježíšovu vyzýváme k věrnosti ducha evangelia oproti údajné věrnosti literě některých konkrétních církevních předpisů.

Mluvíme o *údajné* věrnosti – nikoli abychom soudili úmysly těch, kteří ti napsali – ale proto, že ve skutečnosti učení církve neříká, že znovu sezdání rozvedení „nemohou přijímat svaté přijímání“, nýbrž že podle tridentského koncilu „církve *nechybuje*, když jim odpírá přijímání“.

Tato koncilem pečlivě zvolená formulace nechala otevřenou možnost, že opačný postoj není chybný ani nevěrný a že se jedná spíše o otázku pastorační než o otázku dogmatickou.

Podle našeho mínění pastorační moudrost nejen povoluje odlišný postoj, ale dnes ho ještě více než kdy jindy vyžaduje. Z těchto důvodů:

1. V Palestině 1. století se Ježíšova slova vztahovala přímo na manžela, který zradil a opustil manželku, protože dal přednost jiné ženě ze svévolných důvodů. Ježíšova slova míří k obraně ženy. Jistěže pro tento případ zaznívají nepopíratelně Mistrova slova: „člověk ať nerozděluje, co Bůh spojil“.

V Ježíšově době byl pánem ženy manžel. Manželka poslouchala manžela a o charakterovém nesouladu manželů tenkrát nemohla být řeč. Vztáhnutí Ježíšových slov na dnešní manželství, ve kterém má žena stejné postavení jako manžel (tenkrát neznámé) a na rozpad manželství ze ztroskotání obou, by se mohlo rovnat překroucení Ježíšových slov. Manipulovali bychom Ježíšovými slovy ve prospěch našeho dogmatického pojetí manželství, kladouce literu, která zabíjí, před ducha, který oživuje, tedy proti pavlovskému napomenutí.

Evangelium musí být inkulturováno; není-li, je zrazováno. Uvedené příklady to mohou více osvětlit.

2. Evangelista Matouš – ten, který uvádí největší počet přestoupení předpisů Zákona ze strany Ježíše – je kuriózně tím jediným, který mu vkládá do úst větu: „Nemyslete, že jsem přišel zrušit Zákon...“ Přišel ho naplnit až do poslední čárky. (Mt 5:17-21)

Dozvídáme se tak, že v oněch přestoupeních litery Ježíš naplňoval až do hloubky Zákon, protože zachraňoval jeho ducha.

A zásadním duchem celého evangelního zákona je milosrdenství: nikoli dobrácké milosrdenství, ale, samozřejmě, nároky kladoucí milosrdenství. Avšak v žádném případě (není evangelní zákon) bez milosrdenství.

Možná nám mohou něco dalšího osvětlit slova, kterými Ježíš odpovídá na pohoršení, které způsobí jeho milosrdné chování: „Jděte a naučte se, co znamená 'milosrdenství chci a ne obět'“ (Mt 9:13 a 12:7).

3. Prvotní církve poskytuje další zřejmý příklad této věrnosti duchu převyšující literu: opuštění obřizky. Ta měla v sobě cosi posvátného, jakožto symbol vyjadřující jednotu mezi Bohem a jeho lidem; také k ní by mohla být vztahena Ježíšova slova: „člověk ať nerozděluje, co Bůh spojil“.

Není pochyb, že církve opustila praxi obřizky po vášnivých diskuzích a proti mínění některých, kteří se domnívali, že jsou věrnější Bohu, ale ve skutečnosti hledali vlastní bezpečí. Díky onomu tolik diskutovanému rozhodnutí církve nejenže zůstala věrná Bohu, ale otevřela brány evangelizaci celého světa. Dnes se nám toto rozhodnutí může zdát samozřejmé, ale tehdy mnohým znělo skandálně.

Sám Petr ve své promluvě ve prospěch onoho rozhodnutí, které se nám dnes zdá být tak věrné Ježíšovu duchu, řekl, abychom nenakládali na šíji učedníků břemeno, které jsme ani my ani naši otcové nebyli schopni unést. (Sk 15:10). Toto je jeden z nejtěžších hříchů, které může církve spáchat. A je velmi diskutabilní, zda celibátníci mohou pochopit, co znamená žít každý den pokojně v intimitě s jiným člověkem, s nímž neexistuje sebemenší soulad. Stejně jako je diskutabilní, zda celibátníci mohou pochopit zdrženlivost od sexuálních vztahů s člověkem, s nímž někdo žije dnem i nocí a miluje ho.

4. Obáváme se, že obránci rigorismu se domnívají, že zavedení „disciplíny milosrdenství“ v církvi se rovná otevření dveří morálnímu laxismu nebo tomu, že církve zavede, co se rozvodu týče, ta stejná kritéria jako naše pohanská společnost. Ve skutečnosti tomu tak není: absolutně se nezpochybňuje nerozlučitelnost manželství; a disciplína milosrdenství je i dále praxí, ze které nemohou těžit všichni: neboť vyžaduje lítost, uznání viny a pevné předsevzetí nápravy. Jde o to nenechat osamocené a bez pomoci ty, kteří ztroskotali. Jako Ježíš, který jedl s hříšníky nikoli proto, že byli dobří, ale protože dobří mohli být.

Terezie z Avily, jejíž stoleté výročí právě slavíme, zmiňuje ve svém životopise, že se několikrát vzdala modlitby, protože se jí necítila být hodna, jakožto hříšnice a nevěrnice. Až do doby, kdy objevila, že takový lék byl horší než zlo. Sama církve vždy učila (a praxe to potvrzuje), že účast na eucharistii může být velkou pomocí a silou pro život podle evangelia. My se obáváme, že když připravíme o tuto posilu ty, kteří ztroskotali v jejich prvním manželském projektu a již se za toto ztroskotání káli, povede to k jejich odpadnutí od víry.

5. A nakonec vyvstává otázka, zda by církve měla praktikovat dvojí míru, co se nevěností evangelium týče: jednu týkající se sexuální oblasti a druhou týkající se dalších oblastí morálky.

Například: církve vždy učila, že jediným vlastníkem statků země je Bůh a že my lidé jsme pouze správci toho, co považujeme za své vlastnictví. Tato role správce vyžaduje od člověka, aby dal všechny statky, které má navíc, do služby těch, kteří mají méně – chudých a lidí bez prostředků.

Právě proto církve neuznává absolutní právo na soukromé vlastnictví, ale pouze v takové míře, v níž je prostředkem pro naplnění primárního a absolutního práva všech lidí na statky země. Toto

učení o prioritním určení statků země, tolikrát vzývané posledními papeži, porušuje většina katolíků, aniž by navíc prokazovali sebemenší lítost nebo vůli po nápravě.

Toto učení je stejně tak v rozporu s mentalitou tohoto pohanského světa. Není však zjevná nespravedlnost, že tito katolíci mohou přistupovat k některým svátostem, které jsou odpírány v případech ztroskotání páru, kde je lítost i vůle po nápravě, které u těch prvních chybí? Bůh nemá dvoje váhy a dvoje měřidla, nebo ještě lépe: straní vždy k prospěchu nejchudších a obětí.

V evangelních podobenstvích o farizeji a celníkovi nebo o starším bratru (*v podobenství o marnotratném synu pozn. překl.*) se Ježíš překvapivě staví na stranu chybných. Neboť všem kdo ho obviňují, říká, že všechny jejich dobré skutky nesloužily k tomu, aby měli dobré srdce, ale tvrdé srdce.

Nic víc, bratře Petře. Chtěli jsme pouze vyložit jeden názor. Ale velmi oceňujeme tvé úsilí, při tolika tvrdých a bolestných protivenstvích, o to dát církvi tvář, která bude více v souladu s evangeliem a s Ježíšem.

2012 (O Večeři Páně XXIII. – O jednotlivých prvcích bohoslužby 2. část)

Poznámky k nedělní liturgii 7. října 2012

(Cyklus úvah o Večeři Páně)

XXIII. O JEDNOTLIVÝCH PRVCÍCH BOHOSLUŽBY – 2. část

Středem bohoslužebného prostoru je oltář (nikoliv svatostánek). Proto jej předsedající líbá na začátku a na konci bohoslužby.

První část bohoslužby se odehrává převážně u ambonu, kde se čte a vysvětluje slovo boží, druhá část u oltáře. Oltář je stolem (vypadá-li jinak než stůl pak nás ten výtvarník mate). Prostřený stůl vypovídá o pozvání. Oltář je jen jeden.

Žádné jiné „oltáře“ (bývalý hlavní a bývalé postranní oltáře) nemají být prostřené.

Bůh stále pečuje o lidi. Při bohoslužbě zvláštním způsobem. V první části slavnosti nám slouží svým slovem a moudrostí. (Pro větší srozumitelnost nám poslal svého času Syna v lidské podobě, který k nám znovu mluvil.)

V druhé části slavnosti nás Ježíš zve ke své děkonné modlitbě, která ústí do hostiny. Nebo by se to mohlo říci v opačném pořadí: Ježíš nás zve k hostině, při níž se děkuje.

Jak to bylo na Poslední večeři?

Ježíš vzal chléb a víno,
děkoval nad jídlem,
hostil přátele.

Tomu má odpovídat i naše slavení.

16. Příprava darů začíná přinesením chleba a vína.

Praxe této části liturgie je v současné době rozpačitá. Misál dovoluje předsedajícímu říkat slova k přípravě darů potichu. („Požehnaný jsi, Hospodine, ... z tvé štědrosti jsme přijali chléb/víno ...“)

Lidé při tom mohou zpívat píseň.

Podle mého názoru je to škoda.

Povězme si proto něco o řeči chleba a vína a o naší přípravě, neboť se mi zdá nedostatečná.

Co chleba a víno představují?

Víme, k čemu mají při bohoslužbě sloužit a co se s nimi stane.

Ale co máme dělat my? Už nepečeme chleba k bohoslužbě jako naši předkové a nemáme většinou vinohrady.

Modlitbu nad chlebem a vínem jsme převzali od židů. U jídla se nikdy neděkovalo jen za potravu.

Chléb byl a dodnes je v mnoha kulturách základní potravou nebo je obrazem všeho, co nutně potřebujeme k životu (včetně dobrých vztahů).

Nad chlebem děkujeme za vše, co dostáváme pro život od Boha i od druhých.

Jídlo je nezbytné, bez vína se dá přežít.

Víno je ušlechtilým, slavnostním nápojem, je luxusem, je něčím navíc. Když něco slavíme, otevřeme si třeba láhev vína. Víno je i v Bibli znamením radosti.

Kolik pozorností navymýšlí rodiče dětem, aby měly děti radost, aby viděly, že jsou od rodičů milovány, aby se dětem doma líbilo. Kolik pozorností nám vymýšlí Bůh? Jeho láska je ještě vynalézavější než naše.

Nad vínem děkujeme za všechny pozornosti.

Víno ale bývá v biblické řeči také obrazem trápení. Víno je vyslzené, vylisované z hroznů. Proto přidáváme k modlitbě nad vínem vděčnost za trpělivost, snášenlivost a odpuštění těch, kterým jsme způsobili trápení. Také můžeme připojit trpělivost při snášení trápení a bolesti. Být k druhým, navzdory vlastnímu strádání, laskaví, je obdivuhodné.

Přidejme k tomuto uvažování to, co jsme si říkali o chvále a děkování. I nemá příroda chválí svého tvůrce svou krásou a důmyslným uspořádáním. Člověk může mluvit, děkovat a obdarovat vědomě a cíleně. Víme, že smíme Boha chválit a dobrořečit mu také za němou přírodu.

Víme, že Ježíš svým životem jedinečně chválí Otce, jeho život je beze zbytku děkováním. Ježíš nás k oslavě Otce zve, my se k němu smíme přidávat.

Na oslavu nepřicházíme s prázdnýma rukama. Vše, co dobrého se nám povedlo, smíme a máme k bohoslužbě přinést. Ježíš je tak laskav, že připojí naše konání ke svému, naši modlitbu ke své modlitbě. Tak je celý náš život povyšován na novou úroveň.

Bůh ocení každé dobré dílo. Tím nás povzbuzuje.

Ježíš proměňuje nejen vodu ve víno, ale rybáře ve vyslance, nevěstky, farizeje, kolaboranty a zločince ve svobodné syny a dcery boží.

Bůh křtem o každém z nás veřejně prohlásil, že nás navždy nosí ve svém srdci. To je víc než jen odpuštění zlé minulosti. „Pamatuj si, moje věrnost nepadá s tvou nevěrností. I kdybys ode mne odešel jako marnotratný syn, nezapomeň, že se máš kam vrátit.“¹²⁸⁵

S vděčností přijímáme své postavení milovaných dcer a synů božích, ale teprve se učíme žít jako ti, kteří jsou z královského rodu.

Bohoslužbou jsme zváni tento dar slavit, ale také si pokaždé znovu srovnat krok s Ježíšem, opravit směr. Už víme, že vyvrcholením bohoslužby je naše sjednocení s Ježíšem (s tím, který umí mít rád, je obětavý, upřímný, svobodný, statečný, pracovitý, pečlivý, velkorysý ...) a sjednocení s bratřími a sestrami.

Jak se připravit na bohoslužbu díkůvzdání?

1285 To neplatí jen pro pokřtěné. Každý člověk je milovaný Bohem, ale někteří to nevědí. Křest je smluveným znamením, kterým nám Bůh své „otcovství a mateřství“ vyznává: „Vždy budu s tebou, abych tě chránil proti zlu“.

Z vlastní zkušenosti víme, jak neúčinný je pouhý dobrý úmysl. Lidová moudrost říká: „Cesta do pekla je dlážděna dobrými předsevzetími“.

Osvědčilo se prokázat už před bohoslužbou nějakou pozornost druhým (známe Ježíšovo slovo: „Cokoliv dobrého jste prokázali komukoliv, jako byste to prokázali mě samotnému“).

Je důležité si uvědomit, co dobrého jsme udělali – většinou přicházíme na bohoslužbu po předchozích dnech práce (i děti chodí do školy, pomáhají doma i jinde) – a vědomě propojit vše dobré z našeho života s bohoslužbou.

Nejde o lov dobrých skutků,¹²⁸⁶ ale naše modlitba má stát na našem životě. Večeře Páně je vrcholnou modlitbou, má být vyvrcholením našeho života v určitém časovém úseku, i kdyby se jednalo jen o jeden den.

Nepodceňujme tento krok. Radujme se z dobrého díla i z toho, že boží námaha v nás nepřichází (úplně) nadarmo.

Pak se nám už nebude zdát, že naše slavnost Večeře Páně je odtržená od života.

Porozumíme-li řeči (modlitbě) chleba¹²⁸⁷ a vína, a přijmeme-li ji za vlastní, pak slavení bohoslužby ovlivní úroveň naší práce a našeho jednání.

Nelze chválit Boha čtyřkou z počtů, nepečlivým nátěrem dveří, neochotným jednáním úředníka, bezohlednou jízdou na silnici, povýšeností vůči podřízeným, odmítáním času dítěti, netrpělivostí, neupřímným jednáním s druhým nebo neuctivým nakládáním s životním prostředím.

V přípravě na bohoslužbu díkůvzdání si tedy máme konkrétně připomenout, co jsme dostali od Boha, od lidí, od přírody a co dobrého se nám podařilo.

Vykládáme, co všechno Bohu obětujeme, ujišťujeme jej, jak mu věříme, jak v něj doufáme a nadevše milujeme ..., ale „víra bez skutků je mrtvá“ (srov. Jak 2:26). Kdyby náš život nenesl užitek, kdyby byl prázdným oříškem, pak by naše modlitby byly opovážlivým rouháním lichotivého dvořana u knížecího dvora.

Až přesněji pochopíme, co si Bůh od nás přeje, budeme mít – my křesťané – pověst poctivých, spolehlivých a ochotných lidí. Budeme dělat Bohu – my jeho děti – větší radost a čest.¹²⁸⁸

1286 Pamatujeme Ježíšovo slovo: „Když učiníte všechno, co vám bylo přikázáno, řekněte: „Jsme služebníci neuziteční, učinili jsme to, co jsme byli povinni učinit.“ (Lk 17:10)

1287 Chléb vypovídá také o vytváření společenství. Zrna při mletí a pečení svou existenci „obětují“ (podobně jako při zasetí) pro vyšší a společný cíl – aby se staly chlebem (je rozdíl jíst zrní nebo chléb).

Dávat se k dispozici, spolupracovat, je náročné, ale pro ten výsledek nám stojí námaha za to. Společná práce, hra, sport, modlitba, je vyšší kvalitou než jen snažení jednotlivce. (Bzučení jedné včely je „ničím“ zato bzučení úlu je už muzikou. Jedna včela nás svou snůškou medu nepohostí, ale jedno včelstvo snese mnoho kilogramů medu.)

Nemusíme se bát nechat se „zpracovávat“ (Jan, Syn Zachariášův, řekl: „Mesiáš vás bude ponořovat do Ducha a do ohně“ lásky, srov. Lk 3:16). Nemusíme se bát svěřit do rukou toho, jež nás umí proměňovat na novou úroveň Božích synů a dcer...

O vínu bychom mohli mluvit podobně. Mohli bychom mluvit i o alkoholu, který se ve vínu při kvašení objevuje.

Duch se latinsky řekne spiritus. Duch nás může dovést ke zdravé radosti. Duch osvobozuje, pozvedá, je silný, unáší ...

1288 Jděte a učte se, co to je: „Milosrdenství chci, a ne obět“ (Mt 9:13)

Hledejte především jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno. (Mt 6:33)

Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Odevzdáváte desátky z máty, kopru a kmínu, a nedbáte na to, co je v Zákoně důležitější: právo, milosrdenství a věrnost. (Mt 23:23)

I práce je „rozhovorem“ s druhým. Svou prací „rozmlouvám“ s tím, komu je určena. Jak bych se mohl postavit před Boha s odbytou prací pro druhého?

Není krásné, že nás bohoslužba vede k poctivé a pečlivé práci, k umění slavit a odpočívat, i k umění prokazovat druhým pozornost? To je kultura! Modlitby stojí na našich činech (láska je čin, práce, obětavost).

V naší farnosti jsme si smluvili, že budeme při obětním průvodu stát.

Když měla paní učitelka ve škole narozeniny, jeden šel s kyticí a druhý ji přál a všichni jsme stáli – tak jsme jí všichni přáli. Ti dva byli našimi mluvčími, našimi delegáty.

Při průvodu s dary je to podobné. Několik lidí nese dary a všichni stojíme na znamení, že každý přináší něco, čím přispěl k lepšímu světu. Přinášíme oplatky a víno. Mohou se přinášet i další dary: svíce, květiny, peníze ... (Škoda, že nepoužíváme poctivý chléb, to by mělo jinou váhu než vločka oplatečky, kterou lehce odfoukne vítr.)

Škoda, že ve slovech modlitby nad dary je latinské slovo „benedictus“ přeloženo v českém misále výrazem: „Požehnaný jsi, Hospodine ...“

Proč nevyužíváme bohatství češtiny (jako Slováci slovenštiny). Oba naše jazyky dokáží rozeznat žehnutí (člověku – nižšímu) a dobrořečení (Bohu – vyššímu). Kdybychom alespoň říkali: „Chvályhodný jsi, Hospodine“ (zmínil jsem se o tom v kapitole o „Děkování“), bylo by to přesnější. Stejně chudosti a nepřesnosti se dopouští i řada našich biblických překladů.

17. **Modlitba nad dary** má pojmenovat náš podíl, naši snahu, ochotu a rozhodnutí pro určitou práci, pro určité snažení na dotváření, uzdravování a osvobodování světa podle božích plánů. Na výstavbu božího království, aby už mohl přijít Mesiáš a úplně se ujal vlády v našich srdcích a uspořádání své společnosti.

2009

27. neděle v mezidobí Gn 2:18-24 Žid 2:9-11 Mk 10:2-16 4. října 2009

Židovští chlapi sváděli vinu za nepodařené manželství na ženu. Hledali už jen, z jakého důvodu lze ženu propustit. Oháněli se dovolením rozvodu.

Kdybychom my jen opačně tvrdili: „Rozvod je zakázaný“, manželství nepomůžeme.

Ježíš nejprve poukazuje na bohatství božích darů nabízených manželům.

Tóra je učením.

Přijmu-li nabídku božího obdarování, budu do vztahu s druhým stále vybavován.

Chci-li stavět dům, spočítám prostředky, chci-li vstoupit do manželství, měl bych si počínat podobně.

Vydělám-li si milión, dostanu-li milión od rodičů a přijmu-li dar od přítele 8 miliónů, mám prostředky na postavení nadprůměrného bydlení (v Letohradě).

Někomu rodiče nepřispějí nic, někdo po nich dokonce zdědí dluhy. Ale i za 7 miliónů pořídím slušné bydlení.

Bůh nám dal život a pečuje o nás. Výchozí podmínky máme různé, někdo vyrůstal v milující rodině, jiný je z vlastní rodiny hodně poškozen. Ale každému Bůh nabízí velkou pomoc k osobnostnímu růstu i k manželství, aby se mohl uzdravit a uskutečnit.

Společnost nepřipravuje lidi na manželství, rodině mnoho nepřeje a málo ji chrání.

Ale my jsme teprve mnoho zanedbali. Bibli jsme vyměnili za katechismus (mohli jsme si nechat obojí). O zjevení božího slova se mnoho nezajímáme.

Každý by měl vědět, co znamená být **stvořen k božímu obrazu**, jak a čím nám Bůh k tomu pomáhá. Měli bychom být hrdí na to, že můžeme pečovat o svět a svým jednáním zpodobňovat Boží péči a odpovědnost. Máme být obrazem božím především partnerovi v manželství a dětem (to je nejtěžší), ostatním lidem, ale i zvířatům, přírodě a věcem. ¹²⁸⁹

Měli bychom promýšlet, jak si Bůh manželství představuje. Biblické texty jsou jedinečné obsahem i krásou. ¹²⁹⁰ Přispívají k hlubšímu pochopení manželství a k jeho růstu. Psychologie a další vědy nám k tomu velice pomáhají, ale slovo boží nám má být východiskem a sluncem, které nám na to vše svítí.

Písmo nám objevuje bohatství života i rodiny.

Bůh nám nabízí pomoc jak se stát osobností, jak si vybrat charakterního partnera, jak spolu harmonicky vycházet a vychovávat dobře děti.

Biblický text mě upozorňuje, že druhý je darem od Boha, abych nebyl sám, druhý mi je rovnocenným partnerem (o ženě už neříkáme, že je pomocnicí muže), mám si všimnout, v čem mě doplňuje a vážit si toho.

Manželství je větším vztahem než vztah rodičů k dítěti, proto opustí muž svého otce i matku (žena tenkrát samozřejmě opouštěla rodiče a nastěhovala se k manželovi) „opustit“ znamená vyvázat se z nezdravé závislosti.

Jestli mám jít do lepšího, pak mám počítat, že budování manželství dá víc práce než výchova dětí. Vztah rodičů k dítěti je nerovnoměrný, ale vztah manželů je rovnoměrný.

Partneři mají být dospělí (odpovědní za sebe a schopní přijmout odpovědnost za rodinu). ¹²⁹¹

Mají být schopní spolupráce.

Už v přirozeném (civilním) manželství říkáme: chci tě mít rád více než tvoji rodiče (to může být vysoko nastavená laťka).

Ježíš nás zve ještě výš: „Pomohu ti mít rád druhého, jako mám rád tebe. Žiji z lásky svého otce, můžete se přesvědčit, že mám stejným způsobem rád každého z vás. Přijmete-li toto bohatství a přidáte-li své snažení, máte z čeho dávat svým dětem a dalším lidem.“ (Srov. J 15:9-11)

1289 Božena Němcová v Babičce popisuje křesťanskou kulturu, jak se jedná s druhým, s chlebem, s potokem, se stromem, zvířaty, s bláznivou Viktorou.

1290 Bůh muži a ženě požehnal a řekl jim: „Plodte a množte se a naplňte zemi.“

Bůh viděl, že všechno, co učinil, je velmi dobré. (Srov. Gn 1:27-31)

Hospodin Bůh postavil člověka do zahrady v Edenu, aby ji obdělával a střežil.

A člověku přikázal: „Z každého stromu zahrady smíš jíst. Ze stromu poznání dobrého a zlého však nejez. V den, kdy bys z něho pojezl, propadneš smrti.“

I řekl Hospodin Bůh: „Není dobré, aby člověk byl sám. Učiním mu pomoc jemu rovnou.“

Člověk tedy pojmenoval všechna zvířata a nebeské ptactvo i všechnu polní zvěř. Ale mezi stvořením se pro člověka nenašla pomoc jemu rovná.

Hospodin Bůh utvořil z žebra, které vzal z člověka, ženu a přivedl ji k němu.

Člověk zvolal: „Toto je kost z mých kostí a tělo z mého těla! Ať manželkou se nazývá, vždyť z manžela vzata jest.“

Proto opustí muž svého otce i matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem.

Oba dva byli nazí, člověk i jeho žena, ale nestyděli se. (Srov. Gn 2:15-25)

1291 Manželství není schopen nedospělý (manželství není sociálním ústavem), závislý (na rodiči, na alkoholu nebo jiných návykových látkách), chorobný žárlivec a ten, kdo neumí přiznat chybu a poprosit o odpuštění).

Potřebuji vědět, co to znamená patřit mezi „oddělené“ Božího lidu (nedávno jsme si to ukazovali na biblickém obrazu kvasu), vědět k čemu nás Bůh zvláštním způsobem vrchovatě opečovává, čím nás vybavuje a k čemu posílá do světa.

Potřebuji vědět, co znamená patřit do „královského kněžstva“ (proč používáme termín „všeobecné kněžství“), potřebuji vědět, co mi to přináší, k čemu to je. ¹²⁹²

Potřebuji vědět, co znamená být Ježíšem povolán mezi „záchranáře“: „Pojďte za mnou a učiním z vás rybáře lidí“ (Mt 4:19) a jaká to je čest.

Ježíš nás zve k milování bližního. Nepřikazuje, nabízí pomoc.

Pomohu ti, aby ses uskutečnil podle božích plánů a pomohu ti objevit, kým má být ten druhý.

Pomohu ti naučit se mít rád sebe sama. „Jsi milovaným synem/dcerou Boha“ . ¹²⁹³

(Kdo neví o své ceně, lehko může při vybírání partnera jít pod svou cenu.)

Ježíš říká, manželství může a má být přátelstvím navždy.

Ukazuje nám, jak je uspořádáno boží království (rodina je podmnožinou božího království), obdarovává nás a zve do něho. (Království nebeské je jako poklad nebo jako perla; kdo je objeví, s radostí prodá všechno, co má, aby získal pole, perlu. Mt 13:44-46)

Křesťanské manželství nevzniká automaticky při sňatku pokřtěných a oddaných v kostele, ale tam, kde oba manželé přijali Ježíše za svého rodinného Přítele, Bratra, Učitele a Mistra – to znamená, že se s ním radí a dají na něj. (Podle toho si máme partnera do manželství vybírat.)

Proto potřebuji znát návod, plány, podle kterých se staví, a osvojovat si dovednost ke stavění. ¹²⁹⁴

Každý den můžeme od Boha přijmout plnou náruč obdarování (nepřijímám-li, šidím se).

1292 Mojžíš vystoupil k Bohu. Hospodin k němu zavolal z hory: „Toto povíš domu Jákobovu a oznámíš synům Izraele: Vy sami jste viděli, co jsem učinil Egyptu. Nesl jsem vás na orlích křídlech a přivedl vás k sobě. Nyní tedy, budete-li mě skutečně poslouchat a dodržovat mou smlouvu, budete mi zvláštním vlastnictvím jako žádný jiný lid, třebaže má je celá země.

Budete mi královstvím kněží, pronárodem svatým. To jsou slova, která promluvíš k synům Izraele.“ (Ex 19:3-6)
Vy jste „rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid náležející Bohu“, abyste hlásali mocné skutky toho, kdo vás povolal ze tmy do svého podivuhodného světla. Kdysi jste `vůbec nebyli lid`, nyní však jste lid Boží; pro vás `nebylo slitování`, ale nyní jste došli slitování. (1 P 2:9-10)

Kněz je ten, kdo má otevřený přístup k Bohu a nepotřebuje žádného prostředníka. Jediný prostředník je Ježíš, ten nás vzal za ruku a ukázal nám, že jsme u Boha doma.

1293 Kdo nemá rád sám sebe, není schopen vnímat a přijímat přízeň druhých. Nejen je podezírá, ale obviňuje je z nepřízně. Kdo nemá rád sebe, těžko přiznává svou chybu – má pocit, že by byl úplným žebrákem.

1294 Člověk si nic nemůže přisvojit, není-li mu to dáno z nebe. (J 3:27)

Proto jsem vám pravil, že nikdo ke mně nemůže přijít, není-li mu to dáno od Otce. (J 6:65)

Proste, a bude vám dáno; hleďte a naleznete; tlučte a bude vám otevřeno. (Mt 7:7)

Všechno je mi dáno od Otce; a nikdo nezná Syna než Otec, ani Otce nezná nikdo než Syn - a ten, komu by to Syn chtěl zjevit. (Mt 11:27)

Vám je dáno znáti tajemství království nebeského, jim však není dáno. (Mt 13:11)

Víte, komu se podobá ten, kdo slyší má slova a plní je? Je jako člověk, který stavěl dům: kopal, hloubil, až položil základy na skálu. Když přišla povodeň, přivalil se proud na ten dům, ale nemohl jím pohnout, protože byl dobře postaven.

Kdo však uslyšel má slova a nejednal podle nich, je jako člověk, který vystavěl dům na zemi bez základů. Když se na něj proud přivalil, hned se zřítíl; a zkáza toho domu byla veliká. (Lk 6:47-49)

Dokonce po dobrém hospodaření s tímto božím požehnáním je nám každodenní příděl darů zvýšen!
A pak zas a zas.

Nevydařené manželství je utrpením s následky na celý život pro manžele i děti. Často následky rozpadu poznamenávají i dalších generace.

Ježíš tedy nejprve připomíná bohatství božího záměru s mužem ženou a své „svatební dary“ manželům.

Toto vše je velkým programem, jehož obsah máme znát, připravovat se na něj a pak z něho žít. Po tak jedinečné nabídce a Boží péči porozumíme Ježíšovu slovu: „Zmařit boží obdarování nabízené manželům je velkým proviněním a neodpovědnost sobě, partnerovi, dětem, příbuzným a Bohu“.

Ježíš nechce zakovat manžele do okovů jako otroky nebo galejníky. Ale nechá-li se někdo ukolíbat tvrzením: rozvod je zakázán a nepracuje-li na vztahu a soužití v rodině, nehospodář-li s dary božími, přijde i o to, co si myslí, že má a zatíží velikou vinou sebe a druhé velkým neštěstím.¹²⁹⁵

My se často hádáme o literu, co se může a co se nesmí, místo abychom hledali, kým Ježíš je, co mi nabízí a co ode mě očekává.

Kdo hledá, objeví, jak si Ježíš představuje křesťanské manželství. Naučí se správnému myšlení a smýšlení, bude si rozumět s Bohem a s dobrými lidmi.

Kdo nepřijme boží království jako začátečník (jako dítě), které se musí teprve všechno naučit ... Totéž platí o přístupu k manželství.

2006

27. neděle v mezidobí Gn 2:18-24 Žid 2:9-11 Mk 10:2-16 8. října 2006

K pochopení dnešních textů je potřeba něco z Písma už znát. Jinak upadneme do povrchních výkladů.

Původně jsem si myslel, že se budu věnovat dnešnímu úryvku z Marka, ale užitečnější bude, některé věci neuspěchat.

Farizeové přišli za Ježíšem s otázkami, „aby jej přivedli do úzkých“. Někteří rabíni tvrdili, že se lze rozvést jen pro nevěru ženy, jiní: když připálí jídlo, jiní: když ženě páchne z úst, jiní: když se ti líbí jiná žena, ... Pokaždé to sváděli na ženy.

Nepřístupujme k otázkám jako zákoníci. Ježíš zve každého osobně: „Pojď, něco pro tebe mám, tebe někam zvu.“

Pokusíme se nejdříve připravit se na Ježíšovu odpověď farizeům. Nemůžeme všemu hned rozumět. Ani v ostatním poznávání to není jiné.

Vyjděme z vět, které jsme už četli nebo přeskočili.

Kdokoli vám podá číši vody, protože jste Kristovi, amen, pravím vám, nepřijde o svou odměnu.

1295 Dávejte tedy pozor, jak slyšíte: Neboť kdo má, tomu bude dáno, a kdo nemá, tomu bude odňato i to, co myslí, že má. (Lk 8:18)

Služebník, který nezná to, co si Bůh od něj přeje a udělá něco, zač si zaslouží bití, bude bit méně. Komu bylo mnoho dáno, od toho se mnoho očekává, a komu mnoho svěřili, od toho budou žádat tím více. (Lk 12:48)

Každý bude solen ohněm. Sůl je dobrá, ztratí-li však svou slanost, čím ji osolíte? Mějte sůl v sobě a žijte mezi sebou v pokoji. (Mk 9:41. 49-50)

Abychom snadněji pochopili smysl, použijme bohatší text z Matoušova evangelia:

Kdo vás přijímá, přijímá mne; a kdo přijímá mne, přijímá toho, který mne poslal.

Kdo přijme proroka, protože je to prorok, obdrží odměnu proroka; kdo přijme spravedlivého, protože je to spravedlivý, obdrží odměnu spravedlivého.

A kdo by napojil třebas jen číší studené vody jednoho z těchto nepatrných, protože je to učedník, amen, pravím vám, nepřijde o svou odměnu. (Mt 10:40-42)

Předtím Ježíš říká, jak vysoké postavení mají jeho učedníci (důležité je zároveň vědět – nejen odkývat – že nepřerosteme svého Mistra).

Řada lidí si myslí, že kdo dělá víc dobrých skutků nebo kdo se více modlí, má větší zásluhy. Ježíš nám říká, že jeden „otčenáš“ (podle jeho vedení) může mít větší hodnotu než tisíc „otčenášů“ podle nás.

V socialismu jsme vyráběli nejvíce tun ocele na hlavu.

Když dva dělají totéž, nemusí jít o totéž. Záleží na motivu.

Někdo obdrží odměnu proroka, jiný odměnu spravedlivého.

Představte si, že na zahradě chcete otrhat hrušky. Hrušeň bývá vysoká. Sousedí s vámi chalupář, lékař. Poprosíte jej o podržení žebříku. Lékař vám poslouží službou sousedskou. Když budete mít kýlu, poprosíte jej o operaci. Lékař, soused vám poslouží svou službou lékaře. Získáte, „obdržíte odměnu“ lékaře.

Představme si, že si někdo z Nazareta koupil od tesaře Ježíše stůl. Získal dobrý stůl. Nic víc.

Představme si, sv. Josef zemřel a sousedi by řekli: „Pozveme o Velikonocích Ježíše s Marií na oběd. Mladej má sice takové divné nápady, když mluví o náboženství je to k nesnesení, pořád jen něco kritizuje. Ale umřel jim táta, jsou chudáci, pozveme je na hostinu, aby nebyli smutní.“ (Označili bychom to asi za dobrý skutek.)

Marie s Ježíšem přišli na návštěvu, byli příjemní společníci, hezky si popovídali, Ježíš nic nekritizoval, sousedi měli příjemný pocit. Strávili pěkné odpoledne s dobrými sousedy.

Druhý soused by řekl: „Pozveme Ježíše a Marií v neděli na oběd. (Nebyla by to slavnostní hostina jako o velikonocích – hlavní svátky.) Ježíš je sice jenom tesař, ale co on zná z Bible. Snad se podaří ho přimět, aby začal o náboženství povídat. Nebo já ho sám o to požádám.“

Obojí sousedé pozvali Ježíše – stejné pozvání. Hostina mohla být v prvním případě dokonce bohatší než v případě druhém. Jenže první soused si myslel, že je intelektuálně a nábožensky na vyšší úrovni než Ježíš: „O náboženství se raději nebudeme bavit, ty jeho řeči se nedají poslouchat, ještě štěstí, že mám pořádnou víru“.

Druhý pozval Ježíše na chudší oběd, ale naopak toužil vyprovokovat Ježíše, aby začal mluvit o Bohu.

Prvý soused zval ze společenské povinnosti, zatímco druhý pozval někoho, kdo zná Bibli.

A ten, kdo přijímá toho, kdo zná Bibli, dostane odplatu znalce Bible.

Ježíš bude o Bibli vyprávět určitě rád.

Každý vyzíská jiný dar, jinou „odměnu“.

Velikost bohatství, které dostanu od Ježíše se liší podle toho, jak dalece objevím, kým Ježíš pro mne je. Co mi nabízí a co mě může dát.

Představme si, že třetí souseď začne uvažovat: „Ten Ježíš je Bohu blízko, to bude určitě prorok, já ho pozvu k nám na kus řeči.“

Získá ještě víc, i když by váženému hostu nabídl jenom kávu.

Třetí souseď přijímá proroka, dostane odplatu (dar) proroka.

Takto pozval Ježíše do svého domu Šimon.

„Naše babička je nějak nemocná“.

„A copak jí trápí, já se na ní půjdu kouknout.“ A uzdravil ji.

Přijali proroka a dostalo se jim obdarování proroka.

Jednou deset malomocných prosilo proroka o uzdravení. Byli uzdraveni. Ale jeden si řekl: „Není ten prorok Mesiášem?“ Vrátil se k Ježíšovi a stal se jeho učedníkem. Ježíš jej vyučil ve velikém poznání.

Vdova ze Sarepty dala najíst Eliášovi, neboť téměř umíral hlady. Poskytla mu úkryt, přestože na jeho hlavu král vypsal milión korun odměny. Přijala jej jako proroka. To jsou tři stupně pomoci. Proto od Eliáše tolik získala. Mohl ji obdarovat jako prorok.

„Za koho mě pokládáte vy?“

„Za koho mě pokládáš ty?“

Někdo nevěří, že Ježíš je historickou postavou.

Někdo pokládá Ježíše pouze za krásnou osobnost.

Někdo ho pokládá za jednoho ze zakladatelů náboženství (vedle Buddha, Konfucia, Mohameda, ... a tak si něco vybere od toho a něco od toho ...)

Někdo pozná, že Ježíš je naprosto výjimečný ze všech lidí, proto získá (obdrží) odměnu Mesiáše.

Každý získá podle toho, kolik v Ježíši rozpozná.

Někdo jde „k přijímání“ pro oplatku. Získá oplatku.

Kdo přijímá, protože je to povinnost, dostane odplatu splněné povinnosti (nedostane žádný výprask, protože povinnost splnil – může si myslet).

Někdo, aby získal velikou energii ...

Záleží, jak porozumím tomu, k čemu Ježíšova hostina slouží.

Pro jiného je to setkání s Ježíšem. Pokrm, z kterého roste náš nový život, a podle toho, co jsem z Ježíšova vyučování pochopil, to je ve mně „vyživováno“.

„Kdo podá i tomu nejmenšímu číši studené vody, protože jste Kristovi..“

Řekli jsme, kdo rozpozná v Ježíši Mesiáše, dostane od něj víc, než má-li jej pouze za proroka.

Když ve vás někdo objeví Ježíšova učedníka, otevírají se mu velké možnosti ... Může být velice obdarován. Můžete mu ukázat cestu ke Kristu, může se mu dostat obdarování Mesiáše – Krista.

Velký stupeň obdarování se otvírá tomu, kdo hledá a kdo někam došel.

Dostáváme nezaslouženě obrovské dary a přece při obdarování hraje určitou roli podíl naší námahy, práce. (Zavádějícím způsobem by se řeklo, „podle velikosti naší víry“, ale to bychom si museli nejdříve „srovnat krok“, co to je „víra“.) „Kdo má, bude mu dáno a bude mu přidáno.“

Základní prohlášení, zaměření a postoj v božím království zní: „Cokoliv jste udělali druhému, jako byste to udělali mě (Bohu)“. To je základ křesťanské kultury.

Tvrzení: „Vidět v druhém Krista“, může být nebezpečnou náboženskou frází. Není to tak jednoduché. To si necháme na jindy.

Sůl je dobrá, ztratí-li však svou slanost, čím ji osolíte? Mějte sůl v sobě a žijte mezi sebou v pokoji.

Co míní Ježíš solí? Čeho nám je třeba jako soli?

Sůl dodává chuť jídlu. Byla základním konzervačním prostředkem, používala se jako ochrana proti zlu a démonům. Každá oběť se solila – aby se „nezkazila“, nebyla porušena.

Ježíš mluví o správném myšlení. O dobré a špatné zbožnosti (viz podobenství o jídku mámivém).

Když budeme důvěřovat podvodníkovi, ošidí, okrade nás!

Když nebudeme důvěřovat tomu pravému, ošidíme se sami!

Jak se naučit přemýšlet, jak prokouknou podvodníka a objevit toho pravého?

Jak se to dělá?

Mnoho lidí se nechává zlákat všemi možnými demagogy a podvodníky.

Mnoho lidí se mívá s Ježíšem.

Hitlerovi a Leninovi skočili na špek někteří velice vzdělaní a někteří bez škol.

Ale oba zločince prokoukli i lidé bez škol i lidé s velikými školami.

Kde a jak získat pramen k umění rozlišovat?

Ježíš říká: „Mějte slanost v sobě. Naučte se správně přemýšlet. Vylad'te se na boží myšlení, srovnajte si se mnou krok.“

Naučím-li se správně přemýšlet, budu mít správný způsob chápání, budu vědět, jak si Bůh představuje mé křesťanství.

Budu-li vědět, jak má vypadat dobré soužití dvou lidí mezi sebou, pak odmítnu špatného partnera a vyberu si někoho, s kým budu dobře vycházet.

Když nevím, jak vypadá správné jednání, lehko si vyberu partnera, se kterým se budu hádat.

Když nevíme, jak řešit naše různé názory a jak se spolu dohodnout, pak vypadá naše soužití, jak vypadá.

Někdo si ve výběru partnera nechal poradit (nebo vnutit): „Hlavně, aby to byl někdo z kostela, hlavně aby byla svatba v kostele“. (Jakoby už jen toto stačilo.)

Jiný se ve výběru partnera řídil zamilovaností.

Vem rozum do hrsti.

Kdo si nechá radit od kamarádek, získá radu kamarádek.

Kdo od chlapů v hospodě, získá radu hospodských chlapů ...

Kdo se nechá řídit zapálenými lýtky, uvidí, jak daleko dojde.

Chyba se pak hledá jinde ...

„Ty se ale nemůžeš rozvést!“

„Už se nesmíš podruhé oženit.“

Ale v Ježíšově slově „uchovávejte si slanost v sobě“ nejde jen o soužití s partnerem.

Jde také o soužití s Ježíšem. Setkáváme se s ním, ale nemusíme mu rozumět. („Tohle, že Ježíš říká?“)

Pochopení „slanosti v sobě“ není tak těžké.

Jenže co naplat, když my si pořád myslíme, že naše víra je v pořádku. A když nehledáme Boží představy o naší víře (poznávání a důvěře), pak to taky nikdy nemůžeme najít.

Jádrem všeho je poznání – jak si křesťanství představuje Ježíš.

Potřebuji vědět, jaké je správné myšlení a potom budu uvažovat dobře a budu si rozumět s Bohem a budu si rozumět i s dobrými lidmi.

Zkusme promýšlet dnešní Ježíšova slova, neutíkejme k jiným. Nefantazírujme, neodbíhejme za dalšími nápady, buďme ukáznění v myšlení, můžeme získat další osvětlení.

28. neděle v mezidobí

2018

28. neděle v mezidobí Mdr 7:7-11 Žid 4:12-13 Mk 10:17-30 14. října 2018

Ježíš nás opět zve k vrcholné slavnosti. S ním chceme dobrořečit Otcí nebeskému. S nespočetnými křesťany společně dobrořečíme Bohu chvalozpěvem „Sláva na výsostech Bohu“. Už jen vědomí toho, že smíme patřit do lidu božího, nás povznáší. Ale Bůh nás chce znovu obdarovat svou královskou hostinou. Co a kolik si z ní odnese? Chudý – ten kdo nepřichází sytý, ale toužící po naplnění – si může odnést hodně. Kdo mnoho nečeká (např. přichází, jen aby splnil náboženskou povinnost, nebo si jen zazpíval), ten si mnoho neodnese.

Rozum je jedním z největších božích darů. Spolu se svobodou nás může dovést k poznávání boží moudrosti.¹²⁹⁶

K evangeliu.

Prvními učiteli pro většinu z nás byli rodiče. Pak další učitelé. Dobrořečíme jim.¹²⁹⁷

Rabi je učitelem (mistrem) moudrosti boží. (Rozdíl mezi učitelem a mistrem známe.)

Někteří pokládáme Ježíše za největšího Učitele.

(Proč si učitelů náboženství vážíme méně než ostatních učitelů?)

Následování Krista je cestou učedníka za Mistrem.

My jsme tuto cestu později zaměnili za „víru“, a pak za náboženství. Neptáme se, do jaké míry jsme Ježíšovými následovníky.¹²⁹⁸

Viděl bohatý mladík v Ježíši učitele moudrosti boží?

Uctivě a pochvalně Ježíše oslovil: „Učiteli dobrý.“ Chtěl se stát jeho učedníkem?

Chceme-li o něm získat více informací, hledejme u ostatních evangelistů.

Předem připomínám, že Ježíš upozorňuje na nebezpečí jakéhokoliv bohatství.

1296 Rozum je mezi katolíky více podezříván než bohatství. Slýchávám: „Moc nad tím přemýšlíš.“ (V medicíně nebo technice jsem to nezaslechl.) Čím to je?

Kdyby naše dítě nemělo dost rozumu, nařikali bychom.

Moudrost je uměním rozpoznávat dobro od zla a uměním správně se rozhodovat.

Následování Krista je cestou (nevědomost přirovnáváme ke slepotě).

1297 Vysvětlujeme dětem a vnukům, proč nemají nadávat na školu a učitele.

1298 Porovnejme si otázky:

Věříš v Boha?

Chodil jsi do náboženství?

Chodíš do kostela?

Byl jsi biřmován?

K čemu ti je medicína, když nemáš cit pro lidi?

Jak jsi využil hlasy, které si ve volbách získal?

Ministroval jsi?

Měl jsi svatbu v kostele?

Neznáme jméno bohatého, to znamená, že jeho příběh se může týkat mě nebo tebe, kohokoliv.

Mladík žil příkladně (i apoštolové k němu vzhlíželi), ale byl nábožensky příliš sebejistý, předváděl se a lichotil Ježíšovi.

Proč se ptal: „Co dobrého mám ještě činit, aby se mi dostalo věčného života?“ Chtěl být Ježíšem pochválen?

Na Ježíšovu otázku: „Proč mě nazýváš dobrým,“ neodpověděl. ¹²⁹⁹

„Všechna slova („příkázání“) „Desatera“ jsem vždy zachovával.“

U Mt Ježíš přidává: „miluj svého bližního jako sebe“.

Jak to mladík mohl tvrdit, copak náš život nezačíná od „nuly“ a není cestou postupných kroků k umění správně přemýšlet a konat?

Co s člověkem, který si myslí, že už dosáhl cíle a zakládá si na tom?

Ježíš vidí do každého z nás, ale nikoho neponižuje, ani tohoto náboženského namyšlence: „Pohleděl na něho s láskou.“ Dal mladíkovi příležitost: „Jestli máš rád lidi, jak tvrdíš, (jako sebe sama), rozdej majetek chudým.“ ¹³⁰⁰

Tvrzení mladíka o vlastní dokonalosti prasklo jako mýdlová bublina.

„Ježíši, jestli tento příkladný hoch nevejde do božího království, pak my (hříšní) nemáme žádnou šanci,“ ptají se učedníci.

Leckdo spokojeně tvrdíme nebo si myslíme: „Nikoho jsem neokradl a nikoho nezabil.“ ¹³⁰¹

„To je dobře, že nepácháš zlo. A co děláš pro potřebné?“ ptá se Ježíš mě, nás.

Slova: „U Boha je všechno možné,“ se pokusím nasvítit.

Dovolím si vložit do Ježíšových úst slova: „Jste ovlivněni porušeností světa a máte zkreslené představy o Bohu. Tvrdíte o něm: „Je mocnější než mocní tohoto světa, dělá mu dobře, když jej lidé chválí, klaní se mu a obětují mu ...“ Budete-li se mu podobat (podle své zkreslené představy), s jeho královstvím se minete.

Přišel jsem vám ukázat boží Tvář – Bůh je jako Maminka a Táta, kteří se sklánějí k dětem, slouží jim a smilovávají se nad nimi. Bůh se zasněvil vám, sestupuje k vám a mezi vás. Kdo vidí mě, mé jednání k lidem, vidí Otce. Kdo mě následuje podle mého příkladu, ten může žít navěky v království nebeském, bude bohatstvím pro nebešťany.“ ¹³⁰²

1299 Bylo těžké např. říci: „Jsi milosrdný, vzdělaný, spravedlivý, moudrý, ...“ byla to zřejmá pravda.

1300 Pozor, nedělejme z Ježíše nekonečného objímače. Náboženské pokrytce nazývá pravým jménem: „Běda vám, jste obilnými hroby, máte tvrdé srdce, zabíjíte proroky, ubližujete chudým, povyšujete se nad druhé ...“ Řadě zájemců o následování Mesiáše (naš křest) rozmlouvá.

My se ptáme: „Chceš být pokřtěn?“

Ježíš se ptá: „Chceš se mnou pracovat pro boží království (pro novou spravedlnost)? Chceš se se mnou stavět proti zlu? Víš, že u toho můžeš přijít o kariéru nebo život?“

1301 „Ministroval jsem, vždy jsem mluvil slušně, nepil, nekouřil, neosahával ve škole děvčata a studoval s vyznamenáním“...

1302 Nazýváte mě Mistrem a Pánem, a máte pravdu: Skutečně jsem. Jestliže tedy já, Pán a Mistr, jsem vám umyl nohy, i vy máte jeden druhému nohy umývat. Dal jsem vám příklad, abyste i vy jednali, jako jsem jednal já. Amen, amen, pravím vám, sluha není větší než jeho pán a posel není větší než ten, kdo ho poslal. Když to víte, blaze vám, jestliže to také činíte. (J 13:13-17).

„Ježíši, ten člověk je divný,“ pravil Petr, „když jsme se s tebou potkali a tys nám nabídl učednictví, všeho jsme nechali a tobě a božímu království jsme s radostí pochopitelně dali přednost. Přišli jsme domů tak rozjaření, že se nás manželky ptaly, co jsme oslavovali a kolik jsme toho vypili.“

Připomínám, že slovo „opustit“ je nesrozumitelné a zavádějící. Podobně jako v našem překladu Gn 2:24 – „Proto opustí muž svého otce i matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem.“

Opakuji, Ježíšova slova nejsou obecným ustanovením o nutnosti chudoby pro jeho učedníky. Mezi nimi byli i bohatí lidé, např. Lazarova rodina, Zacheus, synové Zebedeovi ... Čeho chtěl Ježíš slovy: „Rozdej svůj majetek,“ docílit jsme si řekli.

Bohatství je příjemné. Může být požehnáním od Boha.

Bohatství, které jsme si vytvořili svým přičiněním, má svou hodnotu, nemáme se za ně stydět, ale máme si pozorně hlídat, aby nás nepohltilo.

Ti, kteří se „narodili se zlatou lžičkou v puse“, bývají značně ohroženi, hladovému nevěří (potřebné a pronásledované nechtějí vidět, ...).

Škoda, že jsme z našeho Desatera vypustili slovo „Nebudeš dychtit“ (přesněji řečeno: „*Jsi ode mne tak obdarováván, že nedychtíš po falešném zlatu.*“).

Opakuji – jakékoliv bohatství se nám může stát „kamenem úrazu“. Cokoliv nás může odvést od největšího bohatství: poznání, vzdělání, předání místa, společenské postavení, funkce, tituly, úspěch, sláva, moc, vlastní spravedlnost – to, co pokládáme za důležité, i teologii, i církevní právo, předpisy, zbožnost a svůj duchovní styl (důraz na chudobu, čistotu, poslušnost, charisma ...), dobré skutky, modlitby, množství absolvovaných svátostí, postů a zásluh ... ¹³⁰³

I na těchto dobrých věcech si můžeme zlámat vaz.

(„Dřel jsem pro manželku a pro děti, nepil jsem, nechodil za ženskými, a žena ode mne odešla.“)

Kdo si chce osvojit Ježíšovu spravedlnost, neodejde s prázdnou. ¹³⁰⁴

Viděli jste fotografie z honosného pohřbu pana Kočky? ¹³⁰⁵

Přečtěme si k tomu znovu druhé čtení. K čemu a kam až proniklo boží slovo ve mně?

1303 Promysleme např. veliké náboženské bohatství Šavla (vzdělaný v Písmu, bezúhonný, horlivý v mnoha stránkách, asketický, ...), ale bez boží pomoci by se s Mesiášem a jeho následováním naprosto minul.

Přidejme si k tomu porozumění Ježíšovým slovům: „Blahopřeji chudým v duchu“ (těm, kteří touží po největším bohatství – po moudrosti Mesiáše a jeho následování).

1304 Nazýváte mě Mistrem a Pánem, a máte pravdu: Skutečně jsem. Jestliže tedy já, Pán a Mistr, jsem vám umyl nohy, i vy máte jeden druhému nohy umývat. Dal jsem vám příklad, abyste i vy jednali, jako jsem jednal já. Amen, amen, pravím vám, sluha není větší než jeho pán a posel není větší než ten, kdo ho poslal. Když to víte, blaze vám, jestliže to také činíte. (J 13:13-17)

1305 Ten pán zabil v autě nevinného. Honosná paráda „světských lidí“ (tak si říkají komedianti, kolotočáci, šátorníci) se podobá zalíbení v titulech, zlatu a pozornosti mafiánů, vládců, a řady „knížat kněžských“. Kdo (z nich) a z nás – nasloucháme a modlíme se slovy z Mdr 7:7-11?

Zbožní židé se nechávají pochovat jen v prostém rubáši. Vědí, že pro ně byl stvořen svět, ale také vědí, že bez Boha jsou jen prachem.

Co mě, pana Kočku nebo jakéhokoliv potentáta čeká za smrtí. Kdo mě čeká? S čím mě čeká?

S čím přijdu?

2015

K 28. neděli opět posílám staré Poznámky.

[28. neděle v mezidobí 15. října 2006](#)

[28. neděle v mezidobí 11. října 2009](#)

2012 (O Večeři Páně XXIV. – O jednotlivých prvcích bohoslužby 3. část)

Poznámky k nedělní liturgii 14. října 2012

(Cyklus úvah o Večeři Páně)

XXIV. O JEDNOTLIVÝCH PRVCÍCH BOHOSLUŽBY – 3. část

18. Eucharistická modlitba (anafora, kánon) je díkyvdáním Otci. Je největší modlitbou – Ježíš do ní vložil celý svůj život.

Modlitba díkyvdání začíná úvodem – **prefací**. Je otevírána dialogem mezi předsedajícím a ostatními a vyúsťuje do společného zvolání všech: „Svatý, svatý ...“

Preface oslavuje a děkuje Otci za jeho péči a neustálou záchranu (prefací je veliké množství podle různého charakteru slavení dob, svátků a příležitostí).

Uprostřed modlitby díkyvdání připomínáme slova ustanovení Večeře Páně. Ještě před časem se tomu říkalo „proměňování“.¹³⁰⁶

K „proměňování“ se časem přidalo „pozdvihování“,¹³⁰⁷ které dnes prakticky ztratilo význam. Každý stále vidí na oltář a říkali jsme si – vrchol bohoslužby je ve sjednocení s Otcem skrze Ježíše v Duchu svatém.

1306 Západní teologie se snažila přesně určit kdy, v kterém momentě, je chléb a víno proměněno na Tělo a Krev. Ježíšova slova o chlebu a vínu označila za „proměňovací“. Východní teologie nehledá okamžik, ale klade důraz na důležitost celé eucharistické modlitby.

Nám je třeba se hlavně ptát po Ježíšově záměru s námi. K čemu má bohoslužba sloužit, kam nás Ježíš zve, co se může stát s námi a co máme udělat my.

1307 V druhém tisíciletí byl oltář odsunut ke zdi a otočen zády k lidem, liturgické modlitby se říkaly latinsky. Lidé nerozuměli a na oltář neviděli. Ze strachu se (po několik století) neúčastnili Stolu Páně). Aby alespoň něco zahlédli, ukazoval kněz nad hlavou, aniž se otočil k lidem, Tělo Páně a kalich s Krví Páně. Tak vzniklo „pozdvihování“. Lidová zbožnost je pokládala za vrchol bohoslužby: „nekonečně veliký Bůh sestupuje na oltář“.

Ježíšovo pozvání k hostině bylo pozapomenuto a zatemněno. Lidová zbožnost připisovala pohlednutí na hostii za příležitost k získání velkých milostí. Ve středověku lidé obíhali kostely, aby zastihli co nejvíce „pozdvihování“ a „získali co nejvíce milostí“.

Po slovech ustanovení, na výzvu: „Tajemství víry,“¹³⁰⁸ všichni odpovídáme některým ze zvolání (je několik možností), např.: „Tvou smrt zvěstujeme, tvé vzkříšení vyznáváme, na tvůj příchod čekáme ...“

Zvolání jsou zkratkami, které potřebují vysvětlit a znovu formulovat do dnešní řeči, aby nebyla šifrou (jako mnohá jiná vyjádření v liturgii – k tomu se ještě vrátím).

„Zvěstovat smrt“ znamená šířit svým životem Ježíšovu lásku („až na smrt“, dokonce až za hrob). Nebylo by srozumitelnější říkat: „Tvou lásku hlásáme“?

„Vyznávat vzkříšení“ – Vzkříšení Ježíše z mrtvých je pro nás obrovskou úlevou.

My lidé jsme hrozným způsobem Ježíše ponížili a zavraždili, připravili jsme jej o dobré jméno, vyloučili ho ze společnosti zbožných lidí. My jsme sice Ježíše nezavraždili, ale nežádka se chováme nepěkně k druhým (a to jsme už ušli kus cesty s Ježíšem a zakusili od něj mnoho dobrého).¹³⁰⁹

Svědčíme o Otci, že napravuje naše hrozná provinění a děkujeme mu, že se zastal Ježíše, vrátil mu čest, nedopustil, aby nad ním měl vrch nespravedlivý ortel. Díky Bohu se nám nesmírně ulevilo, poslední slovo nemá nenávisť, hřích a smrt.

Už se nemusíme tolik bát svých vin, prohry a smrti. Víme o možnosti odpuštění, vidíme, že smrt je průchodná.

Nemusíme za každou cenu lpět na zachování pozemského života. Můžeme „umřít vestoje“, ne jako lhostejní nebo zbabělci, můžeme si dovolit statečnost.

Od dětství jsme obdivovali hrdiny, pro které život druhých, svoboda, čest, dobré jméno, bylo větší hodnotou než zachování vlastního života za každou cenu.

„Očekávat Ježíšův příchod“ znamená přijímat jeho životní styl, pracovat pro boží království, připravovat vše pro druhý příchod Mesiáše – už aby to bylo (zřejmě přijde, až o něj budeme bytostně stát).

Děkovná modlitba dál mluví „o památce smrti, vzkříšení, případně nanebevstoupení Ježíše“ – tato slova jsou další zkratkou, esencí, zhuštěným vyjádřením celého Ježíšova života.

Vyjadřují mnohem víc než jejich slovní vyjádření. Ježíš pro nás udělal víc, než jen, že se nechal popravít. Ježíš nás těší, pozvedá, vrací nám ztracenou důstojnost a čest, osvobozuje, uzdravuje, křísí mrtvé, odpouští, vyučuje nás, daroval nám svého Ducha ...

Je dobře, že se některé anafory (patřící už do našich bohoslužebných knih) nechaly inspirovat východní liturgií a konečně šířeji popisují to, co pro nás Ježíš vykonal a stále koná.

Duch boží, kterého nám Ježíš poslal, dále koná jeho dílo.

Opět připomenu: nepřehlédněme **dvě modlitby k Duchu svatému**.

V první, ještě před zprávou o Poslední večeři, prosíme Ducha, aby proměnil chléb a víno na Tělo a Krev Páně.

1308 Slovo „tajemství“ je dnes nešikovné. Navozuje něco tajného, co nemáme prozradit.

Možná by bylo srozumitelnější říkat: „Bohatství víry“. To máme šířit, vyznávat, pracovat pro něj.

Proč mluvíme o „tajemství“ jako o něčem nepochopitelném? (Nepochopitelné je zlo. Bůh a jeho dary jsou sice vždy překvapující a nevyčerpatelné, ale nejsou nepochopitelné.)

Vymlouváme-li se, že nejsme schopni poznávat to, co nám Písmo říká, pak z nás mluví lenost.

Sděluje-li nám něco Bůh, umí to vysvětlit. Rodiče se také snaží mluvit s dětmi srozumitelně a nepoužívají záhadné a nesrozumitelné výrazy.

1309 My jsme sice nebyli u Ježíšovy likvidace, ale přitakáváme Eliášově modlitbě: „Nejsme lepší než naši otcové.“ (Srov. 1 Kr 19:4) Býváme stejně lhostejní, zbabělí a nesnášenliví.

Ve druhé modlitbě prosíme, aby Duch boží proměnil nás.

Všimáli jsme si Ježíšova záměru s námi.

Ježíš nechce přebývat jen ve svatém pokrmu a nápoji (co by tam dělal). To jsou jen přestupní stanice, nosiče. Ježíš se chce setkat s námi, chce přebývat v nás a uprostřed nás.

Ježíš si získal naše srdce, zamilovali jsme si jej. Chceme se mu podobat. Proto prosíme Ducha, aby proměňoval nás – abychom čím dál víc přijímali jeho způsob myšlení, mluvení i jednání.

Vědomě máme prosit a vědomě s Duchem spolupracovat. (Jak se to dělá, si třeba někdy všimneme z Ježíšových slov podrobněji.) Žádné „mouchy, snězte si mě“, ne jako tanečnice, která je „jak dřevo“, žádná ležící mrtvola nebo člověk čekající jen na rozkazy.

„Už nemusíme žít sami sobě, ale smíme žít pro Božího Pomazaného, pro nás ukřižovaného a vzkříšeného, který nám poslal svého svatého Ducha a který i skrze nás koná ve světě jeho dílo, všechno naplňuje a posvěcuje“ (srov. IV. eucharistickou modlitbu).

Vědomi si společné práce s Ježíšem, v dalších větách prosíme:

 Za blízké, za vzdálené, za římského biskupa, za diecézního biskupa, za všechny lidi.

 Za zesnulé a svaté, za nás, oslavující Boha (v této slavnosti).

 Za všechny, kteří patří do božího království.¹³¹⁰

 Za potřebné dary k budování božího království,

 abychom se jednou mohli společně radovat před Bohem a s Bohem.

(To není vyprošování žebráků, ale prosba těch, kteří se rozhodli spolupracovat s Bohem.)

Závěr eucharistické modlitby nám připomíná, že Ježíš je jediný prostředník, který nás přivádí k Otci: „Jen skrze něho a s ním a v něm jsme schopni oslavit Otce svým životem“.

Celá bohoslužba vrcholí zde – ne ovšem jen ve slovech, ale v našem sjednocení s Ježíšem před Bohem a pro Boha.

1310 Jakou máme představu o božím království?

Společnost bývá uspořádána do různých forem podle svých pravidel. Jinak v kmeni, království, diktatuře nebo demokracii.

Boží království je uspořádáním sebe a vztahů podle Ježíšových pravidel. Ježíš o božím království mluví v řadě podobenství a na dalších místech. Sám podle nich jedná. K popsání užívá modelu rodiny, ne modelu státu.

„Vy však si nedávejte říkat `Mistře´: jediný je váš Mistr, vy všichni jste bratři.“

A nikomu na zemi nedávejte jméno `Otec´: jediný je váš Otec, ten nebeský.

Ani si nedávejte říkat `Učitelí´: váš učitel je jeden, Kristus.

Kdo je z vás největší, bude váš služebník.

Kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen.“ (Mt 23:8-12)

„Má matka a moji bratři jsou ti, kdo slyší slovo Boží a podle toho jednají.“ (Lk 8:21)

Nevíme přesně, kdo patří do božího království. Patří do něj každý, kdo žije v přátelství s Bohem. Království boží není vidět.

Církev je znamením pro boží království a znamení musí být vidět. Církev není pouze nějakým hnutím, které žije pouze svou ideou. Církev je organismem a u organismu je patrné, co k němu patří a co ne. Do společenství Božího lidu, do Církve, vstupujeme křtem.

Boží království se ale nekryje s církví. Sv. Augustin řekl: „Bůh má mnoho lidí, které nemá církev. Mnoho lidí, kteří nejsou spojeni s církví, jsou spojeni s Bohem. Ale i církev má lidi, kteří nemají s Bohem nic společného.“ (Představme si ty dvě množiny.)

(K tomu nám ještě Ježíš vychází vstříc svou hostinou. O ní bude řeč v další lekci.)

Následující **Amen** by mělo být nejsilnějším přitakáním našeho života (mělo by to být znát i na našem hlase).

Říkali jsme si, že Večeře Páně je dovršením (dovršováním) toho, co začalo při křtu. Znovu a znovu slyšíme (a slavíme), že jsme svobodní synové a dcery Boží – přes všechna naše opěťovaná selhání a nedůvěru Dárci a Udržovateli našeho života.

Bohoslužba je silným a vzrušujícím děním.

2009

28. neděle v mezidobí Mdr 7:7-11 Žid 4:12-13 Mk 10:17-30 11. října 2009

Tento text jsme už dost podrobně probírali.

Úspěšný mladík. Podařilo se mu udělat na lidi veliký dojem zbožného a významného člověka.

Snažil se Ježíšovi lichotit: „Mistře dobrý, je snad ještě něco, co by mně scházelo k dokonalosti?“

I my slyšíme Ježíšovo varování před přehnanými slovy v rozhovoru s kýmkoliv, natož s Bohem.

„Važ svá slova, abys věděl, co říkáš. Bůh si na propagandu nepotrpí.

Dodržuj ustanovení, která vám tlumočil Mojžíš.“

Ježíš vidí pod naleštěnou slupku toho, který předvádí svou zbožnost. Kdyby neměl dluhy v základních pravidlech, Ježíš by Desatero nepřipomínal. Mladík si zřejmě myslel, že nějakými skutky zbožnosti překryje svá provinění.

Mezi Ježíšovými učedníky byli i hříšníci velkého formátu (Matouš, Zacheus, Dismas, Pavel ...).

Ani veliké provinění není nepřekonatelnou překážkou do božího království. S vinou se, díky Bohu, dá něco dělat. Jen si začátečník nesmí hrát na kdovíjak pokročilého nebo dokonalého.

„Kdo nepřistupuje k božímu království, do boží rodiny, jako malé dítě, které se musí teprve všechno naučit, tomu se to nepodaří.“¹³¹¹

Upřímnost a poctivost ve vztazích je podstatná a ničím nenahraditelná.

Když mladík dál hrál hru „spravedlivého před Bohem“, Ježíš smutně svým pohledem konstatoval:

„Tobě není pomoci“, ale dal mu ještě příležitost, aby mladík prohlédl: „Rozdej majetek a můžeš být mým učedníkem“. Ukázalo se, jak opravdový je mladíkův zájem.

Ježíšova diagnóza se potvrdila, mladík ze své role nevypadl.

(To Petr po zázračném rybolovu padl před Ježíšem na kolena: Mistře, já se ti omlouvám, lákala mě tvá vynikající znalost Písma a krása tvé osobnosti, ale vidím, že jsi více než prorok, já jsem hříšný člověk, nemohu být tvým učedníkem.“)

„Do božího království těžko přijdou ti, kteří si zakládají na jakémkoliv bohatství.“

Místní učedníci byli šokováni: „Jestli tento vzorný člověk nevejde, pak my hříšníci nemáme šanci. Kam se na něj hrabeme.“¹³¹²

„Kdo tedy může vstoupit do božího království?“ („Boží království už mezi některými začíná tady na zemi“, řekl Ježíš.)

1311 Boží království je uspořádáním vztahů podle Ježíšových pravidel, včetně svého vztahu s Bohem.

1312 Ježíš nikomu nevyjevuje naše špatnosti. Nevěřme šamanům, kteří se tváří, že jim Bůh dal dar vidět do druhého člověka. Bůh není lehkovážný.

Takový dar může pouze výjimečně dostat jen ten, kdo setsafraportsky ví o své vlastní bídě a o božím milosrdenství – kdo by tím byl schopen pomáhat lidem a jemu samotnému by to neublížilo.

I apoštolové se někdy povyšovali nad druhými.

Bůh je poměrně dost šikovný, dokáže uzdravit mnohá postižení. ¹³¹³

Z povrchního čtení vzniklo přesvědčení, že zvolená chudoba je cestou k superkřesťanství. ¹³¹⁴
Mezi Ježíšovými učedníky ale byli také lidé majetní (Lazar, Zacheus ... Ježíš po nich nežádal, aby rozdali majetek.)

Je příjemné být bohatý.

Rád bych byl bohatý: ušlechtilostí, moudrostí, milosrdenstvím, vytrvalostí, zdravím, silou ...

Kdybych dostal deset miliónů, hned bych věděl co s nimi.

Bohatství může být požehnáním Hospodina. Hospodin přece Izraelitům slíbil všechna bohatství, když budou zachovávat smlouvu přátelství. Izrael má být prototypem, ukázkovým lidem, jak dobře je pečováno o boží děti.

Mladík si své bohatství vykládal jako spokojenost Hospodina s jeho životem, jako boží požehnání. Ale už si nekontroloval „svou zbožnost“ a svůj život svědomím poučeným ze slova božího.

Někdo udělá bohatství ze své chudoby. ¹³¹⁵

Na jakékoliv bohatství si máme dávat veliký pozor (krásu, vědění, úspěch, postavení, moc (!) ...), máme se s ním naučit hospodařit. ¹³¹⁶

Zacheus, vědomý si svých hříchů byl „chudý“ duchem – i když byl majetný.

Bohatý mládenec, žijící na výsluní společenského a náboženského života, byl „bohatý“ duchem – byl spokojený se sebou, už netoužil po dalším růstu.

Porozumět tomu bytostně vyžaduje moudrost.

Usilovat o moudrost je důležité. Nikomu nespadne sama do klína. Vyžaduje touhu po ní, pokoru a vytrvalost.

1313 Na chorobu neupřímnosti, přetvářky, nepoctivosti, povýšenosti a pýchy ovšem lék není. Bůh nikoho nebude přesvědčovat, aby přiznal barvu.

Také nemá zapotřebí někoho stavět na pranýř. Každému nakonec maska sama spadne. O povýšené nebude mít nikdo zájem. Co s nimi, jen kazí hru. Inu, každý jsme svého štěstí strůjcem.

1314 Carlo Carretto po bouřlivém a neukázněném mládí vstoupil k trapistům. Po čase viděl arabské dělníky žijící v nouzi a starostech zda druhý den budou mít pro rodinu jídlo. Nahlédl jaký je rozdíl mezi dobrovolnou chudobou řeholníků a nedobrovolnou nouzí nebo dokonce bídou chudých lidí.

1315 K jednomu poustevníkovi přišel bohatý člověk: „Vydělávám, mohu ti dát nějaké peníze?“

„Co si to myslíš, já žiji v chudobě, dary nepřijímám.“

Za pár dní přišel chudý člověk, táta početné rodiny. Dostal se do svízelné situace a prosil o nějakou pomoc.

„Já ti nemohu nic dát, žiji v chudobě“.

Dva lidé odešli od poustevníka smutní.

1316 Sponzor stojí o reklamu, mecenáš dává skrytě.

Darem můžeme obdarovaného ponížit. Hrdost bývá často jediným bohatstvím chudého, proto Ježíš nabádá k anonymnímu obdarování. Nesvázat obdarovaného vděčností je uměním.

Mnoho chudých ovšem neumí hospodařit. Když mají peníze, rozhazují a neumí šetřit.

Někdo si místo másla na chleba koupí alkohol nebo cigarety. Nelituji ho, že jí chleba suchý.

Není jednoduché rozpoznat potřebného. Podvodníci jsou mazaní.

Bohatství není hanbou a nemusí být zdrojem výčitek. Šlechta často dobře hospodařila a poskytovala lidem práci.

Ke křesťanskému umění patří umět dávat i umění přijímat.

Žít nad poměry není dobré (děti bohatých to mají těžké).

Nevděčnost je hříchem.

Kdo má ducha chudoby, kdo vnitřně neustrne, tomu nebudou jakékoliv dary kamenem úrazu na cestě k podobnému životu s Kristem. Takovému člověku neuškodí ani přepych.

My žijeme ve velikém bohatství, oblékáme se, jíme a bydlíme jako na zámku.
Ale řada lidí už nehledá nic jiného.

Ve vztahu s Bohem jsme velice opečovávaní, ale často se podobáme rozmazleným dětem.

2006

28. neděle v mezidobí Mdr 7:7-11 Žid 4:12-13 Mk 10:17-30 15. října 2006

Nepřehlédněme důležitou otázku učedníků: „Kdo tedy může být zachráněn Bohem?“

Nejdříve upozornění: Ježíš měl dva druhy učedníků; jedni s ním chodili po jeho misijních cestách (mezi ně patřili apoštolové) a druzí s ním sice nechodili, ale jak Ježíš přišel do jejich kraje, přicházeli na jeho kázání. I oni patřili mezi Ježíšovy přátele.

Např. Lazar, Marie a Marta nechodili s Ježíšem, ale kdykoliv Ježíš přišel do Jeruzaléma, tak se u Lazarů stavoval. Tito lidé se po Ježíšových kázáních ptali: „Ježíši, prosím tě, vysvětli mně to a to, já jsem nerozuměl tomu a tomu“. (Ptát se – je charakteristické pro Ježíšova učedníka.)

Právě místní učedníci bohatého mládence znali, žili s ním v jedné obci, chodili do stejné synagogy, pokládali jej za nejzbožnějšího mládence náboženské obce, byl pro ně „vzorem ctnosti“. Ti se ptali: „Kdo tedy vejde do Božího království, když ne tento člověk, kterého obdivujeme?“ Učedníci, kteří mladíka neznali, (třeba sv. Petr) by se takto ptát nemohli.

Všimněme si mladíka podrobněji. Příběhl, poklekl před Ježíšem (u Židů vrcholný projev úcty!) a ptal se: „Mistře dobrý, co mám dělat, abych měl věčný život?“

„Proč mně nazýváš dobrým? Dobrý je jenom Bůh.“

Proč Ježíš odmítl uctivé oslovení?

Mladík byl lichotník, nebyl upřímný. Jinak by dokázal zdůvodnit, proč si Ježíše tak vysoko cení. ¹³¹⁷

„Znáš přece přikázání: ...“

Člověku, který je na vysoké duchovní úrovni, by Ježíš takové věci nemusel připomínat.

Mnoho „zbožných“ lidí je ovšem v náboženství primitivních. Jsou primitivy z hlediska míry poznání. Nerozumí věci a neptají se (nebo se neptají správně).

Král David by nemohl říct, že nikoho nezabil, že nezczizoložil, protože David si uměl přiznat pravdu a dovedl velice dobře přemýšlet. Vlastně se svým způsobem myšlení dostal do myšlení novozákonního. Proto je tak vážený u Boha.

Bohatý mládenec je pravý opak, nemá ani špetku Davidova myšlení.

Jestli mladík žádný z vyjmenovaných hříchů neudělal, pak je záhadou, proč Ježíš tak dobrému člověku neřekl nějaký fajnovější úsek ze Starého zákona, na kterém by mu ukázal, že přikázání Desatera jsou jen ta nejhrubší.

(Také jste potkali lidi tvrdící: „Já jsem nikoho nezabil a neokradl, ...“? Asi si neuvědomují, že takové minimum nestačí ani na slušné jednání.)

1317 Ježíš neodmítl uctivou řeč Nikodéma. Ten vážil slova (byl právníkem) a byl spravedlivý. „Mistře, víme, že jsi učitel, který přišel od Boha. Neboť nikdo nemůže činit ta znamení, která činíš ty, není-li Bůh s ním.“ (J 3:2)

Jenže mládenec přišel za Ježíšem jako někdo, kdo se tváří jako pokročilý, zbožný a je v naprostém pořádku.

„Znáš přikázání: ...“ (Desatero obsahuje jen hrubé přestupky.)

„To všechno jsem dodržoval.“

Kdyby to opravdu všechno splnil, Ježíš by mu řekl něco jiného, z Mojžíšova zákona měl dost materiálu, kterým by mladíka usvědčil, že je se sebou příliš spokojen. (Židé se, oproti mnoha křesťanům, neřídí pouze Desaterem.)

Základní potíže mladíka je v jeho vyjetých kolejích. Necítí potřebu o náboženství přemýšlet. Má představu, že všechno dělá dobře – to všechno jsem dělal.

Nepřišel za Ježíšem s otázkou. „Poslyš Ježíši, ty jsi včera kázal to a to, a já tomu nerozumím. Mohl bys mi to vysvětlit?“

Ne, mladému pánovi je vše naprosto jasné.

A přitom mu nemohlo být vše jasné.

Ježíš učí tak, aby posluchač kladl otázky – to je geniální způsob biblického („židovského“) vyučování.¹³¹⁸

Mládenec se tím netrápil, myslel si, že nad Ježíšovým slovem není třeba přemýšlet. Byl z Ježíše nadšen – přiběhl, poklekl a ptal se – ale špatně.

Když mu Ježíš říkal (úmyslně) o hrubých přestupcích, mládenec suverénně prohlásil, to všechno jsem dělal.

Když se zamyslíme nad tím, proč Ježíš v tomhle případě takto postupoval, tak je velmi pravděpodobné, že mládenec nebyl tak dokonalý, jak by se zdálo.

Od mládí se snažil zachovávat Desatero, ale sem-tam se mu to nepodařilo. Jenže mladík přijal farizejskou zbožnost. Snažil se projevy zbožnosti navíc (modlitby, půsty, dobrými skutky, odříkáním) vyrovnat nějaký ten hříšek z mládí, který ho tížil. A v tomto „zbožném“ (farizejském) světě už měl pocit, ano, já jsem dobrý. A neuměl si přiznat, že se dopustil něčeho zlého.

Sv. Jan, Miláček Páně, píše: „Kdyby si někdo myslel, že je bez hříchu, je lhář a pravdy v něm není“. Srov. 1 J 1:8)¹³¹⁹

Naším cílem je pochopit Ježíše. Nejprve se ovšem potřebuji naučit pořádně přemýšlet, abych pochopil, co má Ježíš na mysli. Pak budu správně reagovat.

1318 Nám by mělo být jasné, že Ježíšova kázání (slova) na sebe navazují. Pochopitelně nejsou často srozumitelná těm, kteří neporozuměli předchozímu vyučování.

Představte si, že bych seděl na nějaké přednášce mediků ve 4. nebo 5. ročníku. Nic bych z toho neměl. Četli jste někdy lékařskou zprávu z vašeho vyšetření? Rozuměli jste tomu?

Mohl bych říci po té přednášce na medicíně, já jsem tomu rozuměl, všechno je mi jasné?

Taková přednáška nemůže být jasná nikomu, kdo neprošel předchozími ročníky studia.

Použitý příklad je sice trochu přehnaný, Ježíš neučí jako profesor na fakultě, ale chci silně upozornit na postup každého vyučování – i Ježíšova.

Bohatý mládenec nebyl Ježíšovým učedníkem. Byl sice Ježíšem nadšen (povrchně), ale nezajímalo jej, co Ježíš říká. Proto si ani neuvědomil, že např. třetí Ježíšovo kázání je srozumitelné tomu, kdo zná druhé a druhé je srozumitelné pouze na základě prvního kázání.

1319 Zde nejde o samotný hřích, hříchy přece mohou být odpuštěny a nemusíme se s nimi dál trápit. Jenže náš mladík není upřímný, není poctivý ani k sobě. Nedá se s ním nic dělat. Byl by dobrým dvořanem, v některých institucích by možná udělal velikou kariéru, ale nemůže být Ježíšovým učedníkem. Nakonec se ukázalo, že o „kariéru“ s Ježíšem nestál. Vydal se jinou cestou.

Když třeba Ježíš řekne: „Jdeme do Jeruzaléma, oni mě zabijí“, už bych neměl reagovat jako sv. Petr a Jan, kteří říkali: „Kdepak, to se ti nestane“. (Nahlas to řekl Petr, ne Jan, ale všichni si to mysleli.) (Jakpak my máme dnes reagovat na Ježíšovu větu: „Jdeme do Jeruzaléma, oni mě zabijí“? Koho to zajímá?)

Teprve tady začíná podstatné křesťanství – jestli se chceme s Bohem domlouvat. Křesťanství nezačíná bojem proti hříchům. To dělá každý slušný člověk.

Hříchy nás upozorňují, že náš způsob myšlení o Bohu je nesprávný. Potřebujeme si rozumět s Bohem. Pak se nebudeme hříchů dopouštět.

V listě Římanům, v 1. kap. stojí: „Nestáli o správné poznání Boha, proto je Bůh vydal“. A patří tam nejhorší hříchy až po dětské zlobení. Jenže mnoho lidí si myslí, že jsou zbožní a už se nepotřebují zajímat o slovo Boží.

Bohatý mládenec sice nepáchal těžké hříchy, byl zbožný, bigotní človíček, který měl svůj majetek i v dodržování skutků zbožnosti navíc, v sobotu chodil pravidelně do synagogy, v místní společnosti zaujal přední místo mezi nezbožnějšími lidmi, ale přesto nebyl na vysoké duchovní úrovni.

Kdyby život mladíka byl bezúhonný, jak tvrdil, Ježíš by použil něco jiného k nastavení zrcadla, aby se hoch přesvědčil, že není tak vzorný, jak si o sobě myslí.

V životě mladíka muselo být něco, čeho se dopustil, za co se styděl, ale co považoval za vynahrazené.

Ježíš má přece dost možností, jak nám ukázat vadný způsob myšlení. Z evangelií vidíme, jak Ježíš radě lidí ukázal, v čem jsou vedle.

Jenže mladík patřil mezi lidi, kteří o tom nejsou ochotni přemýšlet.

Místní učedníci, co mládence považovali za příkladného, byli ochotni za něj dát „ruku do ohně“, když Ježíš říká, tenhle nevejde.

Nenechme se zmást tím, že Ježíš na mladíka pohleděl s láskou.

To není pohled lásky na základě spokojenosti s člověkem, který je na vysoké úrovni a kterému se doporučuje ještě něco navíc. Je to soucitný pohled lékaře na člověka, jemuž nelze pomoci (protože si odmítá přiznat ohrožení). Mládenec sice se životem nezápasí, naopak, je přesvědčen, že je v pořádku.

„Ani nevíš, jak jsi na tom bledě. Páni rabíni tě svými chválami usпали. A ty si se nechal uspat.

Nemáš ani ponětí o tom, jak správně přemýšlet o Božím slově. Jsi spokojen s tím, že máš náboženské zásluhy a že čas od času slyšíš z úst řečníka na sebe chválu. A ty té chvále věříš. Myslíš si, že jsi docela dobrý. To je těžká choroba.“

Mladík ovšem dobrý není. Nekřivdíme mu. Za první, kdyby na sobě neměl nějaký ten škraloupek, před kterým zavírá oči, tak by Ježíš použil jiné argumentace a ne téhle nejjednodušší, nepokradeš, nesemilníš, atd. Nebyl upřímný, ani k sobě ani k Ježíšovi.

Za druhé, pokud by uměl poctivě přemýšlet o Bohu a o Bibli (častěji si říkáme: jako musím nejprve vzít do ruky slabikář a teprve později Bibli, tak si musím napřed osvojit určitá pravidla v komunikaci, pořádně myslet, správně užívat slova a odvažovat je, musím se naučit naslouchat druhému a odpovídat na jeho otázky atd. a teprve pak mohu rozumět tomu, co Ježíš říká).

Bohatý mládenec vůbec nemá ten slabikář v pořádku (kdyby měl, stal by se Ježíšovým učedníkem jako Lazar). A Ježíš by mu nemusel říct, rozdej, co máš a následuj mě.

Proč Ježíš neřekl Lazarovi, jestli chceš být mým učedníkem, rozdej co máš. Proč Ježíš neříká celníku Zacheovi, rozdej všechno.

Protože Zacheus si je vědom svých hříchů. Říká: „Polovinu majetku dám chudým, a koho jsem ošidil, vynahradím mu to čtyřnásobně. Ježíš mu neřekl, chceš-li být mým učedníkem, musíš rozdat všechno.

Zacheus nemá pocit dokonalosti, nemá vysezené místečko mezi nejzbožnějšími v židovské obci a přední místo v synagoze. Je si vědom, že na sobě musí tvrdě pracovat. Ví, že má po náboženské stránce co dohánět.

Lazar je také boháč, ale je si vědom, že není dobrým židem.

Proto Ježíš Lazarovi nebo Zacheovi nemusel říkat, rozdej všechno, co máš.

Bohatý mládenec není uvnitř dobrým židem, jenže o tom už neví.

Zřejmě se kdysi něčeho dopustil, ale podařilo se mu o tom pomlčet, nikdo se to nedozvěděl.

Jeho slova: „To všechno jsem plnil od svého mládí“, ta slova mohou připouštět, ano v dětství jsem se dopustil hříchu, ale potom už ne, od mládí dodržuji všechna přikázání.

Co s ním? Člověku, který je neupřímný i k sobě, nemůže nikdo pomoci. Ani Ježíš.

Nevejde do božího království.

Petrovi svítá, že se zbožným mladíkem není všechno v pořádku.

Chce si to ověřit: „Ježíši, to je ale zvláštní člověk, když my jsme tě potkali, nechali jsme všeho a šli jsme za tebou“.

„Však na tom také neproděláte... Vy budete sedět na soudní stoličce a budete soudit 12 kmenů izraelských. Budete mít místo, na kterém se už vidí bohatý mládenec, ale ten bude poslední, vy budete na daleko vyšším stupni důstojenství než on.“

Petr chápe, že kdyby byl mladík v pořádku, nemohl by od Ježíše odejít.

„Přišel sice s velikým nadšením, Mistře dobrý, co mám dělat ... ale pak odešel. Ten je nějaký divný... Když jsme se my potkali s Ježíšem, nikdo nám nemusel nic říkat. Když mně Ježíš zavolal, já jsem si toho tolik považoval, že jsem samozřejmě všeho nechal. Celník Matouš začal vyskakovat radostí, když ho Ježíš pozval. A nechal všechno být. Ale tenhle, ten zesmutněl...“

Hříšník Matouš – celník, se mohl postavit jenom za dveře synagogy – byl na tom daleko líp než zbožný mládenec, který nepáchal velké hříchy a seděl na předním místě v synagoze.

„Ježíši, když na to koukám, tak my jsme na tom opravdu lépe“.

„To si teda, Petře, „piš“ (lidově řečeno), že jste na tom lépe.“

Zbožný člověk lehce sklouzne do postoje bohatého mládence. Ale to je rakovina zbožnosti.

Pokud správně pochopíme smysl křesťanství, pak nemůžeme říci – jsem bez hříchu.

Ježíš nevyžaduje od svých učedníků bezhříšnost. Ale ochotu následovat jej, vydat se na cestu.

To je smysl křesťanství.

Škoda, že se slova: „Ježíš pohleděl na mladíka s láskou a řekl mu: „Ještě jedno ti schází, prodej vše ... rozdej... a budeš mít poklad v nebi“, vykládají ve zbožných knížkách jako rada chudoby a dokonalého křesťanství.

Ve slovech: „Jedno ti schází“, není otázkou, kolik máš peněz. „Jo, kamaráde, schází ti jedna věc“. To je konstatování. („Nejsi upřímný ani k sobě. Hraješ si na člověka, který má zájem. Předstíráš něco, o co ti ve skutečnosti nejde!“)

Ježíš nechce mladíka shodit, znemožnit.

„Tak prodej a rozdej majetek, a pak přijď“ – to jsou rady, jak se mladík může ze své namyšlenosti dostat.

Mladík potřebuje vystoupit ze svého zbožného prostředí, které ho okuřuje, coby dobrého a hodného. Potřebuje sestoupit. Stát se začátečníkem jako je dítě, které se teprve učí chodit a mluvit (batoletem).

Mladík potřebuje chodit s Ježíšem. Ježíš by jej svěřil do péče třeba Matoušovi a zbožný mládenec by se musel od celníka Matouše učit přemýšlet, byl by pod jeho dohledem (bývalého kolaboranta a hříšníka, kterým zbožní opovrhovali).

Takže to, „něco ti schází, rozdej, co máš a následuj mně“, neznamená chybu, že jsi bohatý.

„Něco ti schází z Mojžíše. Nejen, z toho, co jsem ti, kamaráde, vyjmenoval z Desatera. Schází ti poctivost a ochota se učit a měnit, ochota sestoupit z pozice, na které se už mylně vidíš, ale kde nejsi.

Řešení pro tebe není v tom, že budeš vršit další a další projevy zbožnosti, dobrých skutků a sebezáporů, a utvrzovat se, že jsi už hříšek svého mládí Bohu vynahradil.

Potřebuješ se obrátit, začít být pravdivý, začít úplně znova přemýšlet a pečovat o výstavbu své osobnosti. Tyto základní postoje se nedají vynahradit žádnou zbožností.

29. neděle v mezidobí

2018

29. neděle v mezidobí Iz 53:10-11 Žid 4:14-16 Mk 10:35-45 21. října 2018

Otázky po smyslu některých biblických slov kladené některými pokřtěnými prozrazují, že tazatelé mnoho Bibli a Ježíšovu myšlenku nerozumí. Podobně je to někdy i s odpověďmi některých lidí. Proč např. nejprve nenahlédnou do Biblických slovníků, aby nestavěli na vodě? Pouštíme-li se předčasně do amatérských úvah (v jiných oborech by nás to nenapadlo), mohou z nás vypadnout kuriozity.¹³²⁰

Hlasité čtení slova božího nám pomáhá k hledání smyslu. Některá slova se nám hned vzpříčí v uších. Před týdnem nás zarazila slova bohatého mladíka: „Mistře dobrý, co *musím* dělat, abych dostal život věčný?“¹³²¹

*Slova: „Hospodinu se zalíbilo zdrtit svého služebníka utrpením ...“, se mi léta přičila.*¹³²²

Léta jsem hledal, až jsem potkal překlad Radivoje Jakovljeviče. Porovnejte si jeho překlad s naším lekciónářem. (Nejde o náš osobní vkus, co se nám více líbí, ale o přesnější výpověď o Hospodinu – ta musí ladit s ostatními výpověďmi o Bohu.)

„Hospodin dopustil, aby byl jeho Služebník rozdrčen
a dal svůj život pro život druhých.

Spatří potomstvo,

bude dlouho živ

a co se Hospodinovi líbí, v jeho ruce se podaří.

Svou moudrostí dopomůže ke spravedlnosti mnohým.

Ponese jejich břemeno nepravostí.

Obdrží úděl spravedlivého.

Neboť mnohé zachránil před zkázou.

Aby druhé zachránil, sám sebe vydal na smrt.“¹³²³

1320 Politruk (vojenský komunistický propagandista) Beneš na politickém školení mužstva nás školil: „Při střelbě si nejdřív nastavíte sínus.“ „Soudruhu majore, co to je sínus?“ ptal se vojín Mokoš. „To je takový číslo vokolo třech,“ odpověděl major (v civilu nedoučený tesař). Voják, absolvent průmyslovky, se hlásil: „Soudruhu majore, sínus může být nanejvýš jedna.“ „Co to říkáte?“ hájil se důstojník, „za velké vlastenecké války sme měli sínus až čtyry.“

1321 Vložím Ježíšovi do úst odpověď: „Nic nemusíš. Bůh nerozkazuje. Ukazuje ti, co vede k životu a co je jedovaté; a pak nám poradí: „Vol si život.““

1322 *Jakoby překladatel z celé Bible četl jen knihu Jób, neporozuměl, do jakého literárního druhu patří a neobjevil smysl té knihy. Kniha Jób je napsána formou pohádkového líčení. Satan přece ve skutečnosti nezasedá v Hospodinově radě, není partnerem Boha. Hospodin by se nenechal satanovou pomluvou vyprovokovat k rozhodnutí o trápení Jóba, jako hloupý pohanský král svými zlými rádci. (Vzpomeňme na Hamana z knihy Ester nebo na zlé rádce krále Darjaveše usilující o smrt Daniela.) Nepoužil by někoho jako pokusného králíka ve sporu s bezcharakterním andělem. Někteří lidé si (dodneška) myslí, že utrpení je trestem božím (srov. Jan 9:1-3). Kniha Jób (je velice cenná) na tuto mučivou otázku odpovídá a naše představy o jednání Boha posunuje dál. (Nám by jen kniha Jób nestačila. Před Jóbovým Bohem, před jeho velikostí, se lze sklonit a nelze jej milovat, není milující Tátou-Mámou. Ježíš nám přišel ukázat boží tvář*

K evangeliu.

Volby funkcionářů bývají dramatické, dopředu se hrne kdekdo. Kandidáti slibují kdeco. Voliči nebo příslušné autority rozhodují, kdo bude povýšen.

Jak to je v božím království?

„Mistře“, ptal se Jan a Jakub, „můžeme jeden být po tvé pravici a druhý po tvé levici?“

Protože my už známe, že Ježíš byl ukřižován uprostřed dvou zločinců, nadvakrát rozumíme jeho slovům: „Nevíte, o co žádáte.“

Synové Zebedeovi si ovšem silně přáli být v Ježíšově království předními „ministry“.

- „Můžete pít z mého kalicha, nebo se nechat ponořit jako já?“

- „Ano, ano, samozřejmě.“

Neptali se, jaký kalich a jaké ponoření má Ježíš na mysli. Zebedeovi synové o sobě měli velmi vysoké mínění, už se viděli v Davidově paláci jako premiér a ministr zahraničí.¹³²⁴

Bůh s námi rád slaví, máme co a proč slavit. Slavení je nezbytně spojeno s dobrým jídlem a pitím.

Pohár vína v Bibli je většinou symbolem radostné oslavy (v Izraeli bylo víno sladké – Bůh je sladký, říká Bible). Ale někdy je pohár s vínem také obrazem trápení (víno se může zkazit, ztrpknout nebo zoctovatět), dodneška používáme rčení: „Vypil pohár hořkosti až do dna.“)

Jan a Jakub ale už žili představou Ježíšova vítězství nad Římany (tak se to učili v náboženské škole) a Ježíšova slova o likvidaci Mesiáše nechtěli vůbec slyšet.

„Můžete se nechat ponořit v křest, ve který budu ponořen já?“

Jak těm krkolomným slovům rozumíte?¹³²⁵

Přijmout křest znamená, chci se ponořit a nořit do Ježíšova způsobu života.

Ježíš apoštolům vícekrát vysvětloval, jak a proč Mesiáš dopadne, že se mu zbožní lidé stanou úhlavními nepřáteli a *ponoří* ho do umučení a smrti. (Znovu připomínám, že nic takového učedníci nechtěli za žádnou cenu slyšet.)

Když se synové Zebedeovi (nejednou) povyšovali na druhé apoštoly, Ježíš se jich ptal: „Chcete patřit mezi mé pření učedníky?“ Tvrдили: „Ano,“ ale na víc se neptali.

(Také jste se někdy neptali, abyste se raději nedozvěděli něco, co není podle našich představ? Mně se to ne jednou stalo, vím, o čem mluvím.)

neskonale krásy. Tu bychom sami neobjevili.)

1323 V příloze na konci Poznámek najdete celý text „Písně o Božím služebníku“.

1324 Na náboženských slavnostech izraelitů hostitel na hostině prokazoval váženým stolovníkům určité pozornosti, např. dovolil vyznamenánému, aby se napil vína z jeho poháru. Při Poslední večeři ale Ježíš nabídl víno všem: „Pijte z mého poháru všichni (všichni jste mou nevěstou).“ Hostitel také mohl někoho vyznamenat tím, že mu nabídl vybrané sousto jídla a on si to sousto směl namočit do omáčky v hostitelově míse (srov. Mt 26:23). Kdo si dal práci se zjištěním, jak vypadala Ježíšova poslední večeře a kdo ležel na lehátku (na čestných místech) po jeho pravici a kdo po levici, tomu to bude jasnější.

Má to ještě více souvislostí.

1325 Vícekrát jsme si říkali, že Ježíš nebyl pokřtěn.

Křest je obřadem přijmutí člověka za Ježíšova učedníka – Kristovce. Ježíš Mesiášem (Pomazaným) je! Nikdo a nic z něj Mesiáše nečiní. (Z nějakého materiálu můžeme vyrobit stůl, ale je-li stůl hotov, jsem bez práce.)

Řecké slovo *baptidzo* znamená *ponořit*. Při kalení oceli rozžhavený předmět ponoříme do vody nebo oleje, při barvení také tkaninu ponořujeme, někdo se ponoří do studia, špinavé prádlo namáčíme, někdo se do něčeho „namočil“, ...

Ježíš nám odpovídá: „Každý je zván k co nejhrošlivější a největší službě v božím království, ale o pořadí velikosti učedníků nerozhodují já. To si každý určuje sám, podle toho, do jaké míry se ve službě osvědčí, do jaké míry slouží potřebným.“

Učedníci od Ježíše mnohokrát slyšeli o svatbě Beránka s božím lidem. Už, už (předčasně) připíjeli na toto manželství.¹³²⁶

Přátelství nám přináší velikou krásu a bohatství. Ale ne všechna přátelství vydrží.

I řada manželství se rozpadá.

Ne každý je přátelství schopný.

Ne každý ví, co přátelství potřebuje a ne každý o přátelství pečuje.

(Přátelství unese i zradu, pokud se ten, kdo selhal, zachová podle božích pravidel.)

Čeho je třeba k přátelství se spravedlností, se svobodou?

Čeho je třeba k přátelství s Kristem?

Na prvním místě je třeba si všimnout nesmírné velikosti a závratné krásy božího přátelství.¹³²⁷

Ježíš říká: „Zakouším velké přátelství s Otcem. Žiji s ním pro vás, rádi vám sloužím. Od začátku vím, co mě to bude stát, do čeho všeho nepřijemného budu ponořen, čím budu muset projít ...

Až to vše poznáte a ochutnáte i vy, budete jednou pít z mého kalicha radosti (včetně radosti ze vzkříšení) – i bolesti, a nebude vám nic zatěžko. Dostanete mnohem víc, než co byste si obstarali sami nebo dostali od mocných světa.“

Víme, jak se apoštolové předčasně kasali, že za Ježíše dají hlavu na špalek ...

Až časem k následování Ježíše dorostli.

Ježíš nám objevuje krásu dcer a synů božích, vede nás, abychom si noblesu jeho života osvojili. Ale také se mu podařilo nám nad jeho mrtvolou na kříži ukázat, že i my jsme schopni ubližovat druhým a ničit nevinného. Toto prozření – spolu s Ježíšovým milosrdenstvím nás zachraňuje (podobně jako učedníky) od nejhoršího.

Už jen připomenou, že jen utrpení z pronásledování pro Krista (pro jeho království) je účastí na Ježíšově kříži. Ne ledasjaká bolest. (Na Golgotě byly tři kříže, ale jen jeden vedl k záchraně lidí. Nehrajme si na zachránce světa.) Ten, kdo se vydává pro druhé, slouží druhému (jako např. P. Damián, misionář malomocných, Lékaři bez hranic, kteří přišli o život ...).

Příloha:

Hle, můj služebník (doslova otrok) nakonec uspěje,
zvedne se, jeho vznešenost zazáří.

Mnozí nad ním strnuli úděsem!

Jeho vzezření bylo nelidsky zohaveno,
vzhled se nepodobal člověku.

Avšak on pokropí mnohé pronárody krví,

1326 Známé to podobně z našich svateb a našich životů. Na svatbě často jucháme jako by už novomanželé byli v cíli. Řada tátů se z radosti nad narozením syna opije, ale později si na děti čas neudělá.

1327 Kdo o nás mluví tak pěkně jako Bůh, kdo o nás tak pečuje, je k nám tak velkorysý a věrný..., jako Bůh?
Kdo nám tolik odpouští jako Bůh?

před ním si zakryjí králové ústa,
protože spatří, co jim nebylo vyprávěno,
porozumějí tomu, o čem neslyšeli.

Kdo uvěří naší zprávě?
Nad kým se pak zjeví síla Hospodinova?
Vyrašil před Bohem jako proutek,
jak oddenek z vyprahlé země.

Neměl královský vzhled ani důstojnost, abychom po něm toužili.
Byl v opovržení, kdekdo se ho zřekl.
Muž plný bolesti, zkoušený utrpením.
jako ten, před nímž si lidé zakrývají tvář.
Opovrhli jsme jím, nepočítali jsme s ním.

On však nesl naše trápení.
Obtížil se našimi bolestmi.
A my?
Mysleli jsme, že je zasažen, ubit a pokořen od Boha.

Jenže on byl proklán naší nevěrností,
zmučen naší nepravostí,
Nespravedlivý úděl snášel pro náš pokoj,
jeho jizvami jsme uzdraveni.

Byl týrán,
ale utrpení bez výčitek přijal,
jako beránek vedený na porážku,
jako ovce před střihači zůstal němý, neotevřel ústa.

Byl popraven bez vazby, bez soudu.
Kdo pomyslí na jeho čest?
Byl vyťat ze země živých
raněn nevěrností mého lidu.
Byl mu určen hrob se svévolníky.
Když však umřel, byl pohřben s boháčem.

Nedopustil se násilí a v jeho ústech nebylo lsti,
Hospodin dopustil, aby byl rozdrčen
a dal svůj život pro život druhých.

Spatří potomstvo,
bude dlouho živ
a co se Hospodinovi líbí, v jeho ruce se podaří.

Svou moudrostí dopomůže ke spravedlnosti mnohým.
Ponese jejich břemeno nepravostí.

Obdrží úděl spravedlivého.
Neboť mnohé zachránil před zkázou.
Aby druhé zachránil, sám sebe vydal na smrt.

(Iz 52:13-53:12)

R. J. je pravoslavný kněz. Byl členem biblické překladatelské komise (později byl zvolen biskupem). Po vydání Ekumenické Bible napsal knihu o Izaiášově božím služebníku a píseň znovu přeložil.

„Hospodinu se zalíbilo zdrtit svého služebníka utrpením ...“, slyšíme v prvním čtení. Protestoval jsem. Léta jsem hledal, až jsem se dočkal.

Porovnejte si slova našeho lekcionáře s následujícím textem:

„Hospodin dopustil, aby byl jeho Služebník rozdrčen
a dal svůj život pro život druhých.

Spatří potomstvo,

bude dlouho živ

a co se Hospodinovi líbí, v jeho ruce se podaří.

Svou moudrostí dopomůže ke spravedlnosti mnohým.

Ponese jejich břemeno nepravostí.

Obdrží úděl spravedlivého.

Neboť mnohé zachránil před zkázou.

Aby druhé zachránil, sám sebe vydal na smrt.“¹³²⁸

1328 Překlad písně o Božím služebníkovi Radivoje Jakovljeviče:

Hle, můj služebník nakonec uspěje,
zvedne se, jeho vznešenost zazáří.

Mnozí nad ním strnuli úděsem!

Jeho vzezření bylo nelidsky zohaveno,
vzhled se nepodobal člověku.

Avšak on pokropí mnohé pronárody krví,
před ním si zakryjí králové ústa,
protože spatří, co jim nebylo vyprávěno,
porozumějí tomu, o čem neslyšeli.

Kdo uvěří naší zprávě?

Nad kým se pak zjeví síla Hospodinova?

Vyrašil před Bohem jako proutek,
jak oddenek z vyprahlé země.

Neměl královský vzhled ani důstojnost, abychom po něm toužili.

Byl v opovržení, kdekdo se ho zřekl.

Muž plný bolesti, zkoušený utrpením.

Jako ten, před nímž si lidé zakrývají tvář.

Opovrhli jsme jím, nepočítali jsme s ním.

On však nesl naše trápení

Obtížil se našimi bolestmi.

A my?

Mysleli jsme, že je zasažen, ubit a pokořen od Boha.

Jenže on byl proklán naší nevěrností,

zmučen naší nepravostí,

Nespravedlivý úděl snášel pro náš pokoj,

jeho jizvami jsme uzdraveni.

Od pohanského platonismu přes středověkou teologii až do dneška jsme zatíženi teorií zástupného utrpení a oběti. Překládání biblických textů je tím ovlivněno a slovo boží je tak posunováno na slepou kolej. Tvrdíme, že Bůh potřeboval k odpuštění našich hříchů Ježíšovu krev. Tím se vyvlíkáme z odpovědnosti za přikázání: „Hospodař a střež vše, co ti Hospodin svěřil.“

Byli jsme opět v Izraeli. Křesťanští poutníci v Jeruzalémě absolvují pobožnost Křížové cesty, ale drtivá většina už nenavštíví památník šoa „Yad vašem“.

Za pobožnost „křížové cesty“ jsou (v systému odpustků) vysoké body (určité schválené modlitby byly kdysi různě ohodnoceny). Návštěva památníku „Yad vašem“ nebo návštěva koncentračního tábora je také „křížovou cestou“.¹³²⁹

Všichni jsme bloudili jako ovce,
každý se vydal vlastní cestou,
Hospodin však při něm stál, aby nám ukázal novou spravedlnost.

Byl týrán,
ale utrpení bez výčitek přijal,
jako beránek vedený na porážku,
jako ovce před střihači zůstal němý, neotevřel ústa.

Byl popraven bez vazby, bez soudu.
Kdo pomyslí na jeho čest?
Byl vyt'at ze země živých
raněn nevěrností mého lidu.
Byl mu určen hrob se svévolníky.
Když však umřel, byl pohřben s bohatcem.

**Nedopustil se násilí a v jeho ústech nebylo lsti,
Hospodin dopustil, aby byl rozdrčen
a dal svůj život pro život druhých.**

**Spatří potomstvo,
bude dlouho živ
a co se Hospodinovi líbí, v jeho ruce se podaří.**

**Svou moudrostí dopomůže ke spravedlnosti mnohým.
Ponese jejich břemeno nepravostí.**

**Obdrží úděl spravedlivého.
Neboť mnohé zachránil před zkázou.
Aby druhé zachránil, sám sebe vydal na smrt.**

R. J. je pravoslavný kněz. Byl členem biblické překladatelské komise (později byl zvolen biskupem). Po vydání Ekumenické Bible napsal knihu o Izaiášově božím služebníkovi a píseň znovu přeložil.

1329 „Yad vašem“ je památník šesti miliónů Židů, zahynulých v 2. světové válce – aby nebyla zapomenuta jejich jména.

Teorii o zástupném utrpení je poznamenán i náš překlad Pavlových slov (a výklad), že máme svým utrpením přispívat k vykupujícímu utrpení Ježíše: „Proto se raduji, že nyní trpím za vás a to, co zbývá do míry utrpení Kristových, doplňuji svým utrpením za jeho tělo, to jest církev.“ (Kol 1:24) Teorie o zadostiučinění je krutá a k Bohu nespravedlivá. Copak Bůh potřebuje utrpení nevinných? (A i kdyby, nestačilo utrpení 20. století? Natož všechna trápení lidstva?) Bylo utrpení Ježíšovo nedostatečné a krátké? Zemřel na kříži příliš brzy? (Už po třech hodinách.)

Potřebu porozumění Bohu nepotřebujeme jen pro sebe, ale i pro své děti, vnuky a ty, kterým máme o Bohu svědčit!

Škoda, že biblické texty „před Ježíšem“ čteme povrchně. Ninivským (v knize Jonášově) Bůh odpustil. Dalším nespočetným provinilcům, kteří se obrátili, odpustil také.

Malomocný syrský generál Námán měl velice ruce od krve, a přesto se mu dostalo nejen odpuštění, ale i uzdravení.

Předježíšovská Bible teorii o zadostiučinění nezná. Věřící židé si dovolí kritizovat Boží jednání (bez konečného soudu), ale na Hospodinu visí.¹³³⁰

Naše teologie, „má vše vyřešené“.

Přitom neumíme uzdravovat, a trpící utěšujeme, že pomáhají zachraňovat svět. Nevysvětlujeme lidem, že ne každé utrpení vede k životu. Při Ježíšově procesu byli na Golgotě ukřižováni tři lidé.

Utrpení teroristy po Ježíšově levici bylo začátkem pekla.

Teroristu po Ježíšově pravici utrpení dovedlo k obrácení.

Ježíšovo ukřižování probudilo a zachránilo mnohé – ty, kteří si uvědomili, že potřebují pomoc Boží proti zlu v nich samotných.

My jsme ukřižovali Nevinného. I apoštolové, kteří byli Ježíšovými učedníky, nahlédli, že je v nich více sklonů k náboženské nesnášenlivosti, než si původně mysleli.

Učedníci Ježíšovi prošli Janovým ponořením – o „obrácení“. Ale až Ježíšovým ukřižováním byli ponořeni k poznání, že potřebují Ježíšova Ducha. Až Ježíšova smrt a ohrožení vlastního života jim úplně otevřely oči. (Ježíšova smrt byla nebezpečná i pro ně – po ukřižování se báli, že budou také zatčeni.)

Na návštěvu památníku „Yad vašem“ odpustky vypsány nejsou (v době taxování modliteb byl holocaust nepředstavitelný).

Řada lidí říká: „Nemohu do Osvětí jet.“ (Apoštolům nevyčítáme, že nešli na Golgotu, mimo Jana.)

Jezdíme do Osvětí jako poutníci, myslíme na ty, kteří tam přijeli nedobrovolně ...

Nesmíme dopustit opakování! To je smysl i Ježíšovy křížové cesty. („Křížová cesta“ slouží k přemýšlení, kde se v nás a okolo nás bere zlo a jak si trénovat odvalu ke stavění se proti zlu.)

Ne každá modlitba se nám povede. Ne vždy se při modlitbě setkáme s Bohem, ne vždy Bohu nasloucháme.

(„Křížová cesta“ za to nemůže.) Potřebujeme si přiznat, že si evropští katolíci, kteří se velice často modlili Křížovou cestu, nepřipustili, že by byli lhostejní vůči svým židovským sousedům. Nepřiznali si nedostatek odvahy.

Jak bychom dopadli my ve stejném tlaku zla je otázkou.

Eucharistický kongres v r. 1935 našim předkům nepomohl. Podle Ježíše nestačí se k němu přiznávat na veřejnosti pouze slovy.

„Ne každý, kdo mi říká `Pane, Pane´, vejde do království nebeského; ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích.

Mnozí mi řeknou v onen den: `Pane, Pane, což jsme ve tvém jménu neprorokovali a ve tvém jménu nevymítali zlé duchy a ve tvém jménu neučinili mnoho mocných činů?´ A tehdy já prohlásím: `Nikdy jsem vás neznal; jděte ode mne, kdo se dopouští nepravosti.´ A tak každý, kdo slyší tato má slova a plní je, bude podoběn rozvážnému muži, který postavil svůj dům na skále.“ (Mt 7:21-24)

1330 Židé si dovolí Bohu namítnout, proč nezavolal na Jiftácha z nebe, aby neobětoval svou jedinou dceru (jako zavolal na Abraháma chystajícího se obětovat Izáka).

Ježíš učedníky svou láskou, s jakou je opět vyhledal po svém vzkříšení – úplně získal. Byli pak ochotni dát i svůj život pro boží království. Tak se na nich naplnila Janova slova: „Mesiáš vás bude ponořovat do Ducha a do ohně.“

Apoštolové prošli ohněm smrtelného ohrožení i ohněm Ježíšovy lásky. Vzpomínáte na Malachiášova slova: „Mesiáš nebude nejprve soudit, očisťovat pohany, ale syny Léviho.“ (srov. Mal 3:1-4).

Druhé čtení mluví o veleknězi Ježíšovi.

Písmo mluví o Bohu velice srozumitelně příklady, které důvěrně známe (otec, matka, přítel, ženich ...), ale mějme na paměti, že tato lidská pojmenování jsou slova, jsou jen přibližnými obrazy. Boha si nemůžeme představovat podle našich rodičů nebo podle svého rodičovství. Podobně to je s dalšími obrazy o Bohu. Jestli řekneme, že Ježíš je velekněz, je to podobné. Navíc velekněz nepřinášel oběti Bohu.

Bůh oběti nepotřebuje. Přinášení obětí do chrámu bylo pouhým poděkováním za dobrodiní (jen ledviny a vnitřní tuk byly spáleny, přední nohu s lopatkou dostal chrámový personál (levité a kněží neměli zemědělskou půdu) ostatní maso bylo připraveno pro hostinu Hospodina s obětujícími (na znamení, že Bůh poděkování lidí přijal). Celopal, při kterém bylo spáleno celé zvíře, nebylo obětí pro Boha, ale názorným příkladem, uznáním viny provinilce: hřích ničí život, zasahuje nevinného. Kdo nerozumí „starozákonním obětím“ a myslí v pohanských souřadnicích, neporozumí Bohu. Přirovnání Ježíše k veleknězi tedy vyžaduje poznání rozdílu mezi veleknězem v Izraeli a veleknězem pohanským.

Jan a Jakub patřili s Petrem mezi nejlepší tři Ježíšovy učedníky. (Kdyby katolíci věděli, že nedosáhli úrovně Jana Baptisty, bylo by jim apoštolů líto.)

Sláva a moc jsou velkým pokušením.

Boží království stojí na službě, ne na kariéře světské. Máme to vědět a hlídat si toto pokušení. Pohár vína je v biblické řeči buď symbolem radosti, vítězství – připijíme si při oslavách – nebo je také symbolem utrpení. „Vypil si pohár utrpení nebo hořkosti – až do dna“, říkáme dodneška. „Můžete pít můj kalich?“, ptá se Ježíš. Apoštolové mysleli na přípitek vítězství Mesiáše nad pohany.

„Dát se ponořit jako já?“

Slova v našem evangeliáři: „ponořit v křest“ jsou zavádějící. Ježíš mluví o ponoření do smrti, ale apoštolové opět nenaslouchají, mají své představy (o vítězství nad Římany).

Vládci tvrdě vládnou. Dychtění po moci je velice nebezpečné.

Písmo říká: „Zhřeší-li lid, bude taková a taková pokuta.

Zhřeší-li velekněz, zaplatí takovou a takovou pokutu.

Když zhřeší kníže ...“

Vládce totiž vždy hřeší. Tak nás slovo Boží osvěcuje.¹³³¹

Ožením-li se, musím počítat s tím, že někdy ublížím manželce.

Rodič má dopředu vědět, že bude někdy ubližovat dětem – aby si na to velice dával pozor.

Děti si přály pejska a také mu někdy ubližují – třeba tím, že nechtějí psa vyvenčit.

Máme se i dětem omlouvat za svá provinění.

A máme jim vysvětlovat: „Když nám maminka vaří, prokazuje nám dobrodiní a my víme, že zároveň tím oslavuje Boha. Stejně tak táta, spravuje-li něco v domě nebo pracuje v zaměstnání,

1331 Římský biskup František přiznává, že byl autoritativním představeným jezuitů a dělal chyby. (Škoda, že jeho nepřátelé v církvi nevidí v jeho pokoře a poctivosti podobnou velikost jakou vidíme u apoštolů.

Na bohoslužbě jsem si všiml jedněch manželů. Oba přednáší na První lékařské fakultě. Jezdí na Vysočinu, říkali: „Jsme překvapeni, že řada kněží není Františkem nadšena...“)

oslavuje Boha. Jde-li děcko se psem ven, slouží nejen psu, ale oslavuje tím Boha – je pejskovi obrazem milujícího a pečujícího Boha. Náš život a veškeré naše dobré jednání je povýšeno na službu královskou, na dotváření světa – je naší spoluprací se Stvořitelem.

2012

29. neděle v mezidobí Iz 53:10-11 Žid 4:14-16 Mk 10:35-45 21. října 2012

Píseň o Božím služebníkovi (Iz 52:13-53:12) čteme jej na Velký pátek, ale Velikonoce jsou myšlenkově velice bohaté. Nabízím opět celý překlad Radivoje Jakovljeviče. Čtení z neděle je uvedeno tučně.

„Hle, můj služebník (doslovně „otrok“) bude mít úspěch,
zvedne se, povznesse a vysoko se vyvýší.

Jak mnozí strnuli

úděsem nad tebou!

Jeho vzezření bylo tak nelidsky poničené,
a jeho vzhled nebyl vzhledem lidských synů.

Avšak on pokropí mnohé pronárody krví,
před ním si zakryjí králové ústa,
protože spatří, co jim nebylo vyprávěno,
porozumějí tomu, o čem neslyšeli.

Kdo uvěří naší zprávě?

Nad kým se pak zjeví paže Hospodinova?

Vyrostl před ním jako proutek,
jak oddenek z vyprahlé země,
neměl královský vzhled ani důstojnost.

Prohlédli jsme si ho: Byl nevzhledný.
nedychtili jsme po něm.

Byl v opovržení, kdekdo se ho zřekl.

Muž plný bolesti, zkoušený nemocemi,
jako ten, před nímž si Bůh zakrývá tvář.

Byl v opovržení, nepočítali jsme s ním.

On však nesl naše nemoci
a vzal na sebe naše bolesti.

A my? Mysleli jsme, že je zasažen,
ubit od Boha a pokořen.

Ale on byl proklán naší nevěrností,
zmučen naší nepravostí,
naše výchova k pokoji na něj byla vložena
a naše uzdravení do jeho podlitin.

Všichni jsme vrávorali jako ovce,
každý se obrátil na vlastní cestu,
a Hospodin způsobil, že v něm byla sražena
nepravost nás všech.

Byl trápen, ale on se pokořil
a neotevřel ústa.

Jako beránek vedený na porážku,
jako ovce před stříhači
zůstal němý, neotevřel ústa.
Byl vzat na popravu bez vazby, bez soudu.
Na jeho rod kdo pomyslí?
Neboť byl vyťat ze země živých
raněn nevěrností mého lidu.
Byl mu určen hrob se svévolníky.
Když však umřel, byl pohřben s boháčem.
Ačkoliv se nedopustil násilí
a v jeho ústech nebylo lsti,
**Hospodinu se zalíbila jeho odvaha nechat se rozdrtit.
Dopustil, aby onemocněl
a dal svůj život v oběť smíření.**
**Služebník spatří potomstvo,
bude dlouho živ
a co se Hospodinovi líbí, v jeho ruce se podaří.**
**Co vzejde z jeho útrap,
uvidí a nasytí se.**
**Svým poznáním učiní spravedlivými
můj spravedlivý služebník mnohé:
On vezme na sebe břemeno jejich nepravostí.**
A tak mu dávám podíl mezi mnohými
kořist rozdělí s četnými,
protože obnažil svůj život vstříc smrti
a mezi nevěrníky byl počítán.
Ale on nesl hřích mnohých
a dal se srazit mezi nevěrné.“

Konečně máme snesitelný překlad. Jiné překlady stále opisují chybně čtení způsobené středověkým názorem Anselmovým o zadostiučinění Mesiáše. Z toho se stala konzerva, která mnoha lidem chutná. Přemýšlení bolí a tak se mnoho lidí nezastaví nad tvrzením, že by Bůh mohl mít zálibení v utrpení člověka.

K evangeliu: Dva z nejlepších třech apoštolů dychtili po moci a slávě. (Poslední příkázání z Desatera říká: „Nebudeš dychtit“.)

Vůbec se o tomto nebezpečí nemluví, protože bychom se museli ptát, zda také mně toto nebezpečí hrozí. A tak si nevytváříme obranné látky proti tomuto velikému nebezpečí. Pokušení moci je nejtěžší ze všech. Zdaleka se netýká jen politiků.

Boží království stojí na službě druhým. Ježíš se pokušení moci a slávy ubránil.

2012 (O Večeři Páně XXV. – O jednotlivých prvcích bohoslužby 4. část)

Poznámky k nedělní liturgii 21. října 2012

(Cyklus úvah o Večeři Páně)

XXV. O JEDNOTLIVÝCH PRVCÍCH BOHOSLUŽBY – 4. část

Křest je smluveným znamením mezi Bohem a námi. Křtem nám Bůh ukazuje, že se nám zasvětil a my jsme mu odpověděli – při křtu jsme se zasvětili jemu.

Bůh prohlásil, že nás miluje bezpodmínečnou, bezvýhradnou láskou. Co Bůh řekne, to platí. Jenže my jsme teprve na cestě. Teprve se učíme žít. Potřebujeme podporu, výživu, smilování a stálou pomoc. Naštěstí nejsme odkázáni jen na své síly. Aby naše sjednocení s Bohem a bratřími nestálo jen na naší touze srovnat si krok s Ježíšem, zve nás Ježíš ke své hostině, aby nás mohl obdarovávat a dotvářet zevnitř.

17. Modlitba Páně.

Modlitba Páně při večeři Páně je „modlitbou před jídlem“.

Má zvláštní charakter. Dotýká se všeho podstatného, čeho je k následování Ježíše a ke sjednocení s ním zapotřebí. (Modlitba Páně by si zasloužila samostatného pojednání. Mnoho jí nerozumíme a místo abychom ji přijali jako návod k Ježíšovu umění modlitby, setkávání a rozmluvy snížili jsme ji jen na jednu z mnoha modliteb.)¹³³²

Po Modlitbě Páně předsedající většinou ještě rozvádí prosbu o vysvobození od zlého. Všichni pak odpovídají: „Neboť tvé je království i moc i sláva na věky.“

18. Obřad „pozdravení pokoje“

Pokoj („šalom“) je jedním z největších darů božích. Je souhrnem všeho obdarování. Je harmonií, přátelstvím se sebou samým, s druhými, s Bohem, s celým kosmem. Obsahuje odpuštění a smíření.¹³³³ Šalom si nemůžeme sami obstarat.

1332 Učedníci prosili Ježíše, aby jim poodkryl jeho způsob komunikace s Otcem. Starozákonní způsob modlitby je vyšší než pohanský (samozřejmě i pohanský dosahuje často pozoruhodné úrovně). My ovšem můžeme v mnohem větší míře vědět o velikosti Boží lásky než starozákonní člověk. Od Ježíše víme, že už nemusíme trnout a ztrácet čas, zda nás Bůh vůbec přijme. Všechnu energii můžeme věnovat úsilí dorozumět se s Bohem, porozumět mu a spolupracovat s ním.

Lidová zbožnost si myslí, že modlitbou máme pohnout Bohem. (V údajných zjeveních prý P. Maria říká, že už nemůže udržet trestající ruku Syna a my ji prý máme modlitbami a posty pomáhat pohnout Ježíšem, aby se nad lidstvem smiloval.) Ježíš říká: modlitba má pohnout člověkem – mnou, tebou. Bůh je lidem dostatečně nakloněn!

Ježíšův způsob (návod) modlitby je osvobozující a geniální. Modlitba Páně je v první řadě návodem k modlení, než modlitbou samou. Není prvotně určená ke společné modlitbě. Společně ji nelze použít jinak, než odříkáváním jejich slov v určitém tempu. Ale šidili bychom se, pokud bychom ji soukromě používali jen tímto způsobem.

Nespěchal bych s jejím zpěvem. Stává se pak písní. A píseň může být jen obtížně hlubokou básní. Píseň vnímáme jiným způsobem. Báseň má jinou funkci. Modlitba Páně je hluboká jako báseň, její slova jsou základním pozváním do náročného prostoru s Bohem. Zve nás k promýšlení podstatných témat, která Ježíš vyučuje v evangeliu. Např. „bud' vůle tvá“, nelze odbýt vyslovením 10 písmen. To je zadání k objevování toho, k čemu mě Bůh zve.

V Modlitbě Páně je obsaženo vše, co je pro nás důležité. Ježíšovo vyučování modlitby stojí za osvojení.

1333 Hebrejské ŠALOM překládá řečtina slovem EIRÉNE, latina PAX.

Eiréne pro Řeky znamená čas, období mezi dvěma válkami. Boj byl ovšem pro Řeky ctností.

Pax byl pro Římany určitou právní jistotou (pouze pro římské občany).

ŠALOM objímá všechny, i otroky. Celý kosmos.

České slovo pokoj také není schopno vyjádřit to, co obsahuje šalom. Ani mír (původně znamenající svět) by nám zřejmě nepomohl. Aby nedocházelo ke zmatení, zploštění, nebylo by lepší přijmout šalom? Přejímáme některá cizí nepřeložitelná slova. V liturgii máme více hebrejských slov (amen, aleluja, řadu křestních jmen ...).

Jeden z mesiášských titulů je „Kníže Pokoje“. On sám nám svůj pokoj přináší. Dobře víme, že jej nelze přijmout jako něco, co lze strčit do kapsy. Proto o něj ústy předsedajícího prosíme.

Pozdrav je důležitým rituálem.¹³³⁴ Pozdravení pokoje ale převyšuje všechny ostatní pozdravy. Šalom jsme přijali za svůj program. Ježíš gratuluje těm, kteří se přidávají k vytváření božího pokoje na zemi („blahoslavení šířitelé pokoje“).

Přejeme jeden druhému šalom – pokoj. Není většího a hlubšího pozdravu. I Ježíš tomuto pozdravu přitakal, používal jej a neměl zapotřebí jej vylepšovat. Nezavedl jiný, „lepší“ pozdrav.¹³³⁵

Přáním pokoje vyznávám: „Chci s tebou jednat jako s Ježíšem, chci s tebou jednat jako by s tebou jednal Ježíš“.

Samozřejmě na takové úrovni ještě nejsme, proto o dar pokoje opětovně prosíme, proto se znovu a znovu zdravíme a pokoušíme se znovu a znovu jednat jako tvůrci pokoje. (Ježíš nás to učí, dal nám pravidla jak jednat ve sporech, při nedorozumění, provinění, atd.)

Liturgie má vliv na náš život, dotváří a povyšuje „všední“ život, ukazuje, kým jsme před Bohem a pro Boha. Liturgie nás učí kultuře, zdvořilosti, kráse, pozorností. Vše se potřebujeme učit. Způsob, jakým se zdravíme, něco vyjadřuje. Mnoho o nás vypovídá. Je nepříjemné, podá-li nám někdo místo ruky „leklou rybu“ nebo „mokrou hadru“. Poučené děti často umí podat ruku a podívat se druhému do očí lépe než dospělí. Jak výstižné je: „Oko do duše okno“.

Býváme v rozpacích, máme-li některým lidem při pozdravení pokoje tykat. Inu, při liturgii si přece tykáme. I biskupovi i papežovi. Dokonce smíme tykat i Bohu.¹³³⁶

1334 Rituály nám ulehčují život. Někdy třeba spěcháme nebo máme starosti a nejsme schopní do pozdravu vložit celou svou pozornost. Rituál pozdravu nám pomáhá, ubezpečuje druhého, že v našich vztazích je vše v pořádku. Pozdrav dopřeje druhému to, co potřebuje.

1335 Židé byli moudří. Nevkládali do pozdravu jméno boží. Tím by pozdrav přetížili, řekl jsem – nejsme schopni vždy dát do pozdravu celou svou pozornost. Vyslovování Božího jména – přesněji řečeno jeho opisu – naopak židé věnují velikou pozornost.

1336 Bohu tykáme i za dveřmi kostela. To my si hlídáme dveře kostela, za nimi často končí blízkost (někdy předstíraná), za dveřmi se často chováme jinak. Bohu je posvátný celý svět. Vše posvěcuje svou laskavou přítomností. Bůh nic nepředstírá, liturgie mu není chvilkovou hrou. Bohoslužba – jeho služba nám – stále trvá, v rozmanitých a dojemných formách.

Mnohokrát ledaskdo o nás řekne: „To je jen jejich taková hra“. Proč se nenechat unést přízní Boha a jeho důvěrné blízkosti a nešířit jeho otevřenost k lidem?

19. Lámání chleba

Lámání chleba je výmluvné (ukazuje k lámání, případně trhání těla). Ježíšova obětavost se nezastavila před smrtí.¹³³⁷

Zpěv „Beránku Boží“ je doprovodným zpěvem k lámání. Není kající modlitbou. Slova: „Beránku, smiluj se nad námi“, nejsou další prosbou o odpuštění. (Ježíš se už smiloval. Za odpuštění jsme už prosili na začátku bohoslužby a – pokud jsme se smířili s lidmi – smíme mít naši prosbu o odpuštění za Bohem přijatou!)

Zpěv je slavnostním textem, proto se má zpívat (a nemá se klečat). Oslavujeme Ježíšovo slitování, zvěstujeme jeho slitovnost.

Možná se budou časem používat přímočařejší slova, která nebude třeba vysvětlovat. Zatím z úcty používáme vyznání Jana Předchůdce Páně a dost složitě vysvětlujeme, že slova o smilování v této souvislosti ukazují na náš pokorný přístup – neboť nepřijímáme Ježíšovu věrnou lásku za samozřejmost.

(Jako děti jsme přiběhli odpoledne na svačinu domů a prosili jsme maminku o jídlo. A ona už krájela chleby nebo je měla připravené. Prosili jsme, neboť nic není samozřejmostí.)

Zpěv Beránku boží je oslavou, radujeme se z toho, jakého máme Pána a Bratra.

Ježíš nás pokaždé svou hostinou chce znovu ujistit, že jeho přátelství trvá. (Každé stolování má tuto funkci – samozřejmě v odpovídající míře jednotlivému druhu hostiny. Už společné jídlo u stolu doma nebo na návštěvě předpokládá blízkost stolujících.)

Ježíšova hostina není odměnou za výkon, za odměnu. Proto vyznáváme „Pane nezasloužím si, abys ke mně přišel ...“

Opět nejde o kající gesto. Následující slova: „ale řekni jen slovo, a má duše bude uzdravena“, nám důrazně připomínají, že Bůh může odpustit – říci k našim proviněním své slovo – ale jen tehdy(!), až když jsme se přinejmenším pokoušeli dát do pořádku naše pošramocené vztahy.

Pokud jsem se nepokusil o domluvu, o vstřícný krok k druhému, nemůže Bůh své „slovo“ říci. Říkat: „Pane, řekni jen slovo, a má duše bude uzdravena“, automaticky, by bylo opovržlivostí.

K osvobozujícímu božímu „slovu“ máme klíč ve vlastní kapse.

„Má-li někdo něco proti tobě, jdi se s ním nejprve smířit. Pak teprve přijď.“ (Srov. Mt 5:23-26)

Při prosbě o odpuštění nelze obejít toho, koho jsme poškodili.

„Mějte se na pozoru! Když tvůj bratr zhřeší, pokárej ho, a bude-li toho litovat, odpusť mu. A jestliže proti tobě zhřeší sedmkrát za den, a sedmkrát k tobě přijde s prosbou: `Je mi to líto', odpustíš mu!“ (Lk 17:3-4)

„Amen, pravím vám, cokoli odmítnete na zemi, bude odmítnuto v nebi, a cokoli přijmete na zemi, bude přijato v nebi.“ Colův překlad říká: „Cokoliv svázete na zemi, bude svázáno na nebi; cokoli rozvázete na zemi, bude rozvázáno i na nebi.“ (Lk 18:18) (To platí pro všechny, to nejsou na prvním místě slova pro zpovědníky.)

„Nechť každý sám sebe zkoumá, než tento chléb jí a z tohoto kalicha pije. Kdo jí a pije a nerozpoznává, že jde o tělo Páně, jí a pije sám sobě odsouzení. Proto je mezi vámi tolik slabých a nemocných a mnozí umírají.“ (1 K 11:28-30)

1337 Předchůdce Páně jednou ukázal na Ježíše: „Hle, beránek boží“. Pro žida „beránek“ ale neznamena ovečka na travičce, nýbrž stažené, vykuchané zvíře visící na háku u řezníka nebo v chrámě. V obojím případě věděli – zvíře dává život, abychom my mohli žít.

(Ježíšovým učedníkům ovšem Janova slova nepomohla. Později se přeli i se samotným Mistrem, že je nesmysl, aby Mesiáš přišel o život: „K čemu by to bylo dobré“?)

Misionáři u eskymáků nemohli říkat: „Hle beránek boží“. Eskymáci neviděli ovce a neživili se skopovým.

Misionáři tedy říkali: „Hle, tuleň boží“.

Bylo by opovázlivé přidávat si nějaká pravidla vlastní. O tom my nemáme co rozhodovat. „Kdo se povyšuje (nad Ježíše a jeho pravidla) bude ponížen.“ (Srov. Mt 23. kap.) Hostitelem je Ježíš. Bylo by zlé, kdybychom si mysleli, že jsme hodni Stolu Páně více než někdo jiný.¹³³⁸ „Komu bylo mnoho dáno, od toho se mnoho očekává, a komu mnoho svěřili, od toho budou žádat tím více“. (Lk 12:48b)
Oceňme, že Ježíš zve ke stolu nás hříšné.¹³³⁹

20. Společné jídlo

Říkalo se „přijímání“, ale to je slabé vyjádření.

Zatímco my teologové často „z úcty“ posunujeme Večeři Páně mimo náš život, Ježíš naopak ve své Hostině z našeho života vyšel,¹³⁴⁰ povýšil ji a do našeho života ji obohacenou vložil a ponechal. Nevyčlenil ji někam do zvláštního prostoru jednání.¹³⁴¹

1338 Do farnosti přijel biskup a při mši na patřičném místě říkal: „prosím tě, Bože, pamatuj na mne, tvého nehodného služebníka ...“

Za týden při farní mši se modlil farář: „... Bože, prosíme tě za tvého nehodného služebníka, našeho biskupa Josefa ...“

Biskupovi se to doneslo. Zavolal si faráře: „Co si to dovolujete?“

„Pane biskupe, když ta slova můžete říkat vy, i když těm slovům nevěříte, proč bych je nemohl říkat já, když těm slovům věřím?“

Na druhých vidíme jejich chyby hned, někdy škodolibě. Naopak některá slova patřící každému si na sebe mnoho nevztahujeme.

1339 Během víkendu se nás tatínek ptal, ukaž žakovskou knížku. Měl-li jsem tam trojku nebo poznámku, huboval. Ale nikdy neřekl, maminko, dostane jen polívku, protože se pořádně neučí nebo zlobí. Doma máme své místo u stolu, které nám nikdo neobsadí. Doma jsme bezpodmínečně milováni. V boží náručí teprve.

1340 Každé naše slavení se odehrává také u stolu. Od slavení narozenin až po hostinu po pohřbu. Víme, co pro nás znamená nedělní oběd.

Někdy voláme svým přátelům, dlouho jsme se neviděli, už to nemůžeme vydržet, přijďte. Na stůl pak neseme, co máme doma nejlepšího.

Vnímáme jedinečnost kuchyně své maminky. A bezpečně víme, že to není jen otázka ochucení jídla. Každý zakoušíme jedinečnost lásky svých rodičů ...

Z toho všeho Ježíš vychází, proto k tomu nejdůležitějšímu používá formu společného jídla.

(Lehko si můžeme představit, jak Ježíš stoloval se svými přáteli. Židé si u jídla povídají více než my. A často mluví o Bohu. Jejich náboženský život se především odehrává v rodině a Hospodin je natolik zaujal a natolik se naučili vnímat jeho pomoc, že se u jídla o Bohu přirozeně a rádi baví.

Ježíšova hostina je na pohled jednoduchá, aby nebyla náročná na přípravu (nemusíme péci dort, vězni v kriminále by vůbec nemohli). Ale Ježíš dává do své hostiny víc než my, víc než rodiče do slavnostního oběda.

Mnohem víc – jeho přátelství je silnější, zahrnuje všechny, a unese všechnu naši povrchnost, lhostejnost, hloupost a nesnášenlivost. Dává nám sebe sama.

Naše vlastní zkušenost se společným stolováním v rodině a s přáteli nás uvádí k porozumění Ježíšově hostině. (Kdo neumí stolovat, neporozumí Večeři Páně. Podstatou stolování je: „Jsem tu pro tebe“.)

Domov je pro nás jedinečným místem, kde nás někdo čeká, těší se na nás, přeje nám, doma máme vždy otevřené dveře.

Nemusíme vymýšlet žádný zbožnější a speciální slovník pro slavení Večeře Páně ani jiné ceremonie. Ježíšovi nechyběla slova ani přirovnání nebo gesta. Na jeho rituálu, na jeho Hostině, se nedá nic vylepšit. (Spíš pokazit. Např. my staří pamatujeme, jak kněz šeptal latinsky slova při „proměňování“, aby je nikdo neslyšel, a nepoužil je třeba k nějaké magii. Ježíš se nebál. To my se bojíme.)

Setkání s Ježíšem v jeho Hostině je nad všechny naše jiné zkušenosti ze setkání s druhými. Huř ji ovšem chápe ten, kdo s přátelstvím lidí nemá zkušenost.¹³⁴²

Nikdo z nás jsme Boha neviděli, ale víme, že zakusíme-li zájem a přátelství od lidí, snadněji můžeme uvěřit, že o nás má zájem Bůh.

Do Ježíšova pohoštění je třeba si promítat všechen Ježíšův přístup k lidem¹³⁴³ a svou osobní zkušenost s ním. Ježíš nás objímá, prostupuje, těší, pozvedá, ujišťuje nás, že jsme bezpodmínečně milováni. Zve nás do náruče Boží, přivádí nás jednoho k druhému.

Židé říkají: „Moudrý je ten, kdo ví, že jeho cena nespočívá ve vlastním výkonu, ale v pozornosti, kterou mu prokazuje Bůh.“

Ježíš mě uzdravuje z mého odcizení Bohu (které se táhne od Adama), z odcizení sobě a druhých. Skrze Ježíše zakouším, jak mě má Bůh rád. I já se mohu (a mám) mít rád tak, jako mě má rád Bůh. Začínáme Ježíši věřit, že nás má Otec rád bezpodmínečnou láskou. Je to příjemné a osvobozující. Vidíme, že nás jeho přátelství ovlivňuje, činí nás lepšími. Začali jsme o sebe lépe pečovat. A i naše vztahy mají nový rozměr a hodnotu neboť Bůh má druhého rád stejně jako mne. Náš život má mnohem hlubší smysl.

Následování Krista znamená také šířit lásku Ježíšovy hostiny. Aby i ostatní zakusili sladkost boží blízkosti, mohli být uzdraveni a mohli mu důvěřovat. Vzdát se mu ne „na milost a nemilost,“ ale „na milost“.

V dokumentu posledního koncilu „Dekret o službě a životě kněží“, čteme: „Slavení eucharistie, má-li být upřímné a dokonalé, musí vést k různým skutkům lásky ...“

Pamatujeme Ježíšova slova: „Zadarmo jste dostali, zadarmo dávejte“ (Mt 10:8).

„Tak ať svítí světlo vaše před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebesích.“ (Mt 5:16)

U Ježíšova stolu se nám může dostat nového osvětlení („Ježíš nám otvírá smysl Písma a láme chléb svého přátelství“, říkají některé eucharistické modlitby).

1341 Pohané vyčleňují určitý prostor pro božstvo, kam nikdo mimo kněžstva nesmí vstoupit.

Židé vědí, že celý svět je podnožím božího trůnu (který nemohou obsáhnout ani nebesa nebes). Vědí, že celý kosmos vyšel z boží ruky – je tedy posvěcený.

V nás se ozývá staré pohanství, míváme snahu některé věci vyčleňovat a prohlašovat je za posvátné, místo toho, abychom Boha přijímali do svého života a všeho našeho konání. (Proto nám Ježíš ve své Modlitbě „Otče náš“ světuje ke stálému promýšlení slova: „Posvěť se jméno Tvé“. Posvěcování je součástí našeho životního programu.)

1342 Dětem z dětského domova nemohu říci: „Ježíšova hostina je ještě víc, než když tě maminka chová v náruči, víc, než když tátovi vlezeš na kolena nebo si v neděli ráno vklouzneš rodičům do postele...“

Lidé, kteří nemají přátele, se bojí vstřícných kroků k druhým. Někteří pak prosazují, aby v kostele vládla jakási neosobní „posvátná“ sterilní atmosféra bez „barvy, chuti a vůně“. A nazývají to tajemstvím a pravou důstojností.

1343 Ježíš nám vykresluje Otce nejen svým vyprávěním, ale celým svým způsobem života. Ježíš si také hrál s dětmi, objímal malomocné, dotýkal se a nechal se dotýkat nejrůznějšími lidmi, i s lidmi na okraji slušné společnosti. I s hříšníky jednal s velikou úctou.

Když za Ježíšem někdo přišel pro uzdravení, radu nebo osvobození, neptal se: „Chodíš do kostela? Jsi Žid, Samařan nebo Říman? Jsi homosexuál nebo heterosexuál, žiješ v prvním manželství nebo v nějakém dalším?“

(Ptal se: „Co chceš? Opravdu to chceš? Co jsi pro to ty sám ochoten udělat?“)

Mluvili jsme o určitém opomenutí Ježíšova pozvání k hostině. Znovu to připomenu. V dobách, kdy se mnoho nenaslouchalo Božímu slovu a lidé se neodvažovali ke Stolu Páně, se vymyslelo klanění a slavnost Božího Těla. Nic proti klanění, má své místo. Ale vrcholem modlitby a setkání s Bohem je porozumění¹³⁴⁴ a sjednocení.¹³⁴⁵

K hostině patří jídlo a pití. Když to tak Ježíš vymyslel, těžko to může někdo vylepšovat. „Kdo se povyšuje, bude ponížěn“ (srov. Mt 23:12).

Ke způsobu stolování se ještě vrátíme.

21. Ticho po hostině je velice důležité! Pro osobní modlitbu.

Aby každý měl možnost vnímat, zakoušet něco z toho, co setkání s Ježíšem obnáší. Jsme-li si s někým blízko a dojde-li k porozumění, k setkání, často nejsou slova potřebná. Rozumíme si i bez nich.

22. Závěrečná modlitba

Osobní tichou modlitbu stolujících uzavírá předsedající modlitbou vyjadřující vděčnost za přátelství Boží a odhodlání pracovat pro boží věc ve světě.

23. Ohlášky

Někdy je potřeba něco ohlásit.

24. Požehnání je připomenutím štědrosti Boží, kterou jsme stále obdarováni.

Významný pastoralista a katecheta Pavel Kuneš připomíná: „Áronské požehnání (Nu 6:22n) je hebrejsky v přítomném čase! Mělo by se překládat nikoli jako prosba o požehnání, ale jako sdělení Pána Boha, který nikoli až po prosbách, ale právě teď sám žehná, rozjasňuje a obdařuje!

Vždyť i slova předsedajícího: „Pán s vámi“ – nejsou přáním, ale konstatováním, mají v nás probudit vědomí přítomnosti Páně ve věřících.“

25. Vyslání

Nic neskončilo, nýbrž začíná. Jsme vysíláni šířit lásku jednoho stolu, kterou jsme opět zakusili.

Dary nám jsou dávány ke zpracování, ke spolupráci. „Kdo má, tomu bude dáno a bude mít ještě víc; ale kdo nemá, tomu bude odňato i to, co má“. (Mt 13:12)

Obdarování nepřijímáme jen pro sebe, dostali jsme tolik, že máme z čeho rozdávat druhým.

Ježíš nás od svého stolu lásky posílá ke svým bratřím a sestrám, kteří v kostele nebyli nebo o něm třeba ještě ani nevědí. Název „mše“ je právě od tohoto poslání.

„Jděte do celého světa a kaďte evangelium všemu stvoření.“ (Mk 16:15)

„Dostanete sílu Ducha svatého, který na vás sestoupí, a budete mi svědky v Jeruzalémě a v celém Judsku, Samařsku a až na sám konec země.“ (Sk 1:8)

1344 Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co činí jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám dal poznat všechno, co jsem slyšel od svého Otce. (J 15:15)

1345 Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den.

Neboť mé tělo je pravý pokrm a má krev pravý nápoj. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mě a já v něm. (J 6:54-56)

K 1. čtení Izajáše nabízím překlad Radivoje Jakovljeviče. Text je delší než v lekcionáři. ¹³⁴⁶

Bez úryvku dnešního evangelia by se mnoho lidí obešlo. Proč se stále vracet k natvrdlosti apoštolů? Na žádných poutích a triumfálních slavnostech se tyto události nepřipomínají. Spíše čteme něco oslavného, třeba o povýšení sv. Petra na prvního z apoštolů. Máme rádi „pozitivní myšlení“, reflektory, kamery, slavobrány, berly, mitry, korunovace, slavnostní projevy, popularitu a „vítězství“. Když kříž, tak nejlépe zlatý.
To se ví, že raději jdeme na svatbu než na pohřeb. Rozvody a bolest slavit nelze.

1346 R. Jakovljevič je jedním z překladatelů ekumenického překladu Bible.

Ve verši 10. jsem si dovolil malou úpravu vzhledem k tomu, že Izajášův text vztahujeme na Ježíše.

13 Hle, můj služebník (doslovně „otrok“) bude mít úspěch,
zvedne se, povznesse a vysoko se vyvýší.

14 Jak mnozí strnuli
úděsem nad tebou!
Jeho vzezření bylo tak nelidsky poničené,
a jeho vzhled nebyl vzhledem lidských synů.

15 Avšak on pokropí mnohé pronárody krví,
před ním si zakryjí králové ústa,
protože spatří, co jim nebylo vyprávěno,
porozumějí tomu, o čem neslyšeli.

1 Kdo uvěří naší zprávě?
Nad kým se pak zjeví paže Hospodinova?

.2 Vyrostl před ním jako proutek,
jak oddenek z vyprahlé země,
neměl královský vzhled ani důstojnost.
Prohlédli jsme si ho: Byl nevhledný.
nedychtili jsme po něm.

3 Byl v opovržení, kdekdo se ho zřekl.
Muž plný bolesti, zkoušený nemocemi,
jako ten, před nímž si Bůh zakrývá tvář.
Byl v opovržení, nepočítali jsme s ním.

4 On však nesl naše nemoci
a vzal na sebe naše bolesti.
A my? Mysleli jsme, že je zasažen,
ubit od Boha a pokořen.

5 Ale on byl proklán naší nevěrností,
zmučen naší nepravostí,
naše výchova k pokoji na něj byla vložena
a naše uzdravení do jeho podlitin.

6 Všichni jsme vrávorali jako ovce,
každý se obrátil na vlastní cestu,
a Hospodin způsobil, že v něm byla sražena
nepravost nás všech.

Slavné pouti navštěvují milióny; jen málo lidí se odváží navštívit Terezín nebo Osvětim. Kdo si klade otázky po příčinách válečných a jiných tragédií? Nemáme rádi přednášky o bezpečnosti.¹³⁴⁷ Hubujeme politiky, že neumí přiznat svoje chyby, ale sami nejme o moc lepší.

Ovšem apoštolové došli k veliké pokoře a žili starostí, aby trápení v dalších pokoleních ubývalo a aby jejich selhání další generace už neopakovaly. Proto do evangelií vícekrát(!) poctivě vložili varující texty o příčinách svých selhání.

Po Ježíšově ukřižování se už nevytahovali. Nikdy nenosili nějakou parádu, odznaky své moci nebo vyznamenání. Sloužili a svědčili; to stačilo.

Ke čtení z Markova evangelia si přidejme tři předcházející verše, jinak nám unikne něco ze souvislostí a nevžijeme se patřičně do tehdejší situace.

-
- 7 Byl trápen, ale on se pokořil
a neotevřel ústa.
Jako beránek vedený na porážku,
jako ovce před střihači
zůstal němý, neotevřel ústa.
- 8 Byl vzat na popravu bez vazby, bez soudu.
Na jeho rod kdo pomyslí?
Neboť byl vyt'at ze země živých
raněn nevěností mého lidu.
- 9 Byl mu určen hrob se svévolníky.
Když však umřel, byl pohřben s boháčem.
Ačkoliv se nedopustil násilí
a v jeho ústech nebylo lsti,
- 10 Hospodinu se zalíbila jeho odvaha nechat se rozdrtit.
Dopustil, aby onemocněl
a dal svůj život v oběť smíření.
Služebník spatří potomstvo,
bude dlouho živ
a co se Hospodinovi líbí, v jeho ruce se podaří.
- 11 Co vzejde z jeho útrap,
uvidí a nasytí se.
Svým poznáním učiní spravedlivými
můj spravedlivý služebník mnohé:
On vezme na sebe břemeno jejich nepravostí.
- 12 A tak mu dávám podíl mezi mnohými
kořist rozdělí s četnými,
protože obnažil svůj život vstříc smrti
a mezi nevěrníky byl počítán.
Ale on nesl hřích mnohých
a dal se srazit mezi nevěrné. (Iz 52:13-53:12)

1347 Rád střílím do terče, mám v sobě kus lovce a zabil jsem řadu jatečných zvířat (radost ze zabítí jsem nikdy nepocíťoval). Ale nesnáším násilí a jakékoliv míření zbraní (i nenabitou) – na člověka. Na vojně jsem byl ve směně, která vystřídala strážní oddíl, ve kterém voják zastřelil druhého. Asi padesátkrát mířil pistolí na druhého a stiskal spoušť, až si zapomněl vyjmout vrchní náboj v zásobníku.

A to ten, na kterého mířil, jej huboval, ať toho nechá.

Mnohokrát jsem viděl, jak mazáci na světlici v kasárnách stříleli ostrými náboji.

Byli na cestě do Jeruzaléma a Ježíš šel před nimi; byli zaraženi a ti, kteří šli za nimi, se báli. Vzal k sobě opět svých Dvanáct a začal mluvit o tom, co ho má potkat: „Hle, jdeme do Jeruzaléma a Syn člověka bude vydán velekněžím a zákoníkům; odsoudí ho na smrt a vydají pohanům, budou se mu posmívat, poplívají ho, zbičují a zabijí; a po třech dnech vstane.“ (Mk 10:32-34) (Každá jednotlivá myšlenka má svůj veliký obsah.)

Ježíš od začátku nabádal k obrácení, k novému myšlení, k návratu k Mojžíšovi a Prorokům. V Nazaretské synagoze varoval, že lidé, tak jako nepřijali proroky, nepřijmou ani Mesiáše. K prorokům se sice lidé formálně hlásí, prohlašují je za světce, ale neřídí se jejich slovy (my i dnes).

Víme, co všechno předcházelo události popisované v dnešním úryvku. Kolikrát se Ježíš pokoušel apoštolům vysvětlit, jak je náboženská krize židů hluboká.

I nejlepší z nich byli přesvědčení, že to Ježíš s diagnózou tehdejší zbožnosti a představených přehání.

Zůstala mu jediná možnost jak ještě získat mnohé – když mu skoro nikdo nerozuměl a nikdo mu úplně nedůvěřoval – přestat se bránit, skrývat se a vše nechat v režii náboženských předáků.

„Do Jeruzaléma“ šel rychle – aby už konečně vynesl poslední kartu. Ukáže se, zda přehání, když lidi varoval, že se vzdalují od Boha a jejich zbožnost je smrtonosná. Ukáže se, zda je pyšný, svévolný, zda je falešným Mesiášem svádícím lidi od Hospodina.

Ukáže se, kam představení dovedou lidi – k odsouzení a prokletí skutečného Mesiáše.

(„Ukřižovat!“ znamená „Bud' proklet!“)

Do této kritické situace přicházejí nejlepší apoštolové s žádostí o přední ministerstva Mesiášovy vlády.

„Nevíte, co chcete. Můžete pít kalich, který já budu pít? Nebo být ponořeni jako já?“

Kalich je symbolem radosti, vítězství (připijíme na oslavu ...) nebo prohry, trápení.

„Ponoření v křest“, nemohl Ježíš říci. Ježíš nebyl pokřtěn, jen ponořen do vody od Jana.¹³⁴⁸

„Ponořit se“, je jako když třeba prohlásíme: „Namočil jsem se do odboje“.

Apoštolové si přejí, abychom si uvědomili, jak trapně se chovali a hlavně jak se zuby nehty drželi některých svých představ o Mesiáši.

Jakub a Jan nám i všem generacím říkají: „Poslouchejte, křesťané, Ježíš nám vykládal, že bude zabit a my jsme sháněli protekci. Co si o tom myslíte?“

Ježíšova slova o službě jsou závažná: „Vládci a politici se prohlašují za dobrodince a lidé jim na to skáčí. Veliký je ten, kdo nezištně hospodaří a slouží.“

Jak vypadá Ježíšova služba, si můžeme každý přecíst. Z jeho smrti nedělejme náboženskou frázi. Je třeba vědět proč a k čemu dal Ježíš život. Kvůli otřesu nás – všech zbedněných, kteří si jsou vždy jistí, jak vypadá správná zbožnost – od Kaifáše, Jidáše, Petra až po mě.

Spousta křesťanů se snažila všelijak pokořovat, ale velmi málo lidí si všímá otřesného nepochopení učedníků svého Mistra.

Dobrá, apoštolové před Jeruzalémem nepochopili Ježíšova slova, že Mesiáš bude vydán do rukou zbožných lidí a ti s ním naloží podle svého „zbožného“ uvážení. Ale my už nestojíme před Jeruzalémem, víme, jak Ježíš dopadl.

¹³⁴⁸ Kristus je naše verze řeckého překladu Mesiáš („Pomazaný“ ve smyslu „vonící Bohem“. Křesťan je člověk Kristupodobný, stejně vonící, stejně otevřený, stejného přístupu služby k životu.

Jenže místo abychom si připustili, že i nás chce Ježíš uzdravit z náboženské slepoty, ve které se míváme s Bohem, místo toho jsme prohlásili, že Bůh potřeboval Ježíšovo utrpení a jeho smrt, aby nám mohl odpustit hříchy, aby nás nemusel uvrhnout do pekla.

Ve 21. století takto mluvíme o Bohu! Jak můžeme takovým „bohem“ nadchnout naše často vzdělané a ušlechtilé současníky?

Když to takto vyslovím, přijde okamžitě sto lidí, povrchně čtoucí Písmo a hned mávají nějakou vytrženou větou ze sv. Pavla. A myslí si, jak tomu rozumí.

Vůči lékaři by si to nedovolili.

Kdo se na půl hodiny zastaví nad tím, že i dnes je Mesiáš vydáván do našich „zbožných“ rukou a záleží na nás, co s ním uděláme, zda mu budeme konečně pokorně naslouchat a ptát se.

Co jestli se hlásíme k Mesiáši stejně povrchně, jako tenkrát? Co jestli si vykládáme po svém jeho slova jako apoštolové tenkrát?

Jak to, že se apoštolové chystali převzít moc v Jeruzalémě a předháněli se, kdo z nich bude mít lepší mitru ve vládě Jeho Svatosti? Co když stejně bažíme po významnosti a nechce se nám sloužit jako Ježíš?

Neumíme si připustit, že naše náboženské představy mohou být značně uchýlené.¹³⁴⁹

Nejsme schopni se kontrolovat Ježíšovými slovy.

Zato se navzájem ujišťujeme a zabezpečujeme, že se nemůžeme mýlit.

Jakoby Ježíš neřekl, podle čeho se jeho učedníci poznají, jakoby vůbec nic neslíbil.¹³⁵⁰

Kdo se zajímá, proč Ježíš dnes naší službou tak málo uzdravuje?

Když něčemu nerozumíme, měli bychom se ptát.

Jenže my si nechceme připustit, že by Ježíš s naším křesťanstvím nemusel být spokojen a že bychom se s ním mohli mýjet.

Ježíš o koze a apoštolové o voze.

„Ale nám se to přece nemůže stát!“

Jsme jako liška, která nedosáhla na hrozny a aby se tím netrápila, prohlásila: „Stejně jsou kyselé!“

Už nejen netoužíme po výbavě učedníků, ale ani nejsme schopni připustit, že bychom byli mimo Ježíšovy představy.

1349 Kdo se poctivě zajímá o Ježíšova slova? Kdo se zajímá o Ježíšovu představu o modlitbě, o rozhovoru s Bohem? Ježíšovu modlitbu jsme si ještě neosvojili, trochu jsme se vrátili k starozákonním žalmům, něco zůstává pohanského. Kdo se v soužití řídíme Ježíšovými pokyny a radami?

Uvedu pár konkrétních drobností:

Komu vadí slova v českém vyznání víry: „sestoupil do pekel“?

Nesrozumitelná křestní formule: „Já tě křtím ve jménu Otce ...“

Kdo rozumí slovům v našem textu Modlitba Páně: „neuveď nás do pokušení“.

Mohl bych vyjmenovat nekončící seznam.

Zbožní prohlásí, však si to Pánbůh přebere.

Ale my si to neumíme přebrat a naše děti si to nepřeberou. Proč kazíme děti našimi šiframi?

1350 Ježíš své učedníky vybavil velikou mocí. Řekl jim: „Jděte do celého světa a kažte evangelium všemu stvoření. Ty, kdo uvěří, budou provázet tato znamení: Ve jménu mém budou vyhánět démony a mluvit novými jazyky; budou brát hady do ruky, a vypijí-li něco smrtícího, nic se jim nestane; na choré budou vzkládat ruce a uzdraví je.“

Když jim to Pán řekl, byl vzat vzhůru do nebe a usedl po pravici Boží. Oni pak vyšli, všude kázali; a Pán s nimi působil a jejich slovo potvrdil znameními. (Srov. Mk 16:15-20)

Dnešními biblickými lekciemi nás opět varuje ten, který pro nás podstoupil potupnou a bolestivou smrt. Komu víc záleží na tom, aby nám bylo na zemi lépe?

(Naučíme-li se biblicky myslet, lehčeji prokoukneme ty, kteří dnes vládou a tváří se jako naši dobrodinci.)

2006

29. neděle v mezidobí Iz 53:10-11 Žid 4:14-16 Mk 10:32-45 22. října 2006

Přidal jsem před dnešní úryvek evangelia tři verše, aby byla jasná souvislost.

Jeden o koze a druhý o voze, říká naše přísloví.

Nedorozuměním s druhými býváme postiženi častěji, než si připouštíme. Řídíme se svými dojmy a promítáme si do druhých své postoje. Neumíme pozorně naslouchat, dostatečně se vžít se do druhého, nevolíme v rozhovorech pečlivě slova, neptáme se, jak to druhý myslel, nemáme odvalu říkat to, co si myslíme.

Před týdnem nás vyprávění o bohatém mladíkovi upozornilo, že upřímnost a pravdivost je základem veškeré komunikace a nedá se ničím nahradit, ani žádnou zbožností.

Dnešní úryvek z evangelia nás opět upozorní na něco důležitého. Dva ze tří nejlepších apoštolů, na konci celého vyučování Ježíšem, se překvapivě nehezky projeví. Tím je nechci snižovat, jen je dobré vědět, že cesta k úplnému porozumění a následování Ježíše je daleká a není radno si nalhávat, jak mnoho už svému Mistru rozumíme. Kdo se chce něco naučit, může si všimnout, že trpíme stejnými chybami jako apoštolové.

Ježíš se vydává „do Jeruzaléma“ – rozhodnut k poslednímu pokusu jak získat lidi. Mnoho lidí mu totiž nevěří, nemá zájem. Dodneška.

Ježíš jde rychlým krokem (vidíte, jak kráčí nahnutý dopředu jako proti větru?), chce to mít co nejdříve za sebou. Apoštolové cítí, že se něco děje, jdou za Mistrem s bázní.

Ježíš připomíná svým „dvanácti“ slova proroků o tvrdém konci Mesiáše (Petr, Jakub a Jan to slyší nejméně po čtvrté (vícekrát jsme si probírali Ježíšovy řeči o smrti Syna člověka, naposledy na 24. a 25. neděli v mezidobí.)

Jeho slova opět zapadnou bez správné odezvy. Učedníci hledají skrytý smysl této řeči. Doslovný význam rozhodně nepřipouštějí.

Následující událost je dobré si přečíst i v evangeliu Matoušově. Tam čteme, že ji vyprovokovala maminka Jakuba a Jana. Vypadá to, že v rodině velela. Jan a Jakub usilují o protekci v Ježíšově království. Paní Zebedeová usoudila, že se Ježíš jde „ujmout mesiášské moci“. Patří sice mezi Ježíšovy přátele, ale naprosto špatně si vykládá Ježíšova slova. Horší ovšem je, že ji synové neopraví – jim přece Ježíš tolikrát vysvětloval, jak to s ním dopadne.

Apoštolové stále vedou svou. Jsou sice pod neustávajícím tlakem Ježíšových slov, ale přesto považují za nemožné, že by jich Mistr mohl být zabit.

Jak je možné, že dvěma ze tří nejlepších učedníků, Janovi a Jakubovi, připadá nesmyslný nápad jejich matky dobrý? Jak Ježíšovi naslouchají? Do jaké míry mu rozumějí? Kdo je jejich skutečným učitelem, Ježíš nebo matinka? Na koho více dají?

Vzpomeňme Ježíšovo podobenství, jak se staré a nové nedá skloubit. (Srov. Lk 5:36-39)

(Suverénní vyučování rabínů a Ježíšovo učení nejde dohromady. Rabíni sice vykládali Písmo, ale svými nápady sjeli z cesty.)

Matka poradila synům podle lidové moudrosti „kout železo, dokud je žhavé“. V Matoušově evangeliu jde sama za Ježíšem, aby v novém státě mohl být jeden syn premiérem a druhý ministrem zahraničí, „kdo dříve přijde, ten dříve mele“.

Ježíš je neuvěřitelně trpělivý. „Nevíte o co žádáte. Můžete pít kalich, který já budu pít? V Biblické řeči je kalich symbolem radosti nebo soužení – víno je vylisováno, vyslzeno z hroznů. „Proč bychom nemohli připít Mesiáši na vítězství? Rádi!“
„Můžete být ponořeni v křest jako já?“ – To „v křest“ tam původně nemohlo být, ale jenom „ponořeni“, jako my říkáme namočení, (když máme malér), nemá to se křtem nic společného. Ponořeni do smrti.
„Kdo bude sedět po levici a po pravici, to já nerozhoduju ...
Je pravda, že budete jednou pít kalich utrpení i kalich vítězství, a že jste se namočili se mnou ...“

Před ostatními apoštoly pak Ježíš řekl nahlas: „Tak já vám vykládám, že budu zabit, a tihle milostpáni se svojí matinkou za zády ostatních shánějí protekci.“
Ostatních deset apoštolů se rozmrzelo, že ti dva je chtěli předběhnout! Ne že by ostatní rozuměli Ježíšovi přesněji.

„Podívejte se, ti co se považují za panovníky, tvrdě vládnou národům. Vy budete mít větší moc nad lidmi. Dostanete skutečnou moc, ne jako ti, kteří si ji nad druhými neprávem osobují. Proto potřebujete být na úrovni, potřebujete se naučit sloužit, tak jako já sloužím lidem, vždyť ani syn člověka nepřišel proto, aby si nechal sloužit, ale aby sloužil a svůj život dal jako výkupné za všechny“ (další předpověď).

Vidíme rozdíl mezi tím, o čem mluví Ježíš, a o čem uvažuje paní Zebedeová a její synáčekové. Úplně se míjejí.
„Když se toto děje na stromě zeleném, co teprve na stromě suchém“ řekl by Ježíš.

Pokud se chceme z evangelia naučit něco nového, porozumět, jak to mezi námi chodí – špatně chodí, bylo by dobré si všimnout (třeba několik týdnů), zda nám nedrhnou domlouvání. Řadu let jezdím na manželská setkání (nový typ duchovních cvičení pro manželské páry spojený s „výcvikem“ k lepšímu soužití v manželství). Snad pokaždé je největším kamenem úrazu komunikace – domlouvání se s druhým. Pokaždé se ukazuje, jak ji podceňujeme. Často řeknu druhému jen polovinu informací, ten druhý zas poslouchá jen napůl ucha – takže zachytí pouze čtvrtinu potřebných údajů. Když druhý udělá něco jiného nebo jinak než jsem měl na mysli, hádáme se, co kdo řekl a neřekl, co kdo myslel a nemyslel. A už jsme v sobě.

Jiným zdrojem nedorozumění je, že se příliš řídíme svými pocity o druhých a neověřujeme si, zda jsou naše pocity objektivní. „Má-li někdo něco proti tobě, máš-li ty něco proti druhému, běž si to s ním vyříkat.“ Toto pravidlo je tak důležité pro život a pro soužití, že Ježíš řekl: „Nechod'te mi dřív do kostela! než si vyříkáte svá nedorozumění a spory“.¹³⁵¹

1351 „Přinášíš-li tedy svůj dar na oltář a tam se rozpomeneš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem; potom teprve přijď a přines svůj dar.“ (Mt 5:23-24)

„Když tvůj bratr zhřeší, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima; dá-li si říci, získal jsi svého bratra. Nedá-li si říci, přiber k sobě ještě jednoho nebo dva, aby ústy dvou nebo tří svědků byla potvrzena každá výpověď“.

Jestliže ani potom neuposlechne, oznam to církvi; jestliže však neuposlechne ani církve, ať je ti jako pohan nebo celník.“ (Mt 18:15-17)

Jenže my Ježíšovo slovo nebereme vážně. Už jste někdy četli v nějakém zpovědním zrcadle: „Byl jsem v kostele, aniž jsem si vyříkal nedorozumění s druhým člověkem?“
Slyšeli jste o tom někdy kázat?

Nejvíce střetů s druhými vychází z podceňování našeho domlouvání. Všimějme si toho; třeba nejdříve na druhých, pak se podívejme na sebe (že by se to mě nestávalo?) a pak se podívejme na naše naslouchání Ježíši.

Pak snad budeme naslouchat člověku vedle mě, i Písmu pečlivěji.

Když něčemu nerozumíme, máme se ptát.

Židé říkají: „Největším hříchem při studiu Písma i při rozhodování v životě je ostych zeptat se, nikoliv neznalost.“ To je veliká moudrost. Můžeme si ji ověřit na slovech: „Učedníci však tomu slovu (o smrti Mesiáše) nerozuměli a jeho smysl jim zůstával skryt; proto nechápali, ale báli se ho na to slovo zeptat.“ (Lk 9:45)

Pokud ovšem někdo nechce rozumět, nedá se s ním nic dělat.

Poznámka pro náročnější:

Nedávno se ozvali papežovi kamarádi, když si kdosi vyložil papežova slova, jako útok proti muslimům. Máme hájit kamarády, když mají pravdu a když jim někdo podsouvá něco zlého.

Nechal jsem bez komentáře 1. čtení. Jak vám do vašeho obrazu Hospodina zapadají slova:

„Hospodinu se zalíbilo zdrtit svého Služebníka utrpením ...“? Komu to vrtá v hlavě?

Jestlipak má Hospodin alespoň tolik kamarádů jako papež?

30. neděle v mezidobí

2018

30. neděle v mezidobí Jer 31:7-9 Žid 5:1-6 Mk 10:46-52 28. října 2018

Možná nám dnešní čtení poslouží k dnešnímu výročí sta let republiky.

K prvnímu čtení.

Některým dobrým rodičům se nevyvedou děti (co se s tím natrápí) podobně se i Bohu mnoho lidí nevyvede – co se s námi natrápí (mohl bych mluvit, jak se trápí se mnou).

Kdyby byl Bůh rváč, nespravedlivý nebo lhostejný, pomstychtivý a šikanující ..., nic bychom nesvedli.

Pochvalujeme si jeho laskavost, milosrdenství a věrnost, nesmírné bohatství, které v něm máme. Kolik námahy Boha stojíme? Stále se ujímá ukřivděných, postižených, i obětí vlastní hlouposti. Dokonce přichází na pomoc i pachatelům bezpráví. To je obrovská práce. Nesmírně pro nás žije a vydává se.

Ze své lásky nejen k Izraeli, ale i z lásky k lidem ostatních národů, byli synové Abraháma, Izáka a Jáкова oddělení (*vyvoleni*) a opečovávání, aby – přes všechna svá selhání – obohatili i nás (původně pohany). Celá Bible je od izraelitů. Abraháma, Mojžíše, proroky i apoštoly uznáváme i my za významné učitelské pomocníky Největšího. Od nich a pak od Ježíše se nám dostává největšího a podstatného vzdělávání. Ježíš (coby žid) je naším bratrem, proto se tolik k židům hlásíme (Pavel VI. jednou řekl: „Duchovně jsme semité.“) Dobrořečíme Bohu, ale i židům (synům Jáкова).

Bůh je Otcem a Matkou všech lidí. To určuje náš život, vztahy a jednání s druhými lidmi.

K porozumění druhému čtení potřebujeme vědět, kdo je kněz a velekněz (jaký rozdíl je mezi pohanským knězem a knězem v Izraeli, co znamená, že jsme skrze křest „královstvím kněží“ a vědět, že první křesťané kněze neměli). Jinak jsou naše úvahy příliš amatérské. (Nestačím to opět zopakovat.)

Evangelia jsou napsána stručně, s jejich zprávami máme ovšem pracovat.

Hned mě zaujala Ježíšova pochvala slepce. Koho by nezajímalo, co se Ježíšovi líbí? Kdo z nás by jím nebyl rád oceněn? Ale nebudeme pospíchat.

Abych mohl slova evangelia už jen dobře přečíst, potřebuji porozumět souvislostem a pak jednotlivým aktérům.

Jak a proč slepce lidé okřikovali? A jakým způsobem předněst: „Buď dobré myslí, vstaň, volá tě!“

Pokusím se k tomu povědět svůj pohled.

O Jerichu si každý může nějaké informace získat.

Ježíš je na „cestě do Jeruzaléma“ vrchol jeho života se blíží, uředníci se těší na ministerská křesla. Lidé jsou plni očekávání Mesiáše, dohadují se, kdo to asi bude.¹³⁵²

Ve velkém zástupu jsou nejen Ježíšovi příznivci, ale také jeho odpůrci a debatěři (vidíme, kdo vše se zapojuje do závažných církevních i politických debat) a zřejmě i špiclové – možná z různých mocných stran.

1352 Přímou z evangelia názory některých lidí známe: „Je to Eliáš.“ „Ne, je to Jan Baptista, který vstal z mrtvých.“ „Možná to je nový prorok.“

Není těžké si představit, jak těžký život slepci tenkrát měli. Cítili se Bohem odmítnuti a přečasto odstrkovaní lidmi (uhni, nepleť se, ...). Jakou práci mohli vykonávat, s čím modli pomáhat? ... Dopřejte si doma rozpravu o životě slepců tenkrát.

Lehko se vžijeme do pocitů postiženého člověka. I do otázek, která si Bartimaios možná kladl: „Proč já? Některé potřebné Bůh uzdravil. Čeho je k tomu z mé strany potřeba ...?“ Slepce se mimo jiné nemohli naučit číst. Byli odkázáni na to, co slyšeli od druhých.

U nás se tisíc let říká: „Ježíš je Mesiáš,“ ale v době slepce tomu tak nebylo. Nikdo nevěděl, kdo Mesiášem je. Apoštolové, když na to přišli, měli od Ježíše zakázané to někomu říkat.

Syn Timaiův se zřejmě vyptával lidí, možná poprosil pana rabína, aby mu přečetl z „Proroků“, co o Mesiáši říká slovo Boží. Přemýšlel, všechno si porovnával, až došel k názoru, že Ježíš je „Syn Davidův“ (to byl jeden z titulů Mesiáše).

Připomenu, že zástup je dnešní dav. Dav nepřemýšlí. Jednou nadšeně volá: „Sláva Mesiáši, Hosana, synu Davidovu!“ pak křičí: „My nemáme krále, ale císaře!“ a nakonec řve: „Na kříž s ním!“

Mluvit otevřeně o Mesiáši na veřejnosti nebylo jednoduché. Co když jsou někde Herodovci donášející Herodovi, který si žárlivě střežil své mocenské postavení. Nemluvě o státních špiclech prořímských.

Okřikovat toho, kdo tituluje Nazaretského jako Syna Davidova, vadilo především saduceům, straně velekněžově – ti tu jsou přece od toho, aby někoho označili a korunovali za krále Izraele. „Co si to nějaký nevzdělaný žebrák dovoluje? Ještě z toho bude politický průšvih!“

Jak tu větu někoho ze zástupu: „Buď ticho, slepče,“ nahlas přečíst? „Buď zticha, jsi slepý, nezdělaný, ničemu nerozumíš. Drž hubu, ještě z toho bude průšvih. Co to o nějakém potrhlem učitelkovi z Nazareta vykládáš?!“

A takým tónem číst další slova: „Buď dobré myslí, volá tě.“? To mohl být jiný člověk nebo jiní lidé než ti, co před tím slepce okřikovali. Přečtu-li text špatně, odvedu posluchače na slepou kolej.

Za co Ježíš Bartimaia pochválil?

Slepec byl znevýhodněn – oproti těm, co viděli a „věděli“, a přesto se dopracoval ke správnému úsudku. Ježíš jeho hledání a správné, poctivé přemýšlení ocenil.

Všimněme si ještě Ježíšovy otázky: „Co ode mne chceš?“

To není zbytečná otázka.

Máme prosit, ale za co? Za jakou prosbu nás Ježíš pochválí?

(Za prosbu: „Mistře, ať jeden zasedneme po tvé pravici a druhý po levici,“ apoštolové pochválení nebyli.) Naše prosby prozrazují, jakou představu o Bohu máme a nakolik mu rozumíme.

Následoval někdo jiný z posluchačů Ježíše? Stal se po tom zázraku někdo Ježíšovým učedníkem?

Samotný zázrak (znamení) víru nevyrobí, nečiní. O co tedy prosit?

Nenechme se mást slovem „víra“.¹³⁵³

1353 Je rozdíl se ptát: „Jsi pokřtěn? Jsi věřící?“ nebo: „Kým pro tebe Ježíš?

Jak se ti jeho vyučování líbí? Nakolik mu důvěřuješ, nakolik na něj v životě dáš?“

Bůh nás nesmírně obdarovává. K něčemu velkému nás zve, smí od nás něco očekávat. Přátelství je dvoustranným vztahem, spoluprací.

Co od nás Ježíš očekává?

Co nabídl učedníkům?

„Izrael potřebuje náboženskou reformu, nápravu. Bůh o Izrael stojí a nabízí mu nesmírnou pomoc. Řeknu vám, jakým nebezpečím jste ohroženi. Izrael se zahleděl do sebe. Ze vztahu s Bohem udělal náboženství (odosobněné má dáti – dal). Ale máte se ke komu obrátit. Naučím vás jinak přemýšlet, ukážu vám novou – boží spravedlnost.“

A co od nich očekával?

„Naučím vás rozpoznávat ty, kteří slouží Hospodinu a ty, kdo jsou nebezpeční.

Někteří lidé jsou vlci, jiní divoké svině, vztekli psi, zmije, nejnebezpečnější je vlk v rouchu beránčím. Každý člověk může být nebezpečný nevinnému.“

Možná si apoštolové tato slova málo promýšleli. Nechtěli věřit, že by úctyhodní církevní hodnostáři obdaření milostmi od Boha, silou a bohatstvím duchovních rituálů skrze „svěcení“ mohli konat něco špatného. Když Ježíš apoštolům říkal: „Mesiáše zavraždí náboženští horlivci a i vy mě opustíte“, byli pohoršeni: „Proč si něco tak ošklivého o nás, o našich kněžích a o našem veleknězi myslíš? Křivdíš jim i nám!“

Podobně mluvili vzdělaní a slušní lidé např. Nikodém a Josef z Arimatie.¹³⁵⁴

Svět je porušený a život Ježíšových učedníků je pochopitelně, jakož i jiných záchranářů, náročný. (Od r. 1992 bylo zavražděno 1.300 novinářů.)

Je důležité se naučit rozpoznávat nebezpečné lidi. Je důležité zkoumat, proč se zvrhnou Kainové (nikdo se nenarodí jako zločinec). Písmo nás výtečně vyučuje. Saul byl nejlepším kandidátem na izraelského krále, dokonce jednou souzněl s proroky. Jidáš byl dost dlouho význačným apoštolem, satan andělem. Pokud neobjevíme, co se jim přihodilo, na čem uklouzli, v jakém pokušení neobstáli, nerozpoznamé ani dnešní nebezpečí přicházející od lidí, kteří kdysi stáli na dobré straně a pak přešli do druhého tábora.

Je důležité včas rozpoznávat nebezpečnost satana a „kajnových synů“ (Saula, Annáše a Kaifáše, Jidáše, Hitlera ...). Je důležité včas odhalit podvodníky, teroristy (a František by řekl, klerikalismus a klerikály).

Nejen z Písma, i z dějin se můžeme učit rozpoznávat lži a podvody lotrů a nahlédnout, že zlo v nové době mění taktiku i mimikry.

1354 Naši tátové o koncentráku téměř nic neřikali, ale jednou táta se strejčkem vzpomínali, jak stále dávali pozor, kde se objeví Rojko, nejnebezpečnější gestapák, s potěšením surově mlátící a střílející vězně.

Od mala jsme pozorovali nebezpečné komunisty určující kdo je kulak, nepřítel komunistického režimu, kdo půjde do vězení, bude vystěhován, nebo kterému spolužákovi povolí střední školu. Vypadali jako jiní lidé, na čele neměli „kainovo znamení“. (Někteří lumpové včetně Milouše Jakeše vypadají jako roztomilí staříci.

A někteří naivkové je hájí.)

Když jsem jako voják byl načerno v Praze, stále jsem pozoroval, zda do vlaku na stanicích nenastoupí vojenská hlídka legitimující vojáky, zda mají ve vojenské knížce povolení k vycházce. v Praze jsem na ulicích a při vstupu na křižovatku ulic okamžitě přehlížel, zda se neobjeví vojenská hlídka – a kde je jaký vchod, kam by se dalo utéci.

V disentu se mi „čuch na lidi hodil“. (Tím nechci říci, že bych se nemohl zmýlit.) Udavač nebo upovídáný a naivní člověk je nebezpečný těm, kteří pro dobrou věc riskují.

Jsme vděčni Ježíšovi za jeho vyučování k rozpoznávání dobrého od zlého: „Poradím vám, podle ovoce je poznáte.“¹³⁵⁵

Ježíš byl poslán k Izraeli podobně jako Eliáš k pohanské vdově do Sarepty, ale ti adresáti se zachovali různě. Syrský Náman požádal Elizea o uzdravení, pohanský setník poprosil Ježíše o uzdravení svého služebníka, ale velekněz nepřišel Ježíše poprosit za uzdravení lidí, jemu svěřených.

Jedni se stali služebníky Hospodina nebo učedníky Ježíše (včetně syna Timaiova). Ale kněžstvo a velekněz byli přesvědčeni, že jsou předními z lidu božího a Ježíše prohlásili za nepřítele božího a Izraele.

Možná si slepec po ukřižování Ježíše řekl: „Léta jsem plakal nad svojí slepotou, ale navzdory svému trápení jsem objevil Mesiáše (neřekl si, já své trápení obětují za duše v očištění). Děkuji ti Ježíši, za to, že jsi mě – bídného slepce – nepřehlédl, věnoval jsi mně svou krásnou pozornost a vysvobodil ze tmy, slepoty a nevědomosti a že jsi mě dovolil, abych tě mohl následovat a být tvým učedníkem.“

Bartimaios prosil nejen za uzdravení, zajímalo ho, kým Ježíš je a co Izraeli přináší. Záchrana je víc než uzdravení.

Slepec nám ukazuje, kudy vede cesta k přinášení dobrého ovoce. Poctivým přemýšlením a tím, že si na nic nehrál, předběhl řadu vzdělaných a posvěcených.¹³⁵⁶

Zdalipak bychom my před dvěma tisíci roky rozpoznali, kdo je Mesiášem?

Na čí straně bychom asi stáli?

Modlitba: „Bože, chci tě poznávat, chci vidět tvou skutečnou Tvář, prosím tě o pomoc, chci se učit přemýšlet podle Ježíšova návodu“, má smysl, i pro toho, kdo „vidí jako rys“.

Bartimaios se stal Ježíšovým učedníkem, šel s ním zachraňovat jiné.

My můžeme být s Ježíšem něco platní i v naší zemi.

2015

30. neděle v mezidobí Jr 31:7-9 Žid 5:1-6 Mk 10:46-52 25. října 2015

K prvnímu čtení.

Až donedávna bylo důležité patřit do nějaké skupiny. Jednotlivec tolik neznamenal a sám se nikdo nemohl mnoho prosadit. Patřit do významné, bohaté a mocné skupiny bylo výhodou.

Být Čechem není málo (trochu jsme přispěli k lepšímu světu), ale snažit se být křesťanem, smět patřit do Božího lidu, přináší větší program.

1355 Ježíš nás vyvádí z naivity. To, že byl někdo dříve např. vězněn pro dobrou věc, ještě nikomu nezaručuje, že zůstane věren dobré věci až do konce. (Už u Ezechiela k tomu najdeme zásadní vyučovací lekci 33:10-20). Věrnost a vytrvání v dobrém vyžaduje trvalé odmítání moci (i duchovní) a slávy. Trvalý odpor nechat se koupit a myslet si, že svou diplomacií něco získám pro boží království. I někteří z těch, kteří kdysi odolali nabídce spolupráce s komunistickou státní bezpečností si myslí, že svou hrou s dnešními mocnými jedinci nebo institucemi něco vyhrájí.

1356 „Bohatý těžko vejde do nebeského království.“ Ježíš nám ukazuje, koho má za „bohatého“ a kdo je „chudý“.

Z izraelských kmenů se nejvíce držel Hospodina Juda – proto se o něj může Hospodin starat. Nestačí jen mít otce, máme spolupracovat s otcem, od něj můžeme získat nejen dědictví, ale i životní moudrost.

Ne všichni Judovci se vrátili z babylonského zajetí. Někteří v exilu získali slušné postavení, jiní splynuli s pohany. Začít budovat v rozvrácené otčině a budovat společenství s lidmi poničenými válečnými událostmi je náročné.¹³⁵⁷

Efrajim byl prvorozeným synem Josefovým. To je odkaz na hledání spravedlnosti podle Hospodina.

K evangeliu.

Mocné zajímá poddaný jen kvůli jejich prospěchu. (Naše vláda svévolně prolomila limity těžby uhlí, životní prostředí Západočechů ji nezajímá.)

Pro Boha má cenu každý člověk, i postižený, i ten, který se vlastní vinou dostal na okraji společnosti.

Kupodivu mezi těmito lidmi jsou lidé „chudí“, kteří vidí, že sami mnoho neznamenají.¹³⁵⁸

Izrael byl vychováván Hospodinem. Od Mojžíše k Ježíšovi došel k obdivuhodně velkému praktickému soucitu. To neznamená, že každý v době Ježíšově měl soucit s lidmi postiženými. Pamatuji, jak se dříve někteří lidé špatně chovali k postiženým.¹³⁵⁹

Ježíšova pozornost i k lidem nemocným na těle i na duchu je jedinečná a převratná. Uzdravoval je nejen na těle.¹³⁶⁰

Slepí byli chudáci, nemohli se vzdělávat, stávali se žebráky. Slepotu tenkrát lidé často považovali za trest od Boha.

Tento slepec si uchoval selský rozum. Ježíše rozpoznal jako člověka božího – na rozdíl od vzdělaných.

1357 Sami vidíme, jak obtížné je budovat společnost, která by se držela Hospodina.

Náš parlament prohlásil Velký pátek za státní svátek. Najednou. Kvůli „nebezpečí běženců“. Víme, pro kolik spoluobčanů Velký pátek něco znamená, kdo se Velikonocemi nechává ovlivňovat.

(Důvodová zpráva poslanců: „Je třeba vycházet i ze současné společenské a mezinárodní situace, kdy je potřeba jasně podpořit naši křesťanskou identitu, která byla důležitým zdrojem našich humanistických, civilizačních a konec konců i demokratických tradic, oproti náporu jiných identit, které se prosazují barbarským a necivilizovaným způsobem.“)

1358 Kniha Jozue popisuje dobytí Jericha, šest dní pochodovali Izraelité okolo města s archou úmluvy za troubení na beraní rohy. Při válečném pokřiku se hradby pohanského Jericha zhroutily.

Jen tehdy, budeme-li mezi svými spoluobčany váženými, získáme-li je pro dodržování Desatera, může se naše kultura obnovit k životu. Povyšování politického klerikalismu a jeho pokřikování nikoho nenadchne.

Ve 20. století nepodržela Evropu ohroženou zvrhlými ideologiemi nejen demokracie a humanismus, ale ani povrchní křesťanství.

1359 V Jordánsku jsme viděli malého kluka, který zlostně bil svého osla. (Pamatuji, jak někteří vozkové krutě bili koně. Přesto, že znali ze „zповědního zrcadla“, že je to hřích.)

Kdož ví, jak otec toho arabského kluka zachází s dětmi. Kdyby to kluk uměl pojmenovat, možná by mně řekl: „Osla se zastáváš, ale mě se před tátou nezastaneš.“ (Příčiny hříchů často nehledáme. Málo se ví, že u nás ještě v 19. století bylo velké procento nemanželských dětí. Kdo pracuje s lidmi a naslouchá jim, ví, jak mnoho násilí se i v dnešních rodinách odehrává.)

1360 Mnoho lidí právem obdivuje pozornost římského biskupa Františka k chudým a postiženým.

František nezmění jejich bídu, ale už jeho zájem, vnímavost, úcta, soucit a tělesná blízkost k nim, pro tyto lidi mnoho znamená. Můžeme se od něj učit.)

Stal se učedníkem Ježíšovým.

Jeho prosba je naší modlitbou.

Zdraví je jistě velikou hodnotou. Často jsme zklamaní, že Bůh nevyslyší naše prosby za nemocné

...

Ale je pravda, že často toužíme jen po zdraví, o dar „nového vidění“ už tolik nestojíme. Utíkáme se do své zbožnosti. Ptávám se sám sebe, zda bych se tenkrát stal Ježíšovým učedníkem. Kolik lidí rozpoznalo, že Ježíš přichází od Boha. Mnoha lidem vadily Ježíšovy názory. Nešli k němu.

„K nazaretskému nepůjdu, to je modernista.“

I my jsme se uvelebili ve svých náboženských názorech a nové poznání Boha často odmítáme.

Uvedu vlastní příklad. Od baroka používáme při Večeři Páně bílé hostie. „Pro Pána Ježíše jen to nejlepší.“ Tak se pro pečení hostií začala používat vejražková mouka. Tím jsme se ale připravili o velkou výpověď chleba. Ježíš záměrně a názorně použil obyčejný chléb, abychom viděli, že Ježíš je pro nás důležitý jako chléb. Nepoužil koláče nebo něco „lepšího“, co si nemohli dovolit chudí lidé.

Rozumím té Ježíšově „řeči“, ale když někdy k Večeři Páně použiji chlebovou placku, připadá mi to trochu zvláštní. I já jsem zvyklý na bílé hostie a musím sám sebe přesvědčovat, že použití chleba je v pořádku. I já jsem konzervativní člověk.

Některým lidem vadí už jen jiné slovo při liturgii, než na jaké byli dosud zvyklí. Co by dělali, kdybych do monstrance vložil kus obyčejného chleba. To by byl poprask! (Hned by se ukázalo, na čem rajtujeme – na svých zvycích, ne na podstatě. Nerozumíme mnoho Ježíšovi. Odmítáme-li i dnes jeho názory (i když ho nazýváme nejvznešenějšími tituly), tím více bychom s ním nesouhlasili v jeho době. S jeho převratnými názory a postoji.¹³⁶¹

Uvedu ještě jiný příklad. Nezanedbatelnému počtu lidí – včetně řady vysokých prelátů – vadí chování papeže Františka. Svě „solideo“ (papežskou bílou čepičku) František půjčuje dětem, nebo si ji vyměňuje za „solideo“, které mu přinesou lidé na setkání s ním. „Nynější papež si nevází svého velekněžského roucha („solideo“ je jeho součástí)“, tvrdí konzervativci.

„Na Zelený čtvrtek umyl nohy dvěma ženám, kriminálnicím. A jedna z nich byla dokonce muslimka.

Pán Ježíš umyl nohy apoštolům(!) a ne nějakým kriminálnicím!“ , pohoršují se. „Líbá ruce ženám!“ Jak by se asi pohoršili nad Ježíšem před dvěma tisíciletími, když se Ježíš dotýkal hříšníků a hříšných žen(!). Rozpoznali by (rozpoznali bychom my) v nazaretském rabím „Syna Davidova“, jako slepý žebrák?

Lpíme na dosavadních a nepodstatných zvycích, nerozumíme „vanutí Ducha“ („vane, kde chce“, často úplně jinde než čekáme) a odporujeme mu.

Platí o nás slovo jáhna sv. Štěpána (kterému zasvěcujeme své kostely)?: „Jste tvrdošíjní a máte pohanské srdce i uši! Nepřestáváte odporovat Duchu svatému, jako to dělali vaši otcové.“¹³⁶²

1361 Až v druhém tisíciletí, když se lidé báli přijmout pozvání k Ježíšově hostině, zavedla církev adorační pobožnost před vystaveným Tělem Páně a eucharistické průvody (k tomu vznikly monstrance) jako náhradu za Ježíšovu Hostinu.

1362 „Nejvyšší nepřebývá v chrámech, vystavených lidskýma rukama, jak praví prorok: Mým trůnem je nebe a země podnoží mých nohou! Jaký chrám mi můžete vystavět, praví Hospodin, a je vůbec místo, kde bych mohl spočinout? Což to všechno nestvořila má ruka?“

Jste tvrdošíjní a máte pohanské srdce i uši! Nepřestáváte odporovat Duchu svatému, jako to dělali vaši otcové. Byl kdy nějaký prorok, aby ho vaši otcové nepronásledovali? Zabili ty, kteří předpověděli příchod Spravedlivého, a toho vy jste nyní zradili a zavraždili. Přijali jste Boží zákon z rukou andělů, ale sami jste

Víra podle evangelií je životní přitakání Ježíšovým názorům a postojům. Nikoliv zbožná prohlášení.

Vyhledali bychom my Ježíše a prosili jej: „Pane, ať vidím“? Nepohoršili bychom se nad ním? Stali bychom se jeho učedníky?

Jsme Ježíšovými učedníky? Nakolik na něj dáme víc než na své sebejisté názory?

2012 (O Večeři Páně XXVI. - Uspořádání, postoje, a gesta při Večeři Páně)

Poznámky k nedělní liturgii 28. října 2012

(Cyklus úvah o Večeři Páně)

XXVI. USPOŘÁDÁNÍ, POSTOJE, A GESTA PŘI VEČEŘI PÁNĚ

Je důležité čas od času znovu mluvit nejen o významu obřadů, ale o všem, co k nim patří, vysvětlovat si jejich řeč i smysl, abychom neupadli do bezduché rutiny, která se posléze stává nesrozumitelnou šifrou. Židé se neustále ptají, proč a co se v jejich obřadech koná a co znamená to, které slovo.

Otázka otevírá dveře odpovědi. Ten, kdo se umí ptát, je člověkem hledajícím moudrost.

Psychologie nás učí, že při setkání s druhým nám slova druhého poskytnou jen asi čtvrtinu informací. Většinu informací o druhém vyčteme z jeho postojů, gest, mimiky, tónu hlasu, způsobu mluvy, ustrojení ... Vždyť řeč vychází z toho, co je pod textem našich slov, z našeho já a z našeho vnitřního rozpoložení.

Naše postoje a gesta nám napovídají, jaký vnitřní postoj máme zaujmout.

Naše postoje a gesta mají svou tradici a místo v naší kultuře, jejíž kořeny jsou starobylé.

Král seděl na trůnu (je vládcem „sedícím na koni“), dvořané – služebníci před králem směli(!) stát (jsou jen „pěšáky“), ale otroci v Orientě leželi v prachu před vládcem a nesměli mu pohlédnout do tváře.

My jsme milované děti Boží, jsme u Boha doma.

Boží úcta ke každému člověku a Boží přízeň nás vybízí, abychom se chovali patřičným způsobem. K lidem i k Bohu. Ježíš pro sebe nevyžadoval nic víc, než jak on sám jedná s námi. „Jednejte s druhými, jako jsem já jednal s vámi.“ (To je mé přikázání, abyste se milovali navzájem, jako jsem já miloval vás. J 15:12)

Stání je výrazem úcty, důstojnosti a svobody.

Člověk je tvor vzpřímený (had se plazí, šelma a útočník se plíží.) Říkáme: „Stál zpříma, postavil se k tomu čelem, rovně jednal“. V Bibli je mnohokrát řeč o „postavení se na vlastní nohy“. Např.: Bůh mi řekl: „Lidský synu, postav se na nohy (jako muž); budu s tebou mluvit.“ (Ez 2:1)

Vstáváme před tím, koho chceme pozdravit a uctít.

Stání je také výrazem pohotovosti, voják stojí před nadřízeným, je připraven vykonat rozkaz, podobně služebník stojí před svým pánem (číšník při hostině stojí, je připraven posloužit).

jej nezachovali!“ (Sk 7:48-53)

Při liturgii stáním sdělujeme přijetí své svobody dětí Božích a přijetí poslání křesťana – být zachránce služebníkem – Boží království stojí na službě.
Připravujeme druhý příchod Páně. Život s Bohem není sezením v čekárně, uvelebením se na peci nebo čekáním na smrt.¹³⁶³

Sezení

Vyzve-li nás někdo: „Posaďte se“, znamená to – jsme přijati, pozváni.¹³⁶⁴

Sedíme na hostině a při rozhovoru, když nasloucháme. (Vyučující posadí studenty, když jej pozdravili povstáním. Orientální učitel je „králem moudrosti“, sedí na křesle, židli („trůnu“), a učedníci mu „sedí u nohou“.

Čteme-li v evangeliích: „Ježíš se posadil“, znamená to, zaujal pozici učitele. Je učitelem!¹³⁶⁵

Klečení je vyznáním pokory, pokání, lítosti (vím, že mě hřích srazil na kolena), nebo klečením vyjadřujeme velikou úctu. Větší než pouhou úklonou nebo poklonou.

Před Nejvyšším dávám najevo, že jsem malý.

Klečení u nás také často bývalo – nebo je, postojem soukromé modlitby.

Ležení (prostrace) je postojem vědomí naprosté nicoty před Bohem nebo úplného vydání se Bohu. V liturgii se používá velice zřídka. (Při obřadech Velkého Pátku může předsedající s přísluhujícími ležet před oltářem, svěcenci leží před oltářem před kněžským svěcením.)

Ticho je velice silným projevem. Poskytuje také důležitý nezbytný prostor k naslouchání a pro modlitbu. Přinejmenším vnitřní ticho. V tichu se rodí veliké věci. (Jak dlouho lidé naslouchali, než např. mohli říci něco o zeleni listové.)

V osobní modlitbě si můžeme dopřát ticha dle libosti. Kdo není schopen klidu, spočinutí a ticha, kdo nevydrží být sám se sebou, není schopen se setkat v hlubší rovině s druhým.

Večeře Páně je společnou slavností a společnou modlitbou, ale pamatuje na ztišení a na určitý prostor ticha k osobní modlitbě.

Pravidla uspořádání slavnosti

Každé hlubší setkání stojí na několika základních podmínkách. Na otevřenosti k novému poznání, na upřímnosti, skromnosti, zájmu o druhého a ochotě ke spolupráci.

Bohoslužba je setkáním přátel božích, přesto, že jsou hříšní. Boží přátelství stojí na věrnosti Boží a nepadá naší nevěrností. Nemusíme si tedy na nic hrát.¹³⁶⁶

Ke zbožnosti ale také patří cudnost. Ježíš nás vede ke střízlivosti při veřejné modlitbě. Varuje před okázalostí a předváděním se. (Srov. Mt 6:1-8. 16-23)¹³⁶⁷

1363 Říkáme: „Neměl stání.“ „Zvedlo ho to ze židle.“ Nebo naopak: „Usadil se“. „Sedí jako pecka.“

1364 V Orientě se při jídle pohodlně leželo, jídlo bylo obřadné, u jídla se povídalo. (Orientálci uměli žít. Pokud si někdo u stolu zdříml, nebyl to trapas, pak zase pokračoval v jídle i v rozhovoru.)

1365 Když Ježíš spatřil zástupy, vystoupil na horu; a když se posadil, přistoupili k němu jeho učedníci. Tu otevřel ústa a učil je: "Blaze chudým v duchu, neboť jejich je království nebeské..." (Mt 5:1-n)

1366 Před přáteli nemáme co skrývat a na nic si nehrajeme. To podvodníci a neupřímní lidé se přetvařují, nasazují si masku, hazardní hráči se snaží nedat najevo, jaké karty drží v hrsti.

Kdybychom se v kostele tvářili, že všechno víme a známe, že jsme bez chyb, nebyla by to pravda, byli bychom „obílenými hroby“ a lidé citlivějšího svědomí by se mezi námi necítili dobře.

Jako uspořádání společného prostoru má svá vlastní pravidla (a neřídí se vkusem jednotlivce), tak i společná modlitba a společný zpěv mají svou zavedenou kulturu a vyžadují určitou kázeň. Jsou promyšlena vzdělanými a zbožnými odborníky.

Večeře Páně je společnou slavností, proto k ní patří dobře vymyšlený určitý řád. V orchestru a na fotbalovém hřišti si také nedělá každý, co chce. U společného stolu si každý nesedí podle svého, zachovávání domluvených pravidel je úctou k hostiteli i ostatním hostům.

Postoje těla a gesta, která při liturgii používáme, mají svou kulturu a jsou modlitbou těla. Máme je konat promyšleně a uvědoměle. Napovídají nám, jaký vnitřní postoj máme zaujmout. Vše se dá dělat hezky nebo ošklivě. Vnější gesto bez vnitřního obsahu by bylo prázdné, zatímco vnitřní postoj se někdy obejde bez vnějšího.¹³⁶⁷

Je-li Večeře Páně největší slavností, hostinou nejbližších božích přátel, svatbou, pak to bude znát na našem chování a gestech.

K projevům radosti patří i muzika, zpěv, smích a tanec.

Při audienci obvykle nezpíváme, už vůbec ne u soudu a na úřadě. Vězni a otroci nesměli zpívat, leda na rozkaz. Tanec byl v našich končinách z bohoslužeb vytlačen, ale už se pomalu vrací první vlašťovky. (I Ježíš zřejmě tančil, tanec je zřejmě nejstarším náboženským projevem, nejstarším způsobem modlitby.)

Pravidla o uspořádání Večeře Páně mají svůj smysl, jsou srozumitelná a jednoduchá:

Stojíme při projevech úcty, pozdravu a při společných modlitbách.

1367 „Varujte se konat skutky spravedlnosti před lidmi, jim na odiv; jinak nemáte odměnu u svého Otce v nebesích. Když prokazuješ dobrodiní, nechtěj budit pozornost, jako činí pokrytci v synagogách a na ulicích, aby došli slávy u lidí; amen pravím vám, už mají svou odměnu. Když ty prokazuješ dobrodiní, ať neví tvá levice, co činí pravice, aby tvé dobrodiní zůstalo skryto, a tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odplatí.

A když se modlíte, nebuďte jako pokrytci: ti se s oblibou modlí v synagogách a na nárožích, aby byli lidem na očích; amen pravím vám, už mají svou odměnu. Když se modlíš, vejdi do svého pokojíku, zavři za sebou dveře a modli se k svému Otci, který zůstává skryt; a tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odplatí.

Při modlitbě pak nemluvte naprázdno jako pohané; oni si myslí, že budou vyslyšeni pro množství svých slov. Nebuďte jako oni; vždyť váš Otec ví, co potřebujete, dříve než ho prosíte.“ (Mt 6:1-8)

A když se postíte, netvařte se utrápeně jako pokrytci; ti zanedbávají svůj vzhled, aby lidem ukazovali, že se postí; amen, pravím vám, už mají svou odměnu. Když se postíš, potří svou hlavu olejem a tvář svou umyj, abys neukazoval lidem, že se postíš, ale svému Otci, který zůstává skryt; a tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odplatí. Neukládejte si poklady na zemi, kde je ničící mol a rez a kde je zlodějí vykopávají a kradou. Ukládejte si poklady v nebi, kde je neničící mol ani rez a kde je zlodějí nevykopávají a nekradou. Neboť kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce.

Světlem těla je oko. Je-li tedy tvé oko čisté, celé tvé tělo bude mít světlo. Je-li však tvé oko špatné, celé tvé tělo bude ve tmě. Jestliže i světlo v tobě je temné, jak velká bude potom tma?“ (Mt 6:16-23)

1368 Liturgickým gestům a postojům máme rozumět. Je protimluvem např. při příchodu do kostela klekat a zároveň se přežehnat znamením kříže. Pokleknutí i přežehnání mají svůj vlastní význam a smysl a nelze je míchat dohromady. Mohu pokleknout – já hříšný – před velikostí Boha, ale nemohu poklekat „ve Jménu Otce, Syna i Ducha svatého“.

Biskupové občas připomínají, že lidé nemocní nemusí dodržovat obtížnější postoje. Např. komu by dělalo potíže stát, ať klidně sedí. Kdo nemůže pokleknout, ať se tím netrápí. Bylo by na škodu věci, kdyby nás obtíže těla zbytečně rušily v soustředění a prožívání podstatného. Nechceme být zákoníky. Při mších s papežem někde na stadionu lidé nepokleknou při „proměňování“. Předsedající jedná naším jménem. Je nejen naším mluvčím, ale i koná naším jménem. Např. po „proměňování“ pokleká za všechny. Koncelebrují-li další kněží nebo biskupové, pokleká jen hlavní celebrant a ostatní se pouze uklánějí. Podobně předsedající pokleká jménem všech před přijímáním.

Sedíme při naslouchání a při hostině. Většinou při zpívání písní.
Klečíme nebo poklekáme při Ježíšových slovech o Poslední Večeři (dříve se říkalo: „při Proměňování“). Toto klečení ale není výrazem kajícího gestem klanění se!

Základním postojem při slavení Večeře Páně je stání.

Stání před Bohem jsme přijali od židů.

Stání je znakem a projevem svobodných synů a dcer božích. Je postojem radosti. A je také charakteristickým postojem modlícího (známe prastaré obrazy orantů – stojících s pozdviženými rukama).

Přednášel jsem svého času pro katechety a ptal jsem se jich, jaké je „nejslabší“ místo ve mši. Chtěl jsem slyšet: „Úkon kajícího“ . Až po několikrát opakované otázce jedna paní pravila: „Kázání“.

„Nejslabší“ místo je na začátku – při kající modlitbě – a my při něm nekličme!

Při Večeři Páně stojíme (až na malé výjimky), neboť je nejen vrcholnou modlitbou, ale také modlitbou naprosto jiné „kvality“ než všechny ostatní modlitby. Je to bytostná modlitba celého Ježíšova života! Ježíš přichází od Boha k nám, získal si nás, je strhující. Přidáváme se k němu – a to nás zvedá z místa.

Ježíš do své slavnosti vkládá (stále) celý svůj život, všechnu svou lásku ...

Jeho Večeře je nejvyšší oslavou Otce nebeského! („Otče, já jsem tě oslavil ...“ J 17:4)

A my se této oslavy smíme účastnit, přes všechnu naši bídu, neboť naše postavení před Bohem je větší než všechna naše provinění.

Dostalo se nám Ježíšova dědictví. Svobodné děti Boží oslavují Boha. Obrazně řečeno, jsme oblečeni do nejlepších šatů, jsme novými lidmi. Jsme Nevěstou Beránkovou, ozdobenou „ofirským zlatem“, stojícím po boku Manžela!

Ježíšovu přítomnost vnímáme několikerym způsobem:

Ve společenství shromážděných: „Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.“ (Mt 18:20)

Skrze čtené Slovo boží.

Skrze předsedajícího bohoslužbě, který zastupuje Hostitele a propůjčuje mu svou osobu.

A skrze Tělo a Krev Páně.

(To vše předpokládá a vyžaduje vědomou účast, nestačí jen „nábožně slyšet“, ale naslouchat božím slovu a přijímat jej do svého způsobu života. Nestačí jen zbožně polknout ...)

Všimněme si znovu jednotlivých prvků bohoslužby z pohledu postojů:

Vstup

Vejde-li někdo váženější do místnosti, samozřejmě jej zdravíme povstáním.

Povstáním na začátku bohoslužby vítáme předsedajícího a jeho doprovod. (Stojíme až do naslouchání slovu Božímu.)

Kříž na sobě pečlivě kreslíme. „Ve jménu Božím“ začínáme ... (Naši předkové přezháním začínali každou vážnou práci.)

Kříž je znamením Boží lásky k nám (halíme se do něj jako do modlitebního pláště, necháváme se obejmout láskou Boha, přijímáme jeho náruč – jako dítě dává ruce okolo krku toho, který jej objímá.

Přezháním se je naším znamením k následování Ježíše. (Možná bychom řekli, je praporem, do kterého se halíme, za kterým jdeme.)

Pozdrav

„Mám vás pozdravovat od toho a toho ...“, vyřizujeme druhým nebo někdo vyřizuje nám. Vážíme si takové pozornosti a děkujeme za ni.

Nám se dostává pozdravu od samotného Otce nebeského a od jeho Syna.

(Kdyby už nic dalšího nenastalo, nebyl by Pozdrav od Boha pro nás mnoho?)

Kající modlitba

Přicházíme poděkovat – ledacos dobrého se nám daří, ale chceme být spravedliví, proto vyznáváme svou nedokonalost a provinění.

Na hostinu přicházíme vykoupání, čistí a upravení.

Kdysi byly cesty prašné, cestou na hostinu si lidé uprášili nohy. U stolu se leželo, nohy byly víc na očích než dnes a hosté se potřebovali na návštěvě cítit dobře. Proto si je v domě hostitele před hostinou umývali. Ježíš říká Petrovi: "Kdo je vykoupán, nepotřebuje než nohy umýt, neboť je celý čistý".¹³⁶⁹

Přicházíme coby svobodné a milované dcery a synové boží (i když se proviňujeme). Proto při vyznání svých vin smíme a máme stát, abychom nezapomínali, že naše postavení milovaných dětí Božích je větší než naše selhávání.

Stojíme i proto, že se ke svým chybám stavíme čelem a vzpříma. Přijímáme za ně odpovědnost.

Kdo se provinil podstatně proti lásce boží a lidem, má si dát své vztahy do pořádku předem.

Kající modlitba je jednou z cest vedoucích k odpuštění. Proto si před bohoslužbou potřebuji promyslet, o co konkrétně budu při vyznání prosit.

A co když jsem třeba včera slavil Večeři Páně (a „byly mi odpuštěny hříchy“) a ničím jsem se ještě neprovinil. Proč mám zase prosit o odpuštění? Není to formalita?

Jestliže biblické „metanoia“ – obrácení není jednorázovou akcí, nýbrž celoživotním postojem a procesem, pak má i naše kající modlitba hlubší rozměr a smysl.

Kyrie, eleison (Pane, smiluj se) – v minulé kapitole byla řeč o tomto slavnostním zpěvu.

Ve stoje vítáme vzkříšeného Ježíše jako svého milého Bratra a Pána.¹³⁷⁰

Sláva na Výsostech Bohu je chvalozpěvem a logicky k němu patří stání.

Vstupní modlitba

Při společných modlitbách vždy stojíme.

1369 Ježíš odložil svrchní šat, vzal lněné plátno a přepásal se; pak nalil vodu do umyvadla a začal učedníkům umývat nohy a utírat je plátnem, jímž byl přepásán. Přišel k Šimonu Petrovi a ten mu řekl: „Pane, ty mi chceš mýt nohy?“ Ježíš odpověděl: „Co já činím, nyní nechápeš, potom však to pochopíš.“ Petr mu řekl: „Nikdy mi nebudeš mýt nohy!“ Ježíš odpověděl: „Jestliže tě neumyji, nebudeš mít se mnou podíl.“ Řekl mu Šimon Petr: „Pane, pak tedy nejenom nohy, ale i ruce a hlavu!“ Ježíš mu řekl: „Kdo je vykoupán, nepotřebuje než nohy umýt, neboť je celý čistý. I vy jste čistí, ale ne všichni.“ Věděl, kdo ho zradí, a proto řekl: „Ne všichni jste čistí.“ (J 13:4-11)

V některých církvích si na začátku večeře Páně věřící navzájem myjí nohy.

Muslimové si před bohoslužbou na znamení očisty umývají nejen nohy, ale i ruce a obličej...

1370 Někteří právem namítají, že zpěvy „Pane, smiluj se“ a „Beránku Boží, který snímáš hříchy světa“ používají kající slova, i když v podstatě kajícími texty nejsou a vlastně matou účastníky bohoslužeb. Ptají se, proč nepoužíváme přesnější vyjádření?

Nesrozumitelných, těžkopádných a strnulých míst je více. Naříkám nad nimi. Je třeba o tom společně mluvit.

Večeře Páně je společnou slavností. O její srozumitelnost máme pečovat. (Právě pro větší srozumitelnost se Bůh stal člověkem. A Ježíš je Mistr ve srozumitelném a pochopitelném vyučování.) Ještě se k tomu vrátím.

Čtením z Písma (i při žalmu) nasloucháme vsedě.

Ale na zpěv k evangeliu a při naslouchání evangeliu stojíme. Věříme, že Ježíš je zvláštním způsobem přítomen ve svém slovu – jako když někomu osobně předáme dopis a on si jej v naší přítomnosti čte.) Stáním chceme dát najevo svou úctu Ježíšovu slovu. (Bratři protestanté stojí při všech čteních Písma, i ze Starého Zákona).

Někde ke čtení a naslouchání evangeliu přináší světlo a kadidlo.

Kázání

Kazatel by měl být mluvčím slova Božího. Při naslouchání jeho slovům sedíme.

Ticho je prostorem pro jednotlivce – sedíme.

Vyznání víry nás pochopitelně postaví na nohy. Vyznání je výrazem životního postoje, ochoty, pohotovosti k činu a také úcty.

Přímluvy jsou společnou modlitbou. Stáním vyjadřujeme pohotovost, neboť prosby předpokládají vytvoření podmínek z naší strany, Bůh nás volá ke spolupráci. Stojíme před Bohem – jsme jeho milované děti, nejsme žebráci.

Přímluvy se nazývají „modlitbou věřících“, měli by si ji lidé sami připravovat – na míru slyšenému slovu božímu a situaci.

Přinášení darů a modlitba nad chlebem a vínem

Naši zástupci přináší nejen trochu oplatků a trošku vína, ale každý z nás přináší to nejlepší ze svého života; to, z čeho může mít Bůh radost. Myslím si, že nelze dost dobře zůstat sedět.

Potřebujeme propojit modlitbu s prací. Potřebujeme, aby o křesťanech platilo, že jsou poctiví, pečliví a spolehliví. V naší farnosti stojíme. (Když jsme ve třídě přáli učitel, jeden ze zástupců třídy gratuloval nebo děkoval, druhý nesl kytici a celá třída stála – protože všichni přece přáli ...)

Podle instrukcí k liturgii se vstává až po Modlitbě nad dary.

Eucharistická modlitba je největší, vrcholnou modlitbou (žádná jiná modlitba, ani naše žádné klanění a ležení v prachu se jí nemůže vyrovnat). Je společnou modlitbou svobodných synů a dcer božích!

Jestli nám předsedající propůjčuje své rty, jestli je jeho modlitba i naší modlitbou (je zlovykem říkat s předsedajícím slova eucharistické modlitby), pak máme zaujímat stejné postoje jako předsedající – proto stojíme až k vlastní hostině. Vlastně stojíme „vedle Ježíše a s ním“: „Skrze něho a s ním a v něm“ oslavujeme Otce Nebeského. Říkali jsme si – stojíme jako nevěsta vedle svého ženicha na svatbě. Prvotní křesťané stáli s rukama pozdviženýma a rozpaženýma.

Někdy to výslovně říkáme: „Vzdáváme ti díky za to, že smíme stát před tebou“ (Druhá eucharistická modlitba), „stůj při nás, vždyť stojíme před tebou“ (Třetí eucharistická modlitba).

Toto největší stání před Bohem jen na chvíli přerušujeme, klekáme při slovech: „vzal při večeři chléb“ (ne už při modlitbě k Duchu svatému, aby proměnil dary chleba a vína ...)

Skláníme se před velikostí Boží lásky. Pro nás hříšné se stal Bůh člověkem. Pro nás Ježíš podstoupil ohavné ponížení a strašnou popravu – abychom my zatvrzelí, my sebejistí „svými“ představami o Bohu – konečně prohlédli.

Po proměňování už ale vstáváme s knězem. Všichni stojíme na veliké zvolání: „Tvou smrt zvěstujeme, tvé vzkříšení vyznáváme, na tvůj příchod čekáme.“ – Lze snad zvěstovat, vyznávat a očekávat jinak než vstojet?

Eucharistické modlitbě, kterou říká předsedající také jménem každého z nás, přitakáváme svým AMEN (říkal jsem, že by to mělo být nejsilnější přitakání – „amen“ našeho života).

Modlitbě Páně je slavnostní společnou modlitbou (stále vestoje).

Pozdravení pokoje by snad ani jinak nešlo než vestoje. Vše je logické a přirozené.

Lámání chleba – i při tomto obřadu stojíme (už víme – že „Beránku Boží“ je slavnostním a vyznávajícím zpěvem, proto ani nelze klečct nebo sedět).

Prohlášení: „Blahoslavení, kdo jsou pozváni k večeři Beránkově“, je krásným a slitovným pozváním.

Jako v evangeliu Ježíš říká: „Gratuluji vám, chudým, tichým, toužícím ..., že jste takoví“, tak nám gratuluje: „Blahoslavení, kdo jste zváni k hostině mých nejbližších přátel ...“ („došli tak daleko, že chápete, co znamená Beránková svatební hostina, gratuluji vám, že smíte přistoupit ke Stolu).¹³⁷¹

Samozřejmě víme, že pozvání ke stolu není vyznamenáním za náš výkon. Proto říkáme (stále vestoje): „Pane, nezasloužím si ...“.¹³⁷²

(I Marnotratný syn je zván).

Samozřejmě je snadnější se bít v prsa (podle našeho mínění třeba stokrát) a klečct (podle naší představy o zbožnosti – raději víc než méně), než dovolit Bohu, aby nás měl rád „jen tak“, nezaslouženě.

Přijmout, že nás Bůh má rád bezpodmínečně, a ne až budu dokonalý, vyžaduje velikou pokoru.

Přijmout druhého už teď a ne až se bude chovat dobře (nejlépe podle mých představ), odpustit druhému i sobě, že jsme chybující – vyžaduje značnou velkorysost.

Nenazývejme svůj pokroucený náboženský vkus větší zbožností. Poslechněme Ježíše, má nás rád bez výhrad. A k podobnému vztahu nás chce dovést.¹³⁷³

Podávání Těla a Krve Páně

1371 Gratulujeme si k tomu, jakého máme Přítele, Bratra a Pána, jakého máme Otce a Ducha, který nás chce prodchnout. Bohatství, které máme v Bohu, předčí všechny důvody k našim ostatním blahopřáním.

Všechny ostatní naše gratulace jsou ničím proti tomuto ...

Je-li někdo vyznamenáván, stojí nejen vyznamenávající, ale i vyznamenáný.

1372 Někdy na začátku 70. let přišel jeden kněz navštívit komunitu rádoových sester. Sloužil mši (tajně). Při mši sestry stály, jak byly zvyklé, i při „Pane, nejsem hoden ...“.

Po mši hostující kněz sestry káral: „Jak to, že jste stály, když ten setník, (jehož slova opakujeme) tenkrát před Pánem Ježíšem klečel“?

Sestry sice nenapadlo zeptat se: „Jak víte, že setník klečel? Ale namítli mu: „A proč jste tedy vy, důstojný pane, neklečel, jako ten setník?“ (Byly vedeny k přemýšlení svým knězem, který je vzdělával.)

Nikdy kněz po „svatém přijímání“ neklečel, ani neklečí. Ani římský biskup (papež) neklečí.

Liturgické pravidlo říká: lidé při mši mají konat to, co koná předsedající (kněz nebo biskup) není-li výslovně řečeno jinak.

1373 Děti se vás, rodičů, ptají, proč mě máš rád? Co jim říkáte?

„Protože jsi můj“, „protože jsi náš“.

„Ale vždyť já někdy zlobím, jak to, že mě máš rád“?

Odpovídáte: „Jen tak“.

U jídla sedíme. Většinou si musíme ke Stolu Páně dojít. Při podávání stojíme, kdo přijal Tělo a Krev Páně sedne si – jsme na hostině. (Pokud se někdo nezúčastní hostiny, sedá si po „Pane, nejsem hoden“.)

Ticho nám chce poskytnout dostatečný prostor k osobnímu setkání s Přítelem. („Seď. Kam pořád spěcháš?“) Tuto možnost máme dopřát i předsedajícímu (a varhaníkovi). Až po chvíli se může zpívat píseň.

Modlitba po přijímání

K ní vstáváme, po „tichu“. Modlitba shrnuje, co jsme prožili, čeho jsme byli účastníky a o co se chceme dál pokoušet.

Ohlášky

Pokud jsou ohlášky delší, jsme vyzváni, abychom se posadili.

Vyslání na cestu a požehnání

Nežijeme pro jídlo, jíme, abychom mohli žít. Slavnosti nejsou samoučelné, Ježíš nás pozval, obdarovává a vysílá nás do světa jako své přátele, abychom s ním sloužili a připravovali boží království.

Nenechme se zmýlit, pokud slyšíme výzvu: „Skloňte se před Bohem (k požehnání)“, neznamená to: „poklekněte“ (měla by se používat jiná, jednoznačná slova). Když nám někdo podává ruku, vstaneme, i když jsme seděli. Požehnání je více. Je zvěstováním boží přízně. Stání při požehnání je výrazem pohotovosti a ochoty jít a rozdávat z toho, co jsme dostali, „šířit lásku jednoho stolu“.

Při křtu jsme se zasvětili Bohu a jeho úsilí na záchranu světa.

Abychom mohli splnit toto vynikající poslání, jsme pokaždé s výbavou vysílání ke svým bratřím sdělit i jim zprávu: „Víš, že tě má Bůh rád? Pozdravuje tě ...“

Na slova požehnání přitakáváme: „Amen“. (Třeba bychom to mohli volně přeložit: „Už jdu! Rád!“)

Pak už se nanejvýš zpívá („do kroku“). Žádné modlitby se už nemají říkat. **VŠE BYLO ŘEČENO!** Víme, že celá slavnost Večeře Páně není jen naší modlitbou, ale především Ježíšovou modlitbou. ¹³⁷⁴

2009

30. neděle v mezidobí Jer 31:7-9 Žid 5:1-6 Mk 10:46-52 25. října 2009

Bůh se zajímá o každého a každému přeje. I lidem, nad kterými se lidé pohoršují nebo na které shlížejí svrchu. (viz 1. čtení).

Ježíš uzdravil Bartimea a pochválil ho. Mnoho těch, kteří Boha prosí o pomoc, není vyslyšeno. Můžeme tady přijít na stopu vedoucí k vyslyšení.

Mnoho žebráků chce peníze, ale o práci nebo rekvalifikaci nestojí. Mnoho nemocných prosilo Ježíše o uzdravení, mnoho jich nebylo uzdraveno. Mnoho nemocných prosí Boha o uzdravení. Řada

1374 Po skončení bohoslužby se už společně nic nemodlíme.

Leda by někdo zůstal chvíli v tichu, ale je třeba se ještě setkat s lidmi, s kterými nás společná slavnost a modlitba spojila do jedinečného společenství. Ježíš vždy dával a dává lidem dohromady. A my nepřicházíme na bohoslužbu jen kvůli setkání s Bohem, ale i s lidmi.

studentů chce udělat školu, ale nestojí o vlastní vzdělání. Mnoho kostelových lidí by rádo do nebe, ale o umění soužití s druhými se nesnaží. Každý by chtěl mít pěkné manželství, ale těžko si sám připouští, že je velice nedokonalý (o nedokonalosti svého partnera nepochybuje).

Slepý Bartimaios byl proti těm, co měli dobrý zrak a uměli číst, v několikeré nevýhodě.¹³⁷⁵
Ale z toho, co odposlechl, si udělal bystrý úsudek. V evangeliu nazývá Ježíše Synem Davidovým. Zajímá ho boží království, touží po vládě Mesiáše, rád by byl jeho poddaným.¹³⁷⁶

Někdy vybízíme děti, aby si zkusili dělat něco poslepu, třeba jít do koupelny a vyčistit si zuby. Rádi bychom, aby objevili velikost nesamozřejmost darů života. I my dospělí si potřebujeme někdy cvičně „zakrýt oči“, připomenout si, jaký je život toho, kdo neví a nezakouší Boží obdarování.¹³⁷⁷

Pamatujete si, o čem jsme nad uzdraveným Bartimaielem uvažovali před třemi lety? Nepamatujete? Co je to za pořádek?! Jak si vážíte mé námahy?

Já se tady dřu jak mezek, za pár šupů, nikdo si nic nepamatuje, poznámku si neudělá a ještě si kdekdo o mě otírá boty. Sedím nad Písmem a každou chvíli někdo hodí štek – já bych si to k nim – k jejich oboru vůbec nedovolil. A ty nejzbožnější co mě pomlouvají – a ještě se ohánějí frázemi o lásce, a že jsou ochotni jít s hříšníkem až na okraj hříchu – mně dluží obyčejnou slušnost. Naříkám si na neurvalost a nemravné jednání lidí, kterým sloužím jak otrok – oni mě neplatí. Však už jsem také řekl Hospodinu, že jdu do důchodu. To všechno je pravda. To si nedělám legraci.

Ale není to celá pravda. Naslouchám slovu Božímu, tak vím, že já se k Hospodinu nechovám lépe. Ozeáš si musel vzít za manželku děvku a naříkal jako pes. Zkusil od ní ponížení, jak mu zahýbala. Ale dobře věděl, že se k Hospodinu chováme podobně.

Eliáš řekl: Bože, vem si můj život, jsem k ničemu, nejsem lepší než naši otcové.

I podle sebe tedy vím, že i Bůh má své slzy a bezesné noci. Chováme se k němu jako děvky. Já se k Bohu chovám jako děvka.

Vrátím se zpět. Jak to, že si nepamatujete, co vám tady říkám?

Já si to také nepamatuji. Musel jsem se podívat do poznámek. Co si nenapíšu, nevím. Proto si to píšu. Abych se k tomu mohl vracet. Zjistil jsem, že zapomínám nejen to, co jsem slyšel, ale někdy i to, co mi kdysi došlo. A když si to nepamatuji, musím (někdy pracně) znovu hledat klíč k porozumění (jako když si nedám klíče na své místo). Proto si na přednáškách dělám poznámky. Proto jsou napsána evangelia.

Zapisujeme si kdeco, ale slovo boží nás nezajímá.¹³⁷⁸

1375 Slepí ve starověku na tom byl bledě ve více rovinách, byli pokládáni za potrestané od Boha, slepecké písmo neměli, vodící psy neznali ...

1376 Když se pak rozkoukal, to koukal, že Mesiáš zve své poddané do boží rodiny a ke svému stolu.

1377 V pondělí mně vyprávěl architekt David Vávra o Japoncích. Jsou nesmírně zdvořilí. Průvodčí přijde do kupé a pokloní se, pak se pokloní před každým cestujícím a poprosí o jízdenku. Když ji vrátí, znovu se pokloní. A ještě jednou všem, když odchází z kupé. V Japonsku je velice nízká kriminalita. Neznají odpuštění, mají ohromný strach z chyby, mají za to, že je nesmiřitelně trestaná. Vlastně žijí v tvrdém kriminále. David Vávra říkal: „Pro nás, návštěvníky z Evropy, je jejich zdvořilost příjemná, ale jejich život musí být velice namáhavý“. Sám jsem potkal několik velice zakřivených dětí, kteří měli kruté rodiče.

1378 Někdo si pamatuje sportovce, jiný zpěváky, nebo telefonní čísla. Kdy se bere výplata, kde mají dobré pivo nebo jak se pouští Nova, s tím nemáme potíže. Ale kdyby se nás někdo zeptal, co znamenají jednotlivá

Před třemi léty jsme si říkali, k čemu slouží Ježíšova otázka: „Co si ode mne přeješ?“ Často nevíme, o co především máme prosit. V modlitbách žvaníme a žvaníme (jako pohané), omlouvám se za drsné výrazy.¹³⁷⁹

My se už nemůžeme vymlouvat jako naši rodiče, že nás kazí faráři. My už každý máme Bibli a máme řadu komentářů, nejme odkázáni jen na svého faráře. Jak si kdo ustele, tak si lehne.

Bartimaiovi stačilo: „Pane, ať vidím“. (Všímejme si novozákonních modliteb, sbírejme je, něco se naučíme.)

Chválí-li Ježíš slepce za víru, pak ten člověk nějakým způsobem vynikal nad okolí. Jakým způsobem se k víře dopracoval? Jakým způsobem předběhl možná v některých oblastech i apoštoly?

Naslouchal lidem, srovnával si to, co slyšel.

Neviděl, byl odkázán na sluch.

Každý slyšíme to, co chceme slyšet.

Vidíme to, co chceme vidět.

Jinak přistupujeme ke svým oblíbeným, jinak k neoblíbeným. Často jinak k nadřazeným a jinak k podřazeným. K lidem stejné víry, politické strany než k těm „jiným“. Jinak k našemu idolu a jinak k nepříteli.

Jeden papež byl nadšen jedním komentářem k Magnificat: „Tomu člověku by měli pozlatit ústa“. „Vaše Svatosti“, pravil sekretář, „víte, že to byl Luther?“

Polský kněz Jerzy Popiełuszko hájil proti násilí komunismu spravedlnost pro všechny a vyzýval k boji proti nenávisti. „Nedej se přemoci zlem, ale přemáhej zlo dobrem“, bylo jeho biblické heslo. Před 25 lety na kněžské konferenci v Hradci Králové jedno kníže kněžské prohlásilo: „Slyšel jsem z Hlasu Ameriky kázání Jerzyho Popiełuszka, to nebylo slovo boží! Kdybych byl jeho biskupem, rozbil bych mu hubu.“

Do půl roku polská státní policie Popiełuszka ubila k smrti.

(Ve stejný čas dostalo kníže kněžské rakovinu mozku. Sestřičkám, které ho ošetřovaly, kníže kněžské pravilo: „Bůh asi potřebuje mou obět“.)

Vidíme jen to, co chceme vidět.

Lidé v Ježíši viděli nanejvýš proroka, proto ho okřikovali: „Buď ticho, tesař z Nazareta není Mesiášem.“ „Co si to dovoluješ.“

„Buď ticho, ještě tě uslyší policie a budeme mít potíže.“

Slepý „viděl“ dál.

Různí lidé na Ježíše reagovali podle úhlu svého pohledu:

„Mistře dobrý“.

„Blahoslavená ta, která porodila a kojila takového syna.“

„Alkoholik, děvkař, blázen, bludař, posedlý!“

„Ukřižovat!“

„Upálit!“

„Vyloučit z církve.“

„Co to vykládá za bludy!“

blahoslavenství nebo jestli stačí naplnit jedno nebo všechny, abychom se dostali do nebe, zalapáme po dechu. To nás nezajímá.

Za týden budeme prosit o protekci všechny svaté, aby nám u Boha vyprosili vstup do nebe.

1379 Při modlitbě pak nemluvte naprázdno jako pohané; oni si myslí, že budou vyslyšeni pro množství svých slov. Nebuďte jako oni; vždyť váš Otec ví, co potřebujete, dříve než ho prosíte. (Mt 6:7-8)

„Je to Mesiáš“, říká Bartimaios, slepec z Janova evangelia nebo jáhen Štěpán.

Často už nehledáme, vidíme jen to, co chceme vidět, slyšíme jen to, co chceme slyšet. Máme druhé utříděné do svých přihrádek. K někomu nekriticky vzhlížíme, k jiným nekriticky shlížíme.

Z takovýchto věcí se nezpovídáme.

Bartimaios byl zachráněn. To je víc než uzdraven.

„A šel tou cestou za Ježíšem“ – stal se Ježíšovým učedníkem.

2006

30. neděle v mezidobí Jer 31:7-9 Žid 5:1-6 Mk 10:46-52 29. října 2006

Na první pohled nic zvláštního, ale syn Timaiův je jeden z mála lidí Ježíšem pochválený za víru. A Ježíš s pochvalou za víru zrovna neplýtvá. Trochu si na slepce posvítíme.

Čím vynikal nad ostatní lidi? (Jakým způsobem se asi dopracoval své víry? Jakým způsobem předběhl třeba, možná, v některých oblastech i apoštoly? – To by bylo zajímavé prozkoumat.)

Všimněme si Ježíšovy otázky: „Co chceš, abych pro tebe udělal?“

Představte si člověka přejetého vlakem, a pan doktor se ho zeptá, poslyš, a co vlastně po mně chceš? Nebyla by to od lékaře zbytečná otázka?

Proč se tedy Ježíš ptá, co by si slepec přál? Copak neviděl, že ten člověk je slepý? Toho by si přece všiml každý, natož Ježíš, který navíc vidí do člověka jako nikdo jiný.

Ježíšova otázka není banální.

Velmi často chceme po Ježíšovi pomoc, ale přitom pořádně nevíme, co po něm chceme.

Neuvědomujeme si to.

„Co? Že bych nevěděl, co chci? Vždyť chci být zdrav“.

Když vaše dítě píše úkol z násobilky, nadiktujete mu výsledky?

„Tatí, kolik je třikrát devět?“

„Tatí, co to je alibismus?“

„Běž se podívat do slovníku“, odpoví moudrý rodič.

„Pane faráři, jak může Bůh dopustit války?“ Kolik je 3 x 9 ?

Na faře se stavili přátelé. Dětem je třeba se věnovat, ukazoval jsem jim proto několik rébusů. Kluci byli ochotni se poddat, ale rodiče řekli, ne, pokusíme se to doma vyřešit.

Někdy nás tlačí nějaká „náboženská“ otázka, chceme na ni slyšet od jiného odpověď a přitom nám vůbec nedochází, že si na ní můžeme odpovědět sami. Že jsme schopní dojít k řešení, pokud se necháme Ježíšem vzdělat.

Když jsem se učil řemeslo, měli jsme učitele, který byl „uspávač hadů“, při písence nadiktoval otázky a odešel ze třídy. Výborně lyžoval a byl na lyžařském kurzu vtipným společníkem ... Byl „hodný“, ale nic nenaučil. Ředitel byl skvělý učitel, naučil, vyžadoval a nebyl žádný pes. Každý, kdo se zajímal o řemeslo, na něj vděčně vzpomíná.

My třeba klidně říkáme „víra“ tomu, že jsem ochoten se bít v prsa a říkat, já věřím, já jsem v pravé církvi. Přitom nám vůbec nevádí, že nevíme, co Ježíš říká a co po nás chce.

Kolik lidí si klade otázku, co si vlastně Ježíš pod slovem „víra“ představuje?

Kdo by si nepřál uzdravení od Ježíše? Ale Ježíš není felčar.

„Co chceš?“

„Chceš-li vyléčit, běž za lékařem.“

Chodíme za lékaři nebo léčiteli.

Ježíš nabízí především království Boží.¹³⁸⁰

„Kdo o něj stojí a hledá jej, tomu bude přidáno vše ostatní“, říká Ježíš.

Když budeme mít štěstí (dobrou kondici, dobrého lékaře a nikdo nás nezabije), dožijeme se třeba 120 let. To by nebylo špatné. Kdo z nás by tím opovrhl?

Kdo si přeje něco jiného ...?

Vícero pohádek nás učí neuspěchat odpověď na tři přání.

Ježíše už trochu známe. Myslíte, že kdyby slepec chtěl jen uzdravení tělesného zraku, že by jej Ježíš chválil: „Jdi, tvá víra tě zachránila“?

Proč neřekl: „...tvá víra tě uzdravila“?

Použijme to, co jsme se už naučili. V Nazaretě chtěli, aby je Ježíš uzdravil z nemoci. A Ježíš byl znechucen (mírní lidé necht' si dosadí – „byl smuten“), že tam nemohl uzdravit dost lidí. Jenom pár lidí se nechalo uzdravit. Ostatní sice uzdravení chtěli, ale nebyli schopni si dát do pořádku svoje názory na boží království a na svou víru. „Co si to ten tesař dovoluje, zpochybňovat naši víru!“

Někteří studenti se vymlouvají, já to vím, ale nemohu si vzpomenout. Nemluvím teď o trémistech, Ježíš, prosím, nikoho netrémoval a netrémuje.

Je nespravedlivé, když člověk, který není ochoten dát do pořádku svoje názory, bude marně čekat od Boha pomoc?

Bůh potřebuje lidi ke spolupráci. Nejsme tu na výkrmu. Nebe není zaopatřovací ústav. Co s člověkem, který nerozumí své práci, životnímu poslání? Co s ním? Kolik je platný svým dětem, partnerovi, obci, společnosti, boží věci ve světě?

Každý národ má příběhy o nějakých kocourkovských

Napoleon nebyl žádný velký mudrc, řekl: „Největší nemravnost je, když někdo přijme úkol, na který nemá“. Zřejmě měl svou zkušenost s hloupými důstojníky. Dnes naříkáme třeba nad mnoha politiky....

Ale my chceme uvažovat o sobě.

Těch základních vědomostí a návyků, které potřebujeme k pochopení Ježíšovi, není mnoho. Ale všechny musí být v pořádku.

„Co si přeješ“, ptá se Ježíš?

„Milí nazaretští rodáci, vím, že byste si přáli, abych vám uzdravil nemocné, když jsem uzdravil marody v Kafarnau. Ale já mohu uzdravit jen ty, kteří hledají boží království.“

„Proč nás podezříváš, že my nehledáme boží království? Copak jsme méně zbožní než ti z Kafarna?“

„Urážíš nás a naše zbožné předky“. Co z nás děláš, co?“

Co si to dovoluješ, ty nezabohu? Lidi, zavřete mu někdo tu jeho nevyváchanou hubu!!“

Řada lidí si přeje přísného zpovědníka. Ale nepřeje si dobrého učitele náboženství. „V kostele se má hladit“, tvrdí. Proto ty „krásné a líbezné“ svaté obrázky 19. století, které se dodnes tak dobře prodávají. I ukřižování bylo malováno „sladce“, aby vzbudilo soucit, ale moc neprovokovalo.

1380 Svět se uzdraví a změní jen tehdy, přijme-li království boží – to znamená tehdy, když budou lidé ochotni a schopni spolupracovat s Bohem. Svévůli nespravedlnosti a násilí je třeba nahradit královstvím dokonalosti a pokoje. (Dobře něco vykonat ovšem mohou pouze tehdy, pokud dobře porozumím tomu, co mám vykonat, pokud poznám, jak to má vypadat.)

Tak to malovali lidé, kteří nevěděli o Ježíši nic, ale rozuměli obchodu.

Copak je Ježíš na někoho „pes“? Je tvrdý učitel? Nesmilovává se nad kdejakým zločincem? Neprojevuje snad někomu z nás při každé mši lásku až do krajnosti? Evangelia nejsou napsána růžovým inkoustem, ale Ježíšovou krví. Slzy, pot a krev. A otevřená náruč pro všechny.

Kdo není slepý, vidí.
A kdo má srdce, neskrblí vděčností.

Co bychom odpověděli lidem, kteří by se nás ptali, proč Ježíš některé lidi neuzdravil?
Co si o tom myslíme my? Jakým klíčem se odemyká boží pomoc?
Co mám říci člověku, když mi říká, prosím Boha o pomoc?
Často mlčím, komu mohu říci, zkuste si přečíst to a to z Písma.
Co říkáte takovým lidem vy?

„Slepče, co si ode mne přeješ?“ není nepromyšlená otázka.
„Václave, Vladimíre, Josefe, Marie, Olino, Jano, ... co si ode mne přeješ?“ ¹³⁸¹

„A stal se Ježíšovým učedníkem.“ ¹³⁸²

1381 Vše co je okolo nás můžeme vidět na dvojí úrovni. První je patrná leckomu. Druhou vidí jen někdo. První zakoušíme svými smysly, druhá je za zrakem našeho prvního vidění (je zázrakem). Na první úrovni našeho vnímání je nám chléb prostředkem výživy a slunce zdrojem tepla a světla. Na další úrovni je pro nás vše pozorností od Stvořitele, obdarováním milujícího. Když Izraelité sbírali na poušti něco jemně šupinatého, jemného jako jíní, ptali se: „Co to je?“ A Mojžíš jim řekl: „To je chléb, který vám dal Hospodin“.

Tak objevujeme svět a ukazujeme svým dětem: „Děti, svět je plný krásných překvapení od někoho, kdo nás má rád“.

Pes „rozumí“ jen několika lidským slovům, navíc z naší řeči vyčte naši „náladu“. Cukroví mu chutná. Roční dítě z naší řeči a z dortu vyčte víc než pes. Desetileté dítě nám rozumí „stokrát víc“. Kdo „není slepý“, kdo zakouší lásku, vyčte z jednoho gesta milujícího tisíckrát víc ...

Jako nově vidoucí, vnímající přízeň a osobní vztah Boha k nám, přicházíme do kostela společně děkovat Dárci. Z vnitřní potřeby, z radosti a vděčnosti Boha chválíme, děkujeme mu, vyprávíme o něm, zpíváme. Skrze slova lidské řeči vnímáme Moudrost. Za „oplatkou (chlebem) a vínem“ vidíme Otcovo a Ježíšovo přátelství – nevyhovitelné lidským slovem, ale celým Ježíšovým životem. Z kostela odcházíme s potřebou dávat – tak se zázrak dovršuje.

Lidským zrakem vidíme nanejvýše dvě strany budovy. Poznání od Boha nám umožňuje nové vidění, nový nadhled, nový zážitek, nové chvění srdce, nové – bytostné „poznání“.

Když Bible říká, „muž poznal svou ženu“, neznamená to, že poznal, kdo přichází, ale má na mysli „objetí muže a ženy“. Ale to není jen sex, muž nemůže „poznat“ prostitutku. Je řeč o bytostném setkání a porozumění muže a ženy (směřujícímu k tomu stávat se jednou bytostí k obrazu božímu).

1382 Braille vymyslel písmo pro slepce až v 19. stol. Navíc slepce tenkrát považovala lidová víra za potrestané hříšníky. Přečtěme si J 9:1-41.

„Kdybyste byli slepí, hřích byste neměli. Vy však říkáte: ‚Vidíme‘. A tak zůstáváte v hříchu“.

Bartimaios byl velice znevýhodněn v poznávání oproti ostatním lidem. Budu se dětí v kostele ptát, jak přišel na to, že by mu Ježíš mohl pomoci. Proč někteří invalidé dosáhnou pozoruhodných výkonů? Čím to je? Čím vynikají nad mnohé jiné?

Slavnost Všech svatých

2009

Slavnost Všech svatých Zj 7:2-14 1 J 3:1-3 Mt 5:1-12 1. listopadu 2009

Odjíždím na dovolenou, tak jen něco načrtnu.

1. listopadu si vždy připomínáme Slavnost Všech svatých.

Je pohodlné si myslet, že se za nás někdo u Boha přimluví, abychom byli přijati do nebe. Jen je otázkou, zda to tak bude.

Co když svatí řeknou: „Nebudeme si snižovat nebeské soužití nějakými lajdáky. Když jsme se my s pomocí boží dostali na úroveň nebešťanů, proč by to nezvládli ostatní?“

Kdo z nás by si vzal do domácnosti někoho, kdo je pohodlný se přezout, přichází se zablácenými botami a po jídle si neodnese ani prázdný talíř?

Dnešní slavnost nám chce připomenout, že jsme pozváni mezi svaté. Při křtu jsme se zasvětili Bohu (Bůh nám jako první zasvětil svůj život).

Je v našich silách využít hojné pomoci Boží k tomu, aby se naše jednání jednou podobalo Ježíšově jednání.

Nebešťané přijali Ježíšův životní styl.

Ježíšovo kázání o „blahoslavenství“ nevypadalo tak, že by Ježíš jen vypočítal jednotlivá blahoslavenství jako náš text. Jeho řeč mohla trvat několik hodin, než vysvětlil, co má každým blahoslavenstvím na mysli.

Obsahu blahoslavenství porozumíme až ze znalosti evangelií a Ježíšova myšlení. Teprve na postojích lidí, kteří se potkali s Ježíšem, můžeme pochopit, o co jde.

„Blahoslavení chudí v duchu, blahoslavení plačící, ...“¹³⁸³

Dá určitou práci porozumět tomu, kdo je chudý duchem.

Zacheus byl bohatý majetkem, ale chudý duchem. Stejně Matouš, rodina Lazarova a Zebedeova, řada křesťanských světců.

Kdo z nás je chudý majetkem? Podle čeho se to bude posuzovat? Podle průměrného platu u nás, na Kubě nebo v Zambii? (Rozhodně jsme bohatí přátelstvím.)

Bohatému mladíkovi jeho zbožnost a peníze stačily.

Bohatý mladík měl majetek, ale nebyl chudý duchem.

A ne každý žebrák je chudý duchem.

Chudému duchem nestačí jeho poznání a dosavadní úroveň jeho vztahu k Bohu a lidem. Nepokládá to, čeho dosáhl, za dostatečné bohatství.

Ví, že neví všechno nebo v něčem neví vůbec nic. Je si vědom svých chyb, je ochotný vyslechnout druhého, přemýšlet nad jiným názorem. Připouští, že se může mýlit a že jeho představy o Bohu nemusí být zdaleka přesné.

„Nepřišel Ježíš v nesprávnou dobu? Takhle to vypadá, že lidé na něj nebyli dostatečně připraveni“, vyslovila myšlenku jedna přemýšlivá paní. Jak to, že slepec – dnes by dostal invalidní podporu – porozumět dokázal? Je chyba v boží režii?

1383 Někteří překládají: „šťastní“ – tomu nerozumím, jak může být šťastný, kdo pláče, nebo řve bolestí při mučení? Zatím jsem nepotkal výstižnější slovo než: „blahopřeji“ vám, kteří...

Apoštolové se mnohokrát zachovali jako chudí duchem, ale někdy jako ti, kteří něco vědí lépe než Mesiáš. ¹³⁸⁴

Jestli ani apoštol Petr nebyl vždy chudý duchem, pak chudoba duchem není ničím jednoduchým. Někdy říkáme: „Já, bídný hříšník“ (dříve takovými slovy začínal kající sv. vyznání ve zpovědnici), ale to je často jen náplast, kterou si zalepujeme oči.

Ke skutečné chudobě ducha vede náročná cesta. V každém z nás číhá spokojenost se sebou a často si myslíme, že jsme téměř u cíle – zatímco jsme teprve na začátku cesty.

„Chudý“ je ochotný vést s Bohem dialog. To se naučíme na jednání s lidmi. Kolikrát s nimi jednáme, i když od nich něco chceme, jako suveréni. ¹³⁸⁵

„Blahoslavení chudí“ stojí oproti „bohatým – ti vejdu těžko do božího království“ ¹³⁸⁶

„Blahoslavení trpící“. „Gratuluji vám, kteří trpíte“.

To neznamena, že každý trpící má zásluhy.

Nemá smysl hádat, kolik může být v makovici makových zrníček. Je třeba je spočítat.

Mnoho lidí čte Písmo a hned hádá, co které slovo znamená. Se slovy cizího jazyka tak nehospodaříme. Neznám-li cizí slovo, podívám se do slovníku. Pod stejnými pojmy si lidé často představují každý něco po svém.

Chci-li porozumět Ježíšovu „blahoslavení trpící“, potřebuji pečlivě naslouchat vyprávění evangelia – alespoň o uzdravení deseti malomocných, Bartimea, ženy krvotoké (Mt 9:20-22),

1384 Např. Petr káral Ježíše, že plácá nesmysly, když Ježíš mluvil o vraždě Mesiáše představenými církvě.

Petrovi se dostalo slov: „Jdi mi z očí, satane!“ Mluvíš jako bohatý duchem, myslíš si, že tomu rozumíš lépe než já.

Chudoba ducha vychází z ochoty nechat se poučit. Ani vůči lidem si nemůžeme myslet, že máme ve všem pravdu.

Jinak vidí vinu provinilec a jinak oběť. A jinak rodina viníka a jinak rodina oběti.

Kdyby prezident Klaus vydal dekret, že všichni, kdo byli v KSČ, budou vyhnáni do Ruska a jejich majetek propadl státu, byla by to nespravedlnost rozhodnutá na základě kolektivní viny. Naše – evropská a křesťanská civilizace pokládá vyhnání sudetských Němců za nespravedlivé.

(Tvrzení, že každý má svou pravdu, je zbabělý blábol.)

1385 Není samozřejmé se nehrbit před výše postaveným nebo naopak nebýt drzý.

Není samozřejmé jednat uctivě s člověkem, který je nějakým způsobem pod námi (děcko, zaměstnanec, člověk společensky níže postavený, Vietnamec, Rom ...).

Říkali jsme si, co znamená prokázat druhému službu, protože je učedníkem Ježíšovým.

Nebo alespoň jednat s druhým podle toho, synem nebo dcerou boží. „Milujte se navzájem bratrskou láskou, v úctě dávejte přednost jeden druhému.“ (Ř 12:10)

Nemáme ustrnout a být spokojený se sebou, nerad bych, aby o mě blízcí řekli, musíme to s ním vydržet, už ani nečekám, že by se ještě změnil.

1386 Otázku nebezpečí jakéhokoliv bohatství bychom mohli mít už trochu promyšlenou. Bohatství je příjemné, toužíme po něm, ale může se nám stát kamenem úrazu, a pokud mě odvádí od podstatného, pak je lépe si „vyloupnout oko“, „useknout ruku“ a vejít do božího království chudší o „oko“ nebo „ruku“.

Jakkoliv chudý (i nemocný, slepý, nemajetný) může, ale nemusí, mít víc otevřený přístup k porozumění Bohu než „bohatý“.

Bohatému může okorat srdce. Budu-li mít 10 Kč, lehčeji dám 5 Kč druhému. Budu-li mít 10 miliónů, možná pro mě bude obtížnější polovinu darovat. Nahospodařit 10 miliónů se mnou udělá nejspíše své. Musel bych si to velice a velice hlídat.

Víme, co s lidmi udělá moc (jakákoliv) – i v církvi.

Dcery kananejské ženy (Mt 15:21-28), syna královského služebníka (J 4:43-54), ochrnutého u rybníka Bethesda (J 5:1-18), slepce od narození (J 9. kap.).

Potřebujeme objevit – ne hádat – k čemu utrpení slouží. K tomu je třeba se vrátit k příslibům Božím v Hebrejské bibli (Starém Zákoně).

Lidé hádají, rádi si myslí, že jejich utrpení je záslužné, hrají si na Ježíše na kříži, na spoluvykupitele, tvrdí, že Bůh jejich utrpení potřebuje pro záchranu duší, proto své utrpení obětují za hříchy druhých (ještě jsem nepotkal člověka, který by utrpení nesl za své viny).
Potřebujeme poznat, co znamenají slova: „aby se na něm zjevily skutky Boží“ („Nezhřešil ani slepec, ani jeho rodiče; je slepý, aby se na něm zjevily skutky Boží“. Nehádejme!

Co když ten, který si ze svého utrpení dělá zásluhy – je bohatý duchem?

Co jestli svým nezájmem nebo lajdáctvím někdy Boha nutíme, aby nám i dost drasticky připomněl, že by bylo škoda o nebe přijít.
Je možné, že by utrpení bylo stimulací?

Stačí splňovat jedno blahoslavenství nebo máme splňovat všechny?

31. neděle v mezidobí

2018

31. neděle v mezidobí Dt 6:2-6 Žid 7:23-28 Mk 12:28b-34 4. listopadu 2018

Vždy se těším na další lekci vyučujícího Slova božího.

Kdo si v přípravě četl 5. kap. Dt, potěšil se manželskou smlouvou Hospodina s Izraelem (Hospodin není jako král, který se zmocní poddaných a vnutí jim své zákony. Manželství se uzavírá svobodně a dobrovolně.)

Ptáme se, proč Deset slov (Desatero) neuvádíme slovy Písma: „Já jsem Hospodin, tvůj Bůh; já jsem tě vyvedl z egyptské země, z domu otroctví.“?

Izraelité znají Hospodinova slova: „Až mě poznáš, zamiluješ si mě celým svým srdcem.“ (Proto o Bohu říkají, že je sladký.)

Proč my jsme ta krásná slova neposlouchali?

Text prvního čtení je v mnohém pokroucený. Říkají snad rodiče děcku: „Boj se mě!“? nebo: „Přikazuji ti milovat sebe a sourozence!“? ¹³⁸⁷

Proč my jsme (na rozdíl od Izraelitů) z „Deseti slov“ udělali „Deset přikázání“? Boží slovo je přece nejkrásnější a osvobozující. Má svou přirozenou a nejvyšší autoritu. ¹³⁸⁸

Pro Izraelity jsou slova „Slyš, Izraeli“ první modlitbou a programem. ¹³⁸⁹

Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin „Jediný“ (jedinečný).

A (proto) miluješ Hospodina, svého Boha, v celém svém srdci a v celé své duši celou svou silou.

A tato slova, která ti dnes říkám, máš v srdci a opakuješ je svým synům a mluvíš o nich, když sedíš v domě a když chodíš na cestách a když ležíš nebo vstáváš, a uvazuješ si je jako znamení na ruku a jsou jako skvost mezi tvýma očima a píšeš je na veřeje svého domu a na své brány. (Dt 6:4-9)

1387 Jak to, že jsme se ve svých představách o Bohu zůstali trčet v pohanských představách? Přestoupili jsme zákaz zobrazování Boha. A zkrešlili jeho podobu, na našich zpodobněních vypadá jako pozemský král nebo antický Zeus hromovládny, tvrdě trestající neposlušné poddané. V kopolích pravoslavných kostelů zamračený Kristus Vládce všeho světa shlíží na ty, kteří bijí hlavou o zem (hluboce se uklánějící až k zemi, dotýkající se rukou země a pak čela („podávající si zem na čelo“).

Bůh není méně přející, pečující a milosrdný než rodiče svých dětí.

1388 Připomenu: a proč ještě „přikázání“ doprovázíme hrozícím prstem nebo rákoskou? V rodině druhým nerozkazujeme. Viděli jsme, jak se naši rodiče chovají, převzali jsme jejich kulturu jednání. Nepotřebovali jsme přikázání: „Nebudeš házet odpadky na zem.“ Stačilo slyšet třeba: „Na stůl se neseď.“ Doma se nám líbí.

1389 Kdyby křesťané věděli, že modlitba „Slyš, Izraeli“ byla nečastější modlitba Ježíšova a kdyby měli Ježíše za svého milovaného Učitele, zřejmě by tuto modlitbu přijali za svou.

Izraelité vědí, že jejich základním postojem před Bohem, na cestě k němu, je naslouchání („Slyš, Izraeli.“)¹³⁹⁰

Setkání s Bohem nás pozvedá a ovlivňuje.

K tomu si Izraelité vyprávějí:

Jákob – Izrael ke konci svého života znovu promýšlel svůj život. Doléhala na něj selhání z minulosti, uvědomoval si, jak málo se svým synům věnoval a dělal si starost, zda se po jeho smrti nebude Josef svým bratrům mstít za zločiny, kterých se vůči němu bratři dopustili a zda mezi bratry nedojde k novým roztržkám. Když se u Jákobova úmrtného lože shromáždili všichni jeho synové se svými dětmi a vycítili tátovu starost, společně tátovi vyznali: „Slyš, Izraeli ...“ („Poslouchej, táto, vedl jsi nás k poznávání Hospodinovy péče. Je pro nás jedinečný! Zamilovali jsme si ho celým srdcem a svým synům rádi vyprávíme o jeho péči a zachraňování. Hospodinova slova jsou pro nás nejdražším klenotem. My bratři spolu budeme vždy držet. Táto, můžeš se spokojeně odebrat ke svým otcům Izákovi a Abrahámovi.“)

Kterým rodičům by nezáleželo na vzájemném přátelství jejich dětí?

K evangeliu.

Učitelé Tóry začali na mladého rabína z Nazareta žárřit: „Do rabínské školy nechodil a teď mu naslouchá mnoho lidí!“¹³⁹¹

Dva učitelé si mysleli, že se jim podaří Ježíše vyhodit ze sedla.

Jaká boží slova, pokyny jsou nejdůležitější?

„Slyš, Izraeli ...!“

Jako bychom Ježíšova slova neslyšeli. Kdo z nás by si na slova: „Slyš, Izraeli“ vzpomněl?

Mnoho lidí chce mít (nejen v debatách) pravdu za každou cenu. Jen někteří hledají poznání a pravdu.

Tento učitel Ježíše pochválil: „Kdybys skládal zkoušku u mě, dal bych ti jedničku.“ I Ježíš pochválil učitele: „Nejsi daleko od Božího království, umíš přiznat i protivníkovi, když má pravdu.“ To bychom si mohli zapamatovat jako životní moudrost.

Kdo je milován rodiči, ten bude mít snadněji rád sebe sama. Kdo je vážen, bude si vážit sebe i druhého. Bůh nás má rád první. Kdo je obdarován, má z čeho rozdávat.

Jak to, že si porovnáváme svůj život jen podle Desatera?

My se ptáme: „Byl to hřích nebo ne? Těžký nebo lehký?“

Izraelité přemýšlejí dopředu. „Boží slovo slouží životu. Jak se zachovat, když dojde k souběhu dvou božích pokynů? Kterému slovu dát přednost?“

Život se nedá sešňěrovat do nařízení příkazů a zákazů.

1390 Nemodlíme se pro splnění „náboženské povinnosti“; nám je ctí, že nám Bůh naslouchá a my s ním smíme mluvit. V modlitbě chceme především naslouchat tomu, co nám říká, radí a čemu nás učí.

1391 V naší společnosti kdekdo rozumí všemu (i náboženství), V. Klaus, chlapi v hospodě i anonymové na internetu.

„Já si myslím,“ říkají mnozí, aniž získali solidní znalosti studiím a zkušeností. Solidní novinář si novou informaci ověřuje z několika zdrojů. Mluvkové a hlupáci neváží slova. (Lháři patří do jiné skupiny. Trefným příměrem „vyváženosti“ je pravidlo „Na jednoho Hitlera jeden Žid“.) Má slovo bezcharakterního člověka stejnou váhu jako slovo poctivého a pravdivého?

Bůh nás učí nové spravedlnosti, svému náhledu na správné jednání, učí nás přemýšlet, abychom se v dané situaci uměli rozhodnout správně.

Nám ani Bohu nestačí, řekneme-li: „Byl jsem v kostele.“

Ptáme se: „Setkal jsem se s Bohem? O jakou moudrost jsem bohatší, co nového mě Duch boží odkryl?“

Vím, že smím patřit do lidu božího, k boží nevěstě? Těší mě to?

Těší mě to natolik, že o tom rád a s nedočkavostí vyprávím dětem?

Čím to je, že jeden zákoník Ježíšovi naslouchal a druhý ne?

Františkán Bonaventura Bouše byl silně konzervativní. Kriminál s některými jeho názory poněkud oťásl. Ale ne s názory teologickými. Když vyšel z kriminálu, dva roky studoval koncilové dokumenty a související literaturu a koncilu přitakal.

Jiným nepomohl ani kriminál. Čím to je?

Na které straně bychom byli v Ježíšově době my? Stáli bychom na jeho straně?

To je velmi vážná otázka. Minout se s Ježíšem je škoda.

Modlitba o pomoc ke správnému rozpoznávání je velice důležitá.

2015

31. neděle v mezidobí Dt 6:2-6 Žid 7:23-28 Mk 12:28b-34 1. listopadu 2015

Dal jsem přednost biblickým textům z 31. neděle před texty ke Všem svatým, i když Slavnost budeme slavít.

Jak jste minulou neděli vysvětlili dětem slova ze Ž 126: „Ti, kdo sejí v slzách, žnout budou v jásotu“? ¹³⁹²

Také jsem nestihl poznámku k velekněžství Ježíše. ¹³⁹³

1392 Máme štěstí, že jsme potomky předků, kteří prošli zemědělskou kulturou (na rozdíl od lovců a sběračů nebo kočovníků a sběračů. Zemědělci se naučili počítat „na zadní kolečka“, hospodařit tak, aby přečkali dobu nouze. Zimu přežili ti, kteří si vytvořili zásobu topení a potravin. V teplejších krajinách období sucha a horka přežili ti, kteří si obstarali dostatečné zásoby vody a jídla. Naši hospodáři oddělili část potravin na osivo (obilí, a dalších semen) a na sadbu (např. brambor) a nedovolili je sníst ani v dobách hladu (i kdyby mělo zemřít několik dětí, ale ostatní přežili). Někdy tedy seli „s pláčem“, aby se dočkali další úrody.

Kultury, které zemědělskou kulturou neprošli, s tím mají potíž, řídí se zásadou, to, co máš v žaludku, ti už nikdo nevezme. Např. řada Romů nakoupí to, co je láká, a pak jim už nevyjdou peníze na topení a jídlo. Nepovyšujeme se nad ně, máme děkovat za dar naší kultury a objevovat dětem velikost naší kultury, učit je šetřit, dobře hospodařit a učit je umění oddalovat požitek.

1393 V listu k židům je Ježíš označen za velekněze. Je to Ježíšova rehabilitace. Kaifáš jako velekněz proklel Ježíše, prohlásil ho za největšího zločince. Velekněz měl u židů větší autoritu než křesťanský papež. List židům říká, Ježíš je větší než Kaifáš, on nás přivádí pravou cestou do Boží náruče.

Jako označení Boha za „otce, matku, ženicha, manžela ...“, je jen určitým (krásným) obrazem, ale nedokonalým, protože Bůh je větší nad všechno naše pomyslení. I titul „velekněz“ je tedy jen přirovnáním.

Kněžství je pohanským „vynálezem“. Kněz byl prostředníkem mezi lidmi a božstvem. Věděl, jak se k božstvu bezpečně přiblížit. Vyjednával a získával přízeň božstva a usmiřoval je. Nepoučený, „nezasvěcený“, by

K slavnosti Všech svatých.

Je nějaká jiná soudobá společnost, která při svých slavnostech pokaždé myslí na své zesnulé předky? My na ně a na naše svaté při každé Večeři Páně vysloveně myslíme v modlitbách.

Svatí jsou největšími dobrodinci světa.¹³⁹⁴

Takové množství svědků může ve světě s něčím pohnout.¹³⁹⁵

Většinu svatých neznáme. Jména některých světců nosíme. Nabídneme-li našim dětem dobrý životopis jejich křestních patronů, mohou se jim stát vzorem. Je na nás, abychom dětem ukázali i svědectví jiných – že je v možnostech člověka Boha poznat, zamilovat si ho celou svou bytostí. Dát se do božích služeb bylo pro mnohé smyslem jejich života.¹³⁹⁶

mohl božstvo rozzlobit, přijít o život atd.

Kněží v Izraeli měli jiné poslání. Před Hospodinem je každý odpovědný za sebe. Jenže odpovědnost je náročná, tak později otcové rodu přejímali část odpovědnosti za své lidi, předávali bohatství tradice, bděli nad poznáním Boha svých lidí, nad dodržováním spravedlnosti a pravidel dobrého soužití. Ještě později část této odpovědnosti převzal kněžský kmen Lévi a pak velekněz.

Připomínám, že židovský kněz neusmířoval Hospodina.

Poškodím-li člověka, jsem povinen mu vynahradit způsobenou škodu, např. zaplatit nabourané auto, přinést peníze za poškozenou pověst.

S Hospodinem je to – díky jeho milosrdenství – jinak. Za určitých (nám známých) podmínek nám odpouští.

Nemusíme mu přinášet náhradu (to bychom se nedoplátili).

Připomínám, že smyslem „starozákonních“ obětí nebylo usmíření poškozeného, uraženého Boha.

Židům místo pravidla: „rána za ránu, modřina za modřinu, oko za oko“, bylo povoleno určité hmotné odškodnění poškozeného a „pokuta“ – zabití zvířete v chrámu, aby každý viděl, že zlo odnese nevinný. To byl „celopal“ – spálení celého zvířete.

Při oběti děkovné byly na oltáři spáleny jen ledviny a střešní sádlo. Přední nohu s lopatkou a část obětovaných potravin dostal chrámový personál (to byly naturálie levitů). Ostatní maso a zbytek přinesených potravin byl použit k hostině pro děkující. (Hostina byla znamením, že Bůh poděkování přijal. Nebylo děkujícího, který by se hostiny neúčastnil. Hostina podstatně patřila k díkůvzdání. Když my jsme z Večeře Páně udělali především oběť, význam hostiny jsme tím potlačili.)

První křesťané žádné kněze neměli, jen presbytery a biskupy. Až později, když se křesťanství stalo státním náboženstvím, vzniklo kněžstvo a přijalo postupně roucha, insignie a tituly židovských a hlavně pohanských kněží nebo šlechty.

1394 Slovu „svatý“ se snažíme porozumět (navzdory tomu, že se slovo „svatý“ stalo spíš nadávkou). Poznali jsme, že nám Bůh zasvětil svůj život a my jsme se nadšeně zasvětili jeho plánu s lidmi. Na jeho přátelství odpovídáme svým přátelstvím a přátelstvím k jeho dětem. (Mezi boží děti patří i utečenci. V tom není nic naivního.)

1395 Obklopeni takovým zástupem svědků, odhodme všecku přítěž i hřích, který se nás tak snadno přichytí, a vytrvejme v běhu, jak je nám uloženo s pohledem upřeným na Ježíše, který vede naši víru od počátku až do cíle. (Žd 12:1)

1396 My i naše děti potřebujeme hrdiny. Světské celebrity nám nic nedají.

Pozoruj, jak se někteří lidé tetelí blahem, když je vyznamená Zeman nebo Klaus.

M. Zeman je sečtělý, ví, jak svévolní vládcí budují svou moc. Svými nehoráznostmi znovu a znovu zkouší, co dalšího mu dovolíme (vyznamenal řadu bezcharakterních lokajů). Rektoři vysokých škol do Vladislavského sálu 28. října nepřišli. I ze solidarity s těmi rektory, které president už potřetí nepozval. Škoda, že se naši biskupové opět zúčastnili. Ježíš charakter Heroda (syna Heroda Velikého) včas rozpoznal, nazval ho liškou (Lk 13:32). V druhé polovině 80. let začalo pronásledování řeholníků jistého řádu. Volali po projevech

K prvnímu čtení.

Jak vysvětlíme dětem nebo vnukům slova „Boj se Hospodina“?

V prvním čtení a evangeliu jsou slova, která si Izrael zvolil za základní modlitbu „Slyš Izraeli“. ¹³⁹⁷ Zajímalo by mě, kdo jste si ji přisvojil jako svou modlitbu.

Židé říkají, že dostali jediné přikázání: „Slyš, Izraeli“.

Naslouchání nám otvírá dveře k poznávání, k žasnutí nad láskou a péčí milujícího, k radosti a vděčnosti nad tím, jakou cenu pro milujícího máme.

Bůh k nám mluví srozumitelně, je geniálním pedagogem. Mluví naší řečí: „Poslouchej, Izraeli, až mě poznáš, uvidíš, že jsem pro tebe jedinečný a zamiluješ si mě celou svou bytostí.“

„I to, co tě učím, Izraeli, si tak zamiluješ, tak si toho budeš považovat, že to budeš svým dětem vypravovat kdekoliv a kdykoliv. Čeho je srdce plné, tím ústa přetékají. Ještě když budeš lehat do postele, budeš dětem ještě něco chtít dopovědět. A už při vstávání z postele se budeš těšit, co budeš dětem o mně vypravovat, až se probudí. Takovou krásou je má moudrost. Budeš na ni hrdý a budeš si ji považovat jako největší skvost. Proto si, Izraeli, uvazuješ na ruku modlitební řemínky s tímto textem, proto si na veřejnosti upevňuješ schránku s těmito slovy.“

Dětem nebo vnukům máme a můžeme vypravovat: „Když jsme poznali, jak nás mají naši rodiče rádi, zamilovali jsme si je celou svou bytostí.“

„Když jsem se oženil, poznal jsem, že vaše maminka je pro mě jedinečná.“

(První roky života jsou rodiče pro děti jedineční. Pak přijde puberta a děti zkouší a ověřují si – někdy tvrdě – zda je rodiče opravdu mají rádi.

Neobjeví-li děti dobré rodiče do pětadvaceti let, neumí být spravedliví, může to být známka nedobrého charakteru.)

Dnešní otcové (někdy i matky) mají pocit, že svým dětem nemají co předat – když se děti lépe vyznají v počítači, mobilu a dalších moderních věcech.

Ale starší mají mladším předávat cenné životní zkušenosti. Uvidí-li na nás děti nebo vnukové, že si nejen osvojíme práci s počítačem nebo mobilním telefonem, ale uvidí-li, že začínáme používat i to, co v soužití s Bohem poznáváme nového, pak jim odkryjeme životní moudrost a cenu božích pokladů.

Třeba: „Až v padesáti letech jsem objevil modlitbu: ‚Slyš, Izraeli‘. Zjistil jsem, že je posvěcená i Ježíšovými rty, zřejmě byla i jeho nejčastější modlitbou. Tak jsem si ji předradil před své modlitby. Podívej, co mě ta modlitba vypráví.“

solidarity, ale před tím sami s dříve pronásledovanými solidární nebyli.

1397 Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin „Jediný“ (ve smyslu jedinečný).

A (proto) miluješ Hospodina, svého Boha, v celém svém srdci a v celé své duši celou svou silou.

A tato slova, která ti dnes říkám, máš v srdci

a opakuješ je svým synům a mluvíš o nich, když sedíš v domě

a když chodíš na cestách a když ležíš nebo vstáváš,

a uvazuješ si je jako znamení na ruku

a jsou jako drahokam mezi tvými očima

a píšeš je na veřejnosti svého domu a na své brány. (Dt 6:4-9)

Zrovna tak máme dětem říkat, že všechnu moudrost o soužití s Bohem a lidmi, Ježíš převedl na jednoho jmenovatele: „přikázání milovat Boha a lidi“.
(Slovo „přikázání“ je nešťastné. Lásku nelze přikázat. Ani sám sobě. Bůh nám nic nepřikazuje, pečuje o nás, učí nás rozlišovat dobré a zlé a vybízí nás k dobré volbě.)

Která jiná kultura stojí na tak krásných idejích jak žido-křesťanská kultura? Můžeme dětem říci: „Až objevíš něco krásnějšího než křesťanství, nezataj mi to“.

Co znamenají Ježíšova slova židovskému teologovi: „Nejsi daleko od Božího království?“
Už jsme o tom mluvili.

Je dobré mít notes, do kterého si píšeme důležité věty a životní recepty.¹³⁹⁸
Na řadu věcí sami nepřijdeme, ne vše si umíme sami odvodit, formulovat. Proto si ceníme dobrých učitelů, proto vítáme vyučování životní moudrosti.
Životní zkušenosti máme předávat dalším generacím. Na vysoké škole jim je neřeknou.

Svatí nás u nebeské brány nebudou zkoušet, život nás prověří. Svátí nás povzbuzují, ale nebudou se přimlouvát za vpuštění lidí do nebe, kteří jsou „pod míru božího království“.
Řeknou třeba: „Nebudeme si snižovat nebeské soužití nějakými lajdáky. Když jsme se my s pomocí boží dostali na úroveň nebešťanů, proč by to nezvládli ostatní?“

Slova: „Slyš, Izraeli ...“, jsou krásným pozváním. Bůh je jedinečná krása, proto se ho rádi snažíme milovat celou svou bytostí.

Ježíš později řekl svým přátelům: „Poznali jste, jak hodně vás mám rád. Naučím vás, jak mít rád druhé tak, jako já mám rád vás.“

Svatí byli Ježíšovou láskou nadšeni, nechali se jeho láskou nést k druhým.

„Svatý je člověk, kterým prostupuje světlo“, řekla holčička.

2012 (O Večeři Páně XXVII. - Můj soukromý dodatek)

Poznámky k nedělní liturgii 4. listopadu 2012

(Cyklus úvah o Večeři Páně)

XXVII. Můj soukromý dodatek

Patřím ke generaci, která ještě zažila starou latinskou liturgii. Už jako kluk jsem pečlivě sledoval v českém překladu to, co pan farář říkal latinsky, zády k nám.

S velikou radostí a vděčností jsme přijali rozhodnutí II. vatikánského koncilu o možnosti slavit liturgii v národním jazyku.

Jiří Reinsberg (který studoval v Římě latinsky a znal nazpaměť všech 150 žalmů v latině), mi říkával: „To víš, že je rozdíl modlit se latinsky nebo v češtině. Přece nevyznávám děvčeti lásku rusky.“

¹³⁹⁸ „Co je boží království?“

„Uspořádání sebe sama a vztahů s Bohem a lidmi podle Ježíšových pravidel.“

„Nejsi daleko od Božího království, umíš i protivníkovi přiznat v čem má pravdu.“ To je stěžejní postoj, bez něj do božího království nevejdem.

V semináři se nám nedostalo dobrého vzdělání. Nejlepší profesori přednášet nesměli, těžce sháněli vědomosti i o liturgii.

Jako kaplani jsme vysvětlovali smysl slavení podle liturgické obnovy koncilu. V tom nám nikdo nebránil. Ale nové postoje při Večeři Páně jsme nezaváděli tam, kde jsme nebyli „svými pány“, – s ohledem na své šéfy, formované přece jen ještě starou předkoncilní liturgií. Mladých kněží byla tenkrát jen hrstka.

Po r. 1990, při jedněch duchovních cvičeních pro moravské důchodce na téma „O Večeři Páně“, jsem také vysvětloval smysl postojů při bohoslužbě. Jedna asi pětasedmdesátiletá paní se mě ptala: „Tak proč se v kostelích při Večeři Páně nestojí?“ Vymlouval jsem se, že kněžstvo bere ohled na starší lidi, kteří jsou od dětství zvyklí na to staré atd.

Odpověděla mi: „Proč berete falešný ohled na nás staré, kdy se naši vnuci naučí, jak je to správně? A ty si myslíš, že my starší jsme tak nemožní, že nejsme schopni přijmout něco nového?“

Pokoncilní liturgická obnova se u nás zastavila po prvním kroku – obrácením oltářů.

Dnes se opět ozývají hlasy, jak to staré bylo v mnohém lepší. Z nepochopení liturgie, z pohodlnosti a strachu se mluví o větší zbožnosti: „Vlastně by se mělo při celé mši klečat“.

Varuje se před výstřelky v liturgii. Několik desetiletí jsme žili bez biskupské péče a nikam jsme nezabloudili. Za 30 let jsem potkal pár konzervativních podivínů, ale neslyšel o nějakých vylomeninách v liturgii.¹³⁹⁹

Naopak, politický tlak a všechny možné pastorační zákazy církevních tajemníků nás přivedly k většímu hledání a nakonec k většímu porozumění slavnosti a Ježíšovu záměru.¹⁴⁰⁰

Škoda, že nám v semináři neřekli: „Snažte se udělat z liturgie slavnost.“ Každý, kdo pořádal nějakou sešlost, kdo zval hosty, ví, že uspořádání slavnosti je náročné.

Představte si, jak by asi dopadl Štědrý večer, kdyby jej organizovali staří mládenci?

„Vy dva obstaráte stromek, vy zabalíte dárky, vy zanesete dárky průvodem pod stromek ...“

Klérus žije především právníckou obavou, „zda to bylo platné“. Ale neklademe si už otázku, jak se hosté na slavnosti cítí, nakolik rozumí tomu, co se děje a co mohou podle Ježíšova přání prožít. Neptáme se, zda mše baví děti nebo samotného kněze.

Je to jako: „Když vaří maminka, je to dobré, když vaří tatínek, je to zdravé.“

1399 To jen ti přestrašení se strašili hloupými historkami o úpadku liturgie na západě. Např. jak v kostelích, kde se podává na ruku, hodní kněží s hrůzou po mši zametají hostie poházené na zemi. Tomu věřili zase jen ustrašení, kteří nepřemýšlejí. Hned se pozná, z jaké líhně taková pomluva pochází. Přece žádný kněz, natož zbožný, by nezametal hostie koštětem.

1400 Jak forma jídla při Večeři Páně slábne (místo chleba oplatečky, místo stolu něco podivného, místo stolování u stolu, roznášení pokrmu po kostele, bez nápoje už nejde o hostinu, atd.), tak slábne porozumění Ježíšovu záměru. Přestáváme dokonce rozumět i tomu, co může být srozumitelné každému kolemjdoucímu.

Dáme-li ženě určitým způsobem jablko nebo třešničky na stopce – něco to znamená. Kdybychom jí podali citrón nebo papriku, šlo by jen o citrón nebo papriku. Když Ježíš vzal placku chleba a rozlomil ji, byla to silná řeč, která se nemusela vysvětlovat. Když jsme si mysleli, že pro Pána Ježíše to nejlepší a začali jsme péct hostie s vejražkové mouky, dostali jsme se na slepou kolej. Oplatek hostie je vločkou, kterou i vítr může odfouknout.

To, co Ježíš srozumitelně učí, jsme pak vyhlásili za neproniknutelné tajemství (to se ví, že Ježíšovo přátelství je nevídaný zázrak – to, co je za naším zrakem).

V naší farnosti před 30 léty působil moudrý kněz, který obdivuhodně zapojil lidi do bohoslužby. Dodneška je to znát, přijed'te se podívat, jaká tam panuje atmosféra. A stačí to jen udržovat.

V debatách o slavení liturgie jsou často určité otázky odmítnuty s námitkou „subjektivních pocitů“ a pak se neosobně a abstraktně mluví o milosti a tajemstvích.¹⁴⁰¹

Kněží studovali liturgii, ale pro ostatní je řeč naší liturgie někdy nesrozumitelná, někdy dokonce matoucí. Moderní jazyk se rychle vyvíjí a mění. Mezi člověkem 16. a 17. století nebyl celkem žádný rozdíl. Zato mezi dnešními dvěma generacemi dochází k nebývalému posunu.

Čemu mohou v kostele porozumět mladí lidé, začátečníci nebo dokonce nevěřící, kteří na bohoslužby občas přicházejí?

Předsedající bohoslužbě má sice účastníky uvádět do dění u oltáře, má komentovat, co se děje, ale nemůže vysvětlovat každé druhé slovo.¹⁴⁰²

Chybí nám pastorační přístup. Přitom máme jedinečnou školu. Ježíš úmyslně mluvil o Bohu „civilně“, aby mu mohl každý porozumět, i nestudovaný člověk. A přitom nijak nesnížil vznešenost Boha, naopak.

Stále zapomínáme, že bohoslužba je společnou modlitbou a společnou slavností. Na prvním místě nestojí – abych „já“ sám prožil setkání s Bohem v co největší míře. Večeře Páně nemá být soukromou modlitbou jednotlivců. Společně slavíme, mám myslet také na druhé. I já sám – osobně – se musím hlídat, abych se neponořil do hloubky této modlitby natolik, abych přestal vnímat ty druhé. Ale k tomu mně přece slouží osobní modlitba – nikdo nikomu nebrání třeba v mystické modlitbě.

Řekli jsme si, v čem je společná modlitba hodnotnější. Víme, že kdo neumí stolovat a nechápe smysl stolování, nepochopí záměr liturgie. U společného jídla také nejde především o to, abych získal pro sebe co nejlepší porci a co nejvíce si sám pochutnal, ale společná slavnost je pozorností a péčí o druhé povýšena nad soukromý zážitek. Boží království je vytvářeno službou druhým.

1401 Jeden profesor, jezuita, mi vyprávěl o dvouměsíčním studijním pobytu jezuitů na Sicílii. V neděli s nimi šel do kostela jeden jezuita ze Zaire, nevím, zda byl černý nebo bílý.

Přetrpěl místní bohoslužbu (a to Siciliani jsou jiného temperamentu než my, děti jsou mnohem živější, ženy se ovívají vějíři ...).

Na pokoji si pak na videu pustil liturgii ze Zaire. Čtyři hodiny se smál, plakal, tleskal a tančil...

Zažili jsme v Izraeli slavení svátku Radost z Tóry (Simchat Tóra). V předvečer svátku po bohoslužbě vynesou Židé ze synagog na ulici všechny svitky Tóry a muži při muzice a písních, i moderních, postupně tančí se svitkem v náruči jako s nevěstou. Ostatní muži s nimi v kruhu a okolo nich. Chlapi spolu a tátové s dětmi. Radost je strhuje k několikahodinovému tanci. Ženy zálibně přihlížejí, povídají si mezi sebou a popíjejí limonádu. Už malí kluci zkoušejí, zda svitek v tanečních krocích unesou. Pro staré mnoho znamená, když někdo může třeba říci: „Už 70. rok tančím, nevím zda se dožiji příštího svátku, ale letos jsem ještě tančit dokázal.“ Takovou spontánní radost (bez alkoholu) nevidíme na žádné z našich slavností, natož náboženských. Pro Židy je Písmo nevěstou, zdrojem moudrosti, života a základem jejich existence. (Tóra je formovala, z Tóry čerpali vše, čím jsou. Který jiný národ přijal Bibli v takové míře jako Židé? Věřící Žid pročte každý rok znovu celou Bibli. O svátku samotném začínají Židé číst Bibli od začátku znovu – proto ta radost. Těší se, že v Bibli objeví něco nového a víc porozumí Hospodinu.)

Pro nás je Večeře Páně víc než jen setkáním se Slovem Božím ...

Jestlipak my budeme někdy slavit svátek Radost z Tóry?!

1402 Na prvním zasedání sněmu jsem říkal: „My kněží jsme studovali liturgii a rozumíme tomu, o co v bohoslužbě jde, ale lidé si na bohoslužbě připadají jako pacient, nad nímž se lékaři odborně mezi sebou baví o jeho chorobě“. Za padesát let slova zestárla, bylo by třeba nového překladu. Ale druhý den jeden vysoký prelát pravil: „Různé skupiny mají svou řeč, lékaři, fotbalisté... A proč by nám měli lidé rozumět?“

Ježíš použil slavnostní hostinu a povýšil ji do nové roviny. My ovšem ve své důležitosti máme sklony všechno možné vylepšovat. Důrazy se přesunou od podstatného a od vlastního smyslu k podružnostem. Tak se dostáváme na cesty farizeů.¹⁴⁰³

(Podle liturgických předpisů tridentského koncilu by Ježíšova Poslední večeře nebyla platná.) Ježíšovy nápady není třeba vylepšovat. A místo vytváření nových vnějších předpisů máme mluvit o podstatě a snažit se vnikat do hloubky Ježíšova záměru.

Několikrát jsem se dotkl některých zatemňujících záležitostí. Alespoň několika dalších bolavých věcí si ještě všimnu.

1403 Ježíš mluvil k zástupům i k svým učedníkům: „Na stoličce Mojžíšově zasedli zákoníci a farizeové. Proto číňte a zachovávejte všechno, co vám řeknou; ale podle jejich skutků nejednejte: neboť oni mluví a nečiní. Svazují těžká břemena a nakládají je lidem na ramena, ale sami se jich nechťejí dotknout ani prstem. Všechny své skutky konají tak, aby je lidé viděli: rozšiřují si modlitební řemínky a prodlužují třásně, mají rádi přední místa na hostinách a přední sedadla v synagogách, líbí se jim, když je lidé na ulici zdraví a říkají jim `Mistře`. Vy však si nedávejte říkat `Mistře`: jediný je váš Mistr, vy všichni jste bratři. A nikomu na zemi nedávejte jméno `Otec`: jediný je váš Otec, ten nebeský. Ani si nedávejte říkat `Učitelé`: váš učitel je jeden, Kristus. Kdo je z vás největší, bude váš služebník. Kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen. Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Zavíráte lidem království nebeské, sami nevcházíte a zabraňujete těm, kdo chtějí vejít. Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Obcházíte moře i zemi, abyste získali jednoho novověrce; a když ho získáte, učiníte z něho syna pekla, dvakrát horšího, než jste sami.“ (Mt 23:1-13. 15)

Proč Ježíš tak lpí na některých slovech: „Mistr“, „Učitel“, „Otec“? (My jsme si vymysleli i jiné tituly.)

Židé se označovali za syny Abrahámovy. Ježíš říká: „Abraham byl velikán, ale Bůh vám přece nabízí větší program – své synovství“.

Máme následovat Ježíše, ne nějakého světce.

Je pro nás rozhodující, co si myslí Ježíš nebo co si myslí Petr nebo Pavel, Boženka nebo Růženka? Neprohlášíme své názory a svůj vkus za zbožnější než je Ježíšův.

Ježíš je jedinečný Učitel, váží každé slovo; ví, že některá slova nám jsou nebezpečná. Nehrál si na otce, a nikdo mu tak nesměl říkat. Vedl nás k Tátovi, který je Otcem všech lidí.

Co znamená „povyšovat se“?

Mojžíš vyřídil Izraelské slovo Boží: „Všechno, co vám přikazuji, budete bedlivě dodržovat. Nic k tomu nepřidáš a nic z toho neubereš.“ (Dt 13:1)

Bůh na nic nezapomněl a nic nepodcenil.

Ježíš nás varuje před jinou povýšeností, než s jakou ubližují třeba velcí diktátoři.

Tato je nenápadnější – o to možná zákeřnější. Nikdo z židů si nedovolil říci: „Já jsem víc než Mojžíš.“ To by bylo neúnosné.

A přece ti, co „opravovali“ Mojžíše, co svévolně vymýšleli svá zbožná nařízení a nadřazovali je přikázáním Hospodinovým, se nad Mojžíše ve skutečnosti povyšovali.

Kdyby někdo z křesťanů prohlásil, že je víc než Ježíš, tak by jej kdysi upálili, dnes odvezli do blázince.

Ale nepovyšujeme se my nad Ježíše, když jeho učení vylepšujeme nebo obcházíme?

Co znamená „ponižovat se“? Nejde o pocit méněcennosti. Nepřijímáme-li důstojnost svobodných dětí božích, pochybujeme o Bohu.

Ale kdo zároveň ví, že je pouhým učedníkem, a ne Mistrem, Učitelem nebo Otcem, kdo jedná jako Ježíšův učedník, koho opravdu zajímá slovo Boží, ten je použitelný pro práci s Ježíšem a bude povýšen: „Číníte-li, co vám přikazuji, jste moji přátelé. Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co činí jeho pán.“

Přichází-li předsedající s asistencí na začátku Večeře Páně do kněžiště, poklekají u svatostánku před Kristem.

Ale proč klekáme, když odcházíme? Copak není rozdíl mezi tím, jak jsem přišel a jak odcházím? Nic se nezměnilo?

Už přece neodcházím jen já, ale mě Ježíš ne-doprovází, nýbrž prostupuje!

Věříme tomu nebo ne?

Jenže Velký našeptávač nás „zbožně“ straší: „Je třeba pokleknout, aby se nesnižovala úcta k Nejsvětější svátosti oltářní.“

Závrtný zázrak neuvěřitelného zájmu a přátelství Ježíše obětujeme našemu vkusu, který nazýváme „úctou“, nebo se o něj necháme připravit.

Copak mě Ježíš neprokázal svou lásku až do krajnosti? ¹⁴⁰⁴

Ježíš mě poctil a poznamenal svým zvláštním pohostinstvím.

Nemává na mě na rozloučenou ze svatostánku, ale je ochoten být mým společníkem na cestě.

Nemám pokorně přijmout Pavlovo: „Nežiji už já, ale žije ve mně Kristus“? (Gal 2:20)

Nevzdálili jsme se záměru toho, kterého ústy nazýváme svým Mistrem? (Vlastně my jej už tak ani neoslovujeme, pouze si matně vzpomínáme, že jej tak nazývali první učedníci.)

Dítěti řekneme: „Nemůžeš babičce dávat bonbón z bonboniéry. Nabídni jí, ať si sama vezme z bonboniéry.“ Proč je to v kostele jinak? (Mimo kostel krmíme jen nemohoucí.)

– Napomínáme děti: „S jídlem se neběhá, jí se u stolu“. Ale sami roznášíme jídlo po kostele. Stůl se už stal především oltářem. Oltář už není stolem Páně.

Proč nejíme u stolu?

Naši věřící jsou přece na vysoké úrovni. Proč s nimi jednáme jako s nedospělými? Jsme vzdělanější než naši předkové. Každý prvňák umí jíst příborem a stolovat.

Ježíš použil formu jídla. Proč nemohou lidé alespoň na chvíli stolovat u stolu (když už v našich kostelech sedíme jako v autobusech), jako koncelebrující kněží?

Proč lidi „krmíme“ v zástupu? Jak mají zažít Ježíšův záměr společného stolování?

Čteme: „Vezměte a jezte“, ale my jsme zavedli svou zbožnost: „Nesmíte do svaté hostie kousnout!“ (někde se to říká dětem dodneška).

Nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám dal poznat všechno, co jsem slyšel od svého Otce“.
(Srov. Jan 15:14-15)

Ježíš dokonce říká: „Až učiníte všechno, co vám bylo přikázáno, řekněte: ‚Služebníci neužiteční jsme; co jsme měli učinit, učinili jsme.‘“ (Lk 17:10 – Colův překlad)

Proč Ježíš zvolil výraz služebníci „neužiteční“? Nechce nás snižovat. Říká buďte světlem, solí a kvasem, potřebuje nás, ale máme vědět, že neplníme jeho rady a přání na 100 %. Máme být poctiví, pravdiví a spravedliví k sobě samým i před Bohem.

1404 Vzpomínáte, jak Ježíš říká: „Služebník (dnes by se řeklo zaměstnanec) obsluhuje svého pána, neboť je za obsluhu placen“.

Řekne snad někdo svému služebníku, který se vrátil z pole, kde orál nebo pásal: „Pojď si hned sednout ke stolu“? Neřekne mu spíše: „Připrav mi něco k jídlu a přistroj se k obsluze, dokud se nenajím a nenapiji; pak budeš jíst a pít ty!“? (Lk 17:7-8)

Ale Ježíš je úplně jiným pánem. Prohlásil: „Blaze služebníkům, které pán, až přijde, zastihne bdící. Amen, pravím vám, že se opáše, posadí je ke stolu a sám je bude obsluhovat.“ (Lk 12:37)

Na velké hostině si hostitel najme kuchaře a obsluhu. Ale Ježíš to nevydrží, sám uvaří, osobně nás bude obsluhovat, sám nám na talíř nabere nejlepší jídlo: „Ty by ses upejpal ...“

Tak popisuje Ježíš hostinu v nebi. A při Večeři Páně už to začalo, to je předsíň a ochutnávka a předkrm a předehra a ukázka té hostiny v budoucnu.

Ježíš vymyslel hostinu jídla a nápoje: „Jezte a pijte“. A my, prohlásíme, že lidem stačí podávat „pod jednou způsobou“ (ve složitějších podmínkách se nosila eucharistie „pod jednou způsobou“ nemocným, vězňům ...)

Kde je úcta a věrnost Ježíšovým slovům?

Všímejme si, co nám Ježíš nabízí a nenechme se ošidit.

Rozeznávejme duchy. Duch boží vede ke svobodě, zatímco „duch neboží“ nás straší (většinou velice „zbožnými“ řeči.

Někdo prosazuje nepodstatné: „Podávat jen Tělo Páně v kleče a do úst“ a nazývá to větší zbožností. Způsob podávání je nedůležitý, ale jak to že zapomíná na Ježíšovo podstatné přání: „Pijte z toho VŠICHNI“. Kdo si troufne říci, že někdo nepotřebuje Krev Páně?

Ježíš je Hostitelem a natolik mu můžeme porozumět, že rozeznáme, co si přeje a proč to tak vymyslel. Jeho názory mají přednost před různými historickými nánosy a obavami těch, kteří mají strach, aby bohoslužba neupadla. Ježíš se nikdy nebál. (Strach je opakem víry.)

POZNÁMKA NA KONEC CELÉHO CYKLU ÚVAH O VEČEŘI PÁNĚ:

Liturgie není to nejdůležitější, co má církev konat.

V podobenství o posledním soudu u Matouše v 25. kapitole, se Ježíš neptá, zda člověk slavil liturgii. Ptá se jen na skutky lásky: „Byl jsem hladový, dali jste mi najíst, byl jsem žíznivý, dali jste mi napít, ...“

V dekretu „O službě a životě kněží“ II. vatikánského koncilu (PO 6) se píše o slavení eucharistie: „Slavení eucharistie, má-li být upřímné a dokonalé, musí vést k různým skutkům bliženské lásky. I když liturgie není tedy to nejvlastnější, nejdůležitější, přesto má v životě církve obrovský význam.

Říkali jsme si – boží království stojí na službě. Ježíš nám slouží do roztrhání těla, ale Ježíš nejen pracoval, také slavil. Církev má dělat to, co dělal Ježíš. (Chce-li církev dělat to, co dělal Ježíš, tak musí vědět, co dělal a co říkal. Proto Ježíši nasloucháme a hlásáme jeho názory, jeho moudrost.) Jako jsme dostali jeden den v týdnu k odpočinku, k budování vztahů včetně vztahu s Bohem, tak nám také Bůh daroval velikou slavnost svého přátelství. Slavení patří k bohatství života. Navíc, ve vztahu s Bohem vždy Bůh dělá první krok k člověku.

Bůh si získal naše srdce, jsme nadšeni jeho plány s člověkem, jeho velkorysostí a štědrostí, práce pro Boží království nás těší. A Ježíšova hostina nás vždy znovu zasáhne, je vrcholem jeho zvěstování. Proto církev slaví to, co věří. K liturgii nás zve sám Ježíš; konáme to, co konal a koná On. Proto věříme, že je Ježíš zcela mimořádným způsobem uprostřed nás v tom slavení přítomen.

2006

31. neděle v mezidobí Dt 6:2-6 Žid 7:23-28 Mk 12:28b-34 5. listopadu 2006

Před týdnem jsem řekl: K pochopení Ježíši potřebujeme několik základních vědomostí a návyků. A všechny musí být v pořádku.

Událost z dnešního úryvku má pro nás velice důležitý a klíčový význam.

Za Ježíšem přicházeli jeho oponenti (zatím oponenti nevymizeli), aby se s ním hádali, porazili jej v diskusích. Nepřicházejí se něco dozvědět. Ve slovních potyčkách vždycky s Ježíšem prohráli.

O jeden takový případ se tady jedná.

„Které přikázání je první ze všech?“ Každý trochu pozorný čtenář si všiml, že „tato“ událost je v evangeliích popsána „dvakrát“. Ale pokaždé jde o jiného tazatele. Dva různí lidé přicházejí s jednou a touže otázkou.

Zbožní lidé (farizeové) vedli spory o závažnosti a důležitosti jednotlivých příkazů.

(My něco podobného podnikáme v rozlišování lehkých a těžkých hříchů a „byl to hřích, nebyl to hřích?“ Většinou se ovšem ptáme až po skutku.

O co dál byli ti židé, kteří se ptali předem: „Které přikázání víc zavazuje?“

Raději nebudu naše kličkování komentovat.)

Rabíni a jejich školy se přeli, který příkaz je důležitější, např. co mám dělat, když mám doma nemocného. Má přednost příkaz „o péči u nemocného“, nebo „návštěva synagogy v sobotu“? Někteří lidé mají zvláštní zálibu, rádi teoreticky diskutují. (Abychom se v životě uměli správně rozhodnout ve složitějších případech je třeba znát úmysl zákonodárce – přikázání slouží životu (žádný učený nespadl z nebe), a mít dost selského rozumu, odvahy a odpovědnosti.)

Oba teologové, ptající se Ježíše: „Které přikázání je největší“, se ovšem nechtěli něco nového dozvědět, chtěli Ježíše nacytat. Chtěli dokázat, že Ježíš je proti učitelům Zákona amatér.

(V některých českých překladech Písma najdete, že zákoník Ježíše „zkoušel“, jenže v řeckém originálu je „pokoušet“. To je rozdíl.)

Je dobře si porovnat v čem se oba pokušitelé liší.

U učitele z Markova evangelia Ježíš odpovídá sám : „První je toto: ‘Slyš Izraeli ...‘“

V druhém případě, popsaném u Lukáše, však Ježíš říká : „No, jak čteš v zákoně?“ A pan profesor spustí: „Slyš Izraeli ...“

V obou případech jde o různý typ tazatele. Oba sice patří do skupiny „pokušitelů“, ale „Markův“ sice přichází s „rýpancem“, ale přitom je ochoten vyslechnout druhého. Kdežto ten druhý přichází pouze s rýpancem, ale není ochoten naslouchat.

První uzná: „To máš pravdu.“ A Ježíš mu říká „Nejsi daleko od Božího království.“

Druhý útočí, cituje Písmo sám, ... (Ježíš by mu mohl říci: „Proč se ptáš, když to víš?)

Když Ježíš přechází do protiútočků: „No, vidíš, tak podle toho dělej“, Zákoník se nedá a vyvolává další kolo souboje: „No, ale kdo je můj bližní?“

A Ježíš začne říkat o milosrdném Samaritánovi. (Často to bývá nadepsáno jako „Podobenství o milosrdném Samaritánovi“, ale toto podobenství není a nemůže být, protože, kdyby to bylo podobenství, Ježíš by to prohrál. Ta událost se musela stát.

Mezi Židy a Samaritány byla napjatá situace. Jako rasistovi nemůžete dávat za příklad nějakého poctivého Roma nebo nacistovi Žida, tak by Ježíš neuspěl s nějakým vymyšleným příběhem o ušlechtilém Samaritánovi.)

Proto je dobré si porovnat oba Zákoníky a rozdílnost jejich povah a přístupů k protivníkovi a pravdě.

Ježíšův oponent z Markova evangelia odešel pochválen. Ten druhý se přesvědčit nenechal, neuměl přijmout porážku a nic se nenaučil.

„Markův“ pan profesor řekl: „Hm, Ježíši, ty bys u mě udělal zkoušku z morálky na výbornou“.

V duchu si říká: „On ten tesař má pravdu, padni komu padni“. Je psychicky pružný, je schopen diskuse.

„Mistře („pane kolego“ by dnes řekl profesor studentíkovi), to jsi řekl perfektně, my se tady hádáme o přikázání a ten osobní vztah vůči Bohu, ten nám uniká.“

Proto mu pak Ježíš může říci: „Člověče, ty dokážeš ocenit i protivníka, přiznat mu pravdu, ty nejsi daleko od Božího království.“

Věta: „A nikdo se už neodvážil mu dát další otázku“ je srozumitelná jenom v tom celém kontextu.

Doufám, že se někdy dostaneme k tomu, co znamená: „Milovat Boha celou svou bytostí“ („Miluj Boha celým srdcem, celou duší, celou myslí ...“), není tak úplně samozřejmé. Jak se to dělá?

Vraťme se trochu nazpět. Řekl jsem na začátku – k pochopení Ježíše, k jeho následování, je třeba mít několik základních postojů. Jedním z nich je poctivost, spravedlnost, pravdivost. Zákoník je spravedlivý. I protivníkovi uznal, co byla pravda. Ocenil úroveň protivníka.

Poctivost nám otvírá cestu vzhůru, odemyká zámek k dalšímu poznání, umožňuje další vědění a obdarování.

Je třeba se naučit vítězit a prohrávat.

Co nás naučí výhra?

Co se můžeme naučit z prohry?

Hra „člověče nezlob se“ je dobrá.

Jak se má chovat vítěz? Čeho se má vyvarovat ?

Jak se má chovat poražený?

Možná bychom našli řadu příkladů.

Vítězné mocnosti ponížily po 1. světové válce Německo. Co z toho vzniklo?

Po 2. světové válce přijali Němci porážku. K čemu to vedlo?

O tom všem se dá povídat i s dětmi.

Saul lhal Samuelovi.

David přiznal svou chybu.

Jak se zachoval Kain? Jidáš? (Ale nesmí se hádat, chce to pečlivě sledovat text – i to je pravidlem poctivého přístupu k věci. Žádné hádání na základě našich pocitů a zkraslených představ z dětství.)

Jak se chováme my, nám napoví naše poctivost.

O všechny dary je třeba pečovat.

Proč děti lžou? Jak jim můžeme pomoci, aby se naučili nevymlouvat se a aby nelhaly?

Jak se to naučí od nás? Co na nás vidí?

Zákoník z Lukášova evangelia chtěl Ježíše potopit. Myslel si, že jej znemožní a sám se chtěl blýsknout, předvést, co zná z teologie.

„Když víš, jak to má být, tak podle toho jednej.“

Nakolik my stojíme o poznání z Písma? Od politiků se toho mnoho nenaučíme.

Nakolik umím v Písmu rozpoznat, a přiznat si, kde všude je řeč také o mě?

Proč kluci chodí na trénink fotbalu rádi i když dostávají hodně do těla? Čím to je?

Proč se jiní raději povalují?

Proč některé děti baví hrát na hudební nástroj a jiné jsou otrávené? Čím to je?

Co potřebuji k tomu, abych nevrčel, když se z Písma dozvídám, že zatím mnoho Ježíši nerozumím?

Co potřebuji, aby mě takové poznání neotravovalo nebo neznechucovalo?

32. neděle v mezidobí

2018

32. neděle v mezidobí 1 Kr 17:10-16 Žid 9:24-28 Mk 12:38-44 11. listopadu 2018

Dnešní neděli si připomínáme konec strašné 1. světové války. Myslíme na naše předky, padlé a poničené touto katastrofou.¹⁴⁰⁵
Zdalipak si někdo všimne chyb a selhání našich předků (vládců a představených), které tu hrůzu zapříčinily? Biblické texty nám k tomu mohou říci své.

K prvnímu čtení.

Snad nemusím připomínat nenávist krále a jeho Ježibaby k Eliášovi. Všichni měli tak velký strach, že se nikdo ze souvěrců neodvážil pronásledovaného proroka skrýt ve svém domě (srov. 1 Kr 18:7n).

Hospodin nikomu nic „nepřikazuje“, ani vdově. „Získal jsem ji, aby ti pomohla.“ „Pod svícnem je tma.“ – Sidonsko byla země, odkud Jezábel pocházela.

Řekli bychom muslimovi: „Jako že je živ Aláh, tvůj Bůh ...“?¹⁴⁰⁶

Vdova ze Sarepty přiznala Hospodinu jeho důstojnost a moc.
Co tomu vyznání předcházelo, si můžeme snadno představit.
Možná až v nouzi dospěla k hlubšímu hledání.¹⁴⁰⁷

Možná vdova viděla povrchnost svého náboženství oproti tomu, co hlásá Mojžíš. Rozpoznala proroka a jeho odvahu.¹⁴⁰⁸
Vdova pak byla, přes všechna rizika, ochotná Eliáše odvážně skrývat.

K evangeliu raději připomenou, že Ježíš se blíží „k Jeruzalému“ – o to jsou jeho slova závažnější! Jeho kritika znalců Písma a farizeů je otřesná.

1405 Kdo máme ve svých rodech padlého nebo invalidu? Vyprávějme o něm dětem.

1406 Někteří lidé bláhově tvrdí, že muslimové mají jiného Boha než my.
Pozor, lidé stejného „náboženství“ si nemusí porozumět, Ježíšova matka měla jinou představu o Bohu než velekněz Kaifáš.

Líbí se nám, konvertuje-li někdo k nám, do naší církve, ale máme sklon odsuzovat ty, kteří od nás konvertují jinam. Právo na svobodu svědomí naše církve přijala až ve 20. století.

1407 Někteří v nouzi hledají Boha, jiní se „s Bohem své představy“ rozvedou.
Ti druzí nevědí, že Bůh je jiný než naše představa o něm. Tak to bylo i na frontách válek nebo v koncentračních táborech. Jedni přemýšleli „proč Bůh mlčí a nezasáhne“, druzí nehledali, Boha ztotožnili se svou (krutou) představou a odmítli ho. Nebyli připraveni na životní otřesy a jejich víra se zhroutila jako domeček z karet.
Třetí skupina ze strachu a pohodlnosti nechce o Bohu přemýšlet a ustrne. Zůstává ve své představě o Bohu policajtoví – je ovšem neplodná – nemůže druhým hlásat Ježíšovu zprávu o milosrdném Bohu, nikoho k Ježíši nepřivede.

1408 Prorok není věstec ani prognostik. Prorok ví, že si nesmí vymýšlet, musí pečlivě naslouchat Bohu a je povinen se legitimovat těm, ke kterým je poslán. (Srov. Dt 18:18-22)

(František označuje za klerikály ty, kteří zneužívají svého postavení a duchovní autority k vlastnímu prospěchu a k upevnění své moci.)

Kdyby Ježíš dnes řekl něco o nás a o našich církevních poměrech, kdož ví, kolika z nás by jeho řeč pohoršila a kdo bychom s ní souhlasili? Máme hroší kůži. (Františkovou kritikou klerikálů jsou mnohé potrefené husy pobouřeny.)

Před týdnem jsme slyšeli provokující otázku znalce Písma Ježíši. (Víme i o druhém pokušiteli. Oba chtěli Ježíše nacytat jako nevzdělaného. Jednoho Ježíš pochválil, druhý patřil mezi pyšné, přesvědčené „vlastníky pravdy“.)

Jde o závažnější nebezpečí klerikálů všech dob, než by nás na první pohled napadlo. Jde o mnohem víc než jen o nějaké soukromé myšlenkové názory různých lidí (Ježíš se nikdy nezabýval žabomyšími spory).

Přeložme si Ježíšova slova: „Varujte se učitelů a farizeů!“ do dnešních poměrů a současného slovníku – srov. Mt 23. kap. Zatvrzelost a hřích farizeů jsou strašné (srov. Mt 11:20-24).

Ježíš varuje i nás před velkým nebezpečím, ohrožujícím nás – zbožné. Samozřejmě, že musím začínat od sebe!

(Nebezpečí bezbožníků je očividné, o tom nám Ježíš téměř nemusí říkat.)

Typ „farizeů“ (omlouvám se této historické skupině zbožných lidí, do které patřily veliké a ušlechtilé osobnosti Izraele) všech dob působí větší zlo než bychom si mysleli.

Klerikálové nejsou nebezpeční jen svými názory; dostali se na vedoucí posty v církvi, ale jsou slepí (Ježíš nás upozorňuje, co se stane, „vede-li slepý slepého“).

Klerikálové často drží s mocnými a neumí včas rozpoznat smrtelné nebezpečí a neumějí se poučit z vlastních chyb. Izraelští klerikálové nejen zločinně zavraždili Mesiáše, ale přivedli národ do nesmyslné války s Římany. Lidé byli zmasakrováni. Náboženští vůdci je nepřivedli k Hospodinu. Jan Baptista i Ježíš byli v té hrůze zapomenuti.

Evropští klerikálové 20. století mlčeli k 1. světové válce a neobrátili se k Bohu ani po ní.

Po 2. světové válce nepřivedli křesťany ke zkoumání příčin té strašné potopy zla.

2. vatikánský koncil přišel s velikým zpožděním. K obrácení církve – pro vládu klerikálů – nedošlo. Nepřiznali jsme si ani podíl viny na antisemitismu ...

Kdo trochu čte a přemýšlí, vidí, jak se diktátoři dostávají k moci – Hitler brojil proti komunistům, Stalin proti Hitlerovi a kapitalistům. Dnešní politici straší islámem.

Čerta nelze vyhnat ďáblem.

Prezident (M. Z.) nás záměrně šokuje vulgaritami a šikovně tím odvádí naši pozornost od svých účelových a mocenských tahů.

V církvi bychom od svých vůdců čekali evangelijní nadhled a vůli k „obracení se“ (*metanoia*). Ale církevní politici – klerikálové – nás straší islámem, homosexuály a genderem. Odvádějí tím pozornost od zkaženého systému autoritářské církve, který např. umožnil přinejmenším krytí sexuálních afér některých duchovních. (Oběti a ti, kteří se zneužívaných zastávali, byli umlčováni.)¹⁴⁰⁹

1409 Naříkáme nad úpadkem doby: „V naší společnosti už slovo nemá váhu, už si navzájem nevěříme.“ Ani my v církvi si nevěříme, přes Ježíšův zákaz přísahat jsme církvi k přísaze nuceni. Podezříváme druhé. Přišel pán, v životě jsem ho neviděl. Má být kmotrem a kněz po něm chce potvrzení, že byl pokřtěn. O čem papír vypovídá? (Hitler byl i biřmován, Stalin v bohosloveckém semináři. Už od semináře nás podezřívali ...) Rodiče jsou odpovědní za výběr kmotra, zda jim pomůže objevovat dítěti lásku Boha. Proč nás církev zavaluje zbytečným byrokratismem?

To vše uvádím proto, abychom si patřičně všimli, že Ježíšova kritika klerikálů je velice závažná a brali ji vážně.

V evangeliích jsou oproti klerikálům postaveny chudé vdovy (jedny z nejméně zajištěných lidí tehdejší společnosti, ta z prvního čtení je dokonce pohanka), nepatrní lidé a hříšníci, kteří se obrátili.

Když jsem v mládí slyšel o chudé vdově z evangelia, ptal jsem se, jak to s ní dopadlo.¹⁴¹⁰

Líbilo by se mi, kdyby Pán Ježíš vdově dal pytel zlatáků nebo sehnal někoho, kdo by se o ni postaral. Nebo by založil domov důchodců.

Byly dva penízky vdovy úplně posledním majetkem vdovy? Nebo darovala peníze, které měla na živobytí toho dne („Třeba je někdo potřebnější, do zítřka bez jídla přečkám“). Obojí je projevem milosrdného srdce a velkorysosti.

Ježíš ukazuje, že náboženští pokrytci mívají povětšinou tvrdé srdce. Podle ovoce tak můžeme poznávat, kdo se drží Boha a kdo zloducha.¹⁴¹¹

Samozřejmě, že si máme především sebe kontrolovat, jaké ovoce neseme a nakolik rozumíme Ježíši.

Židovství i křesťanství nás vede k praktickému soucitu a k praktické pomoci – bez ní by bylo jalové.

Od Boha dostáváme tolik, že máme z čeho rozdávat.

Je povzbuzující slyšet o dalších lidech, které Ježíš pochválil...

2015

32. neděle v mezidobí 1 Kr 17:1-16 Žid 9:24-28 Mk 12:38-44 8. listopadu 2015

Židé ve svých modlitbách volají: „Otče náš, Králi náš.“ Jejich králem je Hospodin. Žádný člověk není schopen spravovat boží lid.

Ale Izraelci si kdysi na Hospodinu vyškemrali pozemského krále.

Izraelští králové se snažili z náboženství dělat ideologii – přihýbat si náboženství podle svých choutek.

Proroci měli a mají hájit Boží cest, a potřebné; mají bdít nad lidem božím, aby nesešel z cesty Hospodina.

Při vycházení ze školní jídelny jsem uviděl kluka s rozbitým kolenem. Dovedl jsem ho do sborovny, aby mu učitelky koleno ošetřily. Nabídl jsem se, že kluka odvezu domů, ale okamžitě jsem si uvědomil, že to už – po aférách s pedofilii kněží – není možné. Nad druhými a nad světem se pohoršujeme ...

1410 Někteří kazatelé doporučují potřebným víru v dobrotu Boha. Občas slýchávám tvrzení, že někteří lidé roky nic nejedli, žili jen ze „svatého přijímání“. Někteří šamani prý „znají lidi, kteří žijí jen z kosmické energie“. Škoda, že tato parta včas nevyučuje těmto metodám ty, kteří umírají hladem. Měli by to ale nejprve vyzkoušet s vlastním žaludkem a peníze na svou obživu by mohli věnovat lidem žijícím v bídě.

1411 Pozor, všiml jsem si, že i zloduchové se mají za dobrodince a občasnou pomocí potřebnému dokazují, jací jsou lidumilové. A i na dobrém stromě najdeme nějaké jablko shnilé.

Achab byl jedním z nejhorších králů Izraele. Učarovala mu sidonská princezna Jezábel (od ní pochází naše jméno Ježibaba). S ní se Achab klaněl Baalovi, kterému byly přinášeny lidské oběti! Za jeho vlády bylo vybudováno Jericho, obtíženo kletbou (Joz 6:26). Do základů hradeb byly položeny živé děti – jako oběť božstvu, od kterého žádali nepřemožitelnost hradeb. (Pohané obchodují s božstvy: „dávám, abych dostal“.)

Eliáš vytýkal Achabovi jeho pohanství.

„Dokud se nesrovnáš s Hospodinem, bude sucho.“ (Eliášovo jméno znamená /mým/ Bohem je Hospodin).

Tak začala tehdejší náboženská očista.

„Jakože živ je Hospodin, Bůh Izraele, v jehož jsem službách, v těchto letech nebude rosa ani déšť, leč na mé slovo.“

„Jakože živ je Hospodin“, je formule zapřísahání – oproti vyznávání Baalových kněží: „Živ je Baal.“

O Baalovi pohané věřili, že je pánem a dárce deště, růstu a úrody.

Eliáš je neznámým člověkem (možná přistěhovalcem neizraelského původu, skromných práv (srov. Lv 25), třeba jako někdo ze současných utečenců). Tvrdí: „Ne Baal, ale Hospodin je pánem života.“

Achab rozuměl Eliášově kritice své vlády. Král má vést lid k Hospodinu podle božích pravidel. Achab nesnesl prorokovu opovážlivost. Na jeho hlavu vypsál velkou odměnu.

Země trpěla, ale bída lidí krále neobměkčila. Lidé se báli tyranského krále víc než Hospodina. (To se stále v dějinách opakuje – i dnes – lidi rádi pochlebují vládcům a snaží se mu zalíbit.)

Až po vítězství Eliáše nad Baalovými proroky na Karmelu budou lidé (dav) volat: „Jen Hospodin je Bůh.“

Hospodin Eliáše ukryl a živil ho potravou, kterou mu přinášejí létavci (z nebes). Havrani (krkavci) jsou ale ptáci nečistí (Lv 11:15; Dt 14:14). Paradoxní, tito nečistí jsou ve službách Hospodina, zatímco Izraelité jsou nespolehliví, ti se bojí pomoci tomu, kdo je v nemilosti vladaře. I když to je prorok.

Když potok vyschl, Hospodin poslal Eliáše k vdově do Sarepty – to byla vlast Jezábely. „Pod svícem bývá tma“, tam nebude Achab Eliáše hledat.

Eliáš je k vdově poslán, nebojí se jí. Možná jí řekl, kdo je. Oděv i nářečí ho navíc prozrazovalo. (Lidé na útěku někdy také řeknou, proč jsou pronásledováni, nebo je to domorodcům jasné.)

Je možné, že vdova o stíhaném proroku slyšela, žila u hranic Izraelského území. Vypadá to, že spolu mluvili o souboji proroka Hospodinova a krále, který se „kolaborantsky“ dal do služeb pohanského božstva.

„Naber mi, prosím tě, vodu. A prosím tě o kousek chleba.“

„Jakože živ je Hospodin“ – to je přísaha člověka, který vzhlíží k Hospodinu. Baalovo duchovenstvo vyhlásilo, že je potřeba se víc modlit, postit se a obětovat, aby přišel déšť (tak to duchovenstvo vždy dělá, když neumí nebo nechce hledat pravou příčinu u sebe nebo na své straně).¹⁴¹²

„Neboj se, Hospodin se stará a postará se o tebe a tvého syna.“

Vzpomínáte na povinnost proroka, legitimovat se, že je poslán Bohem? A na povinnost adresáta ověřit si pravost posla?

1412 Opět slyšíme stejné výzvy. Např. aby Bůh vzbudil dost kněžských a řeholních povolání.

Vícekrát jsme mluvili o Ježíšových slovech: „Kdo přijme proroka, protože je to prorok, obdrží odměnu proroka; kdo přijme spravedlivého, protože je to spravedlivý, obdrží odměnu spravedlivého.“ (Mt 10:41)

Pomoc potřebnému Bůh cení. Ale rozpoznat a hlásit se ke spravedlivému, je další důležitý čin. A pomoci spravedlivému, je další ctností.

Rozpoznat proroka nebo Mesiáše je ještě vyšší známkou člověka čistého srdce (srov. Mt 5:8). Takový člověk získá ještě víc. Nejen od proroka, ale i od Boha. Otevírá se dalšímu obdarování.

Něco jiného je zkoušet, zda je Hospodin pravý, v dobách hojnosti a bezpečí, než v situaci, kdy si tím mohu ztížit život ...

Vdova riskovala; když se ukáže, že Eliáš je pravý prorok, bude pro ni těžší odmítnout pomoc.

Poskytnout pomoc může být někdy velkým rizikem. Král je mocný, královna bije „hlava nehlava“ a strach v nás pracuje ...

Ten příběh může být pro nás letos objevný. Přistěhovalec(!) Eliáš se stal služebníkem Hospodina – na rozdíl od těch, kteří se sice narodili jako Izraelci, jenže „král byl nablízku a Hospodin daleko“ ...

Vdova, chudá a hlavně člověk osamocený, bez zastání, pohanka (stejně jako nečistí létavci u potoka krmící Eliáše), je použitelná víc než královské kněžstvo Hospodina. Někteří nekřesťané nás mohou časem předběhnout.

Ježíš vdovu chválí před veřejností všech dob: „Mnoho vdov bylo v Izraeli za dnů Eliášových, kdy se zavřelo nebe na tři a půl roku a na celou zemi přišel veliký hlad. A k žádnému z nich nebyl Eliáš poslán, nýbrž jen k oné vdově do Sarepty v zemi sidonské.“ (Lk 4:25-26).

Není snadné před „věřícími“ pochválit nějakého „cizince“ (vícekrát jsme si to zkusili). Ježíš v nazaretských probudil ne nevoli, ale smrtelnou nenávisť!

„Varujte se učitelů Zákona!“ je vážným varováním, především pro nás duchovní, teology. Dodneška to odpovídá, od dlouhých sukni až po dobré papáníčko („jediná povolená vášeň na faře“, říká jedna bystrá pozorovatelka nás – duchovních).

Tehdejší písmáci sice nebyli kněžími, ale na své zbožnosti si velice – stejně jako „náboženští horlivci“ – zakládali.

U židů pozůstali nebožtíka týden doma truchlí, nechodí ani do synagogy. Naopak lidé místo do synagogy se chodí modlit do domu smutku a také pozůstalé potěšit.

Jenže tehdejší zbožní hlásali, že je třeba se za nebožtíka modlit celý měsíc. Pohostinnost je povinností, ale pro chudé lidi byla invaze „zbožných“ pohromou ... ¹⁴¹³

V podloubí Jeruzalémského chrámu staly pokladnice. Dárce nahlas ohlásil množství peněz a levita částku nahlas opakoval a úřednický ji zapsal do patřičného spisu.

Dar vdovy byl nepatrný. (Odmala jsem čekal dopovědění příběhu, že třeba vdova od Pána Ježíše dostala nějaký „hrnečku vař“, aby neumřela hlady. Ale o to tady nejde.)

Zřejmě dala to, co měla na denní obživu. („Třeba je na tom někdo huře než já, do zítřka hlady neumřu.“)

Ježíš říká: „Ne každá modlitba je Bohu milá, ne každá mše „svaté přijímání“ ...Není každý dar na kostel Bohu milý.“

Čistota úmyslu je důležitá ...

1413 To byste koukali, kdybyste četli několik stran úředního přípisu, jak vítat a hostit církevní vrchnost.

Není řečeno, v jaké výši máme pomáhat potřebným.
Nikdo, ani chudý se nemá vymlouvat ...

I ke štědrosti patří uměřenost, nemůžeme cizím dát to, co nutně potřebují k životu naše děti.
A ke všemu je třeba moudrosti.¹⁴¹⁴

Římský František říká: „Almužna nás má „bolet“ ...

V týdnu si připomínáme sv. Martina. Legenda o rozdělení pláště s žebrákem je moudrá. Když Martin půlku pláště daroval, táhlo na něj, musel spát stočen v klubíčku, stejně jako obdarovaný, vzdal se svého pohodlí, aby ten druhý nemrzl.

2012

32. neděle v mezidobí 1 Král 17:10-16 Žid 9:24-28 Mk 12:38-44 11. listopadu 2012

Ježíš chválí vdovu ze Sarepty: „Eliáš byl poslán k této pohanské vdově a ne k žádné vdově v Izraeli.“ (Srov. Lk 4:25-26)

Čím je ta vdova zajímavá a důležitá pro nás? Co se od ní můžeme naučit?

Dobry režisér by natočil dobrý filmový (černobílý, ne barevný) snímek. I naše fantazie má veliké možnosti. Okolnosti setkání Eliáše s vdovou vyčteme z předcházejícího textu 1. Knihy Královské. Jak asi ta vdova žila, v jakém domě s jakým nábytkem, jaké možnosti a jaká práva měla? O tehdejších pohanství si můžeme ledacos dohledat.

Jak náročný a riskantní byl pro vdovu prorokův návrh?

Pud sebezáchovy působí v hladu velice silně. V tomto případě navíc násobený mateřským pudem. Poskytnout pomoc člověku stíhanému státní mocí je nebezpečné ...

Každou chvíli v nějaké míře riskujeme: výrobek může mít skrytou vadu, cestu nemusíme dokončit, operace se nemusí podařit, partner nás může zklamat, já sám mohu selhat.

Výběr životního partnera je jedním z nejdůležitějších a nejzávažnějších rozhodnutí.

Přijmout Boha za životního partnera je podobné.

Snažíme se získat co nejvíce záruk, aby naše rozhodnutí nebyla sázkou do loterie. (Dětem říkáme, podle jakých kritérií by si měli vybírat partnera.)

„Vsadit na Boha“ je také určitým rizikem...

Opakování:

Písmo nás učí třem krokům k získání důvěry (víry):

1. Pozorně vyslechnout, co nám druhý nabízí.
2. Ověřit si, zda je nabízející hodnověrný a ověřit si, zda je pravda to, co tvrdí.
3. Přitakat mu, pokud se ukáže pravdivost.

1414 Zatím jsem neporozuměl žebravým řádům. Na světě je mnoho potřebných a když zdraví chlapi zvyšují počet těch, kteří nastavují dlaně, zdá se mi to povážlivé. „Kdo nechce pracovat, ať nejí!,“ říká Písmo. Modlit se dá i při práci. Dělat z dobrovolné žebroty ctnost, je opovržlivostí.

Za poustevníkem přišel bohatý člověk: „Prosím tě, nechám ti tady peníze, ty budeš vědět, kdo je potřebný.“

„To nemohu přijmout, slíbil jsem chudobu“, řekl řeholník. A bohatý odešel smutný.

Druhý den přišel chudý člověk v nouzi: „Prosím tě, zbožný muži, nemůžeš mi pomoci, děti mi pláčou hlady?“

„Nemám ti co dát, já žiji v chudobě“, slyšel chudák, a smutně odešel.

Ověřili jsme si lásku rodičů. Spočívá na velkých zkušenostech s nimi a na pádných důvodech. Bůh nám něco nabízí a chce, abychom si ověřili jeho spolehlivost a hodnověrnost.

(Je víra především darem od Hospodina? Můžeme „vymodlit“ dobrého partnera pro své dítě? Můžeme vymodlit druhému „víru“? Proč Bůh nedá „dar víry“ všem? Není dost štědrý, dochází mu síly, přejícnost? Je na nás rozzlobený? Je třeba jej přemlouvat?

Izraelita ví, že modlitba neslouží k přemlouvání Hospodina. Před týdnem jsme opět slyšeli největší modlitbu židů: „Slyš Izraeli: Hospodin nás zachránil a zachraňuje z otroctví, pomáhá nám k bohatému a svobodnému životu ...“.

Izraelita má naslouchat slovům, která dostal a zdědil – a umí je nazpaměť. A na tato slova – nabídku božího přátelství – má odpovědět, má se podle nich zařídit.)¹⁴¹⁵

Vdova ze Sarepty už prohlédla, že Bál – božstvo deště – je bezmocný.

Usoudila, že ten cizí příchozí by mohl být prorok Hospodinův.

„Hospodin, Bůh Izraele ti pomůže ...“, tvrdil.

Riskla to. Ověřit si pravdivost příslibu jí dost stálo.

A pak udělala ten 3. krok víry a přijala Eliáše do svého domu.

Ta vdova – jejíž jméno ani neznáme – pro nás může být navždy svědkem boží věrohodnosti!

Podobným svědkem může být každý poctivý věřící člověk. I my. (Uděláme-li dobrou zkušenost s nějakou firmou, rádi ji doporučíme kamarádům.)

Na svátek všech svatých jsme zvažovali svědectví života všech těch, kteří udělali s Bohem tu nejlepší zkušenost. (Srov. Žid 11:1-12:4)

Ověřit si spolehlivost Hospodina pro nás není tak obtížné jako pro zmíněnou vdovu. Stačí jít kus cesty s boží moudrostí.

Kdo jiný nám nabídne nebo objeví lepší pravidla pro život? Třeba k soužití s nejbližšími?

(Svobodně jsme přijali pravidla silničního provozu, vyzkoušeli jsme si, že má smysl je dodržovat, dáváme si pozor, abychom nenabourali sebe nebo druhé ...)

Vdova ze Sarepty vyrostla mezi pohany. A pak usoudila, že víra v Hospodina je „vyšší kulturou“. My jsme svědky toho, jak někteří křesťané dnes sestupují do pohanství – do primitivnější kultury.

Krajané vdovy ze Sarepty vyznávali boha Bála. Nedovedeme pochopit, jak to, že lidé Bálovi obětovali děti. Ale stačí si všimnout, jak dnešní pohané jsou schopni obětovat svým božstvům – které mají jiná jména – lidské oběti. Pro kariéru nemají čas na děti, někdy se dokonce dětí zřeknou – nepřijmou je.

Dnešní požitkáři vyznávají svého „Bakchuse“, někteří řidiči, násilníci, šikanující (teroristé) vyznávají boha násilí. Mnoho lidí slouží Moci, Bohatství, jiní Venuši, jiní Módě.

Mnoho lidí v naší společnosti z nudy vyhledává adrenalinové nebezpečné akce.

Právě jsem slyšel o čtyřech mrtvých divácích při automobilových závodech.

Nikdo nezjistí počet smrtelných nemocí, jejichž původem jsou neutěšené vztahy mezi nejbližšími.

Bulimie a anorexie si každoročně vyžádá několik životů děvčat.

1415 Bůh je natěšen dávat, nepřeje si nic jiného než aby se nám co nejlépe dařilo. Jeho štědrá náruč je pro nás doširoka, naplno otevřená, záleží už pouze na nás, zda o něj a o jeho království stojíme.

Není vrtošivým a poťouchlým pohanským božstvem, není zlomyslným desátníkem nebo krutým bachařem. (Byl jsem kdysi překvapen slovy Josefa Luxe v době nemoci rakovinou: „Máme krásné manželství, já jsem věděl, že musí přijít něco zlého.“)

Posledních deset let se řada mých vrstevníků nechává zlákat pomyslnou pohanskou kulturou. Nebyl bych to od nich čekal, za komunistů – abychom obstáli – jsme se přece spolu drželi Hospodina.

Někteří z nich se účastnili přednášek Josefa Zvěřiny, člověka protříbeného komunistickým koncentrákem a dnes hltají slova učení podivných „učitelů“. Kam dali rozum?

Už dříve si někteří lidé u nás hráli na buddhisty nebo hinduisty – jako si jiní hráli na kovboje nebo indiány. (Rád bych je viděl žít v Tibetu nebo Indii bez toaletního papíru a lékařského pojištění.)

Dnes se roztrhl pytel s kartáčkami, věštcí, léčiteli, čarodějnicemi, odborníky na anděly a různé energie. Jak to, že jim lidé slepě věří?

Učme naše děti a vnuky přemýšlet, srovnávat a počítat.

Všimněte si, jak se novodobé pohanství zaměřuje na sebe, nebuduje manželství. (Láká lidi na své kurzy, nabízí kde co, aby bylo jedinci dobře, ale na druhé tolik nemyslí. „Měj rád sám sebe!“

O obětavosti, věrnosti a lásce k druhému esoterici vedou řeči jen povrchně.)

Židovsko-křesťanská kultura přece přinesla veliké ovoce (... vypořádala se s bídou, i nezaměstnaní dostávají podporu ... přinesla jedinečnou důstojnost manželství, ženě, dětem...) – občas o tom mluvíme.¹⁴¹⁶

Vdově ze Sarepty šlo o život syna a jí samotné. Žádný adrenalin nevyhledávala, zažila v životě všelijaké trápení a dost strachu o život. (Pohané žijí ve strachu před božstvy, představují si je podle svých krutých vládců – tehdejších Hitlerů a Gottwaldů.)

První průkopníci víry v Hospodina: Abrahám, vdova ze Sarepty, malomocný Námán, kníže Bořivoj s Ludmilou, Václavem, Vojtěch ... objevili velikost „židovské nebo křesťanské kultury“ oproti kultuře dosavadní společnosti a proslapávali cestu dalším.

Jejich rozhodování bylo těžší než naše a jejich volba přidat se k Ježíši riskantnější než naše.

V nejhrošších podmínkách koncentračních táborů mnozí lidé objevili Boha (mnozí o „víru“ přišli).

Vdova ze Sarepty asi těžko uměla číst a psát, ale selského rozumu se nezřekla, myslelo jí to ...

1416 Egyptané, Babyloňané, Peršané, Řekové, Římané a později Arabové měli vysokou kulturu – kde jsou dnes – a kde jsou Židé?

Ty starověké národy měly už kdysi splachovací záchody, dnes je často mají – na rozdíl od Židů – ubohé. Židé se přistěhovali do Izraele s pár kilogramy majetku. Mnoho učitelů a lékařů šlo stavět domy a zavlažovat poušť. Kam vodu zavedli, tam je dnes zahrada. Na první pohled je vidět rozdíl mezi palestinskými a židovskými vesnicemi, městy, obchody, pečlivostí práce a hygienou potravin.

Čím to je? Že by požehnání dané Abrahamovi a jeho potomkům působilo? Ale požehnání bylo přislíbeno i Izmaelovi – otci Arabů.

Je Abrahám i naším otcem? Požehnání účinkuje natolik, nakolik se držíme Hospodina.

Na světě je asi 1,2 miliardy muslimů, tj. 20 % světové populace. Získali 7 Nobelových cen.

Židů je na celém světě přibližně 14 milionů, tj. 0,02 % – světové populace. Nobelovu cenu získalo 129 Židů. (To je zastaralá informace, dnes je muslimů jedna a tři čtvrtě miliardy.)

Židé nevymývají mozky svým dětem ve vojenských výcvikových táborech, ani je neučí, jak vyhodit sebe samé „do vzduchu“ a způsobit smrt co nejvíce muslimům nebo nežidům. Židé neunášejí letadla, nezabíjejí sportovce na olympijských hrách, neničí kostely. Neobchodují s otroky, ani nevyzývají k džihádu a smrti všech nevěřících. Pokud by Arabové složili zbraně, Židé je ihned složí také. Pokud by ale Židé první odložili své zbraně, Izrael přestane existovat. (Tím nechci říci, že jsou Židé nevinní a nedopouštějí se žádných nespravedlností.)

Poskytla prorokovi úkryt před pronásledovateli, ale navíc toužila po přítomnosti božského muže v domě. Mnoho od něj získala, mnoho se od něj naučila. Mnoho od něj dostala, vypravuje další text.

My si také vážíme blízkosti Boha, který s námi v našich obydlích bydlí.

Vážíme si božích slov, která máme kdykoliv po ruce. (Kdo z našich předků měl takové možnosti, takové bohatství.)

Židé každou sobotu ve svých modlitbách děkují za dar inteligence: „... svou milostí jsi nám dal rozum ...“

Jako nechápeme, že řada politiků vymění manželku a děti za mladší, stejně nechápeme, že někdo vymění živého Boha za esoteriku.

Věrnost není břemenem, ozdobou na kabátě nebo krásným přívěskem na šatech. Je bohatstvím, udržujícím živé vztahy. (Že je pracné? Inu, jako každé pravé bohatství.)

Nechápu, že někdo vymění Krista, když s ním už ušel nemalý kus cesty – za někoho nového, neověřeného.

Sám pro sebe se ptám: Kým pro ně Ježíš zůstal?

Objevili někoho, kdo žil víc obětavě pro druhé než on?

Objevili někoho, kdo pohnul světem více než on?

Kdo zbouřil více předsudků, než on? Kdo povýšil ženy, děti, otroky, ponížené a nepatrné tolik jako on?

Od druhých ale potřebuji přijít k sobě. Sebe se ptám, kým je Kristus pro mě?

Říkejme dětem o svém hledání, rozhodování a volbě Boha.

V tom jsme nezastupitelní: „Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin jediný. Budeš milovat Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší a celou svou silou.

A tato slova, která ti dnes svěřuji, budeš mít v srdci. Budeš je vštěpovat svým synům a budeš o nich rozmlouvat, když budeš sedět doma nebo půjdeš cestou, když budeš uléhat nebo vstávat. Uvážeš si je jako znamení na ruku a budeš je mít jako pásek na čele mezi očima. Napíšeš je také na veřeje svého domu a na své brány.“ (Dt 6:4-9)

Před týdnem jsme uvažovali, co znamená výraz „bázeň“ („boj se Hospodina“), co si o tom představujeme a jak bychom to popsali dětem.

Někteří jsme si všímali střetu některých přikázání. Které má přednost?

Evangelium nás učí, jak řešit naše vzájemné spory.

Přemýšlíme, jak nebešťané dosáhli toho, že se na věčnosti už nehádají s blízkými. Jak to zvládneme my? Co se potřebujeme – přinejmenším pro věčnost – naučit? (Tam si budou všichni navzájem blízcí.)

Nelíbilo by se nám, kdybychom se v nebi všichni „překabátili“, jako když se tady vymění vrchnost.

Co se potřebujeme tady naučit, abychom se nehádali a směli se účastnit bohoslužeb? (Mt 5:21-26)

Kdy se budeme řídit Ježíšovými pravidly? ¹⁴¹⁷

1417 Slyšel jsem zvukový záznam tiskové konference slovenských biskupů o případu arcibiskupa R. Bezáka:

www.tkkbs.sk

Arcibiskupovi Bezákovi se nedostalo řádného soudu podle Ježíšových pravidel.

Jak to, že církev nevede spory podle Ježíšových pravidel?

Pokaždé jsem znovu takovým jednáním šokován. Jako u korejských diktátorů. Není šance na odvolání.

V dnešním úryvku evangelia nás Ježíš varuje před zalíbením v moci, slávě, církevní parádě a okázalé zbožnosti. Tyto nectnosti přiřazujeme starozákonním církevním autoritám, ale sebe z toho vylučujeme.

Není mi lehké, že si papežské sídlo nezadá s leskem bohatstvím císařských paláců, biskupské paláce a kostely s knížecími paláci. Naše obřady, roucha a výzdoba při bohoslužbách často neladí s Ježíšovou zbožností a překračují dobré mravy a solidaritu s nemajetnými. Nedáváme dobrý příklad bohatým. Hospodin pro sebe nevyžaduje žádnou okázalost a přepych.

Těší mě, že izraelští ministři jezdí ve škodovkách a nikoliv v honosnějších autech ...

Je na každém koho si necháme mluvit do svého svědomí. Každý se máme vypořádat s tím, co nás svádí a čím se obklopujeme.

Ježíš nás učí, že na našem jednání je podstatný úmysl našeho jednání – oceňuje pár korun darovaných vdovou.

Kolik jsme my ochotni obětovat pro společnou, dobrou a Boží věc? ¹⁴¹⁸

2009

32. neděle v mezidobí 1 Král 17:10-16 Žid 9:24-28 Mk 12:38-44 8. listopadu 2009

Ježíš vdovu ze Sarepty pochválil (Lk 4:25-26), její postoj nám tedy stojí za velkou pozornost. Už jsme se tomu podrobněji věnovali. Skoro každé slovo tam má veliký význam (jako v básni).

Jen stručně: Vdova se neujala Eliáše jen proto, že byl nespravedlivě stíhaný a polomrtvý hladem. Rozpoznala v Eliášovi proroka, proto se jí dostalo „odměny od proroka“. Uvěřila, že Hospodin – na rozdíl od Bála – dokáže jí i jejího syna zachránit od smrti hladem. (Nedávno jsme si opět připomínali, co znamená: „Kdo přijme proroka, protože je to prorok, obdrží odměnu proroka; kdo přijme spravedlivého, protože je to spravedlivý, obdrží odměnu spravedlivého“. (Mt 10:41)

Taková řeč by ani v naší politice, poničené komunistickou morální devastací, neprošla.

(Přečetl jsem si také přepis rozhovoru s poslancem Pekárkem: www.rozhlas.cz)

Čím jsme my, křesťané, světu příkladem? Budeme čekat na omluvu nějakého dalšího „Svatého Otce“ za 500 let?

Kdo je vinen ztrátou hodnověrnosti církve v naší společnosti?

Budeme slavít výročí Cyrila a Metoděje – těch, kteří byli také svými bratřími pomlouváni, vězněni a ničení. Ani ve snu jsem netušil, že se bude něco takového v našich zemích – po pádu komunismu – opakovat.

Daniel se zastal Zuzany, Ježíš ženy cizoložné, Ježíše se nikdo nezastal. Sv. Pavel také nařikal: „Nikdo se mě nezastal“. Nemohu mlčet. Přijede-li Benedikt XVI. do Čech, vezmu si slovenskou vlajku, fotografii R. Bezáka a černou lepicí páskou si zalepím ústa.

Ježíš nebyl překvapen selháním apoštolů, ale zraněn zřejmě byl.

Stejně není překvapen selháváním mým, ale zraněn asi je.

Ježíš nás učí, že naše důvěra a jeho následování nemá padat s naším selháváním, ani se selháváním jiných.

Ale o Ježíšově programu – o božím království a o Bohu máme svědčit.

1418 Paní Dr. Jiřina Šiklová mně vyprávěla: „Pomáhala jsem panu Karlu Schwarzenbergovi při volební kampani do senátu. Když se při nedělní mši blížil ministrant s košíčkem, kníže vytáhl z peněženky tisícikorunu. Inu, je volební kampaň, proč by Karel nedal tisícikorunu, řekla jsem si. Jenže pak jsem koutkem oka zahlédla, jak vytáhl ještě papírovou padesátikorunu – a do té stočenou tisícovku zabalil.“

Jeden kolega vyprávěl: „Byla vyhlášena důležitá kostelní sbírka. Abych lidi „povzbudil“, dal jsem do košíčku pětistovku. Ale když košíček doputoval do sakristie, žádná papírová bankovka v něm nebyla.“

„Varujte se učitelů Zákona!“ je vážným varováním.

My – duchovenstvo – si stále potřebujeme hlídat sklon k dlouhým sukním, dlouhým třásním, dlouhým modlitbám, sklon k hodnostem, privilegiím, okázalé zbožnosti a tloušťce.

Za možnost znalosti Písma máme být vděční, je přece zdrojem poznání. Sám Bůh nám nezištně slouží. Každé bohatství má sloužit i druhým. Má v nás probouzet vděčnost Bohu. Dary nedostáváme k povyšování se nad druhé.

Oproti teologům zakládajícím si na své prestiži staví Ježíš v dnešním úryvku evangelia obyčejnou ženskou, dokonce chudou vdovu. (Nepřehlédněme tehdejší nízké postavení ženy. Vdova byla chudák, jaképak měla zázemí a zastání?)

Už jako děcko mě zajímalo, zda vdova neumřela hladu.

Později mě zajímalo, na jaké účely byly její halíře použity.¹⁴¹⁹

Na nádvoří žen v jeruzalémském chrámu, před skladem chrámových potřeb, stálo třináct nádob na různé účely pro chrám. (Chrám byl dobudován až později, pár roků před zničením v r. 70.) Dárci předávali dary kněžím s hlasitým udáním účelu, na který mají být použity. Kněží vše pečlivě zapisovali a peněžité dary vkládali do příslušné nádoby.

Žena darovala dvě drobné mince – to byla její denní obživa. Ten den asi nic nejedla. Zřejmě chtěla nějakým způsobem prokázat Bohu vděčnost!!

Ježíš oceňuje velikost daru vdovy, jak mnoho si váží vztahu s Bohem.

Pochválením vdovy nás nevyzývá k odevzdání našich peněz pro kostel.

Bůh pro se sebe nic nepotřebuje. Nestojí o naše zlato a perly. S nápadem postavit chrám v Jeruzalémě přišel David, ne Hospodin (navíc byl několikrát zbourán).

Přinejmenším od Ježíše víme, co Boha těší a co si od nás přeje.¹⁴²⁰

Vdova byla ochotná pro svůj vztah k Bohu hodně udělat.

Nedávno jsem stručně napsal otázku: „Přeješ si, aby byl Bůh?“

Někteří volají policii jen tehdy, když potřebují její pomoc pro své zájmy.

Podobně se dožadují svobody, práv, spravedlnosti ...

1419 Někteří chudí se dokáží rozdělit i o to málo, které mají: „Co když je ten druhý ještě potřebnější než já?“ (Např. řada lidí v koncentráku především pečovala o druhé. „Ti nejlepší z nás tam zůstali“, řekli o nich někteří přeživší.)

1420 Jan Zlatoústý kázal: „Dokud někdo trpí hladem nebo jinou nouzí, nemáme právo mít zlatý kalich“. Máme sloužit životu (jakýmkoliv způsobem). Dotvářet svět podle božích plánů, uzdravovat jej, usilovat o spravedlivost, důstojně se chovat ke každému, být solidární s potřebnými. „Co jste prokázali komukoliv, jako byste prokázali mně.“

Poznámka pro nás, Čechy: Staví-li se v kostele Poláci nebo Němci, dají vždy nějaký peníz do pokladničky – podporují dobrou věc. Jsou uznalí a vědí, že vše něco stojí.

Naši předkové byli štedří a hrdí. Když se jim narodilo dítě, hříbě, nebo sklidili úrodu, „pustili chlup“. Nebrali nic samozřejmě, byli si vědomi, že když dostali, mají možnost také přispět na nějaký dobrý účel. I kostel pokládali za svůj.

Zůstalo v nás něco z živé komunistické propagandy: „Školství, zdravotnictví ... je zadarmo“ ...

Jsme vděční, že Bůh je i za to, jaký je.

Život v porušeném světě je tvrdý a mnohé potkává krutý úděl.

Po Bohu a jeho spravedlnosti a ocenění toužíme především pro ponížené, ubité a zneuznané všech dob. Jsme rádi, že existuje někdo, kdo je povýší a pozve je do laskavého a důstojného prostředí. Zraňování neurvalostí a nespravedlností světa toužíme po božím království, po spravedlivém uspořádání vztahů.

Stojím o spravedlnost Boží. Nejen pro vlastní výhodu. Mám spor s některými lidmi. Mrzí mě, že spor nechtějí řešit podle Ježíšových pravidel.

Rád bych, abychom se sešli v nebeském království. Víím, že k tomu je třeba, abychom všichni – i já – dorostli na úroveň nebesťanů, přijali Ježíšova pravidla k soužití. (V nebi se nemůžeme míjet s lidmi, s kterými jsme své spory neurovnali. To by nebylo nebe.)

Jestli říkám: „Přijď tvé království, Otče“, pak vědomě prosím: „Bože, pomoz mi co nejdříve rozpoznat chyby, které jsem možná udělal vůči těm, s kterými mám spor. Nemyslím si, že jsem bezchybný, nemyslím si, že jsem nemohl jednat lépe, než jsem jednal.“

Příběh vdovy z evangelia nám připomíná, z čeho vyrůstá přátelství a život s Bohem. Ze vzájemné přejícnosti, spolupráce a obětavosti jednoho po druhého a obětavosti ve společné práci. Často si představujeme zbožnost jako ti učitelé Zákona a končíme jako pokroucení lidé.

Ten, koho Ježíš uchvátil, pokládá za užitečné si občas klást otázku: „Co jsi ochoten udělat (obětovat) pro svůj vztah s Bohem a pro Boží království?“¹⁴²¹

Ten, koho Ježíš uchvátil, pokládá za užitečné si porovnávat své představy s představou Boha (nebo Ježíše).

2006

32. neděle v mezidobí 1 Král 17:10-16 Žid 9:24-28 Mk 12:38-44 12. listopadu 2006

Jedna chudá vdova každý měsíc věnovala značný peníz na kostel na úkor rodiny. Bylo to stejné, jako v dnešním čtení z evangelia?¹⁴²²

Když dvě dělají totéž, nemusí to být totéž.

1421 Kolik jsem ochoten udělat pro dobré manželství,
pro výchovu svých dětí,
pro svobodu a demokracii,
pro životní prostředí,
pro farnost?

1422 Nejstarší dcera té vdovy si posteskla, nikdy jsem neměla nový kabát.

Lidová zbožnost a lidová víra by vdovu ovšem velebila: „Ale myslela to upřímně. Pán Bůh její oběť určitě přijal.

Vždyť i Pán Ježíš ocenil dar vdovy do pokladnice.“

„Ti, co rádi chodí v dlouhých rízách“ by také jednání vdovy ocenili ...

Pohanské božstvo by její oběť určitě ocenilo ...

Vdoviny děti si myslely něco jiného. Mám za to, že Hospodin také.

Copak Bůh potřebuje nové antipendium na oltář nebo pozlacený svatostánek?

Není vdova jako vdova.

Na upřímnost „lidové zbožnosti“ krutě doplácely vdoviny děti. Záleží Hospodinu více na dětech nebo na zlatu v kostele?

Čeho si Bůh cení více, naivity nebo touhy po osvětlení porozumění? Co je platné, že naivita je upřímná? Nikdy není dobrá, někdy vede až k tragédii.

Nedávno jsme si z Ježíšova vyučování všimli, jak záleží na motivu jednání. Někdo obdrží odměnu proroka, jiný odměnu spravedlivého.

Deset malomocných prosilo proroka Ježíše o uzdravení. Devět jich mohl Ježíš pouze uzdravit. Jen Samaritánovi se navíc dostalo osvícení od Mesiáše. (Pouze desátý dokázal rozpoznat v Ježíši Mesiáše.) Samozřejmě by Ježíš rád osvítil i těch devět. Ale nemohl. Proč? Kdo tomu bránil? Těch devět!

Lidová (nepromyšlená) víra si myslí, že si Bůh může dělat, co chce (ve smyslu svévole). Každý, kdo vychovával psa, dítě, žáka, ví, že k výchově je třeba kázně vychovatele. Nemohu nějakou věc jednou povolit a podruhé ne. Prarodič se musí ovládat ve své štědrosti vůči vnoučeti. Ježíš si „nemůže dělat, co by chtěl“. Je moudrý. Ví, co by nám neprospělo.

S bohatým mladíkem Ježíš nic nenadělá, protože mladík nic nehledá. Jen se předvádí a předstírá hledání.

Mnoha zbožným lidem Ježíš „nemohl“, „nesměl“ pomoci. Musel ovládnout svůj soucit. Velké množství zbožných lidí nemohl Ježíš uzdravit.

(Vzpomeňme, jak se nazaretští v synagoze na Ježíše vztekali, když jim řekl, že se potřebují nejprve obrátit k Bohu.)

Kdopak umí přiznat svou vinu? Místo toho raději osočíme toho druhého.

Když vdova ze Sarepty rozpoznala v Eliášovi proroka, mohl ji víc obdarovat, než kdyby se nad ním „pouze“ smilovala pro jeho „polomrtvost“ hlady.

Mohl ji obdarovat víc, než kdyby se „pouze“ hrdinsky zachovala tím, že by skryla nespravedlivě stíhaného celostátním pátráním.¹⁴²³

Ježíš vdovu velice pochválil: „Po pravdě vám říkám: Mnoho vdov bylo v Izraeli za dnů Eliášových, kdy se zavřelo nebe na tři a půl roku a na celou zemi přišel veliký hlad. A k žádné z nich nebyl Eliáš poslán, nýbrž jen k oné vdově do Sarepty v zemi sidonské. (Lk 4:25-26)

Protože vdova v Eliáši rozpoznala muže božího, mohl ji prorok obdarovat jako prorok.

Postoupíme k evangeliu.

Dvě drobné mince mají u Boha větší cenu, než veliký dar z nadbytku.

Podrobněji jsme se otázkou přístupu k věci zabývali na 27. neděli v mezidobí. (viz poznámky k této neděli)¹⁴²⁴

1423 Vdova ze Sarepty se setkala s vyhladovělým, pronásledovaným člověkem. Měl na sobě nějakou zvířecí kůži. Nepřišel v kolárku a klerice.

„Je to pobuda nebo podvodník? (Podvodník by si možná církevní uniformu obstaral.) Nechce na mě vymámit poslední jídlo, které se synem máme?“

Víte, kolika desítkám podvodníků jsem já naletěl?

Jak rozpoznat proroka od podvodníka?

Moudrostí Písma se můžeme nechat vyučit. Nemusíme se nechat podvádět, nemusíme se hloupě utěšovat, „že Bůh naši obět' a štědrost odmění“. Nemusíme opakovat chybu Nazaretských, kteří si mysleli, že jsou „hluboce a upřímně věřící“ a nepotřebují se nechat poučovat nějakým tesařem.

1424 „Kdokoli vám podá číši vody, protože jste Kristovi, amen, pravím vám, nepřijde o svou odměnu“.
(Mk 9:41)

A bohatší text z Mt 10:40-42 : „Kdo vás přijímá, přijímá mne; a kdo přijímá mne, přijímá toho, který mne poslal.

Kolikrát jsem já sliboval: „Já se polepším, já se budu chovat dobře“, a přitom jsem vůbec nevěděl, jak správné jednání vypadá.

Sliboval jsem Bohu i sobě: „Já už nebudu dělat tento hřích“, a nemohl jsem se z hříchů dostat. Potřebujeme nejprve vědět, jak vypadá správné jednání.

V dnešním čtení o vdově u chrámové pokladny můžeme vidět první krůček k pochopení relativity dobrého skutku.

Dobrý skutek nemůže být jen tak snadno popsán, protože dobrý skutek má řadu psychologických podmínek. A když tyto psychologické podmínky nejsou splněny, tak ten dobrý skutek navenek sice vypadá, jako dobrý skutek, ale dobrým skutkem v Božích očích není. Pak pochopitelně ani neneso ovoce dobrého skutku.

To, co popisuje dnešní úryvek evangelia, je prvním návodem, ale není to vyčerpávající. Je připomínkou: „Človče, koukej a začni se zamýšlet nad důvody svého jednání.“

Nejde jen o to, co děláme, ale proč to děláme.

Proč se modlím, proč jdu do kostela, proč přispívám na nějaký dobrý účel?

Jestli proto, abych byl viděn, chválen, udělal si reklamu, měl pocit splněné povinnosti nebo šlechetnosti, pak se ošidím.¹⁴²⁵

Ježíš nás tedy upozorňuje, že nehraje roli jenom to, co jsem udělal, ale proč jsem to udělal – jaký jsem měl motiv.

Ale další důležité východisko je v tom, jak dalece chápu to, co nás Ježíš učí.

To nám, k naší veliké škodě často – velice často – uniká.

Spousta lidí to pořádně neví. Přitom si ale myslí, já jsem dobrý, já jsem věřící člověk.

Do divadla nebo na koncert přicházejí lidé dobře naladění, něco očekávají. Herci a muzikanti hned vycítí, jaké mají před sebou obecenstvo. Víme, jak lidé v hledišti spoluvytvářejí atmosféru (tleskají, zpívají, jásají, ...)

Na bohoslužbě nás chce Bůh mnohem více obdarovat než divadlo nebo koncert.

Každý je ovšem obdarován podle stupně svého porozumění Bohu. U evangelíků není nikdo, kdo by nezpíval, oni věří, že Boha chválí svým zpěvem.

Kdybyste se ptali, k čemu slouží „svaté přijímání“ (jak nešikovně říkáme), divili byste se názorům mnoha lidí. Hodně lidí řekne, abych měl posilu proti hříchům.

Kdo přijme proroka, protože je to prorok, obdrží odměnu proroka; kdo přijme spravedlivého, protože je to spravedlivý, obdrží odměnu spravedlivého.

A kdo by napojil třebas jen číší studené vody jednoho z těchto nepatrných, protože je to učedník, amen, pravím vám, nepřijde o svou odměnu.

1425 „Varujte se konat skutky spravedlnosti před lidmi, jim na odiv; jinak nemáte odměnu u svého Otce v nebesích.“

Když prokazuješ dobrodiní, nechtěj budit pozornost, jako činí pokrytci v synagogách a na ulicích, aby došli slávy u lidí; amen pravím vám, už mají svou odměnu. Když ty prokazuješ dobrodiní, ať neví tvá levice, co činí pravice, aby tvé dobrodiní zůstalo skryto, a tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odplatí.

A když se modlíte, nebuďte jako pokrytci: ti se s oblibou modlí v synagogách a na nárožích, aby byli lidem na očích; amen pravím vám, už mají svou odměnu. Když se modlíš, vejdi do svého pokojíku, zavři za sebou dveře a modli se k svému Otci, který zůstává skryt; a tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odplatí.“ (Mt 6:1-6)

Inu, pokud z Ježíšovy hostiny uděláme nějaký saponát, mycí prostředek na hříchy, tak toho mnoho nezískáme. To není koště na hříchy, není to prostředek k tomu, abych sám před sebou mohl vypadat čistý a mohl si připadat důstojně.

To by o mě platila Ježíšova slova: „Děláte, aby vás lidé viděli.....“. Vyšlo by pak nastejno, ať už bych to dělal kvůli druhým nebo kvůli sobě.

Podobně by to bylo, když udělám chybu a pak si řeknu: „Já to už nesmím udělat“, protože se za tu chybu stydím.

Právě v té reakci po chybě je klíč k tomu, jestli moje úsilí bude úspěšné nebo ne (jestli se změním nebo ne).

Je potřeba si všímat svých motivů. Pak dojdou k osobnímu vztahu k Bohu, k přátelství celou svou bytostí.

Léta jsem si dělal předsevzetí: „Já už si dám pozor, já nezhřeším“, ale to předsevzetí zdaleka nehraje takovou roli, jako to, jak se zachovám po hříchu, když vidím, že jsem ho udělal, když ten hřích je ještě „pěkně čerstvý, teplý“. Jak se zachovám při pohledu na své chyby.

Je třeba o tom přemýšlet, abych věděl, proč jdu „ke zpovědi“, proč jdu ke Stolu Páně.

To, k čemu nás evangelium vede, je zajímavé a moudré.

Minulý týden jsme slyšeli: „Miluj svého Boha celým srdcem, celou duší, celou myslí, celou silou.“ To není žádná básnická ozdoba. Znamená to jedno – aby člověk Boha napřed znal (a mohl si jej pro jeho krásu zamilovat a vážit).

My se spíše podobáme zamilovaným, kteří také tvrdí kde co, a pak se po svatbě ukáže ...

My jsme zvyklí říkat: „V tebe věřím, v tebe doufám, tebe nejvýš miluji“, ale přitom naše vědomosti jsou zoufalé.

Ledaskdo si myslí, že miluje Boha, ale je to jenom citové vzplanutí, nadšení stržené písničkou, zpívajícím kostelem ...).

Ale jak mohu říci: „Miluji Boha“, když jej znám povrchně?

První tedy je – poznávat Boha.

A nemohu znát Boha, dokud neznám evangelium.

Potřebuji vědět, co Ježíš říká o sobě. A co říká o Bohu.

Napřed se nad tím potřebuji zamýšlet a teprve pak z toho může vzniknout osobní vztah.

Láska k Bohu není něco, co si mohu nadiktovat nebo vzbudit (podobně, jako když si natáhnou budík na zvonění). To je něco, co v nás potřebuje vyrůstat.

Malé děcko si neřekne: „Já se teď nebudu učit chodit, počkám, až budu veliký, pak se začnu učit.“

Viděl jsem na vlastní oči, jak babička vozila pětiletého kloučka, tlouštíka v kočárku, který se rád vozil, ale nechtěl chodit. A babička ho vozila, protože to hošek měl rád.

V duchovním slova smyslu, jsme my všichni v určitých oblastech postiženi takovouto duchovní invaliditou. Ta vzniká tam, kde není člověk pořádně poučen. Tam, kde např. říkám „věřím“, aniž bych věděl, čemu věřím.

První krůček k pochopení těchto věcí je, uvědomit si tu relativitu záslužnosti dobrých skutků.

Potřebuji se odpoutat od toho „byl to hřích – nebyl to hřích“.

Potřebuji vědět, k čemu je modlitba, proč jdu ke svátosti smíření a proč jdu ke Stolu Páně.

A dokud mi to není jasné, tak je třeba o pořádné poznání usilovat.

Jak mohu říkat „věřím“, když nevím, co Ježíš říká?

Jak mohu „slyšet“, když nenaslouchám?

Jak bych mohl naslouchat, když si myslím, že to, co znám, je docela dobré a nepotřebuji už nic jiného, jen se zbavit nějakých těch hříšků.

Potřebujeme porozumět Bohu, lidová víra by nás odvedla na opačnou stranu od Hospodina, stejně jako odvedla židy.

Máme štěstí, že se nám Ježíš trpělivě věnuje, abychom nepřehlédli, co je důležité a bohužel opomíjené.

33. neděle v mezidobí

2018

33. neděle v mezidobí Dan 12:1-3 Žid 10:11-14, 18 Mk 13:24-32 18. listopadu 2018

Náš církevní rok pomalu končí. Je dobré si všimnout, čemu jsme z letošního Božího vyučování porozuměli a co jsme z toho zabudovali do svého duchovního života.

Kdo ví o svém bohatství, ten za ně samočinně Bohu děkuje a rozdává z něj.

Vícekrát v životě jsme slyšeli zaručené zprávy o přesném datu konce svata. Nepatříme mezi ty, kteří se rádi straší, ale každý víme, že se nemusíme dožít zítřka.

Apokalyptické texty v Bibli (literární druh nám dost cizí) nejsou katastrofickými scénáři k vyděšení lidí. Každý může poznat jejich příčiny. (Bůh ke zlu nemlčí.)

Biblická proroctví varují před katastrofou a vybízají k obrácení a nápravě.

Nejdůležitější zprávou apokalyptických textů je ujištění, že poslední slovo má Bůh. S ním usilujeme o dobro, s ním se stavíme proti zlu (v nás, i okolo nás).

Považujeme si, že i nás Hospodin nazval Izraelem (i za nás a s námi bojuje Bůh).

Ježíš se nikdy nesnížil k nějaké odplatě a nikdy nezatrpl. ¹⁴²⁶

Bůh oceňuje dobré jednání každého člověka. To nás povzbuzuje.

Dobrořečíme mu za to.

V 13. kap. Mk čteme o Ježíšově nářku nad blížící se zkázou jeruzalémské svatyně („chrámu“), vražděním lidí a pronásledováním jeho učedníků.

(Nepřehlédněme ve 13. kapitole Ježíšovo varování před falešnými proroky. Toho, kdo má zájem, Ježíš vyučuje jak je včas rozpoznat.)

Izraelité byli skálopevně přesvědčení o pravověrnosti své zbožnosti. Nechtěli hledat vlastní příčinu nadvlády Říma a neobrátili se k Hospodinu. ¹⁴²⁷

Izraelité nepřijali Ježíše jako Mesiáše a zavraždili ho. 40 let (dostatečně dlouhou dobu) dostali na příznání svých chyb a uznání Ježíšova vzkříšení. Místo toho pronásledovali Ježíšovy učedníky a pustili se do „svaté války“, války s Římem.

1426 Obdivujeme Ježíšovu nesmírnou velkorysost a trpělivost. Např. Ježíšovy učedníky nakonec dovedl k následování svého Učitele. Ježíš nad nimi – po jejich selhání – nezlomil hůl. I Jidášovi zachoval až do konce svou věrnost a přátelství – a my doufáme, že pozornosti, které mu projevoval, přece jen nakonec přispěly k Jidášově obrácení (církve nikdy neřekla, že je Jidáš v pekle). Ježíš se snažil Jidáše stále získat, ale vedle svých projevů přízně mu také otevřeně říkal, že ví o jeho zradě.

I my se můžeme – navzdory zlu – chovat knížecky, velkoryse.

1427 Vzpomeňme, jak proroci vybízeli izraelity odvrácené do Babylónu k přijetí otroctví jako následku svého odvratu od Hospodina. Když se pak k Bohu obrátili, dostali svobodu a bez národně a nábožensky osvobozené války se mohli vrátit do své otčiny.

Kdyby přijali Ježíše jako Mesiáše a dali na něj, mohlo se jim dostat osvobození od imperialistického Říma bez jediného výstřelu.¹⁴²⁸

I my trestuhodně kazíme Boží plány se světem a božím královstvím.

Častokráte následky svých hříchů falešně prohlašujeme za účast na Ježíšově kříži, kterou obětujeme Bohu na záchranu duší v očistci.

Představme si, že táta potrestá syna a ten prohlásí: „Já to obětuji Bohu!“ Nebyl by to výsměch a maření rodičovské výchovy?

Neděláme Bohu totéž? Tím bychom se vyřazovali z jeho výchovy a vlivu.

Rozumíte teologickému tvrzení, že hřích může být zahlazen obětí?¹⁴²⁹

Od apokalyptických textů Bible utíkáme, místo toho, abychom se z nich konečně poučili.

To, že poslední slovo má vždy Bůh, nám nemá být jen útěchou, ale velkým povzbuzením k odporu vůči zlu. Ježíš nám ukazuje krásu božího přátelství a boží plány nebeského království. Ale také naříká nad naší tvrdohlavostí.

Jeho nářku by bylo přinejmenším slušné naslouchat.

Proč se neptat, zda a jak je možné vybudovat ve větší míře boží království?

Osvobodili jsme se od pokřivené náboženské výchovy. Kladli nám na srdce: „Hlavně se na konci života vyzpovídat a přijmout poslední pomazání“ (psalo se to i na úmrtní oznámení). Naše děti to už tak neucíme. Ani my si nedovedeme představit manžela, který by si umínil: Na konci života se musím manželce omluvit za své sobectví neochotu, nezájem a nevěry.) Snažíme se dětem ukazovat, jak se lze s Bohem přátelit a porozumět mu. Jak je pěkné když si s blízkými lidmi rozumíme, jak a čím se přátelství buduje a jak je bolestivé, když se naše vztahy pokazí.

Nás rodiče kontrolovali: „Pomodlil ses před spaním? Byl jsi v kostele?“ my to dětem takto neříkáme. Poznají-li na nás, že jsme se v modlitbě setkali s Bohem, třeba se nás budou ptát, jak lze k setkání s Bohem dojít.

Dětem můžeme vyprávět, jak roste naše láska k nim ... (Táta děti upozorňuje, co vše pro ně maminka dělá a máma mluví o obětavosti táty. Táta při každém dobrém jídle chválí maminku, jak dobře vaří... Děkuje jí za vyprané prádlo a uklizenou domácnost ... Pak dojde řeč na péči Stvořitele a jeho úklid v přírodě ...

Vyprávíme dětem, co pro nás znamená, že smíme patřit do Božího lidu, čemu všemu jsme se od Ježíše naučili. Jak se lze setkávat s božími dary a poznat, od koho je dostáváme. Izraelité při každém ochutnání sladkosti (fíků, datlí, medu, hroznů a vína) si říkají: „Bože, ty jsi ještě sladší.“ Při

1428 I křesťané později nedbali Ježíšova zákazu používání meče! Kolik „svatých válek“ později vedli?

Mnohokráte nesli v čele svých vojsk kříž, relikvie svatých, dokonce i Eucharistii, a žehnali svým zbraním.

1429 Padlí mladíci ve válkách se nikdy nevrátili ke svým snoubenkám a tátové ke svým manželkám a dětem.

V době 1. světové války ženy oddřely všechnu těžkou práci na poli a děti vyrůstaly bez tátů. To je poznamenalo.

Chlapi, kteří se vrátili, byli poznamenáni válečnými krutostmi spáchanými na nich i zločiny, kterých se pak sami dopouštěli (ve strachu, vzteku a ze msty). Čím a jak je možné tato nezměrná osobní neštěstí zahladit?

Jak to, že jsme ani po „Osvětimí“, bratrovražedných válkách v Jugoslávii, Rwandě a dalších masakrech nezměnili svou teologickou řeč?

(Před týdnem jsme na bohoslužbě měli manžely: českého lékaře a rwandskou psycholožku z kmene Tutsiů, ale neměli jsme čas mluvit o jejich zkušenostech.)

každém setkání s krásou dobrořečí: „Bože ty jsi Tvůrcem veškeré krásy. Kolik pozorností nám stále vymýšlíš!“ ... Učíme se to od Ježíše a jeho národa.

Vyprávíme dětem, jak naši předkové pro získání ztracené svobody byli ochotni položit život. Pak není obtížné dojít k Ježíšově starosti o lidi, čemu chtěl zabránit, co nás chce naučit a čemu všemu jsme se už naučili.

Vyprávějme jim, podle čeho se v životě řídíme (znovu si přečtíme podobenství o posledním soudu) a co nám přinášejí Ježíšova blahoslavenství.

Přečtíme dětem z evangelia, nad koho se i Izraelité (včetně apoštolů) povyšovali ...

Vyprávějme jim, jak dlouho naši předkové zotročovali jiné lidi. Jak se bílí chovali k nebělochům, co dalo práce prosadit práva pro ženy, pro děti, zákaz mučení, očkování, bezpečnostní opatření ...

O antisemitismu, rasismu a vtipech na Romy, o ponižování a neúctě k homosexuálům, z čeho pramení šikana Proč mnoho lidí nechce nenaslouchat obětem a slabším. Jak je to s psychopaty v politice a kteří to jsou, jak je lze poznat a proč jim tolik lidí skočí na lep. Proč se svět vylepšuje tak pomalu.

Vysvětlujme dětem, proč jsme neochotni přijímat něco nového a co nám o tom vypráví Ježíš (model – podobenství o měchu na víno a záplatování šatů).

To vše je zajímavé. Takové poznání nám škola neposkytne.

Vyprávějme dětem, že můžeme dospět tady na zemi ve větší míře do božího království nebo také můžeme zničit naši kulturu. A kudy vede cesta k prvnímu nebo k druhému.

2015

33. neděle v mezidobí Dan 12:1-3 Žid 10:11-14. 18 Mk 13:24-32 15. listopadu 2015

S koncem církevního roku se uzavírá roční biblické vyučování a začíná nové (jako bychom vystupovali po točitých schodech vzhůru).

Další tři neděle chci využít k promýšlení svátosti nemocných. Každý rok před zimou v našich kostelích slavíme tuto svátost společně. Tím jsme se vymanili z dřívějšího pojetí „posledního pomazání“.¹⁴³⁰

Zkusme uvažovat od začátku.

Život a zdraví je darem Božím.

Nemoc život omezuje, někdy ohrožuje. Bůh učinil svět dobrý a nemoc je příznakem porušenosti světa, souvisí se zlem a hříchem. Nemoc je znamením, že vztah s Bohem je ve světě narušen.¹⁴³¹

1430 Umírala nám na rakovinu 46 letá milovaná teta. Obřad „posledního pomazání“ byl pro mě hrozný, mluvilo se stále jen o hříšníkovi – a naše teta byla hodná, třem lidem dosloužila ve stejné nemoci...

Jsem vděčný, za liturgickou obnovu po II. vatikánském koncilu. Nový rituál slavení je už konečně jiný (ale chudáci lidi dříve, církev má zpoždění 200 let!).

Ale lidé si dlouho pamatovali „poslední pomazání“. Nejednou se mi stalo, že když mě vážně nemocný uviděl (pozvali mě jeho příbuzní a jemu to neřekli), volal: „Já ještě nechci umřít.“

1431 Svět jako celek je narušen, nemůžeme ale říci konkrétnímu člověku: „To, že jsi nemocen, ukazuje, že tvůj vztah k Bohu je špatný.“ Můžeme říci: „Ano, svět je narušený a zrovna tebe to postihlo.“

Říkáme si: „Už čtyři hříchy, o kterých vypráví První kniha Mojžíšova, jsou typy hříchů, které stále opakujeme. Naši povinností je najít jejich příčiny a stavět se proti zlu (v sobě i okolo nás).

I naši lékaři mají za to, že 80 % nemocí je způsobuje porušení vztahů a řádu života. (My umíme přesněji rozlišit nemoci tělesné, duševní a duchovní.)

V Bibli je na mnoha místech (v evangeliích zvláště) řeč o různých nemocech (očních, kožních, ochrnutí, hluchoty, různé nervové nemoci).

Nemoc v Bibli ale není jen medicínským jevem, má i náboženský rozměr.

Někdy můžeme nemoc způsobit sami sobě nebo svým dětem (alkoholismus, narkomanie, AIDS ...)

Ježíš ale odmítá názory řady tehdejších židů, že nemoc je pokaždé následkem osobního hříchu. ¹⁴³²

Starověký člověk měl za to, že řadu nemocí způsobují démoni. ¹⁴³⁴

Ježíš nepřišel jen jako lékař těla, nabízí nám záchranu těla a duše, přináší pokoj (šalom – všechna dobra a celková harmonie). „Přišel, abychom měli život v hojnosti.“ (Srov. J 10:10)

„Ježíš učil v synagogách, kázal evangelium království Božího a uzdravoval každou nemoc a každou chorobu v lidu.“ (Mt 4:23) Démony vyháněl. ¹⁴³⁵

Dodneška nechápeme, proč Ježíše kvůli uzdravování nemocných nenávidělo tolik lidí. Jak to, že by jim bylo milejší, kdyby Ježíš nemocné neuzdravil? ¹⁴³⁶

Ježíš přišel život uzdravovat (nikde neříká: „Trp a svou nemoc obětuj Bohu.“), má stejnou moc jako Bůh, má moc nad nemocí, smrtí, hříchem a satanem. Jeho království je silnější než to, co život ohrožuje. Nikdy nikomu neřekl: „S tvou nemocí se nedá nic dělat.“ ¹⁴³⁷

Naše západní medicína vždy usilovala o celostní léčení. (Psychologická a psychiatrická věda je ovocem naší kultury.) Někteří venkovští lékaři už dávno uměli pacientovi říci: „Ty se nejprve smíř s rodinou! „Běž nejprve ke zpovědi.“ (Pokud některý lékař „nevidí celého člověka!, zpronevřuje se naší medicíně.)

1432 Ježíš řekl uzdravenému chromému: „Už nehřeš, aby tě nepotkalo něco horšího!“ (J 5:14). Ten člověk neposlechl; a „uhnal“ si udavačství.

1433 „Mistře, kdo se prohřešil, že se ten člověk narodil slepý?“ ptali se učedníci. „On sám, nebo jeho rodiče?“ Ježíš odpověděl: „Nezhřešil ani on ani jeho rodiče; je slepý, aby se na něm zjevily skutky Boží! Na nás je, abychom se ptali, co znamenají slova „o zjevení se skutků božích“.

Někteří naši šamani po hinduistech a buddhistech trestuhodně opakují, že nemoc způsobuje karmický systém (např.: „Tvoje Alzheimerova nemoc je trestem za tvůj minulý špatný život.“).

1434 Naše překlady evangelií místo „démony“ překládají „zlí duchové“. Kdo z nás nemá zkušenost se svými vnitřními démony (vášně: hněv, žárlivost, závist, náboženská nesnášenlivost ... s námi nepěkně cvičí).

1435 I my můžeme být svých démonů zbaveni, můžeme se nechat uzdravit. Potřebujeme přijímat božího Ducha, dodržovat i duchovní hygienu podle Ježíše.

(Říkáme si, k čemu slouží „Vezměte a pijte“, krev je obrazem ducha. Potřebujeme stálou transfúzi Ducha božího. Lidé, mající nemocnou krev, také dostávají transfúzi krve někoho jiného. Přijímání Ježíšova Ducha ovšem není nic pasivního.)

1436 Tak daleko jde nenávisť „zbožných“, mocných a některých teologů. Rychle pochopili, že pro mnohé to je znamení, že přichází od Boha. Živili v sobě strašného démona náboženské nesnášenlivosti. Pozor, tento virus v sobě měli i apoštolové, kdo nám zaručí, že ho v sobě nenosíme i my (třeba jako virus způsobující opar nebo afty)?

1437 To, že Ježíš některé nemocné neuzdravil, je jiná kapitola. (Škoda, že se o ní v církvi téměř nemluví.)

Kdo se ptá, co přináší boží království, může třeba začít promýšlet Ježíšovu odpověď Janu Baptistovi, který se ptal, zda mají čekat jiného Mesiáše. Viz Mt 2-5 nebo Mt 12:28.

Nečteme v evangeliích, že by Ježíš sám byl někdy nemocný, ale mučení zakusil a velice se trápil kvůli zbytečnému a strašnému utrpení jiných. Trpící „na holičkách“ nenechal. Kdo se postavil proti zlu více než on? Kdo ukázal větší lásku k lidem?

Ježíšovým příchodem začalo „Milostivé léto Páně!“ Moc nemoci a smrti je navždy zlomena, i když mnohdy nemoc vede ke smrti a násilná smrt slaví obrovské žně (protože často nejsme na straně Pomazaného).

Ježíšova smrt se jeho učedníkům jevila jako katastrofa – ale nakonec se ukázalo, že nám ve všem dal přednost. (Jeho smrt měla být varováním, abychom si uvědomili, jak mnoho v sobě máme nebezpečné náboženské agresivity.)

Pro svědectví Ježíšovy pomoci, životní námahy a lásky smí nemocný (i ubíjený) věřit, že ho Bůh miluje, že nemoc a smrt není Božím záměrem a není projevem boží nemilosti.

Nemoc, utrpení, zločin a smrt nemají poslední slovo. Záchrana, odpuštění a život v lásce vítězí a zvítězí. Nejsme syny smrti, ale synové vzkříšení a života věčného.

Na naší cestě k věčnosti jsme byli ujištěni, že Bůh není nepřitelem nemocného (jak si snadno myslíme), Bůh miluje člověka i v jeho nemoci.

Raději vidíme lidi zdravé a mladé než staré a nemocné, ale když vidíme římského biskupa Františka, jak přichází k lidem nemocným na těle i na duchu a dotýká se jich s velikou úctou a něžností, můžeme si představit, že i Bůh jedná stejně.¹⁴³⁸

Ježíš nás posílá přemáhat zlo a pomáhat potřebným a spoutaným. „Jděte a kažte, že se přiblížilo království nebeské. Nemocné uzdravujte, mrtvé probouzejte k životu, malomocné očistějte, démony vymítejte.“ (Mt 10:8)¹⁴³⁹

Misionáři nejprve krmili hladové a léčili nemocné.

Máme se snažit pečovat o život a zdraví vlastní i druhých. Nemoc je něco špatného a máme udělat vše pro uzdravení nemocných.

Potřebujeme se ovšem kát za to, když ze zbabělosti nemocným říkáme, aby své utrpení obětovali Bohu.¹⁴⁴⁰

Neurotikům a masochistům pak hrozí, že se zamilují do své nemoci a že nemoc a utrpení budou ideologicky pokládat za přednost.

Tvrzení: „Koho Pánbůh miluje, toho křížkem navštěvuje“, je z 90 % rouháním. Křivdí Bohu. Ježíš nevychvaloval nemocným jejich trápení, ale uzdravoval je.

1438 Okamžitě mě napadá věčná otázka: „Proč pro ně Bůh nedělá více?“

Hned se ale musím ptát: „Proč já nedělám víc pro uzdravení světa?“ Je možné, že se Bůh obhájí, ale vím, že já se neobhájím.

1439 Jděte do celého světa a kažte evangelium všemu stvoření. Kdo uvěří a přijme křest, bude spasen; kdo však neuvěří, bude odsouzen. Ty, kdo uvěří, budou provázet tato znamení: Ve jménu mém budou vyhánět démony a mluvit novými jazyky; budou brát hady do ruky, a vypijí-li něco smrtícího, nic se jim nestane; na choré budou vzkládat ruce a uzdraví je." Učedníci vyšli a všude kázali; a Pán s nimi působil a jejich slovo potvrzoval znameními. (Mk 16:15-20)

1440 Pokud někdo něco podobného tvrdí, zeptejte se ho, zda si nechává trhat zub nebo šít ránu bez umrtvení. Nebo se nechává operovat bez narkózy.

Víme, že některé trápení nezbývá než snášet ...

Potřebujeme si také poctivě přiznat, že jsme možnost uzdravovat („nemocné uzdravujte, mrtvé probouzejte k životu, malomocné očist'ujte, démony vymítejte“) vzdali.

Nejen nástupci apoštolů mají uzdravovat. Učedník Ježíšův by to měl zvládat.¹⁴⁴¹

Jsme pod míru.

Vysoká úroveň naší medicíny a péče, která se dostává naším nemocným je velikým bohatstvím naší křesťanské kultury. Měli bychom za ni být patřičně vděční, Bohu i těm, kteří nás léčí.

Přál bych si, aby každý, kdo opouští nemocnici, dostal zprávu kolik peněz jeho vyléčení stálo.

(Mnoho lidí se rouhá, když tvrdí, že bylo za minulého režimu lépe.)

My, zdraví, máme přemýšlet a hledat příčiny porušení světa nemocemi a násilím! Máme bránit život jakýmkoliv způsobem (sem patří i výzkum medicíny, preventivní prohlídky a bezpečnostní opatření proti násilí i politika jako péče o dobro a bezpečnost společnosti).

Zastavila-li nás nemoc, máme přemýšlet, co bychom měli ve svém životě dělat lépe. (To je ovšem náš stálý úkol.)

Kdo přichází do nemocnice, ať si neplánuje, že se tam bude kdovíjak modlit (nemocnice je továrna na zdraví). Jeho hlavním úkolem je, aby věděl, že Bůh přeje našemu zdraví – tělesnému i duchovnímu!

Nemocný má spolupracovat nejen s Bohem, ale i s personálem nemocnice (má si v obtížnějších situacích nemoci dál cvičit svou laskavost, vděčnost a ohleduplnost). To vše může být s trpělivostí velkou modlitbou. Chválit Boha v těžkostech má jinou hodnotu než v době, kdy se nám daří. Neobviňovat Boha za naše těžkosti je projevem spravedlnosti.

Vyprávění o uzdravení deseti malomocných není zřejmě náhodné, ani co se týká počtů. Všichni děkovali Bohu za uzdravení, ale jen jeden se vrátil a stal se Ježíšovým učedníkem. Odmala nám hrozí, že přijmeme dar, poděkujeme (nejsme nezdvůřáci), ale opomíjíme patřičně budovat vztah s dárce. O vztahu s Bohem to platí nejvíce.

Vážíme si zdraví (zvláště když nám chybí), přejeme si uzdravení, ale o uzdravování a péči o duchovní zdraví už tolik neusilujeme.

Říkávám si, jako slepý toužím, aby viděl, tak bych měl toužit po zbavení se své duchovní slepoty.

Můžeme se těšit z možnosti spět ke Světlu, ke Zdraví a Životu.

(O slavení pomazání nemocných za týden.)

2012

33. neděle v mezidobí Dan 12:1-3 Žid 10:11-14. 18 Mk 13:24-32 18. listopadu 2012

Druhému čtení z listu Židům nasloucháme svýma pohanskýma ušima.¹⁴⁴²

1441 Jan řekl Ježíšovi: "Mistře, viděli jsme kohosi, kdo v tvém jménu vyhání démony, ale s námi nechodil; i bránili jsme mu, protože s námi nechodil." Ježíš však řekl: "Nebráňte mu! Žádný, kdo učiní mocný čin v mém jménu, nemůže mi hned na to zloředit. Kdo není proti nám, je pro nás. Kdokoli vám podá číši vody, protože jste Kristovi, amen, pravím vám, nepřijde o svou odměnu." (Mk 9:38-41)

1442 Židé Ježíšovy doby měli za sebou víc jak tisíciletý zápas Bible s pohanstvím.

Liturgický rok a jeho letošní biblické vyučování se chýlí ke konci. Po tři neděle budeme číst texty vztahující se ke druhému příchodu Krista a konci světa. Budeme si jich trochu všímat. Zatím se v nich mnoho nevyznáme, jsou nám vzdáleny jako prvňáčkovi maturita. (Ochotně je přenecháváme Svědkům Jehovovým a Adventistům.)

V porozumění Písmu jsme ustrnuli někde na začátku. Druhý příchod Krista spojujeme s koncem světa a katastrofou, proto jej nijak nevyhlížíme...

Ale vícekrát jsme si říkali, že Bible nikomu nenasazuje růžové brýle a je pomocí a útěchou pronásledovaným. (Zlo je jako plevel, který se stále objevuje. Srov. Mt 13:24-30. 36-42)

Letos se opět objevují „zaručené informace“ o kritickém prosinci, naopak leden prý bude skvělý a svět se prý po vyšším zásahu projasní.

My víme své!!¹⁴⁴³

Ale i v našich kruzích vyšla brožurka: „Ježíš Kristus varuje lidstvo“. ¹⁴⁴⁴

Boží slovo nás ujišťuje o boží pomoci, varuje před zlem, nabízí pomoc, abychom ze zla povstávali, nezůstávali v jeho područí a stavěli se proti němu.

Už křtem nám Bůh říká: „Vždy budu s tebou proti zlu.“ ¹⁴⁴⁵

My – původně z pohanských národů – jsme hebrejskou Bibli nazvali „starým zákonem“, odložili ji jako obnošený kabát a nevymanili se z pohanského myšlení. Stále pohansky smýšlíme o oběti, máme přinejmenším vnitřní pocit, že Bůh potřeboval Ježíšovu krev, aby nám mohl odpustit naše viny.

Biblický pojem oběti je značně jiný než pohanský...

Bůh je natolik bohatý a velkorysý, že nezištně dává, ničeho mu pro nás nebylo málo. Souhlasil s misí svého syna.

A ten bezmezně a ochotně přispěl k záchraně lidstva. Ježíš se obětoval především pro nás. Ne Bůh, ale my jsme si nedali říci, dokud netekla Mesiášova krev. Neotřásla s námi prolévaná zvířecí krev v chrámě (hřích odskáče někdo nevinny) ani lidská krev hříšně prolévaná kdekoliv jinde!!

1443 My křesťané jsme nechtěli vidět, že židům vděčíme za podstatné ... (téměř všechny veliké biblické osobnosti byly židé.)

Církevní představitelé – v době, kdy měli rozhodné slovo ve společnosti – nejen neudrželi vášně lidí, sami jednali s národem Ježíše a apoštolů ohavně. Nesnášenlivě jsme se prohlásili za jediné vyvolené Bohem a za výlučné držitele božích pořádků. „Křesťanská“ Evropa se stala kolébkou šoa. Bez nenávisti křesťanů by nacistická likvidace židů nebyla možná. Dnes se chytáme za hlavu, jak to vše začalo ... a skončilo zbavením jakékoliv lidské důstojnosti Židů a Romů.

1444 Brožurku hodme do kamen.

I děti učíme jak poznat podvodníky. I staré lidi varujeme, aby „podle sebe nesoudili druhé“ a nebyli naivní.

Každý úřední dokument, i církevní, má mít určité náležitosti: Název a adresu firmy, razítko, podpis odpovědné osoby, datum a místo.

Podle brožurky prý papež o „prosincové předpovědi“ ví. Biskupové prý také vědí – ale bojí se (!) Nedávno v Itálii odsoudili čtyři „zemětřesenílogy“ do vězení, neboť zanedbali varovat obyvatelstvo. (Srov. Ez 2:10-19)

(V 50. letech minulého století také někteří katolíci nakupovali potraviny, připravovali zatemnění oken, prosili Boha, aby zadržel svou trestající ruku a hledali mezi nebešťany, kdo by byl ochoten spravedlivého Boha ohnout k milosrdenství.)

Učíme se rozpoznávat podvodníky všeho druhu.

Někteří rádi straší sebe i druhé. A někteří se rádi nechají strašit.

Někteří lidé pokládají za ctnost v náboženských otázkách vypínat rozum. (Rádi tvrdí: „Nedá se vše změřit a zvážit, musíš věřit!“)

Nečekáme na předpovědi o zlu, vidíme ho okolo sebe dost a dost.¹⁴⁴⁶
Vždy jsme si cenili vzdělání. Vzdělávání Božím slovem si teprve ceníme.

Hospodin vysvobodil (několikrát) Izrael z otroctví a nabídl mu (už několikrát) velké přátelství, bohatý život a ochranu. Svěřil Izraeli velké poslání – všechny národy mají poznat a přijmout boží péči.

Izrael si ale časem raději zvolil své krále, kteří politikařili a přivedli několikrát Izrael do katastrofy

...

Když lidé volali k Hospodinu o pomoc, poslal nakonec Mesiáše.

Jenže toho přijala jen malá část židů. Proto Ježíš odešel. Židé dostali dost dlouhý čas, aby za Mesiáše Ježíše přijali...

První křesťané očekávali Ježíšův druhý příchod ještě ve své generaci ... Časem rozpoznali, že bude zřejmé ještě dlouho trvat, než Ježíš přijde ...

Ježíš nás nechává hospodařit s tím, co nám objevil a předal. Nevnučuje se.

Rád by přišel, aby nám pomohl boží plány se světem uskutečnit.

(Ani Hospodin ani Ježíš není utopista. Boží záměr se dá naplnit (jinak než jak zamýšleli nacisté, komunisté, kteří slibovali mír na zemi ...).

Jenže my – křesťané – se v mnohém necháváme svést pohanstvím. V ledasčem přistupujeme na pohanské způsoby ...¹⁴⁴⁷

Ani my se nijak moc se k Ježíšovu způsobu života nepřibližujeme.¹⁴⁴⁸

Nakolik jednáme podle Ježíšových pravidel v soužití s druhými, si může každý podle evangelia porovnat.¹⁴⁴⁹

Vůbec nevěříme, že by bylo možné, aby nám Ježíš přišel na pomoc jako apoštolům po svém zmrtvýchvstání.

Proč odešel? Proč se občas neukáže jako apoštolům?

1445 Formulace: „Křtem je nám odpuštěna dědičná vina“ nám nestačí a zužovala by Boží pomoc a milosrdenství.

1446 Lidé se nechávají otrávit z politiky, ale o mnoha věcích rozhodujeme sami: za rozvodovost, sebevraždy (i v sebevraždách dětí vedeme), kouření mladistvých, hrací automaty ... si můžeme ve značné míře sami, nebo s tím můžeme něco dělat).

Už větším dětem vysvětlujeme, jak je otrávenost velice nebezpečná – jak vede ke lhostejnosti – a ta k pasivitě. Z historie víme, jak snadno v takovém stavu získávají vládu extrémisté (nacisté, komunisté...)

1447 Např: biskupové a papež si mysleli, že leskem bohatství, mocí a politickými hrami získají svět pro Boha. Ve Vatikánu jsem byl smutný z ohromujícího bohatství, papežský palác si v ničem nezadá s „jantarovou komnatou“ a paláci císařů a králů. I dnes jsme každou chvíli zklamaní církevním politikařením ...

1448 Karel Čapek kdysi prohlásil: „podle Horského kázání se politika dělat nedá“. Škoda, že nepotkal faráře, který by mu to objasnil.

Hind Mahátma Gándhí s Horským kázáním uspěl – osvobodil Indii z koloniálního útlaku Anglie (a zastavil náboženskou válku mezi mohamedány a hindy).

1449 Nebyl by toho krátký seznam ...

Uvedu alespoň jeden: Apoštolové si určitým způsobem nechali vybrat náhradníka za Jidáše... (Srov. Sk 2:15-26) Dnes tento způsob praktikují už jen koptové při volbě svého papeže. (My působení Ducha svatého nevěříme nebo jej nenecháme do naší politiky mluvit?)

Copak někdo stojí o konzultaci s ním? Všechno víme nejlépe.¹⁴⁵⁰

Na politiky – ani církevní – přímý vliv nemáme, zaměřme se na sebe.

Ke vztahu je třeba úsilí obou. Sami sebe a vztahy s druhými si můžeme uspořádat podle Ježíšových pravidel. Nikdo nám nebrání.

Manželé mají být přáteli. Ano, přátelství je pracné, ale je možné. Nedá se předat druhému, ale můžeme jej budovat a svým dětem a vnukům ukázat, že Ježíšova moudrost není utopií a že křesťanství je prakticky ověřitelné, použitelné a obohacující.

Snad známe ve svém okolí manžele, kteří oslavili zlatou svatbu a nežijí jen trpně vedle sebe. Kéž by se nám takové svědectví života povedlo.

Existují rodiče, kteří nepodcenili výchovu dětí a odmala se jim věnují.

Na formování osobnosti má ze třetiny vliv genetická výbava děcka po jeho předcích, třetinou ovlivní děcko společnost, ve které dítě žije, a na třetinu dětí má vliv rodičovská výchova. Tak mnoho mohou rodiče pro své děti vykonat.

Vztah ani víra se předat nedají. A můžeme dětem ukázat, že pěkné manželství a rodičovství existuje a není utopií nebo pohádkou.

Nedávno jsem vyprávěl o jedné paní, které popravili manžela, když byla v 7. měsíci těhotenství. Její syn tátu viděl jen na fotografii. Ale táta byl v rodině duchovně přítomen, byl vážen. Klukovi říkali: „Toto a toto tvůj táta říkal, tak a tak by jednal ...“

Z kluka vyrostl spravedlivý chlap, dobrý manžel a táta.

Některý táta je doma – fyzicky – přítomen až moc. Nechodí do práce, čumí do bedny ..., o rodinu a dům se nestará, ale duševně a duchovně v rodině nefunguje.

Někteří lidé si léta dopisovali třeba přes moře, do vězení, a vybudovali si a udrželi silný vztah. Podobně nás některé osobnosti (světci, myslitelé, spisovatelé ...), které jsme v životě neviděli, velice formovali a životně ovlivnili.

Boha ani Ježíše jsme neviděli a přesto se jimi můžeme nechat bytostně ovlivnit. Výsledek může být patrný i pro druhé lidi, děti a vnuky.

Z některých křtů, svateb a pohřbů se radujeme, z jiných je i nám farářům těžko.

Vícekrát přišli lidé a chtěli tyto slavnosti mít v kostele, aniž pro ně Bůh něco znamená: „Z tradice. Všichni jsou pokřtěni. My na Boha nevěříme, přeje si to babička, maminka, my ...“

Žádám je: „Prosím vás, já jsem nechal kariéry, vztah s Bohem chci žít čestně a nejsem „přestrojený medvěd“, se kterým byste se nechali vyfotografovat“.

Takoví si dělají blázna i z kmotrů a Pána Boha. Možná nevědomě, ale dělají.

1450 Lazar z pekla zvolal: „Otče Abrahame, smiluj se nade mnou a pošli Lazara do mého rodného domu, neboť mám pět bratrů, ať je varuje, aby také oni nepřišli do tohoto místa muk.“

Ale Abraham mu odpověděl: „Mají Mojžíše a Proroky, ať je poslouchají!“

On řekl: „Ne tak, otče Abrahame, ale přijde-li k nim někdo z mrtvých, obrátí se.“

Řekl mu: „Neposlouchají-li Mojžíše a Proroky, nedají se přesvědčit, ani kdyby někdo vstal z mrtvých.“

(Srov. Lk 16:19-31) Ježíšovo vyprávění „o boháči a Lazarovi“ nadepisují naše Bible jako podobenství. Ale tento text je především proroctvím.

Do jaké míry se vztahuje toto proroctví na nás: „Neposlouchají-li Mojžíše a Proroky, nedají se přesvědčit, ani z mrtvýchvstalým Ježíšem.“

Při setkání mládeže letos v létě si na mši mladí lidé po communiu kreslili vzájemně na čelo křížek. Zdalipak si podobně kreslili křížek na čele čeští a slovenští biskupové s arcibiskupem Bezákem, když spolu slavili Večeři Páně nebo Bezáka vizitovali?

První křesťané měli mezi sebou všelijaké názorové spory – tak to v životě chodí – ale Ježíš jim učaroval. Pěkně a rovně spolu jednali, byli oblíbení u pohanů a měli respekt i u svých nepřátel. Nakolik bereme my Boha vážně?

Mohou na nás děti vidět, že se ptáme, když něčemu z Písma nerozumíme?

Vidí děti, že nás těší rozhovor s Bohem?

Je pro nás Bůh vážený přítel?

Záleží nám na tom, aby měli děti dobré kamarády? Aby si dobře vybrali budoucího partnera?

Aby viděli, že se vyplatí na Boha v životě dát?

I lidé z nefunkčních rodin můžou objevit boží přátelství, ale my svým dětem a vnukům můžeme ukázat ovoce a cestu k velikému bohatství.

Víme, že pokaždé neplatí Karamazovo (Dostojevský): „Není-li Boha, je vše dovoleno“. I vy jste možná potkali ušlechtilé lidi, kteří nezažili přátelství s Bohem.

Ale jakýkoliv „sirotek“ má život těžší než ten, kdo má někoho, s jehož pomocí a přátelstvím může počítat.

Až na Ježíše dáme, bude moci opět přijít mezi nás. (Podmínkou není naše bezhříšnost. Ale uznání Ježíšových pravidel a snaha podle nich uspořádat vlastní osobnost a vztahy s druhými.)

Jednou provždy nám Ježíš vysvětlil, jak cenné a důležité je světlo, sůl a kvas v těstě. Ani starý ani nový Izrael tu není pro sebe. Chceme s Bohem pomáhat jiným.

Příště si znovu všimneme Božího království. Můžeme toužebně vyhlížet, budovat a připravovat Ježíšův příchod. Nejen čekat jako na nádraží příjezd vlaku s rukama v klíně. Ani v nebeském království nelitají pečení holuby přímo do huby.

2009

33. neděle v mezidobí Dan 12:41-44 Žid 10:11-14. 18 Mk 13:24-32 15. listopadu 2009

Bible používá různé literární druhy. Některé jsou pro nás cizokrajné a dost vzdálené myšlení dnešního člověka. O apokalyptických textech to platí nejvíce.

Biblické apokalyptické texty jsou určeny pro vážně hledající. Ne pro senzacechtivé.

Před jejich čtením je ovšem nutné se nejprve věnovat srozumitelnějším textům Bible. Bez objevení klíče k poselství Písma a bez absolvování nižších lekcí neporozumíme těm náročnějším (apokalyptické texty jsou nejnáročnější).

Biblické apokalyptické texty chtějí přinést útěchu těm, které trápí neutěšenost a nepolepšitelnost světa a kteří zápasí s vlastní bídou.¹⁴⁵¹

Jen s těmi, kteří jsou ochotni se věnovat biblickým apokalyptickým textům - přečíst si je celé - je možno solidně hledat porozumění.

Je ztrátou času mluvit s těmi, kteří vytrhávají jednotlivé věty nebo obrazy, kteří nehledají, neumí naslouchat druhému, jsou už „chytří“ a už „vědí“, jak to vše je.

1451 Stále sbíráme na poli své osobnosti kamení (naši předkové tak činili po každém zorání pole). Je to nekončící práce; těch menších je víc než těch největších, ale snad se kvalita pole zlepšuje. Zajisté především díky Hospodáři, který nás povzbuzuje, a naše viny rovná (nám odpouští a poškozeným vynahrazuje to, co sami nejsme schopni srovnat).

Ke čtení a vážnému a užitečnému hledání smyslu biblických apokalyptických textů je nutná určitá zralost osobnosti.¹⁴⁵²

Nutná je samozřejmě také pokora - ochota a snaha nechat se poučit - trpělivost a vytrvalost. A velká kázeň v myšlení, abychom ve snaze odkrýt smysl obrazů a sdělení příliš nefantazirovali a nevkládali do výkladu vlastní představy.

Biblické apokalyptické texty nestraší.

Nejsou předpověďmi kdy, kde a co se stane!

Varují nás před naivními představami, že ve světě už bude automaticky jen lépe.

Varují nás před lehkověrností skočit na lep nejrůznějším lžiprorokům a lžimesiášům.

Pokud jsme si dostatečně ověřili hodnověrnost Bible, Ježíše a apoštolů, pokud se naše důvěra v Boha dostala alespoň na úroveň dítěte, které se svěří do rukou rodičů, pak už nemluvíme o víře, ale můžeme mluvit o jistotě.¹⁴⁵³

Není přesné říkat, že víra (jistota) je darem od Boha. To by ji měli všichni. Lze k ní dojít díky Bohu a spoluprací člověka. (Bůh se o nás uchází, vyhledává nás, poskytuje nám důkazy své hodnověrnosti a člověk hledá, přemýšlí a snaží se:

aby poznal, co mu je nabízeno,
ověřil si, zda to je pravda
a přitakal tomu svým životem).

Důvěra k Bohu, svěření se do jeho rukou a jistota o jeho spolehlivosti, nese své ovoce – k tomu se za chvíli vrátím.

Před dvaceti lety jsme byli nadšení svobodou, které se nám dostalo. Mnoho jsme po ní toužili. Mysleli jsme si, že je skoro každému jasné, co je dobré a co je špatné. Měli jsme za to, že většina společnosti je z prolhanosti komunismu už vyléčená.

Čím jsme starší, tím více ale vidíme, že jedinec (alespoň některý) poučitelný je,¹⁴⁵⁴
ale společnost a nové generace poučitelné téměř nejsou.¹⁴⁵⁵

1452 U psychicky labilních lidí by četba apokalyptických textů mohla způsobit veliké znejistění, narušení duchovní rovnováhy, někdy dokonce spustit psychickou poruchu.

1453 Už dříve jsme si dělali pořádek v pojmech.

Něco jiného znamená: „Věřím, že naši hokejisté přivezou zlatou medaili z olympiády. Věřím, že bude pěkné počasí. Věřím, že operace dobře dopadne.“

Něčím jiným je důvěra daná druhému na základě zkušenosti: „Vím, že mi moje maminka nedá do kávy utrejk“. A něco jiného je důvěra daná Bohu na základě:

I. svědectví proroků, kteří se legitimovali znamením.

II. svědectví Jana Baptisty.

III. svědectví Ježíše, který se legitimoval znamením (až po vzkříšení a seslání Ducha).

IV. svědectví Ježíšova učedníka konajícího znamení („zázraky“). To je další potvrzení pravosti pro sebe sama (pro učedníka) i pro ty, kterým učedník Ježíše zvěstuje. (Na toto svědectví jsme ale v církvi, Bohu žalováno, rezignovali. Apoštolové tento dar dostali a Ježíš jej přislíbil svým učedníkům. (Mk 16:17-18)

Toto vše nám poskytuje veliký stupeň jistoty.

Tato jistota (chcete-li víra) rozhodně není vypnutím rozumu. Natož slepou nebo naivní vírou.

Bibličtí svědkové postupovali tímto způsobem. Abrahámem počínajíc a apoštolem Pavlem končíc.

Židé očekávali, že Mesiáš přinese do jejich života Šalom.

Ježíš je Knížetem Pokoje!

Ale Ježíš nepřišel tak, jako ti, kteří se zmocní vlády převratem. Ti často nastolují vojenské nebo policejní režimy. Za jejich vlády je opravdu nízká kriminalita obyvatel. Ale za cenu veliké kriminality vládců a za cenu omezení svobody.

Ježíš svým životem ukázal, jak vypadá pěkný život člověka.

Obstál v našem porušeném, nespravedlivém a krutém světě.

Ukázal nám mocné zázemí božího přátelství, abychom věděli, jak jsme bohatí a nešli – nejednali pod svou cenu dcer a synů božích.

Abychom byli moudří a nenechali se zlákat pozlátkem a falešnými sliby.

Abychom byli silní a obstáli i ve velikých svodech a tlacích.

Abychom se drželi toho, který je spravedlivý, a nepodlehli strachu, který ochromuje a ponižuje.

Abychom si byli schopni zachovat vnitřní svobodu (jistě, někdy za cenu vlastního života).

Ježíš nemávl kouzelným proutkem, aby vymizely všechny nemoci. Nepoklepal kouzelnou hůlkou na kouzelnický klobouk a nevytáhal králíky pro všechny hladovějící ve světě. Nevytasil pohádkový meč se slovy: „Všem nepřátelům hlavy dolů“.

Boží království už někde a mezi některými lidmi začíná (mezi těmi, kdo důvěřují Bohu a řídí se Ježíšovými pokyny).

Silněji se může ve světě projevit, pokud budou mít lidé opravdový zájem o Ježíšovy názory a přijetí jeho způsobu života. Pak je možné, že Ježíšovi učedníci budou vyhledávaným světlem a solí pro společnost. Až budou lidé ve větší míře lační po Ježíšově vyučování, přijde podruhé. Jednou všechno dovrší.

Víme, co nám Ježíš nabízí.

Jako se z housenky může stát motýl a jako pulec (který je schopen žít jen ve vodním živlu) může dorůst v žábu, která je obojživelníkem, tak v nás může narůstat boží království a my můžeme růst do podoby nebešťanů. (V nebi může být jen ten, kdo přijal Ježíšův životní styl.)

Ježíš nám k tomu poskytuje své přátelství, svou pomoc (uzdravování, odpouštění ...)

a pokrm k životu nebeskému.¹⁴⁵⁶

Známe Ježíšova slova, že je pro naši budoucnost důležitý tak, jako je pro život pozemský důležitá potrava (chléb): „Já jsem Chléb života“.

1454 Např. řada Němců po 2. světové válce změnila svůj pohled na život a podle toho v životě začala jednat (to je obsah biblické metanoia).

1455 Je v naší moci jak prožijeme letošní Vánoce. Nikdo nám do toho nemluví.

Ve svých rukou máme ve velké míře i úroveň našeho manželství.

Ale zkušenost je nepřenositelná.

Mnoho lidí nehledá moudrost, nehledá příčiny pádů a dějinných katastrof, jsme povrchní a líní si ověřovat spolehlivost vůdců. Slepě věříme jejich prolhaným slibům.

Téměř každá generace opakuje chyby, kterých se dopustili předkové.

1456 Mým pokrmem je jednat podle přání Otce, který mě poslal a dokonal jeho dílo. (Srov. J 4:34)

Já jsem chléb života. (Srov. J 6:33-35)

Všimli jsme si, že „Chléb života“ má dvě složky:

- I. Boží slovo.¹⁴⁵⁷
- II. Večeři Páně.¹⁴⁵⁸

Důvěra k Bohu a následování Ježíše nese mimořádně cenné ovoce:

Ježíš nás přetváří z pozemšťana na nebešťana.

Ježíš nás vyučuje, abychom dokázali rozpoznat nejrůznější lžimesiáše, kteří svádějí lidi na falešnou cestu.

V různých dobách se objevila řada lži mesiášů. Velcí (typu Hitlera) slibující ráj na zemi nebo lepší společnost (skrze rasu nebo třídu). Malí lžimesiášové slibující zadarmo bohatství, zdraví, dlouhý věk, osvobození od svědomí, od vědomí hříchu (všechno je dobře, nic není špatně), zbožštění člověka (každý jsme Bohem nebo součástí Boha) ...

Někteří si tak lžou, že věří i sami sobě. Jsou (téměř) přesvědčení, že se jim dostalo mimořádného pověření osudem, vyšší mocí nebo osvícení k novému kosmickému „POZNÁNÍ“, vzhledu do duše člověka, případně k vybudování lepší společnosti.

Dosud jsou proroci, včetně Ježíše, mnoha zbožnými nejen nerozpoznáni, ale dokonce pronásledováni.

Mnoho lidí uvěřilo nejrůznějším lžimesiášům.

Mnoho lidí se nechá jednou svést Pseudokristem. Písmo mluví i o velikém nebezpečí posledního lžimesiáše, který bude svádět lidi podobnými zázraky jako Ježíš Nazaretský.

Kdo má zájem, může se Ježíšem nechat vyučit k rozlišování duchů, k rozpoznání toho, co přichází od Boha a co přichází od Zlého. K rozlišení pravého Mesiáše od mesiáše nepravého, podvodného.

Velice záleží na tom, koho uznáváme, s kým se přátelíme, na koho dáme.

Kdo naslouchá pohádce O neposlušných kůzlátkách, ví, že vlk se vždy snaží mluvit jako maminka kozička.

Kdo naslouchá Ježíšovu vyučování, ví, že satan mluví velice zbožně a ohání se citáty z Písma (samozřejmě vytrženými).

Kdo naslouchá Ježíšovým slovům, ví, že satan je pravidelným návštěvníkem kostela a často tam má svoje lidi.

Kdo si všímá jakým způsobem, jakými sliby a jakými „populárními opářeními“ začínaly všechny krvavé diktatury, všimne si, jak jsou Ježíšova slova moudrá, prozíravá a praktická.

Takový si všímá, jak zdánlivě malými ústupky spravedlivosti („Když se kácí les, lítají třísky!“) se otevírá cesta do pekel.

Takový se může poučit z chyb v minulosti, nenechá si vymýt mozek. V těžkostech se bude držet Krista a v ohroženích si uchová rovný charakter.

Pro dnešek je dobré si přečíst celou 13. kapitolu Markovu.

Ježíš věděl, jak málo bude přijat: „Kdybych přišel se slávou, budoval si svou slávu a popularitu, kdybych byl populistou, to byste tleskali“.

1457 Ne jenom chlebem je člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst. (Srov. Mt 3:4)

Všichni budou vyučeni od Boha. (Srov. J 6:45)

1458 Večeře Páně slouží:

k získání věčného života - (srov. J 6:51-54),

ke sjednocení s Ježíšem - (srov. J 6:56-58 a 1 Kor 10:16-17),

ke sjednocení s bratřími - (srov. 1 Kor 11:26-36).

(Podrobně k tomu píšu v knize „Pozvání k Večeři Páně“.)

Věděl, že i apoštolové zapomenou na řadu jeho slov a rad.

Věděl o sklonu zbožných lidí dělat si náboženství podle svého. Věděl o našem sklonu omlouvat vlastní lenost falešnou útěchou: „Vždyť vše konáme s dobrým úmyslem a pro větší slávu Boží“.

Věděl, že se nám nebude chtít zkoumat, co si od nás Bůh přeje, že mu budeme vnučovat své nápady a své oběti.

Evangelisté Ježíšovo varování zachytili a zpracovali.

Má nám sloužit k tomu, abychom se nenechali vyděsit poměry ve světě,¹⁴⁵⁹

abychom neodepsali Ježíše jako snílka nebo člověka nepraktického. Abychom neodmítli Ježíšovy názory jako nepoužitelné nebo přežitě, když se okolo nás budou ve velké míře dít věci nespravedlivé. (Kolikráte slyšíme: „Jsi naivní, svět je jiný, všichni lžou, všichni kradou, všichni pijou, všichni jsou nevěrní ...“)

Biblické apokalyptické texty jsou texty veliké útěchy. Poslední slovo má Bůh. Ne lež, ne lidská nebo satanova moc, ne nenávisť, zločin, nespravedlnost, nenávisť a hřích. Jen do určitého času vítězí ti vychytralí a na nic se neohlížející, bezohledně usilující jen o vlastní moc, bohatství a prospěch. Nakonec zvítězí Kristus!

Kdy vytrvá, toho se Bůh zastane a bude zachráněn pro nové soužití a krásné vztahy.

V těžkostech a hrůzách, které mohou kohokoliv potkat, obstojí ten, kdo hledá moudrost, ověřuje si pravdivost Boha a pěstuje si statečnost a věrnost i v protivenství.

Není to cesta úplně laciná, ale je možná. Kdo si ověřuje Boží poctivost, vydrží.

Kristus z nás nedře kůži, vše co mohl nám dal, ponechal si jen jedině – výsadu, že nás miluje víc než my jeho.

Na to lze vsadit. (Kdo nabízí víc než on?)

1459 První křesťané zažili řadu podvodníků vydávajících se za Mesiáše a slibující zázraky a vítězství Židů nad pohany. Byli svědky pádu Jeruzaléma, zničení chrámu, vyhnání Židů z jejich otčiny. Tomu všemu předcházela veliká povstání Židů proti Římanům.

První křesťané byli svědky válečných tažení Římanů proti Parthům, občanské války ke konci Neronovy vlády (jen v letech 68-69 přišli o život Nero, Galba, Otho, Vitellius).

V Parthské říši bojovali židé proti místním utiskovatelům. K vzájemným masakrům mezi Židy a Řeky došlo v Alexandrii, Askalonu, Ptolemaidě, Cesarei, Týru, Hypnosu, Gadaře, Damašku.

Ježíš nemluvil nadarmo o zemětřesení, po jeho smrti postihlo obyvatele Malé Asie, Acháje, Makedonie, Kréty, Itálie. V r. 61 byla zemětřesením zničena města Laodicea, Kolosy, Hierapolis. O dva roky nato Vesuv zničil Pompeje, Herkulaneum, Stabii.

Za císaře Claudia postihl mnoho lidí hlad (zrovna v Judsku převážně).

Křesťané už v 1. století zažili všelijaké pronásledování.

Že si později samotní křesťané umazali ruce krví, všichni víme.

Že někteří kritici církve označili v určitých dobách Řím za nevěstku Antikrista, se nelze divit.

Že 20. století bylo nejkrvavější, není třeba mnoho připomínat. Lidé se dočkali tak strašných hrůz, že před nimi zbledly obrazy apokalyptiků, fantazie Danteho Pekla nebo představitost některých malířů pokoušejících se namalovat pekelné hrůzy.

Že se strašidelné masakry lidí opakovaly i v jednadvacátém století, je nepochopitelné. (Stejně nepochopitelné je popírání těchto hrůz, šoa počínajíc.)

Kdybychom se ptali lidí, o čem mluví tento úryvek evangelia, běžně by odpovídali, že o Posledním soudu.

Ano nebo ne?!

Snadno řekneme, no, ten Poslední soud ještě nebude. Sice jednou bude, ale nevíme kdy, jenže teď to nebude.

Hotovo. Konec řeči. Jsme bez práce.

Některé křesťanské církve mají pečlivě spočítané, kdy Ježíš znovu přijde. Předpovídali to v dějinách několikrát a pak se ukázalo, že svět stojí dál. („Taková ale my nejsme, my jsme přece lepší.“)

Na otázku o Posledním soudu nemá smysl odpovídat tím, kdy to bude („Ani Syn to nezná, ani andělé v nebi“). Samozřejmě by bylo velice ubohé se dnešním textem nezabývat.

Ježíš nám ovšem něco chce říci. Něco sem vsunu a dám to do poznámky.¹⁴⁶⁰

Co znamená věta: „Až uvidíte, že se to děje, poznáte, že je to blízko, přede dveřmi“?

Proč se nezajímát, jak vypadá nový typ auta naší oblíbené značky? Nebo, co politikové vyvádějí. Každý den hledám nějaký dobrý článek v novinách. Denně si vychutnávám dobré jídlo.

Měsíce se raduji z nového počítače, z nového auta ...

Ale zajímají mě také Ježíšova slova?

Nemám za zlé lidem, že nerozumějí Bibli, je mi ale divné, že mnoho nepodniknou k jejímu porozumění. Kdo si čtete tyto poznámky, možná uznáte, že třeba za rok (za 50 hodin), se už něco z Písma otvírá, že je to zajímavé a praktické do života. (Vidíte, že se tady nepokouším o kázání, neříkám žádnou svou moudrost, jen se snažím trochu poodkrýt, co v Božím slovu je.)

Co znamenají slova: „je blízko, přede dveřmi“? Mluví se zde jen o posledním setkání s Ježíšem?

Co znamenají slova „blízko“, a „přede dveřmi“?

Jak blízko je pro mne a pro tebe, před mými nebo tvými dveřmi, před kterými?

Vzpomeňte si na vyprávění o Enšpíglovi, na rozmluvu s pocestným, který se ptal, za jak dlouho přijde do Magdeburku .

„Jdi!“

„Copak já vím, jak rychle jdeš?“

1460 Byl jsem v nemocnici. Jedna paní vyprávěla, jak jezdí do Medžugorje a tam prý každý den P. Maria mluví s vizionáři. Mnoho lidí přijíždí, modlí se růženec a jak přijde ta chvíle – všichni zmlknou a pozorují vizionářku.

To k nám mluví Bůh kdykoliv, když čteme nebo slyšíme Bibli. Kdykoliv si uděláme čas a poctivě nasloucháme Bibli, můžeme se dozvědět úžasné věci.

Jen kroutím hlavou co s námi je. Jdeme-li na koncert, někdy tleskáme, aby přidali. Od televize se nemůžeme utrhnout, z hospody nebo ze setkání s přítelem se nám nechce Ale kolikrát jste zažili, že si někdo přál, aby kazatel pokračoval? Dobrého jídla si přidáváme, na mši hlídáme hodinky...

Je to církví, liturgií, faráři, Bohem, lidmi (těmi druhými nebo snad i námi), že nikdo neřekne, ještě něco pověz?

Kdyby přišel dnes Ježíš v rouchu papeže, tak by se lidé nacpali dopředu a poslouchali by. Pokud by přišel v montérkách místní firmy, kdo z nás by vylezl na strom jako Zacheus?

Jak to Ježíš snáší, co si o nás myslí, když mu říkáme: „Nepochybuj, že tě miluji nadevše“?

Kdy se já setkám s Ježíšem? (Ty to máš podobně.) Kdy budu stát „před soudem“?
Na to nemůžeme odpovědět, jen tak lehce. (Mimochodem, nabízí se otázka, zda se na to těšíme.)

Kdyby se mně někdo zeptal, zda-li tehdy a tehdy bude Poslední soud, klidně odpovím, ne. Jakékoliv výpočty nejsou správné!! Proč? Pro své tvrzení mám důvody („Ani Syn to nezná, ani andělé v nebi“).

Kdyby mně někdo řekl: „Tak teda máme klidně čas“, odpovím: „To já nevím, to si nedovoluji říci“. Nevím ani, zda dopíšu tyto řádky. (Každý víme o ohroženosti našeho života, to jen když někoho něco takového potká, ostatní koukají jako spadlí z měsíce.)

Ježíš říká: „Nikdo nevíte, kdy budete stát před soudem“. To je základní, veledůležitá a rozhodující informace.

Ježíš nám připomíná: „Koukej se dát do pořádku, protože, když umřeš s určitým způsobem myšlení, může se stát, že zůstaneš s tím typem myšlení až do Posledního soudu a mohlo by se stát, že i po soudu“.

Někdo si opraví své myšlení během pozemského života (Jan Křtitel, Ježíšovi učedníci, Zacheus ...) Někteří lidé si opraví svůj postoj vůči Ježíši ve chvíli umírání (lotr po pravici...). Jiní až po delším „očistném utrpení“, někteří až na Posledním soudu, až Bůh vytáhne proti nim ten nejtěžší kalibr, aby člověka přiměl přemýšlet. A některým nepomohou ani ty nejtěžší kalibry. Jak bych to chtěl já, jak ty? Co by kdo chtěl?

Čili, potřebujeme se na setkání s Ježíšem připravit. Kdy bude poslední soud, nevíme. Ale, naštěstí na setkání s Ježíšem nemusíme čekat až do Posledního soudu. Setkávám se s ním, kdykoliv beru do ruky evangelium.

Pozor, ne zbožnou knížku. Ta není božím slovem.¹⁴⁶¹

Máme výhodu, že si můžeme zvykat na Ježíše, na jeho názory, porovnávat si je se svými, častěji si říkáme, že si už teď můžeme ověřit, zda se s jeho názory sneseme, nebo ne.

Na dnešním úryvku si opět mohu lehce ověřit, jaký mám vůči evangeliu vztah, zda mu rozumím, zda nepřeskakuji nesrozumitelné nebo nepřijemné pasáže, zda si dokážu třeba říct: „Tak tomuhle nerozumím, na to si musím posvítit, případně se musím poptat.“

Jenže, kolikrát jsem se i ptal a hledal, ale nikde jsem nic nenašel a nikdo mi mnoho neporadil. Kolikrát jsem s druhými říkal: „Slyšeli jsme slovo Boží“, ale pak jsem raději sáhl po novinách, nebo jiném spisovateli, třeba po nějaké zbožné knížce.

Každému invalidovi umíme poradit, aby cvičil, namáhal se, trénoval – protože – přece jen tak něco dokáže.

Na zbohatlících postrádáme noblesu, víme, že se nedá získat penězi.

Pozorujeme očekávání novomanželských párů a uměli bychom jim doporučit, ať se neleknou slz a potu, které je čekají.

Víme, že cenné věci bývají pracné. Naučit se cizí jazyk nebo vyrůst v přítele je pracné.

Kdo to ví, pochopí, že i porozumění Božímu slovu je pracnější než bychom si třeba přáli.

1461 Mnohé zbožné knížky byly kdysi slavné (např. Následování Krista) a dneska na ně koukáme jako na nekvalitní. Na druhé straně spisy jiných lidí (kteří třeba měli v době svého života potíže se současníky), jsou dnes uznávány (např. Teilhard de Chardin je pro velký počet vědců autoritou). – Ale ani jejich knihy nejsou setkáním s Ježíšem.

Kdo se pořádně zamyslí nad Biblií, těžko neřekne, je to hloupost. Zbožné knihy tuto úroveň – pochopitelně – nemají.

Ale – my máme výhodu. Máme skvělého učitele.

Nedávno jsem v autě poslouchal v rozhlase rozhovor s jedním naším špičkovým hudebníkem. Studoval u jednoho z nejlepších profesorů. Redaktor se ho ptal, zda byl profesor přísný.

„Ne, skvělý, laskavý, všechno mi vysvětlil, na hodiny s ním jsem se vždy těšil, jsem mu nesmírně vděčný za to, jak se mi věnoval. Většinou mě po hodině ještě pozval do hospůdky a tam mě u vína odkrýval dalších krásy muziky.“

To je úplně podobenství. Ježíš se nám skvěle věnuje a pak nás zve také na „víno“.

Ježíšovo slovo mi pomáhá, abych nesklouzl do povrchnosti: „Poslední soud ještě dlouho nebude, mám čas“.

Ježíš nade mnou bdí, abych se nestal „schizofrenikem“, když říkám: „Slyšeli jsme slovo Boží“ a pak raději myslím na dobrý oběd („hlavně aby to netrvalo zase v kostele dlouho“) a doma si pak pustím jen „Otázky Václava Moravce“ nebo „Ordinaci v růžové zahradě“ (slyšel jsem v nemocnici, jak to lidé chválí).

Ale, abych když tomu říkám Slovo Boží, abych se jím zabýval, protože jsem schopen porozumění a Ježíš je skvělý učitel.

Samozřejmě mohu číst i jiné knížky než jen Písmo svaté, ale potřebuji evangelium rozumět, a ne abych si vybral jen pár úryvků.¹⁴⁶²

My můžeme (díky svému učiteli) časem porozumět celému Novému Zákonu. S ním se nám dostane poznání, jaké nám žádná univerzita není schopna poskytnout.

Podívejme se, jak nás Ježíšovo slovo učí.

- Ubezpečuje nás, že jednou budeme konečně stát před jeho „soudem“ (slovo „soud“ by potřebovalo „přeložit“ – stručně – Ježíš přitaká všemu dobrému, ocení každý dobrý úmysl, zastane se nás, obhájí nás, veřejně se přihlásí ke všemu dobrému z našeho života, ano také řada věcí neobstojí před jeho názorem – to je dobře! Konečně spravedlnost, konečně se zjeví pravda, konečně osvobození).

- Ježíš nám dodává sebevědomí. Přijde-li někdo a bude se dušovat, že soud bude tehdy a tehdy a že musím přestoupit do jeho církve, nemusím se zneklidňovat, od Ježíše mohu vědět víc než od člověka, který straší koncem světa v nejbližší době. A klidně – bez povyšování – odpovím, milý kamaráde, poslouchej, ty tu Bibli neznáš.¹⁴⁶³

- Ježíš nám poskytuje skvělé informace a možnosti. Sláva, poslední slovo bude mít Ježíš.

Na to se nejen těším, na to se chci připravit. I proto, abych se nemusel znepokojovat, že budu třeba zaskočen Ježíšovými názory. Nemusím mít strach, že se s Ježíšem minu.¹⁴⁶⁴

„Poučte se z přirovnání o fíkovníku.“¹⁴⁶⁵

1462 Nejen z útržků různých náboženství si mohu sestavit jakékoliv náboženství, ale i z jednotlivých slov Písma si mohu sestavit libovolnou básničku.

1463 Zásadně se nepovyšuji nad Svědky Jehovovy, neuměl bych stát každý týden s náboženským časopisem na nádraží. Ale stačí jim položit pár otázek (samozřejmě ne povýšeně, to bychom byli jako zákoníci, kteří pokoušeli Ježíše) a hned vidíte, že Bibli neznají. (Stejně se nad ně povyšujeme: „Nechod'te k nám, my jsme katolíci“, ale odpovědět neumíme ani svým dětem, natož cizím.)

1464 Letos zemřel pan režisér Špáta. Oplakal jsem ho. Viděl jsem několik jeho dokumentů a filmový medailon o něm. Byl jsem na jedné besedě s ním a četl jsem knihu rozhovorů s ním. Mám pocit, že si rozumíme, že jsme přátelé. Přijal jsem jej do „své smečky“ (kdo jsem já?, ale vzhlížím k němu, k jeho krásnému lidství a ušlechtilosti). Těším se na setkání s ním a doufám, že mě třeba on vezme do své smečky.

Jinde zase Ježíš říká: „Bděte a modlete se v každé době, abyste mohli obstát před Synem člověka.“ (Srov. Lk 21:36 – Colův překlad.)

(Je třeba ovšem vědět, co znamená podle Ježíše „bdít“ a co podle něj znamená „modlit se“. Nemá smysl si tam dosazovat své představy. Nedají se míchat hrušky a jablka.)

Pro mě je důležitá otázka, obstojím-li před Ježíšem. Nikdo nemůže zaručit komukoliv z nás, že zítra budeme na živu. „Bdít“ neznamená „sedět u hrobu a koukat na lebku“ – jak to někdy vidíme na obrazech s Maří Magdalénou – ale připravovat se na krásné setkání s Ježíšem a konečné prozření k porozumění s Bohem.

Mohu se těšit a připravit se na setkání s Ježíšem mnohem dříve. A – dovednost připravit se na setkání s Ježíšem – není věcí konce života, ale začátku křesťanství tady na zemi!

Dokud se nedovedu setkat s Ježíšem a dokud mu nerozumím, nemůže k setkání s ním dojít.

A nejsem na to setkání ani připraven.

Pokud ale nejsem připraven, pak by přechod do věčnosti, pro mne nemusel být „pobytem v lázních“.

Pro někoho může být pobyt v „očistci“ pobytem v lázních (např. pro Jana Předchůdce Páně), pro jiného může být ale velkým a velkým trápením.

Navíc, dokud nebudu připraven na setkání s Ježíšem, moje modlitby jdou naprázdno.

A ať se budu sebevíc zapírat, sebevíc postit, Ježíš může říci, „tebe neznám“. (Srov. Mt 7:21-24)¹⁴⁶⁶ (Nedávno jsem říkal, co v Bibli znamená slovo „poznat“).

Naším pozváním a prvořadým úkolem je porozumět a ladit s Ježíšem.

Jen tak můžeme patřit do božího království (co to je b. k. jsme si už trochu říkali – uspořádání sebe, a vztahů s druhými podle Boha), jen tehdy budeme pro boží království použitelní, jen tak se budeme snášet s Ježíšem. (K řízku podáváme brambory a ne knedlík. Víno a pivo se pije v určitém pořadí, ředění kyseliny sírové vodou lze provádět jen jedním pořadím.)

Na setkání s Ježíšem je tedy třeba se připravit, abychom se s ním mohli vnitřně snést. A jestli se s ním vnitřně snášíme, o tom nerozhoduje to, s jakou chutí jdeme do kostela, a je omyl, jestli si myslím, že to poznám ve chvíli po sv. přijímání, zda se mi rozlije v srdci teplo nebo ne.

1465 Fíkovník je jediným stromem v Izraeli, který na zimu shazuje listí. Proto Ježíš říká: „Když raší, každý vidíte, že přichází jaro. Podle toho, co vám říkám, poznáte druhý příchod Mesiáše“.

Ale – pozor – podle slov tesaře z Nazareta a jejich naplnění lehce poznáme i příchod prvního Mesiáše! (K tomu nedošli dosud Židé. A ledaskdo z nás – podle nazaretského tesaře nestačí říkat: „Pane, Pane“ a chodit do kostelíčka.) Bez rozpoznání prvního příchodu Mesiáše nepoznám jeho druhý příchod. (Kdo nechodí na angličtinu, nerozluští ani anglické noviny.)

Nedávno jsme říkali, že je na každém, zda v Ježíši rozpozná Mesiáše, nebo pouze někoho s „menším“ významem. Ten, kdo rozpoznává v Ježíšově nabídce nové jaro lidstva, už nežije ve tmě a v zimě.

Takový se může zařídit a zařídí se. Je připraven na setkání s Bohem. Řekli jsme si, že nejde jen o „Poslední soud“, ale o naše setkání s Ježíšem (nebo minutí se) v pozemském životě.

1466 Ne každý, kdo mi říká... „Pane, Pane“, vejde do království nebeského; ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích.

Mnozí mi řeknou v onen den: „Pane, Pane, což jsme ve tvém jménu nepronorokovali a ve tvém jménu nevymítali zlé duchy a ve tvém jménu neučinili mnoho mocných činů?“ A tehdy já prohlásím: „Nikdy jsem vás neznal; jděte ode mne, kdo se dopouštíte nepravosti.“

A tak každý, kdo slyší tato má slova a plní je, bude podoben rozváznému muži, který postavil svůj dům na skále. (Mt 7:21-24)

To poznám jen a jen tím, jak budu číst evangelia. Jestli budu všemu rozumět a jestli za vším v evangeliu půjdu, jestli ve všem budu mít jasno. (Srov. Mt 7:25-29)¹⁴⁶⁷

Jakmile si ovšem začnu vydobávat z evangelia jen něco, už jsem čumil (v evangeliu je to „lid“ nebo „zástup“, – dav, stádo). Lidé tam oslavovali Ježíše a pak klidně křičeli: „Ukřižuj!“ Měli svůj hotový názor na Mesiáše. Navíc byli chvilkoví, jednou křičeli v nadšení: „Ať žije Ježíš“ (a v srdci cítili povznášející teplo) a pak se stejným zápalem („pravověrných“) řvali: „Krev jeho na nás a naše děti“.

Dokud nemám celé evangelium zažité a s celým evangeliem nesouhlasím, pak nemohu říct „já mám odzkoušeno, že se s Ježíšem snesu.“ (Jidáš došel hodně daleko a vysoko s Ježíšem (výš než já) a přece se zřítíl, rozešel se s Ježíšem, nesnesl se s ním.)

Proč tak zdůrazňuji to evangelium? Uvědomme si, že Ježíš přišel jako neznámý tesař z Nazareta a chtěl, aby se lidé zamysleli nad slovem tesaře z Nazareta. Těm, kteří pochopili slovo tesaře z Nazareta, těm pak „došlo“, kým tesař Ježíš je.

Apoštolové došli k poznání, že Ježíš je Mesiáš a přitom to nesměli nikomu jinému říct. Každý musel začít od tesaře z Nazareta. Potřebuje začít od nazaretského tesaře.

Až se my naučíme číst celé evangelium pořádně, budeme vědět, zdali je to kniha od Boha nebo ne. (Všimněme si kolik lidí odchází od „rozečteného“ evangelia jinam, k jiným zdrojům.)

Dokud si myslíme, že nepotřebujeme číst a rozumět Bibli, a místo toho sháníme důvody pro víru někde jinde, i kdyby to byl Katechismus), tak je to předem prohrané.

Pak jsme jako ten dav (lid). Vzpomeňme na Ježíšovu otázku: „Za koho lidé považují lidé Syna člověka“? a na všelijaké názory davu, o kterém učedníci vyprávějí: „Ty lidi to nemají v hlavě vůbec srovnaný“.

Proto potřebuji číst celé evangelium a pořádně se zamyslet nad tím, jak mu já osobně rozumím, zda dokážu mít vnitřně stejné názory s Ježíšovými názory, jestli evangeliu dávám za pravdu nebo ne.

Kdyby si někdo řekl: „Tohle je na mě moc těžké, ale tomu já musím věřit“, tak ten člověk by si měl přiznat, že evangelium ještě nezná, že se ho potřebuje naučit číst.

Jenže, bohužel, si lidé neříkají: „Potřebuji se naučit číst evangelium“, a raději shání různé zbožné knížky nebo nějaká jiná soukromá „zjevení“, nebo jiná učení a myslí si, že poznání o Bohu se jim dostane lehčeji jinde.

Jenže, co jestli nám evangelium (a celá Bible) nabízí nejlepší poznání, které je k mání?

Každý se můžeme přesvědčit, v čem je Ježíš jedinečný.

Mohu si s ním porozumět víc než s panem režisérem Špátou.

1467 Ale každý, kdo slyší tato má slova a neplní je, bude podoben muži bláznivému, který postavil svůj dům na písku. A spadl příval, přihnaly se vody, zvedla se vichřice, a obořily se na ten dům; a padl, a jeho pád byl veliký.

Když Ježíš dokončil tato slova, zástupy žasly nad jeho učením; neboť je učil jako ten, kdo má moc, a ne jako jejich zákoníci. (Mt 7:25-29)

Slavnost Ježíše Krista Krále

2018

Slavnost Ježíše Krista Krále Dan 7:13-14 Zj 1:5-8 J 18:33b-37 25. listopadu 2018

Slova Bůh i král jsme velice zatížili ... ¹⁴⁶⁸

Došli jsme k poslední vyučovací lekci slova Božího v církevním roku. Něco jsme pochopili a tak můžeme porozumět náročné poslední lekci. Našemu hledání předznamenejme slova: „Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“

Tím je člověk pravdu hledající, učící se z ní a přijímající ji do svého života. ¹⁴⁶⁹

Z prvního čtení si „podtrhněme“ slova: „boží království dojde svého naplnění“. ¹⁴⁷⁰

Druhé čtení nám připomíná: Ježíš z nás (poškozených svévolí, sobectvím, pohanstvím, farizejstvem, klerikalismem ...) vytváří boží lid a království kněží. ¹⁴⁷¹

Díky božímu milosrdenství a Ježíšově nezištné obětavosti si můžeme osvojit způsoby královských dcer a synů.

Lidé sloužili pohanským vládcům a božstvům. ¹⁴⁷²

Bůh slouží nám, ne my jemu. Věnuje se nám a sestupuje k nám.

Z Boží lásky a z lásky rodičů jsme vyšli. (I o človíčku, který vznikl ze znásilnění, Bůh říká: „Jsi mou milovanou dcerou, mým milovaným synem.“ Bůh se na každého z nás těšil, přijal a přijímá nás a pečuje o nás. Počítá s dlouhou péčí. S péčí navždy.

Řadu měsíců trvá, než je človíček téměř z ničeho zformován a vybaven k životu. Až od několika let – to už jsme uměli chodit a mluvit – si něco pamatujeme.

1468 Děvče, od mala týrané a zneužívané tátou, vešlo s velikým očekáváním poprvé do kostela. Když slyšelo: „Bojte se Boha a budete spaseni,“ uteklo.

Boha neoslovujeme Führere. Nejedná jako králové, ale k ocenění používáme: „jedná královsky“.

1469 „Chudý duchem“ si nehraje na Mistra, ví, že skoro nic neví, ví, že je jen začátečníkem. Boží moudrost saje jak houba.

1470 Někteří lidé od čtyř let opakují: „Přijď království tvé,“ a nevědí, o co vlastně prosí. Děti se mají v občanské výchově učit, jak ve společnosti stavět demokracii. Doma se učíme jak žít, aby nám spolu bylo dobře. Boží království je uspořádáním sebe sama a vztahu s druhými a s Bohem podle pravidel Hospodina a Ježíšova příkladu.

1471 Už Izrael byl k této vznešenosti a blízkosti Bohu pozván. Srov. např. Ex 19:4-6.

Křtem jsme i my byli ke královskému kněžství pozváni. Srov. 1 P 2:9

Kněz má přímý přístup k Bohu, poznává ho, učí se rozumět jeho moudrosti, učí se s Bohem a o Bohu správně mluvit, je jeho „učitelským pomocníkem“ a svědkem (např. můžeme žehnat druhým, mluvili jsme o odpovědnosti žehnajícího).

1472 Božstva si představovali podle svých – často svévolných – vládců. Přinášeli jim dary a oběti: „Dávám, abych dostal, získal si přízeň, usmiřoval Mocného.“

Bůh si troufl vybavit nás svobodou. K učení používat svobodu k dobrému nám dopřává dlouhý čas. (Většina z nás k ní dospěje až ve věčnosti.)

Narodili jsme se jako nevinní. Až později jsme začali rozlišovat dobré od zlého. Bůh do nás vložil velikou touhu po dobru, svobodě, kráse, přátelství ... Ale toho se nám vždy nedostávalo. Nejednali s námi vždy dokonale a my jsme se začali křivit. I my sami jsme chybovali a jednali jen dobře. Naše osobnost, naše Já, nerostlo rovně. Něco jsme si začali vynucovat, něco ukrádat na úkor druhých ... Patříme mezi oběti i mezi pachatele.

Bůh není naivní, s našimi chybami počítá. Trpělivě o nás pečuje, jeho přátelství nikdy nekončí.

Když lidé potratili poznání o laskavé boží tváři, Hospodin si vybral („vyvolil“) Izraelity. Dával se jim poznat svým jednáním i vyprávěním (od Izraele poznáváme Hospodina i my).

Bůh je jako TÁTA-MÁMA, ŽENICH, MANŽEL, PŘÍTEL.¹⁴⁷³

Bůh je velkorysý, moudrý a rozumný. Zve nás k vysokému cíli – být jeho obrazem. Dobře ví, že k osvojení si takové krásy vede dlouhá cesta.¹⁴⁷⁴

Když Izrael sešel z cesty, sestoupil k nám Bůh skrze Ježíše. I Ježíš se snaží získat naši důvěru. Od něj se můžeme naučit, co je přátelství a v čem je pravá velikost.

Velice mám rád Ozeášův obraz Boha – milujícího táty.¹⁴⁷⁵

Ale v Ježíši k nám Bůh přichází naproti nad všechnu naši představivost. Přesto, že se v ničem nepovyšoval nad druhé, sloužil bez titulů, privilegií a poct, byl pomlouván, ponížen až na dno a umučen jako nenáviděný „prašivý pes“.

Ježíš se ničím nedal odradit, věděl, že úcta druhých, ocenění, pochvala, povýšení pro nás mnoho znamenají. Z lásky rosteme, rozkvétáme, sloužíme a rozdáváme. Nikdo o nás nemluví tak pěkně jako Bůh, nikdo pro nás nežije tak obětavě jako Bůh. Na Ježíši to lze vidět.

Nebyl otloukánkem; rázně vystupoval proti zlu („Běda vám, kteří zneužíváte, utiskujete, ponižujete druhé!“)

Nenávist a ponížení nás strašně zraňují. „Rána, kterou zasadil přítel, se nehojí,“ říkají Afričané. (Láska unese i zradu – pokud ji přiznáme a napravujeme).

Ježíš je silnější a bohatší Otcovou láskou než my, ale nikdy nám neříká: „Nic si neber osobně.“¹⁴⁷⁶

Ježíš zná nesmírně mnoho ponížení a krutosti. Pomluvy a nenávist se ho dotýkaly, řekl: „Co jste udělali kterémukoliv člověku, udělali jste mě.“ Má dobré srdce, umí se vcítit do naší úzkosti, strachu a bolesti.

Boha nemůžeme svými hříchy urazit, Bůh není urážlivý (porovnejme si to na vztahu rodičů k dětem).

1473 Pečuje o nás (jako milující rodiče o své děti), vypráví nám, kým pro něj jsme a kým je on pro nás. Získal si nás svým šlechetným jednáním, chceme se mu podobat.

1474 Mysleli jsme si, že stačí nehřešit. I děcko, které umře v nevinnosti, si potřebuje osvojit úroveň nebeského jednání (aby se mu v nebi líbilo, aby bylo dospělým zralým nebešťanem, schopným obdarovávat a sloužit druhým).

1475 Oz 11:1n. – Táta si hraje se synkem, vymýšlí pro něj dárky a pozornosti, sedá k němu „na bobek“ a vyzdvihuje ho do náruče, aby si byli z očí do očí. A pak si jej s radostí posadí na ramena (aby klouček viděl, jak bude jednou veliký, že tátu přeroste) a tančí s ním.

1476 Takové rady rozdávají ti, které nepostihlo kruté zlo a ti, kteří zlo postihující druhé, vytěšňují (Osvětím nenavštěvují). Nenechme se jejich radami mást.

To přemýšliví a zbožní Řekové usoudili, že jsme Boha urazili a tu urážku může zahladit smrt nevinného a někoho vznešenějšího než je jen člověk ...

Pokřtění, kteří nečetli pečlivě Písmo, se toho chytili. ¹⁴⁷⁷

Nezmenšujeme svou vinu na smrti nevinných. Ježíše pomlouvali, nenáviděli a umučili „pravověrní“. Bůh s Ježíšovou smrtí nemá nic společného. Kaifášovi bestiální nápad s ukřižováním nenapověděl Bůh. Hřích nelze napravit hříchem.

Je pro nás životně důležité vypátrat příčinu selhání prvních lidí v Ráji i příčinu Ježíšova ukřižování. Jinak podobně selžeme. (O našem selhávání není po 20. století pochyb.)

Ježíš si svou péčí a obětavostí získal naše srdce.

Ten, kdo má odvahu nahlédnout svou bídu, ten kdo pozná, že Boží láska je větší než všechny naše hrozné viny, ten vyhlíží, slyší a s vděčností přijímá každé léčivé slovo milosrdenství a lásky Boží.

Boží hlas a jeho Náruč jsou uzdravné.

Jen nepodceňujeme své pokazené Já, hlasitě a hladově se dožadující kdesčeho, co nám nepatří.

I zbožní Izraelité zaníceně recitovali modlitby z Písma, ale Ježíše (a nejen jeho) protáhli stokou své nenávisti.

Ježíšovo přátelství je větší a silnější než naše hříchy. Svou obětavostí až na smrt ukazuje, jak vážně mu leží na srdci náš život. Jedná s námi královsky.

2015

Slavnost Krista Krále Dan 7:13-14 Zj 1:5-8 J 18:33b-37 22. listopadu 2015

Ježíšovým slovům: „Moje království není z tohoto světa“, je třeba věnovat patřičnou pozornost. Ježíš, není politickým králem.

Jen ten, kdo vydává svědectví Pravdě, je hoden jména král. Ostatní jsou uzurpátoři moci. Dábel lživě tvrdí, že svět je jeho královstvím. (Srov. Lk 4:5-7) Dáblu synové (včetně Hitlera) podobně prolhaně hájí svou pozici (např. tvrzením, že byli legitimně zvoleni v demokratických volbách). Dobrý vládce a dobrá vláda se pozná podle úrovně jejich služby, podle toho, jak se daří slabým a menšinám.

„Blaze tichým, neboť oni dostanou zemi za dědictví.“ (Mt 5:5)

Náš KRÁL je soucitný. Sklání se i k hříšníkům!

I k nemocným – slíbil jsem pokračování k promýšlení svátosti nemocných.

Nevytěšňujeme ze svého myšlení trápení světa. Bouříme se proti smrti rozsévané válečnými zločinci a teroristy. Bouříme se proti zlým nemocem (nejtěžší pro mě jsou nemoci maminek malých dětí ...).

Je pro nás důležité poznání, že se nad tím vším s námi trápí i Bůh.

(Proč Ježíš plakal u hrobu Lazara? Jaký to byl druh pláče?)

1477 Pálí-li nás záha, hledáme utišující lék. Máme rčení: „Zchladil si na něm záhu.“ Dodneška slyšíme:

„Ježíšova krev utišuje Boží hněv.“

Nepletme si své pojetí spravedlnosti s boží spravedlností. Už předježíšovská Bible je plná milosrdenství. Bůh nejedná podle účetnického nebo policejního pravidla: „Má dáti – dal.“ Boží rodina žije v přejícnosti

Jestli dobří rodiče věnují nemocným dětem zvýšenou péči, pak i Bůh. ¹⁴⁷⁸

Péče o nemocné patří mezi skutky milosrdenství.

S tímto vědomím a vděčností bychom měli oceňovat zdravotníky a lidi pomáhající potřebným.

I nás ostatní Ježíš k nemocným posílá.

Boží království stojí na službě životu (včetně odporování zlu).

„Hladověl jsem, a dali jste mi jíst, žíznul jsem, a dali jste mi pít,

byl jsem na cestách, a ujali jste se mne, byl jsem nahý, a oblékli jste mě,

byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste za mnou.“ (Mt 25:35-36)

Vedle léčení máme nemocné povzbuzovat a podpírat je i na duchu.

Je-li nemoc stálým průvodcem porušeného lidstva, potřebujeme včas vědět, jak se chovat, až nás nemoc postihne. Potřebujeme se s nemocnými stýkat, nebát se, nemístně se neostýchat, naslouchat jim a poznat jak mohou být užiteční nám a my jim. ¹⁴⁷⁹

Uvědomujeme-li si, jak jsme propojení s druhými, platí to o nemocných. Jsou často lakmusovým papírkem nemocné společnosti.

Víme-li, že zlem jsou často postiženi nevinní a slabší, pak jsme povinováni věnovat potřebným a chudým svou pomoc. Nejsou jen objekty naší péče. Statečné nesení jejich těžkostí a chuť do života nás mohou často povzbudit. ¹⁴⁸⁰

Být v nemoci trpělivý, oceňovat pomoc druhých a nést statečně své trápení, je obdivuhodné a velkorysé.

Bolest (i psychická) nás zubožuje, jen někdo dokáže myslet na jiné, kteří se mají hůře.

Trápení a nemoc jsou v každém případě obtížné. Tím více obdivujeme ty, kteří – navzdory utrpení – dokážou vnímat krásu a cenu života.

Smekáme před jejich dobrořečením Bohu. Je-li mi dobře, snadno Boha chválím. Když mě něco trápí, jakoby zašlo slunce.

Jestli je někdo spravedlivý k Bohu a uznává-li Boží přejícnost navzdory svým těžkostem, má jeho dobrořečení větší váhu než modlitba v době hojnosti. Je silnějším svědectvím. ¹⁴⁸¹

a odpouštěním.

1478 Vypravovali jsme si s dětmi, jak a čím vším o nás maminka pečuje, když jsme nemocní – abychom to odkoukali a naučili se tomu. Ptal jsem se, zda má maminka raději nemocné dítě než zdravé. „Má stejně ráda všechny děti“, odpověděly. Máte přemýšlivé děti, je znát že si s nimi dobře povídáte.

1479 V západních zemích (kde nebylo křesťanství potlačováno) je ve větší míře než u nás rozšířena návštěva nemocných. Mnoho mladších důchodců navštěvuje v nemocnicích vážně nemocné.

Škoda, že u nás rodiče zapíší dětem tolik zájmových kroužků po školním vyučování, že mnoho dětí nemá čas navštěvovat své prarodiče. Když později staří onemocní, jsou sami, vnoučatům chybí návyk chodit k babičce nebo dědečkovi. (Je ale je pravdou, že často staří sklízí ovoce své výchovy.)

1480 Každému např. doporučuji knihu [Jacquese Lusseyrana](#): Nalezené světlo.

1481 **Víno je dobré**

Podzim.. Počítají, co sklizeno, ocesáno.

A kdybych řekl, že dost

Abychom se radovali od rána do večera

Jak Noe

Kdekdo by mě okřikl rozhořčeně

Apoštol Pavel říká: „Těm, kteří milují Boha, všechno napomáhá k dobrému“. (Srov. Ř 8:28)
Ježíš také svou nouzi použil k dobru druhých a přes nemalé utrpení fyzické, duševní a duchovní utrpení celý svůj život prožil jako dobrořečení. (Srov. J 17:4)

Potkal jsem i nekostelové lidi, kteří si v nemoci nestěžovali: „Mnoho let jsem byl zdrav ...“
„Přijímáme-li dobré ovoce života a našich předků, jak bychom se mohli bouřit proti nedobrému ovoci.“

Skoro se vytrácí vědomí, že máme také svůj podíl na zlu ve světě.

Neprohlášíme své trápení za účast na Ježíšově kříži. ¹⁴⁸²

Ten pokrytec

Ten blázen –

Zrovna tak jako kdybych se po způsobu básníka dávného
rozplakal
Pro tolik štěstí tolika životů
vrhli by se na mne vypočítávající tolik a tolik béd
tolik a tolik úst bez stolů, hlav beze střeš, srdcí beze světla
a já bych rozpačitě zmlkl
nemoha si honem vzpomenout na štěstí největší
že jsme

A když teď upíjím
mladého vína
sčesaného, vykvašeného a stočeného
tohoto roku, v tomto sklepe, do těchto sudů
nezapomínám strašného lisu slunce
který nás všechny ždímal
vymačkáváje snad jiskru radosti
ukrytou v našich srdcích za tolika kletbami
a tolika nářky –

Nezapomínám ani jednoho stébla nalomeného
ani jediné slzy dítěte, jež nemůže za nic
a je jich tolik, zrovna jak ran, zrovna jak slov, jež vraždí
a krve prolévané bez mučednictví nazdařbůh
Nezapomínám a říkám si tiše, když upíjím
z letošní sklizně v tomto sklepe u těchto sudu:

Víno není vinno jedinou vraždou, již mu přičítají
víno je dobré jak Bůh, víno je dobré jak slunce
Víno je dobré, jen my
rty nehodné smáčíme
v oltářní chuti jeho

Jan Zahradníček, Rouška Veroníčina

1482 Ze tří ukřižovaných pověšených na kříži na Golgotě o Ježíšových posledních Velikonocích byl jen jeden zachraňující. Druhý byl „očistcem“, vedoucím k obrácení, třetí byl začátkem pekla. Účast na Ježíšově kříži

Není snadné navštěvovat nemocné. Ti, co stále jen naříkají, jsou únavní (ale ptám se, jak bych se na jejich místě, v jejich kůži, s jejich výchovou a v jejich životních okolnostech, choval. Tím více jsou obdivuhodní nemocní, kteří nás naopak povzbudí a obdarují svou ...

Mnozí nemocní naříkají, „Nemohu se modlit, nemohu se soustředit.“

Někdy jim můžeme pokorně a tiše (ne suverénně a lacině) říci: Svět je porušený, život je nespravedlivý, ale očekávat s Kristem Vzkříšení, není to podvolení se zlu, není to pasivita.

„Blahopřeji těm, kdo se trápí pro nouzi a hřích ve světě. Blahopřeji těm, kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti, blahopřeji milosrdným, těm, kteří mají čisté srdce, těm, kdo působí pokoj, nebo jsou pronásledováni pro spravedlnost ...“ (Srov. Mt 5:3-11)

I v nemoci a umírání ledacos dobrého můžeme ještě vykonat. ¹⁴⁸³

K našemu slavení pomazání nemocných se nejprve věnujme slovům, apoštola Jakuba:

„Milovaní. Vede se někomu z vás zle? Ať se modlí!

Je někdo dobré mysli? Ať zpívá Pánu!

Je někdo z vás nemocen? Ať zavolá starší církve, ti ať se nad ním modlí a potírají ho olejem ve jménu Páně. Modlitba víry zachrání nemocného, Pán jej pozdvihne, a dopustil-li se hříchů, bude mu odpuštěno. Vyznávejte hříchy jeden druhému a modlete se jeden za druhého, abyste byli uzdraveni. Velkou moc má vroucí modlitba spravedlivého. Eliáš byl člověk jako my, a když se naléhavě modlil, aby nepršelo, nezapršelo v zemi po tři roky a šest měsíců. A opět se modlil, a nebe dalo déšť a země přinesla úrodu.

(Jk 5:13-18)

Apoštol nám dává rady do tří životních situací:

1. rada „Vede se někomu dobře? Ať Bohu dobrořečí.“

Říkáme si, že se od židů učíme přijímat dobrořečení, jako svůj životní styl.

„Otče, já jsem tě oslavil na zemi ... (J 17:4)

„Otče, oběti ani dary jsi nechtěl, ale chtěl jsi, abych byl člověkem (dal jsi mi tělo). Rád budu člověkem!“ („Kristus říká, když přichází na svět: `Oběti ani dary jsi nechtěl, ale dal jsi mi tělo. V zápalné oběti ani v oběti za hřích, Bože, jsi nenašel zalíbení. Proto jsem řekl: Zde jsem, abych konal, Bože, tvou vůli, jak je o mně v tvé knize psáno.`“ (Žid 10:5-7)

2. rada „Je-li ti zle, modli se.“ Modlitba je rozhovorem, máš možnost se ptát a hledat, co je příčinou tvého trápení. Můžeme objevit kořen, co jsme – my lidé – zanedbali. Příčina nemusí být nutně v nás (často trpí nevinný). Většinou můžeme najít chyby a provinění, které přinesly jedovaté ovoce. Bohu, jeho moudrým pravidlům života můžeme porozumět.

3. rada se týká nemocných. !

„Ve zdravém těle zdravý duch.“ Je třeba léčit celého člověka, včetně vztahů s lidmi a vztahu s Bohem.

Ježíš nám nabízí celostní uzdravení.

nastává až přijetím pronásledování pro boží království. Nehrajme si lacině na Ježíše.

1483 Na semináři gymnazistů, v rozpravě, zda povolit nějakou formu eutanazie, se mě studentka ptala, zda jsem se setkal lidmi, kteří si už přejí zemřít. Její teta, sloužící v hospici, prý se s takovým člověkem nesetkala. Já jsem takové lidi potkal ... (Otázka eutanazie vyžaduje velice pečlivou rozpravu, abychom věděli, z čeho vycházíme a mohli být v rozhovoru solidními partnery.)

Svátosti nepůsobí jako léky.

Lék působí i ve spánku nebo v bezvědomí. Bolí-li mě hlava, vezmu si prášek, nepřestává-li bolest, vezmu si druhý prášek.

Ježíš nás nechce uzdravovat bez nás, mechanicky. Svátosti nejsou bílou magií.

I k uzdravení těla je třeba vytvořit podmínky (vyšetření, stanovení diagnózy a léčby, spolupráce nemocného s lékařem), natož k uzdravení celé bytosti.

Modlitba představených není vyprošováním pomoci nemocnému, nouzi trpícího může působit rodina, farnost, společnost, i představení. Příčinou může být jak zanedbaná péče postiženého, tak nespravedlnost jiných: bezohlednost, spory a neláska, nepřejícnost, nenávisť ...

Proto: „Vyznávejte hříchy jeden druhému a modlete se jeden za druhého, abyste byli uzdraveni.“
Připomínám žalostný nepoměr uzdravených malomocných – všech deset děkovalo Bohu a Ježíšovi za uzdravení těla, ale jen jeden se stal Ježíšovým učedníkem.

„Víra“ je důvěřujícím vztahem. Má se blížit jistotě rostoucí z nového a nového porozumění a zkušeností s Boží péčí a dobrotou.

Ke vztahu je třeba pokorného hledání růstu, nedorozumění, chyb a selhání z naší strany.

I vztah s Bohem potřebuje naši věrnost – pro minulé dobré zkušenosti s Boží dobrotou.

I vztah s Bohem potřebuje, abychom ve chvílích nerozumění si s Bohem velkoryse hájili Boha před naší nedokonalou představou o něm. Bůh je větší, než naše dosavadní poznání o Bohu.

I my prosíme naše děti – v nedorozumění s námi – aby nás rychle neodsuzovali a se svými soudy o nás počkali. Aby nad námi „nelámali hůl“, aby připustili, že nevědí vše a nebyli ještě v roli rodičů.

Potřebujeme promýšlet, k čemu jsme pokřtěni, proč se modlíme, proč přicházíme ke Stolu Páně ...

Jak nám prospívá eucharistie, jaké ovoce nám přináší svátost smíření.

Potřebujeme vědět, co nám Ježíš nabízí ve svátosti nemocných. Jaké podmínky máme splnit, aby nás Ježíš mohl uzdravit.

To není jen úkolem nemocných, ale celého společenství, jinak blamujeme sebe, i druhé – a činíme Ježíše a jeho přísliby a svátosti nevěrohodnými.

„Velkou moc má vroucí modlitba spravedlivého!“

Modlitba není odříkáním určitých slov, postů, sebezáporů a obětí. Stojí na touze porozumět Bohu a snaze o radostnou spolupráci s Ním.

2012

Slavnost Ježíše Krista Krále Dan 7:13-14 Zj 1:5-8 J 18:33b-37 25. listopadu 2012

Čtení k liturgickým textům jsou geniálně vybrána. Dnes bych ale dal přednost třeba Izajášovi.

Se svátkem Krista Krále je třeba nakládat obezřetně, je svátkem ideologickým.

Zas se bude v kostele silně pět: „Kristus vítězí, kraluje a vládne všem“, – a protože venku nikde žádnou jeho vládu nebude vidět, ledaskdo už v pondělí zaboří nos do Blesku.

Ježíš nemá nic společného s pozemskými vládci. Nic! Král má bdít nad tím, aby nikomu z jeho svěřených nic nechybělo nic podstatného k životu.

My nejsme poddaní, ale Ježíšovi přátelé. („Jste moji přátelé, činíte-li, co vám prikazuji.“)

Před týdnem jsem říkal, jak jsme nebiblicky spojili 2. příchod Mesiáše s koncem světa.

Z rozhovoru Piláta s Ježíšem jsme rychle vytrhli Ježíšovu větu: „Moje království není z tohoto světa“, nesrovnávali si ji s dalšími texty a začali vládnout podle svého. (K tomu se vrátíme za týden.)

Velice důležitá jsou slova: „Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“
Jde-li nám více o náboženství než o živý vztah s Ježíšem, rádi k prosazení své „zaručené“ pravdy otloukáme tuto větu druhým o hlavu ... ¹⁴⁸⁴

Mnoho židů se k Ježíši nechovalo dobře. Později velekněží vyskakovali na křesťany, ještě později židé ztratili moc.

Křesťané, po získání moci se zase naopak k Židům chovali povýšeně a krutě. S pěstí u židovského nosu tvrdili, že Mesiášem je Ježíš – a tak židům bránili Ježíše objevit.
(Muslimové se k Židům chovali do 20. století lépe než křesťané.)

20. stoletím antisemitismus vyvrcholil.

Je hrozné být obětí, ale ještě strašnější je patřit mezi pachatele nebo lhostejné.

Po šoa se křesťané vůči Židům začali kát...

Nasloucháme jim a oni se nás přestali bát.

Mnoho z těch, kteří z nacistického pekla vyvázli, žijí velikou nadějí v budoucnost a snaží se pro život mnoho udělat.

Dodneška nařikají nad nevykoupeným světem a příchod Mesiáše očekávají. ¹⁴⁸⁵

I v tom jsou obdivuhodní. Který národ zkusil tolik jako oni?

Který jiný národ byl tak strašně ponížen v lidské důstojnosti jako židé? V tak velikém množství? Přeživší z ostatních národů se mohli přinejmenším alespoň vrátit do své země. Ale návrat židů po válce byl v mnoha a mnoha případech nežádoucí. V jejich bytech často bydleli už jiní lidé... „U nás jste si nic neuložili“ řekl kdosi Židovi i u nás v Kyšperku.

Přes to vše čerpají věřící židé nadějí z biblických příslibů a těší se na příchod Mesiáše a hledají jak příchod urychlit.

Začali dokonce vést úctyhodný rozhovor o možném společném očekávání Mesiáše i s námi křesťany. ¹⁴⁸⁶

1484 V Katolickém týdeníku píše paní MUDr. Dagmar Pohunková o Bernardu Häringovi – jemném, vzdělaném, obětavém a válkou protřibeném člověku. Církevní prelátí jej pomluvili u Nejvyššího dvora. Nedostalo se mu slyšení ani možnost se osobně obhájit. (Všechny jeho knížky, které u nás vyšly, stojí za přečtení!)

1485 V Ježíši nevidí naplnění Izajášova nového krále božího (11. kap.) „svět přece takto nevypadá“, říkají.

V trpícím božím služebníku nevidí postavu Mesiáše, ani Božího Syna.

Sami sebe bolestně promítají do tohoto obrazu. Byli likvidováni snad jako žádný jiný národ.

Naslouchejme jim. Nepopírejme my jejich výklad. To neznamena, že odvrhneme svůj pohled na trpícího Ježíše (dobře víme, že byl žid).

Nemusíme se vzdávat svého výkladu Izajášova trpícího služebníka, ale zkoumejme toto naše pojetí i ve světle šoa.

(Zapomněli jsme na důležitý výrok: „Po šoa je nutné ve filosofii i teologii mluvit jinak“. Náš výklad o „trpícím božím služebníku – a pak i překlad textu – je silně ovlivněný středověkou teorií o nutnosti zástupné smrti a oběti, která má utišit boží hněv).

Oceňujeme s jakou pokorou a úctou respektují někteří významní židovští učenci náš názor o Izajášově božím služebníku. Vážme si my se stejnou úctou a pokorou jejich výkladu.

Jsme pro. Už nevystupujme tak triumfálně a pyšně jako dříve. Nouze nás naučila, že je třeba pracovat na stavění se proti zlu ve světě se všemi lidmi dobré vůle. (Na prvním místě s židy a na druhém místě s muslimy.)

Jak pracovat s židy nebo muslimy, když třeba žádného osobně neznáme?
Navrhuj něco k promýšlení do začátku Adventu.

Položme si otázku, jak očekáváme Mesiáše my, křesťané (ted' myslím nás katolíky)? (Před týdnem jsme něco načali.)

Co od Mesiáše čekáme?

Co jsme od Mesiáše dostali?

Co od něj dostávám já? (Jen naději, že jednou zvítězí dobro?)

Mohl už přijít?

Je dobře, že nepřišel, nebo to je škoda?

Můžeme jeho příchod uspíšit?

Jak se to dělá, si všimněme na příkladu jednoho známého žida v kriminále.

Vzpomínáte, jak Jan Baptista poslal své učedníky za Ježíšem s otázkou: „Jsi ten, který má přijít, nebo máme čekat jiného?“¹⁴⁸⁷

„Chlapi“, řekl Ježíš poslům, „řekněte Janovi, co tady vidíte, aby mohl posoudit (ve vězeňské kobce), zda se v Izraeli něco změnilo nebo ne. Zda slepí vidí, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni, hluchí slyší, mrtví vstávají a zda je „chudým“ zvěstována zpráva o milostivém létě. Přichází boží království nebo ne?

Blaze tomu, kdo se nade mnou nepohoršuje, kdo se neuráží.“

A Jan se uklidnil. A nepohoršil se ani u popravčího špalku.

„Na mně tolik nezáleží“, řekl už dříve.

Janovi se nepoštěstilo slyšet Ježíšova kázání ani vidět jeho mocné skutky.

V pozemském životě už nezažil vzkříšení Ježíše, kterým Hospodin rehabilitoval toho, jehož tehdejší církve proklela.

1486 Martin Buber řekl: „V čem spočívá rozdíl mezi židy a křesťany? Všichni očekáváme Mesiáše, jenomže podle vás již přišel a znovu odešel. Ne tak podle nás. Navrhuj vám tedy, abychom jej očekávali společně. A až se objeví, zeptáme se jej: Už jste tu někdy byl?“ a dodává: „Doufám, že v tom okamžiku budu dost blízko na to, abych mu mohl pošeptat do ucha: pro lásku Boží, neodpovídejte.“

Pinchas Lapide řekl, že vzhledem k tomu, že nikdo z židů nezná identitu Mesiáše, nelze vyloučit, že až přijde, bude jím Ježíš z Nazaretu. A pokud ano, neví, proč by jako žid měl protestovat. Pokud zaslíbeným Mesiášem bude Ježíš, bude vítán.

Podle Irvina Greenberga, až přijde Mesiáš a židé a křesťané se budou ptát, jestli tu je poprvé nebo podruhé, odpoví prostě: „No comment“.

David Flusser kdysi řekl křesťanským posluchačům: „Proč bychom se měli hádat? Vy věříte v příchod Mesiáše, my taky. Proto společně pracujme a modleme se. Jenom – až přijde – mi dovolte položit mu otázku: ‚S dovolením, pane, je toto vaše první návštěva Jeruzaléma?‘“

Nancy Fuchs Kreimer pravil: „Při příchodu Mesiáše budou židé chtít potvrzení, že přichází poprvé a křesťané budou naléhat, aby prohlásil, že je tu podruhé. Ale Mesiáš smutně odpoví: ‚Ani poprvé ani podruhé, přišel jsem už stokrát, ale protože jste spolu stále bojovali, vůbec jste si mě nevšimli‘“.

1487 Mnozí křesťané povrchně Jana snižují ... : „Jan? Přehánějící fanatik, který se v ledasčem mýlil!“

Kdybychom si jen pozorně všimli, uviděli bychom, jak byl Jan oproti nám napřed!

Můžeme si tedy porovnat, o co jsme my dnes bohatší. My – na rozdíl od Jana – máme jistotu, že Ježíšovo mesiášství Bůh potvrdil.

Každou chvíli zakoušíme mesiánské ovoce např. u Ježíšovy hostiny.
Účastníme se ne jako hosté, ale jako přátelé, kterým se Ježíš dává beze zbytku.

V jedné eucharistické modlitbě bytostně(!) vyznáváme (pokud to kněz nekotá latinsky, kněz mluví za celé shromáždění):

„Ježíš chudým zvěstoval záchranu,
zajatým vykoupení,
zarmouceným radost.
Žil v souladu s Otcem, v obětavosti až na smrt;
svou láskou přemohl smrt
a svým vzkříšením obnovil život.

A abychom už nežili sami sobě,
a žili pro něho,
tvého Krista, pro nás ukřižovaného a vzkříšeného,
poslal jako svůj první dar těm, kdo uvěřili,
tvého svého svatého Ducha;
a ten dále koná ve světě jeho dílo,
všechno naplňuje a posvěcuje.

Proto tě Otče, prosíme, ať svatý Duch posvětit chléb a víno, které jsme přinesli ...“

Po zprávě o Večeři Páně odpovídáme:
„Tvou lásku až na smrt zvěstujeme,
tvé vzkříšení vyznáváme,
tvůj druhý příchod připravujeme.“¹⁴⁸⁸

A za chvíli prosíme:
„Posvět' nás, abychom se stávali novým Ježíšovým tělem,
vydávajícím se na záchranu dnešního světa...“
(Nepatrně upraveno podle smyslu.)

Jestli Jan Baptista o Mesiáši a jeho díle svědčil v cele smrti, jak bychom o Mesiáši mohli nesvědčit my?

Co vidíme okolo sebe?

Nepřehlízíme zlo (Ježíš nám nenasazuje růžové brýle), ale přijali jsme nebo mohli přijmout mnohem více než dávní židé. Odvažujeme se svědčit, že Mesiáš už přišel. (Ne tak triumfálně jako v době, kdy jsme ponižovali židy a snižovali jejich lidskou důstojnost ...)

1488 U těchto slov někteří klečí. Jak to? Máme z pokleknutí vstávat s knězem.

Slavení Ježíšova vítězství nás má pozvednout, nadnášet, máme se „vznášet“ ...

Večeře Páně nekončí smutně!

Vyznávat nelze vkleče, hlasatel nikdy neklečel.

Těm, kteří ztrácejí naději, že lidstvo směřuje k lepšímu soužití, chceme svědčit o mesiánském ovoci. Navzdory občasným propadům do pouště lidského nezájmu nebo neurvalé džungle sobců.

Ptáme se, proč nás už Ježíš nenavštěvuje jako apoštoly po vzkříšení.
Řekl jsem minule, proto, že o něj mnoho nedbáme.

Použiji ještě jiný obraz. Moudří rodiče, tchán a tchyně, nemluví do života svých dětí, tak se nám ani Ježíš nevnucuje. Ví, že nevyžádané rady nefungují.
I vy rádi dětem poradíte, přijdou-li v nouzi. Ale ani tehdy za ně neděláte to, co je v jejich možnostech.

Nepatřím mezi ty, kteří volají na druhé: „Ježíš tě miluje“,
Ale zkusme si doma do příští neděle říkat (i s dětmi, vnuky nebo i jen pro sebe), co vše se ve světě pohnulo, co by tady bez Ježíše nebylo.
Máme porovnání s jinými kulturami.
Vypravujeme často dětem, jaký byl život dříve.

Ke každému zpytování svědomí, ke každé přípravě na nedělní bohoslužby patří nejprve si uvědomit, jak nám Bůh slouží a čím nás třeba tento týden nebo den obdaroval.

Projevem veliké úcty Boha k nám je dovolení přinášet na bohoslužby to, čím jsme přispěli k budování božího království. Nejen službou potřebným, nejen penězi těm, kteří jsou v nouzi, ale i tak nepatrnými věcmi jako je pozdrav nebo úsměv.
Neděláme to pro nějaké zásluhy, ale jen tak, protože je to pěkné a má to smysl.

Anthony de Mello vypráví o dvou kamarádech procházejících se po pobřeží. Jeden z nich házel zpět do moře hvězdice vyplavené příbojem na písek. Druhý mu pravil: „Jaký to má smysl? Víš jak dlouhé je pobřeží všech oceánů a moří a kolik hvězdic každodenní příboj vynese na břeh, kolik jich každý den zahyne?“ „Ale tahle ne“ – řekl ten první, sebral další hvězdici a obloukem ji vrátil do moře.

V letošním roce vydalo nakladatelství Vyšehrad knížku rozhovorů s Jiřím Stránským: „Můžeš-li udělat radost, musíš“. (To je Stránského osobní zásada, byl k ní vychován.)
Máte tip na vánoční dárek. Sám si padesát výtisků objedná.
Přečtěte si tu knížku do Vánoc a pak budete mít radost, jaký dárek dáte.
J. Stránský je krásnou osobností (také velikým skautem), vyvrátil také v kriminálech.
Vypráví také, jak mu Jan Zahradníček v kriminále pomohl, aby se zbavil nenávisti ke komunistům
...
Stránský není věřící, a přesto nepochybuje, že žít pro druhé má smysl.
My můžeme navíc zakoušet ovoce Mesiášova díla, přidávat se k němu, budovat jeho království a uspišit jeho druhý příchod.

2009

Slavnost Ježíše Krista Krále Dan 7:13-14 Zj 1:5-8 J 18:33b-37 22. listopadu 2009

Událost nebyla napsána proto, abychom hrozili pěstí Pilátovi nebo veleradě. ¹⁴⁸⁹

1489 Pilát se několikrát pokusil Ježíše propustit. Dokud mu nešlo o kůži. Pak si umyl ruce – já za to nenesu odpovědnost. (Pilát byl typ Reinharda Heydricha, prominentního nacisty a říšského protektora.)

Pilát nás celkem nezajímá, jsme zaostření na veleradu – protože nám nastavuje zrcadlo. Velerada byla nejvyšším soudním dvorem pravé církve („synagoga“ i „církve“ znamená shromáždění božího lidu).

Veleradu dva tisíce let odsuzujeme. Nikdo nespočítá, kolik pogromů dopadlo na Židy, protože „nám ukřižovali Krista“. Nikdo nespočítá mrtvé z těchto pogromů.

Sami si ovšem těžko přiznáváme pravdu, zvláště pokud by to od nás něco vyžadovalo.

„Co je pravda?“ uhnul zbaběle Pilát.

„Každý má svou pravdu“, říkají zbabělci.

Před lety začínali jednu barokní faru nájemníci natírat barvou nepěkného a nepatřičného odstínu. Nebylo jednoduché přemluvit ty lidi, aby vybrali jinou barvu.

Při opravě orlického kostela jsme vybírali barvy do interiéru. Arch. Brotánek, Pavel Tacl a já.

V počítači a vzorníku barev se zdála jedna barva vhodná. Ale natřená vypadala nedobře. „To se musí přetřít, řekl jeden. (Stálo ho to dost peněz. Z farní pokladny to nebylo.)

Dělal jsem sestře zásuvku pod postel. Hoblovat a nařezat prkna jsem byl u Toníka Řeháka. Breptali jsme u toho, doma koukám, dno bylo uřízlé šikmo. „Jemináčku ...“, pravil Toník.¹⁴⁹⁰

„Řemeslník se pozná podle toho, jak se postaví ke své chybě“.

Stejně se pozná, kdo je spravedlivý.

Často každý prosazuje svou. I pachatel.

Herman Göring (maršál hitlerovského letectva), Nicolae Ceaușescu (president komunistického Rumunska), Grebeníček (otec i syn), prokurátor Vaš i prokurátorka Polednová - Brožová.

Zlodějů, podvodníků, vrahů, teroristů, lhářů a dalších darebáků je nepočítaně. Kajících Zacheů, Dimsaů (lotr po pravici), Matoušů, Petřů a Pavlů je už méně.

Právem hubujeme na politiky řídící se heslem: „Zatloukej, zatloukej“.

Odsuzujeme rodiče, kteří radí svým dětem: „Zatloukej, zatloukej“.

Před 30 lety jsem četl v časopisu „Mladý svět“ reportáž o klukovi, který svému křečkovi úmyslně utrhl nohu. Kluk byl drzý. Matka pravila: „No, bůž, dyť stál jen šestnáct korun“.

Dokud nejde o nás, umíme často soudit správně.

Umíme rozpoznat špatnost u druhého – také vám vadilo, když nedávno významný člen vlády prohlásil: „Než aby padla vláda, je třeba aby soud rozhodl tak a tak“?

Je dobře číst dětem o králi Davidovi. Když se dopustil řady velikých zločinů, prorok se bál říci králi pravdu do očí (mohl přijít o život). Vymyslel si historku ... David okamžitě odsoudil bohatého člověka, „který ukradl sousedovi jedinou ovci“. „Ten člověk jsi ty“, odvážil se prorok říci králi. David to přiznal, proto mohl zůstat králem.

Král Saul se dopustil menších provinění. Lhal a nepřiznal svou chybu, proto byl sesazen.

1490 Toník Řehák je tesař, který truhlář s přesností nejlepšího truhláře.

Já jsem se vyučil nástrojařem, psí boudy jsem dělal „na dvě desetiny“ (milimetru). Toník se směje: „Nejhorší je dělat hnojiště s nástrojařem“.

Rodič, který lže dětem, se sesazuje z trůnu. Jeho autorita se bortí a propadá.

Je skvělé mít tátu, který se snaží být pravdivý a spravedlivý. ¹⁴⁹¹

Kdo neumí přiznávat chybu a neumí se omluvit, nemůže být farářem, manželem ani rodičem. ¹⁴⁹²
Ředitel školy nechtěl další rok svěřit třídu neoblíbené učitelce. Chtěla dokázat, že jí děti mají rády:
„Děti, že chcete, abych vás příští rok učila“. Jen jeden kluk pravil, že ne. Učitelka to neunesla.
Máma říká manželovi: „Jsi nespravedlivý na děcko. Tvrď ho trestáš a sám lžeš. Děcko lže ze strachu před trestem. Tobě trest nehrozí, a přesto jsi zbabělý.“

„Kdo by svedl k hříchu jedno z dětí (z nepatrných), kteří ve mne věří, pro toho by bylo lépe, aby mu pověsili na krk mlýnský kámen a potopili ho do mořské hlubiny.“ (Mt 18:6)

Nelze vést rozhovor s někým, kdo nehledá pravdu, nenaslouchá, šermuje svým názorem a jen mele svou.

Máme prosazovat spravedlnost pro sebe.
Máme prosazovat spravedlnost pro druhé.
Máme prosazovat spravedlnost i pro toho, koho jsem poškodil.

Neměli bychom říkat: „Mám pravdu“. Vždyť teprve pravdu hledáme a učíme se žít pravdivě.
Každá chyba přináší své následky. To se dá spravit. Ale tragédií je lhát sám sobě. Pak mi ani nemůže být odpuštěno. (Nemám co zlepšovat, „jsem v pořádku“.)

K pravdě a spravedlnosti se teprve blížíme.
Jsem pravdivý tehdy, pokud hledám pravdu i o sobě. „Padni komu padni“.
„Dávejte pozor na to, co slyšíte! Jakou mírou měříte, takovou vám bude naměřeno, a ještě přidáno.“
(Mk 4:24)

Děti fanatiků budou nejspíše fanatiky, synové prolhaných otců se doma naučí lhát. Děti nepoctivců bývají často nepoctiví, lakomců lakomí, atd.

Budeme si říkat pravdu?
Pravda je náročná.
„Blaze těm, kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni.“ (Mt 5:6)

Vraťme se ale ještě k procesu s Ježíšem.

Pilát byl darebák, ale velerada v čele s Veleknězem ještě větší.
V Janově evangeliu čteme:
Chrámová stráž se vrátila k velekněžím a farizeům a ti se jich ptali: „Proč jste ho nepřivedli?“
Oni odpověděli: „Nikdo nikdy takto nemluvil!“

¹⁴⁹¹ Kluk brečel, prohrál v „Člověče, nezlob se“.

Táta se klukovi posmíval, sám ovšem neuměl přiznat vlastní chybu.

Táta zakrýval vlastní malé sebevědomí, snižováním kluka. Malé sebevědomí může růst, uzdravit se. Až to táta přizná, farář mu poradí, jak k uzdravení dojde.

¹⁴⁹² „Ať si nikdo nemyslí“, říká Ježíš v podobenství o družičkách, „že od někoho můžeme získat nějakou dovednost“ (např. přiznávání pravdy a ochoty k omluvě). Nikdo se za nás nenaučí tančit nebo chodit včas, natož pravdivosti nebo spravedlnosti. (Mt 25:1-13)

Farizeové jim řekli: „I vy jste se dali svést? Uvěřil v něj někdo z předních mužů či farizeů?

Jen tahle chátra, která nezná zákon – kletba na ně!“

Jeden z nich, Nikodém, který za Ježíšem již předtím přišel, jim řekl: „Odsoudí náš zákon někoho, aniž ho napřed vyslechne a zjistí, čeho se dopustil?“

Řekli mu: „Nejsi ty také z Galileje? Hledej v Písmu a uvidíš, že z Galileje prorok nikdy nepovstane!“ (J 7:45-52)

O kus dál stojí:

Mnozí z Židů, kteří přišli k Marii a viděli vzkříšení Lazara, uvěřili v Ježíše. Ale někteří z nich šli k farizeům a oznámili jim, co učinil.

Velekněží a farizeové svolali radu a řekli: „Co si počneme? Ten člověk činí mnohá znamení. Když proti němu nezakročíme, všichni v něj uvěří a přijdou Římané a zničí nám toto svaté místo i národ.“

Jeden z nich, Kaifáš, velekněz toho roku, jim řekl: „Vy ničemu nerozumíte; nechápete, že je pro vás lépe, aby jeden člověk zemřel za lid, než aby zahynul celý národ.“

Od toho dne byli tedy smluveni, že ho zabijí. (Srov. J 11:45-53)

Na vinách druhých: sousedů, politiků, šéfů ... se shodneme.

Jak jde o nás, je to horší. Jak jde o mou „kůži“, je to velice obtížné. Dokud se Pilát necítil ohrožen, usiloval o Ježíšovo propuštění.

Jestli se vydávám za spravedlivého a nejsem – jsem podvodník. Veliký podvodník je velice nebezpečný.

Velekněz nechal nazaretského popravit „pro záchranu národa a pravé víry“. Pro „větší dobro“ volil „menší zlo“.

My řekneme: „Velekněz byl zločinec, Jidáš zrádce ...!“ Ale to nestačí, kde jsem já?

Ježíš řekl: „Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě.

Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“

Pilát nad těmi slovy mávl rukou. Mávneme my rukou nad jeho slovy? Nestačí říkat: „Slyšeli jsme slovo Boží“. Nebo: „My máme pravdu“, „My jsme jediná pravá církev“.

To byli i židé. I Velekněz byl pravý.

Dokud nevisíme Ježíšovi na rtech, moc si nevyskakujeme.

Řada dnešních židů vášnivě hájí veleradu.

Řada katolíků vášnivě hájí ty, kteří upálili Husa.

Řada katolíků říká, že Hus byl bludař.

Ale to je historie, tu nemůžeme změnit, na nás je, zda „slyšíme Ježíšova slova“.

Připomenu nevinnou věc: „Vezměte a pijte“. ¹⁴⁹³

Jak na to poukážu, už někomu stoupá adrenalin v krvi: „Co zas má, jen kritizuje!“

S Ježíšovými slovy jednáme často strašně, na slovech své tradice o to víc rajtujeme.

Mazaní civilní advokáti dokáží tak šermovat paragrafy, že i veliký zločinec není odsouzen.

Nehledají spravedlnost.

Církevní zákoníci se ohrazují vytrháváním biblických citátů ze souvislosti: „Petře, dám ti klíče království nebeského, a co odmítneš na zemi, bude odmítnuto v nebi, a co přijmeš na zemi, bude přijato v nebi.“ (Mt 16:19) Ohánějí se neomylností církve, aniž tomu rozumí.

1493 Nemám prostor dnes připomínat, jak vysvětlujeme důvod Ježíšovy vraždy. Svádíme ji na prostředek nutný k usmíření Boha. To je trestuhodné.

Zkuste jim říci, že biskupové nechávali kastrovat chlapce, aby mohli při bohoslužbách zpívat pro větší čest a slávu boží, neboť ženy nesměly v kostele zpívat. Zkuste jim říci, že papež zakázal očkovaní. Že jsme vedli křížové výpravy (dokonce jednu dětskou) a že bylo dovolené mučení nařčených z absurdních zločinů.

To už nemůžeme změnit, jen to uvádím jako protiargument těm, kteří si myslí, jak všemu rozumí a nehledají, co znamenají slova: „Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“

Často rajtujeme jen na slovech, která se nám hodí do krámu.

Přiznat, že já, mé děcko, můj táta, náš velekněz dělá chybu, je náročné.

Jen Ježíš je Pravdou (žitou), my jsme hříšníci.

Buď budeme naslouchat a hledat, co Ježíšova slova znamenají a poznáme, jaká je „Boží vůle“, nebo budeme Ježíšovým názorům bránit.

„Zůstanete-li v mém slovu, jste opravdu mými učedníky.

Poznáte pravdu a pravda vás učiní svobodnými.“ (J 8:31-32)

Upozorní-li nás někdo na chybu nebo nám něco vytýká, máme to poctivě zkoumat. Je dobré si překontrolovat správnost svého názoru, postoje, činu. Pokud ten druhý nemá pravdu: „Jedním uchem dovnitř, druhým ven“. Pokud má pravdu, můžeme získat.

Ježíšovo upozornění je teprve závažné. Od něj můžeme teprve mnoho získat.

2006

Slavnost Ježíše Krista Krále Dan 7:13-14 Zj 1:5-8 J 18:33b-37(40) 26. listopadu 2006

K úryvku evangelia jsem přidal tři verše.

Došli jsme k poslední vyučovací lekci letošního liturgického roku (pro některé z vás, už druhý ročník).¹⁴⁹⁴

Blahopřeji vám k dnešní slavnosti. K tomu, jakého Boha máme. Dnešní lekce bude delší, možná ji ani nedokážete strávit najednou, já jsem z té závatné nabídky úplně vyčerpaný, ale pokud dojdete do konce této lekce, možná se ocitnete na parádní slavnosti.

Slavnost Krista Krále zůstane nepochopená, dokud nebudeme vycházet z Bible, z Ježíšova pohledu. Nám je blízká představa krále z hlediska pozemského: parády, moc, prohlášení a průvody.¹⁴⁹⁵

Pilát je tomu správnému chápání možná o kus blíž než my. Pro něho není král jako král. Pilát se Ježíšovi nevysmál, neměl jej za blázna. Vyslechl Ježíše a na základě svého úsudku chtěl Ježíše osvobodit.

Do té doby, než Ježíše přivedli, Pilát věděl, že existuje nějaký kazatel, na kterého mají Židé dopal. Možná byl Pilát na Ježíše zvědavý podobně jako Herodes.

1494 Bez těch minulých lekcí bychom možná neporozuměli dnešnímu textu.

(Kdybychom si byli zavedli známkování, mohli jste si dát nějaké známky z vyučování. Z naslouchání Slovu božímu, jeho promýšlení a věrnosti.)

1495 Slavnost Krista Krále je ideologická (to neříkám negativně, to je oficiální označení). Vznikl na podporu vlivu, který církev ztrácela. Proto silným hlasem tvrdila: Ale skutečným králem je stejně Ježíš.

Možná někdo znáte publikaci s mnoha fotografiemi „Euchcharistický kongres v Praze r. 1935“. Hledal jsem tam teologii o Eucharistii. Kdepak. Ideologická slavnost (mimořádně od některých dodneška chválená), která

Pilát byl krutý člověk, který dělal Židům všelijaké naschvály. ¹⁴⁹⁶

Z evangelia vyčteme, že ale s Ježíšem jednal zpočátku dost slušně. Po vyslechnutí žaloby a obviněného, rozpoznal, že u žalobců jde o výlevy vzteku a pomstychtivosti. Žádný důkaz porušení práva nepředložili. Jediná podezřelá, žalovatelná věc z římského hlediska bylo: „On se dělal židovským králem“.

Proto Pilát vyšetřoval, jaké vladařské nároky si Ježíš činí: „Ty jsi židovský král?“

Ježíš se ptal: „Říkáš to proto, že jsi na to sám přišel, nebo ti to o mně řekli druzí?“

(Formulace té otázky je velice zajímavá. I my máme zaslechnout Ježíšovu otázku k nám: „Přišel jsi na to sám, že jsem král?“ a pak mu máme poctivě odpovědět. Rozhodně nemáme po někom papouškovat: „Ježíš je Král“. V božím království, u Ježíše, se neopisuje.)

„No, já přece nejsem Žid, vydali mi tě tvoji lidé. Já bych se o tebe jinak nestaral.

Tak čeho ses dopustil?“

„Víš, moje království není z tohoto světa, uvaž sám, přece, kdybych usiloval o pozemské království, tak bych měl nějaké služebníky, nějaké vojáky, byly by boje.

Tvoje tajná policie má přece přehled jestli kupuji zbraně nebo vyzývám ke vzpouře proti Římu.

Ne, moje království je jiné, není odtud.“

„Tak ty se přece jenom za krále považuješ?“

„Ano, já jsem král, já jsem se proto narodil a proto přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě.

Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“

„No, počkej, s pravdou je to složitější ...“

Pilát viděl, že má před sebou člověka – myslitele, a zaujal vůči Ježíšovi uctivý postoj.

Vzpomeňme, že Římané měli v úctě vzdělané lidi. Častokrát byl řecký otrok vychovatelem, učitelem synka římského boháče. Bohatí Římané oceňovali, že vzdělání je důležité a vynakládali na něj značné peníze.

Podívejme, Pilátovi výslech stačí k rozhodnutí Ježíše osvobodit. (Pilát sice rád Židy dráždil a ubližoval jim, ale tady to nevypadá, že by chtěl Ježíše propustit jenom proto, aby Židům hnul žlučí.)

Pro Ježíšovo propuštění dost podnikl.

Barabáš byl z hlediska Římanů protistátní terorista, tedy pro okupační správu cenná kořist (pro některé Židy hrdina, pro jiné, např. veleradu, naopak nebezpečný zločinec, který mohl od Římanů přivodit za své činy kruté postihy Židů).

Zvažme, co Pilát podnikl na propuštění Ježíše (a nepřehlédněme, jak daleko jde často nesenášenlivost náboženských fanatiků).

Když Pilát prohrál proti mazané diplomacii velerady, pokusil se o další krok k osvobození Ježíše, poslal ho k Herodovi. (Ten Ježíše vladaři z Pontu vrátil, s rozhodnutím, že na něm také vinu nenachází.)

Do třetice se Pilát snažil Ježíši zachránit život. Nechal jej zbičovat (naprosto nespravedlivě), v domnění, že tím ukojí nenávist duchovenstva a davu. Tvrdě podcenil krvežíznivost zbožných, opět se přepočítal.

Ale, co je pravda, to je pravda, uznejme krutému Pilátovi, že nechal Ježíše ukřižovat až pod nátlakem zfanatizovaného davu (vyhrožovali mu, že není přítel císařův, víme, co se za tím schovávalo). Couvl až pod pohrůžkou (umyl si ruce s vědomím: „Dělám něco, co je špatné, zabíjím jejich mudrce, ale jsem nucen, neboť jinak by to mohlo stát krk mě. Košile bližší než kabát“).

nepřispěla k prohloubení porozumění skutečnému Ježíši).

1496 Podobný typ jako Reinhard Heydrich, říšský protektor za války v Čechách.

Položme si otázku, zda nám neschází při naší úctě ke Kristu Králi nebo Božskému Srdci Ježíšovu přístup pohana Piláta?

V čem?

Co je největší bohooctou? My jsme se učili, že nejvyšší formou modlitby je klanění. Ale Ježíš říká něco jiného (Židé se Bohu dost klaněli, v tom neměli dluh, to jim Ježíš nikdy nevyčítal). Největší bohooctou je pochopit Ježíšovo vyučování (dát mu za pravdu svým jednáním).

Ježíš není králem, potřebujícím patolízaly a poddané servilního chování. Ježíš přišel s velikou pravdou, která osvobozuje a uzdravuje lidstvo i jednotlivce. (Navíc přichází s velikou dobrotou.) Ježíš chce, abychom se nad jeho učením zamýšleli, aby nás mohl uzdravit z lidské zbednělosti, vyrůstající z toho, že si namlouváme: „Já jsem přece dobře poučen, já dobře věřím, já jsem zbožný žid (já jsem zbožný katolík).

Když se Ježíši nepodařilo lidi získat, když neuznali jeho pravdu, když neocenili jeho dobré jednání, nechal se ukřižovat. (Věří – dodneška – že získá mnohé, pokud lidé objeví projev jeho lásky až do krajnosti a dají mu za pravdu.)

Pilát se nakonec zachoval zvrhle, nechal zavraždit nevinného. Ale uznal, že Ježíš je náboženský mudrc (spíš by řekl, filosof nebo učitel).

Ted' se někdo bude možná cítit následujícím tvrzením provokován (což nechci).

Kéž bychom my uznali, alespoň jako Pilát, že má Ježíš pravdu. (Ruku na srdce, kolik pravdy mu přiznáme? Pro toho, komu se naježili chlupy, patří poznámka.¹⁴⁹⁷

My rádi říkáme: „Ježíš je náš Pán a Bůh“, ale všimněme si, že ti lidé tenkrát, před pár dny křičeli „Hosana, Synu Davidův.....“ a pak řvou: „Ukřižuj! Krev jeho na nás a na naše děti!“

Proč? Protože ten dav, když viděl Ježíše spoutaného, si řekl, kněží mají pravdu, nazaretský tesař žádným Mesiášem není, to jsme ale naletěli.

A pan rabín jim poradil, co mají křičet.

Ale pozor, ten nemyslíci dav je přesvědčen, že mu je vše jasné, že je nábožensky vzdělán. A pokud si někdo myslí, že řvala jen nějaká chátra, ať si vzpomene, kdo šel Ježíšovi měsíce a měsíce po krku.¹⁴⁹⁸

Pilát je o kus výš než židovští čumilové (dav) a velerada (Nejvyšší církevní soudní dvůr).

Samozřejmě, že my bychom měli znát o Ježíšovi víc než Pilát. (My jsme přece slyšeli už mnohá z Ježíšových slov.)

Vztah ke králi je sice určitým modelem, vzorem, ale ne vyčerpávajícím. Jenže Pilát pochopil (na rozdíl od řady věřících), že Ježíš není králem, který má dvůr, trůn, služebnictvo, lokaje ...

Mnoho lidí zná krále jen z pohádek. V některé zemi dnes pojem král může znít zcela jinak než zněl tehdy (někde mají krále ještě dnes a ledaskterý král vypadá slušně).

My ale potřebujeme pravý pohled na Ježíše Krále a ten se vymyká běžnému slovníku. My pro ten pravý vztah nemáme vhodné slovo. (Protože nejsme spravedliví ani moudří, myslíme si, že král nebo Bůh si může dělat, co chce. Nedávno jsem vysvětloval, že Bůh dodržuje moudrá pravidla.)

1497 Vrať se k minulým lekcím a porovnej si např. : Mt 5:17-24. 33-37 a Mt 23. kapitolu

1498 „Faráři, teologická fakulta a biskupská konference v čele s papežem“ (Od té doby začal Ježíš ukazovat svým učedníkům, že musí jít do Jeruzaléma a mnoho trpět od starších, velekněží a zákoníků, být zabit a třetího dne vzkříšen. (Mt 16:21)

Pokusím se k tomu ještě něco vysvětlit.

Nejprve použiji příklad o hmotě a fyzikálních zákonech.

Zkusme si porovnat nepromyšlená „lidová“ tvrzení vůči promyšlenému postoji člověka se základním vzděláním.

Říkávalo se: „Oheň je dobrý sluha, ale zlý pán.“

Jenže oheň není ani sluha ani pán. Oheň hoří podle zákonů a jenom člověk, který nezná zákony hoření nebo je nerespektuje, bude poškozen.

Hmota není sluha ani pán. Hmota má zákony, vložené do ní Tvůrcem.

Jestliže člověk ty zákony nezná nebo je nerespektuje, pak se hmoty bojí, nevyzná se v ní, může být hmotou. Mnoho lidí vyhořelo, bylo zabito, když škrtili sirkou nad sudem benzínu nebo se popálili, když lili vodu do kyseliny.

Pakliže člověk zákony hmoty zná, pak neexistuje, aby nám hmota, např. při nějakém fyzikálním pokusu, řekla: „Dej mě pokoj, mně se dnes nechce poslechnout“.

Člověk, pracující s hmotou, se setkává s naprostou „poslušností“ hmoty, která jedná naprosto přesně podle svých zákonů. Není svévolná. Oheň hoří podle přesných zákonů. A záleží na mě, jestli je budu znát a využiji jich. Pak mi bude hmota sloužit, udělá (pro mě), co chci.

Hmota má své přesné zákony, není svévolná, není pánem nebo otrokem.

Jak je to mezi námi lidmi? I lidská jednání mají svá pravidla (od Stvořitele).

Jenže my do jednání s jinými často vnášíme podřazenost nebo nadřazenost. (Takové jednání pozorujeme i ve společenství živočichů.)

Buď v druhém vidíme pána nebo kmána. Míváme snahu druhého stlačit pod sebe nebo – pokud na někoho nestačíme – se před ním začínáme hrbít (snažíme se někým způsobem si jej naklonit). (Kdopak nezná např. typ „cyklistů“ – nahoru se hrbí a dole šlapou.)

Bůh je jiný než my a jiný než pozemští vládcové. Nemá zájem vynucovat si vládu, nepotřebuje naše poklonky.

Představme si, že bychom po dešti potkali na chodníku dvě žížaly nesoucí transparent: „Vážený člověče, my se ti vroucně klaníme a přinášíme ti naši nejlepší pochoutku“ (drobeček hlíny).

Naštěstí žížaly nemají rozum.

Potřebujeme zvážit – na základě toho, jak se nám Bůh představuje – co nám Bůh nabízí. Je to víc než dobré jídlo a víc než zdraví. Nabízí své přátelství, partnerský vztah.

Jsme schopni Bohu porozumět. (I analfabet může Bohu porozumět, když umí přemýšlet a setká se s dobrým průvodcem křesťanstvím.)

Ale také se potřebujeme naučit zacházet s partnerem. S Bohem i s člověkem.

Abychom na toho, kdo je nám blízký, nekoukali spatra a nebo naopak s nepatřičnou úctou (s pocitem méněcennosti) nebo jako na někoho, z koho máme strach.

Velmi často i mezi přáteli jde o vztah, ve kterém je spojen smíšený postoj obav a podřízenosti nebo naopak manipulace a nadřazenosti.

Je toho víc než by se zdálo. Stačí jenom si toho trochu všimnout a samozřejmě vědět, čeho si všimnout.

Když jsem začal tyhle věci poprvé sledovat, bylo mi až nepříjemně. Samozřejmě i ze sebe. Pozoruji i sebe a své jednání. Dříve jsme to na sobě neviděl.

Je důležité si uvědomit, že naše vztahy mezi druhými jsou pokroucené a nezdravé. Často neumíme správně jednat ani s partnery a nejbližšími. Místo toho v nás jsou uhnížděné („zakleté“) od dětství přijaté modely jednání diktátora k otrokovi nebo naopak otroka vůči diktátorovi.

Bůh je ovšem naprosto jiný než člověk. Jedná s námi s úctou a nehraje si na důstojnost samu. Nevyžaduje oběti, ani titulaturu, lezení po kolenou a všechny možné a nemožné ponížené projevy. Bůh nás naopak přichází osvobodit. Vrací nám důstojnost svých dětí a učí nás jednat s druhými. Ježíš je pravý šlechtic. (Křesťanská kultura vede primáře k úctě vůči uklizečce a uklizečky k primáři.)

Toto potřebujeme pochopit, abychom měli dokonalejší pohled na Ježíše než Pilát. Ale nespěchejme a pro začátek se spokojme alespoň s tím Pilátovým přístupem. Učme se s Ježíšem jednat poctivě. (Kolikrát máme snahu poklonkovat a za rohem jednat po svém.) „Ne každý, kdo mi říká `Pane, Pane´, vejde do království nebeského; ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích“, upozorňuje Ježíš.¹⁴⁹⁹

Kdyby se Pilát dostal do davu, nesplynul by s ním, nebyl by členem davu, ale možná by se stal Ježíšovým učedníkem. Byl by to sice učedník s výhradami, ale nekřičel by předčasně: „Hurá“ a také by neřval: „Ukřižuj!“ A to byl Pilát pohan. S rukama od krve. I Herodes Antipas se zachoval k Ježíšovi solidněji (i když skončil nechvalně) než např. Velerada. Učme se spravedlnosti. I vůči nepřátelům a lidem stojícím jinde než my.

Opravdu stojí za to, zamyslet se nad svým vztahem k Ježíši. Ježíš je Král. Ježíš je Vladař a jedině On může určovat, jaký typ postoje od nás chce. To jenom my mu vnucujeme servilitu, poklonkování a prázdné oslavy. Jenže Ježíš si přeje, abychom vyhmátli zákonitost jednání mezi Bohem a člověkem.

Hmota se chová podle zákonů daných Bohem (a kdo je využívá, tomu hmota mu naprosto „oddaně“ slouží. Neexistuje, aby se vzepřela.

Ale i Ježíš a stejně i Otec, Mocný Tvůrce, jedná podle určitých pravidel a zákonů (zákonů optimálního jednání).

A pakliže pochopíme Boží způsob jednání a zacházení s námi, můžeme Boha „využívat“ (jednat s ním podle jeho pravidel). A pak nám Bůh nám splní jakékoliv přání. „Zůstanete-li ve mně a zůstanou-li má slova ve vás, prostě, oč chcete, a stane se vám.“ (J 15:7)¹⁵⁰⁰

1499 „Jak byste chtěli, aby lidé jednali s vámi, tak vy jednejte s nimi; v tom je celý Zákon i Proroci. Vejděte těsnou branou; prostorná je brána a široká cesta, která vede do záhuby; a mnoho je těch, kdo tudy vcházejí. Těsná je brána a úzká cesta, která vede k životu, a málokdo ji nalézá.

Střežte se lživých proroků, kteří k vám přicházejí v rouchu ovčím, ale uvnitř jsou draví vlci. Po jejich ovoci je poznáte. Což sklízíte z trní hrozny nebo z bodláčí fíky?

Tak každý dobrý strom dává dobré ovoce, ale špatný strom dává špatné ovoce. Dobrý strom nemůže nést špatné ovoce a špatný strom nemůže nést dobré ovoce. Každý strom, který nedává dobré ovoce, bude vyřát a hozen do ohně. A tak je poznáte po jejich ovoci.

Ne každý, kdo mi říká `Pane, Pane´, vejde do království nebeského; ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích. Mnozí mi řeknou v onen den: `Pane, Pane, což jsme ve tvém jménu neprorokovali a ve tvém jménu nevymítali zlé duchy a ve tvém jménu neučinili mnoho mocných činů?´ A tehdy já prohlásím: `Nikdy jsem vás neznal; jděte ode mne, kdo se dopouštíte nepravosti.´

A tak každý, kdo slyší tato má slova a plní je, bude podoben rozváznému muži, který postavil svůj dům na skále. Tu spadl příval, přihnaly se vody, zvedla se vichřice, a vrhly se na ten dům; ale nespadol, neboť měl základy na skále.

Ale každý, kdo slyší tato má slova a neplní je, bude podoben muži bláznivému, který postavil svůj dům na písku. A spadl příval, přihnaly se vody, zvedla se vichřice, a obořily se na ten dům; a padl, a jeho pád byl veliký.“ (Mt 7:12-27)

Škoda, máme zpoždění, zatím nejsme zvyklí takto jednat s Bohem, naslouchat mu, přemýšlet a pochopit zákonitost Božího jednání, které potom můžeme využít (neboť nám jsou zdarma a radostí nabízeny).

Tu zákonitost si mohu představit úplně jednoduše: Jezdí-li vlak přesně podle jízdního řádu, pak přijdu-li k vlaku včas, odveze mě kam chci. Přijdu-li o vteřinu pozdě, vlak mi ujede před nosem. Naším úkolem je pochopit zákonitost Božího jednání a pak Bůh „udělá to, co chci já“, protože Bůh bude rád dělat to, co chce.

Tohle je ovšem pro nás pohodlné křesťany dost náročná věc a je třeba se tím prokousat.

Dobře se to dá poznat a naučit právě na hmotném světě.

Gratuluji těm, kteří dokázali ve svém manželském vztahu (partnerském vztahu) vyřešit partnerskou otázku. Jsou takové rodiny, bohužel, není jich mnoho. Vám, kteří to umíte, gratuluji.

Přeji sobě i vám, dotáhneme to i ve vztahu vůči Bohu.

Všichni se potřebujeme učit a jednat podle pravidel Stvořitele ve vztazích mezi lidmi. Což je náročné.

Studentům, kteří se učí zejména přírodní vědy můžeme doporučit, aby se naučili pořádně respektovat zákonitost hmoty a neodříkávali slepě poučky. Aby se naučili chápat zákony, podle kterých se hmota chová naprosto přesně a necouvne.

Navrhne-li inženýr most, hmota neřekne: „A já mám na něho vztek, proto se sesypu“ (pokud bude most dobře spočítán, vydrží).

Hmota jedná podle svých zákonů a Bůh se teprve drží svých zákonů.

Je třeba si uvědomit, že nám Bůh nabízí solidní a přesné jednání (víme, co od něj můžeme očekávat, není náladový vladař). A když podle nich budeme s Bohem jednat, padne rozdíl poddaného a vladaře a budou platit Ježíšova slova: „Kdo zvítězí, tomu dám usednout se mnou na trůn, tak jako já jsem zvítězil a usedl s Otcem na jeho trůn“.¹⁵⁰¹

Slova: „Vítěze nechám sedět na svém trůně“, nemusíme brát doslova. „Sedět na trůně“ znamená rovnost.

Tak dalece to můžeme dotáhnout. Na úroveň Ježíše Krista. (To je závratné.)

(Vypadá to jako fantasmagorie, zatím to trochu odložíme, k ověření nebo zavržení takových slov je třeba postupné práce.)

Ovšem, to si nesmíme ponechávat „svoje“ názory, které považujeme za kdovíjak zbožné.

Potřebujeme si přiznat, že nejsme chytřejší než Ježíš.

Upozorňuji, že to vyžaduje dost namáhavou práci. Ať každý využije příležitosti, které má k pochopení pravidel v božím díle, v božím světě. Ta přesná pravidla nenajdeme ale např. v lingvistice nebo v dějepise (tam máme svoje pravidla a výjimky), ale přesná pravidla jsou v zákonitostech přírodních věd od Tvůrce.

1500 Tudy vede cesta k modlitbě „ve jménu Ježíše Krista“, toto je podmínkou k pochopení a možnosti obdržet zázraky a nakonec děláni zázraků, ale toho eliašovského typu, ne jen tak chvíli mluvit v nadšení a vytržení.

To trochu předbíhám.

1501 „Hle, stojím přede dveřmi a tluču; zaslechne-li kdo můj hlas a otevře mi, vejdu k němu a budu s ním večeřet a on se mnou.

Kdo zvítězí, tomu dám usednout se mnou na trůn, tak jako já jsem zvítězil a usedl s Otcem na jeho trůn.

Kdo má uši, slyš, co Duch praví církvim.“ (Zj 3:20-22)

A pokud přírodní vědy nejsou našimi obory, hledejme přesné zákonitosti v mezilidských vztazích. Učme se s druhými jednat jako s rovnocenným partnerem, podle určitých objektivních zákonitostí a ne podle našich pokřivených přání, aby jeden poklonkoval a druhý se vyvyšoval.

Je směšné a ubohé, když se někdo chlubí: „Já jsem si povídal nebo večeřel s tím a tím“. Nejsme maloměšťáckými sběrateli autogramů.

Jednou se jeden pán chlubil: „Jeho Excelence, pan biskup, mně pozval na audienci a věnoval mi celých pět čtvrtí hodiny.“

Jenže na tohle Ježíš není a kdybychom to od něho čekali, byli bychom nejen zklamáni, ale především bychom se ošidili.

Není krásné, jakým je Ježíš Králem?